150
1855

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

KRAKAU.

Aus der k. k. Universitäts-Buchdruckerei.

1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Okręgu administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział Piérwszy.

BIBLIOTH. UNIV. JAGELLONICAE

W KRAKOWIE,

z Drukarni Ces. Król. Uniwersytetu.

1855.

BIBLIOTHECA
UNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

III
400.2457

Chronologisches Verzeichniß

der

Gesetze und Verordnungen,

welche in dem Jahrgange 1855

in der

Ersten Abtheilung

des Landes-Regierungs-Blattes

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet aufgenommen erscheinen.

Spis Chronologiczny

Ustaw i Rozporządzeń,

które w roku 1855

w Oddziale Piérwszym

DZIENNIKA RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu Zarządu Krakowskiego umieszczone, zostały.

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1854				
23. April / 5. Mai	Post-Vertrag zwischen Österreich und Rußland. Unterzeichnet zu St. Petersburg am 23. April — 5. Mai 1854. In den Ratifikazionen ausgewechselt zu Wien am 2. Juli — 20. Juni 1854	II	4	7
29. Novem.	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend Änderungen in den Tarif-Bestimmungen bezüglich der Verzollung nach dem wirklichen Nettogewichte . . .	II	5	31
2. Dezemb.	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Stellung und Benennung des Distriktual-Berggerichtes zu Schemnitz in Ungarn in eine Berghauptmannschaft und jene der demselben unterstandenen Berggerichts-Substitnzionen in Bergkommissariate umgeändert wird	II	6	32
7. »	Verordnung des Finanzministeriums und der obersten Polizeibehörde, betreffend die Einziehung des, dem Hauptzollamte in Eger eingeräumten Befugnisses zur zollämtlichen Behandlung ausländischer Druckschriften	II	7	32
11. »	Verordnung der obersten Polizeibehörde, wirksam für den Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Justiz diejenigen Polizeibehörden bestimmt werden, von welchen die ihnen mit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, zugewiesene Strafgerichtsbarkeit in den Hauptstädten der verschiedenen Kronländer ausgeübt werden wird . . .	II	8	32
12. »	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Erweiterung der für halbgare Ziegen- und Schaffelle zugestandenen Zollbegünstigung auf bereits gegärbte jedoch noch nicht gefärbte, oder weiters zugerichtete derlei Felle	II	9	34
13. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, Dalmaziens und der Militärgrenze, wodurch den, zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtsbehörden Vollzugsvorschriften zur Anwendung der §§. 138 bis 167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes auf die bereits bestehenden Gewerkschaften, ertheilt werden	I	1	2
15. »	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für sämmtliche Kronlander, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, womit die Schulferien an den Gymnasien bestimmt werden	IV	11	69
16. »	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für alle Kronländer, womit die Allerhöchsten Bestimmungen über die Organisazion der Gymnasien kundgemacht werden	I	2	4

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronic.
1854				
23 Kwiet. 5 Maja	Traktat pocztowy między Austryą i Rossyą. Podpisany w Petersburgu na dniu 23 Kwietnia— 5 Maja 1854 r. W ratyfikacyach zamieniony we Wiédniu na dniu 2 Lipca — 20 Czerwca 1854 r.	II	4	7
29 Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych, dotyczące zmian w postanowieniach taryfowych, co do oclenia wedle *rzeczywistéj wagi czystéj* .	II	5	31
2 Grudnia	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, którém zamienione zostaje stanowisko i nazwa dystryktualnego sądu górniczego w Szemnicach we Węgrzech na starostwo górnicze, równie jak substytucyj górniczo-sądowych onemuż podrzędnych na komisaryaty górnicze	II	6	32
7 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów i Najwyższéj Władzy Policyjnéj, dotyczące uchylenia prawa, nadanego głównemu urzędowi celnemu w Eger, co się tyczy celno-urzędowego postępowania z drukami zagranicznemi . .	II	7	32
11 „	Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące w całym obrębie Państwa wyjąwszy Pogranicze wojskowe, mocą którego w porozumieniu z Ministeryami Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości oznaczone zostają te władze policyjne, przez które wykonywaném być ma w głównych miastach różnych Krajów koronnych sądownictwo karne, jakie im przekazaném zostało w skutek Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 11 Maja 1854, Nr. 120 Dziennika Praw Państwa	II	8	32
12 „	Rozporządzenie Ministerstw Finansów i Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych, dotyczące rozciągnienia ulżeń celnych, przyznanych dla skórek kozich i owczych *półgarbowanych*, na takowe skórki *już garbowane*, atoliż jeszcze *niefarbowane* lub daléj przyrządzone	II	9	34
13 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Królestwo Lombardzko-Weneckie, Dalmacyą i Pogranicze wojskowe, mocą którego wydaje się dla sądów, do wykonywania sądownictwa górniczego przeznaczonych, przepisy do zastósowania §§. 138—167 powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23 Maja 1854 r. Nr. 146 Dziennika Praw Państwa, do towarzystw górniczych już istniejących . . .	I	1	2
15 „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego, mocą którego ustanawia się ferye szkolne w gimnazyach	IV	11	69
16 „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, mocą którego ogłasza się Najwyższe Postanowienia w przedmiocie organizacyi gimnazyów	I	2	4

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1854				
22. Dezem.	Verordnung des Ministeriums des Innern, giltig für alle Kronländer, betreffend die neue österreichische Arznei-Taxe	III	10	37
23. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 an die Stelle der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 getreten ist, zur Erläuterung des Artikels IV. des Allerhöchsten Patentes vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes	I	3	5
23. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für Mähren und Schlesien, in Betreff der Entschädigung der vormals ständischen Grundherren in Mähren und Schlesien, für den Entgang des ihnen entzogenen Bergzehent-Genusses . . .	IV	12	71
26. »	Erlaß des Finanzministers, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Dalmazien, über die Vollziehung der, mit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordneten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere	VI	20	84
27. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme von Dalmazien, rücksichtlich des Tages, mit welchem die volle Wirksamkeit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1852, über die Verzehrungssteuer vom Biere, beginnt	IV	13	71
27. »	Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für die Kronländer Österreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz und Gradiska mit Istrien, Triest, das lombardisch-venezianische Königreich, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau und Bukowina, betreffend das Alter, welches diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger oder Hilfspriester angestellt werden wollen.	V	15	74
29. »	Erlaß des Ministeriums des Innern, wirksam für alle Kronländer, bezüglich auf die Modalitäten zur Aufnahme der k. baierischen Unterthanen in den österreichischen Staatsverband	V	16	74
29. »	Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, betreffend die Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämtern und deren Vorstehern, zu den Gerichten erster Instanz und zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden	V	17	75
30. »	Verordnung des Justizministeriums und der obersten Polizeibehörde wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch, in Gemäßheit einer Allerhöchsten Entschließung vom 29. Dezember 1854, die Bestimmungen			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1854				
22 Grudnia	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, dotyczące nowéj taxy medycynalnéj Austryackiéj	III	10	37
23 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w tych Krajach koronnych, w których ustawa procedury karnéj z dnia 29 Lipca 1853 weszła w miejsce procedury karnéj z dnia 17 Stycznia 1850, w przedmiocie objaśnienia artykułu IV, Najwyższego Patentu z dnia 29 Lipca 1853 r. Nr. 151 Dziennika Praw Państwa	I	3	5
23 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące dla Morawii i Szląska, wydane w przedmiocie wynagrodzenia byłych stanowych panów ziemskich w Morawii i Szląsku za ubytek odjętéj im dziesięciny górniczéj	IV	12	71
26 „	Rozrządzenie Ministra Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Dalmacyi, o przeprowadzeniu nakazanych w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 15 Grudnia 1852 zmian postanowień prawnych o podatku konsumcyjnym od piwa . . .	VI	20	84
27 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi, tyczące się dnia, w którym rozpoczyna się moc obowiązująca Najwyższego Postanowienia z dnia 15 Grudnia 1852 o podatku konsumcyjnym od piwa	IV	13	71
27 „	Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w następujących krajach koronnych: w Austryi wyższéj i niższéj, Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce z Istryą, w Tryeście, Królestwie Lombardzko-Weneckiém, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, Krakowie i Bukowinie, tyczące się wieku, który osiągnąć winni ci, którzy w obrębie administracyjnym C. K. konsystoryów ewangielickich w Wiédniu umieszczeni być chcą jako pastorowie, kaznodzieje lub kapłani pomocnicy	V	15	74
29 „	Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, odnoszące się do warunków przyjmowania K. Bawarskich poddanych do związku Państwa Austryackiego	V	16	74
29 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego, tyczące się stósunku urzędów podatkowych do urzędów powiatowych (stolicowych) i ich przełożonych, do sądów piérwszéj instancyi, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych .	V	17	75
30 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego, w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 29			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes &c.	Seite
1854				
	über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes über die, durch die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Übertretungen festgesetzt werden	IV	14	71
30. Dezem.	Verordnung des Ministers des Innern, mit den Allerhöchsten Bestimmungen über das Anlegen und die Abzeichen der Hoftrauer zur Staatsbeamten-Uniform . . .	V	18	80
30. »	Kundmachung des Finanzministeriums, über die probeweise Einführung der Einrichtungen des Zollvereines, bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache im Kameralbezirke Krakau, vom 31. Jänner 1855 angefangen	V	19	80
1855				
1. Jänner	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wodurch die Sprachverhältnisse an den Gymnasien in Ungarn, Siebenbürgen und der serbischen Wojwodschaft mit dem Temeser Banate geregelt werden	VII	21	122
4. »	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt vom Jahre 1853, Nr. 207) zugelassenen Verbindungen	VII	22	122
4. »	Verordnung des Handelsministeriums, wodurch in Folge der Allerhöchsten Entschließungen vom 20. Oktober und 23. Dezember 1854 neue Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf den Landseen, Strömen und Flüssen, mit Einschluß aller binnenländischen Grenzgewässer des österreichischen Kaiserstaates, vorgeschrieben werden .	VII	23	123
7. »	Erlaß des Justizministeriums, wirksam für das lombardisch-venezianische Königreich, womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 2. Jänner 1855, verordnet wird, daß im lombardisch-venezianischen Königreiche am 15. Februar 1855 die Staatsanwaltschaften ihre Amtswirksamkeit zu beginnen, und daß an eben jenem Tage in diesem Königreiche auch die neue Strafprozeßordnung und die damit in Verbindung stehenden Vorschriften über die innere Einrichtung und Geschäfts-Ordnung der Strafgerichte und der Staatsanwaltschaften in Wirksamkeit zu treten haben	VII	24	126
15. »	Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, womit im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern, das Verfahren bei Ertheilung der Befugnisse zu periodischen Personen-Transport-Unternehmungen geregelt wird	VIII	25	128

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1854				
	Grudnia 1854 podaje się przepisy, tyczące się uzdolnienia do wykonywania urzędu sędziowskiego w przedmiocie przestępstw, których śledztwo i ukaranie oddane zostało władzom policyjnym na zasadzie Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 11 Maja 1854 r. Nr. 120 Dziennika Praw Państwa	Iv	14	11
30 Grudnia	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, obejmujące Najwyższe Postanowienia o przywdziewaniu i oznakach żałoby Dworu na uniformach urzędników rządowych .	V	18	80
30 „	Ogłoszenie Ministerstwa Skarbu, w przedmiocie zaprowadzenia na probę urządzeń związku celnego, tyczących się organizacyi urzędów celnych i straży skarbowéj w okręgu kameralnym Krakowskim, zacząwszy od dnia 31 Stycznia 1855 r.	V	19	80
1855				
1 Stycznia	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, mocą którego urządza się stósunki językowe na gimnazyach w Węgrzech, Siedmiogrodzie i Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim	VII	21	122
4 „	Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, objętych w powszechnym związku celnym, tyczące się rozciągnienia ulżeń celnych w obrocie wzajemnym ze związkiem celnym na towary żelazne nieszlifowane, niepoliturowane, nielakierowane, w połączeniach, przypuszczonych na zasadzie traktatu handlowego i celnego z dnia 19 Lutego 1853 (Dziennik Praw Państwa z roku 1853, Nr. 207)	VII	22	122
4 „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, mocą którego, w skutku Najwyższych Postanowień z dnia 20 Października i 23 Grudnia 1854 r. wydane zostają nowe postanowienia co do żeglugi parowéj na jeziorach krajowych, strumieniach i rzékach, oraz na wszystkich wodach granicznych wewnętrznych Cesarstwa Austryackiego	VII	23	123
7 „	Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, mocą którego na zasadzie Najwyższego Postanowienia z dnia 2 Stycznia 1855 rozporządza się, iż w Królestwie Lombardzko-Weneckiém w dniu 15 Lutego 1855 r. prokuratorye rządowe rozpoczną czynności urzędowania swego, tudzież, iż w tym samym dniu w témże Królestwie wchodzi w wykonanie nowa ustawa o procesie karnym, i połączone z nią przepisy o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów karnych i prokuratoryj rządowych	VII	24	126
15 „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego urządza się, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, postępowanie przy udzielaniu koncesyj na przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób . .	VIII	25	128

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
15. Jänner	Kaiserliches Patent, womit ein neues Militär-Strafgesetzbuch über Verbrechen und Vergehen kundgemacht, und vom 1. Juli 1855 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird . .	X	33	134
16. »	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Ermächtigung des k. k. Zollamtes Confluente und des k. sardinischen Zollamtes Costa Caroliana zur gegenseitigen Überweisung der Transitogüter	VIII	26	128
18. »	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, womit die über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Übertretungsfälle entstandenen Zweifel gelöst werden . .	IX	28	130
18. »	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, womit eine Erläuterung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 erlassen wird . . .	IX	29	130
18. »	Verordnung des Finanzministeriums im Einvernehmen mit dem Justizministerium, wirksam für alle Kronländer, über die Anwendung der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853 (Nr. 53 des Reichs-Gesetz-Blattes) . . .	IX	30	131
20. »	Verordnung des Justizministeriums, giltig für das Großfürstenthum Siebenbürgen, über die Führung der Handlungsprotokolle	VIII	27	128
24. »	Verordnung des Justizministeriums, giltig für den ganzen Umfang der Monarchie, mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch die Verfassung der, zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die, durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Übelthäter den Gerichten übertragen wird . .	XI	34	138
25. »	Verordnung des Ministeriums des Innern, giltig für sämmtliche Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend die Übersiedlung von Angehörigen der übrigen Kronländer der Monarchie nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern	IX	31	132
25. »	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, über das Verbot der Zerstückung der in der Stadt Hallein gelegenen Häuser	IX	32	132
26. »	Verordnung der Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen, in Betreff der Ausdehnung der, über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, bei den Gerichtshöfen erster Instanz, bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern erlassenen Ministerial-Verord-			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
15 Stycznia	Patent Cesarski, mocą którego nowa ustawa karna na zbrodnie i wykroczenia dla wojska ogłoszoną i z dniem 1 Lipca 1855 r. w wykonanie zaprowadzoną zostaje . . .	X	33	134
16 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, tyczące się upoważnienia, udzielonego C. K. urzędowi celnemu *Confluente* i K. Sardyńskiemu urzędowi celnemu *Costa Caroliana* do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych . .	VIII	26	128
18 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego rozwiązuje się wątpliwości względem właściwości urzędów, powołanych do śledztwa i karania piérwszych dwóch przypadków przestępstw, objętych w §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27 Maja 1852 r.	IX	28	130
18 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego wydaje się objaśnienie do §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27 Maja 1852 roku	IX	29	130
18 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, o zastósowaniu Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 19 Marca 1853 r. (Nr. 53 Dziennika Praw Państwa)	IX	30	131
20 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém, o prowadzeniu protokółów handlowych	VIII	27	128
24 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Monarchii, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego poruczoném zostaje sądom urządzenie wykazów miesięcznych, wymaganych do wymierzenia wynagrodzenia (taglia) za złoczyńców, przez C. K. żandarmeryą dostawianych, i na karę skazanych . .	XI	34	138
25 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, tyczące się przesiedlenia mieszkańców innych Krajów koronnych Monarchii do Węgier i Krajów niegdyś do nich należących	IX	31	132
25 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, o zakazie dzielenia domów położonych w mieście Hallein	IX	32	132
26 „	Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu, mocą którego rozciąga się na Królestwo Dalmatyńskie Rozporządzenie Ministeryalne z dnia 3 Lipca 1854 r. (Dziennik Praw Państwa, część LXI, Nr. 169), tyczące się dyet milowego dla urzędników, strawnego dla dyurnistów i sług, tudzież należytości za drogę i doręczenie personale służbowego przy władzach obwodo-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes rc.	Seite
1855				
	nung vom 3. Juli 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, I. XI. Stück, Nr. 169) auf das Königreich Dalmazien	XI	35	138
26. Jänner	Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei Amortisirungen der, zur Realisirung des Nazional-Anlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazions-Anweisungen und Staats-Schuldverschreibungen, dann der hierzu gehörigen Koupons und Talons, bestimmt wird	XI	36	138
28. »	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, womit die Vorschrift für die Vornahme der gerichtlichen Todtenbeschau erlassen wird	XXXIX	192	406
29. »	Kaiserliche Verordnung, betreffend die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche . .	XI	37	141
3. Februar	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, betreffend die Übertragung der Einzahlungen auf das Nazional-Anlehen von einer Anlehenskasse auf eine andere .	XI	38	144
3. »	Verordnung der obersten Polizeibehörde, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend das Verbot der in Vercelli 1854 erschienenen Druckschrift „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia von Vinzenzo Cesati“; und der in Turin 1854 erschienenen Druckschrift „Avvisi agli Italiani et agli emigrati per la futura riscossa von Raffaele Garagnani“ . . .	XI	39	148
3. »	Kaiserliche Verordnung, wirksam für die Königreiche Ungarn, Kroazien und Slawonien, die Wojwodschaft Serbien und das Temeser Banat, über die Aufhebung des, dem Erzbischofe von Gran, dem Bischofe nunmehrigen Erzbischofe von Agram als Abte von Thopußka, dem Bischofe von Raab, dem Erzabte von St. Martin und dem Raaber Domkapitel zugestandenen Heimfallrechtes . . .	XII	40	150
5. »	Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels, giltig für alle im allgemeinen österreichischen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Befreiung des Summach's vom Aus- und Durchgangszolle	XII	41	150
8. »	Erlaß der Ministerien des Innern und der Justiz, womit die, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Februar 1855 festgesetzten Bestimmungen, über die Ausmittlung des Dienstranges der, aus Anlaß der neuen Organisirung ernannten Beamten, kundgemacht werden	XVII	60	190
10. »	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für das lom-			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	wych (komitatowych), przy trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych . .	XI	35	138
26 Stycznia	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące w całym obrębie Państwa z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego ustanawia się właściwość i postępowanie sądów przy umarzaniu wystawionych dla zrealizowania pożyczki narodowéj certyfikatów, biletów pożyczkowych, asygnacyj na obligacye i obligacyj długu Państwa, tudzież należących do nich kuponów i talonów	XI	36	138
28 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyłącznie Pogranicza wojskowego, którém wydanym zostaje przepis dla przedsięwzięcia sądowych oględzin trupów	XXXIX	192	406
29 „	Rozporządzenie Cesarskie, tyczące się wykonywania sądowości cywilnéj C. K. Konsulatów nad poddanemi Austryackiemi i osobami, pod opieką Austryi zostającemi w Państwie Tureckiém	XI	37	141
3 Lutego	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, tyczące się przeniesienia wpłat na pożyczkę narodową z jednéj kasy do drugiéj pożyczkowéj	XI	38	144
3 „	Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, tyczące się zakazu pisma drukiem ogłoszonego w Vercelli 1854 „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia przez Wincentego Cesati“; tudzież pisma ogłoszonego drukiem w Turynie 1854 „Avvisi agli Italiani et agli emigrati per la futura riscossa przez Rafała Garagnani“	XI	39	148
3 „	Rozporządzenie Cesarskie, obowiązujące w Królestwie Węgierskiém, Kroackiém i Slawońskiém, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, względem zniesienia prawa do spadku bezdziedzicznego, służącego arcybiskupowi Strygońskiemu, biskupowi obecnie zaś arcybiskupowi Zagrzebskiemu jako opatowi Topuskiemu, biskupowi Rabskiemu, arcyopatowi S. Marcina i Kapitule Rabskiéj . .	XII	40	150
5 „	Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, objętych w powszechnym obrębie celnym Austryackim, tyczące się uwolnienia sumaka od opłaty cła przechodowego i wchodowego	XII	41	150
8 „	Rozrządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, którém obwieszczone zostają postanowienia, w skutek Najwyższéj Uchwały z dnia 4 Lutego 1855 ustanowione, co się tyczy oznaczenia rangi służbowéj urzędników z powodu nowéj organizacyi mianowanych . . .	XVII	60	190
10 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Kró-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	bardisch-venezianische Königreich, über die Zustellung der Zahlungsaufträge der Kommissurazionsämter	XII	42	150
11. Februar	Verordnung des Justizministeriums, giltig für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, über die Art der Eintreibung und Umwandlung von Geldstrafen, welche von den Gerichten im Strafverfahren verhängt werden . . .	XII	43	150
15. »	Verordnung des Ministeriums des Innern im Einvernehmen mit der obersten Polizeibehörde, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, womit eine gesetzliche Vorschrift gegen Thierquälerei erlassen wird . . .	XIII	44	154
15. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für Tirol und Vorarlberg, betreffend eine Aenderung in den Bestimmungen über das Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer des Bodenfee's	XIII	45	154
16. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, womit eine provisorische Dienstes-Instrukzion für die Finanz-Prokuraturen kundgemacht wird	XVI	56	168
17. »	Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend die Gebühren für die, zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen . .	XIII	46	154
18. »	Verordnung des Armee-Ober-Kommando, wodurch, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 2. Februar 1855, die in Dalmazien für die Einbringung eines Deserteurs bisher bestandene Zivil-Taglia von 22 fl. 18 kr. auf 24 Gulden erhöht wird	XVI	57	188
19. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, zur Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf die Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder zuläßig sei	XVI	58	188
21. »	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, wodurch die §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850, Nr. 443 des Reichs-Gesetz-Blattes (ausgedehnt auf Ungarn, Kroazien und Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate mit Erlaß vom 15. März 1852, Z. 2728, auf Siebenbürgen mit Erlaß vom 31. März 1854, Z. 4100), bezüglich der Zulassung von Privatschülern zur Maturitätsprüfung, näher bestimmt werden	XIV	47	161

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	lestwie Lombardzko-Weneckiém, o doręczaniu nakazów zapłaty urzędów komisuracyjnych	XII	42	150
11 Lutego	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o sposobie ściągania i zmieniania kar pieniężnych, nałożonych przez sądy w postępowaniu karném	XII	43	150
15 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Najwyższą Władzą Policyjną, mające moc we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, którém wydanym zostaje przepis prawny przeciw dręczeniu zwierząt	XIII	44	154
15 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Tyrolu i Vorarlbergu, co się tyczy zmiany w Postanowieniach o zakazie zbliżania się statków ładownych ku brzegom jeziora Bodeńskiego	XIII	45	154
16 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, mocą którego wydaną zostaje prowizoryczna instrukcya służbowa dla prokuratoryj skarbowych . . .	XVI	56	168
17 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, w przedmiocie należytości dla osób sanitarnych, w celach sądowo-lékarskich używanych	XIII	46	154
18 „	Rozporządzenie Naczelnéj Komendy Wojskowéj, mocą którego, w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 2 Lutego 1855, w Dalmacyi taglia cywilna za przystawienie zbiega wojskowego dotąd w kwocie 22 ZłR. 18 kr. istniejąca, do 24 ZłR. podniesioną zostaje	XVI	57	188
19 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, dla objaśnienia tego pytania, jak dalece przypuszczoną być może exekucya do pożytków spoczynkowych sług niższych rządowych, tudzież do prowizyj, datków łaskawych i pieniędzy na utrzymanie dla ich wdów i dzieci przeznaczonych	XVI	58	161
21 „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza Wojskowego, mocą którego bliżéj oznaczone zostają §§. 7 i 10 Rozporządzenia z dnia 18 Października 1850 r. N. 443 Dziennika Praw Państwa (rozciągnionego na Węgry, Kroacyą i Slawonią, Województwo Serbskie wraz z Banatem Temeskim rozrządzeniem z d. 15 Marca 1852, L. 2728, na Siedmiogród zaś rozrządzeniem z dnia 31 Marca 1854, L. 4100) co do przypuszczenia uczniów prywatnych do examinów dojrzałości	XIV	47	161

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
23. Februar	Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen und des Armee-Ober-Kommando, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit die Allerhöchste Entschließung vom 22. Februar 1855, wegen der Gerichtszuständigkeit über die im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen, kundgemacht wird	XVI	59	188
27. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch im Einvernehmen mit dem Unterrichtsministerium, angeordnet wird, daß von jeder wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu geschehen habe	XIV	48	162
27. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Aufhebung der Nebenzollämter II. Klasse Oberhochsteg und Sulzberg, dann die Versetzung der Nebenzollämter I. Klasse Vilsrein, Kaltenbach und Hohenweiler in die II. Klasse .	XIV	49	163
28. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, in Betreff des Benehmens der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen	XIV	50	163
5. März	Erlaß des Finanzministeriums, über die Errichtung einer eigenen Finanz-Landes-Direkzion für Krakau und das westliche Galizien	XV	51	165
5. »	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, womit die Schulferien an den Haupt- und den, mit denselben vereinigten Unter-Realschulen bestimmt werden .	XVII	61	191
11. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854 in Wirksamkeit steht, mit einer Erläuterung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 . . .	XV	52	165
11. »	Erlaß der Ministerien der Finanzen, des Innern und der obersten Polizeibehörde, betreffend die Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in dem Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen	XV	53	166
12. »	Verordnung des Ministers des Innern, über den Beginn der Wirksamkeit der Kreisämter in Mähren	XV	54	166
12. »	Verordnung der Minister des Innern und der Justiz, über			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
23 Lutego	Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu i Naczelnéj Komendy Wojskowéj, obowiązujące w całym obrębie Państwa, mocą którego ogłasza się Najwyższe Postanowienie z dnia 22 Lutego 1855 r., tyczące się właściwości sądów w przypadkach karnych co do żołnierzy czasowo od służby wojskowéj uwolnionych i zostających w służbie straży skarbowéj	XVI	59	188
27 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego w porozumieniu z Ministerstwem Oświecenia, nakazuje się, iż o każdém śledztwie karném szczegółowém, wytoczoném przeciw studentowi lub uczniowi zakładu naukowego publicznego, tudzież o wyroku ostatecznym w skutku takowego śledztwa wydanym, uczynić należy doniesienie przełożonemu właściwego zakładu naukowego	XIV	48	162
27 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, objętych w powszechnym obrębie celnym, tyczące się rozwiązania urzędów celnych pobocznych II klasy Oberhochsteg i Sulcberg, tudzież przeniesienia urzędów celnych pobocznych I klasy Vilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler do II klasy	XIV	49	163
28 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, w przedmiocie postępowania sądów w wypadkach zgonu poddanych Hesko-Homburgskich	XIV	50	163
5 Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, o utworzeniu własnéj Dyrekcyi finansów krajowéj dla Krakowa i Galicyi zachodniéj.	XV	51	165
5 „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego, którém ustanowione zostają szkolne ferye w szkołach głównych i w szkołach niższych realnych, z niemi połączonych.	XVII	61	191
11 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których moc ma powszechna ustawa górnicza z dnia 23 Maja 1854 roku, celem objaśnienia ustawy o daninach górniczych z dnia 4 Października 1854	XV	52	165
11 „	Rozrządzenie Ministerstw Finansów, Spraw Wewnętrznych i Najwyższéj Władzy Policyjnéj, dotyczące zaprowadzenia własnéj kontroli paszportowéj celem powstrzymania przemytnictwa w okręgu granicznym Litomirzskiego powiatu kameralnego w Czechach	XV	53	166
12 „	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, o rozpoczęciu działalności urzędów obwodowych w Morawii . .	XV	54	166
12 „	Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawie-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	den Beginn der Amtswirksamkeit der Bezirksämter in Mähren und Schlesien	XV	55	166
15. März	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, wodurch die §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853, Nr. 30 des Reichs-Gesetz-Blattes, dann die §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853, Nr. 129 des Reichs-Gesetz-Blattes, hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten, erläutert werden	XVII	62	193
15. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien und die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate, über die Kompetenz der Gerichte zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften, dann über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung . .	XVII	63	193
17. »	Verordnung der Minister des Innern und der Justiz, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, womit die Amtsinstrukzion für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter erlassen wird .	XVIII	65	198
20. »	Verordnung der Minister des Innern und der Finanzen, giltig für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854 (LIII. Stück, Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes) in Wirksamkeit getreten ist, betreffend die Bestellung provisorischer Berghauptmannschaften und Ober-Bergbehörden zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes	XVII	64	193
20. »	Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, wirksam für die Kronländer Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien und Slawonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat, betreffend die Herstellung und Erhaltung der, die Ortschaften durchziehenden Strecken der Ärarialstraßen	XVIII	66	243
23. »	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, giltig für Österreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Tirol, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, das Küstenland und die Bukowina, womit die Zahl der Klassen an den Hauptschulen bestimmt, und der in denselben zu ertheilende Unterricht geregelt wird . . .	XXII	85	274
25. »	Verordnung des Armee-Ober-Kommando, wirksam für alle Kronländer, wodurch erklärt wird, daß die Artikel VIII. und IX. des, mit dem deutschen Bunde abgeschlossenen Deserteur-Kartels vom 10. Februar 1831 durch die, zwischen Österreich und Baiern unterm 4. und 17. Jänner 1852			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	dliwości, o rozpoczęciu działalności urzędowéj urzędów powiatowych w Morawii i Szląsku	XV	55	166
15 Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych Węgier, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, którém się objaśnia §§. 55, 73 i 89 Patentu z dnia 16 Lutego 1853, Nr. 30 Dziennika Praw Państwa, tudzież §§ 55, 69 i 85 Patentu z dnia 3 Lipca 1853 r. Nr. 129 Dziennika Praw Państwa, co do wyrazów kupcy i fabrykanci	XVII	62	193
15 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych Węgier, Kroacyi, Slawonii i w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim, o kompetencyi sądów do protokółowania lub wykreślania firmy, prokury i kontraktów towarzyskich kupców, fabrykantów i towarzystw przemysłowych, niemniéj o sposobie obwieszczania tegoż protokółowania lub wykreślania . . .	XVII	63	193
17 „	Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego, mocą którego wydaje się instrukcya urzędowa dla czysto-politycznych i mięszanych urzędów, powiatowych i stolicowo-sędziowskich	XVII	65	198
20 „	Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których w moc weszła powszechna ustawa górnicza z d. 23 Maja 1854 (Część LIII, Nr. 146 Dziennika Praw Państwa), dotyczące ustanowienia prowizorycznych starostw górniczych i wyższych władz górniczych celem wykonania powszechnéj ustawy górniczéj	XVII	64	193
20 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, obowiązujące w Krajach koronnych Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi i Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, w przedmiocie budowania i utrzymywania tych części gościńców eraryalnych, które przechodzą przez wsie lub miasta	XVIII	66	243
23 „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w Austryi wyższéj i niższéj, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Tyrolu, Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, w Pobrzeżu i Bukowinie, mocą którego oznacza się liczba klas przy szkołach głównych i uregulowaném zostaje udzielanie nauk w takowych	XXII	85	274
25 „	Rozporządzenie Naczelnéj Komendy Wojskowéj, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, którém się oświadcza, iż artykuły VIII i IX kartelu o zbiegach wojskowych, zawartego ze Związkiem Niemieckim w dniu 10 Lutego 1831 nie zostały zniesione przez oświadczenia Ministery-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	(Nr. 37 des Reichs-Gesetz-Blattes) ausgewechselten Ministerial-Erklärungen nicht aufgehoben worden seien . .	XIX	71	246
26. März	Verordnung des Justizministeriums, über den Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit des neu organisirten mährisch-schlesischen Oberlandesgerichtes und der Ober-Staatsanwaltschaft in Brünn, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft in Mähren und Schlesien, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze	XVIII	67	243
26. »	Verordnung des Justizministeriums, wodurch hinsichtlich der Ausübung der in dem §. 32 der Allerhöchst genehmigten Advokatenordnung vom 24. Juli 1852, Nr. 170 des Reichs-Gesetz-Blattes, für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat, den Advokatenausschüssen eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturskandidaten, nähere Bestimmungen erlassen werden	XVIII	68	243
28. »	Verordnung des Ministers des Innern, über den Beginn der Amtswirksamkeit der Kreisämter in Böhmen . . .	XVIII	69	243
28. »	Verordnung der Minister des Innern und der Justiz, über den Beginn der Amtswirksamkeit der Bezirksämter in Böhmen	XVIII	70	244
31. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend eine zeitweilige Zollermäßigung für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl, bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und die quarnerischen Inseln . . .	XIX	72	246
31. »	Verordnung der Ministerien des Äußern und der Justiz und des Armee-Ober-Kommando's, mit welcher die Vollzugsvorschriften zu der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetz-Blattes, betreffend die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche kundgemacht werden	XX	77	252
3. April	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz und der obersten Polizeibehörde, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch nach Maßgabe der Allerhöchsten Entschließungen vom 14. September 1852, 10. Jänner und 29. Juli 1853 und vom 4. Februar 1855, die Behörden bestimmt werden, welchen vom Tage der Wirksamkeit der Strafprozeßordnung vom 29. Juli 1853 angefangen die Untersuchung und Bestrafung derjenigen Gesetzesübertretungen zukommt, welche nicht in dem Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind, und womit zugleich das dabei zu beobachtende Verfahren festgesetzt wird	XIX	73	247

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	alne, zamienione między Austryą i Bawaryą w dniu 4 i 17 Stycznia 1852 (Nr. 37 Dziennika Praw Państwa) .	XIX	71	246
26 Marca	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, tyczące się oznaczenia czasu, w którym rozpoczną działania swoje nowo-uorganizowany morawsko-szląski sąd krajowy wyższy i prokuratura wyższa w Bernie, władze wyłącznie sądowe pierwszéj instancyi i prokuratury w Morawii i Szląsku, jako też ustawy będące w związku z nową organizacyą sądową	XVIII	67	243
26 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, mocą którego wydaje się bliższe postanowienia o wykonywaniu władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury, nadanéj wydziałom adwokackim w §. 32 potwierdzonéj przez Najjaśniejszego Pana ustawy o adwokatach z dnia 24 Lipca 1852 r., Nr. 170 Dziennika Praw Państwa, obowiązującéj w Krajach Koronnych Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim . . .	XVIII	68	243
28 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, o zaczęciu czynności urzędowych urzędów obwodowych w Czechach .	XVIII	69	243
28 „	Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, o zaczęciu czynności urzędów powiatowych w Czechach	XVIII	70	244
31 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, w powszechnym związku celnym objętych, tyczące się czasowego zniżenia cła od niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, od mąki z kukurudzy, przy wprowadzaniu takowych przez urzędy celne Istryi i wyspy kwarneryjskie	XIX	72	246
31 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Zewnętrznych i Sprawiedliwości, oraz Naczelnéj Komendy Wojskowéj, mocą którego ogłasza się przepisy do przeprowadzenia Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 29 Stycznia 1855 r. Nr. 23 Dziennika Praw Państwa, w przedmiocie wykonywania sądownictwa cywilnego C. K. konsulatów nad poddanemi austryackiemi, tudzież nad osobami pod opieką Austryi zostającemi w Państwie Otomańskiém	XX	77	252
3 Kwiet.	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, mocą którego na zasadzie Najwyższych Postanowień z dnia 14 Września 1852 r., 10 Stycznia i 29 Lipca 1853 i z 4 Lutego 1855 oznacza się władze, do których od dnia działania ustawy o procesie karnym z d. 29 Lipca 1853 należy śledztwo i ukaranie tych przestępstw prawa, które w ustawie karnéj z dnia 27 Maja 1852 nie są uznane za występki, oraz ustanawia się sposób postępowania w takich przypadkach	XIX	73	247

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
3. April	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz und der obersten Polizeibehörde, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, womit hinsichtlich der Polizeistunde nähere Bestimmungen getroffen werden .	XIX	74	249
6. »	Verordnung des Justizministeriums, über den Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit des neu organisirten böhmischen Oberlandesgerichtes und der Oberstaatsanwaltschaft in Prag, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft in Böhmen, sowie der, mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze . . .	XIX	75	250
6. »	Verordnung des Finanzministeriums, womit die Bestellung von vier Finanzbezirks-Direkzionen für das Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landes-Direkzions-Abtheilung und deren Standorte, dann die Aufstellung neu zu errichtender Sammlungskassen für jede der bei den neuen Bezirksbehörden zu Eperies und Munkacs kundgemacht und der Zeitpunkt der Aktivirung der Finanzbezirks-Direkzionen zu Eperies und Munkacs auf den 30. April 1855 festgesetzt wird . .	XIX	76	250
6. »	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die weitere Ermächtigung einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines und einiger sardinischen Zollämter zur gegenseitigen Überweisung der Transitowaaren . .	XXI	78	270
6. »	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Aufhebung der Hadernkontrole im illirischen Küstenlande	XXI	79	270
8. »	Erlaß des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, über die Ablegung des Richteramts-Eides	XXI	80	270
11. »	Erlaß des Finanzministeriums, womit die, aus Anlaß der Einschränkung der Freihafensgebiete von Zengg und Karlopago in Kroazien eingetretenen Änderungen des Verzeichnisses der Zollämter bekannt gemacht werden . . .	XXI	81	271
12. »	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, womit die Schulferien an selbständigen Realschulen und an Realschulen, welche mit den Hauptschulen vereiniget sind, bestimmt werden	XXI	82	271
13. »	Verordnung des Ministeriums der Justiz, für die Kronländer Mähren, Schlesien, Steiermark, Karnthen, Krain, Triest und Istrien, wodurch erklärt wird, daß zum Zwecke der Löschung der Grundlasten die Beibringung der Urkunden-Abschriften nicht erforderlich sei	XXI	83	272
13. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Österreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steier-			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
3 Kwiet.	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, którém pod względem godziny policyjnéj bliższe postanowienia wydane zostają	XIX	74	249
6 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, w przedmiocie oznaczenia czasu, w którym rozpoczną czynności swoje nowo uorganizowany sąd krajowy wyższy i nadprokuratorstwo rządowe w Pradze, tudzież władze sądowe czyste piérwszéj instancyi i prokuratorstwo rządowe w Czechach, i rozpocznie się moc obowiązująca ustaw zostających w związku z nową organizacyą sądową	XIX	75	250
6 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego ogłasza się ustanowienie cztérech dyrekcyj powiatowych skarbu w okręgu urzędowym oddziału dyrekcyi skarbowéj krajowéj Koszyckiéj i stanowisk onychże, tudzież ustanowienie nowo utworzyć się mających kas zbiorowych dla każdéj z dwóch władz powiatowych w Eperyes (Preszowie) i Munkaczu, jako też oznacza się, iż dyrekcye powiatowe skarbowe w Eperyes (Preszowie) i Munkaczu z dniem 30 Kwietnia 1855 rozpoczną działanie swoje	XIX	76	250
6 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, tyczące się dalszego upoważnienia niektórych urzędów celnych Związku celnego Austryacko-Modeńsko-Parmeńskiego, tudzież niektórych urzędów celnych Sardyńskich, w celu wzajemnego przekazywania sobie towarów tranzytowych	XXI	78	270
6 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, tyczące się zniesienia kontroli gałganów w Nadbrzeżu Illiryjskiém	XXI	79	270
8 „	Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o składaniu przysięgi na urząd sędziego .	XXI	80	270
11 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego czyni się wiadomemi zmiany, jakie zaszły w wykazie urzędów celnych, z powodu ścieśnienia obrębów portów wolnych Zengg i Karlopago w Kroacyi	XXI	81	271
12 „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego, mocą którego ustanawia się ferye szkolne w szkołach realnych oddzielnych, tudzież w szkołach realnych połączonych ze szkołami głównemi	XXI	82	271
13 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, dla Krajów koronnych Morawii, Szląska, Styryi, Karyntyi, Krainy, Tryestu i Istryi, mocą którego oświadcza się, iż do wykreślania ciężarów gruntowych nie potrzeba załączenia odpisów dokumentów	XXI	83	272
13 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych Austryi wyższéj i niższéj, w Solno-			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855	mark, Kärnthen, Krain, Görz, Gradiska mit Istrien, Triest, Tirol, Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Ober- und Nieder-Schlesien, womit im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, die Vornahme der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850, Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes, vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Konto-Bücher geregelt wird	XXII	86	282
16. April	Erlaß des Ministeriums des Innern, des Finanzministeriums und des Armee-Ober-Kommando, wirksam für Galizien, Krakau und die Bukowina, über die Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855	XXI	84	272
18. »	Erlaß des Ministers für Kultus und Unterricht, womit zu Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 29. März 1855, die Neugestaltung der k. k. Schulbücherverschleiß-Administrazion kundgemacht wird	XXII	87	282
19. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, in welchen das, mit den Justizministerial-Verordnungen vom 25. Jänner 1850, Nr. 52 des Reichs-Gesetz-Blattes und vom 31. März 1850, Nr. 125 des Reichs-Gesetz-Blattes kundgemachte Verfahren in Wechselsachen Giltigkeit hat, zur Lösung des Zweifels, ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der, in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne	XXII	88	283
19. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz (Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854) in Wirksamkeit getreten ist, womit das Dienstverhältniß zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften geregelt wird	XXII	89	283
24. »	Justizministerial-Verordnung, wirksam für sämmtliche Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch die Vorschriften über die, den Gerichtsbehörden in dem Gesetze vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes, vorgezeichneten Geschäftsformularien ergänzt werden . . .	XXIII	90	286
24. »	Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für alle Kronländer, für welche die Erlässe vom 4. Oktober 1850, Nr. 380 und 381 des Reichs-Gesetz-Blattes, Anwendung finden, betreffend die Zulassung von studirenden Jünglingen aus der Militärgrenze zum Privatstudium an die k. k. Rechtsakademien	XXIII	91	288
25. »	Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme Dalmaziens, betreffend die Ver-			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	grodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi, Gradysce z Istryą, w Tryeście, Vorarlbergu, Czechach, Morawii, Górnym i Dolnym Szląsku, mocą którego w porozumieniu z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Skarbu reguluje się zawierzytelnienie ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisane w §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16 Listopada 1850, N. 448 Dziennika Praw Państwa	XXII	86	282
16 Kwiet.	Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Skarbu i Naczelnéj Komendy Wojskowéj, obowiązujące w Galicyi, Krakowie i Bukowinie, w przedmiocie wynagrodzenia za zaopatrywanie żołnierza w przechodzie od 1 Maja aż do końca Października 1855 r. . . .	XXI	84	272
18 „	Rozrządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, mocą którego w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 29 Marca 1855 r. ogłasza się nowe urządzenie C. K. administracyi sprzedaży książek szkolnych	XXII	87	282
19 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których ma moc prawa postępowanie w sprawach wexlowych, ogłoszone w Rozporządzeniach Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 25 Stycznia 1850 r., Nr. 52 Dziennika Praw Państwa, tudzież z dnia 31 Marca 1850 r., Nr. 125 Dziennika Praw Państwa, wydane dla rozwiązania wątpliwości, czyli exekucya dla zabezpieczenia żądaną być może przeciw dłużnikowi wexlowemu przed upływem terminu trzechdniowego wyznaczonego w nakazie zapłaty	XXII	88	283
19 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których powszechna ustawa o górnictwie (Nr. 146 Dziennika Praw Państwa z r. 1854) zaprowadzoną została, mocą którego uregulowanym zostaje stósunek służbowy między komisarzami górniczymi exponowanymi, i przełożonemi starostwami górniczemi .	XXII	89	283
24 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, przez które uzupełnia się przepisy o formularzach wykazów, przepisanych dla władz sądowych w ustawie z dnia 3 Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa	XXIII	90	286
24 „	Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których Rozrządzenia z dnia 4 Października 1850, Nr. 380 i 381 Dziennika Praw Państwa mają zastósowanie, tyczące się przypuszczenia uczącéj się młodzieży z Pogranicza wojskowego do nauk prywatnych w C. K. akademiach prawniczych	XXIII	91	288
25 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	wendung von Privathengsten zum Beschälen . . .	XXIII	92	288
25. April	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für sämmtliche Kronländer, außer Dalmazien, über die Bestimmung der Verbrauchsabgabe vom Zucker aus Rüben	XXIII	93	289
25. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme von Dalmazien, mit welchem die Bestimmungen über die Steuerborgungen bei der Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischen Zuckermehl erläutert werden .	XXIII	94	289
29. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze, in Betreff des Benehmens der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln	XXIV	95	291
2. Mai	Verordnung der obersten Polizeibehörde, betreffend das Verbot der Druckschriften: „La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen“	XXIV	96	291
3. »	Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen das Forstgesetz vom 3. Dezember 1852, Nr. 250 des Reichs-Gesetz-Blattes in Giltigkeit steht, wodurch die Bedingungen und die Zeit der Verjährung der Übertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852 festgesetzt werden	XXIV	97	291
4. »	Zirkular-Verordnung des Armee-Ober-Kommando, betreffend: A. die administrativen Obliegenheiten und die hieraus entspringende Haftung der Truppen-Kommandanten, und B. die Richtigkeitspflege mit, in Abgang kommenden Militär-Individuen	XXIV	98	292
7. »	Verordnung des Handelsministeriums, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde, giltig für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend die Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854, XVIII. Stück, Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854, über die zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art	XXIV	99	303
12. »	Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für alle Kronländer, auf welche sich die Wirksamkeit des Gesetzes vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des Reichs-Gesetz-Blattes, erstreckt, über die Zulassung der Studirenden zur ersten, und in einigen Kronländern zur zweiten theoretischen Staatsprüfung während der letzten sechs Wochen ihres vierten und beziehungsweise sechsten Semesters . .	XXIV	100	304
13. »	Verordnung des Finanzministeriums, über den Zeitpunkt der Aktivirung der Finanz-Landes-Direkzion für Krakau und das westliche Galizien	XXIV	101	304

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	Dalmacyi, tyczące się używania ogierów prywatnych do stanowienia	XXIII	92	288
25 Kwiet.	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, oprócz Dalmacyi, w przedmiocie oznaczenia opłaty od wyrobu cukru burakowego .	XXIII	93	289
25 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Dalmacyi, mocą którego objaśnia się przepisy o borgowaniu podatków przy wyrabianiu płynów spirytusowych przepalanych, piwa i cukru z buraków lub z zagranicznéj mąki cukrowéj .	XXIII	94	289
29 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o zastósowaniu się sądów w przypadkach śmierci poddanych z wysp Jońskich	XXIV	95	291
2 Maja	Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj, dotyczące zakazu pisma drukowego: „La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen“	XXIV	96	291
3 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w Krajach koronnych, w których moc ma ustawa leśna z dnia 3 Grudnia 1852, Nr. 250 Dziennika Praw Państwa, w skutek którego ustanowione zostają warunki i czas przedawnienia przestępstw ustawy leśnéj z dnia 3 Grudnia 1852 r.	XXIV	97	291
4 „	Okólnik Nadkomendy Wojsk, dotyczący: *A.* administracyjnych obowiązków i wynikającéj ztąd odpowiedzialności komendantów wojsk, tudzież *B.* obrachunkowości z wojskowymi ubywającymi	XXIV	98	292
7 „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Naczelną Władzą Policyjną, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, tyczące się objaśnienia §. 23 Rozporządzenia z dnia 11 Lutego 1854 roku, Część XVIII, Nr. 48 Dziennika Praw Państwa z r. 1854, o przestrzeganiu ostrożności przeciw niebezpieczeństwu explozyi kotłów parowych wszelkiego rodzaju . .	XXIV	99	303
12 „	Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, na które się rozciąga moc ustawy z dnia 30 Lipca 1850 r. Nr. 327 Dziennika Praw Państwa, o przypuszczeniu uczniów do piérwszego, a w niektórych Krajach koronnych do drugiego examinu Rządowego teoretycznego w ciągu ostatnich sześciu tygodni czwartego, a względnie szóstego półrocza	XXIV	100	304
13 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, o chwili, w któréj dyrekcya skarbowa krajowa dla Krakowa i Zachodniéj Galicyi rozpocznie czynności swoje	XXIV	101	304

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
16. Mai	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, über die Mittheilung des Erfolges wichtiger Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschung an das Finanzministerium	XXIV	102	305
16. »	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Berghauptmannschaft in Dravicza als selbständig fortbestehende Bergbehörde provisorisch bestellt, das Bergkommissariat in Rezbánya der Berghauptmannschaft in Nagybánya untergeordnet, und die Bergkommissariate in Bogschan, Moldova, Reschitza und Szászka aufgehoben werden	XXIV	103	305
16. »	Verordnung des Finanzministeriums, über die Errichtung einer eigenen Finanzprokuratur für Dalmazien, und Umgestaltung der bisherigen Finanzprokuratur in Triest . .	XXIV	104	305
16. »	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, über die Art und Weise, auf welche die Abgabe von Kalendern entrichtet werden kann	XXIV	105	306
21. »	Kaiserliches Patent, wirksam für das Erzherzogthum Oesterreich unter und ob der Enns, die Herzogthümer Salzburg, Steiermark, Kärthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien, das Königreich Böhmen, die Markgrafschaft Mähren und Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, die gefürsteten Grafschaften von Görz, Gradiska und Tirol mit dem Lande Vorarlberg, womit für diese Kronländer eine neue Notariatsordnung vorgeschrieben, und vom 1. August 1855 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird	XXVII	123	325
21. »	Kaiserliche Verordnung, wirksam für diejenigen Kronländer, für welche die Notariatsordnung vom 21. Mai 1855 Giltigkeit hat, dann für das lombardisch-venezianische Königreich, Dalmazien und das ehemalige Gebiet der Stadt Krakau, über das Verfahren zur Einbringung derjenigen Forderungen, welche durch Notariatsakt bewiesen sind . .	XXVII	124	325
22. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, über die Befreiung der Advokaten und Notare von der Verbindlichkeit, sich als Gerichtszeugen im Strafverfahren verwenden zu lassen .	XXIV	106	306
29. »	Dritter Nachtragsvertrag des deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereines. (Unterzeichnet zu München am 29. Mai 1855, und von den bezüglichen Regierungen allseitig ratifizirt) .	XL	193	472
5. Juni	Protokoll, ausgefertiget zu Wien von den Bevollmächtigten Oesterreichs, Baierns und Würtembergs, über die Beitrittserklärung der königlich-würtembergischen Regierung zu dem, von Oesterreich und Baiern am 2. Dezember 1851 abgeschlossenen Donauschiffahrts-Vertrage	XXXI	139	348

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba: Zeszytu	Liczba: Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
16 Maja	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o udzielaniu Ministerstwu Skarbu skutku śledztw ważnych fałszowania papierów kredytowych .	XXIV	102	305
16 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego ustanawia się starostwo górnicze prowizoryczne w Orawicy jako władzę górniczą udzielną, poddaje się komisaryat górniczy w Rezbànya pod starostwo górnicze w Nagybànya, i znosi się komisaryaty górnicze w Bogschan, Moldowa, Reszitza i Szàszka	XXIV	103	305
16 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, o urządzeniu osobnéj prokuratoryi skarbowéj dla Dalmacyi i przekształceniu dotychczasowéj prokuratoryi skarbowéj w Tryeście . .	XXIV	104	305
16 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, o sposobie, jakim opłata od kalendarzy składaną być ma	XXIV	105	306
21 „	Patent Cesarski, obowiązujący w Arcyksięstwie Austryi wyższéj i niższéj, w Księstwach: Siedmiogrodzkiém, Styryjskiém, Karyntyjskiém, Krainskiém, Górno- i Dolno-Szląskiém, w Królestwie Czeskiém, w Margrabstwach Morawskiém i Istryjskiém, w mieście Tryeście wraz z jego obrębem, w uksiążęconych Hrabstwach Gorycyi, Gradysce i Tyrolu wraz z krajem Vorarlberg, mocą którego dla powyższych Krajów koronnych przepisuje się nowy porządek notaryalny i wprowadza się takowy w wykonanie z dniem 1 Sierpnia 1855	XXVII	123	325
21 „	Rozporządzenie Cesarskie, obowiązujące w tych Krajach koronnych, w których ustawa o notaryacie z dnia 21 Maja 1855 r. ma moc prawa, tudzież dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego, Dalmacyi i byłego okręgu miasta Krakowa, o postępowaniu sądowém dla ściągnienia wierzytelności, udowodnionych aktem notaryalnym . . .	XXVII	124	325
22 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o uwolnieniu adwokatów i notaryuszów od obowiązku stawania za świadków sądowych w procesie karnym	XXIV	106	306
29 „	Trzeci Traktat dodatkowy Niemiecko-Austryackiego Związku telegraficznego. (Podpisany w Monachium dnia 29 Maja 1855 r. i ratyfikowany wszechstronnie od przynależnych Rządów)	XL.	193	472
5 Czerw.	Protokół, spisany w Wiédniu przez pełnomocników Austryi, Bawaryi i Würtemberga, w przedmiocie przystąpienia Rządu Królewsko-Würtembergskiego do traktatu co do żeglugi parowéj, zawartego przez Austryą i Bawaryą na dniu 2 Grudnia 1851 r.	XXXI	139	348

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
10. Juni	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, betreffend die Zollbehandlung von Büchern u. s. w. aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten	XXV	107	308
10. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die Kronländer des allgemeinen Zollverbandes, womit einige Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr, in Absicht auf die zollämtliche Untersuchung der, für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendeten und der, mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackten, sowie für die Erklärung der, in einem und demselben Kollo zusammen verpackten, zu verschiedenen Tarifposten gehörenden Durchfuhrwaaren gestattet werden	XXV	108	308
10. »	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, wirksam für alle Kronländer, in welchen das Institut der Grundbücher besteht, mit Ausnahme der Militärgrenze, über die Ablegung der Prüfung für Grundbuchsbeamte und die Beeidigung der, zur Führung der Grundbücher bestimmten Individuen	XXVI	112	315
11. »	Erlaß der obersten Rechnungs-Kontrolsbehörde, wegen Einsetzung einer eigenen provisorischen Staatsbuchhaltungs-Abtheilung in Krakau und wegen Uibertragung der, bisher von der galizischen Staatsbuchhaltung in Lemberg besorgten, das Verwaltungsgebiet der Landes-Regierung in Krakau betreffenden Rechnungs-, Kontrols- und Hilfsgeschäfte an diese provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung . .	XXV	109	310
12. »	Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, wirksam für jene Kronländer, in welchen die Instrukzion für die kassemäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögens vom 16. November 1850, Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes in Anwendung steht, mit Abänderung des §. 12 über die Depositen-Journale. . .	XXV	110	311
12. »	Kaiserliche Verordnung, womit angeordnet wird, daß die gegenwärtigen Hofräthe des Armee-Oberkommando den Titel: »General-Kriegskommissär« zu führen und die betreffenden Abtheilungen desselben künftig statt mit Hofsekretären, mit Ober-Kriegskommissären betheilt zu werden haben . .	XXIX	126	337
14. »	Verordnung des Finanzministeriums, die provisorische Errichtung eines Hauptzollamtes zweiter Klasse in Komotau betreffend	XXVI	113	318
15. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, betreffend die Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba: Zeszytu	Liczba: Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
10 Czerw.	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych spólnego węzła celnego, co się tyczy postępowania celnego z książkami i t. p. z wolnego obrotu Państw celno-związkowych niemieckich . .	XXV	107	308
10 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Krajach koronnych powszechnego węzła celnego, którém dozwalają się niektóre ulżenia w postępowaniu celném dla obrotu przechodowego, pod względem celno-urzędowego dochodzenia towarów przechodowych, do obrotu zamorskiego przeznaczonych, przesyłanych w skrzynkach blaszanych lutowanych, tudzież pakowanych z szczególną starannością za pomocą maszyn, niemniéj téż dla deklarowania towarów przechodowych, w jedném i tém samém kollo zapakowanych, a do różnych pozycyj taryfowych należących	XXV	108	308
10 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których istnieje instytut ksiąg gruntowych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o składaniu examinów na urzędników księgi gruntowéj i zaprzysiężeniu osób, do prowadzenia ksiąg gruntowych przeznaczonych . .	XXVI	112	315
11 „	Rozrządzenie Najwyższéj Władzy Kontrolnéj Rachunkowéj, co do utworzenia własnego prowizorycznego wydziału buchalteryi Rządowéj w Krakowie, oraz przeniesienia czynności rachunkowych kontrolnych i pomocniczych do tegoż prowizorycznego wydziału buchalteryi Rządowéj, dotyczących okręgu administracyjnego Rządu Krajowego w Krakowie, a sprawowanych dotąd przez galicyjską buchalteryą Rządową we Lwowie	XXV	109	310
12 „	Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, obowiązujące w Krajach koronnych, w których w zastósowaniu stoi instrukcya co do kasowego postępowania z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym z dnia 16 Listopada 1850 r., Nr. 448 Dziennika Praw Państwa, zmieniające §. 12 co do żurnalów depozytowych.	XXV	110	311
12 „	Cesarskie Rozporządzenie, mocą którego rozporządza się, iż teraźniejsi radcy nadworni przy Nadkomendzie wojsk prowadzić mają tytuł: „Jenerałów-Komisarzy wojennych“, i że dotyczące oddziały onéjże nadal opatrzone być mają nie sekretarzami nadwornymi, lecz nadkomisarzami wojennymi	XXIX	126	337
14 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące prowizorycznego urządzenia głównego urzędu celnego drugiéj klasy w Komotawie	XXVI	113	318
15 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, dotyczące rozciągnienia upoważnienia, przyznanego urzędom celnym bocznym klasy I. wzdłuż granicy ku Szląsku Pruskiemu i hrabstwu Glatz,			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	Begünstigungszolles für das, mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen auf die Zeit vom 1. Juli 1855 bis Ende Juni 1856	XXVI	114	318
15. Juni	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer des österreichischen Zollverbandes, betreffend die Gleichstellung des, zu Zetteln angelegten Baumwollgarnes, in Absicht auf die Zollbehandlung mit dem nicht gezettelten . . .	XXVI	115	318
15. »	Erlaß der obersten Rechnungs-Kontrolsbehörde, womit die, mit 1. August 1855 in's Leben tretende Vereinigung der Lotto-Hofbuchhaltung mit der Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung kundgemacht wird	XXVI	116	319
16. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, betreffend die Zufristung der Einzahlungen auf das Subskripzionsanleben vom Jahre 1854, im Falle des Absterbens der Subskribenten	XXV	111	313
18. »	Kaiserliche Verordnung, womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in dem Königreiche Böhmen als gesetzliches Maß und Gewicht erklärt wird	XXXI	140	350
19. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend den Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung der provisorischen Sicherstellungsmittel anzubringen ist	XXVI	117	319
19. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze, zur Lösung des Zweifels, ob die Seidlitz-Pulver (Pulvis-aërophorus seidlitzensis, Seidlitz-Powder Anglorum) zu den Arzneimitteln, deren Führung nur den Apothekern zusteht, gehören oder nicht	XXVI	118	320
19. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die zollfreie Behandlung der frischen Fische und Schalthiere bei der Versendung aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet	XXVI	119	321
19. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Errichtung eines Nebenzollamtes II. Klasse zu Schanzendorf in Böhmen	XXVI	120	321
20. »	Verordnung des Armee-Ober-Kommando und der Ministerien der Finanzen und des Innern, wirksam für alle Kronländer, in welchen die Militärexekuzion zur Einbringung der direkten Steuern besteht, betreffend die Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der, zur Steuerexekuzion verwendeten Mannschaft der Kavallerie-Regimenter	XXVI	121	322

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	do zastósowania cła względniejszego dla żelaza surowego świadectwami pochodzenia zaopatrzonego, na przeciąg czasu od 1 Lipca 1855 r. aż do końca Czerwca 1856 .	XXVI	114	318
15 Czerw.	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych węzła celnego austryackiego, dotyczące równego postępowania z przędzą bawełnianą, przyrządzoną na osnowę pod względem cła tak, jak z przędzą nie na osnowę przyrządzoną	XXVI	115	318
15 „	Rozrządzenie Najwyższéj Władzy Rachunkowéj Kontrolnéj, którém obwieszczoném zostaje połączenie, z dniem 1 Sierpnia 1855 r. w życie wchodzące, buchalteryi Nadwornéj loteryjnéj z buchalteryą Nadworną tytuniową i stęplową.	XXVI	116	319
16 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, mające moc we wszystkich Krajach koronnych, dotyczące przedłużenia terminu wpłat na pożyczkę subskrybowaną z roku 1854 w razie zejścia ze świata subskrybenta	XXV	111	313
18 „	Cesarskie Rozporządzenie, mocą którego zaprowadza się miarę i wagę niższo-austryacką w Królestwie Czeskiém jako prawną miarę i wagę	XXXI	140	350
19 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące sądowości, do któréj wniesioną być ma skarga celem usprawiedliwienia prowizorycznych środków zabezpieczających	XXVI	117	319
19 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, w celu uchylenia wątpliwości co do tego, czy proszki Seidlitzeńskie (Pulvis-aërophorus Seidlitzensis, Seidlitz-Powder Anglorum) należą do środków lékarskich lub nie, których prowadzenie tylko aptékarzom jest pozwolone	XXVI	118	320
19 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w powszechnym obrębie celnym objętych, dotyczące wolnego od cła postępowania *z rybami świeżemi i płazami skorupiastemi* w przesyłaniu z obrębu wolnego portu Wenecyi do obrębu celnego Weneckiego	XXVI	119	321
19 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych, co do urządzenia urzędu celnego bocznego klasy II w Schanzendorf w Czechach	XXVI	120	321
20 „	Rozporządzenie Nadkomendy Wojsk i Ministeryów Finansów i Spraw Wewnętrznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których istnieje exekucya wojskowa, celem ściągnienia podatków bezpośrednich, dotyczące opędzenia wydatków na pomieszczenie i zaopatrzenie koni służbowych żołnierstwa pułków kawaleryjnych, użytego do exekucyi podatków	XXVI	121	322

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes 2c.	Seite
1855				
23. Juni	Erlaß des Finanzministeriums, wegen zeitweiliger Gestattung der zollfreien Einfuhr von Weizen über das Zollamt Szczakowa	XXVI	122	323
25. „	Verordnung des Justizministeriums, giltig für alle Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Wirksamkeit ist, wodurch bestimmt wird, wie sich die Gerichte bei den Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche und allen übrigen, durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Übertretungen rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe zu benehmen haben	XXIX	127	337
26. „	Verordnung des Finanzministeriums, betreffend die Übersetzung der Bergbauptmannschaft von Mies nach Pilsen, die Errichtung eines Bergkommissariates in Mies, die Abgrenzung der Amtsbezirke derselben und Feststellung des Zeitpunktes ihrer beginnenden Wirksamkeit	XXIX	128	338
27. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft, das Temeser Banat und für Siebenbürgen, zur Erläuterung des, in den §§. 14, 48, 71, 76 und 82 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 16. Februar 1853, Nr. 30 des Reichs-Gesetz-Blattes, und den §§. 14, 48, 67, 72 und 78 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 3. Juli 1853, Nr. 129 des Reichs-Gesetz-Blattes, vorkommenden Ausdruckes: »adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war	XXIX	129	338
29. »	Verordnung des Justizministeriums, womit der Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit der neu organisirten Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau, sammt den, bei denselben bestellten Ober-Staatsanwaltschaften, dann der, in dem Sprengel dieser Oberlandesgerichte einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz, des Bezirksgerichtes in Brody und der betreffenden Staatsanwaltschaftsbehörden, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze bestimmt wird	XXIX	130	338
30. »	Erlaß des Finanzministeriums, über die Bemessung der Gebühren bei Vermögensübertragungen von Todeswegen, deren Gegenstand ein Seniorat ist	XXX	132	342
1. Juli	Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten, giltig für den ganzen Umfang des Reiches, womit die, zwischen der kaiserlich-österreichischen Regierung und der osmanischen Pforte vereinbarte Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien kundgemacht wird	XXVIII	125	329
1. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, über die Einkommensteuerpflicht von Renten, die durch Schenkungen unter Lebenden oder auf den Todfall oder in Folge letztwilliger Anordnungen verliehen werden	XXX	133	342

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
23 Czerw.	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, w przedmiocie czasowego dozwolenia wolnego od cła wprowadzenia pszenicy przez urząd celny Szczakowa	XXVI	122	323
25 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których moc ma procedura karna z dnia 29 Lipca 1853 r., Nr. 151 Dziennika Praw Państwa, którém ustanowioném zostaje, jak sądy postępować winny z przestępstwami lasowemi w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, tudzież z wszelkiemi innemi przestępstwami, przekazanemi sądom karnym, pod względem nadzwyczajnego złagodzenia kary . . .	XXIX	127	337
26 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące przeniesienia starostwa górniczego w Mies do Pilzna, ustanowienia komisaryatu górniczego w Mies, ograniczenia ich okręgów urzędowych i ustanowienia początku ich działalności.	XXIX	128	338
27 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we Węgrzech, w Kroacyi, Slawonii, Województwie Serbskiém, Banacie Temeskim i w Siedmiogrodzie, w przedmiocie objaśnienia wyrazu: „dobra szlacheckie, z których posiadaniem połączoném było wykonywanie jurysdykcyi aż do roku 1848“, znajdującego się w §§. 14, 48, 71, 76 i 82 normy jurysdykcyjnéj cywilnéj z dnia 16 Lutego 1853. Nr. 30 Dziennika Praw Państwa, i w §§. 14, 48, 67, 72 i 78 normy jurysdykcyjnéj cywilnéj z dnia 3 Lipca 1853. Nr. 129 Dziennika Praw Państwa	XXIX	129	338
29 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, którém ustanowionym zostaje początek działalności nowo uorganizowanych wyższych sądów krajowych w Galicyi i Krakowie wraz z nadprokuratoryami rządowemi, przy nich ustanowionemi, tudzież trybunałów pierwszéj instancyi, zaprowadzić się mających w okręgu tychże sądów wyższych krajowych, sądu powiatowego w Brodach i dotyczących władz prokuratoryjnych, równie jak ustaw z nową organizacyą sądową w związku będących	XXIX	130	338
30 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, o wymierzeniu należytości przy przeniesieniach majątku z powodu śmierci, których przedmiot jest seniorat	XXX	132	342
1 Lipca	Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych, obowiązujące w całym obrębie Państwa, którém obwieszczonym zostaje regulamin w przedmiocie paszy, zawarty między Rządem Cesarsko-Austryackim i Portą Otomańską, dla owczarzy austryackich w Bulgaryi	XXVIII	125	329
1 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, o obowiązku opodatkowania dochodu z rent, ustanowionych przez darowizny między żyjącemi lub na przypadek śmierci, albo w skutek rozporządzeń ostatniéj woli	XXX	133	342

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
3. Juli	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, betreffend die Anwendbarkeit der, über die Anweisung und Einstellung der Bezüge der Staatsdiener unterm 14. Juli 1853 erlassenen Vorschrift auf die, aus verschiedenen Fonden bezahlten Angestellten	XXX	134	342
4. »	Verordnung der Minister des Innern und der Justiz, über die Einführung der Bezirksämter in dem Königreiche Galizien und Lodomerien, dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina	XXIX	131	340
4. »	Erlaß des Finanzministeriums, womit der Beginn der Wirksamkeit der Vorschrift über die Einhebung einer Schiffahrtsgebühr statt der bisherigen Kettengebühren auf einigen lombardischen Kanälen bekannt gemacht wird . . .	XXX	135	343
6. »	Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, dann des Armee-Ober-Kommando, wirksam für die Kronländer Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und die Militärgrenze, womit in Folge Allerhöchster Entschließung vom 25. April 1855, wegen Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Übertretungen, die §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 abgeändert werden	XXXI	141	350
7. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, über die Zollbehandlung der weiß gemachten und gefärbten, jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten »Lamm- und Sterblingfelle«	XXX	136	343
9. »	Erlaß der Ministerien der auswärtigen Angelegenheiten und der Justiz und des Armee-Ober-Kommando, wirksam für alle Kronländer des österreichischen Kaiserstaates, womit das, zwischen Österreich und mehreren deutschen Bundesregierungen erweiterte Übereinkommen, bezüglich der gegenseitigen Auslieferung gemeiner Verbrecher, kundgemacht wird	XXX	137	344
9. »	Erlaß der Ministerien der auswärtigen Angelegenheiten und der Justiz und des Armee-Ober-Kommando, wirksam für alle Kronländer des österreichischen Kaiserstaates, womit ein, zwischen Österreich und mehreren deutschen Regierungen erweitertes Übereinkommen, bezüglich der gegenseitigen Auslieferung sowohl gemeiner als politischer Verbrecher, kundgemacht wird	XXX	138	345
14. »	Verordnung des Justizministeriums, giltig für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend die Beweiskraft der Ausweise der, in Wien befindlichen Seide- und Woll-Trocknungsanstalt über das wahre Handelsgewicht der Seide und Wolle	XXXI	142	351

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
3 Lipca	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, dotyczące zastósowalności przepisu wydanego pod dniem 14 Lipca 1853 r. w przedmiocie przekazania i wstrzymania poborów sług rządowych, do ustanowionych, z różnych funduszów płacę pobiérających	XXX	134	342
4 „	Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, o zaprowadzeniu urzędów powiatowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém	XXIX	131	340
4 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, którém obwieszczonym zostaje początek działalności przepisu o pobiéraniu należytości żeglugowéj zamiast dotychczasowych należytości łańcuchowych na niektórych kanałach Lombardzkich . .	XXX	135	343
6 „	Rozrządzenie Ministerstw Finansów i Handlu, tudzież Nadkomendy wojsk, obowiązujące w Krajach koronnych: Węgierskim, Siedmiogrodzkim, Kroackim, Sławońskim, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i na Pograniczu wojskowém, którém, w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 25 Kwietnia 1855 r., z powodu zaprowadzenia uregulowanego postępowania karnego w przestępstwach dochodów pocztowych, zamienione zostają §§. 28, 29 i 30 prowizoryczněj ustawy pocztowéj z dnia 26 Grudnia 1850 r.	XXXI	141	350
7 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych spólnego węzła celnego, o celném postępowaniu „z skórkami jagnięcemi i z wyporków“ na biało przyrządzonemi i farbowanemi, atoliż nie podszywanemi lub daléj wyrabianemi	XXX	136	343
9 „	Rozrządzenie Ministerstw Spraw Zewnętrznych i Sprawiedliwości tudzież Nadkomendy wojsk, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Cesarstwa Austryackiego, którém obwieszczonym zostaje traktat, rozciągniony między Austryą i niektóremi Rządami Związku niemieckiego, w przedmiocie wzajemnego wydania zbrodniarzy *prostych*	XXX	137	344
9 „	Rozrządzenie Ministerstw Spraw Zewnętrznych i Sprawiedliwości i Nadkomendy wojsk, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Cesarstwa Austryackiego, którém obwieszczonym zostaje traktat, rozciągniony między Austryą i niektóremi Rządami niemieckiemi, w przedmiocie wzajemnego wydania zbrodniarzy nie tylko prostych ale i *politycznych*	XXX	138	345
14 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące mocy dowodu wykazów suszarni, w Wiédniu dla jedwabiu i wełny istniejącéj, co się tyczy wagi handlowéj jedwabiu i wełny	XXXI	142	351

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
15. Juli	Kaiserliche Verordnung, wirksam für das lombardisch-venezianische Königreich, womit die Einberufung der Zentral-Kongregazionen und der Wiederbeginn der Wirksamkeit derselben angeordnet wird	XXXI	143	351
17. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer, über die Erklärung der, im §. 21, Z 7, 9, 10 und 11 des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 angeführten Gegenstände . .	XXXI	144	351
17. »	Staatsvertrag zwischen der kaiserlich-österreichischen Regierung und der schweizerischen Eidgenossenschaft, worüber die beiderseitigen Ratifikazionen am 20 November 1855 zu Bern ausgewechselt worden sind, über die gegenseitige Auslieferung von Verbrechern	XLVI	224	547
18. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für das lombardisch-venezianische Königreich, womit kundgemacht wird, daß die, mit dem Finanzministerial-Erlaße vom 29. Oktober 1854 angeordneten Modifikazionen des Tarifes für den Dazio consumo forese, mit 1 November 1855 in Wirksamkeit zu treten haben	XXXI	145	353
23. »	Erlaß der Ministerien der Finanzen, des Innern und der obersten Polizeibehörde, betreffend die Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in den politischen Bezirken Monfalcone und Cervignano .	XXXII	146	355
25. »	Erlaß des Finanzministeriums, über die Abgrenzung der Amtsbezirke der Berghauptmannschaft in Steyr und des Bergkommissariates in Wiener Neustadt im Erzherzogthume Österreich unter der Enns, auf Grund der neuen politisch-gerichtlichen Landeseintheilung	XXXII	147	355
28. »	Verordnung des Finanzministers, giltig für das lombardisch-venezianische Königreich, womit der Dazio consumo forese vom Weine mit 3 Liren für den Quintal metrico festgesetzt wird	XXXII	148	355
31. »	Verordnung der Ministerien des Innern, der Finanzen und der Justiz, womit, im Grunde der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Juli 1855, die Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in den Kronländern Österreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Istrien, Görz und Gradiska und der Stadt Triest festgesetzt wird	XXXII	149	355
31. »	Verordnung der Ministerien des Innern, der Finanzen und der Justiz, womit im Grunde der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Juli 1855, die Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in der gefürsteten Grafschaft Tirol und Vorarlberg festgesetzt wird	XXXII	150	355

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
15 Lipca	Cesarskie Rozporządzenie, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, mocą którego zarządzoném zostaje zwołanie kongregacyj centralnych i nowe rozpoczęcie ich działalności	XXXI	143	351
17 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Krajach koronnych, w powszechnym związku celnym objętych, w przedmiocie zadeklarowania przedmiotów w §. 21, L. 7, 9, 10 i 11 taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853, wyszczególnionych	XXXI	144	351
17 „	Traktat Rządowy między Państwem Cesarsko-Austryackiém i Rzecząpospolitą Szwajcarską, zamieniony w obustronnych ratyfikacyach na dniu 20 Listopada 1855 w Bernie, o wzajemném wydawaniu zbrodniarzy	XLVI	224	547
18 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, którém obwieszczoném zostaje, iż zarządzone w Rozrządzeniu Ministerstwa Finansów z dnia 29 Października 1854 r. modyfikacye taryfy co się tyczy *Dazio consumo forese* w wykonanie wejść mają z dniem 1 Listopada 1855 r.	XXXI	145	353
23 „	Rozrządzenie Ministerstw Finansów, Spraw Wewnętrznych i Najwyższéj Władzy policyjnéj, dotyczące zaprowadzenia osobnéj kontroli paszportowéj dla przeszkodzenia przemytnictwu w politycznych powiatach Monfalcone i Cervignano	XXXII	146	355
25 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, w przedmiocie odgraniczenia powiatów urzędowych starostwa górniczego w Steyr i komisaryatu górniczego w Wiener-Neustadt w Arcyksięstwie Austryi niżéj Ensy, na podstawie nowego podziału krajowego polityczno-sądowego	XXXII	147	355
28 „	Rozporządzenie Ministra Finansów, obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, którém ustanowioném zostaje *Dazio consumo forese* od wina w kwocie 3 lir od *Quintala metrico*	XXXII	148	355
31 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Finansów i Sprawiedliwości, którém na podstawie Najwyższéj Uchwały z dnia 15 Lipca 1855 r. ustanowionym zostaje sposób wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego w Krajach koronnych: w Austryi powyżéj i poniżéj Ensy, Czechach, Morawii, Szląsku, Styryi, Karyntyi, Krainie, Solnogrodzie, Istryi, Gorycyi i Gradysce, tudzież w mieście Tryeście	XXXII	149	355
31 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Finansów i Sprawiedliwości, którém w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 15 Lipca 1855, ustanowionym zostaje sposób wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego w uksiążęconém hrabstwie Tyrolu z Vorarlbergiem	XXXII	150	355

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
6. August	Erlaß des Finanzministeriums, in Betreff der Einführung des Allerhöchsten Patentes vom 26. Jänner 1853 im lombardisch-venezianischen Königreiche	XXXII	151	356
6. »	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbande befindlichen Kronländer, mit Berichtigungen und Änderungen des allgemeinen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853	XXXII	152	356
6. »	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Berichtigung des alphabetischen Verzeichnisses der, im Elbezolle ermäßigten und elbezollfreien Waaren-Artikel	XXXII	153	357
6. »	Kaiserliche Verordnung, womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in den Königreichen Galizien und Lodomerien, dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina als allein gesetzliches Maß und Gewicht erklärt wird	XXXIII	158	363
11. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, womit die Bestimmungen über die Hinausgabe neuer Banknoten zu Zehn Gulden kundgemacht werden . . .	XXXII	154	358
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, in denen die Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung in Wirksamkeit steht, wodurch Dalmatiner Wein, dann der gemeine Wein in Fässern aus Piemont und dem Kanton Tessin, von der Kontrole im Grenzbezirke freigelassen wird . .	XXXII	155	361
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, an alle Finanz-Landesbehörden, über die Stempelfreiheit der Lose einiger Arten von Effekten-Ausspielungen	XXXII	156	361
18. »	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, über das Verbot der Zerstückung der, in der Stadt Odenburg gelegenen Häuser	XXXII	157	361
20. »	Verordnung des Ministeriums des Innern, wirksam für die Kronländer Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Tirol, Böhmen, Mähren und Schlesien, betreffend die Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen	XXXIII	159	365
21. »	Kundmachung des Ministeriums der Finanzen, giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Erhebung des österreichischen Nebenzollamtes II. Klasse Ehrwald zu Grießen im Königreiche Baiern zum Nebenzollamte I. Klasse	XXXIII	160	365
21. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, betreffend die Stempelpflicht der Zahlungsbüchel der beiden k. k. priv. wechselseitigen Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Inner-Österreich und die Art der Gebühren-Entrichtung	XXXIII	161	365

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
6 Sierp.	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące zaprowadzenia Najwyższego Patentu z dnia 26 Stycznia 1853 r. w Królestwie Lombardzko-Weneckiém . . .	XXXII	151	356
6 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Krajach koronnych, w powszechném Związku celnym zostających, z sprostowaniami i zmianami powszechnéj taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 r.	XXXII	152	356
6 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące sprostowania alfabetycznego wykazu artykułów, w cle elbiańskiém zniżonych i od tegoż uwolnionych	XXXII	153	357
6 „	Cesarskie Rozporządzenie, mocą którego ogłasza się miarę i wagę niższo-austryacką za wyłącznie prawną w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém . . .	XXXIII	158	363
11 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, mocą którego ogłasza się postanowienia o wydaniu nowych banknotów po 10 Złotych Reńskich	XXXII	154	358
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których ma moc prawa ustawa o cłach i monopoliach rządowych, mocą którego wino Dalmatyńskie i wino proste w beczkach z Piemontu i kantonu Tessyńskiego uwolnioném zostaje od kontroli w powiecie nadgranicznym	XXXII	155	361
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, do wszystkich dyrekcyj krajowych Skarbu, o uwolnieniu od stępla losów niektórych rodzajów wygrywania efektów	XXXII	156	361
18 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, tyczące się zakazu rozdrobnienia domów, położonych w mieście Oedenburgu	XXXII	157	361
20 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, obowiązujące w Krajach koronnych Austryi niższéj, Austryi wyższéj, Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Tyrolu, Czechach, Morawii i Szląsku, tyczące się przydzielenia prawnego procentu ubogich przy licytacyach dobrowolnych uskutecznionych	XXXIII	159	365
21 „	Ogłoszenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, objętych w powszechnym obrębie celnym, tyczące się podniesienia Austryackiego urzędu celnego pobocznego klasy II Ehrwald w Griessen w Królestwie Bawarskiém do stopnia urzędu celnego bocznego klasy I	XXXIII	160	365
21 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, tyczące się obowiązku opłacania stępla od książeczek płatniczych obudwóch C. K. przywil. zakładów wzajemnéj asekuracyi od pożarów dla Austryi niższéj i wnętrznéj, tudzież sposobu opłacania należytości	XXXIII	161	365

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
26. August	Verordnung des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854 in Wirksamkeit steht, betreffend die theilweise Abänderung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854	XXXIII	162	366
29. »	Verordnung der obersten Polizeibehörde, giltig für den Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Justiz, die Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß-Ordnung auf die Polizeidirekzionen zu Kaschau und Großwardein im Königreiche Ungarn ausgedehnt wird	XXXIII	163	367
1. Septem.	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Zollbefreiung des Verkehres mit Erzeugnissen der Staats-Bergwerke aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig	XXXIII	164	367
2. »	Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für die Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Gratz und Innsbruck, über die Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden	XXXIII	166	368
3. »	Erlaß des Justizministeriums, wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet, womit die Bestimmung des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, Nr. 77 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Betreff der Wirksamkeit der, auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiete erläutert wird	XXXIII	167	369
3. »	Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz, wirksam für die Kronländer Österreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Bukowina, Tirol mit Vorarlberg, Istrien, Görz und Gradiska, und die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, hinsichtlich der Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853, Nr. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes, unterliegt	XXXV	174	376
4. »	Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstrassen im Königreiche Ungarn erlassen wird . . .	XXXIII	168	369
4. »	Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstrassen in den Königreichen Kroazien und Slawonien erlassen wird .	XXXIII	169	369

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Strona
1855				
26 Sierp.	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których powszechna ustawa górnicza z dnia 23 Maja 1854 r. ma moc prawa, tyczące się częściowéj odmiany ustawy o opłatach górniczych z dnia 4 Października 1854	XXXIII	162	366
29 „	Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące w obrębie Państwa z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego, w porozumieniu z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości rozciąga się moc prawna Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11 Maja 1854 r. Nr. 120 Dziennika Praw Państwa, w miarę §. 9 ustawy o procesie karnym, na dyrekcye policyi w Koszycach i Wielkim Waradynie w Królestwie Węgierskiém . . .	XXXIII	163	367
1 Wrześ.	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, objętych w powszechnym obrębie celnym, tyczące się uwolnienia od cła obrotu handlowego z wyrobami kopalni rządowych z C. K. urzędu spedycyjnego w Wenecyi	XXXIII	164	367
2 „	Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, mające moc dla uniwersytetów we Wiédniu, w Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku, co do przedłużenia działalności prowizorycznéj ustawy o organizacyi władz akademicznych	XXXIII	166	368
3 „	Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w mieście Krakowie i okręgu jego, którém objaśnia się Postanowienie Najwyższego Patentu z dnia 23 Marca 1852, Nr. 77 Dziennika Praw Państwa, co się tyczy działalności rozporządzeń dodatkowych w mieście Krakowie i jego okręgu, odnoszących się do przedmiotów powszechnéj księgi ustaw cywilnych	XXXIII	167	369
3 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, moc mające w Krajach koronnych Austryi powyżéj i poniżéj Ensy, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, Krakowie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Solnogrodzie, Bukowinie, Tyrolu z Vorarlbergiem, Istryi, Gorycyi i Gradysce, tudzież w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego, co się tyczy kompetencyi komisyj krajowych co do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych, tudzież co się tyczy sądów do rozprawy i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega Postanowieniom Patentu z d. 5 Lipca 1853, Nr. 130 Dziennika Praw Państwa	XXXV	174	376
4 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Królestwie Węgierskiém	XXXIII	168	369
4 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Królestwach Kroacyi i Slawonii . .	XXXIII	169	369

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes 2c.	Seite
1855				
4. Sept.	Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen in der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate erlassen wird	XXXIII	170	370
4. »	Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen im Großfürstenthume Siebenbürgen erlassen wird .	XXXIII	171	370
6. »	Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch verfügt wird, daß im Falle von Münzverfälschungen nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren die Falsifikate sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen von den Strafgerichten aus allen Kronländern unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken sind . .	XXXIII	165	368
10. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, mit welchem Aenderungen der Zollbestimmungen für unecht vergoldete oder versilberte Gegenstände bekannt gemacht werden	XXXIV	172	372
10. »	Erlaß des Finanzministeriums, wegen Bestellung der Bergbehörden erster Instanz zur Verwaltung des Bergregales in den Kronländern Galizien, Krakau und Bukowina . . .	XXXV	175	377
10. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, betreffend eine Erläuterung des Begriffes »Halbgetreide« im Sinne des Zolltarifes.	XXXV	176	378
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Einschränkung der Freihafengebiete von Fiume, Buccari und Portorè und die aus diesem Anlaße eingetretenen Aenderungen in der Aufstellung der Zollämter	XXXIV	173	373
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, über die Art und Weise, auf welche die Abgabe von Ankündigungen entrichtet werden kann	XXXV	177	379
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, an sämmtliche Finanz-Landesbehörden, über die Art der Gebührenentrichtung für Urkunden, welche bei ihrem Gebrauche nach dem Gesetze einer höheren Stempelgebühr unterliegen	XXXV	178	379
16. »	Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, betreffend die Systemisirung des Lehrer- und Gebührenstandes an Gymnasien	XL	194	477
17. »	Verordnung des Finanzministeriums, womit die, den Bergbauptmannschaften in Kuttenberg, Pribram, Pilsen und Komotau zugewiesenen Amtsgebiete, mit Rücksicht auf die neue			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
4 Wrześ.	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim.	XXXIII	170	370
4 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém .	XXXIII	171	370
6 „	Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, mocą którego rozporządza się, iż w razie fałszowania monet, po ukończeniu postępowania karnego monety fałszowane wraz z innemi odnoszącemi się do takowych przedmiotami ze sądów karnych wszystkich Krajów koronnych odsyłane być mają wprost do C. K. urzędu głównego menniczego w Wiédniu . . .	XXXIII	165	368
10 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych, objętych w powszechnym związku celnym, mocą którego podaje się do wiadomości zmiany przepisów celnych, co się tyczy przedmiotów nie prawdziwie pozłacanych lub posrébrzanych	XXXIV	172	372
10 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, o ustanowieniu władz górniczych piérwszéj instancyi do zarządu regale górniczego w Krajach koronnych Galicyi, Krakowa i Bukowiny	XXXV	175	377
10 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w Krajach koronnych spólnego węzła celnego, dotyczące objaśnienia wyrazu *„półzboże“* w myśl taryfy celnéj . .	XXXV	176	378
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w Krajach koronnych w powszechnym obrębie celnym objętych, tyczące się ograniczenia obrębów portów wolnych Fiumy, Buccari i Portoré i zmian, sprowadzonych z tego powodu w ustanowieniu urzędów celnych	XXXIV	173	373
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, co się tyczy sposobu, w jaki uiszczaną być ma opłata od obwieszczeń . . .	XXXV	177	379
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów do wszystkich Władz krajowych finansowych, co do sposobu opłacania należytości od dokumentów, ulegających w użyciu wedle ustawy wyższéj należytości stęplowéj	XXXV	178	379
16 „	Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia, obowiązujące wszystkie Kraje koronne z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, względem usystemizowania stanu nauczycieli i płacy w gimnazyach	XL	194	477
17 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, mocą którego ze względu na nową polityczno-sądową organizacyę Królestwa Czeskiego ograniczone zostają na nowo okręgi urzędowe,			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	politisch-gerichtliche Organisirung des Königreiches Böhmen, neu abgegrenzt werden	XXXV	179	379
21. Sept.	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Zollbehandlung seines im Handel vorkommenden Weinsurrogates und des sogenannten Weinpulvers	XXXVI	181	382
22. »	Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, über die Errichtung eines eigenen Gefälls-Obergerichtes für Krakau und das westliche Galizien	XXXV	180	380
26. »	Verordnung der obersten Polizeibehörde, womit die Druckschrift: »Der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855, von Georg Klapka« allgemein verboten wird	XXXVI	182	382
28. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet, womit erläuternde Bestimmungen über die Behandlung der Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet erlassen werden	XXXVI	183	383
30. »	Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit die direkten Steuern für das Verwaltungsjahr 1856 ausgeschrieben werden	XXXVII	186	398
1. Oktob.	Verordnung des Ministers des Innern, mit einer Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854, II. Stück, Nr. 5 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1855, über das Anlegen der Hoftrauer-Abzeichen zur Staatsbeamten-Uniform.	XXXVI	184	384
2. »	Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie, womit die Bestimmungen der Allerhöchsten Entschließung vom 25. September 1855 über die Regelung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien kundgemacht, und einige aus denselben zunächst sich ergebende Vollziehungsvorschriften getroffen werden	XXXVI	185	385
2. »	Ministerial-Erklärung, über die zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sächsischen Regierung zu möglichster Verhütung der Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel in dem beiderseitigen Gebiete abgeschlossene Uibereinkunft . . .	XXXVIII	189	402
3. »	Ministerial-Erklärung, über Erweiterung der, zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852, wegen gegenseitiger Gestattung der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armerie-Mannschaft bei Elementar-Ereignissen	XXXVII	187	399
3. »	Verordnung der Ministerien des Aeußern, des Innern und der Justiz, wirksam für alle Kronländer, in Betreff der Allerhöchsten Bestätigung des, Seiner königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzoge Maximilian, als Hoch- und Deutsch-			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	przydzielone starostwom górniczym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilznie i Komotawie	XXXV	179	379
21 Wrześ.	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, moc mające we wszystkich Krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych, co się tyczy postępowania celnego z surrogatem wina, w handlu zachodzącym, tudzież z tak zwanym proszkiem winnym	XXXVI	181	382
22 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Finansów, o ustanowieniu własnego wyższego sądu dochodowego dla Krakowa i Galicyi zachodniéj	XXXV	180	380
26 „	Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj, mocą którego powszechnie zakazuje się dzieło drukowe: „Wojna wschodnia w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855, wydane przez Jerzego Klapkę“.	XXXVI	182	382
28 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w mieście Krakowie wraz z okręgiem jego, mocą którego wydają się niniejszém Postanowienia objaśniające, co do postępowania z przedmiotami hipotecznemi w mieście Krakowie i okręgu jego	XXXVI	183	383
30 „	Patent Cesarski, mający moc obowiązującą w całéj rozległości Cesarstwa, a dotyczący podatków bezpośrednich na rok administracyjny 1856	XXXVII	186	398
1 Paźdz.	Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, objaśniające przepis z dnia 30 Grudnia 1854, Część II, N. 5 Dziennika Praw Państwa z roku 1855, o noszeniu znaku żałoby nadwornéj na uniformie urzędników rządowych . . .	XXXVI	184	384
2 „	Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w całym obrębie Państwa, mocą którego obwieszczone zostają Postanowienia Najwyższéj Uchwały z dnia 25 Września 1855, o regulacyi nauk prawniczych i politycznych po Austryackich uniwersytetach i akademiach prawniczych, wraz z zarządzeniem przepisów wykonawczych, z onychże bezpośrednio wypływających . .	XXXVI	185	385
2 „	Ministeryalne oświadczenie, co do umowy, zawartéj między Rządami Cesarsko-Austryackim i Królewsko-Saskim, celem powstrzymania ile możności przekroczeń leśnych, myśliwskich, rybołowskich i polowych w terytoryach obustronnych	XXXVIII	189	402
3 „	Objaśnienie Ministeryalne, o rozszerzeniu istniejącego od roku 1852 między Austryą i Bawaryą układu względem obopólnego dozwolenia sądowéj pogoni i niesienia pomocy oddziałów żandarmeryi w wypadkach elementarnych .	XXXVII	187	399
3 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Zagranicznych, Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, względem Najwyższego zatwierdzenia pozostawionego od Jego Mości Cesarza Ferdynanda do osoby			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	meister, von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispositionsrechtes über das deutsche Ordensvermögen bis zu einem Betrage von 10.000 Gulden.	XXXVII	188	400
10. Oktob.	Verordnung des Justizministeriums im Einverständnisse mit dem Finanzministerium, wirksam für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, über die Kompetenz der Gerichte zur Umwandlung der, wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen und über die hiebei zu beobachtenden Grundsätze	XXXVIII	190	403
13. »	Erlaß des Ministeriums des Innern, des Finanzministeriums und des Armee-Ober-Kommando, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend die Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856	XXXVIII	191	403
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Aufhebung der lombardischen Nebenzollämter zu Revere und Varese, dann die Errichtung eines Waaren-Kontrolamtes zu Varese . .	XL	195	480
17. »	Erlaß des Finanzministeriums, über die Verwaltung des Bergregales in Kroazien und Slawonien	XL	196	480
17. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für sämmtliche Kronländer des allgemeinen Zollverbandes, betreffend eine Aenderung der Zolltarifs-Posten 60, g); 62, c) und d) und 75, c) in Beziehung auf Papierarbeiten und Taschnerwaaren .	XL	197	481
17. »	Erlaß des Ministeriums der Finanzen und des Armee-Ober-Kommando, wirksam für die Militärgrenze, womit das Lottogesetz vom 20. Juli 1853 in der Militärgrenze eingeführt wird	XLVII	228	555
18. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes, betreffend die Verzollung von fetten Oelen	XL	198	482
21. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, die der privilegirten österreichischen Nazionalbank in ihrer Eigenschaft als Hypothekenbank eingeräumten Begünstigungen betreffend	XL	199	482
21. »	Kaiserliche Verordnung, giltig für das ganze Reich, womit die Bestrafung der Gefällsübertretungen, die von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbracht oder versucht werden, geregelt wird	XLVII	229	555
24. »	Erlaß des Finanzministeriums, womit die bezügliche Forstadministrazion der Finanz-Landesdirekzion in Krakau provisorisch zugewiesen worden ist	XLII	201	503

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	Jego Królewskiéj Wysokości Arcyksięcia Maksymiliana, jako Wielkiego Mistrza Zakonu Niemieckiego, wolnego prawa dyspozycyi majątkiem Zakonu Niemieckiego aż do sumy 10000 Złotych Reńskich	XXXVII	188	400
10 Paźdź.	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Finansów, obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, o właściwości sądów w razie zamienienia kar pieniężnych, orzeczonych z powodu przestępstw co do dochodów skarbowych, na kary aresztu, tudzież o zasadach przy tém zachować się mających	XXXVIII	190	403
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Skarbu i Nadkomendy Wojsk, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o wynagrodzeniu zaprowidowania żołnierstwa w przechodzie, ustanowioném na rok administracyjny 1856 .	XXXVIII	191	403
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem zniesienia lombardzkich ubocznych urzędów celnych w Revere i Varese, tudzież zaprowadzenia kontrolowego urzędu towarów w Varese	XL	195	480
17 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, względem zarządu Królewszczyzną górniczą w Kroacyi i Slawonii . . .	XL	196	480
17 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące wszystkie kraje koronne powszechnego związku celnego, względem zmiany ustępów taryfy celnéj 60, *g)*; 62, *c)* i *d)* i 75. *c)* co do wyrobów papiérowych i towarów kaletniczych .	XL	197	481
17 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu i Nadkomendy Armii, obowiązujące w Pograniczu wojskowém, mocą którego zaprowadza się w Pograniczu wojskowém prawo o loteryi z dnia 20 Lipca 1853	XLVII	228	555
18 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące wszystkie Kraje koronne spólnego Związku celnego, względem oclenia tłustych olejów	XL	198	482
21 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące wszystkie Kraje koronne, dotyczące nadanych korzyści uprzywilejowanemu Austryackiemu Bankowi narodowemu we własności jego jako Bankowi hipotecznemu	XL	199	482
21 „	Rozporządzenie Cesarskie, obowiązujące w całéj Monarchii, mocą którego uregulowane zostają zasady w ukaraniu przestępstw skarbowych, popełnionych lub zamierzonych za granicą przez przynależnych Cesarstwa Austryackiego przeciw zaprowadzonym prawnie w kraju pośrednim podatkom albo urządzeniom skarbowym	XLVII	229	555
24 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego względna administracya lasów przydzieloną została prowizorycznie Krajowéj Dyrekcyi finansowéj w Krakowie . . .	XLII	201	503

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
26. Oktbr.	Erlaß des Justizministeriums, wirksam für das Königreich Ungarn, über die Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchungen wegen des Verbrechens der Verfälschung der öffentlichen Kreditspapiere bei den Landesgerichten am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen	XLII	202	503
26. »	Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, betreffend die Portofreiheit der Korrespondenzen der Rabbinate in Kultus- und Matriken-Angelegenheiten	XLII	203	503
2. Novbr.	Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht, wirksam für den Umfang der Monarchie, womit die Auflösung der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz in Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 10. August 1855, und mehrere in Vollziehung der dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen getroffene Verfügungen kundgemacht werden.	XLIV	210	531
3. »	Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und des Handels, giltig für Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain, über den Wirkungskreis der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf die Vormerk-Protokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthürten	XLII	204	504
3. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle im gemeinschaftlichen Zollverbande begriffenen Kronländer, über die Zollbehandlung der Knollen der Pflanze Asphodill	XLII	205	504
4. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer, betreffend einige Aenderungen in den Verzollungsbefugnissen der Zollämter in Istrien und auf den Quarner-Inseln und die Aufstellung einiger Waaren-Kontrolsämter daselbst	XLII	206	504
5. »	Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen, wirksam für jene Kronländer, für welche die Allerhöchsten Patente vom 11. April 1851 und vom 8. November 1853 erlassen wurden, wodurch der §. 60 des kaiserlichen Patentes vom 11. April 1851, Nr. 84 des Reichs-Gesetz-Blattes, und §. 58 des kaiserlichen Patentes vom 8. November 1853, Nr. 237 des Reichs-Gesetz-Blattes erläutert werden	XLII	207	506
5. »	Kaiserliches Patent, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, womit das, zwischen Seiner Heiligkeit Papst Pius IX. und Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät Franz Joseph I., Kaiser von Oesterreich, am 18. August 1855 zu Wien abgeschlossene Uibereinkommen (Konkordat) kundgemacht und angeordnet wird, daß die Bestimmungen desselben, mit Vorbehalt der in den Artikeln I und II dieses			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
26 Paźdz.	Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące Królestwo Węgierskie, o scentralizowaniu śledztw karnosądowych względem zbrodni fałszowania publicznych papierów kredytowych u sądów krajowych w siedzibie oddziałów namiestniczych	XLII	202	503
26 „	Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, względem uwolnienia od opłat pocztowych korespondencyj Rabinatów w rzeczach wyznania i metryk	XLII	203	503
2 Listop.	Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia, obowiązujące w całéj Monarchii, mocą którego obwieszczoném zostaje rozwiązanie wydziału naukowego prawniczo-politycznego w Ołomuńcu, w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 10 Sierpnia 1855, przy wydaniu oraz niektórych rozporządzeń w przedmiocie przeprowadzenia dotyczących Najwyższych Postanowień	XLIV	210	531
3 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu, mające moc obowiązującą w Austryi niżéj i powyżéj Anizy, Salcburgu, Czechach, Morawii, Szląsku, Tyrolu i Vorarlbergu, Karyntyi i Krainie, o zakresie działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokółów prenotacyjnych o sprzedajnych profesyach i budach jarmarcznych	XLII	204	504
3 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mające moc obowiązującą we wszystkich Krajach koronnych, spólnym związkiem celnym objętych, o postępowaniu celném względem główek rośliny asfodeli	XLII	205	504
4 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mające moc we wszystkich Krajach koronnych, powszechnym związkiem celnym objętych, dotyczące niektórych zmian w prawach oclenia urzędów celnych w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich, tudzież ustanowienia tamże niektórych urzędów do kontroli towarów	XLII	206	504
5 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, dla których wydane zostały Najwyższe Patenta z dnia 11 Kwietnia 1851 i z dnia 8 Listopada 1853 roku, mocą którego objaśnione zostają §. 60 Cesarskiego Patentu z dnia 11 Kwietnia 1851 r., N. 84 Dziennika Praw Państwa, i §. 58 Cesarskiego Patentu z d. 8 Listopada 1853 roku, N. 237 Dziennika Praw Państwa	XLII	207	506
5 „	Patent Cesarski, mający moc obowiązującą w całéj rozległości Cesarstwa, podający do wiadomości zawartą między Jego Świątobliwością Papieżem Piusem IX i Jego Cesarsko-Królewską Apostolską Mością Franciszkiem Józefem I, Cesarzem Austryi, dnia 18 Sierpnia 1855 w Wiédniu umowę (Konkordat) i rozporządzający, iżby zawarte w nim postanowienia, z zastrzeżeniem o nadmienionych			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes ꝛc.	Seite
1855				
	Patentes angedeuteten Anordnungen, im ganzen Umfange des Reiches von dem Zeitpunkte der Kundmachung dieses Patentes an in volle Gesetzeskraft zu treten haben . . .	XLIII	209	509
6. Novbr.	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer, betreffend die Errichtung einer privilegirten österreichischen Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe	XLI	200	486
7. »	Verordnung der Ministerien der Justiz und des Handels, wirksam für die gefürstete Grafschaft Tirol und Vorarlberg, dann für das Großfürstenthum Siebenbürgen, betreffend den doppelten Wirkungskreis über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in Administrativ-Angelegenheiten	XLIV	211	532
8. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch, im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde, bestimmt wird, in wieferne Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet seien, die Namen derjenigen Vertrauten, welche ihnen die Anzeige einer strafbaren Handlung, oder andere Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person mittheilen, den Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben	XLII	208	506
9. »	Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, betreffend die Amortisirung der Obligazionen der ungarischen Hofkammer, der ungarischen Kirchensilberlieferungs-Obligazionen, der ungarischen Früchten-Lieferungsscheine, endlich der Obligazionen der ungarischen Kameralschuld	XLIV	212	532
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer, betreffend die Bestimmung über die Art der Bezeichnung der zur Appretur eingeführten Webewaaren mit einem Farbestempel	XLIV	213	533
14. »	Erlaß des Finanzministeriums, betreffend die Zollbehandlung der zur See einlangenden Cyper-Weine in Gebünden . .	XLIV	214	534
22. »	Erlaß der Ministerien des Innern und der Justiz, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, wodurch die mit der Allerhöchsten Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassene Vorschrift in Beziehung auf die Feßlungsart der Sträflinge neuerlich, und für alle Kronländer zur genauen Darnachachtung bei allen Strafanstalten und Strafgerichten kundgemacht wird	XLIV	215	534
23. »	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für die Gebiete der Finanz-Landesdirekzionen in Wien, Prag, Brünn, Inns-			

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	w artykułach I i II tegoż Patentu rozporządzeniach, weszły w zupełną moc prawa w całéj rozległości Cesarstwa od chwili ogłoszenia tego Patentu	XLIII	209	509
6 Listop.	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mające moc we wszystkich Krajach koronnych, dotyczące utworzenia uprzywilejowanego zakładu kredytowego Austryackiego dla handlu i przemysłu	XLI	200	486
7 „	Rozrządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Handlu, obowiązujące w uksiążęconém Hrabstwie Tyrolu i Vorarlbergu, tudzież w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém, dotyczące podwójnego zakresu działalności co do toku instancyi przeciw rozstzygnieniom trybunałów piérwszéj instancyi w sprawach administracyjnych, powołanych do wykonywania sądownictwa handlowego	XLIV	211	532
8 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, którém w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Najwyższą Władzą Policyjną ustanowioném zostaje, o ile władze rządowe i gminne obowiązane są, podać do wiadomości sądom karnym na ich żądanie imiona tych poufników, którzy onymże doniesienie uczynili o uczynku karze ulegającym, lub o innych odkryciach, celem wytoczenia karno-sądowego postępowania przeciw osobie dotyczącéj	XLII	208	506
9 „	Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów, obowiązujące w całym obrębie Państwa, dotyczące umorzenia obligacyj Kamery Węgierskiéj Nadwornéj, obligacyj węgierskich dostawy srebra kościelnego, certyfikatów węgierskich dostawy produktów, nakoniec okligacyj długu kameralnego węgierskiego	XLIV	212	532
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych, dotyczące postanowienia o sposobie naznaczania stęplem kolorowym towarów tkackich, do apretury wprowadzanych	XLIV	213	533
14 „	Rozrządzenie Ministerstwa Finansów, dotyczące postępowania celnego z winem Cypryjskiém, wchodzącém morzem w naczyniach bednarskich	XLIV	214	534
22 „	Rozrządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe, mocą którego na nowo i dla wszystkich Krajów koronnych do ścisłego przestrzegania we wszystkich zakładach karnych i sądach karnych obwieszczonym zostaje przepis, wydany Najwyższém Postanowieniem z dnia 3 Czerwca 1834 roku, pod względem okowania więźniów w kajdany	XLIV	215	534
23 „	Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, obowiązujące w okręgach Dyrekcyj finansów Krajowych w Wiédniu, Pradze,			

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes	Seite
1855				
	bruck, Gratz, Lemberg und Krakau, womit die Vorschrift in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen kundgemacht wird	XLV	216	539
27. Novbr.	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen und Krain, Görz und Gradiska, Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, Tirol mit Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Ober- und Nieder-Schlesien, Galizien, Krakau und Bukowina, das lombardisch-venezianische Königreich und Dalmazien, wodurch der §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes, hinsichtlich der Hinausgabe der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe in obigen Kronländern und der Stempelung dieser Abschriften, erläutert wird	XLV	217	542
28. »	Verordnung des Justizministeriums, wirksam für Dalmazien, über die Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in die Hypothekenbücher und Notifikenbücher	XLV	218	542
28. »	Verordnung des Ministeriums der Justiz und der obersten Polizeibehörde, wirksam für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme der Militärgrenze, betreffend das Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß der Vorladung als Zeugen in Strafsachen vor die Zivil-Strafgerichte	XLV	219	543
29. »	Verordnung des Ministeriums des Innern im Einverständnisse mit dem Ministerium des Handels, giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze und des lombardisch-venezianischen Königreiches, betreffend die Einführung des k. k. Reichsadlers als allgemeinen Verifizirungszeichens bei den Zimentirungsämtern	XLV	220	543
29. »	Kundmachung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, giltig für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, über die Vollziehung des Artikels 18 des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853 . .	XLV	221	544
1. Dezbr.	Kundmachung der Ministerien des Handels und der Finanzen, giltig für sämmtliche Kronländer, betreffend das Verbot der Aus- und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei .	XLV	222	545
3. »	Erlaß des Justizministeriums, wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze, die Anschaffung von Leintüchern für die Untersuchungsgefangenen betreffend . . .	XLVI	225	552
4. »	Kundmachung der Ministerien des Handels und der Finanzen, wirksam für alle Kronländer, über das Verbot der Ausfuhr von Pferden	XLV	223	545
6. »	Erlaß des Finanzministers, womit die Verzehrungssteuer und der Gemeindezuschlag für das in die Residenzstadt Wien eingeführte frische Rindfleisch herabgesetzt wird	XLVI	226	553

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
	Bernie, Insbruku, Gracu, Lwowie i Krakowie, którém obwieszczonym zostaje przepis co do examinów dla wyższéj służby konceptowéj przy prokuraturach finansowych.	XLV	216	539
27 Listop.	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Krajach koronnych Austryi poniżéj i powyżéj Ensy, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi i Krainy, Gorycyi i Gradyski, Istryi, w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego, w Tyrolu z Vorarlbergiem, w Czechach, Morawii, górnym i dolnym Szląsku, Galicyi, Krakowie i Bukowinie, w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i w Dalmacyi, mocą którego objaśnia się §. 197 Patentu z dnia 3 Maja 1853 r., N. 81 Dziennika Praw Państwa, co się tyczy wydawania odpisów powodów rozstrzygnienia sądowego w powyższych Krajach koronnych, tudzież stęplowania odpisów takowych .	XLV	217	542
28 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące w Dalmacyi, o przypuszczalności i skutku wciągnienia kontraktów dzierżawnych, tudzież przedpłaty czynszu dzierżawnego do ksiąg hipotecznych i ksiąg notyfikowanych .	XLV	218	542
28 „	Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnéj, obowiązujące w całym obrębie Państwa z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące wymiaru należytości dla żandarmów niżéj wachmistrza, z powodu wezwania ich jako świadków w sprawach karnych przed sądy karne cywilne	XLV	219	543
29 „	Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Handlu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego i Królestwa Lombardzko-Weneckiego, dotyczące zaprowadzenia C. K. orła Państwa jako powszechnego znaku weryfikacyi w urzędach cymentowych . . .	XLV	220	543
29 „	Obwieszczenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, o wykonaniu artykułu 18 traktatu handlowego i celnego z dnia 19 Lutego 1853	XLV	221	544
1 Grudnia	Obwieszczenie Ministerstw Handlu i Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, dotyczące zakazu wywozu i przewozu saletry, siarki i ołowiu . . .	XLV	222	545
3 „	Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, dotyczące sprawienia prześcieradeł dla więźniów śledczych	XLVI	225	552
4 „	Obwieszczenie Ministerstw Handlu i Finansów, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, co do zakazu wyprowadzania koni	XLV	223	545
6 „	Rozrządzenie Ministra Finansów, mocą którego zniżonym zostaje podatek konsumcyjny i dodatek gminny od świéżego mięsa wołowego, wprowadzanego do miasta stołecznego Wiédnia.	XLVI	226	553

Datum des Gesetzes, Patentes oder der Verordnung	Inhalt	Nummer des Stückes	Nummer des Gesetzes 2c.	Seite
1855				
8. Dezmbr.	Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und des Handels, wirksam für Tirol und Vorarlberg, betreffend das Verfahren bei Grundeinlösungen für Staatseisenbahnbauten.	XLVI	227	553
12. »	Erlaß des Finanzministeriums, wirksam für das ganze Reich, womit der Anfangspunkt der Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, Nr. 215 des Reichs-Gesetz-Blattes, für die verschiedenen Kronländer festgesetzt wird	XLVII	230	556
12. »	Verordnung des Finanzministeriums, wirksam für alle Kronländer der Monarchie, womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bekannt gegeben wird	XLVII	231	556
12. »	Verordnung der Ministerien des Aeußern, der Justiz und der Finanzen, giltig für das ganze Reich, womit einige besondere Bestimmungen über die Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 (Nr. 215 des Reichs-Gesetz-Blattes), und zwar hinsichtlich der Bestrafung der, von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles bekannt gemacht werden	XLVII	232	559
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, womit die Aenderung der Benennung für die Tabakfabriken-Direkzion, dann die Aufhebung der provisorischen Oberleitung zu Pesth für die Tabakblätter-Einlösung kundgemacht wird	XLVII	233	560
13. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für alle Kronländer, in denen die Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung in Wirksamkeit steht, betreffend die Kontrole jener Gewerbe- oder Handeltreibenden im Grenzbezirke, welche wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Gewerbs- oder Handelsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden, dann die Kontrole in Gegenden, wo der Schleichhandel schwunghaft betrieben wird.	XLVII	234	561
14. »	Erlaß des Finanzministeriums, giltig für die im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer, betreffend die Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse in Duino, Monfalcone und Cervignano zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine	XLVII	235	566
15. »	Verordnung des Ministers der Justiz, wirksam für die Königreiche Ungarn, Kroazien und Slawonien, für die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat, wodurch die Vorschriften über die Verlautbarung der neuen Grundbuchsprotokolle und über die Führung derselben in der Eigenschaft als Grundbücher erlassen werden	XLVII	236	566

Data Ustawy, Patentu lub Rozporządzenia	Treść	Liczba Zeszytu	Liczba Ustawy i t. d.	Stronica
1855				
8 Grudnia	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu, obowiązujące dla Tyrolu i Vorarlberga, dotyczące postępowania przy zakupywaniu gruntów na budowę kolei żelaznéj	XLVI	227	553
12 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w całéj Monarchii, mocą którego ustanawia się czas obowiązywania Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21 Października 1855, N. 215 Dziennika Praw Państwa, dla różnych Krajów koronnych	XLVII	230	556
12 „	Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii, mocą którego ogłaszają się Postanowienia o przeprowadzeniu jednokształtności w organizmie władz skarbowych powiatowych . .	XLVII	231	556
12 „	Rozporządzenie Ministerstw Spraw Zagranicznych, Sprawiedliwości i Skarbu, obowiązujące w całém Cesarstwie, mocą którego obwieszczone są niektore szczegółowe Postanowienia względem wykonania Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21 Października 1855 (N. 215 Dziennika Praw Państwa), a mianowicie względem ukarania popełnionych lub zamierzonych przez przynależnych Cesarstwa Austryackiego w krajach Niemieckiego Związku celnego ukróceń austryackich dochodów celnych	XLVII	232	559
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, mocą którego obwieszczoną jest zmiana nazwy dla Dyrekcyi fabryk tytuniu i zniesienie prowizorycznego nadkierownictwa w Peszcie dla wykupna liści tytuniowych	XLVII	233	560
13 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, w których moc ma ustawa o cłach i monopoliach rządowych, dotyczące kontroli tych przemysłowców lub handlujących w okręgu granicznym, którzy dla przemytnictwa lub ciężkiego przestępstwa skarbowego z towarami przedmiotem ich przemysłowego lub handlowego zatrudnienia będącemi, skazanemi zostali, tudzież kontroli w okolicach, gdzie przemytnictwo znaczny obrót bierze	XLVII	234	561
14 „	Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu, obowiązujące w objętych powszechnym związkiem celnym Krajach koronnych, względem umocowania celnych urzędów ubocznych I klasy w Duino, Monfalcone i Cervignano do oclenia dalmatyńskich olejów i win wylegitymowanych	XLVII	235	566
15 „	Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, obowiązujące w Królestwach Węgierskiém, Kroackiém i Slawońskiém, w Województwie Serbskiem i Banacie Temeskim, mocą którego wydają się przepisy o ogłaszaniu nowych protokółów księgi gruntowéj, tudzież o prowadzeniu onychże we własności jako księgi gruntowe	XLVII	236	566

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. Jänner 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt I.

Wydany i rozesłany dnia 11 Stycznia 1855.

1.

Verordnung des Justizministeriums vom 13. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CIII. Stück, Nr. 314, ausgegeben am 23. Dezember 1854),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, Dalmatiens und der Militärgrenze.

wodurch den, zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtsbehörden Vollzugsvorschriften zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes, auf die bereits bestehenden Gewerkschaften ertheilt werden.

Da zu Folge des §. 168 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes, die in dem sechsten Hauptstücke desselben enthaltenen Vorschriften über Gewerkschaften (§§. 138—168) auch auf die bereits bestehenden Gewerkschaften angewendet und die Verhältnisse dieser letzteren nach Maßgabe dieser Vorschriften geordnet werden sollen, so hat das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Finanzministerium hierüber folgende Bestimmungen zu erlassen befunden:

§. 1.

Jede Bergbehörde hat die in ihrem Bezirke bereits bestehenden Gewerkschaften im Einvernehmen mit der Gerichtsbehörde, nöthigenfalls unter Anwendung des §. 224 des Berggesetzes, aufzufordern, binnen einer zu bestimmenden angemessenen Frist die zur Berichtigung ihrer gesellschaftlichen Verhältnisse nach Maßgabe der Bestimmungen des neuen Berggesetzes gefaßten Beschlüsse über ihre Statuten sowohl, als über die Wahl des Direktors und der Firma mit den dazu gehörigen Urkunde vorzulegen, damit dieselben nach erfolgter Prüfung und Genehmigung in dem Bergbuche angemerkt und zur öffentlichen Kenntniß bei der Bergbehörde eingetragen werden können.

§. 2.

Hierbei sind diejenigen Gewerkschaften, deren einzelne Theilhaber gegenwärtig in dem Bergbuche rücksichtlich ihrer Antheile an den Besitz geschrieben sind, insbesondere auch zur Beibringung der Erklärung aufzufordern, ob die Führung der Vormerkung über die Inhaber der Kure, dem §. 141 des Berggesetzes gemäß, ausschließlich an die Bergbehörde übertragen und daher die Besitzanschreibung der einzelnen Theilnehmer in dem Bergbuche gelöscht werden solle, oder ob die Gewerkschaft auf der Fortführung des Besitzstandes der Kure in dem Bergbuche beharre.

§. 3.

Bei der Leitung dieses Geschäftes sind die Gewerkschaften über die Erleichterung, welche dem Verkehre mit den Kuren durch die Ausscheidung der letzteren aus dem Bergbuche und durch die Ausfertigung zur Veräußerung als bewegliches Vermögen geeig-

1.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z dnia 13 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CIII, N. 314, wydana dnia 23 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach Koronnych wyjąwszy królestwo Lombardzko-Weneckie, Dalmacyę i Pogranicze Wojskowe,

mocą którego wydaje się dla Sądów, do wykonywania Sądownictwa górniczego przeznaczonych, przepisy do zastósowania §§ 138–167 powszechnéj Ustawy górniczéj z dnia 23 Maja 1854 r. N. 146 Dziennika Praw Państwa, do towarzystw górniczych już istniejących.

Gdy w skutku §. 168 powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23 Maja 1854 r. N. 146 Dziennika Praw Państwa przepisy o towarzystwach górniczych, objęte w szóstym rozdziale onegoż (§§ 138—168) zastósowane być powinny także do towarzystw już istniejących i stósunki tychże ostatnich urządzone być mają w miarę tychże przepisów, dla tego Ministerstwo Sprawiedliwości zgodnie z Ministerstwem Skarbu wydaje w tym przedmiocie następujące postanowienia.

§. 1.

Wszelka władza górnicza winna jest towarzystwa górnicze, w obrębie swojém już istniejące, wezwać w porozumieniu z władzą Sądową w razie potrzeby i przy zastósowaniu §. 224 Ustawy górniczéj, ażeby w przeciągu stósownego terminu, wyznaczyć się mającego, przełożyły uchwały, powzięte w celu urządzenia swoich stósunków spólniczych na zasadzie przepisów nowéj Ustawy górniczéj a tyczące się tak statutów, jako téż wyboru dyrektora i firmy wraz z dokumentami do tego należącemi, tym końcem, żeby takowe po nastąpioném rozpoznaniu i zatwierdzeniu w księdze górniczéj zapisanemi i dla powszechnéj wiadomości u władzy górniczéj zaciągnionemi być mogły.

§. 2.

Przy tém należy te towarzystwa, których szczegółowi spółdzielnicy (gwarkowie) obecnie zapisani są jako posiadacze swych części w księdze górniczéj wezwać szczególnie także do złożenia oświadczenia w tym przedmiocie czyli prowadzenie wykazów co do posiadaczy kuxów, stósownie do §. 141 Ustawy górniczéj przeniesioném być ma wyłącznie do władzy górniczéj, a zapisanie przeto posiadania pojedynczych członków w księdze górniczéj wykreśloném być powinno, lub téż, iż towarzystwo przy dalszém utrzymaniu stanu posiadania kuxów w księdze górniczéj obstaje.

§. 3.

Przy kierowaniu tym przedmiotem należy towarzystwa górnicze oświecić względem ułatwienia, które się nadaje obrotowi kuxów przez ich wyłączenie z księgi górniczéj i przez wystawienie biletów kuxowych, które je do sprzedaży

neter Kurscheine gewährt wird, gehörig zu belehren und darauf aufmerksam zu machen, daß ihnen, im Falle sie die Fortführung des bergbücherlichen Besitzstandes über die einzelnen Kure vorziehen, dieses dem §. 135 des Berggesetzes gemäß zwar unbenommen bleibe, die Gerichts- und Bergbehörden aber die Befolgung der eben daselbst zur künftigen Beschränkung der Theilung der Antheile getroffenen Bestimmungen genau zu überwachen haben werden.

§. 4.

Erklärt sich bei der Berathung die erforderliche Stimmenmehrheit der Besitzer von den Viertheilen aller Antheile der Gewerkschaft (§. 154 des Berggesetzes) dafür, daß die Vormerkung über die Inhaber der Kure ausschließlich an die Bergbehörde übertragen werden soll, so ist von dem Gerichte anzuordnen, daß in dem Bergbuche die Besitzanschreibung der einzelnen Theilnehmer gelöscht und die Gewerkschaft als Gesammtheit in demselben an den Besitz gebracht oder in solchem belassen werde.

§. 5.

Sind auf den Antheilen einzelner Theilnehmer einer solchen Gewerkschaft Schulden oder andere Lasten eingetragen, so ist über diese schon eingetragenen Lasten das Bergbuch bis zu deren Erlöschung noch fortzuführen, auf den Kurscheinen solcher Theilnehmer aber vor der Hinausgabe an die letzteren der Bestand dieser Schulden oder Lasten von dem Gerichte anzumerken.

Die bücherliche Eintragung neuer Schulden oder anderer Lasten findet auch auf solche Antheile nicht weiter Statt. Den Besitzern der letzteren steht aber frei, dieselben unbeschadet der auf den Kurscheinen angemerkten bücherlichen Lasten gleich anderen beweglichen Sachen zu veräußern und zu verpfänden.

§. 6.

Wird in Rücksicht der noch bestehenden bücherlichen Lasten solcher Kure von dem Gerichte eine weitere bücherliche Übertragung oder andere Eintragung, oder eine Löschung bewilliget, so ist hievon der im Gewerkenbuche eingetragene Inhaber des Kures mittelst der Bergbehörde zu verständigen.

Wird ein Kur dieser Art, wegen rückständiger Zubußen in Exekuzion gezogen oder von dem Inhaber heimgesagt, so ist sich in Rücksicht der Verständigung der bücherlich eingetragenen Gläubiger nach der Vorschrift des §. 169 des Berggesetzes zu benehmen.

§. 7.

Alle in Vollziehung des §. 168 des Berggesetzes zur Berichtigung der Statuten und des Bergbuches rücksichtlich der schon bestehenden Gewerkschaften zu überreichenden Eingaben der Parteien so wie die Akte und Ausfertigungen der Gerichts- und Bergbehörden, sind stempel- und gebührenfrei.

Krauß m. p.

jako majątek ruchomy zdolnemi czynią, oraz zwrócić ich uwagę na to, iż w razie, gdyby obstawały przy utrzymaniu wykazów stanu posiadania pojedynczych kuxów w księgach górniczych, pozostawiona im jest wolność do tego na zasadzie §. 135 Ustawy górniczéj, jednakże iż władze sądowe i górnicze winny będą czuwać ściśle nad dopełnianiem zawartych tamże przepisów, dążących do ograniczenia w przyszłości podziału części pojedynczych.

§. 4

Jeżeli przy naradzie oświadczy wymagana większość głosów trzech czwartych części posiadaczy wszystkich działów towarzystwa (§. 154 Ustawy górniczéj), iż utrzymanie wykazów posiadaczy kuxów wyłącznie przeniesioném być ma do władzy górniczéj, Sąd winien jest nakazać, żeby w księdze górniczéj wykreślone zostały zapisy posiadania szczegółowych uczestników, towarzystwo zaś jako całość w téjże księdze w posiadanie lub zapisaném, lub w témże pozostawioném zostało.

§. 5.

Jeżeli na częściach pojedynczych uczestników takiego towarzystwa zapisane są długi lub inne ciężary, takowe już zapisane ciężary w księdze górniczéj aż do ich wygaśnienia wykazywać należy na biletach zaś kuxowych takich uczestników Sąd przed ich wręczeniem, bytność tych długów lub ciężarów wyszczególnić winien.

Zapisanie nowych długów lub innych ciężarów w tych księgach na takie części na przyszłość już więcéj miejsca mieć nie będzie. Wszelako wolno jest posiadaczom pozbywać lub zastawiać takowe, podobnie jak inne części ruchome, bez nadwerężenia ciężarów książkowych na biletach kuxowych wyrażonych.

§. 6.

Jeżeli ze względu na istniejące jeszcze ciężary takich kuxów w księgach wyrażone Sąd zezwoli na dalsze przeniesienie w księgach lub na inne zapisanie lub wykreślenie, o takowém zawiadomionym być powiniem zapisany w księdze towarzystwa właściciel kuxu przez władzę górniczą.

Jeżeli kux tego rodzaju z powodu zaległych długów podpadnie pod exekucyę, lub jeżeli właściciel zrzeknie się onegoż, wówczas pod względem zawiadomienia wierzycieli, w książkach zapisanych, postąpić należy według przepisu §. 169 ustawy górniczéj.

§. 7.

Wszelkie podania stron, wniesione w celu wykonania §. 168 Ustawy górniczéj, dla sprostowania statutów i księgi górniczéj towarzystw już istniejących, tudzież czynności i wystósowania władz sądowych i górniczych wolne są od opłaty stępla i należytości.

Krauss m. p.

2.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 16. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CIII. Stück, Nr. 315, ausgegeben am 23. Dezember 1854),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Allerhöchsten Bestimmungen über die Organisazion der Gymnasien kundgemacht werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchstem Handschreiben vom 9. Dezember 1854 die in Folge Allerhöchsten Auftrages dargestellten Erfahrungen hinsichtlich der Erfolge der provisorischen Organisazion der Gymnasien zur Kenntniß zu nehmen, und die Vereinigung der ehedem bestandenen zwei philosophischen Jahrgänge mit den Gymnasien, und demnach die Beibehaltung der achtjährigen Gymnasien mit der, an denselben gegenwärtig eingeführten Lehrmethode und mit den derzeit bestehenden Einrichtungen überhaupt, Allergnädigst zu genehmigen geruht, in soferne Abweichungen nicht durch die nachstehenden Allerhöchsten Anordnungen hinsichtlich einzelner Punkte begründet werden.

1. Der Ausbildung der Schüler in der lateinischen Sprache ist besondere Sorgfalt zuzuwenden; die philosophische Propädeutik ist mit größerer Ausführlichkeit zu behandeln, als es bis jetzt der Fall ist, und dieselbe hat sodann auch einen Gegenstand der Maturitätsprüfung zu bilden.

2. In Bezug auf die Unterrichtssprache hat als oberster Grundsatz zu gelten, daß der Unterricht immer und überall in der Sprache zu ertheilen ist, durch welche die Bildung der Schüler am besten gefördert werden kann, demnach ist sich unter allen Umständen einer Sprache zu bedienen, die den Schülern so bekannt und geläufig ist, daß sie den Unterricht mittelst derselben mit ganzem Erfolge empfangen können; auch da, wo in Folge dessen die deutsche Sprache nicht ausschließliche Unterrichtssprache sein kann, ist der Unterricht in allen Gymnasien, mit Ausnahme der lombardisch-venezianischen, in dem Maße, als es gründlicher Bildung dienlich ist, und daher jedenfalls in den höheren Klassen vorherrschend in deutscher Sprache zu ertheilen, welche ohnehin an allen, auch den lombardisch-venezianischen Gymnasien, obligater Gegenstand sein muß. In soweit es mit diesen Grundsätzen vereinbar ist, können jedoch auch andere Landessprachen als Unterrichtssprachen gebraucht werden. Demgemäß sind die jeweilig geeigneten Bestimmungen hinsichtlich der einzelnen Gymnasien von dem Minister für Kultus und Unterricht zu treffen.

3. Zum Behufe der Erlangung zweckmäßiger Lehrbücher, in soferne es an solchen für einzelne Gegenstände oder Klassen noch mangelt, hat der Minister für Kultus und Unterricht Programme ausarbeiten zu lassen, welche so zu verfassen sind, daß darin die Zwecke, der Charakter des Unterrichtes und die Ordnung desselben festgestellt erscheinen. Neue Lehrbücher sind der Genehmigung des Unterrichtsministeriums zu unterziehen, und

2.

Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 16 Grudnia 1854.

(Dziennik Praw Państwa, część CIII. Nr. 315, wydana dnia 23 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego ogłasza się Najwyższe Postanowienia w przedmiocie organizacyi gimnazyów.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższym Reskryptem z dnia 9 Grudnia 1854 r. przyjąć do wiadomości uczynione w skutku Najwyższego rozkazu przedstawienie doświadczeń, tyczące się skutków prowizorycznéj organizacyi gimnazyów i najłaskawiéj potwierdzić połączenie z gimnazyami dawniéj istniejących dwóch lat filozoficznych, zaczém także zatrzymanie ośmioletnich gimnazyów, wraz z zaprowadzoną w tychże obecnie metodą nauczania i istniejącemi dotychczas urządzeniami w ogólności, o ile przez następujące Najwyższe Rozporządzenia zmiany w niektórych punktach nie będą poczynione.

1. Na wykształcenie uczniów w języku łacińskim należy szczególne zwracać staranie; propedeutykę filozoficzną w większéj rozciągłości jak dotąd wykładać należy, i takowa stanowić będzie przedmiot examinu dojrzałości.

2. Co się tyczy języka wykładowego za najwyższą zasadę przyjąć należy, iż zawsze i wszędzie nauki w tym języku udzielane być powinny, w którym wykształcenie uczniów jak najpomyślniéj osiągniętém być może, zaczém we wszelkich okolicznościach należy używać języka, który uczniowie znają i tak są w nim biegłymi, iż zapomocą onegoż nauki z zupełnym skutkiem pobierać mogą; nawet tam, gdzie w skutku tego język niemiecki nie może być wyłącznym językiem wykładowym, należy, oprócz w królestwie Lombardo-Weneckiém, we wszystkich gimnazyach w miarę jak na to pozwala gruntowność wykształcenia, zatém w wyższych klassach gimnazyalnych wykładać nauki głównie w języku niemieckim, który bez tego już we wszystkich gimnazyach, nawet Lombardzko-Weneckich musi być językiem obowiązkowym. O ile to zgodném jest z powyższemi zasadami, można także i innych języków krajowych używać za języki wykładowe. Stósownie do tych postanowień, Minister Wyznań i Oświecenia wyda odpowiednie od czasu do czasu przepisy co do szczegółowych gimnazyów.

3. Ażeby otrzymać stósowne książki szkolne, o ile takowych brakuje dla szczegółowych przedmiotów lub klass, Minister Wyznań i Oświecenia winien polecić wypracowanie programów, które ułożone być powinny w taki sposób, żeby w nich cele, charakter nauki i porządek téjże wykazane były. Nowe książki szkolne oddać należy pod zatwierdzenie Ministra Oświecenia, zaś pomiędzy książ-

unter den, von demselben genehmigten Lehrbüchern ist den Lehrern die Wahl für ihren Gebrauch, jedoch nur in der Art zu überlassen, daß ein Wechsel des Lehrbuches im Laufe eines Lehrkurses des bezüglichen Gegenstandes nicht stattfinden darf.

4. Im Jahre 1858, wo der bestehende Gymnasialplan in den deutsch-slavischen Kronländern, und beziehungsweise auch im Königreiche Ungarn, während eines achtjährigen Kurses zur vollständigen Durchführung gekommen sein wird, ist aus vertrauenswürdigen und bewährten Fachmännern verschiedener Kronländer, sowie aus einigen Fakultätsprofessoren, eine Kommission zu bilden, welche die Wirkungen der jetzigen Gymnasial-Einrichtung sorgfältig zu prüfen und ihre Anträge über etwaige Verbesserungen zu erstatten haben wird.

Nach diesen Bestimmungen ist bei der fortschreitenden Einrichtung und Leitung des Gymnasial-Unterrichtes im ganzen Reiche vorzugehen, und sind die hierzu erforderlichen Anträge nunmehr auf dieser Grundlage zu erstatten.

Thun m. p.

3.

Verordnung des Justizministeriums vom 23. Dezember 1854,

wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 29 Juli 1853 an die Stelle der Strafprozeß-Ordnung vom 17. Jänner 1850 getreten ist,

zur Erläuterung des Artikels IV des Allerhöchsten Patentes vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, CIV. Stück, Nr. 316, ausgegeben am 27. Dezember 1854.

kami szkolnemi zatwierdzonemi przez niego, nauczycielom pozostawiony jest wybór do ich użytku, jednakże tylko w tym sposobie, iż w ciągu jednego kursu szkolnego, książka szkolna tego samego przedmiotu zmienioną być nie może.

4. W roku 1858, gdy obecny plan gimnazyów w krajach koronnych niemiecko-słowiańskich, a względnie także i w królestwie Węgierskiém w ciągu ośmioletniego kursu, w zupełności przeprowadzonym zostanie, należy złożyć kommissyę z ludzi fachowych, godnych zaufania i doświadczonych, również jak z kilku profesorów fakultetowych, która to kommissya winna wziąść pod rozbiór skutki obecnego urządzenia gimnazyów, i uczynić przedstawienia, tyczące się możliwych ulepszeń.

Według powyższych postanowień należy postępować przy stopniowém urządzaniu i kierunku nauk gimnazyalnych w całém Państwie, i li na téjże zasadzie należy przedstawiać odtąd już wnioski potrzebne.

Thun m. p.

3.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 23 Grudnia 1854,

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ustawa procedury karnéj z dnia 29 Lipca 1853 weszła w miejsce procedury karnéj z dnia 17 Stycznia 1850,

w przedmiocie objaśnienia artykułu IV. Najwyższego Patentu z dnia 29 Lipca 1853 r. Nr. 151 Dziennika Praw Państwa.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część CIV, Nr. 316, wydaną dnia 27 Grudnia 1854.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

II. Stück.

Ausgegeben und versendet am 20. Jänner 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt II.

Wydany i rozesłany dnia 20 Stycznia 1855.

4.

Post-Vertrag zwischen Oesterreich und Rußland.

Unterzeichnet zu St. Petersburg am $\frac{23.\ \text{April}}{5.\ \text{Mai}}$ 1854.

In den Ratifikazionen ausgewechselt zu Wien am $\frac{2.\ \text{Juli}}{20.\ \text{Juni}}$ 1854.

(Reichs-Gesetzblatt, CI. Stück, Nr. 307, ausgegeben am 16. Dezember 1854),

---

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator,

Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tyrolis etc. etc.

Notum testatumque vigore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro cum Suae Majestatis Russiarum Imperatoris plenipotentiario pro disponendis ad rationem temporis rebus (ut vocant) postalibus Petropoli die 5. Maji, 23. Aprilis anni quem agimus, conventio, quinquaginta octo articulis consistens, inita et signata sit, tenoris ad verbum sequentis:

Nachdem die kaiserlich-österreichische und die kaiserlich-russische Regierung es als ein Bedürfniß erkannt haben, an der Stelle der zu Ende gehenden Postverträge vom $\frac{30.\ \text{Jänner}}{11.\ \text{Februar}}$ 1843 und $\frac{14.}{26.}$ Juli 1849 und des Acte supplémentaire vom $\frac{1.}{13.}$ Dezember 1850 neue Bestimmungen mit Rücksicht auf den stattgehabten Uibergang der Verwaltung des Postwesens im Königreiche Polen auf das kaiserlich-russische Post-Departement und mit Rücksicht auf die im Folge der Errichtung des deutsch-österreichischen und des österreichisch-italienischen Postvereines eingetretenen Veränderungen, zur Erleichterung des beiderseitigen Postverkehres zu vereinbaren, so sind zu diesem Zwecke Bevollmächtigte ernannt worden, und zwar

4.

Traktat pocztowy między Austryą i Rossyą.

Podpisany w Petersburgu na dniu $\frac{23 \text{ Kwietnia}}{5 \text{ Maja}}$ 1854 r.

w ratyfikacyach zamieniony we Wiédniu na dniu $\frac{2 \text{ Lipca}}{20 \text{ Czerwca}}$ 1854 r.

(Dziennik Praw Państwa, część CI. Nr. 307, wydana dnia 16 Grudnia 1854),

---

My Franciszek Józef Piérwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki,

Król Węgierski i Czeski, Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, górnego i dolnego Szlązka; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Hrabia Habsburga i Tyrolu i t. d., i t. d.,

Czynimy niniejszém wiadomo i stwierdzamy co następuje:

Gdy między Naszym a pełnomocnikiem Jego Mości Najjaśniejszego Cesarza Rossyjskiego w celu uregulowania stosunków pocztowych, potrzebom obecnych czasów odpowiedniego, pod dniem 5 Maja, 23 Kwietnia roku bieżącego zawartą i podpisaną została w Petersburgu konwencya, z pięćdziesięciu ośmiu artykułów składająca się, któréj treść dosłowna jest następująca:

Ponieważ Rządy Cesarsko-Austryacki i Cesarsko-Rossyjski uznały potrzebę w miejsce zchodzących z swéj mocy traktatów pocztowych z d. $\frac{30 \text{ Stycznia}}{11 \text{ Lutego}}$ 1843 r. i z d. $\frac{14}{26}$ Lipca 1849, równie w miejsce *Acte suplementaire* z d. $\frac{1}{13}$ Grudnia ułożyć nowe postanowienia ze względem na uskutecznione przejście administracyi rzeczy pocztowéj w Królestwie Polskiém do Cesarsko-Rossyjskiego departamentu pocztowego, tudzież ze względem na zmiany, zaszłe w skutek utworzenia związku pocztowego Niemiecko-Austryackiego i Austryacko-Włoskiego, w celu ułatwienia obustronnego obrotu pocztowego, przeto zamianowani zostali tym końcem pełnomocnicy, a to

von Seite Österreichs:

Herr Valentin Graf von Esterhazy, k. k. wirklicher Kämmerer, außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister am kaiserlich-russischen Hofe, Kommandeur des königlich-ungarischen St. Stephans-Ordens u. s. w.;

von Seite Rußlands:

Herr Theodor von Prianischnikoff, geheimer Rath, Direktor des Post-Departements und des St. Petersburger Postamtes, Ritter des St. Alexander Newsky-, des weißen Adler-Ordens, Großkreuz des St. Wladimir-Ordens II. Klasse, des St. Annen-Ordens I. Klasse, des St. Stanislaus-Ordens I. Klasse, Ritter des k. k. Ordens der eisernen Krone I. Klasse u. s. w.;

welche nach Auswechslung ihrer in gehöriger Form befundenen Vollmachten, über folgende Artikel übereingekommen sind.

Titel I.

Gegenwärtige Postverbindungen.

Artikel 1.

Aufzählung der bestehenden Postverbindungen.

Zwischen den kaiserlich-österreichischen Staaten und dem kaiserlich-russischen Reiche sollen behufs der Zuführung der Brief- und Fahrpost-Sendungen, welche die beiderseitigen Postanstalten sich gegenseitig auszuliefern haben, so wie zur Beförderung der Reisenden regelmäßige Postverbindungen unterhalten werden, und zwar:

a) zwischen Brody und Radziwilow für Brief- und Fahrposten, Extraposten und Estafetten;
b) zwischen österreichisch- und russisch-Hussiatyn für Briefposten (Botenpost);
c) zwischen Czernowitz (Bojan) und Nowosielica für Briefposten, Fahrposten, Estafetten und Extraposten;
d) zwischen Sczakowa und Granica für Briefposten (Eisenbahn);
e) zwischen Krakau und Michalowice für Brief- und Fahrposten, Estafetten und Extraposten;
f) zwischen Jaroslau und Tarnogrod für Briefposten, Estafetten und Extraposten.
g) zwischen Belzec und Tomaszow für Brief- und Fahr- (Kariol-) Posten, Estafetten und Extraposten.

Den beiderseitigen Postverwaltungen ist es vorbehalten, wegen Vermehrung, Verminderung oder anderweiter Regulirung dieser Verbindungen, sobald solche zweckmäßig erscheint, so wie wegen Einrichtung des Fahrpostdienstes auf jenen Verbindungslinien, auf welchen zur Zeit nur Briefpost-Sendungen befördert werden,

ze strony Austryi:

Pan *Walentyn* Hrabia *Esterhazy*, c. k. rzeczywisty szambelan, nadzwyczajny poseł i upełnomocniony Minister przy Dworze Cesarsko-Rossyjskim, komandor królewsko-węgierskiego orderu Ś. Szczepana i t. d.;

ze strony Rossyi:

Pan *Teodor* de *Prianischnikoff*, tajny radca, dyrektor departamentu pocztowego i urzędu pocztowego Petersburgskiego, kawaler orderu S. Aleksandra Newskiego, orderu białego orła, kawaler Wielkiego krzyża orderu S. Włodzimierza klassy II, orderu Ś. Anny klassy I., orderu Ś. Stanisława klassy I., kawaler c. k. orderu korony żelaznéj klassy I. i t. d.;

którzy po zamianie pełnomocnictw, w należytéj formie uznanych, zgodzili się na artykuły następujące.

Tytuł I.

Obecne połączenia pocztowe.

Artykuł 1.

Wyszczególnienie istniejących połączeń pocztowych.

Celem dowozu przesełek tak poczty listowéj jak poczty wozowéj które sobie wzajemnie wydawać będą winny obustronne zakłady pocztowe, niemniéj do przeprawy podróżnych utrzymywane będą regularne połączenia pocztowe między Państwami Cesarsko-Austryackiém i Cesarsko-Rossyjskiém, a to:

a) między *Brodami* i *Radziwiłowem* dla poczt listowych i *wozowych*, poczt osobnych i dla sztafet;

b) między *Hussiatynem* Austryackim i Rossyjskim dla poczt listowych (poczta posłannicza);

c) między *Czerniowcami* (Bojan) i Nowosielicą dla poczt listowych, poczt wozowych, sztafet i poczt osobnych;

d) między *Szczakową* i *Granicą* dla poczt listowych (koléj żelazna);

e) między *Krakowem* i *Michałowicami* dla poczt listowych i *wozowych*, sztafet i poczt osobnych;

f) między *Jarosławiem* i *Tarnogrodem* dla poczt listowych sztafet i poczt osobnych;

g) między *Bełzcem* i *Tomaszowem* dla poczt listowych i *wozowych* (karyolkowych), sztafet i poczt osobnych.

Obustronne administracye pocztowe zastrzegają sobie porozumieć się względem pomnożenia, pomniejszenia lub innego uregulowania połączeń takowych, o ile się to stósownem ukaże, równie jak względem urządzenia służby poczty wozowéj na tych liniach połączenia, na których obecnie przeprawiane bywają tylko

endlich wegen Bestimmung der Grenz-Stazionen und des Posten-Ausmaßes ihrer Entfernung von einander, sich zu verständigen.

Zur größeren Deutlichkeit wird übrigens bemerkt, daß unter der Bezeichnung kaiserlich-russisches Reich, so wie unter der in den nachfolgenden Artikeln gebrauchten allgemeinen Bezeichnung »Rußland« stets das Königreich Polen und das Großherzogthum Finnland, und unter der Benennung »Österreich« alle Kronländer dieses Kaiserreiches einbegriffen sind.

Artikel 2.

Beförderung bis zur jenseitigen Grenz-Stazion.

Jede Postverwaltung sorgt für die sichere und rechtzeitige Beförderung der Posten und der dazu gehörigen Beiwägen bis zur gegenüber liegenden Grenz-Poststazion und trägt die Kosten für diese Beförderung.

Artikel 3.

Beförderungs-Requisiten.

Die zum Transporte erforderlichen Wägen, Feileisen, Botentaschen, sowie die etwa nöthig werdenden Kours-Uhren hat jede der beiden Postverwaltungen für ihre Beförderungsstrecke auf eigene Kosten zu beschaffen und zu unterhalten. Es bleibt ihnen jedoch vorbehalten, falls es nothwendig oder zweckmäßig erschiene, die Benützung von Wägen und Kondukteuren der gegenseitigen Postanstalt bis zu deren Grenz-Stazion gegen eine zu vereinbarende Entschädigung in Anspruch zu nehmen.

Artikel 4.

Stundenpässe.— Briefpacket-Verzeichnisse.— Original-Fahrpostkarten.

Die Stundenpässe und die Verzeichnisse der Briefpackete so wie die Original-Fahrpostkarten werden nur bis zu derjenigen Grenz-Postanstalt gehen, bis zu welcher jeder Theil die Post zu befördern hat. Nachdem sie mit der nöthigen Bestätigung über die Ankunft und über die Empfangnahme der Briefpackete und die Original-Fahrpostkarten rücksichtlich der richtigen Uibernahme der Sendungen versehen worden sind, sollen sie durch den zurückkehrenden Kondukteur, Postillon oder Postboten sogleich zurückgesendet werden.

Artikel 5.

Ausfertigung der Brief- und Fahrpostkarten.

Den Briefposten werden von den absendenden Postämtern Korrespondenzkarten beigegeben. Jene Postämter, auf welche die Karten lauten, haben Empfangsbestätigungen (Attestkarten) auszufertigen, die mit erster Post zurückzusenden sind.

Bei den Fahrposten werden die Karten doppelt ausgefertiget und mit der betreffenden Post gleichzeitig zugesendet. Das Duplikat der Fahrpostkarte, deren Original zurückgesendet wird (Artikel 4) empfängt die übernehmende Grenz-Postanstalt.

przesełki poczty listowéj, nakoniec względem oznaczenia stacyj granicznych i pocztowego wymiaru odległości ich.

Dla większéj dokładności nadmienia się tu nareszcie, iż pod wyrazem: Państwo Cesarsko-Rossyjskie, równie jak pod wyrazem ogólnym w następujących artykułach używanym „Rossya“ zawsze objętém jest Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Finlandzkie, tudzież iż pod wyrazem „Austrya“ rozumieć należy wszystkie kraje koronne Cesarstwa tego.

Artykuł 2.

Przeprawa aż do zagranicznéj stacyi pocztowéj.

Każda administracya poczt staranie mieć będzie o pewną i wczesną przeprawę poczt i wozów dodatkowych do nich należących aż do przeciwległéj stacyi pocztowéj granicznéj, i ponosi koszta przeprawy téj.

Artykuł 3.

Rekwizyta przeprawy.

Służące do transportu wozy, felajzy, torby posłannicze, tudzież zegary jazdowe, jakkolwiekby takowe potrzebnemi się stały, każda administracya poczt obustronnych swym kosztem sprawić, i utrzymywać winna dla własnéj przestrzeni przeprawy. Zastrzeżoném zostaje atoliż, gdzie to potrzebném lub stósownem się być ukazuje, żądać wzajemnie użycia wagonów (powozów) i konduktorów, należących do drugiego z obustronnych zakładów pocztowych, aż do jego stacyi granicznéj, za wynagrodzeniem, ułożyć się mającém.

Artykuł 4.

Paszporty godzinne. Wykazy pakietów listowych. Orginały kart poczty wozowéj.

Paszporty godzinne i wykazy pakietów listowych, niemniéj orginały kart poczty wozowéj, iść będą tylko do tego zakładu pocztowego granicznego, do którego każda z stron swą pocztę odprawiać ma. Jak tylko opatrzone będą potrzebném poświadczeniem co do przybycia i odebrania pakietów listowych, a mianowicie karty oryginałowe poczty wozowéj co do rzetelnego odebrania przesełek, powinny natychmiast na powrót być odesłane przez powracającego konduktora, pocztyliona lub posłańca pocztowego.

Artykuł 5.

Wystawienie kart poczty listowéj i poczty wozowéj.

Pocztom listowym wręczą odsełające urzędy pocztowe karty korespondencyjne. Urzędy pocztowe, na które karty te są wypisane, wystawią potwierdzenia odbioru (karty attestowe), które pocztą najpierwszą nazad odesłane będą.

Przy pocztach jazdowych (wozowych) karty w podwójnym exemplarzu będą wystawione i dotyczącą pocztą równocześnie nadesłane. Duplikat karty poczty wozowéj, któréj oryginał na powrót odesłanym będzie, (artykuł 4) odbierze przejmujący zakład pocztowy graniczny.

Artikel 6.

Abgang oder Beschädigung bei den Fahrpost-Sendungen.
Abgang bei den Briefpacketen.

Wird bei Übernahme der Fahrpost-Sendungen ein Abgang oder eine Beschädigung oder sonstige Unrichtigkeit wahrgenommen, so muß dieß auf der retour gehenden Originalkarte (Artikel 4) umständlich bemerkt und diese Bemerkung von dem Übernehmer der Sendungen sowohl, als auch von dem Kondukteur, welcher die Sendungen zu begleiten und die Übergabe zu pflegen hatte, uterfertiget werden. Die Einleitung der weiteren dießfälligen Verhandlung liegt der Grenz-Poststazion derjenigen Postverwaltung ob, in deren Haftung sich die Sendung vor der Übergabe befand.

Ergibt sich bei einem, im direkten Kartenwechsel zwischen Österreich und Rußland stehenden Postamte in einem Briefpackete ein derlei Abgang oder Unrichtigkeit, so ist dieß in der auszufertigenden Attestkarte zu bemerken und das Postamt, dem diese Attestkarte zukommt, ist verpflichtet, rücksichtlich des bemerkten Abganges oder der Unrichtigkeit das nach Umständen Erforderliche einzuleiten.

Artikel 7.

Bezug der Personen- und Übergewicht-Gebühren.

Das Personengeld und Überfrachtporto bezieht jede Verwaltung nach ihrem eigenen Tarife bis zur gegenüber liegenden Grenz-Poststazion, d. i. bis so weit als dieselbe die Beförderungskosten trägt.

Das Freigewicht am Passagiers-Gepäcke bestimmt jede Verwaltung für ihre Beförderungsstrecke.

Artikel 8.

Weg- und Brückengeld-Befreiung.

Die Brief- und Fahrposten, sowie das Nebenfuhrwerk und die Estafetten, deßgleichen die ledig zurückkehrenden Postpferde und Postfuhrwerke, sind gegenseitig von Bezahlung des Weg- und Brückengeldes, sowie sonstiger Kommunikazions-Abgaben befreit.

Titel II.

Überlieferung der Brief- und Fahrpost-Sendungen.

Artikel 9.

Wechselseitige Zuführung der Brief- und Fahrpost-Sendungen.

Von Seite der österreichischen Postanstalt werden den russischen Posten die in Österreich aufgegebenen oder aus dem Auslande kommenden und nach Rußland bestimmten Brief- und Fahrpost-Sendungen, und von Seite der russischen Postanstalt werden den österreichischen Posten die in Rußland aufgegebenen und nach Ö-

Artykuł 6.

Brak lub uszkodzenie w przesełkach pocztą wozową. Brak w pakietach listowych.

Jeżeli przy odebraniu przesełek pocztą wozową spostrzeżonym zostanie brak lub uszkodzenie lub inna nierzetelność, musi to na karcie oryginalnéj *retour* idącéj (artykuł 4) okolicznie być wymienioném i uwaga ta podpisaną nietylko przez odbiorcę przesełek, lecz także i przez konduktora, który miał sobie poruczonym konwój i oddanie przesełek. Wyprowadzenie dalszéj dotyczącéj rozprawy jest rzeczą stacyi granicznéj pocztowéj téj administracyi pocztowéj, w któréj odpowiedzialności przesełka przed oddaniem się znajdowała.

Jeżeli w urzędzie pocztowym, zostającym w bezpośredniéj zamianie kart między Austryą i Rossyą zajdzie brak takowy lub nierzetelność w pakiecie listowym, należy to namienić w karcie attestowéj wystawić się mającéj, a urząd pocztowy, do którego taż karta attestowa przesłaną zostanie, obowiązanym będzie, co się tyczy namienionego braku lub nierzetelności — działać, jak tego okoliczności wymagają.

Artykuł 7.

Pobór należytości od przeprawy osób i od przewyżki.

Zapłatę od przeprawy osób i należytości od przewyżki frachtowéj pobierać będzie każda administracya podług własnej swéj taryfy aż do przeciwległéj stacyi pocztowéj granicznéj, t. j. aż dotąd, dokąd ponosi koszta przeprawy.

Wolność wagi w pakunku podróżujących ustanowioną będzie przez każdą administracyę dla własnéj przestrzeni przeprawy.

Artykuł 8.

Wolność od drogowego i mostowego.

Poczty listowe i wozowe, tudzież furmanka poboczna i sztafety, podobnie jak konie pocztowe i wozy pocztowe próżno nazad powracające, wzajemnie są wolne od opłaty drogowego i mostowego, jako téż od wszelkich innych opłat komunikacyjnych.

Tytuł II.

Wydanie przesełek poczty listowéj i wozowéj.

Artykuł 9.

Wzajemny dowóz przesełek poczty listowéj i wozowéj.

Bezpośrednio będą wydane ze strony Austryackiego zakładu pocztowego pocztom rossyjskim, przesełki poczty listowéj i poczty wozowéj w Austryi podane lub z zagranicy nadchodzące i do Rossyi przeznaczone, równie téż ze strony zakładu pocztowego rossyjskiego pocztom austryackim, przesełki w Rossyi podane

sterreich und dem Auslande bestimmten Brief- und Fahrpost-Sendungen unmittelbar ausgeliefert werden, in soferne diese Sendungen nicht auf anderem Wege schneller oder wohlfeiler an ihre Bestimmung gelangen.

Es bleibt den beiden Postverwaltungen vorbehalten, sich zu verständigen, in wieweit die Auswechslung der Brief- und Fahrpost-Sendungen zwischen Österreich und Rußland

a) auf den Wegen der unmittelbaren Postverbindungen (Artikel 1) oder
b) durch Vermittlung der königlich-preußischen Postanstalt stattzufinden habe, und in letzterem Falle, ob die Auswechslung der Sendungen in geschlossenen Packeten oder durch stückweise Auslieferung an die preußische Postanstalt vor sich gehen solle.

Artikel 10.

Durch Österreich transitirende Sendungen aus Rußland nach dem Auslande und umgekehrt.

Für alle durch Österreich transitirende, aus Rußland nach fremden Ländern und aus fremden Ländern nach Rußland gehende Brief- und Fahrpost-Sendungen wird von Seite Österreichs die Behandlung und Taxbemessung, sowie die Freiheit der Frankirung bis zum Bestimmungsorte oder der Nichtfrankirung, soweit dieß von der österreichischen Postanstalt abhängt, in derselben Art zugesichert, wie diese Behandlung oder Frankirungsfreiheit den Korrespondenten in den österreichischen Staaten selbst zukommt.

Artikel 11.

Transit russisch-preußischer Packete durch Österreich.

Für den Fall, daß die Eisenbahnreute über Macki, Szakowa und Mislowitz oder eine andere Route auf österreichischen Gebiete zwischen Rußland und Preußen zur Beförderung gegenseitiger Brief- und Fahrpost-Sendungen benützt werden wollte, ist die österreichische Postanstalt zu dem bezüglichen Transporte mit der Zusicherung erbötig, daß hiefür keine höhere Gebühr in Anspruch genommen werden wird, als durch den Vertrag des österreichisch-deutschen Postvereines für die Vereins-Postverwaltungen selbst festgesetzt ist.

Artikel 12.

Gattungen der Brief- und Fahrpost-Sendungen.

Zu den Briefpost-Sendungen gehören:

a) alle Briefe und Schriften ohne Werthsangabe bis zum Gewichte von 6 Wiener Loth;
b) diejenigen schwereren Briefe und Schrift-Sendungen bis zum Gewichte von 5 Pfund ohne Werthsangabe, deren Beförderung mittelst der Briefpost durch Bemerkung des Absenders auf der Adresse ausdrücklich verlangt wird, sowie überhaupt alle jene Briefe und Schriften-Sendungen, welche den österreichi-

i do Austryi lub za granicę przeznaczone; o ile przesełki takowe inną drogą nie dochodzą prędzéj lub taniéj do przeznaczenia swego.

Zastrzegają sobie obie administracye pocztowe porozumieć się, jak dalece wymiana przesełek poczty listowéj i wozowéj między Austryą i Rossyą nastąpić winna

a) na drodze bezpośrednich połączeń pocztowych (artykuł 1), lub

b) przez pośrednictwo zakładu pocztowego Królewsko-Pruskiego, a w tym ostatnim razie, czy wymiana przesełek przedsiębraną być winna do rąk zakładu pocztowego Pruskiego w pakietach zamkniętych lub przez wydanie sztukami pojedynczemi.

Artykuł 10.

Przesełki przez Austryą idące z Rossyi za granicę i odwrotnie.

Dla wszystkich przesełek poczty listowéj i wozowéj, idących przez Austryą z Rossyi do krajów obcych i z krajów obcych do Rossyi, ze strony Austryi zachowaném będzie takie samo postępowanie i taki sam wymiar taxy, równie wolność frankowania aż do miejsca przeznaczenia lub niefrankowania, o ile to zawisło od zakładu pocztowego Austryackiego, jakie postępowanie lub wolność frankowania przysłuża korespondentom w samychże Państwach Austryackich.

Artykuł 11.

Przechód pakietów Rossyjsko-Pruskich przez Austryą.

Na przypadek, gdyby użytą być miała koléj żelazna przez *Maczki*, *Szczakowę* i *Mysłowice* lub inna droga na terytoryum Austryackiém między Rossyą i Prusami do przeprawy wzajemnych przesłéek poczty listowéj i wozowéj, oświadcza Austryacki zakład pocztowy do dotyczącego transportu gotowość swą z tém oraz zapewnieniem, iż za to nie będzie żądał należytości wyższéj, od téj, jaka jest ustanowioną w traktacie związku pocztowego Austryacko-Niemieckiego dla samychże administracyj pocztowych związkowych.

Artykuł 12.

Gatunki przesełek poczty listowéj i wozowéj.

Do przesełek poczty listowéj należą:

a) wszelkie listy i pisma bez wymienienia wartości aż do wagi łutów wiédeńskich 6;

b) owe cięższe listy i przesełki pism aż do wagi funtów 5 bez wyszczególnienia wartości, których przeprawa drogą poczty listowéj wyraźnie żądaną będzie przez nadmienienie odsełającego na adresie, równie też w ogólności wszelkie te listy i przesełki pism, które nadesłane będą do poczt Austryackich bez

schen Posten ohne Werth-Bezeichnung vom Auslande mit der Briefpost zugehen;

c) die Kreuz- oder Streifband-Sendungen (siehe Artikel 18);

d) die Waarenproben und Muster-Sendungen (siehe Artikel 19) bis zum Gewichte von 3 Wiener Loth (Artikel 19), wenn deren Beförderung mit der Fahrpost nicht ausdrücklich verlangt wird;

e) die Zeitungen.

Zu den Fahrpost-Sendungen sind dagegen zu rechnen:

a) alle Briefe und Schriften-Sendungen, welche das Gewicht von 6 Wiener Loth überschreiten, in soferne nicht die Beförderung mit der Briefpost, soweit diese zulässig ist, ausdrücklich verlangt wird;

b) alle Briefe, auf deren Adressen ein bestimmter Werth angegeben ist, und

c) alle Geld- und Packet-Sendungen nebst den dazu gehörigen Begleit-Adressen (Frachtbriefen).

Artikel 13.

Schnellste Beförderungsmittel.— Kartenschlüsse.— Amtspapiere.

Beide Postverwaltungen sind verpflichtet, zur Beförderung der Post-Sendungen auf dem eigenen Gebiete die schnellsten, ihnen zu Gebote stehenden Beförderungsmittel zu benützen.

Die einer Zollbehandlung unterliegenden Sendungen folgen der Leitung, welche die Zollgesetze vorschreiben.

Zwischen welchen österreichischen und russischen Postanstalten behufs der Auswechslung der Brief- und Fahrpost-Sendungen Kartenschlüsse zu unterhalten sind, und bei welchen die gegenseitige Uibernahme und Uibergabe der Posten zu pflegen ist, dann wie die Instradirung der Sendungen auf die beiderseitigen Gebiete zu geschehen hat, bleibt der Verständigung der beiden Postverwaltungen vorbehalten. Deßgleichen haben dieselben über die Form der Karten, der Stundenpässe und sonstigen gegenseitigen Amtspapiere und über die Art der Kartirung sich zu verständigen.

Die Kartenschlüsse müssen posttäglich unterhalten, und im Falle an einem Posttage keine Brief- oder Fahrpost-Sendungen abzufertigen sind, Vacat-Karten mitgegeben werden.

Die russischen Postanstalten werden sich bei Anfertigung der Karten, Stundenpässe und sonstigen Amtspapiere für österreichische Postanstalten der deutschen oder lateinischen Schriftzeichen bedienen.

Artikel 14.

Instradirungs-Tabellen.

Zur Vermeidung unrichtiger Spedizionen werden Tabellen angefertiget werden, in welchen den beiderseitigen mit einander in unmittelbarem Kartenwechsel

oznaczenia wartości z zagranicy pocztą listową;

c) przesełki pod przepaską krzyżową lub pojedynczą opaską (obacz artykuł 18);

d) próbki towarów i przesełki wzorów (obacz artykuł 19) aż do wagi 3 łutów wiédeńskich (artykuł 19), jeżeli przeprawa ich nie będzie wyraźnie żądaną pocztą wozową;

e) gazety.

Przeciwnie zaś do przesełek pocztą wozową liczyć należy:

a) wszelkie listy i przesełki pism, przenoszące wagę łutów wiédeńskich 6, o ile przesełka nie będzie wyraźnie żądaną przez pocztę listową, jak dalece ta miejsce mieć może;

b) wszelkie listy, na których adresach jest pewna wartość wymieniona, tudzież

c) wszelkie przesełki z pieniędzmi i przesełki pakietowe wraz z należącemi do nich adresami konwojowemi (listami frachtowemi).

Artykuł 13.

Środki jak najśpieszniejszéj przeprawy. Wymiana kart wykazowych. Papiéry urzędowe.

Obie administracye pocztowe obowiązane są, używać do przeprawy przesyłek pocztowych przez własne terytoryum jak najśpieszniejszych przeprawy środków, do dyspozycyi im służących.

Przesełki ulegające postępowaniu celnemu przesyłane będą drogą, ustawami celnemi przepisaną.

Między któremi zakładami pocztowemi tak Austryackiemi jak Rossyjskiemi utrzymywaną będzie bezpośrednia wymiana kart wykazowych celem wymiany przesełek poczty listowéj i poczty wozowéj i w których odbywać się winno wzajemne odebranie i oddanie poczt, tudzież jakim sposobem nastąpić ma instradacya przesełek do obustronnych terytoryów, o tém porozumieć się — zastrzeżoném sobie mają obie administracye pocztowe. Równie też nastąpić ma porozumienie co do formy kart, paszportów godzinnych i innych wzajemnych papiérów urzędowych jako i co do sposobu inwiacyi przesełek.

Wymiana kart utrzymywaną być musi każdego dnia poczty idącéj, a gdyby którego dnia pocztowego nie było do expedyowania ani przesyłek poczty listowéj ani wozowéj, wręczone być winny wakat-karty (próżne).

Rossyjskie zakłady pocztowe używać będą przy wystawianiu kart, paszportów godzinnych i innych papiérów urzędowych dla Austryackich zakładów pocztowych, znaków niemieckich lub łacińskich piśmiennych.

Artykuł 14.

Tabelle instradacyjne.

Dla uniknienia mylnych spedycyj sporządzone zostaną tabelle, w których obustronnym urzędom pocztowym, w bezpośredniéj wymianie kart wykazowych zo-

stehenden Postämtern die Kartirung der Brief- und Fahrpost-Sendungen genau vorgezeichnet werden wird.

Diese Tabellen werden den betheiligten Postanstalten zur Richtschnur mitgetheilt werden.

Wird durch veränderten Postenlauf eine andere Spedizion erforderlich, so werden sich hievon die beiderseitigen Postbehörden zur gehörigen Zeit in Kenntniß setzen.

Titel III.

Porto-Taxen.

A. Für die Briefpost-Sendungen.

I. Nach und aus den österreichischen Staaten.

Artikel 15.

Russisches und österreichisches Porto. Vergütung in Silber, Einhebung in Rußland.

Das Porto für die Korrespondenz zwischen dem kaiserlich-österreichischen und dem kaiserlich-russischen Reiche bildet sich aus dem österreichischen und russischen Porto.

Das russische Porto soll betragen für die Korrespondenz:

1. nach und aus allen russischen Grenz-Postanstalten gegen Österreich 3 Kreuzer,

2. nach und aus allen übrigen Orten des russischen Reiches . . . 9 »

Das österreichische Porto wird dagegen festgesetzt:

a) für die Korrespondenz nach und aus Rußland, mit Ausschluß des Königreiches Polen:

1. nach und aus den österreichischen Grenzbezirken:

Sokal, Radziechow, Lesniow, Brody, Podkamien, Zaloscе, Zbaracz, Toki, Skalat, Grzymalow, Husiatyn, Borszczow, Mielnica, Zastawna, Sadagora, Czernowitz mit . . . . . 3 Kreuzer;

2. nach und aus den österreichischen Grenzbezirken:

Rawa, Uhnow, Belz, Mosty-Wielkie, Zolkiew, Lemberg, Winniki, Gliniany, Busk, Kamionka-Strumilowa, Zloczow, Przemyslany, Sokolowka, Zborow, Tarnopol, Mikulince, Trembowla, Zlotniky, Chorostkow, Brzezany, Kosowa, Podhajce, Monastyrzyska, Buczacz, Jazlowicz, Uscieszko, Czortkow, Jagielnica, Jezierzany, Zaleszczyki, Horodenka, Obertyn, Gwozdziec, Kolomea, Zablotow, Kossow, Kuty, Sniatyn, Kotzmann, Storozinetz, Sereth, Radautz, Suczawa, Solka, Waszkoutz, Wischnitza mit . . . . . 6 Kreuzer;

3. nach und aus allen übrigen Theilen des österreichischen Kaiserstaates, dann aus und nach dem Fürstenthume Liechtenstein mit . . . . . 9 Kreuzer.

b) Für die Korrespondenz aus und nach dem Königreiche Polen:

stającym, dokładnie wskazaną będzie droga (inwiacya) dla przesełek poczty listowéj i poczty wozowéj.

Tabelle te za skazówkę służyć będą dotyczącym zakładom pocztowym.

Jeżeli przez zmienienie kursu poczty inna spedycya potrzebną będzie, wówczas o tém obustronne władze pocztowe w należytym czasie zawiadomione zostaną.

Tytuł III.

Taxy portoryjne.

A. Dla przesełek poczty listowéj:

I. Do Państw Austryackich i z takowych.

Artykuł 15.

Portoryum Rossyjskie i Austryackie. Opłata w srebrze, pobór w Rossyi.

Portoryum dla korespondencyi między Państwem Cesarsko-Austryackiém i Cesarsko-Rossyjskiem składa się z Austryackiego i Rossyjskiego portoryum.

Rossyjskie portoryum wynosić będzie dla korespondencyi:

1. do wszystkich rossyjskich zakładów pocztowych granicznych od Austryi tudzież z tamtąd . . . . . 3 krajcary,

2. do wszystkich innych miejsc Państwa Rossyjskiego i z tamtąd 9 „

Przeciwnie zaś ustanawia się portoryum Austryackie:

a) *dla korespondencyi do Rossyi i z tamtąd, wyłącznie Królestwa Polskiego:*

1. Do powiatów granicznych Austryackich:

Sokal, Radziechów, Leśniów, Brody, Podkamień, Załosie, Zbaraż, Toki, Skałat, Grzymałów, Hussiatyn, Borszczow, Mielnica, Zastawna, Sadagóra, Czerniowce, i z tamtąd na . . . . . 3 krajcary;

2. do powiatów granicznych Austryackich:

Rawa, Uhnow, Bełz, Mosty-Wielkie, Żółkiew, Lwów, Winniki, Gliniany, Busk, Kamionka, Strumiłowa, Złoczów, Przemyślany, Sokołówka, Zborów, Tarnopol, Mikulińce, Trembowla, Złotniki, Chorostków, Brzeżany, Kosowa, Podhajce, Monasterzyska, Buczacz, Jazłowicz, Uścieszko, Czortków, Jagielnica, Jezierzany, Zaleszczyki, Horodeńka, Obertyn, Gwoździec, Kołomya, Zabłotów, Kossów, Kuty, Śniatyń, Kocman, Starożyniec, Seret, Radautz, Suczawa, Solka, Waskoutz, Wisznica i z tamtąd na . . . . . 6 krajcarów;

3. do wszystkich innych miejsc Państwa Austryackiego i z tamtąd, tudzież do księstwa Liechtenstein i z tamtąd na . . . . . 9 krajcarów.

b) *dla korespondencyi z królestwa Polskiego i do tego:*

1. nach und aus den österreichischen Grenzbezirken:

Chrzanow, Trzebinia, Krzeszowice, Liszki, Krakau, Mogila, Podgorze, Wieliczka, Niepolomice, Uscie Solne, Zabno, Dombrowa, Mielec, Tarnobrzeg, Radomysl, Rozwadow, Nisko, Lezaysk, Sieniawa, Lubaczow, Blazow, Rawa ruska, Uhnow, Belz, Sokal mit . . . . . 3 Kreuzer;

2. nach und aus den österreichischen Grenzbezirken:

Oderberg, Freistadt, Teschen, Seypusch, Jelesnia, Milowka, Biala, Kenty, Andrichau, Oswiecim, Zator, Wadowice, Landskron, Skawina, Myslenice, Makow, Jordanow, Mszana Dolna, Neumark, Czerny, Dunajec, Dobczyce, Lapanow, Bochnia, Brzesko, Wisznitz, Woynicz, Tarnow, Zakluczyn, Limanow, Neu-Sandec, Grinica, Zbyszyce, Alt-Sandec, Lacko, Kroscienko, Brzostek, Pilsno, Jaslo, Grybow, Cieskowice, Biecz, Gorlice, Sedziszow, Ropczyce, Kolbuszow, Rzeszow, Glogow, Stryszow, Tyczyn, Lancut, Sokolow, Przeworsk, Prochnik, Grodzisko, Brzozow, Domaradz, Dynow, Dubiecko, Bircza, Przemysl, Rizankowice, Mosciska, Sadowa Wisznia, Radymno, Jaroslau, Grodek, Janow, Jaworow, Krakowiec, Niemirow, Lemberg, Winnicki, Kulikow, Zolkiew, Mostywielki, Kamionka-Strumilowa, Radziechow mit . . . . . 6 Kreuzer;

3. nach und aus allen übrigen Theilen der österreichischen Monarchie, dann aus und nach den Fürstenthume Liechtenstein mit . . . . . 9 Kreuzer.

Die zu dem im gegenwärtigen Artikel aufgezählten Grenzbezirke gehörigen k. k. Postämter werden der kaiserlich-russischen Postverwaltung vor Ausführung des Vertrages namhaft gemacht werden.

Die gegenseitige Vergütung erfolgt nach Maßgabe vorstehender Portosätze ausschließlich nach dem Konvenzions-Münzfuße in klingendem Silbergelde. Die nach obigen Festsetzungen sich bildenden Gesammt-Portosätze von 6, 9, 12, 15 und 18 Kreuzer werden kaiserlich-russischer Seits von den dortseitigen Korrespondenten mit respective 7, 10, 14, 17 und 20 Kopcken Silber erhoben.

Die vorstehenben Portosätze gelten für den einfachen Brief (S. Artikel 17).

Artikel 16.

Lokal-Grenzporto.

Für die Lokal-Korrespondenz zwischen den sich gegenüber liegenden Grenz-Postanstalten soll das Gesammtporto nur 3 Kreuzer für den einfachen Brief betragen und von dem Staate, dessen Postanstalt die Korrespondenz absendet, ungetheilt bezogen werden. Für die unfrankirte Korrespondenz dieser Gattung werden daher 3 Kreuzer für den einfachen Brief gegenseitig vergütet werden.

Unter Lokal-Korrespondenz werden nur diejenigen Briefe verstanden, welche in einer der Grenz-Postanstalten aufgegeben und nach der gegenüber liegenden

1. do powiatów granicznych Austryackich:

Chrzanów, Trzebinia, Krzeszowice, Liszki, Kraków, Mogiła, Podgorze, Wieliczka, Niepołomice, Uście-Solne, Żabno, Dąbrowa, Mielec, Tarnobrzeg, Radomyśl, Rozwadów, Nisko, Leżajsk, Sieniawa, Lubaczów, Błażów, Rawa ruska, Uhnów, Bełz, Sokal, i z tamtąd na . . . . . 3 krajcary;

2. do powiatów granicznych Austryackich:

Oderberg, Freistadt, Cieszyn, Sejbusch, Jeleśnia, Miłówka, Biała, Kenty, Jędrychów, Oświecim, Zator, Wadowice, Landskron, Skawina, Myślenice, Maków, Jordanów, Mszana dolna, Neumarkt, Czarny-Dunajec, Dobczyce, Łapanów, Bochnia, Brzésko, Wiśnicz, Wojnicz, Tarnów, Zakluczyn, Limanów, Nowy-Sącz, Grynica, Zbyszyce, Stary-Sącz, Lacko, Krościenko, Brzostek, Pilzno, Jasło, Grybów, Cieszkowice, Bicz, Gorlice, Sędziszów, Ropczyce, Kolbuszów, Rzeszów, Głogów, Strzyżów, Tyczyn, Łancut, Sokołów, Przeworsk, Próchnik, Grodzisko, Brzozów, Domaradz, Dynów, Dubiecko, Biercza, Przemyśl, Niżankowice, Mościska, Sądowa-Wisznia, Radymno, Jarosław, Gródek, Janów, Jaworów, Krakowiec, Niemirów, Lwów, Winniki, Kulików, Żółkiew, Mosty-Wielkie, Kamionka-Strumiłowa, Radziechów, i z tamtąd na . . . . . 6 krajcarów;

3. do wszystkich innych części Monarchii Austryackiéj, i z tamtąd, tudzież do księstwa Liechtenstein i z tamtąd na . . . . . 9 krajcarów.

Urzędy pocztowe c. k. należące do powiatów granicznych w niniejszym artykule wyliczonych wymienione będą Cesarsko-Rossyjskiéj administracyi pocztowéj przed wykonaniem traktatu.

Obopólna opłata nastąpi w miarę powyższych ustanów portoryjnych wyłącznie wedle stopy monetowéj konwencyjnéj w walucie brzęczącéj srebrnéj. Podług powyższych ustanowień wypadające całkowite ustanowy portoryjne w kwotach o 6, 9, 12, 15 i 18 krajcarach pobierane będą ze strony Cesarsko-Rossyjskiéj administracyi od tamecznych korespondentów w kwotach względnie o 7, 10, 14, 17 i 20 kopijkach w srebrze.

Ustanowy powyższe portoryjne stósują się do listu pojedyńczego (Ob. artykuł 17.)

Artykuł 16.

Portoryum graniczne lokalne.

Za korespondencyę lokalną między zakładami pocztowemi naprzeciw leżącemi całe portoryum wynosić winno tylko 3 krajcary od listu pojedynczego, i pobieraném będzie niepodzielnie przez to Państwo, którego zakład pocztowy korespondencyę przesełа. Za korespondencyę niefrankowaną tego rodzaju nastąpi przeto wzajemnie opłata w kwocie 3 krajcarów od listu pojedynczego.

Pod korespondencyą lokalną te tylko listy będą rozumiane, które w jednym z zakładów pocztowych granicznych są podane i do przeciwległego zakładu

Grenz-Postanstalt gerichtet sind, nicht aber über die gegenüber liegende Grenz-Postanstalt hinausgehen.

Artikel 17.

Gewichts-Einheit und Progression. Einschlüsse.

Als ein einfacher Brief wird ein solcher angesehen, welcher weniger als 1 Wiener Loth wiegt. Bei schwererem Gewichte steigt das Porto ohne Rücksicht auf den Inhalt der Briefe in der Art, daß für einen Brief

von 1 bis exclusive 2 Loth der zweifache,
» 2 » » 3 » » dreifache,
» 3 » » 4 » » vierfache

u. s. w. von Loth zu Loth ein einfacher Briefportosatz mehr erhoben wird.

Der geringste Gewichtsüberschuß entscheidet für den höheren Portosatz.

Das Briefporto wird lediglich nach dem Gesammtgewichte eines jeden Briefes erhoben und es dürfen daher etwaige Einlagen, sie mögen versiegelt sein oder nicht, wenn sie von einem und demselben Absender, an einen oder verschiedene Empfänger gerichtet sind, in keinem Falle einzeln mit der Briefportotaxe belegt werden. Dagegen ist es nicht erlaubt, Einlagen an die Postanstalten zum Vertheilen zu adressiren.

Artikel 18.

Porto-Ermäßigung für frankirte Kreuzband-Sendungen.

Zeitungen, Journale, Preiskourante, gedruckte Zirkulare und gedruckte Empfehlungsschreiben unter Kreuz- oder Streifband, welche außer der Adresse, dem Datum und der Namens-Unterschrift nichts Geschriebenes enthalten, sollen, wenn sie frankirt abgesendet werden, eine Porto-Ermäßigung in der Art genießen, daß an österreichischem Porto ohne Unterschied der Entfernung nur 2 Kreuzer für jedes Loth, an russischem Porto aber bis zum Gewichte von exclusive drei Wiener Loth nur der einfache russische Briefportosatz respective 3 und 9 Kreuzer und bei schwererem Gewichte 3 Kreuzer für jedes Wiener Loth exclusive berechnet wird.

Sollten später für dergleichen Sendungen im inneren Verkehre Rußlands Portosätze bestimmt werden, welche niedriger sind, als die obigen für Rußland stipulirten Sätze, so sollen erstere auch auf die zwischen Rußland und Oesterreich zur Auswechslung kommenden Kreuzband-Sendungen in Anwendung gebracht werden. Unfrankirte Kreuz- und Streifband-Sendungen sollen nicht befördert werden.

Artikel 19.

Porto-Ermäßigung für Waarenproben und Muster.

Waarenproben und Muster dürfen unter dem ermäßigten Porto nur bis zu dem Gewichte von 3 Wiener Loth mit der Briefpost befördert werden. Dieselben

pocztowego granicznego wystósowane, nie zaś idące poza przeciwległy zakład pocztowy graniczny.

Artykuł 17.

Jedność wagi i progressya. Załączenia.

Za list pojedynczy uważany będzie ten, który mniéj waży, niż 1 łut wiédeński. Przy cięższéj wadze portoryum bez względu na treść listów podwyższoném będzie w ten sposób, iż pobierać się będzie od listu

o 1 aż wyłącznie do 2 łótow ustanowa portoryjna podwójna,
„ 2 „ „ „ „ 3 „ „ „ „ potrójna,
„ 3 „ „ „ 4 „ „ „ poczwórna,

i t. d. od łóta do łuta o jedne ustanowę portoryjną pojedynczą więcéj.

Najmniejsza przewyżka wagi stanowi już wyższe portoryum.

Portoryum listowe pobieraném będzie li wedle całkowitéj wagi każdego listu, załączenia więc, jakieby się znajdowały, czyto one są zapieczętowane lub nie, jeżeli są wystósowane przez jednego a tego samego odsyłacza do jednego lub więcéj odbiorców, w żadnym razie nie będą obłożone pojedynczo taxą portoryjną, listową. Przeciwnie zaś nie jest wolno, adresować załączenia do zakładów pocztowych do rozdania onychże.

Artykuł 18.

Zniżenie portoryum od frankowanych przesełek pod przepaską krzyżową.

Gazety, żurnale, wykazy cen, drukowane cyrkularze i drukowane pisma rekomendacyjne czyli zalecające pod przepaską krzyżową lub opaską pojedynczą, które oprócz adresy, daty i podpisu nazwiska nie zawierają nic innego pisanego, doznawać będą jeżeli frankowane są, zniżenia portoryum w ten sposób, iż w Austryackiém portoryum bez różnicy odległości liczone będą tylko 2 krajcary od każdego łuta, w Rossyjskiém portoryum, zaś aż do wagi *wyłącznie* trzech łutów wiédeńskich tylko pojedyncza rosyjska ustanowa portoryjna listu pojedynczego *respective* 3 i 9 krajcarów a przy wadze większéj 3 krajcary od każdego łóta wiédeńskiego *wyłącznie*.

Jeżeliby późniéj dla takowych przesełek we wnętrznym obrocie Rossyi ustanowione zostało niższe portoryum, jak są ustanowy powyższe, dla Rossyi stypulowane, tedy takowe w zastósowanie wejść winny także i do przesełek pod opaską krzyżową nadchodzących do wymiany między Rossyą i Austryą. Niefrankowane przesełki pod przepaską krzyżową lub opaską pojedynczą, nie powinny być przesełane.

Artykuł 19.

Zniżenie portoryum dla próbek towarów i wzorów.

Próbki towarów i wzory przesełane być mogą niżéj portoryum zwolnionego przez pocztę listową tylko do wagi 3 łutów wiédeńskich. Takowe opłacają, jeżeli są

zahlen, wenn sie in erkennbarer Weise verpackt sind, bis zum Gewichte von 2 Loth exclusive das einfache, und bis zum Gewichte von 3 Loth das doppelte Briefporto.

Dergleichen Sendungen darf, wenn die Porto-Ermäßigung Anwendung finden soll, nur ein einfacher bis 1 Loth schwerer Brief angehängt sein, welcher bei der Austaxirung mit den Proben oder Mustern zusammen zu wiegen ist.

Artikel 20.

Rekommandirte Briefe. — Retour-Rezepisse.

Briefe, hinsichtlich welcher der Absender den Nachweis der richtigen Ablieferung zur Post zu erlangen wünscht, können rekommandirt werden und werden alsdann mit einem die Rekommandazion andeutenden Zeichen versehen.

Derlei Briefe müssen frankirt werden.

Das österreichische Porto wird dafür nach denselben Sätzen, wie das Porto für gewöhnliche Briefe, neben demselben aber noch eine Rekommandazions-Gebühr von 6 Kreuzern erhoben. Für Rußland wird dagegen das vertragsmäßige Briefporto doppelt erhoben. Wenn die rekommandirten Briefe im inneren Landesverkehre Rußlands mit geringerem als diesem doppelten Porto belegt werden, dann sollen diese ermäßigten Sätze auch auf den Korrespondenz-Verkehr, welcher durch die Posten der beiden pazisizirenden Regierungen vermittelt wird, zur Anwendung kommen.

Die mit der nächsten Post zu bewirkende Zurücksendung der vom Empfänger bescheinigten Retour-Rezepisse geschieht gegenseitig ohne Porto-Anrechnung.

Artikel 21.

Frankirungs-Freiheit.

Mit Ausnahme der Kreuz- oder Streifband-Sendungen der rekommandirten Briefe und der Laufzettel (Artikel 43) kann die Korrespondenz zwischen den österreichischen Staaten und dem russischen Reiche unfrankirt oder bis zu dem Bestimmungsorte frankirt zur Post gegeben werden. Eine theilweise Frankirung soll nicht stattfinden.

II. Nach und aus fremden Staaten.

Artikel 22.

Russische Korrespondenz mit dem deutsch-österreichischen, mit dem österreichisch-italienischen Postvereine und mit Nicht-Vereinsländern.

Bei der durch Oesterreich transitirenden russischen Korrespondenz nach und aus fremden Staaten ist in Bezug auf das Porto zu unterscheiden:

a) ob dieselbe nach solchen Staaten bestimmt, respective in solchen Staaten entsprungen ist, welche zu dem deutsch-österreichischen und zu dem österreichisch-italienischen Postvereine gehören, oder

b) ob die Bestimmungs- respective Absendungsorte in Staaten gelegen sind, welche zu diesen Vereinen nicht gehören.

zapakowane w sposób łatwy do poznania, aż do wagi 2 łutów wyłącznie pojedyncze portoryum listowe, a zaś aż do wagi 3 łutów podwójne portoryum listowe.

Przesełkom takim, jeżeli zastósowanie mieć winno zniżone portoryum, przyłączony być może tylko pojedynczy list aż do wagi jednego łuta, który przy oznaczeniu taxy wraz z próbkami lub wzorami ma być zważony.

Artykuł 20.

Listy rekomendowane.— Retour-recepisy.

Listy, względem których odsełający żąda wykazu należytego podania na pocztę, mogą być rekomendowane, gdzie opatrzone zostaną znakiem, rekomendacyę oznaczonym.

Listy takowe muszą być frankowane.

Austryackie portoryum pobierane będzie od nich podług tych samych ustanów, jak portoryum od listów zwyczajnych, nadto zaś jeszcze należytość rekomendacyjna 6-krajcarowa. Dla Rossyi zaś pobierane będzie portoryum listowe traktatowe dubeltowo. Jeżeli rekomendowane listy we wnętrznym obrocie krajowym Rossyi obłożone są niższém portoryum od onegoż portoryum podwójnego, natedy te zniżone ustanowy wejdą w zastósowanie także i do obrotu korespondencyjnego, który uskutecznionym będzie przez oba Rządy kontraktujące.

Przesłanie retour-recepisów, przez odbiorcę potwierdzonych odbywać się mające poczlą zaraz następną, dzieje się wzajemnie bez porachunku portoryum.

Artykuł 21

Wolność frankowania.

Wyjąwszy przesełki pod przepaską krzyżową lub opaską pojedynczą, listy rekomendowane i okólniki pocztowe wywiadowcze (artykuł 40) korespondencya między Państwami Austryackiemi i Państwem Rossyjskiém może na pocztę być podaną niefrankowana, albo aż do miejsca przeznaczenia frankowana. Częściowe frankowanie nie ma miejsca.

II. Do Państw obcych i z tamtąd.

Artykuł 22.

Korespondencya Rossyjska z związkiem pocztowym Niemiecko-Austryackim, Austryacko-Włoskim i z Krajami niezwiązkowemi.

Przy korespondencyi Rossyjskiéj, przechodzącéj przez Austryą do Państw obcych i z tamtąd, co się tyczy portoryum, rozróżniać należy:

a) czy takowa przeznaczoną jest do takich Państw obcych, lub względnie pochodzi z takich Państw, które należą do związku pocztowego Niemiecko-Austryackiego i Austryacko-Włoskiego, lub

b) czy miejsca przeznaczenia lub względnie miejsca odesłania w Państwach są położone, do onychże związków nie należących.

Artikel 23.

Porto für die russisch-deutsche und für die russisch-italienische Korrespondenz, wenn sie nur durch Oesterreich oder außerdem durch ein deutsch-österreichisches Vereinsland vermittelt wird.

In dem ersten der in dem vorhergehenden Artikel 22 gedachten Fälle (ad a) bezüglich der Staaten des österreichisch-italienischen Postvereines, jedoch nur dann, wenn die Korrespondenz von dort und dahin ausschließlich durch Oesterreich vermittelt wird, beträgt das Porto von der russisch-österreichischen Grenze bis zum vereinsländischen Bestimmungsorte oder umgekehrt von dem vereinsländischen Absendungsorte bis zur österreichisch-russischen Grenze 9 Kreuzer für den einfachen Brief.

Die dem deutsch-österreichischen Postvereine beigetretenen deutschen Staaten sind:

Die Königreiche Preußen, Baiern, Würtemberg, Hannover, Sachsen, das Churfürstenthum Hessen, die Großherzogthümer Hessen, Baden, Mecklenburg-Strelitz, Mecklenburg-Schwerin, Sachsen-Weimar-Eisenach, Luxemburg und Oldenburg (mit Ausnahme des zum dänischen Postgebiete gehörigen Fürstenthumes Lübeck), die Herzogthümer Braunschweig, Nassau, Sachsen-Koburg-Gotha, Sachsen-Meiningen-Hildburghausen, Anhalt-Dessau, Anhalt-Bernburg und Anhalt-Köthen, die Fürstenthümer Waldek, Liechtenstein, Lippe-Detmold, Schaumburg-Lippe, Reuß-Ebersdorf, Reiß-Greitz, Reuß-Lobenstein, Reuß-Schleitz, Schwarzburg Rudolstadt, Schwarzburg-Sondershausen, die Landgrafschaft Hessen-Homburg mit Meisenheim und die freien Städte Frankfurt am Main, Bremen, Hamburg und Lübeck.

Zu dem österreichisch-italienischen Postvereine gehört dermal der Kirchenstaat, das Großherzogthum Toskana und die Herzogthümer Modena und Parma.

Wird die russische Korrespondenz aus und nach diesen Staaten nicht ausschließlich durch die österreichischen, sondern außerdem durch eine andere Postanstalt des deutsch-österreichischen Postvereins vermittelt, so unterliegt sie derselben Behandlung, wie die Korrespondenz Rußlands mit dem deutsch-österreichischen Postvereine und wird dem hiernach entfallenden Porto noch jenes Porto hinzugeschlagen, welches in solchem Falle die Staaten des österreichisch-italienischen Postvereines für eigene Rechnung zu beziehen berechtiget sind.

Artikel 24.

Oesterreichisches, österreichisch-italienisches und deutsch-österreichisches Vereins-Transitporto.

In dem zweiten im Artikel 22 gedachten Falle (ad b) soll das Porto von der österreichisch-russischen Grenze bis zu demjenigen Punkte, an welchem die Kor-

Artykuł 23.

Portoryum dla korespondencyi Rossyjsko-Niemieckiéj i Rossyjsko-Włoskiéj, jeżeli przechodzi tylko przez Austryą lub oprócz tego przez kraj związkowy Niemiecko-austryacki.

W piérwszym z przypadków, w poprzedzającym artykule 22 rzeczonych (ad *a)* co do Państw związku pocztowego Austryacko-Włoskiego, atoliż wtedy tylko, jeżeli korespondencya z tamtąd i tamże *wyłącznie* przez Austryę uskuteczniona być ma, wynosi portoryum od granicy Rossyjsko-Austryackiéj aż do związkowego miejsca przeznaczenia lub odwrotnie od związkowego miejsca odesłania, aż do granicy Austryacko-Rossyjskiéj krajcarów 9 od listu pojedynczego.

Państwa niemieckie, które przystąpiły do związku pocztowego Niemiecko-Austryackiego są następujące:

Królestwa: Prusy, Bawarya, Wirtemberg, Hanower, Saxonia, Elektorstwo Heskie, Wielkie Księstwa: Heskie, Badeńskie, Meklenburgsko-Strzelickie i Meklenburgsko-Skwirzyńskie, Saskie-Weimar-Eisenach, Luxemburgskie i Oldenburskie (z wyjątkiem księstwa Lubeskiego, należącego do duńskiego terytoryum pocztowego), Księstwa: Brunświckie, Nassawskie, Saskie Koburg-Gotha, Saskie Meiningen-Hildburghausen, Anhalcko-Dessawskie, Anhalcko Bernburgskie i Anchalckie-Köthen, Księstwa Waldek, Liechtenstein, Lippe-Detmold, Schaumburg-Lippe, Reuss-Ebersdorf, Reuss-Greitz, Reiss-Lobenstein, Reuss-Schleitz, Schwarzburg-Rudolstadt, Schwarzburg-Sondershausen, Landgrabstwo Hessen-Homburg wraz z Meisenheim, tudzież wolne miasta: Frankfurt nad Menem, Brema, Hamburg i Lubeka.

Do związku pocztowego Austryacko-Włoskiego należą obecnie: Państwo Kościelne, Wielkie Księstwo Toskańskie i Księstwa: Modena i Parma.

Jeżeli Rossyjska korespondencya z tychto Państw lub do nichże załatwioną będzie nie wyłącznie zakłady pocztowe austryackie, lecz oprócz tego przez inny zakład pocztowy związku pocztowego Niemiecko-Austryackiego, wówczas podlegać będzie takowa temu samemu postępowaniu portoryjnemu, jak korespondencya Rossyi z związkiem pocztowym Niemiecko-Austryackim, a do portoryum tu przypadającego, doliczone być winno jeszcze portoryum, które w takim razie prawo mają pobierać Państwa związku pocztowego Austryacko-Włoskiego na rachunek własny.

Artykuł 24.

Portoryum przechodowe Austryackie, Austryacko-Włoskie i Niemiecko-Austryackie.

W drugim z przypadków w artykule 22 wspomnionych (ad *b)* portoryum także nie więcéj nad krajcarów 9 od listu pojedynczego wynosić będzie od gra-

respondenz die österreichischen Staaten, oder das Postvereinsgebiet verläßt und umgekehrt von demjenigen Punkte ab, an welchem dieselbe die österreichischen Staaten oder das Postvereinsgebiet erreicht, bis zur österreichisch-russischen Grenze gleichfalls nicht mehr als 9 Kreuzer für den einfachen Brief betragen.

Außer dem österreichischen respective dem Vereins-Transit-Porto hat die russische Postverwaltung für die Korrespondenz ad b) auch dasjenige Porto zu vergüten, welches nach den in den betreffenden fremden Staaten geltenden Tarifen oder nach den bestehenden Verträgen für die Beförderung von dem Punkte des Austrittes aus Oesterreich oder dem Postvereinsgebiete bis zum Bestimmungsorte und umgekehrt von dem Abgangsorte bis zum Punkte des Eintrittes in Oesterreich oder in das Postvereinsgebiet zu entrichten ist.

Artikel 25.

Vorbehalt von Durchschnittsätzen für das fremde Porto.

Die beiderseitigen Postverwaltungen behalten sich vor, für die frankirten Briefpost-Sendungen aus dem russischen Reiche nach den fremden Staaten, so wie für die unfrankirten Briefpost-Sendungen aus den fremden Staaten nach dem russischen Reiche, wenn es thunlich ist, zur Vergüttung des fremden Portos unter Zugrundelegung der Artikel 17, stipulirten Briefgewichts-Progression, über Durchschnitts-Sätze nach Maßgabe der Tarife der fremden Staaten, respective der dießfälligen Verträge mit denselben, sich zu verständigen.

Wenn die Brieftaxe des einen oder des anderen fremden Staates eine Veränderung in der Art erleiden sollte, daß der bestimmte Durchschnittssatz der veränderten Taxe nicht mehr entspreche, so wird ein neuer Durchschnittssatz nach den veränderten Verhältnissen gemeinschaftlich ermittelt und festgestellt werden.

Artikel 26.

Anwendung der Artikel 18, 19, 20, 37, 38, 40 auf die durch Oesterreich transitirende Korrespondenz mit dem deutsch-österreichischen und dem österreichisch-italienischen Postvereine.

Die Bestimmungen im Artikel 18 über die Taxirung und Frankirung der Kreuz- und Streifband-Sendungen, im Artikel 19 über die Taxirung der Waarenproben und Muster und im Artikel 20 über die Behandlung der rekommandirten Briefe, sowie die in den Artikel 37, 38 und 40 enthaltenen Bestimmungen über die Behandlung der unbestellbaren Briefpost-Sendungen und der Laufzettel werden auch auf die durch Oesterreich transitirenden Briefpost-Gegenstände aus und nach dem russischen Reiche mit der Maßgabe ausgedehnt, daß dieselben gleichmäßig für den ganzen Umfang des deutsch-österreichischen und des österreichisch-italienischen Postvereins-Gebietes Anwendung finden sollen.

nicy Austryacko-Rossyjskiéj aż do punktu gdzie korespondencya opuszcza Państwa Austryackie, lub terytoryum związku pocztowego, tudzież odwrotnie od punktu, gdzie takowa dochodzi Państw Austryackich lub terytoryum związku pocztowego aż do granicy Austryacko-Rossyjskiéj.

Oprócz portoryum przechodowego Austryackiego, *respective* związkowego, Rossyjska administracya pocztowa wynagrodzić winna od korespondencyi ab *b)* także i to portoryum, które z mocy taryf w dotyczących obcych Państwach obowiązujących, lub z mocy istniejących traktatów opłacone być ma za przesłanie od punktu wyjścia z Austryi lub terytoryum związku pocztowego aż do miejsca przeznaczenia i odwrotnie od punktu odchodu aż do punktu wnijścia do Austryi lub terytoryum związku pocztowego.

Artykuł 25.

Zastrzeżenie ustanów średnich od portoryum obcego.

Obustronne administracye pocztowe zastrzegają sobie wzajemnie, co do frankowanych przesełek pocztą listową z Państwa Rossyjskiego do Państw obcych, jako też co do niefrankowanych przesełek poczty listowéj z Państw obcych do Państwa Rossyjskiego, o ile to być może, celem wynagrodzenia obcego portoryum na podstawie stypulowanéj w artykule 17 progressyi wagi listowéj porozumieć się względem cen średnich w miarę taryf Państw obcych, *respective* dotyczących traktatów, z niemi zawartych.

Gdyby taxa listowa jednego lub drugiego Państwa obcego doznać miała zmiany w ten sposób, iżby pewna ustanowa średnia taxie zmienionéj już więcéj nieodpowiadała, wówczas nowa ustanowa średnia wedle zmienionych stosunkow spólnie ma być oznaczoną i ustanowioną.

Artykuł 26.

Zastósowanie artykułów 18, 19, 20, 37, 38, 40 do korespondencyi przez Austryą przechodzącéj z związkiem pocztowym Niemiecko-Austryackim i Austryacko-Włoskim.

Postanowienia, zawarte w artykule 18 o taxowaniu i frankowaniu przesełek pod opaską pojedynczą lub przepaską krzyżową, w artykule 19 o taxowaniu próbek towarów tudzież wzorów i w artykule 20 o postępowaniu z listami rekomendowanemi, równie też w artykułach 37, 38 i 40 o postępowaniu z przesełkami poczty listowéj niemogącemi być doręczonemi, i z okólnikami pocztowemi wywiadowczemi rozciągnione zostaną także i na przedmioty poczty listowéj przez Austryą przechodzące z Państwa Rossyjskiego i do tegoż w ten sposób, iż takowe jednostajnie zastósowanie mieć winny w całym obrębie terytoryum związku pocztowego Niemiecko-Austryackiego i Austryacko-Włoskiego.

Artikel 27.

Russisches Porto für die durch Oesterreich transitirende Korrespondenz.

Für sämmtliche durch Oesterreich stückweise transitirende Korrespondenz nach und aus Rußland sollen an russischem Porto dieselben Sätze zur Erhebung und Vergütung kommen, welche für die österreichisch-russische Korrespondenz bestimmt worden sind (Artikel 15).

Artikel 28.

Frankirungs-Freiheit.

Die im Artikel 21 enthaltenen Bestimmungen über die Frankirungs-Freiheit nach und aus Oesterreich finden auch auf die Korrespondenz nach und aus den Staaten des deutsch-österreichischen und des österreichisch-italienischen Postvereines, endlich nach und aus jenen Orten in fremden Ländern Anwendung, wo die österreichische Staatsverwaltung eigene Posterpedizionen unterhält.

Bei der Korrespondenz aus und nach den anderen fremden Staaten und Orten wird gleichfalls als Regel angenommen, das solche entweder unfrankirt oder bis zum Bestimmungsorte frankirt, abzusenden ist. In wie weit zur Zeit eine Frankatur nothwendig ist, darüber wird die kaiserlich-österreichische Postverwaltung der kaiserlich-russischen spezielle Mittheilungen machen.

Artikel 29.

Eventuelle Aenderungen in den Porto-Tarifen.

Sollte während dar Dauer des gegenwärtigen Vertrages der allgemeine österreichische Porto-Tarif oder jener des deutsch-österreichischen oder des österreichisch-italienischen Postvereines eine Ermäßigung erleiden, so soll solche auch der Korrespondenz nach und aus Rußland zu Gute kommen. Ebenso soll eine Ermäßigung des russischen Porto-Tarifes für die inländische Korrespondenz auch auf die russischen Briefe nach und aus Oesterreich, sowie auch auf die gesammte Oesterreich transitirende Korrespondenz Anwendung finden.

B. Für Fahrpost-Sendungen.

I. Nach und aus den österreichischen Staaten.

Artikel 30.

Taxirung nach dem österreichischen und russischen Fahrpost-Tarife. Taxirung für die Beförderung zwischen den Grenze-Stazionen.

Das Porto für Fahrpost-Sendungen aus Oesterreich nach Rußland, und umgekehrt, setzt sich zusammen:

1. aus dem österreichischen Porto vom österreichischen Absendungsorte bis zur betreffenden österreichischen Grenz-Poststrazion gegen das russische Reich, und umgekehrt, von dieser Grenz-Poststazion bis zum Bestimmungsorte in Oesterreich

Artykuł 27.

Portoryum Rossyjskie dla korespondencyi przez Austryę przechodzącéj.

Dla całéj korespondencyi, przechodzącéj sztukami przez Austryę do Rossyi i z Rossyi pobierane i opłacone będą co do Rossyjskiego portoryum te same ustanowy, jakie ustanowione zostały dla korespondencyi Austryacko-Rossyjskiéj (Artykuł 15).

Artykuł 28.

Wolność frankowania.

Postanowienia, zawarte w artykule 21 co do wolności frankowania do Austryi i z tamtąd znajdują zastósowanie także i do korespondencyi do i z Państw związku pocztowego Niemiecko-Austryackiego i Austryacko-Włoskiego, nareszcie do i z tych miejsc w krajach obcych, gdzie Austryacka administracya rządowa utrzymuje własne expedycye pocztowe.

Przy korespondencyi z innych Państw i miejsc obcych i do takowych, również za prawidło ma być uważaném, ażeby takowa albo niefrankowana, albo aż do miejsca przeznaczenia frankowana była odsélana. O ile obecnie frankatura potrzebną jest, o tém administracya pocztowa Cesarsko-Austryacka udzieli Cesarsko-Rossyjskiéj specyalne wiadomości.

Artykuł 29.

Ewentualne zmiany w taryfach portoryjnych.

Jeżeliby podczas, gdy niniejszy traktat w mocy zostaje, nastąpiło zniżenie w powszechnéj taryfie portoryjnéj Austryackiéj, lub téż w onéjże związku pocztowego Niemiecko-Austryackiego lub Austryacko-Włoskiego, takowe zastósowanie mieć będzie także i do korespondencyi do Rossyi i z Rossyi. Niemniéj téż i zniżenie Rossyjskiéj taryfy portoryjnéj dla korespondencyi własnéj krajowéj zastósowanie mieć winno także i do listów Rossyjskich idących do i z Austryi, jakotéż do całéj korespondencyi przez Austrya przechodzącéj.

B. Dla przesélek pocztą wozową.

I. Do Państw Austryackich i z tamtąd.

Artykuł 30.

Taxowanie wedle taryfy poczty wozowéj Austryackiéj i Rossyjskiéj. Taxy od przesélek między stacyami granicznemi.

Portoryum od przesélek poczty wozowéj z Austryi do Rossyi, i odwrotnie, składa się

1. z Austryackiego portorym od Austryackiego miejsca odesłania aż do dotyczącéj stacyi pocztowéj granicznéj Austryackiéj ku Państwu Rossyjskiemu, a odwrotnie od téjże stacyi pocztowéj granicznéj aż do miejsca przeznaczenia w Austryi,

und nach dem Tarife, welcher für die internen österreichischen Fahrpost-Sendungen gilt, und

2. aus dem russischen Porto von der betreffenden russischen Grenz-Poststazion gegen Oesterreich bis zum Bestimmungsorte im russischen Reiche, und umgekehrt, von dem Absendungsorte im russischen Reiche bis zu der betreffenden russischen Grenz-Poststazion gegen Oesterreich:

nach dem Tarife, welcher für die internen russischen Fahrpost-Sendungen gilt.

Ein Grenzporto wird daher, in soweit die Sendungen nicht nach einer der gegenseitigen Grenz-Poststazionen bestimmt oder in einer solchen entsprungen sind, nicht in Ansatz kommen.

Für die in einer der beiderseitigen Grenz-Poststazionen entsprungenen und über die gegenüber liegende Grenze-Stazion hinaus gehenden Sendungen, ingleichen für die nach einer der beiderseitigen Grenz-Poststazionen bestimmten Sendungen, welche nicht in der gegenüber liegenden Grenz-Stazion entsprungen sind, wird das Porto für die Beförderung zwischen den beiden Grenz-Stazionen gegenseitig nach den niedrigsten Sätzen des Fahrpost-Porto-Tarifes berechnet, und von derjenigen Verwaltung bezogen, welche die Beförderungskosten von einem Grenzorte zu dem anderen trägt.

Artikel 31.

Lokal-Grenz-Fahrpostporto.

Für die Lokal-Fahrpost-Sendungen zwischen den beiderseitigen Grenz-Poststazionen soll das Porto russischer Seits unter Zugrundelegung des Briefportosatzes von 3 Kopeken Silber, österreichischer Seits aber nach der niedrigsten Tarifstufe des österreichischen Tarifs berechnet, und von derjenigen Verwaltung, welche die Beförderungskosten trägt, bezogen werden.

II. Nach und aus den postvereinsländischen und fremden Staaten.

Artikel 32.

Porto für die durch Oesterreich transitirenden Fahrpost-Sendungen.

Das Porto für die durch Oesterreich transitirenden Fahrpost-Sendungen nach und aus Rußland bildet sich

1. aus dem fremden Porto;

2. aus dem österreichischen Porto von der Eintritts-Grenze Oesterreichs bis zur betreffenden österreichischen Grenz-Poststazion gegen das russische Reich und vice versa,

nach dem Tarife, welcher auf die Fahrpost-Sendungen der betreffenden fremden Staaten nach und aus Oesterreich selbst Anwendung findet;

wedle taryfy, mającéj miejsce dla wewnętrznych przesełek poczty wozowéj Austryackiéj, tudzież

2. z Rossyjskiego portoryum od dotyczącéj Rossyjskiéj stacyi pocztowéj granicznéj ku Austryi aż do miejsca przeznaczenia w Państwie Rossyjskiém, a odwrotnie, od miejsca odesłania w Państwie Rossyjskiém aż do dotyczącéj Rossyjskiéj stacyi pocztowéj granicznéj ku Austryi, — wedle taryfy, obowiązującéj dla wewnętrznych przesełek poczty wozowéj Rossyjskiéj.

Portoryum graniczne więc, o ile przesełki takowe nie są przeznaczone do, lub niepochodzą z jednéj z obopólnych stacyj granicznych, nie będą porachowane.

Od przesełek, pochodzących z jednéj z obopólnych stacyj pocztowych granicznych, i przechodzących przez stacyą graniczną przeciwległą, tudzież od przesełek, przeznaczonych do jednéj z obustronnych stacyj pocztowych granicznych, a niepochodzących z stacyi granicznéj przeciwległéj, portoryum liczone będzie od przesełki *między oboma stacyami granicznemi* obopólnie wedle najniższych ustanów taryfy portoryjnéj poczty wozowéj, i pobierane być ma przez tę administracyą, która ponosi koszta przeprawy od jednego miejsca granicznego do drugiego.

Artykuł 31.

Lokalne portoryum graniczne poczty wozowéj.

Od przesełek lokalnéj poczty wozowéj między obustronnemi stacyami pocztowemi granicznemi policzone będzie portoryum ze strony Rossyi na podstawie ustanowy portoryjnéj listowéj po 3 kopijki w srebrze, ze strony Austryi zaś wedle najniższego stopnia taxalnego taryfy Austryackiéj, a pobierane być ma przez administracyą koszta przeprawy ponoszącą.

II. Do i z Państw związkowych i obcych.

Artykuł 32.

Portoryum dla przesełek poczty wozowéj, przez Austryą przechodzących.

Portoryum dla przesełek poczty wozowéj, przez Austryą przechodzących tak do Rossyi jak z Rossyi składa się

1. z obcego portoryum;

2. z Austryackiego portoryum od granicy wnijścia do Austryi aż do dotyczącéj Austryackiéj stacyi pocztowéj granicznéj ku Państwu Rossyjskiemu i *vice versa*,

wedle taryfy, jaka ma zastósowanie do przesełek poczty wozowéj dotyczących Państw obcych, do Austryi i z Austryi.

3. aus dem russischen Porto von der betreffenden Grenz-Poststazion gegen Oesterreich bis zum Bestimmungsorte im russischen Reiche, und umgekehrt, von dem Absendungsorte im russischen Reiche bis zur betreffenden russischen Grenz-Poststazion gegen Oesterreich,

nach dem Tarife, welcher für die internen russischen Fahrpost-Sendungen gilt.

Ein Grenzporto zwischen Oesterreich und Rußland wird demnach auch für die transitirenden Fahrpost-Sendungen, insoweit solche nicht nach einer russischen Grenz-Poststazion bestimmt oder in einer solchen entsprungen sind, nicht in Rechnung kommen.

Für die Sendungen nach den russischen Grenz-Stazionen wird das Porto nach dem österreichischen, und aus diesen Grenz-Stazionen nach dem russischen Fahrpostporto-Tarife, und zwar beiderseits nach den niedrigsten Sätzen berechnet, und von jener Verwaltung, welche in der bezüglichen Richtung die Beförderungskosten trägt, bezogen.

Artikel 33.

Frankirungsfreiheit, unbedingt für die russisch-österreichischen, bedingt für die anderen Fahrpost-Sendungen.

Ein Frankirungszwang soll bei den russischen Fahrpost-Sendungen nach und aus Oesterreich nicht stattfinden, es vielmehr der Wahl des Absenders überlassen werden:

a) im russischen Reiche seine Päckereien und Gelder 1. unfrankirt, oder 2. bis zur betreffenden Grenz-Stazion, d. i. bis wohin die Beförderung von Seiten Rußlands geleistet wird, frankirt zur Post zu geben;

b) in den österreichischen Staaten seine Päckereien und Gelder 1. unfrankirt, 2. bis zur betreffenden Grenz-Stazion, d. i. bis wohin die Beförderung Seiten Oesterreichs geleistet wird, oder 3. ganz frankirt zur Post zu geben.

Die obigen Frankirungs-Bestimmungen für die in Rußland zur Post gegebenen Fahrpost-Sendungen nach Oesterreich werden auch für diejenigen gelten, die aus Rußland über Oesterreich hinausgehen.

Die aus dem Auslande durch Oesterreich nach dem russischen Reiche gehenden Sendungen können nach Maßgabe der in den fremden Staaten bestehenden Fahrpost-Einrichtungen und der zwischen Oesterreich und ihnen geschlossenen Verträge unfrankirt, bis zum österreichischen Eingangs- oder Ausgangspunkte oder auch bis zum Bestimmungsorte frankirt abgesendet werden.

Artikel 34.

Porto-Tableaux.

Die nach den vorstehenden Festsetzungen anzufertigenden Portotaxen, sowohl für die Briefpost als für die Fahrpost, werden sich die beiderseitigen Postverwal-

3. z portoryum Rossyjskiego od dotyczącéj stacyi pocztowéj granicznéj ku Austryi aż do miejsca przeznaczenia w Państwie Rossyjskiém i odwrotnie, od miejsca odesłania w Państwie Rossyjskiém, aż do dotyczącéj Rossyjskiéj stacyi pocztowéj granicznéj ku Austryi,

wedle taryfy, obowiązującéj dla przesółek poczty wozowéj wewnętrzno-Rossyjskiéj.

Portoryum graniczne więc między Austryą i Rossyą nie będzie liczone także i do przesółek poczty wozowéj przechodowych, jak dalece takowe nie są przeznaczone do Rossyjskiéj stacyi pocztowéj granicznéj, lub z niéj nie pochodzą.

Od przesółek do Rossyjskich stacyj granicznych portoryum policzone będzie wedle taryfy poczty wozowéj Austryackiéj, a zaś z tychże stacyj granicznych wedle taryfy poczty wozowéj Rossyjskiéj, a to obustronnie wedle najniższych ustanów, i pobiéraném będzie od administracyi, w dotyczącym kierunku koszta przeprawy ponoszącéj.

Artykuł 33.

Wolność frankowania, bezwarunkowa dla przesółek poczty wozowéj, Rossyjsko-Austryackich, warunkowa dla innych przesółek poczty wozowéj.

Przymus frankowania przy Rossyjskich przesółkach poczty wozowéj do Austryi i z Austryi nie ma mieć miejsca, co raczéj pozostawioném sobie ma do woli odsełający:

a) w Państwie Rossyjskiém podawać na pocztę swoje pakiety i pieniądze 1. niefrankowane, albo 2. frankowane aż do dotyczącéj stacyi granicznéj, to jest aż dokąd przesłanie przez Rossyę będzie uskutecznione.

b) w Państwie Austryackiém zaś podawać na pocztę pakiety swoje i pieniądze 1. niefrankowane, 2. albo aż do dotyczącéj stacyi granicznéj to jest aż dokąd przesłanie uskutecznioném jest przez Austryą, lub też 3. całkiem frankowane.

Powyższe postanowienia co do frankowania *przesółek pocztą wozową do Austryi*, podanym na pocztę w Rossyi zastósowanie mieć będą także i do tych, które z Rossyi przez Austryę wychodzą.

Przesółki, idące z zagranicy przez Austryę do Państwa Rossyjskiego, mogą w miarę urządzeń poczty wozowéj, istniejących w Państwach obcych, tudzież traktatów między Austryą a niemi zawartych, przesłane być albo niefrankowane, aż do austryackiego punktu wchodowego lub wychodowego, albo frankowane aż do miejsca przeznaczenia.

Artykuł 34.

Tabella portoryjna.

Taxy portoryjne, wedle powyższych ustanowień mające być sporządzone, tak co do poczty listowéj, jak co do poczty wozowéj, udzielą sobie wzajemnie

tungen vier Wochen vor Einführung derselben mittheilen. Die Einhaltung dieser Taxen soll beiderseits auf das strengste überwacht werden.

Titel IV.

Sonstige Bestimmungen in Betreff der Brief- und Fahrpost-Sendungen; der Abrechnung ꝛc.

Artikel 35.

Brief-Stempelung.

Um den Porto-Ansatz und die rechtzeitige Absendung kontroliren, auch nöthigen Falles die Zurücksendung an den Abfertigungsort bewirken zu können, werden alle aus Oesterreich abgehenden Briefe und Adressen mit dem Orts- und Tagesstempel der Abgangs-Postanstalt, die aus fremden Staaten eingehenden aber, falls sie keinen Ortsstempel tragen, mit der Angabe des Landes, aus dem sie kommen, bezeichnet werden. Die im russischen Reiche zur Post kommenden Briefe und Adressen werden ebenfalls bei der Aufgabe mit dem Orts- und Tagesstempel der Abgangs-Postanstalt versehen werden. In Ermanglung eines solchen soll Ort und Datum mit der Feder bemerkt werden. Bei Briefen, welche das Gewicht des einfachen Briefes überschreiten, muß das Gewicht derselben auf der Adresse deutlich bemerkt werden.

Artikel 36.

Gewichts-Ansatz bei der Brief- und Fahrpost.

In Bezug auf die Behandlung der Brief- und Fahrpost-Sendungen bei der Auf- und Abgabe und in Bezug auf die Verpackung und Versiegelung derselben gelten die in jedem Staate bestehenden Vorschriften.

Bei der Briefpost werden die Gewichts-Ansätze sowohl von den österreichischen als von den russischen Postanstalten nach dem Wiener Gewichte gemacht werden.

Bei der Fahrpost bedienen sich die russischen Postanstalten des russischen und die österreichischen des Wiener Gewichtes.

Artikel 37.

Unbestellbare Briefe und Fahrpost-Stücke.

Brief- und Fahrpost-Sendungen, welche am Bestimmungsorte aus irgend einem Grunde nicht bestellt werden können, werden auf dem Wege, auf welchem sie eingegangen sind, nach dem Abgangsorte zurückgesendet werden. Hat der Adressat die Annahme verweigert, so wird die Rücksendung ohne Verzug erfolgen.

Hat dagegen die Bestellung deßhalb Anstand gefunden, weil der Adressat nicht zu ermitteln gewesen ist, so wird ein Termin von zwei Monaten nach der Ankunft

obustronne administracye pocztowe cztéry tygodnie przed ich zaprowadzeniem. Przestrzeganie tych tax obustronnie jak najściśléj dopełnioném być winno.

Tytuł IV.

Inne postanowienia co do przesełek poczty listowéj i poczty wozowéj; co do obrachunku etc. etc.

Artykuł 35.

Ostęplowanie listów.

Dla kontroli należytego zastósowania ustanowy portoryjnéj, tudzież wczesnego odesłania, a w razie potrzeby także i dla uskutecznienia powrotnego odesłania do miejsca expedycyi, wszystkie z Austryi odchodzące listy i adresy, oznaczone będą stęplem miejsca i dnia w odchodowym zakładzie pocztowym, z obcych zaś Państw wchodzące, jeżeli nie są opatrzone stęplem miejsca, oznaczone będą wyszczególnieniem kraju z którego nadchodzą. W Państwie Rossyjskiém na pocztę podane listy i adresy opatrzone będą także przy podaniu stęplem miejsca i dnia w zakładzie pocztowym odchodowym. W braku tegoż miejsce i data podania piórem wyrażone być winny. Przy listach, przechodzących wagę listu pojedynczego, waga onychże wyraźnie na adresie wyrażona być musi.

Artykuł 36.

Wyszczególnienie wagi na przesełkach tak poczty listowéj jak wozowéj.

Co się tyczy postępowania z przesełkami tak poczty listowéj jak wozowéj przy podaniu, i oddaniu tudzież co do sposobu zapakowania i opieczętowania zastósowanie mieć będą przepisy w każdém Państwie istniejące.

Co do przesełek poczty listowéj wyszczególnienie wagi uskutecznioném będzie podług wagi wiédeńskiéj tak przez zakłady pocztowe Austryackie jak Rossyjskie.

Do przesełek poczty wozowéj używać będą Rossyjskie zakłady pocztowe wagi Rossyjskiéj, Austryackie zaś — Wiédeńskiéj.

Artykuł 37.

Listy nie mogące być wręczonemi i takież same przesełki poczty wozowéj.

Przesełki poczty listowéj i poczty wozowéj, które z jakiegobądź powodu nie mogą być doręczone, odesłane będą na powrót do miejsca odchodu, tą samą drogą którą nadesłane zostały. Jeżeli adresat przyjęcia odmawia, zwrot onychże bez zwłoki nastąpić ma.

Jeżeli zaś doręczenie z tego powodu, znajduje trudności, że adresata wynaléźć nie można, wówczas termin dwumiesięczny po nadejściu w miejscu przezna-

am Bestimmungsorte die äußerste Zeitgrenze bilden, innerhalb welcher die Rücksendung geschehen darf. Bei Sendungen, welche mit poste restante bezeichnet sind, wird der obige Termin auf drei Monate nach der Ankunft ausgedehnt. Der Tag der Ankunft solcher Sendungen soll gleich beim Eingange derselben auf der Rückseite des Briefes oder auf der Begleit-Adresse bemerkt werden.

In allen Fällen wird der Grund der unterbliebenen Bestellung auf der Adresse angegeben werden.

Artikel 38.

Porto für unbestellbare Sendungen.

Bei der Rücksendung unbestellbarer Briefpost-Gegenstände wird ein besonderes Retour-Porto nicht in Ansatz kommen.

Sind dieselben bei der Hinsendung frankirt gewesen, so wird die Rücksendung ohne Anrechnung irgend einer Post-Auslage geschehen. Sind dieselben dagegen bei der Absendung nach dem Bestimmungsorte nicht frankirt gewesen, so darf bei der Rücksendung nur jenes Porto in Anrechnung gebracht werden, welches von dem absendenden Postamte dem empfangenden zur Last geschrieben worden ist.

Bei der Rücksendung unbestellbarer Fahrpost-Gegenstände wird dagegen das gesammte Porto, welches für die Beförderung nach dem Bestimmungsorte von dem Adressaten einzuziehen gewesen sein würde, nebst den etwaigen Zollbeträgen wieder angerechnet und für die Rückbeförderung nach dem Absendungsorte halbes Porto in Anwendung gebracht.

In denjenigen Fällen, wo der Absender nicht auszumitteln ist, und wo der Werth der Sendung zur Deckung des Porto und der etwaigen Zollbeträge nicht ausreicht, so daß der fehlende Betrag der Postverwaltung, zu deren Bereich der Absendungsort gehört, zur Last fallen würde, wird der Porto-Antheil der anderen Postverwaltung nach vorheriger Einigung ganz oder theilweise niedergeschlagen werden.

Bei Zurücksendung solcher Fahrpost-Gegenstände, deren Weiterbeförderung von der Grenze ab nach den Zollvorschriften nicht stattfinden darf und daher von den Zollbehörden inhibirt wird, soll das für die Beförderung über die Grenze hinaus etwa vergütete Franko zurückerstattet werden.

Artikel 39.

Falsch instradirte Sendungen.

Brief- und Fahrpost-Sendungen, welche irrig instradirt worden sind, sollen ohne Verzug nach dem wahren Bestimmungsorte befördert werden, woselbst nur dasjenige Porto zu erheben ist, welches sich bei der richtigen Instradirung ergeben hätte.

czenia stanowić będzie ostateczną granicę czasu, w przeciągu którego odesłanie na powrót nastąpić winno. Przy przesełkach, oznaczonych wyrazem: *„poste restante,“* powyższy termin rozciągnionym zostaje na trzy miesiące po nadejściu. Dzień nadejścia przesełek takowych ma przeto zaraz przy wnijściu ich na odwrotnéj stronie listu lub na adresie karty konwojowéj być nadmienionym.

W każdym razie wyrazić należy na adresie przyczynę, dla czego doręczenie nie nastąpiło.

Artykuł 38.

Portoryum od przesełek, nie mogących być doręczonemi.

Przy zwrócie przedmiotów poczty listowéj które nie mogły być doręczonemi, nie będzie liczoném osobne portoryum od powrotu.

Jeżeli takowe w przesłaniu na miejsce przeznaczenia już frankowane zostały, wówczas przesłanie powrotne nastąpi bez wszelkiego porachunku wydatku pocztowego. Jeżeli takowe zaś w przesłaniu ich na miejsce przeznaczenia nie były frankowane, wówczas przy odesłaniu ich powrotném tylko to portoryum policzoném być winno, które przypisane zostało odbierającemu przez urząd pocztow odsełający.

Przy zwrocie zaś przedmiotów poczty listowéj niedoręczonych, porachowane będzie znowu całe portoryum, któreby za przesłanie na miejsce przeznaczenia od adresata odebraném być miało, wraz z kwotami celnemi, miejsce może mającemi, a za przesłanie powrotne na miejsce odesłania połowę portoryum wliczyć należy.

W przypadkach, gdzie odsełający nie może być wynaleziony, i gdzie wartość przesełki nie wystarcza do pokrycia portoryum i przypadających kwot celnych, tak dalece, iżby kwota brakująca na ciężar téj administracyi pocztowéj przypadała, w któréj zakres wchodzi miejsce odesłania, upuszczonym zostanie udział w portoryum drugiéj administracyi pocztowéj za uprzedniém porozumieniem albo całkiem albo częściowo.

Przy zwrocie takowych przedmiotów poczty wozowéj, których dalsze przesłanie począwszy od granicy wedle przepisów celnych nie może mieć miejsca a przeto ze strony władz celnych przeszkodzónem jest, zwrócone być winno *franko*, jakieby za przesłanie *poza granicę* spłaconém zostało.

Artykuł 39.

Przesełki mylnie instradowane.

Przesełki tak poczty listowéj jak poczty wozowéj, mylnie instradowane, bez zwłoki przesłane być winny do należytego miejsca przeznaczenia, przyczém pobieraném być ma tylko to portoryum, jakieby wypadało było przy należytéj instradacyi.

Artikel 40.

Laufschreiben.

Offene Laufschreiben, welche auf Veranlassung von Absendern rekommandirter Briefe oder Fahrpost-Gegenstände als Rückfragen über die richtige Beförderung und Bestellung abgesendet werden, sollen für Rechnung des Reklamanten mit dem einfachen Briefporto bis zum Bestimmungsorte frankirt werden. Wird durch solche Laufschreiben, deren pünktliche Erledigung und Rücksendung Seitens der betheiligten Postanstalten gegenseitig zugesichert wird, jedoch ermittelt, daß bei Beförderung der in Frage gestellten Sendungen Unregelmäßigkeiten vorgekommen sind, so wird diejenige Postverwaltung, in deren Bezirk die Unregelmäßigkeiten stattgefunden haben, das bezahlte Franko erstatten lassen.

Die Rücksendung der Laufzettel wird in allen Fällen unter der Bezeichnung: »Postsache« portofrei geschehen.

Alle Laufzettel, welche ex officio erlassen werden, sind ebenfalls ohne Aufenthalt zu erledigen und zurückzusenden. Dieselbe gehen auf dem Hin- und Rückwege portofrei.

Artikel 41.

Porto-Freiheiten.

Die Korrespondenz zwischen Seiner Apostolischen Majestät dem Kaiser von Oesterreich, den Mitgliedern des kaiserlich-österreichischen Regentenhauses einerseits und Seiner Majestät dem Kaiser von Rußland und den Mitgliedern des kaiserlich-russischen Regentenhauses andererseits, wird portofrei befördert.

Die dienstlichen Mittheilungen russischer Regimenter an ihre österreichischen und österreichischer Regimenter an ihre russischen Ehren-Inhaber genießen ebenfalls die Porto-Freiheit.

Ferner wird die Korrespondenz in reinen Staatsdienst-Angelegenheiten zwischen den beiderseitigen Behörden portofrei befördert werden.

Jedes Dienstschreiben, für welches Porto-Freiheit in Anspruch genommen wird, muß als Dienstsache bezeichnet und mit dem Dienstsiegel verschlossen sein, auch auf der Adresse die Benennung der absendenden Behörde enthalten.

Für Sendungen von Privatpersonen an die vorgenannten Allerhöchsten und hohen Behörden und Aemter muß bei der Aufgabe das tarifmäßige Porto bezahlt werden.

Artikel 42.

Zutaxirung und Vergütung in Konvenzions-Münze Silbergeld. — Bei der Fahrpost Ansatz in Silber-Kopeken.

Bei allen zwischen österreichischen und russischen Postanstalten zur Auswechslung kommenden Briefpost-Sendungen erfolgt die gegenseitige Zutaxirung, respec-

Artykuł 40.

Okólniki pocztowe wywiadowcze.

Otwarte okólniki pocztowe wywiadowcze, które za powodem odsełaczy listów rekomendowanych lub przedmiotów poczty wozowéj wysełane są jako wywiadywania się o należytém przesłaniu i doręczeniu, frankowane być winny na rachunek reklamanta pojedyńczém portoryum listowém aż na miejsce przeznaczenia. Jeżeli zaś przez takowe okólniki wywiadowcze, których punktualne załatwienie i odesłanie na powrót ze strony dotyczących zakładów pocztowych obopólnie zapewnioném jest, wywiedzioném zostanie, iż w przesłaniu przesełek w kwestyi będących zaszły nieregularności, w ówczas administracya pocztowa, w któréj okręgu nieregularności nastąpiły, zwrócić każe franko zapłacone.

Odesłanie powrotne kart wywiadowczych w każdym razie nastąpi bez opłaty portoryum przy wyrażeniu: „rzecz pocztowa.“

Wszystkie kartki wywiadowcze *ex officio* wystósowane, także bez zwłoki mają być załatwione i na powrót odesłane. Takowe idą tam i nazad bez opłaty portoryum.

Artykuł 41.

Wolności portoryjne.

Korespondencya między Jego Apostolską Mością Najjaśniejszym Cesarzem Austryackim, tudzież Członkami Panującego Domu Cesarsko-Austryackiego z jednéj strony, a Jego Mością Najjaśniejszym Cesarzem Rossyi i Członkami Panującego Domu Cesarsko-Rossyjskiego z drugiéj strony, odbywać się winna bez opłaty portoryjnéj.

Korespondencye służbowe pułków Rossyjskich do ich dzierżycieli honorowych Austryackich, a pułków Austryackich do ich dzierżycieli honorowych Rossyjskich doznawać będą równie wolności portoryjnéj.

Podobnie bez opłaty portoryum przesełana będzie korespondencya w czysto służbowych sprawach rządowych między obustronnemi władzami.

Każde pismo służbowe, mające prawo do wolności portoryjnéj, musi być jako rzecz służbowa naznaczone i pieczęcią służbową zamknięte, musi także na adresie zawierać nazwę władzy odsełającéj.

Od przesełek, od osób prywatnych do wyż rzeczonych Najwyższych i wysokich władz i urzędów wystósowanych, opłaconém być musi przy podaniu portoryum taryfowe.

Artykuł 42.

Przytaxowanie i wynagrodzenie w walucie konwencyjnéj srebrnéj. Co do poczty wozowéj wyrażenie w kopijkach srebrnych.

We wszystkich między Austryackiemi i Rossyjskiemi zakładami pocztowemi do wymiany nadchodzących przesełkach poczty listowéj nastąpić winno wzajemne

tive Vergütung des Porto's, und zwar sowohl des österreichischen und russischen als auch des fremden Porto's und der Auslagen ausschließlich in Gulden und Kreuzern Konvenzions-Münze Silbergeld (sechzig Kreuzer auf Einen Gulden). Bei der Auswechslung der Fahrpost-Sendungen haben die österreichischen Postanstalten ihr Porto und ihre Auslagen ebenfalls in Gulden und Kreuzern anzusetzen, und das der russischen Postverwaltung zustehende Franko in Silber-Kopeken (100 = 1 Silber-Rubel) zu vergüten, die russischen Postanstalten dagegen ihru Porto und ihre Auslagen in Silber-Kopeken anzusetzen, das österreichische Franko aber in Gulden und Kreuzern Konvenzions-Münze zu vergüten.

Auf gleiche Weise sollen auch die Porto-Auslagen und Franko-Beträge auf den zu den Fahrpost-Gegenständen gehörigen Adressen bemerkt werden. In soweit eine Redukzion der einen Währung in die andere behufs der Erhebung des Porto oder Franko erforderlich ist, wird solche möglichst genau nach dem wahren Werthe des zu reduzirenden Betrages bewirkt werden.

Artikel 43.

Vierteljährige Abrechnung.

Die Abrechnung über Porto-Auslage und Franko soll vierteljährig durch das k. k. österreichische Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vermittelst der k. k. Zentral-Buchhaltung für Kommunikazionen, und durch das kaiserliche Postamt in St. Petersburg bewirkt werden.

Die Saldirung wird spätestens vier Wochen nach Empfang der Rechnung und dann die Vergütung des Guthabens nach dem vollen aus den Rechnungs-Dokumenten sich ergebenden Betrage in klingendem Silbergelde oder in Wechseln, welche auf solches lauten, nach dem jedesmaligen Börsen-Kourse erfolgen.

Artikel 44.

Entschädigung für den Verlust eines rekommandirten Briefes. — Haftung für beschädigte oder verlorene Fahrpost-Stücke.

Eine Werthangabe ist bei allen Briefpost-Sendungen, gleichviel, ob sie rekommandirt oder nicht rekommandirt abgefertigt werden, unzulässig.

Diejenige Postverwaltung, in deren Bereich ein rekommandirter Brief aufgegeben worden ist, soll, wenn derselbe verloren geht, gehalten sein, dem Reklamanten, sobald der Verlust konstatirt ist, eine Entschädigung von Einer Mark Silber (20 fl. K. M. oder 13 Rubel Silber) zu bezahlen, vorbehaltlich des Regresses an diejenige Postverwaltung, in deren Bereich der Verlust erweislich stattgefunden hat.

Die Reklamazion muß innerhalb Eines Jahres nach dem Tage der Aufgabe angebracht werden, widrigens jede Verpflichtung zur Entschädigung aufhört.

Bei etwaigem Verluste oder bei Beschädigung einer Fahrpost-Sendung hat jede der beiden Postverwaltungen nach Maßgabe der dieserhalb bestehenden oder

przytaxowanie *respective* wynagrodzenie portoryum, a to nie tylko Austryackiego i Rossyjskiego, lecz także i obcego portoryum i wydatków, wyłącznie w złotych reńskich i krajcarach monetą konwencyjną srebrną (sześćdziesiąt krajcarów na jeden złoty reński.) Przy wymianie przesełek poczty wozowéj Austryackie zakłady pocztowe wyrazić mają swoje portoryum i swoje wydatki także w złotych reńskich i krajcarach, a wynagrodzić franko przynależące się Rossyjskiéj administracyi pocztowéj w kopijkach srebrnych (100 = 1 rubel srebrny), Rossyjskie zakłady pocztowe wyrazić mają swe portoryum i wydatki w kopijkach srebrnych, wynagrodzić zaś Austryackie franko w złotych reńskich i krajcarach monetą konwencyjną.

W równy sposób wyrażone być winny także wydatki portoryjne i kwoty frankowe na adresach, do przedmiotów poczty wozowéj należących. O ile potrzebna jest redukcya jednéj waluty na drugą celem podniesienia portoryum lub franko, takowa uskutecznioną zostanie jak najdokładniéj wedle prawdziwéj wartości kwoty, zredukowaną być mającéj.

Artykuł 43.

Obrachunek kwartalny.

Obrachunek co do wydatków portoryjnych i franko nastąpić winien co kwartał przez c. k. Austryackie Ministeryum handlu przemysłu i budowli publicznych drogą c. k. centralnéj buchalteryi dla komunikacyi, i przez Cesarski urząd pocztowy w Petersburgu.

Saldowanie nastąpić winno najdaléj w cztéry tygodnie po odebraniu rachunku, a wynagrodzenie pozostałéj należytości wedle pełnéj z dokumentów rachunkowych wykazującéj się kwoty w brzęczącéj walucie srebrnéj lub we wexlach, na nią brzmiących, wedle każdoczasowego kursu giełdowego.

Artykuł 44.

Wynagrodzenie za utratę listu rekomendowanego. Odpowiedzialność za przedmioty poczty wozowéj uszkodzone lub zagubione.

Nie przypuszcza się oznaczenia wartości przesełek poczty listowéj, bez różnicy, czy expedyowane będą za rekomendacyą lub nie za rekomendacyą.

Administracya pocztowa, w któréj obrębie podany został list rekomendowany, obowiązaną być ma, w razie gdy takowy zaginie, zapłacić reklamującemu, jak skoro zguba dowiedzioną zostanie, wynagrodzenie jednéj grzywny srebra (20 złr. mon. kow. czyli 13 rubli srebrnych), przy zastrzeżeniu regresu do téj administracyi pocztowéj, w któréj obrębie wykaże się utrata.

Reklamacya atoliż nastąpić musi w ciągu jednego roku od dnia podania licząc, inaczéj bowiem ustaje wszelkie zobowiązanie do wynagrodzenia.

Przy zaszłéj utracie lub zaszłém uszkodzeniu przesyłki poczty wozowéj każda z obu administracyj pocztowych w miarę istniejących w téj mierze lub jeszcze wy-

noch zu erlassenden landesherrlichen Verordnungen bis zu dem Orte der Uibergabe der Post, d. h. soweit sie den Transport auf ihre Kosten zu besorgen hat, Garantie zu leisten, wobei jeder Theil für die Untreue, Schuld oder Nachlässigkeit seiner Postbeamten oder der sonst bei der Post beschäftigten Personen verantwortlich bleibt.

Von dem Augenblicke an, wo eine der beiden Postanstalten eine ihr von der anderen Postanstalt zugeführte Fahrpost-Sendung durch ihren Angestellten übernimmt, ohne hinsichtlich eines Abganges oder einer Beschädigung einen Anstand zu erheben, geht auch die Haftung für die übernommene Sendung nach Maßgabe der internen Gesetzgebung auf die übernehmende Postanstalt über. Beide Postanstalten machen sich aber verbindlich, auch in solchen Fällen, jede auf ihrem Gebiete, alle Erhebungen und Untersuchungen pflegen zu lassen, welche zur Aufklärung des Thatbestandes dienen und dahin führen können, der haftungspflichtigen Postanstalt dem Schuldtragenden gegenüber Schadloshaltung zu verschaffen.

Die Ergebnisse dieser Untersuchungen wird man sich gegenseitig förderlichst mittheilen. In allen derlei Beschädigungs- und Verlustfällen haben jedoch nur die beiderseitigen Postanstalten in Vertretung der aufgebenden oder empfangenden Partei den Gegenstand unter sich auszutragen.

Artikel 45.
Hintanhaltung von Post-Defraudazionen.

Die beiden Postverwaltungen werden darüber wachen, daß Seitens der Postbeamten dem Sammeln und Konvertiren von Briefen nicht die Hand geboten, und daß überhaupt von diesen Beamten, sowie von den Unterbeamten, Postillonen und Postboten, nicht minder von den Eisenbahn-Beamten, Fuhrleuten und Schiffern die bestehenden Gesetze und Verordnungen zur Aufrechthaltung des Postregals befolgt werden. Defraudazionen, welche von Unterthanen des einen Staates ausgegangen und in dem andern Staate entdeckt worden sind, werden behufs Einleitung der Bestrafung nach den Gesetzen eines jeden Landes sogleich zur Kenntniß der betreffenden Postverwaltung gebracht werden.

Artikel 46.
Hintanhaltung von Zoll-Defraudazionen.

Die beiderseitigen Postverwaltungen werden mit gleicher Strenge darauf halten, daß die Postbeamten, Kondukteure, Postillone und Postboten, wenn ihr Beruf sie auf das jenseitige Gebiet führt, die dort bestehenden Steuer- und Zollgesetze nicht verletzen, auch eine Verletzung derselben durch andere nicht begünstigen.

dać się mających rozporządzeń rządowych gwarancyą świadczyć będzie aż do miejsca oddania poczty, t. j. jak dalece transport swym kosztem załatwiać winna, przyczém każda strona odpowiedzialną zostaje za niewierność, winę lub niedbalstwo swych urzędników pocztowych, lub z resztą osób przy poczcie zatrudnionych.

Od chwili zaś, gdzie jeden z obu zakładów pocztowych przejmuje przez ustanowionego swego przesełkę poczty wozowéj, nadesłaną sobie przez drugi zakład pocztowy nie czyniąc żadnych trudności co do braku lub uszkodzenia, przechodzi także i odpowiedzialność za przesełkę odebraną, w miarę ustawodawstwa wewnętrznego, na zakład pocztowy przejmujący. Obie administracye pocztowe biorą na siebie obowiązek także i w takich przypadkach, każda w swém własném terytoryum, czynić kazać dochodzenia i śledztwa, mogące służyć do wyjaśnienia istoty rzeczy i ku temu prowadzące, by ze strony ponoszącego w tém winę wynagrodzoną została szkoda zakładu pocztowego odpowiedzialnego.

Rezultaty dochodzeń tych obopólnie z jak największym pośpiechem udzielone będą. We wszystkich atoliż takowych przypadkach uszkodzenia i utraty, tylko obustronne zakłady pocztowe przedmiot między sobą załatwić mają w zastąpieniu strony podającéj lub odbierającéj.

Artykuł 45.

Powstrzymanie defraudacyj pocztowych.

Obustronne administracye pocztowe czuwać będą nad tém, ażeby ze strony urzędników pocztowych nie dawano poręki do zbierania i kuwertowania listów, w ogólności, ażeby ciż urzędnicy, równie jak urzędnicy podrzędni, pocztylionowie i posłańcy pocztowi, niemniéj téż urzędnicy od kolei żelaznéj, furmani i żeglarze przestrzegali ustaw i rozporządzeń istniejących w celu utrzymania regalu pocztowego. Defraudacye, od poddanych jednego Państwa pochodzące, a w drugiém wykryte, celem ukarania ich podług ustaw każdego kraju, natychmiast udzielone będą do wiadomości dotyczącéj administracyi pocztowéj.

Artykuł 46.

Powstrzymanie defraudacyj celnych.

Obustronne administracye pocztowe z równą surowością baczyć będą na to, ażeby urzędnicy pocztowi, konduktorowie, pocztylionowie i posłańcy pocztowi, jeżeli powołanie ich prowadzi ich na drugostronne terytoryum, nie naruszali istniejących tamże ustaw podatkowych i celnych, ani téż nie popierali nadwerężeń ich przez innych.

Titel V.

Zeitungsverkehr.

Artikel 47.

Abonnements-Annahme.

In den österreichischen Staaten besorgen die Postdirekzionen in den Kronländern die Annahme der Pränumerazion und Bestellung der im eigenen Bezirke sowohl, als im Auslande erscheinenden Zeitungen und Journale, sowie deren Versendung.

Kaiserlich-russischer Seits sind zu diesem Zwecke bestimmt:

die Postämter zu St. Petersburg und Moskwa, und

die Postkomptoire zu Mitau, Odessa, Riga und Wilna.

Artikel 48.

Abonnements-Perioden.

Die Bestellung in Oesterreich kann in der Regel nicht auf einen kürzeren Zeitraum als ein Vierteljahr erfolgen; ausnahmsweise kann jedoch in besonderen Fällen auch auf eine kürzere Zeit abonnirt werden. Uibrigens sind hierbei die Verlagsbedingungen zunächst maßgebend.

Auf Zeitschriften, die in Rußland erscheinen, kann in der Regel nur ein jährliches und nur auf einige derselben ein halbjähriges Abonnement erfolgen.

Um auf den Empfang aller vom Beginne des Pränumerazions-Termines an erscheinenden Blätter rechnen zu können, haben die Bestellungen so zeitig zu erfolgen, daß das Postamt des Absendungsortes dieselben vor dem gedachten Termine erhält.

Artikel 49.

Zeitungs-Versendungs-Gebühren.

Beide Postverwaltungen werden die Preise der Zeitungen und Journale nach den für den inländischen Verkehr bestehenden Bestimmungen festsetzen und sich gegenseitig von diesen Preisen durch Mittheilung vollständiger Zeitungs-Tarife in Kenntniß setzen.

Artikel 50.

Ersatz von Abgängen.

Wird bei dem Empfange eines Zeitungspacketes ein Abgang an den bestellten Blättern wahrgenommen, so ist das fehlende von der absendenden Postanstalt, und zwar kostenfrei, wenn der Abgang mit umgehender Post angezeigt wird, im anderen Falle aber gegen Ersatz der vom Verleger in Anspruch genommenen Vergütung nachzusenden.

Tytuł V.

Obrot gazetowy.

Artykuł 47.

Przyjęcie abonamentu.

W Państwach Austryackich załatwiają dyrekcye pocztowe w krajach koronnych przyjęcie prenumeracyi i obstalunek gazet i żurnalów tak we własnym obrębie jak za granicą wychodzących, równie jak rozesłanie takowych.

Ze strony Cesarsko-Rossyjskiego Rządu przeznaczone są ku temu:

Urzędy pocztowe w Petersburgu i Moskwie, tudzież

kantory (bióra) pocztowe w Mitawie, Odessie, Rydze i Wilnie.

Artykuł 48.

Peryody abonamentu.

Obstalunek w Austryi z reguły nie może nastąpić na czas krótszy jak na kwartał; wyjątkowo atoliż w poszczególnych przypadkach abonować można także i na czas krótszy. Wreszcie warunki nakładu są przytém najpierwéj stanowcze.

Na gazety w Rossyi wychodzące, w powszechności nastąpić może roczny tylko abonament, a tylko na niektóre z nich półroczny.

By liczyć na dostawę wszystkich od chwili terminu prenumeracyjnego wychodzących gazet, obstalunek tak wcześnie nastąpić ma, ażeby urząd pocztowy miejsca odesłania odebrał takowy przed terminem wspomnionym.

Artykuł 49.

Należytości od przesełania gazet.

Obie administracye pocztowe ułożą ceny gazet i żurnalów wedle postanowień, istniejących dla obrotu krajowego, i podadzą sobie wzajemnie wiadomość o cenach tych przez udzielenie zupełnych taryf gazetowych.

Artykuł 50.

Uzupełnienie braku.

Jeżeli przy odbiorze pakietu gazetowego spostrzeżonym będzie brak w obstalowanych gazetach, brakujące gazety przesłane być winny przez zakład pocztowy odsełający bez opłaty kosztów, jeżeli brak oznajmionym zostanie, pocztą bezpośrednio odwrotną, w innym zaś razie za wynagrodzeniem przez nakładcę żądaném.

Artikel 51.

Vorausbezahlung.

Der Preis der Zeitschriften und Journale ist von den Abonnenten voraus zu bezahlen.

Das Postamt, welches die Bestellung der Zeitschriften und Journale veranlaßt, hat jenem Postamte, von welchem es dieselben bezieht, die nach den Zeitungs-Preistarifen entfallenden Beträge im Laufe des ersten Monates der Abonnements-Periode in Barem zu übermitteln.

Artikel 52.

Rückersatz.

Wenn eine Zeitschrift vor Ablauf der Zeit, für welche pränumerirt wurde, zu erscheinen aufhört oder verboten wird, so ist dem Abonnenten für die Zeit, in welcher die Lieferung nicht erfolgt, neben der entsprechenden Rate der Spedizionsgebühr der vorausbezahlte Preis, soweit er von dem Verleger zum Ersatze gebracht werden kann, zurück zu erstatten.

Titel VI.

Extrapost-, Kourier- und Estafeten-Beförderung.

Artikel 53.

Begleitzettel, Verbot des Uiber- oder Umfahrens.

Die Zuführung der Extraposten und Kouriere erfolgt durch die beiderseitigen Grenz-Poststazionen. Letztere werden angewiesen werden, in den Rittbüchelchen oder dem Begleitzettel, welcher jeder Extrapost mitgegeben wird, die Ankunftszeit zu bemerken, und das Rittbüchelchen oder den Begleitzettel demnächst dem Postillon zurückzugeben. Keine Stazion darf über die gegenüber liegende Grenz-Poststazion hinausfahren oder dieselbe geflissentlich auf einem Nebenwege umfahren. Reisende aus dem jenseitigen Gebiete mit Postpferden abzuholen, ist nicht gestattet. Wünscht der Reisende mit den Pferden der Grenzstazion, mit welchen er angekommen ist, zurückzufahren, so soll dieses innerhalb der ersten sechs Stunden nach der Ankunft gestattet sein. Vor der Zurückfahrt muß sich jedoch der Postillon bei der Ortspostanstalt melden und die Abfahrtsstunde im Rittbüchelchen (Begleitzettel) bemerken lassen.

Die für den internen Dienst bestehenden dießfälligen Reglements werden sich die beiderseitigen Postverwaltungen mittheilen und sich in steter Kenntniß der nachfolgenden Verordnungen und Rittgelds-Bestimmungen erhalten.

Artikel 54.

Stundenzettel. — Gebühren-Vergütung. — Ersatz für den Verlust.

Die Zuführung der Estafeten geschieht durch die beiderseitigen Grenz-Poststazionen.

Artykuł 51.

Przedpłata.

Cena gazet i żurnalów przez abonentów z góry ma być zapłacona.

Urząd pocztowy który spowodował obstalunek gazet i żurnalów, obowiązanym będzie urzędowi pocztowu, od którego takowe pobiera, wręczyć kwoty wypadające wedle taryfy cen gazetowych gotówką w ciągu piérwszego miesiąca peryodu abonamentowego.

Artykuł 52.

Powrót ceny.

Jeżeli gazeta przed upływem czasu, na który prenumerowano, wychodzić przestała lub zakazaną została, wówczas zwróconą będzie abonentowi za czas w którym dostawa nie nastąpiła, cena naprzód zapłacona wraz z odpowiednią ratą należytości spedycyjnéj, o ile takowa ściągniętą być może od nakładcy.

Tytuł VI.

Przesłanie extra-pocztą kuryerem i sztafetą.

Artykuł 53.

Karty konwojowe, zakaz przejeżdżania lub objeżdżania.

Dowiezieniem extra-poczty i kuryerów zajmować się będą obustronne stacye pocztowe graniczne. Ostatnie przekazane sobie mają w książeczkach jazdy wierzchowéj lub w kartkach konwojowych, każdéj extrapoczcie wręczyć się mających, nadmienić czas nadejścia i książeczkę jazdy wiérzchowéj lub kartkę konwojową pocztylionowi następnie zwrócić. Żadna poczta nie będzie miała wolności przejeżdżać przez stacyę pocztową graniczną przeciwległą lub objeżdżać ją umyślnie na drogach pobocznych. Nie wolno też wysełać koni pocztowych, dla sprowadzenia podróżnych z terytoryum tamecznego. Jeżeli podróżny życzy sobie powrócić nazad temi końmi stacyi granicznéj, któremi przybył, dozwoloném to być może w ciągu piérwszych sześciu godzin po przybyciu. Przed odjazdą powrotną musi atoliż pocztylion zgłosić się do zakładu pocztowego miejscowego i żądać wymienienia godziny odjazdy w książeczce jazdowéj (kartce konwojowéj).

Regulaminy dotyczące, jakie istnieją dla służby wewnętrznéj udzielone będą obustronnym administracyom pocztowym, które nadto zawiadomione zostaną zawsze o następnych rozporządzeniach i postanowieniach, przejazdkowego dotyczących.

Artykuł 54.

Kartki (paszporty) godzinne. Zapłata należytości. Wynagrodzenie straty.

Dowóz sztafet odbywać się będzie przez obustronne stacye pocztowe graniczne.

Beide Verwaltungen werden sich die hinsichtlich der Estafeten bestehenden oder noch zu erlassenden Verordnungen, sowie die gegenseitigen Tarifsätze für deren Beförderung mittheilen und darnach die Estafeten-Kosten berichtigen lassen. Jede Verwaltung vertritt die Bezahlung der von ihren Postanstalten abgesendeten Estafetten, doch muß die Schuld der betreffenden Postanstalt binnen sechs Monaten der vorgesetzten Behörde derselben angezeigt werden. Die Rechnungen über die Estafeten-Beförderungskosten werden durch die Hauptabrechnung (Art. 43) saldirt. Jeder Estafette wird ein Paß nebst Stundenzettel mitgegeben. Um von der richtigen und rechtzeitigen Ablieferung der Depesche an die jenseitige Grenz-Poststazion Uiberzeugung zu erlangen, muß dem zurückkehrenden Postillon von derselben ein Rückschein ausgefertigt werden, in welchem die Stunde der Ankunft anzugeben und die richtige Abgabe der Depesche zu bescheinigen ist.

Die Estafeten-Pässe laufen nur bis zur jenseitigen Grenz-Poststazion und werden dort, wenn die Estafete weitergeht, durch neue ersetzt, welche nach erfolgter Rückkunft mit einer Rekapitulazion der Kosten versehen, an die Postanstalt, von welcher die Estafete ausgegangen ist, als Nachtrag zu dem Hauptpasse gesendet werden. Der Hauptpaß ist gleich nach dem Eingange zurückzusenden.

Das Zusammenpacken und gemeinschaftliche Befördern von Estafetten-Depeschen verschiedener Absender ist nicht gestattet.

Werths-Deklarazionen sollen bei Estafetten-Sendungen nicht zugelassen werden.

Für den Verlust einer Estafeten Sendung wird dieselbe Vergütung geleistet, welche für den Verlust eines rekommandirten Briefes festgesetzt ist

Päckereien, welche in Privat-Angelegenheiten mittelst Estafete befördert werden, unterliegen der zollämtlichen Behandlung.

Artikel 55.
Post-Insignien.

Der Beförderungsdienst von Seite des Postillons ist stets in der vorgeschriebenen Montur und mit den Post-Insignien zu leisten.

Titel VII.

Schlußbestimmungen.

Artikel 56.
Aufhebung der früheren Verträge.

Die bisherigen Haupt- und Addizional-Postverträge, sowohl bezüglich der Postverbindungen zwischen Oesterreich und Rußland, als auch zwischen Oesterreich und Polen treten außer Kraft.

Obie administracye udzielą sobie wzajem rozporządzenia co do sztafet istniejące, lub jeszcze wydane być mające, równie jak ustanowy taryfowe wzajemne, co do przesełki sztafet moc mające, wedle których koszta sztafet spłacone zostaną. Każda administracya zastępuje zapłatę sztafet, odsełanych przez swe zakłady pocztowe, atoliż dług dotyczącego zakładu pocztowego oznajmionym być musi w ciągu sześciu miesięcy władzy nad nim przełożonéj. Rachunki co do kosztów przesłania sztafet saldowane zostaną przez główny obrachunek (Artykuł 43). Każdéj sztafecie wręczonym będzie paszport wraz z kartą godzinną. By osiągnąć przekonanie o rzetelném i wczesném odstawieniu depeszy do przeciwległéj stacyi pocztowéj granicznéj, wydany być musi powracającemu pocztylionowi przez stacyę rzeczoną certyfikat powrotny, w którym wyrażoną jest godzina przybycia i potwierdzoném należyte oddanie depeszy.

Paszporta sztafetowe idą tylko do przeciwległéj stacyi pocztowéj granicznéj, gdzie zastąpione być winny przez nowe, jeżeli sztafeta daléj idzie, które po nastąpionym powrocie opatrzone rekapitulacyą kosztów, przesłane będą do tego zakładu pocztowego, od którego sztafeta wyszła, jako dodatek do paszportu głównego. Paszport główny zaraz po wnijściu nazad odesłanym być ma.

Nie wolno razem pakować i spólnie odsełać depesz sztafetowych, pochodzących od różnych odsełających.

Deklaracye wartości nie mają być dozwolone w przesełkach sztafetowych.

Za utratę przesełki sztafetowéj nastąpi takie samo wynagrodzenie, jakie ustanowioném jest na utratę listu rekomendowanego.

Pakiety, przesełane sztafetą w sprawach prywatnych, podlegają postępowaniu celnemu.

Artykuł 55.

Odznaczenia (insygnia) pocztowe.

Przeprawa ze strony pocztyliona odbywać się winna zawsze w mundurze przepisanym i z oznakami pocztowemi.

Tytuł VII.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 56.

Zniesienie dawniejszych traktatów.

Dotyczące traktaty pocztowe tak główne jak addycyonalne, nie tylko co się tyczy połączeń pocztowych między Austryą i Rossyą, lecz także między Austryą i Polską, tracą moc swą dotychczasową.

Artikel 57.

Vertragsdauer.

Der gegenwärtige Vertrag soll mit dem 1. Juli 1854 in Wirksamkeit treten.

Die Dauer desselben wird vorerst bis zum Schlusse des Jahres 1860 neuen Styls, bis zu welcher Zeit der Vertrag über den deutschen Postverein abgeschlossen worden ist, festgesetzt. Wird während dieser Zeit und spätestens Ein Jahr vor Ablauf der Frist derselbe nicht gekündiget, so soll er auf Ein Jahr und sofort von Jahr zu Jahr als verlängert angesehen werden.

Artikel 58.

Ratifikazion.

Gegenwärtiger Vertrag wird ratifizirt und sollen die Ratifikazions-Urkunden innerhalb sechs Wochen in Wien ausgewechselt werden.

Urkundlich dessen haben die beiden Bevollmächtigten denselben unterschrieben und mit ihren Siegeln versehen.

So geschehen zu St. Petersburg am $\frac{5 \text{ Mai}}{23. \text{ April}}$ 1854.

(L. S.) **Valentin Graf Esterhazy** m. p.

(L. S.) **Theodor Prianischnikoff** m. p.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere hisce declaramus, verbo Nostro Caesareo promittentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter exsequutioni mandaturos, nec, ab ullo Nostrum agi in contrarium unquam permissuros esse.

In quorum fidem praesentes ratihabitionis tabulas Manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo Regio adpresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna, die 24. Junii 1854 Regnorum Nostrorum sexto.

Franciscus Josephus m. p.

Comes a Buol-Schauenstein m. p.

Ad mandatum S. Cacs. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Ig. Eques Liehmann a Palmrode m. p.

Consiliarius Aulicus et ministerialis.

Artykuł 57.

Trwanie traktatu.

Niniejszy traktat bierze początek z dniem 1 Lipca 1854 r.

Trwanie onegoż zostaje uprzednio ustanowioném aż do końca roku 1860 stylu nowego czyli rzymskiego, do którego to czasu zawartym został traktat co do niemieckiego związku pocztowego. Jeżeli w ciągu czasu tego, a najdaléj w rok przed upływem terminu takowy nie będzie wypowiedzianym, wówczas uważanym będzie jako przedłużony na jeden rok i tak daléj od roku do roku.

Artykuł 58.

Ratyfikacya.

Niniejszy traktat ratyfikowanym będzie, a dokumenta ratyfikacyjne wymienione zostaną w ciągu sześciu tygodni we Wiédniu.

W dowód czego obaj Pełnomocnicy takowy podpisali i pieczęciami swojemi zaopatrzyli.

Dan w Petersburgu dnia $\frac{\text{5 Maja}}{\text{23 Kwietnia}}$ 1854.

(L. S.) **Walentyn Hrabia Esterhazy** m. p.

(L. S.) **Teodor Prianischnikoff** m. p.

My przejrzawszy i rozważywszy wszystkie artykuły i każdy z osobna konwencyi niniejszéj, oświadczamy niniejszém, iż je wszystkie przyjmujemy i stwierdzamy, słowem Naszém Cesarskiém ręcząc, iż co tylko w sobie zawiérają, wiernie wszystkiego dopełnić rozkażemy, i że nigdy nie przypuścimy, ażeby ktokolwiek z Naszych podwładnych jakbądź przeciw nim występował lub działał.

W dowód i moc tegoż niniejszy dokument ratyfikacyjny własnoręcznie podpisaliśmy i pieczęcią Naszą Cesarsko-Królewską zaopatrzyć i obwarować rozkazaliśmy.

Dan w Naszém Cesarskiém mieście Wiédniu, dnia 24 Czerwca 1854 r. Naszego panowania w roku szóstym.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia Buol-Schauenstein m. p.

Z rozkazu własnego Jego Ces. Król. Apost. Mości:

Ig. Kawaler Liehmann a Palmrode m. p.

Radca Nadworny i Ministeryalny.

5.

Verordnung des Finanzministeriums vom 29. November 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CI. Stück, Nr. 308, ausgegeben am 16. Dezember 1854),
giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,
betreffend Aenderungen in den Tarif-Bestimmungen bezüglich der Verzollung nach dem wirklichen Nettogewichte.

In Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließung vom 23. November 1854 werden in Absicht auf die Anwendung der §§. 10, 13, 14 der Vorerinnerung zum allgemeinen Zolltarife vom 5. Dezember 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXXXVII. Stück, Nr. 262) folgende Anordnungen erlassen:

1. Die mit dem §. 13, Absatz 7 und 8, a), b) der Vorerinnerung zum allgemeinen Zolltarife festgesetzten Bedingungen, unter denen dem Zollpflichtigen gestattet ist, das Nettogewicht statt durch Abzug der tarifmäßigen Tara, durch wirkliche Abwiegung ermitteln zu lassen, werden außer Wirksamkeit gesetzt.

2. Den Ausstellern der Waaren-Erklärungen, welche im Eingange über die Zoll-Linie bei dem Grenz-Zollamte überreicht werden, ist daher außer den Fällen, in denen nach dem Absatze 6 des §. 13 der gedachten Vorerinnerung die Erhebung des Reingewichtes von Amtswegen einzutreten hat, gestattet, für Waaren, von denen der Zoll nach dem Nettogewichte zu bemessen ist, nach eigener Wahl entweder das Nettogewicht ausdrücklich zu erklären, oder durch die Angabe des Sperkogewichtes allein die Bestimmung des Nettogewichtes mittelst Abzuges der tarifmäßigen Tara vom Sperkogewichte eintreten zu lassen.

Die Gestattung dieser Wahl hat sich jedoch nicht auf Flüssigkeiten und andere Gegenstände zu erstrecken, deren Nettogewicht deßwegen nicht ohne Unbequemlichkeit ermittelt werden kann, weil deren Umschließung für den Transport und für die Aufbewahrung eine und dieselbe ist.

Das Nettogewicht solcher Gegenstände wird, wenn nicht die Erhebung des Reingewichtes von Amtswegen einzutreten hat, stets durch den Abzug der tarifmäßigen Tara vom Sperkogewichte bestimmt.

3. Wurde in Fällen, in denen das Verfahren für die Eingangsverzollung von einem anderen Zollamte, als jenem, über das die Einfuhr in das Zollgebiet geschah, vorzunehmen ist, und in denen nicht ohnehin die mit dem Schlußabsatze des §. 14 der Vorerinnerung zum allgemeinen Zolltarife bestimmte Gestattung Anwendung findet, das Nettogewicht in der ursprünglichen im Eingange über die Zoll-Linie eingebrachten Waaren-Erklärung nicht ausdrücklich angegeben, und sich bloß auf die Angabe des Sperkogewichtes beschränkt, so kann das erwähnte, zum Verfahren für die Eingangsverzollung berufene Zollamt dem Empfänger der Waare die nachträgliche Erklärung des wirklichen Nettogewichtes dann gestatten, wenn die Waare mit unverletztem ämtlichen Verschlusse und im unbedenklichen äußeren Zu-

5.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 29 Listopada 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CI, N. 308 wydana dnia 16 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

w powszechném terytoryum celném objętych, dotyczące zmian w postanowieniach taryfowych co do oclenia wedle rzeczywistéj wagi czystéj.

Stósownie do Najwyższego Postanowienia z d. 23 Listopada 1854 r. wydają się co się tyczy zastósowania §§. 10, 13, 14 uwag wstępnych do powszechnéj taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 r. (Dziennik Praw Państwa część LXXXVII N. 262), następujące rozporządzenia:

1. Tracą moc swoją warunki, ustanowione §fem 13 ustęp 7. i 8. *a)*, *b)* uwag wstępnych do powszechnéj taryfy celnéj, pod któremi opłacającemu cło dozwoloném jest, oznaczyć kazać wagę czystą zamiast przez potrącenie tary taryfowéj, przez rzeczywiste przeważenie.

2. Wystawiciele deklaracyj towarów, czynionych w urzędzie celnym granicznym przy wchodzie przez linię celną, oprócz przypadków, w których wedle ustępu 6. §. 13 rzeczonych uwag wstępnych wyśledzenie wagi czystéj z urzędu nastąpić winno, pozostawione sobie mają co się tyczy towarów, od których cło wedle wagi czystéj wymierzoném być ma, do wyboru swego albo wyraźnie zadeklarować wagę netto, albo przez podanie saméj tylko wagi Sporco oznaczyć dać wagę czystą przez potrącenie tary taryfowéj od wagi Sporco.

Dozwolenie wyboru tegoż nie ma się atoliż rozciągać na płyny i inne przedmioty, których waga czysta nie może być snadnie oznaczoną, ponieważ ich zamknięcie tak dla transportu jak dla przechowu jest jednakowe.

Waga netto przedmiotów takowych więc, jeżeli nie ma nastąpić z urzędu dochodzenie wagi czystéj, oznaczoną będzie przez potrącenie taryfowéj tary od wagi Sporco.

3. Jeżeli w przypadkach, w których oclenie wchodowe przedsięwziętém być ma przez inny Urząd celny, jak ten przez który wprowadzenie nastąpiło do terytoryum celnego, i w których nie ma bez tego zastósowania pozwolenie, zawarte w ustępie końcowym §. 14. uwag wstępnych do powszechnéj taryfy celnéj, waga czysta nie została wyraźnie podaną, w pierwotnéj deklaracyi towarów, wniesionéj przy wchodzie przez linię celną, i tylko się ograniczono na wyszczególnienie wagi Sporco, wówczas urząd celny wyż rzeczony, do postępowania oclenia wchodowego powołany wtedy tylko odbiorcy towaru dozwolić może, ażeby później oświadczył rzeczywistą wagę czystą, jeżeli towar nadesłanym został do urzędu celnego wspomnionego w nienaruszoném zamknięciu urzędowém i w niewątpliwym ze-

stande der Ladung bei dem gedachten Zollamte eingelangt ist, und überhaupt keine solchen Umstände obwalten, welche auf eine in dem Inhalte der Waarenpäcke und Behältnisse nach dem Eintritte über die Zoll-Linie vorgenommene Aenderung schließen lassen.

4. Die Bestimmungen des §. 13, a linea 9 und 10 der Vorerinnerung, über die Art der Berücksichtigung der inneren Behältnisse bei Ermittlung des wirklichen Nettogewichtes, bleiben aufrecht; nur wird bemerkt, daß unter inneren Behältnissen alle Umschließungen im Sinne des §. 10 der Vorerinnerung verstanden werden, und daß jene Stoffe, welche, wie z. B. Heu, Stroh, Sägespäne, Papierschnitzel u. dgl., bei Versendungen von Thon-, Glas- oder ähnlichen Waaren augenscheinlich nur zur Sicherung der Waare während des Transportes und nicht zur ferneren Aufbewahrung der Waare dienen, nach der ausdrücklichen Anordnung des §. 10 der Vorerinnerung weder zum Nettogewichte bei Ermittlung desselben durch wirkliche Verwiegung der Waare hinzuzuschlagen, noch besonders zu erklären sind.

Die vorstehenden Bestimmungen haben mit jenem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem solche jedem Amte zukommen.

Baumgartner m. p.

6.

Erlaß des Finanzministeriums vom 2. Dezember 1854,

womit die Stellung und Benennung des Distriktual-Berggerichtes zu Schemnitz in Ungarn in eine Berghauptmannschaft und jene der demselben unterstandenen Berggerichts-Substituzionen in Bergkommissariate umgeändert wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, CI. Stück, Nr. 309, ausgegeben am 16. Dezember 1854.

7.

Verordnung des Finanzministeriums und der obersten Polizeibehörde vom 7. Dezember 1854,

betreffend die Einziehung des, dem Hauptzollamte in Eger eingeräumten Befugnisses zur zollämtlichen Behandlung ausländischer Druckschriften.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, CI. Stück, Nr. 310, ausgegeben am 16. Dezember 1854.

8.

Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 11 Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CI. Stück, Nr. 311, ausgegeben am 16. Dezember 1854),

wirksam für den Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militergränze,

wodurch, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Justiz, diejenigen Polizeibehörden bestimmt werden, von welchen die ihnen mit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, zugewiesene Strafgerichtsbarkeit in den Hauptstädten der verschiedenen Kronländer ausgeübt werden wird.

Mit Beziehung auf die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, wird im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern

wnętrznym stanie ładunku, a w ogólności, jeżeli niezachodzą żadne takie okoliczności, któreby naprowadzały na to, iż przedsięwzięta została zmiana w treści pakunku towarów i schowku po wnijściu ich przez linię celną.

4. Postanowienia §. 13, a linea 9 i 10 uwag wstępnych co do sposobu uwzględnienia schowków wewnętrznych przy oznaczeniu rzeczywistéj wagi czystéj zostają w swéj mocy; zwraca się tylko na to uwagę, iż pod wewnętrznemi schowkami rozumieć należy wszelkie zamknięcia w myśl §. 10. uwag wstępnych, i że przedmioty, jakto np. siano, słoma, trociny czyli wióry, obrzynki papiéru i t. p. służące oczywiście w przesyłkach towarów glinianych, szklanych lub tym podobnych li tylko do zabezpieczenia towaru podczas transportu a nie do dalszego zachowu towaru, wedle wyraźnego rozporządzenia §. 10. uwag wstępnych nie mają być ani dodawane do wagi czystéj przy oznaczeniu téjże przez rzeczywiste przeważenie towaru, ani też osobno deklarowane.

Powyższe postanowienia wejść mają z tym dniem w wykonanie, w którym takowe nadejdą do każdego urzędu.

Baumgartner m. p.

6.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 2 Grudnia 1854,

którém zamienione zostaje stanowisko i nazwa dystryktualnego sądu górniczego w Szemnicach we Węgrzech na starostwo górnicze, równie jak substytucyj górniczo-sądowych onemuż podrzędnych na komisaryaty górnicze.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część CI, N. 309, wydaną dnia 16 Grudnia 1854.

7.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów i Najwyższéj Władzy Policyjnéj z d. 7 Grudnia 1854,

dotyczące uchylenia prawa, nadanego głównemu urzędowi celnemu w Eger, co się tyczy celno-urzędowego postępowania z drukami zagranicznemi.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część CI, N. 310, wydaną dnia 16 Grudnia 1854.

8.

Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj z d. 11 Grud. 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CI, N. 311, wydana dnia 16 Grudnia 1854),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze wojskowe,

mocą którego w porozumieniu z Ministeryami Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, oznaczone zostają te władze policyjne, przez które wykonywaném być ma w głównych miastach różnych krajów koronnych sądownictwo karne, jakie im przekazaném zostało w skutek Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 11 Maja 1854. N. 129 Dziennika Praw Państwa.

Odnośnie do Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 11 Maja 1854, N. 120 Dziennika Praw Państwa, obwieszczoném zostaje w porozumieniu z Ministeryami Spraw

und der Justiz bekannt gegeben, daß von dem Zeitpunkte an, mit welchem die reinen Justizbehörden und die mit der neuesten Justiz-Organisazion in Verbindung stehenden Gesetze vermöge der im Reichs-Gesetz-Blatte vorkommenden dießfälligen Kundmachungen des Justizministeriums in den einzelnen Kronländern in Wirksamkeit treten, oder schon getreten sind, daselbst auch die nachbenannten k. k. Polizeibehörden die Strafgerichtsbarkeit in erster Instanz, rücksichtlich der in der obigen Verordnung näher bezeichneten Übertretungen auszuüben haben, und zwar:

I. In Wien

a) innerhalb der Linien,

in genauer Übereinstimmung mit den Sprengeln der daselbst befindlichen 8 k. k. Bezirksgerichte:

1. das Stadt-Polizeikommissariat, für den ganzen inneren Polizei-Stadtbezirk;
2. das Polizeikommissariat Leopolstadt, für die Polizeibezirke Leopoldstadt, Jägerzeile und Floridsdorf;
3. das Polizeikommissariat Landstrasse, für die Polizeibezirke Landstrasse, Erdberg und Simmering;
4. das Polizeikommissariat alte Wieden, für die Polizeibezirke alte Wieden neue Wieden und Margarethen;
5. das Polizeikommissariat Mariahilf, für den Polizeibezirk Mariahilf;
6. das Polizeikommissariat Neubau, für den gleichnamigen Polizeibezirk;
7. das Polizeikommissariat Josephstadt, für den Polizeibezirk Josephstadt;
8. das Polizeikommissariat Roßau, für die Polizeibezirke Roßau und Döbling;

b) außerhalb der Stadt;

9. das Polizeikommissariat Sechshaus, für die Polizeibezirke Sechshaus, Gaudenzdorf und Hietzing;
10. das Polizeikommissariat Ottakring, für die Polizeibezirke Ottakring und Weinhaus.

II. In Prag

a) innerhalb der Stadt:

1. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. I, für die obere Altstadt;
2. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. II, für die untere Altstadt und Josephstadt;
3. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. III, für die obere Neustadt;
4. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. IV, für die untere Neustadt;
5. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. V, für die Kleinseite;
6. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. VI, für den Hradschin, dann für die außerhalb der Stadt liegenden Gemeinden Brewniow und Streschowitz;

Wewnętrznych i Sprawiedliwości, iż od chwili, w której w działalność wejdą lub już weszły w pojedynczych krajach koronnych czyste władze sądowe, równie jak Ustawy, z najnowszą organizacyą sądową w połączeniu zostające, z mocy dotyczących obwieszczeń Ministerstwa Sprawiedliwości, zamieszczonych w Dzienniku Praw Państwa, tamże także wykonywać powinny następnie wymienione władze policyjne C. K. Sądownictwo karne w pierwszéj instancyi, co się tyczy przestępstw w powyższém rozporządzeniu bliżéj oznaczonych, a to:

I. We Wiédniu

a) w obrębie linij,

w ścisłéj zgodności z okręgami istniejących tamże 8 C. K. sądów powiatowych:

1. Komisaryat policyjny miejski, dla całego wewnętrznego powiatu miejskiego policyjnego;
2. Komisaryat policyjny Leopoldstad, dla powiatów policyjnych Leopoldstad, Jägerzeil i Floridsdorf;
3. Komisaryat policyjny Landstrasse, dla powiatów policyjnych Landstrasse, Erdberg i Simmering;
4. Komisaryat policyjny stary Wiédeń, dla powiatów policyjnych stary Wiédeń, nowy Wiédeń i Margarethen;
5. Komisaryat policyjny Mariahilf, dla powiatu policyjnego Mariahilf;
6. Komisaryat policyjny Neubau, dla powiatu policyjnego tegoż samego nazwiska;
7. Komisaryat policyjny Josefstadt, dla powiatu policyjnego Josefstadt;
8. Komisaryat policyjny Rossau, dla powiatów policyjnych Rossau i Döbling.

b) zewnątrz miasta:

9. Komisaryat policyjny Sechshaus, dla powiatów policyjnych Sechshaus, Gaudenzdorf i Hietzing;
10. Komisaryat policyjny Ottakring, dla komisaryatów policyjnych Ottakring i Weinhaus.

II. W Pradze

a) wewnątrz miasta:

1. Komisaryat policyjny powiatowy N. I, dla górnego Altstadu;
2. Komisaryat policyjny powiatowy N. II, dla dolnego Altstadu i Josefstadu;
3. Komisaryat policyjny powiatowy N. III, dla górnego Neustadu;
4. Komisaryat policyjny powiatowy N. IV, dla dolnego Neustadu;
5. Komisaryat policyjny powiatowy N. V, dla Kleinseite;
6. Komisaryat policyjny powiatowy N. VI, dla Hradschina, tudzież dla gmin zewnątrz miasta leżących Brewniow i Streschowitz.

b) außerhalb der Stadt:

7. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. VII, für die Gemeinden Karolinenthal, Lieben und einen Theil der Gemeinde Weinberg, mit dem Amtssitze in Karolinenthal;

8. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. VIII, für die Gemeinden Wischehrad, Podol, Dworce, Nußle, Pankraz, Wrschowitz, Michle und Weinberg, mit dem Amtssitze in Wischehrad;

9. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. IX, für die Gemeinden Smichow und Koschirz, mit dem Amtssitze in Smichow;

10. das Bezirks-Polizeikommissariat Nr. X, für die Gemeinden Bubentsch, Podbaba, Scharka, Holleschowitz und Bubna, mit dem Amtssitze in Bubentsch; und zwar die außerhalb der Stadt Prag befindlichen Polizeikommissariate für alle den landesfürstlichen Polizeibehörden zur Untersuchung zugewiesenen Uibertretungen ohne Unterschied, die Polizeikommissariate innerhalb der Stadt aber für alle Uibertretungen, mit Ausnahme der in den §§. 323, 324 und 517 des Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungen, hinsichtlich welcher die Zentraldirekzion, beziehungsweise das dortige Sicherheitsdepartement, die Untersuchung und Urtheilsschöpfung vorzunehmen hat.

III.

In den Hauptstädten Linz, Salzburg, Gratz, Laibach, Klagenfurt, Mailand, Venedig, Triest, Innsbruck, Zara, Brünn, Troppau, Lemberg, Krakau, Czernowitz, Ofen, Pest, Temesvar, Herrmannstadt und Agram die dortigen Polizeidirekzionen, und zwar jede für den ganzen Umfang ihres Polizeirayons.

Kempen m. p., F.M.L.

9.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 12. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CI. Stück, Nr. 312, ausgegeben am 16. Dezember 1854),

giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Erweiterung der für halbgare Ziegen- und Schaffelle zugestandenen Zollbegünstigung auf bereits gegärbte, jedoch noch nicht gefärbte, oder weiters zugerichtete derlei Felle.

Die in der Anmerkung 4 zur Post 62, a) des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 enthaltene Zollbegünstigung bei dem Bezuge von halbgaren Ziegen- und Schaffellen, wird auf bereits gegärbte, jedoch noch nicht gefärbte, oder weiter zugerichtete derlei Felle ausgedehnt. Diese Anmerkung hat daher zu lauten:

b) zewnątrz miasta:

7. Komisaryat policyjny powiatowy N. VII, dla gmin Karolinenthal, Lieben i jednéj części gminy Weinberg, z siedliskiem urzędowém w Karolinenthal;

8. Komisaryat policyjny powiatowy N. VIII, dla gmin Wischehrad, Podol, Dworce, Nussle, Pankraz, Wischowitz, Michle i Weinberg, z siedliskiem urzędowém w Wischehrad;

9. Komisaryat policyjny powiatowy N. IX, dla gmin Smichow i Koschirż, z siedliskiem urzędowém w Smichow;

10. Komisaryat policyjny powiatowy N. X, dla gmin Bubentsch, Podbaba, Scharka, Holleschowitz i Bubna, z siedliskiem urzędowém w Bubentsch; a to komisaryaty policyjne, zewnątrz miasta Pragi znajdujące się, co do wszystkich przestępstw władzom policyjnym Cesarskim do śledzenia przekazanych, bez różnicy, komisaryaty policyjne wewnątrz miasta zaś co do wszystkich przestępstw, wyjąwszy przestępstwa w §§. 323, 324 i 517 Ustawy karnéj z d. 27 Maja 1852 wskazane, w przedmiocie których śledztwo i orzeczenie wyroku przedsiębrać ma Dyrekcya centralna, względnie tameczny Departament bezpieczeństwa.

III.

W głównych miastach: Lincu, Solnogrodzie, Gracu, Lublanie, Celowcu, Medyolanie, Wenecyi, Tryeście, Insbruku, Zadrze, Bernie, Opawie, Lwowie, Krakowie, Czerniowcach, Buda-Peszcie, Temeswarze, Hermansztadzie i Zagrzebiu — tameczne Dyrekcye policyjne, a to każda dla całego swego obrębu policyjnego.

Kempen m. p. F. M. P.

9.

Rozporządzenie Ministerstw Finansów i Handlu z dnia 12 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CI, N. 312, wydana dnia 16 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych,

dotyczące rozciągnienia ulżeń celnych, przyznanych dla skórek kozich i owczych półgarbowanych, na takowe skórki już garbowane, atoliż jeszcze nie farbowane, lub daléj przyrządzone.

Ulżenie celne, zawarte w uwadze 4 do pozycyi 62, *a)* taryfy celnéj z d. 5 Grudnia 1853 r., mające miejsce przy wprowadzeniu skórek kozich i owczych półgarbowanych, *rozciągnioném zostaje* niniejszém na *skórki takowe już garbowane, atoliż jeszcze nie farbowane, lub daléj przyrządzone.* Uwaga przeto rzeczona opiewać winna, jak następuje:

»Halbgare Ziegen- und Schaffelle, sowie bereits gegärbte, aber noch nicht gefärbte oder weiter zugerichtete derlei Felle zum Gebrauche der inländischen Saffian-, Maroquin- und ähnlichen Fabriken feinen Leders, werden unter den für jede einzelne Fabrik von den Finanz-Landesbehörden festzusetzenden Kontrolen gegen den Zoll von 45 kr. für den Zentner sporko eingelassen.«

Diese Bestimmung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem solche den Zollämtern und Finanzbehörden zukommt.

Baumgartner m. p.

„Skórki kozie i owcze półgarbowane, tudzież skórki takowe już garbowane, atoliż jeszcze nie farbowane lub daléj przyrządzone, służące do użycia w krajowych fabrykach safianu, marokinu i innych podobnych fabrykach skóry przedniéj, wprowadzone być mogą za opłatą cła 45 kr. od centnara Sporco, pod kontrolą, dla każdéj poszczególnéj fabryki przez władze krajowe finansowe ustanowioną być mającą.“

Postanowienie to z tym dniem wejść ma w wykonanie, w którym takowe dojdzie do urzędów celnych i władz finansowych.

Baumgartner m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 22. Jänner 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt III.

Wydany i rozesłany dnia 22 Stycznia 1855.

10.

Verordnung des Ministeriums des Innern v. 22. Dezem. 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CV. Stück, Nr. 317, ausgegeben am 31. Dezember 1854),
giltig für alle Kronländer,
betreffend die neue österreichische Arznei-Taxe.

Das Ministerium des Innern findet über die beiliegende neue österreichische Arznei-Taxe nachstehende Bestimmungen zu erlassen:

§. 1.

Alle Apotheker ohne Ausnahme, dann die zur Führung einer Haus-Apotheke befugten Ärzte und Wundärzte, haben sich vom 1. Februar 1855 angefangen an diese neue Arznei-Taxe zu halten.

§. 2.

Diejenigen Artikel, welche in dieser Taxe oder in der mit dem Erlasse vom 20. Oktober 1854 (Nr. 275 des Reichs-Gesetz-Blattes *) eingeführten neuen Pharmekopöe mit einem Kreuze bezeichnet sind, dürfen von den Apothekern nur gegen ordentliche Verschreibung eines hierzu berechtigten Arztes, Wundarztes oder Thierarztes hintangegeben werden. Die übrigen mit einem Kreuze nicht bezeichneten Artikel können auch im Handverkaufe verabfolgt werden.

§. 3.

Die einzelnen Ansätze der neuen Arznei-Taxe sind mit Rücksicht auf die Beschaffenheit, Echtheit, Reinheit und Bereitungsweise, welche in der neuen Pharmekopöe für die in ihr enthaltenen Arzneikörper vorgeschrieben sind, festgesetzt. Die Arzneien sind daher genau der Vorschrift der Pharmakopöe und der Vorschrift des ärztlichen Rezeptes entsprechend abzugeben.

Der zuwider Handelnde verfällt für jede derlei Übertretung in eine Geldstrafe von 50 bis 100 fl.

§. 4.

Der Taxpreis der Blutegel wird, wie bisher, für jedes Kronland von der Landesstelle von Zeit zu Zeit bestimmt werden.

Dieser Preis unterliegt für die Rechnungsleger, welche auf Kosten der öffentlichen Fonde Arzneien liefern, da die Blutegel nicht als ein arzneilicher Gegenstand betrachtet werden, bei der Vergütung keinem Prozenten-Abzuge.

Zum Vorräthighalten der Blutegel sind alle Apotheker verpflichtet, und alle Wundärzte berechtiget.

§. 5.

Die Artikel, welche die neue Pharmakopöe ex tempore zu bereiten vorschreibt, und in die neue Taxe nicht aufgenommen wurden, sind, wenn das ärztliche Rezept keine nähere Angabe der Bereitung enthält, mit Rücksicht auf die Formel der Pharmakopöe, je nach der verschriebenen Quantität des Ganzen und der hierzu erforderlichen Stoffe, nach den Tax-Ansätzen für diese und nach der Arbeitstaxe wie andere Rezeptformeln zu taxiren.

*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XV. Stück, Nr. 57, Seite 90; und zweite Abtheilung, V. Stück, Nr. 8, Seite 15.

10.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewn. z d. 22 Grud. 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CV, N. 317, wydana dnia 31 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące nowéj taxy medycynalnéj Austryackiéj.

Ministeryum Spraw Wewnętrznych uznaje za stósowne wydać następujące postanowienia, co do załączonéj nowéj taxy medycynalnéj Austryackiéj:

§. 1.

Wszyscy aptekarze bez wyjątku, tudzież lékarze i chirurdzy, upoważnieni do prowadzenia apteki domowéj, winni są począwszy od 1 Lutego 1855, stósować się do niniejszéj nowéj taxy medycynalnéj.

§. 2.

Przedmioty, w niniejszéj taxie albo w nowéj farmakopei, zaprowadzonéj rozrządzeniem z dnia 20 Października 1854 r. (N. 275 Dziennika Praw Państwa *) oznaczone krzyżykiem, nie będą przez aptekarzy wydawane, jak tylko za należytém zapisaniem (ordynacyą) uprawnionego ku temu lékarza, chirurga lub weterynarza. Resztę artykułów, krzyżykiem nieoznaczonych, wydawać można także i w przedaży z wolnéj ręki.

§. 3.

Pojedyncze ustanowy nowéj taxy medycynalnéj wymierzone zostały ze względem na stan własności, prawdziwości, czystości i sposób sporządzania, jak to przepisaném jest w nowéj farmakopei dla lékarstw w niéj wyszczególnionych. Lékarstwa więc wydawane być winny ściśle wedle przepisu farmakopei i stósownie do ordynacyi recepty lékarskiéj.

Przeciwnie działający podpadnie za każde takowe przestępstwo karze pieniężnéj od 50 aż do 100 ZłR.

§. 4.

Cena taxalna co się tyczy pijawek, oznaczoną będzie jak dotąd od czasu do czasu dla każdego kraju koronnego przez Rząd krajowy.

Cena ta co się tyczy zdających rachunki, którzy na koszt funduszów publicznych lékarstw dostarczają, nie podlega pod względem wynagrodzenia żadnym potrąceniom procentów, albowiem pijawki nie są uważane za przedmiot, artykuł lékarski stanowiący.

Do trzymania w zapasie pijawek obowiązani są wszyscy aptekarze, a uprawnieni wszyscy chirurdzy.

§. 5.

Artykuły, które nowa farmakopea *ex tempore* sporządzać przepisuje, i do nowéj taxy nie zostały przyjęte, jeżeli recepta lékarska nie zawiéra bliższego sposobu sporządzenia, ze względem na formułkę farmakopei, w miarę zapisanéj ilości i przedmiotów do tego wymaganych, taxowane być winny wedle cen taxalnych dla tychże i wedle tax pracy jak inne formułki receptowe.

*) Dziennik Rządu Krajowego, Rok 1854, oddział pierwszy, Część XV, N. 57. stron. 90; i Oddział drugi, Część V, N. 8, stron. 15.

§. 6.

Nach Rezepten mit dem Ausdrucke secundum meam praescriptionem oder mit einer ähnlichen Bemerkung dürfen unter keiner Bedingung Arzneien abgegeben werden.

Jede derartige Abgabe, sowie die Expedizion der von unbefugten Personen ausgestellten Rezepte unterliegt einer Strafe von 5 fl.

§. 7.

Auf jedem Rezepte, nach welchem in einer öffentlichen oder in einer Haus-Apotheke Arzneien bereitet und abgegeben werden, sind die für die Materialien, für die Arbeit und die Gefäße nach der Tare entfallenden Einzelnbeträge in Ziffern deutlich aufzuschreiben.

Hierbei sich ergebende Bruchtheile eines Kreuzers dürfen, je nach ihrem Betrage, auf ¼, ½, ¾ oder einen ganzen Kreuzer erhöht angesetzt werden.

Die Summe der sonach berechneten Einzelnbeträge ist als der Preis der Arznei nicht nur auf dem Rezepte, sondern auch auf der der Arznei jedesmal beizugebenden Signatur ersichtlich zu machen.

Ein bei dieser Summirung sich ergebender Bruchtheil eines Kreuzers darf als Ein ganzer Kreuzer gerechnet werden.

Bei den Apothekern hat derjenige, welcher die Arznei bereitete, nebst dem Preise auch noch seinen Namen auf das Rezept zu schreiben.

§. 8.

In Berücksichtigung der Genauigkeit und Vorsicht, welche bei dem Abwägen und Beimengen sehr kleiner Gaben von stark wirkenden Arzneien nothwendig sind, wird dem Apotheker und jedem an die Arznei-Tare Gebundenen bei der Berechnung der Einzelnbeträge (§. 7) gestattet, bei den in der Tare oder Pharmakopöe mit einem Kreuze bezeichneten, sowie bei den in der Tare granweise aufgeführten Arzneien, wenn sie gran- oder tropfenweise verschrieben sind, den für die Gesammtzahl der verschriebenen Tropfen oder Grane nach der Tare entfallenden Betrag, falls dieser auf einen Bruchtheil eines Kreuzers ausfiele, auf Einen ganzen Kreuzer erhöht anzurechnen.

§. 9.

Bei der Bereitung und Abgabe von Arzneien ist sich an das in der Pharmakopöe (pag. 231) vorgeschriebene österreichische Medizinal-Gewicht strenge zu halten. Das Zuwiderhandeln wird im ersten und im zweiten Falle wie eine Tarüberschreitung (§. 12 dieser Verordnung), im dritten Falle nach §. 478 des Strafgesetzes bestraft.

§. 10.

Es ist erlaubt, die Arzneien unter der Tare hintanzugeben; in einem solchen Falle aber muß auf dem Rezepte und auf der Signatur sowohl der tarmäßige als auch der freiwillig herabgesetzte Betrag mit Ziffern angemerkt werden.

Es ist jedoch bei sonstiger Strafe von 10 bis 50 fl. nicht gestattet, die in der Tare enthaltenen Arzneien um einen billigeren als den Tar-Preis dem Publikum in öffentlichen Ankündigungen anzubieten.

Selbstverständlich müssen auch die unter der Tare hintangegebenen Arzneien von derselben Beschaffenheit, Echtheit und Reinheit sein, wie durch die Pharmakopöe vorgeschrieben ist, und darf auch dem Gewichte nach nicht etwa weniger gegeben werden.

§. 6.

Nie wolno wydawać lékarstw pod żadnym warunkiem wedle recept z wyrażeniem *secundum mean praescriptionem* lub z inną podobną uwagą.

Każde takowe wydanie, równie jak expedycya recept wystawionych przez osoby nieupoważnione, podlegać będzie karze ZłR. 5.

§. 7.

Na każdéj recepcie, wedle któréj w aptece publicznéj lud domowéj lékarwa sporządzone i wydane zostały, kwoty pojedyncze, wypadające wedle taxy za materyały, za robotę i naczynia, muszą wyraźnie być wypisane cyframi.

Ułamki krajcara przy tém wypadające, mogą być podwyższone w miarę ich kwoty, na ¼, ½, ¾ lub na cały krajcar.

Summa obrachowanych wedle tego kwot pojedynczych wypisana być musi jako cena lékarstwa nie tylko na recepcie, lecz także i na sygnaturze (kartka z wypisem sposobu zażywania lékarstwa), każdego razu do lékarstwa przywiesić się mającéj.

Wypadający przy takowéj summie ułamek krajcara, policzonym być może jako cały krajcar.

U aptekarzy wypisać winien lékarstwo sporządzający, oprócz ceny także i nazwisko swoje na recepcie.

§. 8.

Ze względu na dokładność i ostrożność, jaka potrzebną jest przy odważeniu i przymięszaniu nader małéj dozy lékarstw mocno działających, dozwoloném jest aptekarzowi i każdemu obowiązanemu trzymać się taxy medycynalnéj, przy obliczeniu kwot pojedynczych (§. 7) co do lékarstw, w taxie lub w farmakopei krzyżykiem oznaczonych, niemniéj co do lékarstw, w taxie wedle granów wyszczególnionych, jeżeli zapisywane będą granami lub kroplami, policzyć kwotę, wypadającą wedle taxy od całéj ilości różnych kropli lub granów, gdyby ta wychodziła na ułamek krajcara, z podwyższeniem ułamku na jeden cały krajcar.

§. 9.

Przy sporządzaniu i wydawaniu lékarstw ściśle się trzymać należy wagi medycynalnéj austryackiéj, w farmakopei przepisanéj (pag. 231). Przestąpienie tegoż w piérwszym i drugim razie ukaraném będzie jako przestępstwo taxy (§. 12 niniejszego rozporządzenia), w trzecim razie zaś wedle §. 478 Ustawy karnéj.

§. 10.

Wolno jest wydawać lékarstwa niżéj taxy: w takim atoliż razie liczbami wyrażona być musi na recepcie i na sygnaturze nie tylko cena dobrowolnie zniżona, lecz także wedle taxy wypadająca.

Atoliż przeciwnie pod karą od ZłR. 10 aż do 50 zakazaném jest, ogłaszać w publicznych obwieszczeniach gotowość swą do wydawania publiczności lékarstw o cenie tańszéj od ceny taxalnéj.

Samo przez się rozumié się, iż lékarstwa niżéj taxy wydawane, téj saméj muszą być jakości, prawdziwości i czystości, jak to w farmakopei przepisaném jest, a co do wagi i ta należycie musi być zachowaną.

§. 11.

Der Apotheker darf überhaupt nicht durch heimliche und unerlaubte Einverständnisse oder durch Geschenke Kunden an sich zu ziehen trachten; widrigens er einer Geldstrafe von 50 bis 100 fl. verfällt.

§. 12.

Jede Uiberschreitung der Arznei-Tare wird das erste Mal mit 100 fl., das zweite Mal mit 200 fl. und das dritte Mal nach dem Strafgesetze als Uibertretung gestraft.

§. 13.

Hätte ein Apotheker-Gehilfe ohne Wissen seines Herrn die Tare überschritten, so verfällt er, in soferne er sich nicht einer durch das Strafgesetz verpönten Handlung schuldig macht, in eine Geldstrafe von 5 bis 20 fl. oder in eine Arreststrafe von 12 Stunden bis zu 3 Tagen.

§. 14.

Sämmtliche sowohl öffentlich angestellte als auch Privat-Ärzte sind insbesondere verpflichtet, darüber zu wachen, daß keine Tarüberschreitungen Platz greifen, und haben vorkommende derlei Fälle der politischen Behörde anzuzeigen.

Uiberdieß steht es Jedermann zu, wenn er sich in dieser Beziehung mit Grund beschwert findet, an geeigneter Stelle Klage zu führen.

§. 15.

Ärzte und Wundärzte haben für ihre Haus-Apotheken und Noth-Apparate, wenn sie zu deren Halten berechtiget sind, die erforderlichen chemischen Präparate und zusammengesetzten Arzneimittel nur von den Apothekern zu beziehen, und sich über diesen Bezug durch eigene Fassungsbüchel auszuweisen, in welchen der Name und das Gewicht der Arzneien und die Zeit des Bezuges bestimmt ausgedrückt und durch die Fertigung des Apothekers bestätiget ist. Dagegen sind die Apotheker verpflichtet, diesen Aerzten und Wundärzten zu dem gedachten Behufe die bezogenen Arzneien um 20 Prozente billiger als nach der gesetzlichen Tare abzulassen.

Rücksichtlich der Thierärzte hat es hierüber vorläufig bei den bestehenden hierauf bezüglichen Verordnungen zu verbleiben. Die Thierheilmittel dürfen jedoch in keinem Falle höher, als die Tare für sie festsetzt, angerechnet werden. Auf ihre Dispensazion findet die Tare für Rezeptur-Arbeiten keine Anwendung.

§. 16.

Die außer diesen Bestimmungen sonst noch bestehenden Vorschriften, betreffend den Bezug, die Führung und den Verkauf von Arzneiwaaren und Arzneien, bleiben in Kraft.

§. 17.

Der unberechtigte Verkauf innerer oder äußerlicher Heilmittel, der Verkauf verbotener Arzneimittel, oder von Arznei-Materialwaaren unbekannter Gattung, falsche oder schlechte Bereitung und Aufbewahrung der Arzneien, Verwechslung derselben, sowie die Unvorsichtigkeit bei dem Giftverkaufe, vorschriftwidrige Verabfolgung von Gift, oder Nachlässigkeit in der Aufbewahrung und Absonderung der Giftwaaren werden nach dem Strafgesetze bestraft.

Freiherr von Bach m. p.

§. 11.

Nie wolno w ogólności aptekarzowi, przez potajemne lub niepozwolone porozumienia lub przez podarunki szukać pozyskania stron kupujących, a to pod karą pieniężną od ZłR. 50 aż do 100.

§. 12.

Wszelkie przekroczenie taxy medycynalnéj ukaraném będzie piérwszą razą karą pieniężną ZłReń. 100, drugą razą ZłReń. 200, a trzecią razą jako przestępstwo wedle ustawy karnéj.

§. 13.

Jeżeliby subjekt apteki (pomocnik aptekarski) bez wiedzy pana swego przekroczył taxę, podpadnie, o ile się nie dopuścił czynu, zagrożonego ustawą karną, albo karze pieniężnéj od 5 do 20 ZłReń., albo karze aresztu od godzin 12 do dni 3.

§. 14.

Wszyscy lékarze nie tylko publicznie ustanowieni lecz téż i prywatni szczególnie są obowiązani czuwać nad tém, ażeby nie znajdowały miejsca przekroczenia tax, i winni są zachodzące przypadki takowe oznajmić władzy politycznéj.

Nadto wolno każdemu, jeżeli w tym względzie rzeczywiście się obciążonym widzi, zanieść skargę swą do władzy dotyczącéj.

§. 15.

Lékarze i chirurdzy pobiérać winni potrzebne preparaty i złożone lékarstwa dla swych aptek domowych i aparatów od potrzeby jeżeli do ich utrzymywania mają prawo wyłącznie tylko od aptekarzy, i wykazać będą winni pobieranie takowe przez własne książeczki fasunkowe, w których nazwisko i waga lékarstw, tudzież czas poboru dokładnie jest wyrażonym i podpisem aptekarza stwierdzonym. Przeciwnie zaś obowiązani są aptekarze, lékarzom takowym i chirurgom lékarstwa w celu wyż rzeczonym pobierane spuszczać w cenie o 20 procentów taniéj od taxy prawnie przepisanéj.

Co się tyczy weterynarzy, pozostać mają w tym względzie tymczasem jeszcze rozporządzenia istniejące dotyczące. Lékarstwa weterynarskie atoliż żadną miarą nie mogą być wyżéj policzone, nad taxę dla nich ustanowioną. Do ich dyspensacyi nie znajduje zastósowania taxa robót receptowych.

§. 16.

Przepisy oprócz niniejszych postanowień jeszcze istniejące, dotyczące poboru, prowadzenia i sprzedawania towarów lékarskich i lékarstw, pozostają zupełnie w swéj mocy.

§. 17.

Nieupoważniona sprzedaż lékarstw wewnętrznych lub zewnętrznych, sprzedaż lékarstw zakazanych, lub materyałów lékarskich gatunku nieznajomego, nierzetelne lub złe sporządzanie i przechowywanie lékarstw, zamienienie tychże, tudzież nieostrożność w przedawaniu trucizny, lub niedbalstwo w zachowaniu i odłączeniu towarów trucizny, karane będą wedle ustawy karnéj.

Baron Bach m. p.

Arznei-Taxe

zur

österreichischen Pharmakopöe vom Jahre 1855.

---

		fl.	kr.	pf.
A.				
Acetum aromaticum	1 Unce		2	2
† Colchici	„		1	2
crudum	„		1	
† Scillae	„		1	2
Acidum aceticum concentratissimum	1 Drachme		10	
concentratum crudum	1 Unce		3	
purum.	„		4	2
benzoicum	1 Drachme		55	1
boracicum	1 Unce		21	2
† chloro-nitrosum	„		6	
citricum	„		20	
pulver	„		34	
† gallicum	1 Drachme		19	1
† hydrochloricum concent. crud.	1 Unce		3	2
† purum	„		7	
dilutum purum	„		4	
† hydrocyanicum	1 Drachme		2	
† nitricum concentrat. purum	1 Unce		4	
† crudum	„		2	
† dilutum purum	„		2	2
† phosphoricum glaciale	1 Drachme		8	
† purum	1 Unce		21	
pyrolignosum	„		1	
succinicum	1 Drachme		15	
† sulfuricum anglicanum	1 Unce		3	2
† sulfuricum concentrat. rectific.	„		10	
rectificat. dilutum	„		2	2
† tanicum	1 Drachme		8	
tartaricum	1 Unce		14	2
subt. pulv.	„		16	2
† Aether aceticus	„		37	
† crudus	„		8	
† depuratus	„		12	2
† Agaricus albus	„		4	2
† subt. pulv.	„		8	
Chirurgorum	„		14	2
† Aloë lucida	„		4	
† subt. pulv.	„		7	2
Alumen crudum	„		1	
subt. pulv.	„		4	
ustum	„		3	
subt. pulv.	„		4	
Ammoniacum	„		5	
subt. pulv.	„		8	
† Ammonia pura liquida	„		4	
Ammonium aceticum solut. concentrat.	„		6	2
dilutum	„		2	2
carbonic. pyro-oleos. solut.	„		7	
siccum	„		4	
solutum	„		2	
chloratum crudum	„		3	2
depuratum	„		6	2
ferratum	„		14	2
succinicum pyro oleosum	„		28	
Amygdalae amarae	„		6	
dulces	„		6	
† Amygdalinum	1 Gran		2	
Amylum Maranthe	1 Unce		14	2
Tritici	„		3	
† Aqua amygdalarum amararum concent.	„		12	
diluta	„		1	
Anisi	„		1	2
antihysterica foetida	„		34	
aromatica spirituosa	„		1	2

		fl.	kr.	pf.
Aqua Aurantii florum	1 Unce		12	
Calcis	1 Libra		1	1
carminativa regia	1 Unce		4	
simplex	„		1	
Carvi	„		1	2
Castorei	„	3		
Cerasorum nigrorum	„		2	2
Chamomillae	„		2	
Chlori	„		2	2
Cinnamomi simplex	„		3	
spirituosa	„		5	2
Cochleariae	„		1	2
destillata simplex	„			2
Foeniculi	„		1	2
Fragorum	„		1	2
Juniperi	„		1	2
Kreosoti	„		1	
Lavandulae	„		4	
† Laurocerasi	„		15	
Melissae	„		2	2
Menthae crispae	„		2	2
piperitae	„		2	2
Persicae foliorum	„		1	2
Petroselini	„		1	2
† phagedaenica decolor	„		1	
† lutea	„		1	
† plumbica	„		1	
Rosarum	„		1	2
Rutae	„		2	
Rubi Idaei	„		1	2
Salviae	„		2	
Sambuci	„		2	
Tiliae	„		2	
Valerianae	„		2	
† vegeto-mineralis Goulardi	„			2
vulneraria acida Thedenii	„		2	
spirituosa	„		1	2
Argentum foliatum	1 Lamelle		5	1
† nitricum crystallisatum	1 Drachme		42	3
† fusum	„		45	
† Arsenicum album	1 Unce		2	
† subt. pulv.	„		5	2
Asa foetida	„		8	2
subt. pulv.	„		14	2
† Atropinum	1 Gran		20	
† Aurum natronato-chloratum	„		9	1
Axungia porcina	1 Unce		4	
B.				
Baccae Ebuli	1 Unce		1	2
Juniperi	„		1	
rud. tus.	„		2	2
Lauri	„		1	2
subt. pulv.	„		7	2
Mori	„		3	
Phytolaccae	„		4	
Ribis	„		1	2
Rubi Idaei	„		1	2
Sambuci	„		1	
† Spinae cervinae	„		1	2
Balsamum Copaivae	„		14	
peruvianum nigrum	„		40	
vitae Hoffmanni	„		10	
† Baryum chloratum	„		7	
Benzoë	„		24	
subt. pulv.	„		30	
Bismuthum	„		14	
† subnitricum	1 Drachme		11	

		fl.	kr.	pf.
Bolus armena	1 Unce		1	
subt. pulv.	„		3	2
Bulbus Alii	„		2	
† Colchici	„		2	
† Scillae	„		1	
Butyrum Cacao	„		19	2
recens	„		4	2

C.

Calcaria carbonica cruda	1 Unce		1	
subt. pulv.	„		4	2
depurata	„		8	
caustica	„		1	2
subt. pulv.	„		3	2
chlorata	„		1	2
phosphorica	1 Drachme		10	2
sulfurata	1 Unce		5	
Calcium chloratum	„		2	1
Camphora	„		9	2
Candelae fumales	„		16	
† Cantharides	„		36	
† subt. pulv.	1 Drachme		6	
† Capita Papaveris	1 Unce		1	2
Carbo ligni depuratus rud. tus.	„		1	
subt. pulv.	„		2	
ossium	„			2
subt. pulv.	„		7	
spongiae	„		23	
Carragheen sciss.	„		4	2
Caricae sciss.	„		3	2
Caryophylli	„		8	
subt. pulv.	„		10	2
Cassia fistula	„		3	2
Castoreum	1 Scrupel	10		
subt. pulv.	1 Gran		45	
Catechu	1 Unce		4	
subt. pulv.	„		6	
Cera alba	„		11	
flava	„		9	
Ceratum Cetacei	„		8	2
citrinum	„		6	
fuscum	„		8	2
ad labia flavum	„		9	
rubrum	„		12	
Cetaceum	„		10	2
Chininum citricum	1 Scrupel		48	
	1 Gran		2	2
hydrochloricum	1 Scrupel		58	
	1 Gran		3	
sulfuricum	1 Scrupel		43	
	1 Gran		2	1
† Chloroformium	1 Drachme		9	
Cinchoninum sulfuricum	1 Scrupel		14	
	1 Gran			3
Coccionella	1 Unce		34	
subt. pulv.	„		44	
Collodium	„		30	
Colophonium	„		1	
Conchae marinae praeparatae subt. pulv.	„		3	2
Conserva Rosarum	„		3	2
Coralium rubrum subt. pulv.	„		7	2
Cortex Aurantiorum (flavedo)	„		11	2
sciss.	„		12	
subt. pulv.	„		20	
Cascarillae	„		4	
rud. tus.	„		5	
subt. pulv.	„		8	2
Cortex Cassiae Cinnamomeae	1 Unce		12	2
subt. pulv.	„		17	
Chinae fuscus	„		14	
rud. tus.	„		15	2
subt. pulv.	„		23	
regius	„		27	
rud. tus.	„		30	
subt. pulv.	„		43	2
ruber	„		47	2
rud. tus.	„		50	
Chinae ruber subt. pulv.	„		59	2
Cinnamomi Zeylanici	„		23	2
subt. pulv.	„		31	2
Citri (flavedo)	„		14	2
sciss.	„		16	
subt. pulv.	„		23	2
† Granati radicis	„		6	2
† rud. tus.	„		7	2
† subt. pulv.	„		9	
† Mezerei	„		3	2
† subt. pulv.	„		21	2
Nucum Juglandis	„		1	2
Quercus	„		1	
sciss.	„		1	2
rud. tus.	„		3	
subt. pulv.	„		9	
Salicis	„		1	2
sciss.	„		2	
Simarubae	„		6	2
sciss.	„		7	
subt. pulv.	„		30	
Crocus austriacus	1 Drachme		53	
subt. pulv.	„	1	8	
gallicus	„		28	
subt. pulv.	„		37	
Cubebae	1 Unce		15	
gross. pulv.	„		20	
† Cuprum aceticum crystallisatum	„		12	
aluminatum	„		12	
† chloratum ammoniacale solutum concentratum	„		6	
† chlorat. ammoniac. solut. dilut.	„		1	
† c. Hydrarg. sol. conc.	„		11	
† c. Hydrarg. sol. dilut.	„		1	
† subaceticum crudum	„		7	2
† subt. pulv.	„		12	
† sulfuricum	„		2	2
† ammoniatum	„		43	

D.

† Decoctum Pollini	1 Libra		35	
† Zittmanni fortius	„		24	
	24 Librae	6	10	
† mitius	1 Libra		16	
	24 Librae	3	37	

E.

Elaeosaccharum Anisi	1 Drachme		2	
Aurantiorum	„		2	
Cinnamomi	„		2	
Citri	„		2	
Foeniculi	„		2	
Macis	„		1	2
Menthae piperitae	„		2	
Vanillae	„		4	
Valerianae	„		2	

		fl.	kr.	pf.
Electuarium aromaticum	1 Unce		6	
† aromaticum cum Opio	„		9	
lenitivum	„		8	2
Elemi	„		6	
Emplastrum anglicanum	1 Quadr. Zoll		1	
† Cantharidum	1 Unce		26	
Cerussae	„		8	
† Conii maculati	„		16	
diachylon compositum	„		10	
simplex	„		6	
† Euphorbii	1 Drachme		15	1
de Galbano crocatum	1 Unce		28	
† Hydrargyri	„		13	
de meliloto	„		8	2
Mini adustum	„		9	2
oxycroceum	„		38	
ad rupturas	„		8	
saponatum	„		9	
Emulsio amygdalina	1 Libra		14	
	½ „		10	
oleosa	1 „		16	
	½ „		9	2
† Euphorbium	1 Unce		6	2
† subt. pulv.	„		15	
Explementum ad dentes	1 Drachme		5	
Extractum Absynthii	„		7	2
† Aconiti	„		15	2
Acori	„		6	
† Aloës	„		3	
amaricans compositum	„		8	
Angelicae	„		4	1
Arnicae florum	„		6	1
radicis	„		5	2
† Belladonnae	„		27	2
Calendulae	„		9	2
Cardui benedicti	„		3	
Cascarillae	„		9	
Centaurii minoris	„		3	2
Chamomillae	„		4	
Chelidonii majoris	„		15	
Chinae fuscae	„		18	2
Cichorei	„		1	2
Cinae	„		7	2
† Conii maculati	„		15	
Colombo	„		19	
Cubebarum	„		9	2
† Digitalis	„		35	
Dulcamarae	„		2	1
† Elaterii	1 Scrupel		21	1
† Filicis maris	1 Drachme		17	3
Fumariae	„		4	1
Gentianae	„		1	
Graminis	1 Unce		6	
Guajaci ligni	1 Drachme		14	1
† Hellebori nigri	„		8	1
† Hyosciami foliorum	„		21	2
† seminum	„		21	2
Juglandis foliorum	„		6	1
nucum	„		4	
† Lactucae virosae	„		24	
Liquiritiae liquidum	1 Unce		25	
siccum	„		22	
Lupuli	1 Drachme		10	
Malatis Ferri	„		2	1
† Mezerei	„		26	
Millefolii	„		7	3
† Nucis vomicae	„		24	
† Opii	„		18	
† Punicae granati	„		7	1
Extractum Quassiae	1 Drachme		13	2
Ratanhiae	„		8	2
Rhei	„		28	1
Salviae	„		8	
Saponariae	„		2	
Sarsaparillae	„		14	
† Scillae	„		4	
† Secalis cornuti	„		31	2
Taraxaci	1 Unce		6	2
Trifolii fibrini	1 Drachme		4	1
Tormentillae	„		7	
Valerianae	„		6	1

F.

† Faba St. Ignatii	1 Unce		8	
† subt. pulv.	„		22	2
Farina Fabarum	„		2	2
Foeni graeci	„		1	2
Lini placentarum	„		1	
seminum	„		3	2
secalina	„		1	2
Sinapis seminum	„		3	2
Fel tauri inspissatum	1 Drachme		3	2
Ferrum carbonicum saccharatum	„		2	1
citricum	„		9	
† jodatum sacharatum	„		4	3
lacticum	„		5	
limatum	1 Unce		3	
oxydato-oxydulatum	1 Drachme		5	2
oxydatum aceticc. liquid.	„		3	
hydricum in aqua	1 Unce		9	
nativum rubr.	„		2	2
subt. pulv.	„		5	2
phosphoricum oxydatum	1 Drachme		15	
oxydulatum	„		5	2
pulveratum	1 Unce		8	
sesquichloratum crystallis.	„		9	
solut.	„		6	2
sulfuricum oxydulatum	„		3	2
Flores Arnicae	„		1	2
sciss.	„		2	2
subt. pulv.	„		10	
Aurantii	„		17	
Boraginis	„		12	2
† Brayerae	„		18	
† sciss.	„		21	2
Calendulae	„		5	2
sciss.	„		8	
Chamomillae romanae	„		3	2
vulgaris	„		4	2
gross. pulv.	„		6	
subt. pulv.	„		11	
Cyani	„		8	2
sciss.	„		12	
Lavandulae	„		10	
Malvae	„		4	
Papaveris Rhoeados	„		4	2
sciss.	„		7	
Rosarum gallicarum	„		15	
sciss.	„		17	
pulv.	„		22	2
saliti	„		2	2
Sambuci	„		2	2
gross. pulv.	„		4	
Tiliae sciss.	„		3	2
Verbasci sciss.	„		12	2
Folia Althaeae sciss.	„		2	2
Arnicae sciss.	„		2	2

		fl.	kr.	pf.
Folia Aurantii sciss.	1 Unce		4	2
subt. pulv.	„		7	2
† Belladonnae sciss.	„		3	2
† gross. pulv.	„		4	2
† subt. pulv.	„		6	2
Cardui benedicti sciss.	„		3	2
subt. pulv.	„		6	2
Cichorei sciss.	„		2	2
† Digitalis purpur. sciss.	„		5	2
† subt pulv.	„		10	
Farfarae sciss.	„		2	
Hepaticae sciss.	„		3	2
† Hyosciami sciss.	„		2	
† gross. pulv.	„		3	
† subt. pulv.	„		6	2
Juglandis sciss.	„		3	
Malvae sciss.	„		2	
Melissae sciss.	„		6	2
Menthae crispae sciss.	„		5	
piperitae sciss.	„		5	
† Nicotianae sciss.	„		4	2
Pulmonariae sciss.	„		2	2
Rosmarini	„		17	
Salviae sciss.	„		4	
subt. pulv.	„		9	2
Scabiosae sciss.	„		3	
Scolopendrii sciss.	„		2	2
Sennae alexandrinae	„		7	
sciss.	„		7	2
subt. pulv.	„		14	
sine resina	„		16	2
† Stramonii sciss.	„		4	
† subt. pulv.	„		10	
Taraxaci sciss.	„		2	
Theae Pecco	„		42	
viridis imperialis	„		28	
† Toxicodendri sciss.	„		11	
† subt. pulv.	„		17	
Trifolii fibrini sciss.	„		4	2
subt. pulv.	„		7	
Uvae ursi	„		2	
Vincae sciss.	„		3	2
† Frondes Sabinae sciss.	„		8	
† subt. pulv.	„		14	2
† Taxi	„		6	
Fructus Anisi stellati	„		7	
rud. tus.	„		7	2
subt. pulv.	„		13	
Aurantii recens	1 Stück		22	
Capsici annui rud. tus.	1 Unce		4	2
Cerasorum nigror. sicc.	„		2	
Citri recens	1 Stück		7	
† Colocynthidis sciss.	1 Unce		34	2
† pulv.	„		48	2
Pruni sicc. enucl.	„		3	2
Tamarindi	„		3	

G.

Galbanum	„		15	
pulverat.	„		20	
Gallae Quercus turcicae rud. tus.	„		7	2
subt. pulv.	„		10	2
Gelatina Carragheen	„		8	
Lichenis island.	„		8	1
pulv.	„		14	
Liquiritiae pellucida	„		10	
Gemmae Populi siccat.	„		6	
Glandes Quercus tost. pulv.	„		4	
Graphites subt. pulv.	1 Unce		4	
elutriatus	„		6	
Gummi arabicum	„		8	
subt. pulv.	„		13	
Guajacum	„		10	2
subt pulv.	„		16	
Gutta percha	„		13	2
† Gutti	„		12	2
† subt pulv.	„		16	2

H.

Helminthochorton	1 Unce		3	
Herba Absinthii sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		6	2
Adianti sciss.	„		3	2
Asteri montani sciss.	„		5	2
† Belladonnae sicc. sciss.	„		3	2
† subt. pulv.	„		6	2
Calendulae sicc. sciss.	„		5	2
† Cannabis sicc. sciss.	„		2	
Centaurii minor. sicc. sciss.	„		6	
Chenopodii sciss.	„		3	2
† Conii maculati sicc. sciss.	„		2	2
† gross. pulv.	„		3	2
† subt. pulv.	„		6	
Equiseti sciss.	„		2	
Fumariae sciss.	„		2	2
Galeopsidis sciss.	„		3	2
† Gratiolae sciss.	„		2	2
Hyssopi sciss.	„		3	2
Jaceae sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		6	2
† Lobeliae inflatae sciss.	„		16	
† subt. pulv.	„		23	2
Majoranae	„		3	
Marubii sciss.	„		2	2
Meliloti sciss.	„		2	2
subt. pulv.	„		6	
Millefolii sciss.	„		2	2
Origani sciss.	„		2	2
Polygalae sciss.	„		3	
† Pulegii sciss.	„		2	2
† Pulsatillae sciss.	„		2	2
† subt. pulv.	„		5	2
Rutae sciss.	„		4	2
Saponariae sciss.	„		2	
Satureiae sciss.	„		4	2
Scordii sciss.	„		2	2
Serpylli sciss.	„		2	
Spilanthi sciss.	„		32	
Tanaceti sciss.	„		2	2
Valerianae celticae sciss.	„		7	
Hirudines	Landespreis.			
Hordeum crudum	1 Unec			2
perlatum	„		2	2
† Hydrargyrum bichlorat. ammoniat.	1 Drahme		4	3
† corrosiv.	„		2	
† subt. pulv.	„		2	1
† bijodatum rubrum	„		17	1
† chloratum mite	„		4	
† jodatum flavum	„		11	
† oxydatum rubrum	„		3	2
† oxydulat. nigr. Hahnem.	„		10	1
rectificatum	1 Unce		16	2
† stibiato-sulfuratum	1 Drachme		2	2
† sulfuratum nigrum	„		3	2
rubr. factit.	„		2	1
Hydromel infantum	1 Unce		5	2

		fl.	kr.	pf.
I.				
Ichthyocolla	1 Drachme		11	2
Indicum	„		5	2
subt. pulv.	„		7	
Infusum laxativum	1 Unce		5	2
† Jodum	1 Scrupel		6	2
K.				
Kali aceticum solutum	1 Unce		13	2
† bichromicum crudum	„		4	2
carbonicum purum	„		33	
solutum	„		11	2
† causticum fusum	„		26	
chloricum	„		9	
ferrato-tartaricum	„		18	
natronato-tartaricum	„		15	
subt. pulv.	„		21	
nitricum depuratum	„		7	2
subt. pulv.	„		8	2
fusum	„		11	2
† stibiato-tartaricum	1 Drachme		5	
sulfuricum	1 Unce		1	3
subt. pulv.	„		4	2
tartaricum acidum depurat. subt. pulv.	„		11	
boraxatum pulv.	„		20	2
neutrum pulv.	„		26	2
Kalium ferro-cyanatum flavum	„		6	2
† jodatum	1 Drachme		13	2
sulfuratum	1 Unce		41	2
pro balneo	„		4	
Kino	„		8	2
subt. pulv.	„		13	2
† Kreosotum	1 Drachme		4	2
L.				
† Lactucarium	1 Scrupel		8	
Lapides Cancrorum praeparati	1 Unce		30	
subt. pulv.	„		34	
Lapis Pumex subt. pulv.	„		3	2
Lichen islandicus sciss.	„		2	
Lignum Guajaci rud. tus.	„		1	2
Juniperi rud. tus.	„		1	
Quassiae rud. tus.	„		2	2
subt. pulv.	„		19	2
Santali rubrum rud. tus	„		2	
subt. pulv.	„		18	2
Sassafras rud. tus.	„		2	2
Linimentum ammoniatum	„		6	
saponato-camphoratum	„		6	
† Liquor acidus Halleri	„		8	
M.				
Macis	1 Unce		23	2
Magnesia carbonica subt. pulv.	„		6	2
sulfurica	„		1	2
usta	„		24	
in aqua	„		4	2
Maltum Hordei	„		1	
Manganum hyperoxydat. nativ. subt. pulv.	„		5	2
Manna calabrina electa	„		12	2
canellata	„		21	2
Mannitum	1 Drachme		7	
† Massa pilularum Ruffi	„		5	
Mastix	„		12	3
Mastix subt. pulv.	1 Drachme		14	
Medulla ossium praeparata	1 Unce		4	2
Mel	„		2	2
depuratum	„		3	2
rosatum	„		5	2
† Morphium	1 Gran		2	3
† aceticum	„		2	1
† hydrochloricum	„		2	2
Moschus	„		18	2
Mucilago Cydoniorum	1 Unce		1	2
Gummi arabici	„		6	2
Tragacanthae	„		5	
Myrrha gross. pulv.	„		13	
subt. pulv.	„		23	
N.				
Natrium chloratum	1 Unce		1	
Natrum aceticum crystallisatum	„		7	2
bicarbonicum subt. pulv.	„		6	
boracicum purum subt. pulv.	„		9	
carbonicum crystallisatum	„		1	2
siccum	„		6	2
nitricum depuratum	„		6	
subt. pulv.	„		7	
phosphoricum	„		7	
sulfuricum crystallisatum	„		4	2
siccum	„		10	
Nuces Juglandis immaturae	„		—	2
Nux moschata	„		23	2
subt. pulv.	„		30	2
† vomica gross. pulv.	„		7	2
† subt. pulv.	„		14	2
O.				
Oleum amygdalarum dulcium	1 Unce		16	2
animale aethereum	1 Drachme		14	2
foetidum	1 Unce		1	2
Anisi	1 Drachme		9	1
anthelminticum Chaberti	1 Unce		11	
Aurantii florum	1 Drachme	1	48	
Aurantiorum corticum	„		5	
Bergamottae	„		6	2
Cajeputi depuratum	„		5	2
camphoratum	1 Unce		8	
Carvi	1 Drachme		8	1
Caryophyllorum	„		5	2
Cerae	„		9	
Chamomillae	„	2	8	
Cinnamomi	„		12	1
Citri	„		6	
† Crotonis Tiglii	„		10	
Foeniculi	„		8	3
Hyosciami folior. coctum	1 Unce		7	2
† seminum pressum	1 Drachme		3	3
Jecoris Aselli flavum	1 Unce		4	
fuscum	„		4	
Juglandis nucum	„		14	
Juniperi baccarum	1 Drachme		2	3
Lauri	1 Unce		7	2
Lavandulae	1 Drachme		4	2
Liliorum	1 Unce		8	
Lini seminum	„		13	2
Macidis	1 Drachme		13	
Majoranae	„		12	1
Menthae crispae	„		18	
piperitae	„		28	
Nucis moschatae	„		4	1

		fl.	kr.	pf.
Oleum Olivarum	1 Unce		6	
Ovorum	1 Drachme		6	2
Papaveris albi	1 Unce		4	2
Ricini	„		14	2
Rosarum	1 Scrupel		18	3
Rosmarini	1 Drachme	1	2	
Rutae	„		11	
Succini rectificatum	1 Unce		12	
Terebinthinae commune	„		3	
rectificatum	„		4	2
Valerianae	1 Drachme		20	
Olibanum	1 Unce		4	2
subt. pulv.	„		8	2
† Opium purum gross. pulv.	1 Drachme		17	
† subt. pulv.	1 Scrupel		6	2
Os Sepiae subt. pulv.	1 Unce		7	2
Ossa usta subt. pulv.	„		4	2
Ovum gallinaceum	1 Stück		3	
† Oxymel Colchici	1 Unce		5	2
† Scillae	„		5	2
simplex	„		5	

P.

Passulae minores	1 Unce		4	
Pasta gummosa albuminata	„		12	
Liquiritiae flava	„		14	
Pastilli Bilinenses	1 grosse Schachtel	1		
	1 kleine Schachtel		40	
Petroleum	1 Unce		7	
rectificatum	„		7	2
† Phosphorus	1 Drachme		2	3
† Pilulae Augustini	„		6	
Piper nigrum	1 Unce		4	2
subt. pulv.	„		6	2
Piperinum	1 Scrupel		19	
Pix liquida	1 Unce		1	2
navalis	„		1	
† Plumbum aceticum crudum	„		3	2
† depuratum	„		9	
† aceticum solutum	„		2	2
† basicum solutum	„		3	2
carbonicum subt. pulv.	„		7	
hyperoxyd. rubrum sub. pul.	„		5	
oxydatum subt. pulv.	„		6	
Pulpa Cassiae	„		13	
Prunorum	„		9	
Tamarindorum	„		9	
Pulvis aërophorus	1 Dosis		2	
Seidlitzensis	1 Schachtel mit 12 Dosen	1	12	
	1 Dosis		8	
antihectico-scrophulosus	1 Unce		12	2
dentifricius albus	„		22	
niger	„		19	2
ruber	„		17	
† Doweri	1 Scrupel		1	1
fumalis Dr. Engel	1 Unce		21	2
nobilis	„		18	2
ordinarius	„		13	2
gummosus	„		9	
Putamen nucum Juglandis	„		2	

R.

Radix Alcannae sciss.	1 Unc		2	
Althaeae sciss.	„		2	2
subt. pulv.	„		8	2
Angelicae sciss.	„		3	
subt. pulv.	„		8	2
Arnicae sciss	„		3	
Radix Arnicae subt. pulv.	1 Unce		8	2
Bardanae sciss.	„		1	2
† Belladonnae sciss.	„		3	2
† subt. pulv	„		11	
Caincae sciss.	„		14	2
Calami aromat. sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		9	
Caricis arenar. sciss.	„		1	2
Caryophyllatae sciss.	„		2	2
subt pulv.	„		9	
Chinae nodosae sciss.	„		3	2
Cichorei sciss.	„		1	2
Colombo sciss.	„		5	
subt. pulv.	„		9	
Curcumae rud. tus.	„		2	2
Enulae sciss.	„		2	2
Filicis maris sciss	„		4	
subt. pulv.	„		16	
Galangae sciss.	„		4	2
subt pulv.	„		9	2
Gentianae sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		8	2
Graminis sciss.	„		1	
† Gratiolae sciss.	„		2	
† subt. pulv.	„		11	
† Hellebori nigri sciss	„		1	2
† subt pulv.	„		8	
† Jalappae subt. pulv.	1 Drachme		3	3
Imperatoriae sciss.	1 Unce		2	2
subt. pulv.	„		8	
† Ipecacuanhae rud. tus.	1 Scrupel		3	
† subt. pulv.	„		3	2
Ireos florentinae rud. tus.	1 Unce		5	
subt. pulv.	„		8	2
Lapathi sciss.	„		1	2
Levistici sciss.	„		2	2
Liquiritiae sciss.	„		2	
decortic. subt. pulv.	„		12	
Ononidis sciss.	„		1	2
Petroselini sicc. sciss	„		3	
Polypodii sciss.	„		2	2
Pyrethri	„		3	
sciss.	„		3	2
subt. pulv.	„		12	
Ratanhiae sciss.	„		12	
subt pulv.	„		23	2
Rhei in toto	½ Unce		36	
sciss.	1 Drachme		9	1
subt pulv.	„		12	3
Salep rud. tus.	1 Unce		13	2
subt. pulv.	„		21	
Saponariae sciss.	„		1	2
Sarsaparillae sciss.	„		17	2
subt. pulv.	„		28	2
Senegae sciss.	„		24	2
Serpentariae sciss	„		8	2
subt. pulv.	„		17	
Symphiti sciss.	„		1	2
subt pulv.	„		5	2
Taraxaci sciss.	„		1	2
subt pulv.	„		5	2
Tormentillae sciss	„		2	
subt. pulv.	„		9	
Valerianae sciss	„		3	
subt. pulv.	„		9	
† Veratri albi sciss.	„		1	2
† subt. pulv.	„		8	2
Zedoariae sciss.	„		2	2
subt. pulv.	„		6	

		fl.	kr.	pf.
Radix Zingiberis sciss.	1 Unce		3	2
subt. pulv.	„		9	
† Resina Jalappae	1 Drachme		36	
Roob Ebuli	1 Unce		9	2
Juniperi	„		12	2
Laffecteur	„		12	2
Mororum	„		17	
Sambuci	„		8	
Spinae cervinae	„		9	2
Rotulae Menthae piperitae	„		10	
Sacchari	„		6	

S.

Saccharum album in toto	1 Unce		3	2
subt. pulv.	„		6	
lactis subt. pulv.	„		7	2
Sago in granis	„		2	2
Salicinum	1 Scrupel		6	
Sal thermarum Carolinarum	1 Unce		22	
Sandaraca	„		7	
subt. pulv.	„		10	
Sanguis Draconis subt. pulv.	„		27	
† Santoninum	1 Scrupel		10	3
Sapo albus	1 Unce		3	2
subt. pulv.	„		7	2
amygdalinus	„		17	
venetus	„		2	2
subt. pulv.	„		6	
viridis	„		8	
† Scammonium	1 Drachme		13	3
† subt. pulv.	„		14	3
Sebum ovillum	1 Unce		3	2
† Secale cornutum	„		6	2
† subt. pulv.	„		9	2
Semen Anisis	„		3	
subt. pulv.	„		8	
Cardamomi	„		18	2
Carvi	„		4	
subt. pulv.	„		8	2
Cinae	„		3	2
subt. pulv.	„		10	2
conditum	„		7	
† Colchici	„		2	2
Coriandri	„		1	2
Cydoniorum	„		20	2
Foeniculi romani	„		3	
vulgaris	„		3	
subt. pulv.	„		8	
Foeni graeci	„		1	
† Hyosciami	„		2	2
Lini	„		2	
Lycopodii	„		9	
Melonum	„		2	
Papaveris albi	„		2	2
Peponum	„		1	2
Phellandrii	„		2	
† Sabadillae	„		3	
† subt. pulv.	„		10	2
Sinapis	„		2	2
† Stramonii	„		5	
Serum lactis aluminatum	Siehe Receptur-Arbeitstaxe.			
commune				
tamarindinatum				
Siliqua dulcis sciss.	1 Unce		2	2
† Solutio arsenicalis Fowleri	„		2	
Species Althaeae	„		2	2
amaricantes	„		5	2
aromaticae	„		4	2
Species aromaticae pro cataplasmate	1 Unce		6	2
emollientes	„		2	2
pro cataplasmate	„		3	2
laxantes St. Germain	„		11	2
lignorum	„		3	2
pectorales	„		3	
Spiritus Aetheris	„		6	
chlorati	„		11	2
nitrici	„		13	2
Angelicae compositus	„		5	
Anisi	„		4	
aromaticus	„		7	2
Carvi	„		4	
Cochleariae	„		4	2
camphoratus	„		4	2
Ferri chlorati aethereus	„		7	2
Formicarum	„		6	
Juniperi	„		3	2
Lavandulae	„		7	2
Menthae crispae	„		6	
Rosmarini	„		9	
salis ammoniaci anisatus	„		7	
lavandulatus	„		5	2
saponatus	„		3	2
Serpylli	„		5	2
vini rectificatissimus	1 Libra		43	
	1 Unce		4	
rectificatus	1 Libra		39	
	1 Unce		3	2
dilutus	1 Libra		29	
	1 Unce		2	2
Spongia pressa	1 Drachme		20	
† Stibium chloratum solutum	1 Unce		8	
† oxydatum	„		42	
† sulfuratum aurantiacum	1 Drachme		13	
nigrum	1 Unce		1	2
subt. pulv.	„		6	2
† rubrum	1 Drachme		49	
Stipites Dulcamarae sciss.	1 Unce		1	2
Strobili Lupuli sciss.	„		7	
† Strychninum	1 Gran		2	2
† nitricum	„		2	2
Styrax Calamita	1 Unce		3	2
liquidus	„		3	2
Succinum	„		6	
Sulfur praecipitatum	„		25	
sublimatum crudum	„		2	2
lotum	„		6	2
Suppositorium e butyro Cacao	1 Stück		3	1
Syrupus acetositatis Citri	1 Unce		8	2
Althaeae	„		3	
amygdalinus	„		6	
Aurantiorum corticum	„		4	
Capillorum Veneris	„		4	
Chamomillae	„		4	
Cichorei cum Rheo	„		6	
Cinnamomi	„		8	
† Diacodii	„		4	
Ferri jodati	„		22	
Foeniculi	„		4	2
Kermesinus	„		5	
mannatus	„		5	
Menthae	„		4	2
Mororum	„		4	2
Papaveris Rhoeados	„		4	
Phytolaccae	„		7	
Pomorum acidulorum	„		5	
Ribium	„		3	2
Rubi Idaei	„		4	

		fl.	kr.	pf.
Syrupus Sambuci	1 Unce		3	2
Scillae	„		4	
simplex	„		3	
Violarum	„		6	2
T.				
Tabulae de Althaea	1 Unce		9	
† Taffetas vesicans	1 Quadr. Zoll		1	
Terebinthina cocta	1 Unce		1	
communis	„		1	2
Veneta	„		2	2
Tinctura Absinthi composita	„		4	2
† Aloes	„		4	
amara	„		7	2
Arnicae florum	„		4	2
plantae totius	„		9	
aromatica	„		6	
aromatico-acida	„		5	
Asae foetidae	„		6	2
Aurantiorum corticum	„		7	
balsamica	„		7	2
† Belladonnae	„		5	
Benzoës	„		6	
† Cantharidum	„		14	2
Capsici	„		7	
Castorei	1 Scrupel	1	12	
Catechu	1 Unce		4	
Chamomillae	„		5	
Chinae composita	„		8	
simplex	„		11	2
Cinnamomi	„		7	
† Colchici seminum	„		6	
† Colocynthidum	„		11	2
Croci	1 Drachme		6	
† Digitalis purpureae	1 Unce		5	2
† Euphorbii	„		6	
Ferri acetici aetherea	„		21	2
pomati	„		9	
Guajaci	„		5	2
† Ipecacuanhae	„		19	
† Jodi	„		16	
Lignorum	„		6	2
† Lobeliae inflatae	„		9	
Macidis	„		11	
Myrrhae	„		7	2
† Nucis vomicae	„		6	
† Opii crocata	1 Drachme		8	2
† simplex	„		3	2
† Pulsatillae	1 Unce		6	2
† Pyrethri	„		7	
Ratanhiae	„		6	2
Rhei aquosa	„		8	
vinosa Darelli	„		25	

		fl.	kr.	pf.
Tinctura Spilanthi oleracc. composita	1 Unce		31	2
† Stramonii	„		5	
† Thujae occidentalis	„		8	2
Valerianae	„		5	
Vanillae	1 Drachme		10	2
Tragacantha	1 Unce		15	
subt. pulv.	„		26	2
Trochisci Castorei	1 Drachme	2	13	
Ipecacuanhae	„		3	
U.				
Unguentum aromaticum	1 Unce		9	2
basilicum	„		6	
Calendulae florum	„		12	
Cerussae	„		7	
citrinum	„		4	2
digestivum	„		7	2
Digitalis	„		10	2
Elemi	„		6	2
emolliens	„		16	
Hydrargyri citrinium	„		6	2
† fortius	„		35	2
mitius	„		10	
Juniperi	„		10	
Linariae	„		10	2
Macidis	„		17	2
Majoranae	„		11	
† Mezerei	1 Drachme		5	
Plumbi acetici	1 Unce		7	
pomadinum	„		9	
populeum	„		7	
† Sabadillae	„		10	
simplex	„		7	
sulfuratum	„		7	2
terebinthinatum	„		3	2
V.				
Vanilla	1 Scrupel		15	3
† Veratrinum	1 Gran		2	
† Vinum Colchici	1 Unce		22	2
Malaccense	„		18	
† stibiato-tartaricum	„		18	2
Z.				
† Zincum chloratum	1 Drachme		3	2
† cyanatum sine ferro	1 Gran		1	
ferro-cyanatum	1 Drachme		6	
oxydatum	„		10	
† sulfuricum	„			2
† valerianicum	1 Scrupel		18	

Taxe für Rezeptur-Arbeiten.

		fr.
1.	Für die Bereitung eines Dekoktes bis inclusive 1 Pfund, bei einer Kochzeit von ¼ Stunde	5
	½ »	8
	1 »	15
	Für jede Menge bis zu 1 Pfund mehr, als 1 Pfund	1½
2.	Für die Bereitung eines heißen Aufgusses (infusio calida) bis inclusive 1 Pfund . . .	4
	Für jede Menge bis zu 1 Pfund mehr, als 1 Pfund	1
3.	Für die Bereitung eines kalten Aufgusses (infusio frigida), sowie für eine Mazerazion bis inclusive 2 Pfund	2
4.	Für eine Digestion, ohne Rücksicht auf die Menge, bis inclusive 3 Stunden	4
	½ Tag	8
	1 »	12
5.	Für die Bereitung eines Decocto-Infusum ist die entsprechende Dekoctions-Gebühr, und nebst dieser für die Infusion aufzurechnen der Betrag von	2
	Anmerkung.	
	a) Die zur Bereitung von Decocten und Infusionen, sowie zu Spezies verordneten Hölzer, Rinden, Wurzeln, Kräuter, Blumen und Saamen sind, auch wenn es im Rezepte nicht ausdrücklich bemerkt sein sollte, als in zerschnittener, zerstossener oder zerquetschter Form angeordnet zu betrachten, anzuwenden, und nach der Arzneitaxe zu berechnen.	
	b) Werden Arzneien gepulvert zu einem Dekokte oder Infusum verschrieben, so ist darunter das gröbliche Pulver zu verstehen, und der in der Arzneitaxe für das pulvis grossus bestimmte Preis anzurechnen.	
6.	Für eine heiße Lösung (solutio calida), ohne Rücksicht auf die Menge des zu Lösenden . . .	3
	Anmerkung.	
	a) Wenn in einer und derselben Mixtur mehrere Stoffe aufzulösen sind, so darf demungeachtet die Gebühr für das Auflösen nur Einmal gerechnet werden.	
	b) Bei Auflösungen von Salzen, die in der Taxe im krystallisirten und im gepulverten Zustande aufgeführt erscheinen, darf nur der Preis des krystallisirten Salzes in Anrechnung gebracht werden.	
	c) Für das Auflösen oder Subigiren von Salzen und anderen Arzneistoffen zur Bereitung von Pillenmassen u. dgl. darf nichts aufgerechnet werden.	
	d) Für das Auflösen oder Subigiren der einer Salbe, einem Liniments oder Pflaster beizumischenden Arzneistoffe ist die Gebühr für eine kalte Lösung mit 1 kr. anzurechnen gestattet.	
7.	Für eine kalte, d. i. mit dem Pistill vorzunehmende Lösung (solutio frigida cum pistillo peragenda)	1
8.	Für eine Klarifikazion mit Eiweiß, einschließig desselben	5
9.	Für die Filtrazion eines Dekoktes oder Aufgusses .	1
10.	Für die Kolazion eines Dekoktes oder Aufgusses .	1
11.	Für die Bereitung einer Saturazion	3
12.	Für die Bereitung einer Saamen-Emulsion bis inclusive 1 Pfund	5
	Für jede Menge bis zu 1 Pfund mehr, als 1 Pfund	2
13.	Für die Bereitung einer Emulsio spuria aus allen Gattungen Ölen, Harzen, Balsamen u. s. w. sowie einer Mixtura oleosa bis inclusive 1 Pfund	3
	Für jede Menge bis zu 1 Pfund mehr, als 1 Pfund	1
14.	Für die Bereitung von nicht klarifizirter gewöhnlicher oder Alaun-Molke, einschließig der Milch und anderen Ingredienzien, bis inclusive 1 Pfund	10
	Für jede Menge bis zu 1 Pfund mehr, als 1 Pfund	5
15.	Für die Bereitung von mittelst Eiweis klarifizirter und filtrirter gewöhnlicher oder Alaun-Molke, einschliessig der Milch, des Eies und des Alauns, bis inclusive 1 Pfund	15
	Für jede Menge bis zu 1 Pfund mehr, als 1 Pfund	5
16.	Für die Bereitung von klarifizirter Tamarinden-Molke, einschliessig aller dazu nothwendigen Ingredienzien, bis inclusive 1 Pfund . .	24
	Für jede Menge bis zu 1 Pfund mehr, als 1 Pfund	14
17.	Für die Bereitung frischer Pflanzensäfte, einschliessig der Pflanzen, bis inclusive ½ Unze .	3
18.	Für die Bereitung einer Gelatine bis inclusive 1 Unze	6
	Für jede Menge bis zu 1 Unze mehr, als 1 Unze	1
19.	Für die Mengung von feinen Pulvern, welche ungetheilt ad chartam oder ad scatulam gegeben werden, bis inclusive 6 Unzen . . .	2
29.	Für die Mengung von groben Pulvern (pulverum per scribrum trajectorum vel grosse tusorum) oder von Spezies, und zugleich Abtheilung derselben in 6 Dosen, sammt Kapseln, Konvolut und Signatur, bis inclusive 6 Unzen	3
	Für die Mengung von solchen Pulvern oder Spezies allein, wenn sie ungetheilt verabreicht werden, ist nichts zu rechnen.	
21.	Für das Papier und die Signatur, um Spezies, Simplicia u. a. ungetheilt zu dispensiren bis inclusive 6 Unzen	1
	1 Pfund	2

		fr.
	Anmerkung.	
	a) Wenn in einer und derselben Verschreibung, eine warme und eine kalte Lösung vorkommen, ist für die kalte Lösung nichts zu rechnen.	
	b) Wenn bei einer Mischung eine Lösung zugleich mit einer Zerreibung oder Anreibung vorkommt, ist für letztere Arbeiten nichts zu brechnen.	

		fr.
22.	Für das Abtheilen feiner Pulver in mehrere Gaben bis zu 6 Stücken und die Dispensazion derselben, sammt Kapseln, Konvolut und Signatur, für jedes Stück	1
	somit für 6 Stücke	6
	Für jedes Stück mehr, als 6 Stück	¾
	Auch wenn verschrieben wird: fiat pulvis et dentur tales doses, gelten dieselben Ansätze.	
23.	Für das Zerreiben, Anreiben oder kurz andauernde Verreiben eines Pulvers zu einer Mixtur .	1
24.	Für anhaltendes Verreiben (trituratio continua) von 10 Minuten bis zu ½ Stunde . . .	6
25.	Für die Bereitung und Formazion von Trochisci bis inclusive 1 Drachme des Ganzen . . .	4
26.	Für die Bereitung einer Pillenmasse und die Formazion von 1 bis 3 granigen Pillen bis inclusive 1 Drachme der ganzen Masse . . .	3
	Das Konspergazions-Pulver ist für sich nach der verwendeten Menge und dem dieser entsprechenden Taxpreise zu berechnen.	
27.	Für die Mischung mehrerer Latwergen bis inclusive 4 Unzen	2
28.	Für die Bereitung eines Pflasters oder Cerates durch Mischen und Malaxiren bis inclusive 4 Unzen	4
29.	Für die Dispensazion eines ungestrichenen Pflasters oder Cerates sammt Cerat-Papier, Konvolut und Signatur bis inclusive 4 Unzen . . .	1
30.	Für das Aufstreichen einer halben Unze eines Pflasters oder Cerates auf Leinwand sammt Bereitung und Dispensazion	6
	Wenn statt Leinwand Leder zu nehmen ist . .	10
31.	Für die Bereitung einer Salbe oder eines Linimentes, sowie für die Mischung mehrerer Salben oder Linimente ohne Schmelzen bis inclusive 4 Unzen	2
32.	Für die Bereitung einer Salbe oder eines Linimentes, sowie für die Mischung mehrerer Salben oder Linimente mit Schmelzen bis inclusive 4 Unzen	3
	Für die etwa nöthige Auflösung oder Subakzion eines oder mehrerer, der Salbe oder dem Linimente beizumischenden Stoffe darf aufgerechnet werden	1
33.	Für den Verband, d. i. Kork, Papier, Spagat und Signatur, wenn das Gefäß nicht beigegeben wird, und wenn in den einzelnen Ansätzen der vorstehenden Taxe nicht schon Rücksicht darauf genommen ist, darf, außer dem bezüglichen Ansatze der Arbeitstaxe für die Bereitung der Arznei, noch gerechnet werden	1
34.	Für das Versiegeln des Gefäßes bei der Abgabe einer Arznei, in den Fällen, wo es begehrt wird	1
35.	Wenn der Totalpreis einer zu verabreichenden Arznei bei der Berechnung desselben nach der Taxe auf einen Bruchtheil eines Kreuzers ausfiele, darf statt dieses Bruchtheiles ein ganzer Kreuzer gerechnet werden.	
36.	Für alle übrigen hier nicht angeführten Rezeptur-Arbeiten darf kein Betrag in Aufrechnung gebracht werden.	
	Selbstverständlich jedoch sind größere ungewöhnlich vorkommende, von einzelnen Ärzten etwa angeordnete Manipulazionen hierunter nicht begriffen.	

Taxe für Gefäße.

	fr.
Gewöhnliche weiße Medizingläser sammt Verband, Kork und Signatur, das Stück bis incl. 2 Unzen . .	3
über 2 Unzen » » 6 » . .	4
» 6 » » » 10 » . .	5
» 10 » » » 1 Libra . .	6
» 1 Libra » » 2 Libren . .	9
» 2 Libren » » 4 » . .	13
Gewöhnliche grüne Medizingläser sammt Verband, Kork und Signatur, das Stück bis incl. 1 Unze . .	2
über 1 Unze » » 4 Unzen . .	2½
» 4 Unzen » » 6 » . .	3
» 6 » » » 10 » . .	3½
» 10 » » » 1 Libra . .	4
» 1 Libra » » 2 Libren . .	6
» 2 Libren » » 4 » . .	8
Gewöhnliche Arzneitiegeln sammt Verband und Signatur, das Stück bis incl. 1 Unze	2
über 1 Unze » » 4 Unzen	3
» 4 Unzen » » 10 »	4
» 10 » » » 1 Libra	5
» 1 Libra » » 2 Libren	9
Holzschachteln mit gefärbtem Papier überzogen, sammt Signatur, das Stück bis incl. 1 Unze	2
über 1 Unze » » 4 Unzen	3
» 4 Unzen » » 6 »	4
» 6 » » » 1 Libra	5
» 1 Libra » » 2 Libren	7
» 2 Libren » » 3 »	10

Taxe für die Reagentien.

		fl.	kr	pf.			fl.	kr	pf.
Acidum aceticum concentratum purum	1 Unce		4	2	Baryta nitrica soluta	1 Unce		6	
» hydrochloricum concentr. purum	„		7		Baryum chloratum solutum	„		2	2
» nitricum concentrat. purum	„		4		Charta exploratoria coerulea	¼ Bogen		1	
» oxalicum solutum	„		2	2	» » lutea	„		1	2
» sulfuricum depurat. concentr.	„		10		» » rubra	„		1	
» » » dilutum	„		2	2	Ferrum sesquichloratum solutum	1 Unce		2	2
» tartaricum	„		14	2	» sulfuratum	„		6	2
Aether depuratus	„		12	2	» sulfuricum oxydulat. crystallisat.	„		3	2
Ammonia pura liquida	„		4		Kali causticum solutum	„		52	
Ammonium carbonicum solutum	„		2		» chloricum	„		9	
» chloratum depurat. solut.	„		2	2	Magnesia sulfurica soluta	„		1	2
» hydrosulfuratum	„		14		Natrum carbonicum solutum	„		2	
Aqua Calcis	1 Libra		1	1	» phosphoricum solutum	„		3	
» Chlori	1 Unce		2	2	Plumbum aceticum solutum	„		3	
» hydrosulfurata	„		4		Spirytus vini rectificatissimus	„		4	
Argentum nitricum fusum solutum	„		22	2	Zincum depuratum	„		9	2

Taxe für die Thierheilmittel.

		fl.	kr	pf.			fl.	kr	pf.
Acetum crudum	1 Libra		4	2	Aqua Chlori	1 Unce		2	
Acidum aceticum concentratum crudum	„		22	2	destillata simplex	1 Libra		6	
	1 Unce		2		Kreosoti	„		12	
† hydrochloricum concentr. crud.	1 Libra		28	1		1 Unce		1	
	1 Unce		2	1	† phagedaenica decolor	1 Libra		5	
dilutum	1 Libra		15	3		1 Unce			2
	1 Unce		1	1	† lutea	1 Libra		5	
† hydrocyanicum	1 Drachme		2			1 Unce			2
† nitricum crudum	1 Libra		15		† vegeto-mineralis Goulardi	1 Libra		4	
	1 Unce		1	1		1 Unce			1
pyrolignosum	1 Libra		6	1	† Argentum nitricum fusum	1 Drachme		34	
	1 Unce			3	† Arsenicum album	1 Unce		1	2
† sulfuricum anglicanum	1 Libra		28	1	† pulv.	„		4	2
	1 Unce		2	2	Asa foetida	„		5	3
† Aether crudus	1 Libra	1	5		pulv.	„		10	
	1 Unce		5	2	Axungia porcina	1 Libra		34	
† Aloë lucida	„		3			1 Unce		3	
† gross. pulv.	„		3	1	Baccae Juniperi	1 Libra		7	2
Alumen crudum	1 Libra		7	2	rud. tus.	„		20	
pulv.	„		24			1 Unce		1	3
	1 Unce		2	1	† Bulbus Scillae	1 Libra		8	3
ustum	1 Libra		23			1 Unce			3
	1 Unce		2		Calcaria caustica	1 Libra		9	2
pulv.	1 Libra		41			1 Unce		1	
	1 Unce		3	3	chlorata	1 Libra		11	1
† Ammonia pura liquida	1 Libra		34			1 Unce		1	
	1 Unce		3		Camphora	„		5	3
Ammonium carbonic. pyro-oleos. solut.	„		4		† Cantharides	„		23	2
chloratum crudum	1 Libra		26	1	† pulv.	„		30	
	1 Unce		2	1	Carbo ligni depuratus pulv.	1 Libra		15	
pulv.	1 Libra		46			1 Unce		1	2
	1 Unce		4		Cera flava	1 Libra	1	13	
Amylum Tritici	1 Libra		23	3		1 Unce		6	1
Aqua Calcis	„		1		† Chloroformium	„		40	
Chlori	„		20		Cortex Cassiae Cinnamomeae	1 Libra	1	42	
						1 Unce		8	2

		fl.	kr.	pf.
Cortex Cassiae Cinnamomeae gross. pulv.	1 Libra	2	12	
	1 Unce		11	
Chinae fuscus	1 Libra	2		
	1 Unce		10	
gross. pulv.	1 Libra	2	30	
	1 Unce		12	2
† Mezerei	1 Libra		28	
	1 Unce		2	1
pulv.	1 Libra	2		
	1 Unce		12	
Quercus	1 Libra		7	2
	1 Unce			3
gross. pulv.	1 Libra		30	
	1 Unce		2	2
Salicis	1 Libra		12	2
	1 Unce		1	1
gross. pulv.	1 Libra		35	
	1 Unce		3	
† Cuprum subaceticum crudum	1 Libra		58	
† pulv.	1 Unce		6	
† sulfuricum	1 Libra		23	
	1 Unce		1	3
Emplastrum diachylon simplex	1 Libra		58	
	1 Unce		5	
† Euphorbium	1 Libra		46	
† pulv.	„	2		
	1 Unce		10	
† Extractum Belladonnae	1 Drachme		20	
Farina Lini placentarum	1 Libra		7	
secalina	„		9	
Ferrum oxydatum hydric. in aqua	„	1		
sulfuricum oxydulatum	„		28	
	1 Unce		2	2
Flores Arnicae	1 Libra		11	
Chamomillae	„		22	2
Folia Althaeae sciss.	„		18	
† Digitalis purpur. sciss	„		40	
† Hyosciami sciss.	„		18	
Malvae sciss.	„		18	
† Nicotianae sciss.	„		36	
Salviae sciss.	„		30	
† Toxicodendri sciss	1 Unce		7	2
† Fructus Colocynthidis sine seminib.	„		25	2
Gallae Quercus turcic. rud. tus.	1 Libra	1		
Glandes Quercus rud. tus.	„		14	
tostae pulv.	„		34	
Gummi arabicum	„	1	5	
	1 Unce		5	2
Guajacum	1 Libra	1	24	
	1 Unce		7	
Herba Absynthii sciss.	1 Libra		16	
† Belladonnae sciss.	„		27	
† Conii maculati sciss.	„		21	
Hordeum crudum	„		4	
† Hydrargyrum bichlorat corros. pulv.	1 Unce		12	
† chlorat. mite pulv.	„		26	
† oxydat. ruhr. pulv.	„		21	
† stibiato-sulfurat.	„		18	
† sulfurat. nigrum	„		24	
rubrum factit.	„		12	
† Jodum	„	1	45	
Kali carbonicum crudum	1 Libra		14	
† causticum fusum	1 Unce		22	
nitricum crudum	1 Libra		30	
pulv.	„		36	
stibiato-tartaricum	1 Unce		10	
sulfuricum	1 Libra		20	
pulv.	„		24	
	1 Unce		2	

		fl.	kr.	pf.
Kali tartaricum acid. dep. pulv.	1 Libra	1	20	
	1 Unce		7	
† Kalium jodatum	„	1	15	
sulfuratum	1 Libra		30	
	1 Unce		3	
† Kreosotum	1 Unce		25	
Lignum Juniperi sciss.	1 Libra		8	
Magnesia carbonica pulv.	„		48	
" sulfurica	„		12	
Mel	„		18	
Myrrha	„	1	41	
Natrium chloratum	„		4	2
Natrum boracicum pulv.	„	1		
	1 Unce		6	
sulfuricum crystall.	1 Libra		4	
† Nux vomica gross. pulv.	„		48	
	1 Unce		5	
Oleum Amygdalarum dulcium	1 Libra	2	12	
	1 Unce		12	
animale aethereum	„	1		
foetidum	„		1	
† Crotonis Tiglii	„		45	
Hyosciami folior. coct.	„		4	
† seminum press.	„		12	
Lauri	„		5	
Lini seminum	1 Libra		23	
Olivarum	„		32	
Ricini	„	1	30	
	1 Unce		8	
Terebinthinae commune	1 Libra		23	
† Opium purum pulv.	1 Drachme		10	
Petroleum	1 Libra		56	
Piper nigrum	„		34	
Pix liquida	„		11	
navalis	„		6	
† Plumbum aceticum crud.	„		25	
	1 Unce		2	1
† basic. solut.	1 Libra		20	
	1 Unce		2	
carbonicum pulv.	1 Libra		25	
	1 Unce		2	2
oxydatum pulv.	1 Libra		15	
	1 Unce		1	1
Radix Althaeae sciss.	1 Libra		17	
gross. pulv.	„		36	
Angelicae sciss.	„		24	
gross. pulv.	„		36	
Arnicae sciss.	„		24	
Calami aromat. sciss.	„		14	
gross. pulv.	„		33	
Filicis maris sciss.	„		34	
gross pulv.	„		50	
Gentianae sciss.	„		16	
gross. pulv.	„		28	
† Hellebori nigri sciss.	„		13	
† gross. pulv.	„		25	
† Jalappae gross. pulv.	1 Unce		16	
† Ipecacuanhae gross. pulv.	„		49	
Liquiritiae sciss.	1 Libra		15	
gross pulv.	„		41	
Rhei	1 Unce		56	
gross. pulv.	„	1	6	
Valerianae sciss.	1 Libra		42	
gross. pulv.	„		58	
† Veratri albi sciss.	„		14	
† gross. pulv.	„		30	
Zingiberis sciss.	„		30	
gross. pulv.	„		49	

		fl.	kr.	pf.
Saccharum album	1 Libra		26	
subt. pulv.	„		48	
	1 Unce		4	2
Sapo albus	1 Libra		28	
viridis	„		30	
Sebum ovillum	„		28	
	1 Unce		2	2
† Secale cornutum	1 Libra		56	
	1 Unce		4	3
† gross. pulv.	„		5	3
Semen Anisi vulgaris	1 Libra		14	
pulv.	1 Unce		2	1
Carvi	1 Libra		28	
pulv.	1 Unce		3	2
Cinae	1 Libra		28	
pulv.	1 Unce		3	2
† Crotonis Tiglii	„		7	
Foeniculi	1 Libra		14	
pulv.	1 Unce		2	1
Lini	1 Libra		7	2
Phellandri aquatici	„		13	
Sinapis	„		17	
† Solutio arsenicalis Fowleri	1 Unce		2	
Species aromaticae	1 Libra		36	
Spiritus camphoratus	„		36	
	1 Unce		3	
saponatus	1 Libra		30	
	1 Unce		2	2
vini rectificatus	1 Libra		28	
	1 Unce		2	2
Spongia pressa	„	1	20	
† Stibium sulfurat. aurantiac.	1 Libra	3		
	1 Unce		15	
nigrum pulv.	1 Libra		30	
	1 Unce		3	

		fl.	kr.	pf.
† Strychninum	1 Gran		1	3
Sulfur citrinum	1 Libra		6	
	1 Unce			2
pulv.	1 Libra		12	
	1 Unce		1	2
sublimatum lotum	1 Libra		20	
	1 Unce		2	
Terebinthina cocta	1 Libra		6	
	1 Unce			2
communis	1 Libra		9	
	1 Unce			3
veneta	1 Libra		19	
	1 Unce		2	
Tinctura Arnicae florum	1 Libra		45	
	1 Unce		4	
plantae totius	1 Libra	1		
	1 Unce		7	
† Belladonnae	„		4	
† Cantharidum	„		10	
† Jodi	„		12	
Myrrhae	„		6	
† Opii simplex	„		17	
Unguentum Cerussae	1 Libra	1		
	1 Unce		5	
digestivum	1 Libra	1		
	1 Unce		5	2
Hydrargyri mitius	1 Libra	1	4	
	1 Unce		7	2
Plumbi acetici	1 Libra	1		
	1 Unce		5	
simplex	1 Libra	1		
	1 Unce		5	
Zincum oxydatum	„		11	
† sulfuricum	„		3	

Taxa medycynalna

do

Austryackiéj farmakopei z roku 1855.

		złtr.	kr.	fen.
A.				
Acetum aromaticum	1 Uncya		2	2
† Colchici	„		1	2
crudum	„		1	
† Scillae	„		1	2
Acidum aceticum concentratissimum	1 Drachma		10	
concentratum crudum	1 Uncya		3	
purum	„		4	2
benzoicum	1 Drachma		55	1
boracicum	1 Uncya		21	2
† chloro-nitrosum	„		6	
citricum	„		29	
pulver	„		34	
† gallicum	1 Drachma		19	1
† hydrochloricum concent. crud.	1 Uncya		3	2
† purum	„		7	
dilutum purum	„		4	
† hydrocyanicum	1 Drachma		2	
† nitricum concentrat. purum	1 Uncya		4	
† crudum	„		2	
† dilutum purum	„		2	2
† phosphoricum glaciale	1 Drachma		8	
† purum	1 Uncya		21	
pyrolignosum	„		1	
succinicum	1 Drachma		15	
† sulfuricum anglicanum	1 Uncya		3	2
† sulfuricum concentrat. rectific.	„		10	
rectificat. dilutum	„		2	2
† tanicum	1 Drachma		8	
tartaricum	1 Uncya		14	2
subt. pulv.	„		16	2
† Aether aceticus	„		37	
† crudus	„		8	
† depuratus	„		12	2
† Agaricus albus	„		4	2
† subt. pulv.	„		8	
Chirurgorum	„		14	2
† Aloë lucida	„		4	
† subt. pulv.	„		7	2
Alumen crudum	„		1	
subt. pulv.	„		4	
ustum	„		3	
subt. pulv.	„		4	
Ammoniacum	„		5	
subt. pulv.	„		8	
† Ammonia pura liquida	„		4	
Ammonium aceticum solut. concentrat.	„		6	2
dilutum	„		2	2
carbonic. pyro-oleos. solut.	„		7	
siccum	„		4	
solutum	„		2	
chloratum crudum	„		3	2
depuratum	„		6	2
ferratum	„		14	2
succinicum pyro oleosum	„		28	
Amygdalae amarae	„		6	
dulces	„		6	
† Amygdalinum	1 Gran		2	
Amylum Maranthe	1 Uncya		14	2
Tritici	„		3	
† Aqua amygdalarum amararum concent.	„		12	
diluta	„		1	
Anisi	„		1	2
antihysterica foetida	„		36	
aromatica spirituosa	„		1	2
Aqua Aurantii florum	1 Uncya		12	
Calcis	1 Funt		1	1
carminativa regia	1 Uncya		4	
simplex	„		1	
Carvi	„		1	2
Castorei	„	3		
Cerasorum nigrorum	„		2	2
Chamomillae	„		2	
Chlori	„		2	2
Cinnamomi simplex	„		3	
spirituosa	„		5	2
Cochleariae	„		1	2
destillata simplex	„			2
Foeniculi	„		1	2
Fragorum	„		1	2
Juniperi	„		1	2
Kreosoti	„		1	
Lavandulae	„		4	
† Laurocerasi	„		15	
Melissae	„		2	2
Menthae crispae	„		2	2
piperitae	„		2	2
Persicae foliorum	„		1	2
Petroselini	„		1	2
† phagedaenica decolor	„		1	
† lutea	„		1	
† plumbica	„		1	
Rosarum	„		1	2
Rutae	„		2	
Rubi Idaei	„		1	2
Salviae	„		2	
Sambuci	„		2	
Tiliae	„		2	
Valerianae	„		2	
† vegeto-mineralis Goulardi	„			2
vulneraria acida Thedenii	„		2	
spirituosa	„		1	2
Argentum foliatum	1 Lamella		5	1
† nitricum crystallisatum	1 Drachma		42	3
† fusum	„		45	
† Arsenicum album	1 Uncya		2	
† subt. pulv.	„		5	2
Asa foetida	„		8	2
subt. pulv.	„		14	2
† Atropinum	1 Gran		20	
† Aurum natronato-chloratum	„		9	1
Axungia porcina	1 Uncya		4	
B.				
Baccae Ebuli	1 Uncya		1	2
Juniperi	„		1	
rud. tus.	„		2	2
Lauri	„		1	2
subt. pulv.	„		7	2
Mori	„		3	
Phytolaccae	„		4	
Ribis	„		1	2
Rubi Idaei	„		1	2
Sambuci	„		1	
† Spinae cervinae	„		1	2
Balsamum Copaivae	„		14	
peruvianum nigrum	„		40	
vitae Hoffmanni	„		10	
† Barium chloratum	„		7	
Benzoë	„		24	
subt. pulv.	„		30	
Bismuthum	„		14	
† subnitricum	1 Drachma		11	

		złr.	kr.	fen.
Bolus armena	1 Uncya		1	
subt. pulv.	„		3	2
Bulbus Alii	„		2	
† Colchici	„		2	
† Scillae	„		1	
Butyrum Cacao	„		19	2
recens	„		4	2
C.				
Calcaria carbonica cruda	1 Uncya		1	
subt. pulv.	„		4	2
depurata	„		8	
caustica	„		1	2
subt. pulv.	„		3	2
chlorata	„		1	2
phosphorica	1 Drachma		10	2
sulfurata	1 Uncya		5	
Calcium chloratum	„		2	1
Camphora	„		9	2
Candelae fumales	„		16	
† Cantharides	„		36	
† subt. pulv.	1 Drachma		6	
† Capita Papaveris	1 Uncya		1	2
Carbo ligni depuratus rud. tus.	„		1	
subt. pulv.	„		2	
ossium	„			2
subt. pulv.	„		7	
spongiae	„		23	
Carragheen sciss.	„		4	2
Caricae sciss.	„		3	2
Caryophylli	„		8	
subt. pulv.	„		10	2
Cassia fistula	„		3	2
Castoreum	1 Skrupuł	10		
subt. pulv.	1 Gran		45	
Catechu	1 Uncya		4	
subt. pulv.	„		6	
Cera alba	„		11	
flava	„		9	
Ceratum Cetacei	„		8	2
citrinum	„		6	
fuscum	„		8	2
ad labia flavum	„		9	
rubrum	„		12	
Cetaceum	„		10	2
Chininum citricum	1 Skrupuł		48	
	1 Gran		2	2
hydrochloricum	1 Skrupuł		58	
	1 Gran		3	
sulfuricum	1 Skrupuł		43	
	1 Gran		2	1
† Chloroformium	1 Drachma		9	
Cinchoninum sulfuricum	1 Skrupuł		14	
	1 Gran			3
Coccionella	1 Uncya		34	
subt. pulv.	„		44	
Collodium	„		30	
Colophonium	„		1	
Conchae marinae praeparatae subt. pulv.	„		3	2
Conserva Rosarum	„		3	2
Corallium rubrum subt. pulv.	„		7	2
Cortex Aurantiorum (flavedo)	„		11	2
sciss.	„		12	
subt. pulv.	„		20	
Cascarillae	„		4	
rud. tus.	„		5	
subt. pulv.	„		8	2

		złr.	kr.	fen.
Cortex Cassiae Cinnamomeae	1 Uncya		12	2
subt. pulv.	„		17	
Chinae fuscus	„		14	
rud. tus.	„		15	2
subt. pulv.	„		23	
regius	„		27	
rud. tus.	„		30	
subt. pulv.	„		43	2
ruber	„		47	2
rud. tus.	„		50	
Chinae ruber subt. pulv.	„		59	2
Cinnamomi Zeylanici	„		23	2
subt. pulv.	„		31	2
Citri (flavedo)	„		14	2
sciss.	„		16	
subt. pulv.	„		23	2
† Granati radicis	„		6	2
† rud. tus.	„		7	2
† subt. pulv.	„		9	
† Mezerei	„		3	2
† subt. pulv.	„		21	2
Nucum Juglandis	„		1	2
Quercus	„		1	
sciss.	„		1	2
rud. tus.	„		3	
subt. pulv.	„		9	
Salicis	„		1	2
sciss.	„		2	
Simarubae	„		6	2
sciss.	„		7	
subt. pulv.	„		30	
Crocus austriacus	1 Drachma		53	
subt. pulv.	„	1	8	
gallicus	„		28	
subt. pulv.	„		37	
Cubebae	1 Uncya		15	
gross. pulv.	„		20	
† Cuprum aceticum crystallisatum	„		12	
aluminatum	„		12	
† chloratum ammoniacale solutum concentratum	„		6	
† chlorat. ammoniac. solut. dilut.	„		1	
† c. Hydrarg. sol. conc.	„		11	
† c. Hydrarg. sol. dilut.	„		1	
† subaceticum crudum	„		7	2
† subt. pulv.	„		12	
† sulfuricum	„		2	2
† ammoniatum	„		43	
D.				
† Decoctum Pollini	1 Funt		35	
† Zittmanni fortius	„		24	
	24 Funtów	6	10	
† mitius	1 Funt		16	
	24 Funtów	3	37	
E.				
Elaeosaccharum Anisi	1 Drachma		2	
Aurantiorum	„		2	
Cinnamomi	„		2	
Citri	„		2	
Foeniculi	„		2	
Macis	„		1	2
Menthae piperitae	„		2	
Vanillae	„		4	
Valerianae	„		2	

		złtr.	kr.	fen.
Electuarium aromaticum	1 Uncya		6	
† aromaticum cum Opio	,,		9	
lenitivum	,,		8	2
Elemi	,,		6	
Emplastrum anglicanum	1 kwadr. Cal		1	
† Cantharidum	1 Uncya		26	
Cerussae	,,		8	
† Conii maculati	,,		16	
diachylon compositum	,,		10	
simplex	,,		6	
† Euphorbii	1 Drachma		15	1
de Galbano crocatum	1 Uncya		28	
† Hydrargyri	,,		13	
de melliloto	,,		8	2
Mini adustum	,,		9	2
oxycroceum	,,		38	
ad rupturas	,,		8	
saponatum	,,		9	
Emulsio amygdalina	1 Funt		14	
	½ ,,		10	
oleosa	1 ,,		10	
	½ ,,		9	2
† Euphorbium	1 Uncya		6	2
† subt. pulv.	,,		15	
Explementum ad dentes	1 Drachma		5	
Extractum Absynthii	,,		7	2
† Aconiti	,,		15	2
Acori	,,		6	
† Aloës	,,		3	
amaricans compositum	,,		8	
Angelicae	,,		4	1
Arnicae florum	,,		6	1
radicis	,,		5	2
† Belladonnae	,,		27	2
Calendulae	,,		9	2
Cardui benedicti	,,		3	
Cascarillae	,,		9	
Centaurii minoris	,,		3	2
Chamomillae	,,		4	
Chelidonii majoris	,,		15	
Chinae fuscae	,,		18	2
Cichorei	,,		1	2
Cinae	,,		7	2
† Conii maculati	,,		15	
Colombo	,,		19	
Cubebarum	,,		9	2
† Digitalis	,,		35	
Dulcamarae	,,		2	1
† Elaterii	1 Skrupuł		21	1
† Filicis maris	1 Drachma		17	3
Fumariae	,,		4	1
Gentianae	,,		1	
Graminis	1 Uncya		6	
Guajaci ligni	1 Drachma		14	1
† Hellebori nigri	,,		8	1
† Hyosciami foliorum	,,		21	2
† seminum	,,		21	2
Juglandis foliorum	,,		6	1
nucum	,,		4	
† Lactucae virosae	,,		24	
Liquiritiae liquidum	1 Uncya		25	
siccum	,,		22	
Lupuli	1 Drachma		10	
Malatis Ferri	,,		2	1
† Mezerei	,,		26	
Millefolii	,,		7	3
† Nucis vomicae	,,		24	
† Opii	,,		18	
† Punicae granati	,,			1

		złtr.	kr.	fen.
Extractum Quassiae	1 Drachma		13	2
Ratanhiae	,,		8	2
Rhei	,,		28	1
Salviae	,,		8	
Saponariae	,,		2	
Sarsaparillae	,,		14	
† Scillae	,,		4	
† Secalis cornuti	,,		31	2
Taraxaci	1 Uncya		6	2
Trifolii fibrini	1 Drachma		4	1
Tormentillae	,,		7	
Valerianae	,,		6	1

F.

† Faba St. Ignatii	1 Uncya		8	
† subt. pulv.	,,		22	2
Farina Fabarum	,,		2	2
Foeni graeci	,,		1	2
Lini placentarum	,,		1	
seminum	,,		3	2
secalina	,,		1	2
Sinapis seminum	,,		3	2
Fel tauri inspissatum	1 Drachma		3	2
Ferrum carbonicum saccharatum	,,		2	1
citricum	,,		9	
† jodatum saccharatum	,,		4	3
lacticum	,,		5	
limatum	1 Uncya		3	
oxydato-oxydulatum	1 Drachma		5	2
oxydatum acetic. liquid.	,,		3	
hydricum in aqua	1 Uncya		9	
nativum rubr.	,,		2	2
subt. pulv.	,,		5	2
phosphoricum oxydatum	1 Drachma		15	
oxydulatum	,,		5	2
pulveratum	1 Uncya		8	
sesquichloratum crystallis.	,,		9	
solut	,,		6	2
sulfuricum oxydulatum	,,		3	2
Flores Arnicae	,,		1	2
sciss.	,,		2	2
subt. pulv.	,,		10	
Aurantii	,,		17	
Boraginis	,,		12	2
† Brayerae	,,		18	
† sciss.	,,		21	2
Calendulae	,,		5	2
sciss	,,		8	
Chamomillae romanae	,,		3	2
vulgaris	,,		4	2
gross. pulv.	,,		6	
subt. pulv.	,,		11	
Cyani	,,		8	2
sciss	,,		12	
Lavandulae	,,		10	
Malvae	,,		4	
Papaveris Rhoeados	,,		4	2
sciss	,,		7	
Rosarum gallicarum	,,		15	
sciss.	,,		17	
pulv.	,,		22	2
saliti	,,		2	2
Sambuci	,,		2	2
gross. pulv.	,,		4	
Tiliae sciss.	,,		3	2
Verbasci sciss.	,,		12	2
Folia Althaeae sciss.	,,		2	2
Arnicae sciss.	,,		2	2

		zlr.	kr.	fen.
Folia Aurantii sciss.	1 Uncya		4	2
subt. pulv.	„		7	2
† Belladonnae sciss.	„		3	2
† gross. pulv.	„		4	2
† subt. pulv.	„		6	2
Cardui benedicti sciss.	„		3	2
subt. pulv.	„		6	2
Cichorei sciss.	„		2	2
† Digitalis purpur. sciss.	„		5	2
† subt pulv.	„		10	
Farfarae sciss.	„		2	
Hepaticae sciss.	„		3	2
† Hyosciami sciss.	„		2	
† gross. pulv.	„		3	
† subt. pulv.	„		6	2
Juglandis sciss.	„		3	
Malvae sciss.	„		2	
Melissae sciss.	„		6	2
Menthae crispae sciss.	„		5	
piperitae sciss.	„		5	
† Nicotianae sciss.	„		4	2
Pulmonariae sciss.	„		2	2
Rosmarini	„		17	
Salviae sciss.	„		4	
subt. pulv.	„		9	2
Scabiosae sciss.	„		3	
Scolopendrii sciss.	„		2	2
Sennae alexandrinae	„		7	
sciss.	„		7	2
subt. pulv.	„		14	
sine resina	„		16	2
† Stramonii sciss.	„		4	
† subt. pulv.	„		10	
Taraxaci sciss.	„		2	
Theae Pecco	„		42	
viridis imperialis	„		28	
† Toxicodendri sciss.	„		11	
† subt. pulv.	„		17	
Trifolii fibrini sciss.	„		4	2
subt. pulv.	„		7	
Uvae ursi	„		2	
Vincae sciss.	„		3	2
† Frondes Sabinae sciss.	„		8	
† subt. pulv.	„		14	2
† Taxi	„		6	
Fructus Anisi stellati	„		7	
rud. tus.	„		7	2
subt. pulv.	„		13	
Aurantii recens	1 Stuka		22	
Capsici annui rud. tus.	1 Uncya		4	2
Cerasorum nigror. sicc.	„		2	
Citri recens	1 Stuka		7	
† Colocynthidis sciss.	1 Uncya		34	2
† pulv.	„		48	2
Pruni sicc. enucl.	„		3	2
Tamarindi	„		3	

G.

Galbanum	„		15	
pulverat.	„		20	
Gallae Quercus turcicae rud. tus.	„		7	2
subt. pulv.	„		10	2
Gelatina Carragheen	„		8	
Lichenis island.	„		8	1
pulv.	„		14	
Liquiritiae pellucida	„		10	
Gemmae Populi siccat.	„		6	
Glandes Quercus tost. pulv.	„		4	
Graphites subt. pulv.	1 Uncya		4	
elutriatus	„		6	
Gummi arabicum	„		8	
subt. pulv.	„		13	
Guajacum	„		10	2
subt pulv.	„		16	
Gutta percha	„		13	2
† Gutti	„		12	2
† subt pulv.	„		16	2

H.

Helminthochorton	1 Uncya		3	
Herba Absinthii sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		6	2
Adianti sciss.	„		3	2
Asteri montani sciss.	„		5	2
† Belladonnae sicc. sciss.	„		3	2
† subt. pulv.	„		6	2
Calendulae sicc. sciss.	„		5	2
† Cannabis sicc. sciss.	„		2	
Centaurii minor. sicc. sciss.	„		6	
Chenopodii sciss.	„		3	2
† Conii maculati sicc. sciss.	„		2	2
† gross. pulv.	„		3	2
† subt. pulv.	„		6	
Equiseti sciss.	„		2	
Fumariae sciss.	„		2	2
Galeopsidis sciss.	„		3	2
† Gratiolae sciss.	„		2	2
Hyssopi sciss.	„		3	2
Jaceae sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		6	2
† Lobeliae inflatae sciss.	„		16	
† subt. pulv.	„		23	2
Majoranae	„		3	
Marubii sciss.	„		2	2
Meliloti sciss.	„		2	2
subt. pulv.	„		6	
Millefolii sciss.	„		2	2
Origani sciss.	„		2	2
Polygalae sciss.	„		3	
† Pulegii sciss.	„		2	2
† Pulsatillae sciss.	„		2	2
† subt. pulv.	„		5	2
Rutae sciss.	„		4	2
Saponariae sciss.	„		2	
Satureiae sciss.	„		4	2
Scordii sciss.	„		2	2
Serpylli sciss.	„		2	
Spilanthi sciss.	„		32	
Tanaceti sciss.	„		2	2
Valerianae celticae sciss.	„		7	
Hirudines	Po cenach krajowych.			
Hordeum crudum	1 Uncya			2
perlatum	„		2	2
† Hydrargyrum bichlorat. ammoniat.	1 Drachma		4	3
† corrosiv.	„		2	
† subt. pulv.	„		2	1
† bijodatum rubrum	„		17	1
† chloratum mite	„		4	
† jodatum flavum	„		11	
† oxydatum rubrum	„		3	2
† oxydulat. nigr. Hahnem.	„		10	1
rectificatum	1 Uncya		16	2
† stibiato-sulfuratum	1 Drachma		2	2
† sulfuratum nigrum	„		3	2
rubr. factit.	„		2	1
Hydromel infantum	1 Uncya		5	2

		zlr.	kr.	fen.
I.				
Ichthyocolla	1 Drachma		11	2
Indicum	,,		5	2
subt. pulv.	,,		7	
Infusum laxativum	1 Uncya		5	2
† Jodum	1 Skrupul		6	2
K.				
Kali aceticum solutum	1 Uncya		13	2
† bichromicum crudum	,,		4	2
carbonicum purum	,,		33	
solutum	,,		11	2
† causticum fusum	,,		26	
chloricum	,,		9	
ferrato-tartaricum	,,		18	
natronato-tartaricum	,,		15	
subt. pulv.	,,		21	
nitricum depuratum	,,		7	2
subt. pulv.	,,		8	2
fusum	,,		11	2
† stibiato-tartaricum	1 Drachma		5	
sulfuricum	1 Uncya		1	3
subt. pulv.	,,		4	2
tartaricum acidum depurat. subt. pulv.	,,		11	
boraxatum pulv.	,,		20	2
neutrum pulv.	,,		26	2
Kalium ferro-cyanatum flavum	,,		6	2
† jodatum	1 Drachma		13	2
sulfuratum	1 Uncya		41	2
pro balneo	,,		4	
Kino	,,		8	2
subt. pulv.	,,		13	2
† Kreosotum	1 Drachma		4	2
L.				
† Lactucarium	1 Skrupul		8	
Lapides Cancrorum praeparati	1 Uncya		30	
subt. pulv.	,,		34	
Lapis Pumex subt. pulv.	,,		3	2
Lichen islandicus sciss.	,,		2	
Lignum Guajaci rud. tus.	,,		1	2
Juniperi rud. tus.	,,		1	2
Quassiae rud. tus.	,,		2	2
subt. pulv.	,,		19	2
Santali rubrum rud. tus	,,		2	
subt. pulv.	,,		18	2
Sassafras rud. tus.	,,		2	2
Linimentum ammoniatum	,,		6	
saponato-camphoratum	,,		6	
† Liquor acidus Halleri	,,		8	
M.				
Macis	1 Uncya		23	2
Magnesia carbonica subt. pulv.	,,		6	2
sulfurica	,,		1	2
usta	,,		24	
in aqua	,,		4	2
Maltum Hordei	,,		1	2
Manganum hyperoxydat. nativ. subt. pulv.	,,		5	2
Manna calabrina electa	,,		12	2
canellata	,,		21	2
Mannitum	1 Drachma		7	
† Massa pilularum Ruffi	,,		5	
Mastix	,,		12	3
Mastix subt. pulv.	1 Drachma		14	
Medulla ossium praeparata	1 Uncya		4	2
Mel	,,		2	2
depuratum	,,		3	2
rosatum	,,		5	2
† Morphium	1 Gran		2	3
† aceticum	,,		2	1
† hydrochloricum	,,		2	2
Moschus	,,		18	2
Mucilago Cydoniorum	1 Uncya		1	2
Gummi arabici	,,		6	2
Tragacanthae	,,		5	
Myrrha gross. pulv.	,,		13	
subt. pulv.	,,		23	
N.				
Natrium chloratum	1 Uncya		1	
Natrum aceticum crystallisatum	,,		7	2
bicarbonicum subt. pulv.	,,		6	
boracicum purum subt. pulv.	,,		9	
carbonicum crystallisatum	,,		1	2
siccum	,,		6	2
nitricum depuratum	,,		6	
subt. pulv.	,,		7	
phosphoricum	,,		7	
sulfuricum crystallisatum	,,		4	2
siccum	,,		10	
Nuces Juglandis immaturae	,,		-	2
Nux moschata	,,		23	2
subt. pulv.	,,		30	2
† vomica gross. pulv.	,,		7	2
† subt. pulv.	,,		14	2
O.				
Oleum amygdalarum dulcium	1 Uncya		16	2
animale aethereum	1 Drachma		14	2
foetidum	1 Uncya		1	2
Anisi	1 Drachma		9	1
anthelminticum Chaberti	1 Uncya		11	
Aurantii florum	1 Drachma	1	48	
Aurantiorum corticum	,,		5	
Bergamottae	,,		6	2
Cajeputi depuratum	,,		5	2
camphoratum	1 Uncya		8	
Carvi	1 Drachma		8	1
Caryophyllorum	,,		5	2
Cerae	,,		9	
Chamomillae	,,	2	8	
Cinnamomi	,,		12	1
Citri	,,		6	
† Crotonis Tiglii	,,		10	
Foeniculi	,,		8	3
Hyosciami folior. coctum	1 Uncya		7	2
† seminum pressum	1 Drachma		3	3
Jecoris Aselli flavum	1 Uncya		4	
fuscum	,,		4	
Juglandis nucum	,,		14	
Juniperi baccarum	1 Drachma		2	3
Lauri	1 Uncya		7	2
Lavandulae	1 Drachma		4	2
Liliorum	1 Uncya		8	
Lini seminum	,,		13	2
Macidis	1 Drachma		13	
Majoranae	,,		12	1
Menthae crispae	,,		18	
piperitae	,,		28	
Nucis moschatae	,,		4	1

		Złr.	kr.	fen.
Oleum Olivarum	1 Uncya		6	
Ovorum	1 Drachma		6	2
Papaveris albi	1 Uncya		4	2
Ricini	„		14	2
Rosarum	1 Skrupuł		18	3
Rosmarini	1 Drachma	1	2	
Rutae	„		11	
Succini rectificatum	1 Uncya		12	
Terebinthinae commune	„		3	
rectificatum	„		4	2
Valerianae	1 Drachma		20	
Olibanum	1 Uncya		4	2
subt. pulv.	„		8	2
† Opium purum gross. pulv.	1 Drachma		17	
† subt. pulv.	1 Skrupuł		6	2
Os Sepiae subt. pulv.	1 Uncya		7	2
Ossa usta subt. pulv.	„		4	
Ovum gallinaceum	1 Sztuka		3	
† Oxymel Colchici	1 Uncya		5	2
† Scillae	„		5	2
simplex	„		5	
P.				
Passulae minores	1 Uncya		4	
Pasta gummosa albuminata	„		12	
Liquiritiae flava	„		14	
Pastilli Bilinenses	1 wiek. pudełko	1		
	1 mniej pudełko		40	
Petroleum	1 Uncya		7	
rectificatum	„		7	2
† Phosphorus	1 Drachma		2	3
† Pilulae Augustini	„		6	
Piper nigrum	1 Uncya		4	2
subt. pulv.	„		6	2
Piperinum	1 Skrupuł		19	
Pix liquida	1 Uncya		1	2
navalis	„		1	
† Plumbum aceticum crudum	„		3	2
+ depuratum	„		9	
+ aceticum solutum	„		2	2
+ basicum solutum	„		3	2
carbonicum subt. pulv.	„		7	
hyperoxyd. rubrum sub. pul.	„		5	
oxydatum subt. pulv.	„		6	
Pulpa Cassiae	„		13	
Prunorum	„		9	
Tamarindorum	„		9	
Pulvis aërophorus	1 Doza		2	
Seidlitzensis	1 pudełko z 12 dozami	1	12	
	1 Doza		8	
antihectico scrophulosus	1 Uncya		12	2
dentifricius albus	„		22	
niger	„		19	2
ruber	„		17	
† Doweri	1 Skrupuł		1	1
fumalis Dr. Engel	1 Uncya		21	2
nobilis	„		18	2
ordinarius	„		13	2
gummosus	„		9	
Putamen nucum Juglandis	„		2	
R.				
Radix Alcannae sciss.	1 Uncya		2	
Althaeae sciss.	„		2	2
subt. pulv.	„		8	2
Angelicae sciss.	„		3	
subt. pulv.	„		8	2
Arnicae sciss	„		3	
Radix Arnicae subt. pulv.	1 Uncya		8	2
Bardanae sciss.	„		1	2
† Belladonnae sciss	„		3	2
† subt pulv	„		11	
Caincae sciss.	„		14	2
Calami aromat. sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		9	
Caricis arenar. sciss.	„		1	2
Caryophyllatae sciss.	„		2	2
subt pulv.	„		9	
Chinae nodosae sciss.	„		2	2
Cichorei sciss.	„		1	2
Colombo sciss.	„		5	
subt. pulv.	„		9	
Curcumae rud. tus.	„		2	2
Enulae sciss.	„		2	2
Filicis maris sciss	„		4	
subt. pulv.	„		16	
Galangae sciss.	„		4	2
subt pulv	„		9	2
Gentianae sciss.	„		2	
subt. pulv.	„		8	2
Graminis sciss.	„		1	
† Gratiolae sciss.	„		2	
† subt. pulv.	„		11	
† Hellebori nigri sciss	„		1	2
† subt pulv.	„		8	
† Jalappae subt. pulv.	1 Drachma		3	3
Imperatoriae sciss.	1 Uncya		2	2
subt. pulv.	„		8	
† Ipecacuanhae rud. tus.	1 Skrupuł		3	
† subt. pulv.	„		3	2
Ireos florentinae rud. tus.	1 Uncya		5	
subt. pulv.	„		8	2
Lapathi sciss.	„		1	2
Levistici sciss.	„		2	2
Liquiritiae sciss.	„		2	
decortic. subt. pulv.	„		12	
Ononidis sciss.	„		1	2
Petroselini sicc. sciss	„		3	
Polypodii sciss.	„		2	2
Pyrethri	„		3	
sciss.	„		3	2
subt pulv.	„		12	
Ratanhiae sciss.	„		12	
subt pulv.	„		23	2
Rhei in toto	½ Uncyi		36	
sciss.	1 Drachma		9	1
subt pulv.	„		12	3
Salep rud. tus.	1 Uncya		13	2
subt. pulv.	„		21	
Saponariae sciss.	„		1	2
Sarsaparillae sciss.	„		17	2
subt. pulv.	„		28	2
Senegae sciss.	„		24	2
Serpentariae sciss	„		8	2
subt. pulv.	„		17	
Symphiti sciss.	„		1	2
subt pulv.	„		5	2
Taraxaci sciss.	„		1	2
subt pulv.	„		5	2
Tormentillae sciss	„		2	
subt. pulv.	„		9	
Valerianae sciss	„		3	
subt. pulv.	„		9	
† Veratri albi sciss.	„		1	2
† subt. pulv	„		8	2
Zedoariae sciss.	„		2	2
subt. pulv.	„		6	

		zł.	kr.	fen.
Radix Zingiberis sciss.	1 Uncya		3	2
subt. pulv.	„		9	
† Resina Jalappae	1 Drachma		36	
Roob Ebuli	1 Uncya		9	2
Juniperi	„		12	2
Laffecteur	„		12	2
Mororum	„		17	
Sambuci	„		8	
Spinae cervinae	„		9	2
Rotulae Menthae piperitae	„		10	
Sacchari	„		6	

S.

Saccharum album in toto	1 Uncya		3	2
subt. pulv.	„		6	
lactis subt. pulv.	„		7	2
Sago in granis	„		2	2
Salicinum	1 Skrupuł		6	
Sal thermarum Carolinarum	1 Uncya		22	
Sandaraca	„		7	
subt. pulv.	„		10	
Sanguis Draconis subt. pulv.	„		27	
† Santoninum	1 Skrupuł		10	3
Sapo albus	1 Uncya		3	2
subt. pulv.	„		7	2
amygdalinus	„		17	
venetus	„		2	2
subt. pulv.	„		6	
viridis	„		8	
† Scammonium	1 Drachma		13	2
† subt. pulv.	„		14	3
Sebum ovillum	1 Uncya		3	2
† Secale cornutum	„		6	2
† subt. pulv.	„		9	2
Semen Anisis	„		3	
subt. pulv.	„		8	
Cardamomi	„		18	2
Carvi	„		4	
subt. pulv.	„		8	2
Cinae	„		3	2
subt. pulv.	„		10	2
conditum	„		7	
† Colchici	„		2	2
Coriandri	„		1	2
Cydoniorum	„		20	2
Foeniculi romani	„		3	
vulgaris	„		3	
subt. pulv.	„		8	
Foeni graeci	„		1	
† Hyosciami	„		2	2
Lini	„		2	
Lycopodii	„		9	
Melonum	„		2	
Papaveris albi	„		2	2
Peponum	„		1	2
Phellandrii	„		2	
† Sabadillae	„		3	
† subt. pulv.	„		10	2
Sinapis	„		2	2
† Stramonii	„		5	
Serum lactis aluminatum	Obacz taxę robót receptowych.			
commune				
tamarindinatum				
Siliqua dulcis sciss.	1 Uncya		2	2
† Solutio arsenicalis Fowleri	„		2	
Species Althaeae	„		2	2
amaricantes	„		5	2
aromaticae	„		4	2
Species aromaticae pro cataplasmate	1 Unce		6	2
emollientes	„		2	2
pro cataplasmate	„		3	2
laxantes St. Germain	„		11	2
lignorum	„		3	2
pectorales	„		3	
Spiritus Aetheris	„		6	
chlorati	„		11	2
nitrici	„		13	2
Angelicae compositus	„		5	
Anisi	„		4	
aromaticus	„		7	2
Carvi	„		4	
Cochleariae	„		4	2
camphoratus	„		4	2
Ferri chlorati aethereus	„		7	2
Formicarum	„		6	
Juniperi	„		3	2
Lavandulae	„		7	2
Menthae crispae	„		6	
Rosmarini	„		9	
salis ammoniaci anisatus	„		7	
lavandulatus	„		5	2
saponatus	„		3	2
Serpylli	„		5	2
vini rectificatissimus	1 Funt		43	
	1 Uncya		4	
rectificatus	1 Funt		39	
	1 Uncya		3	2
dilutus	1 Funt		29	
	1 Uncya		2	2
Spongia pressa	1 Drachma		20	
† Stibium chloratum solutum	1 Uncya		8	
† oxydatum	„		42	
† sulfuratum aurantiacum	1 Drachma		13	
nigrum	1 Uncya		1	2
subt. pulv.	„		6	2
† rubrum	1 Drachma		49	
Stipites Dulcamarae sciss.	1 Uncya		1	2
Strobili Lupuli sciss.	„		7	
† Strychninum	1 Gran		2	2
† nitricum	„		2	2
Styrax Calamita	1 Uncya		3	2
liquidus	„		3	2
Succinum	„		6	
Sulfur praecipitatum	„		25	
sublimatum crudum	„		2	2
lotum	„		6	2
Suppositorium e butyro Cacao	1 Sztuka		3	1
Syrupus acetositatis Citri	1 Uncya		8	2
Althaeae	„		3	
amygdalinus	„		6	
Aurantiorum cordicum	„		4	
Capillorum Veneris	„		4	
Chamomillae	„		4	
Cichorei cum Rheo	„		6	
Cinnamomi	„		8	
† Diacodii	„		4	
Ferri jodati	„		22	
Foeniculi	„		4	2
Kermesinus	„		5	
mannatus	„		5	
Menthae	„		4	2
Mororum	„		4	2
Papaveris Rhoeados	„		4	
Phytolaccae	„		7	
Pomorum acidulorum	„		5	
Ribium	„		3	2
Rubi Idaei	„		4	

		zlr.	kr.	fen.
Syrupus Sambuci	1 Uncya		3	2
Scillae	„		4	
simplex	„		3	
Violarum	„		6	2
T.				
Tabulae de Althaea	1 Uncya		9	
† Taffetas vesicans	1 kwadr. cal		1	
Terebinthina cocta	1 Uncya		1	
communis	„		1	2
Veneta	„		2	2
Tinctura Absinthi composita	„		4	2
† Aloës	„		4	
amara	„		7	2
Arnicae florum	„		4	2
plantae totius	„		9	
aromatica	„		6	
aromatico-acida	„		5	
Asae foetidae	„		6	2
Aurantiorum corticum	„		7	
balsamica	„		7	2
† Belladonnae	„		5	
Benzoës	„		6	
† Cantharidum	„		14	2
Capsici	„		7	
Castorei	1 Skrupuł	1	12	
Catechu	1 Uncya		4	
Chamomillae	„		5	
Chinae composita	„		8	
simplex	„		11	2
Cinnamomi	„		7	
† Colchici seminum	„		6	
† Colocynthidum	„		11	2
Croci	1 Drachma		6	
† Digitalis purpureae	1 Uncya		5	2
† Euphorbii	„		6	
Ferri acetici aetherea	„		21	2
pomati	„		9	
Guajaci	„		5	2
† Ipecacuanhae	„		19	
† Jodi	„		16	
Lignorum	„		6	2
† Lobeliae inflatae	„		9	
Macidis	„		11	
Myrrhae	„		7	2
† Nucis vomicae	„		6	
† Opii crocata	1 Drachma		8	2
† simplex	„		3	2
† Pulsatillae	1 Uncya		6	2
† Pyrethri	„		7	
Ratanhiae	„		6	2
Rhei aquosa	„		8	
vinosa Darelli	„		25	
Tinctura Spilanthi olerac. composita	1 Uncya		31	2
† Stramonii	„		5	
† Thujae occidentalis	„		8	2
Valerianae	„		5	
Vanillae	1 Drachma		10	2
Tragacantha	1 Uncay		15	
subt. pulv.	„		26	2
Trochisci Castorei	1 Drachma	2	13	
Ipecacuanhae	„		3	
U.				
Unguentum aromaticum	1 Uncye		9	2
basilicum	„		6	
Calendulae florum	„		12	
Cerussae	„		7	
citrinum	„		4	2
digestivum	„		7	2
Digitalis	„		10	2
Elemi	„		6	2
emolliens	„		16	
Hydrargyri citrinium	„		6	2
† fortius	„		35	2
mitius	„		10	
Juniperi	„		10	
Linariae	„		10	2
Macidis	„		17	2
Majoranae	„		11	
† Mezerei	1 Drachma		5	
Plumbi acetici	1 Uncya		7	
pomadinum	„		9	
populeum	„		7	
† Sabadillae	„		10	
simplex	„		7	
sulfuratum	„		7	2
terebinthinatum	„		3	2
V.				
Vanilla	1 Skrupuł		15	3
† Veratrinum	1 Gran		2	
† Vinum Colchici	1 Uncya		22	2
Malaccense	„		18	
† stibiato-tartaricum	„		18	2
Z.				
† Zincum chloratum	1 Drachma		3	2
† cyanatum sine ferro	1 Gran		1	
ferro-cyanatum	1 Drachma		6	
oxydatum	„		10	
† sulfuricum	„			2
† valerianicum	1 Skrupuł		18	

Taxa robót receptowych.

		kr.
1.	Za sporządzenie dekoktu w ilości, aż do 1 funta łącznie, (odwar) gotując przez kwadrans .	5
	½ godziny . .	8
	1 godzinę . .	15
	Za każdą dalszą ilość aż do 1 funta więcéj jak 1 funt	1½
2.	Za sporządzenie gorącéj infuzyi, (infusio calida napar) aż do 1 funta łącznie	4
	Za każdą ilość aż do 1 funta więcéj jak 1 funt	1
3.	Za sporządzenie zimnéj infuzyi (infusio frigida nalew), równie też za maceracyę aż do funtów 2 łącznie	2
4.	Za dygestyę bez względu na ilość, aż do 3 godzin łącznie	4
	½ dnia	8
	1 dnia	12
5	Za sporządzenie dekokt-infuzyi policzyć należy odpowiednią należytość dekokcyjną, a nadto za infuzyę kwotę	2

Uwaga.

a) Zapisane do sporządzenia dekoktów, i infuzyj, tudzież do mieszanin wchodzące drzewa lekarskie, kory, korzonki, zioła, kwiaty i nasiona, choćby to nie było wyraźnie w recepcie nadmienionem, uważane być mają jako zarządzone w formie krajanéj, tłuczonéj lub rozmiażdżonéj, a więc i tak zastosowane i wedle taxy medycynalnéj policzone.

b) Jeżeli są lekarstwa w proszkach do dekoktu lub infuzyi zapisane, wówczas rozumieć tu należy proszek grubawy a policzyć cenę, w taxie medycynalnéj dla proszku przygrubszego (pulvis grossus) oznaczoną.

6.	Za gorące rozpuszczenie (solutio calida), bez względu na ilość szczegółu solucyi ulegającego.	3

Uwaga.

a) Jeżeliby w jednéj a téj saméj mixturze rozpuszczonem być miało więcéj artykułów, pomimo tego jednak należytość za solucyę raz tylko policzona być ma.

b) Przy solucyach soli wyszczególnionych w taxie w stanie krystalizowanym i w stanie proszku, tylko cena soli krystalizowanéj policzoną być ma.

c) Za solucyę lub subakcyę soli i innych artykułów lekarskich do sporządzenia masy na pigułki i t. p. nie ma być nic policzoném.

d) Za solucyę lub subakcyę artykułów lekarskich, przymięszać się mających do maści linimentu czyli plastru, dozwala się policzyć należytość za zimną solucyę w kwocie 1 kr.

7.	Za zimną solucyę, t. j. za pomocą pistylli przedsięwziąć się mającą (solutio frigida cum pistilla peragenda)	1
8.	Za sklarowanie przez białko, włącznie tegoż . .	5
9.	Za filtrowanie dekoktu lub nalewu	1
10.	Za przecedzenie dekoktu lub nalewu	1
11.	Za usktecznienie saturacyi	3
12.	Za sporządzenie emulsyi nasieniowéj, mléka nasieniowego aż do 1 funta włącznie . . .	5
	Za każdą ilość aż do 1 funta więcéj jak 1 funt	2
13.	Za sporządzenie emulsyi spurycznéj z wszelkich gatunków oleju, żywicy, balsamu i t. d. tudzież mixtury olejowatéj, aż do 1 funta łącznie	3
	Za każdą ilość aż do 1 funta więcéj jak 1 funt	1
14.	Za sporządzenie nie sklarowanéj zwyczajnéj lub ałunowéj serwatki, włącznie mléka i innych ingredyencyj, aż do 1 funta *inclusive* . .	10
	Za każdą ilość aż do 1 funta więcéj jak 1 funt	5
15.	Za sporządzenie serwatki za pomocą białka sklarowanéj i filtrowanéj zwyczajnéj lub ałunowéj, włącznie mléka, jajka i ałunu, aż do 1 funta *inclusive*	15
	Za każdą ilość aż do 1 funta więcéj jak 1 funt	5
16.	Za sporządzenie serwatki sklarowanéj, serwatki tamaryndowéj, włącznie wszelkich potrzebnych do tego ingredyencyj, aż do 1 funta *inclusive*	24
	Za każdą ilość aż do 1 funta więcéj jak 1 funt	14
17.	Za sporządzenie świeżych soków roślinnych, włącznie roślin, aż do ½ uncyi łącznie .	3
18.	Za sporządzenie galarety aż do 1 uncyi łącznie	6
	Za każdą ilość aż do 1 uncyi więcéj jak 1 uncya	1
19.	Za zmieszanie przednich proszków, które nie przedzielone *ad chartam* lub *ad scatulam* dane będą, aż łącznie do 6 uncyj . . .	2
20.	Za zmieszanie przygrubszych proszków (pulverum per scribrum trajectorum vel grosse tusorum) lub też ziół w mięszaninę wchodzących, i zarazem za przedzielenie ich na 6 doz, wraz z kapsułką, obwiciem i sygnaturą, aż do 6 uncyj łącznie	3
	Za zmieszanie takich proszków lub species, samych, jeżeli wydane będą nieprzedzielone, nic liczyć się nie będzie	
21.	Za papier i sygnaturę, ażeby species, simplicia i i. nieprzedzielnie były dyspensowane, aż do 6 uncyj łącznie	1
	1 funta	2

		kr.
22.	Za przedzielenie przedniejszych proszków na więcéj doz aż do 6 sztuk i dyspensowanie onychże, wraz z kapsułkami, konwolutem i sygnaturą, za każdą sztukę	1
	a przeto za 6 sztuk	6
	Za każdą sztukę więcéj nad 6 sztuk	¾
	Nawet gdyby zapisaném było: »fiat pulvis et »dentur tales doses«, zastósowane będą te same ustanowy.	
23.	Za roztarcie, natarcie lub krótko tylko trwające przecieranie proszku na mixturę . . .	1
24.	Za dłużéj trwające rozcieranie *(trituratio continua)* od 10 minut aż do ½ godziny . .	6
25.	Za sporządzenie i formacyę trociczek aż włącznie do 1 drachmy całości	4
26.	Za sporządzenie masy na pigułki i formacyę pigułek o 1 lub 3 granach aż włącznie do 10 drachmy całéj masy	3
	Za proszek do posypania osobno liczyć się będzie wedle ilości użytéj i cen taxalnych temuż odpowiednich.	
27.	Za mieszaninę kilku lekarstw w powidełkach aż do 4 uncyj włącznie	2
28.	Za sporządzenie plastru lub ceratu (maści) przez mięszanie lub zamieszenie czyli ugniecenie aż do 4 uncyj włącznie	4
29.	Za dyspensacyę nienasmarowanego plastru lub ceratu wraz z papierem ceratowym, konwolutem i sygnaturą aż włącznie do 4 uncyj	1
30.	Za nasmarowanie pół uncyi plastru lub ceratu na płótno wraz z sporządzeniem i dispensacyą	6
	Jeżeli zamiast płótna bierze się skóra . . .	10
31.	Za sporządzenie maści lub linimentu, tudzież za zmięszanie kilku maści lub linimentów bez topienia aż do 4 uncyj włącznie . . .	2
32.	Za sporządzenie maści lub linimentu, tudzież zmięszanie kilku maści lub linimentów przez topienie aż do 4 uncyj włącznie . . .	3
	W razie potrzeby za solucyę lub subakcyę jednego lub więcéj artykułów, do maści lub linimentu przymięszać się mających można policzyć	1
33.	Za obwiązanie, t. j. korek, papier, szpagat i sygnaturę, jeżeli naczynie nie jest dodaném, i jeżeli w pojedynczych ustanowach powyższej taxy, nie miano już na to względu, oprócz dotyczącéj ustanowy taxalnéj, za sporządzenie lekarstwa policzyć jeszcze wolno	1
34.	Za opieczętowanie naczynia przy oddaniu lekarstwa, w przypadkach, gdzie to żądanem będzie	1
35.	Jeżeli całkowita cena lekarstwa wydać się mającego przy obliczeniu wedle taxy wychodzi na ułamek krajcara, policzyć wolno zamiast téj części ułamkowéj cały krajcar.	
36.	Za wszelkie inne tu niewyliczone roboty receptowe nic się liczyć nie będzie	
	Atoliż samo przez się rozumie się, że pod tém nie są objęte manipulacye większe, niezwyczajne, jakieby przez pojedynczych lekarzy zarządzone być mogły.	

Taxa na naczynia.

	kr.
Zwyczajne białe naczynia szklane na lekarstwo wraz z obwiązaniem, korkiem i sygnaturą, sztuka aż do 2 uncyj włącznie .	3
nad 2 uncye „ „ 6 „ „ .	4
„ 6 uncyj „ „ 10 „ „ .	5
„ 10 „ „ „ 1 funta „ .	6
„ 1 funt „ „ 2 funtów „ .	9
„ 2 funty „ „ 4 „ „ .	13
Zwyczajne zielone naczynia szklane na lekarstwo wraz z obwiązaniem, korkiem i sygnaturą, sztuka aż do 1 uncyi włącznie .	2
nad 1 uncyę „ „ 4 uncyj „ .	2½
„ 4 uncye „ „ 6 „ „ .	3
„ 6 uncyj „ „ 10 „ „ .	3½
„ 10 „ „ „ 1 funta „ .	4
„ 1 funt „ „ 2 funtów „ .	6
„ 2 funty „ „ 4 „ „ .	8

	kr.
Zwyczajne tygielki na lekarstwo wraz z obwiązaniem i sygnaturą, sztuka aż do 1 uncyi włącznie .	2
nad 1 uncyę „ „ 4 uncyj „ .	3
„ 4 uncye „ „ 10 „ „ .	4
„ 10 uncyj „ „ 1 funta „ .	5
„ 1 funt „ „ 2 funtów „ .	9
Pudełka drewniane, powlekane papierem farbowanym wraz z sygnaturą, sztuka aż do 1 uncyi włącznie .	2
nad 1 uncyę „ „ 4 uncyj „ .	3
„ 4 uncye „ „ 6 uncyj „ .	4
„ 6 uncyj „ „ 1 funta „ .	5
„ 1 funt „ „ 2 funtów „ .	7
„ 2 funty „ „ 3 funtów „ .	10

Taxa reagencyj.

		Złr.	kr.	fen.			Złr.	kr.	fen.
Acidum aceticum concentratum purum	1 Uncya		4	2	Baryta nitrica soluta	1 Uncya		6	
„ hydrochloricum concentr purum	„		7		Baryum chloratum solutum	„		2	2
„ nitricum concentrat. purum	„		4		Charta exploratoria coerulea	¼ Arkusza		1	
„ oxalicum solutum	„		2	2	„ „ lutea	„		1	2
„ sulfuricum depurat. concentr.	„		10		„ „ rubra	„		1	
„ „ „ dilutum	„		2	2	Ferrum sesquichloratum solutum	1 Uncya		2	2
„ tartaricum	„		14	2	„ sulfuratum	„		6	2
Aether depuratus	„		12	2	„ sulfuricum oxydulat. crystallisat.	„		3	2
Ammonia pura liquida	„		4		Kali causticum solutum	„		52	
Ammonium carbonicum solutum	„		2		„ chloricum	„		9	
„ chloratum depurat. solut.	„		2	2	Magnesia sulfurica soluta	„		1	2
„ hydrosulfuratum	„		14		Natrum carbonicum solutum	„		2	
Aqua Calcis	1 Funt		1	1	„ phosphoricum solutum	„		3	
„ Chlori	1 Uncya		2	2	Plumbum aceticum solutum	„		3	
„ hydrosulfurata	„		4		Spirytus vini rectificatissimus	„		4	
Argentum nitricum fusum solutum	„		22	2	Zincum depuratum	„		9	2

Taxa lekarstw weterynarskich.

		Złr.	kr.	fen			Złr.	kr	fen
Acetum crudum	1 Funt		4	2	Aqua Chlori	1 Uncya		2	
Acidum aceticum concentratum crudum	„		22	2	destillata simplex	1 Funt		6	
	1 Uncya		2		Kreosoti	„		12	
† hydrochloricum concentr. crud.	1 Funt		28	1		1 Uncya		1	
	1 Uncya		2	1	† phagedaenica decolor	1 Funt		5	
dilutum	1 Funt		15	3		1 Uncya			2
	1 Uncya		1	1	† lutea	1 Funt		5	
† hydrocyanicum	1 Drachma		2			1 Uncya			2
† nitricum crudum	1 Funt		15		† vegeto-mineralis Goulardi	1 Funt		4	
	1 Uncya		1	1		1 Uncya			1
pyroligneosum	1 Funt		6	1	† Argentum nitricum fusum	1 Drachma		34	
	1 Uncya			3	† Arsenicum album	1 Uncya		1	2
† sulfuricum anglicanum	1 Funt		28	1	† pulv.	„		4	2
	1 Uncya		2	2	Asa foetida	„		5	3
† Aether crudus	1 Funt	1	5		pulv.	„		10	
	1 Uncya		5	2	Axungia porcina	1 Funt		34	
† Aloë lucida	„		3			1 Uncya		3	
† gross. pulv.	„		3	1	Baccae Juniperi	1 Funt		7	2
Alumen crudum	1 Funt		7	2	rud. tus.	„		20	
pulv.	„		24			1 Uncya		1	3
	1 Uncya		2	1	† Bulbus Scillae	1 Funt		8	3
ustum	1 Funt		23			1 Uncya			3
	1 Uncya		2		Calcaria caustica	1 Funt		9	2
pulv.	1 Funt		44			1 Uncya		1	
	1 Uncya		3	3	chlorata	1 Funt		11	1
† Ammonia pura liquida	1 Funt		34			1 Uncya		1	
	1 Uncya		3		Camphora	„		5	3
Ammonium carbonic. pyro-oleos. solut.	„		4		† Cantharides	„		23	2
chloratum crudum	1 Funt		26	1	† pulv.	„		30	
	1 Uncya		2	1	Carbo ligni depuratus pulv.	1 Funt		15	
pulv.	1 Funt		46			1 Uncya		1	2
	1 Uncya		4		Cera flava	1 Funt	1	13	
Amylum Tritici	1 Funt		23	3		1 Uncya		6	1
Aqua Calcis	„		1		† Chloroformium	„		40	
Chlori	„		20		Cortex Cassiae Cinnamomeae	1 Funt	1	42	
						1 Uncya		8	2

		Złr.	kr.	fen.
Cortex Cassiae Cinnamomeae gross. pulv.	1 Funt	2	12	
	1 Uncya		11	
Chinae fuscus	1 Funt	2		
	1 Uncya		10	
gross. pulv.	1 Funt	2	30	
	1 Uncya		12	2
† Mezerei	1 Funt		28	
	1 Uncya		2	1
pulv.	1 Funt	2		
	1 Uncya		12	
Quercus	1 Funt		7	2
	1 Uncya			3
gross pulv.	1 Funt		30	
	1 Uncya		2	2
Salicis	1 Funt		12	2
	1 Uncya		1	1
gross. pulv	1 Funt		35	
	1 Uncya		3	
† Cuprum subaceticum crudum	1 Funt		58	
† pulv.	1 Uncya		6	
† sulfuricum	1 Funt		23	
	1 Uncya		1	3
Emplastrum diachylon simplex	1 Funt		58	
	1 Uncya		5	
† Euphorbium	1 Funt		46	
† pulv.	„	2		
	1 Uncya		10	
† Extractum Belladonnae	1 Drachma		20	
Farina Lini placentarum	1 Funt		7	
secalina	„		9	
Ferrum oxydatum hydric. in aqua	„	1		
sulfuricum oxydulatum	„		28	
	1 Uncya		2	2
Flores Arnicae	1 Funt		11	
Chamomillae	„		22	2
Folia Althaeae sciss.	„		18	
† Digitalis purpur. sciss.	„		46	
† Hyosciami sciss.	„		18	
Malvae sciss	„		18	
† Nicotianae sciss.	„		36	
Salviae sciss.	„		30	
† Toxicodendri sciss.	1 Uncya		7	2
† Fructus Colocynthidis sine seminib.	„		25	2
Gallae Quercus turcic. rud. tus.	1 Funt	1		
Glandes Quercus rud. tus.	„		14	
tostae pulv.	„		34	
Gummi arabicum	„	1	5	
	1 Uncya		5	2
Guajacum	1 Funt	1	24	
	1 Uncya		7	
Herba Absynthii sciss.	1 Funt		16	
† Belladonnae sciss.	„		27	
† Conii maculati sciss.	„		21	
Hordeum crudum	„		4	
† Hydrargyrum bichlorat. corros. pulv.	1 Uncya		12	
† chlorat. mite pulv.	„		26	
† oxydat. rubr. pulv.	„		21	
† stibiato-sulfurat.	„		18	
† sulfurat. nigrum	„		24	
rubrum factit.	„		12	
† Jodum	„	1	45	
Kali carbonicum crudum	1 Funt		14	
† causticum fusum	1 Uncya		22	
nitricum crudum	1 Funt		30	
pulv	„		36	
stibiato-tartaricum	1 Uncya		10	
sulfuricum	1 Funt		20	
pulv.	„		24	
	1 Uncya		2	
Kali tartaricum acid. dep. pulv.	1 Funt	1	20	
	1 Uncya		7	
† Kalium jodatum	„	1	15	
sulfuratum	1 Funt		30	
	1 Uncya		3	
† Kreosotum	1 Uncya		25	
Lignum Juniperi sciss.	1 Funt		8	
Magnesia carbonica pulv.	„		48	
sulfurica	„		12	
Mel	„		18	
Myrrha	„	1	41	
Natrium chloratum	„		4	2
Natrum boracicum pulv.	„	1		
	1 Uncya		6	
sulfuricum crystall.	1 Funt		4	
† Nux vomica gross. pulv.	„		48	
	1 Uncya		5	
Oleum Amygdalarum dulcium	1 Funt	2	12	
	1 Uncya		12	
animale aethereum	„	1		
foetidum	„		1	
† Crotonis Tiglii	„		45	
Hyosciami folior. coct.	„		4	
† seminum press.	„		12	
Lauri	„		5	
Lini seminum	1 Funt		23	
Olivarum	„		32	
Ricini	„	1	30	
	1 Uncya		8	
Terebinthinae commune	1 Funt		23	
† Opium purum pulv.	1 Drachma		10	
Petroleum	1 Funt		56	
Piper nigrum	„		34	
Pix liquida	„		11	
navalis	„		6	
† Plumbum aceticum crud.	„		25	
	1 Uncya		2	1
† basic solut.	1 Funt		20	
	1 Uncya		2	
carbonicum pulv.	1 Funt		25	
	1 Uncya		2	2
oxydatum pulv.	1 Funt		15	
	1 Uncya		1	1
Radix Althaeae sciss.	1 Funt		17	
gross. pulv.	„		36	
Angelicae sciss.	„		24	
gross. pulv.	„		36	
Arnicae sciss.	„		24	
Calami aromat. sciss.	„		14	
gross. pulv.	„		33	
Filicis maris sciss.	„		34	
gross pulv.	„		50	
Gentianae sciss.	„		16	
gross. pulv.	„		28	
† Hellebori nigri sciss.	„		12	
† gross. pulv.	„		25	
† Jalappae gross. pulv.	1 Uncya		16	
† Ipecacuanhae gross. pulv.	„		49	
Liquiritiae sciss.	1 Funt		15	
gross pulv.	„		41	
Rhei	1 Uncya		56	
gross. pulv.	„	1	6	
Valerianae sciss.	1 Funt		42	
gross. pulv.	„		58	
† Veratri albi sciss.	„		14	
† gross. pulv.	„		30	
Zingiberis sciss.	„		30	
gross. pulv.	„		49	

		Złr.	kr.	fen.
Saccharum album	1 Funt		26	
subt. pulv.	„		48	
	1 Uncya		4	2
Sapo albus	1 Funt		28	
viridis	„		30	
Sebum ovillum	„		28	
	1 Uncya		2	2
† Secale cornutum	1 Funt		56	
	1 Uncya		4	3
† gross. pulv.	„		5	3
Semen Anisi vulgaris	1 Funt		14	
pulv.	1 Uncya		2	1
Carvi	1 Funt		28	
pulv.	1 Uncya		3	2
Cinae	1 Funt		28	
pulv.	1 Uncya		3	2
† Crotonis Tiglii	„		7	
Foeniculi	1 Funt		14	
pulv.	1 Uncya		2	1
Lini	1 Funt		7	2
Phellandri aquatici	„		13	
Sinapis	„		17	
† Solutio arsenicalis Fowleri	1 Uncya		2	
Species aromaticae	1 Funt		36	
Spiritus camphoratus	„		36	
	1 Uncya		3	
saponatus	1 Funt		30	
	1 Uncya		2	2
vini rectificatus	1 Funt		28	
	1 Uncya		2	2
Spongia pressa	„	1	20	
† Stibium sulfurat. aurantiac.	1 Funt	3		
	1 Uncya		15	
nigrum pulv.	1 Funt		30	
	1 Uncya		3	

		Złr.	kr.	fen.
† Strychninum	1 Gran		1	3
Sulfur citrinum	1 Funt		6	
	1 Uncya			2
pulv.	1 Funt		12	
	1 Uncya		1	2
sublimatum lotum	1 Funt		20	
	1 Uncya		2	
Terebinthina cocta	1 Funt		6	
	1 Uncya			2
communis	1 Funt		9	
	1 Uncya			3
veneta	1 Funt		19	
	1 Uncya		2	
Tinctura Arnicae florum	1 Funt		45	
	1 Uncya		4	
plantae totius	1 Funt	1		
	1 Uncya		7	
† Belladonnae	„		4	
† Cantharidum	„		10	
† Jodi	„		12	
Myrrhae	„		6	
† Opii simplex	„		17	
Unguentum Cerussae	1 Funt	1		
	1 Uncya		5	
digestivum	1 Funt	1		
	1 Uncya		5	2
Hydrargyri mitius	1 Funt	1	4	
	1 Uncya		7	2
Plumbi acetici	1 Funt	1		
	1 Uncya		5	
simplex	1 Funt	1		
	1 Uncya		5	
Zincum oxydatum	„		11	
† sulfuricum	„		3	

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

IV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Jänner 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt IV.

Wydany i rozesłany dnia 24 Stycznia 1855.

11.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 15. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CVI. Stück, Nr. 318, ausgegeben am 31. Dezember 1854),

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze,

womit die Schulferien an den Gymnasien bestimmt werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 6. Dezember 1854 Allergnädigst zu genehmigen geruht, daß in Betreff der Schulferien an den Gymnasien nachstehende Bestimmungen festgesetzt werden:

§. 1.

Im Laufe des Schuljahres sind außer den Sonn- und Feiertagen vom Unterrichte frei folgende Tage:

a) Zu Weihnachten der 24. Dezember,

b) im Fasching der letzte Montag und Dienstag, wo jedoch mit dieser Ferialzeit das erste Semester geschlossen wird (§. 4), ist derselben auch der Aschermittwoch und der darauf folgende Donnerstag beizugeben,

c) zu Ostern vom Mittwoch vor bis einschließlich zum Dienstag nach dem Ostersonntage,

d) wochentlich die Nachmittage am Mittwoch und Samstag, oder statt derselben nach Umständen der ganze Donnerstag,

e) vier Tage im Laufe des Schuljahres, an welchen dem Direktor des Gymnasiums eingeräumt wird, bei außerordentlichen Anlässen Ferien zu gewähren, jedoch mit der Beschränkung, daß diese Ferialtage ohne zureichenden Grund nicht gewährt werden und weder in eine ununterbrochene Folge fallen noch dazu benützt werden, die oben bezeichneten Feriengrenzen (a—d) zu erweitern.

§. 2.

Die Haupt- oder Herbstferien dauern zwei Monate. An jenen Gymnasien Galiziens und der Bukowina jedoch, an welchen wegen der Geltung des doppelten kirchlichen Kalenders, mit Rücksicht auf die nahmhafte Frequenz von Schülern verschiedenen Ritus, sich eine größere Zahl von Feiertagen ergibt, verbleibt es bei der früheren sechswöchentlichen Feriendauer. Diese Bestimmung findet auch auf solche Gymnasien in Ungarn, Siebenbürgen und der Wojwodschaft Serbien und dem Temeser Banate Anwendung, an welchen der gleiche Grund dieser Bestimmung verwaltet.

§. 3.

In Betreff der Zeit, in welcher die Hauptferien in den einzelnen Kronländern und an einzelnen Gymnasien fallen, bleiben die früheren gesetzlichen Anordnungen aufrecht,

11.

Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 15 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część CVI., Nr. 318, wydana dnia 31 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego,

mocą którego ustanawia się ferye szkolne w gimnazyach.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z d. 6 Grudnia 1854 r. najlaskawiéj rozporządzić, żeby względem feryj szkolnych w Gimnazyach następujące przepisy były ustanowione:

§. 1.

W ciągu roku szkolnego wolnemi będą od wykładu nauk, oprócz niedziél i świąt, dni następujące:

a) W czasie Bożego Narodzenia dzień 24 Grudnia,

b) w zapusty ostatni Poniedziałek i Wtorek, tam zaś, gdzie z temi feryami kończy się kurs piérwszy (§. 1.) należy do tego dodać Środę popielcową i następujący po niéj Czwartek,

c) na Wielkanoc od Środy przed aż łącznie do Wtorku po Niedzieli Wielkanocnéj,

d) co tydzień Środy i Soboty popołudniu, lub zamiast nich według okoliczności cały Czwartek,

e) cztéry dni w ciągu roku szkolnego, w których wolno jest Dyrektorowi gimnazyalnemu dać ferye przy nadzwyczajnych okolicznościach, jednakowoż z tém ograniczeniem, żeby te dni feryalne bez dostatecznéj przyczyny udzielonemi nie były, i ani nie następowały nieprzerwanie jedne po drugich, ani téż nie były użytemi do tego, by wyż określone granice feryj *(a—d)* rozszerzać.

§. 2.

Ferye główne czyli jesienne trwają dwa miesiące. Jednakowoż w tych gimnazyach Galicyi i Bukowiny, w których z powodu, iż tam obowiązuje podwójny kalendarz kościelny, większa jest liczba świąt, pozostaną w przyszłości ferye sześciotygodniowe, ze względu na znaczną frekwencyę uczniów różnego obrządku. Ten sam przepis zastósowanym będzie także i do takich gimnazyów w Węgrzech Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, w których równy powód tego rozporządzenia zachodzi.

§. 3.

Co się tyczy czasu, na który padają ferye główne w szczegółowych krajach koronnych i w pojedynczych gimnazyach, dawniejsze rozporządzenia prawne u-

jedoch mit der Aenderung, daß an den Gymnasien Galiziens und der Bukowina die Hauptferien in die Monate Juli und August verlegt werden.

Demnach fängt in der Regel das Schuljahr mit dem 1. Oktober an und schließt mit dem 31. Juli an den Gymnasien von Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Tirol (mit Ausnahme von Botzen und Meran), Kärnthen, Krain, Kroazien und Slawonien (mit Ausnahme von Fiume), Böhmen, Mähren, Schlesien, der Wojwodschaft Serbien und dem Temeser Banate, Ungarn und Siebenbürgen.

Im Küstenlande, in Dalmazien, dann die Fiume, beginnt und schließt das Schuljahr um Einen Monat später, und dauert daher vom 1. November bis 31. August, im Krakauer Verwaltungsgebiete, dann in Botzen und Meran, um Einen Monat früher, und dauert daher vom 1. September bis 30. Juni.

An den Gymnasien, an welchen die Dauer der Hauptferien sechs Wochen beträgt, fällt der Anfang des Schuljahres und zwar im Lemberger Verwaltungsgebiete und in der Bukowina auf den 1. September, in den im §. 2. bezeichneten Kronländern auf den 1. Oktober, und der Schluß des Schuljahres auf den 15. Juli, beziehungsweise auf den 15. August.

§. 4.

Das erste Semester ist derart abzuschließen, daß seine Dauer nicht mehr als fünf Monate betrage; sie kann aber kürzer sein.

Demnach wird das erste Semester an den Gymnasien, an welchen das Schuljahr mit dem 1. Oktober beginnt, mit den Faschingsferien, welche in diesem Falle fünf Tage dauern (§. 1, b), an welchen aber das Schuljahr am 1. (2.) November den Anfang nimmt, in der Regel mit den Osterferien geschlossen.

Gymnasien, deren Hauptferien in die Monate Juli und August fallen, schließen das erste Semester gegen Ende Jänner, zwischen das erste und zweite Semester sind mit Einschluß eines Sonntages fünf Ferialtage zu legen.

§. 5.

Es ist keinem Gymnasium gestattet, einen durch die voranstehenden Bestimmungen nicht genehmigten Ferientag eintreten zu lassen und darf die vorgezeichnete Unterrichtszeit, mit Ausnahme der einzelnen dem Gottesdienste vorschriftmäßig zu widmenden halben oder ganzen Tage, weder im Beginne, noch im Laufe oder zu Ende des Schuljahres irgendwie abgekürzt werden. Daher ist die Besorgung anderweitiger Schulgeschäfte und namentlich die Abhaltung der Maturitäts-, Privatisten- und Aufnahmsprüfungen, in so weit sie im Laufe des Schuljahres nicht ohne irgend welche Beeinträchtigung der festgesetzten Unterrichtszeit vorgenommen werden können, jedenfalls in den Anfang und den Schluß der Ferienzeit zu verlegen.

Thun m. p.

trzymane zostają w swéj mocy, jednakże z tą zmianą, iż w gimnazyach Galicyi i Bukowiny ferye główne odłożone zostają na miesiące Lipiec i Sierpień.

Zaczém w powszechności rok szkolny zaczyna się z 1 Października i kończy się z 31 Lipca w gimnazyach Niższéj Austryi, Wyższéj Austryi, Solnogrodu, Styryi, Tyrolu (z wyjątkiem Botzen i Meran), Karyntyi, Krainy, Kroacyi i Slawonii (z wyjątkiem Fiumy), Czech, Morawii, Szląska, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego, Węgier i Siedmiogrodu.

W Pobrzeżu, Dalmacyi, tudzież w Fiumie rozpoczyna i kończy się rok szkolny o jeden miesiąc późniéj, trwa zatém od 1 Listopada do 31 Sierpnia, w obrębie administracyjnym Krakowskim, tudzież w Botzen i Meranie o jeden miesiąc wcześniéj, trwa zatém od 1 Września do 30 Czerwca.

W gimnazyach, w których ferye trwają sześć tygodni, początek roku szkolnego przypada, mianowicie w obrębie administracyjnym Lwowskim i w Bukowinie na 1 Września, zaś w krajach koronnych w §. 2. wyrażonych, na 1 Października, a koniec roku szkolnego na 15 Lipca, a względnie na 15 Sierpnia.

§. 4.

Piérwszy kurs należy zakończyć w taki sposób, żeby nie trwał dłużéj jak pięć miesięcy; może zaś trwać krócéj.

Zaczém kurs piérwszy w gimnazyach, w których rok szkolny zaczyna się z 1 Października, kończy się z feryami zapustnemi, które w tym przypadku pięć dni trwać będą, (§. 1, 6), w tych zaś, w których rok szkolny rozpoczyna się z 1 (2) Listopada, kończy się z feryami wielkanocnemi.

Gimnazya, których ferye główne przypadają na miesiące Lipiec i Sierpień, kończą piérwszy kurs z końcem Stycznia, piérwszy i drugi kurs należy przegrodzić pięciu dniami feryalnemi, włącznie Niedzielę.

§. 5.

Nie wolno jest żadnemu gimnazyum, obchodzić dzień feryalny, nie wskazany przez powyższe postanowienia i czas do nauczania przepisany nie powinien być skróconym ani w początkach, ani w ciągu, ani też w końcu roku szkolnego, z wyjątkiem pojedynczych dni, które w połowie lub w całości według przepisu służbie Boskiéj poświęcone być mają.

Dla tego sprawowanie innych czynności szkolnych, mianowicie odbywanie examinu dojrzałości, wstępu i examinów z prywatystami należy odkładać na początek i koniec feryj, jeżeli takowe w ciągu roku szkolnego bez jakiegobądź uszczerbku czasu, do wykładu nauk przeznaczonego, uskutecznionemi być nie mogą.

Thun m. p.

12.

Erlaß des Finanzministeriums vom 23. Dezember 1854,

giltig für Mähren und Schlesien,

in Betreff der Entschädigung der vormals ständischen Grundherrn in Mähren und Schlesien, für den Entgang des ihnen entzogenen Bergzehent-Genusses.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, CVI. Stück, N. 319, ausgegeben am 31. Dezember 1854.

13.

Erlaß des Finanzministeriums vom 27. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CVI. Stück, Nr. 320, ausgegeben am 31. Dezember 1854),

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme von Dalmazien,

rücksichtlich des Tages, mit welchem die volle Wirksamkeit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1852, über die Verzehrungssteuer vom Biere, beginnt.

Mit Beziehung auf den §. 26 des Erlasses des Finanzministeriums vom 19. Dezember 1852 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXXIX. Stück, Nr. 264*) wird bekannt gemacht, daß die mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 genehmigten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere, in soferne dieselben nicht schon mit erwähntem Erlaße in Kraft gesetzt wurden, mit dem 1. Februar 1855 in Wirksamkeit treten werden.

Baumgartner m. p.

14.

Verordnung des Justizministeriums und der obersten Polizeibehörde vom 30. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, CVI. Stück, Nr. 321, ausgegeben am 31. Dezember 1854),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militergrenze,

wodurch, in Gemäßheit einer Allerhöchsten Entschließung vom 29. Dezember 1854, die Bestimmungen über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes über die, durch die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Übertretungen festgesetzt werden.

Zur Regelung der Ausübung des Richteramtes hinsichtlich jener Ubertretungen, deren Untersuchung und Bestrafung durch die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes**), den Polizeibehörden zugewiesen ist, verordnen das Justizministerium und die oberste Polizeibehörde, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 29. Dezember 1854, wie folgt:

---

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLVIII. Stück, Nr. 342, Seite 864.

**) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXX. Stück, Nr. 127, Seite 376.

12.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 23 Grudnia 1854,

obowiązujące dla Morawii i Szląska,

wydane w przedmiocie wynagrodzenia byłych stanowych panów ziemskich w Morawii i Szląsku za ubytek odjętéj im dziesięciny górniczéj.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część CVI, N. 319, wydaną d. 31 Grudnia 1854.

13.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 27 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CVI, N. 320, wydana dnia 31 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi,

tyczące się dnia w którym rozpoczyna się moc obowiązująca Najwyższego Postanowienia z dnia 15 Grudnia 1852 o podatku konsumcyjnym od piwa.

Odnoszące się do §. 26 rozrządzenia Ministerstwa Skarbu z d. 19 Grudnia 1852 r. (Dziennik Praw Państwa Część LXXIX, N. 264 *) czyni się wiadomo, iż zmiany w przepisach prawnych o podatku konsumcyjnym od piwa, zatwierdzone Najwyższém Postanowieniem z d. 15 Grudnia 1852, zaprowadzone zostają w wykonanie z dniem 1. Lutego 1855 r., o ile takowe wyż wspomnioném Postanowieniém nie były już wprowadzone w życie.

Baumgartner m. p.

14.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 30 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, Część CVI, N. 321, wydana dnia 31 Grudnia 1854),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego, w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 29 Grudnia 1854 podaje się przepisy, tyczące się uzdolnienia do wykonywania urzędu Sędziowskiego w przedmiocie przestępstw, których śledztwo i ukaranie oddane zostało władzom policyjnym na zasadzie Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 11 Maja 1854 r. N. 120 Dziennika Praw Państwa.

Dla uregulowania wykonywania urzędu sędziowskiego w przedmiocie tych przestępstw, których śledztwo i ukaranie oddaném jest władzom policyjnym na zasadzie Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 11 Maja 1854 r. N. 120 Dziennika Praw Państwa **), Ministerstwo Sprawiedliwości i Najwyższa Władza Policyjna rozporządzają, w skutku Najwyższego Postanowienia z d. 29 Grudnia 1854, jak następuje:

---

*) Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XLVIII, Nr. 342, stron. 864.

**) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XXX, N. 127, stron. 376.

§. 1.

Zur Ausübung dieses Richteramtes ist nur Derjenige befähiget, welcher sich entweder über die Ablegung der Prüfung für das Richteramt im Allgemeinen, oder doch für das Kriminal-Richteramt, oder mit der, nach den früheren Vorschriften bestandenen Prüfung für das Richteramt in schweren Polizei-Übertretungen, oder endlich über die Ablegung der, im §. 3 der gegenwärtigen Verordnung vorgezeichneten Prüfung auszuweisen vermag.

§. 2.

Wer zu dieser besonderen Prüfung zugelassen werden will, hat sich entweder über eine zurückgelegte, wenigstens halbjährige allgemeine Richteramtspraxis (Gesetze vom 10. Oktober 1854, Nr. 262 und 263 des Reichs-Gesetz-Blattes, §. 17 und 24, und beziehungsweise §§. 16 und 22*) oder über eine eben so lange praktische Verwendung bei einer solchen Polizeibehörde, welcher die Ausübung der erwähnten Strafgerichtsbarkeit übertragen ist, in den Geschäften dieser Art auszuweisen.

Zu der letzteren Praxis kann der Kandidat auch ohne Ausweis der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien zugelassen werden.

§. 3.

Die Prüfung ist bei dem Oberlandesgerichte, jedoch nur mündlich, abzulegen, und hat sich auf diejenigen Theile des Strafgesetzes und des Strafverfahrens zu beschränken, welche bei Ausübung dieses besonderen Zweiges der Strafrechtspflege in Anwendung zu bringen sind.

Der Prüfungskommission ist statt des zweiten Oberlandesgerichts-Rathes (§. 20, lit. c) der Verordnung vom 10. Oktober 1854, N. 262, und beziehungsweise §. 19, lit. c) von Nr. 263) ein, von dem Vorstande der Polizeibehörde abzuordnender höherer Beamte dieser Behörde als Prüfungskommissär beizuziehen. Außerdem haben auch rücksichtlich dieser Prüfung die in den Verordnungen vom 10. Oktober 1854, N. 262 und 263 des Reichs-Gesetz-Blattes, enthaltenen Bestimmungen wegen Zulassung zu der Richteramtsprüfung und wegen Abhaltung derselben zu gelten.

Krauß m. p. **Kempen** m. p. F.M.L.

---

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XI. Stück Nr. 44 und 45, Seite 57 und 65.

§. 1.

Do sprawowania tegoż urzędu sędziowskiego ten tylko jest uzdolnionym, kto się wykazać może, iż złożył examin na urząd sędziowski w ogólności, albo też przynajmniéj na urząd sędziego kryminalnego, albo na urząd sędziego co do ciężkich przestępstw policyjnych, według przepisów dawniejszych istniejących, albo też nakoniec, iż złożył examin, przepisany w §. 3 niniejszego rozporządzenia.

§. 2.

Kto do tego szczegółowego examinu przypuszczonym być chce, winien jest wykazać się, iż odbył przynajmniéj półroczną powszechną praktykę sędziowską (Ustawy z d. 10 Października 1854 r. N. 262 i 263 Dziennika Praw Państwa, §§. 17 i 24 a względnie §§. 16 i 22 *), albo też, iż równie długo do czynności tego rodzaju używanym był w takiéj władzy policyjnéj, któréj jest poruczone wykonywanie wspomnionego sądownictwa karnego.

Do téj ostatniéj praktyki kandydat przypuszczonym być może nawet bez wykazu nauk prawniczych i politycznych.

§. 3.

Examin składać się będzie w sądzie krajowym wyższym i ograniczać się ma do tych części Ustawy karnéj i postępowania karnego, które przy wykonywaniu tych szczegółowych gałęzi sądownictwa karnego wchodzą w zastósowanie.

Do komisyi examinacyjnéj należy zamiast drugiego radzcy sądu krajowego wyższego (§ 20 lit. *c)* Rozporządzenia z d. 10 Października 1854 r. N. 262, a względnie §. 19 lit. *c)* N. 263) przybrać za komisarza examinacyjnego wższego urzędnika téjże władzy, wyznaczonego przez przełożonego władzy policyjnéj. Oprócz tego przepisy o przypuszczaniu do examinu sędziowskiego i o odbywaniu takowego, objęte w rozporządzeniach z d. 10 Października 1854 r. N. 262 i 263 Dziennika Praw Państwa, również i do tego examinu zastósowane być powinny.

Krauss m. p. **Kempen** m. p. F. M. P.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Obrębu zarządu Krakowskiego z roku 1854, Oddział piérwszy, Zeszyt XI, Nr. 44 i 45, stron. 57 i 65.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

V. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. Jänner 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt V.

Wydany i rozesłany dnia 24 Stycznia 1855.

15.

Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 27. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 2, ausgegeben am 5. Jänner 1855),

wirksam für die Kronländer Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz und Gradiska mit Istrien, Triest, das lombardisch-venezianische Königreich, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau und Bukowina,

betreffend das Alter, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger oder Hilfspriester angestellt werden wollen.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mittelst Allerhöchster Entschließung vom 15. November 1854 für den kirchlichen Verwaltungsbezirk der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Bedingung zur Uibernahme einer Pastors- oder selbständigen Predigerstelle das vollendete vierundzwanzigste, und als Bedingung zur Wirksamkeit eines geistlichen Hilfsarbeiters, Vikärs das vollendete zweiundzwanzigste Lebensjahr festzusetzen geruht.

Thun m. p.

16.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 29. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 3, ausgegeben am 5 Jänner 1855),

wirksam für alle Kronländer,

bezüglich auf die Modalitäten zur Aufnahme der k. baierischen Unterthanen in den österreichischen Staatsverband.

Es hat die k. baierische Regierung Anträge gestellt, in der Absicht, um Bestimmtheit und Gleichförmigkeit in den Modalitäten der Aufnahme baierischer Unterthanen in den österreichischen Staatsverband zu erzielen, und dem Mißbrauche zu begegnen, daß baierische Unterthanen, welche über erlangte Zusicherung der letzteren, die unbedingte heimatliche Entlassung erwirkt hatten, sich dieser Urkunde zu verschiedenen Zwecken bedienten, ohne ferner den wirklichen Uibertritt in die österreichische Staatsbürgerschaft anzusuchen.

Man ist demnach übereingekommen, daß den baierischen Unterthanen, welche nach dem dießfälligen Uibereinkommen der Regierungen und der darüber erlassenen Anordnungen die Zusicherung der österreichischen Behörde erlangt haben, im Falle der heimatischen Entlassung hierlandes als Staatsbürger aufgenommen zu werden, von der baierischen Behörde, woferne diese ihre Auswanderung nicht zu beanständen findet, die Zustimmung in einem Dokumente nach folgendem Formulare bedingt ausgedrückt werden wird.

Stempel

Zeugniß.

„Dem Vorhaben des . . . . . aus . . . . . sich in den k. k. österreichischen Staaten nieder zu lassen und die Eigenschaft eines Staatsbürgers alldort zu er-

15.

Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z d. 27 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część II., Nr. 2, wydana d. 5 Stycznia 1855),

obowiązujące w następujących krajach koronnych: w Austryi wyższéj i niższéj, Salnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi i Gradysce z Istryą, w Tryeście, Królestwie Lombardzko-Weneckiém, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, Krakowie i Bukowinie,

tyczące się wieku, który osiągnąć winni ci, którzy w obrębie administracyjnym C. K. konsystoryów ewangielickich w Wiédniu umieszczeni być chcą, jako pastorowie, kaznodzieje lub kapłani pomocnicy.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z d. 15 Listopada 1854 r. w obrębie administracyi kościelnéj C. K. konsystoryów ewangielickich w Wiédniu naznaczyć ukończony rok dwudziesty czwarty, za warunek przyjęcia posady pastora lub udzielnego kaznodziei, zaś za warunek do objęcia urzędu pomocnika duchownego, wikarego, ukończony rok dwudziesty drugi życia.

Thun m. p.

16.

Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewn. z d. 29 Grudnia 1854.

(Dziennik Praw Państwa, część II., Nr. 3, wydana dnia 5 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

odnoszące się do warunków przyjmowania k. Bawarskich poddanych do związku Państwa Austryackiego.

Rząd k. bawarski uczynił przedstawienia w tym celu, żeby osiągnąć pewność i jednostajność w warunkach przyjmowania poddanych bawarskich do związku Państwa Austryackiego, tudzież żeby zapobiédz nadużyciu, iż poddani bawarscy, którzy po uzyskaniu przyrzeczenia przyjęcia takowego, otrzymali bezwarunkowe uwolnienie w swoim kraju, używali tego dokumentu na różne cele, nie starając się o rzeczywiste przystąpienie do obywatelstwa Austryackiego.

Zgodzono się zatém, iż gdy poddani bawarscy na zasadzie traktatu między rządami zawartego i rozporządzeń w tym przedmiocie wydanych, otrzymają przyrzeczenie władzy Austryackiéj, że po uwolnieniu ich ze związku ojczystego, w tutejszych krajach prawo obywatelstwa otrzymają, władza Bawarska, jeżeli nie znajdzie przeszkody stojącéj w drodze ich emigracyi, wyrazi przyzwolenie swoje warunkowo w dokumencie, wystawionym według następującego formularza:

Stępel.

Świadectwo.

Zamiarowi N. N. z N. N. osiedlenia się w C. K. państwach Austryackich, i uzyskania tamże obywatelstwa krajowego, nie stoi nic w drodze. Dokument zaś

werden, steht ein Hinderniß nicht entgegen. Die Urkunde über die förmliche Entlassung aus dem baierischen Staatsverbande wird aber erst nach beigebrachtem Nachweise über die stattgefundene wirkliche Aufnahme in den österreichischen Unterthansverband verabfolgt werden, und der Betheiligte bleibt bis zu dem Zeitpunkte dieser seiner Aufnahme allen seinen Verpflichtungen als baierischer Unterthan unterworfen, sonach darf er insbesondere eine Ehe im Auslande nicht ohne Bewilligung der zuständigen baierischen Behörde bei Vermeidung der Ungiltigkeit der Ehe und dreimonatlicher Arreststrafe eingehen.

Die Dauer der Giltigkeit gegenwärtigen Zeugnisses wird auf drei Monate beschränkt."

. . . . . 1855.

Königl. Landgericht . . . .

Baierischen Unterthanen nun, welche nach erlangter österreichischer Zusicherung, dann ein so lautendes Zeugniß ihrer Heimatsbehörde beibringen, ist in Hinkunft die definitive Aufnahme in die österreichische Staatsbürgerschaft unbeanständet zu gewähren, und dabei zu beachten, daß dieß ohne solche Zögerung geschehe, wodurch die dreimonatliche Frist überschritten würde und daher das Zeugniß außer Kraft getreten wäre.

Die k. k. Landesstelle hat sich hienach zu benehmen und die nöthige Anordnung zu treffen.

Es wird noch ausdrücklich bemerkt, daß hiedurch die Bestimmungen hinsichtlich der Baierinnen, welche sich mit Oesterreichern verehelichen, keine Abänderung erleiden.

Freiherr von **Bach** m. p.

17.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 29. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 4, ausgegeben am 5. Jänner 1855),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militergrenze,

betreffend die Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichten erster Instanz und zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden.

Mit Beziehung auf die §§. 5, 6 und 9, dann 62 bis 74 der Allerhöchsten Bestimmungen über die Einrichtung und Amtswirksamkeit der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter, finden die Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen hinsichtlich des dienstlichen Verhältnisses der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden, nachfolgende Anordnungen mit dem Beifügen zu erlassen, daß dieselben in Böhmen, Mähren und Schlesien, in Galizien und Lodomerien und in der Bukowina mit dem Zeitpunkte der Aktivirung der neuen Bezirksämter, in den übrigen Kronländern aber, für welche diese Verordnung gilt, sogleich in Wirksamkeit zu treten haben:

formalnego uwolnienia ze związku obywatelstwa Bawarskiego wydanym mu będzie dopiéro, gdy wykaże, iż rzeczywiście przyjętym został do związku obywatelstwa Austryackiego, zaczém strona interesowana pozostaje aż do chwili rzeczonego przyjęcia zupełnie w obowiązkach swoich poddanego Bawarskiego, dla tego w szczególności nie wolno jéj jest zawierać związków małżeńskich bez pozwolenia właściwéj władzy Bawarskiéj, jeżeli chce uniknąć nieważności małżeństwa i kary trzechmiesięcznego aresztu.

Ważność niniejszego świadectwa ogranicza się do trzech miesięcy.

. . . . . 1855.

Królewski Sąd Ziemski.

Zaczém poddanym Bawarskim, którzy po uzyskaniu przyrzeczenia Austryackiego okażą powyżéj brzmiące świadectwo swéj władzy krajowéj, należy w przyszłości udzielić bez przeszkody stałe przyjęcie do związku obywatelstwa Austryackiego; i zważać przy tém na to, żeby to przyjęcie nie doznało zwłoki, przez którąby termin trzechmiesięczny przekroczono, a świadectwo utraciło moc swoję.

C. K. rządy krajowe winny są stósować się do powyższego przepisu i poczynić potrzebne rozporządzenia.

Czyni się przytém jeszcze wyraźnie tę uwagę, iż przez to żadnéj zmiany nie doznają przepisy, tyczące się Bawarek, idących za mąż za Austryaków.

Baron de **Bach** m. p.

17.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 29 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część II., Nr. 4. wydana dnia 5 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko Weneckiego i Pogranicza wojskowego,

tyczące się stósunku urzędów podatkowych do urzędów powiatowych (stolicowych) i ich przełożonych, do sądów piérwszéj instancyi, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych.

Odnosząc się do §§. 5, 6 i 9, tudzież 62 aż do 74 Najwyższych Postanowień o urządzeniu i czynnościach urzędowych urzędów powiatowych, (stolicowych) Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu uznają potrzebę w przedmiocie stósunku służbowego urzędów podatkowych do urzędów powiatowych (stolicowych) i ich przełożonych, tudzież do trybunałów piérwszéj instancyi i do sądów powiatowych, nakoniec i do wyższych władz podatkowych i skarbowych wydać następujące rozporządzenia, z tym dodatkiem, iż takowe w Czechach, Morawii i Szląsku, w Galicyi i Lodomeryi i w Bukowinie z zaprowadzeniem nowych urzędów powiatowych, w innych krajach koronnych zaś, w których niniejsze rozporządzenie obowiązuje, natychmiast w wykonanie zaprowadzone zostaną.

§. 1.

Das Steueramt ist in der Verwaltung der direkten Steuern, in soweit sie ihm obliegt, namentlich in Angelegenheiten der individuellen Vorschreibung der direkten Steuern und Zuschläge, ihrer Einhebung, der Nachweisung der Rückstände an Steuern und Zuschlägen und der Evidenzhaltung des Grund- und Hausklassen-Steuer-Katasters dem Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte, als der politischen Bezirksbehörde, unterstellt.

Es ist zugleich das Hilfsamt des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes in jenen Kasse- und Rechnungsgeschäften, welche die Steuerzuschläge, in soweit dem Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte auf dieselben ein Einfluß zusteht, und die politischen Depositen betreffen.

In den vorerwähnten Steuerverwaltungs-Angelegenheiten, dann Kasse- und Rechnungsgeschäften hat das Steueramt die Weisungen des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes zu vollziehen, und alle Eingaben und Berichte an das Bezirks- (Stuhlrichter-) Amt zu richten, welches sie zu erledigen, oder mit seinen Bemerkungen, und in Ermanglung von Anlässen zu Bemerkungen mit seinem „Gesehen" bezeichnet, der betreffenden höheren Behörde vorzulegen hat.

§. 2.

In Angelegenheiten der Verwahrung und kassemäßigen Verrechnung des Waisen- und Kurandenvermögens und der gerichtlichen Depositen ist das Steueramt dem als Bezirksgericht bestellten Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte, und in Bezirken, wo rein politische Bezirksämter (Stuhlrichterämter) bestehen, der die Gerichtsbarkeit im Bezirke besorgenden Justizbehörde (Gerichtshof erster Instanz; Bezirksgericht) nach Maßgabe der hierüber bestehenden besonderen Vorschriften als Hilfsamt unterstellt.

§. 3.

Rücksichtlich der Amtshandlungen, die sich auf die Gebührenbemessung von Rechtsgeschäften oder auf Angelegenheiten der indirekten Besteuerung, dann der Domänen- und Forstrenten, auf die Verwaltung des kumulativen Waisen- und Kurandenvermögens, soweit in Beziehung auf diese Verwaltung nicht besondere Weisungen bestehen oder noch erlassen werden, auf die Steuer-Abfuhren und ihre Verrechnung, dann auf das den Staatshaushalt überhaupt betreffende Kasse- und Rechnungswesen beziehen, unterstehen die Steuerämter der Leitung und Überwachung der Finanz-Bezirksbehörden, mit welchen sie in unmittelbaren Geschäftsverkehr zu treten, und deren an sie gerichteten, jedoch im Wege des Vorstehers des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes an sie gelangenden Aufträgen und Weisungen sie nachzukommen haben.

§. 4.

Das Anweisungsrecht bei den Steuerämtern, in soweit es nicht den Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämtern als politischen Bezirksbehörden, und den Gerichten erster Instanz ge-

§ 1.

Urząd podatkowy podlega urzędowi powiatowemu (stolicowemu) jako władzy politycznéj powiatu, w rzeczach tyczących się administracyi podatków bezpośrednich, o ile do niego należy, mianowicie w rozpisaniu indywidualnym podatków bezpośrednich i dodatków, w pobieraniu onychże, w wykazywaniu zaległości podatków i dodatków, i utrzymywaniu ewidencyi katastru podatków gruntowych i podatku domowego klassowego.

Urząd podatkowy jest oraz urzędem pomocniczym urzędu powiatowego (stolicowego) w tych czynnościach kasowych i rachunkowych, które się tyczą dodatków podatkowych, o ile urząd powiatowy (stolicowy) ma wpływ na takowe, tudzież depozytów politycznych.

W wyż rzeczonych czynnościach administracyi podatkowéj, tudzież w sprawach kasowych i rachunkowych urząd podatkowy wypełniać będzie polecenia urzędu powiatowego (stolicowego) i stósować winien wszelkie podania i relacye do urzędu powiatowego (stolicowego), który takowe rozwiązać, i wraz z swojemi uwagami, a w braku powodu do czynienia uwag swojém „Widziano“ naznaczy, i właściwéj wyższéj władzy przedłoży.

§ 2.

W czynnościach tyczących się zachowania i kasowego obrachowania majątków siérót i kurandów, tudzież depozytów sądowych, urząd podatkowy podlega jako urząd pomocniczy urzędowi powiatowemu (stolicowemu) pełniącemu czynności sądu powiatowego, zaś w powiatach, w których czyste urzędy powiatowe polityczne (urzędy stolicowe) istnieją, podlega władzy sądowéj, sprawującéj sądownictwo w powiecie (trybunałowi piérwszéj instancyi, sądowi powiatowemu) według osobnych w téj mierze obowiązujących przepisów.

§ 3.

Co się tyczy czynności urzędowych, odnoszących się do wymiaru należytości od interesów prawnych, lub do spraw podatkowania bezpośredniego, tudzież dochodów z dóbr rządowych i lasów, do administracyi połączonego majątku siérót i kurandów jak dalece w przedmiocie téj administracyi nie istnieją lub wydane nie będą szczegółowe skazówki, do odwożenia podatków i ich obrachowania, i w ogólności w czynnościach, odnoszących się do kassowości i rachunkowości gospodarstwa rządowego, urzędy podatkowe zostają pod kierunkiem i dozorem władz skarbowych powiatowych, z któremi w prostéj zostawać mają korespondencyi, których polecenia i rozkazy do nich wystósowane dopełniać winny, doręczane im w drodze przełożonego urzędu powiatowego (stolicowego).

§ 4.

Prawo asygnowania do urzędów podatkowych należy do władz skarbowych powiatowych i do władz podatkowych krajowych, o ile takowe nie służy urzę-

bührt, steht den Finanz-Bezirksbehörden, dann den Steuer-Landesbehörden zu.

Die politische Bezirksbehörde hat das Anweisungsrecht in den die politischen Depositen und die im §. 1 erwähnten Zuschläge betreffenden Kassegeschäften.

Dem Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte als Bezirksgerichte, dann den besonderen Bezirksgerichten und den Gerichtshöfen erster Instanz, kommt das Anweisungsrecht zu in den im §. 2 bezeichneten Kassegeschäften.

§. 5.

Zum Vollzuge von Empfängen oder Ausgaben für Rechnung anderer Kassen erhält das Steueramt die Weisung durch diese Kassen von jenen Behörden, welchen diese Kassen unterstehen, oder denen ein Anweisungsrecht bei denselben durch besondere Bestimmungen eingeräumt ist.

§. 6.

Rücksichtlich der Evidenzhaltung, Einhebung und Verrechnung der, aus der Grundentlastung hervorgehenden Empfänge und Auslagen benimmt sich das Steueramt nach den Weisungen der Grundentlastungs-Landesbehörden.

§. 7.

Die Einflußnahme der Kreis- (Komitats-) Behörden auf die Gestion der Steuerämter ist durch die §§. 34—36 der Allerhöchsten Bestimmungen über die Amtswirksamkeit jener Behörden und durch die Ministerial-Verordnungen vom 31. August 1853 (Nr. 172 des Reichs-Gesetz-Blattes *) und vom 10. Juni 1854 (Nr. 46 des Verordnungsblattes des Finanzministeriums) bestimmt.

Das Steueramt hat die von der Kreis- (Komitats-) Behörde in Gegenständen der Steuerverwaltung ergehenden Weisungen zu vollziehen, deren Abgeordneten, insbesondere den Steuer-Inspektoren und Unter-Inspektoren, die Einsicht in die gesammte Gebarung zu gewähren, und ihren auf die Steuerverwaltung und die Durchführung der ihnen aufgetragenen Geschäfte gerichteten Anordnungen Folge zu leisten.

In den Kronländern, welche nicht in Kreise getheilt sind, wird der den Kreisbehörden zugewiesene Einfluß den Steuerämtern gegenüber von der Steuerdirekzion und zunächst von der nach der Ministerial-Verordnung vom 31. August 1853 (Nr. 173 des Reichs-Gesetz-Blattes **) bestellten Steuerkommission ausgeübt.

§. 8.

Die Weisungen der Kreis- (Komitats-) Behörden, der Steuerkommissionen (§. 7) und der Steuer-Landesbehörden an die Steuerämter in Gegenständen der direkten Besteuerung sind an diese Ämter zu stylisiren, denselben aber unter der Adresse und im Wege der Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämter zuzustellen.

§. 9.

Der Vorsteher des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes hat die Aufsicht über das Steueramt sowohl, als über das Personale desselben zu pflegen.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXXIX. Stück, Nr. 173, Seite 637.
**) Ebendaselbst Nr. 174, Seite 640.

dom powiatowym (stolicowym) jako władzom powiatowym politycznym, i sądom piérwszéj instancyi.

Władza polityczna powiatu ma prawo asygnacyi w czynnościach kasowych, tyczących się depozytów politycznych i dodatków, w §. 1 wspomnionych.

Urząd powiatowy (stolicowy) jako sąd powiatowy, tudzież sądy powiatowe osobne i trybunały piérwszéj instancyi mają prawo asygnowania w sprawach kasowych, wspomnianych w §. 2.

§. 5.

Polecenia do odbierania lub wydawania na rachunek kas innych, urząd podatkowy otrzymywać będzie przez też kasy od władz, którym takowe podlegają, lub którym nadaném jest prawo asygnowania do tychże kas na mocy szczegółowych przepisów.

§. 6.

W przedmiocie utrzymywania ewidencyi, pobierania i obliczania dochodów i wychodów wynikających z uwolnienia gruntowego, urząd podatkowy postępować będzie według poleceń władz krajowych, do wyzwolenia gruntów ustanowionych.

§. 7.

Wpływ władz obwodowych (komitatowych) na czynności urzędów podatkowych, określony jest w §§. 34—36 Najwyższych przepisów o zakresie urzędowym władz rzeczonych, tudzież w rozporządzeniach Ministeryalnych z d. 31 Sierpnia 1853 r. (N. 172 Dziennika Praw Państwa *) i z dnia 10 Czerwca 1854 roku (N. 46 Dziennika Rozporządzeń Ministerstwa Skarbu).

Urząd podatkowy winien jest wypełniać polecenia, otrzymane od władzy obwodowéj (komitatowéj) w przedmiotach administracyi podatkowéj, pozwalać przeglądu całego toku czynności kasowych ich delegowanym, mianowicie inspektorom i podinspektorom podatków, i wypełniać ich polecenia, odnoszące się do administracyi podatków i przeprowadzenia zleconych im czynności.

W krajach koronnych, nie podzielonych na obwody, wpływ na urzędy podatkowe przydzielony władzom obwodowym wywierać będzie dyrekcya podatkowa, wprost zaś komisya podatkowa, ustanowiona na mocy Rozporządzenia Ministeryalnego z d. 31 Sierpnia 1853 r. (N. 173 Dziennika Praw Państwa **).

§. 8.

Polecenia władz obwodowych (komitatowych), komisyj podatkowych (§. 7) i władz krajowych podatkowych do urzędów podatkowych w przedmiotach opodatkowania bezpośredniego, wystósowane będą do tychże urzędów, doręczane zaś być powinny pod adresem i w drodze urzędów powiatowych (stolicowych).

§. 9.

Przełożony urzędu powiatowego (stolicowego) winien jest mieć dozór nad urzędem podatkowym jako też nad jego personale.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853. Oddział piérwszy, Część XXXIX. N. 173, stron. 637.
**) Tamże N. 174, stron. 640.

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

Er ist verpflichtet, die Angestellten des Steueramtes hinsichtlich ihres Benehmens in und außer dem Amte, und hinsichtlich ihrer Verwendung im Dienste im Allgemeinen zu überwachen.

Bei wahrgenommenen Pflichtwidrigkeiten hat er dieselben mittelst Erinnerungen, Verweisen und Straf-Androhungen, letztere unter gleichzeitiger, im Wege der Kreis- (Komitats-) Behörde und beziehungsweise der Steuerkommission zu erstattender Anzeige an die Steuer-Landesbehörde, zur Erfüllung ihrer Amtspflichten und Beobachtung eines entsprechenden Benehmens anzuhalten. Er kann endlich die Suspension vom Amte und Gehalte in den Fällen verfügen, in welchen diese Maßregel zur Sicherheit des Dienstes und Aufrechthaltung des Amtsansehens erforderlich erscheint; doch ist eine solche Maßregel stets zugleich zur Kenntniß der Finanz-Bezirksbehörde zu bringen, welche das hierüber aus ihrem Standpunkte Verfügte der Kreisbehörde (Komitatsbehörde, Steuerkommission) mitzutheilen hat.

§. 10.

Der Wirkungskreis des Vorstehers des Bezirks- (Stulrichter-) Amtes in Betreff der Aufsicht über das Steueramt umfaßt die Uiberwachung der Geschäftsbehandlung desselben in allen Zweigen und insbesondere jene der Kasseführung und die Untersuchung des Kassestandes.

Er übt diesen Einfluß persönlich oder durch Abgeordnete des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes aus, und ist zu diesem Ende berechtiget, wann und so oft er will, die Register und Journale abzuschließen, den Kassestand zu erheben und Amts-Liquidazionen vorzunehmen.

Er hat Vernachlässigungen oder Mißbräuche in den Amtshandlungen des Steueramtes, sowie Gebrechen in der inneren und äußeren Kassesicherheit abzustellen, oder die entsprechende Abhilfe bei der Behörde, in deren Bereich der wahrgenommene Übelstand einschlägt, zu erwirken, und das Steueramt ist verpflichtet, seinen dießfälligen Weisungen und Anordnungen nachzukommen.

§. 11.

Der Vorsteher des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes kann Angestellte des Steueramtes zur Aushilfe bei den Geschäften des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes, jedoch ausschließend nur in den im III. Abschnitte der Allerhöchsten Bestimmungen über die Wirksamkeit der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter denselben zugewiesenen Angelegenheiten verwenden, wenn dieß das Bedürfniß des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes erheischt, und in soferne dadurch nach dem Erachten der mit Kauzionsleistung angestellten Steuerbeamten (des Steuer-Einnehmers und des ihn kontrollirenden Beamten) den eigenen Kasse- und Rechnungsgeschäften des Steueramtes, für welche sie unmittelbar haftend und verantwortlich sind, kein Abbruch geschieht.

Obowiązanym jest czuwać nad postępowaniem urzędników przy urzędzie podatkowym tak w urzędzie jako też zewnątrz urzędu, i nad gorliwością ich w służbie w ogólności.

Gdy spostrzeże przekroczenia obowiązków, winien jest nakłaniać ich do pełnienia obowiązków urzędu swego i zachowania się odpowiedniego, napomnieniem, naganami, i zagrożeniem kary, ostatniéj jednakże przy równoczesnéj relacyi do władzy krajowéj podatkowéj, uczynionéj w drodze władzy obwodowéj (komitatowéj) a względnie komisyi podatkowéj. Może nakoniec zasuspendować winnego w urzędzie i w płacy w przypadkach w których ten środek potrzebnym się wydaje do bezpieczeństwa służby i utrzymania powagi urzędowéj, jednakże o tym kroku uczynić winien zawsze równocześnie relacyę do władzy skarbowéj powiatu, która o tém, co ze swego stanowiska rozporządzi, doniesie do władzy obwodowéj (komitatowéj, komisyi podatkowéj).

§. 10.

Zakres przełożonego urzędu powiatowego (stolicowego) w przedmiocie dozoru nad urzędem podatkowym, obejmuje w sobie czuwanie nad tokiem czynności we wszystkich gałęziach, a mianowicie nad prowadzeniem kasy i rewizyą stanu kasy. On wywiera ten wpływ albo osobiście albo przez delegowanych urzędu powiatowego (stolicowego), i upoważniony jest tym końcem, kiedy i ilekroć zechce, zamknąć rejestra i dzienniki, dochodzić stanu kasy, i przedsiębrać likwidacye urzędowe.

On winien jest usuwać nadużycia lub niedbalstwa w czynnościach urzędu podatkowego, jako też wady, tyczące się wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa kasy, lub też żądać pomocy u władzy, do któréj zakresu należy wada spostrzeżona, urząd zaś podatkowy obowiązanym jest, wypełniać jego odpowiednie skazówki i polecenia.

§. 11.

Przełożony urzędu powiatowego (stolicowego) może używać urzędników urzędu podatkowego do pomocy przy czynnościach urzędu powiatowego (stolicowego), jednakże wyłącznie tylko w sprawach, przydzielonych urzędom powiatowym (stolicowym) w oddziale III Najwyższych Postanowień o zakresie tychże urzędów, jeżeli tego wymaga potrzeba urzędu powiatowego (stolicowego) i o ile przez to według zdania urzędników podatkowych za kaucyą ustanowionych (poborcy podatków i kontrolującego urzędnika), nie doznają uszczerbku własne czynności kasowe i rachunkowe urzędu podatkowego, za które wprost są odpowiedzialnymi.

Behart der Bezirksvorstand (Stuhlrichter) ungeachtet der ihm mündlich vorgetragenen Gründe der Ablehnung auf seiner Anforderung, so sind die Oberbeamten des Steueramtes berechtiget, demselben eine schriftliche motivirte Vorstellung behufs der ungesäumten Einholung der höheren Verfügung zu überreichen, ohne jedoch, falls es sich um die nur auf kurze Zeit dringend angesprochene Verwendung eines subalternen Angestellten des Steueramtes handelt, dieselbe verweigern zu dürfen.

Über derlei Vorstellungen hat die Kreis- (Komitats-) Behörde und beziehungsweise die Steuerkommission (§. 7), im Einvernehmen mit der Finanz-Bezirksbehörde, und im weiteren Zuge die Steuer-Landesbehörde schleunigst zu entscheiden.

Zu Erhebungen und Verrichtungen außerhalb des Amtsortes dürfen die beiden Oberbeamten des Steueramtes nicht verwendet werden.

§. 12.

Vorstellungen und Rekurse des Steueramtes oder seiner Angestellten gegen Verfügungen oder Erlässe des Vorstehers des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes (§§. 1, 2, 3, 9 und 10) sind bei demselben zu überreichen, und von ihm, wenn er sie für ungegründet hält, und daher seine Anordnung nicht ändert, in den Fällen der §§. 1, 9 und 10 im Wege der Kreisbehörde (Komitatsbehörde) an die Steuer-Landesbehörde, bei Verfügungen in den im §. 3 erwähnten Geschäftszweigen an die Finanz-Bezirksbehörde, endlich in Kassesachen der Justizpflege (§. 2) an die unmittelbar vorgesetzte Gerichtsbehörde vorzulegen.

Vorstellungen und Rekurse gegen Verfügungen der Finanz-Bezirksbehörde sind bei derselben im Wege des Vorstehers des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes zu überreichen, und, wenn sie dieselben für ungegründet hält, der Finanz-Landesbehörde zur Entscheidung vorzulegen.

§. 13.

Die Anstellung und Behandlung der zum Stande der Steuerämter gehörigen Beamten und Diener steht, mit Ausnahme der im §. 9 dem Vorsteher des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes übertragenen Disziplinargewalt, der Steuer-Landesbehörde und beziehungsweise dem Finanzministerium zu.

Die hierauf Bezug nehmenden Eingaben der bei Steuerämtern Angestellten sind durch die betreffenden Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtsvorsteher an die Kreisbehörde (Komitats-Behörde, Steuerkommission) einzubegleiten, welche sie im Einvernehmen mit der Finanz-Bezirksbehörde zu begutachten und der Steuer-Landesbehörde vorzulegen hat.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Baumgartner** m. p.

Jeżeli przełożony powiatu (stolicy) pomimo ustnie przedstawionych mu powodów odmówienia, nie odstępuje od swego żądania, urzędnicy wyżsi urzędu podatkowego upoważnieni są, przedłożyć mu przedstawienie z powodami na piśmie, w celu niezwłocznego zasięgnienia rozporządzenia wyższego, nie mogąc wszakże odmówić pomocy niższego urzędnika podatkowego, jeżeli jest żądaną nagle na czas krótki.

Tego rodzaju przedstawienia rozstrzygać winna władza obwodowa (komitatowa) a względnie komisya podatkowa (§. 7), w porozumieniu z władzą skarbową powiatu, a w dalszéj drodze władza podatkowa krajowa.

Do czynności i dochodzeń zewnątrz miejsca urzędu swego obydwaj urzędnicy wyżsi urzędu podatkowego używanymi być nie mogą.

§. 12.

Przedstawienia i rekursa urzędu podatkowego lub jego urzędników przeciw poleceniom lub rozrządzeniom przełożonego powiatu (stolicy) (§§. 1, 2, 3, 9 i 10) powinny być podawane temuż; jeżeli zaś przełożony takowe uważa za bezzasadne, i dla tego nie zmienia swego rozporządzenia, przedłoży takowe w przypadkach w §§. 1, 9 i 10 wskazanych w drodze władzy obwodowéj (komitatowéj) do władzy podatkowéj krajowéj, a zaś gdy idzie o rozporządzenia w gałęziach czynności, wspomnianych w §. 3, do władzy skarbowéj powiatu, nakoniec w rzeczach kasowych, tyczących się sądownictwa (§. 2) do władzy sądowéj w prost przełożonéj.

Przedstawienia i rekursa przeciw rozrządzeniom władzy skarbowéj powiatu, podawać należy do téjże władzy, w drodze przełożonego urzędu powiatowego (stolicowego) która, jeżeli takowe uzna za bezzasadne, przedłoży takowe do rozstrzygnienia władzy skarbowéj krajowéj.

§. 13.

Mianowanie urzędników i sług należących do stanu urzędników podatkowych, jako też postępowanie z nimi, z wyjątkiem władzy dyscyplinarnéj, powierzonéj w § 9 przełożonemu urzędu powiatowego (stolicowego), należy do władzy podatkowéj krajowéj, a względnie do Ministerstwa Skarbu.

Odnoszące się do tego podania urzędników podatkowych przesłane będą wraz z opinią przez właściwych przełożonych urzędów powiatowych (stolicowych) do władzy obwodowéj (komitatowéj. komisyi podatkowéj), która przy załączeniu zdania swego w porozumieniu z władzą skarbową powiatu, przedłoży takowe władzy podatkowéj krajowéj.

Baron de **Bach** m. p. Baron de **Kraus** m. p. Baron de **Baumgartner** m. p.

18.

Verordnung des Ministers des Innern vom 30. Dezember 1854.

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 5, ausgegeben am 5. Jänner 1855),

mit den Allerhöchsten Bestimmungen über das Anlegen und die Abzeichen der Hoftrauer zur Staatsbeamten-Uniform.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 2. Dezember 1854 folgende Bestimmungen über das Anlegen und die Abzeichen der Hoftrauer zur Staatsbeamten-Uniform Allergnädigst zu genehmigen geruhet:

Die Staatsbeamten sind zur Theilnahme an der Hoftrauer verbunden, und wenn sie während einer solchen in der Uniform erscheinen, verpflichtet, die Trauerabzeichen anzulegen.

Die Trauerabzeichen sind nach zwei Graden in nachstehender Weise zu tragen.

Für den ersten Trauergrad begreifend die erste Periode der ersten Trauerklasse, ein Flor in der Breite von 3 Zoll um die Mitte des linken Oberarms geschlungen, doch ohne Schleife, ferners ein Florüberzug über die Hutschleife, beziehungsweise über den Adler am Kalpak, und das Gefäß am Degen oder Säbel mit Flor umwunden.

Für den zweiten Trauergrad, begreifend die zweite Periode der ersten und alle übrigen Trauerklassen, der Flor um den Arm in der vorgezeichneten Weise.

Rücksichtlich der Klassen und der Dauer der Hoftrauer haben sich die Behörden und Individuen nach der von Fall zu Fall ergehenden Ansage des k. k. Oberstthofmeisteramtes oder nach der im ämtlichen Theile der Wiener oder betreffenden Landeszeitung erscheinenden Kundmachung zu richten.

Freiherr von **Bach** m. p.

19.

Kundmachung des Finanzministeriums vom 30. Dezemb. 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, II. Stück, Nr. 6, ausgegeben am 5. Jänner 1855),

über die probeweise Einführung der Einrichtungen des Zollvereines, bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache im Kameralbezirke Krakau, vom 31. Jänner 1855 angefangen.

In Folge Allerhöchster Ermächtigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 26. Mai 1853, und in Vollziehung des Separat-Artikels 2, Absatz 2 des Handels- und Zollvertrages mit Preußen vom 19. Februar 1853*), werden die Einrichtungen des Zollvereines bei Organisazion der Zollämter und der Grenzbewachung mit einigen Aenderungen, vom 31. Jänner 1855 angefangen, auch im Kameralbezirke Krakau in der Weise eingeführt, wie sie, laut der Kundmachung vom 15. Oktober 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXIX. Stück, Nr. 209**), seit 1. November 1853 in Vorarlberg und dem

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, LV. Stück, Nr. 225, Seite 746.
**) Ebendaselbst L. Stück, Nr. 208, Seite 711.

18.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część II., Nr. 5, wydana dnia 5 Stycznia 1855),

obejmujące Najwyższe Postanowienia o przywdziewaniu i oznakach żałoby Dworu na uniformach urzędników rządowych.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 2 Grudnia 1854 r. zatwierdzić następujące postanowienia o przywdziewaniu i oznakach żałoby Dworu na uniformach urzędników rządowych:

Urzędnicy rządowi obowiązani są brać udział w żałobie Dworu i nosić oznak żałoby, gdy w ciągu takowéj występują w uniformie.

Oznaki żałoby nosić się będzie według dwóch stopni w sposobie następującym:

W piérwszym stopniu żałoby, obejmującym piérwszy okres piérwszéj klassy żałoby, krepę czarną, szeroką na 3 cale obowiązaną przez środek ramienia lewego, jednakże bez kokardy, tudzież pokrycie krepowe na kokardzie u kapelusza, a względnie na orle przy kołpaku, także przepaskę krepową na rękojeści u szpady lub szabli.

Dla drugiego stopnia żałoby, obejmującego drugi okres piérwszéj i wszelkie inne klassy żałoby, krepa około ramienia w sposobie wyż wspomnionym.

Co do klass i trwania żałoby Dworu władze i pojedyncze osoby stósować się winny według zapowiedzenia C. K. najwyższego urzędu marszałkowskiego, wydanego w każdym szczegółowym przypadku, albo też według ogłoszenia, umieszczonego w części urzędowéj gazety Wiédeńskiéj lub właściwéj gazety krajowéj.

Baron de **Bach** m. p.

19.

Ogłoszenie Ministerstwa Skarbu z dnia 30 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część II., Nr. 6, wydana dnia 5 Stycznia 1855),

w przedmiocie zaprowadzenia na próbę urządzeń związku celnego tyczących się organizacyi urzędów celnych i straży skarbowéj w okręgu kameralnym krakowskim, zacząwszy od dnia 31 Stycznia 1855 r.

W skutku upoważnienia, udzielonego przez Jego C. K. Apostolską Mość z dnia 26 Maja 1853 r. oraz wykonując artykuł osobny 2. ustępu 2 traktatu handlowego i celnego, zawartego z Prusami w dniu 19 Lutego 1853 r. *), zaprowadza się urządzenia związku celnego przy organizacyi urzędów celnych i straży granicznéj z niektóremi zmianami, z dniem 31 Stycznia 1855 roku, także w Okręgu kameralnym Krakowskim w takim sposobie, w jakim takowe, według ogłoszenia z dnia 15 Października 1853 r. (Dziennik Praw Państwa część LXIX, Nr. 269 **),

*) Dziennik rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, część LV., Nr. 225, stron. 746.

**) Tamże część L., Nr. 208, stron. 711.

zollgeeigneten Fürstenthume Liechtenstein bestehen.

Der Grenzbezirk des Wadowizer Kreises in allen gefällsämtlichen und gefällsgerichtlichen Beziehungen wird aus dem Bereiche der Kameral-Bezirksverwaltung und des Gefälls-Bezirksgerichtes in Wadowize ausgeschieden, und von dem gedachten Zeitpunkte angefangen, dem Amtsgebiete der Kameral-Bezirksverwaltung Krakau, beziehungsweise dem dortigen Gefälls-Bezirksgerichte einverleibt.

Mit diesem Zeitpunkte haben in dem so erweiterten Kameralbezirke Krakau bis auf Weiteres folgende Bestimmungen in Wirksamkeit zu treten:

§. 1.

Zur Leitung des Zoll- und Kontrollwesens, so wie der Finanzwache, dann zur Aufsicht über die Tabak- und Stempelverschleißer und zur Überwachung der verzehrungssteuerpflichtigen Gewerbe, werden zwei Amtsdirektoren, der Eine in Krakau, der Andere in Babice aufgestellt.

§. 2.

Der Amtsbezirk des Babicer Direktors, welcher in zwei Kommissärsbezirke mit den Standorten der Kommissäre in Oświecim und Jeleń eingetheilt wird, umfaßt den Wadowizer und Krakauer Grenzbezirk gegen Preußen von Ober-Kaniow bis zu dem Grenzpunkte zwischen Oesterreich, Preußen und Rußland, daher mit Einschluß des Hauptzollamtes II in Szczakowa; der Amtsbezirk des Direktors zu Krakau, welcher in drei Kommissärsbezirke mit den Standorten der Kommissäre zu Krakau, Bibice und Krzeszowice zerfällt, umfaßt den ganzen Grenzzug gegen Rußland im Kamekalbezirke Krakau und das ganze innere Zollgebiet dieses Kameralbezirkes.

Diesen Amtsdirektoren, welche die Stellung von unmittelbaren Vorstehern des Hauptzollamtes ihres Standortes einzunehmen haben, sind auch die übrigen Zollämter und die Finanzwache ihres Bezirkes untergeordnet.

§. 3.

Die Amtsdirektoren unterstehen unmittelbar der Kameral-Bezirksverwaltung in Krakau, und erhalten in ihrem Bezirke für die im §. 1 bezeichneten Dienstgeschäfte den bisherigen Wirkungskreis dieser Kameral-Bezirksverwaltung.

§. 4.

Insbesondere haben die Amtsdirektoren den Wirkungskreis der Kameral-Bezirksverwaltung auszuüben, in Betreff der, in ihrem Bezirke entdeckten Übertretungen der Zoll-Kontroll-Staatsmonopols- und Verzehrungssteuer-Vorschriften, die Ablassung vom rechtlichen Verfahren, sowie die Verfügung zur Erhebung des Thatbestandes, die Strafsicherstellung und die Verhaftung des Beschuldigten, mit Beobachtung der für diese Amtshandlungen bestehenden Gesetze.

od 1 Listopada 1853 r. w Forarlbergu i w połączonem z tymże pod względem cła księstwie Liechtenstein istnieją.

Pas nadgraniczny obwodu Wadowickiego wyłącza się z obrębu administracyi okręgowéj kameralnéj i sądu dochodowego okręgowego w Wadowicach, pod względem urzędowania i sądownictwa w wszelkich sprawach dochodów skarbowych, i wciela się od powyższego dnia zacząwszy do obrębu urzędowego administracyi okręgowéj Krakowskiéj, a względnie do tamtejszego sądu okręgowego na przekroczenia dochodowe.

W tak powiększonym okręgu kameralnym Krakowskim obowiązywać będą aż do dalszych rozporzedzeń od powyższego dnia zacząwszy następujące przepisy:

§. 1.

Do kierunku ceł i kontroli, jako téż straży skarbowéj, tudzież do dozoru nad przedawcami tytuniu i stęplów, niemniéj do czuwania nad przemysłami opłacie podatku konsumcyjnego ulegającemi, ustanawia się dwóch dyrektorów urzędowych. jednego w Krakowie, drugiego w Babicach.

§. 2.

Okrąg urzędowy dyrektora Babickiego, który jest podzielony na dwa okręgi urzędowe komisaryackie ze stanowiskami Komisarzy w Oświęcimie i Jeleniu, obejmuje pas nadgraniczny Wadowicki i Krakowski ku Prusom od Górnego Kaniowa aż do punktu granicznego między Austryą, Prusami i Rossyą, zatém także urząd celny główny II w Szczakowie; okrąg urzędowy dyrektora w Krakowie, podzielony na trzy komisaryaty ze stanowiskami Komisarzy w Krakowie, Bibicach i Krzeszowicach, obejmuje cały ciąg granicy ku Rossyi w okręgu kameralnym Krakowskim i cały wewnętrzny obręb celny tegoż okręgu kameralnego.

Rzeczonym dyrektorom urzędowym, zajmującym stanowisko bezpośrednich przełożonych urzędu celnego głównego w miejscu urzędowém, podlegają także inne urzędy celne i straż skarbowa ich okręgu.

§. 3.

Dyrektorowie urzędowi podlegają wprost administracyi kameralnéj okręgowéj w Krakowie, a zakres ich działania w ich okręgu tyczący się czynności służbowych w §. 1. określonych, będzie ten sam, jak był dotąd zakres téjże administracyi kameralnéj okręgowéj.

§. 4.

W szczególności winni są dyrektorowie urzędowi wypełniać zakres czynności administracyi kameralnéj okręgowéj w przedmiocie odkrytych w ich okręgu przekroczeń przepisów, tyczących się cła, kontroli, monopoliów rządowych i podatków konsumcyjnych. odstąpienia od postępowania prawnego, nakazu do wywodu istoty czynu, zabezpieczenia kary i aresztowania obwinionego przy zachowaniu ustaw, obowiązujących względem tych czynności urzędowych.

§. 5.

In allen durch die §§. 3 und 4 nicht berührten Beziehungen, namentlich in Absicht auf das Kasse- und Rechnungswesen, bleibt die Kameral-Bezirksverwaltung zu Krakau in ihrem dermaligen Wirkungskreise, welcher insbesondere zusteht, gelegenheitlich des strafgerichtlichen Urtheiles das Erkenntniß über die Zoll- und Steuerpflicht der Verurtheilten zu fällen.

§. 6.

Zur Abkürzung des Geschäftsganges wird der Wirkungskreis der Kameral-Bezirksverwaltung Krakau und beziehungsweise des Bezirksvorstehers daselbst in Zoll-, Verzehrungssteuer- und Finanzwach-Sachen dergestalt erweitert, daß ihm, mit Ausnahme des Strafverfahrens, der Baulichkeiten, Anschaffungen und der Personal-Angelegenheiten der subalternen Beamten, in der Regel die Befugnisse der Finanz-Landesdirekzion eingeräumt werden. Uiber die nähere Bezeichnung dieses Wirkungskreises wird die Kundmachung nachfolgen. Bis dahin wird bestimmt, daß die Kameral-Bezirksverwaltung in den Fällen des, an die Amtsdirektoren nach den §§. 3 und 4 übergangenen Wirkungskreises, als zweite Instanz zu fungiren, d. i. im Wege der Beschwerde oder des Rekurses zu entscheiden, außerdem in allen, dem Wirkungskreise der Finanz-Landesdirekzion vorbehaltenen Angelegenheiten, mit Ausnahme der angedeuteten Beziehungen, auch außer den, im letzten Absatze des §. 9 des Wirkungskreises für die Kameral-Bezirksverwaltungen vogesehenen, besonders dringenden Fällen, die sonst keinen Aufschub leidenden Verfügungen zu treffen, und davon gleichzeitig der Finanz-Landesdirekzion die Anzeige zu erstatten habe.

§. 7.

Die Organisazion der Finanzwache in dem ganzen Kameralbezirke Krakau, welche aus Kommissären, Ober-Respizienten, Respizienten I. und II. Klasse, dann Amts-Aufsehern bestehen wird, ist aus dem Auszuge der Verfassung und Dienstvorschrift zu entnehmen, welcher mit der Kundmachung vom 15. Oktober 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXIX. Stück, Nr. 209*) zur allgemeinen Kenntniß gebracht wurde.

§. 8.

Für den Kontrolldienst und den Waffengebrauch im inneren Zollgebiete, sowie für den Verzehrungssteuer-Dienst der Finanzwache, bleiben die bestehenden Vorschriften in Wirksamkeit.

§. 9.

Hinsichtlich des Waffengebrauches der neu organisirten Finanzwache im Grenzbezirke gelten die Vorschriften, welche mit Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 15. Oktober 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXIX. Stück, Nr. 210**) erlassen worden sind.

Freiherr von **Baumgartner** m. p.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, L. Stück, Nr. 208, Seite 711.
**) Ebendaselbst Nr. 209, Seite 724.

§. 5.

We wszystkich innych względach, nie objętych §§. 3 i 4, mianowicie co do karności i rachunkowości, administracya kameralna Okręgu Krakowskiego pozostaje przy swoim obecnym zakresie działania; do niéj także w szczególności należy z powodu wyroku karnego wydać orzeczenie co do obowiązku opłaty cła i podatku przez skazanego.

§. 6.

Dla skrócenia toku czynności, powiększa się zakres administracyi kameralnéj Okręgu Krakowskiego, a względnie przełożonego Okręgu tamże w sprawach, tyczących się cła, podatków konsumcyjnych i straży granicznéj w tym sposobie, iż mu nadane zostają upoważnienia dyrekcyi krajowéj skarbu, z wyjątkiem postępowania na drodze karnéj, budowli, sprawiania i spraw osobowych urzędników podrzędnych. Względem bliższego określenia tego zakresu nastąpi późniéj ogłoszenie. Aż do owéj chwili stanowi się, iż administracya kameralna okręgowa pełnić będzie funkcye drugiéj instancyi, w przypadkach objętych w zakresie działania przeniesionego do dyrektorów urzędowych na mocy §§. 3 i 4, to jest rozstrzygać będzie w drodze zażalenia lub rekursu, oprócz tego zaś we wszystkich sprawach pozostawionych w zakresie dyrekcyi krajowéj skarbu, wyjąwszy wyż wyszczególnione przedmioty, również oprócz przypadków *szczególnie* nagłych i przewidzianych, w ostatnim ustępie §. 9. zakresu działania administracyj kameralnych okręgowych, czynić będzie rozporządzenia, nie cierpiące zwłoki i o nich wraz uczyni relacyę dyrekcyi skarbowéj kraju.

§. 7.

Organizacyę straży skarbowéj w całym Okręgu kameralnym Krakowskim, składać się mającéj z komisarzy, nadrespicyentów, respicyentów I i II klassy, tudzież ze strażników urzędowych, powziąć należy z wyjątku urządzenia i przepisu służbowego, który w ogłoszeniu z dnia 15 Października 1853 r. (Dziennik Praw Państwa część LXIX, Nr. 209 *) podany został do powszechnéj wiadomości.

§. 8.

Co się tyczy służby kontrolującéj i użycia broni wewnątrz obręgu celnego, jako też służby około podatków konsumcyjnych straży skarbowej, dotychczasowe przepisy pozostają w swéj mocy.

§. 9.

Co do użycia broni nowouorganizowanéj straży skarbowéj w Okręgu granicznym obowiązywać będą przepisy, wydane w rozporządzeniach Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 15 Października 1853 r. (Dziennik Praw Państwa, część LXIX, Nr. 210 **).

Baron de **Baumgartner** m. p.

*) Dziennik rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, część L., Nr. 208, stron. 711.
**) Tamże Nr. 209, stron. 724.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

VI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. Februar 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt VI.

Wydany i rozesłany dnia 4 Lutego 1855.

20.

Erlaß des Finanzministers vom 26. Dezember 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, I. Stück, Nr. 1, ausgegeben am 5. Jänner 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Dalmazien,

über die Vollziehung der, mit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordneten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere.

Zur Vollziehung der, mit der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordneten und mit dem Erlasse des Finanzministers vom 19. Dezember 1852 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXXIX. Stück, Nr. 264, vom Jahre 1852 *) kundgemachten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere, werden folgende Weisungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht:

§. 1.

Unter Bierwürze wird hier jede zuckerhältige Flüssigkeit, aus welcher mittelst der geistigen Gährung Bier erzeugt werden kann, der aber ein Gährungsmittel noch nicht beigemischt worden ist, verstanden. Der Gehalt der Bierwürze (Extraktgehalt) steht mit ihrem spezifischen Gewichte (d. h. mit dem Gewichte mit Rücksicht auf einen bestimmten Rauminhalt) in geradem Verhältnisse, und wird daher auf die gleiche Weise, wie das Letztere, durch eine eigens hierzu vorgerichtete, in Grade getheilte gläserne Spindel, Zuckermesser (Sacharometer) genannt, gemessen, welche in die Bierwürze desto tiefer einsinkt, je weniger Extrakt dieselbe enthält. Die Ziffer (der Sacharometergrad), welche der Stelle entspricht, bis zu welcher sich die Spindel einsenkt, bestimmt den Gehalt der Bierwürze. Diese Grade (°) drücken aus, wie viele Gewichtstheile Extrakt in 100 Gewichtstheilen Bierwürze enthalten sind. Eine Bierwürze von 12° ist daher eine solche, welche in 100 Gewichtstheilen, z. B. in 100 Pfund 12 Gewichtstheile Extrakt enthält.

§. 2.

Das spezifische Gewicht der Flüssigkeiten wird aber auch durch ihre Wärme (Temperatur) geändert, so zwar, daß, je höher die Temperatur ist, das spezifische Gewicht desto geringer wird. Das Sacharometer wird daher in derselben Flüssigkeit um so tiefer einsinken, je wärmer sie ist. Bei dem ämtlichen Sacharometer ist aber der Extraktgehalt nach jenem spezifischen Gewichte berechnet, daß die Bierwürze bei 14° eines achtzigtheiligen Thermometers hat. Diese Temperatur wird daher die Normal-Temperatur genannt.

§. 3.

Der Extraktgehalt einer Bierwürze steht bei übrigens gleichen Umständen im geraden Verhältnisse mit der Menge des zu ihrer Erzeugung verwendeten Malzes, ist also desto größer, je mehr Malz dazu verwendet worden.

Durch Versuche ist erhoben, daß zur Bereitung eines Eimers Bierwürze (zu 42 ½ nie-

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLVIII. Stück, Nr. 342, Seite 8 1.

20.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 26 Grudnia 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część I, Nr. 1 wydana, dnia 5 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Dalmacyi,

o przeprowadzeniu nakazanych w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 15 Grudnia 1852 zmian postanowień prawnych o podatku konsumcyjnym od piwa.

W celu przeprowadzenia zarządzonych Najwyższém Postanowieniem z dnia 15 Grudnia 1852, a rozrządzeniem Ministerstwa Finansów z dnia 9 Grudnia 1852 r. (Dziennik Praw Państwa, część LXXIX, Nr. 264 z roku 1852 *), obwieszczonych zmian postanowień prawnych o podatku konsumcyjnym od piwa, podają się niniejszém następujące prawidła do powszechnéj wiadomości.

§. 1.

Pod *brzeczką* rozumieć tu należy każdy płyn, cukier w sobie mieszczący, z którego za pomocą spirytusowéj fermentacyi piwo wyrobioném być może, atoliż do którego nie dodano jeszcze środka fermentacyjnego. Treściwość brzeczki *(ekstraktowość)* znajduje się w prostym stosunku do jéj specyficznéj ciężkości (t. j. do ciężkości pod względem na pewną objętość), a przeto mierzoną być może w równy sposób jak ostatnia, za pomocą właśnie ku temu przyrządzonego, na stopnie podzielonego słupka szklanego, zwanego cukromierzem *(sacharometrem)*, który tém głębiéj zanurza się w brzeczce, im mniéj ta ekstraktu w sobie zawiera. Cyfra *(stopień sacharometru)*, odpowiadająca miejscu, aż do którego się słupek zanurza, stanowi treściwość brzeczki. Stopnie (°) te wyrażają, wiele ciężarowych części ekstraktu zawierają w sobie sto ciężarowych części brzeczki. Brzeczka o 12° jest przeto ta, która w stu ciężarowych częściach, np. w 100 funtach mieści w sobie 12 ciężarowych części ekstraktu.

§. 2.

Specyficzna ciężkość płynów zaś zmienioną bywa przez ich *ciepłość (temperaturę)*, a to w ten sposób, iż im *wyższa* jest ich temperatura, tém *mniejsza* jest ciężkość ich specyficzna. Sacharometer więc o tém głębiéj zanurzać się będzie w jednym a tym samym płynie, im cieplejszym płyn jest. W urzędowym sacharometrze obliczona jest ekstraktowość wedle tej ciężkości specyficznéj, jaką ma brzeczka przy 14° termometru ośmdziesięciodziałowego. Temperatura ta nazywa się przeto *temperaturą normalną*.

§. 3.

Ekstraktowość brzeczki przy równych zresztą okolicznościach jest w prostym stosunku do ilości słodu, do jéj produkcyi użytego, a zatém tém większa, im więcéj słodu użyto.

Drogą eksperymentów wyprowadzono, iż do produkcyi jednego wiadra brzecz-

*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, część XLVIII., Nr. 342, stron. 864.

deröſterreichiſche Maß gerechnet) von ungefähr 12 Sacharometergraden bei einem geregelten und zweckmäßigen Brauverfahren nach dem Hohlmaße beiläufig ein halber niederöſterreichiſcher Metzen, oder nach dem Gewichte beiläufig 23—25 Pfunde uneingeſprengten, oder 24¼—26¼ Pfunde eingeſprengten Gerſtendarrmalzes erforderlich ſind.

Nach dieſem Verhältniſſe werden zur Erzeugung eines metriſchen Quintale Bierwürze beiläufig 21⁵/₁₀—23³/₁₀ metriſche Pfunde uneingeſprengten, oder 22⁶/₁₀—24⁵/₁₀ metriſche Pfunde eingeſprengten Gerſtendarrmalzes zu verwenden ſein.

Beilage 1. Die Anweiſung zum Gebrauche des Sacharometers iſt aus der Beilage 1 zu entnehmen.

§. 4.

Wenn das Sacharometer oder Thermometer, welches die Bier-Erzeuger nach §. 18 des Finanzminiſterial-Erlaſſes vom 19. Dezember 1852 von den Gefällsbehörden gegen Vergütung der Anſchaffungskoſten beziehen müſſen, zerbrechen ſollte, ſo haben die Bier-Erzeuger ſogleich mittelſt einer Eingabe an das k. k. Finanzwach-Kommiſſariat oder auch mündlich im Wege der Finanzwach-Abtheilung, welcher ihre Gewerbsſtätte zur Überwachung zugewieſen iſt, um die Ausfolgung eines anderen anzuſuchen.

Es ſteht übrigens den Bier-Erzeugern frei, außer dem ämtlich überkommenen Sacharometer und Thermometer auch noch andere derlei Inſtrumente zu ihrem Gebrauche im Privatwege ſich anzukaufen; die Ergebniſſe der mit denſelben vorzunehmenden Prüfung der Bierwürzen haben jedoch für die ämtliche Kontrolle keine Geltung.

§. 5.

Wenn ein Bier-Erzeuger die Benützung des Sacharometers oder Thermometers einem Gefälls-Angeſtellten zum Zwecke der, in ſeinen Gewerbsräumen zu pflegenden Überwachung verweigert, ſo iſt er mit einer Geldſtrafe von 2 bis 100 fl. zu belegen.

§. 6.

Der gleichen Geldſtrafe unterliegt ein Bier-Erzeuger, wenn er mit einem ämtlichen Sacharometer oder Thermometer nicht verſehen iſt, und nicht zur Erlangung ſolcher Inſtrumente bereits das Anſuchen gemacht hat. (§. 4.)

§. 7.

Die Finanzwach-Kommiſſäre haben zum Behufe der Kontrollirung der, in ihrem Bezirke bei den Bier-Erzeugern befindlichen ämtlichen Sacharometer und zur Hintanhaltung der Unterſchiebung von anderen oder gefälſchten Inſtrumenten, den Bier-Erzeugern dieſelben gegen Empfangsbeſtätigungen, worin die Inſtrumente nach dem Namen des Erzeugers, dann nach der Nummer und dem Gewichte bezeichnet ſind, zu erfolgen. Zugleich haben ſie über dieſe und über die bei den Finanzwach-Abtheilungen befindlichen Sacharometer-Vezeichniſſe zu führen, welche die obigen Merkmale der Inſtrumente enthalten und nach den vorkommenden Änderungen in dem Beſtande der Sacharometer fortwährend zu berichtigen ſind.

ki (po 42 ½ miar niższo-austryackich licząc) o niemal 12 stopniach sacharometrowych przy regularnym i stósownym wywarze, potrzeba wedle miary dętéj blisko pół masy niższo-austryackiéj, albo wedle wagi blisko 23—25 funtów nienakrapianego, lub też 24 ¼—26 ¼ funtów nakrapianego słodu suszonego jęczmiennego.

Wedle stósunku tego użytym być ma do wyrobu metrycznego kwintala brzeczki około 21 5/10—23 3/10 funtów metrycznych nienakrapianego, lub 22 6/10—24 5/10 funtów metrycznych nakrapianego słodu suszonego jęczmiennego.

Jak się sacharometer używać ma, o tém uczy załączenie 1. Załączenie 1.

§. 4.

Gdyby stłukł się sacharometer lub termometer, który sobie nabyć winni od władz dochodowych piwowarzy wedle §. 18 rozrządzenia Ministeryalnego Finansowego z dnia 19 Grudnia 1852 za wynagrodzeniem kosztów dostarczenia, ci natychmiast postarać się winni o wydanie innego drogą podania do C. K. komisaryatu straży finansowéj, lub też ustnie drogą tego oddziału straży finansowéj, który sobie przekazane ma do nadzory lokalności przemysłowe.

Wolno zresztą piwowarom, oprócz nabytego przez urząd sacharometru i termometru sprawić sobie inne jeszcze tym podobne instrumenta *do użycia swego* na drodze prywatnéj; rezultaty dochodzenia brzeczki, i takowemi się przedsiębrać mającego, nie mają atoliż żadnéj wagi dla kontroli urzędowéj.

§. 5.

Jeżeliby piwowar zabraniał ustanowionemu dochodowemu używać sacharometru, lub termometru celem nadzoru odbywać się mającego w lokalnościach jego przemysłowych, ukaranym być winien karą pieniężną od 2 do 100 ZIR.

§. 6.

Podobnéj też karze pieniężnéj ulega piwowar, który nie jest opatrzony sacharometrem lub termometrem urzędowym, a oraz nie poczynił już kroków, do osiągnienia instrumentów takowych wymaganych (§. 4).

§. 7.

Komisarze straży finansowéj obowiązani są, celem kontrolowania urzędowych sacharometrów, w ich powiecie u piwowarów się znajdujących, tudzież celem powstrzymania podsunięcia instrumentów innych lub fałszowanych wydawać piwowarom takowe za potwierdzeniami odebrania, w których instrumenta oznaczone są wedle nazwiska wyrobnika, niemniéj wedle numeru i wagi. Nadto obowiązani są utrzymywać wykazy tak względem tych jak względem sacharometrów, w oddziałach straży finansowéj znajdujących się, które powyższe znamiona instrumentów zawierać będą i wedle zachodzących zmian w stanie sacharometrów ciągle sprostowane być mają.

§. 8.

Sollte gegen die Richtigkeit eines ämtlichen Sacharometers (etwa wegen der zufällig erfolgten oder absichtlich veranlaßten Verschiebung der Skala oder aus einem anderen Grunde) ein Bedenken vorkommen, welches durch die Wahrnehmung begründet würde, daß die Anzeige dieses Sacharometers von jener eines anderen ämtlichen Sacharometers um Einen Grad oder mehr abweicht, so ist das Sacharometer (soferne es einem Bier-Erzeuger gehört, gegen Übernahms-Bestätigung) abzunehmen und zur Veranlassung der ämtlichen Prüfung an die k. k. Finanz-Landesdirekzion einzusenden.

Der Bier-Erzeuger aber hat sogleich um die Aussolgung eines anderen ämtlichen Sacharometers anzusuchen. (§. 4.)

§. 9.

Die Verfälschung oder Unterschiebung eines Sacharometers ist, wenn nicht eine Strafe nach den allgemeinen Strafgesetzen eintritt, mit einer Geldstrafe von 5 bis 200 fl. zu ahnden.

§. 10.

Die Kühlstöcke müssen (jene im lombardisch-venezianischen Königreiche ausgenommen) nach ganzen Bier-Eimern (zu 42 ½ niederösterreichische Maß gerechnet) und zwar nicht nur für die unverdünnte Bierwürze, sondern nebstdem auch für die, mittelst der Verdünnung zu erzielende vermehrte Menge abgehamt sein. Wo gegenwärtig noch eine Abhamung auf Eimer und Maße bestände, muß die Abhamung auf ganze Eimer mit der thunlichsten Beschleunigung vorgenommen werden. Für die Übergangszeit wird in Absicht auf die Berechnung der Steuergebühr festgesetzt, daß weniger als ein halber Eimer für einen halben, und mehr als ein halber Eimer für einen ganzen Eimer zu nehmen ist.

Im lombardisch-venezianischen Königreiche wird, mit Rücksicht auf die Größe der Steuer-Einheit, die Abhamung auch nach halben metrischen Quintali gestattet.

Die etwa gegenwärtig bestehenden Abhamungen bis auf kleiner Bruchtheile eines Quintale sind schleunig zu beseitigen, und für die Zwischenzeit in Absicht auf die Berechnung der Steuergebühr so zu behandeln, daß weniger als ein halber Quintale für einen halben, und mehr als ein halber Quintale für einen ganzen Quintale zu rechnen ist.

Auch die übrigen Nebengefäße, deren Abaichung für das Brauverfahren angeordnet ist, müssen nach dem obigen Hohlmaße abgehamt sein, wobei bezüglich der Zusammenguß-, Füll- und Gähr-Bottiche zu bemerken ist, daß auch diese Behältnisse, sowohl für die unverdünnte, als auch für die, mittelst der Verdünnung zu erzielende Menge und zwar mit Rücksicht auf den durch das Kühlgeläger entstehenden Abgang, in der Art abgehamt sein müssen, daß nebst der, mit dem Kühlstocke übereinstimmenden Abhamung auch noch für eine, um Einen, zwei und drei Eimer (halben Quintale) geringere Menge Flüssigkeit Hamenzeichen angebracht werden.

§. 8.

Jeżeliby przeciw dokładności sacharometru urzędowego zachodziła wątpliwość, (czyto z powodu przypadkowo nastąpionego czy umyślnie spowodowanego przesunięcia skali, lub z innéj jakiéj przyczyny), uzasadniona na tém spostrzeżeniu, iż wskazowanie sacharometru rzeczonego różni się *o jeden stopień lub więcéj*, w ówczas sacharometer (jeżeli jest własnością piwowara, za stwierdzeniem odbioru) ma być odebranym i w celu spowodowania urzędowego rozpoznania do C. K. dyrekcyi finansowéj krajowéj przesłanym.

Piwowar zaś natychmiast żądać winien wydania innego sacharometru urzędowego. (§. 4.)

§. 9.

Sfałszowanie lub podsunięcie sacharometru karaném być ma karą pieniężną od 5 aż do 200 Złr., jeżeli nie zachodzi kara wedle powszechnych ustaw karnych.

§. 10.

Kilsztoki (chłodniki) oznaczone być muszą zagrodną czyli klamrą miarową (wyjąwszy królestwo Lombardzko-Weneckie) wedle *całych* wiader piwnych (licząc po 42 ½ miar niższo-austr.), a to nietylko dla nierozpuszczonéj brzeczki, lecz zarazem i dla ilości pomnożonéj, przez rozpuszczenie osiągnąć się mającéj. Gdzieby obecnie jeszcze istniało nacechowanie klamrą miarową wedle *wiader i miar*, musi takowe z jak największą spiesznością przedsięwziętém być wedle całych miar. Przechodnio ustanawia się co do obrachowania należytości podatkowéj, iż *mniéj, niż pół wiadra* uważaném być ma za pół, a *więcéj, niż pół wiadra, za całe wiadro.*

W królestwie Lombardzko-Weneckiém, pod względem na wielkość jednostki podatkowéj, dozwoloném jest nacechowanie klamrą miarową także i wedle *pół kentali metrycznych.*

Nacechowania zaś, jakieby obecnie istniały na mniejsze ułamkowe cząstki kentala jak najspieszniéj mają być usunięte, a tym czasem pod względem obrachowania należytości podatkowéj w ten sposób mają być uważane, iż *mniéj od pół kentala* liczoném być winno za *pół*, a zaś *więcéj niż pół kentala za cały kental.*

Także i inne naczynia poboczne, których nacechowanie dla piwowarnego postępowania nakazaném jest, nacechowane być muszą wedle wyż rzeczonéj miary wklęsłéj, przyczém co do kadzi zlewnych, nalewnych i fermentacyjnych nadmienia się, że i te naczynia, tak dla ilości nierozpuszczonéj, jako też dla ilości za pomocą rozpuszczenia osiągnąć się mającéj, a to ze względem na ubytek, przez osadę w chłodnikach powstający, w ten sposob nacechowane być muszą, iż oprócz nacechowania zgadzającego się z chłodnikiem, zamieszczone jeszcze będą klamry miarowe dla ilości płynu, *mniejszéj* o *jeden*, *dwa* i *trzy* wiadra (pół kentala).

§. 11.

Beilage 2. Die Anmeldung ist künftig nach dem, in der Beilage 2 enthaltenen Muster einzurichten.

In dieser Anmeldung sind, nebst den für die bisherige Anmeldung vorgeschriebenen Angaben noch folgende zu machen:

a) Die Sacharometergrade, mit welchen die angemeldete Bierwürze erzeugt werden will, in Ziffern und Buchstaben;

b) die Summe der Sacharometergrade des ganzen Gebräudes, welche Summe man erhält, indem man die angemeldete Zahl der Eimer (Quintali) mit der angemeldeten Zahl der Sacharometergrade multiplizirt.

Soferne eine Verdünnung der Bierwürze beabsichtiget wird, ist auch

c) die Anzahl der Eimer (Quintali), bis auf welche die Bierwürze im Wege der Verdünnung vermehrt, die Werkvorrichtung in welcher, und die Zeit, wann die Verdünnung vorgenommen werden will, anzumelden, und wenn zu dem Gebräude Maischwürze (§. 31) verwendet werden will, so ist

d) die Menge dieser Maischwürze anzumelden.

In dem Falle endlich, daß der Geschäftsbetrieb eines Steuerpflichtigen einer geschärften Aufsicht unterworfen, und derselbe daher nach §. 20, Z. 2, 3 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 zur Angabe der Erzeugungsstoffe und der Fässernummern verhalten wird, sind auch noch

e) die Art und die Menge der Stoffe, aus denen die Bierwürze erzeugt werden soll (und zwar Malz nach dem Hohlmaße und Hopfen nach dem Gewichte) und die Nummern der Fässer, in welche das Bier gefüllt wird, anzugeben.

§. 12.

Da es kaum möglich ist, immer eine Würze von gleichem spezifischen Gewichte zu erzeugen; so läßt der §. 3 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 Einen Grad über und Einen unter der angemeldeten Zahl von Graden straf- und steuerfrei.

Bei der an einem Gebräude vorzunehmenden Verdünnung darf nur auf jenen Einen Grad in der Weise Rücksicht genommen werden, daß der Bier-Erzeuger, welcher eine mit einer höheren Gradhältigkeit zu erzeugende Bierwürze bis auf die, nach dem §. 17 des gedachten Gesetzes zulässige mindeste Stärke von 11 Graden verdünnen will, die Verdünnung mit jener Menge anmelden, welche dem Unterschiede zwischen dem, um 1 erhöhten Grade in der Anmeldung und dem 11. Grade entspricht.

Wenn z. B. ein Bier-Erzeuger 100 Eimer zu 12°, also 1200° anmeldet und versteuert und eine Verdünnung der Bierwürze beabsichtiget, so darf für den Fall, daß er eine Würze von 13° herstellte, er also 1300° erzeugte, diese Verdünnung bis auf 118 Eimer, welche mit einer Stärke von 11° aus 1300° hergestellt werden können, anmelden, und wenn er die Würze in einer Stärke von 13° zu erzeugen vermag, auch wirklich vornehmen.

§. 11.

Deklaracya na przyszłość, czyniona być ma wedle wzoru, w załączeniu 2 za- Załączenie 2.
mieszczonego.

W téjto deklaracyi, oprócz podań dla dotychczasowéj deklaracyi przepisanych, zrobione być winny następujące jeszcze podania:

a) stopnie sacharometru, do których oznajmiona brzeczka ma być wyrobiona, wyrażone być mają cyframi i oraz literami:

b) wyszczególniona być ma summa stopni sacharometru całéj warki, którą to summę się otrzyma przez zmultyplikowanie oznajmionéj liczby wiader (kentalów) z oznajmioną liczbą stopni sacharometru.

Jeżeli zamierza się rozpuścić brzeczkę, należy także

c) oznajmić liczbę wiader (kentalów), aż do któréj brzeczka w drodze rozpuszczenia ma być pomnożoną, tudzież narząd, w którym, i czas, kiedy rozpuszczenie przedsięwziętém być ma, a jeżeli do warki użytą być ma przyprawa zacierna (§. 31), wówczas

d) oznajmioną być winna ilość téjże przyprawy zaciernéj.

W przypadku nareszcie, iż tryb przemysłowania podatkującego osirzejszemu nadzorowi podlega, a przeto tenże wedle §. 20, L. 2, 3 ustawy z dnia 19 Grudnia 1852 obowiązanym jest do podania przedmiotów wyrobu i numerów beczek, oznajmionym być ma także jeszcze

e) gatunek i ilość przedmiotów, z których brzeczka ma być wyrobioną (a to *słód* wedle *miary wklęsłéj czyli próżnéj*, *chmiel* zaś wedle *wagi*), niemniéj numera beczek, w które piwo zlewanem jest.

§. 12.

A ponieważ prawie niemożliwą jest rzeczą, wyrobić beczkę jednostajnéj ciężkości specyficznéj: zostawia przeto §. 3 ustawy z dnia 19 Grudnia 1852 r. wolnym od kary i od podatku jeden stopień wyżéj i jeden niżéj zadeklarowanéj liczby stopni.

Przy rozpuszczeniu warki, przedsiębrać się mającém, tylko na *jeden stopień* w ten sposób wzgląd brać należy, iż piwowar, który rozpuścić chce brzeczkę, mającą być wyrobioną w wyższéj stopniowości, aż do najmniejszéj tęgości o 11 stopniach, dozwolonéj wedle §. 17 rzeczonéj ustawy, rozpuszczenie oznajmić winien w téj ilości, jaka odpowiada różnicy między stopniem o 1 podwyższonym w deklaracyi a stopniem 11.

Jeżeli np. piwowar oznajmia i podatkuje 100 wiader po 12°, a przeto 1200° i zamierza rozpuszczenie brzeczki, wówczas, na przypadek gdyby uskutecznił brzeczkę o 13°, a więc sprodukował 1300°, oznajmić może rozpuszczenie to aż do 118 wiader, które w tęgości o 11° wyprowadzone być mogą z 1300° a jeżeli jest w stanie, brzeczkę sprodukować w tęgości o 13°, rozpuszczenie też rzeczywiście przedsięwziąć.

Beilage 3. In der Beilage 3, Tabelle A, sind beispielsweise die Verdünnungen angegeben, welche bei den Gebräuden von gewöhnlichen vorkommenden Größen nach der verschiedenen Gradhältigkeit der Würzen angemeldet werden können.

§. 13.

Die höhere Gebühr, welche für die, in den geschlossenen Städten zu erzeugende Bierwürze über das im Allgemeinen festgesetzte Steuerausmaß, zu Folge des Erlasses des Finanzministeriums vom 8. Oktober 1854, LXXXV. Stück, Nr. 261 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854*), nicht nach der Gradhältigkeit, sondern lediglich nach der Menge des Erzeugnisses mit einem fixen Betrage zu entrichten kömmt, haben die Bier-Erzeuger, welche ihr Gewerbe in einer geschlossenen Stadt (mit Ausnahme von Ofen mit Alt-Ofen, Pesth und Preßburg) ausüben, für die wirklich zu erzeugende Menge, somit, wenn eine Verdünnung vorgenommen werden soll, für die zur Herstellung im Wege der Verdünnung anzumeldende Menge, in der Anmeldung, unter den, für die angemeldeten Sacharometergrade entfallenden Gebührenbetrag mit der Bezeichnung anzusetzen:

„An fixer Steuer für Eimer (Quintali) — fl. — kr."

§. 14.

Eben so sind auch die Gemeindezuschläge vom Biere, welche gleichfalls nicht nach der Gradhältigkeit, sondern nach der, auch im Wege der Verdünnung hergestellten Menge des Erzeugnisses zu entrichten kommen, von Seite jener Bier-Erzeuger, welche in einem Orte, wo ein Gemeindezuschlag auf Bier besteht, ihr Gewerbe ausüben, für die im §. 13 bezeichnete Menge Bierwürze in der Anmeldung mit der Bezeichnung anzusetzen:

„An Gemeindezuschlag für Eimer (Quintali) — fl. — kr."

§. 15.

Die Gefällsorgane, bei welchen die Anmeldungen überreicht werden, haben bei der Prüfung der Angaben der Anmeldungen nebst den bisher angeordneten Beachtungen ihre Aufmerksamkeit darauf zu richten, daß die Bierwürze nach der allenfalls angemeldeten Verdünnung, mit Rücksicht auf den steuerfreien höheren Grad, nicht unter die nach §. 17 des Gesetzes zulässige mindeste Gradhältigkeit gebracht werden.

In der Regel wird aus der oben (§. 12) beigefügten Tabelle über die Zulässigkeit der angemeldeten Verdünnung die Uiberzeugung erlangt werden können. Ist dieß nicht der Fall, so zählt man zu der, zur Versteuerung angemeldeten Gradhältigkeit der Würze einen Grad hinzu, multiplizirt die Summe mit der, zur Versteuerung angemeldeten Anzahl Eimer (Quintali), und theilt das Produkt durch die Zahl der Eimer (Quintali), auf welche die Würze durch die Verdünnung gebracht werden will. Entfällt hiebei der Quozient mit weniger als 11, so ist die Verdünnung nicht zulässig.

*) Landes-Regierungsblatt, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, X. Stück, Nr. 43, Seite 54.

W załączeniu 3, tabeli A, przykładowo wyrażone są rozpuszczenia, jakie przy warkach zwyczajnéj wielkości, wedle rozmaitéj stopniowości brzeczek oznajmione być mogą. Załączenie 3

§. 13.

Należytość wyższą, jaką opłacać należy w stałéj kwocie od brzeczki mającéj być zaprodukowaną w miastach zamkniętych *nad* wymiar podatkowy w powszechności ustanowiony, w skutek rozrządzenia Ministerstwa Finansów z dnia 8 Października 1854, część LXXXV, Nr. 261 Dziennika Praw Państwa z roku 1854 *), nie wedle stopniowości lecz li wedle ilości wyrobu, piwowarzy, przemysłowanie swe w mieście zamkniętém wykonujący (z wyjątkiem Budy wraz z starą Budą, Pesztu i Preszburga), co się tyczy ilości rzeczywiście wyrobić się mającéj, a więc, jeżeli przedsiębraném być ma rozpuszczenie, co się tyczy ilości w drodze rozpuszczenia do wyrobu oznajmioną być mającéj wyszczególnić winni w deklaracyi, *pod* kwotą należytości, od oznajmionych stopni sacharometru wypadającą, przez wyrażenie:

„W stałym podatku od wiader (kentalów) — ZłR. — xr.“

§. 14.

Równie też i dopłaty na rzecz gminy, od piwa się należące, które także nie wedle stopniowości, lecz wedle ilości wyrobu, wyprowadzonéj także i drogą rozpuszczenia, uiszczane być mają, wyszczególnić winni piwowarzy, wykonujący profesyę swą w miejscu, gdzie istnieje dopłata gminna od piwa, od ilości brzeczki, oznaczonéj w §. 13, w deklaracyi swéj przez wyrażenie:

„W dopłacie gminnéj od wiader (kentalów) — ZłR. — xr.“

§. 15.

Organa dochodowe, do których wniesione są deklaracye (oznajmienia), przy rozpoznawaniu podań oznajmionych, obok przestrzegania dotychczasowych zarządzeń, na to uwagę swą zwrócić winny, ażeby brzeczka, jeżeliby zachodziło oznajmienie rozpuszczenia, ze względem na stopień wyższy, od podatku wolny, nie była zniżaną aż *pod* najniższą stopniowość, wedle §. 17 ustawy dozwoloną.

W powszechności nabyć można objaśnienia z tabeli wyż (§. 12) załączonéj, co się tyczy dopuszczalności oznajmionego rozpuszczenia. Jeżeli poszczególny jaki przypadek dany nie jest w niéj wyraźnie zastąpiony, należy do stopniowości brzeczki, do opodatkowania oznajmionéj, doliczyć *jeden stopień*, zmultyplikować summę z liczbą wiader (kentalów), do opodatkowania zadeklarowanych, i podzielić nakoniec iloczyn przez liczbę wiader (kentalów) na którą brzeczka przez rozpuszczenie wyprowadzoną być ma. Jeżeli przezto wykaże się iloraz niżéj 11, wówczas rozpuszczenie nie jest dozwolone.

*) Dziennik Rządu krajowego, rok 1854., Oddział pierwszy, Zeszyt X., Nr. 43, stron. 54.

Hätte z. B. Jemand 100 Eimer Bierwürze von 12° zur Versteuerung, und eine Verdünnung bis 110 Eimer angemeldet, so würde sich bei der oben bezeichneten Prüfungsart ergeben:

$(12+1)\ 100 = 13 \times 100 = 1300;\ 1300 : 110 = 11\,^{90}/_{110}$,

wonach die angemeldete Verdünnung zulässig wäre. Wenn hingegen 100 Eimer Bierwürze von 12°, und eine Verdünnung auf 120 Eimer angemeldet würden, erhielte man:

$(12+1)\ 100 = 13 \times 100 = 1300;\ 1300 : 120 = 10\,^{100}/_{120}$,

was eine unzulässige Verdünnung nachweiset.

Eine Anmeldung, welche eine *größere* als die zulässige Verdünnung enthält, ist auf die letztere ämtlich zu berichtigen.

Dagegen ist sich in dem Falle, als ein Bier-Erzeuger wegen der über in verhängten geschärften Aufsicht die Menge der Erzeugungs-Stoffe anmelden muß, in eine Beurtheilung, ob die angemeldeten Stoffe zu den angemeldeten Erzeugnissen im richtigen Verhältnisse stehen, oder in eine Berichtigung der angemeldeten Menge Stoffe *nicht* einzulassen.

§. 16.

Uiber die auf Grund der gemachten Anmeldung geleisteten Gebühren wird der Partei die Zahlungsbollete nach dem, in der Beilage 4 befindlichen Muster erfolgt. Beilage 4.

§. 17.

Den Bier-Erzeugern ist es gestattet, während des Erzeugungsprozesses die Bierwürze, so oft als es ihnen zweckdienlich erscheint, mittelst des Sacharometers zu prüfen, und sich hiedurch über den Fortschritt der Malz-Extrakzion, sowie der Würze-Konzentrazion die Uiberzeugung zu verschaffen.

Den Finanzwach-Organen hingegen ist eine Prüfung der Bierwürze, bevor dieselbe auf den Kühlstock gebracht ist, nicht gestattet.

§. 18.

Die *Erhebung der Gradhältigkeit* der Bierwürze ist, auf die in der Beilage 1 angegebene Weise, *vor* der Beimischung des Gährungsmittels in der Regel (§. 21) dann vorzunehmen, wenn die Bierwürze auf dem Kühlstocke *beiläufig* bis auf die Normaltemperatur abgekühlt ist.

Wenn der Bier-Erzeuger jedoch die Bierwürze schon bei einem höheren Wärmegrade von dem Kühlstock ablassen will, so ist die Erhebung der Gradhältigkeit *vor dem Ablassen* der Würze von dem Kühlstocke zu pflegen, und zwar ist, wenn die Temperatur der Würze 24° übersteigen sollte diese Prüfung in der Art vorzunehmen, daß der zum Behufe der Untersuchung in das Senkgefäß zu füllende Theil der Flüssigkeit künstlich *wenigstens* bis auf 24° abgekühlt werde, wo sodann die Prüfung unter Anwendung der, in dem §. 7 der Beilage 1 enthaltenen Korrekzions-Tabelle gepflogen werden kann.

Gdyby np. oznajmił ktoś 100 wiader brzeczki o 12° do opodatkowania, a przytém rozpuszczenie do 110 wiader, wówczas wedle wyżéj skreślonego sposobu dochodzenia wypadałoby:

$(12+1)\ 100=13\times100=1300;\ 1300:110=11\,^{9}/_{11}$,

w skutek czego oznajmione rozpuszczenie dozwoloném by było. Gdyby zaś przeciwnie oznajmione 100 wiader brzeczki o 12°, a rozpuszczenie aż do 120 wiader, natenczas wypadałoby:

$(12+1)\ 100=13\times100=1300;\ 1300:120=10\,^{10}/_{12}$,

co wykazuje rozpuszczenie niedozwolone.

Oznajmienie, zawierające *większe* rozpuszczenie, jak jest dozwolono, sprostowane być winno urzędownie na toż ostatnie.

Przeciwnie zaś w tym razie, gdzie piwowar z powodu zaostrzonego co do niego nadzoru oznajmić musi ilość przedmiotów wyrobowych, nie ma się wchodzić w ocenienie, czyli przedmioty oznajmione w prostym są stosunku do wyrobów oznajmionych, ani téż w sprostowanie oznajmionéj przedmiotów ilości.

§. 16.

W przedmiocie spłaconych należytości na podstawie uczynionego oznajmienia wydaną będzie stronie boleta wypłaty wedle wzoru, znajdującego się w załączeniu 4. Załączenie 4.

§. 17.

Wolno piwowarom, podczas procesu wyrobowego dochodzić stanu brzeczki za pomocą sacharometru, ile razy to za stósowne uważają, aby powziąć przekonanie o postępie extrakcyi słodu, równie jak koncentracyi brzeczki.

Organom zaś straży finansowéj nie wolno dochodzić brzeczki pierwéj, nim wniesioną zostanie do kilsztoku.

§. 18.

Dochodzenie stopniowości brzeczki, w sposób w załączeniu 1 skreślony, przed *przymięszaniem* środka fermentacyjnego w powszechności (§. 21.) wtedy ma być przedsiębranem, gdy brzeczka w kilsztoku ochłódła *niemal* aż do temperatury normalnéj.

Jeżeli zaś piwowar wybrać chce brzeczkę już przy wyższym stopniu ciepłości z kilsztoku, wówczas dochodzenie stopniowości *przed wybraniem* brzeczki z kilsztoku nastąpić ma, a to, jeżeliby temperatura brzeczki przechodziła 24°, dochodzenie w ten sposób odbyć się winno, iż część płynu, celem dochodzenia w naczynie służące do zanurzenia sacharometru zebrana, sztucznie *przynajmniéj* aż do 24° ma być ostudzoną, poczém rozpoznanie odbytém być może przy zastósowaniu tabeli korrekcyjnéj, w §. 7 załączenia 1. zamieszczonéj.

Mit dem Zeitpunkte der Erhebung der Gradhältigkeit der Bierwürze ist auch die Prüfung über die Menge derselben, vorbehaltlich der späteren, in dem Zusammenguß-Bottich, oder in den Gährbottichen, oder bei der Fässerfüllung zu pflegenden Kontrolle, vorzunehmen.

§. 19.

Wird die Bierwürze auf mehrere Kühlstöcke vertheilt, so ist die in jedem Kühlstocke enthaltene Menge abgesondert zu prüfen, und es ist der Durchschnitt der erhobenen Sacharometergrade in der Regel so zu berechnen, wie nachstehendes Beispiel zeigt:

Sind z. B. auf einem Kühlstocke 48 Eimer von $13\frac{2}{5}^{0}$, auf einem zweiten 36 Eimer von 13^{0} und auf einem dritten 16 Eimer von 7^{0} aufgegossen worden, so sind

in der ersten Würze	$643\frac{1}{5}$
in der zweiten Würze	468
in der dritten Würze	112
in allen drei Würzen daher zusammen	$1223\frac{1}{5}$

Sacharometergrade enthalten. Dividirt man diese Summe mit 100, so bekommt man $12\frac{1}{5}^{0}$ als durch die durchschnittliche Gradhältigkeit der drei Würzen.

§. 20.

Stehen die Mengen der auf den einzelnen Kühlstöcken befindlichen Würze zu einander in einem leicht zu ermittelnden Verhältnisse, so kann die obige Berechnung (§. 19) dadurch beseitigt werden, daß man von jedem Kühlstocke eine, diesem Verhältnisse entsprechende Menge als Probe entnimmt, diese Proben zusammengießt, und diese Mischung allein der ämtlichen Prüfung mittelst des Sacharometers unterzieht.

Wenn in dem, im §. 19 angeführten Beispiele von dem ersten Kühlstocke 3 Maß, von dem zweiten $2\frac{1}{4}$ Maß, und von dem dritten 1 Maß Würze entnommen, und in einem Gefäße gut untereinander gemischt werden, so wird diese Mischung die durchschnittliche Gradhältigkeit des ganzen Gebräudes haben.

§. 21.

Wenn nach dem landesüblichem Brauverfahren die gesammte, auf mehreren Kühlstöcken vertheilte Würze in einem Zusammenguß- oder Füll-Bottich vereiniget wird, so kann die Prüfung der Gradhältigkeit, nach der Vereinigung der, von den Kühlstöcken abgelassenen Würzen, in diesem Bottiche vorgenommen, und auf diese Weise die, in dem §. 19 angedeutete Berechnung der mittleren Gradhältigkeit ebenfalls beseitiget werden.

§. 22.

Zeigt sich bei der Untersuchung der Bierwürze mittelst des Sacharometers die Gradhältigkeit derselben nicht in Übereinstimmung mit der angemeldeten Stärke, und ist der

W chwili dochodzenia stopniowości brzeczki przedsiębranem być ma także rozpoznanie co do ilości téjże, z zastrzeżeniem późniejszéj kontroli, nastąpić imającéj w kadzi zlewnéj lub w kadziach fermentacyjnych albo téż przy nalewie w beczki.

§. 19.

Jeżeli brzeczka rozdzieloną została między więcéj chłodników, wówczas dochodzoną być musi oddzielnie ilość w każdym kilsztoku zawarta, a dochodzone sacharometru stopnie, w przecięciu z reguły tak mają być obliczone, jak to wykazuje przykład następujący:

Jeżeli np. do jednego kilsztoku nalano 48 wiader o $13\frac{2}{5}^0$, do drugiego 36 wiader o 13^0 a do trzeciego 16 wiader o 7^0, natedy w piérwszéj brzeczce znajduje się . . . . . $643\frac{1}{5}$
w drugiéj brzeczce 468
w trzeciéj brzeczce 112
we wszystkich trzech więc brzeczkach razem . . . . . $1223\frac{1}{5}$
stopni sacharometru. Podzieliwszy summę tę przez 100, wypada $12\frac{1}{5}^0$ jako średnia stopniowość trzech brzeczek.

§ 20.

Jeżeli ilości brzeczek, znajdujących się w pojedynczych kilsztokach między sobą są w stósunku łatwo się oznaczyć dającym, powyższe obrachowanie (§. 19.) przezto może być usuniętém, iż się na próbę wybierze z każdego kilsztoka ilość pewną rzeczonemu stosunkowi odpowiednią, a zlawszy próby te razem, poddaną być winna mięszanina ta wyłącznie pod urzędowe dochodzenie za pomocą sacharometru.

Jeżeli więc w przykładzie, w §. 19 przytoczonym wybrane zostaną z piérwszego kilsztoku 3 miary (masy), z drugiego miar $2\frac{1}{4}$, a z trzeciego 1 miara brzeczki i dobrze razem zmięszane będą, wówczas mięszanina takowa mieć będzie średnią stopniowość całéj warki.

§. 21.

Jeżeli według zwyczajnego w kraju postępowania warzalnego połączoną jest *cała*, na kilka kilsztoków rozdzielona brzeczka w jednéj kadzi zlewnéj, lub nalewnéj, wówczas dochodzenie stopniowości przedsięwziętém być może *w téjże kadzi, po złączeniu brzeczek, z kilsztoków spuszczonych*, a w ten sposób także usuniętém być może obrachowanie stopniowości średniéj, w §. 19 wskazane.

§. 22.

Jeżeli przy dochodzeniu brzeczki za pomocą sacharometru stopniowość jéj nie jest zgodną z tęgością oznajmioną, i extraktowość jéj *o więcéj jak o jeden sto-*

Extraktgehalt um mehr als Einen Grad höher, als der angemeldete, oder unter 11°, so ist hierüber die Thatbeschreibung aufzunehmen.

In derselben muß jedoch die Sacharometer-Anzeige genau, d. h. auch mit Ansatz der Bruchtheile eines Grades, angegeben werden. Die Beifügung einer Probe der beanständeten Bierwürze ist nicht erforderlich, und wegen der Gefahr des Verderbens der Probe auch schwer ausführbar.

§. 23.

Die durch die Erzeugung einer, gegen die Anmeldung um mehr als Einen Grad höheren Gradhältigkeit begründete schwere Gefällsübertretung ist, wie die Erzeugung einer größeren als der angemeldeten Menge Bierwürze, mit dem vierfachen bis zum achtfachen Betrage der entfallenden Gebühr für die, nach §. 11 des Gesetzes vom 19 Dezember 1852 zu berechnende Differenz der Sacharometergrade zu bestrafen.

§. 24.

Wird die Bierwürze unter 11° befunden, so ist diese Abweichung von der Anmeldung als Unregelmäßigkeit im steuerbaren Verfahren mit einer Geldstrafe von 2 bis 100 fl. zu belegen.

Übrigens wird die Verwendung einer solchen leichteren Würze vorläufig nicht untersagt.

§. 25.

Mit Rücksicht auf die, in dem §. 12 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 enthaltene Bestimmung über die, dem Strafverfahren zum Grunde zu legende Gradhältigkeit, hat die, in dem §. 13 des Gesetzes angedeutete Untersuchung eines beanständeten Bieres oder einer, bereits mit dem Gährungsmittel versetzten Bierwürze durch Chemiker nur dann einzutreten, wenn aus der besonderen Stärke des Bieres oder der Bierwürze oder aus anderen Anzeigen der Verdacht entsteht, daß zu dem Gegenstande der Übertretung ein höherer als ein sechzehngrädiger Extraktgehalt verwendet wurde.

§. 26.

Die Verdünnung der Bierwürze, wenn eine solche angemeldet wurde, kann, nachdem die Gradhältigkeit der Würze erhoben worden ist, nach der Wahl des Bier-Erzeugers entweder auf dem Kühlstocke oder in dem Zusammenguß- (Füll-) Bottiche, in beiden Fällen nur jedoch, soferne die ganze Maße der Bierwürze in einer dieser Werkvorrichtungen vereiniget ist, stattfinden.

Die Werkvorrichtung, in welcher dieß geschehen soll, ist in der Anmeldung zu bezeichnen, auch ist, wenn die Verdünnung nicht gleich nach der Erhebung der Gradhältigkeit vorgenommen werden soll, die Zeit der Vornahme in der Anmeldung ersichtlich zu machen.

Die Verdünnung darf nur nach ganzen Eimern (im lombardisch-venezianischen Königreiche jedoch auch nach halben Quintali) und zwar vor der Beimischung des Gährungsmittels vorgenommen werden.

pień jest wyższą od oznajmionéj, lub też jest niżéj 11°, należy w tym przedmiocie stan rzeczy spisać.

W témże spisaniu musi atoliż dokładnie być wyrażoném wskazywanie sacharometru, t. j. nawet z wyszczególnieniem cząstek ułamkowych stopnia. Załączenie *próby* brzeczki zakwestyonowanéj nie jest potrzebném, a nawet dla przypadku zepsucia próby trudném do uskutecznienia.

§. 23.

Ciężkie przestępstwo dochodowe, uzasadnione przez produkcyę o więcéj jak o jeden stopień *wyższéj* stopniowości od oznajmionéj, równie jak wyrób większéj ilości brzeczki niż oznajmiona, ukaraném być ma *czworaką kwotą* aż do *ośmiorakiéj* kwoty należytości, wypadającéj od dyferencyi stopni sacharometru, mającéj być obliczoną wedle §. 11. ustawy z d. 19 Grudnia 1852 roku.

§. 24.

Jeżeli brzeczka znalezioną będzie w stanie niżéj 11°, wówczas odstąpienie takowe od oznajmienia nałożoném zostanie karą pieniężną od Złtr. 2 do 100, jako nieregularność w postępowaniu, podatkowi ulegającém.

Zresztą użycie takowéj lżejszéj brzeczki tymczasem *nie jest* zakazaném.

§. 25.

Ze względem na postępowanie, zawarte w §. 12 ustawy z d. 19 Grudnia 1852, co się tyczy stopniowości, służyć mającéj za podstawę postępowaniu karnemu, wskazane w §. 13 ustawy, dochodzenie piwa zakwestyonowanego, lub brzeczki, przyprawionéj już środkiem fermentacyjnym, wtedy dopiéro nastąpić ma, jeżeli z osobliwéj tęgości piwa, lub brzeczki, lub z innych poznaków podejrzenie powstanie, iż do przedmiotu przestępstwa użytą została extraktowość *wyższa* niż szesnastostopniowa.

§. 26.

Rozpuszczenie brzeczki, jeżeli takowe zameldowaném zostało, nastąpić może po uskutecznioném dochodzeniu stopniowości brzeczki, wedle woli piwowara albo w kiszłoku albo w kadzi zlewnéj (nalewnéj), w obu przypadkach zaś tylko, jeżeli cała masa brzeczki w jednym z tych przyrządów złączoną jest.

Przyrząd, w którym to nastąpić ma, oznaczonym być ma w oznajmieniu, a także i czas przedsięwzięcia rozpuszczenia w oznajmieniu wykreślonym być winien, jeżeli to nie dzieje się zaraz po uskutecznioném dochodzeniu stopniowości.

Rozpuszczenie przedsięwziętém być może nie inaczéj jak tylko wedle całych wiader (w Królestwie Lombardzko-Weneckiém atoliż także wedle pół-kentali) a to *przed* przymięszaniem środka fermentacyjnego.

§. 27.

Bevor die Verdünnung geschieht, muß ermittelt werden, ob diese Verdünnung, mit Rücksicht auf die erzielte Gradhältigkeit der Würze, in dem ganzen angemeldeten Maße, oder bis zu welcher Menge sie vorgenommen werden könne, ohne daß hierdurch die Würze unter den Gehalt von 11° herabgebracht werde.

§. 28.

Die Ermittlung geschieht dadurch, daß man das Produkt, welches sich durch die Multiplikazion des wahrgenommenen Sacharometergrades mit der Anzahl Eimer (Quintali) der wirklich erzeugten unverdünnten Würze ergibt, mit 11 dividirt. Zeigt sich der Quozient größer als die Zahl Eimer (Quintali), bis auf welche die Würze verdünnt werden will, so kann die angemeldete Verdünnung ohne Anstand vorgenommen werden. Zeigt sich der Quozient hingegen kleiner, so gibt dieser Quozient, nach Hinweglassung eines allfälligen Bruchtheiles, die Menge an, bis auf welche die Verdünnung vorgenommen werden darf.

Wenn z. B. in dem Falle, daß Jemand 100 Eimer Bierwürze von 12° zur Versteuerung und eine Verdünnung bis 110 Eimer angemeldet hat, die erzeugte Würze mit einer Stärke von $12\frac{3}{5}$° befunden wurde, so ergibt sich bei der oben angedeuteten Prüfungsart

$$12\frac{3}{5} \times 100 = 1260;\ 1260 : 11 = 114\frac{6}{11},$$

wonach die angemeldete Verdünnung zulässig ist.

Wenn hingegen in dem obigen Falle die Verdünnung bis auf 118 Eimer angemeldet worden wäre, so würde bei dem gleichen Erzeugungs-Resultate die Verdünnung nicht bis auf 118 Eimer, sondern nur bis auf 114 Eimer vorgenommen werden können.

In der Beilage 3, Tabelle B. sind beispielweise die Verdünnungen angegeben, welche bei den Gebräuden von gewöhnlichen vorkommenden Größen nach der verschiedenen Gradhältigkeit der Würzen zulässig sind.

§. 29.

Die Verdünnung darf nur mit reinem (Fluß- oder Brunnen-) Wasser vorgenommen werden, und es muß dasselbe in dem Falle, als die Menge der zulässigen Verdünnung nicht durch Abhaumungen des Kühlstockes oder des Zusammenguß- (Füll-) Bottiches gemessen werden kann, vor dem Eingießen in die Bierwürze über ein zimentirtes Gefäß, welches der Bier-Erzeuger beizuschaffen hat, gemessen werden.

Es ist nicht gestattet, unter dem Vorwande der Verdünnung, Bier oder eine bierähnliche Flüssigkeit, oder etwa einen Trebern-Aufguß, unter die Bierwürze zu mischen.

§. 30.

Der Befund bezüglich der erhobenen Gradhältigkeit und Menge der Würze (ohne Rücksicht auf den durch das Kühlgeläger entstehenden Abgang) vor der Verdünnung, sowie der Menge und rechnungsmäßigen Gradhältigkeit nach der Verdünnung, ist von der Aufsicht auf der Rückseite der Bollete anzusetzen.

§ 27.

Zanim rozpuszczenie nastąpi, oznaczoném być musi, czy rozpuszczenie to, ze względem na osiągnioną stopniowość brzeczki, przedsięwziętém być może w całym oznajmionym wymiarze, albo do któréj ilości, mając na uwadze, ażeby przezto brzeczka nie była zniżoną niżéj 11°.

§. 28.

Oznaczenie takowe dzieje się przez to, iż się dzieli iloczyn przez 11, który wypadnie przez multyplikacyę wyczytanego stopnia sacharometru z liczbą wiader (kentalów) brzeczki nierozpuszczonéj *rzeczywiście wyrobionéj*. Jeżeli iloraz większym się pokaże niż liczba wiader (kentalów), aż do któréj brzeczka ma być rozpuszczoną, wówczas oznajmione rozpuszczenie bez przeszkody przedsięwziętém być może. Jeżeli zaś przeciwnie iloraz mniejszym się wykaże, wówczas tenże po opuszczeniu ułamka, jeżeli się takowy znajduje, wskazuje ilość, aż do któréj rozpuszczenie przedsięwziętém być może.

Jeżeli np. w przypadku, że kto oznajmił 100 wiader brzeczki o 12° do opodatkowania, a oraz rozpuszczenie aż do 110 wiader, brzeczka wyrobiona wykazała się w tęgości $12^3/_5{}^0$, wówczas przy wyż wskazanym sposobie dochodzenia wypada

$$12^3/_5 \times 100 = 1260;\ 1260 : 11 = 114^6/_{11},$$

zaczém więc rozpuszczenie oznajmione dozwoloném jest.

Jeżeli zaś w powyższym przypadku rozpuszczenie oznajmioném zostało aż do 118 wiader, wówczas przy równym rezultacie wyrobu rozpuszczenie nie mogłoby przedsięwziętém być na 118 wiader, lecz tylko na 114.

W załączeniu 3 tabeli B, przykładowo wymienione są rozpuszczenia, jakie są dozwolone przy warkach zwyczajnéj wielkości wedle różnéj stopniowości brzeczek.

§. 29.

Rozpuszczenie tylko *czystą wodą* (rzeczną lub studzienną) miejsce mieć może, która w tym razie, gdzie ilość dozwolonego rozpuszczenia nie może być mierzoną przez miary stęplowane kilsztoku, lub kadzi zlewnéj (nalewnéj), mierzoną być musi przed wlaniem jéj do brzeczki, za pomocą naczynia stęplowanego, które piwowar sprawić winien.

Nie jest pozwoloném, pod pretekstem rozpuszczenia do brzeczki wlewać piwo lub płyn do tego podobny, albo nalew młóta.

§. 30.

Stan *oznaczonéj stopniowości i ilości* brzeczki (bez względu na ubytek, powstający przez osadę w kilsztokach) *przed* rozpuszczeniem równie jak *ilości* i *rachunkowéj stopniowości po* rozpuszczeniu wyszczególnionym być ma przez organa dozorcze na odwrotnéj stronie bolety.

§. 31.

Unter dem, im §. 17 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 erwähnten zweiten heißen Aufgusse auf die Trebern ist nicht jener heiße Nachguß verstanden, welcher (etwa aus dem Grunde, weil die Braupfanne oder der Brauketsel zu klein ist, um das ganze angemeldete Gebräude auf einmal zu fassen) nach der Abziehung des ersten Gusses, zur Erzielung der ganzen angemeldeten Menge Bierwürze gemacht werden muß. Ein solcher Nachguß ist in dem angemeldeten Verfahren schon begriffen, und daher der Partei ohne weitere Bewilligung gestattet.

Hierunter ist also nur jener heiße Aufguß verstanden, welcher von dem Bier-Erzeuger, nach der Erzielung der ganzen angemeldeten Menge Bierwürze, behufs der vollständigen Extrahirung des, in den Malztrebern noch vorhandenen Restes an Zuckergehalt gemacht werden wollte.

Der durch einen solchen Aufguß gewonnene Malzextrakt (Maischwürze) darf nur zum Einmaischen für ein folgendes Gebräude verwendet werden.

§. 32.

Jene Bier-Erzeuger, welche mittelst eines solchen Trebern-Aufgusses die Bereitung von Maischwürze mit ihrem Brauverfahren regelmäßig in Verbindung bringen wollen, haben hierzu die Bewilligung bei der k. k. Finanz-Bezirksbehörde im Wege ihres k. k. Finanzwach-Kommissariates nachzusuchen, und hierbei das Lokale, welches jedoch weder mit dem Gährkeller, noch mit dem Bierkeller in Verbindung stehen darf, ferner die Gefäße und deren Raum-Inhalt zu bezeichnen, in welchen die Maischwürze bis zur Verwendung aufbewahrt werden soll.

Über die Richtigkeit dieser Angaben ist die Erhebung zu pflegen, welche in die Befundsbeschreibung aufzunehmen ist. Zugleich sind die Gefäße, welche mit Deckeln versehen sein müssen, für jene Mengen, welche der Bier-Erzeuger an Maischwürze gewöhnlich zu bereiten beabsichtiget, abzuhamen.

Da die Maischwürze (§. 31) wegen ihres geringeren Extraktgehaltes nicht lange aufbewahrt werden kann, ohne in Säure zu übergehen, so darf die Bewilligung zur Bereitung von Maischwürze nur jenen Bier-Erzeugern ertheilt werden, welche die Gebräude ununterbrochen, oder höchstens mit einer Unterbrechung Eines Tages auf einander folgen lassen.

§. 33.

So oft der Bier-Erzeuger bei der Vornahme eines Gebräudes zugleich Maischwürze zu bereiten beabsichtiget, hat er hierüber in der, für das Gebräude selbst bestimmten Anmeldung Erwähnung zu machen (§. 11, d), und hierbei die Menge des Erzeugnisses, sowie die Gefäße, in welchen dasselbe aufbewahrt werden soll, zu bezeichnen.

Das bollettirende Organ macht diese Angabe in der Zahlungsbollete ersichtlich.

§. 31.

Pod *drugim gorącym nalewem na młóto*, wspomnionym w §. 17 ustawy z d. 19 Grudnia 1852, nie należy rozumieć nalewu gorącego, który (bądź to z powodu, że panew warzalna lub kocieł warzalny za mały jest by pomieścić naraz całą warkę zameldowaną), po wytoczeniu pierwszego nalewu zrobionym być musi dla osiągnienia całéj oznajmionéj ilości brzeczki. Takowy nalew już w oznajmioném postępowaniu jest objęty, a przeto stronie bez dalszego dozwolenia pozostawiony.

Pod tymże rozumieć należy tylko ten nalew gorący, któryby piwowar zrobić chciał *po osiągnieniu całéj nieoznajmionéj ilości brzeczki*, końcém zupełnéj extrakcyi treści cukrowéj, jakaby jeszcze pozostawała w słodzinach.

Osiągniony przez takowy nalew extrakt słodzinny (przyprawa zacierna) użytym być może na zacier do następnéj warki.

§. 32.

Piwowarzy, chcący za pomocą takowego nalewu słodzinnego połączyć oraz sporządzanie przyprawy zaciernéj wraz z swém postępowaniem warzalném, żądać winni pozwolenia do tego u C. K. władzy finansowéj powiatowéj drogą swego C. K. komisaryatu straży finansowéj, a zarazem oznaczyć *miejscowość*, która jednak ani z piwnicą fermentacyjną, ani z piwnicą na piwo nie ma być połączoną, tudzież *naczynia i ich objętość*, w których zachowaną będzie przyprawa zacierna aż do użycia.

Co do rzetelności podań takowych nastąpić ma dochodzenie, do opisu stanu zaciągnąć się mające. Zarazem ostęplowane być muszą naczynia, które wiekami mają być opatrzone co do ilości przyprawy zaciernéj, które piwowar zwykle sprodukować zamyśla.

Ponieważ przyprawa zacierna (§. 31) dla mniejszéj extraktowości swéj nie może być długo zachowaną, albowiem przechodzi w stan kwaśności, przeto pozwolenie do wyrabiania przyprawy zaciernéj tym tylko piwowarom udzieloném być może, którzy jednę warkę po drugiéj nieprzerwanie przedsiębiorą, albo najdaléj z przerwą dnia jednego.

§. 33.

Ile razy piwowar wraz z przedsiębraniem warki wyrabiać zamyśla przyprawę zacierną, wzmiankę o tém zrobić powinien w oznajmieniu dla saméjże warki ustanowioném (§. 11 *d*), przyczém wyrazić ma ilość wyrobu, tudzież naczyń w których przechowanie nastąpić ma.

Organ boletujący uczyni o tém podaniu wzmiankę w bilecie opłatnym.

§. 34.

Diese Maischwürze muß, bevor die Bierwürze vom Kühlstocke abgelassen wird, entweder gleich zum Einmaischen verwendet, oder in die hierzu bestimmten Gefäße gebracht werden. In dem letzteren Falle untersucht die Finanz-Aufsicht die Maischwürze nach der Menge und Gradhältigkeit, und merkt den Befund auf der Rückseite der Zahlungsbollete zum Behufe der Kontrollirung bei der Verwendung der Maischwürze für das nächste Gebräude, unter Mitfertigung von Seite der Partei, an. Zugleich muß die Maischwürze durch die Befestigung des Deckels am Gefäße mittelst des ämtlichen Verschlusses gegen jede anderweitige Verwendung verwahrt werden.

§. 35.

Der Bier-Erzeuger hat in der Anmeldung zu dem nächsten Gebräude die Menge der zum Einmaischen zu verwendenden Maischwürze in der Rubrik: „Gattung und Menge der zu verwendenden Stoffe" anzusetzen.

§. 36.

Wird die Maischwürze vor ihrer Verwendung bezüglich der Menge und Gradhältigkeit nicht in Übereinstimmung mit den, auf der Zahlungsbollete des Gebräudes, von welchem sie herrührt, angesetzten Daten befunden, so ist diese Verwendung als ein unangemeldetes steuerbares Verfahren mit dem vierfachen bis achtfachen Betrage der für die differirende Menge und Grade entfallenden Steuer zu bestrafen.

Überdieß ist dem Bier-Erzeuger die Bewilligung zur Bereitung von Maischwürze sogleich zu entziehen.

§. 37.

Zeigt sich, daß die Maischwürze verdorben ist, so muß dieselbe unter ämtlicher Aufsicht durch die Vermengung mit Abfällen von der Bier-Erzeugung, oder auf eine andere Weise zur Verwendung beim Einmaischen unbrauchbar gemacht werden.

§. 38.

Wenn nach dem landesüblichen Brauverfahren zwei oder mehrere Bier-Erzeuger ihr Gewerbe auf einem gemeinschaftlichen Bräuhause ausüben, so kann denselben gestattet werden, daß sie die Maischwürze zu der gesetzlich zulässigen Verwendung auch an einander abtreten.

In einem solchen Falle hat jedoch der Bier-Erzeuger, welcher die von einem Anderen erworbene Maischwürze zu verwenden beabsichtiget, in der Anmeldung anzugeben, von wem die Maischwürze übernommen wurde. Ferner hat er bei dem Beginne des steuerbaren Verfahrens zum Behufe der Kontrollirung der Maischwürze die Zahlungsbollete über jenes Gebräude, von welchem die Würze herstammt, beizubringen.

Übrigens sind rücksichtlich dieser Gestattung die in den vorausgeschickten §§. 31—37 enthaltenen Bedingungen und Vorsichten zu beobachten.

§. 34.

Przyprawa ta musi wprzód, nim brzeczka spuszczoną będzie z kilsztoku, albo zaraz na zacier być użytą, albo w naczynia ku temu przeznaczone zebraną. W tym ostatnim razie dochodzi organ dozorczy finansowy brzeczkę wedle *ilości i stopniowości*, i zapisuje sobie stan tegoż na odwrotnéj stronie bolety opłatnéj w celu kontroli przy użyciu przyprawy zaciernéj do najpiérwszéj warki następującéj, przy podpisaniu piwowara dotyczącego. Zarazem przyprawa zacierna zachowaną być musi od wszelkiego innego użycia przez przytwierdzenie wieka do naczynia za pomocą zamknięcia urzędowego.

§. 35.

Piwowar obowiązanym jest w oznajmieniu piérwszéj następnéj warki wyszczególnić ilość przyprawy na zacier użyć się mającéj w rubryce: „gatunek i ilość przedmiotów użytemi być mających.“

§. 36.

Jeżeli przyprawa zacierna przed jéj użyciem co się tyczy *ilości* i *stopniowości* znalezioną będzie w stanie niezgodnym z datami zamieszczonemi na bilecie opłatnym téj warki, od któréj pochodzi, wówczas użycie takowéj karaném być winno w kwocie *czworakiéj* aż do *ośmiorakiéj* podatku, wypadającego od dyferencyi ilości i stopni, jako postępowanie nieoznajmione, podatkowi ulegające.

Nadto odebrać należy piwowarowi pozwolenie do wyrabiania przyprawy zaciernéj.

§. 37.

Jeżeli się pokaże, że przyprawa zacierna zepsutą jest, musi takowa zrobioną być do użytku na zacier niesposobną pod dozorem urzędowym przez przymieszanie wywaru piwnego, lub téż w inny sposób jaki.

§. 38.

Jeżeli wedle zwykłego w kraju postępowania warzalnego wykonuje *dwóch* lub *więcéj* piwowarów professyę swą w *jednym spólnym* browarze, może być im także dozwoloném, odstępować sobie wzajemnie przyprawę zacierną do użycia prawnego pozwolonego.

W takim razie piwowar, chcący zrobić użytek z przyprawy zaciernéj, przez drugiego nabytéj, wyszczególnić winien w oznajmieniu *od kogo* nabył przyprawę zacierną. Oprócz tego obowiązanym jest przy rozpoczęciu postępowania podatkowi ulegającego, celem skontrolowania przyprawy zaciernéj przedłożyć bilet opłatny co do téj warki, od któréj przyprawa pochodzi.

Zresztą pod względem dozwolenia tego przestrzegane być winny warunki i ostrożności, w powyższych §§. 31—37 wyszczególnione.

§. 39.

Den Bier-Erzeugern ist wie bisher gestattet, nach der Erzielung der ganzen angemeldeten Bierwürze, auf die Trebern einen kalten Aufguß unter Beobachtung der dafür bestehenden Vorsichten zu machen.

Dieser Treber-Aufguß kann nicht zur Verdünnung der Bierwürze, wohl aber, nebst der bisher gestatteten Verwendung, als Viehtrank oder zur Branntwein- oder Essig-Erzeugung, auch zum Einmaischen für das nächste Gebräude verwendet werden. In dem letzteren Falle ist jedoch der kalte Aufguß in Absicht auf die Kontrollirung ganz wie die Maischwürze zu behandeln.

§. 40.

Zur näheren Bestimmung der, im §. 16 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 bezeichneten Vollendung der Hauptgährung wird bemerkt, daß dieser Moment bei dem Oberzeug-Biere dann eintritt, wenn die Flüssigkeit weder Schaum noch dichte Hefentheile ausstößt, und sohin die Fässer zum Verschlusse geeignet sind, bei dem Unterzeug-Biere aber dann vorhanden ist, wenn die Oberfläche des, in den Gährbottichen stehenden Bieres nach dem Durchbruche der Hefen klar geworden ist, und dasselbe sofort aus den Gährbottichen abgezogen werden kann.

§. 41.

In soferne besondere örtliche oder gewerbliche Verhältnisse die Nothwendigkeit begründen sollten, die Bierwürze aus dem Gebäude, in welchem sie erzeugt wurde, in ein Lokale, das in einem anderen, jedoch zu demselben Orte gehörigen Gebäude befindlich ist, zur Vergährung zu übertragen, werden die Finanz-Bezirksbehörden ermächtiget, über ein besonderes Einschreiten der Bier-Erzeuger, unter Beobachtung der angemessenen Vorsicht gegen einen allfälligen Mißbrauch, hierzu die Bewilligung zu ertheilen, in welchem Falle jedoch die Beschreibung dieser Lokalitäten in das Befundsprotokoll aufgenommen werden muß.

§. 42.

Die Aufbewahrung von Bierwürze oder Bier, das die Hauptgährung noch nicht überstanden hat, außerhalb jener Gewerbsräume, welche nach der Befundsbeschreibung zur Aufbehaltung solcher Flüssigkeiten bestimmt sind, ohne einer besonderen Bewilligung (§. 41), sowie der Absatz und die Erwerbung solcher Flüssigkeiten wird, als schwere Gefällsübertretung mit dem vierfachen bis achtfachen Steuerbetrage bestraft.

§. 43.

Die den Bier-Erzeugern nach dem §. 14 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 obliegende Buchführung hat die Erwerbung und Verwendung der Erzeugungsstoffe, dann die Erzeugung und den Absatz des Bieres zu umfassen. Ein bestimmtes Formulare hierzu wird nicht vorgeschrieben.

§. 39.

Piwowarom jak dotąd dozwolonem jest, po osiągnieniu całéj oznajmionéj brzeczki, zrobić na młóto *zimny nalew* przy zachowaniu istniejących ku temu ostrożności.

Nalew ten słodzinny nie może być użytym do rozpuszczenia brzeczki, wszelako oprócz dotychczasowego użycia pozwolonego, użytym być może jako napój dla bydła lub do produkcyi wódki lub octu, a nawet i na zaciér do piérwszéj warki następnéj. W tym ostatnim jednak razie zimny nalew co się tyczy kontroli zupełnie tak uważanym być ma jak przyprawa zacierna.

§. 40.

Dla bliższego objaśnienia co się tyczy *ukończenia fermentacyi głównéj*, wskazanego w §. 16 Ustawy z d. 19 Grudnia 1852 r. nadmienia się, iż chwila tegoż przy piwie wiérzchnio-drożdżowém (fermentacyi nawiérzchniéj) wtedy nadchodzi, gdy płyn nie wyrzuca ani piany ani gęstych części drożdżowych, zaczém beczki do zamknięcia stósownemi są, przy piwie zaś spodnio-drożdżowém (fermentacyi nadolnéj) wtedy przypada, gdy powiérzchnia piwa, w kadziach fermentacyjnych stojącego po opadnieniu drożdży stała się czystą, (nie jest już mętną) i piwo przeto z kadź fermentacyjnych już wytoczoném być może.

§. 41.

Jeżeliby szczególne stósunki miejscowe albo przemysłowe tę konieczność uzasadniały, ażeby do fermentacyi przenoszoną była brzeczka z budynku, w którym wyrobioną została, do miejscowości, znajdującéj się w innym, atoliż do tego samego miejsca należącym budynku, wówczas władze powiatowe finansowe upoważnione są, za własném o to podaniem piwowarów, udzielić ku temu pozwolenia, przy zachowaniu stósownéj ostrożności przeciw nadużyciu zajść mogącemu, atoliż zarazem opisać lokalności te, do protokułu stanu rzeczy opis ten zaciągając.

§. 42.

Zachowanie brzeczki lub piwa, które nie odbyło jeszcze fermentacyi głównéj, *zewnątrz* lokalności przemysłowych, wedle opisu stanu przeznaczonych do zachowania płynów takowych, *bez pozwolenia osobnego* (§. 41), niemniéj *odbyt* i *nabycie* płynów takowych ukaraném być ma jako ciężkie przestępstwo dochodowe w kwocie podatkowéj *czworakiéj* aż do *osmiorakiéj*.

§. 43.

Prowadzenie książek, do którego piwowarzy obowiązani są wedle §. 14 Ustawy z dnia 19 Grudnia 1852, obejmować winno *nabycie* i *użycie materyałów wyrobowych*, tudzież *wyrób* i *odbyt* piwa. Nie przepisuje się do tego formularza pewnego.

Die Erfordernisse der Buchführung im Allgemeinen sind aus den, in der Beilage 6 enthaltenen §§. 733—737 des Gefälls-Strafgesetzes zu entnehmen. Beilage 6.

§. 44.

Mit Rücksicht auf diese Erfordernisse und die Zwecke, welche mit der Buchführung für die gefällsämtliche Kontrolle bezielt sind, werden daher für die Bier-Erzeuger folgende Aufschreibungen zur Pflicht gemacht:

a) der Bezug des, zur Bier-Erzeugung erforderlichen Malzes und Hopfens, unter Angabe des Datums der Erwerbung, dann des Namens und Aufenthaltsortes Desjenigen, von dem diese Stoffe bezogen wurden, endlich der Menge der Stoffe, und zwar Malz nach dem Hohlmaße, Hopfen nach dem Gewichte.

Wenn ein Bier-Erzeuger das Malz sich selbst bereitet; so ist dasselbe nach Vollendung des Erzeugungs-Verfahrens in Empfang zu stellen;

b) die Verwendung dieser Stoffe zur Bier-Erzeugung unter Angabe des Datums der Verwendung, dann der Zahlungsbollete über die zu erzeugende Bierwürze und der Menge der hierzu verwendeten Stoffe;

c) die Menge und Gradhältigkeit der Bierwürze, wie dieselbe bei der Prüfung von Seite der Finanz-Organe, und zwar, wenn eine Verdünnung vorgenommen wurde, nach der Verdünnung ohne Rücksicht auf den, durch das Kühlgeläger entstehenden Abgang (§. 30) befunden wurde, unter Angabe des Datums der Erzeugung, dann der Zahlungsbollete, und ob die Bierwürze zu Oberzeug- oder Unterzeug-Bier vergährt werden wird;

d) die Verwendung des Bieres unter Angabe des Datums, der Menge, dann des Namens und Aufenthaltsortes des Abnehmers (wobei die Bierschänker als solche zu bezeichnen sind), oder ob es im Bräuhause zum Ausschänke oder zum Haustrunke bestimmt wurde.

Hier ist auch der durch das Kühlgeläger und durch die Schwendung entstehende Ausfall bei einem Gebräude, unter Beziehung auf dasselbe im Ausgabe zu stellen.

§. 45.

Jene Bier-Erzeuger, welche zur Aufbewahrung der fertigen Biere außerhalb des Bräuhaus-Gebäudes befindliche Keller benützen, haben das dort einzulagernden Bier, als in diese Keller verführt, in Ausgabe zu stellen (§. 44, d), und für diese Keller, und zwar für jeden derselben, abgesonderte Aufschreibungen zu führen, in welchen sie die Einlagerungen unter Angabe des Datums und der Menge des Bieres, die Auslagerungen aber mit den, im §. 44, d) vorgeschriebenen Daten eintragen.

Wymogi co do prowadzenia książek wyciągnąć sobie należy w powszechności z §§ 733—737 Ustawy karnéj co do dochodów skarbowych, w załączeniu 6 zamieszczonych Załączenie 6.

§. 44.

Ze względem na wymogi te i cele, połączone z prowadzeniem ksiąg dla kontroli urzędowéj dochodowéj obowiązani zostają piwowarzy zapisywać co następuje:

a) pobór słodu i chmielu do warzenia piwa potrzebnego, przy wyszczególnieniu daty nabycia, tudzież nazwiska i miejsca pobytu tego, od którego przedmioty wspomnione nabywa, nareszcie ilość tychże, a to słodu wedle miary wklęsłéj, chmielu wedle wagi.

Jeżeli piwowar sam sobie słód wyrabia, ma takowy w rubryce dochodu być zamieszczony po ukończeniu wyrobu jego.

b) użycie tych przedmiotów do warzenia piwa przy wyrażeniu daty użycia, tudzież wyszczególnienia bolety opłatnéj co do brzeczki wyrobić się mającéj i ilości artykułów do tego użytych;

c) ilość i stopniowość brzeczki, w jakim stanie taż w téj mierze przy dochodzeniu przez organa finansowe znalezioną została, a to, jeżeli przedsięwzięto rozpuszczenie, po rozpuszczeniu, bez względu na ubytek, powstający przez osadę w kilsztoku (§. 30), przy wyszczególnieniu daty wyrobu, oraz bolety opłatnéj, tudzież czy brzeczka poddaną została fermentacyi nawierzchniéj na piwo wierzchniodrożdżowe, czyli też fermentacyi nadolnéj na piwo spodniodrożdżowe.

d) użycie piwa przy wyrażeniu daty, ilości, tudzież nazwiska i miejsca pobytu pobierających, (do których należą wyszynkujący piwo), lub też czy piwo przeznaczoném zostało w browarze do wyszynku lub na napój dla domu.

Tu także w rubrykę wydatku zaciągniętym być ma ubytek przy warce się wydarzający przez osadę w kilsztokach i przez wszelkie inne umniejszenie, z odniesieniem się do warki téj.

§. 45.

Piwowarzy, którzy dla zachowania gotowego używają piwnic, zewnątrz budynku browarnego się znajdujących, piwo tamże na lagier złożone być mające, wstawić mają jako do piwnic takowych wprowadzone do rubryki wydatku (§. 44 d), i obowiązani są dla tychże piwnic, a to dla każdéj z nich z osobna własne prowadzić zapisywania, w których złożenie na lagier wciągnioném być winno z wyszczególnieniem daty i ilości piwa, wyprowadzenie z tamtąd zaś z datami w §§. 44, d) przepisanemi.

§. 46.

Die Bierwürze ist an jenem Tage, an welchem dieselbe von dem Kühlstocke, soferne aber ein, die ganze Masse der Bierwürze fassender Zusammenguß- oder Füll-Bottich in Verwendung steht, an welchem dieselbe aus diesem Bottiche abgelassen wird, ohne Rücksicht auf den, durch das Kühlgeläger entstehenden Abgang in Empfang, der Abfall aber an dem Tage der Vollendung der Hauptgährung in Ausgabe zu stellen, die übrigen Eintragungen sind an demselben Tage, an welchem ein Empfang oder eine Ausgabe stattfand, vorzunehmen.

§. 47.

Die Gewerbsbücher sind monatlich abzuschließen; hierbei sind die Summen der Verausgabungen (§. 44, b), d) von den Summen der Empfänge (§. 44, a), c) in Abzug zu bringen, und es sind die verbleibenden Reste für den nächsten Monat zu übertragen.

§. 48.

In soferne die Bier-Erzeuger zur Führung der Gewerbsbücher ein eigenes Formulare nicht wählen, so wird ihnen gestattet, zu den Aufschreibungen nach §. 44, c), d) die bisherigen Erzeugungs- und Ausstoß-Register zu verwenden, zu welchem Behufe denselben die betreffenden Drucksorten auch buchweise gegen Entrichtung der Stehungskosten erfolgt werden. Die Aufschreibungen nach §. 44, a), b) sind sodann in ähnlicher Form einzurichten.

Auch wird den Bier-Erzeugern zugestanden, statt der vereinzelnten Aufschreibungen für die Stoffe (§. 44, a), b) und für die Erzeugnisse (§. 44, c), d) vereinigte, und zwar für die Aufschreibungen nach §. 44, a), c) eine, und für jene nach §. 44, b), d) ebenfalls eine gemeinschaftlich zu führen, wobei, soferne die Drucksorten von den dermaligen Erzeugungs- und Ausstoß-Registern verwendet werden, für die Stoffe sowohl im Empfange als in der Ausgabe noch eine Rubrik zu eröffnen ist.

§. 49.

Mit dem Zeitpunkte der Wirksamkeit des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 sind die bisher geführten Erzeugungs- und rücksichtlich Ausstoß-Register abzuschließen, und es sind die nach Abzug der Ausgabsposten von dem Empfange verbleibenden Reste in die Gewerbsbücher (§. 44, c) als erste Post zu übertragen.

Die vorhandenen Stoffe sind zu erheben und gleichfalls in die Gewerbsbücher einzutragen.

§. 50.

Auf die Gewerbsbücher der Bier-Erzeuger haben übrigens hinsichtlich der Stempelpflicht die Anordnungen des §. 30 und der Tarifspost 59 der Gesetze vom 9. Februar und beziehungsweise 2. August 1850 (Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt, Nr. 50 und 329, vom Jahre 1850) Anwendung.

§. 46.

Brzeczka powinna w rubrykę *dochodu* być wstawiona *na dniu*, w którym takowa z kilsztoku, a zaś gdzie w użyciu jest kadź zlewna lub nalewna, całą masę brzeczki mieszcząca, w którym taż z téjto kadzi spuszczoną została, bez względu na ubytek, przez osadę w kilsztokach powstający, umniejszenie zaś wstawionem być winno w rubrykę *wydatku* na dniu ukończenia fermentacyi głównéj, inne wciągnienia przedsiębrane być winny *tego samego dnia*, w którym dochód lub wydatek rzeczywiście nastąpił.

§. 47.

Książki przemysłowe co miesiąc mają być zamykane; przyczém summy wydatków (§. 44 b), d) od sum dochodów (§. 44, a), c) potrącone, a reszty pozostające na następujący miesiąc przeniesione będą.

§. 48.

Jeżeli piwowarzy nie obiorą sobie własnego formularza do prowadzenia książek przemysłowych, dozwala się im używać do zapisywań wedle §. 44, c), d) dotychczasowych rejestrów wyrobu i wydatku, w którym to celu dotyczące sorty także librami im wydane będą za zwrócęniem kosztów sprawienia. Zapisywania wedle §. 44, a), b) mają natedy w podobny sposób być urządzone.

Dozwala się także piwowarom, zamiast poszczególnych zapisywań dla płodów (§. 44, a), b) i dla wyrobów (§. 44 c), d) prowadzić *połączone*, a to *jedno-spólne* co do zapisywań wedle §. 44, d), c), i równie *jedno-spólne* co do zapisywań wedle §. 44, b), d), przyczém jeżeli używane są sorty drukowe dotychczasowych rejestrów wyrobu i wydatku, otworzoną być ma jedna jeszcze rubryka dla płodów tak w dochodach, jak wydatku.

§. 49.

Z początkiem działalności Ustawy z dnia 19 Grudnia 1852 dotychczas prowadzone rejestra wyrobu a względnie wydatku mają być zamknięte, a reszty pozostające po strąceniu pozycyj wydatku od dochodu, wciągniętemi być mają w księgi przemysłowe (§. 44, c) jako pozycya piérwsza.

Znajdujące się płody mają być dochodzone i równie do ksiąg przemysłowych wciągnięte.

§. 50.

Do ksiąg przemysłowych piwowarów mają zresztą co się tyczy *obowiązku stęplowego* zastósowanie zarządzenia §. 30 i pozycyi taryfowéj 59 Ustaw z d. 9 Lutego, a względnie z dnia 2 Sierpnia 1850 (Dziennik Praw Państwa i Rządowy, N. 50 i 329 z roku 1850).

§. 51.

Die Gewerbsbücher sind von den Bier-Erzeugern durch fünf Jahre aufzubewahren.

§. 52.

Soferne die Bierschänker (als welche auch die Bier-Erzeuger bezüglich ihres Hausschankes anzusehen sind), nach dem §. 23 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 wegen einer, in der Ausübung ihres Gewerbes begangenen schweren Gefällsübertretung, d. h. wegen einer solchen, auf welche eine Geldstrafe mit dem vierfachen bis achtfachen Gebührenbetrage gesetzt ist, zur Führung von Gewerbsbüchern verhalten werden, haben sie über das eingelagerte Bier, unter Angabe der Menge und des Datums der Einlagerung, dann über die Verwendung des Bieres, und zwar, wenn eine Verausgabung Einen Eimer (im lombardisch-venezianischen Königreiche eine halbe Quintale) oder darüber beträgt, mit Angabe der, in dem §. 44, d) angedeuteten Daten, im Kleinverschleiße aber, d. h. was in Mengen unter Einem Eimer (halben Quintale) abgesetzt wurde, summarisch für einen ganzen Tag Aufschreibungen zu führen.

Uibrigens gelten auch für diese Gewerbsbücher die, in den §§. 47 und 50 enthaltenen Anordnungen.

§. 53.

Da die Gewerbsbücher der Bier-Erzeuger nicht, wie die bisher geführten Erzeugungs- und Ausstoß-Register, in welche die Gefällsangestellten über die vorgenommenen Kontrolls-Amtshandlungen häufig die Bestätigung einzutragen pflegten, monatlich an die Gefällsbehörden abgeliefert werden, und zudem auch die Eintragung der eben bemerkten Bestätigungen in die Gewerbsbücher nicht zulässig ist; so haben die Gefälls-Angestellten die Bestätigungen über ihre Kontrolls-Amtshandlungen auf der Rückseite der Zahlungsbollete über das kontrollirte Gebräude anzusetzen, oder in den Braustätten Revisionsbögen aufzulegen.

Diese Bögen sind monatlich sammt den von den Bier-Erzeugern nach Anordnung des §. 54 verzeichneten Bolleten über die im Laufe des Monates erzeugten Gebräude einzuziehen, und im Dienstwege einzusenden.

§. 54.

Die Bier-Erzeuger sind verpflichtet, die Zahlungsbolleten über die im Laufe Eines
Beilage 5. Monates erzeugten Gebräude mittelst eines, nach der Beilage 5 in zweifacher Ausfertigung beizugebenden Verzeichnisses, wozu die Drucksorten gegen Vergütung der Anschaffungskosten erfolgt werden, binnen drei Tagen nach dem Schlusse des Monates an die Finanzwach-Abtheilung, welcher das Bräuhaus zur Uiberwachung zugewiesen ist, abzugeben.

Von diesen Verzeichnissen wird Ein Exemplar, mit der Bestätigung der Richtigkeit von Seite des k. k. Finanzwach-Komaissärs versehen, den Bier-Erzeugern als Deckung

§. 51.

Książki przemysłowe zachowywane być winny przez piwowarów przez lat pięć.

§. 52.

Jeźli szynkarze piwa (za których też i piwowarzy co do wyszynku na potrzeby domu swego uważani być winni), wedle §. 23 Ustawy z dnia 19 Grudnia z powodu *ciężkiego przestępstwa dochodowego*, w wykonaniu przemysłu swego popełnionego, to jest z powodu przestępstwa takiego, na które ustanowiona jest kara pieniężna w kwocie należytości *czworakiéj aż do ośmiorakiéj*, zniewoleni są prowadzić książki przemysłowe, winni są prowadzić także zapisywania co się tyczy piwa na lagier złożonego, z wyszczególnieniem ilości i daty złożenia takowego, niemniéj też co się tyczy użycia piwa, a to jeżeli *jedno* wydanie wynosi *jedno wiadro* (w królestwie Lombardzko-Weneckiém *pół kentala*) lub więcéj, z wyszczególnieniem dat, w §. 44, d) wymienionych w *przedaży drobnéj* zaś to jest co odbytém zostało w ilościach *niżéj* jednego wiadra (pół kentala), sumarycznie całemi dniami.

Zresztą i do tych książek przemysłowych mają zastósowania przepisy zarządzone w §§. 47 i 50.

§. 53.

Ponieważ księgi przemysłowe piwowarów nie w ten sposób, jak dotychczas prowadzone rejestra wyrobu i wydatku do których ustanowieni dochodowi zwykle wciągali potwierdzenia w przedmiocie przedsiębranych czynności urzędowych kontrolnych, miesięcznie oddawane będą władzom dochodowym, a nadto także i wciąganie wspomnionych właśnie potwierdzeń do ksiąg przemysłowych nie jest przypuszczalném; przeto obowiązani są ustanowieni dochodowi zamieszczać potwierdzenia co do czynności swych urzędowych kontrolnych na odwrotnéj stronie bolety opłatnéj względem warki kontrolowanéj, albo też w browarach utrzymywać arkusze rewizyjne.

Arkusze te co miesiąc wraz z spisywanemi przez piwowarów wedle zarządzenia §. 54. boletami co do warek, w ciągu miesiąca wyrobionych, mają być ściąganemi i drogą służbową przesełanemi.

§. 54.

Piwowarzy obowiązani są, bolety opłatne co do warek, w ciągu jednego miesiąca wyrobionych, *w trzy dni* po upływie miesiąca odsełać do wydziału straży finansowéj, mającego sobie przekazanym dozór nad browarem, wraz z spisem, wedle załączenia 5 w *podwójnym* exemplarzu przedłożyć się mającym, do czego Załączenie 5. im wydane będą sorty drukowe za zwróceniem kosztów sprawienia.

Z tych spisów jeden exemplarz, opatrzony potwierdzeniem rzetelności przez C. K. komisarza straży finansowéj, zwróconym zostanie piwowarom służące za po-

für jene Biermengen, welche mittelst der abgegebenen Bolleten zu decken gewesen wären, zurückgestellt.

§. 55.

Die bestehenden gesetzlichen Bestimmungen über die Beaufsichtigung der Bier-Erzeuger erleiden durch das Gesetz vom 19. Dezember 1852 nur in soferne eine einschränkende Änderung, als nach dem Schlußsatze des §. 19 des bezeichneten Gesetzes Durchsuchungen in Kellern, wo das nicht zum Ausschanke oder Verbrauche im Bräuhause selbst bestimmte fertige Bier aufbewahrt wird, nur bei dem vorhandenen Verdachte einer verübten oder beabsichtigten Gefällsverkürzung vorgenommen werden sollen.

In soferne jedoch über das in diesen Kellern eingelagerte und aus denselben abzustoßende Bier keine abgesonderten Aufschreibungen (§. 45) gepflogen werden, haben sich die Amtshandlungen der Gefälls-Angestellten bei Durchsuchungen auch auf diese Keller und auf die darin aufbewahrten Vorräthe zu erstrecken.

Wenngleich aber auch die Vorrathskeller von den Durchsuchungen in der Regel ausgenommen wurden, so sind dieselben doch dem Nachschauen von Seite der Gefälls-Angestellten unterworfen.

Die Letzteren sind daher nicht nur berechtiget, sondern auch verpflichtet, öfter in diesen Vorrathskellern Nachschau zu pflegen.

§. 56.

Eine Folge der, in dem §. 23 des Gesetzes vom 19. Dezember 1852 ausgesprochenen Stellung des Gewerbsbetriebes der Bierschänker unter ämtliche Aufsicht (Kontrolle) ist, daß dieselben verpflichtet sind, den Bezug des Bieres auf jedesmaliges Verlangen der Gefälls-Organe auszuweisen.

Zu dieser Ausweisung sind übrigens nicht bloß schriftliche Ausfertigungen, sondern alle gesetzlich bestehenden Beweisarten gestattet.

§. 57.

Die gesetzlichen Bestimmungen, wornach rücksichtlich der, unter Aufsicht gestellten Gewerbe diese Aufsicht gehandhabt wird, sind aus den, in der Beilage 7 enthaltenen §§. 269—274, 278—282, 284—296, 307, 308, 310—312, 317 der Zoll-Ordnung, dann aus den §§. 74 und 75 der Vorschrift über die Vollziehung der Zoll-Ordnung zu entnehmen.

Beilage 7.

Baumgartner m. p.

krycie co do tych ilości piwa, któreby pokrytemi być miały za pomocą biletów oddanych.

§. 55.

Istniejące postanowienia prawne w przedmiocie dozorowania piwowarów o tyle tylko doznają ograniczającéj zmiany przez ustawę z dnia 19 Grudnia 1852, o ile że wskazane wedle końcowego ustępu § 19 ustawy wspomnionéj rewizye w piwnicach, gdzie zachowaném jest piwo gotowe, nie przeznaczone do wyszynku lub użycia w browarze samym przedsiębranemi być winny tylko w razie zachodzącego podejrzenia ukrócenia dochodów skarbowych popełnionego lub zamierzonego.

Jeżeli atoliż nie są prowadzone oddzielne zapisywania §. 45 co do piwa, na lagier w piwnicach tych złożonego tudzież z nich na wydatek idącego, czynności urzędowe ustanowionych dochodowych przy rewizyach rozciągać się winny także i na piwnice rzeczone i na zasoby tamże zachowane.

Lubo zaś także i piwnice zasobowe w powszechności od rewizyj są wyjęte, ulegają takowe przecież przeglądywaniu ze strony ustanowionych dochodowych.

Ci ostatni więc nie tylko są upoważnieni lecz też i zobowiązani, odbywać częściéj przeglądy w tych piwnicach zasobowych.

§. 56.

Następnością wyrzeczonego w §. 23 ustawy z dnia 19 Grudnia 1852 poddania trybu przemysłowego szynkarzy piwa pod dozór urzędowy (kontrolę) jest to, iż takowi obowiązani są wykazać pobór piwa na każde żądanie organów dochodowych.

Do tego wykazania służyć mogą nie tylko piśmienne dokumenta, lecz też wszelkie prawnie istniejące sposoby dowodu.

§. 57.

Postanowienia prawne, wedle których wykonywanym być ma dozór rzeczony nad przemysłami, pod dozór oddanemi, powziętemi być mają z zamieszczonych w załączeniu 7 §§. 269—274, 278—282, 284—296, 307, 308, 310—312, 317 ustawy celnéj, tudzież z §§. 74 i 75 przepisu o przeprowadzeniu ustawy celnéj. Załączenie 7.

Baumgartner m. p.

Beilage 1.

Anweisung zum Gebrauche der Sacharometer.

1. Damit mittelst eines richtigen Sacharometers der Extraktgehalt einer Bierwürze richtig gefunden werde, ist nothwendig, daß beim Gebrauche dieses Instrumentes mit der nöthigen Vorsicht vorgegangen werde.

Diese Vorsichten werden in nachstehenden Paragraphen angegeben.

2. Die Würze, welche der Prüfung unterzogen werden soll, muß sich in einem Behältnisse befinden, welches weit und tief genug ist, und dem Instrumente den zum freien Schwimmen nöthigen Spielraum zu gestatten, und es muß diese Flüssigkeit im Gefäße hoch genug stehen, um die Stelle am Halse des Instrumentes, bis zu welcher die Einsenkung erfolgt, deutlich sehen zu können. Diese Flüssigkeit muß immer frei vom Schaume sein.

Wo ein Zweifel obwaltet, ob der Behälter den zum ungehinderten Schwimmen des Instrumentes nöthigen Spielraum gewährt, braucht man nur das Instrument, während es in der Flüssigkeit ruhig schwimmt, durch einen Druck mit dem Finger etwas tiefer einzutauchen und es dann sich selbst zu überlassen. Bei ungehindertem Schwimmen wird es erst nach mehreren regelmäßigen auf- und abgehenden immer kleiner werdenden Schwingungen zur Ruhe kommen und wieder bei derselben Tauchung im Gleichgewichte stehen, als vor diesem Vorgange.

3. Bevor ein Sacharometer zum Behufe der Prüfung einer Bierwürze gebraucht wird, muß es gehörig gereiniget werden. Dieses geschieht unter gewöhnlichen Umständen durch Waschen mit reinem Wasser und nur, wo eine starke Verunreinigung eingetreten ist, mit Seifenwasser und nachträgliches Abtrocknen mit einem Leinentuche. Man thut gut, den Körper des Instrumentes vor dem Versuche mit starken Weingeiste zu waschen, ihn aber nicht abzuwischen, sondern die Flüssigkeit an der Luft verdunsten zu lassen.

Ein gereinigtes Instrument darf vor dem Gebrauche nicht mehr mit der bloßen Hand berührt werden, und man soll es überhaupt immer nur über der Stelle anfassen, bis wohin es sich nie in die zu prüfende Flüssigkeit taucht.

4. Das Einsenken des Sacharometers in die Flüssigkeit erfordert besondere Vorsicht, und wenn man diese vernachlässiget, darf man nicht auf ein völlig richtiges Resultat rechnen. Das Einsenken muß nämlich in der Art geschehen, das man das Instrument

Załączenie 1.

Instrukcya co do używania sacharometru.

1. Ażeby za pomocą dokładnego sacharometru extraktowość brzeczki dokładnie mogła być ocenioną, trzeba, ażeby instrumentu tego używano z należytą ostrożnością.

Ostrożności, jakie w tym względzie są potrzebne, wyszczególnione są w następujących paragrafach.

2. Brzeczka, mająca być wziętą pod rozpoznanie, znajdować się winna w naczyniu dość szerokiém i głębokiém, by instrument pozyskał pole otwarte do wolnego bezprzeszkodnego pływania potrzebne, zarazem płyn ten w naczyniu tak wysoko znajdować się musi, ażeby miejsce u szyi instrumentu, dokąd zanurzenie miejsce ma, wyraźnie mogło być widzianém. Płyn ten zawsze ma być wolny od wszelkiéj piany.

Gdzie zachodzi wątpliwość, czy naczynie daje pole otwarte jakiego instrument wymaga do wolnego nieprzeszkodnego pływania, należy tylko instrument podczas gdy w płynie spokojnie pływa, pocisnąć palcem, by go nieco głębiéj zanurzyć, a następnie pozostawić go sobie samemu. Przy wolném bezprzeszkodném pływaniu uspokoi się instrument dopiéro po kilku regularnych razach podnoszącego i spadającego co raz zmniejszającego się kołysania i stanie znowu w równowadze w zanurzeniu tak samo głębokiém co przed tém, nim próbę tę przedsięwzięto.

3. Zanim sacharometr w celu dochodzenia brzeczki użytym zostanie, musi być należycie oczyszczonym. To dzieje się pod zwyczajnemi okolicznościami przez obmycie czystą wodą, a tylko, gdzie nastąpiło znaczne zanieczyszczenie, wodą mydlaną i następném obtarciem chustą lnianą. Dobrą jest rzeczą, obmyć instrument przed próbą mocnym spirytusem, nie obcierając go, lecz pozostawiając go w powietrzu, by płyn uleciał w wapory.

Instrument, oczyszczony nie powinien już przed użyciem gołą ręką być dotykany, i w ogólności zawsze ujętym być ma nad tém tylko miejscem, dokąd się nigdy nie zanurza w płynie, dochodzeniu podlegającym.

4. Zanurzanie sacharometru w płynie wymaga osobliwéj ostrożności, a gdzie tą zaniedbaną zostanie, już na dokładny zupełnie rezultat liczyć nie można. Zanurzenie bowiem w ten sposób nastąpić winno, iż instrument podczas zanurzenia

während des Einsenkens an einer über der Skale liegenden Stelle halte, und es erst dann loslasse, wenn die Einsenkung bis nahe an die Stelle erfolgt, wo es nach der vorläufig annäherungsweise bekannten Stärke der Flüssigkeit schwimmend erhalten wird. Taucht man es tiefer ein, so wird es weit über die Einsenkungsgrenze benetzt und dadurch schwerer. Manche pflegen das Sacharometer, wenn es in der Flüssigkeit im Gleichgewichte steht, mit dem Finger etwas tiefer in die Flüssigkeit gleichsam einzudrücken, und dann wieder frei zu lassen, um zu sehen, ob das Gleichgewicht wieder bei derselben Einsenkung stattfindet, wie vorher. Allein, wenn das Instrument nicht zu nahe an dem Gefäßrande schwimmt, und man gewiß ist, daß das Gefäß dem freien Schwimmen desselben kein Hinderniß in den Weg setzt, wovon man sich vorläufig (§. 2) die Überzeugung verschafft haben muß, endlich, wenn das Instrument gehörig gereiniget ist, was auch niemals fehlen soll, so ist dieses Verfahren ganz überflüssig, ja es ist sogar schädlich, weil man den Hals des Instrumentes über die eigentliche Einsenkungsstelle benetzt und dadurch sein Gewicht vermehrt.

5. Wenn das Sacharometer ruhig in der Flüssigkeit schwimmt, hat man darauf zu sehen, ob nirgends Luftblasen an demselben bemerklich sind. Zeigen sich solche, so sind sie zu entfernen, indem man das Instrument am obersten Ende faßt und aus der Flüssigkeit hebt, dann aber wieder langsam einsenkt, oder indem man die Blase geradezu mittelst eines feinen Holzstiftes wegnimmt. Oft hilft schon ein schwaches Schütteln des Gefäßes, worin sich die Flüssigkeit befindet. Schwebt das Sacharometer frei und ohne Luftblasen in der Würze, so wird gesehen, bis zu welchem Grade der Skale es sich eingesenkt habe. Man wird bemerken, daß die Oberfläche der Flüssigkeit in der Nähe des Sacharometerhalsel nicht mehr eben, sondern nach aufwärts gekrümmt sei. Diese Erhöhung der Flüssigkeit an der Glasröhre beträgt oft bis zu einer Linie, und ist größer, wenn die Röhre über der Einsenkungsstelle benetzt, als wenn sie trocken ist. Man hat beim Ablesen der Skale immer die höchste Stelle zu nehmen, bis zu welcher sich die Flüssigkeit an der Glasröhre erhebt.

Entspricht dieser Stelle ein Theilstrich der Skale, so gibt dieser den zu bestimmenden Sacharometer-Grad an, fällt sie aber zwischen zwei Theilstriche, so muß man den Abstand der Stelle, bis zu welcher die Flüssigkeit reicht, von dem nächst oberen Theilstriche schätzen und den Bruchtheil zu dem Grade, dem jene Stelle entspricht, addiren.

Es dürfte Niemandem schwer fallen, den Abstand zweier Theilstriche der Skale schätzungsweise in zwei gleiche Theile zu theilen, und man wird sonach, da jeder Grad in fünf gleiche Theile unmittelbar getheilt ist, immer die Einsenkung bis auf $^1/_{10}$ eines Grades erhalten.

6. Nachdem die Einsenkung an der Skale des Sacharometers abgelesen worden, hat man die Temperatur der Würze auszumitteln. Ist das Sacharometer ein zusammen-

trzymanym będzie w miejscu, nad skalą (podziałką) się znajdującém, i wtedy dopiéro wypuszczonym będzie, gdy zanurzenie aż do tego prawie miejsca nastąpi, gdzie wedle podanéj wprzód aproxymacyjnéj tęgości płynu pływając się utrzymuje. Jeżeli głębiéj zanurzonym zostanie, wówczas zmoczonym zostanie daleko wyżéj, jak jest kres należytego zanurzenia, przezco cięższym się staje. Niektórzy zwykli sacharometer stojący w płynie w równowadze, niby wciskać palcem nieco głębiéj w płyn, a potém go znowu wolnym czynić, aby widzieć, czyli równowaga znowu w téj saméj głębokości zanurzenia miejsce ma co przedtém. Atoliż, jeżeli instrument nie za blisko ku brzegu naczynia pływa, zarazem, jeżeli pewności nabyto iż naczynie wolnemu pływaniu onegoż nie robi żadnéj przeszkody, o czém już wprzód (§. 2) przekonanie powziętém być winno, a nareszcie jeżeli instrument należycie jest oczyszczonym, co nigdy nie powinno być zaniedbaném, wówczas wspomnione poprzednio postępowanie jest wcale niepotrzebném, a nawet szkodliwém, albowiem przez to szyja instrumentu nad właściwy kres zanurzenia zmoczoną, a w skutek tego i waga jego zwiększoną zostaje.

5. Jeżeli sacharometer spokojnie pływa w płynie, na to zważać należy, czy nigdzie na nim nie dają się spostrzedz bańki powietrzne. Jeżeli się takowe znajdują, oddalić je należy podnosząc instrument z płynu, ująwszy go u samego szczytu, a potém zwolna go znowu zanurzając, albo téż w ten sposób, iż się je przebije wprost za pomocą cienkiego sztyfcika drewnianego. Często już temu zaradzi słabe tylko potrząśnienie naczynia. Jeżeli sacharometer wolno pływa w brzeczce i bez baniek powietrznych, wówczas uważać należy, aż do którego stopnia skali się takowy zanurzył. Przytém spostrzeże się, iż powierzchnia płynu blisko szyi sacharometru już nie jest równą lecz do góry zgiętą. Podniesienie to płynu na rurce szklanéj wynosi często aż do jednéj linii, i jest większe, gdy rurka nad kresem zanurzenia zmoczoną jest, jak wtenczas gdy jest suchą. Przy odczytaniu podziałki brać należy zawsze najwyższe miejsce, aż do którego się płyn podniósł na rurce szklanéj.

Jeżeli miejscu temu odpowiada kréska podziałki, natedy ta oznacza stopień sacharometru w ten sposób dochodzony, jeżeli zaś miejsce to przypada między dwie kréski podziałkowe, ocenić należy oddalenie miejsca, aż do którego płyn sięga, od najbliższéj wyższéj kréski podziałkowéj, i doliczyć ułamek do stopnia, któremu miejsce to odpowiada.

Nikomu nie będzie trudném, podzielić oddalenie dwóch krések skali szacunkowo na dwie równe części, przezco ponieważ każdy stopień bezpośrednio na pięć równych części jest podzielonym, zawsze oznaczoném być może zanurzenie aż do $^1/_{10}$ stopnia.

6. Gdy zanurzenie odczytaném zostało na skali sacharometru, należy ocenić temperaturę brzeczki. Jeżeli sacharometer jest złożony, to jest jeżeli jest w nim

gesetztes, d. h. ist ein Thermometer in demselben eingeschmolzen, so gibt dieses Thermometer schon den Wärmegrad der Würze an, wenn das Instrument überhaupt bereits so lange sich in der Flüssigkeit befindet, daß man annehmen kann, es habe sich zwischen beiden das Gleichgewicht der Temperatur hergestellt. Man kann immerhin voraussetzen, daß dieses der Fall sei, wenn sich der Stand der Quecksilbersäule am Thermometer innerhalb einer Minute nicht merklich ändert.

Ist das Sacharometer ein einfaches, d. h. nicht mit einem Thermometer verbundenes Instrument, so braucht man ein abgesondertes Thermometer zur Bestimmung der Temperatur der Flüssigkeit. Man senkt zu diesem Ende das Thermometer in die Würze, läßt es so lange darin, bis sich der Stand der Quecksilbersäule nicht mehr ändert, und ließt dann diesen Stand ab.

Geht das Ablesen des Thermometers nicht gut an, während sich das Instrument in der Flüssigkeit befindet, so kann man es wohl herausheben, und dann die Ablesung des Thermometer-Standes vornehmen; doch hat man sich dabei sehr zu beeilen, und man thut jedenfalls gut, beim Ablesen noch die Kugel des Thermometers in der Flüssigkeit zu erhalten, um einer Änderung des Thermometer-Standes vorzubeugen.

7. Hat man den Stand des Sacharometers und jenen des Thermometers kennen gelernt, so ist man im Besitze zweier Zahlen, mittelst deren man den Extraktgehalt der Würze bestimmen kann.

Ist der beobachtete Thermometer-Grad 14° nach der Réaumur'schen Skale, so gibt der beobachtete Grad des Sacharometers schon ohne weitere Korrekzion den Extraktgehalt der Würze in Gewichts-Perzenten an.

Hat aber das Thermometer einen von 14° abweichenden Stand, so bedeutet der beobachtete Grad des Instrumentes nicht den wahren Extraktgehalt der Würze, sondern es wird dieser erst erhalten, indem man diesen Grad des Sacharometers um eine bestimmte Zahl vermindert, falls die beobachtete Temperatur kleiner ist als 14°, oder erhöht, falls das Thermometer über 14° steht. Die Größe dieser Erhöhung oder Verminderung ist aus nachstehender Tabelle zu entnehmen, bei welcher das Zeichen + andeutet, daß die Nebenzahl, welche immer Zehntel eines Grades andeutet, zu dem beobachteten Sacharometer-Grade addirt, das Zeichen — aber, daß sie von jenem Grade abgezogen werden müsse.

Beobachtete Temperatur	Entsprechende Korrekzion des Sacharometergrades	Beobachtete Temperatur	Entsprechende Korrekzion des Sacharometer-Grades
4	— 0.4	10	— 0.2
5	— 0.4	11	— 0.2
6	— 0.4	11 ½	— 0.1
6 ½	— 0.3	12	— 0.1
7	— 0.3	13	— 0.1
8	— 0.3	14	— 0.0
9	— 0.2	15	+ 0.0

oraz termometer wtopiony, wówczas termometer ten wskazuje już stopień ciepła brzeczki, jeżeli instrument w ogólności już tak długo w płynie pozostał, iżby przyjąć wypadało, że zaszła między niemi już równowaga temperatury. Można zawsze bez wątpienia supponować, iż to miejsce ma, skoro stan słupka żywego srebra w termometrze w ciągu minuty nie zmienia się znacznie.

Jeżeli sachorometr pojedynczy jest instrument, to jest niepołączony z termometrem, trzeba mieć oddzielny termometer do ocenienia temperatury płynu. Tym końcem termometr zanurzonym zostanie w brzeczce dopóty, aż stan słupka żywego srebra stanie się niezmiennym, który natedy odczytanym będzie.

Jeżeli odczytanie termometru nie da się dobrze uskutecznić jak długo instrument znajduje się w płynie, można go nawet i wyjąć, by odczytanie termometru przedsięwziąć, w takim razie atoliż z odczytaniem pośpieszyć się należy, przyczém zawsze stósowną będzie rzeczą kulę termometru trzymać jeszcze w płynie, by zapobiédz zmianie w stanie termometru.

7. Jeżeli w ten sposób wiadomym został stan tak sacharometru jak termometru, natedy poznano dwie liczby, za pomocą których ocenioną być może ekstraktowość brzeczki.

Jeżeli odczytany jest stopień termometru 14° podług skali Réaumur*owéj* wówczas dochodzony stopień sacharometru już bez dalszéj korrekcyi oznacza ekstraktowość brzeczki w procentach ciężkości.

Jeżeli zaś stan termometru odstępuje od 14°, wówczas dochodzony stopień instrumentu nie wskazuje prawdziwéj ekstraktowości brzeczki, lecz tę otrzyma się wtedy dopiéro, gdy stopień ten sacharometru zostanie o pewną liczbę zmniejszonym, w razie jeżeli spostrzeżono temperaturę niższą od 14°, lub téż podwyższonym, w razie gdzie termometer wskazuje nad 14°. Wielkość podwyższenia lub zmniejszenia wykazuje następna tabela, w któréj znak + oznacza, iż liczba obok stojąca, która zawsze znaczy dziesiąte stopnia, do stopnia sacharometru dochodzonego ma być doliczoną, znak — zaś, iż takowa od stopnia tego odciągnioną być musi.

Spostrzeżona temperatura	Odpowiednia korrekcya stopnia sacharometru	Spostrzeżona temperatura	Odpowiednia korrekcya stopnia sacharometru
4	— 0.4	10	— 0.2
5	— 0.4	11	— 0.2
6	— 0.4	11 ½	— 0.1
6 ½	— 0.3	12	— 0.1
7	— 0.3	13	— 0.1
8	— 0.3	14	— 0.0
9	— 0.2	15	+ 0.0

Beobachtete Temperatur	Entsprechende Korrekzion des Sacharometer-Grades	Beobachtete Temperatur	Entsprechende Korrekzion des Sacharometer-Grades
15 ½	+ 0.1	20	+ 0.3
16	+ 0.1	20 ½	+ 0.4
17	+ 0.1	21	+ 0.4
17 ¼	+ 0.2	22	+ 0.4
18	+ 0.2	22 ½	+ 0.5
18 ¼	+ 0.3	23	+ 0.5
19	+ 0.3	24	+ 0.6

Hat man z. B. 12° am Sacharometer und 10° am Thermometer beobachtet, so ist der wahre Extraktgehalt 12 — 0.2 = 11°.8, ist hingegen der Sacharometer-Grad 12° und der Thermometer-Grad 20 beobachtet worden, so findet man als wahren Extraktgehalt 12 + 0.3 = 12°.3.

8. Bei zusammengesetzten Sacharometern ist oft am Thermometer eine doppelte Skale angebracht, wovon eine den Grad der Temperatur angibt, während die andere die Zahl bezeichnet, welche man in Folge der von 14° abweichenden Temperatur der Flüssigkeit zum beobachteten Sacharometer-Grade addiren oder davon subtrahiren muß, um den wahren Extraktgehalt der Würze zu finden. Im Falle ein solches Instrument angewendet wird, braucht man nicht zu der vorher angeführten Tabelle die Zuflucht zu nehmen, sondern kann die nöthige Korrekzion des Sachorometer-Standes an der besagten zweiten Skale des Thermometers finden.

9. Ist die beobachtete Temperatur nicht genau eine solche, wie sie die besagte Tabelle oder die Skale des Thermometers enthält, d. h. steht die Quecksilbersäule des Thermometers zwischen zwei Theilstrichen der Skale, so kann man ohne merklichen Fehler annehmen, daß sie jenem Grade der Skale entspricht, dem die Oberfläche der Quecksilbersäule am nächsten steht, also z. B. 17°, wenn die Quecksilbersäule 16 ¾ entspricht. Bei einem Stande der Quecksilbersäule, der von den nächsten zwei Theilstrichen der Skale oder von zwei in der Tabelle enthaltenen Graden gleichweit absteht, ist es gestattet, den, dem nächst niederen Grade entsprechenden Stand der Temperatur als den wahren anzunehmen. Daher ist, wenn das Thermometer 16 ½ zeigt, die Rechnung so zu führen, als wenn die Temperatur 16° wäre.

Spostrzeżona temperatura	Odpowiednia korrekcya stopnia sacharometru	Spostrzeżona temperatura	Odpowiednia korrekcya stopnia sacharometru
15 ½	+ 0.1	20	+ 0.3
16	+ 0.1	20 ½	+ 0.4
17	+ 0.1	21	+ 0.4
17 ¼	+ 0.2	22	+ 0.4
18	+ 0.2	22 ½	+ 0.5
18 ¼	+ 0.3	23	+ 0.5
19	+ 0.3	24	+ 0.6

Gdyby n. p. spostrzeżono 12° na sacharometrze a 10° na termometrze, wówczas prawdziwa ekstraktowość wypada 12°—0.2 = 11.°8, jeżeli zaś stopień sacharometru wskazuje 12° a stopień termometru 20, wówczas prawdziwą ekstraktowość oznaczy 12+0.3=12.°3.

8. Przy złożonych sacharometrach często na termometrze zamieszczona jest skala dubeltowa, z których jedna wskazuje stopień termometru podczas gdy druga liczbę oznacza, którą w skutek odstępującéj od 14° temperatury płynu do stopnia sacharometru odczytanego albo doliczyć albo odtrącić należy, by znaléźć prawdziwą ekstraktowość brzeczki. W razie, gdzie taki instrument użytym bywa, nie jest potrzebną tabela powyżéj stojąca, albowiem znaléźć można potrzebną korrekcyę stanu sacharometru na rzeczonéj drugiéj skali termometru.

9. Jeżeli spostrzeżona temperatura nie jest zupełnie taką, jaką pokazuje wspomniona tabela powyższa lub skala termometru, to jest jeżeli słup merkuryuszowy termometru przypada między dwie kréski podziałkowe, można bez znacznéj pomyłki wziąć za zasadę, iż odpowiada temu stopniowi skali, do którego się najwięcéj zbliża powiérzchnia słupa merkuryuszowego, a więc np. 17°, jeżeli słup merkuryuszowy odpowiada 16¾°. Jeżeli słup merkuryuszowy zupełnie równo przypada między najbliższe dwie kréski podziałkowe lub dwa stopnie w tabeli zamieszczone, dozwala się, uważać ten stan temperaty za prawdziwy, który odpowiada najbliższemu stopniowi niższemu. Przeto, gdy temperatura wskazuje 16½, rachunek tak ma być wyprowadzony, jak gdyby temperatura o 16° była.

Beilage 2.

Anmeldung Nr.

In dem Bräuhause des Unterzeichneten, im Orte . . . . . , unter Konskripzions-Nr. . . . , wird sogenanntes . . . . . =Zeugbier erzeugt werden, und zwar:

Die Unterzündung wird geschehen					Das Gebräude wird vollendet, somit abgekühlt sein						Gattung und Menge der zu dem Gebräude zu verwendenden Stoffe	Extraktgehalt der zu erzeugenden Bierwürze in Sacharometer-Graden bei 14° Réaumur	Summe der zu erzeugenden Sacharometer-Grade	Hiefür beträgt die Gebühr		Das Gebräude wird verdünnet im		Das erzeugte Bier wird aufbewahrt werden			
								am Kühlstocke								bis		in dem Keller	in den Gährbottichen		in Gebräuden
Stunde	Tag	Monat und Jahr	Pfanne oder Kessel Nr.	Raum-Inhalt Eimer	Stunde	Tag	Monat und Jahr	Nr.	Raum-Inhalt bis zur Hamflamme Nr.	Raum-Inhalt Eimer				fl.	kr.	zur Hamflamme Nr.	auf Eimer	Nr.	Nr.	Inhalt Eimer	Zahl

Die Verdünnung wird . . . . . vorgenommen werden.

Zugleich werden mittelst eines heißen Aufgusses erzeugt, Eimer Maischwürze; dieselbe wird aufbewahrt im Lokale Nr. . . . Gefäß Nr. . . .

am . . ten 185

Der kalte Trebern-Aufguß wird verwendet zu N. N.

Załączenie 2.

Oznajmienie Nr.

W browarni niżej podpisanego, w miejscu . . . . . „ pod Nr. . . . konskrypcyjnym wyrobionem będzie tak zwane piwo . . . . . a to:

Podpał nastąpi					Warka ukończoną zostanie, przeto i ochłodzoną						Gatunek i ilość płodów do warki użytemi być mających	Ekstraktowość brzeczki wyrobić się mającéj w stopniach sacharometru przy 14° Réaumura	Summa stopni sacharometru osiągnąć się mających	Od tego wynosi należytość		Warka rozpuszczoną będzie, w aż do		Piwo wyrobione zachowaném będzie			
Godzina	Dzień	Miesiąc i rok	Panew i kocioł		Godzina	Dzień	Miesiąc i rok	w kilsztoku										w piwnicy	w kadziach fermentacyjnych		w beczk.
			Nr.	Objętość w wiadrach				Nr.	objętość									Nr.	Nr.	objętość w wiadrach	Liczba
									aż do klamry miarowéj	wiader				Zr.	xr.	Klamry miarowéj Nr.	wiader				

Rozpuszczenie przedsięwziętém będzie . . . . . .

Zarazem wyrobić się ma za pomocą gorącego nalewu wiader przyprawy zaciernéj; taż zachowaną zostanie w lokalności Nr. . . . w naczyniu Nr. . . .

dnia . . . . . 185 . .

Zimny nalew słodzinny użytym będzie

N. N.

Tabelle A.

Nachweisung der für die Anmeldung zulässigen Verdünnungen der Bierwürze

Angemeldete Menge der Bierwürze in Eimer	Die Verdünnung kann bei einer angemeldeten Stärke von Graden angemeldet werden bis auf Eimer				
	12	13	14	15	16
10	11	12	13	14	15
12	14	15	16	17	18
18	21	22	24	26	27
20	23	25	27	29	30
24	28	30	32	34	37
30	35	38	40	43	46
36	42	45	49	52	55
40	47	50	54	58	61
48	56	61	65	69	74
50	59	63	68	72	77
60	70	76	81	87	92
70	82	89	95	101	108
80	94	101	109	116	123
90	106	114	122	130	139
100	118	127	136	145	154
110	130	140	150	160	170
120	141	152	163	174	185

Tabelle B.

Nachweisung der mit Rücksicht auf die erhobene Gradhältigkeit der Bierwürze zulässigen Verdünnung.

Ergenate Menge der Bierwürze in Eimer	Die Verdünnung kann bei einer enhobenen Stärke der Bierwürze von Graden vorgenommen werden bis auf Eimer																																				
	11 1/5	11 2/5	11 3/5	11 4/5	12	12 1/5	12 2/5	12 3/5	12 4/5	13	13 1/5	13 2/5	13 3/5	13 4/5	14	14 1/5	14 2/5	14 3/5	14 4/5	15	15 1/5	15 2/5	15 3/5	15 4/5	16	16 1/5	16 2/5	16 3/5	16 4/5	17
10	.	.	.	.	.	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	15	15	15
12	.	.	.	.	13	13	13	13	13	14	14	14	14	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	18	18	18
18	.	.	.	19	19	19	20	20	20	21	21	21	22	22	22	23	23	23	24	24	24	25	25	25	26	26	26	27	27	27
20	.	.	21	21	21	22	22	22	23	23	24	24	24	25	25	25	26	26	26	27	27	28	28	28	29	29	29	30	30	30
24	.	.	25	25	26	26	27	27	27	28	28	29	29	30	30	30	31	31	32	32	33	33	34	34	34	35	35	36	36	37
30	.	31	31	32	32	33	33	34	34	35	36	36	37	37	38	38	39	39	40	40	41	42	42	43	43	44	44	45	45	46
36	.	37	37	38	39	39	40	41	41	42	43	43	44	45	45	46	47	47	48	49	49	50	51	51	52	53	53	54	54	55
40	.	41	42	42	43	44	45	45	46	47	48	48	49	50	50	51	52	53	53	54	55	56	56	57	58	58	59	60	61	61
48	.	49	50	51	52	53	54	54	55	56	57	58	59	60	61	61	62	63	64	65	66	67	68	68	69	70	71	72	73	74
50	.	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	70	71	72	73	74	75	76	77
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	84	85	86	87	88	89	90	91	92
70	71	72	73	75	76	77	78	80	81	82	84	85	86	87	89	90	91	92	94	95	96	98	99	100	101	103	104	105	106	108
80	81	82	84	85	87	88	90	91	93	94	96	97	98	100	101	103	104	106	107	109	110	112	113	114	116	117	119	120	122	123
90	91	93	94	96	98	99	101	103	104	106	108	109	111	112	114	116	117	119	121	122	124	126	127	129	130	132	134	135	137	139
100	101	103	105	107	109	110	112	114	116	118	120	121	123	125	127	129	130	132	134	136	138	140	141	143	145	147	149	150	152	154
110	112	114	116	118	120	122	124	126	128	130	132	134	136	138	140	142	144	146	148	150	152	154	156	158	160	162	164	166	168	170
120	122	124	126	128	130	133	135	137	139	141	144	146	148	150	152	154	157	159	161	163	165	168	170	172	174	176	178	181	183	185

Tablica A.

Wykaz przypuszczonych do oznajmienia rozpuszczeń brzeczki

Oznajmiona ilość brzeczki	Rozpuszczenie przy oznajmionéj tęgości o				
	12	13	14	15	16
	Stopniach				
wiader	oznajmioną być może aż do wiader				
10	11	12	13	14	15
12	14	15	16	17	18
18	21	22	24	26	27
20	23	25	27	29	30
24	28	30	32	34	37
30	35	38	40	43	46
36	42	45	49	52	55
40	47	50	54	58	61
48	56	61	65	69	74
50	59	63	68	72	77
60	70	76	81	87	92
70	82	89	95	101	108
80	94	101	109	116	123
90	106	114	122	130	139
100	118	127	136	145	154
110	130	140	150	160	170
120	141	152	163	174	185

Tablica B.

Wykaz rozpuszczenia przypuszczonego ze względem na ocenioną stopniowość brzeczki.

Oznajmiona ilość brzeczki	Rozpuszczenie przy ocenionéj tęgości brzeczki o																																				
	$11\frac{1}{5}$	$11\frac{2}{5}$	$11\frac{3}{5}$	$11\frac{4}{5}$	12	$12\frac{1}{5}$	$12\frac{2}{5}$	$12\frac{3}{5}$	$12\frac{4}{5}$	13	$13\frac{1}{5}$	$13\frac{2}{5}$	$13\frac{3}{5}$	$13\frac{4}{5}$	14	$14\frac{1}{5}$	$14\frac{2}{5}$	$14\frac{3}{5}$	$14\frac{4}{5}$	15	$15\frac{1}{5}$	$15\frac{2}{5}$	$15\frac{3}{5}$	$15\frac{4}{5}$	16	$16\frac{1}{5}$	$16\frac{2}{5}$	$16\frac{3}{5}$	$16\frac{4}{5}$	17
	Stopniach																																				
wiader	przedsięwziętém być może aż do wiader																																				
10	.	.	.	.	.	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
12	.	.	.	.	13	13	13	13	13	14	14	14	14	15	15	15	15	15	16	16	16	16	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
18	.	.	.	19	19	19	20	20	20	21	21	21	22	22	22	23	23	23	24	24	24	25	25	25	26	26	26	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
20	.	.	21	21	21	22	22	22	23	23	24	24	24	25	25	25	26	26	26	27	27	28	28	28	29	29	29	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
24	.	.	25	25	26	26	27	27	27	28	28	29	29	30	30	30	31	31	32	32	33	33	34	34	34	35	35	36	36	37	37	37	37	37	37	37	37
30	.	31	31	32	32	33	33	34	34	35	36	36	37	37	38	38	39	39	40	40	41	42	42	43	43	44	44	45	45	46	46	46	46	46	46	46	46
36	.	37	37	38	39	39	40	41	41	42	43	43	44	45	45	46	47	47	48	49	49	50	51	51	52	53	53	54	54	55	55	55	55	55	55	55	55
40	.	41	42	42	43	44	45	45	46	47	48	48	49	50	50	51	52	53	53	54	55	56	56	57	58	58	59	60	61	61	61	61	61	61	61	61	61
48	.	49	50	51	52	53	54	54	55	56	57	58	59	60	61	61	62	63	64	65	66	67	68	68	69	70	71	72	73	74	74	74	74	74	74	74	74
50	.	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	70	71	72	73	74	75	76	77	77	77	77	77	77	77	77
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	84	85	86	87	88	89	90	91	92	92	92	92	92	92	92	92
70	71	72	73	75	76	77	78	80	81	82	84	85	86	87	89	90	91	92	94	95	96	98	99	100	101	103	104	105	106	108	108	108	108	108	108	108	108
80	81	82	84	85	87	88	90	91	93	94	96	97	98	100	101	103	104	106	107	109	110	112	113	114	116	117	119	120	122	123	123	123	123	123	123	123	123
90	91	93	94	96	98	99	101	103	104	106	108	109	111	112	114	116	117	119	121	122	124	126	127	129	130	132	134	135	137	139	139	139	139	139	139	139	139
100	101	103	105	107	109	110	112	114	116	118	120	121	123	125	127	129	130	132	134	136	138	140	141	143	145	147	149	150	152	154	154	154	154	154	154	154	154
110	112	114	116	118	120	122	124	126	128	130	132	134	136	138	140	142	144	146	148	150	152	154	156	158	160	162	164	166	168	170	170	170	170	170	170	170	170
120	122	124	126	128	130	133	135	137	139	141	144	146	148	150	152	154	157	159	161	163	165	168	170	172	174	176	178	181	183	185	185	185	185	185	185	185	185

Beilage 4.

K. K. Verzehrungssteuer-Zahlungs-Bollete.

Verzehrungssteuer-Bollete
Nr. . . . .

Kronland . . . . . .
Kreis (Komitat) . . . . . .
Bezirk (Stuhl) . . . . . .

	Verzehrungssteuer		Gemeindezuschlag		Zusammen	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Aus dem Orte . . . . . unter Konskripzions-Nr.						
hat laut Anmeldung bei dem k. k. . . . . Amte zu . . . . . somit für . . . . Eimer Bierwürze zu . . . . Sacharometer-Graden, somit für . . . . Sacharometer Grade . . .	. . . .	. .				
dann an fixer Gebühr für . . . . Eimer Bierwürze zu bezahlen	. . . .	. .	. . . .	. . .		

Obige Gebühren wurden am . . . . 185 . mit dem Betrage von . . . Gulden . . kr. richtig bezahlt und im Verzehrungssteuer-Journale unter Post-Nr. . . . . in Empfang gestellt.

Das Verfahren

beginnt den . . . . . 185 . um . . Uhr . . . . . , endet den . . . . . 185 . um . . Uhr . . . . . wozu die Pfanne Nr. . . . und der Kühlstock Nr. . . . bis zur Hamklamm Nr. . . . verwendet wird.

Die Bierwürze wird verdünnt . . . . . im . . . . . bis zur Hamklamm Nr. . . . auf . . . Eimer.

Das Erzeugte . . . . . -Zeugbier wird aufbewahrt im Lokale Nr. . . . .

Zugleich werden mittelst eines heißen Aufgusses erzeugt . . . . . Eimer Maischwürze; dieselbe wird aufbewahrt im Lokale Nr. . . . . Gefäß Nr. . . . .

Der kalte Trebern-Aufguß wird verwendet zu

Załączenie 4.

Bilet opłaty C. K. podatku konsumcyjnego.

Bilet podatku konsumcyjnego Nr. . . . .

Kraj koronny . . . . . .
Obwód (komitat) . . . . . .
Powiat (okrąg stolicowy) . . . .

	Podatek konsumcyjny		Dopłata gminna		Razem	
	ZłR.	xr.	ZłR.	xr.	ZłR.	xr.
Z miejsca . . . . . pod Nr. konskrypcyjnym						
opłaconém być winno wedle oznajmienia w C. K. . . . . urzędzie w . . . . . a przeto						
od . . . . wiader brzeczki o . . . . . stopniach sacharometru, a więc od						
stopni sacharometru	. . . . .	. .				
tudzież w stałéj należytości od . . . . . wiader brzeczki	. . . . .	. . .	. . . . .	. . .		

Powyższe należytości zupełnie zapłacone zostały na d. . . . . 185 . . w kwocie . . . ZłR. . . xr. i wstawione są na dochód w żurnalu podatku konsumcyjnego pod Nr. pozycyi . . . . . .

Postępowanie wyrobowe

poczyna się d. . . . . 185 . . o . . godzinie . . . a kończy się d. . . . . 185 . . o . . godzinie . . . . do czego użytemi być mają panew Nr. . . . . i kilsztok (chłodnik) Nr. . . . . aż do klamry miarowéj.

Brzeczka rozpuszczoną będzie . . . . w . . . aż do klamry miarowej Nr. . . . . do . . . wiader.

Piwo . . . . . wyrobione zachowanem będzie w lokalności Nr. . . . . .

Oraz wyrobione będą za pomocą gorącego nalewu . . . . wiader przyprawy zaciernéj; taż zachowaną będzie w lokalności Nr. . . . . w naczyniu Nr. . . . . .

Zimny nalew słodzinny użytym zostanie.

(Rückseite der Beilage 4).

Das Gebräude wurde befunden				Die erzeugte Maischwürze wurde befunden		Der ämtliche Verschluß wurde					
vor der Verdünnung		nach der Verdünnung				abgenommen			wieder angelegt		
mit Eimer	zu Graden	mit Eimer	zu Graden	mit Eimer	zu Graden	Stunde	Tag	Monat und Jahr	Stunde	Tag	Monat und Jahr

(Strona odwrotna Załączenia 4.)

Warkę znaleziono w stanie				Wyrobioną przyprawę zacierną znaleziono w stanie		Urzędowe zamknięcie zostało					
przed rozpuszczeniem		po rozpuszczeniu				zdjętém			znowu założoném		
wiader	stopni	wiader	stopni	wiader	stopni	Godzina	Dzień	Miesiąc i rok	Godzina	Dzień	Miesiąc i rok

Beilage 5.

Verzeichniß

der von dem unterfertigten Bier-Erzeuger an die k. k. Finanzwach-Abtheilung zu . . . . . abgegebenen Verzehrungssteuer-Zahlungs-Volleten über die im Laufe des Monates . . . . . 185 . . erzeugten Gebräude.

Nr. der Zahlungs-Volleten	Datum	Menge der erzeugten Bierwürze vor der Verdünnung Eimer	Gradhältigkeit der erzeugten Bierwürze vor der Verdünnung Grade	Menge der erzeugten Bierwürze nach der Verdünnung Eimer	Gradhältigkeit der erzeugten Bierwürze nach der Verdünnung Grade

Załączenie 5.

S p i s

biletów opłaty podatku konsumcyjnego, oddanych przez niż podpisanego piwowara do rąk C. K. Wydziału straży finansowéj w . . . . . co się tyczy warek uskutecznionych w ciągu miesiąca 185

Nr.	D a t a	Ilość	Stopniowość	Ilość	Stopniowość
Biletów opłatnych		Brzeczki wyrobionéj			
		przed rozpuszczeniem		po rozpuszczeniu	
		wiader	stopni	wiader	stopni

Beilage 6.

Auszug

aus dem Strafgesetze über Gefällsübertretungen

enthaltend die Bestimmungen über Erfordernisse der Gewerbsbuchführung im Allgemeinen.

Erfordernisse der Buchführung.

a) Im Allgemeinen.

§. 733.

Die Gewerbsbücher müssen den Gewerbsbetrieb in seinem ganzen Umfange darstellen, und mit Redlichkeit und Wahrhaftigkeit geführt werden.

b) Bücher der Handeltreibenden.

§. 734.

Die Gewerbsbücher der Handeltreibenden haben insbesondere darzustellen:

1. den Bezug der zur Gewerbsausübung bestimmten Gegenstände mit Angabe des Namens und Aufenthaltsortes Desjenigen, von dem der Gewerbetreibende die Gegenstände erwarb.

2. Den Absatz der Waaren, wobei, wenn derselbe nicht im Kleinverkaufe geschah, der Name des Erwerbers anzugeben ist.

3. Alle sich auf den Gewerbsbetrieb beziehenden Geldempfänge und Ausgaben, Guthabungen und Schulden.

c) Bücher anderer Gewerbetreibenden.

§. 735.

Die Gewerbsbücher anderer Gewerbetreibenden haben, nebst den für die Bücher der Handeltreibenden vorgezeichneten Erfordernissen (§. 734) auszuweisen:

4. Die Verwendung der zur Gewerbsausübung bezogenen Gegenstände und die Beschaffenheit des Gewerbsverfahrens, dem dieselben unterzogen wurden, dann die zum Gewerbsbetriebe verwendeten Personen.

5. Die Menge, Beschaffenheit und Bezeichnung der durch das Gewerbsverfahren hervorgebrachten oder umgestalteten Erzeugnisse, dann der von denselben zurückgebliebenen, einen Gegenstand des Absatzes oder der weiteren Verwendung zum Gewerbsbetriebe abgebenden Abfälle.

Załączenie 6.

Wyciąg

z ustawy karnéj na przestępstwa dochodów skarbowych

zawierający postanowienia o wymogach co do prowadzenia książek przemysłowych w powszechności.

Wymogi co do prowadzenia książek.

a) W powszechności.

§. 733.

Książki przemysłowe przedstawiać muszą tryb przemysłowy (sposób wykonywania przemysłu) w całéj jego objętości, i prowadzone być winny z rzetelnością i prawdziwością.

b) Książki przemysłowców handlowych.

§. 734

Książki przemysłowania handlowego przedstawiać winny w szczególności:

1. Pobór przedmiotów do wykonywania przemysłu przeznaczonych z wyszczególnieniem nazwiska i miejsca pobytu tego, od którego przemysłowiec nabył przedmioty.

2. Odbyt towarów, przyczém jeżeli takowy nie miał miejsca w drodze przedaży drobnéj, nazwisko nabywcy wyszczególnioném być ma.

3. Wszelkie dochody i wydatki pieniężne, należytości z obrachunku pozostałe i długi odnoszące się do wykonywania przemysłu.

c) Książki innych przemysłowców.

§. 735.

Książki innych przemysłowców wykazywać winny, oprócz wymogów, przepisanych dla książek przemysłowców handlowych (§. 734) nadto:

4. Użycie przedmiotów do przemysłowania nabytych, tudzież sposób postępowania przemysłowego, jakiemu one poddane zostały, niemniéj osoby, użyte do wykonywania przemysłu.

5. Ilość, stan i oznaczenie wyrobów przez postępowanie przemysłowe sprodukowanych lub przetworzonych, tudzież odpadków z nich pozostałych, przedmiot odbytu lub dalszego użycia w wykonywaniu przemysłu stanowiących.

6. Den Absatz der durch den Gewerbsbetrieb hervorgebrachten oder umgestalteten Erzeugnisse und der von denselben zurückgebliebenen Abfälle, soweit die letzteren einen Gegenstand des Absatzes abgeben. Bei der Eintragung des Absatzes ist sich nach der Bestimmung des §. 734, Zahl 2, zu benehmen.

d) Gemeinschaftliche Erfordernisse.

§. 736.

Bei der Führung der Gewerbsbücher ist noch im Allgemeinen zu beobachten:

1. die Zeit, in welcher die Empfänge oder Ausgaben an Stoffen, Waaren oder Geld geschehen, oder in welcher Stoffe oder Waaren aus der Fabrikazion in den Aufbewahrungsort der verfertigten Waaren oder aus diesem in die Verkaufsstätte übergehen, soll sammt der Menge, um die es sich handelt, ersichtlich gemacht werden.

2. Die Empfänge oder Ausgaben an Stoffen, Waaren oder Geld, über welche schriftliche Bestätigungen ausgestellt werden, oder die aus den mit anderen Gewerbetreibenden bestehenden Handelsverbindungen hervorgehen, sind stets an demselben Tage, an welchem dieselben stattfanden, die im Kleinverkaufe erfolgten Empfänge und Ausgaben hingegen, längstens mit dem Schlusse einer jeden Woche einzutragen.

3. Zwischen den einzelnen Abtheilungen der Gewerbsbücher muß gegenseitig vollständige Übereinstimmung bestehen.

4. Setzen besondere Vorschriften die Gestalt, in welcher die Gewerbsbücher für bestimmte Gewerbsunternehmungen einzurichten, oder eigene Vorsichten, die bei der Führung der Bücher zu beobachten sind, fest, so soll sich hiernach benommen werden.

Aufbewahrung der Gewerbsbücher.

§. 737.

Den Gewerbetreibenden, welche zur Führung der Gewerbsbücher verpflichtet sind, liegt ob, dieselben durch fünf Jahre aufzubewahren, wenn nicht die bürgerlichen oder Gewerbsgesetze einen längeren Zeitraum anordnen.

6. Odbyt wyrobów przez wykonywanie przemysłu sprodukowanych lub przetworzonych, tudzież odpadków z nich pozostałych, o ile te stanowią przedmiot odbytu. Przy wciągnieniu odbytu stósować się należy do postanowienia §. 734, liczba 2.

d) Wspólne wymogi.

§. 736.

Co do prowadzenia książek przemysłowych przestrzegać jeszcze należy w powszechności, jako to:

1. Czas, kiedy zachodzą dochody lub wydatki czy to w płodach, towarach lub pieniądzach, albo kiedy płody lub towary z fabryki przeniesione są do miejsca zachowania towarów sporządzonych lub też z tegoż do miejsca sprzedaży, wyraźnie ma być wyszczególniony wraz z ilością o którą tu rzecz idzie.

2. Dochody lub wydatki w płodach, towarach lub pieniądzach, w przedmiocie których wydawane bywają piśmienne potwierdzenia, lub które pochodzą z stósunków handlowych z innymi przemysłowcami istniejących, wciągane być winny do książek zawsze tego samego dnia, kiedy nastąpiły, dochody i wydatki zaś zachodzące w drodze przedaży drobnéj, najdaléj z końcem każdego tygodnia.

3. Między poszczególnemi oodziałami książek przemysłowych zupełna zgodność zachodzić musi.

4. O ile osobne przepisy stanowią, w jakiéj formie książki przemysłowe dla pewnych przedsiębiorstw przemysłowych mają być urządzone, lub jakie ostrożności w prowadzeniu książek mają być zachowane, stósować się winno do przepisów takowych.

Zachowanie książek przemysłowych.

§. 737.

Przemysłowcy, którzy obowiązani są, prowadzić książki przemysłowe, obowiązek także mają przechowywać takowe przez lat pięć, o ile ustawy cywilne lub przemysłowe nie stanowią terminu dłuższego.

Beilage 7.

Auszug

aus der Zoll-Ordnung und aus der Vorschrift über die Vollziehung der Zoll-Ordnung,

enthaltend die Bestimmungen, wornach rücksichtlich der unter Aufsicht gestellten Gewerbe diese Aufsicht gehandhabt wird.

Verbindlichkeit zur Ertheilung der Auskünfte im Transporte.

§. 269 *).

Umfang dieser Verbindlichkeit.

Die Frachtführer, Packträger und Viehtreiber sind verpflichtet, sobald sie den Transport von Waaren besorgen, auf Verlangen der Gefällsbeamten und der Angestellten der Finanzwache, die ihnen zur Ausweisung dienenden Papiere vorzuzeigen, und genau anzugeben, wo, wann und von wem sie die Gegenstände, deren Uibertragung an einen anderen Ort sie vollziehen, übernahmen, dann wohin, und an wen dieselben bestimmt seien. Dieser Verbindlichkeit sind auch andere Personen unterworfen, wenn sie den Transport von Waaren in einer ihren Bedarf auffallend überschreitenden Menge, oder unter Umständen, unter welchen eine ausdrückliche Vorschrift anordnet, daß die Ladung mit einer schriftlichen Bedeckung versehen sein müsse, vollziehen.

§. 270.

Bedingungen.

Den Gefällsbeamten und den Angestellten der Finanzwache ist gestattet, auch außer den Fällen, in denen dieses zum Behufe einer Durchsuchung, oder der Einsicht in die Gewerbsbücher auf vorschriftmäßige Weise geschieht, in die Verschleißstätten, Kaufläden oder Waaren-Niederlagen der Gewerbetreibenden, welche sich mit der Erzeugung, Bereitung, dem Umsatze oder Transporte von Waaren beschäftigen, bei Tage, das ist, nach Sonnenaufgang und vor Sonnenuntergang, so oft sie es angemessen finden, einzutreten, und daselbst durch eine dem Zwecke angemessene Zeit zu verweilen. Die Beamten und Angestellten, welche diese Befugniß ausüben, müssen aber mit einem besonderen, hierzu erhaltenen, und den Gewerbetreibenden namentlich bezeichnenden schriftlichen Auftrage der

---

*) Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung.

Załączenie 7.

Wyciąg

z ustawy celnéj i z przepisu o wykonywaniu ustawy celnéj.

obejmujący postanowienia, według których wykonywanym być ma dozór nad przemysłami pod dozór oddanemi.

Obowiązek udzielania wiadomości w transporcie.

§. 269 *).

Objętość obowiązku tego.

Frachciarze, tragarze towarów (towaro-noścy) i poganiacze bydła obowiązani są, jak skoro się zajmują transportem towarów, na żądanie urzędników dochodowych i ustanowionych przy straży finansowéj, przedłożyć papiéry, do wykazu im służące, i dokładnie wymienić, gdzie, kiedy i od kogo odebrali przedmioty, których transport wykonują na inne miejsce, tudzież dokąd i dla kogo one są przeznaczone. Temu obowiązkowi ulegają także i inne osoby wykonające transport towarów w ilości ich potrzebę widocznie przechodzącéj, lub też pod okolicznościami, przy których wyraźny przepis zarządza, iż ładunek towarów opatrzony być musi kartą, do pokrycia służącą.

§. 270.

Warunki.

Urzędnikom dochodowym i ustanowionym przy straży finansowéj dozwoloném jest także oprócz przypadków, w których się to sposobem przepisanym dzieje celem rewizyi, lub wglądnienia w książki przemysłowe wchodzić w dzień, to jest po wschodzie słońca i przed zachodem słońca, ile razy to im się stósownem być wydaje, do miejsc przedaży, do sklepów kupieckich lub magazynów towarów, należących do przemysłowców, trudniących się wyrobem, sporządzaniem, przedażą lub transportem towarów, i tamże zostawać przez czas stósowny, celowi odpowiedni. Urzędnicy i ustanowieni atoli, robiący użytek z upoważnienia tego, opatrzeni być muszą zleceniem osobno ku temu otrzymaném i przemysłowca poimien-

*) Ustawa o cłach i monopoliach rządowych

die Zollgeschäfte leitenden Bezirksbehörde versehen sein, und sich auf Verlangen des Gewerbetreibenden mit diesem Auftrage ausweisen. Von dieser Befugniß darf in jedem Falle nur ohne Störung des regelmäßigen Gewerbsbetriebes Gebrauch gemacht werden. Auch kann, außer den Fällen, in denen die Bedingungen einer Durchsuchung vorhanden sind, nicht gefordert werden, daß man die genannten Räume in einem Zeitpunkte, in welchem dieselben für den Gewerbsbetrieb gewöhnlich nicht geöffnet sind, bloß für den Zweck öffne, damit ein Gefällsbeamter oder Angestellter der Finanzwache eintreten könne.

Durchsuchungen (Revisionen).

a. In den der Kontrolle unterliegenden Gewerbsräumen.

§. 271.

aa) Fälle der Durchsuchung.

Die hierzu beauftragten Beamten und Angestellten sind berechtiget, in den Gewerbs- und Verschleißstätten der Gewerbetreibenden, deren Gewerbsbetrieb durch eine ausdrückliche Vorschrift unter Aufsicht (Kontrolle) gestellt wurde, so oft sie es erforderlich finden, Nachforschungen zu pflegen, die vorhandenen Waarenvorräthe aufzunehmen, und die Nachweisungen über dieselben, nach Maß der von Seite des Inhabers zur Ausweisung bestehenden Verbindlichkeit, zu fordern.

§. 272.

bb) Zeit und Art der Vornahme dieser Amtshandlung.

Diese Amtshandlungen sollen in den Gewerbs- und Verschleißstätten der Gewerbetreibenden, deren Gewerbsbetrieb unter Aufsicht gestellt ist, in der Regel nur an Werktagen, nach Sonnenaufgang und vor Sonnenuntergang, vorgenommen werden. Eine Abweichung von diesem Grundsatze kann Platz greifen, wenn die Gewerbsausübung bei Nacht, oder an einem anderen, als an einem Werktage stattfindet, oder wenn der gegründete Verdacht einer Gefällsübertretung, oder des Versuches einer Gefällsübertretung in der Art vorhanden ist, daß sich zur Verhinderung oder Entdeckung derselben, die Vornahme oder Fortsetzung der Amtshandlung zu einer von der obigen Bestimmung abweichenden Zeit als erforderlich darstellt. Auch soll bei diesen Amtshandlungen jede für den Zweck der Uiberwachung nicht unumgänglich nothwendige Hemmung oder Unterbrechung der Gewerbsausübung in ihrem geordneten Gange sorgfältig vermieden werden.

b. Außer den der Kontrolle unterliegenden Gewerbsräumen und bei anderen Gewerbetreibenden.

§. 273.

aa) Fälle der Durchsuchung.

Durchsuchungen (Revisionen) können bei den Gewerbetreibenden, deren Gewerbsbetrieb unter Aufsicht gestellt ist, in denjenigen Wohnungsbestandtheilen oder Räumen der Gewerbsausübung, welche unter den besonderen Anordnungen der vorgeschriebenen

nie wyrazającém, pochodzącém od władzy powiatowéj, interesami celnemi kierującéj, czém wykazać się winni na żądanie przemysłowca. Z upoważnienia takowego użytek zrobionym być może w każdym razie, atoliż tylko bez przeszkody regularnego wykonywania przemysłu. Równie też oprócz przypadków, w których zachodzą warunki przeszukania, nie można żądać ażeby wspomnione lokalności w czasie, w którym takowe zwykle nie są otwarte dla wykonywania przemysłu, otworzonemi były, li w tym celu, ażeby do nich wejść mógł urzędnik dochodowy lub ustanowiony przy straży finansowéj.

Przeszukania (rewizye).

a) w lokalnościach przemysłowych, kontroli ulegających.

§. 271.

aa) Przypadki przeszukania.

Urzędnicy i ustanowieni, mający polecenie przeszukania, upoważnieni są w lokalnościach przemysłowania i lokalnościach sprzedaży przemysłowców, których przemysłowanie na mocy wyraźnego przepisu pod dozór (kontrolę) oddaném zostało, ile razy im się to stósowném być wydaje, przedsiębrać dochodzenia, spisywać znajdujące się tamże zasoby towarów, i żądać wykazów dotyczących, w miarę obowiązku, pod względem wykazu na dzierżycielu ciążącego.

§. 272.

bb) Czas i sposób przedsiębrania téj czynności urzędowéj.

Te czynności urzędowe przedsiębrane być mogą w miejscowościach przemysłowania i sprzedaży przemysłowców, których przemysłowanie pod dozór oddaném jest w powszechności tylko w dniach robotnych po wschodzie i przed zachodem słońca. Od téj zasady wyjątek miejsce mieć może, jeżeli wykonywanie przemysłu odbywa się nocą lub w innym dniu, nie w dniu powszednim, lub też jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie przestępstwa dochodowego lub zamierzenia tegoż w ten sposób, iż dla przeszkodzenia lub odkrycia tegoż potrzebném się być wydaje przedsięwzięcie lub dalsze przeprowadzenie czynności urzędowéj w czasie, odstępującym od postanowienia powyższego. Przy czynnościach takowych urzędowych starannie unikaném być ma wszelkie dla celu dozoru niepotrzebne koniecznie wstrzymywanie lub przerywanie wykonywania przemysłu, w regularnym trybie zostającego.

b) Zewnątrz miejscowości przemysłowych kontroli ulegających i u innych przemysłowców.

§. 273.

aa) Przypadki przeszukania.

Przeszukania (rewizye) u przemysłowców, których przemysłowanie pod dozór oddaném jest, przedsiębrane być mogą w częściach mieszkalnych lub lokalnościach przemysłowania, nie objętych szczególnemi zarządzeniami kontroli przepisanéj, tudzież

Kontrolle nicht begriffen sind, dann überhaupt bei Gewerbetreibenden, deren Gewerbsbetrieb nicht unter Aufsicht gestellt ist, vorgenommen werden, wenn der durch wichtige Gründe unterstützte Verdacht obwaltet,

1. daß sie selbst oder durch andere eine Gefällsverkürzung begingen, oder an einer Gefällsverkürzung Theil nahmen, oder

2. daß bei ihnen eine Gefällsverkürzung so eben vorbereitet oder ausgeführt werde, oder

3. daß sich bei ihnen der Gegenstand, der Thäter, Spuren oder Hilfsmittel einer verübten Gefällsverkürzung vorfinden, oder endlich

4. daß bei ihnen ein Gewerbsbetrieb, der unter Aufsicht gestellt ist, heimlich ausgeübt, und der Kenntniß der Gefällsbehörden entzogen werde.

§. 274.

bb) Recht, diese Durchsuchungen zu verfügen.

Die Durchsuchungen in diesen Fällen zu verfügen, ist in dem Sitze der die Gefällssachen leitenden Bezirksbehörde der Vorsteher der letzteren, oder dessen Vertreter in der Amtsleitung, an anderen Orten aber der leitende Oberbeamte eines, wenigstens mit zwei Beamten bestellten Gefällsamtes, oder derjenige Beamte, dem die Leitung der in der Gegend aufgestellten Finanzwache anvertraut ist, berufen.

Vorschriften über die Vollziehung der Durchsuchungen.

§. 278.

aa) Zeitpunkt der Vollziehung und Beiziehung eines Beistandes.

Mit Ausnahme der Fälle, in denen eine Durchsuchung in der unmittelbaren Verfolgung einer flüchtigen Person vorgenommen wird, oder für welche bei einer unter Kontrolle gestellten Gewerbsunternehmung, mit Rücksicht auf die eigenthümliche Beschaffenheit ihres Gewerbsverfahrens, durch eine ausdrückliche Vorschrift eine Abweichung festgesetzt wird, sollen Durchsuchungen nur nach Sonnenaufgang und vor Sonnenuntergang, in Gegenwart eines von der Obrigkeit, welche über Ruhe, Ordnung und Sicherheit zu wachen hat, abgeordneten Beamten, oder wenn sich im Orte nicht der Sitz einer solchen Obrigkeit befände, eines Mitgliedes vom Gemeindevorstande vollzogen werden. Ist die Durchsuchung bei der Obrigkeit selbst, bei dem die Gerichtsbarkeit verwaltenden Beamten, oder bei dem Gemeindevorsteher eines Ortes, in welchem eine Obrigkeit nicht aufgestellt ist, vorzunehmen, so hat ein Beamter der nächsten Obrigkeit der Vollziehung beizuwohnen.

§. 279.

bb) Art der Vornahme.

Bei der Vollziehung der Durchsuchungen ist mit möglichster Schonung Derjenigen, bei denen dieselben vorgenommen werden, zu verfahren; soweit es, ohne den Zweck der

w ogólności u przemysłowców, których przemysłowanie nie jest pod kontrolę oddane, jeżeli zachodzi podejrzenie, poparte ważnemi powodami,

1. iż sami lub przez innych dopuścili się ukrócenia dochodów skarbowych, lub też, iż w tém udział mieli, albo
2. iż u nich właśnie przygotowaném lub wykonywaném jest ukrócenie dochodów skarbowych, albo
3. iż znajduje się u nich przedmiot, sprawca, poznaki lub środki pomocne spełnionego ukrócenia dochodowego, albo nareszcie
4. iż u nich potajemnie wykonywanym bywa przemysł, pod dozór oddany, i umkniętym przez to wiadomości władz, co do dochodów skarbowych ustanowionych.

§. 274.

bb) Prawo do zarządzenia przeszukań takowych.

W przypadkach wyż wspomnionych zarządzić przeszukania prawo ma, w siedlisku władzy powiatowéj, sprawami dochodowemi kierującéj, przełożony jéj, lub zastępca jego w kierownictwie urzędowém, w innych miejscach zaś kierujący nadurzędnik urzędu dochodowego o dwóch przynajmniéj urzędnikach, albo też urzędnik który sobie poleconém ma kierownictwo nad strażą finansową w okolicy ustanowioną.

Przepisy co do wykonania przeszukań (rewizyj).

§. 278.

aa) Czas wykonania i przybranie asystencyi.

Z wyjątkiem przypadków, w których przeszukanie przedsięwziętém jest w bezpośredniém ściganiu osoby zbiegłéj, albo dla których co do przedsiębiorstwa przemysłowego, pod kontrolę oddanego, ze względem na właściwy stan postępowania z niém przemysłowego, mocą przepisu wyraźnego ustanowioném jest co innego, przeszukania wykonane nie będą, jak tylko po wschodzie słońca, i przed zachodem tegóż, w obecności urzędnika delegowanego ze strony zwierzchności czuwać mającéj nad spokojnością, porządkiem i bezpieczeństwem, albo, jeżeli w miejscu nie jest siedlisko zwierzchności takowéj, w obecności członka przełożeństwa gminnego. Jeżeliby przeszukanie przedsięwziętém być miało u saméj zwierzchności, u urzędnika sądownictwo zawiadującego, lub u przełożonego miejsca, w którém nie ma ustanowionéj zwierzchności, wówczas urzędnik najbliższéj władzy przy wykonaniu rzeczoném asystować ma.

§. 279.

bb) Sposób przedsięwzięcia.

Przy wykonaniu przeszukań postępować należy z jak największemi względami ku tym u których one przedsiębrane bywają; o ile to stać się może bez udare-

Durchsuchung zu vereiteln, geschehen kann, die Störung des regelmäßigen Gewerbsbetriebes zu vermeiden, und sich der Erregung jedes unnöthigen Aufsehens sorgfältig zu enthalten.

§. 280.

cc) Beiziehung der Person, bei der die Durchsuchung vorzunehmen ist.

Zur Vollziehung der Durchsuchung ist die Person, bei welcher die Durchsuchung gepflogen wird, wenn aber dieselbe nicht anwesend ist, und ohne Nachtheil für die Maßregel selbst, oder ohne bedeutende Verzögerung der letzteren, nicht herbeigerufen werden könnte, die Person, welche die Aufsicht über die Räume, in denen die Durchsuchung vorzunehmen ist, oder über das Gebäude, in dem sich dieselben befinden, führt, beizuziehen.

§. 281.

dd) Im Falle die Person, welche die Aufsicht über die Räume führt, abwesend ist.

Sollte auch die Person, welche die Aufsicht über die zu durchsuchenden Räume, oder über das dieselben umschließende Gebäude führt, nicht anwesend sein, und wäre deren Herbeirufung mit Rücksicht auf den Zweck der Durchsuchung nicht thunlich, so sollen die zu durchsuchenden Räume, bis zur Hinwegräumung des Hindernisses der Durchsuchung, von dem dieselbe leitenden Angestellten, und von der obrigkeitlichen, oder dem Gemeindevorstande angehörenden Person unter gemeinschaftliche Siegel gelegt, oder unter Wache gestellt werden.

§. 282.

ee) Eröffnung der Raume und Behältnisse von Amtswegen.

Wäre aber diese Maßregel, ohne Nachtheil für die Rechte eines dritten, für den öffentlichen Dienst, oder für den Zweck der Durchsuchung entweder gar nicht, oder nicht auf eine, Sicherheit gewährende Art, oder nicht ohne erheblichen Aufwand ausführbar, so soll die Eröffnung der Räume und Behältnisse auf Verlangen des die Durchsuchung leitenden Angestellten, in Gegenwart und unter Leitung der als Beistand beigegebenen obrigkeitlichen oder dem Gemeindevorstande angehörenden Person bewirkt, die Durchsuchung aber auf die oben (§§. 278 und 279) vorgeschriebene Weise vollzogen werden.

Verbindlichkeit der Personen, bei denen eine Durchsuchung vorgenommen wird.

§. 284.

Die Personen, bei denen Durchsuchungen gepflogen werden, sind verpflichtet, den Gefällsbeamten und Angestellten der Finanzwache die zur Aufbewahrung des Gegenstandes, nach welchem geforscht wird, soferne derselbe bekannt ist, geeigneten geschlossenen Räume, Unterkünfte, Gewölbe, Kisten, Schränke, und überhaupt alle Behältnisse, rücksichtlich deren es gefordert wird, unweigerlich zu öffnen, die vorhandenen Waaren vorzuweisen, und soferne ihnen die Ausweisung des Bezuges oder Ursprunges nach dem Gesetze obliegt, dieselbe zu leisten. Sie können nicht verlangen, daß ihnen, vor der Vollziehung der Durchsuchung, die Begründung des gegen sie enstandenen Verdachtes mitge-

mnienia rewizyi, unikać się ma wszelkiéj przerwy regularnego trybu przemysłowania i wstrzymać się starannie od wszelkiego wzniecania wrażenia niepotrzebnego.

§. 280.

cc) Przybranie osoby u któréj przeszukanie ma być przedsiębranem.

Przeszukanie wykonaném być winno w obecności osoby, u któréj takowe przedsiębraném bywa, a zaś jeżeli ta nie jest obecną, ani też bez szkody dla przeszukania lub bez znacznéj przewłoki tegoż, nie może być przywołaną, w obecności osoby, mającéj nadzór nad lokalnościami, w których przeszukanie nastąpić winno, lub nad budynkiem, gdzie się lokalności te znajdują.

§. 281.

dd) W razie gdy nie jest obecną i osoba, mająca sobie poleconym dozór nad lokalnościami.

Gdyby nie była obecną nawet i osoba, mająca sobie poleconym dozór nad miejscowościami przeszukać się mającemi, lub nad budynkiem też w sobie mieszczącym, i ani przywołanie jéj ze względem na cel przeszukania możliwém by nie było, wówczas lokalności do przeszukania przeznaczone, albo pod spólną pieczęć mają być wzięte, tak przez organ przeszukaniem kierujący, jak przez osobę zwierzchniczą lub do przełożeństwa gminnego należącą, albo pod straż oddane na tak długo, aż przeszkoda przeszukania usuniętą zostanie.

§. 282.

ee) Otworzenie lokalności i schowków z urzędu.

Gdyby zaś środek ten, bez nadwerężenia praw osób innych, bez szkody czy to dla służby publicznéj, czy dla celu przeszukania albo wcale nie mógł być uskutecznionym, albo nie w sposób bezpieczny, albo nie bez znacznych kosztów, wówczas otworzenie lokalności i schowków na żądanie kierującego przeszukaniem nastąpić winno w obecności i pod kierunkiem osoby do asystencyi przybranéj, zwierzchniczéj lub do przełożeństwa gminnego należącéj, przeszukanie zaś wykonaném być winno w sposób wyżéj przepisany (§§. 278 i 279).

Obowiązek osób, u których przedsięwziętém jest przeszukanie.

§. 284.

Osoby u których się przeszukania odbywają, obowiązane są bez wzbraniania się otworzyć urzędnikom dochodowym i ustanowionym przy straży finansowéj wszelkie zamknięte lokalności, zamieścidła, sklepy, skrzynki, szafy i w ogólności wszelkie schowki, których otworzenie żądaném będzie, i które oraz są stósownemi do zachowania przedmiotu, za którym śledzenie miejsce ma, jeżeli takowy jest wiadomy, tudzież przedłożyć towary znajdujące się, a jeżeli wedle ustawy obowiązane są wykazać pobór lub pochodzenie, i toż uczynić. Nie mogą żądać, ażeby im przed dopełnieniem przeszukania, udzieloném było uzasadnienie podejrzenia,

theilt, oder überhaupt das Vorhandensein der zur Einleitung einer Durchsuchung vorgezeichneten gesetzlichen Erfordernisse dargethan werde.

Weigerung der Erfüllung dieser Verbindlichkeit.

§. 285.

Sollte sich Jemand weigern, der in dem vorhergehenden Absatze (§. 284) ausgesprochenen Verbindlichkeit Genüge zu leisten, so sind auf Gefahr desselben die oben (§§. 281 und 282) gestatteten Verfügungen auf die geschlossenen Räume, Unterkünfte, Päcke oder Behältnisse, deren Eröffnung oder Besichtigung verweigert wird, anzuwenden. In soferne solche unter Siegel gelegt wurden, so soll über dieselben nach dem Gesetze über das Verfahren bei Gefällsübertretungen verfügt werden.

Einsicht in die Gewerbsbücher und deren Durchsicht.

a) Bei den unter Kontrolle gestellten Gewerbetreibenden.

§. 286.

Die besonderen Bestimmungen über die Überwachung der unter Kontrolle gestellten Gewerbetreibenden setzen fest, welche Gewerbsbücher sie bei den gefällsämtlichen Durchsuchungen zur Einsicht vorzulegen, oder in wiederkehrenden Zeitabschnitten den Gefällsbehörden zu überreichen haben.

b) Bei anderen Gewerbetreibenden.

§. 287.

aa) Grundsatz.

Wo die gedachten Bestimmungen (§. 286) nicht Anwendung finden, kann die Einsicht in die Gewerbsbücher nur entweder aus denselben Gründen, aus denen die Einleitung einer Durchsuchung gestattet ist (§. 273), oder wenn der Bezug einer Waare von einem Dritten auf den Gewerbsunternehmer, um dessen Bücher es sich handelt, ausgewiesen wird, gefordert werden.

§. 288.

bb) Einsicht in die Bücher bei Durchsuchungen.

In diesen Fällen sind die Angestellten, welche eine Durchsuchung vollziehen, bloß berechtiget, unmittelbar während derselben die Einsicht der Bücher rücksichtlich derjenigen Stellen, die sich auf bestimmt bezeichnete Waaren-Empfänge, Versendungen oder Verkaufsposten beziehen, zu verlangen.

§. 289.

cc) Versiegelung einzelner Blätter oder Theile der Bücher.

Es kommt ihnen ferner zu, einzelne Blätter oder Theile der Gewerbsbücher, rücksichtlich deren der gegründete Verdacht obwaltet, daß dieselben Unrichtigkeiten oder Spuren von Gefällsübertretungen enthalten, vereint mit der obrigkeitlichen oder dem Gemeindevorstande angehörenden Person, welche der Durchsuchung beiwohnt, unter gemein-

przeciw nim powstałego, lub w ogólności, ażeby im wykazaném było, iż zachodzą warunki prawne, do wyprowadzenia przeszukania wymagane.

Wzbranianie się wypełnienia obowiązku tego.

§. 285.

Gdyby się kto wzbraniał, zadosyć uczynić obowiązkowi, w powyższym ustępie (§. 284) wyrzeczonemu, wówczas na jego niebezpieczeństwo zastósowane być mają powyżéj (§§. 281 i 282) dozwolone zarządzenia do zamkniętych lokalności, miejscowości, pakunków lub schowków, których otworzenia lub przejrzenia odmówiono. Jeżeli takowe opieczętowane zostały, wówczas niemi zarządzić należy wedle ustawy o postępowaniu w przestępstwach co do dochodów skarbowych.

Wglądnienie do książek przemysłowych i ich przeglądnienie.

a) Co się tyczy przemysłowców pod kontrolą zostających.

§. 286.

Osobne postanowienia o nadzorze nad przemysłowcami, pod kontrolę oddanymi stanowią, które książki przemysłowe oni przy rewizyach urzędowych w przedmiocie dochodów skarbowych do wglądnienia przedkładać, lub peryodycznie do władz dochodowych przesyłać winni.

b) Co do innych przemysłowców.

§. 287.

aa) Zasada.

Gdzie wspomnione postanowienia (§. 286) nie mają zastósowania, żądaném być może wglądnienie do książek przemysłowych tylko albo dla tych samych powodów, dla których wyprowadzenie przeszukania jest dozwoloném (§. 273), albo gdy pobór towaru wykazanym jest przez trzeciego na przedsiębiorcę przemysłowego, o którego książki rzecz idzie.

§. 288.

bb) Wglądnienie w książki przy rewizyach.

W przypadkach tych ustanowieni, przeszukanie wykonujący, upoważnieni są tylko, bezpośrednio w ciągu onegoż żądać wglądnienia do książek co do tych miejsc, które się odnoszą do dokładnie oznaczonych dochodów towaru, rozsyłek lub pozycyj przedaży.

§. 289.

cc) Opieczętowanie pojedynczych kartek lub części książek.

Mają też daléj prawo, spólnie z osobą zwierzchniczą lub do przełożeństwa gminnego należącą, przeszukaniu asystującą, opieczętować pojedyncze kartki lub części książek przemysłowych, względem których zachodzi podejrzenie uzasadnione, iż takowe zawierają nierzetelności lub poznaki przestępstw dochodowych, poczém

schaftliche Siegel zu legen, und die Weisung der das Zollwesen leitenden Bezirksbehörde über die zu treffende weitere Verfügung einzuholen.

§. 290.

dd) Durchsicht der Bücher für einen bestimmten Zeitraum.

Nur diese Behörde, dann die derselben vorgesetzten Stellen, und die zur Entscheidung über die Bestrafung der Gefällsübertretungen bestimmten Gerichte sind berufen, in den Fällen, für welche die Anordnungen über die unter Aufsicht (Kontrolle) gestellten Gewerbe keine Verfügung enthalten, die Durchsicht der Gewerbsbücher für einen bestimmten Zeitraum zu verfügen.

§. 291.

ee) Aufbewahrung der zur Durchsicht bestimmten oder unter Siegel gelegten Bücher.

Die Gewerbsbücher, deren Durchsicht angeordnet wird, oder die bei einer Durchsuchung ganz oder zum Theile unter Siegel gelegt werden (§. 289), sind in der Regel in den Händen des Gewerbetreibenden zu lassen. Unterliegt dieses jedoch gegründeten Bedenken, so sind die Gewerbsbücher, wenn die das Zollwesen leitende Bezirksbehörde ihren Sitz in demselben Orte, oder doch in dessen Nähe hat, an diese Behörde, wenn dieses nicht der Fall ist, aber daselbst, oder in der Nähe ein zur Aufbewahrung der Bücher geeignetes Gefällsamt bestände, an dasselbe, wenn sich endlich auch ein solches Amt nicht in der Nähe befände, an die politische Obrigkeit zu dem Zwecke zu übergeben, um daselbst bis zur Vollziehung der Einsicht in die unter Siegel gelegten Stellen oder Theile bis zur Durchsicht der Bücher, oder bis zu dem Zeitpunkte, wo deren Aufbehaltung für den Zweck des gesetzmäßigen Verfahrens nicht mehr nothwendig ist, aufbewahrt zu werden. Die Vorlegung hat, wenn es der Gewerbetreibende oder der Abgeordnete der Gefällsbehörde verlangt, unter den von Beiden anzulegenden Siegeln zu geschehen.

§. 292.

ff) Eröffnung der angelegten Siegel.

Wurden die Gewerbsbücher versiegelt vorgelegt, so sollen die Siegel von dem Beamten, welchen die das Zollwesen leitende Bezirksbehörde zur Einsicht in die Bücher oder zu deren Durchsicht bestimmt, geöffnet werden. Diese Oeffnung der Siegel hat in Gegenwart des Gewerbetreibenden zu geschehen, wenn er nicht auf das Recht, der Eröffnung der Siegel beizuwohnen, Verzicht leistet. Er gibt diese Verzichtleistung stillschweigend zu erkennen, wenn er, ungeachtet ihm die Vorladung zu dieser Amtshandlung in gehöriger Zeit zukamm, hierbei weder selbst noch durch einen Bestellten erscheint.

§. 293.

gg) Vorbehalt der Benützung der Bücher von Seite des Gewerbetreibenden.

Dem Gewerbetreibenden bleibt freigestellt, sowohl in die bei ihm unter Siegel gelassenen, als auch in die bei einer Behörde oder bei einem Amte in der Aufbewahrung befindlichen Gewerbsbücher in Gegenwart eines hierzu von der Bezirksbehörde zu be-

zasiągnąć mają zlecenia władzy powiatowéj, sprawami celnemi kierującéj, celem zarządzenia dalszych środków potrzebnych.

§. 290.

dd) Przeglądnienie książek względnie pewnego czasu określonego.

W przypadkach, w których przepisy co do przemysłowań, pod dozorem (kontrolą) zostających, nie zawierają żadnego rozporządzenia, przeglądnienie książek przemysłowych co się tyczy czasu pewnego określonego zarządzić może tylko władza rzeczona powiatowa, tudzież władze nad nią przełożone i sądy powołane do rozstrzygania w przedmiocie ukarania przestępstw dochodowych.

§. 291.

ee) Zachowanie książek do przeglądnienia przeznaczonych lub opieczętowanych.

Książki przemysłowe, których przeglądnienie zarządzoném zostało, lub które przy rewizyi całkiem lub w części opieczętowano (§. 289), pozostawione być winny w powszechności w ręku przemysłowca. Jeżeli przeciw temu powstają uzasadnione wątpliwości, wówczas złożone być winny książki rzeczone, jeżeli władza powiatowa sprawami celnemi kierująca, w tém samém miejscu siedlisko swoje ma, lub przynajmniéj w pobliżu tegoż, u téj władzy, jeżeli zaś nie, lecz tamże lub w pobliżu znajduje się urząd dochodowy do zachowania książek stósowny, w tym urzędzie, jeżeli nareszcie i tego urzędu nie ma w pobliskości, u władzy politycznéj, a to w tym celu, by tamże zachowane zostały aż do chwili spełnionego wglądnienia miejsc lub części, pod pieczęć wziętych, albo aż do chwili spełnionego przejrzenia książek, lub też do téj chwili, gdzie już nie wydaje się być więcéj potrzebném zachowanie onychże dla celu postępowania prawnego. Jeżeli tego żąda albo przemysłowiec albo delegowany, nastąpić ma akt ten przy obsygilacyi obustronnéj.

§. 292.

ff) Zdjęcie pieczęci położonych.

Jeżeli książki przemysłowe pod pieczęć poddane zostały, zdjęte być winny pieczęcie przez urzędnika, przeznaczonego do wglądnienia w książki lub ich przeglądnienia ze strony władzy powiatowéj, rzeczą ceł kierującéj. Zdjęcie pieczęci przedsięwziętém być ma w obecności przemysłowca, jeżeli ten nie zrzeka się prawa swego, być obecnym przy zdjęciu pieczęci. Daje to atoliż do poznania, jeżeli przytém nie znajduje się ani osobiście ani przez pełnomocnika, pomimo tego, że go w należytym czasie doszło wezwanie w przedmiocie téjto czynności urzędowéj.

§. 293.

gg) Zastrzeżenie użycia książek ze strony przemysłowca.

Pozostawioném sobie ma przemysłowiec, nie tylko co się tyczy książek przemysłowych pod pieczęcią u niego będących, lecz też i u władzy lub w urzędzie w zachowaniu się znajdujących, wglądać w nie i czynić wyciągi z nich w obe-

stimmenden Beamten, Einsicht zu nehmen, und Auszüge daraus zu erheben. Sind die Bücher oder einzelne Blätter unter Siegel gelegt worden, so sollen die Siegel von dem gedachten Beamten, so weit der Gewerbetreibende es zum Behufe der von ihm gewünschten Einsicht in die Bücher verlangt, geöffnet werden. Die Siegel sind nach gepflogener Einsicht, wenn der Beamte es erforderlich findet, wieder anzulegen.

c. Pflichten der Behörden und Beamten in Absicht auf die Einsicht in die Gewerbsbücher, und deren Durchsicht.

§. 294.

aa) Beschleunigung der Verhandlungen.

Die Verhandlungen, zum Behufe welcher die Vorlegung der Gewerbsbücher gefordert wird, sind stets thätigst zu beschleunigen. Uiberhaupt liegt allen Behörden, Beamten und Angestellten, denen ein Einfluß auf die Abforderung der Gewerbsbücher von den Gewerbetreibenden, auf die Einsicht in dieselben, und auf deren Durchsicht eingeräumt ist, ob, die Gewerbsbücher den Gewerbetreibenden nur aus wichtigen Gründen zu entziehen, und nur durch den möglichst beschränkten Zeitraum der freien Verwendung der Eigenthümer vorzuenthalten.

§. 295.

bb) Bewahrung des Geheimnisses.

Allen Beamten und Angestellten, welche in die Gewerbsbücher Einsicht nehmen, und allen Aemtern und Behörden, welche diese Bücher von den Gewerbetreibenden übernehmen oder aufbewahren, wird strenge zur Pflicht gemacht, den Inhalt der Bücher, und die Aufschlüsse, die sie aus denselben schöpften, gewissenhaft als ein unverbrüchliches Dienstgeheimniß zu behandeln. Den Vorstehern der gedachten Aemter und Behörden liegt, unter ihrer persönlichen Verantwortung, ob, die erforderliche Vorkehrung zu treffen, damit die Gewerbsbücher, die zu dem Amte oder zu der Behörde gelangen, sorgfältig aufbewahrt werden, um Mißbräuchen mit diesen Büchern und unbefugten Mittheilungen aus denselben zu begegnen.

d. Rechnungsstücke, deren Einsicht nie gefordert werden kann.

§. 296.

Zum Behufe einer Verhandlung in Gefällssachen darf nie die Vorlegung des Rechnungsabschlusses, der Bilanz, oder des Ausweises über den Vermögensstand gefordert werden.

Von der Ausweisung des Bezuges, Ursprunges und der Verzollung der Waaren.

a. Begriff der Ausweisung des Bezuges, Ursprunges oder der Verzollung.

§. 307.

Es wird ausgewiesen:

a) der Bezug einer Waare durch den Beweis, wann und von welcher Person dieselbe auf Denjenigen, der den Bezug auszuweisen hat, überging;

ności urzędnika, przez władzę powiatową ku temu ustanowionego. Jeżeli książki lub pojedyncze kartki onychże opieczętowane zostały, pieczęcie zdjęte być winny przez urzędnika rzeczonego, o ile tego żąda przemysłowiec, w celu wglądnienia dotyczącego w książki. Po odbytém wglądnieniu pieczęcie znowu mają być położone jeżeli to urzędnik za stósowne uważa.

c) Obowiązki władz i urzędników co się tyczy wglądnienia w książki przemysłowe i ich przeglądnienia.

§. 294.

aa) Przyspieszenie rozpraw.

Rozprawy celem których książki przemysłowe złożone zostały, jak najspieszniéj przeprowadzone być winny. W ogólności za obowiązek polecone sobie mają wszystkie władze, wszyscy urzędnicy i ustanowieni, którym oddany jest wpływ co do odbierania książek przemysłowych, co do wglądnienia w nie i ich przeglądnienia, ażeby książki przemysłowcom odbierali tylko z ważnych przyczyn, i tylko przez jak najkrótszy czas zatrzymywali właścicielom wolne onychże użycie.

§. 295.

bb) Dochowanie tajemnicy.

Wszyscy urzędnicy i ustanowieni, w książki przemysłowe wglądający, tudzież wszystkie urzędy i władze, odbierające książki te od przemysłowców lub je zachowujące, mają na sobie ścisły obowiązek treść książek i objaśnienia z nich czerpane, sumiennie uważać za niezłomną tajemnicę służbową. Przełożeni rzeczonych urzędów i władz obowiązani są przy osobistéj odpowiedzialności swéj, zarządzić środki potrzebne, ażeby książki przemysłowe do urzędu lub władzy dochodzące, starannie zostały przechowane, by zapobiédz nadużyciom pod względem treści książek tych i wszelkiemu bezprawnemu udzielaniu wiadomości z nich.

d) Spisy rachunkowe, których wglądnienie nigdy nie może być żądaném.

§. 296.

Celem rozprawy w sprawach dochodowych nie wolno nigdy żądać przedłożenia zamknięcia rachunków bilansu, lub wykazu stanu majątkowego.

O wykazaniu poboru, pochodzenia i oclenia towarów.

a) Pojęcie wykazania poboru, pochodzenia lub oclenia.

§ 307.

Wykazanie co do:

a) poboru towaru, dzieje się przez dowód, kiedy i od któréj osoby towar przeszedł na tego, który pobór wykazać ma:

b) der Ursprung durch den Beweis, wann, an welchem Orte im Zollgebiete, und durch wen die Waare erzeugt wurde;

c) die Verzollung durch den Beweis, wann und bei welchem Zollamte der Gegenstand dem für die Einfuhr aus dem Auslande und den Zollausschlüssen vorgezeichneten zollämtlichen Verfahren untergezogen wurde.

b. Umfang der Verbindlichkeit zur Ausweisung in Absicht auf den Gegenstand.

§. 308.

Die Verbindlichkeit zur Ausweisung des Bezuges, Ursprunges oder der Verzollung findet bloß bei wirklich vorhandenen, dagegen aber weder bei verbrauchten, noch bei denjenigen Gegenständen Anwendung, welche deutliche Spuren eines fortgesetzten Gebrauches an sich tragen, und nicht durch ihre unmittelbare Zerstörung oder Verzehrung benützt zu werden pflegen.

Eine Ausnahme von diesem Grundsatze tritt nur bei den Gewerbetreibenden ein, denen durch eine ausdrückliche Vorschrift die Verbindlichkeit auferlegt wird, ihren Waarenverkehr den Gefällsbehörden vollständig auszuweisen.

Personen, die zur Ausweisung verpflichtet sind.

a. Bei der Vollziehung des Transportes von Waaren an einen anderen Ort.

§. 310.

aa) Im Allgemeinen.

Jedermann, der den Transport von Waaren aus einem Orte an den anderen vollzieht, und die ihm obliegende Angabe, wo, wann und von wem er den Gegenstand übernahm, dann an wen und wohin derselbe bestimmt sei (§. 269), auf die an ihn gestellte Aufforderung verweigert, oder der angibt, die Waare von einem Unbekannten, oder von Jemanden, dessen Aufenthalt ihm unbekannt ist, übernommen zu haben, oder dessen Angabe sich bei der weiteren Erörterung als unrichtig darstellt, ist verbunden, den Bezug der bei demselben vorgefundenen Gegenstände, rücksichtlich deren ihm die bemerkte Angabe oblag, auszuweisen.

§. 311.

bb) Wenn die zur Bedeckung vorgeschriebenen Papiere nicht vorgewiesen werden.

Wer den Transport von Waaren, die zu Folge der Vorschrift mit einer schriftlichen Ausweisung versehen sein müssen, an einen anderen Ort vollzieht, und die Verbindlichkeit, die der Waarenladung zur Bedeckung dienenden Papiere vorzuweisen, nicht erfüllt, hat gleichfalls den Bezug der gedachten Waare auszuweisen.

b) Handeltreibende.

§. 312.

aa) Ausweisung des Bezuges.

Handeltreibende Personen, das ist: die Gewerbetreibenden, deren Beschäftigung in dem Umsatze oder dem Transporte von Waaren besteht, sind auch außer den Fällen,

b) pochodzenia przez dowód, kiedy, w którém miejscu terytoryum celnego i przez kogo towar został sprodukowanym;

c) oclenia — przez dowód, kiedy i w którym urzędzie celnym przedmiot poddanym został postępowaniu celno-urzędowemu, dla przywozu z zagranicy i z wyłączeń celnych przepisanemu.

b) Objętość obowiązku wykazania pod względem przedmiotu.

§. 308.

Obowiązek wykazania poboru, pochodzenia lub oclenia znajduje zastósowanie do przedmiotów rzeczywiście się znajdujących, nie zaś do przedmiotów zużytych, lub takowych, które wyraźne na sobie pokazują znamiona ciągłego użycia, a nie bywają użytemi przez bezpośrednie zniszczenie lub skonsumowania.

Wyjątek od téj zasady zachodzi tylko co do tych przemysłowców, na których wyraźny przepis wkłada obowiązek, wykazać zupełnie obrot towarów swych władzom dochodowym skarbowym.

Osoby, do wykazania obowiązane.

a) Przy wykonaniu transportu towarów na inne miejsce.

§. 310.

aa) W powszechności.

Każdy, kto transport towarów, z jednego miejsca na drugie wykonuje, a na żądanie doń wystósowane wbrew obowiązkowi swemu wzbrania się wymienić, gdzie, kiedy i od kogo przedmiot przyjął, tudzież dla kogo i dokąd takowy jest przeznaczony (§. 269), albo kto oświadcza, iż towar przyjął od nieznajomego lub téż od kogoś którego pobyt mu jest niewiadomym, albo którego podanie przy dalszém rzeczy roztrząśnieniu wykaże się nierzetelném, obowiązanym jest wykazać pobór przedmiotów, u niego znalezionych, względem których do podania rzeczonego obowiązanym był.

§. 311.

bb) W razie, gdy nie są przedłożone papiery, przepisane do pokrycia.

Kto na inne miejsce wykonuje transport towarów, które w skutek przepisu opatrzone być muszą wykazem piśmiennym, a nie dopełnia obowiązku wykazania papierów ładunkowi towarów do pokrycia służących, równie obowiązanym jest wykazać pobór towaru rzeczonego.

b) Przemysłowcy handlujący.

§. 312.

aa) Wykazanie poboru.

Osoby handlem się trudniące, to jest: przemysłowcy, których zatrudnienie w obrocie lub transporcie towarów zawisło, nawet oprócz przypadków, o których

von denen die vorhergehenden Absätze handeln (§§. 310 und 311), verbunden, auf jedesmaliges Verlangen der Gefällsbeamten oder der Angestellten der Finanzwache den Bezug der bei ihnen befindlichen Waaren auszuweisen.

d) Andere Gewerbetreibende.

§. 317.

Gewerbetreibenden, welche rohe Stoffe verarbeiten, oder Fabrikate in der Art umstalten, daß dieselben in eine andere Waarengattung übergehen, oder den Gebrauch, für den solche bestimmt sind, ändern, liegt rücksichtlich der bei ihnen im verarbeiteten oder unverarbeiteten Zustande vorhandenen, einen Gegenstand ihres Gewerbsbetriebes ausmachenden rohen Stoffe oder Fabrikate, die für handeltreibende Personen festgesetzte Verbindlichkeit der Ausweisung, rücksichtlich der bei ihnen befindlichen Waaren, mit deren Erzeugung sie sich beschäftigen, aber die Verbindlichkeit zur Ausweisung des Ursprunges ob.

Welche Räume als Gewerbsstätte zu betrachten sind.

§. 74 *)

Zu der Gewerbsstätte eines unter Aufsicht (Kontrolle) gestellten Gewerbsbetriebes werden gerechnet:

1. Die Räume, in denen das unter Aufsicht gestellte Gewerbsverfahren ausgeübt wird.

2. Die Räume, in denen die zu diesem Gewerbsverfahren gehörigen Stoffe, oder die durch dasselbe hervorgebrachten Erzeugnisse aufbewahrt werden.

3. Die Verkaufsstätte, in welcher der Gewerbetreibende den Verkauf seiner Erzeugnisse treibt.

4. Die Wohnung des Gewerbetreibenden,

a) wenn dieselbe mit einem der unter 1., 2., 3. aufgeführten Räume in unmittelbarer Verbindung steht, oder

b) wenn dieselbe auf eine der unter 1., 2., 3. bemerkten Arten verwendet wird, oder

c) wenn in derselben Stoffe oder Waaren von der Art derjenigen, mit deren Verkaufe, Verarbeitung, Erzeugung, Bereitung oder Umstaltung der Gewerbetreibende sich beschäftiget, in einer den Bedarf für seinen und seiner Angehörigen Gebrauch überschreitenden Menge aufbewahrt werden.

Verbindlichkeit dieser Gewerbetreibenden bei Durchsuchungen in ihrer Gewerbsstätte.

§. 75.

Die Gewerbetreibenden, deren Gewerbsausübung unter Aufsicht gestellt ist, sollen bei den Durchsuchungen, die in ihrer Gewerbsstätte vorgenommen werden, zur Einsicht vorlegen:

*) Vorschrift über die Vollziehung der Zoll- und Staats-Monopols-Ordnung.

mowa w ustępach poprzednich (§§. 310 i 311), obowiązane są, na wszelkie żądanie urzędników dochodowych lub też ustanowionych straży finansowéj wykazać pobór towarów u nich się znajdujących.

d) Inni przemysłowcy.

§. 317.

Przemysłowcy, surowe płody wyrabiający, lub fabrykaty w ten sposób przetwarzający, iż takowe w inny gatunek towarów przechodzą, lub użycie, do którego przeznaczone są, zmieniają, co się tyczy surowych płodów lub fabrykatów, u nich w stanie wyrobionym lub niewyrobionym się znajdujących, przedmiot przemysłowania ich stanowiących, taki sam mają obowiązek wykazywania na sobie jaki ustanowiono dla osób, handel prowadzących, a zaś co się tyczy towarów u nich się znajdujących, których wyrobem się trudnią, obowiązek wykazania pochodzenia.

Które lokalności uważane być winny za lokalności przemysłowe.

§. 74 *).

Do lokalności profesyjnych przemysłowania, oddanego pod dozór (kontrolę) liczyć należy:

1. Lokalności, w których wykonywaném bywa przemysłowanie pod dozór wzięte.

2. Lokalności, w których chowane są płody, do dotyczącego wyrobienia przemysłowego należące, albo wyroby właściwe przez toż już uskutecznione.

3. Lokalności sprzedaży, w któréj przemysłowiec trudni się przedażą wyrobów swych.

4. Pomieszkanie przemysłowca,

a) jeżeli to w bezpośrednim zostaje związku z lokalnościami pod 1, 2, 3 wyszczególnionemi, lub

b) jeżeli takowe używaném bywa w sposób pod 1, 2, 3 wymieniony, lub

c) jeżeli w niém zachowane bywają płody lub towary tego rodzaju, których przedażą, przerobieniem, wyrobem, przyrządzeniem lub przzkształceniem przemysłowiec się trudni, a to w ilości, przechodzącéj potrzebę użytku własnego i przynależących jego.

Obowiązek przemysłowców tych podczas przeszukania lokalności ich.

§. 75.

Przemysłowcy, których przemysłowanie pod dozór jest wzięte, przedłożyć mają do wglądnienia, podczas przeszukania lokalności ich:

*) Przepis o wykonywaniu ustawy o cłach i monopoliach rządowych.

1. Die Gewerbsbücher über den in dem Orte, in welchem die Durchsuchung vorgenommen wird, stattfindenden Gewerbsbetrieb. In soferne sie bloß in Absicht auf die Geschäfte mit kontrollpflichtigen Waaren unter Aufsicht gestellt sind, und über diese Geschäfte, getrennt von ihrem übrigen Gewerbsbetriebe, eigene Gewerbsbücher führen, so haben sie bloß die letzteren, ihre übrigen Gewerbsbücher aber, nur soweit die mit der Zoll- und Staats-Manopols-Ordnung, §§. 287, 288, 290, vorgezeichneten Bedingungen vorhanden sind, vorzulegen.

2. Alle zur Ausweisung des Bezuges, Ursprunges oder der Verzollung derjenigen Gegenstände, rücksichtlich deren der Gewerbsbetrieb unter Aufsicht gestellt ist, dienenden Urkunden. Wurden Gegenstände mit der Bestimmung, an den Gewerbetreibenden wieder zurückzugelangen, z. B. auf Märkte, zur Zurichtung u. dgl., abgesendet, so sind die, solchen Sendungen zur Bedeckung beigegebenen Urkunden bei der Durchsuchung anzuzeigen. Urkunden, welche dieser Anordnung zuwider, bei einer Durchsuchung verschwiegen worden sind, werden bei einer späteren Durchsuchung nicht beachtet.

1. Książki przemysłowe co do wykonywania przemysłu, odbywanego w miejscu, w którém przeszukanie jest przedsięwzięte. Jeżeli pod dozór poddanymi zostali tylko co się tyczy czynności towarami kontroli ulegającemi, i w przedmiocie czynności tych prowadzą własne książki przemysłowe, odrębnie od innych czynności przemysłowania swego, natenczas przedłożyć winni tylko te książki, inne zaś książki swe przemysłowe o tyle tylko przedkładać zobowiązani będą, o ile ku temu zachodzą warunki przepisane §§. 287, 288, 290 ustawy o cłach i monopoliach rządowych.

2. Wszelkie dokumenta, służące do wykazania nabycia, pochodzenia lub oclenia tych przedmiotów, względem których przemysłowanie pod dozór jest wzięte. Jeżeliby przedmioty przesłane zostały z przeznaczeniem powrócenia nazad do przemysłowca, np. na targi, do przyrządzenia i t. p., wówczas podczas przeszukania oznajmione być winny dokumenta, wysyłkom takim do osłony przydane. Dokumenta, wbrew zarządzeniu temu, podczas rewizyi zatajone, przy późniejszéj rewizyi nie będą już więcéj uwzględnione.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

VII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Februar 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt VII.

Wydany i rozesłany dna 7 Lutego 1855.

21.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 1. Jänner 1855,

wodurch die Sprachverhältnisse an den Gymnasien in Ungarn, Siebenbürgen und der serbischen Wojwodschaft mit dem Temeser Banate geregelt werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, III. Stück, N. 7, ausgegeben am 13. Jänner 1855.

22.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 4. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 8, ausgegeben am 13. Jänner 1855),

giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt vom Jahre 1853, Nr. 207 *) zugelassenen Verbindungen.

Nach der, mit den deutschen Zollvereinsstaaten in Folge der zu Berlin gepflogenen Vollzugsverhandlungen getroffenen Vereinbarung unterliegen auch nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte (gefirnißte) Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853, Beilage I B, Z. 8, lit. g), zugelassenen Verbindungen im Zwischenverkehre mit dem Zollvereine dem Begünstigungszolle von 4 fl. 30 kr. für den Zentner netto.

Die Anmerkung 2 zur Tarifpost 69, c) des allgemeinen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 hat daher zu lauten:

„Über die Grenzen gegen die Zollvereinsstaaten aus dem freien Verkehre der letzteren:

a) Alle unter 1 enthaltenen Gegenstände, auch in Verbindung mit Bein, Holz, lohgarem Leder, Glas, Alabaster, Speckstein, Marmor, Gyps, Papier und Pappe, unedlen Metallen, in soferne die Verbindungen mit Papier und Pappe und unedlen Metallen nicht unter die kurzen Waaren fallen, und

b) alle nicht abgeschliffene, nicht polirte oder gefirnißte, nicht lackirte Eisenwaren in Verbindung mit Bein, lohgarem Leder, Glas, Alabaster, Speckstein, Marmor, Gyps, Papier und Pappe, unedlen Metallen, in soferne die Verbindungen mit Papier und Pappe und unedlen Metallen nicht unter die kurzen Waaren fallen . . . 4 fl. 30 kr. pr. Zentner netto.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, LV. Stück, Nr. 225, Seite 746.

21.

Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 1 Stycznia 1855,

mocą którego urządza się stósunki językowe na gimnazyach w Węgrzech, Siedmiogrodzie i Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część III, N. 7, wydaną d. 13 Stycznia 1855.

22.

Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu z dnia 4 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część III, N. 8, wydana dnia 13 Stycznia 1855',

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, objętych w powszechnym związku celnym,

tyczące się rozciągnienia ulżeń celnych w obrocie wzajemnym ze związkiem celnym na towary żelazne nieszlifowane, niepolitурowane, nielakierowane w połączeniach, przypuszczonych na zasadzie traktatu handlowego i celnego z dnia 19 Lutego 1853 (Dziennik Praw Państwa z roku 1853, N. 207 *).

Według umowy, zawartéj z Państwami niemieckiemi, należącemi do związku celnego, w skutku układów w celu wykonania w Berlinie odbywanych, podlegają także towary żelazne, niezeszlifowane, niepolitурowane, nielakierowane (pokostowane) w połączeniach, przypuszczonych na zasadzie traktatu handlowego i celnego z dnia 19 Lutego 1853 r., Dodatek I B, L. 8, lit. g) w obrocie wzajemnym ze związkiem celnym, opłacie zniżonego cła 4 ZłR. 30 kr. od cetnara netto.

Zaczém uwaga 2 do pozycyi taryfy 69, c) powszechnéj taryfy celnéj z d. 5 Grudnia 1853 r. opiéwać będzie następnie:

„Przez granicę od Państw związku celnego z wolnego ich obrotu:

a) Wszelkie pod 1 objęte przedmioty, także w połączeniu z kością, drzewem, skórą garbowaną, szkłem, alabastrem, słoninikiem, marmurem, gipsem, papiérem i tekturą, metalami nieszlachetnemi, o ile połączenia z papiérem i tekturą i metalami nieszlachetnemi nie należą do kategoryi kramarszczyzny, tudzież

b) wszelkie towary żelazne, niezeszlifowane niepolitурowane, lub niepokostowane i nielakierowane w połączeniu z kością, skórą garbowaną, szkłem, alabastrem, słoninikiem, marmurem, gipsem, papiérem, i tekturą, metalami nieszlachetnemi, o ile połączenia z papiérem i tekturą i metalami nieszlachetnemi nie należą do kategoryi kramarszczyzny (kwinkaleryi) 4 ZłR. 30 kr. od cetnara netto.

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część LV, N. 225, stron. 746.

Auf Verbindungen mit Steinpappe, Asphalt und ähnlichen Stoffen leidet diese Zollbegünstigung keine Anwendung."

Vorstehende Bestimmung hat mit dem Tage in die Wirksamkeit zu treten, an welchem solche jedem Amte zukömmt.

Baumgartner m. p.

23.

Verordnung des Handelsministeriums vom 4. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 9, ausgegeben am 13. Jänner 1855),

wodurch in Folge der Allerhöchsten Entschließungen vom 20. Oktober und 23. Dezember 1854 neue Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf den Landseen, Strömen und Flüssen, mit Einschluß aller binnenländischen Grenzgewässer des österreichischen Kaiserstaates, vorgeschrieben werden.

In Folge Allerhöchster Entschließungen vom 20. Oktober und vom 23. Dezember 1854 werden über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf den Landseen, Strömen und Flüßen, mit Einschluß aller binnenländischen Grenzgewässer des österreichischen Kaiserstaates, folgende Bestimmungen getroffen:

§. 1.

Die mit den Allerhöchsten Entschließungen vom 20. Juni 1813 und 6. November 1817 *) erlassenen Vorschriften wegen Ertheilung von Privilegien für die Dampfschiffahrt, welche mit der Allerhöchsten Entschließung vom 28. Jänner 1834 **), in Beziehung auf die See bereits aufgehoben worden sind, werden nunmehr auch hinsichtlich der Befahrung der Landseen, Ströme und Flüße außer Wirksamkeit gesetzt.

Die Ertheilung ausschließender Privilegien zum Betriebe der Dampfschiffahrt für bestimmte Gewässer oder nach bestimmten Richtungen findet sonach nicht mehr Statt.

§. 2.

Jede Schiffahrts-Unternehmung mit Dampfschiffen zum Transporte von Personen oder Gütern auf den gedachten Gewässern des österreichischen Kaiserstaates bedarf einer behördlichen Bewilligung, und diese kann nur an vollkommen vertrauenswürdige und den Besitz der nöthigen Mittel zum aufrechten Betriebe der Unternehmung glaubwürdig nachweisende Personen verliehen werden.

---

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 45, Seite 352; und in der Patenten-Sammlung für Galizien vom Jahre 1817, Nr. 67, Seite 142.

**) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 62, Seite 31; und in der Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1834, Nr. 41, Seite 132.

Do połączeń z tekturą kamienną, asfaltem i podobnemi materyałami powyższe ulżenie cła nie ma zastósowania.

Rzeczone postanowienie wejdzie w wykonanie z dniem, w którym takowe dojdzie do wiadomości każdego urzędu.

Baumgartner m. p.

23.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 4 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część III, N. 9, wydana dnia 13 Stycznia 1855),

mocą którego, w skutku Najwyższych Postanowień z dnia 20 Października i 23 Grudnia 1854 r. wydane zostają nowe postanowienia co do żeglugi parowéj na jeziorach krajowych, strumieniach i rzekach, oraz na wszystkich wodach granicznych wewnętrznych Cesarstwa Austryackiego.

W skutku Najwyższych Postanowień z dnia 20 Października i 23 Grudnia 1854 r. wydaje się następujące przepisy o żegludze parowéj na jeziorach krajowych, strumieniach i rzekach, oraz na wszystkich wodach granicznyah wewnętrzno-krajowych Cesarstwa Austryackiego.

§. 1.

Przepisy wydane w Najwyższych postanowieniach z d. 20 Czerwca 1813 i 6 Listopada 1817 *) o udzielaniu przywilejów żeglugi parowéj, zniesione już Najwyższém Postanowieniem z dnia 28 Stycznia 1834 **) co do żeglugi parowéj na morzu, znosi się obecnie także co do jezior krajowych, strumieni i rzek.

Zaczém udzielanie wyłącznych przywilejów do popędu żeglugi parowéj na pewnych wodach lub w pewnych kierunkach nie ma więcéj miejsca.

§. 2.

Wszelkie przedsiębiorstwo żeglugi okrętami parowemi do transportu osób lub rzeczy na wspomnionych wodach Cesarstwa Austryackiego, wymaga pozwolenia władz, takowe zaś udzielonem być może tylko osobom ze wszech miar zaufania godnym, które wykażą wiarygodnie, iż są w posiadaniu środków potrzebnych do należytego popędu przedsiębiorstwa.

---

*) W Zbiorze Ustaw i rozporządzeń politycznych, tom 45, stronnica 352; oraz w Zbiorze patentów dla Galicyi z roku 1817, N. 67, stron. 142.

**) W Zbiorze Ustaw i rozporządzeń politycznych, tom 62, stronnica 31; oraz w Zbiorze Ustaw krajowych dla Galicyi z roku 1834, N. 41, stron. 132.

§. 3.

Die Ertheilung dieser Bewilligung steht, wenn das Gewässer, dessen Befahrung die Unternehmung bezweckt, das Verwaltungsgebiet einer einzigen politischen Landesstelle (Statthalterei, Statthalterei-Abtheilung, Landesregierung) durchströmt oder berührt, dieser Behörde zu.

Wenn hingegen das Gewässer, dessen Befahrung die Unternehmung bezweckt, das Verwaltungsgebiet einer zweiten oder mehrerer Landesstellen durchströmt oder berührt, so ist die Ertheilung der fraglichen Bewilligung dem Handelsministerium vorbehalten.

In dem Einschreiten um die Bewilligung ist der Ort des Verwaltungsgebietes, in welchem beabsichtiget wird, den ordentlichen Standort der Geschäftsleitung zu bestimmen, stets ausdrücklich anzugeben.

§. 4.

Niemand darf irgend ein Dampfschiff, es mag im In- oder Auslande gebaut sein, zum Transportsgeschäfte verwenden, das nicht vor dem Beginne der ersten Fahrt in Bezug auf den Schiffskörper und die Maschine insbesondere nach der, in Betreff der Sicherheitsmaßregeln bei Dampfkesseln bestehenden Vorschrift vom 11. Februar 1854, Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes *), durch die von der Behörde bestimmten Organe genau untersucht, und hierbei Schiff und Maschine ihrer Bestimmung entsprechend und volle Sicherheit gewährend befunden wurden. Uiber den Befund dieser Untersuchung wird ein ämtliches Zertifikat ausgefertiget.

§. 5.

Niemand darf ein Dampfschiff führen, oder zu dessen Führung bestimmt werden, der sich nicht die hierzu erforderlichen Kenntnisse und praktischen Fertigkeiten erworben hat (§. 23 der bezogenen Vorschrift vom 11. Februar 1854, Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes *). Jede Dampfschiffarths-Unternehmung ist daher verpflichtet, zur Leitung ihrer Dampfschiffe ämtlich geprüfte, und mit Befähigungs-Dekreten versehene Schiffsführer (Schiffskapitäne) aufzustellen.

Die Prüfung dieser Schiffsführer (Kapitäne) wird durch eine von den politischen Landesstellen ernannte Kommission von Sachverständigen vorgenommen, und hat sich auf deren vollkommene Befähigung zur Führung der Dampfschiffe auf Landseen, Strömen und Flüssen zu beziehen.

Bei entsprechendem Prüfungserfolge wird dem Geprüften ein Befähigungs-Dekret zur Führung von Dampfschiffen auf Landseen, Strömen und Flüssen ausgestellt.

Minderjährige oder nicht im Vollgenusse der bürgerlichen Rechte befindliche Personen, dann jene, welche eines Verbrechens oder eines aus Gewinnsucht begangenen Vergehens schuldig erkannt worden sind, werden zur Ablegung dieser Prüfung nicht zugelassen.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XIII. Stück, Nr. 55, Seite 172.

§. 3.

Jeżeli woda, na której przedsiębiorstwo żeglugę urządzić zamierza, przerzyna lub dotyka obrębu administracyjnego jednéj tylko politycznéj władzy krajowéj (Namiestnictwa, oddziału Namiestnictwa, Rządu krajowego), udzielenie pozwolenia należy do téjże władzy.

Jeżeli zaś woda, na której przedsiębiorstwo jazdę urządzić zamyśla, przerżyna lub dotyka obrębu administracyjnego drugiéj lub więcéj władz krajowych, udzielenie rzeczonego pozwolenia pozostawioném jest Ministérstwu handlu.

W podaniu o pozwolenie należy zawsze wyraźnie wymienić miejsce obrębu administracyjnego, w którym się zamyśla ustanowić zwyczajne stanowisko kierunku przedsiębiorstwa.

§. 4.

Nie wolno nikomu używać do transportu okrętu parowego zbudowanego w kraju lub za granicą, jeżeli takowy przed rozpoczęciem piérwszéj jazdy nie został należycie rozpoznany przez organa od władzy ustanowione ze względu na ciało okrętu i maszynę, w szczególności co do środków ostrożności przy kotłach parowych, według przepisu z dnia 11 Lutego 1854 r. N. 48 Dziennika Praw Państwa *), i jeżeli przy tém okręt i maszyna nie zostały uznane za odpowiednie celowi, i zupełnie bezpieczne. O skutku tegoż rozpoznania wydanym będzie certyfikat urzędowy.

§. 5.

Nikt nie może prowadzić okrętu, ani téż być wyznaczonym do jego prowadzenia, kto nie nabył potrzebnych do tego wiadomości i praktycznéj biegłości (§. 23 wspomnionego przepisu z 11 Lutego 1854 r. N. 48 Dziennika Praw Państwa *). Każde przedsiębiorstwo żeglugi parowéj obowiązane jest przeto, do kierowania swoich okrętów parowych ustanawiać przewodników okrętów (kapitanów okrętu) urzędownie examinowanych i zaopatrzonych dekretami uzdolnienia.

Examin tych przewodników okrętu (kapitanów okrętu) odbywać się będzie przed komisyą biegłych, złożoną przez polityczne władze krajowe, i rozciągać się winien na zupełne uzdolnienie do prowadzenia okrętów parowych na jeziorach krajowych, strumieniach i rzekach.

Jeżeli examin wypadnie pomyślnie, wystawiony będzie examinowanemu dekret uzdolnienia do prowadzenia okrętów parowych na jeziorach krajowych, strumieniach i rzekach.

Osoby małoletnie lub niebędące w zupełném używaniu praw obywatelskich, tudzież takie, które uznane zostały za winnych zbrodni lub przekroczenia, pochodzącego z chciwości zysku, nie będą przypuszczone do złożenia tego examinu.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XIII, N. 55, stron. 172.

§. 6.

Wenn der Schiffsführer (Schiffskapitän) nicht die genügende Kenntniß des Fahrwassers einer zu befahrenden Strecke besitzt, muß zur Führung des Schiffes während der Befahrung dieser Strecke ein derselben kundiger Steuermann (Lootse) verwendet werden.

§. 7.

Jedes Dampfschiff muß auf der Fahrt mit einem, mit der Einrichtung und Bedienung der Maschine vollkommen vertrauten Maschinisten, welcher diese Befähigung durch eine Prüfung nach §. 23 der Vorschrift vom 11. Februar 1854 erprobt hat, dann mit der nöthigen Bemannung und den erforderlichen Schiffsrequisiten versehen sein.

§. 8.

Übertretungen der gegenwärtigen Vorschrift sind, soweit dieselben nicht unter das allgemeine Strafgesetz fallen, nach den bestehenden Gewerbsvorschriften zu behandeln.

Die genaue Befolgung der in den vorstehenden §§. 4, 5, 6 und 7 enthaltenen Anordnungen in Beziehung auf die ämtliche Untersuchung der Beschaffenheit der Dampfschiffe und ihrer Maschinen, dann auf die Führung der Dampfschiffe und Bedienung der Dampfmaschinen, wird von den dazu berufenen politischen Behörden unter der Leitung des Handelsministeriums überwacht, an welches außer den Fällen, die nach den allgemeinen Strafgesetzen zu behandeln sind, oder in denen gleichlautende Straferkenntnisse in erster und zweiter Instanz vorliegen, die Berufung gegen die Verfügungen und Entscheidungen der politischen Landesbehörden gestattet ist.

§. 9.

Wird die Errichtung einer Dampfschiffahrts-Unternehmung durch einen Verein beabsichtiget, so ist in Bezug auf die Bildung und Bewilligung des Vereines vorerst den für die Bildung von Privatvereinen durch das Allerhöchste Patent vom 26. November 1852, Nr. 253 des Reichs-Gesetz-Blattes*), erlassenen Anordnungen Genüge zu leisten.

§. 10.

Die nach den bisherigen gesetzlichen Bestimmungen bereits erworbenen Berechtigungen in Bezug auf die Befahrung von Landseen, Strömen und Flüssen mit Dampfschiffen bleiben bis zu deren Erlöschung aufrecht.

§. 11.

Für Erfindungen, Verbesserungen oder Entdeckungen in der Konstrukzion oder hinsichtlich der bewegenden Kraft von Dampfschiffen, bleibt die Anwendung der Bestim-

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLVII. Stück, Nr. 334, Seite 841.

§. 6.

Jeżeli przewodnik okrętu (kapitan okrętu) nie posiada dostatecznéj wiadomości wody, na przestrzeni jazdy, używać należy do kierowania okrętu w ciągu jazdy na téj przestrzeni, znającego takową dokładnie sternika (locmana).

§. 7.

Każdy okręt parowy powinien być zaopatrzony w ciągu jazdy maszynistą dokładnie obeznanym z urządzeniem i obsługiwaniem maszyny, który dał dowody uzdolnienia swego w examinie, złożonym według §. 23 przepisu z dnia 11 Lutego 1854 r., tudzież potrzebną załogą i należytemi rekwizytami okrętowemi.

§. 8.

Przekroczenia obecnych przepisów podlegają karze według istniejących przepisów przemysłowych, o ile nie wpadają pod powszechną ustawę karną.

Nad ścisłém zachowaniem rozporządzeń, objętych w powyższych §§. 4, 5, 6 i 7 w przedmiocie urzędowego rozpoznawania okrętów parowych i ich maszyn, tudzież kierowania okrętów parowych i obsługiwania maszyn parowych czuwać będą powołane do tego władze polityczne pod kierunkiem Ministerstwa Handlu, do którego wolno jest wnosić zażalenia przeciw rozporządzeniom i rozstrzygnieniom władz krajowych politycznych, wyjąwszy przypadki, podlegające powszechném ustawom karnym, lub takie, w których już wydanemi zostały równobrzmiące orzeczenia karne w piérwszéj i w drugiéj instancyi.

§. 9.

Jeżeli przedsiębiorstwo żeglugi parowéj zamierza się urządzić przez utworzenie towarzystwa, należy najprzód w przedmiocie utworzenia i pozwolenia na takie stowarzyszenie zadosyć uczynić przepisom, wydanym co do zawiązywania się stowarzyszeń prywatnych w Najwyższym Patencie z dnia 26 Listopada 1852 r., Nr. 252 Dziennika Praw Państwa *).

§. 10.

Upoważnienia, nabyte na mocy przepisów dotąd obowiązujących w przedmiocie jazdy okrętami parowemi na jeziorach krajowych, strumieniach i rzekach, pozostają w swéj mocy aż do ich wygaśnienia.

§. 11.

Co do wynalazków, ulepszeń lub odkryć w konstrukcyi lub w sile poruszającéj okrętów parowych, pozostaje zastósowanie Najwyższego Patentu o przywi-

*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, część XLVII., Nr. 334, stronnica 841.

mungen des Allerhöchsten Privilegiums-Patentes vom 15. August 1852, Nr. 184 des Reichs-Gesetz-Blattes*), jedoch in strenger Beschränkung auf den eigentlichen Gegenstand der Erfindung, Entdeckung oder Verbesserung vorbehalten, ohne daß ein dießfälliges Privilegium die Berechtigung zum Dampfschiffahrtsbetriebe unmittelbar in sich schließt.

Baumgartner m. p.

24.

Erlaß des Justizministeriums vom 7. Jänner 1855,

wirksam für das lombardisch-venezianische Königreich,

womit, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 2. Jänner 1855, verordnet wird, daß im lombardisch-venezianischen Königreiche am 15. Februar 1855 die Staatsanwaltschaften ihre Amtswirksamkeit zu beginnen, und daß an eben jenem Tage in diesem Königreiche auch die neue Strafprozeß-Ordnung und die, damit in Verbindung stehenden Vorschriften über die innere Einrichtung und Geschäfts-Ordnung der Strafgerichte und der Staatsanwaltschaften in Wirksamkeit zu treten haben.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, III. Stück, Nr. 10, ausgegeben am 13. Jänner 1855.

---

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XXXV. Stück, Nr. 240, Seite 573.

lejach z dnia 15 Sierpnia 1852 r., Nr. 184, Dziennika Praw Państwa *), jednakowoż ograniczone ściśle do właściwego przedmiotu wynalazku, odkrycia lub poprawy, tak dalece, iż takowy przywiléj nie zawiera wprost upoważnienia do popędu żeglugi parowéj.

Baumgartner m. p.

24.

Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z dnia 7 Stycznia 1855,

obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém,

mocą którego na zasadzie Najwyższego Postanowienia z dnia 2 Stycznia 1855 rozporządza się, iż w Królestwie Lombardzko-Weneckiém w dniu 15 Lutego 1855 r. prokuratorye rządowe rozpoczną czynności urzędowania swego, tudzież, iż w tym samym dniu w témże Królestwie wchodzi w wykonanie nowa ustawa o procesie karnym, i połączone z nią przepisy o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów karnych i prokuratoryj rządowych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część III, Nr. 10, wydaną dnia 13 Stycznia 1855.

---

*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, część XXXV., Nr. 240, stronnica 573.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

VIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8 Februar 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt VIII.

Wydany i rozesłany dnia 8 Lutego 1855.

25.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, vom 15. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 11, ausgegeben am 23. Jänner 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit, im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern, das Verfahren bei Ertheilung der Befugnisse zu periodischen Personen-Transport-Unternehmungen geregelt wird.

Mit Rücksicht auf die Allerhöchsten Bestimmungen über die Errichtung und Amtswirksamkeit der politischen Landesstellen (Statthaltereien, Statthalterei-Abtheilungen, Landesregierungen) haben die Bewerber um Konzessionen periodischer Personen-Transporte, sie mögen Postmeister, Gesellschaften oder einzelne Privatpersonen sein, ihre Gesuche künftig an die politische Landesstelle des Kronlandes, in welchem die Unternehmung ihren Sitz haben soll, zu richten.

Diese entscheidet über das Gesuch, nach Einvernehmung der Postdirekzion, und falls die Unternehmung auch ein anderes Kronland berühren soll, nach Rücksprache mit der politischen Landesstelle dieses Letzteren und verständiget von dem ertheilten Befugnisse die betreffenden Post- und politischen Behörden. In Rekursfällen wegen Ertheilung oder Verweigerung einer Konzession entscheidet das Ministerium des Innern, im Einvernehmen mit dem Ministerium des Handels.

Über die zeitliche oder bleibende Einstellung der ertheilten Befugnisse haben die politischen Landesstellen zu erkennen.

Die bisherigen, die Privat-Unternehmungen periodischer Personen-Transporte betreffenden Verordnungen vom 20. Dezember 1850 (Reichs-Gesetzblatt 1851, N. 1, S. 1 *), und vom 27. Mai 1853 (Reichs-Gesetzblatt vom Jahre 1853, Nr. 98, S. 500 **), haben sammt der dießfälligen, den Postdirekzionen hinausgegebenen Vollzugsvorschrift, in soferne sie nicht durch vorstehende Bestimmungen abgeändert sind, auch in Zukunft in Anwendung zu kommen.

Baumgartner m. p.

26.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. Jänner 1855,

betreffend die Ermächtigung des k. k. Zollamtes Confluente und des k. sardinischen Zollamtes Costa Caroliana zur gegenseitigen Überweisung der Transitogüter.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 12, ausgegeben am 23. Jänner 1855.

27.

Verordnung des Justizministeriums vom 20. Jänner 1855,

giltig für das Großfürstenthum Siebenbürgen,

über die Führung der Handlungsprotokolle.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IV. Stück, Nr. 13, ausgegeben am 23. Jänner 1855.

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1851, III. Stück, Nr. 3, Seite 59.

**) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXI. Stück, Nr. 98, Seite 248.

25.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 15 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część IV., Nr. 11, wydana dnia 23 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego urządza się, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, postępowanie przy udzielaniu koncesyi na przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób.

Ze względu na Najwyższe Postanowienia o urządzeniu i działaniu urzędowém władz krajowych politycznych (Namiestnictw, oddziałów Namiestnictw, Rządów krajowych) starający się o koncesye na peryodyczne transporta osób, czyli to są pocztmistrze, czyli spółki, czyli też szczegółowe osoby prywatne, winny stósować podania swoje w przyszłości do politycznéj władzy kraju koronnego, w którym przedsiębiorstwo ma mieć siedzibę swoją.

Rzeczona władza rozwiązuje podanie, po zniesieniu się z dyrekcyą pocztową, jeżeli zaś przedsiębiorstwo rozciągać się ma i do drugiego kraju koronnego, po porozumieniu się z polityczną władzą krajową tegoż ostatniego, i zawiadomi o udzieleniu koncesyi właściwe władze pocztowe i polityczne. W drodze rekursu, założonego z powodu udzielenia lub odmówienia koncesyi, rozstrzyga Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Handlu.

Względem ściągnienia udzielonych koncesyj do czasu lub na zawsze, stanowić będą władze krajowe polityczne.

Dotychczasowe rozporządzenia, tyczące się przedsiębiorstw prywatnych transportów peryodycznych osób, z dnia 20 Grudnia 1850 r. (Dziennik Praw Państwa z r. 1851, Nr. 1, str. 1 *), tudzież z dnia 27 Maja 1853 r. (Dziennik Praw Państwa z r. 1853, Nr. 98, str. 500 **) wraz z przepisem przeprowadzenia, wydanym dla dyrekcyj pocztowych, pozostaną także w przyszłości w wykonaniu, o ile powyższemi postanowieniami nie zostały zmienione.

Baumgartner m. p.

26.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 16 Stycznia 1855,

tyczące się upoważnienia udzielonego C. K. urzędowi celnemu Confluente i K. Sardyńskiemu urzędowi celnemu Costa Caroliana do wzajemnego przekazywania towarów przechodowych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część IV., Nr. 12, wydaną dnia 23 Stycznia 1855.

27.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 20 Stycznia 1855,

obowiązujące w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém,

o prowadzeniu protokułów handlowych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część IV., Nr. 13, wydaną dnia 23 Stycznia 1855.

*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1851, część III., Nr. 3, stron. 59.

**) Dziennik rządowy dla Galicyi z roku 1853, oddział pierwszy, część XXI., Nr. 98, stron. 248.

Berichtigungen.

In der unter Zahl 10 im III. Stücke des Jahrganges 1855 des Landes-Regierungs-Blattes enthaltenen neuen Arzeneitaxe ist Folgendes zu berichtigen:

Seite 43 bei Extractum Opii 1 Scrupel, statt 1 Drachme, 18 kr. Bei Extractum Punicae granati bleibt: 1 Drachme. (Diese Berichtigung ist auch in der Handausgabe dieser Taxe Pag. 12 vorzunehmen.)

Seite 46 bei Oleum Rosarum ist der Preis statt mit 18¾ kr., mit 1 fl. 2 kr., und bei Oleum Rosmarini, statt mit 1 fl. 2 kr., mit 18¾ kr. anzusetzen.

Sprostowanie.

W nowéj taxie lékarskiéj, zawartéj w Numerze 10, Zeszycie III, Rok 1855 Dziennika Rządu krajowego, następujące sprostowanie zdziałać należy:

Stronica 57 przy Extractum Opii 1 Skrupuł, zamiast 1 Drachma 18 xr. Przy Extractum Punicae granati zostaje 1 Drachma. (To sprostowanie również i w odręcznem wydaniu téjże taxy stronica 12, przedsięwzięte być winno.)

Stronica 60 przy Oleum Rosarum cena zamiast 18¾ xr., 1 ZłR. 2 xr., zaś przy Oleum Rosmarini zamiast 1 ZłR. 2 xr., 18¾ xr. ma być dołożoną.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. Februar 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt IX.

Wydany i rozesłany dnia 10 Lutego 1855.

28.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 18. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 14, ausgegeben am 27. Jänner 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit die über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Übertretungsfälle entstandenen Zweifel gelöst werden.

Da über die Frage: „ob die Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Übertretungen der Satzungsvorschriften und Tarordnungen durch Übervortheilung in dem Gebrauche von Maß oder Gewicht, oder in der Eigenschaft oder in dem Preise der Waaren oder Leistungen zur Kompetenz der politischen Behörden oder der Gerichte gehöre?“ eine ungleichförmige Praxis der Behörden wahrgenommen wurde, so wird hiemit erklärt, daß das Verfahren über die ersten zwei Übertretungsfälle der gedachten Art, sowohl nach den in jenen Kronländern, wo die neue Strafprozeß-Ordnung noch nicht in Wirksamkeit getreten ist, derzeit noch bestehenden Vorschriften, als auch rücksichtlich jener Kronländer, wo die neue Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 bereits in Wirksamkeit getreten ist, nach Vorschrift des §. 9 derselben, zur Kompetenz der politischen Behörden gehört, und daß daher die Gerichtsbarkeit der Strafgerichte erst dann einzutreten hat, wenn der Beschuldigte bereits zwei Mal von der politischen Behörde rechtskräftig zu einer Strafe verurtheilt worden war.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

29.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 18. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 15, ausgegeben am 27. Jänner 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit eine Erläuterung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 erlassen wird.

Aus Anlaß der entstandenen Zweifel über die Frage: „ob die in dem §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 auf die dritte Übertretung der Satzungsvorschriften oder Tarordnungen durch Übervortheilung in dem Gebrauche von Maß oder Gewicht, oder in der Eigenschaft, oder in dem Preise der Waaren oder Leistungen verhängte Strafe nur dann in Anwendung zu kommen habe, wenn gegen den Thäter wegen der schon früher von demselben begangenen ersten zwei Übertretungen dieser Art bereits das höchste, in den politischen Vorschriften festgesetzte Strafausmaß angewendet

28.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 18 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część V, N. 14, wydana dnia 27 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego rozwiązuje się wątpliwości względem właściwości urzędów, powołanych do śledztwa i karania piérwszych dwóch przypadków przestępstw, objętych w §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27 Maja 1852 r.

Ponieważ spostrzeżono, iż władze nie zachowują jednakiéj praktyki co do tego pytania: „czyli dochodzenie i ukaranie piérwszych dwóch w §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z d. 27 Maja 1852 r. wskazanych przestępstw przepisów ustanowy i rozporządzeń taksowych, popełnionych przez pokrzywdzenie w używaniu miary, lub wagi, albo też w gatunku lub cenie towarów lub świadczeń należy do zakresu władz politycznych lub sądowych?“ — oświadcza się przeto, iż postępowanie co do piérwszych dwóch przestępstw rzeczonego rodzaju według przepisów, obowiązujących jeszcze w tych krajach koronnych, w których nowa ustawa o procesie karnym jeszcze nie obowiązuje, równie jak względnie tych krajów koronnych, w których nowa ustawa o procesie karnym z d. 29 Lipca 1853 już jest zaprowadzoną, według przepisów §. 9go onéjże należy do zakresu władz politycznych, zatém, iż sądownictwo sądów karnych w tenczas dopiéro ma miejsce, jeżeli obwiniony już dwukrotnie skazanym został prawomocnie na karę przez władzę polityczną.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

29.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 18 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część V, N. 15, wydana dnia 27 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego wydaje się objaśnienie do §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z d. 27 Maja 1852 roku.

Ponieważ powstały wątpliwości co do tego pytania: „czyli kara wymierzona w §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27 Maja 1852 na trzecie przestępstwo przepisów ustanowy i rozporządzeń taksowych, popełnione przez pokrzywdzenie w używaniu miary lub wagi, albo też w gatunku lub cenie towarów albo świadczeń, w tenczas tylko ma być zastósowaną, gdy przeciw sprawcy z powodu już dawniéj przez niego popełnionych piérwszych dwóch przestępstw tego rodzaju wyrzeczoną została najwyższa kara, ustanowiona w przepisach politycznych,

worden ist, wie dieß durch das Hofkanzlei-Dekret vom 3. Oktober 1822, Zahl 27,183, 1. Absatz (in der politischen Gesetzsammlung, Band 50, Seite 645 u. fgg.) ausdrücklich angeordnet war?" finden die Ministerien des Innern und der Justiz zu erklären: da das ebenerwähnte Hofkanzlei-Dekret durch das neue Strafgesetz (Artikel I des Kundmachungspatentes) außer Kraft gesetzt worden ist, und der §. 478 des jetzt geltenden Strafgesetzes die in Frage stehende Beschränkung nicht aufgenommen hat, so ist nach demselben die Strafe der dritten Übertretung der bezeichneten Art jeden Falles in Anwendung zu bringen, wenn der Schuldige von der politischen Behörde wegen früherer Übertretungen derselben Art bereits zwei Mal nur überhaupt zu irgend einer, wenngleich noch so geringen Strafe rechtskräftig verurtheilt worden war; ohne Rücksicht darauf, ob diese früher verhängten Strafen ganz oder theilweise vollstreckt worden sind oder nicht.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

30.

Verordnung des Finanzministeriums im Einvernehmen mit dem Justizministerium vom 18. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 16, ausgegeben am 27. Jänner 1855),

wirksam für alle Kronländer,

über die Anwendung der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853 (Nr. 53 des Reichs-Gesetz-Blattes*).

Da hinsichtlich der richtigen Anwendung des §. 3 der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853, Nr. 53 des Reichs-Gesetz-Blattes*), der Zweifel erhoben worden ist, wie hypothezirte und nicht hypothezirte Forderungen, welche auf einer Erbschaft haften, zu dem Zwecke zu vertheilen seien, um zu ermitteln, welcher Werth an unbeweglichen Sachen entgeltlich und mit dem Überschuße unentgeltlich übertragen wurde, und um sonach die Gebühr von 3½ Perzent oder jene von 1½ Perzent zu bemessen, so wird Folgendes bestimmt:

Wenn eine Erbschaft zum Theile aus beweglichen, zum Theile aus unbeweglichen Sachen besteht und mit Schuldforderungen belastet ist, so sind diese ohne Unterschied, ob sie hypothezirt sind oder nicht, zuerst von dem Werthe der beweglichen Sachen in Abzug zu bringen. Übersteigen die Schuldforderungen den Werth der beweglichen Sachen, so ist der Betrag, welcher den Werth der beweglichen Sachen überschreitet, von dem Werthe der unbeweglichen Sachen abzuziehen.

Von dem Reste des Werthes der unbeweglichen Sache ist die Gebühr mit 1½ Perzent, dagegen von dem Betrage, welcher von diesem Werthe in Abzug gebracht wurde, die Gebühr von 3½ Perzent, jedoch mit Berücksichtigung der, zu Gunsten der

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XIV. Stück, Nr. 54, Seite 142.

tak jak to rozporządzoném było wyraźnie dekretem nadwornym z d. 3 Października 1822 r. L. 27183 ustęp 1 (w zbiorze ustaw politycznych tom 50, str. 645 i następ.)?“ przeto Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości uważają potrzebę oświadczyć: ponieważ dopiéro wspomniany dekret kancelaryi nadwornéj pozbawiony został mocy swéj przez nową ustawę karną (Artykuł I patentu ogłoszenia) §. 478 zaś obecnie obowiązującéj ustawy karnéj nie obejmuje ograniczenia w mowie będącego, dla tego stósownie do tegoż paragrafu należy zastósować karę trzeciego przekroczenia, wspomnionego rodzaju w każdym przypadku, gdy winowajca z powodu dawniejszych przestępstw tego samego rodzaju już dwukrotnie skazanym został prawomocnie przez władzę polityczną, na karę choćby jak najmniejszą, bez względu na to, czyli kary te, już dawniéj wyrzeczone, zostały w całości lub w części wykonanemi lub nie.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

30.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości z d. 18 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część V, N. 16, wydana dnia 27 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

o zastósowaniu Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 19 Marca 1853 r. (N. 53 Dziennika Praw Państwa *).

Ponieważ względem dokładnego zastósowania §. 3go Rozporządzenia Cesarskiego z d. 19 Marca 1853, N. 53 Dziennika Praw Państwa *) powstała wątpliwość, jak należy rozdzielić wierzytelności hipotekowane i niehipotekowane, ciążące na dziedzictwie, aby wypośrodkować, jaka wartość w nieruchomościach odpłatnie w przewyżce zaś bezpłatnie przeniesioną została, żeby stósownie do tego należytość $3\frac{1}{2}$ lub $1\frac{1}{2}$ od sta wymierzyć, dla tego stanowi się co następuje:

Jeżeli dziedzictwo składa się w części z rzeczy ruchomych, w części zaś z rzeczy nieruchomych, i obciążone jest długami, należy takowe bez różnicy, czyli są hipotekowane czyli nie, odciągnąć od wartości rzeczy ruchomych. Jeżeli długi przenoszą wartość rzeczy ruchomych, należy kwotę przenoszącą wartość rzeczy ruchomych odciągnąć od wartości rzeczy nieruchomych.

Od reszty wartości rzeczy nieruchomych należy wymierzyć opłatę po $1\frac{1}{2}$ od sta, od kwoty zaś która od owéj wartości strąconą została, opłatę $3\frac{1}{2}$ od sta,

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z r. 1853, Oddział pierwszy, Część XIV, N. 54, stron. 142.

in der Tarifpost 91 B unter I. und der Tarifpost 106 B unter a) angeführten Personen bestehenden Ausnahmen zu bemessen.

Uibersteigt der Gesammtbetrag der übernommenen Lasten den Werth der beweglichen und unbeweglichen Sachen, so ist eine unentgeltliche Vermögensübertragung im Sinne der Gebührengesetze vom 9. Februar und 2. August 1850 nicht vorhanden und die Vermögensübertragung daher nach den Bestimmungen über entgeltliche Vermögensübertragungen zu behandeln.

Baumgartner m. p. **Krauß** m. p.

31.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 25. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 17, ausgegeben am 27. Jänner 1855),

giltig für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Uibersiedlung von Angehörigen der übrigen Kronländer der Monarchie nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern.

Das Ministerium des Innern findet zu verordnen, daß es von der Vorschrift, wornach zur Uibersiedlung nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern Angehörige der übrigen Länder der Monarchie obrigkeitlicher Entlaßscheine bedurften, in Zukunft sein Abkommen zu erhalten habe.

Freiherr von **Bach** m. p.

32.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 25. Jänner 1855,

über das Verbot der Zerstückung der in der Stadt Hallein gelegenen Häuser.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, V. Stück, Nr. 18, ausgegeben am 27. Jänner 1855.

jednakowoż z uwzględnieniem wyjątków wskazanych w pozycyi taryfy 91 B pod I. i w pozycyi taryfy 106 B pod a) na rzecz osób tamże wyrażonych.

Jeżeli ogólna kwota przyjętych ciężarów przenosi wartość rzeczy ruchomych i nieruchomych, przeniesienie majątku bezpłatne w myśl ustaw o należytościach z dnia 9 Lutego i 2 Sierpnia 1850 *nie ma* miejsca, i przeniesienie majątku podlega postanowieniom o przeniesieniach majątku odpłatnych.

Baumgartner m. p. **Krauss** m. p.

31.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 25 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część V, N. 17, wydana dnia 27 Stycznia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

tyczące się przesiedlenia mieszkańców innych krajów koronnych Monarchii do Węgier i krajów niegdyś do nich należących.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uznaje potrzebę rozporządzić, iż przepis, na mocy którego do przesiedlenia do Węgier i krajów niegdyś do nich należących mieszkańcy innych krajów Monarchii potrzebowali pozwolenia władz, w przyszłości utraca moc swoją.

Baron **Bach** m. p.

32.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 25 Stycznia 1855,

o zakazie dzielenia domów położonych w mieście Hallein.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część V, N. 18, wydaną dnia 27 Stycznia 1855.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

X. Stück.

Ausgegeben und versendet am 12. Februar 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Obrębu zarządu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt X.

Wydany i rozesłany dnia 12 Lutego 1855.

33.

Kaiserliches Patent vom 15. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, VI. Stück, Nr. 19, ausgegeben am 31. Jänner 1855),

womit ein neues Militär-Strafgesetzbuch über Verbrechen und Vergehen kundgemacht, und vom 1. Juli 1855 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slawonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwojwod der Wojwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Im Zusammenhange mit Unserem Patente vom 27. Mai 1852, mit welchem Wir eine neue vervollständigte Auflage des am 3. September 1803 erlassenen österreichischen Strafgesetzbuches für den gesammten Umfang Unseres Kaiserreiches, mit Ausnahme der Militär-Personen, und der Militär-Grenzgebiete, in Wirksamkeit gesetzt haben, finden Wir nach Vernehmung Unserer Minister und Unseres Armee-Ober-Kommando's und nach Anhörung Unseres Reichsrathes dem angeschlossenen Militär-Strafgesetzbuche*) Unsere Genehmigung zu ertheilen und zu verordnen, was folgt:

Artikel I.

Dieses Militär-Strafgesetzbuch hat vom 1. Juli 1855 angefangen als alleinige Vorschrift für die Bestrafung der darin bezeichneten Handlungen in Wirksamkeit zu treten, und es werden hiemit alle Gesetze und Verordnungen, welche in irgend einem Theile Unseres Reiches in Beziehung auf die Gegenstände dieses Strafgesetzes bisher bestanden haben, von eben jenem Tage angefangen, außer Geltung gesetzt.

*) Das Strafgesetzbuch selbst ist vollständig sowohl im Reichs-Gesetzblatte abgedruckt, als auch in abgesondert veranstalten ämtlichen Ausgaben bei der k. k. Hof- und Staatsdruckerei in Wien zu bekommen.

33.

Patent Cesarski z dnia 15 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część VI., Nr. 19, wydana dnia 31 Stycznia 1855),

mocą którego nowa ustawa karna na zbrodnie i wykroczenia dla wojska ogłoszoną i z dniem 1 Lipca 1855 r. w wykonanie zaprowadzoną zostaje.

My Franciszek Józef Piérwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryjacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacencyi Gwastalli; Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu, Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi, Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj, Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

W związku z Naszym Patentem z dnia 27 Maja 1852 r., mocą którego My nowe uzupełnione wydanie ustawy karnéj austryackiej z dnia 3 Września 1803 r. dla całego obrębu Naszego Cesarstwa z wyjątkiem osób i krajów granicznych wojskowych, zaprowadzili w wykonanie, uznajemy potrzebę, po wysłuchaniu Naszych Ministrów i Naszéj naczelnéj Komendy wojskowéj, tudzież po zasięgnieniu Naszéj Rady Państwa, przyłączonéj księdze ustaw karnych dla wojska *) udzielić zatwierdzenie Nasze i rozporządzić, co następuje:

Artykuł I.

Niniejsza księga ustaw karnych dla wojska zaprowadzoną będzie w wykonanie jako jedyny przepis dla ukarania uczynków w niéj wyrażonych, dla tego wszelkie ustawy i rozporządzenia, które w jakiéj bądź części Naszego Państwa względnie przedmiotów niniejszéj księgi karnéj dotąd istniały, tracą moc swoją od dnia powyższego zacząwszy.

*) Ta ustawa karna całkowicie w Dzienniku Praw Państwa jest wydrukowana, którą także w urzędowych wydaniach, w C. K. Nadwornéj Drukarni Państwa w Wiédniu pojedynczo dostać można.

Artikel II.

Die strafbaren Handlungen und Unterlassungen, die den Gegenstand des Militär-Strafgesetzbuches ausmachen, sind:

I. Militär-Verbrechen und Militär-Vergehen, welche gegen die Militär- Standes- oder Dienstpflicht verübt werden;

II. Verbrechen wider die Kriegsmacht des Staates;

III. Andere (gemeine) Verbrechen und Vergehen.

Artikel III.

Den Bestimmungen dieses Gesetzes über die Militär-Verbrechen und Militär-Vergehen unterliegen bloß diejenigen Personen, welche durch den abgelegten Militär-Diensteid die besonderen Pflichten des Militärstandes zu erfüllen feierlich zugesichert haben.

Artikel IV.

Den Anordnungen dieses Gesetzes über andere Verbrechen und Vergehen sind hingegen unterworfen:

1. die Militär-Personen, d. i. diejenigen Personen, welche nach dem §. 2 Unseres Patentes vom 22. Dezember 1851 und den für die Militär-Grenze bestehenden Jurisdikzions-Vorschriften der ordentlichen Strafgerichtsbarkeit der Militär-Gerichte unterstehen, dann

2. andere Personen, in soferne dieselben sich solcher Handlungen oder Unterlassungen schuldig machen, oder sich in solchen Verhältnissen befinden, welche nach dem §. 5 Unseres gedachten Patentes über sie die außerordentliche Strafgerichtsbarkeit der Militärgerichte begründen.

Artikel V.

Als Verbrechen oder Vergehen dürfen nur diejenigen Handlungen oder Unterlassungen behandelt und bestraft werden, die in diesem Strafgesetze ausdrücklich für ein Verbrechen oder Vergehen erklärt werden.

Artikel VI.

Das gegenwärtige Strafgesetz hat in Beziehung auf die darin als Verbrechen und Vergehen erklärten strafbaren Handlungen auch dann zur Richtschnur zu dienen, wenn dieselben durch Druckschriften begangen werden. Außerdem haben die Militär-Strafgerichte bei der ihnen zugewiesenen Beurtheilung von strafbaren Handlungen, welche durch Druckschriften begangen werden, die Bestimmungen der für die k. k. Armee und das Militär-Grenzgebiet erlassenen Preß-Ordnung zu beobachten.

Wo sich das gegenwärtige Strafgesetz des Ausdruckes „Druckschriften“ oder „Druckwerke“ bedient, sind darunter nicht bloß Erzeugnisse der Presse, sondern auch alle durch Stein-, Metall- oder Holz-Druck, Prägung, Abformung oder durch was immer für mechanische oder chemische Mittel vervielfältigte Erzeugnisse des Geistes und der bildenden Kunst (literarische und artistische Werke) zu verstehen.

Artykuł II.

Karygodne czyny i opuszczenia, będące przedmiotem księgi ustaw karnych wojskowych, są następujące:

I. Zbrodnie i wykroczenia wojskowe, popełnione przeciw obowiązkom stanu lub służby wojskowéj;
II. Zbrodnie przeciw sile wojennéj Państwa;
III. Inne (wspólne) zbrodnie i wykroczenia.

Artykuł III.

Przepisom niniejszéj ustawy na zbrodnie i wykroczenia wojskowe podlegają tylko te osoby, które przez złożoną przysięgę służby wojskowéj przyrzekły uroczyście wykonywać szczegółowe obowiązki stanu wojskowego.

Artykuł IV.

Postanowieniem niniejszéj ustawy, tyczącym się innych zbrodni i wykroczeń podlegają zaś:

1. osoby wojskowe, to jest takie osoby, które na mocy §. 2 Naszego Patentu z dnia 22 Grudnia 1851 r. tudzież na mocy przepisów jurysdykcyjnych, dla Pogranicza wojskowego wydanych podlegają zwyczajnemu sądownictwu sądów wojskowych; następnie
2. inne osoby, jeżeli się dopuszczają takich czynów, lub opuszczań, lub jeżeli się znajdują w takich okolicznościach, z powodu których na mocy §. 5 Naszego wyż wspomnionego Patentu podpadają pod nadzwyczajną sądowość sądów wojskowych.

Artykuł V.

Jako zbrodnie i wykroczenia te tylko czyny lub opuszczenia uważane i karane być mogą, które w niniejszéj ustawie karnéj wyraźnie za zbrodnie lub wykroczenia są uznane.

Artykuł VI.

Niniejsza ustawa karna służyć będzie za prawidło względnie czynów karygodnych za zbrodnie i wykroczenia w niéj uznanych także i wtedy, gdy takowe popełnione zostaną za pomocą druku. Oprócz tego sądy karne wojskowe winny są w przydzieloném im osądzeniu występków, popełnionych przez pisma drukowe, zachowywać przepisy ustawy o druku, wydanéj dla C. K. armii i dla Pogranicza wojskowego.

Tam gdzie niniejsza ustawa karna używa wyrazu: „pisma drukowe“ lub „dzieła drukowe,“ rozumieć należy pod tem nie tylko płody prasy drukarskiéj, lecz także wszelkie inne płody ducha i sztuki plastycznéj (dzieła literackie i artystyczne) rozmnożone za pomocą odcisku z kamienia, metalu lub drzewa, przez odbicie, zdjęcie formy, lub inne jakie bądź środki chemiczne lub mechaniczne.

Artikel VII.

Die wider den Wucher bestehenden Militär-Strafgesetze bleiben einstweilen aufrecht. Der Wucher ist als Vergehen zu behandeln.

Artikel VIII.

Die Behandlung und Bestrafung anderer Gesetzes-Übertretungen, worauf weder das gegenwärtige Strafgesetzbuch, noch die in den Artikel VI und VII erwähnten besonderen Strafgesetze Beziehung haben, bleibt den dazu bestimmten Vorgesetzten und Behörden nach den darüber bestehenden Vorschriften übertragen.

Artikel IX.

Alle in diesem Gesetze vorkommenden Geldbeträge sind in Konvenzions-Münze nach dem 20 Guldenfusse zu verstehen, und es ist daher jede auf eine Bestimmung dieses Strafgesetzes Einfluß nehmende Werths-Erhebung nach dieser Währung zu berechnen.

Artikel X.

Alle in diesem Gesetze vorkommenden Zeitbestimmungen sind nach dem Kalender-Jahre zu berechnen.

Artikel XI.

Dieses Gesetz soll auf bereits anhängige Untersuchungen und auf die vor dem Tage, an welchem es in Wirksamkeit tritt, begangenen, bis dahin nicht abgeurtheilten strafbaren Handlungen und Unterlassungen nur in soferne Anwendung finden, als dieselben nach diesem Strafgesetze keiner strengeren Behandlung, als nach den vorher bestandenen Gesetzen unterliegen.

Artikel XII.

Das strafgerichtliche Verfahren bei den Militär-Gerichten wird durch ein besonderes Gesetz geregelt werden. Bis dahin bleibt das bisher eingeführte Verfahren bei diesen Gerichten in Wirksamkeit.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am fünfzehnten Jänner im Eintausend Achthundert fünfundfünfzigsten, Unserer Reiche im siebenten Jahre.

Franz Joseph m. p.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p.

Graf **Grünne** m. p.,
Feldmarschal-Lieutnant, Erster General-Adjutant Seiner Majestät des Kaisers und der Armee.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

Artykuł VII.

Ustawy karne wojskowe, obowiązujące co do lichwy, pozostają tym czasem w swéj mocy. Lichwa uważaną będzie za wykroczenie.

Artykuł VIII.

Postępowanie i ukaranie innych przestępstw prawa, do których się nie odnosi ani obecna księga ustaw karnych, ani też szczegółowe w Artykułach VI i VII wspomnione ustawy karne, pozostawioném jest przeznaczonym do tego przełożonym i władzom, według przepisów w téj mierze obowiązujących.

Artykuł IX.

Wszelkie kwoty pieniężne, wyrażone w niniejszéj ustawie, rozumieć należy w monecie konwencyjnéj według stopy dwudziesto-reńskowéj, zaczém wszelkie oznaczenie wartości, mające wpływ na zastósowanie niniejszéj ustawy karnéj, podług téj waluty obliczać należy.

Artykuł X.

Wszelkie oznaczenie czasu, w niniejszéj ustawie wyrażone, należy obliczać według roku kalendarza.

Artykuł XI.

Niniejsza ustawa o tyle tylko zastósowaną będzie do śledztw już wiszących, tudzież do karygodnych czynów i opuszczeń, popełnionych i jeszcze nieukaranych przed dniem, w którym zaprowadzoną zostanie w wykonanie, o ile takowe według niniejszéj ustawy nie podpadają cięższéj karze, aniżeli według ustaw dawniejszych.

Artykuł XII.

Postępowanie karne w sądach wojskowych, urządzoném będzie osobną ustawą. Aż do owéj chwili pozostanie w swéj mocy postępowanie, dotąd w tych sądach zaprowadzone.

Dan w Naszém Cesarskiém głównem i stołecznem mieście Wiédniu w dniu piętnastego Stycznia Tysiąc ośmset pięćdziesiątego piątego roku, Naszego panowania w roku siódmym.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.

Hrabia **Grünne** m. p.
Feldmarszałek-Porucznik, piérwszy jeneralny adjutant Jego Cesarskiéj Mości i armii.

Z Najwyższego rozkazu
Ransonnet m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 2. März 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XI.

Wydany i rozesłany dnia 2 Marca 1855.

34.

Verordnung des Justizministeriums vom 24. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 20, ausgegeben am 7. Februar 1855),

giltig für den ganzen Umfang der Monarchie, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch die Verfassung der, zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die, durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Übelthäter den Gerichten übertragen wird.

Mit Beziehung auf den achten Absatz der Verordnung vom 28. Juli 1851, Nr. 185 des Reichs-Gesetz-Blattes *), wird bestimmt, daß die Monatsausweise über die, durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Übelthäter nicht mehr durch die k. k. Staatsanwaltschaften, sondern durch die k. k. Gerichte selbst zu verfassen und den k. k. Gensd'armerie-Flügel-Kommanden zum Zwecke der Bemessung der Taglien mitzutheilen seien.

Diese Verfügung hat in den Kronländern Böhmen, Mähren und Schlesien bei Beginn der Wirksamkeit der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853, in denjenigen Kronländern aber, wo die bezeichneten Ausweise derzeit noch von den k. k. Staatsanwaltschaften geliefert werden, sogleich in Kraft zu treten.

Freiherr von **Krauß** m. p.

35.

Verordnung der Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 26. Jänner 1855,

in Betreff der Ausdehnung der, über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, bei den Gerichtshöfen erster Instanz, bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern erlassenen Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXI. Stück, Nr. 169) auf das Königreich Dalmazien.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt, VII. Stück, Nr. 21, ausgegeben am 7. Februar 1855.

36.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 26. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 22, ausgegeben am 7. Februar 1855),

wirksam für den Ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei Amortisirungen der, zur Realisirung des Nazional-Anlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazions-Anweisungen und Staats-Schuldverschreibungen, dann der hierzu gehörigen Koupons und Talons, bestimmt wird.

Zum Zwecke eines gleichartigen Verfahrens bei Amortisirungen der, in Folge des

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1851, XXII. Stück, Nr. 148, Seite 599.

34.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 24 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część VII, Nr. 20, wydana dnia 7 Lutego 1855),

obowiązujące w całym obrębie Monarchii, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego poruczoném zostaje sądom urządzenie wykazów miesięcznych, wymaganych do wymierzenia wynagrodzenia (taglia) za złoczyńców, przez C. K. żandarmeryę dostawianych, i na karę skazanych.

Odnośnie do ósmego ustępu rozporządzenia z dnia 28 Lipca 1855 r. Nr. 185 Dziennika Praw Państwa *) stanowi się, iż wykazy miesięczne co do złoczyńców, przez C. K. żandarmeryę dostawianych i na karę skazanych, nie będą już więcéj układane przez C. K. prokuratorye, lecz przez C. K. sądy, i przez takowe doręczane być powinny C. K. komendom skrzydłowym żandarmeryi dla wymierzenia taglii.

Niniejsze rozporządzenie zaprowadzoném zostanie w wykonanie w krajach koronnych Czech, Morawii i Szląska, przy rozpoczęciu działania ustawy o procesie karnym z dnia 29 Lipca 1853 r., w tych zaś krajach koronnych, w których rzeczone wykazy obecnie jeszcze przez C. K. prokuratorye rządowe układane bywają, natychmiast obowiązywać będzie.

Baron **Krauss** m. p.

35.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 26 Stycznia 1855,

mocą którego rozciąga się na królestwo Dalmatyńskie rozporządzenie Ministeryalne z dnia 3 Lipca 1854 r. (Dziennik Praw Państwa, część LXI, Nr. 169), tyczące się dyet milowego, dla urzędników, strawnego dla dyurnistów i sług, tudzież należytości za drogę i doręczenie personale służbowego przy władzach obwodowych (komitatowych), przy trybunałach piérwszéj instancyi, i przy urzędach powiatowych i stolicowych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część VII., Nr. 21, wydaną dnia 7 Lutego 1855.

36.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 26 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część VII, Nr. 22, wydana dnia 7 Lutego 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego ustanawia się właściwość i postępowanie sądów przy umarzaniu wystawionych dla zrealizowania pożyczki narodowéj certyfikatów, biletów pożyczkowych, asygnacyj na obligacye, i obligacyj długu Państwa, tudzież należących do nich kuponów i talonów.

W celu zaprowadzenia jednostajnego postępowania przy umorzeniu certyfi-

*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1851, część XXII, Nr. 148, stronica 599.

Allerhöchsten Patentes vom 26. Juni 1854, Nr. 158 des Reichs-Gesetz-Blattes *), in Betreff des eröffneten Nazional-Anlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazions-Anweisungen und Staats-Schuldverschreibungen, dann der hierzu gehörigen Koupons und Talons, finden die Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen Folgendes zu verordnen:

1. Die Amortisirung der Zertifikate und der Anlehensscheine des durch das Patent vom 26. Juni 1854, Nr. 158 des Reichs-Gesetz-Blattes eröffneten Nazional-Anlehens, ist bei jenem Gerichte anzusuchen, in dessen Bezirke sich die Anlehenskasse befindet, bei welcher das in Verlust gerathene Dokument haftet; nach Maßgabe dieses Grundsatzes sind zur Amortisirung dieser Papiere zuständig:

a) in den Kronländern, in welchen noch die, mit der Allerhöchsten Entschließung vom 14. Juni 1849 genehmigte Gerichtsverfassung besteht, sowie in jenen, in welchen bereits die durch das Allerhöchste Kabinetschreiben vom 31. Dezember 1851 vorgezeichnete Einrichtung der Gerichtsbehörden in Wirksamkeit getreten ist, die Bezirksgerichte (Präturen, Stuhlgerichte), in soferne sich aber die Anlehenskasse an dem Amtssitze eines Gerichtshofes erster Instanz (Landesgericht, Provinzial-, Tribunal-, Kreis-Gericht, Komitatsgericht) befindet, der an diesem Orte bestellte Gerichtshof erster Instanz.

Dagegen sind bis zur Einführung der neuen Gerichtsverfassung zuständig:

b) in Galizien und Lodomerien die Magistrate und Justizämter, in soferne aber die Anlehenskasse sich an dem Amtssitze eines Landrechtes befindet, das betreffende Landrecht;

c) in der Bukowina das Stadt- und Landrecht in Czernowitz und das Distriktsgericht in Suczawa, je nachdem die Anlehenskasse sich in dem Sprengel des einen oder des andern dieser beiden Gerichte befindet;

d) in der Stadt Krakau und ihrem ehemaligen Gebiete das Landgericht in Krakau.

2. Die Gerichte haben in Ansehung der Amortisirung von Zertifikaten und Anlehensscheinen nach den über die Amortisirung von Urkunden überhaupt bestehenden Vorschriften vorzugehen, und insbesondere Sorge zu tragen, daß die Amortisazionsedikte dreimal durch das Amtsblatt der Landeszeitung kundgemacht werden.

Für das Landesgericht in Krakau haben in dieser Beziehung die Bestimmungen der §§. 201, 202 und 203 der mit dem Patente vom 23. März 1852, Nr. 78 des Reichs-Gesetz-Blattes **), eingeführten westgalizischen Gerichtsordnung schon vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung zur Richtschnur zu dienen.

3. Die Vorsichten, welche Parteien, die die gerichtliche Amortisirung eines Zertifikates oder Anlehensscheines erwirken wollen, noch außerdem zu beobachten haben, ferner

---

*) Landes-Regierungs-Blatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXII. Stück, Nr. 160. Seite 452.

**) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XVI. Stück, Nr. 82, Seite 222.

katów, biletów pożyczkowych, asygnacyj na obligacye, i obligacyj długu Państwa, wystawionych w skutku Najwyższego Patentu z dnia 26 Czerwca 1854, Nr. 158 Dziennika Praw Państwa *), względnie pożyczki narodowéj, jako też należących do tychże obligacyj kuponów i talonów, Ministrowie Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu rozporządzają co następuje:

1. O umorzenie certyfikatów i biletów pożyczkowych pożyczki narodowéj, rozpisanéj patentem z dnia 26 Czerwca 1854 r., Nr. 158 Dziennika Praw Państwa wnosić należy prośby do tego sądu, w którego okręgu znajduje się kasa pożyczkowa, w któréj zamieszczony jest dokument zagubiony; według téj zasady właściwemi są do umorzenia tych papierów:

a) w krajach koronnych, w których dotąd istnieje urządzenie sądów, zatwierdzone w Najwyższém Postanowieniu z dnia 14 Czerwca 1849 r., tudzież w tych, w których urządzenie władz sądowych przepisane w Najwyższym Reskrypcie gabinetowym z dnia 31 Grudnia 1851 r. zaprowadzoném zostało, sądy powiatowe, (pretury, sądy stolicowe); jeżeli zaś kasa pożyczkowa znajduje się w siedzibie urzędowéj trybunału pierwszéj instancyi (sądu krajowego, sądu prowincyonalnego, trybunału, sądu obwodowego, sądu komitatowego), trybunał piérwszéj instancyi, w témże miejscu ustanowiony.

Aż do zaprowadzenia nowego urządzenia sądów, właściwemi są:

b) w Galicyi i Lodomeryi magistraty i justycyaryaty; jeżeli zaś kasa pożyczkowa znajduje się w siedzibie urzędowéj sądu ziemiańskiego, tenże sąd ziemiański;

c) w Bukowinie sąd miejski i szlachecki w Czerniowcach i sąd dystryktualny w Suczawie, według tego, jak kasa pożyczkowa znajduje się w jednym lub drugim obrębie tych dwóch sądów,

d) w mieście Krakowie i dawniejszym obrębie jego sąd krajowy Krakowski.

2. Sądy winny są w przedmiocie umarzania certyfikatów i biletów pożyczkowych postępować według przepisów istniejących co do umarzania dokumentów w ogólności, w szczególności zaś mieć staranie o to, żeby edykta umarzania trzy razy w dzienniku urzędowym gazety krajowéj ogłoszonemi były.

Dla sądu krajowego w Krakowie służyć będą za prawidło w tym względzie od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia przepisy, objęte w §§. 201, 202 i 203 ustawy sądowéj, zaprowadzonéj dla zachodniéj Galicyi, Patentem z dnia 23 Marca 1852 r. N. 78 Dziennika Praw Państwa **).

3. Ostrożności, jakie oprócz tego zachować winny strony, pragnący uzyskać sądowe umorzenie certyfikatu lub biletu pożyczkowego, tudzież skutki, połączone

---

*) Dziennik rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, część XXXII., Nr. 160, stronica 452.

**) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XVI, N. 82, stronica 222.

die Wirkungen, welche mit der Einleitung der Amortisazion mit dem gerichtlichen Verbote und mit dem Amortisazionserkenntnisse verbunden sind, werden durch die Instrukzion für die Anlehenskassen vom 1. September 1854 näher bestimmt, deren einschlägige Bestimmungen in dem nachstehenden Anhange folgen.

4. In Ansehung der Amortisirung der Staats-Schuldverschreibungen des Nazional-Anlehens und der hierzu gehörigen Koupons und Talons, dann der Anweisungen auf Obligazionen zu 20 fl., welche die Stelle der Obligazionen zu 20 fl. vertreten, ist ausschließend das Landesgericht in Wien zuständig, und es haben hierbei die über die Amortisirung der Staatspapiere bestehenden Vorschriften zur Anwendung zu kommen.

Eine Amortisirung der Koupons zu den Staats-Schuldverschreibungen über 20 fl. findet jedoch nicht Statt.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Baumgartner** m. p.

Anhang.

Die bezüglichen Bestimmungen dieser Instrukzion lauten folgender Gestalt:

§. 148. Ist ein Zertifikat oder Anlehensschein in Verlust gerathen, so hat die Partei die gerichtliche Amortisirung desselben und den gerichtlichen Verbot zu erwirken.

§. 149. So lange der gerichtliche Verbot der betreffenden Kasse nicht zugestellt wurde, ist diese berechtiget, dem Überbringer des Zertifikates bei Erlag der ersten Rate den Anlehensschein und dem Überbringer des Anlehensscheines gegen Erlag der fälligen oder erst künftig verfallenden Raten den entsprechenden Betrag von Staatsschuldverschreibungen, jedoch nur dann hinauszugeben, wenn die Kauzion entweder schon ursprünglich bar erlegt, oder durch bare Einzahlung der beiden ersten Raten sichergestellt ist.

§. 150. Nach Zustellung des gerichtlichen Verbotes sind zwar die Rateneinzahlungen von dem Amortisazionswerber anzunehmen, die für die von ihm eingezahlten Raten gebührenden Staatsschuldverschreibungen aber nur dann auszuhändigen, wenn das gerichtliche Erkenntniß über die Amortisirung des Zertifikates oder Anlehensscheines beigebracht wird.

Ebenso können nach Zustellung des gerichtlichen Verbotes von dem Überbringer des Zertifikates oder Anlehensscheines Einzahlungen angenommen werden.

§. 151. Von der bewilligten Amortisirung ist der Überbringer des Zertifikates oder Anlehensscheines zu verständigen, gleichzeitig ist auch der betreffenden Gerichtsbehörde, welche die Amortisirungseinleitung bewilliget hat, von dem Vorkommen des Effektes unter Angabe des Namens und Wohnortes des Überbringers die ämtliche Anzeige zu machen.

§. 152. Die Hinausgabe der Staatsschuldverschreibungen, sowie die Berichtigung allfälliger Ausgleichungszinsen, darf aber nur dann an den Überbringer des Anlehensscheines oder Zertifikates geschehen, wenn der gerichtliche Verbot von dem Gerichte wieder aufgehoben worden ist.

z zaprowadzeniem umorzenia z sądowém zapowiedzeniem i z wyrokiem umorzenia, oznaczone są bliżéj w instrukcyi dla kas pożyczkowych z dnia 1 Września 1854 roku, któréj odpowiednie przepisy następują w załączonym dodatku.

4. Co się tyczy umorzenia obligacyj długu Państwa pożyczki narodowéj i należących do nich kuponów i talonów, tudzież asygnacyj na obligacye o 20 ZłR. zastępujących miejsce obligacyj 20-Reńskowych, wyłącznie właściwym jest sąd krajowy w Wiédniu, przy czém zastósowane będą przepisy obowiązujące w przedmiocie umarzania obligacyj rządowych.

Umarzanie kuponów od obligacyj długu Państwa na 20 ZłR. nie ma miejsca.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Bamgartner** m. p.

Dodatek.

Odnośne przepisy téj instrukcyi brzmią jak następuje:

§. 148. Jeżeli certyfikat lub bilet pożyczkowy zaginie, strona winna uzyskać sądowe jego umorzenie i zapowiedzenie sądowe.

§. 149. Dopóki zapowiedzenie sądowe właściwéj kasie nie zostało doręczoném, kasa ma prawo, wydać okazicielowi certyfikatu przy złożeniu piérwszéj raty bilet pożyczkowy, okazicielowi zaś biletu pożyczkowego za złożeniem rat zapadłych lub w przyszłości zapadających właściwą kwotę w obligacyach długu państwa, lecz wtedy tylko, gdy kaucya albo już pierwotnie złożoną była w gotowiznie, albo téż przez wpłacanie gotowe piérwszych dwóch rat zabezpieczoną została.

§. 150. Po doręczeniu zapowiedzenia sądowego wpłaty rat przyjmowane będą wprawdzie od starającego się o umorzenie, lecz obligacye długu Państwa, należące się za opłacone raty, wydane mu będą dopiéro wtedy, gdy okaże orzeczenie sądowe umorzenia certyfikatu lub biletu pożyczkowego.

Również można po doręczeniu zapowiedzenia sądowego przyjmować dalsze wpłaty, od okaziciela certyfikatu lub biletu pożyczkowego.

§. 151. O pozwoleniu umorzenia należy zawiadomić okaziciela certyfikatu lub biletu pożyczkowego, równocześnie należy władzy sądowéj, któréj się tyczy, i która pozwoliła na rozpoczęcie kroków umorzenia, uczynić doniesienie z urzędu o przedstawieniu efektu przy wyrażeniu nazwiska i zamieszkania okaziciela.

§. 152. Wydanie obligacyj długu Państwa, jako téż uiszczenie prowizyi dla wyrównania, wtenczas tylko nastąpić może do rąk okaziciela biletu pożyczkowego lub certyfikatu, gdy zapowiedzenie sądowe przez sąd znowu zniesioném zostało.

§. 155. Wurde auf einen Anlehensschein während der Verbotsdauer sowohl von dem Amortisazionswerber als auch von dem Inhaber des Anlehensscheines eine Einzahlung geleistet, so ist die später geleistete Einzahlung einstweilen als ein Depositum zu behandeln, über dessen endliche Behandlung immer eine Verordnung abzuwarten ist.

§. 158. Sind auf eine Subskripzion noch mehrere erst fällig werdende Anlehensraten einzuzahlen, so kann auf Grundlage des gerichtlichen Amortisazionserkenntnisses mit Genehmigung der Finanz-Landesbehörde für den amortisirten Anlehensschein ein Duplikat ausgefertiget werden, worin die haftende Kauzion, die geleisteten Ratenzahlungen und die erfolgten Obligazionen ersichtlich zu machen sind.

§. 163. Sollte jedoch die Partei auf die Ausfertigung eines Duplikates, beziehungsweise eines neuen Anlehensscheines nicht bestehen, so kann derselben von der Anlehenskasse bei Übergabe der Amortisazionsakten und der Quittungen über die, während der Amortisazionsfrist geleisteten Einzahlungen, ein Rezepisse, respektive ein ämtliches Zertifikat über die Amortisazionsakten und das Guthaben der Partei erfolgt werden, welches die letztere bei jeder weiteren Ratenzahlung beizubringen, bei Einzahlung der letzten Rate nach Empfang der gebührenden Obligazionen zu saldiren und an die Anlehenskasse abzugeben hat. Solche saldirte Rezepisse oder Zertifikate sind immer der Obligazionsverrechnung beizuschließen.

§. 164. Bei den in Verlust gerathenen Zertifikaten findet in der Hauptsache das gleiche Verfahren, wie bei den Anlehensscheinen Statt, nur sind über die in Verlust gerathenen Anlehenszertifikate pr. 20 fl., worüber die Ausfertigung von Anlehensscheinen nicht Platz greift, keine Duplikate, sondern bloß ämtliche Rezepisse über die Amortisazionsakten zu erfolgen, worauf bis zur vollständigen Saldirung die verfallenden Einzahlungen vorzumerken sind.

§. 165. Beträgt jedoch das in Verlust gerathene Anlehenszertifikat eine Summe, wofür ein Anlehensschein ausgefolgt wird, so ist der, bei der Anlehenskasse bereits erliegende Anlehensschein, sammt den bis dahin für die geleisteten Ratenzahlungen mit Rücksicht auf die gebührenden Staatsschuldverschreibungen etwa entfallenden Ausgleichungszinsen, gegen Einziehung der Amortisazionsakten und der gehörigen Empfangsbestätigung an die Partei zu erfolgen.

Der Anlehensschein selbst ist aber vorläufig durch Eintragung der, während der Amortisazionsfrist vorgefallenen Ratenzahlungen zu ergänzen.

37.

Kaiserliche Verordnung vom 29. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 23, ausgegeben am 7. Februar 1855),

betreffend die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche.

Um die traktatmäßige Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche, mit der in Mei-

§. 155. Jeżeli na bilet pożyczkowy w ciągu zapowiedzenia złożyli upłaty starający się o umorzenie, jako też właściciel biletu pożyczkowego, natenczas późniejsza upłata uważaną będzie tym czasem jako depozyt, względem którego, co do ostatecznego przeznaczenia jego, zawsze rozporządzenia oczekiwać należy.

§. 158. Jeżeli na subskrypcye przypada jeszcze zapłacić więcéj rat pożyczki, w przyszłości zapadać mających, wówczas na zasadzie sądowego orzeczenia umorzenia i za pozwoleniem władzy skarbowéj kraju wystawionym być może, zamiast umorzonego biletu pożyczkowego, duplikat, w którym złożona kaucya, uczynione upłaty rat, i wydane obligacye widocznemi uczynić należy.

§. 163. Jeżeli zaś strona nie domaga się wystawienia duplikatu a względnie nowego biletu pożyczkowego, wówczas kasa pożyczkowa może przy wydaniu stronie aktów umorzenia, i kwitów na uczynione w terminie umorzenia upłaty wystawić jéj recepis, względnie certyfikat urzędowy na akta umorzenia i należytość dla strony przypadającą, który strona przy każdém dalszém spłaceniu rat okazać, zaś przy wpłaceniu ostatniéj raty po otrzymaniu należących się obligacyj saldować i kasie pożyczkowéj zwrócić winna. W tym sposobie saldowane recepisy czyli certyfikaty należy zawsze załączyć do rachunku z obligacyj.

§. 164. Względem zagubionych certyfikatów takie samo postępowanie ma miejsce w rzeczy głównéj, jak względem biletów pożyczkowych, jednakowoż na zagubione certyfikaty pożyczkowe na 20 ZlR., względem których wystawienie biletów pożyczkowych nie ma miejsca, nie należy wystawiać duplikatów, lecz tylko urzędowe recepisy na akta umorzenia, na których aż do zupełnego saldowania zapisywać należy upłaty zapadające.

§. 165. Gdy zaś zagubiony certyfikat pożyczkowy wynosi sumę, na którą wystawiony bywa bilet pożyczkowy, wówczas bilet pożyczkowy, złożony już w kasie pożyczkowéj, wraz z prowizyą wyrównania, przypadającą do téj chwili za uczynione upłaty rat, ze względu na należące się obligacye długu Państwa, wydane będą stronie za ściągnieniem aktów umorzenia i należytém potwierdzeniem otrzymania.

Bilet pożyczkowy sam należy uzupełnić przez zapisanie upłaconych rat w ciągu terminu umorzenia.

37.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 29 Stycznia 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część VII, N. 23, wydana dnia 7 Lutego 1855),

tyczące się wykonywania sądowości cywilnéj C. K. konsulatów nad poddanemi austryackiemi i osobami, pod opieką Austryi zostającemi w Państwie Tureckiém.

Ażeby oparte na traktatach wykonywanie sądownictwa cywilnego konsulatów nad poddanemi austryackiemi i osobami, pod opieką Austryi zostającemi w Państwie

nem Reiche erfolgten Gerichtsorganisazion in Einklang zu bringen, finde ich nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, folgende Bestimmungen zu erlassen:

§. 1.

Konsulargerichte erster Instanz in den Ländern des osmanischen Reiches sind die daselbst aufgestellten Generalkonsulate (Agenzien), Konsulate, und jene Vize-Konsulate, welche zur Ausübung der Gerichtsbarkeit die besondere Ermächtigung erhalten.

§. 2.

Die Konsulargerichte üben die Gerichtsbarkeit in bürgerlichen streitigen und nicht streitigen Rechtsangelegenheiten, innerhalb des, jedem derselben zugewiesenen Bezirkes, wie bisher über die Unterthanen des österreichischen Kaiserstaates und über die österreichischen Schutzgenossen, d. i. über diejenigen nicht osmanischen Unterthanen aus, welche, ohne der österreichischen Unterthanschaft anzugehören, im Grunde bestehender Staatsverträge, oder nach der bisherigen Gepflogenheit, den Schutz und die Vertretung durch die Konsulate im osmanischen Reiche genießen.

§. 3.

Die Vize-Konsulate, welche nicht die besondere Ermächtigung zur vollen Ausübung des Richteramtes erhalten, sowie alle Konsularagenten, haben für die Konsulargerichte jene Hilfsamtshandlungen und Verrichtungen vorzunehmen, welche ihnen durch allgemeine Anordnungen für die Zwecke der erwähnten Gerichtsbarkeit übertragen sind, oder durch die Konsulargerichte von Fall zu Fall zur Vollziehung zugewiesen werden. Durch besondere ministerielle Verfügung können dieselben auch zur Verhandlung und Entscheidung über Rechtsstreitigkeiten minderen Belanges bestellt werden.

§. 4.

Die Konsulargerichte in den Ländern des osmanischen Reiches sind für die ihnen zugewiesenen Angelegenheiten als ordentliche österreichische Gerichte zu betrachten und gehören dem Gerichtssprengel desjenigen Oberlandesgerichtes an, dem sie in Absicht auf den Rechtszug in zweiter Instanz zugewiesen sind.

§. 5.

Die den Konsulargerichten zustehende Gerichtsbarkeit erstreckt sich auch auf die Militärpersonen, jedoch mit Ausschluß derjenigen, die zur Bemannung eines in der Levante stazionirten österreichischen Kriegsschiffes gehören, oder auf andere Art daselbst in aktiver Militär-Dienstverrichtung stehen. Diese Militärpersonen unterliegen auch im osmanischen Reiche dem nach ihrer Diensteseigenschaft zuständigen Militärgerichte erster Instanz.

Otomańskiém, pogodzić z zaprowadzoną w Mojém Państwie organizacyą sądów, uważam potrzebę, po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasięgnieniu zdania Mojéj Rady Państwa, wydać następujące przepisy.

§. 1.

Sądami konsularnemi piérwszéj instancyi w krajach Państwa Otomańskiego są ustanowione tamże konsulaty jeneralne, (ajencye), konsulaty, i te wice-konsulaty, które do wykonywania sądowości mają szczegółowe upoważnienie.

§. 2.

Konsulaty jeneralne wykonywują sądownictwo w sprawach cywilnych spornych i niespornych, w obrębie każdemu z nich przydzielonym, jak dotąd nad poddanymi Państwa Austryackiego i nad osobami, pod opieką Austryacką zostającymi, to jest nad temi, nie Otomańskimi poddanemi, którzy nie należąc do związku poddaństwa Austryackiego, na zasadzie obowiązujących traktatów lub według dotychczasowego zwyczaju doznają opieki i zastępstwa konsulatów w Państwie Otomańskiém.

§. 3.

Wice-konsulaty, nie mające szczegółowego umocowania do zupełnego wykonywania urzędu sędziowskiego, tudzież wszyscy ajenci konsularni, winni są dla sądów konsularnych uskuteczniać te czynności urzędowe pomocnicze i sprawy, które im są polecone szczegółowemi rozporządzeniami w celu wspomnionego sądownictwa, lub które im przez sądy konsularne w każdym pojedynczym przypadku zostają polecone do wykonania. Na mocy szczegółowego rozporządzenia Ministeryalnego mogą one być także ustanowione do rozprawy i wyrokowania w sprawach spornych mniejszéj wagi.

§. 4.

Sądy konsularne w krajach Państwa Otomańskiego uważane być powinny w sprawach im przydzielonych za zwyczajne sądy austryackie i należą do okręgu sądowego tego sądu krajowego wyższego, do którego w przedmiocie rekursu do drugiéj instancyi są wcielonemi.

§. 5.

Sądownictwo sądów konsularnych rozciąga się także do osób wojskowych, z wyłączeniem jednakże tych, które należą do załogi okrętu wojennego austryackiego, ustacyonowanego w Lewancie, lub tamże w innym sposobie w czynnéj służbie wojskowéj zostają. Takie osoby wojskowe podlegają także w Państwie Otomańskiém sądowi wojskowemu piérwszéj instancyi, który jest właściwy według ich kategoryi służbowéj.

§. 6.

Gegen Entscheidungen der Konsulargerichte findet der Rechtszug in zweiter Instanz, soweit solcher gesetzlich überhaupt zulässig ist, an folgende Oberlandesgerichte Statt, und zwar:

1. Gegen Entscheidungen der Konsulargerichte in der Moldau, an das Oberlandesgericht in Lemberg.

2. Gegen Entscheidungen der Konsulargerichte in der Walachei, an das Oberlandesgericht in Hermanstadt.

3. Gegen die Entscheidungen der Konsulargerichte in Serbien, Rustschuk und Widdin, an das Oberlandesgericht in Temesvar.

4. Gegen die Entscheidungen der Konsulargerichte in Bosnien, an das Oberlandesgericht in Agram.

5. Gegen die Entscheidungen der Konsulargerichte in der Herzogowina, an das Oberlandesgericht in Zara.

6. Gegen die Entscheidungen aller übrigen Konsulargerichte in den Ländern des osmanischen Reiches, dann überhaupt gegen die von einem Konsulargerichte als Seegericht geschöpften Entscheidungen, an das Oberlandesgericht in Triest.

§. 7.

Das Richteramt in dritter Instanz übt der oberste Gerichtshof in Wien, über Berufungen und Rekurse gegen Entscheidungen der Oberlandesgerichte in den, der Entscheidung der Konsulargerichte in erster Instanz zugewiesenen Angelegenheiten aus.

§. 8.

Den Konsulargerichten haben bei der Entscheidung über die ihnen zugewiesenen Rechtsangelegenheiten, die österreichischen Gesetze zur Richtschnur zu dienen, soferne nicht

a) ein besonderes, allgemein anerkanntes Gewohnheitsrecht, oder kundgemachte besondere Anordnungen eine andere Bestimmung festsetzen, oder

b) es in dem Gerichtsbezirke des Konsulargerichtes an denjenigen Einrichtungen oder thatsächlichen Verhältnissen fehlt, welche die Anwendung des österreichischen Gesetzes voraussetzt.

§. 9.

Rechtsgeschäfte, welche von österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen unter einander, oder mit Unterthanen dritter Staaten im osmanischen Reiche eingegangen werden, sind nach den österreichischen Gesetzen zu beurtheilen, soferne, außer den Fällen, auf welche die §§. 4 und 34 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches rücksichtlich der persönlichen Fähigkeiten der, das Rechtsgeschäft vornehmenden Personen anwendbar sind, bei der Abschließung desselben nicht offenbar ein anderes Recht zum Grunde gelegt wurde.

§. 6.

Przeciw orzeczeniom sądów konsularnych, dalsze kroki prawne w drugiéj instancyi, o ile takowe prawnie są przypuszczone, stósować należy do następujących sądów krajowych wyższych, mianowicie:

1. Przeciw orzeczeniom sądów konsularnych w Multanach do sądu krajowego wyższego we Lwowie.

2. Przeciw orzeczeniom sądów konsularnych w Wołoszczyznie do sądu krajowego wyższego w Hermanstadzie.

3. Przeciw orzeczeniom sądów konsularnych w Serbii, Ruszczuku i Widdyniu do sądu krajowego wyższego w Temeswarze.

4. Przeciw orzeczeniom sądów konsularnych w Bośnii do sądu krajowego wyższego w Zagrzebiu.

5. Przeciw orzeczeniom sądów konsularnych w Hercogowinie do sądu krajowego wyższego w Zadrze.

6. Przeciw orzeczeniom wszystkich innych sądów konsularnych w krajach Państwa Otomańskiego, tudzież przeciw orzeczeniom wydanym przez sąd konsularny jako sąd morski do sądu krajowego wyższego w Tryeście.

§. 7.

Sądownictwo w trzeciéj instancyi wykonywać będzie najwyższy trybunał sądowy w Wiédniu, na odwołania i rekursa przeciw orzeczeniom sądów krajowych wyższych w sprawach, do rozstrzygnienia sądom konsularnym w piérwszéj instancyi pozostawionych.

§. 8.

Sądom konsularnym służyć będą ustawy austryackie za prawidło przy rozstrzyganiu przydzielonych im spraw, jeżeli

a) szczegółowe, powszechnie uznane prawo zwyczajowe, lub ogłoszone szczegółowe rozporządzenia nie ustanowią innego przepisu, albo

b) jeżeli w okręgu sądowym sądu konsularnego nie ma tych urządzeń lub stósunków rzeczywistych, których wymaga zastósowanie ustawy austryackiéj.

§. 9.

Interesa prawne, zawierane w Państwie Otomańskiém przez poddanych austryackich i osoby, pod opieką austryacką zostające między sobą, lub z poddanemi Państw trzecich, należy oceniać według ustaw austryackich, jeżeli przy zawieraniu interesu prawnego nie było widocznie przyjęte za podstawę inne prawo, wyjąwszy wszakże przypadki do których zastósowane być mogą §§. 4 i 34 powszechnéj księgi ustaw cywilnych, tyczące się osobistéj zdolności osób, które czynią akt prawny.

§. 10.

Die §§. 6, 7 der gegenwärtigen Verordnung treten mit 1. Mai 1855 in Wirksamkeit. Von diesem Tage an können Entscheidungen in zweiter und dritter Instanz nur von den, durch die gegenwärtige Verordnung bezeichneten Obergerichten und dem obersten Gerichte rechtsgiltig geschöpft werden.

§. 11.

Die Verhandlungen über Angelegenheiten, in denen vor dem im §. 10 festgesetzten Tage eine Berufung (Rekurs, Appellazions- oder Revisions-Anmeldung) eingebracht wurde und dieselbe sich noch bei dem Konsulargerichte erster Instanz befindet, sind von demselben unmittelbar dem Obergerichte vorzulegen. Wäre in solchen Angelegenheiten ein Rekurs oder eine Berufung vor dem erwähnten Tage in dem bisherigen Zuge der Berufungsbehörde vorgelegt, jedoch von ihr noch nicht entschieden worden, so leitet sie die Verhandlung an das mit der gegenwärtigen Verordnung bestimmte Obergericht. Dieses schöpft die Entscheidung in zweiter Instanz oder befördert die Verhandlung, wenn es sich um die Entscheidung in dritter Instanz handelt, an das hiezu berufene oberste Gericht ein.

§. 12.

Meine Minister der auswärtigen Angelegenheiten und der Justiz, in Absicht auf die Militär-Personen aber Mein Armee-Ober-Kommando, sind angewiesen die gegenwärtige Verordnung zu vollziehen, und im gegenseitigen Einverständnisse zu diesem Behufe die erforderlichen Weisungen zu erlassen.

Wien, den 29. Jänner 1855.

Franz Joseph m. p.

Graf Buol Schauenstein m. p.

Krauß m. p. **Bamberg** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

38.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 24, ausgegeben am 7. Februar 1855),

wirksam für alle Kronländer,

betreffend die Übertragung der Einzahlungen auf das Nazional-Anleben von Einer Anlehenskasse auf eine Andere.

Nach §. 14 des Ministerial-Erlasses vom 25. September 1854 (Nr. 236 des Reichs-Gesetz-Blattes*), muß die Bewilligung zur Übertragung der Einzahlungen auf das

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1854, erste Abtheilung, VI. Stück, Nr. 18, Seite 20.

§. 10.

§§. 6 i 7 niniejszego rozporządzenia wstępują w wykonanie z dniem 1 Maja 1855 r. Od tego dnia zacząwszy rozstrzygnienia w drugiéj i trzeciéj instancyi wydawane być mogą prawomocnie tylko przez wyrażone w niniejszém rozporządzeniu sądy wyższe i przez najwyższy trybunał sądowy.

§. 11.

Rozprawy tyczące się spraw, w których przed dniem w §. 10 ustanowionym, założoném było odwołanie się (rekurs, zgłoszenie się do apelacyi lub rewizyi) i takowe jeszcze się znajduje w sądzie konsularnym piérwszéj instancyi, tenże sąd winien przedłożyć wprost sądowi wyższemu.

Gdyby w takich sprawach rekurs lub odwołanie się przed dniem wspomnionym według dotychczasowego porządku władzy drugiéj instancyi przedłożonym został, jednakże przez takowe jeszcze nie był rozstrzygniętym, wówczas prześle takową rozprawę do sądu wyższego, przeznaczonego w niniejszém rozporządzeniu. Tenże sąd wyda rozstrzygnienie w drugiéj instancyi, lub prześle rozprawę gdy idzie o rozstrzygnienie w trzeciéj instancyi do sądu najwyższego, na to przeznaczonego.

§. 12.

Moi Ministrowie Spraw Zewnętrznych i Sprawiedliwości, zaś co do osób wojskowych Moja Naczelna Komenda wojskowa, mają sobie polecone wykonać niniejsze rozporządzenie, i za wzajemném porozumieniem wydać potrzebne rozrządzenia.

Wiédeń 29 Stycznia 1855 r.

Franciszek Józef m. p.

Hr. **Buol-Schauenstein** m. p.

Krauss m. p. **Bamberg** m. p.

Z Najwyższego rozkazu
Ransonnet m. p.

38.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część VII, Nr 24, wydana dnia 7 Lutego 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

tyczące się przeniesienia wpłat na pożyczkę narodową z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj.

Stósownie do §. 14 rozporządzenia Ministeryalnego z d. 25 Września 1854 r. (Nr. 236 Dziennika Praw Państwa *) pozwolenie przeniesienia wpłat na pożyczkę

*) Dziennik Rządu krajowego z roku 1854, Oddział piérwszy, zeszyt VI., Nr. 18, stronica 20.

Nazional-Anlehen von Einer Anlehenskasse auf eine Andere bei der Finanz-Landesbehörde (in Wien bei dem Finanzministerium) von der Partei erwirkt werden.

Damit aber bei dem Einschreiten um diese Bewilligung und bei der Ertheilung derselben nach gleichen Grundsätzen vorgegangen werde, sieht sich das Finanzministerium veranlaßt, nachfolgende Bestimmungen als allgemeine Richtschnur vorzuschreiben:

1.

Subskripzionen, deren Erträgnisse nach §. 3 des Ministerial-Erlasses vom 31. August 1854 (Nr. 223 des Reichs-Gesetz-Blattes*) der Nazionalbank zugewiesen sind, können nur von einer, in Oesterreich ob der Enns, in Böhmen, Mähren, und im Pesth-Ofner Verwaltungsgebiete gelegenen Staats- oder von einer Bank-Anlehenskasse wieder nur auf eine dieser Kassen, und eben so können Subskripzionen, welche bei anderen als den hier genannten Staatskassen erfolgt sind, auch nur auf die hier nicht genannten Kassen übertragen werden.

2.

Die Uibertragung der Einzahlungen von Einer Anlehenskasse auf eine Andere ist bei derjenigen Finanz-Landesbehörde (Finanz-Landesdirekzion oder Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung, Finanzpräfektur, Steuerdirekzion) anzusuchen, in deren Gebiete die Anlehenskasse sich befindet, bei welcher die Subskripzion erfolgte. Nur dann, wenn die Subskripzion bei der Universal-Staatsschuldenkasse oder bei der hiesigen Bank-Anlehenskasse geschehen ist, hat die Partei im ersteren Falle bei dem Finanzministerium, im letzteren Falle aber bei der Direkzion der österreichischen Nazionalbank einzuschreiten.

3.

Wird die Einzahlungsübertragung bezüglich mehrerer Subskripzionen angesucht, welche bei verschiedenen Anlehenskassen erfolgt sind, so muß selbst dann, wenn diese Kassen zu einem und demselben Verwaltungsgebiete der Finanz-Landesbehörde gehören, hinsichtlich einer jeden Anlehenskasse, von welcher die Einzahlung auf eine andere übertragen werden soll, ein besonderes Gesuch überreicht werden. Eben so muß, wenn die Einzahlungsübertragung bezüglich mehrerer Subskripzionen von Einer Anlehenskasse auf mehrere angesucht werden will, rücksichtlich einer jeden derselben in einer besonderen Eingabe eingeschritten werden.

4.

Einem jedem Gesuche ist ein, nach dem Formulare A verfaßtes, von dem Bittsteller in den Rubriken 1—4 gehöhrig ausgefülltes und, nebst Beisetzung des Wohnortes, eigenhändig gefertigtes Verzeichniß in zweifacher, vollkommen gleichlautender Reinschrift beizuschließen.

---

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1854, erste Abtheilung, II. Stück, Nr. 5, Seite 8.

narodową z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj, uzyskaném być musi przez stronę u władzy Skarbowéj krajowéj (w Wiédniu w Ministerstwie Skarbu).

Żeby zaś przy *prośbie* o takowe pozwolonie i przy *udzielaniu* onegoż postępowano według jednakich zasad, Ministerstwo Skarbu widzi się spowodowaném przepisać za prawidło powszechne następujące postanowienia:

1.

Subskrypcye, których dochody według §. 3 rozrządzenia Ministeryalnego z dnia 31 Sierpnia 1854 r. (Nr. 223 Dziennika Praw Państwa *) oddane są bankowi narodowemu, przeniesionemi być mogą tylko z kasy rządowéj lub bankowéj pożyczkowéj, znajdującéj się w Austryi wyższéj, w Czechach, w Morawii, i w obrębie administracyjnym Pesztu-Budy znowu tylko do jednéj z tychże kas, również można subskrypcye, które nastąpiły w innych, nie zaś tu wymienionych kasach, przenosić tylko do kas tu niewymienionych.

2.

O przeniesienie wpłat z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj należy upraszać *u téj* władzy skarbowéj krajowéj (dyrekcyi skarbowéj krajowéj lub oddziału dyrekcyi skarbowéj krajowéj, prefektury skarbowéj, dyrekcyi podatkowéj), w któréj obrębie znajduje się kasa pożyczkowa, *u któréj nastąpiła subskrypcya.* Jedynie wtedy, gdy subskrypcya nastąpiła *w kasie powszechnéj długów Państwa*, lub *w tutejszéj kasie pożyczkowéj banku*, strona wnieść winna podanie swoje *w piérwszym* przypadku do *Ministerstwa Skarbu*, *w drugim* przypadku zaś *do dyrekcyi banku narodowego austryackiego.*

3.

Jeżeli się żąda przeniesienia wpłat względnie *więcéj* subskrypcyj, które nastąpiły *w różnych* kasach pożyczkowych, wówczas należy *nawet* w tym przypadku, gdy te kasy należą *do jednego i tego samego* obrębu administracyjnego władzy skarbowéj krajowéj, podać *osobną* prośbę względnie *każdéj kasy pożyczkowéj* z któréj wpłaty do innéj przeniesione być mają. Również potrzeba w tym przypadku, gdy się żąda przeniesienia wpłat względnie więcéj subskrypcyj *z jednéj* kasy pożyczkowéj do *kilku*, wnieść *osobne* prośby *względnie każdéj szczegółowéj subskrypcyi.*

4.

Do każdego podania należy załączyć spis według wzoru A. urządzony, przez proszącego w rubrykach 1—4 dokładnie wypełniony i przez niego z dołożeniem zamieszkania własnoręcznie podpisany, w dwóch zupełnie równobrzmiących odpisach czystych.

*) Dziennik Rządu krajowego z r. 1854, Oddział piérwszy, Zeszyt II, Ner 5, stronica 8.

5.

Die Übertragung der Einzahlung wird aber nur dann bewilliget, wenn der Subskribent, der um die Übertragung einschreitet, seinen Aufenthaltsort verändert, oder wenn er bei einer Anlehenskasse subskribirte, in deren Bereiche er sich nicht gewöhnlich aufhält; oder wenn der Gesuchsteller, als Erbe oder Legatar des Subskribenten, einen anderen Aufenthaltsort hat, als der Erblasser hatte; oder wenn bei derjenigen Anlehenskasse, bei welcher die Einzahlungsraten in Vorschreibung stehen, ohne Rücksicht auf die Barkauzion, wenigstens der vierte Theil des ganzen Sbskripzionsbetrages bereits eingezahlt worden ist.

Die zuletzt erwähnte Bedingung wird aber zur Gestattung der Übertragung der Einzahlungen auf Subskripzionen der Gemeinden, Korporazionen und der, unter gerichtlicher Obsorge stehenden Personen nicht gefordert, wenn die Veräußerungsbewilligung der politischen, beziehungsweise der gerichtlichen Tutelarbehörde beigebracht wurde.

6.

Die Bewilligung zur Einzahlungsübertragung ist immer nur unter der Voraussetzung wirksam, daß von Seite der Anlehenskasse, bei welcher der subskribirte Betrag bisher in Verrechnung stand, nach gepflogener Einsicht in das Liquidazionsbuch, gegen die wirkliche Übertragung kein begründeter Anstand erhoben wird. Von einem solchen Anstande wird die Partei von der Behörde, bei welcher die Übertragung angesucht worden ist, ungesäumt in Kenntniß gesetzt werden.

7.

Die erfolgte Übertragung wird von derjenigen Anlehenskasse, bei welcher die Subskripzion erfolgte, oder aber von derjenigen Anlehenskasse, an welche die weiteren Einzahlungen zu leisten sind, auf dem Anlehensscheine unter ämtlicher Fertigung ersichtlich gemacht.

8.

Vorstehende Bestimmungen treten mit 20. Februar 1855 in Wirksamkeit.

Baumgartner m. p.

5.

Przeniesienie wpłaty pozwolone będzie *tylko wtenczas*, jeżeli subskrybent proszący o przeniesienie, zmienia miejsce swego pobytu, *lub* jeżeli subskrybował w kasie pożyczkowéj, w któréj obrębie zwyczajnie nie przebywa; *lub* jeżeli proszący jako dziedzic lub zapisobiorca subskrybenta, inne ma zamieszkanie jak spadkodawca; *lub* jeżeli w *téj* kasie pożyczkowéj, *w któréj raty pożyczkowe zostają na rachunku*, bez względu na kaucyę gotową, przynajmniéj *czwarta* część *całéj* kwoty podpisanéj *już wypłaconą została.*

Warunek wspomniony w ostatniém miejscu *nie jest wymaganym* do pozwolenia przeniesienia wpłat pochodzących z subskrypcyj *gmin*, *korporacyj*, tudzież osób *pod opieką sądową* zostających, jeżeli okazaném będzie pozwolenie zbycia ze strony władzy opiekuńczej politycznéj, a względnie władzy opiekuńczéj sądowéj.

6.

Pozwolenie przeniesienia wpłat ważném jest *zawsze tylko pod tym warunkiem*, iż ze strony kasy pożyczkowéj, w któréj kwota subskrybowana zostawała w rachunkach, po w glądnieniu do księgi likwidacyjnéj przeciw rzeczywistemu przeniesieniu nie zachodzi przeszkoda uzasadniona. O takiéj przeszkodzie władza, u któréj żądano przeniesienia, zawiadomi stronę natychmiast.

7.

Nastąpione przeniesienie uczynioném będzie widocznie na bilecie pożyczki z podpisem urzędowym przez tę kasę pożyczkową, w któréj nastąpiła subskrypcya, lub téż przez tę kasę pożyczkową, do któréj dalsze wpłaty czynione być powinny.

8.

Wyż podane przepisy z dniem 20 Lutego 1855 wchodzą w wykonanie.

Baumgartner m. p.

Formulare A.

Verzeichniß

der Anlehens-Subskripzionen, welche von der . . . . Kasse zu N. an die . . . . Kasse zu N. zu übertragen von dem Unterzeichneten angesucht wird.

1.	2.	3.	4.	5.				6.	7.		8.				9.		10.
Nr. des Anlehensscheines oder Zertifikates	Datum	Name des Subskribenten	Subskribirter Betrag	Hierauf wurde erlegt				Die nächste noch nicht berichtigte Rate wird fällig am (Datum)	Der Partei sind für die schon gezahlten Raten hinauszugeben		Der Partei sind an Interessen gut zu schreiben				Die Partei hat an Interessen in klingender Münze herein zu ersetzen		Anmerkung.
				als bare Kauzion		als Einzahlung auf die vorgeschriebenen Raten			in Obligazionen	mit Koupons, von welchen der erste fällig wird	in Banknoten		in klingender Münze				
			fl.	fl.	kr.	am (Datum)	fl. kr.		fl.	am (Datum)	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
																	Namens-Unterschrift und Wohnort der Partei.

Wzór A.

S p i s

Subskrypcyj na pożyczkę, o których przeniesienie z kassy . . . . w N. do kassy . . . . w N. podpisany uprasza.

1.	2.	3.	4.	5.				6.	7.		8.				9.		10
Nr.	Data	Nazwisko subskrybenta	kwota podpisana	Na takową złożone zostało				Najbliższa jeszcze nie spłacona rata zapadnie dnia (data)	Stronie należy za raty już wpłacone wydać		Stronie należy zapisać na należytość jéj przypadająca				Strona winna zwrócić za prowizye w brzęczącéj monecie		**Uwaga.**
rewersu czyli biletu pożyczkowego lub certyfikatu				na kaucyę w gotowiźnie		jako wpłaty rat przepisanych			w obligacyach	z kuponami, z których pierwszy zapadnie	w banknotach		w brzęczącéj monecie				
			złr.	złr.	kr.	dnia (data)	złr.	kr.		złr.	dnia (data)	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	
																		Podpis Nazwiska i zamieszkanie Strony.

39.

Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 3. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, VII. Stück, Nr. 25, ausgegeben am 7. Februar 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend das Verbot der in Vercelli 1854 erschienenen Druckschrift „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia von Vinzenzo Cesati;" und der in Turin 1854 erschienenen Druckschrift „Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa von Raffaele Garagnani."

Die oberste Polizeibehörde findet die Druckschriften:

1. Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia e su alcuni scritti che delle medesime trattarono per Vinzenzo Cesati Già I. R. aggiunto dirigente la delegazione provinciale di Como, poscia presidente all' amministrazione e congregazione della medesima provincia. Vercelli 1854. Tipogr. e litogr. De—Gaudenzi.

2. Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa. Per Raffaele Garagnani. Torino. Tip. Fratelli Steffenone e comp. 1854,— im Sinne des §. 23 der Preßordnung allgemein zu verbieten.

Kempen m. p., F.M.L.

39.

Rozporządzenie Najwyż. Władzy Policyjnéj z d. 3 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część VII, N. 25, wydana dnia 7 Lutego 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych wyjąwszy Pogranicze wojskowe,

tyczące się zakazu pisma drukiem ogłoszonego w Vercelli 1854 „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia przez Wincentego Cesati;“ tudzież pisma ogłoszonego drukiem w Turynie 1854 „Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa przez Rafała Garagnani.

Najwyższa Władza policyjna uznaje potrzebę zakazać powszechnie w myśl §. 23 ustawy o druku następujące pisma drukiem ogłoszone:

1. Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia e su alcuni scritti che delle medesime trattarono per Vincenzo Cesati Già I. R. aggiunto dirigente la delagazione provinciale di Como, poscia presidente all' amministrazione e congregazione della medesima provincia. Vercelli 1854. Tipogr. e litogr. De—Gaudenzi.

2. Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa. Per Raffaele Garagnani. Torino. Tip. Fratelli Steffenone e comp. 1854.

Kempen m. p. F. M. P.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. März 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XII.

Wydany i rozesłany dnia 4 Marca 1855.

40.

Kaiserliche Verordnung vom 3. Februar 1855,

wirksam für die Königreiche Ungarn, Kroazien und Slawonien, die Wojwodschaft Serbien und das Temeser Banat,

über die Aufhebung des, dem Erzbischofe von Gran, dem Bischofe, nunmehrigen Erzbischofe von Agram als Abte von Thopuška, dem Bischofe von Raab, dem Erzabte von St. Martin und dem Raaber Domkapitel zugestandenen Heimfallrechtes.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 27, ausgegeben am 17. Februar 1855.

41.

Verordnung der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 5. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 28, ausgegeben am 17. Februar 1855),

giltig für alle im allgemeinen österreichischen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Befreiung des Summach's vom Aus- und Durchgangszolle.

Summach wird sowohl vom Ausgangs- als auch vom Durchgangszolle befreit, und ist somit aus der Post 34, a) des allgemeinen österreichischen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 auszuscheiden und der Tarifpost, 34 b) einzureihen.

Diese Bestimmung hat mit dem ersten März 1855 in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Baumgartner** m. p.

42.

Verordnung des Finanzministeriums vom 10. Februar 1855,

wirksam für das lombardisch-venezianische Königreich,

über die Zustellung der Zahlungsaufträge der Kommissurazionsämter.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 29, ausgegeben am 17. Februar 1855.

43.

Verordnung des Justizministeriums vom 11. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, IX. Stück, Nr. 30, ausgegeben am 17. Februar 1855),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Art der Eintreibung und Umwandlung von Geldstrafen, welche von den Gerichten im Strafverfahren verhängt werden.

Um die Eintreibung der von den Gerichten durch Strafurtheil oder im Laufe des Strafverfahrens verhängten Geldstrafen und im Falle dieselben uneinbringlich sein sollten, die Umwandlung derselben in Arreststrafen auf eine mit den Bestimmungen des Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 und der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 im Einklange stehende Art zu regeln, findet das Justizministerium Nachstehendes zu verordnen:

40.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 3 Lutego 1855,

obowiązujące w Królestwie Węgierskiém, Kroackiém i Slawońskiém, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim,

względem zniesienia prawa do spadku bezdziedicznego służącego arcybiskupowi Strygońskiemu, biskupowi, obecnie zaś arcybiskupowi Zagrzebskiemu jako opatowi Topuskiemu, biskupowi Rabskiemu, arcyopatowi S. Marcina i kapitule Rabskiéj.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część IX, N. 27, wydaną dnia 17 Lutego 1855.

41.

Rozporządzenie Ministerstw Skarbu i Handlu z dnia 5 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, N. 28. wydana dnia 17 Lutego 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, objętych w powszechnym obrębie celnym austryackim,

tyczące się uwolnienia sumaka od opłaty cła przechodowego i wchodowego.

Uwalnia się artykuł sumak od cła wchodowego i przechodowego, zatém wykreślić należy takowy z pozycyi 34 *a)* powszechnéj taryfy celnéj austryackiéj z dnia 5 Grudnia 1853 r. i zamieścić pod pozycyę taryfy 34 *b)*.

Niniejsze postanowienie wejdzie w wykonanie z dniem 1 Marca 1855 r.

Baron de **Baumgartner** m. p.

42.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 Lutego 1855,

obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém,

o doręczaniu nakazów zapłaty urzędów komisuracyjnych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część IX, N. 29, wydaną dnia 17 Lutego 1855,

43.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 11 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część IX, N. 30, wydana dnia 17 Lutego 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o sposobie ściągania i zmieniania kar pieniężnych, nałożonych przez sądy w postępowaniu karném.

Ażeby ściąganie kar pieniężnych, nałożonych przez sądy wyrokiem kary, albo też w ciągu postępowania karnego, gdyby zaś takowe ściągniętemi być nie mogły, zamienienie ich na kary aresztu, urządzić w sposobie, zgodnym z przepisami ustawy karnéj z d. 27 Maja 1852 r. i ustawy o procesie karnym z d. 29 Lipca 1853 roku, Ministerstwo Sprawiedliwości uznaje potrzebę rozporządzić, co następuje:

§. 1.

In den Strafurtheilen, sowie in den während des Laufes des Strafverfahrens ergehenden Erkenntnissen der Strafgerichte oder Untersuchungsrichter, durch welche gegen Jemand eine Geldstrafe verhängt wird, ist zugleich jene Arreststrafe auszusprechen, welche im Falle der Uneinbringlichkeit der Geldstrafe nach den Bestimmungen des Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 (§. 260) und der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 (§. 6) an deren Stelle zu treten hat. Bei Geldstrafen unter fünf Gulden K. M. ist die Arreststrafe in die Dauer auf wenigstens 12 Stunden zu bestimmen.

§. 2.

Das Gericht, welchem der Vollzug des Strafurtheiles obliegt (§. 318 der Strafprozeß-Ordnung), und im Falle die Strafe von dem Untersuchungsrichter verhängt wurde das Untersuchungsgericht, hat nach eingetretener Rechtskraft des Erkenntnisses den Verurtheilten zum Erlage des Strafbetrages unter Bestimmung einer achttägigen Frist und unter Androhung der zwangsweisen Eintreibung aufzufordern, nach fruchtlosem Ablaufe der Frist aber diese Eintreibung durch das Bezirksgericht (Bezirks-, Stuhlrichter-Amt, Prätur), in dessen Sprengel der Verurtheilte seinen Wohnsitz oder Aufenthaltsort hat, ungesäumt zu veranlassen.

§. 3.

Das Bezirksgericht hat zu diesem Ende zu verfügen, daß dem Verurtheilten, falls er die Geldstrafe nicht bezahlt, sogleich ein dem Betrage derselben entsprechender Theil des vorfindigen nach den Bestimmungen der Zivilprozeß-Ordnung zur Pfändung geeigneten beweglichen Vermögens abgenommen und zu Gericht erlegt, oder im Falle dieses unthunlich wäre, einem Dritten in Verwahrung übergeben werde.

§. 4.

Die abgenommenen Gegenstände sind, falls sie nicht in Geld oder öffentlichen Schuldverschreibungen bestehen, nach vorläufiger, von Amtswegen durch einen Sachverständigen zu veranlassenden Schätzung, bei der nächsten gerichtlichen Feilbietung, erforderlichen Falles auch unter dem Schätzungswerthe, zu veräußern, worauf der Strafbetrag sammt den allfälligen Exekuzionskosten zu berichtigen und der Überrest der Partei auszufolgen ist.

§. 5.

Muß zur Eintreibung der Geldstrafe die Exekuzion auf ein unbewegliches Gut oder auf eine, auf einem unbeweglichen Gute haftende Forderung geführt werden, so ist dieselbe durch die k. k. Finanzprokuratur zu veranlassen.

§. 6.

Kann die Geldstrafe nicht eingebracht werden, oder zeigt sich, daß die Eintreibung den Vermögensumständen oder dem Nahrungsbetriebe des Straffälligen oder seiner Familie zum empfindlichen Abbruche gereichen würde, so ist die für diesen Fall verhängte Arreststrafe von dem im §. 2 bezeichneten Gerichte in Vollzug zu setzen.

§. 1.

W wyrokach kary, tudzież w orzeczeniach sądów karnych lub sędziów, śledztwo prowadzących, wydanych w ciągu postępowania karnego, na mocy których kara pieniężna na kogo nałożoną została, należy wraz oznaczyć tę karę aresztu, która, w razie niemożności ściągnienia kary pieniężnéj zastąpić ma jéj miejsce według przepisów ustawy karnéj z dnia 27 Maja 1852 r. (§. 260) tudzież ustawy o procesie karnym z d. 29 Lipca 1853 r. (§. 6). Zamiast kary pieniężnéj niżéj pięciu ZłR. należy wyznaczyć karę aresztu najmniéj na godzin 12.

§. 2.

Sąd, który winien jest wykonać wyrok kary, (§. 318 ustawy o procesie karnym), a zaś jeżeli kara nałożoną została przez sędziego śledczego, wówczas sąd śledczy powinien, gdy orzeczenie zyska moc prawa, wezwać skazanego, żeby złożył wyznaczoną karę pieniężną, przy naznaczeniu mu terminu dni ośmiu, i zagrożeniu ściągnienia przymusowego, jeżeli zaś ten termin upłynie bezskutecznie, polecić niezwłocznie to ściągnienie sądowi powiatowemu (urzędowi powiatowemu, stolicowemu, preturze,) w którego obrębie skazany ma zamieszkanie swoje, lub przebywa.

§. 3.

Sąd powiatowy winien jest nakazać tym końcem, żeby skazanemu, gdy tenże nie zapłaci kary pieniężnéj, odebrano odpowiednią kwocie kary pieniężnéj część nieruchomości, podlegającéj zajęciu według przepisów ustawy o procesie karnym, i takową albo złożono w sądzie, lub gdyby to się stać nie mogło, trzeciéj osobie do zachowania oddano.

§. 4.

Jeżeli przedmioty odebrane nie składają się z pieniędzy lub obligacyj publicznych, należy takowe po uprzedniém urzędowém ocenieniu przez biegłego sprzedać przy najbliższéj licytacyi sądowéj, w razie potrzeby nawet niżéj ceny szacunkowéj, poczém kwotę kary wraz z kosztami exekucyi, jeżeli są jakie, opłacić, resztę zaś stronie zwrócić należy.

§. 5.

Jeżeli dla ściągnienia kary pieniężnéj exekucyę prowadzić potrzeba do dóbr nieruchomych, lub do wierzytelności ciążącéj na dobrach nieruchomych, przeprowadzenie takowéj polecić należy C. K. prokuratoryi skarbowéj.

§. 6.

Jeżeli kara pieniężna ściągniętą być nie może, lub gdy się okaże, iż ściągnienie jéj stósunkom majątkowym lub zarobkowi skazanego albo familii jego dotkliwy uszczerbek by przyniosło, natenczas kara aresztu, na ten przypadek nałożona, przez sąd, w §. 2 wyrażony, wykonaną być powinna.

Wurde die Geldstrafe nur zum Theile eingebracht, so ist die Arreststrafe nur im Verhältnisse des noch schuldigen Restes zu vollziehen.

§. 7.

Die eingehobenen Strafbeträge sind von Fall zu Fall unter Benennung des Verurtheilten und unter Angabe des richterlichen Erkenntnisses an die Kasse jenes Armen-Institutes abzuführen, welchem der Strafbetrag nach dem Gesetze zuzufallen hat.

Die Gerichte haben hierüber genaue Vormerkungen zu führen, in welchen die geschehene Abfuhr und die Empfangsbestätigung der Kasse gehörig ersichtlich zu machen ist, und jedes Erkenntniß, wodurch eine Geldstrafe verhängt wird, dem Vorstande des betreffenden Armen-Institutes im Auszuge mitzutheilen.

§. 8.

Nach den vorstehenden Bestimmungen ist auch rücksichtlich jener Geldstrafen vorzugehen, welche von den höheren Gerichten verhängt werden.

§. 9.

Die gegenwärtige Verordnung hat in jenen Kronländern, wo die Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 bereits in Wirksamkeit steht, sogleich, in den übrigen Kronländern aber zugleich mit der letzteren in Kraft zu treten.

Krauß m. p.

Jeżeli kara pieniężna tylko w części ściągniętą została, kara aresztu tylko w stósunku do pozostałéj reszty wykonaną być powinna.

§. 7.

Ściągnięte kary pieniężne należy w każdym szczegółowym przypadku z wyrażeniem nazwiska skazanego i orzeczenia sądowego oddać do kasy tego zakładu ubogich, któremu kara pieniężna z mocy ustawy przypada.

Sądy utrzymywać winny w téj mierze dokładne wykazy, w których należy uczynić widoczném oddanie do kasy i potwierdzenie onéjże, iż kwoty karne otrzymała, również winny każde orzeczenie, na mocy którego kara pieniężna nałożoną zostaje, udzielić w wyciągu przełożonemu zakładu ubogich, którego się tyczy.

§. 8.

Do powyższych przepisów stósować się należy także względnie tych kar pieniężnych, które nałożone zostaną przez sądy wyższe.

§. 9.

Niniejsze rozporządzenie powinno w tych krajach koronnych, w których ustawa o procesie karnym z dnia 29 Lipca 1853 już jest w wykonaniu, natychmiast wejść w życie, w innych zaś krajach koronnych równocześnie z tąż ustawą.

Krauss m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. März 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XIII.

Wydany i rozesłany dnia 7 Marca 1855.

44.

Verordnung des Ministeriums des Innern im Einvernehmen mit der obersten Polizeibehörde vom 15. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, X. Stück, Nr. 31, ausgegeben am 21. Februar 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit eine gesetzliche Vorschrift gegen Thierquälerei erlassen wird.

Wer öffentlich auf eine Aergerniß erregende Weise Thiere, sie mögen ihm eigenthümlich angehören oder nicht, mißhandelt, ist von der politischen Behörde, und an Orten, wo sich eine k. k. Polizeibehörde befindet, von dieser nach §. 11 der kaiserlichen Verordnung vom 20. April 1854, Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 96*) (im lombardisch-venezianischen Königreiche nach §. 4 der Ministerialverordnung vom 25. April 1854, Nr. 102), zu bestrafen.

Sollten gewisse Arten solcher Mißhandlungen häufiger wahrgenommen werden, oder im gewerblichen Verkehre herkömmlich geworden sein, so bleibt es der Landesstelle vorbehalten, gegen dieselben mit speziellen Verboten vorzugehen.

Freiherr von **Bach** m. p.

45.

Erlaß des Finanzministeriums vom 15. Februar 1855,

giltig für Tirol und Vorarlberg.

betreffend eine Aenderung in den Bestimmungen über das Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer des Bodensee's.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, X. Stück, Nr. 32, ausgegeben am 21. Februar 1855.

46.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 17. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, X. Stück, Nr. 33, ausgegeben am 21. Februar 1855),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Gebühren für die, zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen.

Die Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen haben über die Entlohnung der zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen, in soferne dieselben nicht für solche Geschäfte und Verrichtungen bestellt oder mit Gehalten angestellt sind, nachstehende Bestimmungen zu erlassen befunden:

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung XXV. Stück, Nr. 103, Seite 267.

44.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Najwyższą Władzą Policyjną z d. 15 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część X, Nr. 31, wydana dnia 21 Lutego 1855),

mające moc we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

którém wydanym zostaje przepis prawny przeciw dręczeniu zwierząt.

Kto publicznie dręczy zwierzęta w sposób gorszący czyli oburzający, bez różnicy czy one są własnością jego lub nie, ukaranym być winien przez władzę polityczną, a w miejscach gdzie się znajduje C. K. władza policyjna, przez też władzę stósownie do §. 11 Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 20 Kwietnia 1854, Dziennika Praw Państwa, Nr. 96 *) (w Królestwie Lombardzko Weneckiém stósownie do §. 4 rozporządzenia Ministeryalnego z d. 25 Kwietnia 1854 r. Nr. 102).

Gdyby pewne rodzaje udręczeń takowych częściéj spostrzeganemi były, lub w obrocie przemysłowym w zwyczaj wchodziły, zastrzeżoném zostaje Rządowi krajowemu wydać przeciw nim zakazy osobne.

Baron de **Bach** m. p.

45.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 15 Lutego 1855,

obowiązujące w Tyrolu i Vorarlbergu,

co się tyczy zmiany w postanowieniach o zakazie zbliżania się statków ładownych ku brzegom jeziora Bodeńskiego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część X, Nr. 32, wydaną dnia 21 Lutego 1855.

46.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów z dnia 17 Lutego 1855.

(Dziennik Praw Państwa, część X, Nr. 33, wydana dnia 21 Lutego 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

w przedmiocie należytości dla osób sanitarnych, w celach sądowo-lékarskich używanych.

Co się tyczy wynagrodzenia osób sanitarnych, w celach sądowo-lékarskich używanych, o ile takowe do tychże czynności i sprawunków nie są za nagrodą lub stałą płacą ustanowione, uznały Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów za stósowne, wydać następujące postanowienia:

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1851. Oddział pierwszy część XXV. Nr. 103. stron. 267.

§. 1.

Für die streng-gerichtsärztlichen Verrichtungen im Zivil- und Strafverfahren hat der beiliegende Tarif I zu gelten.

§. 2.

Für andere bei den Gerichtsbehörden vorkommende ärztliche, wundärztliche und geburtshilfliche Verrichtungen ist die Entlohnung nach dem beiliegenden Tarife II zu bemessen.

§. 3.

Für außergewöhnliche Verrichtungen, welche in den Tarifen namentlich nicht aufgeführt erscheinen, ist unter genauer Nachweisung und Darstellung des Falles, ein entsprechender Entlohnungsbetrag in Aufrechnung zu bringen, worüber in jedem einzelnen Falle die Entscheidung des Oberlandesgerichtes einzuholen ist.

§. 4.

Die nach diesen Tarifen gebührenden Entlohnungen werden den betreffenden Sanitätspersonen unmittelbar vom Aerar selbst dann vergütet, wenn das Aerar dritten Personen gegenüber einen Ersatz dafür anzusprechen hat.

§. 5.

Werden gerichtsärztliche Geschäfte außerhalb des Wohnortes der dazu verwendeten Sanitätsperson besorgt, so hat dieselbe nebst der, für die Verrichtung selbst (nach Tarif I und II) entfallenden Entlohnung, auch noch eine Zehr- und Fuhrkosten-Vergütung anzusprechen.

Aerzte, die im Staatsdienste stehen, erhalten als Zehr- und Fuhrkosten die ihnen überhaupt bei dienstlichen Verrichtungen außerhalb des Amtsortes nach den bestehenden Vorschriften zukommenden Taggelder und Reisegebühren. Andere Aerzte hingegen haben die Diät mit 3 fl. 12 kr. (Aerzte) oder 1 fl. 36 kr. (Wundärzte) und jene Reisegebühr aufzurechnen, welche gerichtliche Beamte nach der entsprechenden Diätenklasse bei ämtlichen Reisen außerhalb des Gerichtssprengels anzusprechen haben.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Baumgartner** m. p.

§. 1.

Co do czynności ściśle sądowo-lékarskich, tak w postępowaniu cywilném jak karném znajduje zastósowanie taryfa pod I. załączona.

§. 2.

Co do innych u władz sądowych zachodzących czynności lékarskich, chirurgicznych i akuszerskich wymierzoném być ma wynagrodzenie wedle taryfy pod II. załączonéj.

§. 3.

Dla czynności nadzwyczajnych, w taryfach niewymienionych, nastąpić ma porachunek wynagrodzenia w kwocie odpowiedniéj, przy ścisłém wykazaniu i przedstawieniu przypadku, w przedmiocie którego poszczególnie zasiągnąć się ma rozstrzygnienia sądu wyższego krajowego.

§. 4.

Wypadające wedle taryf wspomnionych wynagrodzenia wydane zostaną ze skarbu bezpośrednio dotyczącym osobom sanitarnym wtenczas nawet, gdyby skarb prawo miał żądać za to wynagrodzenia od osób trzecich.

§. 5.

Jeżeli czynności sądowo-lékarskie odbywane być mają zewnątrz mieszkania osoby sanitarnéj, ku temu użytéj, prawo mieć będzie takowa, oprócz wynagrodzenia, od saméjże czynności wypadającego, żądać jeszcze strawnego i powozowego.

Lékarze w służbie rządowéj będący, otrzymają jako strawne i powozowe te należytości dzienne i podróżowe, które im ogólnie przypadają przy czynnościach służbowych zewnątrz miejsca urzędu wedle przepisów istniejących. Inni lékarze zaś rachować sobie mogą dyurne w kwocie ZłR. 3 i xr. 12 (lékarze) lub też ZłR. 1 i xr. 36 (chirurdzy) i oraz tę należytość podróżową, jakiéj żądać prawo mają urzędnicy sądowi wedle odpowiedniéj klasy dyet w razie podróży rządowych zewnątrz okręgu sądowego.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Baumgartner** m. p.

I.

Gebühren-Tarif

für die ſtreng-gerichtsärztlichen Verrichtungen.

		fl.	kr.
Allgemeines bürgerliches Geſetzbuch §. 100	**In Zivil-Rechtsſachen:**		
	Ermittlung des ehelichen Unvermögens:		
	a) für die Unterſuchung	2	—
	b) für jeden hiezu nothwendigen folgenden Beſuch	—	30
	c) für das ſchriftliche Gutachten	1	—
§§. 273, 283, 567	Für die Unterſuchung eines an Wahn- oder Blödſinn Leidenden, und zwar:		
	a) wegen Beſtimmung des Wahn- oder Blödſinnes b) wegen Beſtimmung der Heilung desſelben c) wegen Beſtimmung der heiteren Zwiſchenzeit	2	4 —
	Für jeden folgenden nothwendigen Beſuch	1	—
	Für das ſchriftliche Gutachten, je nach der geringeren oder größeren Ausführlichkeit	2	5 —
§. 926	Für Unterſuchung wegen Gewährleiſtung für beſtimmte Viehkrankheiten:		
	a) bei Schafen oder anderen kleinen Thieren von 1—5 Stück	—	30
	bei 5—10 Stück	—	45
	und ſo fort;		
	b) bei Rindern und Pferden für 1 Stück	1	—
§§. 1325, 1328	Für die Unterſuchung bei körperlichen Verletzungen, in ſoferne ſie außer dem Strafverfahren vorkommt	2	—
	Für jeden erforderlichen folgenden Beſuch	—	30
	Für die Abgabe eines abgeſonderten Gutachtens	2	—
	Im Strafverfahren:		
Strafgeſetz	A. Verbrechen.		
§§. 125, 127, 128	Für die Unterſuchung bei der Nothzucht oder bei der Schändung	1	—
§§. 129, 132 zu IV.	Für die Unterſuchung bei der Unzucht gegen die Natur oder bei der Kuppelei durch Verführung einer unſchuldigen Perſon	1	—
§§. 134—143, 161	Für die gerichtliche Sekzion (Leichen-Eröffnung)	3	—
	Für die Abfaſſung eines abgeſonderten Gutachtens	2	—
	Für die gerichtliche Sekzion eines Neugebornen mit Vornahme der Lungenprobe	4	—
	In Fällen, wo die Unterſuchung an faulen Leichen vorzunehmen iſt, über die oben angeführte Gebühr noch	2	—
	Für die Vornahme einer chemiſchen Unterſuchung bei Vergiftungen nebſt dem Erſatze der dazu verwendeten nach der Arzenei-Taxe berechneten Prüfungsmittel	6—10	—
	Für die Leitung und Überwachung der Unterſuchung und für das darüber abgefaßte Gutachten dem Arzte	3— 5	—
	Für die nachträgliche Unterſuchung des Mordwerkzeuges oder anderer hieher gehöriger Gegenſtände	2	—
	im Falle aber letztere Gifte wären, nebſt Erſatz der Prüfungsmittel	4	—
§§. 144—148	Für die Unterſuchung der Mutter bei dem Verdachte der Abtreibung der Leibesfrucht	2	—
§§. 149—151	Für die bei Weglegung von Neugeborenen erforderlichen Unterſuchungen:		
	a) bei lebend gefundenen Kindern	2	—
	b) bei todt gefundenen Kindern	4	—
§§. 152—157, 160	Für die Unterſuchung eines körperlich ſchwer Beſchädigten oder im Zweikampfe Verwundeten	2	—
	für jeden erforderlichen folgenden Beſuch	—	30
	für die Abgabe eines abgeſonderten Gutachtens	2	—
	Unterſuchung eines Gefangenen, bezüglich der Leibesbeſchaffenheit (Gebrechen) ꝛc.	—	10

I.

Taryfa należytości

od czynności lekarskich ściśle sądowych.

		ZŁR.	kr.
Powszechna księga ustaw cywilnych §. 100	**W sprawach cywilnych:**		
	Dochodzenie impotencyi małżeńskiéj:		
	a) za zwiedzenie	2	—
	b) za każde odwiedzenie, następnie w téj mierze potrzebne	—	30
	c) za piśmienne sprawozdanie	1	—
§§. 273, 283, 567	Za dochodzenie osób, na pomieszanie zmysłów lub głupotę cierpiących, a to:		
	a) dla orzeczenia co do stanu pomięszania zmysłów lub głupoty .		
	b) dla orzeczenia co do uleczenia	2—4	—
	c) dla orzeczenia co do przerw zdrowych		
	Za każde następne odwiedzenie potrzebne	1	—
	Za sprawozdanie na piśmie, w miarę mniejszéj lub większéj obszerności .	2—5	—
§. 926	Za dochodzenie ku ubezpieczeniu w pewnych chorobach bydła:		
	a) owiec i innych małych zwierząt od 1—5 sztuk	—	30
	od 5—10 sztuk	—	45
	i tak daléj:		
	b) bydła i koni od 1 sztuki	1	—
§§. 1325, 1328	Za dochodzenie nadwerężeń cielesnych o ile takowe miejsce ma zewnątrz postępowania karnego	2	—
	Za każde odwiedzenie następnie potrzebne	—	30
	Za zdania oddzielnéj opinii	2	—
	W postępowaniu karném:		
	A. Zbrodnie.		
Ustawa karna §§. 125, 127, 128	Za dochodzenie przy zgwałceniu lub z hańbieniu niewiasty	1	—
§§. 129, 132, do IV	Za dochodzenie przy nierządnictwie przeciw naturze lub przy rajfurstwie przez uwiedzenie osoby niewinnéj	1	—
§§. 134—143, 161	Za otworzenie trupa sądownie	3	—
	Za ułożenie oddzielnego sprawozdania	2	—
	Za sądowe otworzenie nowo-narodzonego przy użyciu oraz próby płucowéj .	4	—
	W przypadkach, gdzie dochodzenie przedsiębraném być ma na trupach zgniliźnie ulegających, *nad* należytość wyż wspomnioną, jeszcze . .	2	—
	Za chemiczne dochodzenie w razie otrucia przy osobném wynagrodzeniu użytych ku temu środków badawczych, obrachowanych wedle taxy lekarskiéj	6—10	—
	Za kierunek i nadzór przy dochodzeniu i oraz za ułożenie sprawozdania w téj mierze, lékarzowi	3—5	—
	Za dodatkowo przedsięwzięte obejrzenie narzędzia morderczego lub innych do tego należących przedmiotów	2	—
	w razie zaś, gdyby takowe były truciznami, przy osobném wynagrodzeniu środków rozpoznawczych	4	—
§§. 144—148	Za dochodzenie stanu matki w razie podejrzenia o spędzenie płodu	2	—
§§. 149—151	Za dochodzenia, jakie są potrzebnemi w razie podrzucenia nowo-narodzonych		
	a) przy dzieciach, w stanie żyjącym znalezionych	2	—
	b) przy dzieciach nieżywych	4	—
§§. 152—157 160	Za dochodzenie cieleśnie ciężko uszkodzonego lub w pojedynku zranionego .	2	—
	za każde dalsze odwiedzenie potrzebne	—	30
	za przedłożenie oddzielnéj opinii	2	—
	Za dochodzenie stanu więźnia, co do konstytucyi cielesnéj (ułomności) i t. d.	—	10

Strafgesetz	B. Vergehen und Übertretungen.	fl.	kr.
§§. 335—337	a) für die Untersuchung einer leichten körperlichen Verletzung	1	—
	b) für die Untersuchung einer schweren körperlichen Verletzung	2	—
	c) für die Untersuchung im Falle der Tödtung (gerichtliche Sekzion) die oben bei den §§. 134—143 vorkommenden Gebühren.		
§§. 339, 340	Untersuchung der Wöchnerin wegen verheimlichter Geburt	1	—
	Untersuchung einer unreifen Frucht	1	—
	Im Falle die Sekzion des Kindes nöthig ist, dafür sammt Gutachten	3	—
§. 345	Untersuchung einer verbotenen Arzenei (beim Verkaufe derselben von Seite Berechtigter)	1	—
§. 349	Für die Untersuchung einer schlecht oder falsch bereiteten Arzenei (ausgenommen, wenn eine chemische Untersuchung nöthig wäre)	1	
§. 353	Untersuchung von verwechselten Arzeneien	1	—
§. 354	Untersuchung bei unbefugtem Handel mit Arzeneien:		
	a) einzelner oder einiger, ohne Rücksicht auf die Qualität	1	—
	b) vieler oder ganzer Sammlungen derselben	1—3	—
§§. 356—358	Untersuchung bei einem Verschulden eines Heil- oder Wundarztes, die bei §. 335 bezeichneten Gebühren.		
§. 360	Untersuchung bei Vernachlässigung einer Krankheit	1	—
§. 364	Untersuchung eines Giftes, wenn es bei Krämern oder Hausirern gefunden wird:		
	a) wenn der Augenschein genügt	—	30
	b) für eine weitläufigere Untersuchung	1—2	—
§. 379	Untersuchung einer mit einer schändlichen oder sonst ansteckenden Krankheit behafteten Amme oder Hebamme	1	—
§. 387	Untersuchung eines wüthenden oder wuthverdächtigen Thieres	2	—
§. 391	Untersuchung eines bösartigen Thieres	1	—
§. 399	Untersuchung von Fleisch bei Gewerbsleuten	1	—
§§. 400, 401	Untersuchung vom krankem Viehe bei einer Viehseuche; die bei §. 926, a. b. G. B., bezeichneten Gebühren.		
§§. 403, 405	Untersuchung von Getränken	1	—
§§. 406—408	Untersuchung von Zinngeschirr oder anderen gesundheitsschädlichen Aufbewahrungen oder Zubereitungen von Genußmitteln, sammt den hiebei erforderlichen chemischen Untersuchungen	1	—
§. 409	Untersuchung bei Selbstverstümmlungen, wie bei leichten oder schweren körperlichen Verletzungen.		
§§. 411—430	Untersuchung bei Raufhändeln und anderen in diesen Paragraphen bezeichneten Fällen nach Beschaffenheit der stattgefundenen leichteren oder schwereren Verletzungen und der Zahl der verletzten Personen, wie oben.		
§. 431	Untersuchung der im §. 431 bezeichneten Fälle, nach den vorstehend entwickelten Ansätzen.		

Anhang.

1	Für ein von Seite des Gerichtes gefordertes Krankheitszeugniß	1	—
2	Für die Beiwohnung bei einer gerichtlichen Hauptverhandlung, Gerichtsitzung, um Aufschlüsse zu geben:		
	a) für einen halben Tag	3	—
	b) für einen ganzen Tag	5	—
	c) für jeden folgenden halben Tag	2	—
3	Gerichtliche Sekzion eines todten Thieres:		
	a) eines größeren	3	—
	b) eines kleineren	1	30

Wenn diese Verrichtungen von einem Wundarzte vorgenommen werden, so erhält er nur die Hälfte der hier angesetzten Gebühren.

Nebst den hier angesetzten Gebühren haben die von den Gerichten als Sachverständige in Anspruch genommenen Sanitätspersonen, wenn die Verrichtung für das Gericht ihre Entfernung von dem Wohnorte erheischt, die durch die bestehenden Gesetze und Verordnungen bestimmten Diäten und Reisegelder zu fordern.

Ustawa karna	B. *Wykroczenia i przestępstwa.*	Złr.	kr.
§§. 335—337	*a)* za dochodzenie lekkiego nadwerężenia cielesnego	1	—
	b) za dochodzenie ciężkiego nadwerężenia cielesnego	2	—
	c) za dochodzenie w razie zabicia (sądowe otworzenie trupa) należytości wyżéj przy §§. 134—143 wskazane.		
§§. 339, 340	Dochodzenie położnicy z powodu utajonego porodu	1	—
	Dochodzenie płodu niedojrzałego (niedonoszonego)	1	—
	W razie jeżeli sekcya dziecięcia jest potrzebna, wraz z sprawozdaniem	3	—
§. 345	Dochodzenie zakazanego lékarstwa (w razie sprzedaży tegoż ze strony ku temu uprawnionych)	1	—
§. 349	Za dochodzenie lékarstwa źle lub fałszywie sporządzonego, (wyjąwszy gdyby potrzebnem było chemiczne dochodzenie)	1	—
§. 353	Dochodzenie przemienionych lékarstw	1	—
§. 354	Dochodzenie w razie nienpoważnionego handlu lékarstwami:		
	a) pojedynczych lub niektórych, bez względu na jakość	1	—
	b) wielu lub całych zbiorów onychże	1—3	—
§§. 356—358	Dochodzenie w razie winy lékarza lub chirurga, należytości do §. 335 ustanowione.		
§. 360	Dochodzenie w razie zaniedbania choroby	1	—
§. 364	Dochodzenie trucizny, znalezionéj u kramarzy lub domokrążców:		
	a) jeżeli dostatecznem jest obejrzenie	—	30
	b) za dokładniejsze obszerniejsze dochodzenie	1 -2	—
§. 379	Dochodzenie mamki lub akuszerki nawiedzonéj chorobą sprośną lub inną zaraźliwą	1	—
§. 387	Dochodzenie zwierzęcia wściekłego lub o wściekłość zaraźliwą podejrzanego	2	—
§. 391	Dochodzenie zwierzęcia szkodliwego	1	—
§. 399	Dochodzenie mięsa u profesyonistów	1	—
§§. 400, 401	Dochodzenie stanu bydła chorego podczas pomoru bydła; należytości przy §. 926 pow. ksie. ust. cyw. wskazane.		
§§. 403, 405	Dochodzenie napojów	1	—
§§. 406—408	Dochodzenie naczynia pobielanego lub innych schowań zdrowiu szkodliwych, albo przyrządzeń środków pożywnych wraz z dochodzeniami chemicznemi, przy tém potrzebnemi	1	—
§. 409	Dochodzenie samobójstw, jak nadwerężeń cielesnych lekkich lub ciężkich		
§§. 411—430	Dochodzenie w razie bijatyk i innych w rzeczonych paragrafach wskazanych przypadków wedle właściwości zachodzących nadwerężeń lżejszych lub cięższych tudzież wedle liczby osób nadwerężonych, jak powyżéj		
§. 431	Dochodzenie przypadków w §. 431 wskazanych, wedle ustanów powyżéj wyszczególnionych.		
	Dodatek.		
1	Za zaświadczenie choroby, ze strony sądu żądane	1	—
2	Za stawienie się do rozprawy głównéj sądowéj, na posiedzenie sądu, dla udzielenia wiadomości:		
	a) za pół dnia	3	—
	b) za cały dzień	5	—
	c) za każde następujące pół-dnia	2	—
3	Sądowe otworzenie zwierzęcia nieżywego:		
	a) większego	3	—
	b) mniejszego	1	—

Jeżeli czynności te przedsięwzięte będą przez chirurga, ten otrzyma tylko połowę należytości tu wyszczególnionych.

Oprócz należytości tu wyrażonych osoby sanitarne, przez sądy jako znawcy rzeczy przywołane, w razie gdy czynność ich dla sądu wymaga oddalenia się z miejsca pomieszkania, mają prawo żądać dyet i należytości podróżnych, przez istniejące ustawy i rozporządzenia ustanowionych.

II.

Gebühren Tarif

für die ärztlichen, wundärztlichen und geburtshilflichen Verrichtungen im Auftrage der Gerichtsbehörden.

		fl.	kr.
1	Für einen Besuch oder eine Untersuchung des Gesundheitszustandes oder der Leibesbeschaffenheit für jedes Individuum: dem Arzte	—	10
	dem Wundarzte	—	5
	der Hebamme	—	5
2	Werden von Einer Sanitätsperson mit Einem Besuche zugleich mehr als 6 Individuen in Einer Anstalt behandelt oder untersucht, so erhält für jedes Individuum über 6 der Arzt nur	—	5
	der Wundarzt nur	—	2½
	die Hebamme nur	—	2½
3	Für einen Aderlaß	—	12
4	Für die Anwendung eines trockenen Schröpfkopfes	—	6
5	Für die Anwendung eines blutigen Schröpfkopfes	—	12
6	Für die Anwendung eines Blutegels wird weiter nichts vergütet, als für jeden einzelnen der jeweilige	Landespreis	
7	Für die Anwendung eines Blasenpflasters	—	10
8	Für die Anwendung von Seidelbast	—	15
9	Für die Anwendung eines Haarseiles	—	24
10	Für die Anwendung eines Fontanelles	—	16
11	Für die Anwendung eines Klystiers oder sonst einer Einspritzung in eine der natürlichen Höhlen des menschlichen Körpers	—	8
12	Für die Anwendung des Katheders a) bei Frauen	—	20
	b) bei Männern	—	30
13	Für die Extrakzion fremder Körper aus einer der natürlichen Höhlen des menschlichen Leibes	—	36
14	Für die Extrakzion eines Nasen- oder dergleichen Polypen	1	—
15	Für das Ausziehen eines Zahnes	—	12
16	Für das Befeilen eines Zahnes	—	8
17	Für die Untersuchung und das Verbinden einer Wunde, eines Geschwüres, einer Kontusion, Geschwulst u. dgl.	—	10
18	Für die Anlegung einer blutigen Naht bei einer Wunde	—	20
19	Für die Unterbindung eines verletzten Gefäßes	2	—
20	Für die Eroffnung eines Abscesses, einer Drüsengeschwulst u. dgl.	—	16
21	Für die Einrichtung einer Luxazion	1	36
22	Für die Einrichtung eines Knochenbruches	3	—
23	Für die Erneuerung des Verbandes bei einer Luxazion oder einem Knochenbruche	—	10
24	Für die Amputazion eines Armes, Schenkels, einer Hand oder eines Fußes	10	—
25	Für die Amputazion eines Fingers oder einer Zehe	2	—
26	Für die Amputazion einer Brust	5	—
27	Für die Zurückbringung einer Darmvorlagerung durch die Taris	1	—
28	Für die blutige Einrichtung einer eingeklemmten Darmvorlagerung	10	—
29	Für die Anlegung eines Bruchbandes oder Tragbeutels	—	10
30	Für die Zurückbringung eines Mastdarm-, Scheiden- oder Gebärmutter-Vorfalles	—	30
31	Für die Punkzion des Bauches	2	—
32	Für die Punkzion einer Hydrokele	1	—
33	Für den Kaiserschnitt an einer lebenden oder todten Person	5	—
34	Für die Untersuchung der weiblichen Geschlechtstheile auf Schwangerschaft, vorhergegangene Geburt, Krankheiten derselben u. s. w. überhaupt außer der Entbindungszeit	—	10
35	Für eine leichte Entbindung	3	—
36	Für eine schwere Entbindung (mittelst Wendung oder Zange)	5	—
37	Für eine Zwillingsgeburt	8	—
38	Für die besonders nothwendig gewordene Entfernung der Nachgeburt oder eines unreifen Eies oder einer Mola	5	—
39	Für den Beistand bei einer Fehlgeburt	1	—
40	Für die manuelle Hilfeleistung bei der Stillung eines heftigen Gebärmutter-Flusses	1	30
41	Für die Untersuchung (das Kosten) der Speisen und des Brotes, dem Arzte	—	10
	dem Wundarzte	—	5
42	Für dieselbe Untersuchung, wenn sie bei Gelegenheit der ärztlichen Krankenbesuche vorgenommen wird, dem Arzte	—	6
	dem Wundarzte	—	4

II.

Taryfa należytości

co się tyczy czynności lekarskich, chirurgicznych i akuszerskich z powodu zlecenia władz sądowych.

		złr.	kr.
1	Za nawiedzenie lub rozpoznanie stanu zdrowia lub konstytucyi ciała od każdego indywiduum: lekarzowi	—	10
	chirurgowi	—	5
	akuszerce	—	5
2	Jeżeli przez jednę osobę sanitarną za jedną wizytą razem więcej jak 6 indywiduów w jednym zakładzie będzie odwiedzonych lub dochodzonych, wówczas od każdego dalszego indywiduum nad 6 otrzyma lekarz tylko	—	5
	chirurg tylko	—	2½
	akuszerka tylko	—	2½
3	Za puszczenie krwi	—	12
4	Za użycie czyli przyaplikowanie bańki suchej	—	6
5	Za użycie bańki krwistéj	—	12
6	Za użycie pijawki nie będzie nic wynagrodzoném, jak tylko od każdéj wyznaczona każdego razu	cena krajowa	
7	Za użycie wezykatoryi	—	10
8	Za użycie prześlagwy	—	15
9	Za użycie zawłoki	—	24
10	Za użycie fontanelli	—	16
11	Za użycie klistery lub innego jakiego wstrzykania do jednego z naturalnych otworów ciała ludzkiego	—	8
12	Za użycie katetru *a)* u kobiét	—	20
	b) u mężczyzn	—	30
13	Za ekstrakcyę obcych ciał z jednego naturalnych otworów ludzkiego ciała	—	36
14	Za ekstrakcyę polipu nosowego lub innego	1	—
15	Za wyrwanie zęba	—	12
16	Za opiłowanie zęba	—	8
17	Za obejrzenie i obwiązanie (opatrzenie) rany, wrzodu, kontuzyi, puchliny i t. p.	—	10
18	Za przyrządzenie szwu krwistego przy ranie	—	20
19	Za podwiązanie nadwerężonego naczynia krwionośnego lub innego płynonośnego	2	—
20	Za przebicie ropnia, otworzenie gruczołów nabiegnionych i t. d.	—	16
21	Za wprawienie w razie wywinięcia	1	36
22	Za przystósowanie kościołomu	3	—
23	Za odnowienie obwiązania przy wywinięciu lub złamaniu kości	—	10
24	Za odjęcie (amputacyę) ramienia, uda, ręki lub nogi	10	—
25	Za amputacyę palca u ręki lub u nogi	2	—
26	Za amputacyę piersi	5	—
27	Za odsunięcie wypękłości kiszek przez wprawienie	1	—
28	Za krwiste wprawienie uwięzionéj wypękłości kiszek	10	—
29	Za przypasanie bandażu rupturowego lub podpaski mosznej	—	10
30	Za przywrócenie w stan należyty opadnięcia kiszki stolcowej, pochwy macicznej lub macicy	—	30
31	Za przekłucie nabrzmiałości brzucha	2	—
32	Za przekłucie nabrzmienia w worku jądrowym	1	—
33	Za rozcięcie macicy przedsięwzięte na osobie żywej lub umarłéj	5	—
34	Za obejrzenie białogłowskich części płciowych we względzie ciężarności, poprzedniego porodu, chorób płciowych i t. d. w ogólności przed czasem porodzenia	—	10
35	Za czynności około lekkiego porodzenia	3	—
36	Za czynności przy ciężkiém porodzeniu (za pomocą odwrotu lub kleszczy)	5	—
37	Za czynności przy porodzie bliźniąt	8	—
38	Za potrzebne oddzielnie oddalenie łożyska lub niedojrzałego jaja lub zaśniadu	5	—
39	Za pomoc przy poronieniu	1	—
40	Za ręczną pomoc przy zastanowieniu gwałtownego odpływu macicznego	1	30
41	Za dochodzenie (przez kosztowanie) potraw i chleba, lekarzowi	—	10
	chirurgowi	—	5
42	Za takież dochodzenie przedsiębrane przy sposobności lekarskich odwiedzin chorego lekarzowi	—	6
	chirurgowi	—	4

Anmerkungen.

1. Bei der Gebühr für einen Besuch sind das Kranken-Examen, die Ordinazion und die Verschreibung von Rezepten, sowie kleine Manual- und Instrumental-Untersuchungen, oder ein ganz einfacher, leichter Verband, in soferne für letztere nicht ein besonderer Ansatz im Tarife vorkommt, darunter verstanden.
2. Für einen Besuch bei Nacht, d. i. von 10 Uhr Abends bis 5 Uhr Morgens, ist die doppelte Besuchstaxe aufzurechnen gestattet.
3. Die Besuchstaxe ist, ausgenommen bei den Untersuchungen Tarifpost 1, 2, 41 und 42, bei allen übrigen Verrichtungen nebst den, für dieselben angesetzten Gebühren zu entrichten.

4. Die bezüglichen Tarifansätze gelten nur für die Vornahme und Vollendung des Operazionsaktes, zu welchem auch Stillung der Blutung und Anlegung der ersten Verbandes u. dgl. gehören.
5. Diese Operazionstaxen sind den Sanitätspersonen ohne Unterschied ihrer sonstigen Eigenschaft im vollen Betrage zu vergüten.
6. Die bei Tarifpost 7 bis 11 nothwendigen Ingredienzien, sowie Verbandstücke, Instrumente und andere Utensilien, welche entweder nur einen Einmaligen Gebrauch erlauben, oder welche den Kranken zu ihrem ferneren Gebrauche nothwendig bleiben, sind den Sanitätspersonen entweder zu liefern oder aber besonders zu vergüten.
7. Die Kosten für die gewöhnliche Instandhaltung der Instrumente, z. B. Schärfen der Messer u. s. w. dürfen nicht aufgerechnet werden.
8. In Fällen, wo über Anordnung der Gerichtsbehörde ein zweiter Sachverständiger einzuschreiten hat, erhält dieser, wenn nicht besondere Bestimmungen etwas Abweichendes festsetzen, die im Tarife für die bezüglichen Verrichtungen angesetzten Gebühren.
9. Die bei der einen oder anderen Operazion etwa nothwendig gewesene entgeldliche Assistenz ist als solche von dem Operateur nachzuweisen, eine angemessene Entlohnung dafür zu beantragen, und der zuständigen Behörde zur Entscheidung vorzulegen.
10. Die zur etwaigen Vorbehandlung, sowie die zur Nachbehandlung bei Operazionen nothwendigen Besuche und anderweitigen Verrichtungen sind nach den bezüglichen Tarifansätzen aufzurechnen und zu honoriren.
11. Bei Verbrennungen oder bei besonders großen Verwundungen und Geschwüren, deren Stellen sich über mehrere Körpertheile erstrecken, wird jeder Arm, Schenkel u. s. w. als ein abgesonderter Theil in dem Konto zu benennen und ein billiger Betrag für die nothwendigen Verbände anzusetzen sein.
12. In den Tarifsätzen für geburtshilfliche Akte sind die unmittelbar vor und nach denselben nothwendigen Untersuchungen der weiblichen Geschlechtstheile mit eingerechnet.

13. In Betreff der nach vollkommen beendigter Entbindung nothwendigen Behandlung der Mutter und des Kindes, soweit solche zu den Verrichtungen entweder des Arztes oder der Hebamme gehört, haben sich die Entlohnungen hiefür entweder nach den bezüglichen Tarifansätzen, oder, wo solche fehlen, nach der Bestimmung des §. 3 der vorstehenden Verordnung zu richten.
14. Die unter Post 35 und 36 des Tarifes II angesetzten Gebührenbeträge werden nur dann passirt, wenn die Wöchnerin die neun Tage überstanden hat, während bei einem unverschuldeten Todesfalle derselben nur die Hälfte der daselbst festgesetzten Beträge aufgerechnet werden darf.

    Ein verschuldeter Todesfall der Wöchnerin hebt selbstverständlich jene Entlohnungen auf.

15. Hebammen erhalten für die manchmal von ihnen vorgenommenen kleineren chirurgischen Hilfeleistungen, wie Blutegel-, Klystier-, Katheder-setzen u. dgl., den dafür angesetzten Taxbetrag.

Uwagi.

1. Przy należytości za odwiedziny objętemi są wybadanie chorego, ordynacya i zapisanie recept, tudzież pomniejsze dochodzenia ręczne lub zapomocą instrumentów, albo zupełnie pojedyncze, lekkie obwiązanie, o ile za to ostatnie nie zachodzi w taryfie osobna ustanowa.

2. Za wizytę w nocy, to jest od 10 wieczór aż do 5 zrana, porachowana być może taksa podwójna za odwiedziny.
3. Taksa wizytowa opłacona być ma, z wyjątkiem czynności przy dochodzeniach pod pozycyą taryfy 1, 2, 41 i 42, przy wszelkich innych czynnościach *oprócz* należytości dla takowych ustanowionych.
4. Dotyczące ustanowy taryfy rozumieć się mają tylko za przedsiębranie i ukończenie aktu operacyjnego, do którego także należy zastanowienie krwi płynienia i nałożenie piérwszego bandaża i t. p.
5. Te taksy operacyjne wynagrodzone będą osobom sanitarnym bez różnicy innéj ich właściwości w pełnéj kwocie.
6. Ingredyencye, przy pozycyach taryfy 7 i 11 potrzebne, tudzież przedmioty bandażowe, instrumenta i inne utensylia, które albo raz tylko użytemi być mogą, albo które chorym do ich dalszego użycia potrzebnemi zostają, osobom sanitarnym albo dostawionemi lub też osobno wynagrodzonemi być mają.
7. Koszta za utrzymanie instrumentów w stanie należytym zwyczajnym, np. wyostrzenie noży i t. d. nie będą policzone.
8. W przypadkach, w których za rozporządzeniem władzy sądowéj do działania powołanym jest drugi biegły, otrzyma tenże za czynności swe należytości w taryfie ustanowione, o ile nie jest co innego w téj mierze ustanowioném w osobnych postanowieniach.
9. Jeżeliby przy téj lub owéj operacyi potrzeba wymagała asystencyi płatnéj, takowa wykazaną być winna przez operatora, który zarazem stósowne wynagrodzenie przedstawić i właściwéj władzy do rozstrzygnienia przedłożyć ma.
10. Wizyty tudzież inne czynności, jakieby potrzebnemi były przy operacyach do kuracyi przygotowawczéj, równie jak do kuracyi następnéj, porachowane i wynagrodzone być winny wedle dotyczących ustanów taryfowych.
11. Przy oparzeniach lub przy szczególnie wielkich skaleczeniach i wrzodach, rozciągających się na więcéj części ciała, każde ramię, udo, i t. p. będzie w porachunku jako oddzielna część wymieniona i słuszne wynagrodzenie za potrzebne obwiązania wstawione.

12. W ustanowach taryfy na czynności akuszerskie porachowanemi zostały dochodzenia białogłowskich części płciowych, bezpośrednio potrzebne przed czynnościami rzeczonemi i po takowych.
13. Co się tyczy potrzebnego traktowania matki i dziecięcia po zupełnie odbytém porodzeniu, o ile czynności takowe należą do lekarza lub akuszerki, wynagrodzenia w téj mierze stósować się mają albo do dotyczących ustanów taryfy, lub téż, gdzie takich nie ma, do postanowienia §. 3 rozporządzenia powyżéj zamieszczonego.

14. Kwoty należytości, wyznaczone pod pozycyą 35 i 36 taryfy II wtedy tylko mogą być przyznane, kiedy położnica przebyła dni dziewięć, gdyż przeciwnie w razie niezawinionego przypadku jéj śmierci tylko połowa kwot, tamże ustanowionych, policzoną być może.

Zawiniony przypadek śmierci położnicy sprowadza, co się samo przez się rozumié, utratę wynagrodzeń tych.

15. Akuszerki otrzymają w nagrodę za pomniejsze czynności pomocnicze chirurgiczne, przez nich czasem zdziałane, jako to: za stawianie pijawek, danie klistyry, przysposobienie katetru i t. p. kwotę taksalną ustanowioną.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 17. März 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XIV.

Wydany i rozesłany dnia 17 Marca 1855.

47.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 21. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 38, ausgegeben am 7. März 1855),

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze,

wodurch die §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850, Nr. 443 des Reichs-Gesetz-Blattes (ausgedehnt auf Ungarn, Kroazien und Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate mit Erlaß vom 15. März 1852, Z. 2728, auf Siebenbürgen mit Erlaß vom 31. März 1854, Z. 4100), bezüglich der Zulassung von Privatschülern zur Maturitätsprüfung, näher bestimmt werden.

Die in der Verordnung vom 18. Oktober 1850, Nr. 443 des Reichs-Gesetz-Blattes, gewährte Möglichkeit, die Gymnasialstudien in kürzerer Zeit, als es an den öffentlichen Gümnasien geschehen kann, zu absolviren, ist in wiederholten Fällen theils durch Umgehung der in jener Verordnung enthaltenen Vorschriften, theils durch unverständige Benützung der darin gewährten Freiheit zu offenbarer Beeinträchtigung gründlicher Bildung gemißbraucht worden. Um diesem Uibelstande für die Zukunft vorzubeugen, wird Folgendes angeordnet:

1. Wer nicht als öffentlicher oder Privatschüler der achten Klasse an einem öffentlichen Gymnasium eingeschrieben war, kann sich der Maturitätsprüfung nicht an jedem ihm beliebigen Gymnasium ohne weiteres unterziehen, sondern hat bei der politischen Landesstelle des Kronlandes, in welchem er die Maturitätsprüfung abzulegen wünscht, wenigstens drei Monate vor Ablauf des Schuljahres um Bestimmung des Gymnasiums anzusuchen, an welches er sich zu wenden habe.

In diesem Gesuche sind Alter, Religion und Domizil des Bittstellers, dann Namen und Stand seiner Eltern oder seines Vormundes mit beglaubigten Zeugnissen nachzuweisen, und ebenso ist aufzuklären, wo, wie und binnen welcher Zeit er die Gymnasialbildung erlangt hat.

2. Die Landesstelle hat diese Nachweisungen zu prüfen, und über deren Richtigkeit im Falle eines Zweifels nähere Erhebung zu pflegen.

Sind die Nachweisungen befriedigend, so hat die Landesstelle ein Gymnasium zu bestimmen, an welchem die Maturitätsprüfung mit solchen Kandidaten und zwar mit besonders sorgfältiger Erprobung ihrer Bildung und geistigen Reife vorzunehmen ist.

Ohne besonderen Auftrag der Landesstelle ist kein Gymnasium berechtiget, Maturitätsprüfungen mit Schülern der bezeichneten Art vorzunehmen, und sollte es dennoch geschehen, so wäre eine solche Prüfung ungiltig und wirkungslos.

3. Weisen die der Landesstelle vorgelegten Dokumente die gesetzlichen Bedingungen der Zulassung zur Maturitätsprüfung nicht nach, oder ist aus denselben, beziehungsweise aus den darüber gepflogenen Erhebungen, zu ersehen, daß es dem Bittsteller offenbar an der erforderlichen Bildung fehlt, oder daß es ihm an der Möglichkeit, sich die er-

47.
Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 21 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XII, N. 38, wydana dnia 7 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza Wojskowego,

mocą którego bliżéj oznaczone zostają §§. 7 i 10 rozporządzenia z d. 18 Października 1850 r. N. 443 Dziennika Praw Państwa (rozciągnionego na Węgry, Kroacyą i Slawonią, Województwo Serbskie wraz z Banatem Temeskim rozrządzeniem z dnia 15 Marca 1852, L. 2728, na Siedmiogród zaś rozrządzeniem z dnia 31 Marca 1854, L. 4100). co do przypuszczenia uczniów prywatnych do examinu dojrzałości.

Możliwość ukończenia studyów gimnazyalnych w krótszym czasie, jak to nastąpić może w gimnazyach publicznych, pozwolonego w rozporządzeniu z dnia 18 Października 1850 roku N. 443 Dziennika Praw Państwa, powtórnie nadużytą została częścią przez podejście przepisów w oném rozporządzeniu zawartych, częścią przez nierozsądne użycie dozwolonéj tamże wolności ku oczywistéj szkodzie gruntownego wykształcenia. By temu na przyszłość zapobiédz, rozporządza się co następuje:

1. Kto nie był wpisanym jako uczeń publiczny lub prywatny klasy ósméj w publiczném gimnazyum, nie będzie mógł już wprost zdawać examinu dojrzałości, w którémkolwiek mu dowolném gimnazyum, lecz powinien o wyznaczenie gimnazyum, do któregoby się udać miał, wnieść prośbę do politycznéj władzy krajowéj kraju koronnego, w którymby złożyć chciał examin dojrzałości, najmniéj w trzy miesiące przed upływem roku szkolnego.

W téjże prośbie wiarygodnemi świadectwami wykazać należy wiek, religię i zamieszkanie upraszającego, tudzież nazwisko i stan rodziców lub opiekuna jego, niemniéj też wyjaśnić, gdzie, jakim sposobem i w jakim przeciągu czasu nabył upraszający swe wykształcenie gimnazyalne.

2. Władza krajowa rozpoznać winna rzetelność wykazów rzeczonych, a w razie wątpliwości zarządzić bliższe dochodzenia.

Jeżeli wykazy zadowalniają, wyznaczy władza krajowa gimnazyum, w którém przedsięwziętym być ma examin dojrzałości z kantydatami takowymi, a to z staranném doświadczaniem ich wykształcenia i dojrzałości umysłowéj.

Bez szczególnego w téj mierze zlecenia władzy krajowéj żadne gimnazyum nie ma prawa, przedsiębrać examinów dojrzałości z uczniami wyż wskazanymi, a gdyby się to stało, examin takowy nie będzie miał żadnéj mocy i ważności.

3. Jeżeli dokumenta, władzy krajowéj przedłożone, nie wykazują prawnych warunków, co do przypuszczenia do examinu dojrzałości wymaganych, albo jeżeli z nich, a względnie z dochodzeń w téj mierze poczynionych poznać się daje, iż kandydat oczywiście nie ma wykształcenia wymaganego, albo że nie miał wcale

forderlichen Kenntnisse zu erwerben, gebrach, oder daß gegen seine Zulassung zu höheren Studien sittliche Bedenken obwalten, so ist sein Gesuch abzuweisen.

4. Eine durch falsche Angaben oder was immer für Unterschleife erschlichene Zulassung zur Maturitätsprüfung hat deren Ungültigkeit und die Ausschließung von jeder Wiederholung derselben zur Folge.

Der Versuch solchen Unterschleifes ist ebenfalls mit unbedingter Ausschließung von jeder Maturitätsprüfung zu bestrafen.

5. Schüler welche einem Gymnasium angehört haben und aus demselben ausgetreten sind, um die Gymnasialstudien auf dem Wege des häuslichen Unterrichtes zu vollenden, ohne sich Semestralprüfungen zu unterziehen, sind in der Regel nicht früher, als am Ende desjenigen Schuljahres, in welchem sie bei regelmäßiger Fortsetzung ihrer Studien an einem öffentlichen Gymnasium die achte Klasse absolvirt hätten, zur Maturitätsprüfung zuzulassen.

Ausnahmen hievon können jedoch bewilliget werden, wenn durch besondere Umstände die Wahrscheinlichkeit eines ungewöhnlich erfolgreichen Studiums nachgewiesen ist.

6. Uiber die Gesuche, welche in Folge des §. 1 dieser Vorschrift an die Landesstelle gelangen, über das Ergebniß derselben und den Erfolg der von den Bittstellern abgelegten Maturitätsprüfungen ist jährlich dem Ministerium ein Ausweis unter Beifügung der darauf bezüglichen Wahrnehmungen vorzulegen.

Thun m. p.

48.

Verordnung des Justizministeriums vom 27. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 39, ausgegeben am 7. März 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch, im Einvernehmen mit dem Unterrichtsministerium, angeordnet wird, daß von jeder wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu geschehen habe.

Um die für einige öffentliche Lehranstalten bereits bestehenden Vorschriften über die Disziplinarbehandlung solcher Studirenden, die in eine strafgerichtliche Untersuchung verfallen, oder von einem Strafgerichte von einer ihnen angeschuldigten strafbaren Handlung nicht gänzlich schuldlos gesprochen werden, künftig allgemein in Anwendung bringen zu können, verordnet das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium für Kultus und öffentlichen Unterricht, wie folgt:

So oft wider einen Studirenden oder Schüler was immer für einer öffentlichen Lehranstalt wegen eines Verbrechens, Vergehens oder einer Uibertretung die Spezialuntersuchung eingeleitet wird (§§. 145 und 416 der neuen Strafprozeß-Ordnung), so ist dieses von dem Untersuchungsgerichte dem Vorstande der Lehranstalt, an welcher der Studirende oder Schüler als solcher eingetragen ist, zur Kenntniß zu bringen.

sposobności, nabyć sobie umiejętności potrzebnych, albo że przeciw jego przypuszczeniu do wyższych studyów zachodzą trudności pod względem obyczajów jego, wówczas prośba jego odrzuconą być ma.

4. Pozyskane fałszywemi podaniami lub jakiemibądź innemi podstępami osiągnione przypuszczenie do examinu dojrzałości pociąga za sobą nieważność tegoż a oraz wykluczenie od wszelkiego powtórzenia jego.

Również zamierzenie podstępności takowych karaném będzie bezwzględném wykluczeniem od wszelkiego examinu dojrzałości.

5. Uczniowie, którzy do którego z gimnazyów należeli, a z takowego wystąpili, w tym celu by ukończyć studya gymnazyalne na drodze domowego pobierania nauk, nie poddając się examinom semestralnym, w powszechności nie piérwéj będą przypuszczeni do examinu dojrzałości, jak w końcu tego roku szkolnego, w którymby przy regularném dalszém odbywaniu studyów w gimnazyum publicznem ukończyli byli klasę ósmą.

Wyjątki od tego mogą jednakże być dozwolone, jeżeli szczególnemi okolicznościami wykazaném jest prawdopodobieństwo studyum nadzwyczajnie skutecznego.

6. Co do próśb, w skutek §. 1 przepisu niniejszego do władzy krajowéj wniesionych, tudzież co do następności tychże i skutków przy examinach dojrzałości przez kandydatów wykazanych, corocznie przedłożyć należy Ministerstwu wykaz, przy załączeniu spostrzeżeń dotyczących, w téj mierze poczynionych.

Thun m. p.

48.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 27 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XII, Nr. 39, wydana dnia 7 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

mocą którego w porozumieniu z Ministerstwem Oświecenia, nakazuje się, iż o każdém śledztwie karném szczegółowém, wytoczoném przeciw studentowi lub uczniowi zakładu naukowego publicznego, tudzież o wyroku ostatecznym w skutku takowego śledztwa wydanym uczynić należy doniesienie przełożonemu właściwego zakładu naukowego.

Ażeby w przyszłości zaprowadzić w powszechne zastósowanie przepisy w niektórych zakładach naukowych publicznych już obowiązujące w przedmiocie postępowania dyscyplinarnego z takimi uczniami, którzy popadną pod śledztwo karne, lub którzy przez sąd karny nie zostali uznani zupełnie za niewinnych występku, o który byli oskarżeni, Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań i Oświecenia rozporządza co następuje:

Ilekroć przeciw studentowi lub uczniowi jakiegobądź zakładu naukowego publicznego wytoczoném będzie śledztwo szczegółowe o zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo (§§. 145 i 416 nowéj ustawy o procesie karnym), sąd śledztwo prowadzący winien o tém zawiadomić przełożonego zakładu naukowego, w którym student lub uczeń jako taki jest zapisanym.

Diesem Vorstande haben die Strafgerichte auch jedes wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt wegen eines Verbrechens oder Vergehens oder wegen einer Uibertretung ergangene Enderkenntniß, sobald dasselbe in Rechtskraft erwachsen ist (§§. 283, 287, 289 und 416 der Strafprozeß-Ordnung), unter Anschluß einer beglaubigten Abschrift des Erkenntnisses sammt Entscheidungsgründen, bekannt zu geben, ohne daß übrigens deßhalb der Vollzug eines wider einen Studirenden etwa ergangenen Strafurtheiles aufgeschoben werden darf.

Krauß m. p.

49.

Verordnung des Finanzministeriums vom 27. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 40, ausgegeben am 7. März 1855),

gültig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Aufhebung der Nebenzollämter II. Klasse Oberhochsteg und Sulzberg, dann die Versetzung der Nebenzollämter I. Klasse Vilsrein, Kaltenbach und Hohenweiler in die II. Klasse.

Das Finanzministerium findet im Bereiche der k. k. Finanz-Landesdirekzion zu Innsbruck an der Zolllinie gegen Baiern die beiden Nebenzollämter II. Klasse zu Oberhochsteg und Sulzberg aufzuheben, und die drei Nebenzollämter I. Klasse zu Vilsrein, Kaltenbach und Hohenweiler in die II. Klasse der Nebenzollämter zu setzen.

Baumgartner m. p.

50.

Verordnung des Justizministeriums vom 28. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XII. Stück, Nr. 41, ausgegeben am 7. März 1855),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

in Betreff des Benehmens der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen.

Da die Gerichtsbehörden der Landgrafschaft Hessen-Homburg bei Todfällen österreichischer Staatsangehörigen, welche in dem dortigen Gebiete ihren ordentlichen Wohnsitz genommen haben, die Erbschaftsverhandlung auf Grund der daselbst bestehenden Gesetze auch über den dort befindlichen beweglichen Nachlaß derselben pflegen, so werden die k. k. Gerichte in Gemäßheit der hinsichtlich der Verlassenschaften fremder Staatsangehörigen bestehenden gesetzlichen Vorschriften angewiesen, bei Todfällen landgräflich hessen-homburgischer Unterthanen, welche in Oesterreich ihren ordentlichen Wohnsitz gehabt, und im hierseitigen Staatsgebiete ein bewegliches Vermögen zurückgelassen haben, nach dem Grundsatze der Gegenseitigkeit vorzugehen.

In der Stadt Krakau und ihrem ehemaligen Gebiete hat die Wirksamkeit dieser Verordnung mit der Einführung der neuen Gerichte zu beginnen.

Krauß m. p.

Temu przełożonemu obowiązane są sądy karne donosić o każdym wyroku ostatecznym wydanym przeciw studentowi lub uczniowi publicznego zakładu naukowego z powodu zbrodni, wykroczenia lub przestępstwa, jak skoro wyrok takowy zyska moc prawa (§§. 283, 287, 289 i 416 ustawy o procesie karnym), przy załączeniu wierzytelnego odpisu wyroku wraz z powodami sądzenia, jednakże przez to wykonanie wyroku karnego wydanego przeciw studentowi odroczoném być nie może.

Krauss m. p.

49.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 27 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XII, Nr. 49, wydana dnia 7 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych objętych w powszechnym obrębie celnym,

tyczące się rozwiązania urzędów celnych pobocznych II klasy Oberhochsteg, i Sulcberg, tudzież przeniesienia urzędów celnych pobocznych I klasy Vilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler do II klasy.

Ministerstwo Skarbu uznaje potrzebę rozwiązania obydwóch urzędów pobocznych celnych II klasy w Oberhochsteg i Sulcberg położonych w obrębie C. K. Dyrekcyi Skarbowéj kraju w Insbruku, na linii celnéj bawarskiéj, oraz przeniesienia trzech urzędów celnych pobocznych I klassy w Vilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler do II klasy urzędów pobocznych celnych.

Baumgartner m. p.

50.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 28 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XII, Nr. 41, wydana dnia 7 Marca 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, wyjąwszy Pogranicze Wojskowe,

w przedmiocie postępowania sądów w wypadkach zgonu poddanych Hesko-Homburskich.

Ponieważ władze sądowe landgrafstwa Hesko-Homburskiego przy wypadkach zgonu obywateli austryackich, którzy obrali sobie w jego obrębie stałe zamieszkanie, na zasadzie ustaw tamże obowiązujących rozciągają pertraktacyę spadku także do spuścizny ruchomej tamże znajdującéj się, dla tego poleca się C. K. sądom na zasadzie przepisów prawnych, obowiązujących względem spadków obcych poddanych, którzy w Austryi mieli stałe zamieszkanie i w obrębie tutejszego Państwa pozostawili majątek ruchomy, żeby postępowały według zasady wzajemności.

W mieście Krakowie i jego dawniejszym obrębie moc niniejszego rozporządzenia rozpocznie się z zaprowadzeniem nowych sądów.

Krauss m. p.

Berichtigung.

In der, im XIII. Stücke des Landes-Regierungs-Blattes unter Nr. 46 kundgemachten Verordnung der Miniſterien des Innern, der Juſtiz und der Finanzen vom 17. Februar 1855, iſt das, auf Seite 154 in der dritten Zeile des Eingangs-Abſatzes vorkommende irrige Wort: „beſtellt“ in das richtige „beſtallt“ zu verbeſſern.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. April 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XV.

Wydany i rozesłany dnia 3 Kwietnia 1855.

51.

Erlaß des Finanzministeriums vom 5. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 42, ausgegeben am 17. März 1855),

über die Errichtung einer eigenen Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Galizien.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 23. Februar 1855 Allergnädigst zu genehmigen geruht, daß die bisherige Steuerdirekzion zu Krakau für das, der dortigen Landesregierung zugewiesene Gebiet in eine vollständige Finanz-Landesdirekzion, getrennt von jener in Lemberg, umgestaltet werde, wonach mit der Aktivirung der neuen Finanz-Landesdirekzion die dermal in Krakau bestellte Steuerdirekzion aufgehoben wird.

Der Beginn der Wirksamkeit der neuen Einrichtung wird nachträglich bekannt gemacht werden.

Baumgartner m. p.

52.

Verordnung des Finanzministeriums vom 11. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 43, ausgegeben am 17. März 1855),

gültig für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854 in Wirksamkeit steht,

mit einer Erläuterung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854.

Zur Behebung mehrerer Zweifel über die Auslegung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, LXXXVII. Stück, Nr. 267*) wird dasselbe in folgenden Punkten zur allgemeinen Darnachachtung erläutert:

§. 1.

Die nach §. 5, lit. c) und §. 8 des vorerwähnten Gesetzes zu entrichtende 3perzentige Frohne von dem erzeugten Rohprodukte hat der produzirende inländische Hüttenbesitzer abzugeben, und dieser ist für die genaue Befolgung der in dem gedachten Gesetze dießfalls vorgeschriebenen Bestimmungen allein verantwortlich.

§. 2.

Uibernimmt ein inländischer Hüttenbesitzer von anderen inländischen Bergwerksbesitzern in entgeldlicher Weise vorbehaltene Mineralien zu seinem Hüttenbetriebe, so bleibt es dem beiderseitigen Uibereinkommen überlassen, den Kaufpreis (Einlösungspreis) mit Rücksicht auf die von dem Hüttenbesitzer seiner Zeit zu entrichtende Frohne zu bestimmen.

---

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1854, XII. Stück, Nr. 49, Seite 71.

51.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 5 Marca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XIII, Nr. 42, wydana dnia 17 Marca 1855),

o utworzeniu własnéj dyrekcyi finansów krajowéj dla Krakowa i Galicyi zachodniéj.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 23 Lutego 1855 raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość, zezwolić Najłaskawiéj, ażeby istniejąca dotychczas dyrekcya podatkowa w Krakowie dla okręgu, przydzielonego tamecznemu Rządowi krajowemu, przemienioną została na zupełną dyrekcyę finansów krajową, odrębnie od onéjże we Lwowie, zaczém z chwilą zaprowadzenia w działalność nowéj dyrekcyi finansów krajowéj zniesioną będzie dyrekcya podatkowa obecnie w Krakowie ustanowiona.

Początek działalności nowego utworzenia tego późniéj ogłoszonym zostanie.

Baumgartner m. p.

52.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 11 Marca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XIII, Nr. 43, wydana dnia 17 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których moc ma powszechna ustawa górnicza z dnia 23 Maja 1854 roku,

celem objaśnienia ustawy o daninach górniczych z dnia 4 Października 1854.

Dla uchylenia niektórych wątpliwości ustawy o daninach górniczych z dnia 4 Października 1854 (Dziennik Praw Państwa, część LXXXVII, Nr. 267 *) podaje się do powszechnego przestrzegania następujące objaśnienia:

§. 1.

Daninę 3procentową, mającą być opłaconą, wedle §. 5 lit. *c)* i §. 8 ustawy wyż wspomnionéj od pozyskanego produktu surowego, złożyć winien produkujący krajowy posiadacz hut, który téż wyłącznie odpowiedzialnym jest za ścisłe zachowanie postanowień, w téj mierze w rzeczonéj ustawie przepisanych.

§. 2.

Jeżeli tutejszo-krajowy posiadacz huty drogą odpłaty przejmuje od innych posiadaczy górniczych krajowych minerały zastrzeżone do swego przemysłowania hutniczego, wówczas przedmiotem będzie obustronnéj ugody, oznaczyć cenę kupna ze względem na daninę, mającą być złożoną w czasie należytym przez posiadacza huty.

*) Dziennik Rządu krsjowego z roku 1854, Zeszyt XII, Nr. 49, stronica 71.

§. 3.

Der Hüttenbesitzer hat von allen seinen dargestellten Rohprodukten die gesetzliche Frohne in den vorgeschriebenen Abgabsperioden zu entrichten, es mögen dieselben ganz aus eigenen, oder ganz aus fremden, erkauften (eingelösten) inländischen Mineralien, oder theilweise aus den einen oder anderen produzirt worden sein.

Die Abfindung mit dem fremden inländischen Bergwerks-Besitzer über die Frohnabrechnung bei dem Erzkaufe hat auf oberwähnte Frohnentrichtung des Hüttenbesitzers keinen Einfluß.

§. 4.

Entstehen darüber Zweifel, welche Veränderung der Mineralien als so wesentlich anzusehen sei, daß hievon nach §. 5, lit. c) des Bergwerks-Abgabengesetzes die 3perzentige Frohne nach der Menge des aus dieser Veränderung entstandenen Rohproduktes zu entrichten komme, so hat die zuständige Berghauptmannschaft die Reviersausschüsse jener Bergreviere, wo diese Bedenken hervorkommen, zur gutächtlichen Aeußerung unter genauer Darstellung des betreffenden Manipulazionsverfahrens aufzufordern, und diese mit ihren eigenen begründeten Anträgen im Wege der Ober-Bergbehörde, und wo eine solche noch nicht bestellt ist, unmittelber an das Finanzministerium zur Entscheidung vorzulegen.

Baumgartner m. p.

53.

Erlaß der Ministerien der Finanzen, des Innern und der obersten Polizeibehörde vom 11. März 1855,

betreffend die Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in dem Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 44, ausgegeben am 17. März 1855.

54.

Verordnung des Ministers des Innern vom 12. März 1855,

über den Beginn der Wirksamkeit der Kreisämter in Mähren.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 45, ausgegeben am 17. März 1855.

55.

Verordnung der Minister des Innern und der Justiz vom 12. März 1855,

über den Beginn der Amtswirksamkeit der Bezirksämter in Mähren und Schlesien.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIII. Stück, Nr. 46, ausgegeben am 17. März 1855.

§. 3.

Posiadacz huty obowiązany jest spłacić daninę prawną od wszystkich przezeń wyprowadzonych produktów surowych w przepisanych opłaty peryodach, bez różnicy, czy takowe sprodukowane zostały całkiem z własnych, lub całkiem z cudzych, zakupionych minerałów tutejszo-krajowych, lub też częściowo z tych albo onych.

Ugoda z obcym posiadaczem górniczym krajowym, co się tyczy potrącenia daniny przy zakupieniu kruszczu, nie wywiera bynajmniéj wpływu na wyż wspomnioną opłatę daniny przez posiadacza huty uiścić się mającą.

§. 4.

Jeżeli zajdą wątpliwości co do tego, jaka zmiana minerałów za tak *istotną* ma być uważaną, ażeby stósownie do §. 5, lit. *c)* ustawy o daninach górniczych opłaconą była 3procentowa danina wedle ilości produktu surowego, z zmiany takowéj pozyskanego, wówczas rzeczą będzie właściwego starostwa górniczego zawezwać wydziały rewirów górniczych, w których zachodzą trudności rzeczone, ażeby zdały opinie swoje z dokładném oraz przedstawieniem trybu manipulacyjnego, a te przesłać winno starostwo górnicze wraz z swemi własnemi uzasadnionemi wnioskami przez wyższą władzę górniczą, lub gdzie takowa nie jest jeszcze ustanowioną, bezpośrednio Ministerstwu Finansów do rozstrzygnienia.

Baumgartner m. p.

53.

Rozrządzenie Ministerstw Finansów, Spraw Wewnętrznych i Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 11 Marca 1855,

dotyczące zaprowadzenia własnéj kontroli paszportowéj celem powstrzymania przemytnictwa w okręgu granicznym Litomirzskiego powiatu kameralnego w Czechach.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XII, Nr. 44, wydaną dnia 17 Marca 1855.

54.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrz. z d. 12 Marca 1855,

o rozpoczęciu działalności urzędów obwodowych w Morawii.

Obacz Dziennik Praw Państwa część XIII, Nr. 45, wydaną dnia 17 Marca 1855.

55.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 12 Marca 1855,

o rozpoczęciu działalności urzędowéj urzędów powiatowych w Morawii i Szląsku.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XIII, Nr. 46, wydaną dnia 17 Marca 1855.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. April 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XVI.

Wydany i rozesłany dnia 10 Kwietnia 1855.

56.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 34, ausgegeben am 1. März 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

womit eine provisorische Dienstes-Instrukzion für die Finanz-Prokuraturen kundgemacht wird.

Das Finanzministerium findet für sämmtliche Finanz-Prokuraturen und Finanz-Prokuraturs-Abtheilungen des österreichischen Kaiserstaates, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches, die beiliegende Dienstes-Instrukzion provisorisch vorzuzeichnen, welche in jedem Kronlande vom Tage der Veröffentlichung durch das Landes-Regierungsblatt in Wirksamkeit zu treten, und auch für die bestehenden zwei provisorischen Zentral-Fiskalämter in Agram und Temeswar als Dienstesvorschrift zu gelten hat.

Baumgartner m. p.

Provisorische Dienstes-Instrukzion

für die

k. k. Finanz-Prokuraturen des österreichischen Kaiserstaates, vom 16. Februar 1855.

Dienstesbestimmung und Geschäftsaufgabe der Finanz-Prokuratur.

§. 1.

a) **Allgemeiner Grundsatz.**

Die Dienstesbestimmung der Finanz-Prokuratur besteht:

a) In der gerichtlichen Vertretung überhaupt und insbesondere in der Führung der Rechtsstreite in jenen Angelegenheiten, welche das Staatsvermögen und die demselben gleichgehaltenen Fonde betreffen, ohne Unterschied der Ministerien oder Behörden, welchen die Verwaltung dieses Vermögens, oder dieser Fonde zugewiesen ist.

b) In der Erstattung von Rechtsgutachten in allen Angelegenheiten, welche das Staatsvermögen und die demselben gleichgehaltenen Fonde betreffen, über Aufforderung der Staatsbehörden.

c) In der Mitwirkung bei der Zustandebringung von Rechtsgeschäften und Rechtsurkunden in Angelegenheiten des Staatsvermögens und der demselben gleichgehaltenen Fonde, wenn sie von den Staatsbehörden in Anspruch genommen wird.

56.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 16 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XI, Nr. 34, wydana dnia 1 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego,

mocą którego wydaną zostaje prowizoryczna instrukcya służbowa dla prokuratoryj skarbowych.

Ministerstwo Skarbu uznało potrzebę przepisać *prowizorycznie* załączoną tu instrukcyę służbową dla wszystkich prokuratoryj skarbowych i oddziałów prokuratoryj skarbowych Cesarstwa Austryackiego z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego, która to instrukcya w każdym kraju koronnym wprowadzoną będzie w wykonanie od dnia ogłoszenia jéj przez Dziennik Rządu krajowego i służyć ma za przepis służbowy także i dla obydwóch obecnie istniejących prowizorycznych centralnych urzędów fiskalnych w Zagrzebiu i Temeswarze.

Baumgartner m. p.

Prowizoryczna instrukcya służbowa

dla

C. K. prokuratoryj skarbowych Cesarstwa Austryackiego z dnia 16 Lutego 1855.

Przeznaczenie służbowe i zadanie czynności prokuratoryi skarbowéj.

§. 1.

a) **Zasada ogólna.**

Przeznaczenie służbowe prokuratoryi skarbowéj polega:

a) na obronie sądowéj w ogólności, a w szczególności na prowadzeniu procesów w tych sprawach, które dotyczą majątku Państwa i funduszów za równe jemu uznanych, bez względu na Ministerya lub władze, którym administracya tegoż majątku lub tych funduszów jest przydzieloną.

b) na wyjawieniu opinij prawnych w sprawach dotyczących majątku Państwa i funduszów za równe jemu uznanych, na wezwanie władz Państwa.

c) na spółdziałaniu w zawieraniu interesów i dokumentów prawnych w sprawach, tyczących się majątku Państwa i funduszów za równe jemu uznanych, na wezwanie władz rządowych.

§. 2.

b) **Nähere Bestimmung der in dem §. 1 enthaltenen allgemeinen Vorschrift.**

Zu dem Staatsvermögen und zu den, bezüglich der Rechtsvertretung und Rechtsberathung durch die Finanz-Prokuratur, dem Staatsvermögen gleichgehaltenen Fonden, deren Angelegenheiten in den, im §. 1 unter den Buchstaben a, b und c angedeuteten Richtungen die Geschäftsaufgabe der Finanz-Prokuratur bilden, werden insbesondere gerechnet:

1. Alle landesfürstlichen Steuern und Abgaben, Gefälle, Regalien, Fabriken, Domainen, die Staatslehensgerechtsamen und überhaupt alle zur Bestreitung des Staatshaushaltes bestimmten Institutionen und Anstalten.

2. Das Kaduzitätsrecht, die Territorial-Rechte und Landesgrenzen.

3. Alle Fonde, welche von den Staatsbehörden unmittelbar verwaltet, oder, insoferne das nicht der Fall ist, ganz oder theilweise aus dem Staatsschatze dotirt werden.

4. Die unmittelbar von landesfürstlichen Behörden verwalteten Stiftungen. Solchen Stiftungen, welche nicht unmittelbar von landesfürstlichen Behörden verwaltet werden, gebührt nur insoferne die Vertretung durch die Finanz-Prokuratur, als es sich um die erste Konstituirung der Stiftung und um die Einbringung des gestifteten Vermögens zum Behufe der Konstituirung der Stiftung, nicht aber, insofern es sich nach bereits konstituirter Stiftung, um fernere Rechtsgeschäfte oder Vertretungen handelt.

5. Das Kirchenvermögen und das Vermögen geistlicher Benefizien, insofern es sich um die ursprüngliche Bestiftung der Kirche oder des geistlichen Benefiziums, oder um die Integrität des Stammvermögens handelt, oder dieses Vermögen von landesfürstlichen Behörden verwaltet wird, nicht aber insoferne, bei schon bestehenden Kirchen, oder geistlichen Benefizien, die laufenden Vermögensnutzungen zu vertreten, oder einzubringen sind.

6. Die landesfürstlichen Patronatsrechte.

Wenn sich in einzelnen Fällen Zweifel ergeben, ob in dem Sinne der Bestimmungen der §§. 1 und 2 eine Amtshandlung der Finanz-Prokuratur einzutreten hat, so ist die Anfrage an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion zu erstatten, welches die Entscheidung des Finanz-Ministeriums einzuholen hat.

Personal- und Gehaltsstand der Finanz-Prokuratur und Bedingungen für die Anstellung bei derselben.

§. 3.

Die Benennung, die Anzahl, der Rang und die Dienstgenüsse der zur Besorgung der in dem §. 1 angedeuteten Geschäfte der Finanz-Prokuratur bestimmten Beamten und Diener sind in dem für die einzelnen Finanz-Prokuraturen von Sr. k. k. Apostolischen Majestät festgesetzten Status enthalten.

§. 2.

b) **Bliższe oznaczenie ogólnego przepisu, objętego w §. 1.**

Do majątku Rządowego, tudzież do funduszów, uznanych za równe majątkowi Rządowemu pod względem obrony prawnéj i prawnéj porady przez prokuratoryę skarbową, których sprawy stanowią zakres czynności prokuratoryi skarbowéj w kierunkach, w §. 1 pod lit. *a.* *b.* i *c* wskazanych, liczyć należy w szczególności:

1. Wszelkie Rządowe podatki i opłaty, dochody, regalia, fabryki, domeny, prawa z lenności Rządowych i w ogólności wszelkie instytucye i zakłady, przeznaczone do pokrycia gospodarstwa Rządowego.

2. Prawo przepadłości, prawa terytoryalne i granice krajowe.

3. Wszelkie fundusze, zostające pod bezpośrednią administracyą władz Rządowych, lub jeżeli nie zostają pod takową, otrzymujące swoją dotacyę w całości lub w części ze skarbu Państwa.

4. Fundacye, wprost pod zarządem władz Rządowych zostające. Takim fundacyom, które nie zostają wprost pod zarządem władz Rządowych o tyle tylko należy się obrona przez prokuratoryę skarbową, o ile idzie tylko o piérwsze ukonstytuowanie fundacyi, i o ściągnienie majątku, ufundowanego w celu ukonstytuowania fundacyi, nie zaś gdy idzie o dalsze interesa prawne lub zastępstwa po już ukonstytuowanéj fundacyi.

5. Majątek kościelny i majątek beneficyów duchownych, o ile idzie o pierwotne wyposażenia kościoła lub beneficyum duchownego, lub o całość majątku głównego, lub jeżeli ten majątek stoi pod zarządem władz Cesarskich, nie wtenczas zaś, jeżeli przy istniejących już kościołach lub beneficyach duchownych bieżące użytki tegoż majątku bronione lub ściągnięte być mają.

6. Prawa patronatu Cesarskie.

Jeżeli w szczegółowych przypadkach powstaną wątpliwości, czyli w myśl przepisów objętych w §§. 1 i 2 prokuratorya skarbowa z urzędu czynnie występować winna, należy uczynić zapytanie do Prezydyum Dyrekcyi Skarbowéj kraju, które zasięgnąć powinno rozstrzygnienia Ministerstwa Skarbu.

Stan osób i płacy prokuratoryi skarbowéj i warunki otrzymania posady przy téjże.

§. 3.

Nazwa, liczba, ranga i pożytki służbowe urzędników i sług do sprawowania czynności prokuratoryi skarbowéj w §. 1 wyszczególnionych, objęte są w *status* ustanowionym przez Jego C. K. Apostolską Mość dla szczegółowych prokuratoryj skarbowych.

Die Angestellten der Finanz-Prokuratur sind in den Personal- und Besoldungsstand der Finanz-Landes-Direkzion gereiht und rücken nach Maßgabe der für sie systemisirten Besoldungen und nach dem in Ansehung der Vorrückung bestehenden Vorschriften in die höheren Besoldungsstufen ihrer Kategorie vor.

Außer den systemmäßigen Besoldungen haben dieselben auf eine Quota fisci, oder derlei Emolumente und Antheile keinen Anspruch.

Die Erfordernisse zur Anstellung bei der Finanz-Prokuratur sind folgende:

a) Zur Aufnahme als Konzepts-Praktikant, die durch das Gesetz vom 30. Juli 1850 angeordnete Staatsprüfung und eine angemessene Probepraxis.

b) Zur Erlangung der Stelle eines Finanz-Prokurators-Adjunkten, eines Finanzrathes und Ober-Finanzrathes der Finanz-Prokuratur und eines Finanz-Prokurators, die Advokatursprüfung und die durch besondere Vorschriften für den Dienst bei der Finanz-Prokuratur angeordnete praktische Prüfung.

c) Zum Eintritt und zur Erlangung einer Anstellung bei dem Manipulazions- und Schreibgeschäfte der Finanz-Prokuratur müssen die Bewerber mit denselben Erfordernissen, wie zum Eintritt und zur Erlangung gleicher Stellen bei der Finanz-Landes-Direkzion versehen sein.

Verpflichtung und Rechte der Finanz-Prokuratur und ihrer Angestellten überhaupt.

§. 4.

Es ist die Pflicht der Finanz-Prokuratur, mit Eifer und Sachkenntniß in der in dem §. 1 angedeuteten dreifachen Richtung die Rechte des Staates zu vertreten, das Staatsvermögen und die ihm, bezüglich der Rechtsvertretung und Rechtsberathung durch die Finanz-Prokuratur, gleichgehaltenen Fonde vor Nachtheil und Schaden zu schützen und zu verwahren und zur Erreichung dieses Zweckes sich insbesondere fortwährend in genauer Kenntniß aller Gesetze und Anordnungen zu erhalten, welche in den verschiedenen Verwaltungszweigen erlassen werden und der Finanz-Prokuratur zur erfolgreichen Wirksamkeit in ihrem Berufe zu wissen nothwendig sind. Diese Gesetzeskenntniß hat jedoch nicht nur die inländischen, sondern, so weit es die Berufsaufgabe der Finanz-Prokuratur fordert, auch die ausländischen Gesetze zu umfassen.

Die Finanz-Prokuratur ist, um ihrem Berufe gehörig entsprechen zu können, berechtigt, die Betheilung mit dem Reichs- und mit dem Landesgesetzblatt und überhaupt mit den erforderlichen Gesetzbüchern und Gesetzsammlungen zu fordern, sowie sie auch zur Benützung der bei den Ministerien und Verwaltungsbehörden bestehenden Bibliotheken, für die Zwecke ihres Berufes, befugt ist.

Alle landesfürstlichen Behörden werden beauftragt, der Finanz-Prokuratur von allen Anordnungen und Normen, welche von Wichtigkeit sind und der Finanz-Prokuratur, nach

Urzędnicy ustanowieni przy prokuratoryi skarbowéj wcieleni są do stanu osób i płacy Dyrekcyi skarbowéj kraju, i posuwają się do wyższych stopni płacy swojéj kategoryi w miarę usystemizowanych dla nich stopni płacy i według przepisów co do ich posuwania się obowiązujących.

Oprócz usystemizowanéj płacy nie mają oni prawa do tak zwanéj *quota fisci* lub podobnych korzyści albo udziałów.

Przymioty potrzebne do umieszczenia się w służbie prokuratoryi skarbowéj są następujące:

a) do przyjęcia za praktykanta konceptowego, przepisany ustawą z dnia 30 Lipca 1850 r. examin rządowy i odpowiednia praktyka na próbę.

b) do otrzymania posady adjunkta prokuratoryi skarbowéj, radzcy skarbowego, wyższego radzcy skarbowego, przy prokuraturze skarbowéj i prokuratora skarbowego, examin adwokacki oraz examin praktyczny nakazany szczegółowemi przepisami dla służby przy prokuraturze skarbowéj.

c) do dostąpienia i otrzymania posady przy służbie manipulacyjnéj i czynnościach piśmiennych przy prokuratoryi skarbowéj kandydaci muszą mieć te same przymioty, jak do dostąpienia i otrzymania posad podobnych przy dyrekcyi skarbowéj kraju.

Obowiązek i prawa prokuratoryi skarbowéj i urzędników przy niéj ustanowionych w ogólności.

§. 4.

Obowiązkiem jest prokuratoryi skarbowéj popierać prawa Państwa z gorliwością i znajomością rzeczy w potrójnym kierunku wskazanym w §. 1, zabezpieczać i ochraniać od szkody i uszczerbku majątek Państwa i fundusze, pod względem obrony i porady prawnéj przez prokuratoryę skarbową za równe jemu uznane, i dla osiągnienia tego celu dokładną mieć ciągle znajomość wszelkich ustaw i rozporządzeń wydawanych w rozmaitych gałęziach administracyi, których wiadomość potrzebną jest prokuratoryi skarbowéj, do skutecznego działania w swoim zawodzie. Rzeczona znajomość ustaw obejmować powinna nie tylko ustawy *krajowe*, lecz także ustawy *zagraniczne*, o ile tego wymaga powołanie prokuratoryi skarbowéj.

Ażeby temu powołaniu należycie odpowiedzieć mogła prokuratorya skarbowa, ma prawo żądać, żeby jéj dostarczono Dziennik Praw Państwa i kraju, i w ogólności wszelkie potrzebne księgi i zbiory ustaw; również może w celu powołania swego używać bibliotek znajdujących się w Ministeryach i władzach administracyjnych.

Wszystkie władze Rządowe otrzymują polecenie udzielać prokuratoryi skarbowéj odpisy wszelkich rozporządzeń i normaliów ważnych, których wiadomość

Maßgabe ihrer, in dem §. 1 angedeuteten Dienstesbestimmung zu wissen nothwendig sein können, Abschriften mitzutheilen.

Alle diese Materialien für die Gesetzeskenntniß sind den Beamten der Finanz-Prokuratur zur Einsicht und Benützung zugänglich und in guter Ordnung zu erhalten, zu welchem Zweck über dieselben bei der Finanz-Prokuratur Inventarien und Normalien-Bücher und entsprechende Indizes zu denselben zu führen sind.

Die Beamten der Finanz-Prokuratur haben nach Maßgabe ihrer dienstlichen Verwendung, fern von Eigennutz, Übereilung und Leidenschaft nur die thatsächlichen Verhältnisse, die Gesetze und das Recht im Auge zu behalten, mit Unbefangenheit die ihnen abgeforderten Rechtsgutachten zu erstatten, die ihnen aufgetragenen Vertretungen mit Eifer und Beschleunigung zum Nutzen des Staates und im Interesse seiner Rechte durchzuführen und das Dienstgeheimniß gewissenhaft zu bewahren.

Alle landesfürstlichen Behörden sind verpflichtet der Finanz-Prokuratur in Erfüllung ihres Berufes, innerhalb der bestehenden Gesetze, förderlich an die Hand zu gehen.

Verpflichtungen und Rechte des Finanz-Prokurators und der ihm untergeordneten Angestellten der Finanz-Prokuratur insbesondere und zwar:

§. 5.

a) Des Finanz-Prokurators.

aa) Bezüglich der Amtsleitung.

Der Finanz-Prokurator ist berufen und verpflichtet, die Amtsgeschäfte zu leiten und unter die Beamten der Finanz-Prokuratur, die ihm untergeordnet sind, mit Berücksichtigung ihres Ranges und vor Allem nach Maßgabe ihrer Erfahrungen und Fähigkeiten zu vertheilen. Er hat die der Finanz-Prokuratur zugewiesenen Beamten und Diener zur Erfüllung ihrer Pflichten zu verhalten, sie zu überwachen und dafür zu sorgen, daß die Geschäfte schnell und zweckmäßig behandelt, die zur Evidenthaltung der Geschäfte überhaupt und insbesondere der Termine und Fristen im gerichtlichen Verfahren nothwendigen Protokolle, Register und Vormerke, die er anzuordnen hat, entsprechend geführt werden und daß in allen Geschäftsabtheilungen Ordnung und Regelmäßigkeit bestehe.

Der Finanz-Prokurator hat von allen dem Amte zukommenden Eingaben bei ihrem Einlangen Kenntniß zu nehmen, um sich in der Übersicht der Gesammtgestion zu erhalten und auf die Gesetzmäßigkeit, Regelmäßigkeit und Beschleunigung der Geschäfte einzuwirken.

Der Finanz-Prokurator approbirt alle amtlichen Ausfertigungen, er unterzeichnet die amtlichen Erlässe und Schriften und ist für die gesammte Geschäftsführung, die er zu leiten hat, bezüglich dieser Leitung, ihrer Gesetzlichkeit und Rechtmäßigkeit, ihrer Zweck-

może być potrzebną prokuratoryi skarbowéj w miarę jéj przeznaczenia służbowego wskazanego w §. 1szym.

Wszelkie rzeczone materyały dla znajomości ustaw potrzebne powinny być przystępne dla urzędników prokuratoryi skarbowéj do przeglądania i użytkowania z nich, oraz powinny być utrzymywane w dobrym porządku, dla tego przy prokuratoryi skarbowéj należy względem takowych utrzymywać inwentarze i księgi normaliów oraz odpowiednie indeksa.

Urzędnicy prokuratoryi skarbowéj winni są w miarę przeznaczenia służbowego mieć na baczności jedynie stósunki rzeczywiste, ustawy i prawo, wystrzegać się samolubstwa, zbytecznego prześpiechu i namiętności, wyjawiać opinie prawne wymagane od nich bez uprzedzenia, obronę im poleconą przeprowadzać z gorliwością i przyspieszeniem dla dobra Państwa i w interesie praw jego, i zachować tajemnicę służby sumiennie.

Wszystkie władze Cesarskie obowiązane są dodawać prokuratoryi skarbowéj czynnéj pomocy w dopełnianiu powołania, w granicach ustaw istniejących.

Obowiązki i prawa prokuratora skarbu i podwładnych jemu urzędników prokuratoryi skarbowéj w szczególności, a mianowicie:

§. 5.

a) Prokuratora skarbowego.

aa) W przedmiocie kierunku urzędowego.

Powołaniem i obowiązkiem prokuratora skarbowego jest kierować czynnościami urzędu, i rozdzielać takowe pomiędzy urzędników prokuratoryi skarbowéj, którzy mu są podwładni, z uwagą na ich rangę, a przedewszystkiém w miarę ich doświadczeń i zdolności. On winien jest nakłaniać urzędników i sług dodanych prokuratoryi skarbowéj do pełnienia swych obowiązków, czuwać nad nimi i starać się o to, żeby czynności sprawowane były spiesznie i stósownie, żeby protokóły, rejestra i wykazy do utrzymywania czynności w ewidencyi w ogólności, w szczególności zaś do ewidencyi terminów i roków w postępowaniu sądowym potrzebne, według jego rozporządzenia odpowiednie prowadzonemi były, tudzież żeby we wszystkich oddziałach czynności porządek i regularność zachowywać.

Prokurator skarbowy winien powziąść wiadomość o wszystkich podaniach wniesionych do urzędu zaraz przy ich wniesieniu, żeby mieć przegląd całego toku czynności i wpływać na prawność, regularność i przyspieszenie czynności.

Prokurator skarbowy aprobuje wszelkie wystósowania urzędowe, on podpisuje urzędowe rozporządzenia i pisma, i odpowiedzialnym jest za cały tok czynności, którym kierować winien, co do tegoż kierunku, jego prawności i prawości, stó-

mäßigkeit und vorgeschriebenen Ordnung, sowie für alle von der Finanz-Prokuratur ausgehenden Amtshandlungen, auf die er Einfluß zu nehmen hat und nach Maßgabe dieses Einflusses, verantwortlich und haftend. Berichte, welche an die administrativen Behörden erstatten werden, hat nebst dem Finanz-Prokurator auch der Referent zu unterfertigen.

Es ist die Pflicht des Finanz-Prokurators, den ihm untergeordneten Beamten und Hilfs-Arbeitern für das ihnen zugewiesene Geschäft rechtzeitig die nöthige Informazion zu ertheilen und die Richtung der Geschäftsbehandlung zu bezeichnen.

§. 6.

bb) Bezüglich der Personal-Disziplinar- und Gebühren-Angelegenheiten.

Der Finanz-Prokurator übt über das ihm untergeordnete Amts-Personale die Disziplinargewalt nach den bestehenden Vorschriften. Die für die Staatsbeamten im Allgemeinen bestehenden Disziplinar- und Gebühren-Vorschriften finden auch, insoferne nicht dießfalls durch diese Instrukzion, oder ihr nachfolgende Bestimmungen andere Anordnungen getroffen werden, auf die Angestellten der Finanz-Prokuratur Anwendung.

Die Dienstes-Suspension kann der Finanz-Prokurator in dringenden Fällen aus eigener Amtsmacht verfügen, jedoch hat er hiervon unverzüglich an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion die Anzeige zu erstatten.

Verfügungen, welche sich auf die Dienstesgenüsse und Rangsverhältnisse des Personals beziehen, alle Ernennungen, Anstellungen und Beförderungen bei der Finanz-Prokuratur, die Aufnahme von Tagschreibern und Hilfsarbeitern, die Zulassung und Zuweisung von Konzepts- und Kanzlei-Praktikanten, die Vorrückungen in höhere Dienstesgenüsse, Dienstausche und Übersetzungen, insbesondere von der Finanz-Prokuratur zu einer Expositur, oder von der Letzteren zur Ersteren, Pensionirungen, Quieszirungen, Entlassungen, die Annahme von Dienstes-Resignazionen, so wie die Ertheilung von Urlauben für das Amtspersonal über die Zeit von 14 Tagen, die Bewilligung von Remunerazionen, Aushilfen und Besoldungs-Vorschüssen und wie immer benannten Geldbezügen liegen nicht in der eigenen Amtsmacht des Finanz-Prokurators und sind von demselben in vorkommenden Fällen bei dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion in Antrag zu bringen, welches darüber nach seinem Wirkungskreis entscheidet, oder Bericht an das Finanzministerium erstattet.

Bei Diensteseruennungen und Beförderungen in dem Gesammtkörper der Finanz-Prokuratur mit ihren Exposituren erstattet der Finanz-Prokurator den Vorschlag an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion und hat derselbe diesem Vorschlage rücksichtlich der Bewerber, oder von Amtswegen Vorgeschlagenen genaue und in allen Rubriken gewissenhaft ausgefüllte Dienst- und Eigenschafts-Tabellen beizufügen, die in allen Fällen, wo das Individuum einem selbstständigen Referenten der Finanz-Prokuratur als Hilfsarbeiter zugetheilt ist, nebst dem Finanz-Prokurator, auch der Referent, dem der Hilfs-

sowności i przepisanego porządku, tudzież za wszelkie czynności urzędowe pochodzące z prokuratoryi skarbowéj na które wpływać powinien i w miarę tego wpływa. Relacye czynione do władz administracyjnych, oprócz prokuratora skarbowego referent podpisać winien.

Obowiązkiem jest prokuratora skarbowego udzielić wcześnie potrzebnéj informacyi podwładnym urzędnikom i pomocnikom, w czynności im poleconéj, i wskazać im kierunek prowadzenia téjże czynności.

§. 6.

bb) W sprawach tyczących się osób, karności i należytości.

Prokurator skarbowy wykonywa władzę dyscyplinarną nad podwładném sobie personale służbowém w miarę istniejących przepisów. Przepisy o karności i należytościach obowiązujące względnie urzędników rządowych w ogólności mają także zastósowanie do urzędników przy prokuratoryi skarbowéj, o ile w téj instrukcyi lub w następnych przepisach nie wydane zostaną inne rozporządzenia.

Zawieszenie w służbie prokurator skarbowy może wyrzec sam z mocy swego urzędu w przypadkach nagłych, jednakże winien o tém niezwłocznie uczynić relacyę do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju.

Rozporządzenia, odnoszące się do pożytków służbowych i stósunków rangi urzędników, wszelkie mianowania, ustanawiania i posuwania w służbie prokuratoryi skarbowéj, przyjmowanie dyurnistów i pomocników, przypuszczanie i przydzielanie praktykantów konceptowych i kancelaryjnych, posuwania do wyższych stopni płacy, zamiany w służbie i przenoszenia, szczególniéj z prokuratoryi skarbowéj do expozytury lub z ostatniéj do pierwszéj, pensyonowania, kwieskowania, oddalania, przyjmowania rezygnacyj służbowych jako téż udzielanie urlopów dla personalu urzędowego na więcéj jak dni 14, pozwalanie na remuneracye, zapomogi i zaliczki płacy i na jakie bądź pobory w pieniądzach nie leżą w zakresie mocy urzędowéj prokuratora skarbowego, lecz winien jest takowe w danych przypadkach przedstawić do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, które według swego zakresu albo samo rozstrzyga, albo téż uczyni relacyę do Ministerstwa Skarbu.

W razie mianowania i posuwania w służbie w całości prokuratoryi skarbowéj wraz z jéj expozyturami, prokurator skarbowy czynić będzie przedstawienia do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju i winien jest załączyć do tegoż przedstawienia względnie kandydatów lub z urzędu przedstawionych dokładne i we wszystkich rubrykach sumiennie wypełnione tablice służby i przymiotów, które we wszystkich tych przypadkach, gdy osoba przydzieloną jest za pomocnika referentowi udzielnemu prokuratoryi skarbowéj, przez referenta, jeżeli zaś idzie o osoby

arbeiter zugewiesen ist, oder, insofern es sich um Individuen des Manipulazionsdienstes handelt, der Vorsteher der Manipulazions-Abtheilung mit zu unterfertigen hat.

In allen jenen Fällen, in welchen dem Finanz-Prokurator, nach dem Vorausgeschickten, eine eigene Amtsmacht nicht zusteht und derselbe dießfällige Anträge und Vorschläge an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion zu erstatten hat, liegt es dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion ob, wenn nicht schon ein Antrag oder Vorschlag von Seite des Finanz-Prokurators vorliegt und das Präsidium aus einem anderen Anlasse sein Amt zu handeln findet, den Finanz-Prokurator jedesmal von einer Entscheidung, oder Verfügung zur Aeußerung seiner Ansicht über den Gegenstand aufzufordern. Es bleibt hierbei dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion unbenommen, dem Antrage des Finanz-Prokurators eine Folge zu geben, oder nach eigener Uiberzeugung und im eigenen Wirkungskreise zu verfügen, so wie es dem Finanz-Prokurator vorbehalten ist, wenn er durch eine, von dem Präsidium getroffene Verfügung die Interessen des ihm anvertrauten Dienstzweiges beeinträchtigt erachtet, die Entscheidung des Finanzministeriums anzurufen.

§. 7.

cc) Bezüglich der Dienstvertretung und des Amtsbesuches.

Zur Vertretung des Finanz-Prokurators in vorkommenden Fällen eines Urlaubes, einer Erkrankung, oder einer anderen dienstlichen Nothwendigkeit, ist der erste Ober-Finanzrath der Finanz-Prokuratur, oder wenn, nebst dem Amtsvorsteher, nicht auch ein Ober-Finanzrath bei dem Amt angestellt ist, der erste Finanzrath und in dessen Ermanglung der erste Adjunkt berufen.

Insoferne der Finanz-Prokurator in die Lage kommen sollte, für eine längere Zeit als vier Wochen die Amtsleitung dem zunächst berufenen Beamten, oder einem anderen, als dem zunächst berufenen Beamten für was immer für eine Zeit, übertragen zu müssen, hat derselbe hiervon an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion die Anzeige zu machen, welches, wenn die Zeit, für welche die Amtsleitung übertragen wird, nicht mehr als drei Monate beträgt, im eigenen Wirkungskreise das Amt handelt.

Sollte es jedoch nothwendig werden, daß der Finanz-Prokurator für eine längere Dauer als drei Monate die Amtsleitung übertrage, oder sollte es, mit Rücksicht auf den Umfang der Geschäfte und eine andauernd größere Anzahl wichtiger und umfangreicher Agenden dem Finanz-Prokurator unmöglich werden, die Amtsleitung allein zu besorgen und er es als unerläßlich nothwendig erkennen, einen Theil der Geschäftsleitung bleibend an Einen der oben erwähnten Stellvertreter zu übertragen, so kann eine solche Maßregel nur mit Genehmigung des Finanzministeriums eintreten.

Der Finanz-Prokurator ist, wenn er nicht durch Erkrankung, oder eine dienstliche Nothwendigkeit darin gehindert, oder durch einen Urlaub davon enthoben wird, zum Amtsbesuch und zur Leitung und Uiberwachung des Personals in deren Mitte und in

należące do służby manipulacyjnéj, przez przełożonego wydziału manipulacyjnego podpisane być powinny.

We wszystkich tych przypadkach, które według tego co się wyżéj powiedziało, nie leżą w zakresie mocy urzędowéj prokuratora skarbowego, i takowy wnioski i przedstawienia do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju czynić jest obowiązanym, prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju winno wezwać prokuratora skarbowego przed wydaniem rozstrzygnienia lub rozporządzenia, żeby wyjawił opinię swoją w tym przedmiocie, jeżeli nie jest jeszcze uczynionym wniosek lub przedstawienie ze strony prokuratora skarbu i prezydyum z innego powodu uzna potrzebę czynić kroki urzędowe. Prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju może iść za przedstawieniem prokuratora skarbowego, lub téż postąpić według własnego przekonania we własnym zakresie, również mocen jest prokurator skarbowy oddać rzecz pod rozstrzygnienie Ministerstwa Skarbu, jeżeli uważa iż w skutku rozporządzenia z prezydyum wydanego narażonym jest interes powierzonéj mu gałęzi służby.

§. 7.

cc) W przedmiocie zastępstwa w służbie i odwiedzania urzędu.

Do zastąpienia prokuratora skarbowego w razie urlopu, choroby lub innéj potrzeby służbowéj powołanym jest pierwszy radca wyższy skarbowy prokuratoryi skarbowéj, lub jeżeli oprócz przełożonego urzędu nie jest ustanowiony przy urzędzie radca skarbowy wyższy, piérwszy radca skarbowy, a w braku takowego piérwszy adjunkt.

Gdyby prokurator skarbowy znajdował się w położeniu polecić kierunek urzędu urzędnikowi najpierwéj powołanemu na dłużéj jak cztéry tygodnie, lub innemu, nie zaś najpierwéj do tego powołanemu urzędnikowi na jaki bądź przeciąg czasu, winien jest uczynić o tém relacyę do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, które w tym przypadku, gdy przeciąg czasu na który kierunek urzędu innemu oddanym będzie nie wynosi więcéj jak trzy miesiące, w swoim własnym zakresie urzędowym rozporządzi co należy.

Jednakże, gdyby się wydarzyło, że prokurator skarbowy na dłużéj jak na trzy miesiące zmuszony będzie oddać komu innemu kierunek urzędu, lub gdyby ze względu na objętość spraw, i ciągłą, większą liczbę ważnych i wielkich czynności prokurator skarbowy widział się w niemożności sam sprawować kierunek urzędu, i uznał za niezbędne, oddać część tegoż kierunku stale jednemu z wyż wspomnionych zastępców, takowy krok tylko za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu dokonanym być może.

Jeżeli choroba lub potrzeba urzędowa nie stoi mu na przeszkodzie, lub na mocy urlopu nie jest uwolniony, prokurator skarbu winien jest odwiedzać urząd, kierować i czuwać nad personale w jego gronie i w lokalności urzędowéj i nie-

dem Amtslokale verpflichtet und die Entfernung aus dem Orte des Amtssitzes, mit Ausnahme einer amtlichen Aussendung, eines Urlaubes, oder der Wohnung in den nächsten Umgebungen des Ortes des Amtssitzes, oder der Entfernung für nur wenige Stunden, ist dem Finanz-Prokurator ohne Bewilligung des Finanzministeriums nicht gestattet.

Eine Urlaubsbewilligung hat der Finanz-Prokurator für seine Person bei dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion anzusuchen, welches denselben nach seinem Wirkungskreise bewilligen kann.

§. 8.

b) **Der Angestellten der Finanz-Prokuratur.**

Die Beamten und Diener, welche der Finanz-Prokuratur zugewiesen sind, haben sich den Anordnungen und Weisungen des Finanz-Prokurators zu fügen und denselben Folge zu leisten. Es ist ihnen jedoch unbenommen, ohne unnothwendige Zögerungen und Schwierigkeiten in der Geschäftsführung zu veranlassen, ihre persönlichen Ansichten, oder Bemerkungen und Wahrnehmungen dem Amtsvorsteher in einer, seiner Stellung entsprechenden, anständigen Weise vorzutragen, der sie zu würdigen und darüber zu entscheiden hat. Gegen Unziemliches und Ungesetzliches hat Jeder das Recht und die Verpflichtung der Berufung an die vorgesetzten Finanzbehörden.

Jeder Beamte und Diener ist für die gewissenhafte, zweckmäßige und pünktliche Besorgung der ihm übertragenen Geschäfte und für die genaue Beobachtung der ihm durch die bestehenden Anordnungen schon im Allgemeinen, oder durch den Finanz-Prokurator speziel ertheilten Weisungen, Aufträge und Informazionen verantwortlich und haftend.

Mit Ausnahme eines erhaltenen Urlaubes, einer nachgewiesenen Erkrankung, oder einer dienstlichen Abwesenheit sind die Beamten und Diener zu dem regelmäßigen, ununterbrochenen Amtsbesuch u. z. in den Vor- und Nachmittagsstunden nach dem Erfordernisse des Dienstes und den Weisungen des Finanz-Prokurators verpflichtet und es ist dem Letzteren nur ausnahmsweise gestattet, in besonders rücksichtswürdigen Fällen und wenn es ohne Nachtheil für den Dienst geschehen kann, Einzelnen zu bewilligen, in ihren Wohnungen zu arbeiten.

Form der inneren Geschäftsbehandlung.

§. 9.

Die Berathung der Geschäftsgegenstände in kollegialer Form ist nur für wichtigere Verhandlungen vorgeschrieben, als beispielsweise: Rechtsgutachten von folgenreicherer Bedeutung, die umfassendere Kenntnisse und eine schärfere und eindringendere Beurtheilung erheischen, Erste Satzschriften oder Verträge, wobei es sich um Werthe oder Rechte von größerem Umfang oder höherer Wichtigkeit handelt, die Auslegung von Gesetzen, oder das Aufgeben zweifelhafter Rechte u. s. w.

wolno jest prokuratorowi skarbowemu oddalać się z miejsca swego urzędu bez pozwolenia Ministerstwa Skarbu, wyjąwszy wysłanie z urzędu, urlop, lub obranie zamieszkania w najbliższych okolicach miejsca siedziby urzędowéj lub oddalenie tylko na kilka godzin.

O pozwolenie urlopu, prokurator skarbowy winien co do swéj osoby upraszać prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, które w swoim zakresie na takowy zezwolić może.

§. 8.

b) **Urzędników przy prokuratoryi skarbowéj.**

Urzędnicy i słudzy przydzieleni do prokuratoryi skarbowéj winni są stósować się do rozporządzeń i poleceń prokuratora skarbowego i takowych dopełniać. Wolno im jest wszakże, wszelako bez sprowadzenia niepotrzebnych zwłok i trudności w toku czynności, przedstawiać swoje osobiste opinie, uwagi lub spostrzeżenia przełożonemu urzędu, w sposobie przyzwoitym i jego stanowisku odpowiednim; przełożony zaś takowe ocenić i rozstrzygać winien. Przeciw postępowaniu nieprzyzwoitemu i nieprawnemu każdy ma prawo i obowiązanie wniesienia żałoby swéj do przełożonych władz skarbowych.

Każdy urzędnik i sługa odpowiedzialnym jest za sumienne, stósowne i ścisłe dopełnianie poleconych mu czynności, tudzież za ścisłe zachowywanie poleceń, rozkazów i informacyj, czyli to na mocy istniejących rozporządzeń w ogólności, czyli téż przez prokuratora skarbowego w szczególności mu udzielonych.

Wyjąwszy w razie otrzymanego urlopu, udowodnionéj choroby, lub nieobecności w służbie, obowiązani są urzędnicy i słudzy do odwiedzania regularnego i nieprzerwanego urzędu tak w godzinach rannych jak popołudniowych, według wymagania służby i poleceń prokuratora skarbowego, który tylko w przypadkach wyjątkowych i na szczególne względy zasługujących, pozwolić jest mocen pojedynczym urzędnikom pracować w pomieszkaniach, jeżeli to bez uszczerbku dla służby stać się może.

Forma sprawowania czynności wewnętrzna.

§. 9.

Narada nad przedmiotami czynności w formie kolegialnéj przepisaną jest tylko dla rozpraw ważniejszych, jako to na przykład: wyjawienie opinii prawnéj w sprawach wielkiéj wagi, wymagających obszerniejszych wiadomości oraz bystrzejszego i głębszego ocenienia rzeczy, piérwsze pisma procesowe lub kontrakty, gdzie idzie o wartość lub prawa większéj objętości lub wyższéj wagi, wykład ustaw, lub zrzeczenie się praw wątpliwych i t. p.

Die Räthe und Adjunkten und deren Stellvertreter, welchen Geschäfte zur Bearbeitung zugetheilt werden, sind verpflichtet, wenn ihnen ein Gegenstand zur Kollegial-Berathung geeignet scheint, diesen Umstand auf dem Referatsbogen zu bemerken. Es ist jedoch, unter eigener Verantwortung und Haftung, der Beurtheilung und Entscheidung des Finanz-Prokurators anheim gestellt, ob er den Geschäftsgegenstand von höherer Bedeutung und Wichtigkeit und somit zur kollegialen Berathung geeignet erachtet, zumal es ihm obliegt, alle unnothwendigen Verzögerungen in den Geschäften zu vermeiden und auf die Beschleunigung und zulässige Abkürzung und Vereinfachung des Geschäftsganges einzuwirken.

Zu den Berathungen sind jedesmal alle nicht verhinderten Räthe und Adjunkten und deren Stellvertreter beizuziehen.

Bei den Berathungen führt der Finanz-Prokurator den Vorsitz.

Nachdem der Referent seinen Antrag gestellt hat, beginnt die allgemeine Erörterung des Gegenstandes, welche der Vorsitzende leitet und schließt, wenn er dieselbe genügend erachtet.

Der Vorsitzende schreitet hierauf zur Umfrage, wobei die Voten der Berathungsmitglieder in der Ordnung abzugeben sind, wie die Votanten nach ihrem Dienstesrang aufeinander folgen. Der Vorsitzende spricht seine Ansicht zuletzt aus und bildet das Konklusum nach der Stimmenmehrheit.

Bei gleichgetheilten Stimmen gibt die Stimme des Vorsitzenden den Ausschlag.

Der Finanz-Prokurator ist an den Berathungsbeschluß nicht gebunden und kann nach seiner persönlichen Uiberzeugung vorgehen, jedoch unter seiner und derjenigen Stimmführer Verantwortlichkeit und Haftung, die seiner Ansicht beigetreten sind.

Findet der Finanz-Prokurator dem Berathungsbeschluße Folge zu geben, so theilen mit ihm die Verantwortung und Haftung alle Stimmführer, die dem Beschlusse zugestimmt haben.

Die Expedizion hat jedesmal der Referent zu entwerfen, jedoch dieselbe, wenn der Beschluß mit seinem Antrage nicht übereinstimmt, vorläufig demjenigen Votanten zur Vidirung mitzutheilen, nach dessen Antrag der Beschluß gefaßt wurde.

Die An- und Ausführung der abgegebenen Voten, sowie die Aufzeichnung des gefaßten Beschlusses, oder die Entscheidung des Vorsitzenden hat durch den Referenten auf dem Referatsbogen zu geschehen. Auch hat der Referent seinem Referat einen aus den Akten gezogenen Sachverhalt vorauszuschicken, für dessen Genauigkeit und Richtigkeit er verantwortlich und haftend ist.

Die Geschäftssprache in dem inneren Dienste der Finanz-Prokuratur ist, mit Ausnahme der Finanz-Prokuraturen im lomb. venez. Königreiche und in Dalmazien, in Wort und Schrift ausschließend die deutsche.

Radzcy i adjunkci i ich zastępcy, którym przydzielone są sprawy do wypracowania, obowiązani są uczynić wzmiankę na arkuszu referatu, jeżeli jaki przedmiot za stósowny do narady kolegialnéj uważają. Jednakże pozostawione jest do ocenienia i rozstrzygnienia prokuratora skarbowego, pod jego własną odpowiedzialnością, czyli przedmiot jaki uważa za będący większego znaczenia i wagi, a zatém stósowny do narady kolegialnéj, gdyż jego jest obowiązkiem, unikać wszelkich niepotrzebnych zwłok w czynnościach, i wpływać na przyspieszenie i możliwe skrócenie i uproszczenie toku czynności.

Do narad należy zawsze przybierać wszystkich radzców i adjunktów oraz ich zastępców, którzy nie są właśnie zajęci.

Przy naradach przewodniczy prokurator skarbowy.

Gdy referent uczyni swój wniosek, rozpocznie się ogólny rozbiór przedmiotu, którym przewodniczący kieruje, i który zamyka, gdy takowy za dostateczny uważa.

Przewodniczący następnie czyni zapytania w koło, przyczém wota członków narady w tym porządku oddawane będą, w jakim wotanci stósownie do rangi w służbie po sobie następują. Przewodniczący wyjawia swoje zdanie na końcu i stanowi konklusum według większości głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Prokurator skarbowy nie jest związany uchwałą narady, i może postąpić według osobistego przekonania swego, jednakże pod odpowiedzialnością własną i tych głosujących, którzy przystąpili do zdania jego.

Jeżeli prokurator skarbowy zgodzi się na uchwałę, wynikłą z narady, wówczas wszyscy głosujący, którzy się do uchwały przyczynili, podzielają z nim odpowiedzialność.

Expedycyę zawsze ułożyć winien referent, jednakże, jeżeli uchwała nie zgadza się z jego wnioskiem, udzielić ją winien wprzód temu wotantowi do rewizyi, według wniosku którego uchwała powziętą została.

Wyszczególnienie i uzasadnienie głosów oddanych, jako też wypisanie powziętéj uchwały, lub rozstrzygnienie przewodniczącego referent na arkuszu referatu wyrazić powinien. Również winien referent przed referatem umieścić istotę czynu z aktów wyciągnioną, za któréj dokładność i prawdziwość on jest odpowiedzialnym.

Językiem urzędowym w wewnętrznéj służbie prokuratoryi skarbowéj, z wyjątkiem prokuratoryi skarbowéj w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i w Dalmacyi, jest wyłącznie niemiecki w mowie i piśmie.

Verhältniß der Finanz-Prokuratur zu anderen Behörden und Ämtern und Korrespondenz mit denselben.

§. 10.

Die Finanz-Prokuratur untersteht in Personal- und Disziplinar-Angelegenheiten ausschließend dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion und dem Finanzministerium. Insofern es sich jedoch um Rechtsvertretungen, um Rechtsgutachten, oder um die Mitwirkung bei der Zustandebringung von Rechtsgeschäften und Rechtsurkunden in dem Sinne des §. 1 handelt, ist sie verpflichtet, den Aufträgen und Aufforderungen jeder Staatsbehörde und jedes landesfürstlichen Amtes in dem Geiste der bestehenden Gesetze und nach den Weisungen des §. 4 zu entsprechen.

So wie in dem inneren Dienste (§. 9), ist sich auch in der Korrespondenz mit anderen Behörden, in den Satzschriften und gerichtlichen Eingaben, so wie im mündlichen Verfahren, ohne Unterschied ob die Behörde, bei der verhandelt wird, eine Gerichts- oder Administrativ-Behörde ist, mit Ausnahme des lomb. venez. Königreiches und Dalmaziens, ausschließend der deutschen Sprache zu bedienen, und es ist die Pflicht des Finanz-Prokurators, Anstände oder Hindernisse, welche dagegen von Behörden oder Ämtern erhoben werden, unverzüglich zur Kenntniß des Finanzministeriums zu bringen.

An die Finanz-Landes-Direkzionen und ihre Abtheilungen, an die Steuer-Direkzionen, an die Statthaltereien und ihre Abtheilungen, an die Ober-Landes-Gerichte, an die Zivil- und Militär-Gouvernements, so wie an die Chefs dieser Behörden, an die Ministerien und Hofstäbe, überhaupt an die obersten Zivil- und Militär-Zentral-Verwaltungsbehörden und ihre Chefs erstattet die Finanz-Prokuratur Berichte.

Im gerichtlichen Verfahren hat dieselbe die für dieses Verfahren vorgeschriebenen Formen zu beobachten.

Mit allen übrigen Behörden und Aemtern ist die Korrespondenz in der Form von Dienstschreiben zu führen.

Abtheilungen der Finanz-Prokuratur (Exposituren).

§. 11.

Die aus der Finanz-Prokuratur ausgeschiedenen, in andere Kronländer, oder in bestimmte Verwaltungsbezirke desselben Kronlandes zur bleibenden Besorgung der Fiskalgeschäfte daselbst entsendeten Finanz-Prokuratur-Abtheilungen (Exposituren) bilden einen integrirenden Bestandtheil der Finanz-Prokuratur, aus welcher sie gebildet wurden und gehören in den Personal- und Besoldungsstand derselben.

Die Exposituren haben in dem ihnen zugewiesenen Geschäftsbezirke, so weit es sich um Rechtsvertretungen, um Rechtsgutachten und um die Mitwirkung bei Rechtsgeschäften und Rechtsurkunden handelt, die der Finanz-Prokuratur in den §§. 1 und 2 dieser Instrukzion zugewiesene Dienstesbestimmung selbstständig und von der Finanz-Prokuratur, aus der sie gebildet wurden, unabhängig zu erfüllen und auszuüben.

Stósunek prokuratoryi skarbowéj do innych władz i urzędów i korespondencya z takowemi.

§. 10.

W sprawach personalnych i dyscyplinarnych podlega prokuratorya skarbowa wyłącznie prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju i Ministerstwu Skarbu. Jednakże, gdy idzie o popieranie praw, o opinię prawną, lub o spólny udział przy dukonaniu interesów prawnych lub dokumentów prawnych, w myśl §. 1. obowiązaną jest odpowiedzieć poleceniom i wezwaniom każdéj władzy Państwa i każdego urzędu Cesarskiego w duchu ustaw obowiązujących i według skazówek w §. 4 objętych.

Równie jak w służbie wewnętrznéj (§. 9) należy także w korrespondencyi z innemi władzami, w pismach procesowych i podaniach do sądów, w postępowaniu ustném z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Dalmacyi wyłącznie używać języka niemieckiego, bez różnicy, czyli władza przed którą się sprawa toczy, jest władzą sądową czy administracyjną, oraz jest obowiązkiem prokuratora skarbowego, o trudnościach lub przeszkodach, które z tego powodu ze strony władz lub urzędów wniesione być mogą, natychmiast donieść Ministerstwu Skarbu.

Do dyrekcyj skarbowych kraju i ich wydziałów, do dyrekcyj podatkowych, do namiestnictw i ich oddziałów, do sądów krajowych wyższych, do rządów cywilnych i wojskowych, jako też do naczelników tychże władz, do Ministeryów i sztabów głównych, w ogólności do najwyższych władz cywilnych i wojskowych centralnych i ich naczelników prokuratorya skarbowa czynić będzie relacye.

W postępowaniu sądowém winna jest zachowywać formy dla tegoż postępowania przepisane.

Ze wszystkiemi innemi władzami i urzędami prowadzić będzie korrespondencye w formie pism służbowych.

Oddziały prokuratoryi skarbowéj (expozytury).

§. 11.

Oddziały prokuratoryi skarbowéj (exspozytury), wydzielone z grona prokuratoryi skarbowéj, i wysłane do innych krajów koronnych, lub do pewnych okręgów administracyjnych tego samego kraju koronnego dla stałego sprawowania czynności fiskalnych stanowią część składową prokuratoryi skarbowéj, z któréj zostały złożone, i należą do stanu osób i płacy onéjże.

Exspozytury w przydzielonym sobie zakresie czynności winny są udzielnie i niezawiśle od prokuratoryi skarbowéj, z któréj są złożone, dopełniać i wykonywać przeznaczenie służbowe przydzielone jéj w §§. 1 i 2 niniejszéj instrukcyi, o ile się tyczy o popieranie praw, o opinie prawne i spółdziałanie przy interesach i dokumentach prawnych.

Sie sind jedoch befugt, in zweifelhaften und wichtigen Fällen den Finanz-Prokurator um seine Ansicht über den Gegenstand zu ersuchen, ohne an dessen Meinung gebunden zu sein.

Einem solchen Ersuchen hat die Expositur jedesmal die eigene Ansicht über den Gegenstand beizufügen.

Die Exposituren und die bei denselben Angestellten unterliegen den Verpflichtungen und haben die Rechte, welche in dem §. 4 dieser Instrukzion der Finanz-Prokuratur und ihren Angestellten zuerkannt sind.

Jener Beamte, welcher als Vorsteher der Expositur an ihre Spitze gestellt ist, tritt bezüglich der Expositursgeschäfte an die Stelle des Finanz-Prokurators und hat in seiner Stellung in Bezug auf die Leitung und Vertheilung der Geschäfte, auf die Informazion und Uiberwachung der Beamten und Diener, auf die Evidenthaltung und Regelmäßigkeit der Geschäfte, auf die Einsichtnahme, die Approbazion und Unterzeichnung der Geschäftsstücke, sowie in Bezug auf Verantwortlichkeit und Haftung alle Verpflichtungen zu übernehmen und alle Rechte zu genießen, welche dießfalls in dem §. 5 der Instrukzion dem Finanz-Prokurator zugewiesen sind.

Die dem Finanz-Prokurator in dem §. 6 der Instrukzion eingeräumte Disziplinargewalt über das ihm untergeordnete Amts-Personale steht auch unter den in diesem Paragraph angegebenen Beschränkungen dem Expositurs-Leiter zu.

Alle jene, Personal- und Gebühren-Angelegenheiten betreffenden Verfügungen, welche nach den Bestimmungen des §. 6 der Instrukzion von der eigenen Amtsmacht des Finanz-Prokurators ausgeschieden sind, liegen auch nicht in dem Wirkungskreise des Expositurs-Leiters, vielmehr hat derselbe in allen bei der Expositur vorkommenden derlei Fällen im Wege des Finanz-Prokurators Bericht an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion zu erstatten. Der Finanz-Prokurator hat einen solchen Bericht an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion einzubegleiten und dieser Einbegleitung die eigenen Ansichten oder Bemerkungen beizufügen. Auf demselben Wege hat das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion die erfolgte Entscheidung zurückgelangen zu lassen, die der Finanz-Prokurator dem Vorsteher der Expositur mittheilt.

In allen jenen Fällen, in welchen das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion nach §. 6 eine Verfügung, ohne vorläufiger Vernehmung des Finanz-Prokurators, nicht treffen kann, ist, wenn es sich um das Personale der Expositur handelt, auch die vorläufige Vernehmung des Expositurs-Leiters erforderlich, der seinen Bericht hierüber im Wege des Finanz-Prokurators, wie schon oben angedeutet, zu erstatten hat und dem auch das im §. 6 dem Finanz-Prokurator vorbehaltene Recht der Berufung an das Finanzministerium zusteht.

Bei Diensternennungen und Beförderungen in dem Gesammtkörper der Finanz-Prokuratur und ihrer Exposituren, wozu nach §. 6 der Instrukzion der Finanz-Prokurator den Vorschlag an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion zu erstatten hat,

Wszelako mogą w razach wątpliwych i ważnych prosić prokuratora skarbowego o udzielenie zdania swego, przez to jednak nie są zdaniem jego związane.

Do takiéj prośby expozytura winna zawsze załączyć własne swoje zdanie o przedmiocie.

Expozytury i ustanowieni przy nich urzędnicy podlegają zobowiązaniom i mają prawa, przyznane w §. 4 niniejszéj instrukcyi prokuratoryi skarbowéj i urzędnikom przy niéj ustanowionym.

Urzędnik postawiony na czele expozytury jako jéj przełożony wstępuje co do czynności expozytury w miejsce prokuratora skarbowego, i winien jest w stanowisku swojém, co do kierunku i rozdzielenia czynności, informacyi i doglądania urzędników i sług ewidencyi i regularności czynności, przeglądania, aprobacyi i podpisywania aktów, jako też co do odpowiedzialności wszelkie przyjąć obowiązania i używać praw wszystkich, które w tym przedmiocie w §. 5 niniejszéj instrukcyi prokuratorowi skarbowemu są przydzielone.

Władza dyscyplinarna w §. 6 instrukcyi nadana prokuratorowi skarbowemu nad podwładném mu personale urzędowém służy także naczelnikowi expozytury z ograniczeniami, w tymże paragrafie wyrażonemi.

Wszelkie rozporządzenia, tyczące się spraw personalnych i należytości, a będące wyłączonemi na mocy §. 6 instrukcyi z zakresu władzy urzędowéj prokuratora skarbowego, nie należą także do zakresu władzy naczelnika expozytury, obowiązkiem jego jest raczéj we wszystkich podobnych przypadkach, wydarzających się przy expozyturze, uczynić relacye do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju w drodze prokuratora skarbowego. Prokurator skarbowy winien taką relacyę przedstawić prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, i do tego przedstawienia załączyć własne swoje zdania i uwagi. Na téj saméj drodze prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju prześle rozstrzygnienie swoje, które prokurator skarbowy przełożonemu expozytury udzieli.

We wszystkich tych przypadkach, w których prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju stósownie do §. 6 nie może uczynić rozporządzenia bez uprzedniego wysłuchania prokuratora skarbowego, potrzebném jest także uprzednie wysłuchanie naczelnika expozytury, jeżeli idzie o personale expozytury, który relacyę swoją w tym przedmiocie w drodze prokuratora skarbowego, jak już wyżéj powiedziano, uczynić winien; jemu także służy prawo, pozostawione prokuratorowi skarbowemu w §. 6. odwołania się do Ministerstwa Skarbu.

W razie mianowania i posuwania w służbie w całości prokuratoryi skarbowéj i jéj expozytur, do czego stósownie do §. 6 instrukcyi prokurator skarbowy uczynić winien przedstawienie do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, tablice

sind, insofern es sich um Individuen handelt, die der Expositur zugetheilt sind, die Dienst- und Eigenschafts-Tabellen in derselben Weise auszufertigen, wie es in dem §. 6 vorgeschrieben ist, und der Expositurs-Leiter hat diese Tabellen mit den persönlichen Ansichten und Bemerkungen an den Finanz-Prokurator einzusenden, welch Letzterer seinerseits verpflichtet ist, diese Einbegleitung sammt den Tabellen mit seinem Vorschlage dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion vorzulegen.

Zur Vertretung des Expositurs-Leiters in Fällen einer dienstlichen Nothwendigkeit ist der dem Amtsleiter im Range zunächststehende Expositurs-Konzeptsbeamte berufen. Im Ubrigen haben für den Expositurs-Leiter bezüglich seiner Vertretung im Dienste, bezüglich einer etwaigen Theilung der Amtsvorstandsgeschäfte, bezüglich des Amtsbesuches, der Entfernung aus dem Orte des Amtssitzes und eines Urlaubsansuchens jene Bestimmungen zu gelten, welche dießfalls für den Finanz-Prokurator in dem §. 7 der Instrukzion vorgezeichnet sind, jedoch haben die dort vorgeschriebenen Anzeigen oder Ansuchen bei dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion im Wege des Finanz-Prokurators zu geschehen.

Die Rechte und Pflichten, welche der §. 8 der Instrukzion für die Angestellten der Finanz-Prokuratur überhaupt festsetzt, haben auch für die bei den Exposituren in Verwendung stehenden Beamten und Diener zu gelten und dieselben stehen zu dem Expositurs-Leiter, der die Stelle des Finanz-Prokurators ihnen gegenüber vertritt, unmittelbar in demselben Verhältnisse der Unterordnung und Folgeleistung, wie es bezüglich des Finanz-Prokurators und seiner Hilfsarbeiter in dem §. 7 angedeutet ist.

Die Vorschriften, welche in dem §. 9 der Instrukzion bezüglich des inneren Dienstes, der kollegialen Geschäftsbehandlung und der Geschäftssprache enthalten sind, haben auch für die Expositur und ihren Leiter Wirksamkeit.

Wie nach §. 10 der Instrukzion die Finanz-Prokuratur, so stehen auch die Exposituren in Personal- und Disziplinar-Angelegenheiten ausschließend unter dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion und dem Finanzministerium mit dem Unterschiede, daß dieser Verband kein unmittelbarer ist, sondern, wie es in dem Vorausgegangenen bestimmt wurde, im Wege des Finanz-Prokurators hergestellt wird; indem alle von der Expositur an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion zu erstattenden Berichte in den oben bezeichneten Angelegenheiten von dem Finanz-Prokurator an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion einzubegleiten sind.

Insofern es sich um Rechtsgutachten, Rechtsvertretungen, oder um die Intervenirung bei Rechtsgeschäften und Urkunden handelt, stehen die Exposituren im unmittelbaren Geschäftsverkehre mit den Behörden, von denen sie in den angedeuteten Richtungen zu Äußerungen oder Berichten aufgefordert wurden.

Die in dem §. 10 bezüglich der Geschäftssprache in dem äußeren Dienst und der Korrespondenz-Form enthaltenen Bestimmungen sind auch für die Exposituren maßgebend.

służby i przymiotów wystósowane będą w takim samym sposobie jak przepisuje §. 6, o ile idzie o indywidua przydzielone do expozytury; przełożony expozytury winien zaś te tablice przesłać z osobistemi zdaniami i uwagami do prokuratora skarbowego, który to ze swéj strony obowiązanym jest takowe przedstawienie wraz z tablicami ze swoją propozycyą przełożyć przezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju.

Do zastąpienia naczelnika expozytury w przypadkach potrzeby służbowéj przeznaczony jest urzędnik konceptowy expozytury, w randze najbliższy po naczelniku urzędu. Zresztą naczelnika expozytury obowiązują w przedmiocie zastąpienia go w służbie, podzielenia czynności naczelnictwa urzędu, odwiedzania urzędu, oddalenia się z miejsca siedziby urzędowéj, i prośby o urlop, te przepisy, które w tym przedmiocie dla prokuratora skarbowego w §. 7 instrukcyi są przepisane, jednakże wskazane tamże relacye lub prośby mające być czynione do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, wnosić należy w drodze prokuratora skarbowego.

Prawa i obowiązki, które przepisuje §. 8 instrukcyi dla urzędników prokuratoryi skarbowéj, w ogólności obowiązują także urzędników i sług będących czynnymi przy expozyturach, oni zostają względnie naczelnika expozytury, który im zastępuje miejsce prokuratora skarbowego, wprost w tym samym stósunku podległości i posłuszeństwa, jak to w §. 7 wskazaném jest co do prokuratora skarbowego i jego pomocników.

Przepisy objęte w §. 9 instrukcyi, tyczące się służby wewnętrznéj, sprawowania kolegialnego czynności i języka urzędowego, obowiązują także expozyturę i jéj naczelnika.

Jak według §. 10 instrukcyi prokuratura skarbowa, również podlegają i expozytury w sprawach osobnych i dyscyplinarnych wyłącznie prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, z tą różnicą, iż ten związek nie jest bezpośredni, lecz według tego, co się wyżéj powiedziało, utrzymywanym będzie przez prokuratora skarbowego; wszelkie bowiem relacye expozytury do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju w sprawach wyż wyszczególnionych, przez prokuratora skarbowego do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju przedstawiane będą.

Jezeli idzie o opinie prawne, popieranie praw, lub o interwencye przy interesach prawnych i dokumentach, expozytury zostają w bezpośrednim stósunku z temi władzami, od których w kierunkach wyż wspomnionych wezwanemi zostały do wyjawienia zdania lub złożenia relacyi.

Przepisy objęte w §. 10 co do języka urzędowego w służbie zewnętrznéj, i co do formy korespondencyi służyć mają za regułę także i dla expozytur.

Der Finanz-Prokurator ist verpflichtet, die Dienstleistung der Expositur, die in den Stand der Finanz-Prokuratur, deren Vorsteher er ist, gehört und die Haltung und Thätigkeit ihrer Mitglieder zu überwachen, insofern es sich um die Einhaltung des der Expositur zugewiesenen Wirkungskreises, um die schnelle und angemessene Erledigung der Eingaben und Geschäftsstücke, um treue Pflichterfüllung der Beamten und überhaupt um die gute Ordnung und Regelmäßigkeit des Dienstes handelt. Zu diesem Zwecke hat der Geschäftsleiter der Expositur halbjährige Geschäfts-Rapporte an den Finanz-Prokurator einzusenden.

Der Finanz-Prokurator hat dem Expositurs-Leiter die Form der einzusendenden Geschäfts-Rapporte vorzuzeichnen, die jedenfalls eine tabellarische zu sein und alle jene Daten darzustellen hat, die es dem Finanz-Prokurator möglich machen, den Umfang und die Fortschritte der Expositursgeschäfte, die Art und Schnelligkeit der Erledigung und Beendigung der Geschäfte, die etwaigen Rückstände und ihre Aufarbeitung und die Leistung der Beamten, sowie ihre Fähigkeit und Verwendung zu beurtheilen und überhaupt der ihm oben vorgeschriebenen Aufgabe der Überwachung und Kontrole zu genügen.

Die eigentlichen Rechtsstreite sind in diesen Rapporten und in den oben angedeuteten Richtungen, ausgeschieden von den übrigen Agenden, in Evidenz zu stellen.

Der Finanz-Prokurator ist berechtigt und verpflichtet, aus Anlaß dieser Rapporte, wenn er es im Interesse des Dienstes nothwendig findet, dem Leiter der Expositur Aufklärungen abzuverlangen und Erinnerungen zu ertheilen, oder auch an das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion, wenn er Unregelmäßigkeiten oder überhaupt Ungeeignetes oder Dienstwidriges wahrzunehmen glaubt, die Anzeige zu machen.

Gestions-Berichte.

§. 12.

Am Schluß eines jeden Solarjahres hat der Finanz-Prokurator und zwar längstens innerhalb des ersten Monats nach dem Ablaufe des Jahres einen Gestions-Bericht über die ganze Geschäftsführung der Finanz-Prokuratur und ihrer Exposituren im Wege des Präsidiums der Finanz-Landes-Direkzion dem Finanzministerium vorzulegen. Diesem Berichte sind auch die Referatsvertheilungen mit der beigefügten Zahl der Geschäftsstücke in jedem Referate beizulegen.

Das Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion hat diesen Gestions-Bericht mit Beifügung der eigenen Ansichten und Bemerkungen über die Geschäftsführung der Finanz-Prokuratur an das Finanzministerium einzubegleiten

Die Wahl der Form dieser Gestions-Berichte oder einjährigen Darstellung der Geschäftsführung und ihrer Resultate bleibt dem Finanz-Prokurator überlassen, jedoch haben diese Berichte die schon in dem §. 11 bezüglich der von den Exposituren an den Finanz-Prokurator einzusendenden Geschäfts-Rapporte, angedeuteten Bedingungen der

Prokurator skarbowy obowiązanym jest, doglądać expozyturę w pełnieniu służby należącą do składu prokuratury skarbowéj, któréj jest przełożonym, tudzież czuwać nad postępowaniem i czynnościami jéj członków, w przedmiotach tyczących się zachowania zakresu działania przydzielonego expozyturze, spiesznego i stósownego rozwiązywania podań i spraw, winnego dopełniania obowiązków i w ogóle dobrego porządku i regularności w służbie. Tym końcem naczelnik expozytury winien przesłać prokuratorowi skarbowemu półroczne raporta czynności.

Prokurator skarbowy winien jest naczelnikowi expozytury wskazać formę raportów czynności, która tabelarnie urządzoną być i wszelkie te daty przedstawiać powinna, z których prokurator skarbowy może ocenić objętość i postępy czynności expozytury, sposób i szybkość rozwiązywania i ukończenia czynności, zaległości, jeżeli jakie były i ich wypracowanie, działanie, zdatność i użyteczność urzędników i w ogólności zadosyć uczynić wyż przepisanemu zadaniu dopilnowania i kontroli.

Właściwe spory prawne należy w powyższych raportach i w kierunkach wyż wspomnionych utrzymywać w ewidencyi osobno od innych czynności.

Prokurator skarbowy mocen i obowiązanym jest z powodu tych raportów żądać od naczelnika expozytury objaśnień i udzielać mu napominań, jeżeli to w interesie służby za potrzebne uznaje, lub też uczynić do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju relacyę, jeżeli sądzi, iż zaszły nieregularności, lub w ogóle, gdy co niestósownego lub przeciwnego służbie spostrzeże.

Relacye o czynnościach.

§. 12.

Przy końcu każdego roku słonecznego, prokurator skarbowy obowiązanym jest najdaléj w przeciągu pierwszego miesiąca po upływie roku przedłożyć Ministerstwu Skarbu przez prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju relacyę o całém sprawowaniu czynności prokuratury skarbowéj i jéj expozytur. Do téj relacyi winien załączyć rozdział referatów z dodaniem liczby spraw w każdym referacie objętéj.

Prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju przedstawi Ministerstwu Skarbu rzeczoną relacyę o czynnościach z dołożeniem własnych zdań i spostrzeżeń, o prowadzeniu czynności prokuratury skarbowéj.

Pozostawia się do woli prokuratora skarbowego obrać według zdania swego formę tych relacyj o czynnościach, czyli przedstawień całorocznych czynności, i ich skutków; jednakże rzeczone relacye powinny dostarczać i przedstawiać tabelarycznie te warunki przeglądu czynności, doglądania i kontroli, o których już

Geschäfts-Übersicht, der Überwachung und Kontrole tabellarisch zu liefern und an die Hand zu geben.

Besondere Bestimmungen in Ansehung der gerichtlichen Vertretungen.

§. 13.

Es ist der Finanz-Prokuratur und ihren Exposituren, mit Ausnahme der Fälle, wo Gefahr auf dem Verzuge bestände, nicht gestattet, ohne vorausgegangener Ermächtigung und Informazion durch die einschlägige Administrativ-Behörde als Kläger aufzutreten oder als Geklagter sich in einen Rechtsstreit einzulassen. Selbst in den Fällen der Gefahr des Verzuges sind die von der Finanz-Prokuratur oder ihrer Expositur als Kläger oder Geklagter aus eigener Macht unternommenen Rechtsschritte unverzüglich zur nachträglichen Genehmigung der kompetenten administrativen Behörde anzuzeigen. Ebenso bedürfen sie zum Abschluß eines Vergleiches die Bewilligung der einschlägigen administrativen Behörde und nur in dringenden oder sonst räthlichen Fällen sind sie ermächtigt in einen Vergleich einzugehen, jedoch mit dem ausdrücklichen Vorbehalte der nachträglichen Genehmigung der kompetenten Behörde, welche unverzüglich einzuholen ist.

Die zum Behufe der Rechtsvertretung und Rechtsgeltendmachung im gerichtlichen Verfahren überhaupt nach dem Gesetze zulässigen Rechtsmittel, als Appellazion, Revision, Rekurse, Berufung und dergleichen, sowie die nothwendigen oder räthlichen Sicherstellungen und derlei Vorsichten sind jedesmal, wo es das Interesse des zu Vertretenden fordert, zu ergreifen und vorzunehmen.

Zur Auflassung von Sicherstellungen, ferner zur außerordentlichen Revision gegen gleichlautende Urtheile der ersten und zweiten Instanz, endlich zur Appellazion in dem Falle, wo durch das erstrichterliche Urtheil nicht bloß die Sachfälligkeit der Finanz-Prokuratur oder der Expositur, sondern auch ihre Verurtheilung in die Gerichtskosten ausgesprochen wurde, ist immer die Ermächtigung der kompetenten Administrativ-Behörde einzuholen und, wo es nothwendig ist, nach den Gesetzen dafür zu sorgen, daß in der Zwischenzeit bis zur erhaltenen Ermächtigung die etwaigen Fristen offen gehalten und überhaupt die Möglichkeit, die angedeuteten Rechtsmittel in Anwendung zu bringen, vorbehalten bleiben.

In jenen Fällen, wo von der Finanz-Prokuratur oder von der Expositur nach den bestehenden Vorschriften in einem und demselben Streite beide Streittheile zu vertreten wären, hat die Finanz-Prokuratur oder die Expositur keinen zu vertreten, sondern im Wege der kompetenten administrativen Behörde zu veranlassen, daß für jeden ein anderer Vertreter bestimmt werde.

wspomniano w §. 11 z powodu raportów czynności, które expozytury prokuratorowi skarbowemu przesyłać winny.

Przepisy szczegółowe w przedmiocie popierania spraw przed sądami.

§. 13.

Nie wolno jest prokuraturze skarbowéj i jéj expozyturom, wyjąwszy przypadki, w których zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, bez uprzedniego uwoważnienia i informacyi ze strony właściwych władz administracyjnych występować jako strona pozywająca, lub zapuszczać się w proces jako strona zapozwana. Nawet w przypadkach, w których zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, prokuratura skarbowa lub jéj expozytury winny przedłożyć natychmiast do następnego zatwierdzenia właściwych władz administracyjnych te kroki prawne, które jako powód lub pozwany z własnéj mocy poczyniły. Również potrzebują do zawarcia ugody pozwolenia właściwéj władzy administracyjnéj, i tylko w przypadkach nagłych i zresztą korzystnych wolno im jest zawrzéć ugodę, jednakże z wyraźném zastrzeżeniem następnego zatwierdzenia władzy właściwéj, o które niezwłocznie starać się należy.

Gdzie tylko interes stron bronionych tego wymaga, należy chwytać się i używać środków prawnych, jakie na mocy ustaw w postępowaniu sądowém do obrony lub popierania praw są przypuszczalne, jako to: apelacyi, rewizyi, rekursów, odwołania się, i tym podobnych równie jak zabezpieczeń potrzebnych lub za korzystne uznanych.

Do opuszczenia zabezpieczeń, do rewizyi nadzwyczajnéj przeciw wyrokom równobrzmiącym piérwszéj i drugiéj instancyi, nakoniec do apelacyi w tym przypadku, gdy wyrokiem piérwszego sędziego nie tylko upadłość sprawy, popieranéj przez prokuratoryę skarbową lub przez expozyturę, lecz także skazanie jéj na koszta prawne wyrzeczoném zostało, należy zawsze otrzymać upoważnienie właściwéj władzy administracyjnéj, i tam gdzie tego jest potrzeba, starać się według ustaw o to, żeby w tym czasie aż do uzyskania upoważnienia zachowane były termina, i w ogóle, żeby możliwość zastósowania wspomnionych środków prawnych zastrzeżoną została.

W tych przypadkach, w których prokuratura skarbowa lub expozytura, stósownie do ustaw obowiązujących w jednym i tym samym procesie w obronie obydwóch stron spór wiodących występowaćby powinna, prokuratura skarbowa lub expozytura żadnéj strony bronić nie będzie, lecz w drodze władzy administracyjnéj właściwéj postara się o to, żeby dla każdéj z osobna inny obrońca był ustanowiony.

Die Endresultate der geführten Rechtsstreite und der geleisteten Vertretungen sind jedesmal zur Kenntniß jener Behörden und Ämter zu bringen, welche zu dem Rechtsstreit oder zur Vertretung die Ermächtigung oder den Auftrag ertheilt haben.

Insofern für die Fiskal-Angelegenheiten ein privilegirter Gerichtsstand nicht besteht, ist in die Kontrakte und Urkunden, welche das Staatsvermögen und die ihm gleich gehaltenen Fonde betreffen, jedesmal die Klausel aufzunehmen, vermöge welcher sich die Partei dem im Sitze der Finanz-Prokuratur oder der Expositur befindlichen Gericht unterwirft.

In jenen Fällen, in welchen in dem Amtssitze der Finanz-Prokuratur oder der Expositur ein Geschäft nicht besorgt werden kann, ist ein geeigneter Beamter aus der Mitte des Amtes zur Schlichtung des Geschäftes auszusenden.

In allen Fällen aber, wo es ohne Besorgniß für die entsprechende Besorgung des Geschäftes nach den bestehenden Gesetzen und mit geringeren Kosten geschehen kann, ist statt der Aussendung eines Finanz-Prokurators- oder Expositursbeamten, in dem Orte der Geschäftsbesorgung oder in dessen Nähe ein anderes geeignetes l. f. Amt oder ein anderer geeigneter l. f. Beamter, oder auch ein berechtigter Advokat oder öffentlicher Agent für das Geschäft, um das es sich handelt, zu delegiren.

Ausschließende Verwendung der Beamten der Finanz-Prokuratur und deren Exposituren in ihren Berufsgeschäften.

§. 14.

Die Beamten der Finanz-Prokuratur und der Exposituren haben sich ausschließend den ihnen zugewiesenen Amtsgeschäften zu widmen und es ist denselben jede unmittelbare oder mittelbare Besorgung von Privat-Rechtsvertretungen oder Privat-Rechtsgeschäften bei Verlust des Dienstes untersagt.

Insofern Beamte der Finanz-Prokuratur oder der Expositur von den Staatsbehörden ämtlich und im Wege des Finanz-Prokurators oder Expositurs-Leiters zu Kommissionen oder Berathungen in Angelegenheiten berufen werden, die den Finanz-Prokuratursdienst berühren, ist diesem Rufe Folge zu leisten.

Die Wahl des auszusendenden Beamten und, nach Umständen, die demselben zu ertheilende Instrukzion ist dem Finanz-Prokurator oder Leiter der Expositur mit Rücksicht auf die Bedürfnisse des Dienstes und die Beschaffenheit des Geschäftes, um das es sich handelt, anheimgestellt.

Die bleibende Übertragung einer Referatsführung oder des Vorsitzes bei derlei Kommissionen und Berathungen kann nur mit Zustimmung des Finanzministeriums statt haben. Ebenso kann die Verwendung von Mitgliedern der Finanz-Prokuratur oder der Expositur im Lehrfache nur mit Bewilligung des Finanzministeriums eintreten.

Es ist die Pflicht des Finanz-Prokurators und des Expositurs-Leiters darüber zu wachen, daß der Finanz-Prokuratur oder der Expositur keine Geschäfte zugewiesen wer-

O skutkach ostatecznych przeprowadzonych procesów, i obrony prawnéj należy zawsze donieść tym władzom lub urzędom, które do procesu lub obrony prawnéj udzieliły upoważnienie lub rozkaz wydały.

Jeżeli dla spraw fiskalnych nie ma sądu uprzywilejowanego, należy w kontraktach i dokumentach, tyczących się majątku Państwa i funduszów za równe z nim uznanych, zamieścić zawsze warunek na mocy którego strona poddaje się sądowi, będącemu w siedzibie prokuratury skarbowéj lub expozytury.

W przypadkach, w których w siedzibie urzędowéj prokuratoryi skarbowéj lub expozytury nie można przeprowadzić sprawy, należy do jéj dokonania wysłać zdolnego urzędnika z grona urzędu.

We wszystkich przypadkach zaś, w których bez obawy o dobre przeprowadzenie sprawy według ustaw obowiązujących i z mniejszemi kosztami stać się może, należy zamiast wysłania urzędnika prokuratury skarbowéj lub expozytury, delegować w miejscu gdzie sprawa ma być przeprowadzoną, albo w bliskości jego, inny stósowny urząd Cesarski, lub innego zdolnego urzędnika Cesarskiego, albo upoważnionego adwokata, albo publicznego ajenta do sprawy, o którą idzie.

Wyłączne używanie urzędników prokuratury skarbowéj i jéj expozytur do prac powołania swego.

§. 14.

Urzędnicy prokuratury skarbowéj i expozytur, powinni wyłącznie oddawać się czynnościom urzędowym, które im są przydzielone, i zakazaném im jest pod utratą służby wszelkie bezpośrednie lub pośrednie popieranie praw prywatnych lub sprawowanie interesów prawnych prywatnych.

Jeżeli urzędnicy prokuratury skarbowéj lub expozytury powołani będą przez władze rządowe, a w drodze urzędowéj przez prokuratora skarbowego lub naczelnika expozytury do komisyi lub narad w sprawach, tyczących się służby prokuratury skarbowéj, temu wezwaniu zadosyć uczynić należy.

Wybór urzędnika, który ma być wysłanym, oraz instrukcyę, która mu udzieloną być ma, pozostawia się do zdania prokuratora skarbowego lub naczelnika expozytury, ze względem na potrzebę służby, i rodzaj interesu, o który rzecz idzie.

Stałe oddanie referatu lub prezydowania w takich komisyach i naradach miejsce mieć może tylko za przyzwoleniem Ministerstwa Skarbu. Również tylko za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu, członkowie prokuratury skarbowéj lub expozytury używani być mogą w zawodzie nauczycielskim.

Obowiązkiem jest prokuratora skarbowego i naczelnika expozytury czuwać nad tém, żeby prokuraturze skarbowéj lub expozyturze nie były przydzielane czyn-

den, die ihrem, in dieser Instrukzion bezeichneten Amtsberufe fremd sind. Derlei Zuweisungen hat der Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter mit Anführung der Gründe abzulehnen. Insofern dessen ungeachtet von der zuweisenden Behörde auf der Vollführung des Geschäftes durch die Finanz-Prokuratur oder die Expositur bestanden würde, ist der Gegenstand im Wege des Präsidiums der Finanz-Landes-Direkzion der Entscheidung des Finanzministeriums vorzulegen. Insofern jedoch Gefahr auf dem Verzuge wäre, hat der Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter unverzüglich jene Schritte zu thun, die unerläßlich sind, um bis zur erfolgten Entscheidung durch das Finanzministerium jede Gefahr eines Nachtheiles für das Geschäft ferne zu halten.

Hilfsämter.

§. 15.

Die Hilfsämter der Finanz-Prokuratur und der Exposituren sind das Einreichungsprotokoll, das Expedit, die Sollizitatur und die Registratur. Für den Dienst bei diesen Hilfsämtern ist das systemisirte Kanzlei- und Manipulazions-Personal und die Dienerschaft bestimmt.

Der Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter hat nach dem Erfordernisse des Dienstes und nach Maßgabe der Eignung der Personen jedem der genannten Hilfsämter aus dem systemisirten Manipulazions-Personale die erforderlichen Individuen zuzuweisen und jedem derselben, insofern nicht der Beamte schon durch seine Ernennung als Vorsteher eines Manipulazionsamtes bezeichnet ist, die ihm obliegenden Leistungen vorzuschreiben, wobei vor Allem die dienstlichen Eigenschaften und die Fähigkeiten der Beamten zu berücksichtigen sind.

Wenn bei der Finanz-Prokuratur oder Expositur mehrere Vorsteher für die genannten Hilfsämter systemisirt sind, aber nicht für jedes Hilfsamt ein eigener Vorsteher bestellt ist, so hat der Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter aus dem Manipulazions-Personale den geeigneten Beamten zu bestimmen, der die Geschäfte jenes Hilfsamtes für welches kein eigener Vorsteher systemisirt ist, zu leiten, oder falls ein Individuum für das Geschäft genügt, dasselbe zu besorgen hat.

Ist bei der Finanz-Prokuratur oder Expositur nur ein Hilfsämter-Vorsteher systemisirt, so liegt diesem die Geschäftsleitung sämmtlicher Hilfsämter ob und ist bei der Finanz-Prokuratur oder Expositur kein eigener Vorsteher der Hilfsämter bestellt, so hat der Amts-Chef die Leitung des Manipulazionsdienstes einem dazu geeigneten Beamten aus dem Personale für den Manipulazionsdienst zu übertragen.

Der Finanz-Prokurator oder Leiter der Expositur hat für jedes der oben angedeuteten Hilfsämter in dem Sinn und in der Richtung der in dieser Instrukzion für die Finanz-Prokuratur und ihre Exposituren enthaltenen allgemeinen Grundsätze einen Un-

ności będące obcemi ich powołaniu w niniejszéj instrukcyi zakreślonemu. Podobnych przydzielań prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury przyjmować nie powinien, wyrażając oraz powody. Gdyby pomimo tego władza przydzielająca nalegała na uskutecznienie czynności przez prokuratoryę skarbową lub expozyturę, przedmiot ten, w drodze prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju do rozstrzygnienia Ministerstwa Skarbu przedłożonym być powinien. Jednakże, gdyby zwłoka zagrażała niebezpieczeństwem, prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury winien jest niezwłocznie poczynić kroki potrzebne, żeby aż do nastąpionego rozstrzygnienia przez Ministerstwo Skarbu wszelkie niebezpieczeństwo szkody od téj sprawy oddalić.

Urzędy pomocnicze.

§. 15.

Urzędy pomocnicze przy prokuraturze skarbowéj i expozyturach są: dziennik podawczy, expedyt, solicytatura i registratura. Do służby przy tych urzędach pomocniczych przeznaczoném jest personale kancelaryjne i manipulacyjne oraz słudzy.

Prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury winien jest w miarę potrzeb służby i zdolności osób, do każdego z rzeczonych urzędów przydzielić z usystemizowanego personale manipulacyjnego potrzebne indywidua, i jeżeli urzędnik już w mianowaniu swojém nie jest wskazanym jako przełożony urzędu manipulacyjnego, przepisać każdemu z nich czynności, do których jest obowiązanym, przyczém przedewszystkiém przymioty służbowe i zdolności urzędników na względzie mieć należy.

Jeżeli przy prokuraturze skarbowéj lub expozyturze usystemizowanych jest więcéj przełożonych nad urzędami pomocniczemi rzeczonemi, lecz nie jest ustanowionym dla każdego urzędu pomocniczego osobny przełożony, prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury powinien z pomiędzy personale manipulacyjnego wyznaczyć zdolnego urzędnika, który kierować ma czynnościami tego urzędu pomocniczego, dla którego nie jest usystemizowany przełożony, lub sprawować takowe, jeżeli jedno indywiduum do tych czynności wystarczy.

Jeżeli przy prokuraturze skarbowéj lub expozyturze usystemizowanym jest tylko *jeden* przełożony urzędów pomocniczych, do niego należy kierowanie czynnościami wszystkich urzędów pomocniczych; jeżeli zaś przy prokuraturze skarbowéj lub expozyturze nie jest ustanowiony osobny przełożony urzędów pomocniczych, wówczas naczelnik urzędu winien jest polecić kierunek służby manipulacyjnéj urzędnikowi do tego zdatnemu, z personale służby manipulacyjnéj.

Prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury winien dla każdego wyż wspomnionego urzędu pomocniczego w myśl i w kierunku zasad ogólnych w niniejszéj instrukcyi dla prokuratury skarbowéj i jéj expozytur objętych ułożyć naukę, która

terricht, welcher dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion zur Genehmigung vorzulegen ist, zu verfassen und den Hilfsämtern als Manipulazions-Norm vorzuzeichnen, wobei dafür zu sorgen ist, daß jeder Beamte und Diener daraus die ihm für seinen Beruf erforderliche Informazion und Richtschnur entnehmen könne und in dem Dienste der Hilfsämter die zur Übersicht und guten Ordnung in den Amtsgeschäften erforderlichen Vormerke, Ausweise, Register und Protokolle geführt werden.

Kassadienst.

§. 16.

a) **Umfang desselben und zwar**

aa) des Kassadienstes als eigentliches Berufsgeschäft.

Der Kassadienst der Finanz-Prokuratur und ihrer Exposituren und zwar als zu ihren eigentlichen Berufsgeschäften gehörig, hat sich zu beschränken:

a) auf die Expensenkassa,

b) auf die etwaigen Gelder zur Beischaffung von Amtserfordernissen und

c) auf die Vorschüsse zur Bestreitung von Stempel- oder anderen Gebühren-Auslagen.

Die Finanz-Prokuraturen und ihre Exposituren haben somit außer den oben erwähnten Kassamitteln keine Gelder oder Geld-Effekten in Empfang oder Aufbewahrung oder Verrechnung zu übernehmen und sind verpflichtet, mit Beachtung der Bestimmungen des §. 17, jede andere in den oben bezeichneten Bereich nicht gehörige Zahlung, die bei ihnen von Parteien, Aemtern oder Behörden gemacht werden will, zurückzuweisen, bei welcher Zurückweisung zugleich den Parteien, Aemtern oder Behörden die zuständige Kassa, bei der die Zahlung zu leisten ist, bekannt zu geben oder, falls die zuständige Kassa nicht bekannt oder zum Empfange nicht angewiesen wäre, zu bemerken ist, daß die Einzahlung bei einer zur Aufbewahrung von Depositen befugten Kassa zu geschehen habe.

Insofern dermal bei der Finanz-Prokuratur oder ihren Exposituren nach einer bisherigen Gepflogenheit oder in Folge erlassener Verordnungen außer den oben unter den Buchstaben a, b und c angeführten Geldern sich andere Fonde, Gelder oder Geld-Effekten in der Verwahrung oder Verrechnung befinden, ist es die Pflicht des Finanz-Prokurators oder Expositurs-Leiters unverzüglich das Nöthige zu verfügen, damit diese Gebarung dem Amt abgenommen und an die zuständige Kassa übertragen werde.

§. 17.

bb) des Kassadienstes als Vermittlung zwischen den Zahlungspflichtigen und den zuständigen Kassen.

Wen Fälle vorkommen, in denen, abweichend von der Vorschrift des §. 16, von auswärtigen Parteien, Aemtern oder Behörden, die in dem Amtssitze der Finanz-Prokuratur oder der Expositur ihren Wohn- oder Amtssitz nicht haben, mittels der Post oder anderer Gelegenheiten Gelder oder Geld-Effekten eingesendet werden, die nach §. 16 nicht in den Geschäftsbereich der Finanz-Prokuratur oder Expositur gehören und

przedłożoną będzie do zatwierdzenia prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, i służyć ma urzędom pomocniczym za normę manipulacyi, przy tém starać się należy o to, żeby każdy urzędnik i sługa powziąść mógł z niéj informacyę i prawidło, dla swego powołania potrzebne, i żeby w służbie urzędów pomocniczych utrzymywane były zanotowania, wykazy, rejestra i protokóły, potrzebne do przeglądu i dobrego porządku w czynnościach urzędowych.

Służba kasowa.

§. 16.

a) **Objętość takowéj a mianowicie:**

aa) służby kasowéj jako właściwéj czynności powołania.

Służba kasowa prokuratury skarbowéj i jéj expozytur jako wchodząca w zakres ich właściwego powołania ograniczać się powinna:

a) na kasę expensową,

b) na pieniądze mogące być potrzebnemi do sprawowania potrzeb urzędowych i

c) na zaliczki do pokrycia wydatków na stęple i inne należytości.

Prokuratury skarbowe i ich expozytury nie powinny zatém oprócz zasobów kasowych, wyż wspomnionych, przyjmować żadnych pieniędzy lub efektów pieniężnych, ani nawet do zachowania ani na rachunek, i obowiązane są przy zachowaniu przepisów objętych w §. 17 nie przyjmować żadnéj zapłaty, którąby im strony, urzędy lub władze czynić chciały, jeżeli nie należy do rzędu wyż wspomnionych, przy czém należy stronom, urzędom lub władzom wskazać kasę właściwą, do któréj zapłatę uczynić wypadnie, lub jeżeli kasa właściwa nie jest wiadomą, albo nieupoważnioną do odebrania, należy je uważnemi uczynić, iż zapłata uskutecznioną być ma w kasie, do zachowania depozytów upoważnionéj.

Jeżeli obecnie w prokuraturze skarbowéj lub w jéj expozyturach, według dotychczasowego zwyczaju lub w skutek wydanych rozporządzeń, oprócz pieniędzy pod *a*, *b* i *c* wyszczególnionych, znajdują się inne fundusze, pieniądze lub efekta pieniężne w zachowaniu lub obrachunku, obowiązkiem jest prokuratora skarbowego lub naczelnika expozytury niezwłocznie zarządzić co potrzeba, żeby ta czynność odebraną była urzędowi i przeniesioną do kasy właściwéj.

§. 17.

bb) służby kasowéj, jako pośrednictwa między obowiązanemi do zapłaty i kasami właściwemi.

Jeżeli się wydarzą wypadki, że wbrew przepisowi §. 16 strony, urzędy lub władze, które w siedzibie urzędowéj prokuratury skarbowéj lub expozytury nie mają zamieszkania lub siedziby urzędowéj, przysyłają pocztą, lub przy innéj sposobności pieniądze lub efekta pieniężne, nienależące według §. 16 do zakresu

deren Zurückweisung ohne nachtheilige Verzögerungen oder ohne Unkosten, oder Besorgniß für die Zahlung selbst, nicht thunlich ist, so hat der Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter diese Gelder oder Geld-Effekten gegen Quittirung zu übernehmen, für deren sichere Aufbewahrung zu sorgen, zugleich aber unverzüglich das Nöthige zu verfügen, damit diese Gelder oder Geld-Effekten an die zuständige Kassa oder an eine zur Uibernahme von Depositen befugte Kassa geleitet werden.

In dieser Richtung wird der Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter bei dem Amte selbst und insbesondere bei dem Einreichungsprotokolle die nöthigen Verfügungen zu treffen und die erforderlichen Vormerke anzuordnen haben, welche die Kontrole bewirken und jedem Verlust oder Schaden möglichst vorbeugen. Diese zu treffenden Anordnungen werden in die in dem §. 15 vorgeschriebenen Unterrichte für die Hilfsämter einzubeziehen sein.

Wenn bei Kommissionen, Tagsatzungen, Lizitazionen, Pfändungen u. dgl., wobei Beamte der Finanz-Prokuratur oder Expositur interveniren, Zahlungen an die Finanz-Prokuratur oder Expositur geleistet, oder für diese eingehoben werden, die nicht in den Kassabereich der Finanz-Prokuratur oder Expositur (§. 16) gehören und diese Zahlungen nicht sogleich von der Partei bei dem Gericht oder der Behörde, wo die Verhandlung gepflogen wird, depositirt oder die Partei ohne Besorgniß für die Sicherheit und prompte Einzahlung nicht an die zuständige Kassa oder an eine Depositenkassa gewiesen werden kann, so ist der intervenirende Beamte der Finanz-Prokuratur oder Expositur zwar verpflichtet, die geleistete Zahlung gegen Quittirung in Empfang zu nehmen; jedoch hat derselbe die empfangenen Gelder oder Geld-Effekten unverzüglich nach Beendigung des Geschäftes und, wenn das Geschäft in dem Amtssitze der Finanz-Prokuratur oder Expositur verhandelt wird, jedenfalls noch an demselben Tag, an welchem er die Zahlung empfangen hat, dem Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter einzuhändigen, der nach den oben, bezüglich der von auswärtigen Parteien eingesendeten Gelder oder Geld-Effekten gegebenen Vorschriften, für deren Sicherheit zu sorgen und wegen deren Uibermittlung an die zuständigen Kassen ungesäumt das Nöthige zu verfügen hat.

Der Finanz-Prokuraturs- oder Expositursbeamte, welcher in der oben angedeuteten Weise Gelder und Geld-Effekten zu übernehmen hat, bleibt für deren sichere Verwahrung bis zu deren Uibergabe an den Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter und für die rechtzeitige Uibergabe derselben an die erwähnten Amtsvorsteher persönlich verantwortlich und haftend.

Auch in jenen Fällen, wo die bei der Kommission oder der Tagsatzung und Exekuzion u. s. w. geleistete Zahlung dem oben Angeführten zufolge nicht von dem intervenirenden Finanz-Prokuraturs- oder Expositursbeamten übernommen wird, sondern die Gelder oder Geld-Effekten gerichtlich depositirt werden, oder der Zahlungspflichtige zum Behufe der

czynności prokuratury skarbowéj lub expozytury, a których przyjęcia nie można odmówić bez narażenia na szkodliwą zwłokę lub koszta, lub bez obawy o zapłatę, wówczas prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury winien jest przyjąć te pieniądze lub efekta pieniężne za pokwitowaniem, starać się o ich bezpieczne zachowanie, lecz zarazem niezwłocznie zarządzić co należy, żeby rzeczone pieniądze lub efekta pieniężne odesłane zostały do kasy właściwéj, lub do kasy do przyjęcia depozytów upoważnionéj.

W tym więc kierunku prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury uczyni w urzędzie samym a w szczególności w Dzienniku podawczym potrzebne rozporządzenia i nakaże utrzymywać potrzebne wykazy, przez które kontrolę prowadzić i każdéj stracie lub szkodzie zapobiédz można. Rozporządzenia tego rodzaju zamieszczone być powinny w nauce dla urzędów pomocniczych, przepisanéj w §. 15.

Jeżeli przy komisyach, terminach sądowych, licytacyach, zajęciach, i t. p. przy których wchodzą urzędnicy prokuratury skarbowéj lub expozytury, czynione będą prokuraturze skarbowéj lub expozyturze zapłaty, lub też dla nich podniesione zostaną, które nie wchodzą w zakres kasowy prokuratoryi skarbowéj lub expozytury (§. 16), i zapłaty tego rodzaju przez stronę nie mogą być natychmiast złożone do depozytu tego sądu lub téj władzy, przed którą się toczy rozprawa, ani też strony bez obawy o bezpieczeństwo i pewną zapłatę nie można odesłać do kasy właściwéj lub do kasy depozytowéj, wówczas urzędnik interweniujący, prokuratury skarbowéj lub expozytury wprawdzie obowiązanym jest odebrać złożoną zapłatę za pokwitowaniem; jednakże winien jest otrzymane pieniądze lub efekta pieniężne niezwłocznie po dokonaniu czynności, a jeżeli czynność odbywa się w siedzibie urzędowéj prokuratury skarbowéj lub expozytury, jeszcze w tym samym dniu, w którym otrzymał zapłatę, wręczyć prokuratorowi skarbowemu lub naczelnikowi expozytury, który stósownie do przepisów wyż wspomnionych co do pieniędzy lub efektów pieniężnych, przez strony zewnątrz mieszkające nadesłanych, o ich bezpieczeństwo mieć staranie i względem ich przesłania do kas właściwych niezwłocznie zarządzić winien, co potrzeba wymaga.

Urzędnik prokuratury skarbowéj lub expozytury, który w sposobie wyż wspomnionym przyjmować winien pieniądze lub efekta pieniężne, odpowiedzialnym jest osobiście za ich bezpieczne zachowanie, aż do oddania ich prokuratorowi skarbowemu lub naczelnikowi expozytury, tudzież za wczesne oddanie onychże do rąk przełożonych urzędu wyż wspomnionych.

Nawet i w tych przypadkach, w których zapłata, złożona przy komisyi, na terminie sądowym, lub przy exekucyi i t. p. według tego co wyżéj powiedziano, nie będzie przyjętą przez interweniującego urzędnika prokuratury skarbowéj lub expozytury, lecz pieniądze lub efekta pieniężne sądownie deponowane zostaną,

Zahlung an die zuständige Kassa gewiesen wird, hat der intervenirende Finanz-Prokuraturs- oder Expositursbeamte hiervon an seinen Amtsvorsteher innerhalb der oben für die Uibergabe der empfangenen Gelder oder Effekten vorgeschriebenen Zeit, gleichzeitig mit der Relazion über das Geschäft überhaupt, die Anzeige zu machen, damit der Amtsvorsteher von der Zahlung der einschlägigen Administrativbehörde Kenntniß gebe.

In allen Fällen, wo bei derlei Kommissionen, Tagsatzungen u. dgl. das Geschäft von einem Gerichts- oder Administrativbeamten geleitet wird, ist dieser leitende Beamte verpflichtet, von der für die Finanz-Prokuratur oder die Exposítur geleisteten Zahlung, die Gelder oder Geld-Effekten mögen, den obigen Anordnungen zufolge, von dem intervenirenden Finanz-Prokuraturs- oder Expositursbeamten übernommen oder deposítirt oder an die zuständige Kassa überwiesen worden sein, den Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter amtlich zu verständigen.

§. 18.

b. **Nähere Bezeichnung der Empfänge und Ausgaben und Rechnungslegung in dem Kassa-Dienste (§. 16).**

Zu den Empfängen der Expensen-Kassa, §. 16 lit. a, gehören die der Finanz-Prokuratur oder Exposítur zugesprochenen und für die Staats-Kassa zu verrechnenden Deservite, die Gerichts- und Vertretungsauslagen, die der Finanz-Prokuratur oder Exposítur zuerkannt werden und die Porto- und Stempelgebühren, welche den Parteien gegenüber in jenen Fällen aufzurechnen und anzusprechen sind, in welchen die Finanz-Prokuratur oder Exposítur, von der Verurtheilung des Gegners zum Gerichtskosten-Ersatz abgesehen, nicht gebührenpflichtig ist.

Aus der Expensen-Kassa sind von der Finanz-Prokuratur oder Exposítur die Auslagen der Vertretung, wozu auch die Reiseauslagen gehören, zu bestreiten.

Die Bestreitung von Auslagen anderer Art als die eben genannten, aus der Expensen-Kassa, als: Besoldungsvorschüsse, Remunerazionen, Aushilfen, überhaupt solche Zahlungen, rücksichtlich welcher nach §. 6 dem Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter ein eigener Wirkungskreis nicht zustebt, ist nicht gestattet.

Die Empfänge und Ausgaben bei den Kassamitteln, §. 16 lit. b und c, ergeben sich schon aus der Bestimmung der dort bezeichneten Gelder und Vorschüsse.

Uiber die Gelder der Expensen-Kassa, §. 16, lit. a, über jene für Amtserfordernisse, §. 16, lit. b und über die Vorschüsse, §. 16, lit. c, sind abgesonderte Rechnungen zu führen und diese im Laufe des ersten Monats nach Ablauf eines jeden Solar-Jahres dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion vorzulegen, welches dieselben der berufenen Zensursbehörde zur Prüfung zusendet, nach Maßgabe des Zensursbefundes das Geeignete verfügt und die etwa entbehrlichen Kassareste und Uiberschüsse an die einschlägige Kassa abzuführen anordnet.

lub też obowiązany do zapłaty odesłanym będzie z zapłatą do kasy właściwéj, interweniujący urzędnik prokuratury skarbowéj lub expozytury winien o tém, w przeciągu czasu do oddania odebranych pieniędzy lub efektów pieniężnych przepisanego, uczynić doniesienie swemu przełożonemu urzędowemu wraz z relacyą o czynności swéj w ogólności, tym końcem, żeby przełożony urzędu mógł zawiadomić właściwą władzę administracyjną o uczynionéj zapłacie.

We wszystkich przypadkach, gdzie przy takich komisyach, terminach i t. p. urzędnik sądowy lub administracyjny kieruje sprawą, tenże kierujący urzędnik jest obowiązanym o zapłacie, dla prokuratury skarbowéj lub dla expozytury uczynionéj, zawiadomić urzędownie prokuratora skarbowego lub naczelnika expozytury, bądź że pieniądze lub efekta pieniężne, stósownie do powyższych rozporządzeń przyjęte zostały przez urzędnika interweniującego prokuratury skarbowéj lub expozytury, bądź że deponowane, bądź do kasy właściwéj odesłane zostały.

§. 18.

b) **Bliższe oznaczenie przychodów i wychodów, tudzież składanie rachunków w służbie kasowéj (§ 16.)**

Do przychodów kasy expensów §. 16 lit. *a*, należą wyrzeczone dla prokuratury skarbowéj lub expozytury i w rachunku dla kasy Rządowéj zostające deserwita, koszta sądowe i obrony, przyznane prokuraturze skarbowéj lub expozyturze, tudzież należytości portoryjne i stęplowe, które stronom w tych przypadkach policzone i od nich żądane być mają, w których prokuratura skarbowa lub expozytura nie jest obowiązaną do opłacania należytości, chociaż strona przeciwna na zwrot kosztów skazaną nie została.

Prokuratura skarbowa lub expozytura pokrywać będzie z kasy expensów koszta zastępstwa, do których także należą koszta podróży.

Inne wydatki, nad te o których dopiéro wspomniano, jako to: zaliczki na płacę, remuneracye, zapomogi, w ogólności takie zapłaty, które stósownie do §. 6 nie wchodzą w zakres prokuratora skarbowego lub naczelnika expozytury, z kasy expensów pokrywać nie wolno.

Przychody i wychody zasobów kasowych, §. 16 lit. *b* i *c* wynikają już z przeznaczenia tamże wyrażonych pieniędzy i zaliczek.

Względnie pieniędzy kasy expensów §. 16 lit. *a*, potrzeb urzędowych §. 16 lit. *b* i względnie zaliczek §. 16 lit. *c*, należy utrzymywać osobne rachunki, i przedkładać takowe w przeciągu piérwszego miesiąca po upływie każdego roku słonecznego do prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju, które prześle takowe do powołanéj władzy kontrolującéj dla sprawdzenia, w miarę tego co kontrola wykaże rozporządzi co należy, i rozkaże odwieść zbyteczne reszty kasowe i nadwyżki do kasy właściwéj.

In der Rechnung muß jeder Empfang und jede Ausgabe dergestalt belegt sein, daß dadurch eine buchhalterische Zensur ermöglicht wird.

Nur über ausdrückliche Weisung des Finanz-Prokurators oder Expositurs-Leiters darf die Kassa Gelder empfangen oder verausgaben.

Dem Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter liegt es ob, die Führung der Kassageschäfte einem dazu völlig geeigneten Manipulazionsbeamten zu übertragen und denselben hierbei gehörig zu überwachen.

Die Gegensperre der Kassa ist von dem Finanz-Prokurator oder Expositurs-Leiter einem der Räthe oder Adjunkten der Finanz-Prokuraturen oder Expositur zu übertragen und der Amtsvorsteher ist verpflichtet, jährlich mindestens einmal, mit Zuziehung eines von dem Präsidium der Finanz-Landes-Direkzion zu bestimmenden rechnungskundigen Beamten die Kassa zu skontriren.

Nebst den vorausgeschickten allgemeinen Grundsätzen wird für den Kassadienst der Finanz-Prokuratur und der Expositur, in dem Bereiche des §. 16, ein besonderer Unterricht den Finanz-Prokuraturen und den Exposituren hiausgegeben und als Richtschnur für diese Gestion vorgeschrieben werden, welcher die Details der Kassahandlungen bezeichnen, die Zahl und Form der in diesem Dienstzweige zu führenden Bücher, Journale und Kassa- und Kontrols-Instrumente, mit Einhaltung der möglichst einfachen Form, anordnen wird.

W rachunku każdy przychód i każdy wychód poparty być winien dokumentami w ten sposób, żeby kontrolę buchalteryczną możliwą uczynić.

Tylko za wyraźném poleceniem prokuratora skarbowego lub naczelnika expozytury kasa pieniądze przyjmować lub wydawać może.

Obowiązkiem jest prokuratora skarbowego lub naczelnika expozytury, polecić utrzymywanie czynności kasowych urzędnikowi manipulacyjnemu zupełnie do tego zdolnemu i czuwać należycie nad jego czynnością.

Drugi klucz od kasy prokurator skarbowy lub naczelnik expozytury powinien polecić jednemu z radców lub adjunktów prokuratury skarbowéj lub expozytury, i przełożony urzędu jest obowiązany, raz na rok przynajmniéj, z przybraniem urzędnika rachunkowego, wyznaczonego przez prezydyum dyrekcyi skarbowéj kraju kasę skontrować.

Oprócz powyższych zasad ogólnych wydaną będzie dla służby kasowéj prokuratury skarbowéj i expozytury w zakresie wskazanym w §. 16 szczegółowa nauka dla prokuratur skarbowych i expozytur i przepisaną będzie za prawidło téj czynności, wskazując szczegóły czynności kasowych, liczbę i formę ksiąg w téj gałęzi służbowéj prowadzić się mających, tudzież dzienników, instrumentów kasowych i kontrolowych, z zachowaniem formy jak najprostszéj.

Uibersicht
der Gegenstände, von denen die Instrukzion handelt.

§. 1. Dienstesbestimmung und Geschäftsaufgabe der Finanz-Prokuratur.
a) **Allgemeiner Grundsatz.**
§. 2. b) **Nähere Bestimmung der in dem §. 1 enthaltenen allgemeinen Vorschrift.**
§. 3. Personal- und Gehaltsstand der Finanz-Prokuratur und Bedingungen für die Anstellung bei derselben.
§. 4. Verpflichtungen und Rechte der Finanz-Prokuratur und ihrer Angestellten überhaupt.
§. 5. Verpflichtungen und Rechte des Finanz-Prokurators und der ihm untergeordneten Angestellten der Finanz-Prokuratur insbesondere und zwar:
a) **des Finanz-Prokurators.**
aa) Bezüglich der Amtsleitung.
§. 6. bb) Bezüglich der Personal- Disziplinar- und Gebühren-Angelegenheiten.
§. 7. cc) Bezüglich der Dienstvertretung und des Amtsbesuches.
§. 8. b) **Der Angestellten der Finanz-Prokuratur.**
§. 9. Form der inneren Geschäftsbehandlung.
§. 10. Verhältniß der Finanz-Prokuratur zu anderen Behörden und Aemtern und Korrespondenz mit denselben.
§. 11. Abtheilungen der Finanz-Prokuratur (Exposituren).
§. 12. Gestionsberichte.
§. 13. Besondere Bestimmungen in Ansehung der gerichtlichen Vertretungen.
§. 14. Ausschließende Verwendung der Beamten der Finanz-Prokuratur und deren Exposituren in ihren Berufsgeschäften.
§. 15. Hilfsämter.
§. 16. Kassadienst.
a) **Umfang desselben und zwar:**
aa) Des Kassadienstes als eigentliches Berufsgeschäft.
§. 17. bb) Des Kassadienstes als Vermittlung zwischen den Zahlungspflichtigen und den zuständigen Kassen.
§. 18. b) **Nähere Bezeichnung der Empfänge und Ausgaben und Rechnungslegung in dem Kassadienste (§. 16).**

Przegląd
przedmiotów, objętych w niniejszéj instrukcyi.

§. 1. Przeznaczenie służbowe i zadanie czynności prokuratury skarbowéj.
a) **Zasada ogólna.**
§. 2. b) **Bliższe oznaczenie ogólnego przepisu, objętego w §. 1.**
§. 3. Stan osób i płacy ich przy prokuraturze skarbowéj i warunki umieszczenia przy takowéj;
§. 4. Obowiązki i prawa prokuratury skarbowéj i urzędników przy takowéj *w ogólności.*
§. 5. Obowiązki i prawa prokuratora skarbowego i podwładnych jemu urzędników prokuratoryi skarbowéj *w szczególności*, a mianowicie:
a) **Prokuratora skarbowego.**
aa) W przedmiocie kierunku urzędu.
§. 6. *bb)* W sprawach tyczących się osób, karności i należytości.
§. 7. *cc)* W przedmiocie zastępstwa w służbie i odwiedzania urzędu.
§. 8. b) **Urzędników przy prokuratoryi skarbowéj.**
§. 9. Forma sprawowania czynności wewnętrzna.
§. 10. Stósunek prokuratoryi skarbowéj do innych władz i urzędów i korespondencya z takowemi.
§. 11. Oddziały prokuratoryi skarbowéj (expozytury).
§. 12. Relacye o czynnościach.
§. 13. Przepisy szczegółowe w przedmiocie popierania spraw przed sądami.
§. 14. Wyłączne używanie urzędników prokuratoryi skarbowéj i jéj expozytur do prac powołania swego.
§. 15. Urzędy pomocnicze.
§. 16. Służba kasowa.
a) **Objętość takowéj a mianowicie:**
aa) Służby kasowéj jako właściwéj czynności powołania.
§. 17. *bb)* Służby kasowéj jako pośredniczącéj między zobowiązanemi do płacenia i kasami właściwemi.
§. 18. b) **Bliższe oznaczenie przychodów i wychodów oraz składanie rachunków w służbie kasowéj (§. 16).**

57.

Verordnung des Armee-Ober-Kommando vom 18. Februar 1855,

wodurch, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 2. Februar 1855, die in Dalmazien für die Einbringung eines Deserteurs bisher bestandene Zivil-Taglia vom 22 fl. 18 kr. auf 24 Gulden erhöht wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 35, ausgegeben am 1. März 1855.

58.

Verordnung des Justizministeriums vom 19. Februar 1855,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen,

zur Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf die Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder zulässig sei.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 36, ausgegeben am 1. März 1855.

59.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen und des Armee-Ober-Kommando vom 23. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XI. Stück, Nr. 37, ausgegeben am 1. März 1855),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die Allerhöchste Entschließung vom 22. Februar 1855, wegen der Gerichtszuständigkeit über die im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen, kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mittelst Allerhöchster Entschließung vom 22. Februar 1855 über die Jurisdikzions-Zuständigkeit der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten, in Fällen, wenn sie sich strafbarer Handlungen oder Unterlassungen schuldig machen, Nachstehendes zu bestimmen geruht:

Jeder bei der Finanzwache beurlaubte Soldat ist bezüglich der Deserzion, der Selbstverstümmlung oder der Selbstbeschädigung, dann der Widersetzlichkeit oder des achtungswidrigen Betragens gegen eine Militärwache, oder wo mit diesen Fällen ein wie immer geartetes gemeines Verbrechen oder auch nur ein Vergehen zusammentrifft, und zwar hinsichtlich der letzteren Verbrechen und Vergehen mit Rücksicht auf die Bestimmungen des Zivil-Strafgesetzes den Militärgerichten — dagegen in allen anderen Fällen, wo sich ein beurlaubter in der Finanzwache dienender Soldat eines Verbrechens oder gerichtlich zu behandelnden Vergehens schuldig macht, bei welchem die vorangedeuteten Umstände nicht eintreten, den Zivil-Strafgerichten zur Untersuchung und Aburtheilung zuzuweisen.

Hiernach haben sich daher die Zivil- und Militär-Strafgerichte zu benehmen.

Krauß m. p. **Baumgartner** m. p. **Bamberg** m. p., G. M.

57.

Rozporządzenie Naczelnéj Komendy Wojskowéj z dnia 18 Lutego 1855,

mocą którego, w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 2 Lutego 1855 w Dalmacyi taglia cywilna za przystawienie zbiega wojskowego dotąd w kwocie 22 ZłR. 18 kr. istniejąca do 24 ZłR. podniesioną zostaje.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XI, Nr. 35, wydaną dnia 1 Marca 1855.

58.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 19 Lutego 1855,

obowiązujące w krajach koronnych Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie,

dla objaśnienia tego pytania, jak dalece przypuszczoną być może exekucya do pożytków spoczynkowych sług niższych rządowych, tudzież do prowizyj, datków łaskawych i pieniędzy na utrzymanie dla ich wdów i dzieci przeznaczonych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XI, Nr. 36, wydaną dnia 1 Marca 1855.

59.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu i Naczelnéj Komendy Wojskowéj z dnia 23 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XI, Nr. 37, wydana dnia 1 Marca 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa,

mocą którego ogłasza się Najwyższe Postanowienie z dnia 22 Lutego 1855 r., tyczące się właściwości sądów w przypadkach karnych co do żołnierzy czasowo od służby wojskowéj uwolnionych i zostających w służbie straży skarbowéj.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem Swojém z dnia 22 Lutego 1855 r. w przedmiocie właściwości sądów co do żołnierzy czasowo od służby uwolnionych i zostających w służbie straży skarbowéj, jeżeli dopuszczają się uczynków lub opuszczeń karygodnych, rozporządzić co następuje:

Każdy żołnierz czasowo-uwolniony, zostający w służbie straży skarbowéj podlega sądom wojskowym w przypadkach dezercyi, sprowadzenia kalectwa lub uszkodzenia własnéj osoby, oporu lub nieprzyzwoitego zachowania się przeciw straży wojskowéj, lub gdy z temi przypadkami łączy się jakabądź spólna zbrodnia lub nawet tylko wykroczenie, a mianowicie względnie tych ostatnich zbrodni i wykroczeń ze względem na przepisy ustawy karnéj cywilnéj; we wszystkich zaś innych przypadkach, gdy żołnierz czasowo uwolniony zostający w służbie straży skarbowéj dopuści się zbrodni lub wykroczenia pod sąd należącego, któremu nie towarzyszą okoliczności wyż wspomnione, pod śledztwo i osądzenie sądów karnych cywilnych oddanym być powinien.

Do powyższego przepisu stósować się będą wszelkie sądy karne cywilne i wojskowe.

Krauss m. p. **Baumgartner** m. p. **Bamberg** m. p. J. M.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. April 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XVII.

Wydany i rozesłany dnia 15 Kwietnia 1855.

60.
Erlaß der Ministerien des Innern und der Justiz vom 8. Februar 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 47, ausgegeben am 24. März 1855),

womit die, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Februar 1855 festgesetzten, Bestimmungen, über die Ausmittlung des Dienstranges der, aus Anlaß der neuen Organisirung ernannten Beamten, kundgemacht werden.

In Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Februar 1855 sind bei Anwendung der mit Hofdekret vom 30. Mai 1828, Zahl 2345 der Justiz-Gesetzsammlung, erlassenen Vorschrift auf die, im neuen Organismus vollzogenen Dienstverleihungen, zur Ausmittelung des Dienstranges der neu ernannten Beamten nachfolgende Bestimmungen zu beachten:

1. Die Dienstverleihungen, welche an bereits bleibend angestellte Beamte in sämmtlichen Kronländern aus Anlaß der, mit den Allerhöchsten Entschließungen vom 14. September 1852 (Reichs-Gesetz-Blatt, 1853, Nr. 10 *) und vom 10. Jänner 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 9 **) angeordneten Organisirung der Verwaltungs- und Gerichtsbehörden bis zum Zeitpunkte ihrer Aktivirung vorgenommen werden, sind als gleichzeitig vollzogene Ernennungen anzusehen.

Es sind daher bei der Rangsbestimmung der neu ernannten Beamten derselben Kategorie lediglich die Rangsverhältnisse in ihrer früheren Anstellung zu berücksichtigen.

2. Auf die nach dem erwähnten Zeitpunkte erfolgten Ernennungen hat diese Bestimmung keine Anwendung zu finden, für welche fortan die über die Rangsbestimmung erlassene allgemeine Normalvorschrift vom 30. Mai 1828 zu gelten hat.

Nur bei solchen nachträglichen Ernennungen, welche für einzelne, bei der ersten Besetzung offen gehaltene systemisirte Dienstposten nach der Aktivirung der neuen Behörden vorgenommen werden, wird ausnahmsweise gestattet, den auf solche Weise Ernannten, soferne sie nicht ohnehin schon den mit dem früheren Dienstposten verbundenen gleichen, oder einen noch höheren Dienstcharakter bekleidet haben, bei deren Einreihung in den Konkretal-Status den, ihnen mit Rücksicht auf das Dienstalter in ihrem früheren Dienstrange unter den Beamten derselben Kategorie gebührenden Platz anzuweisen, wenn der Aufschub in der Besetzung der ihnen verliehenen Stelle ohne ihr Verschulden eintrat.

3. Eben so wenig hat sich die Bestimmung unter 1. auf jene Fälle zu erstrecken, in denen politische oder Justizbeamte mit Beamten gleichen Ranges anderer Dienstzweige zusammentreffen, in welchem Falle jene im Verhältnisse zu den letzteren nach dem Tage

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, IV. Stück, Nr. 11, Seite 22.

**) Ebendaselbst im III. Stück, Nr. 10, Seite 20.

60.

Rozrządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 8 Lutego 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XIV, Nr. 47, wydana dnia 24 Marca 1855).

którém obwieszczone zostają postanowienia, w skutek Najwyższéj Uchwały z dnia 4 Lutego 1855, ustanowione co się tyczy oznaczenia rangi służbowéj urzędników, z powodu nowéj organizacyi mianowanych.

W skutek Najwyższéj uchwały z dnia 4 Lutego 1855 r. należy przy zastósowaniu przepisu, wydanego dekretem Nadwornym z dnia 30 Maja 1828, L. 2345 zbioru ustaw sądowych, do posad służbowych w nowym organizmie nadanych, celem oznaczenia rangi służbowéj urzędników nowo-mianowanych, mieć na uwadze postanowienia następujące:

1. Posady służbowe, nadane stale już ustanowionym urzędnikom we wszystkich krajach koronnych z powodu zarządzonéj w skutek Najwyższych Uchwał z dnia 14 Września 1852 (Dziennik Praw Państwa, 1853, Nr. 10 *) i z dnia 10 Stycznia 1853 (Dziennik Praw Państwa, Nr. 9 **), organizacyi władz administracyjnych i sądowych aż do chwili wprowadzenia ich w działalność, uważane być mają jak mianowania równocześnie przedsiębrane.

Przy ocenieniu więc rangi urzędników nowo-zamianowanych téj saméj kategoryi wzgląd brać należy na stósunki rangi, w dawniejszéj posadzie im przysłużające.

2. Do nominacyj, nastąpionych po chwili wspomnionéj, postanowienie niniejsze nie ma już zastósowania, do których nadal moc swą odnosić będzie przepis normalny powszechny z dnia 30 Maja 1828, w przedmiocie ocenienia rangi wydany.

Tylko przy nominacyach późniejszych, które przy piérwszém obsadzeniu otwartemi zostały dla pojedynczych posad służbowych usystemizowanych, dozwoloném zostaje wyjątkowo, ażeby w ten sposób mianowanym, o ile im nie przysługał bez tego już równy lub wyższy jeszcze charakter służbowy, do dawniejszéj posady przywiązany, przy ich wcieleniu do stanu konkretalnego przekazanym został plac przyzwoity między urzędnikami téj saméj kategoryi ze względem na lata służby w dawniejszéj ich randze służbowéj, jeżeli zwłoka w obsadzeniu nadanéj im posady bez ich winy nastąpiła.

3. Równie też nie ma się odnosić postanowienie pod 1 do przypadków, w których schodzą się urzędnicy polityczni lub sądowi z urzędnikami równéj rangi innych gałęzi służbowych, w którym to razie owi w stósunku do tychże ostatnich

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, część IV, Nr. 11, stronica 22.

**) Tamże w części III, Nr. 10, stronica 22.

der Verleihung der unmittelbar vorher erlangten Dienstesstelle zu reihen sind.

4. Endlich ist auch die Bestimmung unter 1. auf die im lombardisch-venezianischen Königreiche und in Dalmazien in Folge der daselbst mit den Allerhöchsten Entschließungen vom 14. September 1852 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 210 und 215) neu festgesetzten Gerichtsverfassungen ernannten Gerichtsbeamten, in soferne es sich um die Ausmittlung ihres Dienstranges im Verhältnisse zu den staatsanwaltschaftlichen Beamten überhaupt, und zu den Beamten aus den übrigen Kronländern handelt, und ebenso bei der Rangsbestimmung der in Folge der neuen Organisirung im lombardisch-venezianischen Königreiche und in Dalmazien ernannten politisch-administrativen Beamten gegenüber den Beamten aus den übrigen Kronländern nicht anzuwenden, und es hat in diesen Beziehungen die allgemeine Normalvorschrift vom 30. Mai 1828 maßgebend zu bleiben.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

61.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 5. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 48, ausgegeben am 24. März 1855),

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze

womit die Schulferien an den Haupt- und den, mit denselben vereinigten Unter-Realschulen bestimmt werden.

Nachdem die Schulferien an den Gymnasien durch die Ministerialverordnung vom 15. Dezember 1854 (Nr. 318 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854 *), definitiv geregelt worden sind, so finde ich in Verfolg dieser Verordnung rücksichtlich der Schulferien an Haupt- und den mit diesen vereinigten Unter-Realschulen Folgendes zu bestimmen.

1. Die Hauptschulen und die mit ihnen vereinigten Unter-Realschulen haben das Schuljahr gleichzeitig mit den Gymnasien zu eröffnen, sonach

a) mit dem 1. Oktober: in Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Tirol (mit Ausnahme von Botzen und Meran), Kärnthen, Krain, Kroazien und Slawonien (mit Ausnahme von Fiume), in Ungarn, Siebenbürgen, in der Wojwodschaft Serbien und dem Temeser Banate;

b) mit dem 1. November: im Küstenlande, Dalmazien und in Fiume;

c) mit dem 1. September: im Lemberger und Krakauer Verwaltungsgebiete, in der Bukowina, sodann in Botzen und Meran.

---

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, IV. Stück, Nr. 11, Seite 69.

wporządkowani być mają wedle dnia nadania posady służbowéj, bezpośrednio wprzód pozyskanéj.

4. Nakoniec nie będzie mieć także zastósowania postanowienie pod 1 wspomnione, do urzędników sądowych, w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i w Dalmacyi zamianowanych w skutek organizacyj sądowych, Najwyższemi Uchwałami z dnia 14 Września 1852 r. (Dziennik Praw Państwa Nr. 210 i 215) nowo ustanowionych, o ile idzie o ocenienie ich rangi służbowéj w stósunku do urzędników prokuratorskich, i do urzędników z innych krajów koronnych, nie mniéj jak przy ocenieniu rangi urzędników polityczno-administracyjnych, w skutek nowéj organizacyi w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i w Dalmacyi zamianowanych w stósunku do urzędników z innych krajów koronnych, w któréj to mierze działać będzie przepis normalny powszechny z dnia 30 Maja 1828.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

61.

Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 5 Marca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XIV, Nr. 48, wydana dnia 24 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego,

któréms ustanowione zostają szkolne ferye w szkołach głównych i w szkołach niższych realnych z niemi połączonych.

Ponieważ szkolne ferye w gimnazyach stanowczo uregulowane zostały rozporządzeniem Ministeryalném z dnia 15 Grudnia 1854 r. (Nr. 318 Dziennika Praw Państwa z roku 1854 *), uznaję za rzecz stósowną w dalszym ciągu rozporządzenia tegoż co się tyczy szkolnych feryów w szkołach głównych i połączonych z niemi szkołach niższych realnych ustanowić co następuje:

1. Szkoły główne i połączone z niemi szkoły niższe realne, rozpoczynać winny rok szkolny jednocześnie z gimnazyami, a zatém

a) w dniu *1 Października:* w niższéj Austryi, wyższéj Austryi, Solnogrodzie, w Czechach, Morawii, Szląsku, Styryi, Tyrolu (z wyjątkiem Botzen i Meran), Karyntyi, Krainie, Kroacyi i Slawonii (z wyjątkiem Fiumy), w Węgrzech, Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim;

b) w dniu *1 Listopada:* w Pobrzeżu, Dalmacyi i w Fiume;

c) w dniu *1 Września:* w okręgu administracyjnym Lwowskim i Krakowskim, w Bukowinie, tudzież w Botzen i Meran.

*) Dziennik Rządu krajowego dla Zarządu Obrębu Krakowskiego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt IV, Nr. 11, stronica 69.

2. Die Herbst- oder Hauptferien am Schlusse des Schuljahres haben in der obersten Klasse der Hauptschulen und in den Jahrgängen der Unter-Realschulen sechs Wochen zu dauern, sie beginnen daher entweder mit 15. August, oder 15. September, oder 15. Juli, je nachdem das Schuljahr mit 1. Oktober, oder 1. November, oder 1. September anfängt.

Nach diesen Bestimmungen sind auch die öffentlichen Prüfungen am Schlusse des Schuljahres zu ordnen.

3. Da für die unteren Hauptschul-Klassen eine so lange Ferialzeit nicht zweckmäßig erscheint, so ist sie für dieselben auf vier Wochen zu beschränken.

4. Nach dem Schlusse des Schuljahres hat sich auch der Schluß des ersten Semesters in der Art zu richten, daß das ganze Schuljahr in zwei, so viel als möglich gleiche Hälften zerfalle.

5. Im Laufe des Schuljahres sind an den genannten Schulen außer den Sonn- und Festtagen folgende Ferialtage:

a) zu Weihnachten, der 24. Dezember;

b) im Fasching, wo es bisher gebräuchlich war, der letzte Montag und Dienstag;

c) zu Ostern, die letzten drei Tage der Charwoche, bis einschließlich zum Osterdienstage;

d) wo die Schüler der Haupt- und Unter-Realschulen den Bittgängen beiwohnen, ist am Markustage und an den drei Bitttagen keine Schule zu halten.

6. An Unter-Realschulen sind wöchentlich die Nachmittage am Mittwoch und Samstage, oder statt derselben der ganze Donnerstag frei zu lassen.

7. An Normal- und anderen Hauptschulen ist nur der Nachmittag am Donnerstage frei; jedoch wird unter der Bedingung, daß die vorschriftmäßige Zahl von Unterrichtsstunden abgehalten werde, gestattet, daß an jenen Hauptschulen, wo es bisher üblich war, entweder der ganze Donnerstag, oder statt dessen zwei Nachmittage freigelassen werden. Der ganze oder halbe Ferialtag in der Woche darf nicht verlegt werden, wenn auf denselben ein Festtag fällt.

8. Den Hauptschul- und Unter-Realschul-Direktoren wird gestattet, mit Vorwissen und Zustimmung des nächst höheren Schulvorstehers, im Laufe des Schuljahres vier außerordentliche Ferialtage bei besonderen Anlässen zu gewähren; jedoch sollen diese Ferialtage sich nicht an andere anreihen, auch nicht ohne einen wichtigen, auf die Schule Einfluß nehmenden Grund zugestanden werden.

9. Die niederen Vols- oder Trivialschulen haben sich, was sowohl den Anfang und die Dauer des Schuljahres, als auch die Schulferien betrifft, bis auf Weiteres an die Bestimmungen der politischen Schulverfassung zu halten.

Ferye jesienne czyli główne roku szkolnego trwać będą w najwyższéj klasie szkół głównych i w kursach rocznych szkół realnych niższych przez tygodni *sześć*, zaczynają się więc albo z dniem 15 Sierpnia, albo 15 Września, albo 15 Lipca, w miarę czy rok szkolny początek bierze z dniem 1 Października, czy 1 Listopada, czy 1 Września.

Wedle tych postanowień uporządkowane być winny także i examina publiczne z końcem roku szkolnego.

3. Ponieważ dla niższych klas szkoły głównéj równie tak długie ferye nie są stósowne, ogranicza się je przeto dla nich na *cztéry* tygodnie.

4. Wedle końca roku szkolnego urządzonym być ma także i koniec piérwszego półrocza w tén sposób, ażeby cały rok szkolny rozpadał o ile możności na dwie równe połowy.

5. W ciągu roku szkolnego są dniami feryalnemi po rzeczonych szkołach, oprócz dni niedzielnych i świątecznych:

a) na Boże Narodzenie 24 Grudnia:

b) na Zapusty, gdzie to dotąd było zwyczajem, ostatni Poniedziałek i Wtorek;

c) na Wielkanoc, ostatnie dni w wielkim tygodniu aż do Wtorku Wielkanocnego włącznie;

d) gdzie ucznie szkół głównych i niższych szkół realnych znajdują się przy obchodach supplikacyjnych, nie ma szkoły w dzień Śgo Marka i w trzech dniach supplikacyj publicznych.

6. W szkołach realnych niższych wolnemi są w tygodniu Środa i Sobota popołudniu, albo zamiast tego cały czwartek.

7. W szkołach normalnych i innych szkołach głównych wolnym jest tylko Czwartek popołudniu; wszakże pod warunkiem, że odbytą będzie przepisana liczba godzin naukowych, dozwoloném zostaje, ażeby w szkołach głównych, gdzie to dotąd zwyczajem było wolnym był albo cały Czwartek, albo zamiast tego dwa popołudnia. Nie wolno przenosić na inny dzień ani całego ani pół dnia feryalnego w tygodniu, jeżeli nań święto przypada.

8. Dyrektorom szkół głównych i niższych szkól realnych dozwoloném zostaje, z wiedzą i przyzwoleniem bezpośrednio wyższego przełożonego szkoły, w ciągu roku szkolnego dać cztéry nadzwyczajne dni feryalne przy szczególnych powodach; jednakże te dni feryalne nie powinny być przyłączane do innych, ani téż dawane bez ważnego powodu, wywierającego wpływ na szkołę.

9. Niższe szkoły ludowe czyli trywialne, co się tyczy początku i trwania roku szkolnego jako téż feryów szkolnych, stósować się mają aż do dalszego w téj mierze rozporządzenia, do postanowień politycznego urządzenia szkół.

Die k. k. Statthalterei (Landesregierung, Statthalterei-Abtheilung) wird angewiesen, diese Bestimmungen den Vorständen der dortländigen Volksschulen zur genauen Nachachtung bekannt zu geben.

Thun m. p.

62.

Verordnung des Justizministeriums vom 15. März 1855,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen,

wodurch die §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853, Nr. 30 des Reichs-Gesetz-Blattes, dann die §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853, Nr. 129 des Reichs-Gesetz-Blattes, hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten, erläutert werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 49, ausgegeben am 24. März 1855.

63.

Verordnung des Justizministeriums vom 15. März 1855,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien und die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate,

über die Kompetenz der Gerichte zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften, dann über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 50, ausgegeben am 24. März 1855.

64.

Verordnung der Minister des Innern und der Finanzen vom 20. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIV. Stück, Nr. 51, ausgegeben am 24. März 1855),

giltig für alle Kronländer in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854 (LIII. Stück, Nr. 146 des Reichs-Gesetzblattes*) in Wirksamkeit getreten ist,

betreffend die Bestellung provisorischer Berghauptmannschaften und Ober-Bergbehörden zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes.

Behufs der Handhabung des allgemeinen Berggesetzes durch die dazu im §. 225 desselben vorgesehenen Organe, werden in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließung vom 8. Jänner 1855 nachstehende provisorische Verfügungen getroffen:

§. 1.

Die provisorischen Berghauptmannschaften und Bergkommissariate haben in jenen Kronländern, wo sie bereits bestehen (Reichs-Gesetz-Blatt, XXXV. Stück, Nr. 123,

*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XLII. Stück, Nr. 242, Seite 702.

C. K. namiestnictwo (rząd krajowy, wydział namiestnictwa) poleconém sobie ma o postanowieniach niniejszych dać wiadomość przełożonym tamecznych szkół ludowych do ścisłego ich przestrzegania.

Thun m. p.

62.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z dnia 15 Marca 1855,

obowiązujące w krajach koronnych Węgier, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie,

którém się objaśnia §§. 55, 73 i 89 patentu z d. 16 Lutego 1853, Nr. 30 Dziennika Praw Państwa, tudzież §§. 55, 69 i 85 patentu z dnia 3 Lipca 1853 r. Nr. 129 Dziennika Praw Państwa co do wyrazów kupcy i fabrykanci.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XIV, Nr. 49, wydaną dnia 24 Marca 1855.

63.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z dnia 15 Marca 1855,

obowiązujące w krajach koronnych Węgier, Kroacyi, Slawonii i w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim,

o kompetencyi sądów do protokołowania lub wykreślania firmy, prokury i kontraktów towarzyskich kupców, fabrykantów i towarzystw przemysłowych, niemniéj o sposobie obwieszczania tegoż protokołowania lub wykreślania.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XIV, Nr. 50, wydaną dnia 24 Marca 1855.

64.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Finansów z dnia 20 Marca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XIV, Nr. 51, wydana dnia 24 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których w moc weszła powszechna ustawa górnicza z dnia 23 Maja 1854 (cz. LIII, N. 146 Dziennika Praw Państwa *).

dotyczące ustanowienia prowizorycznych starostw górniczych i wyższych władz górniczych celem wykonania powszechnéj ustawy górniczéj.

Celem wykonania powszechnéj ustawy górniczéj przez organa, w §. 225 téjże powołane, wydane zostają w skutek Najwyższéj Uchwały z dnia 8 Stycznia 1855 następujące prowizoryczne rozporządzenia.

§. 1.

Prowizoryczne starostwa górnicze i komisaryaty górnicze pozostać mają aż do dalszego rozporządzenia w tych krajach koronnych, gdzie takowe już istnieją

*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XLII, N. 242, stronica 702.

und LXIV. Stück, N. 211 vom Jahre 1850, dann XXII. Stück, Nr. 63, vom Jahre 1854) bis auf Weiteres fortzubestehen.

§. 2.

In jenen Kronländern, wo das allgemeine Berggesetz in Wirksamkeit getreten ist, und wo die Berghauptmannschaften entweder noch gar nicht, oder nur dem Namen nach bestehen (LXI. Stück, Nr. 172, und CI. Stück, Nr. 309 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854), werden nach Maßgabe des strengen Bedarfes provisorische Berghauptmannschaften und Bergkommissariate bestellt werden, sobald den das Bergregal verwaltenden Behörden die gerichtlichen Geschäfte gänzlich entfallen sind.

§. 3.

Als Ober-Bergbehörden im Sinne des §. 225 des allgemeinen Berggesetzes werden für den Umfang jedes Kronlandes oder politischen Verwaltungsgebietes die politischen Landesbehörden (Statthalterei, Landesregierung, Statthalterei-Abtheilungen) provisorisch bestellt.

Die Wirksamkeit dieser Ober-Bergbehörden hat mit dem Tage der Kundmachung dieser Verordnung durch die Landes-Gesetzblätter zu beginnen und sich auf die gesetzmäßige Geschäftsbehandlung in allen jenen Angelegenheiten zu erstrecken, welche das allgemeine österreichische Berggesetz vom 23. Mai 1854 und die hierüber erlassene Vollzugsvorschrift vom 25. September 1854 der Amtshandlung einer Ober-Bergbehörde zuweiset.

§. 4.

Die den politischen Landesbehörden als Ober-Bergbehörden zuwachsenden Geschäfte sind nicht durch eigens aufzustellende montanistische Referenten, sondern vorzugsweise durch jene über das Gewerbs- und Landeskulturwesen zu besorgen, ohne daß die Betrauung anderer mit der Sache mehr bekannten Referenten mit dieser Geschäftsaufgabe nach dem Ermessen des Landeschefs ausgeschlossen wäre.

§. 5.

In allen Fällen, wo durch die Zuweisung der oberbergbehördlichen Geschäfte bei einer politischen Landesstelle die Nothwendigkeit einer fachkundigen Aushilfe eintritt, ist dieselbe befugt, sich dieser Aushilfe durch Vernehmung berghauptmannschaftlicher Individuen zu verschaffen, und Letztere sind verpflichtet, Aufforderungen dieser Art mit Unparteilichkeit, Gründlichkeit und Beschleunigung zu entsprechen.

In soferne es sich als unausweichlich erforderlich darstellt, wird den Ober-Bergbehörden die nothwendige fachkundige Aushilfe durch Zutheilung geeigneter Montanbeamten gewährt werden.

(Dziennik Praw Państwa, cz. XXXV, N. 123 i cz. LXIV, N. 211 z roku 1850, tudzież cz. XXII, N. 63 z r. 1854).

§. 2.

W krajach koronnych, w których w moc weszła powszechna ustawa górnicza, a zaś starostwa górnicze albo wcale jeszcze nie istnieją, albo tylko z nazwiska (cz. LXI, N. 172 i cz. CI, N. 309 Dziennika Praw Państwa z r. 1854), ustanowione będą w miarę ścisłéj potrzeby prowizoryczne starostwa górnicze i komisaryaty górnicze, skoro zupełnie odpadną czynności sądowe od władz, zarząd nad regale górniczém sprawujących.

§. 3.

Jako wyższe władze górnicze w myśl §. 225 powszechnéj ustawy górniczéj ustanowione zostają prowizoryczne dla okręgu każdego kraju koronnego lub politycznego obrębu administracyjnego polityczne władze krajowe (namiestnictwa, rząd krajowy, wydziały namiestnikostwa).

Działalność tych wyższych władz górniczych początek bierze z dniem obwieszczenia niniejszego rozporządzenia przez Dzienniki Praw kraju, i rozciągać się ma na prawną czynność we wszystkich sprawach, które ku temu wyższéj władzy górniczéj przekazuje powszechna austryacka ustawa górnicza z dnia 23 Maja 1854 r. i wydany w téj mierze przepis wykonawczy z d. 25 Września 1854 r.

§. 4.

Urosłe przez to władzom krajowym politycznym jako wyższym władzom górniczym czynności sprawowane być winny nie przez referentów montanistycznych właśnie ku temu ustanowionych, lecz szczególniéj przez referentów co do kultury przemysłowéj i krajowéj ustanowionych, nie wyłączając atoliż polecenia onychże czynności innym z rzeczą więcéj obeznanym referentom wedle zdania szefa krajowego.

§. 5.

We wszystkich przypadkach, gdzie przez przydzielenie czynności władzom wyższym górniczym przy politycznym Rządzie krajowym zachodzi potrzeba pomocy fachowéj, Rząd prawo ma, dostarczyć sobie takowéj przez zasięgnienie indywiduów starostwa górniczego, które obowiązaném jest odpowiedzieć wezwaniom tego rodzaju z wszelką bezstronnością, gruntownością i przyspieszeniem.

Jeżeli tego niezbędna wymaga potrzeba, otrzymają wyższe władze górnicze potrzebną pomoc fachową przez przydzielenie zdolnych urzędników montanistycznych.

§. 6.

Die den politischen Landesbehörden zugetheilten Montanbeamten unterstehen in dienstlicher Beziehung dem Landeschef und sind zunächst zur Abgabe von Gutachten und Befunden zu Handen der politischen Landesstellen als Ober-Bergbehörden berufen.

Doch bleibt es dem Ermessen des vorgesetzten Landeschefs anheimgestellt, dieselben, je nach ihrer persönlichen Qualifikazion und der Art und dem Umfange der vorkommenden Geschäfte, auch zur Bearbeitung administrativer Angelegenheiten im Montanfache und selbst zum Referiren der von ihnen bearbeiteten Geschäftsstücke in den Rathsversammlungen der Landesstelle zu verwenden.

§. 7.

Die Personal-Angelegenheiten der Berghauptmannschaften und Bergkommissariate werden dem politischen Landeschef jenes Kronlandes zugewiesen, in welchem sich der Sitz der Berghauptmannschaft befindet.

§. 8.

Dem Landeschef steht die Ernennung der Kanzlisten und minderen Diener bei den Berghauptmannschaften, sowie die Bewilligung zur Aufnahme von Diurnisten für den Bedarf derselben zu.

Für den erledigten Dienstposten eines Berghauptmannes erstattet der Landeschef den Besetzungsvorschlag an das Finanzministerium, an welches derselbe auch die Besetzungsvorschläge des untergeordneten Berghauptmannes für die übrigen berghauptmannschaftlichen Dienststellen mit seinen Bemerkungen leiten wird.

§. 9.

Der Landeschef verfügt auf Grundlage der bestehenden Vorschriften, und in zweifelhaften Fällen über Einvernehmen der Finanz-Landes-Direkzion über Pensionirung, Provisionirung, Quieszirung und Dienstresignazion derjenigen berghauptmannschaftlichen Beamten und Diener, deren Ernennung ihm zusteht und weiset ihren Wittwen und Waisen die normalmäßigen Pensions-, Abfertigungs- und sonstigen Gebühren an.

§. 10.

Belohnungen und Aushilfen darf der Landeschef den Beamten der Berghauptmannschaft bis zum Betrage von 100 fl., und minderen Dienern derselben bis zum Betrage von 50 fl. während Eines Jahres innerhalb der Grenzen des Präliminars und der bestehenden Vorschriften bewilligen. Auch ist derselbe ermächtiget, den Genannten vierteljährige Gehaltsvorschüsse, so wie die normalmäßigen Substituzions-, Uibersiedlungs- und Reisegebühren oder Vorschüsse hierauf unter den gesetzlichen Bedingungen anzuweisen.

§. 6.

Urzędnicy montanistyczni przydzieleni władzom krajowym politycznym, podlegają w stósunku służbowym szefowi krajowemu i są najwłaściwiéj powołani do zdania opinii i wywodu rzeczy do rąk politycznych władz krajowych jako wyższych władz górniczych.

Pozostawioném sobie atoliż ma szef krajowy przełożony użyć onychże w miarę osobistego ich uzdolnienia, tudzież rodzaju i objętości czynności zachodzących także i do wypracowania administracyjnych spraw w zawodzie montanistycznym, a nawet i do referowania przedmiotów przez nich wyrobionych na posiedzeniach radnych władzy krajowéj.

§. 7.

Sprawy personalne starostw górniczych i komisaryatów górniczych przydzielone będą politycznemu szefowi krajowemu tego kraju koronnego, w którym się znajduje siedlisko starostwa górniczego.

§. 8.

Szefowi krajowemu przysłuża prawo mianowania kancelistów i niższych sług przy starostwach górniczych, tudzież pozwolenia do przyjęcia dyurnistów w miarę potrzeby u nich zachodzącéj.

W razie otworzenia posady starosty górniczego zdaje szef krajowy wniosek obsadzenia Ministerstwu Finansów, do którego tenże stósować będzie także i wnioski obsadzenia podwładnego starosty górniczego dla innych posad służbowych starostwa górniczego, wraz z własnemi uwagami swemi.

§. 9.

Szef krajowy zarządza na zasadzie przepisów istniejących, a w przypadkach wątpliwych za porozumieniem dyrekcyi finansów krajowéj, w przedmiocie pensyonowania, prowizyonowania, kwieskowania i rezygnacyi służby co do tych urzędników i sług starostwa górniczego, których zamianowanie jemu przysłuża i przekazuje oraz wdowom i sierotom po nich pozostałym pensye normalne, odprawne i inne należytości.

§. 10.

Nagrody i zapomogi dozwolone być mogą przez szefa krajowego urzędnikom starostwa górniczego aż do kwoty 100 złr., niższym zaś urzędnikom tegoż aż do kwoty 50 złr., w ciągu *jednego* roku, w obrębach preliminaryum i przepisów istniejących. Tenże równie prawo ma, przekazywać rzeczonym urzędnikom pod warunkami prawnemi kwartalne zaliczki na płacę, jako też normalne należytości substytucyjne, przesiedlenia i podróży lub zaliczki na takowe.

§. 11.

Der Landeschef ertheilt den Beamten der Berghauptmannschaft Urlaub bis auf sechs Wochen, wenn dadurch keine mit Auslagen verbundene Dienstessubstituzion erforderlich wird.

§. 12.

Gegen berghauptmannschaftliche Beamte und Diener, deren Ernennung vom Landeschef abhängt, steht demselben auch die Disziplinargewalt im vollen Umfange zu. Gegen andere Beamte ist derselbe befugt, die Disziplinarunterſuchung einzuleiten, und wenn es die Sicherheit des Dienstes oder das Ansehen des Amtes erheischt, die Suspension vom Amte und Gehalte zu verhängen.

Soll jedoch gegen den Schuldigen auf eine höhere Disziplinarstrafe als auf einen Verweis oder einmonatlichen Gehaltsabzug erkannt werden, so ist der Untersuchungsakt dem Finanzministerium zur Entscheidung vorzulegen.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

§. 11.

Szef krajowy udziela urzędnikom starostwa górniczego urlop aż do sześciu tygodni, jeżeli przez to nie będzie potrzebna substytucya służby, z wydatkami połączona.

§. 12.

Co do urzędników i sług starostwa górniczego, których mianowanie zależy od szefa krajowego, przysługa temuż władza dyscyplinarna w całéj objętości. Przeciw innym urzędnikom prawo mieć będzie tenże, zarządzić postępowanie dyscyplinarne, a gdzie tego wymaga bezpieczeństwo służby lub powaga urzędu, orzec zawieszenie w urzędowaniu i płacy.

Wszelakoż, jeżeliby przeciw zawinionemu orzeczoną być miała wyższa kara dyscyplinarna nad naganę lub jednomiesięczne potrącenie w płacy, akt śledczy przedłożony być winien Ministerstwu finansów do rozstrzygnienia.

Baron **Bach** m. p. Baron **Bruck** m. p.

Berichtigung.

Man ersucht in der zweiten Rubrik der zweiten Abtheilung (B Vergehen) des Formulares V. zu §. 25 der Verordnung des Justizministeriums vom 3. August 1854, über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Staatsanwaltschaften (Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XL. Stück, Nr. 228, Seite 670 und 672), die Uiberschrift dieser Rubrik, welche „Alter der **Angeklagten**" lautet, in die richtige: „Alter der **Verurtheilten**" zu verbessern.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 27. April 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XVIII.

Wydany i rozesłany dnia 27 Kwietnia 1855.

65.

Verordnung der Minister des Innern und der Justiz vom 17. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XV. Stück, Nr. 52, ausgegeben am 27. März 1855),

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze,

womit die Amtsinstrukzion für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter erlassen wird.

Mit Beziehung auf die Allerhöchsten Bestimmungen vom 14. September 1852 und vom 10. Jänner 1853*) über die Einrichtung und Amtswirksamkeit der Bezirks- und Stuhlrichterämter, haben die Ministerien des Innern und der Justiz die beiliegende Instrukzion in Betreff der inneren Einrichtung und der Geschäftsordnung jener Aemter zu erlassen und hierbei anzuordnen befunden, daß diese Amtsinstrukzion in den Ländern, in welchen die Bezirksämter noch nicht eingesetzt sind, mit dem Zeitpunkte der Aktivirung derselben, in den Ländern aber, in welchen die neu organisirten Bezirks- und Stuhlrichterämter bereits in Wirksamkeit getreten sind, in allen jenen Beziehungen, welche nicht eigene, schleunigst zu treffende Vorkehrungen voraussetzen, sogleich zu vollziehen sei.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

Amtsinstrukzion

für die

gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter.

Erstes Hauptstück.

Innere Einrichtung der Bezirks- und Stuhlrichterämter.

§. 1.

In den, die innere Einrichtung der Bezirks- und Stuhlrichterämter betreffenden Beziehungen, haben für die Beamten und Diener der gemischten Ämter, rücksichtlich aller im §. 107 des Allerhöchsten Patentes vom 3. Mai 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 81**) bezeichneten Gegenstände, nur allein die Bestimmungen der gegenwärtigen Instrukzion, in den übrigen Gegenständen aber, soweit diese Beamten und Diener gerichtliche Geschäfte zu besorgen haben, zunächst die, im I. Theile jenes Allerhöchsten Patentes vom 3. Mai 1853 und in der Ministerialverordnung vom 16. Juni 1854

*) Reichs-Gesetz-Blatt vom Jahre 1853, Nr. 9 und 10, (Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, III. und IV. Stück, Nr. 10 und 11).

**) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

65.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 17 Marca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XV, Nr. 52, wydana dnia 27 Marca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego,

mocą którego wydaje się instrukcya urzędowa dla czysto-politycznych i mięszanych urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich.

Odnośnie do Najwyższych Postanowień z dnia 14 Września 1852 r. i z dnia 10 Stycznia 1853 *) o urządzeniu i zakresie działalności urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich, Ministrowie Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości uznali za stósowne, wydać załączoną niniejszém instrukcyę co do wewnętrznego urządzenia i toku czynności urzędów tych, zarządzając oraz, ażeby instrukcya niniejsza w krajach, gdzie urzędy powiatowe nie są jeszcze ustanowione, z dniem zaprowadzenia tychże, w krajach zaś, w których nowo-uorganizowane urzędy powiatowe i stolicowo-sędziowskie w życie już weszły, natychmiast w wykonanie wprowadzoną została, we wszystkich stósunkach, nie wymagających właściwych środków zaradczych jak najspieszniéj przeprowadzonemi być mających.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

Instrukcya urzędowa

dla

mięszanych i politycznych urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich.

Rozdział piérwszy.

Wewnętrzne urządzenie urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich.

§. 1.

Co się tyczy stósunków wewnętrznego urządzenia urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich, działać będą moc swą dla urzędników i sług przy *urzędach mięszanych*, pod względem wszystkich w §. 107 Najwyższego Patentu z d. 3 Maja 1853 r. (Dziennik Praw Państwa, N. 81 **) wskazanych przedmiotów, li tylko postanowienia niniejszéj instrukcyi, pod względem innych zaś przedmiotów, o ile urzędnicy i słudzy rzeczeni sprawować mają czynności sądowe, szczególniéj zarządzenia, zawarte w I Części onegoż Najwyższego Patentu z dnia 3 Maja 1853

*) Dziennik Praw Państwa z roku 1853 N. 9 i 10 (Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część III i IV, N. 10 i 11.)

**) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część XXII, N. 104, stronica 253.

(Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 165*) enthaltenen Anordnungen, und soweit sie Geschäfte der politischen Verwaltung besorgen, die Bestimmungen der nachfolgenden Instrukzion zu gelten.

Für die Angestellten der politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter sind lediglich die Vorschriften dieser Instrukzion maßgebend.

Erster Abschnitt.

Von der Besetzung und Erledigung der Dienststellen.

§. 2.

Die zur Aufnahme in den Staatsdienst im Allgemeinen vorgeschriebenen Eigenschaften sind auch zur Anstellung bei den politischen und gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämtern erforderlich.

§. 3.

Niemand darf insbesondere zur Dienstleistung bei einem Bezirksamte (Stuhlrichteramte) zugelassen werden, dessen untadelhaftes sittliches Betragen und gute politische Haltung nicht durch befriedigende Zeugnisse oder auf andere Art außer Zweifel gesetzt ist.

§. 4.

Personen, welche wegen eines Verbrechens, eines aus Gewinnsucht entspringenden oder der öffentlichen Sittlichkeit zuwiderlaufenden Vergehens, oder einer Übertretung dieser Art schuldig erkannt, oder bloß wegen Unzulänglichkeit der Beweismittel freigesprochen worden sind; ferner Personen, welche wegen einer anderen Gesetzesübertretung zu einer sechsmonatlichen oder einer noch längeren Freiheitsstrafe verurtheilt, oder bereits früher wegen gesetzwidriger Handlungen oder Pflichtverletzungen aus dem Staatsdienste entlassen worden sind, können ohne ausdrückliche Allerhöchste Bewilligung zu keiner Anstellung bei einem Bezirksamte (Stuhlrichteramte) zugelassen werden.

Sollte es einer solchen Person gelingen, sich in den Staatsdienst einzuschleichen, so ist dieselbe unverzüglich zu entlassen, sobald das ihr entgegenstehende Hinderniß entdeckt wird.

§. 5.

In Konkurs verfallene Schuldner, deren Konkursverhandlung noch nicht beendet ist, oder welche nicht vollständig nachgewiesen haben, daß ihre Zahlungsunvermögenheit bloß einem Unglücksfalle zuzuschreiben sei, und gerichtlich erklärte Verschwender, sind zu Anstellungen bei Bezirks- und Stuhlrichterämtern unfähig.

§. 6.

Die Bewerber um Anstellungen dürfen in der Regel das vierzigste Lebensjahr nicht überschritten haben.

*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

tudzież w rozporządzeniu Ministeryalném z dnia 16 Czerwca 1854 (Dziennik Praw Państwa, N. 165), a gdzie idzie o czynności politycznego zarządu, postanowienia instrukcyi poniż następującéj.

Dla ustanowionych przy politycznych urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich, za prawidło służyć będą li tylko przepisy niniejszéj instrukcyi.

Oddział piérwszy.

O obsadzeniu i otworzeniu posad.

§. 2.

Przymioty, jakie w powszechności są przepisane by być przyjętym do służby rządowéj, wymagane są także i do ustanowienia przy politycznych i mięszanych urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich.

§. 3.

Nikt mianowicie nie będzie przypuszczonym do pełnienia służby przy urzędzie powiatowym (urzędzie stolicowo-sędziowskim), którego beznaganne moralne i prawe polityczne zachowanie się nie jest wykazaném w sposób zupełnie niewątpliwy, albo przez świadectwa zadowalniające albo inną drogą stósowną.

§. 4.

Osoby, które zbrodni, wykroczenia z chciwości zysku wynikłego, lub publiczną obyczajność naruszającego, albo przestępstwa takowego za winne uznanemi lub tylko z powodu niedostateczności dowodów uwolnionemi zostały; tudzież osoby dla innego przekroczenia ustaw skazane na więzienie sześćmiesięczne lub dłużéj jeszcze trwające albo już piérwéj z powodu czynów przestępnych lub naruszeń obowiązków z służby Państwa oddalone, nie mogą być przypuszczonemi do żadnéj posady przy urzędzie powiatowym (urzędzie stolicowo-sędziowskim) bez wyraźnego pozwolenia Najwyższego.

Gdyby się udało takiéj osobie wśliznąć się do służby rządowéj, powinna być bezwłocznie oddaloną, jak skoro odkrytą zostanie przeszkoda, w drodze jéj stojąca.

§. 5.

Dłużnicy, których upadłość majątku została ogłoszoną i postępowanie upadłości téj nie jest jeszcze ukończoném, lub którzy nie udowodnili w sposób zupełnie dostateczny, że ich niewydołanie długom jedynie tylko trafunkowi nieszczęścia ma być przypisaném, tudzież sądownie ogłoszeni marnotrawcy, nie są zdolnymi do posad przy urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich.

§. 6.

Ubiegający się o posady nie powinni w powszechności być w wieku wyżéj nad lat czterdzieści.

*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1851, Oddział piérwszy, Część XXXVIII, N. 209, stronica 536.

Diese Vorschrift hat auf diejenigen Individuen, welche sich bereits in Zivil-Staatsdiensten befinden oder einen Ärarial-Ruhegenuß beziehen, sowie auf die nach den bestehenden besonderen Vorschriften zu Zivilbedienstungen vorzugsweise berufenen Militärpersonen keine Anwendung.

Weitere Ausnahmen in besonders rücksichtswürdigen Fällen bedürfen der Bewilligung des Ministeriums, und bei überschrittenem fünfzigsten Jahre der Allerhöchsten Genehmigung.

§. 7.

Zwischen den Bezirksvorstehern (Stuhlrichtern) und den untergeordneten Konzeptsbeamten eines Bezirksamtes (Stuhlrichteramtes) darf keine Blutsverwandschaft in auf- und absteigender Linie, keine Seitenverwandschaft bis einschließlich auf den Oheim und Neffen und keine Schwägerschaft bis zu demselben Grade bestehen.

Grundbuchsführer, Kanzlisten und Diener dürfen weder mit dem Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) noch mit dem die Justizpflege selbständig verwaltenden Adjunkten (§. 55) in einem der bezeichneten Grade verwandt oder verschwägert sein.

§. 8.

Bewerber um eine Anstellung im Konzeptsfache bei den Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämtern haben die durch die bestehenden Vorschriften, insbesondere durch die kaiserliche Verordnung vom 10. Oktober 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 262*), bestimmten Eigenschaften auszuweisen.

Zur Ausübung des Richteramtes ist das zurückgelegte vierundzwanzigste Lebensjahr erforderlich.

Für jeden Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) ist die Befähigung für die politische Geschäftsführung, und für die Vorsteher der gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter in der Regel (§. 55) auch die Richteramtsbefähigung nothwendig. Bis zu dem Zeitpunkte, wo diese zweifache Befähigung für Vorsteher der gemischten Aemter ausnahmslos gefordert werden wird, soll der Besitz der vollständigen Befähigung vorzügliche Bedachtnahme begründen.

§. 9.

Zu Anstellungen im Kanzleifache können nur Diejenigen zugelassen werden, welche sich durch glaubwürdige Zeugnisse über den Besitz der erforderlichen Fähigkeiten und Kenntnisse ausweisen, um eine befriedigende Verrichtung des angesuchten Dienstes von ihnen erwarten zu können. Wenn sie nicht schon durch die vorausgegangene Verwendung, z. B. als Diurnisten, den Besitz der nöthigen Eigenschaften erprobt haben, und dieß durch ämtliche Zeugnisse zu erweisen nicht vermögen, haben sie sich vorläufig einer Prü-

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 44, Seite 57.

Niniejszy przepis atoliż, nie znajduje zastósowania do osób, w służbie cywilnéj rządowéj już zostających, lub należytości eraryalne stanu spoczynku pobierających, ani też do osób wojskowych, wedle istniejących szczególnych przepisów do posad cywilnych mianowicie powołanych.

Dalsze wyjątki w przypadkach, na szczególny wzgląd zasługujących, wymagają zezwolenia Ministerstwa, a wrazie odbytego już wieku lat pięćdziesięciu Najwyższego zezwolenia.

§. 7.

Między przełożonymi powiatu (sędziami stolicowymi) a podwładnymi urzędnikami konceptowymi urzędu powiatowego (urzędu stolicowego sędziowskiego) nie może mieć miejsca ani pokrewieństwo w linii wstępnéj i zstępnéj, ani pokrewieństwo boczne aż do wuja lub stryja i synowca lub siostrzeńca włącznie, ani też powinowactwo aż do tego samego stopnia.

Prowadzący księgi gruntowe kanceliści i słudzy nie mogą zostawać w stósunku pokrewieństwa lub szwagrostwa czyli powinowactwa z przełożonym powiatu (sędzią stolicowym) ani też z adjunktem udzielnie sądownictwo piastującym (§. 55), a to aż do stopnia wyż wskazanego.

§. 8.

Kompetujący o posadę w zawodzie konceptowym przy urzędach powiatowych (stolicowych), wykazać mają przymioty, określone przepisami istniejącemi, mianowicie Cesarskiém Rozporządzeniem z dnia 10 Października 1854 r. (Dziennik Praw Państwa, N. 262 *).

Do wykonywania urzędu sędziowskiego wymaga się, by był odbytym rok wieku dwudziesty czwarty.

Dla każdego przełożonego powiatowego (sędzi stolicowego) potrzebném jest uzdolnienie do politycznego zawiadowania czynnościami, a dla przełożonych przy mięszanych urzędach powiatowych i stolicowych w powszechności (§. 55) także i uzdolnienie do urzędu sędziowskiego. Aż do chwili, gdzie podwójne to uzdolnienie bez wyjątku żądaném będzie od kompetentów o posady przełożonych przy urzędach mięszanych, posiadanie zupełnego uzdolnienia powodem być ma szczególnego uwzględnienia.

§. 9.

Do posad w zawodzie kancelaryjnym ci tylko przypuszczeni zostaną, którzy wiarygodnemi zupełnie świadectwami się wykażą, iż posiadają zdolności i umiejętności potrzebne, by się po nich spodziewać dało, że z zadowolnieniem piastować będą służbę, o którą się ubiegają. Jeżeli nie udowodnili już przez uprzednią aplikacyę swą, np. jako dyurniści, że posiadają przymioty potrzebne, i nie są w stanie wykazać się z tego świadectwami urzę-

*) Dziennik Rządu krajowego dla Zarządu Obrębu Krakowskiego z roku 1854. Oddział pierwszy, Zeszyt XI. N. 44, stronica 57.

fung, die in dem richtigen und leserlichen Niederschreiben in die Feder gesagter und in dem Abschreiben schriftlicher Aufsätze zu bestehen hat, mit gutem Erfolge zu unterziehen. Diese Prüfung ist in der Regel bei der Kreis- (Komitats-) Behörde, und wo keine solche besteht, bei der Landesregierung abzulegen, doch kann von diesen Behörden, mit Rücksicht auf die Verhältnisse der Bewerber, auch ein Bezirksamt (Stuhlrichteramt) zur Prüfungsvornahme, deren Ergebnisse sohin vorzulegen sind, bestimmt werden.

§. 10.

Über die Berücksichtigung von quieszirten Beamten und Militärpersonen bei Anstellungen und namentlich der ausgedienten Mannschaft bei Besetzung von Kanzlisten- und Dienerstellen, sind die bestehenden besonderen Vorschriften genau zu beobachten.

§. 11.

Für die erledigten Dienstplätze des Konzepts- und Kanzleifaches bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern ist in der Regel ein Konkurs von der Kreis- (Komitats-) Behörde, und wo keine solche besteht, von der Landesregierung auszuschreiben.

Werden im Laufe eines Konkurses gleiche Dienstplätze erledigt und sind hierzu geeignete Bewerber vorhanden, so kann eine weitere Konkursausschreibung unterlassen werden.

Bezüglich der den Militärpersonen ausschließlich vorbehaltenen Dienstposten hat keine Konkursausschreibung stattzufinden.

Außerdem kann die Konkursausschreibung für Vorstehers- und Adjunktenstellen nur mit Bewilligung des Ministeriums des Innern (und zwar bei einem gemischten Amte im Einvernehmen mit dem Justizministerium), und für Aktuars-, Grundbuchsführers- und Kanzlistenstellen mit Bewilligung der Landesstelle (beziehungsweise der gemischten Kommission für die Personalangelegenheiten der Bezirksämter oder Stuhlrichterämter) unterlassen werden.

In der Konkursausschreibung sind die zu besetzenden Dienstesstellen und die dazu erforderlichen Eigenschaften zu bezeichnen.

Zugleich ist den Bewerbern eine Frist von vier Wochen, vom Tage der dritten Einschaltung in die Zeitung gerechnet, zur Überreichung ihrer Gesuche zu bestimmen.

Das Edikt ist in dem zu ämtlichen Kundmachungen im Verwaltungsgebiete bestimmten Zeitungsblatte kundzumachen.

§. 12.

Jeder Bewerber um eine Dienststelle bei den Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämtern hat seinem Gesuche die Nachweisungen über die gesetzlichen Erfordernisse zu derselben in der Urschrift oder in beglaubigter Abschrift beizulegen.

dowemi, poddać się winni wprzód examinowi z dobrym skutkiem, którego przedmiotem będzie dokładne i czytelne napisanie, co im będzie podyktowaném, i takież przepisanie, co im będzie w piśmiennym koncepcie przedłożoném. Examin rzeczony odbytym być ma w powszechności u władzy obwodowéj (komitatowéj), a gdzie takowa nie istnieje, w rządzie krajowym, wszelako ze względem na stósunki kompetentów wyznaczyć mogą władze te, także urząd powiatowy (stolicowo-sędziowski) do przedsięwzięcia examinu, którego wynikłości następnie przedłożone być winny.

§. 10.

Co się tyczy uwzględnienia kwieskowanych urzędników i osób wojskowych przy posadach mianowicie wojskowych wysłużonych przy obsadzeniu posad kancellaryjnych i służebnych, ściśle przestrzegać należy przepisów osobnych w téj mierze istniejących.

§. 11.

Dla posad służbowych, otwartych czyli wakujących tak w zawodzie konceptowym jak kancelaryjnym przy urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich, rozpisany być ma w powszechności konkurs przez władzę obwodową (komitatową), a gdzie takowa nie istnieje, przez rząd krajowy.

Jeżeli w ciągu konkursu otworzone zostaną równe zupełnie posady służbowe, a znajdują się już zdolni do nich kompetenci, wówczas zaniechaném być może dalsze rozpisanie konkursu.

Co do posad służbowych, wyłącznie osobom wojskowym zastrzeżonych, nie ma miejsca rozpisanie konkursu.

Oprócz tego może rozpisanie konkursu na posady przełożonego i adjunkta zaniechaném być tylko za zezwoleniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (a to przy urzędzie mięszanym w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości), równie też na posady aktuaryusza, prowadzącego księgi gruntowe i posady kancelaryjne za zezwoleniem Rządu krajowego (względnie komisyi mięszanéj dla spraw personalnych urzędów powiatowych lub stolicowo-sędziowskich).

W rozpisaniu konkursu wyszczególnione być winny posady służbowe, tudzież oraz przymioty dla nich wymagane.

Zarazem wyznaczyć należy kompetentom do podania próśb termin czterotygodniowy, licząc od dnia trzeciego zamieszczenia w gazetach.

Edykt ogłoszonym być ma w dzienniku gazetowym, przeznaczonym do ogłoszeń publicznych w okręgu administracyjnym.

§. 12.

Każdy kompetent o posadę służbową przy urzędach powiatowych (stolicowych) załączyć ma do podania swego wykazy prawnie dla niéj przepisanych wymogów w oryginale lub w odpisie uwierzytelnionym.

Bewerber, welche im Staatsdienste bereits angestellt sind, oder in dienstlicher Verwendung stehen, haben ihre Gesuche mittelst des Vorstehers ihrer vorgesetzten Behörde zu überreichen.

Bewerber, welche mit einem Angestellten des Bezirks- oder Stuhlrichteramtes, bei dem die angesuchte Stelle erlediget ist, verwandt oder verschwägert sind, haben dieß und den Grad der bestehenden Verwandtschaft und Schwägerschaft in ihrem Gesuche anzuzeigen. Ein Beamter, welcher diese Anzeige zu machen unterläßt, muß es sich, falls er die angesuchte Stelle erlangt, selbst zuschreiben, wenn er (§. 7) auf einen anderen Dienstplatz, auch in einer geringeren Eigenschaft, übersetzt oder der normalmässigen Behandlung unterzogen wird.

§. 13.

Jedem Gesuche eines Bewerbers, welcher bereits im Staatsdienste steht, ist eine
I. Formular. Qualifikazionstabelle nach dem beifolgenden Formular beizulegen.

Die ersten vier Rubriken derselben hat der Bewerber selbst auszufüllen; die übrigen Rubriken werden von dem Vorsteher der Behörde ausgefüllt, welchem das Gesuch zu überreichen ist. Das Gutachten über die Qualifikazion ist mit der strengsten Gewissenhaftigkeit, und mit der bestimmten Bezeichnung abzugeben, ob der Bewerber hinreichende, gute oder ausgezeichnete Fähigkeiten und Verwendung an den Tag gelegt habe. Auch ist jederzeit beizufügen, ob derselbe zu der angesuchten Stelle geeignet sei oder nicht.

Bei Einbegleitung von Gesuchen um eine Uibersetzung an einen anderen Dienstort in gleicher Eigenschaft ist auch über die Umstände, welche vom Bewerber als Beweggründe für die Uibersetzung angeführt werden, die Aeußerung abzugeben.

§. 14.

Wem das Vorschlags- und Besetzungsrecht bei den Dienstesstellen der politischen und der gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter zusteht, ist durch die Allerhöchsten Bestimmungen vom 14. September 1852 und beziehungsweise vom 10. Jänner 1853 *), über die Einrichtung und Amtswirksamkeit der Statthaltereien und beziehungsweise der Bezirks- und Stuhlrichterämter (§§. 14, 15), bestimmt.

§. 15.

Jeder Beamte oder Diener hat den ihm bei einem Bezirksamte (Stuhlrichteramte) verliehenen Dienstposten nach Empfang des Ernennungsdekretes, oder wenn er bereits im Dienste ist, nach Enthebung von dem letzteren, sogleich anzutreten.

Fordert die Uibersiedlung an den neuen Dienstort längere Zeit, so hat er mittelst seines früheren Vorstehers bei der politischen Landesstelle (beziehungsweise bei der gemischten Kommission) um die Bewilligung einer weiteren Frist einzuschreiten.

---

*) Reichs-Gesetz-Blatt vom Jahre 1853, Nr. 9 und 10, (Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, Nr. 10 und 11).

Kompetenci, w służbie rządowéj już zostający, lub w użyciu służbowym będący, stósować mają podania swe przez przełożonego urzędu swego nadwładnego.

Kompetenci zostający w stósunku pokrewieństwa lub powinowactwa z ustanowionym w urzędzie powiatowym lub stolicowo-sędziowskim, przy którym posada jest opróżnioną, o którą się ubiegają, obowiązani są stósunek ten w prośbie swéj namienić, przy wyszczególnieniu oraz stopnia pokrewieństwa i szwagrostwa. Urzędnik do tego się nie stósujący, sam sobie przypisać musi, jeżeli w razie, że otrzyma posadę o którą się ubiegał, na inną posadę (§. 7) choćby nawet w niższéj kategoryi, będzie przeniesionym lub normalnemu postępowaniu poddanym.

§. 13.

Do każdéj prośby kompetenta, zostającego już w służbie rządowéj, załączoną być ma tabella kwalifikacyjna wedle formularza tu dodanego. Formularz I.

Piérwsze cztéry rubryki kompetent sam zapełnić winien; reszta rubryk zapełnioną będzie przez przełożonego władzy któremu prośba ma być oddaną. Sprawozdanie względem kwalifikacyi nastąpić ma z najściślejszą sumiennością i z dokładném wyraźném wyszczególnieniem, czy kompetent dał dowody dostatecznych, dobrych lub odszczególniających zdolności i aplikacyi. Oraz każdego razu wymienić należy, czy takowy zdolny jest do posady, o którą się ubiega lub nie.

Przy konkomitacyi próśb o przeniesienie na inną posadę służbową w téj saméj własności, sprawozdanie odnosić się ma także i do okoliczności, jakie upraszający przytacza jako powody do poparcia przeniesienia.

§. 14.

Do kogo należy prawo przedstawienia i obsadzenia przy posadach urzędów powiatowych lub stolicowo-sędziowskich politycznych i mięszanych, wskazaném jest w Najwyższych Postanowieniach z dnia 14 Września 1852 a względnie z dnia 10 Stycznia 1853 *) o urządzeniu i zakresie działalności namiestnictw a względnie urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich (§§. 14, 15).

§. 15.

Każdy urzędnik lub sługa obowiązanym jest natychmiast objąć posadę, udzieloną mu przy urzędzie powiatowym (stolicowo-sędziowskim), jak skoro otrzyma dekret nominacyi, a jeżeli już zostaje w służbie, skoro od niéj uwolnionym zostanie.

Jeżeli przesiedlenie na nowe miejsce posady wymaga dłuższego czasu, wówczas upraszać ma o pozwolenie dalszego terminu przez dawniejszego przełożonego swego u politycznego rządu krajowego (względnie u komisyi mięszanéj).

---

*) Dziennik Praw Państwa z roku 1853, N. 9 i 10 (Dziennik Rządowy dla Galicyi z r. 1853, Oddział piérwszy, N. 10 i 11).

§. 16.

Kein Beamter oder Diener darf sein Amt ausüben, ohne den vorgeschriebenen Diensteid abgelegt zu haben.

Die Beeidigung findet nicht nur bei dem Eintritte in den Staatsdienst, sondern bei jedem Antritte eines höheren Dienstpostens Statt.

§. 17.

Die Vorsteher der gemischten und politischen Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter werden vom Kreis- (Komitats-) Vorsteher, und in Ländern ohne Kreisbehörden vom Landespräsidenten beeidet. Das gleiche gilt von der Beeidigung der Adjunkten und Aktuare; doch ist es dem Kreis- (Komitats-) Vorsteher und beziehungsweise dem Landespräsidenten gestattet, aus Dienstesrücksichten oder mit Beachtung der sonstigen Verhältnisse der betreffenden Beamten, zur Eidesabnahme den Bezirksvorsteher (Stuhlrichter), dem der Beamte zur Dienstleistung zugewiesen wird, zu bestimmen.

Das Kanzlei- und Dienerschaftspersonale wird vom Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) in Eid und Pflicht genommen.

§. 18.

Die den Angestellten der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter zukommenden Bezüge sind in den Allerhöchsten Normen über die Einrichtung der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter und in dem damit festgesetzten Schema der Gehalte und Diätenklassen, dann in den über den Personal- und Besoldungsstand der einzelnen Kronländer und Verwaltungsgebiete erflossenen Allerhöchsten Bestimmungen angegeben.

Hinsichtlich der Anweisung der Gehalte und Löhnungen der Angestellten der Bezirksämter (Stuhlrichterämter) gelten die darüber bestehenden besonderen Vorschriften, namentlich die zufolge Allerhöchster Entschliessung vom 26. Juni 1853 erlassene Verordnung vom 14. Juli 1853 (Nr. 139, des Reichs-Gesetz-Blattes *).

Wo statt der Naturalwohnung dem Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) ein jährliches, der Wohnungskompetenz und den Lokalpreisen entsprechendes Quartiergeld bemessen ist, wird dasselbe in vier am 1. Februar, 1. Mai, 1. August und 1. November ablaufend verfallenden Raten angewiesen.

Hinsichtlich der Tag- und Meilengelder und der sonstigen Bezüge der Beamten und Diener bei dienstlichen Reisen und Verrichtungen außerhalb des Amtsortes, ist die Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 169 **) maßgebend.

Bezüglich der Ansprüche bei Uibersiedlungen, der Gewährung von Remunerazionen, Aushilfen, Besoldungs- und Löhnungsvorschüssen sind die dießfalls allgemein bestehenden Normen in Anwendung zu bringen.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXXI. Stück, Nr. 140, Seite 447.

**) Ebendaselbst vom Jahre 1854, XXXIV. Stück, Nr. 174, Seite 472.

§. 16.

Żaden urzędnik lub sługa nie może wykonywać urzędu swego, nie złożywszy wprzód przepisanéj przysięgi służbowéj.

Odebranie przysięgi nastąpić ma nie tylko na wstępie do służby rządowéj, lecz przy każdém objęciu wyższéj posady służbowéj.

§. 17.

Przełożeni mięszanych i politycznych urzędów powiatowych (stolicowo-sędziowskich) złożą przysięgę w ręce przełożonego obwodu (komitatu), w krajach zaś bez władz obwodowych, *w ręce prezydenta rządu* krajowego.

Toż samo rozumié się o zaprzysiężeniu adjunktów i aktuaryuszów; atoliż przełożony obwodu (komitatu) a względnie prezydent rządu krajowego dozwoloném sobie ma, ze względów na służbę lub z uwagi na inne stósunki dotyczących urzędników, przeznaczyć do odebrania przysięgi przełożonego powiatu (sędzię stolicowego), któremu przekazanym jest urzędnik do pełnienia służby.

Personale kancelaryjne i służebne składa przysięgę i przyrzeczenie dopełnienia wiernie obowiązku w ręce przełożonego powiatu (sędzi stolicowego)

§. 18.

Pobory, jakie się należą ustanowionym przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) wyrażone są w Najwyższych Normach o urządzeniu urzędów powiatowych (stolicowo-sędziowskich) i wraz z niemi ustanowionym szemacie płac i klas dyetowych, tudzież w Najwyższych Postanowieniach, wydanych co do stanu personalu i płacy w pojedynczych krajach koronnych i okręgach administracyjnych.

Co się tyczy assygnacyj płac i żołdów dla ustanowionych przy urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich) moc mają przepisy osobne, w téj mierze istniejące, mianowicie rozporządzenie z d. 14 Lipca 1853 (N. 139 Dziennika Praw Państwa *), wydane w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 26 Czerwca 1853 r.

Gdzie zamiast mieszkania w naturze wymierzone jest przełożonemu powiatowemu (sędzi stolicowemu) roczne kwaterowe, kompetencyi mieszkalnéj i cenom miejscowym odpowiednie, przekazaném bywa takowe w cztérech z dołu płatnych ratach, na dniu 1 Lutego, 1 Maja, 1 Sierpnia i 1 Listopada.

Co do dyet i milowego, tudzież co do innych poborów urzędników i sług przy podróżach i czynnościach służbowych zewnątrz miejsca urzędu, za prawidło służyć ma rozporządzenie Mininisteryalne z d. 3 Lipca 1854 (Dziennik Praw Państwa N. 169 **).

Co się tyczy praworoszczeń w razie przesiedlenia, udzielenia remuneracyi, zapomóg, zaliczek na płacę i żołd, zastósowane być mają normy w téj mierze powszechnie moc mające.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z r. 1853, Oddział pierwszy, Część XXXI, N. 140, stronica 447.

**) Tamże z roku 1854, Część XXXIV, N. 174, stronica 472.

Die das Dienstkleid der Amtsdiener der Bezirksämter betreffenden Bestimmungen sind in der Ministerialverordnung vom 2. Mai 1854 enthalten.

§. 19.

Die bei den Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern) angestellten Beamten derselben Kategorien sind für jedes Kronland und Verwaltungsgebiet in einen Konkretalstatus zusammenzufassen, stehen sich im Range gleich und rücken nach ihrem Dienstalter in die höhere Gehaltstufe vor, wenn sich nicht einer oder der andere derselben durch sein Benehmen einer solchen Vorrückung unwürdig machen sollte.

§. 20.

Ein Tausch der Dienstplätze kann Angestellten der Bezirksämter (Stuhlrichterämter) nur aus besonders wichtigen Gründen bewilliget werden.

Die Gesuche sind im Wege der Kreis- (Komitatsbehörden) bei der Landesstelle (beziehungsweise der gemischten Kommission) einzubringen und von dieser zu erledigen, oder falls es sich um Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) und Adjunkten, oder um einen, zwei Kronländer berührenden Diensttausch handelt, dem Ministerium des Innern vorzulegen, welches hierüber, und zwar, wenn es eine Stelle bei einem gemischtem Amte betrifft, im Einvernehmen mit dem Justizministerium entscheidet.

Wenn in verschiedenen Verwaltungsgebieten angestellte Beamte der Stuhlrichterämter einen Diensttausch eingehen wollen, die ihrer Kategorie nach nicht vom Ministerium ernannt sind, so steht das Bewilligungsrecht dem Statthalter (Militär- und Zivil-Gouverneur) zu.

§. 21.

Durch einen Diensttausch darf weder der Dienst Nachtheil leiden, noch ein Dritter in seinem Rechte gekränkt werden. Es kann daher den Tauschenden bei dem Amte, zu dem sie übertreten, unter den Beamten der gleichen Kategorie zwar der Rang nach dem mitgebrachten Dienstalter in dieser letzteren, jedoch in keinem Falle über jenen Platz hinaus vorbehalten werden, welchen der durch Tausch austretende Beamte eingenommen hatte.

§. 22.

Versetzungen aus Dienstesrücksichten können nur von der Landesstelle (beziehungsweise der gemischten Kommission); bei Bezirksvorstehern und Adjunkten aber, sowie, wenn es sich um Versetzungen in ein anderes Kronland handelt, nur vom Ministerium des Innern, und zwar, wenn es Beamte gemischter Aemter betrifft, im Einvernehmen mit dem Justizministerium verfügt werden.

§. 23.

Sollte ein Verwandtschafts- oder Schwägerschaftsverhältniß der im §. 7 bezeichneten Art bei einem Bezirksamte (Stuhlrichteramte) bestehen, oder durch Ehen herbeigeführt

Postanowienia dotyczące ubioru służbowego sług urzędowych przy urzędach powiatowych, zawarte są w rozporządzeniu Ministeryalném z d. 2 Maja 1854 r.

§. 19.

Urzędnicy jednéj a téj saméj kategoryi, ustanowieni przy urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich), stanowić będą dla każdego kraju koronnego i okręgu administracyjnego jeden stan konkretalny, są sobie w randze równi, i posuwają się wedle lat służby na wyższy stopień płacy, chyba że jeden lub drugi z nich został niegodnym posunięcia takowego przez swoje zachowanie się.

§. 20.

Zamiana posad służbowych dozwoloną być może ustanowionym przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) tylko z nader ważnych powodów.

Podania w téj mierze wniesione być winny w drodze władz obwodowych (komitatowych) do rządu krajowego (względnie komisyi mięszanéj) który je też załatwić ma, lub też jeżeli idzie o przełożonego powiatu (sędzię stolicowego) i adjunkta, albo o zamianę służbową, dwóch krajów koronnych dotyczącą, do Ministeryum Spraw Wewnętrznych, które w tym przedmiocie, a to, jeżeli idzie o posadę przy urzędzie mięszanym, rozstrzygać będzie w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Jeżeli ustanowieni w różnych okręgach administracyjnych urzędnicy urzędów stolicowo-sędziowskich zamianę służby przedsięwziąść chcą, którzy wedle kategoryi swéj nie są zamianowani przez Ministeryum, wówczas prawo pozwolenia przysłuża namiestnikowi (gubernatorowi wojskowemu i cywilnemu).

§. 21.

Przez zamianę służby nie może cierpieć szkody ani służba, ani też druga osoba doznawać uszczerbku w prawach swych. Może przeto przedsiębiorącym zamianę w urzędzie, do którego przechodzą, między urzędnikami równéj kategoryi zastrzeżona być wprawdzie ranga wedle przyniesionych lat służby w onéjże kategoryi, atoliż żadną miarą ranga nie może być wyższa nad to miejsce, które w téj mierze zajmował urzędnik przez zamianę występujący.

§. 22.

Przeniesienia ze względu na służbę zarządzone być mogą tylko przez rząd krajowy (względnie komisyę mięszaną); przeniesienie przełożonych powiatowych i adjunktów zaś, równie, gdy takowe nastąpić ma do innego kraju koronnego, przeprowadzoném być może tylko przez Ministeryum Spraw Wewnętrznych, a to, gdzie idzie o urzędników mięszanych urzędów, w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości.

§. 23.

Jeżeliby istniał stósunek pokrewieństwa lub powinowactwa rodzaju w §. 7 wspomnionego przy urzędzie powiatowym (stolicowo-sędziowskim), lub takowy

werden, so ist vom Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) ohne Verzug die Anzeige an die Landesstelle (beziehungsweise an die gemischte Kommission) zu erstatten, und sogleich durch eine angemessene Uibersetzung Abhilfe zu schaffen, jedoch ohne Nachtheil für die Betheiligten, und ohne daß hierdurch ein anderer verdienstlicherer oder bei gleichen Eigenschaften und Verdiensten in gleicher Kategorie oder im gleichen Range stehender Beamte leide.

§. 24.

Die Verzichtleistung auf eine Dienststelle bei einem Bezirksamte (Stuhlrichteramte) ist bei dem Bezirksvorsteher (Stuhlrichter), und wenn dieser selbst resignirt, bei der Kreis- (Komitats-) Behörde, und wo keine solche besteht, bei der Landesregierung zu überreichen.

Ohne Vorbehalt und Bedingungen eingereichte Verzichtleistungen können von jenen Amtsvorstehern und Behörden (beziehungsweise der gemischten Kommission) angenommen werden, denen die Besetzung der Dienststelle, der entsagt wird, zusteht.

Vor erfolgter Annahme der Verzichtleistung und Enthebung von dem Dienste darf der Beamte oder Diener den Dienst nicht verlassen. Gegen Diejenigen, welche diesem zuwider handeln, ist im Disziplinarwege mit der Dienstentlassung vorzugehen.

Im Falle der Angestellte noch mit einer Rechnungslegung aushaftet, ist er anzuhalten, noch früher seiner dießfälligen Verpflichtung nachzukommen.

§. 25.

Die Verzichtleistung auf den Dienst darf nicht angenommen werden, wenn der verzichtende Beamte oder Diener einer durch die Strafgesetze verbotenen Handlung oder einer Pflichtverletzung beschuldiget ist, welche die Entlassung aus dem Dienste nach sich ziehen könnte.

In diesem Falle ist der Erfolg der Untersuchung abzuwarten, und das Disziplinarerkenntniß zu schöpfen.

Nur dann, wenn eine mindere Strafe als die Entlassung ausgesprochen wird, kann die Verzichtleistung angenommen werden.

§. 26.

Uiber die Versetzung bezirksämtlicher (stuhlrichterämtlicher) Beamten und Diener in den zeitlichen oder bleibenden Ruhestand haben die für Staatsangestellte im Allgemeinen bestehenden Vorschriften zu gelten.

Hinsichtlich jener Dienstplätze, deren Ernennung nicht den Ministerien zusteht, hat die Landesstelle (beziehungsweise die gemischte Kommission) über die Pensionirung und Quieszirung zu entscheiden.

§. 27.

Die Ausübung der Disziplinargewalt über die Angestellten der Bezirks- und Stuhlrichterämter erfolgt nach den für Staatsbeamte und Diener überhaupt erlassenen Normen,

sprowadzonym został przez małżeństwa, wówczas przełożony powiatowy, (sędzia stolicowy) bez zwłoki relacyę uczynić ma do rządu krajowego (względnie do komisyi mięszanéj) i natychmiast temu zaradzić należy przez stósowne przeniesienie, atoliż bez szkody dla interesowanych, i tak, ażeby przez to nie cierpiał inny urzędnik zasłużeńszy, lub przy równych przymiotach i zasługach w równéj kategoryi lub w równéj randze będący.

§. 24.

Zrzeczenie się posady służbowéj przy urzędzie powiatowym (urzędzie stolicowym) wniesioném być ma do przełożonego powiatu (sędzi powiatowego), a jeżeli tenże sam rezygnuje, do władzy obwodowéj (komitatowéj), a gdzie takowa nie istnieje, do rządu krajowego.

Zrzeczenia się podane bez zastrzeżenia i warunków przyjętemi być mogą przez przełożonych urzędu i władze (względnie komisyę mięszaną), do których należy obsadzenie posady, któréj się zrzeczono.

Przed przyjęciem zrzeczenia się i uwolnieniem od służby urzędnik lub sługa nie może opuścić służby. Przeciw działającym wbrew rozporządzeniu temu, postąpić należy na drodze dyscyplinarnéj przez oddalenie ze służby.

W razie jeżeli ustanowiony winien jest złożyć rachunki, zniewolonym być ma, ażeby wprzód jeszcze obowiązkowi temu zadosyć uczynił.

§. 25.

Zrzeczenie się służby nie może być przyjętém, gdy zrzekający się urzędnik lub sługa obwinionym został o czyn lub naruszenie obowiązku zakazane w ustawach karnych, któreby oraz pociągało za sobą oddalenie ze służby.

W takim razie skutku śledztwa oczekiwać i orzeczenie dyscyplinarne wydać należy.

Tylko wtedy, jeżeli łagodniejsza kara orzeczoną zostanie jak oddalenie ze służby, przyjętém być może zrzeczenie się.

§. 26.

W przedmiocie przeniesienia urzędników i sług przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) na stan spoczynku doczasowy lub stały, moc mają przepisy, dla ustanowionych rządowych w powszechności istniejące.

Co do posad służbowych, których mianowanie nie przysłuża Ministeryom, stanowić będzie w przedmiocie pensyonowania i kwieskowania rząd krajowy (względnie komisya mięszana).

§. 27.

Wykonywanie władzy dyscyplinarnéj nad ustanowionymi przy urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich miejsce mieć będzie wedle norm wydanych

sowie nach den besonderen in den Allerhöchsten Bestimmungen über die Einrichtung jener Aemter (§§. 7, 14, 15, 21) enthaltenen Anordnungen.

§. 28.

Jeder bei einem Bezirks- oder Stuhlrichteramte angestellte Beamte oder Diener hat sogleich nach dem Dienstantritte seinen Personalstandes-Ausweis nach dem beilie-
II. Formular. genden Formulare zu verfassen, und dem Bezirksvorsteher (Stuhlrichter), in soferne es sich nicht um dessen eigenen Personalstandes-Ausweis handelt, mit den nöthigen Urkunden in Urschrift oder beglaubigter Abschrift zu übergeben. Der Amtsvorsteher hat die Eintragungen genau zu prüfen, und deren Richtigkeit zu bestätigen oder die erforderlichen Berichtigungen vorzunehmen, die Urkunden aber nach gemachtem Gebrauche zurückzustellen.

Der Personalstandes-Ausweis muß von dem Konzeptspersonale der gemischten Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter in vier, von den übrigen Angestellten dieser Aemter und vom gesammten Personale der politischen Aemter in drei Exemplaren ausgefertiget werden.

Ein Exemplar wird vom Amtsvorsteher aufbewahrt (§. 75) und in Richtigkeit gehalten; erhält der Beamte oder Diener eine Stelle bei einer anderen Behörde, so ist dessen Ausweis vom Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) dem Vorsteher jener Behörde zu übersenden.

Die übrigen Exemplare sind im Wege des Kreis- (Komitats-) Vorstehers an den Chef der Landesstelle (Statthalter, Landespräsident, Vizepräsident der Statthalterei-Abtheilung) einzusenden, welcher von den Personalstandes-Ausweisen der politischen Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter Ein Exemplar für sich behält und das zweite Exemplar dem Ministerium des Innern überreicht; von den Personalstandes-Ausweisen der gemischten Aemter aber das Eine Exemplar der gemischten Kommission zur Verfügung stellt, das zweite und bezüglich dritte Exemplar an das Ministerium des Innern zum eigenen Gebrauche und bezüglich der Ausweise der Konzeptsbeamten zur Mittheilung eines Exemplares an das Justizministerium vorlegt.

Die in den Personalstandes-Ausweisen später erforderlichen Eintragungen sind jedesmal der betreffenden höheren Behörde anzuzeigen, in soferne die jene Eintragung veranlassende Ernennung, Versetzung oder sonstige Verfügung nicht ohnedieß von der Landesstelle oder der bei ihr bestehenden gemischten Kommission und beziehungsweise vom Ministerium ausgegangen ist.

dla urzędników i sług w ogólności, równie jak wedle rozporządzeń osobnych, zawartych w Postanowieniach Najwyższych o urządzeniu urzędów rzeczonych (§§. 7, 14, 15, 21).

§. 28.

Każdy urzędnik lub sługa ustanowiony przy urzędzie powiatowym lub stolicowo-sędziowskim zaraz przy objęciu swéj posady spisać winien wykaz stanu swego osobowego stósownie do formularza załączonego i przedłożyć go przełożonemu powiatowemu (sędzi stolicowemu) o ile nie idzie o własny tegoż wykaz stanu osobowego, wraz z potrzebnemi dokumentami w oryginale lub odpisie uwierzytelnionym. Przełożony urzędu obowiązanym jest dokładnie roztrząsnąć szczegóły wciągnione i prawdziwość onychże potwierdzić lub potrzebne sprostowania przedsięwziąć, dokumenta zaś po uczynionym użytku zwrócić. Formularz II.

Wykaz stanu osobowego sporządzonym być musi ze strony urzędników konceptowych przy mięszanych urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) w cztérech exemplarzach, ze strony innych ustanowionych tychże urzędów, tudzież ze strony całego personalu politycznych urzędów w trzech exemplarzach.

Jeden exemplarz zachowanym zostanie przez przełożonego urzędu (§. 75) i utrzymywanym w stanie prawdziwości; otrzyma urzędnik lub sługa posadę u innéj władzy, wówczas wykaz jego przesłanym zostanie przełożonemu téjże władzy przez przełożonego powiatowego (sędziego stolicowego).

Reszta exemplarzów przesłaną będzie w drodze przełożonego obwodu (komitatu) do szefa rządu krajowego (namiestnika, prezydenta krajowego, wiceprezydenta wydziału namiestnikostwa), który z wykazów stanu osobowego politycznych urzędów powiatowych (stolicowo-sędziowskich) jeden exemplarz dla siebie zatrzyma, a drugi Ministerstwu Spraw Wewnętrznych prześle; z wykazów zaś stanu osobowego przy urzędach mięszanych jeden exemplarz do użycia komisyi mięszanéj udzielić ma, drugi a względnie trzeci przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, gdzie co się tyczy wykazów urzędników konceptowych jeden exemplarz Ministerstwu Sprawiedliwości zakomunikowanym zostanie.

Dalsze potrzebne wciągnienia w wykazach stanu osobowego oznajmione być mają każdego razu dotyczącéj władzy wyższéj, jeżeli powód wciągnienia tego stanowiące zamianowanie, przeniesienie lub inne rozporządzenie nie pochodzi bez tego ze strony rządu krajowego lub komisyi mięszanéj u niéj istniejącéj a względnie ze strony Ministerstwa.

Zweiter Abschnitt.

Von den Amtspflichten des bezirksämtlichen (stuhlrichterämtlichen) Personales.

A. Im Allgemeinen.

§. 29.

Die den Staatsbeamten und Dienern überhaupt auferlegten Pflichten obliegen auch den bei Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern) angestellten Beamten und Dienern.

§. 30.

Von diesen Beamten, welche im unmittelbaren und täglichen Verkehre mit der Bevölkerung die ihr zunächst stehenden Organe der Staatsverwaltung sind, versehen sich Seine Majestät vor Allem der unbedingten Treue und des unverbrüchlichen Festhaltens an den Allerhöchst vorgezeichneten Regierungsgrundsätzen, und erwarten die Bethätigung einer, diesen Pflichten jederzeit vollkommen entsprechenden Handlungsweise, nicht nur in ihren Amtshandlungen, sondern auch in allen ihren sonstigen Verhältnissen.

§. 31.

Das pflichtmäßige Benehmen der, bei den Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern) Angestellten in Angelegenheiten der politischen Verwaltung besteht vorzüglich in Umsicht, Eifer, Unparteilichkeit und Hingebung für den Allerhöchsten Dienst, in fester und beharrlicher Entschiedenheit bei Handhabung der Gesetze und der öffentlichen Ordnung, in sorgfältiger und selbstthätiger Wahrnehmung der Interessen des Bezirkes und in pünktlicher und ungesäumter Vollziehung erhaltener Aufträge.

§. 32.

Jeder bei einem Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte Angestellte hat die ihm nach seiner Stellung obliegenden, durch das Gesetz oder durch Aufträge der Vorgesetzten zugewiesenen Geschäfte mit Fleiß, Eifer und Uneigennützigkeit zu besorgen, auch in seinem häuslichen und bürgerlichen Leben sich ganz vorwurfsfrei zu benehmen, und sowohl in, als außer dem Amte Alles zu unterlassen, was das Vertrauen in die ämtlichen Vorgänge oder die Achtung vor dem Stande, dem er angehört, zu vermindern geeignet wäre.

§. 33.

Die Angestellten der Bezirksämter (Stuhlrichterämter) haben an Sonn- und Festtagen dem Vormittags-Gottesdienste und nach Umständen auch sonstigen feierlichen Kirchenfunkzionen beizuwohnen.

§. 34.

Die Erhaltung des guten Einvernehmens aller Beamten unter einander sowohl, als mit den Angestellten anderer Behörden, mit der Geistlichkeit, mit dem k. k. Militär

Oddział drugi.

O obowiązkach urzędowych personalu przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich).

A. *W powszechności.*

§. 29.

Obowiązki, jakie w ogólności na sobie mają urzędnicy rządowi i słudzy, pełnić będą winni także i urzędnicy i słudzy, przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) ustanowieni.

§. 30.

Po tych urzędnikach, zostających w bezpośredniéj i codziennéj zażyłości z ludnością a będących zarazem jéj najbliższemi organami administracyi rządowéj, oczekuje Jego C. K. Mość, Najjaśniejszy Pan przedewszystkiem nieokreślonéj wierności i niezachwianéj stałości w przestrzeganiu zasad rządu przez Niego wskazanych, tudzież że sposób działania ich każdego czasu odpowiadać będzie zupełnie obowiązkom onym, nie tylko w ich urzędowaniu, lecz téż i we wszystkich innych stósunkach ich.

§. 31.

Odpowiednie obowiązkom zachowanie się ustanowionych przy urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich) w sprawach zarządu politycznego, zależy najszczególniéj w przezorności, gorliwości, bezstronności i poświęceniu się dla służby Najjaśniejszego Pana, w niezmiennéj wytrwałéj stanowczości przy wykonywaniu ustaw i utrzymaniu porządku publicznego, w staranném i udzielném rozpoznaniu i pilnowaniu interesów powiatu i punktualném i bezzwłocznem wykonaniu zleceń otrzymanych.

§. 32.

Ktokolwiek ustanowionym jest przy urzędzie powiatowym (stolicowo-sędziowskim) sprawować winien czynności, czy to ze stanowiska nań przypadające, czy z mocy ustawy lub z polecenia mu przydzielone, z wszelką pilnością, gorliwością i bezstronnością, niemniéj téż i w domowém i obywatelskiém pożyciu zachować się ma zupełnie beznagannie, i nie tylko w urzędzie, lecz téż i zewnątrz urzędu, wystrzegać się wszystkiego, coby mogło umniejszyć zaufanie do działań urzędowych lub poważanie dla stanu, do którego należy.

§. 33.

Ustanowieni przy urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich) obecnymi być mają przy nabożeństwie przedpołudniowém w Niedziele i święta, a wedle okoliczności także przy innych uroczystych funkcyach kościelnych.

§. 34.

Osobliwym obowiązkiem będzie urzędników przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) zachować dobre porozumienie tak między sobą, jak z ustano-

und anderen öffentlichen Organen und Körperschaften, wird den Beamten der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter zur besonderen Pflicht gemacht.

§. 35.

Im dienstlichen Verkehre mit den Parteien ist Freundlichkeit und Hilfsbefliſſenheit mit Anstand und würdigem Ernste zu verbinden. Die Parteien sind bereitwillig anzuhören, und mit dem Bestreben zu behandeln, ihren gegründeten Anliegen, ohne daß ihnen die mindere Gewandtheit des Vortrages oder die Unkenntniß der einzuschlagenden Wege zum Nachtheile gereichen oder zur Abweisung der Bitte oder Beschwerde Anlaß geben darf, wirksam und möglichst schnell abzuhelfen, bei ungegründeten oder unzulässigen Anbringen aber eine klare Auskunft und Belehrung zu ertheilen.

§. 36.

Die Beamten und Diener sind verpflichtet, in soferne sie nicht in besonderen dienstlichen Aufträgen auswärts verwendet sind, täglich im Amte zu erscheinen, und daselbst während der festgesetzten Amtsstunden, oder wenn es der Dienst erfordert, und daher der Vorsteher, der hierin mit gutem Beispiele voranzugehen hat, es anordnet, auch länger zu arbeiten.

Für Sonn- und Festtage Nachmittags ist die Einleitung zu treffen, daß immer abwechselnd der eine oder andere Beamte gegenwärtig sei, welcher die Eignung besitzt, unvorhergesehene dringende Geschäfte entsprechend zu besorgen. Welche Manipulazions- und Dienerschafts-Individuen an solchen Nachmittagen im Amte zu bleiben haben, bestimmt der Amtsvorsteher.

Die Zahl der gewöhnlichen Amtsstunden ist nicht unter sieben zu bestimmen, und hierbei ein zweimaliger Amtsbesuch mit vier Stunden Vor- und drei Stunden Nachmittags als Regel anzunehmen.

Ausnahmen von dieser Regel werden vom Landeschef, und zwar bei gemischten Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern nach, mit dem Oberlandesgerichts-Präsidium gepflogenem Einvernehmen bewilliget.

Die festgesetzten Amtsstunden sind im Bezirke bekannt zu machen.

§. 37.

Ein durch Krankheit oder einen anderen unvermeidlichen Zufall eingetretenes Hinderniß, den Dienst zu versehen, ist sogleich dem Amtsvorsteher anzuzeigen.

Ist der Amtsvorsteher selbst voraussichtlich auf mehrere Tage oder auf noch längere Zeit den Dienst zu versehen verhindert, so muß davon sogleich der Landesstelle (beziehungsweise der gemischten Kommission) die Anzeige gemacht werden.

Hinsichtlich der Beurlaubung der Beamten und Diener der Bezirksämter (Stuhlrichterämter) sind die näheren Vorschriften in dem §. 15 der Allerhöchsten Bestimmungen

wionymi władz innych, z duchownymi, z C. K. wojskowymi i innemi publicznemi organami i korporacyami.

§. 35.

W służbowych stycznościach z stronami łączyć należy przyjacielskość i przychylność ku pomocy z powagą i przyzwoitą statecznością. Strony chętnie wysłuchać należy i usiłować się, dzielnie i jak najspieszniéj zaradzić uzasadnionym ich domaganiom się, przyczém nie ma im być ku szkodzie lub powodem odsunięcia prośby albo zażalenia mniejsza zręczność wykładu rzeczy lub niewiadomość środków użyć się mających. Jeżeli przeciwnie ich żądania są bezzasadne lub nieprzypuszczalne, udzielić im należy jasnéj wiadomości i wyświetlenia rzeczy.

§. 36.

Urzędnicy i słudzy obowiązani są, o ile nie są użyci zewnątrz w szczególnych zleceniach służbowych, codzień znajdować się w urzędzie i tamże pracować przez ciąg godzin urzędowych ustanowionych, albo jeżeli tego służba wymaga nawet i dłużéj, co téż przełożony zarządzić powinien i oraz z dobrym przykładem w téj mierze przewodniczyć ma.

W niedziele i święta popołudniu zarządzić należy, ażeby zawsze naprzemian obecnym był jeden lub drugi urzędnik, któryby w stanie był załatwić odpowiednio czynności nagłe nieprzewidziane. Które indywidua manipulacyjne i służebne w te dni popołudniu w urzędzie pozostać mają, o tém stanowić będzie przełożony urzędu.

Liczba zwyczajnych godzin urzędowych nie powinna być niżéj siedmiu godzin, przyczém uczęszczać należy dwa razy do urzędu, a to na cztéry godziny przed, a na trzy godziny popołudniu.

Wyjątek od téj reguły dozwolonym będzie przez szefa krajowego, a to przy mięszanych urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) za porozumieniem prezydyum wyższego sądu krajowego.

Ustanowione godziny urzędowe mają być w powiecie ogłoszone.

§. 37.

Jeżeli przez chorobę lub inny nieprzewidziany i nieochybny przypadek zajdzie przeszkoda w pełnieniu służby, należy to natychmiast podać do wiadomości przełożonego urzędu.

Jeżeliby przełożony sam przewidzianym sposobem przez kilka dni lub przez dłuższy jeszcze czas nie mógł pełnić służby, wówczas o tém natychmiast doniesienie uczynić należy do rządu krajowego (względnie do komisyi mięszanéj).

Co się tyczy urlopowania urzędników i sług przy urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich), zawarte są bliższe postanowienia w §. 15

vom 14. September 1852 (beziehungsweise für Ungarn vom 10. Jänner 1853), über die Einrichtung der Bezirksämter (Stuhlrichterämter), enthalten.

Der Statthalter (Landespräsident) und bei gemischten Aemtern die Kommission für die Personal-Angelegenheiten derselben ertheilt den Beamten und Dienern der Bezirksämter Urlaub auf längstens sechs Monate.

Den Angestellten der Stuhlrichterämter ertheilt einen längstens dreimonatlichen Urlaub der Vizepräsident der Statthalterei-Abtheilung (beziehungsweise der gemischten Kommission); Urlaube bis längstens sechs Monate werden vom Militär- und Zivil-Gouverneur bewilliget.

§. 38.

In Fällen der Beurlaubung, Erkrankung, Abwesenheit oder sonstigen Verhinderung von Beamten oder Dienern, oder der Erledigung von Dienstplätzen, ist die nöthige Supplirung zunächst aus den eigenen Arbeitskräften des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes zu verfügen, und nur, wenn diese auch bei erhöhter Anstrengung nicht ausreichen, um die erforderliche Abhilfe bei der Landesstelle (beziehungsweise der gemischten Kommission) einzuschreiten.

Wer die Stelle des Bezirksvorstehers (Stuhlrichters) in Verhinderungsfällen versieht, ist im §. 8 der Allerhöchsten Bestimmung über die Einrichtung der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter ausgesprochen.

Derjenige Beamte, welcher eventuel zu solchen Vertretungen berufen ist, soll vom Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) nach Thunlichkeit fortan im allgemeinen Überblicke des Standes der Geschäfte erhalten werden, um nöthigen Falles die Amtsverwaltung sogleich anstandslos übernehmen zu können.

§. 39.

Die den Staatsbeamten durch besondere Vorschriften gestatteten Nebenbeschäftigungen dürfen bei strenger Ahndung nie eine nachtheilige Beziehung auf das Dienstverhältniß nehmen, daher insbesondere weder in Privatagenzien und Korrespondenzen über ämtliche Gegenstände, bei was immer für einem Amte oder Behörde ausarten, noch mit einer ungeziemenden Einmengung in Privatangelegenheiten verknüpft sein; widrigens der Entgegenhandelnde die strengste Disziplinarbehandlung, und bei besonders erschwerenden Umständen selbst die Entlassung zu gewärtigen hat.

§. 40.

Angestellte des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes dürfen keine ihnen in Rücksicht auf ihr Amt für sich oder ihre Angehörigen mittelbar oder unmittelbar, vor oder nach Beendigung eines Amtsgeschäftes von wem immer angebotenen Geschenke annehmen, oder sich andere Vortheile unter irgend einem Vorwande zuwenden. Die dagegen Handelnden sind ohne Nachsicht aus dem Dienste zu entlassen.

Najwyższych postanowień z dnia 14 Września 1852 r. (względnie dla Węgier z dnia 10 Stycznia 1853 r. o urządzeniu urzędów powiatowych (urzędów stolicowo-sędziowskich).

Namiestnik (prezydent kraju) a przy urzędach mięszanych komisya co do ich spraw personalnych ustanowiona, udzielać będzie urzędnikom i sługom przy urzędach powiatowych urlop najdaléj do sześciu miesięcy.

Ustanowionym przy urzędach stolicowo-sędziowskich udzielać może urlop najdaléj do trzech miesięcy wice-prezydent wydziału namiestnictwa (względnie komisya mięszana); urlopy najdaléj aż do sześciu miesięcy udzielać ma prawo gubernator wojskowy i cywilny.

§. 38.

W razie urlopu, choroby, nieobecności lub innego przeszkodzenia urzędników lub sług, albo w razie opróżnienia posad służbowych, należy zastąpić służbę wprzód własnemi siłami urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) a dopiéro, gdyby te nawet przy wyższém ich natężeniu wydołać nie mogły, prosić się będzie o potrzebną pomoc Rządu krajowego (względnie mięszanéj komisyi).

Kto w razie przeszkody przełożonego powiatu (sędzi-stolicowego) zawiadować będzie, miejsce jego, wyrzeczoném jest w §. 8. Najwyższego Postanowienia o urządzeniu urzędów powiatowych (stolicowo-sędziowskich).

Urzędnika powołanego ewentualnie do zastępstw takowych, przełożony powiatu (sędzio-stolicowy) wedle możności ciągle w ogólnym przeglądzie stanu czynności utrzymywać powinien, by takowy w razie potrzeby natychmiast bez trudności przejąć się mógł zarządem urzędu.

§. 39.

Zatrudnienia boczne, pozwolone urzędnikom rządowym z mocy przepisów szczególnych, nie mogą pod surową karą nigdy wywierać szkodliwego wpływu na stósunek służbowy, przeto w szczególności nie mogą przeradzać się na ajencye prywatne i korespondencye, w przedmiotach urzędowych przy jakimbądź urzędzie lub władzy, równie téż nie mają być łączone z nieprzyzwoitém wtrącaniem się w sprawy prywatne; przeciwnie bowiem działający ściągnąłby na się najsurowsze postępowanie dyscyplinarne, a w okolicznościach nader obciążających nawetby ze służby oddalonym był.

§. 40.

Ustanowionym urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) nie wolno przyjmować od nikogo bez wyjątku, podarunków, ofiarowanych im ze względu na ich urząd pośrednio lub bezpośrednio, przed lub po ukończeniu sprawy, czy to dla nich samych czy dla ich przynależących, równie téż nie wolno im pod żadnym pozorem przysposabiać sobie innych korzyści. Przeciw temu wykraczający bez względu ze służby oddaleni być powinni.

Ist dabei das Verbrechen des Mißbrauches der Amtsgewalt begangen worden, so finden die Vorschriften des Strafgesetzes ihre Anwendung.

§. 41.

Uiber die bei dem Amte vorgekommenen Geschäfte haben die Angestellten der Bezirksämter (Stuhlrichterämter) gegen Jedermann, dem sie eine ämtliche Mittheilung darüber zu machen nicht verpflichtet sind, unverbrüchliches Stillschweigen zu beobachten. Die Uibertretung dieser Vorschrift ist mit strengen Verweisen zu ahnden; verletzt der Beamte diese Pflicht zu wiederholten Malen, oder sind die Umstände, unter welchen das Amtsgeheimniß entdeckt wird, so beschaffen, daß daraus ein bedeutender Nachtheil entstehen kann, oder sind sonst erschwerende Umstände vorhanden, so ist derselbe nach Beschaffenheit der wirklich eingetretenen oder möglichen Folgen seiner Pflichtverletzung mit einer strengen Disziplinarstrafe, ja selbst mit der Entlassung aus dem Dienste zu bestrafen.

Unter welchen Bedingungen die Eröffnung eines Amtsgeheimnisses als Verbrechen zu bestrafen ist, bestimmt das Strafgesetz.

§. 42.

Den Beamten der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter ist auch in politischen Angelegenheiten zur Pflicht gemacht, sich wegen persönlicher Verhältnisse von der Behandlung eines bestimmten Geschäftes auszuschließen. Diese Verhältnisse treten ein:

1. wenn es sich um die eigenen Privatangelegenheiten des Beamten handelt, oder

2. wenn das Geschäft seine Gattin, seine Blutsverwandten oder Verschwägerten bis zum zweiten Grade, seine Wahl- oder Pflegeältern, Wahl- oder Pflegekinder, seine Mündel oder Pflegebefohlenen betrifft. In solchen Fällen hat der betreffende Beamte den Amtsvorsteher unter Angabe seines Ausschließungsgrundes um die Enthebung von der Vollziehung des ertheilten Auftrages oder zugewiesenen Geschäftes zu bitten. Befindet sich der Amtsvorsteher selbst in einem die Ausschließung begründenden Verhältnisse, so hat er der Kreis- (Komitats-) Behörde, und wo keine Kreise (Komitate) bestehen, der Landesregierung die Anzeige zu machen, die sohin nach Umständen und je nach Wichtigkeit der Sache, entweder die Stellvertreter des Vorstehers beim Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte oder ein benachbartes Bezirks- (Stuhlrichter-) Amt mit der Behandlung und Erledigung des Geschäftes beauftragt.

§. 43.

Uiber die zum Amte gehörigen Einrichtungsstücke und Requisiten für die Kanzleien und die Arreste, mit Inbegriff der ämtlichen Gesetzsammlungen, Bücher, Karten und statistischen Materialien (§. 117), muß ein genaues Inventar verfaßt und fortwährend in Evidenz gehalten werden. Am Schlusse jeden Verwaltungsjahres ist eine Abschrift desselben der Staatsbuchhaltung mit Angabe der im Laufe des Jahres vorgekommenen Veränderungen im Wege der Kreis- (Komitats-) Behörde einzusenden. Hinsichtlich der

Jeżeli przytém popełnioną została oraz zbrodnia nadużycia władzy urzędowéj, wówczas zastósowanie mieć będą przepisy ustawy karnéj.

§. 41.

W przedmiocie spraw, w urzędzie zachodzących, ustanowieni przy urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich) zachowywać winni niezłomną tajemnicę przed każdym, komu nie są zobowiązani czynić o nich doniesienia z urzędu. Przekroczenie przepisu niniejszego ulega karze surowéj nagany; jeżeli zaś urzędnik przekroczy obowiązek ten powtórnie, albo jeżeli okoliczności, pod któremi tajemnica urzędowa wyjawioną została, tego są rodzaju, iż z tego wyniknąć może znaczna szkoda, albo jeżeli zachodzą inne okoliczności obciążające, wówczas takowy karanym być winien w miarę skutków, jakie już rzeczywiście nastąpiły, lub nastąpić mogą z przekroczenia obowiązków jego, surową karą dyscyplinarną, a nawet oddaleniem ze służby.

Pod jakiemi warunkami wyjawienie tajemnicy urzędowéj karanem być ma jako zbrodnia, o tém stanowi ustawa karna.

§. 42.

Urzędnicy przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) zobowiązani są niniejszém, także i w politycznych sprawach, wyłączyć się od traktowania pewnego interesu dla stósunków osobistych. Stosunki takowe zachodzą:

1. jeżeli idzie o własne prywatne sprawy urzędnika, lub

2. jeżeli interes dotycze małżonki jego, jego krewnych lub powinowatych aż do drugiego stopnia, jego przysobicieli lub żywicieli, dzieci przysposobionych lub na wychowanie wziętych, jego pupilów lub osób opiece poruczonych. W przypadkach takowych dotyczący urzędnik prosić winien przełożonego urzędu przy wyszczególnieniu powodu wyłączenia swego o uwolnienie od wykonania zlecenia udzielonego lub interesu przydzielonego. Jeżeli przełożony urzędu sam znajduje się w stósunku, wyłączenie jego powodującym, zrobić winien doniesienie o tém u władzy obwodowéj (komitatowéj), a gdzie nie ma obwodów (komitatów), rządowi krajowemu, który wedle okoliczności i ważności rzeczy zlecenie pertraktowania i załatwienia przedmiotu wystósuje albo do zastępców przełożonego przy urzędzie powiatowym (stolicowo-sędziowskim) albo do sąsiedniego urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego).

§. 43.

Co się tyczy przedmiotów urządzenia, do urzędu należących, tudzież rekwizytów dla kancelaryj i aresztów, włącznie urzędowych zbiorów ustaw, ksiąg, kart i materyałów statystycznych (§. 117), spisany być ma dokładny inwentarz, ciągle w ewidencyi utrzymywany. Z końcem każdego roku administracyjnego przesłany będzie odpis onegoż buhalteryi rządowéj, przy wyszczególnieniu zmian, w ciągu roku zaszłych a to w drodze władzy obwodowéj (komitatowéj). Co do sprawienia

Anschaffung der Einrichtungsstücke, der Beistellung der Amts- und Kanzleierfordernisse und der Bewilligung und Ausführung von Baulichkeiten in ämtlichen Lokalitäten ist die Verordnung vom 11. Juni 1854, Z. 5956-M. I. in Anwendung zu bringen.

§. 44.

Das dienstliche Verhältniß des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes zum Steueramte und des Bezirksvorstehers (Stuhrichters) gegenüber den Angestellten des Steueramtes ist durch die Verordnung vom 29. Dezember 1854 (Nr. 4 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1855*) bestimmt.

B. Im Einzelnen.

§. 45.

Die Verpflichtungen der bezirks- (stuhlrichter-) ämtlichen Angestellten im Einzelnen nach ihren Dienstkategorien sind theils in dem die Geschäftsordnung enthaltenden zweiten Theile dieser Verordnung, theils in den nachfolgenden Bestimmungen näher bezeichnet.

§. 46.

Dem Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) obliegt die Leitung des Amtes, die Anordnung und Uiberwachung der Geschäftsführung und die Anweisung und Beaufsichtigung der untergebenen Beamten und Diener. Er hat seine unausgesetzte Aufmerksamkeit auf die Beobachtung bestehender Gesetze und Vorschriften und die genaue Vollziehung höherer Aufträge zu richten; Ordnung, Pünktlichkeit und Raschheit in der Behandlung der vorkommenden Angelegenheiten zu erhalten, und wegen Beseitigung wahrgenommener Mißbräuche und Uibelstände das Geeignete zu veranlassen.

Er ist für den Fortgang der Geschäfte, für das Verfahren und für die ämtlichen Entscheidungen, Anordnungen und sonstigen Erledigungen verantwortlich. Die theilweise Beschränkung dieser Verpflichtung in Ansehung der Justizpflege ist in den §§. 55—60 näher bestimmt.

§. 47.

Der Amtsvorsteher hat nicht nur während der Amtsstunden Jedermann den Zutritt zu sich zu gestatten, sondern er ist als verantwortlicher Leiter des Amtes verpflichtet, in dringenden Fällen zu jeder Stunde Gehör zu geben, oder die, nach Umständen erforderlichen Verfügungen zu treffen.

§. 48.

Der Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) hat, da er zur Oberleitung des ganzen Amtes berufen ist, die Verpflichtung auf sich, allen Dienstzweigen seine gleichmäßige und aufmerksamste Obsorge zuzuwenden, sich in steter Kenntniß von dem geregelten Gange aller

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, V. Stück, Nr. 17, Seite 75.

przedmiotów urządzenia, dostarczenia potrzeb urzędowych i kancelaryjnych tudzież pozwolenia i przeprowadzenia budów w lokalnościach urzędowych, zastósowaném być ma rozporządzenie z dnia 11 Czerwca 1854 r. L. 5956 — M. J.

§. 44.

Stósunek służbowy urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) do urzędu poborowego, tudzież przełożonego powiatowego (sędzi-stolicowego) do ustanowionych urzędu poborowego określonym jest w rozporządzeniu z d. 29 Grudnia 1854 r. (N. 4 Dziennika Praw Państwa z roku 1855 *)

B. W szczególności.

§. 45.

Obowiązki ustanowionych przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich) w szczególności wedle ich kategoryi służbowéj, oznaczone są bliżej częścią w drugiéj części niniéjszego rozporządzenia, zawierającéj przepisy o porządku czynności, częścią w poniższych postanowieniach.

§. 46.

Przełożony powiatu (sędzia stolicowy) poleconem sobie ma kierunek urzędu, zarząd i dozór nad tokiem czynności, tudzież przydzielanie i doglądanie podwładnych urzędników i sług. Ciągle baczność swoją zwracać ma, ażeby przestrzegane były ustawy i przepisy istniejące, i ściśle wykonane zlecenia wyższe; tenże utrzyma porządek, punktualność i spieszność w odbywaniu spraw zachodzących, a dla uchylenia spostrzeżonych nadużyć i niestósowności spowodować co jest potrzebném.

Odpowiedzialnym téż zostaje za tok czynności, za postępowanie i za urzędowe rozstrzygnienia, zarządzenia i inne załatwienia. Częściowe ograniczenie obowiązku tego pod względem sądowości oznaczoném jest bliżéj w §§. 55—60.

§. 47.

Przełożony urzędu nie tylko w ciągu godzin urzędowych każdemu przystępu do siebie dozwalać ma, lecz jako odpowiedzialny przewodniczący w urzędzie, obowiązanym jest w nagłych przypadkach każdéj godziny być gotowym do wysłuchania, lub téż wydać rozporządzenia, wedle okoliczności potrzebne.

§. 48.

Przełożony powiatu (sędzia stolicowy) będąc powołanym do nadkierownictwa całego urzędu, obowiązanym jest, o wszystkie gałęzie służby mieć staranność równą i jak najściślejszą, utrzymać się w ciągłéj pewności co do regularnego toku

*) Dziennik Rządu krajowego dla zarządu obrębu Krakowskiego z roku 1855. Oddział pierwszy, Zeszyt V, N. 17, stronica 75.

Geschäftsabtheilungen des Amtes zu erhalten, der Schleuderhaftigkeit in der Behandlung ämtlicher Angelegenheiten, oder dem ungerechtfertigten Verzögern derselben, sowie der Anhäufung von Rückständen rechtzeitig entgegenzuwirken, und wo eine Abhilfe bezüglich der Arbeitskräfte oder ihrer Verwendung nöthig erscheint, dieselbe zu veranlassen oder in Antrag zu bringen.

§. 49.

Der Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) hat das untergeordnete Personale nach Fähigkeit und Vertrauenswürdigkeit ohne unverhältnißmäßige Uiberbürdung oder Begünstigung einzelner Arbeitskräfte zu verwenden, dabei aber darauf zu sehen, daß jeder Beamte in allen Zweigen des Dienstes geübt und daß insbesondere den zugewiesenen Praktikanten und Auskultanten die erforderliche Anweisung und Gelegenheit geboten werde, um sich in der politischen Amtirung sowohl als auch in der Rechtspflege auszubilden.

Er wird durch Beispiel und Belehrung dahin wirken, daß der gesammte Dienst des Amtes durch Eintracht, pflichtergebenes Zusammenwirken und wechselseitige Unterstützung des ganzen Personale erleichtert und befördert werde.

§. 50.

Der Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) ist verpflichtet, seine Untergebenen in und außer dem Amte zu überwachen und nach Maßgabe des §. 7 der Allerhöchsten Bestimmungen über die Einrichtung der Bezirks- (Stuhlrichterämter-) Aemter die Disziplinarautorität zu handhaben. Er hat Beschwerden gegen einzelne Beamte und Diener zu untersuchen und, so weit Abhilfe nöthig ist, die, der Sache angemessene Verfügung zu treffen.

Wenn sich ein Beamter oder Diener Fahrlässigkeit in Erfüllung der Dienstpflicht, ein unanständiges oder unsittliches Betragen, oder eine leichtsinnige Zerrüttung seiner Vermögensverhältnisse zu Schulden kommen, oder ein tadelhaftes politisches Benehmen beigehen läßt, ist gegen denselben mit mündlichen oder schriftlichen Ermahnungen und Verweisen oder mit Anzeigen im Wege der Kreis- (Komitats-) Behörde an die Landesstelle (beziehungsweise die gemischte Kommission) vorzugehen, und nach Umständen in dringenden Fällen und bei schweren Pflichtverletzungen, unter gleichzeitiger Anzeige an die genannte Behörde, die Suspendirung auszusprechen, und eine förmliche Disziplinaruntersuchung zu veranlassen.

Bei der Ertheilung von Mahnungen und Rügen hat der Amtsvorsteher mit anständigem Ernste und rücksichtsvoller Schonung vorzugehen, und nach Möglichkeit die Anwesenheit der Parteien zu vermeiden, damit der Amtseifer des Untergebenen nicht gelähmt, sein Ehrgefühl nicht verletzt, und das Ansehen des Amtes selbst nicht verkürzt werde.

Besonders verdiente oder eifrige Untergebene kann der Amtsvorsteher mündlich oder schriftlich beloben, oder für sie eine besondere Anerkennung bei der Kreis- (Komitats-)

czynności we wszystkich wydziałach urzędu, wcześnie zapobiedz lekkomyślności w odbywaniu spraw urzędowych lub nieusprawiedliwionemu ich opóźnieniu równie jak nagromadzaniu zaległości, a gdzie zachodzi potrzeba zaradzenia względem sił roboczych lub ich użycia, winien to spowodować lub zawnioskować.

§. 49.

Przełożony powiatu (sędzia stolicowy) obowiązany jest używać personalu podwładnego, wedle zdolności i w miarę zaufania, nie obarczając niestósownie ani nieuwzględniając pojedynczych sił roboczych, przyczém oraz baczyć ma na to, ażeby każdy urzędnik we wszystkich gałęziach służby był ćwiczonym, a mianowicie, ażeby przydzielonym praktykantom i auskultantom dana była potrzebna informacya i sposobność wykształcenia się tak w politycznym urzędowaniu jak w sądownictwie.

Przykładem swoim i oświeceniem ku temu dążyć powinien, ażeby cała służba urzędu ułatwianą i popieraną była przez zgodne obowiązkom poświecające się spółdziałanie i wzajemne wspieranie się całego personalu.

§. 50.

Przełożony powiatowy (sędzia stolicowy) obowiązany jest czuwać nad swymi podwładnymi w urzędzie jako i zewnątrz urzędu i w miarę §. 7 Najwyższych Postanowień o urządzeniu urzędów powiatowych (stolicowo-sędziowskich) wykonywać nad nimi władzę dyscyplinarną. Rozpoznawać ma zażalenia przeciw pojedynczym urzędnikom i sługom, i o ile zaradzić potrzeba, wydać rozporządzenie do rzeczy stósowne.

Jeżeli urzędnik lub sługa obowiązków urzędu swego nie pilnuje, nieprzyzwoicie lub niemoralnie się zachowuje, majątkowe stósunki swoje lekkomyślnie w nieład wprawia, albo w politycznem zachowaniu się nagannym się ukazuje, wówczas postąpić należy przeciw niemu z ustnemi lub piśmiennemi napomnieniami i naganami lub uczynić o nim doniesienie w drodze władzy obwodowéj (komitatowéj) do rządu krajowego (względnie do komisyi mięszanéj), a wedle okoliczności w nagłych przypadkach i w razie ciężkiego naruszenia obowiązków orzec zasuspendowanie i zarządzić formalne śledztwo dyscyplinarne, przy jednoczesném zawiadomieniu o tém władzy wspomnionéj.

Przy udzieleniu napomnień i nagan, przełożony urzędu zachować winien przyzwoitą stateczność i względną dyskrecyę, a wedle możności unikać obecności stron, ażeby nieosłabić gorliwości urzędowéj podwładnego i nienaruszyć honoru jego a zarazem nieubliżyć powadze urzędu samego.

Szczególniéj zasłużonych lub gorliwych podwładnych przełożony urzędu ustnie lub na piśmie pochwalić może, lub zawnioskować dla nich szczególne uznanie u

Behörde oder der Landesstelle (beziehungsweise der gemischten Kommission) in Antrag bringen.

§. 51.

Der Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) sorgt dafür, daß der vorgesetzten Behörde die Ausweise über das Personale (§. 28) und die Gestion des Amtes (§. 112) pünktlich eingesendet werden. Über alle wichtigeren Vorfälle und Wahrnehmungen bezüglich des Personal- und Geschäftsstandes des ihm anvertrauten Amtes hat er ungesäumt, in der Regel im Wege der Kreis- (Komitats-) Behörde, und in dringenden Fällen unmittelbar an die Landesstelle (beziehungsweise die gemischte Kommission), die Anzeige zu erstatten.

§. 52.

Der Amtsvorsteher sorgt und haftet für die gute Erhaltung der Inventarialstücke (§. 43) und ist für jeden nicht gerechtfertigten Abgang verantwortlich.

Bei der Verwendung des Kanzleipauschale wird er, ohne darin eine Einnahmsquelle für sich zu suchen, für die klaglose Befriedigung der ämtlichen Erfordernisse sorgen, und bei allen sonstigen nicht auf jenes Pauschale gewiesenen Auslagen für Amts- und Kanzleierfordernisse die gewissenhafteste Sparsamkeit und die genaueste Sorgfalt für die zweckmässige Verwendung und ordentliche Verrechnung des Aufwandes an den Tag zu legen haben. Die vorgeschriebenen Rechnungen über die Vorläge für Reisekosten, über die Regie-Amtsvorläge für nicht pauschirte Amts- und Kanzleierfordernisse, über die Vorläge für Arrestanten- und Inquisizionsauslagen und über sonstige, ihm mit der Verpflichtung der Verrechnung zur Verfügung gestellten Gelder, hat der Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) gehörig belegt und rechtzeitig zu legen.

§. 53.

Das untergeordnete Amtspersonale der Bezirks- und Stuhlrichterämter ist strengstens verpflichtet, die dienstlichen Verfügungen und Weisungen des Amtsvorstehers pünktlich und ungesäumt zu erfüllen.

Jeder Beamte und Diener ist nicht bloß auf die Geschäfte beschränkt, welche dem Namen seiner Bedienstung entsprechen, sondern hat sich überhaupt in der Art seiner Verwendung und in der Behandlung und Erledigung der zugewiesenen Geschäfte nach der Anordnung des Amtsvorstehers zu benehmen.

Es hat zwar als Grundsatz zu gelten, daß die Erledigung der Geschäfte und die Verhandlungen mit den Parteien vom Konzeptspersonale, die Manipulazions- und Schreibgeschäfte aber von den Kanzleibeamten mit allfälliger Aushilfe der Diurnisten zu besorgen sind; dieß hindert aber den Amtsvorsteher nicht, nach Maßgabe der Umstände und des Geschäftsdranges das Konzeptspersonale bei Manipulazionsarbeiten mitwirken zu

władzy obwodowéj (komitatowéj) lub u rządu krajowego (względnie u komisyi mięszanéj).

§. 51.

Przełożony powiatu (sędzia stolicowy) staranie mieć będzie o to, ażeby punktualnie przesłane zostały władzy przełożonéj, wykazy względem personalu (§. 28) i czynności urzędu (§. 112). O wszystkich ważniejszych zdarzeniach i spostrzeżeniach co się tycze stanu personalu i czynności poruczonego mu urzędu bezzwłocznie relacyę uczynić ma, w powszechności w drodze władzy obwodowéj (komitatowéj) a w nagłych przypadkach bezpośrednio do władzy krajowéj (względnie komisyi mięszanéj).

§. 52.

Przełożony urzędu staranie ma i odpowiedzialność za utrzymanie w dobrym stanie przedmiotów inwentarnych (§. 43) niemniéj za wszelki brak nieusprawiedliwiony.

Przy użyciu pauszaliów kancelaryjnych zaspakajać ma bez skargi potrzeby urzędowe, nie nadużywając ich jako źródła dochodów na rzecz własną, a przy wszystkich innych wydatkach dla potrzeb urzędowych i kancelaryjnych, nie przekazanych do rzeczonych pauszaliów, dać winien dowody jak najsumienniejszéj oszczędności i jak najdokładniejszéj troskliwości o stósowne użycie przy należytém obrachunku nakładu. Rachunki przepisane co do zaliczek na koszta podróży, co do zaliczek na wydatki zarządu urzędowego dla potrzeb urzędowych i kancelaryjnych, pauszaliami niepokrytych, co do zaliczek na wydatki aresztanckie i inkwizycyjne, równie jak co do innych pieniędzy pod zarząd mu oddanych z obowiązkiem składania rachunków, winien przełożony powiatu (sędzia stolicowy), należycie dowodami obłożone wcześnie składać.

§. 53.

Podwładne personale urzędowe urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich jak najściśléj jest obowiązane dopełniać służbowych zarządzeń i zleceń przełożonego urzędu punktualnie i niezwłocznie.

Każdy urzędnik i sługa stósować się ma w ogólności co do sposobu użycia swego, tudzież co do odbywania i załatwienia czynności przekazanych stósownie do rozporządzenia przełożonego urzędu, nie będąc bynajmniéj ograniczonym li tylko na czynności odpowiednie jedynie nazwie służby swojéj.

Służyć będzie wprawdzie za prawidło, iż załatwienia czyli zrezolwowania czynności niemniéj rozprawy z stronami odbywać się ma przez personale konceptowe, czynności manipulacyjne i pisarskie zaś przez urzędników kancelaryjnych przy pomocy dyurnistów, gdzie tego potrzeba wymaga; atoliż przełożony powiatu prawo mieć będzie w miarę okoliczności i nacisku czynności użyć także i perso-

lassen, sowie anderseits ausnahmsweise auch geeignete Kanzlisten im Konzepte zu benützen.

Diurnisten sollen in der Regel nur zu Schreibgeschäften verwendet werden.

§. 54.

Die Amtsdiener haben im Dienste ihre Amtskleidung, und die Gehilfen, wenn sie außer dem Amtslokale im Dienste verwendet sind, auf der linken Brust einen messingenen Schild mit dem kaiserlichen Adler zu tragen.

Das Dienerpersonale ist verpflichtet (Verordnung vom 11. Juni 1854, Nr. 5956 M. I., und vom 3. Juli 1854, Nr. 169 des Reichs-Gesetz-Blattes *), die Kanzleilokalitäten, Einrichtungsstücke und Requisiten, sowie die Arreste rein zu halten, das Lampenanzünden, das Lampen- und Leuchterputzen und das Einheizen zu besorgen; unter der Aufsicht des, die Manipulazion leitenden Beamten (§. 103) die Expedizionen einzumachen und zu siegeln, die ämtlichen Ausfertigungen zu bestellen (§. 106), die Amtspackete von der Post abzuholen und dahin zu bringen, endlich die Beamten in den Kanzleien in Amtssachen zu bedienen.

Die Verwendung eines Amtsdieners oder Gehilfen zu Privatdiensten ist den Beamten nicht gestattet.

Das Dienerpersonale hat über Auftrag Verhaftungen und Exekuzionen vorzunehmen, sich nach seiner Fähigkeit, und so weit sein eigentlicher Dienst es möglich macht, auch zum Abschreiben verwenden zu lassen und die Arrestanten zu bewachen und zu besorgen.

Die für die Obsorge der Arreste oder der Hausaufsicht nöthigen Diener, denen, wo es thunlich ist, eine Freiwohnung im Amts- oder Arrestgebäude zu Statten kommt, werden vom Amtsvorsteher bestimmt, ohne einen bleibenden Anspruch auf diese Bestimmung zu erlangen.

§. 55.

Bei jenen Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämtern, deren Vorsteher die Befähigung zum Richteramte nicht besitzen, ist die judizielle Geschäftsführung von einem für diesen Dienstzweig befähigten und zu dessen Besorgung bestimmten Adjunkten selbständig, und unter eigener Verantwortlichkeit zu versehen.

Zur Vornahme von Todfallsaufnahme, Inventuren, Schätzungen und zum Vollzuge anderer gerichtlicher Anordnungen, dann zur Bearbeitung von Geschäftsstücken in Gegenständen außer Streitsachen, können zwar nach Umständen auch andere nicht zum Richteramte befähigte Individuen, jedoch nur unter der steten Aufsicht und Kontrole des, zur Ausübung des Richteramtes bestellten Adjunkten verwendet werden. Die gerichtlichen Verfügungen müssen nach §. 249 des Allerhöchsten Patentes vom 3. Mai 1853, so-

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXIV. Stück, Nr. 174, Seite 472.

nale konceptowego do robót manipulacyjnych, jako też z drugiéj strony wyjątkowo także i zdolniejszych kancelistów do konceptu.

Dyurniści w powszechności tylko do czynności pisarskich użytymi być mają.

§. 54.

Słudzy urzędowi obowiązani są w służbie nosić ubiór urzędowy, a pomocnicy, zewnątrz lokalności urzędowéj w służbie używani, na lewéj stronie piersi znak mosiężny z orłem cesarskim.

Personale służebne obowiązane jest (rozporządzenie z dnia 11 Czerwca 4854, Nr. 5956 M. J., tudzież z dnia 3 Lipca 1854 r. Nr. 169 Dziennika Praw Państwa *), w czystym stanie utrzymywać lokalności kancelaryjne, sprzęty, urządzenia i rekwizyta, równie też i areszta, zapalać lampy, czyścić lampy i lichtarze i ogrzewać lokalności urzędowe; pod dozorem urzędnika, kierującego manipulacyą (§. 103) expedycye w koperty zaopatrywać i pieczętować, urzędowe wystósowania doręczać (§. 106), pakiety urzędowe z poczty odnosić i tamże zanosić, nakoniec urzędnikom w kancelaryach w rzeczach urzędowych usługiwać.

Używanie sługi urzędowego lub pomocnika do usług prywatnych zakazuje się urządnikom.

Personale służbowe przedsięweźmie za zleceniem przyaresztowanie i exekucye, użyć się da wedle zdolności swojéj, i o ile to możliwém czyni właściwa służba jego także i do przepisywania, tudzież strzedz będzie aresztantów, których oraz zaopatrywać ma.

Sług potrzebnych do strzeżenia aresztów lub dozoru domu, którym o ile to możliwém jest przysługać będzie wolne mieszkanie w budynku urzędu lub aresztu, przeznaczyć ma przełożony urzędu, lecz z tąd nie będzie sobie rościć żaden sługa prawa utrzymania się stale w przeznaczeniu takowém.

§. 55.

Przy tych urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich), których przełożeni nie posiadają uzdolnienia, do urzędu sędziowskiego, judycyalnym tokiem czynności kierować będzie udzielnie i pod własną odpowiedzialnością swą, adjunkt dla téj gałęzi służbowéj uzdolniony i do jéj sprawowania przeznaczony.

Do spisania przypadków śmierci, inwentarzów, cen szacunkowych, i do wykonywania innych zarządzeń sądowych, tudzież do wypracowania aktów w przedmiotach niespornych, mogą wedle okoliczności użytemi być także i inne indywidua, nieuzdolnione do urzędu sędziowskiego, atoliż tylko pod ciągłym dozorem i kontrolą adjunkta, ustanowionego do wykonywania urzędu sędziowskiego. Sądowe zarządzenia muszą stósownie do §. 249 Najwyższego Patentu z dnia 3 Maja 1853

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, część XXXIV. Nr. 171, stron. 472.

wohl im Konzepte als in der Ausfertigung von solchen Adjunkten persönlich unterschrieben werden.

Diese selbständige Besorgung der Justizpflege bei einem gemischten Bezirksamte (Stuhlrichteramte) durch einen Adjunkten, ist in jedem einzelnen Falle nur als eine vorübergehende Einrichtung anzusehen, welche aufhört, sobald an die Stelle des nicht Geprüften ein Vorsteher kommt, der die Befähigung zum Richteramte besitzt. Der Bezug der Funkzionszulage für einen solchen selbständigen Adjunkten entfällt, wenn er eine andere Bestimmung erhält, oder die Amtsleitung an einen zum Richteramte befähigten Vorsteher übergeht.

§. 56.

Dem zum Richteramte nicht befähigten Vorsteher und dem als Richter fungirenden Adjunkten wird bei strengster Verantwortung zur besonderen Pflicht gemacht, ämtliche Kollisionen sorgfältig zu vermeiden, Gehässigkeit oder Eifersüchtelei unter sich nicht aufkommen zu lassen, und überhaupt in ungestörter Eintracht und wechselseitigem Zusammenwirken das Beste des Allerhöchsten Dienstes zu fördern.

§. 57.

Die zur selbständigen Besorgung der Justizgeschäfte unter ihrer eigenen Verantwortung bestimmten Adjunkten (§. 55) sind in allen übrigen inneren und äußeren Amtsbeziehungen dem Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) untergeordnet. Es darf eine solche Einrichtung nicht als eine Trennung in zwei abgesonderte Ämter angesehen, und insbesondere zwischen dem Vorsteher und Adjunkten keinerlei Korrespondenz bezüglich ihrer ämtlichen Stellung eingeleitet werden.

§. 58.

Der Amtsvorsteher, welcher die Befähigung zum Richteramte nicht besitzt, ist verpflichtet, dem dazu bestimmten Adjunkten nach Maßgabe des Umfanges der Justizgeschäfte die nöthige Unterstützung durch das übrige Konzeptspersonale zu gewähren; den Bedarf an Amts- und Kanzleierfordernissen beizustellen, und dafür zu sorgen, daß im Geschäfte des Aktuirens, Mundirens und in allen Manipulazionsarbeiten von dem Amtspersonale jene Mitwirkung geleistet werde, welche eine gedeihliche Rechtspflege erheischt. Das zugewiesene Personale hat bei dieser Verwendung den Weisungen des Adjunkten pünktlich nachzukommen.

Der Amtsvorsteher wird auch sonst in seiner Eigenschaft als politische Obrigkeit des Bezirkes und durch die Einflußnahme auf die Gemeindevorsteher und andere öffentliche Organe den Adjunkten bei Versehung des Richteramtes nach Kräften unterstützen.

§. 59.

Der Amtsvorsteher hat sich zwar bezüglich der Justizgeschäfte, da dieselben dem Adjunkten unter selbständiger Verantwortung zugewiesen sind, jedes speziellen Einflusses auf die Art der Erledigung und den Inhalt der Entscheidungen zu enthalten; kraft der

osobiście podpisane być przez adjunkta takowego tak w koncepcie jak w wystósowaniu.

To samodzielne sprawowanie sądowości przy mięszanym urzędzie powiatowym (urzędzie stolicowo-sędziowskim) przez adjunkta, uważaném być winno w każdym poszczególnym razie tylko za urządzenie przechodnie, które ustaje, jak skoro w miejsce nieexaminowanego wstąpi przełożony, posiadający uzdolnienie do urzędu sędziowskiego. Pobór dodatku do funkcyi dla takowego adjunkta samodzielnego odpada, skoro otrzyma inne przeznaczenie lub kierunek urzędu przejdzie na przełożonego, uzdolnienie sędziowskie posiadającego.

§. 56.

Tak przełożony, do examinu sędziowskiego nieuzdolniony, jak adjunkt jako sędzia fungujący pod najściślejszą odpowiedzialnością obowiązani zostają, wystrzegać się starannie wszelkich kollizyj urzędowych, nie wzniecać bynajmniéj między sobą nienawiści lub zazdrości, i w ogólności popierać w niewzruszonéj zgodzie i wzajemném spółdziałaniu dobro Najwyższéj służby.

§. 57.

Adjunkci przeznaczeni do samodzielnego sprawowania i załatwiania czynności sądowych pod własną odpowiedzialnością swoją (§. 55) podporządkowani zostają we wszystkich innych stósunkach urzędowych wewnętrznych jako téż zewnętrznych przełożonemu powiatu (sędzi stolicowemu). Urządzenie takowe nie ma być uważane jako oddzielenie na dwa odrębne urzędy, a mianowicie nie ma wcale miejsca korespondencya między przełożonym i adjunktem co do ich stanowiska urzędowego.

§. 58.

Przełożony urzędu, nie posiadający uzdolnienia do urzędu sędziowskiego, obowiązanym jest dodać adjunktowi do tego przeznaczonemu, w miarę objętości spraw sądowych potrzebnéj pomocy przez inne personale konceptowe, dostarczyć mu potrzeb urzędowych i kancelaryjnych, i mieć staranie o to, ażeby co się tyczy aktuowania, mundowania i innych robót manipulacyjnych ze strony personalu urzędowego takie przyłożenie się nastąpiło, jakiego wymaga pomyślne piastowanie sądowości. Personale ku temu przekazane winno przy tém użyciu stósować się punktualnie do poleceń adjunkta.

Przełożony urzędu także i w inny sposób wspierać będzie wszelkiemi siłami adjunkta przy sprawowaniu urzędu sędziowskiego z mocy własności swéj jako zwierzchność polityczna powiatu, tudzież przez wywieranie wpływu na przełożonych gminnych i inne organa polityczne.

§. 59.

Przełożony urzędu, co się tyczy spraw sądowych, pod udzielną odpowiedzialnością adjunktowi przekazanych, wstrzymywać się ma wszelkiego specyalnego wpływu na sposób załatwienia, i treść rozstrzygnień; wszelako z mocy poruczo-

ihm obliegenden Oberaufsicht über das ganze Amt, und der ihm auch gegen den Adjunkten zustehenden Disziplinargewalt ist er aber verpflichtet den geregelten Fortgang und die vorschriftmäßige Behandlung aller Zweige der Rechtspflege im Allgemeinen zu überwachen; vom Zustande der Grundbuchführung, des Waisenwesens, der Vermögensgebarung und der Verlassenschaftsabhandlungen genaue Kenntniß zu nehmen; vorkommende Gebrechen entweder abzustellen, oder nach Umständen der gemischten Kommission oder dem Oberlandesgerichte, je nachdem von der einen oder dem anderen die Abhilfe zu gewärtigen ist, anzuzeigen, und insbesondere, wenn er Saumseligkeit in Behandlung der Geschäfte oder ungebührliches Benehmen in oder außer dem Amte bei dem, als Richter fungirenden Adjunkten wahrnimmt, demselben Mahnungen und Verweise zu ertheilen, oder bestimmt begründete Anzeigen und Anträge auf Abhilfe an die vorerwähnte höhere Behörde zu richten.

§. 60.

Ist der für die Justizgeschäfte bestimmte Adjunkt eines Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes durch Beurlaubung, Krankheit u. s. f. (§§. 37 und 38) auf längere Zeit in der Versehung des Dienstes gehindert, so ist sogleich die Vertretung desselben durch ein anderes zur Ausübung des Richteramtes befähigtes Individuum zu veranlassen, und hiervon auch das Oberlandesgericht zu verständigen, das überhaupt in steter Kenntniß der Personen zu erhalten ist, denen die Ausübung des Richteramtes bei den gemischten Bezirksämtern zusteht.

§. 61.

Politische Geschäfte sind vom Amtsvorstande dem für die Justizsachen bestimmten Adjunkten, den Fall überwiegender Dringlichkeit ausgenommen, nur dann und in soferne zuzuweisen, als dadurch die schnelle und gründliche Erledigung der Richteramtsgeschäfte keinen Abbruch erleidet.

§. 62.

Die dem Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) obliegende Sorge für die Herstellung, Instandhaltung und Beaufsichtigung der Amtslokalitäten erstreckt sich auch bei abgesonderter Justizpflege unter einem eigens dazu bestimmten Adjunkten auf die Arreste, auf die nach den besonderen darüber ertheilten Vorschriften zu leitende und genau zu überwachende Verpflegung, Beobachtung und Behandlung der im Verhafte befindlichen Personen, unbeschadet der Disziplinargewalt des Untersuchungsrichters.

Dem Vorsteher, und im Falle der selbständigen Bestellung eines Adjunkten für die Justizgeschäfte auch diesem, obliegt eine öfters unvermuthet vorzunehmende Nachschau in einzelnen Arresten. Jeder Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) hat monatlich mindestens Ein Mal über den Zustand der Arreste und aller Verhafteten und über die Handhabung der dießfälligen Vorschriften ein Revisionsprotokoll aufzunehmen, und dasselbe als Geschäftsstück zur weiteren Verfügung behandeln zu lassen.

nego mu nadzoru nad całym urzędem, tudzież z mocy władzy dyscyplinarnéj przystojącéj mu także i nad adjunktem, obowiązanym jest pilnować regularnego toku i przepisanego traktowania wszelkich gałęzi sądownictwa w powszechności powziąć dokładną wiadomość o stanie prowadzenia księgi gruntowéj, rzeczy sierocińskiéj, zawiadowania majątkiem i pertraktacyj spadkowych, zachodzące wady albo usunąć, albo wedle okoliczności do wiadomości mięszanéj komisyi lub wyższego sądu krajowego podać, w miarę tego, czy od téj lub od owéj zaradzenia oczekiwać się ma, a mianowicie, jeżeli spostrzeże opieszałość w odbywaniu czynności lub nieprzyzwoite w urzędzie lub zewnątrz urzędu zachowanie się adjunkta, piastującego urząd sędziego, dać jemu napomnienia i nagany, lub też wystósować do wyż wspomnionéj władzy wyższéj należycie uzasadnione doniesienia i wnioski zaradcze.

§. 60.

Jeżeli adjunkt przeznaczony do sprawowania czynności sądowych w urzędzie powiatowym (stolicowo-sędziowskim), na dłuższy czas przeszkodzonym zostaje w pełnieniu służby przez urlop, chorobę i t. d. (§§. 37 i 38), wówczas zastąpienie jego natychmiast spowodowane być winno przez inne indywiduum uzdolnione do wykonywania urzędu sędziowskiego, o czém także wyższy sąd krajowy zawiadomionym być ma dla utrzymania ciągłéj wiadomości o osobach, urząd sędziowski przy mięszanych urzędach powiatowych wykonujących.

§. 61.

Wyjąwszy wypadki przeważającéj nagłości, przydzielać będzie przełożony urzędu polityczne czynności adjunktowi, do spraw sądowych przeznaczonemu, wtenczas tylko i o tyle, o ile przez to nie będzie doznawać żadnego bynajmniéj uszczerbku spieszne i gruntowne załatwianie czynności sędziowskich.

§. 62.

Staranność, polegająca na przełożonym powiatu (sędzi stolicowym) pod względem przysposobienia utrzymania w stanie należytym i doglądania lokalności urzędowych rozciąga się, pomimo oddzielnéj sądowości pod adjunktem właśnie ku temu przeznaczonym, także i na areszta, na zaopatrywanie, dozieranie i traktowanie osób, w areszcie będących, mające być kierowane i ściśle kontrolowane stósownie do przepisów osobnych, w téj mierze wydanych, nieuwłaczając tém władzy dyscyplinarnéj sędzi śledczego.

Przełożony, a w razie ustanowienia udzielnego adjunkta dla spraw sądowych, także i ten obowiązek ma przedsiębrania często niespodzianie przeglądu w aresztach pojedynczych. Każdy przełożony powiatu (sędzia stolicowy) winien przynajmniéj raz w miesiąc spisać kazać protokół rewizyjny o stanie aresztów jako też wszystkich przyaresztowanych, równie jak o wykonaniu przepisów dotyczących, stanowiąc o nim jako akcie czynności, do dalszego rozrządzenia służącym.

Zweites Hauptstück.

Geschäftsordnung der Bezirksämter (Stuhlrichterämter).

§. 63.

In welcher Art die, bei einem gemischtem Bezirksamte (Stuhlrichteramte) als Bezirksgericht vorkommenden Geschäfte zu übernehmen, in Verhandlung zu bringen, zu erledigen und zu expediren seien, wie die Akten aufbewahrt und geordnet werden sollen, darüber sind die Bestimmungen in dem, mit Allerhöchstem Patente vom 3. Mai 1853 (Nr. 81 des Reichs-Gesetzblattes *), kundgemachten Gesetze über die Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsstellen (§§. 244—255) und in der Verordnung des Justizministeriums vom 16. Juni 1854 (Nr. 165 des Reichs-Gesetzblattes **) enthalten.

Rücksichtlich der politischen Geschäfte bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern haben nachstehende Bestimmungen zu gelten.

Erster Abschnitt.

Vom Einreichungsprotokolle.

§. 64.

Jedes Bezirks- und Stuhlrichteramt ist mit einem Einreichungs- oder Geschäftsprotokolle zu versehen. Bei den gemischten Ämtern ist neben den mit dem Allerhöchsten Patente vom 3. Mai 1853 vorgeschriebenen Einreichungsprotokollen über Straffachen und über zivilgerichtliche Gegenstände noch ein drittes Protokoll für alle politischen Angelegenheiten durch einen, vom Amtsvorsteher zu bestimmenden Beamten zu führen.

§. 65.

Das (politische) Einreichungs- oder Geschäftsprotokoll wird nach dem beiliegenden
§§. Formulare. Formulare in zehn Rubriken geführt.

Die Zahlen des Protokolles fangen vom Zeitpunkte der Aktivirung des Amtes und sofort an jedem 1. Jänner mit Eins an, und laufen mit Vermeidung jeder Bruchzahl, Überspringung oder Wiederholung bis letzten Dezember fort.

Am Ende des Jahres ist das Einreichungsprotokoll zu binden, und nach Erledigung und Austragung aller Geschäftsstücke an die Registratur abzugeben.

§. 66.

In das Einreichungsprotokoll werden die von den Parteien oder Gemeindevorstehern einlangenden Eingaben, die Zuschriften und Erlässe der Behörden, Ämter und öffentlichen Organe, die von den Beamten des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes gelieferten

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

**) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

Rozdział drugi.

O porządku czynności w urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich).

§. 63.

W jaki sposób interesa przy mięszanym urzędzie powiatowym (urzędzie stolicowo-sędziowskim) jako *sądzie pawiatowym* zachodzące mają być przyjmowane, pod rozprawę poddane, załatwiane i expedyowane, tudzież jak akta mają być zachowane i porządkowane, o tém stanowią przepisy, zawarte w ustawie o urządzeniu i porządku czynności w sądach (§§. 244—255) obwieszczonéj Najwyższym patentem z d. 3 Maja 1853 r. (N. 81 Dziennika Praw Państwa *) niemniéj w rozporządzeniu Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 16 Czerwca 1854 (N. 165 Dziennika Praw Państwa **).

Co do czynności politycznych przy urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich moc mają następujące postanowienia.

Oddział piérwszy.

O prótokóle podawczym.

§. 64.

W każdym urzędzie powiatowym i stolicowo-sędziowskim znajdować się ma protokół podawczy lub interesowy. Przy mięszanych urzędach oprócz protokółów podawczych Najwyższym patentem z dnia 3 Maja 1853 r. przepisanych dla spraw karnych i dla przedmiotów cywilno-sądowych prowadzony być ma trzeci jeszcze protokół dla wszystkich spraw politycznych przez urzędnika ku temu przeznaczonego przez przełożonego urzędu.

§. 65.

Protokół podawczy czyli interesowy prowadzonym będzie wedle formularza załączonego, w dziesięciu rubrykach. III. Formularz.

Liczby protokółu zaczynają się z jednością tak w chwili wprowadzenia w czynność urzędu, jako téż każdego 1 Stycznia, i postępują porządkiem aż do ostatniego Grudnia bez wszelkich ułamków, bez przerywania lub powtarzania.

W końcu roku protokół podawczy będzie oprawiony i po ukończeniu i załatwieniu wszystkich aktów czynności do rejestratury oddany.

§. 66.

Do protokółu podawczego wciągnione będą podania, pisma i rozporządzenia władz, urzędów i organów publicznych, wniesione przez strony lub przełożonych gminnych, operaty komisyjne i relacye w przedmiocie dokonanych czynności urzę-

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część XXII N. 104, stronica 253.

**) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XXXVIII, N. 209, stronica 536.

Kommissionsoperate und Relazionen über vollzogene Amtshandlungen, und die beim Amte selbst über Anbringen der Parteien oder mündliche Anzeigen untersthender Organe aufgenommenen Protokolle eingetragen.

Über ausgestellte oder vidirte Pässe und Wanderbücher und Zertifikate zur Erlangung von Pässen, die von höheren Behörden auszufertigen sind, über Heimatscheine, Ehekonsense u. dgl., dann über Urlauber, Reservemänner und Invaliden sind nur die nöthigen Vormerkungen (§. 111) zu führen, ohne daß die dießfälligen Amtshandlungen, in soferne ihnen nicht eine besondere schriftliche Eingabe zu Grunde liegt, einen Gegenstand der Eintragung in das Einreichungsprotokoll bilden.

Protokolle, welche im Laufe einer bereits anhängigen Verhandlung aufgenommen werden, dann Betreibungs- und Erinnerungserlässe, sind ohne eigene Protokollsnummer, bloß mit Anführung der Zahl, worauf sie sich beziehen, und des Jahrganges, zu bezeichnen (zu adnumeriren).

Wenn Berichte, Auskünfte u. dgl. von mehreren Pfarren, Schulen, Gemeinden oder untergeordneten Organen des Bezirkes über denselben Gegenstand abverlangt werden (Sammlungsstücke), ist nur das erste eintreffende Stück in das Einreichungsprotokoll einzutragen, die anderen nach und nach einlangenden Stücke aber mit der Geschäftszahl des ersten Stückes zu bezeichnen (zu adnumeriren).

Berichte, Schreiben, oder Erlässe, die durch kein schon protokollirtes Geschäftsstück veranlaßt werden, z. B. periodische Anzeigen des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes, Verfügungen über mündliche nicht protokollirte Anbringen der Parteien; Erlässe über eigene Wahrnehmungen des Amtes (Amtserinnerungen) sind in das Einreichungsprotokoll einzutragen, und zu dem Behufe des Konzepts, des ämtlichen Schreibens, Berichtes oder Erlasses, als das zum Protokoll gelangende Geschäftsstück zu behandeln.

Gesetzes- und Verordnungsblätter, Amtszeitungen u. dgl. gehören nicht in das Einreichungsprotokoll.

§. 67.

Die einlangenden Geschäftsstücke sind bei politischen Bezirks- und Stuhlrichterämtern ohne Ausnahme, bei gemischten Ämtern aber mit Ausnahme der schon von Außen an das Bezirksamt (Stuhlrichteramt) als Gericht stylisirten oder mit der Bezeichnung „In gerichtlichen Angelegenheiten" versehenen Eingaben, dann der als Depositen kassemässig zu behandelnden Geld- oder Erlangsanbringen an das Gericht von dem Amtsvorsteher zu eröffnen.

Der Amtsvorsteher ist verpflichtet, damit den Parteien nicht durch eine Verzögerung nach den gerichtlichen Vorschriften ein Nachtheil zugehe, die Durchsicht des Einlaufes stets mit Beschleunigung vorzunehmen, die darunter vorgefundenen gerichtlichen Geschäftsstücke auszuscheiden, und unverzüglich dem zur Führung des gerichtlichen Einreichungs-

dowych, przedłożone przez urzędników urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego), tudzież protokóły spisane w urzędzie samym w przedmiocie ustnych przedstawień stron lub ustnych doniesien organów podwładnych.

Co się tyczy wystawionych lub widymowanych paszportów i książek wędrowniczych, tudzież certyfikatów do otrzymania paszportów, mających przez wyższe władze być wystawionych, równie co się tyczy kart rodzinności, konsensów małżeńskich i t. p., nareszcie co się tyczy urlopników, rezerwowców (odwodowców) i inwalidow, prowadzone być mają tylko zanotowania potrzebne (§. 111), gdzie dotyczące czynności urzędowe nie będą stanowić przedmiotu wciągnienia do protokółu podawczego, jeżeli im nie służy za podstawę osobne na piśmie podanie.

Protokóły, spisane w ciągu rozprawy już wiszącéj, tudzież rozporządzenia przyspieszające i przypominające, oznaczone będą (adnumerowane) tylko przytoczeniem liczby, do któréj się odnoszą, jako też roku, nie potrzebując ku temu własnego numeru protokółowego

Jeżeli zarządane będą relacye, wiadomości i t. p. od kilku proboštw, szkół, gmin lub podwładnych organów powiatu w przedmiocie jednego a tego samego przedmiotu (akta zbiorowe), wciągniony będzie tylko piérwszy akt do protokółu podawczego, inne zaś następne i stopniowo nadchodzące akta oznaczone (adnumerowane) być winny tylko liczbą protokółową piérwszego aktu.

Relacye, pisma lub rozrządzenia spowodowane nie za aktem już zaprotokołowanym, n. p. peryodyczne doniesienia urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego), rozporządzenia w przedmiocie ustnych wniesień stron, nie będących zaprotokółowanemi; rozrządzenia w skutek własnych spostrzeżeń urzędu (przypomnienia urzędowe) wciągnione być mają do protokółu podawczego i uważane jako własny akt czynności, do protokółu nadchodzący, celem konceptu, urzędowego przepisania, sprawozdania lub zarządzenia.

Dzienniki ustaw i rozporządzeń, gazety urzędowe i t. p. nie należą do protokółu podawczego.

§. 67.

Nadesłane akta czynności otworzone być mają przez przełożonego urzędu przy politycznyah urzędach powiatowych i stolicowych bez wyjątku, przy mieszanych urzędach zaś z wyjątkiem podań, już zewnątrz do urzędu powiatowego (urzędu stolicowo-sędziowskiego) jako sądu stylizowanych lub wyraźnie oznaczonych słowami: „w prawach sądowych“ tudzież wniesień pieniężnych lub depozytowych, do sądu wystósowanych, jako depozyta kasowemu postępowaniu ulegających.

Przełożony urzędu obowiązanym jest, ażeby stronom nie urosła szkoda przez zwłokę wedle przepisów sądowych, przeglądnąć spiesznie wszystkie wniesienia, oddzielić znajdujące się między niemi akta sądowe, i takowe bezzwłocznie oddać do przepisowego urzędowania urzędnikowi, do prowadzenia protokółu podawczego

protokolles bestimmten Beamten zur vorschriftmäßigen Amtshandlung (Patent vom 3 Mai 1853) zu übergeben.

Die auf das Amt im Allgemeinen oder auf die politische Geschäftsführung bezüglichen Einlaufstücke werden vom Amtsvorsteher nach sorgfältiger Durchlesung halbbrüchig zusammengelegt, und auf der Außenseite mit der Bezeichnung des Tages und Monates, in dringenden Fällen auch der Stunde des Empfanges versehen (präsentirt) und wenn sie nicht für das geheime Protokoll (§. 75) zurückzubehalten sind, dem zur Führung des Einreichungsprotokolles bestimmten Beamten übergeben.

§. 68.

Auf den mit Geld, Werthspapieren, Preziosen, Geldeswerth oder wichtigen Urkunden beschwerten Eingaben, ist der damit eingelangte Werthgegenstand beim Präsentatum besonders zu bezeichnen, und dem Steueramte zur Verwahrung zu übergeben. Hat der Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) ohne schriftliche Eingabe Geld oder Werthssachen zu übernehmen, so wird darüber ein die wesentlichen Umstände (Betrag, Veranlassung oder Zweck des Erlages) enthaltendes kurzes Protokoll aufgenommen, und dasselbe wie eine geldbeschwerte Eingabe behandelt. Kommen andere Beamte durch eine vom Amtsvorstande entfernt vorgenommene Amtshandlung in die Lage, Gelder oder Geldeswerth für das Bezirksamt (Stuhlrichteramt) in Empfang zu nehmen, so haben sie dieselben sammt dem darüber sogleich aufgenommenen Protokolle unverzüglich dem Amtsvorsteher zur ordnungsmäßigen Präsentirung und Deponirungsveranlassung zu übergeben.

In beiden Fällen haben die Amtsvorsteher und beziehungsweise die anderen Beamten der das Geld übergebenden Partei sogleich eine Empfangsbestätigung auszuhändigen.

Uibrigens ist bei der Uibergabe politischer Depositen nach der Vorschrift vom 12. Dezember 1853 zu verfahren.

§. 69.

Die an das Protokoll gelangenden präsentirten Geschäftsstücke werden daselbst nach der Zeitfolge eingetragen, und mit der entsprechenden Protokollszahl bezeichnet (protokollirt).

Die Zahl der Beilagen wird auf dem Geschäftsstücke bei der Protokollsnummer ersichtlich gemacht, und der etwaige Abgang einer oder der anderen Beilage genau angeführt.

Bei der Protokollirung ist darauf zu achten, daß die Schlagworte des Geschäftsstückes, z. B. die eigenen Namen der Personen, von denen es handelt, oder das den Gegenstand am besten bezeichnende Wort in der vierten Rubrik des Protokolles besonders herausgehoben werden.

Der mit der Führung des Geschäftsprotokolles beauftragte Beamte hat die Eingaben in Betreff des Stempels zu untersuchen, und bei entdeckten Stempelgebrechen sich nach den dießfalls bestehenden Vorschriften zu benehmen, insbesondere das wahrge-

wyznaczonemu (patent z d. 3 Maja 1853 r.).

Wniesienia dotyczące się urzędu w powszechności lub politycznego zawiadowania czynnościami, będą przez przełożonego urzędu po staranném przeczytaniu w pół złożone, i na stronie zewnętrznéj wyrażeniem dnia i miesiąca, w nagłych przypadkach także i godziny odbioru oznaczone (prezentowane), a jeżeli nie mają być zatrzymane dla protokułu tajnego (§. 75), urzędnikowi oddane, przeznaczonemu do prowadzenia protokółu podawczego.

§. 68.

Na podaniach, mieszczących w sobie piéniądze, papiéry, wartości, kosztowności, wartość pieniężną lub dokumenta ważne, przedmiot wartości z niemi nadesłany, przy *praezentatum* osobno ma być wykreślony i urzędowi poborowemu do schowania oddany. Jeżeli przełożony powiatu (sędzia stolicowy) przyjąć ma piéniądze lub rzeczy wartości bez podania na piśmie, wówczas spisanym będzie w tym przedmiocie krótki protokół, istotne okoliczności rzeczy (kwotę, powód lub cel złożenia) zawieraiący, który uważać należy jak podanie pieniędzmi opatrzone. Jeżeli w skutek czynności przedsięwziętéj w oddaleniu od przełożonego urzędu, inni urzędnicy znajdą się w położeniu, odebrać piéniądze lub wartość pieniędzy dla urzędu powiatowego (urzędu stolicowo-sędziowskiego) wówczas obowiązani są oddać je bezzwłocznie wraz z protokółem, w tym przedmiocie natychmiast spisanym, przełożonemu urzędu celem należytéj prezentacyi i złożenia do depozytu.

Tak w jednym jak drugim razie przełożeni urzędu, a względnie inni urzędnicy winni są wydać stronie, piéniądze składającéj, natychmiast potwierdzenie odbioru.

Zresztą przy złożeniu depozytów politycznych postępować należy wedle przepisu z dnia 12 Grudnia 1853 r.

§. 69.

Akta prezentowane do protokółu nadesłane, będą tamże wedle następności czasu wciągnione i odpowiednią liczbą protokółową oznaczone (zaprotokółowane).

Liczba alegatów uwidocznioną zostanie na akcie przy numerze protokółowym, i dokładnie wymienionym będzie brak, jakiby zachodził w tym lub owym załączeniu.

Przy protokółowaniu na to zważać należy, ażeby w czwartéj rubryce protokółu szczególniéj uwidocznione zostały wyrazy wrzędne aktu, n. p. nazwiska własne osób, o których rzecz idzie, lub wyraz przedmiot najstósowniéj określający.

Urzędnik, mający sobie poruczoném prowadzenie protokółu, obowiązanym jest zwrócić uwagę na stępel podania, a w razie spostrzeżenia wad stęplowych zastósować się do przepisów w téj mierze istniejących, w szczególności wykreślić wadę

nommene Gebrechen auf der Eingabe selbst anzumerken, und wenn der Fall einer Anzeige eintritt, den vorgeschriebenen Befund aufzunehmen, und weiter nach dem Gesetze vorzugehen.

§. 70.

Das Einreichungsprotokoll ist während der Amtsstunden offen zu halten und nicht eher zu schließen, bis nicht alle eingelangten Stücke gehörig eingetragen sind.

An den Tagen, an welchen nichts eingereicht wurde, ist dieses ausdrücklich zu bemerken.

§. 71.

Wünscht eine Partei über die Einreichung ihrer Eingabe einen Beweis zu bekommen, so ist ihr die geschehene Protokollirung auf einer Rubrik ihrer Eingabe oder auf einem vom Führer des Einreichungsprotokolles unterzeichneten, die Protokollszahl, den Tag der Uiberreichung und den Gegenstand der Eingabe enthaltenden Oktavblatte zu bestätigen.

Uibrigens darf den Parteien beim Einreichungsprotokolle nur darüber Auskunft gegeben werden, ob und wann eine Eingabe überreicht, und mit welcher Protokollsnummer sie bezeichnet worden ist.

§. 72.

Nach geschehener Protokollirung werden die Geschäftsstücke dem, entweder schon im Voraus oder von Fall zu Fall bezeichneten Beamten zur Bearbeitung übergeben, oder dem Amtsvorstande zur Verfügung oder eigenen Bearbeitung zurückgestellt.

Der Beamte, dem das Stück zur Bearbeitung übergeben wird, ist im Geschäftsprotokolle anzumerken.

§. 73.

Der Amtsvorsteher hat sich täglich die Uiberzeugung zu verschaffen, daß alle eingelangten Geschäftsstücke gehörig protokollirt wurden, und hierauf dem Protokollsbogen am Schlusse sein „Gesehen" beizusetzen.

§. 74.

Sobald ein Geschäftsstück erlediget ist, werden die betreffenden Rubriken 5, 6, 7 und 8 des Geschäftsprotokolles aus den, mit dem „Expediatur" des Vorstehers versehenen Konzepten ausgefüllt (§. 103) und bei der Hinterlegung der Akten in die Registratur, die Registratursbezeichnung (§. 124) in die letzte Rubrik des Protokolles eingetragen.

§. 75.

Uiber jene Geschäftsstücke, welche ihrem Inhalte nach nicht geeignet sind, zur Kenntniß aller Beamten des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes zu gelangen, und deßwegen, oder in Folge höheren Auftrages einer reservirten Verhandlung oder Erledigung vorbehalten werden müssen, hat der Amtsvorsteher ein eigenes Protokoll (geheimes oder Prä-

spostrzeżoną na samémże podaniu, a gdzie zachodzi przypadek doniesieniu ulegający, zrobić przepisany wywód rzeczy i zarządzić wedle ustawy.

§. 70.

Protokół podawczy otwartym być ma w ciągu godzin urzędowych, i nie będzie piérwéj zamkniętym, dopóki nie będą należycie wciągnione wszystkie akta nadeszłe.

Jeżeli zajdą dni, w których żadne podanie nie nadeszło, wówczas to wyraźnie wymienić należy.

§. 71.

Jeżeli strona życzy sobie mieć dowód w ręku co do rzeczywistego wniesienia podania, potwierdzić jéj należy nastąpione zaprotokołowanie na rubrum jéj podania lub też na półćwiartce papiéru, zawierającéj liczbę protokolarną, dzień i przedmiot podania, przy podpisie urzędnika, protokół podawczy prowadzącego.

Zresztą zaś stronom tylko o tyle w protokóle podawczym wiadomość udzieloną być może, czy i kiedy podanie zostało wniesioném, i jaką liczbą protokolarną jest oznaczoném.

§. 72.

Po uskutecznioném zaprotokołowaniu oddane zostaną akta do wypracowania urzędnikowi, albo już naprzód ku temu przeznaczonemu, albo od przypadku do przypadku, lub też zwrócone zostaną przełożonemu urzędu do rozrządzenia niemi lub własnego wypracowania.

Urzędnik, któremu akt do wypracowania oddanym jest, w protokóle namienionym być ma.

§. 73.

Przełożony urzędu codzień przekonywać się ma, iż wszystkie wniesione akta należycie zaprotokołowane zostały, poczém w końcu arkusza protokółu swoje „vidi“ załączyć winien.

§. 74.

Skoro akt jaki załatwionym jest, zapełnione zostaną dotyczące rubryki protokółu 5, 6, 7 i 8 z konceptów, wyrazem „expediatur“ przełożonego zaopatrzonych (§. 103), a przy złożeniu aktów do rejestratury, zaciągnioném być ma naznaczenie rejestratury (§. 124) do ostatniéj rubryki protokółu.

§. 75.

Co się tyczy aktów, wedle treści swéj nie stósownych do wiadomości wszystkich urzędników urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego), a dla tego więc, lub w skutku wyższego zlecenia zastrzeżonych do tajnego z niemi postępowania lub załatwienia, prowadzić winien przełożony urzędu własny protokół (protokół

fidialprotokoll) nach dem Formulare des allgemeinen Protokolles (§. 65) zu führen, und dasselbe, sowie die erledigten dießfälligen Akten, in seinem Amtszimmer unter Verschluß aufzubewahren.

Zweiter Abschnitt.

Von der Geschäftsbehandlung überhaupt, und von der Zutheilung und Bearbeitung der Geschäftsstücke.

§. 76.

Die Art und der Umfang der Amtswirksamkeit der Bezirks- und Stuhlrichterämter ist durch die Allerhöchsten Bestimmungen vom 14. September 1852 (beziehungsweise vom 10. Jänner 1853) und durch die, über die Verhandlung und Entscheidung einzelner Geschäftsgegenstände bestehenden besonderen Vorschriften normirt.

§. 77.

Bei der Behandlung der Geschäfte, die den Wirkungskreis der politischen Verwaltung der Bezirks- und Stuhlrichterämter bilden, ist im Allgemeinen der Grundsatz festzuhalten, daß sie, in soferne sie nicht nach den Allerhöchsten Bestimmungen vom 14. September 1852 und vom 10. Jänner 1853 eine eigentliche Entscheidung in erster Instanz mit Vorbehalt einer höheren Berufung erheischen, so viel möglich im kurzen und mündlichen Wege zu behandeln und abzuthun sind.

Dahin gehören insbesondere polizeiliche Verfügungen, Informazionen, Belehrungen, Mahnungen, vorläufige Verhandlungen sowohl mit einzelnen Parteien, als mit Seelsorgern, Gemeindevorstehern, Schullehrern, mit dem ärztlichen und technischen Personale, mit der Gensd'armerie u. s. w., in soweit nicht eine schriftliche Korrespondenz wesentlich nothwendig oder ausdrücklich angeordnet ist.

§. 78.

Die Amtsvorsteher und die von ihnen mit der Besorgung eines Geschäftes betrauten Beamten sind daher angewiesen, zur kurzen mündlichen Verhandlung vorkommender Gesuche, Anzeigen, Beschwerden u. s. w. die Gemeindevorsteher, die Parteien und andere betheiligte Personen vorzuladen, oder deren Anwesenheit im Amtssitze zu benützen, und bei Dienstreisen keine Gelegenheit außer Acht zu lassen, um die geeigneten Verfügungen, Vorkehrungen und Erhebungen auf die einfachste und mindest kostspielige Weise ohne viele Schreibereien zu veranlassen.

Die untergeordneten Beamten haben in zweifelhaften Fällen solcher Amtshandlungen bei dem Amtsvorsteher die Weisung einzuholen, und über jede ihrer Verfügungen dem Vorsteher mündlich Bericht zu erstatten.

§. 79.

Persönlich beim Amte erscheinende Parteien sind in der Regel nicht zur schriftlichen Anbringung ihrer Anliegen zu verhalten. Solche Angelegenheiten sind wo möglich sogleich mündlich abzuthun.

tajny czyli prezydyalny) wedle formularza protokółu powszechnego (§. 65), i zachować takowy, wraz z załatwionemi aktami dotyczącemi, w swojéj izbie urzędowéj pod zamknięciem.

Oddział drugi.

O sprawowaniu czynności w ogóle, tudzież o przydzielaniu i wypracowaniu aktów.

§. 76.

Sposób i objętość działalności urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich znajdują unormowanie swe w Najwyższych Postanowieniach z dnia 14 Września 1852 r. (względnie z dnia 10 Stycznia 1853) równie jak w osobnych przepisach, wydanych co do rozprawy i rozstrzygnienia pojedynczych przedmiotów czynności urzędowéj.

§. 77.

Przy sprawowaniu czynności, stanowiących zakres działania politycznéj administracyi urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich, w powszechności za prawidło uważać należy, iż takowe, o ile one nie wymagają wedle Najwyższych Postanowień z dnia 14 Września 1852 i z dnia 10 Stycznia 1853 r. właściwego rozstrzygnienia w pierwszéj instancyi z zastrzeżeniem wyższego powołania, sprawowane i załatwiane być mają ile możności na drodze krótkiéj i ustnéj.

Tu należą w szczególności policyjne rozporządzenia, informacye, oświetlenia rzeczy, napomnienia, uprzednie rozprawy tak z stronami pojedynczemi, jak z duchownymi, przełożonymi gmin, nauczycielami szkół, z personale lekarskiém i technicznem, z żandarmeryą i t. p. o ile piśmienna korespondencya nie jest istotnie potrzebną lub wyraźnie zarządzoną.

§. 78.

Przełożeni urzędu równie jak urzędnicy do sprawowania czynności powołani, otrzymują przeto polecenie niniejszém, ażeby celem krótkiéj słownéj rozprawy próśb zachodzących, doniesień, zażaleń i t. p. zapozywali przełożonych gminnych, strony i inne osoby interesowane, lub korzystali z ich obecności w siedlisku urzędu, a w podróżach służbowych, żadnéj sposobności nie zaniedbywali poczynić stósowne rozporządzenia, środki zaradcze i dochodzenia sposobem jak najwięcéj pojedynczym i najmniéj kosztownym, unikając rozwlekłéj pisaniny.

Podwładni urzędnicy zasięgnąć winni w razach wątpliwych co do takowych czynności urzędowych zlecenia przełożonego urzędu, i z każdego zarządzenia swego zdać ustnie sprawozdanie przełożonemu.

§. 79.

Strony osobiście w urzędzie stawające, w powszechności nie będą zniewalane do piśmiennego przedstawienia żądań swoich. Takowe sprawy o ile możności natychmiast ustnie załatwione być winny.

Kann ein mündliches Anbringen wegen Wichtigkeit der Sache, oder wegen der hiernach zu treffenden Verfügung nicht im kurzen Wege mündlich abgethan werden, so ist hierüber ein Protokoll vom Amtsvorsteher oder einem durch ihn bezeichneten Beamten aufzunehmen, und im letzteren Falle mit dem „Gesehen" des Vorstehers vor oder bei der Präsentirung (§. 67) zu versehen.

§. 80.

Wenn über eine schriftliche Eingabe oder ein mündliches Anbringen eine weitere Verhandlung mit Zuziehung von Parteien, Zeugen, Sachverständigen u. dgl. zu pflegen ist, muß die Einleitung dazu mit Rücksicht auf die thunlichste Beförderung und Vereinfachung des Geschäftes getroffen, die Zeit der Verhandlung in einer Weise, daß die Theilnehmer rechtzeitig und gehörig vorbereitet erscheinen können, bestimmt, und bei der Vorladung, wenn es die Amtshandlung nicht gefährdet, auch der Zweck derselben, die Folge des Ausbleibens und die allenfalls mitzubringenden Behelfe und Auskünfte bezeichnet werden. Da in der Regel bei politischen Verhandlungen im Namen der Parteien gehörig Bevollmächtigte erscheinen dürfen, so ist, wo das persönliche Erscheinen erforderlich ist, dieß in der Vorladung besonders ersichtlich zu machen.

§. 81.

Der die Verhandlung leitende Beamte hat sich im Vorhinein mit dem Stande der Angelegenheit und mit den darauf bezüglichen Vorschriften vertraut zu machen, beim Beginnen der Verhandlung von der Persönlichkeit und beziehungsweise der Bevollmächtigung der Erschienenen zu überzeugen, den Versammelten den Verhandlungsgegenstand kurz und deutlich, und wenn es sich um mehrere Punkte handelt, mit gehöriger Trennung derselben darzulegen, und bei der weiteren Erörterung immer das Wesentliche der Sache, mit Hintanhaltung jeder Abschweifung und Weitläufigkeit, im Auge zu behalten.

§. 82.

Das Verhandlungsprotokoll ist unter Beachtung der Stempelvorschriften klar und bündig abzufassen, und hat mit Hinweglassung Alles nicht zur Sache gehörigen, ein getreues Bild des Ganges und Ergebnisses der Verhandlung zu liefern.

Wesentliche Äußerungen von Parteien und Zeugen, und Befunde Sachverständiger sind thunlich mit deren eigenen Ausdrücken aufzunehmen.

Im Eingange ist Zeit, Ort und Gegenstand der Verhandlung, und wenn schon früher darauf bezügliche Verhandlungen vorliegen, in Kürze der dermalige Stand der Sache anzuführen; am Schlusse ist in der Regel das Resultat der Verhandlung zusammen zu fassen, und das Protokoll nach geschehener Vorlesung und allfälliger Richtigstellung oder Ergänzung von den Parteien, Zeugen oder Sachverständigen, und dann von den theilnehmenden Amtspersonen zu unterschreiben.

Jeżeli ustne wniesienie dla ważności rzeczy, lub dla zarządzenia stósownie poczynić się mającego nie może być odbyte ustnie w krótkiéj drodze, wówczas w tym przedmiocie spisany będzie protokół przez przełożonego urzędu lub urzędnika przezeń oznaczonego, i opatrzonym być ma w ostatnim razie oznaczeniem „vidi“ przełożonego przed lub przy prezentacyi (§. 67).

§. 80.

Jeżeli na wniesienie piśmienne lub ustne znajduje miejsce dalsza rozprawa z przybraniem stron, świadków, znawców w rzeczy biegłych i t. p., musi takowa zarządzaną być z jak największém przyspieszeniem i upojedyńczeniem sprawy, czas do rozprawy w ten sposób naznaczonym być ma, ażeby udział w rzeczy mający wcześnie i należycie przygotowani stawać mogli, przy zapozwaniu zaś, jeżeli to nie stoi w drodze czynności urzędowéj, powinien także i zamiar tegoż być wyrażonym, niemniéj skutek niestawiennictwa, a wedle okoliczności także i akta pomocnicze i wiadomości, jakie mają być udzielone. Ponieważ w powszechności przy rozprawach politycznych stawać mogą w imieniu stron także pełnomocnicy, wówczas gdzie potrzeba wymaga osobistego stawienia się, ma to osobno być uwidocznioném w zapozwaniu.

§. 81.

Urzędnik kierujący rozprawą powinien wprzód dokładnie obznajmić się ze stanem sprawy i przepisami do tego odnoszącemi się, przy rozpoczęciu rozprawy sprawić sobie przekonanie co do osobistości, a względnie, co do pełnomocnictwa stawających, przedłożyć zgromadzonym krótko i wyraźnie przedmiot rozprawy, a jeżeli idzie o więcéj punktów z należytém onychże oddzieleniem, przy dalszém zaś roztrząśnieniu rzeczy, mieć zawsze na uwadze, co jest w niéj istotném, unikając starannie wszelkiego zboczenia i rozwlekłości.

§. 82.

Protokół rozprawy powinien z przestrzeganiem przepisów stęplowych jasno i węzłowato być ułożony, i z opuszczeniem wszystkiego, co do rzeczy nie należy, przedstawiać wierny obraz toku i wynikłości rozprawy.

Istotne objawienia stron i świadków, tudzież wywody znawców rzeczy, o ile możności z zachowaniem własnych ich wyrazów mają być spisanemi.

Na wstępie wymienić należy czas, miejsce i przedmiot rozprawy, a jeżeli zachodzą już rozprawy dawniejsze do rozprawy w ciągu będącéj się odnoszące, należy w krótkości wyszczególnić stan rzeczy teraźniejszéj, w końcu powinien w powszechności rezultat rozprawy być zebrany, a protokół po przeczytaniu i sprostowaniu, jeżeli tego potrzeba, lub uzupełnieniu, przez strony, świadków lub w rzeczy biegłych, nareszcie i przez osoby urzędowe, przy tém działające, być podpisany.

Wird eine Unterschrift verweigert, so ist dieß unter Anführung der Ursache besonders ersichtlich zu machen.

§. 83.

Wird in einer bei dem Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte als politischen Behörde anhängigen, daher nicht gerichtlichen Parteisache der Gegenstand des Anspruches oder der Beschwerde durch das Einverständniß der Parteien behoben, so ist diese durch das Bezirks- oder Stuhlrichter-Amt im Wege des Vergleiches geschehene Erledigung durch das Verhandlungsprotokoll, unter Beachtung der Stempelvorschriften, zu bestätigen. Von diesen Protokollen sind auf Verlangen den Parteien Abschriften zu geben.

§. 84.

Kommissionelle Dienstreisen außer dem Amtsorte sind bloß im Falle wirklicher Nothwendigkeit und mit thunlichster Zeit- und Kostenersparniß zu veranlassen, und vom Vorsteher selbst nur dann vorzunehmen, wenn das zu besorgende Geschäft seine persönliche Intervenirung erheischt.

Der Amtsvorsteher hat in schwierigen Fällen dem auf Kommission entsendeten Beamten eine angemessene Weisung, nach der er sich zu benehmen hat, mitzugeben.

Der Kommissionsleiter hat das übertragene Geschäft umsichtig, eifrig und so schnell als möglich abzuthun, und über das Ergebniß dem Amtsvorsteher, unter Übergabe des Kommissions- oder Verhandlungsprotokolles, und zwar in der Regel mündlich Bericht abzulegen.

Werden dem auf einer auswärtigen Kommission befindlichen Beamten andere mit dem Zwecke seiner Sendung nicht in Verbindung stehende ämtliche Anliegen vorgebracht, so hat er dieselben, so weit es ohne Hintansetzung seiner eigentlichen kommissionellen Aufgabe möglich ist, in Verhandlung zu nehmen, und nach Maßgabe seiner ämtlichen Befugnisse und der Natur des Gegenstandes abzuthun, oder die weitere Verhandlung einzuleiten. Der untergeordnete Beamte hat von allen derartigen Vorkommnissen und Verfügungen bei seiner Rückkunft den Amtsvorsteher in Kenntniß zu setzen, und demselben die etwa aufgenommenen Verhandlungsprotokolle zu übergeben.

§. 85.

Zur Förderung des Geschäftsganges und um der Bevölkerung Zeit und Kosten zu ersparen, sind für die politischen Verwaltungsgeschäfte, insbesondere zum Behufe der Parteiverhandlungen, jede Woche regelmäßig Amtstage im Bezirksorte festzusetzen und bekannt zu machen, und so weit es thunlich ist, mit den durch das Allerhöchste Patent vom 3. Mai 1853 vorgeschriebenen Gerichtstagen mit Markttagen und dergleichen vorausbestimmten Zeiten des Zusammenflusses der Menge zu verbinden.

Demgemäß ist auch das Erscheinen der Gemeindevorsteher, so weit es zur Abthuung politischer Geschäfte erforderlich ist, auf eine angemessene, ihre Lebensverhältnisse

Jeżeli kto podpisu odmawia, ma to osobno być wyszczególnioném z przytoczeniem powodu.

§. 83.

Jeżeli w sprawie strony, wyniesionéj przed urząd powiatowy (stolicowo-sędziowski) jako władzę polityczną, przeto w sprawie nie sądowéj, przedmiot prawo-roszczenia lub zażalenia za porozumieniem stron zostanie załatwionym, wówczas załatwienie to, w drodze ugody uskutecznione, potwierdzone być winno przez urząd powiatowy lub stolicowo-sędziowski przez spisanie protokółu rozprawy, przy zachowaniu przepisów stęplowych. Z tych protokółów mogą być na żądanie odpisy stronom wydane.

§. 84.

Komisyonalne podróże służbowe zewnątrz miejsca urzędu spowodowane być winny tylko w razie rzeczywistéj potrzeby i z jak największą spiesznością i kosztów oszczędnością, a przez samego przełożonego wtedy tylko mają być przedsiębrane, gdy interes załatwić się mający wymaga osobistéj jego interwencyi.

Przełożony urzędu obowiązany jest w przypadkach zawilszych lub trudniejszych, udzielić urzędnikowi na komisyę wysłanemu, stósowne skazówki, wedle których tenże postępować ma.

Kierujący komisyą załatwiać ma czynność sobie poruczoną z oględnością, gorliwością i jak największą spiesznością, następnie z wynikłości złożyć przełożonemu urzędu relacyę, a to w powszechności ustnie, przy wręczeniu protokółu komisyjnego lub protokółu rozprawy.

Jeżeli urzędnikowi na komisyę zewnętrzną wysłanemu, przedstawione będą inne sprawy urzędowe, niemające związku z celem wysłannictwa jego, mają one, o ile to się stać może bez upośledzenia właściwego zadania jego komisyonalnego, wzięte być pod rozprawę, i w miarę urzędowych jego praw i wedle natury przedmiotu albo być załatwione, lub do dalszéj rozprawy oddane. Urzędnik podrzędny winien o wszystkich takowych zdarzeniach i rozporządzeniach przy powrocie swoim zawiadomić przełożonego urzędu, i przedłożyć mu protokóły rozprawy, jeżeli takowe spisane były.

§. 85.

Dla poparcia toku czynności i w celu oszczędzenia ludności czasu i kosztów, ustanowione i ogłoszone być winny dla politycznych spraw administracyjnych, mianowicie w celu rozpraw ze stronami, każdego tygodnia regularne dni urzędowe w miejscu urzędowém powiatu, a o ile możności połączone z dniami sądowemi, Najwyższym Patentem z dnia 3 Maja 1853 przepisanemi, z dniami targowemi i tym podobnemi naprzód oznaczonemi czasami napływu ludności.

Temu odpowiednio zarządzić należy także stawiennictwo przełożonych gminnych, o ile to potrzebném jest do załatwienia spraw politycznych, w sposób stó-

berücksichtigende Weise zu veranlassen, und zur Entgegennahme ihrer Anzeigen und Anfragen, zur Einholung von Auskünften, zur Ertheilung von Aufträgen, zur Mittheilung und Erläuterung von Gesetzen und Anordnungen zu benützen.

§. 86.

In ausgedehnteren Bezirken, und um der Bevölkerung vom Amtsorte entlegener Gegenden des Bezirkes die Abthuung ihrer ämtlichen Angelegenheiten zu erleichtern, ist für die regelmäßige Abhaltung von Amtstagen außer dem Amtssitze in geeigneten Zeiträumen Sorge zu tragen.

Der hierzu ausgesendete Beamte hat von den Bewohnern der zu einem Amtstage berufenen Gemeinden, innerhalb der festgesetzten Stunden, die an das Bezirks- (Stuhlrichter-) Amt gerichteten Eingaben — mit Ausnahme der schriftlichen Eingaben in gerichtlichen Angelegenheiten — zu übernehmen, ihre mündlich vorgebrachten Anliegen in Verhandlung zu nehmen und nach Umständen abzuthun, auch über gerichtliche Angelegenheiten, wenn es zur Erleichterung der Parteien dient, Protokolle aufzunehmen, und alle sonstigen in der Gegend zu pflegenden Erhebungen und Kommissionen nach Thunlichkeit vorzunehmen.

§. 87.

Der Amtsvorsteher hat die eingelangten und protokollirten Geschäftsstücke unter das Amtspersonale zur Bearbeitung in der Art zu vertheilen, daß er einen Theil und zwar jene Stücke, welche seinen persönlichen Einfluß vorzugsweise erheischen, seine Verantwortlichkeit im höheren Grade in Anspruch nehmen, oder ihrer Natur nach besonders geheim zu halten sind, für sich vorbehalte, die anderen aber den übrigen Beamten gleichmäßig und mit Rücksicht auf ihre Kräfte und Fähigkeiten, auf die ihnen bereits anvertrauten Angelegenheiten und auf die zur Förderung des Geschäftsbetriebes dienliche Vereinigung zusammengehöriger oder gleichförmiger Geschäfte zuweise.

Der Amtsvorsteher wird nach Umständen bei der Zuweisung der Geschäftsstücke dem betheilten Beamten die geeigneten Andeutungen über die Behandlung des Geschäftes mitgeben, oder im Laufe der Behandlung dem sich bei vorkommenden Zweifeln an ihn wendenden Beamten die angemessene Belehrung und Weisung ertheilen.

§. 88.

Jeder Beamte ist verpflichtet, die ihm zugewiesenen Geschäftsstücke mit Fleiß und Gründlichkeit zu erledigen, beim Vorhandensein von Vorakten daraus eine genaue Sachkenntniß zu schöpfen, und bei der Bearbeitung die einschlagenden Gesetze und Verordnungen sich gegenwärtig zu halten.

Es ist strengstens darauf zu sehen, daß alle nicht zu rechtfertigenden Weitwendigkeiten und Umzüge, sowie jede entbehrliche Einvernehmung und Korrespondenz, vermieden werden.

Vom Amtsvorstande als dringend bezeichnete Geschäftsstücke sind vor anderen schleunig in Bearbeitung zu nehmen.

sowny, stósunki życia ich uwzględniający, któréj to sposobności zarazem użyć należy do przyjmowania od nich oznajmień i zapytań, do zasięgnienia wiadomości, do udzielenia poleceń, i do zakomunikowania i objaśnienia ustaw i rozporządzeń.

§. 86.

W powiatach rozciąglejszych, aby ułatwić ludności okolic powiatu, więcéj oddalonych od miejsca urzędu, odbywanie spraw urzędowych, téjże dotyczących, staranie mieć należy o regularne dni urzędowe zewnątrz siedliska urzędu w czasach odpowiednich.

Urzędnik ku temu wysłany, przyjmować ma od mieszkańców gmin, na dzień urzędowy powołanych, w ciągu godzin ustanowionych, podania wystósowane do urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego), z wyjątkiem podań piśmiennych w sprawach sądowych, brać pod rozprawę ich ustne przedstawienia i te wedle okoliczności załatwiać, a nawet w sprawach sądowych, o ile to służy dla ułatwienia stron, spisywać protokóły, i wedle możności przedsiębrać wszelkie inne dochodzenia i komisye, w okolicy odbytemi być mające.

§. 87.

Przełożony urzędu w ten sposób rozdzielić ma sprawy nadesłane i zaprotokółowane między personale urzędowe do wypracowania, ażeby część, a to te sprawy, które szczególniéj wymagają osobistego wpływu jego, odpowiedzialność jego w wyższym stopniu za sobą pociągają, lub wedle natury swéj w osobliwéj tajemnicy zachowane być mają, dla siebie zatrzymał, inne zaś innym urzędnikom równomiernie i ze względem na siły ich i zdolności, na sprawy im już polecone, tudzież na połączenie czynności należących lub jednostajnych służących oraz do poparcia toku urzędowania przekazał.

Przełożony urzędu wedle okoliczności udzieli urzędnikowi w chwili przydzielenia mu spraw oraz skazówki stósowne co do traktowania rzeczy, albo w ciągu tegoż da mu objaśnienie i zlecenie w zachodzących wątpliwościach, w których się tenże do niego udaje.

§. 88.

Każdy urzędnik obowiązanym jest, załatwiać czynności mu przekazane z wszelką pilnością i gruntownością, czerpać z aktów przygotowawczych dokładną wiadomość rzeczy, a przy wypracowaniu mieć na uwadze ustawy i rozporządzenia, zastósowanie znajdujące.

Jak najściśléj na to baczyć należy, ażeby unikano wszelkiéj rozwlekłości usprawiedliwić się niedającéj, niemniéj téż wszelkiego niepotrzebnego wysłuchiwania i korespondowania.

Sprawy które przełożony urzędu naznacza jako naglące, powinny przed innemi spiesznie być wypracowane.

Die von den höheren Behörden gegebenen Fristen müssen in besondere Vormerkung genommen und strenge eingehalten, und Rückstände überhaupt sorgfältig vermieden werden.

Bei wahrgenommenen Stempelgebrechen an einer Eingabe oder deren Beilagen, ist nach Vorschrift des Gesetzes vorzugehen.

§. 89.

Die Erledigungen der eingelangten Geschäftsstücke sind schriftlich und zwar, wenn sie über aufgenommene Protokolle und Eingaben, die beim Amte bleiben, ergehen, auf den Rücken derselben, sonst aber auf einem besonderen halben oder ganzen Bogen zu verfassen, der auf der linken Spalte die Zahl des Stückes und eine kurze Angabe des Gegenstandes, auf der rechten Spalte aber den Erledigungsentwurf zu enthalten hat.

Die ämtlichen Aufsätze sind in einfacher und anständiger Sprache, klar und bündig zu verfassen, die der Erledigung beizuschließenden Akten im Entwurfe ersichtlich zu machen, und überhaupt alle für das Expedit erforderlichen besonderen Weisungen und Bemerkungen im Konzepte beizufügen.

Den Erledigungsentwurf hat der Verfasser zu unterschreiben.

§. 90.

Die Korrespondenz der Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämter besteht in Verordnungen (Bescheiden, Dekreten, Umlaufschreiben), in Noten oder Schreiben und in Berichten.

Bescheide und Dekrete werden an unterstehende Organe, Beamten oder Parteien erlassen, und zwar Bescheide dann, wenn die Eingabe (Exhibit) zugleich hinausgegeben, Dekrete aber, wenn die Eingabe im Amte zurückbehalten wird.

Ist der Gegenstand der Verordnung in einem weiteren Umkreise zur Kenntniß zu bringen, so sind die Dekrete in der Form der Umlaufschreiben (Kurrenden, Zirkularien) hinauszugeben.

Noten werden an koordinirte Ämter, Schreiben in Briefform ausgefertiget, an die Person ihrer Amtsvorsteher oder an andere dem Bezirksamte nicht dienstlich untergeordnete öffentliche Organe gerichtet.

An die dem Bezirksamte vorgesetzten Behörden oder deren Vorsteher werden Berichte erstattet.

§. 91.

Die Berichte haben, außer in ganz einfachen Fällen, eine kurze aktenmäßige Darstellung des Sachverhaltes unter Anschluß der Verhandlungsakten, und wenn eine höhere Verfügung oder Entscheidung gewärtiget wird, einen bestimmten begründeten Antrag zu enthalten.

§. 92.

Bei Entscheidungen des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes sind in der Regel die Beweggründe und die angewendeten Gesetze anzuführen.

Wenn dagegen eine Berufung an die höhere Behörde zulässig ist, ist dieß mit Bezeichnung der Berufungsinstanz und der Frist, und mit dem Beifügen, daß der Rekurs

Termina, ze strony wyższych władz dane, szczególniéj muszą być zanotowane i ściśle dotrzymywane, a w ogólności wszelkie zaległości starannie unikane.

Jeżeli spostrzeżoną będzie niedostateczność stępla, czy to na podaniu, czy alegatach ich, nastąpić ma postępowanie stósowne do przepisu ustawy.

§. 89.

Załatwienia spraw nadesłanych na piśmie mają być ułożone, a to jeżeli dotyczą protokołów spisanych, tudzież podań w urzędzie zostających, na odwrotnéj stronie tychże, zresztą zaś na osobnym półarkuszu lub całym arkuszu, który po lewéj stronie przedziału zawierać będzie liczbę aktu i krótką treść przedmiotu, po prawéj zaś układ czyli koncept załatwienia.

Urzędowe koncepta ułożone być winny w stylu pojedynczym i przyzwoitym, jasno i węzłowato, akta jakie do załatwienia załączyć należy w koncepcie mają być wyszczególnione, i w ogólności wszelkie dla expedytury potrzebne szczególne polecenia i uwagi tamże wyrażone.

Koncept załatwienia podpisany być ma przez koncypującego.

§. 90.

Korespondencya urzędów powiatowych (stolicowo-sędziowskich) składa się z rozporządzeń (rezolucyj, dekretów, okólników), z not lub pism i z relacyj.

Rezolucye i dekreta wydawane będą do podwładnych organów, urzędników lub stron, a to rezolucye wtedy, jeżeli zarazem podanie (exhibit) będzie wydaném, dekreta zaś, jeżeli podanie w urzędzie zatrzymaném będzie.

Jeżeli przedmiot rozporządzenia w dalszym okręgu do wiadomości ma być podanym, wówczas dekreta w formie okólników (kurendów, cyrkularzów) wydane będą.

Noty wydawane będą do urzędów koordynowanych, pisma w formie listu wystósowane, do osoby ich przełożonych urzędowych lub do innych organów publicznych urzędowi powiatowemu służbowo nie podporządkowanych.

Do władz nadwładnych urzędowi powiatowemu, lub do ich przełożonych, relacye (sprawozdania) będą wystósowane.

§. 91.

Relacye zawierać będą, wyjąwszy przypadki zupełnie pojedyncze, krótkie przedstawienie stanu rzeczy, z aktów wyciągnione, przy załączeniu aktów rozprawy; a jeżeliby nastąpić miało wyższe rozporządzenie lub rozstrzygnienie, także wniosek należycie uzasadniony.

§. 92.

Przy rozstrzygnieniach urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) wymienione być winny w powszechności powody i ustawy zastósowane.

Jeżeli przeciw rozstrzygnieniu takowemu miejsce ma powołanie do wyższéj władzy, wyrażoném to być ma w załatwieniu z oznaczeniem instancyi powołania

beim Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte selbst einzubringen sei, in die Erledigung aufzunehmen. Wo nicht besondere Vorschriften kürzere Berufungsfristen vorschreiben, ist für die Einbringung des Rekurses gegen bezirks- (stuhlrichter-) ämtliche Erledigungen die Frist von 14 Tagen, vom Zustellungstage ausschließlich gerechnet, festzusetzen. Der Tag der Aufgabe auf die Post wird gleichfalls als Einbringungstag des Rekurses angesehen.

Der eingebrachte Rekurs ist mit den Verhandlungsakten und einem genauen Berichte an die höhere Behörde vorzulegen.

§. 93.

Verfügungen, welche im öffentlichen Interesse erlassen sind, werden auch während der offenen Rekursfrist vollzogen.

Eine einhaltende Wirkung kann dem Rekurse in solchen Fällen ausnahmsweise dann gewährt werden, wenn die Natur des Gegenstandes einen Aufschub zuläßt, und der Partei durch den sogleichen Vollzug ein unwiederbringlicher, und durch den etwa günstigen Erfolg des Rekurses nicht mehr gut zu machender Schade zugehen würde.

Verfügungen in Parteisachen, namentlich solche, wodurch Jemanden, ungeachtet der Einsprache einer anderen Partei, etwas zu- oder abgesprochen, oder ein Befugniß verliehen, oder ein Auftrag ertheilt wird, sind in der Regel, so lange die Rekursfrist offen, oder über den eingebrachten Rekurs nicht entschieden ist, nicht zu vollziehen; wo aber wegen dringender Gefahr am Verzuge der Ausspruch der politischen Behörde sogleich in Wirksamkeit gesetzt werden soll, ist dieß in der Erledigung ausdrücklich anzuführen.

§. 94.

Die von den untergeordneten Beamten verfaßten Erledigungsentwürfe sind sammt den bezüglichen Akten sogleich dem Amtsvorsteher zur Prüfung und Genehmigung zu übergeben.

Der Amtsvorsteher hat die Revision dieser Geschäftsstücke sogleich vorzunehmen, und dieselben entweder zur Abänderung zurückzustellen, oder wenn er damit einverstanden ist, mit seinen eigenen Verbesserungen, mit dem Expediatur und seiner Unterschrift zu versehen, und dann ebenso, wie die von ihm selbst bearbeiteten Geschäftsstücke, zur Ausfertigung und Aufbewahrung abzugeben.

Dritter Abschnitt.

Von der Mundirung, Ausfertigung und Zustellung der Erledigungen.

§. 95.

Die mit dem Expediatur versehenen Erledigungsentwürfe werden dem vom Bezirksvorsteher zur Leitung der Manipulazionsgeschäfte bestimmten Kanzlisten übergeben, der für die Reinschreibung, Ausfertigung, Zustellung, Austragung im Protokolle und Registrirung der Amtsstücke Sorge zu tragen hat.

i terminu, tudzież z tém nadmienieniem, iż rekurs wniesionym być ma przez sam urząd powiatowy (stolicowo-sędziowski). Gdzie osobne przepisy nie stanowią o krótszych terminach powołania, wyznaczonym być ma dla wniesienia rekursu przeciw załatwieniom urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) termin dni 14 licząc od dnia doręczenia wyłącznie. Dzień podania na pocztę uważanym być ma także jako dzień wniesienia rekursu.

Rekurs założony, przesłanym być ma do władzy wyższéj wraz z aktami rozprawy i dokładném sprawozdaniem.

§. 93.

Rozporządzenia, wydane w interesie publicznym wykonane będą nawet w ciągu otwartego terminu rekursowego.

W przypadkach takowych rekurs wtedy tylko może mieć skutek wstrzymujący, jeżeli skład przedmiotu dozwala zwłoki, a strona doznaćby mogła przez wykonanie bezzwłoczne szkody niepowetowanéj, niedającéj się już wynagrodzić w razie pomyślnego skutku rekursu.

Rozporządzenia w sprawach stron, mianowicie takie, w skutek których jednéj stronie pomimo zarzutu drugiéj, coś jest przyznaném lub odmówioném, lub prawo nadaném, lub nakaz udzielonym, w powszechności nie mają być wykonane, jak długo termin rekursu jest otwarty, lub w przedmiocie wytoczonego rekursu rozstrzygnienie nie nastąpiło; gdzie zaś dla nagłości niebezpieczeństwa, ze zwłoki wynikającego, orzeczenie władzy politycznéj, natychmiast w wykonanie wejść ma, należy to wyraźnie namienić w załatwieniu.

§. 94.

Koncepta załatwienia, ułożone przez urzędników podwładnych, przedłożone być winny natychmiast przełożonemu urzędu do rozpoznania i potwierdzenia wraz z aktami dotyczącemi.

Przełożony urzędu zająć się ma bezzwłocznie rewizyą tych aktów, i albo zwrócić takowe do zmienienia, lub jeżeli się zgadza, dodać własne swe poprawki, dołożyć *expediatur* i podpis swój, i następnie oddać je podobnie jak akta przez siebie samego wypracowane, do wystósowania i zachowania.

Oddział trzeci.

O czystém przepisaniu, wystósowaniu i doręczeniu załatwień.

§. 95.

Koncepta załatwienia opatrzone wyrazem *expediatur*, oddane zostaną przez przełożonego powiatu kanceliście przeznaczonemu do kierunku czynnościami manipulacyjnemi, który staranie mieć winien o czyste przepisanie, wystósowanie, doręczenie, zaciągnienie do protokółu i zarejestrowanie aktów urzędowych.

§. 96.

Hat die Ausfertigung auf Stempel zu geschehen, so sind die dießfalls bestehenden Vorschriften zu beobachten.

Unterliegt die Ausfertigung einer Gebührenbemessung, so werden die Akten dem Steueramte zur Amtshandlung übergeben.

§. 97.

Zur Besorgung der Reinschrift sind die Konzepte unter das Kanzleipersonale angemessen zu vertheilen (§. 53), Erledigungen, die vom Amtsvorsteher als dringend bezeichnet werden, sind sogleich, die übrigen nach der Zeitfolge, in welcher sie an das Expedit abgegeben wurden, und bei gleichzeitiger Abgabe nach der Reihe der Geschäftszahlen, auszufertigen.

Ohne Auftrag des Amtsvorstehers darf sich das Kanzleipersonale keine Ausnahme von dieser Regel erlauben.

Rückstände sind sorgfältig zu vermeiden.

§. 98.

Die Ausfertigung muß rein, leserlich und richtig geschrieben (mundirt) werden, Abkürzungen, die nicht allgemein verständlich sind, haben zu unterbleiben.

Bei vorkommenden Zweifeln hat sich der Reinschreiber nicht selbst Änderungen zu erlauben, sondern die Weisung des Amtsvorstehers einzuholen.

Bei jeder Ausfertigung ist oben links die Zahl des erledigten Geschäftsstückes und am Schlusse die Formel „Vom k. k. Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte zu ....“ beizusetzen.

§. 99.

Die Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämter haben den vorgesetzten Landesbehörden das Prädikat „hochlöblich“ zu geben, andere Behörden und Ämter aber mit „löblich“ zu begrüßen.

Bei Schreiben wird den Personen, an die sie gerichtet sind, die Titulatur (Wohlgeboren, Hochwürden ꝛc.), welche ihnen nach der konvenzionellen Übung zukommt, gegeben.

Bei Erlässen an Parteien ist denselben die ihnen nach ihrer Geburt, gesellschaftlichen Stellung oder besonderen Anordnung gebührende Titulatur zu geben.

Der Ehrenworte „Herr“ und „Frau“ haben sich die Bezirksämter (Stuhlrichterämter) in allen Fällen zu bedienen, in welchen der Landessitte gemäß diese Ehrenworte auch im gewöhnlichen Verkehre üblich sind.

§. 100.

Erlässe, womit Gesuche und Eingaben von Parteien abgeschlagen, bewilliget, zur Verbesserung zurückgegeben, oder anderweitig verbeschieden werden (Bescheide, §. 90), können durch Indorsate ausgefertiget werden, welche die Bezeichnung der Behörde, des

§. 96.

Jeżeli wystósowanie na stęplu nastąpić ma, zachować należy przepisy, w téj mierze istniejące.

Jeżeli wystósowanie podlega wymierzeniu należytości, akta przesłane zostaną urzędowi poborowemu do czynności urzędowéj.

§. 97.

Koncepta stósownie rozdzielone być mają celem czystego przepisania między personale kancelaryjne (§. 53), załatwienia, oznaczone przez przełożonego urzędu jako naglące, natychmiast mają być wystósowane, inne wedle następności czasu, w którym do expedytury oddane zostały, przy równoczesném oddaniu zaś wedle porządku liczb protokólarnych.

Bez zlecenia przełożonego urzędu personale kancelaryjne nie może sobie pozwalać wyjątku od téj reguły.

Zaległości starannie unikać należy.

§. 98.

Wystósowanie musi być czysto, czytelnie i dokładnie napisane, skrócenia niezrozumiałe powszechnie, zaniechane być winny.

W razie zachodzących wątpliwości, na czysto przepisujący nie ma sobie sam pozwalać zmian, lecz musi zasięgnąć polecenia przełożonego urzędu.

Przy każdém wystósowaniu u góry ma po lewéj stronie zamieszczoną być liczba aktu załatwionego, a w końcu formułka: Od C. K. urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) . . . . . “

§. 99.

Urzędy powiatowe (stolicowo-sędziowskie) tytułować winny, przełożone władze krajowe wyrazem: „prześwietny“, inne władze i urzędy zaś wyrazem: „świetny“.

Przy pismach, wystósowanych do osób, używana być ma tytulatura (Wielmożny, Przewielebny etc.), konwencyonalnie im przysługająca.

Przy zarządzeniach, do stron wystósowanych udzielona im będzie tytulatura, przynależąca się im wedle ich urodzenia, towarzyskiego stanowiska lub osobnego zarządzenia.

Wyrazów honorowych „Pan“ i „Pani“ używać mają urzędy powiatowe (stolicowo-sędziowskie) we wszystkich przypadkach, w których stósownie do zwyczaju krajowego te wyrazy używane bywają także i w zwyczajnych stósunkach towarzyskich.

§. 100.

Rozrządzenia, mocą których prośby i podania stron mają być odrzucone, dozwolone, do poprawienia zwrócone, lub w inny sposób zrezolwowane (rezolucye, §. 90), mogą przez indorsaty być wydane, zawierające oznaczenie władzy, urzę-

ämtlichen Organes oder der Partei, an die sie gerichtet sind, nur im Konterte der Erledigung enthalten und auf der linken Seite des letzten Bogens oder des Umschlagbogens des halbbrüchig zusammengebogenen Stückes zu schreiben sind.

Andere auf besonderen Bogen zu mundirende Erlässe (Dekrete, Verordnungen, Noten, Schreiben) sind nach der ganzen Breite (in extenso), Berichte an vorgesetzte Behörden aber auf vierfach gebrochenem Bogen, mit Leerlassung der ersten linksseitigen Viertelspalte, zu schreiben.

IV. Formular. Die Berichte sind mit einem Rubrum nach dem beiliegenden Formulare IV zu versehen, welches die Aufschrift, an wen sie gerichtet sind, die Bezeichnung des Bericht erstattenden Amtes und des Gegenstandes des Berichtes, dann, wenn ein höherer Auftrag zu Grunde liegt, die Geschäftszahl dieses Auftrages und endlich die Zahl der Beilagen oder den Namen des Verfassers zu enthalten hat.

§. 101.

Nach geschehener Mundirung ist die Uibereinstimmung der Reinschrift mit dem Konzepte durch vergleichendes Ablesen (Kollazioniren) zu erproben und sodann die Reinschrift dem Amtsvorsteher zur Unterschrift vorzulegen. Ist der Amtsvorsteher verhindert oder abwesend, oder dessen Stelle unbesetzt, so hat der zur Stellvertretung berufene Beamte die Ausfertigung mit dem Beisatze „In Verhinderung" oder „In Abwesenheit" oder „In Ermanglung des Amtsvorstehers" zu unterschreiben.

Auf dem Konzepte ist kurz anzumerken, von wem es mundirt, kollazionirt und wann es expedirt worden ist.

§. 102.

Beglaubigungen von Unterschriften und Abschriften (Legalisirungen und Vidimirungen), welche vom Bezirksamte (Stuhlrichteramte) in gerichtlicher oder politischer Beziehung ausgehen, sind auch bei Ämtern, deren Vorsteher das Richteramt nicht zu versehen hat, vom Amtsvorstande, und in seiner Verhinderung oder Abwesenheit von dem die Gerichtsbarkeit besorgenden Adjunkten zu unterfertigen.

§. 103.

Der die Manipulazion leitende Beamte hat nach erfolgter Unterschrift dafür zu sorgen, daß die Ausfertigungen und die denselben anzuschließenden Beilagen, Gelder oder Werthsachen u. s. w. versiegelt, nach Umständen mit einem Umschlage versehen (kouvertirt) und adressirt, sodann die Aufgabe der ausgefertigten Amtsstücke auf die Post oder deren sonstige Zustellung veranlaßt, die geschehene Expedizion im Geschäftsprotokolle (§. 74) gehörig angemerkt (ausgetragen) und die Konzepte sammt den zurückbleibenden Akten registrirt werden.

§. 104.

Abschriften von den im Amte befindlichen Amtsstücken oder wiederholte Ausfertigungen (Duplikate) ämtlicher Erledigungen, dürfen nur über Auftrag des Amtsvorstehers hinausgegeben werden.

dowego organu lub strony, do której są wystósowane, tylko w kontexcie załatwienia, a mające być pisane po lewéj stronie arkusza ostatniego lub arkusza okładkowego aktu w pół przegiętego.

Inne mające na osobnych arkuszach czysto być przepisane rozrządzenia (dekreta, rozporządzenia, noty, pisma) pisane będą wedle całéj rozciągłości (in extenso), relacye do władz przełożonych zaś, na arkuszach poczwórnie przegiętych, tak iż zostawiona będzie próżna piérwsza lewostronna przedziałka ćwierćarkuszowa.

Relacye opatrzone będą w rubrum wedle załączonego poniżéj formularza IV, Formularz IV.
które zawierać ma napis, do kogo relacye są wystósowane, oznaczenie urzędu relacyę składającego, tudzież przedmiotu relacyi, niemniéj, jeżeli wyższy nakaz powodem tego jest, liczbę protokólarną nakazu tego, nakoniec téż i liczbę załączeń i nazwisko relacyę zdającego.

§. 101.

Po czystém przepisaniu dochodzić należy zgodności odpisu czystego z konceptem przez porównawcze odczytanie (kollacyonowanie), poczém przedłożony będzie czysty odpis przełożonemu urzędu do podpisu. Jeżeli przełożony urzędu jest przeszkodzony lub nieobecny, lub téż miejsce jego nieobsadzone, wówczas urzędnik do zastąpienia jego powołany podpisać winien wystósowanie przy dołączeniu wyrazów „w przeszkodzeniu“ lub „w nieobecności“ lub „w braku przełożonego urzędu“.

Na koncepcie krótko wyrazić należy, przez kogo na czysto był przepisanym, kollacyonowanym i kiedy wyexpedyowanym.

§. 102.

Uwierzytelnienia podpisów i odpisów (legalizacye i widymacye), pochodzące od urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) we względzie sądowym lub politycznym, także i w urzędach, których przełożony nie sprawuje urzędu sędziowskiego, podpisane być mają przez przełożonego urzędu, a w jego przeszkodzeniu lub nieobecności przez adjunkta sądownictwo piastującego.

§ 103.

Urzędnik manipulacyą kierujący po nastąpionym podpisie staranie mieć winien o to, ażeby wystósowania i należące do nich załączenia, pieniądze lub rzeczy wartości i t. d. były opieczętowane, wedle okoliczności okładką i adresą opatrzone, tudzież na pocztę oddane lub w inny sposób doręczone, równie ażeby expedycya w protokóle aktów (§. 74) należycie była zanotowaną (zaciągnioną), a koncepta wraz z aktami pozostającemi były zarejestrowane.

§. 104.

Odpisy aktów urzędowych, w urzędzie się znajdujących, lub powtórne wystósowania (duplikaty) załatwień urzędowych, wydane być mogą tylko za zleceniem przełożonego urzędu.

§. 105.

In Betreff der Übernahme der Gelder oder Geldeswerthe von der Post und der Absendung derselben mit der Post, gelten die bestehenden Vorschriften mit der Führung des ensprechenden Übernahms- und Aufgabs-Journales.

Bezüglich der Erfolglassung und Zustellung von politischen beim Steueramte aufbewahrten Depositen, ist nach der Vorschrift vom 12. Dezember 1853 vorzugehen.

§. 106.

Die Zustellungen im Amtsorte haben die Diener des Bezirksamtes pünktlich zu besorgen. Zu Zustellungen im Bezirke außer dem Amtsorte ist sich in der Regel der Post, oder bei geringeren Entfernungen, und wenn mit dem Zustellungsorte keine unmittelbare Postverbindung besteht, der Gemeindevorsteher zu bedienen. Um letzteres Zustellungsmittel, das bei dem häufigen ämtlichen Verkehre der Bezirksämter (Stuhlrichterämter) mit den Gemeinden um so geeigneter erscheint, zweckmäßig anwenden zu können, haben die Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) nach Thunlichkeit dahin zu wirken, daß von Seite der Gemeinden Ein oder mehrere Male in der Woche regelmäßige Botengänge eingeführt und hierzu verläßliche Personen, mit eigenen verschließbaren Ledertaschen ausgerüstet, als Gemeinde- oder Bezirksboten bestellt werden. Die Dienerschaft des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes kann ausnahmsweise in besonders dringenden oder wichtigen Fällen, oder wenn sie ohnedieß wegen gerichtlicher Zustellungen oder Amtshandlungen ausgesendet wird, zu Zustellungen außer dem Amtsorte (Verordnung vom 3. Juli 1854, Nr. 169 des Reichs-Gesetzblattes*) verwendet werden, dabei ist aber sorgfältig darauf zu achten, daß so viele Zustellungen und Verrichtungen als möglich in Einem Gange abgethan werden. Zustellungen außerhalb des Bezirkes sind durch die Post, oder durch die darum zu ersuchenden auswärtigen Bezirksbehörden, in besonders dringenden Fällen aber durch die eigenen Amtsdiener zu besorgen.

§. 107.

Die durch die Post veranlaßten Zustellungen werden durch die vorgeschriebenen Postjournale ausgewiesen.

V. Formular. Andere Zustellungen werden in, nach dem beiliegenden Formulare V geführte Verzeichnisse (Zustellungsbuch, Zustellungsbögen) eingetragen.

Es werden so viele solche Verzeichnisse angelegt, als Diener des Amtes oder Bezirks- und Gemeindeboten bei den Zustellungen verwendet werden, außerdem wird über die im Amte selbst unmittelbar an die Parteien erfolgenden Zustellungen ein eigenes Zustellungsbuch geführt.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXIV. Stück, Nr. 174, Seite 472.

§. 105.

Co się tyczy odebrania pieniędzy lub wartości pieniężnych z poczty, tudzież odesłania takowych pocztą, moc mają przepisy istniejące przy prowadzeniu odpowiedniego żurnalu co do odbioru i podania na pocztę.

Co się tyczy wydania i doręczenia politycznych depozytów w urzędzie poborowym zachowanych, postępować należy wedle przepisu z dnia 12 Grudnia 1853 r.

§. 106.

Doręczanie w miejscu urzędu punktualnie ma być załatwione przez służących urzędu powiatowego. Do doręczania w powiecie zewnątrz miejsca urzędu używać należy w powszechności poczty, lub przy mniejszych oddaleniach, i jeżeli z miejscem doręczenia nie istnieje bezpośrednie połączenie poczty, przełożonych gminnych. By tego ostatniego środka doręczania, ukazującego się zdolniejszym przy częstéj urzędowéj styczności urzędów powiatowych (urzędów stolicowo-sędziowskich) z gminami, stósownie użyć módz, przełożeni powiatowi (sędzia stolicowy) wedle możności ku temu działać winni, ażeby ze strony gmin zaprowadzone zostały raz lub kilka razy w tygodniu regularne wysełki, do którychby ustanowione były osoby zupełnie pewne, jako posłańcy gminni lub powiatowi, zaopatrzone torbami skórzanemi do zamknięcia właściwie przysposobionemi. Słudzy urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) używani być mogą w przypadkach szczególniéj naglących lub ważnych, albo gdy już bez tego wysłanymi są z powodu sądowych doręczeń lub czynności urzędowych, do doręczania zewnątrz miejsca urzędowego (rozporządzenie z dnia 3 Lipca 1854 r., Nr. 169 Dziennika Praw Państwa *), przyczém jednak starannie na to zważać należy, ażeby jak najwięcéj doręczeń i sprawunków odbytemi być mogły za jednym chodem. Doręczenia zewnątrz powiatu sprawowane będą przez pocztę lub przez władze powiatowe zewnętrzne, o to upraszać się mające, w przypadkach zaś szczególniéj nagłych, przez własnych służących urzędowych.

§. 107.

Doręczenia przez pocztę spowodowane, wykazane będą przez przepisane dzienniki czyli żurnale pocztowe.

Inne doręczenia wciągane będą do wykazów wedle załączonego formularza V prowadzonych, (księgi doręczeń, arkusze doręczeń). Formularz V.

Takich wykazów sporządzić należy tyle, ile jest użytych do doręczania sług urzędu lub posłańców powiatowych i gminnych, nadto prowadzona będzie własna księga doręczeń co do doręczeń w samym urzędzie bezpośrednio uskutecznionych.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, część XXXIV, N. 171, stron. 472.

Den mit der Zustellung betrauten Amtsdienern und Boten werden bei der Uibergabe der Zustellungsstücke die in den drei ersten Rubriken ausgefüllten Zustellungsbücher mitgegeben, und sie haben sich über die erfolgte Zustellung durch die von Seite der Empfänger geschehene Ausfüllung der zwei letzten Rubriken auszuweisen. Die Zustellungsverzeichnisse werden numerirt, und alle erfolgten Zustellungen dadurch beim Amte in Uibersicht erhalten, daß das Wort „Post" oder die betreffende Nummer des Zustel-
VI. Formular. lungsbuches in einem nach dem beiliegenden Formulare VI angelegten und nach der fortlaufenden Reihe der Geschäftszahlen geführten Expedits-Elenche eingetragen wird.

§. 108.

Wenn mittelst der Gemeindevorsteher Zustellungen von Entscheidungen, die einer Berufung unterliegen, oder von anderen wichtigen Erledigungen und Aufträgen vollzogen werden, so haben sie dem Bezirksamte (Stuhlrichteramte) die Empfangsscheine richtig und zu gehöriger Zeit einzusenden. Das Bezirks (Stuhlrichter-) Amt hat jedoch in solchen Fällen dem Gemeindevorsteher ausdrücklich die Vorlage eines Empfangscheines aufzutragen.

§. 109.

Wenn das Bezirksamt (Stuhlrichteramt) von einem auswärtigen Amte oder Behörde um eine Zustellung im Bezirke ersucht wird, hat sich dasselbe der im §. 106 bezeichneten Zustellungsmittel zu bedienen, und dafür zu sorgen; daß, wenn es die ansuchende Behörde verlangt, die Empfangsscheine über die geschehene Zustellung ausgefertiget und jener Behörde übersendet werden.

§. 110.

Editte und andere eine öffentliche Verlautbarung erheischende Erlässe und Anordnungen des Bezirksamtes (Stuhlrichteramtes) sind, unbeschadet der sonstigen vorschriftmäßigen Kundmachung, vom Dienerpersonale auf der Amtstafel, und wo es sonst üblich ist oder befohlen wird, anzuschlagen, oder nach Umständen mittelst Ausrufens zu verkünden. Zu ähnlichen Verlautbarungen außer dem Amtsorte ist sich in der Regel der Gemeindevorsteher, und ausnahmsweise des ämtlichen Dienerpersonales zu bedienen.

§. 111.

Über einzelne Geschäftszweige, durch deren übersichtliche Zusammenstellung der Geschäftsgang vereinfacht und erleichtert wird, sind beim Bezirks- (Stuhlrichter-) Amte besondere Vormerkungen und Register zu führen.

Dazu gehören insbesondere die mit Namensregistern zu führenden Vormerkungen über ausgefolgte oder vidirte Pässe, Wanderbücher, Hausirpässe u. s. f., über Schubsbeförderungen, über Urlauber, Invaliden und Reservemänner, über ertheilte Heimatsscheine, Ehebewilligungen, Musiklizenzen, Waffenpässe, Baukonsense, Gewerbs- und Handelsbefugnisse, über die politischen und sonstigen Vereine im Bezirke u. dgl. Über Verfügungen und Erlässe des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes, deren Befolgung und be-

Słudzy urzędowi i posłańcy, mający sobie doręczenie poleconém, otrzymają wraz z aktami doręczenia księgi doręczenia w piérwszych trzech rubrykach zapełnione, i wykazać się powinni z uskutecznionego doręczenia przez zapełnienie dwóch ostatnich rubryk, nastąpione ze strony odbiorcy. Wykazy doręczenia będą numerowane, i wszelkie nastąpione doręczenia tym sposobem w urzędzie w przeglądzie utrzymane, iż wyraz „poczta" lub dotyczący numer księgi doręczenia wciągnionym będzie do elenchu expedytowego, wedle załączonego formularza VI ułożonego, i wedle bieżącéj następności liczb protokólarnych prowadzonego. Formularz VI.

§. 108.

Jeżeli wykonane będą doręczenia rozstrzygnień, powołaniu podlegających, lub innych ważnych załatwień i poleceń, przez przełożonych gminnych, w ówczas ci obowiązani są przesłać należycie i wcześnie potwierdzenia odbioru urzędowi powiatowemu (urzędowi stolicowo-sędziowskiemu). Urząd powiatowy (stolicowo-sędziowski) winien atoliż w takowych przypadkach wyraźnie nakazać przełożonemu gminnemu przedłożenie potwierdzenia odbioru.

§. 109.

Jeżeli urząd powiatowy (stolicowo-sędziowski) zawezwanym będzie o doręczenie w powiecie przez zewnętrzny urząd lub władzę, użyć winien takowy środków doręczenia w §. 106 oznaczonych, i mieć staranie o to, ażeby, jeżeli tego wymaga władza wzywająca, wystósowane i przesłane jéj były potwierdzenia odbioru co do rzeczywiście nastąpionego doręczenia.

§. 110.

Edykta i inne rozrządzenia i rozporządzenia urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) wymagające publicznego ogłoszenia powinny oprócz innego jeszcze przepisanego obwieszczenia, przybite być przez personale służebne na tablicy urzędowéj, i gdzie to nadto jest zwyczajném lub nakazaném, lub téż wedle okoliczności obwieszczone będą sposobem wywołania. Do podobnych obwieszczeń zewnątrz miejsca urzędowego używać należy w powszechności przełożonych gminnych, a wyjątkowo urzędowego personalu służebnego.

§. 111.

Względem pojedynczych gałęzi czynności, przez których przeglądowe zestawienie tok czynności ma być uproszczonym i ułatwionym, prowadzone będą w urzędzie powiatowym (stolicowo-sędziowskim) osobne zanotowania i rejestra.

Tu należą mianowicie zanotowania, prowadzić się mające z rejestrami imion, co do paszportów wydanych lub wizą opatrzonych, książek wędrowniczych, paszportów domokrążnych i t. d., co do odsyłania szupasem, co do urlopników, inwalidów i rezerwowców, co do udzielonych kart rodzinności, pozwoleń do zawarcia małżeństwa, licencyj do odprawiania muzyki, paszportów do noszenia broni, konsensów do wystawienia budowy, uprawnień przemysłowych i handlowych, co

ziehungsweise Beantwortung innerhalb einer gegebenen Frist zu geschehen hat, ist eine eigene Terminsvormerkung zu führen und nach fruchtlosem Verlaufe der Frist die geeignete Betreibung zu veranlassen.

Über die nach §§. 45, 47 und 48 des Wirkungskreises der Bezirksämter vorkommenden, nicht der strafrichterlichen Amtshandlung anheimfallenden Polizeiabstrafungen, hat der Bezirksvorsteher (Stuhlrichter) eine Tabelle mit alphabetischem Namensregister anzulegen und bei sich (§. 122) aufzubehalten, und darin auch die durch bestimmte Thatsachen bedenklichen, sicherheitsgefährlichen und der Überwachung zu unterziehenden Individuen seines Bezirkes in Evidenz zu halten.

§. 112.

Das Bezirksamt (Stuhlrichteramt) hat längstens bis 15. Jänner jeden Jahres
VII. Formular. einen Ausweis nach dem beiliegenden Formulare VII über die im abgelaufenen Sonnenjahre verhandelten politischen Geschäfte und die hierbei in Verwendung gestandenen Arbeitskräfte zu verfassen, und der politischen Landesstelle im Wege der Kreis- (Komitats-) Behörde vorzulegen.

Vierter Abschnitt.

Von der Registratur.

§. 113.

Die Erledigungsentwürfe des Bezirksamtes (Stuhlrichteramtes) und alle Geschäftsstücke und Beilagen, welche nach gehöriger Expedirung nicht an Parteien oder Behörden hinausgegeben werden, sondern im Amte zu verbleiben haben, sind in der Registratur aufzubewahren.

§. 114.

Der mit der Registratur betraute Kanzleibeamte hat dieser Obliegenheit die größte Aufmerksamkeit und Genauigkeit zu widmen, die Vollständigkeit der übergebenen Akten zu prüfen, bei der Indizirung und Hinterlegung der Schriftstücke niemals im Rückstande zu bleiben, und überhaupt das Registratursgeschäft der Art zu besorgen, daß er über jedes Aktenstück sogleich Rechenschaft zu geben vermag.

§. 115.

Die politischen Akten werden in der Regel (§. 119) in Abtheilungen, die nach Materien gebildet und zum Unterschiede von der judiziellen Regisratur mit großen lateinischen Buchstaben bezeichnet sind, registrirt.

In jeder Abtheilung (Faszikel) sind die dahin gehörigen Akten in der arithmetischen Reihenfolge der Exhibitenzahlen einzulegen, wenn aber mehrere, denselben Gegenstand betreffende Exhibiten vorkommen, so müssen die späteren nicht dort, wo sie nach der arithmetischen Reihe hingehören, sondern zu demjenigen Stücke, mit welchem in derfel-

do politycznych i innych związków w powiecie i t. p. Co się tyczy rozporządzeń i rozrządzeń urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego), których wykonanie, a względnie na które odpowiédź nastąpić ma w ciągu wyznaczonego terminu, prowadzone być ma własne zanotowanie terminu, po którego upływie stósowne przyspieszające upomnienie spowodowaném będzie.

Co się tyczy kar policyjnych, wydarzających się wedle §§. 45, 47 i 48 zakresu działania urzędów powiatowych, a nieprzypadających urzędowaniu sędzi karnego, ułożyć winien przełożony powiatu (sędzia stolicowy) tabelę z alfabetycznym rejestrem imion, i trzymać ją u siebie (§. 122), utrzymując oraz w niéj w ewidencyi te indywidua powiatu swego, które pewnemi czynami wywołały przeciw sobie obawę, i stały się niebezpiecznemi, a przeto pod dozór wziętemi być winny.

§. 112.

Urząd powiatowy (stolicowo-sędziowski) obowiązany jest najdaléj do 15 Stycznia każdego roku ułożyć wykaz wedle załączonego formularza VII co do interesów politycznych, w zeszłym roku słonecznym odbytych, tudzież co do sił roboczych przy tém użytych, który to wykaz przedłożonym będzie Rządowi krajowemu przez władzę obwodową (komitatową). Formularz VII.

Oddział czwarty.

O rejestraturze.

§. 113.

Koncepta załatwień urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego), tudzież wszelkie akta i załączenia, które po należytéj expedycyi nie są stronom lub władzom wydane, lecz w urzędzie pozostać mają, powinny być w rejestraturze zachowane.

§. 114.

Urzędnik kancelaryjny, który rejestraturę ma sobie poruczoną, pilnować winien obowiązku tego z jak największą bacznością i dokładnością, dochodzić zupełności aktów oddanych; co do indykacyi i złożenia aktów nie powinien się nigdy znajdować w zaległości, a w ogólności sprawunki rejestratury w ten sposób odbywać ma, ażeby był w stanie natychmiast sprawić się z każdego aktu.

§. 115.

Akta polityczne zarejestrowane będą w powszechności (§. 119) wedle oddziałów, stósownie do materyj urządzonych, i dla rozróżnienia od rejestratury judycyalnéj wielkiemi łacińskiemi literami oznaczonych.

W każdym oddziale (fascykule) należące do niego akta, złożne być winny w arytmetycznym porządku liczb exhibitowych; jeżeli zaś zachodzi kilka exhibitów, ten sam przedmiot dotyczących, wówczas późniejsze zarejestrowane i złożone będą nie tam, gdzieby wedle arytmetycznego porządku należały, lecz do tego aktu,

ben Registraturs-Periode der Gegenstand angefangen hat (Stammnummer), registrirt und gelegt, und mit demselben entweder durch Anheftung oder mittelst eines Umschlagsbogens verbunden werden.

Je nach dem Umfange der Geschäfte werden die Faszikeln aller Jahre, oder alle zwei, drei, vier bis fünf Jahre abgeschlossen (Registraturs-Periode). Dieser Abschluß muß aber in der ganzen Registratur gleichmäßig durchgeführt, und es darf daher nicht der eine Faszikel jährlich und ein anderer alle zwei Jahre u. s. f. abgeschlossen werden.

Wenn in der nächsten Registraturs-Periode ein Geschäftsstück vorkommt, das zu einem Erhibit der früheren Periode gehört, so darf es nicht zu demselben gelegt, sondern muß als die Stammnummer der neuen Periode behandelt, darauf aber auch die Registratursbezeichnung des früheren Aktes angemerkt werden.

§. 116.

In soferne es ohne wesentliche Störung schon bestehender Registraturseinrichtungen möglich ist, sind für die politischen Geschäftsakten folgende Registratursabtheilungen zu bilden:

A. Gesetzsachen und Normalien;
B. Dienstes- und Personalangelegenheiten;
C. Militärsachen;
D. Geistliche und Schulsachen;
E. Sanitätsangelegenheiten, Armenwesen, Wohlthätigkeitsanstalten und Nothstandssachen;
F. Landeskultur-, Berg-, Forst- und Jagdsachen;
G. Handels- und Gewerbssachen;
H. Straßen und andere Bausachen (in soferne sie nicht bei D, E, F und G vorkommen);
I. Polizei, in soferne der Gegenstand nicht schon zu E, F, G und H gehört;
L. Gemeindesachen;
M. Steuer-, Gefälls- und Kassesachen;
N. Vermischte Gegenstände.

Erheischt es der Umfang einer Abtheilung, daß daraus mehrere Faszikel gebildet werden, so sind diese als Unterabtheilungen durch bruchweise unter den Abtheilungsbuchstaben gesetzte kleine lateinische Buchstaben (z. B. $\frac{N}{a}$, $\frac{N}{b}$, $\frac{N}{c}$) zu bezeichnen.

Mit Gestattung der Landesstelle kann die Zahl der Registratursabtheilungen vermindert, oder auch durch Ausscheidung bestimmter Materien aus der Abtheilung N vermehrt werden.

Auf den Faszikeln werden die Abtheilungs- und Unterabtheilungs-Buchstaben und die Jahrgänge der inliegenden Akten (z. B. L 1855, 1856, 1857) ersichtlich gemacht.

§. 117.

Die Gesetzblätter, das Zentral-Polizeiblatt, die Amtszeitungen und andere periodische, den Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern) von Amtswegen zukommende Drucksachen

z którym zaczął się przedmiot (numer pierwiastkowy) w tym samym peryodzie rejestratury, a z którym połączone być mają albo przez przyszycie albo przez arkusz okładkowy.

W miarę objętości spraw, fascykuły zamykane będą albo co rok, albo co dwa, trzy, cztéry lub co pięć lat (peryod rejestratury). Toż zamknięcie zaś w całéj rejestraturze równostajnie ma być przeprowadzone, nie będzie przeto wolno zamykać jednego fascykułu, rocznie drugiego dwurocznie i t. d.

Jeżeli w następującym peryodzie rejestratury znajduje się akt, należący do exhibitu dawniejszego peryodu, takowy nie będzie do tego włożony, lecz uważany być musi jako numer pierwiastkowy nowego peryodu, na którym jednak także oznaczenie rejestratury dawniejszego aktu zanotowaném być ma.

§. 116.

O ile to się stać może bez istotnego nadwerężenia istniejących już urządzeń rejestratury, dla aktów politycznych czynności urządzone być mają następujące oddziały rejestratury:

A. Sprawy ustaw i normalia;
B. Sprawy służbowe i personalne;
C. Sprawy wojskowe;
D. Sprawy duchowne i szkolne;
E. Sprawy sanitarne; rzecz ubogich; zakłady dobroczynności i sprawy stanu potrzeby gwałtownéj;
F. Sprawy kultury krajowéj, sprawy górnicze, leśne i polowania;
G. Sprawy handlowe i przemysłowe;
H. Drogi i inne sprawy budownicze (o ile nie należą do D, E, F i G);
I. Policya, o ile przedmiot nie należy już do E, F. G i H;
L. Sprawy gminne;
M. Sprawy podatkowe, dochodowe i kasowe;
N. Przedmioty różne.

Jeżeli objętość oddziału wymaga, ażeby dla niego ułożyć kilka fascykułów, wówczas takowe oznaczone być winny jako poddziały sposobem ułamków, kładąc pod literami oddziały małe łacińskie litery (np. $\frac{N}{a}, \frac{N}{b}, \frac{N}{c}$).

Za dozwoleniem Rządu krajowego liczba oddziałów rejestratury może być zmniejszoną, lub też przez wydzielenie pewnych materyj z oddziału N. pomnożoną.

Na fascykułach wypisane będą litery oddziałów i poddziałów, równie jak lata aktów w nich leżących (np. L. 1855, 1856, 1857).

§. 117.

Dzienniki ustaw, dziennik centralny policyjny, gazety urzędowe i inne peryodyczne druki, z urzędu przynależące się urzędom powiatowym (urzędom stolicowo-

gehören nicht in die Registratur; sie sind abgesondert in guter Ordnung zu sammeln, am Ende des Jahres zu heften und in die Amtsbibliothek zu stellen, in welche auch alle Gesetzbücher, Gesetzsammlungen, andere wissenschaftliche Werke, Karten, Wappen u. dgl., die dem Amte übergeben, oder in der Folge nachgeschafft werden, aufzunehmen, und in einem Kataloge zu verzeichnen sind, der einen Theil des Amtsinventars zu bilden hat.

§. 118.

Als Normalien sind jene Anordnungen der vorgesetzten Behörden anzusehen, welche für das Bezirks- (Stuhlrichter-) Amt zum Maßstabe des Benehmens vorgeschrieben, jedoch nicht durch die Gesetzblätter publizirt werden.

Partikularentscheidungen dürfen nur dann als Normalien behandelt werden, wenn die höhere Behörde ausdrücklich ihre Entscheidung als Richtschnur für vorkommende ähnliche Fälle bezeichnet.

Solche Partikularangelegenheiten sind in dem Erledigungsentwurfe durch die Anmerkung des Wortes „Normale" auf der rechten Spalte oben von Seite des Amtsvorstehers besonders zu bezeichnen; sie werden sohin zwar gehörigen Ortes registrirt, in der für die Normalien bestehenden Rigistratursabtheilung aber eigene Blätter, worauf der kurze Inhalt des Verordneten, und die Registratursbezeichnung, unter welcher das Geschäftsstück hinterlegt ist, ersichtlich gemacht wird.

§. 119.

Mit Bewilligung der Landesstelle kann, besonders bei kleineren Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern), oder wo sonst überwiegende Gründe dafür sprechen, die Registrirung auch in der Art eingerichtet werden, daß die Akten bloß nach der Zahlenreihe der Erhibiten und mit Beachtung des Zusammenhanges der einzelnen Verhandlungsgegenstände hinterlegt werden, und daher die materienweisen Registratursabtheilungen (§§. 115 und 116) unterbleiben.

In diesem Falle ist die Registraturs periode immer nur Ein Jahr, und es werden so viele Faszikel, als es die Ausdehnung der Jahresakten erheischt, gebildet, nach fortlaufender Reihe mit lateinischen Buchstaben bezeichnet und auf dem Faszikel die Jahreszahl, der Faszikelbuchstabe und die niedrigste und höchste darin eingelegte Erhibitenzahl (z. B. A. Nr. 1—500, B. Nr. 501—900 u. s. f.) ersichtlich gemacht.

§. 120.

Akten von besonderer Wichtigkeit, werthvolle Originalurkunden u. dgl., können abgesondert aufbewahrt werden, doch ist in dem betreffenden Aktenfaszikel dießfalls durch Einlegung eines die Aufbewahrung ersichtlich machenden Bogens die nöthige Evidenz herzustellen.

§. 121.

Über alle während einer Registraturs periode hinterlegten Akten ist ein alphabetisches Nachschlageregister (Inder, Repertorium) zu führen.

sędziowskim), nie należą do rejestratury; takowe w dobrym porządku oddzielnie będą zbierane, z końcem roku zeszyte i do biblioteki urzędowéj oddane, do któréj téż wstanowionemi być mają wszelkie księgi ustaw, zbiory ustaw, inne dzieła scyentyficzne, karty, herby i t. p., które urzędowi będą oddane lub następnie dla niego sprawione, na co wszystko katalog ma być sporządzony, część inwentarza urzędowego stanowiący.

§. 118.

Za normalia uważane być winny te rozporządzenia władz przełożonych, które dla urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) przepisane są jako prawidło stósowania się wedle nich, jednakże nie są obwieszczone przez dziennik ustaw.

Rozstrzygnienia partykularne wtedy tylko jako normalia będą uważane, jeżeli wyższa władza wyraźnie ich rozstrzygnienie oznacza jako prawidło dla przypadków podobnych, w przyszłości zachodzących.

Takowe sprawy partykularne osobno oznaczone być winny ze strony przełożonego urzędu przez wypisanie wyrazu „Normale“ na prawéj kolumnie u góry; one wprawdzie zarejestrowane będą w miejscu należytém; w odziale rejestratury dla normaliów istniejącym zamieścić zaś należy osobne kartki, na których uwidocznioną zostanie w krótkości treść rozporządzenia wraz z oznaczeniem rejestratury, pod którém akt złożony jest.

§. 119.

Za zezwoleniem Rządu krajowego, mianowicie w mniejszych urzędach powiatowych (urzędach stolicowo-sędziowskich), lub gdzie zresztą jeszcze za tém przemawiają powody przeważające, rejestratura także w ten sposób urządzoną być może, iż akta tylko wedle następności liczb exhibitów i ze względem na związek z pojedynczemi przedmiotami rozprawy złożone będą, a przeto pominione zostaną oddziały rejestratury, wedle materyj urządzone (§§. 115 i 116).

W takowym razie określa się peryod rejestratury zawsze tylko na rok jeden, przyczém ułożyć należy tyle fascykułów, ile tego wymaga objętość aktów rocznych, oznaczając je porządkiem alfabetycznym literami łacińskiemi, tak, że na każdym fascykule wyrażoną będzie liczba roku, litera fascykułu tudzież najniższa i najwyższa liczba exhibitu w nim się znajdującego (np. A. N. 1—500, B. N. 501—900 i t. d.)

§. 120.

Akta szczególnéj ważności, dokumenta oryginalne wartość mające i tym podobne, mogą być oddzielnie zachowane, wszelako w dotyczącym fascykule aktów utrzymaną być ma w téj mierze potrzebna ewidencya przez włożenie arkusza, zachowanie widocznem czyniącego.

§. 121.

Na wszystkie akta złożone podczas jednego peryodu rejestratury prowadzony być winien alfabetyczny rejestr, do wyszukania rzeczy służący (index, repertoryum.)

Dasselbe hat aus einer möglichst genau zu berechnenden Bogenzahl zu bestehen, welche in ein Buch zu binden, und mit den im Schnitte angebrachten Buchstaben des Alphabetes zu versehen sind.

Es enthält drei Rubriken:

In die erste Rubrik ist jedes für sich registrirte Geschäft mit (in der Regel wenigstens zwei) bezeichnenden Schlagworten, insbesondere nach dem Namen der Personen, die es betrifft (Parteien, Gemeinden, Körperschaften, Anstalten u. s. f.), und wo es thunlich ist, auch nach dem Gegenstande, mit in die Augen fallender lateinischer Schrift einzutragen.

In der zweiten Rubrik sind alle denselben Gegenstand betreffenden und daher unter der nämlichen Stammnummer registrirten Exhibitenzahlen ersichtlich zu machen.

Die dritte Rubrik enthält die Registratursbezeichnung (§. 124). Wo keine besondere Registratursabtheilung für Normalien besteht, ist jedes als Normale anzusehende Geschäftsstück als solches im Inder durch Beifügung des Wortes „Normale" in der dritten Rubrik zu bezeichnen.

Im Inder ist, es mögen Registratursabtheilungen bestehen (§. 115) oder nicht (§. 119), zur leichteren Übersicht der Normalien, das Hauptschlagwort „Normalien" zu eröffnen, und daselbst alle, im Laufe der Registratursperiode vorkommenden Normalien, mit kurzer Bezeichnung des Gegenstandes, der Geschäftszahl und der Registratursbezeichnung zusammen zu stellen.

Bei größeren Ämtern kann statt dessen ein eigener Normalien-Inder abgesondert geführt und nach Umständen auch ein Normalienbuch, in welches der Wortlaut der Normalien einzutragen ist, angelegt werden.

§. 122.

Über die reservirten, beim Amtsvorsteher selbst aufzubewahrenden Akten ist ein besonderes Nachschlageregister zu führen (§. 75).

§. 123.

Bei Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern) von ausgedehnterem Geschäftsumfange ist auch noch (nebst der Eintragung der Registratursbezeichnung in das Geschäftsprotokoll, §§. 65, 74) ein, nach fortlaufender Nummerzahl angelegtes Verzeichniß (Manuale, Verweisbuch) zu führen, worin bei jedem einzelnen Geschäftsstücke, wenn es eine Stammnummer (§. 115) bildet, die dazu hinterlegten übrigen Nummern, wenn dieß aber nicht der Fall ist, die Stammnummer, zu der es hinterlegt wird, anzumerken ist.

§. 124.

Jedes Geschäftsstück ist bei der Registrirung auf der linken Spalte unten mit der Registratursbezeichnung, nämlich mit dem Buchstaben des Faszikels und mit der Geschäftszahl unter oder zu der es registrirt wurde (Stammnummer), zu versehen.

Takowy składać się winien z jak najściślejszéj liczby arkuszów, zeszytych w książkę, z literami alfabetu u brzegu téjże zamieszczonemi.

Rejestr ten składać się będzie z trzech rubryk:

Do piérwszéj rubryki wciągnionym będzie każdy zarejestrowany akt podług wyrazów wrzędnych rzecz oznaczających (w powszechności przynajmniéj dwóch), mianowicie wedle nazwisk osób, których to dotyczy (stron, gmin, korporacyj, zakładów i t. d.), a gdzie to być może, także wedle przedmiotu, a to pismem łacińskiem w oczy wpadającém.

W drugiéj rubryce uwidocznione będą wszystkie liczby exhibitów, tego samego przedmiotu dotyczące, a przeto pod tym samym numerem piérwiastkowym zarejestrowane.

Trzecia rubryka zawiera oznaczenie rejestratury (§. 124). Gdzie nie istnieje osobny oddział rejestratury dla normaliów, uwidoczniony być winien każdy akt czynności, za normale mający być uważany, jako takowy w trzeciéj rubryce indexu, przez zamieszczenie wyrazu „normale.“

W indexie znajdować się ma, bez różnicy, czy istnieją oddziały rejestratury (§. 115), lub nie (§. 119), dla tém łatwiejszego przeglądu normaliów wyraz wrzędny główny „Normalia,“ pod którym zestawione być winny wszelkie normalia, w ciągu peryodu rejestratury zachodzące, z krótkiém wyrażeniem przedmiotu, liczby protokólarnéj i oznaczenia rejestratury.

W większych urzędach może być zamiast tego oddzielnie prowadzonym własny index normaliów, a wedle okoliczności także i księga normaliów ułożoną, do któréj treść normaliów dosłownie wciągnioną będzie.

§. 122.

Co do aktów rezerwowanych, u samego przełożonego urzędu zachować się mających, prowadzony być ma osobny rejestr odszukawczy (§. 75).

§. 123.

Przy urzędach powiatowych (stolicowo-sędziowskich), większéj objętości interesów prowadzonym być ma (oprócz wciągania oznaczenia rejestratury do protokółu podawczego, §§. 65, 74) także jeszcze wykaz, ułożony wedle bieżącéj liczby (manuele, księga odkazowcza), w którym przy każdym pojedynczym akcie, jeżeli takowy stanowi numer piérwiastkowy (§. 115), zanotować należy inne numera tamże złożone, jeżeli zaś nie, numer piérwiastkowy, do którego złożonym został.

§. 124.

Każdy akt opatrzony być ma przy zarejestrowaniu, na lewéj kolumnie u dołu oznaczeniem rejestratury, to jest literą fascykułu i liczbą protokólarną pod którą, lub do któréj zarejestrowanym jest (numer piérwiastkowy).

§. 125.

Den Konzeptsbeamten des Bezirks- (Stuhlrichter-) Amtes steht zum Amtsgebrauche die Einsicht in die nicht reservirten (§. 122) Registratursakten und deren Aushebung frei. Die übrigen Beamten, Angehörige anderer Behörden und Parteien bedürfen der Bewilligung des Amtsvorstehers, welche, Parteien gegenüber, schriftlich zu erfolgen hat.

Über ausgehobene Aktenstücke sind an deren Stelle Empfangsscheine zu hinterlegen und darüber ein eigenes Vormerkbuch zu führen.

Nach drei Monaten sind die ausgehobenen Akten zurück zu verlangen und an ihre gehörige Stelle zu hinterlegen. Besonders ist beim Austritte oder Absterben eines Beamten auf Zurückerlangung der ihm ausgefolgten Registratursakten zu dringen.

§. 126.

Nach welchen Zeiträumen die entbehrlich gewordenen Registratursakten, und auf welche Weise sie auszuscheiden und zu vertilgen seien, wird durch besondere Vorschriften bestimmt.

§. 125.

Urzędnicy konceptowi urzędu powiatowego (stolicowo-sędziowskiego) mają prawo celem użytku urzędowego przeglądać akta rejestratury, nierezerwowane (§. 122), i wyjmować takowe. Inni urzędnicy, tudzież należący do innych władz, niemniéj strony potrzebują ku temu pozwolenia przełożonego urzędu, które co się tyczy stron, na piśmie wydaném być ma.

W miejsce aktów wyjętych włożone być winny potwierdzenia odbioru, przy czém prowadzić się ma własna na to książka zanotowawcza.

Po trzech miesiącach akta wyjęte nazad mają być żądane i w należytém miejscu złożone. Mianowicie przy wystąpieniu urzędnika lub zejściu jego ze świata nalegać należy na zwrócenie aktów z rejestratury jemu wydanych.

§. 126.

Po jakim czasie akta rejestratury, do użytku już więcéj niestósowne, i w jaki sposób wydzielone i niszczone być mają, o tém stanowią przepisy osobne.

I. Formulare der Qualifikazionstabellen (zum §. 13).

Qualifikazionstabelle

über N. N. . . . . .

I. Name, Geburtsort, Alter, Stand, Charakter, Gehalt	II. Sprach- sowie sonstige Kenntnisse und Befähigung	Beilagen	III. Bisherige Dienstleistung				IV. Verwandtschafts- oder Schwägerschaftsverhältnisse	V. Fähigkeiten	VI. Verwendung	VII. Moralität	VIII. Politisches Verhalten	Anmerkung
			Eigenschaft	Dauer		Beilagen						
				Jahr	Monat							

I. Formularz tabeli kwalifikacyjnéj (do §. 13)

Tabela kwalifikacyjna

co do N. N. . . . . .

I. Nazwisko, miejsce urodzenia, wiek, stan, charakter, płaca	II. Wiadomości języków i inne, tudzież uzdolnienie	Załączniki	III. Dotychczasowa służba				IV. Stósunki pokrewieństwa lub powinowactwa	V. Zdolność	VI. Aplikacya	VII. Moralność	VIII. Polityczne zachowanie się	Uwaga
			Przedmiot	Trwanie		Załączniki						
				lat	miesięcy							

II. Formulare des Personalstandes-Ausweises (zum §. 28).

Seite 1.

Personalstandes-Ausweis des *)

Name
Geburtsort und Jahr
Stand
Studien, Befähigungsdekrete
Sprachkenntnisse

Seite 2.

Bisherige Dienstleistung

Eigenschaft	Ort	Bezüge	Dauer		Anmerkung
			Jahre	Monate	

Seite 3.

Besondere Vorfälle **)

*) Auf der ersten Blattseite in der Rubrik »Stand« haben verheirathete oder verwitwete Beamte auch die Vornamen und das Alter der vorhandenen Kinder anzugeben.

**) Auf der dritten Blattseite in der Rubrik »besondere Vorfälle« sind insbesondere auch die erhaltenen Belobungen und sonstigen Anerkennungen einer pflichtgemäßen Dienstleistung, gleichwie ertheilte Mahnungen, Verweise oder verhängte Strafen ersichtlich zu machen.

II. Formularz wykazu stanu osobowego (do §. 28).

Stronica 1.

Wykaz stanu osobowego . . . . . *)

Nazwisko

Miejsce i rok urodzenia

Stan

Nauki, dekreta uzdolnienia

Znajomość języków

Stronica 2.

Dotychczasowa służba

Własność	Miejsce	Pobory	Trwanie		Uwaga
			Lat	Miesięcy	

Stronica 3.

Szczególne wydarzenia . . . . **)

*) Na pierwszej stronie karty w rubryce „stan“ urzędnicy żonaci lub wdowcy wymienić mają także imiona i wiek dzieci znajdujących się.

**) Na trzeciéj stronie karty w rubryce „szczególne wydarzenia“ należy mianowicie wyszczególnić także pochwały pozyskane i inne uznania gorliwego pełnienia służby, równie jak udzielone napomnienia, nagany lub kary orzeczone.

III. Formulare (zu §. 65.)

Politisches Geschäftsprotokoll.

Geschäftszahl	Monat und Tag des Einlangens	Von wem eingelangt (Datum, Zahl)	Gegenstand der Eingabe	Vorläufige Verfügung	Erledigung? an wen? kurzer Inhalt	Datum der Erledigung	Ob, von wem und wann eine Antwort gewärtiget wird	Zahl, unter welcher die Antwort einlief	Registraturs-Bezeichnung

III. Formularz (do §. 65).

Protokół czynności politycznych.

Liczba protokólarna czynności	Miesiąc i dzień wniesienia	Od kogo wniesienie nastąpiło (data, liczba)	Przedmiot podania	Uprzednie zarządzenie	Załatwienie? do kogo wystósowane? krótka treść	Data załatwienia	Czy, od kogo i kiedy oczekiwać przypada odpowiedzi	Liczba pod którą odpowiedź nadeszła	Oznaczenie rejestratury

IV. Formulare (zu §. 100.)

Nr. 2513.

(Landesregierung in Troppau.)

Bericht

des k. k. Bezirksamtes zu N. N.
vom 13. August 1858, zur Zahl 7853,
über den Rekurs des Johann Gruber, wegen
Verweigerung des Ehekonsenses.

Mit . . . . . Stück Beilagen.

Verfaßt von:

IV. Formularz (do §. 100).

Nr. 2513.

(Rząd krajowy w Opawie).

Relacya

C. K. urzędu powiatowego w N. N.
z dnia 13 Sierpnia 1858, do liczby 7853,
w przedmiocie rekursu Jana *Gruber*, z powodu odmówienia konsensu małżeńskiego.

Z . . . . sztukami załączeń.

Ułożona przez:

V. Formulare (zu §. 107.)

Zustellungsbuch

Nr. I (II, III u. s. f.)

über die im Bezirksamte { durch den Amtsdiener N. N. / durch den Boten N. N. } erfolgten Zustellungen.

Geschäftszahl	Gattung des Stückes, und Zahl der Beilagen	Name der Behörde oder Partei, an welche zuzustellen ist	Tag der Zustellung	Zu entrichtende Gebühr	Unterschrift des Empfängers

V. Formularz (do §. 107.)

Księga doręczeń.

N. I. (II, III. i t. d.)

co do doręczeń uskutecznionych w urzędzie powiatowym . . . . . { przez sługę urzędowego N. N. / przez posłańca N. N. }

Liczba czynności	Rodzaj aktu, i Liczba załączników	Nazwisko władzy lub strony, dla której doręczenie nastąpić ma	Dzień doręczenia	Należytość mająca być opłacona	Podpis odbiorcy.

VI. Formulare (zu §. 107.)

Expedits-Elench

Geschäftszahl	Zustellung	Geschäftszahl	Zustellung	Geschäftszahl	Zustellung	Geschäftszahl	Zustellung
1		8		15		22	
2	II.	9	II.	16		23	
3	Post	10		17		24	
4	III.	11	III.	18		25	
5	Post	12	I.	19		26	
6	I.	13	Post	20		27	
7		14		21		28	

VI. Formularz (do §. 107.)

Elench Expedytury.

Liczba czynności protokólarna	Doręczenie	Liczba czynności protokólarna	Doręczenie	Liczba czynności protokólarna	Doręczenie	Liczba czynności protokólarna	Doręczenie
1		8		15		22	
2	II	9	II.	16		23	
3	Poczta	10		17		24	
4	III	11	III.	18		25	
5	Poczta	12	I.	19		26	
6	I.	13	Poczta	20		27	
7		14		21		28	

VII. Formulare (zu §. 112).

Geschäftsausweis

des Bezirksamtes in N. N. vom Jahre 1860.

Personale				Geschäftsstücke					Auf Kommissionen und Dienstreisen verwendet		Anmerkung
Namen	Dienstes-Eigenschaft	beim Bezirksamte verwendet		rückständig vom Jahre 1859	zugewachsen im Jahre 1860	Zusammen	Hiervon sind:		Name und Eigenschaft des Beamten	Zahl der Tage	
		von	bis				erledigt	unerledigt			
											(Hier kommt zu bemerken, ob und wie lange ein Beamter oder Diener krank oder beurlaubt war, ob und wie lange der Eine oder Andere bloß für Justizgeschäfte bestimmt war u. dgl.)
									Summe		

VII Formularz (do §. 112).

Wykaz czynności

urzędu powiatowego w N. N. z roku 1860.

Personale				Sztuk czynności					Do komisyj i podróż służbowych użyto		Uwaga.
Nazwiska	własność służbowa	użycie przy urzędzie powiatowym		zaległych z roku 1859	urosłych w roku 1860	razem	z tych zostało		Nazwisko i własność urzędnika	Liczba dni	
		od	aż do				załatwionych	niezałatwionych			
											(Tu nadmienić należy, czy i jak długo urzędnik lub sługa chorym lub na urlopie był, czy i jak długo ten lub ów przeznaczonym był tylko do sprawowania czynności sądowych i t. p.)
									Summa .		

66.

Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 20. März 1855.

wirksam für die Kronländer Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien und Slawonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat,

betreffend die Herstellung und Erhaltung der, die Ortschaften durchziehenden Strecken der Ärarialstrassen.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 53, ausgegeben am 31. März 1855.

67.

Verordnung des Justizministeriums vom 26. März 1855,

über den Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit des neu organisirten mährisch-schlesischen Oberlandesgerichtes und der Ober-Staatsanwaltschaft in Brünn, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft in Mähren und Schlesien, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 54, ausgegeben am 31. März 1855.

68.

Verordnung des Justizministeriums vom 26. März 1855,

wodurch hinsichtlich der Ausübung der in dem §. 32 der Allerhöchst genehmigten Advokatenordnung vom 24. Juli 1852, Nr. 170 des Reichs-Gesetz-Blattes, für die Kronländer Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat, den Advokatenausschüssen eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturskandidaten, nähere Bestimmungen erlassen werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 55, ausgegeben am 31. März 1855.

69.

Verordnung des Ministers des Innern vom 28. März 1855,

über den Beginn der Amtswirksamkeit der Kreisämter in Böhmen.

Siehe Reichs-Gesetzbtat, XVI. Stück, Nr. 56, ausgegeben am 31. März 1855.

66.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 20 Marca 1855,

obowiązujące w krajach koronnych Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi i Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim,

w przedmiocie budowania i utrzymywania tych części gościńców eraryalnych, które przechodzą przez wsie lub miasta.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XVI, Nr. 53, wydaną dnia 31 Marca 1855.

67.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 26 Marca 1855,

tyczące się oznaczenia czasu, w którym rozpoczną działania swoje nowo-uorganizowany morawsko-szląski sąd krajowy wyższy i prokuratura wyższa w Bernie, władze wyłącznie sądowe piérwszéj instancyi i prokuratury w Morawii i Szląsku, jako też ustawy będące w związku z nową organizacyą sądową.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XVI, Nr. 54, wydaną dnia 31 Marca 1855.

68.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 26 Marca 1855,

mocą którego wydaje się bliższe postanowienia o wykonywaniu władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury, nadanéj wydziałom adwokackim w §. 32 potwierdzonéj przez Najjaśniejszego Pana ustawy o adwokatach z dnia 24 Lipca 1852 r. Nr. 170 Dziennika Praw Państwa, obowiązującéj w krajach koronnych Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XVI, Nr. 55, wydaną dnia 31 Marca 1855.

69.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 28 Marca 1855,

o zaczęciu czynności urzędowych urzędów obwodowych w Czechach.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XVI, Nr. 56, wydaną dnia 31 Marca 1855.

70.

Verordnung der Minister des Innern und der Justiz vom 28. März 1855,

über den Beginn der Amtswirksamkeit der Bezirksämter in Böhmen.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVI. Stück, Nr. 57, ausgegeben am 31. März 1855.

70.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 28 Marca 1855,

o zaczęciu czynności urzędów powiatowych w Czechach.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XVI, Nr. 57, wydaną dnia 31 Marca 1855.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. April 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XIX.

Wydany i rozesłany dnia 30 Kwietnia 1855.

71.

Verordnung des Armee-Ober-Kommando vom 25. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 59, ausgegeben am 11. April 1855),

wirksam für alle Kronländer,

wodurch erklärt wird, daß die Artikel VIII und IX des, mit dem deutschen Bunde abgeschlossenen Deserteur-Kartels vom 10. Februar 1831 durch die, zwischen Oesterreich und Baiern unterm 4. und 17. Jänner 1852 (Nr. 37 des Reichs-Gesetzblattes) ausgewechselten Ministerial-Erklärungen nicht aufgehoben worden seien.

Aus Anlaß eines entstandenen Zweifels wird hiermit erklärt, daß durch die Ministerial-Erklärung vom 4. Jänner 1852 (Nr. 37 des Reichs-Gesetzblattes*), womit zwischen der königlich-baierischen und kaiserlich-österreichischen Regierung die gegenseitige Aufhebung des Rückersatzes der Kosten für jene Requisizionen festgesetzt wurde, welche ein Staat an den anderen in zivilgerichtlichen Angelegenheiten in Beziehung auf unvermögliche Parteien, sowie bei strafgerichtlichen oder polizeilichen Untersuchungen richtet, der Artikel VIII und IX des, mit sämmtlichen souverenen Fürsten und freien Städten des deutschen Bundes abgeschlossenen Deserteur-Kartels vom 10. Februar 1831 (Militär-Gesetzsammlung, 14. Jahrgang, Nr. 47, Seite 50) nicht aufgehoben worden sei.

In Abwesenheit Seiner kaiserlich-königlichen Hoheit des Herrn Erzherzogs:
Graf **Wratislaw** m. p.
Feldmarschall.

72.

Erlaß des Finanzministeriums vom 31. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 60, ausgegeben am 11. April 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend eine zeitweilige Zollermäßigung für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl, bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und die quarnerischen Inseln.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 16. März 1855 zu gestatten geruht, daß der Eingangszoll von nachstehenden in den allgemeinen österreichischen Zolltarife vom 5. Dezember 1853, Abtheilung 10 unter b) und c) aufgeführten Gegenständen, als: Halbgetreide, Haide, Hirse, Mais (Kukurutz), Roggen, Bohnen, Erbsen, Linsen, Wicken, Zuckererbsen (Zizern), ferner Gerste, Malz und Hafer, endlich von den, unter der Tarifsabtheilung 12 begriffenen Gegenständen Mehl aus Mais bei der Einfuhr über die in Istrien und auf den quarnerischen Inseln bestehenden Zollämter während der Dauer von drei Jahren mit der Hälfte des tarifmäßigen Ausmaßes eingehoben werde.

Diese Allerhöchste Bewilligung hat mit dem sechzehnten Mai 1855 in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

---

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, VII. Stück, Nr. 27, Seite 84.

71.

Rozporządzenie Naczelnéj Komendy Wojsk. z d. 25 Marca 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, N. 59, wydana dnia 11 Kwietnia 1855).

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych

którem się oświadcza, iż artykuły VIII i IX kartelu o zbiegach wojskowych, zawartego ze związkiem niemieckim w dniu 10 Lutego 1831 nie zostały zniesione przez oświadczenia Ministeryalne, zamienione między Austryą i Bawaryą w dniu 4 i 17 Stycznia 1852 (N. 37 Dziennika Praw Państwa.)

Z powodu zaszłéj wątpliwości oświadcza się niniejszém, iż przez oświadczenie Ministeryalne z dnia 4 Stycznia 1852 r. (N. 37 Dziennika Praw Państwa *) mocą którego między Rządem Królewsko-Bawarskim i Cesarsko-Austryackim ustanowiono wzajemnie znieść zwrot kosztów za takie rekwizycye, które jedno Państwo do drugiego stósuje w sprawach cywilno sądowych względnie stron, nieposiadających majątku, tudzież w śledztwach karnych sądowych lub policyjnych, nie zostały zniesione Artykuły VIII i IX kartelu o zbiegach wojskowych, zawartego ze wszystkimi udzielnymi Monarchami i wolnemi miastami związku niemieckiego w dniu 10 Lutego 1831 r. (Zbiór ustaw wojskowych, rocznik 14, N. 47, strona 50).

W nieobecności Jego Cesarsko-Królewskiéj Wysokości Arcyksięcia Pana:
Hrabia **Wratisław** m. p.
Feldmarszałek.

72.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 31 Marca 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część XVIII. N 60, wydana dnia 11 Kwietnia 1855),

obowiązujące w krajach koronnych w powszechnym związku celnym objętych,

tyczące się czasowego zniżenia cła od niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, od mąki z kukurudzy, przy wprowadzaniu takowych przez urzędy celne Istryi i wyspy kwarneryjskie.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 16 Marca 1855 pozwolić, iż cło wchodowe od przedmiotów następujących, wyszczególnionych w powszechnéj taryfie celnéj austryackiéj z dnia 5 Grudnia 1853 w oddziale 10, pod *b* i *c*, jako to: od półzboża, tatarki, prosa, kukurudzy, żyta, bobu, grochu, soczowicy, wyki, grochu cukrowego, ciecierzycy, tudzież jęczmienia, słodu i owsa, nakoniec od przedmiotów w oddziale taryfy 12 objętych pod nazwą mąka z kukurudzy przy wprowadzaniu tychże przez urzędy celne w Istryi i na wyspach kwarneryjskich położone pobieranem będzie w przeciągu lat trzech tylko w połowie ustanowionéj w taryfie miary.

Niniejsze Najwyższe pozwolenie wejdzie w wykonanie z dniem 16 Maja 1855 roku.

Baron de **Bruck** m. p.

*) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część VII, N. 27, stronica 84.

73.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz und der obersten Polizeibehörde vom 3. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 61, ausgegeben am 11. April 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch, nach Maßgabe der Allerhöchsten Entschließungen vom 14. September 1852, 10. Jänner und 29. Juli 1853 und vom 4. Februar 1855, die Behörden bestimmt werden, welchen vom Tage der Wirksamkeit der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 angefangen die Untersuchung und Bestrafung derjenigen Gesetzesübertretungen zukommt, welche nicht in dem Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind, und womit zugleich das dabei zu beobachtende Verfahren festgesetzt wird.

In Gemäßheit der §§. 48 und 58 des, mit den Allerhöchsten Entschließungen vom 14. September 1852 und 10. Jänner 1853 (Nr. 9 und 10 des Reichs-Gesetzblattes, Jahrgang 1853*) für die Bezirks- (Stuhlrichter-) Ämter festgesetzten Wirkungskreises des §. 9, der mit dem Allerhöchsten Patente vom 29. Juli 1853 sankzionirten Strafprozeß-Ordnung**), und der Allerhöchsten Entschließung vom 4. Februar 1855 verordnen die Ministerien des Innern und der Justiz und die oberste Polizeibehörde, wie folgt:

§. 1.

Von dem Tage angefangen, an welchem in jedem einzelnen Kronlande die, mit dem Patente vom 29. Juli 1853 kundgemachte Strafprozeß-Ordnung in Wirksamkeit treten wird, und in den Kronländern, in welchen diese Strafprozeß-Ordnung bereits in Wirksamkeit getreten ist, vom Tage der Kundmachung der gegenwärtigen Verordnung, gehört die Untersuchung und Bestrafung aller jener Gesetzesübertretungen, welche nicht durch das allgemeine Strafgesetz vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind, und rücksichtlich welcher das Verfahren nicht durch besondere Vorschriften ausdrücklich anderen Behörden zugewiesen ist, zur politischen Geschäftsführung, und ist daher von dem hierzu berufenen Bezirksamte (Stuhlrichteramte, Distrikts-Kommissariate) des Bezirkes, wo die Uibertretung begangen worden ist, und an Orten, wo die politische Geschäftsführung den Kommunal-Magistraten zugewiesen ist, von diesen zu pflegen.

§. 2.

In denjenigen Orten, wo landesfürstliche Polizeibehörden bestehen, kommt diesen die Untersuchung und Bestrafung der im §. 1 bezeichneten Uibertretungen zu, in soweit sie die dem Wirkungskreise dieser Behörden zugewiesenen Zweige der Ortspolizei betreffen.

§. 3.

Das Verfahren wegen solchen Uibertretungen hat sich in möglichst summarischer Weise auf die Erhebung der wesentlichen Umstände zu beschränken.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, Nr. 10 und 11, Seite 20 und 22.

**) Ebendaselbst XXXIV. Stück, Nr. 152, Seite 466.

73.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnej, z d. 3 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, N. 61, wydana dnia 11 Kwietnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego, na zasadzie Najwyższych Postanowień z dnia 14 Września 1852 r. 10 Stycznia i 29 Lipca 1853 i z 4 Lutego 1855 oznacza się władze, do których od dnia działania ustawy o procesie karnym z d. 29 Lipca 1853 należy śledztwo i ukaranie tych przestępstw prawa, które w ustawie karnéj z dnia 27 Maja 1852 nie są uznane za występki, oraz ustanawia się sposób postępowaniu w takich przypadkach.

Na zasadzie §§. 48 i 58 zakresu działania ustanowionego dla urzędów powiatowych (stolicowych) mocą Najwyższych Postanowień z d. 14 Września 1852 roku i 10 Stycznia 1853 r. (N. 9 i 10 Dziennika Praw Państwa z r. 1853 *) tudzież na mocy §. 9 ustawy o procesie karnym, usankcyonowanéj w Najwyższym Pantencie z dnia 29 Lipca 1853 **) i Najwyższego Postanowienia z d. 4 Lutego 1855 rozporządzają Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, oraz Najwyższa Władza policyjna jak następuje:

§. 1.

Zacząwszy od dnia, w którym w każdym pojedynczym kraju koronnym wejdzie w wykonanie ustawa o procesie karnym, ogłoszona Patentem z dnia 29 Lipca 1853 r., w krajach zaś koronnych, w których rzeczona ustawa o postępowaniu karném już jest zaprowadzoną, zacząwszy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia należeć będzie śledztwo i ukaranie wszelkich przestępstw prawa, które w powszechnéj księdze ustaw karnych z dnia 27 Maja 1852 r. nie są uznane za karygodne występki, i względnie których postępowanie nie jest wyraźnie przydzielonem innym władzom na mocy szczegółowych przepisów, do wydziału spraw politycznych, zaczém takowe przeprowadzone będzie przez urząd powiatowy (stolicowy, komisaryat dystryktowy) do tego powołany, tego okręgu, w którym przestępstwo popełnioném zostało, zaś przez magistraty komunalne tam, gdzie czynności polityczne im są przydzielone.

§. 2.

W tych miastach, w których zaprowadzone są władze policyjne Cesarskie, do nich należy śledztwo i ukaranie przestępstw w §. 1 wskazanych, o ile takowe się tyczą gałęzi policyi miejscowéj, wchodzących w zakres onychże władz.

§. 3.

Postępowanie w takich przestępstwach ograniczać się powinno, w sposobie jak można tylko sumarycznym, do wyśledzenia okoliczności istotnych.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, N. 10 i 11, stronica 20 i 22.

**) Tamże Część XXXIV, N. 152, stronica 466.

In das darüber aufzunehmende Protokoll ist das geschöpfte Erkenntniß nebst der Begründung einzutragen und der Partei auf ihr Verlangen eine Abschrift des Erkenntnisses sammt Gründen mitzutheilen.

Gegen das gefällte Erkenntniß steht der Partei, wenn sie sich dadurch beschwert erachtet, der Rekurs an die höhere politische Behörde offen.

Der Rekurs in letzter Instanz ist, soweit er überhaupt gesetzlich zulässig ist, an das Ministerium des Innern zu richten, welches hierüber entscheidet.

In den Fällen, wo nach §. 2 die Untersuchung und Bestrafung in erster Instanz einer landesfürstlichen Polizeibehörde zusteht, hat diese Entscheidung des Ministeriums des Innern im Einvernehmen mit der obersten Polizeibehörde zu erfolgen. Der Rekurs muß binnen 24 Stunden nach Verkündigung des Erkenntnisses angemeldet, und binnen weiteren drei Tagen bei der ersten Instanz überreicht werden. Derselbe hemmt die Vollstreckung des Straferkenntnisses bis zur rechtskräftigen Entscheidung, in soferne nicht durch besondre Vorschriften etwas Anderes verordnet ist.

§. 4.

In soweit nicht durch besondere Gesetze für einzelne Uibertretungen etwas Abweichendes angeordnet wird, hat die Untersuchung und Bestrafung wegen der im §. 1 bezeichneten Uibertretungen ohne weitere Bedingung zu entfallen, wenn vom Zeitpunkte der begangenen Uibertretung drei Monate verstrichen sind, ohne daß hierüber ein Verfahren eingeleitet worden ist.

§. 5.

Diese Verordnung soll auch auf alle vor dem Tage, an welchem sie in Wirksamkeit tritt, begangenen Uibertretungen der im §. 1 bezeichneten Art, sowie auf alle an jenem Tage über derlei Uibertretungen bereits anhängigen Untersuchungen in soferne Anwendung finden, als hinsichtlich derselben noch kein Erkenntniß in erster Instanz geschöpft worden ist. Diese anhängigen Untersuchungen sind daher an die nach der gegenwärtigen Verordnung zuständige Behörde zur Fortsetzung des Verfahrens abzutreten.

Rücksichtlich derjenigen anhängigen Untersuchungen aber, worüber vor dem bezeichneten Tage bereits ein Erkenntniß in erster Instanz geschöpft wurde, ist das weitere Verfahren von den, nach den bisherigen Gesetzen darüber zuständigen höheren Behörden und nach den dafür bestehenden Vorschriften zu beendigen.

§. 6.

In soweit den politischen und Polizeibehörden schon dermalen die Untersuchung und Bestrafung von Gesetzesübertretungen vermöge besonderer Gesetze und Verordnungen zusteht, bleibt diese Kompetenz auch in den Kronländern, in welchen die gegenwärtige Verordnung nicht sogleich in Wirksamkeit tritt, unberührt.

§. 7.

Durch gegenwärtige Verordnung werden die Verordnungen vom 20. April 1854,

Do protokułu spisanego w tym przedmiocie, należy zamieścić orzeczenie, wydane wraz z uzasadnieniem, i stronie na żądanie wydać odpis orzeczenia wraz z powodami.

Przeciw wydanemu orzeczeniu, strona, mieniąca się być przez takowe pokrzywdzoną, otwartą ma drogę rekursu do wyższéj władzy politycznéj.

W ostatniéj instancyi rekurs, o ile w ogólności prawnie przypuszczonym być może, stósowany być powinien do Ministeryum Spraw Wewnętrznych, które w tym względzie rozstrzyga.

W przypadkach, w których stósownie do §. 2 śledztwo i ukaranie w pierwszéj instancyi należy do władzy policyjnéj Cesarskiéj, rozstrzygnienie takie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych nastąpić winno w porozumieniu się z Najwyższą Władzą policyjną. Rekurs zapowiedziany być powinien w przeciągu 24 godzin po ogłoszeniu orzeczenia, podanym zaś w przeciągu dalszych dni trzech do piérwszéj instancyi. Rekurs zawiesza wykonanie orzeczenia karnego aż do rozstrzygnienia prawomocnego, o ile w szczegółowych przepisach co innego nie jest nakazanem.

§. 4.

O ile w ustawach szczegółowych na pojedyncze wykroczenia nie jest rozporządzone co innego, śledztwo i ukaranie przestępstw w §. 1 wskazanych, odpada bez wszelkiego dalszego warunku, jeżeli od chwili popełnionego wykroczenia trzy miesiące upłynęły, a oraz postępowanie takowe nie było wytoczoném.

§. 5.

Niniejsze rozporządzenie zastósowaném będzie do wszystkich przestępstw, wskazanych w §. 1 i popełnionych przed dniem, w którym takowe działać rozpocznie, tudzież do wszystkich śledztw, w owym dniu względnie takich przestępstw już wiszących, o tyle, o ile względnie takowych nie zostało wydaném orzeczenie w piérwszéj instancyi. Tak wiszące jeszcze śledztwa powinny być odstąpione do dalszego przeprowadzenia władzy, na mocy niniejszego rozporządzenia do tego właściwéj.

Co się zaś tyczy tych śledztw wiszących, w których przed dniem wyż wskazanym już zostało wydaném orzeczenie w piérwszéj instancyi, dalsze postępowanie ukończoném być powinno przez władze wyższe według ustaw dotychczasowych właściwe, tudzież według przepisów w téj mierze obowiązujących.

§. 6.

Jak dalece już obecnie śledztwo i ukaranie przestępstw prawa na mocy szczegółowych ustaw i rozporządzeń należy do władz politycznych i policyjnych, pozostaną te władze właściwemi co do tych czynności także w tych krajach koronnych, w których niniejsze rozporządzenie nie wejdzie natychmiast w wykonanie.

§. 7.

Przez niniejsze rozporządzenie, rozporządzenia z 20 Kwietnia 1854, N. 96.

Nr. 96 des Reichs-Gesetzblattes*), und bezüglich des lombardisch-venezianischen Königreiches vom 25. April 1854, Nr. 102 des Reichs-Gesetzblattes, in keiner Beziehung außer Kraft gesetzt.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Kempen** m. p. F.M.L.

74.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz und der obersten Polizeibehörde vom 3. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 62, ausgegeben am 11. April 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit hinsichtlich der Polizeistunde nähere Bestimmungen getroffen werden.

Nachdem die bisherigen Bestimmungen über die Polizeistunde zu vielfältigen Zweifeln und zu einem ungleichartigen Verfahren Anlaß gegeben haben, so findet das Ministerium des Innern, im Einverständnisse mit dem Justizministerium und der obersten Polizeibehörde, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 4. Mai 1853 zu verordnen, wie folgt:

§. 1.

Zu einer bestimmten Stunde der Nacht müssen Gast- und Schanklokalitäten, sowie Kaffehhäuser, geschlossen werden, und es darf nach dieser Stunde Gästen weder der Zutritt zu denselben, noch das längere Verweilen daselbst gestattet werden.

Dieses Verbot findet jedoch in Einkehrwirthshäusern auf ankommende Reisende und Fuhrleute keine Anwendung.

Der Landeschef hat diese Stunde (Polizeistunde), mit Rücksicht auf die Landes- und Ortsverhältnisse, festzusetzen.

Es steht in dem Ermessen desselben, die Bestimmung hierüber für einzelne Gebietstheile oder Orte den untergeordneten Behörden zu überlassen.

§. 2.

Die Bewilligung zum Offenhalten der Gast- und Schanklokalitäten, sowie der Kaffehhäuser über die Polizeistunde kann aus besonderen Gründen in Orten, wo sich eine landesfürstliche Polizeibehörde befindet, von dieser, und in anderen Orten von dem landesfürstlichen Bezirksamte (Stuhlrichteramte, Distriktskommissariate), und in soferne die politische Geschäftsführung an der Stelle der landesfürstlichen Bezirksbehörden einem Kommunal-Magistrate anvertraut ist, von diesem ertheilt werden.

Eine solche Erlaubniß ist in der Regel bloß von Fall zu Fall für einzelne Nächte und nur bei besonderen Verhältnissen für gewisse bestimmte Zeitabschnitte zu ertheilen.

Für diese Bewilligung ist zu Handen der Gemeindekasse für Armenzwecke eine Taxe zu entrichten, deren Betrag der Landeschef mittelst besonderer Vorschrift festzusetzen hat.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXV. Stück, Nr. 103, Seite 267.

Dziennika Praw Państwa *), względnie Królestwa Lombardzko-Weneckiego zaś rozporządzenie z 25 Kwietnia 1854 r., N. 102 Dziennika Praw Państwa, bynajmniéj nie tracą swéj mocy.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Kempen** m. p. F. M. P.

74.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnéj z d. 3 Kwienia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XVIII., Nr. 62, wydana dnia 11 Kwietnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach Koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

którém pod względem godziny policyjnéj bliższe postanowienia wydane zostają.

Ponieważ dotychczasowe postanowienia o godzinie policyjnéj dały powód do mnogich wątpliwości i do postępowania niejednostajnego, dla tego Ministeryum Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości i Najwyższą Władzą policyjną w skutku Najwyższego Postanowienia z d. 1 Maja 1853 r. rozporządza jak następuje:

§. 1.

O pewnéj godzinie w nocy zamknięte być muszą lokalności gościn i szynków, jako też kawiarnie, i po téj godzinie gościom ani wstępować do nich ani téż dłużéj w nich przebywać nie wolno.

Niniejszy zakaz nie ma zastósowania do przybywających podróżnych i furmanów w domach zajezdnych.

Naczelnik kraju winien oznaczyć tę godzinę z uwagą na stósunki krajowe i miejscowe.

Wolno mu jest w szczegółowych okolicach lub miejscach polecić władzom niższém oznaczenie onéjże.

§. 2.

Pozwolenie trzymania otworem gościn i szynkowni jako też kawiarń po za godzinę policyjną, udzielać może z szczególnych powodów władza policyjna Cesarska, w miejscach, gdzie się takowa znajduje, w innych miejscach zaś urząd powiatowy (stolicowy, komisaryat dystryktowy) Cesarski; tam zaś gdzie czynność polityczna w miejsce władzy powiatowéj Cesarskiéj, poruczoną jest magistratowi komunalnemu, tenże magistrat.

Podobne pozwolenie udzieloném być może w powszechności tylko w szczegółowych przypadkach na pojedyncze nocy, i tylko przy zachodzących szczególnych przypadkach na pewne oznaczone okresy czasu.

Za takowe pozwolenie składaną będzie do rąk kasy gminnéj na rzecz ubogich taksa, któréj kwotę naczelnik kraju w osobnym przepisie oznaczy.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, część XXV, Nr. 103, stronica 267.

§. 3.

Werden Gast- und Schanklokalitäten oder Kaffeehäuser über die festgesetzte oder nach §. 2 erweiterte Polizeistunde offen gehalten, oder werden sie zwar nach dieser Stunde versperrt, wird aber dennoch Gästen der Zutritt dahin oder das längere Verweilen in denselben gestattet, so sind die Inhaber derselben nach der kaiserlichen Verordnung vom 20. April 1854 (Nr. 96 des Reichs-Gesetz-Blattes *), und bezüglich des lombardisch-venezianischen Königreiches nach der Verordnung vom 25. April 1854 (Nr. 102 des Reichs-Gesetz-Blattes), zu behandeln.

§. 4.

Die Sicherheitsorgane haben bei wahrgenommenen Übertretungen dieser Vorschrift zunächst den dafür verantwortlichen Inhaber des Gast-, Schank- oder Kaffehhauses an die Erfüllung seiner Pflicht zu erinnern.

Bleibt diese Erinnerung selbst nach Verlauf einiger Zeit fruchtlos, so sind jene Gäste, welche über die von den Sicherheitsorganen an sie unmittelbar gemachte Aufforderung sich nicht entfernen, hierzu zu verhalten, und unterliegen, in soferne nicht eine durch das allgemeine Strafgesetz verpönte Handlung mitunterläuft, der Behandlung und Ahndung nach den im §. 3 bezogenen Verordnungen.

§. 5.

Die Untersuchung und Bestrafung der Übertretungen der gegenwärtigen Vorschrift steht den im §. 2 genannten Behörden zu.

In Betreff des Verfahrens, des Rekurses und der Verjährung gelten die Bestimmungen der §§. 3 und 4 der gleichzeitig erlassenen Verordnung vom 3. April 1855, Nr. 61 des Reichs-Gesetz-Blattes **).

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Kempen** m. p. F. M. L.

75.

Verordnung des Justizministeriums vom 6. April 1855,

über den Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit des neu organisirten böhmischen Oberlandesgerichtes und der Oberstaatsanwaltschaft in Prag, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft in Böhmen, sowie der, mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 63, ausgegeben am 11. April 1855.

76.

Verordnung des Finanzministeriums vom 6. April 1855,

womit die Bestellung von vier Finanzbezirks-Direkzionen für das Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung und deren Standorte, dann die Aufstellung neu zu errichtender Sammlungskassen für jede der beiden neuen Bezirksbehörden zu Eperies und Munkacs kundgemacht und der Zeitpunkt der Aktivirung der Finanzbezirks-Direkzionen zu Eperies und Munkacs auf den 30. April 1855 festgesetzt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XVIII. Stück, Nr. 64, ausgegeben am 11. April 1855.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXV. Stück, Nr. 103, Seite 267

**) Siehe oben unter Nr. 73.

§. 3.

Jeżeli gościny lub szynkownie albo kawiarnie trzymane będą otworem nad godzinę policyjną, oznaczoną lub stósownie do §. 2 przedłużoną; lub jeżeli wprawdzie po téj godzinie zamknięte zostaną, jednakże gościom wstęp do nich lub dłuższe w nich przebywanie pozwoloném będzie, właściciele takowych podlegają postępowaniu przepisanemu w Rozporządzeniu Cesarskiém z d. 20 Kwietnia 1854 (N. 96 Dziennika Praw Państwa *), zaś w Królestwie Lombardzko-Weneckiém według rozporządzenia z 25 Kwietnia 1854 (N. 102 Dziennika Praw Państwa).

§. 4.

Organa bezpieczeństwa winny są, gdy spostrzegą przekroczenie niniejszego przepisu, napomnieć najpierwéj odpowiedzialnego za to właściciela gościny, szynkowni lub kawiarni o dopełnienie obowiązku swego.

Jeżeli to upomnienie nawet po upływie jakiegoś czasu bez skutku zostanie, natenczas należy tych gości którzy po wezwaniu ze strony organów bezpieczeństwa do nich uczynioném, nie oddalą się, zmusić do tego, i takowi podlegają postępowaniu i karze według przepisów w §. 3 wspomnionych, jeżeli oprócz tego nie zachodzi uczynek, zakazany na mocy powszechnych ustaw karnych.

§. 5.

Śledztwo i ukaranie przekroczeń niniejszego przepisu należy do władz w §. 2 wspomnionych.

Co się tyczy postępowania, rekursu i przedawnienia, obowiązują przepisy §§. 3 i 4 równocześnie wydanego rozporządzenia z dnia 3 Kwietnia 1855 roku N. 61 Dziennika Praw Państwa **).

Baron **Bach** m. p. Baron **Kraus** m. p. Baron **Kempen** m. p. F. M. P.

75.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 6 Kwietnia 1855,

w przedmiocie oznaczenia czasu, w którym rozpoczną czynności swoje nowo uorganizowany sąd krajowy wyższy i nadprokuratorstwo rządowe w Pradze, tudzież władze sądowe czyste pierwszéj instancyi i prokuratorstwo rządowe w Czechach, i rozpocznie się moc obowiązująca ustaw zostających w związku z nową organizacyą sądową.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XVIII, N. 63, wydaną dnia 11 Kwietnia 1855.

76.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 6 Kwietnia 1855,

mocą którego ogłasza się ustanowienie cztérech dyrekcyj powiatowych skarbu w okręgu urzędowym oddziału dyrekcyi skarbowéj krajowéj koszyckiéj, i stanowisk onychże, tudzież ustanowienie nowo-utworzyć się mających kas zbiorowych dla każdéj z dwóch nowych władz powiatowych w Eperyes (Preszowie) i Munkaczu, jako też oznacza się, iż dyrekcye powiatowe skarbowe w Eperyes (Preszowie) i Munkaczu z dniem 30 Kwietnia 1855 rozpoczną działanie swoje.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część, XVIII, N. 64, wydaną dnia 11 Kwietnia 1855.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XXV, N. 103, stronica 267.

**) Obacz powyżéj pod N. 73.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. Mai 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XX.

Wydany i rozesłany dnia 3 Maja 1855.

77.

Verordnung der Ministerien des Aeußern und der Justiz, und des Armee-Ober-Kommando's vom 31. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XVII. Stück, Nr. 58, ausgegeben am 7. April 1855),

mit welcher die Vollzugsschriften zu der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetzblattes, betreffend die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche, kundgemacht werden.

Zur Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetzblattes*), betreffend die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und die im §. 2 derselben bezeichneten Schutzgenossen im osmanischen Reiche, finden die Ministerien des Aeußern und der Justiz und das Armee-Ober-Kommando, in Folge der Allerhöchsten Ermächtigung vom 29. Jänner 1855 die nachstehenden provisorischen Vorschriften zu erlassen, welche am 1. Mai 1855 in Kraft zu treten haben:

§. 1.

Die Zivilgerichtsbarkeit über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche wird in erster Instanz im vollen Umfange ausgeübt:

1. Von den k. k. Agenzien und Generalkonsulaten in Jassy und Bukarest, dann von den k. k. Generalkonsulaten in Belgrad, Sarajewo, Smyrna, Beirut, Alexandrien und Tunis;

2. von den k. k. Konsulaten in Konstantinopel, Salonichi, Rustschuk, Galatz, Trapezunt, Jerusalem, Kairo, Chartum und Tripolis;

3. von den k. k. Vizekonsulaten in Monastir, Widdin, Ibraila, Tultscha, Mostar, Skutari, Durazzo, Janina und Kanea.

§. 2.

In den Wirkungskreis dieser Konsulargerichte gehören daher:

1. Die Verhandlung und Entscheidung aller Zivilstreitigkeiten mit Einschluß der Handels- und Wechselsachen, sowohl im Erkenntniß- als im Vollstreckungsverfahren.

Die in Seestädten befindlichen Konsulargerichte entscheiden überdieß auch in Rechtssachen, welche sich auf die Seeschiffe und auf die Seefahrt beziehen.

Hinsichtlich der Ehestreitigkeiten, bei denen es sich um die Ungiltigkeit oder Auflösung des Ehebandes oder um die Scheidung von Tisch und Bett in Absicht auf österreichische Unterthanen oder Schutzgenossen handelt, hat einstweilen die bisherige Uibung ungeändert zu bleiben.

---

*) Landes-Regierungsblatt, XI. Stück, Nr. 37, Seite 141.

77.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Zewnętrznych i Sprawiedl. oraz Naczelnéj Komendy Wojskowéj z dnia 31 Marca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XVII, Nr. 58, wydana dnia 7 Kwietnia 1855),

mocą którego ogłasza się przepisy do przeprowadzenia rozporządzenia Cesarskiego z dnia 29 Stycznia 1855 r. Nr. 23 Dziennika Praw Państwa, w przedmiocie wykonywania sądownictwa cywilnego C. K. konsulatów nad poddanemi austryackiemi tudzież nad osobami pod opieką Austyi zostającemi w Państwie Otomańskiém.

W celu przeprowadzenia Cesarskiego rozporządzenia z dnia 29 Stycznia 1855 r. N. 23 Dziennika Praw Państwa *), tyczącego się wykonywania sądownictwa cywilnego C. K. konsulatów nad poddanemi austryackiemi, tudzież nad osobami pod opieką Austryi zostającemi, wspomnionemi w §. 2 i przebywającemi w Państwie Otomańskiém, Ministerstwa Spraw Zewnętrznych i Sprawiedliwości oraz Naczelna Komenda Wojskowa wydają, w skutku Najwyższego Upoważnienia z dnia 29 Stycznia 1855 r. następujące prowizoryczne przepisy, mające wejść w wykonanie z dniem 1 Maja 1855.

§. 1.

Sądownictwo cywilne nad poddanemi austryackiemi i osobami pod opieką Austryi zostającemi w Państwie Otomańskiém wykonywać będą w całym obrębie:

1. C. K. ajencye i konsulaty jeneralne w Jassach i Bukareszcie, tudzież C. K. konsulaty jeneralne w Belgradzie, Sarajewie, Smyrnie, Beirucie, Alexandryi i Tunisie;

2. C. K. konsulaty w Konstantynopolu, Saloniki, Ruszczuku, Gałaczu, Trebizondzie, Jerozolimie, Kairze, Chartum i Tripolis;

3. C. K. wicekonsulaty w Monastyrze, Widyniu, Ibraile, Tulczy, Mostarze, Skutary, Durazo, Janinie i Kanei.

§. 2.

Do zakresu tychże sądów konsularnych należą zatém:

1. Rozprawa i rozstrzygnienie wszelkich spraw cywilnych, licząc w to sprawy handlowe i wexlowe, tak w postępowaniu wyrokującém, jako też exekucyjném.

Sądy konsularne, znajdujące się w miastach morskich wyrokują oraz w sprawach prawnych, odnoszących się do okrętów morskich i do żeglugi.

Co do spraw małżeńskich, w których rzecz idzie o unieważnienie lub rozwiązanie związku małżeńskiego, albo też o odłączenie od stołu i łoża poddanych austryackich lub osób pod opieką Austryi zostających, zwyczaj dotychczas zachowany, tymczasowo niezmiennym pozostanie.

---

*) Dziennik Rządu krajowego, Zeszyt XI, Nr. 37, stronica 141.

2. Die Konkursangelegenheiten.
3. Die Verwaltung der freiwilligen Gerichtsbarkeit.

§. 3.

Die k. k. Vizekonsulate in Sophia, Aleppo und Damaskus, dann die k. k. Konsularagenzien in Banyaluka, Livno, Tusla und Bagdad werden ermächtiget, in allen Streitsachen über bestimmte Geldsummen, welche ohne Zinsen und andere Nebengebühren 500 fl. Konvenzions-Münze nicht übersteigen, und in allen Streitigkeiten über andere Gegenstände, wenn der Kläger anstatt derselben eine Geldsumme ausdrücklich anzunehmen sich erbietet, welche ohne Zinsen und Nebengebühren 500 fl. Konvenzions-Münze nicht übersteigt, mit Ausnahme jedoch von Wechselstreitigkeiten, die Gerichtsbarkeit gleich den Konsulargerichten erster Instanz auszuüben.

Der Betrag der Schuld wird nach der Summe, auf deren Bezahlung in der Klage das Begehren gestellt ist, berechnet, wenn auch der Kläger oder der Geklagten mehrere sind, oder die verfallenen Beträge fortlaufender Zinsen oder Renten gefordert werden. Doch steht im letzteren Falle die Gerichtsbarkeit den genannten Vizekonsulaten und Konsularagenzien nur dann zu, wenn bloß die eingeforderten Zinsen oder Renten bestritten werden, nicht aber das Recht selbst, woraus der Bezug derselben hergeleitet wird, von dem Belangten streitig gemacht wird, obgleich dieses Recht die Summe von 500 fl. Konvenzions-Münze übersteigt. Wird jedoch in diesem Falle das Recht selbst bestritten, so hat das Vizekonsulat und beziehungsweise die Konsularagenzien die Klage sammt der Verhandlung nach geschlossenem Verfahren dem vorgesetzten Konsulate zur Schöpfung des Spruches vorzulegen. Das letztere hat auch dann stattzufinden, wenn bei den genannten Vizekonsulaten oder Konsularagenzien eine Klage angebracht würde, in welcher ein Theil einer 500 fl. Konvenzions-Münze übersteigenden Kapitalsschuld oder der Uiberschuß gefordert wird, welcher sich aus der Vergleichung mehrerer, beiden Theilen zustehenden, Forderungen ergeben soll.

§. 4.

Jene Vizekonsulate, welchen nach den Bestimmungen der vorhergehenden Paragraphe die selbständige Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit gar nicht oder doch nur in den, im §. 3 bezeichneten geringeren Rechtssachen zukömmt, sowie alle Konsularagenzien (Agenzie-Staroßen) haben für die Konsulargerichte jene Hilfsamtshandlungen und Verrichtungen zu übernehmen, welche ihnen durch allgemeine Anordnungen für die Zwecke der erwähnten Gerichtsbarkeit übertragen sind, oder durch die Konsulargerichte von Fall zu Fall zur Vollziehung zugewiesen werden.

Sie haben insbesondere:

1. Uiber alle Klagen, welche in den, der konsulargerichtlichen Verhandlung und Entscheidung zugewiesenen Rechtsangelegenheiten, mit Ausnahme jedoch der Wechselsachen, bei ihnen angebracht werden können, das Mittleramt auszuüben (§. 17).

2. Sprawy konkursowe.
3. Wykonywanie sądownictwa dobrowolnego.

§. 3.

C. K. wicekonsulaty w Sofii, Aleppo, Damaskus, tudzież C. K. ajencyje konsularne w Banialuce, Liwnie, Tusli i Bagdadzie są upoważnione do wykonywania sądownictwa zarówno z sądami konsularnemi piérwszéj instancyi we wszystkich procesach o pewne sumy pieniężne, które oprócz prowizyi i należytości bocznych, nie przenoszą 500 ZłR. mon. konw., tudzież we wszystkich procesach o inne przedmioty, jeżeli powód wyraźnie oświadcza, iż zamiast takowych przyjmie sumę pieniężną, która oprócz prowizyj i należytości bocznych nie przenosi 500 ZłReńs. mon. konw., z wyjątkiem wszakże sporów wexlowych.

Kwota długu oblicza się według sumy, któréj zapłacenie w pozwie jest żądaném, chociaż jest więcéj powodów lub pozwanych, lub chociaż się żąda zapadłych kwot bieżących prowizyj lub rent. Jednakże w ostatnim przypadku sądownictwo wtedy tylko należy do rzeczonych wicekonsulatów i konsularnych ajencyj, jeżeli tylko spór idzie o żądane prowizyje lub renty, zaś samo prawo, z którego wynika pobieranie takowych, nie jest ze strony pozwanego przedmiotem sporu, jakkolwiek to prawo przenosi sumę 500 ZłR. mon. konw. Jeżeli zaś samoż prawo jest przedmiotem sporu, wówczas wicekonsulat, a względnie ajencyje konsularne winny pozew wraz z rozprawą po ukończoném postępowaniu przedłożyć przełożonemu konsulatowi do wydania wyroku. Tak samo także wtenczas postąpić należy, jeżeli do wspomnionych wicekonsulatów lub ajencyj konsularnych wniesiony zostanie pozew, w którym się żąda części długu w kapitale, przenoszącego 500 ZłR. mon. konw., lub przewyżki, wynikającéj z porównania więcéj wierzytelności, należących się stronom obudwom.

§. 4.

Wicekonsulaty, które według przepisów, w paragrafach poprzedzających wskazanych, albo wcale nie wykonują udzielnego sądownictwa cywilnego, albo tylko w mniejszych sprawach, wskazanych w §. 3, tudzież wszelkie ajencyje konsularne (starostowie ajencyjni) winni są dla sądów konsularnych uskuteczniać takie czynności urzędowe pomocnicze i działania, jakie im są przydzielone na mocy ogółowych rozporządzeń dla celów wspomnionego sądownictwa, lub im przez sądy konsularne w każdym szczegółowym przypadku przydzielone zostaną.

W szczególności winny są:

1. wykonywać urząd pośredników we wszystkich sporach, wniesionych przed nie w sprawach prawnych, przydzielonych do rozprawy i rozstrzygnienia przez sądy konsularne, z wyjątkiem atoliż spraw wexlowych (§. 17).

Die, über derlei Rechtsstreitigkeiten von ihnen zu Stande gekommenen und gehörig beurkundeten Vergleiche sind exekuzionsfähig.

Sie haben ferner

2. die Zustellung der konsulargerichtlichen Erledigungen zu besorgen, über die unmittelbar bei ihnen angebrachten, oder ihnen von dem vorgesetzten Konsulargerichte zur Amtshandlung übersendeten Klagen die Instruirung des Prozesses vorzunehmen, und die damit verbundenen Erledigungen zu erlassen, Tagsatzungen anzuordnen, die Inrotulirung oder Verzeichnung der Prozeßakten zu veranlassen und die inrotulirten oder verzeichneten Akten dem Konsulargerichte zur Schöpfung des Spruches vorzulegen, über Auftrag der Konsulargerichte Zeugen zu vernehmen, Parteien- und Zeugen-Eide, dann Augenscheine aufzunehmen und konsulargerichtliche Erkenntnisse in Vollzug zu setzen.

3. Urkunden über Seeunfälle (pruove di fortuna, Verklarungen) und die damit in Verbindung stehenden Erhebungen aufzunehmen; endlich

4. in Sachen der freiwilligen Gerichtsbarkeit durch Erstattung der Todfallsanzeigen, Anlegung der Siegel, Uibernahme von Geld, Gold- und Silbergeräthen, Prezioſen und Werthpapieren in amtliche Verwahrung, durch Inventirung, Schätzung und Feilbietung, dann durch Abnahme der Angelobung der Vormünder mitzuwirken und über die vorgenommenen Amtshandlungen dieser Art ungesäumt an das vorgesetzte Konsulargericht die Anzeige zu erstatten.

§. 5.

In Absicht auf die Zusammensetzung der Konsulargerichte bei Schöpfung der Entscheidungen in Rechtssachen haben sich dieselben einstweilen auf die bisher übliche Art zu benehmen.

§. 6.

Gegen Entscheidungen der Konsulargerichte findet der Rechtszug in zweiter Instanz, soweit solcher gesetzlich überhaupt zulässig ist, in folgender Art Statt, und zwar:

1. gegen Entscheidungen der Konsulargerichte in Jassy, Galatz, Ibraila und Tultscha an das Oberlandesgericht in Lemberg;

2. gegen Entscheidungen des Konsulargerichtes in Bukarest an das Oberlandesgericht in Hermannstadt;

3. gegen Entscheidungen der Konsulargerichte in Belgrad, Rustschuk und Widdin an das Oberlandesgericht in Temeswar;

4. gegen Entscheidungen der Konsulargerichte in Sarajewo, Banyaluka, Livno und Tusla (§. 3) an die Banaltafel in Agram;

5. gegen Entscheidungen des Konsulargerichtes in Mostar an das Oberlandesgericht in Zara;

6. gegen Entscheidungen der Konsulargerichte in Smyrna, Beirut, Alexandrien, Tunis, Konstantinopel, Salonichi, Trapezunt, Jerusalem, Kairo, Chartum, Tripolis, Monastir (Biloglia), Skutari, Durazzo, Janina, Kanea, Sophia, Aleppo, Damaskus

Ugody, zawarte przed niemi w takich sporach i przez nie należycie udokumentowane, zdolne są do exekucyi.

Oprócz tego winny są:

2. uskuteczniać doręczanie rozwiązań sądów konsularnych, instruować procesa wytoczone w skutku pozwów albo wprost do nich wniesionych, albo też przez przełożony sąd konsularny do działania urzędowego im przesłanych, i wydawać rezolucyje z tém połączone, wyznaczać termina, uskuteczniać inrotułowanie i spisanie aktów procesowych i przedłożyć akta inrotułowane i spisane sądowi konsularnemu do wydania wyroku, na rozkaz sądów konsularnych słuchać świadków, odbierać przysięgi od stron i świadków, i oglądania naoczne i wykonywać orzeczenia sądów konsularnych.

3. Spisywać dokumenta o nieszczęściach na morzu (pruove di fortuna) i czynić dochodzenia z temi w związku będące; nakoniec

4. W sprawach sądownictwa dobrowolnego działać wspólnie przez czynienie relacyi zgonu, przyłożenie pieczęci, przyjmowanie do składu sądowego pieniędzy, przedmiotów złotych i srebrnych, kosztowności i papierów wartość mających, przez inwentowanie, oszacowanie i przedaż publiczną, tudzież przez przyjmowanie przyrzeczeń opiekunów, równie o uskutecznieniu czynności urzędowych tego rodzaju czynić relacyje bezzwłocznie do przełożonego sądu konsularnego.

§. 5.

Co się tyczy składu sądów konsularnych przy wydawaniu rozstrzygnień w sprawach prawnych, trzymać się należy zwyczaju dotąd w zachowaniu będącego.

§. 6.

Przeciw rozstrzygnieniom sądów konsularnych dalsza droga prawa do drugiéj instancyi, o ile takowa w ogólności prawnie jest dozwoloną, jest następująca:

1. Przeciw rozstrzygnieniom sądów konsularnych, w Jassach, Gałaczu, Ibraile i Tulczy będących, do sądu krajowego wyższego we Lwowie;

2. Przeciw rozstrzygnieniom sądu konsularnego w Bukareszcie do sądu krajowego wyższego w Hermanstadzie;

3. Przeciw rozstrzygnieniom sądów konsularnych w Belgradzie, Ruszczuku i Widynie do sądu krajowego wyższego w Temeswarze;

4. Przeciw rozstrzygnieniom sądów konsularnych w Serajewie, Banyaluce, Liwnie i Tusli (§. 3) do tabuli Banalnéj w Zagrzebiu;

5. Przeciw rozstrzygnieniom sądu konsularnego w Mostarze, do sądu krajowego wyższego w Zadrze;

6. Przeciw rozstrzygnieniom sądów konsularnych w Smyrnie, Beirucie, Alexandryi, Tunisie, Konstantynopolu, Saloniki, Trebizondzie, Jerozolimie, Kairze, Chartum, Tripolis, Monastyrze, (Bitoglia), Skutari, Durazzo, Janina, Kanea, Sofii, Aleppo,

und Bagdad (§. 3), dann überhaupt gegen die von einem Konsulargerichte als Seegericht geschöpften Entscheidungen, an das Oberlandesgericht in Triest.

§. 7.

Uiber Berufungen und Rekurse gegen die, von den Oberlandesgerichten in solchen Angelegenheiten gefällten Entscheidungen übt der oberste Gerichtshof in Wien das Richteramt in dritter Instanz aus.

§. 8.

In Beziehung auf die Zuständigkeit der Konsulargerichte in den ihnen zugewiesenen Rechtsangelegenheiten haben für die, den Oberlandesgerichten in Lemberg und Triest untergeordneten Konsulargerichte die Bestimmungen des Patentes vom 20. November 1852, Nr. 251 des Reichs-Gesetz-Blattes*); für die Konsulargerichte, welche dem Oberlandesgerichte in Hermannstadt untergeordnet sind, die Bestimmungen des Patentes vom 3. Juli 1853, Nr. 129 des Reichsgesetzblattes; für die dem Oberlandesgerichte in Temeswar und der Banaltafel in Agram zugewiesenen Konsulargerichte die Bestimmungen des Patentes vom 16. Februar 1853, Nr. 30 des Reichs-Gesetz-Blattes; endlich für die zum Sprengel des Oberlandesgerichtes in Zara gehörigen Konsulargerichte die Bestimmungen des Patentes vom 20. November 1852, Nr. 261 des Reichs-Gesetz-Blattes, zur Richtschnur zu dienen, soferne nicht jene Einrichtungen oder thatsächlichen Verhältnisse, welche die Anwendung der obigen Vorschriften voraussetzt, mangeln, oder in der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetz-Blattes (§§. 2 und 4**), und in der gegenwärtigen Vorschrift nicht etwas anderes verfügt wird.

§. 9.

Die Konsularvorsteher unterstehen als Geklagte in Angelegenheiten, welche vor das Konsulargericht gehören, dem sie vorgesetzt sind, dem Landesgerichte am Standorte des Oberlandesgerichtes, zu dessen Sprengel das Konsulargericht gehört.

Klagen gegen Vorsteher der im §. 3 dieser Verordnung genannten Vizekonsulate und Konsularagenzien in Angelegenheiten, worüber diese die Gerichtsbarkeit auszuüben berufen sind, müssen bei dem Konsulargerichte angebracht werden, welchem das Vizekonsulat oder die Konsularagenzie untergeordnet ist.

Ist jedoch der Vorsteher eines Konsulargerichtes ein k. k. österreichischer Offizier, so unterliegt er in Angelegenheiten, welche vor ein Konsulargericht gehören, dem Landesmilitärgerichte des Ortes, wo sich das, dem Konsulargerichte vorgesetzte Oberlandesgericht befindet, soferne aber das Konsulargericht dem Triester Oberlandesgerichte untersteht, dem Marinegerichte in Triest.

---

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLV. Stück, Nr. 331, Seite 771.

**) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, XI. Stück, Nr. 37. Seite 141.

Damaskus i Bagdadzie (§. 3), tudzież w ogólności przeciw rozstrzygnieniom, wydanym przez sąd konsularny jako sąd morski, do sądu krajowego wyższego w Tryjeście.

§. 7.

W odwołaniach i rekursach przeciw rozstrzygnieniom, wydanym przez sądy krajowe wyższe w takich sprawach, najwyższy trybunał sądowy w Wiédniu wykonuje sądownictwo w trzeciéj instancyi.

§. 8.

W przedmiocie właściwości sądów konsularnych w sprawach prawnych, które im są przydzielone, służyć mają za prawidło dla sądow konsularnych, podległych sądom krajowym wyższym, będącym we Lwowie i Tryjeście, postanowienia objęte w patencie z dnia 20 Listopada 1852 r. N. 251 Dziennika Praw Państwa *), dla sądów konsularnych podległych sądowi krajowemu wyższemu w Hermansztadzie, postanowienia objęte w patencie z dnia 3 Lipca 1853, N. 129 Dziennika Praw Państwa; dla sądów konsularnych przydzielonych sądowi krajowemu wyższemu w Temeswarze i tabuli Banalnéj w Zagrzebiu, przepisy, obięte w patencie z dnia 16 Lutego 1853, N. 30 Dziennika Praw Państwa; nakoniec dla sądów konsularnych, należących do obrębu sądu krajowego wyższego w Zadrze, postanowienia objęte w patencie z d. 20 Listopada 1852 r. N. 261 Dziennika Praw Państwa; o ile nie brakuje tych urządzeń i rzeczywistych stósunków, których wymaga zastósowanie wyż rzeczonych przepisów, lub jeżeli co innego nie jest rozporządzonem w Rozporządzeniu Cesarskiém z dnia 29 Stycznia 1855, N. 23 Dziennika Praw Państwa (§§. 2 i 4 **) i w rozporządzeniu niniejszém.

§ 9.

Przełożeni konsulatów podlegają jako pozwani w sprawach, należących przed sąd konsularny, nad którym są przełożeni, sądowi krajowemu, będącemu w miejscu sądu krajowego wyższego, do którego okręgu sąd konsularny należy.

Pozwy przeciw przełożonym wymienionych w §. 3 niniejszego rozporządzenia wicekonsulatów i ajencyj konsularnych w sprawach, w których wykonywanie sądownictwa do nich należy, powinny być wniesione do sądu konsularnego, któremu podlega wicekonsulat lub ajencya konsularna.

Jeżeli zaś przełożony sądu konsularnego jest C. K. Austryjacki oficer, na ten czas podlega on w sprawach, należących przed sąd konsularny, sądowi wojskowemu krajowemu, będącemu w miejscu, w którém się znajduje sąd krajowy wyższy, przełożony nad sądem konsularnym, jeżeli zaś sąd konsularny podlega sądowi krajowemu wyższemu w Tryjeście, w ówczas rzeczony przełożony sądu konsularnego podlega sądowi morskiemu w Tryjeście.

---

*) Dziennik Praw krajowych i Rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XLV, N. 331, stronica 771.

**) Dziennik Rządu krajowego dla Zarządu Obrębu Krakowskiego z roku 1855, N. 37, stronica 141.

Wenn der Vorsteher eines Konsularamtes Parteien belangen will, welche bei dem Konsulargerichte, dem er vorgesetzt ist, oder bei einem demselben untergeordneten Konsularamte zu belangen wären, so ist die Klage bei dem nächsten unbefangenen Konsulargerichte anzubringen.

§. 10.

Oesterreichische Unterthanen können sich im Umfange des osmanischen Reiches dort, wo eine österreichische Konsularbehörde besteht, der Gerichtsbarkeit der Konsulargerichte fremder Staaten gültig nicht unterwerfen.

§. 11.

Wenn eine Gerichtsbehörde des osmanischen Reiches in Streitsachen zwischen osmanischen Unterthanen und österreichischen Staatsangehörigen oder Schutzgenossen ein rechtskräftiges Erkenntniß gefällt hat, oder wenn vor derselben in einer Streitsache solcher Parteien ein Vergleich geschlossen wurde, so steht die Bewilligung und Vornahme der Exekuzion auf das daselbst befindliche Vermögen des österreichischen Unterthans oder Schutzgenossen nur dem Konsulargerichte zu, in dessen Bezirke die Exekuzion vollzogen werden soll.

§. 12.

Der vor dem Konsulargerichte über das Vermögen eines österreichischen Unterthans oder Schutzgenossen eröffnete Konkurs erstreckt sich nur auf das, im Umfange des osmanischen Reiches befindliche Vermögen.

§. 13.

In bürgerlichen Rechtssachen haben die Konsulargerichte nach Maßgabe der Vorschrift der §§. 8 und 9 der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetz-Blattes, die Bestimmungen des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches und der hierzu erflossenen nachträglichen Verordnungen; in Beziehung auf Militärpersonen aber auch die besonderen auf das Privatrecht sich beziehenden Militärgesetze zu beobachten.

§. 14.

Soferne die Konsulargerichte durch den §. 8, lit. a), der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetz-Blattes, angewiesen sind, bei der Entscheidung der ihnen zugewiesenen Rechsangelegenheiten das Gewohnheitsrecht anzuwenden, hat der Grundsatz zur Richtschnur zu dienen, daß ein Gewohnheitsrecht nur dann als allgemein anerkannt anzusehen ist, wenn der Beweis vorliegt, daß derselbe Rechtssatz in mehreren gleichartigen Fällen und zu verschiedenen Zeiten von den österreichischen Konsulargerichten bei der rechtskräftigen Entscheidung dieser Fälle als Norm angenommen wurde. Dieser Beweis kann nur durch die Gerichtsakten oder durch ein Amtszeugniß des Konsulargerichtes hergestellt werden, in welchem sowohl der Inhalt und

Jeżeli przełożony urzędu konsularnego chce pozywać strony, przeciw którém pozew wniesiony by być powinien przed sąd konsularny, nad którym jest przełożony, lub przed urząd konsularny temuż podległy, w takim razie pozew wniesiony być powinien przed najbliższy bezstronny sąd konsularny.

§. 10.

Poddani austryjaccy, będący w obrębie Państwa Otomańskiego, nie mogą się ważnie poddawać pod sądownictwo sądów konsularnych Państw obcych, tam, gdzie jest władza konsularna austryjacka.

§. 11.

Jeżeli władza sądowa Państwa Otomańskiego wydała wyrok prawomocny w sporach, zaszłych między poddanemi Otomańskiemi i poddanemi Austryjackiemi, lub osobami, pod opieką Austryi zostającemi, lub gdy przed taką władzą w sporze stron wspomnionych ugoda zawarta została, pozwolenie i dopełnienie exekucyi na majątku tamże znajdującym się poddanego Austryjackiego lub osoby, pod opieką Austryi zostającéj, należy tylko do sądu konsularnego, w którego okręgu exekucyja uskutecznioną być ma.

§. 12.

Konkurs do majątku poddanego Austryjackiego lub osoby, pod opieką Austryi zostającéj, przez sąd konsularny otworzony, rozciąga się tylko na majątek znajdujący się w obrębie Państwa Otomańskiego.

§. 13.

W sprawach cywilnych sądy konsularne obowiązane są w miarę przepisów, objętych w §§. 8 i 9 Rozporządzenia Cesarskiego z d. 29 Stycznia 1855 r., N. 23 Dziennika Praw Państwa, zachowywać przepisy powszechnéj księgi ustaw cywilnych i wydanych do niéj późniejszych rozporządzeń; co do osób zaś wojskowych także szczegółowe ustawy wojskowe odnoszące się do praw prywatnych.

§. 14.

Jak dalece sądy konsularne na mocy §. 8 lit. *a)* Rozporządzenia Cesarskiego dnia 29 Stycznia 1855 roku, N. 23 Dziennika Praw Państwa poleconém sobie mają, żeby przy rozstrzyganiu przydzielonych im spraw, zastósowywały prawo obyczajowe, uważać powinny za prawidło tę zasadę, iż prawo obyczajowe w tenczas tylko za powszechnie uznaném uważaném być powinno, gdy jest udowodnioném, iż ta sama ustawa prawna w więcéj podobnych przypadkach, w różnych czasach przyjętą była za normę przez Austryjackie sądy konsularne przy prawomocnych rozstrzygnieniach takich przypadków. Rzeczone udowodnienie przedstawione być może tylko przez okazanie aktów sądowych, albo świade-

die Art des Gewohnheitsrechtes, als auch die bestimmten Fälle bezeichnet sein müssen, deren Entscheidung ein besonderes Gewohnheitsrecht begründen soll.

§. 15.

Die Bestimmungen, welche das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch über das Ausmaß der Zinsen von dargeliehenen Kapitalien enthält, und die österreichischen Wuchergesetze finden auf Rechtsgeschäfte, welche die österreichischen Unterthanen in dem osmanischen Reiche vornehmen, soweit sie daselbst erfüllt werden sollen, keine Anwendung.

§. 16.

In See- und Handelssachen haben sich die Konsulargerichte einstweilen nach dem im lombardisch-venezianischen Königreiche und in Dalmazien geltenden Codice di commercio in den Beziehungen, in denen die österreichischen See- und Handelsgesetze keine besonderen Bestimmungen enthalten, oder ein örtliches, allgemein anerkanntes Gewohnheitsrecht (§. 14) nicht besteht, zu benehmen.

In Wechselsachen ist, soferne ein örtliches, allgemein anerkanntes Gewohnheitsrecht (§. 14) besteht, einstweilen dieses, in Ermanglung eines solchen aber die mit dem Patente vom 25. Jänner 1850, Nr. 51 des Reichs-Gesetz-Blattes, kundgemachte Wechselordnung mit den hierzu erflossenen nachträglichen Verordnungen anzuwenden. In Ansehung der Wechselfähigkeit der Militärpersonen hat die Vorschrift der kaiserlichen Verordnung vom 3. Juli 1852, Nr. 138 des Reichs-Gesetz-Blattes*), zur Richtschnur zu dienen.

§. 17.

Uiber jede von einer Partei selbst oder ihrem Bevollmächtigten schriftlich oder mündlich angebrachte Klage, mit Ausnahme jedoch der Wechselklagen, ist eine Tagsatzung anzuordnen und ein Vergleich zu versuchen. Mißlingt der Versuch der Güte, so sind die Streittheile aufzufordern, ihre Rechtssachen durch beiderseitiges Einverständniß dem Ausspruche eines oder mehrerer Schiedsrichter zu unterziehen. Der Kompromißvertrag ist jedoch nur dann verbindlich, wenn er schriftlich oder vor dem Konsularamte geschlossen, und wenn darin zugleich auf alle Rekurse und Berufungen gegen die schiedsrichterlichen Entscheidungen ausdrücklich Verzicht geleistet und die Zahl und die Personen der Schiedsrichter bestimmt werden. Kommt kein Vergleich und auch kein verbindlicher Vertrag auf Schiedsrichter zu Stande, oder ist auch nur einer der Streittheile bei der angeordneten Tagsatzung ausgeblieben, so ist über die Streitsache, unter ausdrücklicher Bestätigung dieses Umstandes, das gerichtliche Verfahren einzuleiten.

---

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XXII. Stück, Nr. 143, Seite 368.

ctwa urzędowego sądu konsularnego, w którém treść i rodzaj prawa obyczajowego, oraz te pewne przypadki wyrażone być powinny, których rozstrzygnienie uzasadnić ma szczegółowe prawo obyczajowe.

§. 15.

Przepisy objęte w powszechnéj księdze ustaw cywilnych co do wysokości prowizyi od kapitałów wypożyczonych, tudzież ustawy Austryjackie o lichwie nie mają zastósowania do interesów prawnych, przez poddanych austryjackich w Państwie Otomańskiém zawieranych, o ile takowe tamże dopełniane być mają.

§. 16.

W sprawach morskich i handlowych sądy konsularne stósować się będą tymczasowo według *Codice di commercio*, obowiązującym w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i w Dalmacyi, w tych kierunkach, w których Austryjackie ustawy morskie i handlowe nie zawierają szczegółowych przepisów, lub w których nie ma miejscowego prawa obyczajowego, powszechnie uznanego (§. 14).

W sprawach wexlowych stósować się należy tymczasowo do prawa obyczajowego miejscowego i powszechnie uznanego (§. 14), jeżeli takowe istnieje, w braku zaś takowego, do prawa wexlowego ogłoszonego Patentem z dnia 25 Stycznia 1850, N. 51 Dziennika Praw Państwa, oraz do późniejszych w tym przedmiocie wydanych rozporządzeń. Co do zdolności osób wojskowych, względem obowiązywania się prawom wexlowym, służyć będzie za prawidło przepis Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 3 Lipca 1852, N. 138, Dziennika Praw Państwa *).

§. 17.

Na każdy pozew, wniesiony na piśmie lub ustnie przez stronę lub jéj pełnomocnika, z wyjątkiem pozwów wexlowych, należy przyzwać strony na dzień wyznaczony i starać się przyprowadzić do skutku ugodę. Jeżeli ugoda nie przyjdzie do skutku, należy wezwać strony spór wiodące, żeby za wspólném porozumieniem poddały spór swój pod rozstrzygnienie jednego lub więcéj sędziów polubownych. Umowa kompromisarska wtenczas tylko jest obowiązującą, gdy jest zawartą na piśmie lub przed urzędem konsularnym, tudzież gdy strony w takowéj wyraźnie zrzekają się wszelkich rekursów i odwołań do władz wyższych przeciw orzeczeniom sądu polubownego, oraz wyrażone są liczba i osoby sędziów polubownych. Jeżeli ani ugoda ani umowa obowiązująca na sędziów polubownych nie przyjdzie do skutku, lub gdy jedna nawet tylko strona na dniu oznaczonym przed sądem nie stanęła, natenczas, przy wyraźném potwierdzeniu téj okoliczności, sprawa sporna sprowadzoną będzie na drogę postępowania sądowego.

*) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XXIII, N. 148, stronica 368.

§. 18.

Bei dem Verfahren in Streitsachen haben

1. für die den Oberlandesgerichten in Lemberg, Zara und Triest zugewiesenen Konsulargerichte die westgalizische Gerichtsordnung sammt den nachträglichen Verordnungen;

2. für die zum Sprengel des Oberlandesgerichtes in Hermannstadt gehörigen Konsulargerichte die provisorische Zivilprozeß-Ordnung für Siebenbürgen vom Jahre 1852;

3. für die Konsulargerichte, welche dem Oberlandesgerichte in Temeswar und der Banaltafel in Agram untergeordnet sind, die provisorische Zivilprozeß-Ordnung für Ungarn, Kroazien, Slawonien und die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate vom Jahre 1852 zur Richtschnur zu dienen, soferne nicht in dem Gerichtsbezirke der Konsulargerichte jene Einrichtungen oder thatsächlichen Verhältnisse mangeln, welche die Anwendung dieser Vorschriften voraussetzt, oder in der gegenwärtigen Verordnung nicht etwas anderes festgesetzt wird.

§. 19.

In Wechselstreitigkeiten ist von den Konsulargerichten das, mit der Justizministerial-Verordnung vom 25. Jänner 1850, Nr. 52 des Reichs-Gesetz-Blattes, kundgemachte Wechselverfahren zu beobachten. Zugleich wird erklärt, daß die im §. 12 des Wechselverfahrens vorkommende Beziehung auf eigene Bestimmungen der Allerhöchsten Entschließung vom 18. Oktober 1845, über den summarischen Prozeß bei jenen Konsulargerichten, für welche die siebenbürgische oder ungarische provisorische Zivilprozeß-Ordnung wirksam ist, keine Anwendung finde, sondern daß anstatt derselben die Vorschriften der betreffenden Zivilprozeß-Ordnung mit den, in dem Wechselverfahren und insbesondere in dem §. 12 desselben selbst enthaltenen Abweichungen zu gelten habe.

§. 20.

In Rechtsstreitigkeiten, zu deren Entscheidung nach der bisherigen Uibung Kommissionen berufen werden, ist nach geschlossenem Verfahren erster Instanz eine mündliche Schlußverhandlung anzuordnen, welche im Konsulatsgebäude vor den versammelten Mitgliedern der Kommission stattzufinden hat. Hierzu sind die Parteien und ihre allfälligen Rechtsfreunde vorzuladen. Nach eröffneter Sitzung verfügt der Vorsitzende der Kommission, daß die Prozeßakten, in verwickelten oder umfangreichen Angelegenheiten aber, eine auf Grundlage der Akten übersichtliche Darstellung des Standes der Sache, durch den Schriftführer vorgelesen werde. Nach geendigter Vorlesung können die Parteien und ihre Rechtsfreunde die rechtlichen Gesichtspunkte des Streites erörtern. Es ist ihnen jedoch nicht gestattet, neue Geschäftsumstände oder Beweismittel anzuführen. Nur wenn sie gegen die Vollständigkeit oder Richtigkeit der Darstellung des Standes der Sache Bemerkungen machen zu können glauben, sind diese, jedoch ohne alle Gestattung von

§. 18.

W postępowaniu na drodze spornéj służyć mają za prawidło:

1. dla sądów konsularnych, przydzielonych do sądów krajowych wyższych we Lwowie, Zadrze i Tryjeście, ustawa o postępowaniu sądowém dla Galicyi zachodniéj wraz z rozporządzeniami późniejszemi;

2. dla sądów konsularnych należących do obrębu sądu krajowego wyższego w Hermanstadzie ustawa prowizoryczna o procesie cywilnym dla Siedmiogrodu z roku 1852;

3. dla sądów konsularnych, podległych sądowi krajowemu wyższemu w Temeszwarze i tabuli Banalnéj w Zagrzebiu ustawa prowizoryczna o procesie cywilnym dla Węgier, Kroacyi, Slawonii i Województwa Serbskiego, wraz z Banatem Temeskim z roku 1852, jeżeli w okręgu sądowym sądów konsularnych nie brakuje tych urządzeń lub stósunków rzeczywistych, których wymaga zastósowanie powyższych przepisów, lub o ile w rozporządzeniu niniejszém co innego nie jest ustanowioném.

§. 19.

W sporach, z wexlów wynikłych, należy zachowywać w sądach konsularnych postępowanie wexlowe ogłoszone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 Stycznia 1850 r., Nr. 52 Dziennika Praw Państwa. Równocześnie oświadcza się, iż odwołanie się §. 12 postępowania sądowego do niektórych postanowień Najwyższego Rozporządzenia z dnia 18 Października 1845 r. w przedmiocie procesu sumarycznego, nie ma zastósowania w tych sądach konsularnych, w których obowiązuje ustawa prowizoryczna o procesie cywilnym, dla Siedmiogrodu lub Węgier wydana, lecz że natomiast obowiązywać mają przepisy odpowiedniéj ustawy o procesie cywilnym z odmianami wskazanemi w postępowaniu wexlowém, a w szczególności w §. 12 onegoż.

§. 20.

W sporach prawnych, do których rozstrzygnienia według dotychczasowego zwyczaju komisyje powołane bywają, należy po ukończoném postępowaniu w piérwszéj instancyi naznaczyć dzień do rozprawy końcowéj ustnéj, mającéj się odbywać w budynku konsularnym przed zgromadzonemi członkami komisyi. Do tego należy przyzwać strony lub ich obrońców, jeżeli mają takowych. Po otwarciu posiedzenia rozkaże przewodniczący komisyi, żeby prowadzący pióro odczytał akta procesowe, w sprawach zaś zawikłanych lub obszernych przedstawienie stanu rzeczy na podstawie aktów sporządzone. Po ukończeniu odczytania mogą strony i ich obrońcy wyjaśnić prawne stanowiska sporu. Nie wolno im jest wszakże przytaczać nowych okoliczności czynu lub dowodów. Jedynie wtenczas, gdy przeciw dokładności lub prawdziwości przedstawienia stanu rzeczy zamierzają czynić uwagi swoje, należy takowe z odniesieniem się do osnowy aktów w krótkości zaproto-

Abschweifungen oder Neuerungen, mit Hinweisung auf den Inhalt der Akten in Kürze zu protokolliren. Die vorgetragenen Rechtsausführungen sind nicht zu Protokoll zu nehmen.

Die Berathung und Schöpfung des Urtheiles erfolgt in der Sitzung in Abwesenheit der Parteien und ihrer Rechtsfreunde.

Leistet die eine oder die andere Partei der Vorladung keine Folge, so kann hierdurch die Entscheidung der Rechtssache nicht aufgehalten werden.

§. 21.

Kommt es bei der Entscheidung einer Streitsache auf die Ausführung eines Beweises durch Zeugen oder Sachverständige an, so ist dieselbe auch bei jenen Konsulargerichten, für welche die westgalizische Gerichtsordnung sammt den nachträglichen Verordnungen Wirksamkeit hat, sowohl im mündlichen als im schriftlichen Verfahren, statt eines Beiurtheiles mittelst Bescheides anzuordnen.

Bei Erlassung des Bescheides, wodurch ein Zeugenbeweis zugelassen wird, sind die Zeugen zur Abhörung sogleich vorzuladen. Den Parteien ist die Vorladung bekannt zu geben und zu gestatten, nicht nur der Beeidigung der Zeugen beizuwohnen, sondern auch vor oder bei der, zur Vernehmung der Zeugen angeordneten Tagsatzung besondere Fragestücke zu überreichen. In Rücksicht der, unter anderen Gerichtsbarkeiten stehenden Zeugen ist das Ersuchschreiben sogleich auszufertigen.

Der Beschluß über die Zulassung eines Kunstbefundes ist beiden Theilen mit Bezeichnung des Gegenstandes der Beweisführung zu eröffnen und deren Vorladung zur Wahl der Kunstverständigen zu veranlassen. Wenn die streitenden Theile nicht erscheinen, oder sich über einen zweckmäßigen Vorschlag nicht vereinigen, hat das Gericht die Kunstverständigen nach eigenem Gutbefinden zu benennen und den Augenschein sogleich vorzunehmen.

§. 22.

Die von der Kommission geschöpfte Entscheidung muß vor der Ausfertigung von dem Vorsteher des Konsulargerichtes oder dessen Stellvertreter homologirt werden.

Die Homologirung ist nur dann zu verweigern, wenn bei der mündlichen Schlußverhandlung die Kommission nicht gehörig zusammengesetzt war, oder nicht ordnungsmäßig vorgegangen wurde; wenn ein Mitglied der Kommission mit einer der streitenden Parteien in einem solchen Verhältnisse steht, welches dasselbe für die Entscheidung der Sache nicht als unbefangen erscheinen läßt, oder wenn die, von der Kommission gefällte Entscheidung unförmlich oder unverständlich ist.

§. 23.

Wird die Homologirung verweigert, so ist eine neuerliche Schlußverhandlung vor einer nach Maßgabe der obwaltenden Verhältnisse ganz oder theilweise neu zu bildenden Kommission anzuordnen und von dieser zu erkennen. Gegen die Verweigerung der Homologirung findet keine Beschwerde Statt.

kółować, nie pozwalając wszelako żadnych zbaczań ani nowości. Wywodów prawnych, przez strony czynionych, do protokółu przyjmować nie trzeba.

Narada i wyrokowanie nastąpi w posiedzeniu w nieobecności stron i ich obrońców.

Jeżeli jedna lub druga strona nie stawi się na wezwanie, rozstrzygnienie sprawy przez to wstrzymaném nie będzie.

§. 21.

Jeżeli przy rozstrzygnieniu sporu idzie o przedstawienie dowodu przez świadków lub biegłych, należy takowy tak w postępowaniu ustném jako też piśmienném zamiast wyrokiem przedstanowczym, nakazać rezolucyję, a to nawet w tych sądach konsularnych, w których ustawa o postępowaniu sądowém dla Galicyi zachodniéj wraz z późniejszemi rozporządzeniami obowiązuje.

Przy wydaniu rezolucyi, mocą któréj przypuszczonym zostaje dowód przez świadków, należy wraz świadków przyzwać do wysłuchania. Strony należy zawiadomić o przyzwaniu, i pozwolić im nie tylko być obecnemi przy odebraniu przysięgi od świadków, lecz także przed lub przy terminie, do wysłuchania świadków wyznaczonym, podać szczegółowe zapytania. Względnie świadków zostających pod inną sądowością należy natychmiast wystósować wezwanie o ich wysluchanie.

O uchwale tyczącéj się przypuszczenia oglądnienia przez biegłych, należy obydwie strony zawiadomić przy oznaczeniu przedmiotu dowodu, oraz przyzwać takowe w celu wyboru biegłych. Jeżeli strony spór wiodące nie staną, lub zgodzić się nie mogą na przedstawienie odpowiednie, sąd wyznaczy biegłych według własnego zdania, i uskutecznić każe obejrzenie naoczne.

§. 22.

Rozstrzygnienie przez komisyję wydane, powinno być zaświadczone przez przełożonego sądu konsularnego lub jego zastępcę jeszcze przed wystósowaniem.

Zatwierdzenie może być odmówione tylko wtedy, jeżeli przy rozprawie końcowéj głównéj komisya nie była złożoną należycie, lub postąpiła wbrew porządkowi, jeżeli członek komisyi z jedną ze stron spór wiodących zostaje w takim stósunku, iż przy rozstrzygnieniu sprawy na jego bezstronność liczyć nie można, lub jeżeli rozstrzygnienie przez komisyję wydane, jest nieformalne lub niezrozumiałe.

§. 23.

Jeżeli zatwierdzenie będzie odmówioném, należy nakazać nową rozprawę końcową przed komisyją, w miarę zachodzących okoliczności w całości lub części nowo złożoną, i takowa wyrok wydać winna. Z powodu odmówienia zatwierdzenia zażalenie miejsca nie ma.

§. 24.

Die Rekurse und Berufungen (Appellazionen, Revisionen) gegen Entscheidungen, soweit sie gesetzlich überhaupt zulässig sind, müssen jederzeit bei dem Konsulargerichte, welches in erster Instanz über die Angelegenheit entschieden hat, und zwar ohne Rücksicht auf die bisherige Gepflogenheit im Wechselverfahren binnen drei Tagen; in allen übrigen Arten des Verfahrens aber binnen vierzehn Tagen nach der Zustellung des Bescheides oder Erkenntnisses angebracht werden.

Wird die Instruirung des Prozesses von einem Vizekonsulate oder einer Konsularagenzie vorgenommen, welche zur Schöpfung des Endspruches in einer anhängigen Rechtssache nicht ermächtiget sind (§§. 1. und 3), so sind nicht nur Rekurse gegen Bescheide, welche von ihnen im Laufe des Prozesses erlassen werden, sondern auch Rekurse und Berufungsschriften gegen Entscheidungen des Konsulargerichtes erster Instanz, deren Zustellung durch sie erfolgt ist, innerhalb der bezeichneten Fristen bei dem Vizekonsulate oder der Konsularagenzie anzubringen. Diese haben in solchem Falle die nach Maßgabe der Vorschriften der Gerichtsordnung erforderlichen Bescheide über die Eingaben im Appellazions- und Revisionszuge zu erlassen und die Akten dem Konsulargerichte erster Instanz zum Behufe ihrer Einsendung an die höhere Instanz vorzulegen, wenn aber ein Rekurs oder eine Berufung rechtzeitig nicht eingelangt wäre, demselben hierüber die Anzeige zu erstatten.

In soferne die westgalizische Gerichtsordnung und die zu derselben erflossenen nachträglichen Verordnungen über die Gerichtsbehörde, bei welcher, und über die Frist, innerhalb welcher Rekurse und Berufungen zu überreichen sind, etwas anderes festsetzen, sind die dießfälligen Bestimmungen für die Konsulargerichte, welchen die westgalizische Gerichtsordnung zur Richtschnur zu dienen hat, als außer Kraft gesetzt anzusehen.

Die Konsulargerichte erster Instanz haben diese Rekurs- und Berufungsfristen in ihrem Gerichtsbezirke im Wege der üblichen Verlautbarungen kundzumachen.

§. 25.

Gegen Beschlüsse des unteren oder höheren Richters, wodurch das mündliche Verfahren eingeleitet, die Erstreckung einer Tagsatzung oder ein Fristgesuch abgeschlagen, die Vernehmung von Zeugen oder die Vornahme eines gerichtlichen Augenscheines, oder im mündlichen Verfahren die weitere Einvernehmung der Parteien zur besseren Aufklärung des Sachverhaltes angeordnet wird, findet kein abgesonderter Rekurs Statt. Den Parteien steht jedoch frei, ihre Beschwerde nach ergangenem Urtheile mit der Appellazion gegen die Hauptsache zu verbinden.

§. 26.

Vom 1. Mai 1855 angefangen können Entscheidungen in zweiter und dritter Instanz nur von den, durch die gegenwärtige Verordnung bezeichneten Obergerichten und dem obersten Gerichtshofe rechtsgiltig geschöpft werden. Wurde der Rekurs oder die

§. 24.

Rekursa i odwołania się do wyższych władz (apelacyje i rewizyje) przeciw rozstrzygnieniom, jak dalece w ogólności prawnie są przypuszczalne, podawane być muszą zawsze do sądu konsularnego, który w pierwszéj instancyi w sprawie wydał orzeczenie, a to bez względu na dotychczasowy zwyczaj, w postępowaniu wexlowém w przeciągu dni trzech, we wszystkich zaś innych rodzajach postępowania w przeciągu dni czternastu po doręczeniu rozolucyi lub wyroku.

Jeżeli instrukcyję procesu uskutecznia wicekonsulat lub ajencyja konsularna, nie będąca upoważnioną do wydania wyroku ostatecznego w sprawie wiszącéj, (§§. 1 i 3), natenczas nie tylko rekursa przeciw rezolucyjom, wydaném przez nie w ciągu procesu, lecz także rekursa i pisma, odwołanie się stron do władz wyższych przeciw rozstrzygnieniom sądu konsularnego pierwszéj instancyi obejmujące, których doręczenie przez nie nastąpiło, wniesione być powinny w przeciągu terminów wyż rzeczonych do wicekonsulatu lub do ajencyi konsularnéj. Te zaś obowiązane są w takim przypadku wydawać przepisane w ustawie sądowéj rezolucyje na podania w drodze apelacyi i rewizyi czynione, i przedłożyć akta sądowi konsularnemu pierwszéj instancyi w celu przesłania takowych do wyższéj instancyi, jeżeli zaś rekurs lub odwołanie się nie było podaném w czasie, uczynić o tém relacyję.

O ile ustawa sądowa dla Galicyi zachodniéj oraz późniejsze rozporządzenia do niéj wydane stanowią co innego względem władzy sądowéj, do któréj i względnie terminów, w których rekursa i odwołania się do władz wyższych podawane być mają, postanowienia w tym przedmiocie dla sądów konsularnych wydane, dla których ustawa sądowa zachodnio-galicyjska za prawidło służyć ma, utracają moc swoję.

Sądy konsularne pierwszéj instancyi powinny rzeczone termina do rekursów i odwołań w swoim okręgu sądowym ogłosić w drodze zwykłego obwieszczenia.

§. 25.

Przeciw uchwałom niższego lub wyższego sędziego, mocą których rzecz sprowadzoną została na drogę postępowania ustnego, odrzuconém zostało odroczenie terminu lub prośba o przedłużenie takowego, albo nakazaném będzie wysłuchanie świadków lub uskutecznienie oglądnienia sądowego, albo też w postępowaniu ustném dalsze wysłuchanie stron dla lepszego wyjaśnienia stanu rzeczy, rekurs osobny nie ma miejsca. Wolno jest wszakże stronom zażalenie swoje po wydanym wyroku połączyć z apelacyją, przeciw rzeczy głównéj wniesioną.

§. 26.

Od 1 Maja 1855 r. rozstrzygnienia w drugiéj i trzeciéj instancyi wydawać mogą tylko sądy wyższe, wskazane w rozporządzeniu niniejszém, oraz najwyższy trybunał sądowy. Jeżeli rekurs lub odwołanie wniesionym był już przed dniem

Berufung bereits vor diesem Tage eingebracht, so ist er nach Anordnung der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, Nr. 23 des Reichs-Gesetz-Blattes *), an die, durch die gegenwärtige Verordnung bezeichnete Berufungsbehörde zur Entscheidung abzugeben. Werden in Rechtssachen, worüber die Verhandlung noch vor dem 1. Mai 1855 eingeleitet wurde, von diesem Tage angefangen Rekurse oder Berufungen gegen früher oder später ergangene, aber noch nicht zur Rechtskraft gediehene Bescheide oder Urtheile ergriffen, so müssen dieselben in den vorgeschriebenen Formen und Fristen angebracht werden.

§. 27.

Den vorgesetzten höheren Justizbehörden liegt ob, in soferne bei den Konsulargerichten nach der bisherigen Übung von dem, den österreichischen Gerichten des Inlandes vorgezeichneten Verfahren Abweichungen stattfänden, welche die Wesenheit dieses Verfahrens nicht stören, das Augenmerk darauf zu richten, ob die gepflogene Verhandlung wenigstens so beschaffen sei, daß über den Gegenstand derselben eine gerechte Entscheidung mit Beruhigung geschöpft werden könne. Soferne dieses der Fall ist, haben sie wegen solcher Mängel, die der Schöpfung einer gerechten Entscheidung nicht entgegenstehen, das stattgefundene Verfahren nicht aufzuheben, sondern zur Entscheidung in der Hauptsache zu schreiten, jedoch die erforderlichen Erinnerungen zu dem Zwecke zu erlassen, um eine genauere Beobachtung der österreichischen Formen des Verfahrens bei den Konsulargerichten allmälig zu erzielen. Ihnen steht ferner auch zu, wenn sie in Fällen dieser Art zum Behufe der Entscheidung in zweiter Instanz Zeugen oder Sachverständige vernehmen, Augenscheine vollziehen, oder überhaupt über einzelne Umstände weitere Erhebungen oder Aufklärungen einholen zu lassen finden, in oder außer Streitsachen die zur Ergänzung der Verhandlungen erforderlichen Verfügungen, ohne Aufhebung der Entscheidung erster Instanz zu treffen und, sobald die angeordneten Ergänzungen einlangen, in der Hauptsache mit Berücksichtigung des Ergebnisses dieser Ergänzungen, was Rechtens ist, zu erkennen.

§. 28.

Wenn Rechtsangelegenheiten, zu deren Verhandlung und Entscheidung im österreichischen Inlande das Militärgericht zuständig gewesen wäre, im Rekurs- oder Berufungswege von dem Konsulargerichte an das Oberlandesgericht oder an den obersten Gerichtshof gelangen, so müssen die Verhandlungsakten vor der Entscheidung von den Oberlandesgerichten in Lemberg, Hermannstadt, Temeswar, Agram und Zara dem, an deren Standorte befindlichen Landes-Militärgerichte, von dem Oberlandesgerichte in Triest dem Marinegerichte, von dem obersten Gerichtshofe aber dem obersten Militär-Gerichtshofe mitgetheilt werden.

---

*) Landes-Regierungsblatt, XI. Stück, Nr. 37, Seite 141.

wyż wspomnionym, należy takowy, zgodnie z Rozporządzeniem Cesarskiém z dnia 29 Stycznia 1855 r., N. 23 Dziennika Praw Państwa *), oddać do rozstrzygnienia władzy wskazanéj w rozporządzeniu niniejszém. Jeżeli w sprawach, w których postępowanie rozpoczętém było jeszcze przed 1 Maja 1855 r. od tegoż dnia zacząwszy, wniesione zostaną rekursa lub odwołania się przeciw rezolucyjom lub wyrokom wczcśniéj lub późniéj wydanym, lecz jeszcze niemającym mocy prawa, takowe w przepisanych formach i terminach założone być muszą.

§. 27.

Obowiązkiem przełożonych wyższych władz sądowych jest, w przypadkach, w których sądach konsularnych według dotychczasowego zwyczaju, znajdują się zboczenia od postępowania przepisanego sądom krajowym, nie zmieniające istoty postępowania, zważać na to, czyli postępowanie przeprowadzone, przynajmniéj jest tego rodzaju, iż w przedmiocie jego sprawiedliwe rozstrzygnienie z zaspokojeniem wydaném być może. Jeżeli tak jest, natenczas dla niedostatków, nie będących przeszkodą sprawiedliwemu osądzeniu, nie należy znosić postępowania przeprowadzonego, lecz przystąpić trzeba do rozstrzygnienia w rzeczy głównéj, jednakże wraz wydać potrzebne napomnienia tym końcem, żeby raz poraz dokładniejsze przestrzeganie form postępowania Austryjackich w sądach konsularnych zaprowadzić. Jeżeli w przypadkach tego rodzaju dla osądzenia rzeczy w drugiéj instancyi uznają potrzebę nakazać, aby wysłuchano świadków lub biegłych, przedsiębrano oglądnienia naoczne, lub w ogolności żeby w szczegółowych okolicznościach dalsze wyjaśnienia lub dochodzenia czyniono, obowiązkiem ich jest, w sprawach spornych i niespornych czynić rozporządzenia potrzebne do uzupełnienia rozpraw, nie znosząc osądzenia piérwszéj instancyi, a skoro nakazane uzupełnienia nadejdą, osądzić rzecz główną według prawa z uwagą na to, co z rzeczonych uzupełnień się okazało.

§. 28.

Jeżeli sprawy, których rozpoznanie i rozstrzygnienie w krajach Austryjackich należałoby do sądu wojskowego, przychodzą w drodze rekursu lub odwołania ze sądu konsularnego do sądu krajowego wyższego, lub do najwyższego trybunału sądowego, wówczas przed rozstrzygnieniem akta sporu zakomunikowane być powinny przez sądy krajowe wyższe, będące we Lwowie, Hermanszladzie, Temeswarze, Zagrzebiu i Zadrze sądowi krajowemu wojskowemu znajdującemu się w miejscu, gdzie mają siedzibę swoją, przez sąd krajowy wyższy w Tryjeście sądowi morskiemu, przez najwyższy trybunał sądowy zaś najwyższemu trybunałowi wojskowemu.

*) Dziennik Rządu krajowego, Zeszyt XI, N. 37, stronica 141.

Der gedachten Militär-Justizbehörde steht zu, durch einen Abgeordneten der Berathung über solche Angelegenheiten beizuwohnen und die Anwendung der, das Privatrecht berührenden Militärvorschriften zu wahren.

§. 29.

Zu diesem Zwecke hat der Abgeordnete der Militär-Justizbehörde bei dem Oberlandesgerichte und bei dem obersten Gerichtshofe unmittelbar nach dem Referenten und Korreferenten, jedoch ohne entscheidende Stimme, seine Anträge zu stellen. Es bleibt ihm vorbehalten, wenn er beweisen zu können glaubt, daß bei dem gefaßten Beschlusse ein Militärgesetz gar nicht, oder unrichtig angewendet oder irrig ausgelegt werde, nöthigen Falles die Einhaltung des Beschlusses und die Vorlage der Akten zur Entscheidung an den obersten Gerichtshof und beziehungsweise an Seine Majestät zu verlangen.

Wenn der Abgeordnete der Militär-Justizbehörde die Schöpfung des Erkenntnisses nur in einem oder anderen Punkte einzustellen verlangt, ist dasselbe in den anderen Punkten auszufertigen und den Parteien zuzustellen, demselben jedoch beizusetzen, daß in Ansehung der Punkte, hinsichtlich welcher die Schöpfung des Erkenntnisses eingestellt wurde, die weitere Entscheidung nachfolgen werde.

§. 30.

Der oberste Girichtshof hat zur Berathung von Rechtssachen, welche in Folge der Einstellung des obergerichtlichen Beschlusses an ihn gelangen, einen Abgeordneten des obersten Militär-Gerichtshofes beizuziehen und zu diesem Behufe die Verhandlungsakten vorläufig dem obersten Militär-Gerichtshofe mitzutheilen. Wenn bei der Berathung über die Frage, ob die Einstellung gesetzlich begründet sei, die Mehrheit der Stimmen dahin ausfällt, daß der Fall zur Einstellung nicht geeignet gewesen sei, der anwesende Abgeordnete jedoch dieser Meinung nicht beitritt, so ist die Sache im Wege des Justizministeriums Seiner Majestät vorzulegen; dagegen ist der gefaßte Beschluß auszufertigen, wenn der Abgeordnete der Mehrheit der Stimmen beitritt.

Ebenso ist, im Falle ein Prozeß im Revisionswege dem obersten Gerichtshofe vorgelegt wird und der beizuziehende Abgeordnete des obersten Militär-Gerichtshofes den Beschluß der dritten Instanz einzustellen findet, die Allerhöchste Entschließung einzuholen.

§. 31.

Im Konkursverfahren wider einen österreichischen Unterthan oder Schutzgenossen haben sich die den Oberlandesgerichten in Lemberg, Zara und Triest zugewiesenen Konsulargerichte nach den Bestimmungen des neunten Kapitels der westgalizischen Gerichtsordnung und der hierzu erflossenen nachträglichen Verordnungen, alle übrigen Konsulargerichte aber nach der für Ungarn, Kroazien, Slawonien, für die serbische Wojwodschaft

Obowiązkiem jest rzeczonéj władzy sądowéj, wziąć udział w naradzie nad takiemi sprawami przez delegowanego, i przestrzegać zastósowania przepisów wojskowych, tyczących się prawa prywatnego.

§. 29.

W tym celu delegowany władzy sądowéj wojskowéj winien jest w sądzie krajowym wyższym i w najwyższym trybunale sądowym bezpośrednio po referencie i koreferencie czynić wnioski swoje, jednakże nie mając głosu stanowczego. Jeżeli mniema, iż może udowodnić, że w uchwale powziętéj ustawa jaka wojskowa albo wcale nie, albo fałszywie zastósowaną była, mocen jest w razie potrzeby żądać, żeby uchwała wstrzymaną i akta do rozstrzygnienia najwyższemu trybunałowi sądowemu, a względnie Jego Cesarskiéj Mości przedłożone zostały.

Jeżeli delegowany władzy sądowéj wojskowéj zażąda, żeby uchwała wstrzymaną została tylko w jednym lub drugim punkcie, należy takową wystósować co do innych punktów i stronom doręczyć, jednakże w niéj wzmiankę uczynić, iż co się tyczy punktów, względnie których orzeczenie wstrzymaném zostało, dalsze rozstrzygnienie nastąpi.

§. 30.

Najwyższy trybunał sądowy winien jest do narady nad sprawami, które w skutku wstrzymania uchwały sądu wyższego do niego przychodzą, przybrać delegowanego najwyższego trybunału wojskowego, i tym końcem zakomunikować akta procesowe uprzednio najwyższemu trybunałowi wojskowemu. Jeżeli w naradzie nad pytaniem, czyli powstrzymanie prawnie jest uzasadnioném, większość głosów wypadnie za tém, iż w przypadku w mowie będącym wstrzymanie miejsca nie ma, obecny zaś delegowany do téj opinii się nie przychyla, należy rzecz w drodze Ministerstwa Sprawiedliwości przełożyć Jego Cesarskiéj Mości; w przeciwnym razie uchwałę powziętą wystósować należy, jeżeli delegowany przystąpi do większości głosów.

Również należy w tym przypadku, gdy proces w drodze rewizyi przedłożony zostanie najwyższemu trybunałowi sądowemu, przybrany zaś delegowany najwyższego trybunału wojskowego uzna, iż uchwała trzeciéj instancyi wstrzymaną być powinna, przedłożyć sprawę Najjaśniejszemu Panu do rozstrzygnienia.

§. 31.

W postępowaniu konkursowém przeciw poddanemu Austryjackiemu lub osobie pod opieką Austryi zostającéj, sądy konsularne przydzielone sądom krajowym wyższym we Lwowie, Zadrze, i Tryjeście stósować się winny do przepisów objętych w rozdziale dziewiątym ustawy o procesie cywilnym dla zachodniéj Galicyi oraz późniéj wydanych rozporządzeń, wszystkie inne zaś sądy konsularne stósować się

mit dem Temeser Banate und für Siebenbürgen kundgemachten provisorischen Konkursordnung vom 18. Juli 1853, Nr. 132 des Reichs-Gesetz-Blattes, zu benehmen, soferne nicht jene Einrichtungen oder thatsächlichen Verhältnisse mangeln, welche die Anwendung dieser Vorschriften voraussetzt.

Wenn der Verschuldete, über dessen Vermögen der Konkurs eröffnet wird, seinen ordentlichen Wohnsitz vorher in Oesterreich hatte, oder dort ein Vermögen besitzt, oder an einer dort befindlichen industriellen oder Handelsunternehmung betheiliget ist, so liegt dem Konsulargerichte ob, die Eröffnung des Konkurses dem Gerichte des ordentlichen Wohnsitzes, welchen der Verschuldete zuletzt in Oesterreich gehabt hat, oder jenem Gerichte, in dessen Sprengel sich das Vermögen oder die Unternehmung desselben befindet, ungesäumt anzuzeigen.

§. 32.

Wenn ein Unterthan des osmanischen Reiches als Gläubiger eines österreichischen Unterthans oder Schutzgenossen bei dessen Konkursmasse betheiliget ist, so hat er seine Forderung innerhalb der Ediktalfrist bei dem Konsulargerichte, welches die Konkursinstanz ist, entweder selbst oder durch seine Behörde anzumelden.

Die Konkursverhandlung steht auch in einem solchen Falle ausschließlich und im vollen Umfange dem Konsulargerichte zu, daher auch die Vertheilung und Entscheidung aller darüber entstehenden Streitigkeiten durch dasselbe zu geschehen hat.

§. 33.

In Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen haben die Konsulargerichte nach den Vorschriften des Patentes vom 9. August 1854, Nr. 208 des Reichs-Gesetz-Blattes*), zu verfahren; in Ansehung der österreichischen Schutzgenossen aber die, in diesem Patente in Betreff der Verlassenschaften von Ausländern und der Vormundschaft über die von Ausländern zurückgelassenen minderjährigen Kinder enthaltenen Vorschriften zu beobachten.

§. 34.

Bei Behandlung der Geschäfte in Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit haben die Konsulargerichte die Bestimmungen der §§. 52 bis einschließlich 55 des ersten, dann die Vorschriften des zweiten Hauptstückes des Patentes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes**), zu beobachten; in Absicht auf die Gebarung mit den Depositen

*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XLVI. Stück, Nr. 295, Seite 843.

**) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

winny do ustawy konkursowéj prowizorycznéj z dnia 18 Lipca 1853 r., Nr. 132 Dziennika Praw Państwa, ogłoszonéj dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Województwa Serbskiego z Banatem Temeskim i dla Siedmiogrodu, jeżeli nie brakuje tych urządzeń i stósunków rzeczywistych, których wymaga zastósowanie powyższych przepisów.

Jeżeli zadłużony, do którego majątku konkurs otwarty został, miał dawniéj zwyczajne zamieszkanie swoje w Austryi, lub tamże posiada majątek, lub ma udział w znajdującym się tamże przedsiębiorstwie przemysłowém lub handlowém, sąd konsularny winien jest natychmiast zawiadomić o otwarciu konkursu sąd zwyczajnego zamieszkania, jakie zadłużony na ostatku miał w Austryi, lub téż sąd w którego obrębie znajduje się majątek lub przedsiębiorstwo jego.

§. 32.

Jeżeli poddany Państwa Otomańskiego udział ma jako wierzyciel poddanego Austryjackiego lub osoby pod opieką Austryi zostającéj, w masie konkursowéj onegoż, winien zgłosić się z wierzytelnością swoją w ciągu terminu edyktem zakreślonego do sądu konsularnego, który jest instancyją konkursową, albo sam albo przez władzę swoją.

Postępowanie konkursowe także w tym przypadku należy wyłącznie i w całéj objętości do sądu konsularnego, dla tego téż rozdział i rozsądzenie wszelkich z tąd wynikłych sporów przez tenże sąd odbywać się powinno.

§. 33.

W sprawach nie spornych sądy konsularne postępować winny według przepisów, objętych w Patencie z dnia 9 Sierpnia 1854, Nr. 208 Dziennika Praw Państwa *), zaś co się tyczy osób pod opieką Austryi zostających, zachowywać winny przepisy objęte w tymże samym Patencie, tyczące się spadków cudzoziemców i opieki nad pozostałemi dziećmi małoletniemi cudzoziemców.

§. 34.

Przy sprawowaniu czynności sądownictwa cywilnego sądy konsularne winny są zachować przepisy §§. 52 aż łącznie 55 piérwszego, tudzież przepisy drugiego rozdziału Patentu z dnia 3 Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa **), zaś co się tyczy postępowania z depozytami, stósować się winny do instrukcyi

*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1854, Oddział piérwszy, część XLVI, Nr. 295, stronica 843.

**) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, oddział piérwszy, część XXII, Nr. 104, stron. 253.

aber in Gemäßheit der mit dem Hofkammer-Dekrete vom 13. November 1836, Z. 26.585, erlassenen Instrukzion vorzugehen.

§. 35.

Die Konsulargerichte erster Instanz haben mit Anfang eines jeden Jahres und längstens bis 31. Jänner über die, im verflossenen Jahre vorgekommenen Geschäfte im Zivilrechtsverfahren einen Haupt-Geschäftsausweis und besondere Ausweise über die einzelnen am Ende des Jahres unbeendiget gebliebenen Verlassenschaftsabhandlungen, Konkurse, Rechnungsgeschäfte und Prozesse dem Oberlandesgerichte, welchem sie untergeordnet sind, vorzulegen.

§. 36.

Formulare 1. Die Haupt-Geschäftsausweise sind nach dem Formulare 1 zu verfassen. Die Aufschriften der einzelnen Rubriken bezeichnen den Gegenstand, für welchen sie bestimmt sind, in die Rubriken der Geschäftsgegenstände sind nicht die Zahlen des Einreichungsprotokolles oder die Anzahl der Eingaben, welche in den bezeichneten Geschäften eingelangt sind, sondern es ist nur die Anzahl der Geschäfte, z. B. der inrotulirten Prozesse, oder der Fälle, in welchen eine Vormundschaft bestellt wurde, ohne Rücksicht auf die Anzahl der Kinder, einzutragen. Unter die Kuratelen sind diejenigen nicht zu rechnen, welche bei Eröffnung des Konkurses oder bloß für einzelne Rechtsgeschäfte angeordnet werden.

§. 37.

Die besonderen Ausweise über die rückständig gebliebenen Verlassenschaftsabhand-
Formularien 2, 3, 4. lungen, Konkurse und Rechnungsgeschäfte sind nach den Formularien 2, 3 und 4 einzurichten. In den letzten Rubriken derselben ist der Stand, in welchem sich die Verhandlung befindet, die von dem Gerichte zur Beschleunigung getroffene Verfügung und das der Beendigung entgegenstehende Hinderniß mit Bestimmtheit anzumerken.

Der Ausweis über die rückständigen geschlossenen Prozesse ist nach dem Formula-
Formulare 5. re 5 einzurichten. In die letzte Rubrik desselben sind die Ursachen der verzögerten Erledigung einzutragen.

§. 38.

Die im §. 37 erwähnten Ausweise sind jährlich dem Oberlandesgerichte vorzulegen. Diesem Gerichte steht aber frei, auch während des Jahres Ausweise über diejenigen Geschäfte abzufordern, rücksichtlich deren es dieses nothwendig findet.

§. 39.

Das Oberlandesgericht hat die vorgelegten Ausweise genau zu prüfen, nöthigen Falles nähere Aufklärung darüber abzufordern, und wo Mängel oder Verzögerungen in der Geschäftsbehandlung bemerkt werden, die entsprechenden Verfügungen zu treffen.

wydanéj dekretem Kamery Nadwornéj z dnia 13 Listopada 1836 r. l. 26585.

§. 35.

Sądy konsularne piérwszéj instancyj obowiązane są z początkiem każdego roku, a najdaléj do 31 Stycznia przedłożyć sądowi krajowemu wyższemu, któremu podlegają, główny wykaz czynności, jakie się wydarzyły w ciągu roku upłynionego w postępowaniu cywilném, i szczegółowe wykazy pojedynczych, przy końcu roku nieukończonych pertraktacyi spadkowych, konkursów, czynności rachunkowych i procesów.

§. 36.

Główne wykazy czynności urządzić należy według wzoru 1. Napisy szczegółowych rubryk oznaczają przedmiot, dla którego są przeznaczone, w rubrykach przedmiotów nie trzeba zamieszczać liczb dziennika podawczego lub też liczby podań, wniesionych w przedmiotach wskazanych, lecz należy zamieścić tylko ilość czynności np. procesów zainrotułowanych, albo liczbę tych przypadków, w których ustanowioną została opieka, bez względu na liczbę dzieci. Do kuratel nie należy liczyć tych, które ustanowione zostały przy otwarciu konkursu, lub dla szczegółowych interesów prawnych. Wzór 1.

§. 37.

Wykazy szczegółowe pozostałych w zaległości pertraktacyj spadkowych, konkursów i czynności rachunkowych urządzić należy według wzorów 2, 3 i 4. W ostatnich rubrykach onychże należy wyszczególnić, w jakim stanie się znajduje sprawa, co sąd zarządził do jéj przyspieszenia, i jaka przeszkoda jéj ukończeniu w drodze stoi. Wzory 2, 3 i 4.

Wykaz procesów zamkniętych, w zaległości pozostałych, urządzony być powinien według wzoru 5. W ostatniéj jego rubryce należy zamieścić przyczyny opóźnionego rozwiązania. Wzór 5.

§. 38.

Wspomnione w §. 37 wykazy corocznie sądowi krajowemu wyższemu przełożone być powinny. Wszelako tenże sąd mocen jest, także w ciągu roku zażądać wykazów tych czynności, względnie których uzna tego potrzebę.

§. 39.

Sąd krajowy wyższy obowiązanym jest ściśle sprawdzać przełożone wykazy, w razie potrzeby żądać bliższego ich wyjaśnienia i zarządzić co potrzeba, gdy spostrzeże uchybienia lub zwłoki w sprawowaniu czynności.

Die Geschäftsausweise der Konsulargerichte erster Instanz müssen von dem Oberlandesgerichte auch dem Justizministerium zur Einsicht vorgelegt werden. Außerdem hat das Oberlandesgericht aus den Hauptausweisen der Konsulargerichte erster Instanz einen Gesammtausweis über die Geschäfte derselben zusammenzustellen und dem Justizministerium vorzulegen. Dabei hat es die darüber bereits getroffenen Verfügungen und die, rücksichtlich der Behandlung der Zivilrechtsangelegenheiten gemachten Wahrnehmungen anzuzeigen, endlich über den Gang der Konsular-Rechtspflege im Allgemeinen ein gründliches Gutachten zu erstatten.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p.

Wykazy czynności sądów konsularnych piérwszéj instancyi sąd krajowy wyższy winien jest przełożyć do przejrzenia Ministerstwu Sprawiedliwości. Oprócz tego sąd krajowy wyższy powinien z wykazów głównych sądów konsularnych piérwszéj instancyi ułożyć ogólny wykaz czynności onychże i przełożyć Ministerstwu Sprawiedliwości. Przy tym winien jest uczynić relacyę o poczynionych w tym przedmiocie zarządzeniach, jako też o spostrzeżeniach, uczynionych co do postępowania w sprawach cywilnych, w końcu także przełożyć uzasadnioną opinię swoją względem toku sądownictwa konsularnego w ogólności.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Bamberg** m. p.

Formulare A.

Konsulargericht zu

Stand des Konzepts- und Kanzlei-Personales	Entscheidungen III. Instanz über vorgelegte Urtheile	Entscheidungen II. Instanz über vorgelegte Urtheile	Rechnungen	Kuratelen	Vormundschaften	Verlassenschaftsabhandlungen	Konkurse	Zahl der geschlossenen Vergleiche	Rechtsstreite nach geschlossenem Verfahren		Bei dem Einreichungsprotokolle eingelaufene Eingaben	
									vom Jahre 18.. rückständig verblieben		vom Jahre 18.. rückständig verblieben	
									im Jahre 18.. zugewachsen		im Jahre 18.. zugewachsen	
									Zahl der gefällten Urtheile: über schriftliches Verfahren		Mit Schluß des Jahres 18.. erledigt	
									über mündliches Verfahren			
									über summarisches Verfahren			
									über Kontumazial-Verfahren und Geständniß			
									Zahl der Rechtsstreite, welche durch Bescheid oder auf andere Art erledigt wurden		im Rückstande verblieben	
									im Rückstande verblieben			
							aus früheren Jahren anhängig					
							im Jahre 18.. zugewachsen					
							hiervon sind beendiget					
							in der Verhandlung geblieben					
						aus früheren Jahren anhängig						
						im Jahre 18.. zugewachsen						
						hiervon sind beendiget						
						anhängig verblieben						
					aus früheren Jahren anhängig							
					im Jahre 18.. zugewachsen							
					hiervon sind beendiget							
					anhängig verblieben							
				aus früheren Jahren anhängig								
				im Jahre 18.. zugewachsen								
				hiervon sind beendiget								
				anhängig verblieben								
			aus früheren Jahren anhängig									
			im Jahre 18.. zugewachsen									
			durch Absolutorium erlediget									
			anhängig verblieben									
		bestätigende										
		abändernde										
		das Urtheil aufhebende										
	das Urtheil I. Instanz bestätigende											
	das Urtheil I. Instanz abändernde											
	das Urtheil I Instanz aufhebende											

Es sind blos die jenigen Rubriken, welche in Anspruch genommen werden, zu beobachten.

Wzór 1.

Sąd konsularny w	Podania wniesione do dziennika podawczego		Procesa po ukończonem postępowaniu					Konkursa	Pertraktacyje spadków	Opieki	Kuratele	Rachunki	Osadzenia II instancyi co do przedłożonych wyroków	Osadzenia III. instancyi co do przedłożonych wyroków	Stan personalu konceptowego i kancelaryjnego
	z roku 18 . . zostało zaległych		z roku 18 . . zostało zaległych					wiszące z lat dawniejszych	wiszące z lat dawniejszych	wiszące z lat dawniejszych	wiszące z lat dawniejszych	wiszące z lat dawniejszych	potwierdzające	potwierdzające wyrok I instancyi	Należy wyszczególnić tylko tych urzędników, którzy są używani do czynności sądowych
	w roku 18 . . przybyło		w roku 18 . . przybyło					przybyło w roku 18 . .	przybyło w roku 18 . .	przybyło w roku 18 . .	przybyło w roku 18 . .	przybyło w roku 18 . .	zmieniające	zmieniające wyrok I instancyi	
		z końcem roku 18 . .	Liczba zapadłych wyroków					z tych ukończono	z tych ukończono	z tych ukończono	z tych ukończono	rozwiązane przez absolutoryum	wyrok znoszące	znoszące wyrok pierwszéj instancyi	
			w postępowaniu piśmiennem	w postępowaniu ustnem	w postępowaniu sumaryczném	w postępowaniu zaocznem i w skutku przyznania się	Liczba procesów rozwiązanych rezolucyją lub w inny sposób	pozostało w zwłoce	pozostało wiszących	pozostało wiszących	pozostało wiszących	pozostało wiszących			
	rozwiązano														
	w zaległości pozostało		Liczba zawartych ugód												

Formulare 2.

Ausweis

über die anhängigen Verlassenschaftsabhandlungen.

Name des Erblassers	Todestag des Erblassers	Gegenwärtige Lage der Sache und Ursache der noch nicht erfolgten Einantwortung

Formulare 3.

Ausweis

über die anhängigen Konkursverhandlungen.

Name des Gemeinschuldners	Tag des eröffneten Konkurses	Gegenwärtige Lage der Sache und Ursache der noch nicht erfolgten Beendigung

Formulare 4.

Ausweis

über die anhängigen Vormundschafts- und Kuratels-Rechnungen.

Name der Mündel oder Kuranden	Tag, bis zu welchem die Rechnung gelegt und erlediget ist	Zur Eledigung der Rechnung getroffene Verfügungen

Wzór 2.

W y k a z
wiszących pertraktacyj spadków.

Nazwisko spadkodawcy	Dzień zgonu spadkodawcy	Obecny stan rzeczy i przyczyna, dla której jeszcze nie nastąpiła addykcya

Wzór 3.

W y k a z
wiszących rozpraw konkursowych.

Nazwisko dłużnika spólnego	Dzień otwarcia konkursu	Obecny stan rzeczy i przyczyna, dla której nie nastąpiło ukończenie

Wzór 4.

W y k a z
wiszących rachunków z opiek i kurateli.

Nazwisko małoletnich i kurandów	Dzień, do którego rachunek jest złożony i rozwiązany	Rozporządzenia do rozwiązania rachunku poczynione

Formulare 5.

Ausweis

über die im Jahre . . . rückständig verbliebenen inrotulirten Rechtsstreite.

Reihenzahl der rückständigen Prozesse	Name des Referenten	Zahl des Einreichungsprotokolles	Name der Partei und Gegenstand	Tag der Inrotulirung bei		Ursache der verzögerten Erledigung
				den schriftlich verhandelten	den mündlich oder summarisch verhandelten	
				Prozessen		

Wzór 5.

W y k a z

procesów zainrotułowanych i w roku . . . . w zaległości pozostałych.

Liczba porządkowa procesów zaległych	Nazwisko referenta	Liczba dziennika podawczego	Nazwisko strony i przedmiot	Dzień zainrotułowania		Przyczyna opóźnionego rozwiązania
				na piśmie przeprowadzonych	ustnie lub sumarycznie przeprowadzonych	
				procesów		

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 3. Mai 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXI.

Wydany i rozesłany dnia 3 Maja 1855.

78.

Erlaß des Finanzministeriums vom 6. April 1855,

betreffend die weitere Ermächtigung einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines und einiger sardinischen Zollämter zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitowaaren.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 65, ausgegeben am 18. April 1855.

79.

Erlaß des Finanzministeriums vom 6. April 1855,

betreffend die Aufhebung der Hadernkontrole im illirischen Küstenlande.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 66, ausgegeben am 18. April 1855.

80.

Erlaß des Justizministeriums vom 8. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 67, ausgegeben am 18. April 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Ablegung des Richteramts-Eides.

Das Justizministerium hat anzuordnen befunden, daß alle Kandidaten, welche die Richteramtsprüfung nach den gesetzlichen Vorschriften mit Erfolg bestanden haben und sich über das zurückgelegte vierundzwanzigste Lebensjahr auszuweisen vermögen, auf ihr Verlangen von dem Oberlandesgerichte (der Banaltafel), von welchem sie zur Prüfung zugelassen worden sind, oder von einem durch dasselbe zu delegirenden Gerichte, auch sogleich zur Ablegung des Richteramts-Eides nach der im Anhange nachfolgenden Formel zuzulassen seien.

Beamte der Justizbehörden und gemischten Bezirksämter (Stuhlrichterämter), welche die Richteramtsprüfung bestanden, aber noch nicht die Stelle eines wirklichen Richters erlangt und daher ohnehin den Diensteid in dieser Eigenschaft abgelegt haben, müssen sich, wenn sie als Stellvertreter zu Geschäften verwendet werden, mit welchen die Ausübung des Richteramtes verbunden ist, über die vorläufige Ablegung des Richteramts-Eides ausweisen.

Eidesformel.

Sie werden einen Eid zu Gott dem Allmächtigen schwören und bei Ihrer Ehre und Treue geloben, Seiner k. k. Apostolischen Majestät dem Allerdurchlauchtigsten Fürsten und Herrn Franz Joseph dem Ersten, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, Könige der Lombardie und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, Könige von Jerusalem ꝛc.; Erzherzoge von Oesterreich; Großherzoge von Toskana und Krakau; Herzoge von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürsten von

78.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 6 Kwietnia 1855,

tyczące się dalszego upoważnienia niektórych urzędów celnych związku celnego Austryjacko-Modeńsko-Parmeńskiego, tudzież niektórych urzędów celnych Sardyńskich, w celu wzajemnego przekazywania sobie towarów tranzytowych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XIX, N. 65, wydaną dnia 18 Kwietnia 1855.

79.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 6 Kwietnia 1855,

tyczące się zniesienia kontroli gałganów w Nadbrzeżu Iliryjskiém.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XIX, N. 66, wydaną dnia 18 Kwietnia 1855.

80.

Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 8 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIX, N. 67, wydana dnia 18 Kwietnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o składaniu przysięgi na urząd sędziego.

Ministerstwo Sprawiedliwości rozporządza niniejszém, iż każdy kandydat, który odbył examin na urząd sędziego stósownie do przepisów prawnych z dobrym skutkiem, i może się wykazać, iż ukończył rok dwudziesty czwarty wieku swego, przypuszczony będzie na żądanie do złożenia przysięgi na urząd sędziego natychmiast według roty przysięgi w dodatku załączonéj, czyli to przed sądem krajowym wyższym (tabulą Banalną), przez który do examinu przypuszczonym został, albo też przed sądem do tego delegowanym.

Urzędnicy władz sądowych i mięszanych urzędów powiatowych (urzędów stolicowych sędziowskich) którzy odbyli examin na urząd sędziego, lecz jeszcze nie dostąpili posady rzeczywistego sędziego, a zatém już złożyli przysięgę służbową w téj własności, muszą się wykazać, iż uprzednio złożyli przysięgę na urząd sędziego, jeżeli jako zastępcy używani będą do czynności, z któremi połączone jest wykonywanie urzędu sędziego.

Rota przysięgi.

Złożysz pan przysięgę w obliczu Boga Wszechmocnego i przyrzeczesz honorem i uczciwością swoją, iż Jego C. K. Apostolskiéj Mości, Najjaśniejszemu Monarsze i Panu Franciszkowi Józefowi Piérwszemu z Bożéj łaski, Cesarzowi Austryi; Królowi Węgier i Czech, Królowi Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi, i Iliryi, Królowi Jerozolimskiemu etc.; Arcyksięciu Austryi, Wielkiemu Księciu Toskany i Krakowa, Księciu Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielkiemu Księciu Siedmio-

Siebenbürgen; Markgrafen von Mähren; Herzoge von Ober- und Niederschlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteten Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürsten von Trient und Briren; Markgrafen von Ober- und Niederlausitz und in Istrien; Grafen von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc. ꝛc.; Herrn von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwojwoden der Wojwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc. und nach Allerhöchst Demselben den aus Allerhöchst dessen Stamme und Geblüte nachfolgenden Erben unbedingt treu und gehorsam zu sein, an den Allerhöchst vorgezeichneten Regierungsgrundsätzen unverbrüchlich festzuhalten und eine, diesen Pflichten jederzeit vollkommen entsprechende Handlungsweise in allen Verhältnissen zu bethätigen und nachdem Sie zur Ausübung des Richteramtes befähiget erklärt worden sind, werden Sie noch insbesondere schwören, bei jeder Gelegenheit, da Ihnen die Ausübung der Gerichtsbarkeit in Zivil- oder Strafsachen anvertraut werden würde, Ihr Amt nach Ihrer besten Uiberzeugung mit Gründlichkeit, Fleiß und Redlichkeit zu handeln, dem Armen wie dem Reichen gleiches unparteiisches Recht zu ertheilen, überhaupt die Gerechtigkeit nach den Gesetzen auszuüben und sich davon weder durch Furcht oder Vorliebe, noch durch Eigennutz oder sonst durch Leidenschaft oder Nebenabsicht abwendig machen zu lassen, sondern unter allen Umständen nur der Wahrheit und dem Rechte zu huldigen.

Was mir so eben vorgehalten worden und ich wohl und deutlich verstanden habe, dem soll und will ich getreu nachkommen

So wahr mir Gott helfe!

Krauß m. p.

81.

Erlaß des Finanzministeriums vom 11. April 1855,

womit die, aus Anlaß der Einschränkung der Freihafensgebiete von Zengg und Karlopago in Kroazien eingetretenen Änderungen des Verzeichnisses der Zollämter bekannt gemacht werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 68, ausgegeben am 18. April 1855.

82.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 12. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 69, ausgegeben am 18. April 1855),

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze,

womit die Schulferien an selbständigen Realschulen und an Realschulen, welche mit den Hauptschulen vereiniget sind, bestimmt werden.

Die mit Ministerial-Verordnung vom 15. Dezember 1854, Nr. 318 des Reichs-

grodzkiemu; Margrabi Morawskiemu; Księciu górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacencyi i Guastali, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryulu, Raguzy i Zadry; uksiążęconemu Hrabi Habsburga i Tyrolu; Kyburga, Gorycyi i Gradyski; Księciu Tryjentu i Bryksenu, Margrabi górnéj i dolnéj Luzacyi, i Istryi; Hrabi na Hohenembs, Feldkirch, Bregencyi, Sonnenbergu; etc. etc. Panu Tryjestu, Kattaro, i Marki windyjskiéj; Wielkiemu Wojewodzie Województwa Serbskiego etc. etc., a po Nim Dziedzicom Jego z Najdostojniejszego Jego plemienia i krwi pochodzącym bezwarunkowo wiernym i posłusznym będziesz, iż niezachwianie i stale trzymać się będziesz zasad rządu przez Najjaśniejszego Pana wskazanych i zachowywać zawsze i we wszelkich okolicznościach postępowanie tym obowiązkom zupełnie odpowiednie, a ponieważ uznanym zostałeś do pełnienia urzędu sędziego, przysięgasz pan jeszcze w szczególności, iż przy każdéj sposobności, gdy panu poleconém będzie wykonywanie sądownictwa w sprawach cywilnych lub karnych, pełnić będziesz urząd swój według najlepszego przekonania swego, z gruntownością, pilnością i rzetelnością, iż dla ubogiego jak dla bogatego zarówno i bezstronnie sprawiedliwym, w ogólności sprawiedliwość według ustaw wymierzać będziesz; i od tego ani bojaźnią, ani przyjaźnią ani też samolubstwem, ani jaką bądź namiętnością lub zamiarami pobocznemi odwieść się nie dasz, lecz pod wszelkiemi okolicznościami tylko prawdzie i prawu służyć będziesz.

Co mi tu przełożone zostało, i co dobrze i dokładnie zrozumiałem, tego będę i chcę wiernie dopełniać.

Tak mi Panie Boże dopomóż!

Krauss m. p.

81.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 11 Kwietnia 1855,

mocą którego czyni się wiadomemi zmiany, jakie zaszły w wykazie urzędów celnych, z powodu ścieśnienia obrębów portów wolnych Zengg i Karlopago w Kroacyi.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XIX, N. 68, wydaną dnia 18 Kwietnia 1855.

82.

Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 12 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XIX, Nr. 69, wydana dnia 18 Kwietnia 1855).

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego,

mocą którego ustanawia się ferye szkolne w szkołach realnych oddzielnych, tudzież w szkołach realnych połączonych ze szkołami głównemi.

Przepisy, ogłoszone w rozporządzeniu Ministeryalném z dnia 15 Grudnia

Gesetz-Blattes *), für die Schulferien an Gymnasien bekannt gemachten Vorschriften haben auch an den selbständigen Realschulen in Geltung zu treten.

Bezüglich der Schulferien an Unter-Realschulen, welche mit den Hauptschulen vereiniget sind, ist sich nach den, mit Ministerial-Erlaß vom 5. März 1855, Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes **), bereits ertheilten Weisungen zu richten.

Thun m. p.

83.

Verordnung des Ministeriums der Justiz vom 13. April 1855,

für die Kronländer Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Istrien,

wodurch erklärt wird, daß zum Zwecke der Löschung der Grundlasten die Beibringung der Urkunden-Abschriften nicht erforderlich sei.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 70, ausgegeben am 18. April 1855.

84.

Erlaß des Ministeriums des Innern, des Finanzministeriums und des Armee-Ober-Kommando vom 16. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XIX. Stück, Nr. 71, ausgegeben am 18. April 1855),

wirksam für Galizien, Krakau und die Bukowina,

über die Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855.

Im Nachhange zu dem Erlasse vom 19. Oktober 1854 (Nr. 272 des Reichs-Gesetz-Blattes ***), wird mit Rücksicht auf die dermaligen besonderen Verhältnisse die aus dem Staatsschatze (Militärfonde) zu leistende Vergütung der, nach dem §. 31 der Allerhöchsten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai 1851 ****) einem Manne vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts beim Durchzuge vom Quartierträger gegebene Mittagskost auf die Zeit vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855, in dem Verwaltungsgebiete der Statthalterei zu Lemberg für die Stadt Lemberg mit sieben Kreuzern Konvenzions-Münze, für alle übrigen Gemeinden mit sechs und einem halben Kreuzer, in dem Verwaltungsgebiete der Landesregierung zu Krakau mit sieben und einem halben Kreuzer, in der Bukowina mit sechs Kreuzern täglich, bestimmt.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, IV. Stück. Nr. 11, Seite 69.

**) Ebendaselbst XVII. Stück, Nr. 61, Seite 191.

***) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XIII. Stück, Nr. 54, Seite 79.

****) Reichs-Gesetz-Blatt Nr. 124, (Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1851, XV. Stück. Nr. 91, Seite 285.)

1854, Nr. 318 Dziennika Praw Państwa *), w przedmiocie feryj szkolnych w gimnazyjach, obowiązywać będą także w szkołach realnych oddzielnych.

Co się tyczy feryj szkolnych w szkołach realnych niższych, połączonych z szkołami głównemi, stósować się należy do przepisów, udzielonych w rozrządzeniu Ministeryalném z dnia 5 Marca 1855, Nr. 48 Dziennika Praw Państwa **).

Thun m. p.

83.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 13 Kwietnia 1855,

dla krajów koronnych Morawii, Szląska, Styryi, Karyntyi, Krainy, Tryjestu i Istryi,

mocą którego oświadcza się, iż do wykreślenia ciężarów gruntowych nie potrzeba załączenia odpisów dokumentów.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XIX, Nr. 70, wydaną d. 18 Kwietnia 1855.

84.

Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrz., Ministerstwa Skarbu i Naczelnéj Komendy Wojskowéj z d. 16 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIX, Nr. 71, wydana dnia 18 Kwietnia 1855),

obowiązujące w Galicyi, Krakowie i Bukowinie,

w przedmiocie wynagrodzenia za zaopatrywanie żołnierza w przechodzie od 1 Maja aż do końca Października 1855 r.

W dodatku do rozporządzenia z dnia 19 Października 1854, (Nr. 272 Dziennika Praw Państwa ***), i z uwagą na obecne szczegółowe stósunki oznacza się wynagrodzenie ze skarbu Państwa (funduszu wojskowego) za obiad, dany żołnierzowi w przechodzie od feldwebla i równych jemu stopni niżéj licząc, stósownie do §. 31 Najwyższego przepisu o kwaterowaniu wojska z dnia 15 Maja 1851 ****), na przeciąg czasu od 1 Maja 1855 do 1 Października 1855 r., w obrębie administracyjnym Lwowskim dla miasta Lwowa na siedm krajcarów monetą konwencyjną, dla wszystkich innych gmin zaś na sześć i pół krajcara monetą konwencyjną; w obrębie administracyjnym Krakowskim na siedm i pół krajcara, w Bukowinie zaś na sześć krajcarów dziennie.

Baron **Bach** m. p. Baron **Bruck** m. p. Baron **Bamberg** m. p.

---

*) Dziennik Rządu krajowego z roku 1855, Oddział pierwszy, Zeszyt IV, Nr. 11, stron. 69.

**) Tamże zeszyt XVII, Nr. 61, stron. 191.

***) Dziennik Rządu krajowego dla Zarządu obrębu Krakowskiego z roku 1854, Oddział pierwszy, Zeszyt XIII, Nr. 54, stron. 79.

****) Dziennik Praw Państwa, Nr. 124, (Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1851, część XV, Nr. 91, stron. 285).

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 13. Mai 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXII.

Wydany i rozesłany dnia 13 Maja 1855.

85.
Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 23. März 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 72, ausgegeben am 25. April 1855),

giltig für Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Tirol, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, das Küstenland und die Bukowina,

womit die Zahl der Klassen an den Hauptschulen bestimmt, und der in denselben zu ertheilende Unterricht geregelt wird.

Um den Unterricht an den öffentlichen Hauptschulen in einer, den bisherigen Fortschritten derselben entsprechenden Weise zu ordnen, zugleich den Zeitraum zwischen dem Eintritte in diese Schulen, und zwischen dem Übertritte in das praktische Leben, oder in die Mittelschulen (Gymnasien und Realschulen) für die Bildung der Jugend zweckmäßig einzutheilen, und den Einrichtungen, die sich bei den meisten der genannten Schulen durch die obwaltenden Bedürfnisse bereits gebildet haben, einen geregelten Bestand zu geben, wird angeordnet:

§. 1.

Jede öffentliche Hauptschule ist mit Beginn des Schuljahres 1855–56 als eine vierklassige Hauptschule einzurichten, und als solche zu benennen. Wo schon vier Klassenabtheilungen, als untere und obere Abtheilung der ersten Klasse, dann als zweite und dritte Klasse bestehen, dort wird die untere Abtheilung der ersten Klasse (Elementarklasse) die I., die obere Abtheilung (die erste Klasse) die II., die bisherige zweite Klasse die III., und die bisherige dritte, die IV. Hauptschulklasse bilden.

§. 2.

Als Lehrgegenstände der vierklassigen Hauptschule verbleiben die bisherigen, nämlich: die Religionslehre, der Sprachunterricht (d. i. Lesen, Sprachlehre, Rechtschreibung, Übung im mündlichen und schriftlichen Gedankenausdrucke), das Schreiben und das Rechnen. Der Gesang ist an allen Schulen zu üben, und, wo es die Umstände gestatten, ist auch das Zeichnen in den Unterricht aufzunehmen.

§. 3.

Der Religionsunterricht (mit Inbegriff der biblischen Geschichte und der Erklärung der Evangelien) ist nach den bestehenden Lehrbüchern zu ertheilen. Mit der biblischen Geschichte kann, wo es für zweckmäßig erkannt wird, schon in der III. Klasse begonnen werden, die Erklärung der Evangelien gehört in die IV. Klasse.

Dem Religionsunterrichte sind in der I. Klasse gewöhnlich 2, in der II. und III. Klasse je vier, in der IV. Klasse 5 Stunden zu widmen, wovon in der I. Klasse Eine, in der II. und III. Klasse je 2, und in der IV. Klasse 3 Stunden auf den Katecheten entfallen, in den übrigen Lehrstunden hat der Klassenlehrer das von dem Katecheten Erklärte mit den Schülern zu wiederholen, wofern nicht, wenigstens an jenen Hauptschulen,

85.
Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 23 Marca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XX, Nr. 72, wydana dnia 25 Kwietnia 1855),

obowiązujące w Austryi wyższéj i niższéj, Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Tyrolu, Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, w Pobrzeżu i Bukowinie,

mocą którego oznacza się liczba klas przy szkołach głównych i uregulowaném zostaje udzielanie nauk w takowych.

Dla urządzenia nauk w szkołach głównych publicznych w sposobie, odpowiednim dotychczasowym ich postępom, tudzież ażeby przeciąg czasu między wstąpieniem do tych szkół i przejściem do życia praktycznego lub do szkół średnich (gimnazyj, szkół realnych) podzielić z korzyścią dla wykształcenia młodzieży, nakoniec, żeby wprowadzić stały porządek w te urządzenia, które w skutku potrzeb zachodzących pozostały w największéj liczbie szkół rzeczonych, rozporządza się, co następuje:

§. 1.

Z początkiem roku szkolnego 1855 - 1856 należy każdą szkołę główną publiczną urządzić na *szkołę główną o cztérech* klasach, i nazywać ją według tego. Tam, gdzie już istnieją cztéry oddziały klas, jako niższy i wyższy oddział piérwszéj klasy, tudzież jako druga i trzecia klasa, stanowić będzie niższy oddział piérwszéj klasy (klasa elementarna) klasę I, wyższy oddział (piérwsza klasa) klasę II, dotychczasowa klasa druga klasę III, zaś dotychczasowa klasa trzecia, klasę IV, szkoły głównéj.

§. 2.

Wszystkie *przedmioty naukowe* szkoły głównéj cztéro-klasowéj pozostaną te same jak dotąd, mianowicie: nauka religii, nauka języków (t. j. czytanie, gramatyka, pisownia, ćwiczenie w wyrazie myśli ustnie i na piśmie) pisanie i rachunki. Ćwiczenia w *śpiewie* odbywać się będą we wszystkich szkołach, a tam gdzie okoliczności pozwalają, należy także i *rysunki* uczynić przedmiotem nauczania.

§. 3.

Nauka religii, (licząc w to historyę biblijną i objaśnienie ewangelii) wykładaną będzie według przepisanych książek szkolnych. Z nauką *historyi biblijnéj* można gdzie to za stósowne uznaném będzie, uczynić początek już w III klasie, objaśnienie *ewangelii* należy do klasy IV.

Nauce religii należy w I klasie zwyczajnie poświęcać 2 godzin, w II i III klasie po cztéry, zaś w IV klasie 5 godzin, z których w I klasie jedna, w II i III klasie po dwie, w IV klasie zaś 3 godzin przypada na katechetę: w innych godzinach szkolnych nauczyciel klasowy winien jest to, co katecheta objaśnił, powtarzać z uczniami, jeżeliby inaczéj, przynajmniéj w tych szkołach głównych,

wo eigene Katecheten sich befinden, diesen auch die Wiederholung, was besonders in den oberen Klassen sehr zu wünschen ist, zugewiesen werden könnte.

§. 4.

Die Lehrbücher für den Sprachunterricht sind:

in der I. Klasse die Fibel,
" " II. " das erste Sprach- und Lesebuch,
" " III. " das zweite Sprach- und Lesebuch,
" " IV. " das dritte Lesebuch nebst der neben demselben bestehenden Sprachlehre.

Dieser Unterricht beginnt in der I. Klasse mit dem Lautiren oder Buchstabiren, und schreitet unter steter Begleitung der Anschauungs- und Sprachübungen bis zum mechanisch fertigen Lesen aller Druckarten der Fibel fort, wobei die Kinder auf die verschiedenen Arten der Laute, auf die Dehnung und Schärfung und deren Bezeichnung, dann auf die vorkommenden Unterscheidungszeichen, und auf den Gebrauch der großen Anfangsbuchstaben aufmerksam zu machen sind. Die in der Fibel vorhandenen Gedichte und Erzählungen sind als Gedächtnißübungen zu benützen.

In der II. Klasse ist nebst der Vervollkommnung der mechanischen Fertigkeit im Lesen, auf die richtige Betonung durch Einführung der Kinder in das Verständniß des Gelesenen in sachlicher Beziehung hinzuwirken, wobei jedoch alle weitschweifigen, und die Fassungskraft der Kinder übersteigenden Erklärungen zu vermeiden sind. In sprachlicher und ortographischer Hinsicht ist das in dem Lesebuche unter der Aufschrift: „Sprachübungen" Gegebene einzuüben, und zur richtigen Auffassung zu bringen. Zu Gedächtnißübungen dient der Stoff des Lesebuches.

In der III. Klasse sind die Übungen zur Vervollkommnung des fertigen und richtigen Lesens, die Wort- und Sacherklärungen, sowie die Gedächtnißübungen fortzusetzen, im Grammatischen, Stylistischen und Orthographischen ist, soweit die Anleitung des Sprach- und Lesebuches reicht, fortzuschreiten.

Das Ziel der IV. Klasse ist, vollkommenes Verständniß des Gelesenen in sachlicher und sprachlicher Hinsicht, genaue Kenntniß der Redetheile, des grammatischen und synthetischen Baues der Unterrichtssprache, richtiges und fertiges Analysiren, Bilden und Zusammenziehen der Sätze, somit auch volle Befähigung der Schüler zur Erlernung einer anderen Sprache. Im Stylistischen sind Beschreibungen, Erzählungen, Briefe, und die im gewöhnlichen Leben vorkommenden Geschäftsaufsätze zu verfassen, im Orthographischen ist eine richtige und geläufige Handhabung der eingeführten Schreibweise nebst der richtigen Anwendung der Unterscheidungszeichen zu erzielen. Den Stoff zu Gedächtnißübungen gibt das Lesebuch.

w których się znajdują osobni katecheci, tymże nie można było przydzielić powtarzania, coby szczególniéj w klasach wyższych bardzo pożądaném było.

§. 4.

Książki szkolne do nauki języka są następujące:

w I klasie elementarz,
w II „ piérwsza książka nauki języka i do czytania,
w III „ druga książka nauki i do czytania,
w IV „ trzecia książka do czytania oprócz gramatyki obok niéj zaprowadzonéj.

Ta nauka zaczyna się w klasie I zgłoskowaniem albo sylabizowaniem i postępować będzie, przy ciągłem towarzyszeniu ćwiczeń pojmowania zmysłowego i języka aż do biegłości mechanicznéj wszelkich gatunków druku elementarza, przyczém należy dzieci uczynić uważnemi na różne rodzaje zgłosek na przeciąganie i skrócanie i ich oznaczanie, tudzież na interpunkcye zachodzące, jako téż na używanie wielkich głosek początkowych. Znajdujące się w elementarzu wiérsze i powiastki należy używać do ćwiczenia pamięci.

W klasie II należy oprócz wydoskonalenia biegłości mechanicznéj w czytaniu starać się o to, aby dzieci czytały z prawdziwym wyrazem, naprowadzając je do zrozumienia tego co czytają pod względem treści, przyczém jednakże unikać należy wszelkich objaśnień rozwlekłych i przechodzących pojęcie dzieci. W przedmiocie wykształcenia mowy i pisowni należy ćwiczyć dzieci w tém, co pod napisem „ćwiczenia w mowie“ w kiążce do czytania jest podaném, i prawdziwe o tém w dzieciach sprawić wyobrażenie. Do ćwiczenia pamięci służyć będzie treść książki do czytania.

W III klasie należy prowadzić daléj ćwiczenia dla wydoskonalenia biegłego i dobrego czytania, tudzież objaśnienia słów i rzeczy, jako téż ćwiczenia pamięci w gramatyce, stylu i pisowni należy postępować tak daleko, jak daleko zasięga książka obejmująca gramatykę i czytanie.

Celem klasy IV jest dokładne zrozumienie tego, co się czyta pod względem treści i języka, ścisla znajomość części mowy, gramatycznego i syntaktycznego składu języka wykładowego, biegłe i dobre analizowanie, składanie i ściąganie zdań, zatém zupełne uzdolnienie uczniów do nauczenia się innego języka. Dla ćwiczenia się w stylu należy wyrabiać opisy, opowiadania, listy i wydarzające się w zwykłym życiu pisma w interesach, w pisowni należy doprowadzić do dobrego i biegłego używania zaprowadzonego rodzaju pisania, obok dobrego zastósowania interpunkcyi. Książka do czytania podaje treść do ćwiczenia pamięci.

Dem Sprachunterrichte werden in der Regel 12 Lehrstunden in der I., je 10 in der II. und III., und 9 in der IV. Klasse wöchentlich gewidmet, von denen in vorzugsweiser Berücksichtigung des fertigen und richtigen Lesens

in der II. Klasse 4,
" " III. " 3, und
" " IV. " 2 Stunden

des Sprachlehrlichen sammt Orthographie und schriftlichen Gedankenausdrucke

in der II. Klasse 3,
" " III. und IV. Klasse je 4 Stunden,

endlich des Sachlichen in jeder der genannten drei Klassen 3 Stunden zu verwenden sein werden.

Neben der Unterrichtssprache ist die zweite Landessprache nach Maßgabe des anerkannten Bedürfnisses und der dießfalls schon bestehenden oder noch zu erlassenden besonderen Anordnungen in den, für den Sprachunterricht festgesetzten Stunden derart zu lehren, daß sie allmälig wenigstens bei einzelnen Lehrgegenständen als Unterrichtssprache benützt werden könne.

Dieses gilt namentlich von der deutschen Sprache an jenen Schulen, wo dieselbe nicht Unterrichtssprache ist, sondern die Stellung der zweiten Landessprache einnimmt.

§. 5.

Bei dem Schreibunterrichte ist überhaupt auf eine sichere, leicht lesbare, gefällige und fertige Handschrift zu sehen.

Dieser Unterricht beginnt mit der Schrift der Unterrichtssprache, geht in der I. Klasse bis zum Schreiben von Wörtern und kleinen Sätzen, in der II. Klasse bis zum Schreiben größerer Sätze, in der III. Klasse tritt die Erlernung der anderen gebräuchlichen Schriftarten (der Kurrent- oder der lateinischen Schrift, wofern nicht diese oder jene schon die Schrift der Unterrichtssprache ist) hinzu, in der IV. Klasse wird mit diesen Schriftarten fortgefahren.

Für den Schreibunterricht sind in jeder Klasse wöchentlich 3 oder 4 Stunden zu verwenden.

§. 6.

Der Unterricht im Rechnen ist in jeder Klasse nach den vorgeschriebenen Lehr- und Hilfsbüchern in der Regel durch 4 Stunden wöchentlich zu ertheilen.

In der I. Klasse sind die Kinder in anschaulicher Weise mit den Zahlen vertraut zu machen, und zum fertigen und sicheren Vor- und Rückwärtszählen mit 1, 2, 3, 4,..... bis 10, von 1 bis 100, zum Lesen und Schreiben der Zahlen von 1 bis 100, zur Kenntniß des Gulden in seinen Theilbeträgen und ihren Benennungen, des Pfundes und seiner Theilgewichte, und der im Leben gewöhnlichsten Maße anzuleiten.

Nauce języka poświęcać należy w powszechności 12 godzin szkolnych w I, po 10 w II i III, a 9 w IV klasie co tydzień, z których ze szczególną uwagą na *biegłe i dobre czytanie*

w II klasie 4,
„ III „ 3, zaś
„ IV „ 2 godziny,

na *gramatykę wraz z pisownią i wyraz myśli na piśmie*

w II klasie 3,
„ III i IV klasie po 4 godziny,

nakoniec z uwagą na *zrozumienie rzeczy* w każdéj z rzeczonych klas trzech po 3 godziny obrócone być mają.

Obok języka wykładowego należy uczyć *drugiego języka krajowego* w miarę uznanéj potrzeby i rozporządzeń dotąd w tym przedmiocie wydanych lub jeszcze wydać się mających w godzinach na naukę języka przeznaczonych, a to w takim sposobie, ażeby stopniowo przynajmniéj w niektórych przedmiotach naukowych za język wykładowy mógł być użytym.

To szczególniéj rozumieć należy o języku niemieckim w tych szkołach, w których takowy nie jest językiem wykładowym, lecz zajmuje stanowisko drugiego języka krajowego.

§. 5.

Przy *nauce pisania* należy zważać szczególniéj na pismo pewne, czytelne, piękne i biegłe.

Ta nauka zaczyna się od pisma języka wykładowego, postępuje w I klasie do pisania słów i zdań małych, w II klasie do pisania zdań większych, w III klasie przybędzie nauka innych rodzajów pisania w używaniu będących; (pisma kurrent i łacińskiego, jeżeli tamto lub to pismo nie jest pismem języka wykładowego), w IV klasie nauka tych rodzajów pisania daléj postępować będzie.

Na naukę pisania należy w każdéj klasie obracać co tydzień po 3 lub 4 godziny.

§. 6.

Naukę *rachunków* udzielać należy w każdéj klasie według przepisanych książek szkolnych i pomocniczych w powszechności przez 4 godziny w tygodniu.

W I klasie należy dzieci obznajomić w sposobie zmysłom przystępnym z liczbami i naprowadzać je do biegłego i pewnego liczenia wprzód i wspak zacząwszy od 1, 2, 3, 4..... do 10, od 1 do 100, do czytania i pisania liczb od 1 do 100, do znajomości Reńskiego w częściach jego wraz z ich nazwami, funta i części jego, tudzież miar w zwyczajném życiu najwięcéj używanych.

In der II. Klasse sind die Schüler nebst der fortgesetzten Unterweisung in der richtigen Auffassung der nächst größeren Zahlen, in den vier Rechnungsarten sowohl mündlich (Kopfrechnen) als auch schriftlich (Tafelrechnen) in leichten Beispielen fleißig zu üben. In der III. Klasse hat das Rechnen im Lesen und Schreiben der Zahlen in fortgesetzter Übung und Anwendung der vier Rechnungsarten, und zwar in gleich und ungleich benannten Zahlen in dem Beibringen und Behandeln der Halben, der Drittel und anderer im Leben häufig vorkommenden Bruchtheile (alles mündlich und schriftlich) zu bestehen.

In der IV. Klasse ist die Fertigkeit des Lesens, Schreibens und Verstehens größerer Zahlen, sowie das Rechnen in gleich und ungleich benannten Zahlen zu vervollständigen, die Behandlung der gemeinen Brüche durch die vier Rechnungsarten fortzusetzen, und die Lehre von den Verhältnissen mit der einfachen und zusammengesetzten Proporzion in faßlicher und für das praktische Leben nützlicher Weise vorzunehmen.

§. 7.

Den Gesang hat in der Regel jeder Klassenlehrer mit den Schülern wöchentlich in zwei halben Stunden zu üben, und es darin bis zum richtigen und fertigen Singen der gebräuchlichen Kirchen- und einiger guten Schul- und Volkslieder zu bringen. Zur Einübung, insbesondere der Kirchenlieder, können in den Gesangstunden auch mehrere Schulklassen zusammengenommen, und dort, wo Präparandenkurse bestehen, auch die Lehramtskandidaten beigezogen werden.

§. 8.

Der Unterricht im Zeichnen ist überall, wo die Schulverhältnisse es zulässig und erwünschlich machen, in der IV. Klasse einzuführen, und mit dem Gesammtunterrichte in eine ersprießliche Verbindung zu bringen.

§. 9.

Es gehört ferner zur Aufgabe der vierklassigen Hauptschule, ihren Schülern die unentbehrlichen und wissenswerthesten Kenntnisse aus der Natur- und Vaterlandskunde beizubringen, dieß hat jedoch nicht in besonderen Lehrstunden, sondern durch die Erläuterung des bezüglichen Stoffes in den vorgeschriebenen Lesebüchern bei dem Leseunterrichte, durch gelegenheitliche Erzählungen, sowie durch die Veranschaulichung von Gegenständen, und durch die Hinweisung auf die Erscheinungen der Natur zu geschehen.

§. 10.

Außer den vorstehend genannten Lehrgegenständen noch andere in die Schule einzuführen, und andere, als die vorgeschriebenen oder genehmigten Lehrbücher zu gebrauchen, ist ohne besondere Bewilligung des Ministeriums nicht gestattet.

§. 11.

Auf dem Grunde dieser Bestimmungen ist für jede Hauptschule der Lehrplan sammt Stundeneintheilung festzustellen.

W II klasie należy ćwiczyć uczniów pilnie w cztérech działaniach arytmetycznych ustnie (na pamięć) jako też na piśmie (rachunki na tablicy) przykładami łatwemi, obok ciągłego nauczania dokładnego pojmowania liczb większych. W III klasie nauka rachunków polega na czytaniu i pisaniu liczb, na ciągłém ćwiczeniu i zastósowaniu cztérech działań arytmetycznych, a to z liczbami równo i nierówno oznaczonemi, na nauczaniu w obchodzeniu się z połówkami, trzeciemi częściami i innemi w życiu często zachodzącemi ułamkami (wszystko to ustnie i na piśmie).

W IV klasie należy uzupełnić biegłość w czytaniu, pisaniu i rozumieniu liczb większych, tudzież w rachunku liczbami równo i nierówno oznaczonemi, przeprowadzić ułamki proste przez cztéry działania arytmetyczne i wykładać naukę o proporcyjach tak pojedynczych jako też złożonych w sposobie przystępnym i dla praktycznego życia pożytecznym.

§. 7.

W *Śpiewie* powinien w powszechności każdy nauczyciel klasowy ćwiczyć uczniów dwa razy po półgodziny w tygodniu i doprowadzić w tym do dobrego i łatwego śpiewania używanych pieśni kościelnych i kilku dobrych pieśni szkolnych i ludowych. Do ćwiczenia mianowicie w śpiewach kościelnych, można na godziny śpiewu zgromadzać razem kilka klas szkolnych, a tam gdzie są kursa preparandów, przybierać do tego także kandydatów do nauczycielstwa.

§. 8.

Naukę *rysunków* należy wszędzie, gdzie stósunki szkoły tego dozwalają i pożądaném czynią, zaprowadzić w klasie IV i połączyć takową stósownie z całym tokiem nauki.

§. 9.

Oprócz tego jest zadaniem szkoły głównéj cztéroklasowéj, obznajomić uczniów swoich z najpotrzebniejszemi i najważniejszemi wiadomościami, odnoszącemi się do *znajomości natury i ojczyzny*; na to wszelako nie należy poświęcać godzin szkolnych osobnych, lecz uskuteczniać to przez objaśnienie właściwych materyj, znajdujących się w przepisanych książkach do czytania przy nauce czytania, przez opowiadania, przytaczane przy sposobności, i przedstawianie przedmiotów przed zmysły uczniów, oraz wskazywanie na zjawiska natury.

§. 10.

Oprócz przedmiotów powyżéj rzeczonych, nie wolno jest bez szczególnego pozwolenia Ministerstwa, wprowadzać do szkoły innych przedmiotów i używać innych jak przepisanych lub zatwierdzonych książek szkolnych.

§. 11.

Na podstawie powyższych postanowień należy dla każdéj szkoły głównéj stanowczo ułożyć *plan nauk wraz z podziałem godzin.*

In Hinsicht auf die besonderen Verhältnisse einzelner Hauptschulen wird zwar gestattet, die, den einzelnen Lehrgegenständen oben zugewiesenen Stunden mit richtiger Auffassung des für jeden Gegenstand festgesetzten Zieles, und mit Rücksicht auf die Fortschritte der Schüler im entsprechenden Maße zu vermehren oder zu vermindern; es soll jedoch in der Regel die Zahl der wöchentlichen Lehrstunden einer Klasse nicht unter 20 herabgesetzt, und nicht über 24 vermehrt werden.

Wo jedoch schon dermal in Anbetracht besonderer Verhältnisse eine größere als die vorerwähnte Meistzahl der wöchentlichen Lehrstunden mit Genehmigung des Ministeriums angenommen wurde, hat es dabei, und zwar in so lange zu verbleiben, als nicht eine etwa später eintretende Aenderung jener Verhältnisse eine angemessene Verminderung der Stundenzahl zuläßig macht.

§. 12.

Die Aufnahme von Schülern in die vierklassige Hauptschule darf in der Regel nur mit Beginn des Schuljahres stattfinden; eine zweimalige Aufnahme im Jahre ist nur bei jenen Hauptschulen, welche zugleich die Pfarrschule vertreten, und zwar nur für die I. Klasse zuläßig. Die Versetzung der Schüler in die höheren Klassen geschieht nur mit Beginn des Schuljahres.

§. 13.

Das Schuljahr der vierklassigen Hauptschulen hat überall zu gleicher Zeit mit dem Schuljahre der Gymnasien zu beginnen.

§. 14.

Die bisherige Abtheilung des Schuljahres in zwei Abschnitte (Semester) ist beizubehalten, und am Schlusse des ersten Semesters eine Prüfung in jeder Schulklasse zu dem Zwecke abzuhalten, um ein Urtheil über die Leistungen der Lehrer, über die Fortschritte der einzelnen Klassen, über den Fleiß der Schüler und über den Gesammtzustand des Unterrichtes zu gewinnen. Jede diesem Zwecke nicht förderliche Vorkehrung hat zu unterbleiben, auch findet nach dem ersten Semester keine Prämienvertheilung Statt. Zu diesen Prüfungen sind nur die nächsten Schulvorstände einzuladen, den Eltern, Vormündern und Anverwandten der Schüler ist gestattet dabei zu erscheinen. Am Ende der Prüfung ist die Klassifikazion den Schülern bekannt zu machen.

Die öffentlichen feierlichen Prüfungen mit Prämienvertheilung haben nur am Schluße des Schuljahres stattzufinden.

§. 15.

Die Schulzeugnisse sind, wo nicht besondere, auf eigenthümlichen Verhältnissen gegründete Muster dafür bereits vorgeschrieben sind, nach dem in der Beilage folgenden Formulare auszustellen, nach den hierin vorkommenden Rubriken sind im Wesentlichen auch die Schulkataloge einzurichten.

Z uwagą na szczegółowe stósunki pojedynczych szkół głównych dozwala się wprawdzie, godziny szkolne przeznaczone wyżéj na pojedyncze przedmioty naukowe pomnożyć lub zmniejszyć w sposobie odpowiednim postępowi uczniów i z prawdziwém pojęciem celu, ustanowionego dla każdego przedmiotu; jednakże w powszechności liczba godzin szkolnych w tygodniu w jednéj klasie ani niżéj dwudziestu, ani téż wyżéj dwudziestu cztérech wynosić niepowinna.

Jednakże tam, gdzie już obecnie z uwagi na szczegółowe stósunki przyjętą została za pozwoleniem Ministerstwa większa jak wyż wspomniona najwyższa liczba godzin szkolnych w tygodniu, taż liczba pozostanie tak długo, dopóki późniéj nastąpiona zmiana rzeczonych stósunków nie pozwoli na zmniejszenia stósowne liczby godzin.

§. 12.

Do szkoły głównéj cztéroklasowéj *przyjmować można uczniów* w powszechności tylko na początku roku szkolnego; dwa razy do roku przyjmować wolno jest tylko w tych szkołach głównych, które oraz zastępują miejsce szkoły parafialnéj, a i to tylko do I. klassy. *Przeznaczenie* uczniów *do klas wyższych* odbywać się będzie tylko z początkiem roku szkolnego.

§. 13.

Rok szkolny w szkołach głównych cztéroklasowych rozpoczynać się będzie wszędzie zarówno z rokiem szkolnym w gimnazyach.

§. 14.

Podział dotychczasowy roku szkolnego na dwa okresy *(semestry)* zatrzymany będzie na przyszłość, a przy końcu piérwszego semestru należy uczynić *examin* w każdéj klasie szkolnéj w tym celu, żeby można ocenić skutki prac nauczycieli, postępy klas pojedynczych, i stan cały nauczania. Wszelkie kroki do tego celu nie zmierzające zaniechać należy, również nie będzie mieć miejsca rozdzielenie nagród pomiędzy uczniów po piérwszym semestrze. Do tych examinów należy zaprosić tylko najbliższych przełożonych szkół, — rodzicom, opiekunom i krewnym uczniów wolno jest być obecnemi. Przy końcu examinu należy uczniom ogłosić klasyfikacyję.

Publiczne uroczyste examina z rozdzieleniem nagród odbywać się będą tylko na końcu roku szkolnego.

§. 15.

Tam gdzie dla *świadectw szkolnych* nie są przepisane wzory, na szczegółowych stósunkach oparte, należy takowe wystawiać według formularzy w dodatku załączonych, według rubryk tamże wskazanych, należy także urządzić co do istoty katalogi szkolne.

§. 16.

Behufs einer richtigen Klassifizirung ist insbesondere bei jenen Hauptschulen, welche zugleich Pfarr- und als solche Pflichtschulen sind, nicht außer Acht zu lassen, daß die Volksschule nicht bloß Unterrichts-, sondern auch Erziehungsanstalt ist, daß sie alle ihr zugeschriebenen schulfähigen Kinder aufnehmen, an deren sittlich-religiöser Bildung arbeiten, und daher nicht bloß die Kenntnisse und Fertigkeiten derselben, sondern auch die Proben wahrer Gottesfurcht und Sittlichkeit, welche sie abgelegt haben, in Anschlag bringen muß. In gleicher Rücksicht kann das Aufsteigen der Schüler aus der unteren in die nächst obere Klasse nicht ausschließlich durch die Fortgangsnote aus den einzelnen Gegenständen bedingt werden, weil die Schüler vor dem zurückgelegten schulpflichtigen Alter (wofern sie nicht in Gymnasien und in Realschulen eintreten) weder aus der Schule entlassen, noch verurtheilt werden können, fortwährend unter den Anfängern zu bleiben. In dieser Beziehung wird daher in den zwei unteren Klassen zwar gewissenhaft, jedoch mit weniger Strenge, als in der III. Klasse, aus welcher das Aufsteigen in die letzte Klasse stattfindet, und als in der IV. Klasse, aus welcher viele Schüler zu den Gymnasial- und Realstudien übertreten, vorzugehen sein.

§. 17.

Das Aufsteigen der Lehrer mit ihren Schülern durch alle oder doch durch einige Klassen, ist überall einzuführen, wo dasselbe nach der individuellen Eignung der Lehrer und nach den übrigen Verhältnissen der Schule, als wahrhaft förderlich für den Schulzweck erscheint. Da hiernach die Verwendung der Lehrer in den einzelnen Schulklassen sich nur nach der individuellen Befähigung derselben zu richten hat, so sollen auch in Zukunft wo nicht besondere Umstände eine Ausnahme erheischen, die Lehrer nicht mehr für bestimmte Schulklassen, sondern für die betreffende Hauptschule angestellt werden.

§. 18.

Durch die vorstehenden Bestimmungen wird die Anstellung von vier wirklichen Lehrern nicht bedingt, es können dort, wo es bisher der Fall gewesen, in einzelnen Klassen fortan auch Unterlehrer verwendet werden.

§. 19.

Vorschriftmäßig bestehende Hauptschulen, welche bloß drei Lehrzimmer und ebenso viele Lehrindividuen, folglich in der That nur drei Klassen haben, werden bis zu ihrer vollständigen Organisirung nach den Bestimmungen dieser Verordnung den vierklassigen Hauptschulen mit der Verpflichtung gleichgestellt, in dem Unterrichte das den letzteren gesetzte Ziel zu erreichen. Dasselbe gilt auch von den mit behördlicher Bewilligung bestehenden Pfarr-Hauptschulen, sie mögen drei oder vier Klassenabtheilungen mit einer gleichen Zahl von Lehrzimmern haben.

§. 20.

Zu den vier Hauptschulklassen dürfen keine neuen Klassenabtheilungen mit eigenen Lehrzimmern in der Art beigefügt werden, daß dieselben neue, untergeordnete

§. 16.

W celu dobrego *klasyfikowania* należy szczególniéj w tych szkołach głównych, które oraz są szkołami parafialnemi a zatém obowiązkowemi, nie spuszczać z oka, iż szkoła dla ludu nie tylko jest zakładem naukowym, lecz także zakładem wychowania, iż przyjmować winna wszystkie dzieci do niéj przydzielone, i do odwiedzania szkoły zdolne, pracować nad ich wykształceniem moralno-religijném, a zatém poddawać winna pod ocenienie nie tylko ich wiadomości i zręczność, lecz także dowody prawdziwéj bojaźni Bożéj iż moralności, które dzieci okazały. W podobnym względzie nie można przestąpienie uczniów z niższéj klasy do wyższéj uczynić wyłącznie zawisłem od klasy postępu z szczegółowych przedmiotów, ponieważ uczniowie przed upłynionym wiekiem obowiązkowym (jeżeli nie wstępują do gimnazyów i szkół realnych), ani ze szkoły oddalonymi, ani też skazanymi być nie mogą pozostawać ciągle między początkowymi. Zaczém w tym względzie należy postępować w dwóch *niższych klasach* wprawdzie sumiennie, jednakże mniéj surowo jak w III. klasie, z któréj uczniowie do ostatniéj klasy występują, i jak w IV klasie, z któréj wielu uczniów do szkół gimnazyalnych i realnych wychodzi.

§. 17.

Posuwanie się nauczycieli wraz z uczniami przez wszystkie albo przynajmniéj przez niektóre klasy, należy zaprowadzić wszędzie, gdzie takowe według indiwidualnéj zdolności nauczycieli i według innych stósunków szkoły do osiągnienia celów szkolnych prawdziwie pożyteczném się wydaje. Ponieważ więc używanie nauczycieli w pojedynczych klasach szkolnych stósować się będzie tylko do indywidualnego ich uzdolnienia, dla tego na przyszłość nauczyciele nie będą ustanowieni z przeznaczeniem do klas szkolnych pewnych, lecz do pewnéj szkoły głównéj.

§. 18.

Powyższe przepisy nie czynią koniecznem ustanowienia cztérech rzeczywistych nauczycieli; tam gdzie dotąd w pojedynczych klasach używani byli *nauczyciele niżsi*, może przy tém pozostać.

§. 19.

Urządzone na mocy przepisów *szkoły główne*, mające tylko trzy izby szkolne i równie tyle nauczycieli, a zatém rzeczywiście *tylko trzy klasy*, stawia się na równi z cztéroklasowemi szkołami głównemi, aż do ich zupełnego uorganizowania podług przepisów niniejszego rozporządzenia, z tym obowiązkiem żeby w nauczaniu doszły do kresu, tym ostatnim wytkniętego. To samo należy rozumieć o szkołach głównych parafialnych, za pozwoleniem władz założonych, czyli one mają trzy, czy cztéry oddziały klas z równą liczbą izb szkolnych.

§. 20.

Do tych cztérech klas szkoły głównéj *nie wolno dodawać nowych oddziałów klasowych* z osobnemi izbami szkolnemi w tym celu, żeby takowe tworzyły

Klassen bilden. Wenn die Zahl der Schüler einzelner Klassen so bedeutend anwächst, daß nach der bestehenden Vorschrift eine Abtheilung derselben in zwei Lehrzimmern nothwendig wird, so sind Neben- oder Paralellklassen zu errichten.

§. 21.

Die Trivialschulen haben in der Regel die volle, den drei unteren Klassen der vierklassigen Hauptschule gestellte Aufgabe derart zu lösen, daß die Schüler, welche die Trivialschule mit gutem Fortgange zurückgelegt haben, in die IV. Hauptschulklasse übertreten können.

§. 22.

Die Aufnahme in die erste Klasse eines Gymnasiums oder einer Unterrealschule, der Aufzunehmende mag die Schule zu besuchen, oder nur als Privatschüler eingeschrieben zu werden wünschen, ist in Zukunft Niemandem zu bewilligen, der sich nicht mit einem befriedigenden Zeugnisse über die bestandene Prüfung aus der IV. Hauptschulklasse ausweiset.

§. 23.

Mit den, nach dieser Vorschrift sich ergebenden, und namentlich in den §§. 31, 33, 77, 78, 86, 89 und ff. und 106eintretenden Modifikazionen bleiben im Ubrigen die auf die Hauptschulen bezüglichen Bestimmungen der politischen Schulverfassung in Kraft; wobei es sich von selbst versteht, daß die speziellen Beziehungen derselben auf die einzelnen Schulklassen nach der neuen Eintheilung und Bezeichnung derselben aufzufassen sind.

Thun m. p.

nowe klasy *niższego rzędu*. Jeżeli liczba uczniów w klasach pojedynczych narośnie tak znacznie, iż według przepisów istniejących potrzebnym się okaże podział ich na dwie izby szkolne, wówczas należy utworzyć klasy boczne czyli równorzędne.

§. 21.

Szkoły trywialne obowiązane są uczynić w zupełności zadosyć zadaniu wytkniętemu dla trzech niższych klas cztéroklasowéj szkoły głównéj, w ten sposób, iż uczniowie, którzy ukończyli szkołę trywialną z dobrym postępem, przejść mogą do IV klasy szkoły głównéj.

§. 22.

W przyszłości nie wolno nikogo przyjmować do piérwszéj klasy gimnazyalnéj ani realnéj niższéj, czyli to na stałe odwiedzanie szkoły, czyli też tylko na ucznia prywatnego, kto się nie wykaże świadectwem zadowalniającém z odbytego examinu IV klasy szkoły głównéj.

§. 23.

Przepisy politycznego urządzenia szkół odnoszące się do szkół głównych pozostają w swéj mocy, wyjąwszy zmiany z niniejszego przepisu wynikłe, a mianowicie w §§. 31, 33, 77, 78, 86, 89 i następnych, tudzież w §. 106 zachodzące; przyczém rozumié się samo przez się, iż szczegółowe ich odnoszenia się do pojedynczych klas szkolnych według nowego ich podziału i mianowania pojmowane być powinny.

Thun m. p.

Formulare für die Schulzeugnisse der vierklassigen Hauptschulen.

Zahl . . . . .

Schulzeugniß.

N. N., von . . . . . gebürtig, ... Jahre alt, ... Religion, Schüler (Schülerin) der . . . . Klasse, hat im . . . . Semester des Schuljahres 18 . . dem öffentlichen Schulunterrichte . . . . . beigewohnt, sich in den Sitten . . . . . verhalten, und bei . . . . . Fähigkeiten und . . . . . Verwendung die vorgeschriebenen Gegenstände folgendermaßen erlernt:

(Für die I. Klasse.)

Die ersten Religionsbegriffe . . . . . .
Die . . . . Sprache und das mechanische Lesen . . . . . .
Die Anfangsgründe der . . . . Sprache . . .
Die Anfangsgründe des Rechnens . . . . . .
Die Anfangsgründe des Schreibens . . . . .

(Für die II. Klasse.)

Die Religionslehre . . . . . .
Die . . . . Sprache, und zwar:
das Lesen . . . . . .
die Sprachlehre . . . . . .
das Rechtschreiben . . . . . .
Die . . . . Sprache . . . . . .
Das Rechnen . . . . . .
Das Schönschreiben . . . . . .

(Für die III. Klasse.)

Die Religionslehre und die biblische Geschichte . .
Die . . . . Sprache, und zwar:
das Lesen . . . . . .
die Sprachlehre . . . . . .
das Rechtschreiben . . . . . .
den mündlichen und schriftlichen Gedankenausdruck . . . . . .
Die . . . . Sprache . . . . . .
Das Rechnen . . . . . .
Das Schönschreiben . . . . . .

(Für die IV. Klasse.)

Die Religionslehre sammt biblischer Geschichte und Evangelium . . . . . .
Die . . . . Sprache, und zwar:
das Lesen . . . . . .
die Sprachlehre . . . . . .
das Rechtschreiben . . . . . .
den mündlichen und schriftlichen Gedankenausdruck . . . . . .
Die . . . . Sprache . . . . . .
Das Rechnen . . . . . .
Das Schönschreiben . . . . . .
Das Zeichnen . . . . . .

Dieser Schüler (Diese Schülerin) verdient daher in die . . . . . Klasse . . . . . gesetzt zu werden.

. . . . . Hauptschule zu . . . . . am . . . . . 18 . .

N. N.
Direktor.

N. N.
Religionslehrer.

N. N.
Hauptschullehrer.

Formularze świadectw szkolnych dla szkół głównych cztéroklasowych.

Liczba . . . . .

Świadectwo szkolne.

N. N. rodem z . . . . mający lat . . . religii . . . . uczeń (uczennica) . . . . klasy, odwiedzał (a) w . . . . . semestrze roku szkolnego 18 . . nauki szkolne publiczne . . . . . ., obyczaje zachowywał (a) . . . . . i przy . . . . zdolnościach i . . . . . pilności nauczył (a) się przepisanych przedmiotów następnie:

(Dla I klasy).

Pierwsze pojęcia religii . . . . . .
Język . . . . . i czytanie mechaniczne . . . . . .
Początki języka . . . . . .
Początki rachunków . . . . . .
Początki pisania . . . . . .

(Dla II klassy).

Nauka religii . . . . . .
Język . . . . mianowicie:
czytanie . . . . . .
gramatyka . . . . . .
pisownia . . . . . .
Język . . . . . .
Rachunki . . . . . .
Pisanie . . . . . .

(Dla III klasy).

Nauka religii i historya biblijna . . . . . .
Język . . . . mianowicie:
czytanie . . . . . .
gramatyka . . . . . .
pisownia . . . . . .
wyraz myśli ustnie i na piśmie . . . . .
Język . . . . . .
Rachunki . . . . . .
Pisanie . . . . . .

(Dla IV klasy).

Nauka religii wraz z historyą biblijną i ewangelią
Język . . . . mianowicie:
czytanie . . . . . .
gramatyka . . . . . .
pisownia . . . . . .
wyraz myśli ustnie i na piśmie . . . . .
Język . . . . . .
Rachunki . . . . . .
Pisanie . . . . . .
Rysunki . . . . . .

Uczeń (uczennica) wyż wspomniony (a) zasługuje zatém być umieszczonym (ą) w . . . . . klasie . . . . .

Szkoła główna . . . . . dnia . . . . . 18 . .

N. N.
Dyrektor.

N. N.
Nauczyciel religii.

N. N.
Nauczyciel przy szkole głównej.

Personal- und Besoldungsstand

für die k. k. Schulbücher-Verlags-Direkzion in Wien.

Laufende Zahl	Dienstesstelle	Diäten-Klasse	Gehalt (bei Post Nr. 11 Adjutum)	Quartier Beitrag	Pauschale für die kleine Livree	Zusammen	Zu legende Kaution	Naturalbezüge
			jährlich in Gulden				Guld.	
1	Direktor	VII	1800	200	—	2000	2000	
2	Kontrolor	VIII	1400	200	—	1600	1500	
3	Material-Verwalter	IX	1200	150	—	1350	1200	
4	Amtsoffizial I. Klasse	X	800	100	—	900	800	
5	Amtsoffizial I. Klasse	X	800	100	—	900	800	
6	Korrektor	X	700	100	—	800	—	
7	Amtsoffizial II. Klasse	X	600	100	—	700	600	
8	Amtsoffizial II. Klasse	X	600	100	—	700	600	
9	Erster Kanzlist	XI	500	80	—	580	—	
10	Zweiter Kanzlist	XI	450	80	—	530	—	
11	Amtspraktikant (mit Adjutum) .	XII	200	—	—	200	—	
12	Erster Magaziensdiener . . .	—	400	—	20	420	—	freie Wohnung im St. Annagebäude u. grosse Livrée
13	Zweiter Magazinsdiener . . .	—	350	—	20	370	—	
14	Amtsdienersgehilfe	—	300	40	20	360	—	grosse Livrée.
15	Hausknecht	—	216	30	20	266	—	

86.

Verordnung des Justizministeriums vom 13. April 1855,

wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz, Gradiska mit Istrien, Triest, Tirol, Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Ober- und Nieder-Schlesien,

womit, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, die Vornahme der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850, Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes, vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Konto-Bücher geregelt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt XX. Stück, Nr. 73, ausgegeben am 25. April 1855.

87.

Erlaß des Ministers für Kultus und Unterricht v. 18. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr 74, ausgegeben am 25. April 1855),

womit, zu Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 29. März 1855, die Neugestaltung der k. k. Schulbücherverschleiß-Administrazion kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 29. März 1855 zu genehmigen geruht, daß die bisherige k. k. Schulbücherverschleiß-Administrazion in Wien von nun an den Titel: „k. k. Schulbücher-Verlags-Direkzion" führe, unmittelbar dem Ministerium für Kultus und Unterricht untergeordnet, und in Beziehung auf den Personal- und Besoldungsstatus auf Kosten der, von ihr verwalteten Fonde neu geregelt werde.

Der von Seiner k. k. Apostolischen Majestät Allerhöchst-genehmigte neue Personal- und Besoldungsstand für die k. k. Schulbücher-Verlags-Direkzion ist aus dem angeschlossenen Schema ersichtlich.

Thun m. p.

86.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 13 Kwietnia 1855,

obowiązujące w krajach koronnych Austryi wyższéj i niższéj, w Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Gorycyi, Gradysce z Istryą, w Tryeście, Forarlbergu, Czechach, Morawii, Górnym i Dolnym Szląsku,

mocą którego, w porozumieniu się z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Skarbu reguluje się zawierzytelnienie ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisane w §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16 Listopada 1850 Nr. 448 Dziennika Praw Państwa.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XX, Nr. 73, wydaną dnia 25 Kwietnia 1855.

87.

Rozrządzenie Ministra Wyznań i Oświec. z d. 18 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XX, Nr. 74, wydana dnia 25 Kwietnia 1855),

mocą którego, w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 29 Marca 1855 r. ogłasza się nowe urządzenie C. K. administracyi sprzedaży książek szkolnych.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 29 Marca 1855 uchwalić, iż dotychczasowa C. K. administracya przedaży książek szkolnych w Wiédniu odtąd nosić będzie nazwę „*C. K. dyrekcya nakładu książek szkolnych*“ (k. k. Schulbücher-Verlags-Direkzion), podlegać ma wprost Ministerstwu Wyznań i Oświecenia, i że względnie swego stanu osób i płacy kosztem funduszów przez nią administrowanych na nowo urządzoną zostanie.

Nowy stan osób i płacy zatwierdzony przez Jego C. K. Apostolską Mość Najjaśniejszego Pana dla C. K. dyrekcyi nakładu książek szkolnych ukazuje się z załączonego szematu.

Thun m. p.

Stan osób i płacy

dla C. K. dyrekcyi nakładu książek szkolnych w Wiédniu.

Liczba bieżąca	Miejsce służbowe	Klasa dyet	Płaca (przy pozycyi N 11. adjutum)	Kwaterowe	Kwota ryczałtowa na liberyę małą	Razem	Kaucya złożyć się mająca	Pobory w naturze
			rocznie Reńskich				Reńsk.	
1	Dyrektor	VII	1800	200	—	2000	2000	
2	Kontroler	VIII	1400	200	—	1600	1500	
3	Zarządzca materyałów . . .	IX	1200	150	—	1350	1200	
4	Oficyał urzędowy I. klasy . .	X	800	100	—	900	800	
5	Oficyał urzędowy I. klasy . .	X	800	100	—	900	800	
6	Korektor	X	700	100	—	800	—	
7	Oficyał urzędowy II. klasy . .	X	600	100	—	700	600	
8	Oficyał urzędowy II. klasy . .	X	600	100	—	700	600	
9	Kancelista pierwszy	XI	500	80	—	580	—	
10	Kancelista drugi	XI	450	80	—	530	—	
11	Praktykant urzędowy (z adjut.)	XII	200	—	—	200	—	
12	Pierwszy sługa magazynowy .	—	400	—	20	420	—	mieszkanie wolne w budynku S. Anny i lib. wiel.
13	Drugi sługa magazynowy . .	—	350	—	20	370	—	
14	Pomocnik sługi urzędowego .	—	300	40	20	360	—	Liberya wielka.
15	Stróż	—	216	30	20	266	—	

88.

Verordnung des Justizministeriums vom 19. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 75, ausgegeben am 25. April 1855),

wirksam für alle Kronländer, in welchen das, mit den Justizministerial-Verordnungen vom 25. Jänner 1850, Nr. 52 des Reichs-Gesetz-Blattes und vom 31. März 1850, Nr. 125 des Reichs-Gesetz-Blattes kundgemachte Verfahren in Wechselsachen Giltigkeit hat,

zur Lösung des Zweifels, ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der, in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne.

Zur Lösung des Zweifels, ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor Ablauf der in dem Zahlungsauftrage gegebenen dreitägigen Frist angesucht werden könne, findet das Justizministerium Folgendes zu erklären:

Da nach §. 5 der Justizministerial-Verordnung vom 25. Jänner 1850 (Nr. 52 des Reichs-Gesetz-Blattes), §. 84 der Justizministerial-Verordnung vom 31. März 1850 (Nr. 125 des Reichs-Gesetz-Blattes) dem belangten Schuldner die Exekuzion nur mit Ertheilung eines dreitägigen Termines zur Leistung der Zahlung anzudrohen ist, so kann wider denselben vor Ablauf dieser dreitägigen Frist eine Exekuzion überhaupt, mithin auch die Exekuzion zur Sicherstellung nicht bewilliget werden.

Dagegen ist nach Ablauf dieser Frist, wenn der Wechselschuldner während derselben seine Einwendungen gegen den Zahlungsauftrag bei Gericht angebracht hat, dem Kläger, ungeachtet der über diese Einwendungen anhängigen Verhandlung, auf sein Ansuchen in Gemäßheit des §. 8 der Justizministerial-Verordnung vom 25. Jänner 1850, Nr. 52 des Reichs-Gesetz-Blattes (§. 7 der Justizministerial-Verordnung vom 31. März 1850, Nr. 125 des Reichs-Gesetz-Blattes) die Exekuzion zur Sicherstellung zu ertheilen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

89.

Verordnung des Finanzministeriums vom 19. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XX. Stück, Nr. 76, ausgegeben am 25. April 1855),

giltig für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz (Nr. 146 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854*) in Wirksamkeit getreten ist,

womit das Dienstverhältniß zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften geregelt wird.

Um das Dienstverhältniß zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften der ihnen im §. 225 des allgemeinen Berggesetzes angewiesenen Stellung gemäß zu regeln, wird nachstehendes verordnet:

§. 1.

Die Bergkommissariate sind bleibend exponirte Organe der Berghauptmannschaften, welche die Bestimmung haben, in entlegenen Bergrevieren den Vollzug der bestehenden

*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei im Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XLII. Stück, Nr. 242, Seite 702.

88.

Rozporządzenie Minist. Sprawiedliwości z d. 19 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XX., Nr. 75, wydana dnia 25 Kwietnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ma moc prawa postępowanie w sprawach wexlowych, ogłoszone w rozporządzeniach Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 25 Stycznia 1850 r. N. 52 Dziennika Praw Państwa, tudzież z dnia 31 Marca 1850 r. N. 125 Dziennika Praw Państwa,

wydane dla rozwiązania wątpliwości, czyli exekucya dla zabezpieczenia żądaną być może przeciw dłużnikowi wexlowemu przed upływem terminu trzechdniowego wyznaczonego w nakazie zapłaty.

Dla rozwiązania wątpliwości czyli exekucya dla zabezpieczenia żądaną być może przeciw dłużnikowi wexlowemu przed upływem terminu trzechdniowego wyznaczonego w nakazie zapłaty, Ministeryum Sprawiedliwości oświadcza:

Ponieważ według §. 5. rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 25 Stycznia 1850 r. (N. 52 Dziennika Praw Państwa) i §. 4 rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 Marca 1850 r. (N. 125 Dziennika Praw Państwa) dłużnikowi pozwanemu należy tylko zagrozić exekucyą z wyznaczeniem terminu trzechdniowego do uiszczenia zapłaty, dla tego przed upływem tego trzechdniowego terminu nie można pozwolić na exekucyę w ogólności, a zatém także na exekucyę dla zabezpieczenia.

Po upływie zaś rzeczonego terminu, gdy dłużnik wexlowy w ciągu onego wniósł do sądu obronę swoją przeciw nakazowi zapłaty, należy, pomimo rozprawy z powodu téj obrony wiszącéj, na żądanie pozwolić skarżącemu na exekucyę dla zabezpieczenia, w myśl §. 8 Rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 25 Stycznia 1850 r. N. 52 Dziennika Praw Państwa (§ 7. Rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 31 Marca 1850 r. N. 125 Dziennika Praw Państwa.)

Baron **Krauss** m. p.

89.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 19 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XX, Nr. 76, wydana dnia 25 Kwietnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których powszechna ustawa o górnictwie (Nr. 146 Dziennika Praw Państwa z roku 1854*) zaprowadzoną została,

mocą którego uregulowanym zostaje stósunek służbowy między komisarzami górniczymi exponowanymi, i przełożonemi starostwami górniczemi.

Ażeby stósunek służbowy między exponowanymi komisarzami górniczymi i ich przełożonemi starostwami górniczemi uregulować stósownie do stanowiska, naznaczonego im w §. 223 powszechnéj ustawy górniczéj, rozporządza się co następuje:

§. 1.

Komisaryaty górnicze są stale exponowanemi organami starostw górniczych, i mają przeznaczenie w odległych kopalniach czuwać nad dopełnianiem istniejących

*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XLII. Nr. 242, strona 702.

Berggesetze und der darauf Bezug nehmenden Verordnungen zu überwachen, den Verkehr zwischen den Bergbau-Unternehmern ihres Bezirkes oder deren Angestellten und den vorgesetzten Berghauptmannschaften zu vermitteln, und durch die nähere Kenntniß der örtlichen Verhältnisse auf die entsprechendste Erledigung der Geschäfts-Angelegenheiten ihres Bezirkes einzuwirken.

§. 2.

Die exponirten Bergkommissäre haben außer der Erledigung von Schurfgesuchen, Freischurf-Anmeldungen und deren Verlängerungsgesuchen, dann der Führung der Vormerkbücher darüber keinen selbständigen Wirkungskreis.

Alle übrigen Amtshandlungen und Verfügungen, zu deren Vornahme sie entweder durch das allgemeine Berggesetz oder die Vollzugsvorschrift berufen sind, oder womit sie von der vorgesetzten Berghauptmannschaft beauftragt werden, haben sie im Namen der Letzteren zu vollziehen und sind derselben dafür verantwortlich.

§. 3.

Berufungen gegen Erledigungen, welche die exponirten Bergkommissäre im Namen der Berghauptmannschaften erlassen haben, sind so anzusehen, als wären sie gegen berghauptmannschaftliche Erledigungen gerichtet, und der Entscheidung der zuständigen Ober-Bergbehörde zu unterziehen.

§. 4.

Alle Eingaben, welche sich auf Bergbau-Unternehmungen im Bezirke eines exponirten Bergkommissäres beziehen, sind bei demselben einzureichen, und daselbst in ein besonderes Einreichungsprotokoll einzutragen.

§. 5.

Wenn solche Eingaben (§. 4) bei der Berghauptmannschaft einlangen, so sind dieselben unverweilt dem exponirten Bergkommissäre zur Amtshandlung zuzuleiten.

In Betreff der Priorität solcher Eingaben entscheidet jedoch der Zeitpunkt, in welchem sie beim exponirten Bergkommissäre in das Einreichungsprotokoll eingetragen wurden.

§. 6.

Über die beim Bergkommissariate einlangenden Eingaben hat der exponirte Bergkommissär vorher die erforderlichen Erhebungen, in soferne es zur Aufklärung des Sachverhaltes nothwendig sein sollte, durch Lokalaugenscheine, sonst aber durch Einvernehmung von Parteien, der Reviers-Ausschüsse und Behörden zu pflegen.

Wo Gefahr am Verzuge ist, hat der exponirte Bergkommissär die nöthigen Verfügungen alsogleich zu treffen, und das Verfügte der Berghauptmannschaft zur Genehmigung anzuzeigen.

In allen anderen Fällen hat der exponirte Bergkommissär die Verhandlung der Berghauptmannschaft zur Erledigung vorzulegen.

§. 7.

Da den Bergkommissariaten keine Kassegebarung und Rechnungsführung über Geldeinnahmen ihres Bezirkes zusteht, so sind alle Bergwerksabgaben an die Berghauptmannschaftskasse unmittelbar einzusenden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

ustaw górniczych i odnoszących się do nich rozporządzeń, pośredniczyć w obrocie między przedsiębiorcami górnictwa swego okręgu, lub ich urzędnikami i między starostwami górniczemi, i przez bliższą znajomość stosunków miejscowych wpływać na odpowiednie rozwiązywanie spraw swego okręgu.

§. 2.

Komisarze górniczy exponowani nie mają udzielnego zakresu działania, wyjąwszy rozwiązywania próśb o szurfowanie, zapowiadań szurfowania wolnego, tudzież próśb o przedłużenie takowych, tudzież utrzymywania ksiąg w tym przedmiocie.

Wszelkie inne czynności urzędowe lub zarządzenia, do których powołani są czyli to na mocy powszechnéj ustawy górniczéj, czyli też przepisu o wykonywaniu onéjże, lub które im polecone będą przez przełożone starostwo górnicze, dopełniać będą w imieniu tegoż, i odpowiedzialnemi są jemu za takowe.

§. 3.

Odwoływania się przeciw rozwiązaniom, wydanym przez komisarzy górniczych imieniem starostw górniczych, uważać należy tak, jak gdyby były stósowane przeciw rozwiązaniom starostw górniczych, i poddane będą pod rozpoznanie właściwéj władzy wyższéj górniczéj.

§. 4.

Wszelkie podania, odnoszące się do przedsiębiorstw górniczych w okręgu komisarza górniczego exponowanego, zanoszone być powinny do tegoż i wciągane do osobnego dziennika podawczego.

§. 5.

Jeżeli podania tego rodzaju (§. 4) wniesione zostaną do starostwa górniczego, należy takowe exponowanemu komisarzowi górniczemu bezzwłocznie przesłać do dopełnienia czynności urzędowéj.

Co się tyczy piérwszeństwa między takiemi podaniami rozstrzygająca jest chwila, w któréj wniesione zostały do dziennika podawczego u exponowanego komisarza górniczego.

§. 6.

W skutku podań, wniesionych do komisaryatu górniczego exponowany komisarz górniczy winien jest czynić poprzednio potrzebne dochodzenia, o ile do wyświecenia stanu rzeczy potrzebném jest, przez oglądania na miejscu, oprócz tego zaś przez wysłuchanie stron, wydziałów górniczych i władz.

Gdzie zwłoka zagraża niebezpieczeństwem, exponowany komisarz górniczy powinien natychmiast poczynić kroki potrzebne, i o tém co uczynił, donieść starostwu górniczemu celem zatwierdzenia.

We wszystkich innych przypadkach komisarz górniczy exponowany winien jest przedłożyć rozprawę do rozwiązania starostwu górniczemu.

§. 7.

Ponieważ komisaryaty górnicze nie trudnią się ani kasowością ani prowadzeniem rachunków z pieniędzy odebranych swego okręgu, wszelkie daniny górnicze przesyłane być powinny wprost do kasy starostwa górniczego.

Baron **Bruck** m. p.

Berichtigung.

Man ersucht im XVIII. Stücke, Nr. 65 des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1855, enthaltend die Amts-Instrukzion der politischen und gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter, folgende Berichtigungen vornehmen zu wollen:

Im §.	37,	Zeile	14,	statt:	»der gemischten«	ist zu lesen:	»die gemischte«
» »	52,	»	8 u. 10	»	»Vorläge«	»	»Verläge«
» »	100,	»	15,	»	»oder«	»	»und«
» »	118,	»	10,	»	»Blätter«	»	»Blätter eingelegt«
» »	123,	»	3,	»	»fortlaufender Nummerzahl«	»	»fortlaufenden Nummer«

Ferners ersucht man im XX. Stücke, Nr. 77 des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1855 auf Seite 258 im §. 20, Zeile 10 von oben vorkommende irrige Wort: „Geschäfts umstände", in das richtige „Geschichts umstände" verbessern zu wollen.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. Mai 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXIII.

Wydany i rozesłany dnia 15 Maja 1855.

90.

Justizministerial-Verordnung vom 24. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXI. Stück, Nr. 77, ausgegeben am 2. Mai 1855),

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch die Vorschriften über die, den Gerichtsbehörden in dem Gesetze vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes*), vorgezeichneten Geschäftsformularien ergänzt werden.

Zur Ergänzung der Vorschriften über die, in dem Gesetze vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes*), den Gerichtsbehörden vorgezeichneten Geschäftsformularien findet das Justizministerium zu verordnen:

I. In den Haupt-Geschäftsausweis, welchen die Bezirksgerichte in Gemäßheit des §. 99 des bezogenen Gesetzes nach dem Formulare Nr. 4 zu überreichen haben, ist auch eine Rubrik für Konkurse mit den nämlichen Unterabtheilungen aufzunehmen, welche in dem Formulare Nr. 3 für die Gerichtshöfe enthalten sind.

Uibrigens haben auch die Bezirksgerichte jährlich den, im §. 100 des Gesetzes, erwähnten besonderen Ausweis über die anhängigen Konkursverhandlungen nach dem Formulare 6, jedoch mit Weglassung der ersten Rubrik, vorzulegen.

II. Die Obergerichte haben zugleich mit dem, im §. 103 vorgeschriebenen Haupt-Geschäftsausweise auch einen besonderen Ausweis über die, an das Obergericht zur Entscheidung in zweiter Instanz vorgelegten, und am Schlusse des Jahres rückständig gebliebenen Rechtsstreite, nach dem Formulare Nr. 8, mit der, in der Anmerkung daselbst angedeuteten Aenderung, dem Justizministerium vorzulegen.

III. Die im §. 22 des Gesetzes vorgeschriebenen Qualifikazionstabellen sind künftig nach dem beiliegenden Formulare zu verfassen.

IV. Die in dem Formulare Nr. 7 des angeführten Gesetzes anmerkungsweise vorkommenden Bestimmungen, daß in den Ausweisen der Bezirksgerichte die Rubrik für den Namen des Referenten wegzulassen, die Ausweise der Gerichtshöfe aber nach den Referenten abzusondern seien, sind auch bei der Verfassung der Ausweise über die anhängigen Verlassenschafts- und Konkursverhandlungen nach den Formularien Nr. 5 und 6 zu beobachten.

Freiherr von **Krauß** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

90.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 24 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXI, Nr. 77, wydana dnia 2 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

przez które uzupełnia się przepisy o formularzach wykazów, przepisanych dla władz sądowych w ustawie z dnia 3 Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa *).

W celu uzupełnienia przepisów o formularzach wykazów przepisanych dla władz sądowych w ustawie z dnia 3 Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa *), Ministeryum Sprawiedliwości uznaje potrzebę rozporządzić:

I. W wykazie głównym czynności, który podawać winny sądy powiatowe na zasadzie §. 99 powołanéj ustawy według formularza Nr. 4 należy także zamieścić rubrykę dla konkursów z temi samemi oddziałami, jakie są objęte w formularzu Nr. 3, przepisanym dla trybunałów.

Zresztą sądy powiatowe winny są także co rok przekładać wspomniony w §. 100 ustawy, szczegółowy wykaz wiszących konkursów według formularza 6, z opuszczeniem atoliż piérwszéj rubryki.

II. Sądy wyższe winny są wraz z wykazem czynności głównym, przepisanym w §. 103, przedłożyć Ministerstwu Sprawiedliwości także wykaz szczegółowy procesów, przedłożonych sądowi wyższemu do rozstrzygnienia w drugiéj instancyi, a przy końcu roku jeszcze w zaległości pozostałych, według formularza Nr. 8 ze zmianą, w uwadze tamże wskazaną.

III. Tabele kwalifikacyj, przepisane w §. 22 ustawy urządzać należy w przyszłości według załączonego formularza.

IV. Przepisy, w formularzu Nr. 7 wspomnionéj ustawy, w uwadze objęte, orzekające, iż w wykazach sądów powiatowych rubrykę dla nazwiska referenta wypuścić, wykazy zaś trybunałów według referentów oddzielić należy, zachowywać się będzie także przy urządzeniu wykazów co do wiszących pertraktacyj spadkowych i konkursów według formularzy Nr. 5 i 6.

Baron **Krauss** m. p.

---

*) Dziennik rządowy dla Galicyi z roku 1853, część XXII, Nr. 104, stron. 253.

Formulare der Qualifikazionstabelle §. 22.

Qualifikazionstabelle

über

I. Name, Geburtsort, Alter, Religion, Stand, Charakter, Gehalt	II. Sprach- sowie andere Kenntnisse und Befähigung	Beilagen	III. Bisherige Dienstleistung				IV. Verwandtschafts-Verhältnisse	V. Fähigkeiten	VI. Verwendung	VII. Moralität	VIII. Politisches Verhalten	Anmerkung
			Dienstseigenschaft	Dauer Jahre	Dauer Monate	Beilagen						

Formularz tabeli kwalifikacyjnéj §. 22.

Tabela kwalifikacyi

I. Nazwisko, miejsce urodzenia, wiek, religia, stan. charakter, płaca	II. Języki i inne wiadomości i uzdolnienia	Alegata	III. Dotychczasowa służba: Kategorya służby	trwanie jéj przez: lat	miesięcy	alegata	IV. Stósunki pokrewieństwa	V. Zdatności	VI. Pilność w służbie	VII. Moralność	VIII. Zachowanie się polityczne	Uwaga

91.

Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 24. April 1855,

wirksam für alle Kronländer, für welche die Erlasse vom 1. Oktober 1850, Nr. 380 und 381 des Reichs-Gesetz-Blattes, Anwendung finden

betreffend die Zulassung von studirenden Jünglingen aus der Militärgrenze zum Privatstudium an die k. k. Rechtsakademien.

Siehe Reichs-Gesetz-Blatt XXI. Stück, Nr. 78, ausgegeben am 2. Mai 1855.

92.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 25. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXI. Stück, Nr. 79, ausgegeben am 2. Mai 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme Dalmatiens,

betreffend die Verwendung von Privathengsten zum Beschälen.

Das Ministerium des Innern findet nachfolgende Modalitäten festzusetzen, unter welchen Privathengste zum Belegen der Stuten verwendet werden dürfen:

1. Der Besitzer eines Hengstes, wenn er denselben zum Beschälen verwenden will, hat sich hiezu einen Erlaubnißschein zu lösen;

2. die dießfälligen Erlaubnißscheine sind von den k. k. Bezirksämtern (Stuhlrichterämtern, Distrikts-Kommissariaten) auf die Dauer Eines Jahres zu ertheilen;

3. derlei Lizenzscheine dürfen von den kompetenten Behörden nur auf Grundlage eines von einem Thierarzte oder einem geprüften Kurschmide ausgestellten Zeugnisses darüber, daß der Hengst gesund, zur Fortpflanzung tüchtig und mit keinem Erbfehler behaftet sei, ausgefertiget werden;

4. die Erlaubnißscheine haben zugleich eine genaue Beschreibung des Hengstes, nämlich: dessen Alter, Körpermaß, Farbe und Abzeichen zu enthalten;

5. die Lizenzen sind unentgeltlich auszufertigen;

6. die Verwendung von nicht lizenzirten Privatbeschälern wird nach Vorschrift des Erlasses der bestandenen k. k. vereinigten Hofkanzlei vom 11. April 1844, Z. 10.057*), mit einer Geldbuße von 2 bis 20 fl. K. M. oder verhältnißmäßigem Arreste bestraft.

Vorstehende Vorschrift hat mit Beginn der nächsten Beschälperiode 1856 in Wirksamkeit zu treten, und es werden sämmtliche Länderstellen aufgefordert, auf eine genaue und strenge Durchführung dieser Maßregel zu dringen.

Freiherr von **Bach** m. p.

---

*) Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen vom Jahre 1844, 72 Band, Nr. 49, Seite 86; und in der Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1844, Nr. 71, Seite 218.

91.

Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 24 Kwietnia 1855,

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których rozrządzenia z dnia 4 Października 1850, N. 380 i 381 Dziennika Praw Państwa mają zastósowanie,

tyczące się przypuszczenia uczącéj się młodzieży z Pogranicza wojskowego do nauk prywatnych w C. K. akademiach prawniczych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXI. N. 78. wydaną dnia 2 Maja 1855.

92.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewn. z d. 25 Kwiet. 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXI, N. 79, wydana dnia 2 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi,

tyczące się używania ogierów prywatnych do stanowienia.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje następujące warunki, pod któremi ogiery prywatne do stanowienia z klaczami używanemi być mają:

1. jeżeli posiadacz ogiera używać go chce do stanowienia, obowiązanym jest zyskać na to kartę pozwolenia;

2. karty pozwolenia wystawiane będą przez C. K. urzędy powiatowe, (urzędy stolicowe, komisaryaty dystryktowe) na przeciąg roku jednego;

3. karty pozwolenia tego rodzaju wystawiane być mogą przez władze właściwe tylko na podstawie świadectwa, wydanego przez weterynarza lub konowała examinowanego w téj mierze, iż ogier jest zdrowym, do zapłodzenia zdolnym i nie ma żadnéj wady dziedzicznéj;

4. Karty pozwolenia powinny oraz zawierać dokładne opisanie ogiera, to jest jego wiek, miarę, maść i znaki;

5. Licencye bezpłatnie wystawiane będą;

6. używanie ogierów prywatnych bez pozwolenia, karaném będzie według przepisu rozporządzenia byłéj C. K. połączonéj Kancelaryi nadwornéj z dnia 11 Kwietnia 1844 r. L. 10057 *) karą pieniężną od 2 do 20 ZłR. k. m. lub stósunkowym aresztem.

Powyższy przepis wejdzie w wykonanie z początkiem najbliższego okresu stanowienia i wzywa się wszystkie rządy krajowe, żeby czuwały nad ściśłém i surowém przeprowadzeniem tegoż przepisu.

Baron **Bach** m. p.

---

*) Zbiór politycznych ustaw i rozporządzeń z roku 1844, tom 72, N. 49, strona 86, oraz w Zbiorze ustaw krajowych dla Galicyi z roku 1844, N. 71, strona 218.

93.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXI. Stück, Nr. 80, ausgegeben am 2. Mai 1855),
wirksam für sämmtliche Kronländer, außer Dalmazien,
über die Bestimmung der Verbrauchsabgabe vom Zucker aus Rüben.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 20. April 1855 Allergnädigst zu bestimmen geruht, daß die Verbrauchsabgabe von der Erzeugung des Rübenzuckers, und zwar von den im frischen Zustande zur Verarbeitung gelangenden Rüben mit zwölf Kreuzern, und von getrockneten Rüben mit Einem Gulden sechs Kreuzern für jeden Wiener Zentner bemessen und eingehoben werde, und daß diese Allerhöchste Anordnung mit 1. September 1855 in Wirksamkeit zu treten habe.

Freiherr von **Bruck** m. p.

94.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXI. Stück, Nr. 81, ausgegeben am 2. Mai 1855),
wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme von Dalmazien,
mit welchem die Bestimmungen über die Steuerborgungen bei der Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl erläutert werden.

Mit Beziehung auf die, mit dem Erlasse des Finanzministeriums vom 5. Februar 1852 (Reichs-Gesetz-Blatt, XIII. Stück, Nr. 43*) verlautbarten Bestimmungen über die Steuerborgungen bei der Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl findet man zu erinnern:

1. Der Gesammtbetrag der Borgung, welche auf Ein Mal verlangt und zugestanden werden kann, sowie jener der im §. 6 des obigen Erlasses berührten Sicherstellung, ist nicht auf jene Mengen beschränkt, welche dort im §. 3 als Gegenstand der Borgung bezeichnet werden, sondern es darf jener Gesammtbetrag nach Belieben der Parteien nach jenen Steuerbeträgen bemessen werden, welche im Verlaufe eines längeren Zeitraumes, z. B. einer ganzen Betriebsperiode, Gegenstand der Borgung werden können.

Ungeachtet der Sicherstellung der Steuer für einen längeren Zeitraum bleiben für den Gegenstand und die Dauer der Borgung die §§. 3 und 4 und für die Zahlung der §. 9 des Finanzministerial-Erlasses vom 5. Februar 1852 maßgebend.

2. Die im §. 8 des erwähnten Erlasses den Bräuern zugestandene vorläufige Anmeldung über die ganze im Laufe des Monates zu erzeugende Menge Bier hat nur beiläufig letztere Menge zu enthalten, und es wird die Verpflichtung, die weniger erzeugte Menge auf die zur Erlangung der Steuer-Rückvergütung für mißlungene Gebräude vorgeschriebene Weise zu rechtfertigen, auf jene Fälle beschränkt, in welchen die im §. 1. lit. b) für einen Kalendermonat vorgeschriebene Menge nicht erreicht wurde.

Freiherr von **Bruck** m. p.

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, IX. Stück, Nr. 35, Seite 133.

93.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 25 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXI, N. 80, wydana dnia 2 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, oprócz Dalmacyi,

w przedmiocie oznaczenia opłaty od wyrobu cukru burakowego.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 20 Kwietnia 1855 Najłaskawiéj ustanowić, ażeby opłata od wyrobu cukru burakowego, a mianowicie od buraków w świeżym stanie wyrobionych w kwocie dwunastu krajcarów, od buraków zaś suszonych w kwocie jednego reńskiego sześciu krajcarów za każdy centnar wiédeński wymierzoną i pobieraną była, które to Najwyższe Rozporządzenie wejść ma w życie z dniem 1 Września 1855 r.

Baron **Bruck** m. p.

94.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 25 Kwietnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXI, N. 81, wydana dnia 2 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi,

mocą którego objaśnia się przepisy o borgowaniu podatków przy wyrabianiu płynów spirytusowych przepalanych, piwa i cukru z buraków lub z zagranicznéj mąki cukrowéj.

Odnośnie do przepisów, ogłoszonych w rozrządzeniu Ministerstwa Skarbu z dnia 5 Lutego 1852 (Dziennik Praw Państwa, Część XIII, N. 43 *) o borgowaniu opłat przy wyrabianiu płynów spirytusowych przepalanych, piwa i cukru z buraków lub z mąki cukrowéj zagranicznéj, uznaje się potrzebę przypomnieć:

1. Cała kwota któréj borgowania na jeden raz żądać i pozwolić można, jako téż kwota zabezpieczenia, wspomniana w §. 6 powyższego rozrządzenia, nie ogranicza się do tych ilości, które tamże w §. 3. jako przedmiot borgowania są oznaczone, lecz rzeczona kwota ogólna może według życzenia stron wymierzoną być według tych kwot podatkowych, które w dłuższym przeciągu czasu np. w ciągu całego peryodu wyrobu mogą być przedmiotem borgowania.

Pomimo zabezpieczenia padatku na dłuższy przeciąg czasu, co do przedmiotu i trwania borgowania §§. 3 i 4 rozrządzenia Ministerstwa Skarbu z d. 5 Lutego 1852, co do zapłaty zaś §. 9 służyć będą za prawidło.

2. Dozwolone w §. 8 rzeczonego rozrządzenia piwowarom *uprzednie* zapowiedzenie całéj ilości piwa mającéj być wyrobioną w ciągu miesiąca powinno tylko *przybliżającym sposobem* tęż ilość oznaczyć, i zobowiązanie usprawiedliwienia *mniéj wyrobionéj ilości* w sposobie przepisanym dla odzyskania zwrotu podatków za nieudaną warkę ograniczoném zostaje do tych przypadków, w których ilość, w §. 1 lit. *b)* na jeden miesiąc kalendarza przepisana, nie została osiągniętą.

Baron **Bruck** m. p.

*) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część IX, N. 35, stronica 133.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 20. Juni 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXIV.

Wydany i rozesłany dnia 20 Czerwca 1855.

95.

Verordnung des Justizministeriums vom 29. April 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 82, ausgegeben am 26. Mai 1855),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

in Betreff des Benehmens der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln.

Da die Gerichtsbehörden der jonischen Inseln bei Todfällen österreichischer Staatsangehörigen, welche in dem dortigen Gebiete ihren ordentlichen Wohnsitz genommen haben, die Erbschaftsverhandlung auf Grund der, daselbst bestehenden Gesetze, auch über den, dort befindlichen beweglichen Nachlaß derselben pflegen, so werden die Gerichte, in Gemäßheit der, hinsichtlich der Verlassenschaften fremder Staatsangehörigen bestehenden, gesetzlichen Vorschriften angewiesen, bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln, welche in Österreich ihren ordentlichen Wohnsitz gehabt und im hierseitigen Staatsgebiete ein bewegliches Vermögen zurückgelassen haben, nach dem Grundsatze der Gegenseitigkeit vorzugehen. In der Stadt Krakau und ihrem ehemaligen Gebiete hat die Wirksamkeit dieser Verordnung mit der Einführung der neuen Gerichte zu beginnen.

Krauß m. p.

96.

Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 2. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 83, ausgegeben am 26. Mai 1855),

betreffend das Verbot der Druckschrift: „La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen."

Die oberste Polizeibehörde findet sich bestimmt, die Druckschrift: La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen. Jersey. Imprimerie universelle 1854", im Sinne des §. 23 der Preßordnung und des §. 15 der Instruktzion zur Durchführung der Preßordnung allgemein zu verbieten.

Kempen m. p. F. M. L.

97.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 3. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr 84, ausgegeben am 26. Mai 1855),

wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen das Forstgesetz vom 3. Dezember 1852, Nr. 250 des Reichs-Gesetz Blattes, in Giltigkeit steht,

wodurch die Bedingungen und die Zeit der Verjährung der Übertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852 festgesetzt werden.

Das Ministerium des Innern findet im Vollzuge der von Seiner k. k. Apostolischen Majestät mit der Allerhöchsten Entschließung vom 17. März 1855 erlassenen Allerhöchsten Anordnung, daß bezüglich der Bedingungen und der Zeit der Verjährung der

95.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 29 Kwietnia 1855.

(Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 82, wydana dnia 26 Maja 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o zastósowaniu się sądów w przypadkach śmierci poddanych z wysp Jońskich.

Ponieważ władze sądowe wysp Jońskich, w przypadkach śmierci należących Państwa austryackiego, którzy w tamecznem terytoryum założyli zwyczajne popomieszkanie swoje, na podstawie praw tamże istniejących, odbywać zwykły pertraktacye spadku także i względem puścizny ich ruchomej, tamże się znajdującéj, przeto więc polecone sobie mają sądy, stósownie do przepisów prawnych, istniejących co do puścizn cudzych poddanych, postępować wedle zasady wzajemności w przypadkach śmierci poddanych z wysp Jońskich, którzy w Austryi założyli zwyczajne zamieszkanie swoje i w tutejszém Państwie majątek ruchomy pozostawili. W mieście Krakowie, wraz z jego dawniejszym okręgiem, rozpocząć się ma działalność rozporządzenia niniejszego z dniem zaprowadzenia sądów nowych.

Krauss m. p.

96.

Rozporządzenie Najwyż. Władzy Policyjnéj z d. 2 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 83, wydana dnia 26 Maja 1855),

dotyczące zakazu pisma drukowego: „La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen.“

Najwyższa władza policyjna spowodowaną się widzi, zakazać powszechnie pismo drukowe: *La Rusie et le vieux monde par Alexandre Hertzen, Jersey. Imprimerie universelle 1854*“ w myśl §. 23 ustawy o druku i §. 15 instrukcyi wydanéj w celu przeprowadzenia ustawy drukowéj.

Kempen m. p. F. M. P.

97.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewn. z d. 3 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXII, N. 84, wydana dnia 26 Maja 1855),

obowiązujące w krajach koronnych, w których moc ma ustawa leśna z dnia 3 Grudnia 1852, N. 250 Dziennika Praw Państwa,

w skutek którego ustanowione zostają warunki i czas przedawnienia przestępstw ustawy leśnéj z dnia 3 Grudnia 1852 r.

W wykonaniu Najwyższego Rozporządzenia, wydanego Najwyższém Postanowieniem z dnia 17 Marca 1855, Jego Ces. Król. Apostolskiéj Mości w przedmiocie, iż co się tyczy warunków i czasu przedawnienia przestępstw ustawy leśnéj z dnia

Übertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852, Nr. 250 des Reichs-Gesetz-Blattes*), die Bestimmungen des, im Grunde der Allerhöchsten Entschließungen vom 16. März 1833**) und vom 30. Jänner 1841 erlassenen Hofkanzlei-Dekretes vom 17. Februar 1841 Hof-Zahl 4104***), auch in Zukunft, jedoch mit der Modifikazion maßgebend sein sollen, daß die Verjährungsfrist von drei auf sechs Monate ausgedehnt werde, Folgendes festzusetzen:

§. 1.

Durch die Verjährung erlischt Untersuchung und Strafe jener strafbaren Handlungen oder Unterlassungen, welche sich als Übertretungen der Bestimmungen des, mit dem Allerhöchsten Patente vom 3. Dezember 1852 erlassenen Forstgesetzes darstellen, und welche nicht nach dem allgemeinen Strafgesetze zu beurtheilen und zu behandeln sind, wenn der Übertreter binnen sechs Monaten vom Tage der begangenen Übertretung nicht in Untersuchung gezogen worden ist.

§. 2.

Um auf die Verjährung Anspruch machen zu können, ist die Erfüllung der, in dem §. 531 des Strafgesetzes vom 27. Mai 1852, Nr. 117 des Reichs-Gesetz-Blattes, unter a), b) und c) bezeichneten Bedingungen nicht erforderlich.

Freiherr von **Bach** m. p.

98.

Zirkular-Verordnung des Armee-Ober-Kommando vom 4. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 85, ausgegeben am 26. Mai 1855),

betreffend: A. die administrativen Obliegenheiten und die hieraus entspringende Haftung der Truppen-Kommandanten, und

B. die Richtigkeitspflege mit, in Abgang kommenden Militär-Individuen.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 28. April 1855 nachstehende Bestimmungen Allergnädigst zu sankzionieren geruht:

A.

Gleichzeitig mit der Einführung der neuen Verrechnungs-Modalität bei den k. k. Truppen und beziehungsweise gleichzeitig mit der Abschaffung der früher bestandenen Konkretual-Rechnungsform, tratt für sämmtliche Partikular-Rechnungsleger der Armee das Recht und die Verpflichtung ein, sich unmittelbar gegen das Aerar zu verrechnen.

---

*) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLVI. Stück, Nr. 332, Seite 799.

**) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Bd. 61, Seite 80; und in der Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1833, Nr. 58, Seite 116.

***) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen Bd. 69, Seite 64; und in der Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1841, Nr. 36, Seite 64.

3 Grudnia 1852 r., N. 250 Dziennika Praw Państwa *), także i nadal za prawidło służyć mają Postanowienia dekretu kancelaryi nadwornéj z dnia 17 Lutego 1841 r. liczba nadworna 4104 **), wydanego na zasadzie Najwyższych Postanowień z dnia 16 Marca 1833 ***) i z dnia 30 Stycznia 1841, z tą atoliż zmianą, iż termin przedawnienia rozciągnionym został z miesięcy trzech na miesięcy sześć, widzi się Ministeryum Sprawiedliwości spowodowaném ustanowić co następuje:

§. 1.

Skutkiem przedawnienia ustaje śledztwo i karygodność tych czynów lub opuszczeń, które się ukazują być przestępstwami postanowień ustawy leśnéj, wydanéj Najwyższém Postanowieniem z dnia 3 Grudnia 1852 r. a oraz nie mają być traktowane i sądzone wedle powszechnéj ustawy karnéj, jeżeli przestępca nie był pod śledztwo oddany w ciągu miesięcy sześciu, licząc od dnia spełnionego przestępstwa.

§. 2.

Aby módz korzystać z przedawnienia, nie wymaga się dokonania warunków, w §. 531 ustawy karnéj z dnia 27 Maja 1852 r., N. 117 Dziennika Praw Państwa pod *a)*, *b)* i *c)* wspomnionych.

Baron **Bach** m. p.

98.

Okólnik Nadkomendy Wojsk z d. 4 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXII, N. 85, wydana dnia 26 Maja 1855),

dotyczący: A. administracyjnych obowiązków i wynikającéj z tąd odpowiedzialności komendantów wojsk, tudzież

B. obrachunkowości z wojskowymi ubywającymi.

Najwyższém Postanowieniem Swojém z dnia 28 Kwietnia 1855 r. raczył Najjaśniejszy Pan Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość usankcyonować Najłaskawiéj Postanowienia następujące:

A.

Równocześnie z zaprowadzeniem nowego systemu obrachunku w C. K. wojsku, a względnie równocześnie z uchyleniem dawniéj istniejącéj formy konkretalnéj rachunkowéj, zostali wszyscy składający rachunki partykularne w wojsku uprawnieni i zobowiazani, wprost do eraryum składać rachunki.

---

*) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XLVI, N. 332, strona 799.

**) W zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, tom 69, str. 64; oraz w Zbiorze Ustaw krajowych dla Galicyi z roku 1841, N. 36, str. 64.

***) W zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, tom 61, str. 80; oraz w Zbiorze Ustaw krajowych dla Galicyi z roku 1833, N. 58, strona 116.

Hiedurch ergab sich sowohl für die Unterabtheilungen der k. k. Armee, als auch für die Truppen-Kommandanten faktisch eine Modifikazion der administrativen Obliegenheiten und der aus diesen letzteren entspringenden Verantwortlichkeit, obgleich von dieser Modifikazion bisher in keinem Normale ausdrücklich Sprache geführt wurde.

Um nun sowohl die administrativen Obliegenheiten, als auch die aus denselben hervorgehende Verantwortlichkeit, eines Theiles für die Truppen-Kommandanten, und anderen Theiles für die Partikular-Rechnungsleger, im Geiste des neuen Verrechnungs-Prinzipes auf ausdrücklich ausgesprochenen Grundlagen festzustellen, findet man zur Richtschnur Nachfolgendes hinauszugeben:

Im Sinne des neuen Verrechnungs-Prinzipes erscheint ein jeder Rechnungsleger dem Ärar gegenüber bloß für dasjenige unmittelbar verantwortlich, was ihm an ärarischen Geldern und Gütern des Dienstes wegen zur unmittelbaren Verwaltung und Verrechnung übergeben wird.

Den Kommandanten eines Regiments, Korps oder selbständigen Bataillons trifft daher die unmittelbare Verantwortlichkeit nur bezüglich derjenigen ärarischen Gelder und Güter, deren Verwaltung und Verrechnung unter seinem unmittelbaren Einflusse stattfindet.

Von dem Augenblicke an, wo die ärarischen Gelder und Güter des Dienstes wegen zur Verwendung und Verrechnung an die Unterabtheilungen oder sonstigen Rechnungsleger gelangen, sind für die Gebarung dem Ärar gegenüber die Unterabtheilungs-Kommandanten und bezüglich die Partikular-Rechnungsleger unmittelbar verantwortlich; den Kommandanten der Truppe trifft dießfalls bloß eine mittelbare Verantwortlichkeit, welche darin ihren Grund hat, weil der Kommandant verpflichtet ist, die administrative Gebarung der Partikular-Rechnungsleger bezüglich ihrer Ordnungsmäßigkeit gehörig zu überwachen.

Die administrative Verantwortlichkeit des Truppen-Kommandanten ist daher zu Folge des Gesagten eine doppelte, nämlich:

A. eine unmittelbare, und

B. eine mittelbare.

Ad A. Unmittelbar verantwortlich ist jeder Kommandant eines Regiments, Korps oder selbständigen Bataillons in Ansehung der Regiments-, Bataillons- oder Korps-Kasse, dann in Ansehung der sonstigen ärarischen Güter, auf deren Verwaltung er entweder selbst oder durch seine ihm untergeordneten Organe einen unmittelbaren Einfluß ausübt. Rücksichtlich der Kasse, dann rücksichtlich der Magazinsvorräthe erscheint der Kommandant selbst als Rechnungsleger; rücksichtlich derjenigen ärarischen Gegenstände, zu deren Unterhaltung ein Geldpauschale bemessen ist, erscheint er als Verwahrer eines ständigen Inventars.

Uiber die Verwaltung und Verrechnung der Truppenkassen besteht eine eigene Kasseinstrukzion. Die Verwaltung und Verrechnung der unter dem unmittelbaren Einflusse

Przezto nastąpiła rzeczywiście nie tylko dla poddziałów C. K. armii, lecz też i dla komendantów wojsk modyfikacya w administracyjnych obowiązkach i w odpowiedzialności z nich wynikającéj, lubo o takowéj modyfikacyi dotąd w żadném normale wyraźnie mowy nie ma.

By więc w duchu nowego pryncypu obrachowania ustanowić na wyraźnie wyrzeczonych podstawach tak obowiązki administracyjne, jako też odpowiedzialność z nich wynikającą, częścią dla komendantów wojsk, częścią zaś dla składających rachunki partykularne, służyć ma za prawidło, co następuje:

W myśl nowego pryncypu obrachowania, zostaje każdy składający rachunki przeciw eraryum wprost odpowiedzialnym tylko za pieniądze i dobra eraryalne które mu z powodu służby oddane są do bezpośredniego zarządu i obrachunku.

Odpowiedzialnym przeto zostaje komendant pułku, korpusu lub udzielnego batalionu wprost tylko za te eraryalne pieniądze i dobra, których administracya i obrachunek zostaje pod wpływem jego bezpośrednim.

Od chwili, w któréj pieniądze i dobra eraryalne z powodu służby przechodzą do użycia i obrachunku na poddziały lub innych rachunki składających, już wprost odpowiedzialnymi zostają za swe zarządzanie onemiż naprzeciw eraryum komendanci poddziałowi a względnie składający rachunki partykularne; na komendanta wojska wkłada się w téj mierze tylko odpowiedzialność pośrednia, która się na tém zasadza, że komendant obowiązanym jest czuwać należycie nad regularnym tokiem administracyjnego zarządu składających rachunki partykularne.

Administracyjna odpowiedzialność komendanta wojska jest przeto, jak właśnie wspomniano, podwójna, to jest:

A. bezpośrednia, i

B. pośrednia.

Ad A. Bezpośrednio odpowiedzialnym jest każdy komendant pułku, korpusu lub udzielnego batalionu co się tyczy kasy pułkowéj, batalionowéj lub korpusowéj, tudzież co się tyczy innych dóbr eraryalnych, na których zarząd on wywiera wpływ bezpośredni albo sam, albo przez organa sobie podwładne. Co do kasy, niemniéj co do zasobów magazynowych komendant sam rachunki składa, co do przedmiotów eraryalnych, na których utrzymanie wymierzone jest pauszale pieniężne, uważanym być ma takowy za zachowcę inwentarza stałego.

Pod względem administracyi i obrachunku kas wojskowych istnieje osobna instrukcyja kasowa. Administracyę i obrachunek zasobów eraryalnych, stojących

des Kommandanten stehenden ärarischen Vorräthe ist gleichfalls durch Spezialinstrukzionen geregelt; endlich sind die aus dem Geldpauschalien-Bezuge für ärarische Vorrathsgegenstände hervorgehenden Verpflichtungen in abgesonderten gesetzlichen Normen ausgesprochen. An alle diese Vorschriften muß sich von Seite des Kommandanten pünktlich gehalten werden, widrigen Falles er für einen jeden durch Außerachtlassung vorgezeichneter pflichtmäßiger Obliegenheiten entstandenen Schaden dem Ärar unmittelbar ersatzpflichtig wird.

Eine gleiche Verantwortlichkeit trifft auch den Kommandanten eines Bataillons, sobald dieses Letztere von der Truppe selbständig detachirt wird.

Der Kommandant eines solchen selbständig detachirten Bataillons wird daher bezüglich der ihm zugewiesenen Kasse und Magazinsverwaltung dem Ärar gegenüber unmittelbar verantwortlich sein, und den Kommandanten der Haupttruppe dießfalls eine Verantwortung nicht treffen.

Ad B. Für die administrativen Vorgänge bei den Unterabtheilungen ist der Kommandant einer jeden Truppe, wie oben erwähnt, in soferne mittelbar verantwortlich, als er verpflichtet ist, die Ersteren in administrativer Beziehung genau zu überwachen.

Diese Uiberwachung bezieht sich sowohl auf die ökonomische Gebarung als auch auf die Richtigkeitspflege der Unterabtheilungen.

Es entspringen hieraus für den Kommandanten eines Regiments, Korps oder selbständigen Bataillons die nachfolgenden Obliegenheiten:

a) Der Kommandant ist verpflichtet, darauf zu halten, daß die bestehenden Gebarungs- und Gebührsvorschriften in Bezug auf Gelder, Naturalien, Service, Montur, sowie überhaupt in Bezug auf alle ärarischen Güter, welche den Rechnungslegern des Dienstes wegen zur Verwaltung und Verwendung zukommen, von Seite der Unterabtheilungen auf das Genaueste befolgt werden. Er hat dießfalls die Unterabtheilungen strenge zu überwachen, allenfällige Unregelmäßigkeiten und Ungebühren sofort abzustellen, für die Aufrechthaltung der administrativen Ordnung unausgesetzt zu sorgen, und Diejenigen, welche derselben zuwider handeln, nöthigen Falles mit den ihm zu Gebote stehenden Zwangsmitteln zur Ordnung anzuhalten.

b) Der Kommandant hat darauf zu halten, daß die Rechnungslegung pünktlich und richtig geschehe. Alle einlangenden Verpflegs- und sonstigen Rechnungen, dann Journale, sind nach Vorschrift des Dienstreglements mit dem Präsentatum zu versehen.

Terminsüberschreitungen beim Rechnungserlage hat er nicht zu dulden, und nach Umständen selbst zu ahnden.

c) Der Kommandant hat darauf zu sehen, daß die Rechnungsmängel von den Unterabtheilungen stets unverzüglich berichtiget oder erläutert werden, zu welchem Behufe er die von den Zensursbehörden einlangenden Rechnungs-Bemänglungen eigenhändig zu präsentiren, und seiner Durchsicht zu unterziehen hat.

pod bezpośrednim wpływem komendanta uregulowano także w instrukcyach specyalnych; nakoniec obowiązki, wynikające z poboru pauszaliów pieniężnych na utrzymanie przedmiotów zasobowych eraryalnych wyrzeczone są w oddzielnych normach prawnych. Wszystkich tych przepisów komendant ściśle przestrzegać winien, inaczéj bowiem staje się wprost odpowiedzialnym przeciw eraryum za wszelką szkodę, wynikłą przez zaniechanie powinności obowiązkowych przepisanych, którą wynagrodzić winien.

Ta sama równie odpowiedzialność włożoną zostaje także i na komendanta batalionu, jak skoro tenże ostatni od wojska udzielnie odosobnionym został.

Komendant takowego udzielnie detaszowanego batalionu będzie przeto co się tyczy przekazanéj mu kasy i administracyi magazynowéj naprzeciw eraryum bezpośrednio odpowiedzialnym, a na komendanta głównego wydziału wojska nie spada w téj mierze żadna odpowiedzialność.

Ad B. Co do administracyjnego toku w poddziałach komendant każdego wojska, jak wyżéj wspomniano, o tyle pośrednio jest odpowiedzialnym, o ile tenże obowiązanym jest, czuwać ściśle nad postępowaniem pod względem administracyjnym.

Obowiązek ten odnosi się nie tylko do ekonomicznego zarządzania, lecz téż i do obrachunkowości poddziałowéj.

Wynikają więc z tąd dla komendanta pułku, korpusu lub udzielnego batalionu następujące obowiązki:

a) Komendant obowiązanym jest, czuwać nad tém, ażeby istniejące przepisy zarządzania i należytości co się tyczy pieniędzy, naturaliów, serwisu, munduru, jako téż w ogólności, co się tyczy wszelkich dóbr eraryalnych, przypadających składającym rachunki z toku służby do administracyi i użycia, ze strony poddziałów jak najściśléj przestrzegane zostały. Obowiązanym jest przeto poddziały ściśle kontrolować, spostrzeżone nieregularności i nieprzyzwoitości natychmiast usuwać, ku utrzymaniu porządku administracyjnego ciągłą baczność mieć, i do porządku nakłonić tych, którzy temu wbrew działają, w razie potrzeby środkami do jego dyspozycyi będącemi.

b) Komendant zważać ma na to, ażeby składanie rachunku punktualnie i należycie odbywaném było. Wszelkie rachunki zaopatrzenia i inne tudzież żurnale wedle regulaminu służbowego opatrzone być winny datą prezentacyi.

Przekroczeń terminu przy składaniu rachunku nie powinien cierpieć, i wedle okoliczności sam je karać ma.

c) Komendant na to pilnie zważać ma, ażeby pochyby rachunkowe przez poddziały zawsze bez zwłoki były sprostowane lub wyjaśnione; końcem tego własnoręcznie zamieścić winien prezentatum na aktach pochyb rachunkowych, przez władze cenzurowe nadesłanych, i je własnéj rewizyi poddać.

d) Der Kommandant hat sein Augenmerk insbesondere darauf zu richten, daß die Entstehung von Ärarialschulden, wo möglich hintangehalten, die vorhandenen derlei Schulden vorschriftmäßig getilgt, und die zur Schuldentilgung allenfalls eingeleiteten Gageabzüge nicht unterbrochen werden.

Tritt der Fall ein, daß ein Individuum, welches mit einem Ärarialschuldreste aushaftet, aus dem Standesverbande einer Truppe ausscheidet, so hat der Kommandant dieser Letzteren die zur Hereinbringung eines solchen Schuldrestes nöthigen Veranlassungen zu treffen.

Er hat deßhalb die Ausweise über die interimalen Einnahmen und Ausgaben mit Beisetzung seiner Unterschrift allmonatlich durchzusehen, wodurch er von dem Schuldenstande, und den Forderungen der Individuen seines Truppenkörpers genaue Kenntniß erlangen wird.

e) Der Kommandant ist verpflichtet, diejenigen Unterabtheilungs-Kommandanten und manipulirenden Unteroffiziere, dann Rechnungsleger, in deren Rechnungen sich auffallende, eine Unverläßlichkeit oder Unaufmerksamkeit in der inneren Gebarung beurkundende Verstöße zeigen, entsprechend zu ahnden. Unvertrauten Individuen darf eine Rechnungslegung in keinem Falle übertragen werden.

f) Dem Truppen-Kommandanten obliegt die öftere Visitirung der Unterabtheilungen, wobei er darauf zu sehen hat, ob die vorgeschriebenen Protokolle und Vormerkungen, insbesondere aber die Grundbücher, Zahlungslisten und das Kasse-Journal gehörig geführt werden. Unregelmäßigkeiten und Unordnungen hierin sind unverzüglich abzustellen.

Wenn der Kommandant einer Truppe die hier speziell aufgezählten, ihm obliegenden, die ökonomische Gebarung und die Richtigkeitspflege bei den Unterabtheilungen betreffenden Verpflichtungen außer Acht läßt, und es erwächst dem Ärar durch eine solche Außerachtlassung ein Schaden, so ist der Kommandant für diesen Letzteren mittelbar verantwortlich, das heißt, er wird dem Ärar gegenüber für den Fall ersatzpflichtig, als der Schadenersatz von dem betreffenden, unmittelbar verantwortlichen Unterabtheilungs-Kommandanten oder Rechnungsleger nicht sollte hereingebracht werden können.

Die hier aufgezählten administrativen Obliegenheiten übergehen, mit Ausnahme des Punktes d), der sich bloß auf jene Kommandanten bezieht, welche die Rechnungskanzlei zur Seite haben, auch auf die Bataillons-Kommandanten, im Falle ihr Bataillon von der Haupt-Truppe selbständig wegdetachirt wird.

Die den Truppen als ökonomische Organe beigegebenen Rechnungsbeamten haben übrigens die Verpflichtung, den Kommandanten auf jede vorkommende Ungebühr oder Unregelmäßigkeit, sowohl in der ökonomischen Gebarung als auch in der Richtigkeitspflege, insbesondere aufmerksam zu machen.

Was endlich den Beginn und die Dauer der administrativen Verantwortlichkeit, beziehungsweise der daraus entspringenden Haftung anbelangt, so hat diese Letztere so-

d) Komendant szczególnie na to zwrócić ma baczność swą, ażeby ile możności powstrzymane były zaciągania długów eraryalnych, ażeby takowe długi już istniejące wedle przepisów umarzane były, i ażeby nie przerywano potrąceń w gaży, jakieby dla umorzenia długu zarządzono.

Jeżeli się wydarzy przypadek, że ustępuje kto z węzła wojska jakiego, będący obciążonym długiem eraryalnym, wówczas komendant tegoż wojska zarządzić winien co potrzeba do ściągnienia długu takowego.

Winien przeto co miesiąc przeglądać wykazy interymalnych dochodów i wydatków przy zamieszczeniu podpisu swego, przez co otrzyma dokładną wiadomość o stanie długów i pretensyj w korpusie wojska swego.

e) Komendant obowiązanym jest, odpowiednio ukarać komendantów poddziałowych i podoficerów manipulacyjnych, tudzież składających rachunki, jeżeli w ich rachunkach postrzeże takie pochyby, które dowodzą niedokładność lub nieuwagę we wnętrznem zarządzaniu. Osobom, nie mającym świadomości rzeczy, w żadnym razie składanie rachunku poruczoném nie będzie.

f) Komendant wojska obowiązanym jest częściéj wizytować poddziały, przyczém na to zważać ma, czy przepisane protokóły i zanotowania, mianowicie zaś księgi gruntowe, wykazy spłat i żurnal kasowy należycie są prowadzone. Nieregularności i nieporządek w téj mierze natychmiast usuniętym być ma.

Jeżeli komendant wojska zaniedba obowiązki tu wyszczególnione, dotyczące ekonomicznego zarządu i obrachunkowości przy poddziałach, a urośnie eraryum przez takowe zaniedbanie szkoda, wówczas komendant za tę szkodę pośrednio jest odpowiedzialnym, to jest, będzie naprzeciw eraryum do wynagrodzenia téjże obowiązanym na ten przypadek, gdyby wynagrodzenie nie mogło być ściągniętém od dotyczącego, bezpośrednio odpowiedzialnego komendanta poddziałowego lub od składającego rachunki.

Wyliczone tu administracyjne obowiązki przechodzą z wyjątkiem punktu *d)*, ściągającego się do tych komendantów, którzy mają sobie przydzieloną kancelaryę rachunkową, także i do komendantów batalionowych, jeżeli batalion ich oddzielnie został detaszowanym od wojska głównego.

Urzędnicy rachunkowi przydzieleni do wojska jako organa ekonomiczne obowiązani są zresztą, uważnym uczynić komendanta szczegółowo na wszelką niestósowność lub nieregularność, zachodzącą tak w ekonomicznym zarządzie jako téż w obrachunkowości.

Co się nareszcie tyczy początku i trwania administracyjnéj odpowiedzialności, a względnie wynikającego z tąd obowiązku wynagrodzenia szkody, obowiązek ten

wohl für den Kommandanten einer Truppe, als auch für jenen einer Unterabtheilung, vom Tage der Kommandoübernahme zu beginnen, und in soferne sie aus der ökonomischen Gebarung entspringt, bis zum Tage der Kommandoübergabe, in soferne sie aber aus der Rechnungslegung hervorgeht, in Friedenszeiten durch zwei Jahre, in Kriegszeiten durch drei Jahre vom Tage der Einsendung der letzten Rechnung fortzudauern. Gedachte Haftungsfristen haben jedoch in Bezug auf die Empfangstellung von Verrechnungsvorschüssen jeder Art, in Bezug auf Empfänge aus Zivilkassen und Requisizionen, und in Bezug auf Beschädigungen des Ärars, bei welchen eine böse Absicht unterlaufen ist, keine Wirksamkeit.

Die in der vorliegenden Zirkularverordnung ausgesprochenen Grundsätze über die administrativen Obliegenheiten, und die hieraus entspringende Haftung sind sich von sämmtlichen Truppen- und Unterabtheilungs-Kommandanten bei ihren administrativen Gestionen genau gegenwärtig zu halten, indem sie dadurch in die Lage kommen, bei strenger Beobachtung der vorgezeichneten Obliegenheiten jede Ersatzpflichtigkeit zu vermeiden.

Die administrirenden Behörden sind angewiesen, bei Beurtheilung der Ersatzpflicht für Beschädigungen des Ärars die, in gegenwärtiger Verordnung ausgesprochenen Haftungsgrundsätze als maßgebend zu betrachten.

. Die in dieser Verordnung ausgesprochene Beschränkung des Haftungstermines der Rechnungsleger hat erst rücksichtlich der, vom 1. Mai 1855 an einlangenden Rechnungen zu beginnen.

B.

Um bezüglich der Berichtigung von Ärarial-Schuldposten, welche hinter den in Abgang kommenden Offizieren, Militärparteien und Beamten zurückbleiben, im Sinne des neuen Rechnungs-Verfahrens ein gleichmäßiges, das Interesse des Ärars gehörig sicher stellendes Benehmen zu erzielen, wird zur genauen Nachachtung Folgendes festgesetzt.

1. Die beim früheren Rechnungssysteme vorgezeichnet gewesenen jährlichen Personalabrechnungen sind mit Rücksicht auf das neue Rechnungsverfahren, welches die Originalaufrechnungen der Partikular-Rechnungsleger selbst der unmittelbaren Kontrole unterzieht, nicht mehr erforderlich, und daher bereits unterm 17. Jänner 1854, Sekzion III, Abtheilung 11, Nr. 5, abgestellt worden.

Ebenso haben in Hinkunft die früheren Finalabrechnungen zu unterbleiben.

2. Sobald jedoch Individuen, welche in die Kategorie der Offiziere, Militärparteien oder Beamten gehören, entweder gänzlich aus dem Militärverbande ausscheiden, oder aus dem Stande, beziehungsweise aus der Verpflegung einer Truppe oder Kriegskasse in den Stand, respektive in die Verpflegung einer anderen Truppe oder Kriegskasse treten, sind behufs der gesicherten Hereinbringung der, hinter solchen Individuen allenfalls aushaftenden Ärarialschulden, Richtigkeitszeugnisse auszufertigen.

początek bierze tak dla komendanta wojska, jako też dla komendanta poddziału od dnia przejęcia na się komendy, i trwać będzie, o ile takowy wypływa z ekonomicznego zarządu aż do dnia oddania komendy, o ile zaś wypływa z składania rachunków w czasie pokoju przez dwa lata, w czasie wojny przez trzy lata, licząc od dnia przesłania ostatniego rachunku. Rzeczone termina obowiązkowości do wynagrodzenia nie mają atoliż działalności co do odbioru zaliczek obrachunkowych wszelkiego rodzaju, co do odbioru z kas cywilnych i rekwizycyj, i co do uszkodzeń eraryum, przy których zły zamiar zachodzi.

Zasady wyrzeczone w niniejszym okólniku w przedmiocie obowiązków administracyjnych, tudzież wynikającego z nich obowiązku wynagrodzenia szkody, ściśle przed oczyma mieć winni wszyscy komendanci wojsk i poddziałów przy swych czynnościach administracyjnych, przez co w stanie będą, przy ścisłém przestrzeganiu obowiązków przepisanych uniknąć wszelkiéj obowiązkowości wynagrodzenia.

Władze administracyjne mają sobie polecone, przy ocenieniu obowiązkowości co do uszkodzenia eraryum, za prawidło uważać zasady, w niniejszém rozporządzeniu w téj mierze wyrzeczone.

Wyrzeczone w niniejszém rozporządzeniu ograniczenie terminu obowiązkowości wynagrodzenia poczynać się będzie dopiéro od rachunków, z dnia 1 Maja 1855 nadesłanych.

B.

By w przedmiocie spłat długów eraryalnych, pozostałych po oficerach, stronach wojskowych i urzędnikach, w ubytek wchodzących, w myśl nowego postępowania rachunkowego osiągnąć jednostajność należytego ubezpieczenia interesu eraryalnego, wydane zostają do ścisłego przestrzeganie postanowienia następujące:

1. Rachunki personalne roczne, jakie przy dawniejszym systemie rachunkowym były przepisane, ze względu na nowy tok postępowania rachunkowego, poddającego rachunki oryginalne składających partykularya pod bezpośrednią kontrolę, nie są już więcéj potrzebne, a przeto pod dniem 17 Stycznia 1854, sekcyja III, oddział 11, Nr. 5, zostały uchylone.

Podobnie ustają nadal dawniejsze obrachunki finalne.

2. Skoro jednak indywidua, należące do kategoryi oficerów, stron wojskowych lub urzędników, albo zupełnie z węzła wojskowego występują, albo tylko ze stanu, względnie z opatrzenia ze strony jednego wojska lub kasy wojennéj przechodzą do stanu, względnie opatrzenia ze strony drugiego wojska lub kasy wojennéj, co się tyczy ubezpieczonego ściągnienia długów eraryalnych, jakieby po takowych indywiduach zalegały, wystawione być winny świadectwa likwidacyjne.

3. Mit Rücksicht auf den erwähnten Zweck der Richtigkeitszeugnisse müssen selbe die nachstehenden Daten genau zu entnehmen geben:

a) Den Betrag der, hinter den außer Stand kommenden Individuen allenfalls aushaftenden Ärarialschuld ziffermäßig ausgesprochen, mit der Angabe, aus welcher Verrechnung oder aus welcher Veranlassung die Schuld entstanden sei. Ist eine Schuld nicht vorhanden, so ist dieß ausdrücklich zu bemerken.

b) Den Betrag der allenfälligen Forderung, mit gleichmäßiger Angabe der Quelle, aus welcher solche entsprungen ist. Existirt keine Forderung, so muß auch dieser Umstand ausdrücklich erwähnt werden.

Vorhandene Forderungs- und Schuldposten müssen gegen einander abgeglichen, und nur der erübrigende Betrag als Schuld oder Forderung nachgewiesen werden.

c) Die Angabe derjenigen Posten, über welche der Rechnungsprozeß noch anhängig, respektive entweder die Erläuterung oder Erledigung noch ausständig ist.

d) Die Angabe, bis zu welchem Zeitabschnitte die Anmerkungen der Zensursbehörden bereits erflossen seien, und für welchen Zeitabschnitt daher allenfalls noch Anmerkungen der Zensursbehörden bezüglich auf das betreffende Individuum möglicher Weise erfließen könnten.

Dabei ist auch die Gattung der gelegten Rechnungen stets speziell anzuführen.

Die Richtigkeitszeugnisse sind im Allgemeinen nach den hierneben zuliegenden Mustern auszufertigen, müssen jedoch die sub a), b), c) und d) als unbedingt erforderlich angegebenen Daten jedenfalls, und zwar präzis und unzweideutig enthalten.

4. Die Richtigkeitszeugnisse sind jederzeit auszufertigen, sobald einer der im zweiten Punkte der gegenwärtigen Verordnung erwähnten Fälle eintritt, und zwar ohne Unterschied, ob das Individuum, um dessen Standesveränderung es sich handelt, mit einer Aerarialschuld aushaftet oder nicht.

5. Bezüglich derjenigen Individuen, welche in den Standesverband einer Truppe gehören, und daher ihre Gebühren entweder bei dieser Letzteren, oder aber auf Rechnung derselben empfangen, sind die Richtigkeitszeugnisse von der Truppen-Rechnungskanzlei zu verfassen, und von dem Kommandanten der Truppe, beziehungsweise von demjenigen Stabsoffiziere auszufertigen, an dessen Seite sich die Rechnungskanzlei befindet.

Für den abgegangenen Truppen-Kommandanten oder Vorstand selbst, ist von dessen unmittelbarem Nachfolger das Richtigkeitszeugniß auszufertigen.

Dort, wo keine Rechnungskanzlei existirt, hat von diesem Nachfolger die Verfassung und Ausfertigung zugleich zu geschehen.

Handelt es sich um ein Richtigkeitszeugniß für ein isolirtes, das ist für ein mit dem Empfange seiner Gebühr bei einer Kriegskasse selbständig angewiesenes Militärin-

3. Ze względem na wspomniony cel świadectw likwidacyjnych muszą takowe dokładnie wykazywać data następujące:

a) Kwotę długu eraryalnego, jaki zalega po indywiduach, ze stanu wychodzących, z dokładną cyfrą tegoż przy wyszczególnieniu oraz, z jakiego obrachunku lub z jakiego powodu dług powstał. Jeżeli dług nie ma miejsca, należy to wyraźnie namienić.

b) Kwotę zachodzącéj pretensyi czyli należytości z równoczesném wymienieniem źródła, z którego takowa powstała. Jeżeli pretensya nie ma miejsca, musi także i ta okoliczność wyraźnie być wymienioną.

Zachodzące pozycye należytości i długu muszą być wzajemnie zrównane i tylko pozostająca kwota jako dług lub należytość wykazaną.

c) Wymienienie tych pozycyj, w których proces rachunkowy jeszcze stoi, względnie albo wyjaśnienie albo załatwienie jeszcze zaległém jest.

d) Wyszczególnienie, aż do którego czasu nadeszły już uwagi władz cenzurowych, i dla któregoby jeszcze czasu nastąpić mogły ich uwagi co do indywiduum w mowie będącego.

Przytém też i gatunek złożonych rachunków zawsze specyalnie ma być wyrażony.

Potwierdzenia likwidacyjne wystawione być winny w powszechności wedle wzorów obok załączonych, atoliż zawsze zawierać muszą w sobie data, pod *a)*, *b)*, *c)* i *d)* wymienione, jako bezwarunkowo wymagane, a to z dokładnością i bez wszelkiéj dwuznaczności.

4. Świadectwa likwidacyjne każdego czasu muszą być wydane, skoro zachodzi jeden z przypadków w drugim punkcie niniejszego rozporządzenia wspomnionych, a to bez różnicy, czy indywiduum, o którego zmianę stanu chodzi, obciążoném jest długiem eraryalnym lub nie.

5. Co się tyczy indywiduów, należących do węzła stanu wojska jakiego, a przeto pobierających należytości swe albo u tegoż wojska, albo też na rachunek jego, potwierdzenia likwidacyjne ułożone być mają przez kancelaryę rachunkową wojska i wystawione będą przez komendanta wojska, względnie przez tego oficera sztabowego, który sobie poruczoną ma kancelaryę rachunkową.

Gdyby sam komendant wojska lub przełożony w odchodzie się znajdował, wystawić powinien jego bezpośredni następca świadectwo likwidacyjne.

Tam, gdzie nie ma kancelaryi rachunkowéj, tenże następca ułożyć i wystawić winien świadectwo rzeczone.

Jeżeli chodzi o świadectwo likwidacyjne dla osoby wojskowéj, co do poboru należytości oddzielnie przekazanéj do kasy wojskowéj, wówczas kasa wojskowa dotycząca,

dividuum, so hat die betreffende Kriegskasse, bei welcher ein solches Individuum zuletzt in der Verpflegung stand, das Richtigkeitszeugniß zu verfassen und auszufertigen.

Doch hat sich dieß auf jene Individuen der vorbezeichneten Kategorie nicht zu erstrecken, welche zum Truppenverbande gehören, da für dieselben derlei Zeugnisse die Truppen-Rechnungskanzleien auszustellen, und diese behufs dessen mit der betreffenden Kriegskasse in das Einvernehmen sich zu setzen haben.

6. Die Ausfertigung der Richtigkeitszeugnisse hat jederzeit schleunig, das heißt, sogleich nach dem dienstlichen Bekanntwerden der betreffenden Standesveränderung stattzufinden.

Die Truppen-Rechnungskanzleien haben selbe sogleich nach dem Einlangen der Verpflegsrechnungen für denjenigen Monat, in welchem die Standesveränderung vorkam, herzustellen.

7. Die ausgefertigten Richtigkeitszeugnisse sind sofort ohne Verzug derjenigen Truppe, Branche, Kriegskasse oder Behörde zuzusenden, welche, je nach der Beschaffenheit des Falles, berufen erscheint, für die Hereinbringung einer allenfälligen Aerarialschuld von Seite desjenigen Individuums Sorge zu tragen, mit welchem die Standesveränderung vorgegangen ist.

Gleichzeitig ist ein zweites Pare des Richtigkeitszeugnisses auch dem betreffenden Individuum selbst oder dessen Rechtsnachfolger oder Vertreter auszuhändigen.

Für die, mittelst Transferirung aus der Verpflegung einer Truppe, Branche oder Kriegskasse in jene einer anderen Truppe, Branche oder Kriegskasse tretenden Individuen hat sonach das Richtigkeitszeugniß an die letztere Truppe, Branche oder Kriegskasse übersendet zu werden.

Für die Verstorbenen ist solches der zuständigen Verlassenschafts-Abhandlungsbehörde und den Erben zu übergeben.

Mit den, durch Quittirung oder Entlassung in Abgang Kommenden, ist noch vor erfolgendem Abgange Richtigkeit zu pflegen, und sodann erst ihnen das Richtigkeitszeugniß auszuhändigen.

In Fällen, wo für in Abgang kommende Individuen ein Kurator aufgestellt wird, ist diesem das Richtigkeitszeugniß zuzustellen.

8. Die Richtigkeitszeugnisse vertreten in Betreff der, in demselben nachgewiesenen Schuldposten oder Forderungen die Stelle von Zurechnungsdokumenten, daher von Seite der Truppen und Branchen dießfalls mittelst des Durchführungsjournals die gehörige Behandlung im Geldsummar, und zwar auf folgende Weise stattzufinden hat.

Schuldposten, welche von anderen Truppen und Branchen oder Kriegskassen zugerechnet werden, kommen als Vorschuß von fremden Truppen oder Branchen im Empfange und als interimale Ausgabe durchzuführen.

ze strony któréj indywiduum takowe ostatnią razą otrzymało zaopatrzenie swe, ułożyć i wystawić ma świadectwo likwidacyjne.

Wszakże nie będzie się to odnosić do tych indywiduów wyż rzeczonéj kategoryi, które należą do węzła wojskowego, albowiem dla nich wystawiać winny takowe świadectwa kancelarye rachunkowe wojskowe, w któréj to mierze porozumienia zasięgnąć mają u dotyczącéj kasy wojennéj.

6. Wystawienie świadectw likwidacyjnych każdego czasu spiesznie, to jest zaraz po służbowém zawiadomieniu o dotyczącéj zmianie stanu nastąpić winno.

Kancelarye rachunkowe winny przeto takowe przyrządzić zaraz po nadejściu rachunków opatrzenia za ten miesiąc, w którym zmiana stanu nastąpiła.

7. Wystawione świadectwa likwidacyjne bezzwłocznie przesłane zostaną do tego wojska, branszy, kasy wojennéj lub władzy, która stósownie do przypadku, powołaną jest, mieć staranie o ściągnienie długu eraryalnego, zachodzącego ze strony indywiduum, z którém zmiana nastąpiła.

Zarazem wręczone być ma drugie pare świadectwa likwidacyjnego także dotyczącemu indywiduum samemu lub następcy jego prawnemu albo zastępcy.

Co do indywiduów, które przeniesione będą z zaopatrzenia ze strony jednego wojska, branszy lub kasy wojskowéj do onegoż wojska drugiego, branszy lub kasy wojennéj, świadectwo likwidacyi przesłane być ma do tegoż wojska, branszy lub kasy wojennéj.

Co się tyczy zmarłych, świadectwo takowe wręczone być ma właściwéj władzy pertraktacyjnéj i spadkobiercom.

Z tymi, którzy przestają należeć do wojska przez opuszczenie tegoż lub dymisyą, jeszcze przed ich odchodem likwidować należy, i dopiéro wtedy im wydać świadectwo likwidacyjne.

W przypadkach, gdzie dla indywiduów brakujących kurator jest ustanowiony, świadectwo likwidacyi temuż doręczone być ma.

8. Świadectwa likwidacyjne zastępują, co się tyczy wykazanych w nich długów lub należytości, miejsce dokumentów dorachowawczych, przeto ze strony wojsk i branszów nastąpić winno w téj mierze należyte postępowanie w summaryuszu pieniężnym za pomocą żurnalu zrównawczego, a to w sposób następujący.

Długi dorachowane od innych wojsk i branszów lub kas wojennych, wstawione będą jako zaliczka od cudzych wójsk lub branszów w odbiorze i oraz dla zrównania jako wydatek interymalny.

Forderungen, welche von anderen Truppen und Branchen oder Kriegskassen zugerechnet werden, sind im Empfange als interimale Einnahme, in der Ausgabe als Vorschuß an fremde Truppen oder Branchen zu behandeln.

Bei wegüberrechneten Schuldposten oder Forderungen hat die umgekehrte Behandlung im Geldsummar einzutreten.

Da in die Richtigkeitszeugnisse bloß liquide Posten als Schuld oder Forderung aufgenommen werden dürfen, so hängt die hier vorgezeichnete Behandlung derselben keineswegs von einer Uiberrechnungszustimmung ab, sondern solche Posten müssen von einem jedem Truppenkörper unbedingt und ohne Widerrede übernommen, beziehungsweise sogleich nach dem Einlangen der Richtigkeitszeugnisse in der hier vorgeschriebenen Weise der Rechnung unverzüglich einverleibt werden.

Die Kriegskassen haben diejenigen Schuldposten, welche ihnen mittelst der Richtigkeitszeugnisse zugerechnet werden, als Vorschuß von fremden Branchen oder Kassen im Empfange einzustellen, sofort bis zur bezüglichen seinerzeitigen Berichtigung zu verausgaben, und derlei Posten bis zur Hereinbringung in der vorgeschriebenen genauen Vormerkung zu halten.

Diejenigen Schuldposten, welche die Kriegskassen an andere Truppen, Branchen oder Kassen mittelst der Richtigkeitszeugnisse wegüberrechnen, haben sie als berichtigten Aerarial-Ersatz im Empfange und als Vorschuß für die betreffende Truppe, Branche oder Kriegskasse in der Ausgabe durchzuführen.

9. Bevor ein von einer Truppe oder Branche in Abgang kommendes Individuum der im zweiten Punkte bezeichneten Kategorien an seine neue Bestimmung abgeht, beziehungsweise noch vor der Ausfertigung des Richtigkeitszeugnisses, sind von einem solchen Individuum alle schwebenden Rechnungsbemänglungen nach Thunlichkeit entweder zu berichtigen oder zu erläutern.

Sollte dieß nicht thunlich sein, oder sollten von den Zensursbehörden nach der Ausfertigung des Richtigkeitszeugnisses neue Bemänglungen erfließen, so ist der hievon Betroffene mittelst seines neuen Truppenkörpers zur schleunigen Erläuterung oder Berichtigung zu verhalten, und hat diese Letztere durch unmittelbaren Erlag bei der neuen Truppe zu geschehen. Diese letztere Truppe hat eine solche Erlagspost als Vorschuß von der früheren Truppe des Betroffenen unter gleichzeitiger Verständigung derselben in den Empfang zu stellen.

Die frühere Truppe des Betroffenen wird hierauf eine solche Erlagspost mittelst des Durchführungs-Journals als berichtigte Interimal-Ausgabe im Empfange, und als Vorschuß für fremde Truppen in der Ausgabe zu behandeln haben.

10. Alle über Verstorbene auszustellende Rechnungsrichtigkeits-Zeugnisse sind der Prüfung des betreffenden Landes-Rechnungsdepartements zu unterziehen, welches die Bestätigung des dießfälligen Befundes beizusetzen hat.

Należytości, dorachowane od innych wojsk i branszów lub kas wojennych, uważane będą w odbiorze jako przychód interymalny, w wydatku jako zaliczka dla cudzych wojsk lub branszów.

Przy długach lub należytościach z przeniesieniem obrachowanych nastąpić winno przeciwne postępowanie w summaryuszu pieniężnym.

Ponieważ w świadectwach likwidacyjnych wciągane być mogą tylko pozycye sprawdzone jako dług lub należytość, przeto przepisane niniejszém postępowanie nie będzie zależeć bynajmniéj od zezwolenia ku przeniesieniu rachunku, lecz pozycye takowe mają bezwarunkowo i bez wszelkiego sprzeciwiania się przyjęte być od każdego korpusu wojskowego, a względnie zaraz po nadejściu świadectw likwidacyjnych bezzwłocznie wcielone być do rachunku w sposobie tu wskazanym.

Kasy wojenne mają pozycye długu, które im dorachowane będą za pomocą świadectw likwidacyjnych, wstawić jako zaliczkę od cudzych bransz lub kas w odbiorze, następnie aż do spłaty należnéj w swoim czasie zamieścić w wydatku, i pozycye takowe aż do ściągnienia w przepisanéj ścisłéj prenotacyi utrzymać.

Długi, jakie kasy wojenne przenoszą na inne korpusy wojsk, bransze lub kasy za pomocą poświadczeń likwidacyjnych, zaciągnione być mają jako wynagrodzenie spłacone do eraryum, w odbiorze, a oraz jako zaliczka dla wojska dotyczącego, branszy lub kasy wojennéj w wydatku.

9. Nim indywiduum jakie, będące w odchodzie od wojska lub branszy, należące do kategoryj wspomnionych w punkcie drugim, na nowe przeznaczenie swe odejdzie, względnie nim wystawione będzie świadectwo likwidacyjne, powinno indywiduum takowe ile możności albo sprostować albo wyjaśnić wszelkie wiszące pochyby rachunkowe.

Gdyby się to uskutecznić nie dało, albo gdyby ze strony władz cenzurowych po wystawieniu świadectwa likwidacyjnego nowe pochyby poczynione były, wówczas dotyczący spowodowanym być ma przez swój nowy korpus wojska do spiesznego wyjaśnienia lub załatwienia, które to załatwienie nastąpić winno przez bezpośrednie złożenie spłaty u nowego korpusu wojska. Tenże korpus ostatni obowiązany jest takież złożenie wstawić w odbiorze jako zaliczkę od dawnego korpusu indywiduum dotyczącego z jednoczesném o tém zawiadomieniem jego.

Dawny korpus wojska indywiduum dotyczącego takowy depozyt zamieścić ma za pomocą żurnalu zrównawczego jako spłacony wydatek interymalny w odbiorze, a jako zaliczkę dla cudzych wojsk w wydatku.

10. Wszelkie świadectwa likwidacyi rachunków co do zmarłych wystawione, poddane być winny pod rozpoznanie dotyczącego departamentu rachunkowego krajowego, który zamieścić ma potwierdzenie dotyczącego wywodu rzeczy.

Hat der Verstorbene einem solchem Rechnungskörper angehört, dessen Rechnungsprozeß lediglich von der Kriegsbuchhaltung auszutragen kommt, so obliegt dieser die Prüfung und Bestätigung eines solchen Zeugnisses.

Der Abhandlungsbehörde haben diese Richtigkeitszeugnisse längstens binnen sechs Monaten vom Tage des kundgemachten Ediktes zur Einberufung der Gläubiger zuverläßig zuzukommen, da nach Verstreichung des vorgedachten Termines die Verlassenschaftsabhandlung zu pflegen ist, jedoch unbeschadet des während der Verjährungszeit dem Aerar zustehenden Rechtes, seine Forderungen geltend zu machen.

Rücksichtlich jener Marine-Individuen, die zur Administrazion eines oder mehrerer k. k. Kriegsfahrzeuge gehört haben, und mit welchen vor ihrem Ableben das administrirte Schiffsmateriale nicht liquidirt werden konnte, hat dieser Termin vom Tage der Einsendung des Kommissionsbefundes über das in der Verrechnung des Verstorbenen gestandene Materiale zu gelten.

11. Sollte durch die Außerachtlassung der in der gegenwärtigen Verordnung vorgezeichneten Maßregeln eine Aerarialschuld ganz oder zum Theile uneinbringlich werden, so haftet für die Schuld Derjenige, welchem die dießfällige Außerachtlassung zur Last fällt.

Erzherzog Wilhelm m. p.
Feldmarschal-Lieutenant.

Jeżeli zmarły należał do takiego korpusu rachunkowego, którego sprawa rachunkowa załatwioną być ma li tylko przez buhalteryę wojenną, wówczas rozpoznanie i stwierdzenie takowego świadectwa zależeć będzie od téjże buhalteryi.

Władzy pertraktującéj świadectwa likwidacyjne nadesłane być winny najdaléj w sześć miesięcy, licząc od dnia edyktu, obwieszczonego celem zwołania wierzycieli, a to tém pewniéj, ile że po upłynieniu terminu rzeczonego pertraktacya spadku odbywaną będzie, wszelakoż nieuwłaczając tém prawu, eraryum przysługującemu w ciągu czasu przedawnienia celem przeprowadzenia i urzeczywistnienia pretensyi swojéj.

Względem osób marynarskich, należących do administracyi jednego lub więcéj C. K. statków wojennych, z któremi przed ich zejściem ze świata nie mógł być likwidowany przez nich administrowany materyał okrętowy, termin wspomniony liczony będzie od dnia nadesłania wywodu komisyjnego co do materyału, byłego pod obrachunkiem zmarłego.

11. Jeźliby przez zaniechanie prawideł, niniejszém rozporządzeniem przepisanych, dług jaki eraryalny w całości lub w części nie mógł być ściągniętym, wówczas odpowiedzialnym jest za dług i do zwrotu jego obowiązanym ten, na którym ciąży dotyczące zaniechanie.

Arcyksiąże Wilhelm m. p.
Feldmarszałek Porucznik.

Formulare I.

N. N. Linien-Infanterie-Regiment Nr.

Richtigkeits-Zeugniß

für den Herrn k. k. Oberlieutenant N. N. des obigen Regiments, welcher zu Folge hoher Armee-Ober-Kommando-Verordnung vom . . . . . mit 16. November 1854 in den Pensionsstand übertritt, und dessen Pension auf die Kriegs-Kasse zu N. N. angewiesen wurde.

Spezifizirung der Schulden oder Forderungen	Schuld fl.	Schuld kr.	Forderung fl.	Forderung kr.
Auf denselben stehen laut des für den Monat Oktober 1854 abgeschlossenen Konto-Buches über die interimalen Ausgaben an Schuld vorgemerkt:				
Nicht liquidirte Vorspanns-Auslagen, welche bei Führung eines Mannschafts-Transportes im Mai 1852 entstanden, und seither durch Gage-Abzug bis auf . . . . . 20 fl. 18 kr. berichtiget wurden.				
Laut Verpflegs-Rechnung der 2. Feld-Kompagnie sind im November 1853 auf diese Schuld eingegangen . . . . . 13 » 40 »	6	38		
In dem Konto-Buche über die interimalen Einnahmen ist die in der Transports-Rechnung pro Mai 1852 verbliebene, bisher nicht behobene Forderung vorgemerkt	.	.	.	13⅞
Summe . . .	6	38	.	13⅞
Fie Forderung der Schuld entgegen gehalten	.	13⅞		
Nach Abzug verbleibt überreştliche Schuld	6	24⅝		

Sage! Sechs Gulden 24⅝ Kreuzer Konvenzions-Münze, welche durch Abzug von der Pension noch hereinzubringen kommen.

Die Anmerkungen des Militär-Rechnungs-Departements sind bis August 1854 und jene der Hofkriegs-Buchhaltung bis April 1854 erflossen.

In denselben kommt bloß in der Anmerkung des Rechnungs-Departements für den Monat August 1854 ein, den obgenannten Heren Oberlieutenant betreffender Anstand vor. Es werden ihm nämlich als Interims-Kommandanten der 2. Feld-Kompagnie an zu viel berechneten Kompagnie-Pauschalgeldern 2 fl. 19⅝ kr. zum Empfange vorgeschrieben. Uiber diese ihm mitgetheilte Anmerkung ist bis jetzt weder die Erläuterung noch die Agnoszirung der Schuld eingelangt, daher sich die weitere Prozedur vorbehalten wird.

Sign. am 10. Dezember 1854.

N. N.
Depot-Kommandant.

N. N.
Rechnungs-Offizial.

Formularz I.

N. N. pułk infanteryi liniowéj Nr.

Poświadczenie likwidacyjne

dla Pana C. K. porucznika N. N. przy wyż rzeczonym pułku, który w skutek wysokiego rozporządzenia nadkomendy wojska z d. . . . . spensyonowanym został na dniu 16 Listopada 1854 r., i którego pensya przekazaną została do kasy wojennéj w N. N.

Specyfikacya długów lub wierzytelności	Dług zł.	Dług kr.	Wierzytelność zł.	Wierzytelność kr.
Na jego imię znajduje się zanotowanem jako dług wedle zamkniętéj na miesiąc Październik 1854 księgi kontowéj co do wydatków interymalnych, a to:				
Wydatki podwodowe nielikwidowane, powstałe przy sposobności prowadzenia transportu żołnierstwa w Maju 1852 r., które od czasu tego przez potrącenie z gaży spłacone zostały aż do summy . . . zł. 20 kr. 18				
Wedle rachunku ferflegowego 2 kompanii polowéj w Listopadzie 1853 wpłynęło na ten dług . . . . . zł. 13 kr. 40	6	38		
W księdze kontowéj co do przychodów interymalnych zanotowaną została należytość dotąd niepobrana, w rachunku transportowym pro Mai 1852 pozostała	.	.	.	13⅜
Summa . . .	6	38	.	13⅜
porównawszy należytość z długiem	.	13⅜		
Pozostaje po odtrąceniu jako dług	6	24⅝		

Mówię! Sześć złotych reńskich 24⅝ krajcarów monetą konwencyjną, które jeszcze ściągnione być winny przez potrącenie z pensyi.

Uwagi departamentu rachunkowego wojskowego nadeszły aż do Sierpnia 1854 r., owe zaś buchalteryi nadwornej wojskowej aż do Kwietnia 1854 r.

W takowych zachodzi tylko w uwadze departamentu rachunkowego za miesiąc Sierpień 1854 trudność, dotycząca wyż wspomnionego Pana porucznika. Albowiem przepisane są nań do odbioru w za wiele policzonych pieniędzach ryczałtowych kompanijnych 2 zł. 19⅜ kr. gdy był interymalnym komendantem 2 kompanii polowej. W przedmiocie téj mu zakommunikowanéj uwagi nie nadeszło dotąd jeszcze ani wyjaśnienie ani uznanie długu, zastrzega się przeto dalszą w téj mierze procedurę.

Sign. dnia 10 Grudnia 1854 r.

N. N.
Komendant składu.

N. N.
Officyał rachunkowy.

Formulare II.

N. N. Linien-Infanterie-Regiment Nr.

Richtigkeits-Zeugniß

für den am 30. Oktober 1854 verstorbenen Herrn k. k. Unter-Lieutenant II. Klasse N. N. des obgedachten Regiments.

Auf denselben ist zu Folge der bis Ende Oktober 1854 abgeschlossenen Konto-Bücher über die interimalen Einnahmen und Ausgaben weder eine Schuld, noch eine Forderung vorgemerkt.

Die Anmerkungen des Militär-Rechnungs-Departements sind bis August 1854, jene der Hofkriegs-Buchhaltung bis April 1854 erflossen und kömmt unter den dießfälligen Bemänglungen keine den oberwähnten verstorbenen Offizier betreffende Post vor.

Sign. am 10. November 1854.

N. N.
Depot-Kommandant.

N. N.
Rechnungs-Offizial.

Formulare III.

N. N. Kriegs-Kasse.

Richtigkeits-Zeugniß

für den am 15. August 1854 verstorbenen pensionirten Herrn k. k. Hauptmann I. Klasse N. N.

Eine Ärarialschuld ist auf denselben bei der obigen Kriegs-Kasse nicht vorgemerkt, dagegen behielt derselbe die vom 1. bis 15. August 1854 gebührende Pension mit dem Betrage von 25 fl., Sage! Zwanzig fünf Gulden Konvenzions-Münze in Anforderung.

Die Anmerkungen über die Journale der obigen Kriegs-Kasse sind bis inclusive April 1854 erflossen, und ist eine Mängelspost, welche der erwähnte verstorbene Hauptmann zu erläutern hätte, hierorts nicht bekannt.

Sign. am 20. August 1854.

N. N. Kriegs-Kassier.
N. N. Kontrolor.

Formularz II.

N. N. Pułk infanteryi liniowéj Nr.

Świadectwo likwidacyjne

dla zmarłego na dniu 30 Października 1854 r. Pana C. K. Podporucznika klasy II. N. N. rzeczonego wyżéj pułku.

Na jego imię wedle zamkniętych aż do końca Października 1854 r. ksiąg kontowych tak co do przychodów interymalnych, jak wydatków takowych nie znajduje się zanotowanym ani dług ani należytość.

Uwagi departamentu rachunkowego wojskowego nadeszły aż do Sierpnia 1854, owe buhalteryi nadwornéj wojennéj aż do Kwietnia 1854, i między pochybami dotyczącemi nie znajduje się żadna przeciw wyż rzeczonemu zmarłemu oficerowi.

Sign. na dniu 10 Listopada 1854 r.

N. N.
Komendant składu.

N. N.
Officyał rachunkowy.

Formularz III.

N. N. Kasa wojenna.

Świadectwo likwidacyjne

dla zmarłego na dniu 15 Sierpnia 1854 r. spensyonowanego Pana C. K. kapitana klasy I. N. N.

Na jego rachunek nie znajduje się zanotowany dług eraryalny przy wyż rzeczonéj kasie wojskowéj, przeciwnie pozostawił takowy w należytości pensyę należącą mu się od 1 do 15 Sierpnia 1854 w kwocie 25 złr. mówię! dwadzieścia pięć złotych reńskich monetą konwencyjną.

Uwagi co się tyczy żurnalów powyższéj kasy wojskowéj nadeszły aż do Kwietnia 1854 r. włącznie, a z nich nie okazuje się żadna pochyba, którąby miał był wyjaśnić kapitan rzeczony zmarły.

Sign. na d. 20 Sierpnia 1854 r.

N. N. Kasyer wojenny.
N. N. Kontrolor.

99.

Verordnung des Handelsministeriums, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde, vom 7. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 86, ausgegeben am 26. Mai 1855),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854, XVIII. Stück, Nr. 48 des Reichs-Gesetz-Blattes v. J. 1854*), über die zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art.

Nachdem die Erfahrung gezeigt hat, daß, ungeachtet der Vorschrift des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854, Wärter und Heizer von Dampfmaschinen oder Dampfkesseln angestellt werden, denen wegen zu jugendlichen Alters die erforderliche Verläßlichkeit des Charakters nicht zugetraut werden kann, oder deren Nüchternheit nicht außer Zweifel gestellt erscheint, so wird verordnet, daß künftighin jeder Kandidat, welcher sich der im §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 vorgeschriebenen Prüfung unterziehen will, sich noch vor der Prüfung, nebst der vorgeschriebenen Praxis, über das zurückgelegte zwanzigste Lebensjahr, und mittelst eines Zeugnisses des Gemeindevorstandes, in dessen Bezirke derselbe das letzte Jahr seinen Wohnsitz hatte, über seine Nüchternheit und Moralität gehörig ausweise, ohne welcher Nachweisung die angesuchte Prüfung gar nicht vorgenommen werden darf. Was die Dauer der im §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 vorgeschriebenen Praxis anbelangt, so ist eine wenigstens sechsmonatliche Praxis nachzuweisen.

Durch die oben geforderte Nachweisung der Nüchternheit und Moralität für die Prüfungs-Kandidaten erleidet jedoch die Verpflichtung des Eigenthümers der Dampfmaschine oder des Dampfkessels (oder der sonst zur Aufsicht des Dampfkessels Bestellten) keine Änderung, sich vor der wirklichen Anstellung Derjenigen, welchen die Bedienung oder Überwachung einer Dampfmaschine oder eines Dampfkessels oder die Führung einer Lokomotive oder Besorgung einer Dampfschiffs-Maschine anvertraut wird, sowie auch während dieser Anstellung, durch genaue dauernde Überwachung von der Nüchternheit und Moralität dieser Angestellten die verläßliche fortwährende Überzeugung zu verschaffen, und dieselben bei dießfalls erkannten Anständen ohne Weiters des Dienstes bei den Dampfmaschinen oder bei den Dampfkesseln zu entheben.

Ritter von **Toggenburg** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XIII. Stück, N. 55, Seite 172.

99.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Naczelną Władzą Policyjną z dnia 7 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXII, N. 86, wydana dnia 26 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

tyczące się objaśnienia §. 23 rozporządzenia z d. 11 Lutego 1854 r. Część XVIII. N 48 Dziennika Praw Państwa z roku 1854 *) o przestrzeganiu ostrożności przeciw niebezpieczeństwu explozyi kotłów parowych wszelkiego rodzaju.

Ponieważ doświadczenie wykazało, iż pomimo przepisu objętego w §. 23 rozporządzenia z d. 11 Lutego 1854 r. przy maszynach i kotłach parowych ustanawiani bywają stróże i palacze, po których z powodu młodocianego ich wieku nie można się spodziewać tęgości charakteru, lub których trzeźwość podlega wątpliwości, przeto rozporządza się, iż w przyszłości każdy kandydat, chcący się poddać pod examin, przepisany w §. 23 rozporządzenia z d. 11 Lutego 1854 r., jeszcze przed examinem wykazać się winien, oprócz praktyki przepisanéj, także z tego, iż ukończył lat dwadzieścia wieku swego, tudzież świadectwem przełożonego gminy, w któréj okręgu przemieszkiwał rok ostatni, należycie udowodnić powinien trzeźwość i moralność swoją, bez których to wykazów do examinu przypuszczonym nie będzie. Co się tyczy czasu praktyki, przepisanéj w §. 23 rozporządzenia z dnia 11 Lutego 1854 r., winien wykazać, iż takowa trwała przynajmniéj sześć miesięcy.

Przez udowodnienie wyż żądane trzeźwości i moralności kandydata examinu, nie zmienia się nic co do zobowiązania właściciela maszyny parowéj lub kotła parowego (lub tych, którzy do pilnowania kotła parowego są ustanowieni), żeby się przed rzeczywistém ustanowieniem tego, któremu obsługiwanie lub pilnowanie maszyny parowéj lub kotła parowego lub kierunek lokomotywy lub obsługiwanie maszyny parowéj na okręcie powierzoném zostaje, również jak w ciągu ich służby przez ciągłe i ścisłe doglądanie przekonywali o trzeźwości i moralności tychże sług, gdyby zaś co do tego powstały wątpliwości, takowych natychmiast od służby przy maszynach i kotłach parowych oddalili.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

---

*) Dziennik rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XIII, Nr. 55, strona 172.

100.
Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 12. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 87, ausgegeben am 26. Mai 1855),

wirksam für alle Kronländer, auf welche sich die Wirksamkeit des Gesetzes vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des Reichs-Gesetz-Blattes, erstreckt,

über die Zulassung der Studirenden zur ersten, und in einigen Kronländern zur zweiten theoretischen Staatsprüfung während der letzten sechs Wochen ihres vierten und beziehungsweise sechsten Semesters.

Aus Anlaß vielfältiger, von den Vorständen der betreffenden Staatsprüfungs-Kommissionen befürworteter Gesuche von Rechtshörern, welche

a) während der letzten sechs Wochen ihres vierten Studiensemesters die erste oder
b) als Kandidaten des öffentlichen Dienstes in Ungarn, Kroazien, Siebenbürgen oder in der Wojwodschaft Serbien und dem Temeser Banate während der letzten sechs Wochen ihres sechsten Semesters die zweite theoretische Staatsprüfung abzulegen wünschten, werden auf Grundlage des §. 17 des Gesetzes vom 30. Juli 1850, Nr. 327 des Reichs-Gesetz-Blattes, die Vorstände der Staatsprüfungs-Kommissionen ermächtiget, solchen Gesuchen unter der Voraussetzung Folge zu geben, daß die betreffenden Bittsteller über sämmtliche Prüfungsgegenstände der betreffenden Staatsprüfung Kollegien gehört haben, und durch besonderen Fleiß im Besuche der Vorlesungen und tadelloses akademisches Benehmen, überdieß aber auch entweder durch Darlegung eines eifrigen wissenschaftlichen Strebens, oder durch Nachweisung besonderer, zu ihren Gunsten sprechender Rücksichten der Billigkeit, einen Anspruch auf diese Begünstigung zu begründen vermögen.

Zur Konstatirung der Erfüllung dieser Bedingungen, soweit dieselbe nicht schon durch die Gesuchsbeilagen dargethan ist, haben sich die Vorstände der Staatsprüfungs-Kommissionen nach Umständen mit dem betreffenden Professoren-Kollegium auf kurzem Wege ins Einvernehmen zu setzen. In den oben sub b) erwähnten Fällen ist aber das Zeugniß über die abgelegte zweite theoretische Staatsprüfung in keinem Falle früher dem Kandidaten hinauszugeben, bevor er sich nicht durch Vorlegung seines Meldungsbuches und Abgangszeugnisses gehörig ausgewiesen haben wird, das sechste Studiensemester ordnungsmäßig zurückgelegt zu haben.

Thun m. p.

101.
Verordnung des Finanzministeriums vom 13. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 88, ausgegeben am 26. Mai 1855),

über den Zeitpunkt der Aktivirung der Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Galizien.

Mit Bezug auf die Verordnung des Finanzministers vom 5. März 1855, womit die Errichtung einer eigenen Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Ga-

100.

Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 12 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa. Część XXII, Nr. 87. wydana dnia 26 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, na które się rozciąga moc ustawy z dnia 30 Lipca 1850 r. N. 327 Dziennika Praw Państwa,

o przypuszczeniu uczniów do piérwszego, a w niektórych krajach koronnych do drugiego examinu rządowego teoretycznego w ciągu ostatnich sześciu tygodni czwartego a względnie szóstego półrocza.

Z powodu licznych próśb słuchaczy prawa, popieranych przez przełożonych właściwych komissyj examinów rządowych, którzy

a) w ciągu ostatnich sześciu tygodni czwartego półrocza *piérwszy*, lub

b) jako kandydaci służby publicznéj w Węgrzech, Kroacyi, Siedmiogrodzie albo w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, w ciągu ostatnich sześciu tygodni *szóstego* półrocza nauk *drugi* examin teoretyczny rządowy złożyć pragną, upoważnia się przełożonych komisyj examinów rządowych, na zasadzie §. 17 ustawy z d. 30 Lipca 1850 N. 327 Dziennika Praw Państwa, iż mogą przychylać się do próśb takich pod tym warunkiem, jeżeli proszący wszystkie przedmioty examinowe, należące do examinu rządowego, któremu się chcą poddać, słuchali, tudzież jeżeli przez szczególną pilność w odwiedzaniu wykładów, i nienaganne akademiczne postępowanie, oprócz tego, albo przez okazywanie gorliwości w zawodzie naukowym, albo przez udowodnienie szczególnych względów słuszności, za nimi przemawiających, mogą uzasadnić prawo do tego uwzględnienia.

Dla przekonania się, iż powyższe warunki dopełnione zostały, o ile to przekonanie już z alegatów prośby powziętém być nie może, przełożeni komisyj examinów rządowych winni są według okoliczności porozumieć się w krótkiéj drodze z właściwém zgromadzeniem profesorów. W przypadkach, wyżéj pod *b)* wspomnionych, nie należy kandydatowi wydać żadną miarą świadectwa, iż złożył drugi examin rządowy teoretyczny, dopóki tenże przedłożeniem swéj książki meldunkowéj i świadectwa odchodowego nie wykaże należycie, iż szósty kurs nauk ukończył w porządku.

Thun m. p.

101.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 88, wydana dnia 26 Maja 1855),

o chwili, w któréj dyrekcya skarbowa krajowa dla Krakowa i zachodniéj Galicyi rozpocznie czynności swoje.

Odnośnie do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 5 Marca 1855 r., którém ogłoszone zostało urządzenie osobnéj dyrekcyi skarbowéj krajowéj dla Krakowa

lizien kundgemacht wurde (Reichs-Gesetz-Blatt, XIII. Stück, Nr. 42*), wird bekannt gegeben, daß diese Behörde mit 31. Juli 1855 in Wirksamkeit treten werde.

Freiherr von **Bruck** m. p.

102.

Verordnung des Justizministeriums vom 16. Mai 1855,

Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 89, ausgegeben am 26. Mai 1855),

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Mittheilung des Erfolges wichtiger Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschung an das Finanzministerium.

Uiber Ersuchen des Finanzministeriums wird den Gerichtshöfen erster Instanz aufgetragen, in allen Fällen, in welchen es sich um Verfälschungen öffentlicher Kreditspapiere von bedeutenderem Umfange, oder um Fälscher von besonderer Kühnheit, oder weit verbreiteter Verzweigung handelt, das Resultat der beendigten Untersuchung dem Finanzministerium mitzutheilen; daher, wenn die gepflogenen Erhebungen durch Einstellung oder Ablassung erlediget worden sein sollten, eine beglaubigte Abschrift des rechtskräftigen Einstellungs- oder Ablassungsbeschlusses und dessen Begründung, wenn aber ein Anklagebeschluß gegen eine bestimmte Person ergangen wäre, eine beglaubigte Abschrift des in Folge mündlicher Schlußverhandlung ergangenen rechtskräftigen End-Erkenntnisses sammt den Entscheidungsgründen unmittelbar dahin zu übersenden.

Sollte in einzelnen Fällen von dem Finanzministerium auch die Einsicht der Untersuchungsakten in Anspruch genommen werden, so sind auch diese gegen Zurückstellung dahin mitzutheilen, sobald dieselben bei Gericht selbst entbehrt werden können.

Freiherr von **Krauß** m. p.

103.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. Mai 1855,

womit die Berghauptmannschaft in Oravicza als selbständig fortbestehende Bergbehörde provisorisch bestellt, das Bergkommissariat in Rezbánya der Berghauptmannschaft in Nagybánya untergeordnet, und die Bergkommissariate in Bogschan, Moldova, Reschitza und Szászka aufgehoben werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 90, ausgegeben am 26. Mai 1855.

104.

Verordnung des Finanzministeriums vom 16. Mai 1855,

über die Errichtung einer eigenen Finanzprokuratur für Dalmazien, und Umgestaltung der bisherigen Finanzprokuratur in Triest.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 91, ausgegeben am 26. Mai 1855.

*) Landes-Regierungsblatt, XV. Stück, Nr. 51, Seite 165.

i Galicyi zachodniéj (Dziennik Praw Państwa część XIII, Nr. 42 *), podaje się niniejszém do wiadomości, iż rzeczona władza rozpocznie czynności swoje z dniem 31 Lipca 1855.

Baron de **Bruck** m. p.

102.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 16 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 89, wydana dnia 26 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o udzielaniu Ministerstwu Skarbu skutku śledztw ważnych fałszowania papierów kredytowych.

Na wezwanie Ministerstwa Skarbu poleca się trybunałom pierwszéj instancyi, żeby we wszystkich przypadkach, w których idzie o fałszowanie publicznych papierów kredytowych w znacznéj objętości, lub o fałszerzy, szczególną śmiałość okazujących, lub o rozgałęzienie daleko rozszerzone, doniosły o skutku ukończonego śledztwa Ministerstwu Skarbu; zaczém, jeżeli przeprowadzone śledztwo rozwiązane zostało, czyli to przez powstrzymanie, czyli téż odstąpienie od takowego, należy Ministerstwu Skarbu przesłać wprost wierzytelny odpis prawomocnéj uchwały, powstrzymanie śledztwa lub odstąpienie od takowego orzekającéj, wraz z powodami; jeżeli zaś wydaną została uchwała zaskarżenie przeciw pewnéj osobie orzekająca, wówczas przesłać mu należy wierzytelny odpis wyroku ostatecznego, wydanego w skutku rozprawy końcowéj słownéj wraz z powodami sądzenia.

Gdyby w szczegółowych przypadkach Ministerstwo Skarbu zażądało przejrzenia aktów, należy takowe również przesłać, jeżeli się bez nich sąd obejść może.

Baron de **Krauss** m. p.

103.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 16 Maja 1855,

mocą którego ustanawia się starostwo górnicze prowizoryczne w Orawicy, jako władza górnicza udzielna, poddaje się komisaryat górniczy w Rezbànya pod starostwo górnicze w Nagybànya, i znosi się komisaryaty górnicze w Bogschan, Moldowa, Reszitza i Szászka.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 90, wydaną dnia 26 Maja 1855.

104.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 16 Maja 1855,

o urządzeniu osobnéj prokuratoryi skarbowéj dla Dalmacyi, i przekształceniu dotychczasowéj prokuratoryi skarbowéj w Tryeście.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 91, wydaną dnia 26 Maja 1855.

*) Dziennik Rządu krajowego, Zeszyt XV, Nr. 51, strona 165.

105.

Verordnung des Finanzministeriums vom 16. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr 92, ausgegeben am 26. Mai 1855),

wirksam für alle Kronländer,

über die Art und Weise, auf welche die Abgabe von Kalendern entrichtet werden kann.

Das Finanzministerium findet zu gestatten, daß in den Standorten der Finanz-Landesbehörden die Abgabe von Kalendern, wie früher, durch Abstemplung derselben entrichtet werden könne. Der Zeitpunkt, von welchem diese Maßregel zu beginnen hat, und das Amt, welchem die Vollziehung dieser Amtshandlung übertragen ist, wird durch die zuständige Finanz-Landesbehörde zur öffentlichen Kenntniß gebracht werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

106.

Verordnung des Justizministeriums vom 22. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXII. Stück, Nr. 93, ausgegeben am 26. Mai 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Befreiung der Advokaten und Notare von der Verbindlichkeit, sich als Gerichtszeugen im Strafverfahren verwenden zu lassen.

Ueber den erhobenen Zweifel, ob Advokaten und Notare verpflichtet seien, sich als Gerichtszeugen im Strafverfahren verwenden zu lassen, findet das Justizministerium zu erklären, daß sowohl Advokaten, als auch Notare, so lange sie ihr Amt wirklich ausüben, im Sinne des §. 69 der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 von der Verbindlichkeit, sich als Gerichtszeugen im Strafverfahren verwenden zu lassen, befreit sind.

Krauß m. p.

105.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 16 Maja 1855.

(Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 92, wydana dnia 26 Maja 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

o sposobie, jakim opłata od kalendarzy składaną być ma.

Ministeryum Skarbu dozwala, iż w miejscach, w których władze skarbowe kraju mają siedzibę swoją, opłata od kalendarzy składaną być może jak dawniéj przez stęplowanie. Dzień, w którym niniejsze rozporządzenie działać zacznie, jako téż urząd, któremu poleconém zostanie dopełnienie téj czynności urzędowéj, podanym będzie do powszechnéj wiadomości przez właściwą władzę skarbową kraju.

Baron de **Bruck** m. p.

106.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 22 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXII, Nr. 93, wydana dnia 26 Maja 1855),

obwiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o uwolnieniu adwokatów i notaryuszów od obowiązku stawania za świadków sądowych w procesie karnym.

W skutku zaszłych wątpliwości, czyli adwokaci i notaryusze obowiązani są stawać za świadków w procesie karnym, Ministeryum Sprawiedliwości uznaje potrzebę oświadczyć, iż adwokaci, równie jak notaryusze, jak długo swój urząd pełnią rzeczywiście, w myśl §. 69 ustawy sądowéj karnéj z dnia 29 Lipca 1853 r. uwolnieni są od obowiązku stawania za świadków sądowych w procesie karnym.

Krauss m. p.

Berichtigung.

Man ersucht im XXII. Stücke des Landes-Regierungsblattes vom Jahre 1855, Nr. 88 im zweiten Absatze, Zeile 2, die irrige Zitazion des §. 84 der Justizministerial-Verordnung vom 31. März 1850, in die richtige des §. 4 jener Verordnung verbessern zu wollen.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. Juni 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXV.

Wydany i rozesłany dnia 30 Czerwca 1855.

107.

Erlaß des Finanzministeriums vom 10. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nr. 96, ausgegeben am 20. Juni 1855),

wirksam für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

betreffend die Zollbehandlung von Büchern u. s w. aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten.

Mit Rücksicht auf die, in den Staaten des deutschen Zollvereines in Anwendung stehende Auslegung der Bestimmungen des Vertrages vom 19. Februar 1853, Anlage I, A. 19, drittes Alinea, wurde zur Herstellung eines gleichartigen Verfahrens in beiden Zollgebieten, im Einvernehmen mit den herzoglichen Regierungen von Modena und Parma, beschlossen, die Anmerkung 1 zu den Posten 79, a) und b) des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 abzuändern, wie folgt:

Bücher, Karten (wissenschaftliche), Musikalien und Bilder auf Papier, auch schwarze oder farbige ordinäre Bilderbogen, soferne diese Gegenstände in den, zum österreichischen Zollverbande oder zum deutschen Zollvereine gehörigen Staaten gedruckt und verlegt oder in einem dieser beiden Zollvereine gedruckt und in dem anderen verlegt sind, über die Grenzen gegen die Zollvereinsstaaten aus dem freien Verkehre der letzteren eingehend, frei.

Diese Tarifsbestimmung hat mit dem Tage, an welchem sie den Zollämtern bekannt wird, in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

108.

Erlaß des Finanzministeriums vom 10. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nr. 97, ausgegeben am 20. Juni 1855),

giltig für die Kronländer des allgemeinen Zollverbandes,

womit einige Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr, in Absicht auf die zollämtliche Untersuchung der, für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendeten und der, mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackten, sowie für die Erklärung der, in einem und demselben Kollo zusammen verpackten, zu verschiedenen Tarifposten gehörenden Durchfuhrwaaren gestattet werden.

Um den Beschwerden abzuhelfen, welche durch die allzustrenge Vollziehung der zollämtlichen Untersuchung der Durchfuhrwaaren veranlaßt wurden, und in weiterer Ausdehnung der durch den §. 6 der Vorerinnerung zum Zolltarife vom 5. Dezember 1853 und durch die Verordnung vom 29. November 1853 (Reichs-Gesetzblatt, Nr. 257, S. 1299*) in Absicht auf die Erklärung von Durchfuhrwaaren nach allgemeinen Benennungen zugestandenen Erleichterungen, wird Folgendes verordnet:

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, LXIV. Stück, Nr. 258, Seite 865.

107.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 10 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XIV, Nr. 96, wydana dnia 20 Czerwca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego węzła celnego,

co się tyczy postępowania celnego z książkami i t. p. z wolnego obrotu Państw celno-związkowych niemieckich.

Ze względem na wykład postanowień traktatu z dnia 19 Lutego 1853, załącznik I, A. 19, trzecie Alinea, będący w zastósowaniu w Państwach niemieckiego związku celnego, dla przywrócenia jednostajnego postępowania w obu terytoryach celnych, porozumiawszy się z Rządami księstw Modeny i Parmy, uchwalono, uwagę 1. do pozycyi 79, *a)* i *b)* taryfy celnéj z d. 5 Grudnia 1853 r. zmienić w sposób następujący:

Książki, karty (naukowe), muzykały i obrazy na papiérze, także czarne lub kolorowane arkusze z obrazami ordynarnemi, jeżeli przedmioty rzeczone są drukowane i w nakład wzięte w Państwach, należących do węzła celnego Austryackiego, albo do związku celnego Niemieckiego, lub też jeżeli drukowane są w jednym z tych obu związków celnych, a w drugim zaś w nakład wzięte, wchodząc przez granice ku Państwom związku celnego z wolnego obrotu w tychże, są od cła wolne.

Niniejsze postanowienie taryfy wejdzie w życie z dniem, w którym takowe dojdzie do wiadomości urzędów celnych.

Baron **Bruck** m. p.

108.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 10 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXIV, Nr. 97, wydana dnia 20 Czerwca 1855),

obowiązujące w krajach koronnych powszechnego węzła celnego,

którém dozwalają się niektóre ulżenia w postępowaniu celném dla obrotu przechodowego, pod względem celno-urzędowego dochodzenia towarów przechodowych do obrotu zamorskiego przeznaczonych, przesyłanych w skrzynkach blaszanych lutowanych, tudzież pakowanych z szczególną starannością za pomocą maszyn, niemniéj też dla deklarowania towarów przechodowych, w jednem i tém samém kollo zapakowanych a do różnych pozycyj taryfowych należących.

Dla uchylenia trudności spowodowanych przez ścisłe nader wykonywanie celno-urzędowego dochodzenia towarów przechodowych, tudzież celem dalszego rozciągnienia ulżeń, pod względem oświadczania towarów przechodowych wedle nazw powszechnych przyzwolonych §fem 6 uwag wstępnych do taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 r. równie jak rozporządzeniem z dnia 29 Listopada 1853 (Dziennik Praw Państwa, N. 257, str. 1299 *), rozporządza się co następuje:

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część LXIV, N. 258, strona 865,

A. In Betreff der inneren Untersuchung der Waaren.

1. Es wird gestattet, bei allen mit Begleitschein abzufertigenden oder anlangenden Waaren, die unter vollkommen sicherndem Kolloverschlusse sich befinden, die innere Untersuchung statt auf einen Theil jeder Waarensendung (d. i. jener Waarenmenge, welche in eine und dieselbe Waarenerklärung aufgenommen ist), auf einen Theil der ganzen Wagen- oder Schiffsladung zu beschränken, mit welcher die Waaren abgefertiget werden oder angelangt sind; auf die Auswahl des zu untersuchenden Theiles der Ladung darf der Partei kein Einfluß gewährt werden.

2. Wenn Durchfuhrwaaren vorkommen, welche in verlötheten Blechkisten verpackt sind, wie dieß besonders hinsichtlich der, für die Versendung nach Indien, China, Australien u. s. w. bestimmten Waaren der Fall ist, so darf, gegen Sicherstellung oder Haftung für den höchsten, dermal nach dem Tarife vom 5. Dezember 1853 mit 250 fl. vom Zollzentner bemessenen Eingangszoll, für den Fall eines mit dieser Waare verübten oder versuchten Schleichhandels oder einer schweren Gefällsübertretung, deren Strafbemessung der Eingangszoll zu Grunde liegt, die innere Untersuchung, somit auch die Eröffnung der Blechkisten sowohl beim Eintritte als beim Wiederaustritte unterbleiben, wenn nicht ein gegründeter (etwa durch eine bestimmte geheime Anzeige u. dgl. veranlaßter) Verdacht obwaltet, daß die Übertretung eines Ein- oder Durchfuhrverbotes oder ein anderer Unterschleif beabsichtiget werde oder verübt worden sei.

3. Auch in jenen Fällen, wo es sich um Durchfuhrwaaren handelt, welche zwar nicht in verlötheten Blechkisten, jedoch auf eine andere Art, mittelst Anwendung eigener Vorrichtungen (Maschinen) besonders sorgfältig verpackt sind (wie dieß z. B. bei den, mittelst hydraulischer Pressen zusammengedrückten, durch eiserne Reife zusammengehaltenen Ballen der Fall ist), darf gegen die, Zahl 2 erörterte Sicherstellung oder Haftung für den höchsten, dermal nach dem Tarife vom 5. Dezember 1853 mit 250 fl. vom Zollzentner bemessenen Eingangszoll die innere Untersuchung unterbleiben, wenn nicht der dringende Verdacht eines Unterschleifes obwaltet.

4. In beiden Fällen (2 und 3) hat das Zollamt das Rohgewicht der uneröffnet gebliebenen Kollien mit besonderer Sorgfalt zu erheben, und in den Begleitschein nebst den übrigen vorgeschriebenen Daten, eine genaue Beschreibung der äußeren Beschaffenheit dieser Kollien aufzunehmen, z. B. „gelöthete Blechkisten," „gepreßte Ballen, durch eiserne Reifen geschlossen."

Dem Zollamte, über welches die Durchfuhrsendung austritt, wird hiermit zur Pflicht gemacht, diese Beschreibung mit dem äußeren Zustande der Sendung zu vergleichen und auf den Begleitscheinen das Ergebniß dieser Vergleichung zu bestätigen.

B. In Beziehung auf die Waarenerklärung.

5. Es wird gestattet, die allgemeine Benennung „kurze Waaren" nicht bloß für die, unter die Tarifsabtheilung 75 gereihten Waaren, sondern auch für die Waaren der

A. *Pod względem wewnętrznéj rewizyi towarów.*

1. Dozwoloném zostaje, przy wszystkich towarach, z kartą konwojową odprawionemi być mających lub nadchodzących, a znajdujących się pod zamknięciem pakunku zupełnie ubezpieczającém rewizyę wewnętrzną zamiast na część każdéj przesyłki towarów (to jest ilości towarów, objętéj w jedném i tém samém oświadczeniu towarów), ograniczyć na jednę część całego ładunku wozowego lub okrętowego w którym towary mają być odprawione lub w którym takowe nadeszły; na wybór części ładunku, pod rewizyę wziąć się mającéj, stronie żadnego wpływu wywierać nie wolno.

2. Jeżeli nadchodzą towary przechodowe, zapakowane w skrzyniach blaszanych lutowanych, jak to mianowicie dziać się zwykło z przesyłkami towarów do Indyj, Chin, Australii i t. d. przeznaczonych, wówczas za zabezpieczeniem lub kaucyą najwyższego cła wchodowego wymierzonego obecnie wedle taryfy z d. 5 Grudnia 1853 r. w kwocie 250 ZlR. od cetnara celnego na przypadek przemytnictwa lub ciężkiego przestępstwa dochodowego, przy którém dla wymierzenia kary za podstawę służy cło wchodowe, zaniechaną być może wewnętrzna rewizya, przetoż i otworzenie skrzyń blaszanych, a to nie tylko we wchodzie lecz i w wychodzie, jakkolwiek nie zachodzi uzasadnione podejrzenie (spowodowane może przez pewne potajemne doniesienie) co do tego, iż zamierzono lub dopuszczono się przestępstwa zakazu wchodu lub przechodu lub innéj defraudacyi.

3. Także i w przypadkach, gdzie idzie o towary przechodowe, niezapakowane wprawdzie w skrzyniach blaszanych lutowanych, lecz w inny sposób, za pomocą użycia własnych ku temu przyrządów (maszyn) z szczególną w téj mierze wymaganą starannością (jak to się dzieje przy belach, ściskanych za pomocą pras hidraulicznych, opasanych obręczami żelaznemi), zaniechaną być może rewizya wewnętrzna za zabezpieczeniem lub ukaucyonowaniem najwyższego, pod liczbą 2 wyszczególnionego cła wchodowego, obecnie wymierzonego wedle taryfy z d. 5 Grudnia 1853 w kwocie 250 ZlR. od cetnara celnego, skoro nie zachodzi gwałtowne podejrzenie defraudacyi.

4. Tak w jednym jak drugim przypadku (2 i 3) urząd celny jak najstaranniéj oznaczyć winien wagę surową kollów nieotworzonych, i w kartę konwojową wnieść dokładny opis stanu zewnętrznego kollów takowych wraz z innemi datami przepisanemi, np. „lutowane skrzynie blaszane,“ „bele ściskane, żelaznemi rafami opasane.“

Urząd celny, przez który przesyłka przechodowa wychodzi, obowiązanym będzie, porównać opis ten z zewnętrznym stanem przysyłki, i potwierdzić na karcie konwojowéj wynikłość porównania wspomnionego.

B. *Pod względem oświadczenia towarów.*

5. Dozwala się używać ogólnéj nazwy „kramarszczyzna“ nie tylko co do towarów pod oddziałem taryfy 75 zamieszczonych, lecz też i co do towarów w od-

Tarifsabtheilungen 58 und 70 zu gebrauchen, wenn überhaupt die, mit der Verordnung vom 29. November 1853 festgesetzten Bedingungen, unter denen der Gebrauch allgemeiner Benennungen in der Waarenerklärung erlaubt ist, vorhanden sind, und in einem und demselben Kollo geringe, die Einheit der Zollbemessung nicht erreichende Mengen zweier oder mehrerer dieser Tarifsabtheilungen zusammen verpackt sind.

Gegenwärtige Verordnung hat für die Zollämter des allgemeinen österreichischen Zollverbandes, mit Ausnahme jener des lombardisch-venezianischen Königreiches, dann mit Ausnahme jener Durchfuhrsendungen, welche zum Wiederaustritte über ein Zollamt des genannten Königreiches oder der Herzogthümer Modena und Parma angewiesen werden, mit dem Tage, an welchem sie den einzelnen Zollämtern bekannt wird, für die Durchfuhrsendungen der eben bezeichneten Art aber, sowie überhaupt für die Zollämter des lombardisch-venezianischen Königreiches von dem Zeitpunkte, welcher nachträglich bekannt gemacht werden wird, in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

109.

Erlaß der obersten Rechnungs-Kontrolsbehörde vom 11. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nr. 98, ausgegeben am 20. Juni 1855),

wegen Einsetzung einer eigenen provisorischen Staatsbuchhaltungs-Abtheilung in Krakau und wegen Übertragung der, bisher von der galizischen Staatsbuchhaltung in Lemberg besorgten, das Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau betreffenden Rechnungs-Kontrols- und Hilfsgeschäfte an diese provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung.

In Folge der, von der obersten Rechnungs-Kontrolsbehörde im Einvernehmen mit den betreffenden Ministerien getroffenen Einleitungen hat im Laufe des Monates Juli 1855 die Übertragung der, bisher von der galizischen Staatsbuchhaltung in Lemberg besorgten, das Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau betreffenden Rechnungs-Kontrols- und Hilfsgeschäfte an die, in Krakau eingesetzte provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung stattzufinden, und es sind daher vom 1. Juli 1855 angefangen die Eingaben und Korrespondenzen aller jener Behörden, Kassen, Ämter, Körperschaften und Parteien, welche bis jetzt in Geschäftsangelegenheiten bezüglich der sechs westlichen Kreise von Galizien (Wadowice, Sandec, Jaslo, Rzeszow, Tarnow und Bochnia) und des Krakauer Gebietes mit der Staatsbuchhaltung in Lemberg im dienstlichen Verkehre standen, an die provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung in Krakau zu leiten.

Graf **Wilczek** m. p.

działach taryfy 58 aż do 70 wymienionych, jak skoro zachodzą ogólnie warunki ustanowione rozporządzeniem z d. 29 Listopada 1853 r., pod któremi użycie ogólnych nazw w oświadczeniu towarów pozwoloném jest, i w jedném a tém samém kollo zapakowane są razem pomniejsze, jedności wymiaru celnego niedosięgające ilości dwóch lub więcéj takowych oddziałów taryfowych.

Rozporządzenie niniejsze wejść ma w wykonanie w urzędach celnych powszechnego węzła celnego Austryackiego, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego, tudzież z wyjątkiem przesyłek przechodowych, przeznaczonych do wystąpienia przez urząd celny Królestwa rzeczonego lub Księstw Modeny i Parmy w dniu, w którym takowe obwieszczoném zostanie poszczególnym urzędom celnym, co do przesyłek przechodowych zaś co dopiéro wspomnionych, niemniéj w ogólności co się tyczy urzędów celnych Królestwa Lombardzko-Weneckiego wejdzie ono w wykonanie z chwilą następnie obwieścić się mającą.

Baron **Bruck** m. p.

109.

Rozrządzenie Najwyższéj Władzy Kontrolnéj Rachunkowéj z dnia 11 Czerwca 1855 roku.

(Dziennik Praw Państwa, część XXIV., Nr. 98, wydana dnia 20 Czerwca 1855),

co do utworzenia własnego prowizorycznego wydziału buchalteryi Rządowéj w Krakowie, oraz przeniesienia czynności rachunkowych kontrolnych i pomocniczych do tegoż prowizorycznego wydziału buchalteryi Rządowéj, dotyczących okręgu administracyjnego Rządu Krajowego w Krakowie, a sprawowanych dotąd przez galicyjską buchalteryą Rządową we Lwowie.

W skutek zarządzeń, poczynionych przez Najwyższą Władzę kontrolną rachunkową w porozumieniu z dotyczącemi Ministeryami nastąpić ma w biegu miesiąca Lipca 1855 r. przeniesienie rachunkowych czynności kontrolnych i pomocniczych do wydziału prowizorycznego buchalteryi Rządowéj w Krakowie ustanowionego, dotyczących administracyjnego okręgu Rządu Krajowego w Krakowie a dotąd przez buchalteryę Rządową Galicyjską we Lwowie sprawowanych; począwszy więc z d. 1 Lipca 1855 podania i korespondencye wszelkich władz, kas, urzędów, korporacyj i stron które się dotąd w służbowych znajdowały stosunkach z buchalteryą Rządową we Lwowie, w przedmiocie spraw dotyczących sześciu zachodnich obwodów Galicyi, (Wadowickiego, Sandeckiego, Jasielskiego, Rzeszowskiego, Tarnowskiego i Bocheńskiego), tudzież okręgu Krakowskiego, stósowane być winny do prowizorycznego wydziału buchalteryi Rządowéj w Krakowie.

Hrabia **Wilczek** m. p.

110.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 12. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nr. 99, ausgegeben am 20. Juni 1855),

wirksam für jene Kronländer, in welchen die Instrukzion für die kassemäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögens vom 16. November 1850, Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes in Anwendung steht,

mit Abänderung des §. 12 über die Depositenjournale.

Statt der, bisher mit dem §. 12 der Verordnung vom 16. November 1850, Nr. 448 des Reichs-Gesetz-Blattes, vorgeschriebenen besonderen Depositenjournale nach den Formularien D, E, F, G haben die Depositenämter für die Zukunft nur ein einziges gemeinschaftliches Depositenjournal mit den, in dem anliegenden Formulare enthaltenen Rubriken zu führen.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

110.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów z dnia 12 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXIV., Nr. 99, wydana dnia 20 Czerwca 1855),

obowiązujące w Krajach Koronnych, w których zastósowaniu stoi instrukcya co do kasowego postępowania z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym z dnia 16 Listopada 1850 r. Nr. 448 Dziennika Praw Państwa.

zmieniające §. 12 co do żurnalów depozytowych.

W miejsce dotychczasowych osobnych żurnalów depozytowych, wedle formularzy D, E, F, G. do §. 12 rozporządzenia z dnia 16 Listopada 1850, Nr. 448 Dziennika Praw Państwa przepisanych, będą urzędy depozytowe na przyszłość prowadzić tylko jeden spólny żurnal depozytowy, wedle rubryk w załączonym formularzu zawartych.

Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p.

Journal

des gerichtlichen Depositenamtes N.

Journals-Artikel	Beilage Nr.	Monat und Tag des Empfanges oder der Ausgabe	Zahl des gerichtlichen Anweisungs-buches und des gerichtlichen Aufbewahrungs- oder Erfolglassungs-Auftrages	Hauptbuchs-Folium	Bezeichnung der Masse	Bezeichnung des Erlegers und des erlegten Gegenstandes oder des Empfängers und des erfolgten Gegenstandes	Empfang										Ausgabe										Empfang an Zahlgeldern	
							Gold		Silber		Papiergeld und Scheidemünze in K. M. (Bank-Valuta)		öffentliche Obligazionen				Privat-Schuldscheine				Werths-Angabe der Preziosen und anderer Gegenstände		Gold		Silber		Papiergeld und Scheidemünze in K. M. Banknoten		öffentliche Obligazionen				Privat-Schuldscheine				Werths-Angabe der Preziosen und anderer Gegenstände			
													Konv.-Münze		Wiener Währung		Konv.-Münze		Wiener Währung								Konv.-Münze		Wiener Währung		Konv.-Münze		Wiener Währung					
							fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.

Anmerkung. Die in Papiergeld oder Kupfermünze der Wiener Währung vorkommenden Beträge sind in der Gegenstands-Kolonne in dieser Währung in der Geld-Kolonne aber auf Konv.-Münze (Bank-Valuta) reduzirt anzusetzen.

Ż u r n a l

sądowego urzędu depozytowego N.

Artykuł żurnalu	Nr. załączenia	Dzień i miesiąc odbioru lub wydatku	Liczba sądowéj księgi przekazowczéj i sądowego nakazu przechowania lub wydania	Folium księgi głównéj	Oznaczenie masy	Oznaczenie składającego i przedmiotu złożonego lub téż odbierającego i przedmiotu wydanego	Odbiór												Wydatek												Odbiór w należytościach za przeliczenie	
							Złoto		Srébro		Pieniądze papierowe i moneta zdawkowa w mon. konw. (waluta bankowa)		Obligacye publiczne				Zapisy długu prywatne				Podanie wartości kosztowności i innych przedmiotów		Złoto		Srébro		Pieniądze papierowe w monecie konwencyjnéj w banknotach		Obligacye publiczne				Zapisy długu prywatne				Podanie wartości kosztownych rzeczy i innych przedmiotów			
													Mon. konw.		Walut. Wiedeńską		Mon. konw.		Walut. Wiedeńską								Mon. konw.		Walut. Wiedeńską		Mon. konw.		Walut. Wiedeńską					
							zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.	zr.	xr.

Uwaga. Kwoty, znajdujące się w pieniądzach papierowych lub monecie miedzianéj waluty wiedeńskiéj zamieszczone być winny w kolumnie przedmiotu w tejże walucie, w kolumnie pieniędzy zaś z redukcyją na monetę konwencyjną (walutę bankową).

111.

Erlaß des Finanzministeriums vom 16. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIV. Stück, Nr. 100, ausgegeben am 20. Juni 1855),

wirksam für alle Kronländer,

betreffend die Zufristung der Einzahlungen auf das Subskripzionsanlehen vom Jahre 1854, im Falle des Absterbens der Subskribenten.

Wenn ein Theilnehmer des, mit dem Allerhöchsten Patente vom 26. Juni 1851 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 158*) aufgelegten freiwilligen Anlehens vor geleisteter vollständiger Einzahlung des subskribirten Betrages mit Tod abgeht, so wird den Erben gestattet, in soferne es sich um bereits eingetretene derartige Fälle handelt, binnen drei Monaten vom Tage des gegenwärtigen Erlasses, oder für die Zukunft, vor Ablauf von drei Einzahlungsraten, den ausständigen Subskripzionsbetrag einzuzahlen, oder während dieses Zeitraumes eine Fristerweiterung zu diesem Behufe zu erwirken. Ist das Eine oder Andere vor Ablauf der erwähnten Fristen nicht geschehen, so wird die Kauzion nach den Bestimmungen der §§. 14 und 19 der Ministerial-Verordnung vom 5. Juli 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 159**) für das Ärar eingezogen.

Bruck m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXII. Stück, N. 160, Seite 452.

**) Ebendaselbst unter N. 169, Seite 458.

111.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 16 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXIV, Nr. 100, wydana dnia 20 Czerwca 1855).

mające moc we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące przedłużenia terminu wpłat na pożyczkę subskrybowaną z roku 1854 w razie zejścia ze świata subskrybenta.

Jeżeli zeszedł ze świata subskrybent rozpisanéj Najwyższym Patentem z dnia 26 Czerwca 1854 (Dziennik Praw Państwa, Nr. 158 *) dobrowolnéj pożyczki przed uiszczeniem zupełnéj wpłaty kwoty subskrybowanéj, dozwolone sobie mają spadkobiercy, o ile *już rzecz idzie o zaszłe takowe* przypadki, w ciągu *trzech miesięcy, licząc od dnia niniejszego rozrządzenia*, lub też *na przyszłość przed upływem trzech rat wpłaty*, uiścić się z zaległéj kwoty subskrybowanéj, albo w przeciągu czasu tego uzyskać dalsze w tym celu odroczenie terminu. Jeżeli przed upływem terminów wspomnionych nie nastąpiło ani jedno ani drugie, kaucya ściągniętą zostanie na rzecz skarbu stósownie do postanowień §§. 14 i 19 rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 5 Lipca 1854 r. (Dziennik Praw Państwa, Nr. 159 **).

Bruck m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, część XXXII, Nr. 160, stron. 452.

**) Tamże pod Nrem 169, strona 458.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. Juli 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXVI.

Wydany i rozesłany dnia 14 Lipca 1855.

112.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 10. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 101, ausgegeben am 27. Juni 1855),

wirksam für alle Kronländer, in welchen das Institut der Grundbücher besteht, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Ablegung der Prüfung für Grundbuchsbeamte und die Beeidigung der, zur Führung der Grundbücher bestimmten Individuen.

Die Ministerien des Innern und der Justiz haben über die Prüfung der Grundbuchsbeamten und die Beeidigung der Individuen, welchen die Führung der Grundbücher übertragen wird, folgende Bestimmungen zu erlassen befunden:

§. 1.

Bei allen Behörden, bei welchen die Grundbuchsführung durch eigene, es sei provisorisch oder definitiv angestellte Beamte (Grundbuchsführer) besorgt wird, ist für die Zukunft zur Erlangung solcher Dienstposten die Ablegung einer Prüfung über die Grundbuchsführung erforderlich.

§. 2.

Von der Ablegung dieser Prüfung sind jedoch diejenigen Bewerber befreit, welche die Prüfung für das Zivilrichteramt, die Advokatur, das Notariat, oder auf Grundlage der älteren, in einigen Kronländern zur Anwendung gekommenen Vorschriften, die Prüfung für eine Grundbuchsführer-Stelle mit Erfolg abgelegt, oder welche die Befähigung zur Ausübung der politischen Geschäftspflege erlangt haben.

Der §. 1 der gegenwärtigen Verordnung findet ferner auf Diejenigen keine Anwendung, welche bei Gelegenheit der, im Jahre 1850 stattgefundenen Organisirung der Gerichtsbehörden mehrerer Kronländer als Grundbuchsbeamte angestellt worden sind und in dieser Eigenschaft bis zur Einführung der neu organisirten Gerichtsbehörden die Grundbuchsführung besorgt haben, oder welche bei den neu organisirten Gerichten und Bezirksämtern als Grundbuchsbeamte definitiv oder provisorisch angestellt sind.

§. 3.

Anderen Individuen kann die Dispens von der Ablegung der Prüfung für solche Dienstposten, deren Besetzung in dem gemeinschaftlichen Wirkungskreise des Ministeriums des Innern und der Justiz gelegen ist, aus rücksichtswürdigen Gründen nur einverständlich von beiden Ministerien, für Dienstposten aber, deren Verleihung von den Justizbehörden allein abhängt, von dem Justizminister ertheilt werden.

112.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 10 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 101, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których istnieje instytut ksiąg gruntowych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o składaniu examinów na urzędników księgi gruntowéj i zaprzysiężeniu osób, do prowadzenia ksiąg gruntowych przeznaczonych.

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości wydały w przedmiocie examinów na urzędników księgi gruntowéj i zaprzysiężenia osób, którym prowadzenie ksiąg gruntowych będzie poruczoném, postanowienia następujące:

§. 1.

Przy wszystkich władzach, w których księgi gruntowe prowadzone bywają przez własnych urzędników księgi gruntowéj czyto prowizorycznie lub stanowczo ustanowionych (prowadzących księgi gruntowe) na przyszłość wymaganém będzie do osiągnienia takich posad służbowych wykazanie examinu co do prowadzenia księgi gruntowéj.

§. 2.

Od składania examinu rzeczonego wolnymi zostają atoliż ci kompetenci, którzy ze skutkiem złożyli examin na urząd sędziowski cywilny, adwokaturę, notaryat, lub na zasadzie dawniejszych, w niektórych krajach koronnych w zastósowaniu będących przepisów, examin *na posadę prowadzącego księgę gruntową*, albo którzy uzdolnieni zostali do wykonywania czynności politycznych.

Nie ma nadto §. 1 niniejszego rozporządzenia do tych zastósowania, którzy przy okazyi organizacyi władz sądowych w niektórych krajach koronnych w roku 1850 nastąpionéj, ustanowieni zostali jako urzędnicy księgi gruntowéj i w téjże własności sprawowali czynności księgi gruntowéj aż do zaprowadzenia nowo-uorganizowanych władz sądowych, lub którzy przy nowo-uorganizowanych sądach i urzędach powiatowych ustanowieni są jako urzędnicy księgi gruntowéj stanowczo lub prowizorycznie.

§. 3.

Innym osobom udzieloną być może dyspensa od złożenia examinu na posady takowe, których obsadzenie należy do spólnego zakresu Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, nie inaczéj, jak tylko za porozumieniem obu Ministeryów, z powodów na uwzględnienie zasługujących; co się tyczy zaś posad służbowych, których nadanie zależy li tylko od władz sądowych, udzieloną będzie takowa przez Ministra Sprawiedliwości.

§. 4.

Bewerber, welche sich der Prüfung unterziehen wollen, haben um die Bewilligung zur Ablegung derselben bei einem Gerichtshofe erster Instanz, in dessen Umkreise das Grundbuchsinstitut in Wirksamkeit steht, anzusuchen.

§. 5.

Die Prüfung ist bei dem Gerichthofe mündlich von einer, aus einem Vorsitzenden und zwei Räthen oder anderen, für das Richteramt geprüften Konzeptsbeamten des Gerichtshofes bestehenden Kommission vorzunehmen und hat sich auf den Zweck und die Einrichtung der öffentlichen Bücher, auf die, deren Führung betreffenden Gesetze und auf die gesetzlichen Bestimmungen über die Erwirkung, Uibertragung und Aufhebung dinglicher Rechte auf unbewegliche Güter zu erstrecken.

§. 6.

Uiber jede Prüfung ist ein Protokoll aufzunehmen, in welches die gestellten Fragen mit der Bemerkung, in wieferne der Kandidat dieselben zur Zufriedenheit der Prüfenden beantwortet hat, einzutragen sind.

Am Schlusse ist der, nach Stimmenmehrheit gefaßte Beschluß der Kommission, ob der Kandidat die Prüfung mit „ausgezeichnetem“—„sehr gutem“— oder wenigstens mit „gutem Erfolge“ bestanden habe, oder ob er wegen Unzulänglichkeit des Erfolges zur Wiederholung der Prüfung anzuweisen oder ganz zurückzuweisen sei, anzuführen.

§. 7.

Uiber die mit Erfolg abgelegte Prüfung hat der Gerichtshof dem Kandidaten ein Amtszeugniß auszufertigen, und darin den Erfolg derselben ersichtlich zu machen.

§. 8.

Hat sich der Kandidat dieser Prüfung zweimal ohne Erfolg unterzogen, so kann er zu derselben nicht mehr zugelassen werden. Daher hat der Gerichtshof, wenn Gründe vorhanden sind, zu vermuthen, daß ein Prüfungskandidat früher schon bei einem anderen Gerichtshofe sich der Prüfung ohne Erfolg unterzogen habe, sich mit dem letzteren vorher in das Einvernehmen zu setzen.

§. 9.

Die nach den Bestimmungen der vorhergehenden Paragraphe erlangte Befähigung für die Stelle eines Grundbuchsbeamten gilt für alle Kronländer, für welche die gegenwärtige Verordnung erlassen wird.

§. 10.

Bei denjenigen Behörden, für welche keine eigenen Grundbuchsbeamten systemisirt sind, bleibt es zwar dem Amtsvorsteher, bei Bezirksämtern aber, wo die gerichtliche Ge-

§. 4.

Kandydaci, którzy się poddać chcą examinowi, upraszać mają o pozwolenie do złożenia tegoż w trybunale piérwszéj instancyi, w którego okręgu znajduje się instytut księgi gruntowéj w działalności.

§. 5.

Examin odbywać się będzie ustnie przed komisyą, złożoną z prezydującego i dwóch radców lub innych, do urzędu sędziowskiego examinowanych urzędników konceptowych trybunału, i rozciągać się ma na kwestye co do celu i urządzenia ksiąg publicznych, na wybadanie znajomości ustaw o prowadzeniu onychże, tudzież prawnych postanowień o uskutecznieniu, przeniesieniu i zniesieniu praw rzeczowych do dóbr nieruchomych.

§. 6.

Z każdego examinu protokół winien być spisany, do którego wciągnione zostaną kwestye podane z uwagą, o ile kandydat zadowolnił examinatorów odpowiedzią swoją.

W końcu wyszczególnić należy, czy kandydat wedle uchwały, powziętéj z większości głosów, odbył examin z skutkiem celującym i odznaczającym, bardzo dobrym, lub przynajmniéj dobrym, albo czy dla niedostateczności skutku przekazanym być winien do powtórzenia examinu, lub téż całkiem ma być odrzuconym.

§. 7.

Trybunał wystawić winien kandydatowi świadectwo urzędowe z examinu z skutkiem odbytego, przy uwidocznieniu tegoż.

§. 8.

Jeżeli kandydat poddawał się dwukrotnie examinowi temuż bez skutku, nie może więcéj do niego już być przypuszczonym. Jeżeli więc znajduje trybunał powody, wzbudzające domniemanie, że kandydat już pierwéj w innym trybunale się poddał examinowi bez skutku, winien wprzód zasięgnąć w téj mierze wiadomości od tegoż.

§. 9.

Nabyte uzdolnienie, stósownie do postanowień w poprzedzających paragrafach do posady urzędnika księgi gruntowéj wymagane, moc ma dla wszystkich krajów koronnych, dla których niniejsze rozporządzenie wydaném jest.

§. 10.

Przy władzach, dla których nie usystemizowano własnych urzędników księgi gruntowéj, pozostawioném sobie ma przełożony w urzędzie, przy urzędach po-

schäftsführung von einem Adjunkten selbständig versehen wird, dem letzteren im Einverständnisse mit dem Bezirksamtsvorsteher überlassen, die Besorgung der Grundbuchsführung nach eigenem Ermessen demjenigen Beamten, welcher für dieses Geschäft geeignet und vertrauungswürdig erscheint, zu übertragen, doch ist hierbei auf Individuen, welche die Befähigung zur Grundbuchsführung nach den Bestimmungen der gegenwärtigen Verordnung besitzen, vorzugsweise Rücksicht zu nehmen.

§. 11.

Sowohl die zur Grundbuchsführung eigens aufgestellten Beamten, als diejenigen Beamten, welche dieses Geschäft bleibend oder vorübergehend neben anderen Amtsgeschäften zu besorgen haben, müssen für dasselbe beeidet werden.

Bei Beamten jedoch, welche nur vorübergehend, oder neben ihren übrigen Amtsgeschäften zur Grundbuchsführung verwendet werden, und welche bereits den Richteramtseid nach den in den Kronländern, wo die österreichischen Gesetze schon früher in Wirksamkeit waren, bestandenen Vorschriften abgelegt haben, oder bereits früher, es sei bei den vormaligen landesfürstlichen oder Patrimonialgerichten oder bei den, im Jahre 1850 eingeführten Gerichtsbehörden angestellt und für alle künftige Fälle, wo ihnen eine Grundbuchsführung übertragen werden wird, und nicht bloß für die Führung eines speziellen Grundbuches in Eid und Pflicht genommen worden sind, genügt es, dieselben im Falle ihrer neuerlichen Verwendung zur Besorgung der Grundbuchsführung an den bereits abgelegten Eid zu erinnern.

Dasselbe gilt von denjenigen Beamten, welche, um sie zur Grundbuchsführung verwenden zu können, in Gemäßheit der gegenwärtigen Verordnung beeidet werden, wenn sie später bei demselben oder einem anderen Bezirksamte oder Gerichte neuerlich mit der Besorgung der Grundbuchsgeschäfte beauftragt werden. Es hat daher der Vorsteher, welcher die Beeidigung eines solchen Beamten vornimmt, demselben eine schriftliche Bestätigung hierüber auszufertigen.

§. 12.

Die in der gegenwärtigen Verordnung enthaltenen Bestimmungen sind auch auf die zur Erlangung der Stelle eines Grundbuchsbeamten bei einem Gerichtshofe erster Instanz nach §. 6 des Patentes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes *), erforderliche Prüfung und auf die Individuen, welche bei diesen Gerichtshöfen zur Führung der öffentlichen Bücher verwendet werden, anzuwenden.

Bach m. p. **Krauß** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

wiatowych zaś, gdzie sądowe czynności udzielnie odbywane zostają przez adjunkta, tenże właśnie w porozumieniu z przełożonym nad urzędem powiatowym, poruczyć prowadzenie księgi gruntowéj wedle własnego zdania swego temu urzędnikowi, który mu się zdaje być do téj czynności najzdolniejszym i oraz zaufania najgodniejszym, wszakże na osoby, posiadające uzdolnienie do prowadzenia księgi gruntowéj stósownie do przepisów niniejszego rozporządzenia, szczególniéj wzgląd mieć należy.

§. 11.

Tak urzędnicy, do prowadzenia księgi gruntowéj właśnie ustanowieni, jako téż urzędnicy do sprawowania czynności téj stanowczo lub przechodnio prócz innych czynności urzędowych powołani, muszą być ku temu zaprzysiężeni.

Atoliż co do urzędników, czy to przechodnio tylko lub obok innych czynności urzędowych do prowadzenia księgi gruntowéj użytymi będących, którzy złożyli już byli przysięgę do urzędu sędziowskiego wedle przepisów, wydanych dla krajów koronnych, w których już dawniéj obowiązywały ustawy austryackie, albo którzy już przedtém, bądź przy byłych sądach Cesarskich bądź patrymonialnych, lub przy sądach w roku 1850 zaprowadzonych zostali ustanowieni i przysięgą związani dla wszelkich w przyszłości zachodzących przypadków, w którychby im poruczono prowadzenie księgi gruntowéj, a nie li tylko dla prowadzenia specyalnéj księgi gruntowéj, dostatecznem jest, w razie nowego użycia ich do prowadzenia księgi gruntowéj, przypomnieć im przysięgę już złożoną.

Toż samo rozumié się téż i o urzędnikach, którzy w celu użycia do czynności ksiąg gruntowych stósownie do niniejszego rozporządzenia przysięgę składają, na przypadek, gdy im późniéj przy tym samym lub innym urzędzie powiatowym albo sądzie znowu poruczoném będzie sprawowanie czynności ksiąg gruntowych. Przełożony więc, odbierający przysięgę od takiego urzędnika, winien mu przeto wystawić potwierdzenie w téj mierze na piśmie.

§. 12.

Zawarte w niniejszém rozporządzeniu postanowienia znajdują zastósowanie także i do examinu, wymaganego do osiągnienia posady urzędnika księgi gruntowéj przy trybunale piérwszéj instancyi, wedle §. 6. patentu z dnia 3 Maja 1853, N. 81 Dziennika Praw Państwa *), równie jak do osób, użytych przy tych trybunałach do prowadzenia ksiąg publicznych.

Bach m. p. **Krauss** m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy. Część XXII. N. 104, strona 253.

113.

Verordnung des Finanzministeriums vom 14. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 102, ausgegeben am 27. Juni 1855),

die provisorische Errichtung eines Hauptzollamtes zweiter Klasse in Komotau betreffend.

Zu Komotau im Saazer Kameralbezirke in Böhmen ist provisorisch ein Hauptzollamt zweiter Klasse errichtet worden, welches als solches vom 1. Juni 1855 angefangen zu fungiren hat, wogegen von diesem Zeitpunkte an, das von Sebastiansberg provisorisch nach Komotau verlegte Nebenzollamt erster Klasse und das, an letzterem Orte bestandene Waaren-Kontrolamt außer Wirksamkeit tritt.

Bruck m. p.

114.

Erlaß des Finanzministeriums vom 15. Juni 1855.

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 103, ausgegeben am 27. Juni 1855),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das, mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen auf die Zeit vom 1. Juli 1855 bis Ende Juni 1856.

In Folge eines, vom königlich-preußischen Finanzministerium geäußerten Wunsches wird die, mit dem hierortigen Erlasse vom 9. August 1854 (Reichs-Gesetz-Btatt, LXXIV. Stück, Nr. 209, Seite 911*), den Nebenzollämtern I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz auf die Zeit bis Ende Juni 1855 eingeräumte Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das, mit Ursprungszeugnissen der Bergbehörden versehene Roheisen, gegen Beobachtung eines gleichen Verfahrens von Seite Preußens, auf die Zeit vom 1. Juli 1855 bis Ende Juni 1856 ausgedehnt.

Bruck m. p.

115.

Erlaß des Finanzministeriums vom 15. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 104, ausgegeben am 27. Juni 1855),

giltig für alle Kronländer des österreichischen Zollverbandes,

betreffend die Gleichstellung des, zu Zetteln angelegten Baumwollgarnes in Absicht auf die Zollbehandlung mit dem nicht gezettelten.

In Folge eines, mit Zustimmung der herzoglichen Regierungen in Modena und Parma, gefaßten Beschlusses ist vom 1. August 1855 angefangen, das rohe ein- und

*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXIX. Stück, Nr. 215, Seite 609.

113.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 14 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXV, Nr. 102, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

dotyczące prowizorycznego urządzenia głównego urzędu celnego drugiéj klasy w Komotawie.

W Komotawie w powiecie kameralnym w Czechach zaprowadzono prowizorycznie główny urząd celny klasy drugiéj, który jako taki funkcye swe pełnić będzie od dnia 1 Czerwca 1855, gdy przeciwnie od chwili téj ustaje urząd celny boczny klasy piérwszéj z Sebastyansbergu prowizorycznie do Komotawy przeniesiony równie jak urząd do kontroli towarów w ostatniém miejscu istniejący.

Bruck m. p.

114.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 15 Czerwca 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 103, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące rozciągnienia upoważnienia, przyznanego urzędom celnym bocznym klasy I. wzdłuż granicy ku Szląsku-Pruskiemu i hrabstwu Glatz do zastósowania cła względniejszego dla żelaza surowego, świadectwami pochodzenia zaopatrzonego, na przeciąg czasu od 1 Lipca 1855 aż do końca Czerwca 1856.

W skutek życzenia objawionego ze strony Królewsko-Pruskiego Ministeryum Finansów, rozciągnioném zostaje upoważnienie do zastósowania cła względniejszego dla żelaza surowego, zaopatrzonego świadectwami pochodzenia, przez władze górnicze wystawionemi, przy wzajemném zachowaniu równego postępowania ze strony Prus, na czas od 1 Lipca 1855 aż do końca Czerwca 1856, które to upoważnienie przyznaném było mocą tutejszego rozrządzenia z d. 9 Sierpnia 1854 (Dziennik Praw Państwa, Część LXXIV, N. 209, stronnica 911 *), urzędom celnym bocznym klasy I wzdłuż granicy ku Szląsku-Pruskiemu i Hrabstwu Glatz aż do końca Czerwca 1855 r.

Bruck m. p.

115.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 15 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXV, Nr. 104, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych węzła celnego Austryackiego,

dotyczące równego postępowania z przędzą bawełniana, przyrządzoną na osnowę pod względem cła tak, jak z przędzą nie na osnowę przyrządzoną.

W skutek uchwały zapadłéj z przyzwoleniem Rządów Księstwa Modeńskiego i Księstwa Parmeńskiego, począwszy od dnia 1 Sierpnia 1855, przędza bawełniana

*) Dziennik Rządowy dla Okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XXXIX, N. 215, strona 609.

zweidrähtige zu Zetteln angelegte Baumwollgarn, welches bisher nach der Tarifpost 49, b) des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 zu verzollen war, gleich dem nicht gezettelten rohen Baumwollgarne der Tarifpost 49, a) eingereiht, wonach es im allgemeinen Verkehre statt mit 10 fl. mit 6 fl. der Zollzentner netto zu verzollen ist.

Bruck m. p.

116.

Erlaß der Obersten Rechnungs-Kontrolsbehörde vom 15. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 105, ausgegeben am 27. Juni 1855),

womit die, mit 1. August 1855 ins Leben tretende Vereinigung der Lotto-Hofbuchhaltung mit der Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung kundgemacht wird.

Über allerunterthänigsten Vortrag der obersten Rechnungs-Kontrolsbehörde haben Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 1. Juni 1855 zu genehmigen geruht, daß die Lotto-Hofbuchhaltung als abgesonderte Kontrolsbehörde nicht mehr fortzubestehen habe, sondern die bisher von derselben besorgten Geschäfte an die Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung zu übertragen, und diese beiden Hofbuchhaltungen in Absicht auf den Personal- und Gebührenstand in Einen Körper zu vereinigen seien.

Nach den von der obersten Rechnungs-Kontrolsbehörde getroffenen Anordnungen wird diese Vereinigung mit 1. August 1855 in Wirksamkeit treten.

Graf **Wilczek** m. p.

117.

Verordnung des Justizministeriums vom 19. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 106, ausgegeben am 27. Juni 1855),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend den Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung der provisorischen Sicherstellungsmittel anzubringen ist.

Zur Beseitigung des entstandenen Zweifels, bei welchem Gerichte die Klage zur Rechtfertigung eines provisorischen Arrestes, gerichtlichen Verbotes oder anderen provisorischen Sicherstellungsmittels anzubringen sei, welches in Folge der, dem Sicherstellungswerber durch die Jurisdikzionsgesetze gestatteten Wahl (§. 46 des Allerhöchsten Patentes vom 20. November 1852, Nr. 251*), 259 und 261 des Reichs-Gesetz-Blattes; dann des §. 45 des Allerhöchsten Patentes vom 16. Februar 1853, Nr. 30 des

*) Landes-, Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLV. Stück, Nr. 331, Seite 771.

surowa na osnowę przyrządzona o jednéj i dwóch niciach, która dotychczas wedle pozycyi 49, *b)* taryfy celnéj z d. 5 Grudnia 1853 ocloną była, wcieloną być winna wraz z surową przędzą bawełnianą nieprzyrządzoną na osnowę do pozycyi taryfy 49, *a)*, przez co w obrocie powszechnym ocloną być ma zamiast w kwocie 10 ZłR. tylko w kwocie 6 ZłR. od cetnara celnego *netto*.

Bruck m. p.

116.

Rozrządzenie Najwyższéj Władzy Rachunkowéj Kontrolnéj z d. 15 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, N. 105, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

którém obwieszczoném zostaje połączenie, z d. 1 Sierpnia 1855 w życie wchodzące, buchalteryi nadwornéj loteryjnéj z buchalteryą nadworną tytuniową i stęplową.

Za najpoddańszém przedstawieniem najwyższéj władzy kontrolnéj rachunkowéj raczył Najjaśniejszy Pan Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość Najwyższém Postanowieniem Swojém z d. 1 Czerwca 1855 uchwalić, ażeby buchalterya nadworna loteryjna nie istniała już więcéj jako odrębna władza kontrolna, lecz ażeby sprawowane przez nią dotychczasowe czynności przeniesione były do buchalteryi nadwornéj tytuniowéj i stęplowéj, a obie buchalterye nadworne połączone zostały w jedno ciało pod względem tak stanu osobowego, jak stanu należytości.

Wedle rozporządzeń poczynionych przez najwyższą władzę kontrolną rachunkową połączenie wspomnione wejdzie w życie z dniem 1 Sierpnia 1855 r.

Hrabia **Wilczek** m. p.

117.

Rozporządzenie Ministerst. Sprawiedl. z d. 19 Czerwca 1855,

(Dziennik praw Państwa, część XXV, Nr. 106, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

dotyczące sądowości, do któréj wniesioną być ma skarga celem usprawiedliwienia prowizorycznych środków zabezpieczających.

Celem uchylenia wątpliwości co do tego, do którego sądu wniesioną być winna skarga dla usprawiedliwienia aresztu prowizorycznego, zakazu sądowego lub innego środka zabezpieczającego, o który upraszano w skutek wyboru, dozwolonego ubiegającemu się o zabezpieczenie w ustawach jurysdykcyjnych (§. 46 Najwyższego Patentu z d. 20 Listopada 1852 r., Nr. 251 *), 259 i 261 Dziennika Praw Państwa; tudzież §fu 45 Najwyższego Patentu z dnia 16 Lutego 1853, Nr. 30

*) Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XLV., Nr. 331, strona 771.

Reichs-Gesetz-Blattes, und vom 3. Juli 1853, Nr. 129 des Reichs-Gesetz-Blattes) nicht bei dem, in der Hauptsache zuständigen Gerichte, sondern bei dem Gerichte des Ortes angesucht wurde, wo dasselbe zu vollziehen ist, wird die Belehrung von dem Justizministerium dahin ertheilt, daß in Beziehung auf den Gerichtsstand zur Rechtfertigung der erwirkten provisorischen Sicherstellungsmittel die Vorschriften der, in jedem Kronlande wirksamen Zivilprozeß-Ordnung sammt den hiezu erflossenen nachträglichen Verordnungen zur Richtschnur zu dienen haben. Hiebei versteht es sich von selbst, daß auch in den Fällen, in welchen durch den Ort, wo das provisorische Sicherstellungsmittel angesucht worden ist, ein besonderer Gerichtsstand begründet wird, doch Klagen, welche nach den Bestimmungen der Jurisdikzionsgesetze vor einen Gerichtshof gehören, nicht bei dem Bezirksgerichte (Stuhlgerichte, Prätur), welches das provisorische Sicherstellungsmittel bewilliget hat, sondern nur bei dem Gerichtshofe erster Instanz angebracht werden können, in dessen Sprengel dasselbe gelegen ist.

Krauß m. p.

118.

Verordnung des Justizministeriums vom 19. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 107, ausgegeben am 27. Juni 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

zur Lösung des Zweifels, ob die Seidlitz-Pulver (Pulvis-aërophorus seidlitzensis. Seidlitz-Powder Anglorum) zu den Arzeneimitteln, deren Führung nur den Apothekern zusteht, gehören oder nicht.

Aus Anlaß vorgekommener Zweifel, ob die sogenannten Seidlitz-Pulver als ein Heilmittel zu betrachten seien, dessen Verschleiß, wenn er nicht von Apothekern, sondern von Materialwaaren-Händlern oder anderen Handelsleuten betrieben wird, als strafbar anzusehen ist, findet das Justizministerium die Gerichtsbehörden auf die Pharmakopöe vom Jahre 1855 hinzuweisen, worin die Seidlitz-Pulver unter der Zahl 588 in die Reihe der zusammengesetzten, nur von den Apothekern zu bereitenden Arzeneimittel als Pulvis-aërophorus seidlitzensis (Seidlitz-Powder Anglorum) aufgenommen sind, daher dieselben allerdings zu denjenigen Heilmitteln gehören, deren Führung und Verkauf nur den Apothekern unter den bestehenden Vorsichten gestattet ist.

Übrigens haben sich die Gerichtsbehörden in zweifelhaften Fällen, ob etwas als Heilmittel, wegen seiner etwa besonders vorgeschriebenen Zusammensetzungs- und Bereitungsart zu betrachten sei oder nicht, zur Aufklärung nöthigen Falles an die politische Landesbehörde zu wenden.

Krauß m. p.

Dziennika Praw Państwa, i z dnia 3 Lipca 1853 r. Nr. 129 Dziennika Praw Państwa) nie u sądu, właściwego co do rzeczy głównéj, lecz u sądu miejsca, w którém wykonanie onegoż nastąpić ma, podaje Ministeryum Sprawiedliwości objaśnienie w ten sposób, iż co się tyczy właściwości sądu dla usprawiedliwienia uskutecznionych prowizorycznych środków zabezpieczających, za prawidło służyć powinny przepisy ustawy procesowéj cywilnéj w każdym kraju koronnym moc mającéj wraz z wydanemi w téj mierze późniejszemi rozporządzeniami. Przy tém rozumié się samo przez się, iż nawet i w tych przypadkach, w których przez miejsce, gdzie upraszano o prowizoryczny środek zabezpieczający, uzasadnionym zo stał osobny stan sądu, pomimo to skargi, należące wedle postanowień ustaw jurysdykcyjnych przed trybunał, wytoczone być mogą nie do sądu powiatowego, (sądu stolicowego, pretury), który zezwolił na prowizoryczny środek zabezpieczający, lecz li tylko do trybunału piérwszéj instancyi, w którego obrębie się takowy znajduje.

Krauss m. p.

118.

Rozporządzenie Ministerst. Sprawiedl. z d. 19 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXV, Nr. 107, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

w celu uchylenia wątpliwości co do tego, czy proszki Seidlitzeńskie (Pulvis-aërophorus Seidlitzensis, Seidlitz-Powder Anglorum) należą do środków lekarskich lub nie, których prowadzenie tylko aptékarzom jest pozwolone.

Z powodu zaszłych wątpliwości co do tego, czy tak zwane proszki Seidlitzeńskie za lékarstwo uważane być mają, których tedy przedaż, uskuteczniona nie przez aptekarzy, lecz przez materyalistów lub innych kupców na karę zasługuje, Ministeryum Sprawiedliwości spowodowaném się widzi przekazać władze sądowe na farmakopeę z roku 1855, gdzie proszki Seidlitzeńskie pod liczbą 588 przyjęte są do rzędu złożonych, tylko przez aptekarzy sporządzanemi być mających środków lekarskich jako pulvis-aërophorus Seidlitzensis (Seidlitz-Powder Anglorum), przeto takowe bez wątpienia należą do tych lekarstw, których prowadzenie i przedaż pozwolona jest tylko aptékarzom pod ostrożnościami przepisanemi.

Zresztą obowiązane są władze sądowe w przypadkach wątpliwych, czyli co dla szczególnie przepisanego sposobu, złożenia i przyrządzenia za lekarstwo uważaném być ma, lub nie, udać się w razie potrzeby o wyjaśnienie do władzy krajowéj politycznéj.

Krauss m. p.

119.

Verordnung des Finanzministeriums vom 19. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 108, ausgegeben am 27. Juni 1855),

giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die zollfreie Behandlung der frischen Fische und Schalthiere bei der Versendung aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet.

Die mit dem Erlasse der Ministerien der Finanzen und des Handels vom 10. Februar 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, XII. Stück, Nr. 38*), als Anmerkung zu den Posten 14, a) und c) des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 festgesetzte Zollbefreiung, welche lautet:

„Fische, frische, sowohl lebend als geschlachtet, dann Biber, Ottern, Frösche, Muscheln, unausgelöste, Schnecken, endlich nicht zubereitete Austern, Schildkröten, Krebse und andere Schalthiere, von inländischen Fischern zur See oder auf Grenzwässern gefangen und eingeführt, sind zollfrei zu behandeln,"

wird dahin erweitert, daß die von inländischen Fischern im Golfe von Venedig gefangenen frischen Fische und Schalthiere in der Einfuhr aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet auch dann zollfrei zu behandeln sind, wenn sie nicht von den Fischern selbst, sondern von anderen Personen eingeführt werden.

Zur Ausweisung des Umstandes, daß diese Fische und Schalthiere von inländischen Fischern gefangen wurden, sind Zertifikate nicht erforderlich.

Die Finanzpräfektur zu Venedig wird die Zollämter bekannt machen, über welche die gewährte zollfreie Einfuhr stattfinden kann, und in Beziehung auf Aalfische besondere Vorschriften erlassen.

Vorstehende Bestimmungen haben mit dem Tage in die Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselben jedem Amte zukommen.

Bruck m. p.

120.

Erlaß des Finanzministeriums vom 19. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 109, ausgegeben am 27. Juni 1855).

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Errichtung eines Nebenzollamtes II. Klasse zu Schanzendorf in Böhmen.

Zu Schanzendorf, Leitmeritzer Kameralbezirks in Böhmen, ist ein Nebenzollamt II. Klasse errichtet worden.

Seine Amtswirksamkeit hat am 15. Mai 1855 begonnen.

Bruck m. p.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 45, Seite 160.

119.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 19 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXV, Nr. 108, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w powszechnym obrębie celnym objętych,

dotyczące wolnego od cła postępowania z *rybami świeżemi* i *płazami skorupiastemi* w przesłaniu z obrębu wolnego portu Wenecyi do obrębu celnego Weneckiego.

Uwolnienie od cła, ustanowione Rozrządzeniem Ministeryów Finansów i handlu z d. 10 Lutego 1854 (Dziennik Praw Państwa, Część XII, Nr. 38 *) w uwadze do pozycyi 14 *a)* i *c)* taryfy celnéj z d. 5 Grudnia 1853, a w ten sposób opiéwający:

„*Ryby świéże*, nie tylko żywe lecz téż i bite, tudzież *bobry*, *wydry*, *żaby*, *muszle*, niewydobyte, *ślimaki*, nakoniec nieprzyrządzone *ostrygi*, *żółwie*, *raki* i inne *skorupiaki*, przez krajowych rybaków w morzu lub w wodach granicznych łowione i wprowadzone, mają być od opłaty cła wolne,“ tak dalece rozciągnioném zostaje, iż *ryby świéże* i *skorupiaki*, łowione przez rybaków krajowych w zatoce Weneckiéj, w przywozie z okręgu portu wolnego Wenecyi, do obrębu celnego Weneckiego, nawet i wtedy uważane być winny za wolne od cła, gdy nie są wprowadzone przez rybaków samych, lecz przez inne osoby.

Do wykazania téj okoliczności, że ryby takowe i płazy skorupiaste łowione zostały przez rybaków krajowych, certyfikaty nie są potrzebne.

Prefektura finansów w Wenecyi poda do wiadomości urzędy celne, przez które miejsce mieć może wprowadzanie, dozwolone niniejszém bez opłaty cła, a oraz co się tyczy węgorzy, wyda przepisy osobne.

Powyższe postanowienia wejść mają w życie z dniem, w którym takowe do każdego urzędu nadejdą.

Bruck m. p.

120.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 19 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 109, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące w krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych,

co do urzędzenia urzędu celnego bocznego klasy II w Schanzendorf w Czechach.

W Schanzendorf, w powiecie kameralnym Litomierzskim w Czechach, ustanowiony został urząd celny boczny klasy II.

Działalność jego rozpoczęła się z dniem 15 Maja 1855.

Bruck m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XI, Nr. 45, strona 160.

121.

Verordnung des Armee-Ober-Kommando und der Ministerien der Finanzen und des Innern vom 20. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 110, ausgegeben am 27. Juni 1855),

wirksam für alle Kronländer, in welchen die Militärexekuzion zur Einbringung der direkten Steuern besteht,

betreffend die Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der, zur Steuerexekuzion verwendeten Mannschaft der Kavallerie-Regimenter.

Für jene Fällen wo aushilfsweise Mannschaft der Kavallerie-Regimenter zur Steuerexekuzion verwendet wird, werden im Nachhange zu der Ministerial-Verordnung vom 25. Juni 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, XXXVI. Stück, Nr. 117*) nachstehende Bestimmungen festgesetzt:

1.

Die Gemeinde, in welche die zur Militärexekuzion verwendete Mannschaft der Kavallerie-Regimenter abgesendet wird, ist verpflichtet die Dienstpferde derselben unterzubringen und zu verpflegen.

2.

Sie kann jedoch hiefür die volle Vergütung:

a) des Stallgeldes nach dem in der Bequartierungsvorschrift bei Durchzügen festgesetzten Betrage von 1 ½ kr. Konv.-Münze pr. Pferd und Tag;

b) der im Wege der Subministrirung herbeigeschafften Fourage, und zwar nach den Ortspreisen, von dem Militär-Ärar beanspruchen.

3.

Dieser Anspruch steht im Sinne des §. 4 der Ministerial-Verordnung vom 30. Mai 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, XXXI. Stück, Nr. 101**) auch jenen Gemeinden zu, welche die Kavallerie-Mannschaft im Durchmarsche zu oder von dem Exekuzionsorte zu bequartieren haben.

4.

Die vom Militär-Ärar vorschußweise bestrittene Mehrauslage, welche auf diese Weise für die zur Exekuzion verwendeten Dienstpferde sowohl auf dem Marsche zu oder von dem Exekuzionsorte, als auch im Exekuzionsorte selbst gegenüber den von der Kavallerietruppe in ihren eigenen Dislokazionsorten hiefür zu leistenden Auslagen erwächst, wird dem Militär-Ärar aus dem Steuerfonde vergütet, und ist hierüber, wie bei den im §. 8 der Ministerial-Verordnung vom 25. Juni 1853 erwähnten Gebühren, die nachträgliche Abrechnung zwischen den Militär- und Finanzbehörden zu pflegen.

Bamberg m. p. **Bach** m. p. **Bruck** m. p.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXV, Stück, Nr. 118, Seite 408.
**) Ebendaselbst XXI. Stück, Nr. 101, Seite 249.

121.

Rozporządzenie Nadkomendy Wojsk i Ministeryów Finansów i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 110, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których istnieje exekucya wojskowa celem ściągnienia podatków pezpośrednich,

dotyczące opędzenia wydatków na pomieszczenie i zaopatrzenie koni służbowych żołnierstwa pułkow kawaleryjnych, użytego do exekucyi podatków.

Co do tych przypadków, w których pomocniczo użytém jest do exekucyi wojskowéj żołnierstwo pułków kawaleryjnych, ustanowione zostają w dodatku do rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 25 Czerwca 1853 (Dziennik Praw Państwa, Część XXXVI, Nr. 117 *) przepisy następujące:

1.

Gmina, do któréj wysłaném jest żołnierstwo pułków kawaleryjnych na exekucyę wojskową, obowiązaną jest pomieścić i zaopatrzyć w potrzeby konie służbowe onegoż.

2.

Za to atoliż żądać może gmina od eraryum wojskowego pełnego wynagrodzenia:

a) stajennego w kwocie ustanowionéj w przepisie o kwaterunku podczas przechodów po 1½ xr. monety konwencyjnéj od konia i dnia;

b) furażu dostarczonego w drodze submínistracyi, a to wedle cen miejscowych.

3.

Prawo do tego przysłuża w myśl §. 4 rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 30 Maja 1853 (Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 101 **) także i gminom które kwaterować mają żołnierstwo kawaleryjne w marszu do miejsca exekucyi i nazad.

4.

Nadwydatek, opędzony sposobem zaliczki przez eraryum wojskowe, któryby urosł w ten sposób z powodu utrzymania koni służbowych do exekucyi użytych, tak w marszu do miejsca exekucyi, lub z tamtąd, jako i w samém miejscu exekucyi, porównawszy go z wydatkami takowemi opędzić się mającemi przez wojsko kawaleryjne w własnych miejscach dyslokacyi, wynagrodzonym zostanie z funduszu podatkowego, zaczém w tym przedmiocie nastąpić winien obrachunek między władzami wojskowemi i finansowemi, w ten sam sposób, jak z należytościami wspomnionemi w §. 8 rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 25 Czerwca 1853 r.

Bamberg m. p. **Bach** m. p. **Bruck** m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część XXV, Nr. 118, strona 408.
**) Tamże, Część XXI, Nr. 101, strona 249.

122.

Erlaß des Finanzministeriums vom 23. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXV. Stück, Nr. 111, ausgegeben am 27. Juni 1855),

wegen zeitweiliger Gestattung der zollfreien Einfuhr von Weizen über das Zollamt Szczakowa.

Die Einfuhr von Weizen aus Russisch-Polen über das österreichische Hauptzollamt Szczakowa wird bis Ende August 1855 zollfrei gestattet.

Diese Verfügung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselbe dem genannten Zollamte bekannt wird.

Bruck m. p.

122.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 23 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXV, Nr. 111, wydana dnia 27 Czerwca 1855),

w przedmiocie czasowego dozwolenia wolnego od cła wprowadzenia pszenicy przez urząd celny Szczakowa.

Wprowadzenie pszenicy z Polski Rossyjskiéj przez główny urząd celny austryacki Szczakowa dozwoloném jest bez opłaty cła aż do końca Sierpnia 1855 r.

Niniejsze rozporządzenie działać poczyna z dniem, w którym takowe obwieszczoném będzie urzędowi celnemu wspomnionemu.

Bruck m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 15. Juli 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXVII.

Wydany i rozesłany dnia 15 Lipca 1855.

123.

Kaiserliches Patent vom 21. Mai 1855,

wirksam für das Erzherzogthum Österreich unter und ob der Enns, die Herzogthümer Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien, das Königreich Böhmen, die Markgrafschaft Mähren und Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, die gefürsteten Grafschaften von Görz, Gradiska und Tirol mit dem Lande Vorarlberg,

womit für diese Kronländer eine neue Notariatsordnung vorgeschrieben, und vom 1. August 1855 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXIII. Stück, Nr. 94, ausgegeben am 2. Juni 1855.

124.

Kaiserliche Verordnung vom 21. Mai 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIII. Stück. Nr. 95, ausgegeben am 2. Juni 1855),

wirksam für diejenigen Kronländer, für welche die Notariatsordnung vom 21. Mai 1855 Giltigkeit hat, dann für das lombardisch-venezianische Königreich, Dalmazien, und das ehemalige Gebiet der Stadt Krakau,

über das Verfahren zur Einbringung derjenigen Forderungen, welche durch Notariatsakt bewiesen sind.

Um in denjenigen Kronländern, in welchen das Notariatsinstitut besteht, eine beschleunigte Einbringung derjenigen Forderungen möglich zu machen, welche sich auf Notariatsakte gründen, habe Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und Anhörung Meines Reichsrathes, zu verordnen befunden, wie folgt:

§. 1.

Wenn der Kläger alle Thatsachen, welche seiner, es sei auf eine Geldforderung oder auf Erfüllung einer anderen persönlichen Verbindlichkeit gerichteten Klage, sowohl in der Hauptsache als rücksichtlich der Nebengebühren zum Grunde liegen, durch einen mit allen gesetzlichen Erfordernissen versehenen Notariatsakt zu beweisen vermag, und in der Klage die Ausfertigung desselben im Originale beibringt, so hat das Gericht auf sein Verlangen dem Geklagten, ohne dessen vorläufige Vernehmung, durch Bescheid zu eröffnen, daß er binnen vierzehn Tagen, oder wenn der Geklagte sich außer dem Kronlande im In- oder Auslande befindet, oder sein Aufenthalt unbekannt ist, oder wenn es sich um die Verrichtung einer Arbeit handelt, auch einer längeren Frist, welche jedoch fünfundvierzig Tage nicht überschreiten darf, bei Vermeidung der Exekuzion, die angesprochene Verbindlichkeit zu erfüllen, oder seine Einwendungen dagegen anzubringen habe.

Bei der Erledigung der Klage ist dem Geklagten ein Exemplar der Klage mit den von dem Kläger beizubringenden Abschriften der Beilagen zuzustellen, dem Kläger aber das andere Exemplar der Klage sammt den Originalurkunden zurückzustellen.

Ist die Klage gegen mehrere Personen gerichtet, so muß jedem Geklagten ein vollständiges Exemplar derselben sammt Beilagen zugestellt werden. Sind die erforderlichen Exemplare sammt Beilagen nicht überreicht worden, so ist die Zustellung an die Ge-

123.

Patent Cesarski z dnia 21 Maja 1855,

obowiązujący w Arcyksięstwie Austryi wyższéj i niższéj, w Księstwach Siedmiogrodzkiém, Styryjskiém, Karyntyjskiém, Krainskiém, Górno- i Dolno-Szląskiém, w Królestwie Czeskiém, w Margrabstwach Morawskiém i Istryjskiém, w mieście Tryeście wraz z jego obrębem, w uksiążęconych hrabstwach Gorycyi, Gradysce i Tyrolu wraz z krajem Vorarlberg,

mocą którego dla powyższych krajów koronnych przepisuje się nowy porządek notaryalny i wprowadza się takowy w wykonanie z dniem 1 Sierpnia 1855.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXIII, N. 94, wydaną dnia 2 Czerwca 1855.

124.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 21 Maja 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIII, N. 95, wydana dnia 2 Czerwca 1855),

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ustawa o notaryacie z dnia 21 Maja 1855 r. ma moc prawa, tudzież dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego, Dalmacyi i byłego okręgu miasta Krakowa,

o postępowaniu sądowém dla ściągnienia wierzytelności, udowodnionych aktem notaryalnym.

Ażeby w krajach koronnych, w których zaprowadzona jest instytucya notaryuszów, uczynić możebném spieszne ściągnienie wierzytelności, opartych na aktach notaryalnych, uznałem potrzebę, po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasięgnieniu zdania Mojéj Rady Państwa, rozporządzić co następuje:

§. 1.

Jeżeli powód udowodnić zdoła aktem notaryalnym, posiadającym wszelkie przymioty prawem przepisane, wszystkie okoliczności, bądące podstawą pozwu jego, mającego na celu wierzytelność w pieniądzach, lub dopełnienie innego zobowiązania osobistego, tak co do rzeczy głównéj, jako téż co do należytości bocznych, i załączy w pozwie wypis onego w oryginale, sąd na żądanie jego, winien jest pozwanemu, bez uprzedniego wysłuchania jego, polecić przez rezolucyę, iżby w przeciągu dni czternastu, lub jeżeli pozwany znajduje się zewnątrz kraju koronnego w monarchii lub zagranicą, albo téż jeżeli pobyt jego jest niewiadomy, albo gdy idzie o wykonanie dzieła jakiego, w przeciągu dłuższym czasu, nie mającym wszelako przekraczać dni czterdziestu pięciu, dopełnił żądanego zobowiązania, jeżeli chce uniknąć exekucyi, albo żeby swoją obronę przedstawił.

Przy zrezolwowaniu pozwu doręczonym będzie pozwanemu jeden exemplarz pozwu wraz z odpisami alegatów, które powód załączyć winien, drugi exemplarz pozwu wraz z dokumentami oryginalnemi powodowi zwrócony zostanie.

Jeżeli pozew wystósowany będzie przeciw więcéj osobom, każdemu pozwanemu doręczonym zostanie całkowity exemplarz pozwu wraz z alegatami. Jeżeli wymagane exemplarze wraz z alegatami podane nie były, doręczenie nastąpi dla

klagten in der Reihe, wie sie in der Klage genannt sind, so weit die Zahl der belegten Exemplare reicht, zu bewerkstelligen, und in dem Bescheide auszudrücken, an welche der Mitgeklagten die Zustellung nicht erfolgt. Gegen diese ist die Klage ohne Wirkung.

§. 2.

Ist die Person des Klägers oder Geklagten nicht diejenige, welche in der Notariatsurkunde als Gläubiger oder Schuldner erscheint, sondern nur durch Rechtsverhältnisse, welche aus der Urkunde nicht zu ersehen sind, an die Stelle des ursprünglich Berechtigten oder Verpflichteten getreten; haben die dem Notariatsakte beigefügten Vollmachten oder anderen zum Beweise der Forderung nothwendigen Beilagen nicht die Kraft eines Notariatsaktes (§. 57 der Notariatsordnung), oder hängt die Verpflichtung des Geklagten in anderer Beziehung von dem Beweise außer dem Notariatsakte gelegener Thatsachen ab, so kann der Zahlungsbefehl unter Androhung der Exekuzion nur dann erlassen werden, wenn diese Thatsachen durch andere öffentliche, im Originale beigebrachte Urkunden bewiesen sind.

§. 3.

Findet das Gericht die Klage zur Erlassung des Zahlungsbefehles nicht geeignet, so hat dasselbe doch bei Verwerfung dieses Antrages zugleich über die Klage das nach der Beschaffenheit der Sache zulässige anderweitige Verfahren einzuleiten.

§. 4.

Gegen den erlassenen Zahlungsbefehl findet kein Rekurs Statt, gegen den Bescheid aber, wodurch der Zahlungsbefehl abgeschlagen wird, findet der Rekurs, ohne Rücksicht auf den Gegenstand und Betrag der Forderung, nur in der durch die Allerhöchste Entschließung vom 18. Oktober 1845 über das summarische Verfahren in Zivil-Rechtssachen (für Dalmazien vom 6. März 1848; für das lombardisch-venezianische Königreich vom 31. März 1850, Nr. 126 des Reichs-Gesetzblattes) festgesetzten Frist von acht Tagen, und nach den übrigen für dieses Verfahren gegebenen Vorschriften Statt.

§. 5.

Dem Geklagten, welchem aufgetragen worden ist, die Verbindlichkeit binnen der nach den Vorschriften des §. 1 bestimmten Frist zu erfüllen, steht frei, binnen eben dieser Frist seine Einwendungen gegen das Begehren des Klägers bei Gericht entweder schriftlich zu überreichen, oder mündlich zu Protokoll zu geben. Der Lauf dieser Frist beginnt von dem Tage nach Zustellung des Zahlungsbefehles; in dieselbe sind jedoch die Tage, während welcher die angebrachten Einwendungen etwa auf der Post gelaufen sind, nicht einzurechnen.

§. 6.

Uiber die angebrachten Einwendungen ist eine Tagsatzung auf möglichst kurze Zeit anzuordnen und bei derselben das Verfahren nach den Vorschriften über den summari-

pozwanych w tym porządku, w jakim są wyrażeni w pozwie, jak dalece starczy liczba exemplarzy instruowanych, w rezolucyi zaś wyrażoném zostanie, którym z spółzapozwanych pozew doręczonym nie będzie. Przeciw tym pozew zostaje bez skutku.

§. 2.

Jeżeli osoba powoda lub pozwanego nie jest ta sama, która w akcie notaryalnym jako wierzyciel lub dłużnik jest wyrażoną, lecz wstąpiła w miejsce osoby pierwotnie prawo mającéj lub zobowiązanéj, na mocy stosunków prawnych, w dokumencie nieokreślonych; jeżeli pełnomocnictwa lub inne alegata do dowodu wierzytelności potrzebne, i do aktu notaryalnego załączone nie mają mocy aktu notaryalnego (§. 57 ustawy notaryalnéj), lub jeżeli zobowiązanie pozwanego w innym względzie zawisło od dowodu okoliczności zewnątrz aktu notaryalnego położonych, nakaz zapłaty z zagrożeniem exekucyi wtedy tylko wydanym być może, jeżeli te okoliczności udowodnione będą przez inne dokumenta publiczne, w orginale załączone.

§. 3.

Jeżeli sąd uzna, iż pozew nie jest stósownym do wydania nakazu zapłaty, winien jest, przy odrzuceniu tego żądania, równocześnie wprowadzić pozew na drogę innego postępowania, które według położenia rzeczy jest właściwém.

§. 4.

Przeciw wydanemu nakazowi zapłaty rekurs nie ma miejsca, przeciw rezolucyi zaś, mocą któréj niedopuszczony został nakaz zapłaty, rekurs ma miejsce bez względu na przedmiot i kwotę wierzytelności, tylko w przeciągu terminu dni ośmiu, ustanowionego w Najwyższéj Uchwale z dnia 18go Października 1845 r. o postępowaniu sumaryczném w sprawach cywilnych (dla Dalmacyi z dnia 6go Marca 1848 r., dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego z d. 31 Marca 1850 r. Nr. 126. Dziennika Praw Państwa), tudzież stósownie do innych o tém postępowaniu wydanych przepisów.

§. 5.

Pozwanemu, który otrzymał nakaz, żeby dopełnił zobowiązania w terminie, według przepisów §fu 1go oznaczonym, wolno jest, w przeciągu tego samego czasu obronę swoją przeciw żądaniu powoda wnieść do sądu na piśmie, albo podać takową ustnie do protokułu. Termin ten bieżeć poczyna od dnia po doręczeniu nakazu zapłaty; jednakże nie będą w termin ten policzone dni, przez które obrona wniesiona szła pocztą.

§. 6.

Po wniesionéj obronie wyznaczony będzie stronom dzień do stawienia się w sądzie w jak najkrótszym czasie, przy czém postępowanie wytoczoném będzie

schen Prozeß in Zivil-Rechtssachen (§. 4) zu pflegen. Hiebei hat das Gericht die angebrachten Einwendungen als Einrede gegen die Klage, über welche der Zahlungsbefehl ergangen ist, anzusehen, und nach geschossener Verhandlung zu erkennen, ob es bei dem letzteren zu bleiben, oder ob und in wieferne es von demselben abzukommen habe.

Gegen das Erkenntniß finden die, nach dem summarischen Verfahren in Zivil-Rechtssachen zulässigen Rechtsmittel Statt.

Es kann jedoch auf Verlangen der einen oder anderen Partei, aus wichtigen Gründen das ordentliche schriftliche Verfahren eingeleitet werden.

§. 7.

Dem Kläger ist, der eingeleiteten summarischen oder schriftlichen Verhandlung ungeachtet, auf sein Ansuchen, nach Ablauf der in dem Zahlungsbefehle festgesetzten Frist, wenn er nicht etwa bereits eine hinreichende Sicherstellung besitzt, die Exekuzion zur Sicherstellung mittelst der Pfändung und Schätzung zu bewilligen.

Besitzt der Kläger bereits ein Pfand, so ist er doch berechtiget, die Schätzung, und wenn sich dasselbe zur Sicherstellung unzureichend zeigen sollte, zur Ergänzung der Letzteren die Pfändung und Schätzung anderer Vermögensstücke des Geklagten zu verlangen.

§. 8.

Hinsichtlich der Exekuzion der Zahlungsbefehle und der über angebrachte Einwendungen gegen dieselben ergangenen Urtheile; dann hinsichtlich der Wiedereinsetzung in den vorigen Stand gegen die versäumte Frist zur Anbringung der Einwendungen wider einen Zahlungsbefehl, haben die Vorschriften des summarischen Verfahrens in Zivil-Rechtssachen zu gelten.

In Ansehung der Einsetzung in den vorigen Stand wegen neu aufgefundener Beweismittel, ist sich nach den bestehenden Vorschriften zu benehmen.

§. 9.

Die gegenwärtige Verordnung hat in allen Kronländern, in welchen das Notariatsinstitut besteht, mit Ausnahme des ehemaligen Gebietes der Stadt Krakau, vom Tage ihrer Kundmachung in Wirksamkeit zu treten, und findet auch auf Forderungen aus Notariatsakten Anwendung, welche vor diesem Tage aufgenommen worden sind.

In dem ehemaligen Gebiete der Stadt Krakau hat dieselbe auf gleiche Art, jedoch erst von dem Zeitpunkte angefangen in Wirksamkeit zu treten, an welchem daselbst die neue Gerichtsorganisazion in das Leben tritt.

Wien den 21. Mai 1855.

Franz Joseph m. p.

Graf Buol-Schauenstein m. p. **Krauß** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

według przepisów o procesie sumarycznym (§. 4). Wniesioną obronę sąd uważać będzie za excepcyą przeciw pozwowi, na który wydanym został nakaz zapłaty, po ukończeniu zaś postępowania orzeknie, czyli nakaz zapłaty utrzymanym zostanie, czyli też i jak dalece zmienionym będzie.

Przeciw temu orzeczeniu miejsce mieć będą środki prawne, wskazane w postępowaniu sumarycznem w sprawach cywilnych.

Jednakże na żądanie jednéj lub drugiéj strony dla ważnych powodów zwyczajne postępowanie piśmienne zaprowadzoném być może.

§. 7.

Pomimo zaprowadzenia postępowania sumarycznego lub piśmiennego, powodowi dozwolić należy na żądanie, po upływie terminu ustanowionego w nakazie zapłaty, jeżeli jeszcze nie posiada dostatecznego zabezpieczenia, exekucyę aż do zabezpieczenia, przez zajęcie i oszacowanie.

Jeżeli powód posiada zastaw, wolno mu jest jeszcze żądać oszacowania, a jeżeli takowy do zabezpieczenia okaże się niedostatecznym, może powód żądać dla uzupełnienia onegoż zajęcia i oszacowania innych ruchomości pozwanego.

§. 8.

W przedmiocie exekucyi nakazów zapłaty i wyroków, w skutku wniesionéj obrony wydanych; w przedmiocie przywrócenia do dawnego stanu mimo opuszczonego terminu do wniesienia obrony przeciw nakazowi zapłaty, obowiązywać będą przepisy postępowania sumarycznego w sprawach cywilnych.

Co się tyczy przywrócenia do dawnego stanu z powodu wynalezienia nowych dowodów, stósować się należy do przepisów w téj mierze obowiązujących.

§. 9.

Rozporządzenie niniejsze wejdzie w wykonanie we wszystkich krajach koronnych, w których instytucya notaryalna istnieje, z wyjątkiem byłego okręgu miasta Krakowa, od dnia ogłoszenia onegoż, i zastósowaném będzie także do wierzytelności z aktów notaryalnych, przed tym dniem spisanych.

W dawnym okręgu miasta Krakowa takowe wejdzie w wykonanie w takim samym sposobie, jednakże dopiéro w dniu, w którym tamże nowa organizacya sądowa zaprowadzoną zostanie.

Wiédeń dnia 21 Maja 1855 r.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia Buol-Schauenstein m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. Juli 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXVIII.

Wydany i rozesłany dnia 25 Lipca 1855.

125.

Erlaß des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten vom 1. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVI. Stück, Nr. 112, ausgegeben am 5. Juli 1855),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die, zwischen der kaiserlich-österreichischen Regierung und der osmanischen Pforte vereinbarte Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien kundgemacht wird.

Vertragsmäßig zwischen der k. k. Regierung und der osmanischen Pforte vereinbarte Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien.

Unterzeichnet zu Konstantinopel am 7. Februar 1855; ratifizirt von Seite der Pforte in Folge großherrlicher Entschließung laut Note des osmanischen Ministers der auswärtigen Angelegenheiten an die k. k. Internunziatur vom 9. Februar und von Seite Österreichs laut Erlasses des k. k. Ministers des Äußern an die Internunziatur in Folge einer Allerhöchsten Resoluzion vom 26. Mai 1855.

Schafwirthe, sogenannte Mokanen, mit ihren Hirten und Knechten österreichischer Unterthanschaft, pflegen alljährlich im Herbste bei Rustschuk, Tortokai, Silistria, Rassowa, Hirsova und Matschin die Donau zu übersetzen, und mit ihren Herden von Schafen und anderem Zuchtvieh die freiliegenden Gründe in den Bezirken von Isakdscha, Tultscha, Babadagh, Hirsowa, Kustendsche, Mangalia, Bazardschik, Baltschik, Varna und Kavarna zum Behufe der Weide und Überwinterung zu besuchen.

Um diese Verhältnisse für Gegenwart und Zukunft zu regeln, und zugleich die von den Mokanen für ihre Schafe und sonstiges Vieh zu entrichtende Gebühr in entsprechender Weise festzustellen, wurde eine, aus den Unterzeichneten zusammengesetzte Kommission gebildet, welche nach umfassenden und wiederholten Berathungen die nachstehende Weideordnung vereinbart hat:

§. 1.

Die, alljährlich über die Donau auf dießseitige bekannte Weideplätze herüberkommenden, Mokanen und deren Hirten, sowie jene derselben, die bereits gegenwärtig alldort sind, haben sich über ihre österreichische Unterthanschaft mittelst giltiger Urkunden vor den betreffenden osmanischen Behörden und k. k. Konsular-Organen auszuweisen.

Diejenigen unter ihnen, welche derlei Urkunden vorweisen, können die, den nachstehenden Bestimmungen entsprechende Behandlung in Anspruch nehmen, sowie ihnen Seitens der osmanischen Behörden traktatmäßiger Schutz und Schirm, wie derselbe sämmtlichen Unterthanen des kaiserlichen Hofes gebührt, zu Theil werden wird.

Weder hinsichtlich ihrer Person, noch hinsichtlich ihrer Habe, darf die geringste Bedrückung stattfinden, und wer gegen diese Vorschrift handeln wird, macht sich verantwortlich und strafbar.

125.

Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych z dnia 1 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXVI. Nr. 112, wydana dnia 5 Lipca 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa,

którem obwieszczonym zostaje regulamin w przedmiocie paszy, zawarty między Rządem Cesarsko-Austryackim i Portą Ottomańską dla owczarzy austryackich w Bulgaryi.

Regulamin paszy, zawarty w traktacie między C. K. Rządem a Portą Ottomańską co się tyczy owczarzy austryackich w Bulgaryi.

Podpisany w Konstantynopolu dnia 7 Lutego 1855 r.; ratyfikowany ze strony Porty w skutek postanowienia Jego Sułtańskiej Mości, objawionego w nocie ottomańskiego Ministra Spraw Zewnętrznych, wystósowanej do C. K. internuncyatury z dnia 9 Lutego, a ze strony Austryi w skutek rozrządzenia C. K. Ministra Spraw Zewnętrznych, wydanego do internuncyatury z powodu Najwyższéj rezolucyi z dnia 26 Maja 1855 r.

Owczarze tak zwani Mokanie, przechodzić zwykli co rok w jesieni przez Dunaj, wraz z swymi pastuchami i parobkami poddaństwa austryackiego, pod Rusczukiem, Tortokajem, Sylistryą, Rassową, Hirzową i Maczynem, by wraz z swemi stadami owiec i innego bydła wychowkowego zajęli dla paszy i przezimowania wolne grunta w powiatach Isakczy, Tulczy, Babadaku, Hirzowy, Kustendzy, Mangalii, Bazardczyku, Balczyku, Warny i Kawarny.

Celem uregulowania stósunków tych tak w obecności jak w przyszłości, oraz ustanowienia sposobem odpowiednim należytości, mającéj być opłaconą przez mokan za owce i inne bydło pastewne, utworzono komisyą, z niżéj podpisanych złożoną, która po obszernych i powtórnych naradach ułożyła porządek paszy następujący:

§. 1.

Mokanie i ich pastuchy, corocznie przez Dunaj na tutejsze znane pastwiska swe bydło pędzący, niemniéj i ci, którzy już obecnie tam się znajdują, wykazać powinni swe austryackie poddaństwo za pomocą ważnych dokumentów, przed dotyczącemi władzami Ottomańskiemi i C. K. organami konsularnemi.

Którzy się wykażą w téj mierze dokumentami takowemi, będą mogli żądać traktowania, stósownie do postanowień następujących, a oraz doznawać będą ze strony władz Ottomańskich téj saméj traktatami zapewnionéj ochrony i obrony, jaka przynależy wszystkim poddanym Dworu Cesarskiego.

Nie ma miejsca żadne bynajmniéj uciemiężenie ani co się tyczy osoby ich, ani téż co się tyczy ich mienia, a wbrew temu przepisowi działający, staje się odpowiedzialnym i kary godnym.

§. 2.

Grundsätzlich haben die Mokanen nur auf die Dauer von sechs Monaten oder Einem Jahre auf osmanisches Gebiet herüber zu kommen, um ihre Herden in den gedachten Örtlichkeiten weiden zu lassen; sollten sich dieselben jedoch veranlaßt finden, noch länger dießseits zu verweilen, so wird als äußerste Frist ihres Aufenthaltes der Zeitraum von vier Jahren festgestellt, nach dessen Ablauf sie jedenfalls in ihre Heimat werden zurückkehren müssen.

In einem solchen Falle haben die osmanischen Behörden den k. k. Konsular-Organen Anzeige zu erstatten, und letztere die Rückkehr der Mokanen zu veranlassen; wenn solche dennoch nicht zurückkehren, so werden die k. k. Konsular-Organe und sonstigen Behörden in die Angelegenheiten von derlei Individuen sich nicht mehr zu mischen haben.

§. 3.

Von diesen alljährlich im Herbste mit ihren Herden über die Donau herüberkommenden Mokanen wird sogleich nach ihrer ersten Ankunft für sechs Monate, unter dem Titel Otlakie (Weide-Entgelt), eine Gebühr von 56 Para für jedes Schaf behoben und außerdem von je 500 Schafen Ein Schaf verabfolgt werden.

Die, Ein Jahr lang Verweilenden haben das doppelte, nämlich 112 Para für jedes Schaf, zu entrichten.

Von Jenen, welche bis zum Ablaufe der festgesetzten Frist von vier Jahren verbleiben, wird alle sechs Monate, nach vorgenommener Abzählung ihrer Herden, die Otlakie-Gebühr nach obigem Maßstabe eingehoben werden.

§. 4.

Die, zum Tragen des, den Mokanen nöthigen Gepäckes bestimmten und die Herden begleitenden, sowie die zur Beischaffung des nöthigen Wassers dienenden Pferde und Lastthiere, sind von jeder Abgabe frei.— Diese Abgabenbefreiung wird für die mitgebrachten Pferde auf Ein Pferd für je 100 Schafe beschränkt, und wenn dieses Ausmaß überschritten wird, so ist für die Mehrzahl eine Gebühr von 240 Para für Ein Pferd für sechs Monate, und von 480 Para für Ein Jahr zu entrichten.— Von den aus ihrer Heimat herübergebrachten Pferde-Füllen werden je zwei Füllen als Ein Pferd gerechnet, und es ist die Gebühr dafür nach diesem Maßstabe zu beheben.— Von Füllen jedoch, die dießseits (d. h. auf türkischem Boden) geworfen werden, ist während der ersten sechs Monate keinerlei Abgabe zu fordern.

Was die, zum eigenen und Wirthschaftsgebrauche der Mokanen und ihrer Hirten mitgeführten Melkkühe anbelangt, so wird für je 500 Schafe Eine Melkkuh unentgeltlich mitgeführt werden können, hingegen zahlt jede über diese festgesetzte Anzahl eingeführte Kuh für die Frist von sechs Monaten 160 Para, und für Ein Jahr 320 Para.

§. 2.

W powszechności mokanie tylko na ciąg sześciu miesięcy lub jednego roku przybywać będą do krainy Ottomańskiéj, celem paszenia trzód w miejscach wspomnionych; gdyby tu atoliż dłużéj jeszcze przebywać chcieli, naówczas ustanowionym zostaje jako najostateczniejszy termin ich pobytu przeciąg lat czterech, po którego upływie na wszelki sposób do swych miejsc rodzinnych powrócić muszą.

W takim razie władze Ottomańskie doniesienie uczynią organom C. K. konsularnym, a te zaś spowodować będą winny powrót mokan; jeżeliby zaś pomimo tego oni nie powrócili, organa C. K. konsularne ani inne władze nie będą się już wdawać w sprawy indywiduów takowych.

§. 3.

Od mokan tych corocznie w jesieni wraz z trzodami przez Dunaj przybywających zaraz po ich piérwszém przybyciu odebranem zostanie za sześć miesięcy pastewne otłakia zwane, w należytości o 56 parach od każdéj owcy, a nadto jeszcze odstąpioną będzie jedna owca od każdych 500.

Przebywający rok cały opłacić mają podwójną należytość, to jest o 112 parach od każdéj owcy.

Od tych, którzy aż do upływu ustanowionego terminu lat czterech pozostają, pobieraną będzie otłakia co sześć miesięcy, po obliczeniu trzód wedle powyższego pomiaru obliczona.

§. 4.

Konie i zwierzęta juczne, przeznaczone do noszenia pakunku, mokanom potrzebnego i przy trzodach się znajdujące, tudzież takowe, służące do dostarczenia wody potrzebnéj, wolne zostają od wszelkiéj opłaty. Ta wolność opłaty ograniczoną zostaje co do koni na jednego konia od każdego sta owiec, a gdzie wymiar ten przekroczonym będzie, opłaconą być winna od przewyżki należytość o 240 parach od konia za miesięcy sześć, zaś o 480 parach za rok. Co się tyczy źrebiąt z miejsca rodzinnego przyprowadzonych, policzone będą co dwoje źrebiąt za jednego konia, i opłacona być ma należytość od nich wedle wymiaru tego. Co do źrebiąt zaś, na tutejszéj (t. j. tureckiéj) ziemi zrodzonych, nie będzie się żądać w piérwszych sześciu miesiącach żadnéj opłaty.

Co się tyczy krów dojnych, prowadzonych do własnego użycia gospodarskiego mokan i ich pastuchów, może być prowadzoną jedna krowa dojna bezpłatnie na każde 500 owiec, przeciwnie krowa, nad tę ustanowioną liczbę wprowadzona opłaconą będzie za ciąg miesięcy sześciu w sumie 160 par, a za rok 320 par.

Zwei Kälber werden für Eine Kuh gerechnet, und ist die Gebühr von den eingeführten Kälbern darnach zu berechnen; dießseits geworfene Kälber zahlen, wie dieß bei den Füllen der Fall, während der ersten sechs Monate keinerlei Abgabe.

§. 5.

Die Mokanen sind nicht berechtiget, auf jedem beliebigen Acker und Grunde ihre Schafe zu weiden; sie dürfen jedoch im Privatbesitze befindliche Weiden von deren Eigenthümern auf bestimmte Zeit in Miethe nehmen, wofür sie den entfallenden Miethbetrag rechtzeitig und vollständig den Eigenthümern zu entrichten haben, und es wird ausdrücklich und strenge verboten, ihnen, außer diesem an die Eigenthümer zu entrichtenden Pachtgelde und der, laut den §§. 3 und 4 an die osmanischen Behörden abzuführenden Gebühr, für die Benützung solcher gemietheter Weiden unter was immer für einem Titel eine anderweitige Abgabe abzunehmen.

§. 6.

Die Mokanen und ihre Hirten, welche die Herden, um sie während der Winterstrenge zu bergen, in die, am Rande der Donau und alldort befindlichen Teiche gelegenen, unter dem Namen „Balten" bekannten Örtlichkeiten treiben wollen, können, gleich den Schafwirthen osmanischer Unterthanschaft, mit den Pächtern dieser Orte über Vermiethung der ihnen nöthigen Strecken auf eine bestimmte Zeit urkundlich übereinkommen und, wenn sie den auf Grundlage gegenseitiger Vereinbarung billig festzusetzenden Pachtschilling entrichten, so darf denselben wegen der Benützung dieser Balten keine sonstige Gebühr irgend einer Art abgenommen werden.

§. 7.

Wenn die Mokanen und deren Hirten im Frühlinge ihre Herden zur Lammung in die Nähe solcher Brunnen und Quellen treiben, die auf Gründen gelegen sind, welche Dorfschaften oder Privaten gehören, so werden sie dieß nur dann thun dürfen, wenn die Besitzer solcher Gründe, oder die Einwohner solcher Dorfschaften, sich damit einverstanden erklären, widrigen Falles sie kein Recht dazu haben und keine Ansprüche erheben oder deßhalb Streit und Zwist anfangen sollen.

Wenn sie aber die Zustimmung der Besitzer durch Erlag einer billigen Summe erlangt und solche Orte auf eine bestimmte Frist in Pacht genommen haben, so dürfen sie bis zu ihrem Abzuge von Niemandem gestört oder belästiget, noch darf von ihnen, außer dem besagten gemeinschaftlich festgesetzten Entgelte, keinerlei weitere Gebühr für die Benützung solcher Örtlichkeiten abgefordert werden.

§. 8.

Die Mokanen können nicht gezwungen werden, ihre Schafe, Lämmer und sonstiges Vieh um einen niedrigeren als den ihnen beliebigen Preis zu verkaufen. Da jedoch die in den §§. 3 und 4 festgesetzte Gebühr nur auf das Weiderecht sich bezieht und auf den Handel mit Schafen durchaus keine Anwendung findet, so werden die Mokanen für

Dwoje źrebiąt liczyć należy za jedną krowę, wedle czego należytość obrachowaną być ma od cieląt wprowadzonych; cielęta zrodzone na ziemi tureckiéj, podobnie jak to u źrebiąt, nie opłacają podczas piérwszych miesięcy sześciu żadnéj należytości.

§. 5.

Mokanie nie mają prawa, paść owce swe na każdym dowolnym gruncie i roli, mogą atoliż pastwiska, znajdujące się w posiadłości prywatnéj, od właścicieli w najem wziąć na czas pewny, za co opłacać będą należącą się kwotę właścicielom w czasie przyzwoitym i w sumie pełnéj, a oraz zakazaném zostaje wyraźnie i ściśle, pobierać od nich inne opłaty pod jakimbądź tytułem za użycie takowych pastwisk najętych, oprócz należytości dzierżawnéj właścicielom opłacić się mającéj i należytości, wedle §§. 3 i 4 do władz Ottomańskich odwieźć się mającéj.

§. 6.

Mokanie i ich pastuchy, chcący trzody podczas cięższéj zimy przechować w miejscach znanych pod nazwą „*baltów*“ położonych około brzegu Dunaju i stawów tamże się znajdujących, mogą równie jak owczarze poddaństwa Ottomańskiego ugodzić się dokumentalnie z pachciarzami miejsc rzeczonych o najęcie ich części potrzebnych na czas pewny, i jeżeli opłacają należytość dzierżawną, z słusznością ustanowić się mającą, na zasadzie ugody wzajemnéj, wówczas nie będzie od nich z powodu użytkowania z baltów rzeczonych pobiérana żadna inna należytość jakiegobądź rodzaju.

§. 7.

Jeżeli mokanie i ich pastuchy na wiosnę pędzą trzody swe dla porodu blisko studzien i źródeł, znajdujących się na gruntach, należących do wsi lub osób prywatnych, naówczas to wtedy tylko uczynić mogą, jeżeli posiadacze gruntów takowych, lub mieszkańcy wsi takowych, zgodnie się ku temu oświadczą, inaczéj bowiem do tego prawa mieć nie mogą i żadnych pretensyj, ani téż zwady i sporu o to wszczynać im nie wolno.

Jeżeli zaś przez złożenie słusznéj sumy uzyskali zezwolenie posiadaczy, i takie miejsca w dzierżawę na czas pewny dostali, wówczas nie może im nikt aż do chwili ich odejścia stawiać przeszkody lub trudności, ani téż nie wolno żądać od nich, prócz rzeczonéj opłaty spólnie umówionéj, żadnéj innéj należytości za użytkowanie z takich miejscowości.

§. 8.

Mokanie nie mogą być zniewalani, przedawać owce swe, jagnięta i inne bydło o cenie niższéj jak dowolnéj. Ponieważ zaś należytość, ustanowiona w §§. 3 i 4 odnosi się tylko do prawa paszy, a do handlu owcami żadnego bynajmniéj nie ma zastósowania, przeto mokanie opłacić będą winni od owiec, jagniąt i in-

die von ihnen auf dießseitigem Gebiete verkauften Schafe, Lämmer und anderen Thiere oder Produkte derselben, als: Haare, Wolle u. dgl., dieselben Gebühren zu entrichten haben, welche, laut den Vorschriften für inneren Handel und nach den hierüber bestehenden Tarifen, von den Kaufleuten osmanischer Unterthanschaft, welche derartigen Handel betreiben, behoben werden.

§. 9.

Von Lebensmitteln, als: Mehl, Salz, Fett u. dgl., welche die Mokanen und ihre Hirten zur eigenen Verköstigung für sechs Monate bei ihrem Übertritte auf osmanisches Gebiet mitbringen, wird weder unter dem Titel Zoll, noch unter irgend einem anderen Namen eine Abgabe abgefordert werden. Wenn sie jedoch von Lebensmitteln mehr als die für die bezeichnete Frist nöthige Quantität oder Gegenstände einführen, deren sie sich nicht zu ihrem eigenen Gebrauche, sondern für den Handel bedienen wollen, so haben sie von jenem Überschusse und diesen Gegenständen den traktatmäßigen Zoll von 5 Perzent vollständig zu bezahlen. Von solchen Gegenständen, für welche der Einfuhrzoll bezahlt wurde, ist keine innere Abgabe mehr zu beheben, und es werden daher die Mauthbeamten verpflichtet sein, den Mokanen die Entrichtung der obgedachten Zollgebühr mittelst gedruckter Empfangsbescheinigungen (Teskeré) alsogleich zu bestätigen.

§. 10.

Bei dem, im Herbste erfolgenden Übertritte der Mokanen über die Donau auf osmanischen Boden werden die von ihnen herübergebrachten österreichischen Schafe und sonstiges Vieh gezählt, und die, in den §§. 3 und 4 dieser Weideordnung festgesetzten Abgaben durch den betreffenden Beamten eingehoben werden, über deren Bezahlung jedem einzelnen Mokanen gedruckte und untersiegelte Bescheinigungen auszustellen sind, in welchen die Empfangsbestätigung für die behobene Gebühr, der Vor- und Zuname des Mokanen, die Anzahl der Schafe und sonstigen Thiere, die Frist, während welcher der Mokane sich dießseits aufzuhalten gedenkt, und endlich das Datum seiner Ankunft deutlich und genau angegeben werden müssen.

Von diesen Schafen und sonstigem Viehe ist nach Ablauf der bezeichneten Frist bei der Rückkehr der Mokanen keine Gebühr mehr abzuverlangen; stellt es sich bei der Rückkehr in Folge der, bei dieser Gelegenheit wieder vorzunehmenden Abzählung heraus, daß die Anzahl der nunmehr vorhandenen Schafe die in dem Teskeré angegebene Quantität übersteigt, d. h. führen sie außer ihren Schafen noch anderes in der Türkei angekauftes Vieh aus, so hat auch von solchen, über die Zahl vorhandenen Schafen und anderem Viehe keinerlei Abgabe behoben zu werden, sobald die Mokanen mittelst Teskeré darthun, daß für diese über die Zahl vorhandenen Schafe und sonstiges Vieh bereits die festgesetzten Gebühren berichtiget wurden, in welchem Falle solches frei durchgelassen werden muß.

nych zwierząt lub produktów ich, jako to: sierści, wełny, i t. d., w tutejszém terytoryum sprzedanych, te same należytości, jakie wedle przepisów dla handlu wewnętrznego i taryf w téj mierze istniejących, pobiérane bywają od kupców poddaństwa Ottomańskiego, prowadzących handel rzeczony.

§. 9.

Od żywności, jako to: mąki, soli, tłustości i t. p., które mokanie i ich pastuchy przynoszą z sobą do własnego utrzymania na sześć miesięcy przy wejściu swojém na terytoryum Ottomańskie, nie będzie się pobiérać żadnéj należytości, ani pod tytułem cła, ani téż pod jakąbądź nazwą inną. Jeżeli zaś wprowadzają większą ilość żywności, jak tego wymaga potrzeba na czas oznaczony, lub przedmioty, których nie na własną potrzebę, lecz do handlu używać zamierzają, opłacić będą winni od przewyżki rzeczonéj i przedmiotów tych cło 5procentowe w traktatach umówione. Od przedmiotów, od których cło wchodowe opłacone zostało, nie będzie się pobiérać już żadnéj więcéj należytości, a przeto téż obowiązani są urzędnicy celni, natychmiast potwierdzić mokanom opłatę wyż rzeczonéj należytości celnéj za pomocą drukowanych poświadczeń odbioru (Teskeré).

§. 10.

Jeżeli przejście mokan przez Dunaj na terytoryum Ottomańskie odbywa się w jesieni, policzone będą owce sprowadzone austryackie i inne bydło, i pobrane zostaną przez urzędnika właściwego opłaty, ustanowione w §§. 3. i 4., co poświadczoném będzie każdemu poszczególnie mokaninowi przez drukowane i opieczętowane certyfikaty, w których wyrażoném być ma jasno i dokładnie potwierdzenie odbioru należytości, imię i nazwisko mokanina, liczba owiec, i innych zwiérząt, termin, jak długo mokanin tu przebywać zamyśla, nareszcie data przybycia.

Od tych tedy owiec i innego bydła po upływie terminu rzeczonego nie będzie się żądać przy powrocie mokan żadnéj już należytości; jeżeli przy powrocie w skutek przeliczenia, przy téj sposobności znowu nastąpić mającego, wykaże się, iż liczba owiec, natedy się znajdujących, przechodzi ilość w *Teskeré* wyrażoną, t. j. jeżeli oprócz swych własnych owiec wyprowadzają inne jeszcze w Turcyi zakupione bydło, wówczas i od takowych nad liczbę znajdujących się owiec i innego bydła nie będzie pobiérana żadna należytość, jak skoro mokanie za pomocą *Teskeré* wykażą, iż od tych nad liczbę znajdujących się owiec i innego bydła ustanowione należytości już opłacone zostały, w którym tedy razie bydło takowe wolno przepuszczoném być musi.

In Ermanglung solcher Bescheinigungen ist die Otlakie-Gebühr nach dem, in den §§. 3 und 4 festgesetzten Maßstabe für die Mehrzahl zu beheben.

Da aber die Schafe natürlicher Weise gegen das Frühjahr zu, in welcher Zeit die Mokanen in ihre Heimat zurückkehren, zu werfen pflegen, so sind derlei Lämmer von aller Abgabe frei. Seitens der österreichischen Konsular-Organe soll darüber gewacht werden, daß die Mokanen, wenn sie über die Donau setzten, den Fährlohn für die zur Überfahrt benützten Fahrzeuge, wie solcher an Ort und Stelle gebräuchlich, ohne Widerstand entrichten; ebenso werden die osmanischen Behörden dafür zu sorgen haben, daß die Botsleute ihrerseits keine, den gebräuchlichen Lohn übersteigenden ungesetzlichen Forderungen stellen und so die Mokanen belästigen und bedrücken.

§. 11.

Den Mokanen ist gestattet, die kurz vor ihrer Rückkehr von den aus ihrer Heimat herübergebrachten österreichischen Schafen geschorene und erzeugte Wolle nach Belieben auszuführen, und zur Erleichterung der Zollbehandlung und Vermeidung jedes Zwiespaltes mit den Behörden wird festgesetzt, daß auf jedes ausgehende geschorene Schaf Eine Okka Wolle unentgeltlich, und somit z. B. von einem Herdenbesitzer von 500 Schafen 500 Okka Wolle ganz zollfrei ausgeführt werden darf. Ebenso wird von der auf 10 bis 15 Tage ausreichenden Wegzehrung, welche die Mokanen mitführen dürfen, keinerlei Abgabe abgefordert werden. Hingegen ist sowohl von dem Mehrbetrage an Wolle, sowie von Produkten der Türkei aller Art, als da sind: Felle, Häute, Käse, Fett, wie überhaupt von Handelsartikeln jeder Gattung, welche die Mokanen in der Türkei ankaufen und nach Oesterreich ausführen, der traktatmäßige Zoll von 12 Perzent nach dem Tarife zu beheben.

Da ferner von derlei Gegenständen, wofür später der Ausfuhrzoll behoben werden soll, weder die Ihtisab-Gebühr, noch sonstige innere Gebühren abgenommen werden dürfen, so ist es sowohl den Mauthbeamten als sämmtlichen sonstigen Behörden untersagt, irgend eine andere als die Ausfuhr-Zollgebühr von denselben zu beheben. Wenn bei der Abzählung sich herausstellt, daß Schafe, Lämmer oder sonstige Thiere gefallen sind, so dürfen deren Häute unentgeltlich ausgeführt werden.

§. 12.

Sollte einer dieser Mokanen oder ihrer Hirten mit Tod abgehen, so wird Seitens der Lokalbehörde weder hinsichtlich dessen Verlassenschaft irgend eine Einmengung stattfinden, noch deßhalb irgend eine Abgabe behoben werden. Vielmehr wird, damit in einem solchen Falle die Verlassenschaft des Verstorbenen nicht durch seine Verwandten oder Gefährten verloren oder verschleudert werde, bei vorhergegangener Anzeige des Todfalles an die osmanische Behörde, von dieser der erforderliche Beistand hinsichtlich

W braku takichże certyfikatów pobiéraną będzie należytość Otłakii od przewyżki, wedle wymiaru, ustanowionego w §§. 3. i 4.

Ponieważ zaś owce ku wiośnie, kiedy mokanie do domu powracają, kocić się zwykły, wówczas jagnięta wtenczas zrodzone od wszelkiéj opłaty wolnemi są. Organa konsularne Austryackie czuwać nad tém winny, ażeby mokanie, przez Dunaj przeprawiający, bez oporu opłacali przeprawne za użycie statków do przeprawy służących, a to wedle zwyczaju miejscowego; niemniéj téż i władze Ottomańskie czuwać nad tém będą, ażeby flisacy ze swéj strony nie żądali należytości nieprawnych, zapłatę zwyczajną przechodzących, przez coby mokanie obciążani byli.

§. 11.

Mokanom wolno jest wyprowadzać dowolnie wełnę, na krótko przed powrotem z przypędzonych owiec własnych austryackich zestrzyżoną i sprodukowaną, a dla ułatwienia postępowania celnego i zaniechania wszelkiego nieporozumienia z władzami stanowi się, iż na każdą wychodzącą owcę postrzyżoną liczyć się ma jedna okka jako od opłaty wolna, a tak więc np. posiadacz trzody o 500 owcach wyprowadzić będzie mógł bez wszelkiéj opłaty cła 500 okk wełny. Równie téż i od żywności na drogę wziętéj, wystarczającéj na 10 aż do dni 15, którą mokanie z sobą wieźć mogą, żadnéj opłaty żądać się nie będzie. Przeciwnie zaś nie tylko od przewyżki wełny, lecz téż i od produktów tureckich wszelkiego rodzaju, jako to: skórek, skór, séra, tłuszczu, równie jak w ogólności od artykułów handlowych wszelkiego gatunku, które mokanie w Turcyi zakupują i do Austryi wyprowadzają, opłacone być ma cło taryfowe, w traktatach umówione o 12 procentach.

A ponieważ od przedmiotów takowych, od których późniéj pobieraném być ma cło wychodowe, ani należytość *Ihtisab*, ani téż inne należytości wewnętrzne pobieranemi być nie mogą, wówczas nie tylko urzędnikom celnym, lecz oraz i wszelkim innym władzom zakazaném zostaje pobierać inną od nich należytość, prócz należytości celnéj wychodowéj. Jeżeli przy obliczeniu wykaże się, że owce, jagnięta, lub inne zwierzęta padły, wówczas ich skóry bezpłatnie wywiezione być mogą.

§. 12.

Jeżeli zejdzie ze świata który z mokan lub ich pastuchów, władza miejscowa nie będzie miała prawa wdawać się w sprawę puścizny, ani téż pobierać z tego powodu opłaty jakowéj. I owszem, ażeby w takowym razie puścizna zmarłego przez krewnych lub towarzyszy jego nie była straconą lub przemarnowaną, po uprzedniém doniesieniu o wypadku śmierci do władzy Ottomańskiéj, przyłoży się taż z potrzebną pomocą swą do zupełnego przekazania puścizn takowych właści-

der vollständigen Uibermachung solcher Verlassenschaften an das betreffende k. k. Konsular-Amt geleistet werden.

Wenn jedoch ein Unterthan der Pforte eine Schuldforderung an die Verlassenschaft geltend machen sollte, so soll diese in traktatmäßiger Weise berichtiget, und auf Wahrung des betreffenden Rechtes Sorgfalt verwendet werden.

§. 13.

Die in Diensten der Mokanen stehenden Hirten und Knechte österreichischer Unterthanschaft werden in keiner Weise verhalten werden können, gegen ihren Willen bei osmanischen Unterthanen in Dienst zu treten. Sollten sie dieß jedoch aus eigenem Antriebe wünschen, und in dieser Beziehung ein Uibereinkommen treffen, so wird man solche, falls sie nicht selbst freiwillig weiter dienen wollten, nicht zwingen können, über die ausbedungene Frist im Dienste zu verbleiben, sondern zu entlassen haben.

§. 14.

Ergibt sich zwischen einem Mokanen osmanischer Unterthanschaft, und einem oder mehreren österreichischen Mokanen, Hirten und Knechten ein Rechtsstreit, so hat derselbe in Gegenwart des k. k. Konsuls oder seines Dolmetsches vor den osmanischen Tribunalen ausgetragen zu werden.

Die richterliche Entscheidung und Schlichtung von Streitigkeiten zwischen Mokanen, Hirten oder Knechten österreichischer Unterthanschaft hingegen steht traktatmäßig nur den österreichischen Konsular-Behörden zu, daher Seitens der osmanischen Organe in diesen Fällen keinerlei Störung und Einmischung einzutreten hat.

§. 15.

Da die Mokanen und deren Hirten nur berechtiget sind, ihre Herden und anderes Vieh auf die freien, dem Fiskus gehörigen Weidegründe zu treiben, und daher nicht befugt sind, solche Aecker, Felder und Wiesen, welche den Einwohnern von Flecken und Dorfschaften gehören und nur für deren Weidebedürfnisse ausreichen, ohne Einwilligung ihrer Besitzer zu benützen, so haben die Mokanen, ihre Hirten und Knechte, welche sich erlauben, im Widerspruche mit dieser Verordnung, Weidegründe und Aecker von Privaten mit ihren Herden zu betreten, und dadurch Schaden veranlassen, nach hergestelltem Beweise dafür Entschädigung zu leisten und die k. k. Konsular-Organe für die Bestrafung solcher schuldiger Mokanen Sorge zu tragen.

Gezeichnet:

A. V. Mihanovich,
k. k. Agent und General-Konsul.

E. Graf Ludolf,
k. k. Legazions-Sekretär.

O. Freih. v. Schlechta,
k. k. Sekretär-Dolmetsch.

Esseid Ismail Asif,
großherrl. Beïlikdschi (Reichskanzler).

Ahmed Jümni,
Muhasebedschi (Chef des Rechnungsbureaus für die Einkünfte Rumeliens).

Esseid Emin Mehmed,
Konzipist im Bureau de traduction bei der Pforte.

wemu urzędowi c. k. konsularnemu.

Jeżeliby zaś udowodnił poddany Porty wierzytelność swą do pusc'zny, taż sposobem w traktatach ułożonym, opłaconą być winna przy należytéj staranności o zachowaniu prawa dotyczącego.

§. 13.

Pastuchy i parobcy, w służbach u mokan zostający, poddaństwa Austryackiego, nie mogą żadnym sposobem być zniewalani, brać służbę mimo woli u poddanych Ottomańskich. Jeżeliby zaś z własnego popędu swego życzyli sobie tego, i w tym względzie umowę zawarli, wówczas nie będzie wolno przymuszać takowych, jeżeliby sami daléj dobrowolnie służyć nie chcieli, ażeby zostawali w służbie nad czas umówiony.

§. 14.

Jeżeli między mokanem poddaństwa Ottomańskiego, a jednym lub więcéj mokanami, pastuchami i parobkami Austryackimi spór powstanie, ma takowy w obecności C. K. konsula lub jego tłumacza przed trybunałami Ottomańskiemi być załatwiony.

Sędziowskie rozstrzygnienie i załatwienie zaś sporów między mokanami, pastuchami lub parobkami poddaństwa Austryackiego przysługa wedle traktatów wyłącznie tylko władzom konsularnym Austryackim, przeto ze strony organów Ottomańskich w takowych przypadkach nie będzie zachodzić żadne wdawanie się ani przeszkodzenie.

§. 15.

Ponieważ mokanie i ich pastuchy prawo tylko mają, wypędzać trzody swe i inne bydło na pastwiska wolne, do fiskusa należące, a przeto nie są upoważnieni z ról, pól i łąk, należących do mieszkańców miasteczek lub wsi, i wystarczających tylko na ich własne potrzeby pastewne, użytkować bez zezwolenia posiadaczy onychże, przeto mokanie, pastuchy ich i parobcy ośmielający się wbrew rozporządzeniu niniejszemu nachodzić grunta pastewne i role do prywatnych należące, i przezto szkodę wyrządzający, obowiązani będą po udowodnieniu szkody wynagrodzić takową, a oraz staranie mieć winny C. K. organa konsularne, ażeby ukaranymi byli takowi mokanie winę w tém ponoszący.

Podpisano:

A. de Mihanovich,
c. k. ajent i konsul jeneralny.
E. Hrabia Ludolf,
c. k. sekretarz legacyjny.
O. Baron de Schlechta,
c. k. tłumacz - sekretarz.

Esseid Ismail Afif,
ottomański *Beilikdschi* (kanclerz Państwa).
Ahmed Jümni,
Muhasebedschi (Szef bióra rachunkowego dla dochodów Rumelii).
Esseid Emin Mehmed,
koncepista w biórze de traduction u Porty.

Gegenwärtige, von den oben unterzeichneten Kommissären auf Grundlage vorhergegangener Berathungen festgestellte Weideordnung ist nur für jene Mokanen giltig, welche sich urkundlich als österreichische Unterthanen ausweisen können und gastweise für bestimmte Frist ihre Herden auf osmanisches Gebiet zur Weide treiben.

Sollten solche Mokanen, auf welche diese Weideordnung Anwendung findet, sich beikommen lassen, den Bestimmungen derselben entgegen zu handeln, so werden dieselben von den österreichischen Konsular-Organen unnachsichtlich bestraft werden, gleichwie den osmanischen Behörden strenge eingeschärft werden wird, die vereinbarten Bestimmungen genau zu beobachten und keinen Eingriff in dieselben zu gestatten. Diese Weideordnung, welche für die Dauer von sieben Jahren giltig sein soll, wird in kurzer Frist von den Ministerien der auswärtigen Angelegenheiten der beiden hohen Regierungen mittelst offizieller Noten ratifizirt werden, und zwei Monate nach erfolgter Ratifikazion in Wirksamkeit treten.

Sechs Monate vor Ablauf der siebenjährigen Dauer wird diese Weideordnung zwischen den beiden Theilen abermals berathen und entweder modifizirt, oder erneuert und beibehalten werden.

So beschlossen, und damit Niemand den Bestimmungen dieser Weideordnung zuwider handle, ist solche vom Minister des Aeußern der hohen Pforte und vom Internunzius des Erlauchten Kaiserhofes unterzeichnet und besiegelt worden.

Gezeichnet:

Freiherr von **Bruck** m. p. **Esseid Aali Mehmed Emin.**

Vorstehendes Uibereinkommen wird hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Wien den 1. Juli 1855.

Graf Buol-Schauenstein m. p.

Niniejszy porządek paszy, ustanowiony przez komisarzy wyżéj podpisanych na podstawie narad poprzednich, moc ma tylko co do tych mokan, którzy w stanie są wykazać się dokumentami jako poddani Austryaccy i jako goście na ciąg czasu pewnego pędzą trzody swe na pola terytoryum Ottomańskiego.

Jeżeliby mokanie, do których niniejszy porządek pastewny znajduje zastósowanie swe, odważyli się działać wbrew postanowieniom jego, natedy bez wszelkiego względu ukarani będą przez organa Austryackie konsularne, a równie ściśle sobie zaostrzoném mieć będą władze Ottomańskie, przestrzegać należycie postanowień umówionych i niedozwalać żadnego naruszenia onychże. Niniejszy porządek pastewny, na ciąg lat siedmiu obowiązywać mający, wkrótce ratyfikowanym zostanie przez Ministerya Spraw Zewnętrznych obu Rządów wysokich za pomocą not oficyalnych, i wejdzie w życie w dwa miesiące po nastąpionéj ratyfikacyi.

Sześć miesięcy przed upływem siedmioletniego ciągu niniejszy regulamin przez obie strony ma być znowu pod obradę wzięty i albo będzie zmodyfikowany, albo odnowiony i zatrzymany.

Tak ustanowiono, i ażeby nikt nie działał wbrew postanowieniom niniejszego porządku, podpisanym został takowy przez Ministra Spraw Zewnętrznych wysokiéj Porty i przez Internuncyusza Najjaśniejszego Domu Cesarskiego.

Podpisano:

Baron **Bruck** m. p. **Esseid Aali Mehmed Emin.**

Traktat powyższy podaje się niniejszém do powszechnéj wiadomości.

Wiédeń dnia 1 Lipca 1855 r.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 26. Juli 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXIX.

Wydany i rozesłany dnia 26 Lipca 1855.

126.

Kaiserliche Verordnung vom 12. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 113, ausgegeben am 6. Juli 1855),

womit angeordnet wird, daß die gegenwärtigen Hofräthe des Armee-Oberkommando den Titel: „General-Kriegskommissär" zu führen und die betreffenden Abtheilungen desselben künftig, statt mit Hofsekretären, mit Ober-Kriegskommissären betheilt zu werden haben.

Ich genehmige die Aufnahme der Hofräthe und Hofsekretäre des Armee-Oberkommando in den Stand des Kriegskommissariates.

Hiernach haben die gegenwärtigen Hofräthe des Armee-Oberkommando den Titel: „General-Kriegskommissär" zu führen, und die betreffenden Abtheilungen desselben künftig, statt mit Hofsekretären, mit Ober-Kriegskommissären betheilt zu werden.

Wien am 12. Juni 1855.

Franz Joseph m. p.

127.

Verordnung des Justizministeriums vom 25. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 114, ausgegeben am 6. Juli 1855),

giltig für alle Kronländer, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes *), in Wirksamkeit ist,

wodurch bestimmt wird, wie sich die Gerichte bei den Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche und allen übrigen, durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Übertretungen rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe zu benehmen haben.

Aus Anlaß des entstandenen Zweifels, ob den Gerichtsbehörden im lombardisch-venezianischen Königreiche bei Übertretungen des Forstgesetzes vom 27. Mai 1811 das, im §. 266 des Strafgesetzes vom Jahre 1852 erwähnte Milderungsrecht zukomme, wird von dem Justizministerium erklärt, daß sich die Gerichte den §§. 1 und 2 der neuen Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 und den Art. I. und II. des Kundmachungspatentes zu derselben gemäß, nicht nur bei den Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche, sondern auch bei allen übrigen durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Übertretungen rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe nicht mehr nach den, früher für solche Übertretungen bestandenen Anordnungen, sondern nach den Vorschriften des §. 266 des Strafgesetzes vom Jahre 1852 und der §§. 286, 294, 305, 306 und 311 der genannten Strafprozeß-Ordnung zu benehmen haben.

Freiherr von **Krauß** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXXIV. Stück, Nr. 152, Seite 466.

126.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 12 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXVII, Nr. 113, wydana dnia 6 Lipca 1855),

mocą którego rozporządza się, iż teraźniejsi radcy nadworni przy nadkomendzie wojsk prowadzić mają tytuł: „Jenerałów-Komisarzy wojennych“ i że dotyczące oddziały onéjże nadal opatrzone być mają nie sekretarzami nadwornymi, lecz nadkomisarzami wojennymi.

Zezwalam na przyjęcie radców nadwornych i sekretarzy nadwornych przy nadkomendzie wojsk do stanu komisaryatu wojennego.

Teraźniejsi więc radcy nadworni przy nadkomendzie wojsk prowadzić będą tytuł: „*Jenerała-Komisarza wojennego*“, a dotyczące oddziały onéjże opatrzone być winny na przyszłość nie sekretarzami nadwornymi lecz nadkomisarzami wojennymi.

Wiedeń dnia 12 Czerwca 1855.

Franciszek Józef m. p.

127.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 25 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXVII, Nr. 114, wydana dnia 6 Lipca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których moc ma procedura karna z dnia 29 Lipca 1853 r. Nr. 151 Dziennika Praw Państwa *),

którém ustanowioném zostaje, jak sądy postępować winny z przestępstwami lasowemi w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, tudzież z wszelkiemi innemi przestępstwami, przekazanemi sądom karnym, pod względem nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Z powodu wynikłéj wątpliwości co do tego, czy w Królestwie Lombardzko-Weneckiém zastósowanie znajduje prawo złagodzenia do przestępstw ustawy leśnéj z dnia 27 Maja 1811, o którém wspomina §. 266 ustawy karnéj z roku 1852, Ministerstwo Sprawiedliwości oświadcza, iż sądy stósownie do §§. 1 i 2 nowéj procedury karnéj z dnia 29 Lipca 1853 i artykułów I i II patentu obwieszczającego do téjże, nie tylko co się tyczy przestępstw leśnych w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, lecz także co się tyczy wszelkich innych osobnemi rozporządzeniami sądom karnym przekazanych przestępstw, w przedmiocie złagodzenia kary postępować winny już nie wedle rozrządzeń, dawniéj dla takich przestępstw istniejących, lecz wedle przepisów §. 266 ustawy karnéj z roku 1852 i §§. 286, 294, 305, 306 i 311 rzeczonéj procedury karnéj.

Baron **Krauss** m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, część XXXIV, Nr. 152, strona 166.

128.

Verordnung des Finanzministeriums vom 26. Juni 1855,

betreffend die Überstellung der Berghauptmannschaft von Mies nach Pilsen, die Errichtung eines Bergkommissariates in Mies, die Abgrenzung der Amtsbezirke derselben und Feststellung des Zeitpunktes ihrer beginnenden Wirksamkeit.

Siehe Reichs-Gesetzblatt XXVII. Stück, Nr. 115, ausgegeben am 6. Juli 1855.

129.

Verordnung des Justizministeriums vom 27. Juni 1855,

wirksam für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft, das Temeser Banat und für Siebenbürgen,

zur Erläuterung des, in den §§. 14, 48, 71, 76 und 82 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 16. Februar 1853, Nr. 30 des Reichs-Gesetz-Blattes, und den §§. 14, 48, 67, 72 und 78 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 3. Juli 1853, Nr. 129 des Reichs-Gesetz-Blattes, vorkommenden Ausdruckes: „adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war."

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 116, ausgegeben am 6. Juli 1855.

130.

Verordnung des Justizministeriums vom 29. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 117, ausgegeben am 6. Juli 1855),

womit der Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit der neu organisirten Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau, sammt den, bei denselben bestellten Ober-Staatsanwaltschaften, dann der, in dem Sprengel dieser Oberlandesgerichte einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz, des Bezirksgerichtes in Brody und der betreffenden Staatsanwaltschaftsbehörden, sowie der, mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze bestimmt wird.

Mit Bezug auf die Verordnungen der Minister des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 24. April 1854, Nr. 110 und 111 des Reichs-Gesetz-Blattes*), über die Allerhöchst genehmigte Gerichtsorganisirung der Königreiche Galizien und Lodomerien, mit dem Großherzogthum Krakau und den Herzogthümern Auschwitz und Zator und des Herzogthums Bukowina, wird hiermit bekannt gemacht, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 12. Juni 1855 das, für den Lemberger Oberlandesgerichts-Sprengel neu organisirte Oberlandesgericht in Lemberg mit der Staatsanwaltschaft an demselben, die neu organisirten Gerichtshöfe erster Instanz zu Lemberg, Czernowitz, Przemysl, Sambor, Złoczow, Stanislau und Tarnopol, die Staatsanwaltschaften bei diesen Gerichtshöfen, sowie die städtisch-delegirten Bezirksgerichte in den eben genannten Städten und das Bezirksgericht in Brody, ferner das, für den Krakauer Oberlandesgerichts-Sprengel neu organisirte Oberlandesgericht in Krakau mit der Ober-Staatsanwaltschaft an dem-

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXVIII. Stück, Nr. 117 und 118, Seite 285.

128.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 26 Czerwca 1855,

dotyczące przeniesienia starostwa górniczego w Mies do Pilzna, ustanowienia komisaryatu górniczego w Mies, ograniczenia ich okręgów urzędowych i ustanowienia początku ich działalności.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXVII, Nr. 115, wydaną d. 6 Lipca 1855.

129.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 27 Czerwca 1855,

obowiązujące we Węgrzech, w Kroacyi, Slawonii, Województwie Serbskiém, Banacie Temeskim i w Siedmiogrodzie,

w przedmiocie objaśnienia wyrazu: „dobra szlacheckie, z których posiadaniem połączoném było wykonywanie jurysdykcyi aż do roku 1848“, znajdującego się w §§. 14, 48, 71, 76 i 82 normy jurysdykcyjnéj cywilnéj z dnia 16 Lutego 1853, Nr. 30 Dziennika Praw Państwa, i w §§. 14, 48, 67, 72 i 78 normy jurysdykcyjnéj cywilnéj z dnia 3 Lipca 1853 r. Nr. 129 Dziennika Praw Państwa.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXVII, Nr. 116, wydaną d. 6 Lipca 1855.

130.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 29 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXVII, Nr. 117, wydana dnia 6 Lipca 1855),

którém ustanowionym zostaje początek działalności nowo uorganizowanych wyższych sądów krajowych w Galicyi i Krakowie wraz z nadprokuratoryami rządowemi, przy nich ustanowionemi, tudzież trybunałów piérwszéj instancyi, zaprowadzić się mających w okręgu tychże sądów wyższych krajowych, sądu powiatowego w Brodach i dotyczących władz prokuratoryjnych, równie jak ustaw z nową organizacyą sądową w związku będących.

Odnośnie do rozporządzeń Ministrów Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Finansów z dnia 24 Kwietnia 1854, Nr. 110 i 111 Dziennika Praw Państwa *) w przedmiocie uchwalonéj przez Najjaśniejszego Pana organizacyi sądowéj w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, wraz z Wielkiém Księstwem Krakowskiém i Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież w Księstwie Bukowińskiém, obwieszcza się niniejszém, iż w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 12 Czerwca 1855, wyższy sąd krajowy we Lwowie nowo uorganizowany dla okręgu wyższego sądu krajowego Lwowskiego z prokuratoryą przy takowym, nowo uorganizowane trybunały piérwszéj instancyi we Lwowie, Czerniowcach, Przemyślu, Samborze, Złoczowie, Stanisławowie i Tarnopolu, prokuratorye rządowe przy tychże trybunałach, równie jak sądy powiatowe miejsko-delegowane w miastach co dopiéro rzeczonych i sąd powiatowy w Brodach, tudzież wyższy sąd krajowy w Kra-

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, część XXVIII, Nr. 117 i 118, strona 285.

selben, die neu organisirten Gerichtshöfe erster Instanz zu Krakau, Tarnow, Neu-Sandez und Rzeszow, die Staatsanwaltschaften bei diesen Gerichtshöfen, sowie die städtisch-delegirten Bezirksgerichte in den eben genannten Städten, mit dem 29. September 1855 ihre Amtsthätigkeit nach Maßgabe des, denselben gesetzlich eingeräumten Wirkungskreises zu beginnen, die dermaligen Gerichtsbehörden aber in den obbezeichneten Kronländern am 28. September 1855 ihre Amtswirksamkeit zu beenden haben. Mit dem Tage der Aktivirung der neuen Gerichtsbehörden haben auch die, mit der neuen Justizorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze in Wirksamkeit zu treten, und zwar:

in dem ganzen Umfange der beiden obbezeichneten Oberlandesgerichts-Sprengel.

1. Die, mit dem Allerhöchsten Patente vom 20. November 1852, Nr. 251 des Reichs-Gesetz-Blattes [1]), erlassene Vorschrift über den Wirkungskreis und die Zuständigkeit der Gerichte in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten.

2. Das, mit dem Allerhöchsten Patente vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes [2]) erlassene Gesetz über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden.

3. Die, mit dem Allerhöchsten Patente vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes [3]), erlassene Strafprozeß-Ordnung.

4. Die, mit der Justizministerial-Verordnung vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes [4]), kundgemachte Instrukzion über die innere Amtswirksamkeit und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden in strafgerichtlichen Angelegenheiten.

5. Die, mit der Justizministerial-Verordnung vom 3. August 1854, Nr. 201 des Reichs-Gesetz-Blattes [5]), kundgemachte Vorschrift über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung bei den Staatsanwaltschaften, und

6. das, mit dem Allerhöchsten Patente vom 9. August 1854, Nr. 208 des Reichs-Gesetz-Blattes [6]), erlassene Gesetz über das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen.

Dagegen in dem ehemaligen Gebiete der Stadt Krakau auch noch

a) das Allerhöchste Patent vom 23. März 1852, Nr. 77 des Reichs-Gesetz-Blattes [7]), bezüglich der Einführung des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches vom 1. Juni 1811;

---

1) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLV. Stück, Nr. 331, Seite 771.
2) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.
3) Ebendaselbst XXXIV. Stück, Nr. 152, Seite 466.
4) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.
5) Eben dort XL. Stück, Nr. 228, Seite 620.
6) » » XLVI. Stück, Nr. 295, Seite 843.
7) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XVI. Stück, Nr. 81, Seite 221.

kowie nowo uorganizowany dla okręgu wyższego sądu Krakowskiego z nadprokuratoryą przy tymże, nowo uorganizowane trybunały piérwszéj instancyi w Krakowie, Tarnowie, Nowym-Sączu i Rzeszowie, prokuratorye rządowe przy tychże trybunałach równie jak sądy powiatowe miejsko-delegowane w miastach rzeczonych, urzędowanie swe wedle przyznanego im w ustawach zakresu działalności rozpocząć mają z dniem 29 Września 1855, zarazem dotychczasowe władze sądowe zaś działalność swą urzędową ukończyć winny z dniem 28 Września 1855. Z dniem zaprowadzenia nowych władz sądowych mają także rozpocząć działanie swoje ustawy w związku będące z nową organizacyą sądową:

w całym obrębie obojga okręgów wyż wspomnionych wyższych sądów krajowych :

1. Przepis, wydany Najwyższym Patentem z dnia 20 Listopada 1852 r., Nr. 251 Dziennika Praw Państwa [1]), o zakresie działalności i właściwości sądów w sprawach cywilnych.

2. Ustawa wydana Najwyższym Patentem z dnia 3 Maja 1853 Nr. 81 Dziennika Praw Państwa [2]), o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności przy władzach sądowych.

3. Procedura karna, wydana Najwyższym Patentem z dnia 29 Lipca 1853, Nr. 151 Dziennika Praw Państwa [3]).

4. Instrukcya, obwieszczona rozporządzeniem Ministerstwa Sprawiedliwości, z dnia 16 Czerwca 1854 r., Nr. 165 Dziennika Praw Państwa [4]), o wewnętrznéj działalności urzędowéj i porządku czynności władz sądowych w sprawach karno-sądowych.

5. Przepis, obwieszczony rozporządzeniem Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 3 Sierpnia 1854 r., Nr. 201 Dziennika Praw Państwa [5]), o wewnętrznem urządzeniu i porządku czynności przy prokuratoryach rządowych, tudzież

6. Ustawa, wydana Najwyższym Patentem z dnia 9 Sierpnia 1854 r., Nr. 208 Dziennika Praw Państwa [6]), o sądowém postępowaniu w sprawach prawnych niespornych.

W dawném terytoryum zaś miasta Krakowa nadto jeszcze

a) Najwyższy Patent z dnia 23 Marca 1852, Nr. 77 Dziennika Praw Państwa [7]), w przedmiocie zaprowadzenia powszechnéj księgi ustaw cywilnych z dnia 1 Czerwca 1811 r.

1) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XLV, Nr. 331, str. 771.
2) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część XXII, Nr. 104, str. 253.
3) Tamże Część XXXIV, Nr. 152, str. 466.
4) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XXXVIII, Nr 209, str. 536.
5) Tamże, Część XL, Nr. 228, str. 620.
6) Tamże, Część XLVI, Nr. 295, str. 843.
7) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XVI, Nr. 81, str. 221.

b) das Allerhöchste Patent vom 23. März 1852, Nr. 78 des Reichs-Gesetz-Blattes [1]), hinsichtlich der Einführung der westgalizischen Gerichtsordnung und der damit in Verbindung stehenden Gesetze;

c) die Justizministerial-Verordnung vom 29. November 1854, Nr. 303 des Reichs-Gesetz-Blattes [2]), über die Anwendung des oben unter 6. angeführten Gesetzes vom 9. August 1854, Nr. 208 des Reichs-Gesetz-Blattes [3]);

d) die kaiserliche Verordnung vom 21. Mai 1855, Nr. 95 des Reichs-Gesetz-Blattes [4]), über das Verfahren zur Einbringung der durch Notariatsakte bewiesenen Forderungen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

131.

Verordnung der Minister des Innern und der Justiz vom 4. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVII. Stück, Nr. 118, ausgegeben am 6. Juli 1855),

über die Einführung der Bezirksämter in dem Königreiche Galizien und Lodomerien, dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina.

Zu Folge Allerhöchster Genehmigung wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die neu organisirten rein politischen und gemischten k. k. Bezirksämter in dem Königreiche Galizien und Lodomerien, dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina am 29. September 1855 in Wirksamkeit gesetzt werden, und daß die Auflösung der bisherigen politischen Behörden erster Instanz, als: der provisorischen k. k. Distrikts-Kommissariate im Krakauer Gebiete, der städtischen Magistrate, mit Ausnahme jener zu Lemberg, Krakau und Czernowitz, der Stadtkämmereien und Dominien gleichzeitig erfolgt.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

---

1) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XVI. Stück, Nr. 82, Seite 222.

2) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 85, Seite 145.

3) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XLVI. Stück, Nr. 295, Seite 843.

4) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XXVII. St. Nr. 124, Seite 325.

b) Najwyższy Patent z dnia 23 Marca 1852, Nr. 78 Dziennika Praw Państwa [1]), o zaprowadzeniu ustawy sądowéj zachodnio-galicyjskiéj, wraz z ustawami z nią w związku zostającemi;

c) rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 29 Listopada 1854 r., Nr. 303 Dziennika Praw Państwa [2]), o zastósowaniu ustawy z dnia 9 Sierpnia 1854 r., Nr. 208 Dziennika Praw Państwa [3]), powyżéj pod 6 wymienionéj;

d) Cesarskie Rozporządzenie z dnia 21 Maja 1855 r., Nr. 95 Dziennika Praw Państwa [4]), o postępowaniu z wierzytelnościami, przez akty notaryalne udowodnionemi.

Baron **Krauss** m. p.

131.

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 4 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVII, Nr. 118, wydana dnia 6 Lipca 1855),

o zaprowadzeniu urzędów powiatowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém.

W skutek Najwyższéj Uchwały, podaje się niniejszém do powszechnéj wiadomości, iż nowo-uorganizowane czysto polityczne i mięszane C. K. urzędy powiatowe w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém zaprowadzone zostają z dniem 29 Września 1855, i że zarazem rozwiązane zostają dotychczasowe władze polityczne piérwszéj instancyi, jako to: prowizoryczne C. K. komisaryaty dystryktowe w terytoryum Krakowskiém, magistraty miejskie, wyjąwszy owe we Lwowie, Krakowie i Czerniowcach, komornictwa miejskie i dominia.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

---

1) Dziennik praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, Część XVI, Nr. 82, str. 222.

2) Dziennik rządu krajowego dla zarządu obrębu Krakowskiego z roku 1854, Oddział piérwszy, Zeszyt XXII, Nr. 85, str. 145.

3) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XLVI, Nr. 295, str. 843.

4) Dziennik rządu krajowego dla zarządu obrębu Krakowskiego z roku 1855, Oddział piérwszy, Zeszyt XXVII, Nr. 124, str. 325.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 27. Juli 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXX.

Wydany i rozesłany dnia 27 Lipca 1855.

132.

Erlaß des Finanzministeriums vom 30. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 119, ausgegeben am 14. Juli 1855),

über die Bemessung der Gebühren bei Vermögensübertragungen von Todeswegen, deren Gegenstand ein Seniorat ist.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 31. Mai 1855 Nachstehendes anzuordnen geruhet:

Bei Vermögensübertragungen von Todeswegen, welche durch die Nachfolge im Seniorate von nun an vorkommen, ist die Gebühr zwar nach dem persönlichen Verhältnisse des Erwerbers zu dem letzten Besitzer des Seniorates mit 1, 4 oder 8 Perzent zu bemessen, jedoch deren Einhebung in zehn Jahre einzutheilen und der für jedes dieser Jahre entfallende Betrag für dasselbe vorhinein zu entrichten. Hört die Besitzdauer auf, ehe sämmtliche zehn Jahresbeträge fällig geworden sind, so sollen diejenigen Theilbeträge, deren Fälligkeit noch nicht eingetreten ist, abgeschrieben werden.

Dieß wird mit dem Beifügen kundgemacht, daß die bestehenden Anordnungen hinsichtlich der Gebühr vom Besitze unbeweglicher Güter hierdurch nicht berührt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

133.

Verordnung des Finanzministeriums vom 1. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 120, ausgegeben am 14. Juli 1855),

giltig für alle Kronländer,

über die Einkommensteuerpflicht von Renten, die durch Schenkungen unter Lebenden oder auf den Todfall oder in Folge letztwilliger Anordnungen verliehen werden.

Renten, welche auf Grund von Schenkungen unter Lebenden oder auf den Todesfall oder in Folge letztwilliger Anordnungen bezogen werden, unterliegen der Einkommensteuer in der dritten Klasse.

Sind diese Renten auf Realitäten sichergestellt, so werden sie in jenen Kronländern, wo der die Einkommensteuer vertretende Drittelzuschlag zur Realsteuer besteht, durch den, dem Hypothekarschuldner eingeräumten fünfperzentigen Rentenabzug getroffen.

Freiherr von **Bruck** m. p.

134.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 121, ausgegeben am 14. Juli 1855),

wirksam für alle Kronländer,

betreffend die Anwendbarkeit der, über die Anweisung und Einstellung der Bezüge der Staatsdiener, unterm 14. Juli 1853 erlassenen, Vorschrift auf die, aus verschiedenen Fonden bezahlten Angestellten.

Zu Folge Allerhöchster Entschließung vom 7. Juni 1855 haben die, mit Aller-

132.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 30 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 119, wydana dnia 14 Lipca 1855),

o wymierzeniu należytości przy przeniesieniach majątku z powodu śmierci, których przedmiot jest seniorat.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 31 Maja 1855, raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość rozporządzić co następuje:

W razie przeniesień majątku z powodu śmierci, zachodzących już od chwili obecnéj przez następstwo w senioracie, wprawdzie należytość wymierzona powinna być wedle osobistego stósunku nabywcy do ostatniego posiadacza senioratu w 1, 4, lub 8 procentach, ściągnienie téjże atoliż podzieloném być ma na lat dziesięć, a kwota na każdy z lat rzeczonych przypadająca, na tenże z góry opłaconą być winna. Jeżeli posiadanie trwać ustaje, nim wszystkie dziesięć kwot rocznych zapadły, wówczas odpisane być winny te części, których wypłatność jeszcze nie nastąpiła.

Obwieszcza się to z tém dołożeniem, iż rozporządzenia istniejące co do należytości od posiadania dóbr nieruchomych, przez to nie zostają naruszone.

Baron **Bruck** m. p.

133.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 1 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXVIII, Nr. 120, wydana dnia 14 Lipca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

o obowiązku opodatkowania dochodu z rent ustanowionych przez darowizny między żyjącemi lub na przypadek śmierci, albo w skutek rozporządzeń ostatniéj woli.

Renty, pobierane z powodu darowizny między żyjącemi lub na przypadek śmierci lub w skutku rozporządzeń ostatniéj woli, ulegają opodatkowaniu dochodowemu klasy trzeciéj.

Jeżeli renty takowe zabezpieczone są na realnościach, wówczas w krajach koronnych, gdzie istnieje dodatek trzeciéj części do podatku od realności, zastępujący podatek dochodowy, opodatkowane będą przez pięćprocentowe potrącenie w rentach, przyznane dłużnikowi hipotecznemu.

Baron **Bruck** m. p.

134.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 3 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 121, wydana dnia 14 Lipca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące zastósowalności przepisu wydanego pod dniem 14 Czerwca 1853 r. w przedmiocie przekazania i wstrzymania poborów sług rządowych, do ustanowionych z różnych funduszów płacę pobierających.

W skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 7 Czerwca 1855, postanowienia,

höchster Entschließung vom 26. Juni 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, XLIV. Stück, Nr. 139 *) festgesetzten Bestimmungen auf alle Angestellten Anwendung zu finden, welche ihre Genüsse aus Fonden beziehen, die unmittelbar von den Regierungsbehörden verwaltet, und von welchen daher auch die Bezüge der fraglichen Angestellten angewiesen werden; wobei es keinen Unterschied begründet, ob die betreffenden Fonde ganz, theilweise oder auch gar nicht aus den Staatsfinanzen dotirt sind.

Hierdurch wird der Finanzministerial-Erlaß vom 17. Juni 1854 (Reichs-Gesetz-Blatt, LIV. Stück, Nr. 148 **), und Verordnungsblatt des Finanzministeriums Nr. 49) ergänzt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

135.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. Juli 1855,

womit der Beginn der Wirksamkeit der Vorschrift über die Einhebung einer Schifffahrtsgebühr statt der bisherigen Kettengebühren auf einigen lombardischen Kanälen bekannt gemacht wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 122, ausgegeben am 14. Juli 1855.

136.

Verordnung des Finanzministeriums vom 7. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 123, ausgegeben am 14. Juli 1855),

giltig für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

über die Zollbehandlung der weiß gemachten und gefärbten, jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten „Lamm- und Sterblingfelle."

Mit Bezug auf die Post 61 a) des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853, wornach unter Z. 2 die weiß gemachten und gefärbten, nicht gefütterten Schaffelle den Kirschnerwaaren beigezählt werden, ist zu dieser Tarifpost eine Anmerkung folgenden Inhaltes anzufügen:

Anmerkung 2. „Unter der Zahl 2 genannten Schaffellen sind die weiß gemachten und gefärbten, jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten Lamm- und Sterblingfelle nicht begriffen; diese letzteren sind als Pelzwerk nach der Tarifpost 17 c) zu behandeln."

Vorstehende Tarifänderung hat mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem solche jedem Amte zukommt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXXI. Stück, Nr. 140, Seite 447.

**) Ebendaselbst vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXII. Stück, Nr. 154, Seite 449.

Najwyższą Uchwałą z dnia 26 Czerwca 1853, Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 139 *) zarządzone, znajdują zastósowanie do wszystkich ustanowionych, pobiérających płace swe z funduszów, które bezpośrednio stoją pod zarządem władz rządowych, a przez które więc także pobory rzeczonych ustanowionych przekazane bywają; przytém nie ma różnicy, czy fundusze rzeczone całkiem, czy w części lub wcale nie są udotowane z finansów rządowych.

Niniejszém uzupełnioném zostaje rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 17 Czerwca 1854 r. (Dziennik Praw Państwa, Część LIV, Nr. 148 **), tudzież Dziennik Rozporządzeń Ministerstwa Finansów Nr. 49).

Baron **Bruck** m. p.

135.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 4 Lipca 1855,

którém obwieszczonym zostaje początek działalności przepisu o pobiéraniu należytości żeglugowéj zamiast dotychczasowych należytości łańcuchowych na niektórych kanałach Lombardzkich.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 122, wydaną dnia 14 Lipca 1855.

136.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 7 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXVIII, Nr. 123, wydana dnia 14 Lipca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych spólnego węzła celnego,

o celném postępowaniu „z skórkami jagnięcemi i z wyporków“ na biało przyrządzonemi i farbowanemi, atoliż niepodszywanemi lub daléj wyrabianemi.

Odnośnie do pozycyi 61 *a)* taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 r., wedle któréj wymienione pod L. 2 *skórki owcze* niepodszywane, na biało przyrządzone i farbowane, policzone być winny do towarów kuśnierskich, do téjże pozycyi taryfy dołożyć należy uwagę następującéj treści:

Uwaga 2. „Wymienione pod Liczbą 2 *skórki owcze* nie obejmują w sobie *skórek jagnięcych i z wyporków*, na biało przyrządzonych i farbowanych, atoliż niepodszywanych lub daléj wyrabianych; ostatnie bowiem traktowane być winny jako futra wedle pozycyi taryfy 17 *c)*.“

Powyższa zmiana w taryfie wejdzie w życie z dniem, w którym takowa do każdego urzędu dojdzie.

Baron **Bruck** m. p.

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część XXXI, Nr. 140, strona 447.

**) Tamże z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XXXII, Nr. 154, strona 449.

137.

Erlaß der Ministerien der auswärtigen Angelegenheiten und der Justiz und des Armee-Ober-Kommando vom 9. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 124, ausgegeben am 14. Juli 1855),

wirksam für alle Kronländer des österreichischen Kaiserstaates,

womit das, zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Bundesregierungen erweiterte Uibereinkommen, bezüglich der gegenseitigen Auslieferung gemeiner Verbrecher kundgemacht wird.

Die kaiserlich-österreichische Regierung ist mit den nachbenannten deutschen Bundesregierungen, nämlich mit den Regierungen von Preußen, Baiern, Königreich Sachsen, Hannover, Württemberg, Baden, Churhessen, Großherzogthum Hessen, Hessen-Homburg, Mecklenburg-Strelitz, Mecklenburg-Schwerin, Oldenburg, Sachsen-Weimar, Sachsen-Meiningen, Sachsen-Altenburg, Sachsen-Koburg-Gotha, Braunschweig, Nassau, Anhalt-Dessau-Köthen, Anhalt-Bernburg, Schwarzburg-Rudolstadt, Schwarzburg-Sondershausen, Schaumburg-Lippe, Lippe, Waldeck, Reuß älterer Linie, Reuß jüngerer Linie, dann den freien Städten Lübeck, Frankfurt, Bremen und Hamburg, dahin übereingekommen, die Bestimmungen des in der dritten Sitzung der deutschen Bundesversammlung vom 26. Jänner 1854 gefaßten Beschlusses, wegen gegenseitiger Auslieferung gemeiner Verbrecher auf dem deutschen Bundesgebiete (Reichs-Gesetz-Blatt, Jahrgang 1854, XXVI. Stück, Nr. 76, S. 289*), auch auf die **nicht** zum deutschen Bunde gehörigen Kronländer des österreichischen Kaiserstaates auszudehnen, so daß also die Bestimmungen dieses Bundesbeschlusses auch auf jene Fälle volle Anwendung finden sollen, in welchen das gemeine Verbrechen oder Vergehen, wegen dessen durch eine kaiserlich-österreichische Behörde von einer der obbenannten deutschen Regierungen die Auslieferung eines Individuums begehrt wird, in einem nicht zum deutschen Bunde gehörigen Kronlande des österreichischen Kaiserthumes oder von den Angehörigen eines solchen Kronlandes begangen wurde, sowie umgekehrt auch auf den Fall, wenn eine der vorgedachten deutschen Regierungen nach Maßgabe des erwähnten Bundesbeschlusses von der kaiserlich-österreichischen Regierung die Auslieferung eines Individuums in Anspruch nimmt, welches sich in einem nicht zum deutschen Bunde gehörigen Kronlande des österreichischen Kaiserstaates aufhält.

Insbesondere ist noch hiebei mit der königlich-preußischen Regierung verabredet worden, daß die Bestimmungen des gegenwärtigen Uibereinkommens auch auf die Landestheile Preußens, welche nicht zum deutschen Bunde gehören, ihre Anwendung

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XX. Stück, Nr. 83, Seite 249.

137.

Rozrządzenie Ministerstw Spraw Zewnętrznych i Sprawiedliwości tudzież Nadkomendy Wojsk z d. 9 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXVIII, Nr. 124, wydana dnia 14 Lipca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych Cesarstwa Austryackiego,

którém obwieszczonym zostaje traktat rozciągniony między Austryą i niektóremi Rządami związku niemieckiego, w przedmiocie wzajemnego wydania zbrodniarzy prostych.

Rząd Cesarsko-Austryacki zawarł traktat z niż wymienionemi Rządami Związku niemieckiego, a to z Rządami: Pruskim, Bawarskim, Królestwa Saskiego, Hanowerskim, Würtembergskim, Badeńskim, Elektorstwa Heskiego, Wielkiego Księstwa Haskiego, Hasko-Homburskim, Meklenburgsko-Strzelickim, Meklenburgsko-Skwirzyńskim, Oldenburgskim, Sasko-Weimarskim, Sasko-Meiningenskim, Sasko-Altenburgskim, Sasko-Koburg-Gotajskim, Brunszwickim, Nassawskim, Anhalcko-Dessawsko-Kötenskim, Anhalcko-Bernburgskim, Szwarcburgsko-Rudolstadzkim, Szwarcburgsko-Sondershauseńskim, Szaumburgsko-Lippeskim, Lippeskim, Waldeskim, Reusskim linii starszéj, Reusskim linii młodszéj, tudzież z Rządami miast wolnych: Lubeki, Frankfurtu, Bremii i Hamburga, tym końcem, ażeby postanowienia uchwały zapadłéj na trzeciém posiedzeniu soboru Związku niemieckiego, z dnia 26 Stycznia 1854, co do wzajemnego wydania prostych zbrodniarzy w terytoryum Związku niemieckiego (Dziennik Praw Państwa, rok 1854, część XXVI, Nr. 76, str. 289 *), *rozciągnąć także i na kraje koronne Państwa austryackiego, **nie** do związku niemieckiego należące*, tak, iż postanowienia rzeczonéj uchwały związkowéj zupełne zastósowanie mieć winny także i do tych przypadków, w których prosta zbrodnia lub wykroczenie, dla którego władza Cesarsko-Królewska żąda wydania indywiduum ze strony jednego z wyż rzeczonych Rządów niemieckich, popełnioném zostało w jednym z krajów koronnych Cesarstwa Austryackiego nienależących do Związku niemieckiego, lub przez przynależących tegoż kraju koronnego, równie jak odwrotnie także i do tego przypadku, gdy jeden z rzeczonych Rządów niemieckich w miarę wspomnionéj uchwały związkowéj żąda od Rządu Cesarsko-Austryackiego wydania indywiduum, przebywającego w jednym z krajów koronnych Cesarstwa Austryackiego nienależących do Związku niemieckiego.

W szczególności umówiono się z *Rządem Królewsko-Pruskim*, iż postanowienia niniejszego traktatu zastósowanie mieć winny także i co do tych części Pruss, które nie należą do Związku niemieckiego; niemniéj téż i w deklaracyach,

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, część XX, Nr. 83, str. 249.

finden sollen; auch ist in den zwischen der kaiserlich-österreichischen Regierung und dem Senate der freien Stadt Bremen und Hamburg ausgewechselten Deklarazionen noch ausdrücklich festgesetzt worden, daß das vorstehende Übereinkommen, unbeschadet des, einer jeden der genannten Regierungen von Oesterreich, Bremen und Hamburg reservirten Rechts, geschlossen wurde, dem Auslieferungsgesuche die ihr angemessen scheinende Folge zu geben, falls das auszuliefernde Individuum Angehöriger eines nicht zum deutschen Bunde gehörigen dritten Staates sein sollte.

Welches hiemit den bezüglichen k. k. Behörden zur Darnachachtung bekannt gegeben wird.

Graf Buol-Schauenstein m. p **Krauß** m. p. **Bamberg** m. p. G. M.

138.

Erlaß der Ministerien der auswärtigen Angelegenheiten und der Justiz und des Armee-Ober-Kommando vom 9. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 125, ausgegeben am 14. Juli 1855),

wirksam für alle Kronländer des österreichischen Kaiserstaates,

womit ein, zwischen Österreich und mehreren deutschen Regierungen erweitertes Übereikommen bezüglich der gegenseitigen Auslieferung sowohl gemeiner als politischer Verbrecher, kundgemacht wird.

Die kaiserlich-österreichische Regierung ist mit den nachbenannten deutschen Bundesregierungen, nämlich mit den Regierungen von Baiern, Königreich Sachsen, Hannover, Württemberg, Baden, Churhessen, Großherzogthum Hessen, Hessen-Homburg, Mecklenburg-Strelitz, Meklenburg-Schwerin, Oldenburg, Sachsen-Weimar, Sachsen-Meiningen, Sachsen-Altenburg, Sachsen-Koburg-Gotha, Braunschweig, Nassau, Anhalt-Dessau-Köthen, Anhalt-Bernburg, Schwarzburg-Rudolstadt, Schwarzburg-Sondershausen, Schaumburg-Lippe, Lippe, Waldeck, Reuß älterer Linie, Reuß jüngerer Linie und Frankfurt, dahin übereingekommen, nicht allein die Bestimmungen des in der dritten Sitzung der deutschen Bundesversammlung vom 26. Jänner 1854 gefaßten Beschlusses, wegen gegenseitiger Auslieferung gemeiner Verbrecher auf dem deutschen Bundesgebiete (siehe die vorstehende Nummer des Reichs-Gesetz-Blattes*), sondern auch die Bestimmungen des Bundesbeschlußes vom 18. August 1836, bezüglich der Auslieferung sogenannter politischer Verbrecher (siehe Justiz-Gesetzsammlung vom Jahre 1837, Nr. 236, S. 149, und Nr. 239, S. 152, dann vom Jahre 1839, Nr. 346, S. 333**), auch auf die **nicht** zum deutschen Bunde gehörigen Kronländer des österreichischen Kaiserstaates auszudehnen; so daß also die Bestimmungen dieser beiden Bundesbeschlüsse

*) Ebenso auch in diesem Regierungsblatte unter Nro. 137.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1837, Nr. 145, Seite 844 und vom Jahre 1839, Nr. 78, Seite 302.

między Rządem Cesarsko-Austryackim i Senatem wolnego miasta *Bremii* i *Hamburga* zamienionych wyraźnie jeszcze ustanowioném zostało, iż powyższy traktat zawartym został, bez naruszenia prawa, rezerwowanego każdemu z rzeczonych Rządów Austryi, Bremii i Hamburga, żądaniu wydania zadosyć uczynić wedle stósowności rzeczy, jeżeli indywiduum, które wydaném być ma, jest przynależném Państwa *trzeciego* do Związku niemieckiego nienależącego.

Co się niniejszém dotyczącym C. K. władzom do wiadomości i przestrzegania podaje.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. **Krauss** m. p. **Bamberg** m. p.

138.

Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Zewnętrznych i Sprawiedliwości i Nadkomendy Wojsk z d. 9 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXVIII, Nr. 125, wydana dnia 14 Lipca 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych Cesarstwa Austryackiego,

którém obwieszczonym zostaje traktat, rozciągniony między Austryą i niektóremi Rządami niemieckiemi, w przedmiocie wzajemnego wydania zbrodniarzy nie tylko prostych ale i politycznych.

Rząd Cesarsko-Austryacki zawarł traktat z Rządami Związku niemieckiego poniżéj następującemi, jako to z Rządami: Bawarskim, Królewsko-Saskim, Hanowerskim, Würtembergskim, Badeńskim, Elektorsko-Heskim, W. Książęco-Haskim, Hasko-Homburgskim, Meklenburgsko-Strzeleckim, Meklenburgsko-Skwirzyńskim, Oldenburgskim, Sasko-Weimarskim, Sasko-Meiningenskim, Sasko-Altenburgskim, Sasko-Koburg-Gotajskim, Brunszwickim, Nassawskim, Anhalcko-Dessawsko-Köthenskim, Anhalcko-Bernburgskim, Szwarcburgsko-Rudolstadzkim, Szwarcburgsko-Sondershauseńskim, Szaumburgsko-Lippeskim, Lippeskim, Waldeskim, Reusskim linii starszéj, Reusskim linii młodszéj i Frankfurckim, tym końcem, ażeby nie tylko postanowienia uchwały, zapadłéj na trzeciém posiedzeniu zgromadzenia Związku niemieckiego z dnia 26 Stycznia 1854, co do wzajemnego wydania *prostych* zbrodniarzy w terytoryum Związku niemieckiego (obacz numer poprzedni Dziennika Praw Państwa *), lecz także i postanowienia uchwały Związkowéj z dnia 18 Sierpnia 1836, co do wydania tak zwanych zbrodniarzy *politycznych* (obacz zbiór ustaw sądowych z roku 1837, Nr. 236, str. 149 i Nr. 239 str. 152, tudzież z roku 1839 Nr. 346, str. 333 **), *rozciągnąć także i na kraje koronne Cesarstwa*

*) Także i w tymże Dzienniku rządowym pod Nr. 137.

**) W Zbiorze Ustaw krajowych dla Galicyi z roku 1837, Nr. 145, strona 844 i z roku 1839, Nr. 78, strona 302.

auch auf jene Fälle vollkommene Anwendung finden sollen, in welchen das Verbrechen oder Vergehen, wegen dessen durch eine kaiserlich-österreichische Behörde von einer der obgenannten Regierungen die Auslieferung eines Individuums begehrt wird, in einem nicht zum deutschen Bunde gehörigen Kronlande des österreichischen Kaiserstaates oder von den Angehörigen eines solchen Kronlandes begangen wurde, sowie umgekehrt auch auf den Fall, wenn eine der obbenannten Regierungen nach Maßgabe des einen oder des anderen der oberwähnten Bundesbeschlüsse von der kaiserlich-österreichischen Regierung die Auslieferung eines Individuums in Anspruch nimmt, welches sich in einem nicht zum deutschen Bunde gehörigen Kronlande des österreichischen Kaiserstaates aufhält.

Uibrigens wurde mit der königlichen und der großherzoglich-sächsischen sowie mit den herzoglich-sächsischen Regierungen noch ausdrücklich verabredet, daß hiedurch an den, durch die Zoll-, Handels- und Steuerverträge vom 19. Februar und 4. April 1853 und das zu denselben gehörige Zollkartell übernommenen Verpflichtungen nichts geändert werden soll.

Welches hiemit den bezüglichen k. k. Behörden zur Darnachachtung bekannt gegeben wird.

Graf Buol-Schauenstein m. p. **Krauß** m. p. **Bamberg** m. p. G. M.

austryackiego, ***nie*** *należące do związku niemieckiego;* tak iż postanowienia obu rzeczonych uchwał związkowych zupełne zastósowanie mieć winny do przypadków, w których zbrodnia lub wykroczenie, z powodu któregoby władza Cesarsko-Austryacka żądała wydania indywiduum ze strony jednego z Rządów powyżéj rzeczonych, popełnioném zostało w jednym z krajów koronnych Cesarstwa Austryackiego nienależących do związku niemieckiego, lub przez przynależnych rzeczonego kraju koronnego, równie jak odwrotnie do tego przypadku, gdy który z rzeczonych powyżéj Rządów w miarę jednéj lub drugiéj z wyż wspomnionych uchwał związkowych żądać będzie ze strony Cesarsko-Austryackiego Rządu, wydania indywiduum przebywającego w kraju koronnym Cesarstwa Austryackiego, nienależącym do Związku niemieckiego.

Zresztą wyraźnie jeszcze umówiono z Rządami *Królewsko- i W. Książęco-Saskim*, niemniéj z rządami Książęco-Saskiemi, iż przez to nie mają być bynajmniéj zmienione obowiązki, zawarte w traktatach celnych, handlowych i podatkowych z dnia 19 Lutego i 4 Kwietnia 1853 r., tudzież w kartelu celnym do nich należącym.

Co się niniejszém do wiadomości dotyczących C. K. władz i do przestrzegania podaje.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. **Krauss** m. p. **Bamberg** m. p. J. M.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. August 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXI.

Wydany i rozesłany dnia 7 Sierpnia 1855.

139.

Protokoll vom 5. Juni 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 126, ausgegeben am 24. Juli 1855),

ausgefertiget zu Wien von den Bevollmächtigten Österreichs, Baierns und Würtembergs,

über die Beitrittserklärung der königlich-würtembergischen Regierung zu dem, von Österreich und Baiern am 2. Dezember 1851 abgeschlossenen Donauschiffahrts-Vertrage.

Nachdem die königlich-würtembergische Regierung von jenen von Österreich und von Baiern eingeladen worden ist, dem zwischen den letzteren beiden Staaten unter dem 2. Dezember 1851 zu Wien abgeschlossenen, die Regelung der Schiffahrts-Verhältnisse auf der Donau und ihren Nebenflüssen bezweckenden Vertrage beizutreten, und die erstgedachte Regierung ihre Bereitwilligkeit zu diesem Beitritte zu erkennen gegeben hat,— so sind zum Behufe der Feststellung dieses Beitrittes die endesunterzeichneten Bevollmächtigten, und zwar:

für Österreich: Herr Karl Graf von Buol-Schauenstein, Seiner k. k. Apostolischen Majestät wirklicher geheimer Rath und Kämmerer, Minister des kaiserlichen Hauses und der auswärtigen Angelegenheiten;

für Baiern: Herr Ludwig von Wich von der Reuth, königlich-baierischer Legazionsrath und Geschäftsträger am k. k. Hofe;

für Würtemberg: Herr Karl Freiherr von Hügel, königlich-würtembergischer Kammerherr, Staatsrath, dann außerordentlicher Gesandter und bevollmächtigter Minister am k. k. Hofe; am heute unten angesetzten Tage zusammengetreten, und haben sich über die nachstehende Beitrittserklärung, respective Erklärungsannahme, geeiniget.

Die königlich-würtembergische Regierung tritt dem, zwischen Österreich und Baiern zu Wien am 2. Dezember 1851 abgeschlossenen, Eingangs bezeichneten und dem gegenwärtigen Protokolle in einem Abdrucke beiliegenden Schiffahrts-Vertrage (siehe Reichs-Gesetz-Blatt 1852, Nr. 128), unter Vorbehalt der Zustimmung der Stände des Königreiches bei, übernimmt sohin alle Verpflichtungen und spricht für sich alle Rechte an, welche aus diesem Vertrage für die Kontrahenten erwachsen.

Zugleich drückt die königlich-würtembergische Regierung den Wunsch aus, daß von Seite Österreichs und Baierns die nachstehenden Erläuterungen und Zusätze zu den Bestimmungen des in Rede stehenden Vertrages angenommen werden möchten, und zwar:

1.

Zusatz zu dem Separat-Artikel zu Artikel 2.

Die königlich-würtembergische Regierung schließt sich für die würtembergische Donaustrecke dem Vorbehalte an, den Baiern in dem Separat-Artikel zu Artikel 2 des Hauptvertrages, bezüglich der Reciprocität niedergelegt hat, welche auf der baierischen Donau, gegenüber den österreichischen Dampfschiffen, in solange geübt werden soll, als

139.

Protokół z dnia 5 Czerwca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, N. 126, wydana dnia 24 Lipca 1855),

spisany w Wiédniu przez pełnomocników Austryi, Bawaryi i Würtemberga,

w przedmiocie przystąpienia Rządu Królewsko-Würtembergskiego do traktatu, co do żeglugi parowéj zawartego przez Austryę i Bawaryę na dniu 2 Grudnia 1851.

Ponieważ Rząd Królewsko-Würtembergski zaproszony został przez Rządy Austryacki i Bawarski do przystąpienia do traktatu, zawartego w Wiedniu dnia 2 Grudnia 1851 między obóma Państwami ostatniemi, mającego na celu uregulowanie stósunków żeglugi parowéj na Dunaju i bocznych rzekach tegoż, a Rząd piérw rzeczony oświadczył gotowość swą do przystąpienia takowego, przeto końcem ustalenia przystąpienia tego zebrali się na dniu poniżéj zamieszczonym pełnomocnicy niżéj podpisani i ułożyli między sobą następne oświadczenie przystąpienia, respective przyjęcie oświadczenia, a to:

dla Austryi: Pan Karol Hrabia Buol-Schauenstein, Jego C. K. Apostolskiéj Mości Rzeczywisty tajny Radca i Szambelan, Minister Domu Cesarskiego i Spraw Zewnętrznych;

dla Bawaryi: Pan Ludwik de Wich von der Reuth, Królewsko-Bawarski Radca legacyjny i zastępca ambasadorski przy C. K. Dworze;

dla Würtemberga: Pan Karol Baron de Hügel szambelan Królewsko-Wirtembegrski, Radca Państwa, tudzież nadzwyczajny poseł i upełnomocniony Minister przy C. K. Dworze.

Rząd Królewsko-Würtembergski przystępuje do traktatu o żegludze na wstępie wspomnionego i do niniejszego protokułu w drukowanym exemplarzu załączonego, zawartego między Austryą i Bawaryą w Wiédniu na dniu 2 Grudnia 1851 r. (obacz Dziennik Praw Państwa 1852, N. 128), z zastrzeżeniem uchwalenia ze strony Stanów Królestwa, przyjmując na się wszelkie obowiązki i prawa, z traktatu onegoż dla kontrahentów wypływające.

Zarazem objawia Rząd Królewsko-Wirtembergski życzenie swe w téj mierze, ażeby ze strony Austryi i Bawaryi przyjętemi zostały poniżéj następujące objaśnienia i dodatki do postanowień traktatu w mowie będącego, a to:

1.

Dodatek do artykułu osobnego do artykułu 2.

Rząd Królewsko-Würtembergski przystępuje co się tyczy części Dunaju Wirtembergskiéj do tego zastrzeżenia, który Bawarya zrobiła w artykule osobnym do artykułu 2 traktatu głównego pod względem wzajemności, która na Dunaju Bawarskim, przeciw okrętom parowym Austryackim tak długo ma być wykony-

das, der österreichischen Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft bis zum Jahre 1880 verliehene ausschließliche Privilegium dauert.

In Beziehung auf die Dampfschiffahrt zwischen Baiern und Würtemberg erleidet der Artikel 2 des Vertrages keine Ausnahme.

2.

Zusatz zu Artikel 7.

Die im Artikel 7 des Vertrages vom 2. Dezember 1851 nur bezüglich der Donaustrecke von der baierisch-würtembergischen Grenze abwärts enthaltenen Bestimmungen finden in Zukunft auch auf den unter würtembergischer Landeshoheit befindlichen Theilen des Donaustromes, von dem Punkte angefangen, wo er gegenwärtig schiffbar ist, oder in der Folge schiffbar werden sollte, ihre volle Anwendung.

3.

Zusatz zu Artikel 8, lit. a), und zum Ratifikazions-Auswechslungs-Protokolle vom 14. Mai 1852.

Die in Absicht auf die Bestimmung des Artikels 8, lit. a) des Vertrages vom 2. Dezember 1851 in dem Ratifikazions-Auswechslungs-Protokolle vom 14. Mai 1852 getroffene Vereinbarung, betreffend die bedingte Befreiung vom Eingangszolle der Wasserfahrzeuge, welche zum Transporte dienen, hat für die würtembergischen Flußfahrzeuge die gleichmäßige Geltung.

4.

Zusatz zu Artikel 12.

Die in den ersten fünf Absätzen des Artikels 12 des Vertrages vom 2. Dezember 1851 enthaltenen Bestimmungen, betreffend Maßnahmen zur Erhaltung des Hauptstromes und der Nebenflüsse in schiffbarem Zustande und zur Beförderung der Schiffahrt überhaupt, werden ihre volle Anwendung auch auf die würtembergische Donaustrecke finden.

Die Mittheilung der Baupläne bei Uferbauten und Stromwerken an jenen Flußstrecken, von denen der sechste Absatz des oben zitirten 12. Artikels handelt, wird von Seite Würtembergs an die betreffende Regierung mittelst der Abtheilung für Straßen- und Wasserbauten im königlichen Ministerium des Innern oder mittelst der königlichen Regierung des Donaukreises (in soweit deren Zuständigkeit zur Ertheilung von Wasserwerks-Konzessionen an Private und Gemeinden eintritt) stattfinden.

5.

Zusatz zu Artikel 13.

Die königlich-würtembergische Regierung beansprucht nicht die Theilnahme an den kommissionellen Untersuchungen der Nebenflüsse der Donau, namentlich des Inn und der Salzach.

Dieselbe schließt sich der von der königlich-baierischen Regierung gegebenen Auslegung des, in dem dritten Absatze des Artikel 13 des Vertrages vom 2. Dezember 1851

waną, jak długo trwa przywiléj wyłączny, nadany aż do roku 1880 austryackiemu towarzystwu co do żeglugi parowéj na Dunaju.

Co się tyczy żeglugi parowéj między Bawaryą i Wirtembergiem artykuł 2gi traktatu nie ma żadnego wyjątku.

2.

Dodatek do artykułu 7.

Postanowienia, zawarte w artykule 7 traktatu z dnia 2 Grudnia 1851 tylko co do części Dunaju poniżéj od granicy Bawarsko-Wirtembergskiéj, znajdują zupełne zastósowanie swe nadal także i co do części Dunaju, zostających pod Rządem Wirtembergskim, od tego punktu zacząwszy, gdzie jest albo obecnie już, albo na przyszłość będzie żeglownym.

3.

Dodatek do artykułu 8 lit. a), i do protokułu wymiany ratyfikacyjnéj z d. 14 Maja 1852 r.

Konwencya, zawarta pod względem Postanowienia artykułu 8, lit. *a)* traktatu z dnia 2 Grudnia 1851 r. w Protokóle wymiany ratyfikacyjnéj z dnia 14 Maja 1852 r. dotycząca warunkowego uwolnienia statków od cła wchodowego, do transportu służących, równą moc mieć będzie i do statków Wirtembergskich.

4.

Dodatek do artykułu 12.

Postanowienia; zawarte w piérwszych pięciu ustępach artykułu 12 traktatu z dnia 2 Grudnia 1851 r., dotyczące środków tak celem utrzymania w stanie żeglownym Dunaju i rzek bocznych, jako téż poparcia żeglugi w ogólności, znajdują zupełne zastósowanie swe także i co do części Dunaju Wirtembergskiéj.

Zakommunikowanie planów przy budowach pobrzeżnych i dziełach rzecznych w tych częściach rzéki, o których wspomina szósty ustęp artykułu 12 wyż przytoczonego, nastąpi ze strony Wirtemberga do Rządu dotyczącego albo przez oddział co do budow drożnych i wodnych w Królewskiém Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, albo przez Rząd Królewski w obwodzie Dunajskim (o ile miejsce ma właściwość tegoż co się tyczy nadania koncesyi do dzieł wodnych osobom prywatnym lub gminom).

5.

Dodatek do artykułu 13.

Rząd Królewsko-Wirtembergski nie będzie żądać udziału w dochodzeniach komisyonalnych rzék bocznych Dunaju, mianowicie rzék Inn i Salzach.

Rząd ten przystępuje do wykładu, uczynionego ze strony Rządu Królewsko-Bawarskiego co do wyrazu „feſtzuſtellen“, znajdującego się w trzecim ustępie ar-

vorkommenden Ausdruckes „festzustellen", dahin an, daß sich dieser Ausdruck auf die technische Ermittlung, nicht aber auf die Maßregeln zur Beseitigung der Hindernisse der Schiffahrt zu beziehen habe.

Die mittelst desselben Artikels festgesetzten periodischen Untersuchungen der Strom- und Flußbette sollen sich bis zu dem Punkte erstrecken, bis zu welchem die Donau schiffbar ist, oder sein wird.

Indem die kaiserlich-österreichische und die königlich-baierische Regierung die obige Beitrittserklärung Würtembergs zu dem Donauschiffahrts-Vertrage vom 2. Dezember 1851, sowie die in den vorstehenden fünf Punkten enthaltenen Zusätze und Erläuterungen zu solchem annmit annehmen, sichern sie zugleich der königlich-würtembergischen Regierung den ungeschmälerten und ganz gleichmäßigen Genuß all' jener Rechte und Vortheile zu, welche dieser Vertrag für die Kontrahenten begründet.

Zu Urkunde dessen haben die Unterzeichneten, kraft ihrer Vollmachten, das vorstehende Protokoll in triplo mit ihrer Unterschrift versehen, und haben demselben ihre Insiegel beigedrückt.

So geschehen zu Wien, am fünften Juni des Jahres Eintausend achthundet fünfzig und fünf.

Gr. **Boul-Schauenstein** m. p. — von **Wich** von der **Reuth** m. p. — Freih. von **Hügel** m. p.

LS. **LS.** **LS.**

140.

Kaiserliche Verordnung vom 18. Juni 1855,

womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in dem Königreiche Böhmen als gesetzliches Maß und Gewicht erklärt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 127, ausgegeben am 24. Juli 1855.

141.

Erlaß der Ministerien der Finanzen und des Handels, dann des Armee-Ober-Kommando vom 6. Juli 1855,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und die Militärgrenze,

womit, in Folge Allerhöchster Entschließung vom 25. April 1855, wegen Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Übertretungen, die §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 abgeändert werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 128, ausgegeben am 24. Juli 1855.

tykułu 13 traktatu z dnia 2 Grudnia 1851, o tyle, o ile wyraz rzeczony odnosić się ma do technicznego wypośrodkowania, nie zaś do środków celem uchylenia przeszkód żeglugowych.

Dochodzenia peryodyczne koryt rzecznych głównych jak bocznych, ustanowione w tymże artykule, rozciągać się mają aż do tego punktu, do którego Dunaj albo jest albo będzie żeglownym.

Rządy Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Bawarski, przyjmując powyższe Wirtembergskie oświadczenie przystąpienia do traktatu żeglugi na Dunaju z dnia 2 Grudnia 1851 r. wraz z dodatkami i objaśnieniami do tegoż niniejszém poczynionemi, w powyższych pięciu punktach zawartemi, zabezpieczają zarazem Rządowi Królewsko-Wirtembergskiemu bez wszelkiego ścieśnienia równe zupełnie użycie tych wszystkich praw i korzyści, jakie traktat wspomniony dla kontrahentów stanowi.

W dowód czego opatrzyli niżéj podpisani, z pełnomocnictw swoich, powyższy protokół *in triplo* podpisem swoim i wycisnęli oraz na nim pieczęcie swoje.

Tak daño w Wiédniu, dnia piątego Czerwca roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego piątego.

Hr. **Buol Schauenstein** m. p. L. S.

de **Wich** von der **Reuth** m. p. L. S.

Baron **Hügel** m. p. L. S.

140.

Cesarskie Rozporządzenie z dnia 18 Czerwca 1855,

mocą którego zaprowadza się miarę i wagę niższo-austryacką w Królestwie Czeskiém jako prawną miarę i wagę.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXIX., Nr. 127, wydaną d. 24 Lipca 1855.

141.

Rozrządzenie Ministerstw Finansów i Handlu, tudzież Nadkomendy Wojsk z dnia 6 Lipca 1855,

obowiązujące w krajach koronnych: Węgierskim, Siedmiogrodzkim, Kroackim, Sławońskim, w Województwie Serbskiém wraz z banatem Temeskim i na Pograniczu Wojskowém,

którém, w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 25 Kwietnia 1855 r., z powodu zaprowadzenia uregulowanego postępowania karnego w przestępstwach dochodów pocztowych, zmienione zostają §§fy 28, 29 i 30 prowizorycznéj ustawy pocztowéj z dnia 26 Grudnia 1850 r.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXIX., Nr. 128, wydaną d. 24 Lipca 1855.

142.

Verordnung des Justizministeriums vom 14. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 129, ausgegeben am 24. Juli 1855),

giltig für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Beweiskraft der Ausweise der, in Wien befindlichen Seide- und Woll-Trocknungsanstalt über das wahre Handelsgewicht der Seide und Wolle.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 12. Juli 1855 zu genehmigen geruht, daß den Ausweisen, welche gemeinschaftlich von dem Direktor und Buchhalter der in Wien bestehenden Seiden- und Woll-Trocknungsanstalt über das ermittelte wahre Handelsgewicht der geprüften Seide und Wolle ausgestellt werden, die Beweiskraft öffentlicher Urkunden beizumessen ist, wenn diese Beamten bei dem Wiener Handelsgerichte über ihre auf die genaue Führung der Bücher und Ausfertigungen der Ausweise sich beziehenden Pflichten beeidiget worden sind.

Freiherr von **Krauß** m. p.

143.

Kaiserliche Verordnung vom 15. Juli 1855,

wirksam für das lombardisch-venezianische Königreich,

womit die Einberufung der Zentral-Kongregazionen und der Wiederbeginn der Wirksamkeit derselben angeordnet wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 130, ausgegeben am 24. Juli 1855.

144.

Verordnung des Finanzministeriums vom 17. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXIX. Stück, Nr. 131, ausgegeben am 24. Juli 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer,

über die Erklärung der, im §. 21, Z. 7, 9, 10 und 11 des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 angeführten Gegenstände.

1. Es wird gestattet, zollfreie Reise-Effekten, Habschaften der Einwanderer aus dem Auslande oder den Zollausschlüssen, Ausstattungs- und Erbschafts-Effekten im Sinne des §. 21, Z. 7. 9, 10 und 11 des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853, sowohl behufs der Anweisung an ein anderes Amt, als behufs der definitiven Zollabfertigung, bloß unter der erwähnten Benennung, also als zollfreie Reise-Effekten, zollfreie Habschaften eines Einwanderers u. s. w., ohne Angabe der Tarifposten, denen die einzelnen unter jenen Effekten begriffenen Gegenstände angehören, zu erklären, falls folgende Bedingungen vorhanden sind:

a) die Eigenschaft jener Effekten, als: Reise-Effekten, Habschaften eines Einwanderers u. s. w., muß durch die beigebrachten Urkunden glaubhaft nachgewiesen sein, oder

142.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 14 Lipca 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, Nr. 129, wydana dnia 24 Lipca 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego,

dotyczące mocy dowodu wykazów suszarni w Wiédniu dla jedwabiu i wełny istniejącéj co się tyczy wagi handlowéj jedwabiu i wełny.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 12 Lipca 1855 r. raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość uchwalić, ażeby wykazom, wystawionym spólnie przez dyrektora i buchaltera suszarni istniejącéj w Wiédniu dla jedwabiu i wełny, przyznaną została moc dowodu dokumentów publicznych co się tyczy oznaczenia prawdziwéj wagi handlowéj w dochodzeniu jedwabiu i wełny, pod tym warunkiem, że urzędnicy wspomnieni przysięgę złożyli w sądzie handlowym Wiédeńskim, co do obowiązków odnoszących się do ścisłego prowadzenia ksiąg i wystawiania wykazów.

Baron **Krauss** m. p.

143.

Cesarskie Rozporządzenie z dnia 15 Lipca 1855,

obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiem,

mocą którego zarządzoném zostaje zwołanie kongregacyj centralnych i nowe rozpoczęcie ich działalności.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXIX, Nr. 130, wydaną d. 24 Lipca 1855.

144.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów, z d. 17 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXIX., Nr. 131, wydana dnia 24 Lipca 1855),

obowiązujące w krajach koronnych, w powszechnym związku celnym objętych,

w przedmiocie zadeklarowania przedmiotów w §. 21, L. 7, 9, 10 i 11 taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853. wyszczególnionych.

1. Wolne od opłaty celnéj efekta podróżne, majętności wchodźców z zagranicy lub wyłączeń celnych, efekta wyprawy i spadkowe w myśl §fu 21, L. 7, 9, 10 i 11 taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 r., dozwala się niniejszém tak celem przekazania ich do innego urzędu, jak celem ostatecznéj expedycyi celnéj, deklarować li tylko pod nazwą wspomnioną, przeto więc jako wolne od opłaty celnéj efekta podróżne, bezpłatne majętności wchodźca i t. d., bez wyszczególnienia pozycyj taryfowych, do których należą przedmioty pojedyncze, pod efektami wspomnionemi objęte, jeżeli zachodzą warunki następujące:

a) własność owych efektów co do tego, że są efektami podróżnemi, majętnościami wchodźca i t. d. wiarygodnie wykazaną być musi dokumentami przed-

das Amt, bei dem die Erklärung überreicht wird, muß sich durch die vollständige innere Untersuchung überzeugen, daß die Gegenstände ihrer Beschaffenheit nach sich wirklich als Reise-, Einwanderers, Ausstattungs- und Erbschafts-Effekten darstellen.

(Die Beibringung der Bewilligung zum zollfreien Bezuge derselben von Seite der leitenden Gefällsbehörde, in dem Falle, wo dieselbe vorgezeichnet ist, ist bloß behufs der Annahme der Erklärung nicht nothwendig.)

b) Diese Effekten sind bei der Anweisung an ein anderes Amt entweder bei dem anweisenden Amte der vollständigen inneren Untersuchung zu unterwerfen, oder es ist Sicherstellung für den höchsten tarifmäßigen Eingangszoll (gegenwärtig 250 fl. für den Zollzentner) zu leisten, welcher dann zu entrichten ist, wenn die Sendung zu dem Amte, an das sie angewiesen wurde, entweder gar nicht, oder in einem Zustande gestellt wird, welcher den gegründeten Verdacht des geschehenen Austausches oder der Hinwegnahme der unter Verschluß gelegten Gegenstände oder eines Theiles derselben erregt.

2. Der Umstand, daß diese Effekten unter der Benennung zollfreie Reise-Effekten, zollfreie Habschaften eines Einwanderers u. s. w. erklärt werden, hindert nicht, bei der Anweisung derselben an ein anderes Amt von der inneren Untersuchung ganz abzugehen, wenn die dießfalls für angewiesene Waaren überhaupt festgestellten Bedingungen vorhanden sind.

3. Werden unter den als zollfreie Reise-Effekten, zollfreie Habschaften eines Reisenden u. s. w. erklärten Effekten Gegenstände gefunden, welche sich nicht als zollfrei darstellen, z. B. Tabak in größeren Mengen, Waaren zum Handelsgebrauche u. dgl. m., so ist das Strafverfahren wegen Verschweigung dieser Gegenstände einzuleiten.

Dagegen unterliegen diese Effekten nicht deßhalb einem Strafanspruche, weil der zollfreie Bezug derselben von der leitenden Gefällsbehörde wegen des Ungenügens der ihre Eigenschaft legitimirenden Urkunde, oder weil die Gegenstände dem Stande und den Verhältnissen des Reisenden, des Einwanderers u. s. w. nich angemessen scheinen, nicht bewilliget wird.

4. Von Seite des Amtes, bei welchem die Erklärung überreicht wurde, ist der Umstand, daß die legitimirenden Urkunden beigebracht wurden, oder daß es sich durch die vollständige innere Untersuchung von der Beschaffenheit der Gegenstände überzeugte (Z. 1, lit. a), in der ämtlichen Ausfertigung ausdrücklich anzuführen, auch sind der letzteren die beigebrachten Urkunden anzustempeln.

5. Gegenwärtige Erleichterungen in der Verfassung der Waarenerklärungen entbinden die Parteien nicht der Verpflichtung, dort, wo es behufs der Einholung der Bewilligung zur zollfreien Behandlung der Effekten, zur Legitimazion der Eigenthumsverhältnisse oder zur Beurtheilung der Angemessenheit der Effekten, mit Rücksicht auf den Stand

łożonymi, albo też urząd, do którego deklaracya wniesioną jest, przekonać się musi przez dokładne wewnętrzne dochodzenie, iż przedmioty wedle stanu swego rzeczywiście są efektami podróżnemi, wchodźców, wyprawy i spadkowemi.

(Przedłożenie pozwolenia do wolnego wprowadzenia ich, danego ze strony kierującéj władzy dochodowéj, w przypadku, gdzie toż jest przepisaném nie będzie wymaganém li dla przyjęcia deklaracyi).

b) Efekta rzeczone będą w przekazaniu do innego urzędu albo w urzędzie przekazującym zupełnéj rewizyi wewnętrznéj poddane, albo dane być winno zabezpieczenie najwyższego taryfowego cła wchodowego (obecnie 250 Złr. od cetnara celnego), którego opłata wtedy nastąpić ma, jeżeli przesyłka do urzędu, do którego przekazaną została, albo wcale nie była dostawioną, albo w stanie, który wznieca uzasadnione podejrzenie wymiany przedsięwziętéj lub wydobycia przedmiotów, pod zamknięciem będących, w całości lub w części.

2. Okoliczność, że efekta rzeczone zadeklarowane są pod nazwą bezpłatnych efektów podróżnych, bezopłatnych majętności wchodźca i t. d., nie stoi bynajmniéj w drodze odstąpieniu od wewnętrznéj rewizyi przy sposobności przekazania ich do innego urzędu, skoro tylko zachodzą warunki ogólnie w téj mierze dla towarów przekazanych ustanowione.

3. Jeżeli między efektami, zadeklarowanemi jako efekta podróżowe od cła wolne, majętności podróżującego od cła wolne i t. d., znalezione będą przedmioty nieprzedstawiające się jako od cła wolne, np. tytuń w większych ilościach, towary do użycia handlowego i t. p., wówczas zarządzić należy postępowanie karne z powodu zatajenia przedmiotów takowych.

Przeciwnie zaś nie ulegają karze efekta wspomnione z tego powodu, że nie jest dozwolonym ze strony władzy kierującéj dochodowéj wolny od cła pobór ich dla niedostateczności dokumentu, legitymującego własność ich, albo dla tego, ponieważ przedmioty te nie zdają się być stósownemi lub odpowiadającemi stanowi i stósunkom podróżującego, wchodźca i t. d.

4. Ze strony urzędu, do którego deklaracyę wniesiono, powinna okoliczność ta, że dokumenta legitymacyjne przedłożone zostały, lub też, że się przekonano o właściwości przedmiotów przez zupełne wewnętrzne dochodzenie (L. 1, lit. *a)*, wyraźnie być wymienioną w wypisie urzędowym, do którego także przystęplowane być winny dokumenta przedłożone.

5. Niniejsze ulżenia w układaniu oświadczeń towarów nie uwalniają strony od obowiązku przedłożenia spisów co do przedmiotów pod efektami rzeczonemi objętych, gdzie tego w celu zasiągnienia pozwolenia, władza wymagać za stósowne uznaje do bezpłatnego traktowania efektów, do legitymacyi stósunków wła-

und die Verhältnisse des Reisenden, des Einwanderers u. s. w. von der Behörde für nöthig erachtet wird, Verzeichnisse über die unter jene Effekten begriffenen Gegenstände vorzulegen.

6. Nachdem die im §. 21, Z. 7, 9, 10 und 11 aufgeführten Effekten zollfrei zu behandeln sind, so unterliegen sie selbstverständlich nach §. 26 der Vorerinnerungen nicht dem Wag-, Siegel- und Zettelgelde.

Freiherr von **Bruck** m. p.

145.

Erlaß des Finanzministeriums vom 18. Juli 1855,

giltig für das lombardisch-venezianische Königreich,

womit kundgemacht wird, daß die, mit dem Finanzministerial-Erlaße vom 29. Oktober 1854 angeordneten Modifikazionen des Tarifes, für den Dazio consumo forese, mit 1. November 1855 in Wirksamkeit zu treten haben.

Siehe Reichs-Gesetzblatt XXIX. Stück, Nr. 132, ausgegeben am 24. Juli 1855.

ścicielstwa lub do ocenienia stósowności efektów ze względem na stan i stósunki podróżującego, wchodźca i t. d.

6. Ponieważ efekta, wyszczególnione w §. 21, L. 7, 9, 10 i 11, bezpłatnie traktowane być winny, przeto, jak się to samo przez się rozumié, niepodlegają one wedle §. 26 uwag wstępnych opłacie od przeważenia, opłacie pieczęciowego i cedułkowego.

Baron **Bruck** m. p.

145.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 18 Lipca 1855,

obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém,

którém obwieszczoném zostaje, iż zarządzone w rozrządzeniu Ministerstwa Finansów z dnia 29 Października 1854 r. modyfikacye taryfy co się tyczy Dazio consumo forese w wykonanie wejść mają z dniem 1 Listopada 1855 r.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXIX, Nr. 132, wydaną d. 24 Lipca 1855.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. September 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXII.

Wydany i rozesłany dnia 5 Września 1855.

146.

Erlaß der Ministerien der Finanzen, des Innern und der obersten Polizeibehörde vom 23. Juli 1855,

betreffend die Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in den politischen Bezirken Monfalcone und Cervignano.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nr. 133, ausgegeben am 2. August 1855.

147.

Erlaß des Finanzministeriums vom 25. Juli 1855,

über die Abgrenzung der Amtsbezirke der Berghauptmannschaft in Steyr und des Bergkommissariates in Wiener Neustadt im Erzherzogthume Oesterreich unter der Enns, auf Grund der neuen politisch-gerichtlichen Landeseintheilung.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nr. 134, ausgegeben am 2. August 1855.

148.

Verordnung des Finanzministers vom 28. Juli 1855,

giltig für das lombardisch-venezianische Königreich,

womit der Dazio consumo forese vom Weine mit 3 Liren für den Quintal metrico festgesetzt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nr. 135, ausgegeben am 2. August 1855.

149.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Finanzen und der Justiz vom 31. Juli 1855,

womit, im Grunde der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Juli 1855, die Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in den Kronländern Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Istrien, Görz und Gradiska und der Stadt Triest festgesetzt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nr. 136, ausgegeben am 2. August 1855.

150.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Finanzen und der Justiz vom 31. Juli 1855,

womit, im Grunde der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Juli 1855, die Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in der gefürsteten Grafschaft Tirol und Vorarlberg festgesetzt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXX. Stück, Nr. 137, ausgegeben am 2. August 1855.

146.

Rozrządzenie Ministerstw Finansów, Spraw Wewnętrznych i Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 23 Lipca 1855,

dotyczące zaprowadzenia osobnéj kontroli paszportowéj dla przeszkodzenia przemytnictwu w politycznych powiatach Monfalcone i Cervignano.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXX, Nr. 133, wydaną d. 2 Sierpnia 1855.

147.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 25 Lipca 1855,

w przedmiocie odgraniczenia powiatów urzędowych starostwa górniczego w Steyr i komisaryatu górniczego w Wiener-Neustadt w Arcyksięstwie Austryi niżéj Ensy, na podstawie nowego podziału krajowego polityczno-sądowego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXX, Nr. 134, wydaną d. 2 Sierpnia 1855.

148.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 Lipca 1855,

obowiązujące w Królestwie Lombardzko-Weneckiém.

którém ustanowionem zostaje Dazio consumo forese od wina w kwocie 3 lir od Quintala metrico.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXX, Nr. 135, wydaną d. 2 Sierpnia 1855.

149.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Finansów i Sprawiedliwości z dnia 31 Lipca 1855,

którém na podstawie Najwyższéj Uchwały z dnia 15 Lipca 1855 r. ustanowionym zostaje sposób wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego w krajach koronnych: w Austryi powyżéj i poniżéj Ensy, Czechach, Morawii, Szląsku, Styryi, Karyntyi, Krainie, Solnogrodzie, Istryi, Gorycyi i Gradysce, tudzież w mieście Tryeście.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXX, Nr. 136, wydaną d. 2 Sierpnia 1855.

150.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Finansów i Sprawiedliwości z dnia 31 Lipca 1855,

którém w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 15 Lipca 1855, ustanowionym zostaje sposób wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego w uksiążęconém hrabstwie Tyrolu z Vorarlbergiem.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXX, Nr. 137, wydaną d. 2 Sierpnia 1855.

151.

Erlaß des Finanzministeriums vom 6. August 1855,

in Betreff der Einführung des Allerhöchsten Patentes vom 26. Jänner 1853 im lombardisch-venezianischen Königreiche.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 138, ausgegeben am 21. August 1855.

152.

Verordnung des Finanzministeriums vom 6. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 139, ausgegeben am 21. August 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollverbande befindlichen Kronländer,

mit Berichtigungen und Aenderungen des allgemeinen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853.

Nachstehende Berichtigungen und theilweise Aenderungen des allgemeinen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 werden zur Nachachtung mit dem Beisatze kundgemacht, daß deren Wirksamkeit mit dem Tage zu beginnen hat, an welchem sie jedem Amte zukommen:

1. Zu §. 7 der Vorerinnerung:

Im §. 7 der Vorerinnerung, Seite 5, ist

a) unter lit. bb) auf den Zeilen 5 und 6 anstatt: „feine Holz- und Beinarbeiten" zu lesen: „Beinarbeiten und feinste Holzwaaren", und

b) unter lit. c) auf den Zeilen 4 und 5 dieses Absatzes anstatt: „kurze Waare, feine, ersteres" zu setzen: „kurze Waare, feinste, erstere".

2. Zu §. 21 der Vorerinnerung:

Die Bestimmungen des §. 21, Z. 10, haben zu lauten:

„Ausstattungsgegenstände für Personen, die in Folge ihrer Verehelichung in das Zollgebiet übersiedeln, in soferne sie deren Verhältnissen angemessen sind und von der kompetenten Behörde als solche bestätiget werden.

Von dieser Zollfreiheit sind jedoch ausgeschlossen:

Alle Verzehrungsgegenstände und Verbrauchsartikel, alles Vieh, alle unverarbeitete Zeuge, und alle Halbfabrikate und rohe Stoffe".

3. Zur Tarifpost 37, e):

Die in der Anmerkung 2, zur Tarifpost 37, e) den Glasfabriken bei dem Bezuge von Digestivsalz zugestandene Zollermäßigung hat auch für Glashütten zu gelten; es ist daher in dieser Anmerkung auf der Zeile 1 hinter dem Worte: „Glasfabriken" einzuschalten: „und Glashütten".

4. Zur Tarifpost 70:

In der Anmerkung 1, lit. b), zur Tarifpost 70, ist hinter dem Worte: „gefirnißt" einzuschalten das Wort: „lackirt".

Freiherr von **Bruck** m. p.

151.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 6 Sierpnia 1855,

dotyczące zaprowadzenia Najwyższego Patentu z dnia 26 Stycznia 1853 r. w Królestwie Lombardzko-Weneckiém.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXXI, Nr. 138, wydaną d. 21 Sierpnia 1855.

152.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 6 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXI, Nr. 139, wydana dnia 21 Sierpnia 1855),

obowiązujące w krajach koronnych, w powszechnym związku celnym zostających,

z sprostowaniami i zmianami powszechnéj taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 r.

Następujące sprostowania i częściowe zmiany powszechnéj taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 z tym dodatkiem do przestrzegania obwieszczone zostają, iż ich działalność na tym dniu rozpocząć się ma, w którym takowe do każdego urzędu nadesłane zostaną:

1. Do §. 7 uwag wstępnych:

W §. 7 uwag wstępnych stronica 5,

a) pod lit. *bb)* w wiérszach 5 i 6 zamiast: „*wyroby drewniane i kościane gatunku przedniego*“ czytać należy: „*wyroby kościane i najprzedniejsze towary drzewiane*“ tudzież

b) pod lit. *c)* w wiérszach 4 i 5 tegoż ustępu zamiast: „*kramarszczyznę gatunku przedniego, piérwsze*“ stać ma: „*kramarszczyznę gatunku najprzedniejszego, piérwsze*“.

2. Do §. 21 uwag wstępnych:

Postanowienia §. 21, L. 10, opiewać będą:

„*Przedmioty wyprawy* dla osób, przesiedlających się do terytoryum celnego w skutek zawartych ślubów małżeńskich, o ile przedmioty rzeczone odpowiadają stósunkom zaślubionych i potwierdzone są jako takowe przez władzę właściwą.

Od téj wolności zostają atoliż wyłączone:

Wszelkie przedmioty konsumcyjne i artykuły spożycia, wszelkie bydło, wszelkie niewyrobione materyały, tudzież wszelkie półfabrykaty i materye surowe“.

3. Do pozycyi taryfy 37 e):

Zniżenie cła, dozwolone w wprowadzeniu soli dygestującéj dla fabryk szkła, w uwadze 2 do pozycyi taryfy 37, *e)* rozumieć się ma także i dla hut szklanych; przeto więc w uwadze téj za wyrazami: „*dla fabryk szkła*“ zamieścić należy: „*i hut szklanych*“.

4. Do pozycyi taryfowéj 70:

W uwadze 1 lit. *b)* do pozycyi taryfowéj 70, za wyrazem: „*pokostowane*“ zamieścić należy wyraz: „*lakierowane*“.

Baron **Bruck** m. p.

153.

Erlaß des Finanzministeriums vom 6. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 140, ausgegeben am 21. August 1855),

betreffend die Berichtigung des alphabetischen Verzeichnisses der, im Elbezolle ermäßigten und elbezollfreien Waaren-Artikel.

In dem, im Reichs-Gesetzblatte vom Jahre 1854, Stück XLVII., Nr. 128*), kundgemachten alphabetischen Verzeichnisse der, im Elbezolle ermäßigten und elbezollfreien Waaren-Artikel, wurden in Folge einer, mit den Regierungen der Elbeufer-Staaten gepflogenen Vereinbarung nachfolgende Aenderungen und Berichtigungen vorgenommen:

Anstatt:	Zahlt vom Normalsatze	Ist zu lesen:	Zahlt vom Normalsatze
Abfälle von der Zuckerfabrikazion (Knochenschaum oder Zuckererde); gebrauchte Knochenkohle, lose im Schiff oder sonst unverpackt (in der Niederfahrt)		Abfälle von der Zuckerfabrikazion, siehe Knochenkohle, gebrauchte, und Knochenschaum.	
*Erdharze	1/20	*Erdharze aller Art	1/20
		* — andere Harze	1/4
*Harze aller Art	1/4	Harze, andere als Erdharze	1/4
*Kreuzbeeren	1/10	*Kreuzbeeren, frische	1/2
		— trockene	1/10
Lafetten	1/4	Lafetten, ungefärbte, rohe	1/5
		— alle übrigen	1/4
Mineralerde, metallische	1/5	Mineralerde, metallische	1/10
Rapskuchen, Rapsmehl	1/4	Rapskuchen, Rapsmehl	1/5
*Südsee-Salpeter, roher . . .	1/10	*Südsee-Salpeter, roher	1/10
		— — raffinirter . . .	1/2
*Siebböden (wie feine Holzwaaren) .	1/2	*Siebböden aller Art, holzerne, aus Roßhaaren, aus Metalldraht (wie feine Holzwaaren) . . .	1/2
*Syrup	1/4	*Syrup, Runkelrüben-	1/10
— Runkelrüben	1/10	— anderer	1/4
Tischlerwaaren, siehe Meubles.		Tischlerwaaren, siehe Meubles.	
* — feine, wie feine Holzwaaren	1/2		
*Wachholderbeeren, frische und getrocknete	1/10	Wachholderbeeren, frische	1/5
		— trockene	1/10

Freiherr von **Bruck** m. p.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXI. Stück, Nr. 134, Seite 384.

153.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 6 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXI, Nr. 140, wydana dnia 21 Sierpnia 1855),

dotyczące sprostowania alfabetycznego wykazu artykułów, w cle elbiańskiém zniżonych i od tegoż uwolnionych.

W spisie alfabetycznym artykułów, w cle elbiańskiém zniżonych i od tegoż wolnych, obwieszczonym w Dzienniku Praw Państwa z roku 1854, część XLVII, Nr. 128 *), w skutek układu, zawartego z rządami Państw nadelbiańskich, przedsięwzięte zostały zmiany i sprostowania następujące:

Zamiast	Opłaca w ustanowie normalnéj	Czytać należy	Opłaca w ustanowie normalnéj
Odpadki z fabrykacyi cukru (piana kościana lub glinka do fabrykacyi cukru); używany węgiel kościany, znajdujący się w stanie niepakownym na okręcie (w żegludze dolnéj).		Odpadki z fabrykacyi cukru, obacz węgiel kościany, używany, i piana kościana.	
*Żywice ziemne	1/20	*Żywice ziemne wszelkiego rodzaju .	1/20
		* — — inne żywice	1/4
*Żywice wszelkiego rodzaju	1/4	Żywice inne, a nie żywice ziemne . .	1/4
*Jagody szakłakowe	1/10	*Jagody szakłakowe, świeże . . .	1/2
		— — suszone . .	1/10
Lafety	1/4	Lafety, niefarbowane surowe	1/5
		— wszelkie inne	1/4
Ziemia mineralna, metaliczna . . .	1/5	Ziemia mineralna, metaliczna . . .	1/10
Kuchy rzepakowe, mąka rzepakowa .	1/4	Kuchy rzepakowe, mąka rzepakowa .	1/5
*Saletra południowo-morska surowa	1/10	*Saletra południowo-morska surowa	1/10
		— — rafinowana	1/2
*Sita (jak przednie towary drzewiane) .	1/2	*Sita wszelkiego rodzaju, drzewiane, z włosienia, z drutu metalowego (jak przednie towary drzewiane)	1/2
*Syrop	1/4	*Syrop, burakowy	1/10
— burakowy	1/10	— inny	1/4
Towary stolarskie obacz meble.		Towary stolarskie, obacz meble.	
* — przednie, jak przednie towary drzewiane	1/2		
*Bobki jałowcowe świeże i suszone .	1/10	Bobki jałowcowe świeże	1/5
		— — suszone	1/10

Baron **Bruck** m. p.

*) Dziennik rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, część XXXI, Nr. 131, strona 384.

154.

Erlaß des Finanzministeriums vom 11. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 141, ausgegeben am 21. August 1855),

wirksam für alle Kronländer,

womit die Bestimmungen über die Hinausgabe neuer Banknoten zu Zehn Gulden kundgemacht werden.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 7. August 1855 die Hinausgabe neuer Banknoten zu Zehn Gulden gegen Einziehung der gegenwärtig im Umlaufe befindlichen Banknoten dieser Kategorie unter den in der nachfolgenden Kundmachung der Bank vom 1. August 1855 enthaltenen Modalitäten mit dem Beisatze zu genehmigen geruht, daß die bezüglich der Noten der privilegirten österreichischen Nazionalbank überhaupt bestehenden gesetzlichen Anordnungen, auch hinsichtlich der neuen Banknoten in Anwendung gebracht werden.

Für die öffentlichen Kassen gilt der bei der Einziehung von Banknoten übliche Grundsatz, daß die alten Banknoten bei Abfuhren und Zahlungen der Kassen unter sich noch durch weitere drei Monate über den für den Privatverkehr festgesetzten Einziehungstermin, d. i. bis letzten September 1856 verwendet werden können.

Freiherr von **Bruck** m. p.

Kundmachung.

Die Direkzion der österreichischen Nazionalbank hat mit Zustimmung des hohen Finanzministeriums beschlossen, die dermalen im Umlaufe befindlichen Banknoten zu 10 fl. V. Form einzuziehen, und dafür neue Banknoten VI. Form gleicher Kategorie hinauszugeben.

Die Beschreibung dieser neuen Banknoten wird mittelst der Beilage allgemein bekannt gemacht.

Für den Umtausch der erwähnten Banknoten V. Form haben folgende Bestimmungen zu gelten:

1. Die Banknoten zu 10 fl. V. Form werden vom ersten Oktober 1855 bis letzten Juni 1856 noch bei sämmtlichen Bankkassen sowohl in Wien, als in den Kronländern, im Wege der Verwechslung wie der Zahlung angenommen werden.

2. Bei den Banknoten-Verwechslungskassen in Laibach, Klagenfurt, Görz, Salzburg, Czernowitz und Krakau wird der Umtausch der gegenwärtig im Umlaufe befindlichen Banknoten zu 10 fl. V. Form gegen neue Banknoten gleicher Kategorie VI. Form in der ersten Hälfte des Monates Oktober 1855 beginnen, und so wie bei den übrigen Bankkassen in den Kronländern bis letzten Juni 1856 stattfinden.

154.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 11 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 141 wydana dnia 21 Sierpnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

mocą którego ogłasza się postanowienia o wydaniu nowych banknotów po 10 Złotych Reńskich.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem Swojém z dnia 7 Sierpnia 1855 r. pozwolić na wydanie nowych banknotów po dziesięć Reńskich za ściągnieniem będących obecnie w obiegu banknotów téj kategoryi, pod warunkami objętemi w następującém ogłoszeniu banku z dnia 1 Sierpnia 1855 r. z tym dodatkiem, iż przepisy prawa, obowiązujące w ogólności co do notów uprzywilejowanego banku narodowego austryackiego, zastósowane będą także do nowych banknotów.

Kasy publiczne trzymać się będą zasady zachowanéj przy ściąganiu banknotów, iż dawne banknoty przy odwozie i wypłaceniu kas między sobą używane być mogą jeszcze przez dalsze trzy miesiące nad termin płacy dla obrotu prywatnego ustanowiony to jest aż do ostatniego Września 1856 r.

Baron de **Bruck** m. p.

Ogłoszenie.

Dyrekcya banku narodowego austryackiego postanowiła z przyzwoleniem wysokiego Ministerstwa Skarbu ściągnąć *banknoty 10 Reńskowe V formy będące obecnie w obiegu*, a zamiast nich wydać *nowe banknoty* VI formy téj saméj kategoryi.

Opis tych nowych banknotów ogłoszonym zostaje powszechnie w załączeniu.

Co do zamiany wspomnionych banknotów V formy obowiązywać będą następujące przepisy:

1. Banknoty 10 Reńskowe V formy przyjmowane będą od piérwszego Października 1855 r. do ostatniego Czerwca 1856 r. we wszystkich kasach bankowych tak w Wiédniu jako téż w krajach koronnych w drodze zamiany jako téż płacy.

2. W kasach bankowych zamiany w *Lublanie*, *Klagenfurcie*, *Gorycyi*, *Solnogrodzie*, *Czerniowcach i Krakowie* rozpocznie się wymiana zostających dotąd w obiegu banknotów 10 Reńskowych formy Vtéj za nowe banknoty równéj kategoryi formy VItéj w piérwszéj połowie miesiąca Października 1855 r. i trwać będzie podobnie jak w innych kasach bankowych w krajach koronnych do ostatniego Czerwca 1856 r.

3. Vom 1. Juli 1856 bis letzten September 1856 wird die Annahme der Banknoten zu 10 fl. V. Form nur noch bei den Bankkassen in Wien, sowohl in der Verwechslung als in Zahlungen Platz greifen.

4. Nach Ablauf dieser Termine ist sich wegen des Umtausches der vorbezeichneten Banknoten unmittelbar an die Bankdirekzion in Wien zu wenden.

Wien am 1. August 1855.

Pipitz,	Sina,	Miller,
Bank-Gouverneur.	Bank-Gouverneurs-Stellvertreter.	Bank-Direktor.

Beschreibung der neuen Banknoten der privilegirten österreichischen Nazionalbank zu „Zehn Gulden".

Das Papier ist weiß, fein und dennoch von einer sehr dauerhaften, eigenthümlichen Textur, die sich wesentlich von anderen Papiergattungen unterscheidet.

Das Papier jeder Note enthält an verschiedenen Stellen dunkle Wasserzeichen, und zwar:

Oben in der Mitte eine, das Bild der Austria umgebende Strahlenglorie.

Inmitten der Textschrift die römische Zahl X.

Unten ein achteckiges Feld, auf dem die Vignette gedruckt ist, die den k. k. Adler enthält.

Zu beiden Seiten in der Mitte ein ovales Feld, auf welchem der Kopf der Minerva gedruckt ist; endlich

zu beiden Seiten, unten im Inneren der guillochirten Stempel, die arabische Zahl 10.

Ganz eigenthümlich bei diesem Banknotenpapier ist das netzförmige Wasserzeichen von vielen regelmäßigen lichten und dunklen Punkten, welche an allen Stellen der Note, wo sich die oben beschriebenen dunklen Wasserzeichen nicht befinden, deutlich wahrzunehmen sind.

Die Farbe des Druckes ist schwarz.

Der oberste Stempel in der Mitte zeigt ein weibliches, mit der Mauerkrone und einem Lorbeerkranze geziertes Brustbild, die Austria, umgeben von Schwert und Zepter, die von Lorbeerzweigen und beziehungsweise Epheu umschlungen sind.

Unmittelbar hierunter befindet sich die Textschrift auf einem dunklen Grunde, der durch 138 Mal wiederholten Worte: „Zehn Gulden" in englischen Lateinbuchstaben gebildet ist. Durch die Gleichheit der Buchstaben und die regelmäßige Eintheilung der Worte wird ein ganz eigenthümlicher Grundton erzielt, auf dem die Textschrift gedruckt ist.

Diese Textschrift selbst besteht aus den Worten: „Zehn Gulden" in Fraktur-Schrift.

3. Od 1go Lipca 1856 r. aż do końca Września 1856 r. banknoty 10 Reńskowe V formy przyjmować będą tylko kasy bankowe w *Wiédniu* w drodze zamiany jak i zapłaty.

4. Po upływie tych terminów należy się o zamianę wyż wspomnionych banknotów udawać wprost do Dyrekcyi banku w Wiédniu.

Wiédeń dnia 1go Sierpnia 1855 r.

Pipitz	**Sina**	**Miller**
Rządca Banku.	Zastępca Rządcy Banku.	Dyrektor Banku.

Opis nowych banknotów uprzywilejowanego Austryackiego banku narodowego po dziesięć Reńskich.

Papiér jest biały, cienki a przecież bardzo trwałéj właściwie przyrządzonéj spojności, tak iż się różni od wszelkich innych gatunków papiéru.

Papiér każdego banknota ma na różnych miejscach ciemne znaki wodne, mianowicie:

W górze w środku koronę promienistą, otaczającą obraz *Austryi.*

W pośrodku textu *rzymską* liczbę X.

Na dole pole ośmiokątne, na którym wyciśnięta jest winieta, zawierająca C. K. orła.

Po obydwóch stronach we środku pole owalne, na którém wyciśnięta jest głowa *Minerwy*; nakoniec

po obydwóch stronach, na dole w środku stęplów kratkowanych liczbę arabską 10.

Szczególną właściwością w tym papiérze banknotów jest znak wodny w kształcie sieci, składający się z wielu regularnych jasnych i ciemnych punktów, które wyraźnie spostrzedz można na wszystkich miejscach banknota, tam gdzie się nie znajdują wyż opisane ciemne znaki wodne.

Barwa druku jest czarna.

Stępel najwyższy we środku obejmuje popiersie kobiéce, ozdobione koroną laurową i wieńcem z wawrzynów, *Austryą,* otoczoną mieczem i berłem, które przeplatają gałązki wawrzynu a względnie bluszczu.

Wprost pod tém znajduje się text na ciemném tle, składającém się z powtórzonych 138 razy wyrazów: „Zehn Gulden“ (Dziesięć Reńskich) pismem łacińskiém formy angielskiéj. Z równości liter i regularnego podziału słów wynika właściwy ton tła, na którém wyciśniętym jest text.

Text sam składa się ze słów: „*Zehn Gulden*“ (Dziesięć Réńskich) pismem frakturowém.

Aus den Worten: „Die privilegirte österreichische Nazionalbank bezahlt dem Uiberbringer gegen diese Anweisung Zehn Gulden Silbermünze nach dem Konv. Fuße" in liegender Fraktur-Druckschrift.

Endlich aus den Worten: „Für die priv. österreichische Nazionalbank" in gothischer Fraktur-Schrift.

Hieran reiht sich auf der einen Seite das Datum: „Wien, den 1. Juli 1854" auf der anderen die Unterschrift: „J. E. v. Weittenhiller, Kassen-Direktor."

Unter der Textschrift ist ein doppelter Adler ersichtlich, umgeben von den Emblemen der Künste und Wissenschaften, des Handels, Gewerbefleißes, Ackerbaues und der Schiffahrt. Diese symbolische Darstellung wird begrenzt von Arabesken, durch welche ein, mit dem Wahlspruche Seiner k. k. Apostolischen Majestät: „Viribus Unitis" versehenes Band gezogen ist.

Zu jeder der beiden Seiten der Note erscheinen drei verschiedene, durch ornamentale Darstellungen in Verbindung gebrachte Stempel.

Der mittlere ovale Stempel zeigt rechts in numismatischer Gravirung einen Schild mit dem Brustbilde der Minerva. Dasselbe Brustbild befindet sich auch auf der linken Seite, jedoch in entgegengesetzter Richtung.

Die ober dem Brustbilde der Minerva befindlichen guillochirten Stempel enthalten die arabische Zahl 10 weiß mit Schlagschatten. Diese Stempel haben eine Randeinfassung, in welcher das, aus Lapidar-Buchstaben bestehende Wort: „Zehn" acht Mal weiß im schwarzem Grunde ersichtlich ist.

Unmittelbar unter den Köpfen der Minerva sind weiße, viereckige Felder, auf Ornamenten ruhend, bemerkbar, in deren einem die Serie, in deren anderem die Nummer erscheint.

Unter diesen lichten Feldern sind von Arabesken umgeben, guillochirte Einfassungen.

Jene zur linken Seite enthält in kleiner, aber dennoch deutlicher und regelmäßiger gothischer Schrift den §. 48 der Bank-Statuten, welcher lautet: „Auf die Verfälschung und Nachahmung der Noten der Bank sind dieselben Strafen verhängt, welche auf die Verfälschung und Nachahmung des vom Staate ausgegebenen Papiergeldes gesetzt sind. Die Behörden sind verpflichtet, die dießfälligen Verbrecher aufzusuchen, anzuhalten und zu bestrafen."

Die Einfassung zur rechten Seite enthält den Nennwerth der Note: (Zehn Gulden) in zehn Sprachen von Kronländern des österreichischen Kaiserstaates, in den entsprechenden Schriftgattungen.

Endlich erscheint ober der bereits erwähnten Textschrift links eine Zahl, und rechts ein Buchstabe.

Daléj ze słów: „Die privilegirte ꝛc.“ (uprzywilejowany Austryacki bank narodowy zapłaci okazicielowi za niniejszą asygnacyę Dziesięć Reńskich monetą śrebrną na stopę konwencyjną), a to pismem leżącém frakturowém.

Nakoniec ze słów: „Für die priv. ꝛc.“ (Za uprzyw. Austryacki bank narodowy) pismém frakturowém gotyckiém.

Z tém łączy się po jednéj stronie data: „*Wiédeń 1 Lipca 1854 r.*“, po drugiéj stronie podpis: „*J. E. v. Weittenhiller, Dyrektor kas.*“

Pod textem widzieć się daje orzeł podwójny, otoczony symbolami sztuk i umiejętności, handlu, przemysłu, rolnictwa i żeglugi. To wyobrażenie symboliczne ograniczone jest arabeskami, przez które ciągnie się wstęga z godłem *Jego C. K. Apostolskiéj Mości:* „Viribus unitis“.

Po każdéj z obydwóch stron noty widzieć można trzy rozmaite, wyobrażeniami ozdobnemi z sobą połączone stęple.

Środkowy owalny stępel obejmuje po prawéj stronie wyrytą numizmatycznie tarczę z popiersiem *Minerwy*. To samo popiersie, jednakże w przeciwnym kierunku, okazuje się po lewéj stronie.

Stęple kratkowane, znajdujące się ponad popiersiem *Minerwy* obejmują w sobie liczbę arabską 10 białą z cieniem bocznym. Te stęple mają obwódkę na brzegu, w któréj słowo: „*Zehn*“ (Dziesięć) literami lapidarnemi ośm razy biało na czarném tle się okazuje.

Wprost pod głowami *Minerwy* widzieć się dają białe czworokątne pola, spoczywające na ozdobach, w jednych z nich widać *seryę*, w drugiéj zaś numer.

Pod temi jasnemi polami znajdują się obwódki giloszowane, otoczone arabeskami.

Obwódka po lewéj stronie zawiéra w sobie pismem gotyckiém małém, jednakże wyraźném i regularném §. 48 Statutów banku, opiewający następnie: „*Na fałszowanie i naśladowanie notów bankowych ustanowione są te same kary, jak na fałszowanie i naśladowanie piéniędzy papiérowych przez Państwo wydanych. Władze obowiązane są zbrodniarzy tego rodzaju śledzić, chwytać i karać.*“

Obwódka po prawéj stronie zawiéra wartość nominalną banknota (Dziesięć Reńskich) w *dziesięciu* językach krajów koronnych Państwa Austryackiego odpowiedniemi gatunkami pisma.

W końcu nad wyż wspomnionym textem widać po lewéj *liczbę*, a po prawéj *literę*.

155.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 142, ausgegeben am 21. August 1855),

giltig für alle Kronländer, in denen die Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung in Wirksamkeit steht,

wodurch Dalmatiner Wein, dann der gemeine Wein in Fässern aus Piemont und dem Kanton Tessin, von der Kontrole im Grenzbezirke freigelassen wird.

Im Vernehmen mit den beiden herzoglichen Regierungen von Modena und Parma wird der Dalmatiner Wein, dann der gemeine Wein in Fässern aus Piemont und dem Kanton Tessin, von der Anordnung des §. 48, I. d. des hierortigen Erlasses vom 7. Juni 1853 (XXXII. Stück, Nr. 104, Seite 535 des Reichs-Gesetz-Blattes *), wonach Wein ausländischen Ursprunges im Grenzbezirke der Kontrole unterliegt, ausgenommen.

Es sind sonach diese Weinsorten von dem Tage angefangen, an welchem gegenwärtige Weisung den Zoll- und Kontrolämtern zukömmt, auch im Grenzbezirke nicht weiter kontrolpflichtig.

Freiherr von **Bruck** m. p.

156.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 143, ausgegeben am 21. August 1855),

an alle Finanz-Landesbehörden,

über die Stempelfreiheit der Lose einiger Arten von Effekten-Ausspielungen.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 31. Juli 1855 zu genehmigen geruht, daß bei Effekten-Ausspielungen, die mit der Bewilligung der dazu berufenen Behörde vorgenommen werden, und die entweder für einen wohlthätigen Zweck bestimmt sind, oder bei denen jede einzelne Spieleinlage den Betrag von zwei Gulden nicht überschreitet, die Lose von der Stempelpflicht frei gelassen werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

157.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 18. August 1855,

über das Verbot der Zerstückung der, in der Stadt Oedenburg gelegenen Häuser.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXI. Stück, Nr. 144, ausgegeben am 21. August 1855.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXIII. Stück, Nr. 105, Seite 347.

155.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 142, wydana dnia 21 Sierpnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których ma moc prawa ustawa o cłach i monopoliach Rządowych,

mocą którego wino Dalmatyńskie i wino proste w beczkach z Piemontu i kantonu Tessyńskiego uwolnioném zostaje od kontroli w powiecie nadgranicznym.

W porozumieniu się z obydwoma rządami Księstw Modeny i Parmy wino Dalmatyńskie, tudzież wino proste w beczkach z Piemontu i kantonu Tesyńskiego wyjętém zostaje od rozporządzenia, objętego w §. 48 I. d. tutejszego reskryptu z dnia 7go Czerwca 1853 r. (Część XXXII, Nr. 104, strona 535 Dziennika Praw Państwa *), na mocy którego wino pochodzenia zagranicznego ulega kontroli w powiecie nadgranicznym.

Zaczém od dnia, w którym niniejsze polecenie dojdzie do urzędów celnych i kontrolujących, powyższe gatunki wina, nawet w powiecie nadgranicznym nie ulegają kontroli.

Baron **Bruck** m. p.

156.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXI., Nr. 143, wydana dnia 21 Sierpnia 1855),

do wszystkich Dyrekcyj Krajowych Skarbu,

o uwolnieniu od stępla losów niektórych rodzajów wygrywania efektów.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 31 Lipca 1855 r. pozwolić, iż przy loteryach efektów, odbywających się za pozwoleniem władzy do tego powołanéj, które albo przeznaczone są na cel dobroczynny, albo przy których stawka pojedyncza nie przenosi *dwóch Złot. Reńs.*, losy uwolnione są od opłaty stępla.

Baron de **Bruck** m. p.

157.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 18 Sierpnia 1855,

tyczące się zakazu rozdrobnienia domów, położonych w mieście Oedenburgu.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXI, Nr. 144, wydaną d. 21 Sierpnia 1855.

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część XXIII, Nr. 105, strona 347.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 22. September 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXIII.

Wydany i rozesłany dnia 22 Września 1855.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

158.

Kaiserliche Verordnung vom 6. August 1855.

(Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 145, ausgegeben am 7. September 1855),

womit das niederösterreichische Maß und Gewicht in den Königreichen Galizien und Lodomerien, dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina als allein gesetzliches Maß und Gewicht erklärt wird.

Nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes habe Ich nachstehende Bestimmungen beschlossen:

I.

Vom 1. August 1856 angefangen haben in den Königreichen Galizien und Lodomerien, dem Großherzogthume Krakau und dem Herzogthume Bukowina die österreichischen Hohl-, Längen- und Gewichtsmaße, namentlich die niederösterreichische Maß, der niederösterreichische Eimer, der niederösterreichische Metzen, die Wiener Klafter und die Wiener Elle, dann das Wiener Pfund und der Wiener Zentner, sämmtliche mit ihren Unterabtheilungen, als die allein gesetzlichen Maße und Gewichte zu gelten.

II.

Das Verhältniß der genannten niederösterreichischen Maße zu den bisher in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina bestandenen, wird in folgender Weise festgestellt:

1.	die	niederösterreichische	Klafter	gleich	der bukowinär und der galizischen Klafter.
2.	„	„	„	„	1,06067 krakauer Klaftern.
3.	„	„	Elle	„	1,25000 bukowinär (siebenbürger) Ellen.
4.	„	„	„	„	1,30928 galizische Ellen.
5.	„	„	„	„	1,30462 krakauer Ellen.
6.	„	„	„	„	0,95359 galizischen Arschine.
7.	der	„	Metzen	„	0,49969 bukowinär und galizischen Koretz.
8.	„	„	„	„	0,49996 krakauer „ Koretz.
9.	„	„	Eimer	„	4,00000 bukowinär Wein-Wadra.
10.	„	„	„	„	3,33333 „ Branntwein-Wadra.
11.	„	„	„	„	14,71641 galizischen Garnetz.
12.	„	„	„	„	14,72211 krakauer „
13.	die	„	Maß	„	1,00000 bukowinär Oka.
14.	„	„	„	„	1,47164 galizischen Quart.
15.	„	„	„	„	1,47221 krakauer „
16.	das	„	Pfund	„	0,43721 bukowinär Oka.
17.	„	„	„	„	1,38279 galizischen Pfunden.
18.	„	„	„	„	1,38115 krakauer „
19.	„	„	Zentner	„	1,38279 galiz. Zentnern, à 100 galiz. Pfunden.
20.	die	bukowin. und galiz.	Klafter	„	der niederösterreichischen Klafter.

158.

Cesarskie Rozporządzenie z dnia 6 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 145, wydana dnia 7 Września 1855),

mocą którego ogłasza się miarę i wagę niższo-austryacką za wyłącznie prawną w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém.

Po wysłuchaniu Ministrów Moich i zasięgnieniu Méj Rady Państwa ustanawiam co następuje:

I.

Począwszy od dnia 1 Sierpnia 1856 w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém za wyłącznie prawne miary i wagi uważane być winny Austryackie miary próżni, długości i ciężkości, mianowicie niższo-austryacki mas, niższo-austryackie wiadro, niższo-austryacka maca, wiédeński sążeń i wiédeński łokieć, tudzież funt wiédeński i centnar wiédeński, wszystkie z poddziałami właściwemi.

II.

Stósunek rzeczonych właśnie miar niższo-austryackich do istniejących dotychczas w Galicyi, Lodomeryi, Krakowie i Bukowinie, ustanawia się w sposób następujący:

1. niższo-austryacki sążeń równy bukowińskiemu i galicyjskiemu.
2. „ „ „ 1,06067 sążnia krakowskiego.
3. „ łokieć „ 1,25000 łokcia bukowińsk. (siedmiogrodzkiego).
4. „ „ „ 1,30928 łokcia galicyjskiego.
5. „ „ „ 1,30462 łokcia krakowskiego.
6. „ „ „ 0,95359 arszyna galicyjskiego.
7. niższo-austryacka maca równa 0,49969 korca bukowińskiego i galicyjskiego.
8. „ „ „ 0,49996 korca krakowskiego.
9. niższo-austryackie wiadro równe 4,00000 wadrom bukowińskim od wina.
10. „ „ „ 3,33333 wadry bukowińskiéj od wódki.
11. „ „ „ 14,71641 garnca galicyjskiego.
12. „ „ „ 14,72211 „ krakowskiego.
13. niższo-austryacki mas równy 1,00000 oce bukowińskiéj.
14. „ „ „ 1,47164 kwarty galicyjskiéj.
15. „ „ „ 1,47221 „ krakowskiéj.
16. niższo-austryacki funt równy 0,43721 oki bukowińskiéj.
17. „ „ „ 1,38279 funta galicyjskiego.
18. „ „ „ 1,38115 „ krakowskiego.
19. „ centnar „ 1,38279 cetnara galic. à 100 funtów galicyjskich.
20. sążeń bukowiński i galicyjski równy sążniowi niższo-austryackiemu.

21.	die krakauer	Klafter	gleich	0,94280	niederösterreichischen Klaftern.
22.	„ bukowinär (siebenb.)	Elle	„	0,80000	„ Ellen.
23.	„ galizische	„	„	0,76378	„ „
24.	„ krakauer	„	„	0,76651	„ „
25.	„ galizische Arschine		„	1,04867	„ „
26.	der bukowinär und galiz. Koretz		„	2,00123	„ Metzen.
27.	„ krakauer	„	„	2,00046	„ „
28.	die bukowinär Wein-Wadra		„	10,00000	„ Maß.
29.	„ „ Branntwein-Wadra		„	12,00000	„ „
30.	das galizische Faß		„	2,44625	„ Eimern.
31.	„ krakauer „		„	2,44530	„ „
32.	die bukowinär Oka		„	1,00000	„ Maß.
33.	das galizische Quart		„	0,67951	„ „
34.	„ krakauer Quart		„	0,67925	„ „
35.	der galizische Stein		„	23,14163	„ Pfunden.
36.	„ krakauer „		„	18,10085	„ „
37.	die bukowinär Oka		„	2,28732	„ „
38.	das galizische Pfund		„	0,72318	„ „
39.	„ krakauer „		„	0,72403	„ „
40.	der galiz. Zentner à 100 Pf.		„	0,72318	„ Zentner.

III.

Im öffentlichen Kaufe und Verkaufe ist der Gebrauch anderer, als der unter I. bezeichneten Maße und Gewichte vom obbenannten Termine an bei Strafe der Konfiskazion des Maßes oder Gewichtes, und im Wiederholungsfalle bei einer Geldstrafe von Einem bis fünfundzwanzig Gulden verboten.

IV.

In den Fällen der Übertretung dieser Anordnungen sind die Erkenntnisse von den zur Handhabung der Gewerbsvorschriften in erster Instanz berufenen politischen Behörden zu fällen, gegen welche der Rekurs an die politische Oberbehörde nach den bestehenden allgemeinen Vorschriften frei bleibt.

V.

Mein Minister des Handels ist mit der Durchführung dieser Verordnung im Einvernehmen mit Meinem Minister des Innern beauftragt.

Laxenburg, den 6. August 1855.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol Schauenstein m. p. **Ritter v. Toggenburg** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Marherr m. p.

21.	sążeń krakowski równy	0,94280	sążnia niższo-austryackiego.
22.	łokieć bukowiński (siedmiogrod.)	0,80000	łokcia „ „
23.	„ galicyjski „	0,76378	„ „ „
24.	„ krakowski „	0,76651	„ „ „
25.	arszyn galicyjski „	1,04867	„ „ „
26.	korzec bukowiński i galicyjski	2,00123	macy niższo-austryackiéj.
27.	„ krakowski „	2,00046	„ „ „
28.	wadra bukowińs. od wina równa	10,00000	masom niższo-austryackim.
29.	„ „ od wódki „	12,00000	„ „ „
30.	beczka galicyjska równa	2,44625	wiadrom niższo-austryackim.
31.	„ krakowska „	2,44530	„ „ „
32.	oka bukowińska „	1,00000	masa niższo-austryackiego.
33.	kwarta galicyjska „	0,67951	„ „ „
34.	„ krakowska „	0,67925	„ „ „
35.	kamień galicyjski równy	23,14163	funta niższo-austryackiego.
36.	kamień krakowski równy	18,10085	„ „ „
37.	oka bukowińska równa	2,28732	„ „ „
38.	funt galicyjski równy	0,72318	„ „ „
39.	„ krakowski „	0,72403	„ „ „
40.	cetnar galicyjski, à 100 funtów	0,72318	cetnara niższo-austryackiego.

III.

W drodze publicznego kupna i przedaży zakazanem jest od wyż wspomnionego terminu używanie innych miar i wag, prócz wymienionych pod I.— a to pod karą konfiskacyi miary lub wagi, a w razie powtórnym pod karą pieniężną od jednego do ZlR. dwadzieścia pięć.

IV.

W przypadkach przestępstwa niniejszych rozporządzeń wyrokować będą władze polityczne, do wykonywania przepisów przemysłowych w piérwszéj instancyi powołane, od których rekurs wolny jest do władzy politycznéj wyższéj stósownie do istniejących przepisów powszechnych politycznych.

V.

Mój Minister handlu poleconém sobie ma przeprowadzenie niniejszego rozporządzenia w porozumieniu z Moim Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Dan w Laxenburgu, 6 Sierpnia 1855.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Kawaler de Toggenburg** m. p.

Za Najwyższym rozkazem

Marherr m. p.

159.

Verordnung des Ministeriums des Innern v. 20. August 1855,

wirksam für die Kronländer Niederösterreich, Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Tirol, Böhmen, Mähren und Schlesien,

betreffend die Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 146, ausgegeben am 7. September 1855.

160.

Kundmachung des Minister. der Finanzen v. 21. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 147, ausgegeben am 7. September 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Erhebung des österreichischen Nebenzollamtes II. Klasse Ehrwald zu Grießen im Königreiche Baiern zum Nebenzollamte I. Klasse.

Das mit dem königlich-baierischen Nebenzollamte I. Klasse zu Grießen im Königreiche Baiern zusammengelegte österreichische Nebenzollamt II. Klasse Ehrwald (in Tirol), wird zu einem Nebenzollamte I. Klasse erhoben.

Dessen Wirksamkeit hat mit dem 1. September 1855 zu beginnen.

Freiherr von **Bruck** m. p.

161.

Erlaß des Finanzministeriums vom 21. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 148, ausgegeben am 7. September 1855),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Stempelpflicht der Zahlungsbüchel der beiden k. k. priv. wechselseitigen Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Inner-Österreich und die Art der Gebühren-Entrichtung.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 25. Juli 1855 dem Ansuchen der beiden k. k. priv. wechselseitigen Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Inner-Österreich, den Zahlungsbücheln dieser Anstalten die Stempelfreiheit weiter zu gewähren, nicht zu willfahren, sondern anzuordnen geruht, zu veranlassen, daß die wechselseitigen Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Inner-Österreich sich in Absicht auf die Erfüllung der Stempelpflicht für die Zahlungsbüchel von einem zu bestimmenden Zeitpunkte an, in die gesetzmäßige Ordnung setzen, daß aber für das Vergangene seit dem Erlöschen der zehnjährigen Stempelfreiheit weder ein Strafverfahren noch die nachträgliche Einforderung unberichtigt gebliebener Stempelgebühren Platz greife.

Man findet daher anzuordnen, daß vom 1. November 1855 angefangen, die genannten Bücheln, wenn darin die Einzahlung der Versicherungsprämie bestätiget wird, für jede solche Bestätigung dem vorschriftmäßigen Stempel zu unterziehen sind. Übrigens wird den genannten Gesellschaften frei gestellt, die für die einzelnen Prämien entfallen-

159.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewn. z d. 20 Sierp. 1855,

obowiązujące w Krajach koronnych Austryi Niższéj, Austryi Wyższéj, Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie Tyrolu, Czechach, Morawii i Szląsku,

tyczące się przydzielenia prawnego procentu ubogich przy licytacyach dobrowolnych uskutecznionych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 146, wydaną d. 7 Września 1855.

160.

Ogłoszenie Ministerstwa Skarbu z dnia 21 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 147, wydana dnia 7 Września 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, objętych w powszechnym obrębie celnym,

tyczące się podniesienia Austryackiego urzędu celnego pobocznego klasy II. Ehrwald w Griessen w Królestwie Bawarskiém do stopnia urzędu celnego bocznego klasy I.

Urząd celny poborowy Austryacki klasy II. Ehrwald (w Tyrolu), połączony z Królewsko-Bawarskim urzędem celnym pobocznym klasy I. w Griessen w Królestwie Bawarskiém podniesionym zostaje do stopnia urzędu celnego pobocznego klasy I. Czynność swoją rozpocznie z dniem 1 Września 1855 r.

Baron de **Bruck** m. p.

161.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 21 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 148, wydana dnia 7 Września 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

tyczące się obowiązku opłacania stępla od książeczek płatniczych obudwóch C. K. przywil. zakładów wzajemnéj asekuracyi od pożarów dla Austryi Niższéj i Wnętrznéj, tudzież sposobu opłacania należytości.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 25 Lipca 1855 r. Jego C. K. Apostolska Mość nie raczył przychylić się do prośby obydwóch Ces. Król. uprzywilejow. zakładów wzajemnéj asekuracyi od pożarów dla Austryi Niższéj i Wnętrznéj, odmawiając książeczkom płatniczym tychże zakładów wolności od opłaty stępla, w przyszłości, lecz nakazał, żeby zarządzić, ażeby zakłady wzajemnéj asekuracyi od pożarów dla Austryi Niższéj i Wnętrznéj weszły w porządek prawny w przedmiocie dopełniania obowiązku stęplowego od książeczek płatniczych od pewnego okresu czasu, oznaczyć się mającego, lecz że za czas przeszły od ustania dziesięcioletniéj wolności od podatków ani postępowanie karne ani też późniejsze żądanie nieopłaconych należytości stęplowych miejsca mieć nie będzie.

Rozporządza się zatém, iż zacząwszy od 1 Listopada 1855 r. rzeczone książeczki, jeżeli w nich znajduje się potwierdzenie zapłaty premii asekuracyjnéj, podlegają przepisanemu stęplowi. Zresztą pozostawia się do woli rzeczoném towarzystwom, opłacić wprost należytości stęplowe, za szczegółowe premije wypada-

den Stempelgebühren in einer Gesammtsumme unmittelbar zu entrichten und dagegen ihre Zahlungsbüchel ungestempelt auszugeben, wenn sie diesen Entschluß der Finanz-Bezirksbehörde, in deren Bereiche die Direkzion der Anstalt sich befindet, anzeigen, derselben zu einer bestimmten Zeit jährlich eine Nachweisung über die Zahl der Prämie, nach den Abstufungen der Stempelskala geordnet, als z. B.: 1000 Prämien bis 20 fl., 500 Prämien bis 40 fl. u. s. w., und über die davon entfallenden Gebühren liefern, und letztere pünktlich bei der Bezirkskasse entrichten.

Der Finanz-Bezirksbehörde bleibt das Recht vorbehalten, durch Einsichtnahme in die Bücher der Anstalt, sich die Überzeugung von der Richtigkeit der Nachweisung zu verschaffen.

Diese Art der Gebühren-Entrichtung wird auch allen übrigen bestehenden Versicherungsanstalten eingeräumt.

Bruck m. p.

162.

Verordnung des Finanzministeriums vom 26. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 149, ausgegeben am 7. September 1855),

giltig für alle Kronländer, in welchen das allgemeine Berggesetz vom 23. Mai 1854 in Wirksamkeit steht,

betreffend die theilweise Abänderung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Rücksicht auf die möglichste Beförderung des Bergbaues und die besonderen Verhältnisse, unter welchen derselbe in den verschiedenen Kronländern betrieben wird, die Bestimmung des §. 5, Buchstabe c) des mit Allerhöchster Entschließung vom 28. September 1854 genehmigten Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 (Nr. 267 des Reichs-Gesetz-Blattes *), mit Allerhöchster Entschließung vom 19. August 1855 in nachstehender Weise Allergnädigst zum Theile abzuändern geruht:

Dem Bergwerks-Besitzer ist frei zu lassen, sich nach eigener Wahl zu erklären, die Frohne für die, §. 5, c) des Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 aufgeführten Bergwerks-Produkte entweder mit drei Prozenten vom Werthe des, aus ihnen zu gewinnenden Hütten-Rohproduktes, oder aber mit fünf Prozenten der zu Tage geförderten Mineralien nach dem Verkaufswerthe derselben an dem Bergwerke zu entrichten.

Diese Erklärung kann auf unbestimmte oder auf eine bestimmte Dauer, jedoch nie auf eine kürzere als jene Eines Jahres abgegeben werden.

Sollte der Bergwerks-Besitzer sich nicht erklären, so sind fünf Prozente vom Verkaufe des Bergwerks-Produktes nach §. 5, a) des Gesetzes vom 4. Oktober 1854 zu

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XII. Stück, Nr. 49, S. 71.

jące w sumie ogólnéj, wydawać zaś książeczki płatnicze swoje bez stępla, jeżeli o tém postanowieniu swojém zawiadamia władzę skarbową okręgu, w którym znajduje się Dyrekcya Zakładu, takowéj w pewnym czasie przedłożą wykaz roczny liczby premij, uporządkowany wedle stopniowań skali stępłowéj, jako to np. 1000 premij do 20 ZłR., 500 premij do 40 ZłR. i t. d., oraz należytości od nich przypadających, i te ostatnie punktualnie w kasie okręgowéj opłacą.

Władza Skarbowa Okręgu ma prawo przekonać się o prawdziwości wykazu, przez przegląd ksiąg zakładu.

Ten sam sposób opłacania należytości pozwolonym jest także wszystkim innym zakładom asekuracyjnym.

Bruck m. p.

162.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 26 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 149, wydana dnia 7 Września 1855),

obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych, w których powszechna ustawa górnicza z dnia 23 Maja 1854 r. ma moc prawa,

tyczące się częściowéj odmiany ustawy o opłatach górniczych z d. 4 Października 1854.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 19 Sierpnia 1855 r. z uwagi na jak największe podniesienie górnictwa i szczegółowe stosunki onegoż w różnych Krajach Koronnych zmienić w części postanowienie §. 5 litera *c)* ustawy o opłatach górniczych z dnia 4 Października 1854 r. zatwierdzonéj Najwyższém Postanowieniem z dnia 28 Września 1854 r. (N. 267 Dziennika Praw Państwa *), w sposobie następującym:

Posiadaczowi kopalni należy pozostawić do woli wybór oświadczenia się, czyli daninę od płodów górniczych wyszczególnionych w §. 5 *c)* ustawy o opłatach z dnia 4 Października 1854 r. opłacić chce w kwocie obliczonéj po *trzy* od sta wartości produktu surowego hutniczego z nich wyrobić się mającego, czyli też po *pięć* od sta wydobytych na wierzch kruszczów według ich wartości, jaką mają przy sprzedaży w kopalni.

Powyższe oświadczenie może być uczynione na przeciąg czasu oznaczony lub nieoznaczony, jednakże nie krótszy jak roku jednego.

Gdyby posiadacz kopalni nie uczynił oświadczenia, należy wymierzyć *pięć* od sta sprzedaży płodów górniczych według §. 5 *a)* ustawy z dnia 4 Października

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Zarządu obrębu Krakowskiego z roku 1854, Oddział piérwszy, Zeszyt XII, Nr. 49, stron. 71.

bemessen. Von der Ministerial-Erläuterung vom 11. März 1855 (Nr. 43 des Reichs-Gesetz-Blattes *) des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 hat es sonach abzukommen.

Diese Allerhöchste Anordnung wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, und es werden die Ober-Berg- dann die Bergbehörden mit der Durchführung derselben beauftragt.

Freiherr von **Bruck** m. p.

163.

Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 29. August 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 150, ausgegeben am 7. September 1855),

giltig für den Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch, im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Justiz, die Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß-Ordnung auf die Polizeidirekzionen zu Kaschau und Großwardein im Königreiche Ungarn ausgedehnt wird.

Mit Beziehung auf die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, Nr. 120 des Reichs-Gesetz-Blattes, §. 3 **), wird im Einvernehmen mit den Ministerien des Innern und der Justiz bekannt gegeben, daß vom 1. Oktober 1855 angefangen die k. k. Polizeidirekzionen zu Kaschau und Großwardein im Königreiche Ungarn, und zwar jede derselben für den ganzen Umfang ihres Polizeirayons die Strafgerichtsbarkeit in erster Instanz rücksichtlich der in der obigen Verordnung, §. 2, näher bezeichneten Übertretungen auszuüben haben werden.

Kempen m. p. F.M.L.

164.

Erlaß des Finanzministeriums vom 1. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 151, ausgegeben am 7. September 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Zollbefreiung des Verkehres mit Erzeugnissen der Staats-Bergwerke aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig.

Im Einvernehmen mit den herzoglichen Regierungen von Modena und Parma wird erklärt, daß der Verkehr mit Erzeugnissen aus Staats-Bergwerken aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig gegen Bestätigung dieses Amtes nach §. 21 der Vorerinnerung zum Zolltarife vom 5. Dezember 1853 zollfrei zu behandeln ist.

Diese Verfügung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p.

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, XV. Stück, Nr. 52, Seite 165.

**) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXX. Stück, Nr. 127, Seite 376.

1854 r. Zaczém znosi się objaśnienie Ministeryalne z dnia 11go Marca 1855 r. (N. 43 Dziennika Praw Państwa *), wydane do ustawy o opłatach górniczych z dnia 4 Października 1854 r.

Powyższe Rozporządzenie Najwyższe podaje się do powszechnéj wiadomości i poleca się władzom górniczym i władzom górniczym wyższym przeprowadzenie onegoż.

Baron de **Bruck** m. p.

163.

Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 29 Sierpnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 150, wydana dnia 7 Września 1855),

obowiązujące w obrębie Państwa z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego, w porozumieniu się z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości rozciąga się moc prawna Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11 Maja 1854 r. N. 120 Dziennika Praw Państwa, w miarę §. 9go ustawy o procesie karnym, na Dyrekcye Policyi w Koszycach i Wielkim Waradynie w Królestwie Węgierskiém.

Z odniesieniem się do Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11 Maja 1854 r. N. 120 Dziennika Praw Państwa §. 3 **), czyni się wiadomém w porozumieniu z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, iż zacząwszy od 1go Października 1855 r. C. K. Dyrekcye Policyi w Koszycach i Wielkim Waradynie w Królestwie Węgierskiém, a mianowicie każda z nich w całym obrębie okręgu policyjnego swego wykonywać będą sądownictwo karne w piérwszéj instancyi w przedmiocie przestępstw, bliżéj oznaczonych w §. 2 powyższego rozporządzenia.

Kempen m. p. F.M.P.

164.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 1 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXII, Nr. 151, wydana dnia 7 Września 1855),

obowiązujące w Krajach Koronnych objętych w powszechnym obrębie celnym,

tyczące się uwolnienia od cła obrotu handlowego z wyrobami kopalni Rządowych z C. K. urzędu spedycyjnego w Wenecyi.

W porozumieniu z Rządami Księstwa Modeńskiego i Parmeńskiego oświadcza się, iż obrót handlowy z wyrobami z kopalni Rządowych, pochodzącemi z C. K. urzędu spedycyjnego w Wenecyi za poświadczeniem tego urzędu wolny jest od opłaty cła na mocy §. 21 uwagi wstępnéj do taryfy celnéj z d. 5 Grudnia 1853.

Powyższe Rozporządzenie wejdzie w wykonanie od dnia, w którym podaném zostanie do wiadomości urzędów celnych.

Baron de **Bruck** m. p.

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Zarządu obrębu Krakowskiego z roku 1855, Zeszyt XV, Nr. 52, stronnica 165.

**) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XXX, Nr. 127, stron. 376.

165.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 6. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXII. Stück, Nr. 152, ausgegeben am 7. September 1855),

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch verfügt wird, daß im Falle von Münzverfälschungen nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren die Falsifikate sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen von den Strafgerichten aus allen Kronländern unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken sind.

Um auch in Fällen der Nachmachung oder Verfälschung von Münzen einen gemeinschaftlichen Aufbewahrungsort für alle vorkommenden Falsifikate zu erlangen, finden die Ministerien der Justiz und der Finanzen zu verordnen, daß, obgleich nach Vorschrift des §. 99 der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853, bei Münzverfälschungen die Kunstbefunde bei dem, für jedes Kronland bestehenden (Provinzial-) Münzamte eingeholt werden, dennoch nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren die Münzfalsifikate sammt allen von der Nachmachung oder Verfälschung herrührenden Werkzeugen, Materialien und anderen Gegenständen, von den Strafgerichten aus allen Kronländern unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken seien, und daß daher diese Gegenstände, sobald sie zu einer neuen strafgerichtlichen Amtshandlung benöthiget werden sollten, durch die Strafgerichte auch wieder unmittelbar von dem k. k. Hauptmünzamte in Wien zurück zu verlangen sind.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

166.

Verordnung des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 2. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 153, ausgegeben am 12. September 1855),

wirksam für die Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Gratz und Innsbruck,

über die Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden.

In Folge der von Seiner k. k. Apostolischen Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 28. Juli 1855 hiezu ertheilten Ermächtigung, wird die Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 in Ansehung der Organisazion der akademischen Behörden noch auf das nächste Studienjahr 1855—56 erstreckt, in soferne nicht im Laufe desselben andere hierauf bezügliche Bestimmungen erfolgen.

Thun m. p.

165.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Skarbu z d. 6 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXII, Nr. 152, wydana dnia 7 Września 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

mocą którego rozporządza się, iż w razie fałszowania monet, po ukończeniu postępowania karnego monety fałszowane wraz z innemi odnoszącemi się do takowych przedmiotami ze sądów karnych wszystkich krajów koronnych odsyłane być mają wprost do C. K. urzędu głównego menniczego w Wiédniu.

Ażeby w razach podrabiania i fałszowania monet otrzymać spólne miejsce zachowania dla wszelkich wydarzających się falsyfikatów, Ministerstwa Sprawiedliwości i Skarbu rozporządzają, iż jakkolwiek według przepisu §. 99 ustawy o procesie karnym z dnia 29 Lipca 1853 r. w razie fałszowania monet o zdanie biegłych udawać się należy do urzędu menniczego, w każdym kraju koronnym istniejącego (prowincyonalnego), jednakowoż, po ukończeniu procesu karnego sądy karne winny są odsyłać monety sfałszowane wraz z wszystkiemi z podrobienia lub fałszowania pochodzącemi narzędziami, materyałami i innemi przedmiotami, ze wszystkich krajów koronnych wprost do C. K. urzędu głównego menniczego w Wiédniu, zatém iż tych przedmiotów sądy karne żądać mają znowu wprost od C. K. urzędu celnego głównego w Wiédniu, gdy takowych potrzebują do nowéj czynności urzędowéj na drodze karnéj.

Baron de **Krauss** m. p. Baron de **Bruck** m. p.

166.

Rozporządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 2 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXIII, Nr. 153, wydana dnia 12 Września 1855),

mające moc dla Uniwersytetów we Wiédniu, w Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku,

co do przedłużenia działalności prowizorycznéj ustawy o organizacyi władz akademicznych.

W skutek upoważnienia, udzielonego przez Jego C. K. Apostolską Mość Najwyższém Postanowieniem z dnia 28 Lipca 1855, rozciąga się działalność prowizorycznéj ustawy z dnia 27 Września 1849 co się tyczy organizacyi władz akademicznych jeszcze na następujący rok szkolny 1855—56, o ile w ciągu tegoż nie będą wydane inne postanowienia dotyczące.

Thun m. p.

167.

Erlaß des Justizministeriums vom 3. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 154, ausgegeben am 12. September 1855),

wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet,

womit die Bestimmung des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, Nr. 77 des Reichs-Gesetz-Blattes*), in Betreff der Wirksamkeit der, auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiete erläutert wird.

Aus Anlaß eines erhobenen Zweifels, ob die in anderen Kronländern bestehenden Gesetze zum Schutze des literarischen und artistischen Eigenthumes gegen unbefugte Veröffentlichung, Nachdruck und Nachbildung, durch die Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, Nr. 77 des Reichs-Gesetz-Blattes*), in der Stadt Krakau und deren Gebiete in Wirksamkeit gesetzt worden sind, findet das Justizministerium, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern, zu erklären: daß das Allerhöchste Patent vom 19. Oktober 1846, Nr. 992 der Justiz-Gesetzsammlung**), zum Schutze des literarischen und artistischen Eigenthumes, als ein Justizgesetz gleich allen übrigen in der Justiz-Gesetzsammlung enthaltenen, auf Gegenstände des bürgerlichen Rechtes sich beziehenden Gesetzen und Verordnungen, in soweit sie ihrer Natur nach in Krakau und dessen Gebiete Anwendung finden können, daselbst durch das Allerhöchste Patent vom 23. März 1852, Nr. 77 des Reichs-Gesetz-Blattes, in Wirksamkeit gesetzt worden sind.

Krauß m. p.

168.

Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. September 1855,

womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen im Königreiche Ungarn erlassen wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 155, ausgegeben am 12. September 1855.

169.

Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. September 1855,

womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen in den Königreichen Kroazien und Slawonien erlassen wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 156, ausgegeben am 12. September 1855.

---

*) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XVI. Stück, Nr. 81, Seite 221.

**) Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1847, Nr. 25, Seite 66.

167.

Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 3 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXIII, Nr. 154, wydana dnia 12 Września 1855),

obowiązujące w mieście Krakowie i okręgu jego,

którém objaśnia się postanowienie Najwyższego Patentu z dnia 23 Marca 1852, Nr. 77 Dziennika Praw Państwa *), co się tyczy działalności rozporządzeń dodatkowych w mieście Krakowie i jego okręgu, odnoszących się do przedmiotów powszechnéj księgi ustaw cywilnych.

Z powodu zaszłéj wątpliwości co do tego, czy ustawy istniejące w innych krajach koronnych, dla ochrony własności literackiéj i artystycznéj przeciw nieupoważnionemu rozpowszechnianiu, przedrukowaniu i przetwarzaniu, w skutek postanowień Najwyższego Patentu z dnia 23 Marca 1852, Nr. 77 Dziennika Praw Państwa *) w moc weszły w mieście Krakowie i jego okręgu, oświadcza Ministeryum Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministeryami Spraw Wewnętrznych: iż Najwyższy Patent z d. 19 Października 1846, Nr. 992 zbioru ustaw sądowych **) o ochronie własności literackiéj i artystycznéj, jako ustawa sądownicza równie jak inne ustawy i rozporządzenia, zawarte w zbiorze ustaw sądowych, odnoszące się do przedmiotów prawa cywilnego, o ile takowe wedle natury swéj zastósowanie mieć mogą w Krakowie i okręgu jego, w moc prawa wprowadzone zostały w skutek Najwyższego Patentu z dnia 23 Marca 1852 r. Nr. 77 Dziennika Praw Państwa.

Krauss m. p.

168.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 4 Września 1855,

mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Królestwie Węgierskiém,

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXXIII, Nr. 155, wydaną d. 12 Września 1855.

169.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 4 Września 1855,

mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Królestwach Kroacyi i Slawonii.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXXIII, Nr. 156, wydaną d. 12 Września 1855.

---

*) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1852, część XVI, Nr. 81, stron. 221.

**) Zbiór ustaw prowincyonalnych dla Galicyi z r. 1847, Nr. 25, stron. 66.

170.

Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. September 1855,

womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen in der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate erlassen wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 157, ausgegeben am 12. September 1855.

171.

Verordnung des Ministeriums des Innern und des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 4. September 1855,

womit eine Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen im Großfürstenthume Siebenbürgen erlassen wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXIII. Stück, Nr. 158, ausgegeben am 12. September 1855.

170.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 4 Września 1855,

mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXXIII, Nr. 157, wydaną d. 12 Września 1855.

171.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 4 Września 1855,

mocą którego wydaje się przepis o konkurencyi krajowéj do gościńców w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXXIII, Nr. 158, wydaną d. 12 Września 1855.

Berichtigung.

In der Uiberschrift des Formulares Nr. XVIII. zu §. 172 des Gesetzes vom 16. Juni 1854, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 604 des Landes-Regierungsblattes für Galizien, ist statt: „Einreichungsprotokolles und Registraturs-Registers" zu lesen: „Einreichungsprotokolls- und Registraturs-Registers".

Sprostowanie.

W wypisie formularza Nr. XVIII do §. 172 ustawy z dnia 16 Czerwca 1854, część XXXVIII, Nr. 209, strona 604 Dziennika Rządowego dla Galicyi, należy zamiast: „protokółu podawczego i rejestru rejestratury" położyć: „rejestru protokółu podawczego i rejestratury".

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. September 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXIV.

Wydany i rozesłany dnia 25 Września 1855.

172.

Erlaß des Finanzministeriums vom 10. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIV. Stück, Nr. 159, ausgegeben am 15. September 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

mit welchem Aenderungen der Zollbestimmungen für unecht vergoldete oder versilberte Gegenstände bekannt gemacht werden.

Die kaiserliche Regierung hat sich am 27. August 1855 mit den Zollvereins-Regierungen dahin geeiniget, daß die unecht vergoldeten oder versilberten Gegenstände aus unedlen Metallen, mit Ausschluß der feinen Galanterie- und Quincaillerie-Waaren (Herren- und Frauenschmuck), fernerhin nicht unter Nr. 32, a) der Beilage I. B. des Vertrages vom 19. Februar 1853 zu begreifen, sondern daß vielmehr die unecht vergoldeten oder versilberten Bleiwaaren unter Nr. 5, Eisenwaaren unter Nr. 8, g), Kupfer- und Messingwaaren unter Nr. 18, c), Zinkwaaren unter Nr. 31, b), und die mit unecht vergoldeten und versilberten unedlen Metallen in Verbindung stehenden Beinwaaren unter Nr. 3, b), Glaswaaren unter Nr. 11, d), Holzwaaren unter Nr. 12, c), Korbflechter-Waaren unter Nr. 16 und Thonwaaren unter Nr. 28, e) zu subsummiren sind. Es werden daher Waaren aus unedlen Metallen, mit Ausnahme von Neusilber oder Packfong, wenn sie allein oder in Verbindung mit Bein, Glas, Holz, Korbgeflechten oder Thon im Zwischenverkehre vorkommen, den unter Nr. 32 der Beilage I. B. vereinbarten höheren Zwischen-Zollsätzen nur dann unterworfen werden, wenn sie ganz oder theilweise, entweder echt vergoldet oder versilbert oder mit einem Lack überzogen sind, welcher Gold oder Silber enthält, oder wenn sie zu den feinen Galanterie- und Quincaillerie-Waaren (Herren- und Frauenschmuck) gehören.

Aus Anlaß dieser Vereinbarung haben in dem allgemeinen Zolltarife vom 5. Dezember 1853 folgende Aenderungen einzutreten:

1. Herren- und Frauenschmuck aus unecht vergoldeten oder unecht versilberten unedlen Metallen, allein oder in Verbindung mit anderen Materialien, in soweit diese Verbindungen nicht unter der Tarifspost 75, a), Z. 2, begriffen sind, hört auf, der Tarifspost 75, b) anzugehören, und wird der Tarifspost 75, c) der gemeinen kurzen Waaren eingereiht, er unterliegt daher dem Einfuhrzolle von 50 fl. statt von 100 fl. für den Zentner netto.

2. Waaren aus unedlen Metallen, unecht vergoldet oder unecht versilbert, mit Ausnahme jener aus Packfong und des Herren- und Frauenschmuckes, es mögen diese Waaren für sich allein oder in Verbindung mit anderen Materialien vorkommen, in soweit nur diese Verbindungen nicht unter den Tarifsposten 75, a) und b) begriffen sind, hören auf der Tarifspost 75, c) anzugehören, und werden den lackirten oder gefirnißten Waaren aus jenen Metallen beigezählt, aus denen sie bestehen; also die Waaren aus Blei der Tarifspost 68, die Waaren aus Eisen der Tarifspost 69, c), die Waaren

172.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXIV, Nr. 159, wydana dnia 15 Września 1855),

obowiązujące w krajach koronnych, objętych w powszechnym związku celnym,

mocą którego podaje się do wiadomości zmiany przepisów celnych co się tyczy przedmiotów nie prawdziwie pozłacanych lub posrébrzanych.

Rząd Cesarski zgodził się w dniu 27 Sierpnia 1855 r. z Rządami związku celnego w tym przedmiocie, że przedmioty pozłacane lub posrébrzane z metalów nieszlachetnych, z wyjątkiem towarów galanteryjnych i towarów kinkaleryjnych (ozdoby dla dam i mężczyzn) w przyszłości nie pod Nr. 32 *a)* dodatku I. B. traktatu z dnia 19 Lutego 1853 będą objęte, lecz raczéj, iż posrébrzane lub pozłacane towary ołowiane pod Nr. 5, towary żelazne pod Nr. 8 *g)*, towary miedziane i mosiężne pod Nr. 18 *c)*, towary cynkowe pod Nr. 31 *b)*, zaś towary kościane, połączone z metalami nieszlachetnemi, nie prawdziwie pozłacanemi lub posrébrzanemi pod Nr. 3 *b)*, towary szklane pod Nr. 11 *d)*, towary drewniane pod Nr. 12 *c)*, towary koszownicze pod Nr. 16, a towary gliniane pod Nr. 28 *e)* wciągnięte być mają. Zaczém towary z metali nieszlachetnych, z wyjątkiem nowego srébra i pakfongu, gdy przychodzą same lub w połączeniu z kością, szkłem, drzewem, wyplataniem koszykowem, lub gliną, w obrocie wzajemnym wtedy tylko podlegają pozycyom wyższym cła, umówionym pod Nr. 32 dodatku I. B, gdy całkiem lub częściowo, albo szczerze pozłacane lub posrébrzane albo pociągnięte są lakierem, zawierającym w sobie złoto lub srébro, albo też gdy należą do towarów galanteryjnych i kwinkaleryjnych (ozdób dla dam i mężczyzn).

Z powodu téj umowy moc mieć będą zmiany następujące w powszechnéj taryfie celnéj z dnia 5 Grudnia 1853:

1. *Ozdoby dla mężczyzn i kobiét*, z metalów nie prawdziwie pozłacanych lub nie prawdziwie posrébrzanych, same lub w połączeniu z innemi materyałami, o ile te połączenia nie objęte są pod pozycyą taryfy 75 *a)* L. 2, nie należą już do pozycyi taryfy 75 *b)* i wcielone będą do pozycyi taryfy 75 *c)* prostéj kramarszczyzny, podlegają zatém opłacie cła wchodowego 50 ZłR. zamiast 100 ZłR. od centnara czystéj wagi.

2. Towary z metalów nieszlachetnych, nie prawdziwie pozłacane lub posrébrzane, wyjąwszy towary pakfongowe, tudzież ozdoby dla dam i mężczyzn, bądź że takie towary przychodzą same, bądź w połączeniu z innemi materyałami, jeżeli tylko te połączenia nie są objęte pod pozycyami taryfy 75 *a)* i *b)*, przestają należeć do pozycyi taryfy 75 *c)* i policzone będą do towarów lakierowanych lub pokostowanych z tychże metalów, z których się składają; zatém towary ołowiane do pozycyi taryfy 68, żelazne do pozycyi taryfy 69 *c)*, miedziane, cynowe, cyn-

aus Kupfer, Zinn, Zink, Messing und anderen unedlen Metallen und Metallgemischen, mit Ausnahme des Packfongs, der Tarifspost 70.

3. Waaren, welche nicht an und für sich den kurzen Waaren angehören, werden dadurch, daß sie mit unecht vergoldeten oder unecht versilberten unedlen Metallen verbunden sind, nicht den kurzen Waaren eingereiht, sondern sind so zu behandeln, als wenn sie mit gefirnißten oder lackirten unedlen Metallen verbunden wären.

4. Diese Bestimmungen beziehen sich auch auf die über die Grenzen gegen die Zollvereinsstaaten aus dem freien Verkehre der letzteren eintretenden Waaren, daher, mit theilweiser Abänderung der Anmerkung zur Tarifpost 75, b) und der Anmerkung 1, aa), zur Tarifspost 75, c):

a) der Z. 1 genannte Herren- und Frauenschmuck nach der Tarifspost 75, c);

b) die Z. 2 genannten Waaren aus unedlen Metallen, und zwar:
die Bleiwaaren nach der Anmerkung 1 zur Tarifspost 68,
die Eisenwaaren nach der Anmerkung 2 zur Tarifspost 69, c),
die Zinkwaren, nach der Anmerkung 1, b) zur Tarifspost 70,
die Kupfer- und Messingwaren nach der Tarifspost 70;

c) die mit unecht vergoldeten oder unecht versilberten unedlen Metallen verbundenen Waaren, und zwar:
die Beinarbeiten nach der Anmerkung zur Tarifspost 63, b),
die Holzwaaren nach der Anmerkung zur Tarifspost 64, d),
die Glaswaaren nach der Anmerkung zur Tarifspost 65, d),
die Thonwaaren nach der Anmerkung zu den Tarifsposten 67, c) und d) zu behandeln sind.

d) Endlich sind von jenen unter die Z. 5 der Tarifspost 75, c) fallenden Verbindungen, welche nach der Anmerkung 1, aa) zu dieser Tarifspost im Zwischenverkehre dem Begünstigungszolle von 30 fl. für den Zentner netto unterliegen, fortan die Verbindungen mit unecht vergoldeten oder unecht versilberten Metallen nicht auszunehmen.

Diese Bestimmungen haben bei den Zollämtern des lombardisch-venezianischen Königreiches von dem durch die internazionale Zollvereins-Kommission in Mailand festzusetzenden Zeitpunkte, bei den Zollämtern der übrigen Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes aber von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie denselben bekannt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

173.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIV. Stück, Nr. 160, ausgegeben am 15. September 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Einschränkung der Freihafengebiete von Fiume, Buccari und Portore und die aus diesem Anlasse eingetretenen Änderungen in der Aufstellung der Zollämter.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchsten Entschließungen vom 27. April und 4. November 1852 Allergnädigst anzuordnen geruht, daß

kowe, mosiężne, tudzież towary z innych metalów nieszlachetnych i mieszanin metalów z wyjątkiem pakfongu, do pozycyi taryfy 70.

3. Towary nie należące przez się do kramarszczyzny, nie będą należeć także do takowych, chociaż są połączone z metalami nie prawdziwie pozłacanemi lub posrébrzanemi, lecz tak uważane być mają, jak gdyby połączone były z metalami nieszlachetnemi pokostowanemi lub lakierowanemi.

4. Powyższe przepisy odnoszą się także do towarów przechodzących przez granice od Państw związku celnego z wolnego tychże obrotu, zaczém, z częściową zmianą uwagi do pozycyi taryfy 75 *b)* i uwagi 1 *aa)* do pozycyi taryfy 75 *c)*, postępować należy:

a) z ozdobami męzkiemi i damskiemi wspomnianemi pod L. 1, podług pozycyi taryfy 75 *c)*;

b) z towarami pod L. 2 wspomnianemi, z metalów nieszlachetnych mianowicie:
z towarami ołowianemi według uwagi 1 do pozycyi taryfy 68,
z towarami żelaznemi według uwagi 2 do pozycyi taryfy 69 *c)*
z towarami cynkowemi według uwagi 1 *b)* do pozycyi taryfy 70),
z towarami miedzianemi i mosiężnemi według pozycyi taryfy 70);

c) z towarami połączonemi z metalami nieszlachetnemi nie prawdziwie pozłacanemi lub posrébrzanemi, mianowicie:
z wyrobami kościanemi według uwagi do pozycyi taryfy 63, *b)*
z towarami drewnianemi według uwagi do pozycyi taryfy 64 *d)*
z towarami szklanemi według uwagi do pozycyi taryfy 65 *d)*,
z towarami glinianemi według uwagi do pozycyi taryfy 67 *c* i *d)*.

d) Nakoniec od połączeń, wpadających pod L. 5 pozycyi taryfy 75 *c)*, podlegających wedle uwagi 1 *aa)*, do téjże pozycyi taryfy w obrocie wzajemnym opłacie cła mniejszego 30 ZłR. od centnara netto, nie czynią wyjątku w przyszłości połączenia z metalami nie prawdziwie pozłacanemi lub posrébrzanemi.

Powyższe przepisy wejdą w życie w urzędach celnych Królestwa Lombardzko-Weneckiego od dnia, który oznaczy komisya między-narodowa związku celnego w Medyolanie, w urzędach celnych zaś innych krajów koronnych od dnia, w którym takowe do ich wiadomości dojdą. —

Baron **Bruck** m. p.

173.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13 Września 1855.

(Dziennik Praw Państwa, część XXXIV., Nr. 160, wydana dnia 15 Września 1855),

obowiązujące w krajach koronnych w powszechnym obrębie celnym objętych,

tyczące się ograniczenia obrębów portów wolnych Fiumy, Buccari i Portoré i zmian sprowadzonych z tego powodu w ustanowieniu urzędów celnych.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższemi Postanowieniami z dnia 27 Kwietnia i 4 Listopada 1852 r. Najłaskawiéj rozporządzić, iż porty wolne, nale-

zwar die zu Kroazien gehörigen Freihäfen Fiume, Buccari und Portorè von dem allgemeinen österreichischen Zollverbande noch ferner ausgeschlossen bleiben, jedoch zweckmäßig begrenzt werden sollen.

In Vollziehung dieser Allerhöchsten Anordnung wurden durch Lokalkommissionen die neuen Grenzen der genannten Freihafengebiete, wodurch ein Theil der bisherigen Gebiete in das Zollgebiet eingeschlossen wird, ausgemittelt, und durch Marken unter fortlaufenden Zahlen bezeichnet.

Mit Kundmachung der Finanz-Landesdirekzion für Kroazien und Slawonien vom 21. August 1855 wurde die Beschreibung der neuen, die Umkreise der genannten Freihäfen vom Zollgebiete scheidenden Zoll-Linien, und der aus diesem Anlasse neu errichteten, oder geregelten Zollämter mit Angabe ihrer Befugnisse allgemein bekannt gemacht, und der 15. September 1855 als der Tag bestimmt, mit welchem die neue Einrichtung in Wirksamkeit zu treten hat.

Dieses wird mit dem Bemerken zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß die in der Aufstellung der Zollämter der genannten Freihafengebiete eingetretenen Änderungen aus der nachstehenden Übersicht zu entnehmen sind.

Übersicht

der aus dem Anlasse der Einschränkung der Freihäfen Fiume, Buccari und Portorè neu errichteten oder geregelten Zollämter.

Nummer	Standort des Amtes	Benennung	Kategorie des Verzollungsbefugnisses	Anmerkung
		An der Fiumaner Freihafengrenze		
1.	Fiume	Hauptzollamt	H. 1.	
2.	Plase	Kommerzialzollamt . . .	N. 1.	
3.	Ponzal	Kommerzialzollamt . . .	N. 1.	
4.	Belvedere	Hilfszollamt	N. 2.	
5.	Orehovica	Kommerzialzollamt . . .	N. 1.	
6.	Susak	Hilfszollamt	N. 2.	
7.	Zurkowa	Hilfszollamt	N. 2.	fungirt zugleich als Hafen- und See-Sanitäts-Agenzie.
		An der Freihafengrenze von Buccari und Portorè		
8.	Buccari	Kommerzialzollamt . . .	N. 1.	
9.	Portorè	Hilfszollamt	N. 2.	

Freiherr von **Bruck** m. p.

żące do Kroacyi, Fiumy, Buccari i Portorè, wyłączone będą w przyszłości wprawdzie z powszechnego Austryackiego związku celnego, lecz stósownie ograniczone być powinny.

W wykonaniu tego Najwyższego Rozporządzenia wypośrodkowane zostały przez komisye lokalne nowe granice wspomnionych obrębów portów wolnych, przez co część dotychczasowych obrębów wcieloną została do obrębu celnego, i naznaczoną znakami pod liczbą bieżącą.

Ogłoszeniem Dyrekcyi Skarbowéj kraju dla Kroacyi i Slawonii z dnia 21 Sierpnia 1855 r. podany był do powszechnéj wiadomości opis nowych linij celnych, oddzielających obwody wspomnionych portów wolnych od obrębu celnego, tudzież nowych urzędów celnych z tego powodu nowo urządzonych, lub uregulowanych, wraz z attrybutami ich, oraz wyznaczony został dzień 15 Września 1855 r., z którym nowe urządzenie w życie wejść ma.

O czém wiadomo się czyni powszechnie z tą uwagą, iż zmiany zaszłe w ustanowieniu urzędów celnych w rzeczonych obrębach portów wolnych wykazane są w następującym przeglądzie.

Przegląd

urzędów celnych nowo urządzonych lub uregulowanych z powodu ograniczenia portów wolnych Fiume, Buccari i Portorè.

Liczba	Siedziba urzędu	Nazwisko	Kategorya upoważnienia do odbierania cła	Uwaga
		Na granicy wolnego portu Fiumy		
1.	Fiume	główny urząd celny . .	G. 1.	
2.	Plase	urząd celny komercyalny .	N. 1.	
3.	Poncal	urząd celny komercyalny .	N. 1.	
4.	Belwedere	urząd celny posiłkowy .	N. 2.	
5.	Orehowica	urząd celny komercyalny .	N. 1.	
6.	Susak	urząd celny posiłkowy .	N. 2.	
7.	Żurkowa	urząd celny posiłkowy .	N. 2.	urzęduje oraz jako ajencya zdrowia portowa i morska.
		No granicy wolnych portów Buccari i Portorè		
8.	Buccari	urząd celny komercyalny .	N. 1.	
9.	Portorè	urząd celny posiłkowy .	N. 2.	

Baron de **Bruck** m. p.

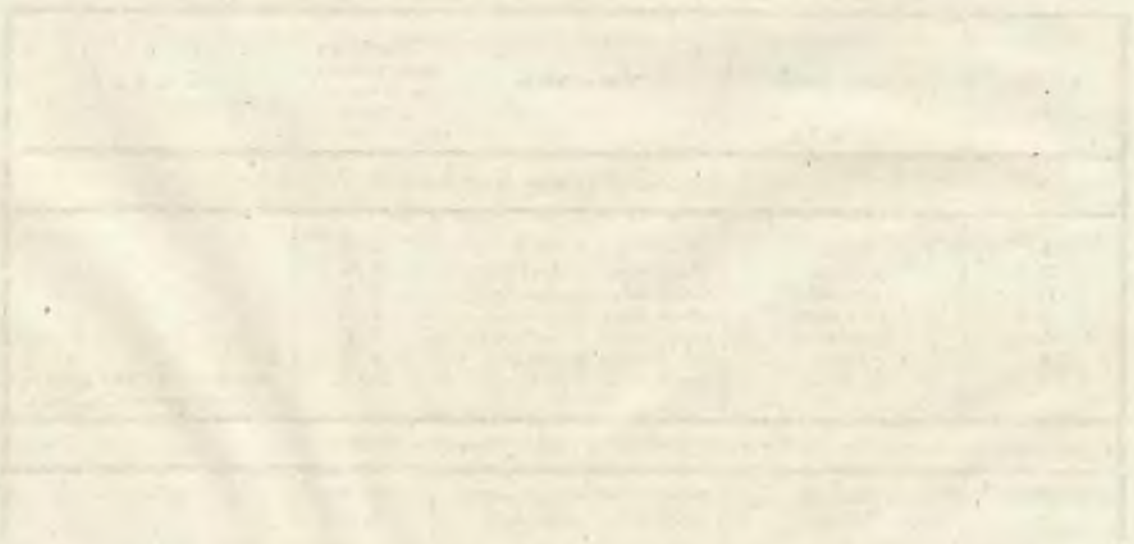

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 6. Oktober 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXV.

Wydany i rozesłany dnia 6 Października 1855.

174.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 3. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 161, ausgegeben am 26. September 1855),

wirksam für die Kronländer Österreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Bukowina, Tirol mit Vorarlberg, Istrien, Görz und Gradiska, und die Stadt Triest mit ihrem Gebiete,

hinsichtlich der Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853, Nr. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes, unterliegt.

In Vollziehung des Patentes vom 5. Juli 1853, Nr. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes *), finden die Ministerien des Innern und der Justiz, in Ansehung der Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen dieses Patentes unterliegt, Folgendes zu verordnen:

1. Gerichtliche Klagen auf die Behauptung oder gegen die Anmaßung eines nach dem Patente vom 5. Juli 1853, Nr. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes *), der Ablösung oder Regulirung unterliegenden Rechtes, sowie wegen der im §. 7 dieses Patentes bezeichneten Punkte, dürfen bezüglich der von Amtswegen abzulösenden oder zu regulirenden Rechte von der Kundmachung des von der Landeskommission in Ansehung der von den Parteien anzubringenden Anmeldungen erlassenen Ediktes an gerechnet, bezüglich der bloß über Provokazion abzulösenden oder zu regulirenden Rechte aber, vom Zeitpunkte der von der Landeskommission über die eingebrachte Provokazion angeordneten Verhandlung angefangen, nicht mehr anhängig gemacht werden.

2. Sind solche Klagen in den gedachten Zeitpunkten bereits anhängig, so ist, wenn nicht beide Parteien die Einstellung verlangen, die Prozeßverhandlung mag sich in was immer für einem Stadium befinden und schon ein Urtheil erfolgt sein oder nicht, dem weiteren Rechtszuge freier Lauf zu lassen. In diesem Falle müssen jedoch, wenn entweder ein Einverständniß über die Fortführung des Rechtsstreites im summarischen Wege erzielt, oder nach dem Stande des Rechtsstreites kein von einem oder dem anderen Theile erworbenes formelles Recht beeinträchtiget wird, die Vorschriften über das summarische Verfahren in Anwendung gebracht werden. Wird aber ein solcher Rechtsstreit in erster Instanz nach dem ordentlichen Verfahren weiter fortgeführt, so sind doch für den höheren Instanzenzug die Vorschriften des summarischen Verfahrens jedenfalls zu beobachten.

3. Auf die mittlerweilige Rechtsausübung äußert die Anmeldung oder Provokazion durchaus keine hemmende Wirkung, dieselbe hat vielmehr in ihrem bisherigen oder durch

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXIX. Stück, Nr. 131, Seite 430.

174.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 3 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 161, wydana dnia 26 Września 1855),

moc mające w Krajach Koronnych Austryi powyżéj i poniżéj Ensy, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, Krakowie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Sclnogrodzie, Bukowinie, Tyrolu z Vorarlbergiem, Istryi, Gorycyi i Gradysce, tudzież w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego,

co się tyczy kompetencyi komisyj krajowych co do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych, tudzież co się tyczy sądów do rozprawy i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z d. 5 Lipca 1853, N. 130 Dziennika Praw Państwa.

W wykonaniu patentu z dnia 5 Lipca 1853, N. 130 Dziennika Praw Państwa *), Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, co się tyczy kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych, tudzież co się tyczy sądów do rozprawy i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom niniejszego Patentu, rozporządzają co następuje:

1. Sądowe skargi co do utrzymania prawa, tudzież przeciw roszczeniom prawa, wedle Patentu z dnia 5 Lipca 1853, N. 130 Dziennika Praw Państwa *) odkupowi lub regulacyi ulegającego, równie też w przedmiocie punktów, w §. 7 niniejszego Patentu wyszczególnionych, nie mogą już być więcej wynoszone, co się tyczy praw z urzędu odkupić lub zregulować się mających, od chwili obwieszczenia edyktu, wydanego przez Komisyę krajową pod względem zgłoszeń przez strony wniesionemi być mających; co się tyczy zaś praw, li tylko za prowokacyą odkupionemi lub zregulowanemi być mających, od chwili rozprawy, zarządzonéj przez komisyę krajową za wniesieniem prowokacyi.

2. Jeżeli skargi takowe w rzeczonych okresach znajdują się już wytoczone, wówczas miejsce ma dalszy tok prawa, jeżeli nie żądają wstrzymania obie strony, a to bez różnicy, w jakiém stadyum się znajduje proces i czy wyrok już nastąpił lub nie. W tym przypadku muszą atoliż, jeżeli albo porozumienie osiągnioném zostało względem dalszego prowadzenia sporu na drodze sumarycznéj, albo wedle stanu sporu nie jest naruszone prawo formalne, przez jednę lub drugą stronę nabyte, w zastósowanie być wzięte przepisy co do postępowania sumarycznego. Jeżeli zaś spór takowy w piérwszéj instancyi daléj prowadzony jest wedle postępowania zwyczajnego, pomimo to w dalszym toku instancyj na wszelki sposób zachowane być winny przepisy postępowania sumarycznego.

3. Na tymczasowe wykonywanie prawa nie wywiera bynajmniéj wpływu wstrzymującego ani zgłoszenie, ani prowokacya, takowe owszém daléj trwać będzie

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział piérwszy, Część XXIX, Nr. 131, strona 430.

ein Provisorium der Landeskommission (§. 37 des Patentes vom 5. Juli 1853, N. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes *) näher bestimmten Bestande bis zu dem durch ein Regulirungs- oder Ablösungserkenntniß bestimmten Zeitpunkte (§§. 15, 24 und 37 des Patentes vom 5. Juli 1853, Nr. 130 des Reichs-Gesetz-Blattes *) fortzudauern.

Es können daher auch Rechtsstreite, welche nicht das Benützungs-, Servituts- oder gemeinschaftliche Besitzrecht selbst, sondern nur die Störung im Besitze solcher Rechte oder die Art und Weise der Verabfolgung oder der Entschädigung verweigerter Nutzungen zum Gegenstande haben, sowie die auf Grund rechtskräftiger Urtheile oder gerichtlicher Vergleiche geführten Exekuzionen nicht gehemmt werden.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

175.

Erlaß des Finanzministeriums vom 10. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 162, ausgegeben am 26. September 1855),

wegen Bestellung der Bergbehörden erster Instanz zur Verwaltung des Bergregales in den Kronländern Galizien, Krakau und Bukowina.

Im Nachhange zu der Verordnung der Minister des Innern und der Finanzen vom 20. März 1855 (XIV. Stück, Nr. 51 des Reichs-Gesetz-Blattes **), werden nachstehende provisorische Verfügungen getroffen:

1. Für die Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und den Herzogthümern von Auschwitz und Zator, dann für das Herzogthum Bukowina, werden zwei Berghauptmannschaften, mit den Standorten in Wieliczka und Lemberg, provisorisch errichtet.

2. Der Distrikt der Berghauptmannschaft in Wieliczka wird durch das Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau abgegrenzt, und fällt demnach mit dem Sprengel des Oberlandesgerichtes und des Berggerichtes in Krakau zusammen (XXXIX. Stück, Nr. 111 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854 ***).

3. Der Distrikt der Berghauptmannschaft in Lemberg umfaßt die Verwaltungsgebiete der Statthalterei in Lemberg und der Landesregierung in Czernowitz, erstreckt sich über die Sprengel der Berggerichte zu Sambor, Stanislau und Czernowitz und fällt sonach mit dem Sprengel des Oberlandesgerichtes in Lemberg zusammen (XXXIX. Stück, Nr. 110 und 111 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854 ****).

4. Der Berghauptmannschaft in Lemberg unterstehen drei exponirte Bergkommissäre in Sambor, Kolomea und Kaczyka, welchen nachstehende Bezirke zugewiesen werden:

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, erste Abtheilung, XXIX. Stück, Nr. 131, Seite 430.

**) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, erste Abtheilung, XVII. Stück, N. 64, Seite 193.

***) Landes-Regierungsblatt für Galizien, erste Abtheilung, XXVIII. Stück, Nr. 118, Seite 285.

****) Ebendaselbst Nr. 117 und 118, Seite 285.

w swym stanie dotychczasowym lub bliżéj oznaczonym przez prowizoryum Komisyi krajowéj (§. 37 Patentu z d. 5 Lipca 1853, N. 130 Dziennika Praw Państwa *) aż do chwili, oznaczonéj w orzeczeniu regulacyjném lub odkupném (§§. 15, 24 i 37 Patentu z d. 5 Lipca 1853, N. 130 Dziennika Praw Państwa *).

Nie mogą przeto spory prawne, których przedmiot nie jest samo prawo użytkowania, służebności lub spólnego posiadania, lecz tylko naruszenie w posiadaniu praw takowych lub sposób wydania lub wynagrodzenia użytkowań zaprzeczonych, ani też exekucye prowadzone na zasadzie wyroków prawnych lub ugód sądowych, być wstrzymane.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

175.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 10 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 162, wydana dnia 26 Września 1855),

o ustanowieniu władz górniczych piérwszéj instancyi do zarządu regale górniczego w Krajach Koronnych Galicyi, Krakowa i Bukowiny.

W dodatku do rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Finansów z d. 20 Marca 1855 (Część XIV, Nr. 51 Dziennika Praw Państwa **) wydają się niniejszém następujące prowizoryczne rozporządzenia:

1. Dla Królestw Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiém Księstwem Krakowskiém i Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież dla Księstwa Bukowińskiego, ustanowione będą prowizorycznie dwa starostwa górnicze z siedliskami urzędowemi w Wieliczce i Lwowie.

2. Dystrykt starostwa górniczego w Wieliczce ograniczony zostaje przez okrąg administracyjny Rządu Krajowego w Krakowie, i spada więc z okręgiem Wyższego Sądu krajowego i Sądu górniczego w Krakowie (Część XXXIX, Nr. 111 Dziennika Praw Państwa z roku 1854 ***).

3. Dystrykt starostwa górniczego we Lwowie obejmuje okręgi administracyjne Namiestnictwa we Lwowie i Rządu Krajowego w Czerniowcach, rozciąga się na okręgi Sądów górniczych w Samborze, Stanisławowie i Czerniowcach i spada więc z okręgiem Wyższego Sądu krajowego we Lwowie (Cz. XXXIX, Nr. 110 i 111 Dziennika Praw Państwa z r. 1854 ****).

4. Starostwu górniczemu we Lwowie podlegają trzéj exponowani komisarze górniczy w Samborze, Kołomei i Kaczyce, którym są przydzielone powiaty następujące:

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Oddział piérwszy, Część XXIX, Nr. 131. strona 430.

**) Dziennik Rządu Krajowego dla Zarządu obrębu Krakowskiego, Oddział piérwszy, Zeszyt XVII, Nr. 64, strona 193.

***) Dziennik Rządowy dla Galicyi, Oddział piérwszy, Część XXVIII, Nr. 118, strona 285.

****) Tamże Nr. 117 i 118, strona 285.

a) zu Kaczyka: die ganze Bukowina;
b) zu Sambor die Kreise: Sanok, Przemysl, Sambor und Stry; und
c) zu Kolomea die Kreise: Stanislau, Kolomea, Esortkow und Tarnopol.

Die übrigen Kreise: Lemberg, Zolkiew, Zloczow und Brzezan, bilden den unmittelbaren Bezirk der Berghauptmannschaft in Lemberg.

5. Die Berghauptmannschaft in Wieliczka untersteht in allen Angelegenheiten ihres Wirkungskreises, der als provisorischen Ober-Bergbehörde bestellten Landesregierung in Krakau, deren Chef auf die Personalangelegenheiten derselben den mit dem Ministerial-Erlasse vom 20. März 1855 XIV. Stück, Nr. 51 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1855*) eingeräumten Wirkungskreis auszuüben hat.

6. Die Berghauptmannschaft in Lemberg ist in allen Angelegenheiten, welche den Bergbau in der Bukowina betreffen, der als provisorischen Ober-Bergbehörde bestellten Landesregierung in Czernowitz, in allen übrigen Beziehungen der Statthalterei in Lemberg, als provisorischen Ober-Bergbehörde, untergeordnet.

7. Die Berg- und Salinen-Direkzionskasse in Wieliczka wird wie bisher die Kassegebarung und Rechnung über die Einnahmen und Ausgaben der dortigen Berghauptmannschaft fortführen.

Die Besorgung der Kassegeschäfte für die Berghauptmannschaft in Lemberg wird dem dortigen Landmünz-Probier-, Gold- und Silbereinlösungs-, zugleich Punzirungsamte zugewiesen.

8. Die Wirksamkeit der provisorischen Berghauptmannschaften in Wieliczka und Lemberg hat gleichzeitig mit der Aktivirung der durch die neue Gerichtsorganisirung für Galizien aufgestellten Berggerichte in Krakau, Sambor, Stanislau und Czernowitz, das ist mit dem 29. September 1855 (XXVII. Stück, Nr. 117 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1855**) zu beginnen.

Freiherr von **Bruck** m. p.

176.

Erlaß des Finanzministeriums vom 10. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 163, ausgegeben am 26. September 1855),

giltig für die Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

betreffend eine Erläuterung des Begriffes „Halbgetreide" im Sinne des Zolltarifes.

Aus Anlaß einer Anfrage wurde erklärt, daß unter Halbgetreide im Sinne der Tarifspost 10, b) nur jenes Gemenge aus Weizen und Roggen zu verstehen ist, in welchem die Menge des Roggens der Menge des Weizens wenigstens gleichkömmt,

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, erste Abtheilung, XVII. Stück, Nr. 64, Seite 193.
**) Ebendaselbst im XXIX. Stück, Nr. 130, Seite 338.

a) do Kaczyki: cała Bukowina;

b) do Sambora obwody: Sanok, Przemyśl, Sambor i Stryj; tudzież

c) do Kołomei obwody: Stanisławów, Kołomea, Czortków i Tarnopol.

Reszta obwodów: Lwów, Żółkiew, Złoczów i Brzeżan, stanowią bezpośredni powiat Starostwa górniczego we Lwowie.

5. Starostwo górnicze w Wieliczce podlega we wszelkich sprawach zakresu swego, Rządowi Krajowemu w Krakowie, jako prowizorycznéj nadwładzy górniczéj, którego Szef wykonywać będzie zakres, jemu przyznany Rozporządzeniem Ministeryalném z d. 20 Marca 1855 (Część XIV, Nr. 51 Dziennika Praw Państwa z roku 1855 *) w sprawach personalnych onegoż.

6. Starostwo górnicze we Lwowie podlega we wszystkich sprawach, dotyczących górnictwa w Bukowinie, Rządowi Krajowemu w Czerniowcach jako nadwładzy górniczéj prowizorycznie ustanowionéj, we wszystkich innych względach Namiestnictwu we Lwowie jako prowizorycznéj Nadwładzy górniczéj.

7. Kasa dyrekcyjna górnicza i salinowa w Wieliczce prowadzić będzie jak dotąd zarząd kasy i rachunek co do przychodu i wydatku tamecznego Starostwa górniczego.

Sprawowanie czynności kasowych dla Starostwa górniczego we Lwowie przydzieloném będzie tamecznemu urzędowi probierczemu co do monety krajowéj, wymieniawczemu co do złota i srebra, i oraz puncowniczemu.

8. Działalność prowizorycznych Starostw górniczych w Wieliczce i Lwowie rozpocząć się ma równocześnie z zaprowadzeniem sądów górniczych, ustanowionych w skutek nowéj organizacyi sądowéj dla Galicyi w Krakowie, Samborze, Stanisławowie i Czerniowcach, to jest z d. 29 Września 1855 r. (Część XXVII, Nr. 117 Dziennika Praw Państwa z roku 1855 **).

Baron **Bruck** m. p.

176.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 10 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 163, wydana dnia 26 Września 1855),

obowiązujące w Krajach Koronnych spólnego węzła celnego,

dotyczące objaśnienia wyrazu „*półzboże*“ w myśl taryfy celnéj.

Z powodu zapytania w téj mierze oświadczono, iż pod wyrazem *półzboża* w myśl pozycyi taryfy 10, *b)* rozumieć należy tylko tę mięszaninę z pszenicy i żyta, w któréj ilość żyta przynajmniéj wyrównywa ilości pszenicy, przeto mięszanina

*) Dziennik Rządu Krajowego dla Zarządu obrębu Krakow., Oddział piérwszy, Zeszyt XVII. Nr. 64, strona 193.

**) Tamże w Części XXIX, Nr. 130, strona 338.

daher ein Gemenge, welches zum größeren Theile aus Weizen besteht, nach der Tarifspost 10, a) als Weizen zu erklären und zu verzollen ist.

Diese Bestimmung hat bei den Zollämtern des lombardisch-venezianischen Königreiches von dem Tage, welcher von der Internazional-Zollvereins-Kommission in Mailand festgesetzt werden wird, bei den übrigen Zollämtern des gemeinschaftlichen Zollverbandes aber von dem Tage, an welchem ihnen dieselbe bekannt wird, in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

177.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 164, ausgegeben am 26. September 1855),

wirksam für alle Kronländer,

über die Art und Weise, auf welche die Abgabe von Ankündigungen entrichtet werden kann.

Das Finanzministerium findet zu gestatten, daß in den Hauptstädten jener Kronländer, in welchen vor der Einführung der Stempelmarken ein Stempelamt sich befunden hat, die Abgabe von Ankündigungen, wenn die Steuerpflichtigen es vorziehen, wie früher durch Abstemplung derselben entrichtet werden könne.

Der Zeitpunkt, von welchem diese Maßregel zu beginnen hat, und das Amt, welchem die Vollziehung dieser Amtshandlung übertragen ist, wird durch die zuständige Finanz-Landesbehörde zur öffentlichen Kenntniß gebracht werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

178.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 165, ausgegeben am 26. September 1855),

an sämmtliche Finanz-Landesbehörden,

über die Art der Gebührenentrichtung für Urkunden, welche bei ihrem Gebrauche nach dem Gesetze einer höheren Stempelgebühr unterliegen.

Diejenigen Urkunden, welche bei ihrem Gebrauche nach dem Gesetze einer höheren Stempelgebühr unterliegen, sind in Absicht auf die Art der Erfüllung dieser Verpflichtung den bedingt stempelfreien Urkunden (§. 4, Z. 3, §§. 5 und 7 der Verordnung vom 28. März 1854, Nr. 70 des Reichs-Gesetz-Blattes*) gleichzuhalten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

179.

Verordnung des Finanzministeriums vom 17. September 1855,

womit die, den Berghauptmannschaften in Kuttenberg, Přibram, Pilsen und Komotau zugewiesenen Amtsgebiete, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung des Königreiches Böhmen, neu abgegrenzt werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 166, ausgegeben am 26. September 1855.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XVIII. Stück, Nr. 77, S. 231.

składająca się w większéj części z pszenicy, oświadczoną i ocloną być ma wedle pozycyi taryfy 10, *a)* jako pszenica.

Postanowienie niniejsze w życie wejść ma w urzędach celnych Królestwa Lombardzko-Weneckiego z dniem, ustanowionym przez komisyę internacyonalnego związku celnego w Medyolanie, w innych zaś urzędach celnych spólnego węzła celnego z dniem, w którym toż do ich wiadomości dojdzie.

Baron **Bruck** m. p.

177.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 13 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 164, wydana dnia 26 Września 1855),

obowiązujące we wszystkich Krajach Koronnych,

co się tyczy sposobu, w jaki uiszczaną być ma opłata od obwieszczeń.

Ministeryum Finansów dozwala, iż w głównych miastach Krajów Koronnych, w których przed zaprowadzeniem mark (znaczków) stęplowych znajdował się urząd stęplowy, opłata od obwieszczeń uiszczaną być może wedle woli podatkujących, tak jak przedtém, przez ostęplowanie onychże.

Chwila, w któréj postanowienie to rozpocznie działalność swą, tudzież urząd, któremu przydzieloném będzie wykonanie rzeczonéj czynności urzędowéj, podaną zostanie do powszechnéj wiadomości przez właściwą władzę krajową finansową.

Baron **Bruck** m. p.

178.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 13 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 165, wydana dnia 26 Września 1855),

do wszystkich Władz Krajowych Finansowych,

co do sposobu opłacania należytości od dokumentów ulegających w użyciu wedle ustawy wyższéj należytości stęplowéj.

Dokumenta, ulegające w użyciu z mocy ustawy wyższéj należytości stęplowéj, uważane być mają pod względem sposobu wykonania obowiązku tego, równie jak dokumenta warunkowo od stępla uwolnione §. 4, L. 3, §§. 5 i 7 Rozporządzenia z dnia 28 Marca 1854, Nr. 70 Dziennika Praw Państwa *).

Baron **Bruck** m. p.

179.

Rozporządzenie Ministerstwa Finans. z d. 17 Września 1855,

mocą którego ze względem na nową polityczno-sądową organizacyę Królestwa Czeskiego ograniczone zostają na nowo okręgi urzędowe, przydzielone Starostwom górniczym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilznie i Komotawie.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 166, wydaną d. 26 Września 1855.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, Część XVIII, Nr. 77, strona 231.

180.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 22. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXV. Stück, Nr. 167, ausgegeben am 26. September 1855),

über die Errichtung eines eigenen Gefälls-Obergerichtes für Krakau und das westliche Galizien.

In Folge der, mit der Ministerial-Verordnung vom 24. April 1854, Nr. 111 des Reichs-Gesetz-Blattes*), kundgemachten politischen und gerichtlichen Organisirung der Königreiche Galizien und Lodomerien mit dem Großherzogthume Krakau und den Herzogthümern Auschwitz und Zator, und der mit Allerhöchster Entschließung vom 23. Februar 1855 (Nr. 42 des Reichs-Gesetz-Blattes**) genehmigten Errichtung einer Finanz-Landesdirekzion für den westlichen Theil von Galizien und Krakau, finden die Ministerien der Justiz und der Finanzen auf Grund des §. 518 des Gefälls-Strafgesetzes vom 11. Juli 1835 anzuordnen, daß für das Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau ein eigenes Gefälls-Obergericht zu Krakau errichtet werde, dessen Wirksamkeit mit 1. Oktober 1855 zu beginnen hat.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXVIII. Stück, Nr. 118, Seite 285.

**) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet, erste Abtheilung, XV. Stück, Nr. 51, Seite 165.

180.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów z dnia 22 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXV, Nr. 167, wydana dnia 26 Września 1855),

o ustanowieniu własnego wyższego sądu dochodowego dla Krakowa i Galicyi Zachodniéj.

W skutek obwieszczonéj Ministeryalném Rozporządzeniem z dnia 24 Kwietnia 1854, Nr. 111 Dziennika Praw Państwa *), politycznéj i sądowéj organizacyi Królestw Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiém Księstwem Krakowskiém i Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, równie jak zatwierdzonego Postanowieniem Najwyższém z dnia 23 Lutego 1855 (Nr. 42 Dziennika Praw Państwa **) ustanowienia Dyrekcyi Finansów Krajowéj dla Zachodniéj części Galicyi i Krakowa, Ministerstwa Sprawiedliwości i Finansów rozporządzają na zasadzie §. 518 ustawy karnéj dochodowéj z dnia 11 Lipca 1835, iż ustanowionym zostaje dla Okręgu administracyjnego Rządu Krajowego w Krakowie, własny Sąd wyższy dochodowy w Krakowie, którego działalność początek bierze z dniem 1 Października 1855.

Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p.

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854. Oddział pierwszy, Część XXVIII, Nr. 118, strona 285.

**) Dziennik Rządu Krajowego dla Zarządu obrębu Krakowskiego, Oddział pierwszy, Zeszyt XV, Nr. 51, strona 165.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 20. Oktober 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXVI.

Wydany i rozesłany dnia 20 Października 1855.

181.

Erlaß des Finanzministeriums vom 21. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVI. Stück, Nr. 168, ausgegeben am 4. Oktober 1855),

gültig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Zollbehandlung eines im Handel vorkommenden Weinsurrogates und des sogenannten Weinpulvers.

Das unter der Benennung „Vino senz'uva" im Handel vorkommende Getränke, wird als Surrogat des natürlichen, d. i. aus Trauben erzeugten Weines und als Genußmittel verwendet.

Dasselbe ist daher wie natürlicher Wein nach der Tarifsabtheilung 27 in die Verzollung zu nehmen.

Eine gleiche Behandlung hat auch bei allen anderen aus was immer für Ingredienzien und Stoffen, z. B. aus Weinkernen, aus den Kämmen der Weintrauben ꝛc., erzeugten Weinsurrogaten einzutreten.

Weinpulver (polvere o farina vinificatrice), das zur Erzeugung des unter der Benennung „vino senz'uva" vorkommenden Weinsurrogates dient, und aus einem Gemenge von Rohzucker, (90%) Weizenmehl, Weinstein, Gerste ꝛc. besteht, ist mit Rücksicht auf den §. 7 der Vorerinnerung zum Zolltarife nach der Tarifpost 7, lit. b zu behandeln, folglich in der Einfuhr mit Eilf Gulden vom Zollzentner zu verzollen.

Die in den Anmerkungen zur Tarifsabtheilung 27 den natürlichen Weinen zugestandenen Begünstigungen haben auf Weinsurrogate keine Anwendung.

Diese Bestimmungen haben mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

182.

Verordnung der obersten Polizeibehörde vom 26. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVI. Stück, Nr. 169, ausgegeben am 4. Oktober 1855),

womit die Druckschrift: „Der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855, von Georg Klapka" allgemein verboten wird.

Die oberste Polizeibehörde findet sich bestimmt, sowohl die „deutsche Original-Ausgabe" als „die gleichzeitig erscheinende autorisirte französische und englische Ausgabe" der Druckschrift:

„Der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855. Eine historisch-kritische Skizze der Feldzüge an der Donau, in

181.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z d. 21 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXVI, Nr. 168, wydana dnia 4 Października 1855),

moc mające we wszystkich krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych,

co się tyczy postępowania celnego z surrogatem wina, w handlu zachodzącym, tudzież z tak zwanym proszkiem winnym.

Napój tak zwany: *„vino senz'uva“*, w handlu zachodzący, używany bywa jako surrogat wina naturalnego, to jest z winogron wyciskanego i jako artykuł pożywalny.

Powinien też więc, jak naturalne wino być oclony wedle oddziału taryfy 27.

Równemu postępowaniu ulegać też będą wszelkie inne surrogaty wina, sprodukowane z jakich bądź ingredyencyj i artykułów, n. p. z ziarn winogronnych, z kiści winogronnych etc.

Proszek winny *(polvere o farina vinificatrice)*, służący do fabrykacyi surrogatu wina, znajdujący się w handlu pod nazwą *„vino senz'uva“* i składający się z mięszaniny cukru surowego, (90%) mąki pszennéj, winnika (wajsztynu), jęczmienia i t. p., powinien ze względem na §. 7 uwag wstępnych do taryfy celnéj, traktowany być wedle pozycyi taryfy 7, lit. *b*, a przeto ulegać ocleniu w przywozie po jedénaście Złotych Reńskich od centnara celnego.

Nie mają zastósowania do surrogatów wina uwzględnienia, przyznane winom naturalnym w uwagach do oddziału taryfy 27.

Postanowienia niniejsze wchodzą w życie z dniem, w którym takowe dojdą do wiadomości urzędów celnych.

Baron **Bruck** m. p.

182.

Rozporządzenie Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 26 Września 1855.

(Dziennik Praw Państwa, część XXXVI, Nr. 169, wydana dnia 4 Października 1855),

mocą którego powszechnie zakazuje się dzieło drukowe: „Wojna wschodnia w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855, wydane przez Jerzego Klapkę“.

Władza policyjna najwyższa widzi się być spowodowaną zakazać powszechnie w myśl §. 23 ustawy o druku, dzieło drukowe *„tak wydania niemieckiego oryginalnego“* jako też *„wydania równocześnie wychodzącego, autoryzowanego francuzkiego i angielskiego“* pod tytułem:

„Wojna na wschodzie w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855 r. Rys historyczno-krytyczny wypraw wojennych na Dunaju, w Azyi i w Krymie

Asien und in der Krim, mit einem Blick auf die mögliche Wendung der künftigen Kriegsereignisse, von Georg Klapka. 1855. Genf, Lauffer und Kompagnie. Brüssel, A. Bluff. Paris, Ledoyen", im Sinne des §. 23 der Preßordnung allgemein zu verbieten.

Kempen m. p. F. M. L.

183.

Verordnung des Justizministeriums v. 28. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVI. Stück, Nr. 170, ausgegeben am 4. Oktober 1855),

wirksam für die Stadt Krakau und deren Gebiet,

womit erläuternde Bestimmungen über die Behandlung der Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet erlassen werden.

Zur Erzielung einer richtigen Behandlung der Angelegenheiten, welche sich auf die in Krakau bestehenden Hypothekenbücher beziehen, findet das Justizministerium nachstehende Erläuterungen zu erlassen:

1. Die für die Stadt Krakau und deren Gebiet erlassenen Hypothekengesetze vom 6. September 1822, Z. 2795, und 1. Juli 1844, Z. 3002, haben, in soweit sie mit den Vorschriften des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, der Gerichtsordnung, und der, mit dem Patente vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes*), vorgeschriebenen Geschäftsordnung der Gerichte vereinbar sind, bis auf weitere Anordnung in Wirksamkeit zu bleiben.

2. Da die in den §§. 433—439, dann 451 und 453 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches und den hierauf Bezug nehmenden nachträglichen Verordnungen enthaltenen Vorschriften, über die Erfordernisse und die Behandlung der Gesuche um eine unbedingte Einverleibung (Intabulazion) sowohl, als um eine bedingte Eintragung (Pränotazion) und über die Rechtfertigung bloß pränotirter Forderungen, vom Beginne der Wirksamkeit des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches auch in Krakau Anwendung finden, so sind die hinsichtlich des Zeitpunktes des Vollzuges einer bewilligten Vormerkung, der Art der Rechtfertigung und der Frist, binnen welcher die Rechtfertigungsklage zu überreichen ist, in dem Krakauer Hypothekengesetze enthaltenen Bestimmungen hiedurch außer Kraft getreten. Daher sind auch den Parteien, gegen welche eine Intabulazion, Pränotazion oder Löschung angesucht worden ist, die Erledigungen hierüber von Amtswegen auf die in dem Gesetze vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes*), vorgeschriebene Weise zu eigenen Händen zuzustellen.

3. Gegen die Entscheidungen des, nach §. 49 der Jurisdikzionsnorm vom 20. November 1852, Nr. 251 des Reichs-Gesetz-Blattes **), in Hypothekensachen nunmehr allein zuständigen Krakauer Landesgerichtes, wodurch eine Intabulazion, Pränotazion oder

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.
**) Landes-Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1852, XLV. Stück, Nr. 331, Seite 771.

z rzutem oka na możliwy obrót przyszłych zdarzeń wojennych, przez Jerzego Klapkę 1855. Genewia, Lauffer i Spółka. Bruksella, A. Bluff. Paryż, Ledoyen".

Kempen m. p. F. M. P.

183.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 28 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXVI, Nr. 170, wydana dnia 4 Października 1855),

obowiązujące w mieście Krakowie wraz z okręgiem jego,

mocą którego wydają się niniejszém postanowienia objaśniające co do postępowania z przedmiotami hipotecznemi w mieście Krakowie i okręgu jego.

Celem należytego traktowania spraw odnoszących się do ksiąg hipotecznych w Krakowie istniejących, Ministerstwo Sprawiedliwości spowodowaném się widzi, wydać następujące objaśnienia:

1. Wydane dla miasta Krakowa i okręgu jego ustawy hipoteczne z dnia 6 Września 1822 r. L. 2795, i z dnia 1 Lipca 1844, L. 3002 zostają w swéj mocy aż do dalszego rozporządzenia, o ile się zgadzają z przepisami powszechnéj księgi ustaw cywilnych, procedury sądowéj i toku czynności w sądach, przepisanego patentem z dnia 3 Maja 1853 r. Nr. 81 Dziennika Praw Państwa *).

2. Ponieważ przepisy, zawarte w §§. 433—439, niemniéj w §§. 451 i 453 powszechnéj księgi ustaw cywilnych, tudzież w Rozporządzeniach późniejszych odnoszących się, co się tyczy wymogów i traktowania próśb, tak o bezwarunkowe wcielenie (intabulacyę), jak o warunkowe wciągnienie (prenotacyę), zarazem co się tyczy usprawiedliwienia li prenotowanych tylko należytości, z początkiem działalności powszechnéj księgi ustaw cywilnych także i w Krakowie zastósowanie znajdują, przeto tracą moc swą postanowienia, zawarte w ustawie hipotecznéj krakowskiéj co do chwili wykonania prenotacyi pozwolonéj, co do sposobu usprawiedliwienia i co do terminu, w którym skarga usprawiedliwienia podaną być ma. Przeto doręczone być winny stronom, przeciw którym intabulacya, prenotacya, lub wykreślenie żądaném było, rezolucye w tym przedmiocie z urzędu w sposób, w ustawie z dnia 3 Maja 1853 r. Nr. 81 Dziennika Praw Państwa *) przepisany.

3. Przeciw rozstrzygnieniom sądu krajowego krakowskiego w rzeczach hipotecznych wedle §. 49 normy jurysdykcyjnéj z dnia 20 Listopada 1852 Nr. 251 Dziennika Praw Państwa **), wyłącznie już właściwego, dozwalającym lub odma-

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział pierwszy, Część XXII, Nr. 104, strona 253.

**) Dziennik Praw Krajowych i Rządowych dla Galicyi z roku 1852. Część XLV, Nr. 331, strona 771.

Löschung bewilliget oder verweigert wird, steht der Partei, welche sich hierdurch beschwert erachtet, der Rekurs an das Krakauer Oberlandesgericht, und gegen Entscheidungen des letzteren nach den allgemeinen gesetzlichen Vorschriften der Rekurs an den obersten Gerichtshof frei.

Sowohl die Rekurse gegen erstrichterliche Bescheide, als auch gegen Entscheidungen des Oberlandesgerichtes sind, wenn auch die Bescheide über Exekuzionsgesuche ergingen, innerhalb 14 Tagen nach dem Tage der Zustellung bei dem Gerichte erster Instanz zu überreichen, welchem die unverzügliche Vorlegung der Berufung sammt den bezüglichen Akten an das Oberlandesgericht obliegt, wornach es sich von selbst ergibt, daß die im Art. 8 des Gesetzes vom 1. Juli 1844 angeordnete Nachweisung über den ergriffenen Rekurs entfällt.

Der Partei bleibt übrigens unbenommen, von dem ergriffenen Rekurse dem höheren Richter die Anzeige zu erstatten, damit dieser nöthigen Falles die beschleunigte Vorlage desselben überwachen könne.

Freiherr von **Krauß** m. p.

184.

Verordnung des Ministers des Innern vom 1. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVI. Stück, Nr. 171, ausgegeben am 4. Oktober 1855),

mit einer Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854, II. Stück, Nr. 5 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1855 *), über das Anlegen der Hoftrauer-Abzeichen zur Staatsbeamten-Uniform.

Zu Folge der auf der Allerhöchsten Entschließung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 28. August 1855 beruhenden Allerhöchsten Genehmigung, wird die mit der Vorschrift vom 30. Dezember 1854, II. Stück, Nr. 5 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1855 *) ausgesprochene Verpflichtung der Staatsbeamten zum Tragen der Hoftrauer nachträglich dahin erläutert, daß dieselben in Uibereinstimmung mit den Vorschriften für die k. k. Armee, die Trauer-Abzeichen in der ersten und zweiten Hoftrauer-Klasse jederzeit, wenn sie in Uniform erscheinen, in der dritten Klasse, nur wenn die Trauer für ein Glied des Allerdurchlauchtigsten Kaiserhauses getragen wird, in und außer dem Dienste, in den übrigen Fällen der dritten sowie in allen anderen Klassen aber nur außer dem Dienste anzulegen haben.

Freiherr von **Bach** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1855, erste Abtheilung, V. Stück, Nr. 18, Seite 80.

wiającym intabulacyę, prenotacyę lub wykreślenie, pozostawiony jest stronie, gdy się pokrzywdzoną być widzi, rekurs do wyższego sądu krajowego krakowskiego, a niemniéj przeciw rozstrzygnieniom tegoż, wedle powszechnych ustaw prawnych do najwyższego trybunału.

Tak rekursa przeciw rezolucyom pierwszéj instancyi, jako téż przeciw rozstrzygnieniom wyższego sądu krajowego, nawet gdyby rezolucye wydane były w przedmiocie próśb exekucyjnych, podane być winny do sądu piérwszéj instancyi w ciągu dni 14, licząc od dnia doręczenia, któryto sąd bezzwłocznie przedłożyć winien rekurs wraz z dotyczącemi aktami wyższemu sądowi krajowemu, zaczém samo przez się rozumié się, iż odpada wykazanie rekursu wytoczonego, zarządzone w artykule 8. ustawy z dnia 1 Lipca 1844 r.

Stronie zresztą pozostawioném jest nadto, uczynić sędzi wyższemu doniesienie o rekursie wytoczonym, ażeby tenże w razie potrzeby czuwać mógł nad przyspieszeniem przedłożenia onegoż.

Baron **Krauss** m. p.

184.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrz. z d. 1 Paźdz. 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVI, Nr. 171, wydana dnia 4 Października 1855),

objaśniające przepis z dnia 30 Grudnia 1854, Część II, N. 5 Dziennika Praw Państwa z roku 1855 *), o noszeniu znaku żałoby nadwornéj na uniformie urzędników rządowych.

W skutek Najwyższéj Uchwały, opartéj na Najwyższém Postanowieniu Jego C. K. Apostolskiéj Mości z dnia 28 Sierpnia 1855 r., obowiązek urzędników rządowych co się tyczy noszenia żałoby nadwornéj, wyrzeczony przepisem z d. 30 Grudnia 1854, Część II, Nr. 5 Dziennika Praw Państwa z r. 1855 *) dodatkowo o tyle objaśnionym zostaje, iż urzędnicy rządowi w uniformie występujący, obowiązani będą zgodnie z przepisami dla C. K. armii nosić oznaki żałoby każdego czasu żałoby nadwornéj klasy piérwszéj i drugiéj, a zaś w czasie żałoby klasy trzeciéj tylko, gdy żałoba miejsce ma za Członka z Najjaśniejszego Domu Cesarskiego, nie tylko w służbie ale i zewnątrz służby, w innych przypadkach trzeciéj równie jak w wszelkich innych klasach zaś tylko zewnątrz służby.

Baron **Bach** m. p.

---

*) Dziennik Rządu Krajowego dla obrębu zarządu Krakowskiego z r. 1855. Oddział pierwszy. Zeszyt V, Nr. 18, strona 80.

185.
Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 2. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVI. Stück, Nr. 172, ausgegeben am 4. Oktober 1855),

wirksam für den ganzen Umfang der Monarchie,

womit die Bestimmungen der Allerhöchsten Entschließung vom 25. September 1855 über die Regelung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien kundgemacht, und einige aus denselben zunächst sich ergebende Vollziehungsvorschriften getroffen werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung, ddo. Ischl den 25. September 1855, Nachstehendes anzuordnen geruht:

Für die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten haben folgende Bestimmungen zu gelten:

1. Dieselben können nicht in kürzerer Zeit als in acht Semestern zurückgelegt werden, und sie beginnen mit dem Wintersemester.

Das Studienjahr hat mit Anfang Oktober zu beginnen und bis Ende Juli zu dauern. Die Unterbrechung zwischen beiden Semestern ist so einzurichten, daß jeder Semester mindestens 4½ Monate dauere, und daß die Unterbrechung, zusammengerechnet mit den Ferialtagen, welche die Faschingstage, oder die heiligen Tage der Charwoche und des Osterfestes auf jeden Fall in Anspruch nehmen, nicht mehr als 4 Wochen betrage.

2. Folgende Gegenstände sind nothwendig, und zwar in der bezeichneten Reihenfolge vorzutragen:

Erstes Jahr

deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte durch das ganze Jahr,
römisches Recht, sammt der Geschichte desselben, ebenfalls durch das ganze Jahr.

Zweites Jahr

im Wintersemester: Gemeines deutsches Privatrecht,
im Sommersemester: Rechtsphilosophie, und abgesondert davon gleichzeitig Encyklopädie der Rechtswissenschaften;
nebstbei im Winter- oder Sommersemester, oder durch beide Semester, kanonisches Recht.

Drittes Jahr

durch das ganze Jahr: Oesterreichisches bürgerliches Recht,
daneben im Wintersemester: Oesterreichisches Strafrecht,
im Sommersemester: Strafprozeß; und in beiden Semestern: Politische Wissenschaften.

Viertes Jahr

durch das ganze Jahr: Oesterreichischer Zivilprozeß, nebst dem Verfahren außer Streitsachen;

185.

Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 2 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVI, Nr. 172, wydana dnia 4 Października 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa,

mocą którego obwieszczone zostają Postanowienia Najwyższéj Uchwały z dnia 25 Września 1855 o regulacyi nauk prawniczych i politycznych po austryackich uniwersytetach i akademiach prawniczych, wraz z zarządzeniem przepisów wykonawczych, z onychże bezpośrednio wypływających.

Najwyższém Postanowieniem ddo Ischl d. 25 Września 1855 raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość rozporządzić, co następuje:

Co się tyczy studyów prawniczych i politycznych po uniwersytetach austryackich następujące Postanowienia w życie wejść mają:

1. Takowe nie mogą w krótszym czasie być odbywane, jak w ośmiu półroczach i biorą początek z półroczem zimowém.

Rok naukowy poczynać się ma z początkiem Października i trwać będzie aż do końca Lipca. Przerwa, między oboma półroczami zachodząca, w ten sposób urządzoną być ma, ażeby każde półrocze najmniéj przez 4 ½ miesiąca trwało, i żeby przerwa wraz z dniami feryalnemi zapustnemi, albo wielkotygodniowemi i wielkanocnemi, nie wynosiła więcéj jak 4 tygodnie.

2. Następujące przedmioty mają być koniecznie wykładane, a to w porządku poniżéj wyszczególnionym:

Rok piérwszy

historya Niemieckiego Państwa i prawa przez rok cały,
Prawo rzymskie, wraz z historyą jego także przez rok cały.

Rok drugi

w półroczu zimowém: powszechne prawo prywatne niemieckie,
w półroczu letniém: filozofia prawa, a odrębnie równocześnie encyklopedya nauk prawniczych;
oprócz tego w *półroczu zimowém* lub *letniém*, albo przez oba półrocza, prawo kanoniczne.

Rok trzeci

przez rok cały: prawo cywilne austryackie, obok tego w *półroczu zimowém:* prawo karne austryackie, w *półroczu letniem:* procedura karna; a w obu półroczach: nauki polityczne.

Rok czwarty

przez rok cały: procedura cywilna austryacka, wraz z postępowaniem bezsporném;

daneben im Wintersemester: Oesterreichisches Handels- und Wechselrecht und politische Wissenschaften;

im Sommersemester: Oesterreichische Statistik.

Die drei Kollegien über politische Wissenschaften haben zu umfassen, was bisher unter dieser Bezeichnung begriffen war, nämlich:

Nazional-Ökonomie, Finanzwissenschaft und die Lehre über jene administrativen Aufgaben, welche weder der Justiz- noch der Finanzverwaltung angehören, und zwar mit möglichster Hinweisung auf die österreichischen Verhältnisse, Einrichtungen und Gesetze;

3. Nebst den bezeichneten Fächern sind an den rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultäten noch über andere Parthien der Rechts- und Staatswissenschaften Vorträge in angemessenen Zeiträumen zu halten, insbesondere über folgende:

a) Völkerrecht und deutsches Bundesrecht;
b) Bergrecht;
c) österreichische Verwaltungs- und Finanz-Gesetzkunde;
d) Practica und Relatoria aus dem österreichischen Zivil- und Strafrechte;
e) österreichisches Lehenrecht und Partikularrechte einzelner österreichischer Länder oder deren Geschichte;
f) Statistik der europäischen Staaten;
g) gerichtliche Medizin;
h) Staatsrechnungswissenschaft.

Die Dozenten der beiden letztgenannten Gegenstände haben zwar, in soferne es Rücksichten auf den Unterricht und die Disziplin erfordern, den Sitzungen des rechts- und staatswissenschaftlichen Professoren-Kollegiums mit Sitz und Stimme beizuwohnen, sind aber im Uibrigen, auch wenn sie als Professoren angestellt sind, unbeschadet ihres Ranges und Titels, nicht Mitglieder des Kollegiums, wenn sie nicht Doktoren der Rechte sind.

4. Die Studirenden sind in der Regel verpflichtet, die oben unter 2. bezeichneten Vorträge in der vorgeschriebenen Reihenfolge zu hören. Unter den gleichzeitigen Kollegien über Rechtsphilosophie und Encyklopädie der Rechtswissenschaften im zweiten Semester des zweiten Jahres, steht ihnen die Wahl frei. Zu dem Besuche der Vorträge über gemeines deutsches Privatrecht sind sie zwar vor der Hand noch nicht zu verhalten, jedoch sind ihnen diese Vorträge als Vorbereitung für das Studium des österreichischen Rechtes dringend zu empfehlen.

Nebstdem sind die Studirenden verpflichtet, an der philosophischen Fakultät zu hören:

a) binnen der drei ersten Semester wenigstens Ein Kollegium über Philosophie, und zwar über praktische Philosophie;
b) im dritten Semester österreichische Geschichte;
c) binnen der acht Semester noch Ein geschichtliches Kollegium.

obok tego w *półroczu zimowém:* prawo handlowe i wexlowe austryackie, tudzież nauki polityczne;

w *w półroczu letniém*: statystyka austryacka.

Trzy kolegia co do nauk politycznych obejmować winny, co dotąd pod tą nazwą objętém było, jako to:

Ekonomią narodową, naukę co do skarbowości i naukę co do tych zadań administracyjnych, które nie należą ani do administracyi sądowéj ani finansowéj, a to z wszelkiém ile możności odnoszeniem się na stósunki, urządzenia i ustawy właściwe austryackie;

3. Oprócz zawodów, co dopiéro wspomnionych, odbywać się będą po fakultetach prawniczych i politycznych odczyty także i w innych partyach nauk prawniczych i politycznych w stósownych przedziałach, mianowicie w następujących:

a) Prawo narodów i prawo Rzeszy niemieckiéj;

b) prawo górnicze;

c) prawoznawstwo austryackie administracyjne i finansowe;

d) *practica* i *relatoria* z prawa austryackiego cywilnego i karnego;

e) austryackie prawo lenne i prawa partykularne pojedynczych krajów austryackich lub ich historya;

f) statystyka Państw europejskich;

g) medycyna sądowa;

h) rachunkowość rządowa.

Docenci obu przedmiotów ostatnio-rzeczonych mają wprawdzie, o ile tego wymagają względy na naukę i dyscyplinę, znajdować się na posiedzeniach kolegium profesorów prawniczo-politycznych; zresztą jednak, chociaż jako profesorowie są ustanowieni, nienaruszając ich rangi ani tytułu, nie są oni członkami kolegium, jeżeli nie są zarazem doktorami prawa.

4. Uczniowie obowiązani są w powszechności, słuchać odczytów, wyżéj pod 2. wspomnionych w porządku przepisanym. Między kolegiami, równocześnie przypadającemi co do filozofii prawa i encyklopedyi nauk prawniczych w drugiém półroczu roku drugiego, wolny mają wybór. Do uczęszczania na odczyty powszechnego prawa prywatnego niemieckiego nie mają oni tym czasem jeszcze być zniewalani, wszelako odczyty te ściśle im mają być polecone jako przygotowawcze do nauki prawa austryackiego.

Nadto uczniowie obowiązani są słuchać w wydziale filozoficznym:

a) w ciągu piérwszych trzech półroczy najmniéj w jedném kolegium filozofii, a to praktycznéj filozofii;

b) w trzeciém półroczu, austryackiéj historyi;

c) w ciągu ośmiu półroczy jeszcze przedmiotu historycznego w jedném kolegium.

Uiberhaupt aber haben die Studirenden sich nicht auf die ihnen ausdrücklich vorgeschriebenen Kollegien zu beschränken, sondern noch andere nach ihrer eigenen Wahl an was immer für einer Universitäts-Fakultät zu besuchen, und zwar in solcher Anzahl, daß sie im Ganzen während ihrer Studienzeit Kollegien mindestens in solcher Stundenzahl frequentirt haben müssen, als sich ergibt, wenn in jedem Semester, mit Ausnahme des vierten und achten, wochentlich 20, in diesen beiden Semestern wochentlich 12 Stunden frequentirt werden.

5. Die Studirenden haben insgesammt zu Ende oder nach Ablauf des vierten Semesters eine Prüfung zu bestehen aus folgenden Gegenständen: Römisches Recht, kanonisches Recht, deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte in Verbindung mit österreichischer Geschichte.

Wer diese Prüfung nicht vor Beginn des fünften Semesters oder im Verlaufe desselben mit Erfolg abgelegt hat, dem sind die weiteren Semester, in welchen er vor Ablegung der Prüfung noch inskribirt sein mag, nicht in das gesetzliche Quadriennium einzurechnen.

6. Wer sich dem Staatsdienste auf Grundlage seiner rechts- und staatswissenschaftlichen Studien widmen will, ohne das Doktorat zu erwerben, hat nebst dieser ersten noch eine zweite und dritte Prüfung, und zwar aus folgenden Fächern zu bestehen:

Die zweite aus österreichischem bürgerlichem Rechte, nebst Handels- und Wechselrecht, Zivilprozeß und Verfahren außer Streitsachen, dann aus dem österreichischen Strafrechte und Prozesse.

Die dritte aus österreichischer Statistik, Nazionalökonomie und Finanzwissenschaft.

Die zweite Prüfung kann schon in den letzten sechs Wochen des achten Semesters bestanden werden, die dritte erst nach vollständig zurückgelegtem Quadriennium.

Aus der österreichischen Statistik sind solche Details, welche auswendig zu wissen nicht vom bleibenden Werthe ist, und die daher nur für die Prüfung memorirt werden müßten, nicht zu fordern; hingegen sind auch die für die Rechts- und Staatsgeschichte wichtigsten Thatsachen aus der österreichischen Geschichte, dann allgemeine Kenntniß des österreichischen Verfassungs- und Verwaltungs-Organismus, bei jeder dieser beiden Prüfungen, in soweit sich hierzu ein Anlaß bietet, zu fordern.

7. Jünglinge, welche beabsichtigen, sich dem Staatsdienste zu widmen, ohne gleichwohl die regelmäßigen Universitätsstudien gemacht zu haben, können nur ausnahmsweise zu den Staatsprüfungen zugelassen werden, und zwar niemals eher als zwei, beziehungsweise vier Jahre nach bestandener Maturitätsprüfung und nur dann, wenn sie doch wenigstens einige Nachweisungen zu liefern vermögen, welche zur Annahme eines erfolgreichen und unter zweckmäßiger Anleitung unternommenen Studiums berechtigen. Der Kandidat hat demnach darzuthun, welche literarischen Hilfsmittel er zu benützen in der Lage war und wirklich benützt hat, und daß er wenigstens drei Semester an einer Universität mit vorzüglichem Eifer Vorlesungen über Hauptfächer der juridischen Studien

W powszechności zaś nie będą się uczniowie ograniczać na kolegia wyraźnie im przepisane, lecz uczęszczać będą jeszcze i na inne kolegia wedle woli swéj jakiegobądź wydziału uniwersyteckiego, a to w takiéj ilości, ażeby w całym przeciągu studyów swoich tyle godzin wykazali, ileby wypadało, gdyby w każdém półroczu, wyjąwszy czwarte i ósme, tygodniowo uczęszczali na odczyty o 20 godzinach, w obu tych półroczach zaś o 12 godzinach.

5. Uczniowie winni bez wyjątku w końcu lub po upływie czwartego półrocza złożyć examin z przedmiotów następujących, jako to: z prawa rzymskiego, prawa kanonicznego, historyi państwa i prawa niemieckiego wraz z historyą austryacką.

Kto examinu rzeczonego nie odbył przed początkiem półrocza piątego lub w ciągu tegoż z skutkiem należytym, temu nie mają być policzone do prawnego kwadryennium dalsze półrocza, w którychby przed złożeniem examinu jeszcze zapisanym był.

6. Kto się poświęcić chce służbie rządowéj na zasadzie swych studyów prawniczych i politycznych, nie nabywszy doktoratu, odbyć ma oprócz piérwszego examinu, jeszcze drugi i trzeci, a to z następujących przedmiotów:

Drugi z austryackiego prawa cywilnego wraz z prawem handlowém i wexlowém, procedurą cywilną i postępowaniem niesporném, daléj z prawa karnego austryackiego i procedury.

Trzeci z statystyki austryackiéj, ekonomii narodowéj i umiejętności skarbowéj.

Drugi examin złożonym już być może w ostatnich sześciu tygodniach ósmego półrocza, trzeci dopiéro po kwadryennium zupełnie odbytém.

Z statystyki austryackiéj nie mają być żądane takie szczegółowości, których wiadomość nie ma wartości stałéj, a któreby przeto li tylko dla examinu miały być w pamięci zachowane; przeciwnie zaś, przy wszelkiéj sposobności żądane być winny przy każdym z rzeczonych obu examinów najważniejsze do historyi prawa i państwa odnoszące się data z historyi austryackiéj, tudzież ogólna znajomość austryackiego organizmu zasadniczego i administracyjnego.

7. Młodzieńcy, zamierzający poświęcić się służbie rządowéj, nie oddawszy się regularnym studyom uniwersyteckim, mogą tylko wyjątkowo przypuszczeni być do examinów rządowych, a to nigdy piérwéj, jak w dwa, względnie w cztéry lata po odbytym examinie dojrzałości, i to wtenczas tylko, gdy są w stanie dać niejakie dowody skutecznego pod stósowném należytém kierownictwem pobieranego studyum. Kandydat takowy więc wykazać będzie winien, jakich literackich środków był w stanie używać i z których rzeczywiście czerpał, i że przynajmniéj przez trzy półrocza słuchał na uniwersytecie z szczególną gorliwością publicznych odczytów z głównych zawodów nauk jurydycznych w stósownym porządku następności, lub

in zweckmäßiger Reihenfolge öffentlich studirt, oder daß er über die Hauptfächer, zu welchen mindestens römisches Recht, deutsches Recht, kanonisches Recht, österreichisches Zivil- und Strafrecht und Nazionalökonomie zu zählen sind, bei einem ordentlichen Professor des Faches je ein Privatissimum, welche die ordentlichen Professoren zu geben jedoch keineswegs verpflichtet sondern nur berechtiget sind, gehört hat.

Solchen Kandidaten hat das Ministerium für Kultus und Unterricht die Kommissionen, vor welchen sie sowohl schriftliche als die öffentlichen mündlichen Prüfungen aus den bezüglichen Fächern abzulegen haben, von Fall zu Fall eigens zu bezeichnen, und diese Kommissionen sind mit den geeigneten Instruktzionen zu versehen. Für diese Prüfung ist eine Taxe im dreifachen Betrage derjenigen, welche für die gewöhnlichen Staatsprüfungen vorgeschrieben ist, zu erlegen und unter die Prüfungskommissäre zu vertheilen.

8. Wer das Doktorat der Rechts- und Staatswissenschaften erlangen will, hat nach zurückgelegtem Quadriennium drei strenge Prüfungen zu bestehen, welche nachstehende Gegenstände zu umfassen haben:

Erstes Rigorosum

römisches Recht, deutsches Recht, Lehenrecht, kanonisches Recht.

Zweites Rigorosum

Völkerrecht, politische Ökonomie, Rechtsphilosophie— nämlich die bedeutendsten rechtsphilosophischen Systeme und deren historische Entwicklung.

Drittes Rigorosum

österreichisches Zivil- und Strafrecht und Prozeß.

An der Pesther Universität hat überdieß das ungarische, an den Universitäten in Krakau und Lemberg das polnische Privatrecht Gegenstand der Rigorosen zu verbleiben.

Bei den Rigorosen werden in Zukunft in der Regel nur die ordentlichen Professoren, und zwar jeder nur aus seinem Nominalfache, und aus jedem Fache nur einer oder höchstens zwei nach dem Senium zu prüfen haben.

An den in Ungarn, Siebenbürgen und Kroazien bestehenden Rechtsakademien ist in einem dreijährigen Kurse der nachfolgende Studienplan in der Wesenheit einzuhalten:

Erstes Jahr.

Wintersemester:

Geschichte des römischen Rechtes und Institutzionen, österreichisches Strafrecht, österreichische Geschichte.

Sommersemester:

Kirchenrecht, Strafprozeß, österreichische Geschichte.

że z głównych zawodów, do których przynajmniéj liczyć się ma prawo rzymskie, prawo niemieckie, prawo kanoniczne, prawo cywilne i karne austryackie i ekonomia narodowa, odbierał *privatissimum* od profesorów zwyczajnych, w każdym zawodzie właściwych, do czego zwyczajni profesorowie żadną miarą nie są zobowiązani lecz tylko uprawnieni.

Dla takich kandydatów wyznaczy Ministeryum Wyznań i Oświecenia w każdym poszczególnym razie komisye, przed któremi złożyć będą winni nie tylko piśmienne lecz téż i publiczne ustne examina z zawodów dotyczących, a komisye te opatrzone być mają oraz instrukcyami stósownemi. Za examin takowy złożona będzie taxa w potrójnéj kwocie téj, jaka jest przepisaną dla zwyczajnych examinów rządowych, która tedy rozdzieloną być ma między komisarzy examinacyjnych.

8. Kto doktoratu prawa dostąpić chce, powinien po ukończoném czteroleciu, odbyć trzy ścisłe examina z przedmiotów następujących:

Piérwsze rygorozum

obejmować będzie prawo rzymskie, prawo niemieckie, prawo lenne, prawo kanoniczne.

Drugie rygorozum

prawo narodów, ekonomię polityczną, filozofię prawa, a to najważniejsze systemata prawne filozoficzne i ich rozwój historyczny.

Trzecie rygorozum

prawo austryackie cywilne i karne wraz z procedurą dotyczącą.

Na wszechnicy Peszteńskiéj pozostanie nadto przedmiotem rygorozów prawo prywatne węgierskie, niemniéj jak na uniwersytetach w Krakowie i Lwowie polskie prawo prywatne.

Przy rygorozach na przyszłość examinować będą w powszechności tylko zwyczajni profesorowie, a to każdy tylko z swego zawodu nominalnego, i z każdego zawodu tylko jeden lub najwięcéj dwóch wedle *Senium*.

Po akademiach prawniczych, w Węgrzech, Siedmiogrodzie i Kroacyi istniejących, zachowany być ma co do istoty następujący plan naukowy w kursie trzyletnim:

Piérwszy rok.

Półrocze zimowe:

Historya prawa rzymskiego i instytucye, prawo austryackie karne, historya austryacka.

Półrocze letnie:

Prawo kościelne, procedura karna, historya austryacka.

Zweites Jahr.

Wintersemester:

Österreichisches Zivilrecht, Politische Ökonomie.

Sommersemester:

Österreichisches Zivilrecht, ungarisches siebenbürgisches Recht, österreichische Statistik, Bergrecht.

Drittes Jahr.

Wintersemester:

Zivilprozeß, österreichische Verwaltungs-Gesetzkunde.

Sommersemester:

Verfahren außer Streitsachen, Handels- und Wechselrecht, Finanzgesetzkunde.

Es ist an den Rechtsakademien täglich mit Ausnahme des Sonntags und Donnerstags durch vier Stunden vorzutragen.

Die Schüler haben sich Prüfungen aus den einzelnen Fächern, und nach Vollendung der Studien, der Staatsprüfung aus dem österreichischen Zivil- und Strafrechte und Prozesse zu unterziehen.

Jenen Prüfungen können sich an der Rechtsakademie in Hermannstadt Angehörige des Großfürstenthumes Siebenbürgen, an der Rechtsakademie in Agram Angehörige des Königreiches Kroazien und Slawonien und der Militärgrenze und an den ungarischen Rechtsakademien Angehörige des Königreiches Ungarn und der Wojwodschaft Serbien und des Temeser Banates auch fernerhin wie bisher (d. i. auch auf Grundlage spezieller Bewilligung zum Privatstudium) unterziehen, um sofort zur Staatsprüfung aus dem österreichischen Zivil- und Strafrechte und Prozesse zugelassen zu werden.

Diejenigen, welche die Studien an diesen Akademien absolviren, erlangen dadurch keinen Anspruch, sich um das Doktorat zu bewerben. Nur ausnahmsweise können sie zu den strengen Prüfungen an einer Universität zugelassen werden, wenn sie sich ausweisen, noch vier Semester an einer rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät unter besonderer Leitung des Dekanes gründliche juridische Studien gemacht zu haben.

Mein Minister für Kultus und Unterricht ist ermächtiget und beauftragt, das Erforderliche zu verfügen, damit an den Universitäten in Wien, Prag, Krakau, Lemberg, Pesth, Gratz und Innsbruck und an den Rechtsakademien der Unterricht sobald als möglich den vorstehenden Bestimmungen gemäß eingerichtet werde, und zu dem Ende die für diese Anstalten und über die theoretischen Staatsprüfungen bestehenden Vorschriften zu modifiziren, und die nöthigen Übergangsbestimmungen zu erlassen.

Hinsichtlich der Vorschriften über die Erwerbung des Doktorgrades sind Mir die geeigneten näheren Anträge auf Grundlage der oben ausgesprochenen Bestimmungen zu erstatten.

Drugi rok.

Półrocze zimowe:

Prawo cywilne austryackie, polityczna ekonomia.

Półrocze letnie:

Prawo cywilne austryackie, prawo węgierskie, siedmiogrodzkie, statystyka austryacka, prawo górnicze.

Trzeci rok.

Półrocze zimowe:

Procedura cywilna, ustawoznawstwo administracyjne austryackie.

Półrocze letnie:

Postępowanie niesporne, prawo handlowe i wexlowe, umiejętności skarbowe.

W akademiach prawniczych wykładać się będzie co dzień przez godzin cztéry, wyjąwszy Niedzielę i Czwartek.

Uczniowie poddać się winni examinom z zawodów pojedynczych, a po ukończonych studyach, examinowi z prawa austryackiego cywilnego i karnego i z procedury.

Tak jak przedtém (t. j. także na zasadzie specyalnego pozwolenia do studyum prywatnego) i nadal jeszcze składać mogą examina te w akademii prawniczéj w Hermansztadzie, należący Wielkiego Księstwa Siedmiogrodzkiego, w akademii prawniczéj w Zagrzebiu, należący Królestwa Kroacyi, Slawonii i Pogranicza Wojskowego, tudzież w akademiach prawniczych węgierskich, należący Królestwa Węgierskiego i Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego, by przypuszczeni byli do examinu rządowego z prawa austryackiego cywilnego i karnego i z procedury.

Ci, którzy w akademiach takowych studya pokończyli, nie dostępują przez to prawa ubiegania się na téj zasadzie o doktorat. Tylko wyjątkowo przypuszczeni być mogą do ścisłych examinów w uniwersytecie, jeżeli się wykażą, że odbyli nadto jeszcze cztéry półrocza w wydziale prawniczym i politycznym pod szczególnym kierunkiem dziekana, celem nabycia gruntownych studyów jurydycznych.

Mój Minister wyznań i oświecenia odebrał upoważnienie i zlecenie, zarządzić co potrzeba, by po uniwersytetach we Wiédniu, Pradze, Krakowie, Lwowie, Peszcie, Gracu i Insbruku, tudzież po akademiach prawniczych nauki urządzone zostały jak najrychléj stósownie do postanowień powyższych, i ażeby tym końcem przepisy istniejące dla tych zakładów, tudzież co do examinów rządowych teoretycznych, zmodyfikowane i potrzebne postanowienia przechodnie wydane były.

Co się tyczy przepisów względem nabycia stopnia doktorskiego przedłożone Mi być winny bliższe stósowne wnioski na zasadzie wyż rzeczonych postanowień.

Was die Universitäten in Padua und Pavia anbelangt, so werden die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an denselben im Wesentlichen übereinstimmend mit den Einrichtungen an den übrigen Universitäten des Reiches einzurichten sein, jedoch mit Berücksichtigung der Eigenthümlichkeiten der dortigen Verhältnisse, und es sind Mir in dieser Beziehung gleichfalls die geeigneten Anträge zu erstatten.

Diese Allerhöchste Entschließung wird mit nachstehenden Bemerkungen hiermit kundgemacht:

Die Dekane (Professoren-Dekane) der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultäten in Wien, Prag, Pesth, Krakau, Lemberg, Gratz und Innsbruck, die Lehrkörper und ihre einzelnen Mitglieder sind sofort verpflichtet, dafür Sorge zu tragen, daß die Vorträge dem Allerhöchst vorgezeichneten Studienplane gemäß eingerichtet werden, und dazu mitzuwirken, daß die Einhaltung desselben von den Studirenden nach Möglichkeit befolgt werde. Die Bestimmung über die Dozenten der Staatsrechnungswissenschaft und gerichtlichen Medizin tritt sogleich in Wirksamkeit.

Die Studirenden an den rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultäten der genannten Universitäten sind verpflichtet, die in dem Studienplane vorgeschriebenen Gegenstände in der bezeichneten Reihenfolge zu hören, und dem Besuche der Vorlesungen mindestens die vorgezeichnete Stundenzahl zu widmen.

Es steht ihnen jedoch auch fernerhin frei, wenn ein Gegenstand von mehreren Dozenten (ordentlichen oder außerordentlichen Professoren oder Privatdozenten) vorgetragen wird, unter denselben zu wählen, und neben den vorgezeichneten Kollegien noch andere an der rechts- und staatswissenschaftlichen oder einer anderen Fakultät zu besuchen, und auch die Stundenzahl der an anderen Fakultäten besuchten Kollegien ist in das gesetzliche Minimum der Stundenzahl einzurechnen.

Abweichungen von dem vorgezeichneten Studienplane sind jedoch nur mit besonderer Bewilligung des Dekanes des rechts- und staatswissenschaftlichen Professoren-Kollegiums zulässig.

Uibrigens wird auch die Wahl der nicht obligaten Kollegien unter die Aufsicht der Dekane und der betreffenden Dozenten in soferne gestellt, daß den Studirenden die Inskripzion in Vorträge, zu deren Verständniß ihnen offenbar die nöthigen Vorstudien mangeln, nicht zu gestatten ist.

Mit Rücksicht auf die erhöhte Stundenzahl des obligaten Kollegienbesuches wird hiermit fleißigen und armen Studirenden von tadellosem akademischen Benehmen die Erlangung der Befreiung vom halben Kollegiengelde mit theilweiser Aufhebung der betreffenden Bestimmungen der §§. 15, 17 und 26 des Gesetzes vom 12. Juli 1850, Z. 310, dadurch erleichtert, daß

1. soweit es sich nur eben um die Befreiung vom halben Kollegiengelde handelt, es von der im §. 15 enthaltenen Bedingung einer ausgezeichneten wissenschaftlichen Verwendung sein Abkommen erhält, und es zu diesem Behufe fortan genügt, wenn die

Co się tyczy uniwersytetów w Padwie i Pawii, urządzone być winny studya prawnicze i polityczne tamże co do istoty zgodnie z urządzeniami, po innych uniwersytetach Państwa zaprowadzonemi, wszelakoż z uwzględnieniem właściwości tamecznych stósunków, w którym to względzie równie przedstawione Mi być mają wnioski stósowne.

To Najwyższe Postanowienie obwieszcza się niniejszém z uwagami następującemi:

Dziekani (dziekani profesorów) wydziałów prawniczo-politycznych we Wiédniu, Pradze, Peszcie, Krakowie, Lwowie, Gracu i Insbruku, ciała nauczycielskie i ich pojedynczy członkowie są przeto zobowiązani, czuwać nad tém, by wykłady urządzone zostały stósownie do Najwyższego planu nauk, i działać mają ku temu, by go uczniowie jak najmożliwiéj zachowali. Co się tyczy postanowienia docentów rachunkowości rządowéj i medycyny sądowéj, powinno takowe natychmiast wejść w życie.

Uczniowie w wydziałach prawniczych i politycznych uniwersytetów wyż rzeczonych obowiązani są słuchać przedmiotów w planie nauk przepisanych, w porządku wskazanym, i oraz poświęcić uczęszczaniu na odczyty najmniéj wskazaną liczbę godzin.

Wolno im atoliż i nadal, w razie, gdy przedmiot jaki wykładanym jest przez kilku docentów (profesorów lub docentów prywatnych zwyczajnych albo nadzwyczajnych), mieć wybór między nimi, równie téż obok wskazanych kolegiów słuchać jeszcze innych odczytów w wydziale prawniczym i politycznym lub innym, a nawet liczbę godzin kolegiów, w innych fakultetach odwiedzanych, policzyć do prawnego *minimum* liczby godzin.

Odstąpienia od wyż wskazanego planu nauk przypuszczone jednak być mogą tylko za szczególném pozwoleniem dziekana kolegium profesorów prawniczo-politycznych.

Zresztą także i wybór kolegiów nieobowiązkowych pod dozór dziekanów i dotyczących docentów o tyle oddanym zostaje, iż nie ma być uczniom dozwolona inskrypcya na odczyty, do których zrozumienia oczywiście im brakuje potrzebnych studyów przygotowawczych.

Ze względem na podwyższoną liczbę godzin obowiązkowego uczęszczania do kollegiów, ułatwia się niniejszém dla pilnych i ubogich uczniów beznagannego akademicznego zachowania się, dostąpienie uwolnienia od połowy opłaty kolegialnéj przy częściowém zniesieniu dotyczących postanowień §§. 15, 17 i 26 ustawy z d. 12 Lipca 1850 r. L. 310 w ten sposób, iż

1. o ile idzie li tylko o uwolnienie od *połowy* opłaty kolegialnéj, traci moc swą postanowienie co do warunku, w §. 15 wyrzeczonego względem *celującéj* aplikacyi w naukach, i że tym końcem nadal już dostateczném jest, gdy ubiega-

Bittsteller in ihrer vorhergegangenen Universitätszeit sich fleißig verwendet und ein tadelloses akademisches Benehmen an den Tag gelegt haben;

2. daß auch die neu immatrikulirten Studirenden schon für das erste Semester ihrer Universitätszeit von dem halben Kollegiengelde befreit werden können, wenn sie auch kein ausgezeichnetes Maturitätszeugniß, wohl aber genügende Beweise ihrer Dürftigkeit beibringen;

3. daß sowohl bei Prüfung der formellen Hinlänglichkeit der Dürftigkeitsausweise, als auch bei Auslegung des Begriffes Dürftigkeit, mit billiger Berücksichtigung der Verhältnisse vorzugehen ist.

Die von den rechts- und staatswissenschaftlichen Professoren-Kollegien den immatrikulirten Rechtshörern ertheilten Befreiungen von dem halben oder ganzen Kollegiengelde, haben von nun an, ebenso wie die den Studirenden der Theologie aus dem Gesetze zustehenden Befreiungen, auch für die von ihnen an anderen Fakultäten besuchten Kollegien volle Giltigkeit, und werden hiermit für sie die entgegenstehenden Bestimmungen des ersten Absatzes des §. 21 des Gesetzes vom 12. Juli 1850, Z. 310, außer Wirksamkeit gesetzt.

Die an österreichischen Universitäten studirenden Ausländer unterliegen weder einem Kollegien- noch einem Prüfungszwange, sondern nur den akademischen Disziplinarordnungen. Nur in dem Falle, wenn bei ihrer Immatrikulirung eine ausdrückliche Erklärung vorlag, daß sie die österreichische Universität zu dem Ende besuchen, um sich für einen öffentlichen Dienst in Oesterreich zu befähigen oder den rechts- und staatswissenschaftlichen Doktorgrad einer österreichischen Universität zu erwerben, werden sie in jeder Beziehung nach den für Inländer geltenden Vorschriften zu behandeln sein.

Die bisher geltenden Vorschriften, durch welche österreichischen Unterthanen der Besuch auswärtiger Universitäten gestattet wird, bleiben aufrecht. Studirende jedoch, welche bei dem Besuche ausländischer Universitäten die Bestimmungen der vorstehenden Allerhöchsten Entschließung nicht vollständig beobachtet haben, können zu den teoretischen Staatsprüfungen nur auf Grundlage der Allerhöchsten Anordnung bezüglich Derjenigen, welche nicht die regelmäßigen Universitätsstudien zurückgelegt haben und unter den darin ausgesprochenen Bedingungen zugelassen werden.

Uiber die Einrichtung der strengen Prüfungen zur Erlangung des rechts- und staatswissenschaftlichen Doktorgrades bleiben vorläufig die bestehenden Vorschriften in Kraft. Ebenso bleiben die hinsichtlich der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den Universitäten Padua und Pavia bestehenden Vorschriften vorläufig unverändert in Wirksamkeit. An den k. k. Rechtsakademien werden die erforderlichen Einleitungen getroffen, damit der für dieselben in der Allerhöchsten Entschließung vorgezeichnete Studienplan in seinen wesentlichen Bestimmungen von dem beginnenden Studienjahre 1855–56 angefangen in Wirksamkeit trete.

jący się o to pilnie używali poprzedniego czasu uniwersyteckiego i co do akademicznego zachowania się beznagannemi zostali;

2. iż *nowo* imatrykulowani uczniowie już w piérwszém półroczu czasu swego uniwersyteckiego uwolnieni być mogą od połowy opłaty kolegialnéj, chociaż nie przedłożą zaświadczenia dojrzałości *celującego*, atoliż dostatecznie niedostatek swój udowodnią;

3. iż tak przy dochodzeniu formalnych wymogów w wykazach niedostatku, jako téż przy tłómaczeniu wyrazu niedostatku, słuszny wzgląd mieć należy na stósunki zachodzące.

Uwolnienia od połowy lub od całéj opłaty kolegialnéj udzielone imatrykulowanym słuchaczom prawa przez kolegia profesorskie prawniczo-polityczne, od chwili obecnéj, równie jak uwolnienia, przyznane uczniom teologii z mocy ustawy, zupełną moc mają także co się tyczy kolegiów od nich odwiedzanych na innych fakultetach, a więc tracą moc swą dla nich przeciwne postanowienia piérwszego ustępu §. 21 ustawy z dnia 12 Lipca 1850 r. L. 310.

Cudzoziemcy poświęcający się studyom w uniwersytetach austryackich nie podlegają przymusowi kolegialnemu ani téż examinacyjnemu, lecz tylko ustawom dyscyplinarnym akademicznym. Tylko w tym razie, jeżeli przy imatrykulacyi przedłożono wyraźne oświadczenie, iż odwiedzają uniwersytet austryacki tym końcem, by się uzdolnić do publicznéj służby w Austryi lub nabyć stopień doktorski prawniczo-polityczny uniwersytetu austryackiego, tedy oni pod każdym względem traktowani być winni wedle przepisów, dla krajowców obowiązujących.

Pozostają w swéj mocy przepisy, w skutek których pozwoloném jest poddanym austryackim odwiedzać wszechnice zagraniczne. Uczniowie jednak, którzy przy odwiedzaniu uniwersytetów zagranicznych nie zachowali zupełnie przepisów powyższego Najwyższego Postanowienia, nie mogą być przypuszczeni do teoretycznych examinów rządowych, jak tylko na zasadzie Najwyższego Rozporządzenia co do tych, którzy nie odbyli regularnych studyów uniwersyteckich, a to pod warunkami tamże wyrzeczonemi.

Co do urządzenia ścisłych examinów celem dostąpienia stopnia doktorskiego prawniczo-politycznego, zostają tymczasowo w swéj mocy przepisy istniejące. Równie téż pozostają tymczasowo w swéj dotychczasowéj mocy przepisy, istniejące co do studyów prawniczo-politycznych w uniwersytetach Padwy i Pawii. W C. K. akademiach prawniczych nastąpią potrzebne urządzenia, ażeby plan naukowy, dla nich w Najwyższém Postanowieniu wskazany, wszedł w życie w istotnych postanowieniach począwszy z szkolnym rokiem 1855/56.

Was die Prüfungen an denselben anbelangt, so werden nur aus dem Strafrechte sammt Strafprozeß, der österreichischen Geschichte, dem österreichischen Zivilrechte, dem Zivilprozesse sammt dem Verfahren außer Streitsachen, Annual-, aus den übrigen Gegenständen Semestral-Prüfungen abzuhalten sein.

Übergangsbestimmungen.

Zur näheren Durchführung der vorstehenden Anordnungen und um den Übergang von den dermaligen Studieneinrichtungen zu den, durch die Allerhöchste Entschließung vorgezeichneten zu vermitteln, wird übrigens noch Nachstehendes angeordnet:

I. In Ansehung der akademischen Studienzeit:

a) Mit der sub 1 enthaltenen Allerhöchsten Bestimmung wird die, in dem Gesetze vom 30. Juli 1850, Z. 327, ausgesprochene Freigebung des achten Semesters aufgehoben. Diese Allerhöchste Anordnung hat sofort auf alle zur Nachweisung eines akademischen Quadrienniums verpflichteten Rechtshörer Anwendung, sie mögen erst in die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien eintreten, oder schon einen oder mehrere Semester inskribirt gewesen sein, mit alleiniger Ausnahme Derjenigen, welche bei Kundmachung dieser Verordnung bereits sieben Semester giltig zurückgelegt haben.

b) Die in dem Gesetze vom 30. Juli 1850, Z. 327 und in den Gesetzen vom 4. Oktober 1850, Z. 380 u. 381 (auf Grundlage der Allerhöchsten Entschließung vom 16. August 1851 mit dem hierortigen Erlasse vom 26. November 1852, Z. 589–C. U. M. auch ausgedehnt auf die k. k. Rechtsakademie zu Hermannstadt), enthaltene Begünstigung für die Rechtsstudirenden Ungarns, Siebenbürgens, Kroaziens und Slawoniens und der serbischen Wojwodschaft sammt dem Temeser Banate, sich für diejenigen Zweige des öffentlichen Dienstes, deren Erstrebung nicht an die Bedingung des erworbenen juridischen Doktorgrades gebunden ist, in einem akademischen Triennium vorbereiten zu können, gilt vom Studienjahre 1855–56 an nur

   α) für Diejenigen, welche in Gemäßheit der vorliegenden Allerhöchsten Entschließung ihr Triennium an einer nach derselben organisirten Rechtsakademie als öffentliche oder Privat-Studirende vorschriftmäßig vollstrecken;

   β) von Denjenigen, welche mit dem Studienjahre 1855–56 an der Pesther Universität in das dritte Jahr ihres akademischen Trienniums eitretten werden.

c) Studirende, welche in dem eben abgelaufenen Studienjahre 1854–55 den ersten, zweiten, oder in Agram oder in Hermannstadt den dritten Jahrgang an einer Rechtsakademie bereits zurückgelegt haben, und den rechts- und staatswissenschaftlichen Doktorgrad zu erlangen beabsichtigen, werden — wenn sie ihre Studien noch in dem Studienjahre 1855–56 an einer österreichischen Universität fortsetzen — nicht

Co się tyczy examinów w onychże, mają takowe być składane rocznie tylko z prawa karnego wraz z procedurą karną, z historyi austryackiéj, prawa cywilnego austryackiego, procedury cywilnéj wraz z postępowaniem bezspornem, z innych przedmiotów zaś półrocznie.

Postanowienia przechodnie.

Celem bliższego przeprowadzenia powyższych rozporządzeń, tudzież celem uskutecznienia przejścia z dotychczasowych urządzeń naukowych, do wskazanych w Najwyższém Postanowieniu, rozporządza się daléj jeszcze co następuje:

I. Co się tyczy akademicznego nauk czasu:

a) W skutek Najwyższego Rozporządzenia pod 1 znosi się niniejszém wolność ósmego półrocza, wyrzeczona w ustawie z dnia 30 Lipca 1850 L. 327. To Najwyższe Rozporządzenie moc ma co do wszystkich słuchaczy prawa, obowiązanych do wykazania czterolecia akademicznego, bez różnicy czy dopiéro wstępują do nauk prawniczo-politycznych, lub też czy już są inskrybowani w jedném lub kilku półroczach, wyjąwszy jedynie tych, którzy przy obwieszczeniu niniejszego Rozporządzenia w ważny sposób odbyli już półroczy siedm.

b) Co się tyczy uwzględnienia dla uczniów prawa w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi i Slawonii, tudzież w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim, wyrzeczonego w Ustawie z d. 30 Lipca 1850 L. 327 i w ustawach z dnia 4 Października 1850 L. 380 i 381 (na zasadzie Najwyższéj Uchwały z dnia 16 Sierpnia 1851 Rozporządzeniem Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z d. 26 Listopada 1852 r. L. 589 rozciągnionego także na C. K. akademię prawniczą w Hermansztadzie), co do możności przygotowania się w akademiczném trzyleciu dla tych gałęzi służby publicznéj, których osiągnienie nie jest przywiązane do warunku nabytego jurydycznego stopnia doktorskiego, takowe moc ma od roku szkolnego 1855—56 tylko

α) dla tych, którzy stósownie do poprzedniego Najwyższego Postanowienia wedle przepisów ukończą trzylecie swe w jednéj z akademij prawniczych, odpowiednio ku temu organizowanych, jako uczniowie publiczni lub prywatni;

β) dla tych, którzy z rokiem szkolnym 1855—56 wstąpią w uniwersytecie Peszteńskim do *trzeciego* roku trzylecia swego akademicznego.

c) Uczniowie, którzy w upłynionym właśnie roku szkolnym 1854—55 odbyli już rok piérwszy, drugi, lub w Zagrzebiu albo w Hermansztadzie rok trzeci w akademii prawniczéj, a dostąpić chcą stopnia doktorskiego prawniczo-politycznego, nie będą zobowiązani — jeżeli studya swe jeszcze w roku szkolnym 1855—56 daléj kontynują w Uniwersytecie austryackim — poświęcać się tamże

verpflichtet sein, an derselben längere Zeit den Studien zu widmen, als ihnen erforderlich ist, um im Ganzen eine vierjährige Studienzeit nachzuweisen, sondern werden auf Grundlage dieser Nachweisung auch zu den Rigorosen zuzulassen sein.

II. In Ansehung des Kollegienbesuches.

A. An den Universitäten:

d) Die sub 4 der Allerhöchsten Entschließung enthaltene Bestimmung, über die Einhaltung der vorgeschriebenen Reihenfolge der oben unter 2. aufgezählten obligaten Kollegien, tritt alsogleich für Diejenigen in volle Wirksamkeit, welche mit dem Studienjahre 1855–56 den ersten Jahreskurs ihrer akademischen Studien beginnen.— Nur an jenen Universitäten, an welchen in dem nächstbeginnenden Wintersemester über deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte noch keine Vorlesungen gehalten werden, haben diese Studirenden statt derselben ein Kollegium über Ethik, und eines über Geschichte zu hören.

Sie werden aber sohin die Verpflichtung haben, sobald Vorlesungen über deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte angekündiget werden, dieselben nachträglich zu hören.

Auch jene Studirende, welche gegenwärtig in den zweiten Jahrgang ihrer akademischen Laufbahn einrücken, und es ungeachtet der mit dem hierortigen Erlasse vom 13. September 1854, Z. 1033–C. U. M., gegebenen Andeutungen und ungeachtet der ihnen hiezu gebotenen Gelegenheit verabsäumt haben sollten, im abgelaufenen Studienjahre die Vorlesungen über Rechtsgeschichte und umfassende Kollegien über römisches Recht zu hören, werden hiemit verpflichtet, in dem Studienjahre 1855–56 das Versäumte nach Möglichkeit nachzuholen und nebstbei die für das zweite Jahr vorgeschriebenen, und von ihnen nicht etwa im verflossenen Jahre schon gehörten Kollegien zu besuchen.

Diejenigen endlich, welche im abgelaufenen Studienjahre, als ihrem ersten, römisches Recht, Rechtsgeschichte und auch das kanonische Recht schon gehört haben sollten, wird empfohlen, nebst den ihnen für ihr zweites Jahr noch erübrigenden Obligatkollegien über das eine oder andere der obenerwähnten Lehrfächer noch weitere Vorträge zu hören.

Bezüglich solcher Studirender, welche mit dem Studienjahre 1855–56 den dritten oder vierten Jahreskurs ihrer akademischen Laufbahn beginnen, kann zwar von einer vollständigen Anwendung des neuen Studienplanes keine Rede sein, sie werden aber mit Rücksicht auf die in der Allerhöchsten Entschließung sub 4. im letzten Absatze enthaltenen Bestimmungen verpflichtet, die fernere Wahl ihrer Kollegien dem vorgezeichneten Studienplane unter Nachholung der vor ihnen noch nicht gehörten Obligatkollegien möglichst zu akkomodiren.

studyom przez czas dłuższy, jak im potrzeba jest, by ze wszystkiém wykazali czas nauk czteroletni, lecz przypuszczeni będą do rygorozów już na zasadzie tego wykazu.

II. Co się tyczy uczęszczania do kolegiów.

A. W uniwersytetach.

d) Rozporządzenie zawarte pod 4. Najwyższego Postanowienia, co do zachowania przepisanéj kolejności kolegiów obowiązkowych, pod 2. wyż wyliczonych, wstępuje natychmiast w zupełne zastósowanie dla tych, którzy z rokiem szkolnym 1855—56 rozpoczynają piérwszy kurs roczny studyów swych akademicznych.— Tylko po uniwersytetach, w których w poczynającym się właśnie kursie zimowym nie ma jeszcze odczytów z historyi Państwa i prawa niemieckiego, powinni uczniowie ci zamiast nich słuchać w jedném kolegium odczytów z etyki, a w jedném z historyi.

Atoliż obowiązani będą, jak skoro ogłoszone zostaną odczyty z historyi Państwa i prawa niemieckiego, słuchać ich dodatkowo.

Nawet ci uczniowie, którzy obecnie wstępują na drugi rok akademicznego biegu swego, a pomimo wskazań danych w tutejszém rozrządzeniu z dnia 13 Września 1854 r., L. 1033— M. W. i O., jako téż pomimo sposobności do tego, zaniedbali słuchać w upłynionym roku szkolnym odczytów z historyi prawa i obszerniejszych kolegiów prawa rzymskiego, niniejszém obowiązani będą, w roku szkolnym 1855—56 dopełnić ile możności co zaniedbali, i oprócz tego odwiedzać kolegia na drugi rok przepisane, o ile nie były jeszcze przez nich słuchane w roku upłynionym.

Uczniowie nakoniec, którzyby w zeszłym roku szkolnym, jako swym piérwszym, słuchali byli prawa rzymskiego, historyi prawa i także prawa kanonicznego, poleconém sobie mają oprócz kolegiów obowiązkowych na drugi rok im jeszcze pozostających, słuchać dalszych jeszcze odczytów z jednego lub drugiego wyż rzeczonych zawodów naukowych.

Co się tyczy uczniów, którzy z rokiem szkolnym 1855—56 rozpoczynają trzeci lub czwarty rok biegu swego akademicznego, zupełne zastósowanie nowego planu naukowego nie może wprawdzie mieć miejsca, będą atoliż zobowiązani ze względem na rozporządzenia, zawarte w Najwyższém Postanowieniu *sub* 4 w ustępie ostatnim, ile możności zastósować dalszy wybór kolegiów swych do przepisanego planu nauk z dopełnieniem kolegiów obowiązkowych, przez nich jeszcze niesłuchanych.

e) Die Allerhöchste Bestimmung bezüglich der Anzahl der wochentlichen Stunden, welche die Studirenden in jedem Semester dem Kollegienbesuche zu widmen haben, ist sogleich von dem Studienjahre 1855–56 an für alle inländischen ordentlichen Hörer an den rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultäten wirksam, und ist dadurch der §. 49 der Studienordnungen vom 1. Oktober 1850, Z. 370, und vom 8. Oktober 1850, Z. 430, aufgehoben.

Wenn der Dekan bei der am Schlusse des Semesters vorzunehmenden Vidirung der Meldungsbücher wahrnimmt, daß der Kollegienbesuch eines Studirenden unter dem gesetzlichen Ausmaße von wochentlichen zwanzig Stunden geblieben ist, so ist die Vidirung nur dann ohne Anstand vorzunehmen, wenn der Studirende in dem vorhergegangenen Semester durch eine entsprechend größere Stundenzahl die Vorlesungen besucht hat.

Sonst ist die Vidirung mit ausdrücklicher Bezeichnung dieses Umstandes in dem Meldungsbuche in suspenso zu lassen, und erst nachträglich zu ertheilen, wenn der Studirende das Fehlende der Stundenzahl durch einen entsprechend gesteigerten Kollegienbesuch in dem nächsten oder zweitnächsten Semester ausgeglichen haben wird.

B. An den Rechtsakademien.

f) Die mit dem Studienjahre 1855–56 in den ersten Jahrgang einer dieser Rechtsakademien eintretenden Rechtshörer haben ihre Studien sogleich nach dem vorgezeichneten Studienplane zu beginnen und regelmäßig an denselben fortzusetzen.

Denjenigen aber, welche in den zweiten oder dritten Jahrgang eintreten, sind von den Direktoren dieser Lehranstalt individuell diejenigen Lehrfächer vorzuschreiben, welche sie in diesem und beziehungsweise im nächsten Jahre zu hören haben, um ihre Studien, in soweit es noch möglich ist, dem Allerhöchst vorgeschriebenen Plane gemäß einzurichten, und sie werden aus diesen ihnen von dem Direktor vorgeschriebenen Lehrfächern sich den Prüfungen zu unterziehen haben.

Sollte sich hinsichtlich der Stunden, zu welchen über diese Fächer vorgetragen wird, eine Kollision in der Art ergeben, daß der eine oder andere dieser Studirenden nicht in der Lage ist, in den Jahren 1855–56 und 1856–57 alle vorgezeichneten Lehrgegenstände zu hören, so wird gestattet, daß er sich den Prüfungen aus diesen Fächern auch auf Grundlage bloßen Selbststudiums, jedoch in der Regel an den gewöhnlichen Prüfungstagen, unterziehe, um sohin nach vollstrecktem Triennium, und mit Vorweisung von Prüfungszeugnissen aus sämmtlichen Lehrfächern des neuen Studienplanes der ihm obliegenden Staatsprüfung sich unterziehen zu können.— Nur werden Jene, welche mit dem Studienjahre 1855–56 ihr Triennium vollenden werden, von der Prüfung aus der österreichischen Geschichte hiermit allgemein dispensirt, nachdem sie bisher keine Gelegenheit haben, Vorträge darüber an den Rechtsakademien zu hören.

e) Najwyższe Postanowienie co się tyczy liczby godzin tygodniowych, które uczniowie w każdém półroczu poświęcać winni uczęszczaniu kolegiów, znajduje natychmiast zastósowanie z rokiem szkolnym 1855—56 obowiązując wszystkich tutejszo-krajowych słuchaczy zwyczajnych w wydziałach prawniczo-politycznych, przezco zniesionym zostaje §. 49 ustaw naukowych z dnia 1 Października 1850 r., L. 370 i z dnia 8 Października 1850 r., L. 430.

Jeżeli dziekan przy wizyi książeczek meldunkowych, mającéj być przedsiębraną w końcu półrocza spostrzeże, iż uczęszczanie ucznia do kolegiów nie dochodzi prawnego wymiaru dwudziestu godzin w tygodniu, wizya wtenczas tylko bez trudności nastąpić winna, jeżeli uczeń w poprzedniém półroczu odwiédzał odczyty przy odpowiednio większéj liczbie godzin.

Inaczéj bowiem wizya w suspensyi pozostawioną będzie przy wyraźném namienieniu okoliczności téj w książeczce meldunkowéj, i udzieloną będzie późniéj dopiero, gdy uczeń brak godzin wyrówna przez podwyższone odpowiednio uczęszczanie do kolegiów w półroczu następującém najbliższém lub drugiém.

B. W akademiaah prawniczych.

f) Słuchacze prawa wstępujący z rokiem szkolnym 1855—56 na piérwszy rok do jednéj z tych akademij prawniczych, studya swe natychmiast rozpocząć mają wedle przepisanego planu nauk i regularnie je kontynuować winni.

Tym zaś, którzy wstępują do drugiego lub trzeciego roku, *indywidualnie* przepisane być mają przez dyrektorów zakładu tego te nauki, których słuchać będą winni w tym a względnie téż w roku następującym, by studya, o ile to jeszcze możliwém jest, zastósować do przepisanego planu Najwyższego, z których tedy przedmiotów naukowych, przez dyrektora im przepisanych, examina składać będą winni.

Gdyby co do godzin, w których nauki rzeczone wykładane bywają, zachodziła kolizya w ten sposób, iżby jeden lub drugi z *rzeczonych* uczniów nie był w stanie, w latach 1855—56 i 1856 - 57 słuchać wszystkich przedmiotów naukowych przepisanych, wówczas dozwoloném jest, ażeby poddał się examinom z zawodów takowych także i na zasadzie własnego uczenia się, wszelakoż z reguły w zwyczajnych dniach examinów, by po ukończoném w ten sposób trzyleciu, i przy wykazaniu świadectw examinacyjnych ze wszystkich zawodów naukowych nowego planu nauk poddać się mógł examinowi Rządowemu obowiązkowemu.— Tylko ci, którzy z rokiem szkolnym 1855—56 kończą trzylecie swe, powszechnie niniejszém dyspensowani zostają od examinu z historyi austryackiéj, gdy nie mieli dotychczas sposobności, słuchać odczytów z niéj w akademiach prawniczych.

Die oberwähnten Studirenden sind verpflichtet, den ihnen von den Direktoren zu gebenden Weisungen über die Art der von ihnen fortzusetzenden Studien auf das genaueste zu entsprechen, selbst wenn sie genöthiget wären, zu dem Ende dem Besuche von Obligatkollegien wochentlich um 1 und 2 Stunden über das gesetzliche Ausmaß von 20 Stunden zu widmen.

g) Denjenigen Studirenden der Rechtsakademien, welche es vorziehen sollten, ihr Triennium im Studienjahre 1855–56 nach zurückgelegtem Biennalkurse statt an einer k. k. Rechtsakademie an der Pesther Universität zu vollenden, ist dieß noch zu gestatten, doch werden sie sohin sich den für Universitätshörer vorgeschriebenen mehreren Abtheilungen der theoretischen Staatsprüfung zu unterziehen haben.

Für die weitere Zukunft aber gilt die Regel, daß ein an den Rechtsakademien begonnenes Studium an denselben auch fortgesetzt werden müsse, doch steht nach vorschriftmäßiger Zurücklegung des ersten oder zweiten Jahrganges einer Rechtsakademie dem Übertritte an eine andere Rechtsakademie nichts im Wege.

h) Die §§. 28 und 29 des Erlasses vom 4. Oktober 1850, Z. 380, und die §§. 24 und 25 des Erlasses vom 4. Oktober 1850, Z. 381, sind sofort als aufgehoben anzusehen.

i) Vom Studienjahre 1855–56 an ist das Privatstudium auch an der k. k. Rechtsakademie zu Hermannstadt unter den in dem hierortigen Erlasse vom 4. Oktober 1850, Z. 381, für die k. k. Rechtsakademie zu Agram enthaltenen Bedingungen für Angehörige des Großfürstenthumes Siebenbürgen gestattet.

III. In Ansehung der theoretischen Staatsprüfungen.

k) Nicht nur diejenigen Studirenden, welche mit dem Studienjahre 1855–56 in den ersten, sondern auch Diejenigen, welche mit demselben in den zweiten Jahrgang ihres akademischen Studiums eintreten, unterliegen schon den in der obigen Allerhöchsten Entschließung getroffenen Bestimmungen über die von ihnen abzulegenden theoretischen Staatsprüfungen.

Sie werden daher schon verpflichtet sein, unter der sub 5 dieser Allerhöchsten Entschließung bestimmten Sankzion zu Ende ihres vierten oder längstens während ihres fünften Semesters die dort erwähnte rechtshistorische Staatsprüfung abzulegen. Mit Rücksicht auf den Umstand, daß nicht an allen Universitäten bisher Vorträge über deutsche Reichs- und Rechtsgeschichte gehalten wurden, wird jedoch bestimmt, daß diese Staatsprüfung für die im Studienjahre 1855–56 im zweiten Jahre ihrer Studienzeit stehenden Rechtshörer nur auf das römische und kanonische Recht sich zu erstrecken habe.

l) Die mit dem Studienjahre 1855–56 in den dritten oder vierten Jahrgang ihrer Universitätsstudien eintretenden Rechtshörer bleiben verpflichtet, ihre theoretischen

Wyż rzeczeni uczniowie obowiązani są, dopełniać jak najściśléj poleceń, danych im przez dyrektorów co do sposobu dalszego kontynuowania studyów, nawet gdyby zmuszeni byli tym końcem poświęcać uczęszczaniu do kolegiów obowiązkowych o 1 lub 2 godziny więcéj nad prawny wymiar godzin 20 w tygodniu.

g) Dozwolono jeszcze uczniom w akademiach prawniczych, którzy po ukończoném dwuleciu trzylecie swe w r. szkolnym 1855—56 zamiast w akademii prawniczéj kończyć wolą w uniwersytecie Peszteńskim, atoliż winni będą poddać się oddziałom teoretycznego examinu rządowego, przepisanym dla słuchaczy w uniwersytetach.

Na dalszą przyszłość zaś służyć ma za zasadę, iż zaczęte w akademiach prawniczych studyum tamże i nadal kontynuowaném być musi, atoliż po złożeniu wedle przepisów piérwszego lub drugiego roku w jednéj akademii prawniczéj nie stoi nic w drodze przejściu na inną akademię prawniczą.

h) §§. 28 i 29 rozrządzenia z dnia 4 Października 1850 r. L. 380, tudzież §§. 24 i 25 rozrządzenia z dnia 4 Października 1850 L. 381 nadal już za zniesione uważane być mają.

i) Z rokiem szkolnym 1855—56 dozwoloném zostaje studyum prywatne także i w C. K. akademii prawniczéj w Hermansztadzie dla należących Wielkiego Księstwa Siedmiogrodzkiego, pod warunkami, w tutejszém rozrządzeniu z dnia 4 Października 1850 r. L. 381 dla C. K. akademii prawniczéj w Zagrzebiu zawartemi.

III. *Co się tyczy teoretycznych examinów rządowych.*

k) Nie tylko uczniowie, którzy z rokiem szkolnym 1855—56 wstępują do *piérwszego* roku swego akademicznego studyum, lecz téż i ci, którzy do *drugiego* roku wchodzą, podlegają już przepisom, co się tyczy examinów rządowych teoretycznych, przez nich złożyć się mających, jakie w powyższém Najwyższém Postanowieniu zawarte są.

Obowiązani przeto już są, pod sankcyą *sub* 5 niniejszego Najwyższego Postanowienia wyrzeczoną, złożyć z końcem czwartego lub najdaléj w ciągu piątego półrocza tamże wspomniony examin rządowy prawno-historyczny. Ze względem na tę okoliczność, iż nie po wszystkich uniwersytetach dotychczas wykładaną bywa historya Państwa i prawa niemieckiego, stanowi się atoliż, iż rzeczony examin rządowy dla słuchaczy prawa będących w roku szkolnym 1855—56 w drugim roku swego czasu naukowego rozciągać się ma tylko na prawo rzymskie i prawo kanoniczne.

l) Słuchacze prawa wstępujący z szkolnym rokiem 1855—56 do trzeciego lub czwartego roku swych studyów uniwersyteckich obowiązani zostają, złożyć

Staatsprüfungen nach dem Gesetze vom 30. Juli 1850, Z. 327, abzulegen.

m) Die bisher eingesetzten Staatsprüfungskommissionen haben bis auf weitere Anordnungen nach den bisher bestehenden Gesetzen und Instrukzionen fort zu fungiren, und es haben bei der Vornahme der Prüfungen vorläufig nur die Änderungen sogleich mit Beginn des Studienjahres 1855–56 einzutreten, daß bei der allgemeinen Abtheilung es von der schriftlichen Prüfung sein Abkommen erhält, und bei der mündlichen die europäische Statistik als Prüfungsgegenstand wegzufallen, diese Prüfung daher sich nur zu erstrecken hat auf innere Verwaltungspolitik, Nazionalökonomie, Finanzpolitik, österreichische Spezialstatistik und österreichische Geschichte.

IV. Besondere Bestimmungen in Ansehung der öffentlichen Rechtsakademie zu Debreczin.

n) Die als eine öffentliche Rechtsakademie im Sinne und innerhalb der Grenzen des §. 6 des Gesetzes vom 4. Oktober 1850, Z. 380, erklärte Rechtsakademie der Evangelischen helvetischer Konfession zu Debreczin bleibt für das Studienjahr 1855–56 in ihrer dermaligen Einrichtung mit zwei Jahreskursen.

Es werden jedoch alsbald die Verhandlungen über die Möglichkeit ihrer Erweiterung zu einer vollständigen Rechtsakademie vom Studienjahre 1856–57 an eingeleitet werden.

Um dem Resultate derselben in keiner Weise zu präjudiziren, ist ihr gestattet, mit dem beginnenden Studienjahre unter den gesetzlichen Bedingungen Rechtshörer in den ersten Jahrgang aufzunehmen, welche ausnahmsweise für dieses Jahr noch ihre Studien an derselben nach dem für diese mit dem hierortigen Erlasse vom 19. Oktober 1853, Z. 10.124, vorgezeichneten Plane beginnen dürfen. Diejenigen Rechtshörer dieser Akademie aber, welche im abgelaufenen Studienjahre an derselben ihren Biennalkurs zurück gelegt haben, werden ihr Triennium im Studienjahre 1855–56 an einer k. k. Rechtsakademie oder an der Pesther Universität nach den oben für die in demselben Stadium ihrer akademischen Studienzeit befindlichen Studirenden der k. k. Rechtsakademien gegebenen Vorschriften zu vollenden haben.

Thun m. p.

examina swe rządowe teoretyczne wedle ustawy z dnia 30 Lipca 1850 r. L. 327.

m) Komisye, jakie co do examinów rządowych dotychczas złożone są, powinny funkcye swoje i nadal pełnić, aż do dalszych rozporządzeń wedle ustaw i instrukcyj dotąd istniejących, a przy przedsiębraniu examinów mają tymczasem tylko zmiany wraz z rokiem szkolnym 1855—56 wejść w życie, a to, iż przy oddziale *powszechnym* odpada examin *piśmienny*, a przy ustnym examinie statystyka europejska, tak iż examin ten rozciągać się będzie tylko na wewnętrzną politykę administracyjną, ekonomię narodową, politykę finansową, austryacką statystykę specyalną i historyę austryacką.

IV. *Szczególne postanowienia co do publicznéj akademii prawniczéj w Debreczynie.*

n) Akademia prawnicza dla ewangelicznych wyznania helweckiego w Debreczynie, uznana za akademię prawniczą publiczną w myśl i w granicach §. 6 ustawy z dnia 4 Października 1850 r. L. 380 pozostaje i w roku szkolnym 1855—56 w dotychczasowém swém urządzeniu z dwoma kursami rocznemi.

Jednakże wnet nastąpią rozprawy co do możliwości jéj rozprzestrzenienia na zupełną akademię prawniczą z rokiem szkolnym 1856—57.

By jéj w rezultacie bynajmniéj nie ubliżać, wolno jéj jest, z poczynającym się rokiem szkolnym pod warunkami prawnemi przyjmować słuchaczy prawa do roku piérwszego, którzy wyjątkowo na ten rok jeszcze studya swe tamże poczynać mogą wedle planu, dla nich wskazanego w rozporządzeniu z dnia 19 Października 1853 r. L. 10124. Słuchacze prawa akademii téj zaś, którzy w upłynionym roku szkolnym tamże ukończyli dwurocze swe, będą winni trzylecie swe ukończyć w roku szkolnym 1855—56 w jednéj z C. K. akademij prawniczych lub na wszechnicy peszteńskiéj wedle przepisów, wydanych powyższém dla uczniów, w témże samém stadyum akademicznego czasu studyów znajdujących się w C. K. akademiach prawniczych.

Thun m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. Oktober 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXVII.

Wydany i rozesłany dnia 25 Października 1855.

186.

Kaiserliches Patent vom 30. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVII. Stück, Nr. 173, ausgegeben am 12. Oktober 1855),
wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,
womit die direkten Steuern für das Verwaltungsjahr 1856 ausgeschrieben werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slawonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina, Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg und Tyrol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwojwod der Wojwodschaft Serbien ꝛc. ꝛc.

Zur Bedeckung der Staatserfordernisse im Verwaltungs-Jahre 1856 finden Wir nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes Folgendes anzuordnen:

1. Im Verwaltungsjahre 1856 sind die Grundsteuer, die Gebäudesteuer, die Erwerbsteuer und die Einkommensteuer, sammt den Zuschlägen zu diesen Steuern, vorerst in dem Ausmaße und nach den Bestimmungen, wie sie für das Verwaltungsjahr 1855 vorgeschrieben wurden, zu entrichten.

Wir behalten Uns jedoch vor, in der direkten Besteuerung die sich etwa als erforderlich zeigenden Aenderungen noch im Laufe des Verwaltungsjahres 1856 eintreten zu lassen.

2. Unter diesem Vorbehalte werden für Unser Großfürstenthum Siebenbürgen die rücksichtlich der direkten Besteuerung mit Unserem Patente vom 27. September 1854, §. 4 festgesetzten Bestimmungen auch auf das Verwaltungsjahr 1856 ausgedehnt.

Unser Finanz-Minister ist mit der Ausführung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserem Hoflager zu Ischl am dreißigsten September im Eintausend Achthundert fünf und fünfzigsten, Unserer Reiche im Siebenten Jahre.

Franz Joseph m. p.

Graf **Buol Schauenstein** m. p. Freiher von **Bruck** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

186.

Patent Cesarski z dnia 30 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVII, Nr. 173, wydana dnia 12 Października 1855),
mający moc obowiązującą w całéj rozległości Cesarstwa,
a dotyczący podatków bezpośrednich na rok administracyjny 1856.

My Franciszek Józef Pierwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki; Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illryi, Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświęcima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu; Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryjestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Po wysłuchaniu Naszych Ministrów i zasięgnieniu Naszéj Rady Państwa, rozporządzamy celem pokrycia potrzeb Państwa na rok administracyjny 1856 co następuje:

1. W roku administracyjnym 1856 płacone być mają podatki: gruntowy, domowy, zarobkowy i od przychodu, wraz z dodatkami do tychże podatków, według tego samego wymiaru i tych samych postanowień, które w roku administracyjnym 1855 obowiązywały.

Zastrzegamy sobie wszakże wprowadzenie jeszcze w ciągu roku administracyjnego 1856, onych zmian w rozkładzie podatków bezpośrednich, jakieby się potrzebnemi okazać mogły.

2. Z témże samém zastrzeżeniem rozciągają się ustanowione względem bezpośrednich podatków Naszym Patentem z dnia 27 Września 1854 r. §. 4, przepisy także na rok administracyjny 1856 w Naszém Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém.

Nasz Minister Skarbu upoważniony jest do wykonania niniejszych rozporządzeń.

Dano w Ischl miejscu Naszego Cesarskiego pobytu, dnia trzydziestego Września, roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego piątego, a siódmego panowania Naszego.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Bruck** m. p.

Z rozkazu Najwyższego:
Ransonnet m. p

187.

Ministerial-Erklärung vom 3. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVII. Stück, Nr. 174, ausgegeben am 12. Oktober 1855),

über Erweiterung der, zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852, wegen gegenseitiger Gestattung der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armerie-Mannschaft bei Elementar-Ereignissen.

(Ausgewechselt zu Wien am 5. Oktober 1855 gegen eine gleichlautende königlich-baierische Ministerial-Erklärung, ddo. München 6. September 1855.)

Die kaiserlich-österreichische und die königlich-baierische Regierung, von der Uiberzeugung ausgehend, daß die zwischen ihnen, ddo. Wien den 29. September 1852, München den 21. August 1852, getroffene Verabredung, die gegenseitige Hilfeleistung der Gensd'armerie-Mannschaft bei Feuer- und Wassergefahr und dergleichen betreffend, zur Gewinnung erhöhter Sicherheit eine Erweiterung der Befugnisse dieser Mannschaft an den Landesgrenzen wünschenswerth erscheinen lasse, haben sich über nachstehende, die bezüglichen Artikel der Eingangs gedachten Verabredung vom Jahre 1852 ergänzende Bestimmungen geeiniget.

Zu Artikel 1

kommt als Zusatz:

„der Gensd'armerie-Mannschaft beider Staaten soll der Grenzübertritt aber auch zu dem Zwecke zugestanden sein, um in dem Grenzgebiete des anderen Staates über sicherheitsgefährliche oder verfolgte Individuen gegenseitig Erkundigungen einzuziehen, und in soferne hierzu eine spezielle Veranlassung gegeben sein sollte, die Spuren derselben, unter gleichzeitiger Verständigung der nächsten Sicherheitsbehörde ꝛc., und Aufforderung derselben zur Unterstützung oder ferneren entsprechenden Amtshandlung weiter zu verfolgen."

Artikel 7

wird, wie folgt, modifizirt:

„Werden bei einer Feuer- oder Wassergefahr oder einem sonstigen jenseits der Landesgrenze sich ergebenden Elementar-Ereignisse die nachbarlichen Rettungsanstalten in Anspruch genommen, so soll der beiderseitigen Gensd'armerie der Grenzübertritt, auch ohne vorläufige Requisizion der anderseitigen Sicherheitsbehörde abwarten zu müssen, und hiernach, wenn es ohne wesentliche Beeinträchtigung des eigenen Dienstes geschehen kann, gestattet sein, sich in voller Ausrüstung an den Ort der Gefahr zu begeben, um mit Unterstellung unter die Anordnungen der leitenden Lokalbehörde zum Schutze des, bei solchen Anlässen sehr gefährdeten Eigenthumes und der öffentlichen Sicherheit mitzuwirken. Auch über diese Dienstleistungen ist sich die Bestätigung im Dienstbuche zu verschaffen."

187.

Objaśnienie Ministeryalne z dnia 3 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVII, Nr. 174, wydana dnia 12 Października 1855),

o rozszérzeniu istniejącego od roku 1852 między Austryą i Bawaryą układu względem obopólnego dozwolenia sądowéj pogoni i niesienia pomocy oddziałów żandarmeryi w wypadkach elementarnych.

(Dano w zamian w Wiédniu dnia 5 Października za równo-brzmiące objaśnienie Ministeryalne Królewsko-Bawarskie w Monachium z dnia 6 Września 1855.)

Rządy Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Bawarski, wychodząc z przekonania, iż ustanowiona między niemi umowa, dana w Wiédniu dnia 29 Września 1852, w Monachium dnia 21 Sierpnia 1852, względem niesienia wzajemnéj pomocy przez oddziały żandarmeryi podczas niebezpieczeństwa ognia, wody i tym podobnych, dla uzyskania tém większego bezpieczeństwa czyni pożądaném rozszerzenie zakresu działania tychże oddziałów na granicach państwa, porozumiały się względem następujących, odnośne artykuły wzmiankowanéj na wstępie umowy z roku 1852 uzupełniających postanowień:

Do Artykułu 1

dodać należy:

„dozwala zię oddziałom żandarmeryi Państw obu przekraczać granice celem wzajemnych zwiadów w Państwie sąsiedniém o osobach, bezpieczeństwu zagrażających lub ściganych, a w razie pobudek szczególnych do dalszego ścigania ich śladów za równoczesném najbliższéj władzy bezpieczeństwa etc. uwiadomieniem i zawezwaniem téjże do pomocy lub odpowiedniéj dalszéj czynności urzędowéj.“

Artykuł 7

zmienia się jak następuje:

„Jeżeli podczas niebezpieczeństwa ognia lub wody lub jakiegobądź wypadku elementarnego, z tamtéj strony granicy Państwa zawezwane zostaną sąsiednie zakłady ratowania, natenczas dozwala się przekroczenia granicy żandarmeryi stron obu, nawet bez oczekiwania poprzedniéj rekwizycyi przeciwległéj władzy bezpieczeństwa, tudzież udania się, o ile to bez rzeczywistego własnéj służby uszczerbku nastąpić może, z całym przyborem na miejsce niebezpieczeństwa, gdzie poddawszy się pod rozkazy kierującéj władzy miejscowéj, bronić mają zagrożonej wielce w takich razach własności i bezpieczeństwa publicznego. I te czynności służby poświadczone być mają w księdze służby.“

Als Artikel 8

wird neu eingeschaltet:

„Den Einladungen der Grenzbehörden des einen Staates zur Vornahme gemeinschaftlicher Sicherheitsstreifen in dem Grenzgebiete ist von Seite der Gensd'armerie des anderen Staates nach Zulässigkeit des ihr obliegenden, eigenen Dienstes bereitwillig entgegenzukommen, und hierbei ist derselben, im Falle der Nothwendigkeit, der Uebertritt ins jenseitige Gebiet gestattet."

Den Artikel 9

bildet sodann in seiner unveränderten Fassung der Artikel 8 der Verabredung vom Jahre 1852.

Zur Urkunde dessen wird von dem unterzeichneten kaiserlichen Ministerium des Aeußern und des kaiserlichen Hauses die gegenwärtige Ministerial-Erklärung mit dem Bemerken ausgestelt, und gegen eine ähnliche königlich-baierische ausgewechselt, daß deren Bestimmungen vom 1. November 1855 angefangen in Kraft treten, und daß es in allen hier nicht speziell vorgesehenen Fällen bei den Bestimmungen der Uibereinkunft vom Jahre 1852 sein Verbleiben habe.

Seiner k. k. Apostolischen Majestät Minister des Aeußern und des kaiserlichen Hauses:

(L.S.) Graf **Buol-Schauenstein** m. p.

188.

Verordnung der Ministerien des Aeußern, des Innern und der Justiz vom 3. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVII. Stück, Nr. 175, ausgegeben am 12. Oktober 1855),

wirksam für alle Kronländer,

in Betreff der Allerhöchsten Bestätigung des, Seiner königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzoge Maximilian, als Hoch- und Deutschmeister, von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispositionsrechtes über das deutsche Ordensvermögen bis zu einem Betrage von 10.000 Gulden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 15. August 1855 das, von Seiner Majestät dem Kaiser Ferdinand Allerhöchst Seinem Großoheime, Seiner königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzoge Maximilian, als Hoch- und Deutschmeister, ad personam belassene freie Dispositionsrecht über das Vermögen des deutschen Ordens bis zu dem Betrage von 10.000 Gulden zu bestätigen geruht.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p. Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

Jako Artykuł 8

dodaje się z nowa:

„Wezwania władz granicznych jednego z Państw celem przedsiębrania spólnych obław bezpieczeństwa w okręgu granicznym chętnie ze strony żandarmeryi drugiego Państwa, o ile z obowiązkiem własnéj służby pogodzić się dadzą, przyjętemi być mają. Przyczém dozwala się żandarmeryi, w razie potrzeby, przejścia do sąsiedniego kraju.“

Zaczém Artykuł 9

opiéwa w niezmienném brzmieniu jak Artykuł 8 umowy z roku 1852.

W dowód tego wydaje podpisane Cesarskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych i domu Cesarskiego niniejsze objaśnienie ministeryalne w zamian za podobne królewsko-bawarskie z tém nadmienieniem, iż zawarte w niém postanowienia z dniem 1 Listopada 1855 w moc prawa wchodzą, i że we wszystkich nieprzewidzianych tu szczegółowych wypadkach pozostać ma przy ustanowieniach umowy z roku 1852.

Jego C. K. Apostolskiéj Mości Minister Spraw Zagranicznych i Domu Cesarskiego:

(L. S.) Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.

188.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Zagranicznych, Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 3 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXVII, Nr. 175, wydana dnia 12 Października 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem Najwyższego zatwierdzenia pozostawionego od Jego Mości Cesarza Ferdynanda do osoby Jego Królewskiéj Wysokości Arcyksięcia Maksymiliana, jako Wielkiego Mistrza Zakonu Niemieckiego, wolnego prawa dyspozycyi majątkiem Zakonu Niemieckiego aż do sumy 10.000 złotych reńskich.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył zatwierdzić Najwyższém Postanowieniem z dnia 15 Sierpnia 1855 pozostawione do osoby od Jego Mości Cesarza Ferdynanda Najwyżéj Swemu Dziadowi Stryjecznemu, Jego królewskiéj Wysokości Panu i Arcyksięciu Maksymilianowi, jako Wielkiemu Mistrzowi Zakonu Niemieckiego, wolne prawo dyspozycyi majątkiem Zakonu Niemieckiego aż do sumy 10.000 złotych reńskich.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXVIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 27. Oktober 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXVIII.

Wydany i rozesłany dnia 27 Października 1855.

189.

Ministerial-Erklärung vom 2. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVIII. Stück, Nr. 176, ausgegeben am 17. Oktober 1855),

über die zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sächsischen Regierung zu möglichster Verhütung der Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel in dem beiderseitigen Gebiete abgeschlossene Übereinkunft.

(Ausgewechselt zu Wien am 5. Oktober 1855, gegen eine gleichlautende königlich-sächsische Erklärung ddto 31. August 1855).

Zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-sächsischen Regierung ist zu möglichster Verhütung der Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel in dem beiderseitigen Gebiete nachstehende Übereinkunft getroffen worden:

1.

Die beiderseitigen Regierungen verpflichten sich die Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel, welche ihre Unterthanen auf dem jenseitigen Gebiete verübt haben möchten, nach denselben Gesetzen zur Bestrafung zu ziehen, nach welchen dieß geschehen würde, wenn sie im Inlande verübt worden wären.

2.

Von allen Behörden und deren Organen soll zur Entdeckung der Frevler jede mögliche, den inländischen Gesetzen entsprechende Hilfe geleistet und die Untersuchung und Bestrafung der Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel so schleunig vorgenommen werden, als es nur immer thunlich sein wird.

Namentlich haben die zur Einleitung der strafrechtlichen Verfolgung wegen dergleichen Frevel bestellten Organe ihre Thätigkeit den, in dem Gebiete des anderen Staates von Angehörigen ihres Bezirkes verübten Freveln, sobald sie zu deren Kenntniß gelangen, ebenso zu widmen, als wenn dieselben innerhalb des ihnen angewiesenen Bezirkes verübt worden wären.

3.

Die zur Verhütung und Anzeige solcher Frevel verpflichteten Forst-, Jagd- und sonstigen Aufsichtsbeamten, Diener und Wachen, sowie insbesondere die Polizeibeamten und die Gensd'armerie der kontrahirenden Staaten, sollen befugt sein, bei Verfolgung eines solchen Frevlers oder der Gegenstände und Spuren der That sich in das Gebiet des anderen Staates zu dem Zwecke zu begeben, um bei den dortigen Ortsvorständen oder Behörden die Ermittlung des Thatbestandes und des Thäters und die zur Sicherung des Beweises erforderlichen Maßregeln, sowie, den Umständen nach, die einstweilige Beschlagnahme der entwendeten Gegenstände und die Festhaltung der Thäter zu beantragen.

Anträgen dieser Art sollen die Ortsvorstände und Behörden jedes der kontrahirenden Theile in derselben Weise genügen, wie ihnen dieß bei vermutheten oder entdeckten Freveln der gedachten Art in ihrem eigenen Distrikte zusteht und obliegt. Auch können die obigen Beamten und Organe des einen Theiles durch Requisizion ihrer vorgesetzten

189.

Ministeryalne oświadczenie z dnia 2 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXVIII, Nr. 176, wydana dnia 17 Października 1855),

co do umowy zawartéj między Rządami Cesarsko-Austryackim i Królewsko-Saskim, celem powstrzymania ile możności przekroczeń leśnych, myśliwskich, rybołowskich i polowych w terytoryach obustronnych.

(Zamiana uskuteczniona w Wiédniu dnia 5 Października 1855 r. za równobrzmiące oświadczenie Królewsko-Saskie ddto. 31 Sierpnia 1855 r.)

Celem powstrzymania ile możności przekroczeń leśnych, myśliwskich, rybołowskich i polowych w terytoryach obustronnych, zawarły Rządy Cesarsko-Austryacki i Królewsko-Saski umowę następującą:

1.

Rządy stron obu przyjmują na się obowiązek, karać przekroczenia leśne, myśliwskie, rybołowskie i polowe, którychby się dopuścili poddani w terytorym drugostronném, wedle tych samych ustaw, wedle którychby się to stać miało, gdyby popełnione zostały w kraju właściwym.

2.

Celem odkrycia winowajców, w mowie będących, wszystkie władze i organa ich winny będą dawać wszelką pomoc możliwą, ustawom krajowym właściwym odpowiednią, a śledzenie i ukaranie przekroczeń leśnych, myśliwskich, rybołowskich i polowych tak śpiesznie przeprowadzoném być ma, jak tylko to uskutecznić się da.

W szczególności organa, powołane do wytoczenia postępowania karnego przeciw przekroczeniom takowym, winny w zawodzie czynności swych, co do przekroczeń, popełnionych przez przynależnych obrębu własnego w terytoryum Państwa drugiego, skoro tylko one ich wiadomości dojdą, przestrzegać obowiązków z tym samym udziałem, jak gdyby takowe popełnione były wewnątrz okręgu sobie przekazanego.

3.

Do zapobieżenia takimże przekroczeniom i do doniesienia o nich zobowiązani urzędnicy leśni, myśliwczy i inni dozorcy, słudzy i straże, równie jak w szczególności urzędnicy policyjni i żandarmerya Państw kontraktujących upoważnieni zostają w ściganiu takowego winowajcy lub w dochodzeniu przedmiotów i poszlaków czynu, udawać się do Państwa drugiego tym końcem, by u tamecznych przełożonych miejscowych lub władz uczynić wnioski, do wykrycia istoty czynu i winowajcy prowadzące, zarazem podać środki do uzasadnienia dowodu wymagane, niemniéj też, by wedle okoliczności wyjednać tymczasowe zajęcie przedmiotów skradzionych i przytrzymanie sprawców.

Wnioskom tego rodzaju przełożeni miejscowi i władze każdéj ze stron kontraktujących w ten sposób zadosyć uczynić winni, jak to ich prawem i powinnością jest w przekroczeniach wspomnionych, dorozumiewanych lub odkrytych we własnym ich dystrykcie. Równie też wyż rzeczeni urzędnicy i organa jednéj strony

Behörde von Seiten der zuständigen Behörde des anderen Theiles aufgefordert werden, entweder vor letzterer oder vor der kompetenten Behörde ihres eigenen Landes die auf den Frevel bezüglichen Umstände auszusagen.

4.

Die Strafe, falls eine Geldstrafe verhängt wird, und die Untersuchungskosten sollen demjenigen Staate verbleiben, in welchem das Erkenntniß gesprochen worden ist; der Betrag des Schadenersatzes und der Pfandgebühren aber an das betreffende Gericht desjenigen Staates abgeführt werden, in welchem der Frevel verübt worden ist.

5.

Den Protokollen und Abschätzungen, die zur Konstatirung des von den Angehörigen des einen Staates in dem Gebiete des anderen verübten Frevels von den hierzu in jedem Lande kompetenten Personen aufgenommen worden sind, ist von der zur Aburtheilung zuständigen Behörde derselbe Glaube beizulegen, welchen die Gesetze den Protokollen der inländischen Behörden beilegen.

6.

Gegenwärtige Übereinkunft hat auf unbestimmte Zeit in Kraft und Wirksamkeit zu verbleiben und für den Rücktritt von derselben wird eine vorgängige dreimonatliche Aufkündigung bedungen.

Zu dessen Urkund ist gegenwärtige Ministerial-Erklärung ausgefertiget und mit dem Siegel des kaiserlichen Ministeriums des Äußern und des kaiserlichen Hauses versehen worden.

Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät
Minister des Äußern und des kais. Hauses:
Graf Buol-Schauenstein m. p.

190.

Verordnung des Justizministeriums im Einverständnisse mit dem Finanzministerium vom 10. Oktober 1855,

wirksam für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen,

über die Kompetenz der Gerichte zur Umwandlung der, wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen und über die hiebei zu beobachtenden Grundsätze.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXVIII. Stück, Nr. 177, ausgegeben am 17. Oktober 1855.

191.

Erlaß des Ministeriums des Innern, des Finanzministeriums und des Armee-Ober-Kommando vom 13. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXVIII. Stück, Nr. 178, ausgegeben am 17. Oktober 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend die Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856.

Für die nach dem §. 31 der Allerhöchsten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai 1851 aus dem Staatsschatze (Militärfonde) zu leistende Vergü-

zawezwani być mogą drogą rekwizycyi swéj przełożonéj władzy przez właściwą władzę strony drugiéj, by albo przed nią samą, albo przed władzą właściwą kraju swego opowiedzieli stan okoliczności, do przekroczenia odnoszących się.

4.

Kara, jeżeli orzeczono karę pieniężną, tudzież koszta dochodzenia pozostawione będą temu Państwu, w którém orzeczenie nastąpiło; zaś kwota wynagrodzenia szkody, tudzież należytości zajęcia odwiezione być mają sądowi dotyczącemu tego Państwa, w którém przekroczenie popełnioném zostało.

5.

Protokołom i oszacowaniom, służącym do sprawdzenia przekroczenia, popełnionego przez przynależnych Państwa jednego w terytoryum Państwa drugiego, przypisana być ma ze strony władzy, do zawyrokowania powołanéj, ta sama wiarygodność, jaka z mocy ustaw przysłuża protokołom władz krajowych.

6.

Niniejsza konwencya pozostaje w mocy swéj i działalności przez czas nieograniczony, a w razie odstąpienia od niéj zastrzeżoném zostaje trzymiesięczne wypowiedzenie poprzednicze.

W dowód czego wydano niniejsze oświadczenie Ministeryalne przy zaobwarowaniu go pieczęcią Cesarskiego Ministerstwa Spraw Zewnętrznych i Domu Cesarskiego.

Jego Cesarsko-Królewskiéj Apostolskiéj Mości
Minister Spraw Zewnętrznych i Domu Cesarskiego:
Hrabia Buol Schauenstein m. p.

190.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Finansów z dnia 10 Października 1855,

obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie,

o właściwości sądów w razie zamienienia kar pieniężnych, orzeczonych z powodu przestępstw co do dochodów Skarbowych, na kary aresztu, tudzież o zasadach przy tém zachować się mających.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XXXVIII, Nr. 177, wydaną d. 17 Paźdź. 1855.

191.

Rozrządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Skarbu i Nadkomendy Wojsk z d. 13 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXVIII, Nr. 178, wydana dnia 17 Października 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o wynagrodzeniu zaprowidowania żołnierstwa w przechodzie, ustanowioném na rok administracyjny 1856.

Wynagrodzenie, mające być uiszczone ze skarbu Państwa (funduszu wojskowego) stosownie do §. 31 Najwyższego Przepisu o kwaterunku wojska z dnia

tung, der einem Manne vom Feldwebel und den gleichgestellten Chargen abwärts beim Durchzuge vom Quartierträger gegebene Mittagskost, hat mit Rücksicht auf Ergebnisse der veranlaßten Erhebungen der in den Kronländern während des Jahres vom 1. August 1854 bis Ende Juli 1855 bestandenen Rindfleischpreise in dem Jahre vom 1. November 1855 bis Ende Oktober 1856 folgende Vergütung für Einen Tag stattzufinden:

In Niederösterreich mit neun und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze.
„ Österreich ob der Enns mit sieben und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze.
„ Salzburg „ acht „ „ „
„ Steiermark „ sieben und einem halben „ „ „
„ Tirol „ neun und einem halben „ „ „
„ Böhmen „ acht und einem viertel „ „ „
„ Mähren „ acht und einem halben „ „ „
„ Schlesien „ acht und einem viertel „ „ „

In dem Verwaltungsgebiete der Statthalterei zu Lemberg für die Stadt Lemberg mit sieben Kreuzer Konvenzions-Münze.

Für alle übrigen Gemeinden mit sechs und einem halben Kreuzer Konv.-Münze.

In dem Verwaltungsgebiete der Landesregierung zu Krakau mit sieben und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze.

In der Bukowina mit fünf und drei viertel Kreuzer Konvenzions-Münze.
„ Krain „ sechs und einem halben „ „ „
„ Kärnthen „ sieben „ „ „
„ dem Küstenlande „ sieben und drei viertel „ „ „
„ Dalmazien „ fünf „ „ „

In dem Verwaltungsgebiete der Statthalterei zu Mailand mit neun Kreuzer Konvenzions-Münze.

In dem Verwaltungsgebiete der Statthalterei zu Venedig mit acht und drei fünftel Kreuzer Konvenzions-Münze.

In dem Verwaltungsgebiete der Statthaltereiabtheilung Ungarns zu Ofen mit sieben Kreuzer Konvenzions-Münze.

In dem Verwaltungsgebiete der Statthaltereiabtheilung Ungarns zu Preßburg und Ödenburg mit sechs und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze.

In dem Verwaltungsgebiete der Statthaltereiabtheilungen Ungarns zu Kaschau und Großwardein mit sechs Kreuzer Konvenzions-Münze.

In der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate mit sechs und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze.

In Kroazien und Slawonien mit sechs Kreuzer Konvenzions-Münze.

In Siebenbürgen mit fünf und einem halben Kreuzer Konvenzions-Münze.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p. Freiherr von **Bamberg** m. p.

15 Maja 1851 r. za obiad, żołnierzowi od felfebla i szarż jemu równych niżéj idąc, dany w przechodzie ze strony kwaterodawcy, ze względem na wyniki dochodzeń co do dotychczasowéj ceny mięsa, spowodowanych w krajach koronnych w ciągu roku od 1 Sierpnia 1854 aż do końca Lipca 1855 r., nastąpić ma w roku od 1 Listopada 1855 r. aż do końca Października 1856 r. od dnia w sposób, poniżéj wyszczególniony, a to:

W Niższéj Austryi po kwocie krajcarów dziewięć i pół monetą konwencyjną.
„ Austryi powyżéj Ensy po kwocie krajcarów siedm i pół monetą konwencyjną.
„ Solnogrodzie „ „ „ ośm „ „
„ Styryi „ „ „ siedm i pół „ „
„ Tyrolu „ „ „ dziewięć i pół „ „
„ Czechach „ „ „ ośm i jednéj czwartéj „
„ Morawii „ „ „ ośm i pół „
„ Szląsku „ „ „ ośm i jednéj czwartéj „

W okręgu administracyjnym Namiestnictwa Lwowskiego w mieście Lwowie po siedm krajcarów.

We wszystkich innych gminach po sześć i pół krajcara monety konwencyjnéj.

W okręgu administracyjnym Rządu krajowego Krakowskiego po krajcarów siedm i pół monetą konwencyjną.

W Bukowińskiém po krajcarów pięć i trzy czwarte monetą konwencyjną.
„ Krainie „ „ sześć i pół „ „
„ Karyntyi „ „ siedm „ „
„ Pobrzeżu „ „ siedm i trzy czwarte „ „
„ Dalmacyi „ „ pięć „ „

W okręgu administracyjnym Namiestnictwa Medyolańskiego po dziewięć krajcarów monetą konwencyjną.

W okręgu administracyjnym Namiestnictwa w Wenecyi po ośm i trzy piąte krajcara monety konwencyjnéj.

W okręgu administracyjnym wydziału namiestniczego Węgierskiego w Budzie siedm krajcarów monetą konwencyjną.

W okręgu administracyjnym wydziału Namiestnictwa Węgierskiego w Preszburgu z Oedenburgiem po sześć i pół krajcara monety konwencyjnéj.

W okręgu administracyjnym wydziałów Węgierskiego Namiestnictwa w Koszycach i Wielkim Waradynie po sześć krajcarów monety konwencyjnéj.

W Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim po sześć i pół krajcara monety konwencyjnéj.

W Kroacyi i Slawonii po sześć krajcarów monety konwencyjnéj.

W Siedmiogrodzie po pięć i pół krajcara monety konwencyjnéj.

Baron **Bach** m. p. Baron **Bruck** m. p. Baron **Bamberg** m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XXXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. November 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XXXIX.

Wydany i rozesłany dnia 10 Listopada 1855.

192.

Verordnung der Ministerien des Innern und der Justiz vom 28. Jänner 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, VIII. Stück, Nr. 26, ausgegeben am 13. Februar 1855),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

womit die Vorschrift für die Vornahme der gerichtlichen Todtenbeschau erlassen wird.

Die Ministerien des Innern und der Justiz finden für die Vornahme der gerichtlichen Todtenbeschau die nachstehende Vorschrift zu erlassen:

Die Wirksamkeit derselben beginnt in denjenigen Kronländern, in welchen die Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853, Nr. 151 des Reichs-Gesetz-Blattes*), bereits in Anwendung getreten ist, mit dem Tage der Kundmachung; in allen übrigen Kronländern aber mit dem Tage, an welchem diese Strafprozeß-Ordnung daselbst in Kraft gesetzt werden wird.

Erstes Hauptstück.

Von der gerichtlichen Todtenbeschau überhaupt.

§. 1.

Die gerichtliche Todtenbeschau ist, weil von ihr sehr häufig Ehre, Freiheit, Eigenthum und Leben der, einer strafbaren Handlung beschuldigten Person und die Sicherheit der Gerechtigkeitspflege abhängen, von der größten Wichtigkeit, daher es auch die unerläßliche Pflicht der, zur Vornahme derselben berufenen Sachverständigen ist, hierbei mit der gewissenhaftesten Genauigkeit vorzugehen.

§. 2.

Die gerichtliche Todtenbeschau, d. i. die Leichenschau und Leichenöffnung ist vor der Beerdigung eines Verstorbenen bei jedem unnatürlichen Todesfalle vorzunehmen, wenn nicht schon aus den Umständen mit Gewißheit erhellt, daß derselbe durch keine strafbare Handlung, sondern durch Zufall oder Selbstentleibung herbeigeführt wurde.

Ist die Leiche bereits beerdiget, so muß sie zu diesem Behufe unter den, für die Gesundheit der, an der gerichtlichen Todtenbeschau theilnehmenden Personen erforderlichen Vorsichten (§. 86 der Strafprozeß-Ordnung ausgegraben werden, vorausgesetzt, daß nach den Umständen noch ein erhebliches Ergebniß davon erwartet werden kann.

§. 3.

Unter der oben angeführten Voraussetzung ist daher die Vornahme der gerichtlichen Todtenbeschau insbesondere in folgenden Fällen nothwendig:

1. Wenn Jemand kürzere oder längere Zeit nach einer vorausserlittenen äußeren Gewaltthätigkeit, als z. B. durch Stoßen, Hauen, Schlagen u. s. w. mit stumpfen, scharfen, schneidenden, stechenden, oder durch Gebrauch von Schuß-Werkzeugen oder durch Fallen von einer beträchtlichen Höhe u. dgl. gestorben ist.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, XXXIV. Stück, Nr. 152, Seite 466.

192.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 28 Stycznia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część VIII, Nr. 26, wydana dnia 13 Lutego 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyłącznie Pogranicza wojskowego,

którém wydanym zostaje przepis dla przedsięwzięcia sądowych oględzin trupów.

Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości uznały potrzebę, wydać następujący przepis dla przedsięwzięcia sądowych oględzin trupów:

Działanie tegoż rozpocząć się ma w krajach Koronnych, w których moc już ma procedura karna z dnia 29 Lipca 1853, Nr. 151 Dziennika Praw Państwa *), z dniem obwieszczenia; we wszystkich innych krajach koronnych zaś z dniem, w którym tamże wspomniona procedura karna w życie wprowadzoną zostanie.

Część piérwsza.

O sądowych oględzinach trupów w ogólności.

§. 1.

Sądowe oględziny trupa nader wielkiéj są wagi, gdyż od nich zależy bardzo często honor, wolność, własność i życie osoby, oskarżonéj o czyn występny, tudzież bezpieczeństwo opieki sprawiedliwości, dla czego téż niezbędnym jest obowiązkiem powołanych do jéj przedsięwzięcia znawców, aby przy niéj z najsumienniejszą sobie postępowali dokładnością.

§. 2.

Sądowe oględziny trupa, t. j. obejrzenie trupa i otworzenie trupa, winny być uskutecznione przed pochowaniem zmarłego w każdym wypadku śmierci nienaturalnéj, jeźliby już z okoliczności nie wynikało z pewnością, że śmierć nastąpiła nie z powodu czynu kary godnego, lecz przypadkiem lub przez samobójstwo.

Jeźli trupa już pochowano, natenczas należy go do tego celu z przezornościami, wymaganemi dla zdrowia osób, udział biorących przy oględzinach sądowych (§. 86 procedury karnéj) wykopać, pod tym warunkiem, że według okoliczności znacznéj, jeszcze jaki objaw z tego oczekiwanym być może.

§. 3.

Pod warunkiem wyż wymienionym więc, przedsięwzięcie sądowych oględzin trupa w szczególności w następujących wypadkach jest konieczném:

1. Jeźli kto umarł po czasie dłuższym lub krótszym z powodu poniesionéj wprzód gwałtowności zewnętrznéj, przez ugodzenie, cięcie, bicie, i t. d. tępemi, ostremi, rznącemi, kolącemi narzędziami, lub przez użycie narzędzi palnych, lub przez spadnienie z wysokości znacznéj i t. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, oddział piérwszy, część XXXIV, Nr. 152, strona 466.

2. Wenn Jemand nach dem Genusse einer Speise, eines Getränkes, einer Arzenei oder auch nur auf den äußerlichen Gebrauch von Salben, Bädern, Waschwässern, Haarpuder u. dgl. unter plötzlich darauf erfolgten, der Vermuthung einer Vergiftung Raum gebenden Zufällen gestorben ist.

3. Bei allen todt gefundenen Personen, welche schon äußerlich solche Merkmale an sich haben, oder unter solchen Umständen todt gefunden worden, daß daraus wahrscheinlich wird, daß sie keines natürlichen Todes gestorben sind.

4. Bei wo immer aufgefundenen einzelnen menschlichen Körpertheilen.

5. Bei allen todt gefundenen neugebornen Kindern, und solchen todten Kindern, bei welchen die Vermuthung nicht unbegründet ist, daß eine gewaltsame Fruchtabtreibung oder eine gewaltsam tödtende Handlung stattgefunden habe.

6. Wenn der Todt nach der Behandlung durch Quacksalber und Afterärzte erfolgte.

7. Wenn der Verdacht einer vorhergegangenen fehlerhaften ärztlichen, wund- oder geburtsärztlichen Behandlung hervorkommt.

8. Bei allen Todesfällen, welche aus Handlungen oder Unterlassungen hervorgehen, von denen der Handelnde schon nach ihren natürlichen, für Jedermann leicht erkennbaren Folgen, oder vermöge besonders bekannt gemachten Vorschriften, oder nach seinem Stande, Amte, Berufe, Gewerbe, seiner Beschäftigung oder überhaupt nach seinen besonderen Verhältnissen einzusehen vermag, daß sie eine Gefahr für das Leben, die Gesundheit oder körperliche Sicherheit von Menschen herbeizuführen oder zu vergrößern geeignet seien.

Solche Fälle sind insbesondere, wenn der Tod aus einem der nachstehenden Verschulden eingetreten ist

a) durch unterlassene Verwahrung geladener Schußwaffen;
b) durch unvorsichtiges Unterhalten von brennenden Kohlen in verschlossenen Räumen;
c) durch Unvorsichtigkeit bei Schwefelräucherungen und Anwendung von Narkotisirungs- (Anästhesirungs-) Mitteln;
d) durch Außerachtlassung der besonderen Vorschriften über Erzeugung, Aufbewahrung, Verschleiß, Transport und Gebrauch von Feuerwerkskörpern, Knallpräparaten, Zündhüttchen, Reib- und Zündhölzchen und allen durch Reibung leicht entzündbaren Stoffen, Schießpulver und explodirenden Stoffen (Schießbaumwolle);
e) durch Nichtbeobachtung der bei dem Betriebe von Bergwerken, Fabriken, Gewerben und anderen Unternehmungen vorgeschriebenen Vorsichten;
f) durch Unterlassung der Aufstellung der vorgeschriebenen Warnungszeichen;
g) durch den Einsturz eines Gebäudes oder Gerüstes;
h) durch unterlassene oder schlechte Verwahrung eines schädlichen oder bösartigen Thieres;

2. Jeźli kto po użyciu potrawy, napoju, lekarstwa, lub też tylko po zewnętrznem używaniu maści, kąpieli wód do mycia służących, pudru i t. p. umarł w przypadłościach nagle nastąpionych, dających powód do podejrzenia strucia.

3. U wszystkich nieżywo znalezionych osób, które już zewnętrznie takie na sobie oznaki mają, lub które pod takiemi okolicznościami znaleziono, iż prawdopodobném jest, że nie zmarły śmiercią naturalną.

4. Przy znalezieniu pojedynczych części ciała ludzkiego na którém bądź miejscu.

5. Przy wszystkich noworodkach, nieżywo znalezionych, i dzieciach nieżywych takich, przy których podejrzenie nie jest bezzasadném, iż dopuszczono się gwałtownego spędzenia płodu lub czynu gwałtownie zabijającego.

6. Jeźli śmierć nastąpiła po leczeniu przez partaczy lékarskich i lekarzy pokątnych.

7. Kiedy wyjawi się podejrzenie poprzednio przedsięwziętego leczenia błędnego, lékarskiego, chirurgicznego lub położniczego.

8. We wszystkich wypadkach śmierci, wynikających z czynów lub zaniechań, z których działający już według naturalnych, przez każdego łatwo się osądzić dających skutków, lub według przepisów, osobno ku temu obwieszczonych, lub też przez stan, urząd, zawód, przemysł, zatrudnienie swoje, lub w ogóle według rozmaitych stósunków swoich, zdolnym jest uznać, że takowe usposabiają wywołać lub wzmnożyć jakieś niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia lub cielesnéj bezpieczności ludzi.

Tu należą w szczególności wypadki, w których śmierć nastąpiła z powodu jednego z przewinień niżéj wymienionych:

a) przez zaniechanie przechowania nabitych broni palnych;

b) przez nieostrożne utrzymywanie gorejących węgli w miejscach zamkniętych;

c) przez nieostrożność w kadzeniu siarczaném i użyciu środków odurzających (uspajających);

d) przez nieprzestrzeganie osobnych przepisów, dotyczących wyrabiania, przechowania, przedaży, przewozu i używania ciał sztucznoogniowych, przyrządów piorunujących, kapzułek strzelniczych, zapałek frykcyjnych i innych, tudzież wszystkich przez tarcie łatwo zapalających się przedmiotów, prochu strzelniczego i ciał eksplodujących (bawelny strzelniczéj);

e) przez niezachowanie przepisanych ostrożności przy robotach górniczych, fabrycznych, przemysłowych i przedsięwzięciach innych;

f) przez zaniechanie ustawienia przepisanych oznaków przestrzegających;

g) przez zapad budynku lub rusztowania;

h) przez zaniedbałe lub złe przechowanie zwierzęcia szkodliwego lub złośliwego;

i) durch den Genuß eines ungesunden, absichtlich verfälschten oder in gesundheitsschädlichen Geschirren bereiteten oder aufbewahrten Nahrungsmittels oder Getränkes;

k) durch Mißhandlung bei der häuslichen Zucht;

l) durch Unterlassung der schuldigen Aufsicht bei Kindern oder solchen Personen, die gegen Gefahren sich selbst zu schützen unvermögend sind;

m) durch unvorsichtiges oder schnelles Reiten oder Fahren;

n) durch das Herabfallen von Gegenständen aus Wohnungen, Fenstern, Erkern u. dgl., oder durch Unterlassung der Befestigung dahin gestellter oder gehängter Gegenstände. Dasselbe gilt von solchen Fällen, wo Menschen aus den bisher angeführten Ursachen einen Nachtheil an ihrer Gesundheit erlitten haben, und in einiger, bald kürzerer, bald längerer Zeit darauf sterben; ferner, wenn rücksichtlich eines Verstorbenen Gründe bestehen, zu vermuthen, daß jene Personen, denen aus natürlicher oder übernommener Pflicht die Pflege des krank Gewesenen oblag, es ihm während seiner Krankheit an dem nothwendigen ärztlichen Beistande, wo solcher zu verschaffen war, gänzlich haben mangeln lassen, endlich bei Allen angeblich selbst Entleibten, wenn durch die vorhergegangenen polizeilichen Erhebungen und durch die vorgenommene äußere Beschau der Leiche nicht mit Sicherheit festgestellt werden kann, daß der Tod durch Selbstentleibung erfolgte.

§. 4.

Eine gerichtliche Todtenbeschau kann in der Regel nur auf Anordnung des zuständigen Untersuchungsgerichtes vorgenommen werden.

Wegen der hierbei oft nothwendigen Beschleunigung der Vornahme in derlei Fällen ist aber auch jedes Bezirks- (Stulrichter-) Amt als Bezirksgericht ermächtiget, bei allen in seinem Bezirke vorkommenden Todesfällen der, in den §§. 2 und 3 erwähnten Arten gerichtliche Beschauen zu veranlassen. Nur hat es, in soferne es nicht selber Untersuchungsgericht ist, das zuständige Untersuchungsgericht ungesäumt hiervon zu benachrichtigen.

§. 5.

Jede gerichtliche Todtenbeschau ist von zwei Sanitätspersonen vorzunehmen. Ausnahmen hiervon, z. B. wenn bei bereits weit vorgeschrittener Fäulniß der Leiche ein Arzt wegen zu großer Entfernung nicht schnell genug herbeigeholt werden könnte, oder eine der Sanitätspersonen zur bestimmten Stunde nicht erscheint, oder der Augenschein nur aus Anlaß einer Übertretung vorgenommen wird u. dgl., so wie die Unterlassung der Beiziehung einer zweiten Sanitätsperson, müssen in dem Protokolle jedesmal besonders angeführt und begründet werden.

§. 6.

Diese zwei Sanitätspersonen sind in der Regel:

a) entweder der, von der Gerichtsbehörde eigens aufgestellte Gerichtsarzt oder der, der politischen Behörde beigegebene Amtsarzt;

i) przez pożywanie niezdrowego, umyślnie zfałszowanego, albo w naczyniach zdrowiu szkodliwych przyrządzonego lub zachowanego pokarmu lub napoju;

k) przez srogie obejście się przy domowéj karności;

l) przez zaniechanie należytego dozoru nad dziećmi lub nad osobami, które nie są w stanie, ochronić się same od niebezpieczeństw;

m) przez nieostrożne lub prędkie jeżdżenie wierzchem lub wozem;

n) przez spad przedmiotów z pomieszkań, okien, krużganków i t. p., lub przez zaniechanie przymocowania przedmiotów tamże ustawionych lub wywieszonych. Toż samo tyczy się wypadków, w których ludzie z przyczyn dotąd wymienionych, szkodę ponieśli na zdrowiu, i po niejakim czasie, krótszym lub dłuższym umierają; tudzież jeźli względem zmarłego istnieją dowody, z których domyślać się można, że osoby, które z powinności przyrodnéj lub podjętéj zająć się mieli starannością nad byłym chorym, podczas słabości jego, zostawiły go w całkowitym braku potrzebnéj pomocy lekarskiéj, chociaż o takową można było się wystarać; wreście tyczy się toż samo wszystkich, wedle podania życie sobie odbierających, jeźli nie można z pewnością wyprowadzić z śledztw policyjnych poprzedzających i z uskutecznionego zewnętrznego obejrzenia trupa, że śmierć nastąpiła przez samobójstwo.

§. 4.

Sądowe oględziny trupa w ogólności przedsięwzięte być mogą tylko na rozkaz sądu śledzczego właściwego.

Z powodu potrzebnego jednak często w podobnych wypadkach przyspieszenia tego przedsiębioru, każdy też urząd powiatowy (stolicowo - sędziowski) jako sąd powiatowy upoważnionym jest do uskutecznienia sądowych oględzin, we wszystkich w powiecie swoim wydarzających się wypadkach śmiertelnych, które są rodzajów, w §§. 2 i 3 wzmiankowanych. Zawsze jednak, jeźli nie jest sądem samoistnym śledczym, o tém niezwłocznie uwiadomić ma sąd śledzczy właściwy.

§. 5.

Oględziny sądowe zawsze uskutecznione być winny przez dwie osoby lekarskie. Wyjątki od tego n. p. gdy w razie nadto rozwiniętéj już zgnilizny trupa, lekarz z powodu większego oddalenia niemógł być dość szybko przywołanym, lub gdy jedna z osób lekarskich nie przyszła w godzinę oznaczoną, lub oględziny tylko z powodu przestępstwa uskutecznione są i. t. p., jako też, gdy zaniechano przywołać osobę drugą lekarską, każdego razu w protokóle wymienić i uzasadnić należy.

§. 6.

Temi dwiema osobami lekarskiemi są w ogóle:

a) albo osobno do tego przez władzę sądową postanowiony lekarz sądowy, lub przydzielony władzy politycznéj lekarz urzędowy;

b) der beeidete Todtenbeschauer jener Gemeinde, in welcher eine solche Beschau stattzufinden hat, wenn er zugleich Arzt oder Wundarzt ist; außer diesem Falle aber ein anderer Arzt oder Wundarzt.

Anderen ärztlichen Sachverständigen als den genannten soll die Vornahme der Beschau nur dann übertragen werden, wenn Gefahr am Verzuge haftet, einer der genannten durch besondere Verhältnisse zu erscheinen abgehalten ist, oder im gegebenen Falle als bedenklich erscheint.

Nicht bleibend angestellte oder nicht bereits im Allgemeinen beeidete ärztliche Personen müssen noch vor dem Beginne der Beschau beeidet werden.

§. 7.

Auch der Arzt oder Wundarzt, welcher den Verstorbenen in der, seinem Tode allenfalls vorhergegangenen Krankheit behandelt hat, ist, wenn es ohne Verzögerung geschehen kann, zur Gegenwart bei der Beschau aufzufordern, und über die vorausgegangenen Umstände zu vernehmen. In wichtigeren Fällen ist von ihm darüber eine Krankheitsgeschichte abzufordern.

Der Unparteilichkeit des Urtheiles wegen ist jedoch der behandelnde Arzt des Verstorbenen, wo es nur immer möglich ist, als beschauender Arzt nicht zu verwenden.

§. 8.

Die zur Vornahme der Beschau bestimmten Aerzte sind schriftlich einzuladen. Diese Zuschriften haben den zu untersuchenden Gegenstand, den Ort, wo, die Zeit, wann die Untersuchung vorgenommen werden wird, sowie die Benennung der Gerichtspersonen, in deren Gegenwart, und der Sachverständigen, von welchen sie vorgenommen wird, zu enthalten.

§. 9.

Jeder Gemeindevorsteher ist für die sichere Verwahrung derjenigen Leichen verantwortlich, rücksichtlich welcher nach Vorschrift der §§. 2 und 3 eine gerichtliche Todtenschau nothwendig werden dürfte, und hat in dem Falle, als die Leiche an ihrem Fundorte nicht belassen werden kann, für einen anderen zur Unterbringung derselben tauglichen Ort zu sorgen, wenn letzterer zur Vornahme der gerichtlichen Beschau nicht geeignet wäre, hierzu ein anderes, lichtes, geräumiges, bei strenger Kälte heizbares Lokale noch vor der Ankunft der Kommission zu ermitteln, und nebst den Gerichtszeugen ein, zur Hilfeleistung bei der Beschau verwandbares Individuum zu bestellen, sowie überhaupt die hiezu erforderlichen Vorbereitungen zu veranlassen.

§. 10.

Die Beschau selbst ist in Gegenwart der Gerichtspersonen und Gerichtszeugen vorzunehmen. Der Untersuchungsrichter oder sein Stellvertreter hat die Beschau zu leiten, jene Gegenstände, auf welche die Beobachtung vorzüglich zu richten ist, zu bezeichnen und die Fragen, deren Beantwortung er für erforderlich hält, zu stellen.

b) zaprzysięgły oglądacz zmarłych, jeźli jest zarazem lekarzem lub chirurgiem téj gminy, w któréj oględziny mają mieć miejsce; w innym razie zaś inny lekarz lub chirurg.

Innym w sztuce lekarskiéj biegłym, prócz wymienionych, przedsięwzięcie obdukcyi w tym tylko wypadku poruczoném być ma, jeźli zwłoka niebezpieczeństwem grozi, jeźli jeden z wymienionych z powodu szczególnych okoliczności przyjść nie jest w stanie, lub w danym razie zdaje się być niestósownym.

Osoby lekarskie, nie na zawsze ustalone, lub też w ogóle nieprzysięgłe, jeszcze przed zaczęciem oględzin przysięgę złożyć winny.

§. 7.

Lekarz lub chirurg, który zmarłego léczył w chorobie, jeźli jaka poprzedzała śmierci, wezwanym być powinien, aby, jeśli to bez zwłoki stać się może, był obecnym przy ogiędzinach i wysłuchanym co do okoliczności poprzedzających. W wypadkach ważniejszych należy od niego zażądać historyi choroby.

Atoliż dla bezstronności zdania, lekarz zmarłego nie ma być użytym, gdziekolwiek to uskutecznić się da, jako lekarz, oględziny uskuteczniający.

§. 8.

Lekarzy, oznaczonych do przedsięwzięcia oględzin, piśmiennie zawezwać należy. Wezwania te zawierać mają przedmiot śledztwa, miejsce, gdzie i czas, kiedy śledztwo przedsiębraném będzie, tudzież nazwisko osób sądowych, w których obecności i rzeczoznawców, przez których uskutecznione zostanie.

§. 9.

Każdy przełożony gminy odpowiedzialnym jest za bezpieczne przychowanie zwłoków, z powodu których, według przepisu §§. 2 i 3 sądowe oględziny koniecznemi staćby się mogły, a w razie, gdy trup na miejscu znalezienia niemógłby pozostać, wystarać się powinien o inne zdatne miejsce do przechowania tegoż, jeźli zaś ostatnie nie byłoby użytecznem do przedsięwzięcia oględzin, natenczas jeszcze przed zejściem się komisyi wystarać się powinien do tego celu o inną, jasną, obszerną, przy mocném zimnie opalić się dającą lokalność, tudzież obstalować ma prócz świadków sądowych człowieka, zdatnego do pomocy przy oględzinach, jako też rozporządzić w ogóle wszelkie do tego celu przygotowania.

§. 10.

Oględziny same uskutecznić należy w przytomności osób sądowych i świadków sądowych. Sędzia śledźczy lub zastępca jego, oględzinami zarządzać, przedmioty, na które szczególniéj uwagę zwrócić trzeba, oznaczyć, i oraz pytania podać winien, na które powziąść odpowiedź uznaje potrzebę.

Die Gerichtszeugen aber hat er mittelst Handschlages zu verpflichten, daß sie, um möglicherweise Zeugniß vor Gericht ablegen zu können, auf Alles, was vor ihnen vorgenommen oder ausgesagt wird, volle Aufmerksamkeit verwenden, über die getreue Protokollirung desselben wachen, und bis zur Schlußverhandlung über Alles, was ihnen im Laufe der Untersuchung bekannt worden ist, Stillschweigen beobachten. Derselbe hat zu sehen, daß die Beschau mit voller Muße mit Hintanhaltung aller müssigen Zuseher an einem hierzu geeigneten Orte vorgenommen, und den Untersuchenden volle Freiheit des Handelns verschafft werde. Übrigens steht auch dem Staatsanwalte das Recht zu, bei dem Augenscheine die Gegenstände zu bezeichnen, auf welche die Untersuchungshandlungen auszudehnen sind.

§. 11.

Ehe zur Eröffnung der Leiche geschritten wird, ist, um deren Identität außer Zweifel zu setzen, die Besichtigung der Leiche durch Personen, welche den Verstorbenen gekannt haben, sowie durch den etwa schon bekannten Beschuldigten zu veranlassen. Ist der Verstorbene ganz unbekannt, und noch keine Beschreibung der Person, der Kleidungsstücke und der vorgefundenen Effekten vorhanden, so ist eine solche noch vor der Leichenöffnung zu verfassen, eine etwa von dem Todtenbeschauer bereits vorgelegte Beschreibung zu prüfen und das, in ihr Fehlende, wo es nöthig ist, zu ergänzen.

§. 12.

Die zur Aufnahme des Augenscheines beigezogenen Sanitätspersonen sind verpflichtet, die Untersuchung mit aller Vorsicht und Behutsamkeit, Aufmerksamkeit, Ordnung und mit der strengsten Gewissenhaftigkeit genau nach den Grundsätzen und Regeln der Wissenschaft vorzunehmen, dabei keinen Umstand, der nur irgend zur Aufklärung des Thatbestandes beitragen kann, unberücksichtiget zu lassen.

Daher können zu diesem Zwecke die Sachverständigen verlangen, daß ihnen aus den Akten oder durch Vernehmung von Zeugen die nöthigen Aufklärungen über, von ihnen bestimmt zu bezeichnende Punkte gegeben werden. Insbesondere sind Wunden und andere äußere Spuren erlittener Gewaltthätigkeit nach ihrer Zahl und Beschaffenheit genau zu verzeichnen, die Mittel und Werkzeuge, durch welche sie veranlaßt wurden oder werden konnten, anzugeben und die etwa vorgefundenen, möglicher Weise gebrauchten Werkzeuge mit den vorhandenen Verletzungen zu vergleichen.

§. 13.

Von den, die gerichtliche Todtenbeschau vornehmenden Ärzten hat der Gerichts- oder Amtsarzt, und wenn nur zwei andere Ärzte beigezogen werden, der ältere von beiden, und wenn die Beschau von einem Arzte und einem Wundarzte vorgenommen wird, jener die Untersuchung in medizinischer Hinsicht zu ordnen und zu leiten, und zunächst den aufgenommenen Thatbefund und zwar während der Untersuchung und in keinem Falle erst nach bereits vorgenommenem Augenscheine in derselben Ordnung, in welcher

Świadków sądowych zaś zaobowiązać ma odebraniem przyrzeczenia, stwierdzonego podaniem ręki, że, by przed sądem możebnie świadectwo oddać byli usposobieni, na wszystko, co przed ich oczyma przedsiębranem lub wypowiedzianém zostanie, całkowitą zwrócą uwagę, że nad prawdziwém tegoż do protokółu podaniem czuwać będą, i że aż do rozprawy ostatecznéj o wszystkiém, czegoby się w ciągu śledztwa dowiedzieli, milczenie zachowają. Tenże oraz czuwać winien nad tém, żeby oględziny urządzić w zupełnéj swobodzie czasu, przy oddaleniu wszystkich widzów bezczynnych, na miejscu do tego przydatném, jakoteż, żeby osobom śledzącym przysposobiono wszelką w działaniu wolność. Zresztą przystoi też prokuratorowi rządowemu, przy oględzinach oznaczyć przedmioty, na które czynności śledztwa rozpostrzenić należy.

§. 11.

Nim się przystąpi do otworzenia trupa, należy uskutecznić obejrzenie trupa, w celu by tożsamość tegoż została bezwątpliwą, a to przez osoby, które znały zmarłego, jakotéż przez wiadomego już może obwinionego. Jeźli zmarły jest całkowicie niewiadomy, i nie ma jeszcze opisu osoby, sukien i znalezionych efektów, natenczas jeszcze przed otworzeniem trupa, takowy zrobić, opisu, jeżeliby ten przez obduktora sądowego był przedłożony dochodzić, i co w nim brakuje, gdzie tego wymaga potrzeba, dodać należy.

§. 12.

Osoby lekarskie, przyzwane do przedsiębrania wizyi, obowiązane są uskutecznić śledztwo z wszelką przezornością i ostrożnością, z uwagą, porządkiem i najsurowszą sumiennością, ściśle według zasad i prawideł umiejętności, przytém uwzględnić mają każdą okoliczność, którąby jakkolwiek do wyjaśnienia istoty czynu przyczynić się mogła.

Przeto rzeczoznawcy zażądać mogą, aby im z aktów lub przez wysłuchanie świadków, potrzebne podano wyjaśnienia, co do punktów, ściśle przez nich oznaczonych. W szczególności rany i inne powierzchowne ślady poniesionéj gwałtowności co do liczby i własności ich, dokładnie opisać, środki i narzędzia, któremi uskutecznione zostały lub być mogły, oznaczyć, i znalezione jakie, możebnie używane narzędzia z obecnemi skaleczeniami porównać należy.

§. 13.

Z lekarzy, przedsiębiorących oględziny sądowe, powinien lekarz sądowy lub urzędowy, a w razie, gdy tylko dwóch innych przywołano lekarzy, starszy z nich, w razie zaś, gdy oględziny uskutecznione będą przez lekarza i chirurga, powinien z nich piérwszy uporządkować śledztwo ze względu lekarskiego, i takowém zarządzać, a przedewszystkiém powzięty z czynności wywód w tym samym porządku, jak na jaw wychodzi, podać do protokółu, wszakże podczas śledztwa, w żadnym

jener sich ergibt, zu Protokoll zu diktiren; der zweite Sachverständige dagegen hat für die Herbeischaffung der nöthigen Instrumente zu sorgen, die Eröffnung der Leiche selbst vorzunehmen, und nach deren Beendigung den Leichnam wieder in Ordnung zu bringen, dann aber auch den Thatbefund mit zu bestätigen, und in dem Falle, als er die wahrgenommenen Thatsachen anders angeben zu müssen vermeint als der erste Sachverständige, seinen abweichenden Befund zu Protokoll zu geben.

In dem Falle, als die beiden Sachverständigen die von ihnen wahrgenommenen Thatsachen abweichend darstellen zu müssen glauben, ist nach Thunlichkeit schon bei der Aufnahme des Thatbefundes ein dritter Arzt oder Wundarzt beizuziehen, oder nach §. 21 vorzugehen.

§. 14.

Bei jeder gerichtlichen Todtenbeschau muß während der Untersuchung und mit ihr gleichen Schritt haltend mit Sorgfalt, Umsicht und in der gehörigen Form ein umständliches Protokoll geführt werden, welches die Zeit, den Ort, den Gegenstand und den Zweck der Untersuchung, die dabei gegenwärtigen Personen und eine möglichst genaue Beschreibung aller auf die Ausmittlung des Thatbestandes Einfluß nehmenden Erhebungen zu enthalten hat.

§. 15.

Die vorschriftmäßige Form des Protokolles ist folgende:

Die in die Mitte eines der Länge nach gebrochenen Bogens Papier zu setzende Überschrift hat aus dem Worte: „Sekzions-Protokoll," unter welchem der Tag der Untersuchung bemerkt wird, zu bestehen.

Hierauf wird nach der ganzen Breite des Papieres der Eingang geschrieben, welcher zuerst zu erwähnen hat, auf wessen Anordnung die gerichtliche Todtenbeschau erfolgt, wann und unter welcher Geschäftszahl der schriftliche Auftrag hierzu ausgefertiget und zugestellet wurde, ferner nebst der Bezeichnung des Ortes, wo, der Zeit, wann die Beschau vorgenommen wurde, auch jene der Leiche, der Umstände, unter welchen sie gefunden wurde, oder welche zur Vornahme der gerichtlichen Beschau Veranlassung gegeben haben, dann auch die übrigen, den obduzirenden Ärzten bekannt gemachten Erhebungen, die Anerkennung der Identität der Leiche, die Bemerkung der vorschriftmäßigen Beeidigung oder Eideserinnerung der Sachverständigen, sowie der Verpflichtung der Gerichtszeugen, zu enthalten hat. Sodann werden unter den in die Mitte der Bogenseite gesetzten Worten: „In Gegenwart" die anwesenden Kommissionsglieder mit ihren vollen Namen und Qualifikazionen angeführt.

Der eigentliche Hauptbestandtheil des Protokolles wird auf die zur rechten Hand des Protokollführers gelegene Papierspalte geschrieben, und ist nach den einzelnen Theilen seines Inhaltes, nämlich Beschreibung der Person, der Kleidungsstücke und Effekten, der allenfalls vorgewiesenen, bei der Verwundung gebrauchten Werkzeuge, Krankheitsgeschichte u. dgl., dann Befund der äußeren und inneren Untersuchung in besondere, durch

zaś razie dopiéro po uskutecznionéj wizyi; drugi rzeczoznawca zaś ma się starać o przysposobienie potrzebnych narzędzi, sam przedsiębrać otworzenie trupa, po ukończeniu tegoż powinien trupa znowu porządnie złożyć, daléj zaś także i wywód z czynu podpisać, a w razie, jeśli mniema, że inaczéj podać musi rzeczy, jak piérwszy rzeczoznawca, zdanie swoje odmienne do protokółu skreślić powinien.

W razie, gdyby obaj rzeczoznawcy myśleli, że muszą powzięte przez nich fakta odmiennie podać, natenczas już podczas powzięcia wywodowego czynu, jeźli to uczynić się da, przywołać należy lekarza trzeciego albo chirurga, albo postępować według §. 21.

§. 14.

Przy każdéj sądowéj oględzinie już podczas śledztwa i z témże równy krok trzymając, prowadzić należy protokół obszerny, z starannością, oględnością i w właściwéj formie, który zawierać ma czas, miejsce, przedmiot i cel śledztwa, daléj osoby obecne i jak najdokładniejszy opis wszelkich wyśledzeń, mających wpływ na wykrycie istoty czynu.

§. 15.

Forma protokółu przepisana jest następująca:

Napis, który zajmować będzie środek wzdłuż zagiętego arkusza papiéru, składać się ma z wyrazu: „protokół sekcyjny“, pod którym oznacza się dzień śledztwa.

Potém pisze się wszérz całéj strony arkusza wstęp, który najpierw nadmienia, na czyj rozkaz odbywają się oględziny sądowe, kiedy i pod którą liczbą rozkaz pisemnie wydany i wręczony został, tudzież prócz oznaczenia miejsca gdzie, i czasu kiedy odbywano oględziny, zawierać ma oznaczenie trupa, okoliczności, pod któremi znaleziony został, lub które dały powód do przedsięwzięcia oględzin, toż samo resztę wyśledzeń, któremi obznajmiono lekarzy oglądających, uznanie identyczności trupa, wzmiankę o przepisaném zaprzysiężeniu lub o przypomnionéj przysiędze rzeczoznawców, jako téż o zobowiązaniu świadków sądowych. Potém wymieniają się pod wyrazem „w przytomności“ w środku stronnicy arkuszowéj napisanym, obecni członkowie komisyi wypisem imion całkowitych i godności.

Część właściwą główną protokółu, pisze się na przedziałce papiéru, leżącéj po prawéj ręce protokolisty, według szczegółowych części treści, mianowicie co do opisu osoby, sukien i efektów, narzędzi jakieby wykazane i użyte były przy zranieniu, co do historyi słabości i t. p., potém w szczególności co do wywodu zewnętrznego i wewnętrznego, poczynić należy poddziały, oznaczone literami wiel-

große Buchstaben oder römische Ziffern bezeichnete Unterabtheilungen zu bringen, und sind diese wieder durch kleine Buchstaben oder arabische Ziffern ihrer Reihe nach fortlaufend in noch kürzere Absätze zu theilen, um in dem Gutachten sich auf die bezüglichen Punkte berufen und die Richtigkeit der, aus dem Protokolle angezogenen Stellen leicht ersichtlich machen zu können. Den Schluß des Protokolles bildet, nachdem es von dem Protokollführer vorgelesen wurde, die, wieder nach der ganzen Breite der Bogenseite geschriebene Bemerkung: „den sämmtlichen Anwesenden vorgelesen und, da Niemand etwas beizufügen hatte, um so und so viel Uhr geschlossen."

Hierauf haben die Unterschriften in der Art zu folgen, daß die anwesenden Gerichtspersonen und Gerichtszeugen auf der linken, die obduzirenden Ärzte und die anderen etwa noch beigezogenen Sanitätspersonen aber auf der entgegengesetzten Papierspalte sich unterzeichnen.

§. 16.

Als weitere Vorschriften für das Protokoll haben zu gelten, daß der Protokollführer gehörig beeidet sei, in dem Niedergeschriebenen nichts Erhebliches ausgelöscht, zugesetzt oder verändert werde, durchstrichene Stellen noch lesbar bleiben, erhebliche Änderungen und Berichtigungen von Seite der Ärzte ausdrücklich aufgenommen, am Rande oder im Nachhange bemerkt und von den Kommissionsgliedern vorschriftmäßig unterschrieben werden.

Besteht das Protokoll aus mehreren Bogen, so müssen diese mit einem Faden zusammengeheftet und die Enden des letzteren mit dem Gerichtssiegel so befestiget werden, daß ohne dessen Verletzung kein Bogen herausgenommen werden kann.

§. 17.

Nach Beendigung der Untersuchung ist von den Sachverständigen über gegenseitige Besprechung auf Grundlage des, während der Untersuchung gewonnenen Resultates und mit steter Beziehung auf die einzelnen Punkte des Befundes das Gutachten zu verfassen. Es kann sammt seinen Gründen entweder sogleich zu Protokoll gegeben werden, wodann es unter das, in die Mitte der Bogenseite zu setzende Wort „Gutachten" der ganzen Ausdehnung des Papieres nach geschrieben wird, oder aber, besonders in schwierigen Fällen, schriftlich ausgearbeitet nachträglich abgegeben werden, wozu eine angemessene Frist zu bestimmen ist.

§. 18.

Das nachträglich ausgearbeitete schriftliche Gutachten hat in seinem Eingange aus der Anführung des ergangenen schriftlichen Auftrages von Seite des Untersuchungsrichters oder seines Stellvertreters, welcher die gerichtliche Beschau angeordnet hat, aus der Angabe des Ortes, wo, der Zeit, wann die Untersuchung vorgenommen wurde, und der im Eingange des Protokolles enthaltenen Daten, in soferne sie sich auf die Abgabe des Gutachtens beziehen, zu bestehen. Hierauf folgt dann das eigentliche Gutachten.

kiemi lub cyframi rzymskiemi, przyczém znowu te poddziały oddzielić potrzeba na krótsze ustępy małemi literami lub cyframi arabskiemi z porządku następującemi, aby w zdaniu lekarskiém odwołać się można na punkta odnośne, i prawość wyjętych z protokółu części łatwo uwidocznioną być mogła. Koniec protokółu, po przeczytaniu przez protokolistę, zawierać będzie skreśloną znowu wszérz całéj strony arkusza uwagę: „wszystkim przytomnym przeczytano, a ponieważ nikt nie miał co do dołożenia, zakończony o téj lub o téj godzinie.“

Potém nastąpić mają podpisy w ten sposób, iż przytomni członkowie sądu i świadkowie sądowi po lewéj, lekarze zaś obdukujący, tudzież inne osoby lekarskie, jeżeliby takowe przybrane były, po drugiéj kolumnie papiéru podpiszą się.

§ 16.

Dalsze przepisy, tyczące się protokółu są: aby protokolista należycie zaprzysięgnionym był, aby w spisaniu protokółu nic ważnego nie było wymazaném, dodaném lub zmienioném, aby miejsca przekréślone jeszcze czytelnemi, odmiany i poprawki niejakiéj ważności przez lekarzy wyraźnie wcielonemi i u brzegu lub w dodatku wymienionemi zostały, jako téż przez członków komisyi według przepisu podpisanemi były.

Jeźli protokół składa się z kilku arkuszy, natenczas należy takowe zeszyć nitką i końce téjże pieczęcią sądową w taki sposób przymocować, aby bez uszkodzenia pieczęci, żaden z arkuszy nie mógł być wyjęty.

§. 17.

Po zakończoném śledztwie rzeczoznawcy przy wzajemnéj umowie, wyrobić mają zdanie lékarskie na zasadzie rezultatu, zyskanego ze śledztwa, i za każdą razą z odniesieniem się na szczegółowe punkta wywodu. Takowe można albo zaraz z powodami wciągnąć do protokółu, w którym razie skreśloném będzie w szérz całéj strony arkuszowéj pod wyraz „Zdanie lékarskie“, umieszczony w środku strony arkusza, lub téż mianowicie w wypadkach trudniejszych na piśmie wyrobione, późniéj oddaném być może, do czego termin stósowny przeznaczyć należy.

§. 18.

Wstęp zdania lékarskiego, na piśmie późniéj wyrobionego, składać się ma z przytoczenia rozkazu pisemnie wydanego przez sędziego śledzącego lub zastępcę jego, który zarządził oględziny sądowe, z podania miejsca, gdzie i czasu kiedy śledztwo uczyniono i z dat zawartych na wstępie protokółu, o ile się odnoszą do przedłożenia zdania lékarskiego. Poczém następuje właściwe zdanie.

§. 19.

Sind die Sachverständigen verschiedener Meinung, so hat jeder für sich ein gehörig begründetes Gutachten der Gerichtsbehörde zu übergeben, oder aber dasselbe dem Protokolle am Schlusse schriftlich beizusetzen.

§. 20.

In jenen Fällen, wo den Sachverständigen zur Abgabe eines gründlichen Gutachtens die eigene Einsicht der Untersuchungsakten unerläßlich erscheint, können ihnen, wenn nicht besondere Bedenken dagegen obwalten, auch die Akten selbst mitgetheilt werden.

§. 21.

Wird gefunden, daß das Gutachten der Sachverständigen dunkel, unvollständig, unbestimmt, daß es im Widerspruche mit sich selbst oder mit erhobenen Thatumständen ist, oder daß die aus den angegebenen Vordersätzen gezogenen Schlüsse nicht folgerichtig sind, oder daß die Angaben der Sachverständigen in Beziehung auf die von ihnen wahrgenommenen Thatsachen erheblich von einander abweichen, so sind dieselben von dem Untersuchungsrichter darüber zu vernehmen, und wenn sich dadurch die Zweifel nicht beheben, ist der Augenschein, soweit es möglich ist, mit Zuziehung derselben oder anderer Sachverständigen zu wiederholen.

§. 22.

Das eigentliche Gutachten hat sich jedesmal darüber auszusprechen, was in dem vorliegenden Falle die, den eingetretenen Tod zunächst bewirkende Ursache gewesen und wodurch dieselbe erzeugt worden ist.

Nach Beschaffenheit des Falles ist daher insbesondere zu erörtern:

1. ob nach den vorhandenen Umständen als gewiß oder wahrscheinlich anzunehmen sei, daß der Tod
   a) in Folge der wahrgenommenen Verletzungen, oder
   b) schon vor diesen Verletzungen, oder
   c) in Folge oder durch Mitwirkung einer zu der Verletzung hinzugekommenen und von ihr unabhängigen Ursache eingetreten sei.

Wenn die wahrgenommenen Verletzungen als die Todesursache erklärt werden, so ist weiter zu bestimmen, ob

2. die dem Beschuldigten zur Last gelegte Handlung schon ihrer allgemeinen Natur nach, oder wegen der eigenthümlichen Leibesbeschaffenheit oder eines besonderen Zustandes des Verletzten, oder wegen zufälliger äußerer Umstände die Todesursache geworden sei.

In soferne sich das Gutachten nicht über alle, für die Entscheidung erheblichen Umstände verbreitet, sind hierüber von dem Untersuchungsrichter besondere Fragen an die Sachverständigen zu stellen.

§. 19.

Jeźli rzeczoznawcy są mniemania różnego, natenczas każdy dla siebie oddać powinien władzy sądowéj zdanie swoje należycie uzasadnione, lub też ma przyłączyć takowe pisemnie przy końcu protokółu.

§. 20.

W wypadkach, w ktorych rzeczoznawcom do oddania uzasadnionego zdania osobiste wejrzenie w akta sądowe niezbędném się wydaje, można im akta same udzielić, jeźli nie zachodzą przytém szczegółowe jakie wątpliwości.

§. 21.

Jeźli znaleziono, że zdanie rzeczoznawców jest ciemne, niezupełne, niepewne, że stoi w sprzeczności z sobą lub z szczegółami czynu wyśledzonemi, albo że wnioski, powzięte z przytoczonych ustępów poprzednich nie są konsekwentne, lub też, że podania rzeczoznawców w odnoszeniu się do szczegółów przez nich spostrzeżonych, nader od siebie odstępują, natenczas wysłuchani być mają w téj mierze przez sędziego śledzącego, a jeżeliby wątpliwości w skutek tego jeszcze nie były usunięte, wizyę, o ile to się stać może, z przyciągnieniem tychże samych lub innych rzeczoznawców, powtórzyć należy.

§. 22.

Właściwe zdanie lékarskie każdego razu wyszczególnić powinno, *co* w wypadku danym *piérwszą* było *przyczyną* śmierci następnéj, i z *czego* takowa *wynikła*.

W szczególności zatém według rodzaju wypadku rozważyć należy:

1. czy według obecnych szczegółów przyjąć można za pewne lub prawdopodobne, że śmierć nastąpiła:

a) w skutek spostrzeżonych skaleczeń, lub

b) już przed temi skaleczeniami, czy też

c) w skutek, lub za udziałem przyczyny, która do skaleczenia przystąpiła i od niego niezawisłą jest.

Jeźli oświadczono skaleczenia spostrzeżone jako przyczynę śmierci, trzeba daléj oznaczyć:

2. czy uczynek, o który obwinionego posądzają, już w ogólném swém znaczeniu, lub z powodu właściwego ciałotworu, lub osobliwszego położenia, w którém skaleczony zostawał, lub z powodu przypadkowych zewnętrznych okoliczności, przyczyną śmierci się stał.

Jeźli zdanie lékarskie nierozpościera się nad wszystkiemi szczegółami, do rozstrzygnienia ważnemi, natenczas rzeczoznawcom w tym względzie osobne zapytania zadane być powinny przez sędziego śledczego.

§. 23.

Bei der Begründung des Gutachtens müssen die, während der Untersuchung gewonnenen Resultate durch richtige der Anatomie, Physiologie und Pathologie entnommene Grundsätze erklärt, durch aus der Natur der Sache gezogene Schlüsse erläutert, und durch zuverlässige Beobachtungen und anerkannte Erfahrungen bestätiget werden.

Eigene oder fremde Hypothesen und Meinungen liefern keinen Beweis; deßgleichen dürfen Autoritäten nur zur Bekräftigung einer, auf die vorerwähnte Art geführten Begründung angezogen werden.

§. 24.

Da durch jede gerichtliche Erhebung die Wahrheit ausgemittelt werden soll, so ist auch in dem Gutachten über eine vorgenommene gerichtliche Leichenbeschau das, was aus medizinisch-physischen Gründen mit Gewißheit zu entscheiden ist, von dem, was nur muthmaßlich angegeben werden kann, genau zu unterscheiden. Der Arzt ist daher in Fällen, die ihm zweifelhaft sind und wegen Mangel von aufklärenden Umständen auch zweifelhaft bleiben, verpflichtet, sein Unvermögen, ein entschiedenes Urtheil zu fällen, offen einzugestehen, und der Sachlage nach entweder sich nur theilweise mit Bestimmtheit auszusprechen, oder auch, wenn es nicht anders sein kann, ein ganz zweifelhaftes Gutachten abzugeben.

§. 25.

Den Schluß des Gutachtens hat die Formel zu bilden:

„Welches wir nach genau gepflogener Untersuchung und nach reifer Überle-
„gung, den Grundsätzen der medizinischen Wissenschaften entsprechend, zur
„richterlichen Kenntniß bringen und durch unsere Namensunterschriften als
„glaubwürdig bestätigen."

Hierauf folgen, nachdem noch der Rückschluß der etwa übernommenen Akten angeführt worden ist, die Datirung und die Namensunterschriften der, das Gutachten ausstellenden Sanitätspersonen. Endlich wird die gehörig zusammengefaltete Schrift von Außen mit dem Titel der Gerichtsbehörde, an welche das Gutachten eingesendet werden muß, mit den Namen und dem Stande der Aussteller, dann mit einer kurzen Anzeige des Gegenstandes, welchen es betrifft, überschrieben.

§. 26.

Die bei einer gerichtlichen Todtenbeschau verwendeten Aerzte sind verpflichtet, auf geschehene vorschriftmäßige Vorladung bei der mündlichen Schlußverhandlung des Strafgerichtes zu erscheinen, nach ihrer Vernehmung so lange in der Sitzung anwesend zu bleiben, bis der Vorsitzende sie entweder entläßt oder abzutreten ersucht. Sie haben ferner sowohl diesem als auch dem Staatsanwalte und den übrigen Gerichtsmitgliedern, sowie dem Privatankläger, dem Angeklagten, dem Beschädigten und deren Vertretern, nachdem sie hiezu von dem Vorsitzenden das Wort erhalten haben, auf gestellte Fragen,

§. 23.

Przy uzasadnieniu zdania lékarskiego, zyskane podczas śledztwa rezultaty powinny wedle prawych zasad, wyjętych z anatomii, fizyologii i patologii być wyjaśnione, wnioskami wynikającemi z istoty rzeczy poparte i wiarogodnemi spostrzeżeniami, jako też doświadczeniami uznanemi stwierdzone.

Własne lub cudze hipotezy i mniemania nie dają żadnego dowodu; niemniéj przytaczania powagi, użyte być mogą tylko do potwierdzenia dowodu, prowadzonego w sposób oznaczony.

§. 24.

Ponieważ przez każde sądowe śledztwo prawdę wykryć należy, dla tego też w zdaniu lékarskiém o uskutecznionych oględzinach sądowych, wszystko, co dowodami lekarsko-fizycznemi z pewnością osądzić się daje, ściśle odróżnić należy od tego, co tylko przez domysł podaném być może. Obowiązkiem jest przeto lékarza, w wypadkach, które jemu samemu są wątpliwe i które dla braku szczegółów wyjaśniających wątpliwemi także zostają, aby otwarcie wyznał niezdolność swoją do wydania orzeczenia stanowczego, przeto aby według stanu rzeczy tylko częściowo wyraził się z dokładnością, lub też, jeżeli inaczéj być nie może, podał zdanie całkiem wątpliwe.

§. 25.

Zakończenie zdania lékarskiego składa się z formułki:

„Co według ściśle przedsięwziętego śledztwa i według dojrzałego rozwa-
„żania zgodnie z zasadami umiejętności lékarskich podajemy do wiado-
„mości sądowéj i podpisami naszemi jako wiarogodne potwierdzamy“.

Poczém przytaczając jeszcze zwrócenie aktów, jeżeliby takowe były wyjęte, następują datum i podpisy osób zdanie wydających. Nareszcie należycie złożone pismo opatruje się z zewnątrz tytułem władzy sądowéj, do któréj odesłane być ma zdanie lékarskie z imieniem i godnością wydających takowe, oraz z krótkiém podaniem przedmiotu, którego się tyczy.

§. 26.

Obowiązkiem lékarzy, użytych przy sądowych oględzinach jest, znajdować się przy rozprawie ostatecznéj na skutek odebranego zawezwania przepisanego, daléj tak długo po swém wysłuchaniu pozostać na posiedzeniu, dopóki nie będą wezwani od przewodniczącego albo do oddalenia się albo do ustąpienia. Tak temu, jako też prokuratorowi rządowemu, tudzież innym członkom sądu, równie jak oskarżycielowi prywatnemu, oskarżonemu, uszkodzonemu i ich zastępcom, w miarę jak do tego otrzymali słowo od przewodniczącego, odpowiadać winni według najlepszéj

in soferne nicht etwa der Vorsitzende eine gestellte Frage als unpassend zurückweiset, nach ihrem besten Wissen und Gewissen Antwort zu geben.

Die Nichtbeachtung einer derartigen Vorladung von Seite der Sachverständigen würde ihre allsogleiche Vorführung und, wenn diese nicht möglich ist, eine Geldstrafe von fünf bis fünfzig Gulden, nebst dem Ersatze der Kosten der vereitelten Sitzung und einen Vorführungsbefehl für ihr sicheres nächstes Erscheinen zur Folge haben.

Gegen derlei Verurtheilungen können sie binnen acht Tagen nach der an sie erfolgten Zustellung des dießfälligen Erkenntnisses bei dem verurtheilenden Gerichte Einspruch erheben. Wenn nachgewiesen werden kann, daß dem Arzte die Vorladung nicht gehörig behändiget worden ist, oder daß ihn ein unvorhergesehenes und unabwendbares Hinderniß vom Erscheinen abgehalten habe, kann er von der wider ihn ausgesprochenen Strafe gänzlich losgezählt werden.

Eine Mäßigung der verhängten Strafe oder des ihm auferlegten Kostenersatzes kann stattfinden, wenn er darzuthun vermag, daß diese Strafe oder Kostenverurtheilung nicht im Verhältnisse zu seiner Versäumniß steht.

Gegen diese Erkenntnisse des Gerichtes ist kein weiteres Rechtsmittel zulässig.

§. 27.

Um unnöthige Verzögerungen bei einem solchen kommissionellen Akte zu vermeiden, ist es Sache des hierzu berufenen Obduzenten, besonders an Orten, wo keine bleibenden Anstalten für gerichtliches Beschauen von Leichen vorhanden sind, sich wo möglich noch vor der festgesetzten Zeit an den zur Vornahme der Obdukzion bestimmten Platz zu begeben und sich zu überzeugen, ob von dem Gemeindevorsteher für die Herbeischaffung eines Tisches oder einer anderen geeigneten Vorrichtung zur Sekzion, der nöthigen aus Holzpflöcken, Ziegeln oder geeigneten Steinen bestehenden Unterlagen für den Kopf der Leiche, mehrerer mit Wasser gefüllter Gefäße, einiger Handtücher, dann wegen eines Tisches für den Schriftführer mit den erforderlichen Schreibrequisiten versehenen Platzes gehörig vorgesorgt worden ist. Es ist die Pflicht des Obduzenten mit einem vollständigen Sekzionsetui oder doch wenigstens mit einem nicht mangelhaften Taschen-Sekzionsetui, im letzteren Falle aber auch noch mit einer Bogensäge und dem dazu gehörigen Reserveblatte, sowie mit Schwämmen versehen zu sein. Die übrigen allenfalls noch nöthig werdenden Requisiten, als: Hammer, Meißel, größere und kleinere Waagen sammt den dazu gehörigen Gewichten u. dgl., haben größere Stadtgemeinden, in welchen derartige Untersuchungen häufiger vorkommen, bleibend anzuschaffen, sonst können selbe von Gewerbsleuten oder aus Haus- und öffentlichen Apotheken ausgeliehen werden.

Dagegen hat jeder Gerichtsarzt mit einem 4 Schuh langen, zusammenlegbaren Zollstabe, dessen Zolle nach dem Dezimalsysteme in Linien abgetheilt sind, einem Tasterzirkel und einer guten Loupe versehen zu sein.

wiedzy i sumienia swego na zapytania przedłożone, wyjąwszy, że prezydujący zapytanie przedłożone odrzuci jako niestósowne.

Niezważanie rzeczoznawców na takie zawezwanie pociągnęłoby za sobą, iżby natychmiast byli przyprowadzeni, a jeźliby to uskutecznić się nie dało, iżby karą pieniężną zostali ukarani od Złotych Reńskich pięciu do pięćdziesięciu, prócz wynagrodzenia kosztów posiedzenia udaremnionego, nadto wydanyby był rozkaz przystawienia zapewniający ich obecność najbliższą.

Przeciw wyrokowi takowemu mogą w ciągu dni ośmiu po wręczeniu dotyczącego orzeczenia wnieść przedstawienie do sądu skazującego. Jeśli da się udowodnić, że lékarzowi wezwanie nie było doręczone należycie, lub że przeszkoda jakaś nieprzewidzialna i usunąć się niedająca wstrzymała go od stawienia się, natenczas może być zupełnie uwolniony od kary przeciw niemu wyrzeczonéj.

Zmniejszenie kary orzeczonéj, lub wynagrodzenia kosztów nałożonego, może mieć miejsce w tym razie, kiedy udowodnić zdoła, że kara ta lub wyrok co do kosztów, nie stoi w żadnym stósunku do zaniedbania popełnionego.

Przeciw takim orzeczeniom sądu, nie jest dozwolony dalszy środek prawa.

§. 27.

Aby zaniechać niepotrzebnych przedłużeń przy sprawie takiéj komisyjnéj, rzeczą jest przeznaczonego obducenta, osobliwie w miejscach, gdzie nie ma stałych zakładów dla sądowych oględzin, udać się, jeźli można jeszcze przed czasem wyznaczonym, na miejsce do przedsięwzięcia obdukcyi przeznaczone i przekonać się, czy téż ze strony przełożonego gminy wystarano się należycie o dostarczenie stołu lub innego przydatnego przyrządu do sekcyi, podkładek potrzebnych z drzewa, cegły lub z przydatnych kamieni dla głowy trupa, kilku naczyń wodą napełnionych, kilku ręczników, jakotéż o stół dla pisarza na miejscu, wraz z potrzebnemi przynależnościami do pisania. Obowiązkiem jest obducenta zaopatrzyć się całkowitym przyrządem sekcyjnym, lub przynajmniéj przyrządem kieszonkowym sekcyjnym dostatecznym, w wypadku ostatnim zaś nadto jeszcze piłą łukowatą i blatem drugim piły, jakotéż gąbkami. Inne przynależytości, któreby poniekąd mogły być potrzebne, jakoto: młot, dłuto, szalki większe i mniejsze z ciężarkami do nich potrzebnemi i t. p. mają gminy miast większych, w których odbywają się częściéj podobne śledztwa, stale sprawić, w innym razie wypożyczać je można od rzemieślników, albo z lékotworni prywatnéj lub publicznéj.

Każdy zaś lékarz sądowy zaopatrzony być powinien w miarę calową 4 stóp w długości mającą, i do złożenia urządzoną, któréj cale podzielone są według układu dziesiątkowego na linie, prócz tego w średnicomierz i w lupę dobrą.

§. 28.

Da die für eine gerichtliche Beschau bestimmten Leichen in der Regel nicht an dem Fundorte belassen werden können, in größeren Städten in die hierzu eigens bestimmten Lokale gebracht werden müssen, so wird sich der Fall nur selten ergeben, daß die Obdukzion am Fundorte selbst vorgenommen, oder die Uibertragung der Leiche an einen zur Obdukzion geeigneten Platz von der Beschaukommission erst angeordnet werden müßte. Demnach muß den Gerichtsärzten der Ort, der Zustand und die Lage der Leiche, wo und wie sie angetroffen, sowie die Art und Weise, in welcher die Uibertragung stattgefunden hatte, mit Bezeichnung jener Vorsichten, die hierbei beobachtet wurden, auf die bereits angedeutete Art (§. 11) bekannt gegeben werden, wobei es sich von selbst versteht, daß Gemeindevorsteher oder jene, die zur Anordnung einer solchen Uibertragung berufen sind, die Anstalt zu treffen haben, daß die Leiche mit aller Behutsamkeit auf eine Bahre oder eine ähnliche, vor Auseinanderfallen gesicherte Vorrichtung gelegt, vor dem Herabstürzen geschützt, mit einem Deckel oder genügend großen Tuche bedeckt, und von der nöthigen Zahl Träger, bei größeren Entfernungen mit gleicher Vorsicht auf einem Wagen, an ihren Bestimmungsort gebracht werde. Jede anderweitige Uibertragungsart darf nicht gestattet werden.

§. 29.

Den Gerichtsärzten ist noch vor dem Beginne der Beschau, wenn es nicht bereits in der an sie gelangten Zuschrift geschehen wäre, der Name, das Alter, das Gewerbe und die Lebensweise des zu Untersuchenden, nebst der allenfalls bekannt gewordenen Todesveranlassung, die Zeit ihrer Einwirkung und des darauf erfolgten Todes, sowie Alles, was sich in diesem Zeitraume zugetragen hat, mitzutheilen, das bei einer Verwundung gebrauchte oder dieselbe veranlassende Werkzeug, die Art und Weise seiner Anwendung oder Einwirkung, sowie die Lage und Stellung der hierbei betheiligten Personen bekannt zu geben; sie sind ferner in Kenntniß zu setzen, ob der Verstorbene bis zu seinem letzten Augenblicke auf dem Orte der That oder des Verfalles verblieben ist, ob er sich wo anders hin selbst begeben habe, oder unter fremder und welcher Beihilfe dahin gebracht wurde, oder erst nach seinem Tode an den Fundort gelangte, auf welche Art und Weise dieses letztere geschehen sei, und was sich sonst noch hierbei ereignet habe; ob dem noch lebenden Verunglückten Hilfe, von wem, und wann geleistet wurde, worin diese Hilfe bestanden habe, welche Krankheitserscheinungen vorhanden gewesen sind; ob mit dem Gestorbenen, oder bereits todt Vorgefundenen Wiederbelebungsversuche, welche, von wem, und durch wie viel Zeit vorgenommen worden sind.

§. 30.

Alle diese, in Erfahrung gebrachten, den Thatbestand aufklärenden Nebenumstände hat der Arzt mit der Bemerkung, auf welche Weise er zu ihrer Kenntniß gelangte, zu Protokoll zu diktiren; dasselbe hat mit den Angaben des allenfalls anwesenden, den Verstorbenen in seiner letzten Krankheit behandelnden Arztes zu geschehen, oder es ist

§. 28.

Gdy trupy przeznaczone do oględzin sądowych w ogóle nie mogą pozostać na miejscu ich znalezienia, po miastach zaś większych na miejsce osobno do tego przeznaczone przyniesione być muszą, więc rzadko wypadek się zdarzy, iż oględziny na miejscu znalezienia uiścićby należało, lub dopiéro ze strony komisyi obdukcyjnéj przewóz trupa na miejsce do oględzin zdatne zarządzonyby być musiał. Lékarzy zatém sądowych w sposób już wymieniony (§. 11), uwiadomić należy o miejscu, stanie i położeniu trupa, gdzie i w jakim stanie go znaleziono, jako też o sposobie, w jaki przewóz uskuteczniono, z oznaczeniem tych przezorności, które przytém zachowano, przyczém samo przez się rozumié się, że przełożeni gmin lub ci, którzy taki przewóz rozkazać prawo mają, o to starać się powinni, aby trupa z wszelką ostrożnością na mary lub na podobny przyrząd, zabezpieczony od rozejścia się, złożono, od upadku uchroniono, wiekiem lub należycie obszerném suknem przykryto i przez ilość potrzebną tragarzy, przy odległości zaś znaczniejszéj z tą samą przezornością wozem, na miejsce przeznaczenia przyniesiono. Innego sposobu przewozu nie należy dozwalać.

§. 29.

Lékarzom sądowym jeszcze przed rozpoczęciem się oględzin, jeźli to nie stało się już za pomocą pisma przez nich otrzymanego, udzielić potrzeba imię, wiek, przemysł, i sposób życia osoby śledzić się mającéj, jako też powód śmierci, w razie, jeźli taki jest znajomy, oraz wpływu tegoż i śmierci z tego wynikłéj, jakotéż wszystko co się w tym okresie czasu zdarzyło, oznajmieni też być mają o narzędziu, którego użyto przy zranieniu, lub które powód dało do tego, o rodzaju i sposobie użycia lub działania tegoż, jakotéż o położeniu i postawie osób, udział przy tém mających; prócz tego do ich wiadomości podaném być powinno: czy zmarły do ostatniéj swéj chwili zostawał na miejscu uczynku lub zdarzenia, czy też sam nie udał się gdzieindziej, lub nie został przyniesiony tamże za swoją lub cudzą pomocą, lub czy też dopiéro po śmierci dostał się na to miejsce, w jaki sposób toż nastąpiło, co też zresztą przy tém wydarzyło się; czy nie przyszła jaka pomoc jeszcze żyjącemu zranionemu, przez kogo i kiedy, na czém pomoc ta polegała, jakie były obecne pojawy słabości i czy też urządzono z zmarłym lub też już z martwo-znalezionym próby odżywiania, jakie, przez kogo i przez jak długi czas takowe przedsiębranemi były.

§. 30.

Lékarz, wszystkie te powzięte okoliczności towarzyszące, wyjaśniające istotę uczynku, powinien do protokółu zadyktować z przydatkiem, w jaki sposób nabył ich świadomości; toż samo należy uczynić z podaniami przytomnego może lékarza, który zmarłego podczas ostatniéj jego choroby léczył, lub też historyą słabości

eine von ihm beigebrachte Krankheitsgeschichte noch vor der eigentlichen Beschau vorzulesen, und sodann dem Protokolle, in welchem sich aber darauf zu berufen ist, beizuschließen.

§. 31.

Hierauf wird zur Untersuchung und Beschreibung der Kleidungsstücke geschritten, welche schon deßhalb von besonderer Wichtigkeit ist, weil sie nebst der, der übrigen vorgefundenen Effekten bei Unbekannten zur Konstatirung der Identität der Person Aufschlüsse gibt, und weil bei Verletzungen, welche die Kleider durchdrungen haben, aus der Art der an diesen wahrnehmbaren Öffnungen, welche unverändert zu lassen sind, häufig ein zuverlässigerer Schluß auf die gebrauchten Werkzeuge möglich ist, als aus der Beschaffenheit der während des Lebens mehrfachen Veränderungen unterliegenden Wunden selbst.

Die Entkleidung der Leiche hat mit Vorsicht und ohne Anwendung von Gewalt zu geschehen. Kleidungsstücke, die nicht leicht abgezogen werden können, sind an Näthen, die für die Beschreibung nicht wichtig sind, mittelst eines Skalpells, unter Vermeidung jeder Verletzung der Leiche, zu trennen, und sodann zu entfernen.

§. 32.

Die Beschreibung der Kleidungsstücke kann in derselben Ordnung, wie sie am Leibe getragen werden, geschehen und es müssen der Stoff, seine Färbung, der Schnitt, das Futter, die vorhandenen Taschen und ihr Inhalt, die alte und abgenützte, oder neue und noch brauchbare Beschaffenheit derselben berücksichtiget werden. Bei Stücken, die gewöhnlich mit Merkzeichen versehen sind, ist diesen nachzuforschen, die vorgefundenen so viel als möglich ähnlich, mit Bemerkung ihrer Farbe und Art im Protokolle anzugeben, wo sie aber fehlen, ist auch dieser Umstand anzuführen. Sind die Kleidungsstücke mit Blut, Erde, Sand, Schlamm, Mist u. dgl. verunreiniget, so ist auch dieses und die Stelle, an welcher sie verunreiniget sind, zu beschreiben. Zeigen sich an denselben Risse oder anderweitige Beschädigungen, so ist zu beurtheilen, ob selbe nicht allenfalls durch Gegenwehr veranlaßt worden sind. Eine besonders sorgfältige Untersuchung erheischen die in selben vorgefundenen Löcher, welche durch die bei der Verwundung gebrauchten Werkzeuge verursacht wurden. Ihr Sitz, mit Benennung des betreffenden Kleidungstheiles und ihre Richtung sind genau zu erforschen, ihre Länge und Breite mit dem Zollstabe zu bemessen, die scharfen oder zackigen Ränder, und die stumpfen, spitzigen oder sonst geformten Winkel genau zu betrachten, und mit Benennung des betreffenden Kleidungstheiles anzuführen; findet sich in den verschiedenen über einander gelegenen Kleidungsstücken, die auf einmal durchlöchert worden sein müßten, ein Widerspruch bezüglich der Zahl und Größe der Öffnungen, so ist zu beurtheilen, ob dieser nicht durch eine vorhanden gewesene Faltung erklärt werden könne.

z jego strony dostarczoną, jeszcze przed oględzinami przeczytać i potém do protokółu przyłączyć, w którym się na nią odwołać powinno.

§. 31.

Potém przystępuje się do wyśledzenia i opisania odzieży, co też już z tego względu nie małéj jest wagi, iż przy wyśledzeniu i opisaniu reszty przy nieznajomych znajdujących się efektów daje wyjaśnienia co do urzeczywistnienia identyczności osoby, jakotéż że przy skaleczeniach, które przedarły suknie, z rodzaju otworów na nich widzieć się dających, które mają być zostawione bez zmiany, często prawdopodobniejszy wniosek co do użytych narzędzi jest możebnym, niż z rodzaju ran, już podczas życia różnym zmianom ulegających.

Rozebranie trupa z odzieży ma się stać z przezornością i bez użycia gwałtowności, suknie nie dające się ściągnąć łatwym sposobem, należy w szwach, które nie są ważne przy opisaniu, nożem anatomicznym, unikając każdego skaleczenia trupa, rozpruć i potém oddalić.

§. 32.

Opisanie odzieży uskutecznić można tym samym porządkiem, w jakim na ciele noszoną bywa, przyczém trza zwrócić uwagę na materyą, barwę jéj, krój, podszewkę, kieszeni znajdujące się, na treść tychże, jakotéż na to, czy już jest starą i zniweczoną, lub też w nowym i dobrym znajduje się stanie. Przy częściach odzieży opatrzonych zazwyczaj znaczkami, tychże śledzić, i znalezione z wszelkiém o ile możności ich upodobnieniem oraz z przytoczeniem ich barwy i rodzaju do protokółu wciągnąć należy, gdzie zaś takowych nie ma i ta okoliczność ma zostać wymienioną. Jeżeli odzież jest zanieczyszczoną krwią, ziemią, piaskiem, iłem, gnojem lub t. p., natenczas i to, jako i miejsce, w którém jest zanieczyszczoną, opisać należy. Jeźli pokazują się na niéj przerwy lub inne uszkodzenia, natenczas trza osądzić, czy takowe nie były może spowodowane przez walkę odporną. Szczególnie starannego poszukiwania wymagają znalezione w niéj dziury, które zrządzone zostały narzędziami, użytemi przy zranieniu. Siedlisko ich, z nazwą odnośnéj części odzieży, jakotéż ich kierunek dokładnie zbadać, długość i szerokość ich miarą calową wymierzyć, brzegi ostre lub ząbkowane, tępe, śpiczaste, lub kąty innego kształtu dokładnie obaczyć i z nazwą odnośnéj części odzieży przytoczyć należy; jeźli w różnych, po sobie leżących kawałkach odzieży, które naraz przedziurawić musiano, znajdzie się sprzeczność jaka co do liczby lub wielkości otworów, natenczas potrzeba osądzić, czyli nie można takową wyjaśnić obecnością byłego jakiegoś fałdu.

§. 33.

Vorgewiesene, angeblich bei der Verwundung gebrauchte Werkzeuge sind ihrer Art und Gestalt nach, mit Berücksichtigung eines vorhandenen Fabrikszeichens, sorgfältig zu beschreiben, und ihre Länge und Breite mit dem Zollstabe zu bemessen. Wenn die Breite eines Werkzeuges im Verlaufe abnimmt, ist sie an der schmälsten, mittleren und breitesten Stelle mit genauer Angabe der Entfernung derselben von der Spitze oder dem Griffe besonders zu bestimmen, ebenso ist die Stärke des Rückens eines Instrumentes bei verschiedener Dicke anzugeben, die Schwere aber mittelst der Wage zu erheben; ferner ist die scharfe oder stumpfe Beschaffenheit der Schneide oder Spitze zu beobachten, vorhandene Scharten genau aufzuzählen, und ersichtliche Blutflecken, wenn über ihre Natur kein Zweifel obwaltet, zu beschreiben; wo solche Flecken zweifelhaft sind, muß dieses gleichfalls bemerkt, das Wegwischen derselben aber immer vermieden und für Erhaltung ihrer ursprünglichen Form vorgesorgt werden.

§. 34.

Mit erfroren gefundenen Leichen müssen gleich nach ihrer Auffindung die vorgeschriebenen Wiederbelebungsversuche vorgenommen werden. Wo ihr Zustand die Fruchtlosigkeit dieser Versuche erkennen läßt, hat der Todtenbeschauer das allmälige Aufthauen derselben, wenn er sie zur Vornahme einer gerichtlichen Beschau für geeignet hält, zu veranlassen. Werden die Leichen bei ihrer Aufbewahrung, wie es die Vorschrift gebietet, vor dem Einflusse der Kälte geschützt, so wird eine gefrorne Leiche der Beschaukommission in den gewiß nur seltenen Fällen vorliegen, wo durch einen unerwartet eingetretenen heftigen Frost das Frieren über Nacht veranlaßt wurde. In geringeren Graden, wo die Haut noch einen Fingereindruck annimmt, ist eine solche Leiche bei Beobachtung der nöthigen Vorsicht noch zur Sekzion geeignet, nicht mehr aber bei vollkommener Starre. In letzterem Falle muß daher natürlicher Weise bis zur erfolgten allmäligen Aufthauung abgewartet werden.

§. 35.

Noch weniger wird bei Befolgung der bestehenden Vorschriften der Fall sich ereignen, daß die zur Vornahme der gerichtlichen Sekzion berufenen Ärzte in die Lage kommen, Wiederbelebungsversuche vornehmen zu müssen; sie sind jedoch, wo es demungeachtet nöthig werden sollte, hierzu verpflichtet, und es bleibt ihnen die Vornahme der Obdukzion einer Leiche, an der sich nicht die deutlichen Spuren des Todes zeigen, strengstens untersagt, daher auch in jedem Protokolle die vorgefundenen verläßlichen Symptome des Todes anzugeben sind. Selbst bei Verletzungen, die keinen Zweifel über den vorhandenen Tod zulassen, darf vor vollständiger Erkaltung auch der inneren Theile, somit niemals vor Ablauf von 24 Stunden, eine Sekzion vorgenommen werden.

§. 36.

Die Beobachtung und Anführung der vorhandenen Zeichen der Fäulniß ist aber auch zur Begutachtung der Verläßlichkeit der gewonnenen Resultate erforderlich. Denn

§. 33.

Przedłożone narzędzia, które według podania użytemi były przy zranieniu, starannie należy opisać co do rodzaju i postaci ich, jakoteż wymierzyć miarą całową ich długość i szérokość. Jeźli szérokość narzędzia w postępie się zmniejsza, natenczas takową potrzeba osobno oznaczyć w miejscu najwęższém, środkowém, i najszérszém, podając dokładnie odległość jego od końca lub trzonka, tożsamo objętość tylca narzędzia przy grubości jego rozmaitéj podać, ciężkość zaś wagą oznaczyć należy; prócz tego trza zważać na stan ostrości lub tępości ostrza lub końca, szczerby nadybane potrzeba dokładnie wyliczyć i opisać widoczne plamy krwiste, jeźli co do ich przyrody żadna nie zachodzi wątpliwość; a gdzie plamy te są wątpliwe, o tém równie wzmiankę uczynić, starcia ich zaś zawsze unikać, niemniéj téż i o zachowanie postaci ich pierwiastkowéj starać się należy.

§. 34.

Przy znalezieniu trupów zamarzłych uskutecznić trzeba zaraz po ich znalezieniu przepisane z niemi próby odżywiania. Kiedy stan ich poznać daje bezskuteczność prób takich, natenczas oglądacz zmarłych, jeźli trupa uważa za zdatnego do przedsięwzięcia oględzin sądowych, podjąć ma stopniowe tegoż odtajenie. Jeżeli, jak to przepis przekazuje, podczas przechowania zabezpieczono trupów od wpływu zimna, natenczas z pewnością nie wydarzy się, że trup zmarznięty komisyi obdukcyjnéj przedłożonym będzie, wyjąwszy te tylko nader rzadkie wypadki, gdzie przez mróz niespodzianie mocny, zmarznienie przez noc sprawioném zostało. W mniejszym stopniu, gdzie skóra nabiera jeszcze wygnieceń palcowych, trup, przy zachowaniu należytéj przezorności, do sekcyi jeszcze jest przydatnym, nigdy zaś przy całkowitém jego już stężeniu. W ostatnim zatém wypadku naturalnie czekać trzeba, aż powoli odtajenie nastąpi.

§. 35.

Przy zachowaniu przepisów ustanowionych, tém mniéj wydarzy się wypadek, aby lékarze przeznaczeni do przedsięwzięcia sekcyi sądowéj, znajdowali się w potrzebie uskutecznienia prób odżywienia; gdzieby zaś pomimo to potrzeba tego zachodziła, natenczas do tego obowiązani są, i zakazuje się im jak najsurowiéj, przedsiębrać oględzin na trupie, na którym nie okazują się wyraźne ślady śmierci, dlaczego téż w protokóle wyrazić należy, że znaleziono oznaki, zapewniające śmierć. Nawet przy skaleczeniach, które wcale nie przypuszczają wątpliwości o śmierci zaszłéj, nigdy egzenteracyi uskuteczniać nie należy przed całkowitém skrzepnieniem także i części wewnętrznych, a zatém nigdy przed ubiegiem 24 godzin.

§. 36.

Spostrzeżenie i przytoczenie okazujących się oznaków zgnilizny potrzebném zaś jest także, do oznaczenia pewności co do powziętych rezultatów. Bowiem tylko

nur im Beginne derselben läßt sich ein sicheres und richtig begründetes Urtheil fällen, je weiter aber die Fäulniß vorgeschritten ist, desto schwieriger wird die Beurtheilung, ob die in den Organen vorgefundenen Veränderungen vorausgegangenen pathologischen Prozessen oder einer Verletzung oder der bereits auf sie einwirkenden Fäulniß oder wohl gar der letzteren allein zuzuschreiben sind.

Indessen lassen sich hier Verletzungen, auch wenn sie bis zu den inneren Theilen gedrungen sind, mit ziemlicher Sicherheit beurtheilen, wenn die Beschaffenheit des Wundkanales und seiner nächsten Umgebung mit jener der übrigen Theile des verletzten Organes verglichen, und bei vorgefundenen Blutergüssen, auf vorhandene Gerinnungen und den Umstand Bedacht genommen wird, daß bei höheren Graden der Fäulniß leicht Ausschwitzungen von blutig gefärbter Flüssigkeit, auch ohne vorausgegangene Verletzung stattfinden können.

Deßgleichen lassen sich Vergiftungen mit mineralischen Stoffen oft bei weit vorgeschrittener Fäulniß nachweisen, und Knochenbrüche zu jeder Zeit erkennen.

§. 37.

Ist die Untersuchung einer bereits eingegrabenen und im hohen Grade faulen Leiche vorzunehmen, so ist zur Verminderung der Belästigung der Kommissionsmitglieder das Grab einige Stunden noch vor Herausnahme derselben zu eröffnen, der ausgehobene Sarg nach abgehobenem Deckel einige Zeit der freien Luft auszusetzen, und, wo ohne Störung der Untersuchung Stiche in den Unterleib und die Brust vorgenommen werden können, den in diesen Höhlen angesammelten Gasen der Ausgang zu verschaffen. Wenn sich diese zum größten Theile verflüchtiget haben, ist die Leiche mit einer Auflösung von Chlorkalk zu übergießen, aus dem Sarge auf den hierzu bestimmten Platz, den man früher gleichfalls mit Chlorwasser befeuchtet, zu bringen, die Kleidungsstücke auf dem kürzesten Wege zu entfernen, und sodann die Besichtigung und Untersuchung unter wiederholter Begießung mit Chlorwasser vorzunehmen.

§. 38.

Die Obdukzion der Leiche selbst zerfällt in die äußere Besichtigung und in die innere Untersuchung. Bei der ersteren sind nach vorausgegangener Beschreibung der allgemeinen Merkmale, die einzelnen Theile des Körpers, Kopf, Hals, Brust, Unterleib, die oberen und unteren Extremitäten und schließlich die Rückenfläche zu besichtigen und alles an ihnen Bemerkenswerthe anzuführen. Verletzungen, wenn sie sich auf einzelne Theile beschränken, sind bei Beschreibung dieser, wenn sie sich aber über eine größere Fläche des Körpers erstrecken, gleich nach aufgenommenem allgemeinen Befunde zu untersuchen. Insbesondere sind aber jene Stellen des menschlichen Körpers genau zu besichtigen, an welchen vorzugsweise leicht übersehbare und schwer zu entdeckende Verletzungen angebracht werden, oder sonst die Merkmale einer von Außen her stattgehabten Gewaltthätigkeit verborgen bleiben können, als die Augen-, Nasen-, Mund- und Rachenhöhle, der äußere Gehörgang, die Gegend des Nackens, die Achselgruben, der After, bei Weibern mit hängenden Brüsten die Stellen, welche von diesen, besonders linker Seits, bedeckt werden, die äußeren Ge-

w początku tejże, da się uczynić osądzenie pewne i należycie uzasadnione, im zaś więcéj postąpiła zgnilizna, tém trudniejszém będzie osądzenie, czy znalezione w organach zmiany, przypisać należy poprzedzającym działaniom chorobowym, czy skaleczeniu, czy też zgniliźnie, na nie już wpływ wywierającéj, czy też li tylko téj ostatniéj.

Atoliż skaleczenia, chociażby i doszły nawet części wewnętrznych, dość z wielką pewnością osądzić się dają, jeźli rodzaj przewodu rany i jego najbliższéj pobliskości ze stanem reszty innych części narządu skaleczonego porównanym i w wypadku obecnych wynaczynień, na znajdujące się skrzepliny i na tę okoliczność uwaga zwróconą zostanie, iż przy wyższych stopniach zgnilizny łatwo wypociny cieczy, krwawo ubarwionéj nawet bez uprzedzającego skaleczenia miejsce mieć mogą.

Tak samo też i otrucia ciałami ziemnemi, często przy zgniliźnie daleko już rozwiniętéj wykazać, a złamania kości każdego czasu rozpoznać się dają.

§. 37.

Jeźli poszukiwanie już pochowanego i w wysokim stopniu zgniłego trupa uskutecznić przychodzi, natenczas, aby zmniejszyć uciążliwości członków komisyi, należy kilka godzin przed wyjęciem tegoż, grób otworzyć, wyjętą trumnę po zdjęciu wieka przez czas niejaki na wolne powietrze wystawić, i jeźli bez przeszkody poszukiwania, przekłucia brzucha i piersi wykonać się dają, sprawić odchód gazom w tychże jamach zebranym. Jeźli takowe po największéj części ulotniły się, natenczas potrzeba trupa polać rozczynem chlorku wapna, przenieść go z trumny na miejsce do tego przeznaczone, które także wprzód polewa się wodą chlorową, odzież jak najstósowniéj oddalić i potém uskutecznić opatrywanie i poszukiwanie, polewając powtórnie wodą chlorową.

§. 38.

Obdukcya trupa sama składa się: z opatrywania zewnętrznego i zbadania wewnętrza. Opisawszy wprzód oznaki ogólne, opatrzyć przy piérwszém należy szczegółowe części ciała, jakoto: głowę, szyję, pierś, brzuch, odnogi górne i dolne, przy końcu i powierzchnię grzbietową i przytoczyć wszystko, co tylko na nich godném jest uwagi. Skaleczenia, jeźli ograniczają się na części szczegółowe, zbadane być mają przy opisaniu tychże, jeźli rozpościerają się nad większą ciała powierzchnią, zaraz po ogólném powziętém wyśledzeniu. Szczególnie zaś te części ciała ludzkiego dokładnie opatrzyć należy, którym osobliwie łatwo ominąć, i trudno odkryć się dające skaleczenia zadane, lub gdzie inne oznaki uskutecznionego gwałtu zewnętrznego ukryte być mogą, jakto: oczodoły, jama nosowa, ustowa, gardłowa, przewód słuchowy zewnętrzny, okolica karku, podpasza, otwór stolcowy, u kobiét mających wiszące piersi, miejsca, które onemi zakryte bywają, osobliwie po lewéj stronie, części płciowe zewnętrzne, u dzieci prócz tego jeszcze

schlechtstheile, bei Kindern überdieß noch die Fontanellen und die ganze Rückgratsgegend. Die gerichtliche Beschau darf sich jedoch nur dann auf die äußere Besichtigung beschränken, wenn der vorhandene hohe Grad der Fäulniß kein erhebliches weiteres Ergebniß aus der inneren Untersuchung gewärtigen läßt, und bei solchen Leichen kein Verdacht einer Vergiftung mit mineralischen Stoffen, oder einer Knochenverletzung vorhanden ist.

§. 39.

Bei der inneren Untersuchung ist die Öffnung des Kopfes, des Halses, der Brust- und Unterleibshöhle und zwar auch dann noch vorzunehmen, wenn eine Ursache des Todes bereits in einem oder dem anderen dieser Theile des Körpers aufgefunden worden wäre. Im Allgemeinen hat man sich bei der Sekzion an die anatomische Ordnung zu halten, sie bei dem Kopfe zu beginnen, und in derselben Reihenfolge wie bei der äußeren Besichtigung fortzusetzen.

Jeder Schnitt ist behutsam und in der Art zu führen, daß durch denselben nicht mehr Theile, als man beabsichtiget, getrennt werden. Insbesondere sind die Verletzungen der Venen, als: der Schilddrüsen-, der äußeren und inneren Drossel-, der Schlüsselbeinblutadern, der Hohladern, sowie überhaupt aller größeren Venen zu vermeiden. Nie darf ein Schnitt durch eine vorhandene Verletzung geführt werden, und wo eine solche in der sonst üblichen Schnittlinie liegt, ist von dieser abzuweichen, und jene gänzlich zu umgehen. Ist eine Verletzung an einer mit den Haupthöhlen des Körpers in keiner Verbindung stehenden Stelle vorhanden, so muß auch dieser Theil nach den Regeln der Kunst eröffnet, und alle Gebilde, in so weit sie von der Verletzung betroffen worden sind, näher untersucht werden. Es kann demnach die Eröffnung der Augen, der Nasenhöhlen, des äußeren oder inneren Gehörganges, des Rückenmarkkanales, des Hodensackes, des Mastdarmes, eines oder mehrerer Gelenke, oder die Präparirung der einen oder der anderen Extremität u. s. w. erforderlich werden.

§. 40.

Bei einer jeden Verletzung muß ihr Siz durch die anatomische Benennung des verletzten Theiles angegeben, und, wo dieses ungenügend wäre, die nach Zollen bemessene Entfernung von einer oder der anderen Gegend desselben Theiles, des nächsten Gliedes oder Organes näher bestimmt werden. Es ist die Form und Gestalt wo möglich mit geometrischen Namen oder nach allgemein bekannten ähnlichen Dingen zu beschreiben; die Länge und Breite mittelst des Zollstabes genau zu bemessen, die Richtung anzuführen und zu erklären, ob die Verletzung eine Hieb-, Stich-, Schnitt- oder Schußwunde, eine Quetschung, Verbrennung u. s. w. ist; die Tiefe einer Verletzung kann außer der Bemerkung, daß selbe seicht, tief oder durchdringend ist, durch die äußere Besichtigung niemals genau angegeben werden, weil es unter keiner Voraussetzung gestattet ist, dieselbe durch Sondiren oder auf eine andere Art zu untersuchen. Erst nach Beendigung der Sekzion und Ermittlung aller verletzten Theile kann die Tiefe einer Verletzung mit Sicherheit beurtheilt werden. Deßhalb müssen nach Beschreibung des äu-

ciemiączka i cała okolica grzbietu. Sądowe oględziny wtenczas tylko ograniczyć można na opatrywaniu zewnętrznem, jeżeli z powodu zachodzącego wysokiego stopnia zgnilizny ważniejszego nieco objawu z poszukiwania wewnętrznego oczekiwać nie przychodzi, i zarazem przy takich trupach podejrzenie o strucie ciałami ziemnemi, lub złamanie kości nie istnieje.

§. 39.

Przy poszukiwaniu wewnętrznem przedsiębrać należy otworzenie głowy, szyi, jamy piersiowéj i brzusznéj, i to nawet w tym razie, jeśli znaleziono przyczynę śmierci już w jednéj lub drugiéj części ciała. W ogóle przy egzenteracyi zachowany być powinien porządek anatomiczny, należy ją zacząć od głowy i tą samą koleją daléj prowadzić, jak przy opatrywaniu zewnętrznem.

Każde cięcie uskutecznić trzeba ostrożnie i w ten sposób, aby przezto więcéj części, niż zamyślano, nie przecięto. Osobliwie unikać należy skaleczenia żył, mianowicie: żyły gruczołu tarczykowego, żyły szyjnéj ze- i wewnętrznéj, żyły podobójczykowéj, żył czczych jakotéż w ogóle wszystkich żył większych. Nigdy nie należy cięcia robić w znalezionem skaleczeniu, a jeźli takowe przypada w linię cięcia, zazwyczaj używaną, natenczas od téj zboczyć i skaleczenie całkiem obejść trzeba. Jeżeli skaleczenie znajduje się na miejscu, nie stojącém w żadnym związku z jedną z jam głównych ciała, natenczas trza i tę część według prawideł sztuki otworzyć i śledzić bliżéj wszelkie twory, w mierze jak dotknięte zostały przez skaleczenie. Zajść zatém może potrzeba otworzenia ócz, jam nosowych, zewnętrznego lub wewnętrznego przewodu słuchowego, kanału rdzenia pacierzowego, worka jądrowego, kiszki odchodowéj, jednego lub kilku stawów, jakotéż odrabianie jednéj lub drugiéj odnogi i t. d.

§. 40.

Przy każdém skaleczeniu podane być musi miejsce tegoż, podług miana anatomicznego części skaleczonéj, i jeźli to byłoby niedostatecznem, potrzeba bliżéj oznaczyć oddalenie, zmierzone podług cali od jednéj lub drugiéj okolicy téjże części, od najbliższego członka lub narządu. Kształt i postać, gdzie można, opisać trzeba podług nazw jeometrycznych lub podług znajomych w ogóle istót podobnych, długość i szerokość dokładnie zmierzyć miarą calową, kierunek podać, i wyjaśnić należy, czy skaleczenie jest raną ciosową, kłutą, ciętą lub postrzałową, stłuczeniem (kontuzyą), oparzeniem i t. d. Głębokość skaleczenia oprócz uwagi, że takowe jest płytkie, głębokie lub wskróś przechodzące, nigdy za pomocą opatrywania zewnętrznego dokładnie oznaczoną być nie może, gdyż pod żadnym warunkiem nie jest dozwolono, zbadać takową za pomocą ślednika lub w inny jaki sposób. Po ukończeniu dopiéro egzenteracyi i wyśledzeniu wszystkich części uszkodzonych, głębokość skaleczenia z pewnością osądzić się daje. Z tego powodu

ßeren Beschaffenheit der Verletzung die tiefer von ihr betroffenen Organe, wenn der Obduzent im weiteren Verlaufe der Untersuchung zu ihnen gelangt, in anatomischer Ordnung schichtenweise präparirt, bei jeder Schichte die betroffenen Theile benannt, und die Durchmesser der Verletzung nach Zoll und Linien angegeben werden. Durch die zusammengehaltene Beschreibung der einzelnen Schichten erlangt man die genaueste Ansicht über den Wundkanal und die Richtung desselben, sowie über die verletzten Gebilde. Sind mehrere Verletzungen vorhanden, so muß jede derselben auf die gleiche Weise beschrieben werden, wobei auch das Werkzeug, womit selbe beigebracht wurden, und die Art, auf welche letzteres angewendet worden sein dürfte, sodann ob nicht eine oder die andere Verletzung als Merkmal geleisteter Gegenwehr betrachtet werden müsse, zu begutachten ist.

Ferner sind die etwa vorgefundenen und möglicherweise gebrauchten Werkzeuge mit den vorhandenen Verletzungen selbst zu vergleichen. Nie dürfen dieselben aber in die Verwundungen, oder in die in Kleidungsstücken befindlichen Öffnungen, wodurch ihre ursprüngliche Form nur verändert würde, gebracht werden; sondern die hier erforderlichen Schlüsse sind aus der Form, Gestalt, Breite und Tiefe der Wunde, aus der Beschaffenheit ihrer Ränder und Winkel, und dem ähnlichen Zustande der Löcher in den Kleidungsstücken im Vergleiche mit der Form, Gestalt, Länge, Breite und Schwere des Werkzeuges, mit der Schärfe und Länge seiner Schneide, der Spitze, der Dicke des Rückens, der vorhandenen Scharten und Blutspuren u. s. w. herzuleiten.

§. 41.

Insbesondere ist aber bei eigentlichen Wunden, die an einer Leiche vorgefunden werden, ihre Form und Gestalt, ihre Größe nach der Länge und Breite, ihre Richtung, die scharfen, zackigen, lappigen, geschwollenen, glatten mit Blut unterlaufenen oder nicht unterlaufenen, nach ein- oder auswärts gerichteten Ränder, die spitzigen, stumpfen, abgerundeten, oder sonst wie gearteten Winkel zu beschreiben; der Ausfluß von Blut, Galle, Speisebrei, Darminhalt u. dgl., sowie ein allenfalls vorhandener Vorfall eines Eingeweides zu bemerken; die Beschaffenheit ihrer Umgebung zu beobachten; eine bei Hieb-, Schnitt- und Stichwunden allenfalls mit vorhandene Quetschung zu berücksichtigen. Es müssen alle durch eine Verwundung verletzten Theile, und die Art und Weise dieser Verletzung, die hierdurch veranlaßten Folgen, wie sie in der Leiche vorzufinden sind, als: Ergießungen von Blut, Absonderungssäften und des Inhaltes hohler Organe in das Parenchym eines Eingeweides oder in eine Höhle ausgeforscht, in der Wunde enthaltene fremde Körper, als: Bruchstücke der gebrauchten Werkzeuge, Kugeln, Kleidungsstücke, Knochensplitter u. dgl. bezeichnet werden. Es ist zu sehen, ob nicht Röthung, Schwellung, Verdichtung des Gewebes an der Wunde und in ihrer Umgebung, blutige Infiltrazionen, seröse, faserstoffige, eiterige ꝛc. Ersudate, sphacelöse oder jauchige Umwandlung derselben und der Gewebe, somit die Zeichen einer schon eingetretenen Ent-

po opisaniu zewnętrznego stanu skaleczenia, należy dotknięte od niego w głębi narządy, jeźli obducent w dalszym toku poszukiwania do nich dochodzi, warstwowo obrobić podług anatomicznego porządku, przy każdéj warstwie dotknięte części wymienić i średnice skaleczenia podług cali i linii podać. Zebrane opisanie porównawcze warstw pojedynczych podaje najdokładniejszy pogląd na przewód rany i kierunek jéj, jakotéż na twory uszkodzone. Jeźli znajduje się więcéj skaleczeń, natenczas każde z nich w równy sposób opisane być powinno, przyczém osądza się narzędzie, którém takowe zadane, i sposób, w jaki ostatnie użyte być mogło, potém czy nie ma jedno lub drugie skaleczenie uważaném być jako oznaka zaszłéj walki odpornéj.

Prócz tego porównać zaś trzeba znalezione poniekąd i może użyte narzędzia, z znajdującemi się skaleczeniami samemi. Takowe zaś nigdy nie powinny być wkładane w rany lub w otwory w odzieży znajdujące się, przezcoby postać ich piérwiastkowa tylko zmienioną być mogła; wnioski bowiem tu potrzebne z kształtu, postaci, szérokości i głębokości ran, ze stanu ich brzegów i kątów i z podobnego stanu dziur w odzieży, w porównaniu z kształtem, postacią, długością, szérokością i ciężkością narzędzia, z ostrością i długością jego ostrza, końca, grubością tylca, znajdujących się szczerbów i śladów krwi etc. wywodzone być powinny.

§. 41.

Osobliwie zaś przy ranach właściwych, okazujących się na trupie, opisać należy ich kształt i postać, wielkość ich wzdłuż i w szérz, kierunek, brzegi ostre żłóbkowane, płatkowe, obrzmiałe, gładkie, krwawo zasinione lub niezasinione, na zewnątrz lub wewnątrz podwinięte, kąty śpiczaste, tępe, zaokrąglone lub jakiegokolwiek bądź innego rodzaju; dostrzegać należy wylewu krwi, żółci, miazgi pokarmowéj, treści trzewów i t. p. jakotéż przepukliny jelita, wypadkowo zachodzącéj; trzeba uważać na zachowanie się jéj okolicy; oraz wzgląd mieć na zachodzące może jeszcze stłuczenie ran ciosowych, ciętych i kłótych. Wszystkie części przy zranieniu uszkodzone, jako i sposób i rodzaj tegoż skaleczenia, skutki ztąd wynikłe, jak ich w trupie znaleziono, wybadane zostać mają, mianowicie: wylewy w mięsno jelita lub w jamę jaką krwi, soków wydzielanych, i treści narządów wydrążonych, i oznaczyć trza ciała w ranie znajdujące się obce, jakoto: kawałki narzędzia użytego, kule, kawałki odzieży, odłamki kości i t. d. Uważać należy, czy jakieś zaczerwienienie, nabrzmienie, skupienie tkanki na ranie i przy jéj okolicy, czy nacieki krwiste, wypociny wodniste, włókniste, ropne i t. p., przeistoczenia tychże i tkanek w zgorzelinę lub posokę, a więc, czy oznaki już zachodzącego zapalenia nie znajdują się, czy téż zanieczyszczenie lub niezwykła całkiem jakość rany

zündung vorhanden seien, und ob eine Verunreinigung oder ganz ungewöhnliche Beschaffenheit der Wunde und des Wundkanals den Verdacht einer Vergiftung errege.

§. 42.

Bei reinen Quetschwunden, die sich durch eine mehr oder weniger dunkelrothe Färbung der Haut zu erkennen geben, hat man vor Allem darauf zu sehen, ob auf diese Art gefärbte Stellen nicht durch Todtenflecke, Ekchymosen, Petechien oder durch andere Krankheitsprozesse, wie Typhus, Pyämie, Skorbut u. dgl. bedingte Blutunterlaufungen, durch heftige Muskelanstrengungen, wie Krämpfe, Erbrechen, Husten, Springen, Laufen u. dgl. verursachte Blutaustretungen, oder wohl gar nur durch Muttermäler, Gefäßerweiterungen ꝛc. bedingt worden sind. Jedesmal muß durch Einschnitte die Natur dieser Flecken genau erforscht werden.

Die Quetschwunden werden mit Rücksicht auf ihre Form, ihren Umfang ꝛc. an den Blutunterlaufungen der ganzen Haut und des unterliegenden Bindegewebes, sowie an der mehr oder weniger beträchtlichen Zerstörung dieser Gewebe, erkannt, und von den anderweitigen ähnlichen Färbungen der Haut nach den Grundsätzen der pathologischen Anatomie unterschieden.

Wenn sich diese dunkler gefärbten Stellen als Verletzungen beurkunden, so muß ihr Sitz, ihre Ausdehnung, die Form und der Grad der Zerstörung des Gewebes bezeichnet, die Gebilde, auf welche sie sich fortsetzen, als: Muskeln, größere Gefäße und Nervenstämme, Eingeweide, angeführt, auf allenfalls zerbrochene oder zerquetschte Knochen Bedacht genommen, ferner bei Eingeweiden und Muskeln gesehen werden, ob selbe nicht stellenweise und in welcher Ausdehnung geborsten sind, ob hierdurch nicht der Austritt von Blut oder anderen Flüssigkeiten, und in welcher Menge veranlaßt wurde. Es ist überdieß zu untersuchen, ob die gequetschten Stellen und ihre Umgebung die bereits im vorigen Paragraph angeführten Zeichen von Entzündung, Jauchung ꝛc. erkennen lassen, und endlich ob nicht, von der ursprünglich verletzten Stelle entfernt, besonders entgegengesetzte Organe gleichfalls und in welcher Art verletzt worden sind.

§. 43.

Bei Schußwunden ist darauf zu sehen, ob nicht schon die Kleidungsstücke, sowie der getroffene Körpertheil und dessen Umgebung von Pulver geschwärzt oder verbrannt seien, ob die Schußwunde denselben durchdringe oder nicht, wobei die Ein- und Austrittsöffnung im Allgemeinen dadurch beurtheilt wird, daß erstere eine kleinere, mit einwärts gekehrten Rändern versehene, oft mit einem Brandschorfe bezeichnete Wunde; letztere eine solche von größerem Umfange, mit auswärts gestülpten, mehr zerrissenen Rändern darstellt. Es sind die Richtung des Schußkanales und die hierbei verletzten Theile nach den bereits angegebenen Andeutungen (§. 40) zu erforschen. War der Schuß ein zusammengesetzter, das ist, durch mehrere Kugeln, Pfosten, Schrottkörner verursachter, so ist die Zahl der Wunden, ihre Entfernung von einander, sowie die Richtung und Verbindung der so gebildeten einzelnen Schußkanäle unter einander, zu beobachten; fremde

i przewodu jéj, nie wzbudza podejrzenia strucia.

§. 42.

Przy czystych stłuczenia ranach, dających się już rozpoznać z ubarwienia, mniéj więcéj ciemnoczerwonego skóry, przedewszystkiém na to uwagę zwrócić należy, czy miejsca w ten sposób ubarwione nie wynikły z sińców trupich, z sińców zwyczajnych, przystudzienic lub z nabiegłości krwi sprowadzonych przez choroby inne, jako przez tyfus, ropnicę, dzięgnę (gnilec), i t. p. lub z wystąpień krwi, zrządzonych przez natężenie miąśni, jakoto: przez kurcz, wymiot, kaszel, skok, bieg i t. p. lub też czy wcale tylko sprawionemi zostały przez znamiona, rozszérzenie naczyń etc. Zawsze przyrodę tych plam trza wyśledzić zapomocą nacięć.

Rany stłuczenia ze względu ich postaci, objętości etc. rozpoznać się dają z podbiegłości całéj skóry i pod nią leżącéj tkanki łącznéj, jako też ze spustoszenia tychże tkanek mniéj lub więcéj znacznego, i od innych podobnych ubarwień skóry odróżnione być mogą według zasad anatomii patologicznéj.

Jeżeli miejsca te, ciemniéj ubarwione, okazują się jako skaleczenia, natenczas potrzeba oznaczyć ich siedzibę, rozpostrzenienie się, postać i stopień spustoszenia tkanki, przytoczyć twory, po których się rozciągają, mianowicie: mięsa (muszkuły), większe naczynia i nerwy, trzewy, uważać na kości, wypadkowo może złamane lub zmiażdżone, prócz tego obaczyć przy trzewach i mięsach, czy też takowe nie są miejscami i w jakiéj rozciągłości rozpęknięte, czy z tego powodu wystąpienie krwi lub innych cieczy i w jakiéj ilości nie zostało sprawione. Prócz tego trza zbadać, czy miejsca stłuczone i ich okolica nie dają rozpoznać przytoczone już w poprzednim paragrafie oznaki zapalenia, posoki etc. wreszcie, czy osobliwie przeciwległe, i od pierwiastkowo uszkodzonego miejsca oddalone narządy niezostały równie też, i w jaki sposób skaleczone.

§. 43.

Przy ranach postrzałowych na to uważać trzeba, czy nie jest już odzież, lub też część ciała uszkodzona i okolica jego prochem zczernioną lub spaloną, czy rana postrzałowa ją przebija czy nie, przyczém w ogóle otwór wstępny i odchodowy w ten sposób się osądza, iż piérwszy mniejszym, opatrzony brzegami wewnątrz podwiniętemi, często też jako rana oznaczona czarną krostą, ostatni zaś jako większéj objętości i brzegi na zewnątrz zagięte, więcéj rozdarte mający, okazuje się. Kierunek przewodu postrzałowego i części przytém uszkodzone według podanych już wskazań (§. 40) zbadane być mają. Jeżeli postrzał był złożony, to jest sprawiony przez więcéj kul, lotek, ziarn śrótowych, natenczas na ilość ran, oddalenie ich wzajemne, jako też na kierunek i spojenie utworzonych tym sposobem pojedynczych przewodów postrzałowych między sobą uważać; ciała obce,

mit dem Schußmateriale eingedrungene Körper, als Kleiderfetzen, Schießpfropfe, Knochensplitter u. dgl. sind aufzusuchen, und auch bei Kugeln, die nicht oder nur seicht eingedrungen sind, die durch sie veranlaßten Veränderungen anzugeben.

§. 44.

Knochenbrüche und Verrenkungen sind vorerst, in soweit sich dieselben durch die äußere Besichtigung erkennen lassen, zu bestimmen, somit der zerbrochene Knochen, die verletzten Knochenverbindungen und Gelenke zu benennen, die dadurch veranlaßten Veränderungen in der Lage, Form, Länge, Beweglichkeit hervorzuheben, und die an den allgemeinen Decken ersichtlichen Erscheinungen zu beschreiben; nämlich: ob selbe unverändert oder mit Blut unterlaufen, sonst geröthet oder geschwollen sind, ob gleichzeitig eine Wunde und welcher Art vorhanden ist, ob sich in dieser Knochensplitter oder das eine oder andere Ende des zerbrochenen Knochens zeige. Bei der inneren Untersuchung von Knochenverletzungen müssen ausgiebige, jedoch nie eine vorhandene Wunde durchkreuzende Schnitte gemacht, die Beschaffenheit der inneren Fläche der Haut beschrieben, die gesammte Muskulatur bis auf den Knochen oder das verletzte Gelenk präparirt, auf Infiltrazionen derselben mit Blut, auf theilweise oder gänzliche Zerreißung, auf vorhandene Verletzungen größerer Gefäße und Nerven Rücksicht genommen werden.

An dem zerbrochenen Knochen ist die Art des Bruches anzuführen, ob er vollkommen, unvollkommen, querschief, der Länge nach, mit Splitterung oder Zerschmetterung gebrochen erscheine, wobei größere Bruchstücke der Zahl und Form nach zu beschreiben sind. Bei Verrenkungen ist darauf zu sehen, ob sie frisch oder veraltet, vollkommen oder unvollkommen sind, wie weit die Knochenfügungen nach Zollen und Linien von einander abweichen, wie die Gelenkbänder beschaffen, ob sie bloß ausgedehnt oder zerrissen erscheinen, nach welcher Seite der verrenkte Knochen gerichtet, ob nicht an ihm oder innerhalb der Gelenkhöhle ein Bruch vorhanden sei. Überdieß ist bei Knochenbrüchen und Verrenkungen darauf Rücksicht zu nehmen, ob nicht schon bestandene krankhafte Beschaffenheit der Knochen und Gelenkbänder zum Entstehen Jener Anlaß gegeben hat, endlich ob Erscheinungen einer Entzündung und welcher Art derselben vorhanden sind oder nicht.

§. 45.

Bei den, durch Verbrühen, Verbrennen oder durch Ätzmittel entstandenen Verletzungen ist zu untersuchen, ob die Haut hell oder dunkel geröthet, oder anderweitig gefärbt, mehr oder weniger geschwollen sei, ob die Oberhaut zu kleineren oder größeren Blasen erhoben, und womit letztere erfüllt sind, ob die Oberhaut mangelt, ob die bloßgelegte Lederhaut in eine weiche, gelbliche oder graue Masse verwandelt, oder geschwärzt, schwartenartig vertrocknet, wie gebraten, oder gar mehr oder weniger verkohlt erscheine, ob die letzteren Erscheinungen bloß auf die Haut und das darunter liegende Zellgewebe sich beschränken, oder auch bis auf die Muskeln, Nerven und Gefäße, oder selbst auf den Knochen sich erstrecken. Es müssen die Spuren einer bereits eingetretenen Entzündung, Röthung, Schwellung, seröse, blutige, eitrige, jauchige ꝛc. Infiltrazionen der verletzten

wciśnione z materyałem postrzałowym, mianowicie: łachmany sukien, flejtuchy, odłamki kości i t. p. wyszukać i także przy kulach, które wcale nie, lub tylko płytko wciśnięte zostały, zmiany przez nie zrządzone podać należy.

§. 44.

Złamania kości i zwichnienia oznaczone być powinny najprzód w miarę, jak rozpoznać się dają przy opatrzeniu zewnętrznem, a zatém należy wymienić kości złamane, spojenia uszkodzone kości i stawy takie, wyjawić zmiany z tego powodu zrządzone, w położeniu, postaci, długości, ruchu, i opisać zjawiska widoczne na powłokach powszechnych, jakoto: czy są niezmienione, czy też krwią zabiegłe, zresztą inaczéj zaczerwienione albo nabrzmiałe, czy jednocześnie nie znajduje się rana i jakiego ta jest rodzaju, czy nie okazują się w niéj odłamki kości lub koniec jeden lub drugi złamanéj kości. Przy śledzeniu wewnętrznem potrzeba prowadzić cięcia wydatne, które jednak nigdy nie powinny krzyżować się z raną obecną i opisać należy stan wewnętrzny powiérzchni skóry, obrobić mięsiwo całe aż do kości, lub do stawu uszkodzonego, i wzgląd mieć na przepociny krwi, na rozdarcie cząstkowe lub całkowite, na skaleczenia obecne naczyń większych i nerwów.

Jeźli kość jest złamaną, przytoczyć należy rodzaj złamania, czy okazuje się jako całkowite lub nie, poprzeczno skośnie, lub wzdłuż z odłamkami lub z rozmiażdżeniem uskutecznione, przyczém opisać potrzeba większe kawałki złamania, co do ilości i postaci. Przy zwichnieniach zważać należy, czy są świéże czy stare, całkowite lub nie, w jakiéj mierze według cali i linii oddalają się od siebie spojenia kości, jak się zachowują więzy przystawowe, czy okazują się tylko rozdęte, czy też rozdarte, po któréj stronie zwichniona kość jest skierowaną, czy nie znajduje się na niéj lub w wnętrzu jamy stawowéj jakie złamanie. Prócz tego trza mieć wzgląd przy złamaniach kości i zwichnieniach, czy też może już dłużéj trwająca chorobowa jakość kości i więzów przystawowych nie dała powodu do powstania onych, wreszcie czy nie znajdują się objawy zapalenia i w jakim rodzaju lub nie.

§. 45.

Jeżeli skaleczenia pochodzą z oparzenia, z gorzelizny lub z środków żrących, natenczas zbadać trzeba, czy skóra jasno lub ciemno zaczerwienioną, lub jakkolwiek inaczéj ubarwioną, mniéj lub więcéj obrzmiałą jest, czy przyskórnia jest nadętą w pęcherze mniejsze lub większe, i czy ostatnie są napełnione, czy przyskórnia brakuje, czy obnażona skóra właściwa zmienioną nie jest w gąszcz miękki, żółtawy lub szary, czy też nie okazuje się szczernioną, strupowato zeschłą, jakby upieczoną, lub też wcale mniéj więcéj zwęgloną, czy też zjawiska ostatnie ograniczają się na skórę i tkaninę podleżącą komórkową, lub czy dosięgają też mięśni nerwów i naczyń lub nawet i kości. Ślady przybyłego już zapalenia, zaczerwienienia, obrzmienia, nasiąki wodniste, krwawe, ropne, posokowe etc. uszko-

und der umgebenden Gebilde oder eine vielleicht schon sich zeigende Begrenzung, sowie nicht minder die konsekutiven, hypostatischen, metastatischen, pyämischen Erscheinungen auf den übrigen Organen angegeben werden.

§. 46.

Alle an einer Leiche vorfindlichen Verletzungen müssen aber auch in soferne beurtheilt werden, ob selbe vor oder nach dem Tode zugefügt worden sind, weßhalb insbesondere bei jeder Verletzung auf alle jene Veränderungen Rücksicht zu nehmen ist, welche nur durch die Lebensthätigkeit hervorgebracht werden können, als: Blutunterlaufungen oder größere Blutergüsse, Klaffen der Wundränder, getrennter, in verschiedenem Grade kontraktiler Gewebe, Erscheinungen der eingetretenen Reakzion u. s. w.

Zweites Hauptstück.

Von der Vornahme der gerichtlichen Todtenbeschau insbesondere.

Erster Abschnitt.

Äußere Besichtigung der Leiche (Leichenschau).

§. 47.

Die äußere Besichtigung beginnt mit der allgemeinen Beschreibung der Leiche.

Diese hat an der Leiche die Größe, den regelmäßigen oder regelwidrigen Wuchs, die kräftige oder schwächliche Konstituzion, das gute oder schlechte Genährtsein, ungewöhnliche Fettheit, krankhafte Abzehrung oder Volumens-Vergrößerung, den Grad der vorhandenen Leichenstarre, die Farbe der Körperoberfläche überhaupt, eine augenfällige Bläße oder besondere Pigmentirung, das Vorhandensein einer Gänsehaut, endlich die Art und Verbreitung der Todtenflecke, deren Natur durch Einschnitte zu konstatiren ist, zu berücksichtigen. Sie hat ferner krankhafte Veränderungen, welche über die ganze Oberfläche des Körpers oder einen größeren Theil derselben verbreitet sind, sowie in gleicher Ausdehnung vorhandene Verunreinigungen derselben mit Blut, Erde, Sand, Schlamm, Schmutz, Koth u. dgl., vorhandene Verletzungen aber nur bei größerer Verbreitung derselben zu erwähnen, da diese in der Regel bei der Besichtigung der einzelnen Theile anzuführen sind.

§. 48.

Bei Unbekannten hat die äußere Besichtigung mit der Personsbeschreibung anzufangen, in welche die Größe mit genauer Angabe des Maßes, das Geschlecht, das beiläufige Alter, die Körperbeschaffenheit überhaupt, die Farbe der Haare und Augen, die Form des Gesichtes, die Bildung der Stirne, der Nase, der Lippen, des Mundes, die Art des allenfalls vorhandenen Bartes, die Beschaffenheit der Zähne, andere auffallende Kennzeichen, als: Narben, Warzen, Muttermäler, durchstochene Ohrläppchen, Mißbildung u. s. w. aufzunehmen sind.

dzonych i pobliskich tworów lub też ograniczenie jakieś może się już okazujące, niemniéj w innych narządach zjawiska chorób następowych, ściekowych, przerzuconych lub ropnicowych także wyrażone być powinny.

§. 46.

Wszelkie skaleczenia na trupie się znajdujące, także osądzone być mają ze względu, czy zrządzone zostały przed lub po śmierci; z powodu tego przetoż przy każdém skaleczeniu osobliwie uwzględnić należy wszelkie te zmiany, które tylko przez czynność żywotną uskutecznione zostać mogą, jako to: siniaki lub wylewy większe krwi, rozstęp brzegów rany, rozdzielonych w różnym stopniu sprężystych tkanin, objawy przybyłéj siły oddziaływania i t. d.

Część druga.

O przedsięwzięciu sądowych oględzin w szczególności.

Rozdział piérwszy.

Ogląd zewnętrzny trupa (wizya trupa).

§. 47.

Opatrywanie zewnętrzne rozpoczyna się z opisaniem ogółowém trupa:

Opisanie to trupa uwzględnia wielkość, wzrost prawidłowy lub nieprawidłowy, ciałotwór silny lub wątły, tuszę dobrą lub złą, niezwykłą otyłość, schnienie chorobowe lub zwiększenie objętości, stopień znajdującego się stężenia pośmiertnego, barwę powierzchni ciała w ogóle, widoczną bladość lub osobliwsze ubarwienie, znajdowanie się gęsiéj skórki, wreszcie rodzaj i rozszerzenie sińców trupich, których przyrodę przez nacięcia ustalić należy. Powtóre nadmienić ma zmiany chorobowe, które rozciągają się nad całą powierzchnią ciała, lub po większéj jéj części, jako też w równym rozmiarze obecne zanieczyszczenia tychże krwią, ziemią, piaskiem, iłem, brudem, błotem i t. p., znajdujące się skaleczenia zaś tylko przy rozciągłości ich większéj, gdyż takowe zwykle przy opatrywaniu części szczegółowych przytoczone zostać mają.

§. 48.

Opatrywanie zewnętrzne nieznajomych, rozpocząć się ma opisaniem osoby, przy którém nadmienia się wielkość, podając dokładnie miarę, płeć, wiek prawdopodobny, ciałotwór w ogóle, barwę włosów i ócz, zarys twarzy, układ czoła, nosa, warg, ust, rodzaj w przypadku znajdującéj się brody, stan zębów i odznaki inne w oczy wpadające, mianowicie: blizny, brodawki, znamiona, przekłute uszka, wady utworowe etc.

§. 49.

Am Kopfe sind die Größe, die kugliche, längliche oder sonstige Gestalt desselben, die Länge und Farbe der Haare, ihr Reichthum oder Mangel, ihre Durchfeuchtung mit Blut, Wasser, oder einer anderen Flüssigkeit, ihre Verunreinigung mit Erde, Sand, Koth u. dgl., krankhafte Erscheinungen an der Kopfhaut, vorhandene Geschwülste ihrer Natur, Verletzungen ihrer Art nach zu beschreiben, die Färbung und der Ausdruck des Gesichtes zu bezeichnen; an den Augen ist zu bemerken, ob sie geöffnet oder geschlossen, hervorgetrieben oder eingesunken sind, wie ihre Binde- und Hornhaut, die Iris und Pupille beschaffen; ein allenfalls vorhandener Ausfluß aus der Nase, fremde in derselben befindliche Körper näher zu bestimmen; am Munde ist zu beobachten, ob er geschlossen, mehr oder weniger offen, die Unterlippe herabhängend, der Unterkiefer klaffend, beweglich oder steif, wie die Lippen gefärbt und geformt, ob sie feucht oder trocken, ob in der Mundhöhle Blut, Schleim, Wasser, Schaum, ausgebrochene Substanzen angesammelt, oder von Außen in selbe gelangte Körper vorhanden sind; an den Zähnen zu untersuchen, ob sie gesund oder schadhaft, vollzählig oder fehlend, ob und in welchem Grade sie abgenützt oder frisch ausgebrochen sind; wie das Zahnfleisch im Allgemeinen und am Rande der Zähne beschaffen sei; ob die Zunge die gehörige oder eine abnorme Lage habe, ob sie geschwollen, roth oder unrein sei; welche Farbe die Schleimhaut des Mundes und der Rachenhöhle zeiget. Mit gleicher Rücksicht sind auch die Ohren zu untersuchen. Wo immer an diesen Theilen ein krankhafter Zustand oder eine Verletzung angetroffen wird, sind sie nach den hierüber gegebenen Regeln näher zu bestimmen.

§. 50.

Am Halse ist zu bemerken, ob er kurz oder lang, dünn oder dick, steif oder beweglich, im letzteren Falle ob er nicht ungewöhnlich gelenkig ist, ob die Hautvenen nicht augenfällig strotzend sind; welche Größe, Form und Konsistenz ein vorhandener Kropf habe, ob sich am Halse nicht eine Furche von einem angelegt gewesenen Stricke, oder anderweitigen Würgebande vorfinde, in welchem Falle deren Lage, Tiefe, Breite, Richtung und Verlauf, sowie die normale oder schwartenartig vertrocknete oder sugillirte Beschaffenheit der bezüglichen Haut nebst dem allenfalls vorhandenen Würgebande und der Art seiner Anwendung zu beschreiben wäre; ob nicht Exkoriazionen, Eindrücke, Sugillazionen als Spuren einer vorausgegangenen Würgung oder Verletzungen anderer Art, oder krankhafte Erscheinungen äußerlich am Halse wahrnehmbar seien. Insbesondere ist aber bei Schnittwunden zu erforschen, ob der Schnitt von der Linken zur Rechten oder umgekehrt geführt wurde, und ob nicht die Stelle, die er vorzüglich betroffen, eine nähere Kenntniß der verletzten Theile oder seine Form die Hand eines Schlächters von Seite des Thäters vermuthen lasse.

§. 51.

Bei der äußeren Besichtigung der Brust ist zu bemerken: die Breite, Wölbung und Abplattung, eine allenfalls vorhandene, regelwidrige Bildung derselben; bei weiblichen

§. 49.

O głowie opisać należy wielkość, postać jéj kulistą, podłużną lub inną, długość i barwę włosów, obfitość ich lub brak, zwilgocenie ich krwią, wodą lub inną cieczą, zanieczyszczenie ich ziemią, piaskiem, błotem i t. p., zjawiska chorobowe ogłowia, obrzękłości obecne co do przyrody, skaleczenia co do rodzaju oznaczyć, ubarwienie i wyraz twarzy, i co do ócz wzmiankę uczynić należy, czy są otwarte, lub zamknięte, wystające lub zapadłe, jak się zachowuje ich łącznica i rogówka, tęcza i źrenica, bliżéj trza oznaczyć, wypływ może zachodzący z nosa, ciała obce w nim zawarte; przy ustach uważać trza, czy są zamknięte, mniéj więcéj otwarte, czy dolna warga jest zwisłą, szczęka dolna rozpuszczoną, ruchomą lub stężałą, jak wargi ubarwione i ułożone, czy są wilgotne lub suche, czy w jamie ustnéj zebrało się krwi, śluzu, wody, piany, ciał odrzuconych, lub czy też nie znajdują się ciała zewnątrz do niéj weszłe; na zębach trza śledzić, czy są zdrowe lub uszkodzone, pełnoliczne lub brakujące, czy i w jakim stopniu są zużyte, lub czy są świéżo wyłamane; w jakim stanie się znajdują dziąsła w ogólności, i na brzegu zębów; czy język jest w położeniu prawidłowém lub nie, czy jest obrzmiały, czerwony lub nieczysty; jaką barwę okazuje błona śluzowa gęby i jamy gardłowéj. Z tą samą ścisłością i uszy śledzić należy. Gdziekolwiek na częściach tych zastanoby chorobowy jaki stan, lub skaleczenia, takowe według podanych niniejszém prawideł bliżéj oznaczone być powinny.

§. 50.

Przy szyi należy oznaczyć, czy jest krótką lub długą, wązką lub grubą, stężałą lub ruchomą, w wypadku ostatnim, czy nie jest zbyt giętką, czy nerwy skórne nie są widocznie nabrzmiałe; jaką wielkość, postać i tęgość posiada znajdująca się wola, czy nie masz na szyi brózdy od powrozu założonego lub od innéj jakiéjś taśmy do uduszenia, w którym to razie, jéj położenie, głębokość, szérokość, kierunek i postęp, jako też stan prawidłowy lub strupiasto zeschły, lub zasiniony odnośnéj skóry wraz z znajdującą się wypadkiem taśmą do uduszenia, oraz i sposób użycia téjże opisaćby należało; czy nie dają się spostrzedz przydarcia skórne (zadraśnienia,) wgniecenia, siniaki, jako ślady poprzedzającego duszenia lub innego rodzaju uszkodzenia, lub inne pojawy chorobowe zewnętrzne na szyi. Osobliwie zaś przy ranach ciętych zbadać należy, czy cięcie od lewego do prawego boku, lub przeciwnie prowadzoném zostało, i czy miejsce, które najbardziéj narażoném zostało, nie daje domyślać się bliższéj wiadomości co do części skaleczonych, albo też kształtu jego ręki rzeźnika ze strony sprawcy.

§. 51.

Przy opatrywaniu zewnętrznem piersi oznaczyć potrzeba: szérokość, sklepienie i spłaszczenie, obecny wypadkiem nieprawidłowy jéj rozwój; u trupów niewieścich

Leichen die Beschaffenheit der Brüste, ob sie groß oder klein, prall oder welk sind, ob die Brustdrüse besonders stark entwickelt ist und Milch enthält, die Brustwarzen und ihre Höfe blaß oder dunkelfärbig erscheinen, ob Spuren von aufgetropftem Siegellack, schwartenartig vertrocknete Stellen, oder andere Zeichen vorgenommener Wiederbelebungsversuche vorhanden sind, ob die Haut an der Brust normal beschaffen, oder krankhaft verändert ist, oder ob Erscheinungen vorhanden sind, aus welchen auf eine organische Veränderung der inneren Gebilde geschlossen werden könnte. Angetroffene Verletzungen sind nach den im Allgemeinen gegebenen Regeln zu beschreiben, und in dieser Hinsicht bei Weibern mit hängenden Brüsten der davon verdeckte Theil vorzüglich zu untersuchen; bei Unbekannten sind der Haarwuchs, sowie andere schon oben bemerkte auffallende Kennzeichen nicht zu übersehen.

§. 52.

Am Bauche ist die mäßige oder beträchtliche, gleichförmige oder nur theilweise Auftreibung desselben, sammt deren Veranlassung durch Luft, Flüssigkeiten oder einen anderen erkennbaren Körper, oder aber das augenfällige Eingesunkensein desselben anzugeben, hierauf sind die Beschaffenheit der Haut und die auf derselben vorgefundenen, grün, roth, blau, oder anders gefärbten Flecken, oder weißlichen, narbenähnlichen Streifen, nach ihrem Sitze und ihrer Ausdehnung zu beschreiben, überdieß aber ist sich in jedem Falle durch Einschnitte Gewißheit über die eigentliche Natur dieser Flecken und Streifen zu verschaffen; ebenso ist der Inhalt vorgefundener oberflächlicher Geschwülste, nachdem früher ihr Sitz, ihre Größe, ihre harte oder weiche, schwappende oder elastische Beschaffenheit beschrieben wurde, durch Einschnitte näher zu bestimmen, und so wie die Flecken nach dem vorhandenen Grade der Fäulniß oder den angetroffenen Verletzungen, welche vorschriftmäßig zu verzeichnen sind, zu beurtheilen; ferner ist auch auf die hier leicht möglichen Fälle der Einklemmung oder des Vorfalles eines Unterleibsorganes, sowie auf vorhandene Symptome einer Entzündung oder deren Ausgänge Bedacht zu nehmen; vorhandene Vorlagerungen sind nach ihrem Sitze, ihrer Größe und Beschaffenheit zu beschreiben.

§. 53.

Bei weiblichen Leichen ist noch insbesondere zu sehen, ob der Unterleib angemessen gewölbt, oder die Haut welk, faltig, mit narbenähnlichen Streifen versehen, oder ob andererseits eine Ausdehnung des Bauches durch die bereits deutlich fühlbare Gebärmuter, welche sich als eine runde, harte Kugel über dem Schambeine zu erkennen gibt, wahrzunehmen ist, in diesem Falle sodann, ob bereits der Nabel mehr oder weniger verstrichen ist, und der Grund der Gebärmutter bis zum Nabel reicht oder ihn wohl gar überragt, indem letztere Erscheinungen als Zeichen theils der Schwangerschaft, theils der vorhanden gewesenen Anzeige zur Vornahme des Kaiserschnittes anzusehen sind. Sollte aber ein solcher vorgenommen worden sein, so ist zu beachten, ob die Wundränder mit der gleichen Vorsicht wie an einer Lebenden durch einen kunstgemäßen Ver-

skład onychże, czy są wielkie lub małe, wyprężone lub wietkie, czy gruczoł piersiowy jest nader mocno rozwinięty, czy zawiéra mléko, czy brodawki piersiowe i obwódka ich okazują się blado- czy ciemno-ubarwione, czy nie znajdują się ślady z laku nakapanego, lub miejsca strupiastozeschłe, lub inne odznaki przedsięwziętych prób odżywiania, czy skóra na piersiach zachowuje się prawidłowo, lub chorobowo jest zmienioną, lub czy téż nie znajdują się zjawiska, z których możnaby wnioskować na zmianę organiczną układów wewnętrznych. Skaleczenia nadybane opisane być mają, według danych w ogóle prawideł, i z tego względu u kobiét z wisłemi sutkami osobliwie część przez nie przykrytą śledzić trzeba; u nieznajomych nie należy przeoczyć wyrostu włosów, jakotéż innych w górze nadmienionych odznaków uderzających.

§. 52.

Przy brzuchu należy podać nabrzmienie jego mierne lub znaczne, jednostajne, lub częściowe, wraz z powodem danym przez powietrze, ciecze, lub inne jakie ciało rozeznać się dające, lub téż zaś widoczną jego zapadłość, potém trza opisać zachowanie się skóry i znalezionych na niéj plam, zielono, czerwono, sino, lub inaczéj ubarwionych, lub téż prążków białawych, bliznowatych, co do ich siedliska i rozszérzenia, prócz tego zapewnić się trzeba w każdym wypadku przez nacięcia o właściwéj przyrodzie tych plam i prążków; tak samo téż i zawartość znalezionych obrzękłości powierzchownych, opisując wprzód ich siedlisko, wielkość, jakość twardą lub miękką, chełbliwą lub sprężystą, przez nacięcia bliżéj oznaczyć trza i osądzić tak jak plamy, podług zachodzącego stopnia zgnilizny, lub nadybanych uszkodzeń, które według przepisu skréślić należy; prócz tego zwrócić trza uwagę na możebne tu wypadki uwięzienia lub wywinienia narządu jakiegoś brzusznego, jakotéż na obecne pojawy zapalenia, lub zakończenia tegoż; przepukliny znajdujące się co do siedliska, wielkości i własności, opisane być mają.

§. 53.

Przy trupach niewieścich szczególnie jeszcze na to zważać potrzeba, czy brzuch należycie jest sklepiony, czy téż skóra jest zwiędłą, zmarszczoną, opatrzoną prążkami bliznowatemi, lub czy téż przeciwnie nie daje się spostrzedz rozdęcie brzucha przez macicę, dokładnie już uczuć się dającą, którą rozpoznać można jako kulę okrągłą i twardą nad kościami łonowemi, w takim wypadku jeszcze, czy téż już pępek mniéj więcéj zgładzony jest, czy dno macicy dosięga pępka lub już nawet wystaje nad nim, albowiem zjawiska ostatnie uważane być powinny jako oznaki częścią brzemienności, częścią byłéj konieczności przedsięwzięcia rozcięcia macicy. Jeźliby zaś takowa uskutecznioną została, natenczas uważać trza, czy brzegi rany z tą samą przezornością jak na osobie żywéj za pomocą opaski chirurgicznéj, lub

band, oder ob dieselben bloß mit der Kirschnernaht oder einzelnen Heften vereiniget, oder wohl gar gänzlich ohne Verband geblieben seien.

Aus den im §. 35 angeführten Gründen dürfte sich der Fall, daß der Kaiserschnitt von den zur gerichtlichen Beschau berufenen Aerzten vorgenommen werden müßte, nicht ergeben.

§. 54.

Die äußere Besichtigung der männlichen und weiblichen Geschlechtstheile wird nur dann vorgenommen, wenn sich an denselben krankhafte oder sonst ungewöhnliche Erscheinungen zeigen, sie von Verletzungen betroffen worden sind, oder der Richter ihre Untersuchung aus besonderen jedoch bekannt gemachten Veranlassungen verlangt; wo dann bei Männern die Länge, Form und Farbe des Gliedes, die bedeckte oder entblößte Eichel, die Beschaffenheit der Mündung der Harnröhre, Spuren von Samenergießungen oder krankhaften Ausflüssen, Geschwüre, Narben und Deformitäten, ferner die Farbe des Hodensackes, die Behaarung desselben und des Schamberges, die Gegenwart oder Abwesenheit und Beschaffenheit der Hoden und des Samenstranges zu beschreiben sind; bei Weibern dagegen die Lage und Richtung der Scham, die Beschaffenheit der äußeren und inneren Schamlippen, die Anwesenheit und Form des Hymens, der Runzeln, der Scheide, der Klitoris, des Frenulums angegeben, und bei letzteren noch insbesondere untersucht werden müßte, ob dasselbe und das Mittelfleisch eingerissen erscheine, ob Spuren von Samen oder anderen Flüssigkeiten in der Scheide, Geschwüre, Geschwülste, Auswüchse an selber vorhanden sind, ob die Gebärmutter oder ein Theil der Scheide vorgefallen ist, endlich ob fremde Körper in ihr enthalten sind. Verletzungen an diesen Theilen wären nach den allgemeinen Regeln zu erforschen und zu beschreiben.

§. 55.

An den oberen und unteren Extremitäten ist anzugeben, ob sie steif oder in welchem Grade gelenkig, ob ihre Muskeln gespannt, oder ungewöhnlich erschlafft erscheinen, wie ihre Haut beschaffen ist, ob an den Oberschenkeln und an der hinteren Fläche der Oberarme eine Gänsehaut nicht besonders augenfällig sei, ob an denselben Spuren von frischen, allenfalls nicht kunstgemäß verbundenen Adereröffnungen, schwartenartig vertrocknete Stellen, oder anderweitige Anzeichen vorgenommener Wiederbelebungsversuche vorfindlich seien. Durch Fäulniß oder Krankheit bedingte Veränderungen, sowie vorgefundene Verletzungen sind nach der bereits bekannten Weise zu beschreiben, insbesondere sind auch noch die Achselgruben zu untersuchen. Es ist zu beobachten, ob nicht aus der Farbe und Dicke der Haut an den Händen und Füssen bei unbekannten Personen auf die Lebensweise und Profession derselben geschlossen werden könne; ob die Finger gestreckt, leicht gebogen oder krampfhaft zusammengezogen sind, es ist die Art der Blutspuren an ihnen, ihre Schwärzung durch Pulver oder andere Verunreinigungen an den-

tylko szwem kuśnierskim, lub pojedynczemi szwami spojone zostały, lub czy też je wcale bez opatrzenia chirurgicznego zostawiono.

Z powodów wymienionych w §. 35 nie tak łatwo mógłby się zdarzyć wypadek, iżby rozcięcie macicy uskutecznić przypadało lekarzom powołanym do oględzin sądowych.

§. 54.

Opatrywanie zewnętrzne płodników i rodników wtedy tylko uskutecznia się, jeźli okazują się na nich chorobowe lub inne niezwykłe zjawiska, jeźli uszkodzone zostały, lub jeźli sędzia śledzenia ich zażąda z przyczyn osobliwszych, lecz oznajmionych, w którym to razie u mężczyzn długość, postać i barwa prącia, żołędź okryta lub obnażona, własności otworu rurki moczowéj, ślady wylewu nasienia lub innych cieczy chorobowych, wrzody, blizny i wady utworzone, prócz tego barwa worka moczowego, pokrycie jego i wzgórka łonowego włosami, obecność lub brak, tudzież stan jąder i powrózka nasiennego opisane być mają; u kobiét zaś podać należy położenie i kierunek łona niewieściego, własności warg łonowych zewnętrznych i wewnętrznych, obecność i postać błony niewieściéj, zmarszczek, pochwy macicznéj, łechtaczki, ścięgawki, jako też przy ostatniéj jeszcze szczegółowo wyśledzić należałoby, czy ona jako i międzykrocze nie są przerwane, czy w pochwie macicznéj nie znajdują się ślady nasienia lub innéj cieczy, wrzody, obrzękłości, narośle, czy macica lub część pochwy nie opadła, wreszcie czy nie znajdują się w niéj ciała obce. Skaleczenia tych części miałyby być wyśledzone i opisane według prawideł ogólnych.

§. 55.

Przy odnogach górnych i dolnych podać należy, czy są stężałe, lub w jakim stopniu giętkie, czy mięsna ich są naprężone lub okazują się nadzwyczaj wątłe, w jakim się stanie znajduje ich skóra, czy nie jest widoczną gęsia skórka osobliwie na udach i na tylnéj powiérzchni ramienia, czy nie znajdują się na nich ślady świeżych a może niezgodnie z prawidłami sztuki podwiązanych upustów krwi, lub miejsca strupiastozeschłe, jako też inne oznaki podjętych prób odżywiania. Zmiany z zgnilizny lub choroby pochodzące, jako też uszkodzenia znalezione, w sposób już znany opisać, i osobliwie jeszcze podpasza zbadać należy. Trza uważać na to, czy z barwy i grubości skóry u rąk i nóg u osób nieznajomych nie możnaby wnioskować na rodzaj ich życia i zarobku; czy palce są wyprostowane, lekko zgięte lub nader skurczone, rodzaj śladów na nich krwawych, ich zczernienie przez proch lub inne zanieczyszczenia nadmienić i obaczyć należy, czy między palcami i paznokciami nie znajdują się włosy lub inne ciała, jako też ska-

selben zu bemerken und zu sehen, ob zwischen den Fingern und Nägeln nicht Haare oder andere Gegenstände, so wie Verletzungen, als: Ritze, Schnitte und Risse als Zeichen geleisteter Gegenwehr sich befinden.

§. 56.

Hierauf wird die Leiche auf die Seite gelegt, der Nacken und der ganze Verlauf der Wirbelsäule auf etwa vorhandene, wenn auch dem äußeren Ansehen nach nur unbedeutende Verletzungen untersucht, eine jede derartige Spur durch Einschnitte näher erforscht, und bei einer bis in die Nähe der Wirbelsäule dringenden Blutunterlaufung auch die innere Untersuchung des Rückenmarkkanales später vorgenommen, welche bei bedeutenden Verletzungen einer solchen Stelle, wie es sich von selbst versteht, gleichfalls stattzufinden hat.

Es ist bei dieser Lage der Leiche auch auf einen aus dem After erfolgten Ausfluß zu sehen, dessen Quellen, wenn er blutig wäre, bei der inneren Untersuchung nachgeforscht werden müßte. Die weiteren am Rücken einer Leiche vorfindlichen Veränderungen und Verletzungen sind, sowie überall, besonders zu beschreiben.

§. 57

Nach der Beendigung der äußeren Besichtigung ist es räthlich, die Leiche noch einmal bezüglich aller den Thatbestand erklärenden Umstände zu überblicken, um allenfalls übersehene Gegenstände nachtragen zu können; worauf, wenn nichts weiters zu bemerken wäre, die äußere Besichtigung im Protokolle mit den Worten geschlossen wird: „sonst am übrigen Körper nach wiederholt vorgenommener genauer Besichtigung keine Spur von einer (anderweitig) erlittenen Gewaltthätigkeit oder geleisteten Gegenwehr, sowie keine weiteren Kennzeichen der Person"; letzteres in dem Falle, als die Leiche die eines Unbekannten war. Nur in Fällen, wo den bestehenden Vorschriften gemäß Wiederbelebungsversuche vorzunehmen waren und diese unterblieben oder nur ungenügend vorgenommen worden sind, müßte auch hierüber die nothwendige Bemerkung angeführt werden.

Zweiter Abschnitt.

Innere Untersuchung der Leiche (Leichenöffnung).

§. 58.

Nach Beendigung der äußeren Besichtigung wird zur inneren Untersuchung geschritten. Obwohl die hier folgenden allgemeinen Vorschriften in der Regel zu beobachten sein werden, so versteht es sich von selbst, daß je nach dem konkreten Falle eine Abweichung davon stattfinden könne, eine jede unnütze Verstümmlung der Leiche aber vermieden werden müsse.

§. 59.

Nach der im §. 39 enthaltenen Vorschrift hat die Eröffnung der Leiche mit jener des Kopfes zu beginnen, zu welchem Zwecke die Schädelhaube durch einen, hinter dem

leczenia, mianowicie: zadraśnienia, cięcia, przerwy, jako oznaki wykonanéj obrony odpornéj.

§. 56.

Potém kładzie się trupa na bok i śledzi się kark, jako też stos pacierzowy w całym jego postępie ze względu, czy nie znajdują się poniekąd skaleczenia jakie, chociaż na piérwszy wzrok tylko nieznaczne, każdy takowy ślad bliżéj zbadać należy przez nacięcia i przy podbiegłości krwistéj, dochodzącéj aż do bliskości stosu kręgowego, należy późniéj przedsiębrać także i wewnętrzne poszukiwanie przewodu rdzenia pacierzowego, co przy skaleczeniach znacznych miejsca takiego, jak to już samo przez się rozumié się, także uskutecznioném być powinno.

W tém położeniu trupa uważać też potrzeba na wypływ jaki, odchodzący stolcem, którego źródła, jeźli takowy byłby krwawy, przy śledzeniu wewnętrznem poszukiwać się mają. Dalsze obecne zmiany i skaleczenia na grzbiecie trupa jak wszędzie, tak i tu osobno opisać należy.

§. 57.

Po ukończeniu zewnętrznego opatrywania trupa, pożyteczném będzie, zrobić jeszcze raz pogląd na wszystkie, istotę śledzenia wyjaśniające okoliczności, aby w przypadku przedmioty przewidziane uzupełnić można; poczém, jeźli daléj o niczém wzmiankę uczynić nie ma, zakończa się opatrywanie zewnętrzne w protokóle słowami: „prócz tego na całém ciele po dokładném opatrywaniu, powtórnie uskutecznioném, żadnego śladu poniesionéj (inaczéj) gwałtowności lub uskutecznionéj obrony odpornéj, jako też żadnych innych odznaków osoby“; ostatnie w tym razie jeźli trup ten był osoby nieznajoméj. Tylko w wypadkach, w których zgodnie z przepisami istniejącemi, próby odżywiania przedsiębrane być miały, i takowe nie przyszły do skutku lub tylko niedokładnie uskutecznione zostały, także i o tém potrzebną wzmiankę uczynić należałoby.

Rozdział drugi.

Wewnętrzne śledzenie trupa (sekcya trupa).

§. 58.

Skończywszy opatrywanie zewnętrzne, przystępuje się do śledzenia wewnętrznego. Aczkolwiek następujące tu ogólne przepisy zazwyczaj wykonane być powinny, to też samo przez się już rozumié się, iż w miarę wypadku stanowczego zboczenie od tego miejsce mieć może, każde niepotrzebne uszkodzenie trupa zaś unikane być musi.

§. 59.

Podług wzoru, zawartego w §. 39, otworzenie trupa od głowy rozpocząć się ma; w tym celu powłoka czaszki rozcina się, począwszy cięcie przenikające osta-

rechten Ohre anfangenden, die letztere bis an den Knochen durchdringenden, quer über den Kopf bis an die Hinterfläche des linken Ohres reichenden Schnitt getrennt wird. Der auf diese Art gebildete vordere Lappen ist nach Loslösung des Verbindungs-Zellengewebes über das Gesicht, der hintere über das Hinterhaupt zu schlagen. An der Kopfhaut ist ihre Dicke, ihr Blutreichthum, an ihrer inneren Fläche Blutunterlaufungen, Blutungen, Ersudate, deren Beschaffenheit, Sitz und Ausdehnung zu beobachten, und dabei zu berücksichtigen, ob dieselben mit äußerlich getroffenen Verletzungen im ursächlichen Zusammenhange stehen, und bei durchdringenden Wunden ihre Beschaffenheit an der inneren Fläche der Kopfhaut zu beschreiben. In gleicher Beziehung ist auch die Oberfläche des Schädelgewölbes zu untersuchen, jedoch hier nachzusehen, ob nicht Lostrennungen der Beinhaut, einfache oder nach mehrfachen Richtungen hin verlaufende Knochensprünge, auseinander gewichene Nähte, Absplitterungen oder Eindrücke der äußeren Tafel; Brüche und Zertrümmerungen des Knochens mit oder ohne Eindruck vorhanden sind. Wo immer der Verdacht einer Knochenverletzung obwaltet, ist es räthlich, die Beinhaut abzuschaben, um den bloßliegenden Knochen desto genauer beobachten zu können. Ebenso sind vorhandene krankhafte Erscheinungen, als: Ersudate, Nekrose, Karies, Narben, Hyperostosen, Afterbildungen u. s. w. und durch chirurgische Hilfeleistungen bedingte Verletzungen gehörig zu würdigen.

§. 60.

Die Eröffnung des Schädels selbst wird am zweckmäßigsten mit einer Bogensäge vorgenommen. Nachdem zur Vermeidung des Verlegens der Zähne des Sägeblattes die beiden Schlafmuskeln entfernt sind, der in die Schnittfläche fallende Theil der Knochenhaut weggeschabt ist, und ein Gehilfe mit einem Tuche den Knopf in beide Hände gefaßt hat, wird die Säge in der Mitte der Stirne, einen halben Zoll vom oberen Rande der Augenhöhlen entfernt, wenn nicht der spezielle Fall einen besonderen Schnitt erfordert, senkrecht angesetzt, durch das Nagelglied des linken Daumens in der Richtung erhalten, und mit anfangs kürzeren, dann längeren Zügen der erste Einschnitt gemacht. Um das Einklemmen der Säge zu vermeiden, muß die senkrechte Richtung beibehalten, und jeder stärkere Druck vermieden, die Züge aber ausgiebig geführt werden. Der auf diese Art erlangte Einschnitt ist dann zu beiden Seiten mit der nöthigen Behutsamkeit so lange in die Tiefe zu führen, bis der Knochen ringsherum durchsägt ist, ohne, so viel wie möglich, die darunter liegenden Hirnhäute oder wohl gar das Gehirn zu verletzen. Nicht durchsägte Stellen, wie selbe am Stirn- und Hinterhauptsbeine vorzukommen pflegen, werden durch Einführung des Sprengers oder in Ermanglung dessen eines Meißels, die mit leichten Schlägen einzukeilen und sodann um ihre Achse zu drehen sind, ohne Schwierigkeiten getrennt, hierauf durch Herabsenken der Handhabe des eingeführten Instrumentes das Schädelgewölbe in soweit gehoben, um mit den Fingern der linken Hand den Rand fassen und die ganze Decke von vorne nach rückwärts abheben zu können. Hierbei müssen feste Verbindungen mit der harten Hirn-

tnią aż do kości, za uchem prawém i dosięgając nim w poprzek głowy powierzchnią tylną ucha lewego. Płatek przodkowy, w ten sposób utworzony, ściąga się, odrobiwszy tkankę komórkową łączną, na twarz, tylny na tyłogłów. Na ogłowiu spostrzegać należy jego grubość, obfitość w krew, po powiérzchni wewnętrznéj nabiegłości krwiste, zakrwawienia i wypociny, stan, siedlisko i rozszérzenie się tychże, przytém trza uwzględnić, czy takowe stoją w dowodnym związku z skaleczeniami zewnętrznie poniesionemi, a przy ranach przebijających opisać należy ich właściwość na powiérzchni wewnętrznéj ogłowia. Pod tym samym względem śledzić należy powiérzchnią sklepienia czaszki, jednak popatrzyć tutaj trzeba, czy nie znajdują się rozdzielenia przykostu, rozpęki kości pojedyncze lub w kilku kierunkach postępujące, szwy rozeszłe, odłamki lub wgniecenia blaszki zewnętrznéj; złamania i rozmiażdżenia kości z wgnieceniem połączone lub bez tego. Wszędzie gdzie tylko zachodzi podejrzenie uszkodzenia kości, pożyteczném będzie, przykostnią oskrobać, aby można nagą kość tém dokładniéj opatrzyć. Tak samo téż znajdujące się pojawy chorobowe, jako to: wypociny, zgorzelinę, zpruchnienie, blizny, narosty kostne, twory wadliwe i t. d. jakotéż skaleczenia zrządzone przez pomoc daną chirurgiczną, należycie ocenionemi być powinny.

§. 60.

Otworzenie czaszki saméj najdogodniéj uskutecznia się piłą łukowatą. Po oddaleniu obu mięśni skroniowych w celu zapobieżenia zagięciu się ząbków blatu piłą i po oskrobaniu téj części przykostni, która przypada w obręb cięcia, potém gdy pomocnik ujął suknem głowę w obie ręce, przykłada się, jeźli szczególny jakiś wypadek nie wymaga cięcia osobliwszego, piłę w środku czoła pionowo, w oddaleniu pół cala od brzegu górnego oczodołów, utrzymuje się takową w tym kierunku za pomocą członka paznokciowego, wielkiego palca lewego i robi się pociągami, z początku mniejszemi, potém większemi, piérwsze nacięcie. Aby uniknąć uwięzenia piły, trza zachować pionowy kierunek, unikać przycisku mocniejszego, pociągnięcia zaś wydatnie prowadzić. Nacięcie w ten sposób uskutecznione, z obu stron potém w głąb prowadzi się z potrzebną ostrożnością tak długo, aż kość w około nie została przepiłowaną, nie nadwerężając o ile możebnie, podległych osłon mózgowych, lub wcale mózgu samego. Miejsca nieprzepiłowane, jak to zdarzyć się zwykło u kości czelnéj i tyłogłowia, rozdzielają się bez trudności za pomocą włożonego dźwigadła, lub w braku tegoż, dłóta, które lekkiemi razami wklinować i potém o oś ich okręcić potrzeba, poczém schylając rękojeść narzędzia włożonego, podnieść należy sklepienie czaszki o tyle, aby można palcami lewéj ręki brzeg jego ująć i całą pokrywkę z przodu w tył odjąć. Przytém złączenia mocne z błoną twardą mózgu, czasem przy pomocy łopatki mózgowéj lub innego przydatnego narzędzia oddzielić trzeba, jakotéż sprawione przez co bądź oddzie-

haut zuweilen unter Beihilfe des Hirnspatels oder eines anderen geeigneten Instrumentes getrennt und dieses, sowie eine, wodurch immer bedingte Ablösung der harten Hirnhaut von der inneren Glastafel, unter Angabe des Umfanges, in welchem dieß geschah, angemerkt werden.

§. 61.

Hierauf wird das Schädelgewölbe nach seiner Form, Dicke und Schwere, dem Verhältnisse der Diploë zur Rindensubstanz beschrieben, gegen das Licht gehalten, um allenfalls vorhandene, ungewöhnlich durchsichtige und dünne Stellen zu entdecken, bezüglich der regelmäßigen, geschwundenen, auffallend tiefen oder fremdartigen Eindrücke untersucht, das Vorhandensein krankhafter Zustände dieses Knochens bemerkt und gesehen, ob nicht Eindrücke, Fissuren und Splitterungen auf der inneren Glastafel, ohne Verletzungen der äußeren, oder andere sogenannte Kontrafissuren vorhanden sind, und wo beide Tafeln sich an der gleichen Stelle verletzt zeigen, ob die Verletzungen gleich oder auf welche Art und Weise verschieden erscheinen, darauf zu sehen, ob die innere Glastafel glatt, oder vielleicht rauh, wie angeätzt oder überhaupt anderweitig pathologisch beschaffen ist.

§. 62.

An der harten Hirnhaut ist die ungewöhnliche Spannung oder Erschlaffung, die Überfüllung ihrer Gefäße mit Blut oder eine auffallende Blutleere, ihre mehr oder weniger röthliche Farbe oder Bläße zu beobachten. Bei vorhandenen Blutergießungen ist der flüssige oder geronnene Zustand, der Sitz, die Ausdehnung und Menge des ergossenen Blutes, die Frische oder durch längeren Bestand bereits veränderte Beschaffenheit desselben anzugeben, ob die auf der inneren Glastafel vorfindlichen pathologischen Veränderungen sich auch auf die harte Hirnhaut und in welcher Weise erstrecken, bei Knocheneindrücken und Splitterbrüchen ist zu beobachten, ob dieselben, und in welcher Weise die harte Hirnhaut mit verletzt haben, ob Splitter, Knochenstücke oder andere fremde Körper in das Gehirn eingedrungen sind, welche Ausdehnung die auf der harten Hirnhaut befindlichen Verletzungen haben, ob durch letztere nicht Parthien des Gehirnes und in welchem Zustande hervortreten. Endlich wird der große Sichelbehälter von vorne nach rückwärts mittelst eines Skalpelles eröffnet, die Menge des in ihm enthaltenen Blutes oder der darin allenfalls vorgefundenen Exsudate oder andere pathologische Veränderungen angegeben.

§. 63.

Nun wird die harte Hirnhaut am vorderen Theile des großen Sichelfortsatzes zunächst des durchsägten Schädels mittelst eines spitzigen Skalpelles aufgeschlitzt, und der Schnitt längs dem abgesägten Schädelgrunde bis zum hinteren Ende der Sichel fortgeführt, auf der andern Seite auf gleiche Weise verfahren, die hierdurch gelösten Blätter umgeschlagen und hierbei Rücksicht genommen auf die Menge und Beschaffenheit der

lenie błony twardéj mózgu od blaszki zewnętrznéj szklannéj, z podaniem objętości, w któréj to uskutecznioném zostało, wyszczególnić należy.

§. 61.

Następnie opisuje się sklepienie czaszki co do postaci, grubości, ciężaru i co do stosunku istoty gębczastéj do istoty korowéj, trza je trzymać do światła, aby wykryć znajdujące się przypadkowo nadzwyczaj przeźroczyste lub rozrzedzone miejsca, takowych się śledzi co do prawidłowych, zniszczonych, nader głębokich lub odrębnych wklęsłości, wyszczególnia się obecność chorobowego stanu téj kości, opatruje się, czy nie znajdują się wklęsłości, szczeliny i zdruzgotania na blaszce wewnętrznéj szklannéj bez uszkodzenia zewnętrznéj, lub inne, tak zwane rozpęki przeciwległe, a gdzie obie blaszki w tém samém miejscu uszkodzone okazują się, czy skaleczenia wydają się jednakowe, lub w jaki sposób i w jakiéj mierze rozróżnione, patrzéć należy na to, czy wewnętrzna blaszka szklanna jest gładką, lub może chropawą, jakby wygryzioną, lub czy w ogóle inaczéj chorobową się nie okazuje.

§. 62.

Na błonie twardéj mózgu uważać należy na nadzwyczajne zwątlenie lub na prężenie i przepełnienie jéj naczyń krwią, lub uderzający brak krwi, barwę jéj mniéj więcéj czerwonawą, lub jéj bladość. Przy znajdujących się wystąpieniach krwi stan téjże płynny lub skrzepły, siedlisko, rozległość i ilość wystąpionéj krwi, świeżość lub przez dłuższe przechowanie już zmienioną własność téjże podać należy, prócz tego, czy i w jaki sposób zmiany chorobowe obecne na wewnętrznéj blaszce szklannéj rozpościerają się téż i na błonie twardéj, przy wgnieceniach i zmiażdżeniach kości dostrzegać należy czy takowe, i w jaki sposób błonę twardą skaleczyły, czy drzazgi, odłamki kości lub téż inne ciała obce nie wgnietły się w mózg, jaką mają rozległość skaleczenia, znajdujące się na błonie twardéj mózgu, czy téż w skutek ostatnich nie wystąpiły części mózgu, i w jakim stanie. Wreście roztworzyć należy wielki zatok sierpowy za pomocą nożyka anatomicznego i podaje się ilość w nim zawartéj krwi, lub w wypadku w nim znalezionych wypocin, lub inne zmiany chorobowe.

§. 63.

Dopiéro rozcina się nożykiem anatomicznym błonę twardą mózgu na przodkowéj części wielkiego wyrostka sierpowatego w pobliżu czaszki przepiłowanéj, i przeciąga się cięcie wzdłuż przepiłowanéj zasady czaszki aż do końca tylnego sierpu, po drugiéj stronie tak samo postępując, należy podwinąć tym sposobem oddzielone błony i wzgląd mieć na ilość i jakość cieczy, wypływających z torebki

aus dem Sacke der Arachnoidea sich ergießenden Flüssigkeiten, auf die an dem Parietalblatte der Spinnwebenhaut vorkommenden frischen oder älteren Hämorrhagien, hämorrhagischen Säcke und anderen pathologischen Produkzionen.

Zur gänzlichen Entfernung der harten Hirnhaut wird der große Sichelfortsatz mit dem Daumen und Zeigefinger, zunächst seiner Anheftung am Hahnenkamme gefaßt, gespannt, vom letzteren mit der Scheere losgelöst, und sammt der ihm folgenden dura mater über das Hinterhaupt zurückgeschlagen, dabei aber an den Wänden der Sichel vorkommende, bemerkenswerthe Erscheinungen aufgezeichnet.

§. 64.

Jetzt wird die bloßliegende Spinnwebenhaut besichtiget, ihre zarte und durchsichtige, milchig trübe, gewulstete oder sehnige Beschaffenheit, der Grad ihrer Spannung über die abgeplattete Hirnoberfläche, sowie ihre Erschlaffung beobachtet; Blutergüsse, krankhafte Ausschwitzungen, bis in diese Haut dringende Verletzungen, auf gleiche Weise, wie bei der harten Hirnhaut angegeben wurde, beschrieben. In gleicher Art wird nun die Beschaffenheit der Gefäßhaut angegeben, hier aber noch nebst der Weite, dem geschlängelten oder gestreckten Verlaufe der Gefäße, der Grad der Injekzion mit Blut berücksichtiget. Es ist ferner zu sehen, ob die Spinnwebenhaut mit der Aderhaut nicht verdickt, und ob zwischen selben nicht Blutergüsse oder Infiltrazionen und welcher Art vorhanden sind; im letzteren Falle wird die Lostrennung dieser Häute vom Gehirne erforderlich, zu welchem Zwecke dieselben an einer leicht zu fassenden Stelle mit den Nägeln eingezwickt und von der Gehirnoberfläche abgezogen werden, wobei zu beobachten ist, ob zwischen ihnen und den Hirnwindungen Serum oder eine andere Flüssigkeit, in welcher Menge und von welcher Art angesammelt ist, ob sich selbe leicht oder nur schwer ablösen lassen und ob im letzteren Falle nicht Gehirntheile an der pia mater kleben bleiben, oder überhaupt Tuberkeln oder andere pathologische Produkzionen sich an ihr befinden.

§. 65.

Bei der Besichtigung des Gehirnes ist eine augenfällige Größe oder ein Zusammengesunkensein (collapsus) desselben, die dunkle oder blasse Färbung der grauen Substanz, die Zahl und Dicke der Windungen oder eine ungewöhnliche Verflachung derselben, die Tiefe und Weite der Hirnfurchen oder ihr Verwischtsein zu bemerken. Ferner sind an der Gehirnoberfläche vorfindliche Blutergüsse, geröthete, geschwollene, erweichte Stellen, Ablagerungen von Eiter oder Jauche und krankhafte Bildungen anzuführen.

Bei bis in das Gehirn dringenden Wunden ist zu beobachten, ob selbe durch das verletzende Werkzeug oder durch niedergedrückte, eingedrückte oder abgesplitterte Schädelknochen, oder bloß durch Erschütterungen veranlaßt worden sind, ob bei letzteren die Gehirnverletzungen an der getroffenen Stelle oder an einer anderen sich befinden; ob die Verletzung ohne sichtliche Trennung des Zusammenhanges bloß in einer blutigen Tränkung des Gewebes, in Rissen, deren Zwischenräume mit Blut gefüllt sind, bestehe, oder

błony pajęczéj, na wynaczynienia świéże, lub zestarzałe, torebki krwionośne, inne utwory chorobowe, zdarzające się na ościerni błony pajęczéj.

Aby oddalić całkowicie błonę twardą mózgu, ująć trza wielki wyrost sierpowaty palcami wielkim i wskazującym, w pobliżu przyczepienia się jego do grzebyka koguciego, naprężyć i oddzielić go nożycami od ostatniego, jako i wraz z błoną twardą mózgu, za nim postępującą, na tyłogłów odwrócić, przytém zaś znajdujące się uwagi godne pojawy na ścianach sierpu skreślić należy.

§. 64.

Natedy trza opatrzyć błonę pajęczną odkrytą, rozeznać stan jéj delikatny i przeźroczysty, mléczno zamącony, obrzmiały lub ścięgnisty, stopień naprężenia nad powierzchnią splaszczoną mózgu, jakotéż zwątlenie jéj, opisując wystąpienia krwi, chorobowe wypociny, skaleczenia dosięgające tę błonę w ten sam sposób, jak to przy błonie twardéj mózgu podano. W równy sposób podaje się usposobienie pliwki naczynionéj, przy czém jednak prócz rozmiaru, biegu skręconego, lub prostego naczyń, wzgląd mieć należy na stopień przepełnienia krwią. Uważać daléj należy, czy błona pającza i naczyniowa nie są zgrubiałe i czy nie znajdują się między niemi wystąpienia krwi lub nacieki i jakiego są rodzaju, w wypadku ostatnim jest koniecznem oddzielić te błony od mózgu; w tym celu w miejscu, do którego łatwo dojść można, paznokciami je ująć, i z powiérzchni mózgowéj ściągnąć należy, przy czém dostrzegać należy, czy między niemi i zakrętami mózgowemi nie masz zebranéj surowicy, lub innéj cieczy, w jakiéj ilości i jakiego rodzaju, czy takowe dają się łatwo lub trudno oddzielić, i czy w wypadku ostatnim, części mózgu nie przylepiają się do błony miękkiéj mózgu, lub czy téż w ogóle nie znajdują się na niéj gruzełki lub inne utwory chorobowe.

§. 65.

Przy oglądaniu mózgu uważać potrzeba na jego wielkość widoczną, lub zwątlenie (collapsus), ubarwienie ciemne lub blade istoty szaréj, ilość i grubość zakrętów, lub niezwyczajne spłaszczenie tychże, głębokość i rozmiar rowków mózgowych lub zgładzenie tychże. Na powiérzchni mózgu prócz tego nadmienić należy znajdujące się wystąpienia krwi, miejsca zaczerwienione, obrzmiałe, zmiękłe, złożenie chorobowe ropy lub posoki i twory chorobowe.

Przy ranach sięgających aż do mózgu, uważać należy, czy takowe spowodowane zostały przez narzędzie skaleczające, lub téż przez kości czaszkowe wduszone, wyniszczone lub odłamane, lub téż tylko przez wstrząśnienie, czy przy ostatnich uszkodzenia mózgu znajdują się na urażoném, lub na inném miejscu; czy uszkodzenie bez widocznego rozdziału spojności, składa się tylko z przesiąknienia tkaniny krwią, czy téż z szczelin, których przedziały krwią są napełnione, lub

ob die ganze Gehirnmasse zu einem, nach der Menge des Extravasates verschieden, blaß- bis dunkelroth gefärbten Brei zermalmt sei; an welcher Stelle die Wunden sich befinden, und welche Ausdehnung sie zeigen; ihre Tiefe darf aber nur durch die weitere Untersuchung nachgewiesen werden.

§. 66.

Um die tiefer gelegenen Theile des Gehirnes zu untersuchen, werden die Hemisphären mit den Händen etwas von einander entfernt, das zarte Verbindungs-Zellgewebe an den von der Sichel nicht berührten Stellen mit den Fingern gelöst, die auf den Markbalken liegenden Gefäße gefaßt und nach rückwärts gelegt, die rechte Hemisphäre mit der freien Hand an der Innenfläche gefaßt, und in der Richtung des Markbalkens etwas über demselben mit einem graden, nach hinten sich etwas mehr senkenden Schnitte, und auf gleiche Weise die an ihrer äußeren Seite mit der freien Hand unterstützte linke Halbkugel abgetragen. Bei einer augenfälligen Abflachung der Hirnwindungen, die eine Uiberfüllung der Kammern mit fremdartigen Stoffen voraussehen lassen, ist der Schnitt weniger steif zu führen und überhaupt räthlich, die Abtragung schichtenweise vorzunehmen.

Sollte aber demungeachtet eine Seitenkammer eröffnet worden und ein Theil ihres Inhaltes ausgeflossen sein, so ist hierauf bei ihrer Untersuchung, sowie auf den Umstand Bedacht zu nehmen, daß beide mit einander in Verbindung stehen und die Entleerung der einen Seitenkammer jederzeit auch die der anderen, wenigstens theilweise bewirken können.

An den abgetragenen Hemisphären ist auf das Verhältniß der Rinden- zur Marksubstanz, auf die vorhandene Zahl und Masse der erscheinenden Blutpunkte, auf ihre Färbung, auf ihre weiche, zähe oder derbe, feuchte oder trockene Beschaffenheit und auf bis hierher dringende Verletzungen zu sehen. Hierauf wird die Gehirnsubstanz nach verschiedenen Richtungen zerschnitten, Abweichungen von dem bisherigen Befunde bemerkt, die Tiefe und Art vorhandener Wunden beschrieben.

§. 67.

Sollten durch das obige Verfahren die Seitenkammern noch nicht geöffnet oder deren Decken noch nicht ersichtlich sein, so müßte dieses durch weiteres Abtragen von Markschichten bewerkstelliget werden, worauf der kleine Finger der freien Hand und das Heft des Skalpelles in eine Kammer einzuführen, und diese nach vor-, rück- und abwärts, sowie ihren Verlauf der eingebrachte Finger bezeichnet, zu untersuchen ist.

Bei den Seitenkammern muß auf eine vorhandene Verengerung oder Erweiterung und den Grad derselben, auf in sie ergossenes flüssiges oder geronnenes Blut, klares, oder trübes, flockiges, gelbliches oder röthliches Serum oder Exsudat, auf die lederartige Zähheit oder ungewöhnlich weiche Beschaffenheit der Wandungen gesehen werden; bei den Adergeflechten, ob sie blaß- oder dunkelroth, mit einzelnen oder traubenartig angehäuften Wasserbläschen oder Kalkkonkrementen besetzt sind; ferner muß untersucht

czy też cała istota mózgu nie została rozmiażdżoną na gąszcz, według ilości wystąpienia krwi różnie, blado- aż ciemno-czerwono ubarwiony; w którém miejscu znajdują się rany, i jakie pokazują rozpostarcie; głębokość zaś tych tylko przy dalszém poszukiwaniu wykazaną być może.

§. 66.

Aby zbadać głębiéj leżące części mózgu, oddala się jednę półkulę od drugiéj nieco rękami i oddziela palcami delikatną tkankę łączną w miejscach niedotkniętych przez sierp, potém ująć należy naczynia leżące na spoidle największém, i w tył je odwraca się, wolną ręką ujmuje się półkulę prawą na powierzchni wewnętrznéj i w kierunku spoidła, trochę nad nim, zebrać ją należy prostém, ku tylnéj części trochę schyloném cięciem i w ten sam sposób półkulę lewą, podpierając ją wolną ręką po stronie jéj zewnętrznéj. Przy spłaszczeniu widoczném zakrętów mózgowych, które dają przewidywać przepełnienia komórek piérwiastkami obcemi, cięcie prowadzi się mniéj sztywnie, i pożyteczném będzie, uskutecznić zebranie warstwowo.

Jeźliby mimo tego komórka boczna otworzoną została, i część jaka jéj wnętrza wypłynęła, natenczas przy śledzeniu tychże, jako i też na tę okoliczność uwagę zwrócić należy, iż obie, jedna z drugą w związku stać, i że wypróżnienie jednéj komórki bocznéj, każdego razu także wypróżnienie drugiéj, chociażby tylko częściowo za sobą pociągnąć może.

Na półkulach zebranych uważać należy na stósunek między istotą korową a rdzeniową, na obecną ilość i rzęsistość okazujących się znaków krwistych, na ich ubarwienie, na właściwość ich miękką, łykowatą, jądrną, wilgotną lub suchą, i na sięgające aż potąd skaleczenia. Potém przekrojoną bywa istota mózgu w różnych kierunkach, oznaczając zboczenia dotychczasowego wywodu, i opisując głębokość i rodzaj obecnych ran.

§. 67.

Jeźliby za pomocą wymienionego postępowania jeszcze nie były kómórki boczne otworzone, lub też ich pokrycia uwidocznione, natenczas należałoby to uskutecznić przez dalsze zebranie pokładów rdzeniowych, potém mały palec wolnéj ręki i trzonek nożyka sekcyjnego wprowadzić do kómórki, i tę śledzić należy ku przodkowi, tyłowi i ku dołowi, jakto jéj postęp okazuje palec wprowadzony.

Przy kómórkach bocznych uważać należy na znajdujące się zwężenie, lub rozszérzenie i stopień tychże, na krew, wylaną do ich wnętrza ciekłą, lub skrzepłą, na surowicę lub wypocinę przeźroczystą lub mętną, kosmkowatą, żółtawą lub czerwonawą, na łykowatość skórową lub właściwość nader miękką ścian; przy splotach naczyniowych, czy są blado- czy ciemno-czerwone, czy są osadzone pojedynczemi lub gronowato skupionemi wodunkami lub zwapnieniami, potém śledzić

werden, ob anderweitige krankhafte Zustände und bis hieher gedrungene Verletzungen vorhanden sind.

Um in die dritte Kammer zu gelangen, wird der linke Daumen in die rechte, der Zeigefinger in die nebenliegende Kammer gebracht, mit beiden der Balken sammt der Scheidewand gefaßt, dieselbe an ihrem vorderen Ende, sowie die Schenkel des Gewölbes durchschnitten und nach rückwärts gelegt, sodann das auf dem Sehhügel liegende Adergeflecht aufgehoben, nach rückwärts gezogen und die hierdurch zum Vorscheine kommende auf dem Vierhügel liegende Zirbeldrüse mit dem Skalpellhefte hervorgeholt, zwischen den Fingern zerdrückt, ihre Größe, ihre weichere oder festere Konsistenz, sowie ihre gewöhnlich sandige Beschaffenheit bemerkt, sodann werden die Sehhügel von einander gezogen und der Zustand der dritten Kammer, in gleicher Beziehung wie jener der seitlichen untersucht. Insbesondere ist die Beschaffenheit der inneren Auskleidung sämmtlicher Hirnhöhlen anzugeben, ob diese zart oder dick, lederartig, zähe, gerunzelt, kallös oder breiig erweicht sei, und wie sich die angrenzende Hirnschichte dabei verhalte, dann sind die gestreiften Körper- und Sehnervhügel einzuschneiden, die Kommissuren, die Öffnung zum Kanale der Schleimdrüse, die zum Sylvischen Gange, und der Vierhügel zu besichtigen und vorfindige Abweichungen zu bemerken.

§. 68.

Damit noch die übrigen Theile des Gehirnes und der Grund der Schädelhöhle untersucht werden können, muß sowohl das große als kleine Gehirn herausgenommen werden. Man faßt mit der linken Hand die vorderen Hirnlappen, hebt selbe in die Höhe, wodurch zugleich die Geruchsnerven zerreißen, und trennt hierauf die übrigen Nerven, sowie die Gefäße und den Trichter zunächst des Knochens. Ferner wird das Gezelt beiderseits nach dem Verlaufe des oberen Randes des Felsentheiles geöffnet, das verlängerte Mark so tief als möglich im Wirbelkanale sammt den hier befindlichen Nerven durchschnitten, sodann das ganze Gehirn unter Beihilfe der rechten Hand herausgehoben und auf die bereits untersuchte Fläche gelegt. An der unteren Fläche werden die hier ersichtlichen Nerven und Gefäße, die vorderen und hinteren Schenkel, die Varolsbrücke, das verlängerte Mark, die untere Fläche des Gehirnes selbst, die vierte Kammer, zu welcher man durch senkrechte Durchschneidung des verlängerten Markes oder durch einfaches Aufheben des letzteren gelangt, die sylvische Grube und das kleine Gehirn, nachdem man sie oberflächlich besichtiget und durch mehrere nach verschiedener Richtung geführte Schnitte auch im Innern untersucht hat, nach den gleichen Rücksichten wie das übrige Gehirn beschrieben.

Auf dem Schädelgrunde ist die Menge und die Art des in den großen Behältern enthaltenen Blutes, die Ansammlung von Serum oder anderen Flüssigkeiten und deren Menge in den hinteren Schädelgruben anzugeben, sodann aber die harte Hirnhaut, was an den Erhabenheiten und Rändern der Knochen nur mit Beihilfe des Messers aus-

należy, czy nie masz innych chorób i skaleczeń aż dotąd sięgających.

Aby dojść do komórki trzeciéj, wprowadza się krzciuk do prawéj, palec wskazujący do przyległéj komórki, potém obydwoma ująwszy spoidło wraz z przegrodą, przycieśnia się ją w końcu przodkowym równie jak odnogi sklepienia, i na tył je kładzie się, potém podnosząc splot naczyniowy, leżący na wzgórku wzrokowym, takowy w tył się pociąga i wyjmuje za pomocą trzonka nożyka na jaw tym sposobem wychodzącą szyszynkę, leżącą na wydatności poczwórnéj, między palcami takową się skrusza i skreśla wielkość jéj, tęgość miększą lub twardszą, jakotéż jakość jéj zwykle piaskowatą, poczém wzgórki wzrokowe jeden od drugiego oddalając, śledzi się stan komórki trzeciéj pod tym samym względem, jak boczne. Osobliwie zachowanie się wewnętrznéj osłony wszystkich komórek mózgowych podać należy, czy takowa jest cienką lub grubą, skórową, łykowatą, zmarszczoną, otwardłą lub miazgowato zmiękczoną i w jakim stósunku przytém znajduje się pograniczny pokład mózgu, potém nacinając ciało prążkowane i wzgórki wzrokowe, opatrują się spojenia, otwór do przewodu przysadki mózgowéj i tenże do przepustu Sylwiusza, jakotéż wydatność poczwórną, i oznacza się nadybane zboczenia.

§. 68.

Aby można zbadać jeszcze resztę części mózgu i zasadę jamy czaszkowéj, tak mózg jako i móżdżek wyjąć należy. Lewą ręką ująć należy płaty przodkowe mózgu, i podniósłszy je w górę, przezco razem i nerwy węchowe rozdzierają się, rozcina się potém resztę nerwów, jakotéż naczynia i léjek w pobliżu kości. Po obu stronach potém namiot móżdżka podług biegu brzegu górnego części skalistéj otworzyć, rdzeń przedłużony jak najgłębiéj w przewodzie kręgowym wraz z nerwami tu znajdującemi się przeciąć, potém mózg cały za pomocą prawéj ręki wyjąć, i na powiérzchnią już zbadaną włożyć należy. Na dolnéj powiérzchni pod temi samemi względami jak przy reszcie mózgu opisują się: nerwy tu widoczne i naczynia, odnogi mózgowe przodkowe i tylne, most Warola, rdzeń przedłużony, sama dolna mózgu powiérzchnia, komórka czwarta, do któréj wchodzi się za pomocą pionowego przecięcia rdzenia przedłużonego lub przez pojedyncze podniesienie tegoż, potém dołek Sylwiusza i móżdżek, powiérzchowo je opatrzywszy i zbadawszy co do wnętrza, za pomocą kilku nacięć, prowadzonych w różnych kierunkach.

Przy przodzie czaszki podać należy ilość i rodzaj krwi, zawartéj w zatokach większych, zebranie się surowicy lub innych cieczy i ilość tychże w dołach tylnych czaszki, potém zaś błonę twardą mózgu, o ile to tylko na wypukłościach i brzegach kości przy pomocy noża uskutecznić się daje, oddalić, i znalezione uszko-

führbar ist, zu entfernen und vorgefundene Verletzungen des Knochens nach ihrem Sitze, ihrer Beschaffenheit und Ausdehnung am Schädelgrunde anzuführen.

§. 69.

Die Eröffnung der übrigen Körperhöhlen wird durch einen an der Spitze des Kinnes beginnenden über die Mitte des Halses und der Brust fortgesetzten, längs der Richtung der weißen Bauchlinie links zunächst des Nabels laufenden, und bis zur Schambeinsvereinigung reichenden Hautschnitt begonnen, und dieser Schnitt durch einen zweiten, unterhalb des Nabels von der Mitte der einen Lendengegend bis zu jener der anderen Seite geführten durchkreuzt. Sodann wird in der Gegend des Schwertknorpels, die Fetthaut, die weiße Bauchlinie bis zu dem Bauchfelle, in der Ausdehnung einiger Zolle getrennt, und endlich das letztere durch vorsichtig wiederholte Schnitte eröffnet, in die gebildete Oeffnung der Ring- und Mittelfinger der linken Hand eingeführt, mit dieser die Bauchwand gehoben und mittelst des, zwischen die gabelförmig gestellten Finger, eingesetzten Messers in einem Schnitte bis zur Schambeinvereinigung getrennt, hierauf wird jede Hälfte derselben für sich aufgehoben und nach der Richtung der vorhandenen Querschnitte in zwei Lappen getheilt. Die beiden unteren Lappen werden an ihrer inneren Fläche mit einem Schnitte eingekerbt und nach abwärts über die Darmbeine gelegt, die beiden oberen Lappen nacheinander mit der ganzen linken Hand gefaßt, über die Faust stark gespannt und von dem Schwertknorpel an, die ganze Muskelschichte bis an die Knorpel der untersten Rippen losgelöst. Sind an der Brust keine Verletzungen vorhanden, somit eine genauere Untersuchung der Brustmuskel nicht erforderlich, so können die letzteren sammt den allgemeinen Decken bis zu den Schlüsselbeinen unter Einem getrennt werden.

Zu diesem Zwecke müssen die gebildeten Lappen auf die bezeichnete Weise gut angespannt, das Messer in die bereits vorhandene Trennung unter die unterste Muskelschichte gebracht und diese mit ausgiebigen, von unten nach aufwärts geführten Schnitten von ihren Anheftungen in der Art losgetrennt werden, daß die gesammten Rippenknorpel und vorderen Enden der Rippen, ohne beträchtliche Muskelreste, dargelegt werden. Bei einer vorhandenen Verletzung der Brust aber wird die Haut von oben in die Tiefe auf gleiche Weise wie bei anatomischen Demonstrazionen abgelöst.

§. 70.

Hierauf wird zur Untersuchung des Halses geschritten, seine Haut bis zu den hinteren Winkeln des Unterkiefers und den Anheftungsstellen des großen Kopfnickers in der Art wegpräparirt, daß seine vordere und die beiden seitlichen Flächen bloßgelegt erscheinen. Um aber ebenfalls die großen Halsgefäße und Nervenstämme untersuchen zu können, müssen auch die unteren Anheftungsstellen des zuletzt genannten Muskels getrennt und derselbe seitwärts gelegt werden.

Nun werden die Menge und Beschaffenheit des in den äußeren und inneren Drosseladern enthaltenen Blutes bemerkt, an der Innenfläche der Haut allenfalls vorhandene

dzenia kości co do siedliska, tudzież zachowanie się i rozpostarcia ich na zarodzie czaszki, podać należy.

§. 69.

Otworzenie reszty jam ciała rozpoczyna się cięciem skórném, pociągnąwszy go od końca podbródka, przedłużywszy przez środek szyi i piersi, przybiegającego wzdłuż kresy białéj po lewéj stronie tuż koło pępka i sięgającego aż do spojenia łonowego, to cięcie krzyżuje się z drugiém, poprowadzoném pod pępkiem od środka słabizny jednego, do téjże przeciwległego boku. Potém rozdziela się w rozmiarze kilku cali w okolicy chrząstki mieczykowatéj pokład tłuszczowy, kreza biała aż do otrzewnéj, wreszcie otwiera się ostatnią za pomocą cięć ostrożnie powtórzonych, i wprowadzając w otwór tak utworzony palce pierścieniowy i środkowy lewéj ręki, tąże podnosi się ścianę brzuszną i przy pomocy noża, umieszczonego między widłasto ustawione palce, rozcina się ją jedném cięciem aż do spojenia łonowego, potém każda połowa téjże osobno się podnosi i w kierunku uskutecznionych cięć poprzecznych, rozdziela się na dwa płaty. Dolne płaty oba, cięciem na wewnętrznéj ich powierzchni wrębione, przekładają się w dół na kości biodrowe, oba płaty górne jeden za drugim ujęte całą ręką lewą, naprężają się mocno nad pięścią i począwszy od wyrostka mieczykowatego, oddziela się całą warstwę mięsną aż do chrząstek ziobr ostatnich. Jeźli na piersi nie znajdują się skaleczenia i dokładniejsze zatém śledzenie mięsn piersiowych nie jest potrzebném, natenczas razem i ostatnie z powłokami powszechnemi, aż do kości obojczykowych oddzielone zostać mogą.

W tym celu ukształcone płaty w sposób wskazany dobrze naprężyć, nóż w znajdujący się już rozdział pod najdolniejszą warstwę mięsną wprowadzić i takową wydatnemi, od dołu do góry sięgającemi cięciami oddzielić należy od przyczepień się téjże w ten sposób, aby bez znacznych szczątków mięsn, okazały się wszystkie chrząstki ziobrowe i przodkowe końce ziobr. Przy skaleczeniu zaś znajdującém się na piersiach, oddziela się skórę od góry w głąb w ten sam sposób, jak przy okazywaniach anatomicznych.

§. 70.

Potém przystępuje się do zbadania szyi, skórę jéj aż do tylnych kątów szczęki dolnéj i miejsce przyczepienia się wielkiego schylania głowy w ten sposób odrabia się, aby przodkowa i oba jéj boczne powierzchnie odsłonione okazały się, aby jednak i naczynia większe szyi i nerwy zbadać można, potrzeba przeciąć także dolne miejsce przyczepienia się tuż wymienionego mięsna, i na bok go odłożyć.

Teraz nadmieniają się: ilość i zachowanie się krwi, zawartéj w żyłach szyjnych ze- i wewnętrznych, porównywa się w wypadku znajdujące się nabiegłości

Sugillazionen mit, von Außen vorgefundenen Spuren erlittener Gewaltthätigkeiten verglichen und wird gesehen, ob das Zellgewebe und die oberflächlichen Muskeln vertrocknet, mit Blut unterlaufen, zerrissen, oder auf sonst eine Art verletzt sind. Insbesondere aber müssen in dieser Hinsicht die inneren Drosseladern, die Karotiden und ihre größeren Äsien, der herumschweifende, der sympathische, der Zwerchfells- und Zungenschlundnerv untersucht werden, die man durch vorsichtige Entfernung des, sie bedeckenden und verbindenden Zellgewebes auffinden kann.

Jetzt wird die Schilddrise bloßgelegt, nach ihrer Größe, Form und Farbe beschrieben, durch Einschnitte der Zustand ihres Gewebes untersucht, dann das Zungenbein, der Kehlkopf und die Luftröhre befühlt, um zu entdecken, ob selbe verbogen, zerbrochen oder sonst beschädiget sind; der Kehlkopf und die Luftröhre bis zur Handhabe des Brustblattes gespalten, die blasse, hell oder dunkelgeröthete, schiefergrau gefärbte, aufgelockerte, erweichte, mit Schleim, Eiter, Geschwüren versehene oder sonst wie immer beschaffene Schleimhaut nebst dem Grade der Ausdehnung dieser Veränderungen angegeben, im Kanale der Luftröhre vorgefundene Flüssigkeiten ihrer Menge und Natur nach angemerkt und versucht werden, ob beim leichten Drucke auf die Brust diese nicht in noch größerer Menge heraufsteigen, oder aber hierbei erst sichtbar werden; insbesondere ist auf den Zustand der Stimmritze, ihrer Bänder und des Kehldeckels zu sehen, auf, in diese oder andere Theile der Luftröhre gedrungene fremde Körper Bedacht zu nehmen; andere krankhafte Veränderungen müssen gleichfalls bemerkt und Verletzungen nach den bekannten Regeln beschrieben werden. Endlich wird nach erfolgter Lostrennung des Verbindungszellgewebes die Speiseröhre auf ihrer linken äußeren Seite aufgeschlitzt und bezüglich ihres Inhaltes, der Beschaffenheit ihrer Schleimhaut und einer etwa erlittenen Verwundung besichtiget.

§. 71.

Sind bei Untersuchung der Speiseröhre verdächtige Erscheinungen angetroffen worden, hat die äußere Besichtigung der Mund- und Rachenhöhle oder sonst eine Veranlassung die nähere Erforschung dieser Theile nöthig gemacht, so müssen alle an der inneren Fläche des Unterkiefers sich anheftenden Muskeln sammt der Mundhaut und die Verbindungen des Schlundes gelöst und sodann die Zunge sammt den letzteren hervorgezogen, umgeschlagen, der Schlund aber bis zu der bereits aufgeschlitzten Speiseröhre geöffnet werden. Sollte es an Raum gebrechen, so wären die allgemeinen Decken bis zu den hintern Winkeln des Unterkiefers zu spalten.

Es werden sodann der Gaumensegel, die Tonsillen, die Wurzel der Zunge, die innere Fläche des Schlundes betrachtet, ob vielleicht dieselben geschwollen oder geröthet, mit Geschwüren und welcher Art besetzt sind, ob die Schleimhaut die normale Konsistenz oder eine krankhafte Erweichung und in welcher Ausdehnung zeige, ob fremde Körper, Aftergebilde vorhanden, ob nicht Verletzungen bis hieher gedrungen und wie sie beschaffen sind.

krwiste na wewnętrznéj powierzchni skóry ze śladami zewnątrz nadybanemi od gwałtowności poniesionéj, i uważa się, czy tkanka komórkowa i mięśna powierzchowne nie są zeschłe, krwią zabiegłe, przedarte lub w inny jaki sposób uszkodzone. Osobliwie zaś pod tym względem zbadać należy żyły szyjne wewnętrzne, tętnicę głowową i gałęzie jéj większe, nerw płucnożołądkowy, współczulny, przeponowy i języko-połykowy, których za pomocą oddalenia przezornego okrywającéj ich tkanki komórkowéj i łącznéj wykazać można.

Dopiéro odsłania się gruczoł tarczykowy, opisując go co do wielkości, postaci i barwy, śledząc nacięciami stan jego utkania, potém dotykać należy kość podjęzykową, krtań i tchawice, aby wykryć, czy takowe są zgięte, złamane lub inaczéj uszkodzone; rozczepia się krtań i tchawicę aż do rękojeści kości mostkowéj, podając, czy błona śluzowa jest bladą, jasno- lub ciemno zaczerwienioną, szaro ubarwioną, zwolnioną, zmiękczoną, opatrzoną wozgrzą, ropą, wrzodami, lub czy w innym jest stanie, oraz stopień rozszerzenia się tych zmian, skreśla się ciecze, nadybane w przerodzie tchawicy, co do ich ilości i przyrody, doświadczając, czy przy lekkiém pociśnięciu piersi nie występują takowe w większéj jeszcze ilości lub czy też dopiéro przy tém okazują się; szczególniéj na stan szpary głosowéj, jéj więzy i krtaniokrywki patrzeć i uwagę zwrócić należy na ciała obce, weszłe do tych lub innych części tchawicy; inne zmiany chorobowe także powinny być wymienione i uszkodzenia według prawideł znanych opisane. W końcu, uskuteczniwszy oddzielenie tkanki łącznéj, rozcina się gardziel po lewym, zewnętrznym jego boku, i ogląda się go co do wnętrza, stanu jego błony śluzowéj, i co do przypadkowo poniesionego uszkodzenia.

§. 71.

Jeśli przy poszukiwaniu gardzieli znaleziono zjawiska podejrzliwe, jeźli zewnętrzne oglądanie jamy ustowéj i gardłowéj, lub inny jaki powód okazałby konieczność bliższego zbadania tychże części, natenczas wszystkie, na powiérzchni wewnętrznéj szczęki dolnéj przyczepiające się mięsna, wraz z błoną ustową i połączenia połyku oddzielić i następnie język razem z niemi wyjąć, przełożyć, połyk zaś aż do rozciętéj gardzieli roztworzyć należy. Jeśli brak miejsca okazuje się, natenczas rozczepić należałoby powłoki powszechne aż do kątów tylnych szczęki dolnéj.

Potém opatrywaną bywa zasłona podniebieniowa, migdałki, korzeń języka, wewnętrzna powiérzchnia połyku, czy też takowe nie są obrzmiałe lub zaczerwienione, czy i jakiego rodzaju wrzodami obsadzone są, czy i w jakim rozmiarze błona śluzowa okazuje prawidłową tęgość, lub chorobliwe zmiękczenie, czy nie znajdują się obce ciała i twory wadliwe, czy uszkodzenia sięgają aż dotąd i jak takowe się okazują.

§. 72.

Sind wegen vorhandener Verletzungen der Brust die Brustmuskeln nicht gleich mit den allgemeinen Decken entfernt worden, so muß die Art der ersteren beschrieben, die Anheftung des großen Brustmuskels vom Brustblatte, den Rippenknorpeln und dem Schlüsselbeine, jene des kleinen Brustmuskels von der dritten, vierten und fünften Rippe auf beiden Seiten losgelöst und so der ganze Brustkorb bloßgelegt werden.

Nachdem auch hier ersichtliche Verwundungen der Weichgebilde nach Sitz, Ausdehnung und Form angegeben sind, werden die freiliegenden Knochen und Knorpel auf vorhandene Karies, Nekrose, Knochenauswüchse oder Schwielen, Sprünge, Brüche, Knickungen und Verrenkungen untersucht und gesehen, ob nicht die Enden gebrochener Knochen nach einwärts gedrückt sind, in die Brusthöhlen eindringen, und wie endlich der Schwertknorpel beschaffen sei.

Die Eröffnung der Brust wird mittelst eines Knorpelmessers vorgenommen, mit welchem die Rippenknorpel in der Nähe ihrer Vereinigung mit den Rippen vorsichtig durchschnitten oder, wenn sie bereits verknöchert wären, durchsägt werden; nur ist sich im letzteren Falle vor Verletzungen an den hier gewöhnlich sehr scharfen Schnitträndern während der weiteren Untersuchung der Brustorgane zu hüten. Sodann wird das Brustblatt, nachdem zuvor das Zwerchfell so nahe als möglich von den untersten Rippen und dem schwertförmigen Knorpel losgetrennt ist, nach aufwärts gegen das Gesicht der Leiche gehoben, die Brustfellsäcke und das Zellgewebe des Mittelfelles, mit Vermeidung jeder Verletzung des Herzbeutels, von den Rippenknorpeln und dem Brustblatte getrennt, zuletzt der in der Regel noch nicht zerschnittene Knorpel der ersten Rippe gespalten, die Handhabe des Brustblattes aus der Verbindung mit den Schlüsselbeinen losgelöst, und nach vorausgegangener Besichtigung ihrer Innenfläche und Bemerkung der hier angetroffenen ungewöhnlichen Zustände bei Seite gelegt.

Vor und bei der Eröffnung der Brusthöhle ist aber noch darauf zu achten, ob nicht Gas aus derselben entweiche.

§. 73.

Nach Eröffnung der Brusthöhle ist darauf zu sehen, ob in dem vorderen Mediastinum Ergießungen von Blut, Exsudaten ꝛc. vorhanden, und ob nach ihrer Entfernung die hier befindlichen Organe ersichtlich sind oder aber eingehüllt erscheinen und in welcher Art diese Einhüllung statt findet. Bei angetroffenem flüssigem Blute ist aber zu berücksichtigen, ob selbes nicht aus, während der Sekzion verletzten Blutadern, insbesondere der Schlüsselbeinvenen, den inneren Brustadern herrühre, oder durch während der Untersuchung des Halses veranlaßte Blutungen in den Brustkorb gelangt sei. Es muß daher jede durch eine zufällige Verletzung während der Obdukzion verursachte Blutung, wenn sie durch Schwämme nicht aufgesaugt und gestillt werden kann, im Protokolle angemerkt werden.

§. 72.

Jeśli w skutek obecnych skaleczeń piersi, mięsna téjże nie zostały razem z powłokami ogólnemi oddalone, natenczas należy: rodzaj piérwszych opisać, przyczepienie wielkiego mięsna piersiowego od kości mostkowéj, chrząstek ziobrowych i obojczyka, takowe zaś małego mięsna piersiowego od ziobra trzeciego, czwartego i piątego po obu stronach oddzielić i tak całą klatkę piersiową odsłonić.

Po podaniu spostrzedz się dających także i tutaj uszkodzeń tkanin co do siedliska, rozpostarcia i postaci, zbadać potrzeba obnażone kości i chrząstki co do obecnego pruchnienia, zgorzeliny, narośli kościowych lub kostnin, rozpęków, złamań, nadłamań, i zwichnień i uważać należy, czy końce złamanych kości na wewnątrz nie są wgniecione, czy do jamy piersiowéj nie wtłaczają się, i jak się wreście okazuje wyrostek mieczykowaty.

Otworzenie piersi uskutecznia się za pomocą chrząstkonoża, którém przezornie rozrzynają się chrząstki ziobrowe w pobliżu połączenia się ich z ziobrami, a jeśliby już były zkostniałe, trza ich przepiłować, w wypadku ostatnim atoliż podczas dalszego śledztwa narządów piersiowych strzedz się należy przed skaleczeniami, z powodu zazwyczaj tutaj bardzo ostrych brzegów cięcia. Natenczas po oddzieleniu przepony o ile najbliżéj koło zióbr najniższych i chrząstki mieczykowatéj, podnosi się kość mostkową w górę ku twarzy trupa, oddziela się opłucną i tkankę komórkową błony śródpiersiowéj od chrząstek ziobrowych i kości mostkowéj, unikając każde uszkodzenie oserca, nareszcie rozrzyna się zazwyczaj jeszcze nie przerzniętą chrząstkę ziobra piérwszego i odłączając rękojeść mostka od połączenia jego z obojczykami, odkłada się takowy na bok po uprzedzającym oglądzie powiérzchni jego wewnętrznéj i nadmienieniu nadybanego tutaj stanu niezwykłego.

Przed i podczas otworzenia jamy piesiowéj jeszcze na to wzgląd mieć należy, czy nie wydobywa się jaki z niéj gaz.

§. 73.

Po roztworzeniu jamy piersiowéj uważać należy, czy w przetworzu śródpiersiowém przodkowém nie znajdują się wystąpienia jakie krwi, wypocin etc. i czy po oddaleniu tychże, narządy tu znajdujące się widoczne są, czy téż zaś okazują się pokrytemi i w jaki sposób ta powłoka uskutecznioną została. Przy znalezieniu zaś krwi płynnéj uwzględnić należy, czy takowa nie pochodzi z żył skaleczonych podczas sekcyi, osobliwie z żył podobojczykowych i z żył piersiowych wewnętrznych, lub czy nie weszła do klatki piersiowéj z krwotoków, sprawionych podczas śledzenia szyi, każde zatém wynaczynienie zrządzone przez wypadkowe skaleczenie podczas obdukcyi, do protokółu wkreślić należy, jeźli za pomocą gąbek nie daje się wybrać i utamować.

§. 74.

Hierauf werden die beiden Theile der Brusthöhle und die sie umschliessenden Wandungen untersucht und erforscht, ob erstere, besonders bei vorhanden gewesenen Gasen, leer oder mit Blut, Serum, einer anderen Flüssigkeit oder sonst fremdartigen Stoffen angefüllt erscheinen, ob hierdurch die Lungen bedeutend zusammengedrückt und sammt dem Herzen aus ihrer Lage verdrängt wurden. Das zu größeren Klumpen geronnene Blut wird mit den Händen herausgenommen und seiner Schwere nach geschätzt, das flüssige dagegen mittelst eines Schwammes aufgesaugt und in ein Gefäß mit bekanntem Rauminhalte ausgedrückt, und darnach auch dessen Menge bestimmt. Auf gleiche Weise werden vorhandene Exsudate entfernt und deren Quantität, die weitere Beschaffenheit und Natur derselben angegeben. An dem Brustfelle ist die glatte und glänzende oder trübe, streifig oder gleichmässig geröthete, mit einer dünnen Schichte eines klebrigen Stoffes bedeckte Oberfläche, oder das Vorhandensein von zarten, sammtartigen, dichten, dicken, aus mehreren Lagen bestehenden, von Gefäßen, Eiter, Tuberkeln, Kalkkonkrementen u. dgl. durchdrungenen häutigen Schichten zu berücksichtigen. Rippenbrüche und Verrenkungen werden durch das Bewegen der einzelnen Rippen an den durchschnittenen Enden und die blutige Unterlaufung des Rippenfelles in der nächsten Umgebung leicht entdeckt und nach vorausgegangener Besichtigung die Art und Stelle des Bruches oder der Verrenkung und der hierbei betheiligten Pleura näher bestimmt. Ist der Verletzung einer Rippenschlagader nachzuforschen, so muß das Rippenfell von der Rippenwand bis an die Wirbelsäule losgelöst und die Schlagader in der entsprechenden Furche ihrer Rippe aufgesucht werden, nachdem die früher untersuchten Brustorgane herausgenommen wurden.

§. 75.

Bei Untersuchung der Lungen ist anzugeben, ob selbe stark oder mäßig ausgedehnt, in den Brustkorb eingesunken, oder in einem höheren Grade zusammengefallen, ob sie frei sind, oder ob sie durch zellige Fäden oder Membranen, ob stellenweise oder in großer Ausdehnung, an welchen Stellen, oder ob in ihrem ganzen Umfange an das Rippenfell, Zwerchfell oder den Herzbeutel angewachsen sind, ob und in welchem Grade sie die oben angedeuteten pathologischen Veränderungen des Brustfelles zeigen.

Sodann wird eine Lunge nach der anderen aus der Brusthöhle gehoben, wo Verwachsungen selbes hindern, werden diese vorerst mit den Fingern oder dem Messer gelöst, ihre Farbe an den verschiedenen Flächen, ihre elastische, teigige, derbe, feste, brüchige und harte Konsistenz, oberflächliche Blutergüsse, das vermehrte oder verminderte Volumen der einen oder der anderen Lunge und ihrer Lappen, sichtliche Erweiterungen der Luftzellen, der Austritt von Luft, Blut und anderen Stoffen zwischen Pleura und Parenchym, oberflächliche Brandschorfe, endlich vorgefundene Verletzungen, ihrem Sitze, der Art und der Ausdehnung nach beschrieben; um die Tiefe der Verletzungen bemessen zu können wird der verletzte Lappen vorsichtig nach dem Verlaufe der Verwundung durchschnitten, der Zustand des Wundkanales, sowie des ihn umgebenden Parenchyms genau

§. 74.

Potém należy śledzić obie części jamy piersiowéj i ściany otaczające ją, i zbadać, czy piérwsze, osobliwie przy obecności wywięzujących się gazów są puste, czy téż napełnione okazują się krwią, surowicą, inną cieczą lub innemi pierwiastkami obcemi, czy przeto płuca znacznie skurczone i razem z sercem z położenia swego wypchniętemi nie zostały. Krew szkrzepła w większe bryły, rękami wyjmuje się i według ciężaru swego ocenioną bywa, płynną zaś do gąbki wsiąknąć i do naczynia znajoméj objętości wycisnąć należy, i podług tego oznacza się téż jéj ilość. Równym sposobem wypociny obecne oddalić należy i nadmienia się ilość, dalszą właściwość i przyrodę takowych. Przy błonie śródpiersiowéj wzgląd mieć potrzeba na powierzchnią gładką i lśnącą lub zamąconą, pręgowato lub jednostajnie zaczerwienioną, pokładem cienkim pierwiastku lépkiego pokrytą, lub na obecność wietkich, aksamitawych, gęstych, grubych, z kilku osadów złożonych, naczyniami, ropą, gruzełkami, zwapnieniami i t. p. przenikłych warstw błonowych. Złamania zióbr i zwichnienia łatwo dają się odkryć za pomocą poruszania pojedynczych zióbr w końcach przerzniętych i przez krwawą podbiegłość opłucnéj w najbliższéj okolicy i po oglądaniu poprzedzającém bliżéj oznacza się rodzaj i miejsce złamania lub zwichnienia i przytém udział mającéj opłucnéj. Jeźli śledzić należy skaleczenia tętnicy żebrowéj, natenczas opłucną ściągnąwszy z ściany zióbr aż do stósa pacierzowego, po wyjęciu piérwéj zbadanych trzewów piersiowych, tętnicę wyszukać potrzeba w rowku odnośnym jéj ziobra.

§. 75.

Przy badaniu płuc podać należy, czy takowe mocno lub miernie są wydęte, w klatce piersiowéj wklęsłe, lub w wyższym stopniu zapadłe, czy są wolne lub czy téż za pomocą komórkowych niteczek lub pliwek miejscami lub w większéj przestrzeni, w których miejscach, lub czy w całym swym obwodzie do opłucnéj, przepony lub oserca są przyrosłe, czy i w jakim stopniu okazują one wyżéj wzmiankowane zmiany chorobowe opłucnéj.

Potém wyjmuje się jedno płuco za drugiém z jamy piersiowéj, gdzieby zrośnięcia temu przeszkadzały, takowe piérwéj oddzielają się palcami lub nożem i opisuje się ich barwa na różnych płaszczyznach, tęgość sprężysta, ciastowa, jądrna, mocna, łamliwa i twarda, wystąpienia krwi powierzchowne, zmnożona lub zmniejszona objętość jednego lub drugiego płuca i jego płatów, okazujące się rozszérzenia komórek płucnych, wystąpienie powietrza, krwi i innych pierwiastków między opłucną i tkanką płuc, krosty powierzchowne czarne, wreście i nadybane skaleczenia co do siedliska, rodzaju i rozpostarcia; aby módz ocenić głębokość skaleczeń, przecina się płat skaleczony ostrożnie według postępu skaleczenia, stan przewodu rany, jako téż otaczającéj go istoty płucnéj, podaje się

angegeben und vorzüglich darauf gesehen, ob nicht ein größerer Gefäßstamm, besonders in der Nähe seines Eintrittes in die Lunge, verletzt worden sei.

§. 76.

Sind aber keine Verletzungen vorhanden, so werden an beiden Lungenwurzeln die Bronchialäste, zu welchen man durch Umschlagen der linken Lunge über den Herzbeutel gelangt, eröffnet und eine Strecke weit in die Substanz der Lungen verfolgt, hier ihre Beschaffenheit nach ähnlichen Rücksichten, wie bei der Luftröhre (§. 70) sammt den Bronchialdrüsen beschrieben und zur Besichtigung des Gewebes der Lungen geschritten. Zu diesem Zwecke wird in die linke Lunge in der zur Eröffnung der Bronchien angegebenen Lage, nachdem sie früher gut angespannt wurde, ein ausgiebiger tiefer Schnitt gemacht, und die so gebildete Schnittfläche durch wiederholt geführte Schnitte durch die ganze Dicke der Lunge erweitert, die rechte Lunge wird dagegen über die Rippenwand gespannt und hier auf die gleiche Weise entfaltet, oder nach Umständen durch besondere Einzelschnitte das Gewebe der Lungen untersucht.

Es ist hierbei auf das deutliche, undeutliche oder gänzlich fehlende knisternde Geräusch Rücksicht zu nehmen, auf die blasse, helle, marmorirte, verschiedenartig rothe Farbe, auf den mäßigen oder reichlichen Gehalt von flüssigem oder geronnenem Blute, und die augenfällige Blutleere, auf den Grad der Elastizität, Derbheit, Brüchigkeit und Zerreißbarkeit derselben, auf Vorhandensein von Blutstasen, flüssigen und starren Ersudaten, im letzteren Falle auf die glatte, fein- oder grobkörnige Beschaffenheit der Schnitt- und Bruchflächen; auf einen allsogleich bei dem Schnitte oder bei gelindem Drucke erfolgenden reichlichen oder nur mäßigen Erguß von fein- oder grobschaumigen, wässerigen oder blutig gefärbten Serum, auf Kompression, kallöse Umwandlung, Ablagerungen von Kalkkonkrementen in dem Lungengewebe u. s. w., auf einzelne oder zahlreiche, kleine oder größere Ersudatheerde, oder Kavernen, sammt ihrem Inhalte und der Beschaffenheit der sie umgebenden Wandungen. Immer muß hierbei der Lungenflügel, der Lappen, die Gegend und die Ausdehnung der vorgefundenen Abweichungen durch genaue physiographische Beschreibung ersichtlich, umschriebene Parthien genau angegeben werden.

Außerdem ist noch insbesondere auf die Beschaffenheit der Schleimhaut, den Inhalt, die Weite und Form der Bronchien und ihre Verzweigungen, etwa vorhandene Bronchialerweiterungen, Emphyseme u. s. w. zu achten, und auf Anomalien der Lungengefäße, besonders der Pulmonalarterie Bedacht zu nehmen.

§. 77.

Bei der Untersuchung des Herzbeutels wird äußerlich auf eine übermäßige Anhäufung von Fett, auf das Vorhandensein zellgewebiger Verwachsungen, auf die straffe oder bloß lockere Umhüllung des Herzens, auf eine übermäßige Ausdehnung, auf eine ungewöhnliche Spannung, auf die, durch verletzende Werkzeuge oder eingetriebene Knochenstücke entstandenen Verwundungen, oder auf, durch eine erschütternde Gewalt, Quetschung des Rumpfes verursachte Zerreißung des Herzbeutels gesehen, sodann zu seiner

dokładnie, i najbardziéj na to się uważa, czy też większy jakiś pień naczyniowy, osobliwie w pobliżu wejścia jego do płuc, uszkodzony nie został.

§. 76.

Jeźli zaś nie masz obecnych skaleczeń, natenczas przy obu korzeniach płucnych odnogi oskrzelowe, do których się za pomocą przełożenia płuca lewego na oserce wchodzi, otworzyć, i w niejakim przeciągu istoty płucnéj śledzić, tutaj zaś stan ich pod względami podobnemi jak przy tchawicy (§. 70) razem z gruczołami oskrzelowemi opisać, i do opatrywania utkania płuc przystąpić należy. W tym celu w położeniu, oznaczoném do otworzenia oskrzeli, robi się w płuco lewe, naprężywszy takowe pierwéj dobrze, wydatne, głębokie cięcie, przecinające tak utworzoną płaszczyznę cięcia za pomocą powtórnie poprowadzonych cięć przez całą grubość płuca; prawe płuco zaś napręża się nad ścianą ziobrową, i w równy sposób się rozwija go, lub według okoliczności za pomocą pojedynczych nacięć tkaninę płuc zbadać należy.

Przytém trza mieć wzgląd, na wydatny, nieznaczny lub całkiem brakujący szelest chrusciejący, na barwę bladą, jasną, marmurkową, różnie czerwoną, na zawartość mierną lub obfitą w krew płynną lub skrzepłą i na widoczny brak krwi, na stopień sprężystości, jędrności, kruchości i rozdzielalności, na obecność zastoin krwistych, wypocin ciekłych i stężałych, w ostatnim wypadku na jakość gładką, drobno- lub gruboziarnistą płaszczyzn cięcia i ułomu; na występujący zaraz przy nacięciu lub przy pociśnieniu łagodném, wypływ obfity lub mierny surowicy drobno- lub grubo-pieniącéj się, wodnistéj lub krwawéj, na skurczenie, przeistoczenie odrętwiałe, złożenie zwapnień w utkaniu płucném i t. d., na pojedyncze lub liczniejsze, mniejsze lub większe łożyska wypocin lub jamki gruzełkowe, oraz z treścią ich i właściwością otaczających ich ścian. Przytém zawsze skrzydło płucne, płat, okolica i przestrzeń znalezionych zboczeń za pomocą opisania fizyograficznego widocznemi, części zaś określone dokładnie podanemi być mają.

Prócz tego jeszcze szczególnie na zachowanie się błony śluzowéj, na treść, szerokość i postać oskrzeli i ich rozgałęzin, na rozszerzenia poniekąd obecne oskrzelowe, wzdęcia wietrzne i t. p. uważać i na zboczenia naczyń płucnych, osobliwie tętnicy płucnéj wzgląd mieć należy.

§. 77.

Przy śledzeniu oserca zewnętrznie patrzeć należy na zgromadzenie nader obfite tłuszczu, na znajdujące się zrośnięcia włókniste, na otoczenie serca opięte lub wielkie, na rozszerzenie nadmiarowe, na niezwykłe naprężenie, na skaleczenia, zrządzone przez narzędzia uszkadzające lub wtłoczone odłamki kości, na rozdarcie oserca, spowodowane przez gwałtowność wstrząsającą, przez przygniecenie kadłuba, a potém przystępuje się do otworzenia oserca, przyczém, aby unikać wylewu

Eröffnung geschritten, wobei er, um das Ausströmen von voraussichtlichen Flüssigkeiten zu verhüten, 1—1½ Zoll oberhalb seiner Anheftung an das Zwerchfell und nicht ganz bis zu jener an die großen Gefäße in der Mitte seiner Vorderfläche aufgeschnitten wird. Um das in ihm enthaltene Blut oder Serum gehörig bewahren zu können, wird das Herz hervorgehoben, und werden größere Quantitäten jener Flüssigkeiten aber auf die im §. 74 angedeutete Weise entfernt, und ebenso die Menge und Beschaffenheit derselben bestimmt. Hierauf wird der Herzbeutel einerseits bis zu den großen Gefäßen, und andererseits bis zum Zwerchfelle aufgeschlitzt, die ungewöhnliche Dicke oder Verdünnung, die Ablagerung fremder Stoffe zwischen seinen Schichten, die glatte, rauhe, zottige, mit mehr oder weniger bedeutenden Lagen von fremdartigen Gebilden umkleidete Innenfläche, ihre stellenweise oder im ganzen Umfange vorhandene Verwachsung mit dem Herzen und die Art der letzteren; durch kürzeres oder längeres, faseriges oder bänderiges Gewebe, durch mehr oder weniger Dicke, zwischenliegende pseudomembranöse, oder von Kalkkörnern und Kalkplatten durchwebte Schichten, beschrieben, und werden weitere am Herzbeutel noch vorkommende, durch Exsudate, Afterbildungen u. dgl. bedingte Veränderungen angeführt.

§. 78.

Der seröse Uiberzug des Herzens bietet im Allgemeinen dieselben Veränderungen dar, welche bei der Besichtigung des Herzbeutels und seiner inneren Fläche angedeutet wurden; doch werden hier noch insbesondere anzugeben sein: der Grad der vorhandenen Fettablagerung, die Trübungen, die Milch- und Sehnenflecke, Blutunterlaufungen und Ecchymosen, besonders an der Herzbasis, die Beschaffenheit der Kranzgefäße, in Bezug auf Verlauf, Inhalt und Tertur, sowie alle jene Veränderungen dieses Ueberzuges, welche durch die in den hochliegenden Schichten der Herzsubstanz vorkommenden Prozesse bedingt werden.

Am Herzen insbesondere werden seine von der normalen abweichende Lage nebst der veranlassenden Ursache einer solchen Lage- oder Ortsveränderung, seine vermehrte oder verminderte Größe, bei deren Bestimmung die Faust der Leiche als Anhaltspunkt angenommen zu werden pflegt, die Form mit Berücksichtigung des vorwaltenden Breite-, Länge- und Dickedurchmessers beschrieben.

Bei der Eröffnung des Herzens wird zuerst die Wandung einer Kammer nach der anderen durch einen Längenschnitt gespalten, und, bevor dieser auch durch die Wandungen der Vorkammern fortgeführt wird, immer zuvor darauf Bedacht genommen, ob nicht Veränderungen, besonders Stenosen an den betreffenden venösen Ostien, vorhanden sind, wodurch je nach dem Falle Modifikazionen in der Eröffnung nothwendig würden. Nun hat man die Dicke oder Dünne dieser Wandungen anzugeben, und in beiden Fällen auf die äußeren und inneren Schichten des Herzfleisches, sowie auf derlei parzielle Veränderungen Acht zu geben, sodann die Derbheit, die Farbe, die allenfalls im Herzfleische vorkommenden Exsudate, faltige Fibroide, kalkige Ablagerungen, Aftergebilde anzumerken,

cieczy przewidywanych, rozcina się toż w środku powierzchni swéj środkowéj 1—1½ cala nad przyczepieniem się jego do przepony a nie całkowicie, aż do przyczepienia się onegoż do wielkich naczyń. Aby módz zachować należycie w niém zawartą krew lub surowicę, wyjmuje się serce, większe ilości tych cieczy według sposobu podanego w §. 74 należy oddalić i oznaczyć tak samo ilość i jakość tychże. Poczém rozcina się oserce z jednéj strony aż do wielkich naczyń, po drugiéj stronie aż do przepony, i opisuje się niezwykłą grubość lub rozrzedzenie, złożenie pierwiastków obcych między jego warstwy, powierzchnią wewnętrzną gładką, chropawą, strzępiastą, otoczoną pokładami mniéj więcéj znacznemi tworów obcych, zrośnięcie się jego obecne z sercem, miejscowe lub w całéj objętości i rodzaj tegoż; opisuje się warstwy, tkaniną krótszą lub dłuższą, włóknistą lub więzadłową, mniéj lub więcéj grubsze, międzyłożne, obcobłonowe, lub przenikłe ziarnkami i blaszkami wapna, i nadmienia się dalsze jeszcze zdarzające się na osercu zmiany, polegające na wypocinach, tworach wadliwych i t. p.

§. 78.

Osłona surowicza serca w ogóle okazuje te same zmiany, które nadmienione zostały przy oglądaniu oserca i wewnętrznéj jego powiérzchni, osobno jeszcze zaś tutaj zawsze podać należy: ilość znajdującego się pokładu tłuszczowego, zamącenia, zmarszczenia, plamy mléczne i ścięgniste, nabiegłości krwiste i sińce, osobliwie przy zasadzie serca, właściwość naczyń wieńcowych, co do biegu, treści i utkania, jako téż wszelkie te zmiany téj osłony, które, jako polegające na działaniach chorobowych, przypadają w górnoleżące warstwy istoty sercowéj.

Przy sercu szczegółowo opisują się: położenie jego zbaczające od prawidłowego wraz z przyczyną wzniecającą taką zmianę położenia i miejsca, wielkość zwiększoną lub zmniejszoną, przy oznaczeniu któréj pięść trupa jako punkt oparcia przyjąć zwykło jest, daléj postać względnie przeważającéj średnicy szerokości, długości i grubości.

Przy otworzeniu serca najprzód za pomocą cięcia podłużnego rozkrawają się ściany komórek jednéj po drugiéj, i nim takowe przedłużoném zostaje przez ściany przysionków, przedtém zawsze na to wzgląd mieć wypada, czy nie znajdują się jakie zmiany, osobliwie zwężenia odnośnych otworów żyłowych, przez co w miarę wypadku, modyfikacye w otworzeniu potrzebne byłyby. Teraz podać należy grubość lub cienkość tych ścian, i w obu wypadkach uważać trzeba na warstwy ze- i wewnętrzne mięsna sercowego, jako téż na zmiany częściowe, potém skreślają się jędrność, barwa, wypociny, przypadkiem w mięśnie sercowém znajdujące się, zmarszczone włókniawce, złożenia wapienne, twory wadliwe, jako téż wzmiankę

die Weite der Kammern und der Vorhöfe und ihr Verhältniß zu einander, sowie partielle Erweiterungen derselben (aneurisma cordis partiale) nach Umfang, Form, Inhalt und Veränderung, welche die Herzoberfläche dadurch erleidet, aufzunehmen.

Eine besondere Berücksichtigung verdienen die am Endokardium vorkommenden Veränderungen, als: milchige Trübung, Fibroide, Verdickung, der dadurch bedingte Schwund der Trabekeln, kalkige Ablagerungen, die Verlängerung und Verdünnung der Papillarsehnen, die Verkürzung, Verdickung und Verschmelzung dieser letzteren unter sich und mit den Klappen, die Zerreißung und Beschaffenheit der Riß-Enden an den Sehnen, endlich die Größe, Form und Dicke der venösen Klappe selbst. An den Klappen sind wieder die Wulstung, Schrumpfung, die Ablagerungen roher, faserstoffiger Exkreszenzen, die Bildung fibroider, kalkiger Hervorragungen und Wülste, besonders an dem freien, sowie am Inserzionsrande derselben und die dadurch bedingte Veränderung in der Weite ihrer Ostien, die Durchreißung und die Art derselben, sowie die sogenannten Klappenaneurismen und die Schlußfähigkeit oder die Insuffizienz gehörig zu würdigen.

Ferner sind die Menge und Beschaffenheit des Blutes in den Herzböhlen, namentlich aber auch das Eingefilztsein der faserstoffigen Blutkoagula zwischen die Trabekel oder hier vorhandene sogenannte globulöse Vegetazionen näher zu bezeichnen.

Die Pulmonalarterie, sowie die Aorta werden nun in der Art eröffnet, daß man das Skalpell in das Gefäßrohr einführt, die vorderen Wandungen desselben durchsticht und durch einen gegen das Herz geführten Schnitt vollkommen spaltet. Auch hier wird auf die ähnlichen Veränderungen der halbmondförmigen Klappen, die sich gleich den venösen verhalten können, Rücksicht genommen werden, die Weite und der Inhalt dieser Gefäße, die Beschaffenheit ihrer Wandungen, hier vorhandene Fibroide, atheromatöse kalkige Ablagerungen, dadurch bedingte Zerklüftungen, besonders der inneren und der Querfaserschichten, aneurismatische Erweiterungen und spontane Berstungen derselben, mit Angabe der Größe und des Sitzes des Aneurisma, sowie der Durchbruchstelle, wohin und in welcher Menge das Blut sich ergossen habe, im Protokolle angeführt.

Die hier angedeuteten Rücksichten sind bei der aufsteigenden Aorta und ihrem Bogen nicht nur auf den, im Thorax verlaufenden Abschnitt derselben, sondern auch auf die von ihr abtretenden größeren Gefäße auszudehnen.

Bei vorhandenen Verletzungen des Herzens ist nebst den allgemeinen Rücksichten insbesondere zu sehen, ob sie durch verletzende Werkzeuge, eingedrückte Knochen, Erschütterungen des Körpers oder nur durch krankhafte Zustände der Herzsubstanz veranlaßt worden, ob sie durchgedrungen, und die Kranzadern nicht oder mit betroffen haben.

§. 79.

Am Zwerchfelle sind dessen ungewöhnlich veränderter Stand, der Zustand seines serösen Blattes, nach den bei der Rippenpleura (§. 74) angegebenen Grundsätzen, vorgefundene Verletzungen, und dadurch bedingte Vorlagerungen, Einklemmungen der Unterleibsorgane und deren Folgezustände, nach den bereits bekannten Regeln zu beschrei-

uczynić należy o szerokości komórek i przysionków, o stosunku ich wzajemném, o częściowych tychże rozszerzeniach (aneurisma cordis partiale) co do objętości, postaci, treści i zmiany, jaką przez to ponosi powierzchnia sercowa.

Na szczególny wzgląd zasługują zmiany, okazujące się na osłonie wewnętrznéj serca, jako to: zamącenia mléczne, włókniawce, zgrubienia, sprawione ztąd zniszczenie pęczków mięsnych sercowych, złożenia wapienne, przedłużenia i zcieńczenia ścięgn mięsn brodawkowych, skrócenie, zgrubienie, i stopienie tychże ostatnich między sobą i zastawkami, rozdarcie i jakość końcówek ściegn przedartych, wreście wielkość, postać, grubość saméj zastawki żylnéj. Przy zastawkach znowu należycie ocenić potrzeba: obrzmiałość, skurczenie, złożenia surowych, włókniawcowych wyrośli, utwór włókniakowych, zwapnionych wypukłości i obrzękłości, osobliwie na wolnym, i brzegu przyczepienia się tychże, i z tego uskutecznione zmiany w szerokości ich otworów, przedarcie i rodzaj tegoż, jako też tak zwane rozdęcia zastawek i zdolność zamykania się, lub niedomykalność.

Prócz tego trza ilość i jakość krwi w jamach sercowych, mianowicie zaś także wpilśnienie się włóknistych skrzeplin krwistych między pęczki mięsne serca, lub też tu znajdujące się tak zwane wyrośle gałeczkowate bliżéj oznaczyć.

Teraz otworzyć wypada tetnicę płucną i główną ciała w ten sposób, iż wprowadzając nożyk sekcyjny do naczynia, przebija się przodkowe ściany tegoż i za pomocą cięcia ku sercu prowadzonego, do reszty rozcina. I tutaj uwzględnić należy podobne zmiany zastawek półksiężycowych, które tak jak żyłowe okazywać się mogą, do protokółu przytoczyć potrzeba szerokość i treść tych naczyń, właściwość ich ścian, nadybane tu włókniawce, miazgowate złożenia wapienne, powstałe z tego rozczepienia, osobliwie w warstwach wewnętrznych i poprzecznowłóknistych, rozdęcia tętniakowe, przypadkowe rozpęki tychże, z podaniem wielkości i siedliska tętniaka, jako też miejsca przedarcia, gdzie i w jakiéj ilości wylała się krew.

Oznaczone tu względy przy wznoszącéj się tętnicy głównéj ciała i jéj łuku, należy nie tylko na część jéj, przez jamę piersiową przechodzącą, rozpostrzenić, ale też i na większe naczynia od niéj odstępujące.

Przy obecnych skaleczeniach serca prócz względów ogólnych jeszcze szczególnie na to trzeba patrzeć, czy takowe spowodowane zostały przez narzędzie skaleczające, kości wtłoczone, wstrząśnienia ciała, lub tylko przez stan chorobowy istoty sercowéj, czy przebiły się i czy dotknęły naczyń wieńcowych lub nie.

§. 79.

Przy przeponie, według zasad, przy opłucnéj (§. 74) podanych, opisać należy niezwyczajnie zmienione stanowisko jéj, zachowanie się blaszki jéj surowiczéj, znalezione skaleczenia i sprawione przez to przepukliny, uwięzienia trzewów brzusznych i skutki tegoż według znanych już prawideł. Po oddaleniu płuc

ben. Nach erfolgter Entfernung der Lungen und des Herzens aus der Brusthöhle sind die, längs der Wirbelsäule verlaufenden Organe, die Speiseröhre, die unpaarigen Venen, der Milchgang, der Pneumogastrikus u. s. w., dann die Wirbelsäule selbst zu berücksichtigen und nach Erforderniß näher zu untersuchen.

§. 80.

Ehe man zur Untersuchung der einzelnen Unterleibsorgane vorschreitet, wird noch früher der Zustand der Bauchmuskeln, vor allem auf die hier zuerst ersichtlichen Fortschritte der Fäulniß und etwa vorhandene Verwunderungen erforscht.

Schon während der Eröffnung der Bauchhöhle muß auf einen fremdartigen Inhalt im Bauchfellsacke die gehörige Rücksicht genommen werden. Nun werden im Protokolle die Menge, Beschaffenheit, insbesondere von Serum, Ersudaten, Magen-, Darm-, Harnblasen-Kontenten, oder das Vorhandensein von freien Gasen angegeben, und nach Erforderniß auch sogleich nach der Ursache eines solchen Inhaltes geforscht. Die Veränderungen pathologischer Prozesse und Verletzungen, welche in der Ausdehnung des Bauchfelles vorkommen können, bieten von jenen an der Pleura im Allgemeinen nichts Abweichendes dar, und sind nach den bei letzteren gemachten Angaben zu beurtheilen.

Die Abweichungen werden sich aus der Betrachtung der einzelnen Bauchorgane ergeben. Die Ersudazionsprozesse, welche das Peritonäum als solches allein betreffen, können an demselben entweder in seiner ganzen Ausdehnung vorkommen, oder es sind lokale, mehr umschriebene Prozesse; hierbei sind die dadurch bedingten Verklebungen, welche mehr oder weniger fest sein können, das Verwachsensein durch kurzes, straffes, lockeres, band- oder fadenartiges Bindegewebe der Baucheingeweide unter sich und mit den Bauchwandungen, bei umschriebener abgesackter Peritonäitis die vom Bauchfelle in die Substanz der umhüllten Organe und in die unterhalb des Bauchfelles liegenden Schichten eindringenden Jauchungsprozesse und Perforazionen anzugeben, mögen dieselben auf pathologischem Wege oder in Folge von Verletzungen entstanden sein.

§. 81.

Um die Leber gehörig untersuchen zu können, müssen das runde und Aufhängeband sowie die vorhandenen krankhaften Anwachsungen getrennt werden, es ist hierauf die Größe dieses Organes anzugeben, insbesondere die auffallende Volumens- Zu- oder Abnahme mit Rücksicht, ob sie das ganze Organ, nur einen Lappen, oder einen kleinen Theil betreffen, wie die einzelnen Durchmesser der Leber, besonders ihre Lage, dadurch verändert erscheinen, ob die Ränder, namentlich der vordere, auffallend verkürzt, verdickt, abgerundet oder zugeschärft, ob die Oberfläche glatt und eben, körnig, drüsig, knotig, lappig ist, mit oder ohne Trübung und Verdickung, oder einer augenfälligen Zartheit und Verdünnung der Serosa sich darstellt. Es sind sofort die Farbe, ob blaß-, hell- oder dunkelbraun, graulich, wachsgelb, u. s. w., der Blutreichthum, die Konsistenz, ob weich, teigig, derb, brüchig, lederartig zähe, hart, das Verhalten beider Lebersubstanzen zu einander, und ein auffallendes Überwiegen einer derselben, deren Beschaffenheit, der grö-

i serca z jamy piersiowéj wzgląd mieć potrzeba na narządy postępujące wzdłuż stosu kręgowego, na gardziel, na żyły nieparzyste, przewód piersiowy, nerw płucnożołądkowy i t. d., potém na stos kręgowy sam, i według potrzeby bliżéj ich śledzić należy.

§. 80.

Nim przystąpi się do śledzenia szczegółowych narządów brzusznych zbadany wprzód być powinien stan mięsn brzusznych, przedewszystkiém co do najpiérw tu objawiających się postępów zgnilizny i co do znajdujących się poniekąd zranień.

Już podczas otworzenia jamy brzusznéj należyty trza mieć wzgląd na treść jaką wadliwą w worku otrzewowym. Dopiéro podaje się do protokółu: ilość i jakość osobliwie surowicy, wypocin, zawartości żołądka, jelit i pęcherza moczowego, lub obecność wolnych gazów i według potrzeby śledzi się oraz i przyczynę takowéj treści. Zmiany z działań chorobowych i skaleczenia, które w przestrzeni otrzewnéj zdarzyć się mogą, nie zbaczają w ogóle od takowych zmian co do opłucnéj i według wskazań przy téj podanych, osądzone być powinny.

Zboczenia wynikają z poglądu na pojedyncze narządy brzuszne. Działania wypocinowe, tyczące się saméj otrzewnéj jako takowéj, zdarzyć się na niéj mogą albo w całéj jéj rozciągłości, lub téż są miejscowe, więcéj określone choroby; przy tém podać należy zlepienia ztąd powstałe, które mogą być mniéj więcéj mocne, zrośnienia trzewów brzusznych między sobą i ze ścianami brzucha za pomocą krótkiéj, opiętéj, zwolnionéj, więzowatéj lub nitkowatéj tkanki łącznéj, przy określoném, utorebkowaném zapaleniu otrzewnéj, działania posokowe, i przedziurawienia przenikające z otrzewnéj w istotę otoczonych narządów i w warstwy pod otrzewną leżące, czy takowe uskutecznione zostały już to w toku choroby, albo téż w skutek skaleczeń.

§. 81.

Aby módz zbadać należycie wątrobę, potrzeba oddzielić więzadło okrągłe i utwierdzające, jako téż znajdujące się przyrosty chorobliwe, potém podać należy: wielkość tego narządu, szczególnie uderzający wzrost lub ubyt objętości, oraz pod względem, czy się tyczą takowe całego narzędu, jednego płata lub tylko małéj części; jak średnice szczegółowe wątroby, osobliwie położenie, przezto zmienione się okazują, czy brzegi, mianowicie przodkowy, widocznie skrócone, zgrubiałe, zaokrąglone lub zaostrzone są, czy powierzchnia jest gładką i równą, ziarnkowaną, gruczołowatą, guzowatą, płatkowaną, czy z zamąceniem i z grubieniem lub z widoczną wietkością i rozrzedzeniem błony surowiczéj, lub bez tego okazuje się. Przytém zarazem i jéj ubarwienie czy jest bladą, jasną lub ciemnobrunatną, szarą, woskowo-żółtą i t. d., obfitość w krew, tęgość, czy jest miękką, ciastowatą, jędrną, kruchą, skórową, łykowatą, twardą, daléj stósunek obu istót

ßere Fettgehalt, der sich schon an der abgetrockneten Messerklinge beim Durchschneiden kund gibt, die glatte, fein- oder grobkörnige, gleich oder verschieden gefärbte Schnittfläche, das Vorhandensein eines die Acini umgebenden mehr, weniger reichlichen, zähen, fibroiden, kallösen Gewebes, Exsudate und Afterbildungen in dem Parenchyme, Abszesse, allenfalls vorkommende Kommunikazionen derselben mit den Nachbarorganen, der Verlauf der Gallengänge, ihr Kaliber, ihr Inhalt von flüssiger oder eingedickter Galle, oder Gallenkonkrementen und ihre Wegsamkeit anzuführen.

Bei vorhandenen Verletzungen ist aber insbesondere zu berücksichtigen, ob selbe nur oberflächlich geblieben oder in die Tiefe gedrungen, bedeutende Blut- und Gallengefäße mit betroffen, ob und in welchem Grade hierdurch Ergüsse von Blut oder Galle bedingt wurden.

Bei der Gallenblase ist ihre Größe und Ausdehnung, die Beschaffenheit ihres Inhaltes nach Menge, Farbe, Konsistenz und bei vorhandenen festweichen oder steinigen Konkrementen deren Art, Zahl und Verhalten zu den Blasenwänden zu beschreiben; bei den Ausführungsgängen ist zu sehen, ob selbe nicht übermäßig ausgedehnt, durch den Inhalt verstopft oder durch einen Druck von Außen unwegsam erscheinen; es ist der Zustand der, diese und die Blase bildende Häute zu untersuchen, und bei vorhandenen Verletzungen derselben zu erforschen, ob hierdurch ein Gallenerguß, in welcher Menge, und wohin stattgefunden, und welche Folgen derselbe bereits veranlaßt habe. Ebenso ist an der Pfortader die Menge und Beschaffenheit des in ihr enthaltenen Blutes, ihre Verstopfung durch einen Blutpfropf, ein eitriger Inhalt und andere krankhafte Zustände, insbesondere aber Verletzungen derselben, zu beschreiben.

§. 82.

Auch von der Milzkapsel gilt das bei dem Bauchfelle bereits im Allgemeinen Bemerkte; namentlich sind aber die hier öfter vorkommenden fibroiden und kalkigen Ablagerungen in Form von Drüsen, Höckern, Platten und Unebenheiten, durch Ablagerungen in die Milzsubstanz bedingt, zu berücksichtigen.

An der Milz selbst sind ihre Größe, die sichtliche Zu- oder Abnahme ihres Volumens, ob sie ganz oder nur nach bestimmten Durchmessern und in welcher Art so verändert erscheine, Abänderungen ihrer Gestalt und Ränder, krankhafte Anhaftungen und Lagenveränderungen anzugeben. Das Parenchym ist nach der Farbe, ob blaß, blau, braun, rothbraun, dunkelroth, schwarz, rostbraun, nach der Konsistenz, ob weich, breiig, zähe, speckartig, elastisch, derb, nach dem Blutreichthume und der Beschaffenheit des Blutes zu beschreiben. Blutige, seröse oder eitrige Infiltrazionen seines Gewebes, Ablagerungen von Faserstoff, von anderen flüssigen oder starren Produkten sind zu berücksichtigen, besonders ob selbe nicht kegelförmig von der Oberfläche gegen die Tiefe zu gelagert sind. Ferner ist das Verhältniß des Milzstroma zu der Pulpa, ob ersteres massenreich, mürbe oder auffallend zähe und dicht, letzteres dünn- oder dickbreiig, gleichmä-

wątroby między sobą, i widoczne przeważanie jednéj z nich, ich stan, większą obecność tłuszczu, która już podczas nacięcia daje się poznać na suchém ostrzu noża, płaszczyznę cięcia gładką, drobno- lub grubo-ziarnistą, jednostajnie lub rozmaicie ubarwioną, znajdowanie się tkanki, otaczającéj płateczki, mniéj więcéj obfitéj, łykowatéj, włóknistéj, zdrętwiałéj, wypociny i twory wadliwe w istocie, ropienia, wypadkowo zdarzające się związki tychże z narządami sąsiednemi, bieg przewodów żółciowych, ich rozmiar, treść ich żółciowa płynna lub zgęstniała, lub kamienie żółciowe i wolny ich przechód, podać należy.

Przy skaleczeniach zaś obecnych szczegółowo wzgląd mieć należy, czy takowe są tylko powierzchownemi, lub też czy w głąb przenikły, czy oraz nie dotknęły też naczyń znacznych krwistych i żółciowych, czy i w jakim stopniu sprawiły wystąpienie krwi lub żółci.

Przy pęcherzyku żółciowym opisać należy: wielkość i rozmiar jego, jakość treści jego co do ilości, barwy, tęgości, a przy skamieniałościach wpółmiękkich lub twardych ich rodzaj, ilość i zachowanie się tychże do ścian pęcherzyka; przy przewodach odchodowych zważa się, czy nie są nader rozszerzone, zatkane treścią lub czy z powodu zewnętrznego ucisku nie okazują się nieprzechodnemi; stan błon, tworzących te ostatnie i pęcherzyk śledzić, i przy obecnych skaléczeniach tychże zbadać należy, czy nie zostało sprawione ztąd wystąpienie jakie żółci, w jakiéj ilości i gdzie, oraz jakie skutki takowe wywarło. Zarówno i na żyle bramnéj ilość i własność w niéj zawartéj krwi, zatkanie jéj przez zaciek krwisty, treść ropną, i inne stany chorobliwe, osobliwie zaś skaléczenia tychże, opisane być mają.

§. 82.

Oznaczenia, dane w ogóle przy otrzewnéj, tyczą się też i osłony śledzionowéj; mianowicie zaś trza mieć wzgląd, na częściéj tutaj zdarzające się złożenia tworów włókniawcowych i wapiennych w postaci gruczołów, garbów, blaszek i nierówności, spowodowanych przez złożenie tworów w istotę śledziony.

Przy śledzionie saméj podać należy: jéj wielkość, widoczny wzrost lub ubyt jéj objętości, czy całkowicie, czy też tylko w pewnych średnicach i jak tym sposobem jest zmienioną, zmiany jéj postaci i brzegów, chorobliwe przyrośnienia i zmiany położenia. Istotę mięsną opisać należy co do barwy, czy bladéj, błękitnéj, brunatnéj, czerwono-brunatnéj, ciemno-czerwonéj, czarnéj, rdzawobrunatnéj, co do tęgości, czy miękkiéj, miazgowatéj, łykowatéj, słoninowatéj, sprężystéj, jędrnéj, co do obfitości w krew, i jakości krwi. Nasiąki jéj utkania krwiste, surowicze lub ropne, złożenia włóknika, i innych tworów ciekłych lub stężałych uwzględnić należy osobliwie, czy takowe nie są od powierzchni ku głębi ułożone stożkowato. Prócz tego uwagę zwrócić potrzeba na stósunek tkaniny zasadowéj do istoty jéj miękkiéj, czy piérwsza jest obfitą, kruchą, lub uderzająco- łykowatą i gęstą, osta-

ßig oder mit überwiegender weißer Substanz versehen sei, zu beobachten, frische oder verkreidete Abszesse, vorhandene Tuberkel und Venensteine zu berücksichtigen. Bei Verletzungen, Rissen, Berstungen derselben sind auch die kurzen Gefäße genau zu untersuchen, und auf die Menge des ergossenen Blutes Bedacht zu nehmen.

§. 83.

Das große Netz ist zu besichtigen, ob es fett oder fettlos, lang und schlaff, über die dünnen Gedärme ausgebreitet, oder auf einen Haufen zusammengeschoben, zerrissen oder sonst verletzt und gezerrt, mit blutreichen oder blutleeren Gefäßen versehen, ob es entzündet, brandig, in einem Bruche eingeklemmt, mit Krebsknoten oder anderen Geschwülsten besetzt sei, ob und in welcher Art es mit den Baucheingeweiden oder Bauchwandungen verwachsen erscheine, ob nicht dadurch strangförmige Verlängerungen gebildet wurden, welche eine Verschlingung, Unwegsamkeit ꝛc. der Gedärme bedingten.

Nach ähnlichen Rücksichten wird auch das kleine Netz untersucht, dasselbe endlich in der Nähe der kleinen Kurvatur des Magens zerrissen, das darunter liegende Pankreas hervorgehoben, der Länge nach durchschnitten, nach der Größe, Farbe, Konsistenz und sonstigen Beschaffenheit beschrieben, und bis zu ihm gedrungene Verletzungen näher untersucht.

§. 84.

Am Magen sind zuerst seine normale oder von dieser abweichende Lage, nebst der Veranlassung derselben, eine regelwidrige Größe oder augenfällige Kleinheit, eine vorhandene allgemeine oder nur parzielle, am Blindsacke oder einem anderen Theile ersichtliche Erweiterung, eine durch ringförmige, mittelst Lufteinblasen nicht zu entfernende Einschnürung, oder durch Narben bedingte abnorme Form, die glatte, blasse, verschieden geröthete, mit mannigfaltigen krankhaften Produkten, wie sie beim Bauchfelle angegeben wurden, besetzte Oberfläche, Verwachsungen und der Zustand seiner größeren Gefäße zu beobachten.

Bei seiner, mittelst einer Scheere vom Duodenum längs des kleinen Bogens gegen und in die Speiseröhre vorzunehmenden Eröffnung wird die Dicke seiner Wandungen berücksichtiget, und bei Zu- und Abnahme derselben darauf gesehen, ob diese durch Veränderungen der Schleimhaut, des submucösen Bindegewebsstratums, der Muskelhaut, des Bauchfelles, oder durch krankhafte Ablagerungen zwischen dieselben gleichförmig oder nur an einzelnen Stellen und an welchen veranlaßt worden sind. Hierauf wird sein Inhalt untersucht, hierbei auf übermäßige Anhäufungen von Gas und Flüssigkeiten, auf die Menge und Beschaffenheit des Speisebreies, unter Bedachtnahme auf allenfalls beigemengte fremde und verdächtige Körper, gesehen. Ist im Magen Blut ergossen, so ist nebst seiner Quantität die flüssige und geronnene Beschaffenheit, oder seine Umwandlung zu einer rothbraunen oder schwarzen Substanz, sowie auf den Chokoladfärbigen, Kaffeesatz-

tnia czy jest rzadko-, lub gęsto-miazgowatą, czy zarówno, czy też przeważająco opatrzoną jest w istotę białą, i wzgląd mieć należy na ropienia świeże lub zwapniałe, na gruzełki obecne i kamienie ocieklinowe. Przy skaleczeniach, przerwach, rozpękach téjże, naczynia krótkie także ściśle zbadać i na ilość krwi wystąpionéj zważać należy.

§. 83.

Siatkę większą brzuchową opatrzyć należy, czy jest tłustą lub bez tłuszczu, długą i wietką, rozpostrzenioną nad jelitami cieńkiemi, czy też skupioną na jedno miejsce, rozdartą, lub inaczéj uszkodzoną i starganą, czy jest opatrzoną naczyniami, obfitemi w krew lub bez krwi, czy nie masz w niéj zapalenia, zgorzeliny, uwięzienia w przepuklinie, czy nie jest osadzoną guzami raka, lub innemi nabrzękłościami, czy i w jaki sposób okazuje się zrosłą z trzewami lub ścianami brzucha, czy nie utworzyły się w skutek tego przedłużenia powrózowate, które spowodowały splotę, zatkanie etc. jelit.

Pod względami podobnemi śledzić wypada także błonę sadłową mniejszą, wreszcie takową rozdziera się w pobliżu krzywizny mniejszéj żołądka, wydobywa się pod tém leżący gruczoł zażołądkowy, przecina się go wzdłuż, opisuje co do wielkości, barwy, tęgości i innych własności i skaléczenia dosięgające go bliżéj się badają.

§. 84.

Przy żołądku najpiérw trza uważać na położenie jego prawidłowe lub od tego zbaczające, zarazem na powód tegoż, na wielkość nadzwyczajną lub widoczną mniejszość, na obecne rozdęcie ogólne lub częściowe, okazujące się na worku ślepym lub na innéj części, na postać nieprawidłową w skutek pierścieniowatego uwięzienia, nie dającego się oddalić za pomocą wdymania powietrza, lub zrządzoną w skutek blizn, na powierzchnię gładką, bladą, rozmaicie zaczerwienioną, osadzoną różnorodnemi tworami chorobliwemi, jakich podano przy otrzewnéj, na zrośnięcia i stan większych jego naczyń.

Otworzywszy go, co się uskutecznia nożycami, począwszy od dwunastnicy wzdłuż krzywizny mniejszéj ku i wewnątrz gardzieli, wzgląd mieć należy na grubość jego ścian i przy zwiększeniu lub zmniejszeniu tychże trza uważać, czy takowe zrządzonemi nie zostały w skutek zmian błony śluzowéj, pokładu tkanki łącznéj podśluzowego, błony mięsnéj, otrzewnéj, lub w skutek złożeń chorobowych między temi jednostajno, lub tylko w miejscach pojedynczych i w których. Potém śledzi się zawartość jego, przy tém uważa się na nader obfite nagromadzenia gazu i cieczy, na ilość i własność gąszczu pokarmowego, mając przytém wzgląd na przypadkowo zmieszane ciała obce i podejrzliwe. Jeźli wystąpiła krew do żołądka, natenczas prócz ilości jéj, na jakość płynną lub skrzepłą, lub na przeistoczenie jéj w istotę czerwono-brunatną lub czarną, jakotéż na treść czekoladowo-,

oder Tinten-ähnlichen Inhalt zu sehen und der Quelle eines solchen Befundes nachzuspüren. Es versteht sich von selbst, daß noch andere im Magen vorgefundene Stoffe, als: Galle, Gallensteine, Fäkalstoff, Spulwürmer und ungewöhnliche verschluckte Körper nicht unbeachtet bleiben dürfen. Nach Entfernung des Inhaltes wird zur näheren Besichtigung der Schleimhaut geschritten, und zunächst des sie bedeckenden, nur in geringer oder in größerer Menge vorhandenen weißen, milchigtrüben, eiterähnlichen, durchsichtigen zähen, gallertartigen, mit Blutstreifen oder dem oben bemerkten, zersetzten Blute vermengten Schleimes; dann angegeben, wie die Schleimhaut selbst beschaffen ist, ob sie glatt, blaß, mit den gewöhnlichen Falten besetzt, gleichmäßig oder stellenweise hell- oder dunkelroth gefärbt, schiefergrau oder anderweitig pigmentirt, ob sie mit kleineren oder größeren, rundlichen oder sonst gestalteten blutenden Stellen, ähnlichen Geschwürchen besetzt, ob sie zart, leicht abstreifbar oder derb, dick, ungewöhnlich konsistent erscheine; ob größere, bloß einzelne oder sämmtliche Schichten durchbohrende Geschwüre, und von welcher Beschaffenheit, ob Erweichungen und welcher Häute, in welcher Zahl und Ausdehnung, an welchem Orte und in welcher Art vorhanden sind; ob letztere nicht ein Produkt der Leichenzersetzung, und ob am Pylorus oder anderswo verhärtete, mit Narben und Aftergebilden besetzte Stellen ꝛc., vorhanden sind.

Bei Verletzungen des Magens sind vorzüglich die Stelle, die Größe der Wunde, mitverletzte beträchtliche Gefäße, Entleerungen des Mageninhaltes, die Menge desselben und der Grad der verursachten Blutung zu beachten. Nach Verletzungen, sowie nach Durchbohrungen durch Geschwüre, ist auf Anhaftungen und Verwachsungen, auf Durchbruchsöffnungen in das Parenchym benachbarter Organe, Körperhöhlen oder auf die Körperoberfläche und auf sonstige fistulöse Bahnen ꝛc. Rücksicht zu nehmen.

Das bei Vergiftungen zu beobachtende Verfahren und die hier vorzüglich zu erforschenden Erscheinungen werden besonders abgehandelt werden.

§. 85.

Die Gedärme werden zuerst äußerlich besichtiget, die dünnen von ihrem Ursprunge bis zur Einmündung in den Blinddarm, die dicken von da bis zum Mastdarme, dem natürlichen Verlaufe derselben folgend, mit den Fingern partienweise entwickelt; hierbei ist auf die Lage und die Abweichungen derselben von der Norm, wie bei Vorfällen, Achsendrehungen, Verwachsungen, Darmeinschiebungen (Volvulus) und deren Konsequenzen, ferner auf die Länge und vorkommenden Anomalien an derselben, auf die Weite des Darmrohres, die abnormen Erweiterungen und Verengerungen des Lumens, mit Angabe ob der ganze Darmkanal oder nur ein Theil, und welcher und in welcher Art sich verändert zeigt, in letzterer Beziehung ob das Darmlumen gleichmäßig oder an umschriebenen Stellen, z. B. als Divertikel, als narbige Einschnürung ꝛc. erweitert oder verengert erscheint, zu sehen. Zugleich wird nach der Ursache, z. B. Stenosen, Narben, massenreiche, das Lumen ausfüllende Aftergebilde, fremde Körper u. s. w., geforscht.

kawowo- lub atramentowo zabarwioną uważać, i śledzić należy źródło takiego zdarzenia. Samo przez się rozumié się, że i inne ciała, znalezione w żołądku, jakoto: żółć, kamienie żółciowe, gnój, glisty i niezwyczajne ciała półknięte, nie spuszcza się z uwagi. Po oddaleniu zawartości przystępuje się do bliższego oglądania błony śluzowéj i najpiérw nadmienia się śluz, okrywający ją, obecny w małéj tylko, lub w większéj ilości, biały, mléczno-zamącony, ropny, przeźroczysty, ciągły, trzęsiankowaty, zmięszany pręgami krwistemi lub krwią wyżéj nadmienioną spruchniałą; w jakim stanie błona śluzowa sama znajduje się, czy jest gładką, bladą, zwyczajnemi zmarszczkami pokrytą, jednostajnie lub miejscami jasno- lub ciemno-czerwono ubarwioną, szarą, lub inaczéj ubarwioną, czy opatrzoną jest mniejszemi lub większemi, okrągłemi lub inaczéj upostacionemi krwawemi miejscami, lub podobnemi wrzodami, czy okazuje się delikatną, łatwo oskrobać się dającą, czy téż mocną, grubą, nadzwyczaj tęgą; czy nie znajdują się jakie większe, pojedyncze tylko lub wszystkie warstwy przedziurawiające wrzody i jakiego są rodzaju, lub zmiękczenia i jakich błon, w jakiéj ilości i rozciągłości, w jakim miejscu i w jaki sposób; czy ostatnie nie są wynikiem próchnienia trupa, i czy nie znajdują się przy wychodzie żołądka lub gdzieś indziéj stwardniałe, bliznami i tworami wadliwemi opatrzone miejsca.

Przy skaleczeniach żołądka osobliwie uważać należy na miejsce, wielkość rany, na większe naczynia téż skaleczone, na wystąpienia zawartości żołądka, na ilość téjże i stopień zrządzonego krwotoku. Przy skaleczeniach, jakotéż przy przedziurawieniach przez wrzody, wzgląd mieć należy na przyczepki i zrosty, na otwory z przeżaru w istotę narządów sąsiednich, w jamy ciała, lub na powierzchnią ciała, jakotéż na inne cewkowate zatoki etc.

Zachowanie się przy otruciach obowiązujące, i zjawiska przy tém najbardziéj śledzić się mające, osobno wyłożone zostaną.

§. 85.

Kiszki najprzód obaczyć należy z zewnątrz, idąc naturalnym ich postępem, rozwija ich się częściowo palcami, kiszki cienkie od ich początku aż do ujścia w kiszkę ślepą, kiszki grube odtąd aż do stolca; przytém uważa się na położenie i zboczenie tegoż od stanu prawidłowego, jak przy opadnięciach, skręceniach około osi, zrośnieniach, wpochwieniach (volvulus) i tychże skutkach, prócz tego na długość i zdarzające się zboczenia téjże, na szérokość przewodu kiszek, nieprawidłowe rozszerzenia lub prężenia średnicy, z podaniem, czy cały przewód kiszkowy, czy tylko część, i która i w jaki sposób zmienioną okazuje się, czy z tego względu obwód kiszki jednostajnie, czy téż na miejscach określonych n. p. w postaci torebki lub uwięzienia bliznowatego etc. rozszerzony lub zwężony okazuje się. Oraz śledzi się téż i przyczynę n. p. zwężenie, blizny, obfite twory wadliwe, wypełniające obwód, ciała obce i t. d.

Das Peritonäum des Darmkanales wird auch hier wieder nach den schon wiederholt angegebenen allgemeinen Andeutungen untersucht, insbesondere auf Verklebungen durch Exsudate, festere Verwachsungen, Art, Form und Folge derselben gehörig Rücksicht genommen, indem namentlich die Verwachsungen auf Veränderungen in der Lage des Lumens und der Wegsamkeit des Darmes von bedeutendem Einflusse sind.

Die vorkommenden Exsudate und Afterbildungen sind nach der Natur, Form, Ausdehnung und den Folgezuständen zu würdigen, z. B. umschriebene und abgesackte Peritonäitis, Zerstörungen der Gewebe vom Peritonäum, ausgebildete Hohlgänge, Durchbrüche ꝛc.

Für gewöhnlich wird, um den Inhalt des Darmes zu untersuchen, das Ileum, und zwar an seiner unteren Fläche zunächst der Gekrösplatteninserzion, über der Cökalklappe mittelst der Darmscheere aufgeschlitzt, und hierauf der Dickdarm, indem der Schnitt am Cökum begonnen, und längs der Muskel-Kommissur durch die ganze Länge des Dickdarmes fortgesetzt wird, eröffnet, der Zwölffingerdarm aber gleich nach Eröffnung des Magens untersucht, und nun der so vorgefundene Darminhalt angegeben, als: Gase, Chymus, Fäkalstoffe, fremdartige, von Außen in den Darm gelangte Körper, Eingeweidewürmer, Blut, Schleim, Serum, Eiter, Jauche oder andere pathologische Produkte, die nach ihrer Menge, Beschaffenheit, Ursache und ihrem Einflusse auf Lagerung und Lumen des Darmkanales gewürdiget werden. Durch Abspülen mit Wasser oder vorsichtiges Abschaben gelangt man zur Ansicht der Schleimhaut, wobei nun anzugeben ist, ob dieselbe zart, dick, weich oder derb, blaß, roth, blau oder anderweitig pigmentirt, ob dieselbe von Exsudaten und welcher Art infiltrirt, oder durch Jauchung, Nekrosirung zerstört ist, und so Geschwüre der verschiedensten Art, Zahl und Größe zu Stande gekommen seien, oder ob dadurch ein Substanzverlust der Schleimhaut in weiter Ausdehnung, in einem ganzen Darmabschnitte, und in welcher Art veranlaßt wurde; ob ein Narbengewebe und zwar in welcher Menge und Form schon angebildet ist, und welche konsekutiven Erscheinungen dasselbe hervorgebracht habe, z. B. Abschnürungen, Verengerungen, oder eine völlige Unwegsamkeit des Darmkanales, in welcher Ausdehnung die oberhalb solcher Hindernisse stattfindende Erweiterung sich vorfinde, oder ob vielleicht solche Konsequenzen durch massenreiche, rohe, oder wie immer geartete, das Darmlumen obturirende pathologische Produkte veranlaßt werden.

Die gleiche Aufmerksamkeit wird auf vorhandene Exsudate, Geschwürsbildungen, Vernarbungen u. s. w. in den verschiedenen Follikel-Apparaten der Darmschleimhaut verwendet. Finden sich Geschwüre oder Nekrosirungen mit Durchbruch der sämmtlichen Darmschichten vor, so sind auch hier die möglichen Kombinazionen auszuforschen, und insbesondere der Wurmfortsatz, an welchem so häufig Nekrosirung und Durchbruch seiner Häute in Folge von Darmkonkrementen beobachtet werden, immer einer speziellen Untersuchung zu unterziehen. Eine gleiche Aufmerksamkeit erfordert das submuköse und das Muskelstratum und sind jedesmal die vorgefundenen Anomalien anzugeben. Hieran

Otrzewna przewodu kiszkowego zbadaną bywa i tu znowu według powtórnie już podanych wskazań, osobliwie przyzwoity wzgląd mieć należy na zlepiania z powodu wypocin, na ściślejsze zrosty, na rodzaj, postać i skutek tychże, albowiem mianowicie zrosty znaczny wpływ wywierają na położenie światła, i przechód jelit.

Zdarzające się wypociny i twory wadliwe ocenione być mają co do przyrody postaci, rozpostarcia i co do skutków n. p. co do określonego, utorebkowanego zapalenia otrzewnéj, co do spustoszeń tkanek ze strony otrzewnéj, co do utworzonych przewodów cewkowych, co do przeżarcia etc.

Zazwyczaj w celu śledzenia zawartości kiszek, rozcina się za pomocą nożyczek kiszkowych jelito cienkie nad zastawką kiszki ślepéj i to przy powierzchni jego dolnéj w pobliżu przyczepienia się do blaszki krezkowéj, poczém otwiera się jelito grube, rozpoczynając cięcie przy kiszce ślepéj i poprowadziwszy takowe wzdłuż opaski mięsnéj przez całą długość jelita grubego, dwunastnicę zaś śledzi się tuż po otworzeniu żołądka i tak znalezioną zawartość kiszek dopiéro podaje się, jako to: gazy, mlécz, gnój, ciała obce, przychodzące z zewnątrz do kiszek, robaki wnętrzne, krew, śluz, surowicę, ropę, posokę, lub inne utwory chorobowe, które oceniają się co do ilości, jakości, przyczyny i wpływu na ułożenie, obwód przewodu kiszkowego. Za pomocą spłukania wodą, lub przezornego oskrobania przychodzi się do oglądu błony śluzowéj, przy któréj teraz podaje się, czy takowa jest delikatną, grubą, miękką lub twardą, bladą, czerwono, sino- lub inaczéj ubarwioną, czy i jakiego rodzaju wypocinami jest nasiąkniętą, lub spustoszoną przez posokę, zgorzelinę, i czy powstały w skutek tego wrzody najrozmaitszego rodzaju, ilości i wielkości, lub czy w skutek tego uskutecznione zostało zniszczenie istoty błony śluzowéj, a to czy w wielkiéj przestrzeni, czy w całym oddziele kiszek i w jaki sposób; czy już utworzyła się tkanina jaka bliznowata i to w jakiéj ilości i postaci, i jakie zjawiska następowe ona spowodowała, n. p. uwięzienia, zwężenia lub zatkanie całkowite przewodu kiszkowego, w jakiéj przestrzeni znajdują się rozszerzenia, mające miejsce nad przeszkodami takiemi, lub czy téż może takie skutki spowodowane były przez obfite, grube lub jakiegokolwiek rodzaju twory chorobowe, zatykające światło kiszek.

Taką samą uwagę trza zwrócić na wypociny, utworzenie wrzodów, zabliźnienia i t. d., znajdujące się w różnych przyrządach gruczołkowatych błony śluzowéj kiszek. Jeżeli znaleziono wrzody lub zgorzeliny z przeżarciem wszystkich warstw jelitowych, natenczas i tutaj śledzi się kombinacye możebne i zawsze poszukiwaniu szczegółowemu poddać należy wyrostek robaczkowy, na którym tak często zgorzelina i przeżarcie błon jego w skutek skamieniałości jelitowych spostrzedz się dają. Uwagi równéj żąda warstwa podśluzowa i mięśna i za każdą razą podane być powinny znalezione zboczenia. Z tym łączy się ogląd krezki, jéj przyrządu

schließt sich die Besichtigung des Gekröses, seines Drüsenapparates und seiner Gefäße. Insbesondere sind die vielleicht verkümmerten, obsoleszirten verkalkten Gekrösdrüsen oder deren Schwellung und Vergrößerung durch Exsudate, Abszeßbildungen in denselben, sammt den daraus hervorgegangenen Folgezuständen, exsudative Prozesse zwischen die Gekrösplatten, ungewöhnliche Fettbildung sammt der Beschaffenheit des Fettes anzugeben.

Bei vorkommenden Verletzungen in Bereiche des Darmkanales und seines Gekröses wird nebst Berücksichtigung der allgemeinen Regeln noch auf den vorhandenen Erguß der Darmkontente, des Blutes, bei Berstungen und durchdringenden Wunden der Gekrösplatten auf die möglicherweise eingetretene Darmvorlagerung, Inkarcerazion, sowie im Allgemeinen auf die Art und den Grad einer bereits eingetretenen Reakzion zu sehen sein.

Sind mehrere Darmschlingen oder das Gekröse an mehreren Punkten verletzt, so ist jedesmal das Urtheil dahin zu schöpfen, ob diese Wunden die Folgen einer oder mehrerer Verletzungen sind, wobei die Wandelbarkeit der Lage und Beziehungen der einzelnen Darmschlingen zu einander genau erwogen werden muß.

§. 86.

Indem die Nieren in dem subperitonäalen Stratum lagern, ist letzteres stets in der gehörigen Weite zu spalten und abzulösen, wobei zugleich von einer anomalen Lagerung der Nieren Einsicht genommen wird. Hierauf wird die, die Niere umhüllende Bindegewebskapsel besichtiget, ihre Masse, der Grad ihrer Derbheit und Zähigkeit, eine übermäßige Fettanhäufung, die in ihr vorkommenden Exsudate nach Menge und Natur, Ergiessungen von Blut und Harn in dieselbe oder das benachbarte Zellgewebe angegeben.

Bevor man zur Untersuchung der Nieren selbst schreitet, dieselbe mag mit oder ohne die äußere Zellgewebskapsel hervorgehoben werden, sind jedesmal die Nierenblutgefäße und die Uretheren bloß zu legen, und nach Bedürfniß die weitere Untersuchung zu modifiziren.

Bei Angabe des Befundes der Niere ist zuerst die Capsula propria derselben nach den über seröse Häute im Allgemeinen angegebenen Andeutungen zu prüfen, ob sie glänzend, glatt, trübe, verdickt, zart oder derb, eben oder höckerig, leicht oder schwer abschälbar sei, ob und von welcher Art Exsudate, Blutergüsse in ihr Gewebe oder zwischen ihr und der Nierenoberfläche Statt fanden.

Bei den Nieren selbst ist das Vorhandensein beider, der Mangel einer oder der andern, oder die Verschmelzung beider untereinander zu berücksichtigen, wobei im letzteren Falle eine ungewöhnliche Lagerung sich von selbst ergibt. Bei der Bestimmung der Größe der Nieren sind das Verhältniß beider zu einander, bei auffallender Volumens-Zu- und Abnahme die Ursache derselben zu erforschen, und die hier stattfindenden Gewebsveränderungen genau zu beschreiben, und außer der oft vorkommenden natürlichen Lappung der Niere die allenfalls dadurch bedingten Formveränderungen zugleich anzugeben; daher alle in der Kortikal- und Tubularsubstanz vorkommenden Exsudate, Afterbil-

gruczołowatego i jéj naczyń. Szczególnie zaś podać należy zwiędłe i skurczone zwapnione zwitki śródjelitowe, lub tychże obrzmienie i powiększenie w skutek wypocin, utworzeń ropieni w nich, wraz z wynikłemi ztąd chorobami następowemi, działania wypocinowe między blaszki krezkowe, nadmiarowy rozwój tłuszczu oraz i jakość tłuszczu.

Przy zdarzających się skaleczeniach w obwodzie przewodu kiszkowego i jego krezki prócz uwzględnienia prawideł ogólnych, trza będzie jeszcze wzgląd mieć na obecne wystąpienie zawartości kiszek, krwi, przy rozpękach i przebijających się ranach blaszek krezki na możliwe następowe przepukliny jelit, uwięzienia zgorzelinowe, jakotéż i w ogóle na rodzaj i stopień już zjawionéj siły oddziaływania.

Jeżeli więcéj zwojów kiszkowych lub krezka na kilku miejscach są skaleczone, natenczas trzeba każdego razu osądzić, czy rany te są skutkiem jednego lub więcéj skaleczeń, przyczém dokładnie rozważać należy niejednostajność położenia i stósunków wzajemnych, między pojedynczemi zwojami kiszkowemi.

§. 86.

Gdyż nérki położone są w warstwie podotrzewnéj, zawsze więc ostatnią w sposób należyty rozciąć i oddzielić należy, przyczém opatruje się razem i położenie nieprawidłowe nérek. Potém zwiedzić trza osłonę tłuszczową, otaczającą nérkę, i podać jéj obfitość, stopień tęgości i gęstości, nadmiarowe nagromadzenie tłuszczu, wypociny w niéj znajdujące się co do ilości i przyrody, wystąpienia krwi i moczu w nie lub sąsiednią tkankę komórkową.

Nim się przystępuje do śledzenia nérek samych, czy takowe zostały wyjęte z osłoną lub téż bez takowéj, zawsze naczynia nérkowe i moczowody odsłonić i według potrzeby dalsze śledzenie zmodyfikować należy.

Podając wywód z nérek, najprzód zbadać należy osłonę ich właściwą (capsula propria) według wskazań podanych w ogóle co do błon surowiczych, czy jest lśniącą, gładką, zamąconą, zgrubiałą, delikatną lub tęgą, równą lub chropawą, łatwą lub trudną do złuszczenia, czy i jakiego rodzaju wypociny, wystąpienia krwi w jéj tkaninie, lub między nią i powiérzchnią nérek nastąpiły.

Przy nérkach samych trza mieć wzgląd na obecność obu, brak jednéj lub drugiéj, lub stopienie obu z sobą, przyczém niezwyczajne położenie samo z siebie wynika. Oznaczając wielkość nérek, zbadać potrzeba stosunek obu do siebie, przy widocznem zwiększeniu lub zmniejszeniu objętości przyczynę i zmiany w utkaniu tutaj miejsce mające dokładnie opisać, i oprócz często zdarzającego się upłatkowania przyrodzonego nérki, oraz podać zmiany postaciowe, poniekąd ztąd wynikłe; dlatego téż osądzić należy wszelkie w istocie korowéj i rurkowéj zdarzające się wypociny, twory wadliwe, utworzenie pęcherzyków, ropienia, sposoczenia i

dungen, Cystenbildungen, Abszesse, Verjauchung und Nekrosirung des Nierengewebes zu erörtern, das Verhältniß der Kortikal- zur Tubularsubstanz, die Farbe, der Blutreichthum, der Grad der Brüchigkeit und Konsistenz, die ungewöhnliche Massenzunahme, Verminderung oder der gänzliche Schwund der kortikalen Schichte, ihre glatte, unebene, höckerige, lappige, zerklüftete Oberfläche zu berücksichtigen sind. An der Tubularsubstanz ist ferner an der durch einen, die Nieren durchdringenden Schnitt gewonnenen Schnittfläche die Beschaffenheit der Papillarkörper, das Verhalten der Harnkanälchen zu berücksichtigen, ob dieselben auffallend erweitert, mit Harn, Schleim, Epithelium, Harnkonkrezionen erfüllt sind. Bei Untersuchung der Nierenkelche, des Nierenbeckens und des aus letzteren heraustretenden ein- oder mehrfachen Ureters ist, nebst dem gestreckten, gewundenen Verlaufe des letzteren, auch auf die Weite Rücksicht zu nehmen, nämlich ob und bis zu welchem Grade die Kelche und Becken in Form von blasigen Säcken ausgedehnt, und die Papillen- oder die weitere Nierensubstanz vom Hilus aus geschwunden erscheinen, oder ob durch Schrumpfung, kallöse Umwandlung ihrer Häute, durch Verwachsung des Lumens derselben, und in welchem Grade beeinträchtiget wird. Es ist der Inhalt derselben, als: Harn, Ersudate, Blut, Harnsediment oder gröbere Harnkonkremente, die Beschaffenheit der Schleimhaut, ihre Auflockerung, größere Derbheit, ihr Blutreichthum, sind Ersudate auf ihrer Oberfläche und in ihren Geweben, Verschwürungen und Nekrosirungen und Übergriffe dieser Prozesse in die Nierensubstanz, mit oder ohne Perforazion, nach welcher Richtung und mit welchen Kombinazionen, Narbenbildungen und Einflüsse derselben auf das betreffende Lumen anzugeben.

Der gleiche Inhalt, dieselben Anomalien an den Häuten, in der Weite bis zur völligen Unwegsamkeit können auch den Harnleiter in seinem ganzen Verlaufe oder auf umschriebenen Stellen betreffen. Bei der Untersuchung der Nierengefäße ist der normale und der pathologische Inhalt, die Beschaffenheit der Gefäßhäute und namentlich der dadurch gehinderte Blut-Ein- und Austritt zu beurtheilen.

Schließlich ist auf die im Allgemeinen seltener vorkommenden Abnormitäten der Nebennieren Acht zu haben.

Bei Verletzungen der Nieren, der Nierenkapseln, sowie ihrer Gefäße und des Ureters ist, nebst der Beschreibung der Verletzung der dadurch bedingte Erguß von Blut und Harn mit Angabe der Art und Weise, wie und in welcher Menge derselbe erfolgte, welche Art von Reakzion oder anderen Folgen dadurch veranlaßt worden sind, insbesondere hervorzuheben.

§. 87.

Bei der Untersuchung der Harnblase ist auf eine, obwohl im Ganzen nur selten vorkommende, zunächst durch Druck der nachbarlichen Organe bedingte Lage- und Ortsveränderung ihrer Wandungen, ferner darauf, ob dieselbe und bis zu welchem Umfange ausgedehnt, oder aber zusammengezogen erscheint, Acht zu geben. Immer ist im Allgemeinen auf den Raumgehalt der Harnblase zu sehen, ob derselbe auffallend vermindert

zgorzeliny tkaniny nérkowéj, jako też wzgląd mieć potrzeba na stosunek korowéj do istoty rurkowéj, na barwę, obfitość w krew, stopień kruchości i tęgości, nadzwyczajny rozrost istoty, ubyt lub całkowite zniszczenie pokładu korowego, na powiérzchnią jéj gładką, nierówną, guzowatą, płatkową, szczelinowatą. Przy istocie rurkowéj, na płaszczyznie cięcia, zyskanéj przez nacięcie, przeszywające nérkę, prócz tego uwzględnić należy właściwość ciałek brodawkowatych, zachowanie się przewodeczków moczowych, czy takowe są widocznie rozdęte, napełnione moczem, śluzem, przybłonkiem, kamieniami moczowemi. Przy śledzeniu zlewków nérek, miednicy nérkowéj i z niéj odchodzącego jednego lub więcéj moczowodów, prócz biegu prostego, skręconego tych ostatnich, wzgląd też mieć należy na rozmiar, mianowicie, czy i w jakim stopniu zlewki i miednica zostały rozdęte w postaci pęcherzowych torebek, czy brodawkowata lub reszta istota nérek nie okazuje się od korzenia nérki zniszczoną, lub czy i w jakim stopniu takowa ponosi ubytek przez skurczenie, przeistoczenie odrętwiałe ich błon, przez zatkanie światła. Zawartość ich, jakoto: mocz, wypociny, krew, osad moczowy, lub grubsze skamieniałości moczowe, zachowanie się błony śluzowéj, jéj zwolnienie, większa tęgość, obfitość jéj w krew, wypociny na jéj powiérzchni i w jéj tkaninach wrzodzenia i zgorzeliny, jakotéż przerzucenia tych chorób na istotę nérkową z przeżarciem lub bez niego, w jakim kierunku i z jakiemi kombinacyami, zabliźnienia, i wpływy tychże na odnośny obwód podane być mają.

Taka sama zawartość, teżsame zboczenia na błonach i w rozmiarze, aż do zupełnego zatkania, zdarzyć się także mogą na moczowodzie w całym jego postępie lub na miejscach określonych. Przy śledzeniu naczyń nérkowych osądzić potrzeba prawidłową i chorobową zawartość, zachowanie się błon naczyniowych, a mianowicie przeszkodzony przez to wstęp lub występ krwi.

Przy końcu uwagę trza zwrócić na w ogóle rzadziéj zdarzające się zboczenia nadnérek.

Przy skaléczeniach nérek, osłon nérkowych, jakotéż ich naczyń i moczowodu, najbardziéj wyszczególnić należy prócz opisania uszkodzenia, spowodowane przez to wystąpienie krwi i moczu, wraz z podaniem rodzaju i sposobu, jak i w jakiéj ilości takowe nastąpiło, jaki rodzaj oddziaływania lub inne skutki przezto zrządzone zostały.

§. 87.

Przy śledzeniu pęcherza moczowego należy mieć baczność na zmianę, chociaż w ogóle tylko rzadko zdarzającą się, położenia i miejsca jego ścian, spowodowaną najpiérw przez ucisk ze strony narządów sąsiednich, prócz tego na to, czy takowy i w jakiéj objętości jest rozdęty lub też skurczony. Zawsze spoglądać należy na objętość wnętrza pęcherza moczowego, czy takowa widocznie jest

oder vermehrt sei, im letzteren Falle, ob die Erweiterung eine gleichmäßige ist, und wie die einzelnen Harnblasenhäute sich dabei verhalten, oder ob die Erweiterung eine parzielle, namentlich durch divertikalartige Ausstülpung der Schleimhaut bedingte ist, wie groß und zahlreich die einzelnen Divertikel sind. Vorkommende Verwachsungen werden nach ihrer Art und Natur, sowie alle den peritonäalen Überzug betreffenden pathologischen Veränderungen nach den wiederholt angegebenen allgemeinen Andeutungen gewürdigt.

Um den Inhalt und die Beschaffenheit der inneren Gewebsschichten der Harnblase zu untersuchen, wird, wenn eine Herauspräparirung der ganzen Blase nicht nothwendig erscheint, dieselbe mittelst der Scheere oder des Skalpells gespalten, wobei zur Verhinderung eines sogleichen Ergusses ihres Inhaltes die hintere Blasenwand durchschnitten wird. Bei Angabe des Harnblaseninhaltes ist insbesondere auf die Menge und Beschaffenheit des Harnes Rücksicht zu nehmen, ob er blaß oder anderswie gefärbt, wässerig, klar oder trübe sei, welches und wie viel Sediment er bilde, ob Blut, flüssige oder starre Exsudate, Harnsand oder gröbere Konkremente ihm beigemischt sind.

Harnsteine sind nach Zahl, Form, Größe und Verhalten zu den Harnblaseräumlichkeiten, sowie ihre Farbe, Konsistenz, der amoniakalische Geruch ꝛc. des mitvorhandenen flüssigen Kontentums anzugeben. Hierauf wird die Schleimhaut untersucht, ob dieselbe blaß, glatt, geröthet, injizirt, gelockert, mit vielem Schleim, Epithelium belegt, ob sie von Exsudaten durchdrungen, oder anderweitig pathologisch entartet sei, ob durch Jauchung und Nekrosirung umschriebene oder ausgedehnte Zerstörungen derselben oder der übrigen Blasenhäute stattgefunden haben, ob Zerreißungen, Durchbrüche dadurch bedingt wurden, nebst Angabe des Ergusses der Harnflüssigkeit in die Bauchhöhle, Sackungen derselben, sowie der dadurch herbeigeführten weiteren Folgen. Bei Erweiterungen ist insbesondere auf die Beschaffenheit der Muskelhaut, auf Hypertrophie und Atrophie derselben, sowie auf die bedingende Veranlassung in der Harnblase und namentlich auf Hindernisse, welche die innere Harnröhrenöffnung betroffen haben, Rücksicht zu nehmen.

Vorhandene Verletzungen sind nicht nur für sich zu beschreiben, sondern auch der Erguß von Harn und Blut, sowie die andern dadurch allenfalls bedingten pathologischen Veränderungen genau anzugeben, und ist in einzelnen Fällen noch Acht zu haben, ob die Harnblase zur Zeit der beigebrachten Verletzung mit Harn überfüllt und ausgedehnt gewesen sei.

Ist es erforderlich, so wird hierauf die männliche Harnröhre mittelst einer Scheere von ihrer Mündung an der Eichel an bis in den Blasenhals aufgeschlitzt und bemerkt, ob selbe weit, eng, entzündet, mit Geschwüren oder Narben bedeckt, durch Strikturen, Wucherungen, eingekeilte Steine verengt oder unwegsam erscheine, ob selbe verletzt, in welcher Art und mit welchen Folgezuständen vorgefunden worden sei.

§. 88.

Bei der Untersuchung der männlichen Geschlechtstheile wird, nachdem auf die schon

zmniejszoną lub powiększoną, w ostatnim wypadku, czy rozdęcie jest jednostajne i jak przytém zachowują się pojedyncze błony pęcherza moczowego, lub też, czy rozdęcie jest częściowe, mianowicie spowodowane przez torebkowate wzdymanie się błony śluzowéj, jak wielkie i liczne pojedyncze są torebki. Zdarzające się zrośnięcia oceniają się według rodzaju i przyrody, jako też wszelkie, osłony otrzewowéj tyczące się zmiany chorobowe, według wskazań powtórnie podanych.

Aby zbadać zawartość i zachowanie się wewnętrznych błon pęcherza moczowego, otwiéra się takowy, jeżeli wyjęcie całego pęcherza nie okazuje się potrzebném, za pomocą nożyczek lub nożyka anatomicznego, przyczém rozcina się ściana tylna pęcherza, aby zaniechać tuż następujący wylew treści. Przy podaniu zawartości pęcherza moczowego, osobliwie wzgląd mieć należy na ilość i własność moczu, czy jest blady lub inaczéj ubarwiony, wodnisty, przeźroczysty lub mętny, jaki i wiele daje osadu, czy nie jest zmięszany z krwią, płynnemi lub stężałemi wypocinami, piaskiem moczowym lub grubszemi skamieniałościami.

Kamienie moczowe podane być mają co do liczby, postaci, wielkości i zachowania się ich do objętości wnętrznych pęcherza moczowego, jako też co do barwy, tęgości, woni amoniakalnéj etc. i co do zawartości też obecnéj płynnéj. Potém śledzi się błonę śluzową, czy takowa jest bladą, gładką, zaczerwienioną, krwią nastrzykiwaną, zwolnioną, osadzoną wielką ilością śluzu, przybłonka, czy przesiąknięta nie jest wypocinami, lub inaczéj chorobowo nie jest zmienioną, czy przez posokę i zgorzelinę nie utworzyły się określone lub większego rozmiaru spustoszenia takowéj lub reszty błon pęcherza, czy z tego powodu nie wynikły rozdarcia, przeżarcia, podając oraz wystąpienie cieczy moczowéj do jamy brzusznéj, otorebczanie téjże jako też, jakie z tego powodu zrządzone zostały dalsze skutki. Przy rozdęciach osobliwie wzgląd mieć należy na zachowanie błony mięsnéj, na rozrost i ubyt téjże, na przyczynę wzniecającą je w pęcherzu moczowym, a mianowicie na zawady, które dotknęły wewnętrzny otwór cewki moczowéj.

Skaleczenia obecne nie tylko kiedy są, opisane być powinny, ale także wystąpienie moczu i krwi, jako i inne z tego powodu zrządzone zmiany chorobowe dokładnie podać należy, i w pojedynczych wypadkach jeszcze na to uważać trzeba, czy pęcherz moczowy podczas zadanego skaleczenia był moczem przepełniony i rozdęty.

Jeźli potrzeba zachodzi, to rozcina się potém cewka moczowa u mężczyzn za pomocą nożyczek od ujścia jéj na żołędzi aż do szyi pęcherza i określa się, czy takowa szeroką, ciasną, zapaloną, okrytą wrzodami i bliznami, przez cieśni, wyrośla, wklinowane kamienie zwężoną lub zatkaną okazuje się, czy takową nie zastano skaleczoną, w jaki sposób i z jakiemi następowemi skutkami.

§. 88.

Przy śledzeniu płodników, po uwzględnieniu już przytoczonych zmian ze-

angegebenen, äußerlichen Veränderungen (§. 54) Rücksicht genommen wurde, der Hodensack durch ausgiebige Schnitte untersucht und bemerkt, ob Serum, Blut, Exsudate, Harn u. s. w., in welcher Menge und mit welchen Folgezuständen diese in der Haut und dem Unterhautzellgewebe des Hodensackes sich vorfinden. Hierauf wird die Capsula propria des Hodens gespalten und gesehen, ob den obenbemerkten ähnliche Stoffe, in welcher Menge und von welcher Beschaffenheit sie daselbst angesammelt sind, ob zellige, fibroide Verwachsungen mit den Hoden, ob kalkige Ablagerungen, in welcher Art und Ausdehnung hier stattfinden und welchen Einfluß diese Erscheinungen auf den Hoden selbst, mit besonderer Rücksicht auf dessen Kompression, Atrophie ꝛc. ausgeübt haben. Sodann wird der Hode nach seinem ganzen Umfange bloßgelegt, die Albuginea in gleicher Art, wie die Capsula propria beschrieben, sofort durch Einschnitte die Substanz des Hodens und des Nebenhodens näher untersucht, der Befund bemerkt, das Volumen, der Zustand der Samenkanälchen, vorfindige Exsudate, Abszesse, Sklerosen ꝛc. angegeben und die namentlich bei Tuberkulosen zunächst betheiligten Nebenhoden einer aufmerksamen Besichtigung unterzogen.

Indem nach Spaltung der allgemeinen Decken der Samenstrang bloßgelegt wird, werden die seine Scheide und Gefäße betreffenden Veränderungen nach gleicher Weise, wie oben bemerkt, gewürdiget, und nach Erforderniß an dem Samenausführungsgange seine Weite, der Inhalt, die Wegsamkeit oder Unwegsamkeit, der Zustand der Wandungen angegeben. Um den weiteren Verlauf des Samenausführungsganges, die Samenbläschen und die Vorsteherdrüse im vorkommenden Falle gehörig untersuchen zu können, werden diese Organe sammt der Harnblase, den äußeren Geschlechtstheilen, dem Rektum und dem Mittelfleische präparirt und aus der Beckenhöhle herausgenommen, indem zu diesem Zwecke die Schambeinfuge gespalten und durch entsprechende Schnitte nach Lösung des subperitonäalen Stratums dieselben von ihrer Umgebung getrennt werden. Die Samenbläschen werden nun beiderseits bloßgelegt, ihr Umfang, das Verhältniß der einzelnen Bläschen, ihre Erweiterung, Schrumpfung, gänzliche Obliterazion angegeben, ihr Inhalt, als: Schleim, Samenflüssigkeit, Blut, Exsudate beschrieben, und diese Untersuchung auch auf die Ausführungsgänge bis zu deren Ausmündung an der Harnröhre verfolgt.

Durch Einschnitte in die Prostata wird sich die Einsicht über die Beschaffenheit ihrer Substanz verschaft, hier vorkommende Exsudate, Fibroide und andere Afterbildungen sind anzugeben, und zugleich die dadurch bedingte Form- und Volumensveränderung, namentlich aber dadurch veranlaßte Hindernisse in der Harnerkrezion zu bemerken. Wo immer an diesen Theilen eine Verletzung wahrgenommen worden wäre, müßte sie nach ihrem Sitze, ihrer Art, Ausdehnung und ihren Folgen beschrieben werden.

§. 89.

Bei der Untersuchung der weiblichen inneren Geschlechtsorgane ist darauf zu sehen, ob sich dieselben im ungeschwängerten oder geschwängerten Zustande, oder in jenem nach

wnętrznych, (§. 54), bada się za pomocą wydatnych wcięć worek mosznowy i skreśla się, czy surowica, krew, wypociny, mocz i t. d. w skórze i podskórnéj tkance komórkowéj worka jądrowego znajdują się, i w jakiéj to ilości i z jakiemi następnościami. Potém rozcina się osłona właściwa jądra, i ogląda się, czy nie nagromadziły się tam ciała podobne do wyżéj wymienionych, w jakiéj ilości i w jakiéj właściwości, czy nie znajdują się tkankowate, włókniste zrośnięcia z jądrem, złożenia utworów wapiennych, w jaki sposób i w jakim rozmiarze, i jaki wpływ te zjawiska wywarły na jądro same, z szczególnym względem na jego ucisk, ubyt etc. Potém odsłania się jądro w całym swym obwodzie, opisuje się błonę ścięgnową w téj saméj mierze jak osłonę właściwą, przyczém bada się bliżéj za pomocą nacięć istotę jądra i przyjądrza, zkreśla się wywód i podaje się objętość, stan przewodów nasiennych, znajdujące się wypóciny, ropienia, stwardnienia etc. i poddaje się uważnemu poglądowi przyjądrza, biorące mianowicie przy suchocie płuc gruzełkowéj najpiérw udział.

Rozcinając powłoki ogólne, przezco powrózek nasienny odsłoniętym zostaje, oceniają się zmiany, tyczące się osłony i naczyń jego, w równy sposób, jak to w górze podano, na przewodzie nasiennym przytacza się według potrzeby jego szerokość, treść, przechód lub zatkanie, stan jego ścian. Aby dalszy postęp przewodu nasiennego, pęcherzyków nasiennych i gruczoł podpęcherzowy w zdarzającym się wypadku dokładnie módz zbadać, obrabiają się te narządy wraz z pęcherzem moczowym, częściami płciowemi zewnętrznemi, z kiszką odchodową i międzykroczem, i wyjmuje się je z jamy miednicowéj, rozkrawając do tego celu spojenie łonowe i oddzielając takowe, po odłuszczeniu warstwy podotrzewowéj od pobliskości, za pomocą cięć odpowiednich. Pęcherzyki nasienne odsłania się teraz po obu stronach, podając ich objętość, stósunek pojedynczych pęcherzyków, ich rozszerzenie, skurczenie, całkowite zatkanie, opisując ich treść, jako to: śluz, nasienie, krew, wypociny i śledzeniem tém postępując także na przewody wychodowe, aż do ujścia ich w céwce moczowéj.

Robiąc nacięcia w gruczoł podpęcherzowy, dostaje się pogląd na zachowanie się jego istoty, zdarzające się tu wypociny, włókniawce, i inne twory wadliwe podać, i zarazem przezto spowodowaną zmianę postaci i objętości, mianowicie zaś z tego powodu utworzone przeszkody w wydzielaniu moczu śkreślić należy. Spostrzegłszy gdziekolwiek na tych częściach jakie skaleczenie, należałoby takowe co do siedliska, rodzaju, rozmiaru i skutków opisać.

§. 89.

Przy śledzeniu wewnętrznych rodników uważać należy, czy takowe znajdują się w stanie niebrzemiennym lub brzemiennym, lub téż w stanie po uskutecznio-

erfolgter Geburt befinden. Immer sind hierbei die Gebärmutter, die Muttertrompeten, die Eierstöcke und die ligamentösen Apparate einer näheren Untersuchung zu unterziehen.

Bei der Besichtigung des Uterus ist die abnorme Lage desselben anzugeben, als: ein Vorfall, eine Vor-, Rück- oder Seitwärtsbeugung, deren Grad und Ursache, möge diese in Erschlaffung, Ablagerung von Fibroiden oder anderen Neubildungen des Uterus, in Adhäsionen, im Drucke nachbarlicher Gebilde ꝛc. liegen. Auf die Form des Uterus nimmt im Allgemeinen außer den durch die erste Bildung erzeugten Veränderungen, als: rudimentär einhörnige, doppelhörnige Gebärmutter, nicht nur jeder physiologische, sondern fast auch jeder pathologische Prozeß einen bedeutenden Einfluß, weßhalb im vorkommenden Falle darauf die gehörige Rücksicht zu nehmen ist. Dasselbe gilt auch im Allgemeinen von den Größeveränderungen desselben. Doch ist in letzteren Beziehungen die einfache, durch Massenzunahme der Uterinalsubstanz bedingte Vergrößerung, sowie die durch das Alter herbeigeführte Verkleinerung der Gebärmutter, besonders zu beachten.

Bei einer nicht besonderen Veranlassung genügt es, den emporgehobenen Uterus von der Mitte seines Grundes bis zu dem äußeren Muttermunde mittelst eines gleichmäßigen Schnittes zu spalten, und so eine Einsicht seines Gewebes, seiner Höhle und seiner Schleimhautauskleidung zu gewinnen. Bei wichtigeren Veränderungen jedoch wird es nothwendig, ihn sammt seinen Anhängen, der Harnblase und dem Mastdarme, loszupräpariren, und zu einer genaueren Untersuchung aus der Beckenhöhle herauszunehmen, und zwar je nach Bedürfniß, ohne oder mit den äußern Genitalien, Perinäum und After.

Insbesondere ist auf die Verdickung des serösen Überzuges des Uterus, die so häufig vorkommenden zelligen Verwachsungen mit den Nachbargebilden, jüngere exsudative Prozesse, welche, wie am Peritonäum im Allgemeinen, so auch hier sich lokalisiren können, zu sehen und sind dadurch bedingte weitere Komplikazionen zu beschreiben. Die Substanz dieses Organes anlangend werden nebst dem Dickeverhältnisse der Wandungen, der Grad der Derbheit, die Farbe, der Blutreichthum, die hier vorkommenden Aftergebilde, letztere nach ihrem Sitze, ihrer Natur, Größe, die dadurch bedingte Massen-Zu- oder Abnahme der Uterinalsubstanz, sowie ihr Einfluß auf die Kapazität der Gebärmutterhöhle und gehinderte Kommunikazion derselben mit den Muttertrompeten anzugeben sein. Auch verdient die nach vorausgegangenen Schwangerschaften stets zurückbleibende, auf dem gemachten Einschnitte des Uterus wahrnehmbare Verdickung der Uterinalarterien ihre Beachtung. Am Uterinalhalse sind die Stenosen oder Obliterazionen seiner beiden Ostien, sowie die seines Kanales selbst, und die vorzugsweise von seiner Vaginalporzion ausgehenden Krebsexsudate nicht zu übersehen.

Hierauf werden die Raumverhältnisse der Uterushöhle, nebst ihrem Einflusse auf die Beschaffenheit der Wandungen beschrieben, und zugleich im vorkommenden Falle die Ursache ungewöhnlicher Erweiterung derselben, z. B. am senilen Uterus, bei der oben angedeuteten Umwegsamkeit und Verschliessung vom Cervix, in das Kavum hereinragen-

nym porodzie. Zawsze przytém poddać należy macicę, jagowody, jajniki i przyrządy wiązadłowe bliższemu poszukiwaniu.

Przy oglądaniu macicy nadmienia się nieprawidłowe jéj położenie, jako to: opadnienie, nachylenie przodkowe, tylne lub boczne, stopień tychże i przyczynę, polegającą już to na zwątleniu lub złożeniu włókniawców, lub też innych tworów wadliwych w macicę, na zrośnięciach, na uciśku tworów sąsiednich etc. W ogóle na postać macicy prócz zmian, sprawionych przez pierwiastkowy rozwój, jako to: cząstkowo jednorożna, dwurożna macica, znaczny wpływ wywiera nie tylko każda czynność żywotna, ale i też prawie każde działanie chorobowe, przeto w zdarzającym się wypadku na to należyty wzgląd mieć należy. Toż samo odnosi się też do zmian w jéj wielkości. Pod względem jednak ostatnim osobliwszą trza zwrócić uwagę na pojedyncze, przez rozrost istotny tkaniny macicznéj spowodowane zwiększenie, jako też i na zmniejszenie macicy w wieku schyłkowym zrządzone.

Jeźli niema powodu osobliwszego, to wystarcza, rozciąć równém cięciem wyjętą macicę od środka jéj dna, aż do zewnętrznego jéj ujścia i tak zyskać wejrzenie w utkanie jéj, jéj jamę i wysłanie błoną śluzową. Przy ważniejszych jednak zmianach koniecznem będzie, obrobić ją wraz z przysadkami jéj z pęcherzem moczowym i z kiszką odchodową, i wyjąć takowe w celu śledzenia dokładniejszego z jamy miednicowéj, i to według potrzeby bez, lub też z częściami płciowemi zewnętrznemi, międzykroczem, jako i z stolcem.

Osobliwie uważać potrzeba na zgrubienie surowiczéj osłony macicy, na włókniste tak często zdarzające się zrosty z narzędziami sąsiedniemi, na choroby wypocinowe swieższe, które jak na otrzewnéj w ogóle, tak i tutaj umiejscować się mogą i ztąd wynikłe dalsze komplikacye opisać należy. Co się tyczy istoty tego narządu, to prócz stosunków grubości ścian, trza będzie niemniéj podać też stopień jądrności, barwę, obfitość w krew, zdarzające się tu twory wadliwe, ostatnie co do ich siedliska, przyrody, wielkości, z tego pochodzący rozrost lub ubyt istoty w utkaniu macicznem, jako też wpływ tychże na objętość jamy macicznéj i na przeszkodzone połączenie jéj z trąbami macicznemi. Toż samo zasługuje na uwagę pozostające zawsze po uprzedzającéj ciąży zgrubienie tętnic macicznych, spostrzegać się dających za pomocą zrobionego nacięcia w macicę. Na szyi macicznéj, jako i na samym jéj przewodzie nietrza przewidzieć zwężenia lub zatkania obu ich otworów i wypociny raka, wychodzące najszczególniéj z części macicy pochwowéj.

Następnie opisują się stosunki objętości jamy macicznéj, wraz z wpływem tychże na własność ścian, podając w wypadku zdarzającym się zarazem i przyczynę nadzwyczajnego rozszerzenia takowéj, n. p. na macicy podeszłego wieku, włókniawce, wzierające do jamy przy nadmienionéj wyżéj bezdrożności i zatkaniu

de Fibroide u. s. w., sowie deren Verkleinerung, z. B. durch Verwachsung der Wandungen, angegeben; ferner der Inhalt, der in Blut, Serum, verschieden gearteten Schleime, in Exsudaten bestehen kann, sowie die Beschaffenheit der Schleimhaut selbst beschrieben.

Bei den Tuben ist, nebst den angegebenen Verwachsungen, Exsudaten auf ihrer Serosa, auf ihre Länge, Dicke, Wegsamkeit, den Inhalt ihres Kanales Rücksicht zu nehmen, und namentlich darauf zu sehen, ob eine Unwegsamkeit derselben durch Tuberkulose, krebsiges Exsudat, durch Verwachsungen der Schleimhautauskleidung, durch Knickung und geschlängelten Verlauf, oder endlich durch Verschliessung ihres freien, gefransten Randes bedingt sei, und hierbei, besonders im letzteren Falle, der Grad und die Form der Erweiterung sammt dem Inhalte näher zu beschreiben.

Die Eierstöcke sind, nebst Berücksichtigung ihres äußeren Überzuges, wegen ihrer Größe, Derbheit oder Erschlaffung zu besichtigen. Die hier vorkommenden krebsigen Infiltrazionen und Cystenbildungen, die Größe und Beschaffenheit der Graf'schen Bläschen, deren Turgescenz, wässeriger, blutiger Inhalt, das Bersten derselben und dadurch bedingte Blutungen, sowie die Obsoleszirung derselben zu den gelben Körpern ꝛc., zugleich immer auch das Verhalten und die Betheiligung der ligamentösen Verbindungen anzuführen.

§. 90.

Ist aber eine Schwangerschaft vorhanden oder zu vermuthen, so wird die Gebärmutter an ihrer vorderen Fläche vom Grunde aus, jedoch vorsichtig, damit weder Mutterkuchen noch Eihäute verletzt werden, gespalten, sodann werden die Eihäute in dem erforderlichen Grade geöffnet, das ausfließende Fruchtwasser nach seiner Menge und Qualität beschrieben, die Lage der Frucht, und nach ihrer Herausnahme ihre Größe, ihr Gewicht, die Merkmale ihrer größeren oder geringeren Reife, der Grad und die Zeichen der Fäulniß, sowie überhaupt jede Abweichung von dem naturgemäßen Zustande genau untersucht, und im Sekzionsprotokolle angeführt. Ist der Mutterkuchen bereits vorhanden so sind der Sitz, die leicht oder nur schwer zu trennende Anhaftung, eine regelwidrige Verwachsung, theilweise Trennung, vorhandene Blutung, seine Farbe, Größe, Gewicht, Cystenbildungen, Exsudate, namentlich faserstoffige, in das Placentalgewebe oder besonders an den Plazentar-Inserzionsstellen, sowie die Metamorphosen dieser letzteren und allenfalls vorkommende Anomalien in den Eihäuten anzugeben.

§. 91.

Ist aber eine Schwangerschaft vorausgegangen, so sind der Grad der Involuzion des Uterus, oder der völlige Mangel derselben, die Beschaffenheit seiner Wandungen, seiner Schleimhaut mit besonderer Rücksicht auf die Anhaftungsstellen der Plazenta, noch haftende Residuen dieser letzteren, stattfindende Blutungen zu beschreiben, und insbesondere auf die den Kompler der Puerperalkrankheiten darstellenden Prozesse, sowie auch durch den Geburtsakt selbst bedingte Veränderungen gehörig Bedacht zu nehmen. Daher in ersterer Beziehung ein auffallendes Morschsein der Uterinalsubstanz, die eitrigen jauchigen Exsudate in den Lymph- und Venengefäßen des Uterus, nebst Angabe, ob und

szyi macicznéj i t. d., jako też jéj zmniejszenie, n. p. przez zrost ścian; prócz tego zawartość, która składać się może z krwi, surowicy, różnorodnego śluzu, z wypocin, opisać należy, jako też i własność błony śluzowéj saméj.

Przy jajowodach oprócz nadmienionych zrośnień, wypocin na błonie jéj surowiczéj, wzgląd jeszcze mieć potrzeba na ich długość, grubość, wolny przechód, treść ich przewodu, osobliwie zaś na to uważać, czy zatkanie ich pochodzi z suchoty gruzełkowéj, z wypociny raka, z zrostów wysłania błonośluzowego, z przegięcia i biegu wężykowatego, czy też wreście z zatkania ich brzegu wolnego strzępiastego, i przytém bliżéj opisuje się, osobliwie w wypadku ostatnim, stopień i postać rozszerzenia wraz z zawartością.

Jajniki prócz uwzględnienia osłony ich zewnętrznéj, oglądają się co do wielkości, jądrności lub zwątlenia. Nasiąki rakowe, tu zdarzające się, i powstania pęcherzaków, wielkość i własność pęcherzyków Grafa, ich bujność, treść wodnista, krwista, rozpęk takowych i krwotoki z tąd wynikłe, jako też zwiędnienie ich w ciałka żółte etc. zawsze razem z zachowaniem się i udziałem połączeń więzadłowych nadmieniają się.

§. 90.

Jeśli zaś obecna jest ciężarność lub takowa domyśleć się daje, natenczas macica rozcina się na przodkowéj jéj powiérzchni od dna począwszy, ale przezornie, aby ani łożyska macicznego, ani błon jaja nie uszkodzić, potém roztwierają się błony jaja w potrzebnéj mierze, opisuje się wypływająca woda płodowa co do ilości i jakości, i śledzi się położenie płodu, a po wyjęciu jego wielkość, ciężar, oznaki większéj lub mniejszéj onegoż dojrzałości, stopień i znaki zgnilizny, jako też w ogóle każde zboczenie od stanu prawidłowego dokładnie, podając je do protokółu. Jeżeli łożysko maciczne już znajduje się, natenczas nadmieniają się siedlisko, przyczepienie lekko lub tylko trudno oddzielić się dające, zrost nieprawidłowy, częściowe oddzielenie, znajdujący się krwotok, jego barwę, wielkość, ciężar, utworzenie pęcherzaków, wypociny mianowicie włókniste w utkaniu łożyska lub szczególnie w miejscach przyczepienia się łożyska, jako też przemiany tychże ostatnich i w wypadku zboczenie zachodzące w osłonach jaj.

§. 91.

Jeżeli zaś przedtém ciąża miała miejsce, natenczas opisać należy stopień więdnienia macicy, lub zupełny brak tegoż, własność jéj ścian, błony jéj śluzowéj, z szczególnym względem na miejsce przyczepienia się łożyska, daléj szczątki tegoż pozostałe, obecne krwotoki i szczególnie należytą zwraca się uwagę na działania, okazujące spólność chorób poporodowych, jako też na zmiany, pochodzące z czynności porodu samego. Dla tegoż z poprzedniego względu przytoczyć należy: nadzwyczajną pruchliwość istoty macicznéj, wypociny ropne, posokowe w naczyniach wsysających i żyłach macicy z uwagą, czy i jak daleko sięgają takowe

wie weit sich dieselben in die Beckenhöhle hin fortsetzen, dadurch bedingte Abszesse, peritonäale Exsudate nach ihrer Ausdehnung und Intensität, dergleichen Prozesse auf der Uterinal- und Vaginal-Schleimhaut, deren Verjauchungen, Nekrosirungen, sowie in der anderen Beziehung die allenfalls stattgehabten Einrisse, mit Angabe des Ortes und der Größe derselben, damit verbundene Blutunterlaufungen und Blutungen, Umstülpungen und Vorfälle anzugeben wären. Ebenso ist die Betheiligung der Tuben und der breiten Mutterbänder an diesen verschiedenen Prozessen, als: Schwellungen, serös-eitrige Infiltrazionen, Abszeßbildungen ꝛc. mit anzuführen. Etwa vorkommende Extra-Uterinalschwangerschaften erfordern nicht nur die gleiche Berücksichtigung der inneren Geschlechtsorgane, sondern es sind der Ort, an dem die Entwicklung des Eies stattfindet, der Grad dieser Entwicklung, dabei mitauftretende Blutungen, exsudative Prozesse ꝛc. darzustellen. Bei einer Tubenschwangerschaft wird nebst dem Gesagten auf die gewöhnlich vorkommende Berstung der Tuben- und Eihäute, die meist namhafte Blutung, und darauf gesehen, ob der von der Blutmasse umhüllte Embryo aufgefunden werden könne.

Die an dem gesammten weiblichen Geschlechtsapparate vorkommenden Verletzungen sind jedesmal nach den bekannten Grundsätzen genau aufzunehmen, dadurch bedingte Blutungen, Ergüsse, Exsudazionsprozesse und namentlich bei einem geschwängerten Uterus die Verletzungen der Eihäute und des Kindes gehörig zu würdigen.

§. 92.

Sind Verletzungen oder krankhafte Zustände an den übrigen, außerhalb des Bauchfelles gelegenen Organen zu untersuchen, oder der Rückenmarkskanal zu eröffnen, so sind die Brusteingeweide, wenn es noch nicht geschehen (§. 79), zu entfernen, das Zwerchfell von seinen Anhaftungen an den Rippen loszulösen, und die Masse der Eingeweide nach vorwärts zu schlagen, nach und nach das gesammte Bauchfell, sowie die von selben umkleideten Organe unter Beihilfe des Messers, bis zum früher unterbundenen und durchschnittenen Mastdarme aus der Leiche herauszunehmen.

Von den nun bloßliegenden Organen sind die Bauchaorta und aufsteigende Hohlader nebst den sie umgebenden Lymphdrüsen, die arteria coeliaca und das in ihrer Nähe gelegene Ganglien-Solargeflecht, die Stämme der Nieren- und Samen-, Schlag- und Blutadern, die gemeinschaftliche Hüft-, die Becken- und äußere Hüftschlagadern, dann die gleichnamigen Venen, die Geflechte und Stränge der Nerven, nach den wiederholt angegebenen Vorschriften zu erforschen, und Verletzungen dieser Theile, der Lenden-, Poas- und Hüftmuskeln, sowie Verrenkungen und Brüche der Rücken- und Lendenwirbel, der Darmbeine, nach den hierüber bereits bekannt gegebenen Regeln zu beschreiben.

§. 93.

In gerichtlichen Beziehungen genügt es in der Regel, die Rückenmarkshöhle bloß an den verletzten oder krankhaft veränderten Stellen bis an die zunächst gelegenen gesunden Parthien zu untersuchen, zu welchem Zwecke, nach vorausgegangener Entfernung

w jamę miednicową, z tego wynikłe ropienia, wypociny otrzewowe co do rozległości i stopnia, takież same działania na błonie śluzowéj macicy i jéj pochwy, sposoczenia, zgorzelenie tychże, jakoż z drugiego względu przypadkowo zrządzone przerwy, z podaniem miejsca i wielkości ich, połączone z tém zabiegłości krwiste i krwotoki, podwinienia i opadnienia. Tak samo też podać należy udział trąb i więzadła szerokiego macicy w rozmaitych tych działaniach, jako to: obrzmienia, nacieki surowiczo-ropne, utwory ropieni etc. Zdarzające się czasem ciąże zewnątrz-maciczne żądają nie tylko równego uwzględnienia części płciowych wewnętrznych, ale też okazać trza i miejsce, w którém rozwój jaja odbywał się, stopień tego rozwoju, zdarzające się też przytém krwotoki, działania wypocinowe etc. Przy ciąży w jajowodach, prócz tego, co nadmieniono, jeszcze zważa się na zazwyczaj zdarzający się rozpęk osłon trąb i jaja, na wynaczynienie powiększéj części znaczne, jako i na to, czy zarodek okryty masą krwi, wynaleść się daje.

Skaleczenia, zdarzające się na całym żeńskim przyrządzie płciowym, każdego razu według znanych zasad dokładnie skreślić i wynikające z tego krwotoki, wylewy, działania wypocinowe i mianowicie przy macicy brzemiennéj skaleczenia osłon jaja i dziecka, należycie ocenione być powinny.

§. 92.

Jeżeli śledzić się mają skaleczenia lub stosunki chorobowe reszty narządów, ułożonych zewnątrz otrzewnéj, albo jeźli przewód rdzeniopacierzowy otworzony ma zostać, natenczas trzewy piersiowe, jeźli to jeszcze nie uczyniono (§. 79), oddalić, przeponę od przyczepień jéj na ziobrach odłączyć, i cały zwój jelit przełożyć należy ku przodkowi, i potém zdejmuje się z trupa postępowo aż do kiszki odchodowéj, piérwéj podwiązanéj i przeciętéj, całą otrzewną, jako też przy pomocy noża, narządy nią otoczone.

Z narządów tak odsłoniętych, według powtórnie danych wzorów, zbadać należy tętnicę główną brzuszną, wstępującą żyłę czczą, razem z otaczającemi ją gruczołami lymfatycznemi, tętnicę brzuszną krótką (arteria coeliaca) i w pobliżu téjże znajdujący się splot zwojów śródbrzuszny, pnie tętnic i żył nérkowych i nasieniowych, tętnicę wspólną biodrową, miednicową, i biodrową zewnętrzną, potém żyły odnośne, sploty i pnie nerwów, skaléczenia zaś tych części, mięsn trzosłowych, lędźwiowych i biodrowych, jakotéż zwichnienia i złamania kręgów grzbietnych i lędzwiowych, kości biodrowych, według prawideł w tym względzie już obwieszczonych, opisać należy.

§. 93.

Ze stanowiska sądowego zazwyczaj wystarcza, zbadać jamę rdzenia pacierzowego li na miejscach skaléczonych lub chorobowo-zmienionych aż do części tuż obok leżących zdrowych; w tym celu przecinają się, po poprzedniém oddaleniu

sämmtlicher Eingeweide, die Zwischenwirbelknorpel und Bänder in der erforderlichen Ausdehnung durchschnitten, die Körper der Wirbel selbst in der Nähe ihrer Bögen mit Meißel und Hammer weggestemmt, und sodann mittelst einer Zange entfernt werden. Sind aber Verwundungen an der Rückenfläche des Körpers vorhanden, ein Bruch der Fortsätze der Wirbelbeine fühlbar oder voraussichtlich, so ist die Eröffnung dieses Kanales von der hinteren Seite aus vorzunehmen. Hierbei wird die Leiche mit der Bauchfläche auf die nothwendige Unterlage gelegt, die verletzten Stellen von Außen nach Innen schichtenweise bis an die Wirbelsäule präparirt, und die hier vorgefundenen Veränderungen beschrieben. Sind die allgemeinen Decken in dem Grade durchschnitten, daß der zu untersuchende Theil des Rückgrates leicht zugänglich wird, so sind von demselben die Muskeln und Sehnen über und neben den Dornfortsätzen dicht am Knochen wegzunehmen, die Zwischendornbänder zu durchschneiden, und mit dem Meißel und Hammer oder mit Rhachiotom, wo ein solches vorräthig ist, die Wirbelbögen von Unten nach Oben abzutragen. Da aber die Aufmeißelung der Rückenmarkshöhle von vorne leichter von Statten geht, und dabei der Rücken der Leiche unversehrt bleibt, so ist sie, wo man mit ihr zum Zwecke gelangen kann, auf letztere Art vorzunehmen.

§. 94.

Bei der Untersuchung der Wirbelsäule selbst sind die vorhandenen Krümmungen, deren Grad und Richtung, die dadurch bedingten Veränderungen in den einzelnen Durchmessern der Brust-, Bauch- und Beckenhöhle, der Einfluß derselben auf die in diesen Höhlen und längs der Wirbelsäule gelagerten Organe zu berücksichtigen. Ferner ist darauf zu sehen, wie die vorderen und Zwischenwirbelbänder beschaffen sind, ob und in welcher Art eine Anchylose vorhanden, und wie die Substanz der Wirbel selbst beschaffen ist. Demnach wären eine krankhafte Auflockerung und Rarifizirung des Knochens, der Blutreichthum, die Beschaffenheit des Knochenmarkes und der Markmembran, vorkommende Exsudate, Karies, Nekrose, Osteophyte genau zu beschreiben.

Nach Eröffnung des Wirbelkanales ist dessen innere Fläche nach denselben Rücksichten zu untersuchen, hierauf die selbständigen oder sekundären Veränderungen auf der äußeren Fläche der harten Rückenmarkshaut anzugeben. Letztere wird nur der Länge nach gespalten, und hierbei auf die Menge des serösen oder blutigen Inhaltes oder auf angetroffene Exsudate Rücksicht genommen. Die inneren Rückenmarkshäute werden nach der bereits bei den Hirnhäuten (§§. 62, 63 und 64) angeführten Veränderungen erforscht, worauf das Rückenmark mit der gehörigen Vorsicht sammt seinen Häuten aus dem Wirbelkanale herauspräparirt wird, um die Rückenmarksstränge selbst näher besichtigen zu können. Es ist hierbei auf ihren Umfang und auf das Verhältniß derselben zu einander Acht zu haben, sind die Farbe, Konsistenz, Erweichungen oder Sklerosen, der Grad der Durchfeuchtung, die flüssigen und starren Exsudate, Blutergüsse, Afterbildungen, nach den allgemeinen Grundsätzen wie beim Gehirn (§§. 65 und 66) deutlich zu

wszelkich trzewów, chrząstki międzykręgowe i więzy w przestrzeni należytéj, istoty kręgów samych w pobliżu ich łuków dłótem i młotkiem wyprzeć i potém kleszczykami oddalić należy. Jeśli zaś znajdują się skaléczenia na powiérzchni grzbietnéj ciała, jeśli się czuć, lub przewidzieć daje złamanie wyrostków kręgowych, natenczas roztworzenie przewodu tego uskutecznia się od tyłu. Przytém trup kładzie się płaszczyzną brzuszną na konieczną podkładkę, obrabia się miejsca uszkodzone od zewnątrz na wewnątrz warstwowo aż do stosu kręgowego, opisując tu znalezione zmiany. Przeciąwszy powłoki ogólne w téj mierze, iż do części słupa kręgowego, mającéj się badać, łatwo dojść można, oddalić należy od niego mięsna i ścięgna nad i koło wyrostków tarnistych tuż przy kości, przeciąć więzy międzytarniste, i zdjąć łuki kręgowe od dołu do góry dłótem i młotkiem lub też kościonożem, jeśliby takowy był pod ręką. Gdyż atoli dłutowanie jamy rdzenia pacierzowego z przodu łatwiéj uskutecznić się daje, przytém też grzbiet trupa nienaruszonym zostaje, więc takowe, jeśli nim zamiar osiągnąć można, w sposób ostatni przedsiębrane być powinno.

§. 94.

Przy śledzeniu kręgosłupa samego trza mieć wzgląd: na znajdujące się krzywizny, stopień i kierunek tychże, na zmiany przez to zrządzone w pojedynczych średnicach jamy piersiowéj, brzusznéj i miednicowéj, na wpływ tychże na narządy, położone w tychże jamach wzdłuż stosu kręgowego. Prócz tego uważać należy, w jakim stanie się znajdują więzy przodkowe i międzykręgowe, czy znajduje się stężenie stawu, i w jaki sposób i jaką jest istota sama kręgów. Z tego powodu chorobowe zwolnienie i rozrzedzenie kości, obfitość w krew, jakość rdzenia kości i błony szpikowéj, wypociny zdarzające się, pruchnienie kości, zgorzeliny, kościorosty dokładnie opisane być mają.

Po roztworzeniu przewodu kręgowego, tegoż powiérzchnią wnętrzną pod temi samemi względami zbadać należy, przytém podają się samoistne lub następowe zmiany na powiérzchni zewnętrznéj błony twardéj rdzenia pacierzowego. Ostatnia przecina się tylko wzdłuż, i przytém wzgląd mieć potrzeba na ilość zawartości surowiczéj lub krwawéj, lub na wypociny nadybane. Błony, rdzenia pacierzowe wewnętrzne, poszukiwane bywają co do zmian, podanych już przy osłonach mózgu (§§. 62, 63, i 64), poczém obrabia się od przewodu kręgowego rdzeń pacierzowy wraz z swemi osłonami z przezornością należytą, by bliżéj módz opatrzeć same pasma rdzenia pacierzowego. Trza przytém uważać na ich objętość i na stosunek ich względnie siebie, trza skreślić dokładnie według zasad ogólnych jak przy mózgu (§§. 65 i 66) ubarwienie, tęgość, zmiękczenia lub stwardnienia, stopień zwilżenia, wypociny płynne i stężałe, wystąpienie krwi, twory wadliwe i

bemerken, und ist in diesem Sinne die Untersuchung auf die grauen Rückenmarksstränge und den Rückenmarkskanal auszudehnen.

Bei stattgehabten Verletzungen ist anzugeben, ob Brüche, Verrenkungen der Wirbelsäule vorhanden sind, bei Zertrümmerungen oder anderen eingedrungenen Verwundungen, die Beschaffenheit des Wirbelkanales, die Betheiligung der Rückenmarkshäute und Rückenmarksstränge, Einrisse, Quetschungen, Zermalmungen, Blutergüsse, exsudative Prozesse ꝛc. speziell zu beschreiben.

§. 95.

Die innere Untersuchung der Extremitäten wird bei Verletzungen und vorkommenden krankhaften Veränderungen derselben erfordert, wobei die Haut, die Aponeurosen, Sehnen, Muskeln, die größeren Gefäße und Nervenstämme, die Gelenke und Knochen zu besichtigen sind. In der Regel wird oberhalb und unterhalb der zu untersuchenden Stelle die Haut durch einen zweckmäßigen Schnitt getrennt und jeder einzelne Theil nach seiner anatomischen Lage schichtenweise präparirt. Insbesondere sind die Gelenkshöhlen vorsichtig zu eröffnen, ihre Weite, ihr synovialer, blutiger, jauchiger oder anderweitiger Inhalt nach Menge und Beschaffenheit anzugeben, vorkommende Hyperämien, Auflockerungen, Vereiterung, Jauchung und Nekrosirung der Synovialhäute, der Grad der Mazeration, des Abganges der Knorpelüberzüge und die Hyperämie, Schwellung, Exsudate, Karies, Nekrose der Knochenenden, vorhandene Eitersenkungen, fistulöse Gänge und Durchbrüche, sowie endlich Verrenkungen, Anchylosen ꝛc. anzugeben. An den Knochen sind nebst den Formveränderungen die Knochensubstanz zu beschreiben, der Grad der Dichtigkeit und Härte, die Auflockerung und Narisizirung derselben, die Hypertrophie und Atrophie, die Sklerose, sowie eine auffallende Brüchigkeit und Mürbe, der Blutreichthum, die vorkommenden Exsudate und in deren Gefolge die kariöse, nekrotische Zerstörung oder Kallus- und Osteophytenbildung ꝛc. gleichfalls genau zu bemerken, Verletzungen aber nach Vorschrift des §. 44 zu beurtheilen.

§. 96.

Nach Beendigung der inneren Untersuchung ist es zweckmäßig, sich über den Befund im Allgemeinen auszusprechen, und jene Gegenstände, über welche man ein Urtheil abzugeben im Stande ist, anzudeuten, um einerseits noch mit Benützung der Leiche dem Richter gewünschte Aufklärungen ertheilen, oder noch weiters von ihm gestellte Fragen berücksichtigen, anderseits aber auch mit dem zweiten Arzte über die Art und Weise des abzugebenden Gutachtens sich einigen zu können. Worauf das Sekzionsprotokoll vorgelesen und vorschriftmäßig geschlossen wird.

§. 97.

Es ist sodann Sache des Obduzenten, das Zusammenheften der Leiche vorzunehmen, wobei alle aus ihren Höhlen herausgenommenen Theile in diese hineingelegt, die abgesägte Schädeldecke und der Brustknochen, sowie die getrennten Muskeln in ihre Lage gebracht werden, und die darüber gezogene Haut durch die Kürschnernaht vereiniget wird.

w tym zamiarze rozszérzyć należy śledzenie na pasma szare i na przewód rdzenia pacierzowego.

Przy zrządzonych skaléczeniach podaje się, czy nie znajdują się jakie złamania, zwichnienia kręgosłupa, przy zmiażdżeniach lub przy innych uszkodzeniach wgłębiających się, opisać należy osobno właściwość przewodu kręgowego, udział osłon i pasm rdzenia pacierzowego, przerwy, zgniecenia, rozmiażdżenia, wylewy krwi, działania wypocinowe i t. d.

§. 95.

Sledzenie wewnętrzne odnóg jest potrzebne przy skaleczeniach i zdarzających się zmianach ich chorobowych, przyczém opatrzéć należy skórę, rozcięgna, ścięgna, muszkuły, naczynia większe i pnie nerwów, stawy i kości. Zazwyczaj przecina się skóra nad i pod miejscem śledzić się mającém za pomocą cięcia stósownego i obrabia się każdą część według położenia jéj anatomicznego warstwowo. Jamy stawowe osobliwie bardzo ostrożnie trza otworzyć i podać ich szérokość, treść stawomaźną, krwawą, posokową lub inną co do ilości i jakości, nadmienić: zdarzające się napływy krwi, zwolnienia, zropnienia, sposoczenia i zgorzelinę błon przystawowych, stopień zwątlenia, ubyt powłok chrząstkowych i napływ krwi, obrzmienie, wypociny, pruchnienie, zgorzelinę przyrostków kościowych, znajdujące się stąpienia ropy, przewody céwkowe i przeżarcia, jakotéż wreszcie zwichnienia, stężenia stawów etc. Przy kościach prócz zmian postaci opisaną także być powinna istota kości, jakotéż stopień gęstości i twardości, zwolnienie i zrzedzenie tychże, rozrost i ubyt, stwardnienie, jakotéż i nadzwyczajna łamliwość i kruchość, obfitość w krew, zdarzające się wypociny i w ich następstwie spustoszenie pruchniowe, zgorzelinowe, jakotéż powstanie kostnic i kościorostów dokładnie skreślone być mają, skaleczenia zaś podług przepisu §. 44 osądzić należy.

§. 96.

Po ukończoném sledztwie wewnętrzném pożyteczném będzie, wysłowić się w ogóle co do wywodu, i nadmienić przedmioty te, o których zdanie złożyć można, aby raz, przy użyciu jeszcze trupa, sędzi podać życzone wyjaśnienia, lub téż dalsze jeszcze z jego strony przedłożone pytania uwzględnić, powtóre zaś, aby z lekarzem drugim o rodzaju i sposobie oddać się mającego zdania lekarskiego zgodzić się można. Poczém odczytuje się protokół sekcyjny i według przepisu się zakończa.

§. 97.

Następnie obowiązkiem jest obducenta, uskutecznić zeszycie trupa, przyczém do niego wkładają się wszystkie części z jego jam wyjęte, przepiłowaną nakrywkę czaszki i kości piersiowych, jakotéż mięsna oddzielone w swe położenie ułożyć, i na nie ściągniętą skórę za pomocą szwu kuśnierskiego złączyć należy. Do tego

Hierzu hat man zweischneidige, mehr gerade Nadeln und einen hinlänglich langen, starken, doppelt gelegten und gut gewichsten Faden zu verwenden. Mit dem Vernähen wird an einem Ende des Schnittes angefangen, die Nadeln von Innen nach Außen abwechselnd auf beiden Seiten durch die äußere Haut gestochen, und die Hautränder mäßig stark zusammen gezogen. Es ist zweckmäßig, zuerst die Längenschnitte und sodann die Querschnitte zu vernähen.

Drittes Hauptstück.

Besondere Regeln, welche bei der Untersuchung von Leichen mit dem Verdachte einer stattgehabten Vergiftung zu beobachten sind.

§. 98.

In Todesfällen, wo der Verdacht einer vorausgegangenen Vergiftung vorliegt, sind der Erhebung des Thatbestandes nebst den Aerzten nach Thunlichkeit noch zwei Chemiker beizuziehen.

In solchen Fällen müssen die Erscheinungen, die sich am lebenden Organismus des vermeintlich Vergifteten zeigten, sachgemäß erhoben, die krankhaften Veränderungen am Leichnam genau geprüft, und es muß mit größter Sorgfalt nach dem Gifte in der Leiche geforscht werden, zu welchem Zwecke aber auch alle Stoffe, in welchen dasselbe enthalten sein könnte, zu sammeln und für die allenfalls nöthig gefundene chemische Untersuchung aufzubewahren sind.

§. 99.

Findet es der Untersuchungsrichter für zweckmäßig den Thatbestand noch vor Ausschreibung der Obdukzion zu erheben, so wird hierzu wenigstens einer der bei der Beschau zu verwendenden Aerzte beigezogen, welcher sich den Grundsätzen der Wissenschaft gemäß bei den Anverwandten und Angehörigen des Verstorbenen, sowie überhaupt bei Allen, die demselben Beistand geleistet haben, genau nach den Zufällen, die dem Tode vorhergegangen sind, zu erkundigen, und die Wohnung des Vergifteten genau zu durchsuchen hat, ob sich nicht irgend etwas in Gläsern, Schachteln, Papieren, Speise- und Trinkgeschirren, in der Küche, im Keller u. s. w. vorfindet, das seiner Natur nach sich als Gift darstellt, oder das als verdächtig einer besonderen Untersuchung unterzogen werden muß. Kann man das, was der Vergiftete vor seinem Tode ausgebrochen hat, erhalten, so muß auch dieses, und das, was man aus den Tüchern, mit welchen es aufgetrocknet oder weggewischt worden ist, gewinnen kann, gesammelt, jedes für sich aufbewahrt, und gehörig bezeichnet werden. Ist der Verstorbene von einem Arzte oder Wundarzte behandelt worden, so muß auch dieser über den Krankheitsverlauf und die gebrauchten Mittel einvernommen, und bei einer vorausgegangenen längeren Krankheit eine Krankheitsgeschichte abgefordert werden. Insbesondere wird es einem jeden Arzte zur Pflicht gemacht, in jenen Fällen, wo der Verdacht einer Vergiftung vorhanden ist, die durch Erbrechen oder durch Stuhlgänge abgegangenen Stoffe in zweckmäßigen Gefäßen zu sammeln, ge-

użyć należy igieł obosiecznych, więcéj prostych i nitkę dostatecznie długą, mocną, w dwoje złożoną i dobrze woskowaną. Przy zeszyciu poczyna się przy jednym końcu cięcia, przekłuwając igłą zewnętrzną skórę od wewnątrz na zewnątrz, po obu stronach mieniając ją i spajając miernie mocno brzegi skórne z sobą. Stósownem jest, najpiérw zeszyć cięcia wzdłuż, a potém cięcia poprzeczne.

Część trzecia.

Osobne prawidła, które zachować należy przy śledzeniu trupów, u których zachodzi podejrzenie uskutecznionego otrucia.

§. 98.

W wypadkach śmierci, gdzie podejrzenie poprzedzonego otrucia ma miejsce, do wyśledzenia istoty czynu prócz lékarzy jeszcze, jeźli można, dwóch chemików przywołać należy.

W takich wypadkach zjawiska, jakie na ustroju żywotnym domniemanéj osoby otrutéj okazały się, należycie wykryć, zmiany chorobowe na trupie dokładnie zbadać, i z największą starannością trucizny w trupie szukać należy, w tym celu wszystkie téż ciała, w których znajdować takowa by się mogła zebrać, i zachować potrzeba dla poszukiwania chemicznego, któreby w wypadku za potrzebne uznano.

§. 99.

Jeźli sędzia inkwizycyjny za pożyteczne uzna, wyśledzić istotę czynu jeszcze przed rozpisaniem obdukcyi, natenczas przywołać trza do tego celu najmniéj jednego z lekarzy, używać się mających przy oględzinach, który według zasad umiejętności u krewnych i znajomych zmarłego, jako téż w ogóle u wszystkich, którzy temuż pomoc dawali, o przypadłościach poprzedzających śmierć, dokładnie się dowiedzieć, i pomieszkanie strutego dokładnie przeszukać powinien, czy téż w szklankach, pudełkach, papierach, w naczyniach do potraw i do picia, w kuchni, w piwnicy etc. nieznajduje się cośkolwiek, coby się okazało ze swéj przyrody jako trucizna, lub co jako podejrzane szczególnemu poszukiwaniu poddaćby należało. Jeźli można otrzymać także to, co struty przed śmiercią swoją wywomitował, natenczas także i to, jako i wszystko, co z bielizny, którą wymioty osuszono i ztarto, zyskać można, zebrać, potém każde dla siebie schować i należycie oznaczyć należy. Jeźli zmarłego léczył lekarz lub chirurg, natenczas i tenże co do postępu choroby i środków użytych, posłuchiwany być ma, i przy poprzedzającéj chorobie dłuższéj, historya słabości zażądaną być powinna. W szczególności każdego lekarza jest obowiązkiem, aby w wypadkach tych, gdzie podejrzenie o strucie zachodzi, zebrał wszystkie przez wymioty lub przez stolce odeszłe pierwiastki do naczyń stósownych, należycie je przechował, aby tym sposobem módz takowych

hörig zu verwahren, um sie so einer genauen Untersuchung unterziehen zu können. Es versteht sich von selbst, daß alle Ergebnisse in ein vorschriftmäßiges Protokoll aufzunehmen sind, und bei dieser Untersuchung, wenn sie am Orte und Tage der Beschau vorgenommen wird, die beiden vorgeladenen Aerzte zu interveniren haben.

§. 100.

Bei Erhebung der vorausgegangenen Krankheitserscheinungen genügt es aber nicht, sich nur im Allgemeinen auf die, eine Vergiftung überhaupt andeutenden Symptome zu beschränken, sondern diese müssen in der Art erforscht werden, daß aus ihnen auch die Vergiftung durch ätzende, narkotische, narkotisch-scharfe, oder septische Stoffe bestimmt werden kann.

Die Erscheinungen, welche ätzende Gifte (venena corrosiva) hervorrufen, treten bald stärker und schneller, bald schwächer und langsamer hervor. Bei heftigeren Graden entsteht schon beim Verschlingen des Giftes Brennen im Schlunde, sodann aber heftiger brennender oder reißender Schmerz im Magen, mit unsäglicher Angst und kaltem Schauder. Es folgt unlöschlicher Durst, zunehmender Schmerz, Magenkrampf, stetes Würgen, Erbrechen des Mageninhaltes, später oft Bluterbrechen, nicht selten auch zwangvoller, ruhrartiger Durchfall, Zittern der Glieder, kalter Schweiß, kleiner, harter, schneller Puls, Zuckungen, Delirien, Ohnmachten, sind gewöhliche Symptome. Plötzlich läßt der auf das höchste gesteigerte Schmerz nach, der Pazient verliert das Bewußtsein, wird immer schwächer und stirbt unter gelinden Zuckungen, nachdem er 6—24 Stunden gelitten. Die betäubenden Gifte (venena narcotica), die nach ihrer verschiedenen Natur noch mit besonderen Erscheinungen verbunden zu sein pflegen, rufen im Allgemeinen einen der Trunkenheit ähnlichen Zustand hervor, dabei sind Schwindel, Umneblung der Sinne, schreckliche Unruhe, Durst, brennende Hitze, Kongeszionen nach dem Kopfe, Erweiterung der Pupille, Zähneknirschen, Wildheit und Tobsucht, Brechneigung und Erbrechen, Trismus und Tetanus, Konvulsionen, gänzliche Betäubung und Lähmung, mit kaltem Schweiße, Sehnenhüpfen und röchelndes Athmen, Tod unter unwillkürlichen Ausleerungen die allgemeinen Erscheinungen.

Durch betäubend-scharfe Gifte (venena narcotica acria) werden die bis jetzt angeführten Symptome, in mannigfaltiger Art und Weise vereint, hervorgerufen. Die zusammenziehenden, austrocknenden Gifte (venena septica) endlich verursachen Druck im Magen, Magenkrampf, heftige Koliken, mit den unerträglichsten Leibschneiden, unsägliche Angst, Zuckungen, Ohnmachten und die hartnäckigsten Stuhlverstopfungen, die schmerzhaften Zufälle gehen endlich in Lähmung über, auf welche der Tod erfolgt.

§. 101.

Sind von Seite des Gerichtes entweder durch frühere Angaben des Verstorbenen vor seinem Tode, oder durch Zeugenaussagen oder Verhörprotokolle noch anderweitige, den Thatbestand aufhellende Erhebungen gepflogen worden, so sind auch diese den Gerichtsärzten mitzutheilen. Alle diese bekannt gewordenen Daten, sowie die Art ihrer

poddać poszukiwaniu dokładnemu. Samo przez się rozumié się, że wszystkie wyjawy w protokół przepisany zebrać należy, i że przy tém śledztwie, jeżeli takowe uskutecznia się na miejscu i w dniu oględzin, obydwaj lekarze powołani obecnymi być mają.

§. 100.

Przy śledzeniu zaś poprzednich pojawów choroby nie jest dostatecznem, ograniczać się w ogóle li tylko na zjawiska, oznaczające powszechne otrucie, lecz takowych w ten sposób badać należy, aby z nich także oznaczyć można otrucie za pomocą piérwiastków żrących, odurzających, odurzająco ostrych lub gnilnych.

Pojawy, wywołane przez trucizny żrące (venena corrosiva), występują czasem silniéj i prędzéj, czasem słabiéj i powoléj. W wypadkach zapalczywych już przy połykaniu trucizny powstaje zgaga w gardle, potém zaś mocny, palący, lub rwiący ból w żołądku, wraz z ckliwością niewymowną i zimnym dreszczem. Następuje pragnienie nieugaszone, wzmagający się ból, kurcz żołądka, trwałe wracanie się, odrzucanie zawartości żołądkowéj, późniéj często i wymioty krwiste, nie tak téż rzadko wydymana, czerwonkowa biegunka; drżenie członków, pot zimny, puls mały, twardy, prędki, drgawki, pomięszanie zmysłów, mdłości, są przypadłości zwyczajne. Nagle ból wzmożony do najwyższego stopnia wolnieje, chory traci przytomność, coraz więcéj słabnieje, i umiera podczas drgawek lekkich, przecierpiawszy 6 do 24 godzin. Trucizny odurzające (venena narcotica), które według ich przyrody rozmaitéj jeszcze okazywać zwykły zjawiska szczegółowe, wywołują w ogóle stan podobny do upojenia się; przytém zawrót, omglenie zmysłów, niespokój straszny, pragnienie, gorączka paląca, napływy krwi do głowy, rozszérzenie się źrenicy, zgrzytanie zębami, dzikość i wściekłość, skłonność do odrzucania i wymioty, szczękościsk i tężec, kurcze, całkowite odurzenie i porażenie wraz z potem zimnym, podrywaniem ścięgn i oddechem rzężeniowym, i śmierć podczas odchodów mimowolnych, zjawiskami są ogólnemi.

Trucizny odurzające ostre (venena narcotica acria) wywołują dotąd nadmienione pojawy, w różny sposób i rodzaj połączone. Trucizny wreszcie ściągające, gnilne (venena septica) sprawiają gniecenie w żołądku, kurcz żołądka, mocne morzyska, z nieznośném rznięciem w brzuchu, niewymowną ckliwość, drgania, mdłości i uporczywe zatrzymanie stolca, przypadłości bolesne przechodzą nareście w porażenie, poczém następuje śmierć.

§. 101.

Jeźli ze strony sądu już to z podań poprzednich zmarłego przed jego śmiercią, czy téż przez zeznanie świadków lub z protokółu posłuchiwania jeszcze inne, istotę czynu wyjaśniające odkrycia zrobiono, natenczas takowe lékarzom sądowym téż udzielone być mają. Wszelkie te uwiadomione data, jako téż sposób ich ob-

Bekanntwerdung sind im Sekzionsprotokolle am gehörigen Orte anzuführen, und hierauf erst die Besichtigung der Leiche selbst vorzunehmen.

§. 102.

Bei der äußeren Besichtigung der Leiche eines im Verdachte einer Vergiftung Verstorbenen müssen nebst den übrigen, bei einer jeden Obdukzion zu beobachtenden Gegenständen alle äußeren Oeffnungen, als: jene der Nase, der Ohren, der Mundhöhle, des Afters, und bei weiblichen Individuen auch die der Scheide sorgfältig untersucht, vorgefundene verdächtige Stoffe gesammelt und aufbewahrt, angetroffene organische Veränderungen derselben aber angeführt werden; etwaige Wunden, Geschwüre, Blasenpflasterflächen, Erytheme der Haut sind näher zu erforschen. Die organisch veränderten oder verletzten Parthien dieser Körpertheile sollen wo möglich von der Umgebung getrennt und zur chemischen Untersuchung abgeliefert werden.

Überhaupt sei es Regel, jene Theile der Leiche, an welchen die Einwirkung der giftigen Substanzen am stärksten hervortritt, immer auch für die chemische Analyse aufzubewahren.

Es ist ferner zu sehen, ob das Gesicht aufgetrieben, roth, blau, verzerrt, die Augen halb geöffnet und mit Blut unterlaufen erscheinen, ob die Venen des Halses und der Gliedmassen nicht augenfällig strotzen; wie die Farbe der Nägel, der Umfang und die Gestalt des Unterleibes sei, ob er nicht übermäßig aufgetrieben oder aber nach Innen gezogen erscheine, in welchem Verhältnisse die am Bauche vorfindlichen Todtenflecke zu dem Grade der vorhandenen Fäulniß stehen, und endlich, ob letztere unter Berücksichtigung der Zeit des erfolgten Todes, der herrschenden Jahreszeit und der Aufbewahrungsart der Leiche, als rascher denn sonst vorgeschritten, oder aber als verzögert erklärt werden müssen.

Bei ätzenden Giften insbesondere ist darauf zu sehen, ob nicht Wirkungen derselben schon auf der Körperoberfläche wahrnehmbar sind, besonders an der Umgebung des Mundes und der Lippen, woselbst gewöhnlich angeätzte, verschorfte, schwartenartig vertrocknete Streifen und Flecken vorgefunden werden; in dieser Beziehung sind auch die Hände zu besichtigen, so wie bei einer anderweitigen Berührung mit den Giften die äußere Haut im Allgemeinen.

§. 103.

Bei der inneren Untersuchung müssen vorzüglich der Rachen, der Kehlkopf, die Luft- und Speiseröhre; der Magen- und Darmkanal untersucht, die Art und der Grad der an ihnen vorgefundenen Veränderungen angegeben werden. Niemals darf, wie es ohnehin das Gesetz vorschreibt, und weil die Einwirkung des Giftes nicht nur eine örtliche, sondern oft eine weit und allgemein verbreitete ist, die genaue Obdukzion des ganzen Körpers vernachlässiget, oder gar unterlassen werden. Namentlich ist bei der Untersuchung des im Herzen und in den großen Gefässen enthaltenen Blutes die Menge und das Verhältniß des Blutfaserstoffes, die vorgefundenen Grade von Eindickung bis zur

wieszczenia, w miejscu przynależném w protokóle sekcyjnym nadmienić, i dopiéro następnie same oględziny trupa przedsięwziąć należy.

§. 102.

Przy zewnętrznem opatrywaniu osoby, zmarłéj w podejrzeniu otrucia, prócz reszty przedmiotów zachować się mających przy każdéj obdukcyi, starannie zbadać należy wszelkie otwory zewnętrzne, jako to: otwory nosa, usz, jamy ustowéj, stolca i przy osobnikach niewieścich także i tenże pochwy macicznéj znalezione piérwiastki podejrzane, zebrane, przechowane, zastane zaś zmiany organiczne tychże nadmienione być mają; przypadkowe rany, wrzody, plastry pryszczące, różyce skóry bliżéj zbadać należy. Organicznie zmienione lub uszkodzone oddziały tychże części ciała, o ile możebnie, powinny być odłączone od okolicy i oddane do poszukiwania chemicznego.

W ogóle ma być prawidłem, aby części te trupa, na których wpływ istót jadowych najmocniéj występuje, także zostały przechowane do rozbioru chemicznego.

Prócz tego uważać trzeba, czy twarz obrzmiałą, czerwoną, siną, skrzywioną, oczy na pół otwarte i krwią podbiegłe okazują się, czy żyły szyjne i odnóg nie są widocznie obrzękłe; jaką jast barwa paznokci, objętość i postać brzucha, czy tenże okazuje się nader wzdęty lub zaś wewnątrz ściągnięty, w jakim stosunku stoją znajdujące się na brzuchu sińce trupie do stopnia obecnéj zgnilizny i nareszcie, czy ostatnie, miawszy wzgląd na czas nastąpionéj śmierci, na porę roku panującą i na sposób przechowania trupa, jako skorzéj niż zwykle rozwinięte, czy téż jako opóźnione osądzone być mają.

Przy truciznach żrących w szczególności na to uważać należy, czy skutki tychże nie dają się już spostrzedz na powiérzchni ciała, osobliwie przy okolicy ust i warg, gdzie zazwyczaj znaleźć można wygryzione, strupiałe, odrętowo oschłe pręgi i plamy; pod tym względem także i ręce, jako téż przy odrębnie uskutecznioném dotykaniu trucizny, w ogóle powłokę zewnętrzną opatrzéć należy.

§. 103.

Przy śledzeniu wewnętrznem osobliwie zbadać potrzeba gardło, krtań, tchawicę i gardziel; żołądek i przewód kiszkowy i podać rodzaj i stopień znalezionych na nich zmian. Jak to oprócz tego ustawa przekazuje, i gdyż wpływ trucizny nie tylko miejscowo, ale często daleko i powszechnie jest rozpostrzeniony, w żadnym więc razie dokładnéj obdukcyi całego ciała nie powinno się zaniedbać lub wcale zaniechać. Mianowicie przy śledzeniu krwi, zawartéj w sercu i w naczyniach wielkich, na ilość i stósunek włókniny krwistéj, na znaleziony stopień zgęszczenia się aż do zatwardzenia jéj grafitowego, baczność mieć należy niemniéj na rozmaite

graphitartigen Erhärtung desselben zu beobachten, sowie auch auf die verschiedenen eigenthümlichen Gerüche der einzelnen Höhlen, die oft charakteristisch sind, z. B. auf den saueren, alkoholischen Geruch, auf den Geruch nach bitteren Mandeln u. dgl., welche Gerüche sich bei Eröffnung des Kopfes und Einschnitten in die einzelnen Organe bei der Sekzion oft auf eine auffallende Weise kund geben, Acht zu haben.

Ist Grund zur Vermuthung vorhanden, daß die Vergiftung durch das Einathmen von Gasen oder Dämpfen erfolgte, so muß nebst einem Theile der Lungen die in der Brusthöhle etwa vorgefundene ersudirte Flüssigkeit und das Herzblut zum Behufe der chemischen Analyse gesammelt werden.

§. 104.

Deßgleichen sind bei der inneren Untersuchung der Leiche die einer jeden Art der Gifte eigenthümlichen Veränderungen der organischen Gewebe zu erforschen und in dieser Hinsicht von der Mundhöhle an die ganze Speiseröhre und der Gastro-Intestinaltraktus der sorgfältigsten Untersuchung zu unterziehen. Im Allgemeinen ist auf folgende Erscheinungen Acht zu haben:

Auf den Inhalt, den Grad der Durchfeuchtung und Eintrocknung der Schleimhaut, auf die durch fremdartige Stoffe oder Gefäßinjekzion bedingte Färbung derselben, auf die Beschaffenheit und Dicke des Schleim- und Epithelialstratums, namentlich ob letzteres nicht in Form einer umschrieben, oder in weiter Ausdehnung aufgelagerten, käsigen oder trockenen Pseudomembrane erscheint, ob die Schleimhaut darunter nicht wie gegärbt, bräunlich gefärbt aussieht, ob nicht sogenannte blutende Erosionen, ob nicht Exsudate in ihr und den übrigen Schichten wahrnehmbar sind, ob die Schleimhaut, ihre sämmtlichen Schichten oder wohl gar die benachbarten Organe selbst zu einem röthlichen, bräunlichen, schwärzlichen, gelblichen oder grünlich mißfärbigen Brei aufgelockert, ob Perforazionen, in welcher Ausdehnung und mit welchen Komplikazionen vorhanden sind, und welche Ergüsse vielleicht hier stattfanden, ob Narbengebilde, in welcher Masse und Ausdehnung vorhanden sind, und welche Einflüsse sie auf die Lichtungen dieser Organe ausüben.

§. 105.

Nach Eröffnung des Unterleibes werden die außerhalb der Gedärme befindlichen Flüssigkeiten vorsichtig, am besten mittelst eines reinen Badeschwammes, gesammelt, da sich nicht selten in ihnen, besonders wenn die Magen- oder Darmwandungen perforirt sind, Spuren von Gift vorfinden.

Nachdem die Lage und äußere Beschaffenheit der Baucheingeweide besichtiget worden ist, unterbindet man zuerst den Magen an jeder seiner beiden Mündungen (Magenschlund und Pförtner) doppelt und durchschneidet dann jede dieser Unterbindungsstellen zwischen den zwei an ihr befindlichen Ligaturen, legt hierauf den aus der Bauchhöhle herausgenommenen Magen, nachdem das große und kleine Netz von ihm abgelöst wurde, in ein vorher sorgfältig gereinigtes, am zweckmäßigsten in ein porzellanenes oder gläsernes Gefäß, besichtiget ihn von Außen in seinem ganzen Umfange; eröffnet

wonie właściwe jam pojedynczych, które często są piętnowe n. p. na zapach kwaśno-wyskokowy, na zapach gorzkich migdałów i t. p., na zapachy, które objawiają się często w sposób uderzający przy roztworzeniu głowy i przy sekcyi podczas wcięć w narządy pojedyncze.

Jeźli dowodnie domyśleć się można, że otrucie nastąpiło przez wdychanie gazów lub par, natenczas prócz jednéj części płuc, ciecz wypadkowo wypocona, znaleziona w jamie piersiowéj i krew serca, w celu rozbioru chemicznego zbadaną być powinna.

§. 104.

Tak samo też przy wewnętrznem śledzeniu trupa, zmiany tkanin organicznych, właściwe każdemu rodzajowi trucizny, zbadać, i z tego względu cały przewód pokarmowy od jamy ustowéj najstaranniejszemu poddać należy poszukiwaniu. W ogóle trza mieć baczność na zjawiska następujące:

Na zawartość, stopień zwilżenia i suchości błony śluzowéj, na jéj ubarwienie, pochodzące z piérwiastków obcych lub z przepełnienia naczyń krwią, na zachowanie się i grubość pokładu śluzowego i przybłonka, mianowicie czy ostatni nie okazuje się w postaci określonéj lub w większéj przestrzeni osadzonéj, sérowatéj lub zeschłéj błony nieprawidłowéj, czy błona śluzowa pod tém nie wygląda jakby garbowaną, brunatno ubarwioną, czy nie można spostrzedz na niéj i na reszcie warstw tak zwanych wyżrów krwawych (erosiones) lub wypocin, czy błona śluzowa, czy wszystkie jéj warstwy, lub wcale narządy same sąsiednie nie zostały rozrzedzone na miazgę czerwonawą, brunatną, czarniawą, żółtawą lub zielonawo-wadliwie ubarwioną, czy nie znajdują się przedziurawienia, w jakiéj przestrzeni i z jakiemi współdziałaniami, jakie tu wylewy może miały miejsce, czy nie znajdują się zabliźnienia, w jakiéj ilości i rozciągłości i jaki wpływ takowe wywierają na zniszczenie tych narządów.

§. 105.

Po roztworzeniu brzucha ostrożnie zebrać należy ciecze, znajdujące się zewnątrz trzewów, najlepiéj za pomocą gąbki czystéj od kąpieli, albowiem często w nich znaleźć można ślady trucizny, osobliwie, jeżeli ściany żołądka lub jelit są przedziurawione.

Opatrzywszy położenie i zewnętrzne zachowanie się trzewów brzusznych, najpiérw żołądek podwiązuje się podwójno przy każdém jego ujściu (wejście i odzwiernik żołądka) i przeciąwszy potém każde to miejsce podwiązania, między obydwiema na niém znajdującemi się podwiązkami, wkłada się potém, wyjęty z jamy brzusznéj żołądek, po odłączeniu siatki sadłowéj wielkiéj i małéj, do naczynia przedtém starannie oczyszczonego, najlepiéj porcelanowego lub szklannego, ogląda się go zewnętrznie w całéj jego objętości, i otworzywszy go potém przy ścianie

ihn dann an seiner vorderen oder oberen Wand und untersucht genau seine innere Fläche und seinen Inhalt. Ebenso wird der Dünn- und Dickdarm, jeder für sich doppelt, wie oben angegeben, unterbunden, zwischen den Unterbindungen entzwei geschnitten, von dem Gekröse abgelöst, in einem Gefäße, wie das oben beschriebene, der ganzen Länge nach aufgeschnitten und von Außen und Innen genau untersucht, immer jedoch mit der Vorsicht, daß von dem Inhalte nichts verloren gehe.

Dasselbe Verfahren hat aber auch dann stattzufinden, wenn, ohne vorhergegangenem Verdachte einer Vergiftung, ein solcher sich erst bei der Eröffnung der Leiche herausstellt.

§. 106.

Bei der Eröffnung des Magens ist vor Allem Anderen auf einen sich entwickelnden spezifischen Geruch Bedacht zu nehmen, sodann sein Inhalt nach der Menge, der Konsistenz und anderweitigen Beschaffenheit zu beschreiben und den vorhandenen giftigen Substanzen sorgfältigst nachzuforschen, welche Nachforschung nicht nur an dem, in das Gefäß entleerten Mageninhalte, sondern auch mit der gleichen Sorgfalt in den stets vorhandenen, an den Magenwandungen haftenden Magenschleim und den Schleimhautfalten stattfinden muß. Mineralische Gifte, sie mögen in Pulver, in fein- oder grobkörniger Form beigemengt sein, sowie vegetabilische giftverdächtige Dinge, als: Blätter, Stengel, Wurzel, Beeren, Samen, Schwämme sind auszusondern, und, nach Angabe ihrer physischen Eigenschaften, zur Vornahme einer chemischen Untersuchung oder genauer botanischen Bestimmung eigens und mit der gehörigen Sorgfalt aufzubewahren. Auf eine ganz gleiche Weise ist sich auch bei der Untersuchung der Gedärme zu benehmen.

§. 107.

Sowohl das bei Vergiftungsfällen im Magen Enthaltene, als auch überhaupt eine jede andere vorgefundene, verdächtige Substanz, von der man vermuthen könnte, daß sie als Gift auf den Verstorbenen eingewirkt habe, muß jedesmal einer genauen Untersuchung und wenn diese keinen hinreichenden Aufschluß gibt, einer chemischen Prüfung unterzogen werden. Zu welchem Ende

a) eine im Magen oder in den Gedärmen gefundene pulverartige oder klümpchenförmige Substanz sorgfältig von den Wänden dieser Eingeweide abgeschabt, herausgenommen, in ein eigenes, vorher mit Wasser gereinigtes gläsernes oder porzellanenes, wohl verschließbares Gefäß gethan, versiegelt, mit Nr. 1 bezeichnet und zur ferneren Untersuchung, die nicht sogleich geschehen kann, mitgenommen wird;

b) ebenso verfährt man mit allen dem Flüssigen oder Breiartigen, was man sonst noch in dem Magen und in den Gedärmen, vorzüglich den dünnen, vorfand, und bezeichnet es mit Nr. 2;

c) auch das Wasser, womit man den Magen und die Gedärme auswusch, soll beson-

przodkowéj lub górnéj, śledzi się dokładnie powiérzchnią jego wewnętrzną i jego zawartość. Tak samo też kiszkę cienką i grubą każdą osobno podwójnie podwiązuje się tak, jak to wyżéj podano, między podwiązkami się przecina i oddzieliwszy je od krezki, w naczyniu takiém jak to wyżéj opisano, rozcina się w całéj długości i od zewnątrz na wewnątrz dokładnie ich się śledzi, zawsze jednak z tą przezornością, żeby z zawartości nic nie zaginęło.

Taż sama procedura jednak i wtedy ma mieć miejsce, jeźli bez poprzedzającego podejrzenia otrucia, takowe dopiéro przy otworzeniu trupa okazałoby się.

§. 106.

Przy otworzeniu żołądka przedewszystkiém potrzeba uwagę zwrócić na zapach wyziewający się szczególny, potém zawartość jego co do ilości, gęstości i innych własności opisać, i znajdujące się istoty jadliwe najstaranniéj wyśledzić należy, które to śledztwo nie tylko co do cieczy żołądkowéj odpływającéj do naczynia, ale też z równą starannością co do śluzu, czepiającego się błon żołądkowych i co do zmarszczek błony śluzowéj uskutecznioném być ma. Trucizny ziemne, zmięszane już to w postaci proszku, czy też w postaci drobno lub gruboziarnistéj, jako też istoty roślinne, podejrzliwe jako trucizny, mianowicie: liście, łodygi, korzenie, jagody, nasienia, grzyby należy oddzielić, i po podaniu własności ich fizycznych, do przedsięwzięcia poszukiwania chemicznego lub oznaczenia dokładniejszego botanicznego osobno i z należytą starannością przechowane zostać mają. W równy sposób zachowywać się trza przy śledzeniu kiszek.

§. 107.

W wypadkach otrucia potrzeba tak zawartość żołądka, jakotéż w ogólności każdą inną znalezioną istotę podejrzaną, z któréj domyślić się można, że jako trucizna wpływ wywiérała na zmarłego, każdego razu dokładnemu poddać poszukiwaniu, a jeżeliby takowe nie dało wyjaśnienia dostatecznego, i rozbiorowi chemicznemu. W tym celu

a) zeskrobuje się dokładnie istotę proszkową lub bryłeczkowatą, znalezioną w żołądku lub kiszkach ze ścian tychże trzewów, wyjmuje się ją, wkłada do osobnego, pierwéj wodą oczyszczonego naczynia szklannego lub porcelanowego dobrze zamykającego się, zapieczętowuje toż i Nrem 1 oznaczywszy, bierze się takowe z sobą do śledzenia dalszego, którego natychmiast uskutecznić nie można;

b) tak samo postępuje się z wszelką cieczą i miazgą, którą poniekąd jeszcze w żołądku i kiszkach, osobliwie w cienkich znaleziono, i oznacza takowe Nrem 2;

c) tudzież i wodę, którą żołądek i kiszki wypłukano, osobno zebrać, tym spo-

ders gesammelt, auf die nämliche Art zu Versuchen aufbewahrt und mit Nr. 3 bezeichnet werden;

d) auf das von dem Vergiften vor seinem Tode etwa Ausgebrochene und das, was man aus den Tüchern, mit welchen es aufgewischt wurde, mit kochendem Wasser ausspülen kann, soll in einem eigenen, mit Nr. 4 bezeichneten und gehörig versiegelten Gefäße aufbewahrt werden;

e) ebenso muß Alles in der Wohnung des Vergifteten in Gläsern, Schachteln, Papieren, Geschirren, in der Küche, im Keller u. s. w. als Gift verdächtig Vorgefundene gesammelt, versiegelt und mit Nr. 5 bezeichnet aufbewahrt werden;

f) endlich muß nicht nur der Magen und die Gedärme selbst, sondern auch ein Stück der Leber, der Milz, der Nieren und die Harnblase nebst deren Inhalt in eigenen, wohlversiegelten Gefäßen an die Behörde zur weiteren Amtshandlung abgeliefert werden.

Uiber alle diese Gegenstände ist im Protokolle ein Verzeichniß und eine genaue Beschreibung ihrer sinnlich wahrnehmbaren Merkmale aufzuführen.

§. 108.

In Betreff der vorerwähnten Gefäße wird erinnert, daß nach Thunlichkeit solche gewählt werden müssen, welche gut verschließbar sind und dem Umfange der von ihnen aufzunehmenden Gegenstände oder der Menge der hinein zu gießenden Flüssigkeiten entsprechen, damit die außerdem darin befindliche Luftmenge möglichst klein sei, ferner daß die Gefäße vorher immer sorgfältig gereiniget werden müssen.

Die Verschließung der Gefäße soll mittelst Glasstöpseln, oder wenn diese nicht zu haben sind, mit neuen, zuvor im warmen Wasser ausgewaschenen Korkstöpseln und durch Uiberziehen der Stöpsel, sowie der ganzen Gefäßmündung, mit Rinds- oder Schweinsblasen oder mit Kautschukplatten, die vorher im warmen Wasser erweicht wurden, geschehen.

Das Verkitten der Gefäße mit Glastafeln ist ebenso, wie die Verwendung von weiß glasirtem Töpfergeschirre, durchaus unstatthaft. Gefäße von Glas sind allen anderen vorzuziehen.

§. 109.

Ist wegen Verdacht einer Vergiftung eine bereits beerdigte Leiche zu erhumiren, so soll bei der Erhumazion wenigstens einer der Chemiker, welche die chemische Untersuchung der Leiche vornehmen werden, gegenwärtig sein. Es wird dabei zu bestimmen sein, ob die Reinigung des Kadavers mit Bleichkalklösungen zulässig ist, oder ob diese Desinfekzionsart die Auffindung des Giftes unmöglich machen würde.

Handelt es sich um die Ausmittlung einer Vergiftung entweder mit Arsenik oder mit Blei oder mit Kupfer, so sind, insbesondere bei der erstgenannten, vorzüglich solche Körpertheile zur chemischen Untersuchung zu wählen, welche mit der die Leiche umgebenden Graberde am wenigsten in Berührung kamen.

sobem do dochodzenia schować, i Nrem 3 oznaczyć należy,

d) także wymioty, których możebnie przed swą śmiercią otruty z siebie wydał, i to co wrzącą wodą wypłukać można z chust, któremi je wycierano, w osobném, Nrem 4 oznaczoném, i należycie opieczętowaném naczyniu przechować się powinno;

e) tak samo też potrzeba wszystko w pomieszkaniu otrutego w szklankach, pudełkach, papiérach, naczyniach w kuchni, w piwnicy i t. d. w podejrzeniu trucizny znalezione zebrać, zapieczętować i oznaczywszy je Nrem 5, schować;

f) nareszcie nietylko żołądek i kiszki same, ale też i kawałek wątroby, śledzony, nérek i pęcherz moczowy wraz z zawartością jego, w osobnych, dobrze opieczętowanych naczyniach zwiérzchności oddać należy do dalszego urzędowania.

O wszystkich tych przedmiotach w protokóle zrobić należy spis, i dokładne opisanie oznaków ich zmysłowo spostrzedz się dających.

§. 108.

Co się tyczy wyż wspomnionych naczyń napomina się, że według możności trza wybrać takie, które dają się dobrze zamykać i które odpowiadają objętości przedmiotów w nich przechować, lub ilości cieczy w nie wlać się mających, aby tak prócz tego w nich zawarta ilość powietrza była jak najmniejszą, powtóre, że naczynia piérwéj zawsze starannie oczyszcić potrzeba.

Zatkanie naczyń uskutecznia się za pomocą czopków szklannych, a jeżeli takich dostać nie można, za pomocą nowych, poprzednio wodą ciepłą opłukanych czopków korkowych, tudzież za pomocą przykrycia czopków, jakotéż całego ujścia naczynia pęcherzami wołowemi lub wieprzowemi, lub też blaszkami sprężnika, które piérwéj w wodzie ciepłéj rozmiękczono.

Zalepienia naczyń blaszkami szklannemi, jakotéż użycia naczyń garncarskich biało poléwanych, wcale się nie dozwala. Naczynia szklanne nad wszystkie inne przenosić należy.

§. 109.

Jeżeli już pochowany trup z przyczyny podejrzenia otrucia wykopanym być ma, natenczas przy wykopywaniu obecnym być powinien przynajmniéj jeden z chemików, którzy przedsiębierać będą rozbiór chemiczny trupa. Przytém oznaczyć się da, czy czyszczenie trupa rozczynem chlorku wapna dozwolić można, lub czy ten sposób ochrony od zarazy uczyniłby niemożebném wyszukanie trucizny.

Jeżeli idzie o wyśledzenie otrucia, czy arszenikiem, czy ołowiem, czy miedzią, natenczas do rozbioru chemicznego, osobliwie w wypadku piérwszym, takie wybrać należy części ciała, które z ziemią grobową, otaczającą trupa, najmniéj miały styczności.

Uiberdieß aber muß immer sowohl von der, den Leichnam zunächst umgebenden, als auch von der entfernteren Graberde, sowie von der Erde an anderen Stellen des Friedhofes, etwas mitgenommen und chemisch untersucht werden. Auch von dem Sargholze, vorzüglich von jenen Stellen, wo man bemerkt, daß eine größere Ansammlung von Feuchtigkeit stattgefunden habe, sollen Stücke gesammelt und chemisch untersucht werden.

§. 110.

Die chemische Untersuchung selbst kann, da sie eine große Genauigkeit, verschiedene Geräthe und vielen Zeitaufwand erfordert, nach Umständen auch von den Chemikern allein, in einem hierzu insbesondere geeigneten Lokale vorgenommen werden.

Hierbei ist aber immer die Vorsicht zu gebrauchen, daß nicht aller Vorrath zu diesem ersten Versuche verwendet, sondern jedesmal und von einer jeden Gattung ein Rest gelassen werde, der, wenn es nothwendig sein sollte, zur ferneren Prüfung gut verwahrt und signirt dem Gerichte wieder übergeben werden muß.

Vorzügliche Gegenstände der Untersuchung sind die bei der Obdukzion gesammelten Gifte, der Mageninhalt, Darminhalt, die Magen- und Darmhäute, und nach Erforderniß andere oben angegebene Organe.

Die bei der Hausdurchsuchung vorgefundenen Gegenstände sind mehr zur Vergleichung der gewonnenen Resultate, sowie dazu zu benützen, um sie nach Erkenntniß ihrer Natur und ihrer Eigenschaften, mit Bezug auf die bei dem Vergifteten wahrgenommenen Symptome, zu beurtheilen.

Der Vorgang der Untersuchung und die bei jedem einzelnen Akte derselben gewonnenen Ergebnisse sind Schritt für Schritt schriftlich zu bemerken, die angewendeten chemischen Agenzien genau zu bestimmen, und insbesondere von diesen anzugeben, daß man sich durch Versuche von ihrer Reinheit überzeugt habe, und ebenso durchaus neue und reine Apparate verwendet habe, um hierdurch einen verläßlichen und gehörig belegten Bericht verfassen zu können. Es versteht sich von selbst, daß das gewöhnliche Arbeitslokale eines chemischen Laboratoriums, in welchem viel in Giften gearbeitet wird, vor einer solchen gerichtlichen Untersuchung stets zweckmäßig gereiniget werde, während der ganzen Untersuchung verschlossen, und für Andere unzugänglich sein müsse.

Ist es gelungen, wohin auch nach Möglichkeit gestrebt werden soll, ein metallisches Gift auf seine reguliniſche Gestalt zu reduziren, oder ein vegetabiliſches Alkaloid aus den untersuchenden Substanzen zu gewinnen, so ist auch die geringste Menge, auf eine die Erkenntniß desselben zulassende Art verwahrt, dem Gerichte zu übergeben.

§. 111.

Bei Vergiftungen mit vegetabiliſchen Stoffen ist eine chemische Untersuchung überflüssig, wenn aus den im Magen vorgefundenen Uiberresten von Pflanzen, Früchten, Saamen oder Schwämmen die Art des genossenen Stoffes außer allem Zweifel gesetzt ist; jedoch müssen die Uiberreste gleichfalls gesammelt und versiegelt dem Protokolle beigeschlossen werden. Dagegen darf die chemische Untersuchung, wenn mineraliſche Gifte

Prócz tego jednak zawsze należy tak z ziemi grobowéj, najbliżéj otaczającéj trupa, jakotéż i z odleglejszéj, toż samo z ziemi z innych miejsc smętarza, trochę z sobą wziąć, i chemicznie zbadać. Także z drzewa trumny, osobliwie z miejsc tych, gdzie spostrzedz się daje liczniejsze nagromadzenie wilgoci, kawałki zebrać, i chemicznie zbadać należy.

§. 110.

Sam rozbiór chemiczny, gdyż wielkiéj potrzebuje dokładności, różnych przyrządów i wiele czasu, może być także według okoliczności uskuteczniony li przez chemików w miejscu, do tego zamiaru szczególniéj przydatném.

Przytém jednak zawsze zachować trza tę ostrożność, aby nie zużyć do tego piérwszego rozbioru całego zapasu, lecz każdego razu i z każdego gatunku szczątek pozostawić, który, jeźliby to potrzebném się stało, dobrze zachowany i opieczętowany do śledzenia dalszego sądowi zwrócić należy.

Najszczególniejsze przedmioty rozbioru są: trucizny przy obdukcyi zebrane, zawartość żołądka i kiszek, błony żołądkowe i kiszkowe, i według potrzeby inne wyżéj wymienione narządy.

Przedmiotów znalezionych przy przeszukaniu domu, użyć więcéj należy do przerównania zyskanych wypadków, jakotéż do tego, aby je osądzić po rozpoznaniu przyrody i właściwości ich, odnośnie do pojawów spostrzeżonych na otrutym.

Postępowanie przy śledzeniu i wyjawy zyskane przy każdém pojedynczém jego przedsięwzięciu, krok w krok trzeba skréślić na piśmie, oznaczyć użyte odczynniki chemiczne i osobliwie o tych nadmienić potrzeba, że przekonano się przez doświadczenie o ich czystości, i że używano li tylko przyrządów nowych i czystych, aby takim sposobem ułożyć zdanie ze sprawy prawdziwe, i należycie udowodnione. Samo przez się rozumié się, że zwykła roboczarnia pracowni chemicznéj, w któréj wiele truciznami się pracuje, zawsze przed śledztwem takiém sądowém należycie oczyszczoną, podczas całego śledztwa zamkniętą, i dla drugich nieprzystępną być musi.

Jeżeli udało się, o co téż według możności starać się potrzeba, przeprowadzić truciznę kruszczową do postaci jéj litéj, lub zyskać alkaloid roślinny z istót poszukiwanych, natenczas także najmniejszą ilość, zachowaną w sposób rozpoznanie dopuszczający, sądowi oddać należy.

§. 111.

Przy otruciach piérwiastkami roślinnemi, rozbiór chemiczny jest zbyteczny, jeźli ze szczątków roślin, owoców, nasień, lub grzybów, w żołądku znalezionych, gatunek istoty pożytéj bez wątpienia okazuje się; szczątki zaś należy zebrać, opieczętować, i przyłączyć do protokółu. Przeciwnie nie można zaniechać rozbioru chemicznego, jeźli trucizny ziemne także i w wielkiéj ilości w trupie zastano, gdyż

auch in großer Menge in der Leiche angetroffen werden, nicht unterbleiben, da der pulverige und verkleinerte Zustand, in welchem sie verschluckt zu werden pflegen, eine Bestimmung ihrer Natur mit Sicherheit nicht zuläßt.

Viertes Hauptstück.

Besondere Regeln, welche bei der gerichtlichen Untersuchung der Leichen neugeborner Kinder zu beobachten sind.

§. 112.

Da bei der gerichtlichen Beschau todter Neugeborner nebst der vorschriftsmäßigen Untersuchung der Kindesleiche vorzüglich darauf zu sehen ist, ob das Kind lebendig geboren worden und sein Leben außerhalb der Mutter fortzusetzen fähig gewesen sei, und zu diesem Zwecke die Untersuchung und Beurtheilung der einzelnen Organe des Neugebornen in einer Ausdehnung und Weise, wie sie in einer späteren Lebensperiode nicht nothwendig wird, stattfindet, und auch nach dem Wortlaute des Gesetzes die Lungen- und Athemprobe vorgenommen werden muß, so erscheint es zweckmäßig, auf die hierauf Bezug nehmenden Erscheinungen besonders aufmerksam zu machen und die Art und Weise, nach welcher die Lungen- und Athemprobe vorzunehmen ist, zu bestimmen.

§. 113.

Um aber diese bei der Obdukzion eines Neugebornen gestellte Aufgabe richtig lösen zu können, sind einige besondere Geräthschaften erforderlich, für deren Herbeischaffung nach Vorschrift des §. 27 vorgesorgt werden muß. Es gehören hieher, nebst den im vorzüglichen Zustande befindlichen anatomischen Instrumenten, den nöthigen Unterlagen für die Leiche, und den zur Reinigung erforderlichen Gegenständen, eine große Schalwage mit den Gewichten bis 10 Pfund, ein hinlänglich tiefes, mit reinem, nicht zu kaltem Wasser gefülltes Gefäß, ein Zollstab, ein Tasterzirkel, eine Loupe, eine verläßliche Fallpinzete, und mehrere mit Fäden versehene Unterbindungsnadeln.

§. 114.

Aus den bereits eingeleiteten Vorerhebungen ist zu erforschen, ob über die Zeit, Art und Weise der Geburt des Kindes etwas bekannt geworden, ob diese leicht oder schwer gewesen ist, kurz oder lang gedauert, plötzlich erfolgt, an welchem Orte und in welcher Lage der Mutter vorgegangen, ob die Mutter von beträchtlichen Blutungen oder anderen ungewöhnlichen Zufällen befallen worden sei, in welchem Zustande sich selbe nach der Geburt befunden habe, ob nachgewiesen erscheine, daß das Kind nach der Geburt geschrieen, seine Augen und Gliedmassen bewegt, Nahrung zu sich genommen habe, ob Harn- und Darmentleerungen stattfanden, ob bei der Geburt noch andere Personen gegenwärtig waren, ob diese auf irgend eine Art Hilfe geleistet haben, und in welchem Verhältnisse sie zur Mutter stehen.

stan proszkowaty lub zdrobniały, w jakim zwykle połkniętemi zostają, nie dozwala oznaczenia ich przyrody z pewnością.

Część czwarta.

Szczegółowe prawidła, które przy śledzeniu sądowém trupów noworodków zachować należy.

§. 112.

Z powodu, iż przy sądowém opatrywaniu zmarłych noworodków oprócz przepisanego śledzenia trupa dziecięcego, szczególnie na to uważać należy, czy dziecko żywe narodzone zostało i czy było w stanie, życie zewnątrz ciała macierzyńskiego daléj pojawić, gdyż w tym celu śledzenie i osądzenie pojedynczych narządów noworodka uskutecznia się w rozciągłości i w sposób taki, jak to w późniejszéj porze życia nie jest potrzebném i gdyż według osnowy ustawy próba płucna i oddechowa przedsiębraną być musi: przeto stósownem okazuje się, uwagę zwrócić szczególnie na odnoszące się tu zjawiska, i oznaczyć rodzaj i sposób, w jaki próba płucna i oddechowa uskutecznioną być powinna.

§. 113.

Aby jednak z tego zadania, przy obdukcyi noworodka ustanowionego, należycie się wywiązać, potrzebne są niektóre osobne narzędzia, o których przysposobienie według przepisu §. 27 postarać się należy. Do tego, oprócz narzędzi anatomicznych, w najlepszym stanie będących, potrzebnych podkładek dla trupa, i przedmiotów, służących do czyszczenia, należy jeszcze: wielka waga szalkowa, z ciężarkami aż do funtów 10, naczynie dostatecznie głębokie, napełnione wodą czystą nie zbyt zimną, miara calowa, średnicomierz, lupa, dobre szczypczyki zasuwkowe, i kilka igieł opatrzonych nićmi do podwiązania.

§. 114.

Z wyśledzeń już wprzód podjętych, wyczerpać potrzeba, czy niemasz jakich wiadomości o czasie, rodzaju i sposobie porodu dziecka, czy takowy był łatwy czy ciężki, krótko czy długo trwał, czy nagle nastąpił, w którém miejscu i w jakiém położeniu matki, czy matka nie miała napadu krwotoków znacznych, lub innych przypadłości niezwykłych, w jakiém usposobieniu téż zostawała po porodzie, czy nie okazuje się dowodnie, że dziecko po narodzeniu krzyczało, oczy i członki ruszało, pokarm przyjmowało, czy téż nie było odchodów moczowych i stolcowych, czy innych jeszcze osób przy porodzie nie było obecnych, czy takowe nie dawały pomocy, w jaki sposób i w jakim one stoją stósunku do matki.

§. 115.

Ist über die Geburt des Kindes nichts bekannt geworden, so muß der Arzt erforschen, wann und wo die Leiche zuerst gefunden wurde, ob und in welcher Weise sie bekleidet, verhüllt oder sonst verpackt gewesen ist, ob sie sich noch in demselben Zustande befinde, oder an ihr etwas und was verändert worden, ob sie unter freiem Himmel, an einem entlegenen oder häufig besuchten Orte, in der Erde, im Wasser oder sonst wo, und unter welchen Umständen entdeckt worden sei. Überhaupt sind noch die Witterungsverhältnisse und alle jene Einflüsse, durch welche das Leben eines hilflos gelassenen Kindes mehr oder weniger gefährdet, oder die Fäulniß der Leiche verzögert oder befördert werden konnte, nicht unbeachtet zu lassen.

§. 116.

Sind alle diese Umstände im Protokolle angegeben, und die bei der Leiche noch vorgefundenen Gegenstände beschrieben, so wird zur äußeren Besichtigung und sodann zur inneren Untersuchung geschritten. In den folgenden Paragraphen werden bloß die durch den kindlichen Organismus bedingten und zur Erforschung des extrauterinalen Lebens und der Lebensfähigkeit erforderlichen Regeln angeführt und es ist sich daher im Übrigen nach den in den früheren Paragraphen gegebenen Vorschriften zu benehmen.

§. 117.

Nach der Angabe des Geschlechtes wird die Leiche auf der Schalwage gewogen, die Länge, nach gehöriger Streckung, mit dem Zollstabe vom Scheitel bis zu den Fersen gemessen, der regelmäßige und proporzionirte oder abweichende Bau, der wohlgenährte oder abgemagerte Zustand, die feste und derbe, welke und weiche Beschaffenheit des Körpers überhaupt, die blasse, wachsgelbe, rothe, dunkelrothe, bläuliche Farbe desselben, die feste, glatte, zarte, gerunzelte, rauhe (Gänsehaut), mit wolligen Haaren, käsiger Schmiere besetzte Haut, werden die Verunreinigungen der Körperoberfläche mit Blut, Kindspech, Erde, Schlamm u. dgl., mit Bezeichnung des Körpertheiles, an welchem diese gefunden werden, und die Art und Beschaffenheit der durch Einschnitte geprüften Todtenflecken beschrieben. Ein allenfalls vorhandener höherer Grad der Fäulniß wird durch Angabe des sich verbreitenden Geruches, der emphysematischen Auftreibung des Körpers, der mehr oder weniger lividen Färbung der Haut, der vorgefundenen Lostrennung, der leichten Ablösbarkeit oder der blasenartigen Erhebung der Oberhaut deutlich gemacht.

§. 118.

Am Kopfe wird zuerst seine Größe überhaupt, und sein Verhältniß zum übrigen Körper beurtheilt, die Gestalt desselben, ob er rund, länglich, breit, abgeplattet ꝛc. angegeben, sodann mittelst des Tasterzirkels sein gerader Durchmesser von der Mitte der Stirne bis zum Hinterhaupte, der quere von einer Schläfgegend bis zur anderen, und der lange von der Spitze des Kinnes bis zur Scheitelhöhle erforscht, und die Länge

§. 115.

Jeżeli niczego dowiedzieć się nie można o porodzie dziecka, natenczas lekarz musi wyśledzić, kiedy i gdzie trupa najpierw znaleziono, czy i w jaki był sposób odziany, okryty lub inaczéj zapakowany, czy znajduje się jeszcze w tym samym stanie, lub czy na nim niecoś, i co też zmieniono, czy pod gołém niebem, na miejscu oddaloném lub często odwiedzaném, w ziemi, we wodzie lub gdzieindziéj i pod jakiemi okolicznościami wykryty został. W ogóle nie trza też spuścić z uwagi stósunków powietrza i wszystkich wpływów, przez które życie dziecięcia zostającego bez pomocy, mniéj lub więcéj narażone, lub gnicie trupa odwleczone lub przyspieszone zostaćby mogło.

§. 116.

Po nadmienieniu wszystkich tych okoliczności w protokóle, i po opisaniu znalezionych jeszcze przy trupie przedmiotów, przystępuje się do opatrywania zewnętrznego, a potém do śledzenia wewnętrznego. W paragrafach następnych tylko prawidła takie przytoczone zostaną, które polegają na ustroju dziecinnym, i których do wyśledzenia życia zewnątrz macicznego i zdatności żywotnéj potrzeba, dla tego też co do reszty według przepisów, danych w poprzednich paragrafach, zachować się należy.

§. 117.

Po przytoczeniu płci waży się trupa na szalkach, po należytém wyprężeniu mierzy się długość miarą calową od ciemienia aż do pięt, i opisuje się: skład ciała prawidłowy i stósunkowy lub zbaczający, stan dobrze wyżywiony, lub wychudły, właściwość ciała w ogóle tęgą i jędrną, wietką i miękką, barwę jego bladą, woskowo żółtą, czerwoną, ciemnoczerwoną, siną, skórę mocną, gładką, delikatną, zmarszczoną, chropawą (gęsia skórka), okrytą włosami mchowemi, powłoką sérżastą, zanieczyszczenie powierzchni ciała krwią, smołką dziecięcą, ziemią, iłem i t. p., wraz z oznaczeniem części ciała, na których takowe znaleziono, jako też rodzaju i własności sińców trupich, zbadanych za pomocą nacięć. Stopień zgnilizny znajdujący się w wypadku wyższy, wyraża się z przytoczeniem zapachu rozszérzającego się, wzdęcia wietrznego ciała, mniéj lub więcéj sinego ubarwienia skóry, znalezionego odłączenia, łatwego złuszczenia lub pęcherzowatego wzdymania się przyskórni.

§. 118.

Na głowie najpierw osądza się wielkość jéj w ogóle i stósunek jéj do reszty ciała, podaje się postać jéj, czy jest okrągłą, obłą, széroką, spłaszczoną etc. potém wykrywa się za pomocą średnicomierza średnicę jéj prostą, od środka czoła aż do tyłogłowia, poprzeczną, od jednéj do drugiéj okolicy skroniowéj, długą, zaś od końca podbródka aż do szczytu ciemienia, i na miarze calowéj

derselben, jedesmal nach gehöriger Firirung der Zirkelschenkel, am Zollstabe ersichtlich gemacht. Hierauf wird die Menge, Länge, Farbe der Haare angegeben und gesehen, ob sie trocken, naß, blutig, zusammengeklebt oder sonst wie verunreiniget sind. An der Kopfhaut werden ihre Farbe, ihre leichte oder nur schwere Verschiebbarkeit, ihre Anschwellung überhaupt, oder Erhebung zu einer Kopf- oder anderen Geschwulst, insbesondere ersichtliche Blutunterlaufungen und Trennungen des Zusammenhanges bemerkt. An den Fontanellen werden ihre Größe, Gestalt und Durchmesser angeführt, und ist zu berücksichtigen, ob selbe eingesunken, die hinteren und die seitlichen bereits geschlossen, ob an ihnen nicht Spuren einer hier oft leicht übersehbaren Verletzung vorhanden, und ob krankhafte Veränderungen oder Verletzungen schon von Außen an ihnen wahrnehmbar sind. Bei den Ohren ist nebst der Beschreibung der Ohrknorpel, ob diese dick, dünn, fest, elastisch, weich und häutig sind, zu sehen, ob im äußeren Gehörgange Spuren einer Verletzung oder fremde Körper vorhanden sind, und ob aus selben ein Ausfluß und welcher Art statt habe.

§. 119.

Am Gesichte werden die etwa auffallende Gesichtsmiene und ersichtliche Verwundungen bemerkt, an den Augen ist zu sehen, ob sie geschlossen, geöffnet, eingesunken, hervorgetrieben, ob die Augenbraunen, die Wimpern und in welchem Grade vorhanden, dann wie die Knorpel der oberen Lider entwickelt sind, ob die Bindehaut nicht geröthet, mit Blut unterlaufen, oder verletzt, ob die Hornhaut hell und glänzend, oder trübe und welk, die Farbe der Iris ersichtlich, die Pupille erweitert, verengert, oder die Pupillarmembrane noch vorhanden ist. An der Nase werden ihre Form, die Dicke, Derbheit des Nasenknorpels, die Beschaffenheit der äußeren Nasenöffnungen, der Inhalt, Blut, Schleim, Schaum &c. in den Nasenhöhlen, Verletzungen, sowie Formveränderungen der äußeren Nase, wie sie durch Einwirkung äußerer Gewalt bedingt werden können, zu beschreiben sein. Am Munde wird berücksichtiget, ob er geschlossen oder geöffnet ist, die Lippen blaß, roth, verzogen, gequetscht &c. sind, der Unterkiefer beweglich oder unbeweglich ist, die Zunge kurz, breit, mehr hinten in der Mundhöhle liegend, oder zwischen den Kiefern eingeklemmt und von welcher Farbe sie ist, ob in der Mundhöhle Flüssigkeiten oder fremde feste Körper vorhanden sind.

§. 120.

Am Halse wird bemerkt, ob er dünn, lang, kurz, dick, mit Kerben versehen, steif oder beweglich, geschwollen, mit Flecken, Eindrücken, Erosionen, Blutunterlaufungen, Wunden bedeckt angetroffen wurde.

Seine hintere Fläche, selbst wenn sich hier keine Veränderungen zeigen sollten, ist gehörig zu untersuchen und der Befund anzuführen.

§. 121.

An der Brust ist zuerst die Schulterbreite, d. i. der Durchmesser von einer Schulter zur anderen, der gerade Durchmesser vom unteren Ende des Brustblattes bis zum

długość jéj widoczną się czyni za każdą razą, po należytém umocowaniu członków średnicomierza. Potém podaje się ilość, długość, barwę włosów i spogląda, czy one są suche, mokre, zakrwawione, zlepione, lub inaczéj zanieczyszczone. Przy ogłowiu nadmienia się barwę jego, przesuwanie jego lekkie lub trudne, nabrzmienie jego w ogóle, lub wzdęcie takowego w obrzękłość główną lub inną, osobliwie widoczne siniaki i rozłączenia spojności. Przy ciemiączkach podaje się ich wielkość, postać i średnicę i wzgląd mieć należy, czy są zapadłe, czy tylne i boczne są już zamknięte, czy na nich niema śladów skaléczenia, łatwo tu przewidzieć się mogącego, i czy zewnętrznie już nie można na nich spostrzedz zmian chorobowych lub skaleczeń. Przy uszach prócz opisania chrząstek usznych, czy takowe są grube, cienkie, mocne, sprężyste, miękkie i błonowate, patrzéć należy, czy téż w przewodzie zewnętrznym słuchowym nie znajdują się ślady skaleczenia lub ciał obcych, czy i jakiego rodzaju z nich występuje wypływ.

§. 119.

Przy twarzy nadmienia się przypadkiem uderzającą minę i skaléczenie widoczne, przy oczach trza uważać, czy są zamknięte, otwarte, zapadłe, wystające, czy znajdują się brwi, rzęsy, i w jakiéj ilości, prócz tego, jak rozwinięte są chrząstki górnych powiek, czy łącznica nie jest zaczerwienioną, krwią podbiegłą, lub skaleczoną, czy rogówka jest jasną i lśnącą, lub mętną i wietką, czy barwa tęczówki jest widoczną, czy źrenica rozszérzoną, zwężoną jest, lub czy téż znajduje się jeszcze nogieć. Przy nosie opisać należy: postać jego, grubość, tęgość chrząstki nosa, właściwość nozdrzy, zawartość, krew, śluz, pianę etc. w jamach nosa, skaléczenia, jako téż zmiany postaciowe nosa zewnętrznego, jakie spowodowane być mogą przez gwałtowność zewnętrzną. Przy ustach wzgląd mieć potrzeba, czy takowe są zamknięte, czy roztwarte, czy wargi są blade, czerwone, przeciągłe, zgniecione etc., czy szczęka dolna jest ruchomą lub nie, język czy krótki, széroki, więcéj w tyle jamy ustowéj leżący, lub czy jest uwięziony między szczękami, i jakiéj jest barwy, czy nie znajdują się w jamie ustowéj ciecze lub ciała obce twarde.

§. 120.

Przy szyi śkreśla się, czy zastano ją cienką, długą, krótką, grubą, opatrzoną wrębami, sztywną czy ruchomą, nabrzmiałą, okrytą plamkami, wygnieceniami, wyżrami krwawemi, siniakami, ranami.

Chociażby i żadne na karku nie okazały się zmiany, zbadać go należycie i wywód przytoczyć należy.

§. 121.

Na piersiach oznaczyć najpiérw potrzeba, według podanego już sposobu, szérokość plec t. j. średnicę od jednego szczytu łopatkowego do drugiego, śre-

entgegengesetzten Dornfortsatze der Wirbelsäule, und der quere, in derselben Ebene mit diesem, von einer Seite zur anderen, auf die bereits angegebene Weise zu bestimmen, und auf eine gleichförmige oder theilweise Wölbung oder eine augenfällige Abflachung des Thorax zu sehen.

§. 122.

Bei der Besichtigung des Unterleibes ist zu bemerken, ob er aufgetrieben, eingesunken, flach, gespannt oder erschlafft, ob und wie die Haut gefärbt ist, ob Blutunterlaufungen, Verletzungen, Vorfälle ꝛc. vorhanden sind. Namentlich ist aber der Nabelstrang zu berücksichtigen und anzugeben, ob derselbe vorhanden sei oder gänzlich fehle. Im ersteren Falle ist seine Länge durch den Maßstab anzugeben, seine Färbung, sein Zustand von Frische oder Eintrocknung, sein Umfang, das Verhältniß des sulzigen Inhaltes, sind die vorhandenen wahren oder sogenannten falschen Knoten, ist der Inhalt der Blutgefäße zu beschreiben, ferner anzugeben, ob und wie das freie Ende desselben unterbunden sei, ob das Ende mit scharfen, ebenen, unebenen, zackigen, lappigen, fetzigen Rändern versehen ist, und ob Blutunterlaufungen wahrnehmbar seien. Im anderen Falle ist die Nabelwunde nach ihrer Größe und Form, der Zustand ihrer Ränder nach gleichen Rücksichten, wie sie von dem freien Ende des Nabelstranges angedeutet wurden, zu untersuchen, und jedesmal mit diesem Befunde auch jener des Nabelstranges, welcher allenfalls an der vorliegenden Placenta sich vorfindet, zu vergleichen.

Bei Knaben ist der Hodensack zu besichtigen, und sich zu überzeugen, ob und in welcher Art die Hoden herabgetreten seien. Bei Mädchen ist die Farbe und Beschaffenheit der Schamlippen, das noch starke Hervorragen der Klitoris und der kleinen Schamlefzen, und eine allenfalls durch die Scheide beigebrachte Verletzung zu berücksichtigen.

Deßgleichen ist die Wirbelsäule in dieser Hinsicht genau zu durchforschen. sind am Rücken vorgefundene abnorme Zustände und Verwundungen zu beschreiben. Endlich ist der After zu untersuchen, ob er von abgegangenem Kindspeche verunreiniget sei, ob eine vorhandene Blutung aus demselben nicht den Verdacht einer vollbrachten Gewaltthätigkeit errege, ob und welche, schon in der ersten Bildung bedingte Anomalien, Verwachsensein, Kloakenbildung ꝛc. vorhanden seien.

§. 123.

An den Extremitäten ist anzugeben, ob sie regelmäßig oder auf eine andere regelwidrige Weise gebaut, rundlich, derb, fett, mit Kerben versehen, oder aber mager, schlaff und abgezehrt, ob die Nägel fest, hornartig und gewölbt, oder aber flach, weich und häutig sind, ob sie über die Finger und Zehenspitzen hervorragen, oder dieselben nicht erreichen; endlich müssen Blutunterlaufungen, geschwollene Stellen und Wunden näher erforscht, vorhandene Knochenbrüche und Verrenkungen berücksichtiget werden.

§. 124.

Ist auch der Mutterkuchen vorgefunden, so hat man zu untersuchen, ob er ganz

dnicą prostą, od końca dolnego mostka aż do przeciwległego wyrostka tarnistego stosu pacierzowego, i poprzeczną w téj saméj z tąże równinie, od jednego boku do drugiego, przyczém zważa się na sklepienie jednostajne lub częściowe, lub też na widoczne spłaszczenie klatki piersiowéj.

§. 122.

Przy opatrywaniu brzucha nadmienić potrzeba, czy tenże jest nadęty, zapadły, płaski, naprężony lub zwątlony, czy i jak skóra jest ubarwioną, czy nie znajdują się siniaki, skaléczenia, opadnienia etc. Mianowicie zaś na powrózek pępkowy wzgląd mieć i podać należy, czy tenże znajduje się, czy też całkiem brakuje. W piérwszym razie podaje się jego długość za pomocą miary calowéj, jego ubarwienie, stan jego świéży lub zezschły, jego objętość, stósunek treści trzęsiankowéj, obecne węzły rzeczywiste lub tak zwane mniemane, zawartość naczyń krwistych opisać i daléj podać należy, czy i jak koniec jego wolny podwiązany jest, czy koniec opatrzony jest brzegami ostremi, równemi, nierównemi, ząbkowanemi, płateczkowatemi, strzępiastemi, i czy nie okazują się nabiegłości krwiste. W drugim razie potrzeba zbadać ranę pępkową co do jéj wielkości i postaci, co do stanu jéj brzegów według względów takich samych, jakie podano przy końcu wolnym powrózka pępkowego, i z tymże wywodem porównać trzeba i takowy powrózka pępkowego, który poniekąd znajdowałby się na obecném łożysku płodowém.

U chłopców worek mosznowy opatrzéć i przekonać się potrzeba, czy i w jaki sposób spuściły się jądra. U dziewcząt wzgląd mieć należy na barwę i zachowanie się warg łonowych, na wystawanie jeszcze spore łechtaczki i warg łonowych mniejszych, jako też na możebne skaléczenia, zrządzone przez pochwę maciczną.

Zarówno dokładnie należy pod tym względem zbadać kręgosłup i opisać stany nieprawidłowe i zranienia, znalezione na grzbiecie. Nareszcie śledzi się otwór stolcowy, czy takowy nie jest zanieczyszczony smołką dziecięcą, czy krwotok obecny z niego nie wznieca podejrzenia uskutecznionéj gwałtowności, czy i jakie znajdują się zboczenia, polegające już na pierwotnym rozwoju, zrośnienia, powstanie steku odchodowego etc.

§. 123.

Przy odnogach podać należy, czy skład ich jest prawidłowy, lub w inny sposób nieprawidłowy, obły, jędrny, oparty, opatrzony wrębami, czy zaś wychudły, wietki i zeschły, czy paznokcie są tęgie, rogowate i sklepiste, czy też płaskie, miękkie i błonowate, czy wystają po za końcówki palców u rąk i nóg, lub też nie dosięgają ich; wreszcie należy zabiegłości krwiste, miejsca nabrzmiałe i rany bliżéj zbadać i obecne złamania kości i zwichnienia uwzględnić.

§. 124.

Jeźli znaleziono także łożysko maciczne, natenczas trza wyśledzić, czy całe

oder nur ein Theil desselben vorhanden sei; es ist sein Gewicht, seine Gestalt, seine Dicke, Farbe, der frische oder faule Zustand, sowie eine deutliche Beschreibung seines Gewebes und der Eihäute selbst anzugeben, daher sein Blutreichthum, vorhandene Exsudate, Cysten und andere pathologische Bildungen stets hervorzuheben sind.

Der Nabelstrang ist nach den oben angedeuteten Rücksichten zu untersuchen, dabei auch seine Anhaftungsstelle zu beschreiben, und auf die bei Zwillings- und Mehrgeburten vorhandenen Erscheinungen Bedacht zu nehmen.

§. 125.

Bei neugebornen Kindern hat die innere Untersuchung nach den bereits früher gegebenen Andeutungen zu geschehen; daher die Trennung und Beschreibung der Kopfhaut in gleicher Weise, wie bei Erwachsenen, vorzunehmen ist. Nur ist zu erinnern, daß der häufig vorkommende Vorkopf (caput succedaneum) und die Blutgeschwulst (trombus, cephalohaematom) nicht etwa als Wirkung einer absichtlichen Gewaltthätigkeit fälschlich anerkannt werde, daher bei diesen die anatomisch-pathologischen Verhältnisse, die Berücksichtigung aller Umstände bei der Geburt, die Größenverhältnisse des Kindskopfes zu den Geburtstheilen der etwa bekannten Mutter zu würdigen sind. Nach Besichtigung der Kopfhaut sind die Beinhaut des Schädels, die Fontanellen, die Näthe, endlich die Kopfknochen genau zu untersuchen, insbesondere an den Fontanellen und Näthen leicht übersehbare, z. B. durch feine Nadeln verursachte Verletzungen, an den Knochen Eindrücke, Fissuren, Brüche und Zerschmetterungen anzugeben. Um Irrthümern zu begegnen, werden der in dieser Lebensperiode gewöhnlich bedeutende Blutreichthum der Schädelknochen, und die längs der Nathränder so häufig vorkommenden, feinen fissurenähnlichen Spalten in Erinnerung gebracht.

Die Eröffnung der Schädelhöhle selbst wird am zweckmäßigsten mit einer etwas stärkeren Scheere vorgenommen, mit selber zuerst die häutigen Näthe getrennt, dann die vier Lappen bildenden Kopfknochen gehörig tief durchschnitten und bei Seite gelegt, hiemit aber auch die fest mit letzteren verbundene harte Hirnhaut getrennt.

Sind äußerlich Spuren von einer wie immer gearteten Verletzung vorhanden gewesen, so ist vor Allem zu untersuchen, ob und wo sich Blutunterlaufungen, und in welcher Ausdehnung zeigen. Die weitere Untersuchung des oft rosenroth gefärbten, sehr häufig blutreichen Gehirnes und seiner Häute hat nach den bereits bekannten Regeln und Grundsätzen zu geschehen, nur sind, wegen leicht übersehbarer Verletzungen, außer den bereits angeführten Gegenden, auch noch jene der Schläfen, das Siebbein, die obere Wand der Augenhöhlen, das Felsenbein mit größter Aufmerksamkeit zu betrachten.

§. 126.

Die Eröffnung der übrigen Körperhöhlen wird auf gleiche Weise wie bei Erwachsenen vorgenommen, nur ist hierbei eine Verletzung der Nabelgefäße zu vermeiden; zu welchem Zwecke die Bauchdecken in der Gegend der Herzgrube durchschnitten, und durch

lub tylko część jego znajduje się, jego ciężar, jego postać, grubość, barwę, stan świeży lub zgniły, jako też wyraźne opisanie jego utkania i błon jaja samego przytoczyć należy, dla tego też zawsze potrzeba wyszczególnić jego obfitość w krew, wypociny obecne, pęcherzaki i inne twory chorobowe.

Powrózek pępkowy ma być poszukiwany według względów wyżéj podanych, przytém też opisać potrzeba miejsce jego przyczepienia się i uwagę zwrócić należy na zjawiska, obecne przy porodach bliźnięcych i wielorakich.

§. 125.

Śledzenie wewnętrzne przy dzieciach nowonarodzonych przedsiębrać się powinno według piérwéj już nadmienionych podań; z tego powodu uskutecznia się oddzielenie i opisanie ogłowia w ten sam sposób, jak u dorosłych. Napomnąć jednak trzeba, aby często zdarzające się przedgłowie (caput succedaneum) i guz krwawy (trombus, cephalohaematom) nie uznano mylnie jako skutek złośliwego uczynku gwałtownego, dla tego też przy nich stosunki anatomiczno-chorobowe, uwzględnienie wszelkich okoliczności przy porodzie, stosunki wielkości głowy dziecięcéj do części rodnych matki wypadkowo znajoméj, ocenić należy. Po oglądzie ogłowia dokładnie trza zbadać przykostnią czaszki, ciemiączka, szwy, wreszcie i kości głowy, osobliwie zaś podane być mają łatwo przeoczyć się dające skaleczenia, zrządzone n. p. igłami cienkiemi na ciemiączkach i szwach, na kościach wgniecenia, szczeliny, złamania i rozmiażdzenia. Aby uniknąć błędów, wzmiankę się czyni o zwykle w téj porze życia znacznéj obfitości krwi w kościach czaszkowych i o cienkich szczelinowatych rozczepieniach, tak często zdarzających się wzdłuż brzegów szwów.

. . . . . .

Roztworzenie saméj jamy czaszkowéj uskutecznia się najpożyteczniéj nożycami trochę grubszemi, takowemi najpiérw rozdzielają się szwy błonowate, potém należycie głęboko przecinają się kości głowowe, tworzące cztéry płatki i na bok się odkładają, przyczém zaś oddziela się także błona twarda mózgu, zrośnięta silnie z ostatniemi.

Jeżeli znajdowały się zewnętrznie ślady skaleczenia jakiego bądź rodzaju, natenczas przedewszystkiem zbadać należy, czy i gdzie okazują się nabiegnienia krwiste i w jakiéj rozciągłości. Dalsze śledzenie mózgu często różowo ubarwionego, i nader często przepełnionego krwią, jako też jego błon, uskutecznione być powinno według prawideł już znanych, z powodu jednak skaleczeń, które łatwo przeoczyć można, oprócz okolic już nadmienionych, oglądać z uwagą należy także jeszcze okolicę skroń, kość sitową, górną ścianę oczodołów i kość skalistą.

§. 126.

Otworzenie reszty jam ciała uskutecznia się w ten sam sposób jak i u dorosłych, tylko skaleczenia naczyń pępkowych unikać przytém należy; w tym celu przecinają się osłony brzuszne w okolicy dołka podsercowego, wkładając przez

die so gebildete Oeffnung der Zeige- und Mittelfinger der linken Hand in die Bauchhöhle eingeführt werden, um sich über den Verlauf und die Lage der Nabelgefäße zu versichern, und sie an den bezüglichen Stellen verschonen zu können. Um aber die gebildeten Lappen zurückschlagen zu können, muß der Nabel sammt den unversehrten Gefäßen von dem oberen rechten Lappen weggeschnitten werden. Wegen der späteren Untersuchung der Mundhöhle ist es ferner zweckmäßig, die allgemeinen Decken längs des Unterkieferrandes bis zu den hinteren Winkeln des Unterkiefers zu durchschneiden, und im ganzen Umfange der vorderen und seitlichen Fläche des Halses dieselben wegzupräpariren.

§. 127.

Nach Bloßlegung der Gebilde am Halse werden dieselben genau beschrieben, und da die Untersuchung der Mund- und Rachenhöhle in dieser Periode immer nothwendig ist, wird zu diesem Zwecke das Kinn mit der Scheere mitten durchschnitten, die Weichtheile von dem Unterkieferrande lospräparirt, die beiden Kiefer zur Seite gelegt, und nun noch insbesondere darauf gesehen, ob nicht etwa fremde Körper oder Blutunterlaufungen, Eindrücke, Ritze u. dgl. als Merkmale vorhanden sind, welche von einem Versuche, dem Kinde Luft einzublasen, herrühren könnten.

§. 128.

An der von den allgemeinen Decken entblößten Brust wird die Bildung des Brustbeines aus einem oder mehreren Stücken, und der Winkel, unter welchem die Rippenknorpel mit den Rippen vereiniget sind, beobachtet, die ersteren nach vorausgegangener Abtrennung des Zwerchfelles mittelst der Scheere durchschnitten, das Brustblatt nach vorsichtiger Trennung aus seiner Verbindung mit den Schlüsselbeinen entfernt. In der eröffneten Brusthöhle ist der Stand des Zwerchfelles, d. h. bis zu welcher Rippe oder bis zu welchem Zwischenraume dessen höchste Wölbung sich erstreckt, anzugeben, darauf die Thymusdrüse, ihre Größe, Gestalt, Lage, die Bildung derselben aus einem oder mehreren Lappen, ihre Farbe und Konsistenz zu beschreiben.

§. 129.

Bevor zu der Lungen- und Athemprobe geschritten wird, sind durch Anschauung das Volumen und die dadurch bedingten Lagenverhältnisse der Lungen zu erforschen, und anzugeben, ob und wie weit dieselben die Brusthöhlen ausfüllen, ob sie nur den hinteren Umfang derselben einnehmen, welches die Berührungspunkte der Lungen mit den Nachbarorganen sind, ob das Zwerchfell von der Lungenbasis ganz bedeckt sei oder nicht, ob und in wie weit die vorderen Lungenränder den Herzbeutel umfassen, oder ob letzterer ganz frei da liege.

Nun werden die Lungen sammt dem Herzen und der Thymus aus der Brusthöhle herausgenommen, nachdem zuvor, um die Blutung und dadurch bedingte Verunreinigungen zu vermeiden, die Aorta und die cava ascendens über dem Diaphragma, sowie die vom und zum Herzen tretenden größeren Gefäße unterbunden worden sind; dann diese Organe durch Abspülen mit Wasser gereiniget, das absolute Gewicht derselben

otwór, tym sposobem utworzony, palec wskazujący i środkowy ręki lewéj do jamy brusznéj, aby ustalić bieg i położenie naczyń pępkowych, i aby je módz uchronić w miejscach odnośnych. Aby jednak można utworzone płaty na tył odłożyć, trza pępek wraz z naczyniami nienaruszonemi odciąć od płatka górnego prawego. Z powodu późniejszego śledzenia jamy ustowéj prócz tego pożyteczném jest, przeciąć powłoki powszechne wzdłuż brzegu szczęki dolnéj, aż do tylnych kątów téjże szczęki, i obrobić takowe w całéj przestrzeni powierzchni przodkowéj i bocznéj szyi.

§. 127.

Po odsłonieniu utworów naszyjnych, opisują się takowe dokładnie, i gdyż w téj porze śledzenie jamy ustowéj i gardłowéj zawsze jest konieczném, więc przecina się nożycami w tym celu podbródek w środku, obrabiają się tkaniny mięsne od brzegu szczęki dolnéj, obydwie szczęki kładzie się na bok, i teraz jeszcze osobliwie na to się uważa, czy też nie znajdują się wypadkowo ciała obce, lub nabiegnienia krwiste, wgniecenia, skazy i t. p., jako oznaki, któreby mogły pochodzić z usiłowania, nadąć dzieckowi powietrza.

§. 128.

Po osłonięciu powłok ogólnych, uważa się przy piersi na układ kości mostkowéj z jednéj lub z kilku części, i na kąt, w jakim schodzą się chrząstki ziobrowe z ziobrami, piérwsze nożycami przecinają się, po uprzedzoném odłączeniu przepony, potém zdejmuje się mostek, przezornie oddzieliwszy spojenie jego z obojczykami. Przy jamie piersiowéj otworzonéj, podać należy ułożenie przepony t. j. do jakiego ziobra lub międzyziobrza sięga jéj sklepienie największe, potém opisać trzeba mléczko, jego wielkość, postać, położenie, układ jego z jednego lub więcéj płatków, barwę jego i tęgość.

§. 129.

Nim się przystąpi do próby płucnéj i oddechowéj, zbadać wzrokiem potrzeba objętość i z niéj wynikające stosunki położenia płuc, oraz podać, czy i w jakim rozmiarze wypełniają one jamy piersiowe, czy zajmują tylko tylną jéj przestrzeń, gdzie się znajdują miejsca stykania się płuc z narządami sąsiedniemi, czy przepona całkiem pokrytą jest zasadą płuc czy nie, czy i w jakim rozmiarze brzegi przodkowe płuc obejmują oserce, czy też to ostatnie nie leży całkiem wolno.

Teraz wyjmują się z jamy piersiowéj płuca wraz z sercem i mleczkiem, podwiązawszy poprzednio, dla uniknienia krwotoku i ztąd spowodowanych zanieczyszczeń, nad przeponą tętnicę główną ciała i żyłę czczą wstępującą, jako też i naczynia większe serca, wywodzące i wchodzące; następnie oczyszczają się te narządy, opłukując je wodą, oznacza się ciężar ich bezwzględny i poddaje się je

erhoben, und hierauf der äußeren Besichtigung unterzogen. Uiber den äußeren Befund der Lungen ist anzugeben: Die Form der Lungen im Allgemeinen und der einzelnen Lappen insbesondere, die Beschaffenheit ihrer Ränder, die Farbe und die verschiedenen Schattirungen derselben auf der Oberfläche der einzelnen Lappen und Lappentheile, wobei aber immer auf die Veränderungen, welche durch die Einwirkung der äußeren Athmosphäre veranlaßt werden, Rücksicht zu nehmen ist, die Konsistenz und Elastizität derselben, ob diese gleichmäßig, oder an verschiedenen Stellen verschieden ist, ob sie den tastenden Fingern das Gefühl einer gleichmäßig derberen, kompakteren, oder einer lockeren, weicheren Masse darbieten, wie sich die Oberfläche der Lungen verhalte, ob durch die zarte serosa das Gewebe sich als ein homogenes, nur von den Blutgefäßen durchsetztes zeige, oder ob die in kleinen, inselförmigen Gruppen geschiedenen Luftbläschen, und in welcher Ausdehnung und an welchen Punkten wahrnehmbar sind; welche Schwellung die Lunge dadurch erlitten, oder ob zwischen lufthältigen Parthien noch luftleere Stellen und in welcher Ausdehnung vorfindig sind, worin die dadurch bedingte Formveränderung bestehe. Bei vorgeschrittener Fäulniß sind Farbe, Konsistenz, Volumsveränderungen, in soferne sie Wirkungen der ersteren sein können, gehörig zu würdigen, und namentlich bei schon statt gefundener Gasentwicklung auf die, nebst feineren, oft erbsen- und bohnengroßen, leicht verschiebbaren, und unter der emporgehobenen Pleura befindlichen Bläschen Acht zu geben.

§. 130.

Sodann werden die Lungen sammt den, wie eben bemerkt, darauf haftenden Organen in ein hinlänglich geräumiges und tiefes, mit reinem nicht erwärmten Wasser angefülltes Gefäß behutsam gelegt, so, daß sie darin ihrem Umfange und Gewichte nach frei schwimmen oder niedersinken können. Man beobachtet nun, ob die Lungen sammt den daran hängenden Organen im Wasser schwimmen oder zu Boden sinken, ob sie langsam oder schnell sinken, ob nicht ein Theil derselben, und welcher oben am Wasser zu zögern scheint, oder ob sie mit allen Theilen niedersinken, ob sie nicht unter dem Wasserspiegel mitten im Gefäße schweben bleiben,. oder ganz den Boden des Gefäßes erreichen.

§. 131.

Hierauf trennt man die beiden Lungenflügel durch einen Schnitt an ihrer Wurzel von dem Herzen, beobachtet den hierbei stattfindenden Bluterguß, und nimmt nun mit den einzelnen Lungenflügeln denselben Versuch über ihre Schwimmfähigkeit vor, schreitet sodann zur genauen Untersuchung des Lungengewebes selbst, indem durch ausgiebige Schnitte dasselbe bloßgelegt, in die vorhandenen veränderten Stellen besondere Einschnitte gemacht werden, gibt die Farbe an, den Blutreichthum, die Konsistenz, beschreibt die pathologischen Erscheinungen, das Verhalten der Bronchien und ihren Inhalt ꝛc., berücksichtiget beim Einschneiden das knisternde Geräusch an lufthältigen Stellen, den Heraustritt der schaumigen Flüssigkeit, und überzeugt sich schließlich auch von der Schwimm-

potém opatrywaniu zewnętrznemu. Z zewnętrznego wyśledzenia nadmienić należy: postać płuc w ogóle i pojedynczych płatów w szczególności, właściwość ich brzegów, barwę i rozmaite jéj odcienia na powiérzchni płatów pojedynczych i płateczek; przyczém jednak zawsze uwzględnić trzeba zmiany, które przez wpływ zewnętrznego powietrza zrządzone zostają, tęgość i sprężystość ich, czy takowa jest jednostajną, lub na różnych miejscach odrębną, czy wywołują w palcu dotykającemu się ich uczucie istoty jednostajnie jądrnéj, tęgiéj, lub też wielkiéj, miękkiéj, jak się zachowuje powiérzchnia płuc, czy przez błonę surowiczą utkanie okazuje się jednostajne, tylko przetkane naczyniami krwistemi, lub czy też nie dają się spostrzegać pęcherzyki powietrzne, oddzielone na kupki małe, wysepkowate, i w jakiéj przestrzeni i na których miejscach; jakiego obrzmienia płuco z tego powodu doznało, lub czy też między częściami, powietrze zawierającemi, nie znajdują się miejsca bez niego, i w jakiéj rozciągłości, na czém polega spowodowana przez to zmiana postaciowa. W razie zgnilizny rozwiniętéj ocenić należycie potrzeba barwę, tęgość i zmiany objętości, o ile one być mogą skutkami piérwszych, i mianowicie baczność mieć należy przy obecném wywiązywaniu się gazów, na pęcherzyki nie tylko mniejsze, lecz też w wielkości grochu lub bobu, łatwo przesuwać się dające, i ułożone pod opłucną wzdętą.

§. 130.

Płuca wraz z narządami, w sposób dopiéro wspomniony z niemi połączonemi, wkładają się następnie ostrożnie do naczynia, dostatecznie obszernego i głębokiego, napełnionego wodą czystą nieogrzaną tak, aby w miarę ich objętości i ciężaru w niém wolno unosić się lub utonąć mogły. Teraz uważa się, czy płuca jako też połączone z niemi narządy w wodzie pływają, lub spuszczają się, czy toną zwolna lub szybko, czy część ich, i jaka na wodzie zatrzymywać się zdaje, lub czy też ze wszystkiemi częściami pogrążają się, czy pod zwierciadłem wody, w środku naczynia nie pozostają uwieszone, lub czy też całkiem dna naczynia dosięgają.

§. 131.

Oba skrzydła płucne następnie od serca oddzielają się za pomocą cięcia przy ich korzeniu, uważając na krwotok z tego wynikający, i uskuteczniając teraz z skrzydłami pojedynczemi płuc tożsamo doświadczenie co do zdatności ich pływania, poczém przystępuje się do śledzenia dokładnego tkaniny saméj płuc, odsłoniwszy ją za pomocą wcięć wydatnych, i robiąc osobne nacięcia w miejsca zmienione znalezione, podając barwę, obfitość w krew, tęgość, opisując zjawiska chorobowe, zachowanie się oskrzeli i treść tychże etc., uwzględniając przy nacinaniu szelest chrzęszczący w miejscach powietrze zawierających, wystąpienie cieczy pianistéj, i w końcu przekonać się też należy o zdolności w pływaniu co do pojedynczych

fähigkeit der einzelnen, durch Zerstückelung gewonnenen Lungenfragmente, indem man sich bei der Zerstückelung selbst nach den, aus der Untersuchung gewonnenen in Vorhinein zu erwartenden Resultaten leiten läßt. Es ist vorauszusetzen, daß namentlich das Gewebe einer Lunge, welche luftleer ist, nach anatomischen Grundsätzen genau beschrieben werden muß, um schon aus der Beschreibung die Ursache der Luftleere und des sofortigen Unvermögens zu schwimmen leicht zu erkennen.

§. 132.

Nun schreitet man zur Beschreibung des Herzens; gibt nach eröffnetem Herzbeutel dessen Inhalt an, die Größe und Form des Herzens, wobei der Umfang und die Masse des rechten Herzens, namentlich der Wandungen des rechten Herzventrikels im Vergleiche zu dem linken Herzen und die Beschaffenheit der Herzspitze stets ersichtlich zu machen ist. Nach Eröffnung der einzelnen Herzhöhlen wird der Inhalt derselben beschrieben, und nun den fötalen Herzwegen die ausschließliche Aufmerksamkeit gewidmet.

Nach Beschreibung des eiförmigen Loches in der Vorhofscheidewand wird der Botall'sche Gang in seinem ganzen Umfange herauspräparirt, nach Angabe seiner Länge, Dicke, Form auf der vorderen Fläche nach seiner ganzen Länge aufgeschlitzt, das Verhalten seiner Inserzionsenden, sein Lumen, sein Inhalt und die Beschaffenheit seiner inneren Membrane beschrieben, wobei es zweckmäßig ist, namentlich bei Angabe des Lumens, die gleichen Verhältnisse des Lungenschlagaderstammes und seiner beiden Aeste zu bestimmen.

Kommen am Herzen und den größeren Gefäßen Abweichungen von der Norm vor, wovon man sich an den bloßgelegten Halsgebilden an der Lage und Form des Herzens nach Eröffnung der Brusthöhle, mittelst des Gesichts- und Tastsinnes leicht überzeugen kann, so sind, wie es sich ohnehin versteht, je nach Bedürfniß, Abänderungen von dem nur in seiner Allgemeinheit angedeuteten Vorgange bei der Untersuchung vorzunehmen.

Bei weit vorgeschrittener Fäulniß und hierdurch bedingter Gasentwicklung kann nicht nur die Lunge, sondern auch das Herz und jeder andere Muskel, die Leber, die Darmhäute u. s. w. schwimmfähig werden, indeß sind dann auch die vorgenommenen einzelnen Schwimmproben im Protokolle ersichtlich zu machen.

§. 133.

Am Unterleibe sind zuerst die Nabelgefäße zu untersuchen, ihr Blutgehalt, ihre Wegsamkeit, die Verbindung der Nabelvene mit der Pfortader, und die Beschaffenheit des Arant'schen Ganges, ob er noch offen, in seinem Volumen verengert, oder bereits geschlossen angetroffen wurde, zu beschreiben; bei der Leber zu sehen, in wie weit sie in die Brusthöhle hineinrage, und welchen Einfluß sie auf die Stellung des Zwerchfelles ausübe, ob sie roth, dunkelschwarzbraun, oder durch krankhafte Zustände anders gefärbt erscheine; es ist ihr Blutgehalt, sowie die Farbe des Blutes, ihr frischer oder fauler

szczątków płuc, zyskanych przez rozkrawywanie, przy tém rozdzieleniu powodzić się dając według wypadków, jakie z śledztwa zyskano i jakich poprzednio oczekiwano. Przypuszczać należy, iż utkanie mianowicie płuca, które nie zawiéra powietrza, dokładnie według zasad anatomicznych opisaném być musi, aby z opisania już przyczynę braku powietrza i z tego wynikłéj niedołężności do pływania łatwo rozpoznać można.

§. 132.

Teraz przystępuje się do opisania serca; po otworzeniu oserca podaje się treść jego, wielkość i postać serca, przyczém objętość i masę serca prawego, mianowicie ścian komórki prawéj serca w porównaniu do serca lewego, jako téż stan końca serca zawsze należycie okazać potrzeba. Roztworzywszy pojedyncze jamy sercowe, opisuje się ich zawartość i poświęca natenczas uwagę wyłączną przewodom sercowym zarodkowym.

Po opisaniu otworu jajowatego na przegrodzie przesionkowéj, obrabia się przewód tętniczny w całéj swéj objętości i podawszy długość, grubość i postać jego, rozcina się go na powierzchni przodkowéj przez całą jego długość, opisuje się zachowanie końcówek jego przyczepu, jego obwód, treść jego i stan błon jego wewnętrznych, przyczém stósownem jest, osobliwie przy podaniu obwodu, oznaczyć téż same stósunki na pniu tętnicy płucnéj i na obu jéj gałęziach.

Jeźli zdarzają się na sercu i na większych naczyniach zboczenia od stanu prawidłowego, o czém łatwo przekonać się można za pomocą zmysłu wzroku i dotykania na utworach odsłoniętych naszyjnych, z położenia i postaci serca po otworzeniu jamy piersiowéj, natenczas, jak to już samo przez się rozumié się, o ile tego wymaga potrzeba, przedsięwziąć należy przy śledzeniu zmiany w zachowaniu się tém, jakie tylko w ogólności podane zostało.

Przy zgniliznie nader rozwiniętéj i przy wywiązaniu się gazów, wywołaném z tego powodu, nie tylko płuco, ale téż i serce, i każdy inny muszkuł, wątroba, błony jelitowe i t. d. mogą zostać zdolnemi do pływania, w takim jednak razie pojedynczo uskutecznione próby pływalne w protokóle widocznemi uczynić należy.

§. 133.

Na brzuchu zbadać potrzeba najpiérw naczynia pępkowe, opisać ich obfitość w krew, ich przechód, złączenie się żyły pępkowéj z żyłą bramną i właściwość przewodu Aranciusza, czy jeszcze otwartym, w obwodzie swym zwężonym, lub czy téż zastano go już zamkniętym; przy wątrobie uważa się, jak wysoko zapuszcza się w jamę piersiową, i jaki wpływ wywiera na stanowisko przepony, czy jest czerwoną, ciemnokasztanowatą, lub czy téż okazuje się z powodu stanów chorobowych inaczéj ubarwioną; opatrzenie jéj krwią, jako téż barwę krwi,

Zustand zu bestimmen, die Größe ihrer Blase, die Menge und Beschaffenheit der Galle anzugeben.

Am Magen ist zu berücksichtigen, ob er rundlich oder birnförmig, sein Grund nach aufwärts, der Pförtner nach abwärts, die kleine Krümmung nach der rechten, und die große gegen die linke Seite gerichtet sei; welcher Inhalt in seiner Höhle, ob schleimige, eiweisartige oder andere fremdartige Flüssigkeiten vorhanden, ob er bei dieser Lage von Luft aufgetrieben, oder ob der kleine Bogen mehr nach aufwärts, der große nach abwärts gekehrt, und ein anderer, als der bemerkte Inhalt und welcher Art vorhanden sei.

An den Gedarmen ist zu beobachten, ob der obere Theil des Dünndarmes verengert, der untere mit Kindspech gefüllt, oder der erstere von Luft aufgetrieben, der letztere entleert erscheine, im Dickdarme Kindspech von mehr hellgrüner, im absteigenden Grimm- und Mastdarme von dunkler Farbe enthalten, ob selbes bereits und in welchem Grade entleert, oder Unrath anderer Beschaffenheit vorhanden sei; endlich bei der Harnblase, ob sie gefüllt oder leer angetroffen worden ist.

§. 131.

Sind bei der äußeren Besichtigung der Wirbelsäule eine Verrenkung oder Verwundungen angetroffen worden, so ist vor Allem zu erforschen, ob Blutunterlaufungen an den verletzten Theilen vorhanden sind, und keinen Zweifel über ihr Entstehen während des Lebens übrig lassen; dagegen ist auch bei scheinbar geringen Extravasaten eine sorgfältige Untersuchung aller in ihrer Nähe befindlichen Weichgebilde und der Rückenmarkshöhle, da sie auf verdeckte Verletzungen hinweisen können, vorzunehmen; besonders sind in dieser Hinsicht die oberen Theile der Wirbelsäule und die Halsgegend zu besichtigen; wobei nur noch bemerkt wird, daß die Eröffnung des Wirbelkanales bei Neugebornen nach Entfernung der, die Wirbelsäule bedeckenden Weichtheile mit einer etwas stärkeren Scheere vorgenommen werden kann.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

stan jéj świéży lub zgniły oznaczyć, i podać należy wielkość jéj pęcherza, ilość i jakość żółci.

Przy żołądku potrzeba mieć wzgląd na to, czy takowy jest obły, czy postaci gruszki, czy dno jego ziéra w górę, odźwiernik w dół, mała krzywizna ku prawemu boku, a wielka ku lewemu; jaka się w jego jamie znajduje zawartość, czy ciecze śluzowe, białkowe lub inne obce, czy takowy w tém położeniu wzdęty jest przez powietrze, lub czy też krzywizna mała więcéj jest zwróconą ku górze, wielka ku dołowi i czy nie znajduje się w nim inna, jak nadmieniona zawartość i jakiego jest rodzaju.

Przy kiszkach patrzeć należy, czy górna część kiszki cienkiéj nie jest zwężona, dolna napełniona smolką, lub czy też piérwsza nie jest wzdętą przez powietrze, ostatnia zaś, czy nie okazuje się próżną, czy kiszka gruba niezawiera pierwognoju barwy więcéj jasnozielonéj, kiszka okrężna zstępująca i odchodowa zaś takowego ciemnéj barwy, czy takowy nie został już wydzielony i w jakim stopniu, lub czy nie znajduje się gnój innéj jakości; wreście przy pęcherzu moczowym, czy go pełnego lub próżnego zastano.

§. 134.

Jeźli przy oglądaniu zewnętrznem kręgosłupa zastano zwichnienie lub zranienia, natenczas przedewszystkiém należy wyśledzić, czy na skaleczonych częściach nie znajdują się jakie nabiegłości krwiste, i nie trzeba pozostawić w wątpliwości utworzenie takowych podczas życia; z przeciwnéj strony przy wynaczynieniach, choćby nawet zdawały się małe, należy przedsięwziąć staranne poszukiwanie wszelkich tkanin, zostających w ich pobliżu, jako i przewodu rdzenia pacierzowego, gdyż mogą wskazać skaléczenia okryte; w tym względzie szczególniéj obaczyć potrzeba części górne stosu kręgowego i okolicę szyi; przyczém jeszcze tylko nadmienia się, iż tworzenie przewodu kręgowego u noworodków, oddaliwszy utwory mięsne, okrywające kręgosłup, uskutecznić można nożycami nieco grubszemi.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XL. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. November 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XL.

Wydany i rozesłany dnia 10 Listopada 1855.

193.

Dritter Nachtragsvertrag des deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereines.

(Unterzeichnet zu München am 29. Mai 1855, und von den bezüglichen Regierungen allseitig ratifizirt).

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIX. Stück, Nr. 179, ausgegeben am 25. Oktober 1855).

In Gemäßheit des Artikels 40 des deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereins-Vertrages vom 25. Juli 1850, sind nachbenannte Kommissarien der betreffenden Vereinsstaaten am 15. Mai 1855 in München zusammengetreten, und zwar:

für Österreich: der kaiserlich-königliche Sekzions-Rath **Max Löwenthal,**

für Preußen: der königliche Geheime Regierungs-Rath **Friedrich Wilhelm Nottebohm,**

für Baiern: der königliche Ministerial-Direktor **Karl von Bever,** und der königliche Regierungs- und Oberpost-Rath **Karl Ernst Dyck,**

für Sachsen: der königliche Telegraphen-Direktor **Friedrich Karl Preßler,**

für Hannover: der königliche Baurath **Karl Joseph Gauß,**

für Württemberg: der königliche Ober-Baurath **Ludwig von Klein,**

für die Niederlande: der königliche Divisions-Chef im Ministerium des Innern **Wilhelm Konstantin Arnold Staring,**

für Baden: der Direktor der großherzoglichen Verkehrs-Anstalten **Hermann Zimmer,**

für Mecklenburg-Schwerin: der großherzogliche Ministerial-Rath **Dr. Eduard Meyer.**

Dieselben haben, unter Vorbehalt der höheren Genehmigung, nachstehende Bestimmungen vereinbart:

Artikel 1.

Ad Art. 2 des Hauptvertrages. Begriff der Vereinsdepeschen.

Das Bestehen einer Lücke auf Vereinslinien, oder die streckenweise Benützung ausländischer Telegraphen-Linien, benimmt einer Depesche, deren Ursprungs- und Endstazion verschiedenen Vereinsstaaten angehören, nicht den Charakter einer Vereinsdepesche.

Artikel 2.

Ad Art. 9 des Hauptvertrages; ad Art. 6 des I. Nachtragsvertrages und Art. 7 des II. Nachtragsvertrages. Telegraphen-Stazionen mit beschränkten Dienststunden.

Den einzelnen Vereinsstaaten ist es freigestellt, Telegraphen-Stazionen geringerer Bedeutung mit beschränkten Dienststunden einzurichten. Diese Dienststunden sind an Wochentagen von 9 bis 12 Uhr Vormittags und 2 bis 7 Uhr Nachmittags, und an Sonntagen von 2 bis 7 Uhr Nachmittags.

Die Anmeldung von Nachtdepeschen hat bei solchen Stazionen vor 7 Uhr Abends zu geschehen.

Artikel 3.

Ad Art. 2 des I. Nachtragsvertrages und Art. 2 des II. Nachtragsvertrages. Neue telegraphische Schriftzeichen.

Zu den bereits vorhandenen telegraphischen Schriftzeichen werden hinzugefügt:

a) für das é das Zeichen:

. . — . .

193.
Trzeci traktat dodatkowy Niemiecko-Austryackiego Związku telegraficznego.

(Podpisany w Monachium dnia 29 Maja 1855 i ratyfikowany wszechstronnie od przynależnych Rządów.)
(Dziennik Praw Państwa, Część XXXIX. N. 179, wydana dnia 25 Października 1855).

Na mocy artykułu 40 układu Niemiecko-Austryackiego Związku telegraficznego z d. 25 Lipca 1850 zgromadzili się na dniu 15 Maja 1855 w Monachium wymienieni niżéj komisarze dotyczących związku Państw, jako to:

dla Austryi: Cesarsko-Królewski Radca sekcyjny **Max Löwenthal,**
dla Prus: Królewski Tajny Radca Rządowy **Fryderyk Wilhelm Nottebohm,**
dla Bawaryi: Królewski Dyrektor Ministeryalny **Karol** de **Bever**, i Królewski Radca Rządowy i Nadradca Poczt **Karol Ernest Dyck,**
dla Saksonii: Królewski Dyrektor Telegrafów **Frydryk Karol Pressler,**
dla Hanoweru: Królewski Radca Budowli **Karol Józef Gauss,**
dla Wirtembergii: Królewski Nadradca budowli **Ludwik Klein,**
dla Niderlandów: Królewski Szef dywizyi w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych **Wilhelm Konstantyn Arnold Staring,**
dla Badenu: Dyrektor Wielkoxiążęcych zakładów handlowych **Hermann Zimmer,**
dla W. Ks. Meklenburgsko-Skwiérzyńskiego: Wielkoksiążęcy Radca Ministeryalny Dr. **Edward Meyer.**

Zgromadzeni zgodzili się, z zastrzeżeniem wyższego potwierdzenia, na następujące postanowienia:

Artykuł 1.

Do Art. 2 układu głównego. Pojęcie depeszy związkowéj.

Istnienie przerwy na liniach związkowych, albo częściowe użycie telegraficznych linij zagranicznych, nie odejmuje depeszy, któréj stacye piérwotna i ostatnia do różnych Państw związku należą, charakteru depeszy związkowéj.

Artykuł 2.

Do Art. 9 układu głównego; do Art. 6 I. układu dodatkowego i Art. 7 II. układu dodatkowego. Stacye telegraficzne z ograniczeniem godzin służby.

Pozostawia się pojedynczym Państwom związku wolność urządzenia stacyj telegraficznych niższego znaczenia z ograniczeniem godzin służby. Te godziny służby są w dniach powszednich od 9 do 12 przed południem i od 2 do 7 godziny po południu, a w Niedzielę od 2 do 7 godziny po południu.

Zameldowanie depesz nocnych nastąpić ma u takich stacyj przed 7 godziną wieczorem.

Artykuł 3.

Do Art. 2 I układu dodatkowego i Art. 2 II układu dodatkowego. Nowe znaki piśmienne telegraficzne.

Do istniejących już piśmiennych znaków telegraficznych dodaje się jeszcze:

a) dla litery é znak:

. . — . .

b) für die Klammer oder Parenthese:

— . — — . —

c) für das Anführungszeichen (Gänsefüßchen):

. — . . — .

Artikel 4.

Ad Art. 3 und 25 des I. Nachtragsvertrages. Maßbestimmung für die Geschwindigkeit der Beförderung.

Bei Berechnung der Zeit, in welcher die Depesche bei gewöhnlicher Post- oder Eisenbahn-Beförderung an ihre Bestimmung hätte gelangen können, soll nicht der ganze Weg vom Aufgabs- bis zum Bestimmungsorte, sondern nur die auf deutsch-österreichischem Vereinsgebiete zurückzulegende Strecke in Anschlag gebracht werden.

Artikel 5.

Ad Art. 14 des I. Nachtragsvertrages; ad Art. 14 des II. Nachtragsvertrages. Wahl der Beförderungslinie.

Für die Korrespondenz zwischen den mit einander in Verbindung stehenden Stazionen der Vereinsregierungen, deren direkte Verbindungslinien bei ruhender Korrespondenz immer offen zu halten sind, sowie für die Korrespondenz mit dem Auslande, muß stets die nach der Meilenzahl kürzeste Leitungslinie gewählt, nur für den Fall, daß solche unterbrochen, gestört oder mittelst derselben eine sofortige Beförderung der Depeschen nicht zu ermöglichen ist, darf die Korrespondenz auf die jener Linie der Kürze nach zunächststehende Linie geleitet werden.

Artikel 6.

Ad Art. 22 des Hauptvertrages. Depeschenbeförderung bei unterbrochener Telegraphen-Verbindung.

Eine wegen Unterbrechung der Telegraphen-Verbindung in einem rekommandirten Briefe an den Bestimmungsort weiter zu befördernde Depesche ist niemals direkt an den Adressaten, sondern immer an die Telegraphen-Endstazion zu senden, welche dieselbe dann so zu behandeln hat, als wenn sie ihr auf telegraphischem Wege zugegangen wäre.

Artikel 7.

Ad Art. 11 des I. Nachtragsvertrages und Art. 11 des II. Nachtragsvertrages. Beförderung von Vereinsdepeschen über auswärtige Telegraphen-Linien.

Depeschen, deren Ursprungs- und Bestimmungsort im Gebiete des deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereines liegen, oder welche von einer Vereinsstazion nach dem Auslande gehen, können bei Unterbrechung der Vereinslinien auf die Telegraphen-Linien eines oder mehrerer dem Vereine nicht angehörigen Staaten geleitet und auf diesem Wege ohne Zeitverlust an ihren Bestimmungsort befördert werden.

In einem solchen Falle setzt sich die Beförderungsgebühr zusammen:

a) aus der tarifmäßigen Gebühr von der Aufgabs- bis zur Adreßstazion, und
b) aus der Transitgebühr für den oder diejenigen fremden Staaten, durch welche die Umleitung stattgefunden hat.

Der Aufgeber einer auf diese Weise beförderten Depesche soll, wenn die Unterbrechung oder Störung der Vereinslinien erst nach erfolgter Annahme der Depesche bekannt wird, zur Nachzahlung der hiefür entfallenden Mehrgebühr nicht gehalten sein, und ist dieselbe auf die Vereinskasse zu übernehmen.

Artikel 8.

Ad Art. 25 des Hauptvertrages, Art. 25 des I. Nachtragsvertrages und Art. 28 des II. Nachtragsvertrages. Zuviel erhobene Telegraphen-Gebühren.

Die Mehrtare für Depeschen, welche bei Wahl der billigeren Linie dem Aufgeber nicht zurückzuzahlen ist, kommt der Vereinskasse zu Gute.

b) dla nawiasu czyli parentezy:

— . — — . —

c) dla cudzysłowa (gęsiéj stopki):

. — . . — .

Artykuł 4.

Do Art. 3 i 25 I układu dodatkowego. Naznaczenie miary względem szybkości przesyłki.

Przy obliczeniu czasu, w którym depesza zwykłą drogą poczty lub kolei żelaznéj na przeznaczone miejsce dojść była mogła, nie ma się brać w rachunek całéj drogi od miejsca podania aż do przeznaczenia, ale tylko przeciąg drogi, odbyć się mający po Niemiecko-Austryackiém terytoryum związkowém.

Artykuł 5.

Do Art. 14 I układu dodatkowego; do Art. 14 II układu dodatkowego. Wybór linii przesyłkowéj.

Dla korespondencyi między zostającemi z sobą w połączeniu stacyami Rządów związkowych, których bezpośrednie linie łączne przy spoczywającéj korespondencyi zawsze otwarte być mają, jako też dla korespondencyi z zagranicą, wybierać zawsze należy najkrótszą według liczby mil linią przewodniczą, w razie tylko, gdyby takowa była przerwaną, przeszkodzoną, lub niesposobną do natychmiastowéj przesyłki depesz, można korespondencyą przenieść na tę linią, która do tamtéj co do krótkości najbliżéj stoi.

Artykuł 6.

Do Art. 22 układu głównego. Przesyłanie depeszy przy przerwaném połączeniu telegraficznem.

Depesza, dla przerwy linii telegraficznéj w liście rekomendowanym na miejsce przeznaczenia daléj przesłaną być mająca, nigdy wprost do adresata, ale zawsze do ostatniéj stacyi telegraficznéj ma być odesłaną, która z nią natenczas tak sobie postąpi, jak gdyby ją doszła była drogą telegraficzną.

Artykuł 7.

Do Art. 11 I układu dodatkowego i Art. 11 II układu dodatkowego. Przesyłka depeszy związkowych przez zagraniczne linie telegraficzne.

Depesze, których miejsca wyjścia i przeznaczenia leżą w obrębie Niemiecko-Austryackiego związku telegraficznego, lub które idą za granicę ze stacyi związkowéj, mogą przy przerwie linij związkowych wprowadzone być na linie telegraficzne jednego lub kilku Państw, do związku nie należących, i na drodze téj przesłane bezzwłocznie na miejsce przeznaczenia.

W razie takim składa się należytość od przesyłki:

a) z należytości wymiaru taryfowego od stacyi podania aż do stacyi adresu, i

b) z należytości przechodowéj dla tego lub tych Państw cudzych, przez które depeszę przeprowadzono.

Podawca przesłanéj w ten sposób depeszy nie jest obowiązany, jeżeli przerwa lub przeszkoda na liniach związkowych dopiéro po nastąpioném przyjęciu depeszy stanie się wiadomą, do późniejszego zapłacenia przypadającéj za to należytości wyższéj, a takowa wziętą być winna na kasę związkową.

Do Art. 35 układu głównego. Art. 25 I układu dodatkowego i Art. 28 II układu dodatkowego. Za wysoko pobrane należytości telegraficzne.

Artykuł 8.

Taksa wyższa za depesze, która przy wyborze linii tańszéj nie ma być podawcy zwróconą, przypada kasie związkowéj w korzyści.

Artikel 9.

Ad Art. 24 des Hauptvertrages und Art. 16 des I. Nachtragsvertrages. Depeschen an mehrere Adressaten.

Bei der Beförderung einer und derselben Depesche an mehrere Adressaten ist die Anzahl der abzugebenden Depeschen jedesmahl noch besonders als dienstlicher Zusatz der Depesche mitzugeben.

Artikel 10.

Ad Art. 17 des I. Nachtragsvertrages und Art. 17 des II. Nachtragsvertrages. Mittheilung der Unbestellbarkeit einer Depesche.

Von der Unbestellbarkeit einer Depesche ist dem Aufgeber derselben, in soferne er bekannt, Mittheilung zu machen.

Artikel 11.

Ad Art. 25 des I. Nachtragsvertrages. Begründete Reklamazionen.

Begründete Reklamazionen, welche auf telegraphischem Wege befördert worden, sind als Telegraphen-Dienst-Depeschen, mithin gebührenfrei, zu befördern.

Artikel 12.

Ad Art. 25 des II. Nachtragsvertrages. Rückerstattung der Gebühr für Rückantworten.

Bei Depeschen, welche durch die Post weiter befördert werden, soll die Rückerstattung der für die Rückantwort deponirten Gebühr nach zehn Tagen erfolgen, wenn bis dahin die Antwort noch nicht eingegangen ist.

Artikel 13.

Ad Art. 25 des II. Nachtragsvertrages. Abbestellung der Rückantwort.

Dem Aufgeber einer Depesche steht es frei, die Rückantwort, für welche er die Gebühr deponirt hat, vor Ablauf der bestimmten Frist abzubestellen, in welchem Falle er für die zu gebende amtliche Notiz den vierten Theil der Beförderungsgebühr einer einfachen Depesche gegen Rückempfang der deponirten Gebühr zu bezahlen hat.

Artikel 14.

Ad Art. 21 des II. Nachtragsvertrages. Kollazionirungsgebühr für chiffrirte Staatsdepeschen.

Verlangt der Aufgeber einer chiffrirten Staatsdepesche die vollständige Zurücktelegraphirung derselben von der Adreßstazion und Ausfertigung der zurücktelegraphirten Depesche, so ist hiefür außer der gewöhnlichen ein und einhalbfachen Gebühr noch drei viertel der einfachen Tare, mithin zusammen der zwei und ein viertelfache Betrag einer gewöhnlichen Depesche zu erlegen.

Artikel 15.

Ad Art. 31 des II. Nachtragsvertrages. Beibehaltung des Theilungs-Modus.

Der im Artikel 31 des II. Nachtragsvertrages festgesetzte Theilungs-Modus bleibt bis zum Schlusse des Jahres 1856 in Wirksamkeit.

Artikel 16.

Ad Art. 27 des I. Nachtragsvertrages und Art. 31 des II. Nachtragsvertrages. Provisorische Abrechnung des Vereinseinkommens.

Für jedes Rechnungs-Quartal soll unter Benützung der vorschriftmäßig von den Vereinsregierungen mitgetheilten Materialien mit möglichster Beschleunigung eine provisorische Abrechnung und Vertheilung der Vereinsgebühren stattfinden, vorbehaltlich definitiver Abrechnung und Ausgleichung nach Erledigung der Revisions-Anstände.

Artikel 17.

Ad Art. 27 des I. Nachtragsvertrages und Art. 31 des II. Nachtragsvertrages. Vertheilung des Vereinseinkommens.

Bei der Vertheilung des Vereinseinkommens sind die tarifmäßigen Vereinseinnahmen eines Staates nach seiner eigenen Landeswährung zu berechnen und nach dem wirklichen Werthsverhältnisse von 14 Thalern Pr. Cour. = 20 Gulden K. M. = 24½ Gulden Rheinisch oder Niederländisch zu reduziren.

Artykuł 9.

Przy przesyłce jednéj i téjże saméj depeszy kilku adresatom, dodaną ma być każdym razem liczba oddać się mających depesz, każdéj depeszy w szczególności jako dodatek służbowy.

Do Art. 24 układu głównego i Art. 16 I układu dodatkowego.
Depesze do kilku adresatów.

Artykuł 10.

O niemożności doręczenia depeszy uwiadomić należy jéj podawcę, o ile jest wiadomym.

Do Art. 17 I układu dodatkowego i Art. 17 II układu dodatkowego.
Zawiadomienie o niemożności obstalowania depeszy.

Artykuł 11.

Reklamacye uzasadnione, przesłane drogą telegraficzną, są jako depesze służby telegraficznéj uważane, a przeto wolne od opłaty.

Do Art. 25 I układu dodatkowego.
Reklamacye uzasadnione.

Artykuł 12.

Przy depeszach, które daléj przez pocztę przesyłane bywają, nastąpić ma zwrot złożonéj za odpowiedź zwrotną należytości po upływie dni *dziesięciu*, jeźli do tego czasu odpowiedź jeszcze nie nadeszła.

Do Art. 25 II układu dodatkowego.
Zwrot należytości za odpowiedź zwrotną.

Artykuł 13.

Pozostawia się wolność podawcy depeszy, odwołać odpowiedź zwrotną, za którą złożył należytość, przed upływem naznaczonego terminu, w którym razie za przesłać się mające uwiadomienie urzędowe zapłacić ma za odebraniem złożonéj należytości czwartą część należności przesyłkowéj za pojedynczą depeszę.

Do Art. 25 II układu dodatkowego.
Odwołanie odpowiedzi zwrotnéj.

Artykuł 14.

Żąda podawca cyfrowanéj depeszy państwa jéj zupełnego zwrotnego telegrafowania ze stacyi adresowéj i wydania telegrafowanéj zwrotnie depeszy, tedy złożyć ma za nią prócz zwyczajnéj opłaty półtoracznéj, jeszcze trzy czwarte taxy pojedynczéj, przeto razem podwójną należytość i czwartą część od zwykłéj depeszy.

Do Art. 21 II układu dodatkowego.
Należytość kollacyonowania za szyfrowane depesze Państwa.

Artykuł 15.

Ustanowiony w atykule 31, II układu dodatkowego sposób podziału pozostaje w mocy aż do końca roku 1856.

Do Art. 31 II układu dodatkowego.
Pozostawienie sposobu podziału.

Artykuł 16.

Prowizoryczne obliczenie i rozdzielenie należytości związkowych nastąpić ma z największym pospiechem każdego kwartału obrachunkowego, przy użyciu materyałów, udzielonych sobie na mocy przepisów od Rządów związkowych, z zastrzeżeniem atoli ostatecznego obliczenia i wyrównania po załatwieniu wątpliwości rewizyjnych.

Do Art. 27 I układu dodatkowego i Art. 31 II układu dodatkowego.
Prowizoryczne obliczenie dochodu związkowego.

Artykuł 17.

Przy rozdzieleniu dochodu związkowego obliczone być mają taryfowe dochody związkowe jednego Państwa wedle jego własnéj waluty krajowéj i zredukowane według istniejących stosunków wartości 14 talarów pr. kur. = 20 reńskich m. k. = 24 ½ Złotych Reńskich czyli niderlandzkich.

Do Art. 27 I układu dodatkowego i Art. 31 II układu dodatkowego.
Rozdział przychodu związkowego.

Die Berichtigung der Forderungen der betreffenden Verwaltungen ist durch die, in der Vereinskasse verfügbaren Mittel in demselben Werthsverhältnisse zu vollziehen.

Artikel 18.

Ad Art. 34 des II. Nachtragsvertrages. Dienstliche Mittheilungen.

Die den Telegraphen-Dienst betreffenden gegenseitigen Mittheilungen der Vereinsstaaten sollen zur Vermeidung von Verzögerungen nur zwischen den Telegraphen-Verwaltungen gewechselt werden.

Die Mittheilung dienstlicher Nachrichten für die Vereinsstazionen ist weder an die Zahl der Stazionen noch an ein bestimmtes Formulare gebunden.

Artikel 19.

Ad Art. 2 des II. Nachtragsvertrages.

Die, einen integrirenden Bestandtheil der Vereinsverträge bildende Dienstanweisung soll außerdem durch folgende Bestimmungen modifizirt, respektive ergänzt werden:

I.

Ad §. 41 der Dienstanweisung, Absatz 4.

Anstatt Absatz 4. ist zu setzen:

„Im Falle der eingetretenen Störung oder der Unterbrechung der Telegraphen-Verbindung findet keinerlei Zusicherung für die Schnelligkeit der Beförderung Statt."

Ad §. 65 der Dienstanweisung, lit. d.

Anstatt lit. d) ist zu setzen:

„Wenn, ohne daß eine Unterbrechung oder Störung der Telegraphen-Verbindung stattgefunden hat, die Depesche später an ihren Bestimmungsort gelangt, als dieß mit Rücksicht auf die Zeit ihrer Aufgabe durch die Post oder die Eisenbahn geschehen wäre."

II.

Ad §. 81 der Dienstanweisung. Direkte Telegraphirung.

Soweit thunlich, soll jede Depesche von der Aufgabsstazion direkt zu der Adreß-Stazion befördert werden.

III.

Ad §. 85 der Dienstanweisung. Absetzung und Verzweigung.

Im zweiten Absatze des §. 85 der Dienstanweisung soll es statt

„Kontert gleichlautend"

heißen:

„Kontert gleichlautend mit Nr. . . . .".

IV.

Ad §. 98 der Dienstanweisung. Einleitung telegraphischer Korrespondenz.

Zur Vermeidung einer Verwechselung des Anrufes mit dem Beginne der Depesche soll bei ersterem das Wort „von" bloß mit dem Buchstabe „v"

. . . —

bei dem Beginne der Depeschen dagegen das Wort „von"

. . . — — — — — .

vollständig telegraphirt werden.

Bei der Erwiederung des Anrufes ist bloß der Name der angerufenen Stazion zu nennen.

Auch eine Zwischenstazion soll, wenn sie bei einem nicht an sie gerichteten Anrufe das Verhinderungszeichen gibt, ihren Namen beifügen.

Załatwienie pretensyi dotyczących administracyj dopełnione być ma w tymże samym stósunku wartości, środkami, jakiemi kasa związkowa dysponuje.

Artykuł 18.

Do Art. 34 II układu dodatkowego. Komunikacye służbowe.

Wzajemne komunikacye Państw związkowych, dotyczące służby telegrafowéj, dla uniknienia zwłoki, jedynie między administracyami telegrafowemi zamieniane być mają.

Udzielanie doniesień służbowych dla stacyj związkowych nie ogranicza się ani liczbą stacyj, ani pewnym formularzem.

Artykuł 19.

Do Art. 2 II układu dodatkowego.

Regulamin służby, stanowiący integralną część składową układów związkowych, modyfikuje się nadto, a właściwie uzupełnia, następującemi postanowieniami:

I.

Do §. 41 regulaminu służby, ustęp 4.

Zamiast ustępu 4 ma się położyć:

„W razie zaszłéj przeszkody albo przerwy połączenia telegraficznego nie daje się żadnego zapewnienia za szybkość przesyłki“.

Do §. 65 regulaminu służby lit. *d*.

Zamiast lit. *d)* ma się położyć:

„Jeżeli depesza, lubo nie było przerwy lub przeszkody w połączeniu telegraficzném, późniéj na miejsce przeznaczenia dojdzie, jakby to ze względem na czas jéj podania przez pocztę lub koleją żelazną stać się było mogło“.

II.

Do §. 81 regulaminu służby. Bezpośrednie telegrafowanie.

O ile można, każda depesza powinna być przesłaną ze stacyi oddawczéj wprost do stacyi adresu.

III.

Do §. 85 regulaminu służby. Złożenie i rozgałęzienie.

W drugim ustępie §. 85 regulaminu służby ma zamiast

„kontekst równobrzmiący“

być:

„kontekst równobrzmiący z Nr. . . . “.

IV.

Do §. 98 regulaminu służby. Wprowadzenie korespondencyi telegraficznéj.

By zapobiédz przemienieniu wezwania z rozpoczęciem depeszy, telegrafować się ma przy piérwszém słówko „von“ jedynie literą „v“

. . . —

a zaś przy rozpoczęciu depeszy słowo „von“

. . . — — — — — .

zupełnie.

Przy odpowiedzi na wezwanie wymienić jedynie należy imię wezwanéj stacyi.

Również stacya międzyległa, jeżeli przy wezwaniu nie do niéj uczynioném da znak przeszkody, dodać ma swe imię.

V.

Ad §. 99 der Dienstanweisung. Wiederholung des Anrufes.

An die Stelle des ersten Absatzes des §. 99 der Dienstanweisung ist zu setzen:

„Wenn nach geschehenem Anrufe entweder gar keine Antwort, oder ein Fragezeichen, oder ein nicht verständliches Zeichen erfolgt, so ist der Anruf in kurzen Zwischenräumen ein oder mehrere Male zu wiederholen."

VI.

Ad §. 100 der Dienstanweisung. Verfahren bei der telegraphischen Beförderung der Depeschen.

Statt Absatz 4. des §. 100 der Dienstanweisung ist zu setzen:

„4. Die Zahl der Worte und außer diesen bei chiffrirten Depeschen jene der Chiffern-Gruppen und die aus den Worten und Chiffern sich ergebende Gesammt-Wortzahl der Depesche, ausgedrückt durch die Zeichen:

W. Ch. und T. (Tarworte).

z. B.:

24. W. . — —

102. Ch. — — — —

75. T. —

Hiernach ist auch das Vereins-Formulare Lit. E zu ergänzen.

VII.

Ad §. 112 der Dienstanweisung. Vormerk über die bezahlte Rückantwort.

Bei Depeschen, welche durch die Post weiter befördert werden, wird bei deponirter Gebühr für die Rückantwort der Depesche unten links die Bemerkung beigefügt:

„Für die innerhalb zehn Tagen aufzugebende Rückantwort bis zu . . . . . Worten sind die Gebühren von dem Absender deponirt."

Der als Rückantwort zurückzugebenden Depesche ist der amtliche Vormerk beizufügen:

„Rückantwort auf Depesche Nr. . . . ".

VIII.

Ad §. 133 der Dienstanweisung.

Der Schlußsatz des §. 133 der Dienstanweisung soll lauten:

„Die Nachweisungen ad B, C und D werden in halbmonatlichen Heften angelegt, und bilden mithin pro Quartal für jeden Vereinsstaat achtzehn Hefte, welche in einfacher Ausfertigung einzusenden sind. Dieselben sind in der Art anzulegen, daß die ersten Halbmonat-Hefte vom 1. bis inclusive den 15. und die zweiten Hefte vom 16. bis ultimo des Monates umfassen."

Artikel 20.

Ad Art. 40 des Hauptvertrages. Nächste Vereinskonferenz.

Die nächste Konferenz des deutsch-österreichischen Telegraphen-Vereines tritt in Stuttgart zusammen.

Artikel 21.

Ad Art. 37 des II. Nachtragsvertrages.

Die Ratifikazion dieses neuen Nachtragsvertrages soll binnen 6 Wochen von heute an in der Weise erfolgen, daß jede der hohen Regierungen von Österreich, Preußen, Sachsen, Hannover, Württemberg, der Niederlande, Baden und Mecklenburg-Schwerin ihre Ratifikazions-Urkunden im Korrespondenzwege an die königlich-baierische Regierung

V.

W miejsce piérwszego ustępu §. 99 regulaminu służby ma się położyć: **Do §. 99 regulaminu służby.** Powtórzenie odezwy.

„Jeżeli po wezwaniu albo żadna nie nastąpiła odpowiedź, albo znak zapytania albo znak niezrozumiały, natenczas wezwanie w krótkich ustankach raz lub kilka razy powtórzyć się ma“.

VI.

Zamiast ustępu 4 §. 100 regulaminu służby położyć się ma: **Do §. 100 regulaminu służby.** Postępowanie przy telegraficznéj przesyłce depesz.

„4. Liczba słów, a prócz tych przy depeszach cyfrowanych, liczba grup cyfrowych, tudzież otrzymana ze słów i cyfr całkowita liczba słów depeszy, wyrażona za pomocą znaków:

W. Ch i *T.* (wyrazy taksy).

np.:

24. *W.* . — —
102. *Ch.* — — — —
75. *T.* —

Według tego ma się także dopełnić formularz związkowy lit. *E.*

VII.

Przy depeszach, które daléj pocztą mają być przesłane, dodaje się przy złożeniu należytości za odpowiedź zwrotną depeszy na dole po lewéj uwagę: **Do §. 112 regulaminu służby.** Uwaga o zapłaconéj odpowiedzi zwrotnéj.

„Za podać się mającą w przeciągu *dziesięciu* dni odpowiedź zwrotną aż do . . . . . słów są należytości od przesyłającego złożone“.

Do depeszy jako odpowiedź zwrotną oddać się mającéj dodać należy wstępną uwagę urzędową:

„Odpowiedź zwrotna na depeszę Nr. . . . . “.

VIII.

Końcowy ustęp §. 133 regulaminu służby opiewać ma: **Do §. 133 regulaminu służby.**

„Wykazy do *B*, *C* i *D* układają się w półmiesięcznych zeszytach i obejmują przeto kwartalnie dla każdego Państwa związkowego ośmnaście zeszytów, które w pojedynczém wydaniu przesłane być mają. Układane być winny w ten sposób, iżby piérwsze półmiesięczne zeszyty czas od 1 do 15 włącznie, a drugie zeszyty od 16 do ostatniego dnia miesiąca obejmowały“.

Artykuł 20.

Przyszła konferencya Niemiecko-Austryackiego Związku telegraficznego zbierze się w Stuttgardzie. **Do art. 10 układu głównego.** Najbliższa konferencya związkowa.

Artykuł 21.

Ratyfikacya tego nowego dodatkowego układu nastąpić ma w 6 tygodniach od dnia dzisiejszego w ten sposób, iż każdy z Wysokich Rządów Austryi, Prus, Saksonii, Hanoweru, Wirtembergii, Niderlandów, Badeńskiego, i Meklenburg-Skwiérzyńskiego prześle swe dokumenta ratyfikacyjne w drodze korespondencyi do Kró- **Do art. 37 II układu dodatkowego.**

gelangen und letztere nach Eingang sämmtlicher Erklärungen das Ergebniß derselben nebst ihrer eigenen Erklärung den sämmtlichen übrigen Vereinsregierungen binnen zwei Monaten von heute an zugehen läßt.

Artikel 22.

Als Vollzugstermin des neuen Nachtragsvertrages wird der 1. September 1855 festgesetzt.

So geschehen München am 29. Mai 1855.

(L. S.) **Max Löwenthal.**
(L. S.) **Friedrich Wilhelm Nottebohm.**
(L. S.) **Karl von Beyer.**
(L. S.) **Karl Ernst Dyck.**
(L. S.) **Friedrich Karl Preßler.**
(L. S.) **Karl Joseph Gauß.**
(L. S.) **Ludwig von Klein.**
(L. S.) **Wilhelm Konstantin Arnold Staring.**
(L. S.) **Hermann Zimmer.**
(L. S.) **Dr. Eduard Meyer.**

194.

Verordnung des Ministers für Kultus und Unterricht vom 16. September 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIX. Stück, Nr. 180, ausgegeben am 25. Oktober 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches,

betreffend die Systemisirung des Lehrer- und Gebührenstandes an Gymnasien.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchsten Entschließungen vom 3. März und 10. Mai 1855 die Festsetzung des Lehrer- und Gebührenstandes an den, aus dem Ärar oder dotirten Fonds erhaltenen Gymnasien Allergnädigst zu genehmigen geruht. Auf Grundlage dieser Allerhöchsten Entschließungen, sowie des Allerhöchsten Handschreibens vom 9. Dezember 1854 (Nr. 315 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854 *), womit die Beibehaltung der achtklassigen Gymnasien mit der, an denselben eingeführten Lehrmethode und mit den bestehenden Einrichtungen genehmiget wurde, wird Nachstehendes angeordnet:

Der Lehrerstand.

1.

An jedem achtklassigen Gymnasium bestehen für die obligaten Lehrfächer: Latein, Griechisch, die deutsche und eine zweite Landes- oder Reichssprache, Geographie und Geschichte, Mathematik, die Naturwissenschaften und die philosophische Propädeutik, systemmäßig Eine Direktors- und zehn Lehrerstellen,— an einem vierklassigen Gymnasium für

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, I. Stück, Nr. 2.

lewskiego Rządu Bawarskiego, który znów po nadejściu wszystkich deklaracyj poda do wiadomości wszystkich innych Rządów związkowych ich wynik jako też własną deklaracyą w przeciągu dwóch miesięcy od dnia dzisiejszego.

Artykuł 22.

Jako termin wykonawczy nowego układu dodatkowego ustanawia się dzień 1 Września 1855.

Tak się stało w Monachium dnia 29 Maja 1855.

(L. S.) **Max Löwenthal.**
(L. S.) **Fryderyk Wilhelm Nottebohm.**
(L. S.) **Karol Bever.**
(L. S.) **Karol Ernest Dyck.**
(L. S.) **Fryderyk Karol Pressler.**
(L. S.) **Karol Józef Gauss.**
(L. S.) **Ludwik Klein.**
(L. S.) **Wilhelm Konstantyn Arnold Staring.**
(L. S.) **Hermann Zimmer.**
(L. S.) **Dr. Edward Meyer.**

194.

Rozporządzenie Ministra Wyznań i Oświecenia z dnia 16 Września 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXIX, Nr. 180, wydana dnia 25 Października 1855),

obowiązujące wszystkie Kraje koronne z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego,

względem usystemizowania stanu nauczycieli i płacy w gimnazyach.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższemi Postanowieniami z dnia 3 Marca i 10 Maja 1855 Najłaskawiéj zatwierdzić ustalenie stanu nauczycieli i płacy w gimnazyach, utrzymywanych ze skarbu lub z wyposażonych funduszów. Na mocy tych Najwyższych Postanowień jako też Najwyższego Własnoręcznego Reskryptu z dnia 9 Grudnia 1854 (Nr. 315 Dziennika Praw Państwa z roku 1854 *), mocą którego uznaném zostało zatrzymanie ośmioklasowych gimnazyj z zaprowadzoną w nich metodą wykładu i istniejącemi urządzeniami, rozporządza się co następuje:

Stan nauczycieli.

1.

Każde ośmioklasowe gimnazyum składa się dla obowiązkowych przedmiotów naukowych: łaciny, greczyzny, języka niemieckiego i drugiego krajowego lub w Cesarstwie używanego, geografii i historyi, matematyki, nauk przyrodniczych i propedeutyki filozoficznéj, zgodnie z przyjętym systemem z jednéj posady dy-

*) Dziennik Rządu krajowego z roku 1855, Oddział piérwszy, Zeszyt I, Nr. 2.

dieselben Lehrgegenstände, mit Ausnahme der philosophischen Propädeutik, Eine Direktors- und vier Lehrerstellen.

Anmerkung. Die Religionslehrer werden hier nicht einbegriffen. Die Bestimmungen über ihre Zahl, über das Maß ihrer Verpflichtungen und ihre Bezüge werden später bekannt gemacht werden.

2.

Der Direktor hat an achtklassigen Gymnasien wöchentlich fünf bis acht, an Untergymnasien zehn bis vierzehn Stunden zu geben. Im Allgemeinen ist die Anzahl der Lehrstunden derart zu vertheilen, daß auf die Lehrer der alten und der lebenden Sprachen höchstens siebzehn, auf die Lehrer der übrigen Gegenstände regelmäßig zwanzig Lehrstunden wöchentlich entfallen.

3.

Nach den Lehrfächern vertheilt sich die Gesammtzahl der Lehrer, den Direktor nicht gerechnet, in der Weise, daß an achtklassigen Gymnasien für den Unterricht in der lateinischen, griechischen, deutschen und einer zweiten Landes- oder Reichssprache, dann in der Geschichte und Geographie zusammen acht, — für den Unterricht in der Mathematik, Physik und Naturgeschichte zusammen zwei Fachlehrer zu bestehen haben. An vierklassigen Gymnasien genügt Ein Fachlehrer für die Mathematik und die Naturwissenschaften, die übrigen Gegenstände sind unter drei Lehrer nebst dem Direktor zu vertheilen.

4.

Für unobligate, oder solche Lehrgegenstände, welche, wie eine dritte Landessprache oder die Kalligraphie, nur für einen Theil der Schülerzahl obligat sind, bestehen in der Regel keine systemisirten Lehrerstellen. Lehrer, welche nur in solchen Gegenständen Unterricht ertheilen, sind Nebenlehrer; sie beziehen, wenn sie nicht bloß auf die Honorare der Schüler angewiesen sind, eine entweder systemisirte oder von Fall zu Fall zu bemessende Remunerazion. Dasselbe gilt, wenn der Unterricht in solchen Gegenständen von ordentlichen Gymnasiallehrern nebst ihrer normalmäßigen Verwendung (§. 2) ertheilt wird.

Gebührenstand.

5.

Die in Gemäßheit älterer Bestimmungen bestehenden und in Folge der Verordnung vom 5. März 1854 (Nr. 59 des Reichs-Gesetz-Blattes*) regulirten zwei Gehaltsstufen mit 900 und 1000 fl. an Gymnasien erster, — mit 800 und 900 fl. an Gymnasien zweiter, — mit 700 und 800 fl. an vollständigen Gymnasien dritter Klasse nebst den systemmäßigen Dezennal-Gehaltszulagen, ferner die am Theresianischen und akademischen

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XVI. Stück, Nr. 66.

rektora i *dziesięciu* nauczycielskich; gimnazyum czteroklasowe dla tychże samych przedmiotów naukowych, z wyjątkiem propedeutyki filozoficznéj z *jednéj* posady dyrektora i *czterech* nauczycielskich.

Uwaga. Nauczyciele religii nie są tem objęci. Postanowienia względem ich liczby, miary ich obowiązków i ich płacy późniéj ogłoszonemi zostaną.

2.

Dyrektor obowiązany jest w gimnazyach ośmioklasowych dawać co tydzień pięć do ośmiu, w gimnazyach niższych dziesięć do czternastu godzin. W ogólności liczba godzin naukowych tak ma być podzieloną, iżby na nauczycieli języków starożytnych i żyjących najwięcéj siedmnaście, na nauczycieli reszty przedmiotów regularnie dwadzieścia godzin naukowych co tydzień przypadło.

3.

Według wydziałów naukowych rozdziela się całkowita liczba nauczycieli, nie licząc w to dyrektora, w ten sposób, iżby w gimnazyach ośmioklasowych nauka języków łacińskiego, greckiego, niemieckiego i drugiego krajowego lub w Cesarstwie używanego, niemniéj historyi i geografii miała razem *ośm*, nauka matematyki, fizyki i historyi naturalnéj razem *dwóch* nauczycieli wydziałowych. W gimnazyach czteroklasowych wystarczy *jeden* nauczyciel wydziałowy dla matematyki i nauk przyrodniczych, inne przedmioty rozdzielone być mają między trzech nauczycieli wraz z dyrektorem.

4.

Dla nieobowiązkowych przedmiotów naukowych, lub takich, które jak trzeci język krajowy albo kaligrafia, dla części tylko liczby uczniów są obowiązkowemi, nie istnieją w zasadzie usystemizowane posady nauczycielskie. Nauczyciele, którzy tylko w takich przedmiotach nauk udzielają, są nauczycielami pobocznymi; pobiérają oni, jeźli nie są jedynie na honorarium uczniów ograniczeni, remuneracyą bądź usystemizowaną, bądź od czasu do czasu wymierzaną. To samo tyczy się zwyczajnych nauczycieli gimnazyalnych, którzy prócz oznaczonego przepisami zatrudnienia (§. 2), w takowych przedmiotach nauk udzielają.

Stan płacy.

5.

Istniejące na mocy dawniejszych postanowień i w skutek rozporządzenia z dnia 5 Marca 1854 (Nr. 59 Dziennika Praw Państwa *), uregulowane dwa stopnie płacy 900 i 1000 złr. w gimnazyach pierwszéj, 800 i 900 złr. w gimnazyach drugiéj, 700 i 800 złr. w zupełnych gimnazyach trzeciéj klasy wraz z systematycznemi dziesięcioletniemi dodatkami do płacy, istniejące niemniéj w gimnazyach Terezy-

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854. Oddział pierwszy, Część XVI, Nr. 66.

Gymnasium in Wien bestehenden Gehaltsstufen mit 1000 und 1200 fl. nebst den systemmäßigen Dezennal-Gehaltszulagen bleiben unverändert; es werden jedoch an jedem achtklassigen Gymnasium die beiden Gehaltsstufen bei gerader Zahl der wirklichen Lehrer, den Direktor mitgerechnet, zu gleichen Hälften, bei ungerader Zahl aber derart vertheilt, daß die größere Hälfte in die geringere Gehaltsklasse eingereiht wird.

6.

Rücksichtlich dieser Reihung gelten fortan folgende Vorschriften:

a) die erste Anstellung im Gymnasial-Lehramte ist mit der niederen Gehaltsgebühr verbunden;

b) die Vorrückung in die systemisirte höhere Gehaltsstufe wird von der betreffenden Statthalterei (Statthalterei-Abtheilung, Landesregierung) nach der vergleichsweise längeren Dauer der anrechnungsfähigen Dienstzeit, welche die Lehrer im Gymnasial-Lehramte zugebracht haben, bestimmt, wobei in vorkommenden Fällen auch die Dienstzeit angerechnet wird, welche die Lehrer als Professoren an einer bestandenen, nunmehr mit dem Gymnasium vereinigten philosophischen Studienabtheilung vollbracht haben;

c) die Zählung der Dienstjahre in Beziehung auf die Vorrückung in die höhere Gehaltsstufe hat in gleicher Weise, wie dieß bei Erlangung der Dezennal-Zulagen vorschriftmäßig der Fall ist, vom Tage der Ausfertigung desjenigen Dekretes auszugehen, welches dem neu ernannten Lehrer von seiner Behörde selbst zugekommen, und wodurch ihm seine erste Anstellung im Gymnasial-Lehramte bekannt gemacht worden ist;

d) über die Vorrückung in den höheren Gehalt wird in jedem Falle erst in Folge und in Gemäßheit der Besetzung der erledigten Stelle zu entscheiden sein. Wird der höhere Gehalt einem Lehrer zuerkannt, welcher dem Gymnasium bereits in dem Zeitpunkte der Erledigung angehörte, so wird dessen Bezug diesem Lehrer von jenem Tage an gebühren, bis zu welchem ihn sein Vorgänger genossen hatte. Wird der höhere Gehalt hingegen einem Lehrer zuerkannt, welcher erst nach Erledigung desselben an das fragliche Gymnasium berufen wurde, so ist er von jenem Tage an zuzusprechen, von welchem diesem Lehrer der Gehalt an eben diesem Gymnasium flüssig gemacht worden ist;

e) im Falle als aus Dienstesrücksichten ein Lehrer von einem Gymnasium, an welchem er bereits den höheren Gehalt genießt, an ein anderes versetzt wird, an welchem eine höhere, beziehungsweise gleich hohe Gehaltsstufe nicht erlediget ist, verbleibt er in dem Genusse seiner Bezüge, ist jedoch im nächsten Falle der Erledigung einer höheren Gehaltsstufe in dieselbe einzureihen.

7.

An vierklassigen Gymnasien besteht bloß die Gehaltsstufe von 700 fl. nebst den

ańskiém i akademickiém w Wiédniu stopnie płacy 1000 i 1200 złr. wraz z systematycznemi dziesięcioletniemi dodatkami do płacy pozostają niezmienne; dzielą się atoli w każdém ośmioklasowém gimnazyum oba stopnie płacy, w razie parzystéj liczby rzeczywistych nauczycieli, licząc w nią Dyrektora, na równe połowy, zaś w razie liczby nieparzystéj, w ten sposób, iżby większa połowa w niższéj klasie płacy umieszczoną była.

6.

Względem tego umieszczenia mają moc następujące przepisy:

a) piérwsza posada w zawodzie gimnazyalno-nauczycielskim połączona jest z niższym stopniem płacy;

b) względem postąpienia na usystemizowany wyższy stopień płacy stanowi właściwe Namiestnictwo (oddział Namiestnictwa, Rząd krajowy) według porównawczo dłuższego trwania czasu służby do policzenia zdolnego, jaki nauczyciele w zawodzie gimnazyalno-nauczycielskim przebyli, przyczém w razie danym również czas służby ma być policzony, który nauczyciele jako profesorowie byłych, dziś z gimnazyami połączonych filozoficznych oddziałów naukowych odbyli;

c) obliczenie lat służby względem postąpienia na wyższy stopień płacy poczyna się, również jak przy uzyskaniu dziesięcioletnich dodatków zgodnie z przepisami, od dnia wydania tego dekretu, który nowo mianowany nauczyciel od swéj właściwéj władzy otrzymał i przez który uwiadomionym został o swéj piérwszéj posadzie w zawodzie gimnazyalno-nauczycielskim;

d) o postąpieniu do wyższéj płacy rozstrzygać się ma w każdym razie dopiéro w skutek i miarę obsadzenia opróżnionéj posady. Jeżeli płaca wyższa przyznaną jest nauczycielowi, który w chwili jéj opróżnienia do gimnazyum należał, to pobiéranie jéj przynależy nauczycielowi temu od dnia onego do którego ją poprzednik jego używał. Jeżeli zaś płaca wyższa przyznaną zostanie nauczycielowi, który dopiéro po jéj opróżnieniu do gimnazyum w mowie będącego został powołany, to mu od onego dnia ma być nadaną, od którego temuż nauczycielowi płaca w témże samém gimnazyum ma być zaliczaną;

e) w razie, jeźli ze względów służby nauczyciel gimnazyum, w którém już wyższą pobiéra płacę, przeniesiony będzie do innego gimnazyum, w którém wyższy a względnie równie wysoki stopień płacy nie jest opróżniony, pozostaje on w jéj używaniu, w najbliższym atoli razie opróżnienia wyższego stopnia płacy ma być w nim umieszczony.

7.

W gimnazyach cztéroklasowych istnieje tylko stopień płacy 700 złr. wraz

systemmäßigen Dezennal-Gehaltszulagen für alle Lehrer mit Ausnahme des Direktors (§. 10).

8.

Sämmtliche Lehrer eines Gymnasiums bilden Einen Lehrkörper. Der Unterschied der Gehaltsstufen oder der Umstand, daß einige Lehrer vorwiegend am Ober-, andere am Untergymnasium beschäftiget werden, begründet keinen Unterschied des Titels und Ranges, noch gewährt er irgend ein Vorrecht.

Die wirklichen Gymnasiallehrer stehen in der neunten Diätenklasse.

9.

Für Supplirungen erledigter Lehrerstellen oder für Aushilfen, welche ordentliche Lehrer beim Unterrichte nebst ihrer normalmäßigen Verwendung (§. 2) in Fällen der Nothwendigkeit leisten, ist die Supplirungs- oder Remunerazions-Gebühr in Gemäßheit der Bestimmungen des Substituzions-Normales, und zwar nach der niederen, an dem betreffenden Gymnasium systemisirten Gehaltsstufe zu bemessen und anzuweisen.

10.

Die Besoldung eines wirklichen Direktors besteht an achtklassigen Gymnasien in dem systemisirten, mit dem Anspruche auf Dezennal-Zulagen verbundenen höheren Lehrergehalte des bezüglichen Gymnasiums, vermehrt mit der Gehaltszulage von 300 fl.,— an vierklassigen Gymnasien in dem Lehrergehalte von 800 fl. nebst dem Anspruche auf Dezennal-Zulagen vermehrt mit der Gehalts-Zulage von 200 fl.

Lehrer, welchen die Leitung eines Gymnasiums provisorisch übertragen wird, beziehen eine Remunerazion in dem Betrage der erwähnten Gehaltszulagen. Die wirklichen, d. i. definitiv angestellten Direktoren der Gymnasien, ohne Unterschied, werden in die achte Diätenklasse eingereiht.

Thun m. p.

195.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. Oktober 1855,

betreffend die Aufhebung der lombardischen Nebenzollämter zu Revere und Varese, dann die Errichtung eines Waaren-Kontrollamtes zu Varese.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXIX. Stück, Nr. 181, ausgegeben am 25. Oktober 1855.

196.

Erlaß des Finanzministeriums vom 17. Oktober 1855,

über die Verwaltung des Bergregales in Kroazien und Slawonien.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XXXIX. Stück, Nr. 182, ausgegeben am 25. Oktober 1855.

z systematycznemi dziesięcioletniemi dodatkami do płacy dla wszystkich nauczycieli z wyjątkiem dyrektora (§. 10).

8.

Wszyscy nauczyciele jednego gimnazyum składają jedno ciało naukowe. Różnica w stopniach płacy, albo okoliczność, iż niektórzy nauczyciele głównie w gimnazyum wyższém, inni w niższém są zatrudnieni, nie stanowi żadnéj różnicy w tytule lub randze, ani też nie daje żadnéj prerogatywy.

Rzeczywiści nauczyciele gimnazyalni należą do dziewiątéj klasy dyet.

9.

Za zastępstwa opróżnionych posad nauczycielskich albo za pomoc, jakąby zwykli nauczyciele oprócz swego normalnego zatrudnienia (§. 2) przy nauce dali, obmierza się i przekazuje należytość za zastępstwo czyli remuneracya na mocy postanowień normalu substytucyjnego, a to według niższego, we względnych gimnazyach usystemizowanego stopnia płacy.

10.

Płaca rzeczywistego dyrektora równa się w ośmióklasowych gimnazyach usystemizowanéj, z korzyścią dziesięcioletnich dodatków połączonéj wyższéj płacy nauczycielskiéj względnego gimnazyum, powiększonéj dodatkiem do płacy 300 złr., w gimnazyach cztéroklasowych płacy nauczycielskiéj 800 złr. z prawem dziesięcioletnich dodatków, powiększonéj dodatkiem do płacy 200 złr.

Nauczyciele, którym się kierownictwo gimnazyum prowizorycznie powiérza, pobiérają remuneracyą w ilości pomienionych dodatków do płacy. Rzeczywiści, t. j. stale ustanowieni dyrektorowie gimnazyj, bez różnicy, należą do ósméj klasy dyet.

Thun m. p.

195.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 13 Października 1855,

względem zniesienia lombardzkich ubocznych urzędów celnych w Revere i Varese, tudzież zaprowadzenia kontrolowego urzędu towarów w Varese.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXIX, Nr. 181, wydaną dnia 25 Paźdź. 1855.

196.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 17 Października 1855,

względem zarządu królewszczyzną górniczą w Kroacyi i Slawonii.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XXXIX, Nr. 182, wydaną dnia 25 Paźdź. 1855.

197.

Erlaß des Finanzministeriums vom 17. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIX. Stück, Nr. 183, ausgegeben am 25. Oktober 1855),

giltig für sämmtliche Kronländer des allgemeinen Zollverbandes,

betreffend eine Aenderung der Zolltarifs-Posten 60, g); 62, c) und d) und 75, c) in Beziehung auf Papierarbeiten und Taschnerwaaren.

In Folge der am 27. August 1855 in Berlin geschehenen Auswechslung der Ministerial-Erklärungen sämmtlicher bei dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 betheiligten Staaten über die Genehmigung des Protokolles der Berliner Vollzugskommission vom 20. Februar 1854 werden, zur Vollziehung der hiedurch zu Stande gekommenen Vereinbarungen, soweit dieselben nicht schon durch frühere Verfügungen in Ausführung gebracht worden sind, nachstehende Bestimmungen bekannt gemacht:

1. Die Tarifpost 60, lit. g) hat zu lauten, wie folgt:

g) Papierarbeiten, d. i. alle nicht unter e) und f) benannten Arbeiten: 1. aus Papier und Pappe, auch Formenarbeit aus Steinpappe, Asphalt oder ähnlichen Stoffen, alle diese Waaren auch lackirt, dann Arbeiten aus Papiermasse nicht lackirt; 2. die unter 1. begriffenen Waaren in Verbindung mit anderen Materialien, in soferne sie dadurch nicht unter die feinen Leder- und Gummi-, feinsten Thon- oder unter die kurzen Waaren fallen.

2. Die Anmerkung 2. zur Tarifpost 60, g), hat wegzubleiben.

3. Die Tarifbestimmung unter der Tarifpost 75, c), Z. 1, hat zu lauten:

c) (Kurze Waaren) gemeine, d. i. 1. Waaren aus Papiermasse lackirt, Waaren aus Packfong.

4. Die Bestimmung in der Tarifpost 62, lit. c) Z. 4, hat zu lauten:

4. Taschnerwaaren aus lohgarem, lohrothem oder bloß geschwärztem Leder auch in Verbindung mit Schlössern, Schnallen, Ringen u. dgl. aus unedlen Metallen, in soferne diese Verbindungen nicht unter die kurzen Waaren fallen.

5. Die Anmerkung zur Tarifpost 62, lit. c), hat zu lauten:

Die Z. 1 und 4 genannten Gegenstände aus lohgarem, lohrothem oder bloß geschwärztem Leder, dann die Z. 2 genannten Fabrikate, alle diese Gegenstände auch in Verbindung mit Holz, über die Grenzen gegen die Zollvereins-Staaten aus dem freien Verkehre der letzteren, der Zentner netto 7 fl. 30 kr.

6. Von den in der Tarifpost 62, d), Z. 1, namentlich angeführten Artikeln sind zu streichen: „Geldbeutel, Gürtel, Hosenträger"; dagegen sind beizusetzen: „Taschnerwaaren aus sämisch- oder weißgarem Leder".

197.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 17 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XXXIX, Nr. 183, wydana dnia 25 Października 1855)

obowiązujące wszystkie kraje koronne powszechnego związku celnego,

względem zmiany ustępów taryfy celnéj 60, *g)*; 62, *c)* i *d)* i 75, *c)* co do wyrobów papiérowych i towarów kaletniczych.

W skutek uczynionéj na dniu 27 Sierpnia 1855 w Berlinie wymiany oświadczeń ministeryalnych wszystkich Państw, mających udział w traktacie handlowym i celnym z dnia 19 Lutego 1853, względem zatwierdzenia protokółu berlińskiéj komisyi wykonawczej z dnia 20 Lutego 1854 ogłaszają się, celem wykonania przyjętych na téj drodze uchwał, o ile takowe na mocy dawniejszych rozporządzeń nie weszły już w wykonanie, następujące postanowienia:

1. Ustęp taryfy 60, lit. *g)* opiéwać ma jak następuje:

g) Wyroby papiérowe, t. j. wszystkie wyroby niewyszczególnione pod *e)* i *f)*: 1. z papiéru i tektury, niemniéj wyroby modelowane z tektury kamiennéj, asfaltu lub podobnych pierwiastków, wszystkie te towary także lakierowane, toż wyroby z masy papiérowéj nielakierowane; 2. objęte pod 1. towary w połączeniu z innemi materyałami, jeżeli nie przypadają pod przednie towary skórzane, gumowe, najprzedniejsze gliniane lub kramarszczyznę.

2. Uwaga 2 do 60 *g)* pozycyi taryfy, ma być opuszczoną.

3. Ustanowienie taryfowe pod pozycyą taryfy 75 *c)*, l. 1, ma opiéwać:

c) (Kramarszczyzna) ordynaryjna, t. j. towary z masy papiérowéj lakierowane, towary z pakfongu.

4. Ustanowienie w pozycyi taryfy 62, lit *c)*, l. 4, opiéwać ma:

4. Towary kaletnicze ze skóry wygarbowanéj, czerwonogarbowanéj albo tylko poczernionéj także w połączeniu z zamkami, sprzączkami, obrączkami i t. p. z kruszczów nieszlachetnych, o ile te połączenia nie przypadają pod kramarszczyznę.

5. Uwaga do 62, lit. *c)* pozycyi taryfy opiéwać ma:

Wyszczególnione do l. 1 i 4 przedmioty ze skóry wygarbowanéj, na czerwono garbowanéj lub tylko poczernionéj, niemniéj wymienione pod l. 2 fabrykaty, wszystkie te przedmioty także w połączeniu z drzewem, poza granice ku Państwom Związku celnego z wolnego obrotu tychże ostatnich, centnar netto 7 ZlR. 30 xr.

6. Z pomiędzy wyszczególnionych poimiennie w pozycyi taryfy 62, *d)* l. 1, artykułów wykreślić należy: „sakiewki, paski, szelki“; natomiast należy dodać: „towary kaletnicze ze skóry irchowéj lub białéj“.

Vorstehende Bestimmungen haben bei den Zollämtern des lombardisch-venezianischen Königreiches mit dem Zeitpunkte, welchen die internazionale Zollvereins-Kommission in Mailand festsetzen wird, bei den Zollämtern der übrigen Kronländer aber mit dem Tage, an welchem sie ihnen bekannt werden, in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

198.

Erlaß des Finanzministeriums vom 18. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIX. Stück, Nr. 184, ausgegeben am 25. Oktober 1855),

giltig für sämmtliche Kronländer des gemeinschaftlichen Zollverbandes,

betreffend die Verzollung von fetten Oelen.

Der Tarifsabtheilung 23 „fette Oele" ist folgende allgemeine Anmerkung beizufügen:

Anmerkung 3. „Oele, fette", in Flaschen und Krügen oder anderen ähnlichen Behältnissen im Gewichte von wenigstens Einem Zollzentner sporco sind wie fette Oele in Fässern zu verzollen.

Diese Verfügung hat von dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie den Zollämtern bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p.

199.

Erlaß des Finanzministeriums vom 21. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XXXIX. Stück, Nr. 185, ausgegeben am 25. Oktober 1855),

wirksam für alle Kronländer,

die der privilegirten österreichischen Nazionalbank in ihrer Eigenschaft als Hypothekenband eingeräumten Begünstigungen betreffend.

Da die privilegirte österreichische Nazionalbank auf Grund der, mit Allerhöchster Entschließung vom 12. Oktober 1855 ertheilten Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät zur Unterstützung des Realbesitzes eine Hypothekenbank zu errichten sich bereit erklärte, und zu diesem Zwecke ihre Fonds um 35 Millionen Gulden in klingender Silbermünze vermehrt, so wurden ihr mit der erwähnten Allerhöchsten Entschließung bezüglich jener Geschäfte, welche sie in ihrer Abtheilung als Hypothekenbank führt, nebst den, in den Statuten vom 1. Juli 1841*) und in der Allerhöchsten Entschließung vom 13. Juli 1844 (Regierungs-Zirkulare vom 14. Oktober 1844)**) ausgesprochenen Vorrechten, nachfolgende Begünstigungen eingeräumt:

---

*) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 69, Seite 161, und in der Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1841, Nr. 204, Seite 434.

**) In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, Band 72, Seite 248, und in der Provinzial-Gesetzsammlung für Galizien vom Jahre 1844, Nr. 166, Seite 398.

Postanowienia te wchodzą w wykonanie w urzędach celnych Lombardzko-Weneckiego Królestwa w onéj chwili, jaką międzynarodowa komisya Związku celnego w Medyolanie oznaczy, a zaś w urzędach celnych innych krajów koronnych z dniem onym, w którym im ogłoszone będą.

Baron **Bruck** m. p.

198.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 18 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXIX, Nr. 184, wydana dnia 25 Października 1855),

obowiązujące wszystkie Kraje koronne spólnego Związku celnego,

względem oclenia tłustych olejów.

Do 23 oddziału taryfy „tłuste oleje“ dodać należy następującą ogólną uwagę:

Uwaga 3. „Oleje tłuste“, we flaszach i dzbanach lub innych podobnych naczyniach, ważące najmniéj cetnar celny *sporco*, oclone być mają jak tłuste oleje w beczkach.

Postanowienie to wchodzi w wykonanie z dniem onym, w którym dojdzie do wiadomości urzędów celnych.

Baron **Bruck** m. p.

199.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 21 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XXXIX, Nr. 185, wydana dnia 25 Października 1855),

obowiązujące wszystkie Kraje koronne,

dotyczące nadanych korzyści uprzywilejowanemu austryackiemu Bankowi narodowemu we własności jego jako bankowi hipotecznemu.

Gdy uprzywilejowany austryacki Bank narodowy na mocy udzielonego Najwyższém Postanowieniem z dnia 12 Października pozwolenia Jego C. K. Apostolskiéj Mości oświadczył swoją gotowość do założenia banku hipotecznego celem niesienia pomocy posiadłości realnéj, i w tym celu pomnaża swe fundusze o 35 *milionów* Reńskich *monetą brzęczącą srebrną*, nadano mu przeto pomienioném Najwyższém Postanowieniem względem onych czynności, które *w wydziale swym jako bank hipoteczny* załatwia, oprócz wyrzeczonych w statutach z 1 Lipca 1841 *) i Najwyższém Postanowieniu z dnia 13 Lipca 1844 (Cyrkularz rządowy z dnia 14 Października 1844) **) przywilejów, następujące korzyści:

---

*) W Zbiorze politycznych praw i rozporządzeń, tom 69, strona 161, i w Zbiorze praw prowincyonalnych dla Galicyi z roku 1841, Nr. 204, strona 434.

**) W Zbiorze politycznych praw i rozporządzeń, tom 72, strona 218, i w Zbiorze praw prowincyonalnych dla Galicyi z roku 1844, Nr. 166, strona 398.

1. Die privilegirte österreichische Nazionalbank ist in allen oben gedachten Geschäften von jeder, die Höhe des Zinsfußes beschränkenden gesetzlichen Verfügung nicht nur für jetzt, sondern auch für die Zukunft losgezählt.

2. Der privilegirten österreichischen Nazionalbank werden zum Behufe der Geltendmachung ihrer Forderungen gegen die Darlehensnehmer und gegen dritte Besitzer des ihr verpfändeten Gutes alle Erleichterungen gewährt, welche der galizisch-ständischen Kreditsanstalt gegenüber ihren Schuldnern und dem Besitzer eines ihr verpfändeten Gutes mit dem Allerhöchsten Patente vom 3. November 1841*) zugestanden wurden, und nicht durch die eigenthümlichen Verhältnisse jener Anstalt bedingt sind.

3. Die privilegirte österreichische Nazionalbank ist berechtiget, Pfandbriefe bis zum fünffachen Betrage des für die Geschäfte der Hypothekenbank bestimmten Fondes mit einer wenigstens 12 Monate laufenden Verfallszeit zu emittiren. Eine kürzere Verfallszeit ist an die Zustimmung des Finanzministeriums gebunden.

4. Die Pfandbriefe der österreichischen Nazionalbank können zur fruchtbringenden Anlegung von Kapitalien der Gemeinden, Köperschaften, Stiftungen, unter öffentlicher Aufsicht stehenden Anstalten, dann der Pupillar- und Depositengelder verwendet werden, da für die pünktliche Verzinsung und Rückzahlung des im Pfandbriefe ausgedrückten Kapitales das gesammte bewegliche und unbewegliche Vermögen der privilegirten österreichischen Nazionalbank, und namentlich die zu Gunsten dieser Anstalt bestehenden Hypotheken haften.

5. Die Pfandbriefe der privilegirten österreichischen Nazionalbank dürfen an der Börse veräußert oder verpfändet, und deren Kours in dem Börsenblatte notirt werden.

6. Werden Pfandbriefe der privilegirten österreichischen Nazionalbank von dem Eigenthümer an einen anderen abgetreten oder verpfändet, so sind sie von der Entrichtung der, in dem Allerhöchsten Patente vom 9. Februar 1850 (Nr. 50 des Reichs-Gesetz-Blattes) festgesetzten Gebühren befreit.

7. Die privilegirte österreichische Nazionalbank ist berechtiget, ihre Pfandbriefe unter Beobachtung der statutenmäßigen Bestimmungen und nach Zulänglichkeit des dafür festzustellenden Barfondes zu eskomptiren oder Vorschüsse darauf zu erfolgen; sie darf dieselben auch vor ihrer Verfallzeit einlösen.

8. Die erwähnten Begünstigungen reichen auch über die Dauer des, der privilegirten österreichischen Nazionalbank mit dem Allerhöchsten Patente vom 1. Juli 1841 verliehenen Privilegiums, in soferne dieselben zur völligen Abwickelung ihrer Hypothekengeschäfte nothwendig sind.

---

*) In der Provinzial Gesetzsammlung für Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1841, Seite 520.

1. Uprzywilejowany Bank narodowy austryacki wyjęty jest we wszystkich wyżéj pomienionych czynnościach z pod wszech rozporządzeń prawnych, ograniczających *wysokość stopy czynszowéj*, tak na teraz jak i na przyszłość.

2. Dozwala się uprzywilejowanemu Bankowi narodowemu austryackiemu celem przeprowadzenia swych pretensyj przeciw zaciągającym pożyczkę, tudzież przeciw trzeciemu posiedzicielowi dobra bankowi zastawionego wszystkich ułatwień, jakie nadane zostały galicyjsko-stanowemu zakładowi kredytowemu przeciw jego dłużnikom i posiedzicielowi zastawionego zakładowi dobra Najwyższym Patentem z dnia 3 Listopada 1841 *), jeżeli te nie polegają na właściwych onego zakładu stósunkach.

3. Upoważnia się uprzywilejowany Bank narodowy austryacki do wydawania listów zastawnych aż do pięciokrotnéj ilości przeznaczonego do czynności banku hipotecznego funduszu z terminem zapadającym najmniéj 12miesięcznym. Krótszy termin zapadający zależy od przyzwolenia Ministerstwa Skarbu.

4. Listy zastawne austryackiego Banku narodowego użyte być mogą do korzystnego ulokowania kapitałów gmin, korporacyj, fundacyj, zakładów zostających pod dozorem publicznym, niemniéj grosza pupilarnego i depozytowego, jakoż za punktualne wypłacania odsetek i zwrot wyrażonego w liście zastawnym kapitału ręczy uprzywilejowany Bank narodowy austryacki całym swym ruchomym i nieruchomym majątkiem, a mianowicie istniejące na rzecz tegoż zakładu hipoteki.

5. Listy zastawne uprzywilejowanego Banku narodowego austryackiego mogą być na giełdzie sprzedawane lub zastawiane, i kurs ich w karcie giełdowéj notowany.

6. Jeźli listy zastawne uprzywilejowanego Banku narodowego austryackiego od właściciela innym są odstąpione lub zastawione, natedy wolne zostają od opłat, ustanowionych Najwyższym Patentem z dnia 9 Lutego 1850 (Nr. 50 Dziennika Praw Państwa).

7. Uprzywilejowany narodowy Bank austryacki upoważniony jest, z zachowaniem przepisanych statutami postanowień i o ile ustanowiony na ten cel fundusz w gotowiznie wystarcza, do eskomptowania swych zastawnych listów lub wydawania na nie zaliczek; może on je także przed ich terminem zapadającym wykupić.

8. Pomienione korzyści rozciągają się także, nad czas trwania nadanego uprzywilejowanemu Bankowi narodowemu austryackiemu Najwyższym Patentem z dnia 1 Lipca 1841 przywileju, o ile takowe do zupełnego rozwoju jego czynności hipotecznych są potrzebne.

---

*) W Zbiorze praw prowincyonalnych dla Galicyi i Lodomeryi, Rok 1841, str. 520.

Diese, der privilegirten österreichischen Nazionalbank Allergnädigst gewährten Begünstigungen werden mit dem Beisatze zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß der Zeitpunkt, in welchem die Hypothekenbank ihre Wirksamkeit beginnt, und die näheren Bestimmungen über die Art ihrer Wirksamkeit nachträglich werden kundgemacht werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

Korzyści te, uprzywilejowanemu narodowemu Bankowi austryackiemu Najmiłościwiéj nadane, podają się do publicznéj wiadomości z tym dodatkiem, iż chwila, w któréj bank hipoteczny działanie swe rozpocznie i bliższe postanowienia co do trybu jego działalności późniéj ogłoszonemi zostaną.

Baron **Bruck** m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XLI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. November 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XLI.

Wydany i rozesłany dnia 24 Listopada 1855.

200.

Erlaß des Finanzministeriums vom 6. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XL. Stück, Nr. 186, ausgegeben am 7. November 1855),

wirksam für alle Kronländer,

betreffend die Errichtung einer privilegirten österreichischen Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe.

Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 31. Oktober 1855 dem Max Egon Fürsten zu Fürstenberg im eigenen Namen und im Namen des Johann Adolph Fürsten von Schwarzenberg, des Vinzenz Karl Fürsten von Auersperg, des Otto Grafen v. Chotek und des Louis von Haber, dann dem hiesigen Wechselhause S. M. v. Rothschild für sich und seine Häuser, sowie für das Wechselhaus Leopold Lämel in Prag, die Errichtung einer privilegirten österreichischen Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe Allergnädigst zu bewilligen und die nachfolgenden, von denselben überreichten Statuten zu genehmigen geruht.

Freiherr von **Bruck** m. p.

Statuten der kaiserlich-königlichen privilegirten österreichischen Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe.

Erster Titel.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Die k. k. privilegirte österreichische Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe, ist ein auf Akzien gegründeter Privatverein zum Betriebe der in diesen Statuten bezeichneten Geschäfte.

Dieselbe steht unter dem Schutze und unter der Oberaufsicht der Staatsverwaltung.

Die Firma, lautend „k. k. privilegirte österreichische Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe", wird bei dem Handelsgerichte in Wien protokollirt.

§. 2.

Die Gesellschaft hat ihren Sitz in Wien. Sie errichtet nach Erforderniß mit Genehmigung der Staatsverwaltung Filiale in der ganzen Monarchie.

Die Filiale werden für einen oder mehrere der in diesen Statuten bezeichneten Geschäftszweige errichtet; es stehen ihnen dieselben Rechte und Pflichten wie der Anstalt selbst zu.

200.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 6 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XL, Nr. 186, wydana dnia 7 Listopada 1855),

mające moc we wszystkich krajach koronnych,

dotyczące utworzenia uprzywilejowanego zakładu kredytowego Austryackiego dla handlu i przemysłu.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 31 Października 1855 raczył Najjaśniejszy Pan, Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość, udzielić Najłaskawiéj pozwolenie do założenia uprzywilejowanego zakładu kredytowego Austryackiego dla handlu i przemysłu Maxymilianowi Egonowi księciu Fürstenbergowi własném imieniem swém, jako też imieniem Jana Adolfa księcia Schwarzenberga, Wincentego Karola księcia Auersperga, Ottona hrabi Choteka i Ludwika de Haber, tudzież tutejszemu domowi wexlarskiemu S. M. de Rothschild swojém własném i domów swoich imieniem, równie jak imieniem domu wexlarskiego Leopolda Lämel w Pradze, i oraz zatwierdzić statuta poniżéj wyszczególnione, przez nich Sobie przedłożone.

Baron **Bruck** m. p.

Statuta Cesarsko-Królewskiego uprzywilejowanego Austryackiego zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu.

Tytuł pierwszy.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

C. K. uprzywilejowany Austryacki zakład kredytowy dla handlu i przemysłu, jestto stowarzyszenie prywatne na akcyach utworzone, a zawiązane do czynności w niniejszych statutach oznaczonych.

Tenże zostawać będzie pod opieką i nadzorem rządowym Państwa.

Firma opiéwająca: „k. k. privilegirte österreichische Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe", (C. K. uprzywilejowany Austryacki zakład kredytowy dla handlu i przemysłu) zaprotokółowaną będzie w sądzie handlowym Wiédeńskim.

§. 2.

Towarzystwo siedzibę swoją ma w Wiédniu. Takowe tworzy wedle potrzeby za zezwoleniem Rządu Państwa filiały swe po całéj Monarchii.

Filiały utworzone będą dla jednéj lub więcéj gałęzi czynności, wymienionych w statutach niniejszych, z temi samemi prawami i obowiązkami, co w zakładzie głównym.

§. 3.

Die Dauer der Gesellschaft ist auf 90 Jahre, von dem Tage der Allerhöchsten Genehmigung dieser Statuten an gerechnet, festgesetzt.

Zweiter Titel.

Von den Geschäften der Anstalt.

§. 4.

Die Gesellschaft ist zu nachfolgenden Geschäften befugt:

a) verzinsliche Vorschüsse zu geben auf österreichische Staatspapiere und Grundentlastungs-Obligazionen, auf Akzien und Obligazionen inländischer Unternehmungen, auf Obligazionen aus Kreditsoperazionen einzelner Kronländer, Bezirke oder Gemeinden, dann auf Rohprodukte und Waaren;

b) österreichische Staatsanleihen, Kreditsoperazionen einzelner Kronländer, Bezirke oder Gemeinden zu übernehmen, oder sich daran zu betheiligen, und an Dritte zu überlassen;

c) mit Beobachtung der gesetzlichen Vorschriften industrielle oder sonst das öffentliche Wohl fördernde Unternehmungen aller Art innerhalb der österreichischen Monarchie zu errichten, zu diesem Ende die Umstaltung schon bestehender Gesellschaften in Akziengesellschaften zu bewirken, und für alle derlei Unternehmungen und Gesellschaften Akzien und Obligazionen auszugeben;

d) alle Arten von österreichischen Staatspapieren, von inländischen Industrie-Effekten, dann Privat-Schuldverschreibungen zu kaufen und zu verkaufen, zu verpfänden und gegen andere Werthsgegenstände zu vertauschen;

e) Effekten und Werthspapiere jeder Art in ihren Depositenkassen aufzunehmen und aufzubewahren;

f) die Einkassirung und Auszahlung von Interessen-Koupons und von Dividenden, sowie die Einbringung von anderen Forderungen für Rechnung Dritter zu besorgen;

g) Geldbeträge in laufende Rechnung zu übernehmen, und Bankgeschäfte zu betreiben.

§. 5.

Die Kreditsanstalt ist berechtiget, eigene verzinsliche Schuldverschreibungen auszugeben.

Der Gesammtbetrag der ausgegebenen Schuldverschreibungen muß stets durch den Werth der in den Kassen der Gesellschaft befindlichen, ihr eigenthümlichen Staatspapiere und Privateffekten vollkommen bedeckt sein.

Die Schuldverschreibungen der Kreditsanstalt dürfen nicht mit kürzerer Verfallszeit als auf Ein Jahr ausgegeben werden.

§. 3.

Ciąg trwania towarzystwa ustanawia się na lat 90, licząc od dnia Najwyższego zatwierdzenia statutów niniejszych.

Tytuł drugi.

O czynnościach zakładu.

§. 4.

Towarzystwo upoważnioném jest do czynności następujących:

a) do dawania na procent zaliczek na austryackie papiéry rządowe i obligacye oswobodzenia gruntów, na akcye i obligacye przedsiębiorstw krajowych, na obligacye z operacyj kredytowych pojedynczych krajów koronnych, powiatów lub gmin, tudzież na produkta surowe i towary;

b) do podejmowania się pożyczek Rządowych Austryackich, operacyj kredytowych pojedynczych krajów koronnych, powiatów lub gmin, lub też do brania udziału w nich i do odstąpienia takowych osobom trzecim;

c) do zakładania przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju w obrębach Monarchii Austryackiéj, przemysłowych lub innych dobro publiczne na celu mających, przy przestrzeganiu przepisów prawnych, a końcem tego do przetworzenia towarzystw już istniejących na towarzystwa akcyjne, niemniéj do wydawania akcyj i obligacyj na rzecz wszelkich takowych przedsiębiorstw i stowarzyszeń;

d) do zakupywania i sprzedawania wszelkiego rodzaju papiérów Rządowych Austryackich, efektów przemysłowości krajowéj i zapisów długów prywatnych, niemniéj do zastawiania i zamieniania ich na inne przedmioty wartości;

e) do przyjmowania efektów i papiérów wartości wszelkiego rodzaju i przechowania takowych w swoich kasach depozytowych;

f) do ściągania do kasy i wypłacania kuponów procentowych i dywidend, tudzież do ściągania innych wierzytelności na rachunek osób trzecich;

g) do przyjmowania pieniędzy na rachunek bieżący, i zajmowania się czynnościami bankowemi.

§. 5.

Zakład kredytowy upoważniony jest do wydawania własnych zapisów długu, procent przynoszących.

Suma wydanych zapisów długu w ogóle, musi każdego czasu zupełnie być pokrytą przez wartość papiérów Rządowych i efektów prywatnych, w kasach towarzystwa jako własność tegoż się znajdujących.

Zapisy długu zakładu kredytowego nie mogą być wydawane z krótszym terminem zapadającym, jak na rok jeden.

§. 6.

Ausgeschlossen von dem Wirkungskreise der Kreditsanstalt sind alle in den vorhergehenden §§. 4 und 5 nicht ausdrücklich bezeichneten Geschäfte, insbesondere Käufe und Verkäufe auf Lieferung unbedeckt oder gegen Prämie.

§. 7.

Die Kreditsanstalt darf die zur Bildung ihres Fondes ausgegebenen Akzien weder ankaufen, noch gegen andere Werthspapiere eintauschen.

§. 8.

Die Kreditsanstalt führt ihre Rechnungen, empfängt und zahlt in der gesetzlichen österreichischen Landeswährung.

Dritter Titel.

Von dem Gesellschaftsfonde und von den Rechtsverhältnissen der Akzionäre.

§. 9.

Das Grundkapital der Anstalt wird aus Einhundert Millionen Gulden bestehen.

§. 10.

Dieses Grundkapital wird durch 500.000 Akzien gebildet.

Jede Akzie lautet auf Zweihundert Gulden und ist mit Koupons und mit einem Talon versehen.

Die Ausgabe von Akzien unter dem vollen Nennwerthe findet nicht Statt.

§. 11.

Von diesen 500.000 Akzien werden vorerst nur 300.000 Akzien ausgegeben.

Uiber die Ausgabe der weiteren 200.000 Akzien, welche nach Maßgabe des Geschäftsbetriebes der Kreditsanstalt stattzufinden hat, entscheidet der Verwaltungsrath, welcher den Begründern der Kreditsanstalt das Vorrecht zur Uibernahme Eines Drittheiles der hinauszugebenden Akzien einräumen und die anderen zwei Drittheile den Besitzern der Akzien vorbehalten muß.

§. 12.

Zur Erwerbung von Akzien der Kreditsanstalt sind sowohl Inländer wie auch Ausländer, Private wie auch Korporazionen und Gesellschaften berechtiget.

§. 13.

Die Akzien werden mit fortlaufenden Nummern bezeichnet, von zwei Verwaltungsräthen oder von einem Verwaltungsrathe und einem dazu vom Verwaltungsrathe besonders bevollmächtigten Beamten unterzeichnet, und mit dem Stempel der Gesellschaft versehen.

Sie werden auf den Uiberbringer lautend ausgestellt. Es steht jedoch jedem Besitzer frei, gegen Vergütung der durch das Reglement bezeichneten Gebühren, Akzien auf seinen Namen umschreiben zu lassen.

§. 6.

Wyłączone zostają od zakresu działalności zakładu kredytowego wszelkie czynności, nie wymienione wyraźnie w poprzedzających §§. 4 i 5, mianowicie kupna i przedaży na dostawę bez pokrycia lub za premią.

§. 7.

Zakład kredytowy nie może ani zakupywać ani za inne papiéry wartości zamieniać akcyj, wydanych dla utworzenia funduszu własnego.

§. 8.

Zakład kredytowy prowadzi rachunki swe, przyjmuje i wypłaca w prawnéj austryackiéj walucie krajowéj.

Tytuł trzeci.

O funduszu towarzystwa i stósunkach prawnych akcyonaryuszów.

§. 9.

Kapitał zasadniczy zakładu wynosić będzie sto milionów Złotych Reńskich.

§. 10.

Tenże kapitał utworzonym będzie z 500,000 akcyj.

Każda akcya opiéwa na Złotych Reńskich dwieście i opatrzona jest w kupony i talon.

Nie ma miejsca wydanie akcyj niżéj pełnéj wartości nominalnéj.

§. 11.

Z rzeczonych 500,000 akcyj wydane będą uprzednio tylko 300,000 akcyj.

Co do wydania dalszych 200,000 akcyj, mającego miejsce w miarę obrotowego rozwoju czynności zakładu kredytowego stanowić będzie rada administracyjna, która przyznając założycielom zakładu kredytowego piérwszeństwo do pozyskania jednéj trzeciéj akcyj, wydać się mających, zastrzedz musi drugie dwie części dla akcyonaryuszów.

§. 12.

Do nabycia akcyj zakładu kredytowego mają prawo tak krajowcy, jak cudzoziemcy, osoby prywatne równie jak korporacye i towarzystwa.

§. 13.

Akcye liczbami bieżącemi będą oznaczone, przez dwóch radców administracyjnych lub téż przez jednego radcę administracyjnego i jednego urzędnika, przez radę administracyjną osobno ku temu upełnomocnionego, podpisane, i stęplem towarzystwa opatrzone.

Wystawione będą na okaziciela. Wolno wszakże każdemu akcyonaryuszowi kazać sobie wypisać akcyje na swe własne imię za opłaceniem należytości, w regulaminie oznaczonych.

Die auf bestimmte Namen lautenden Akzien können in gesetzlicher Weise übertragen werden. Eine Haftung der Gesellschaft für die Echtheit des Indossements oder der sonstigen Uibertragungsurkunde hat jedoch nicht Statt.

§. 14.

Jeder Akzionär kann seine Akzien bei der Kasse der Gesellschaft hinterlegen, und dagegen einen auf seinen Namen lautenden Empfangsschein erheben.

Die Form dieses Empfangscheines und die Gebühr, welche für die Hinterlegung zu entrichten sein wird, bestimmt der Verwaltungsrath.

§. 15.

Die Umschreibung einer Akzie in mehrere Theilakzien oder mehrerer Akzien in Eine findet niemals Statt.

In Verlust gerathene Akzien oder Koupons und Talons müssen auf gesetzliche Weise amortisirt werden.

§. 16.

Die Ausfertigung der Akzien findet erst nach erfolgter vollständiger Einzahlung des Nominalbetrages Statt. Bis dahin werden nur Interimsscheine ausgefolgt, auf welchen die geleisteten Einzahlungen ersichtlich zu machen sind.

Nach erfolgter Einzahlung von 30 Perzent des Nennwerthes, das ist von 60 fl. auf jede Akzie, dürfen die Interimsscheine an der k. k. öffentlichen Börse zu Wien notirt werden, und eignen sich dieselben zu Börsegeschäften.

§. 17.

Die Einzahlung der ersten 30 Perzent des Nennwerthes der Akzien erfolgt in drei gleichen Monatsraten, deren jede 10 Perzent des Nennwerthes oder zwanzig Gulden auf jede Akzie beträgt. Die erste Rate wird am 15. Jänner 1856 fällig.

Die weiteren 70 Perzent sind im Laufe des Jahres 1856 und der ersten Hälfte des Jahres 1857 einzuzahlen.

Die dießfallsigen Raten und Einzahlungstermine bestimmt der Verwaltungsrath.

§. 18.

Die Uibertragung eines Interimsscheines, auf welchen eine Einzahlung zur Verfallszeit nicht geleistet wurde, ist ungiltig.

§. 19.

Für jede nicht am Verfallstage geleistete Einzahlung sind der Gesellschaft Verzugszinsen von 5 Perzent, vom Verfallstage an, zu vergüten. Die Nummern der Interimsscheine, auf welche die Einzahlung am Verfallstage nicht erfolgt ist, werden in der Wiener Zeitung und in anderen vom Verwaltungsrathe dafür zu bestimmenden Blättern veröffentlicht. Vierzehn Tage nach dieser Veröffentlichung ist die Gesellschaft berechtiget, diese Interimsscheine für Rechnung und auf Gefahr des im Ausstande gebliebenen Akzionärs, ohne irgend weitere Förmlichkeiten, an der k. k. Börse zu Wien durch einen

Akcye, na pewne imiona wystawione, przeniesione być mogą w sposób prawny. Towarzystwo atoli nie ręczy za prawdziwość ani indosamentu, ani innego dokumentu przeniesienia.

§. 14.

Każdy akcyonaryusz złożyć może akcye swoje w kasie towarzystwa za podniesieniem poświadczenia odbioru, opiewającego na imię jego.

Formę certyfikatu takowego, odbiór stwierdzającego, tudzież należytość za złożenie opłacić się mającą, ustanawia rada administracyjna.

§. 15.

Przepisanie jednej akcyi na kilka akcyj działowych lub też kilku akcyj na jedną, nigdy miejsca mieć nie będzie.

Umorzenie akcyj lub kuponów i talonów zagubionych nastąpić musi w sposób, w ustawach przepisany.

§. 16.

Wystawienie akcyj nastąpi dopiéro po uskutecznioném zupełném spłaceniu kwoty nominalnéj. Po ówczas wydane będą tylko certyfikaty interymalne, na których uwidocznione być winny wpłaty uiszczone.

Po uiszczeniu wpłaty 30 odsetek wartości nominalnéj, to jest 60 Złotych Reńskich na każdą akcyę, mogą certyfikaty interymalne na C. K. giełdzie publicznéj w Wiédniu być notowane, i usposobionemi są do czynności giełdowych.

§. 17.

Wpłata piérwszych 30 procentów wartości nominalnéj akcyj nastąpi w trzech równych ratach miesięcznych, z których każda wynosi 10 procentów wartości nominalnéj czyli dwadzieścia Złotych Reńskich, przypadających na każdą akcyę. Piérwsza rata płatną jest na dniu 15 Stycznia 1856.

Dalsze 70 procentów wpłaconemi być muszą w ciągu roku 1856 i piérwszéj połowy roku 1857.

Raty dotyczące i termina wpłaty ustanowione będą przez radę administracyjną.

§. 18.

Nie jest ważném przeniesienie certyfikatu interymalnego, na który nie została uiszczoną wpłata w czasie zapadłym.

§. 19.

Za każde nieuiszczenie wpłaty w dniu zapadłym wynagrodzone być mają towarzystwu prowizye zadłużenia 5procentowe, licząc od dnia zapadłego. Numera certyfikatów interymalnych, na które nie nastąpiła wpłata w dniu zapadłym, ogłoszone zostaną w gazecie wiédeńskiéj i innych dziennikach, przez radę administracyjną ku temu przeznaczonemi być mających. W cztérnaście dni po témże ogłoszeniu towarzystwo prawo mieć będzie sprzedać kazać przez sensala zaprzysięgłego certyfikaty interymalne na rachunek i niebezpieczeństwo akcyonaryusza, w zaległości

beeideten Sensal verkaufen zu lassen, und zwar auf Einmal oder in Abtheilungen an Einem oder an mehreren Tagen.

Dieses Verfahren hindert die Gesellschaft nicht an weiteren gerichtlichen Schritten gegen den im Ausstande gebliebenen Akzionär.

§. 20.

An der Stelle solcher erloschener Akzienberechtigungen werden neue Interimsscheine oder Akzien ausgegeben. Der nach Abzug der Kosten verbleibende Erlös der verkauften Effekten dient dazu, die Gesellschaft für den ausständigen Betrag bezahlt zu machen. Ergibt sich dabei ein Abgang, so bleibt der frühere Akzionär der Gesellschaft dafür in Haftung. Ergibt sich jedoch ein Uiberschuß, so wird dieser dem Betheiligten zurück erstattet.

§. 21.

Jeder Akzionär ist nach Maßgabe der Akzienzahl, die er besitzt, Miteigenthümer an dem ganzen Gesellschaftsvermögen und nimmt in demselben Verhältnisse Antheil am Gewinne und Verluste der Gesellschaft.

§. 22.

Das gesammte Vermögen der Gesellschaft, mit Einschluß des Reservefondes, haftet für alle Verbindlichkeiten der Kreditsanstalt gegen dritte Personen. Kein Akzionär ist über den Nominalbetrag seiner Akzien haftungspflichtig.

Vierter Titel.

Organisazion der Gesellschaft.

§. 23.

Die zur Führung der Geschäfte der Gesellschaft berufenen Organe sind:

A. Die Generalversammlung,

B. der Verwaltungsrath,

C. die Direkzion.

A. Generalversammlung.

§. 24.

An der Generalversammlung haben alle Akzionäre Antheil, welche wenigstens zwanzig Akzien der Gesellschaft besitzen.

Besitzer von 20 Akzien sind zu einer Stimme,

" " 50 " " " zwei Stimmen,

" " 100 " " " drei "

" " 200 " " " vier "

" " 400 " " " fünf "

und sofort für jede weiteren 200 Akzien zu einer Stimme mehr berechtiget. Jedoch kann kein Akzionär, ohne Unterschied, ob im eigenen oder Vollmachtnamen, und kein Bevollmächtigter eines oder mehrerer Akzionäre, mehr als 10 Stimmen ausüben.

będącego, na C. K. giełdzie w Wiédniu, bez wszelkich dalszych formalności, a to naraz albo częściami w jednym lub kilku dniach.

Środek ten nie jest przeszkodą towarzystwu do dalszych kroków sądowych przeciw akcyonaryuszowi, w zaległości pozostającemu.

§. 20.

W miejsce ugasłych takowych uprawnień akcyjnych wydane będą nowe certyfikaty interymalne albo akcye. Pozostała po odtrąceniu kosztów suma uzyskana z sprzedaży efektów, służyć będzie do zapłacenia towarzystwu kwoty zaległéj. Wykaże się ztąd brak, odpowiedzialnym zostaje za to towarzystwu akcyonaryusz dawniejszy. Wykaże się zaś zwyżka, ta zwróconą będzie interesentowi.

§. 21.

Każdy akcyonaryusz w miarę liczby akcyj, które posiada, jest spółwłaścicielem całego majątku towarzyskiego, i w tym samym równie stósunku bierze udział tak w zysku jak stracie towarzystwa.

§. 22.

Cały majątek towarzystwa, wraz z funduszem rezerwowym, zostaje w odpowiedzialności za wszelkie obowiązki zakładu kredytowego przeciw osobom trzecim. Żaden akcyonaryusz nie jest wyższą odpowiedzialnością związany nad sumę nominalną.

Tytuł czwarty.

Organizacya towarzystwa.

§. 23.

Organa, powołane do kierunku czynnościami towarzystwa, są:

A. Zgromadzenie jeneralne,

B. Rada administracyjna,

C. Dyrekcya.

A. *Zgromadzenie jeneralne.*

§. 24.

W zgromadzeniu jeneralném biorą udział wszyscy akcyonaryusze, posiadający przynajmniéj dwadzieścia akcyj towarzystwa.

Posiadacze 20 akcyj uprawnieni są do jednego głosu,
„ „ 50 „ „ „ „ dwóch głosów,
„ „ 100 „ „ „ „ trzech „
„ „ 200 „ „ „ „ cztérech „
„ „ 400 „ „ „ „ pięciu „

i tak postępowo od każdych dalszych 200 akcyj o jeden głos więcéj. Wszelako żaden akcyonaryusz bez różnicy, czy w imieniu własném, czy pełnomocniczém ani téż żaden pełnomocnik jednego lub więcéj akcyonaryuszów, nie może wykonywać więcéj, jak głosów 10.

Die Akzien, rücksichtlich welcher das Stimmrecht bei der Generalversammlung ausgeübt wird, müssen vier Wochen vor dem für das Zusammentreten der Versammlung festgesetzten Tage bei der Gesellschaft in Wien, oder bei denjenigen Kassen im Auslande, welche der Verwaltungsrath hiezu bezeichnen wird, hinterlegt werden.

§. 25.

Die Generalversammlung findet regelmäßig jedes Jahr im Monate März oder April Statt.

Die Einberufung von außerordentlichen Generalversammlungen erfolgt, wenn dieselbe entweder vom Verwaltungsrathe mit einer Mehrheit von zwei Drittheilen der Stimmen beschlossen, oder von wenigstens sechzig stimmberechtigten Akzionären in einer schriftlichen Eingabe an den Verwaltungsrath in Antrag gebracht wird.

Die Einberufung geschieht durch den Verwaltungsrath mittelst einer Veröffentlichung in der Wiener Zeitung und in den durch den Verwaltungsrath dazu bestimmten öffentlichen Blättern des Auslandes, welche mindestens 42 Tage vor dem zur Abhaltung der Versammlung anberaumten Tage zu geschehen hat, und in welcher der Zweck der Einberufung, sowie die Gegenstände der Verhandlung, bekannt zu geben sind.

§. 26.

Das Stimmrecht in der Generalversammlung kann vom Akzionär nur persönlich oder durch Bevollmächtigung eines anderen stimmberechtigten Akzionärs ausgeübt werden.

Ausnahmsweise können jedoch Minderjährige durch ihren Vormund, Frauen durch ihren Gatten oder einen eigens gewählten Bevollmächtigten, Handelsgesellschaften durch einen ihrer Firmaführer, Gesellschaften überhaupt durch ein dazu bevollmächtigtes Mitglied, Körperschaften, Institute u. dgl. durch einen ihrer Vorstände vertreten werden.

§. 27.

In der Generalversammlung führt der Präsident des Verwaltungsrathes, oder in dessen Verhinderung einer der Vizepräsidenten oder ein durch den Verwaltungsrath hiezu bezeichnetes Mitglied desselben den Vorsitz.

Der Vorsitzende bestimmt die Ordnung der zu verhandelnden Gegenstände, leitet die Verhandlung und veranlaßt die Abstimmung.

Zu Skrutatoren werden jene Akzionäre ernannt, welche die meisten Stimmen zu führen berechtiget sind; im Weigerungsfalle die zunächst Berechtigten.

Der Vorsitzende und die Skrutatoren ernennen den Sekretär.

§. 28.

Zur Fassung eines giltigen Beschlusses in der Generalversammlung müssen wenig-

Akcye, względem których wykonuje się prawo głosowania w zgromadzeniu jeneralném, złożone być muszą cztéry tygodnie przed dniem, dla zebrania się zgromadzenia ustanowionym, do rąk towarzystwa w Wiédniu, albo w tych kasach za granicą, które rada administracyjna ku temu oznaczy.

§. 25.

Zgromadzenie jeneralne odbywać się będzie co rok regularnie w miesiącu Marcu lub Kwietniu.

Zwołanie nadzwyczajnych zgromadzeń jeneralnych nastąpi, gdy takowe albo przez radę administracyjną większością dwóch trzecich części głosów uchwaloném, albo przynajmniéj przez sześćdziesięciu akcyonaryuszów, do głosowania uprawnionych, w piśmiennem wniesieniu do rady administracyjnéj zawnioskowaném zostanie.

Zwołanie nastąpi przez radę administracyjną drogą ogłoszenia w gazecie wiédeńskiéj i w dziennikach publicznych zagranicznych, przez radę administracyjną ku temu przeznaczonych, co nastąpić ma przynajmniéj 42 dni przed dniem, do zagajenia zgromadzenia przeznaczonym, przy obwieszczeniu zarazem celu zwołania, jako też przedmiotów rozprawy.

§. 26.

Prawo głosowania wykonywaném być może przez akcyonaryusza w zgromadzeniu jeneralném tylko osobiście, lub za upełnomocnieniem drugiego akcyonaryusza, do głosowania prawo mającego.

Wyjątkowo atoli zastępywani być mogą małoletni przez opiekuna, kobiéty przez małżonka swego lub innego ku temu właśnie obranego pełnomocnika, towarzystwa handlowe przez jednego z swoich do prowadzenia firmy powołanych, towarzystwa w ogólności przez członka ku temu upełnomocnionego, korporacye, instytuta i t. p. przez jednego z swych przełożonych.

§. 27.

W zgromadzeniu jeneralném zasiada na czele prezydent rady administracyjnéj, lub w przeszkodzeniu jego jeden z vice-prezydentów, albo też członek rady administracyjnéj, przez nią ku temu wskazany.

Prezydujący stanowi o porządku przedmiotów w rozprawę wejść mających, kieruje rozprawą i zarządza głosowanie.

Na skrutatorów (głosobiorców) zamianowani zostaną ci akcyonaryusze, którzy mają prawo prowadzenia najwięcéj głosów; w razie odmówienia zaś najbliżéj po nich uprawnieni.

Prezydujący i skrutatorowie mianują sekretarza.

§. 28.

Do ustanowienia ważnéj uchwały w zgromadzeniu jeneralném znajdować się

stens 60 Mitglieder bei derselben gegenwärtig und die Gegenwärtigen wenigstens 100 Stimmen abzugeben berechtiget sein.

In Ermanglung dieser Zahl findet eine neue Einberufung der Generalversammlung Statt. In diesem Falle braucht jedoch die öffentliche Kundmachung nur 10 Tage, und die Hinterlegung der Akzien nur 5 Tage vor dem neu anberaumten Tage zu erfolgen. Die Giltigkeit der von einer solchen zum zweiten Male einberufenen Versammlung gefaßten Beschlüsse ist an eine bestimmte Anzahl von Mitgliedern und von Stimmen nicht gebunden.

§. 29.

In der Generalversammlung wird nur über jene Gegenstände verhandelt, welche in dem vom Verwaltungsrathe bekannt gemachten Programme bezeichnet sind.

Jedem stimmberechtigten Mitgliede steht zwar das Recht zu, selbständige Anträge zu stellen; jedoch wird über dieselben nicht sofort berathen und entschieden, sondern es hat die Versammlung, wenn ein solcher Antrag von wenigstens 20 Mitgliedern unterstützt wird, vorerst nur zu entscheiden, wann derselbe in Verhandlung zu nehmen sei.

§. 30.

Die Generalversammlung wählt die Mitglieder des Verwaltungsrathes, zu welchem Behufe ihr das Verzeichniß der wahlfähigen Akzionäre vorgelegt wird.

Sie vernimmt den Bericht des Verwaltungsrathes über die Angelegenheiten der Gesellschaft.

Sie erwählt aus ihrer Mitte einen Revisionsausschuß, welcher nach dem nächstfolgenden Bilanzabschlusse die demselben durch den Verwaltungsrath zu übergebenden Rechnungen zu prüfen und darüber der nächstjährigen regelmäßigen Generalversammlung Bericht zu erstatten hat.

Sie beschließt sohin über die vom Revisionsausschusse geprüften Rechnungen und bestimmt die Höhe der auf jede Akzie zu vertheilenden Dividende.

Sie ertheilt dem Verwaltungsrathe in allen Fällen, welche in den Statuten nicht vorgesehen sind, die nöthige Ermächtigung.

§. 31.

Die Beschlüsse der Generalversammlung werden in der Regel nach absoluter Stimmenmehrheit gefaßt. Bei gleichen Stimmen entscheidet jene des Vorsitzenden.

Anträge auf Veränderung der Statuten, auf Verlängerung der Dauer der Gesellschaft, oder über deren Auflösung vor der festgesetzten Zeit, oder auf Erweiterung ihres Geschäftsbetriebes, dürfen von der Generalversammlung nur mit einer Stimmenmehrheit von drei Viertheilen der Abstimmenden entschieden werden; zur Ausführung derselben ist die Allerhöchste Genehmigung erforderlich.

musi w témże przynajmniéj 60 członków, a zarazem obecni prawo mieć winni do wniesienia przynajmniéj 100 głosów.

W razie braku téj liczby nastąpi nowe zwołanie zgromadzenia jeneralnego. W takim razie atoliż publiczne ogłoszenie miejsce mieć może tylko 10 dni, a złożenie akcyj tylko 5 dni przed dniem ku temu przeznaczonym. Ważność uchwał zapadłych w zgromadzeniu takowém po drugi raz zwołaném nie jest już związaną pewną liczbą ani członków ani głosów.

§. 29.

W zgromadzeniu jeneralném wniesione będą pod rozprawę te tylko przedmioty, które wyszczególnione zostały w programie, przez radę administracyjną ogłoszonym.

Każdemu członkowi do głosowania uprawnionemu przysłuża wprawdzie prawo do wytoczenia wniosków udzielnych; jednakże w przedmiocie takowych nie nastąpi ani obrada ani uchwała, lecz w razie, gdy wniosek takowy popartym zostanie przynajmniéj przez 20 członków, zgromadzenie wprzód rozstrzygnąć winno, kiedy tenże pod rozprawę wziętym być ma.

§. 30.

Zgromadzenie jeneralne zajmuje się obiorem członków rady administracyjnéj, w którym to celu przedłożonym jéj będzie spis akcyonaryuszów obieralnych.

Onemu téż przedłożoném być winno zdanie rady administracyjnéj co do spraw towarzystwa dotyczących.

Toż obiera z grona swego wydział rewizyjny, który obowiązanym jest po bezpośredniém zamknięciu bilansu dochodzić rachunków, przez radę administracyjną temuż przedłożyć się mających, i zdać sprawę z tego w jeneralném zgromadzeniu zwyczajném, roku następującego.

Potém biorąc pod uchwałę rachunki, przez wydział rewizyjny rozpoznawane, stanowi o wysokości dywidendy, na każdą akcyę przypadającéj.

Wreszcie udziela ono potrzebnych upoważnień radzie administracyjnéj we wszystkich przypadkach, względem których nic nie przewidziano w statutach.

§. 31.

Uchwały zgromadzenia jeneralnego ustanowione będą w powszechności wedle bezwzględnéj głosów większości. W razie równości głosów rozstrzyga głos prezydującego.

Wnioski w przedmiocie zmienienia statutów, przedłużenia trwania towarzystwa, lub rozwiązania jego przed czasem ustanowionym, równie wnioski w przedmiocie rozprzestrzenienia czynności jego, rozstrzygane być mogą przez zgromadzenie jeneralne tylko większością głosów trzech czwartych części głosujących; do przeprowadzenia takowych potrzeba zezwolenia Najwyższego.

§. 32.

Alle Wahlen geschehen durch schriftliche Abstimmung mittelst Stimmzetteln.

Wird bei einer Wahl in Folge der ersten Abstimmung die absolute Stimmenmehrheit nicht erreicht, so erfolgt das Skrutin zwischen den Mitgliedern, welche bei der ersten Abstimmung die meisten Stimmen erhielten, und zwar wird in solchem Falle die doppelte Anzahl der noch zu wählenden Mitglieder in die engere Wahl gebracht.

Bei gleicher Zahl der Stimmen entscheidet die Höhe des Akzienbesitzes, bei Gleichheit des letzteren das Loos.

§. 33.

Die statutenmäßigen Beschlüsse der Generalversammlung sind für alle Akzionäre bindend. Eine Einsprache oder Berufung dagegen findet nicht Statt.

§. 34.

Über die Verhandlungen der Generalversammlung wird ein Protokoll geführt, dem das Verzeichniß der anwesenden Mitglieder beigefügt wird. Das Protokoll wird vom Vorsitzenden und von dem die meisten Stimmen besitzenden Mitgliede der Versammlung unterzeichnet und bedarf der Mitfertigung des landesfürstlichen Kommissärs. Es werden in dasselbe nur die Resultate der Verhandlung aufgenommen.

B. Verwaltungsrath.

§. 35.

Der Verwaltungsrath besteht aus 21 Mitgliedern. Dieselben werden von der Generalversammlung aus den stimmfähigen Akzionären gewählt.

Ihre Wahl unterliegt der Bestätigung der Staatsverwaltung.

§. 36.

Zu Verwaltungsräthen können sowohl inländische oder in Österreich wohnende, als ausländische oder im Auslande wohnende Akzionäre gewählt werden. Der Verwaltungsrath muß jedoch immer bis zu wenigstens zwei Drittheilen aus Akzionären bestehen, welche in Wien ihren Wohnsitz haben.

Jedes Mitglied des Verwaltungsrathes hat binnen 8 Tagen nach seiner Ernennung 50 Akzien bei der Gesellschaft für die Dauer seiner Funkzion zu hinterlegen. Erst wenn dieses geschehen ist, kann es seine Funkzionen antreten.

§. 37.

Das Amt eines Mitgliedes des Verwaltungsrathes dauert in der Regel sieben Jahre.

§. 38.

Jedes Jahr treten drei Mitglieder nach der Reihenfolge ihrer Amtsdauer aus.

§. 32.

Wszelkie wybory odbywane będą drogą piśmiennego głosowania za pomocą cedułek głosowych.

Jeżeli przy wyborze nie osiągniono w skutek piérwszego głosowania bezwzględnéj większości głosów, wówczas nastąpi skrutynium między członkami, którzy przy piérwszém głosowaniu najwięcéj głosów otrzymali, w którym atoli razie wniesioną będzie do wyboru ściślejszego podwójna liczba członków wybrać się jeszcze mających.

Przy równéj liczbie głosów rozstrzyga wysokość posiadania akcyj, w równości tegoż los.

§. 33.

Uchwały zgromadzenia jeneralnego, zgodnie z statutami zapadłe obowiązują wszystkich akcyonaryuszów. Wniesienie opozycyi przeciw takowym lub odwołanie się nie ma miejsca.

§. 34.

W przedmiocie rozpraw zgromadzenia jeneralnego, będzie protokół spisany, do którego wykaz członków obecnych ma być załączonym. Protokół podpisanym będzie przez prezydującego i członka w zgromadzeniu najwięcéj głosów posiadającego, i wymaga się przytém także spólnego podpisu komisarza Cesarskiego. Spisane będą w nim tylko wyniki rozprawy.

B. Rada administracyjna.

§. 35.

Rada administracyjna składa się z 21 członków. Ci wybrani będą przez zgromadzenie jeneralne z akcyonaryuszów, do głosowania uprawnionych.

Ich wybór ulega zatwierdzeniu ze strony rządu Państwa.

§. 36.

Na radców administracyjnych wybrani być mogą nie tylko akcyonaryusze krajowi lub w Austryi mieszkający, lecz téż i obcy lub za granicą mieszkający. Rada administracyjna pomimo to jednak zawsze składać się musi przynajmniéj aż do dwóch trzecich części z akcyonaryuszów w Wiédniu zamieszkanie swe mających.

Każdy członek rady administracyjnéj złożyć ma do rąk towarzystwa w 8 dni po swojém zamianowaniu 50 akcyj na ciąg trwania funkcyi sobie poruczonéj. Dopiéro w chwili, gdy to nastąpi, objąć będzie mógł funkcye swoje.

§. 37.

Urząd członka rady administracyjnéj trwać będzie w powszechności przez ciąg lat siedmiu.

§. 38.

Każdego roku wystąpi trzech członków wedle kolei trwania ich urzędu. Nim

Bis die Reihe im Austritte sich gebildet hat, entscheidet darüber das Loos. Die zum Austritte Bestimmten können jedoch wieder gewählt werden

§. 39.

Ausnahmsweise wird für die Dauer der ersten sieben Geschäftsjahre der Verwaltungsrath von und aus den Personen gewählt werden, welche das Grundkapital von Sechzig Millionen Gulden einzeichnen und übernehmen werden.

§. 40.

Erlediget sich die Stelle eines Mitgliedes des Verwaltungsrathes, ehe dieses die Reihe zum Austritte trifft, so ernennt der Verwaltungsrath einstweilen einen stimmfähigen Aktionär zum provisorischen Mitgliede desselben.

Die dießfällige definitive Ersatzwahl erfolgt in der nächstfolgenden Generalversammlung.

Das auf diese Weise im Wege der Ersatzwahl in den Verwaltungsrath berufene Mitglied tritt, rücksichtlich der Dauer seiner Funktion, an die Stelle jenes Mitgliedes, an dessen Stelle es gewählt wurde.

§. 41.

Der Verwaltungsrath wählt aus seiner Mitte mit absoluter Stimmenmehrheit einen Präsidenten und zwei Vizepräsidenten auf die Dauer Eines Jahres, welche nach Ablauf ihrer Amtszeit wieder wählbar sind. Er ernennt im Falle ihrer Verhinderung eines seiner Mitglieder, welches den zeitweiligen Vorsitz zu führen hat.

Der Präsident und die Vizepräsidenten müssen ihren Wohnsitz in Wien haben.

§. 42.

Dem Verwaltungsrathe steht die Oberleitung aller Geschäfte der Gesellschaft und die Überwachung der Direktion zu. Er bestimmt zu diesem Zwecke die innere Geschäftsordnung.

Er vertritt die Gesellschaft als deren Bevollmächtigter mit allen jenen Befugnissen, zu welchen nach §. 1008 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches eine besondere, auf die Gattung des Geschäftes lautende Vollmacht nothwendig ist.

Er ist außerdem berechtiget, zum Zwecke jener im §. 4 bezeichneten Geschäfte, welche solches erfordern, Gesellschaftsverträge zu errichten.

Überhaupt entscheidet er in allen Fällen, welche nicht ausdrücklich der Generalversammlung vorbehalten, oder zu Folge dieser Statuten, oder nach der Geschäftsordnung, der Entscheidung der Direktion überlassen sind.

§. 43.

Der Verwaltungsrath ist verpflichtet, die strenge Beachtung der Statuten und die Geschäftsführung der Direktion und der Beamten zu überwachen. Er muß jährlich wenigstens zweimal unter Zuziehung eines Direktionsmitgliedes außergewöhnliche Kassenrevisionen durch eines oder mehrere seiner Mitglieder vornehmen lassen.

się utworzy koléj w wystąpieniu, rozstrzygać będzie w téj mierze los. Przeznaczeni do wystąpienia mogą wszakże znowu być wybrani.

§. 39.

Wyjątkowo na ciąg trwania piérwszych lat siedmiu czynności wybraną będzie rada administracyjna przez i z grona osób, które zapisują i przyjmują kapitał zasadniczy sześciudziesiąt milionów Złotych reńskich.

§. 40.

Jeżeli zawakuje posada członka rady administracyjnéj piérwéj, nimby koléj nań do wystąpienia przypadała, wówczas rada administracyjna mianuje tymczasem akcyonaryusza do głosowania prawo mającego, członkiem prowizorycznym.

Wybór zastępcy tu zachodzący nastąpi ostatecznie w piérwszém bezpośrednio najbliższém zgromadzeniu jeneralném.

Członek w ten sposób drogą wyboru zastępczego do rady administracyjnéj powołany, wstępuje, co się tyczy trwania funkcyi jego, w miejsce członka, na którego posadę obranym został.

§. 41.

Rada administracyjna wybiera z grona swego drogą bezwzględnéj większości głosów prezydenta i dwóch viceprezydentów na ciąg jednego roku, którzy po upływie czasu urzędowania swego znowu obieralnymi są. W razie przeszkodzenia tychże mianuje (ona) téż jednego z członków swoich, który tymczasowo prezydować ma.

Prezydent i wiceprezydenci zamieszkanie swe w Wiédniu mieć muszą.

§. 42.

Radzie administracyjnéj przysługa naczelny kierunek wszelkiemi czynnościami towarzystwa i kontrola nad dyrekcyą. Tym końcem stanowi ona o wewnętrznym porządku czynności.

Rada rzeczona zastępuje towarzystwo jako pełnomocnik tegoż z wszelkiemi uprawnieniami, do których wedle §. 1008 powszechnéj księgi ustaw cywilnych potrzebném jest pełnomocnictwo osobne, do rodzaju czynności się odnoszące.

Nadto ma prawo celem czynności, w §. 4 oznaczonych, gdzie tego potrzeba wymaga, zawierać umowy towarzyskie.

W ogólności rozstrzygać będzie we wszystkich przypadkach, które nie są wyraźnie zgromadzeniu jeneralnemu zastrzeżone, lub w skutek statutów niniejszych, albo wedle porządku czynności dyrekcyi do rozstrzygania pozostawione.

§. 43.

Rada administracyjna obowiązaną jest czuwać ściśle nad dokładném przestrzeganiem statutów i należytém prowadzeniem czynności tak ze strony dyrekcyi jak ze strony urzędników. Musi téż co rok dwa razy z przybraniem jednego członka dyrekcyi przedsiębrać kazać nadzwyczajne rewizye kas przez jednego lub więcéj członków swoich.

§. 44.

Der Verwaltungsrath versammelt sich regelmäßig zweimal in jedem Monate, auf Einladung des Präsidenten oder dessen Stellvertreters.

Außergewöhnliche Sitzungen können von dem Präsidenten, so oft er es nöthig erachtet, und müssen jedesmal auf Antrag von 6 Mitgliedern des Verwaltungsrathes angeordnet werden.

§. 45.

Der Verwaltungsrath wird bestimmen, über welche Gegenstände, und in welcher Art die Meinung der auswärtigen Mitglieder vor der Beschlußfassung einzuholen ist.

§. 46.

Zur giltigen Beschlußfassung des Verwaltungsrathes ist außer dem Vorsitzenden die Anwesenheit von wenigstens 6 Mitgliedern desselben nöthig.

Kein Mitglied des Verwaltungsrathes kann mehr als Eine Stimme führen.

§. 47.

Der Verwaltungsrath faßt seine Beschlüsse in der Regel mit absoluter Stimmenmehrheit; bei gleichen Stimmen wird jene Meinung zum Beschlusse erhoben, welcher der Vorsitzende beigetreten ist.

§. 48.

Uiber die Verhandlungen des Verwaltungsrathes sind Sitzungsprotokolle zu führen.

Diese Protokolle sind von dem Vorsitzenden und allen Stimmführern zu unterzeichnen.

Die in Folge der Beschlüsse nöthigen Ausfertigungen des Verwaltungsrathes sind von dem Vorsitzenden und einem Mitgliede zu unterzeichnen.

§. 49.

Der Verwaltungsrath kann einen Theil seiner Vollmachten durch eine spezielle Ermächtigung einem oder mehreren seiner Mitglieder, für einen besonderen Zweck auf eine beschränkte Zeit, übertragen.

§. 50.

Die Mitglieder des Verwaltungsrathes erhalten Anwesenheitsmarken, deren Werth durch die Generalversammlung bestimmt werden wird.

Uiberdieß genießen sie den im §. 56 bestimmten Gewinnantheil.

§. 51.

Den Mitgliedern des Verwaltungsrathes erwächst aus ihrer Amtsführung keine persönliche Haftung hinsichtlich der Verbindlichkeiten der Gesellschaft.

Jedoch sind bei Beschlüssen und Handlungen, welche die Grenzen der Vollmacht des Verwaltungsrathes überschreiten, der Gesellschaft jene Mitglieder verantwortlich, welche sie veranlaßt, unternommen, oder bei denselben mitgewirkt haben.

§. 44.

Rada administracyjna zgromadza się regularnie dwa razy w miesiącu, na wezwanie prezydenta lub zastępcy jego.

Nadzwyczajne posiedzenia mogą przez prezydenta, ile razy tego uznaje potrzebę, a muszą zaś każdego razu być zarządzone na wniosek 6 członków rady administracyjnéj.

§. 45.

Rada administracyjna stanowić będzie, względem których przedmiotów, i w jaki sposób zasięgnąć należy zdania członków zagranicznych przed wydaniem uchwały.

§. 46.

Do ważnego stanowienia uchwały rady administracyjnéj potrzebną jest oprócz prezydującego obecność przynajmniéj 6 członków téjże.

Żaden członek rady administracyjnéj nie może więcéj wykonywać głosow jak tylko *jeden*.

§. 47.

Rada administracyjna stanowi uchwały swoje w powszechności na bezwzględnéj większości głosów; w razie równości głosów, to zdanie stanowić będzie uchwałę, do któréj prezydujący przystępuje.

§. 48.

Względem rozpraw rady administracyjnéj prowadzone być mają protokóły posiedzenia.

Protokóły te podpisane być muszą przez prezydującego i wszystkich głosujących.

Expedycye rady administracyjnéj, w skutek uchwał wymagane, podpisane być mają przez prezydującego i jednego członka.

§. 49.

Rada administracyjna może część pełnomocnictw swoich drogą specyalnego upoważnienia przelać na jednego lub więcéj członków swoich, dla celu osobnego na czas ograniczony.

§. 50.

Członkowie rady administracyjnéj otrzymają znaczki obecności, których wartość orzeczoną będzie przez zgromadzenie jeneralne.

Nadto mają oni udział w zysku, ustanowiony w §. 56.

§. 51.

Na członków rady administracyjnéj nie spada z ich urzędowania żadna odpowiedzialność osobista pod względem obowiązków towarzystwa.

Wszelako przy uchwałach i czynnościach, przekraczających granice pełnomocnictwa rady administracyjnéj, towarzystwu odpowiedzialnymi zostają ci członkowie, którzy je spowodowali, przedsiębrali, lub w nich spółudział mieli.

C. Direkzion.

§. 52.

Die Direkzion besteht aus drei Direktoren, aus welchen der Verwaltungsrath den Hauptdirektor wählt.

Zu Direktoren können sowohl Inländer, wie auch Ausländer ernannt werden.

Die Ernennung derselben erfolgt durch den Verwaltungsrath; dieselbe bedarf jedoch der Genehmigung der Staatsverwaltung.

Der Verwaltungsrath bestimmt deren Pflichten, Befugnisse und Bezüge, und kann auch die Entlassung derselben verfügen.

Die Direktoren wohnen den Sitzungen des Verwaltungsrathes mit berathender Stimme bei.

Sie allein sind mit der Ausführung der Beschlüsse des Verwaltungsrathes betraut.

Sie stehen allen Beamten und Dienern der Gesellschaft vor, und beantragen bei dem Verwaltungsrathe deren Ernennung und Absetzung, sowie deren Bezüge.

§. 53.

Im Falle der Verhinderung oder Abwesenheit eines Direktors, wird dessen Amt durch einen vom Verwaltungsrathe zu bestimmenden Stellvertreter versehen.

§. 54.

Die Gesellschaftsfirma wird gemeinschaftlich von einem Verwaltungsrathe und von einem Direktor geführt.

Für einzelne Geschäftszweige kann durch Beschluß des Verwaltungsrathes die Firmazeichnung auch an einen oder mehrere Beamte der Gesellschaft übertragen werden, in welchem Falle die ertheilte Prokura gehörig zu protokolliren ist.

Fünfter Titel.

Von der Geschäftsführung.

§. 55.

Das Geschäftsjahr der Kreditsanstalt beginnt am 1. Jänner und endet am 31. Dezember.

Das erste Geschäftsjahr wird jedoch den Zeitraum zwischen dem Tage, an welchem dieses Statut die Allerhöchste Genehmigung erhält, und dem 31. Dezember 1856, begreifen.

Am Ende eines jeden Geschäftsjahres wird durch die Direkzion ein allgemeines Inventar der Aktiva und Passiva der Gesellschaft aufgestellt, und die Bilanz gezogen. Es ist jedoch auch am Ende eines jeden Semesters eine vorläufige Uibersicht des Standes der Gesellschaft durch die Direkzion aufzustellen.

C. *Dyrekcya.*

§. 52.

Dyrekcya składa się z trzech dyrektorów, z pomiędzy których rada administracyjna dyrektora głównego wybiera.

Dyrektorami mianowani być mogą nie tylko krajowcy, ale też i cudzoziemcy.

Mianowanie onychże dzieje się przez radę administracyjną; toż potrzebuje atoliż zatwierdzenia ze strony rządu Państwa.

Rada administracyjna stanowi o ich obowiązkach, prawach i poborach, i może też zarządzić ich oddalenie.

Dyrektorowie obecnymi są na posiedzeniach rady administracyjnéj z głosem doradczym.

Tymże wyłącznie jest polecone wykonanie uchwał rady administracyjnéj.

Dyrektorowie przełożonymi są nad wszystkiemi urzędnikami i sługami towarzystwa, i przedstawiają radzie administracyjnéj ich zamianowanie lub złożenie, równie jak pobory onychże.

§. 53.

W razie przeszkodzenia lub nieobecności dyrektora, urząd jego sprawować będzie zastępca, przez radę administracyjną do tego przeznaczony.

§. 54.

Firma towarzystwa spólnie prowadzoną będzie przez jednego radcę administracyjnego i jednego dyrektora.

Dla pojedynczych gałęzi czynności może za uchwałą rady administracyjnéj używanie firmy przeniesionem być także na jednego lub więcéj urzędników towarzystwa, w którym tedy razie prokura udzielona należycie zaprotokółowaną być ma.

Tytuł piąty.

O toku czynności.

§. 55.

Rok czynności zakładu kredytowego bierze początek z d. 1 Stycznia i kończy się z d. 31 Grudnia.

Piérwszy rok czynności atoliż obejmować będzie przeciąg czasu między dniem, w którym niniejszy statut otrzymał sankcyą Najwyższą, i dniem 31 Grudnia 1856.

W końcu każdego roku czynności zestawi dyrekcya ogólny inwentarz wierzytelności i długów towarzystwa, i bilans ułoży. Wszakże także i z końcem każdego półrocza zestawiony będzie przez dyrekcyę przegląd uprzedni stanu towarzystwa.

Der Verwaltungsrath regelt die Rechnungen, legt sie dem durch die Generalversammlung ernannten Revisionsausschusse vor, und unterzieht sie den Beschlüssen der Generalversammlung, welche die Rechnungen genehmiget oder verwirft, und die Dividende bestimmt.

§. 56.

Der Gewinn der Anstalt besteht aus den Reinerträgnissen nach Abzug aller Unkosten.

Aus dem Gewinne werden vor Allem fünf Perzent auf das einbezahlte Grundkapital an die Akzionäre vertheilt.

Nach Abzug des obigen Betrages werden von dem übrigen Gewinne wenigstens 5 und höchstens 20 Perzent in den Reservefond einbezogen.

Der dann noch verbleibende Gewinn wird vertheilt, wie folgt:

10 Perzent erhalten die Mitglieder des Verwaltungsrathes. Über die Art der Vertheilung derselben unter seine einzelnen Mitglieder entscheidet über Antrag des Präsidenten der Verwaltungsrath.

10 Perzent werden dazu verwendet, den Direktoren und verdienstlichsten Beamten einen Mitgenuß an den Resultaten zu gewähren, zu welchen sie mitgewirkt haben, dann zu Remunerazionen und Unterstützungen an die übrigen Beamten und an die Diener der Anstalt.

80 Perzent werden an die Akzionäre als Dividende vertheilt.

Die Auszahlung der Dividende findet jährlich am 1. Juli Statt. Jedoch darf der Verwaltungsrath, nachdem er von den Resultaten des abgelaufenen Jahres hinreichende Kenntniß erlangt hat, den Akzionären an jedem 1. Jänner eine Abschlagszahlung verabfolgen lassen.

§. 57.

Dividenden, welche nicht binnen 5 Jahren nach dem Tage, an welchem sie zahlbar waren, erhoben werden, sind der Gesellschaft verfallen.

§. 58.

Die Kreditsanstalt gründet einen Reservefond, welcher durch die im §. 56 bezeichneten Zuflüsse allmälig bis zur Höhe von 20 Perzent des Nominalbetrages der emittirten Akzien anwachsen kann.

Der Reservefond bleibt ein Eigenthum der Anstalt und sämmtlicher Akzionäre, und wird zu den statutenmäßigen Geschäften verwendet, ohne daß eine Zinsenvergütung dafür stattfindet.

§. 59.

Hat der Reservefond die im §. 58 bezeichnete Höhe erreicht, so hören die im §. 56 ihm zugewiesenen Bezüge auf.

Wenn in irgend einem Jahre die Reinerträgnisse der Anstalt nicht hinreichen sollten, um 5 Perzent Zinsen auf das einbezahlte Akzienkapital daraus zu vergüten, so

Rada administracyjna uporządkuje rachunki, przedłoży je wydziałowi rewizyjnemu, przez zgromadzenie jeneralne zamianowanemu, i podda je pod uchwałę zgromadzenia jeneralnego, które rachunki potwierdza lub odrzuca, i dywidendę wymierza.

§. 56.

Zysk zakładu stanowić będą dochody czyste po odtrąceniu wszelkich kosztów.

Z zysku przedewszystkiém rozdzielony być ma między akcyonaryuszy pięćprocent, jako na kapitał zasadniczy, przez nich wpłacony, przypadający.

Po strąceniu téj sumy ściągnionćm będzie z reszty zysku najmniéj 5 a najwięcéj 20 procentów do utworzenia funduszu rezerwowego.

Poczém zysk jeszcze pozostający rozdzielonym będzie, jak następuje:

10 procentów otrzymają członkowie rady administracyjnéj. Co do sposobu rozdziału tychże między pojedynczych członków rozstrzyga rada administracyjna na wniosek prezydenta.

10 procentów użyte będą ku temu, aby dyrektorowie i najzasłużeńsi urzędnicy udział mieli w rezultatach, do których się przyczyniali, tudzież do remuneracyj i zapomogów dla innych urzędników i sług zakładu.

80-procent będzie rozdzielony między akcyonaryuszy jako dywidenda.

Wypłata dywidendy nastąpić ma co rok na d. 1 Lipca. Wszelako może rada administracyjna, powziąwszy dokładną wiadomość o rezultatach roku zeszłego, zezwolić na wydanie akcyonaryuszom wypłaty potrącalnéj każdego 1 Stycznia.

§. 57.

Dywidendy, nieodebrane w ciągu lat 5 po dniu, w którym były płatnemi, przepadają na rzecz towarzystwa.

§. 58.

Zakład kredytowy założy fundusz rezerwowy, który przez napływy w §. 56 oznaczone, postępowo urość może aż do wysokości 20 procentów kwoty nominalnéj akcyj wydanych.

Fundusz rezerwowy zostaje własnością zakładu i wszystkich akcyonaryuszy, i użytym będzie do czynności, w statutach określonych, nieprzypuszczając przytém żadnego wynagrodzenia prowizyj.

§. 59.

Jeżeli fundusz rezerwowy do wysokości w §. 58 oznaczonéj doszedł, wówczas ustaną dochody, jakie mu §fem 56 przekazane zostały.

Jeżeliby w którym roku czyste dochody zakładu nie wystarczały do wypłacenia z nich 5 procentowych prowizyj, na wpłacony kapitał akcyjny przypadających,

wird das an dem Betrage dieser 5 Perzent Fehlende aus dem Reservefonde ergänzt in soferne dessen Bestand dazu hinreicht.

Sinkt der Reservefond unter die im §. 58 bestimmte Höhe herab, so beginnen die im §. 56 ihm zugewiesenen Bezüge von Neuem.

§. 60.

Streitigkeiten aus dem Gesellschaftsverbande zwischen der Gesellschaft und einzelnen Akzionären, oder zwischen der Gesellschaft und dem Verwaltungsrathe, oder zwischen einzelnen Mitgliedern desselben, sind durch ein Schiedsgericht in Wien zu entscheiden. Zu diesem Ende wählt in solchem Falle jeder Theil zwei Schiedsrichter, die einen Fünften als Obmann benennen. Jeder Theil ist verpflichtet, seinen Gegner von der von ihm getroffenen Wahl mittelst gerichtlichen oder Notariatsaktes verständigen zu lassen.

Erfolgt von Seite des Gegners binnen 14 Tagen nach erhaltener Verständigung keine Anzeige der von ihm gewählten Schiedsrichter, so haben die vom klagenden Theile gewählten zwei Schiedsrichter sofort einen Obmann zu wählen, und zum schiedsrichterlichen Spruche zu schreiten.

Falls sich die gewählten Schiedsrichter über die Person des Obmannes nicht vereinigen können, entscheidet hierüber das Loos.

Gegen die Entscheidung des Schiedsgerichtes findet keine Berufung Statt.

Sechster Titel.

Besondere Vorrechte der Kreditsanstalt.

§. 61.

Die Gesellschaft führt den kaiserlichen Adler mit der Umschrift: „k. k. privilegirte österreichische Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe" und untersteht als Geklagte in allen Streitsachen, in welchen nicht die Kompetenz eines besonderen Real- oder Kausal-Gerichtsstandes begründet ist, dem Handelsgerichte zu Wien.

§. 62.

Die Amortisirung von in Verlust gerathenen Akzien, Interimsscheinen, Obligazionen und sonstigen Urkunden der Kreditsanstalt oder ihrer Filialen, muß ebenfalls bei dem Handelsgerichte in Wien angesucht werden. Dasselbe verfährt hiebei nach den für die Amortisirung öffentlicher Staatspapiere bestehenden Vorschriften.

§. 63.

Die Verfälschung, sowie die Nachahmung der von der Kreditsanstalt ausgestellten Urkunden von was immer für einer Art, wird mit den, gegen die Verfälschung oder Nachahmung öffentlicher Urkunden festgesetzten Strafen geahndet.

wówczas brak w sumie tych 5 procentów, uzupełnionym zostanie z funduszu rezerwowego, o ile tego stan jego dozwala.

Jak skoro fundusz rezerwowy spadnie niżéj wysokości, w §. 58 oznaczonéj, rozpoczną się znowu dopływy, jemu w §. 56 przekazane.

§. 60.

Spory, wynikające z związku towarzystwa między towarzystwem i pojedynczymi akcyonaryuszami, lub między towarzystwem i radą administracyjną, lud zresztą między pojedynczymi członkami téjże, roystrzygane być mają drogą sądu polubownego w Wiédniu. Tym końcem wybiera sobie w takim razie każda strona dwóch sędziów polubownych, którzy piątego jako nadsędzię mianują. Każda strona obowiązaną jest, zawiadomić kazać stronę przeciwną o wyborze swoim przez akt sądowy lub notaryalny.

Jeżeli ze strony przeciwnika w ciągu dni 14 po doręczeniu zawiadomienia nie nastąpi doniesienie o sędziach polubownych, przez niego obranych, wówczas dwaj sędziowie polubowni, przez stronę skargę wynoszącą obrani, natychmiast nadsędzię (superarbitra) wybrać mają, przystępując następnie do wyroku rozjemczego.

Gdyby się obrani sędziowie polubowni nie mogli ułożyć względem osoby nadsędziego, wówczas rzecz tę los rozstrzygnie.

Przeciw orzeczeniu sądu polubownego nie ma miejsca odwołanie się.

Tytuł szósty.

Szczególne prerogatywy zakładu kredytowego.

§. 61.

Towarzystwo upoważnione jest do prowadzenia Orła Cesarskiego z napisem téj treści: „C. K. Austryacki zakład kredytowy uprzywilejowany dla handlu i przemysłu.“ Takowe podlega jako strona pozwana we wszystkich sporach, w których nie jest uzasadnioną kompetencya osobnego sądu realnego lub kauzalnego, sądowi handlowemu we Wiédniu.

§. 62.

Amortyzacya straconych akcyj, certyfikatów tymczasowych, obligacyj i innych dokumentów zakładu kredytowego lub filiałów jego, musi być żądaną drogą prośby wniesionéj równie do sądu handlowego w Wiédniu. Tenże postępuje przytém wedle przepisów istniejących co do umorzenia publicznych papiérów rządowych.

§. 63.

Sfałszowanie, tudzież podrobienie dokumentów przez zakład kredytowy wystawionych, jakiegokolwiekbądź rodzaju, karanym będzie karami, zagrożonemi przeciw sfałszowaniu lub podrobieniu dokumentów publicznych.

§. 64.

Alle Urkunden, welche von der Kreditsanstalt in den, §§. 4 und 5 aufgeführten Geschäften ausgestellt werden, mit Ausnahme der Akzien, Wechsel und verzinslichen Schuldverschreibungen, dann der Verträge über unbewegliches Vermögen, genießen die Freiheit von den im Allerhöchsten Patente vom 9. Februar 1850 vorgeschriebenen Gebühren.

§. 65.

Alle gerichtlichen Verständigungen, insbesondere alle Verbote auf die bei der Anstalt für Rechnung Dritter erliegenden Gelder oder Effekten, oder sonstigen gerichtlichen Aufträge, müssen der Kreditsanstalt zu Handen der Direkzion durch das Handelsgericht in Wien zugestellt werden, widrigenfalls sie dieselben nicht anzunehmen verpflichtet ist.

Die Kreditsanstalt kann in solchem Falle die von dem Verbote getroffenen Gelder oder Effekten bei dem Handelsgerichte in Wien erlegen, oder während der Dauer des Verbotes zurückbehalten. In soferne während dieser Zeit von der Kreditsanstalt eine Zahlung des mit Verbot belegten Betrages zu leisten wäre, ist dieselbe zur Vergütung von Zinsen nicht verbunden.

§. 66.

Die österreichische Kreditsanstalt ist berechtiget, sich aus denjenigen Geldern, Effekten oder sonstigen Werthsgegenständen, welche ihr von dem Schuldner oder für denselben zu ihrer Sicherheit übergeben worden sind, oder in deren Inhabung sie durch ein ihr statutenmäßig zustehendes Geschäft gekommen ist, vor allen anderen Gläubigern zahlhaft zu machen, ohne hiezu die gerichtliche Hilfe ansuchen zu müssen.

Nur bei jenen Effekten, die von dem börsemäßigen Verkehre ausgeschlossen sind, hat sie die Versteigerung bei dem Handelsgerichte in Wien anzusuchen. Dieselbe muß der Kreditsanstalt gegen Vorlegung eines Ausweises über den ziffermäßigen Betrag ihrer Forderung sofort bewilliget, und bei einem einzigen anzuberaumenden Termine vorgenommen werden.

Börsemäßige Effekten läßt die Kreditsanstalt in solchem Falle durch einen beeideten Börsesensal an der Börse zu Wien verkaufen.

§. 67.

Die Gesellschaft kann in der Geltendmachung ihrer Ansprüche auf die im §. 66 erwähnten Gegenstände weder durch den Tod des Schuldners oder des Eigenthümers, noch durch die Eröffnung des Konkurses über das Vermögen eines derselben gehindert werden. Sie ist bloß verpflichtet, den nach Befriedigung ihrer Forderung erübrigten Betrag an die Verlassenschafts- oder Konkursmasse zu erfolgen.

§. 68.

Selbst früher erworbene Rechte dritter Personen auf die von dem Schuldner oder für denselben der Kreditsanstalt zu ihrer Sicherstellung übergebenen Gegenstände, gehen

§. 64.

Wszelkie dokumenta, wystawiane przez zakład kredytowy w czynnościach, §§fami 4 i 5 określonych, z wyjątkiem akcyj, wexlów i procent przynoszących zapisów długu, tudzież umów o majątek nieruchomy, doznawać będą wolności od należytości, przepisanych w Najwyższym Patencie z dnia 9 Lutego 1850 roku.

§. 65.

Wszelkie sądowe zawiadomienia, mianowicie wszelkie zapowiedzenia na pieniądze lub efekta, na rachunek trzecich osób w zakładzie złożone, lub inne nakazy sądowe, muszą zakładowi kredytowemu do rąk dyrekcyi być dostawione przez sąd handlowy we Wiédniu, inaczéj bowiem nie jest obowiązanym do przyjęcia onychże.

Zakład kredytowy może w takowym razie piéniądze lub efekta zapowiedzeniem objęte, złożyć w sądzie handlowym w Wiédniu, albo podczas ciągu zapowiedzenia u siebie zatrzymać. O ileby w ciągu czasu tego zakład kredytowy uiścić miał wypłatę sumy, zapowiedzeniem objętéj, tenże nie będzie obowiązanym do wynagrodzenia prowizyj.

§. 66.

Zakład kredytowy Austryacki prawo ma, przedewszystkiemi innemi wierzycielami wypłatę swoją ściągnąć z tych piéniędzy, efektów lub innych przedmiotów wartości, które mu do zabezpieczenia jego oddane zostały od dłużnika lub dla tegoż, albo które w jego dzierżenie weszły drogą czynności w statutach uzasadnionéj, nie potrzebując ku temu żadnéj pomocy sądowéj.

Tylko przy efektach, wyłączonych od obrotu giełdowego, żądać będzie winien do sprzedaży licytacyjnéj pozwolenia sądu handlowego wiédeńskiego. Za przedłożeniem wykazu co do obliczonéj należycie kwoty wierzytelności zakładu kredytowego pozwolenie to natychmiast nastąpić musi, a sprzedaż licytacyjna w jednym wyznaczonym terminie przedsięwziętą być ma.

Efekta giełdowe każe w takim razie zakład kredytowy sprzedać na giełdzie w Wiédniu przez sensala giełdowego zaprzysięgłego.

§. 67.

Towarzystwo w przeprowadzeniu praw swoich do przedmiotów w §. 66 wspomnionych, nie może być przeszkodzoném ani przez śmierć dłużnika lub właściciela, ani przez otworzenie konkursu do majątku jednego lub drugiego. Obowiązaném jest tylko sumę po ściągnieniu należytości swéj pozostającą, wydać masie spadkowéj lub konkursowéj.

§. 68.

Nawet piérwéj już nabyte prawa trzecich osób do przedmiotów, zakładowi kredytowemu do zabezpieczenia jego przez dłużnika lub na rzecz jego oddanych,

den Ansprüchen derselben nur dann vor, wenn jene früheren Rechte ihr schon bei der Uibergabe bekannt, oder doch für sie unzweifelhaft erkennbar gewesen sind.

Siebenter Titel.

Auflösung der Gesellschaft.

§. 69.

Die Anstalt hat sich aufzulösen, bei Ablauf der im §. 3 festgesetzten Dauer von 90 Jahren, wenn nicht eine Verlängerung derselben in der, in dem letzt vorhergehenden Jahre abzuhaltenden Generalversammlung beschlossen, und von der hohen Staatsverwaltung bewilliget wird.

§. 70.

Die Gesellschaft kann sich vor Ablauf der im §. 3 festgesetzten Dauer auflösen, wenn

I. der Antrag zur Auflösung von dem Verwaltungsrathe oder von einer Anzahl Akzionäre, welche den Besitz von wenigstens der Hälfte der Akzien ausweisen müssen, gestellt wird, oder

II. wenn laut einer endgiltig festgestellten Bilanz der Reservefond und die Hälfte des Grundkapitales verloren sein sollten.

In der in beiden Fällen einzuberufenden Generalversammlung muß wenigstens Ein Drittheil der Akzien vertreten sein, und die Auflösung durch eine Mehrheit von zwei Drittheilen der Stimmen beschlossen werden.

§. 71.

Im Falle der Auflösung der Gesellschaft werden von der Generalversammlung fünf, nicht zum Verwaltungsrathe gehörige stimmfähige Akzionäre, und vier Mitglieder des Verwaltungsrathes zu Liquidatoren gewählt.

Diese haben die Liquidazion unverzüglich zu beginnen und durchzuführen, und der nächsten Generalversammlung über den Abschluß der Geschäfte und über die weiteren Modalitäten der Auflösung Bericht zu erstatten.

Mit der Ernennung der Liquidatoren hört die Wirksamkeit des Verwaltungsrathes auf.

§. 72.

Bei der Auflösung ist das gesammte Eigenthum der Anstalt in bares Geld umzusetzen, sämmtliche fremde Barschaft hinauszuzahlen, alle Kosten und Rechnungen zu begleichen, endlich der erübrigte Betrag unter die Gesellschaftsglieder, nach dem Verhältnisse der Akzien, gleichmäßig zu vertheilen.

Sollten bei der Auflösung Streitigkeiten sich ergeben, so sind dieselben auf die im §. 60 vorgeschriebene Weise schiedsrichterlich zu entscheiden.

mają wtedy tylko piérwszeństwo przed prawami zakładu, gdy owe dawniejsze prawa jemu już przy oddaniu były wiadome, lub przynajmniéj dlań niewątpliwie do poznania łatwe.

Tytuł siódmy.

Rozwiązanie towarzystwa.

§. 69.

Po upływie lat 90 trwania, w §. 3 wyrzeczonego, towarzystwo rozwiązać się winno, jeżeli przedłużenie onegoż nie zostało uchwaloném przez zgromadzenie jeneralne, w roku ostatnio-poprzedzającym odbyć się mające, a oraz stwierdzoném przez wysoki Rząd Państwa.

§. 70.

Towarzystwo rozwiązać się może przed upływem trwania, w §. 3 ustanowionego, jeżeli

I. rozwiązanie zawnioskowaném będzie przez radę administracyjną lub przez tylu akcyonaryuszów, iżby przez nich posiadanie przynajmniéj połowy akcyj wykazaném być mogło, albo jeżeliby

II. wedle bilansu stanowczo ustanowionego chodziło o stratę funduszu rezerwowego i połowy kapitału zasadniczego.

Na zgromadzeniu jeneralném, w każdym z obu powyższych przypadków zwołać się mającém, zastąpioną być musi przynajmniéj jedna trzecia akcyj, a rozwiązanie uchwaloném większością dwóch trzecich części głosów.

§. 71.

W razie rozwiązania towarzystwa, obranych będzie przez zgromadzenie jeneralne pięciu z akcyonaryuszów, do głosowania uprawnionych, a do rady administracyjnéj nie należących, i cztérech członków Rady Administracyjnéj na likwidatorów.

Ci bezzwłocznie likwidacyą zająć się i onę przeprowadzić mają, i winni będą zgromadzeniu jeneralnemu najbliższemu zdać sprawę co do zamknięcia czynności jako też co do dalszych kroków, do rozwiązania stósownie zmierzających.

Z chwilą zamianowania likwidatorów, ustaje działalność rady administracyjnéj.

§. 72.

W skutku rozwiązania, cały majątek zakładu zamieniony być winien na gotowiznę, z któréj wszystkie cudze gotówki mają być wypłacone, wszystkie koszta i rachunki pokryte, a nareszcie sumy pozostające między członków towarzystwa równomiernie rozdzielone wedle stósunku akcyj.

Jeżeli przy rozwiązaniu spory wynikną, takowe załatwione być winny na drodze sądu rozjemczego, sposobem w §. 60 przepisanym.

Achter Titel.

Oberaufsicht der Staatsverwaltung.

§. 73.

Die Staatsverwaltung übt die fortwährende Aufsicht über die genaue Beobachtung der Statuten und über die Einhaltung der dem Geschäftsbetriebe der Kreditsanstalt gezogenen Grenzen, durch den von ihr ernannten landesfürstlichen Kommissär.

§. 74.

Der landesfürstliche Kommissär ist berechtiget, in die Geschäftsgebarung der Anstalt, in die bezüglichen Rechnungen und anderweitigen Urkunden Einsicht zu nehmen, und allen Versammlungen, soweit er es für nothwendig erachtet, beizuwohnen; er ist insbesondere verpflichtet, bei der Generalversammlung anwesend zu sein.

§. 75.

Dem landesfürstlichen Kommissär steht die Befugniß zu, gegen jeden Beschluß des Verwaltungsrathes oder der Generalversammlung, durch welchen er das Interesse des Staates, oder die Statuten verletzt oder überschritten erachtet, Einsprache zu thun.

Uiber die Ausführung eines solchen Beschlusses ist die höhere Entscheidung einzuholen, und es bleibt erstere aufgeschoben, bis diese Entscheidung erfolgt.

§. 76.

In allen Gegenständen, bei welchen die Mitwirkung der Staatsverwaltung oder die Allerhöchste Genehmigung erforderlich ist, hat die Kreditsanstalt deßfalls unmittelbar bei dem Finanzministerium einzuschreiten.

Tytuł ósmy.

Nadzór ze strony Rządu Państwa.

§. 73.

Rząd Państwa ciągle czuwać będzie nad ścisłém przestrzeganiem statutów i nad zachowaniem granic, dla czynności zakładu kredytowego zakreślonych przez komisarza Cesarskiego ku temu mianowanego.

§. 74.

Komisarz Cesarski prawo mieć będzie, zasięgać wiadomości o toku zawiadowania czynnościami zakładu, przeglądać dotyczące tegoż rachunki i inne dokumenta, i o ile tego widzi potrzebę, być obecnym na wszystkich posiedzeniach zgromadzenia; mianowicie obowiązanym jest znajdować się na zgromadzeniu jeneralném.

§. 75.

Cesarskiemu komisarzowi przysłuża prawo założenia opozycyi przeciw wszelkiéj uchwale rady administracyjnéj lub zgromadzenia jeneralnego, przez którą uważa interesa Państwa lub statuta naruszonemi lub przestąpionemi.

Dla przeprowadzenia takowéj uchwały, zasięgnąć należy wyższego rozstrzygnienia, a przeprowadzenie dopóty wstrzymaném zostanie, aż rzeczone rozstrzygnienie nastąpi.

§. 76.

We wszelkich przedmiotach, do których spółudział Rządu Państwa lub Najwyższe Zezwolenie potrzebném będzie, udawać się ma zakład kredytowy w téj mierze wprost do Ministerstwa Skarbu.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XLII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 25. Dezember 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XLII.

Wydany i rozesłany dnia 25 Grudnia 1855.

201.

Erlaß des Finanzministeriums vom 24. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 187, ausgegeben am 10. November 1855),

womit die bezügliche Forstadministrazion der Finanz-Landesdirekzion in Krakau provisorisch zugewiesen worden ist.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 23. Februar 1855, womit die Errichtung einer selbständigen Finanz-Landesdirekzion für den Krakauer Regierungsbezirk Allergnädigst genehmiget worden ist (Nr. 42 des Jahres 1855 des Reichs-Gesetz-Blattes *), auch anzuordnen geruht, daß dieser Finanz-Landes-Direkzion sämmtliche in diesem Gebiete liegende Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen, welche zu Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 28. Juni 1851 (Nr. 170 des Jahres 1851 des Reichs-Gesetz-Blattes **) der Berg-, Salinen- und Forst-Direkzion zu Wieliczka untergestellt worden, provisorisch in die Verwaltung übergeben werden, wornach der Beginn der Wirksamkeit dieser neuen Einrichtung für den 1. September 1855 festgesetzt worden ist.

Freiherr von **Bruck** m. p.

202.

Erlaß des Justizministeriums vom 26. Oktober 1855,

wirksam für das Königreich Ungarn,

über die Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchungen wegen des Verbrechens der Verfälschung der öffentlichen Kreditspapiere bei den Landesgerichten am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 188, ausgegeben am 10. November 1855.

203.

Verordnung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 26. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 189, ausgegeben am 10. November 1855),

betreffend die Portofreiheit der Korrespondenzen der Rabbinate in Kultus- und Matriken-Angelegenheiten.

Auf Grund der mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Jänner 1851 (Nr. 32 des Jahres 1851 des Reichs-Gesetz-Blattes ***) genehmigten Bestimmungen bezüglich der Regulirung der Portofreiheiten wird gestattet, daß die ämtlichen Korrespondenzen, welche die israelitischen Landes-, Kreis- und Lokal-Rabbinate in Kultus- und Matriken-Angelegenheiten mit den landesfürstlichen Behörden und Ämtern, dann untereinander zu wechseln haben, portofrei behandelt werden, wenn dieselben mit dem Amtssiegel und dem

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1855, erste Abtheilung, XV. Stück, Nr. 51, Seite 165.

**) Landes- Gesetz- und Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1851, XXVIII. Stück, Nr. 224, Seite 723.

***) Ebendaselbst VII. Stück, Nr. 48, Seite 123.

201.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 24 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 187, wydana dnia 10 Listopada 1855),

mocą którego względna administracya lasów przydzieloną została prowizorycznie krajowéj Dyrekcyi finansów w Krakowie.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 23 Lutego 1855, mocą którego uznane Najłaskawiéj zostało zaprowadzenie samodzielnéj krajowéj Dyrekcyi finansów dla zarządu obrębu krakowskiego (Nr. 42 roku 1855 Dziennika Praw Państwa *), rozporządzić jeszcze nadto, iżby téjże krajowéj Dyrekcyi finansów oddane były prowizorycznie w zarząd wszystkie w tymże obrębie położone lasy Państwa i funduszu Państwa, tudzież domeny, które w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 28 Czerwca 1851 (Nr. 170 roku 1851 Dziennika Praw Państwa **) poddane były Dyrekcyi górniczéj, salin i lasów w Wieliczce, zaczém rozpoczęcie działalności téjże nowéj instytucyi ustanowioném zostało na 1 Września 1855.

Baron **Bruck** m. p.

202.

Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 26. Paźdz. 1855,

obowiązujące Królestwo Węgierskie,

o zcentralizowaniu śledztw karnosądowych względem zbrodni fałszowania publicznych papierów kredytowych u sądów krajowych w siedzibie oddziałów namiestniczych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 188, wydaną d. 10 Listopada 1855.

203.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 26 Października 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 189, wydana dnia 10 Listopada 1855),

względem uwolnienia od opłat pocztowych korespondencyj Rabinatów w rzeczach wyznania i metryk.

Na podstawie przyznanych Najwyższém Postanowieniem z dnia 3 Stycznia 1851 (Nr. 32 roku 1851 Dziennika Praw Państwa ***) postanowień względem uregulowania uwolnień od opłat pocztowych, dozwala się, iżby korespondencye urzędowe, zamieniane przez żydowskie Rabinaty w rzeczach wyznania i metryk z władzami i urzędami Cesarsko-Królewskiemi, niemniéj między sobą, uważane były za wolne od porto, jeżeli takowe opatrzone są pieczęcią urzędu i nazwiskiem

*) Dziennik Rządu krajowego z roku 1855, oddział piérwszy, zeszyt XV, Nr. 51, strona 165.

**) Dziennik Praw krajowych i rządowych dla Galicyi z roku 1851, część XXVIII, Nr. 221, strona 723.

***) Tamże część VII, Nr. 48, strona 123.

Namen der absendenden Behörde oder Person und mit der Bezeichnung „Amtssache“ oder „Kultus- oder Matriken-Angelegenheit“ versehen sind.

Ritter von **Toggenburg** m. p.

204.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und des Handels vom 3. November 1855,

giltig für Österreich unter und ob der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain,

über den Wirkungskreis der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf die Vormerk-Protokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthütten.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 190, ausgegeben am 10. November 1855.

205.

Erlaß des Finanzministeriums vom 3. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 191, ausgegeben am 10. November 1855),

wirksam für alle im gemeinschaftlichen Zollverbande begriffenen Kronländer,

über die Zollbehandlung der Knollen der Pflanze Asphodill.

Im Vernehmen mit den Regierungen der Herzogthümer von Modena und Parma werden die Knollen (Zwiebeln) der Pflanze Asphodill (radix asphodeli), auch Goldwurzeln genannt, sowohl frisch als trocken unter die Tarifspost 13, lit. c) gereiht, wonach dieselben bei der Einfuhr in das allgemeine Zollgebiet die Zollfreiheit genießen.

Diese Bestimmung tritt mit dem Tage in Wirksamkeit, an welchem sie den Zollämtern bekannt wird.

Freiherr von **Bruck** m. p

206.

Erlaß des Finanzministeriums vom 4. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 192, ausgegeben am 10. November 1855),

giltig für die im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer,

betreffend einige Änderungen in den Verzollungsbefugnissen der Zollämter in Istrien und auf den Quarner-Inseln und die Aufstellung einiger Waaren-Kontrolsämter daselbst.

In den mit dem Finanzministerial-Erlasse vom 30. August 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt, LVII. Stück, Nr. 174, S. 1009 *), den Zollämtern in Istrien und auf den Quarner-Inseln zugestandenen Verzollungsbefugnissen hat man folgende Änderungen provisorisch eintreten zu lassen befunden, welche von dem Tage, an dem jedem Amte die Verständigung zukommt, in Wirksamkeit treten:

1. Das Nebenzollamt I. Klasse in Rovigno wird versuchsweise zum Hauptzollamte II. Klasse erhoben.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung. XL. Stück, Nr. 175, Seite 642.

podającéj władzy lub osoby, tudzież oznaczeniem „Rzecz urzędowa“ albo „w sprawach wyznań lub metryk“.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

204.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu z dnia 3 Listopada 1855,

mające moc obowiązującą w Austryi niżéj i powyżéj Anizy, Salzburgu, Czechach, Morawii, Szląsku, Tyrolu i Vorarlbergu, Karyntyi i Krainie,

o zakresie działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokółów prenotacyjnych o sprzedajnych profesyach i budach jarmarcznych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 190, wydaną d. 10 Listopada 1855.

205.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 3 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 191, wydana dnia 10 Listopada 1855),

mające moc obowiązującą we wszystkich krajach koronnych, spólnym związkiem celnym objętych,

o postępowaniu celném względem główek rośliny asfodeli.

W porozumieniu się z rządami Księstw Modeny i Parmy podpadają główki (cebulki) rośliny asfodeli *(radix asphodeli)*, zwane także złotogłowem, czyto świéże czy suche, pod pozycyą taryfy 13, lit. *c)*, zaczém wolne są od cła w przywozie do powszechnego obrębu celnego.

Postanowienie to obowiązuje z dniem, w którym dojdzie do wiadomości władz celnych.

Baron **Bruck** m. p.

206.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 4 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLI, Nr. 192, wydana dnia 10 Listopada 1855),

mające moc we wszystkich krajach koronnych, powszechnym związkiem celnym objętych,

dotyczące niektórych zmian w prawach oclenia urzędów celnych w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich, tudzież ustanowienia tamże niektórych urzędów do kontroli towarów.

W prawach oclenia, urzędom celnym w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich rozrządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 30 Sierpnia 1853 r. (Dziennik Praw Państwa, Część LVII, Nr. 174, str. 1009*) przyznanych, uznano potrzebę wprowadzić prowizorycznie zmiany poniżéj następujące, moc mające z dniem, w którym każdy urząd o tém zawiadomionym zostanie, a to:

1. Urząd celny boczny klasy I. w *Rovigno* na próbę wyniesionym zostaje na urząd celny główny klasy II.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, Oddział I, Część XL, Nr. 175, str. 642.

2. Die Nebenzollämter II. Klasse in Umago und Fasana werden zu Nebenzollämtern I. Klasse erhoben.

3. Dagegen wird das Nebenzollamt I. Klasse in Fianona in die Kategorie der Nebenzollämter II. Klasse versetzt.

4. Alle Nebenzollämter I. Klasse in Istrien und auf den quarneriſchen Inſeln erhalten das Verzollungsbefugniß der Hauptzollämter II. Klasse, jedoch nur bis zur Menge der doppelten Verzollungseinheit; dem Zollamte Pola aber wird bei den dortigen beſonderen Verhältniſſen auch das Verzollungsbefugniß der Hauptzollämter I. Klasse bis zur Hälfte der Verzollungseinheit zugeſtanden.

5. Die nach Anmerkung 1. zur Tarifsabtheilung 23, b) nur bei dem Eintritte zur See über die Zollämter Fiume, Triest, Venedig, Chioggia und Cavanella di Pó beſtehende Begünſtigung der Verzollung legitimirter dalmatiniſcher Oele mit dem ermäßigten Zolle wird auch auf den Eintritt über die Zollämter: Capo d'Istria, Pirano, Parenzo, Rovigno, Pola, Lussin piccolo, Cherso, Veglia, Besca, Lussin grande, und zwar in unbeſchränkter Menge ausgedehnt.

6. Die nach der Tarifsabtheilung 27 bei der Einfuhr zur See auf die Hauptzollämter II. Klasse beſchränkte Befugniß zur Verzollung dalmatiniſcher legitimirter Weine in unbeſchränkter Menge, wird den Zollämtern: Capo d'Istria, Pirano, Parenzo, Pola, Umago, Fasana, Lussin piccolo, Cherso, Veglia, Muggia, Isola, Cittanuova, Porto Rabaz, Besca, Lussin grande verliehen.

7. Die dermal nach dem Tarife nur den Aemtern in Venedig und Chioggia zuſtehende Befugniß der Zulaſſung legitimirten Dalmatiner eingeſalzenen oder geräucherten Fleiſches und des legitimirten Dalmatiner Käſes gegen den ermäßigten Zoll in unbeſchränkter Menge wird auch den Nebenzollämtern I. Klasse: Lussin piccolo, Cherso, Veglia, dann den Nebenzollämtern II. Klasse: Besca und Lussin grande eingeräumt.

8. Letzteren zwei Zollämtern wird die nach dem Tarife den Nebenzollämtern I. Klaſſe vorbehaltene Befugniß zur Zulaſſung Dalmatiner legitimirter zubereiteter Seefiſche gegen den ermäßigten Zoll in unbeſchränkter Menge zugeſtanden.

Dieſe beſonderen Befugnißerweiterungen werden jedoch auf den Bedarf der Orte der Verzollung und ihrer nächſten Umgebung beſchränkt; es iſt daher die Verſendung der verzollten Gegenſtände dieſer Art im inneren die Zoll-Linie berührenden Verkehre zwiſchen den Inſeln und dem feſten Lande, oder zwiſchen Iſtrien und dem übrigen Zollgebiete nicht zu geſtatten.

Die Zollämter in Capo d'Istria, Pirano, Parenzo, Rovigno und Lussin piccolo werden zugleich als Waaren-Kontrolsämter beſtimmt, nur wird in Abſicht auf den Umkreis dieſer Kontrolsämter feſtgeſetzt, daß die Abtretung von Waaren, wofür Kon-

2. Urzędy celne boczne klasy II. w *Umago* i *Fasana* wyniesione będą na urzędy celne boczne klasy I.

3. Przeciwnie zaś urząd celny boczny klasy I. *Fianona* przeniesionym zostaje do kategoryi urzędów celnych bocznych klasy II.

4. *Wszystkie* urzędy celne boczne klasy I. w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich otrzymują prawo oclenia urzędów celnych głównych klasy II., atoli tylko do ilości *podwójnéj* jednostki oclenia; urzędowi celnemu *Pola* zaś przyznanym zostaje z uwagi na tameczne właściwe stósunki także prawo oclenia urzędów celnych głównych klasy I. aż do połowy jednostki oclenia.

5. Uwzględnienie co do oclenia *wylegitymowanych olejów dalmatyńskich* wedle cła zniżonego, na mocy uwagi 1 do oddziału taryfowego 23. *b*) mające miejsce tylko w wprowadzeniu ich morzem przez urzędy celne: *Fiume*, *Tryest*, *Wenecyą*, *Chioggia i Cavanella di Po*, rozciągnioném zostaje także i na wprowadzenie onychże przez urzędy celne: *Capo d' Istria*, *Pirano*, *Parenzo*, *Rovigno*, *Pola*. *Lussin piccolo*, *Cherso*, *Veglia*, *Besca*, *Lussin grande*, a to w *ilości nieograniczonéj*.

6. Prawo oclenia *dalmatyńskich wylegitymowanych win w ilości nieograniczonéj* przyznane wedle oddziału taryfy 27 w przywozie morzem urzędom celnym głównym klasy II nadaném zostaje urzędom celnym: *Capo d' Istria*, *Pirano*, *Parenzo*, *Pola*, *Umago*, *Fasana*, *Lussin piccolo*, *Cherso*, *Veglia*, *Muggia*, *Isola*, *Cittanuova*, *Porto Rabaz*, *Besca*, *Lussin grande*.

7. Prawo przypuszczania *wylegitymowanego mięsa dalmatyńskiego solonego lub wędzonego* tudzież *wylegitymowanego séra dalmatyńskiego* za cłem zniżoném *w ilości nieograniczonéj*, przysłużające wedle taryfy tylko urzędom w *Wenecyi* i *Chioggia*, przyznaném zostaje także urzędom celnym bocznym klasy I: *Lussin piccolo*, *Cherso*, *Veglia*, tudzież urzędom celnym bocznym klasy II: *Besca* i *Lussin grande*.

8. Ostatnim dwom urzędom celnym przyznaném zostaje prawo przypuszczania *dalmatyńskich wylegitymowanych ryb morskich przyrządzonych* za cłem zniżoném w *ilości nieograniczonéj*, zastrzeżone wedle taryfy urzędom celnym bocznym klasy I.

Wszelako te szczegółowe rozprzestrzenienia prawa ograniczają się tylko na potrzeby miejsc oclenia i najbliższéj ich okolicy; nie jest więc dozwoloném przesyłanie oclonych tego rodzaju przedmiotów we wnętrznym obrocie linii celnéj dosięgającym między wyspami i stałym lądem, lub między Istryą i resztą terytoryum celnego.

Urzędy celne w *Capo d' Istria*, *Pirano*, *Parenzo*, *Rovigno* i *Lussin piccolo* ustanawiają się oraz jako urzędy kontroli towarów, tylko pod względem na obręb tych urzędów kontrolnych rozporządza się, iż odstąpienie towarów, *co do*

trolscheine angesprochen werden, nur von den im Sitze dieser Ämter befindlichen, die Handelsbücher vorschriftmäßig führenden Kaufleuten, und nur an Parteien in Istrien oder auf den Quarner-Inseln, ohne Unterschied ihres Wohnsitzes, stattfinden kann.

Freiherr von **Bruck** m. p.

207.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und der Finanzen vom 5. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 193, ausgegeben am 10. November 1855),

wirksam für jene Kronländer, für welche die Allerhöchsten Patente vom 11. April 1851 und vom 8. November 1853 erlassen wurden,

wodurch der §. 60 des kaiserlichen Patentes vom 11. April 1851, Nr. 84 des Reichs-Gesetz-Blattes, und §. 58 des kaiserlichen Patentes vom 8. November 1853, Nr. 237 des Reichs-Gesetz-Blattes*), erläutert werden.

Zur Beseitigung vorgekommener Zweifel wird erklärt, daß das im §. 60 des kaiserlichen Patentes vom 11. April 1851, Nr. 84 des Reichs-Gesetz-Blattes, und im §. 58 des kaiserlichen Patentes vom 8. November 1853, Nr. 237 des Reichs-Gesetz-Blattes,*) den Besitzern bezugsberechtigter Güter eingeräumte Befugniß, jene Hypothekar-Gläubiger, deren Forderung im unbestimmten Betrage haftet, im Aufforderungswege zur ziffermäßigen Liquidirung zu belangen, bei jenen Forderungen nicht Platz greift, deren Richtigstellung nach den bestehenden gesetzlichen Vorschriften im administrativen Wege zu erfolgen hat.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

208.

Verordnung des Justizministeriums vom 8. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 194, ausgegeben am 10. November 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch, im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde, bestimmt wird, in wieferne Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet seien, die Namen derjenigen Vertrauten, welche ihnen die Anzeige einer strafbaren Handlung, oder andere Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person mittheilen, den Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben.

Über die vorgekommene Anfrage: „ob Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet seien, die Namen derjenigen Vertrauten, welche ihnen die Anzeige einer strafbaren Handlung oder andere Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person mittheilen, den Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben?“ findet

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, LX. Stück, Nr. 238, Seite 820.

których żądane bywają certyfikaty kontrolne, miejsce mieć może tylko przez kupców, w siedlisku urzędów tych się znajdujących, zgodnie z przepisami księgi handlowe prowadzących, i tylko dla stron w Istryi lub na wyspach Gwarneryjskich, bez różnicy zamieszkałości tychże.

Baron **Bruck** m. p.

207.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 5 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 193, wydana dnia 10 Listopada 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, dla których wydane zostały Najwyższe Patenta z dnia 11 Kwietnia 1851 i z dnia 8 Listopada 1853 r.,

mocą którego objaśnione zostają §. 60 Cesarskiego Patentu z d. 11 Kwietnia 1851 r. Nr. 84 Dziennika Praw Państwa, i §. 58 Cesarskiego Patentu z dnia 8 Listopada 1853 r. Nr. 237 Dziennika Praw Państwa *).

Dla uchylenia zaszłych wątpliwości co do prawa zaskarżenia tych wierzycieli hipotecznych, których wierzytelność cięży w sumie nieoznaczonéj, drogą wyzywawczą celem likwidowania jéj cyfry, przyznanego posiadaczom dóbr, do poborów uprawnionych, §fem 60 Patentu Cesarskiego z d. 11 Kwietnia 1851, Nr. 84 Dziennika Praw Państwa, tudzież §fem 58 Cesarskiego Patentu z dnia 8 Listopada 1853, Nr. 237 Dziennika Praw Państwa *), oświadcza się, iż takowe nie ma zastósowania do tych wierzytelności, których obliczenie sprawdzoném być ma wedle istniejących przepisów prawa na drodze administracyjnéj.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p.

208.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 8 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 194, wydana dnia 10 Listopada 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pogranicze wojskowe,

którém w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Najwyższéj Władzy policyjnéj, ustanowioném zostaje, o ile władze rządowe i gminne obowiązane są, podać do wiadomości sądom karnym na ich żądanie imiona tych poufników, którzy onymże doniesienie uczynili o uczynku karze ulegającym, lub o innych odkryciach, celem wytoczenia karno-sądowego postępowania przeciw osobie dotyczącéj.

Na zapytanie wniesione w tym przedmiocie: „czy władze rządowe i gminne obowiązane są, do wiadomości podać sądom karnym na ich żądanie imiona tych poufników, którzy im celem karno-sądowego postępowania przeciw osobie jakiéj doniesienie czynią o czynności karygodnéj lub o innych odkryciach“? oświadcza Ministeryum Spra-

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, oddział piérwszy, część LX, Nr. 238, strona 820.

das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern und der obersten Polizeibehörde zu erklären, daß nach dem Sinne des §. 112, lit. b) der Strafprozeß-Ordnung in der Regel ebenso wenig eine Staats- oder Gemeindebehörde, als einzelne Staatsbeamte verpflichtet sind, die Namen derjenigen vertrauten Anzeiger einer strafbaren Handlung, welche ihnen selbst nur unter dem Siegel des Amtsgeheimnisses bekannt sind, oder rücksichtlich welcher dem Anzeiger die Geheimhaltung des Namens zugesichert worden ist, einem Strafgerichte auf dessen Verlangen zu eröffnen.

Hiervon sind im Sinne der bestehenden Gesetze nur die Fälle ausgenommen: wenn nämlich entweder gegen den anonymen Anzeiger der rechtliche Verdacht vorliegt, daß er sich selbst durch eine falsche Anzeige, einer der in den §§. 209 und 487 des Strafgesetzes bezeichneten strafbaren Handlungen schuldig gemacht habe, in welchem Falle der Beschuldigte nach Vorschrift des §. 71 der Strafprozeß-Ordnung von jeder öffentlichen Behörde dem Strafgerichte namhaft zu machen ist;— oder wenn es sich um die Anzeige einer hochverrätherischen Unternehmung handelt, wo in Gemäßheit des §. 61 des Strafgesetzes Jedermann, bei sonst eigener Strafbarkeit, zur Anzeige verpflichtet, daher auch, außer dem Falle des §. 62, bei der Anzeige zugleich seinen Namen anzugeben verbunden ist.

Sollte in solchen Fällen dem Strafgerichte die Mittheilung des Namens des Anzeigers verweigert werden, so hat es die geeignete Abhilfe nach Vorschrift des §. 27 der Strafprozeß-Ordnung zu suchen.

Freiherr von **Krauß** m. p.

wiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Najwyższéj Władzy policyjnéj, iż w myśl §. 112, lit. *b)* ustawy postępowania karnego w powszechności tak władza rządowa lub gminna, jak pojedynczy urzędnicy rządowi nie są obowiązani, wyjawić sądowi karnemu na jego żądanie imiona tych poufnych donosicieli uczynku karygodnego, które im samym tylko pod ścisłością tajemnicy urzędowéj są wiadome, lub względem którego uczynku donosicielowi zapewniono zachowanie imienia jego w tajemnicy.

Od tego wyjętemi są w myśl ustaw istniejących te tylko przypadki: gdy albo przeciw bezimiennemu donosicielowi zachodzi prawne podejrzenie o to, iż sam przez fałszywe doniesienie stał się winnym którego z czynów karygodnych, w §§. 209 i 487 ustawy karnéj wymienionych, w którym to przypadku obwiniony wedle przepisu §. 71 ustawy postępowania karnego poimiennie do wiadomości podanym być winien sądowi karnemu przez każdą władzę publiczną; albo jeżeli idzie o doniesienie przedsięwziąć się mającéj zbrodni stanu, gdzie w skutek §. 61 ustawy karnéj każdy, pod własną karygodnością w razie przeciwnym, do doniesienia, a więc téż, wyłącznie przypadku §. 62, przytém oraz i do wyjawienia imienia swego jest obowiązanym.

Gdyby przeto w takowych razach udzielenie imienia donosiciela sądowi karnemu było odmówioném, tenże poszukiwać będzie stósownego zaradzenia temu, wedle przepisu §. 27 ustawy postępowania karnego.

Baron **Krauss** m. p.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XLIII. Stück.

BIBLIOTH. UNIVERSITA. CRACOVIEN.

Ausgegeben und versendet am 26. Dezember 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XLIII.

Wydany i rozesłany dnia 26 Grudnia 1855.

209.

Kaiserliches Patent vom 5. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLII. Stück, Nr. 195, ausgegeben am 13. November 1855),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit das zwischen Seiner Heiligkeit Papst Pius IX. und Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät Franz Joseph I., Kaiser von Oesterreich, am 18. August 1855 zu Wien abgeschlossene Uibereinkommen (Konkordat) kundgemacht und angeordnet wird, daß die Bestimmungen desselben, mit Vorbehalt der in den Artikeln I und II dieses Patentes angedeuteten Anordnungen, im ganzen Umfange des Reiches von dem Zeitpunkte der Kundmachung dieses Patentes an in volle Gesetzeskraft zu treten haben.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slawonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem &.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg &.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwojwod der Wojwodschaft Serbien &. &.

Seit Wir, durch die Fügung des Allerhöchsten, den Thron Unserer Ahnen bestiegen haben, war Unsere unablässige Bemühung darauf gerichtet, die sittlichen Grundlagen der geselligen Ordnung und des Glückes Unserer Völker zu erneuern und zu befestigen. Um so mehr haben Wir es für eine heilige Pflicht erachtet, die Beziehungen des Staates zu der katholischen Kirche mit dem Gesetze Gottes und dem wohlverstandenen Vortheile Unseres Reiches in Einklang zu setzen. Zu diesem Ende haben Wir für einen großen Theil Unseres Reiches, nach Einvernehmung der Bischöfe jener Länder, Unsere Verordnungen vom 18. und 23. April 1850 erlassen, und durch dieselben mehreren dringenden Bedürfnissen des kirchlichen Lebens entsprochen.

209.

Patent Cesarski z dnia 5 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLII, Nr. 195, wydana dnia 13 Listopada 1855),

mający moc obowiązującą w całéj rozległości Cesarstwa,

podający do wiadomości zawartą między Jego Świątobliwością Papieżem Piusem IX i Jego Cesarsko-Królewską Apostolską Mością Franciszkiem Józefem I., Cesarzem Austryi, dnia 18 Sierpnia 1855 w Wiédniu umowę (Konkordat) i rozporządzający, iżby zawarte w nim postanowienia, z zastrzeżeniem o nadmienionych w artykułach I i II tegoż Patentu rozporządzeniach, weszły w zupełną moc prawa w całéj rozległości Cesarstwa od chwili ogłoszenia tego Patentu.

My Franciszek Józef Piérwszy

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki:

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi: Wielki Książę Toskany i Krakowa: Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny: Wielki Książę Siedmiogrodu: Margrabia Morawii: Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacencyi Gwastali, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryulu, Raguzy i Zadry: uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski: Książę Trydentu i Bryksenu: Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi: Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj: Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Odkąd z woli Najwyższego objęliśmy tron Naszych Przodków, było Naszém bezustanném usiłowaniem, odnowić i utwierdzić moralne podstawy towarzyskiego porządku i szczęścia Naszych ludów. Poczytaliśmy téż tém chętniéj za Nasz święty obowiązek, pogodzenie stósunków Państwa do katolickiego Kościoła z ustawy Bożemi i dobrze zrozumianą korzyścią Naszego Cesarstwa. Tym celem wydaliśmy dla wielkiéj części Państwa Naszego, po wysłuchaniu Biskupów onych krajów, Nasze Rozporządzenia z 18 i 23 Kwietnia 1850, i uczynili niemi zadość kilku nagłym potrzebom życia kościelnego.

Um das segensreiche Werk zu vollenden, haben Wir uns hierauf mit dem heiligen Stuhle ins Einvernehmen gesetzt, und am 18. August l. J. mit dem Oberhaupte der Kirche eine umfassende Vereinbarung geschlossen.

Indem Wir dieselbe hiermit Unseren Völkern kundmachen, verordnen Wir, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, wie folgt:

I.

Wir werden das Nöthige verfügen, um die Leitung des katholischen Schulwesens in jenen Kronländern, wo sie dem achten Artikel nicht entspricht, mit den Bestimmungen desselben in Einklang zu setzen. Bis dahin ist nach den bestehenden Verordnungen vorzugehen.

II.

Es ist Unser Wille, daß die bischöflichen Ehegerichte auch in jenen Ländern, wo dieselben nicht bestehen, sobald als möglich in Wirksamkeit treten, um über die Eheangelegenheiten Unserer katholischen Unterthanen gemäß Artikel X des Konkordates zu erkennen. Die Zeit, zu welcher sie ihre Wirksamkeit zu beginnen haben, werden Wir, nach Einvernehmung der Bischöfe, bekannt geben lassen. Inzwischen werden auch die nöthigen Aenderungen der bürgerlichen Gesetze über Eheangelegenheiten kundgemacht werden. Bis dahin bleiben die bestehenden Gesetze für die Ehen Unserer katholischen Unterthanen in Kraft, und Unsere Gerichte haben nach denselben über die bürgerliche Geltung dieser Ehen und die daraus hervorgehenden Rechtswirkungen zu entscheiden.

III.

Im Uibrigen haben die Bestimmungen, welche in dem, von Uns mit dem päpstlichen Stuhle abgeschlossenen Uibereinkommen enthalten sind, in dem ganzen Umfange Unseres Reiches, von dem Zeitpunkte der Kundmachung dieses Patentes an in volle Gesetzkraft zu treten.

Mit der Durchführung dieser Bestimmungen ist Unser Minister des Kultus und Unterrichtes, im Vernehmen mit den übrigen betheiligten Ministern und Unserem Armee-Ober-Kommando, beauftragt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, den fünften des Monates November im Eintausend achthundert fünfundfünfzigsten, Unserer Reiche im siebenten Jahre.

Franz Joseph m. p.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p. Graf **Thun** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Dla dokonania zbawiennego dzieła, porozumieliśmy się potém ze Stolicą świętą i zawarli na dniu 18 Sierpnia b. r. obszerną z Głową Kościoła umowę.

Podając ją niniejszém ludom Naszym do wiadomości, rozporządzamy, po zasięgnieniu zdania Naszych Ministrów i wysłuchaniu Naszéj Rady Państwa, co następuje:

I.

Wydamy potrzebne rozporządzenia, aby kierownictwo szkół katolickich w onych krajach koronnych, gdzie nie odpowiada artykułowi ósmemu, pogodzić z tegoż postanowieniami. Do onego czasu przestrzegać należy rozporządzeń istniejących.

II.

Jest Naszą wolą, iżby biskupie sądy małżeńskie także i w tych krajach, gdzie takowe nie istnieją, jak najspieszniéj weszły w życie, aby stósownie do artykułu X Konkordatu orzekały w sprawach małżeńskich Naszych katolickich poddanych. Czas, w którym rozpocząć mają swą działalność, każemy podać do wiadomości, po wysłuchaniu Biskupów. Tymczasem obwieszczone także będą potrzebne zmiany w ustawach cywilnych o sprawach małżeńskich. Aż do tego czasu pozostają w mocy istniejące ustawy dla małżeństw poddanych Naszych katolickich, a sądy Nasze wedle nich rozstrzygać mają o cywilnéj ważności tych małżeństw i wynikających ztąd następstwach prawniczych.

III.

Wreszcie Postanowienia, objęte umową zawartą przez Nas ze Stolicą papiezką, wchodzą w zupełną moc prawa, w całéj rozległości Naszego Cesarstwa, z chwilą ogłoszenia tegoż Patentu.

Do przeprowadzenia tychże postanowień upoważniony jest Nasz Minister Wyznań i Oświecenia za porozumieniem się z innymi udział w tém mającym Ministrami i Naszą Naczelną Komendą armii.

Dano w Wiédniu, Naszéj Cesarskiéj Stolicy i Rezydencyi, dnia piątego miesiąca Listopada roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego piątego, a w siódmym panowania Naszego.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Hrabia **Thun** m. p.

Z rozkazu Najwyższego:

Ransonnet m. p.

Nos Franciscus Josephus Primus,

divina favente clementia Austriae Imperator; Rex Hungariae, Bohemiae, Lombardiae et Venetiarum, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illiriae; Rex Hierosolimae etc.; Archidux Austriae; Magnus Dux Hetruriae et Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae et Bucovinae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Dux superioris et inferioris Silesiae, Mutinae, Parmae, Placentiae et Quastalae, Osveciniae et Zatoriae, Teschinae, Forojulii, Ragusae et Gaderae etc.; Comes Habsburgi, Tirolis, Kyburgi, Goriciae et Gradiscae; Princeps Tridenti et Brixinae etc.; Marchio superioris et inferioris Lusatiae et Istriae; Comes Altae-Amisiae, Feldkirkiae, Brigentiae, Sonnenbergae etc.; Dominus Tergesti, Cattari, Marchiae Slavoniae; Magnus Wojwoda Wojwodinae Serbiae etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Postquam inter Suae Sanctitatis Nostrumque Plenipotentiarium ad certum stabilemque ordinem rerum rationumque Ecclesiae Catholicae in Imperio Nostro constituendum conventio solemnis die decima octava Augusti anni labentis inita et signata est tenoris sequentis:

Urtext.

Conventio

inter Sanctitatem Suam Pium IX. Summum Pontificem et Majestatem Suam Caesareo-Regiam Apostolicam Franciscum Josephum I. Imperatorem Austriae.

(Cui subscriptum Viennae die 18va Augusti 1855, ratificationes mutuo traditae ibidem die 25ta Septembris 1855.)

In Nomine

Sanctissimae et Individuae Trinitatis.

Sanctitas Sua Summus Pontifex Pius IX. et Majestas Sua Caesareo-Regia Apostolica Franciscus Josephus I. Austriae Imperator, concordibus effecturi studiis, ut fides, pietas et omnis recti honestique vigor in Austriae Imperio conservetur et augescat, de Ecclesiae catholicae statu in eodem Imperio solemnem conventionem inire decreverunt.

Übersetzung.

Vereinbarung

zwischen Seiner Heiligkeit Papst Pius IX. und Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät Franz Joseph I., Kaiser von Österreich.

(Unterzeichnet zu Wien am 18. August 1855. In den beiderseitigen Ratifikazionen ausgewechselt ebendaselbst am 25. September 1855.)

Im Namen

der allerheiligsten und untheilbaren Dreifaltigkeit.

Seine Heiligkeit Papst Pius IX. und Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät Franz Joseph I., Kaiser von Österreich, deren einmüthiges Streben darauf gerichtet ist, daß Glaube, Frömmigkeit und sittliche Kraft im Kaiserthume Österreich bewahrt und gemehrt werde, haben beschlossen, über die Stellung der katholischen Kirche in demselben Kaiserthume einen feierlichen Vertrag zu errichten.

My Franciszek Józef Piérwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastali, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Czynimy wiadomo wszem w obec i każdemu z osobna, komu na tém zależy, osnową niniejszą:

Że między Jego Świątobliwości i Naszym Pełnomocnikiem celem ustanowienia pewnego i stałego porządku rzeczy i zasad Kościoła katolickiego w Cesarstwie Naszém zawartą i podpisaną została dnia ośmnastego Sierpnia roku bieżącego uroczysta umowa treści następującéj:

Przekład.

U m o w a

między Jego Świątobliwością Papieżem Piusem IX i Jego Cesarsko-Królewską Apostolską Mością Franciszkiem Józefem I., Cesarzem Austryi.

(Podpisana w Wiédniu dnia 18 Sierpnia 1855. Dana tamże w zamian po obustronnych ratyfikacyach dnia 25 Września 1855).

W imię

Przenajświętszéj i nierozdzielnéj Trójcy.

Jego Świątobliwość Papież Pius IX i Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość Franciszek Józef I., Cesarz Austryi, których zgodne usiłowanie do tego dąży, iżby wiara, pobożność i siła moralna w Cesarstwie Austryackiem były zachowane i pomnożone, postanowili zawrzeć uroczysty traktat co do stanowiska Kościoła katolickiego w témże Cesarstwie.

Quapropter Sanctissimus Pater in Plenipotentiarium Suum nominavit: Eminentissimum Dominum Michaëlem Sacrae Romanae Ecclesiae Presbyterum Cardinalem Viale-Prelà, ejusdem Sanctitatis Suae et Sanctae Sedis apud praefatam Apostolicam Majestatem Pronuntium, et Majestas Sua, Imperator Austriae Celsissimum Dominum Josephum Othmarum de Rauscher, Principem Archiepiscopum Viennensem, Solio Pontificio Adsistentem, Caesarei Austriaci Ordinis Leopoldini Praelatum et magnae Crucis Equitem, nec non ejusdem Majestatis Caesareae a consiliis intimis.

Qui post plenipotentiae ipsis collatae instrumenta mutuo sibi tradita atque recognita de sequentibus convenerunt:

Articulus I.

Religio catholica Apostolica Romana in toto Austriae Imperio et singulis, quibus constituitur ditionibus, sarta tecta conservabitur semper cum iis juribus et praerogativis, quibus frui debet ex Dei ordinatione et canonicis sanctionibus.

Articulus II.

Cum Romanus Pontifex primatum tam honoris quam jurisdictionis in universam, qua late patet, Ecclesiam jure divino obtineat, Episcoporum, Cleri et populi mutua cum Sancta Sede communicatio in rebus spiritualibus et negotiis ecclesiasticis nulli placetum regium obtinendi necessitati suberit, sed prorsus libera erit.

Demnach hat zu Seinem Bevollmächtigten ernannt: der heilige Vater Seine Eminenz Herrn Michael der heiligen römischen Kirche Kardinal-Priester Viale-Prelà, Dieser Seiner Heiligkeit und des heiligen Stuhles Pro-Nuntius bei vorgedachter Apostolischer Majestät; und Seine Majestät der Kaiser von Österreich Seine fürstlichen Gnaden Herrn Joseph Othmar von Rauscher, Fürsten-Erzbischof von Wien, päpstlichen Thron-Assistenten, Prälaten und Großkreuz des kaiserlich-österreichischen Leopold-Ordens, wie auch Derselben kaiserlichen Majestät wirklichen geheimen Rath.

Und dieselben sind, nachdem sie ihre Bevollmächtigungs-Urkunden ausgewechselt und richtig befunden haben, über Nachstehendes übereingekommen:

Erster Artikel.

Die heilige römisch-katholische Religion wird mit allen Befugnissen und Vorrechten, deren dieselbe nach der Anordnung Gottes und den Bestimmungen der Kirchengesetze genießen soll, im ganzen Kaiserthume Österreich und allen Ländern, aus welchen dasselbe besteht, immerdar aufrecht erhalten werden.

Zweiter Artikel.

Da der römische Papst den Primat der Ehre wie der Gerichtsbarkeit in der ganzen Kirche, so weit sie reicht, nach göttlichem Gesetze inne hat, so wird der Wechselverkehr zwischen den Bischöfen, der Geistlichkeit, dem Volke und dem heiligen Stuhle in geistlichen Dingen und kirchlichen Angelegenheiten einer Nothwendigkeit, die landesfürstliche Bewilligung nachzusuchen, nicht unterliegen, sondern vollkommen frei sein.

W tym celu mianował swym pełnomocnikiem: Ojciec Święty Jego Eminencyą Pana Michała księdza kardynała kościoła świętego rzymskiego *Viale-Prelà*, Pronuncyusza téjże Jego Świątobliwości i Stolicy świętéj u pomienionéj wyżéj Apostolskiéj Mości; a Jego Mość Cesarz Austryi Jego Książęcą Mość Pana Józefa Otmara *Rauschera*, księcia arcybiskupa Wiédeńskiego, asystenta u Tronu papiezkiego, prałata i kawalera Wielkiego-Krzyża Cesarsko-Austryackiego Orderu Leopolda, jako téż Téjże Cesarskiéj Mości rzeczywistego Radcę tajnego.

Ciż Pełnomocnicy, zamieniwszy dowody swego umocowania i znalazłszy je dostatecznemi, zgodzili się na to, co następuje:

Artykuł I.

Religia katolicka apostolska rzymska zachowaną będzie na zawsze w całém Cesarstwie Austryackiém i we wszystkich krajach w skład jego wchodzących z temi prawami i prerogatywami, jakich używać ma z zrządzenia Bożego i postanowień prawa kościelnego.

Artykuł II.

Gdy Papież rzymski z prawa Bożego posiada piérwszeństwo czci i sądownictwa w całym, jak daleko sięga Kościele, wzajemna tedy biskupów, duchowieństwa i ludu ze Stolicą świętą komunikacya w rzeczach duchownych i sprawach kościelnych nie podlegnie konieczności otrzymania w téj mierze Królewskiego przyzwolenia, ale będzie wolną zupełnie.

Articulus III.

Archiepiscopi, Episcopi omnesque locorum Ordinarii cum Clero et populo dioecesano pro munere officii pastoralis libere communicabunt, libere item suas de rebus ecclesiasticis instructiones et ordinationes publicabunt.

Articulus IV.

Archiepiscopis et Episcopis id quoque omne exercere liberum erit, quod pro regimine Dioecesium sive ex declaratione sive ex dispositione sacrorum Canonum juxta praesentem et a Sancta Sede adprobatam Ecclesiae disciplinam ipsis competit, ac praesertim:

a) Vicarios, Consiliarios et adjutores administrationis suae constituere ecclesiasticos, quoscunque ad praedicta officia idoneos judicaverint.

b) Ad statum clericalem assumere et ad sacros ordines secundum Canones promovere, quos necessarios aut utiles Dioecesibus suis judicaverint, et e contrario, quos indignos censuerint, a susceptione ordinum arcere.

c) Beneficia minora erigere atque collatis cum Caesarea Majestate consiliis, praesertim pro convenienti reddituum assignatione, Parochias instituere, dividere vel unire.

d) Praescribere preces publicas, aliaque pia opera, cum id bonum Ecclesiae aut Status populive postu-

Dritter Artikel.

Erzbischöfe, Bischöfe und alle Ordinarien werden mit der Geistlichkeit und dem Volke ihrer Kirchensprengel zu dem Zwecke, um ihres Hirtenamtes zu walten, frei verkehren, frei werden sie auch Belehrungen und Verordnungen über kirchliche Angelegenheiten kundmachen.

Vierter Artikel.

Eben so werden Erzbischöfe und Bischöfe die Freiheit haben, Alles zu üben, was denselben zur Regierung ihrer Kirchensprengel, laut Erklärung oder Verfügung der heiligen Kirchengesetze, nach der gegenwärtigen, vom heiligen Stuhle gutgeheißenen Disziplin der Kirche gebührt, und insbesondere:

a) Als Stellvertreter, Räthe und Gehilfen ihrer Verwaltung alle jene Geistlichen zu bestellen, welche sie zu besagten Ämtern als tauglich erachten.

b) Diejenigen, welche sie als ihren Kirchensprengeln nothwendig oder nützlich erachten, in den geistlichen Stand aufzunehmen und zu den heiligen Weihen nach Vorschrift der Kirchengesetze zu befördern, und im Gegentheile die, welche sie für unwürdig halten, von Empfang der Weihen auszuschließen.

c) Kleinere Pfründen zu errichten, und nachdem sie mit Seiner Kaiserlichen Majestät vorzüglich wegen entsprechender Anweisung der Einkünfte sich einverstanden haben, Pfarren zu gründen, zu theilen oder zu vereinigen.

d) Öffentliche Gebete und andere fromme Werke zu verordnen, wenn es das Wohl der Kirche, des Staates oder

Artykuł III.

Arcybiskupi, biskupi i wszyscy ordynaryusze komunikować będą wolno w sprawowaniu urzędu pastérskiego z duchowieństwem i ludem swych dyecezyj, wolno im także będzie ogłaszać instrukcye i rozporządzenia w rzeczach kościelnych.

Artykuł IV.

Wolno też będzie arcybiskupom i biskupom wykonywać to wszystko, do czego im pod względem zarządu dyecezyj, bądź z objaśnienia bądź rozporządzenia świętych ustaw kościelnych wedle teraźniejszéj, a od Stolicy świętéj uznanéj karności kościelnéj prawo przysłuża, a mianowicie:

a) Mianować wikaryuszami, radcami i pomocnikami swéj administracyi owych duchownych, których tylko do pomienionych urzędów za zdolnych uznają.

b) Przyjmować do stanu duchownego i wyświęcać według ustaw kanonicznych osoby, które potrzebnemi lub użytecznemi dla swych dyecezyj osądzą, i przeciwnie wykluczać od wyświęcenia tych, którychby za niegodnych poczytali.

c) Tworzyć mniejsze beneficya, i za porozumieniem się z Jego Cesarską Mością zwłaszcza względem przyzwoitego dochodów przekazania, zakładać probostwa, dzielić takowe lub łączyć.

d) Nakazywać modły publiczne i inne pobożne uczynki, jeśli tego wymaga dobro Kościoła, Państwa albo ludu, zapowiadać również święte obchody błagalne i pielgrzymki, przepisywać obrządki pogrzebne i inne duchowne czynności

let, sacras pariter supplicationes et peregrinationes indicere, funera aliasque omnes sacras functiones servatis quoad omnia canonicis praescriptionibus moderari.

e) Convocare et celebrare ad sacrorum Canonum normam Concilia provincialia et Synodos dioecesanas, eorumque acta vulgare.

Articulus V.

Omnis juventutis catholicae institutio in cunctis scholis tam publicis quam privatis conformis erit doctrinae Religionis catholicae: Episcopi autem ex proprii pastoralis officii munere dirigent religiosam juventutis educationem in omnibus instructionis locis et publicis et privatis atque diligenter advigilabunt, ut in quavis tradenda disciplina nihil adsit, quod catholicae Religioni, morumque honestati adversetur.

Articulus VI.

Nemo sacram Theologiam, disciplinam catecheticam vel Religionis doctrinam in quocunque instituto vel publico vel privato tradet, nisi cum missionem tum auctoritatem obtinuerit ab Episcopo dioecesano, cujus eamdem revocare est, quando id opportunum censuerit. Publici Theologiae professores et disciplinae catecheticae magistri, postquam sacrorum Antistes de candidatorum fide, scientia ac pietate sententiam suam exposuerit, nominabuntur ex iis, quibus docendi missionem et auctoritatem conferre paratum se exhibuerit. Ubi autem theologicae facul-

des Volkes erfordert, ingleichen Bittgänge und Wallfahrten auszuschreiben, die Leichenbegängnisse und alle anderen geistlichen Handlungen ganz nach Vorschrift der Kirchengesetze zu ordnen.

e) Provinzialkonzilien und Diözesansynoden in Gemäßheit der heiligen Kirchengesetze zu berufen und zu halten, und die Verhandlungen derselben kundzumachen.

Fünfter Artikel.

Der ganze Unterricht der katholischen Jugend wird in allen sowohl öffentlichen als nicht öffentlichen Schulen der Lehre der katholischen Religion angemessen sein; die Bischöfe aber werden kraft des ihnen eigenen Hirtenamtes die religiöse Erziehung der Jugend in allen öffentlichen und nicht öffentlichen Lehranstalten leiten und sorgsam darüber wachen, daß bei keinem Lehrgegenstande Etwas vorkomme, was dem katholischen Glauben und der sittlichen Reinheit zuwiderläuft.

Sechster Artikel.

Niemand wird die heilige Theologie, die Katechetik oder die Religionslehre in was immer für einer öffentlichen oder nicht öffentlichen Anstalt vortragen, wenn er dazu nicht von dem Bischofe des betreffenden Kirchensprengels die Sendung und Ermächtigung empfangen hat, welche derselbe, wenn er es für zweckmäßig hält, zu widerrufen berechtiget ist. Die öffentlichen Professoren der Theologie und Lehrer der Katechetik werden, nachdem der Bischof über den Glauben, die Wissenschaft und Frömmigkeit der Bewerber sich ausgesprochen hat, aus Jenen ernannt werden, wel-

z zachowaniem we wszystkiém ustaw kanonicznych.

e) Zwoływać i obchodzić zgodnie ze świętemi ustawy Kościoła, koncylia prowincyonalne i synody dyecezalne, i obwieszczać ich czynności.

Artykuł V.

Wszelkie nauki młodzieży katolickiéj we wszystkich szkołach tak publicznych jako też i prywatnych udzielane będą zgodnie z zasadami religii katolickiéj; biskupi zaś kierować będą na mocy własnego pasterskiego urzędu religijne młodzieży wychowanie we wszystkich zakładach naukowych publicznych i prywatnych, i starannie nad tém czuwać będą, iżby w żadnym przedmiocie naukowym nic takiego nie było, coby wierze katolickiéj lub czystości obyczajów sprzeciwiało się.

Artykuł VI.

Nikt wykładać nie będzie świętéj teologii, katechetyki i nauki religijnéj w jakimbądź zakładzie publicznym, czy prywatnym, jeźli od biskupa właściwéj dyecezyi nie otrzymał na to posłannictwa i upoważnienia, które tenże odwołać może, gdy tego uzna potrzebę. Publiczni profesorowie teologii i nauczyciele katechetyki mianowani będą, po zawyrokowaniu biskupa o wierze, wiadomościach i pobożności kandydatów, z grona tych, którym gotów jest udzielić posłannictwa i upoważnienia na urząd nauczycielski. Gdzie wszakże biskup używać zwykł profesorów fakultetu teologicznego dla udzielania nauki teologii alumnom własnego seminarium, powołani zawsze będą ci na takich profesorów mężowie, których biskup do sprawowania rzeczonego urzędu szczególnie uznał zdolnymi. Przy examinach tych, którzy pragną osiągnąć doktorat teologii lub prawa kanonicznego, ustanowi biskup połowę examinujących z doktorów teologii lub względnie prawa kanonicznego.

tatis professorum quidam ab Episcopo ad Seminarii sui alumnos in Theologia erudiendos adhiberi solent, in ejusmodi professores nunquam non assumentur viri, quos sacrorum Antistes ad munus praedictum obeundum prae ceteris habiles censuerit. Pro examinibus eorum, qui ad gradum doctoris Theologiae vel sacrorum Canonum adspirant, dimidiam partem examinantium Episcopus dioecesanus ex doctoribus Theologiae vel sacrorum Canonum constituet.

Articulus VII.

In gymnasiis et omnibus, quas medias vocant, scholis pro juventute catholica destinatis nonnisi viri catholici in professores seu magistros nominabuntur, et omnis institutio ad vitae Christianae legem cordibus inscribendam pro rei, quae tractatur, natura composita erit. Quinam libri in iisdem scholis ad religiosam tradendam instructionem adhibendi sint, Episcopi collatis inter se consiliis statuent. De Religionis magistris pro publicis gymnasiis mediisque scholis deputandis firma manebunt, quae hac de re salubriter constituta sunt.

Articulus VIII.

Omnes scholarum elementarium pro catholicis destinatarum magistri inspectioni ecclesiasticae subditi erunt. Inspectores scholarum dioecesanos Majestas Sua Caesarea ex viris ab Antistichen er die Sendung und Vollmacht des Lehramtes zu ertheilen bereit ist. Wo aber einige Professoren der theologischen Fakultät von dem Bischofe verwendet zu werden pflegen, um die Zöglinge des bischöflichen Seminares in der Theologie zu unterrichten, werden zu solchen Professoren immerdar Männer bestellt werden, welche der Bischof zur Verwaltung gedachten Amtes für vorzugsweise tauglich hält. Bei Prüfung Derjenigen, welche sich für das Doktorat der Theologie oder des kanonischen Rechtes befähigen wollen, wird der Bischof die Hälfte der Prüfenden aus Doktoren der Theologie oder beziehungsweise des kanonischen Rechtes bestellen.

Siebenter Artikel.

In den für die katholische Jugend bestimmten Gymnasien und mittleren Schulen überhaupt werden nur Katholiken zu Professoren oder Lehrern ernannt werden, und der ganze Unterricht wird nach Maßgabe des Gegenstandes dazu geeignet sein, das Gesetz des christlichen Lebens dem Herzen einzuprägen. Welche Lehrbücher in gedachten Schulen bei dem Vortrage der Religion zu gebrauchen seien, werden die Bischöfe kraft einer mit einander gepflogenen Berathung festsetzen. Hinsichtlich der Bestellung von Religionslehrern für Gymnasien und mittlere Schulen werden die heilsamen darüber erflossenen Verordnungen in Kraft verbleiben.

Achter Artikel.

Alle Lehrer der für Katholiken bestimmten Volksschulen werden der kirchlichen Beaufsichtigung unterstehen. Den Schul-Oberaufseher des Kirchensprengels wird Seine Majestät aus den vom Bischofe vor-

Artykuł VII.

W przeznaczonych dla młodzieży katolickiéj gimnazyach i szkołach średnich w ogólności mianowani tylko będą katolicy profesorami lub nauczycielami, a wszelki wykład naukowy dążyć ma w miarę przedmiotu do wpojenia sercom zasad życia chrześciańskiego. Jakie książki przy wykładzie religii w szkołach rzeczonych używane być mają, postanowią biskupi po naradzeniu się między sobą. Względem ustanowienia nauczycieli religii w gimnazyach i szkołach średnich pozostaną w mocy wydane w tym względzie zbawienne rozporządzenia.

Artykuł VIII.

Wszyscy nauczyciele przeznaczonych dla katolików szkół ludowych podlegają nadzorowi kościelnemu. Inspektorów szkół dyecezyi mianuje Jego Mość Cesarz z grona proponowanych przez biskupa mężów. Gdyby w szkołach rzeczonych nauka religii nie była dostatecznie zaopatrzoną, ustanowi biskup z woli swéj duchownego, który uczniom wykładać ma początkowe wiary zasady. Mąż, mający być powoła-

te dioecesano propositis nominabit. Casu, quo iisdem in scholis instructioni religiosae haud sufficienter provisum sit, Episcopus virum ecclesiasticum, qui discipulis catechismum tradat, libere constituet. In ludimagistrum assumendi fides et conversatio intemerata sit oportet. Loco movebitur, qui a recto tramite deflexerit.

Articulus IX.

Archiepiscopi, Episcopi omnesque locorum Ordinari propriam auctoritatem omnimoda libertate exercebunt, ut libros Religioni morumque honestati perniciosos censura perstringant et fideles ab eorundem lectione avertant. Sed et Gubernium, ne ejusmodi libri in Imperio divulgentur, quovis oportuno remedio cavebit.

Articulus X.

Quum caussae ecclesiasticae omnes et in specie, quae fidem, sacramenta, sacras functiones nec non officia et jura ministerio sacro annexa respiciunt, ad Ecclesiae forum unice pertineant, easdem cognoscet judex ecclesiasticus, qui perinde de caussis quoque matrimonialibus juxta sacros Canones et Tridentina cumprimis decreta judicium feret, civilibus tantum matrimonii effectibus ad judicem saecularem remissis. Sponsalia quod attinet, auctoritas ecclesiastica judicabit de eorum existentia et quoad matrimonium impediendum effectibus, servatis, quae idem Concilium Tridentinum et Apostolicae Litterae, quorum initium: „Auctorem fidei“ constituunt.

geschlagenen Männern ernennen. Falls in gedachten Schulen für den Religionsunterricht nicht hinlänglich gesorgt wäre, steht es dem Bischofe frei, einen Geistlichen zu bestimmen, um den Schülern die Anfangsgründe des Glaubens vorzutragen. Der Glaube und die Sittlichkeit des zum Schullehrer zu Bestellenden muß makellos sein. Wer vom rechten Pfade abirrt, wird von seiner Stelle entfernt werden.

Neunter Artikel.

Erzbischöfe, Bischöfe und alle Ordinarien werden die denselben eigene Macht mit vollkommener Freiheit üben, um Bücher, welche der Religion und Sittlichkeit verderblich sind, als verwerflich zu bezeichnen und die Gläubigen von Lesung derselben abzuhalten. Doch auch die Regierung wird durch jedes dem Zwecke entsprechende Mittel verhüten, daß derlei Bücher im Kaiserthume verbreitet werden.

Zehnter Artikel.

Da alle kirchlichen Rechtsfälle und insbesondere jene, welche den Glauben, die Sakramente, die geistlichen Verrichtungen und die mit dem geistlichen Amte verbundenen Pflichten und Rechte betreffen, einzig und allein vor das kirchliche Gericht gehören, so wird über dieselben der kirchliche Richter erkennen, und es hat somit dieser auch über die Ehesachen nach Vorschrift der heiligen Kirchengesetze und namentlich der Verordnungen von Trient zu urtheilen und nur die bürgerlichen Wirkungen der Ehe an den weltlichen Richter zu verweisen. Was die Eheverlöbnisse betrifft, so wird die Kirchengewalt über deren Vorhandensein und ihren Einfluß auf die Begründung von Ehehindernissen ent-

nym do tegoż nauczycielstwa, ma być nieskazitelnéj wiary i obyczajności. Kto zboczy z prawéj drogi, oddalonym będzie z posady.

Artykuł IX.

Arcybiskupi, biskupi i wszyscy ordynaryusze wykonywać będą z zupełną wolnością przysługującą im władzę w oznaczeniu zgubnych dla religii i obyczajności książek i powstrzymywaniu wiernych od ich czytania. Wszakże i rząd zapobiegać będzie odpowiedniemi celowi środkami, by książek tego rodzaju w Cesarstwie nie szerzono.

Artykuł X.

Gdy wszystkie sprawy kościelne, a w szczególności te, które dotyczą wiary, sakramentów, obrzędów kościelnych, tudzież połączonych z urzędem duchownym praw i obowiązków, do kościelnéj wyłącznie należą władzy, sędzia przeto kościelny rozpoznawać je będzie, który także wedle ustaw Kościoła Bożego a zwłaszcza postanowień Trydentyńskich wyrzekać będzie w sprawach małżeńskich, odsyłając cywilne tylko sprawy małżeńskiéj następstwa do świeckiego sędziego. Co się tyczy zaręczyn, osądzi władza kościelna o ich istnieniu i wpływie ich na uzasadnienie przeszkód małżeńskich, przyczém przestrzegać ma uchwał Soboru Trydentyńskiego i Reskryptu Apostolskiego, który słowami: „*Auctorem fidei*“ rozpoczyna się.

Articulus XI.

Sacrorum Antistitibus liberum erit, in Clericos honestum habitum clericalem eorum ordini et dignitati congruentem non deferentes aut quomodocunque reprehensione dignos poenas a sacris Canonibus statutas et alias, quas ipsi Episcopi convenientes judicaverint, infligere, eosque in monasteriis, Seminariis aut domibus ad id destinandis custodire. Iidem nullatenus impedientur, quominus censuris animadvertant in quoscunque fideles ecclesiasticarum legum et Canonum transgressores.

Articulus XII.

De jure patronatus judex ecclesiasticus cognoscet; consentit tamen Sancta Sedes, ut, quando de laicali patronatu agatur, tribunalia saecularia judicare possint de succesione quoad eumdem patronatum, seu controversiae ipsae inter veros et suppositos patronos agantur seu inter ecclesiasticos viros, qui ab iisdem patronis designati fuerint.

Articulus XIII.

Temporum ratione habita Sanctitas Sua consentit, ut Clericorum caussas mere civiles, prout contractum, debitorum. haereditatum judices saeculares cognoscant et definiant.

scheiden und sich dabei an die Bestimmungen halten, welche dasselbe Konzilium von Trient und das apostolische Schreiben, welches mit „auctorem fidei“ beginnt, erlassen hat.

Eilfter Artikel.

Den Bischöfen wird es frei stehen, wider Geistliche, welche keine anständige geistliche, ihrer Stellung und Würde entsprechende Kleidung tragen oder aus was immer für einer Ursache der Ahndung würdig sind, die von den heiligen Kirchengesetzen ausgesprochenen Strafen oder auch andere, welche die Bischöfe für angemessen halten, zu verhängen und sie in Klöstern, Seminarien oder diesem Zwecke zu widmenden Häusern unter Aufsicht zu halten. Ingleichen sollen dieselben durchaus nicht gehindert sein, wider alle Gläubigen, welche die kirchlichen Anordnungen und Gesetze übertreten, mit kirchlichen Strafen einzuschreiten.

Zwölfter Artikel.

Uiber das Patronatsrecht wird das kirchliche Gericht entscheiden; doch gibt der heilige Stuhl seine Einwilligung, daß, wenn es sich um ein weltliches Patronatsrecht handelt, die weltlichen Gerichte über die Nachfolge in demselben sprechen können, der Streit möge zwischen den wahren und angeblichen Patronen oder zwischen Geistlichen, welche von diesen Patronen für die Pfründe bezeichnet wurden, geführt werden.

Dreizehnter Artikel.

Mit Rücksicht auf die Zeitverhältnisse gibt der heilige Stuhl seine Zustimmung, daß die bloß weltlichen Rechtssachen der Geistlichen, wie Verträge über das Eigenthumsrecht, Schulden, Erbschaften, von dem

Artykuł XI.

Wolno będzie biskupom karać duchownych, którzy nie noszą przyzwoitego duchownego ubioru, odpowiedniego ich stanowisku i godności, lub w jakibądź sposób okażą się skarcenia godnymi, karami prawem kanoniczném ustanowionemi, lub innemi, które biskupi za stósowne poczytają, i trzymać ich pod dozorem, w klasztorach, seminaryach lub domach, na ten cel przeznaczonych. Nic też nie stoi im na przeszkodzie w dopuszczaniu kar kościelnych na wszystkich wiernych, którzyby przekraczali kościelne ustawy i rozporządzenia.

Artykuł XII.

O prawie patronatu rozstrzygnie sędzia kościelny; przyzwala wszelako Stolica Święta, iżby, gdy rzecz idzie o patronat świecki, sądy świeckie uznawały o następstwie w tymże, czyby spór wytoczony był między prawdziwymi i mniemanymi patronami, czy też między duchownymi, którzy od tychże patronów na prebendę byli przeznaczeni.

Artykuł XIII.

Ze względu na stósunki czasu przyznaje Stolica Święta, iżby ściśle cywilne sprawy duchownych, jako to układy w przedmiocie prawa własności, długi, spadki, od świeckich sędziów były rozpoznawane i rozstrzygane.

Articulus XIV.

Eadem de causa Sancta Sedes haud impedit, quominus caussae ecclesiasticorum pro criminibus seu delictis, quae poenalibus Imperii legibus animadvertuntur, ad judicem laicum deferantur; cui tamen incumbet, Episcopum ea de re absque mora certiorem reddere. Praeterea in reo deprehendendo et detinendo ii adhibebuntur modi, quos reverentia status clericalis exigit. Quodsi in ecclesiasticum virum mortis vel carceris ultra quinquennium duraturi sententia feratur, Episcopo nunquam non acta judiciaria communicabuntur, et condemnatum audiendi facultas fiet, in quantum necessarium sit, ut de poena ecclesiastica eidem infligenda cognoscere possit. Hoc idem Antistite petente praestabitur, si minor poena decreta fuerit. Clerici carceris poenam semper in locis a saecularibus saeparatis luent. Quodsi autem ex delicto vel transgressione condemnati fuerint, in monasterio vel alia ecclesiastica domo recludentur.

In hujus articuli dispositione minime comprehenduntur caussae majores, de quibus Sacrum Concilium Tridentinum sess. XXIV c. 5. de reform. decrevit. Iis pertractandis Sanctissimus Pater et Majestas Sua Caesarea, si opus fuerit, pro-

weltlichen Gerichte untersucht und entschieden werden.

Vierzehnter Artikel.

Aus eben diesem Grunde hindert der heilige Stuhl nicht, daß die Geistlichen wegen Verbrechen oder anderen Vergehungen, wider welche die Strafgesetze des Kaiserthums gerichtet sind, vor das weltliche Gericht gestellt werden; doch liegt es demselben ob, hiervon den Bischof ohne Verzug in Kenntniß zu setzen. Bei Verhaftung und Festhaltung des Schuldigen wird man jene Rücksichten beobachten, welche die dem geistlichen Stande gebührende Achtung erheischt. Wenn das wider einen Geistlichen gefällte Urtheil auf Tod oder auf Kerker von mehr als fünf Jahren lautet, so wird man jederzeit dem Bischofe die Gerichtsverhandlungen mittheilen und ihm möglich machen, den Schuldigen in soweit zu verhören, als es nothwendig ist, damit er über die zu verhängende Kirchenstrafe entscheiden könne. Dasselbe wird auf Verlangen des Bischofes auch dann geschehen, wenn auf eine geringere Strafe erkannt worden ist. Geistliche werden die Kerkerstrafe stets an Orten erleiden, wo sie von Weltlichen abgesondert sind. Im Falle einer Verurtheilung wegen Vergehen oder Uibertretungen werden sie in ein Kloster oder ein anderes geistliches Haus eingeschlossen werden.

In den Verfügungen dieses Artikels sind jene Rechtsfälle, über welche das Konzilium von Trient in der vierundzwanzigsten Sitzung (c. 5. de ref.) verordnet hat, keineswegs einbegriffen. Für Behandlung derselben werden der heilige Vater und

Artykuł XIV.

Z tego też powodu nie stawia Stolica Święta przeszkód, iżby duchowni dla popełnionych zbrodni lub innych przewinień, przeciw którym wymierzone są karne ustawy Cesarstwa, stawieni byli przed sąd świecki; który wszakże bez zwłoki uwiadomić ma o tém biskupa. Krom tego zachowane będą przy uwięzieniu i zatrzymaniu winowajcy te względy, jakich wymaga uszanowanie stanu duchownego. Wypadnieli na duchownego wyrok śmierci lub więzienia, wyżéj lat pięciu trwać mającego, natenczas doręczone będą biskupowi akta sądowe, by mógł przesłuchać skazanego, o ile tego okaże się potrzeba, dla uznania o dopuszczeniu nań jeszcze kary kościelnéj. Toż samo nastąpić ma na żądanie biskupa i wtenczas, gdyby wyrok mniejszą orzekł karę. Duchowni odbędą karę więzienia zawsze w miejscach oddzielonych od świeckich. W razie zapadłego wyroku za wykroczenia lub przestępstwa, zamknięci będą w klasztorze lub innym domu kościelnym.

Rozporządzenia tego artykułu nie obejmują wcale owych wypadków prawniczych, o których rozporządził Sobór Trydentyński w *sess. XXIV c. 5 de reform.* O postępowaniu w takich razach orzekną, jeźli tego okaże się potrzeba, Ojciec Święty i Jego Cesarska Mość Apostolska.

videbunt.

Articulus XV.

Ut honoretur domus Dei, qui est Rex Regum et Dominus Dominantium, sacrorum templorum immunitas servabitur, in quantum id publica securitas et ea, quae justitia exigit, fieri sinant.

Articulus XVI.

Augustissimus Imperator non patietur, ut Ecclesia catholica ejusque fides, liturgia, institutiones sive verbis, sive factis, sive scriptis contemnantur aut Ecclesiarum Antistites vel Ministri in exercendo munere suo pro custodienda praesertim fidei ac morum doctrina et disciplina Ecclesiae impediantur. Insuper efficax, si opus fuerit, auxilium praestabit, ut sententiae ab Episcopis in Clericos officiorum oblitos latae executioni demandentur. Desiderans praeterea, ut debitus juxta divina mandata sacris Ministris honor servetur, non sinet quidquam fieri, quod dedecus eisdem afferre, aut eos in contemptum adducere possit, immo vero mandabit, ut omnes Imperii Sui Magistratus et ipsis Archiepiscopis seu Episcopis et Clero quacunque occasione reverentiam atque honorem eorum dignitati debitum exhibeant.

Articulus XVII.

Seminaria episcopalia conservabuntur, et ubi dotatio eorum haud plene suf-

Seine kaiserliche Majestät, so es nöthig sein sollte, Vorsorge treffen.

Fünfzehnter Artikel.

Damit dem Hause Gottes, welcher der König der Könige und der Herrscher der Herrschenden ist, die schuldige Ehrerbietung bezeigt werde, soll die Immunität der Kirchen in soweit beobachtet werden, als die öffentliche Sicherheit und die Forderungen der Gerechtigkeit es verstatten.

Sechzehnter Artikel.

Seine Majestät der Kaiser wird nicht dulden, daß die katholische Kirche und ihr Glaube, ihr Gottesdienst, ihre Einrichtungen, sei es durch Wort oder That und Schrift, der Verachtung preisgegeben, oder den Vorstehern und Dienern der Kirchen in Uibung ihres Amtes, vorzüglich, wo es sich um Wahrung des Glaubens, des Sittengesetzes und der kirchlichen Ordnung handelt, Hindernisse gelegt werden. Zudem wird Er nöthigenfalls wirksame Hilfe leisten, damit die Urtheile, welche der Bischof wider pflichtvergessene Geistliche fällt, in Vollstreckung kommen. Da es überdieß Sein Wille ist, daß den Dienern des Heiligthums die ihnen nach göttlichem Gesetze gebührende Ehre bezeigt werde, so wird Er nicht zugeben, daß Etwas geschehe, was dieselben herabsetzen oder verächtlich machen könnte, vielmehr wird Er verordnen, daß alle Behörden des Reiches sowohl den Erzbischöfen oder Bischöfen selbst als auch der Geistlichkeit bei jeder Gelegenheit die ihrer Stellung gebührende Achtung und Ehrenbezeigung erweisen.

Siebenzehnter Artikel.

Die bischöflichen Seminare werden aufrecht erhalten, und wo ihr Einkommen

Artykuł XV.

Dla uczczenia domu Bożego, który jest królem królów i panem nad pany, zachowaną będzie immunalność kościołów, o ile to da się pogodzić z bezpieczeństwem publiczném i wymaganiami sprawiedliwości.

Artykuł XVI.

Jego Mość Cesarz nie ścierpi, iżby Kościół katolicki, jego wiara, służba Boża i instytucye czyto słowy, czy też czynem lub pismem znieważane były, albo by przełożonym lub sługom Kościoła kładzione były przeszkody w pełnieniu ich urzędu, zwłaszcza gdzie idzie o zachowanie wiary, zasad moralności i karności kościelnéj. Udzieli też, w razie potrzeby, skutecznéj pomocy, by wydane na kapłanów niepomnych swych obowiązków biskupie wyroki weszły w wykonanie. Pragnąc nadto, by winna wedle praw Bożych sługom Bożym cześć była oddaną, nie dopuści niczego, coby ich poniżyć lub zniewagę na nich ściągnąć mogło, przeciwnie rozporządzi, iżby wszystkie władze Cesarstwa oddawały przy każdéj sposobności nie tylko samym arcybiskupom lub biskupom, ale także i duchowieństwu uszanowanie i cześć godności ich winną.

Artykuł XVII.

Seminarya biskupie utrzymane nadal będą, a gdzie ich dotacya nie odpowiada dostatecznie celowi, założonemu w duchu świętego Soboru Trydentyńskiego, za-

ficiat fini, cui ad mentem sacri Concilii Tridentini inservire debent, ipsi augendae congruo modo providebitur. Praesules dioecesani eadem juxta sacrorum Canonum normam pleno et libero jure gubernabunt et administrabunt. Igitur praedictorum Seminariorum rectores et professores seu magistros nominabunt, et quotiescunque necessarium aut utile ab ipsis censebitur, removebunt. Adolescentes et pueros in iis efformandos recipient, prout Dioecesibus suis expedire in Domino judicaverint. Qui studiis in Seminariis hisce vacaverint, ad scholas alius cujuscunque instituti praevio idoneitatis examine admitti nec non servatis servandis pro qualibet extra Seminarium cathedra concurrere poterunt.

Articulus XVIII.

Sancta Sedes, proprio utens jure, novas Dioeceses eriget ac novas earumdem peraget circumscriptiones, cum id spirituale fidelium bonum postulaverit. Verumtamen quando id contigerit, cum Gubernio Imperiali consilia conferet.

Articulus XIX.

Majestas Sua Caesarea in seligendis Episcopis, quos vigore privilegii Apostolici a Serenissimis Antecessoribus Suis ad Ipsam devoluti a Sancta Sede canonice instituendos praesentat seu nominat, imposterum quopue Antistitum imprimis

für den Zweck, welchem sie im Sinne des heiligen Konziliums von Trient dienen sollen, nicht vollkommen genügt, wird für dessen Vermehrung in angemessener Weise gesorgt werden. Die Bischöfe werden dieselben nach Richtschnur der heiligen Kirchengesetze mit vollem und freiem Rechte leiten und verwalten. Daher werden sie die Vorsteher und Professoren oder Lehrer gedachter Seminare ernennen und wann immer sie es für nothwendig oder nützlich halten, wieder entfernen, auch Jünglinge und Knaben zur Heranbildung in dieselben aufnehmen, so wie sie zum Frommen ihrer Kirchensprengel im Herrn es für dienlich erachten. Diejenigen, welche ihren Unterricht in diesen Seminaren empfangen haben, werden nach vorausgegangener Prüfung ihrer Befähigung in all' und jede andere Lehranstalt eintreten und mit Beobachtung der betreffenden Vorschriften um jede Lehrkanzel außer dem Seminare sich bewerben können.

Achzehnter Artikel.

Der heilige Stuhl wird kraft des ihm zustehenden Rechtes Kirchensprengel neu errichten oder neue Grenzbeschreibungen derselben vornehmen, wenn das geistliche Wohl der Gläubigen es erfordert. Doch wird er in einem solchen Falle mit der kaiserlichen Regierung ins Einvernehmen treten.

Neunzehnter Artikel.

Seine Majestät wird bei Auswahl der Bischöfe, welche er kraft eines apostolischen von Seinen Allerdurchlauchtigsten Vorfahren überkommenen Vorrechtes dem heiligen Stuhle zur kanonischen Einsetzung vorschlägt oder benennt, auch in Zukunft

opatrzoną taż będzie i pomnożoną w sposób odpowiedni. Biskupi kierować niemi będą i zarządzać prawem zupełném i wolném według świętych ustaw Kościoła. Mianować przeto będą rektorów i profesorów czyli nauczycieli rzeczonych seminaryj, i oddalą ich, skoro tylko tego potrzebę lub użyteczność uznają. Przyjmą młodzież i pachołęta w nich kształcić się mające, tak jak to w Panu korzystném dla swych dyecezyj osądzą. Ci, którzy w seminaryach tych nauki odbędą, wstąpić mogą do każdego jakiegobądź zakładu naukowego, po złożonym poprzednio examinie ich uzdolnienia i ubiegać się z zachowaniem względnych przepisów o każdą poza seminaryum katedrę.

Artykuł XVIII.

Stolica święta utworzy z własnego ramienia nowe dyecezye lub nowe tychże opisze granice, jeźli tego wymagać będzie duchowne wiernych dobro. W razie wszelako takim porozumié się z Rządem Cesarskim.

Artykuł XIX.

Jego Mość Cesarz zasięgać i nadal będzie przy wyborze biskupów, których na mocy Swéj Apostolskiéj, po Swych Najjaśniejszych Przodkach odziedziczonéj prerogatywy, Stolicy świętéj celem kanonicznego ustanowienia przedstawia lub mianuje, rady biskupów, zwłaszcza téjże saméj prowincyi.

comprovincialium consilio utetur.

Articulus XX.

Metropolitae ac Episcopi, antequam Ecclesiarum suarum gubernacula suscipiant, coram Caesarea Majestate fidelitatis juramentum emittent sequentibus verbis expressum: „Ego juro et promitto ad Sancta Dei Evangelia, sicut decet Episcopum, obedientiam et fidelitatem Caesareo-Regiae Apostolicae Majestati et Successoribus Suis; juro item et promitto, me nullam communicationem habiturum nullique consilio interfuturum, quod tranquillitati publicae noceat, nullamque suspectam unionem neque intra neque extra Imperii limites conservaturum, atque si publicum aliquod periculum imminere resciverim, me ad illud avertendum nihil omissurum".

Articulus XXI.

In cunctis Imperii partibus Archiepiscopis, Episcopis et viris ecclesiasticis omnibus liberum erit, de his, quae mortis tempore relicturi sint, disponere juxta sacros Canones, quorum praescriptiones et a legitimis eorum haeredibus ab intestato successuris diligenter observandae erunt. Utroque tamen in casu excipientur Antistitum dioecesanorum ornamenta et vestes pontificales, quae omnia veluti mensae episcopali propria erunt habenda et ideo ad Successores Antistites transibunt. Hoc idem observabitur quoad libros, ubi usu receptum est.

des Rathes von Bischöfen, vorzüglich derselben Kirchenprovinz, Sich bedienen.

Zwanzigster Artikel.

Die Metropoliten und Bischöfe werden, bevor sie die Leitung ihrer Kirchen übernehmen, vor Seiner kaiserlichen Majestät den Eid der Treue in folgenden Worten ablegen: „Ich schwöre und gelobe auf Gottes heiliges Evangelium, wie es einem Bischofe geziemt, Eurer kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät und Allerhöchstihren Nachfolgern Gehorsam und Treue. Ingleichen schwöre und gelobe ich, an keinem Verkehre oder Anschlage, welcher die öffentliche Ruhe gefährdet, theilzunehmen und weder inner noch außer den Grenzen des Reiches irgend eine verdächtige Verbindung zu unterhalten; sollte ich aber in Erfahrung bringen, daß dem Staate irgend eine Gefahr drohe, zu Abwendung derselben nichts zu unterlassen."

Einundzwanzigster Artikel.

In allen Theilen des Reiches wird es Erzbischöfen, Bischöfen und sämmtlichen Geistlichen frei stehen, über das, was sie zur Zeit ihres Todes hinterlassen, nach den heiligen Kirchengesetzen zu verfügen, deren Bestimmungen auch von den gesetzlichen Erben, welche den Nachlaß derselben ohne letztwillige Anordnung antreten, genau zu beobachten sind. In beiden Fällen werden bei Bischöfen, welche einen Kirchensprengel leiten, die bischöflichen Abzeichen und Kirchengewande ausgenommen sein; denn diese sind als zum bischöflichen Tafelgute gehörig anzusehen und gehen auf die Nachfolger im Bisthume über. Dasselbe wird von den Büchern dort, wo es in Uibung ist, beobachtet werden.

Artykuł XX.

Metropolici i biskupi złożą przed objęciem zarządu swych kościołów przed Jego Cesarską Mością przysięgę wierności następującéj osnowy: „Przysięgam i i przyrzekam na świętą Boga Ewangelią, jakto biskupom przystoi, posłuszeństwo i wierność Waszéj Cesarsko-Królewskiéj Apostolskiéj Mości i Jego Następcom; przysięgam również i przyrzekam nie brać udziału w żadnéj czynności i żadnym zamachu, któreby publicznéj zagrażały spokojności, ani też pozostawać w jakimbądź podejrzanym związku czyto wewnątrz czy poza granicami Cesarstwa; gdybym zaś dowiedział się o jakiém grożącém niebezpieczeństwie publiczném, nie omieszkać niczego, by takowe oddalić.“

Artykuł XXI.

We wszystkich Cesarstwa dzielnicach wolno będzie arcybiskupom, biskupom i wszystkim duchownym rozporządzać tém, co w czasie zgonu zostawiają, wedle świętych ustaw Kościoła, których przepisy od prawowitych także spadkobierców po zmarłym bez testamentu duchownym starannie zachowane być winny. W obu wszelako razach wyjmują się biskupie odznaki i szaty pasterskie; jakoż te uważane być mają za własność stołu biskupiego i przechodzą na ich następców w pasterstwie. Toż samo zachowane być ma co do książek, gdzie taki jest obyczaj.

Articulus XXII.

In omnibus Metropolitanis seu Archiepiscopalibus suffraganeisque Ecclesiis Sanctitas Sua primam dignitatem conferet, nisi patronatus laicalis privati sit, quo casu secunda substituetur. Ad caeteras dignitates et praebendas canonicales Majestas Sua nominare perget, exceptis permanentibus iis, quae liberae collationis episcopalis sunt, vel juri patronatus legitime adquisito subjacent. In praedictarum Ecclesiarum Canonicos non assumentur, nisi sacerdotes, qui et dotes habeant a Canonibus generaliter praescriptas et in cura animarum aut in negotiis ecclesiasticis seu in disciplinis sacris tradendis cum laude versati fuerint. Sublata insuper erit natalium nobilium sive nobilitatis titulorum necessitas, salvis tamen conditionibus, quas in fundatione adjectas esse constet. Laudabilis vero consuetudo, Canonicatus publico indicto concursu conferendi, ubi viget, diligenter conservabitur.

Articulus XXIII.

In Ecclesiis Metropolitanis et Episcopalibus, ubi desint, tum Canonicus Poenitentiarius tum Theologalis, in Collegiatis vero Theologalis Canonicus juxta modum a sacro Tridentino Concilio praescriptum (sess. V. c. 1. et sess. XXIV. c. 8. de reform.), ut primum fieri potuerit, constituentur, Episcopis praefatas praebendas secundum ejusdem Concilii sanctiones et Pontificia respective de-

Zweiundzwanzigster Artikel.

An sämmtlichen Metropolitan- oder erzbischöflichen und Suffragan-Kirchen vergibt Seine Heiligkeit die erste Würde, außer wenn dieselbe einem weltlichen Privat-Patronate unterliegt, in welchem Falle die zweite an deren Stelle treten wird. Für die übrigen Dignitäten und Domherrnpfründen wird Seine Majestät zu ernennen fortfahren, während diejenigen ausgenommen bleiben, welche zur freien bischöflichen Verleihung gehören oder einem rechtmäßigen Patronatsrechte unterstehen. Zu Domherren können nur Priester bestellt werden, welche sowohl die von den Kirchengesetzen allgemein vorgeschriebenen Eigenschaften besitzen, als auch in der Seelsorge, bei kirchlichen Geschäften oder im kirchlichen Lehramte sich mit Auszeichnung verwendet haben. Zudem ist die Nothwendigkeit adeliger Geburt oder adeliger Titel aufgehoben, jedoch unbeschadet jener Bedingungen, welche als in der Stiftung beigesetzt erwiesen sind. Die löbliche Gewohnheit aber, die Domherrenstellen in Folge öffentlicher Bewerbung zu vergeben, wird, wo sie besteht, sorgsam in Kraft erhalten werden.

Dreiundzwanzigster Artikel.

An den Metropolitan- und bischöflichen Kirchen werden, wo sie fehlen, der Kanonikus Pönitenziarius und der Theologalis, an den Kollegiatkirchen aber der Kanonikus Theologalis in der durch das heilige Konzilium von Trient in der fünften Sitzung (c. 1. de reform.) und in der vierundzwanzigsten Sitzung (c. 8. de reform.) vorgezeichneten Weise, sobald es möglich sein wird, eingeführt, und diese

Artykuł XXII.

We wszystkich kościołach metropolitańskich czyli arcybiskupich i suffragańskich nadaje godność piérwszą Jego Świątobliwość, jeźli takowa nie podlega prywatnemu patronatowi świeckiemu, w którymto razie druga wchodzi w jéj miejsce. Na inne godności i prebendy kanonikalne mianować będzie i nadal Cesarz Jego Mość, z wyjątkiem tych, które do wolnego nadania biskupów należą, albo prawowitemu patronatu podlegają prawu. Na kanoników rzeczonych kościołów mianowani tylko będą kapłani, którzy nie tylko przepisane w ogólności ustawami Kościoła posiadają przymioty, ale nadto sprawowali wzorowo opiekę duchowną, rzeczy kościelne lub święty nauczycielstwa urząd. Zniesioną nadto będzie potrzeba urodzenia szlacheckiego lub tytułów szlacheckich, nieuwłaczając wszakże warunkom wyraźnie przy fundacyi dodanym. Chwalebny atoli obyczaj nadawania kanonikatów w skutek rozpisanego publicznego konkursu, tam gdzie istnieje, i nadal w mocy ma być utrzymany.

Artykuł XXIII.

W kościołach metropolitańskich i biskupich ustanowieni być mają, gdzie takowych nie ma, kanonik penitencyaryusz i teologalis, w kolegiatach zaś kanonik teologalis, a to jak najspieszniéj, wedle ustaw przyjętych na świętym Soborze Trydentyńskim, (sess. V. c. 1 et sess. XXIV c. 8 de reform.) które to prebendy rozdadzą biskupi zgodnie z uchwałami tegoż soboru a względnie rozporządzeniami papiezkiemi.

creta conferentibus.

Articulus XXIV.

Parochiis omnibus providebitur publico indicto concursu et servatis Concilii Tridentini praescriptionibus. Pro parochiis ecclesiastici patronatus praesentabunt patroni unum ex tribus, quos Episcopus enumeriata superius forma proposuerit.

Articulus XXV.

Sanctitas Sua, ut singularis benevolentiae testimonium Apostolicae Francisci Josephi Imperatoris et Regis Majestati praebeat, Eidem atque catholicis Ejus in Imperio Successoribus indultum concedit, nominandi ad omnes Canonicatus et Parochias, quae juri patronatus ex fundo Religionis seu studiorum derivanti subsunt, ita tamen, ut seligat unum ex tribus, quos publico concursu habito Episcopus ceteris digniores judicaverit.

Articulus XXVI.

Parochiis, quae congruam pro temporum et locorum ratione sufficientem non habeant, dos, quam primum fieri poterit, augebitur et parochis catholicis ritus orientalis eodem ac latini modo consuletur. Ceterum praedicta non respiciunt Ecclesias parochiales juris patronatus sive ecclesiastici sive laicalis, canonice adquisiti, quarum onus respectivis patronis incumbet. Quodsi patroni obligationibus eis a lege ecclesiastica

Pfründen von den Bischöfen nach den Beschlüssen desselben Konziliums und beziehungsweise den päpstlichen Anordnungen vergeben werden.

Vierundzwanzigster Artikel.

Alle Pfarren sind in Folge einer öffentlich ausgeschriebenen Bewerbung und mit Beobachtung der Vorschriften des Konziliums von Trient zu vergeben. Bei Pfarreien, welche dem geistlichen Patronatsrechte unterliegen, werden die Patrone Einen aus dreien präsentiren, welche der Bischof in der oben bezeichneten Weise vorschlägt.

Fünfundzwanzigster Artikel.

Um Seiner des Kaisers und Königs Franz Joseph Apostolischen Majestät einen Beweis besonderen Wohlwollens zu geben, verleihen Seine Heiligkeit Demselben und Seinen katholischen Nachfolgern im Kaiserthume die Ermächtigung, für alle Kanonikate und Pfarreien zu präsentiren, welche einem auf dem Religions- oder Studienfonde beruhenden Patronatsrechte unterstehen, jedoch so, daß Einer aus den dreien gewählt werde, welche der Bischof nach vorausgegangener öffentlicher Bewerbung für würdiger als die übrigen erachtet.

Sechsundzwanzigster Artikel.

Die Ausstattung der Pfarren, welche keine nach den Verhältnissen der Zeit und des Ortes genügende Kongrua haben, wird, sobald es möglich ist, vermehrt, und für die katholischen Pfarrer des orientalischen Ritus in derselben Weise, wie für die des lateinischen gesorgt werden. Doch erstreckt sich dieß keineswegs auf die Pfarren, welche unter einem rechtmäßig erworbenen geistlichen oder weltlichen Patronate stehen; denn bei diesen ist die Last von den

Artykuł XXIV.

Probostwa wszystkie rozdawane będą w skutek rozpisanego publicznie konkursu i z zachowaniem przepisów Soboru Trydentyńskiego. W probostwach, podlegających duchownemu prawu patronatu, przedstawią patronowie jednego z trzech, których biskup w orzeczony wyżéj sposób zaproponował.

Artykuł XXV.

Dla złożenia Jego Apostolskiéj Mości Cesarzowi i Królowi Franciszkowi Józefowi dowodu szczególnéj życzliwości, nadaje Jego Świątobliwość Jemu i Jego katolickim Następcom w Cesarstwie moc nominowania na wszystkie kanonie i probostwa, podpadające prawu patronatu, polegającemu na funduszu religijnym albo naukowym, tak wszakże, iżby jeden z trzech był wybrany, których poprzednio biskup na podstawie publicznego konkursu od innych uznał godniejszymi.

Artykuł XXVI.

Dotacya probostw, nieposiadających ze względów na czas i miejsce dostatecznéj kongruy, pomnożoną będzie jak najrychléj, a o proboszczów katolickich obrządku wschodniego będzie to samo co o łacińskich staranie. Zresztą nie dotyczy się to kościołów parochialnych, zostających pod prawnie nabytym duchownym lub świeckim patronatem, bo w tych ponoszą ciężary względni ich patronowie. Jeżli patronowie nie wypełniają dokładnie nałożonych sobie prawem kościelném obowiązków, a w szczególności jeżli proboszcz dotacyą z funduszu religijnego pobiéra, ma się temu zapobiedz, wziąwszy wzgląd na wszystko, co według stanu rzeczy zauważaném być winno.

impositis haud plene satisfaciant, et praesertim, quando parocho dos ex fundo Religionis constituta sit, attentis pro rerum statu attendendis providendum erit.

Articulus XXVII.

Cum jus in bona ecclesiastica ex canonica institutione derivet, omnes, qui ad beneficia quaecunque vel majora vel minora nominati seu praesentati fuerint, bonorum temporalium eisdem annexorum administrationem nonnisi virtute canonicae institutionis assumere poterunt. Praeterea in possessione Ecclesiarum cathedralium, bonorumque annexorum, quae in canonicis sanctionibus et praesertim in Pontificali et Ceremoniali Romano praescripta sunt, adcurate observabuntur, quocunque usu sive consuetudine in contrarium sublata.

Articulus XXVIII.

Regulares, qui secundum Ordinis sui constitutiones subjecti sunt Superioribus Generalibus penes Apostolicam Sedem residentibus, ab iisdem regentur ad praefatarum constitutionum normam, salva tamen Episcoporum auctoritate juxta canonum et Tridentini praecipue Concilii sanctiones. Igitur praedicti Superiores Generales cum subditis cunctis in rebus ad ministerium ipsis incumbens spectantibus libere communicabunt, libere quoque visitationem in eosdem

betreffenden Patronen zu tragen. Wenn die Patrone den durch das Kirchengesetz ihnen auferlegten Verbindlichkeiten nicht vollkommen genügen und insbesondere, wenn der Pfarrer seinen Gehalt aus dem Religionsfonde bezieht, so wird mit Rücksicht auf Alles, was nach der Sachlage zu berücksichtigen ist, Vorsorge getroffen werden.

Siebenundzwanzigster Artikel.

Da das Recht auf den Genuß der Kirchengüter aus der kirchlichen Einsetzung entspringt, so werden Alle, welche für eine wie immer beschaffene größere oder kleinere Pfründe benannt oder präsentirt worden sind, die Verwaltung der zeitlichen, zu selber gehörigen Güter nicht anders als in Kraft der kirchlichen Einsetzung übernehmen können. Überdieß werden bei Besitzergreifung der Domkirchen und der damit verbundenen Güter alle Vorschriften der kirchlichen Satzungen und insbesondere die des römischen Pontifikales und Zeremoniales genau beobachten und alle gegentheiligen Bräuche und Gewohnheiten beseitigt werden.

Achtundzwanzigster Artikel.

Jene Ordenspersonen, welche laut der Satzungen ihres Ordens Generaloberen, die bei dem heiligen Stuhle ihren Wohnsitz haben, unterstehen, werden von denselben in Gemäßheit der gedachten Satzungen geleitet werden, jedoch ohne Beeinträchtigung der Rechte, welche nach Bestimmung der Kirchengesetze und insbesondere des Konziliums von Trient den Bischöfen zukommen. Daher werden vorbenannte Generaloberen mit ihren Untergebenen in allem zu ihrem Amte gehörigen

Artykuł XXVII.

Gdy prawo do dóbr kościelnych z kanonicznego ustanowienia bierze swój początek, wszyscy więc mianowani lub prezentowani na prebendy tak większe jak mniejsze, nie mogą inaczéj, jak tylko na mocy kościelnego ustanowienia objąć zarządu połączonych z niemi dóbr doczesnych. Okrom tego zachowane być winny przy zajęciu w posiadanie kościołów katedralnych i dóbr z niemi połączonych, wszystkie przepisy ustaw kościelnych, a w szczególności rzymskiego pontyfikatu i ceremoniału, a zniesione wszystkie przeciwne używane zwyczaje.

Artykuł XXVIII.

Zakonnicy, poddani mocą ustaw swego zakonu generalnym naczelnikom, przebywającym u Stolicy Świętéj, podlegają ich zarządowi wedle pomienionych ustaw, nie uwłaczając wszakże powadze biskupiéj, opartéj na prawach kanonicznych, a w szczególności uchwałach Soboru Trydentyńskiego. Rzeczeni więc zwierzchnicy generalni komunikować będą wolno z swymi poddanymi we wszystkich, do ich urzędu należących sprawach i wolno odbywać u nich wizytacye. Daléj zachowywać będą zakonnicy bez przeszkody reguły swego zakonu, instytutu lub kongregacyi i wedle przepisów Stolicy Świętéj, przypuszczać kandydatów do nowicyatu i do złożenia ślubów zakonnych. Wszystko to ma być również zachowaném względem zakonów panieńskich, o ile do nich da się zastósować.

exercebunt. Porro regulares absque impedimento respectivi Ordinis, Instituti seu Congregationis regulas observabunt, et juxta Sanctae Sedis praescriptiones candidatos ad novitiatum et ad professionem religiosam admittent. Haec omnia pariter observabuntur quoad moniales in iis, quae ipsas respiciunt.

Archiepiscopis et Episcopis liberum erit, in propriis Dioecesibus Ordines seu Congregationes religiosas utriusque sexus juxta sacros canones constituere; communicabunt tamen ea de re cum Gubernio Imperiali consilia.

Articulus XXIX.

Ecclesia jure suo pollebit, novas justo quovis titulo libere acquirendi possessiones ejusque proprietas in omnibus, quae nunc possidet, vel imposterum acquiret, inviolabilis solemniter erit. Proinde quoad antiquas novasque ecclesiasticas fundationes nulla vel suppressio vel unio fieri poterit, absque interventu auctoritatis Apostolicae Sedis salvis facultatibus a Sacro Concilio Tridentino Episcopis tributis.

Articulus XXX.

Bonorum ecclesiasticorum administratio apud eos erit, ad quos secundum Canones spectat. Attentis autem subsidiis, quae Augustissimus Imperator ad Ecclesiarum necessitatibus providendum ex publico aerario benigne praestat et praeDingen frei verkehren und die Visitazion derselben frei vernehmen. Ferner werden alle Ordenspersonen ohne Hinderniß die Regel des Ordens, des Institutes, der Kongregazion, welcher sie angehören, beobachten und in Gemäßheit der Vorschriften des heiligen Stuhles die darum Ansuchenden in's Noviziat und zur Gelübdeablegung zulassen. Dieß Alles hat auch von den weiblichen Orden in soweit zu gelten, als es auf dieselben Anwendung leidet.

Den Erzbischöfen und Bischöfen wird es frei stehen, in ihre Kirchensprengel geistliche Orden und Kongregazionen beiderlei Geschlechtes nach den heiligen Kirchengesetzen einzuführen. Doch werden sie sich hierüber mit der kaiserlichen Regierung ins Einvernehmen setzen.

Neunundzwanzigster Artikel.

Die Kirche wird berechtigt sein, neue Besitzungen auf jede gesetzliche Weise frei zu erwerben und ihr Eigenthum wird hinsichtlich alles dessen, was sie gegenwärtig besitzt oder in Zukunft erwirbt, unverletzlich verbleiben. Daher werden weder ältere noch neuere kirchliche Stiftungen ohne Ermächtigung von Seite des heiligen Stuhles aufgehoben oder vereiniget werden, jedoch unbeschadet der Vollmachten, welche das heilige Konzilium von Trient den Bischöfen verliehen hat.

Dreißigster Artikel.

Die Verwaltung der Kirchengüter wird von denjenigen geführt werden, welchen sie nach den Kirchengesetzen obliegt. Allein in Anbetracht der Unterstützung, welche Seine Majestät zu Bestreitung der kirchlichen Bedürfnisse aus dem öffentlichen

Wolno też będzie arcybiskupom i biskupom zaprowadzać we własnych dyecezyach zakony lub kongregacye religijne płci obojéj wedle świętych ustaw Kościoła; w czém wszakże porozumieć się mają z Rządem Cesarskim.

Artykuł XXIX.

Kościół użyje prawa swego, nabywając wolno w sposób prawny nowe posiadłości, a własność jego pozostaje we wszystkiém, co teraz posiada i na przyszłość nabędzie, uroczyście nienaruszalną. Zaczém ani nowsze ani starsze fundacye kościelne nie mogą być zniesione ani połączone bez pośrednictwa powagi Stolicy Apostolskiéj, z zastrzeżeniem nadanych Biskupom od Świętego Soboru Trydentyńskiego umocowań.

Artykuł XXX.

Zarząd dóbr kościelnych prowadzić będą ci, do których wedle ustaw kościelnych należy. Z uwagi jednak na zapomogi, jakich Jego Mość Cesarz na potrzeby kościelne dostarczył lub dostarczy, dobra takie ani sprzedane ani znacznemi długami obciążone być nie mogą, jeśli tak Stolica Święta jako i Cesarz Jego Mość lub ci, którzy od Nich ku temu upoważnieni zostaną, przyzwolenia na to nie dadzą.

stabit, eadem bona vendi vel notabili gravari onere non poterunt, nisi tum Sancta Sedes, tum Majestas Sua Caesarea aut ii, quibus hoc munus demandandum duxerint, consensum tribuerint.

Articulus XXXI.

Bona, quae fundos, uti appellant, Religionis et studiorum constituunt, ex eorum origine ad Ecclesiae proprietatem spectant, et nomine Ecclesiae administrabuntur, Episcopis inspectionem ipsis debitam exercentibus juxta formam, de qua Sancta Sedes cum Majestate Sua Caesarea conveniet. Reditus fundi Religionis, donec collatis inter Apostolicam Sedem et Gubernium Imperiale consiliis, fundus ipse dividatur in stabiles et ecclesiasticas dotationes, erunt erogandi in divinum cultum, in Ecclesiarum aedificia et in Seminaria et in ea omnia, quae ecclesiasticum respiciunt ministerium. Ad supplenda, quae desunt, Majestas Sua eodem, quo hucusque, modo imposterum quoque gratiose succuret; immo si temporum ratio permittat, et ampliora subministraturus est subsidia. Pari modo reditus fundi studiorum unice impendentur in catholicam institutionem et juxta piam fundatorum mentem.

Articulus XXXII.

Fructus beneficiorum vacantium, in quantum hucusque consuetum fuit, inferentur fundo Religionis, eique Majestas Sua Caesarea proprio motu as-

Schatze huldreich leistet und leisten wird, sollen diese Güter weder verkauft noch mit einer beträchtlichen Last beschwert werden, ohne daß sowohl der heilige Stuhl als auch Seine Majestät der Kaiser oder Jene, welche dieselben hiemit zu beauftragen finden, dazu ihre Einwilligung gegeben haben.

Einunddreißigster Artikel.

Die Güter, aus welchen der Religions- und Studienfond besteht, sind kraft ihres Ursprunges Eigenthum der Kirche und werden im Namen der Kirche verwaltet werden, während die Bischöfe die ihnen gebührende Aufsicht nach den Bestimmungen üben, über welche der heilige Stuhl mit Seiner kaiserlichen Majestät übereinkommen wird. Die Einkünfte des Religionsfondes werden, bis dieser Fond durch ein Einvernehmen zwischen dem apostolischen Stuhle und der kaiserlichen Regierung in bleibende und kirchliche Ausstattungen getheilt wird, für Gottesdienst, Kirchenbaulichkeiten, Seminare und Alles, was die kirchliche Amtsführung betrifft, verausgabt werden. Zu Ergänzung des Fehlenden wird Seine Majestät in derselben Weise wie bisher auch künftighin gnädig Hilfe leisten; ja, woferne die Zeitverhältnisse es gestatten, sogar größere Unterstützungen gewähren. Ingleichen wird das Einkommen des Studienfondes einzig allein auf den katholischen Unterricht und nach dem frommen Willen der Stifter verwendet werden.

Zweiunddreißigster Artikel.

Das Erträgniß der erledigten Pfründen wird, in soweit es bisher üblich war, dem Religionsfonde zufallen, und Seine Majestät überweiset demselben aus eigener

Artykuł XXXI.

Dobra tak zwane funduszu religijnego i naukowego są własnością Kościoła na mocy ich pochodzenia i administrowane będą imieniem Kościoła, Biskupi wykonywać będą przynależny im nadzór wedle postanowień, na jakie Stolica Święta zgodzi się z Jego Mością Cesarzem. Dochody funduszu religijnego, dopóki za spólną między Stolicą Apostolską i Rządem Cesarskim naradą, fundusz sam nie będzie rozdzielony na stałe i kościelne dotacye, wydawane będą na służbę Bożą, na budowle kościołów i seminarya, i na wszystko, co się dotyczy kościelnego urzędowania. Dla dopełnienia braku pospieszy łaskawie Jego Mość Cesarz i nadal, jak dotąd z pomocą; a nawet hojniejszéj udzieli zapomogi, gdy na to stósunki czasu pozwolą. Toż i przychody funduszu naukowego obracane wyłącznie będą na nauki katolickie i zgodnie z pobożną wolą fundatorów.

Artykuł XXXII.

Dochód z prebend opróżnionych, o ile to dotąd bywało w zwyczaju, przypada funduszowi religijnemu, któremu też Jego Mość Cesarz przekazuje z własnego natchnienia także dochody opróżnionych biskupstw i opactw świeckich w Węgrzech i przynależnych im przedtém krajach, w których spokojném posia-

signat quoque Episcopatum et Abbatiarium saecularium per Hungariam et ditiones quondam annexas vacantium reditus, quos Ejusdem in Hungariae regno Praedecessores per longam saeculorum seriem tranquille possederunt. In illis Imperii provinciis, ubi fundus Religionis haud extat, pro quavis Dioecesi instituentur commissiones mixtae, quae juxta formam et regulam, de quibus Sanctitas Sua cum Caesarea Majestate conveniet, tam mensae episcopalis quam beneficiorum omnium bona vacationis tempore administrabunt.

Articulus XXXIII.

Cum durante praeteritarum vicissitudinum tempore plerisque in locis Austriacae ditionis ecclesiasticae decimae civili lege de medio sublatae fuerint, et attentis peculiaribus circumstantiis fieri non possit, ut earundem praestatio in toto imperio restituatur, instante Majestate Sua et intuitu tranquillitatis publicae, quae Religionis vel maxime interest, Sanctitas Sua permittit ac statuit, ut salvo jure exigendi decimas, ubi de facto existit, aliis in locis earundem decimarum loco seu compensationis titulo ab imperiali Gubernio assignentur dotes seu in bonis fundisque stabilibus, seu super Imperii debito fundatae iisque omnibus et singulis tribuantur, qui jure exigendi decimas potiebantur; itemque Majestas Sua declarat, dotes ipsas habendas omnino esse, prout assignatae fuerint, titulo oneroso et eodem ac decimae, quibus succedunt, jure percipiendas tenendasque esse.

Bewegung das Einkommen der erledigten Bisthümer und weltgeistlichen Abteien in Ungarn und den vormals dazu gehörigen Ländern, in dessen ruhigem Besitze Allerhöchstihre Vorgänger im Königreiche Ungarn sich während einer langen Reihe von Jahrhunderten befunden haben. In jenen Theilen des Kaiserthums, wo kein Religionsfond besteht, wird für jeden Kirchensprengel eine gemischte Kommission bestellt werden und die Güter des Bisthums, sowie aller Pfründen zur Zeit der Erledigung nach Bestimmungen verwalten, über welche der heilige Vater und Seine Majestät Sich einzuverstehen gedenken.

Dreiunddreißigster Artikel.

Da zur Zeit der vorübergegangenen Erschütterungen an sehr vielen Orten des österreichischen Gebietes der kirchliche Zehent durch ein Staatsgesetz aufgehoben wurde, und es in Anbetracht der besonderen Verhältnisse nicht möglich ist, die Leistung desselben im ganzen Kaiserthume wieder herzustellen, so gestattet und bestimmt Seine Heiligkeit auf Verlangen Seiner Majestät und in Ansehung der öffentlichen Ruhe, welche für die Religion von höchster Wichtigkeit ist, daß unbeschadet des Rechtes, den Zehent dort einzufordern, wo er noch wirklich besteht, an den übrigen Orten statt des gedachten Zehents und als Entschädigung für denselben von der kaiserlichen Regierung Bezüge aus liegenden Gütern oder versichert auf die Staatsschuld angewiesen, und Allen und Jedem ausgefolgt werden, welche das Recht, den Zehent einzufordern, besaßen. Zugleich erklärt Seine Majestät, daß diese Bezüge, ganz so wie sie angewiesen sind, kraft eines

daniu przez długi przeciąg wieków byli Najjaśniejsi Jego w Królestwie Węgierskiém Poprzednicy. W owych Cesarstwa dzielnicach, gdzie nie istnieje fundusz religijny, ustanowione będą dla każdéj dyecezyi komisye mieszane, które wedle przepisów i zasad, na jakie Stolica Święta zgodzi się z Jego Mością Cesarzem, administrować będą tak dobra biskupie jak i wszystkie prebendy w czasie ich opróżnienia.

Artykuł XXXIII.

Gdy podczas przeszłych zaburzeń zniesioną została w bardzo wielu miejscach terytoryum Austryackiego dziesięcina kościelna ustawą publiczną, a przywrócenie jéj w całém Cesarstwie niepodobném jest ze względu na szczególne okoliczności, pozwala więc i ustanawia Jego Świątobliwość na żądanie Jego Mości Cesarza i dla spokojności publicznéj, na któréj religii najwięcéj zależy, iżby, nienaruszając prawa pobierania dziesięcin, gdzie rzeczywiście istnieje, w innych miejscach miasto tychże dziesięcin przekazane były od Rządu Cesarskiego tytułem wynagrodzenia za nią datki z dóbr nieruchomych albo zapewnione na długu Państwa i wypłacane wszystkim i każdemu z osobna, którzy posiadali prawo poboru dziesięcin; zarazem oświadcza Jego Mość Cesarz, iż datki te zupełnie tak, jak przekazanemi były, tytułem wynagrodzenia, i z temże samém prawem, jak dziesięciny, na których miejsce wstępują, mają być pobierane i posiadane.

Articulus XXXIV.

Cetera ad personas et res ecclesiasticas pertinentia, quorum nulla in his articulis mentio facta est, dirigentur omnia et administrabuntur juxta Ecclesiae doctrinam et ejus vigentem disciplinam a Sancta Sede adprobatam.

Articulus XXXV.

Per solemnem hanc Conventionem leges, ordinationes et decreta quovis modo et forma in Imperio Austriaco et singulis, quibus constituitur ditionibus, hactenus lata, in quantum illi adversantur, abrogata habebuntur, ipsaque Conventio ut lex Status deinceps eisdem in ditionibus perpetuo vigebit. Atque idcirco utraque contrahentium pars spondet, se successoresque suos omnia et singula, de quibus conventum est, sancte servaturos. Si qua vero in posterum supervenerit difficultas, Sanctitas Sua et Majestas Caesarea invicem conferent ad rem amice componendam.

Articulus XXXVI.

Ratificationum hujus Conventionis traditio fiet intra duorum mensium spatium a die hisce articulis apposita aut citius, si fieri potest.

entgeltlichen Titels und mit demselben Rechte, wie die Zehente, an deren Stelle sie treten, empfangen und besessen werden sollen.

Vierunddreißigster Artikel.

Das übrige die kirchlichen Personen und Sachen Betreffende, wovon in diesen Artikeln keine Meldung gemacht ist, wird sämmtlich nach der Lehre der Kirche und ihrer in Kraft stehenden, von dem heiligen Stuhle gut geheißenen Disziplin geleitet und verwaltet werden.

Fünfunddreißigster Artikel.

Alle im Kaiserthume Oesterreich und den einzelnen Ländern, aus welchen dasselbe besteht, bis gegenwärtig in was immer für einer Weise und Gestalt erlassenen Gesetze, Anordnungen und Verfügungen sind, in soweit sie diesem feierlichen Vertrage widerstreiten, für durch denselben aufgehoben anzusehen, und der Vertrag selbst wird in denselben Ländern von nun an immerdar die Geltung eines Staatsgesetzes haben. Deßhalb verheißen beide vertragschließenden Theile, daß Sie und Ihre Nachfolger Alles und Jedes, worüber man sich vereinbart hat, gewissenhaft beobachten werden. Woferne sich aber in Zukunft eine Schwierigkeit ergeben sollte, werden Seine Heiligkeit und Seine kaiserliche Majestät Sich zu freundschaftlicher Beilegung der Sache ins Einvernehmen setzen.

Sechsunddreißigster Artikel.

Die Auswechslung der Ratifikazionen dieses Vertrages wird binnen zwei Monaten, von dem diesen Artikeln beigesetzten Tage an gerechnet, oder wenn es möglich ist, auch früher stattfinden.

Artykuł XXXIV.

Inne sprawy, dotyczące osób i rzeczy kościelnych, o których żadnéj w niniejszych artykułach nie uczyniono wzmianki, będą prowadzone we wszystkiém i administrowane według nauki Kościoła i zatwierdzonéj od Stolicy Świętéj karności.

Artykuł XXXV.

Wszystkie w Cesarstwie Austryackiém i pojedynczych, z których się składa, dzielnicach, wydane dotąd ustawy, Rozporządzenia i Dekreta uważane być mają za zniesione tymże uroczystym traktatem, o ile mu się sprzeciwiają, a zaś sam traktat ma mieć odtąd moc prawa Państwa wieczyście w tychże dzielnicach. Przyrzekają zatém obie Strony traktat zawiérające, iż tak One, jako też Ich Następcy zachowają sumiennie wszystko w ogólności i każdą rzecz w szczególności, na które się zgodzono. Gdyby jednak późniéj zajść miała jaka trudność, naradzą się Jego Świątobliwość i Jego Mość Cesarz nawzajem nad przyjacielskiém rzeczy załatwieniem.

Artykuł XXXVI.

Zamiana ratyfikacyj tegoż traktatu nastąpi w przeciągu dwóch miesięcy od dnia przy artykułach tych położonego, lub prędzéj, jeśli być może.

In quorum fidem praedicti Plenipotentiarii huic Conventioni subscripserunt, illamque suo quisque sigillo obsignaverunt.

Datum Viennae die decima octava Augusti anno reparatae Salutis millesimo octingentesimo quinquagesimo quinto.

Mich. Card. **Viale-Prelà** m. p. (L. S.)

Joseph. Othmar. **de Rauscher** m. p. Archiepiscopus Viennensis. (L. S.)

Zu deſſen Beglaubigung haben die vorgenannten Bevollmächtigten dieſer Uibereinkunft unterzeichnet und beide ihr Siegel beigedrückt.

Gegeben zu Wien am achtzehnten Auguſt im Jahre des Heiles tauſend achthundert fünfundfünfzig.

Mich. Kard. **Viale-Prelà** m. p. (L. S.)

Joſ. Othm. **von Rauſcher** m. p. Erzbiſchof von Wien. (L. S.)

Nos visis et perpensis Conventionis hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce confirmatosque habere profitemur ac declaramus, verbo Caesareo-Regio pro Nobis atque Successoribus Nostris adpromittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos neque ulla ratione permissuros esse, ut illis contraveniantur. In quorum fidem majusque robur praesentes ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus sigilloque Nostro Caesareo-Regio appenso firmari jussimus. Dabantur in Ischl die vigesima tertia mensis Septembris anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo quinto Regnorum Nostrorum septimo.

Franciscus Josephus.

Comes a Buol-Schauenstein.

Ad mandatum Sacr. Caes. ac Reg. Apostolicae Majestatis proprium:

Otto Liber Baro a Meysenburg m. p.

W dowód czego wymienieni pełnomocnicy traktat ten podpisali i takowy każdy swoją pieczęcią zaopatrzyli.

Dano w Wiédniu dnia ośmnastego Sierpnia roku Zbawienia tysiąc ośmset pięćdziesiątego piątego.

Mich. Kard.
Viale-Prelá m. p.
(L. S.)

Józef Othmar
Rauscher m. p.
Arcybiskup Wiedeński.
(L. S.)

Przejrzawszy i rozważywszy wszystkie artykuły tegoż traktatu i każdy z osobna, oświadczamy i przyrzekamy Naszém i Następców Naszych Słowem Cesarsko-Królewskiém, iż wszystkiego, co w sobie zawierają, wiernie dopełnić rozkażemy i nigdy nie dopuścimy, by co przeciw nim być mogło podjętém. W dowód i większą moc czego podpisaliśmy własną ręką niniejszéj ratyfikacyi Naszéj dokument i kazali obwarować przyłożeniem Naszéj Cesarsko-Królewskiéj pieczęci. Dano w Ischl dnia dwudziestego trzeciego miesiąca Września roku Pańskiego tysiąc ośmset pięćdziesiątego piątego a siódmego Naszego Panowania.

Franciszek Józef.

Hrabia **Buol - Schauenstein.**

Z własnego Jego Ces. Król. Apostolskiéj Mości rozkazu:
Otto Baron Meysenburg m. p.

BIBLIOTH:
UNIVERSITA:
[illegible]

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XLIV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 27. Dezember 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XLIV.

Wydany i rozesłany dnia 27 Grudnia 1855.

210.

Erlaß des Ministeriums für Kultus und Unterricht vom 2. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIII. Stück, Nr. 196, ausgegeben am 24. November 1855),

wirksam für den Umfang der Monarchie,

womit die Auflösung der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz in Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 10. August 1855, und mehrere in Vollziehung der dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen getroffene Verfügungen kundgemacht werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit der Allerhöchsten Entschließung vom 10. August 1855 anzuordnen geruht, daß mit dem Eintritte des Studienjahres 1855-56 die rechts- und staatswissenschaftliche Fakultät in Olmütz aufgelassen werde.

In Vollziehung dieser Allerhöchsten Anordnung hat das Unterrichtsministerium die Auflösung des akademischen Senates und des Professoren-Kollegiums der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät der Universität Olmütz vom 20. September 1855 an verfügt, die Amtswirksamkeit des Rektors aber bis auf weitere Anordnung auch auf das Studienjahr 1855-56 erstreckt, und denselben beauftragt, die noch erübrigenden Geschäfte ihrer schließlichen Behandlung entgegenzuleiten.

Sämmtliche Akten des akademischen Senates der nunmehr aufgelösten juridischen, sowie der bereits früher in Folge Allerhöchster Entschließung vom 19. September 1851 aufgelassenen philosophischen Fakultät sind provisorisch seiner Bewahrung und Aufsicht unterstellt, und es ist sich wegen allfälliger aus denselben zu ertheilenden Abschriften, Auskünfte und Duplikate an denselben unmittelbar zu wenden.

Gleichzeitig mit der Auflassung der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät wurde die theoretische Staatsprüfungs-Kommission in Olmütz außer Wirksamkeit gesetzt, und die Uibertragung ihrer Akten an die k. k. mährische Statthalterei verfügt, an welche sich daher um Ertheilung von Auskünften und Abschriften aus denselben zu wenden sein wird.

Den Doktoratskandidaten der aufgelassenen rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz ist es in Gemäßheit der Allerhöchsten Entschließungen vom 10. August und 6. Oktober 1855 freigestellt, zu wählen, an welcher Universität der Monarchie sie sich den weiteren, zur Erlangung des rechts- und staatswissenschaftlichen Doktorgrades erforderlichen Bedingungen unterziehen wollen.

Dieselben sind an sämmtlichen Universitäten, mit Ausnahme jener von Krakau und Pesth, den strengen Prüfungen, zu deren Ablegung sie sich melden, nach jenen Bestimmungen zu unterziehen, welche für die von ihnen gewählte Universität in Geltung sind.

Bezüglich der Universitäten Krakau und Pesth, an welchen dermalen noch, sowohl in Ansehung der Zahl der Rigorosen, als auch der Fächereintheilung, Abweichungen von den übrigen Universitäten bestehen, wird angeordnet, daß die genannten Kandidaten den

210.

Rozrządzenie Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 2 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 196, wydana dnia 24 Listopada 1855),

obowiązujące w całéj Monarchii,

mocą którego obwieszczonem zostaje rozwiązanie wydziału naukowego prawniczo-politycznego w Ołomuńcu, w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 10 Sierpnia 1855, przy wydaniu oraz niektórych rozporządzeń w przedmiocie przeprowadzenia dotyczących Najwyższych Postanowień.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 10 Sierpnia 1855 raczył Najjaśniejszy Pan, Jego C. K. Apostolska Mość zarządzić, ażeby z wstępem roku szkolnego 1855—56 rozwiązanym został fakultet prawniczo-polityczny w Ołomuńcu.

W wykonaniu tegoż Najwyższego Postanowienia Ministeryum Oświecenia rozporządziło rozwiązanie Senatu akademicznego i kolegium profesorów przy wydziale prawniczo-politycznym w Uniwersytecie Ołomunieckim pod dniem 20 Września 1855, a zaś urzędowanie rektorskie rozciągnęło aż do dalszego rozporządzenia także i na rok szkolny 1855—56, z tém zleceniem, ażeby pozostające czynności doprowadzone były do końca.

Wszelkie akta Senatu akademicznego, tak wydziału prawniczego, obecnie rozwiązanego, jako też wydziału filozoficznego, pierwéj już zniesionego w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 19 Września 1851, prowizorycznie poddane zostały rektorowi do przechowania i nadzoru, przetoż więc wprost do niego zgłosić się należy o udzielenie w razie potrzeby odpisów z onychże, wiadomości lub duplikatów.

Równocześnie z rozwiązaniem fakultetu prawniczo-politycznego rozwiązaną też została komisya teoretycznych examinów Rządowych w Ołomuńcu, z zarządzeniem przeniesienia jéj aktów do Namiestnictwa C. K. Morawskiego, do którego więc udawać się należy o udzielenie z nich wiadomości i odpisów.

Kandydatom doktoratu na usunionym wydziale prawniczo-politycznym w Ołomuńcu w skutek Najwyższych Postanowień z dnia 10 Sierpnia i 6 Października zostawiono do woli wybór, na którym Uniwersytecie w Monarchii poddaćby się chcieli dalszym warunkom do osiągnienia stopnia doktorskiego w naukach prawniczo-politycznych wymaganym.

Ciż składać będą we wszystkich Uniwersytetach, wyjąwszy owe w Krakowie i Peszcie, ścisłe examina, do których się zgłoszą, wedle postanowień w mocy będących w Uniwersytecie, przez nich obranym.

Co się tyczy Uniwersytetów Krakowskiego i Peszteńskiego, w których obecnie jeszcze nie tylko co do liczby rygorozów, lecz także i co do podziału naukowych zawodów, zboczenia od innych Uniwersytetów istnieją, rozporządza się, iż rzeczeni

strengen Prüfungen, zu deren Ablegung sie sich dort melden, in jener Art und Weise, in welcher sie dieselben an der Universität Olmütz abzulegen gehabt hätten, und aus jenen Fächern, welche dort Gegenstand des betreffenden Rigorosums wären, zu unterziehen sind.

Anbelangend die nach zurückgelegten Rigorosen noch weiters vorzunehmenden Doktoratsakte der Promozion, und der an den meisten Universitäten noch bestehenden Disputazion, sowie die für die einzelnen Doktoratsakte und den Promozionsakt zu bezahlenden Taxen, so unterliegen die Doktoratskandidaten der aufgelassenen rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät dießfalls denjenigen Bestimmungen, welche für die Universität, an welcher sie sich diesen Akten unterziehen, gegenwärtig noch in Anwendung sind.

Thun m. p.

211.

Verordnung der Ministerien der Justiz und des Handels vom 7. November 1855,

wirksam für die gefürstete Grafschaft Tirol und Vorarlberg, dann für das Großfürstenthum Siebenbürgen,

betreffend den doppelten Wirkungskreis über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in Administrativangelegenheiten.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLIII. Stück, Nr. 197, ausgegeben am 24. November 1855.

212.

Verordnung der Ministerien der Justiz und der Finanzen vom 9. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIII. Stück, Nr. 198, ausgegeben am 24. November 1855),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

betreffend die Amortisirung der Obligazionen der ungarischen Hofkammer, der ungarischen Kirchensilberlieferungs-Obligazionen, der ungarischen Früchten-Lieferungsscheine, endlich der Obligazionen der ungarischen Kameralschuld.

Vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung angefangen, steht die Einleitung des Amortisazionsverfahrens und die Schöpfung des Amortisazionserkenntnisses über Obligazionen der ungarischen Hofkammer, über ungarische Kirchensilberlieferungs-Obligazionen und ungarische Früchten-Lieferungsscheine, endlich über Obligazionen der ungarischen Kameralschuld, über welche Papiere die Liquidazionsbücher bei der Landeshauptkasse in Ofen geführt werden, dem Landesgerichte in Ofen zu.

In Ansehung der Amortisirung dieser Papiere hat sich das Landesgericht zu Ofen nach den Vorschriften der §§. 603—607 der provisorischen Zivil-Prozeßordnung zu be-

kandydaci poddać się będą winni ścisłym examinom, do których złożenia tamże się zgłaszają, w ten sposób, w jakiby takowe złożyć byli mieli na Uniwersytecie Ołomunieckim, tudzież z tych zawodów, któreby tamże przedmiotem były dotyczącego rygorozum.

Pod względem przedsiębrać się mających po złożonych rygorozach dalszych jeszcze aktów doktorackich promocyi, równie jak dysputacyi, istniejącéj jeszcze po największéj części w Uniwersytetach, tudzież pod względem tax, opłacić się mających od pojedynczych aktów doktorackich i aktu promocyjnego, podlegać będą w téj mierze kandydaci doktoratu na fakultecie zniesionym prawniczo-politycznym tym postanowieniom, które obecnie jeszcze są w zastósowaniu przy tym Uniwersytecie, na którym się rzeczonym aktom poddają.

Thun m. p.

211.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Handlu z dnia 7 Listopada 1855,

obowiązujące w uksiążęconém hrabstwie Tyrolu i Vorarlbergu, tudzież w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém.

dotyczące podwójnego zakresu działalności co do toku instancyi przeciw rozstrzygnieniom trybunałów piérwszéj instancyi w sprawach administracyjnych, powołanych do wykonywania sądownictwa handlowego.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 197, wydaną d. 24 Listop. 1855.

212.

Rozporządzenie Ministerstw Sprawiedliwości i Finansów z dnia 9 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 198, wydana dnia 24 Listopada 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa,

dotyczące umorzenia obligacyj Kamery Węgierskiéj Nadwornéj, obligacyj węgierskich dostawy srebra kościelnego, certyfikatów węgierskich dostawy produktów, nakoniec obligacyj długu kameralnego węgierskiego.

Począwszy od dnia obwieszczenia niniejszego rozporządzenia przysłuża wytoczenie postępowania amortyzacyjnego tudzież zawyrokowanie umorzenia obligacyj Kamery Nadwornéj Węgierskiéj, obligacyj węgierskich o dostawę srebra kościelnego i rewersów węgierskich o dostawę produktów, nakoniec obligacyj długu kameralnego węgierskiego, pod względem których papierów księgi likwidacyjne prowadzone bywają w głównéj kasie krajowéj w Budzie, Sądowi Krajowemu w Budzie.

Co się tyczy amortyzacyi papierów rzeczonych Sąd Krajowy w Budzie stósować się będzie do przepisów §§fów 603—607 prowizorycznéj procedury cy-

nehmen, zugleich aber von jedem Bescheide, womit die Ausfertigung des Amortisazionsediktes bewilliget, oder eines dieser Papiere für amortisirt erklärt wird, ein Duplikat der betreffenden Kasse zuzustellen, und hievon auch der dieser Kasse vorgesetzten Finanz-Landesdirekzion Kenntniß zu geben.

Die gegenwärtige Verordnung hat auf jene Fälle keine Anwendung, in welchen das Amortisazionsverfahren noch vor ihrer Kundmachung bei der bisher zur Amortisazionsverhandlung zuständigen Finanz-Landesdirekzionsabtheilung in Ofen eingeleitet wurde, wenn auch das Amortisazionserkenntniß bisher noch nicht geschöpft worden ist.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

213.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIII. Stück, Nr. 199, ausgegeben am 24. November 1855),

giltig für alle im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

betreffend die Bestimmung über die Art der Bezeichnung der zur Appretur eingeführten Webewaaren mit einem Farbenstempel.

Zur Bezeichnung der Identität jener ausländischen Waaren, welche nicht aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten, sondern aus dem übrigen Auslande, daher im Falle der Einfuhr über den deutschen Zollverein aus dem gebundenen Verkehre des letzteren zur Appretur über ein Zollamt, welches nicht im lombardisch-venezianischen Königreiche liegt, eingeführt werden, wird im Vernehmen mit den beiden herzoglich-modenesischen und parmensischen Finanzministerien die Aufdrückung eines Farbenstempels unter denselben Modalitäten gestattet, wie ein solcher zur Bezeichnung der Appreturwaaren im Zwischenverkehre Österreichs und den deutschen Zollvereins-Staaten mit dem hierortigen Erlasse vom 4. Jänner 1854, Z. 1305-I. N. C., Ziff. 5, lit. f. (Reichsgesetz-Blatt, Seite 7 *) vorgezeichnet worden ist.

Damit jedoch die Verschiedenheit der Herstammung solcher Appreturwaaren durch die Form des Stempels festgehalten werde, hat der erstere Stempel, nämlich jener für den allgemeinen Verkehr, in ovaler (elliptischer) Form, jener für den Zwischenverkehr in kreisrunder Form zu bestehen.

Den Parteien bleibt die Wahl der Größen dieser Appreturstempel wie bisher überlassen.

Falls jedoch solche Appreturssendungen über ein im lombardisch-venezianischen Königreiche gelegenes Zollamt eintreten, bleibt das dort rücksichtlich der Bezeichnung der zur Appretur eingeführten Webewaaren bisher beobachtete Verfahren noch ferner in Anwendung.

Freiherr von **Bruck** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, III. Stück, Nr. 12, Seite 22.

wilnéj, zarazem zaś należy o każdéj rezolucyi, mocą któréj na rozpisanie edyktu amortyzacyjnego zezwolono, lub jeden z papiérów rzeczonych za umorzony ogłoszono, doręczyć duplikat kasie dotyczącéj, a nadto téż wiadomość o tém podać Dyrekcyi Krajowéj Finansowéj, nad kasą rzeczoną przełożonéj.

Niniejsze Rozporządzenie nie dotyczy żadną miarą tych przypadków, w których postępowanie amortyzacyjne wytoczoném zostało jeszcze przed ogłoszeniem onegoż w Wydziale Dyrekcyi Finansów krajowéj w Budzie, dotąd właściwym w rozprawie amortyzacyjnéj, a to nawet choćby dotąd jeszcze nie był wydany wyrok amortyzacyjny.

Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p.

213.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 13 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII. Nr. 199, wydana dnia 24 Listopada 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w powszechném terytoryum celném objętych,

dotyczące Postanowienia o sposobie naznaczenia stęplem kolorowym towarów tkackich, do appretury wprowadzanych.

Celem oznaczenia tożsamości towarów zagranicznych, wprowadzanych z wolnego obrotu Państw związku celnego niemieckich, lecz z innego zagranicza, przeto w razie wprowadzenia przez związek celny niemiecki z ograniczonego obrotu tegoż, — do apretury przez urząd celny, nie leżący w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, w porozumieniu z oboma Ministerstwami Skarbu Książęco-Modeńskiem i Parmezańskiém dozwolonem zostaje wyciśnięcie stępla kolorowego pod temi samemi warunkami, jak to przepisaném jest do oznaczenia towarów apreturowych w obrocie pośrednim między Austryą i Państwami Niemieckiemi związku celnego, rozrządzeniem tutejszém z dnia 4 Stycznia 1854 L. 1305 — I. N. C., cyfr. 5, lit. F. (Dziennik Praw Państwa str. 7 *).

Aby jednak różność pochodzenia takowych towarów apreturowych w formie stępla odznaczyć, piérwszy stępel, to jest ten dla obrotu powszechnego mieć będzie formę *owalną* (eliptyczną), zaś ów dla obrotu pośredniego formę *kolisto-okrągłą*.

Strony mają sobie pozostawiony wybór wielkości onychże stęplów apreturowych jak potąd.

Gdyby jednak takowe przesyłki apreturowe wchodziły przez urząd celny w Królestwie Lombardzko-Weneckiém położony, zastósowanie mieć będzie i nadal jeszcze postępowanie tamże dotąd przestrzegane pod względem oznaczania towarów tkackich, do apretury wprowadzanych.

Baron **Bruck** m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, Część III. Nr. 12, str. 22.

214.

Erlaß des Finanzministeriums vom 14. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIII. Stück, Nr. 200, ausgegeben am 24. November 1855),

betreffend die Zollbehandlung der zur See einlangenden Cyper-Weine in Gebünden.

Im Einvernehmen mit den herzoglichen Regierungen von Modena und Parma wird aller Cyper-Wein in Gebünden, welcher bei Vollziehung des Eingangs-Zollverfahrens von den Hauptzollämtern in Triest, Venedig und Fiume als solcher erkannt, und bei diesen Aemtern unmittelbar verzollt oder von Triest und Venedig mit Begleitscheinen zur Verzollung an ein zur Eingangsverzollung von Wein überhaupt ermächtigtes Zollamt im engeren österreichisch-estensisch-parmensischen Zollvereine angewiesen wird, ohne Forderung der Nachweisung des Ursprunges durch Schiffspapiere, zur Theilnahme an der in der Anmerkung 5 zur Abtheilung 27 des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 zugestandenen Zollbegünstigung zugelassen.

Diese Bestimmungen, die bei den Hauptzollämtern in Triest und Fiume bereits in Wirksamkeit getreten sind, haben bei den Zollämtern des lombardisch-venezianischen Königreiches mit dem Tage in Wirksamkeit zu treten, an welchem sie denselben bekannt werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

215.

Erlaß der Ministerien des Innern und der Justiz vom 22. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIII. Stück, Nr. 201, ausgegeben am 24. November 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

wodurch die mit der Allerhöchsten Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassene Vorschrift in Beziehung auf die Feßlungsart der Sträflinge neuerlich, und für alle Kronländer zur genauen Darnachachtung bei allen Strafanstalten und Strafgerichten kundgemacht wird.

Da wahrgenommen wurde, daß die mit der Allerhöchsten Entschließung vom 3. Juni 1834 gegebene und mit Hofkanzlei-Dekret vom 13. Juli 1834, Z. 14.868, sämmtlichen (damaligen) Länderstellen mitgetheilte Vorschrift, wornach die in dem Provinzial-Strafhause in Wien übliche Feßlungsart der Sträflinge auch in allen anderen Strafanstalten eingeführt werden soll, in mehreren Kronländern noch nicht kundgemacht, in anderen aber nicht in Ausführung gebracht worden ist, so wird hiermit von den Ministerien des Innern und der Justiz verordnet, daß diese Allerhöchste Anordnung, in soweit sie in den unter der Leitung der politischen Behörden stehenden Strafanstalten, oder rücksichtlich jener Sträflinge, welche ihre Freiheitsstrafen in den Gefängnissen der Strafgerichte ab-

214.

Rozrządzenie Ministerstwa Finansów z dnia 14 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 200, wydana dnia 24 Listopada 1855),

dotyczące postępowania celnego z winem Cypryjskiém, wchodzącém morzem w naczyniach bednarskich.

W porozumieniu z Rządami Książęco-Modeńskim i Parmeńskim wino Cypryjskie wszelkiego rodzaju w naczyniach bednarskich, przy wykonaniu postępowania celnego wchodowego przez główne urzędy celne w Tryeście, Wenecyi i Fiumie za takowe uznane, i w tychże urzędach wprost oclone lub z Tryestu i Wenecyi za kartami konwojowemi do oclenia przekazane do urzędu celnego w ściślejszym związku celnym Austryacko-Esteńsko-Parmezańskim leżącego, a ogólnie do wchodowego oclenia wina upoważnionego, przypuszczoném zostaje bez wymagania wykazu pochodzenia onegoż dokumentami okrętowemi, do udziału w uwzględnieniu celném, dozwoloném w uwadze 5 do oddziału 27 taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 roku.

Postanowienia niniejsze w głównych urzędach celnych w Tryeście i Fiumie już w mocy będące, wejdą w działalność w urzędach celnych Królestwa Lombardzko-Weneckiego z dniem, w którym takowe onymże do wiadomości podane zostaną.

Baron **Bruck** m. p.

215.

Rozrządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 22 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIII, Nr. 201, wydana dnia 24 Listopada 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Pograniczne wojskowe,

mocą którego na nowo i dla wszystkich krajów koronnych do ścisłego przestrzegania we wszystkich zakładach karnych i sądach karnych obwieszczonym zostaje przepis, wydany Najwyższém Postanowieniem z dnia 3 Czerwca 1834 roku pod względem okowania więźniów w kajdany.

Ponieważ spostrzeżono, iż przepis wydany Najwyższém Postanowieniem z dnia 3 Czerwca 1834 a dekretem Kancelaryi nadwornéj z dnia 13 Lipca 1834, L. 14868 udzielony wszystkim Rządom krajowym (ówczesnym), wedle którego sposób okowania więźniów w kajdany, zwyczajny w prowincyonalnym domie karnym we Wiédniu, zaprowadzonym być miał także we wszystkich innych zakładach karnych, w niektórych krajach koronnych jeszcze nie jest ogłoszonym, w innych zaś nie został w wykonanie wprowadzonym, przeto Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości rozporządzają niniejszém, ażeby rzeczony przepis Najwyższy, o ileby takowy w zakładach karnych, pod sterem władz politycznych

büßen, bei den letzteren noch nicht in Uibung stehen sollte, nunmehr unverzüglich in allen Kronländern, mit Ausnahme der Militärgrenze, eingeführt werden, und in Zukunft überall zur genauesten Darnachachtung dienen soll.

Zu diesem Behufe werden im Anhange zu dem gegenwärtigen Erlasse unter Nr. I das bezogene Hofkanzlei-Dekret vom 13. Juli 1834, und unter Nr. II. die von der ehemaligen niederösterreichischen Landesregierung am 22. August 1834, Z. 45.000, mitgetheilte nähere Beschreibung der im Provinzial-Strafhause in Wien üblichen Feßlungsart der Sträflinge neuerlich bekannt gemacht. Zugleich wird in Erinnerung gebracht, daß im Geiste der bestehenden Gesetze auch auf Untersuchungsgefangene, in soweit dieselben nach Vorschrift der Gesetze überhaupt gefesselt werden dürfen (§. 168 der Strafprozeß-Ordnung und §§. 79, 90, 94 und 95 der Strafgerichts-Instrukzion vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes*), in Ansehung der Feßlungsart keine härtere, als die gegenwärtige Bestimmung in Anwendung gebracht werden darf.

Anhang.

I.

Hofkanzlei-Dekret vom 13. Juli 1834, Z. 14.868.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Juni d. J. die in dem Provinzial-Strafhause in Wien übliche Feßlungsart der Sträflinge zu genehmigen, und zu befehlen geruht, daß dieselbe auch in den anderen Strafhäusern eingeführt werde.

Hiernach werden folgende Bestimmungen zur Darnachachtung bekannt gegeben:

1. Um zu verhindern, daß die Unterschenkel, vorzüglich die Knöchel, nicht leiden, sollen die Fesseln mittelst unterlegter Faschinen, welche an dem unteren Theile eine Wulst bilden, getragen werden; dabei sollen wenigstens die schweren Fesseln nicht geradwinklich, sondern der obere und untere Rand ausgebogen sein. Ist die Schelle nur an Einem Fuße festgemacht, so darf das Tragen der an derselben hängenden Kette und allenfalls auch der zweiten Schelle durch Befestigung derselben mittelst eines Bandes an dem Knopfe des Beinkleides oder des Weiberrockes erleichtert werden.

2. Dürfen den Sträflingen mit Rücksicht auf ihr Geschlecht, Alter und körperliche Beschaffenheit die Eisen von verschiedenem Gewichte angelegt werden, und zwar in der Art, daß die einfachen Fußeisen im Gewichte 17 Loth bis 1 Pfund 12 Loth, und die doppelten Fußeisen, welche 1 Pfund 7 Loth bis 1 Pfund 27 Loth mit Inbegriff der Kette haben, für Kinder, Weiber und schwächliche Männer, für rüstige Männer hinge-

*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

zostających lub pod względem tych więźniów, którzy karę swoją więzienia odbywają w więzieniach przy sądach karnych, na tychże nie został jeszcze wykonanym, obecnie bezzwłocznie już zaprowadzonym był we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, i służył na przyszłość wszędzie do najściślejszego przestrzegania.

Tym końcem podają się na nowo do wiadomości w dodatku do niniejszego rozrządzenia pod N. I. przytoczony tu dekret Kancelaryi Nadwornéj z dnia 13 Lipca 1834, a pod N. II udzielony ze strony byłego Rządu krajowego Niższo-Austryackiego na dniu 22 Sierpnia 1834, L. 45000 bliższy opis sposobu okowania więźniów w kajdany, zwyczajnego w prowincyonalnym domie karnym we Wiédniu. Nadto zwraca się uwagę, iż w myśl istniejących ustaw także i przy więźniach pod śledztwem zostających, o ile na nich wedle przepisu ustaw w ogólności kajdany wkładane być mogą (§. 168 procedury karnéj, tudzież §§. 79, 90, 94 i 95 instrukcyi dla sądów karnych z dnia 16 Czerwca 1854, N. 165 Dziennika Praw Państwa *), pod względem sposobu okowania ich w kajdany, żadną miarą surowsze postanowienie do nich nie może mieć zastósowania, jak co niniejszém wyrzeczono.

Dodatek.

I.

Dekret Kancelaryi nadwornéj z dnia 13 Lipca 1834, L. 14868.

Najwyższém Postanowieniem z dnia 3 Czerwca r. b. raczył Najjaśniejszy Pan uchwalić sposób okówania więźniów w kajdany, zwyczajny w prowincyonalnym domie karnym we Wiédniu, i zarazem rozkazać, ażeby takowy zaprowadzonym był także i w innych domach karnych.

W skutek tego podają się niniejszém następujące postanowienia do wiadomości i przestrzegania:

1. Chcąc temu zapobiédz, ażeby podudzia, a mianowicie kostki nie cierpiały, okowy noszone być winny na podkładkach, w dólnéj części wałkowatych: przytém oraz przynajmniéj ciężkie okowy nie mają być prostokątne, lecz powinny po górnym i dolnym brzegu być zagięte. Jeżeli pęto przymocowaném jest do jednéj tylko nogi, wówczas noszenie wiszącego na niém łańcucha a wedle wypadku i pęta drugiego ułatwioném być może przez zapięcie onegoż za pomocą paska na guziku spodni lub spódnicy.

2. Ze względem na płeć, wiek i stan ciała więźniów, okowy różnéj ciężkości użytemi być mają, a to w ten sposób, iż pojedyncze na nogi okowy ciężkości 17 łutów aż do 1 funta i 12 łutów, tudzież podwójne o 1 funcie i 7 łutach aż do 1 funta i 27 łutów włącznie łańcucha nałożone być mają na dzieci, kobiéty i na mężczyzn słabowitych, na mężczyzn zaś silnych pojedyncze okowy o 1

*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXXVIII, Nr. 209, str. 536.

gen einfache Fußeisen von 1 Pfund 28 Loth bis 2 Pfund und doppelte Fußeisen von 4 Pfund mit Inbegriff der Kette gebraucht werden.

3. Dürfen diejenigen Sträflinge, die zu solchen Arbeiten verwendet werden, mit welchen die Feßlung an beiden Füßen nicht vereinbarlich ist, jedoch nur für die Zeit der wirklichen Arbeit, an einem Fuße entfesselt werden.

II.

Bekanntmachung der k. k. niederösterreichischen Landesregierung vom 22. August 1834, Z. 45.000.

In dem Wiener Provinzial-Strafhause bestehen Eisen verschiedenen Gewichtes, nämlich:

a) einfache Fußeisen im Gewichte von 17 Loth bis 1 Pfund 12 Loth;
b) doppelte Fußeisen von 1 Pfund 7 Loth bis 1 Pfund 27 Loth mit Inbegriff der Kette.

Diese beiden Gattungen Eisen werden bei Weibern, halberwachsenen Knaben, dann bei schwächlicheren im Alter bereits vorgerückten Männern in Anwendung gebracht.

Für rüstige Männer sind:

c) einfache Fußeisen von 1 Pfund 28 Loth bis 2 Pfund, und
d) doppelte Fußeisen von 4 Pfund mit Inbegriff der Kette vorhanden.

Diese Eisen werden den Sträflingen durch einen eigens hiezu abgerichteten Gefangenwärter auf dem Fuße kalt eingenietet und im erforderlichen Falle mittelst Durchschlagens des Nietnagels wieder abgenommen. Sie behalten sie fortwährend, und nur wenn der Arzt in Sanitätsrücksichten solche abzunehmen für nothwendig findet, geschieht es in so lange, bis der Zustand des Sträflinges sich bessert, was dadurch erhoben wird, daß er von acht zu acht Tagen dem Arzte vorgeführt werden muß.

Da die Kette zwischen beiden Füßen Einen Schuh, mit Inbegriff der Abgriffung, bei den Fußschellen aber, wodurch die Nieten gehen, 1 ½ Schuh lang, und hinlänglich auf den größten Männerschritt ist, so schleift der Sträfling beim Gehen die Kette auf der Erde, was dabei kein Hinderniß macht; beim Ersteigen einer Stiege hält er die Kette mit einer Schnur in der Hand hinauf.

Damit aber die Fußschelle dem Sträflinge minder beschwerlich falle, zieht er selbe mittelst zweier kleiner Riemchen bis an die Wade hinauf, und befestiget diese Riemchen an ein Tuchende oder Band, welches er gleich Strumpfbändern unter den Kniegelenken bindet. Damit ihm aber die Schellen nicht auf das Knöchelgelenke fallen, bindet er nahe an dasselbe ein Tuch gleich einem Halstuche um den Fuß, wodurch alle sonst üblichen wie immer Namen habenden Wülste, Faschinen u. s. w. entbehrlich werden, und die Unterschenkel und Knöchel gar nicht leiden.

Sträflinge, welche zu der im Provinzial-Strafhause eingeführten Manufakturarbeit verwendet werden, haben ausnahmsweise die Eisen nur an Einem Fuße angenietet, und

funcie 28 łutach, aż do 2 funtów, a podwójne okowy na nogi o 4 funtach włącznie łańcucha.

3. Więźnie używani do robót, z któremi się nie dają pogodzić okowy na obudwóch nogach, mogą od oków na jednéj nodze być uwolnieni, wszakże tylko podczas rzeczywistéj roboty.

II.

Obwieszczenie C. K. Rządu krajowego niższo-austryackiego z dnia 22 Sierpnia 1834 r. L. 45000.

W prowincyonalnym domie karnym Wiédeńskim istnieją okowy na nogi różnéj ciężkości, jako to:

a) pojedyncze okowy ciężkości 17 łutów aż do 1 funta 12 łutów;

b) podwójne okowy o 1 funcie 7 łutach aż do 1 funta 27 łutów wraz z łańcuchem.

Oba te gatunki oków używane bywają u kobiét, podrostków, tudzież u mężczyzn słabowitszych w wieku nieco już podeszłych.

Na mężczyzn silniejszych wkładane bywają:

c) pojedyncze okowy o 1 funcie 28 łutach aż do 2 funtów, tudzież

d) podwójne okowy o 4 funtach łącznie z łańcuchem.

Okowy rzeczone bywają drogą zimną wnitowane na nodze więźnia przez dozorców więziennych, ku temuż wprawnych, i w razie potrzeby znowu zdjętemi będą za pomocą przebicia nitabła. Więźnie takowi ciągle w okowach zostają i tylko gdy lékarz z sanitarnych względów takowe zdjąć widzi potrzebę, dzieje się to na tak długo, dopóki się nie polepszy stan więźnia, co w ten sposób dochodzoném bywa, iż takowy co ośm dni lékarzowi przedstawionym być musi.

Ponieważ łańcuch między oboma nogami jedną stopę włącznie ujęcia, przy pętach u nóg zaś, gdzie nitabła przechodzą, 1 ½ stopy jest długi, co dostatecznem jest na największy krok męzki, przeto więzień wlecze w chodzeniu łańcuch po ziemi, co przytém żadnéj nie czyni przeszkody; idąc do góry schodami podnosi łańcuch na sznurku w ręku.

Ażeby zaś pęta u nóg więźniowi mniéj były uciążliwemi, podnosi on takowe za pomocą dwóch małych rzemyków aż pod łytkę, i utwierdza rzemyki te u końca chustki lub u paska, co jak podwiązki wiąże pod stawem goleniowym. Ażeby daléj pęta nie spadały więźniowi na kostki, obwięzuje on nogę chustką w sposób chustki na szyję, przezco niepotrzebnemi się stają wszelkie inaczéj pod jakąbądź nazwą zwyczajne wałki, podkładki i t. d. a podudzia i kostki zupełnie są ocalone.

Więźnie używani do robót rękodzielniczych, zaprowadzonych w prowincyonalnym domu karnym, zanitowane mają okowy wyjątkowo na jednéj tylko nodze,

tragen die Kette und die daran hängende zweite Schelle längs des Schenkels laufend an den Bund ihres Beinkleides, bei Weibern des Rockes, in der Gegend des Hüftengelenkes, oder um den Leib mittelst eines Schnürchens befestiget, so daß der zweite Fuß vom Eisen ganz frei bleibt, und die Last der Kette und Fessel, die an dem Hosenbande oder Weiberrocke angemacht ist, mittelst der gewöhnlichen Hosenträger größtentheils auf den Schultern zu ruhen kömmt.

Freiherr von **Bach** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p.

Berichtigung.

In dem Verzehrungssteuer-Tarife für die Stadt Krakau, welcher im XIV. Stücke des Landes-Regierungs-Blattes vom Jahre 1854, erste Abtheilung, Nr. 55, verlautbart wurde, ist bei den Tarifsposten Nr. 44 und 45 auf Seite 87 in der Rubrik „Maßstab der Belegung" irrig die „Wiener Klafter" statt der „Kubik-Klafter" angeführt, und hat daher Letztere als Maßstab zu gelten.

i noszą łańcuch i wiszące na nim drugie pęto wzdłuż uda na wiązadle spodni, lub spódnicy u kobiét, około przegubu biodrowego lub pasa za pomocą sznurka w zapięciu, tak, iż w ten sposób druga noga wolną zostaje od oków zupełnie, a ciężar łańcucha i pęta, utwierdzonego u wiązadła spodni lub spódnicy, spoczywa tedy za pomocą zwyczajnych szelek po największéj części na barkach.

Baron **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

Sprostowanie.

W taryfie podatku konsumcyjnego dla miasta Krakowa, ogłoszonéj Dziennikiem Rządu Krajowego z roku 1854, w części XIV, Nr. 55 oddziału piérwszego, przytoczono przy pozycyach taryfy Nr. 44 i 45 na stronicy 67, w rubryce „*Pomiar nałożenia*“ mylnie „*sążeń wiédeński*“ zamiast „*sążnia kubicznego*“, który to ostatni właściwie za pomiar służyć ma.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XLV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 28. Dezember 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XLV.

Wydany i rozesłany dnia 28 Grudnia 1855.

216.

Verordnung des Finanzministeriums vom 23. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 202, ausgegeben am 5. Dezember 1855),

wirksam für die Gebiete der Finanz-Landesdirekzionen in Wien, Prag, Brünn, Innsbruck, Gratz, Lemberg und Krakau,

womit die Vorschrift in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen kundgemacht wird.

Seine Majestät haben mit den Allerhöchsten Entschließungen vom 3. März und 29. Oktober 1855 über die für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen erforderlichen praktischen Prüfungen folgende Bestimmungen vorzuzeichnen geruht:

§. 1.

Zur Erlangung der Stelle eines Adjunkten erster oder zweiter Klasse oder eines Rathes bei den Finanzprokuraturen oder eines Finanzprokurators ist erforderlich, daß der Bewerber sich der Advokaturs- und einer besonderen Finanzprokurators-Prüfung mit gutem Erfolge unterzogen habe.

§. 2.

Die in der Ministerialverordnung vom 11. Oktober 1854, Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 264, §§. 1—4 *), enthaltenen Vorschriften haben auch für die von den oben erwähnten Bewerbern für Finanzprokuraturs-Bedienstungen abzulegende Advokaturprüfung zu gelten. Zu derselben sind jedoch die bei einer Finanzprokuratur in Verwendung stehenden, mit dem juridischen Doktorgrade versehenen Konzeptspraktikanten zuzulassen, wenn sie, ohne die dreijährige Advokaturspraxis zurückgelegt zu haben, wenigstens eine Einjährige Praxis bei der Finanzprokuratur vollstreckten.

§. 3.

Sollte ein Konzeptspraktikant, der die Advokaturprüfung nach einer zurückgelegten Einjährigen Praxis bei der Finanzprokuratur abgelegt hat, um eine Advokatenstelle einschreiten, so hat er, nebst den übrigen in dem §. 2 der Ministerialverordnung vom 11. Oktober 1854 vorgeschriebenen Bedingungen, auch die in diesem §. 2 angeordnete dreijährige Advokaturspraxis nachzuweisen, welche der Advokaturprüfung vorausgegangen oder auch nachgefolgt sein kann.

§. 4.

Zur Prüfungskommission, bei welcher die Advokaturprüfung abgelegt wird, ist, wenn der Kandidat ein Konzeptspraktikant der Finanzprokuratur ist, nebst dem Vorsitzenden, und zwei Oberlandesgerichtsräthen, statt eines Advokaten der Finanzprokurator beizuziehen, der sich bei derselben durch einen Rath der Finanzprokuratur vertreten lassen kann.

---

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 46, Seite 66.

216.

Rozporządzenie Ministerstwa Finansów z d. 23 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLIV. Nr. 202, wydana dnia 5 Grudnia 1855),

obowiązujące w okręgach dyrekcyj finansów krajowych w Wiédniu, Pradze, Bernie, Insbruku, Gracu, Lwowie i Krakowie,

którém obwieszczonym zostaje przepis co do examinów dla wyższéj służby konceptowéj przy prokuratorach finansowych.

Najwyższemi Postanowieniami z dnia 3 Marca i z dnia 29 Października 1855 raczył Najjaśniejszy Pan co do examinów praktycznych na wyższą posadę konceptową przy prokuratorach finansowych wymaganych, przepisać postanowienia następujące:

§. 1.

Do osiągnienia posady adjunkta klasy piérwszéj lub drugiéj lub radcy przy prokuratorach finansowych lub prokuratora finansowego potrzeba, ażeby ubiegający się o to wykazał złożenie examinu adwokackiego równie jak examinu osobnego finansowo-prokuratorskiego z dobrym skutkiem.

§. 2.

Przepisy zawarte w Rozporządzeniu Ministeryalném z dnia 11 Października 1854, Dziennik Praw Państwa, Nr. 264, §§. 1—4*) mają także i moc co do examinu adwokackiego, przez wyż rzeczonych kompetentów na posady przy prokuraturach finansowych odbyć się mającego. Do tegoż jednak przypuszczeni być mają praktykanci konceptowi doktorat prawa posiadający, przy prokuraturze finansowéj w użyciu będący, którzy nie odbywszy trzyletniéj praktyki adwokackiéj, odbyli przynajmniéj jednoroczną praktykę przy prokuraturze finansowéj.

§. 3.

Jeżeliby praktykant konceptowy, złożywszy examin adwokacki po odbytéj jednorocznéj praktyce przy prokuraturze finansowéj, ubiegał się o posadę adwokacką, wówczas tenże prócz innych warunków, przepisanych w §. 2 rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 11 Października 1854, wykazać winien także praktykę adwokacką trzechletnią, w tymże §. 2 zarządzoną, examin adwokacki albo poprzedzającą albo téż po nim odbywaną.

§. 4.

Do komisyi examinacyjnéj, przed którą złożony być ma examin adwokacki, przybranym być winien, jeżeli kandydat jest praktykantem konceptowym prokuratury finansowéj, prócz prezydującego i dwóch radców wyższego sądu krajowego, w miejsce adwokata prokurator finansowy, który przy examinie takowym może być zastąpionym przez radcę prokuratury finansowéj.

---

*) Dziennik Rządu krajowego z roku 1854, oddział piérwszy, zeszyt XI, Nr. 46, strona 66.

§. 5.

Die Prokuratursprüfung hat die Gesetze und Einrichtungen für die politische und finanzielle Verwaltung, mit Einschluß des Gefälls-Strafgesetzes, zu umfassen, und ist zunächst auf die Beziehungen zu richten, in denen die Kenntniß dieser Gesetze und Vorschriften, dann des Zusammenhanges derselben unter sich und mit dem bürgerlichen Rechte für den Beruf der Finanzprokuraturen erforderlich ist.

§. 6.

Zu der Prokuratursprüfung können diejenigen Kandidaten zugelassen werden, welche nachweisen, daß sie sich wenigstens durch Ein Jahr der Konzeptspraxis bei einer Finanzprokuratur, einer politischen Behörde, oder einer leitenden Finanzbehörde, oder der Gerichtspraxis als Auskultanten oder Rechtspraktikanten mit entsprechendem Fleiße widmen.

§. 7.

Die Prokuratursprüfung ist bei der Finanz-Landesdirekzion unter der Oberleitung und Aufsicht des Präsidenten dieser Behörde und unter dessen, oder desjenigen höheren Beamten der Finanz-Landesdirekzion oder politischen Landesbehörde, den er hierzu bestimmt, Vorsitze von einer Kommission vorzunehmen, welche aus einem gerichtlichen Beisitzer des Gefällsobergerichtes, den der Präsident dieses Gerichtes bezeichnet, einem Rathe der politischen Landesbehörde, einem Rathe der Finanz-Landesdirekzion und dem Finanzprokurator, der sich durch einen Rath der Finanzprokuratur vertreten lassen kann, zu bilden ist.

§. 8.

Diese Prüfung ist mündlich und durch eine schriftliche Ausarbeitung zu vollziehen. Die letztere hat in der Verfassung des Rechtsgutachtens über eine bei der Finanz-Landesdirekzion oder der politischen Landesbehörde anhängige, Rechtsfragen in sich schließende Verhandlung zu bestehen. Im Uibrigen haben die Bestimmungen der Verordnung vom 10. Oktober 1854, Reichs-Gesetz-Blatt, Nr. 262, §§. 8, 11—14 *), auch für diese Prüfung in soweit zur Richtschnur zu dienen, als der gegenwärtige Erlaß nicht von denselben abweichende Anordnungen enthält.

§. 9.

Nach dem Schlusse der Prüfung hat die Kommission durch Stimmenmehrheit das Erkenntniß zu schöpfen, ob der Kandidat nach dem Gesammtergebnisse der schriftlichen und mündlichen Prüfung dieselbe mit ausgezeichnetem, sehr gutem oder mindestens gutem Erfolge bestanden hat, oder ob ihm die angesuchte Befähigung zum höheren Konzeptsdienste bei der Finanzprokuratur im Grunde der vorgenommenen Prüfung zu versagen sei. Hat der Präsident der Finanz-Landesdirekzion nicht selbst bei der Prüfung den Vorsitz geführt, so legt die Kommission ihm den Prüfungsakt mit dem über das Ergebniß der Prüfung gefaßten Beschlusse vor. Der erwähnte Präsident hat seine Auf-

*) Landes-Regierungsblatt vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XI. Stück, Nr. 44, Seite 57.

§. 5.

Examin prokuratorski obejmować będzie ustawy i urządzenia administracyi politycznéj i finansowéj, włącznie ustawy karnéj co do dochodów skarbowych i odnosić się ma najszczególniéj do tych stósunków, w których znajomość ustaw rzeczonych i przepisów, równie jak związku onychże między sobą i z prawem cywilném potrzebném jest w zawodzie prokuratur finansowych.

§. 6.

Do examinu prokuratorskiego przypuszczeni być mogą ci kandydaci, którzy wykażą, iż najmniéj przez rok poświęcali się praktyce konceptowéj przy prokuraturze finansowéj, władzy politycznéj, lub władzy finansowéj kierującéj, lub praktyce sądowéj jako auskultanci lub praktykanci prawniczy z pilnością odpowiednią.

§. 7.

Examin prokuratorski przedsiębranym będzie pod kierownictwem i nadzorem prezydenta dyrekcyi finansów krajowéj u władzy téj i pod prezydencyą jego lub tego urzędnika wyższego dyrekcyi finansów krajowéj lub władzy krajowéj politycznéj, którego on ku temu wyznaczy, przez komisyę, złożyć się mającą z jednego asesora sądowego przy wyższym sądzie co do dochodów skarbowych, którego prezydent sądu tegoż wyznaczy, z jednego radcy władzy politycznéj krajowéj, jednego radcy dyrekcyi finansów krajowéj i prokuratora finansowego, który się może kazać zastąpić przez radcę prokuratury finansowéj.

§. 8.

Examin rzeczony odbytym być ma ustnie i w wypracowaniu na piśmie. Toż ostatnie zasadzać się będzie na ułożeniu zdania prawniczego w przedmiocie rozprawy, wytoczonéj do dyrekcyi finansów krajowéj lub władzy krajowéj politycznéj, kwestye prawnicze w sobie zawierającéj. Zresztą postanowienia Rozporządzenia z dnia 10 Października 1854, Dziennik Praw Państwa, Nr. 262, §§. 8, 11—14, *) także i przy tym examinie służyć mają za prawidło, o ile niniejsze rozrządzenie nie zawiera postanowień od onychże odstępujących.

§. 9.

Po odbytym examinie komisya większością głosów orzeknie, czy kandydat w miarę ogółowego wyniku examinu piśmiennego i ustnego odbył takowy z skutkiem odznaczającym, bardzo dobrym lub przynajmniéj dobrym, albo czy mu na podstawie przedsięwziętego examinu odmówić należy upraszanego przezeń uzdolnienia do wyższéj służby konceptowéj przy prokuraturze finansowéj. Jeżeli prezydent dyrekcyi krajowéj finansowéj nie prezydował sam przy examinie, wówczas komisya przedłoży mu akt examinacyjny wraz z uchwałą, powziętą co do rezultatu examinu. Rzeczony prezydent baczność swą zwróci na to, czy przy exa-

*) Dziennik Rządu krajowego z roku 1854, oddział pierwszy, zeszyt XI, Nr. 44, strona 57.

merksamkeit darauf zu richten, ob bei der Vornahme der Prüfung und der Berathung über deren Ergebniß vorschriftmäßig vorgegangen wurde. Bei wahrgenommenen wesentlichen Gebrechen verfügt derselbe das zu deren Beseitigung Erforderliche. Im entgegengesetzten Falle veranlaßt er die Ausfertigung des Kommissionsbeschlusses.

In jedem Falle ist der Prüfungsakt dem Einreichungsprotokolle des Präsidiums der Finanz-Landesdirekzion einzubeziehen und bei dem letzteren aufzubewahren.

§. 10.

Wird einem Kandidaten die angesuchte Befähigung durch den Beschluß der Prüfungs-Kommission abgesprochen, und erachtet sich derselbe hierdurch beschwert, so kann er seine Beschwerde gegen diesen Beschluß binnen vierzehn Tagen nach Bekanntmachung desselben bei der Finanz-Landes-Direkzion einbringen, die darüber im Einvernehmen mit der politischen Landesbehörde entscheidet, soferne aber der Präsident der Finanz-Landes-Direkzion selbst den Vorsitz bei der Prüfung geführt hat, den Prüfungsakt sammt der Beschwerde dem Finanzministerium mit ihrem Gutachten zur Entscheidung vorlegt. Die letztere ist in diesem Falle von dem Finanzministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern zu erlassen.

§. 11.

Den Konzeptspraktikanten der Finanzprokuraturen ist zur Ablegung der strengen Prüfungen für den Doktorsgrad, die Advokaturs- und die Prokuratursprüfung die zur Vorbereitung für diese Prüfungen nebst der fleißigen Verwendung bei der Finanzprokuratur, erforderliche Zeit frei zu lassen. Der Finanzprokurator hat darüber zu wachen, daß dieselbe von den ihm untergeordneten Konzeptspraktikanten thätig und zweckmäßig benützt werde. Sollte ein Konzeptspraktikant mit der Ablegung dieser Prüfungen über das Maß der Erforderniß hinaus zögern, ohne zu dem Aufschube durch Krankheit oder angestrengte Verwendung im Dienste der Finanzprokuratur gezwungen zu sein, so soll der Finanzprokurator ihm mit billiger Berücksichtigung der Verhältnisse desselben, und nach Maß der Größe der ihm zur Erfüllung der vorgeschriebenen Erfordernisse obliegenden Aufgaben, einen Zeitraum vorzeichnen, nach dessen fruchtlosem Ablaufe oder ungenügender Benützung über Vernehmung des Praktikanten und den Antrag des Finanzprokurators von dem Präsidenten der Finanz-Landes-Direkzion die Enthebung dieses Konzeptspraktikanten von der weiteren Verwendung bei der Finanzprokuratur verfügt werden kann.

Freiherr von **Bruck** m. p.

minie samym i obradzie rezultatu jego stósownie do przepisów postępowano. W razie spostrzeżenia wad istotnych zarządzi co potrzeba do ich uchylenia. W przeciwnym razie zarządza on wydanie uchwały komisyjnéj.

W każdym razie akt examinacyjny wciągnionym będzie do protokółu podawczego prezydyum dyrekcyi krajowéj finansowéj i u tegoż zachowanym być ma.

§. 10.

Jeżeli komisya examinacyjna w uchwale swéj odmówi kandydatowi uzdolnienia przezeń upraszanego, a ten przez to pokrzywdzonym się uznaje, wówczas może kandydat przeciw uchwale takowéj wnieść zażalenie swe w ciągu dni czternastu po obwieszczeniu onéjże do dyrekcyi finansów krajowéj, która w tym przedmiocie w porozumieniu z polityczną władzą krajową rozstrzygnie, jeżeli zaś prezydent dyrekcyi finansów krajowéj sam prezydował przy examinie, przedłoży akt examinacyjny wraz z zażaleniem Ministerstwu Finansów do rozstrzygnienia, załączywszy własne sprawozdanie swoje. Rozstrzygnienie w takim razie wydaném będzie przez Ministeryum Finansów w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych.

§. 11.

Praktykantom konceptowym przy prokuraturach finansowych zostawić należy czas wolny potrzebny do złożenia examinów ścisłych dla dostąpienia godności doktorskiéj, tudzież do przygotowania się do examinu adwokackiego i prokuratorskiego, krom pilnego ich użycia przy prokuraturze finansowéj. Jeżeliby praktykant konceptowy ociągał się z złożeniem examinów wspomnionych nad miarę potrzeby, niebywszy do przewłoki téj przymuszonym ani chorobą, ani natężoną aplikacyą w służbie prokuratury finansowéj, wówczas prokurator finansowy wyznaczy mu przeciąg czasu z słusznem uwzględnieniem stósunków jego, tudzież w miarę wielkości zadań na nim polegających, celem dopełnienia wymogów przepisanych, po którego bezskutecznym upływie lub niedostatecznem użyciu za wysłuchaniem praktykanta i przedstawieniem prokuratora finansowego, zarządzić może prezydent dyrekcyi finansów krajowéj usunięcie takowego praktykanta konceptowego od dalszéj służby przy prokuraturze finansowéj.

Baron **Bruck** m. p.

217.

Verordnung des Justizministeriums vom 27. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 203, ausgegeben am 5. Dezember 1855),

wirksam für die Kronländer Österreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen und Krain, Görz und Gradiska, Istrien, die Stadt Triest mit ihrem Gebiete, Tirol mit Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Ober- und Nieder-Schlesien, Galizien, Krakau und Bukowina, das lombardisch-venezianische Königreich und Dalmazien,

wodurch der §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes, hinsichtlich der Hinausgabe der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe in obigen Kronländern und der Stempelung dieser Abschriften erläutert wird.

Zur Behebung der Zweifel, welche hinsichtlich der Beobachtung der Vorschrift des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs-Gesetz-Blattes *), in den Kronländern, in welchen die allgemeine, die west-galizische, die italienische oder tirolische Gerichtsordnung in Wirksamkeit ist, hervorgekommen sind, haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit der Allerhöchsten Entschließung vom 18. November 1855 diesen Paragraph in folgender Weise zu erläutern befunden:

1. Bezieht sich derselbe seinem Wortlaute nach nicht auf die Entscheidungsgründe erster Instanz, hinsichtlich welcher es somit bei den bestehenden Vorschriften der Gerichtsordnung zu verbleiben hat;

2. die Entscheidungsgründe der Obergerichte und des obersten Gerichtshofes sind zwar stets und ohne ein Begehren der Parteien abzuwarten und ohne Unterschied, ob die unterrichterliche Entscheidung bestätiget oder abgeändert wurde, an die Gerichte erster Instanz hinauszugeben; an die Parteien aber sind diese Entscheidungsgründe von den ersten Instanzen nur über deren Anlangen auszufolgen, woraus sich ergibt, daß die den Parteien hinauszugebenden Abschriften dieser Beweggründe ebenfalls nach Tarifpost 2, lit. B. und Anmerkung 2 dann nach Tarifpost 27 des Gebührengesetzes vom 9. Februar 1850 zu behandeln sind. Übrigens gilt dieß

3. ausnahmslos nur von den Entscheidungsgründen bei Urtheilen, welche nach §. 144 des Patentes vom 3. Mai 1853 stets abgesondert zu entwerfen und auszufertigen sind. Wird es angemessen befunden, bei Entscheidungen, welche nicht in der Form eines Urtheiles ausgefertiget werden, die Beweggründe mit der Entscheidung selbst zu vereinigen, so ist dieß allerdings gestattet, wodurch eine eigene Stempelbehandlung derselben entfällt.

Freiherr von **Krauß** m. p.

218.

Verordnung des Justizministeriums vom 28. November 1855,

wirksam für Dalmazien,

über die Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in die Hypothekenbücher und Notifikenbücher.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 204, ausgegeben am 5. Dezember 1855.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien, Jahrgang 1853, erste Abtheilung, XXII. Stück, Nr. 104, Seite 253.

217.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 27 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 203, wydana dnia 5 Grudnia 1855),

obowiązujące w krajach koronnych Austryi poniżej i powyżej Ensy, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi i Krainy, Gorycyi i Gradyski, Istryi, w mieście Tryeście wraz z okręgiem jego, w Tyrolu z Vorarlbergiem, w Czechach, Morawii, górnym i dolnym Szląsku, Galicyi, Krakowie i Bukowinie, w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i w Dalmacyi,

mocą którego objaśnia się §. 197 Patentu z dnia 3 Maja 1853 r. Nr. 81 Dziennika Praw Państwa co się tyczy wydawania odpisów powodów rozstrzygnienia sądowego w powyższych krajach koronnych, tudzież stępłowania odpisów takowych.

Celem uchylenia wątpliwości zaszłych we względzie przestrzegania przepisu §. 197 Patentu z dnia 3 Maja 1853, Nr. 81 Dziennika Praw Państwa *), w krajach koronnych, w których moc ma powszechna ustawa sądowa, zachodnio-galicyjska, włoska lub tyrolska, raczył Najjaśniejszy Pan Jego C. K. Apostolska Mość Najwyższém Postanowieniem Swojém z dnia 18 Listopada 1855 objaśnić paragraf rzeczony w sposób następujący:

1. Nie odnosi się takowy wedle osnowy swojéj do powodów rozstrzygnienia piérwszéj instancyi, co do których więc pozostać ma przy istniejących przepisach ustawy sądowéj;

2. powody orzeczenia sądów wyższych, tudzież najwyższego trybunału mają wprawdzie zawsze i bez oczekiwania żądania stron oraz bez różnicy, czy orzeczenie sędzi niższego potwierdzoném lub zmienioném zostało, wydaném być do sądów piérwszéj instancyi; stronom zaś wydane zostaną te powody orzeczenia od sądów piérwszéj instancyi tylko na żądanie onychże, zkąd wynika, iż odpisy powodów takowych stronom wydane być mające, równie wedle pozycyi taryfy 2, lit. *B.* i uwagi 2, tudzież wedle pozycyi taryfy 27 ustawy o należytościach z dnia 9 Lutego 1850 traktowane być winny. Zresztą rozumié się to

3. wyjątkowo tylko o powodach orzeczenia przy wyrokach, które wedle §. 144 Patentu z dnia 3 Maja 1853 r. zawsze oddzielnie winny być ułożone i wydane. Jeżeli za rzecz stósowną uznaném będzie przy rozstrzygnieniach, nie będących wydawanemi w formie wyroku, połączyć powody z samém rozstrzygnieniem, to już bez wątpienia dozwoloném jest, zaczém osobne onychże ostępłowanie odpada.

Baron **Krauss** m. p.

218.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedl. z d. 28 Listopada 1855,

obowiązujące w Dalmacyi,

o przypuszczalności i skutku wciągnienia kontraktów dzierżawnych, tudzież przedpłaty czynszu dzierżawnego do ksiąg hipotecznych i ksiąg notyfikowanych.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 204, wydaną d. 5 Grudnia 1855.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi, rok 1853, oddział piérwszy, Część XXII, Nr. 104, str. 253.

219.

Verordnung des Ministeriums der Justiz und der obersten Polizeibehörde vom 28. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 205, ausgegeben am 5. Dezember 1855),

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze,

betreffend das Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß der Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Zivil-Strafgerichte.

In Absicht auf eine gleichmäßige Behandlung der Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, hinsichtlich ihrer Gebühren aus Anlaß der Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Zivil-Strafgerichte, haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschließung vom 5. November 1855 zu bestimmen geruht:

Der Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, wenn sie vor einem Zivil-Strafgerichte als Zeugen zu erscheinen hat, und der Ort des Gerichtes, wo der Gensd'arme als Zeuge vernommen wird, über zwei Stunden (über Eine Meile) von seinem Standorte entfernt ist, sind an Reisekosten 15 Kreuzer Konvenzions-Münze für jede Stunde der Hin- und Rückreise, dann an Zehrungskosten die chargemäßigen Diäten, letztere jedoch nur dann zu verabfolgen, wenn dem als Zeugen berufenen Gensd'armen die Rückkehr in seinen Standort, sei es mit Rücksicht auf die Entfernung des Ortes, wo die Vernehmung stattfand, oder in Folge der längeren Dauer der Verhandlung, an einem und demselben Tage nicht mehr möglich wird.

Diese Bestimmung hat gleichmäßig für alle Kronländer des Kaiserstaates zu gelten, und es sind die Zeugengebühren für die Gensd'armeriemannschaft auf Rechnung des Etat der Justizverwaltung zu erfolgen.

Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Kempen** m. p. F. M. L.

220.

Verordnung des Ministeriums des Innern im Einverständnisse mit dem Ministerium des Handels vom 29. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 206, ausgegeben am 5. Dezember 1855),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze und des lombardisch-venezianischen Königreiches,

betreffend die Einführung des k. k. Reichsadlers als allgemeinen Verifizirungszeichens bei den Zimentirungsämtern.

In Folge Allerhöchster Entschließung vom 3. November 1855 wird verordnet, daß sich die Zimentirungsanstalten als allgemeinen Verifizirungszeichens des k. k. Reichsadlers mit Beisetzung der ersten Anfangsbuchstaben des Ortes, wo das Zimentirungsamt seinen Sitz hat, zu bedienen haben.

Freiherr von **Bach** m. p. Ritter von **Toggenburg** m. p.

219.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości i Najwyższéj Władzy Policyjnéj z dnia 28 Listopada 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 205, wydana dnia 5 Grudnia 1855),

obowiązujące w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego.

dotyczące wymiaru należytości dla żandarmów niżéj wachmistrza, z powodu wezwania ich jako świadków w sprawach karnych przed sądy karne cywilne.

Celem jednostajnego traktowania żandarmów niżéj wachmistrza pod względem należytości z powodu zawezwania ich jako świadków w sprawach karnych przed sądy karne cywilne, Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 5 Listopada 1855 rozporządzić, co następuje:

Żandarmom niżéj wachmistrza stawającym przed sądem karnym cywilnym jako świadkowie, jeżeli miejsce sądu, gdzie żandarm ma być słuchanym, nad dwie godziny (nad jedną milę) oddaloném jest od stanowiska jego, płaconém być ma podróżowego 15 krajcarów monetą konwencyjną za każdą godzinę tam i nazad, tudzież strawnego, co w dyetach odpowiada szarży jego, wszakże to ostatni wtedy tylko, jeżeli żandarm na świadka zawezwany, nie będzie już mógł powrócić do miejsca stanowiska swego w jednym a tym samym dniu, bądź to ze względu na oddalenie miejsca, gdzie wysłuchanie nastąpiło, bądź też w skutek dłuższego ciągu rozprawy.

Postanowienie to jednostajnie działać będzie we wszystkich krajach koronnych, a należytości świadectwa dla żandermeryi przypadające wypłacone być mają na rachunek etatu administracyi sądowniczéj.

Baron **Krauss** m. p. Baron **Kempen** m. p. F. M. P.

220.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Handlu z d. 29 Listopada 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część XLIV, Nr. 206, wydana dnia 5 Grudnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego i Królestwa Lombardzko-Weneckiego,

dotyczące zaprowadzenia C. K. orła Państwa jako powszechnego znaku weryfikacyi w urzędach cymentowych.

W skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 3 Listopada 1855 rozporządza się, iż w zakładach cymentowych używać należy jako powszechnego weryfikacyi znaku C. K. orła Państwa z dołożeniem piérwszych liter początkowych miejsca, gdzie urząd cymentowy siedzibę swą ma.

Baron **Bach** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p.

221.

Kundmachung des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 29. November 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 207, ausgegeben am 5. Dezember 1855),

giltig für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Vollziehung des Artikels 18 des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853.

Mit Beziehung auf die Kundmachung vom 21. Jänner 1854 (Nr. 18 des Reichs-Gesetz-Blattes vom Jahre 1854, Seite 42—45*), findet das Handelsministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium der Finanzen, und in Folge der am 27. August 1855 in Berlin geschehenen Auswechslung der Ministerial-Erklärungen sämmtlicher bei dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 betheiligten Staaten über die Genehmigung des Protokolles der Berliner Vollzugskommission vom 20. Februar 1854, Nachstehendes bekannt zu machen:

Zur Ausstellung der in der Eingangs erwähnten Kundmachung vom 21. Jänner 1854 nach den dort beiliegenden Formularen A, B und C vorgezeichneten Legitimazionen für Fabrikanten und Gewerbetreibende oder in ihren Diensten stehende Handelsreisende, wodurch ihnen der Genuß der dort erörterten Begünstigungen des Artikels 18 des obgedachten Handels- und Zollvertrages gesichert wird, sind in den einzelnen nachbenannten Staaten die beigefügten Behörden berechtiget, und zwar:

in Modena: die Kommunal-Behörden in den betreffenden Bezirken;
in Parma: die Governatori und Prefetti di provincia:
in Baiern: die Distrikts-Polizeibehörden und die unmittelbaren Magistrate;
in Sachsen; die Amtshauptleute und die Magistrate der größeren Städte;
in Hannover: die Aemter und die Magistrate der selbständigen Städte;
in Württemberg: die Oberämter und Magistrate;
in Baden: die Aemter;
im Churfürstenthume Hessen: die Landräthe;
im Großherzogthume Hessen: die Kreis- und Landräthe;
in den einzelnen Staaten des thüringischen Zoll- und Handelsvereines: die für die übrigen Zollvereinsstaaten bezeichneten gleichstehenden Behörden;

in Braunschweig: die Kreisdirektoren und Stadtmagistrate;
in Nassau: die Aemter;
in Oldenburg: die Aemter und die Magistrate der Städte Oldenburg und Jever;
in Frankfurt am Main: das Polizeiamt.

Ritter von **Toggenburg** m. p.

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, VI. Stück, Nr. 25, Seite 67.

221.

Obwieszczenie Ministerstwa Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 29 Listopada 1855,

(Dziennik Praw Państwa. Część XLIV, Nr. 207, wydana dnia 5 Grudnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

o wykonaniu artykułu 18 traktatu handlowego i celnego z dnia 19 Lutego 1853 r.

Odnośnie do obwieszczenia z dnia 21 Stycznia 1854 (N. 18 Dziennika Praw Państwa z roku 1854, str. 42—45 *) Ministeryum Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i w skutku nastąpionéj na dniu 27 Sierpnia 1855 w Berlinie wymiany oświadczeń Ministeryalnych ze strony wszystkich w traktacie handlowym i celnym z dnia 19 Lutego 1853 interesowanych Państw w przedmiocie uchwały protokółu komisyi wykonawczéj Berlińskiéj z dnia 20 Lutego 1854, podaje do wiadomości co następuje:

Do wydawania legitymacyj, przepisanych w obwieszczeniu na wstępie wspomnioném z dnia 21 Stycznia 1854, wedle formularzy tamże załączonych *A*, *B* i *C* dla fabrykantów i premysłowców lub w ich służbie stojących podróżnych handlowych, na mocy których zapewnioném sobie mają ci użytkowanie z wyszczególnionych tamże uwzględnień artykułu 18 wyż rzeczonego traktatu handlowego i celnego, prawo mają w pojedynczych niżéj wymienionych Państwach władze wyszczególnione, a to:

w *Modenie:* władze komunalne, w powiatach dotyczących;
w *Parmie: Governatori* tudzież *Prefetti di provincia;*
w *Bawaryi:* władze policyjne dystryktowe i magistraty bezpośrednie;
w *Saksonii:* zarządcy urzędowi i magistraty miast większych;
w *Hanowerze:* urzędy i magistraty miast udzielnych;
w *Wirtembergii:* nadurzędy i magistraty;
w *Badeńskiém:* urzędy;
w *Elektorstwie Haskiém:* rady ziemskie;
w *Wielkiém Księstwie Haskiém:* rady obwodowe i ziemskie;
w *pojedynczych Państwach związku handlowego i celnego Turingskiego:* władze na równi będące z władzami oznaczonemi dla innych Państw związkowych celnych;
w *Brunszwickiém:* Dyrektorowie obwodowi i magistraty miejskie;
w *Nassawskiém*: urzędy;
w *Oldenburgskiém:* urzędy i magistraty miast Oldenburga *i Jever*;
w *Frankfurcie nad Menem* urząd policyjny.

Kawaler de **Toggenburg** m. p.

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział pierwszy, Część VI, Nr. 25, str. 67.

222.

Kundmachung der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 1. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 208, ausgegeben am 5. Dezember 1855),

giltig für sämmtliche Kronländer,

betreffend das Verbot der Aus- und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei.

Mit Allerhöchster Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät vom 28. November 1855 wird vom Tage der gegenwärtigen Verordnung angefangen, die Ausfuhr und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei über die österreichische Staatsgrenze nach den russischen Staaten, dann nach der Türkei, mit Ausnahme der Fürstenthümer Moldau und Wallachei, in gleicher Art verboten, wie dieß zu Folge der Erlässe des Handels- und Finanzministeriums vom 31. Mai 1854 (Nr. 135 des Reichs-Gesetz-Blattes, Seite 494 und 495*), dann vom 23. November 1854 (Nr. 300 des Reichs-Gesetz-Blattes, Seite 1155**), hinsichtlich der Aus- und Durchfuhr von Waffen und Munizion angeordnet ist.

Ritter von **Toggenburg** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

223.

Kundmachung der Ministerien des Handels und der Finanzen vom 4. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLIV. Stück, Nr. 209, ausgegeben am 5. Dezember 1855),

wirksam für alle Kronländer,

über das Verbot der Ausfuhr von Pferden.

Mit Allerhöchster Genehmigung Seiner k. k. Apostolischen Majestät wird zur öffentlichen Kenntniß gebracht, daß vom 15. Dezember 1855 angefangen die Ausfuhr von Pferden über alle Grenzen des Reiches verboten wird.

Ritter von **Toggenburg** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXXI. Stück, Nr. 143, Seite 440.

**) Landes-Regierungsblatt für das Krakauer Verwaltungsgebiet vom Jahre 1854, erste Abtheilung, XXI. Stück, Nr. 82, Seite 143.

222.

Obwieszczenie Ministerstw Handlu i Skarbu z d. 1 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa. Część XLIV. Nr. 208. wydana dnia 5 Grudnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych.

dotyczące zakazu wywozu i przewozu saletry, siarki i ołowiu.

W skutek Najwyższéj Uchwały Jego C. K. Apostolskiéj Mości z dnia 28 Listopada 1855 r. począwszy od dnia niniejszego Rozporządzenia zakazuje się wywóz i przewóz saletry, siarki i ołowiu przez granice Państwa Austryackiego do Państw Rosyjskich, jako i do Turcyi z wyjątkiem Księstw Multańskiego i Wołoskiego w ten sam sposób, jak to w skutek rozrządzeń Ministerstwa Handlu i Skarbu z dnia 31 Maja 1854 (Nr. 135 Dziennika Praw Państwa, str. 494 i 495 *), tudzież z dnia 23 Listopada 1854 (Nr. 300 Dziennika Praw Państwa, stronica 1155 **) rozporządzoném zostało co do wywozu i przewozu broni i amunicyi.

Kawaler de **Toggenburg** m. p. Baron **Bruck** m. p.

223.

Obwieszczenie Ministerstw Handlu i Finansów z d. 4 Grud. 1855,

(Dziennik Praw Państwa. Część XLIV, Nr. 209. wydana dnia 5 Grudnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych.

co do zakazu wyprowadzenia koni.

W skutek Najwyższéj Uchwały Jego C. K. Apostolskiéj Mości podaje się do powszechnéj wiadomości, iż począwszy od dnia 15 Grudnia zakazaném jest wyprowadzenie koni przez wszystkie granice Państwa.

Kawaler de **Toggenburg** m. p. Baron **Bruck** m. p.

---

*) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1854, Oddział piérwszy, Część XXXI, Nr. 143, str. 440.

**) Dziennik Rządu krajowego dla obrębu zarządu Krakowskiego z roku 1854, Oddział piérwszy, Zeszyt XXI, Nr. 82, str. 143.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XLVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 29. Dezember 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XLVI.

Wydany i rozesłany dnia 29 Grudnia 1855.

224.

Staatsvertrag zwischen der kaiserlich-österreichischen Regierung und der schweizerischen Eidgenossenschaft vom 17. Juli 1855,

(Reichs-Gesetzblatt XLV. Stück, Nr. 210, ausgegeben am 12. Dezember 1855),

worüber die beiderseitigen Ratifikazionen am 20. November 1855 zu Bern ausgewechselt worden sind,

über die gegenseitige Auslieferung von Verbrechern.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Ungarn und Böhmen, der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slawonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Österreich; Großherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steier, Kärnthen, Krain, Bukowina, Ober- und Nieder-Schlesien; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol &c. &c.

thun kund und bekennen hiemit:

Nachdem von Unserem Minister-Residenten bei der achtbaren schweizerischen Eidgenossenschaft und dem von dieser hiezu ernannten Bevollmächtigten, über Ablauf des zwischen dem österreichischen Kaiserstaate und der Schweiz wegen gegenseitiger Auslieferung der Verbrecher, unterm 14. Juli 1828 unterzeichneten, auf die Dauer von 25 Jahren abgeschlossenen Staatsvertrages, am 17. Juli 1855 zu Bern ein neuer Auslieferungsvertrag unterzeichnet worden ist, welcher also lautet:

Nachdem Seine kaiserlich-königliche Apostolische Majestät der Kaiser von Österreich, König von Ungarn und Böhmen ꝛc. ꝛc.

und

die schweizerische Eidgenossenschaft

übereingekommen sind, einen Vertrag über gegenseitige Auslieferung von Verbrechern abzuschließen, so sind zu diesem Behufe mit Vollmachten versehen worden, und zwar:

Von Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät dem Kaiser von Oesterreich ꝛc. ꝛc. ꝛc.

Herr Alois Karl Freiherr von Kübeck, Ritter zweiter Klasse des kaiserlich-russischen St. Annen-, Kommandeur des königlich-dänischen Danebrog-, des königlich-griechi-

224.

Traktat Rządowy między Państwem Cesarsko-Austryackiém i Rzecząpospolitą Szwajcarską z dnia 17 Lipca 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLV, Nr. 210, wydana dnia 12 Grudnia 1855),

zamieniony w obustronnych ratyfikacyach na dniu 20 Listopada 1855 w Bernie,

o wzajemném wydawaniu zbrodniarzy.

My Franciszek Józef Piérwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki: **Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy, Bukowiny, górnego i dolnego Szląska; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski, uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu etc. etc.**

czynimy wiadomo i wyznajemy niniejszém:

Gdy przez Naszego Ministra Rezydenta przy sławetnéj Rzeczypospolitéj Szwajcarskiéj i mianowanego od Téjże pełnomocnika po upływie traktatu rządowego między Cesarstwem Austryackiém i Szwajcaryą względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy pod dniem 14 Lipca 1828 podpisanego, na ciąg lat 25 zawartego, podpisany został na dniu 17 Lipca 1855 w Bernie nowy traktat wydawania zbrodniarzy, w ten sposób opiéwajacy:

Ponieważ Jego Cesarsko-Królewska Apostolska Mość, Najjaśniejszy Cesarz Austryacki, Król Węgierski i Czeski etc. etc.

i

Rzeczpospolita Szwajcarska

uchwalili zawrzéć między Sobą traktat o wzajemném wydawaniu zbrodniarzy, przeto celem tegoż opatrzeni zostali pełnomocnictwami, a to:

Ze strony Cesarsko-Królewskiéj Apostolskiéj Mości, Najjaśniejszego Cesarza Austryi etc. etc. etc.

Pan Alojzy Karol Baron *Kübeck*, kawaler drugiéj klasy Cesarsko-Rosyjskiego orderu Śtéj Anny, komandor Królewsko-Duńskiego orderu Danebroga, Królewsko-

schen Erlöser- und des churfürstlich-hessischen Wilhelm-Ordens, Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät Minister-Resident bei der schweizerischen Eidgenossenschaft ꝛc.

Vom schweizerischen Bundesrathe im Namen der Eidgenossenschaft

Herr Doktor Jonas Furrer, Bundespräsident, welche nach vorheriger Mittheilung ihrer gegenseitigen Vollmachten über folgende Artikel übereingekommen sind:

Artikel 1.

Die Staatsregierung Seiner kaiserlich-königlichen Apostolischen Majestät des Kaisers von Österreich einerseits und die schweizerische Eidgenossenschaft andererseits verpflichten Sich durch die gegenwärtige Übereinkunft, Individuen, welche sich aus Österreich nach der Schweiz oder von der Schweiz nach irgend einem Gebiete des Kaiserthumes Österreich geflüchtet haben, und wegen eines der im Artikel 2 aufgezählten Verbrechen von den zuständigen Behörden in Untersuchung gezogen oder schuldig erklärt worden sind, jedoch mit Ausnahme Ihrer eigenen kaiserlich-österreichischen, beziehungsweise schweizerischen Staatsangehörigen, Sich gegenseitig auszuliefern.

Die Auslieferung soll auf den von der Regierung des einen Staates an jene des anderen im diplomatischen Wege zu richtenden Antrag stattfinden.

Artikel 2.

Die Verbrechen, wegen welcher die Auslieferung gegenseitig zugestanden sein soll, sind:

1. Mord, mit Indegriff des Kindesmordes;
2. Todtschlag;
3. Abtreibung der Leibesfrucht und Weglegung eines Kindes (Kindesaussetzung);
4. schwere körperliche Beschädigung (Körperverletzung);
5. Nothzucht und andere Verbrechen der Unzucht;
6. Nachmachung oder Verfälschung von öffentlichen Urkunden, mit Einschluß der öffentlichen Kreditspapiere; Verfälschung von Handels- oder Privatschriften, sowie Fälschung im Allgemeinen;
7. Münzverfälschung;
8. wissentliches Ausgeben von falschen öffentlichen Kreditspapieren oder falscher Münze im Einverständnisse mit dem Verfälscher;
9. falsches gerichtliches Zeugniß, falscher gerichtlicher Eid und Verleumdung durch falsche Anklage bei Gericht wegen eines Verbrechens (gerichtliche Verleumdung);
10. Brandlegung (Brandstiftung);
11. Raub und Erpressung;
12. Verbrechen des Diebstahles;

Greckiego orderu Zbawiciela i Elektorsko-Haskiego orderu Wilhelma, Jego Cesarsko-Królewskiéj Apostolskiéj Mości Minister-Rezydent przy Rzeczypospolitéj Szwajcarskiéj etc. etc.

Ze strony Rady Przymierza Szwajcarskiego w Imieniu Rzeczypospolitéj Szwajcarskiéj

Pan Doktor Jonas *Furrer*, Prezydent Przymierza, którzy po uprzedniém udzieleniu sobie wzajemnych pełnomocnictw swych zgodzili się na artykuły następujące:

Artykuł 1.

Rząd Jego Cesarsko-Królewskiéj Apostolskiéj Mości Cesarza Austryi z jednéj strony, a Rzeczpospolita Szwajcarska z drugiéj strony, obowiązują się na mocy niniejszéj konwencyi, wydawać Sobie wzajemnie indywidua, z Austryi do Szwajcaryi, lub z Szwajcaryi do któregokolwiekbądź terytoryum Cesarstwa Austryi zbiegłe, i dla któréj z zbrodni w artykule 2gim wyliczonych, przez władze właściwe pod śledztwo wzięte lub za winne uznane; wszakże z wyjątkiem własnych przynależnych Państwa Cesarsko-Austryackich, względnie Szwajcarskich.

Wydanie nastąpić ma na wniosek wystósowany drogą dyplomatyczną przez Rząd Państwa jednego, do onegoż Państwa drugiego.

Artykuł 2.

Zbrodnie, dla których wydanie obopólnie przyznaném być ma, są następujące:

1. morderstwo, włącznie dzieciobójstwa;
2. zabójstwo;
3. spędzenie płodu i podrzucenie dziecka;
4. ciężkie uszkodzenie cielesne (nadwerężenie ciała);
5. zgwałcenie niewiasty i inne zbrodnie nierządnictwa;
6. podrobienie lub sfałszowanie dokumentów publicznych, włącznie papierów kredytowych publicznych; sfałszowanie pism handlowych lub prywatnych, tudzież fałszerstwo w ogólności;
7. sfałszowanie monety;
8. wydanie z wiedzą fałszywych papierów kredytowych publicznych lub fałszywéj monety w porozumieniu z fałszerzem;
9. fałszywe świadectwo sądowe, fałszywa przysięga sądowa i potwarz przez fałszywe oskarzenie przed sądem o zbrodnię (potwarz sądowa);
10. podłożenie ognia (wzniecenie pożaru);
11. łupieztwo (rabunek) i zdzierstwo;
12. zbrodnia kradzieży;

13. Verbrechen des Betruges, mit Einschluß des betrüglichen Bankerotts;

14. Verbrechen der Veruntreuung (Unterschlagung), verübt durch öffentliche Beamte oder durch Privatpersonen;

15. Verbrechen der Beschädigung fremden Eigenthumes, insbesondere an Eisenbahnen.

Die Beurtheilung der Frage, ob im gegebenen Falle eine der vorstehend bezeichneten Handlungen im Verbrechensgrade strafbar sei, richtet sich nach den Gesetzen desjenigen Staates, welcher die Auslieferung begehrt.

Artikel 3.

Gleichzeitig mit der Auslieferung sollen auch alle bei dem Verfolgten vorgefundenen Gegenstände übergeben werden, und es hat sich diese Übergabe nicht bloß auf die entwendeten Sachen, sondern auch auf alle jene Gegenstände zu erstrecken, welche zum Beweise des Verbrechens dienen können.

Vorbehalten bleiben die Rechte Dritter an dem Verbrechen unbetheiligter Personen auf die in diesem Artikel bezeichneten Gegenstände, sowie die kostenfreie Zurücksendung der letzteren nach gemachtem Gebrauche.

Artikel 4.

Zur Unterstützung von Auslieferungs-Anträgen ist die Beibringung des gegen den Beschuldigten erlassenen und nach den gesetzlichen Formen des requirirenden Staates ausgefertigten Verhaftsbefehles oder des Beschlusses der Einleitung der Spezial-Untersuchung oder irgend einer anderen Urkunde erforderlich, welche dieselbe Kraft, wie eine der vorgenannten zwei Verfügungen hat und gleichfalls die Natur und Schwere der untersuchten That, sowie die hierauf anwendbare Strafbestimmung angibt.

Artikel 5.

Wenn das Individuum, dessen Auslieferung verlangt wird, in dem Lande, in welches sich dasselbe geflüchtet hat, bereits wegen eines eben daselbst begangenen Verbrechens oder Vergehens in Untersuchung gezogen oder schuldig erklärt ist, so hat die Auslieferung erst nach Erstehung der gegen dasselbe erkannten Strafe zu erfolgen.

Artikel 6.

Die Auslieferung kann verweigert werden, wenn seit der Begehung der zur Last gelegten That, seit dem Untersuchungsverfahren oder seit der Verurtheilung eine Verjährung der Anklage oder der Strafe nach den Gesetzen desjenigen Staates eingetreten ist, in dessen Gebiet sich der Beschuldigte oder Verurtheilte geflüchtet hat.

Artikel 7.

Die durch die Verhaftung, die Gefangenhaltung und den Transport des Auszu-

13. zbrodnia oszustwa, włącznie oszustnego bankructwa;

14. zbrodnia przeniewierzenia (podstępnego przywłaszczenia), popełnionego przez urzędników publicznych lub osoby prywatne;

15. zbrodnia uszkodzenia cudzéj własności mianowicie kolei żelaznych.

Ocenienie co do tego, czy w razie danym który z czynów wyż wyszczególnionych ulega karze w stopniu zbrodniczym, nastąpić ma wedle ustaw tego Państwa, które wydania żąda.

Artykuł 3.

Jednocześnie z wydaniem oddane być winny także wszelkie u ściganego znalezione przedmioty, a oddanie takowe rozciągać się będzie nie tylko na rzeczy skradzione, lecz i na wszelkie przedmioty, służyć mogące do udowodnienia zbrodni.

Prawa osób trzecich, nie mających udziału w zbrodni, odnoszące się do przedmiotów, w niniejszym artykule wskazanych, zastrzeżone zostają równie jak odesłanie na powrót ostatnich bez kosztów po użyciu zrobioném.

Artykuł 4.

Do poparcia wniosków wydania potrzebném jest przedłożenie rozkazu pojmania, wydanego przeciw obwinionemu a wystawionego wedle prawnych form Państwa rekwirującego, lub uchwały wytoczenia śledztwa specyalnego, albo też przedłożenie innego jakiego dokumentu, mającego tę samą moc, co jedno z wyż wspomnionych dwóch rozporządzeń, wyszczególniającego oraz naturę i ciężkość czynu śledzonego, niemniéj postanowienie kary przytém w zastósowanie wchodzące.

Artykuł 5.

Jeżeli indywiduum, którego wydania żądano, w kraju, do którego zbiegło, już dla popełnionéj tamże zbrodni lub wykroczenia pod śledztwo jest wziętém lub za winne uznaném zostało, wówczas wydanie nastąpić ma dopiéro po odbytéj karze przeciw niemu orzeczonéj.

Artykuł 6.

Wydania odmówić można, jeżeli od chwili popełnienia uczynku ciążącego, od czasu postępowania śledczego, lub od czasu zasądzenia nastąpiło zadawnienie oskarzenia lub kary wedle ustaw tego Państwa, do którego terytoryum zbiegł obwiniony lub zasądzony.

Artykuł 7.

Koszta zrządzone przez pojmanie, uwięzienie i transportowanie indywiduum

liefernden, sowie durch die Versendung der im Artikel 3 bezeichneten Gegenstände verursachten Kosten werden von demjenigen Staate, in dessen Gebiete der Verfolgte ergriffen worden ist, bis zur Grenze seines Staatsgebietes getragen.

Artikel 8.

Sind zur Erhebung der Umstände eines im Kaiserthume Österreich oder in der Schweiz begangenen Verbrechens Angehörige des einen oder anderen Staates als Zeugen zu vernehmen, so sind, soferne diese Personen nicht berechtiget erscheinen, sich nach den Gesetzen ihres Landes eines Zeugnisses zu entschlagen und hievon Gebrauch machen wollen, die beiderseitigen zuständigen Behörden verpflichtet, den an sie ergangenen unmittelbaren Requisizionen gegenseitig ungesäumt zu entsprechen und die Vernehmungsprotokolle der requirirenden Behörde in Original oder beglaubigter Abschrift mitzutheilen.

Eine Ausnahme hievon und somit eine Ablehnung der gestellten Requisizion hat nur dann stattzufinden, wenn die Untersuchung gegen einen noch nicht von der requirirenden Behörde verhafteten Angehörigen der requirirten Regierung gerichtet ist oder die Anschuldigung der bereits verhafteten Person eine That betrifft, welche nach den Landesgesetzen der requirirten Behörde straflos ist.

Artikel 9.

Unter den im vorhergehenden Artikel gedachten Beschränkungen sind in außerordentlichen Fällen, wenn es zur Herstellung der Identität eines Verbrechers oder zur Erwahrung des Corpus delicti nothwendig erscheint, jedoch immer nur auf vorausgegangenen Antrag im diplomatischen Wege, die Zeugen gegenseitig auch persönlich jederzeit zu stellen.

Der auf solche Weise vor die zuständige Behörde des requirirenden Staates zu stellende Zeuge darf weder an dem Orte seiner Vernehmung noch während seiner Hin- und Rückreise festgenommen, noch an seinen Rechten beeinträchtiget werden, es sei denn, daß der Zeuge als Mitschuldiger erkannt, oder während seines Aufenthaltes im fremden Lande ein Verbrechen sich zu Schulden kommen lassen, und auf offener That ergriffen würde, in welchen Fällen das fragliche Individuum unter Anwendung der Bestimmung des Artikel 7 an die zuständige Behörde seines Landes auszuliefern ist, um vor seinen ordentlichen Richter gestellt zu werden.

Artikel 10.

Die requirirenden Behörden sind in den, Artikel 8 und 9 bezeichneten Fällen verpflichtet, den requirirten Behörden die auf Erledigung von Requisizionen erlaufenen baren Auslagen zu vergüten und bei Stellung von Zeugen diesen insbesondere noch die

wydać się mającego, równie przez przesłanie przedmiotów w artykule 3 wskazanych, opędzone być mają od tego Państwa, w którego terytoryum ścigany został pojmanym, a to aż do granicy terytoryum Państwa własnego.

Artykuł 8.

Jeżeli dla udowodnienia okoliczności zbrodni, popełnionéj w Cesarstwie Austryackiém lub w Szwajcaryi słuchani być mają jako świadkowie przynależący Państwa tego lub owego, wówczas jeżeli osoby te wedle ustaw kraju swego nie mają prawa odmawiać świadectwa i z tego użytek robić chcą, obowiązane są obustronne władze właściwe bezzwłocznie zadosyć uczynić wzajemnym rekwizycyom do nich wprost wystósowanym, i protokóły wysłuchania władzy rekwirującéj w oryginale zakomunikować lub w odpisie uwierzytelnionym.

Wyjątek od tego a przeto i odmówienie rekwizycyi wystósowanéj wtenczas tylko miejsce mieć będzie, jeżeli śledztwo wystósowaném jest przeciw przynależącemu Rządu rekwirowanego, nieuwięzionemu jeszcze ze strony władzy rekwirującéj, lub jeżeli obwinienie osoby już uwięzionéj dotyczy uczynku, nieulégającego karze wedle ustaw krajowych władzy zarekwirowanéj.

Artykuł 9.

Przy ograniczeniach zastrzeżonych w artykule powyższym, w nadzwyczajnych przypadkach, gdzie idzie koniecznie o sprawdzenie identyczności zbrodniarza lub o udowodnienie *corpusu delicti* dostawieni będą wzajemnie każdego czasu nawet osobiście świadkowie, atoliż zawsze tylko na wniosek poprzednio uczyniony na drodze dyplomatycznéj.

Świadek, w ten sposób stawiony być mający przed władzę właściwą Państwa rekwirującego nie może ani na miejscu swego wysłuchania, ani też w ciągu swéj podróży tam i napowrót być pojmany, ani też w swych prawach naruszony, wyjąwszy, że świadek uznanym został za spółwinowajcę lub podczas pobytu swego w cudzym kraju zbrodni się dopuścił, i na gorącym uczynku schwytanym był, w których to razach indywiduum w kwestyi będące wydaném być winno przy zastósowaniu postanowienia artykułu 7 władzy właściwéj kraju swego, by przed sędzię zwyczajnego stawioném zostało.

Artykuł 10.

Władze rekwirujące obowiązane będą w przypadkach artykułem 8 i 9 wskazanych, zwrócić wydatki gotowe władzom rekwirowanym, łożone w załatwieniu rekwizycyi, a w razie dostawy świadków, tymże mianowicie dać wynagrodzenie

gebührende Entschädigung für Reise und Aufenthalt zu leisten, von welcher auf Verlangen ein verhältnißmäßiger Theil vorzuschießen ist. Als Maßstab für diese Kostenvergütung und Entschädigungen werden jene Normen angenommen, welche hiefür bei der requirirten Behörde gelten.

Artikel 11.

Die politischen Verbrechen und Vergehen sind von der gegenwärtigen Übereinkunft ausgenommen. Es ist ausdrücklich festgesetzt, daß ein Individuum, dessen Auslieferung gewährt worden, in keinem Falle wegen eines vor seiner Auslieferung begangenen politischen Vergehens, noch wegen irgend einer mit einem solchen Vergehen in Verbindung stehenden Handlung, noch wegen eines Verbrechens oder Vergehens, das in der gegenwärtigen Übereinkunft nicht vorgesehen ist, verfolgt oder bestraft werden darf.

Artikel 12.

Die gegenwärtige Übereinkunft ist auf zehn Jahre abgeschlossen.

Findet sechs Monate vor Ablauf dieser Frist keine Aufkündigung von Seite eines der kontrahirenden Theile Statt, so wird die Übereinkunft für so lange als stillschweigend verlängert angenommen, als nicht eine Aufkündigung erfolgt, in welchem Falle dann die Giltigkeit des Vertrages nach sechs Monaten, vom Kündigungstage an gerechnet, erlischt.

Artikel 13.

Diese Übereinkunft soll von beiden Theilen der höchsten Genehmigung und Ratifikazion unterstellt und es sollen die Ratifikazionen innerhalb sechs Monaten vom Tage der Unterzeichnung durch die Spezialbevollmächtigten oder, wenn es möglich ist, noch früher ausgewechselt werden.

Artikel 14.

Zur Urkund dessen haben die beiderseitigen Bevollmächtigten unter Vorbehalt der angeführten Ratifikazion die vorstehenden Artikel unterzeichnet und ihre Siegel beigedruckt.

Bern, den siebzehnten (17.) Juli Eintausend achthundert fünfundfünfzig (1855).

Alois Karl Freih. v. **Kübeck** m. p. (LS)

Dr. Furrer m. p. (LS)

przyzwoite za podróż i pobyt, które na żądanie w części stósunkowéj zaliczoném być winno. Za podstawę onegoż zwrócenia kosztów tudzież wynagrodzeń ostatnich służyć mają te normy, które w téj mierze moc mają u władzy rekwirowanéj.

Artykuł 11.

Zbrodnie i wykroczenia polityczne wyjętemi zostają od niniejszéj konwencyi. Wyraźnie ustanowiono, iż indywiduum, którego wydanie przyznaném zostało, w żadnym razie ani ściganém ani karaném być nie może dla politycznego wykroczenia, przed jego wydaniem popełnionego, ani też dla jakiegokolwiek bądź czynu z takiémże wykroczeniem w związku będącego, ani zresztą dla zbrodni lub wykroczenia, nieprzewidzianego w niniejszéj konwencyi.

Artykuł 12.

Niniejsza konwencya zawartą jest na lat dziesięć.

Jeżeli w sześć miesięcy po upływie terminu tego nie zaszło wypowiedzenie ze strony jednéj lub drugiéj Państw kontraktujących, wówczas konwencya na tak długo za domyślnie przedłużoną przyjętą będzie, dopóki wypowiedzenie nie nastąpi, w którym tedy razie ważność traktatu po sześciu miesiącach ustaje, licząc od dnia wypowiedzenia.

Artykuł 13.

Niniejsza konwencya przedłożoną być ma z obu stron do Najwyższéj Sankcyi i Ratyfikacyi, a Ratyfikacye zamienione być winny w ciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia podpisania takowych przez pełnomocników specyalnych, a o ile możności, jeszcze nawet piérwéj.

Artykuł 14.

W dowód tego obustronni pełnomocnicy z zastrzeżeniem wspomnionéj Ratyfikacyi powyższe artykuły podpisali i przytém pieczęcie swe wycisnęli.

Bern dnia siedmnastego (17) Lipca roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego piątego (1855).

Alojzy Karol Baron de **Kübeck** m. p. (L. S.)

Dr. **Furrer** m. p. (L. S.)

Als haben wir nach reifer Prüfung und Erwägung besagtem Vertrage und allen seinen Bestimmungen Unsere kaiserliche Genehmigung ertheilt, und genehmigen denselben hiemit, indem Wir auf Unser kaiserliches Wort für Uns und Unsere Nachfolger versprechen, dessen genaue Beobachtung anzuordnen, und stets darüber zu wachen, daß solches geschehe.

Urkund dessen haben Wir gegenwärtiges Ratifikazions-Instrument eigenhändig unterschrieben und mit Unserem beigedruckten kaiserlichen Insiegel versehen lassen.

So geschehen in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, den dreiundzwanzigsten Tag des Monates Oktober, im Jahre des Erlösers 1855, Unserer Reiche im siebenten.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung Seiner k. k. Apostolischen Majestät:

J. Vesque von Püttlingen m. p.,
k. k. Hof- und Ministerialrath.

225.

Erlaß des Justizministeriums vom 3. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLV. Stück, Nr. 211, ausgegeben am 12. Dezember 1855),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

die Anschaffung von Leintüchern für die Untersuchungsgefangenen betreffend.

Aus Anlaß einer geschehenen Anfrage wird mit Rücksicht auf die bestehenden gesetzlichen Vorschriften, wornach selbst die Lagerstätten der Sträflinge mit Leintüchern zu versehen sind, hiermit bekannt gemacht, daß solche auch den Untersuchungsgefangenen gebühren und ihnen daher künftig nebst den im §. 81 der Strafgerichts-Instrukzion vom 16. Juni 1854, Nr. 165 des Reichs-Gesetz-Blattes *), bezeichneten Betterfordernissen zu verabreichen sind.

Freiherr von **Krauß** m. p.

---

*) Landes-Regierungsblatt für das Verwaltungsgebiet der Statthalterei in Lemberg, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXXVIII. Stück, Nr. 209, Seite 536.

Jakoż po gruntownem roztrząśnieniu i rozważeniu rzeczy udzielamy rzeczonemu traktatowi i wszystkim jego postanowieniom Nasze Cesarskie Potwierdzenie i uchwalamy go niniejszém, przyrzekając i ręcząc oraz Słowem Naszém Cesarskiém tak za Nas jak za Następców Naszych, iż ścisłe zachowanie jego nakażemy, i zawsze nad tém czuwać będziemy, ażeby takowe utrzymaném zostało.

W dowód czego niniejszy dokument ratyfikacyi własnoręcznie podpisaliśmy, i na tymże Naszą Cesarską pieczęć wycisnąć rozkazaliśmy.

Dan w Naszém Cesarskiém głównem i stołecznem mieście Wiédniu dwudziestego trzeciego dnia, miesiąca Października, w roku Zbawienia 1855, Naszego Panowania siódmym.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p.

Za Najwyższym rozkazem Jego C. K. Apostolskiéj Mości,

J. Vesque de **Püttlingen** m. p.
C. K. radzca nadworny i ministeryalny.

225.

Rozrządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 3 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLV, Nr. 211, wydana dnia 12 Grudnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

dotyczące sprawienia prześciéradeł dla więźniów śledczych.

Na uczynione zapytanie czyni się ze względem na istniejące przepisy prawne, wedle których nawet łoża więźniów zasądzonych prześciéradłami opatrzone być winny, niniejszém wiadomo, iż takowe także i więźniom śledczym się należą, które im przeto dane być winny wraz z rekwizytami pościelnemi, w §. 81 instrukcyi dla sądów karnych z dnia 16 Czerwca 1854 r., N. 165 Dziennika Praw Państwa *) wskazanemi.

Baron de **Krauss** m. p.

---

*) Dziennik Rządowy dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie, Rok 1854, Oddział piérwszy, Część XXXVII', Nr. 209, str. 536.

226.

Erlaß des Finanzministers vom 6. Dezember 1855,

womit die Verzehrungssteuer und der Gemeindezuschlag für das in die Residenzstadt Wien eingeführte frische Rindfleisch herabgesetzt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLV. Stück, Nr. 212, ausgegeben am 12. Dezember 1855.

227.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Justiz und des Handels vom 8. Dezember 1855,

wirksam für Tirol und Vorarlberg,

betreffend das Verfahren bei Grundeinlösungen für Staatseisenbahnbauten.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLV. Stück, Nr. 213, ausgegeben am 12. Dezember 1855.

226.

Rozrządzenie Ministra Finansów z d. 6 Grudnia 1855.

mocą którego zniżonym zostaje podatek konsumcyjny i dodatek gminny od świeżego mięsa wołowego wprowadzanego do miasta stołecznego Wiédnia.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLV, Nr. 212, wydaną dnia 12 Grudnia 1855.

227.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Handlu z dnia 8 Grudnia 1855,

obowiązujące dla Tyrolu i Vorarlberga,

dotyczące postępowania przy zakupywaniu gruntów na budowę kolei żelaznéj.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLV, N. 213, wydaną dnia 12 Grudnia 1855.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Krakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1855.

Erste Abtheilung.

XLVII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 30. Dezember 1855.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Zarządu obrębu Krakowskiego.

Rok 1855.

Oddział piérwszy.

Zeszyt XLVII.

Wydany i rozesłany dnia 30 Grudnia 1855.

228.

Erlaß des Ministeriums der Finanzen und des Armee-Ober-Kommando vom 17. Oktober 1855,

wirksam für die Militärgrenze,

womit das Lottogesetz vom 20. Juli 1853 in der Militärgrenze eingeführt wird.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLVI. Stück, Nr. 214, ausgegeben am 19. Dezember 1855.

229.

Kaiserliche Verordnung vom 21. Oktober 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLVI. Stück, Nr. 215, ausgegeben am 19. Dezember 1855),

giltig für das ganze Reich,

womit die Bestrafung der Gefällsübertretungen, die von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbracht oder versucht werden, geregelt wird.

In Absicht auf die Bestrafung der Gefällsübertretungen, die von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbracht oder versucht werden, finde Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und Anhörung Meines Reichsrathes, festzusetzen, was folgt:

1.

Fällt einem Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates eine im Auslande stattgefundene Handlung oder Unterlassung, die ihm als eine vollbrachte oder versuchte und gegen eine oder mehrere der erwähnten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen gerichtete Gefällsverkürzung zuzurechnen ist, zur Last, so unterliegt derselbe den für dasjenige Kronland geltenden Strafbestimmungen, in welchem die Gefällsverkürzung ihre Wirkung hervorgebracht hat, oder nach den erhobenen Umständen hervorzubringen bestimmt war.

2.

Das Verfahren wegen solcher Gefällsverkürzungen ist nach den Gesetzen desjenigen Landes abzuführen, in welchem der Beschuldigte in Untersuchung gezogen wird.

3.

In den Ländern, für welche das Gefällsstrafgesetz wirksam ist, hat der §. 30 desselben die Vollziehung der gegenwärtigen Verordnung nicht zu hindern.

228.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu i Nadkomendy Armii z dnia 17 Października 1855,

obowiązujące w Pograniczu Wojskowém,

mocą którego zaprowadza się w Pograniczu Wojskowém prawo o loteryi z dnia 20 Lipca 1853.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, Nr. 214, wydaną d. 19 Grudnia 1855.

229.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 21 Października 1855,

Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, Nr. 215, wydana dnia 19 Grudnia 1855),

obowiązujące w całéj Monarchii,

mocą którego uregulowane zostają zasady w ukaraniu przestępstw skarbowych, popełnionych lub zamierzonych za granicą przez przynależnych Cesarstwa Austryackiego przeciw zaprowadzonym prawnie w kraju pośrednim podatkom albo urządzeniom skarbowym.

Względem ukarania przestępstw skarbowych popełnionych lub zamierzonych za granicą przez poddanych Cesarstwa Austryackiego przeciw zaprowadzonym prawnie w kraju pośrednim podatkom lub urządzeniom skarbowym, rozporządzam, po zasięgnieniu zdania Moich Ministrów i wysłuchaniu Mojéj Rady Państwa, co następuje:

1.

Jeżeli przynależny Cesarstwa Austryackiego okazał się winnym popełnionego za granicą czynu lub zaniechania, mającego mu być poczytanym za zamierzone lub uskutecznione ukrócenie dochodów skarbowych przeciw jednemu lub więcéj z pomienionych podatków pośrednich lub urządzeń skarbowych, natenczas podlega postanowieniom karnym, obowiązującym w owym kraju koronnym, w którym ukrócenie dochodów skarbowych skutek swój sprawiło, lub według podniesionych okoliczności sprawić takowy miało.

2.

Postępowanie względem takich ukróceń dochodów skarbowych odbyć się ma według ustaw tego kraju, w którym winowajca do śledztwa jest pociągnięty.

3.

W krajach, w których obowiązuje prawo karne o dochodach skarbowych, §. 30 tegoż nie przeszkadza wypełnieniu niniejszego rozporządzenia.

4.

Meine Minister der Finanzen und der Justiz sind angewiesen, die zur Vollziehung der gegenwärtigen Bestimmungen erforderlichen Anordnungen zu erlassen.

Schönbrunn, den 21. Oktober 1855.

Franz Joseph m. p.

Graf **Buol-Schauenstein** m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

230.

Erlaß des Finanzministeriums vom 12. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLVI. Stück, Nr. 216, ausgegeben am 19. Dezember 1855),

wirksam für das ganze Reich,

womit der Anfangspunkt der Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, Nr. 215 des Reichs-Gesetz-Blattes *), für die verschiedenen Kronländer festgesetzt wird.

Das Finanzministerium findet sich bestimmt, kund zu machen, daß die kaiserliche Verordnung vom 21. Oktober 1855, Nr. 215 des Reichs-Gesetz-Blattes *), in Beziehung auf die Bestrafung der Gefällsübertretungen, die von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbracht oder versucht werden, im lombardisch-venezianischen Königreiche von dem durch die Internazional-Zollvereins-Kommission in Mailand bekannt zu machenden Tage, in den übrigen Kronländern aber der allgemeinen Anordnung des §. 8 des kaiserlichen Patentes vom 27. Dezember 1852 gemäß, nach fünfundvierzig Tagen vom Tage der Kundmachung in Wirksamkeit zu treten hat.

Freiherr von **Bruck** m. p.

231.

Verordnung des Finanzministeriums vom 12. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLVI. Stück, Nr. 217, ausgegeben am 19. Dezember 1855),

wirksam für alle Kronländer der Monarchie,

womit die Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden bekannt gegeben werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 17. Oktober 1854 in Absicht auf die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden, folgende Bestimmungen Allergnädigst festzusetzen geruht:

1. Die in den Amtsbereichen der Finanz-Landesdirekzionen (Finanz-Präfekturen) aufgestellten Finanz-Bezirksbehörden haben allgemein, mithin auch in jenen Kronländern,

*) Siehe oben unter Nr. 229.

4.

Moi Ministrowie Skarbu i Sprawiedliwości otrzymali polecenie wydania potrzebnych rozporządzeń do wypełnienia niniejszych postanowień.

Schönbrunn, dnia 21 Października 1855.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p.

Z Rozkazu Najwyższego:
Ransonnet m. p.

230.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 12 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, Nr. 216, wydana dnia 19 Grudnia 1855),

obowiązujące w całéj Monarchii.

mocą którego ustanawia się czas obowiązywania Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21 Października 1855. Nr. 215 Dziennika Praw Państwa *), dla różnych Krajów koronnych.

Ministerstwo Skarbu oświadcza, iż Rozporządzenie Cesarskie z d. 21 Października 1855, Nr. 215 Dziennika Praw Państwa *) względem ukarania przestępstw skarbowych, popełnionych lub zamierzonych przez poddanych Cesarstwa Austryackiego za granicą przeciw zaprowadzonym prawnie w kraju pośrednim podatkom lub ustanowieniom skarbowym ma mieć moc obowiązującą w Lombardzko-Weneckiém Królestwie od dnia oznaczyć się mającego przez komisyą internacyonalnego Związku celnego w Medyolanie, w innych zaś Krajach koronnych zgodnie z powszechném Postanowieniem §. 8 Patentu Cesarskiego z dnia 27 Grudnia 1852, po dniach czterdziestu i pięciu od dnia obwieszczenia.

Baron **Bruck** m. p.

231.

Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z d. 12 Grudnia 1855.

(Dziennik Praw Państwa, Część XLVI, Nr. 217, wydana dnia 19 Grudnia 1855),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych Monarchii,

mocą którego ogłaszają się Postanowienia o przeprowadzeniu jednokształtności w organizmie władz skarbowych powiatowych.

Jego C. K. Mość Apostolska raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 17 Października 1854 celem przeprowadzenia jednokształtności w organizmie władz skarbowych powiatowych uchwalić Najłaskawiéj następujące Postanowienia:

1. Postanowione w obrębach urzędowych skarbowych dyrekcyj krajowych, (prefektur finansowych) władze skarbowe powiatowe nosić będą w ogólności, za-

*) Obacz powyżéj Nr. 229.

wo sie dermal unter dem Namen „Kameral-Bezirksverwaltungen" bestehen, d. i. in den Amtsgebieten der Finanz-Landesdirekzion zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Brünn, Gratz und Innsbruck, die Benennung „Finanz-Bezirksdirekzion" zu führen.

Die Finanz-Bezirksbehörden im lombardisch-venezianischen Königreiche und Dalmazien haben nur in der italienischen Geschäftssprache die Benennung „Intendenze de Finanza" und ihre Vorsteher die Benennung „Intendenti" beizubehalten.

2. Die Finanz-Bezirksbehörden haben hinsichtlich ihrer Standorte und ihrer Amtsgebiete in allen Kronländern mit den analogen politisch-administrativen Behörden nach Thunlichkeit zusammenzufallen. Als Regel, durch die eine Ausnahme unter außerordentlichen Verhältnissen gegen vorläufige Einholung der Allerhöchsten Genehmigung Seiner Majestät nicht ausgeschlossen wird, hat zu gelten, daß die Zahl der besagten Behörden jene der analogen politisch-administrativen Behörden nicht überschreiten darf.

3. Die Finanz-Bezirksdirekzionen werden durch Finanz-Bezirksdirektoren als deren Vorsteher geleitet.

Denselben kommt der Titel und Charakter wirklicher Finanzräthe und die Diätenklasse der Letzteren zu.

An die Spitze einzelner bestimmter Finanz-Bezirksbehörden kann auch ein Ober-Finanzrath (Präfektur-Rath) als deren Vorstand bestellt werden, wenn es mit Rücksicht auf den Standort und die hervorragende Wichtigkeit der Amtsgestion einer solchen Behörde im Dienstesinteresse begründet erscheint, daß der Amtsleiter jenen höheren Dienstcharakter bekleide.

4. Die Vorsteher der Finanz-Bezirksbehörden bilden in dem Amtsgebiete der ihnen vorgesetzten Finanz-Landesbehörde sowohl unter sich als mit den Räthen der Finanz-Landesbehörde, deren Kategorie sie nach ihrem Charakter angehören, einen Gesammtstand (Konkretalstatus), innerhalb dessen die Vorrückung in höhere Gehaltsstufen für jede dieser Kategorien stufenweise (graduell) stattfindet; ausgenommen in die bei den Finanz-Landesbehörden systemisirten Ober-Finanzrathsstellen erster Gehaltsklasse, deren Verleihung stets der besonderen Allerhöchsten Schlußfassung vorbehalten ist.

5. Das Konzeptspersonale der Finanz-Bezirksbehörden besteht außer dem Vorstande aus der benöthigten Anzahl von Finanz-Bezirkskommissären (Commissarj d'Intendenza), Finanz-Konzipisten (Vicesegretarj) und Konzeptspraktikanten.

Überdieß können unter die Dienstkategorien, die bei den Finanz-Bezirksbehörden zu bestehen haben, auch Bezirks-Direkzionsadjunkten (Aggiunti d'Intendenza) gereiht werden, deren Bestellung für die Unterstützung und Vertretung des Vorstehers der Behörde in Orten in Antrag gebracht werden kann, wo die große Menge und Wichtigkeit der

czém i w owych krajach koronnych, gdzie dotąd pod imieniem „kameralnych administracyj powiatowych“ istnieją, t. j. w obrębach urzędowych Skarbowych Dyrekcyj Krajowych w Wiédniu, Pradze, Lwowie, Krakowie, Bernie, Gracu i Insbruku, nazwę „Skarbowych Dyrekcyj Powiatowych“.

Władze skarbowe powiatowe w Lombardzko-Weneckiém Królestwie i Dalmacyi zachowają tylko we włoskiéj mowie urzędowéj nazwę „*Intendenze de Finanza*“ a przełożeni ich nazwę „*Intendenti*“.

2. Skarbowe władze powiatowe równać się mają wedle możności pod względem miejsc ich stacyj i okręgów ich urzędowania we wszystkich krajach koronnych z odpowiedniemi władzami polityczno-administracyjnemi. Pozostanie zasadą, od któréj wyjątek z przyczyny nadzwyczajnych stósunków za poprzedniém zasięgnieniem Najwyższego Przyzwolenia Jego Mości Cesarza nie jest wyłączonym, iżby liczba władz rzeczonych nie przewyższała liczby odpowiednich władz polityczno-administracyjnych.

3. Skarbowym dyrekcyom powiatowym przewodniczą skarbowi dyrektorowie powiatowi jako ich przełożeni.

Tymże przysługa tytuł i charakter rzeczywistych radców skarbowych i tychże klasa dyet.

Na czele pewnych pojedynczych skarbowych władz powiatowych ustanowiony być może na przełożonego także nadradca skarbowy (radca prefekturalny), jeżeli ze względu na miejscowość i nadzwyczajną ważność urzędowania u podobnéj władzy jest uzasadnionym interesem służby, iżby przewodnik urzędu piastował ów wyższy charakter służby.

4. Przełożeni skarbowych władz powiatowych stanowią w obrębie urzędowania przełożonéj im skarbowéj władzy krajowéj tak między sobą jako téż z radcami skarbowéj władzy krajowéj, do których kategoryi ze swego należą charakteru, stan ogółowy (*Concretalstatus*), pośród którego postąpienie na wyższy stopień płacy odbywa się stopniowo (gradualnie) dla każdéj z tych kategoryj, z wyjątkiem usystemizowanych przy skarbowych władzach krajowych posad nadradców skarbowych piérwszéj klasy płacy, których nadanie od szczególnego zawsze Najwyższego Postanowienia zawisło.

5. Służba konceptowa władz skarbowych powiatowych składa się z przełożonego, z potrzebnéj liczby skarbowych komisarzów powiatowych (*Commissarj d' Intendenza*), koncypistów skarbowych (*Vicesegretarj*) i praktykantów konceptowych.

Krom tego mogą także być wzięci do kategoryj służby, które przy skarbowych władzach powiatowych istnieć mają, powiatowi adjunkci dyrekcyjni (*Aggiunti d' Intendenza*), których ustanowienie zawnioskowaném być może dla wsparcia lub zastąpienia przełożonego władzy w miejscach, gdzie mnogość i ważność spraw

Geschäfte oder andere außerordentliche Umstände diese Maßregel nothwendig machen. Zur Besorgung der Protokolls-, Expedits- und Registraturgeschäfte sind Kanzlei-Offiziale, und zwar diese insbesondere zur Leitung des Manipulazionsdienstes, dann Kanzlei-Assistenten;— für die Dienerverrichtungen aber Amtsdiener und nach Bedarf auch Amtsdienersgehilfen bestellt.

6. Die Bezirks-Direkzionsadjunkten (Aggiunti d'Intendenza) in den Amtsgebieten, wo deren von Seiner Majestät bewilliget werden, stehen mit den Sekretären der vorgesetzten Finanz-Landesbehörde im gleichen Range und in gleichen Gehaltsklassen, und bilden mit denselben einen Konkretalstatus, innerhalb dessen die Gradualvorrückung in die höheren Gehaltsstufen Platz greift.

Die Finanz-Bezirkskommissäre (Commissarj d'Intendenza) bilden in dem Amtsgebiete einer jeden Finanz-Landesbehörde einen Gesammtstand unter sich, mit der Gradualvorrückung in die höheren Gehaltsstufen, und zwar in den Amtsgebieten jener Finanz-Landesdirekzionen, wo durchgehends bei den Finanz-Bezirksbehörden Adjunkten systemisirt sind, mit Inbegriff der ersten Gehaltsklasse der Kommissäre.

In den Amtsgebieten jener Finanz-Landesbehörden hingegen, wo die Bestellung von Adjunkten entweder gar nicht, oder nicht in der Vollzahl der Finanz-Bezirksbehörden stattfindet, wo demnach zur Vertretung des Finanz-Bezirksdirektors zunächst die Finanz-Bezirkskommissäre erster Gehaltsklasse berufen sind, werden deren Stellen nicht im Wege der Gradualvorrückung, sondern der förmlichen Ernennung besetzt. Die Konzipisten (Vicesegretarj) bilden in dem Amtsgebiete einer jeden Finanz-Landesbehörde sowohl unter sich als mit den Konzipisten der Finanz-Landesbehörde einen Konkretalstatus mit der Gradualvorrückung in die höheren Gehaltsstufen.

Die mit der Leitung des Manipulazionsdienstes betrauten und deßhalb der ersten Gehaltsklasse der Kanzlei-Offiziale angehörigen Kanzlei-Offiziale der Finanz-Bezirksbehörden stehen unter sich und mit den in der gleichen Gehaltskategorie befindlichen Kanzlei-Offizialen der Finanz-Landesbehörde im Konkretalstatus, und werden die bei den Finanz-Bezirksbehörden systemisirten Kanzlei-Offizialstellen nicht im Wege der Gradualvorrückung aus den unteren Gehaltsstufen der Kanzlei-Offiziale, sondern durch eigene Ernennung verliehen.

Die Kanzlei-Assistenten bilden unter sich einen Konkretalstatus, mit welchem sie in den Gesammtstand der gleichnamigen Diensteskategorie der Finanz-Landesdirekzion (Finanz-Präfektur) gehören, und an der graduellen Vorrückung in die höheren Gehaltsstufen Theil nehmen.

Da zur Vollziehung dieser Allerhöchsten Bestimmungen die erforderlichen Voreinleitungen getroffen worden sind, so werden nunmehr die Finanz-Bezirksdirekzionen in den im Absatze 1. bemerkten Amtsgebieten und zwar die tirolischen zu Innsbruck, Bri-

lub inne nadzwyczajne okoliczności środka tego wymagają. Dla opatrzenia służby protokołu, expedytu i registratury ustanowieni są oficyałowie kancelaryjni, a ci w szczególności dla prowadzenia służby manipulacyjnéj, toż asystenci kancelaryjni; zaś dla załatwienia służby podrzędnéj słudzy urzędowi, a wedle potrzeby także pomocnicy sług urzędowych.

6. Powiatowi adjunkci dyrekcyi *(Aggiunti d' Intendenza)* w obrębach urzędowych, na których Jego Mość Cesarz przyzwolił, stoją na równi z sekretarzami przełożonéj skarbowéj władzy krajowéj pod względem rangi i klasy płacy i wraz z nimi tworzą jeden stan konkretalny, pośród którego odbywa się gradualne na wyższy stopień płacy postępowanie.

Skarbowi komisarze powiatowi *(Commissari d' Intendenza)* tworzą w obrębie urzędowym każdej skarbowéj władzy krajowéj stan ogólny między sobą, z gradualném postępowaniem na wyższy stopień płacy, a to w obrębach urzędowych tych skarbowych dyrekcyj krajowych, gdzie powszechnie przy skarbowych władzach powiatowych adjunkci są usystemizowani, włącznie z piérwszą klasą płacy komisarzów.

W urzędowych natomiast obrębach owych skarbowych władz krajowych, gdzie adjunktów albo nie ma zupełnie, albo nie w zupełnéj skarbowych władz powiatowych liczbie, gdzie przeto dla zastąpienia skarbowego dyrektora powiatowego powołani najbliżéj są skarbowi komisarze powiatowi piérwszéj klasy płacy, obsadzają się ich miejsca nie w drodze gradualnego postępowania, ale formalnego mianowania. Koncypiści *(Vicesegretarj)* tworzą w obrębie urzędowym każdéj skarkowéj władzy krajowéj tak między sobą, jako téż z koncypistami skarbowéj władzy krajowéj stan konkretalny z postępowaniem gradualném na wyższe stopnie płacy.

Oficyałowie kancelaryjni skarbowych władz powiatowych, którym powierzono kierownictwo służby manipulacyjnéj, a którzy przeto należą do oficyałów kancelaryjnych piérwszéj klasy płacy, zostają pomiędzy sobą i z oficyałami kancelaryjnymi skarbowéj władzy krajowéj równéj kategoryi płacy w stanie konkretalnym, a usystemizowane przy skarbowych władzach powiatowych posady oficyałów kancelaryjnych nie będą nadawane drogą gradualnego postępowania oficyałów kancelaryi z niższych stopni płacy, ale za pośrednictwem właściwego mianowania.

Asystenci kancelaryjni tworzą między sobą stan konkretalny, z którym należą do ogólnego stanu równoimiennéj kategoryi służby dyrekcyi krajowéj skarbowéj (prefektury finansowéj) i mają udział w gradualném postępowaniu na wyższe stopnie płacy.

Gdy dla wypełnienia tychże Najwyższych Postanowień poczynione zostały potrzebne kroki wstępne, wejdą przeto w wykonanie skarbowe dyrekcye powiatowe w oznaczonych w ustępie 1 obrębach urzędowych, a to tyrolskie w Insbruku,

ren und Trient für die gleichnamigen politischen Kreise, und zu Feldkirch für den Bregenzer Kreis,— dann die dalmatinischen Finanz-Bezirksdirekzionen zu Zara und Spalato für die gleichnamigen Kreise, und zu Ragusa für diesen und den Kreis von Kattaro am 30. Dezember 1855 in Wirksamkeit treten.

Der Zeitpunkt der Aktivirung der Finanz-Bezirksdirekzionen in den übrigen im ersten Absatze erwähnten Amtsgebieten wird, so wie er für jedes derselben festgesetzt sein wird, gleichfalls kundgegeben werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

232.

Verordnung der Ministerien des Aeußern, der Justiz und der Finanzen vom 12. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLVII. Stück, Nr. 220, ausgegeben am 21. Dezember 1855),

giltig für das ganze Reich,

womit einige besondere Bestimmungen über die Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 (Nr. 215 des Reichsgesetz-Blattes *), und zwar hinsichtlich der Bestrafung der, von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates, in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles bekannt gemacht werden.

Mit Rücksicht auf das Zollkartel vom 19. Februar 1853 (Reichs-Gesetz-Blatt vom Jahre 1853, Seite 1108**) werden in Absicht auf die Anwendung der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, Nr. 215 des Reichs-Gesetz-Blattes***), betreffend die Bestrafung der, von österreichischen Unterthanen im Auslande vollbrachten oder versuchten Uibertretungen der österreichischen Gefällsgesetze auf die von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates im Gebiete des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles, in Folge Allerhöchster Ermächtigung vom 21. Oktober 1855 folgende besondere Bestimmungen bekannt gemacht:

1. Wenn an einer Grenzstrecke gegen den deutschen Zollverein, wo das österreichische Zollamt sich auf dem Gebiete des Nachbarstaates befindet, ein Angehöriger des österreichischen Kaiserstaates mit einer Waare, welche in Österreich einem Eingangszolle unterliegt, der Entrichtung dieses Zolles aber nicht unterzogen wurde, zwar noch auf ausländischem Boden, jedoch auf einem Punkte, welcher zwischen dem österreichischen Zollamte und der österreichischen Grenze (Zoll-Linie) liegt, in der Richtung gegen diese Grenze vorschreitend betreten wird, und nicht glaubwürdig darzuthun vermag, daß die Waare von ihm nicht dazu bestimmt war, nach Oesterreich eingebracht zu werden; so ist derselbe in Absicht auf die Anwendung der Vorschriften über die Bestrafung von Zollgefällsübertretungen auf gleiche Art zu behandeln, als wäre er auf österreichischem Gebiete nach Umgehung des Zollamtes betreten worden.

---

*) Siehe oben unter Nro. 229.

**) Landes-Regierungsblatt für Galizien vom Jahre 1853, erste Abtheilung, LV. Stück, Nr. 225, Seite 746.

***) Siehe oben unter Nro. 229.

Bryxenie i Trydencie dla tegoż imienia obwodów politycznych i w Feldkirchu dla obwodu bregenckiego, daléj dalmatyńskie skarbowe dyrekcye powiatowe w Zadrze i Spalatrze dla tegoż imienia obwodów, i w Ragnzie dla tegoż i dla obwodu Kattaro z dniem 30 Grudnia 1855.

Czas działalności skarbowych dyrekcyj powiatowych w innych w piérwszym ustępie pomienionych obrębach urzędowych obwieszczonym również będzie, skoro dla każdego z nich ustanowionym zostanie.

Baron **Bruck** m. p.

232.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Zagranicznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 12 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLVII, Nr. 220, wydana dnia 21 Grudnia 1855),

obowiązujące w całém Cesarstwie,

mocą którego obwieszczone są niektóre szczegółowe Postanowienia względem wykonania rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21 Października 1855 (Nr. 215 Dziennika Praw Państwa *), a mianowicie względem ukarania popełnionych lub zamierzonych przez przynależnych Cesarstwa Austryackiego w krajach Niemieckiego Związku celnego ukróceń austryackich dochodów celnych.

Ze względem na kartel celny z 19 Lutego 1853 (Dziennik Praw Państwa z roku 1853, strona 1108 **) obwieszczają się celem zastósowania Cesarskiego Rozporządzenia z 21 Października 1855, Nr. 215 Dziennika Praw Państwa ***) względem ukarania popełnionych lub zamierzonych przez poddanych austryackich za granicą przestępstw austryackich ustaw skarbowych, do popełnionych lub zamierzonych przez przynależnych Cesarstwa Austryackiego w obrębie Niemieckiego Związku celnego, w skutek Najwyższego umocowania z dnia 21 Października 1855, następujące szczególne postanowienia:

1. Jeżeli na pograniczu niemieckiego związku celnego, gdzie urząd celny austryacki znajduje się w terytoryum Państwa sąsiedniego, pochwycony jest przynależny Cesarstwa Austryackiego z towarem, który w Austryi podlega opłacie cła przychodowego, a który opłacie cła tegoż nie był poddany, wprawdzie jeszcze na terytoryum zagranicznem, wszakże na takim punkcie, który leży między austryackim urzędem celnym i granicą austryacką (linią celną), postępując w kierunku ku téjże granicy, i takowy nie jest w stanie wykazać się w sposób wiarygodny, iż towaru tego nie zamierzał wnieść do Austryi; tedy z nim względem zastósowania przepisów o ukaraniu przestępstw przychodów celnych postąpi się tak samo, jak gdyby na terytoryum austryackiém z pominięciem urzędu celnego został zatrzymany.

---

*) Obacz powyżéj Nr. 229.

**) Dziennik Rządowy dla Galicyi z roku 1853, oddział piérwszy, część LV, Nr. 225, strona 746.

***) Obacz powyżéj Nr. 229.

2. Wenn von einem österreichischen Staatsangehörigen der Transport einer in Oesterreich einem Eingangszolle unterliegenden, jedoch der Entrichtung desselben nicht unterzogenen Waare im Grenzbezirke des deutschen Zollvereines zur Nachtzeit oder mit Verletzung der vereinsländischen Vorschriften der Transportkontrole, zwischen dem letzten bewohnten Orte des Zollvereines und der österreichischen Zoll-Linie, in einer solchen nach Oesterreich führenden Richtung vollzogen wird, daß bei deren ungehinderter Fortsetzung der Eintritt nach Oesterreich außer der Zollstraße, oder zu einer Zeit, in welcher der Uibertritt der Zoll-Linie mit einer solchen Waare nicht gestattet ist, erfolgen würde; so hat im Falle der Betretung und Uiberweisung des Waarenführers, die Bestrafung wegen Schleichhandels durch versuchte gesetzwidrige Waareneinfuhr stattzufinden.

Vorstehende Bestimmungen haben in dem lombardisch-venezianischen Königreiche von dem durch die Internazional-Zollvereinskommission in Mailand bekannt zu machenden Tage, in den übrigen Kronländern aber, an demselben Tage mit der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 in Wirksamkeit zu treten.

Graf Buol-Schauenstein m. p. Freiherr von **Krauß** m. p. Freiherr von **Bruck** m. p.

233.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLVI. Stück, Nr. 218, ausgegeben am 19. Dezember 1855),

womit die Änderung der Benennung für die Tabakfabriken-Direkzion, dann die Aufhebung der provisorischen Oberleitung zu Pesth für die Tabakblatter-Einlösung kundgemacht wird.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 25. November 1855 anzuordnen geruht, daß künftig die Tabakfabriken-Direkzion die Benennung „Zentraldirekzion der Tabakfabriken und Einlösungsämter", und der Vorsteher derselben die Benennung „Zentraldirektor" zu führen habe, die bei dieser Behörde systemisirten Inspektoren aber „Direkzionsinspektoren" heißen sollen.

Mit eben dieser Allerhöchsten Entschließung ist ferner die Aufhebung der provisorischen Oberleitung zu Pesth für die Tabakblätter-Einlösung in Ungarn, Kroazien und Slawonien, in der Wojwodschaft Serbien mit dem Temeser Banate und in Siebenbürgen, und demzufolge die Übertragung der Geschäfte derselben an die Zentraldirekzion der Tabakfabriken und Einlösungsämter ausgesprochen worden.

Der Zeitpunkt der Einstellung der Wirksamkeit der genannten Oberleitung wird nachträglich bekannt gemacht werden.

Freiherr von **Bruck** m. p.

2. Jeżeli przynależny austryacki uskutecznia przewóz towaru, podlegającego w Austryi celnéj opłacie, a opłacie téjże nie poddanego w okręgu granicznym Niemieckiego Związku celnego *porą nocy* albo z *naruszeniem przepisów związkowo-krajowych o kontroli transportowéj*, pomiędzy ostatniém zamieszkałém miejscem Związku celnego a linią celną austryacką, w kierunku dążącym ku Austryi takim, że przy dalszym tegoż nieprzerwanym ciągu nastąpiłoby wejście do Austryi poza gościńcem celnym, albo w czasie, w którym przekroczenie linii celnéj z takim towarem nie jest dozwolone; natenczas w razie przydybania i przekonania towary prowadzącego nastąpić ma kara względem przemytnictwa za pomocą zamierzonego przestępnego przywozu towarów.

Niniejsze Postanowienia wchodzą w wykonanie w Lombardzko-Weneckiém Królestwie od dnia, przez internacyonalną komisyą Związku celnego w Medyolanie ogłosić się mającego, w innych zaś krajach koronnych tego samego dnia, co Cesarskie Rozporządzenie z 21 Października 1855.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Krauss** m. p. Baron **Bruck** m. p.

233.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLVI, Nr. 218, wydana dnia 19 Grudnia 1855),

mocą którego obwieszczona jest zmiana nazwy dla Dyrekcyi fabryk tytuniu i zniesienie prowizorycznego nadkierownictwa w Peszcie dla wykupna liści tytuniowych.

Jego C. K. Mość Apostolska raczył rozporządzić Najwyższém Postanowieniem z dnia 25 Listopada 1855, iżby nadal dyrekcya fabryk tytuniu nosiła nazwę „dyrekcya centralna fabryk tytuniu i urzędów wykupna“ a przełożony ich nazywany był „dyrektorem centralnym“, usystemizowani zaś przy téjże władzy inspektorowie mają nazywać się „inspektorami dyrekcyi“.

Témże samém Najwyższém Postanowieniem orzeczoném daléj zostało zniesienie prowizorycznego nadkierownictwa w Peszcie dla wykupna liści tytuniowych w Węgrzech, Kroacyi i Slawonii, w Województwie Serbii z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, a przeto przeniesienie spraw tychże do dyrekcyi centralnéj fabryk tytuniu i urzędów wykupna.

Chwila zatamowania działalności pomienionego nadkierownictwa obwieszczoną będzie późniéj.

Baron **Bruck** m. p.

234.

Erlaß des Finanzministeriums vom 13. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLVII. Stück, Nr. 221, ausgegeben am 21. Dezember 1855),

gültig für alle Kronländer, in denen die Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung in Wirksamkeit steht,

betreffend die Kontrole jener Gewerbe- oder Handeltreibenden im Grenzbezirke, welche wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Gewerbs- oder Handelsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden, dann die Kontrole in Gegenden, wo der Schleichhandel schwunghaft betrieben wird.

Nach §. 351 der Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung können im Grenzbezirke außer den im §. 350 bezeichneten Gewerben auch andere Gewerbsunternehmungen unter ämtliche Aufsicht gestellt werden.

Zur Bestimmung, daß eine Gewerbsunternehmung unter ämtliche Aufsicht gestellt werde, wird die leitende Finanz-Bezirksbehörde, oder dort, wo selbständige Amtsdirektoren bestehen, der Amtsdirektor jenes Bezirkes ermächtiget, in welchem sich die betreffende Handels- oder Gewerbsunternehmung befindet.

Bei der Handhabung dieser ämtlichen Aufsicht (Kontrole) haben nachfolgende Bestimmungen in Anwendung zu kommen:

§. 1.

Derlei Gewerbe- oder Handeltreibende dürfen alle ihre Waaren oder wenigstens die von der Behörde bezeichneten, nur in bestimmten vorläufig anzumeldenden Räumen aufbewahren.

Diese Räume müssen zugänglich und verschließbar sein, und Veränderungen hinsichtlich derselben sind, bevor sie eintreten, der Behörde anzuzeigen.

§. 2.

In den angemeldeten Lagerräumen müssen die Vorräthe an den, der Kontrole unterzogenen Waaren von anderen, der Kontrole nicht unterworfenen Gegenständen getrennt gehalten und ihrer Art nach übersichtlich geordnet, an bestimmten Plätzen entweder in der Verpackung, in welcher sie eingegangen sind, oder in gewissen nach Maß und Gewicht festzusetzenden Quantitäten aufgestellt werden. Hievon ist nur der zum Detailverkauf zunächst bestimmte Theil der Vorräthe ausgenommen.

§. 3.

Über den Zu- und Abgang an diesen Waarenartikeln muß der Gewerbe- oder Handeltreibende außer der sonst vorgeschriebenen Verbuchung noch eine besondere Aufschreibung in einem Kontobuche, nach beiliegendem Muster, zu welchem die gedruckten Formulare unentgeltlich geliefert werden, führen. Dieses Buch, welches von der betreffenden Behörde foliirt und mit einer auf dem Titelblatte anzusiegelnden Schnur durchzogen wird, muß jederzeit an dem angemeldeten, auf dem Titelblatte zu bezeichnenden Platze aufbewahrt und daselbst rein und unversehrt erhalten werden.

234.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 13 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLVII, Nr. 221, wydana dnia 21 Grudnia 1855),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których moc ma ustawa o cłach i monopoliach rządowych,

dotyczące kontroli tych przemysłowców lub handlujących w okręgu granicznym, którzy dla przemytnictwa lub ciężkiego przestępstwa skarbowego z towarami przedmiotem ich przemysłowego lub handlowego zatrudnienia będącemi, skazanymi zostali, tudzież kontroli w okolicach, gdzie przemytnictwo znaczny obrót bierze.

Wedle §. 351 ustawy o cłach i monopoliach rządowych mogą oprócz profesyj w §. 350 wskazanych, pod urzędową kontrolę być wzięte także inne przedsiębiorstwa przemysłowe.

Do orzeczenia, iż przedsiębiorstwo przemysłowe oddaném być ma pod dozór urzędowy, upoważnioną jest kierująca władza finansowa powiatowa, lub tam gdzie istnieją samodzielni dyrektorowie urzędowi, dyrektor urzędu tego powiatu, w którym się znajduje dotyczące przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe.

Przy wykonywaniu téjże urzędowéj kontroli zastósowanie mieć będą postanowienia następujące:

§. 1.

Takowi przemysłowcy lub handlujący nie mogą mieć innego przechowania dla wszystkich towarów swych lub przynajmniéj dla towarów, przez władzę oznaczonych, jak tylko w lokalnościach pewnych wprzód oznajmionemi być mających.

Lokalności takowe muszą być przystępne i zamykalne, a zmiany w nich, wprzód nim przedsiębrane zostaną, muszą władzy być oznajmione.

§. 2.

W oznajmionych lokalnościach składowych muszą zasoby towarów kontroli ulegających oddzielonemi być od innych przedmiotów niekontrolnych, wedle rodzaju przeglądowo uporządkowanemi, w pewnych miejscach albo w pakunku, w jakim nadeszły, albo w pewnych wedle miary i wagi oznaczyć się mających ilościach ustawionemi. Od tego wyjętą zostaje ta tylko część zasobów, która przeznaczoną jest dla przedaży drobnéj.

§. 3.

Pod względem dopływu i odbytu tychże towarów obowiązanym jest przemysłowiec lub handlujący oprócz innych książek przepisanych, prowadzić osobne jeszcze zapisywanie do *książki kontowéj*, wedle załączonego wzoru, do czego drukowane formularze bezpłatnie udzielone zostaną. Książka ta, która przez władzę dotyczącą będzie paginowaną, i sznurkiem, na karcie tytułowéj przypieczętować się mającym, przewleczoną, każdego czasu chowaną być musi na miejscu oznajmioném, na karcie tytułowéj wymienić się mającém, gdzie czysto i w stanie nienaruszonym ma być utrzymaną.

§. 4.

Das Kontobuch ist in steter Regelmäßigkeit, voller Deutlichkeit und ohne alle Rasuren zu führen. Tritt die Nothwendigkeit der Abänderung einer Eintragung ein, so ist diese in der Art, daß die unrichtige Eintragung durchstrichen und die Berichtigung darüber oder daneben geschrieben wird, jedoch immer so, daß das Durchstrichene leserlich bleibt, zu bewirken.

In der Regel muß das Kontobuch von dem Gewerbe- oder Handeltreibenden selbst geführt werden, welcher sich darin nur in Abwesenheitsfällen, oder wenn er zur Führung des Buches überhaupt nicht fähig sein sollte, durch einen Dritten vertreten lassen darf.

Zu einer solchen Stellvertretung hat derselbe Ein- für allemal eine zuverlässige Person zu bestimmen, für deren Handlungen und Unterlassungen in Beziehung auf diese Vorschriften er haftet (§. 128 G. St. G B.)

§. 5.

1. Die erste Post der Anschreibung in dem Kontobuche wird durch die von dem Gewerbe- oder Handeltreibenden angemeldeten und von dem revidirenden Beamten oder Angestellten einzutragenden Vorräthe gebildet.

2. Jeder fernere Zugang ist von dem Gewerbe- oder Handeltreibenden gleich nach erfolgter Niederlegung der Waaren in dem Lagerraume, wohin dieselben unmittelbar nach ihrer Ankunft zu bringen sind, in dem Kontobuche anzuschreiben.

3. Auf dem die Waaren begleitenden Zollausweise (Zollquittung, Legitimazionsschein, abgestempelter Frachtbrief, Deckungsurkunde ꝛc.) ist zugleich die Nummer, unter welcher die Waaren im Kontobuche angeschrieben sind, anzumerken. Die Papiere sind nach der Nummerfolge geordnet besonders zu heften und bei dem Kontobuche aufzubewahren.

4. Erfolgt der Zugang durch eigene Fabrikazion, so muß die Anschreibung im Kontobuche gleich nach dem Übergange der Waare aus der Fabrikazionsstätte in den Lagerraum, jedenfalls aber am Abende eines jeden Fabrikazionstages geschehen.

§. 6.

Jeder Waarenabgang, es möge derselbe durch Verkauf im Orte selbst oder nach außerhalb durch Übergang in den eigenen Haushalt oder auf andere Weise entstehen, ist sogleich einzeln unter Angabe des Empfängers in dem Kontobuche anzuschreiben.

Geringe Mengen können am Abende jeden Tages summarisch unter der Bezeichnung „Kleinverkauf“ angeschrieben werden.

§. 7.

Bei den durch die Beamten und Angestellten zeitweise vorzunehmenden Revisionen wird das Kontobuch im Zu- und Abgange abgeschlossen, die Summe des letzteren von

§. 4.

Książka kontowa prowadzoną być ma w ciągłéj regularności, zupełnéj wyraźności i bez wszelkiéj razury, jeżeli zachodzi potrzeba zmiany wciągnienia, ta w ten sposób ma być uskutecznioną, iż mylne wciągnienie będzie przekréślonem, a sprostowanie nad tém lub obok tego zapisanem, wszakże zawsze tak, ażeby przekréślone wyrazy czytelnemi zostały.

Książka kontowa prowadzoną być musi w powszechności przez samego przemysłowca lub handlującego, który w tym względzie zastąpionym być może tylko w przypadkach nieobecności przez trzeciego, lub gdyby w ogólności nie był zdolnym do prowadzenia książki.

Do takiego zastąpienia raz na zawsze oznaczyć ma tenże osobę pewną niezawodną, za któréj czynności i opuszczenia pod względem przepisów tych on sam odpowiedzialnym zostaje (§. 128 ust. karn. na przestęp. doch. skarb.)

§. 5.

1. Piérwszą pozycyą zapisania w książce kontowéj będą zasoby przez przemysłowca lub handlującego oznajmione, a przez rewidującego urzędnika lub ustanowionego wciągnionemi być mające.

2. Każdy dalszy przypływ towarów zapisanym być ma w księdze kontowéj przez przemysłowca lub handlującego zaraz po złożeniu onychże w lokalności składowéj, gdzie takowe wprost po swém nadejściu odwiezione być mają.

3. W wykazie celnym, towarzyszącym towarom (kwicie celnym, certyfikacie legitymacyjnym, liście frachtowym ostęplowanym, dokumencie pokrycia etc.) zanotować należy oraz numer, pod którym towary w książce kontowéj zapisane są. Papiéry, wedle następności numerów uporządkowane, osobno mają być zeszyte i przy książce kontowéj chowane.

4. Jeżeli przypływ miejsce ma drogą własnéj fabrykacyi, wówczas zapisanie w książce kontowéj nastąpić ma zaraz po przejściu towaru z lokalności fabrycznéj do lokalności składowéj, na wszelki sposób zaś wieczór każdego dnia fabrykacyi.

§. 6.

Każdy odchód towaru, czy to powstający przez sprzedaż w samém miejscu lub zewnątrz przez przejście onegoż na własną potrzebę domu lub w inny sposób, zapisanym być winien natychmiast pojedynczo w księdze kontowéj przy wymienieniu odbiorcy.

Drobniejsze ilości zapisane być mogą wieczór każdego dnia sumarycznie pod napisem: „sprzedaż drobna.“

§. 7.

Przy rewizyach, od czasu do czasu przez urzędników i ustanowionych przedsiębrać się mających, będzie książka kontowa w przychodzie i odchodzie zamkniętą,

der Summe des ersteren in Abzug gebracht, und so der Sollbestand festgestellt. Hiernächst wird zur Aufnahme der Waarenvorräthe geschritten und der Befund in dem Kontobuche unter Angabe des Datums der Revision eingetragen. Die vorhandenen, zur Ausweisung nicht mehr nöthigen Belege werden von den revidirenden Beamten oder Angestellten eingezogen, die anderen mit ihrem Handzeichen und dem Datum versehen.

§. 8.

Bei besonders erschwerenden Umständen oder in Fällen wiederholten Schleichhandels oder wiederholter schwerer Gefällsübertretungen kann, falls nicht der Verlust des Gewerbs- oder Handelsbefugnisses (§§. 215, 242, 243 und 275 d. G. St. G. B.) ausgesprochen wird, eine Verschärfung der öffentlichen Aufsicht (Kontrole) dahin eintreten, daß für jede Waarengattung die höchste Menge, die davon auf dem Lager gehalten werden darf, bestimmt wird.

Dazu ist jedoch in jedem einzelnen Falle die Genehmigung der, die Zollgeschäfte leitenden Finanz-Landesbehörde einzuholen.

§. 9.

In Fällen der unterlassenen Führung oder Aufbewahrung des Kontobuches oder bei entdeckten Unrichtigkeiten in der Führung desselben, sowie in den Fällen der vorschriftwidrigen Aufbewahrung von, der Kontrole unterzogenen Waaren ist nach den Bestimmungen der §§. 237, 273, 387, 388, 389, 390, 391 und 372 des G. St. G. B. vorzugehen.

§. 10.

Diese Kontrolsbestimmungen (§§. 1 bis 9) können von den Eingangs genannten Behörden auch auf die im §. 350, Zoll- und St. M. Ordnung, erwähnten Gewerbs- und Handelsleute angewendet werden, wenn in deren Gewerbsstätten oder Verkaufsniederlagen durch Schleichhandel bezogene, zu dem Gewerbsbetriebe der Unternehmung gehörende Gegenstände gefunden werden, oder wenn diese Gewerbsunternehmungen überhaupt zur Verübung, Unterstützung oder Verhehlung des Schleichhandels mißbraucht werden.

Endlich werden die Finanz-Landesbehörden ermächtigt, diese strengeren Kontrolbestimmungen auf die im §. 350, Zoll- und St. M. Ordnung, erwähnten Handels- und Gewerbetreibenden allgemein, ohne daß ein spezieller Verdachtsgrund obwaltet, in jenen Gegenden anzuwenden, wo notorisch der Schleichhandel schwunghaft betrieben wird.

Freiherr von **Bruck** m. p.

suma odchodu od sumy przychodu odciągniętą, i w ten sposób stan należności wykazanym. Następnie przystępuje się do spisania zasobów towarów i wywód wciągniętym będzie do księgi kontowéj przy wyrażeniu daty rewizyi. Obecne dokumenta, do wykazania już nie potrzebne, ściągnione zostaną przez urzędników lub ustanowionych rewidujących, inne opatrzone będą znamieniem własnoręcznem i datą.

§. 8.

Przy okolicznościach, szczególniéj obciążających lub w przypadkach powtórnego przemytnictwa lub powtórnych ciężkich przestępstw skarbowych, jeżeli nie będzie orzeczoną utrata prawa przemysłowania lub handlu (§§. 215, 242, 243 i 275 ust. karn. na przest. doch. skarb.), może wejść w zastósowanie zaostrzenie publicznéj kontroli w ten sposób, iż dla każdego gatunku towarów wyznaczoną będzie najwyższa ilość, jaką trzymać będzie wolno na składzie.

Do tego jednak zasiągnąć należy w każdym pojedynczym razie zezwolenia ze strony władzy finansowéj krajowéj, kierującéj czynnościami celnemi.

§. 9.

W przypadkach zaniedbanego prowadzenia lub chowania książki kontowéj, lub w razie odkrytych nierzetelności w prowadzeniu téjże, tudzież w przypadkach przestępnego przechowania towarów kontroli ulegających, stósować się należy do postanowień §§. 237, 273, 387, 388, 389, 390, 391 i 372 ust. karn. na przest. doch. skarb.

§. 10.

Niniejsze postanowienia kontrolne (§§. 1 aż do 9) mogą być zastósowane ze strony władz na wstępie wymienionych także i do przemysłowców i handlujących w §. 350 ustawy o cłach i monop. rząd. wyszczególnionych, jeżeli w lokalnościach ich przemysłowania lub składach sprzedaży znalezione zostaną przedmioty, drogą przemytnictwa sprowadzone, do przemysłowego przedsiębiorstwa należące, albo jeżeli takowe przedsiębiorstwa przemysłowe w ogólności nadużywanemi są do popełnienia, popierania lub zatajenia przemytnictwa.

Nakoniec władze finansowe krajowe upoważnione są zastósować ostrzejsze te postanowienia kontrolne do handlujących i przemysłowców w ogólności, wspomnionych w §. 350 ustawy o cłach i monop. rząd., lubo nie zachodzi żaden specyalny powód podejrzenia, w tych okolicach, gdzie powszechnie wiadomém jest, że przemytnictwo tamże znaczny obrót ma.

Baron **Bruck** m. p.

Kronland Finanzbezirk

Konto-Buch

über Waaren-Zu- und Abgang

des wohnhaft im Hause Nr. der
Straße zu

Angefangen den ten 18
Geschlossen den ten 18

Dieses Buch enthält Blätter, welche von einer mit dem Siegel des (der unterzeichneten belegten Schnur durchzogen sind.

den ten 18
K. K.

Zur Beachtung für den Inhaber des Kontobuches:

1. Die der Kontrole unterzogenen Waaren dürfen nur in den zu ihrer Aufbewahrung deklarirten Räumen, nämlich:

gelagert, und muß

2. dieses Buch stets an dem Ein- für allemal dazu bestimmten Platze, nämlich:

aufbewahrt werden.

3. Ist das Buch vollgeschrieben, so ist es von dem Inhaber an das k. k. zu abzuliefern, welches dagegen ein neues Buch aushändigen wird.

den ten 18

Der k. k. Finanzwach-Kommissär.

Kraj koronny Powiat finansowy

Książka kontowa
względem przychodu i odchodu towarów

N. N. mieszkającego pod Nr. domu
przy ulicy

Zaczęto na dniu 18
Zamknięto na dniu 18
Książka ta zawiera kart, przewleczonych sznurkiem, przytwierdzonym pieczęcią podpisane . .

Dnia 18
C. K.

Dla przestrogi posiadacza książki kontowéj:

1. Towary kontroli ulegające znajdować się mogą na składzie tylko w lokalnościach, które do ich przechowania zadeklarowane zostały, to jest:

oraz musi

2. książka ta zawsze chowaną być na pewném miejscu, raz na zawsze ku temu przeznaczoném, to jest:

3. Jeżeli książka jest zupełnie zapisaną, posiadacz winien ją oddać do C. K. w który mu doręczy nową książkę.

Dnia 18

C. K. komisarz straży finansowéj.

Fortlaufende Zahl	Datum des Zuganges	Name und Wohnort des Versenders oder Verkäufers	Angabe der Legitimation oder Deckung der Waare	Benennung der Waaren — Baumwollwaaren: Bobbinets, Pf. netto	Kottone, unbedruckt, Stück	Kottone, bedruckt, Stück	Westenstoffe, unbedruckt, Stück	Westenstoffe, bedruckt, Stück	Wirkwaaren, Pf. netto									

Liczba bieżąca	Data przychodu	Nazwisko i miejsce pomieszkania przesyłacza lub przedawcy	Wyszczególnienie legitymacyi lub pokrycia towaru	Nazwa towarów																			
				Towary bawełniane																			
				Bobinety	Kartun		Materye na kamizelki		Towary dziane														
				fl.	niedrukowany	drukowany	niedrukowane	drukowane	fl.														
				netto	sztuk		sztuk		netto														

235.

Erlaß des Finanzministeriums vom 14. Dezember 1855,

(Reichs-Gesetzblatt, XLVI. Stück, Nr. 219, ausgegeben am 19. Dezember 1855),

gültig für die im allgemeinen Zollverbande begriffenen Kronländer,

betreffend die Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse in Duino, Monfalcone und Cervignano zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine.

Die in den Absätzen 5. und 6. des hierortigen Erlasses vom 4. November 1855 (Reichs-Gesetz-Blatt, XLI. Stück, Nr. 192*) mehreren Zollämtern Istriens und auf den quarnerischen Inseln ertheilte Ermächtigung zur Verzollung legitimirter dalmatinischer Öle und Weine in unbeschränkter Menge gegen den ermäßigten Zoll, wird unter der, im vorletzten Absatze des erwähnten Erlasses ausgedrückten Beschränkung auch auf den Eintritt dieser Waaren über die im Görzer Kameralbezirke befindlichen Nebenzollämter in Duino, Monfalcone und Cervignano ausgedehnt.

Diese Bestimmung hat von dem Tage, an dem die Verständigung jedem der erwähnten drei Nebenzollämter zukommt, in Wirksamkeit zu treten.

Freiherr von **Bruck** m. p.

236.

Verordnung des Ministers der Justiz vom 15. Dezember 1855,

wirksam für die Königreiche Ungarn, Kroazien und Slawonien, für die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat,

wodurch die Vorschriften über die Verlautbarung der neuen Grundbuchsprotokolle und über die Führung derselben in der Eigenschaft als Grundbücher erlassen werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLVIII. Stück, Nr. 222, ausgegeben am 24. Dezember 1855.

*) Landes-Regierungsblatt, erste Abtheilung, XLII. Stück, Nr. 206, Seite 504.

235.

Rozrządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 14 Grudnia 1855,

(Dziennik Praw Państwa, część XLVI. Nr. 219, wydana dnia 19 Grudnia 1855),

obowiązujące w objętych powszechnym Związkiem celnym Krajach koronnych,

względem umocowania celnych urzędów ubocznych 5 klasy w Duino, Monfalcone i Cervignano do oclenia dalmatyńskich olejów i win wylegitymowanych.

Udzielone w ustępach 5 i 6 tutejszego rozrządzenia z 4 Listopada 1855 (Dziennik Praw Państwa, część XLI, Nr. 192 *) kilku celnym urzędom Istryi i na wyspach gwarneryjskich umocowanie do oclenia wylegitymowanych dalmatyńskich olejów i win w nieograniczonéj ilości za cłem umiarkowaném, rozciąga się pod wyrażonym w przedostatnim ustępie pomienionego rozrządzenia warunkiem, również na wprowadzenie tych towarów przez znajdujące się w kameralnym powiecie Gorycyi uboczne urzędy celne w Duino, Monfalcone i Cervignano.

Postanowienie to wchodzi w działalność z tym dniem, w którym uwiadomienie o niém dojdzie do każdego z pomienionych ubocznych urzędów celnych.

Baron **Bruck** m. p.

236.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z d. 15 Grudnia 1855,

obowiązujące w Królestwach Węgierskiém, Kroackiém i Slawońskiém, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim,

mocą którego wydają się przepisy o ogłaszaniu nowych protokółów księgi gruntowéj, tudzież o prowadzeniu onychże we własności jako księgi gruntowe.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część XLVIII, Nr. 222, wydaną dnia 24 Grudnia 1855.

*) Dziennik Rządu krajowego, oddział pierwszy, zeszyt XLII, Nr. 206, strona 504.

Alphabetisches Verzeichniß

der im Krakauer Verwaltungsgebiete vom 1. Jänner bis 31. Dezember 1855 in der ersten Abtheilung des Landes-Regierungs-Blattes (II. Jahrgang, I. bis XLVII. Stück, Nr. 1 bis 236) kundgemachten Gesetze und Verordnungen *).

A.

Abä — Abf

Abänderung der Anmerkung 1 zu den Posten 79 a) und b) des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853. N. 107, S. 308.

— der mit §. 12 der Verordnung vom 16. November 1850, für die kassemäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositen-Vermögens, vorgeschriebenen Formularien über die Depositenjournale. N. 110, S. 311.

— der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850, behufs der Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Übertretungen in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und der Militärgrenze. N. 141, S. 350.

— theilweise, des Bergwerksabgaben-Gesetzes vom 4. Oktober 1854. N. 162, S. 366.

Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere, mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 genehmigte; Bekanntgebung des Tages, an welchem die volle Wirksamkeit derselben beginnt. N. 13, S. 71.

— der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere, mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordnete; Vollzugsvorschrift vom 26. Dezember 1854 hiezu. N. 20, S. 84.

— s. auch Aenderungen.

Abfertigungsgebühren für Wittwen und Waisen berghauptmannschaftlicher Beamten

Abg — Abgr

und Diener; Anweisungsrecht derselben. N. 64, S. 195, §. 9.

Abgabe von Ankündigungen; Bestimmung der Art und Weise, wie dieselbe entrichtet werden kann. N. 177, S. 379.

— von Kalendern; Festsetzung der Art und Weise, wie dieselbe entrichtet werden kann. N. 105, S. 306.

Abgaben; s. Verbrauchsabgabe.

— indirekte, oder Gefällseinrichtungen in Österreich, gesetzlich eingeführte; Regelung der Bestrafung der von Oesterreichern im Auslande gegen dieselben vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 229, S. 555.

— indirekte, oder Gefällseinrichtungen in Österreich, gesetzlich eingeführte; Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, über die Bestrafung der von Oesterreichern im Auslande gegen dieselben vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 230, S. 556.

Abgabengesetz für Bergwerke; s. Bergwerks-Abgaben-Gesetz.

Abgang von Militärindividuen; Bestimmungen über die Richtigkeitspflege hiebei. N. 98, S. 292.

Abgrenzung der Amtsbezirke der Berghauptmannschaft in Pilsen und des Bergkommissariates in Mies. N. 128, S. 338.

— der Amtsbezirke der Berghauptmannschaft in Steyr und des Bergkommissariates in Wiener Neustadt. N. 147, S. 355.

*) Anmerkung. Zur Erleichterung des Nachsuchens, unter welcher Nummer und Seitenzahl das Gesetz oder die betreffende Verordnung in dem Landes-Regierungs-Blatte zu finden ist, wurden bei jedem Schlagworte, mit Hinweglassung der Angabe des Stückes, blos zwei Zahlen angeführt, und um deren Unterschied leicht faßlich zu machen, bei der Gesetzesnummer der Buchstab **N**, dagegen bei der Seitenzahl der Buchstab **S** vorgesetzt.

Abgrenzung, neue, der, den Berghauptmannschaften Kuttenberg, Pribram, Pilsen und Komotau zugewiesenen Amtsgebiete, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung Böhmens. N. 179, S. 379.

Ablassungsbeschluß, rechtskräftiger, und dessen Begründung in Fällen wichtiger Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschungen; Pflicht der Gerichtshöfe erster Instanz eine beglaubigte Abschrift davon an das Finanzministerium einzusenden. N. 102, S. 305.

Ablauf der dreitägigen Frist; s. Zahlungsauftrag.

Ablegung der Prüfung für Grundbuchsbeamte; Bestimmungen hierüber. N. 112, S. 315.

— des Richteramtseides; Vorschreibung der Eidesformel hiebei. N. 80, S. 270.

Ablösung der Grundlasten; s. Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen.

Abschrift, beglaubigte, vom rechtskräftigen Ablassungs- oder Einstellungsbeschlusse und Enderkenntnisse; s. Ablassungsbeschluß, Einstellungsbeschluß, Enderkenntnisse, rechtskräftige.

— — vom strafgerichtlichen Enderkenntnisse; s. Enderkenntnisse, strafgerichtliche.

Abschriften der Urkunden; Bestimmung, daß die Beibringung derselben zum Zwecke der Löschung der Grundlasten in Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Istrien nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— gerichtlicher Entscheidungsgründe; Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung derselben in mehreren Kronländern. N. 217, S. 542.

— Weisung wegen Ausfolgung derselben aus den Akten des bestandenen akademischen Senates und der theoretischen Staatsprüfungs-Kommission an der aufgelösten rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz. N. 210, S. 531.

Abstemplung; s. Stemplung.

Absterben eines Subskribenten auf das freiwillige Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; Gestattung der Zufristung der Einzahlungen auf dasselbe an die Erben in einem solchen Falle. N. 111, S. 313.

Abt von Thopuszka; Aufhebung des demselben zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

Abtheilung der Finanz-Landesdirekzion zu Kaschau; Aufstellung von vier Finanz-Bezirks-Direkzionen in deren Amtsgebiete. N. 76, S. 250.

der Staatsbuchhaltung; s. Staatsbuchhaltungs-Abtheilung, provisorische.

Abtheilungen des Armee-Ober-Kommando; s. Armee-Ober-Kommando.

— der Finanzprokuraturen; s. Finanzprokuraturen.

— der Statthalterei in Ungarn; s. Landesgerichte in Ungarn am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen.

Aburtheilung der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen; Bestimmung der Gerichtszuständigkeit hiebei. N. 59, S. 188.

Abzeichen der Hoftrauer; Allerhöchste Bestimmungen über das Anlegen derselben zur Staatsbeamten-Uniform. N. 18, S. 80.

— — — Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854 über das Anlegen derselben zur Staatsbeamten-Uniform. N. 184, S. 384.

Achtungswidriges Betragen gegen eine Militärwache; s. Militärwache.

Ad personam, Seiner königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzog Maximilian als Hoch- und Deutschmeister von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand belassenes freies Dispositzionsrecht über das deutsche Ordensvermögen bis zu 10.000 fl.; Allerhöchste Bestätigung desselben. N. 188, S. 400.

Adelige Güter; s. Güter, adelige.

Adjunkten bei den Finanzprokuraturen; Bestimmungen bezüglich der zur Erlangung dieser Stelle erforderlichen Prüfungen. N. 216, S. 539.

Adler; s. Reichsadler, k. k.

Administrativ-Angelegenheiten in Handelssachen; s. Handels-Administrativ-Angelegenheiten.

Administrative Obliegenheiten; s. Obliegenheiten, administrative.

Administrazion der Forste und Domänen im Krakauer Gebiete; provisorische Zuweisung derselben an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

— des Schulbücherverschleißes; s. Schulbücherverschleiß-Administrazion.

Advokaten und Notare; Befreiung derselben von der Verbindlichkeit, sich als Gerichtszeu-

gen im Strafverfahren verwenden zu lassen. N. 106, S. 306.

Advokatenausschüsse in Ungarn, Kroazien und Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; nähere Bestimmungen über die Ausübung der, denselben im §. 32 der Advokatenordnung vom 24. Juli 1852 eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturskandidaten. N. 68, S. 243.

Advokatenkammer; s. Advokatenausschüsse.

Advokatenordnung vom 24. Juli 1852, für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat; nähere Bestimmungen hinsichtlich der Ausübung der im §. 32 derselben den Advokatenausschüssen eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturskandidaten. N. 68, S. 243.

Advokaturskandidaten in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; nähere Bestimmungen über die Ausübung der, den Advokatenausschüssen über diese Kandidaten im §. 32 der Advokatenordnung vom 24. Juli 1852 eingeräumten Disziplinargewalt. N. 68, S. 243.

Advokatursprüfung; Bestimmungen über das Erforderniß, die Zulassung und Ablegung derselben für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen in Wien, Prag, Brünn, Innsbruck, Gratz, Lemberg und Krakau. N. 216, S. 539.

Aemter; s. Behörden.

— s. Bezirksämter.

— s. Kommisurazionsämter.

— s. Steuerämter.

— s. Stuhlrichterämter.

— s. Zollämter.

— andere; Bestimmung des Verhältnisses der Finanzprokuratur zu denselben und der Korrespondenzform mit denselben. N. 56, S. 176, §. 10.

— für die Zimentirung; s. Zimentirungsämter.

Aemtliche Beziehungen; s. Beziehungen, ämtliche.

— **Korrespondenzen**; s. Korrespondenzen, ämtliche.

Aemtliches Verhältniß; s. Verhältniß, ämtliches.

Aenderung der Benennung für die Tabakfabriken-Direkzion. N. 233, S. 560.

— in den Bestimmungen über das Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer des Bodensees. N. 45, S. 154.

— in der Benennung der Finanz-Bezirks-Behörden (Kameral-Bezirksverwaltungen). N. 231, S. 556.

— in der Stellung und Benennung des Distriktual-Berggerichtes zu Schemnitz in Ungarn und der demselben unterstandenen Berggerichts-Substituzionen. N. 6, S. 32.

— in der Tarifspost 61 a) durch Anfügung einer Anmerkung 2 über die Zollbehandlung der weißgemachten und gefärbten jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten Lamm- und Sterblingfelle N. 136, S. 343.

Aenderungen; s. Abänderungen.

— der Anmerkung 1 zu den Posten 79 a) und b) des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853, hinsichtlich der Zollbehandlung von Büchern, wissenschaftlichen Karten, Musikalien u. s. w. aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten. N. 107, S. 308.

— der Zollbestimmungen für unecht vergoldete oder versilberte Gegenstände. N. 172, S. 372.

— der Zolltarifsposten 60 g), 62 c) und d) und 75 c) in Beziehung auf Papierarbeiten und Taschnerwaaren. N. 197, S. 481.

— des Verzeichnisses der Zollämter aus Anlaß der Einschränkung der Freihafengebiete von Zengg und Karlopago in Kroazien, eingetretene; Bekanntmachung derselben. N. 81, S. 271.

— des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 durch die Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvereinsvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

— in der Aufstellung von Zollämtern; Kundmachung der aus Anlaß der Einschränkung der Freihafengebiete von Fiume, Buccari und Portorè eingetretenen. N. 173, S. 373.

— in den Verzollungsbefugnissen der Zollämter in Istrien und auf den Quarner-Inseln. N. 206, S. 504.

— in den Zolltarifsbestimmungen vom 5. Dezember 1853 bezüglich der Verzollung nach dem wirklichen Nettogewichte. N. 5, S. 31.

Aenderungen und Berichtigungen des alphabetischen Verzeichnisses der im Elbezolle ermäßigten und elbezollfreien Waarenartikel. N. 153, S. 357.

— — — des allgemeinen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853. N. 152, S. 356.

Aerarialstraßen in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Vorschrift über die Herstellung und Erhaltung jener Strecken derselben, welche die Ortschaften durchziehen. N. 66, S. 243.

Aerarische Gymnasien; Systemisirung des Lehrer- und Gebührenstandes an denselben. N. 194, S. 477.

Aerzte; s. Sanitätspersonen.

Aerztliche Verrichtungen zu gerichtsärztlichen Zwecken im Zivil- und Strafverfahren; Bestimmung der Gebühren der hiezu verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 154.

Agenzien, österreichische, im osmanischen Reiche; s. Konsulate.

Akademischer Senat an der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Auflösung desselben. N. 210, S. 531.

Agramer Bischof; s. Erzbischof von Agram.

— provisorisches Zentral-Fiskalamt; Dienstesvorschrift für dasselbe. N. 56, S. 168.

Akademien; s. Rechtsakademien.

Akademische Behörden; s. Behörden, akademische.

Akt; s. Notariatsakt.

Akten des akademischen Senates und der theoretischen Staatsprüfungs-Kommission an der aufgelösten rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Bestimmungen über die Behandlung derselben. N. 210, S. 531.

— über Untersuchungen der Verfälschung öffentlicher Kreditspapiere; s. Untersuchungen.

Aktivirung der Finanzbezirks-Direkzionen zu Eperies und Munkacs; Bestimmung des Zeitpunktes derselben. N. 76, S. 250.

— der Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Galizien; Bestimmung des Zeitpunktes derselben. N. 101, S. 304.

— s. auch Einführung, Errichtung, Wirksamkeitsbeginn.

Allein gesetzliches Gewicht und Maß; s. Gewicht, Maß, gesetzliches.

Allerhöchste Bestätigung; s. Bestätigung, Allerhöchste.

— **Bestimmungen**; s. Bestimmungen, Allerhöchste.

— **Entschließung**; s. Entschließung, Allerhöchste.

Allerhöchstes Patent; s. Patent, Allerhöchstes.

Allgemeiner Zolltarif vom 5. Dezember 1853; s. Zolltarif vom 5. Dezember 1853.

Allgemeines Berggesetz; s. Berggesetz, allgemeines.

— **bürgerliches Gesetzbuch**; Erläuterung der Bestimmung des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, in Betreff der Wirksamkeit der, auf Gegenstände desselben sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiete. N. 167, S. 369.

— — — erläuternde Bestimmungen über die Anwendung der §§. 433 — 439, 451 und 453 desselben auf Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 183, S. 383.

— — — Wirksamkeitsbeginn des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, bezüglich der Einführung desselben im Gebiete der Stadt Krakau. N. 130, S. 338.

— **Strafgesetz** vom 27. Mai 1852, s. Strafgesetz vom 27. Mai 1852.

— **Verbot** der Druckschrift »der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855« von Georg Klapka. N. 182, S. 382.

— **Verifizirungszeichen** bei den Zimentirungsämtern; s. Verifizirungszeichen.

Alphabetisches Verzeichniß der im Elbezolle ermäßigten und elbezollfreien Waarenartikel; Aenderungen und Berichtigungen desselben. N. 153, S. 357.

Alter, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger oder Hilfspriester angestellt werden wollen; Bestimmung desselben. N. 15, S. 74.

— welches die Prüfungskandidaten zur Anstellung als Wärter oder Heizer von Dampfmaschinen oder Dampfkesseln zurückgelegt haben müssen; Festsetzung desselben. N. 99, S. 303.

Amortisazions-Erkenntniß, s. Amortisirung.

— **-Verfahren**, s. Amortisirung.

Amortisirung der Obligazionen der ungarischen Hofkammer, der ungarischen Kirchen-Silberlieferungs-Obligazionen, der ungarischen Früchten-Lieferungsscheine und der Obligazionen der ungarischen Kameralschuld; Bestimmung, daß die Einleitung derselben dem Landesgerichte in Ofen zustehe. N. 212, S. 532.

— der, zur Realisirung des Nazionalanlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazionen, Anweisungen und Staats-Schuldverschreibungen, dann der hiezu gehörigen Koupons und Talons; Bestimmungen über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte hiebei. N. 36, S. 138.

Amtsbezirke der Berghauptmannschaft in Pilsen und des Bergkommissariates zu Mies; Abgrenzung derselben. N. 128, S. 338.

— der Berghauptmannschaft in Steyr und des Bergkommissariates in Wiener Neustadt; Abgrenzung derselben. N. 147, S. 355.

Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung; Aufstellung von vier Finanz-Bezirksdirekzionen in demselben. N. 76, S. 250.

Amtsgebiete, den Berghauptmannschaften Kuttenberg, Pribram, Pilsen und Komotau zugewiesene; neue Abgrenzung derselben mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung Böhmens. N. 179, S. 379.

Amtsinstrukzion für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter. N. 65, S. 198.

— für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter; Berichtigung von Druckfehlern in derselben. XXII. Stück, Seite 285. .

— s. auch Dienstesinstrukzion.

Amtskorrespondenzen; s. Korrespondenzen, ämtliche.

Amtspflichten der Beamten und Diener bei den gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämtern. N. 65, S. 207, §. 29 ꝛc.

Amtssitz; s. Standorte.

Amtswirksamkeit; Beginn derselben. s. Wirksamkeitsbeginn.

— des Rektors an der aufgelösten rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Erstreckung derselben auf das Studienjahr 1855-56. N. 210, S. 531.

Anfang der Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn

Anfangspunkt der Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

Angabe; s. Bekanntgebung.

Angehörige Baierns; Festsetzung der Modalitäten zur Aufnahme derselben in den österreichischen Staatsverband. N. 16, S. 74.

— der nichtungarischen Kronländer der Monarchie; Aufhebung der für Uibersiedlungen derselben nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern vorgeschriebenen obrigkeitlichen Entlaßscheine. N. 31, S. 132.

— des österreichischen Kaiserstaates; Beginn der Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, über die Bestrafung der von denselben im Auslande vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen. N. 230, S. 556.

— — — — besondere Bestimmungen zur Vollziehung der kaiserlichen Verordnung, vom 21. Oktober 1855, hinsichtlich der Bestrafung der von denselben in den Ländern des deutschen Zollvereins vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles. N. 232, S. 559.

— — — — Regelung der Bestrafung der von denselben im Auslande vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen. N. 229, S. 555.

— Hessen-Homburgs; Bezeichnung des Benehmens der Gerichte bei vorkommenden Todfällen derselben in Oesterreich. N. 50, S. 163.

Angelegenheiten; s. Handelsadministrativ-Angelegenheiten.

— des jüdischen Kultus und der jüdischen Matriken; s. Kultus- und Matrikenangelegenheiten der Juden.

Angestellte, aus verschiedenen Fonden bezahlte; Anwendbarkeit der Vorschrift vom 14. Juli 1853 über die Anweisung und Einstellung der Bezüge der Staatsdiener auf dieselben. N. 134, S. 342.

— bei den Finanzprokuraturen; Bestimmungen bezüglich ihrer Pflichten und Rechte. N. 56, S. 170, §. 4, 8.

Anhalt-Bernburg; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Anhalt-Dessau-Köthen; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Anklagebeschluß gegen eine bestimmte Person wegen Verfälschung öffentlicher Kreditspapiere ergangener; Pflicht der Gerichtshöfe erster Instanz zur Einsendung einer beglaubigten Abschrift des Enderkenntnisses sammt den Entscheidungsgründen an das Finanzministerium. N. 102, S. 305.

Ankündigungen; Bestimmung der Art und Weise, auf welche die Abgabe von denselben entrichtet werden kann. N. 177, S. 379.

Anlanden beladener Fahrzeuge; s. Annäherung beladener Fahrzeuge.

Anlegen beladener Fahrzeuge; s. Annäherung beladener Fahrzeuge.

— der Hoftrauer-Abzeichen zur Staatsbeamten-Uniform; Allerhöchste Bestimmungen hierüber. N. 18, S. 80.

— — — zur Staatsbeamten-Uniform; Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854 hierüber. N. 184, S. 384.

Anlehen vom 26. Juni 1854; s. Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854.

Anlehenskasse; Bestimmungen über die Uibertragung der Einzahlungen auf das Nazionalanlehen von Einer dieser Kassen auf eine Andere. N. 38, S. 144.

Anlehensscheine, über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854 ausgefertigte; Bestimmungen über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei deren Amortisirung. N. 36, S. 138.

Anmerkung zu den Posten des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853. s. Zolltarif.

Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer des Bodensees; Aenderung der Bestimmungen über das Verbot derselben. N. 45, S. 154.

Anordnung der Modalitäten; s. Modalitäten.

Anordnungen, letztwillige; s. Testamentarisch vermachte Renten.

— zur Regelung der Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

Anschaffung von Leintüchern für Untersuchungsgefangene; Gestattung derselben. N. 225, S. 552.

Anstalt für Handel und Gewerbe; s. Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe.

— zum Trocknen der Seide und Wolle; s. Seiden- und Wolltrocknungsanstalt in Wien.

Anstalten; s. Strafanstalten.

— zur Brandschaden-Versicherung; s. Brandschaden-Versicherungsanstalten.

Anstellung als Pastor, Prediger oder Hilfspriester im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Festsetzung des zur Erlangung einer solchen erforderlichen Alters. N. 15, S. 74.

— als Wärter und Heizer von Dampfmaschinen oder Dampfkesseln; Bestimmung der nachzuweisenden Erfordernisse hiezu. N. 99, S. 303.

— bei den Finanzprokuraturen; Feststellung der Bedingungen hiefür. N. 56, S. 169, §. 3.

— bei den rein politischen und gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Bezeichnung der Erfordernisse hierzu. N. 65, S. 199, §. 2 ꝛc.

— im höheren Konzeptsdienste bei den Finanzprokuraturen; Vorschrift über die erforderlichen Prüfungen hiefür. N. 216, S. 539.

Antritt; s. Uibernahme.

Anwaltschaft; s. Staatsanwaltschaft.

Anweisung und Einstellung der Bezüge der Staatsdiener; Anwendbarkeit der hierüber erlassenen Vorschrift vom 14. Juli 1853 auf die aus verschiedenen Fonden bezahlten Angestellten. N. 134, S. 342.

Anweisungen auf Koupons; s. Talons.

— auf Obligazionen; s. Obligazionsanweisungen.

Anwendbarkeit der Vorschrift vom 14. Juli 1853 über die Anweisung und Einstellung der Bezüge der Staatsdiener, auf die aus verschiedenen Fonden bezahlten Angestellten. N. 134, S. 342.

Anwendung der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853; Lösung der hierüber entstandenen Zweifel. N. 30, S. 131.

— der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 auf die bereits bestehenden Gewerkschaften; Vollzugsvorschriften für die zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtsbehörden hierüber. N. 1, S. 2.

Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen; Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung hiezu bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

— des Hofdekretes vom 30. Mai 1828, Zahl 2345, Justiz-Gesetzsammlung, auf die im neue Organismus vollzogenen Dienstverleihungen; Bestimmungen hinsichtlich derselben zur Ausmittlung des Dienstranges der aus Anlaß der neuen Organisirung ernannten Beamten. N. 60, S. 190.

Anzeige der Gerichte an die Vorsteher öffentlicher Lehranstalten von jeder wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse; Anordnung derselben. N. 48, S. 162.

— einer strafbaren Handlung zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person; Bestimmung, in wieferne Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet sind, die Namen jener Vertrauten, die ihnen derartige Mittheilungen machten, den Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben. N. 208, S. 506.

Anzeiger, vertraute; Bestimmung, in wieferne Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet sind, den Strafgerichten, auf deren Verlangen, die Namen derjenigen derselben bekannt zu geben, die ihnen Anzeigen einer strafbaren Handlung, oder andere Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person mittheilen. N. 208, S. 506.

Anziehen; s. Anlegen.

Apotheker; Bestimmung, daß nur denselben die Führung und der Verkauf der sogenannten Seidlitz-Pulver gestattet ist. N. 118, S. 320.

Appretur ausländischer Webewaaren in Oesterreich; Bestimmung, daß bei der Einführung solcher Waaren hierzu, behufs der Bezeichnung der Identität derselben die Aufdrückung eines Farbenstempels gestattet sei. N. 213, S. 533.

Arbeiten aus Papier. s. Papierarbeiten.

Armee-Ober-Kommando; Anordnung, daß die gegenwärtigen Hofräthe desselben in Hinkunft den Titel: »General-Kriegs-Kommissäre« zu führen, und die betreffenden Abtheilungen desselben künftig statt mit Hofsekretären mit Ober-Kriegs-Kommissären betheilt zu werden haben. N. 126, S. 337.

Armee-Strafgesetzbuch; s. Militär-Strafgesetzbuch.

Armen-Perzent bei freiwilligen Lizitazionen, gesetzliches; Bestimmungen über die Zuweisung desselben in Nieder- und Ober-Oesterreich, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Tirol, Böhmen, Mähren und Schlesien. N. 159, S. 365.

Arrest, provisorischer; Lösung des Zweifels über den Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung desselben anzubringen ist. N. 117, S. 319.

— verhältnißmäßiger; Anwendung desselben statt einer Geldbuße für die Verwendung von nicht lizenzirten Privatbeschälern. N. 92, S. 288.

Arrestanten; s. Sträflinge.

Arreststrafen; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate zur Umwandlung der, wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in dieselben und die hiebei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

— Vorschrift über das Benehmen der Gerichte bezüglich der Umwandlung der von ihnen im Strafverfahren verhängten Geldstrafen in dieselben. N. 43, S. 150.

Art der Bezeichnung der zur Appretur eingeführten Webewaaren; Bestimmung, daß dieselbe mit einem Farbenstempel stattzufinden habe. N. 213, S. 533.

— der Eintreibung und Umwandlung der von den Gerichten im Strafverfahren verhängten Geldstrafen; Vorschrift hierüber. N. 43, N. 150.

— der Feßlung; s. Feßlungsart der Sträflinge.

— der Gebührenentrichtung der Stempelpflicht bei den Zahlungsbücheln der beiden k. k. privilegirten wechselseitigen Brandschaden-Versicherungs-Anstalten für Nieder- und Inner-Oesterreich. N. 161, S. 365.

— der Gebührenentrichtung für Urkunden, die bei ihren Gebrauche nach dem Gesetze einer höheren Stempelgebühr unterliegen. N. 178, S. 379.

— der Kundmachung der Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschafts-Verträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Woj-

wodschaft und dem Temeser Banate; Vorschrift hierüber. N. 63, S. 193.

Art und Weise, auf welche die Abgabe von Ankündigungen entrichtet werden kann; Bestimmungen hierüber. N. 177, S. 379.

— — — auf welche die Abgabe von Kalendern entrichtet werden kann; Festsetzung derselben. N. 105, S. 306.

— — — der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in den Kronländern Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Istrien, Görz und Gradiska und Triest; Festsetzung derselben. N. 149, S. 355

— — — der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in Tirol und Vorarlberg; Festsetzung derselben. N. 150, S. 355.

Artikel, s. Waaren-Artikel.

— IV des Allerhöchsten Patentes zur Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853; Erläuterungen desselben. N. 3, S. 5.

VIII und IX des von Oesterreich mit dem deutschen Bunde abgeschlossenen Deserteur-Kartels vom 10. Februar 1831; Erklärung, daß dieselben durch die zwischen Oesterreich und Baiern ausgewechselten Ministerial-Erklärungen vom 4. und 17. Januar 1852 nicht aufgehoben worden seien. N. 71, S. 246.

— 18 des Handels- und Zoll-Vertrages vom 19. Februar 1853; Bestimmungen zur Vollziehung desselben. N. 221, S. 544.

Artistisches Eigenthum; s. Literarisches und artistisches Eigenthum.

Arzeneimittel, deren Führung nur den Apothekern zusteht; Bestimmung, daß unter dieselben auch die Seidlitz-Pulver gehören. N. 118, S. 320.

— s. auch Heilmittel.

Arzneitaxe, neue österreichische, und die hierüber erlassenen Bestimmungen. N. 10, S. 37.

— — — Berichtigung von Druckfehlern in derselben. VIII. Stück, Seite 129.

Asphodill; Zollbehandlung der Knollen (Zwiebeln) dieser Pflanze. N. 205, S. 504.

Aspiranten der Advokatur; s. Advokaturs-Kandidaten.

Aufdrückung eines Farbenstempels auf ausländische, zur Appretur eingeführte Webewaaren; Bestimmung, daß dieselbe behufs der Bezeichnung der Identität jener Waaren gestattet sei. N. 213, S. 533.

Aufforderungsweg: s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Aufhebung der Bergkommissariate in Boglchan, Moldova, Reschitza und Szászka. N. 103, S. 305.

— der bisherigen Steuerdirekzion in Krakau. N. 51, S. 165.

— der Hadernkontrole im illirischen Küstenlande. N. 79, S. 270.

— der lombardischen Nebenzollämter zu Revere und Varese. N. 195, S. 480.

— der Nebenzollämter II. Klasse zu Oberhochsteg und Sulzberg. N. 49, S. 163.

— der provisorischen Oberleitung für die Tabakblätter-Einlösung zu Pesth. N. 233, S. 560.

— der Vorschrift hinsichtlich des Erfordernisses von obrigkeitlichen Entlaßscheinen zur Uibersiedlung nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern für Angehörige der übrigen Länder der Monarchie. N. 31, S. 132.

— des Aus- und Durchgangszolles von Summach. N. 41, S. 150.

— des, dem Erzbischofe von Gran, dem Bischofe (Erzbischofe) von Agram als Abt von Thopuszka, dem Bischofe von Raab, dem Erzabte von St. Martin und dem Raaber Domkapitel zugestandenen Heimfallrechtes. N. 40. S. 150.

Aufklärung in zweifelhaften Fällen, ob etwas als Heilmittel zu betrachten sei oder nicht; Einholung derselben durch die Gerichtsbehörden bei der politischen Landesbehörde. N. 118, S. 320.

— von Zweifeln; s. Lösung.

Auflösung der bisherigen politischen Behörden erster Instanz in Galizien, Krakau und der Bukowina. N. 131, S. 340.

— der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz und Vollzugsvorschriften in Folge derselben. N. 210, S. 531.

— des Ehebandes; s. Ehestreitigkeiten.

— s. auch Aufhebung.

Aufnahme der Hofräthe und Hofsekretäre des Armee-Ober-Kommando in den Stand des Kriegs-Kommissariates. N. 126, S. 337.

— königlich-baierischer Unterthanen in den österreichischen Staatsverband; Festsetzung der Modalitäten hierzu. N. 16, S. 74.

— von Diurnisten bei den Berghauptmannschaften; s. Diurnisten.

Aufstellung einer eigenen Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Galizien. N. 51, S. 165.

— einer eigenen provisorischen Staatsbuchhaltungs-Abtheilung in Krakau. N. 109, S. 310.

— einiger Waaren-Kontrolsämter in Istrien und auf den Quarner-Inseln. N. 206, S. 504.

— provisorische, der Berghauptmannschaft in Dravicza als selbständig fortbestehende Bergbehörde. N. 103, S. 305.

— provisorischer Berghauptmannschaften und Ober-Bergbehörden zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854. N. 64, S. 193.

— von vier Finanzbezirks-Direkzionen für das Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landes-Direkzions-Abtheilung und von neu zu errichtenden Sammlungskassen für jede der beiden neuen Bezirksbehörden zu Eperies und Munkacs. N. 76, S. 250.

— von Zollämtern; Kundmachung über die Aenderungen welche durch Einschränkung der Freihafengebiete von Fiume, Buccari und Portorè hierin eingetreten sind. N. 173, S. 373.

— s. auch Einführung, Errichtung.

Aufträge zur Zahlung; s. Zahlungsaufträge.

Augsburgisches Konsistorium in Wien; s. Evangelische Konsistorien in Wien.

Ausdehnung; s. Erweiterung, Verlängerung.

— der den Nebenzollämtern I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

— der Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Diener-Personales bei Kreis- (Komitats-) Behörden, Gerichtshöfen erster Instanz und bei Bezirks- und Stuhlrichterämtern auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

— der Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 auf die Polizei-Direkzion zu Kaschau und Großwardein nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß-Ordnung. N. 163, S. 367.

— des Uibereinkommens zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Bundesregierungen, wegen gegenseitiger Auslieferung gemeiner Verbrecher auch auf die nicht zum deutschen Bunde gehörigen Länder von Oesterreich. N. 137, S. 344.

Ausdehnung des Uibereinkommens zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Regierungen wegen gegenseitiger Auslieferung, sowohl gemeiner als auch politischer Verbrecher auch auf die nicht zum deutschen Bunde gehörigen österreichischen Gebietstheile. N. 138, S. 345.

Ausfuhr von Blei, Salpeter und Schwefel nach Rußland und der Türkei; Verbot derselben. N. 222, S. 545.

— von Pferden über alle Grenzen des Reiches; Verbot derselben. N. 223, S. 545.

Ausgaben; s. Auslagen.

— der Druckschrift: »der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855« von Georg Klapka; Verbot der deutschen Original-Ausgabe und der gleichzeitig erscheinenden autorisirten französischen und englischen Ausgaben. N. 182, S. 382.

— in dem Kassadienste bei den Finanzprokuraturen; nähere Bezeichnung derselben und der Rechnungslegung hierüber. N. 56, S. 185. §. 18.

Ausgang; s. Erfolg.

Ausgangszoll vom Summach; Aufhebung desselben. N. 41, S. 150.

Aushilfe für Beamte und mindere Diener der Berghauptmannschaften; Wirkungskreis des Landeschefs zur Anweisung derselben. N. 64, S. 195, §. 10.

— welche ordentliche Lehrer beim Unterrichte an Gymnasien leisten; Bestimmungen bezüglich der Bemessung und Anweisung der Suplirungs- oder Remunerazionsgebühr hiefür. N. 194, S. 480, §. 9.

Auskünfte aus den Akten des akademischen Senates und der theoretischen Staatsprüfungs-Kommission in Olmütz; Bestimmungen bezüglich der Ertheilung derselben nach Auflösung der dasigen rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät. N. 210, S. 531.

Ausländische Druckschriften; s. Druckschriften, ausländische.

— **Webewaaren;** s. Webewaaren, ausländische.

Ausländisches Zuckermehl; s. Zucker aus ausländischem Zuckermehle.

Auslagen für Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der, zur Steuerexekuzion

verwendeten Mannschaft der Kavallerieregimenter; Bestimmungen über die Bestreitung derselben. N. 121, S. 322.

Auslagen s. auch Ausgaben.

Ausland; Regelung der Bestrafung der von Oesterreichern daselbst vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen gegen im Inlande gesetzlich eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen. N. 229, S. 555.

— Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, über die Bestrafung der daselbst von Oesterreichern vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen gegen die in Oesterreich gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen. N. 230, S. 556.

Auslegung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854; Erläuterung mehrerer Zweifel hierüber. N. 52, S. 165.

Auslieferung, gegenseitige, gemeiner Verbrecher; erweitertes Uibereinkommen zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Bundesregierungen hierüber. N. 137, S. 344.

— — sowohl gemeiner als auch politischer Verbrecher; Kundmachung eines zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Regierungen erweiterten Uibereinkommens wegen derselben. N. 138, S. 345.

— — von Verbrechern; Staatsvertrag vom 17. Juli 1855 hierüber zwischen Oesterreich und der Schweiz. N. 224, S. 547.

Auslieferungs-Kartel; s. Deserteur-Kartel.

Ausmaß der Gebühr; s. Gebührenausmaß.

Ausmittlung des Dienstranges der, aus Anlaß der neuen Organisirung ernannten Beamten; Bestimmungen, wie dieselbe zu geschehen habe. N. 60, S. 190.

Ausreißer; s. Deserteurs.

Ausschreibung der direkten Steuern für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Ausschüsse der Advokaten; s. Advokatenausschüsse.

Außerordentliche Milderung der Strafe; s. Milderung der Strafe, außerordentliche.

Ausspielungen von Effekten; s. Effektenausspielungen.

Ausstattungseffekten; Erleichterungen für die Erklärung derselben. N. 144, S. 351.

Austern, s. Schalthiere.

Ausübung der Berggerichtsbarkeit; Vollzugsvorschriften für die hiezu bestimmten Gerichtsbehörden zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 auf bereits bestehende Gewerkschaften. N. 1, S. 2.

— der Disziplinargewalt gegen berghauptmannschaftliche Beamte und Diener dem Landeschef zustehende; Bestimmungen hinsichtlich derselben. N. 64, S. 196, §. 12.

— — — über die Advokaturskandidaten in Ungarn, Kroazien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate den Advokatenausschüssen im §. 32 der Advokatenordnung vom 24. Juli 1852 eingeräumte; nähere Bestimmungen hinsichtlich derselben. N. 68, S. 243.

— der Handelsgerichtsbarkeit; Bestimmungen, betreffend den doppelten Wirkungskreis über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der hiezu bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in Administrativangelegenheiten für Tirol und Vorarlberg dann Siebenbürgen. N. 211, S. 532.

— der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848; s. Güter, adelige.

— der Strafgerichtsbarkeit durch die Polizeibehörden in den Hauptstädten der verschiedenen Kronländer; Bezeichnung der hiezu bestimmten Polizeibehörden. N. 8, S. 32.

— der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Bestimmungen hierüber. N. 37, S. 141.

— — — der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Vollzugsvorschriften zu der hierüber erlassenen kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855. N. 77, S. 252.

— des Richteramtes über die, durch die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Uibertretungen; Festsetzung der Bestimmungen über die Befähigung hiezu. N. 14, S. 71.

Auswanderung nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern; s. Uibersiedlung nach Ungarn und &c.

Ausweise der in Wien befindlichen Seide- und Wolltrocknungs-Anstalt über das wahre Handelsgewicht der Seide und Wolle; Bestimmungen über die Beweiskraft derselben. N. 142, S. 351.

— **(Geschäfts-)**; s. Geschäftsausweise.

Ausw

Ausweise (Hauptgeschäfts-); s. Hauptgeschäftsausweise.

— **monatliche;** s. Monatsausweise.

— zur Vollzugsvorschrift der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 77, S. 266—268.

Aut — Av

Autorisirte französische und englische Ausgabe der Druckschrift: »der Krieg in Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855« von Georg Klapka; allgemeines Verbot derselben. N. 182, S. 382.

Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa von Raffaele Garagnani; Verbot dieser zu Turin 1854 erschienenen Druckschrift. N. 39, S. 148.

B.

Bad — Beam

Baden; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Bahnbauten; s. Staatseisenbahnbauten.

Baierische Staatsangehörige; s. Baierische Unterthanen.

— **Unterthanen**; Festsetzung der Modalitäten zur Aufnahme derselben in den österreichischen Staatsverband. N. 16, S. 74.

Baierisch-Oesterreichisch; s. Österreichisch-Baierischer.

Baiern; s. Baierische Unterthanen.

— s. Ehrwald zu Grießen in Baiern.

— s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

— Oesterreich und Würtemberg; s. Oesterreich, Baiern und Würtemberg.

— **und Oesterreich**; s. Oesterreich und Baiern.

Banat; s. Serbien, Wojwodschaft, und Temeser Banat.

Bank; s. Banknoten, Hypothekenbank, Nazionalbank.

Banknoten, neue, zu zehn Gulden; Bestimmungen über die Hinausgabe derselben gegen Einziehung jener der V. Form. N. 154, S. 358.

Baumwollgarn, zu Zetteln angelegtes; Gleichstellung desselben bezüglich der Zollbehandlung mit dem nicht gezettelten. N. 115, S. 318.

Bauten; s. Staatseisenbahnbauten.

Beamte; s. Staatsbeamte.

— aus Anlaß der neuen Organisirung ernannte; Bestimmungen über die Ausmittlung des Dienstranges derselben. N. 60, S. 190.

— bei Kreis- (Komitats-) Behörden, bei Gerichtshöfen 1. Instanz und bei Bezirks- und

Beam — Bed

Stuhlrichterämtern; Ausdehnung der über die Tag- und Meilengelder derselben ergangenen Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 auch auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

Beamte der Berghauptmannschaften; Wirkungskreis des Landeschefs in Bezug auf die Ernennung und sonstigen Angelegenheiten derselben. N. 64, S. 193.

— der Finanzprokuraturen und ihrer Exposituren; Bestimmungen bezüglich deren dienstlicher Verwendung. N. 56, S. 181, §. 14 ꝛc.

— der gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter; Bestimmungen der Amtsinstrukzion über die denselben obliegenden Amtspflichten. N. 65, S. 207, §. 29 ꝛc.

— für die Grundbuchsführung; s. Grundbuchsbeamte.

— mindere, Staats-; s. Staatsdiener, mindere.

Beamtenbezüge; s. Bezüge der Staatsdiener.

Beamten-Uniform; s. Staatsbeamten-Uniform.

Bedingt stempelfreie Urkunden; s. Stempelfreie Urkunden.

Bedingung, zur Übernahme einer Pastors- oder selbständigen Predigers-, oder Hilfspriester- oder Vikars-Stelle im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Festsetzung des hiezu nothwendigen Lebensalters. N. 15, S. 74.

Bedingungen und Zeit der Verjährung der Übertretungen des Forstgesetzes vom 3. December 1852; Festsetzung derselben. N. 97, S. 291.

— zur Aufnahme der k. baierischen Unterthanen in den österreichischen Staatsverband; Festsetzung derselben. N. 16, S. 14.

— s. auch Erfordernisse.

Beeidigung der zur Führung der Grundbücher bestimmten Individuen; Bestimmungen hierüber. N. 112, S. 315.

Beendigtes strafgerichtliches Verfahren bei Münzverfälschungen; s. Verfahren, strafgerichtliches.

Befähigung zur Ausübung des Richteramtes über die, durch die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854 den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Uibertretungen; Bestimmungen hierüber. N. 14, S. 71.

Befreiung; s. Freilassung.

— der Advokaten und Notare von der Verbindlichkeit sich als Gerichtszeugen im Strafverfahren verwenden zu lassen. N. 106, S. 306.

— vom Porto; s. Portofreiheit.

— vom Stempel; s. Stempelfreiheit.

— vom Zoll; s. Zollbefreiung.

Befugnisse zu periodischen Personentransports-Unternehmungen; Bestimmungen zur Regelung des Verfahrens bei Ertheilung derselben. N. 25, S. 128.

— zur Verzollung; s. Verzollungsbefugnisse.

Befugniß; s. Ermächtigung.

— dem Hauptzollamte in Eger zur zollämtlichen Behandlung ausländischer Druckschriften eingeräumtes; Einziehung desselben. N. 7, S. 32.

— den Besitzern bezugsberechtigter Güter eingeräumtes; s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Befugnißerweiterung; s. Ermächtigung.

Beginn der Amtswirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

— der Vereinigung der Lotto-Hofbuchhaltung mit der Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung mit 1. August 1855. N. 116, S. 319.

— der Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

Beglaubigte Abschrift; s. Einstellungsbeschluß, Enderkenntnisse.

Beglaubigung der Depositen- Haupt- und Kontobücher; Regelung der Vornahme der durch die §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen. N. 86, S. 282.

Begriff, »Halbgetreide«; dessen Erläuterung im Sinne des Zolltarifes. N. 176, S. 378.

— von Handelsleuten und Fabrikanten; Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853 und der §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853, hinsichtlich desselben für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen. N. 62, S. 193.

Begünstigung im Zolle; s. Zollbegünstigung.

Begünstigungen für die privilegirte österreichische Nazionalbank in ihrer Eigenschaft als Hypothekenbank. N. 199, S. 482.

Begünstigungszoll für das, mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen; Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung desselben bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

— s. Zollbegünstigung.

Behandlung der Hypotekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen hierüber. N. 183, S. 383.

— kassemäßige, des Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögens; Abänderung der mit §. 12 der Verordnung vom 16. November 1850 hiefür vorgeschriebenen Depositenjournals-Formularien. N. 110, S. 311.

— zollämtliche, ausländischer Druckschriften durch das Hauptzollamt in Eger; Einziehung des eingeräumten Befugnisses hiezu. N. 7, S. 32.

— zollfreie; s. zollfreie Behandlung.

Behebung von Zweifeln; s. Lösung von Zweifeln.

Behörden; s. Finanzbehörden höhere, Finanzbezirksbehörden.

— s. Gemeindebehörden.

— s. Gerichtsbehörde.

— s. Kreis- (Komitats-) Behörden.

— s. Staatsbehörden.

— s. Steuerbehörden, höhere.

— akademische, an Universitäten Wien, Prag, Gratz, Innsbruck, Lemberg und Krakau; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisazion derselben. N. 156, S. 368.

— andere; Bestimmung des Verhältnißes der Finanzprokuratur zu denselben und der Korrespondenzform mit denselben. N. 56, S. 176, §. 10.

Behörden: in Bergsachen; s. Bergbehörden, Berghauptmannschaften, Oberbergbehörden.

— in Polizeisachen; s. Polizeibehörden.

— politische, erster Instanz in Galizien, Krakau und der Bukowina bisher bestandene; Auflösung derselben. N. 131, S. 340.

— politische, in Oesterreich ob- und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain; Wirkungskreis derselben in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthütten. N. 204, S. 504.

— politische, Kompetenz derselben zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungsfälle. N. 28, S. 130.

— zur Ausstellung von Legitimazionen für Fabrikanten und Gewerbetreibende oder deren Handelsreisende der beim Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 betheiligten Staaten berechtigte; Bezeichnung derselben. N. 221, S. 544.

— zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei, im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungsfälle; Lösung der Zweifel über die Kompetenz derselben. N. 28, S. 130.

— zur Untersuchung und Bestrafung jener Gesetzesübertretungen zuständige, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmung derselben. N. 73, S. 247.

Beibringung von Urkunden-Abschriften in Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Istrien; Bestimmung, daß dieselbe zum Zwecke der Löschung der Grundlasten nicht erforderlich sei. N. 83, S. 272.

Beimwaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Beistellung; s. Anschaffung.

Beitritt; s. Beitrittserklärung.

Beitrittserklärung der königl. würtembergischen Regierung zu dem, von Oesterreich und Baiern am 2. Dezember 1851 abgeschlossenen Donauschiffahrts-Vertrage; Protokoll vom 5. Juni 1855 hierüber zwischen den Bevollmächtigten Oesterreichs, Baierns und Würtembergs. N. 139, S. 348.

Bekanntgebung der Namen jener Vertrauten an die Strafgerichte, auf deren Verlangen durch die Staats- und Gemeindebehörden, von welchen diese letzteren Anzeige einer strafbaren Handlung oder andern Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person erhalten; Bestimmung, in wieferne hiezu eine Verpflichtung eintritt, N. 208, S. 506.

— s. Bekanntmachung.

Bekanntmachung der Aenderungen des Verzeichnisses der Zollämter, die aus Anlaß der Einschränkung der Freihafengebiete von Zengg und Karlopago in Kroazien eingetreten sind. N. 81, S. 271.

Beladene Fahrzeuge auf den Bodensee; s. Fahrzeuge, beladene.

— Schiffe; Fahrzeuge, beladene.

Belegen der Stuten; Bestimmungen über die Verwendung von Privathengsten hiezu. N. 92, S. 288.

Belohnungen; s. Taglien.

— für Beamte und mindere Diener der Berghauptmannschaften; Wirkungskreis des Landeschefs zur Anweisung derselben. N. 64, S. 195, §. 10.

Bemessung der Gebühren bei Vermögensübertragungen von Todeswegen, deren Gegenstand ein Seniorat ist. N. 132. S. 342.

— der Gebühren in Fällen, wenn eine Erbschaft mit hypothezirten und nicht hypothezirten Forderungen belastet ist; Bestimmung des Vorganges dabei. N. 30, S. 131.

— der Taglien für die Einbringung von Uibelthätern durch die Gensd'armerie; Vorschrift wegen Uibertragung der Verfassung der hierüber erforderlichen Monarsausweise von den k. k. Staatsanwaltschaften an die Gerichte. N. 34, S. 138.

Benehmen der Gerichte bei Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche und allen übrigen, durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Uibertretungen, rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe. N. 127, S. 337.

— der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen in Oesterreich; Vorschrift hierüber. N. 50, S. 163.

— der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln; Vorschrift hierüber. N. 95, S. 291.

Benennung der Finanz-Bezirksbehörden und der Kameral-Bezirksverwaltungen; Aenderung derselben. N. 231, S. 556.

— des Distriktual-Berggerichtes zu Schemnitz in Ungarn und der demselben unterstehenden Berggerichts-Substituzionen; Aenderung derselben. N. 6, S. 32.

— für die Tabakfabriken-Direkzion; Aenderung derselben. N. 233, S. 560.

Bereitung; s. Erzeugung.

Bergbehörde, als selbständig fortbestehende; provisorische Bestellung der Berghauptmannschaft in Dravicza zu einer solchen. N. 103, S. 305.

Bergbehörden; s. Berghauptmannschaften, Oberbergbehörden.

— erster Instanz in Galizien, Krakau und der Bukowina; Bestellung derselben zur Verwaltung des Bergregals. N. 175, S. 377.

— zur Ausübung der Gerichtsbarkeit in Bergsachen bestimmte; Vollzugsvorschriften für dieselben zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 auf bereits bestehende Gewerkschaften. N. 1, S. 2.

Berggericht zu Schemnitz; s. Distriktual-Berggericht zu Schemnitz.

Berggerichtsbarkeit; Vollzugsvorschriften für die zu deren Ausübung bestimmten Gerichtsbehörden zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 auf bereitsbestehende Gewerkschaften. N. 1, S. 2.

Berggerichts-Substituzionen dem bisherigen Distriktual-Berggerichte zu Schemnitz in Ungarn unterstehende; Aenderung der Benennung derselben. N. 6, S. 32.

Berggesetz, allgemeines, vom 23. Mai 1854; Bestellung provisorischer Berghauptmannschaften und Ober-Bergbehörden zur Handhabung desselben. N. 64, S. 193.

— — — — — — Bestimmungen zur theilweisen Abänderung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854. N. 162, S. 366.

— — — — — — Erläuterung des zu demselben erlassenen Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854. N. 52, S. 165.

— — — — — — Regelung des Dienstverhältnisses zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften. N. 89, S. 283.

— — — — — — Vollzugsvorschriften für die zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtsbehörden zur Anwendung der §§. 138—167 desselben auf die bereits bestehenden Gewerkschaften. N. 1. S. 2.

Berghauptmannschaft; künftige Benennung des bisherigen Distriktual-Berggerichtes zu Schemnitz in Ungarn. N. 6, S. 32.

— Mies; Uiberstellung derselben nach Pilsen. N. 128, S. 338.

— Nagybánya; Unterordnung des Bergkommissariates in Rezbánya unter dieselbe. N. 103, S. 305.

— Dravicza; provisorische Bestellung derselben als selbständig fortbestehende Bergbehörde. N. 103, S. 305.

— Steyr; Abgrenzung des Amtsbezirkes derselben und des Bergkommissariats in Wiener Neustadt. N. 147, S. 355.

Berghauptmannschaften, den exponirten Bergkommissären vorgesetzte; Regelung des Dienstverhältnisses zwischen denselben. N. 89, S. 283.

— für Galizien, Lodomerien, Krakau, Auschwitz, Zator und die Bukowina; deren Errichtung mit den Standorten in Wieliczka und Lemberg. N. 175, S. 377.

— Kuttenberg, Pribram, Pilsen, und Komotau; neue Abgrenzung der denselben zugewiesenen Amtsgebiete, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung Böhmens. N. 179, S. 379.

— provisorische; Bestellung derselben zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 in allen jenen Kronländern, in denen dieses Gesetz in Wirksamkeit getreten ist. N. 64, S. 193.

Bergkommissäre, exponirte, der Berghauptmannschaft in Lemberg untergeordnete; Bezeichnung ihrer Standorte und der denselben zugewiesenen Bezirke. N. 175, S. 377.

— exponirte; Regelung des Dienstverhältnißes zwischen denselben und den ihnen vorgesetzten Berghauptmannschaften. N. 89, S. 283.

Bergkommissariat in Mies; Errichtung, Abgrenzung des Amtsbezirkes und Wirksamkeitsbeginn desselben. N. 128, S. 338.

— in Rezbánya; Unterordnung desselben unter die Berghauptmannschaft in Nagybánya. N. 103, S. 305.

— in Wiener Neustadt; Abgrenzung des Amtsbezirkes desselben und der Berghauptmannschaft Steyr. N. 147, S. 355.

Bergkommissariate in Bogschan, Moldava, Reschitza und Szászka; Aufhebung derselben. N. 103, S. 305.

— künftige Benennung der dem bisherigen Distriktual-Berggerichte zu Schemnitz in Ungarn unterstehenden Berggerichts-Substituzionen. N. 6, S. 32.

— provisorische; Bestimmungen über deren Bestellung zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 in allen jenen Kronländern, in welchen dieses Gesetz in Wirksamkeit getreten ist. N. 64, S. 193.

Bergordnung; s. Berggesetz, allgemeines.

Bergregal in Galizien, Krakau und der Bukowina; Bestellung von Bergbehörden erster Instanz zu dessen Verwaltung. N. 175, S. 377.

— in Kroazien und Slawonien; Verfügungen über dessen Verwaltung. N. 196, S. 480.

Bergwerks-Abgabengesetz vom 4. Oktober 1854; Erläuterung mehrerer Zweifel über dessen Auslegung. N. 52, S. 165.

— — — — — — theilweise Abänderung desselben. N. 162, S. 366.

Bergwerkserzeugnisse; s. Staatsbergwerkserzeugnisse.

— Freilassung der Erklärung derselben behufs der davon zu entrichtenden Frohne. N. 162, S. 366.

Bergzehentgenuß den vormals ständischen Grundherren in Mähren und Schlesien entzogener; Bestimmungen über die Entschädigung für den Entgang desselben. N. 12, S. 71.

Bericht des Erfolges; s. Mittheilung des Erfolges.

Berichte der Bezirks- und Stuhlrichterämter; Bestimmungen über die Form derselben. N. 65, S. 227, §. 100.

— der Finanzprokuratur; s. Gestionsberichte.

Berichtigung des alphabetischen Verzeichnisses der, im Elbezolle ermäßigten und elbezollfreien Waarenartikel. N. 153, S. 357.

Berichtigungen und Aenderungen des allgemeinen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853. N. 152, S. 356.

Berichtigungen der Druckfehler im Landes-Regierungs-Blatte vom Jahre 1854 und 1855:

VIII. Stück. Seite 129.
XIV. » » 164.
XVII. » » 197.
XXII. » » 285.

XXIV. Stück, Seite 307.
XXXIII. » » 371.
XLIV. » » 537.

Berufungen; s. Rekurse.

Beschälen der Stuten; Bestimmungen über die Verwendung von Privathengsten hiezu. N. 92, S. 288.

Beschau von Todten; s. Todtenbeschau.

Bescheide, erstrichterliche, in Hypothekensachen der Stadt Krakau und deren Gebiet; Bestimmungen bezüglich der Frist und Einbringung der Rekurse dagegen. N. 183, S. 383.

Beschluß; s. Ablassungsbeschluß, Einstellungsbeschluß.

Beschränkung; s. Einschränkung.

Beschreibung der neuen Banknoten der privilegirten österreichischen Nazionalbank zu zehn Gulden. N. 154. S. 358.

Besetzung der Dienstellen bei den gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Bestimmungen hierüber. N. 65, S. 199, §. 2 etc.

— erledigter Dienstposten bei den provisorischen Berghauptmannschaften; Bestimmungen hierüber. N. 64, S. 195, §. 8.

Besetzungsvorschläge; s. Vorschläge zur Besetzung.

Besitz; s. Realkredit.

— adeliger Güter; s. Güter: adelige, mit deren Besitz ꝛc.

Besitzer bezugsberichtiger Güter; s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Besoldungsstand; s. Personal- und Besoldungsstand.

Besoldungsvorschüsse; s. Gehaltsvorschüsse.

Besondere Bestimmungen; s. Bestimmungen, besondere.

— **Paßkontrole** zur Verhinderung des Schleichhandels; s. Paßkontrole, besondere.

Besonders sorgfältig, mittelst Maschinen verpackte Durchfuhrwaaren; s. Durchfuhrwaaren, für den überseeischen Verkehr ꝛc.

Bestätigung, Allerhöchste, des Sr. königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzog Maximilian als Hoch- und Deutschmeister von Sr. Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispozionsrechtes über das

deutsche Ordensvermögen bis zu 10,000 fl. N. 188, S. 400.

Bestandverträge in Dalmazien; Bestimmungen über die Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung derselben in die Hypotheken- und Notifikenbücher. N. 218, S. 542.

Bestandzins in Dalmazien; Bestimmungen über die Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung der Vorausbezahlung desselben in die Hypotheken- und Notifikenbücher. N. 218, S. 542.

Bestehende Gewerkschaften; s. Gewerkschaften, bereitsbestehende.

Bestellung; s. Aufstellung.

— der Bergbehörden erster Instanz zur Verwaltung des Bergregals in Galizien, Krakau und der Bukowina. N. 175, S. 377.

— provisorischer Berghauptmannschaften und Ober-Bergbehörden zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854. N. 64, S. 193.

— von vier Finanzbezirks-Direkzionen für das Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung. N. 76, S. 250.

Besteuerung der Erzeugung von Zucker aus Rüben; Bestimmung der dießfälligen Verbrauchsabgabe. N. 93, S. 289.

— s. Steuerausschreibung, Verbrauchsabgabe.

Bestimmung der Behörden, denen vom Tage der Wirksamkeit der Strafprozeß-Ordnung, vom 29. Juli 1853 angefangen, die Untersuchung und Bestrafung jener Gesetzesübertretungen zukommt, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind. N. 73. S. 247.

— der Gebühr; s. Gebührenausmaß.

— der Schulferien; s. Schulferien.

— der Verbrauchsabgabe vom Zucker aus Rüben. N. 93, S. 289.

— des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852 in Betreff der Wirksamkeit der, auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiet; Erläuterung derselben. N. 167, S. 369.

— des Alters; s. Alter;

— des Betrages; s. Betrag der Vergütung.

— über die Art der Bezeichnung der zur Appretur eingeführten Webewaaren mit einem Farbenstempel. N. 213, S. 533.

— s. Festsetzung.

Bestimmungen; s. Amtsinstrukzion, Vorschrift.

— Allerhöchste, über die Organisazion der Gymnasien. N. 2, S. 4.

— besondere, über die Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 hinsichtlich der Bestrafung der von Oesterreichern in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles. N. 232, S. 559.

— des Erlasses des Finanzministeriums vom 5. Februar 1852 über die Steuerborgungen bei Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl; Erläuterung derselben. N. 94, S. 289.

— des Patentes vom 5. Juli 1853; s. Patent vom 5. Juli 1853.

— des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853; s. Zolltarif vom 5. Dezember 1853.

— erläuternde, über die Behandlung der Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 183, S. 383.

— gesetzliche, über die Verzehrungssteuer vom Biere; Bekanntgebung des Tages, von welchem die volle Wirksamkeit der mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 genehmigten Abänderungen derselben beginnt. N. 13, S. 71.

— gesetzliche, über die Verzehrungssteuer vom Biere; Vollzugsvorschrift vom 26. Dezember 1854 zu den, mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordneten Abänderungen derselben. N. 20, S. 84.

— nähere, hinsichtlich der Ausübung der, im §. 32 der Advokatenordnung vom 24. Juli 1852 für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat, den Advokatenausschüssen eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturs-Kandidaten. N. 68, S. 243.

— — über die §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850, bezüglich der Zulassung von Privatschülern zur Maturitätsprüfung. N. 47, S. 161.

— — über die Polizeistunde. N. 74, S. 249.

— neue, über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf den Landseen, Strömen und Flüssen, mit Einschluß aller binnenländischen Grenzgewässer Oesterreichs. N. 23, S. 123.

— über das Anlegen und die Abzeichen der Hoftrauer zur Staatsbeamten-Uniform. N. 18, S. 80, N. 184, S. 384.

Bestimmungen über das Benehmen der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen in Oesterreich. N. 50, S. 163.

— über das Benehmen der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln in Oesterreich. N. 95, S. 291.

— über das Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer des Bodensees; Anderung derselben. N. 45, S. 154.

— über die Art der Eintreibung und Umwandlung der, von den Gerichten im Strafverfahren verhängten Geldstrafen. N. 43, S. 150.

— über die Ausmittlung des Dienstranges der, aus Anlaß der neuen Organisirung ernannten Beamten. N. 60, S. 190.

— über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 37, S. 141.

— über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes über die mit kaiserlicher Verordnung vom 11. Mai 1854 den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Uibertretungen. N. 14, S. 71.

— über die Bestellung provisorischer Berghauptmannschaften und Ober-Bergbehörden zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854. N. 64, S. 193.

— über die Bestreitung der Auslagen für die Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der zur Steuerexekuzion verwendeten Kavallerie-Mannschaft. N. 121, S. 322.

— über die Gebühren für die zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 154.

— über die Gerichtszuständigkeit der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen. N. 59, S. 188.

— über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanzbezirks-Behörden. N. 231, S. 556.

— über die Hinausgabe neuer Banknoten zu zehn Gulden. N. 154, S 358.

— über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei Amortisirung der, zur Realisirung des Nazionalanlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazionsanweisungen und Staatsschuldverschreibungen, dann der hierzu gehorigen Koupons und Talons. N. 36, S. 138.

— über die Regelung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien. N. 185, S. 385.

Bestimmungen über die Schulferien an den Gymnasien. N.11, S. 69.

— über die Uibertragung der Einzahlungen auf das Nazionalanlehen von Einer Anlehenskasse auf eine Andere. N. 38, S. 144.

— über die Verwendung von Privathengsten zum Beschälen. N. 92, S. 288.

— über die Zahl der Klassen an den Hauptschulen und über den in denselben zu ertheilenden Unterricht. N. 85, S. 274.

— vom 14. Juli 1853 über die Anweisung und Einstellung der Bezüge der Staatsdiener; Anwendbarkeit derselben auf die aus verschiedenen Fonden bezahlten Angestellten. N. 134, S. 342.

— zur Regelung des Dienstverhältnisses zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften. N. 89, S. 283.

— zur Regelung des Verfahrens bei Ertheilung der Befugnisse zu periodischen Personen-Transports-Unternehmungen. N. 25, S. 128.

Bestrafung der ersten zwei, im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungsfälle; Lösung der Zweifel über die hiezu kompetenten Gerichte. N. 28, S. 130.

— der Thierquelerei; Bestimmung der hiezu kompetenten Behörde. N. 44, S. 154.

— der Verwendung von nicht lizenzirten Privatbeschälern nach den Bestimmungen des Hofkanzleidekretes vom 11. April 1844. N. 92, S. 288.

— der von Oesterreichern im Auslande, gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen; Regelung derselben. N. 229, S. 555.

— der von Oesterreichern im Auslande, gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen; Wirksamkeitsbeginn der hierüber erflossenen kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855. N. 230, S. 556.

— der von Oesterreichern in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles; besondere Bestimmungen hierüber zur Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855. N. 232, S. 559.

Bestrafung und Untersuchung der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit hiebei. N. 59, S. 188.

und Untersuchung der Uibertretungen der Vorschrift hinsichtlich der Polizeistunde; Bestimmung der dazu berufenen Behörden. N. 74, S. 249.

— und Untersuchung der Uibertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852; Festsetzung der Bedingungen und der Zeit zur Verjährung derselben. N. 97, S. 291.

— und Untersuchung jener Gesetzesübertretungen, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmung der hiezu berufenen Behörden und des hiebei zu beobachtenden Verfahrens. N. 73, S. 247.

— und Untersuchung mehrerer, den Polizeibehörden mit der kaiserlichen Verordnung von 11. Mai 1854 zugewiesenen Uibertretungen; Bestimmungen über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes dabei. N. 14, S. 71.

Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der zur Steuerexekuzion verwendeten Mannschaft der Kavallerieregimenter; Bestimmungen hierüber. N. 121, S. 322.

Betheilung der Abtheilungen des Armee-Oberkommando mit Ober-Kriegskommissaren statt mit Hofsekretären. N. 126, S. 337.

Betrag auf das freiwillige Anlehen vom 26. Juni 1854 subskribirter und durch den Tod des Subskribenten nicht vollständig eingezahlter; Gestattung der Zufristung der Einzahlungen desselben. N. 111, S. 313.

— der Vergütung, welcher für die Verpflegung der Militarmannschaft auf dem Durchzuge in Galizen, Krakau und der Bukowina vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855 zu leisten ist; Bestimmung desselben. N. 84, S. 272.

Betragen, achtungswidriges, gegen eine Militarwache; s. Militärwache.

Betreibung des Schleichhandels; s. Schleichhandel.

Betrieb der Dampfschiffahrt auf den Landseen, Strömen und Flüssen, mit Einschluß aller binnenländischen Grenzgewässer des österreichischen Kaiserstaates; Vorschrift neuer Bestimmungen hierüber. N. 23, S. 123.

— des Schleichhandels, schwunghafter; siehe Schleichhandel, schwunghaft betriebener.

Bettersfordernisse für Untersuchungsgefangene; Bestimmung, daß hierunter auch Leintücher gehören. N. 225, S. 552.

Bettücher; s. Leintücher.

Beurlaubte Soldaten im Finanzwachdienste; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit über dieselben in Strafrechtsfällen. N. 59, S. 188.

Beweiskraft der Ausweise der in Wien befindlichen Seide- und Wolltrocknungsanstalt über das wahre Handelsgewicht der Seide und Wolle. N. 142, S. 351.

Bewiesene Forderungen, durch Notariatsakt; s. Forderungen durch Notariatsakt bewiesene.

Bewilligung zum Offenhalten der Gast- und Schauklokalitäten dann der Kaffeehäuser über die Polizeistunde; Bestimmungen bezüglich des Ertheilungsrechtes derselben und der Tarentrichtung hiefür. N. 74, S. 249.

— zur Uibertragung der Einzahlungen auf das Nazionalanlehen von einer Anlehenskasse auf eine Andere; Bestimmung, bei welcher Behörde dieselbe zu erwirken sei. N. 38, S. 144.

— s. auch Gestattung.

Bewohner der nicht ungarischen Kronländer; s. Angehörige der nicht ungarischen Kronländer.

Bezahlte Angestellte; s. Angestellte, aus verschiedenen Fonden bezahlte.

Bezeichnung der zur Approtur eingeführten ausländischen Webewaaren; Bestimmung, daß dieselbe durch einen Farbenstempel stattzufinden habe. N. 213, S. 533.

Beziehungen, ämtliche (dienstliche), der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichten erster Instanz und zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden; Bestimmungen hierüber. N. 17, S. 75.

Bezirk; s. Kameralbezirk.

Bezirke; s. Amtsbezirke.

— der Berghauptmannschaft in Lemberg unterstehende; Bezeichnung derselben. N. 175, S. 377.

— politische, von Monfalcone und Cervignano; Einführung der besonderen Paßkontrole in denselben zur Verhinderung des Schleichhandels. N. 146, S. 355.

Bezirksämter; Ausdehnung der Ministerial-Verordnung vom 3. Juli 1854 über die

Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei denselben auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

Bezirksämter; Bestimmungen hinsichtlich der dienstlichen Beziehungen der Steuerämter zu denselben. N. 17, S. 75.

— in Böhmen; Amtswirksamkeitsbeginn derselben. N. 70, S. 244.

— in Mähren und Schlesien; Amtswirksamkeitsbeginn derselben. N. 55, S. 166.

— rein politische und gemischte; Amtsinstrukzion für dieselben. N. 65, S. 198.

— — — — — Berichtigung der Druckfehler in der Amtsinstrukzion für dieselben. XXII. Stück, Seite 285.

— — — — — Einführung derselben in Galizien, Krakau und der Bukowina. N. 131, S. 340.

Bezirksbehörden; s. Bezirksämter, Finanzbezirksbehörden, Finanzbezirksdirekzionen.

Bezirksdirekzionen; s. Finanzbezirksdirekzionen.

Bezirksgericht in Brody; Wirksamkeitsbeginn desselben. N. 130, S. 338.

Bezirksgerichte; Bestimmungen hinsichtlich des dienstlichen Verhältnisses der Steuerämter zu denselben. N. 17, S. 75.

— Ergänzung der für dieselben in dem Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten Geschäftsformularien. N. 90, S. 286.

— städtisch-delegirte, in Galizien, Krakau und der Bukowina; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 130, S. 338.

Bezirksverwaltungen; s. Kameral-Bezirksverwaltungen.

Bezugsberechtigte Güterbesitzer; s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Bezüge; s. Gnadenbezüge.

— der Staatsdiener; Anwendbarkeit der Vorschrift vom 14. Juli 1853 über deren Anweisung und Einstellung auf die, aus verschiedenen Fonden bezahlten Angestellten. N. 134, S. 342.

Bier; Erläuterung der Bestimmungen des Erlasses vom 5. Februar 1852 über die Steuerborgungen bei der Erzeugung desselben. N. 94, S. 289.

— Festsetzung des Tages, mit welchem die volle Wirksamkeit der mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 genehmigten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer von demselben zu beginnen hat. N. 13, S. 71.

Bier; Vollzugsvorschrift vom 26. Dezember 1854 zu den mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordneten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer von demselben. N. 20, S. 84.

Bilder auf Papier aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten; Aenderung der bisherigen Tarifsbestimmungen über deren Zollbehandlung. N. 107, S. 308.

Bilderbögen, schwarze oder farbige ordinäre aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten; Aenderungen der bisherigen Tarifsbestimmungen über deren Zollbehandlung. N. 107, S. 308.

Binnenländische Grenzgewässer des österreichischen Kaiserstaates; neue Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf denselben. N. 23, S. 123.

Bischof von Agram; s. Erzbischof von Agram.

— von Raab; Aufhebung des demselben zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

Blechkisten, verlöthete; Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr in Absicht auf die zollämtliche Untersuchung der für den überseeischen Verkehr in denselben versendeten Durchfuhrwaaren. N. 108, S. 308.

Blei, Salpeter und Schwefel; Verbot der Aus- und Durchfuhr derselben über die österreichische Staatsgrenze nach Rußland und der Türkei. N. 222, S. 545.

Bleiwaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderung der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Bodensee; Aenderung der Bestimmungen über das Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer desselben. N. 45, S. 154.

Böhmen; Amtswirksamkeitsbeginn der dortigen Bezirksämter. N. 70, S. 244.

— Amtswirksamkeitsbeginn der dortigen Kreisämter. N. 69, S. 243.

— Bestimmung der Vergütung für Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

Böhmen; Bestimmung des Alters, welches diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf die Vormerk-Protokolle über verkäufliche Gewerbe und Markthütten. N. 204, S. 504.

Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und -Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— Bestimmungen über die Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in dem Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes. N. 53, S. 166.

— Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes als gesetzliches Maß und Gewicht. N. 140, S. 350.

— Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Herausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Errichtung eines Nebenzollamtes II. Klasse zu Schanzendorf. N. 120, S. 321.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— neue Abgrenzung der, den Berghauptmannschaften Kuttenberg, Pribram, Pilsen und Komotau zugewiesenen Amtsgebiete, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung dieses Kronlandes. N. 179, S. 379.

— provisorische Errichtung eines Hauptzollamtes II. Klasse zu Komotau. N. 113, S. 318.

— Regelung der Vornahme der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— Wirksamkeitsbeginn der Bestimmungen über die Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirks-Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

Böhmen; Wirksamkeitsbeginn der Verordnung des Justizministeriums vom 24. Jänner 1855, wegen Uibertragung der Verfassung der zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die durch die k. k. Gens-d'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Uibelthäter an die Gerichte. N. 34, S. 138.

— Wirksamkeitsbeginn des neu organisirten Oberlandesgerichtes und der Ober-Staatsanwaltschaft in Prag, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 75, S. 250.

Böhmische Gerichtsorganisirung; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 75, S. 250.

— **Ober-Staatsanwaltschaft** in Prag; Wirksamkeitsbeginn derselben. S. 75, N. 250.

— **Staatsanwaltschaften**; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 75, S. 250.

Böhmisches Oberlandesgericht in Prag, neu organisirtes; Wirksamkeitsbeginn desselben. N. 75, S. 250.

Bogschan; Aufhebung des dortigen Bergkommissariates. N. 103, S. 305.

Bohnen; s. Getreidegattungen, einige.

Borgungen; s. Steuerborgungen.

Brandschaden-Versicherungs-Anstalten für Nieder- und Inner-Oesterreich, k. k. privilegirte wechselseitige; Bestimmungen über die Stempelpflicht der Zahlungsbüchel derselben und die Art der Gebührenentrichtung. N. 161, S. 365.

Braunschweig; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Bremen, freie Stadt; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Briefwechsel; s. Korrespondenzen.

Brody; Wirksamkeitsbeginn des dortigen Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

Brünn; Vorschrift für die dortige Finanz-Landesdirekzion in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

— Wirksamkeitsbeginn des neu organisirten mährisch-schlesischen Oberlandesgerichtes und

der Ober-Staatsanwaltschaft daselbst. N. 67, S. 243.

Buccari; Einschränkung des dortigen Freihafengebietes und Aenderungen in der Aufstellung der Zollämter aus diesem Anlasse. N. 173, S. 373.

Buchhaltungs-Abtheilung; s. Staatsbuchhaltungs-Abtheilung, provisorische.

Büchel; s. Zahlungsbuchel.

Bücher; s. Hypothekenbücher, Notifikenbücher.

— der Depositenämter; s. Depositenhaupt- und Kontobücher.

— öffentliche; s. Grundbücher.

— u. s. w. aus den freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten; Aenderung der über deren Zollbehandlung bisher bestandenen Tarifsbestimmungen. N. 107, S. 308.

Bücherverschleiß-Administrazion; siehe Schulbücherverschleiß-Administrazion.

Bürgerliches Gesetzbuch; s. Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch.

Bukowina; Bestimmung der Bergbehörden erster Instanz zur Verwaltung des dortländigen Bergregals. N. 175, S. 377.

— Bestimmung der, für die Verpflegung der Militär-Mannschaft auf dem Durchzuge vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855 zu leistenden Vergütung. N. 84, S. 272.

— Bestimmung der Vergütung für Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

Bukowina; Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— Einführung der neu organisirten rein politischen und gemischten Bezirksämter und Auflösung der bisherigen politischen Behörden erster Instanz. N. 131, S. 340.

— Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes als allein gesetzliches Maß und Gewicht. N. 158, S. 363.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift hinsichtlich der Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirksamtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

— s. auch Galizien und Lodomerien nebst der Bukowina.

Bulgarien; s. Weideordnung.

Bund, deutscher, und Oesterreich; s. Oesterreich und der deutsche Bund.

Bundesbeschluß; s. Deutsche Bundesregierungen.

Bundesregierungen; s. Deutsche Bundesregierungen.

C.

(Das unter C nicht vorkommende, siehe unter K und Z).

Caroliana in Sardinien; s. Costa Caroliana in Sardinien.

Cervignano; Ermächtigung des dortigen Nebenzollamtes I. Klasse zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine. N. 235, S. 566.

— und Monfalcone; Einführung der besonderen Paßkontrole in diesen politischen Bezir-

ken zur Verhinderung des Schleichhandels. N. 146, S. 355.

Cesati, Vincenzo; Verbot der von demselben zu Vercelli 1854 erschienenen Druckschrift: Commenti e riflessioni sulle condizione della Lombardia e Venezia. N. 39, S. 148.

Charten; s. Landkarten.

Churhessen und Oesterreich; s. Oesterreich.

und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia von Vincenzo Cesati; Verbot dieser zu Vercelli 1854 erschienenen Druckschrift. N. 39, S. 148.

Confluente; Ermächtigung des dortigen k. k. Zollamtes und des königlich-sardinischen Zollamtes Costa Caroliana zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitogüter. N. 26, S. 128.

Costa Caroliana in Sardinien; Ermächtigung des dortigen Zollamtes und des k. k.

Zollamtes zu Confluente zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitogüter. N. 26, S. 128.

Cyperwein in Gebünden, zur See einlangender; Zollbehandlung desselben. N. 214, S. 534.

Czernowitz; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

D.

Dalmatiner legitimirte Oele und Weine; Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse zu Duino, Monfalcone und Cervignano zu deren Verzollung. N. 235, S. 566.

— **Wein;** Freigebung desselben von der Kontrole im Grenzbezirke. N. 155, S. 361.

Dalmazien; Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, dann den Gerichtshöfen erster Instanz und bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern auf dasselbe. N. 35, S. 138.

— Bestimmung der Vergütung für Verpflegung der Militärmannschaft auf den Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmungen über die Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in die Hypotheken- und Notifikenbücher. N. 218. S. 542.

— Erhöhung der daselbst für die Einbringung eines Deserteurs bisher bestandenen Zivil-Taglia. N. 57, S. 188.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Errichtung einer eigenen Finanzprokuratur. N. 104, S. 305.

— Vorschrift über das Verfahren zur Einbringung derjenigen Forderungen, die durch Notariatsakt bewiesen sind. N. 124, S. 325.

— s. Dalmatiner Wein.

Dampfkessel aller Art; Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln gegen die Gefahr der Explosion derselben. N. 99, S. 303.

Dampfmaschinen; s. Dampfkessel.

Dampfmaschinen-Heizer und Wärter; s. Heizer und Wärter.

Dampfschiffahrt auf den Landseen, Strömen und Flüssen, mit Einschluß aller binnenländischen Grenzgewässer des österreichischen Kaiserstaats; Vorschrift neuer Bestimmungen über den Betrieb derselben. N. 23, S. 123.

Dazio consumo forese; Wirksamkeitsbeginn der mit Finanzministerial-Erlaß vom 29. Oktober 1854 angeordneten Modifikazionen des Tarifes für denselben. N. 145, S. 353.

— — — vom Wein im lombardisch-venezianischen Königreiche; Festsetzung desselben auf 3 Lire für den Quintal metrico. N. 148, S. 355.

Debreczin; besondere Bestimmungen im neuen Studienplane für Rechts- und Staatwissenschaften in Ansehung der dortigen öffentlichen Rechtsakademie. N. 185, S. 396,

Delegirte Bezirksgerichte; s. Bezirksgerichte, städtisch-delegirte.

Depositenämter; s. Depositenjournale.

Depositen-Haupt- und Kontobücher; Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung derselben. N. 86, S. 282.

Depositenjornale; Abänderung der bisher durch §. 12 der Instruktzion für die kasse-

mäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögens vom 16. November 1850 den Depositenämtern vorgeschriebenen Formulare für dieselben. N. 110, S. 311 und 312.

Depositenvermögen; Abänderung der bisher mit §. 12 der Verordnung vom 16. November 1850 für die kassemäßige Behandlung desselben den Depositenämtern vorgeschriebenen Formularien zu Depositenjournalen. N. 110, S. 311 u. 312.

Deserteur-Kartel vom 10. Februar 1831 zwischen Oesterreich und dem deutschen Bunde; Erklärung, daß die Artikel VIII und IX desselben durch die zwischen Oesterreich und Baiern ausgewechselten Ministerial-Erklärungen vom 4 und 17. Jänner 1852 nicht aufgehoben wurden. N. 71, S. 246.

Deserteurs in Dalmazien; Erhöhung der für deren Einbringung in diesem Kronlande bisher bestandenen Zwil-Taglia. N. 57, S. 188.

Desezion der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten; Gerichtszuständigkeit bezüglich derselben. N. 59, S. 188.

Deutsche Bundesregierungen und Oesterreich; erweitertes Uibereinkommen zwischen diesen Staaten wegen gegenseitiger Auslieferung gemeiner Verbrecher. N. 137, S. 344.

— — — — erweitertes Uibereinkommen zwischen diesen Staaten, wegen gegenseitiger Auslieferung sowohl gemeiner als auch politischer Verbrecher. N. 138, S. 345.

— **Originalausgabe** der Druckschrift: »der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855, von Georg Klapka«; allgemeines Verbot derselben. N. 182, S. 382.

— **Zollvereinsstaaten;** s. Zollvereinsstaaten, deutsche.

Deutscher Bund und Oesterreich; s. Oesterreich und der deutsche Bund.

— **Zollverein;** s. Zollverein, deutscher.

Deutsches Ordensvermögen; s. Ordensvermögen, deutsches.

Deutschmeister; s. Hoch- und Deutschmeister.

Deutsch-österreichischer Telegraphenverein; s. Telegraphenverein, deutsch-österreichischer.

Dezennal-Gehaltszulagen der Lehrer an Gymnasien; Unveränderlichkeit derselben. N. 194, S. 478, §. 5.

Diäten; Bestimmung über Verabfolgung derselben für Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, bei deren Vorladung als Zeugen in Straffallen vor die Zivil-Strafgerichte. N. 219, S. 543.

— der Beamten; s. Tag- und Meilengelder.

Diätenklasse der wirklichen Lehrer und Direktoren an Gymnasien. N. 194, S. 480, §. 8 und 10.

Diener; s. Staatsdiener, mindere.

— bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, Gerichtshöfen erster Instanz und bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Ausdehnung der über deren Zehrgelder erlassenen Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

— der gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter; Bezeichnung der denselben obligenden Amtspflichten. N. 65, S. 207, §. 29 etc.

— mindere, bei den Berghauptmannschaften; Wirkungskreis des Landeschefs in Bezug auf die Ernennung und sonstigen Angelegenheiten derselben. N. 64, S. 193.

Dienerpersonale bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, bei den Gerichtshöfen erster Instanz und bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Ausdehnung der Ministerial-Verordnung vom 3. Juli 1854 über die Gang- und Zustellungsgebühren desselben auch auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

Dienerschaft; s. Dienerpersonale bei . . .

Dienstbeziehungen der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichten erster Instanz und zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden; Bestimmungen hierüber. N. 17, S. 75.

Dienstcharakter, s. Dienstrang.

Dienste bei osmanischen Unterthanen durch in Bulgarien bei den Mokanen dienende Hirte und Knechte österreichischer Unterthanschaft zu nehmen; Bestimmungen hierüber. N. 125, S. 334, §. 13.

Dienstesinstrukzion, provisorische, für die Finanzprokuraturen. N. 56, S. 168.

— s. auch Amtsinstrukzion.

Dienstesvorschrift für die provisorischen Zentral-Fiskalämter in Agram und Temeswar. N. 56, S. 168.

Dienstliche Beziehungen: s. Dienstbeziehungen.

Dienstliches Verhältniß: s. Dienstverhältniß.

Dienstpferde der zur Steuerexekuzion verwendeten Mannschaft der Kavallerieregimenter; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung derselben. N. 121, S. 322.

Dienstposten bei den Berghauptmannschaften erledigte; Besetzungsrecht derselben. N. 64, S. 195, §. 8.

— bei den gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Bestimmungen in Bezug auf die Erledigung und Besetzung derselben. N. 65, S. 199, §. 2 etc.

Dienstrang der aus Anlaß der neuen Organisirung ernannten Beamten; Bestimmungen zum Behufe der Ausmittlung desselben. N. 60, S. 190.

Dienstresignazion berghauptmannschaftlicher Beamten und Diener; Bestimmung des Verfügungsrechtes hierüber. N. 64, S. 195, §. 9.

Dienststellen; s. Dienstposten.

Dienstverhältniß der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichten erster Instanz und zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

— zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften; Regelung desselben. N. 89, S. 283.

Dienstverleihungen, s. Ernennungen.

Dienstvertretungen bei den Finanzprokuraturen; Bestimmungen hinsichtlich derselben. N. 56, S. 173, §. 7.

Direkte Steuern für das Verwaltungsjahr 1856; Ausschreibung derselben. N. 186, S. 398.

Direktor; s. Zentraldirektor.

Direktoren an Gymnasien; Systemisirung derselben dann deren Gebührenstand und Diätenklasse. N. 194, S. 477.

— öffentlicher Lehranstalten; Anordnung, daß denselben von jeder wider einen Studirenden oder Schüler einer solchen Lehranstalt eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung zu machen sei. N. 48, S. 162.

Direkzion; s. Finanz-Landesdirekzion, Zentraldirekzion.

— der Tabakfabriken; s. Tabakfabriken-Direkzion.

Direkzion des Schulbücherverlages; s. Schulbücherverlags-Direkzion.

Direkzionen, s. Finanzbezirks-Direkzionen, Polizeidirekzionen.

Direkzionsinspektoren; künftige Benennung der bei der Zentraldirekzion der Tabakfabriken und Einlösungsämter systemisirten Inspektoren. N. 233, S. 560.

Dispens von der Ablegung der Prüfung für den Dienstposten zur Führung der Grundbücher; Bestimmungen über die Ertheilung derselben. N. 112, S. 315.

Dispositionsrecht, freies, über das deutsche Ordensvermögen bis 10.000 fl.; Allerhöchste Bestätigung dieses Seiner königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzoge Maximilian, als Hoch- und Deutschmeister, von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen Rechtes. N. 188, S. 400.

Distriktskommissariate, provisorische, im Krakauer Gebiete; Auflösung derselben. N. 131, S. 340.

Distriktual-Berggericht zu Schemnitz in Ungarn; Aenderung der Stellung und Benennung desselben in eine Berghauptmannschaft. N. 6, S. 32.

Disziplinargewalt; Bestimmungen wegen Ausübung derselben gegen berghauptmannschaftliche Beamte und Diener. N. 64, S. 196, §. 12.

— den Advokatenausschüssen in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate über die Advokaturskandidaten im §. 32 der Advokatenordnung vom 24. Juli 1852 eingeräumte; nähere Bestimmungen bezüglich der Ausübung derselben. N. 68, S. 243.

Disziplinarvorschriften für Staatsbeamte im Allgemeinen bestehende; Anwendung derselben auf die Angestellten der Finanzprokuratur. N. 56, S. 172, §. 6.

Diurnisten bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, Gerichtshöfen erster Instanz und bei Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Ausdehnung der über deren Zehrgelder bestehenden Ministerial-Verordnung vom 3. Juli 1854 auch auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

— Bewilligungsrecht zur Aufnahme derselben bei den Berghauptmannschaften. N. 64, S. 195, §. 8.

Dörfer: s. Ortschaften.

Doktorat der Rechts- und Staatswissenschaften; Erfordernisse zur Erlangung desselben. N. 185, S. 388.

Doktoratskandidaten der aufgelassenen rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Bestimmungen bezüglich der Ablegung ihrer strengen Prüfungen. N. 210, S. 531.

Domänen im Krakauer Gebiete; provisorische Zuweisung der Verwaltung derselben an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

Dominien in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Auflösung derselben. N. 131, S. 340.

Domkapitel von Raab; Aufhebung des demselben zugestandenen Heimfalsrechtes. N. 40, S. 150.

Donauschiffahrts-Vertrag vom 2. Dezember 1851 zwischen Oesterreich und Baiern; Beitrittserklärung der k. würtembergischen Regierung zu demselben. N. 139, S. 348.

Doppelter Wirkungskreis: s. Wirkungskreis, doppelter.

Dreitägige Frist; s. Frist, dreitägige.

Dritter Nachtragsvertrag des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines. N. 193, S. 472.

Druckfehlerberichtigungen im Landes-Regierungs-Blatte vom Jahre 1854 und 1855:

VIII.	Stück,	Seite	129.
XIV.	»	»	164.
XVII.	»	»	197.
XXII.	»	»	285.
XXIV.	»	»	307.
XXXIII.	»	»	371.
XLIV.	»	»	537.

Druckschrift »der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855 von Georg Klapka«; Verbot der deutschen Originalausgabe, sowie der französischen und englischen Ausgaben derselben. N. 182, S. 382.

— „La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen"; Verbot derselben. N. 96, S. 291.

Druckschriften, ausländische; Einziehung des dem Hauptzollamte in Eger eingeräumten Befugnisses zur zollämtlichen Behandlung derselben. N. 7, S. 32.

— und zwar der in Vercelli 1854 erschienenen „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia von Vizenzo Cesati", und der in Turin 1854 erschienenen »Avvisi agli Italiani et agli emigrati per la futura riscossa von Raffaele Garagnani"; Verbot derselben N. 39, S. 148.

Duino: Ermächtigung des daselbst bestehenden Nebenzollamtes I. Klasse zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine. N. 235, S. 566.

Duplikate; Bestimmung wegen Ertheilung derselben aus den Akten des bestandenen akademischen Senates und der theoretischen Staatsprüfungskommission an der aufgelösten rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz. N. 210, S. 531.

Durchfahrtsstrecken der Aerarialstraßen in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate durch Ortschaften; Vorschrift über deren Herstellung und Erhaltung. N. 66, S. 243.

Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei über die österreichische Staatsgrenze nach Rußland und der Türkei; Verbot derselben. N. 222, S. 545.

Durchfuhrgüter; s. Transitogüter.

Durchfuhrverkehr: s. Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr.

Durchfuhrwaaren, für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendete und mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackte; Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr in Absicht auf die zollämtliche Untersuchung derselben, sowie für die Erklärung der in einem und demselben Kollo zusammen verpackten, zu verschiedenen Tarifsposten gehörenden. N. 108, S. 308.

— s. auch Transitogüter.

Durchfuhrwaaren-Erklärung; s. Waarenerklärung.

Durchfuhrzoll; s. Durchgangszoll.

Durchführungsverordnung: s. Vollzugsvorschrift.

Durchgangszoll vom Summach; Aufhebung desselben. N. 41. S. 150.

Durchmarsch: s. Durchzug.

Durchziehende Strecken; s. Durchfahrtsstrecken.

Durchzug; Bestimmung der in Galizien, Krakau und der Bukowina für die Verpflegung der Militärmannschaft auf demselben vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855 zu leistenden Vergütung. N. 84, S. 272.

— Bestimmungen über die Vergütung der Auslagen für Unterbringung und Verpflegung

der Dienstpferde der zur Steuerexekuzion verwendeten Kavallerie-Mannschaft in demselben. N. 121, S. 322.

Durchzug; Festsetzung der im Verwaltungsjahre 1856 für die Verpflegung der Militärmannschaft auf demselben zu leistenden Vergütung. N. 191, S. 403.

Durchzugsgüter: s. Durchfuhrwaaren, Trasitogüter.

Durchzugswaaren; s. Durchfuhrwaaren, Transitogüter.

Durchzugsstrecken; s. Durchfahrtsstrecken.

E.

Effekten; s. Ausstattungseffekten, Erbschaftseffekten.

der Reisenden; Erleichterungen für die Erklärung derselben. N. 144, S. 351.

Effektenausspielungen für wohlthätige Zwecke oder bei denen jede einzelne Spieleinlage den Betrag von 2 fl. nicht übersteigt; Stempelfreiheit der Lose derselben. N. 156, S. 361.

Eger in Böhmen; Einziehung des dem dasigen Hauptzollamte eingeräumten Befugnisses zur zollämtlichen Behandlung ausländischer Druckschriften N. 7, S. 32.

Eheband; Gerichtszuständigkeit im osmanischen Reiche über österreichische Unterthanen und Schutzgenossen bei Ehestreitigkeiten bezüglich der Ungiltigkeit oder Auflösung desselben. N. 77, S. 252.

Ehemalige Nebenländer von Ungarn; s. Ungarn und dessen ehemalige Nebenländer.

Ehestreitigkeiten österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Gerichtszuständigkeit über jene, bei denen es sich um die Ungiltigkeit oder Auflösung des Ehebandes oder um die Scheidung von Tisch und Bett handelt. N. 77, S. 252.

Ehrwald zu Grießen in Baiern; Erhebung des daselbst befindlichen Nebenzollamtes II. Klasse zum Nebenzollamte I. Klasse. N. 160, S. 365.

Eid der Richteramts-Kandidaten; Bestimmungen hierüber nebst einer Formel zur Ablegung desselben. N. 80, S. 270.

— der zur Grundbuchsführung bestimmten Individuen; Bestimmungen wegen Abnahme desselben N. 112, S. 315.

Eidesformel für Kandidaten zur Ausübung des Richteramtes. N. 80, S. 270.

Eidgenossenschaft, schweizerische; s. Oesterreich und die Schweiz.

Eigenschaft der neuen Grundbuchsprotokolle in Ungarn etc. s. Grundbuchsprotokolle, neue.

Eigenschaftstabelle: s. Qualifikazionstabelle.

Eigenthum; s. literarisches und artistisches Eigenthum.

Eimer, niederösterreichischer; s. Maß, gesetzliches.

Einberufung der Zentralkongregazionen im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 143, S. 351.

Einbringung; s. Eintreibung.

— eines Deserteurs in Dalmazien; Erhöhung der bisher hiefür bestandenen Ziviltaglia. N. 57, S. 188.

— von Forderungen, die durch Notariatsakt bewiesen sind; Vorschrift über das Verfahren hiebei. N. 124, S. 325.

— von Forderungen, die durch Notariatsakt bewiesen sind; Wirksamkeitsbeginn der hierüber erlassenen kaiserlichen Verordnung vom 21. Mai 1855 im Krakauer Gebiete. N. 130, S. 338.

— von Uibelthätern durch die Gensd'armerie; Uibertragung der Verfassung der zur Bemessung der Taglien hiefür erforderlichen Monatsausweise von den Staatsanwaltschaften an die Gerichte. N. 34, S. 138.

Einfuhr ausländischer Webewaaren zur Appretur nach Oesterreich; Bestimmung über die Art der Bezeichnung der Identität solcher Waaren mit einem Farbenstempel. N. 213, S. 533.

— der Knollen der Pflanze Asphodill in das allgemeinen Zollgebiet; zollfreie Behandlung bei derselben. N. 205, S. 504.

— eines im Handel vorkommenden Weinsurrogates und des sogenannten Weinpulvers; Zollbehandlung in derselben. N. 181, S. 382.

Einfuhr einiger Getreidegattungen und Hülsenfrüche, dann des Maismehles über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln; zeitweilige Ermäßigung des hiebei zu entrichtenden Eingangszolles. N. 72, S. 246.

— frischen Rindfleisches in Wien; Herabsetzung der hiebei zu entrichtenden Verzehrungssteuer und des Gemeindezuschlages hiezu. N. 226, S. 553.

— von frischen Fischen und Schalthieren aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet; zollfreie Behandlung dabei. N. 119, S. 321.

— zollfreie, von Weizen über das Zollamt Szczakowa; zeitweilige Gestattung derselben bis Ende August 1855. N. 122, S. 323.

Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in dem Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen. N. 53, S. 166.

— der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in den politischen Bezirken Monfalcone und Cervignano. N. 146, S. 355.

— der Bezirksämter in Galizien und Lodomerien, Krakau und der Bukowina. N. 131, S. 340.

— des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches vom 1. Juni 1811 im Krakauer Gebiete; Wirksamkeitsbeginn des dieselbe anordnenden Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852. N. 130, S. 338.

— des Allerhöchsten Patentes vom 26. Januar 1853 über die Gebühren für die Verwahrung gerichtlich hinterlegter Gegenstände im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 151, S. 356.

— des k. k. Reichsadlers als allgemeines Verifizirungszeichen bei den Zimentirungsämtern. N. 220, S. 543.

— des Lottogesetzes vom 20. Juli 1853 in der Militärgrenze. N. 228, S. 555.

— des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Böhmen als gesetzliches Maß und Gewicht. N. 140. S. 350.

— des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina als allein gesetzliches Maß und Gewicht. N. 158, S. 363.

— eines Farbenstempels zur Bezeichnung der Identität der zur Appretur eingeführten ausländischen Webewaaren. N. 213, S. 533.

Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefalls-Uibertretungen in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und der Militärgrenze; Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 zu diesem Behufe. N. 141, S. 350.

— probeweise, der Einrichtungen des deutschen Zollvereines bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache im Kameralbezirke Krakau. N. 19, S. 80.

Einfuhrzoll: s. Eingangszoll.

Eingangszoll für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl, bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln; zeitweilige Ermäßigung desselben. N. 72, S. 246.

Eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen in Oesterreich; s. Abgaben, indirekte; Gefällseinrichtungen.

Einhebung der Verzehrungssteuer vom Biere; s. Verzehrungssteuer vom Biere.

— einer Schiffahrtsgebühr; s. Schiffahrtsgebühr.

Einkommensteuer; Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Einkommensteuerpflicht von Renten, die durch Schenkungen unter Lebenden oder auf den Todfall oder in Folge letztwilliger Anordnungen verliehen werden. N. 133, S. 342.

Einleitung der Amortisirung der Obligazionen der ungarischen Hofkammer, der ungarischen Kirchensilberlieferungs-Obligazionen, der ungarischen Früchten-Lieferungsscheine und der Obligazionen der ungarischen Kameralschuld; Bestimmung, daß dieselbe dem Landesgerichte in Ofen zustehe. N. 212, S. 532.

— der strafgerichtlichen Spezialuntersuchung wider Studirende oder Schüler öffentlicher Lehranstalten; Pflicht der Gerichte hievon jederzeit den Vorstehern der betreffenden Lehranstalt Mittheilung zu machen. N. 48, S. 162.

Einlieferung: s. Einbringung.

Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in den Kronländern Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Istrien, Görz und Gradiska und Triest; Festsetzung der Art und Weise derselben. N. 149, S. 355.

— der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in Tirol und Vorarlberg; Festsetzung der Art und Weise derselben. N. 150. S. 355.

Einlösung der Tabakblätter; s. Tabakblätter-Einlösung.

— von Gründen; s. Grundeinlösungen.

Einreichungsprotokoll der politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter; Formulare hiezu. N. 65, S. 238.

Einrichtung, innere, und Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden; Ergänzung der im Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten Geschäftsformularien. N. 90, S. 286.

— — — — der Gerichtsbehörden und Staatsanwaltschaften; Wirksamkeitsbeginn der hierüber bestehenden Vorschriften in Galizien, Krakau und der Bukowina. N. 130, S. 338.

— — — — der rein politischen und gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter; Amtsinstruktion über dieselbe. N. 65, S. 198.

— — — — der Strafgerichte und Staatsanwaltschaften; Wirksamkeitsbeginn der über dieselbe bestehenden Vorschriften im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 24, S. 126.

Einrichtungen der Gefälle; s. Gefällseinrichtungen.

— des deutschen Zollvereines bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache; probeweise Einführung derselben im Kameralbezirke Krakau. N. 19, S. 80.

Einschickung, unmittelbare, der Falsifikate von Münzverfälschungen sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen an das k. k. Hauptmünzamt in Wien; Verpflichtung der Strafgerichte nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren hiezu. N. 165, S. 368.

Einschränkung der Freihafengebiete; s. Freihafengebiete.

Einsendung; s. Einschickung.

Einsetzung einer eigenen provisorischen Staatsbuchhaltungs-Abtheilung in Krakau. N. 109. S. 310.

— s. auch Aufstellung.

Einstellung und Anweisung der Bezüge der Staatsdiener; Anwendbarkeit der hierüber erlassenen Vorschrift vom 14. Juli 1853 auf die aus verschiedenen Fonden bezahlten Angestellten. N. 134, S. 342.

Einstellungsbeschluß, rechtskräftiger, und dessen Begründung in Fällen wichtiger Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschungen; Pflicht der Gerichtshöfe erster Instanz eine beglaubigte Abschrift davon dem Finanzministerium einzusenden. N. 102, S. 305.

Eintragung in die Hypothekenbücher der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen über die Erfordernisse und die Behandlung der Gesuche um dieselbe. N. 183, S. 383.

— von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in die Hypotheken- und Notifikenbücher in Dalmazien; Bestimmungen über deren Zulässigkeit und Wirkung. N. 218, S. 542.

Eintreibung der von den Gerichten im Strafverfahren verhängten Geldstrafen; Bestimmungen über den Vorgang hiebei. N. 43, S. 150.

— s. Einbringung.

Eintritt k. baierischer Unterthanen in den österreichischen Staatsverband; Festsetzung von Modalitäten für denselben. N. 16, S. 74.

Ein- und zweidrähtiges zu Zetteln angelegtes Baumwollgarn, rohes; Gleichstellung desselben mit dem nicht gezettelten bezüglich der Zollbehandlung. N. 115, S. 318.

Einverleibung in die Hypothekenbücher der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen über die Erfordernisse und die Behandlung der Gesuche um dieselbe. N. 183, S. 383.

Einwanderer; Erleichterungen für die Erklärung der Habschaften derselben. N. 144, S. 351.

Einwohner der nichtungarischen Kronländer s. Angehörige der nichtungarischen Kronländer.

Einzahlungen auf das freiwillige Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; Vorschrift zur Bewirkung der Übertragung derselben von Einer Anlehenskasse auf eine Andere. N. 38. S. 144.

— auf das freiwillige Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; Gestattung der Zufristung derselben für die Erben eines verstorbenen Subskribenten. N. 111, S. 313.

Einzahlungsraten; s. Einzahlungen.

Einziehung der Banknoten V. Form zu 10 fl. N. 154, S. 358.

— des, dem Hauptzollamte zu Eger in Böhmen eingeräumten Befugnißes zur zollamtlichen Behandlung ausländischer Druckschriften. N. 7, S. 32.

Eisen; s. Roheisen.

Eisenbahnbauten; s. Staats-Eisenbahnbauten.

Eisenwaaren, nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte, in den nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen; Erweiterung der im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine zugestandenen Zollbegünstigung auf dieselben. N. 22, S. 122.

— unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Elbezoll-Ermäßigungen; Berichtigung des alphabetischen Verzeichnisses jener Waarenartikel denen dieselben zu Statten kommen. N. 153, S. 357.

Elbezollfreie Waarenartikel; Berichtigung des alphabetischen Verzeichnisses derselben. N. 153, S. 357.

Elementarereignisse; Erweiterung der zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Übereinkunft vom Jahre 1852 wegen gegenseitiger Gestattung der Hilfeleistung der Gens-d'armeriemannschaft bei denselben. N. 187, S. 399.

Elench für das Expedit der Bezirks- und Stuhlrichteramter über Zustellungen; Formulare hiezu. N. 65, S. 241.

Elle, niederösterreichische; s. Maß, gesetzliches.

Emittirung; s. Hinausgabe.

Empfänge in dem Kassadienste bei den Finanzprokuraturen; nähere Bezeichnung derselben und der Rechnungslegung hierüber. N. 56, S. 185, §. 18.

Enderkenntnisse, rechtskräftige, gegen bestimmte Personen über Kreditspapier-Verfälschung von bedeuterem Umfange in Folge mündlicher Schlußverhandlung ergangene; Pflicht der Gerichtshöfe erster Instanz eine beglaubigte Abschrift derselben sammt den Entscheidungsgründen dem Finanzministerium einzusenden. N. 102, S. 305.

— strafgerichtliche, wider Studirende oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt; Mittheilung einer beglaubigten Abschrift derselben sammt den Entscheidungsgründen an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt. N. 48, S. 162.

Englische und französische Ausgaben der Druckschrift; s. Ausgaben der Druckschrift.

Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person; Bestimmung, in wieferne Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet seien, die Namen jener Vertrauten, die ihnen derlei Mittheilungen machten,

den Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben. N. 208, S. 506.

Entgang des den vormals ständischen Grundherren in Mähren und Schlesien entzogenen Bergzehentgenusses; Bestimmungen über die zu leistende Entschädigung hiefür. N. 12, S. 71.

Enthebung, s. Befreiung.

Entlastungskommissionen; s. Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen.

Entlastungs-Schuldverschreibungen; s. Grundentlastungs-Schuldverschreibungen.

Entlaßscheine, obrigkeitliche, Entbehrlichkeit derselben zur Übersiedlung von Angehörigen der übrigen Kronländer der Monarchie nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern. N. 31, S. 132.

Entlohnung der zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen; Bestimmung der Gebühren hiebei. N. 46, S. 154.

Entrichtung der Stempelabgabe von Ankündigungen; Bestimmung der Art und Weise wie dieselbe geschehen kann. N. 177, S. 379.

— — — — Kalendern; Festsetzung der Art und Weise, wie dieselbe geschehen könne. N. 105, S. 306.

— der Stempelgebühr für Urkunden, die bei ihrem Gebrauche nach dem Gesetze einer höheren Stempelgebühr unterliegen; Bestimmung der Art derselben. N. 178, S. 379.

— — — von den Zahlungsbücheln der beiden k. k. privilegirten wechselseitigen Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Innerösterreich; Bestimmungen über die Art derselben. N. 161, S. 365.

Entschädigung; s. Vergütung.

— der vormals ständischen Grundherren in Mähren und Schlesien für den Entgang des ihnen entzogenen Bergzehentgenusses; Bestimmungen hierüber. N. 12, S. 71.

Entscheidung, richterliche, von Streitigkeiten zwischen Mekanen, Hirten oder Knechten österreichischer Unterthanschaft im osmanischen Reiche steht den k. k. Konsularbehörden zu. N. 125, S. 334, §. 14.

— von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt; Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte hiezu. N. 174, S. 376.

Entſcheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit beſtimmten Grrichtshöfe I. Inſtanz in Adminiſtrativ-Angelegenheiten; Beſtimmungen hinſichtlich des doppelten Wirkungskreiſes über den Inſtanzenzug gegen dieſelben für Tirol und Vorarlberg und Siebenbürgen. N. 211, S. 532.

— der k. k. Konſulargerichte in Rechtsſachen öſterreichiſcher Unterthanen und Schutzgenoſſen im osmaniſchen Reiche; Beſtimmung des Rechtszuges in zweiter Inſtanz gegen dieſelben. N. 37, S. 143, §. 6.

— in Hypothekenſachen der Stadt Krakau und deren Gebietes; Bezeichnung des Rekurszuges gegen dieſelben. N. 183, S. 383.

Entſcheidungsgründe, gerichtliche; Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinſichtlich der Hinausgabe und Stempelung derſelben in mehreren Kronländern. N. 217, S. 542.

— über ſtrafgerichtliche Unterſuchung wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranſtalt; Mittheilung derſelben an den Vorſtand der betreffenden Lehranſtalt. N. 48, S. 162.

— wichtiger Unterſuchungen über Verfälſchung öffentlicher Kreditspapiere; Mittheilung derſelben an das Finanzminiſterium. N. 102, S. 305.

Entſchließung, Allerhöchſte, vom 3. Juni 1834; neuerliche Kundmachung der, mit derſelben erlaſſenen Vorſchrift in Beziehung auf die Feßlungsart der Sträflinge für alle Kronländer zur genauen Darnachachtung bei allen Strafanſtalten und Strafgerichten. N. 215, S. 534.

— — vom 15. Dezember 1852 mit Abänderungen der geſetzlichen Beſtimmungen über die Verzehrungsſteuer vom Biere; Vollzugsvorſchrift vom 26. Dezember 1854 hiezu. N. 20, S. 84.

— — vom 15. Dezember 1852 mit Abänderungen der geſetzlichen Beſtimmungen über die Verzehrungsſteuer vom Biere; Wirkſamkeitsbeginn derſelben. N. 13, S. 71.

Eperies; Aufſtellung einer Finanzbezirks-Direkzion daſelbſt und von Sammlungskaſſen für dieſelbe. N. 76, S. 250.

Erben eines, vor geleiſteter voller Einzahlung verſtorbenen Subſkribenten auf das freiwillige Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; Geſtattung der Zufriſtung auf die weiteren Einzahlungsraten. N. 111, S. 313.

Erbſchaft: Beſtimmungen, wie die auf derſelben haftenden hypothezirten und nichthypothezirten Forderungen zu vertheilen ſeien, um ſonach die Perzentualgebühr zu bemeſſen. N. 30, S. 131.

Erbſchaftseffekten; Erleichterung für die Erklärung derſelben. N. 144, S. 351.

Erbſchaftsverhandlung bei Todfällen heſſen-homburgiſcher Unterthanen in Öſterreich; Vorſchrift über das hiebei von den Gerichten zu beobachtende Verfahren. N. 50, S. 163.

— bei Todfällen von Unterthanen der joniſchen Inſeln in Oeſterreich; Vorgang der Gerichte dabei. N. 95, S. 291.

Erbſen; ſ. Getreidegattungen, einige.

Ereigniſſe; ſ. Elementarereigniſſe.

Erfolg wichtiger Unterſuchungen über Kreditspapier-Verfälſchung; Verpflichtung der Gerichtsbehörden zur Mittheilung desſelben an das Finanzminiſterium. N. 102, S. 305.

Erforderniß des Alters; ſ. Alter.

— obrigkeitlicher Entlaßſcheine; ſ. Entlaßſcheine, obrigkeitliche.

Erforderniſſe für den höheren Konzeptsdienſt bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

— zur Anſtellung bei der Finanzprokuratur. N. 56, S. 169, §. 3.

Ergänzung der Vorſchriften über die, den Gerichtsbehörden in dem Geſetze vom 3. Mai 1853 über deren innere Einrichtung und Geſchäftsordnung vorgezeichneten Geſchäfts-Formularien. N. 90, S. 286.

— des Finanzminiſterial-Erlaſſes vom 17. Juni 1854 über die Anweiſung und Einſtellung der Bezüge der Staatsdiener durch deſſen Anwendung auf die, aus verſchiedenen Fonden bezahlten Angeſtellten. N. 134, S. 342.

Erhaltung und Herſtellung der, die Ortſchaften von Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der ſerbiſchen Wojwodſchaft und des Temeſer Banates durchziehenden Strecken der Aerarialſtraſſen. N. 66, S. 243.

Erhebung des öſterreichiſchen Nebenzollamtes II. Klaſſe Ehrwald zu Grießen in Baiern zum Nebenzollamte I. Klaſſe. N. 160, S. 355.

Erhebungen, wichtige, über Kreditspapier-Verfälſchungen; Verpflichtung der Gerichtshöfe erſter Inſtanz den Erfolg derſelben dem Finanzminiſterium mitzutheilen. N. 102, S. 305.

Erhöhung der in Dalmazien bisher beſtandenen Zivil-Taglia für die Einbringung eines Deſerteurs. N. 57, S. 188.

Erkenntniſſe, rechtskräftige (ſtrafgerichtliche);

s. Enderkenntnisse, rechtskräftige, (strafgerichtliche).

Erklärung; s. Erläuterung.

— s. Ministerialerklärung.

— s. Waarenerklärung.

— der Bergwerksprodukte behufs der zu entrichtenden Frohne; Abänderung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 bezüglich derselben, N. 162, S. 366.

— der, im §. 21, Zahl 7, 9, 10 und 11 des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 angeführten Gegenstände (Reise-Effekten ꝛc.); neue Bestimmungen bezüglich derselben. N. 144, S. 351.

— des Beitritts; s. Beitrittserklärung.

— vom 3. Oktober 1855; s. Ministerial-Erklärung vom 3. Oktober 1855.

Erlässe des Unterrichtsministeriums vom 4. Oktober 1850; Erläuterung zu denselben bezüglich der Zulassung von studirenden Jünglingen aus der Militärgrenze zum Privatstudium an den k. k. Rechtsakademien. N. 91, S. 288.

Erläuternde Bestimmungen über die Behandlung der Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 183, S. 383.

Erläuterung der Bestimmung des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1855 in Betreff der Wirksamkeit der, auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 167, S. 369.

— der Bestimmungen des Erlasses des Finanzministeriums vom 5. Februar 1852 über die Steuerborgungen bei der Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl. N. 94, S. 289.

— der Frage, in wieferne die Exekuzion auf die Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Guadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen zulässig sei. N. 58, S. 188.

— der kaiserlichen Patente vom 11. April 1851 und vom 8. November 1853. N. 207, S. 506.

— der §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850, bezüglich der Zulassung von Privatschülern zur Maturitäts-Prüfung. N. 47, S. 161.

Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853 und der §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853, hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen. N. 62, S. 193.

der Vorschrift vom 30. Dezember 1854 über das Anlegen der Hoftrauer-Abzeichen zur Staatsbeamten-Uniform. N. 184, S. 384.

— der Zoll- und Staatsmonopols-Ordnung, hinsichtlich der Kontrole jener Gewerbe- oder Handeltreibenden im Grenzbezirke, die wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Gewerbs- oder Handelsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden, dann hinsichtlich der Kontrole in Gegenden, wo der Schleichhandel schwunghaft betrieben wird. N. 234, S. 561.

— des Artikels IV. des Allerhöchsten Patentes zu der Strafprozeßordnung vom 29. Juli 1853. N. 3, S. 5.

— des Ausdruckes: »adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war«. N. 129, S. 338.

— des Begriffes »Halbgetreide« im Sinne des Zolltarifes. N. 176, S. 378.

— des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854. N. 52, S. 165.

des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art. N. 99, S. 303.

— des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Hinausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 über die Anwendung der mit demselben auf die dritte Übertretung der Satzungsvorschriften und Tarordnungen verhängten Strafe. N. 29, S. 130.

— über das Verfahren in Wechselsachen, hinsichtlich des Zweifels, ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der, in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

— über die Anwendung der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853. N. 30, S. 131.

Erläuterung zu §. 225 des allgeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854, hinsichtlich der Regelung des Dienstverhältnisses zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften. N. 89, S. 283.

Erläuterungen in Absicht auf die Behandlung der Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 183, S. 383.

Erlaß des Finanzministeriums vom 5. Februar 1852; s. Finanzministerial-Erlaß vom 5. Februar 1852.

— des Finanzministers vom 19. Dezember 1852; s. Entschließung, Allerhöchste, vom 15. Dezember 1852.

— des Finanzministeriums vom 24. Oktober 1854; s. Finanzministerial-Erlaß vom 24. Oktober 1854.

— des Unterrichtsministeriums; s. Erlässe des Unterrichtsministeriums vom 4. Oktober 1850.

Erlaubniß; s. Bewilligung, Gestattung.

Erlaubnißscheine zur Verwendung von Privathengsten; Bestimmungen über die Ertheilung und Form derselben. N. 92, S. 288.

Erledigungen; Bestimmungen über die Ausfertigung, Mundirung und Zustellung derselben bei den gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter. N. 65, S. 226, §. 95 ꝛc.

über angesuchte Intabulazion, Pränotazion oder Löschung in der Stadt Krakau und deren Gebiet sind auch den Parteien, gegen welche diese angesucht worden ist, zu eigenen Händen zuzustellen. N. 183, S. 383.

Erleichterungen bei Erklärung der, im §. 21, Zahl 7, 9, 10 und 11 des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 angeführten Gegenstände (Reise-Effekten ꝛc.). N. 144, S. 351.

— des Zollverfahrens für den Transitoverkehr, bezüglich der zollämtlichen Untersuchung der, für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendeten und der mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackten, sowie für die Erklärung der, in einem und demselben Kollo zusammen verpackten, zu verschiedenen Tarifposten gehörenden Durchfuhrwaaren; Gestattung mehrerer derselben. N. 108, S. 308.

Erlöschung der Uibertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852; Festsetzung der Bedingungen und der Zeit hiezu. N. 97, S. 291.

Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz, zur Anwendung des Begünstigungs-Zolles für das, mit Ursprungs-Zeugnissen versehene Roheisen; Ausdehnung derselben bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

— — — — — in Duino, Monfalcone und Cervignano zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine. N. 235, S. 566.

— des k. k. Nebenzollamtes I. Klasse zu Confluente und des königlich-sardinischen Zollamtes Costa Caroliana zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitogüter. N. 26, S. 128.

— weitere, einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines und einiger sardinischer Zollämter zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitowaaren. N. 78, S. 270.

Ermäßigung des Zolles, zeitweilige, für einige Getreide-Gattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl, bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 72, S. 246.

Ermäßigungen des Elbezolles; s. Elbezoll-Ermäßigungen.

Ermittlung; s. Ausmittlung.

Ernannte Beamte; s. Beamte aus Anlaß ꝛc.

Ernennungen von Beamten, in Folge der neuen Justiz- und politischen Organisirung erfolgte; Bestimmungen über die Ausmittlung des Dienstranges dieser Beamten. N. 60, S. 190.

Ernennungsrecht zu Dienststellen bei den gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämtern. N. 65, S. 199, §. 2, ꝛc.

— — bei den provisorischen Berghauptmannschaften. N. 64, S. 195, §. 8.

Errichtung einer eigenen Finanzprokuratur für Dalmazien. N. 104, S. 305.

— — — provisorischen Staatsbuchhaltungs-Abtheilung in Krakau. N. 109, S. 310.

— — — Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Galizien. N. 51, S. 165.

— einer Hypothekenbank durch die privilegirte österreichische Nazionalbank. N. 199, S. 482.

— — privilegirten k. k. österreichischen Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe. N. 200, S. 486.

— eines Bergkommissariates in Mies. N. 128, S. 338.

Errichtung eines eigenen Gefälls-Obergerichtes für Krakau und das westliche Galizien. N. 180, S. 380.

— — Nebenzollamtes II. Klasse zu Schanzendorf in Böhmen. N. 120, S. 321.

— — Waaren-Kontrolamtes zu Varese in der Lombardie. N. 195, S. 480.

— provisorische, eines Hauptzollamtes II. Klasse zu Komotau. N. 113, S. 318.

— s. Aufstellung.

Ersatz des Schadens; s. Schadenersatz.

Erste Instanz der Bergbehörden; s. Bergbehörden erster Instanz.

— — der Gerichte; s. Gerichte erster Instanz, Gerichtshöfe erster Instanz.

— — der politischen Behörden; s. Behörden, politische, erster Instanz.

— — der Strafgerichtsbarkeit; s. Strafgerichtsbarkeit in erster Instanz.

— theoretische Staatsprüfung; s. Staatsprüfung, theoretische.

Erstreckung; s. Ausdehnung, Verlängerung.

Erstrichterliche Bescheide; s. Bescheide, erstrichterliche.

Ertheilung der Befugnisse zu periodischen Personen-Transports-Unternehmungen; Bestimmungen zur Regelung des dießfälligen Verfahrens. N. 25, S. 128.

Erweitertes Uibereinkommen; s. Uibereinkommen, erweitertes.

Erweiterung; s. Ausdehnung, Verlängerung.

— der Frist; s. Zufristung.

— der für halbgare Ziegen- und Schaffelle zugestandenen Zollbegünstigung. N. 9, S. 34.

— der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

— der, zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852, wegen gegenseitiger Gestattung der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armerie-Mannschaft bei Elementar-Ereignissen. N. 187, S. 399.

Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge derselben, dann über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung. N. 63, S. 193.

Erwerbssteuer; Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Erzabt von St. Martin; Aufhebung des demselben zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

Erzbischof von Agram; Aufhebung des demselben als Abten von Thopuszka zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

— von Gran; Aufhebung des demselben zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

Erzeugnisse der Bergwerke; Abänderung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 bezüglich der Erklärung derselben behufs der zu entrichtenden Frohne für dieselben. N. 162, S. 366.

— der Staatsbergwerke aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig; Zollbefreiung des Verkehres mit denselben. N. 164, S. 367.

Erzeugung des Rübenzuckers; Bestimmung der Verbrauchsabgabe hievon. N. 93, S. 289.

— von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl; Erläuterung der Bestimmungen des Finanzministerial-Erlasses vom 5. Februar 1852 über die Steuerbegünstigungen bei derselben. N. 94, S. 289.

Erzherzog Maximilian, königliche Hoheit; Allerhöchste Bestätigung des demselben, als Hoch- und Deutschmeister, von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispositionsrechtes über das deutsche Ordensvermögen bis zu 10.000 fl. N. 188, S. 400.

Erziehungsbeiträge; s. Unterhaltsgelder

Evangelische Konsistorien in Wien; Bestimmung des Alters Jener, die im Verwaltungsgebiete derselben als Pastoren, Prediger oder Hilfspriester angestellt werden wollen N. 15, S. 74.

Exekuzion auf die Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Kinder in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der Wojwodschaft Serbien, dem Temeser Banate; Erläuterung der Frage, in wieferne dieselbe zulässig sei. N. 58, S. 188.

Exe

Exekuzion der Steuern; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen für die Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der hiezu verwendeten Kavalleriemannschaft. N. 121, S. 322.

— gegen Wechselschuldner; s. Exekuzion zur Sicherstellung im Wechselverfahren.

— im Wechselverfahren; s. Exekuzion zur Sicherstellung im Wechselverfahren.

— zur Sicherstellung im Wechselverfahren; Lösung des Zweifels ob dieselbe gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

— zur Sicherstellung mittelst der Pfändung und Schätzung der durch Notariatsakt bewiesenen Forderungen; Bestimmungen über die Zulässigkeit derselben. N. 124, S. 325.

Exe – Expo

Expedits-Elench über Zustellungen der Bezirks- und Stuhlrichterämter; Formulare hiezu. N. 65, S, 241.

Explosion bei Dampfkesseln aller Art; Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die gegen dieselbe zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln. N. 99, S. 303.

Exponirte Bergkommissäre; Regelung des Dienstverhältnisses zwischen denselben und den vorgesetzten Berghauptmannschaften. N. 89, S. 283.

Exposituren der Finanzprokuraturen; s. Finanzprokuraturen.

F.

Fab — Fak

Fabrikanten der beim Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 betheiligten Staaten; Bezeichnung der zur Ausstellung von Legitimazionen für dieselben berechtigten Behörden. N. 221, S. 544.

— in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge derselben, dann über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung. N. 63, S. 193.

— und Handelsleute; Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853, und der §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853 für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen hinsichtlich des Begriffes derselben. N. 62, S. 193.

Fabriken-Direkzion; s. Tabakfabriken-Direkzion.

Fälschung; s. Verfälschung.

Fässer; s. Gemeiner Wein in Fässern.

Fahrzeuge, beladene, auf dem Bodensee; Aenderung der Bestimmungen über das Verbot deren Annäherung an das Ufer. N. 45, S. 154.

Fakultät, rechts- und staatswissenschaftliche, in Olmütz; Kundmachung über deren Auflösung

Fal — Fel

und über mehrere in Vollziehung der dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen getroffene Verfügungen. N. 210, S. 531.

Falsifikate von Münzverfälschungen; Bestimmung, daß dieselben nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen von den Strafgerichten unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken sind. N. 165, S. 368.

Farbenstempel; Anwendung desselben zur Bezeichnung der Identität ausländischer zur Appretur in Oesterreich eingeführter Webewaaren. N. 213, S. 533.

Farbige ordinäre Bilderbögen; s. Bilderbögen, schwarze oder farbige ordinäre.

Farina vinificatrice; Zollbehandlung derselben. N. 181, S. 382.

Fehler-Berichtigungen; s. Druckfehler-Berichtigungen.

Feilbietungen; s. Lizitazionen, freiwillige.

Feldfrevel; Uibereinkunft zwischen Oesterreich und Sachsen zur möglichsten Verhütung derselben auf dem beiderseitigen Gebiete. N. 189, S. 402.

Felle von Lämmern und Sterblingen; Zollbehandlung der weiß gemachten und gefärbten, jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten. N. 136, S. 343.

Felle von Schafen und Ziegen, halbgare; Erweiterung der für dieselben zugestandenen Zollbegünstigung. N. 9, S. 34.

Ferien an den Gymnasien; Bestimmungen hierüber. N. 11, S. 69.

— an den Hauptschulen und den mit denselben vereinigten Unter-Realschulen; Bestimmung derselben. N. 61, S. 191.

— an den selbständigen und an mit Hauptschulen vereinigten Realschulen; Bestimmung derselben. N. 82, S. 271.

Festsetzung; s. Bestimmung, Systemisirung.

— der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in den Kronländern Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Istrien, Görz, Gradiska und der Stadt Triest. N. 149, S. 355.

— der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen in Tirol und Vorarlberg. N. 150, S. 355.

— der Bedingungen und der Zeit der Verjährung der Uibertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852. N. 97, S. 291.

— der Modalitäten zur Aufnahme der königlich-baierischen Unterthanen in den österreichischen Staatsverband. N. 16, S. 74.

— des Alters, s. Alter.

— des Dazio consumo forese vom Weine im lombardisch-venezianischen Königreiche mit 3 Liren für den Quintal metrico. N. 148, S. 355.

— von Modalitäten für die Verwendung von Privathengsten zum Beschälen. N. 92, S. 288.

Feststellung des Zeitpunktes der beginnenden Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

— s. Festsetzung.

Feßlungsart der Sträflinge; neuerliche Kundmachung der mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassenen Vorschrift hierüber, für alle Kronländer zur genauen Darnachachtung bei allen Strafanstalten und Strafgerichten. N. 215, S. 534.

Fette Oele; Verzollung derselben. N. 198, S. 482.

Feuergefahr; s. Elementarereignisse.

Feuer-Versicherungsanstalten; s. Brandschaden-Versicherungsanstalten.

Finanzbehörden, höhere; Regelung des dienstlichen Verhältnisses der Steuerämter zu denselben. N. 17, S. 75.

Finanz-Bezirksbehörden; Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus derselben. N. 231, S. 556.

— **-Bezirksdirekzionen** für das Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung; deren Aufstellung, Standort und Zeitpunkt der Aktivirung. N. 76, S. 250.

— — künftige Benennung der bisherigen Finanz-Bezirksbehörden und der Kameral-Bezirksverwaltungen. N. 231, S. 556.

— — zu Eperies und Munkacs; Aufstellung von neu zu errichtenden Sammlungskassen für dieselben und Beginn der Aktivirung dieser beiden Bezirksbehörden. N. 76, S. 250.

— **-Landesdirekzion** für Krakau; provisorische Zuweisung der Verwaltung der im Krakauer Gebiete befindlichen Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen an dieselbe. N. 201, S. 503.

— — für Krakau und das westliche Galizien; Bestimmung des Zeitpunktes der Aktivirung derselben. N. 101, S. 304.

— — für Krakau und das westliche Galizien; Errichtung derselben. N. 51, S. 165.

— **-Landesdirekzionen** in Wien, Prag, Brünn, Innsbruck, Gratz, Lemberg, Krakau; Vorschrift für dieselben in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

— **-Landesdirekzions-Abtheilung** Kaschau; Aufstellung von vier Finanz-Bezirksdirekzionen in deren Amtsgebiete. N. 76, S. 250.

Finanzministerial-Erlaß vom 5. Februar 1852; Erläuterung der Bestimmungen desselben über die Steuerbegünstigungen bei Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl. N. 94, S. 289.

— — vom 19. Dezember 1852; s. Entschließung, Allerhöchste, vom 15. Dezember 1852.

— — vom 24. Oktober 1854; Wirksamkeitsbeginn der mit demselben angeordneten Modifikazionen des Tarifes für den Dazio consumo forese. N. 145, S. 353.

Finanzministerium; Verpflichtung der Gerichtshöfe erster Instanz demselben den Erfolg wichtiger Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschungen mitzutheilen. N. 102, S. 305.

Finanzprokuratur, bisherige, in Triest; Umgestaltung derselben. N. 104, S. 305.

— für Dalmazien; Errichtung derselben. N. 104, S. 305.

Finanzprokuraturen; provisorische Dienstesinstrukzion für dieselben. N. 56, S. 168.

— in Wien, Prag, Brünn, Gratz, Innsbruck, Lemberg und Krakau; Vorschrift in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei denselben. N. 216, S. 539.

Finanzprokuraturs-Abtheilungen; s. Finanzprokuraturen.

Finanzwachdienst; s. Finanzwachmänner.

Finanzwache; s. Finanzwachmänner.

— des deutschen Zollvereines; probeweise Einführung der über deren Organisazion bestehenden Einrichtungen im Kameralbezirke Krakau. N. 19. S. 80.

Finanzwachmänner; Bestimmung der Gerichtszuständigkeit über die als solche beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen. N. 59, S. 188.

Firmaprotokollirung oder Löschung der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte hiezu und über die Art der Kundmachung derselben. N. 63, S. 193.

Fische, frische, und Schalthiere; zollfreie Behandlung derselben bei der Versendung aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet. N. 119, S. 321.

Fischereifrevel; Uibereinkunft zwischen Oesterreich und Sachsen wegen möglichster Verhütung derselben in dem beiderseitigen Gebiete. N. 189, S. 402.

Fiskalämter, provisorische Zentral-, in Agram und Temeswar; Dienstesvorschrift für dieselben. N. 56, S. 168.

Fiume; Einschränkung des dortigen Freihafengebietes und Aenderungen in der Aufstellung der Zollämter aus diesem Anlasse. N. 173, S. 373.

Fleisch; s. Rindfleisch.

Flüsse; Vorschrift neuer Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf denselben. N. 23, S. 123.

Flüssigkeiten, gebrannte geistige; Erläuterung der Bestimmungen des Finanzministerial-Erlasses vom 5. Februar 1852 über die Steuerborgungen bei der Erzeugung derselben. N. 94, S. 289.

Flußschiffahrt; s. Dampfschiffahrt auf den Landseen etc.

Fonde, verschiedene; s. Angestellte, aus verschiedenen Fonden bezahlte.

Fondsgymnasien; Systemisirung des Lehrer- und Gebührenstandes an denselben. N. 194, S. 477.

Forderungen, bloß pränotirte; erläuternde Bestimmungen über die Anwendung der §§. 433 — 439, 451 und 453 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches auf die in der Stadt Krakau und deren Gebiet bezüglich derselben eingebrachten Gesuche. N. 183, S. 383.

— durch Notariatsakt bewiesene; Vorschrift über das Verfahren zur Einbringung derselben. N. 124, S. 325.

— durch Notariatsakte bewiesene; Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Mai 1855 über das Verfahren zur Einbringung derselben im ehemaligen Gebiete der Stadt Krakau. N. 130, S. 338.

— hypothezirte und nicht hypothezirte, auf einer Erbschaft haftende; Bestimmungen über die Vertheilung derselben, um sonach die Perzentualgebühr zu bemessen. N. 30, S. 131.

— im unbestimmten Betrage; Bestimmung, daß auf jene derselben, deren Richtigstellung im administrativen Wege zu erfolgen hat, das im §. 60 des Patentes vom 11. April 1851 und im §. 58 des Patentes vom 8. November 1853 den Besitzern bezugsberechtigter Güter eingeräumte Befugniß, jene Hypothekengläubiger, deren Forderung im unbestimmt Betrage haftet, im Aufforderungswege zur ziffermäßigen Liquidirung zu belangen, nicht Anwendung findet. N. 207, S. 506.

— in der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen über die Erfordernisse und die Behandlung der Gesuche um Intabulazion, Pränotazion oder Löschung derselben. N. 183, S. 383.

— osmanischer Unterthanen an die Verlassenschaft der in Bulgarien verstorbenen österreichischen Schafwirthe (Mokanen) oder deren Hirte; Bestimmung bezüglich der Berichtigung derselben. N. 125, S. 333, §. 12.

Form der inneren Geschäftsbehandlung bei den Finanzprokuraturen. N. 56, S. 174, §. 9.

Formel des Richteramts-Eides. N. 80, S. 270.

Formulare der Depositenjournale; Abänderung der bisher durch §. 12 der Instrukzion vom 16. November 1850 für die kassemäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositen-Vermögens vorgeschriebenen. N. 110, S. 311 und 312.

Formulare eines Schulzeugnisses für die öffentlichen vierklassigen Hauptschulen. N. 85, S. 281.

— eines Verzeichnisses bei Uibertragung der Einzahlungen auf das Nazionalanlehen von Einer Anlehenskasse auf eine Andere. N. 38. S. 147.

— eines Zeugnisses für baierische Unterthanen, welche die Zusicherung zur Aufnahme in den österreichischen Staatsverband erlangt haben. N. 16, S. 74.

— ergänztes, der Qualifikazionstabellen für die Gerichtsbehörden. N. 90, S. 287.

Formularien den Gerichsbehörden, in dem Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgeschriebene; Ergänzung derselben. N. 90, S. 286.

— zu der Amtsinstrukzion für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter. N. 65. S. 236 bis 242.

— zur Zirkularverordnung des Armee-Ober-Kommandos vom 4. Mai 1855 betreffend A. die administrativen Obliegenheiten und die hieraus entspringende Haftung der Truppenkommandanten und B. die Richtigkeitspflege mit in Abgang kommenden Militärindividuen. N. 98, S. 301 und 302.

— zur Vollzugsvorschrift der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 77, S. 266 bis 268.

Forstadministrazion im Krakauer Gebiete; provisorische Zuweisung derselben an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau N. 201, S. 503.

Forste (Reichs- und Reichs-Fonds-) und Domänen im Krakauer Gebiete; provisorische Zuweisung derselben an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

Forstfrevel; Uibereinkunft zwischen Oesterreich und Sachsen zur möglichsten Verhütung derselben auf beiderseitigem Gebiete. N. 189, S. 402.

Forstgesetz vom 3. Dezember 1852; Feststellung der Bedingungen und der Zeit der Verjährung der Uibertretungen desselben. N. 97, S. 291.

Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche; Erläuterung über das Benehmen der Gerichte hiebei rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe. N. 127, S. 337.

Forstübertretungen; s. auch Uibertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852.

Fourage, herbeigeschafte, für Dienstpferde der zur Steuerexekuzion verwendeten Kavalleriemannschaft; Bestimmungen über die zu leistende Vergütung hiefür. N. 121, S. 322.

Frankfurt, freie Stadt; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Französische und englische Ausgaben der Druckschrift; s. Ausgaben der Druckschrift.

Frauenschmuck, unecht vergoldeter oder versilberter; Aenderungen der Zollbestimmungen für denselben. N. 172, S. 372.

Freie Einfuhr; s. Zolfreie Einfuhr.

Freier Verkehr; s. Verkehr, freier.

Freies Dispozizionsrecht; s. Dispozizionsrecht, freies.

Freihafengebiet von Venedig; zollfreie Behandlung der aus demselben in das venezianische Zollgebiet versendeten frischen Fische und Schalthiere. N. 119, S. 321.

Freihafengebiete von Fiume, Buccari und Portore; Einschränkung derselben und Aenderungen in der Aufstellung der Zollämter aus diesem Anlasse. N. 173, S. 373.

— von Zengg und Karlopago in Kroazien; Bekantmachung der aus Anlaß der Einschränkung derselben eingetretenen Aenderungen des Verzeichnisses der Zollämter. N. 81, S. 271.

Freilassung des Dalmatiner Weins, dann des gemeinen Weines in Fässern aus Piemont und dem Kanton Tessin von der Kontrole im Grenzbezirke. N. 155, S. 361.

Freiwillige Lizitazionen; s. Lizitazionen, freiwillige.

Freiwilliges Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; s. Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854.

Frevel; s. Feldfrevel, Fischereifrevel, Forstfrevel, Jagdfrevel.

Frische Fische und Schalthiere; s. Fische, frische, und Schalthiere.

Frisches Rindfleisch; s. Rindfleisch.

Frist, dreitägige, zur Zahlung im Wechselverfahren; Lösung des Zweifels ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor deren Ablauf angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

Fri — Fro

Frist, zur Verjährung; s. Zeit der Verjährung.

Fristbestimmung zur Einbringung der Rekurse gegen erstrichterliche Bescheide und gegen Entscheidungen des Oberlandesgerichtes in Hypothekensachen der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 183, S. 383.

Fristerweiterung zu den Einzahlungen auf das Subskripzionsanlehen vom Jahre 1854; Gestattung derselben für die Erben im Falle des Absterbens der Subskribenten. N. 111, S. 313.

Fristung: s. Zufristung.

Frohne, 3perzentige, von dem erzeugten Rohprodukte; Erläuterung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 bezüglich der Entrichtung derselben. N. 52, S. 165.

— vom Bergwerks- (Hütten-Roh-) Produkte zu entrichtende; theilweise Abänderung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854 in Absicht auf die abzugebende Erklärung hierüber. N. 162, S. 366.

Frü — Füh

Früchten-Lieferungsscheine, ungarische; Bestimmung des Landesgerichtes Ofen als deren Amortisirungsbehörde. N. 212, S. 532.

Fuhrkosten für die, zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen; Bestimmungen über die Vergütung derselben. N. 46, S. 154.

Führung der Grundbücher; Bestimmungen über die Beeidigung der hiezu bestimmten Individuen. N. 112, S. 315.

— der Handlungsprotokolle in Siebenbürgen; Vorschrift über dieselbe. N. 27, S. 128.

— der neuen Grundbuchsprotokolle für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft und das Temeser Banat in der Eigenschaft als Grundbücher. N. 236, S. 566.

— von Seidlitzpulvern; Bestimmung, das dieselbe nur den Apothekern gestattet ist. N. 118, S. 320.

G.

Gal — Gal

Galizien; Bestellung der Bergbehörden erster Instanz zur Verwaltung des Bergregals. N. 175, S. 377.

— Bestimmung der Vergütung für Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855. N. 84, S. 272.

— Bestimmung der Vergütung für Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85. S. 274.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Hinausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— und Lodomerien; Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— — — Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-

Gal — Gal

Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Galizien und Lodomerien; Einführung der neu organisirten rein politischen und gemischten Bezirksämter und Auflösung der bisherigen politischen Behörden erster Instanz. N. 131, S. 340.

— — — Einführung des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes als allein gesetzliches Maß und Gewicht. N. 158, S. 363.

— — — Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift zur Regelung der Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirksämtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

— — — nebst der Bukowina; Wirksamkeitsbeginn des neu organisirten Oberlandesgerichtes zu Lemberg, sammt der Ober-Staatsanwaltschaft, und der im Sprengel dieses Oberlandesgerichtes einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz und der Staatsanwaltschaften, sowie der mit der neuen Gerichts-

organisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 130, S. 338.

Galizien, westliches; s. Westgalizien und Krakau.

Galizische Staatsbuchhaltung in Lemberg; s. Staatsbuchhaltung, galizische.

Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, bei den Gerichtshöfen erster Instanz und bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Ausdehnung der dieselben bestimmenden Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 auch auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

Garagnani, Raffaele; Verbot der von ihm zu Turin 1854 veröffentlichten Druckschrift: „Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa." N. 39, S. 148.

Garn; s. Baumwollgarn.

Gasthäuser; nähere Bestimmungen hinsichtlich der zu bestimmenden Polizeistunde zum Offenhalten derselben. N. 74, S. 249.

Gebäudesteuer; Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Gebiet der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; s. Verwaltungsgebiet der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien.

— der Landesregierung in Krakau; s. Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau.

— des deutschen Zollvereines; s. Länder des deutschen Zollvereines.

— des Freihafens von Venedig; s. Freihafengebiet.

— von Krakau; s. Krakauer Gebiet.

Gebrannte geistige Flüssigkeiten; s. Flüssigkeiten, gebrannte geistige.

Gebrauch von Urkunden, die hiebei einer höheren Stempelgebühr unterliegen; Bestimmung über die Art der Gebührenentrichtung für dieselben. N. 178, S. 379.

Gebühr; s. Gebührenausmaß.

— für die Schiffahrt; s. Schiffahrtsgebühr.

— von den Mokanen österreichischer Unterthanschaft für die Weide ihrer Herden in Bulgarien zu entrichtende; Vereinbarung zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte hierüber. N. 125, S. 329.

Gebühren; s. Pfandgebühren.

— des Dienerpersonales; s. Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales.

Gebühren für die, zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen; Bestimmungen hierüber. N. 46, S. 154.

— für Wittwen und Waisen berghauptmannschaftlicher Beamten und Diener; Anweisungsrecht derselben. N. 64, S. 195, §. 9.

Gebührenabgabe von Ankündigungen; Bestimmung der Art und Weise, auf welche dieselbe entrichtet werden kann. N. 177, S. 379.

— von Kalendern; Gestattung dieselbe wie früher durch Abstemplung zu entrichten. N. 105, S. 306.

Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts aus Anlaß der Vorladung derselben als Zeugen in Straffällen vor die Zivil-Strafgerichte; Bestimmung desselben. N. 219, S. 543.

Gebührenbemessung bei Vermögensübertragungen von Amtswegen, deren Gegenstand ein Seniorat ist. N. 132, S. 342.

— von einer Erbschaft, auf welcher hypothezirte und nicht hypothezirte Forderungen haften; erläuternde Bestimmungen des §. 3 der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853 hierüber. N. 30, S. 131.

Gebührenentrichtung von den stempelpflichtigen Zahlungsbücheln der beiden k. k. priv. wechselseitigen Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Inneröesterreich; Bestimmungen über die Art derselben. N. 161, S. 365.

— für Urkunden, die bei ihrem Gebrauche nach dem Gesetze einer höheren Stempelgebühr unterliegen; Bestimmung, daß dieselben hiebei den bedingt stempelfreien Urkunden gleich zu halten sind. N. 178, S. 379.

— s. auch Stempelabgabe.

Gebührenstand des Lehrpersonals an Gymnasien; Systemisirung desselben. N. 194, S. 477.

Gebührentarife für die Verrichtungen der zu gerichtsärztlichen Zwecken im Zivil- und Strafverfahren verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 156—159.

Gebührenvorschriften für Staatsbeamte im Allgemeinen bestehende, Anwendung derselben auf die Angestellten der Finanzprokuratur. N. 56, S. 172, §. 6.

Gebünde; s. Cyperwein in Gebünden.

Geburtsärzte; s. Geburtshilfliche Verrichtungen.

Geburtshilfliche Verrichtungen zu gerichtsärztlichen Zwecken im Zivil- und Strafver-

fahren; Bestimmung der Gebühren für die hiezu verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 154.

Gefällseinrichtungen oder indirekte Abgaben, in Oesterreich gesetzlich eingeführte; Regelung der Bestrafung der gegen dieselben von Oesterreichern im Auslande vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 229, S. 554.

— — — — in Oesterreich gesetzlich eingeführte; Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 über die Bestrafung der gegen dieselben von Oesterreichern im Auslande vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 230, S. 556.

Gefälls-Obergericht für Krakau und das westliche Galizien; dessen Errichtung. N. 180, S. 380.

Gefällsübertretung, schwere; Bestimmungen über die Anwendung der Kontrole gegen jene Gewerbe- oder Handeltreibende im Grenzbezirke, welche wegen einer derlei Uibertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Gewerbs- oder Handelsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

Gefällsübertretungen; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen zur Umwandlung der wegen derselben verhängten Geldstrafen in Arreststrafen und über die dabei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

— von Oesterreichern im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbrachte oder versuchte; Regelung der Bestrafung derselben. N. 229, S. 555.

— von Oesterreichern im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbrachte oder versuchte; Wirksamkeitsbeginn der über deren Bestrafung ergangenen kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855. N. 230, S. 556.

— s. Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles.

Gefällsverkürzungen; s. Gefällsübertretungen, Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles.

Gefängnisse; s. Strafanstalten.

Gefärbte und weiß gemachte, jedoch nicht gefütterte oder weiter verarbeitete Lamm- und Sterblingfelle; deren Zollbehandlung. N. 136, S. 343.

Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art; Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die dagegen zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln. N. 99, S. 303.

Gefahren durch Feuer oder Wasser; s. Elementar-Ereignisse.

Gefangene; s. Untersuchungsgefangene.

Gefangennehmung von Uibelthätern; s. Übelthäter.

Gegärbte, jedoch noch nicht gefärbte, oder weiters zugerichtete Schaf- und Ziegenfelle; s. Schaffelle, Ziegenfelle.

Gegenden, in denen der Schleichhandel schwunghaft betrieben wird; Erläuterung über die in denselben stattfindende Kontrole. N. 234, S. 561.

Gegenseitige Auslieferung gemeiner Verbrecher; erweitertes Uibereinkommen zwischen Österreich und mehreren deutschen Bundesregierungen hierüber. N. 137, S. 344.

— **Auslieferung** sowohl gemeiner als auch politischer Verbrecher; Kundmachung eines zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Regierungen erweiterten Uibereinkommens hierüber. N. 138, S. 345.

— **Auslieferung** von Verbrechern; Vertrag vom 17. Juli 1855 hierüber zwischen Österreich und der Schweiz. N. 224, S. 547.

— **Gestattung** der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Elementarereignissen; Erweiterung der zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852 hierüber. N. 187, S. 399.

— **Uiberweisung** von Transitogütern; Ermächtigung des k. k. Nebenzollamtes Confluente und des k. sardinischen Zollamtes Costa Caroliana hiezu. N. 26, S. 128.

— **Uiberweisung** von Transitowaaren; weitere Ermächtigung einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines und einiger sardinischen Zollämter hierzu. N. 78, S. 270.

Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches; Erläuterung der Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, in Betreff der Wirksamkeit der auf dieselben sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 167, S. 369.

— die sich auf Münzverfälschungen beziehen; Bestimmung, daß dieselben nebst den Falsi-

fikaten nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren von den Strafgerichten unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken sind. N. 165, S. 368.

Gegenstände, die den Habschaften der Einwanderer angehören; Erleichterungen für die Erklärung derselben. N. 144, S. 351.

— rechts- und staatswissenschaftlicher Studien; Bezeichnung derselben, sowie der Reihenfolge, in der sie vorzutragen sind. N. 185, S. 385.

— unecht vergoldete oder versilberte; Änderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

— von Eisen; s. Eisenwaaren.

— welche die strengen Prüfungen für das Doktorat der Rechts- und Staatswissenschaften zu umfassen haben. N. 185, S. 388, §. 8.

Gegenstand des Gewerbs- oder Handelsbetriebes von Gewerb- oder Handeltreibenden im Grenzbezirke; Erläuterung über die Kontrole dieser Leute, wenn sie wegen Schleichhandels oder einer schweren Gefällsübertretung mit derlei Waaren verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

Gegenwärtige Hofräthe; s. Hofräthe, gegenwärtige.

Gehalte der Beamten; s. Bezüge der Staatsdiener.

Gehaltsstufen des Lehrpersonales an Gymnasien; Systemisirung derselben. N. 194, S. 477.

Gehaltsvorschüsse, vierteljährige; Ermächtigung des Landeschefs zu deren Anweisung für berghauptmannschaftliche Beamte und mindere Diener. N. 64, S. 195, §. 10.

Gehaltszulagen für Direktoren an Gymnasien; Systemisirung derselben. N. 194, S. 480, §. 10.

Geistige Flüssigkeiten, gebrannte; s. Flüssigkeiten, gebrannte geistige.

Geklagte; Bestimmung des Verfahrens bezüglich der Einbringung der gegen sie eingeklagten durch Notariatsakt bewiesenen Forderungen. N. 124, S. 325.

Geldbuße; s. Geldstrafe.

Gelder; s. Unterhaltsgelder.

Geldforderungen; s. Forderungen.

Geldstrafe für die Verwendung nicht lizenzirter Privatbeschäler; Festsetzung derselben. N. 92, S. 288.

Geldstrafen, von den Gerichten im Strafverfahren verhängte; Bestimmungen über die Art der Eintreibung und Umwandlung derselben. N. 43, S. 150.

— wegen Gefällsübertretungen verhängte, Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen zur Umwandlung derselben in Arreststrafen und über die hierbei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

— welche gegen österreichische und sächsische Unterthanen für auf entgegengesetztem Gebiete verübte Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel verhängt werden, verbleiben jenem Staate, wo das Erkenntniß gesprochen worden ist. N. 189, S. 402.

Gelöthete Blechkisten; s. Blechkisten, verlöthete.

Gemeindebehörden; Bestimmung, in wieferne dieselben verpflichtet sind, den Strafgerichten auf deren Verlangen, die Namen jener Vertrauten bekannt zu geben, die ihnen Anzeige einer strafbaren Handlung, oder andere Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person mittheilen. N. 208, S. 506.

Gemeindezuschlag zur Verzehrungssteuer für das in Wien eingeführte frische Rindfleisch; Herabsetzung desselben und der Verzehrungssteuer daselbst. N. 226, S. 553.

Gemeine Verbrecher; s. Verbrecher, gemeine.

Gemeiner Wein in Fässern aus Piemont und dem Kanton Tessin; Freigebung desselben von der Kontrole im Grenzbezirke. N. 155, S. 361.

Gemischte Bezirksämter in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; deren Einführung. N. 131, S. 340.

— s. auch Bezirksämter.

— und rein politische Bezirks- und Stuhlrichterämter; Amtsinstrukzion für dieselben. N. 65, S. 198.

General-Konsulate; s. Konsulate k. k.

General-Kriegskommissär; Anordnung, daß die gegenwärtigen Hofräthe des Armee-Ober-Kommando in Zukunft diesen Titel zu führen haben. N. 126, S. 337.

Gensd'armeriemannschaft; Erweiterung der zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852 wegen gegenseitiger Gestattung der Hilfeleistung der-

selben bei Elementarereignissen. N. 187, S. 399.

Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts; Gebührenausmaß für dieselben aus Anlaß deren Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Zivil-Strafgerichte. N. 219, S. 543.

Taglien für die Einbringung von Uibelthätern; Uibertragung der Verfassung der zur Bemessung derselben erforderlichen Monatsausweise von den Staatsanwaltschaften an die Gerichte. N. 34, S. 138.

Genüsse der Staatsdiener; s. Bezüge der Staatsdiener.

Genuß des Bergzehents; s. Bergzehentgenuß.

Geräthschaften von Eisen; s. Eisenwaaren.

Geregeltes Strafverfahren; s. Regelung des Strafverfahrens.

Gericht; s. Distriktual-Berggericht.

— s. Gefälls-Obergericht.

— s. Gerichtsstand.

Gerichte; s. Bezirksgerichte, Gerichtsbehörden.

— Bestimmung der Kompetenz und des Verfahrens derselben bei Amortisirung der, zur Realisirung des Nazionalanlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazionsanweisungen und Staatsschuldverschreibungen, dann der hierzu gehörigen Koupons und Talons. N. 36, S. 138.

— Bestimmung, wie sich dieselben bei Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche und allen übrigen, durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Uibertretungen rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe zu benehmen haben. N. 127, S. 337.

— Bestimmungen über deren und der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen Kompetenz zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— Bestimmungen über die Art der Eintreibung und Umwandlung von Geldstrafen, welche von denselben im Strafverfahren verhängt werden. N. 43, S. 150.

— Uibertragung der Verfassung der, zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die, durch die Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Uibelthäter, von den Staatsanwaltschaften an dieselben. N. 34, S. 138.

Gerichte erster Instanz; s. Gerichtshöfe erster Instanz.

— — — Vorschrift zur Regelung des dienstlichen Verhältnisses der Steuerämter zu denselben. N. 17, S. 75.

— — — reine, in Böhmen; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 75, S. 250.

— — — reine, in Mähren und Schlesien; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

— in Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain; Wirkungskreis derselben in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthütten. N. 204, S. 504.

— in Strafsachen; s. Strafgerichte.

— in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Vorschrift über deren Kompetenz zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften. N. 63, S. 193.

— in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über deren Kompetenz zur Umwandlung der, wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen und über die hiebei von denselben zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

— neue, in Böhmen; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 75, S. 250.

— — in Mähren und Schlesien; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

— österreichische, bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen in Österreich; Vorschrift über das von denselben hiebei zu beobachtende Benehmen. N. 50, S. 163.

— — bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln; Vorschrift über das von denselben hiebei zu beobachtende Benehmen. N. 95, S. 291.

Gerichtlich verhängte Geldstrafen im Strafverfahren; Bestimmungen über die Art der Eintreibung und Umwandlung derselben. N. 43, S. 150.

Gerichtliche Entscheidungsgründe; siehe Entscheidungsgründe, gerichtliche.

Gerichtliche Geschäftsformularien; siehe Geschäftsformularien der Gerichtsbehörden.

— Kompetenz; s. Gerichtszuständigkeit, Kompetenz der Gerichte.

— Nacheile; s. Nacheile, gerichtliche.

— Todtenbeschau; s. Todtenbeschau, gerichtliche.

— Vertretung; s. Vertretung, gerichtliche.

— Zuständigkeit; s. Gerichtszuständigkeit, Kompetenz der Gerichte.

Gerichtliches Benehmen; s. Benehmen der Gerichte.

— **Verbot;** s. Verbot, gerichtliches.

— **Verfahren;** s. Verfahren der Gerichte.

Gerichtsärztliche Verrichtungen im Zivil- und Strafverfahren; Bestimmungen über die Gebühren für die hiezu verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 154.

— **Zwecke;** s. gerichtsärztliche Verrichtungen.

Gerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über österreichische Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche in Zivilsachen; Bestimmungen über die Ausübung derselben. N. 37, S. 141.

— der k. k. Konsulate über österreichische Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche in Zivilsachen; Vollzugsvorschriften zu der, über die Ausübung derselben erlassenen kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855. N. 77, S. 252.

— in Bergsachen; s. Berggerichtsbarkeit.

— in Handelssachen; s. Handelsgerichtsbarkeit.

— in Strafsachen; s. Strafgerichtsbarkeit.

— zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Übertretungsfälle; Lösung der über die hiezu kompetenten Behörden entstandenen Zweifel. N. 28, S. 130.

Gerichtsbeamte; s. Justizbeamte.

Gerichtsbehörden; Bestimmung, daß sich dieselben in zweifelhaften Fällen, ob etwas als Heilmittel zu betrachten sei oder nicht, zur Aufklärung an die politische Landesbehörde zu wenden haben. N. 118, S. 320.

— Bestimmung der Gebühren für die, zu gerichtsärztlichen Zwecken bei denselben verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 154.

Gerichtsbehörden; Ergänzung der für dieselben in dem Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten Geschäftsformularien. N. 90, S. 286.

— erster Instanz; s. Gerichte erster Instanz.

zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmte; Vollzugsvorschriften für dieselben zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 auf die bereits bestehenden Gewerkschaften. N. 1, S. 2.

Gerichtshöfe erster Instanz; Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei denselben auch auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

— — Bestimmungen hinsichtlich des doppelten Wirkungskreises über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten, in Administrativangelegenheiten für Tirol und Vorarlberg und Siebenbürgen. N. 211, S. 532.

— — — im Sprengel der Oberlandesgerichte von Lemberg und Krakau; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 130, S. 338.

— — Verpflichtung derselben, den Erfolg wichtiger Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschungen dem Finanzministerium mitzutheilen. N. 102, S. 305.

— — — s. auch Gerichte erster Instanz.

Gerichtsordnung, westgalizische; Wirksamkeitsbeginn des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852 hinsichtlich der Einführung derselben und der damit in Verbindung stehenden Gesetze in dem ehemaligen Gebiete der Stadt Krakau. N. 130, S. 338.

Gerichtsorganisirung, neue, in Böhmen; Wirksamkeitsbeginn derselben und der damit in Verbindung stehenden Gesetze. N. 75, S. 250.

— — in Galizien und Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Wirksamkeitsbeginn derselben und der damit in Verbindung stehenden Gesetze. N. 130, S. 338.

— — — in Mähren und Schlesien; Wirksamkeitsbeginn derselben und der damit in Verbindung stehenden Gesetze. N. 67, S. 243.

Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung der provisorischen Sicherstellungsmittel anzubringen ist; Bestimmung desselben. N. 117, S. 319.

Gerichtsstellen; s. Gerichte, Gerichtsbehörden.

Gerichtszeugen im Strafverfahren; Befreiung der Advokaten und Notare von der Verbindlichkeit, sich als solche verwenden zu lassen. N. 106, S. 306.

Gerichtszuständigkeit; s. Kompetenz der Gerichte.

— über die im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen; Bestimmungen hierüber. N. 59, S. 188.

— zur Untersuchung und Bestrafung jener Gesetzesübertretungen, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmung der Behörden, denen dieselbe zukommt. N. 73, S. 247.

Gerste; s. Getreidegattungen, einige.

Geschäfte der Rechnungskontrole, s. Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte.

— von der Lotto-Hofbuchhaltung bisher besorgte; Uibertragung derselben an die Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung. N. 116, S. 319.

Geschäftsaufgabe der Finanzprokuraturen; Bestimmungen der provisorischen Dienstes-Instrukzion über dieselbe. N. 56, S. 168.

Geschäftsausweise für die Gerichtsbehörden im Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichnete; Ergänzung derselben. N. 90, S. 286.

— für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter; Formulare hiezu. N. 65, S. 242.

— zur Vollzugsvorschrift der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Formulare hiezu. N. 77, S. 266.

Geschäftsbehandlung bei den gemischten und rein politischen Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Bestimmungen der Amtsinstrukzion hierüber. N. 65, S. 221, §. 76 ꝛc.

— innere, bei den Finanzprokuraturen; Bestimmungen über die Form derselben. N. 56, S. 174, §. 9.

Geschäftsformularien der Gerichtsbehörden, in dem Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichnete; Ergänzung derselben. N. 90, S. 286.

Geschäftsformularien für die gemischten und für die rein politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter. N. 65, S. 236—242.

— zur Vollzugsvorschrift der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 77, S. 266—268.

Geschäftsordnung der Gerichtsbehörden; Ergänzung der im Gesetze vom 3. Mai 1853 für dieselbe vorgezeichneten Geschäftsformularien. N. 90, S. 286.

— der Gerichtsbehörden im Sprengel der neu organisirten Oberlandesgerichte in Krakau und Lemberg; Wirksamkeitsbeginn der auf dieselbe bezüglichen Gesetze. N. 130, S. 338,

— der Strafgerichte und Staatsanwaltschaften; Wirksamkeitsbeginn der über dieselbe bestehenden Vorschriften im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 24, S. 126.

— und innere Einrichtung der rein politischen und gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter; Amtsinstrukzion über dieselbe. N. 65, S. 198.

Geschäftsprotokolle der politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter; Formulare hiezu. N. 65, S. 238.

Geschäftsstücke; Amtsinstrukzion über die Zutheilung, Bearbeitung und weitere Behandlung derselben bei den gemischten und rein politischen Bezirks- und Stuhlrichterämtern. N. 65, S. 221, §. 76 ꝛc.

Gesellschaften; s. Erwerbsgesellschaften.

Gesellschaftsverträge, Firmen und Prokuren der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte und die Art der Kundmachung der Protokollirung oder Löschung derselben. N. 63, S. 193.

Gesetz für das Forstwesen; s. Forstgesetz.

— über den Bergbau; s. Berggesetz.

— vom 27. September 1849, provisorisches, über die Organisazion der akademischen Behörden; Verlängerung der Wirksamkeit desselben. N. 166, S. 368.

— vom 3. Mai 1853; Ergänzung der Vorschriften über die den Gerichtsbehörden in demselben vorgezeichneten Geschäftsformularien. N. 90, S. 286.

— vom 4. Oktober 1854 über Bergwerksabga-

ben; Erläuterung mehrerer Zweifel über dessen Auslegung. N. 52, S. 165.

Gesetz vom 4. Oktober 1854 über Bergwerksabgaben; theilweise Abänderung desselben. N. 162, S. 366.

Gesetzbuch, allgemeines bürgerliches; s. Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch.

— über Verbrechen und Vergehen für das Militär; s. Militär-Strafgesetzbuch, neues.

Gesetze in Hypothekensachen; s. Hypothekengesetze.
mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehende; Wirksamkeitsbeginn derselben in Böhmen. N. 75, S. 250.

mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehende; Wirksamkeitsbeginn derselben in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina. N. 130, S. 338.

— mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehende; Wirksamkeitsbeginn derselben in Mähren und Schlesien. N. 67, S. 243.

— über die Behandlung der Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet; Erläuterungen zu denselben. N. 183, S. 383.

— zum Schutze des literarischen und artistischen Eigenthumes gegen unbefugte Veröffentlichung, Nachdruck und Nachbildung; Bestimmung, daß dieselben durch das Allerhöchste Patent vom 23. März 1852 auch in Krakau und dem Gebiete dieser Stadt in Wirksamkeit gesetzt wurden. N. 167, S. 369.

Gesetzesübertretungen; s. Uibertretungen.

Gesetzlich in Oesterreich eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen; s. Abgaben, indirekte, Gefällseinrichtungen.

Gesetzliche Bestimmungen; s. Bestimmungen, gesetzliche.

— **Vorschrift** gegen Thierquälerei. N. 44, S. 154.

Gesetzliches Armenperzent bei freiwilligen Lizitazionen; s. Armenperzent bei ꝛc.

— **Gewicht;** s. Gewicht, gesetzliches.

— **Maß;** s. Maß, gesetzliches.

Gestattung; s. Bewilligung, Zulassung.

— gegenseitige, der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Elementarereignissen; Erweiterung der hierüber zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852. N. 187, S. 399.

Gestattung, zeitweilige, der zollfreien Einfuhr von Weizen aus Russisch-Polen über das Zollamt Szczakowa. N. 122, S. 323.

Gestionsberichte der Finanzprokuraturen; Bestimmungen der provisorischen Dienstesinstrukzion hierüber. N. 56, S. 179, §. 12.

Gesuche in Hypothekensachen der Stadt Krakau und deren Gebiet bei Gerichten eingebrachte; erläuternde Bestimmungen über die Behandlung derselben. N. 183, S. 383.

— um Ertheilung der Befugnisse für den periodischen Personen-Transport; Bestimmungen zur Regelung des Verfahrens bei der Entscheidung hierüber. N. 25, S. 128.

Getreide; s. Getreidegattungen.

Getreidegattungen, einige, Hülsenfrüchte und Maismehl in der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln; zeitweilige Ermäßigung des Eingangszolles hievon. N. 72, S. 246.

— Erläuterung des Begriffes »Halbgetreide« im Sinne des Zolltarifes. N. 176, S. 378.

Gewässer an der Grenze; s. Grenzgewässer.

Gewerbe und Handel; Errichtung und Statuten einer k. k. privilegirten österreichischen Kreditsanstalt hiefür. N. 200, S. 486.

— verkäufliche; Wirkungskreis der politischen Behörden und Gerichte in Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain in Bezug auf die Vormerkprotokolle über dieselben. N. 204, S. 504.

Gewerbetreibende der beim Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1852 betheiligten Staaten; Bekanntgebung der zur Ausstellung von Legitimazionen für dieselben berechtigten Behörden. N. 221, S. 544.

— im Grenzbezirke; Bestimmungen über die Kontrole derselben, wenn sie wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die zu ihrem Gewerbsbetriebe gehören, verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

Gewerbsbetrieb im Grenzbezirke; Bestimmungen über die Kontrole jener Gewerbetreibenden, welche wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die zu ihrem Betriebe gehören, verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

Gewerkschaften, bereits bestehende; Vollzugsvorschriften für die zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtsbehörden

zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 auf dieselben. N. 1, S. 2.

Gewicht, Erläuterung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 über die Strafanwendung auf die dritte Übertretung der Satzungsvorschriften oder Tarordnungen durch Übervortheilung im Gebrauche desselben. N. 29, S. 130.

— gesetzliches; Einführung des niederösterreichischen Gewichtes in Böhmen als solches. N. 140, S. 350.

gesetzliches; Einführung des niederösterreichischen Gewichtes in Galizien, Krakau und der Bukowina als solches. N. 158, S. 363.

— Lösung der Zweifel über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Übertretungen der Satzungsvorschriften oder Tarordnungen durch Übervortheilung im Gebrauche desselben. N. 28, S. 130.

— s. auch Handelsgewicht, Nettogewicht.

Gläubiger, (Hypotheken-); s. Forderungen.

Glaswaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Glatz, Grafschaft; s. Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz.

Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden; Bestimmungen über deren Herstellung. N. 231. S. 556.

Gleichstellung der Urkunden, die bei ihrem Gebrauche nach dem Gesetze einer höheren Stempelgebühr unterliegen, mit den bedingt stempelfreien Urkunden. N. 178, S. 379.

— des zu Zetteln angelegten Baumwollgarnes bezüglich der Zollbehandlung mit dem nicht gezettelten. N. 115, S. 318.

Gnadenbezüge der Witwen und Kinder minderer Staatsdiener in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf dieselben zulässig sei. N. 58, S. 188.

Gnadengehalte; s. Gnadenbezüge.

Görz und Gradiska; Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Görz und Gradiska; Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— — — Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— — — Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— — — Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— — — Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

Gradiska; s. Görz und Gradiska.

Gränze; s. Grenze.

Grafschaft Glatz; s. Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz.

Graner Erzbischof; s. Erzbischof von Gran.

Gratz; Vorschrift für die dortige Finanz-Landesdirekzion in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

Gratzer Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

Grenzbezirk; Bestimmungen über die Kontrole jener Gewerbe- oder Handeltreibenden in demselben, die wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Gewerbs- oder Handelsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

— des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen; Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in demselben. N. 53, S. 166.

— Freilassung des Dalmatiner Weines, dann des gemeinen Weines in Fässern aus Piemont und dem Kanton Tessin von der Kontrole in demselben. N. 155, S. 361.

Grenze; s. Militärgrenze.

— Erweiterung der zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Übereinkunft vom Jahre

1852 wegen gegenseitiger Gestattung deren Uibertrittes durch die Gensd'armerie in Fällen der gerichtlichen Nacheile und der Hilfeleistung bei Elementarereignissen. N. 187, S. 399.

Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz; Ausdehnung der, den Nebenzollämtern I. Klasse längs derselben eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

Grenzgewässer, binnenländische, des österreichischen Kaiserstaates; neue Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf denselben. N. 23, S. 123.

Grenzübertritt; Erweiterung der zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft wegen Gestattung desselben der gegenseitigen Gensd'armerie in Fällen gerichtlicher Nacheile und der Hilfeleistung bei Elementarereignissen. N. 187, S. 399.

Uibereinkunft zwischen Oestereich und Sachsen wegen Gestattung desselben den gegenseitigen Organen bei Verfolgung der Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevler. N. 189, S. 402.

Grenzwache; s. Finanzwache.

Grenzzollämter; s. Zollämter.

Grießen; s. Ehrwald zu Grießen in Baiern.

Großjährigkeit; Erforderniß derselben zur Uibernahme einer Pastors- oder selbständigen Predigersstelle im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien. N. 15. S. 74.

Großwardein; Ausdehnung der Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 auf die dortige Polizeidirekzion nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß-Ordnung. N. 163, S. 367.

— Bestimmung der Vergütung für Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

Gründe der Entscheidung; s. Entscheidungsgründe.

Grundbuchsbeamte: Bestimmungen über die Ablegung der Prüfung für dieselben, sowie über deren Beeidigung. N. 112, S. 315.

Grundbuchsführer; s. Grundbuchsbeamte.

Grundbuchsprotokolle, neue, in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Vor-

schriften über deren Verlautbarung und Führung in der Eigenschaft als Grundbücher. N. 236, S. 566.

Grundbücher: Bestimmungen über die Beeidigung der zu deren Führung bestimmten Individuen. N. 112, S. 315.

— Vorschriften über die Verlautbarung der neuen Grundbuchsprotokolle in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate und über die Führung derselben in der Eigenschaft als solche. N. 236, S. 566.

Grundeinlösungen für Staats-Eisenbahnbauten in Tirol und Vorarlberg; Festsetzung des Verfahrens hiebei. N. 227, S. 553,

Grundentlastungs-Obligazionen: siehe Grundentlastungs-Schuldverschreibungen.

Grundentlastungs-Schuldverschreibungen: Festsetzung der Art und Weise deren Einlösung in den Kronländern Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Istrien, Görz und Gradiska und der Stadt Triest. N. 149, S. 355.

— — desgleichen auch in Tirol und Vorarlberg. N. 150, S. 355.

Grundherren, vormals ständische, in Mähren und Schlesien; Bestimmungen in Betreff der Entschädigung derselben für den Entgang des ihnen entzogenen Bergzehentgenusses. N. 12, S. 71.

Grundlasten in Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Istrien; Bestimmung, daß zur Erwirkung der Löschung derselben die Beibringung von Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— s. Rechtsstreitigkeiten.

Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen; Bestimmungen über die Kompetenz derselben und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Grundsätze für die Gerichte in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate und Siebenbürgen bei Umwandlung der, wegen Gefällsübertrerungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen. N. 190, S. 403.

Grundsteuer: Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Gü — Gy

Güter, adelige, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war; Erläuterung dieses, in mehreren Paragraphen der für Ungarn, Kroazien, Slawonien, Serbien, das Temeser Banat und Siebenbürgen erlassenen Zivil-Jurisdikzionsnormen, vorkommenden Ausdruckes. N. 129, S. 338.

— bezugsberechtigte; s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Gutsherren; s. Grundherren, vormalsständische, in Mähren etc.

Gymnasialprivatisten: s. Privatschüler an Gymnasien.

Gymnasialstudien; nähere Bestimmungen über die §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850, bezüglich der Zulassung von Privatschülern zur Maturitätsprüfung. N. 47, S. 161.

Gymnasialstudirende; s. Studirende und Schüler öffentlicher Lehranstalten.

Gymnasien: Bestimmung der Schulferien für dieselben. N. 11, S. 69.

— Bestimmungen über die Organisazion derselben. N. 2, S. 4.

— in Ungarn, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Regelung der Sprachverhältnisse an denselben. N. 21, S. 122.

— Systemisirung des Lehrer- und Gebührenstandes an denselben. N. 194, S. 477.

Gy — Gy

H.

Hab — Han

Habschaften der Einwanderer; Erleichterungen für die Erklärung derselben. N. 144, S. 351.

Hadernkontrole im illirischen Küstenlande; Aufhebung derselben. N. 79, S. 270.

Häuser in der Stadt Hallein; Verbot der Zerstückung derselben. N. 32, S. 132.

— in Oedenburg; Verbot der Zerstückung derselben. N. 157, S. 361.

Hafer; s. Getreidegattungen.

Haftung der Truppenkommandanten, aus deren administrativen Obliegenheiten entspringende; Bestimmungen hierüber. N. 98, S. 292.

Haide; s. Getreidegattungen.

Halbgare Schaf- und Ziegenfelle: s. Schaffelle, Ziegenfelle.

Halbgetreide; s. Getreidegattungen.

— Erläuterung des Begriffes desselben im Sinne des Zolltarifes. N. 176, S. 378.

Hallein: Verbot der Zerstückung der in dieser Stadt befindlichen Häuser. N. 32, S. 132.

Hamburg, freie Stadt; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Handel mit dem Weinsurrogate: „Vino senz'uva" und dem sogenannten Weinpulver; Bestimmungen über die Zollbehandlung dieser Surrogate. N. 181, S. 382.

— s. Schleichhandel.

— und Gewerbe; Errichtung und Statuten einer k. k. privilegirten österreichischen Kreditsanstalt hiefür. N. 200, S. 486.

Hand — Hand

Handelsadministrativ-Angelegenheiten; Bestimmungen hinsichtlich des doppelten Wirkungskreises über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der, zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in denselben für Tirol und Vorarlberg und Siebenbürgen. N. 211, S. 532.

Handelsbetrieb im Grenzbezirke; Bestimmungen bezüglich der Kontrole jener Handeltreibenden, welche wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die zu ihrem Betriebe gehören, verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

Handelsgerichtsbarkeit; Bestimmungen, betreffend den doppelten Wirkungskreis über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der, zur Ausübung derselben bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in Administrativ-Angelegenheiten für Tirol und Vorarlberg und Siebenbürgen. N. 211, S. 532.

Handelsgewicht, wahres, der Seide und Wolle; Bestimmungen über die Beweiskraft der Ausweise der, in Wien befindlichen Seide- und Wolltrocknungsanstalt hierüber. N. 142. S. 351.

Handelsleute, Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853 und der §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853 für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft mit dem Temeser Banate und Siebenbürgen, hinsichtlich des Begriffes derselben. N. 62, S. 193.

Handelsleute in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte und über die Art der Kundmachung der Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge derselben. N. 63, S. 193.

— Lösung des Zweifels, ob denselben der Verschleiß der Seidlitz-Pulver zusteht. N. 118, S. 320.

Handelsprotokolle: s. Handlungsprotokolle.

Handelsreisende von Fabrikanten oder Gewerbetreibenden der beim Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 betheiligten Staaten; Bezeichnung der zur Ausstellung von Legitimazionen für dieselben berechtigten Behörden. N. 221, S. 544.

Handels- und Zollvertrag vom 19. Februar 1853; Bestimmungen zur Vollziehung des Artikels 18 desselben. N. 221. S. 544.

— — — — — — — Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den, nach diesem Vertrage zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

Handeltreibende im Grenzbezirke; Bestimmungen über die Kontrole gegen jene, welche wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die zu ihrem Handelsbetriebe gehören, verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854; Bestellung provisorischer Berghauptmannschaften und Oberbergbehörden hiezu. N. 64, S. 193.

Handlungen, strafbare; Anordnung, daß die Gerichte von jeder wider Studirende oder Schüler öffentlicher Lehranstalten wegen derselben eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem hierüber erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen haben. N. 48, S. 162.

— strafbare; Bestimmung der Behörden, welchen die Untersuchung und Bestrafung derjenigen Gesetzesübertretungen zukommt, welche im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 nicht als solche erklärt sind. N. 73, S. 247.

— strafbare; Bestimmung, in wieferne Staats- oder Gemeindebehörden verpflichtet seien, die Namen jener Vertrauten, die ihnen eine derselben zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person anzeigen, den

Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben. N. 208, S. 506.

Handlungen, strafbare, welche sich als Uibertretungen der Bestimmungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852 darstellen; Festsetzung der Bedingungen und der Zeit der Verjährung derselben. N. 97, S. 291.

— strafbare, welcher sich die im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten schuldig machen; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit zur Untersuchung und Bestrafung derselben. N. 59, S. 188.

Handlungsprotokolle in Siebenbürgen; Vorschrift über die Führung derselben. N. 27, S. 128.

Hannover; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Hauptbücher der Depositenämter; s. Depositen-Haupt- und Kontobücher.

Hauptferien: s. Ferien.

Hauptgeschäftsausweise der k. k. Konsulargerichte über von ihnen verhandelte Zivilrechtsgeschäfte im osmanischen Reiche; Formulare hiezu. N. 77, S. 266.

— Ergänzung der Vorschriften über die, den Gerichtsbehörden im Gesetze vom 3. Mai 1853 dazu vorgezeichneten Formularien. N. 90, S. 286.

Hauptmünzamt in Wien; Einsendung der Falsifikate von Münzverfälschungen nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen von den Strafgerichten an dasselbe. N. 165, S. 368.

Hauptschulen; Bestimmung der Schulferien an denselben. N. 61, S. 191.

— Bestimmung der Schulferien an mit denselben vereinigten Realschulen. N. 82, S. 271.

— öffentliche; Bestimmungen über die Zahl der Klassen derselben und über den, in denselben zu ertheilenden Unterricht. N. 85, S. 274.

— — Formulare eines Schulzeugnisses für alle vier Klassen derselben. N. 85, S. 281.

Haupt- und Kontobücher der Depositenämter; s. Depositen-Haupt- und Kontobücher.

Hauptzollamt in Eger; Einziehung des demselben eingeräumten Befugnisses zur zollämtlichen Behandlung ausländischer Druckschriften. N. 7, S. 32.

— in Szczakowa, zeitweilige Gestattung der zollfreien Einfuhr von Weizen aus Russisch-Polen über dasselbe. N. 122, S. 323.

Hauptzollamt zweiter Klasse zu Komotau in Böhmen; provisorische Errichtung desselben. N. 113, S. 318.

Hebammen, zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendete; Bestimmung der Gebühren für dieselben. N. 46, S. 154.

Heilmittel: Bestimmung, daß sich die Gerichtsbehörden in zweifelhaften Fällen, ob etwas als solches, wegen seiner besonders vorgeschriebenen Zusammensetzungs- und Bereitungsart zu betrachten sei oder nicht, zur Aufklärung an die politische Landesbehörde zu wenden haben. N. 118, S. 320.

— s. auch Arzeneimittel.

Heimfallsrecht, dem Erzbischofe von Gran, dem Bischofe (Erzbischofe) von Agram, als Abt von Thopuszka, dem Bischofe von Raab, dem Erzabte von St. Martin und dem Raaber Domkapitel zugestandenes; Aufhebung desselben. N. 40, S. 150.

Heizer und Wärter von Dampfmaschinen oder Dampfkesseln; Vorschriften über die vor deren Zulassung zu der Prüfung um eine Anstellung als solche nachzuweisenden Bedingungen. N. 99, S. 303.

Helvetisches Konsistorium in Wien; s. Evangelische Konsistorien in Wien.

Hengste; s. Privathengste.

Herabsetzung der Verzehrungssteuer und des Gemeindezuschlages für das in Wien eingeführte frische Rindfleisch. N. 226, S. 553.

— des Elbezolles; s. Elbezoll-Ermäßigungen.

— des Zolles; s. Ermäßigung des Zolles.

Herbstferien; s. Ferien.

Herden österreichischer Mokanen in Bulgarien; Vereinbarung einer Weideordnung zwischen Oesterreich und der osmanischen Porte für dieselben. N. 125, S. 329.

Hereinbringung; s. Eintreibung.

Herrenschmuck, unecht vergoldeter oder versilberter; Aenderungen der Zollbestimmungen für denselben. N. 172, S. 372.

Herstellung der Gleichförmigkeit im Organismus der Finanz-Bezirksbehörden; Bestimmungen hierüber. N. 231, S. 556.

— und Erhaltung der die Ortschaften von Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, des Temeser Banates und der serbischen Wojwodschaft durchziehenden Strecken der Aerarialstraßen. N. 66, S. 243.

Hertzen, Alexandre, Verbot der von demselben herausgegebenen Druckschrift: La Russie et le vieux monde. N. 96, S. 291.

Herunterſetzung des Elbezolles; s. Elbezoll-Ermäßigungen.

Hessen, Großherzogthum; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Hessen-Homburg; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Hessen-Homburgische Unterthanen; Benehmen der Gerichte bei Todfällen derselben in Oesterreich. N. 50, S. 163.

Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Elementarereignissen; Erweiterung der wegen deren gegenseitigen Gestattung zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852. N. 187, S. 399.

Hilfsgeschäfte; s. Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte.

Hilfspriester im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Bestimmung des Alters Jener, die als solche in diesem Gebiete angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Hinausgabe neuer Banknoten zu zehn Gulden; Kundmachung der Bestimmungen über dieselben. N. 154, S. 358.

— und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe; Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich derselben in mehreren Kronländern. N. 217, S. 542.

Hintanhaltung des Schleichhandels; s. Schleichhandel.

Hirse; s. Getreidegattungen.

Hirten; s. Schafhirten.

Hoch- und Deutschmeister; Allerhöchste Bestätigung des Seiner königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzog Maximilian als solchen von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispossizionsrechtes über das deutsche Ordensvermögen bis zu 10.000 fl. N. 188, S. 400.

Höhere Finanzbehörden; s. Finanzbehörden, höhere.

— **Stempelgebühr;** s. Stempelgebühr, höhere.

— **Steuerbehörden;** s. Steuerbehörden, höhere.

Höherer Konzeptsdienst bei Finanzprokuraturen; s. Konzeptsdienst, höherer.

Hör — Hoh

Hörer der Rechte; s. Studirende der Rechtswissenschaften.

Hofbuchhaltung für Lotto; s. Lotto-Hofbuchhaltung, Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung.

Hofdekret vom 30. Mai 1828, s. Anwendung des Hofdekretes vom 30. Mai 1828.

Hofkammer-Obligazionen, ungarische; Bestimmung des Landesgerichtes Ofen als deren Amortisirungsbehörde. N. 212, S. 532.

Hofräthe, gegenwärtige, des Armee-Ober-Kommando; Anordnung, daß dieselben in Hinkunft den Titel »General-Kriegskommissäre« zu führen haben und in den Stand des Kriegskommissariates aufzunehmen sind. N. 126, S. 337.

Hofsekretäre, gegenwärtige, des Armee-Ober-Kommando; Aufnahme derselben in den Stand des Kriegskommissariates und Verwendung von Ober-Kriegskommissären statt derselben in den Abtheilungen des Armee-Ober-Kommandos. N. 126, S. 337.

Hoftrauer; Allerhöchste Bestimmungen über das Anlegen und die Abzeichen derselben zur Staatsbeamten-Uniform. N. 18, S. 80.

Hoftrauer-Abzeichen; Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854 über das Anlegen derselben zur Staatsbeamten-Uniform. N. 184, S. 384.

Hohe Pforte; s. Osmanische Pforte.

Hohenweiler, Nebenzollamt I. Klasse an der Zolllinie gegen Baiern; Versetzung desselben in die II. Klasse. N. 49, S. 163.

Hohlmaße; s. Maß, gesetzliches.

Hol — Hyp

Holzwaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Homburgische Unterthanen; s. Hessen-Homburgische etc.

Hülfspriester; s. Hilfspriester.

Hülsenfrüchte; s. Getreidegattungen.

Hütten; s. Markthütten.

Hypothekenbank; Begünstigungen der privilegirten österreichischen Nazionalbank in ihrer Eigenschaft als solche zur Errichtung und Führung derselben. N. 199, S. 482.

Hypothekenbücher in der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen zur richtigen Behandlung der auf dieselben sich beziehenden Angelegenheiten. N. 183, S. 383.

— s. auch Hypotheken- und Notifikenbücher.

Hypothekengesetze für die Stadt Krakau und deren Gebiet vom 6. September 1822 und 1. Juli 1844; Bestimmung, in wieweit sie in Wirksamkeit zu bleiben haben. N. 183, S. 383.

Hypothekengläubiger; s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Hypothekensachen in der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen über deren Behandlung. N. 183, S. 383.

Hypotheken- und Notifikenbücher in Dalmazien; Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in dieselben. N. 218, S. 542.

Hypothezirte Forderungen; s. Forderungen, hypothezirte und . . .

J.

Ide — Ind

Identitätsbezeichnung der zur Appretur in Oesterreich eingeführten ausländischen Webewaaren; Bestimmung daß zu diesem Behufe ein Farbenstempel aufzudrücken sei. N. 213, S. 533.

Illirisches Küstenland: Aufhebung der Hadernkontrole in demselben. N. 79, S. 270.

Indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen, in Oesterreich gesetzlich eingeführte; s. Abgaben, indirekte, und Gefällseinrichtungen.

Individuen des Militärs; s. Militärindividuen.

Ind — Inl

Individuen zur Führung der Grundbücher bestimmte; Bestimmungen über deren Beeidigung. N. 112, S. 313.

Inländische, gesetzlich eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen; Regelung der Bestrafung der von Oesterreichern im Auslande gegen dieselben vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 229, S. 555.

— gesetzlich eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen; Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober

1855 über die Bestrafung der von Oesterreichern im Auslande gegen dieselben vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 230. S. 556.

Inland; s. Inländische, gesetzlich eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen.

Innere Einrichtung und Geschäftsordnung; s. Einrichtung, innere.

Innere Geschäfsbehandlung; s. Geschäftsbehandlung, innere.

Innerösterreichische k. k. privilegirte wechselseitige Brandschaden-Versicherungsanstalt; Bestimmungen über die Stempelpflicht der Zahlungsbüchel derselben und die Art der Gebührenentrichtung. N. 161, S. 365.

Innsbruck: Vorschrift für die dortige Finanz-Landesdirekzion in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

Innsbrucker Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

Inseln, jonische; Bestimmung des Benehmens der Gerichte bei Todfällen dortiger Unterthanen in Oesterreich. N. 95, S. 291.

— (Quarner-); Aenderungen in den Verzollungsbefugnissen der dortigen Zollämter und die Aufstellung einiger Waaren-Kontrolsämter daselbst. N. 206, S. 504.

— quarnerische; zeitweilige Zollermäßigung für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl bei der Einfuhr über die dasigen Zollämter. N. 72, S. 246.

Inspektoren: s. Direkzionsinspektoren.

Instanz, erste, der Bergbehörden; s. Bergbehörden erster Instanz.

— — der Gerichte; s. Gerichte erster Instanz, Gerichshöfe erster Instanz.

— — der politischen Behörden; s. Behörden, politische, erster Instanz.

— — der Strafgerichtsbarkeit; s. Strafgerichtsbarkeit in erster Instanz.

— zweite, für den Rechtszug; s. Rechtszug in zweiter Instaz.

Instanzenzug gegen die Entscheidungen der, zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in Administrativangelegenheiten; Bestimmungen hinsichtlich des doppelten Wirkungskreises über denselben für Tirol und Vorarlberg und Siebenbürgen. N. 211, S. 532.

Instrukzion (Amts-) für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter. N. 65, S. 198.

— (Amts-) für die rein politischen und gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter; Berichtigung von Druckfehlern in derselben. XXII. Stück, Seite 285.

— für die kassemäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögens vom 16. November 1850; Abänderung der mit §. 12 derselben den Depositenämtern vorgeschriebenen Depositenjournals-Formularien. N. 110, S. 311.

— provisorische, für den Finanzprokuraturs-dienst. N. 56, S. 168.

— über die innere Amtswirksamkeit und Geschäftsordnung der Grrichtsbehörden in strafgerichtlichen Angelegenheiten vom 16. Juni 1854; Wirksamkeitsbeginn derselben im Sprengel der Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau. N. 130. S. 338.

Intabulazion; s. Einverleibung.

Israelitische Kultus- und Matrikenangelegenheiten: s. Kultus- und Matrikenangelegenheiten der Juden.

— **Landes-, Kreis- und Lokal-Rabbinate;** s. Rabbinate.

Istrien; Bestimmung, daß zur Löschung der Grundlasten die Beibringung der Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

Istr — Ist.

Istrien; Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Regelung der Vornahme der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— und die Quarner-Inseln; Aenderungen in den Verzollungsbefugnissen der dortigen Zoll-

Istr — Ita

ämter und Aufstellung einiger Waaren-Kontrollsämter daselbst. N. 206, S. 504.

Istrien und die quarnerischen Inseln; zeitweilige Zollermäßigung für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl bei der Einfuhr über die daselbst bestehenden Zollämter. N. 72, S. 246.

Italienische Druckschriften; s. Druckschriften, und zwar ꝛc.

J.

Jag — Jün

Jagdfrevel; Uibereinkunft zwischen Oesterreich und Sachsen zur möglichsten Verhinderung derselben auf beiderseitigem Gebiete. N. 189, S. 402.

Jahrgänge an den öffentlichen Hauptschulen; s. Klassen an den öffentlichen Hauptschulen.

Jonier; s. Unterthanen der jonischen Inseln.

Jonische Inseln; Benehmen der Gerichte bei Todfällen dortiger Unterthanen in Oesterreich. N. 95, S. 291.

Journale der Depositenämter; Abänderung der bisher durch §. 12 der Instrukzion für die kassemäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögens vom 16. November 1850 den Depositenämtern vorgeschriebenen Formulare für dieselben, nebst dem neuen Formulare. N. 110, S. 311 u. 312.

Jüdische Kultus- und Matrikenangelegenheiten; s. Kultus- und Matrikenangelegenheiten der Juden.

— **Landes-, Kreis- und Lokal-Rabbinate**; s. Rabbinate.

Jünglinge, studirende, aus der Militärgrenze; Zulassung derselben zum Privatstudium an den k. k. Rechtsakademien. N. 91, S. 288.

Jur — Just

Juridische Studien; s. Rechts- und staatswissenschaftliche Studien.

Jurisdikzion; s. Gerichtsbarkeit, Gerichtsstand und Gerichtszuständigkeit.

— mit dem Besitze adeliger Güter verbunden gewesene; s. Güter, adelige, mit deren Besitz ꝛc.

Jurisdikzionsnormen; s. Ziviljurisdikzionsnormen.

Jurisdikzionszuständigkeit; s. Gerichtszuständigkeit.

Juristen; s. Studirende der Rechtswissenschaften.

Justizbeamte, aus Anlaß der neuen Organisirung ernannte; Bestimmungen über die Ausmittlung des Dienstranges derselben. N. 60, S. 190.

Justizbehörden erster Instanz, reine; s. Gerichte erster Instanz.

Justizministerial-Verordnung vom 25. Jänner und vom 31. März 1850; s. Verordnungen vom 25. Jänner und 31. März 1850.

Justizorganisirung, neue; s. Gerichtsorganisirung, neue.

— — s. Organisirung, neue, der Justiz- und politischen Behörden.

K.

Kac — Kär

Kaczyka; Standort eines exponirten Bergkommissärs. N. 175, S. 377.

Kämmereien; s. Stadtkämmereien.

Kärnthen: Bestimmung, daß zur Löschung der

Kär — Kär

Grundlasten die Beibringung von Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

Kärnthen; Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem

Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

Kärnthen; Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— — des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester, oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthütten. N. 204, S. 504.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— — über die Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Regelung der Vornahme der, in den §§. 19 und 30 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

Kaffeehäuser; nähere Bestimmungen hinsichtlich der Polizeistunde, zu welcher diese geschlossen werden müssen. N. 74, S. 249.

Kaiserliche Patente vom 11. April 1851 und vom 8. November 1853; Erläuterung der §§. 60 und 58 derselben. N. 207, S. 506.

Kaiserliche Verordnung vom 19. März 1853; Lösung der über die Anwendung derselben entstandenen Zweifel. N. 30, S. 131.

— — vom 11. Mai 1854; Ausdehnung der Wirksamkeit derselben auf die Polizeidirekzionen zu Kaschau und Großwardein nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß-Ordnung. N. 163, S. 367.

Kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, über die den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Uibertretungen; Bestimmungen über die Befähigung zur Ausübung des dießfälligen Richteramtes. N. 14, S. 71.

— — vom 29. Jänner 1855, über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Kundmachung von Vollzugsvorschriften zu derselben. N. 77, S. 252.

— — vom 21. Oktober 1855; besondere Bestimmungen über die Vollziehung derselben hinsichtlich der Bestrafung der, von Oesterreichern in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles. N. 232, S. 559.

— — vom 21. Oktober 1855, über die Bestrafung der von Oesterreichern im Auslande gegen die in Oesterreich gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 230, S. 556.

Kaiserliches Patent vom 3. Mai 1853; Ergänzung der Vorschriften desselben über die den Gerichtsbehörden in demselben vorgezeichneten Geschäftsformularien. N. 90, S. 286.

Kaiserstaat, österreichischer; s. Angehörige des österreichischen Kaiserstaates.

Kalender; Festsetzung der Art und Weise wie die Stempelabgabe von denselben entrichtet werden kann. N. 105, S. 306.

Kaltenbach, Nebenzollamt I. Klasse an der Zollinie gegen Baiern; Versetzung desselben in die II. Klasse. N. 49, S. 163.

Kameralbezirk Krakau; probeweise Einführung der Einrichtungen des deutschen Zollvereines bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache in demselben. N. 19, S. 80.

— von Leitmeritz in Böhmen; Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels im dortigen Grenzbezirke. N. 53, S. 166.

— von Leitmeritz in Böhmen; Errichtung eines Nebenzollamtes II. Klasse zu Schanzendorf N. 120, S. 321.

Kameral-Bezirksverwaltungen haben in jenen Kronländern, wo selbe unter diesem

Namen noch bestehen, die Benennung »Finanz-Bezirksdirekzionen« zu führen. N. 231, S. 556.

Kameralschuld-Obligazionen, ungarische; Bestimmung des Landesgerichtes in Ofen als deren Amortisirungsinstanz. N. 212, S. 532.

Kammerprokuraturen; s. Finanzprokuraturen.

Kanäle in der Lombardie; Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift über die Einhebung einer Schiffahrtsgebühr statt der bisherigen Kettengebühren auf einigen derselben. N. 135, S. 343.

Kandidaten der Advokatur; s. Advokaturskandidaten.

— für das Doktorat; s. Doktoratskandidaten.

— für das Richteramt; s. Richteramtskandidaten.

— zur Prüfung; s. Prüfung der Kandidaten.

Kanton Tessin; Freilassung des dortigen gemeinen Weines in Fässern von der Kontrole im Grenzbezirke. N. 155, S. 361.

Kanzlisten der Berghauptmannschaften; deren Ernennung steht dem Landeschef zu. N. 64, S. 195, §. 8.

Kapitel; s. Domkapitel.

Karlopago in Kroazien; Bekanntgebung der, aus Anlaß der Einschränkung des dortigen Freihafengebietes eingetretenen Aenderungen des Verzeichnisses der Zollämter. N. 81, S. 271.

Kartel; s. Deserteur-Kartel.

Karten, wissenschaftliche, aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten; Aenderung der bisherigen Tarifsbestimmungen über deren Zollbehandlung. N. 107, S. 308.

Kaschau; Ausdehnung der Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 auf die dortige Polizeidirekzion nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß-Ordnung. N. 163, S. 367.

Kaschauer Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung; Aufstellung von vier Finanz-Bezirksdirekzionen in deren Amtsgebiete. N. 76, S. 250.

Kassadienst der Finanzprokuraturen; Bestimmungen über den Umfang desselben. N. 56, S. 183, §. 16 ꝛc.

Kasse; Bestimmungen bezüglich der Uibertragung der Einzahlungen auf das Nazional-Anlehen von Einer derselben auf eine Andere. N. 38, S. 144.

Kassegebarung bei der Berghauptmannschaft in Wieliczka; Fortführung derselben durch die dortige Berg- und Salinen-Direkzionskasse. N. 175, S. 377.

Kassegeschäfte bei der Berghauptmannschaft in Lemberg; deren Zuweisung an das dortige Landmünz-Probier-, Gold- und Silbereinlösungs- zugleich Punzirungsamt. N. 175, S. 377.

Kassemäßige Behandlung des Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögens; Abänderung der mit §. 12 der Instrukzion vom 16. November 1850 den Depositenämtern hierüber vorgeschriebenen Depositenjournale. N. 110, S. 311.

Kassen; s. Sammlungskassen.

Kaufleute; s. Handelsleute.

Kauzion für das subskribirte Nazionalanlehen vom Jahre 1854; Einziehung derselben, wenn die Erben eines verstorbenen Subskribenten die Einzahlungsraten nicht zuhalten, oder die Zufristung derselben zu erwirken unterlassen. N. 111, S. 313.

Kavalleriepferde; s. Dienstpferde.

Kavallerieregimenter; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen für die Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde jener Mannschaft derselben, welche zur Steuerexekuzion verwendet wird. N. 121, S. 322.

Kessel; s. Dampfkessel.

Kettengebühren; Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift über die Einhebung einer Schiffahrtsgebühr auf einigen lombardischen Kanälen statt derselben. N. 135, S. 343.

Kinder minderer Staatsdiener in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf deren Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder zulässig sei. N. 58, S. 188.

— s. auch Waisen.

Kirchensilberlieferungs-Obligazionen, ungarische; Bestimmung des Landesgerichtes Ofen, als deren Amortisirungsbehörde. N. 212, S. 532.

Kirchenstaat und Oesterreich; s. Oesterreich und der Kirchenstaat.

Kirchliches Verwaltungsgebiet der evangelischen Konsistorien in Wien; s. Verwaltungsgebiet der evangelischen Konsistorien in Wien.

Kisten von Blech, verlöthete; s. Blechkisten verlöthete.

Klafter, niederösterreichische; s. Maß, gesetzliches.

Klage wegen Einbringung der durch Notariatsakt bewiesenen Forderungen; Bestimmungen über das Verfahren bei der Erledigung und Zustellung derselben. N. 124, S. 325.

zur Rechtfertigung der provisorischen Sicherstellungsmittel; Erläuterung des, über den Gerichtsstand derselben entstandenen Zweifels. N. 117, S. 319.

Klapka, Georg; allgemeines Verbot der von demselben herausgegebenen Druckschrift: »der Krieg in Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855«. N. 182, S. 382.

Klassen an den öffentlichen Hauptschulen; Bestimmung der Zahl derselben, und die Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

Knechte der österreichischen Schafwirthe in Bulgarien; vertragsmäßig zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte vereinbarte Weideordnung für dieselben. N. 125, S. 329.

Knollen der Pflanze Asphodill; Zollbehandlung derselben. N. 205, S. 504.

Koburg-Gotha (Sachsen-); s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Kollegienbesuch der Rechts- und Staatswissenschaften an den Universitäten und Rechtsakademien; Bestimmungen des neuen Studienplanes in Ansehung desselben. N. 185, S. 393, II.

Kolomea; Standort eines exponirten Bergkommissärs. N. 175, S. 377.

Komitatsbehörden; s. Kreis- (Komitats-) Behörden.

Kommandanten der Truppen; Bestimmungen über die administrativen Obliegenheiten und die hieraus entspringende Haftung derselben. N. 98, S. 292.

Kommissäre; s. Bergkommissäre.

Kommissariate; s. Bergkommissariate, Distriktskommissariate.

Kommissionen zur Ablösung und Regulirung der Grundlasten; s. Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen.

Kommissurazionsämter im lombardisch-venezianischen Königreiche; Zustellung der Zahlungsaufträge derselben. N. 42, S. 150.

Komotau; Aufhebung des dasigen Waarenkontrolamtes und des von Sebastiansberg provisorisch dahin verlegten Nebenzollamtes erster Klasse. N. 113, S. 318.

— neue Abgrenzung des, der dortigen Berghauptmannschaft zugewiesenen Amtsgebietes, mit Rücksicht auf die neue gerichtlich-politische Organisirung Böhmens. N. 179, S. 379.

— in Böhmen; provisorische Errichtung eines Hauptzollamtes II. Klasse daselbst. N. 113, S. 318.

Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungen der Satzungsvorschriften und Tarordnungen; Lösung der hierüber entstandenen Zweifel. N. 28, S. 130.

— der Gerichte in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften; Regelung derselben. N. 63, S. 193.

— der Gerichte in Ungarn, Kroazien, Slawonien der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen zur Umwandlung der wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen. N. 190, S. 403.

— der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt; Bestimmungen hierüber. N. 174, S. 376.

— und Verfahren der Gerichte bei Amortisirungen der, zur Realisirung des Nazionalanlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazions-Anweisungen und Staats-Schuldverschreibungen, dann der dazu gehörigen Koupons und Talons; Bestimmungen hierüber. N. 36, S. 138.

— zur Untersuchung und Aburtheilung der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen; Bestimmungen hierüber. N. 59, S. 188.

— zur Untersuchung und Bestrafung jener Gesetzesübertretungen, welche nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmung der Behörden, denen dieselbe zukommt. N. 73. S. 247.

Kommunalbehörden; s. Gemeindebehörden.

Kongregazionen; s. Zentralkongregazionen.

Konkordat zwischen Seiner Heiligkeit Papst Pius IX. und Seiner k. k. Apostolischen Majestät Franz Joseph I. Kaiser von Österreich. N. 209, S. 509.

Konkurrenz des Landes zu den Reichsstrassen; s. Reichsstrassen.

Konkursverhandlungen bei den Gerichtsbehörden anhängige; Ergänzung der Vorschriften über die im Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten Formularien zu den Ausweisen hierüber. N. 90, S. 286.

österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen bei den k. k. Konsulargerichten im osmanischen Reiche anhängige; Formulare zum Ausweise für dieselben. N. 77, S. 267.

Konsistorien, evangelische, in Wien; Bestimmung des Alters für Jene, welche im Verwaltungsgebiete derselben als Pastoren, Prediger, oder Hilfspriester angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Konsularbehörden; s. Konsulate.

Konsulargerichte; s. Konsulate.

Konsulate, k. k.; Bestimmungen über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 37, S. 141.

— k. k.; Vollzugsvorschrift zu der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 bezüglich der ihnen zustehenden Zivilgerichtsbarkeit über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 77, S. 252.

Konsule: s. Konsulate.

Kontobücher der Depositenämter; Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung derselben. N. 86, S. 282.

Kontrolamt für Waaren; s. Waarenkontrolsamt.

Kontrole der Hadern im illirischen Küstenlande; Aufhebung derselben. N. 79, S. 270.

— der Pässe; s. Paßkontrole.

— im Grenzbezirke; Freilassung des Dalmatiner Weines, dann des gemeinen Weines in Fässern aus Piemont und dem Kantone Tessin von derselben. N. 155, S. 361.

— in Gegenden, wo der Schleichhandel schwunghaft betrieben wird, dann jener Gewerbe- o- der Handeltreibenden im Grenzbezirke, welche wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Geschäftsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden; Bestimmungen über die Anwendung derselben. N. 234, S. 561.

Kontrolsamt; s. Waarenkontrolsamt.

Kontrolsgeschäfte; s. Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte.

Konvenzion: s. Übereinkommen, Vereinbarung, Vertrag.

Konzeptsdienst, höherer, bei den Finanzprokuraturen; Vorschrift in Betreff der Prüfungen für denselben im Gebiete der Finanz-Landesdirekzionen in Wien, Prag, Brünn, Innsbruck, Gratz, Lemberg und Krakau. N. 216, S. 539.

Konzessionen; s. Befugnisse.

Korrespondenz der Finanzprokuraturen; Bestimmung der Sprache und Form für dieselbe. N. 56, S. 176, §. 10.

Korrespondenzen, ämtliche, der Rabbinate in Kultus- und Matriken-Angelegenheiten; Portofreiheit derselben. N. 203, S. 503.

Kost: s. Verpflegung.

Kosten der Unterbringung; s. Auslagen für Unterbringung.

— der Untersuchung; s. Untersuchungskosten.

— der Verpflegung; s. Verpflegung.

Koupons, zu den über das Nazionalanlehen vom Jahre 1854 ausgefertigten Obligazionen gehörige; Bestimmung der Kompetenz und des Verfahrens der Gerichte bei Amortisirung derselben. N. 36, S. 138.

Krain; Bestimmung, daß zur Löschung der Grundlasten die Beibringung von Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelnng des in denselben zu ertheilenden Unterrichts. N. 85, S. 274.

— — des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester

oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Krain: Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und der Gerichte dieses Kronlandes in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthütten. N. 204, S. 504.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— — — — Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Konto-Bücher. N. 86, S. 282.

Krakau: Bestellung der Bergbehörden erster Instanz zur Verwaltung des Bergregals. N. 175, S. 377.

— Bestimmung der für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855 zu leistenden Vergütung. N. 84, S. 272.

— — der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— — des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Krakau: Einführung der neu organisirten rein politischen und gemischten Bezirksämter und Auflösung der bisherigen politischen Behörden erster Instanz. N. 131, S. 340.

— — des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes als allein gesetzliches Maß und Gewicht. N. 158, S. 363.

— Einsetzung einer eigenen provisorischen Staatsbuchhaltungs-Abtheilung daselbst, und Uibertragung der bisher von der galizischen Staatsbuchhaltung in Lemberg besorgten, das Verwaltungsgebiet der Krakauer Landesregierung betreffenden Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte an dieselbe. N. 109, S. 310.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— probeweise Einführung der Einrichtungen des deutschen Zollvereines bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache im dasigen Kameralbezirke. N. 19, S. 80.

— Vorschrift für die dasige Finanz-Landesdirekzion in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

— — über das Verfahren zur Einbringung der durch Notariatsakt bewiesenen Forderungen. N. 124, S. 325.

— Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dasigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

— Wirksamkeitsbeginn des neu organisirten Oberlandesgerichtes und der Ober-Staatsanwaltschaft daselbst, dann der im Sprengel dieses Oberlandesgerichtes einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz und Staatsanwaltschaftsbehörden, und der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 130, S. 338.

— Stadt; Berichtigung der Druckfehler in dem für dieselbe im Jahre 1854 kundgemachten Verzehrungssteuer-Tarife. XLIV. Stück, Seite 537.

— Stadt und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen über die Behandlung der Hypothekensachen daselbst. N. 183, S. 383.

— — und deren Gebiet; Erläuterung der Bestimmung des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852, in Betreff der Wirksamkeit der auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehenden nach-

träglichen Verordnungen daselbst. N. 167, S. 369.

Krakau und das westliche Galizien; Bestimmung des Zeitpunktes der Aktivirung der Finanz-Landesdirekzion. N. 101, S. 304.

— und das westliche Galizien; Errichtung eines eigenen Gefälls-Obergerichtes. N. 180, S. 380.

— und Westgalizien; Errichtung einer eigenen Finanz-Landesdirekzion. N. 51, S. 165.

— s. Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau.

Krakauer Finanz-Landesdirekzion; provisorische Zuweisung der Verwaltung der im Krakauer Gebiete befindlichen Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen an dieselbe. N. 201, S. 503.

Krakauer Gebiet; Auflösung der bisherigen provisorischen Distriktskommissariate daselbst. N. 131, S. 340.

— — provisorische Zuweisung der Verwaltung der in demselben befindlichen Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

Krakauer Steuerdirekzion, bisherige; Aufhebung derselben. N. 51, S. 165.

— **Universität;** Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

Krebse; s. Schalthiere.

Kredit; s. Realkredit.

Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe, k. k. privilegirte österreichische; Errichtung und Statuten derselben. N. 200, S. 486.

Kreditspapiere, öffentliche; Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchungen wegen des Verbrechens der Verfälschung derselben in Ungarn bei den Landesgerichten am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen. N. 202, S. 503.

Kreditspapier-Verfälschung; Pflicht der Gerichtshöfe erster Instanz den Erfolg, wichtiger Untersuchungen hierüber dem Finanzministerium mitzutheilen. N. 102, S. 305.

Kreisämter in Böhmen; Beginn ihrer Amtswirksamkeit. N. 69, S. 243.

— in Mähren; Beginn der Wirksamkeit derselben. N. 54, S. 166.

Kreis- (Komitats-) Behörden; Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei denselben auch auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

Kreisrabbinate; s. Rabbinate.

Krieg, der, im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855, von Georg Klapka; allgemeines Verbot dieser Druckschrift. N. 182, S. 382.

Kriegskommissär; s. General-Kriegskommissär.

Kriegskommissariat; Aufnahme der Hofräthe und Hofsekretäre des Armee-Oberkommando in den Stand desselben. N. 126, S. 337.

Kriminalfälle; s. Straffälle.

Kriminalgerichte; s. Strafgerichte.

Kroazien; Bekanntmachung der aus Anlaß der Einschränkung der Freihafengebiete von Zengg und Karlopago eingetretenen Aenderungen des Verzeichnisses der Zollämter. N. 81, S. 271.

— Einschränkung der dahin gehörigen Freihafengebiete von Fiume, Buccari und Portorè und Aenderungen in der Aufstellung der Zollämter aus diesem Anlasse. N. 173, S. 373.

— Vorschrift über die Zulassung der dasigen Rechtshörer zur zweiten theoretischen Staatsprüfung schon während der letzten sechs Wochen ihres sechsten Semesters. N. 100, S. 304.

— **und Slawonien;** Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850, behufs der Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefällsübertretungen. N. 141, S. 350.

— — — Aufhebung des, dem Erzbischofe von Gran, dem Bischofe (Erzbischofe) von Agram als Abt von Thopuszka, dem Bischofe von Raab, dem Erzabte von St. Martin und dem Raaber Domkapitel zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

— — — Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— — — Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte zur Umwandlung der, wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen und über die hiebei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

— — — Erläuterung der Frage, in wieferne

die Exekuzion auf Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder zulässig sei. N. 58, S. 188.

Kroazien und Slawonien; Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853 und der §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853, hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten. N. 62, S. 193.

— — — — des, in den §§. 14, 48, 71, 76 und 82 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 16. Februar 1853 vorkommenden Ausdruckes: »adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war«. N. 129, S. 338.

— — — nähere Bestimmungen über die Ausübung der, im §. 32 der Advokatenordnung vom 14. Juli 1852, den Advokatenausschüssen eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturskandidaten. N. 68, S. 243.

— — — provisorische Verfügungen über das Bergregal daselbst. N. 196, S. 480.

— — — Vorschrift über die Herstellung und Erhaltung der, die Ortschaften durchziehenden Strecken der Aerarialstrassen. N. 66, S. 243.

— — — — — — Kompetenz der Gerichte zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften, dann über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung. N. 63, S. 193.

— — — — — — Landeskonkurrenz zu den Reichsstrassen. N. 169, S. 369.

— — — — — — Verlautbarung der neuen Grundbuchsprotokolle und über die Führung derselben in der Eigenschaft als Grundbücher. N. 236, S. 566.

Küstenland; Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

Küstenland; Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— illirisches; Aufhebung der Hadernkontrole in demselben. N. 79, S. 270.

Kukurutz; s. Getreidegattungen.

Kultus- und Matriken-Angelegenheiten der Juden; Portofreiheit der ämtlichen Korrespondenzen der Rabbinate in denselben. N. 203, S. 503.

Kundmachung der Aenderungen des Verzeichnisses der Zollämter, die aus Anlaß der Einschränkung der Freihafengebiete von Zengg und Karlopago in Kroazien eingetreten sind. N. 81, S. 271.

— der Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Vorschrift über die Art derselben. N. 63, S. 193.

— neuerliche, der mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassenen Vorschrift über die Feßlungsart der Sträflinge zur genauen Darnachachtung bei allen Strafanstalten und Strafgerichten. N. 215, S. 534.

Kupferwaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Kurandenvermögen: s. Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögen.

Kuratelsrechnungen: s. Vormundschafts- und Kuratelsrechnungen.

Kuttenberg; neue Abgrenzung des, der dortigen Berghauptmannschaft zugewiesenen Amtsgebietes, mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung Böhmens. N. 179, S. 379.

L.

Länder des deutschen Zollvereines; besondere Bestimmungen zum Vollzuge der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 hinsichtlich der Bestrafung der, von Oesterreichern in denselben vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles. N. 232, S. 559.

Längenmaße, niederösterreichische; s. Maß, gesetzliches.

Lagerstätte für Untersuchungsgefangene; Versehung derselben mit Leintüchern. N. 225, S. 552.

Lammfelle, Zollbehandlung der weiß gemachten und gefärbten, jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten. N. 136, S. 343.

Landesbehörden, politische; Bestellung derselben als Ober-Bergbehörden. N. 64, S. 193.

Landeschef, politischer; dessen Wirkungskreis bezüglich der Dienststellenbesetzung bei den Bergbehörden. N. 64, S. 195, §. 8.

Landesdirekzion der Finanzen; s. Finanz-Landesdirekzion.

Landesgericht; s. Oberlandesgericht.

— in Ofen; Bestimmung, daß demselben die Einleitung des Amortisazionsverfahrens und die Schöpfung des Amortisazionserkenntnisses über Obligazionen der ungarischen Hofkammer, der ungarischen Kirchensilberlieferungs-Obligazionen, der ungarischen Früchtenlieferungsscheine und der Obligazionen der ungarischen Kameralschuld zustehe. N. 212, S. 532.

Landesgerichte in Ungarn am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen; Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchungen wegen des Verbrechens der Verfälschung der öffentlichen Kreditspapiere bei denselben. N. 202, S. 503.

Landesgrenze; s. Grenze und Grenzüberritt.

Landeskommissionen zur Ablösung und Regulirung der Grundlasten; Bestimmungen über die Kompetenz derselben zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen; s. Reichsstraßen.

Landesrabbinate; israelitische, s. Rabbinate.

Landesregierung in Krakau; s. Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau.

Landesregierungen; Bestellung derselben als Ober-Bergbehörden. N. 64, S. 193.

Landes-Regierungsblatt; s. Druckfehlerberichtigungen.

Landkarten aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten; Aenderung der bisherigen Tarifsbestimmungen über deren Zollbehandlung. N. 107, S. 308.

Landseen; Vorschrift neuer Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf denselben. N. 23, S. 123.

Landung beladener Fahrzeuge; s. Annäherung beladener Fahrzeuge.

La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen. Jersey. Imprimerie universelle 1854; Verbot dieser Druckschrift. N. 96, S. 291.

Lasten; s. Grundlasten.

Lebensalter; s. Alter.

Legitimazionen für Fabrikanten und Gewerbetreibende oder deren Handelsreisende der beim Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 betheiligten Staaten; Bekanntgebung der zur Ausstellung derselben berechtigten Behörden. N. 221, S. 544.

Legitimirte Dalmatiner Oele und Weine; Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse in Duino, Monfalcone und Cervignano zu deren Verzollung. N. 235, S. 566.

Lehranstalten, öffentliche; Pflicht der Gerichte von jeder wider einen Studirenden oder Schüler einer solchen eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem hierüber erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen. N. 48, S. 162.

Lehrer- und Gebührenstand an Gymnasien; Systemisirung desselben. N. 194, S. 477.

Leichenbeschau; s. Todtenbeschau.

Leichenöffnung, gerichtliche; Vorschrift über deren Vornahme. N. 192, S. 406.

Leintücher; Verabreichung derselben an Untersuchungsgefangene. N. 225, S. 552.

Leitmeritzer Kameralbezirk in Böhmen; Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in dem dortigen Grenzbezirke. N. 53, S. 166.

— — — — Errichtung eines Nebenzollamtes II. Klasse zu Schanzendorf. N. 120, S. 321.

Lemberg, Stadt; Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Standort einer Berghauptmannschaft. N. 175, S. 377.

— Uibertragung der bisher von der dasigen Staatsbuchhaltung besorgten, das westliche Verwaltungsgebiet betreffenden Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte an die, in Krakau eingesetzte provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung. N. 109, S. 310.

Lemberg, Vorschrift für die dortige Finanz-Landesdirekzion in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

— Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dasigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

— Wirksamkeitsbeginn des neu organisirten Oberlandesgerichtes und der Ober-Staatsanwaltschaft daselbst, dann der im Sprengel dieses Oberlandesgerichtes einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz und der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 130, S. 338.

Lemberger Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

Letztwillige Anordnungen; s. Testamentarisch vermachte Renten.

Levantinische Konsulate; s. Konsulate, k. k.

Lieferungsscheine; s. Früchtenlieferungsscheine.

Linsen; s. Getreidegattungen.

Lippe, deutsche Bundesregierung; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Liquidirung, ziffermäßige; s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Literarisches und artistisches Eigenthum; Bestimmung, daß das zu dessen Schutze erlassene Allerhöchste Patent vom 19. Oktober 1846 durch das Allerhöchste Patent vom 23. März 1852 auch für die Stadt Krakau und deren Gebiet Wirksamkeit erlangt. N. 167, S. 369.

Lizenzen; s. Befugnisse.

Lizenzscheine; s. Erlaubnißscheine.

Lizitazionen, freiwillige; Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes von denselben in Nieder- und Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Tirol, Böhmen, Mähren und Schlesien. N. 159, S. 365.

Lodomerien: s. Galizien und Lodomerien.

Löschung der Grundlasten in Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest und Istrien; Bestimmung, daß zur Erwirkung derselben die Beibringung von Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

Löschung in den Hypothekenbüchern der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen über die Erfordernisse und die Behandlung der Gesuche um dieselbe. N. 183, S. 383.

— und Protokollirung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte hiezu und über die Art der Kundmachung derselben. N. 63, S. 193.

Lösung des Zweifels, ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

— des Zweifels, ob die Seidlitzpulver zu den Arzeneimitteln, deren Führung nur den Apothekern zusteht, gehören oder nicht. N. 118, S. 320.

— des Zweifels über den Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung der provisorischen Sicherstellungsmittel anzubringen ist. N. 117, S. 319.

— von Zweifeln über die Anwendung der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853. N. 30, S. 131.

— von Zweifeln über die Auslegung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854. N. 52, S. 165.

— von Zweifeln über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungsfälle. N. 28, S. 130.

— s. auch Erläuterung.

Lokalrabbinate: s. Rabbinate.

Lombardie und Venedig; Anordnung der Einberufung der Zentralkongregazionen und des Wiederbeginnes der Wirksamkeit derselben. N. 143, S. 351.

— — — Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— — — Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien, in Wien als Pastoren, Predi-

ger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Lombardie und Venedig; Bestimmung des Beginnes der Amtswirksamkeit der Staatsanwaltschaften und der Wirksamkeit der neuen Strafprozeß-Ordnung und der damit in Verbindung stehenden Vorschriften über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Strafgerichte und Staatsanwaltschaften. N. 24, S. 126.

— — — Bestimmungen über das Benehmen der Gerichte bei Forstübertretungen rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe. N. 127, S. 337.

— — — Bestimmungen über die Zustellung der Zahlungsaufträge der Kommissurazionsämter. N. 42, S. 150.

— — — Einführung des Allerhöchsten Patentes vom 26. Jänner 1853. N. 151, S. 356.

— — — Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— — — Festsetzung des Dazio consumo forese vom Weine mit 3 Liren für den Quintal metrico. N. 148, S. 355.

— — — Kundmachung über den Wirksamkeitsbeginn der mit Finanzministerial-Erlaß vom

29. Oktober 1854 angeordneten Modifikazionen des Tarifes für den Dazio consumo forese. N. 145, S. 353.

Lombardie und Venedig; Verfahren zur Einbringung jener Forderungen, die durch Notariatsakt bewiesen sind. N. 124, S. 325.

Lombardische Kanäle; Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift über die Einhebung einer Schiffahrtsgebühr statt der bisherigen Kettengebühren auf einigen derselben. N. 135, S. 343.

— **Nebenzollämter** Varese und Revere; Aufhebung derselben. N. 195, S. 480.

Lombardisches Königreich; s. Lombardie und Venedig.

Lombardisch-venezianisches Königreich; s. Lombardie und Venedig.

Lose einiger Arten von Effektenausspielungen; Stempelfreiheit derselben. N. 156, S. 361.

Lottogesetz vom 20. Juli 1853; Einführung desselben in der Militärgrenze. N. 228, S. 555.

Lotto-Hofbuchhaltung; Kundmachung über deren mit 1. August 1855 ins Leben tretende Vereinigung mit der Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung. N. 116, S. 319.

Lübeck, freie Stadt; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

M.

Mähren; Bestimmung, daß zum Zwecke der Löschung der Grundlasten die Beibringung der Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf

die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und Markthütten. N. 204, S. 504.

Mähren; Bestimmungen über die Entschädigung der dortigen vormals ständischen Grundherren für den Entgang des ihnen entzogenen Bergzehentgenusses. N. 12, S. 71.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— Bestimmungen über die Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

Mähren; Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen- Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— Wirksamkeitsbeginn der Bezirksämter. N. 55, S. 166.

— Wirksamkeitsbeginn der Kreisämter. N. 54, S. 166.

— Wirksamkeitsbeginn der Verordnung des Justizministeriums vom 24. Jänner 1855 wegen Uibertragung der Verfassung der zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Uibelthäter an die Gerichte. N. 34, S. 138.

— Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift zur Regelung der Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirksämtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

— Wirksamkeitsbeginn des neu organisirten mährisch-schlesischen Oberlandesgerichtes und der Ober-Staatsanwaltschaft in Brünn, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 67, S. 243.

Mährische Gerichtsorganisirung; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

— **Staatsanwaltschaften**; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

Mährisch-schlesische Ober-Staatsanwaltschaft in Brünn; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

Mährisch-schlesisches Oberlandesgericht, neu organisirtes, in Brünn; Wirksamkeitsbeginn desselben. N. 67, S. 243.

Magistrate, städtische, in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; deren Auflösung mit Ausnahme jener in den Städten zu Lemberg, Krakau und Czernowitz. N. 131, S. 340.

Mais; s. Getreidegattungen.

Maismehl: s. Getreidegattungen.

Malz: s. Getreidegattungen.

Mannschaft; s. Finanzwachmänner, Gensd'armeriemannschaft, Militärmannschaft.

— der Kavallerieregimenter; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde derselben, welche zur Steuerexekuzion verwendet wird. N. 121, S. 322.

Markthütten, verkäufliche; Wirkungskreis der politischen Behörden und Gerichte in Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain in Bezug auf die Vormerkprotokolle über dieselben. N. 204, S. 504.

Martiner (Sanct) Erzabt; s. Erzabt von Martin.

Maschinen (Dampf-); s. Dampfkessel.

— Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr in Absicht auf die zollämtliche Untersuchung der, für den überseeischen Verkehr mittelst derselben besonders sorgfältig verpackten Durchfuhrwaaren. N. 108, S. 308.

Maschinenheizer und Wärter; s. Heizer und Wärter.

Maß; Erläuterung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 über die Strafanwendung auf die dritte Uibertretung der Satzungsvorschriften oder Tarordnungen durch Uibervortheilung im Gebrauche desselben. N. 29, S. 130.

— gesetzliches; Einführung des niederösterreichischen Maßes in Böhmen als solches. N. 140, S. 350.

— gesetzliches; Einführung des niederösterreichischen Maßes in Galizien, Krakau und der Bukowina als solches. N. 158, S. 363.

— Lösung der Zweifel über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes v. 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungen der Satzungsvorschriften oder Tarordnungen durch Uibervortheilung im Gebrauche desselben. N. 28, S. 130.

Maßregeln zur Hintanhaltung des Schleichhandels; Einführung der besonderen Paßkontrole zur Verhinderung des Schleichhandels in den politischen Bezirken Monfalcone und Cervignano. N. 146, S. 355.

Maßregeln zur Hintanhaltung des Schleichhandels mittelst besonderer Paßkontrolle; Einführung der dießfälligen Bestimmungen des Erlasses vom 12. September 1853 in dem Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen. N. 53, S. 166.

— zur Sicherheit gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art, zu beobachtende; Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 hierüber. N. 99, S. 303.

Materialien, von Münzverfälschungen herrührende; Pflicht der Strafgerichte nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren dieselben sammt den Falsifikaten unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken. N. 165, S. 368.

Materialwaaren-Händler; Bestimmung, daß denselben die Führung und der Verkauf der sogenannten Seidlitzpulver nicht gestattet ist. N. 118. S. 320.

Matriken- und Kultusangelegenheiten der Juden; Portofreiheit der Korrespondenzen der Rabbinate bezüglich derselben. N. 203, S. 503.

Maturitätsprüfungen an Gymnasien; nähere Bestimmung der §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850 bezüglich der Zulassung von Privatschülern zu denselben. N. 47, S. 161.

Maximilian, Erzherzog, königliche Hoheit; Allerhöchste Bestätigung des demselben als Hoch- und Deutschmeister von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispossizionsrechtes über das deutsche Ordensvermogen bis zu 10.000 fl. N. 188, S. 400.

Meklenburg-Schwerin; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Meklenburg-Strelitz; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Mehl aus Mais; s. Getreidegattungen.

Meilengelder der Beamten; s. Tag- und Meilengelder.

Meiningen (Sachsen-); s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Merkantilprotokolle; s. Handlungsprotokolle.

Messagerien; s. Personentransports-Unternehmungen, periodische.

Messingwaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Metalle, unedle; Aenderungen der Zollbestimmungen für die daraus verfertigten, und für die unecht vergoldeten oder versilberten Waaren. N. 172, S. 372.

Metzen, niederösterreichischer; s. Maß, gesetzliches.

Mies; Uiberstellung der dortigen Berghauptmannschaft nach Pilsen und Errichtung eines Bergkommissariates daselbst. N. 128, S. 338.

Milderung der Strafe, außerordentliche, bei Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche und allen übrigen durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Uibertretungen; Bestimmungen über das hiebei von den Gerichten zu beobachtende Benehmen. N. 127, S. 337.

Militärexekuzion für Steuerrückstände; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der hiezu verwendeten Mannschaft der Kavallerie-Regimenter. N. 121, S. 322.

Militärgrenze, Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 25. Dezember 1850, zum Behufe der Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Uibertretungen. N. 141, S. 350.

— Einführung des Lottogesetzes vom 20. Juli 1853 in derselben. N. 228, S. 555.

— Zulassung der studirenden Jünglinge aus derselben zum Privatstudium an den k. k. Rechtsakademien. N. 91, S. 288.

Militärindividuen, in Abgang kommende; Bestimmungen über die hiedurch nothwendige Richtigkeitspflege. N. 98, S. 292.

Militärmannschaft auf dem Durchzuge; Bestimmung der für deren Verpflegung auf demselben im Verwaltungsjahre 1856 zu leistenden Vergütung. N. 191, S. 403.

— auf dem Durchzuge in Galizien, Krakau und der Bukowina; Bestimmung der für die Verpflegung derselben vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855 zu leistenden Vergütung. N. 84, S. 272.

— der Kavallerie-Regimenter, zur Steuerexekuzion verwendete; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen für Unterbringung und Verpflegung ihrer Dienstpferde. N. 121, S. 322.

Militärpferde; s. Dienstpferde.

Militär-Strafgesetzbuch, neues, über Verbrechen und Vergehen vom 15. Jänner 1855; Kundmachung desselben, und die Festsetzung dessen Wirksamkeitsbeginnes. N. 33, S. 134.

Militärwache; Gerichtszuständigkeit über die im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten im Falle ihres achtungswidrigen Betragens oder einer Widersetzlichkeit gegen dieselbe. N. 59, S. 188.

Mindere Staatsdiener; s. Statsdiener, mindere.

Ministerialerklärung vom 4. Jänner 1852 zwischen Oesterreich und Baiern, über die gegenseitige Aufhebung des Kosten-Rückersatzes für behördliche Requisizionen; Erklärung, daß durch dieselbe die Artikel VIII und IX des mit dem deutschen Bunde abgeschlossenen Deserteurkartels vom 10. Februar 1831 nicht aufgehoben wurden. N. 71, S. 246.

— vom 3. Oktober 1855; Erweiterung der zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852 wegen gegenseitiger Gestattung der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Elementarereignissen. N. 187, S. 399.

Ministerialerlaß vom 5. Februar 1852; s. Finanzministerial-Erlaß vom 5. Februar 1852.

— vom 19. Dezember 1852; s. Entschließung, Allerhöchste vom 15. Dezember 1852.

— vom 24. Oktober 1854; s. Finanzministerial-Erlaß vom 24. Oktober 1854.

Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854, über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei den Kreis- (Komitats-) Behörden, bei den Gerichtshöfen erster Instanz und bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Ausdehnung derselben auf Dalmazien. N. 35, S, 138.

Ministerialverordnungen vom 25. Jänner und vom 31. März 1850; s. Verordnungen vom 25. Jänner und vom 31. März 1850.

Ministerium der Finanzen; s. Finanzministerium.

— für Kultus und Unterricht; s. Erlässe des Unterrichtsministeriums.

Mißhandlung von Thieren; s. Thierquälerei.

Mittagskost: s. Verpflegung.

Mittel zur Heilung; s. Arzeneimittel, Heilmittel.

Mittheilung: s. Bekanntgebung.

— der Gerichte an die Vorsteher öffentlicher Lehranstalten von jeder wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung nnd von dem hierüber erfolgten Enderkenntniß; Anbefehlung derselben. N. 48, S. 162.

— des Erfolges wichtiger Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschung; Verordnung, daß dieselbe von den Gerichtshöfen erster Instanz an das Finanzministerium zu geschehen habe. N. 102, S. 305.

Mittheilungen von Anzeigen einer strafbaren Handlung oder von Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person; Bestimmung in wieferne Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet seien, die Namen derjenigen Vertrauten, von denen sie derlei Mittheilungen erhielten, den Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben. N. 208, S. 506.

Modalitäten über die Verwendung von Privathengsten zum Beschälen; Festsetzung derselben. N. 92, S. 288.

— zur Aufnahme der königlich-baierischen Unterthanen in den österreichischen Staatsverband; Festsetzung derselben. N. 16, S. 74.

Modena, Oesterreich und Parma; s. Oesterreichisch-modenesisch-parmensischer Zollverein.

Modenesisch-österreichisch-parmensischer Zollverein; s. Oesterreichisch-modenesisch-parmensischer Zollverein.

Modifikazionen des Tarifes für den Dazio consumo forese, mit Finanzministerial-Erlaß vom 29. Oktober 1854 angeordnete; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 145, S. 353.

Mokanen; s. Schafhirten, österreichische, in Bulgarien.

Moldova: Aufhebung des dortigen Bergkommissariates. N. 103, S. 305.

Monatliche Ausweise, s. Monatsausweise.

Monatsausweise, zur Bemessung der Taglien für die Einbringung von Uibelthätern durch die Gensd'armerie; Uibertragung der Verfassung derselben von den Staatsanwaltschaften an die Gerichte. N. 34, S. 138.

Mon — Mün

Monfalcone; Ermächtigung des dortigen Nebenzollamtes I. Klasse zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine. N. 235, S. 566.

— und Cervignano im Görzer Kameralbezirke; Einführung der besonderen Paßkontrole in diesen politischen Bezirken zur Verhinderung des Schleichhandels. N. 146, S. 355.

Moralitätszeugniß; Beibringung desselben durch diejenigen, welche sich der Prüfung zur Anstellung als Wärter und Heizer von Dampfmaschinen oder Dampfkesseln unterziehen wollen. N. 99, S. 303.

Münzamt in Wien; s. Hauptmünzamt in Wien.

Mün — Muſi

Münzfalſifikate; s. Münzverfälschungen.

Münzverfälschungen; Bestimmung, daß bei denselben nach beendetem strafgerichtlichen Verfahren die Falsifikate sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen von den Strafgerichten unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken sind. N. 165, S. 368.

Munkacs: Aufstellung einer Finanz-Bezirksdirekzion daselbst und von Sammlungskassen für dieselbe. N. 76, S. 250.

Musikalien aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten; Aenderung der bisherigen Tarifsbestimmungen über deren Zollbehandlung. N. 107, S. 308.

N.

Nach — Näh

Nachahmung öffentlicher Kreditspapiere; s. Verfälschung öffentlicher Kreditspapiere.

Nachbildung literarischer und artistischer Ausgaben; s. Literarisches und artistisches Eigenthum.

Nachdruck literarischer und artistischer Ausgaben; s. Literarisches und artistisches Eigenthum.

Nacheile, gerichtliche, und Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Elementarereignissen; Erweiterung der, über deren gegenseitige Gestattung zwischen Oesterreich und Baiern bestehenden Uibereinkunft vom Jahre 1852. N. 187, S. 399.

Nachfolge im Seniorate; Bestimmungen über die Bemessung der Gebühren bei Vermögensübertragungen von Todeswegen bei derselben. N. 132; S. 342.

Nachlaß; s. Verlassenschaften.

Nachmachung von Münzen; s. Munzverfälschungen.

Nacht; nähere Bestimmungen hinsichtlich der Polizeistunde, zu welcher in derselben alle Gast- und Schanklokalitäten, sowie Kaffehäuser geschlossen werden müssen. N. 74, S. 249.

Nachträgliche Verordnungen; s. Verordnungen, nachträgliche.

Nachtragsvertrag, dritter, des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines. N. 193, S. 472.

Nähere Bestimmungen; s. Bestimmungen, nähere.

Nag — Naz

Nagybánya; Unterordnung des Bergkommissariates in Nezbánya unter die dortige Berghauptmannschaft. N. 103, S. 305.

Name; s. Benennung.

Namen von vertrauten Anzeigern; Bestimmung, in wieferne Staats- und Gemeindebehörden zu Bekanntgebung jener derselben an die, dieselbe verlangenden Strafgerichte verpflichtet sind, die ihnen Anzeige einer strafbaren Handlung, oder andere Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person mittheilen. N. 208, S. 506.

Nassau'sche Regierung; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; Bestimmungen hinsichtlich der Uibertragung der Einzahlungen auf dasselbe von Einer Anlehenskasse auf eine Andere. N. 38, S. 144.

— vom 26. Juni 1854; Bestimmungen über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei Amortisirungen der, zur Realisirung dieses Anlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazionsanweisungen und Staats-Schuldverschreibungen, dann der dazu gehörigen Koupons und Talons. N. 36, S. 138.

— vom 26. Juni 1854; Gestattung der Zufristung der Einzahlungen auf dasselbe an die Erben eines verstorbenen Subskribenten. N. 111, S. 313.

Nazionalbank; s. Noten der k. k. privilegirten Nazionalbank.

Nazionalbank, privilegirte, österreichische; Begünstigungen derselben in ihrer Eigenschaft als Hypothekenbank. N. 199, S. 482.

Nebenländer, ehemalige, von Ungarn: s. Ungarn und dessen ehemalige Nebenländer.

Nebenzollämter I. Klasse in Duino, Monfalcone und Cervignano; Ermächtigung derselben zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine. N. 235, S. 566.

— I. Klasse längs der Grenze gegen Preißisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz; Ausdehnung der denselben eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für das mit Ursprungszeugnissen versehene Roheisen bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

— I. Klasse zu Hohenweiler, Kaltenbach und Bilsrein an der Zolllinie gegen Baiern; Versetzung derselben in die II. Klasse. N. 49, S. 163.

— lombardische, zu Revere und Varese; Aufhebung derselben. N. 195, S. 480.

— II. Klasse zu Oberhochsteg und Sulzberg; Aufhebung derselben. N. 49, S. 163.

Nebenzollamt I. Klasse; Erhebung des österreichischen Nebenzollamtes II. Klasse Ehrwald zu Grießen in Baiern zu einem solchen. N. 160, S. 365.

— I. Klasse, von Sebastiansberg provisorisch nach Komotau verlegtes; Aufhebung desselben. N. 113, S. 318.

— österreichisches, II. Klasse Ehrwald zu Grießen in Baiern; Erhebung desselben zum Nebenzollamte I. Klasse. N. 160, S. 365.

— II. Klasse; Errichtung eines solchen zu Schanzendorf in Böhmen. N. 120, S. 321.

Nettogewicht, wirkliches; Aenderungen in den Bestimmungen des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 bezüglich der Verzollung nach demselben. N. 5, S. 31.

Neu ernannte Beamte; s. Beamte aus Anlaß ꝛc.

— **organisirte** rein politische und gemischte Bezirksämter; s. Bezirksämter, rein politische und gemischte.

— **organisirtes Oberlandesgericht;** s. Oberlandesgericht.

Neue Abgrenzung; s. Abgrenzung, neue.

— **Banknoten;** s. Banknoten, neue.

— **Bestimmungen;** siehe Bestimmungen, neue.

Neue Gerichte; s. Gerichte, neue.

— **Gerichtsorganisirung;** s. Gerichtsorganisirung, neue.

— **Grundbuchsprotokolle;** s. Grundbuchsprotokolle, neue.

— **Justizorganisirung;** s. Gerichtsorganisirung, neue.

— **österreichische Arzneitaxe,** s. Arzneitaxe.

— **Organisirung;** s. Organisirung.

— **politische Organisirung;** s. Organisirung.

— **Strafprozeßordnung;** s. Strafprozeßordnung vom 29. Juli 1853.

Neuer Personal- und Besoldungsstand; s. Personal- und Besoldungsstand, neuer.

— **Studienplan;** s. Studienplan, neuer.

Neuerliche Kundmachung; s. Kundmachung, neuerliche.

Neues Militär-Strafgesetzbuch: s. Militär-Strafgesetzbuch, neues.

Neugestaltung der k. k. Schulbücher-Verschleiß-Administration; Kundmachung hierüber. N. 87, S. 282.

Neu-Sandez; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

Neustadt: s. Wiener Neustadt.

Nicht abgeschliffene Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen; Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine auf dieselben. N. 22, S. 122.

— **gefärbte Ziegen- und Schaffelle;** Erweiterung der für halbgare derlei Felle zugestandenen Zollbegünstigungen auf dieselben. N. 9, S. 34.

— **gefirnißte Eisenwaaren:** s. Nicht lackirte Eisenwaaren.

— **gefütterte** und nicht weiter verarbeitete aber weiß gemachte und gefärbte Lamm- und Sterblingsfelle; Zollbehandlung derselben. N. 136, S. 343.

— **gezetteltes Baumwollgarn:** demselben wird das, zu Zetteln angelegte Baumwollgarn bezüglich der Zollbehandlung gleichgestellt. N. 115, S. 318.

Nicht hypothezirte Forderungen: s. Forderungen, hypothezirte und ꝛc.

— **lackirte Eisenwaaren** in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen; Erweiterung der, im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine zugestandenen Zollbegünstigung auf dieselben. N. 22, S. 122.

— **polirte Eisenwaaren** in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen; Erweiterung der, im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine zugestandenen Zollbegünstigung auf dieselben. N. 22, S. 122.

— **zugerichtete,** bereits gegärbte, jedoch noch ungefärbte Ziegen- und Schaffelle; Erweiterung der für halbgare derlei Felle zugestandenen Zollbegünstigungen auf dieselben. N. 9, S. 34.

Niederösterreich; s. Oesterreich unter der Enns.

Niederösterreichische k. k. priv. wechselseitige Brandschaden-Versicherungsanstalten; siehe Brandschaden-Versicherungsanstalten.

Niederösterreichisches Gewicht: s. Gewicht, gesetzliches.

— **Maß:** s. Maß, gesetzliches.

Niederschlesien; s. Schlesien.

Notare und Advokaten; Befreiung derselben von der Verbindlichkeit sich als Gerichtszeugen im Strafverfahren verwenden zu lassen. N. 106, S. 306.

Notariatsakt; Vorschrift über das Verfahren zur Hereinbringung der durch einen solchen Akt bewiesenen Forderungen. N. 124, S. 325.

— Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Mai 1855 über das Verfahren zur Einbringung der durch einen solchen Akt bewiesenen Forderungen im ehemaligen Gebiete der Stadt Krakau. N. 130, S. 338.

Notariatsordnung vom 21. Mai 1855 für Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Niederschlesien, Böhmen, Mähren, Istrien, Triest und Gebiet, Görz, Gradiska und Tirol mit Vorarlberg. N. 123, S. 325.

Noten, s. Musikalien.

— der k. k. priv. Nazionalbank zu zehn Gulden, neue; Bestimmungen über die Hinausgabe derselben. N. 154, S. 358.

Notirken- und Hypothekenbücher in Dalmazien; Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in dieselben. N. 218, S. 542.

Nüchternheitszeugniß; Beibringung desselben durch Diejenigen, die sich der Prüfung zur Anstellung als Wärter oder Heizer von Dampfmaschinen oder Dampfkesseln unterziehen wollen. N. 99, S. 303.

O.

Ober-Bergbehörden und Berghauptmannschaften, provisorische; Vorschrift über deren Bestellung zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 in allen Kronländern, in denen dieses Gesetz in Wirksamkeit getreten ist. N. 64, S. 193.

Obergericht in Gefällensachen; s. Gefälls-Obergericht.

Obergerichte; Ergänzung der Vorschriften über die denselben in dem Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten Geschäftsformularien. N. 90, S. 286.

Oberhochsteg, Nebenzollamt II. Klasse an der Zoll-Linie gegen Baiern; Aufhebung desselben. N. 49, S. 163.

Oberkommando; siehe Armee-Oberkommando.

Ober-Kriegskommissäre; Anordnung, daß die betreffenden Abtheilungen des Armee-Oberkommando in Hinkunft mit denselben, statt der bisher daselbst verwendeten Hofsekretäre zu betheilen sind. N. 126, S. 337.

Oberlandesgericht in Brünn, neu organisirtes für Mähren und Schlesien; Wirksamkeitsbeginn desselben. N. 67, S. 243.

— in Krakau, neu organisirtes; Wirksamkeitsbeginn desselben und der in dessen Sprengel einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz. N. 130, S. 338.

— in Lemberg, neu organisirtes; Wirksamkeitsbeginn desselben und der in dessen Sprengel einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz. N. 130, S. 338.

— in Prag, neu organisirtes fur Böhmen; Wirksamkeitsbeginn desselben. N. 75, S. 250.

Oberlandesgerichte; Benennung jener, an

welche der Rechtszug in zweiter Instanz gegen Entscheidungen k. k. Konsulargerichte in Zivilrechtssachen österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche stattzufinden hat. N. 37, S. 143, §. 6.

Oberleitung, provisorische, für die Tabakblätter-Einlösung zu Pesth; Aufhebung derselben. N. 233, S. 560.

Oberösterreich: siehe Oesterreich ob der Enns.

Oberschlesien; s. Schlesien.

Ober-Staatsanwaltschaft für Böhmen in Prag; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 75, S. 250.

— für Mähren und Schlesien in Brünn; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

— in Krakau neu organisirte; Wirksamkeitsbeginn derselben und der ihr unterstehenden Staatsanwaltschafts-Behörden. N. 130, S. 338.

— in Lemberg, neu organisirte; Wirsamkeitsbeginn derselben und der ihr unterstehenden Staatsanwaltschafts-Behörden. N. 130, S. 338.

Obliegenheiten; administrative, und hieraus entspringende Haftung der Truppenkommandanten; Bestimmungen hierüber. N. 98, S. 292.

Obligazionen; s. Scheine.

— der Grundentlastung; s. Grundentlastungs-Schuldverschreibungen.

— der ungarischen Kameralschuld; Bestimmung des Landesgerichtes in Ofen als deren Amortisirungsinstanz. N. 212, S. 532.

— der ungarischen Hofkammer; Bestimmung des Landesgerichtes in Ofen als Amortisirungsbehörde derselben. N. 212, S. 532.

— des Nazionalanlehens vom 26. Juni 1854; s. Staatsschuldverschreibungen über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854 ausgefertigte.

— ungarische, von Kirchensilberlieferungen; Bestimmung des Landesgerichtes in Ofen als deren Amortisirungsbehörde. N. 212, S. 532.

Obligazionsanweisungen, über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854 ausgefertigte; Bestimmungen über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei deren Amortisirung. N. 36, S. 138.

Obrigkeitliche Entlaßscheine; s. Entlaßscheine, obrigkeitliche.

Odenburg; Verbot der Zerstückung der, in

dieser Stadt gelegenen Häuser. N. 157, S. 361.

Oeffentliche Bücher; s. Grundbücher.

— **Hauptschulen**: s. Hauptschulen, öffentliche.

— **Kreditspapiere**; s. Kreditspapiere, öffentliche.

— **Kreditspapier-Verfälschung**; s. Kreditspapier-Verfälschung.

— **Lehranstalten**; s. Lehranstalten, öffentliche.

— **Lehranstalten**; s. Vorsteher öffentlicher Lehranstalten.

Oele, fette; deren Verzollung. N. 198, S. 482.

— und Weine, legitimirte Dalmatiner; Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse zu Duino, Monfalcone und Cervignano zu deren Verzollung. N. 235, S. 566.

Oesterreich; s. Oesterreichische binnenländische Grenzgewässer.

— s. Oesterreichischer Staatsverband.

— **Baiern, und Würtemberg**; Protokoll zwischen den Bevollmächtigten dieser 3 Regierungen über die Beitritts-Erklärung der kön. würtemberg'schen Regierung zu dem von Oesterreich und Baiern am 2. Dezember 1851 abgeschlossenen Donau-Schiffahrtsvertrage. N. 139, S. 348.

— Modena und Parma; s. Oesterreichisch-modenesisch-parmensischer Zollverein.

— **ob der Enns**; Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— — — — Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— — — — Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— — — — Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und Markthütten N. 204, S. 504.

— — — — Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regu-

lirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Oesterreich ob der Enns; Bestimmungen über die Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— — — — Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— — — — Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— — — — Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— — — — Regelung der Vornahme der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850, vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— **und Baiern**; Erklärung, daß durch die zwischen diesen beiden Staaten am 4. und 17. Jänner ausgewechselten Ministerialerklärungen über die gegenseitige Aufhebung des Kostenrückersatzes bei verschiedenen behördlichen Requisizionen die Artikel VIII. und IX. des Deserteurkartels vom 10. Februar 1831 mit dem deutschen Bunde nicht aufgehoben wurden. N. 71, S. 246.

— — — Erweiterung der zwischen diesen beiden Staaten bestehenden Übereinkunft vom Jahre 1852, wegen gegenseitiger Gestattung der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Elementarereignissen. N. 187, S. 399.

— **und der deutsche Bund**; Erklärung daß die Artikel VIII. und IX. des zwischen diesen beiden Staaten abgeschlossenen Deserteurkartels vom 10. Februar 1831 durch die, zwischen Oesterreich und Baiern ausgewechselten Ministerial-Erklärungen vom 4. und 17. Jänner 1852 nicht aufgehoben wurden. N. 71, S. 246.

— **und der Kirchenstaat**; Konkordat vom 18. August 1855 zwischen Sr. Heiligkeit dem Papste Pius IX. und Sr. k. k. Apostolischen Majestät Franz Joseph I. Kaiser von Oesterreich. N. 209, S. 509.

— **und die osmanische Pforte**; vertragsmäßig zwischen diesen beiden Regierungen vereinbarte Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien. N. 125, S. 329.

Oesterreich und die Schweiz; Vertrag vom 17. Juli 1855 zwischen diesen beiden Staaten über die gegenseitige Auslieferung von Verbrechern. N. 224, S. 547.

— **und mehrere deutsche Bundesregierungen**; erweitertes Übereinkommen zwischen diesen Staaten wegen gegenseitiger Auslieferung gemeiner Verbrecher. N. 137, S. 344.

— — — — — erweitertes Übereinkommen zwischen diesen Staaten wegen gegenseitiger Auslieferung sowohl gemeiner als politischer Verbrecher. N. 138, S. 345.

— **und Rußland**; Postvertrag zwischen diesen beiden Staaten vom 23. April— 5. Mai 1854. N. 4, S. 7.

— **und Sachsen**; Übereinkunft zur Verhütung der Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel in dem beiderseitigen Gebiete. N. 189, S. 402.

— **unter der Enns**; Abgrenzung der Amtsbezirke der Berghauptmannschaft in Steyr und des Bergkommissariates in Wiener Neustadt. N. 147, S. 355.

— — — — Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— — — — Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— — — — Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— — — — Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und Markthütten. N. 204, S. 504.

— — — — Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Oest — Oest

Oesterreich unter der Enns; Bestimmungen über die Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— — — Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— — — — Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— — — — Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— — — — Regelung der Vorschrift der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

Oesterreicher; s. Angehörige des österreichischen Kaiserstaates.

Oesterreichisch-baierischer Donau-Schifffahrtsvertrag vom 2. Dezember 1851; Beitrittserklärung der königlich-würtemberg'schen Regierung zu demselben. N. 139, S. 348.

— **-deutscher Telegraphenverein**; dritter Nachtragsvertrag zu dem Telegraphenvereins-Vertrage vom 25. Juli 1850. N. 193, S. 472.

— **-estensisch-parmensischer Zollverein**; s. österreichisch-modenesisch-parmensischer Zollverein.

— **-modenesisch-parmensischer Zollverein**; weitere Ermächtigung einiger Zollämter derselben und einiger sardinischer Zollämter zur gegenseitigen Überweisung der Transitowaaren. N. 78, S. 270.

Oesterreichische Arzeneitaxe, neue; Bestimmungen hierüber. N. 10, S. 37.

— **binnenländische Grenzgewässer**, Vorschrift neuer Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf denselben. N. 23, S. 123.

— **Gerichte** bei Todesfällen hessen-homburgischer Unterthanen in Oesterreich; Vorschrift über das von denselben hiebei zu beobachtende Benehmen. N. 50, S. 163.

— — — — von Unterthanen der jonischen Inseln; Vorschrift über das von denselben hiebei zu beobachtende Benehmen. N. 95, S. 291.

— gesetzlich eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen; Regelung der Bestrafung der von Oesterreichern im Auslande gegen dieselben vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 229, S. 555.

Oesterreichische gesetzlich eingeführte indirekte Abgaben oder Gefällseinrichtungen; Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 über die Bestrafung der von Oesterreichern im Auslande gegen dieselben vollbrachten oder versuchten Gefällsübertretungen. N. 230, S. 556.

— **Konsulate** im osmanischen Reiche, Bestimmungen über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit derselben über die in diesem Staate befindlichen österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen. N. 37, S. 141.

— — — — — Vollzugsvorschriften zu den Bestimmungen der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit durch dieselben über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen in diesem Staate. N. 77, S. 252.

— privilegirte, Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe; Einrichtung und Statuten derselben. N. 200, S. 486.

— — **Nazionalbank**: Begünstigungen für dieselbe in ihrer Eigenschaft als Hypothekenbank. N. 199, S. 482.

— **Rechtsakademien**: s. Oesterreichische Universitäten und Rechtsakademien.

— **Schafhirten** in Bulgarien; Weideordnung für dieselben vereinbart zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte. N. 125, S. 329.

— **Staatsbürgerschaft**; s. österreichischer Staatsverband.

— **Universitäten und Rechtsakademien**; Regelung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an denselben. N. 185, S. 385.

— **Unterthanen und Schutzgenossen** im osmanischen Reiche; Bestimmungen über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit über dieselben durch die k. k. Konsulate. N. 37, S. 141.

— — — — — — — Vollzugsvorschriften zu den Bestimmungen der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855, über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über dieselben. N. 77, S. 252.

Oesterreichischer Kaiserstaat: s. Angehörige des österreichischen Kaiserstaates.

— — s. Oesterreichische binnenländische Grenzgewässer.

Oesterreichischer Staatsverband; Festsetzung der Modalitäten zur Aufnahme k. baierischer Unterthanen in denselben. N. 16, S. 74.

— **Zollverband;** Abänderung der bisherigen Tarifsbestimmungen über die Zollbehandlung der aus dem freien Verkehre desselben und der deutschen Zollvereinsstaaten herrührenden Bücher u. s. w. N. 107, S. 308.

Oesterreichisches Gewicht; s. Gewicht, gesetzliches.

— **Kaiserthum;** s. Oesterreichische binnenländische Grenzgewässer.

— **Maß;** s. Maß, gesetzliches.

— **Nebenzollamt** I. Klasse zu Konfluente; s. Konfluente.

— — II. Klasse Ehrwald zu Grießen in Baiern; Erhebung desselben zum Nebenzollamte I. Klasse. N. 160, S. 365.

— **Zollgefäll:** besondere Bestimmungen über die Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, hinsichtlich der Bestrafung der von Oesterreichern in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen desselben. N. 232, S. 559.

Ofen, Bestimmung des dortigen Landesgerichtes zur Einleitung des Amortisazionsverfahrens und Schöpfung des Amortisazionserkenntnisses über Obligazionen der ungarischen Hofkammer, der ungarischen Kirchensilberlieferungs-Obligazionen, der ungarischen Früchtenlieferungsscheine und die Obligazionen der ungarischen Kameralschuld. N. 212, S. 532.

Offenhalten der Gast- und Schanklokalitäten, sowie der Kaffeehäuser über die Polizeistunde; Bestimmungen hierüber. N. 74, S. 249.

Oldenburg'sche Regierung; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Olmütz; Kundmachung über die Auflösung der dortigen rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät und über mehrere in Vollziehung der dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen getroffene Verfügungen. N. 210, S. 531.

Oravicza, provisorische Bestellung der dortigen Berghauptmannschaft als selbständig fortbestehende Bergbehörde. N. 103, S. 305.

Ordensvermögen, deutsches; Allerhöchste Bestätigung des Seiner königlichen Hoheit dem Herrn Erzherzog Maximilian als Hoch- und Deutschmeister von Seiner Majestät, Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispositionsrechtes über dasselbe bis 10.000 fl. N. 188, S. 400.

Ordinäre, schwarze oder farbige Bilderbögen; s. Bilderbögen, schwarze oder farbige, ordinäre.

Organisazion; s. Organisirung.

— der akademischen Behörden an den Universitäten Wien, Prag, Gratz, Innsbruck, Lemberg und Krakau; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849. N. 166, S. 368.

— der Finanz-Bezirksbehörden; s. Organismus der Finanz-Bezirksbehörden.

— der Gymnasien; Bestimmungen hierüber. N. 2, S. 4.

— der Zollämter und der Finanzwache im deutschen Zollvereine; probeweise Einführung der hierüber bestehenden Einrichtungen im Kameralbezirke Krakau. N. 19, S. 80.

Organisirte, neu, rein politische und gemischte Bezirksämter in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; deren Einführung. N. 131, S. 340.

Organisirung; s. Organisazion.

— der Gerichte, neue, in Böhmen; Wirksamkeitsbeginn derselben und der mit derselben in Verbindung stehenden Gesetze. N. 75, S. 250.

— der Gerichte, neue, in Galizien und Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Wirksamkeitsbeginn derselben und der mit derselben in Verbindung stehenden Gesetze. N. 130, S. 338.

— — — neue, in Mähren und Schlesien; Wirksamkeitsbeginn derselben und der mit derselben in Verbindung stehenden Gesetze. N. 67, S. 243.

— der Finanz-Bezirksbehörden; s. Organismus der Finanz-Bezirksbehörden.

— der Justizbehörden, neue; s. Organisirung der Gerichte, neue.

— neue, der Justiz- und der politischen Behörden; Bestimmungen über die Ausmittlung des Dienstranges der, in Folge derselben ernannten Beamten. N. 60, S. 190.

— neue, in Galizien, Lodomerien und der Bukowina, Wirksamkeitsbeginn der rein politischen und gemischten Bezirksämter in diesen Kronländern. N. 131, S. 340.

Organismus der Finanz-Bezirksbehörden; Bestimmungen über die Herstellung der Gleichförmigkeit in demselben. N. 231, S. 556.

Orient; s. Krieg, der, im Orient ꝛc.

Originalausgabe, deutsche; s. Deutsche Originalausgabe.

Orte: s. Ortschaften.

Ortschaften in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Vorschrift über die Herstellung und Erhaltung jener Strecken der Aerarialstraßen, welche dieselben durchziehen. N. 66, S. 243.

Osmanische Pforte und Oesterreich: vertragsmäßig zwischen diesen beiden Regierungen vereinbarte Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien. N. 125, S. 329.

Osmanisches Reich; Bestimmungen über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die in diesem Reiche befindlichen österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen. N. 37, S. 141.

— — Vollzugsvorschriften zur kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die in diesem Staate befindlichen österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen. N. 77, S. 252.

— — s. Türkei.

P.

Pabst: s. Oesterreich und der Kirchenstaat.

Packung mittelst Maschinen; s. Durchfuhrwaaren für den überseeischen Verkehr ꝛc.

Papierarbeiten und Taschnerwaaren; Aenderung der Zolltarifsposten 60, g); 62, c) und d) und 75, c) in Beziehung derselben. N. 197, S. 481.

Papierbilder; s. Bilder auf Papier.

Papst; s. Oesterreich und der Kirchenstaat.

Paragraph 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852; Erläuterung desselben hinsichtlich der Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei in demselben bezeichneten Uibertretungsfälle. N. 28, S. 130.

— 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852; Erläuterung desselben über die Anwendung der in demselben auf die dritte Uibertretung der Satzungsvorschriften oder Taxordnungen verhängten Strafe. N. 29, S. 130.

Parma, Oesterreich und Modena: s. Oesterreichisch-modenesisch-parmensischer Zollverein.

Parmensisch-österreichisch-modenesischer Zollverein; s. Oesterreichisch-modenesisch-parmensischer Zolverein.

Pastoren im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Bestimmung des Alters Derjenigen, welche als solche in

diesem Gebiete angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Paßkontrole, besondere, zur Verhinderung des Schleichhandels; Einführung derselben im Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen. N. 53, S. 166.

— — — — — — Einführung derselben in den politischen Bezirken von Monfalcone und Cervignano. N. 146, S. 355.

Patent; s. Kaiserliches Patent vom 3. Mai 1853.

— Allerhöchstes vom 26. Jänner 1853; dessen Einführung im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 151, S. 356.

— vom 19. Oktober 1846 zum Schutze des literarischen und artistischen Eigenthums; Bestimmung, daß dasselbe durch Allerhöchstes Patent vom 23. März 1852 auch in der Stadt Krakau und deren Gebiete in Wirksamkeit gesetzt wurde. N. 167, S. 369.

— vom 11. April 1851; Erläuterung desselben. N. 207, S. 506.

— — 23. März 1852; Erläuterung der Bestimmung desselben in Betreff der Wirksamkeit der auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 167, S. 369.

— — 16. Februar 1853; Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 desselben, hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten. N. 62, S. 193.

Patent vom 3. Mai 1853; Erläuterung des §. 197 desselben, hinsichtlich der Hinausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— — 3. Juli 1853; Erläuterung der §§. 55, 69 und 85 desselben, hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten. N. 62, S. 193.

— — 5. Juli 1853; Vollzugsvorschrift zu demselben, hinsichtlich der Kompetenz der Grundlastenablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, die den Bestimmungen dieses Patentes unterliegen. N. 174, S. 376.

— — 29. Juli 1853; mit der neuen Strafprozeß-Ordnung; Erläuterung des Artikels IV desselben. N. 3, S. 5.

— — 8. November 1853; Erläuterung desselben. N. 207, S. 506.

Pensionen: s. Ruhegenüsse.

Pensionirung berghauptmannschaftlicher Beamten; Verfügungsrecht des Landeschefs hierüber. N. 64, S. 195, §. 9.

Pensions- und sonstige Gebühren; Anweisungsrecht derselben für Wittwen und Waisen berghauptmannschaftlicher Beamten und Diener. N. 64, S. 195, §. 9.

Periodische Personentransports-Unternehmungen: Regelung des Verfahrens bei Ertheilung von Befugnissen zu denselben. N. 25, S. 128.

Personal-Disziplinarangelegenheiten; s. Disziplinarvorschriften.

Personale der gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter; Bestimmungen der Amtsinstrukzion über die denselben obliegenden Amtspflichten. N. 65, S. 207, §. 29 ꝛc.

Personalstandes-Ausweis der gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter; Formulare hiezu. N. 65, S. 237.

Personal- und Besoldungsstand, neuer, der k. k. Schulbücherverlags-Direkzion. N. 87, S. 282.

Personal- und Gebührenstand der Lehrer an Gymnasien; Systemisirung desselben. N. 194, S. 477.

Personentransports-Unternehmungen, periodische; Regelung des Verfahrens bei Ertheilung der Befugnisse zu denselben. N. 25, S. 128.

Perzent (Armen-) bei freiwilligen Lizitazionen; s. Armenperzent.

Pesth; Aufhebung der daselbst bestehenden provisorischen Oberleitung für die Tabakblätter-Einlösung. N. 233, S. 560.

Pfandbriefe der privilegirten österreichischen Nazionalbank; Bestimmungen über die Hinausgabe, Veräußerung, Verpfändung u. s. w. derselben. N. 199, S. 482.

Pfandgebühren von österreichischen und sächsischen Unterthanen für auf entgegengesetztem Gebiete verübten Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel sind an das Gericht desjenigen Staates abzuführen, in welchem der Frevel verübt wurde. N. 189, S. 402.

Pferde der zur Steuerexekuzion verwendeten Kavallerie-Mannschaft; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung derselben. N. 121, S. 322.

Pferdeausfuhr: Verbot derselben über alle Grenzen des Reiches. N. 223, S. 545.

Pflanzenknollen von Asphodill; Zollbehandlung derselben. N. 205, S. 504.

Pflege der Richtigkeit; s. Richtigkeitspflege.

Pflicht, s. Verpflichtung.

— zur Einkommensteuerpflicht.

Pflichten; s. Amtspflichten, Obliegenheiten, Verpflichtungen.

Pforte, s. Osmanische Pforte.

Pfund, niederösterreichisches; s. Gewicht, gesetzliches.

Pharmakopöe, österreichische; neue Ausgabe derselben. N. 10, S. 37.

Piemont; siehe Piemontesischer gemeiner Wein.

Piemontesischer gemeiner Wein in Fässern; Freilassung desselben von der Kontrole im Grenzbezirke. N. 155, S. 361.

Pilsen; neue Abgrenzung des der dortigen Berghauptmannschaft zugewiesenen Amtsgebietes, mit Rücksicht auf die neue gerichtlich-politische Organisirung Böhmens. N. 179, S. 379.

— Uiberstellung der Berghauptmannschaft von Mies dahin. N. 128, S. 338.

Polen; s. Russisch-Polen.

Politische Beamte; s. Beamte.

— **Behörden:** s. Behörden, politische.

— — erster Instanz; s. Behörden, politische, erster Instanz.

— **Bezirke:** s. Bezirke, politische.

Politische Bezirksämter, rein; s. Bezirksämter, rein politische und ꝛc.

— **Landesbehörden;** s. Landesbehörden, politische.

— **Organisirung,** neue; s. Organisirung, neue, der Justiz- und politischen Behörden.

— — neue, in Galizien, Lodomerien und der Bukowina; s. Organisirung, neue, in Galizien ꝛc.

— **Stuhlrichterämter;** s. Stuhlrichterämter, rein politische und gemischte.

— **Verbrecher;** s. Verbrecher, gemeine und politische.

Politischer Landeschef; s. Landeschef, politischer.

Politisches Geschäftsprotokoll; siehe Geschäftsprotokoll der politischen ꝛc.

Polizeibehörden: Bestimmungen über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes über die durch kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854 denselben zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Uibertretungen. N. 14, S. 71.

— in den Hauptstädten der Kronländer; Bestimmung derjenigen, von welchen die ihnen mit kaiserlicher Verordnung vom 11. Mai 1854 zugewiesene Strafgerichtsbarkeit ausgeübt werden wird. N. 8, S. 32.

Polizeidirekzionen zu Kaschau und Großwardein; Ausdehnung der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 auf dieselben nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeßordnung. N. 163, S. 367.

Polizeistunde: nähere Bestimmungen über dieselbe. N. 74, S. 249.

Polvere o farina vinificatrice: Zollbehandlung desselben. N. 181, S. 382.

Portofreiheit der amtlichen Korrespondenzen der Rabbinate in Kultus- und Matriken-Angelegenheiten. N. 203, S. 503.

Portorè; Einschränkung des dortigen Freihafengebietes und Aenderungen in der Aufstellung der Zollämter aus diesem Anlasse. N. 173, S. 373.

Posten 60, g); 62, c) und d) u. 75, c) des Zolltarifs; Aenderungen derselben in Beziehung auf Papierarbeiten und Taschnerwaaren. N. 197, S. 481.

Postgefälls-Uibertretungen in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und der Militärgrenze; Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 behufs der Einführung eines geregelten Strafverfahrens bei diesen Uibertretungen in diesen Ländern. N. 141, S. 350.

Postgesetz vom 26. Dezember 1850, provisorisches; Abänderung der §§. 28, 29 und 30 desselben, behufs der Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Uibertretungen in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und der Militärgrenze. N. 141, S. 350.

Postvertrag zwischen Oesterreich und Rußland vom 23. April— 5. Mai 1854. N. 4, S. 7.

Pränotazion in die Hypothekenbücher der Stadt Krakau und deren Gebiet; erläuternde Bestimmungen über die Erfordernisse und die Behandlung der Gesuche um dieselbe. N. 183, S. 383.

Pränotirte, bloß, Forderungen; s. Forderungen, bloß pränotirte.

Prag: Bestimmung des Wirksamkeitsbeginnes des dortigen Oberlandesgerichts, der Ober-Staatsanwaltschaft, des Gerichtshofes erster Instanz und der Staatsanwaltschaft. N. 75, S. 250.

— Vorschrift für die dortige Finanz-Landesdirekzion in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

Prager Universität; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

Prediger im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Bestimmung des Alters Jener, die als solche in diesem Gebiete angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Preise der Waaren oder Leistungen; Erläuterung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 über die Bestrafung der dritten Uibertretung der Satzungsvorschriften oder Tarordnungen durch Uibervortheilung in denselben. N. 29, S. 130.

— — — — — Lösung der entstandenen Zweifel über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungsfälle. N. 28, S. 138.

Preußen und Oesterreich: s. Oesterreich

und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Preußisch-Schlesien, siehe Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz.

Pribram; neue Abgrenzung des, der dortigen Berghauptmannschaft zugewiesenen Amtsgebietes mit Rücksicht auf die neue politisch-gerichtliche Organisirung Böhmens. N. 179, S. 379.

Priester; s. Hilfspriester.

Privathengste; Vorschrift über die Verwendung derselben zum Beschälen. N. 92, S. 288.

Privatisten; s. Privatschüler.

Privatschüler an Gymnasien; nähere Bestimmung der §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850 über deren Zulassung zur Maturitätsprüfung. N. 47, S. 161.

Privatstudirende; s. Privatschüler.

Privatstudium an den k. k. Rechtsakademien; Zulassung von studirenden Jünglingen aus der Militärgrenze zu demselben. N. 91, S. 288.

Privatunternehmungen periodischer Personen-Transporte; Regelung des Verfahrens bei Ertheilung der Befugnisse hiezu. N. 25, S. 128.

Privilegirte österreichische Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe; Errichtung und Statuten derselben. N. 200, S. 486.

— — **Nazionalbank**; Begünstigung für dieselbe in ihrer Eigenschaft als Hypothekenbank. N. 199, S. 482.

— **wechselseitige Brandschaden-Versicherungsanstalten** für Nieder- und Inner-Oesterreich; Stempelpflicht der Zahlungsbüchel derselben und Bestimmungen über die Art der Gebührenentrichtung. N. 161, S. 365.

Probeweise Einführung der Einrichtungen des deutschen Zollvereines, bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache im Kameralbezirke Krakau. N. 19, S. 80.

Prokuraturen; s. Finanzprokuraturen.

Prokuren, Firmen und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte zu deren Protokollirung oder Löschung, so wie über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung. N. 63, S. 193.

Produkte der Staatsbergwerke, s. Erzeugnisse der Staatsbergwerke.

— **(Roh-)** der Bergwerke; s. Frohne.

Professoren-Kollegium der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Auflösung desselben und Vollziehungsverfügungen in Folge derselben. N. 210, S. 531.

Protestantische Konsistorien; s. Konsistorien, evangelische.

Protokoll vom 5. Juni 1855 zwischen Oesterreich, Baiern und Würtemberg, über die Beitrittserklärung der k. würtembergischen Regierung zu dem zwischen Oesterreich und Baiern am 2. Dezember 1851 abgeschlossenen Donauschiffahrtsvertrage. N. 139, S. 348.

— s. Geschäftsprotokolle.

— s. Grundbuchsprotokolle.

— s. Vormerkprotokolle.

— der Handelsgerichte; s. Handlungsprotokolle.

Protokollirung und Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte hiezu, dann über die Art der Kundmachung derselben. N. 63, S. 193.

Provisionen der Witwen und Kinder minderer Staatsdiener in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf dieselben zulässig sei. N. 58, S. 188.

Provisionirung berghauptmannschaftlicher Diener; Verfügungsrecht des Landeschefs hierüber. N. 64, S. 195, §. 9.

Provisorische Aufstellung; s. Aufstellung, provisorische.

— **Berghauptmannschaften**; s. Berghauptmannschaften, provisorische.

— **Dienstesinstrukzion**; s. Dienstesinstrukzion, provisorische.

— **Distriktskommissariate**; s. Distriktskommissariate, provisorische.

— **Errichtung**; s. Errichtung, provisorische.

Provisorische Oberbergbehörden: siehe Oberbergbehörden, provisorische.

— **Oberleitung;** s. Oberleitung, provisorische.

— **Sicherstellungsmittel;** s. Sicherstellungsmittel, provisorische.

— **Staatsbuchhaltungs-Abtheilung:** s. Staatsbuchhaltungs-Abtheilung, provisorische.

— **Zuweisung;** s. Zuweisung, provisorische.

Provisorischer Arrest; s. Arrest, provisorischer.

Provisorisches Gesetz; s. Gesetz vom 27. September 1849 provisorisches.

— **Postgesetz;** s. Postgesetz vom 26. Dezember 1850, provisorisches.

Prüfung der Kandidaten, um die Stelle eines Heizers oder Wärters bei Dampfmaschinen oder Dampfkesseln; Vorschriften über die nachzuweisenden Bedingungen zur Zulassung zu derselben. N. 99, S. 303.

— für Grundbuchsbeamte; Bestimmungen über die Ablegung derselben. N. 112, S. 315.

— s. Staatsprüfung, theoretische.

Prüfungen an Gymnasien; s. Maturitätsprüfungen.

Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei Finanzprokuraturen; Vorschrift über dieselben für die Finanz-Landesdirekzionen in Wien, Prag, Brünn, Innsbruck, Gratz, Lemberg und Krakau. N. 216, S. 539.

— strenge, der Doktoratskandidaten der aufgelassenen rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Bestimmungen bezüglich der Ablegung derselben. N. 210, S. 531.

— — für das Doktorat der Rechts- und Staatswissenschaften; Bestimmungen hinsichtlich der Erfordernisse zur Zulassung zu denselben und der dieselben zu umfassenden Gegenstände. N. 185, S. 388.

Prüfungskommission: s. Staatsprüfungskommission, theoretische.

Przemysl; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes I. Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

Publizirung; s. Kundmachung.

Pulver; s. Seidlitzpulver.

Pulvis-aerophorus Seidlitzensis: s. Seidlitz-Pulver.

Pupillarvermögen; s. Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögen.

Q.

Quälerei von Thieren; s. Thierquälerei.

Qualifikazionstabelle, durch das Gesetz vom 3. Mai 1853 den Gerichtsbehörden vorgezeichnete; neues ergänztes Formulare derselben. N. 90, S. 287.

— für Bewerber um Dienstplätze bei den Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Formulare hiezu. N. 65, S. 236.

Quarner-Inseln; s. Quarnerische Inseln.

Quarnerische Inseln und Istrien; Aenderungen in den Verzollungsbefugnissen der dortigen Zollämter und Aufstellung einiger Waaren-Kontrolsämter daselbst. N. 206, S. 504.

Quarnerische Inseln und Istrien; zeitweilige Zollermäßigung für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl, bei der Einfuhr über die daselbst bestehenden Zollämter. N. 72, S. 246.

Quieszentengehalte der minderen Staatsdiener; s. Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener.

Quieszirung berghauptmannschaftlicher Beamten und Diener; Verfügungsrecht des Landeschefs hierüber. N. 64, S. 195, §. 9.

Quintal metrico von Weine im lombardisch-venezianischen Königreiche; Festsetzung des Dazio consumo forese von demselben mit 3 Liren. N. 148, S. 355.

R.

Raa — Rech

Raaber Bischof; Aufhebung des demselben zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

— **Domkapitel;** Aufhebung des demselben zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

Rabbinate; Portofreiheit der ämtlichen Korrespondenzen derselben in Kultus- und Matrikenangelegenheiten. N. 203, S. 503.

Rabbiner; s. Rabbinate.

Radix asphodeli: Zollbehandlung der Knollen (Zwiebeln) dieser Pflanze. N. 205, S. 504.

Rang im Dienste; s. Dienstrang.

Rangsbestimmung; s. Dienstrang.

Rangsverhältnisse; s. Dienstrang.

Raten der Einzahlung; s. Einzahlungen.

Realbesitz; s. Realkredit.

Realisirung des Nazionalanlehens vom 26. Juni 1854; s. Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854.

Realkredit in Oesterreich; Gestattung der Errichtung einer Hypothekenbank von Seite der privilegirten österreichischen Nazionalbank zur Hebung desselben. N. 199, S. 482.

Realschulen; s. Unter-Realschulen.

— selbständige und mit den Hauptschulen vereinigte; Bestimmung der Schulferien an denselben. N. 82, S. 271.

Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte, das Verwaltungsgebiet der Krakauer Regierung betreffende, und bisher von der galizischen Staatsbuchhaltung in Lemberg besorgte; Übertragung derselben an die in Krakau errichtete eigene provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung. N. 109, S. 310.

Rechnungslegung über Empfänge und Ausgaben im Kassadienste der Finanzprokuraturen; nähere Bezeichnung derselben. N. 56, S. 185, §. 18.

Recht der Disposizion; s. Dispozizionsrecht, freies.

— des Heimfalles; s. Heimfallsrecht.

Rechte der Finanzprokuratur und ihrer Angestellten überhaupt. N. 56, S. 170, §. 4.

— des Finanzprokurators und der ihm untergeordneten Angestellten der Finazprokuratur. N. 56, S. 171, §. 5.

Rech — Rech

Rechtfertigung der in den Hypothekenbüchern der Stadt Krakau und deren Gebiet bloß pränotirten Forderungen; erläuternde Bestimmungen über die Anwendung der §§. 433—439, 451 und 453 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches auf dieselbe. N. 183, S. 383.

— der provisorischen Sicherstellungsmittel; Lösung des Zweifels über den Gerichtsstand, bei welchem die Klage hiezu anzubringen ist. N. 117, S. 319.

Rechtsakademien, k. k.; Zulassung von studirenden Jünglingen aus der Militärgrenze zum Privatstudium an denselben. N. 91, S. 288.

— und Universitäten, österreichische; Regelung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an denselben. N. 185, S. 385.

Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen; Wirksamkeitsbeginn im Sprengel der beiden neu organisirten Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau des Gesetzes vom 9. August 1854 über das gerichtliche Verfahren in denselben. N. 130, S. 338.

— s. auch Rechtsstreitigkeiten.

Rechtshörer; s. Studirende der Rechtswissenschaften.

Rechtskräftige Enderkenntnisse; s. Enderkenntnisse, rechtskräftige.

Rechtssachen (Civil-); Festsetzung der Gebühren für die zu gerichtsärztlichen Verrichtungen in denselben verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 154.

— s. auch Rechtsstreitigkeiten.

Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt; Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung derselben. N. 174, S. 376.

— österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Bestimmungen über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit durch die k. k. Konsulate in denselben. N. 37, S. 141.

— österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Vollzugsvorschriften zu der über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit durch die k. k. Konsulate in

denselben erlassenen kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855. N. 77. S. 252.

Rechtsstreitigkeiten zwischen österreichischen Schafwirthen (Mokanen), Hirten und Knechten und den osmanischen Mokanen in Bulgarien; Bestimmungen über die Austragung und Schlichtung derselben. N. 125, S. 334, §. 14.

Rechts- und staatswissenschaftliche Fakultät in Olmütz; Kundmachung über die Auflösung derselben und über mehrere in Vollziehung der dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen getroffene Verfügungen. N. 210, S. 531.

— — — **Studien** an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien; Regelung derselben. N. 185, S. 385.

Rechtszug in zweiter Instanz gegen Entscheidungen der k. k. Konsulargerichte in Rechtsangelegenheiten österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Bezeichnung der Oberlandesgerichte, an welche derselbe stattzufinden hat. N. 37, S. 143, §. 6.

Regal; s. Bergregal.

Regelung der Bestrafung der Gefällsübertretungen, die von Oesterreichern im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbracht oder versucht werden. N. 229, S. 555.

— der Bestrafung der Gefällsübertretungen, die von Oesterreichern im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbracht oder versucht werden; Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 hierüber. N. 230, S. 556.

— der Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen I. Instanz und zu den Bezirksgerichten und höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

— der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien. N. 185, S. 385.

— der Sprachverhältnisse an den Gymnasien in Ungarn, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate. N. 21, S. 122.

— der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

Regelung des Dienstverhältnisses zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften. N. 89, S. 283.

— des Strafverfahrens in Postgefälls-Uibertretungen in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und der Militärgrenze; Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 zu diesem Behufe. N. 141, S. 350.

— des Unterrichtes an den Hauptschulen. N. 85, S. 274.

— des Verfahrens bei Ertheilung der Befugnisse zu periodischen Personentransports-Unternehmungen. N. 25, S. 128.

Regierung (Landes-) in Krakau; s. Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau.

Regierungen des deutschen Bundes; s. Deutsche Bundesregierungen.

— (Landes-); s. Landesregierungen.

Regimenter der Kavallerie; s. Kavallerieregimenter.

Registraturen der gemischten und politischen Bezirks- und Stuhlrichterämter; Bestimmungen der Amtsinstrukzion über innere Einrichtung derselben. N. 65, S. 231, § 113 ꝛc.

Regulirungskommissionen für Grundlasten; s. Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen.

Reich, osmanisches; s. Osmanisches Reich.

Reichsadler, k. k.; Einführung desselben als allgemeines Verifizirungszeichen bei den Zimentirungsämtern. N. 220, S. 543.

Reichsfonds-Forste: s. Reichs- und Reichsfonds-Forste.

Reichsforste; s. Reichs- und Reichsfonds-Forste.

Reichsstraßen in der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu denselben. N. 170, S. 370.

— in Kroazien und Slawonien; Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu denselben. N. 169, S. 369.

— in Siebenbürgen; Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu denselben. N. 171, S. 370.

— in Ungarn; Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu denselben. N. 168, S. 369.

Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen im Krakauer Gebiete; provisorische Zuweisung derselben an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

Rein politische und gemischte Bezirksämter, neu organisirte; s. Bezirksämter, rein politische und gemischte.

— — — — **Stuhlrichterämter;** s. Stuhlrichterämter, rein politische und gemischte.

Reine Gerichte erster Instanz; s. Gerichte erster Instanz, reine.

— **Justizbehörden** erster Instanz; s. Gerichte erster Instanz, reine.

Reiseeffekten; Erleichterungen für die Erklärung derselben. N. 144, S. 351.

Reisegebühren und Vorschüsse hierauf; Ermächtigung des Landeschefs zu deren Anweisung für berghauptmannschaftliche Beamte und Diener. N. 64, S. 195, §. 10.

Reisegelder der Beamten; s. Tag- und Meilengelder der Beamten.

Reisekosten; Ausmaß derselben für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, wenn sie als Zeugen in Straffällen vor die Zivil-Strafgerichte vorgeladen werden. N. 219, S. 543.

Rektor der aufgelösten rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Erstreckung seiner Amtswirksamkeit auf das Studienjahr 1855—56. N. 210, S. 531.

Rekurse gegen Entscheidungen der k. k. Konsulargerichte in Rechtsangelegenheiten österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Benennung der Oberlandesgerichte, bei welchen diese einzubringen sind. N. 37, S. 143, §. 6.

— gegen Erkenntnisse für Gesetzübertretungen, welche nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmungen bezüglich der Anmeldung und Uiberreichung derselben. N. 73, S. 247.

— gegen Erkenntnisse für Uibertretungen der Vorschrift hinsichtlich der Polizeistunde; Bestimmungen in Betreff derselben. N. 74, S. 249.

— gegen erstrichterliche Bescheide und gegen Entscheidungen des Oberlandesgerichtes in Hypothekensachen des Krakauer Gebietes; wo selbe und innerhalb welcher Frist zu überreichen sind. N. 183, S. 383.

Remunerazionsgebühr für Supplirungen erledigter Lehrerstellen an Gymnasien; Bestimmungen über die Bemessung und Anweisung derselben. N. 194, S. 480, §. 9.

Renten, die durch Schenkungen unter Lebenden oder auf den Todfall, oder in Folge letztwilliger Anordnungen verliehen wurden; Einkommensteuerpflicht derselben. N. 133, S. 342.

Reschitza: Aufhebung des dortigen Bergkommissariates. N. 103, S. 305.

Resignazion berghauptmannschaftlicher Beamte und Diener auf den Dienst; Bestimmung des Verfügungsrechtes hierüber. N. 64, S. 195, §. 9.

Resultat: s. Erfolg.

Reuß älterer und jüngerer Linie; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Revere in der Lombardie; Aufhebung des dasigen Nebenzollamtes. N. 195, S. 480.

Rezbánya; Unterordnung des dortigen Bergkommissariates unter die Berghauptmannschaft in Nagybánya N. 103, S. 305.

Richteramt über die, durch die kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854, den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Uibertretungen; Bestimmungen über die Befähigung zur Ausübung desselben, N. 14, S. 71.

Richteramtseid; Vorschreibung der Formel für die Ablegung desselben. N. 80, S. 270.

Richteramts-Kandidaten; Vorschreibung der Eidesformel für den von ihnen abzulegenden Richteramtseid. N. 80, S. 270.

Richtigkeitspflege mit in Abgang kommenden Militärindividuen; Bestimmungen über die Art und Weise derselben. N. 98, S. 292.

Richtigkeitszeugnisse für in Abgang kommende Militärindividuen; Formularien derselben. N. 98, S. 301 und 302.

Rigorosen; s. Prüfungen, strenge.

Rindfleisch, in Wien eingeführtes frisches; Herabsetzung der Verzehrungssteuer und des Gemeindezuschlages hievon. N. 226, S. 553.

Roggen: s. Getreidegattungen.

Roheisen, mit Ursprungszeugnissen versehenes; Ausdehnung der den Nebenzollämtern I. Klasse längs der Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünstigungszolles für dasselbe bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

Roh — Ruh

Rohes, ein- und zweidrähtiges, zu Zetteln angelegtes Baumwollgarn; Gleichstellung desselben, bezüglich der Zollbehandlung mit dem nicht gezettelten. N. 115, S. 318.

Rohprodukte; s. Frohne.

Rubrum für Berichte der Bezirks- und Stuhlrichterämter; Formulare hiezu. N. 65, S. 239.

Rübenzucker: Bestimmung der Verbrauchsabgabe von der Erzeugung desselben. N. 93, S. 289.

— Erläuterung der Bestimmungen des Finanzministerial-Erlasses vom 5. Februar 1852 über die Steuerborgungen bei Erzeugung desselben. N. 94, S. 289.

Rudolstadt (Schwarzburg-); s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf dieselben zulässig sei. N. 58, S. 188.

Ruh — Rzes

Ruhegenüsse für berghauptmannschaftliche Beamte und Diener; Anweisungsrecht derselben. N. 64, S. 195, §. 9.

Runkelrübenzucker; s. Rübenzucker.

Russie (la), et le vieux monde par Alexandre Hertzen; Verbot dieser Druckschrift. N. 96, S. 291.

Russisch-Polen; zeitweilige Gestattung der zollfreien Einfuhr von Weizen über das Zollamt Szczakowa aus diesem Staate. N. 122, S. 323.

Rußland und Oesterreich; Postvertrag vom 23. April— 5. Mai 1854 zwischen diesen Staaten. N. 4, S. 7.

— Verbot der Aus- und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei nach diesem Staate über die österreichische Staatsgrenze. N. 222, S. 545.

Rzeszow; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

S.

Sach — Sal

Sacharometer (Thermometer); Bestimmungen über dessen Gebrauch zur Erhebung des Extraktsgehaltes der Bierwürze zur Verzehrungssteuer. N. 20, S. 84.

Sachsen-Altenburg; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Sachsen-Koburg-Gotha; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Sachsen-Meiningen; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Sachsen und Oesterreich; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

— — — s. Oesterreich und Sachsen.

Sachsen-Weimar; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Salpeter, Schwefel und Blei; Verbot der Aus- und Durchfuhr derselben über die österreichische Staatsgrenze nach Rußland und in die Türkei. N. 222, S. 545.

Sal — Sal

Salzburg; Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— — des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien, als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— — des Wirkungskreises der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und Markthütten. N. 204, S. 504.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— — — — Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

Salzburg; Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S, 325.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Hinausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Festsetzung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

Sambor; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

— Standort eines exponirten Bergkommissärs. N. 175, S. 377.

Sammlungskassen für die beiden neuen Finanz-Bezirksdirekzionen zu Eperies und Munkacs; Aufstellung derselben. N. 76, S. 250.

Sanct Martiner Erzabt; s. Erzabt von S. Martin.

Sandez; s. Neusandez.

Sanitätspersonale; s. Sanitätspersonen.

Sanitätspersonen, zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendete; Bestimmung der Gebühren für dieselben. N. 46, S. 154.

Sardinien; s. Sardinische Zollämter.

— s. Sardinisches Zollamt Costa Caroliana.

Sardinische Zollämter; weitere Ermächtigung einiger derselben und einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitowaaren. N. 78, S. 270.

Sardinisches Zollamt Costa Caroliana; Ermächtigung desselben und des k. k. Nebenzollamtes I. Klasse zu Confluente zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitogüter. N. 26, S. 128.

Satzungsvorschriften; Erläuterung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 über die Bestrafung der dritten Uibertretung derselben. N. 29, S. 130.

— Lösung der Zweifel über die Kompetenz der

Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1854 bezeichneten Uibertretungsfälle derselben. N. 28, S. 130.

Schadenersatz von österreichischen und sächsischen Unterthanen für auf entgegengesetztem Gebiete verübten Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel ist an das Gericht desjenigen Staates abzuführen, in welchem der Frevel verübt wurde. N. 189, S. 402.

Schaffelle, halbgare; Erweiterung der für dieselben zugestandenen Zollbegünstigung auf derlei bereits gegärbte, jedoch noch nicht gefärbte, oder weiters zugerichtete Felle. N. 9, S. 34.

Schafhirten, österreichische, in Bulgarien; Weideordnung für dieselben, vereinbart zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte. N. 125, S. 329.

Schafwirthe; s. Schafhirten.

Schalthiere und frische Fische; zollfreie Behandlung derselben bei der Versendung aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet. N. 119, S. 321.

Schanklokalitäten; nähere Bestimmungen hinsichtlich der Polizeistunde, zu welcher diese geschlossen werden müssen. N. 74, S. 249.

Schanzendorf in Böhmen; Errichtung eines Nebenzollamtes II. Klasse daselbst. N. 120, S. 321.

Schaumburg-Lippe; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Scheine über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; s. Anlehensscheine über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854.

— ungarische, von Früchtenlieferungen; Bestimmung des Landesgerichtes Ofen als deren Amortisirungsbehörde. N. 212, S. 532.

Schemnitz in Ungarn; Aenderung in der Stellung und Benennung des dortigen Distriktual-Berggerichtes in eine Berghauptmannschaft. N. 6, S. 32.

Schenkungen von Renten unter Lebenden oder auf den Todfall; Einkommensteuerpflicht von denselben. N. 133, S. 342.

Schiffe, beladene; s. Fahrzeuge, beladene.

Schiffahrt; s. Dampfschiffahrt.

Schiffahrtsgebühr auf einigen lombardischen Kanälen; Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift über deren Einhebung. N. 135, S. 343.

Schiffahrtsvertrag: s. Donauschiffahrtsvertrag.

Schildkröten; s. Schalthiere.

Schleichhandel im Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen; Einführung der besonderen Paßkontrole zu dessen Verhinderung daselbst. N. 53, S. 166.

— in den politischen Bezirken Monfalcone und Cervignano; Einführung der besonderen Paßkontrole zu dessen Verhinderung. N. 146, S. 355.

— oder schwere Gefällsübertretung; Bestimmungen über die Kontrole gegen jene Gewerbe- oder Handelstreibende im Grenzbezirke, welche wegen einer solchen Uibertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Gewerbs- oder Handelsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

— schwunghaft betriebener; Erläuterung über die in Gegenden, wo derselbe vorkömmt, stattfindende Kontrole. N. 234, S. 561.

Schlesien, Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— Bestimmung, daß zur Löschung der Grundlasten die Beibringung von Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und Gerichte in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und Markthütten. N. 204, S. 504.

— Bestimmungen über die Entschädigung der dortigen vormals ständischen Grundherren für den Entgang des ihnen entzogenen Bergzehentgenusses. N. 12, S. 71.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Schlesien, Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundlasten-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— Wirksamkeitsbeginn der Bezirksämter daselbst. N. 55, S. 166.

— Wirksamkeitsbeginn der Verordnung vom 24. Jänner 1855 wegen Uibertragung der Verfassung der zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die durch die Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Uibelthäter an die Gerichte. N. 34, S. 138.

— Wirksamkeitsbeginn der Vorschrift zur Regelung der Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirksämtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

— Wirksamkeitsbeginn des neu organisirten mährisch-schlesischen Oberlandesgerichtes und der Ober-Staatsanwaltschaft in Brünn, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 67, S. 243.

— Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— (Ober- und Nieder-); Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— preußisches; s. Grenze gegen Preußisch-Schlesien und die Grafschaft Glatz.

Schlesische Gerichtsorganisirung; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

— **Staatsanwaltschaft**; s. schlesische Gerichtsorganisirung.

Schließerkenntnisse; s. Enderkenntnisse.

Schmuck, unecht vergoldeter oder versilberter; Aenderungen der Zollbestimmungen für denselben. N. 172, S. 372.

Schnecken; s. Schalthiere.

Schriften; s. Druckschriften.

Schüler an Gymnasien; s. Privatschüler an Gymnasien.

Schüler öffentlicher Lehranstalten; s. Studirende und Schüler öffentlicher Lehranstalten.

Schulbücherverlags-Direkzion; deren Einsetzung und Personal- und Besoldungsstand. N. 87, S. 282.

Schulbücherverschleiß-Administrazion; Neugestaltung und Aenderung des Titels derselben, nebst dem neuen Personal- und Besoldungsstande. N. 87, S. 282.

Schuldforderungen; s. Forderungen.

Schuldner; s. Wechselschuldner.

Schuldverschreibungen der Grundentlastung; s. Grundentlastungs-Schuldverschreibungen.

— des Nazionalanlehens vom 26. Juni 1854; s. Staatsschuldverschreibungen über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854, ausgefertigte.

Schulen; s. Hauptschulen.

— s. Hauptschulen, öffentliche.

— s. Unter-Realschulen.

Schulferien an den Gymnasien; Bestimmungen hierüber. N. 11, S. 69.

— an den Hauptschulen und den mit denselben vereinigten Unter-Realschulen; Bestimmung derselben. N. 61, S. 191.

— an den selbständigen und an mit Hauptschulen vereinigten Realschulen: Bestimmung derselben. N. 82, S. 271.

Schulunterricht; s. Unterricht.

Schulzeugnisse für die vierklassigen öffentlichen Hauptschulen; Formulare für dieselben. N. 85, S. 281.

Schutz des literarischen und artistischen Eigenthumes; Bestimmung, daß das hierüber erlassene Allerhöchste Patent vom 19. Oktober 1846 durch das Allerhöchste Patent vom 23. März 1852 auch in der Stadt Krakau und deren Gebiet in Wirksamkeit gesetzt wurde. N. 167, S. 369.

Schutzangehörige; s. Schutzgenossen.

Schutzbefohlene; s. Schutzgenossen.

Schutzgenossen und Unterthanen, österreichische, im osmanischen Reiche; Bestimmungen über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit über dieselben durch die k. k. Konsulate. N. 37, S. 141.

— — — österreichische, im osmanischen Reiche; Vollzugsvorschriften zu den Bestimmungen der kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über dieselben. N. 77, S. 252.

Schwärzen; s. Schleichhandel.

Schwarzburg-Rudolstadt; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Schwarzburg-Sonderhausen; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Schwarze ordinäre Bilderbögen; s. Bilderbögen, schwarze oder farbige ordinäre.

Schwefel, Salpeter und Blei; Verbot der Aus- und Durchfuhr derselben über die österreichische Staatsgrenze nach Rußland und in die Türkei. N. 222, S. 545.

Schweiz und Oesterreich; s. Oesterreich und die Schweiz.

Schweizerische-Eidgenossenschaft; s. Oesterreich und die Schweiz.

Schwere Gefällsübertretung; s. Gefällsübertretung, schwere.

Schwunghafte Betreibung des Schleichhandels; s. Schleichhandel schwunghaft betriebener.

Seen; s. Landseen.

See-Schiffahrt; s. Dampfschiffahrt auf den Landseen ꝛc.

Seide und Wolle; Bestimmungen über die Beweiskraft der Ausweise der in Wien befindlichen Seide- und Wolltrocknungs-Anstalt über das wahre Gewicht dieser beiden Artikel. N. 142, S. 351.

Seiden- und Wolltrocknungsanstalt in Wien; Bestimmungen über die Beweiskraft der Ausweise derselben über das wahre Handelsgewicht der Seide und Wolle. N. 142, S. 351.

Seidlitz-Powder Anglorum; s. Seidlitzpulver.

Seidlitz-Pulver, (Pulvis-aërophorus Seidlitzensis, Seidlitz-Powder Anglorum); Lösung des Zweifels, ob dieselben zu den Arzneimitteln, deren Führung nur Apothekern zusteht, gehören oder nicht. N. 118, S. 320.

Selbständige Realschulen; s. Realschulen, selbständige ꝛc.

Selbstbeschädigung; s. Selbstverstümmlung.

Selbstverstümmlung der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit hiebei. N. 59, S. 188.

Sendung; s. Einschickung.

Seniorat; Gebührenbemessung bei Vermögensübertragungen von Todeswegen, deren Gegenstand ein solches ist. N. 132, S. 342.

Serbien, Wojwodschaft, und Temeser Banat; Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850, zum Behufe der Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Übertretungen. N. 141, S. 350.

— — — — — Aufhebung des dem Erzbischofe von Gran, dem Bischofe (Erzbischofe) von Agram, als Abt von Thopuszka, dem Bischofe von Raab, dem Erzabte von St. Martin und dem Raaber Domkapitel zugestandenen Heimfallsrechtes. N. 40, S. 150.

— — — — — Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— — — — — Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte zur Umwandlung der wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen, und über die hiebei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

— — — — — Erläuterung der Frage in wieferne die Exekuzion auf die Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder zulässig sei. N. 58, S. 188.

— — — — — Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853 und der §§. 55, 69, und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853 hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten. N. 62, S. 193.

— — — — — Erläuterung des in den §§. 14, 48, 71, 76 und 82 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 16. Februar 1853 vorkommenden Ausdruckes: »adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war«. N. 129, S. 338.

— — — — — nähere Bestimmungen über die Ausübung der im §. 32 der Advokatenordnung vom 24. Juli 1852 den Advokatenausschüssen eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturskandidaten. N. 68, S. 243.

— — — — — Regelung der Sprachverhältnisse an den dortigen Gymnasien. N. 21, S. 122.

— — — — — Vorschrift über die Kompetenz

der Gerichte zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften, dann über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung. N. 63, S. 193.

Serbien, Wojwodschaft, und Temeser Banat; Vorschrift über die Herstellung und Erhaltung der, die Ortschaften durchziehenden Strecken der Aerarialstraßen. N. 66, S. 243.

— — — — — Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen. N. 170, S. 370.

— — — — — Vorschrift über die Zulassung der dasigen Rechtshörer zur zweiten theoretischen Staatsprüfung schon während der letzten sechs Wochen ihres sechsten Semesters. N. 100, S. 304.

— — — — — Vorschriften über die Verlautbarung der neuen Grundbuchsprotokolle und über die Führung derselben in der Eigenschaft als Grundbücher. N. 236, S. 566.

Serbische Wojwodschaft; s. Serbien, Wojwodschaft.

Sicherheitsmaßregeln, gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art, zu beobachtende; Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 hierüber. N. 99, S. 303.

Sicherstellung im Wechselverfahren; s. Exekuzion zur Sicherstellung im Wechselverfahren.

Sicherstellungsmittel, provisorische; Lösung des Zweifels über den Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung derselben anzubringen ist. N. 117, S. 319.

Siebenbürgen, Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850, behufs der Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Übertretungen in diesem Kronlande. N. 141, S. 350.

— Bestimmungen hinsichtlich des doppelten Wirkungskreises über den Instanzenzug gegen die Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshofe erster Instanz in Administrativ-Angelegenheiten. N. 211, S. 532.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte zur Umwandlung der wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen und über die hiebei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

Siebenbürgen; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf die Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder zulässig sei. N. 58, S. 188.

— Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853 und der §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853 hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten. N. 62, S. 193.

— Erläuterung des in den §§. 14, 48, 67, 72 und 78 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 3. Juli 1853 vorkommenden Ausdruckes: »adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war«. N. 129, S. 338.

— Festsetzung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Regelung der Sprachverhältnisse an den dortigen Gymnasien. N. 21, S. 122.

— Vorschrift über die Führung der Handlungsprotokolle. N. 27, S. 128.

— Vorschrift über die Herstellung und Erhaltung der, die Ortschaften durchziehenden Strecken der Aerarialstraßen. N. 66, S. 243.

— Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen N. 171, S. 370.

— Vorschrift über die Zulassung der dasigen Rechtshörer zur zweiten theoretischen Staatsprüfung schon während der letzten sechs Wochen ihres sechsten Semesters. N. 100, S. 304.

Silberlieferungs-Obligazionen; s. Kirchensilberlieferungs-Obligazionen.

Sitz der Statthaltereiabtheilungen in Ungarn; s. Landesgerichte in Ungarn am Sitze der Statthaltereiabtheilungen.

Sitze; s. Standorte.

Slawonien; s. Kroazien und Slawonien.

Soldaten, beurlaubte, im Finanzwachdienste; Bestimmungen wegen der Gerichtszuständigkeit über dieselben in Strafrechtsfällen. N. 59, S. 188.

Sorgfältig verpackte Durchfuhrwaaren; s. Durchfuhrwaaren, für den überseeischen Verkehr ꝛc.

Spedizionsamt in Venedig; Zollbefreiung des Verkehres mit Erzeugnissen der Staatsbergwerke aus demselben. N. 164, S. 367.

Sperrstunde; s. Polizeistunde.

Spezialuntersuchungen, strafgerichtliche, wider Studirende oder Schüler öffentlicher Lehranstalten eingeleitete; Vorschrift, daß hievon von den Gerichten an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt jederzeit Mittheilung zu machen sei. N. 48, S. 162.

Sprache an den Gymnasien in Ungarn ꝛc.; s. Sprachverhältnisse an den Gymnasien in Ungarn ꝛc.

Sprachverhältnisse an den Gymnasien in Ungarn, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Bestimmungen zu deren Regelung. N. 21, S. 122.

Sprengel der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; s. Verwaltungsgebiet der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien.

— der Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau; Wirksamkeitsbeginn der in demselben einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz. N. 130, S. 338.

Staaten des deutschen Zollvereines; s. Zollvereinsstaaten, deutsche.

Staatsangehörige der jonischen Inseln; s. Unterthanen der jonischen Inseln.

— Hessen-Homburgs; s. Unterthanen Hessen-Homburgs.

Staatsanwaltschaft in Böhmen; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 75, S. 250.

— in Mähren und Schlesien; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 67, S. 243.

Staatsanwaltschaften; Übertragung der Verfassung der zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Übelthäter von denselben an die Gerichte. N. 34, S. 138.

— in der Lombardie und Venedig; Bestimmung des Tages des Beginnes ihrer Amtswirksamkeit und der Wirksamkeit der Vorschriften über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung derselben. N. 24, S. 126.

— in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 130, S. 338.

Staatsanwaltschaftsbehörden; s. Staatsanwaltschaften.

Staatsbeamte, mindere; s. Staatsdiener, mindere.

Staatsbeamtenbezüge; s. Bezüge der Staasdiener.

Staatsbeamten = Uniform; Allerhöchste Bestimmungen über das Anlegen und die Abzeichen der Hoftrauer zu derselben. N. 18, S. 80.

— Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854 über das Anlegen der Hoftrauerabzeichen zu derselben. N. 184, S. 384.

Staatsbehörden; Bestimmung, in wieferne dieselben verpflichtet sind, den Strafgerichten auf deren Verlangen die Namen jener Vertrauten bekannt zu geben, welche ihnen die Anzeige einer strafbaren Handlung, oder andere Entdeckungen zum Zwecke strafgerichtlicher Verfolgung gegen eine Person mittheilen. N. 208, S. 506.

Staatsbergwerkserzeugnisse aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig; Zollbefreiung des Verkehres mit denselben. N. 164, S. 367.

Staatsbuchhaltung, galizische, in Lemberg; Uibertragung der bisher von derselben besorgten, das Verwaltungsgebiet der Krakauer Landesregierung betreffenden Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte an die, in Krakau errichtete eigene provisorische Staatsbuchhaltung. N. 109, S. 310.

Staatsbuchhaltungs = Abtheilung, provisorische, in Krakau; deren Einsetzung und Uibertragung der bisher von der galizischen Staatsbuchhaltung in Lemberg besorgten, das Verwaltungsgebiet der Landesregierung in Krakau betreffenden Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte an dieselbe. N. 109, S. 310.

Staatsbürgerschaft, österreichische; s. Staatsverband, österreichischer.

Staatsdiener, mindere, in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und Siebenbürgen; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf deren Ruhegenüsse zulässig sei. N. 58, S. 188.

Staatsdienerbezüge; s. Bezüge der Staatsdiener.

Staatseisenbahnbauten in Tirol und Vorarlberg; Bestimmung des Verfahrens bei Grundeinlösungen für dieselben. N. 227, S. 553.

Staatsmonopols = Ordnung; s. Zoll- und Staatsmonopols = Ordnung.

Staatsprüfung, theoretische; Vorschrift über die Zulassung der Rechtshörer zur ersten, und in einigen Kronländern zur zweiten, während der letzten sechs Wochen ihres vierten und beziehungsweise sechsten Semesters. N. 100, S. 304.

Staatsprüfungen, theoretische, der Rechtshörer an den Universitäten und Rechtsakademien; Bestimmungen des neuen Studienplanes in Ansehung derselben. N. 185, S. 395, III.

Staatsprüfungskommission, theoretische, in Olmütz; Außerwirksamkeitssetzung derselben. N. 210, S. 531.

Staats = Schuldverschreibungen über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854 ausgefertigte; Bestimmungen über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei deren Amortisirung. N. 36, S. 138.

Staatsstraßen; s. Aerarialstraßen.

Staats- und rechtswissenschaftliche Fakultät in Olmütz; Kundmachung über deren Auflösung und über mehrere in Vollziehung der dießfälligen Allerhöchsten Anordnungen getroffene Verfügungen. N. 210, S. 531.

Staatsverband, österreichischer; Festsetzung der Modalitäten zur Aufnahme königlich-baierischer Unterthanen in denselben. N. 16, S. 74.

Staatsvertrag; s. Uibereinkommen, Vertrag.

— zwischen Oesterreich und der Schweiz vom 17. Juli 1855, über die gegenseitige Auslieferung von Verbrechern. N. 224, S. 547.

Staatswissenschaftliche Studien; s. Rechts- und staatswissenschaftliche Studien.

Stadtkämmereien in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Auflösung derselben. N. 131, S. 340.

Städtisch = delegirte Bezirksgerichte in Galizien, Lodomerien, Krakau und der Bukowina; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 130, S. 338.

Städtische Wagistrate; s. Magistrate, städtische.

Stämpel; s. Stempel.

Ständische Grundherren, vormals; siehe Grundherren, vormals ständische.

Stallgeld für die Unterbringung der Dienstpferde der zur Steuererekuzion verwendeten Kavalleriemannschaft; Bestimmungen über die Vergütung desselben. N. 121, S. 322.

Stand; s. Personal- und Besoldungsstand.

— s. Status.

— des Kriegskommissariates; Aufnahme der Hofräthe und Hofsekretäre des Armee-Oberkommando in denselben. N. 126, S. 337.

Standorte der Berghauptmannschaften und der exponirten Bergkommissäre für Galizien, Lodomerien, Krakau, Auschwitz, Zator und die Bukowina. N. 175, S. 377.

— der neu errichteten vier Finanzbezirks-Direkzionen für das Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung. N. 76, S. 250.

Stanislau; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

Statthalterei-Abtheilungen in Ungarn; s. Landesgerichte in Ungarn am Sitze ꝛc.

Statthaltereien und deren Abtheilungen; Bestellung derselben als Ober-Bergbehörden. N. 64, S. 193.

Status; s. Personal- und Besoldungsstand.

— s. Stand.

— der Lehrer und deren Gebühren an Gymnasien; Systemisirung desselben. N. 194, S. 477.

Statuten der kaiserlich-königlichen privilegirten österreichischen Kreditsanstalt für Handel und Gewerbe. N. 200, S. 486.

Steiermark; Bestimmung, daß zur Löschung der Grundlasten die Beibringung der Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 274.

— Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

Steiermark; Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

Stellung und Benennung des Distriktual-Berggerichtes zu Schemnitz in Ungarn und der demselben unterstandenen Berggerichts-Substituzionen; Aenderungen derselben. N. 6, S. 32.

Stempel; s. Farbenstempel.

Stempelabgabe von Ankündigungen; Bestimmung der Art und Weise, wie dieselbe entrichtet werden kann. N. 177, S. 379.

— von Kalendern; Festsetzung der Art und Weise, auf welche dieselbe entrichtet werden kann. N. 105, S. 306.

— von Zahlungsbücheln der beiden k. k. privilegirten Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Innerösterreich; Bestimmungen über die Art ihrer Entrichtung. N. 161, S. 365.

Stempelfreie Urkunden, bedingt; Bestimmung, daß denselben jene Urkunden, die bei ihrem Gebrauche einer höheren Stempelgebühr unterliegen, gleichzuhalten sind. N. 178, S. 379.

Stempelfreiheit der Lose einiger Arten von Effektenausspielungen. N. 156, S. 361.

Stempelgebühr, höhere; Bestimmung über die Art der Gebührenentrichtung für Urkunden, die bei ihrem Gebrauche nach dem Gesetze einer solchen unterliegen. N. 178, S. 379.

Stempelgebühren-Entrichtung; s. Stempelabgabe.

Stempel-Hofbuchhaltung: s. Tabak und Stempel-Hofbuchhaltung.

Stempelpflicht der Zahlungsbüchel der beiden k. k. priv. Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Innerösterreich. N. 161 S. 365.

Stemplung; Gestattung der Abgabenentrichtung von Ankündigung, wie früher durch dieselbe. N. 177, S. 379.

— Gestattung der Abgabenentrichtung von Kalendern, wie früher durch dieselbe. N. 105, S. 306.

— und Hinausgabe der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe; Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich derselben. N. 217, S. 542.

Sterbefälle; s. Todfälle.

Sterblingfelle; Zollbehandlung der weißgemachten und gefärbten, jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten. N. 136, S. 343.

Steuer; s. Einkommensteuer, Verbrauchsabgabe, Verzehrungssteuer.

Steuerämter; Regelung des dienstlichen Verhältnisses derselben zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

Steuerausschreibung für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Steuerbehörden, höhere; Regelung des dienstlichen Verhältnisses der Steuerämter zu denselben. N. 17, S. 75.

Steuerbegünstigungen bei Erzeugung von gebrannten geistigen Flüssigkeiten, Bier und Zucker aus Rüben oder ausländischem Zuckermehl; Erläuterung der Bestimmungen des Finanzministerial-Erlasses vom 5. Februar 1850 hierüber. N. 94, S. 289.

Steuerdirekzion in Krakau; Aufhebung derselben. N. 51, S. 165.

Steuerexekuzion; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen wegen Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der hiezu verwendeten Mannschaft der Kavallerieregimenter. N. 121, S. 322.

Steuern, direkte; Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Steyr; Abgrenzung des Amtsbezirkes der dortigen Berghauptmannschaft und des Bergkommissariates in Wiener Neustadt. N. 147, S. 355.

Sträflinge; neuerliche Kundmachung der mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassenen Vorschrift über die Feßlungsart derselben zur genauen Darnachachtung bei allen Strafanstalten und Strafgerichten. N. 215, S. 534.

Strafanstalten; neuerliche Kundmachung der

mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassenen Vorschrift in Beziehung auf die Feßlungsart der Sträflinge zur genauen Darnachachtung bei denselben. N. 215, S. 534.

Strafbare Handlungen; s. Handlungen, strafbare.

— **Unterlassungen;** s. Unterlassungen, strafbare.

Strafe; s. Bestrafung.

Strafen; s. Arreststrafen, Geldstrafen.

Straffälle; Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß deren Vorladung vor die Zivil-Strafgerichte als Zeugen in solchen Fällen. N. 219, S. 543.

Strafgerichte; s. Zivil-Strafgerichte.

— Anordnung, daß dieselben von jeder wider Studirende oder Schüler öffentlicher Lehranstalten eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen haben. N. 48, S. 162.

— Anordnung, daß von denselben, im Falle von Münzverfälschungen nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren die Falsifikate sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken sind. N. 165, S. 368.

— Bestimmung, in wieferne denselben, auf deren Verlangen, von Seite der Staats- und Gemeindebehörden die Namen jener Vertrauten bekannt zu geben seien, die ihnen Anzeigen einer strafbaren Handlung oder andere Entdeckungen zum Zwecke der strafgerichtlichen Verfolgung gegen eine Person mittheilen. N. 208, S. 506.

— Bestimmungen über die Art der Eintreibung und Umwandlung der von denselben im Strafverfahren verhängten Geldstrafen. N. 43, S. 150.

— im lombardisch-venezianischen Königreiche; Wirksamkeitsbeginn der neuen Strafprozeß-Ordnung und der damit in Verbindung stehenden Vorschriften über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung derselben. N. 24, S. 126.

— neuerliche Kundmachung der, mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassenen Vorschrift über die Feßlungsart der Sträflinge zur genauen Darnachachtung bei denselben. N. 215, S. 534.

Strafgerichte (Zivil-); Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor dieselben. N. 219, S. 543.

Strafgerichtliche Enderkenntnisse: siehe Enderkenntnisse, strafgerichtliche.

— **Erkenntnisse**; s. Enderkenntnisse, strafgerichtliche.

— **Geldstrafen**; s. Geldstrafen von den Gerichten ꝛc.

— **Spezialuntersuchungen**; s. Spezialuntersuchungen, strafgerichtliche.

— **Untersuchungen**; s. Untersuchungen, strafgerichtliche.

— **Urtheile**; s. Enderkenntnisse, strafgerichtliche, und Strafurtheile.

— **Verfolgung** gegen eine Person; s. Verfolgung, strafgerichtliche.

Strafgerichtliches Verfahren; s. Verfahren, strafgerichtliches.

Strafgerichtsbarkeit in erster Instanz; Bestimmung derjenigen Polizeibehörden, von welchen dieselbe in den Kronlandshauptstädten ausgeübt werden wird. N. 8, S. 32.

— in erster Instanz rücksichtlich der im §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 näher bezeichneten Uibertretungen; Ausdehnung der Wirksamkeit dieser Verordnung auf die Polizeidirekzionen in Kaschau und Großwardein. N. 163, S. 367.

Strafgesetz, allgemeines, vom 27. Mai 1852; Erläuterung des §. 478 desselben über die Bestrafung der dritten Uibertretung der Tax- oder Satzungsvorschriften. N. 29, S. 130.

— vom 27. Mai 1852; Lösung der, über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei, im §. 478 desselben bezeichneten Uibertretungsfälle, entstandenen Zweifel. N. 28, S. 130.

Strafgesetzbuch, neues; über Verbrechen und Vergehen für das Militär; Kundmachung desselben mit der Festsetzung dessen Wirksamkeitsbeginnes. N. 33, S. 134.

— vom 27. Mai 1852; s. Strafgesetz vom 27. Mai 1852.

Strafmilderung, außerordentliche; Bestimmungen über das Benehmen der Gerichte rücksichtlich derselben bei Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche und allen übrigen durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Uibertretungen. N. 127, S. 337.

Strafprozeßordnung vom 29. Juli 1853; Bestimmung des Tages ihrer Wirksamkeit im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 24, S. 126.

— vom 29. Juli 1853; Erläuterung derselben hinsichtlich des Benehmens der Gerichte bei Forstübertretungen im lombardisch-venezianischen Königreiche und allen übrigen durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesenen Uibertretungen rücksichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe. N. 127, S. 337.

— vom 29. Juli 1853; Erläuterung des Artikels IV. des Patentes zu derselben. N. 3, S. 5.

— vom 29. Juli 1853; Wirksamkeitsbeginn derselben im Sprengel der beiden neu organisirten Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau. N. 130, S. 338.

Strafrechtsfälle der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit hiebei. N. 59, S. 188.

Strafurtheile; Bestimmungen über die Art der Eintreibung und Umwandlung der Geldstrafen, welche von den Gerichten durch derlei Urtheile verhängt werden. N. 43. S. 150.

— wider Studirende oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt; Vorschrift, daß die Gerichte hievon jederzeit die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen haben. N. 48, S. 162.

Strafverfahren; Befreiung der Advokaten und Notare von der Verbindlichkeit, sich in demselben als Gerichtszeugen verwenden zu lassen. N. 106, S. 306.

— Bestimmungen über die Art der Eintreibung und Umwandlung der Geldstrafen, welche von den Gerichten im Laufe desselben verhängt werden. N. 43, S. 150.

— Festsetzung der Gebühren für die gerichtsärztlichen Verrichtungen der Sanitatspersonen in demselben. N. 46, S. 154.

— geregeltes, in Postgefälls-Uibertretungen in Ungarn, Siebenbürgen, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser Banate und der Militärgrenze; Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 behufs der Einführung desselben. N. 141, S. 350.

— wegen Verbrechen, Vergehen oder Uibertretungen wider Studirende oder Schüler öffentlicher Lehranstalten eingeleitetes; Pflicht

der Gerichte hievon an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt jederzeit Mittheilung zu machen. N. 48, S. 162.

Straßen: s. Aerarialstraßen.

— s. Reichsstraßen.

Strecken der Aerarialstraßen, welche Ortschaften in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und des Temeser Banates durchziehen; Vorschrift über deren Herstellung und Erhaltung. N. 66, S. 243.

Streitigkeiten zwischen österreichischen Mokanen (Schafwirthen), Hirten und Knechten in Bulgarien; Bestimmungen über die Kompetenz zur richterlichen Entscheidung und Schlichtung derselben. N. 125, S. 334, §. 14.

— s. auch Rechtsstreitigkeiten.

Strenge Prüfungen: s. Prüfungen, strenge.

Ströme; Vorschrift neuer Bestimmungen über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf denselben. N. 23, S. 123.

Stromschiffahrt: s. Dampfschiffahrt auf den Landseen, Strömen ꝛc.

Studenten; s. Studirende Jünglinge.

— öffentlicher Lehranstalten; s. Studirende und Schüler öffentlicher Lehranstalten.

Studien; s. Privatstudium an den k. k. Rechtsakademien.

— rechts- und staatswissenschaftliche, an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien; Regelung derselben. N. 185, S. 385.

Studieneinrichtungen; s. Studienplan.

Studienjahr der Rechts- und Staatswissenschaften an den Universitäten und Rechtsakademien; dessen Beginn- und Dauerzeit. N. 185, S. 385.

Studienplan, neuer, für die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den Universitäten und Rechtsakademien; Kundmachung desselben. N. 185, S. 385.

Studienwesen an Gymnasien; s. Gymnasialstudien, Gymnasien.

Studirende an Gymnasien; s. Privatschüler an Gymnasien.

— der Rechtswissenschaften; Vorschrift über deren Zulassung zur ersten, und in einigen Kronländern zur zweiten theoretischen Staatsprüfung während der letzten sechs Wochen ihres vierten und beziehungsweise sechsten Semesters. N. 100, S. 304.

Studirende Jünglinge aus der Militärgrenze; Zulassung derselben zum Privatstudium an den k. k. Rechtsakademien. N. 91, S. 288.

— **und Schüler** öffentlicher Lehranstalten; Vorschrift, daß die Gerichte von jeder wider einen solchen eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem hierüber erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen haben. N. 48, S. 162.

Stuhlrichterämter; Ausdehnung der Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 über die Tag- und Meilengelder der Beamten, die Zehrgelder der Diurnisten und Diener und die Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales bei denselben auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

— Bestimmungen hinsichtlich der dienstlichen Beziehungen der Steuerämter zu denselben. N. 17, S. 75.

— rein politische und gemischte; Amtsinstrukzion für dieselben. N. 65, S. 198.

— — — — — Berichtigung der Druckfehler in der Amtsinstrukzion für dieselben. XXII. Stück, Seite 285.

Stunde, s. Polizeistunde.

Stuten; Bestimmungen über die Verwendung von Privathengsten zum Beschälen derselben. N. 92, S. 288.

Subskribenten auf das freiwillige Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; Gestattung der Zufristung der Einzahlungen auf dieses Anlehen an die Erben im Falle des Absterbens eines solchen Theilnehmers. N. 111, S. 313.

Subskripzionsanlehen vom 26. Juni 1854; s. Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854.

Substituzionen: s. Berggerichts-Substituzionen.

Substituzionsgebühren für berghauptmannschaftliche Beamte und Diener; Ermächtigung des Landeschefs zur Anweisung derselben. N. 64, S. 195, §. 10.

— für Supplirungen erledigter Lehrstellen an Gymnasien; Bestimmungen über die Bemessung und Anweisung derselben. N. 194, S. 480, §. 9.

Sulzberg; Nebenzollamt II. Klasse an der Zollinie gegen Baiern; Aufhebung desselben. N. 49, S. 163.

Summach; Befreiung desselben vom Aus- und Durchgangszolle. N. 41, S. 150.

Supplirung erledigter Lehrerstellen an Gymnasien; Bestimmungen über die Bemessung und Anweisung der Supplirungs- oder Remunerazionsgebühr hiefür. N. 194, S. 480, §. 9.

Supplirungsgebühren; s. Substituzionsgebühren.

Surrogate für Wein; Zollbehandlung des im Handel unter der Benennung: Vino senz'uva vorkommenden Weinsurrogates und des sogenannten Weinpulvers. N. 181, S. 382.

Suspension vom Amte und Gehalte berghauptmannschaftlicher Beamte und Diener; Bestimmung, in wieferne die Verfügung derselben dem Landeschef zusteht. N. 64, S. 196, §. 12.

Sustentazionsgelder; s. Unterhaltsgelder.

Systemisirung des Lehrer- und Gebührenstandes an Gymnasien. N. 194, S. 477.

Szászka; Aufhebung des dortigen Bergkommissariates. N. 103, S. 305.

Szczakowa; zeitweilige Gestattung der zollfreien Einfuhr von Weizen aus Russisch-Polen bis Ende August 1855 über dieses Zollamt. N. 122, S. 323.

T.

Tabakblätter-Einlösung; Aufhebung der bisher zu Pesth hiefür bestandenen provisorischen Oberleitung. N. 233, S. 560.

Tabakfabriken-Direkzion; Aenderung der Benennung derselben. N. 233, S. 560.

Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung; Kundmachung über die mit 1. August 1855 ins Leben tretende Vereinigung der Lotto-Hofbuchhaltung mit derselben. N. 116, S. 319.

Tabelle über die Qualifikazion; s. Qualifikazionstabelle.

Tabellen zu der Amtsinstrukzion für die rein politischen und gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter. N. 65, S. 236—242.

— zur Vollzugsvorschrift der kaiserlichen Verordnung vom 19. Jänner 1855, über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 77, S. 266—268.

Tag der Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

Taggelder; s. Tag- und Meilengelder.

Taglia für Zivilisten, für die Einbringung eines Deserteurs in Dalmazien; Erhöhung der bisher bestandenen. N. 57, S. 188.

Taglien für Einbringung von Uibelthätern durch die Gensd'armerie; Uibertragung der Verfassung der zur Bemessung derselben erforderlichen Monatsausweise von den Staatsanwaltschaften an die Gerichte. N. 34, S. 138.

Tagschreiber; s. Diurnisten.

Tag- und Meilengelder der Beamten bei

Kreis- (Komitats-) Behörden, Gerichtshöfen erster Instanz und bei Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Ausdehnung der hierüber erlassenen Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

Talons, zu den über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854 ausgefertigten Obligazionen gehörige; Bestimmungen über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei Amorisirung derselben. N. 36, S. 138.

Tarif; s. Modifikazionen des Tarifes.

— s. Verzehrungssteuer-Tarif.

— vom 5. Dezember 1853; s. Zolltarif vom 5. Dezember 1853.

Tarifbestimmungen bezüglich der Verzollung nach dem wirklichen Nettogewichte; Aenderungen in denselben. N. 5, S. 31.

Tarife über die Gebühren der zu gerichtsärztlichen Zwecken im Zivil- und Strafverfahren verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 156—159.

Tarifsposten 60, g); 62, c) und d) und 75, c); Aenderung derselben in Beziehung auf Papierarbeiten und Taschnerwaaren. N. 197, S. 481.

Tarnopol; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

Tarnow; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

Taschnerwaaren und Papierarbeiten; Aenderung der Zolltarifsposten 60, g); 62, c) und d) und 75, c) in Beziehung derselben. N. 197, S. 481.

Taxe; Bestimmungen über die Entrichtung derselben für die Bewilligung zum Offenhalten der Gast- und Schanklokalitäten, sowie der Kaffeehäuser über die Polizeistunde. N. 74, S. 249.

— s. Arzneitaxe.

Taxordnung, neue österreichische, über die Preise der Arzneien. N. 10, S. 37.

Taxordnungen; Erläuterung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 über die Bestrafung der dritten Uibertretung derselben. N. 29, S. 130.

— Lösung der Zweifel über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungen derselben. N. 28, S. 130.

Taxvorschriften; s. Satzungsvorschriften, Taxordnungen.

Telegraphenverein, deutsch-österreichischer; dritter Nachtragsvertrag desselben zum Vertrage vom 25. Juli 1850. N. 193, S. 472.

Temeser Banat; s. Serbien, Wojwodschaft, und Temeser Banat.

Temeswarer Zentral-Fiskalamt, provisorisches; Dienstesvorschrift für dasselbe. N. 56, S. 168.

Temporäre Zollermäßigung; s. Zollermäßigung, zeitweilige.

Termin; s. Frist, Wirksamkeitsbeginn.

Tessin; s. Tessiner Wein.

Tessiner Wein, gemeiner, in Fässern; Freilassung desselben von der Kontrole im Grenzbezirke. N. 155, S. 361.

Testamentarisch vermachte Renten; Einkommensteuerpflicht von denselben. N. 133, S. 342.

Theilung; s. Zerstückung.

Theilweise Abänderung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854. N. 162, S. 366.

Theoretische Staatsprüfung; s. Staatsprüfung, theoretische.

— **Staatsprüfungskommission**; siehe Staatsprüfungskommission, theoretische.

Thermometer; s. Sacharometer.

Thierquälerei; gesetzliche Vorschrift gegen dieselbe. N. 44, S. 154.

Thopuszkaer Abt; s. Abt von Thopußka.

Thonwaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Tirol; Bestimmung der Zahl der Klassen an den Hauptschulen und Regelung des in denselben zu ertheilenden Unterrichtes. N. 85, S. 272.

— Festsetzung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen. N. 159, S. 365.

— **und Vorarlberg**; Aenderung der Bestimmungen über das Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer des Bodensees. N. 45, S. 154.

— — — Bestimmung des Wirkungskreises der politischen Behörden und der Gerichte in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und Markthütten. N. 204, S. 504.

— — — Bestimmung hinsichtlich des doppelten Wirkungskreises über den Instanzenzug gegen Entscheidungen der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in Administrativangelegenheiten. N. 211, S. 532.

— — — — — über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— — — Einführung einer neuen Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— — — Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853, hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— — — Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 150, S. 355.

— — — Festsetzung des Verfahrens bei Grundeinlösungen für Staats-Eisenbahnbauten. N. 227, S. 553.

— — — Regelung der Vornahme der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16.

November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

Titel: »General-Kriegskommissär«; Anordnung, daß denselben in Hinkunft die gegenwärtigen Hofräthe des Armee-Oberkommando zu führen haben. N. 126, S. 337.

Tod eines Subskribenten auf das freiwillige Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854; Gestattung der Zufristung der Einzahlungen auf dieses Anlehen an die Erben in einem solchen Falle. N. 111, S. 313.

— s. Todfälle.

Todeswegen; s. Vermögensübertragungen von Todeswegen.

Todfälle hessen-homburgischer Unterthanen in Oesterreich; Vorschrift über das hiebei von den Gerichten zu beobachtende Benehmen. N. 50, S. 163.

— von Unterthanen der jonischen Inseln; Vorschrift über das hiebei von den Gerichten zu beobachtende Benehmen. N. 95, S. 291.

Todtenbeschau, gerichtliche; Vorschrift vom 28. Jänner 1855 über deren Vornahme. N. 192, S. 406.

Tragen der Hoftrauerabzeichen zur Staatsbeamten-Uniform; Allerhöchste Bestimmungen hierüber. N. 18, S. 80.

— — — — — — — — Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854 hierüber. N. 184, S. 384.

Transatlantischer Verkehr; s. Ueberseeischer Verkehr.

Transitogüter; Ermächtigung des k. k. Nebenzollamtes I. Klasse zu Confluente und des k. sardinischen Zollamtes Costa Caroliana zur gegenseitigen Uiberweisung derselben. N. 26, S. 128.

— Ermächtigung einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines und einiger sardinischen Zollämter zur gegenseitigen Uiberweisung derselben. N. 78, S. 270.

— s. auch Durchfuhrwaaren.

Transitoverkehr; s. Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr.

Transitowaaren; s. Durchfuhrwaaren, Transitogüter.

Transports-Unternehmungen, periodische Personen-; s. Personentransports-Unternehmungen, periodische.

Trauer; s. Hoftrauer.

Trauerabzeichen; s. Hoftrauer-Abzeichen.

Triest; Bestimmung, daß zur Löschung der Grundlasten die Beibringung der Urkunden-Abschriften nicht erforderlich ist. N. 83, S. 272.

— Bestimmung des Alters, welches Diejenigen erreicht haben müssen, die in dem Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien als Pastoren, Prediger, Hilfspriester oder Vikare angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— Festsetzung der Art und Weise der Einlösung der Grundentlastungs-Schuldverschreibungen. N. 149, S. 355.

— Regelung der Vornahme der, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— Umgestaltung der bisher daselbst befindlichen Finanzprokuratur in eine Expositur der Finanzprokuratur. N. 104, S. 305.

— Stadt, mit ihrem Gebiete; Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte zur Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt. N. 174, S. 376.

— Stadt, mit ihrem Gebiete; Einführung einer neuer Notariatsordnung. N. 123, S. 325.

— — — — — Erläuterung des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853 hinsichtlich der Hinausgabe und Stemplung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

Trocknungsanstalt; s. Seiden- und Wolltrocknungs-Anstalt in Wien.

Truppenkommandanten; Bestimmungen über deren administrative Obliegenheiten und die hieraus entspringende Haftung derselben. N. 98, S. 292.

Türkei; s. Osmanische Pforte.

— s. Osmanisches Reich.

— Verbot der Aus- und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei in diesen Staat über die österreichische Staatsgrenze. N. 222, S. 545.

Turin; Verbot der daselbst erschienenen Druckschrift „Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa von Raffaele Garagnani". N. 39. S. 148.

U.

Uebel — Ueber

Uebelthäter, durch die Gensd'armerie eingebrachte und zu einer Strafe verurtheilte; Uibertragung der Verfassung der, zur Bemessung der Taglien hiefür erforderlichen Monatsausweise von den Staatsanwaltschaften an die Gerichte. N. 34, S. 138.

Uebereinkommen, erweitertes, zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Bundesregierungen wegen gegenseitiger Auslieferung gemeiner Verbrecher. N. 137, S. 344.

— erweitertes, zwischen Oesterreich und mehreren deutschen Bundesregierungen wegen gegenseitiger Auslieferung sowohl gemeiner als auch politischer Verbrecher. N. 138, S. 345.

— zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte, bezüglich einer Meideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien. N. 125, S. 329.

— zwischen Sr. Heiligkeit Papst Pius IX. und Sr. k. k. Apostolischen Majestät Franz Joseph I. Kaiser von Oesterreich vom 18. August 1855. N. 209, S. 509.

Uebereinkunft zwischen Oesterreich und Baiern vom Jahre 1852, wegen gegenseitiger Gestattung der gerichtlichen Nacheile und wegen Hilfeleistung der Gensd'armeriemannschaft bei Elementarereignissen; Erweiterung derselben. N. 187, S. 399.

— zwischen Oesterreich und Sachsen zur möglichsten Verhütung der Forst-, Jagd-, Fischerei- und Feldfrevel in dem beiderseitigen Gebiete. N. 189, S. 402.

— s. auch Uibereinkommen, Vertrag.

Uebergangsbestimmungen für den neuen Studienplan der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an den österreichischen Universitäten und Rechtsakademien. N. 185, S. 392.

Uebernahme einer Pastors-, selbständigen Predigers-, Hilfspriesters- oder Vikarsstelle im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Festsetzung des hierzu nothwendigen Lebensalters. N. 15, S. 74.

Ueberschreitungen der Satzungsvorschriften; s. Uibertretungen der Satzungsvorschriften.

Ueberseeischer Verkehr; Erleichterung des Zollverfahrens für den Transitoverkehr in Absicht auf die zollämtliche Untersuchung der für diesen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendeten Durchfuhrwaaren. N. 108, S. 308.

Uebersi — Uebert

Uebersicht der aus Anlaß der Einschränkung der Freihäfen Fiume, Buccari und Portorè neu errichteten oder geregelten Zollämter. N. 173, S. 374.

Uebersiedlung nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern, von Angehörigen der übrigen Kronländer; Aufhebung der Vorschrift, wornach es hierzu obrigkeitlicher Entlaßscheine bedurfte. N. 31, S. 132.

Uebersiedlungsgebühren für berghauptmannschaftliche Beamte und Diener; Ermächtigung des Landeschefs zur Anweisung derselben. N. 64, S. 195, §. 10.

Uebersiellung der Berghauptmannschaft von Mies nach Pilsen. N. 128, S. 338.

Uebertragung der bisher von der galizischen Staatsbuchhaltung in Lemberg besorgten das Verwaltungsgebiet Krakau betreffenden Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte an die in Krakau errichtete eigene provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung. N. 109, S. 310.

— der Einzahlungen auf das Nazionalanlehen von Einer Anlehenskasse auf eine Andere; Bestimmungen zur Bewirkung derselben. N. 38, S. 144.

— der Verfassung der zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Uibelthäter an die Gerichte. N. 34, S. 138.

— s. Uebersiellung.

Uebertragungen des Vermögens; s. Vermögensübertragungen.

Uebertretung, dritte, der Satzungsvorschriften oder Taxordnungen; Erläuterung der Zweifel über die Anwendung der auf dieselbe im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 verhängten Strafe. N. 29, S. 130.

— schwere, der Gefällsgesetze; s. Gefällsübertretung, schwere.

Uebertretungen, den Polizeibehörden durch kaiserliche Verordnung vom 11. Mai 1854 zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesene; Bestimmungen über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes hierüber. N. 14, S. 71.

— der Gefällsgesetze; s. Gefällsübertretungen.

Uebertretungen der Gesetze, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmung der zur Untersuchung und Bestrafung derselben berufenen Behörden und des hierbei von denselben zu beobachtenden Verfahrens. N. 73, S. 247.

— der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit dabei. N. 59, S. 188.

— der Satzungsvorschriften oder Taxordnungen; Lösung der, über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Fälle derselben entstandenen Zweifel. N. 28, S. 130.

— der Vorschrift hinsichtlich der Polizeistunde; Bestimmung der zur Untersuchung und Bestrafung derselben berufenen Behörden. N. 74, S. 249.

— des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852; Festsetzung der Bedingungen und der Zeit der Verjährung derselben. N. 97, S. 291.

— — — s. Forstübertretungen.

— des Postgefälles; s. Postgefälls-Uibertretungen.

— durch besondere Verordnungen dem Verfahren der Strafgerichte zugewiesene; Bestimmungen über das bei denselben von den Gerichten zu beobachtende Benehmen hinsichtlich der außerordentlichen Milderung der Strafe. N. 127, S. 337.

— durch vollbrachte oder versuchte Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles; s. Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles.

— rücksichtlich welcher durch §. 2 der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 die Strafgerichtsbarkeit in erster Instanz der Polizeidirekzion zugewiesen wurde; Ermächtigung der Polizeidirekzionen Kaschau und Großwardein zur Ausübung dieser Gerichtsbarkeit. N. 163, S. 367.

— Vergehen oder Verbrechen, von Studirenden oder Schülern öffentlicher Lehranstalten begangene; Vorschrift, daß die Gerichte von jeder hierüber eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen haben. N. 48, S. 162.

Uebertretungsfälle, im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten ersten zwei; Lösung der über die

Kompetenz der Behörden zu deren Untersuchung und Bestrafung entstandenen Zweifel. N. 28, S. 130.

Uebertritt der Grenze; s. Grenzübertritt.

— königlich-baierischer Unterthanen in den österreichischen Staatsverband; Festsetzung von Modalitäten für denselben. N. 16, S. 74.

Uebervortheilung im Gebrauche von Gewicht oder Maß; s. Gewicht, Maß.

Ueberweisung, gegenseitige, von Transitogütern; Ermächtigung des k. k. Nebenzollamtes I. Klasse zu Confluente und des k. sardinischen Zollamtes Costa Caroliana hiezu. N. 26, S. 128.

— von Transitowaaren, gegenseitige; weitere Ermächtigung einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines und einiger sardinischer Zollämter hiezu. N. 78, S. 270.

Ufer des Bodensees; Aenderung der Bestimmungen über das Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an dasselbe. N. 45, S. 154.

Umänderung; s. Abänderung, theilweise.

— s. Aenderung.

— s. Umwandlung.

Umgestaltung; s. Neugestaltung.

— der bisherigen Finanzprokuratur in Triest in eine Expositur der Finanzprokuratur in Gratz. N. 104, S. 305.

Umstaltung; s. Neugestaltung.

— s. Umgestaltung.

Umwandlung der von den Gerichten im Strafverfahren verhängten Geldstrafen; Bestimmungen über das hiebei zu beobachtende Verfahren. N. 43, S. 150.

— von Geldstrafen, die wegen Gefällsübertretungen verhängt sind, in Arreststrafen; Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Wojwodschaft, dem Temeser-Banate und Siebenbürgen hiezu und die hiebei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

Unabgeschliffene Eisenwaaren; s. Nichtabgeschliffene Eisenwaaren.

Unecht vergoldete oder versilberte Gegenstände; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Unedle Metalle; s. Metalle, unedle.

Ungarische Früchten-Lieferungsscheine; s. Früchten-Lieferungsscheine, ungarische.

— **Hofkammer-Obligazionen;** s. Hofkammer-Obligazionen, ungarische

Ungarische Kameralschuld = Obligazionen; s. Kameralschuld = Obligazionen, ungarische.

— **Kirchensilberlieferungs = Obligazionen;** s. Kirchensilberlieferungs = Obligazionen, ungarische.

— **Rechtsakademie;** s. Rechtsakademien.

Ungarn; Abänderung der §§. 28, 29 und 30 des provisorischen Postgesetzes vom 26. Dezember 1850 zum Behufe der Einführung eines geregelten Strafverfahrens in Postgefälls-Übertretungen. N. 141, S. 350.

— Aenderung der Stellung und Benennung des Distriktual = Berggerichtes zu Schemnitz in eine Berghauptmannschaft und jene der demselben unterstandenen Berggerichts-Substituzionen in Bergkommissariate. N. 6, S. 32.

— Aufhebung des dem Erzbischofe von Gran, dem Bischofe (Erzbischofe) von Agram, als Abt von Thopuszka, dem Bischofe von Raab, dem Erzabte von St. Martin und dem Raaber Domkapitel zugestandenen Heimfalsrechtes. N. 40. S. 150.

— Aufstellung von vier Finanzbezirks-Direkzionen für das Amtsgebiet der Kaschauer Finanz-Landesdirekzions-Abtheilung und von Sammlungskassen für die beiden Direkzionen zu Eperies und Munkacs. N. 76, S. 250.

— Ausdehnung der Wirksamkeit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 auf die Polizeidirekzionen in Kaschau und Großwardein nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß = Ordnung. N. 163, S. 367.

— Bestimmung der Vergütung für die Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— Bestimmungen über die Kompetenz der Gerichte zur Umwandlung der wegen Gefällsübertretungen verhängten Geldstrafen in Arreststrafen und die hiebei zu beobachtenden Grundsätze. N. 190, S. 403.

— Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder zulässig sei. N. 58, S. 188.

— Erläuterung der §§. 55, 73 und 89 des Patentes vom 16. Februar 1853 und der §§. 55, 69 und 85 des Patentes vom 3. Juli 1853 hinsichtlich des Begriffes von Handelsleuten und Fabrikanten N. 62, S. 193.

— Erläuterung des in den §§. 14, 48, 71, 76

und 82 der Zivil-Jurisdikzionsnorm vom 16. Februar 1853 vorkommenden Ausdruckes: »adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war«. N. 129, S. 338.

Ungarn; nähere Bestimmungen über die Ausübung der im §. 32 der Advokatenordnung vom 24. Juli 1852 den Advokatenausschüssen eingeräumten Disziplinargewalt über die Advokaturskandidaten. N. 68, S. 243.

— Regelung der Sprachverhältnisse an den dortigen Gymnasien. N. 21, S. 122.

— Vorschrift über die Kompetenz der Gerichte zur Protokollirung oder Löschung der Firmen, Prokuren und Gesellschaftsverträge der Handelsleute, Fabrikanten und Erwerbsgesellschaften, dann über die Art der Kundmachung dieser Protokollirung oder Löschung. N. 63, S. 193.

— Vorschrift über die Herstellung und Erhaltung der die Ortschaften durchziehenden Strecken der Aerarialstraßen. N. 66, S. 243.

— Vorschrift über die Landeskonkurrenz zu den Reichsstraßen in diesem Königreiche. N. 168, S. 369.

— Vorschrift über die Zulassung der dasigen Rechtshörer zur zweiten theoretischen Staatsprüfung schon während der letzten sechs Wochen ihres sechsten Semesters. N. 100, S. 304.

— Vorschriften über die Verlautbarung der neuen Grundbuchsprotokolle und über die Führung derselben in der Eigenschaft als Grundbücher. N. 236, S. 566.

— Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchungen wegen des Verbrechens der Verfälschung der öffentlichen Kreditspapiere bei den Landesgerichten am Sitze der Staathalterei = Abtheilungen. N. 202, S. 503.

— **und dessen ehemalige Nebenländer;** Aufhebung der Vorschrift, wornach es zu Übersiedlungen von Angehörigen der übrigen Kronländer der Monarchie dahin obrigkeitlicher Entlaßscheine bedurfte. N. 31, S. 132.

Ungefärbte Ziegen = und Schaffelle; s. Nicht gefärbte Ziegen = und Schaffelle.

Ungefirnißte Eisenwaaren; s. Nicht lackirte Eisenwaaren.

Ungefütterte; s. Nicht gefütterte.

Ungeschliffene Eisenwaaren; s. Nicht abgeschliffene Eisenwaaren.

Uniform der Staatsbeamten; Allerhöchste Bestimmungen über das Anlegen und die Abzeichen der Hoftrauer zu derselben. N. 18, S. 80.

— — — Erläuterung der Vorschrift vom 30. Dezember 1854 über das Anlegen der Hoftrauerabzeichen zu derselben. N. 184, S. 384.

Universität in Olmütz; Auflösung der dortigen rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät und Vollzugsverfügungen in Folge derselben. N. 210, S. 531.

Universitäten und Rechtsakademien, österreichische; Regelung der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien an denselben. N. 185, S. 385.

— Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Gratz und Innsbruck; Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849, über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

Universitätsbehörden; s. Behörden, akademische.

Universitätsstudirende; s. Studirende und Schüler öffentlicher Lehranstalten.

Unlackirte Eisenwaaren; s. Nicht lackirte Eisenwaaren.

Unmittelbare Einsendung; s. Einschickung, unmittelbare.

Unpolirte Eisenwaaren; s. Nicht polirte Eisenwaaren.

Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der, zur Steuerexekuzion verwendeten Mannschaft der Kavallerieregimenter; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen hiefür. N. 121, S. 322.

Untere Staatsdiener; s. Staatsdiener, mindere.

Unterhaltsgelder der Witwen und Kinder minderer Staatsdiener in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf dieselben zulässig sei. N. 58, S. 188.

Unterlassungen, strafbare, welche sich als Uibertretungen der Bestimmungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852 darstellen; Festsetzung der Bedingungen und der Zeit der Verjährung derselben. N. 97, S. 291.

— strafbare, welcher sich die im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten schuldig machen; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit zur Untersuchung und Bestrafung derselben. N. 59, S. 188.

Unternehmungen für periodische Personentransporte; Regelung des Verfahrens bei Ertheilung der Befugnisse zu denselben. N. 25, S. 128.

Unterordnung des Bergkommissariates in Rezbánya unter die Berghauptmannschaft in Nagybánya. N. 103, S. 305.

Unterreal-Schulen, mit den Hauptschulen vereinigte; Bestimmung der Schulferien an denselben. N. 61, und 82, S. 191 und 271.

Unterricht, in den vier Klassen der öffentlichen Hauptschulen zu ertheilender; Regelung desselben. N. 85, S. 274.

Unterrichtsministerium; s. Erlässe des Unterrichtsministeriums vom 4. Oktober 1850.

Unterrichtssprache an den Gymnasien in Ungarn ꝛc.; s. Sprachverhältnisse an den Gymnasien in Ungarn ꝛc.

Untersagung; s. Verbot.

Unterstellung; s. Unterordnung.

Untersuchung und Bestrafung der den Polizeibehörden mit kaiserlicher Verordnung vom 11. Mai 1854 zugewiesenen Uibertretungen; Bestimmungen über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes dabei. N. 14, S. 71.

— — — der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uebertretungsfälle; Lösung der Zweifel über die hiezu kompetenten Behörden. N. 28, S. 130.

— — — derjenigen Gesetzesübertretungen, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmung der hiezu berufenen Behörden und des hiebei zu beobachtenden Verfahrens. N. 73, S. 247.

— — — der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit dabei. N. 59, S. 188.

— — — der Uibertretungen der Vorschrift hinsichtlich der Polizeistunde; Bestimmung der dazu berufenen Behörden. N. 74, S. 249.

— — — der Uebertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852; Festsetzung der Bedingungen und der Zeit zur Verjährung derselben. N. 97, S. 291.

— zollämtliche, der für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendeten, und der mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackten Durchfuhrwaaren; Erleichte-

rungen des Zollverfahrens für den Tranſitoverkehr dabei. N. 108, S. 308.

Unterſuchungen, ſtrafgerichtliche, wegen des Verbrechens der Verfälſchung der öffentlichen Kreditspapiere; Zentraliſirung derſelben in Ungarn bei den Landesgerichten am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen. N. 202, S. 503.

— ſtrafgerichtliche; ſ. Spezialunterſuchungen, ſtrafgerichtliche.

— wichtige, über Kreditspapier-Verfälſchungen; Vorſchrift über die Verpflichtung der Gerichtsbehörden erſter Inſtanz, den Erfolg derſelben dem Finanzminiſterium mitzutheilen. N. 102, S. 305.

Unterſuchungsakten über wichtigere Verfälſchung von Kreditspapieren; Beſtimmung, wann dieſe dem Finanzminiſterium mitzutheilen ſind. N. 102, S. 305.

Unterſuchungsgefangene; Verſehung ihrer Lagerſtätten mit Leintüchern. N. 225, S. 552.

Unterſuchungskoſten der von öſterreichiſchen und ſächſiſchen Unterthanen im entgegengeſetzten Gebiete verübten Forſt-, Jagd-, Fiſcherei- und Feldfrevel verbleiben jenem Staate, in welchem das Erkenntniß geſprochen worden iſt. N. 189, S. 402.

Unterthanen Baierns; Feſtſetzung der Modalitäten zur Aufnahme derſelben in den öſterreichiſchen Staatsverband. N. 16, S. 74.

— der joniſchen Inſeln; Vorſchrift über das Benehmen der Gerichte bei Todfällen derſelben in Oeſterreich. N. 95, S. 291.

— der nicht ungariſchen Kronländer der Monarchie; ſ. Angehörige der nicht ungariſchen Kronländer.

— des öſterreichiſchen Kaiſerſtaates; ſ. Angehörige des öſterreichiſchen Kaiſerſtaates.

— Heſſen-Homburgs; Vorſchrift über das Benehmen der öſterreichiſchen Gerichte bei Todfällen derſelben in Oeſterreich. N. 50, S. 163.

Unterthanen und Schutzgenoſſen, öſterreichiſche, im osmaniſchen Reiche; Beſtimmungen über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit über dieſelben durch die k. k. Konſulate. N. 37, S. 141.

— — — öſterreichiſche, im osmaniſchen Reiche; Vollzugsvorſchriften zu den Beſtimmungen der kaiſerlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konſulate über dieſelben. N. 77, S. 252.

Unverarbeitete, nicht gefütterte, jedoch weiß gemachte und gefärbte Lamm- und Sterblingfälle; Zollbehandlung derſelben. N. 136, S. 343.

Unzugerichtete Ziegen- und Schaffelle; ſ. Nicht zugerichtete, bereits gegärbte ꝛc.

Urkunden, bedingt ſtempelfreie; ſ. Stempelfreie Urkunden.

— die bei ihrem Gebrauche einer höheren Stempelgebühr unterliegen; Beſtimmung über die Art der Gebührenentrichtung für dieſelben. N. 178, S. 379.

Urkunden-Abſchriften: ſ. Abſchriften von . . .

Urlaube: Berechtigung zu deren Ertheilung für berghauptmannſchaftliche Beamte und Diener. N. 64, S. 196, §. 11.

Urſprungszeugniſſe für Roheiſen; Ausdehnung der, den Nebenzollämtern erſter Klaſſe längs der Grenze gegen Preußiſch-Schleſien und die Grafſchaft Glatz eingeräumten Ermächtigung zur Anwendung des Begünſtigungszolles im Falle des Vorliegens ſolcher Zeugniſſe bis Ende Juni 1856. N. 114, S. 318.

Urtheile, ſtrafgerichtliche; ſ. Enderkenntniſſe, ſtrafgerichtliche und Strafurtheile.

V.

Vakanzen; ſ. Schulferien.

Vareſe in der Lombardie; Aufhebung des daſigen Nebenzollamtes und Errichtung eines Waaren-Kontrolamtes daſelbſt. N. 195, S. 480.

Venedig: ſ. Freihafengebiet von Venedig.

— ſ. Lombardie und Venedig.

Venedig; Zollbefreiung des Verkehres mit Erzeugniſſen der Staatsbergwerke aus dem dortigen Spedizionsamte. N. 164, S. 367.

Venezianiſches-Königreich; ſ. Lombardie und Venedig, dann Venedig.

— **Zollgebiet;** zollfreie Behandlung der friſchen Fiſche und Schalthiere bei der Verſendung derſelben aus dem Freihafengebiete

von Venedig in dasselbe. N. 119, S. 321.

Verabredung; s. Uebereinkunft.

Verbesserungen der Druckfehler im Landes-Regierungs-Blatte von den Jahren 1854 und 1855:

VIII.	Stück,	Seite	129.
XIV.	»	»	164.
XVII.	»	»	197.
XXII.	»	»	285.
XXIV.	»	»	307.
XXXIII.	»	»	371.
XLIV.	»	»	537.

Verbindlichkeit; s. Verpflichtung.

— sich als Gerichtszeugen im Strafverfahren verwenden zu lassen; Befreiung der Advokaten und Notare hievon. N. 106, S. 306.

Verbindungen, durch den Handels- und Zollvertrag vom 19. Februar 1853 zugelassene; Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in solchen Verbindungen. N. 22, S. 122.

Verbot der Annäherung beladener Fahrzeuge an das Ufer des Bodensees; Aenderung der dießfälligen Bestimmungen. N. 45, S. 154.

— der Ausfuhr von Pferden über alle Grenzen des Reiches. N. 223, S. 545.

— der Aus- und Durchfuhr von Salpeter, Schwefel und Blei über die österreichische Staatsgrenze nach Rußland und der Türkei. N. 222, S. 545.

— der Druckschrift: »der Krieg im Orient in den Jahren 1853 und 1854 bis Ende Juli 1855 von Georg Klapka«. N. 182, S. 382.

— — — „la Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen". N. 96, S. 291.

— der Druckschriften, und zwar der in Vercelli erschienenen „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia von Vincenzo Cesati", und der in Turin 1854 erschienenen „Avvisi agli Italiani ed agli emigrati per la futura riscossa von Raffaele Garagnani". N. 39, S. 148.

— der Zerstückung der in der Stadt Hallein gelegenen Häuser. N. 32, S. 132.

— der Zerstückung der in der Stadt Oedenburg gelegenen Häuser. N. 157, S. 361.

— gerichtliches; Lösung des Zweifels über den Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung desselben anzubringen ist. N. 117, S. 319.

Verbrauchsabgabe vom Zucker aus Rüben; Bestimmung derselben. N. 93, S. 289.

— s. auch Verzehrungssteuer.

Verbrechen der Verfälschung der öffentlichen Kreditspapiere; Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchungen wegen derselben in Ungarn bei den Landesgerichten am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen. N. 202, S. 503.

— und Vergehen der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit hiebei. N. 59, S. 188.

— und Vergehen des Militärs; Kundmachung eines neuen Militär-Strafgesetzbuches vom 15. Jänner 1855 über dieselben. N. 33, S. 134.

— Vergehen oder Uebertretungen, von Studirenden oder Schülern öffentlicher Lehranstalten begangene; Pflicht der Gerichte von jeder hierüber eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen. N. 48, S. 162.

Verbrecher; s. Uebelthäter.

— gemeine; Erweiterung des zwischen Oesterreich und einigen deutschen Bundesregierungen, wegen deren gegenseitiger Auslieferung geschlossenen Uebereinkommens. N. 137, S. 344.

— gemeine und politische; Erweiterung des zwischen Oesterreich und einigen deutschen Regierungen wegen deren gegenseitiger Auslieferung geschlossenen Uibereinkommens. N. 138, S. 345.

— Staatsvertrag zwischen Oesterreich und der Schweiz wegen deren gegenseitiger Auslieferung. N. 224, S. 547.

Vercelli; Verbot der daselbst erschienenen Druckschrift „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia von Vinzenzo Cesati". N. 39, S. 148.

Verein; s. Telegraphenverein, Zollverein.

Vereinbarung, s. Konkordat, Uibereinkommen.

— zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte, bezüglich einer Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien. N. 125, S. 329.

Vereinigte Real- und Unterreal-Schulen mit den Hauptschulen; s. Realschulen, Unterreal-Schulen.

Vereinigung der Lotto-Hofbuchhaltung mit der Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung; Kundmachung über den Beginn derselben. N. 116, S. 319.

Vereinsstaaten: s. Zollvereinsstaaten, deutsche.

Verfälschung öffentlicher Kreditspapiere; Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchungen wegen dieses Verbrechens in Ungarn bei den Landesgerichten am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen. N. 202, S. 503.

— — — Verpflichtung der Gerichtshöfe erster Instanz, den Erfolg wichtiger Untersuchungen über derlei Verbrechen dem Finanzministerium mitzutheilen. N. 102, S. 305.

— von Münzen; s. Münzverfälschungen.

Verfahren bei Ertheilung der Befugnisse zu periodischen Personentransports-Unternehmungen; Regelung desselben. N. 25, S. 128.

— bei Grundeinlösungen für Staats-Eisenbahnbauten in Tirol und Vorarlberg. N. 227, S. 553.

— bei Uibertretungen der Vorschrift hinsichtlich der Polizeistunde; Bestimmungen hierüber. N. 74, S. 249.

— der Gerichte bei Amortisirungen der, zur Realisirung des Nazionalanlehens ausgefertigten Zertifikate, Anlehensscheine, Obligazions-Anweisungen und Staats-Schuldverschreibungen, dann der hiezu gehörigen Koupons und Talons; Bestimmung desselben. N. 36, S. 138.

— der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen in Oesterreich. N. 50, S. 163.

— der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln in Oesterreich. N. 95, S. 291.

— in Postgefälls-Uibertretungen; s. Strafverfahren in Postgefälls-Uibertretungen.

— in Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen; Wirksamkeitsbeginn des hierüber erlassenen Gesetzes vom 9. August 1854 im Sprengel der beiden neu organisirten Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau. N. 130, S. 338.

— in Straffachen; s. Strafverfahren.

— in Wechselsachen, durch die Justizministerial-Verordnungen vom 25. Jänner und 31. März 1850 kundgemachtes; Erläuterung zu demselben hinsichtlich des Zweifels, ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der, in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

Verfahren in Zollsachen für den Transitoverkehr; s. Zollverfahren.

— strafgerichtliches, bei Münzverfälschungen; Bestimmung, daß nach dessen Beendigung die Falsifikate sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen von den Strafgerichten unmittelbar an das k. k. Hauptmünzamt in Wien einzuschicken sind. N. 165, S. 368.

— strafgerichtliches, wider Studirende oder Schüler einer öffentlichen Lehranstalt eingeleitetes; Pflicht der Gerichte hierüber an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt jederzeit Mittheilung zu machen. N. 48, S. 162.

— über die ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungsfälle; Lösung der Zweifel bezüglich der Kompetenz der Behörden hiebei. N. 28, S. 130.

— welches von jenen Behörden zu beobachten ist, die zur Untersuchung und Bestrafung derjenigen Gesetzesübertretungen bestimmt sind, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Festsetzung desselben. N. 73, S. 247.

— zur Einbringung jener Forderungen, die durch Notariatsakt bewiesen sind; Vorschrift hierüber. N. 124, S. 325.

— zur Einbringung von durch Notariatsakte bewiesenen Forderungen; Wirksamkeitsbeginn der hierüber erlassenen kaiserlichen Verordnung vom 21. Mai 1855 im ehemaligen Gebiete der Stadt Krakau. N. 130, S. 338.

Verfassung der zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die, durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Uibelthäter; Uibertragung derselben von den Staatsanwaltschaften an die Gerichte. N. 34, S. 138.

Verfolgung, strafgerichtliche, gegen eine Person; Bestimmung in wieferne Staats- und Gemeindebehörden verpflichtet seien, die Namen derjenigen Vertrauten, welche ihnen die Anzeige einer strafbaren Handlung oder andere Entdeckungen zum Zwecke derselben mittheilen, den Strafgerichten auf deren Verlangen bekannt zu geben. N. 208, S. 506.

Verfolgung; s. Nacheile, gerichtliche.

Verfügungen zur Vollziehung der Allerhöchsten Entschließung vom 10. August 1855 über die Auflösung der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz; Kundmachung derselben. N. 210, S. 531.

Verfügungsrecht, freies; s. Dispositionsrecht, freies.

Vergehen und Verbrechen der im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten; Bestimmungen über die Gerichtszuständigkeit hiebei. N. 59, S. 188.

— und Verbrechen des Militärs; Kundmachung eines neuen Strafgesetzbuches vom 15. Jänner 1855 hierüber. N. 33, S. 134.

— Verbrechen oder Uibertretungen, von Studirenden oder Schülern öffentlicher Lehranstalten begangene; Pflicht der Gerichte von jeder hierüber eingeleiteten strafgerichtlichen Spezialuntersuchung und von dem über dieselbe erfolgten Enderkenntnisse die Mittheilung an den Vorsteher der betreffenden Lehranstalt zu machen. N. 48, S. 162.

Vergoldete oder versilberte Gegenstände, unecht; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge; Bestimmung derselben für Galizien, Krakau und die Bukowina für die Zeit vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855. N. 84, S. 272.

— der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge; Festsetzung derselben im Verwaltungsjahre 1856. N. 191, S. 403.

— für die Unterbringung und Verpflegung der Dienstpferde der, zur Steuerexekuzion verwendeten Kavalleriemannschaft; Festsetzung der Bestimmungen über die Bestreitung derselben. N. 121, S. 322.

Vergütungsbetrag; s. Vergütung.

Verhältniß, amtliches (dienstliches), der Finanzprokuratur zu anderen Behörden und Aemtern; Bestimmungen hierüber. N. 56, S. 176, §. 10.

— — — der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichten erster Instanz und zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden; Bestimmungen hierüber. N. 17, S. 75.

— des niederösterreichischen Maßes und Gewichtes zu den bisher in Galizien, Krakau und der Bukowina bestandenen. N. 158, S. 363.

Verhältniß, (Dienst-) zwischen den exponirten Bergkommissären und den vorgesetzten Berghauptmannschaften; Regelung desselben. N. 89, S. 283.

Verhältnisse der Sprachen; s. Sprachverhältnisse.

Verhandlung und Entscheidung von Rechtsstreitigkeiten, deren Gegenstand den Bestimmungen des Patentes vom 5. Juli 1853 unterliegt; Bestimmungen über die Kompetenz der Grundlasten-Ablösungs- und Regulirungs-Landeskommissionen und der Gerichte hiezu. N. 174, S. 376.

— von Erbschaften; s. Erbschaftsverhandlung.

Verhandlungen (Konkurs-); s. Konkursverhandlungen.

Verhinderung der Forst-, ꝛc.; s. Verhütung der Forst-, ꝛc.

— des Schleichhandels im Grenzbezirke des Leitmeritzer Kameralbezirkes in Böhmen; Einführung der besonderen Paßkontrole zu diesem Behufe. N. 53, S. 166.

— des Schleichhandels in den politischen Bezirken von Monfalcone und Cervignano; Einführung der besonderen Paßkontrole zu diesem Behufe. N. 146, S. 355.

Verhütung; s. Verhinderung.

— der Forst-, Jagd-, Fischerei und Feldfrevel; Uibereinkunft zwischen Oesterreich und Sachsen hierüber auf beiderseitigem Gebiete. N. 189, S. 402.

Verifizirungszeichen, allgemeines, bei den Zimentirungsämtern; Einführung des k. k. Reichsadlers als solches. N. 220, S. 543.

Verjährung der Uibertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852; Festsetzung der Bedingungen und der Zeit hiezu. N. 97, S. 291.

Verjährungsfrist: s. Verjährung.

Verkäufliche Gewerbe und Markthütten; s. Gewerbe, Markthütten, verkäufliche.

Verkauf von Seidlitzpulvern; s. Verschleiß von Seidlitzpulvern.

Verkehr; s. Uiberseeischer Verkehr.

— freier, der deutschen Zollvereinsstaaten; Aenderung der bisherigen Tarifsbestimmungen über die Zollbehandlung der aus demselben herrührenden Bücher, Karten, Musikalien ꝛc. N. 107, S. 308.

— mit dem deutschen Zollvereine; s. Zwischen-

verkehr mit dem deutschen Zollvereine.

Verkehr mit Erzeugnissen der Staatsbergwerke aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig; Zollbefreiung desselben. N. 164, S. 367.

Verköstigung; s. Verpflegung.

Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles, von Oesterreichern in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachte oder versuchte; besondere Bestimmungen zum Vollzuge der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 hinsichtlich der Bestrafung derselben. N. 232, S. 559.

Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

— s. auch Ausdehnung, Erweiterung.

Verlags-Direkzion der Schulbücher; s. Schulbücherverlags-Direkzion.

Verlangen der Strafgerichte; s. Strafgerichte.

Verlassenschaften hessen-homburgischer Unterthanen, die in Oesterreich gestorben; Vorschrift über das hiebei zu beobachtende Benehmen der Gerichte. N. 50, S. 163.

— von in Oesterreich verstorbenen Unterthanen der jonischen Inseln; Bestimmung des Vorganges der Gerichte hiebei. N. 95, S. 291.

Verlassenschaftsabhandlungen österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen bei den k. k. Konsulargerichten im osmanischen Reiche anhängige; Formulare zum Ausweise hierüber. N. 77, S. 267.

Verlassenschaftspflege über Nachlässe hessen-homburgischer in Oesterreich verstorbener Unterthanen; Vorschrift über das hiebei von den Gerichten zu beobachtende Benehmen. N. 50, S. 163.

— über Nachlässe verstorbener Unterthanen der jonischen Inseln in Oesterreich; Vorschrift über den Vorgang der Gerichte dabei. N. 95, S. 291.

Verlassenschaftsverhandlungen bei den Gerichtsbehörden anhängige; Ergänzung der Vorschriften über die im Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten Formularien zu den Ausweisen hierüber. N. 90, S. 286.

Verlautbarung; s. Kundmachung, Veröffentlichung.

— der neuen Grundbuchsprotokolle in Ungarn, Kroazien, Slawonien, der serbischen Woj-

wodschaft und dem Temeser Banate; Vorschriften hierüber. N. 236, S. 566.

Verlöthete Blechkisten; s. Blechkisten, verlöthete.

Vermögen, bewegliches, nach in Oesterreich verstorbenen hessen-homburgischen Unterthanen; Vorschrift über den Vorgang der Gerichte mit demselben. N. 50, S. 163.

— bewegliches, nach in Oesterreich verstorbenen Unterthanen der jonischen Inseln; Vorschrift über den Vorgang der Gerichte mit demselben. N. 95, S. 291.

— der Waisen, Kuranden und Depositen; Abänderung der, mit §. 12 der Verordnung vom 16. November 1850 für die kassemäßige Behandlung desselben den Depositenämtern vorgeschriebenen Depositenjournals-Formularien. N. 110, S. 311.

— des deutschen Ordens; Allerhöchste Bestätigung des Seiner kaiserlichen Hoheit dem Herrn Erzherzoge Maximilian, als Hoch- und Deutschmeister, von Seiner Majestät Kaiser Ferdinand ad personam belassenen freien Dispositionsrechtes über dasselbe bis 10.000 fl. N. 188, S. 400.

Vermögensübertragungen von Todeswegen, deren Gegenstand ein Seniorat ist; Bestimmung über die Bemessung der Gebühren hievon. N. 132, S. 342.

Veröffentlichung; s. Kundmachung, Verlautbarung.

— unbefugte, des literarischen und artistischen Eigenthums; s. Literarisches und artistisches Eigenthum.

Verordnung des Finanzministeriums vom 19. Dezember 1852; s. Entschließung, Allerhöchste, vom 15. Dezember 1852.

— kaiserliche; s. Kaiserliche Verordnung.

— vom 18. Oktober 1850 bezüglich der Zulassung von Privatschülern zur Maturitätsprüfung; nähere Bestimmung der §§. 7 und 10 derselben. N. 47, S. 161.

— vom 16. November 1850; Regelung der Vornahme der in den §§. 19 und 60 derselben vorgeschriebenen Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher. N. 86, S. 282.

— vom 11. Februar 1854, über die zu beobachtenden Sicherheitsmaßregeln gegen die Gefahr der Explosion bei Dampfkesseln aller Art; Erläuterung des §. 23 derselben. N. 99, S. 303.

— vom 3. Juli 1854; s. Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854.

Verordnung zur Vollziehung; s. Vollzugsvorschrift.

Verordnungen, mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehende; s. Gesetze mit ꝛc.

— nachträgliche, auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehende; Erläuterung der Bestimmung des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852 in Betreff deren Wirksamkeit in der Stadt Krakau und deren Gebiet. N. 167, S. 369.

— vom 25. Jänner und vom 31. März 1850, über das Verfahren in Wechselsachen; Erläuterung zu denselben hinsichtlich des Zweifels, ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

Verpackte Durchfuhrwaaren; s. Durchfuhrwaaren, für den überseeischen Verkehr ꝛc.

Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge; Festsetzung der hiefür im Verwaltungsjahre 1856 zu leistenden Vergütung. N. 191, S. 403.

— — — — — — in Galizien, Krakau und der Bukowina; Bestimmung der hiefür in der Zeit vom 1. Mai bis Ende Oktober 1855 zu leistenden Vergütung. N. 84, S. 272.

— und Unterbringung der Dienstpferde der zur Steuerexekuzion verwendeten Mannschaft der Kavallerieregimenter; Bestimmungen über die Bestreitung der Auslagen hiefür. N. 121, S. 322.

Verpflichtung; s. Verbindlichkeit.

— der Staats- und Gemeindebehörden, den Strafgerichten auf deren Verlangen die Namen jener Vertrauten bekannt zu geben, die ihnen Anzeigen strafbarer Handlungen oder andere Entdeckungen zum Zwecke strafgerichtlicher Verfolgung gegen eine Person mittheilen. N. 208, S. 506.

— und Rechte der Finanzprokuratur und ihrer Angestellten überhaupt. N. 56, S. 170, §. 4.

— zur Einkommensteuer; s. Einkommensteuerpflicht.

Verpflichtungen; s. Obliegenheiten.

— und Rechte des Finanzprokurators und der ihm untergeordneten Angestellten der Finanzprokuratur. N. 56, S. 171, §. 5.

Verrichtungen von Sanitätspersonen zu gerichtsärztlichen Zwecken im Zivil- und Strafverfahren; Bestimmung der Gebühren derselben hiefür. N. 46, S. 154.

Verschickung; s. Versendung.

Verschiedene Fonde; s. Angestellte, aus verschiedenen Fonden bezahlte.

Verschleiß von Seidlitzpulvern; Bestimmung, daß derselbe nur den Apothekern zusteht. N. 118, S. 320.

Verschleiß-Administrazion der Schulbücher; s. Schulbücherverschleiß-Administrazion.

Verschmelzung: s. Vereinigung.

Versendung von Durchfuhrwaaren für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten oder mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackten; Erleichterung des Zollverfahrens für den Transitoverkehr in Absicht auf die zollämtliche Untersuchung hiebei. N. 108, S. 308.

— von frischen Fischen und Schalthieren aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet; zollfreie Behandlung hiebei. N. 119, S. 321.

Versetzung der Nebenzollämter I. Klasse zu Vilsrein, Kaltenbach und Hohenweiler an der Zolllinie gegen Baiern in die II. Klasse. N. 49, S. 163.

— s. Uibersetzung.

Versicherungsanstalten; s. Brandschaden-Versicherungsanstalten.

Versilberte oder vergoldete Gegenstände, unecht; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Versteigerungen; s. Lizitazionen, freiwillige.

Verstorbene Subskribenten; s. Absterben eines Subskribenten.

Versuchsweise Einführung; s. Einführung, probeweise.

Versuchte oder vollbrachte Gefällsübertretungen; s. Gefällsübertretungen von Oesterreichern im Auslande ꝛc.

— **oder vollbrachte Verkürzungen** des österreichischen Zollgefälles; s. Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles.

Verträge; s. Bestandverträge.

— der Handelsleute ꝛc.; s. Gesellschaftsverträge.

Vertrag; s. Uibereinkommen, Uibereinkunft.

Vertrag, dritter Nachtrags-, des deutsch-österreichischen Telegraphenvereines. N. 193, S. 472.

— (Post-); s. Postvertrag.

— vom 19. Februar 1853; s. Handels- und Zollvertrag vom 19. Februar 1853.

— zwischen Oesterreich und Baiern vom 2. Dezember 1851, über die Regelung der Schifffahrtsverhältnisse auf der Donau; Beitrittserklärung der königlich-würtembergischen Regierung zu demselben. N. 139, S. 348.

— — — und der Schweiz vom 17. Juli 1855 über die gegenseitige Auslieferung von Verbrechern. N. 224, S. 547.

Vertragsmäßig zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte vereinbarte Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien. N. 125, S. 329.

Vertraute Anzeiger; s. Anzeiger, vertraute.

Vertretung, gerichtliche, durch die Finanzprokuratur und ihre Exposituren; besondere Bestimmungen in Ansehung derselben. N. 56, S. 180, §. 13.

Verurtheilte Gewerbe- oder Handeltreibende im Grenzbezirke; s. Gewerbetreibende und Handeltreibende im Grenzbezirke.

— **Uibelthäter**; s. Uibelthäter, durch die Gensd'armerie eingebrachte.

Verurtheilung von Gewerbe- oder Handeltreibenden im Grenzbezirke; s. Gewerbetreibende und Handeltreibende im Grenzbezirke.

Verwaltung der im Krakauer Gebiete befindlichen Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen; provisorische Zuweisung derselben an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

— des Bergregales in Galizien, Krakau und der Bukowina, Bestellung von Bergbehörden erster Instanz hiezu. N. 175, S. 377.

— — — in Kroazien und Slawonien; provisorische Verfügungen hierüber. N. 196, S. 480.

Verwaltungsbezirk; s. Verwaltungsgebiet.

Verwaltungsgebiet der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Festsetzung des Alters Derjenigen, die in demselben als Pastoren, Prediger, Vikare oder Hilfspriester angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— der Landesregierung in Krakau; Uibertragung der bisher von der galizischen Staats-

buchhaltungs in Lemberg besorgten und dieses Gebiet betreffenden Rechnungskontrols- und Hilfsgeschäfte an die in Krakau errichtete eigene provisorische Staatsbuchhaltungs-Abtheilung. N. 109, S. 310.

Verwaltungsjahr 1856; Ausschreibung der direkten Steuern für dasselbe. N. 186, S. 398.

— — Festsetzung der Vergütung der Verpflegung der Militärmannschaft auf dem Durchzuge während desselben. N. 191, S. 403.

Verwandlung; s. Umwandlung.

Verwendung als Gerichtszeuge im Strafverfahren; Befreiung der Advokaten und Notare von dieser Verbindlichkeit. N. 106, S. 306.

— von Privathengsten zum Beschälen; Festsetzung von Modalitäten hierüber. N. 92, S. 288.

Verzehrungssteuer für das in Wien eingeführte frische Rindfleisch; Herabsetzung derselben und des Gemeindezuschlages zu derselben. N. 226, S. 553.

— vom Biere; Vollzugsvorschrift vom 26. Dezember 1854 zu den mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordneten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen hierüber. N. 20, S. 84.

— vom Biere; Wirksamkeitsbeginn der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1852 hierüber. N. 13, S. 71.

— s. auch Verbrauchsabgabe.

Verzehrungssteuer-Tarif für die Stadt Krakau vom 25. Oktober 1854; Berichtigung der Druckfehler in demselben. XLIV. Stück, Seite 537.

Verzeichniß, alphabetisches, der im Elbezolle ermäßigten und elbezollfreien Waarenartikel; Aenderungen und Berichtigungen desselben. N. 153, S. 357.

— der Subskripzionen des Nazionalanlehens, deren Einzahlungen von Einer Kasse an eine Andere übertragen werden sollen; Formulare hiezu. N. 38, S. 147.

— der Zollämter; Bekanntmachung der Aenderungen desselben, die aus Anlaß der Einschränkung der Freihafengebiete von Zengg und Karlopago in Kroazien eingetreten sind. N. 81, S. 271.

Verzeichnisse; s. Monatsausweise.

Verzollung; s. Zollämtliche Behandlung, Zollbehandlung.

— s. Zollfreie Behandlung.

Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine; Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse in Duino, Monfalcone und Cervignano hierzu. N. 235, S. 566.

— des Halbgetreides; Erläuterung der Tarifspost 10, b) hierüber. N. 176, S. 378.

— nach dem wirklichen Nettogewichte; Aenderungen in den Bestimmungen des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 bezüglich derselben. N. 5, S. 31.

— unecht vergoldeter oder versilberter Gegenstände; Aenderungen in derselben. N. 172, S. 372.

— von fetten Oelen. N. 198, S. 482.

Verzollungsbefugnisse der Zollämter in Istrien und auf den Quarnerinseln; Aenderungen in denselben. N. 206, S. 504.

Vierklassige öffentliche Hauptschulen; Vorschrift über deren Einführung und über den in denselben zu ertheilenden Unterricht, nebst einem Formulare eines Schulzeugnisses an denselben. N. 85, S. 274.

Vikärs; s. Vikare.

Vikare im Verwaltungsgebiete der k. k. evangelischen Konsistorien in Wien; Bestimmung des Alters Jener, die als solche in diesem Gebiete angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

Vilsrein, Nebenzollamt I. Klasse an der Zolllinie gegen Baiern; Versetzung desselben in die II. Klasse. N. 49, S. 163.

Vino senz'uva: Zollbehandlung dieses im Handel vorkommenden Weinsurrogates. N. 181, S. 382.

Vizekonsulate; s. Konsulate, k. k.

Vollbrachte oder versuchte Gefällsübertretungen: s. Gefällsübertretungen von Oesterreichern im Auslande ꝛc.

— **oder versuchte Verkürzungen** des österreichischen Zollgefälles; s. Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles.

Volljährigkeit: s. Großjährigkeit.

Vollziehung: s. Vollzugsvorschrift.

— der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855; besondere Bestimmungen hiezu hinsichtlich der Bestrafung der von Oesterreichern in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles. N. 232, S. 559.

— des Artikels 18 des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853; Bestimmungen hierüber. N. 221, S. 544.

Vollzugsvorschrift zu den mit Allerhöchster Entschließung vom 15. Dezember 1852 angeordneten Abänderungen der gesetzlichen Bestimmungen über die Verzehrungssteuer vom Biere. N. 20, S. 84.

— zum Artikel 18 des Handels- und Zollvertrages vom 19. Februar 1853. N. 221, S. 544.

— zur kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855; besondere Bestimmungen hinsichtlich der Bestrafung der von Angehörigen des österreichischen Kaiserstaates in den Ländern des deutschen Zollvereines vollbrachten oder versuchten Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles. N. 232, S. 559.

Vollzugsvorschriften für die zur Ausübung der Berggerichtsbarkeit bestimmten Gerichtsbehörden zur Anwendung der §§. 138—167 des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854 auf die bereits bestehenden Gewerkschaften. N. 1, S. 2.

— über die Auflösung der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät in Olmütz. N. 210, S. 531.

— zur Allerhöchsten Entschließung vom 25. September 1855 über die Regelung der rechts und staatswissenschaftlichen Studien an Universitäten und Rechtsakademien. N. 185, S 385.

— zur kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 77, S. 252.

Vorarlberg; s. Tirol und Vorarlberg.

Vorausbezahlung des Bestandzinses in Dalmazien; Zulässigkeit und Wirkung der Eintragung derselben in die Hypotheken- und Notifikenbücher. N. 218, S. 542.

Vorgang; s. Verfahren.

— der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen. N. 50, S. 163.

— der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln. N. 95, S. 291.

Vorladung der Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts als Zeugen in Strafsachen vor die Zivil-Strafgerichte; Gebührenausmaß für dieselbe aus diesem Anlasse. N. 219, S. 543.

Vormals ständische Grundherren; siehe Grundherren, vormals ständische.

Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthütten; Wirkungskreis

der politischen Behörden und Gerichte in Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain in Bezug auf dieselben. N. 204, S. 504.

Vormundschafts- und Kuratelsrechnungen österreichischer Unterthanen und Schutzgenossen bei den k. k. Konsulargerichten im osmanischen Reiche anhängige; Formulare zum Ausweise hierüber. N. 77, S. 267.

Vornahme der Beglaubigung der Depositen-Haupt- und Kontobücher, in den §§. 19 und 60 der Verordnung vom 16. November 1850 vorgeschriebene; Regelung derselben. N. 86, S. 282.

— der gerichtlichen Todtenbeschau; Vorschrift vom 28. Jänner 1855 hierüber. N. 192, S. 406.

Vorrückung der Lehrer an Gymnasien in die systemisirte höhere Gehaltsstufe; Bestimmungen rücksichtlich derselben. N. 194, S. 479, §. 6.

Vorschläge zur Besetzung erledigter Dienststellen bei den Berghauptmannschaften; Bestimmungen über deren Erstattung. N. 64, S. 195, §. 8.

Vorschrift; s. Amtsinstrukzion, Dienstesinstrukzion.

— des §. 197 des Patentes vom 3. Mai 1853; Erläuterung derselben hinsichtlich der Hinausgabe und Stempelung der Abschriften gerichtlicher Entscheidungsgründe. N. 217, S. 542.

— für die Finanz-Landesdirekzionen in Wien, Prag, Brünn, Innsbruck, Gratz, Lemberg und Krakau; in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

— für die Vornahme der gerichtlichen Todtenbeschau vom 28. Jänner 1855. N. 192, S. 406.

— gesetzliche, gegen Thierquälerei. N. 44, S. 154.

— mit Allerhöchster Entschließung vom 3. Juni 1834 erlassene, in Beziehung auf die Feßlungsart der Sträflinge; neuerliche Kundmachung derselben zur genauen Darnachachtung bei allen Strafanstalten und Strafgerichten. N. 215, S. 534.

— über das Anlegen und die Abzeichen der Hoftrauer zur Staatsbeamten-Uniform. N. 18, S. 80.

— über das Benehmen der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen in Oesterreich. N. 50, S. 163.

Vorschrift über das Benehmen der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln in Oesterreich. N. 95, S. 291.

— über das Erforderniß von obrigkeitlichen Entlaßscheinen zur Uibersiedlung nach Ungarn und dessen ehemaligen Nebenländern für Angehörige der übrigen Kronländer der Monarchie; Aufhebung derselben. N. 31, S. 132.

— über den Betrieb der Dampfschiffahrt auf Landseen, Strömen, Flüssen, mit Einschluß aller binnenländischen Grenzgewässer des österreichischen Kaiserstaates. N. 23, S. 123.

— über die Art der Eintreibung und Umwandlung der von den Gerichten im Strafverfahren verhängten Geldstrafen. N. 43, S. 150.

— — — Ausmittlung des Dienstranges der, aus Anlaß der neuen Organisirung ernannten Beamten. N. 60, S. 190.

— — — Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 37, S. 141.

— über die Befähigung zur Ausübung des Richteramtes über die, mit der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854 den Polizeibehörden zur Untersuchung und Bestrafung zugewiesenen Uibertretungen. N. 14, S. 71.

— — — Behörden, denen vom Tage der Wirksamkeit der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 an, die Untersuchung und Bestrafung jener Gesetzübertretungen zukommt, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind, und über das von denselben hiebei zu beobachtende Verfahren. N. 73, S. 247.

— — — Bestellung provisorischer Berghauptmannschaften und Ober-Bergbehörden zur Handhabung des allgemeinen Berggesetzes vom 23. Mai 1854. N. 64, S. 193.

— — — Einhebung einer Schiffahrtsgebühr statt der bisherigen Kettengebühren auf einigen lombardischen Kanälen; Wirksamkeitsbeginn derselben. N. 135, S. 343.

— — — Gebühren für Sanitätspersonen, die zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendet werden. N. 46, S. 154.

— — — Gerichtszuständigkeit über die im Finanzwachdienste stehenden beurlaubten Soldaten in Strafrechtsfällen. N. 59, S. 188.

— — — Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei Amortisirung der zur Realisirung des Nazionalanlehens vom 26. Juni

1854 ausgefertigten Zertifikate, Anlehensſcheine, Obligazionsanweiſungen und Staats-Schuldverſchreibungen, dann der dazu gehörigen Koupons und Talons. N. 36, S. 138.

Vorſchrift; über die Landeskonkurrenz zu den Reichsſtraßen in der ſerbiſchen Wojwodſchaft und dem Temeſer Banate. N. 170, S. 370.

— über die Landeskonkurrenz zu den Reichsſtraßen in Kroazien und Slawonien. N. 169, S. 369.

— — — — — — — in Siebenbürgen. N. 171, S. 370.

— — — — — — — in Ungarn. N. 168, S. 369.

— über die Organiſazion der Gymnaſien. N. 2, S. 4.

— — — Polizeiſtunde. N. 74, S. 249.

— — — Schulferien an den Gymnaſien. N. 11, S. 69.

— — — Schulferien an den Hauptſchulen und den mit denſelben vereinigten Unter-Realſchulen. N. 61, S. 191.

— — — Schulferien an ſelbſtändigen und an mit Hauptſchulen vereinigten Realſchulen. N. 82, S. 271.

— — — Uibertragung der Einzahlungen auf das Nazionalanlehen von Einer Anlehenskaſſe auf eine Andere. N. 38, S. 144.

— — — Verwendung von Privathengſten zum Beſchälen. N. 92, S. 288.

— — — von den Gerichten an Vorſteher öffentlicher Lehranſtalten zu erſtattende Mittheilung von jeder, wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranſtalt eingeleiteten ſtrafgerichtlichen Spezialunterſuchung und von dem über dieſelbe erfolgten Erkenntniſſe. N. 48, S. 162.

— — — Zahl der Klaſſen an den Hauptſchulen und über den in denſelben zu ertheilenden Unterricht. N. 85, S. 274.

— vom 14. Juli 1853 über die Anweiſung und Einſtellung der Bezüge der Staatsdiener; Anwendbarkeit derſelben auf die aus verſchiedenen Fonden bezahlten Angeſtellten. N. 134, S. 342.

— vom 30. Dezember 1854, über das Anlegen der Hoftrauerabzeichen zur Staatsbeamten-Uniform; Erläuterung derſelben. N. 184, S. 384.

— zum Vollzuge; ſ. Vollzugsvorſchrift und Vollzugsvorſchriften.

Vorſchrift zur Regelung der Beziehungen der Steuerämter zu den Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorſtehern, zu den Gerichtshöfen erſter Inſtanz und zu den Bezirksgerichten, dann zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden. N. 17, S. 75.

— — — des Dienſtverhältniſſes zwiſchen den exponirten Bergkommiſſären und den vorgeſetzten Berghauptmannſchaften. N. 89, S. 283.

— — — des Verfahrens bei Ertheilung der Befugniſſe zu periodiſchen Perſonentransports-Unternehmungen. N. 25, S. 128.

Vorſchriften, mit der neuen Gerichtsorganiſirung in Verbindung ſtehende; ſ. Geſetze mit der ꝛc.

— mit der neuen Strafprozeß-Ordnung in Verbindung ſtehende, über die innere Einrichtung und Geſchäftsordnung der Strafgerichte und Staatsanwaltſchaften; Wirkſamkeitsbeginn derſelben im lombardiſch-venezianiſchen Königreiche. N. 24, S. 126.

— über die Geſchäftsformularien der Gerichtsbehörden; Ergänzung der in dem Geſetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten. N. 90, S. 286.

— über die Verlautbarung der neuen Grundbuchsprotokolle und über deren Führung in der Eigenſchaft als Grundbücher für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die ſerbiſche Wojwodſchaft und das Temeſer Banat. N. 236, S. 566.

— über Satzungen; ſ. Satzungsvorſchriften.

Vorſchüſſe auf Subſtituzions-, Uberſiedlungs- und Reiſegebühren; Ermächtigung des Landeschefs zur Anweiſung derſelben für berghauptmannſchaftliche Beamte und Diener. N. 64, S. 195, §. 10.

Vorſtände der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter; ſ. Vorſteher der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter.

— öffentlicher Lehranſtalten; ſ. Vorſteher öffentlicher Lehranſtalten.

Vorſteher der Bezirks- (Stuhlrichter-) Aemter; Vorſchrift zur Regelung des dienſtlichen Verhältniſſes der Steuerämter zu denſelben. N. 17, S. 75.

— öffentlicher Lehranſtalten; Pflicht der Gerichte von jeder wider einen Studirenden oder Schüler einer öffentlichen Lehranſtalt eingeleiteten ſtrafgerichtlichen Spezialunterſuchung und von dem über dieſelbe erfolgten Enderkenntniſſe denſelben Mittheilung zu machen. N. 48, S. 162.

W.

Waaren, ausländische, gewebte; s. Webewaaren, ausländische.

— die einen Gegenstand des Gewerbs- oder Handelsbetriebes von Gewerb- oder Handeltreibenden im Grenzbezirke ausmachen; Erläuterung über die Kontrole dieser Leute, wenn sie wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit denselben verurtheilt wurden. N. 234, S. 561.

— (Taschner-); s. Taschnerwaaren.

— (Transito-); s. Trasitogüter.

— von Eisen; s. Eisenwaaren.

— zur Durchfuhr; s. Durchfuhrwaaren.

Waarenartikel, im Elbezolle ermäßigte und von demselben befreite; Aenderungen und Berichtigungen des alphabetischen Verzeichnisses derselben. N. 153, S. 357.

Waarenerklärung der in einem und demselben Kollo zusammen verpackten, zu verschiedenen Tarifsposten gehörenden Durchfuhrwaaren; Festsetzung von Erleichterungen des Zollverfahrens für dieselbe. N. 108, S. 308.

Waarenkontrolsämter; Aufstellung einiger derselben in Istrien und auf den Quarner-Inseln. N. 206, S. 504.

Waarenkontrolsamt zu Komotau; Aufhebung desselben. N. 113, S. 318.

— zu Varese; dessen Errichtung. N. 195, S. 480.

Waarenverkehr mit dem deutschen Zollvereine; s. Zwischenverkehr.

Wache: s. Finanzwache, Militärwache.

Wachtmeister; s. Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts.

Wärter und Heizer von Dampfmaschinen oder Dampfkesseln; Erläuterung des §. 23 der Verordnung vom 11. Februar 1854 über die bei deren Anstellung nachzuweisenden Erfordernisse. N. 99, S. 303.

Wahres Handelsgewicht der Seide- und Wolle; s. Handelsgewicht, wahres.

Waisen berghauptmannschaftlicher Beamten und Diener; Anweisungsrecht der Pensions-, Abfertigungs- und sonstigen Gebühren für dieselben. N. 64, S. 195, §. 9.

— minderer Staatsdiener; s. Kinder minderer Staatsdiener.

Waisen-, Kuranden- und Depositenvermögen; Abänderung der, mit §. 12 der Verordnung vom 16. November 1850, über

die kassemäßige Behandlung dieses Vermögens den Depositenämtern vorgeschriebenen Depositenjournals-Formularien. N. 110, S. 311.

Waldeck, deutsche Bundesregierung; s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Wassergefahr; s. Elementarereignisse.

Webewaaren, ausländische, zur Appretur in Oesterreich eingeführte; Bestimmung, daß zur Bezeichnung der Identität derselben die Aufdrückung eines Farbenstempels gestattet sei. N. 213, S. 533.

Wechselsachen; s. Verfahren in Wechselsachen.

Wechselschuldner; Lösung des Zweifels, ob gegen denselben die Exekuzion zur Sicherstellung schon vor dem Ablaufe der in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

Wechselseitige Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Innerösterreich, k. k. privilegirte; s. Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder-2c.

— **Gestattung:** s. Gestattung, gegenseitige.

Wechselverfahren; s. Verfahren in Wechselsachen.

Weideordnung für die österreichischen Schafhirten in Bulgarien; Vereinbarung hierüber zwischen Oesterreich und der osmanischen Pforte. N. 125, S. 329.

Wein aus Cypern; s. Cyperwein.

— aus Dalmazien, und gemeiner, in Fässern aus Piemont und dem Kanton Tessin; Freigebung desselben von der Kontrole im Grenzbezirke. N. 155, S. 361.

— im lombardisch-venezianischen Königreiche; Festsetzung des Dazio consumo forese von demselben mit 3 Lire vom Quintal metrico. N. 148, S. 355.

Weine aus Cypern in Gebünden, zur See einlangende; deren Zollbehandlung. N. 214, S. 534.

— und Dele, Dalmatiner legitimirte; Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse in Duino, Monfalcone und Cervignano zu deren Verzollung. N. 235, S. 566.

Weinpulver; Zollbehandlung desselben. N. 181, S. 382.

Weinsurrogat; Vino senz' uva; Zollbehandlung desselben. N. 181, S. 382.

Weise; s. Art und Weise.

Weiß gemachte und gefärbte, jedoch nicht gefütterte oder weiter verarbeitete Lamm- und Sterblingfelle; Zollbehandlung derselben. N. 136, S. 343.

Weitere Ermächtigung; s. Ermächtigung, weitere.

Weizen aus Russisch-Polen; zeitweilige Gestattung der zollfreien Einfuhr desselben bis Ende August 1855 über das Zollamt Szczakowa. N. 122, S. 323.

— s. auch Getreidegattungen.

Werkzeuge, von Münzverfälschungen herrührende; s. Münzverfälschungen.

Westgalizien und Krakau; Bestimmung des Zeitpunktes der Aktivirung der Finanz-Landesdirekzion für diese Giebietstheile. N. 101, S. 304.

— — — Errichtung einer eigenen Finanz-Landesdirekzion für diese Gebiete. N. 51, S. 165.

— — — Errichtung eines eigenen Gefälls-Obergerichtes für dieses Verwaltungsgebiet. N. 180, S. 380.

Westgalizische Gerichtsordnung; s. Gerichtsordnung, westgalizische.

Westliches Galizien; s. Westgalizien und Krakau.

Wichtige Untersuchungen über Kreditspapier-Verfälschungen; s. Untersuchungen, wichtige.

Wicken; s. Getreidegattungen.

Widersetzlichkeit gegen eine Militärwache; s. Militärwache.

Wiederbeginn der Wirksamkeit der Zentralkongregazionen im lombardisch-venezianischen Königreiche; Anordnung desselben. N. 143, S. 351.

Wieliczka; Errichtung einer Berghauptmannschaft daselbst. N. 175, S. 377.

— provisorische Uibergabe der Verwaltung der, der dortigen Berg-, Salinen- und Forstdirekzion bisher untergestellten Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

Wien; Beweiskraft der Ausweise der daselbst befindlichen Seide- und Wolltrocknungs-Anstalt über das wahre Handelsgewicht der Seide und Wolle. N. 142, S. 351.

Wien; Herabsetzung der Verzehrungssteuer und des Gemeindezuschlages zu derselben für das in diese Residenzstadt eingeführte frische Rindfleisch. N. 226, S. 553.

— Vorschrift für die Finanz-Landesdirekzion daselbst in Betreff der Prüfungen für den höheren Konzeptsdienst bei den Finanzprokuraturen. N. 216, S. 539.

— s. Wiener evangelische Konsistorien.

Wiener evangelische Konsistorien; Bestimmung des Alters Jener, die im Verwaltungsgebiete derselben als Pastoren, Prediger, Vikare oder Hilfspriester angestellt werden wollen. N. 15, S. 74.

— **Gewicht;** s. Gewicht, gesetzliches.

— **Hauptmünzamt;** Bestimmung, daß an dasselbe im Falle von Münzverfälschungen nach beendigtem strafgerichtlichen Verfahren die Falsifikate sammt den übrigen hierauf bezüglichen Gegenständen von den Strafgerichten unmittelbar einzuschicken sind. N. 165, S. 368.

— **Maß;** s. Maß, gesetzliches.

— **Neustadt;** Abgrenzung des Amtsbezirkes des dortigen Bergkommissariates von jenem der Berghauptmannschaft in Steyr. N. 147, S. 355.

— **Universität;** Verlängerung der Wirksamkeit des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849 über die Organisazion der akademischen Behörden. N. 166, S. 368.

Wirkliches Nettogewicht; s. Nettogewicht, wirkliches.

Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

— der auf Gegenstände des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches sich beziehenden nachträglichen Verordnungen in der Stadt Krakau und deren Gebiet; Erläuterung der hierauf bezüglichen Bestimmung des Allerhöchsten Patentes vom 23. März 1852. N. 167, S. 369.

— der Zentralkongregazionen im lombardisch-venezianischen Königreiche; Anordnung des Wiederbeginnes derselben. N. 143, S. 351.

— der kaiserlichen Verordnung vom 11. Mai 1854; Ausdehnung derselben auf die Polizeidirekzionen zu Kaschau und Großwardein nach Maßgabe des §. 9 der Strafprozeß-Ordnung. N. 163, S. 367.

— des provisorischen Gesetzes vom 27. September 1849, über die Organisazion der akademischen Behörden; Verlängerung derselben. N. 166, S. 368.

Wirksamkeitsbeginn der Allerhöchsten Entschließung vom 15. Dezember 1852 über die Verzehrungssteuer vom Biere N. 13, S. 71.

— der Amtsinstrukzion für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter. N. 65, S. 198.

— der Befreiung des Summach's vom Aus- und Durchgangszolle. N. 41, S. 150.

— der Berghauptmannschaft zu Pilsen und des Bergkommissariates zu Mies. N. 128, S. 338.

— der Berichtigungen und theilweisen Aenderungen des allgemeinen Zolltarifes vom 5. Dezember 1853. N. 152, S. 356.

— der Bestimmung über die Zollbehandlung der Knollen der Pflanze Asphodill. N. 205, S. 504.

— der Bestimmungen hinsichtlich der Uibertragung der Einzahlungen auf das Nazionalanlehen von Einer Anlehenskasse auf eine Andere. N. 38, S. 144.

— der Bestimmungen über die Zollbehandlung eines im Handel vorkommenden Weinsurrogates und des sogenannten Weinpulvers. N. 181, S. 382.

— der Bestimmungen über die Zollfreiheit der frischen Fische und Schalthiere bei deren Versendung aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet. N. 119, S. 321.

— der Bezirksämter in Böhmen. N. 70, S. 244.

— der Bezirksämter in Mähren und Schlesien. N. 55, S. 166.

— der Erläuterung des Begriffes »Halbgetreide« im Sinne des Zolltarifes. N. 176, S. 378.

— der Ermächtigung der Nebenzollämter I. Klasse in Duino, Monfalcone und Cervignano zur Verzollung Dalmatiner legitimirter Oele und Weine. N. 235, S. 566.

— der Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

— der Finanz-Bezirksdirekzionen zu Eperies und Munkacz. N. 76, S. 250.

— der Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Galizien. N. 101, S. 304.

— der kaiserlichen Verordnung über das Verfahren zur Einbringung der durch Notariatsakte bewiesenen Forderungen. N. 124, S. 325.

Wirksamkeitsbeginn der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 über die Bestrafung der Gefällsübertretungen, die von österreichischen Angehörigen im Auslande gegen die im Inlande gesetzlich eingeführten indirekten Abgaben oder Gefällseinrichtungen vollbracht oder versucht werden. N. 230, S. 556.

— der Kreisämter in Böhmen. N. 69, S. 243.

— der Kreisämter in Mähren. N. 54, S. 166.

— der mit Finanzministerial-Erlaß vom 29. Oktober 1854 angeordneten Modifikazionen des Tarifes für den Dazio consumo forese. N. 145, S. 353.

— der neuen Einrichtung, wornach die Forst- und Domänenadministrazion im Krakauer Verwaltungsgebiete der Finanz-Landesdirekzion in Krakau provisorisch zugewiesen worden ist. N. 201, S. 503.

— der neuen Strafprozeß-Ordnung und der damit in Verbindung stehenden Vorschriften über die innere Einrichtung und Geschäftsordnung der Strafgerichte und Staatsanwaltschaften im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 24, S. 126.

— der neu organisirten Oberlandesgerichte in Lemberg und Krakau, der Ober-Staatsanwaltschaften daselbst und der im deren Sprengel einzuführenden Gerichtshöfe erster Instanz, des Bezirksgerichtes in Brody und der betreffenden Staatsanwaltschaftsbehörden, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 130, S. 338.

— der neu organisirten rein politischen und gemischten Bezirksämter in Galizien, Krakau und der Bukowina. N. 131, S. 340.

— der probeweisen Einführung der Einrichtungen des deutschen Zollvereines, bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache im Kameralbezirke Krakau. N. 19, S. 80.

— der provisorischen Berghauptmannschaften in Wieliczka und Lemberg. N. 175, S. 377.

— der Staatsanwaltschaften im lombardisch-venezianischen Königreiche. N. 24, S. 126.

— der Tarifänderung über die Zollbehandlung der weiß gemachten und gefärbten, jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten Lamm- und Sterblingfelle. N. 136, S. 343.

— der Vereinigung der Lotto-Hofbuchhaltung mit der Tabak- und Stempel-Hofbuchhaltung. N. 116, S. 319.

Wirksamkeitsbeginn der Verfügung über die Zollbefreiung des Verkehres mit Erzeugnissen der Staats-Bergwerke aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig. N. 164, S. 367.

— der Verordnung des Justizministeriums vom 24. Jänner 1855, wodurch die Verfassung der zur Bemessung der Taglien erforderlichen Monatsausweise über die, durch die k. k. Gensd'armerie eingebrachten und zu einer Strafe verurtheilten Uibelthäter den Gerichten übertragen wird. N. 34, S. 138.

— der Verordnung des Justizministeriums vom 28. Februar 1855 über das Benehmen der Gerichte bei Todfällen hessen-homburgischer Unterthanen in Oesterreich. N. 50, S. 163.

— der Verordnung des Justizministeriums vom 29. April 1855 über das Benehmen der Gerichte bei Todfällen von Unterthanen der jonischen Inseln in Oesterreich. N. 95, S. 291.

— der Verordnung vom 3. April 1855, wodurch die Behörden bestimmt werden, welchen vom Tage der Wirksamkeit der Strafprozeßordnung vom 29. Juli 1853 an, die Untersuchung und Bestrafung jener Gesetzesübertretungen zukommt, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind. N. 73, S. 247.

— der Vollzugsvorschriften zur kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855 über die Ausübung der Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über die österreichischen Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche. N. 77, S. 252.

— der Vorschrift für die Vornahme der gerichtlichen Todtenbeschau. N. 192, S. 406.

— der Vorschrift über die Art der Eintreibung und Umwandlung der von Gerichten im Strafverfahren verhängten Geldstrafen. N. 43, S. 150.

— der Vorschrift über die Einhebung einer Schiffahrtsgebühr statt der bisherigen Kettengebühren auf einigen lombardischen Kanälen. N. 135, S. 343.

— der Vorschrift über die Verwendung von Privathengsten zum Beschälen. N. 92, S. 288.

— der Vorschrift, wodurch das dienstliche Verhältniß der Steuerämter zu den Bezirks-(Stuhlrichter-) Aemtern und deren Vorstehern, zu den Gerichtshöfen erster Instanz und zu den höheren Steuer- und Finanzbehörden geregelt wird. N. 17, S. 75.

Wirksamkeitsbeginn der zeitweiligen Zollermäßigung für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und die quarnerischen Inseln. N. 72, S. 246.

— der zeitweiligen zollfreien Einfuhr von Weizen aus Russisch-Polen über das Zollamt Szczakowa. N. 122, S. 323.

— des Finanzministerial-Erlasses vom 25. April 1855 über die Bestimmung der Verbrauchsabgabe vom Zucker aus Rüben. N. 93, S. 289.

— des neu organisirten böhmischen Oberlandesgerichtes und der Oberstaatsanwaltschaft in Prag, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft in Böhmen, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 75, S. 250.

— des neu organisirten mährisch-schlesischen Oberlandesgerichtes und der Oberstaatsanwaltschaft in Brünn, der reinen Justizbehörden erster Instanz und der Staatsanwaltschaft in Mähren und Schlesien, sowie der mit der neuen Gerichtsorganisirung in Verbindung stehenden Gesetze. N. 67, S. 243.

— des neuen Militär-Strafgesetzbuches über Verbrechen und Vergehen vom 15. Jänner 1855. N. 33, S. 134.

— des zu Krakau für den westlichen Verwaltungsgebiet errichteten Gefälls-Obergerichtes. N. 180, S. 380.

— des zu Schanzendorf in Böhmen errichteten Nebenzollamtes II. Klasse. N. 120, S. 321.

— einer neuen Notariatsordnung vom 21. Mai 1855 in Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark u. s. w. N. 123, S. 325.

Wirkung und Zulässigkeit der Eintragung von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in die Hypotheken- und Notifikenbücher; Bestimmungen hierüber für Dalmazien. N. 218, S. 542.

Wirkungskreis der politischen Behörden und Gerichte in Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol und Vorarlberg, Kärnthen und Krain in Bezug auf die Vormerkprotokolle über verkäufliche Gewerbe und über Markthütten. N. 204, S. 504.

— doppelter, über den Instanzenzug gegen die Entscheidung der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz in Administrativangelegenheiten; Be-

stimmungen hinsichtlich desselben für Tirol und Vorarlberg und Siebenbürgen. N. 211, S. 532.

Wissenschaftliche Karten; s. Karten, wissenschaftliche.

Witwen und Kinder minderer Staatsdiener in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschaft und dem Temeser Banate; Erläuterung der Frage, in wieferne die Exekuzion auf deren Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder zulässig sei. N. 58, S. 188.

— und Waisen berghauptmannschaftlicher Beamten und Diener; Anweisungsrecht der Pensions-, Abfertigungs- und sonstigen Gebühren für dieselben. N. 64, S. 195, §. 9.

Wohlthätigkeit; Stempelfreiheit der Lose einiger Arten von Effekten-Ausspielungen zum Zwecke derselben. N. 156, S. 361.

Wojwodschaft Serbien; s. Serbien, Wojwodschaft.

Wolle und Seide; s. Seide und Wolle.

Wolltrocknungs-Anstalt; s. Seide- und Woll-Trocknungsanstalt in Wien.

Würtemberg; Beitrittserklärung der Regierung dieses Königreiches zu dem von Oesterreich und Baiern am 2. Dezember 1851 abgeschlossenen Donauschiffahrts-Vertrage. N. 139, S. 348.

— **Oesterreich und Baiern;** s. Oesterreich, Baiern und Würtemberg.

— **und Oesterreich;** s. Oesterreich und mehrere deutsche Bundesregierungen.

Wundärzte; s. Wundärztliche Verrichtungen.

Wundärztliche Verrichtungen zu gerichtsärztlichen Zwecken im Zivil- und Strafverfahren; Bestimmung der Gebühren für die hiezu verwendeten Sanitätspersonen. N. 46, S. 154.

Z.

Zahlenlotterie; s. Lottogesetz.

Zahlung; s. Bestreitung der Auslagen, Vergütung.

Zahl der Klassen an den öffentlichen Hauptschulen; Bestimmung derselben. N. 85, S. 274.

Zahlungen; s. Einzahlungen.

Zahlungsauflage; s. Zahlungsauftrag.

Zahlungsaufträge der Kommisurazionsämter in der Lombardie und Venedig; Bestimmungen über deren Zustellung. N. 42, S. 150.

— gegen Schuldner; Bestimmungen über das bei Erlassung und Exekuzion derselben zu beobachtende Verfahren. N. 124, S. 325.

Zahlungsauftrag gegen Wechselschuldner; Lösung des Zweifels ob die Exekuzion zur Sicherstellung schon vor Ablauf der in demselben bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne. N. 88, S. 283.

Zahlungsbefehl; s. Zahlungsauftrag.

Zahlungsbüchel der beiden k. k. privilegirten wechselseitigen Brandschaden-Versicherungsanstalten für Nieder- und Inneröesterreich; Bestimmungen über die Stempelpflicht derselben und die Art der Gebührenentrichtung. N. 161, S. 365.

Zehentgenuß; s. Bergzehentgenuß.

Zehngulden-Banknoten, neue: Bestimmungen über die Hinausgabe derselben. N. 154. S. 358.

Zehrgelder der Diener und Diurnisten bei Kreis- (Komitats-) Behörden, bei Gerichtshöfen erster Instanz und bei Bezirks- und Stuhlrichterämtern; Ausdehnung der hierüber bestehenden Ministerialverordnung vom 3. Juli 1854 auch auf Dalmazien. N. 35, S. 138.

Zehrungskosten für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Strafsällen vor die Zivil-Strafgerichte; Bestimmung über die Verabfolgung derselben. N. 219, S. 543.

— für die zu gerichtsärztlichen Zwecken verwendeten Sanitätspersonen; Bestimmungen hierüber. N. 46, S. 154.

Zeichen; s. Abzeichen, Verifizirungszeichen.

Zeit der Verjährung der Uibertretungen des Forstgesetzes vom 3. Dezember 1852; Festsetzung derselben und der Bedingungen hiezu. N. 97, S. 291.

Zeitpunkt der Aktivirung der Finanz-Landesdirekzion für Krakau und das westliche Galizien; Bestimmung desselben. N. 101, S. 304.

— der Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

— des Beginnes der Wirksamkeit; s. Wirksamkeitsbeginn.

Zeitweilige Gestattung der zollfreien Einfuhr; s. Zollfreie Einfuhr.

— **Zollermäßigung;** s. Zollermäßigung, zeitweilige.

Zengg in Kroazien; Bekanntmachung der aus Anlaß der Einschränkung des dortigen Freihafengebietes eingetretenen Aenderungen des Verzeichnisses der Zollämter. N. 81, S. 271.

Zentner; s. Gewicht, gesetzliches.

Zentraldirektor: künftige Benennung des Vorstehers der Zentraldirekzion der Tabakfabriken und Einlösungsämter. N. 233, S. 560.

Zentraldirekzion der Tabakfabriken und Einlösungsämter; Aenderung der Benennung der bisherigen Tabakfabriken-Direkzion in dieselbe. N. 233, S. 560.

Zentral-Fiskalämter in Agram und Temeswar, provisorische; Dienstesinstrukzion für dieselben. N. 56, S. 168.

Zentralisirung der strafgerichtlichen Untersuchung wegen des Verbrechens der Verfälschung öffentlicher Kreditspapiere bei den Landesgerichten am Sitze der Statthalterei-Abtheilungen in Ungarn. N. 202, S. 503.

Zentral-Kongregazionen im lombardisch-venezianischen Königreiche; Anordnung der Einberufung derselben und des Wiederbeginnes ihrer Wirksamkeit. N. 143, S. 351.

Zerspringen von Dampfkesseln; s. Explosion bei Dampfkesseln.

Zerstückung der in der Stadt Hallein gelegenen Häuser; Verbot derselben. N. 32, S. 132.

— — — — — Oedenburg gelegenen Häuser; Verbot derselben. N. 157, S. 361.

Zertifikate über das Nazionalanlehen vom 26. Juni 1854 ausgefertigte; Bestimmungen über die Kompetenz und das Verfahren der Gerichte bei Amortisirung derselben. N 36, S. 138.

Zetteln; s. Baumwollgarn, zu Zetteln angelegtes.

Zeugen im Strafverfahren; Befreiung der Advokaten und Notare von der Verbindlichkeit, sich als solche verwenden zu lassen. N. 106, S. 306.

Zeugen in Straffällen; Bestimmung des Gebührenausmaßes für die Gensd'armeriemannschaft, vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß deren Vorladung als solche vor die Zivil-Strafgerichte. N. 219, S. 543.

Zeugengebühren der Gensd'armeriemannschaft, vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß deren Vorladung als Zeugen in Straffällen vor die Zivil-Strafgerichte; Bestimmung derselben. N. 219, S. 543.

Zeugniß über Moralität; s. Moralitätszeugniß.

— über Nüchternheit; s. Nüchternheitszeugniß.

— welches die k. baierischen Unterthanen zu deren Aufnahme in den österreichischen Staatsverband beizubringen haben; Formulare hiezu. N. 16, S. 74.

Zeugnisse; s. Richtigkeitszeugnisse, Schulzeugnisse.

— über den Ursprung; s. Ursprungszeugnisse.

Ziegenfelle, halbgare; Erweiterung der für dieselben zugestandenen Zollbegünstigung auf derlei bereits gegärbte, jedoch noch nicht gefärbte, oder weiters zugerichtete Felle. N. 9, S. 34.

Ziffermäßige Liquidirung; s. Forderungen im unbestimmten Betrage.

Zimentirungsämter: Einführung des k. k. Reichsadlers als allgemeines Verifizirungszeichen bei denselben. N. 220, S. 543.

Zinkwaaren, unecht vergoldete oder versilberte; Aenderungen der Zollbestimmungen für dieselben. N. 172, S. 372.

Zins; s. Bestandzins.

Zinsenkoupons; s. Koupons.

Zivilgerichtsbarkeit der k. k. Konsulate über österreichische Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Bestimmungen über die Ausübung derselben. N. 37, S. 141.

— der k. k. Konsulate über österreichische Unterthanen und Schutzgenossen im osmanischen Reiche; Vollzugsvorschriften zu der, über die Ausübung derselben erlassenen kaiserlichen Verordnung vom 29. Jänner 1855. N. 77, S. 252.

Ziviljurisdikzions-Normen vom 16. Februar und 3. Juli 1853 für Ungarn, Kroazien, Slawonien, die serbische Wojwodschaft,

das Temeser Banat und Siebenbürgen; Erläuterung des in mehreren Paragraphen derselben vorkommenden Ausdruckes: »adelige Güter, mit deren Besitz die Ausübung der Jurisdikzion bis zum Jahre 1848 verbunden war«. N. 129, S. 338.

Zivil-Rechtssachen; Festsetzung der Gebühren für die gerichtsärztlichen Verrichtungen der Sanitätspersonen in denselben. N. 46, S. 154.

Zivil-Strafgerichte; Gebührenausmaß für die Gensd'armeriemannschaft vom Wachtmeister abwärts, aus Anlaß ihrer Vorladung als Zeugen in Straffällen vor dieselben. N. 219, S. 543.

Zivil-Taglia für die Einbringung eines Deserteurs in Dalmazien bisher bestandene; Erhöhung derselben. N. 57, S. 188.

Zivilverfahren; Festsetzung der Gebühren für die gerichtsärztlichen Verrichtungen der Sanitätspersonen in demselben. N. 46, S. 154.

Zizern; s. Getreidegattungen, einige.

Zloczow; Wirksamkeitsbeginn des daselbst neu organisirten Gerichtshofes erster Instanz und der bei demselben befindlichen Staatsanwaltschaft, sowie des dortigen städtisch-delegirten Bezirksgerichtes. N. 130, S. 338.

Zoll: Aenderungen in den Bestimmungen des Zolltarifes vom 5. Dezember 1853 bezüglich der Ermittlung und Bemessung desselben nach dem wirklichen Nettogewichte. N. 5, S. 31.

— für unecht vergoldete oder versilberte Gegenstände; Aenderung desselben. N. 172, S. 372.

— von einigen Getreidegattungen und Hülsenfrüchten, dann Maismehl bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln; zeitweilige Ermäßigung desselben. N. 72, S. 246.

— von Summach bei der Aus- und Durchfuhr; Aufhebung desselben. N. 41, S. 150.

— s. auch Begünstigungszoll, Durchgangszoll, Eingangszoll, Verzollung.

Zollämter; s. Nebenzollämter I. Klasse.

— s. Nebenzollämter II. Klasse.

— Kundmachung über die in der Aufstellung einiger derselben durch die Einschränkung der Freihafengebiete von Fiume, Buccari und Portorè eingetretenen Aenderungen. N. 173, S. 373.

Zollämter des deutschen Zollvereines; probeweise Einführung der über deren Organisazion bestehenden Einrichtungen im Kameralbezirke Krakau. N. 19, S. 80.

— des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines; weitere Ermächtigung einiger derselben, sowie einiger sardinischer Zollämter zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitowaaren. N. 78, S. 270.

— in Kroazien; Bekanntmachung der in dem Verzeichnisse derselben eingetretenen Aenderungen aus Anlaß der Einschränkung der Freihafengebiete von Zengg und Karlopago. N. 81, S. 271.

— Istriens und auf den Quarner-Inseln; Aenderungen in den Verzollungsbefugnissen derselben. N. 206, S. 504.

— Istriens und der quarnerischen Inseln; zeitweilige Zollermäßigung für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl bei der Einfuhr über dieselben. N. 72, S. 246.

— sardinische; weitere Ermächtigung einiger derselben und einiger Zollämter des österreichisch-modenesisch-parmensischen Zollvereines zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitowaaren. N. 78, S. 270.

Zollämtliche Behandlung ausländischer Druckschriften durch das Hauptzollamt in Eger; Einziehung des demselben hiezu ertheilten Befugnisses N. 7, S. 32.

— **Untersuchung** der für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendeten und der mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackten Durchfuhrwaaren; Erleichterungen des Zollverfahrens für den Transitoverkehr hiebei. N. 108, S. 308.

Zollamt Confluente; s. Confluente.

— **Costa Caroliana** in Sardinien; s. Costa Caroliana.

— **Eger;** s. Eger.

— **Szczakowa;** s. Szczakowa.

— s. auch Hauptzollamt, Nebenzollamt.

Zollbefreiung des Summachs bei der Aus- und Durchfuhr. N. 41, S. 150.

— des Verkehres mit Erzeugnissen der Staatsbergwerke aus dem k. k. Spedizionsamte in Venedig. N. 164, S. 367.

Zollbegünstigung für halbgare Ziegen- und Schaffelle; Erweiterung derselben auf bereits gegärbte, jedoch noch nicht gefärbte, oder weiters zugerichtete derlei Felle. N. 9, S. 34.

Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine; Erweiterung derselben auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

— s. auch Begünstigungszoll.

Zollbehandlung der Knollen (Zwiebeln) der Pflanze Asphodill. N. 205, S. 504.

— der weiß gemachten und gefärbten jedoch nicht gefütterten oder weiter verarbeiteten Lamm- und Sterblingfelle. N. 136, S. 343.

— der zur See einlangenden Cyperweine in Gebünden. N. 214, S. 534.

— des zu Zetteln angelegten rohen, ein- und zweidrähtigen Baumwollgarnes; Gleichstellung desselben mit dem nicht gezettelten rohen Baumwollgarne. N. 115, S. 318.

— eines im Handel vorkommenden Weinsurrogates und des sogenannten Weinpulvers. N. 181, S. 382.

— von Büchern u. s. w., aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten; Abänderung der hierüber bisher bestandenen Tarifsbestimmungen. N. 107, S. 308.

— s. Zollfreie Behandlung.

Zollbestimmungen für unecht vergoldete oder versilberte Gegenstände; Aenderungen derselben. N. 172, S. 372.

Zollermäßigung, zeitweilige, für einige Getreidegattungen und Hülsenfrüchte, dann Maismehl bei der Einfuhr über die Zollämter Istriens und der quarnerischen Inseln. N. 72, S. 246.

— auf der Elbe; s. Elbezoll-Ermäßigung.

Zollfreie Behandlung der frischen Fische und Schalthiere bei der Versendung aus dem Freihafengebiete von Venedig in das venezianische Zollgebiet. N. 119, S. 321.

— **Einfuhr** von Weizen aus Russisch-Polen; zeitweilige Gestattung derselben bis Ende August 1855 über das Zollamt Szczakowa. N. 122, S. 323.

Zollfreiheit; s. Zollbefreiung, Zollfreie Behandlung.

Zollgebiet von Venedig; s. Venezianisches Zollgebiet.

Zollgefäll, österreichisches; besondere Bestimmungen über die Vollziehung der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855 hinsichtlich der Bestrafung der von Oesterreichern in den Ländern des deutschen Zollvereines

vollbrachten oder versuchten Verkürzungen desselben. N. 232, S. 559.

Zollgefälls-Verkürzungen; s. Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles.

Zolltarif vom 5. Dezember 1853; Abänderung der Anmerkung 1 zu den Posten 79, a) und b) desselben hinsichtlich der Zollbehandlung von Büchern, Karten, Musikalien u. s. w. aus dem freien Verkehre der deutschen Zollvereinsstaaten. N. 107, S. 308.

— — — — — Aenderungen der Tarifbestimmungen desselben bezüglich der Verzollung nach dem wirklichen Nettogewichte. N. 5, S. 31.

— — — — — Aenderungen desselben durch die Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

— — — — — Bestimmungen über die Erklärung der im §. 21, Zahl 7, 9, 10 und 11 desselben angeführten Gegenstände (Reiseeffekten ꝛc.). N. 144, S. 351.

— — — — — allgemeiner; Kundmachung einiger Berichtigungen und Aenderungen desselben. N. 152, S. 356.

— — — — — Erläuterung des Begriffes »Halbgetreide« im Sinne desselben. N. 176, S. 378.

Zolltarifsposten 60, g); 62, c) und d) und 75, c) in Beziehung auf Papierarbeiten und Taschnerwaaren; Aenderung derselben. N. 197, S. 481.

Zoll- und Handelsvertrag vom 19. Februar 1853; Bestimmungen zur Vollziehung des Artikels 18 desselben. N. 221, S. 544.

— **und Staatsmonopols-Ordnung**; Erläuterung derselben hinsichtlich der Kontrole jener Gewerbe- oder Handeltreibenden im Grenzbezirke, welche wegen Schleichhandel oder einer schweren Gefällsübertretung mit Waaren, die einen Gegenstand ihres Gewerbs- oder Handelsbetriebes ausmachen, verurtheilt wurden, dann hinsichtlich der Kontrole in Gegenden, wo der Schleichhandel schwunghaft betrieben wird. N. 234, S. 561.

Zollverein, deutscher; besondere Bestimmungen zum Vollzuge der kaiserlichen Verordnung vom 21. Oktober 1855, hinsichtlich der Bestrafung der von Oesterreichern in den Ländern desselben vollbrachten oder versuchten

Verkürzungen des österreichischen Zollgefälles. N. 232, S. 559.

Zollverein, deutscher; Erweiterung der im Zwischenverkehre mit demselben geltenden Zollbegünstigung auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den, nach dem Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

— — probeweise Einführung der Einrichtungen desselben, bezüglich der Organisazion der Zollämter und der Finanzwache im Kameralbezirke Krakau. N. 19, S. 80.

— österreichisch-modenesisch-parmensischer; weitere Ermächtigung einiger Zollämter desselben und einiger sardinischer Zollämter zur gegenseitigen Uiberweisung der Transitowaaren. N. 78, S. 270.

Zollvereins-Regierungen: s. Zollvereinsstaaten.

Zollvereinsstaaten, deutsche; Aenderung der bisherigen Tarifsbestimmungen über die Zollbehandlung der aus dem freien Verkehre derselben herrührenden Bücher, Karten, Musikalien u. s. w. N. 107. S. 308.

— deutsche; Einigung derselben über Aenderungen der Zollbestimmungen für unecht vergoldete oder versilberte Gegenstände. N. 172, S. 372.

Zollverfahren für den Transitoverkehr; Gestattung von Erleichterungen für dasselbe, bezüglich der zollämtlichen Untersuchung der für den überseeischen Verkehr in verlötheten Blechkisten versendeten und der mittelst Maschinen besonders sorgfältig verpackten, sowie für die Erklärung der in einem und demselben Kollo zusammen verpackten, zu verschiedenen Tarifposten gehörenden Durchfuhrwaaren. N. 108, S. 308.

Zollvertrag vom 19. Februar 1853; Erweiterung der Zollbegünstigung im Zwischenverkehre mit dem deutschen Zollvereine auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den nach diesem Vertrage zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

— vom 19. Februar 1853; Kundmachung der Bestimmungen zur Vollziehung des Artikels 18 desselben. N. 221, S. 544.

Zucker aus ausländischem Zuckermehle; Erläuterung der Bestimmungen des Finanzministerial-Erlasses vom 5. Februar 1852 über die Steuerborgungen bei Erzeugung desselben. N. 94, S. 289.

— aus Rüben; Bestimmung der Verbrauchsabgabe von der Erzeugung desselben. N. 93, S. 289.

Zucker aus Rüben; Erläuterung der Bestimmungen des Finanzministerial-Erlasses vom 5. Februar 1852 über die Steuerborgungen bei Erzeugung desselben. N. 94, S. 289.

Zuckererbsen; s. Getreidegattungen, einige.

Zuckermehl, ausländisches; s. Zucker aus ausländischem Zuckermehle.

Zuckermesser: s. Sacharometer.

Zufristung der Einzahlungen auf das Subskripzionsanlehen vom Jahre 1854; Gestattung derselben für die Erben im Falle des Absterbens der Subskribenten. N. 111, S. 313.

Zugelassene Verbindungen, durch den Handels- und Zollvertrag vom 19. Februar 1853; s. Zwischenverkehr mit dem deutschen Zollvereine.

Zulässigkeit der Exekuzion auf die Ruhegenüsse der minderen Staatsdiener und die Provisionen, Gnadenbezüge und Unterhaltsgelder ihrer Witwen und Kinder in Ungarn, Kroazien, Slawonien, Siebenbürgen, der Wojwodschaft Serbien und dem Temeser Banate; Erläuterung hierüber. N. 58, S. 188.

— und Wirkung der Eintragung von Bestandverträgen und der Vorausbezahlung des Bestandzinses in die Hypotheken- und Notifikenbücher in Dalmazien. N. 218, S. 542.

Zulassung der Studirenden zur ersten und in einigen Kronländern zur zweiten theoretischen Staatsprüfung während der letzten sechs Wochen ihres vierten und beziehungsweise sechsten Semesters; Bestimmungen hierüber. N. 100, S. 304.

— von Privatschülern zur Maturitätsprüfung; Erläuterung der §§. 7 und 10 der Verordnung vom 18. Oktober 1850 hierüber. N. 47, S. 161.

— von studirenden Jünglingen aus der Militärgrenze zum Privatstudium an den k. k. Rechtsakademien. N. 91, S. 288.

Zuschläge zu den direkten Steuern; Ausschreibung derselben für das Verwaltungsjahr 1856. N. 186, S. 398.

Zuschlag zur Verzehrungssteuer; s. Gemeindezuschlag zur Verzehrungssteuer.

Zuständige Behörden; s. Zuständigkeit.

Zuständigkeit: s. Kompetenz.

— der Behörden; s. Kompetenz der Behörden.

Zuständigkeit der Gerichte; s. Kompetenz der Gerichte.

— der Jurisdikzion; s. Gerichtszuständigkeit.

— zur Untersuchung und Bestrafung jener Gesetzesübertretungen, die nicht im Strafgesetze vom 27. Mai 1852 als strafbare Handlungen erklärt sind; Bestimmung der Behörden, denen dieselbe zusteht. N. 73, S. 247.

Zustandebringung eines Deserteurs; s. Einbringung eines Deserteurs.

— von Uibelthätern; s. Einbringung von Uibelthätern.

Zustellung der Zahlungsaufträge der Kommissurazionsämter in der Lombardie und Venedig; Bestimmungen hierüber. N. 42, S. 150.

Zustellungsbuch für die rein politischen und für die gemischten Bezirks- und Stuhlrichterämter; Formulare hiezu. N. 65, S. 240.

Zustellungsgebühren des Dienerpersonales; s. Gang- und Zustellungsgebühren des Dienerpersonales.

Zuweisung des gesetzlichen Armenperzentes bei freiwilligen Lizitazionen; Bestimmungen hierüber für Nieder- und Oberösterreich, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Tirol, Böhmen, Mähren und Schlesien. N. 159, S. 365.

— provisorische, der Forstadministrazion über die, im Krakauer Gebiete befindlichen Reichs- und Reichsfonds-Forste und Domänen an die Finanz-Landesdirekzion in Krakau. N. 201, S. 503.

Zweifacher Wirkungskreis; s. Wirkungskreis, doppelter.

Zweifel, ob die Seidlitzpulver zu den Arzeneimitteln, deren Führung nur den Apothekern zusteht, gehören oder nicht; Lösung desselben. N. 118, S. 320.

— über den Gerichtsstand, bei welchem die Klage zur Rechtfertigung der provisorischen Sicherstellungsmittel anzubringen ist; Lösung desselben. N. 117, S. 319.

Zweifel über den §. 60 des kaiserlichen Patentes vom 11. April 1851 und den §. 58 des kaiserlichen Patentes vom 8. November 1853; Erläuterung derselben. N. 207, S. 506.

— über die Anwendung der kaiserlichen Verordnung vom 19. März 1853; Lösung derselben. N. 30, S. 131.

— über die Auslegung des Bergwerks-Abgabengesetzes vom 4. Oktober 1854; Lösung derselben. N. 52, S. 165.

— über die Frage: ob die Exekuzion zur Sicherstellung gegen den Wechselschuldner schon vor dem Ablaufe der in dem Zahlungsauftrage bestimmten dreitägigen Frist angesucht werden könne; Lösung derselben. N. 88, S. 283.

— über die Kompetenz der Behörden zur Untersuchung und Bestrafung der ersten zwei im §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852 bezeichneten Uibertretungsfälle; Lösung derselben. N. 28, S. 130.

— über mehrere Fragen hinsichtlich der Anwendung des §. 478 des allgemeinen Strafgesetzes vom 27. Mai 1852; Lösung derselben. N. 29, S. 130.

Zweite Instanz für den Rechtszug; s. Rechtszug in zweiter Instanz.

— **theoretische Staatsprüfung**: siehe Staatsprüfung, theoretische.

Zwei- und eindrähtiges zu Zetteln angelegtes Baumwollgarn, rohes; Gleichstellung desselben mit dem nicht gezettelten bezüglich der Zollbehandlung. N. 115, S. 318.

Zwiebeln der Pflanze Asphodill; Zollbehandlung derselben. N. 205, S. 504.

Zwischenhandel: s. Zwischenverkehr.

Zwischenverkehr mit dem deutschen Zollvereine; Erweiterung der bei demselben zugestandenen Zollbegünstigung auf nicht abgeschliffene, nicht polirte, nicht lackirte Eisenwaaren in den im Handels- und Zollvertrage vom 19. Februar 1853 zugelassenen Verbindungen. N. 22, S. 122.

Berichtigungen.

Man ersucht im vorliegenden alphabetischen Verzeichnisse folgende Verbesserungen vornehmen zu wollen: u. z.

Seite;	Schlagwort;	Absatz;	Zeile;				
7,	Anwendung,	2,	3,	steht:	neue,	statt:	neuen;
11,	Autorisirte,		2,	„	in Orient,	„	im Orient;
13,	Beladene,	1,	1,	„	auf den,	„	auf dem;
15,	Besitzer,		1,	„	bezugsberichtigter,	„	bezugsberechtigter;
18,	Betrieb,	1,	1,	„	Dampffchiffahrt,	„	Dampfschiffahrt;
20,	Böhmen,	16,	6,	„	Berbindungen,	„	Verbindungen;
21,	Bücher,	4,	1,	„	aus den,	„	aus dem;
22,	Dalmazien,	2,	2,	„	auf den,	„	auf dem;
»	Debreczin,		2,	„	Staatwissen=,	„	Staatswissen=;
»	Depositenjournale,			„	Depositenjornale,	„	Depositenjournale;
23,	Dienstcharakter,			„	s. Diestrang,	„	s Dienstrang;
25,	Doktoratskandidaten,			„	Doktroratskandidaten,	„	Doktoratskandidaten;
»	Durchfuhrwaaren,	1,	2,	„	vensendete,	„	versendete;
26,	Einfuhr,	2,	2,	„	allgemeinen,	„	allgemeine;
27,	Einfuhr,	1,	2,	„	früche,	„	früchte;
»	Einfuhrzoll,			„	Einfuhrzohll,	„	Einfuhrzoll;
29,	Enderkenntnisse,	1,	3,	„	bedeuterem,	„	bedeutenderem;
32,	Erläuterung,		1,	„	allgeinen,	„	allgemeinen;
36,	Forderungen,	3,	2,	„	Berordnung,	„	Verordnung;
43,	Gerichtsorganisirung,	1,	3,	„	Berbindung,	„	Verbindung;
46,	Gewicht,	4,	2,	„	Bestrafung,	„	Bestrafung;
»	Gnadenbezüge,		5,	„	Exe=,	„	Exe=;
50,	Hilfspriester,			„	Hielfspriester,	„	Hilfspriester;
51,	Hoftrauer=Abzeichen,		1,	„	Eeläuterung,	„	Erläuterung;
52,	Innerösterreichische,		2,	„	Versicherungsanstalt,	„	Versicherungsanstalt;
»	Instrukzion	5,	2,	„	Grrichtsbehörden,	„	Gerichtsbehörden;
56,	Klapka,		3,	„	in Orient,	„	im Orient;
57,	Krain,	2,	1,	„	Berpfle=,	„	Verpfle=;
64,	Martiner,		2,	„	Martin,	„	St. Martin;
66,	Modalitäten,	2,	1,	„	Anfnahme,	„	Aufnahme;
67,	Nachahmung,		2,	„	öffenlicher,	„	öffentlicher;
68,	Nebenzollämter,	2,	1,	„	Preißisch,	„	Preußisch;
»	Neues,		1,	„	Mil,	„	Mili=;
72,	Oesterreichische, privilegirte, Kreditsanstalt,		2,	„	Einrichtung,	„	Errichtung;
78,	Quintal metrico,		1,	„	von Weine,	„	vom Weine;
79,	Rechte,	2,	2,	„	Finazprokuratur,	„	Finanzprokuratur;
80,	Regulirungskommissionen,		2,	„	s. Grudlasten,	„	s. Grundlasten;
88,	Städtische,		1,	„	Wagistrate,	„	Magistrate;
96,	Uebereinkommen,	3,	2,	„	Meideordnung,	„	Weideordnung;
»	»	4,	2,	„	Wajestät,	„	Majestät;
98,	Ungarn,	18,	4,	„	Staathal=,	„	Statthal=;
99,	Unterhaltsgelder,		6,	„	zulässiig,	„	zulässig;
100,	Urtheile,		2,	„	strafgerichtliche,	„	strafgerichtliche;
106,	Verwaltungsgebiet,	2,	3,	„	buchhaltungs,	„	buchhaltung.

Spis alfabetyczny

zawierający Ustawy i Rozporządzenia, które począwszy od 1. Stycznia do 31. Grudnia 1855, dla zarządu Obrębu Krakowskiego wydane, i w piérwszym oddziale Dziennika Rządu Krajowego ogłoszone zostały (Rok II. Zeszyt I. do XLVII. N. 1. do 236.)

A.

Adj — Adm

Adjunkci przy prokuraturach skarbowych; postanowienia dotyczące wymaganych na tę posadę examinów. N. 216, S. 539.

Administracya dotyczących lasów i domenów skarbowych, oddana tymczasowo Krajowéj Dyrekcyi Skarbowéj w Krakowie. N, 201, S. 503.

— sprzedaży książek szkolnych; nowe takowéj urządzenie, zmiana nazwy, tudzież stanu osób, i płac tymże wyznaczonych. N. 87, S. 282.

Administracyjną drogą sprawdzić się mające wierzytelności nieoznaczone; o niemożności wylikwidowania pewnéj takowych cyfry przez zaskarzenie wierzycieli drogą wyzywawczą. N. 207, S. 506.

Administracyjne obowiązki komendantów wojskowych, i wynikła ztąd odpowiedzialność tychże. N. 98, S. 292.

Administracyjny obręb C. K. konsystorzów ewangelickich w Wiédniu; oznaczenie wieku, potrzebnego na posadę: pastora, kaznodziei lub kapłana pomocniczego, w tymże obrębie pomieścić się mającego. N. 15, S. 74.

— **okrąg** Krakowski; przeniesienie dotyczących takowego czynności rachunkowych kontrolnych etc. — z Buchalteryi Lwowskiéj, do osobnego téjże oddziału w Krakowie. N. 109, S. 310.

— **rok** 1856; Patent Cesarski dotyczący wymiaru podatków bezpośrednich na ten rok. N. 186, S. 398.

Adm — Adw

Administracyjny rok 1856; wynagrodzenie ustanowione za zaopatrywanie żołnierstwa w przechodzie wojskowym, w tymże roku odbytym. N. 191, S. 403.

Ad personam Jego Królewskiéj Wysokości Arcyxięcia Maxymiliana, jako Wielkiego Mistrza zakonu Niemieckiego, przez Jego Mość Cesarza Ferdynanda, pozostawione prawo dysponowania majątkiem Zakonu Niemieckiego aż do wysokości sumy 10000 Złotych Reńskich; Najwyższe zatwierdzenie tegoż prawa. N. 188, S. 400.

Adwokaci; ustawa o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852, wydana dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Województwa Serbskiego i Banatu Temeskiego, zawiérająca bliższe określenia, co do przyznanéj tamecznym wydziałom adwokackim na mocy zawartego w téj ustawie §. 32, władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury. N. 68, S. 243.

Adwokacka ustawa z dnia 24. Lipca 1852; nadanie wydziałom adwokackim w Węgrzech etc. na mocy §. 32 téjże ustawy, władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury. N. 68, S. 243.

Adwokacki examin; postanowienia, orzekające wymagalność i bliższe szczegóły przy zdawaniu onegoż, celem osiągnięcia wyższéj posady konceptowéj przy prokuraturach skarbowych w Wiédniu, w Pradze, Bernie, Insbruku, Gracu, we Lwowie i Krakowie. N. 216, S. 539.

Uwaga. Dla łatwiejszego rozpoznania, pod jakim Numerem i na jakiéj stronie poszukiwana ustawa, lub dotyczące rozporządzenie w Dzienniku Rządu Krajowego się znajduje, umieszczono w końcu każdego extraktu po wypuszczeniu liczby zeszytu, dwie tylko cyfry; z nich piérwsza, mająca przed sobą literę **N.** oznacza Numer porządkowy, zaś druga, mająca przed sobą **S.** oznacza liczbę strony.

Adwokackie wydziały w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i w Banacie Temeskim; bliższe oznaczenia co do wykonywanéj przez też wydziały — władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury, nadanéj tymże wydziałom §. 32. ustawy o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852. N. 68, S. 243.

Adwokatów i notaryuszów uwolnienie od obowiązku stawania za świadków sądowych w procesie karnym. N. 106, S. 306.

Adwokatów izba; p. *wydziały Adwokatów.*

Adwokatura; kandydaci do takowéj ulegają w Węgrzech, w Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i w Banacie Temeskim. władzy dyscyplinarnéj dotyczących wydziałów adwokackich, nadanéj tymże §. 32. ustawy o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852. N. 68, S. 243.

Akademicki Senat w Ołomuńcu; rozwiązanie takowego wraz z istniejącym tamże wydziałem nauk prawniczo-politycznych, oraz przepisy dotyczące podnoszenia z potrzebnych ztamtąd aktów odpisów i duplikatów. N. 210, S. 531.

Akademickie Władze; nakaz przedłużenia działalności ustawy tymczasowéj o organizacyi takowych na Uniwersytetach w Wiédniu, Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Gracu i Insbruku. N. 166, S. 368.

Akademie prawnicze C. K. w Austryi; o przypuszczeniu uczącéj się młodzieży z Pogranicza wojskowego do pobierania nauki prywatnéj w tychże. N. 91, S. 288.

— — i Uniwersytety w Austryi; urządzenia na tychże nauk prawniczo-politycznych, i obwieszczenie wyszłéj pod tym względem uchwały z dnia 25. Września 1855. N. 185, S. 385.

Akta byłego Senatu akademickiego w Ołomuńcu; postanowienia dotyczące podnoszenia odpisów i duplikatów z tychże aktów. N. 210, S. 531.

— — wydziału prawniczo-politycznego w Ołomuńcu; postanowienia dotyczące podnoszenia odpisów i duplikatów z tychże aktów. N. 210, S. 531.

— byłéj Komisyi examinacyjnéj, teoretycznych examinów Rządowych w Ołomuńcu; postanowienia dotyczące podnoszenia potrzebnych odpisów i duplikatów z tychże. N. 210, S. 531.

Aktem notaryalnym udowodnione wierzytelności; postępowanie sądowe przy ściąganiu takowych. N. 124, S. 325.

Aktem notaryalnym udowodnione wierzytelności, w mieście Krakowie etc.; p. *wierzytelności udowodnione etc. w Krakowie i jego okręgu.*

Alfabetyczny wykaz artykułów, od których cło na Elbie zniżoném lub opuszczoném zostało; zmiany i sprostowania zaszłe w tym wykazie. N. 153, S. 357.

Amortyzacya certyfikatów (rewersów), wystawionych ku zrealizowaniu pożyczki narodowéj z dnia 26. Czerwca 1854, niemniéj takich biletów pożyczkowych, assygnacyj na obligacye, i obligacyj długu Państwa wraz z odpowiedniemi kuponami i talonami; ustanowienie sądów właściwych do postępowania w tego rodzaju amortyzacyach, tudzież sposobu postępowania. N. 36, S. 138.

— obligacyj Nadwornéj Kamery Węgierskiéj, obligacyj węgierskich na dostawę srébra kościelnego, certyfikatów (rewersów) węgierskich na dostawę produktów, umorzenie nakoniec obligacyj kameralnego długu węgierskiego; przysłuża z prawa, sądowi krajowemu w Budach. N. 212, S. 532.

— p. *także umorzenie.*

Anhalt Bernburg; p. *Austrya i niektóre Rządy związku niemieckiego.*

Anhalt-Desau-Köthen; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku niemieckiego.*

Apelacya od cywilno-sądowych wyroków C. K. konsulatów w Turcyi; oznaczenie sądów krajowych wyższych, do których takowa wnoszoną być winna. N. 37, S. 143, §. 6.

Apretura; o naznaczeniu towarów tkackich wprowadzonych do przyrządzenia (apretury), stęplem kolorowym. N. 213, S. 533.

— p. *także przyrządzenie.*

Aptékarze; wyjaśnienie, czyli sprowadzanie i sprzedaż proszków Seidlitzkich im tylko jest pozwoloną. N. 118, S. 320.

Arcybiskup Strygoński; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

— **Zagrzebski**; zniesienie służącego takowemu jako opatowi Topuskiemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Arcyksiążę Maxymilian, Wielki Mistrz etc. p. *Maxymilianowi Arcyksięciu etc.*

Arcyopat S. Marcina; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Areszt tymczasowy, jako środek zabezpieczenia tymczasowy; rozwiązanie kwestyi, jakiemu sądownictwu ulega skarga podana celem usprawiedliwienia aresztu, jako środka zabezpieczenia tymczasowego. N. 117, S. 319.

— zamienienie na takowy kar pieniężnych; nałożonych przez sądy w postępowaniu karném. N. 43, S. 150.

Aresztantów okowanie w kajdany, nowe obwieszczenie przepisu, wydanego pod tym względem Najwyższém Postanowieniem z dnia 3. Czerwca 1834 celem ścisłego przestrzegania tego przepisu we wszystkich zakładach i sądach karnych. N. 215, S. 534.

Aresztu stosunkowego wyznaczenia w miejsce kary pieniężnéj, na osoby prywatne, używające swych ogrów bez właściwego na to pozwolenia do stanowienia klaczy. N. 92, S. 288.

— wymiar, zamiast kar pieniężnych, nałożonych za przekroczenia dochodów skarbowych niestałych; właściwe sądy w Węgrzech, Kroacyi etc. do zamiany takich kar pieniężnych na areszt. N. 190, S. 403.

Armia; p. *wojsko.*

Artykuł IV. procedury karnéj ogłoszonéj Najwyższym Patentem z dnia 29. Lipca 1853; wyjaśnienie takowego. N. 3, S. 5.

— 18. traktatu celno-handlowego z d. 19. Lutego 1853; ogłoszenie postanowień, dotyczących wykonywania tegoż artykułu. N. 221, S. 544.

Artykuły, od których cło na Elbie zniżoném lub opuszczoném zostało, zmiany i sprostowania, wynikłe z tąd w wykazie alfabetycznym tychże artykułów. N. 153, S. 357.

— **lékarskie**; nowa tychże taxa w Austryi, tudzież dotyczące rozporządzenia. N. 10, S. 37.

— VIII i IX. zawartego ze Związkiem niemieckim na dniu 10. Lutego 1831 kartelu o zbiegach wojskowych; oświadczenie, iż te dwa artykuły nie zostały zniesione przez zamienione między Austryą a Bawaryą na dniu 4. i 17. Stycznia 1852 oświadczenia ministeryalne traktujące tylko o wzajemném zniesieniu zwrotu kosztów za rekwizycye cywilno-sądowe. N. 71, S. 246.

Asekuracyi wzajemnéj od pożarów zakłady, dla Austryi niższéj i środkowéj C. K. uprzywilejowane; obowiązek obudwóch tych zakładów opłacania stępla od książeczek płatniczych, tudzież oznaczenie sposobu opłacania przypadających należytości, oraz dozwolenie, aby w tenże sam sposób uiszczane były należytości przez wszelkie inne zakłady asekuracyjne. N. 161, S. 365.

Asfodela; postępowanie celne względem główek téjże rośliny, obowiązujące w Krajach koronnych związkiem celnym objętych. N. 205, S. 504.

Asygnacya odprawnego pensyi i innych należytości, przypadających wdowom i siérotom po urzędnikach i sługach starostw górniczych; komu przysłuża do takowéj prawo. N. 64, S. 195, §. 9.

— przypadających nauczycielom gymnazyalnym rzeczywistym za zastępstwo, należytości. N. 194, S. 480, §. 9.

Asygnowanie zapomogi zaliczek i kosztów podróży urzędnikom i sługom niższym starostw górniczych; zakres działania, przypadający pod tym względem Namiestnikowi krajowemu. N. 64, S. 195, §. 10.

Augsburgskie c. k. Konsystorze w Wiédniu; p. *Ewangelickie konsystorze w Wiédniu.*

Austrya, Bawarya i Wirtemberg; protokół spisany w Wiédniu przez pełnomocników tych trzech Państw z powodu przystąpienia Rządu Wirtembergskiego do zawartego między Austryą a Bawaryą na dniu 2. Grudnia 1851 traktatu żeglugi parowéj na Dunaju. N. 139, S. 348.

Austrya i Bawarya; oświadczenie iż artykuł VIII i IX zawartego ze Związkiem Niemieckim na d. 10. Lutego 1831 względem zbiegów wojskowych kartelu, nie zostały zniesionemi przez zamienione między Austryą a Bawaryą oświadczenia Ministeryalne, traktujące o wzajemném zniesieniu kosztów przypadających za rekwizycye cywilno-sądowe. N. 71, S. 246.

— — — rozszérzenie istniejącego między temiż układu z r. 1852, pod względem wzajemnego dozwolenia sądowéj pogoni na obopólnych terytoryach i wzajemnego udzielania pomocy żandarmeryi w przypadkach elementarnych. N. 187, S. 399.

— i niektóre Rządy Związku Niemieckiego; rozszérzenie zawartego między temiż Rządami traktatu o wydawanie sobie wzajemne zbrodniarzy pospolitych (prostych). N. 137, S. 344.

— — — — — — rozszérzenie zawartego między temiż Rządami traktatu, o wzajemne wydawanie sobie nietylko pospolitych lecz i politycznych zbrodniarzy. N. 138, S. 345.

Austr

Austrya i Państwo Papiezkie; konkordat z dnia 18. Sierpnia 1855, zawarty między Jego Świątobliwością Papiéżem Piusem IX. i Jego C. K. Apostolską Mością Franciszkiem Józefem, Cesarzem Austryi. N. 209, S. 509.

i Porta Ottomańska; zawarty między temi dwóma Rządami regulamin pastwiskowy, dotyczący mokanów w Bulgaryi. N. 125, S. 329.

— **i Rosya**; traktat pocztowy, zawarty między obydwoma Państwami dnia 23. Kwietnia— 5. Maja 1854. N. 4, S. 7.

— **i Saksonia**; zawarta między obydwoma Państwami umowa, mająca na celu powstrzymanie, ile możności przekroczeń leśnych, myśliwskich, rybołowskich i polowych w terytoryach obustronnych. N. 189, S. 402.

— **i Szwajcarya**; zawarty między Rządami obudwóch tych Państw na dniu 20. Listopada 1855 w Bernie, traktat o wzajemne wydawanie zbrodniarzy. N. 224, S. 547.

— **i Związek niemiecki**; oświadczenie iż artykuły VIII i IX zawartego między temi obydwoma Państwami na dniu 10. Lutego 1831 kartelu o zbiegach wojskowych, nie zostały zniesionemi przez zamienione między Austryą i Bawaryą na d. 4. i 17. Stycznia 1852, oświadczenia Ministeryalne. N. 71, S. 246.

— **Modena i Parma**; p. *Austryacko-Modeńsko-Parmeński związek celny.*

— **niżéj Anizy**; odgraniczenie powiatów urzędowych, starostwa górniczego w Steyr, tudzież komisaryatu górniczego w Wiener-Neustadt. N. 147, S. 355.

— — — o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w tych sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom patentu z dnia 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

— — — oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokułów prenotacyjnych o professyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— — — postanowienie, dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie w r. administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

Austr

Austrya niżéj Anizy; przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— — — uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850. N. 86, S. 282.

— — — ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— — — ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— — — wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— — — wyznaczenie wieku potrzebnego, na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. Konsystorzów ewangelickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— — — zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

— **Niższa i środkowa**; obowiązek istniejących tamże dwóch zakładów wzajemnéj od pożarów asekuracyi, do opłacania stępla od książeczek płatniczych, tudzież oznaczenie sposobu opłacania przypadających należytości, który to sposób opłacania należytości dozwolonym być ma także wszelkim innym zakładom asekuracyi ogniowéj. N. 161, S. 365.

— **wyżéj Anizy**; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w tych sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom patentu z dnia 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

— — — oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokułów prenotacyjnych o profesyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— — — przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— — — uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych kontów depozytowych, przepisanego §. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850. N. 86, S. 282.

Austr

Austrya wyżéj Anizy, ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— — ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— — — ustanowienie wynagrodzenia przypadającego za zaopatrzenie żołnierstwa w przechodzie w r. 1856. N. 191, S. 403.

— — — wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— — — wyznaczenie wieku, potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. Konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— — — zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Austryaccy poddani; szczegółowe postępowania względem ukarania takowych w myśl Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21. Października 1855 za popełnione lub zamierzone przez nich w krajach celnego Związku niemieckiego ukrócenia austryackich dochodów celnych. N. 232, S. 559.

— — tudzież osoby pod opieką Austryi w Turcyi bawiące; p. *poddani Austryaccy w Turcyi bawiący.*

— — ukaranie takowych w myśl Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21. Października 1855 za przestępstwa dochodów austryackich skarbowych niestałych, popełnione lub zamierzone przez nich za granicą. N. 229, S. 555, tudzież N. 230, S. 556.

Austryacka taxa lékarstw nowa, tudzież dotyczące téjże postanowienia. N. 10, S. 37.

Ausst — Av

Austryacki bank narodowy uprzywilejowany; nadane takowemu, jako bankowi hipotecznemu korzyści. N. 199, S. 482.

— **węzeł celny**; zmiana w tymże dotychczasowéj taryfy celnéj pod względem postanowienia celnego z książkami, mapami, dziełami muzycznemi i t. p., pochodzącemi z wolnego obrotu handlowego między Austryackiemi a Niemieckiemi krajami celnozwiązkowemi. N. 107, S. 308.

— **zakład** kredytowy uprzywilejowany handlowo-przemysłowy; utworzenie takowego i nadanie mu statutów. N. 200, S. 486.

Austryackie C. K. Konsulaty w Turcyi; p. *Konsulaty C. K. Austryackie w Turcyi.*

— **dochody celne**; szczegółowe postanowienia, względem ukarania poddanych austryackich za popełnione lub zamierzone przez nich w obrębie krajów Związkowo-Niemieckich, ukrócenia tychże dochodów. N. 232, S. 559.

— — **skarbowe** niestałe, wewnątrz Monarchii prawnie zaprowadzone; ukaranie poddanych Austryackich za popełnione lub zamierzone przez nich za granicą przestępstwa tych dochodów. N. 229, S. 555, tudzież N. 230, S. 556.

— **Państwo**; warunki przyjęcia poddanych k. Bawarskich w związek Państwa Austryackiego. N. 16, S. 74.

— **wody graniczne**, wewnątrz kraju istniejące; rozporządzenie nowych przepisów co do żeglugi parowéj na takowych. N. 23, S. 123.

„**Avvisi** agli Italiani et agli emigrati per la futura riscossa“ zakaz tego pisma drukowego, napisanego przez Rafała Garagnani w Turynie 1854. N. 39, S. 148.

B.

Bad — Ban

Baden; p. *Austrya i niektóre Państwa Związku Niemieckiego.*

Banat; p. *Serbia, Województwo i Banat Temeski.*

Bank hipoteczny; nadane Bankowi Austryackiemu narodowemu uprzywilejowanemu, jako bankowi hipotecznemu korzyści. N. 199, S. 482.

Ban — Baw

Bank narodowy Austryacki uprzywilejowany; nadane takowemu, jako bankowi hipotecznemu korzyści. N. 199, S. 482.

Banknoty nowe po 10 Złotych Reńskich postanowienie wydania tychże. N. 154, S. 358.

Bawarya, Austrya i Wirtemberg; protokół spisany w Wiédniu przez pełno-

mocników tych trzech Państw, z powodu przystąpienia Rządu Wirtembergskiego do zawartego między Austryą a Bawaryą na dniu 2. Grudnia 1851 traktatu żeglugi parowéj na Dunaju. N. 139, S. 348.

Bawarya i Austrya; oświadczenie iż artykuły VIII i IX zawartego ze Związkiem niemieckim na dniu 10. Lutego 1831 kartelu, dotyczącego zbiegów wojskowych nie zostały zniesionemi przez zamienione między Austryą a Bawaryą na dniu 4. i 17. Stycznia 1852 oświadczenia Ministeryalne. N. 71, S. 246.

— — — rozszérzenie istniejącego między temiż układu z r. 1852 pod względem wzajemnego dozwolenia sądowéj pogoni na obopólnych terytoryach, tudzież udzielania sobie nawzajem pomocy żandarmeryi w przypadkach elementarnych. N. 187, S. 399.

Bawarscy poddani; warunki przyjęcia takowych w związek Państwa Austryackiego. N. 16, S. 74.

Bawarski urząd celny poboczny klasy II. Ehrwald w Griessen; podniesienie takowego do stopnia urzędu celnego pobocznego klasy I. N. 160, S. 365.

Bawełniana przędza; równe postępowanie celne z takową bez względu, czy takowa przyrządzoną jest na osnowę lub nie. N. 115, S. 318.

Bednarskie naczynia; postępowanie celne z winem cypryjskiém, sprowadzaném w tychże. N. 214, S. 534.

Bern w Szwajcaryi; zawarty tamże między Rządami Austryi i Rzeczypospolitéj Szwajcarskiéj na d. 20. Listopada 1855 traktat o wzajemne wydawanie zbrodniarzy. N. 224, S. 547.

Berno w Morawie; przepis wydany dla tamecznéj krajowéj Dyrekcyi skarbowéj pod względem examinów na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach finansowych. N. 216, S. 539.

— — rozpoczęcie działalności nowo tamże dla Morawy i Szlązka uorganizowanego Sądu Krajowego Wyższego, tudzież Nadprokuratury sądowéj. N. 67, S. 243.

Bezdziedzicme spadki; zniesienie prawa do takowych, służącego Arcybiskupowi Strygońskiemu, Biskupowi obecnie zaś Arcybiskupowi Zagrzebskiemu jako Opatowi Topuskiemu, Biskupowi Rabskiemu, Arcyopatowi Św. Marcina i Kapitule Rabskiéj, obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i w Banacie Temeskim. N. 40, S. 150.

Bezpośrednie podatki na rok administracyjny 1856; Patent Cesarski, dotyczący wymiaru tychże. N. 186, S. 398.

Bielonych i farbowanych skórek oclenie; p. *skórek jagnięcych oclenie.*

Biletów pożyczkowych umorzenie; p. *pożyczkowych biletów umorzenie.*

Biskup Rabski; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

— **Zagrzebski** obecnie Arcybiskup Zagrzebski; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Bliższe ograniczenie przychodów (poborów) w służbie kasowéj przy prokuraturach skarbowych, tudzież składanie rachunków pod tym względem. N. 56, S. 185, §. 18.

— **określenia** co do przypuszczenia uczniów prywatnych do examinów dojrzałości. N. 47, S. 161.

— **postanowienia** pod względem oznaczenia godziny policyjnéj. N. 74, S. 249.

Błędy druku; p. *Drukowe błędy.*

Bodeńskie jezioro; zmiana w postanowieniach co do zakazu zbliżania się statków ładownych do brzegów takowego. N. 45, S. 154.

Borgowanie podatków przy wyrabianiu płynów spirytusowych przepalanych, piwa i cukru z buraków lub z zagranicznéj mąki cukrowéj. N. 94, S. 289.

Brakujących nauczycieli gimnazyalnych zastępstwo; p. *zastępstwo brakujących nauczycieli gimnazyalnych.*

Brema, wolne miasto; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Brody; rozpoczęcie działalności tamecznego Sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

Brunswik; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Brzegi jeziora Bodeńskiego; zmiana w postanowieniach co do zakazu zbliżania się statków ładownych do tychże brzegów. N. 45, S. 154.

Buchalterya nadworna loteryjna; połączenie téjże od dnia 1. Sierpnia 1855 z Buchalteryą Nadworną tytuniową i stęplową. N. 116, S. 319.

— **Rządowa galicyjska** we Lwowie; przeniesienie wszelkich przez takową dotąd

sprawowanych, lecz dotyczących Okręgu administracyjnego Krakowskiego, czynności rachunkowych, kontrolnych i pomocniczych, do odrębnie ustanowionéj w Krakowie prowizorycznéj Buchalteryi Rządowéj. N. 109, S. 310.

Buchalterya Rządowa w Krakowie; utworzenie odrębnego tymczasowego téjże oddziału w Krakowie, oraz przeniesienie do tegoż oddziału Buchalteryi wszelkich, okrąg administracyjny krakowski dotyczących, a dotąd przez Buchalteryą Rządową Lwowską sprawowanych czynności rachunkowych, kontrolnych i pomocniczych. N. 109, S. 310.

Bud jarmarcznych prenotacya protokolarna; p. *jarmarcznych bud i profesyj sprzedajnych prenotacya protokolarna.*

Budowa kolei żelaznéj w Tyrolu i Vorarlbergu; postępowanie przy zakupywaniu tamże gruntów pod takową. N. 227, S. 553.

Budowanie gościńców erarialnych i utrzymywanie tychże w Węgrzech, w Siedmiogrodzie, w Kroacyi, Slawonii, Serbii i w Banacie. N. 66, S. 243.

— — **publicznych** w Kroacyi i Slawonii, przepis o konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 169, S. 369.

— — — w Siedmiogrodzie; przepis, dotyczący konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 171, S. 370.

— — — w Węgrzech; przepis dotyczący konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 168, S. 369.

— — — w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim; przepis o konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 170, S. 370.

Budy we Węgrzech; Sądowi krajowemu w Budach przysługa prawo wytoczenia postępowania amortyzacyjnego, tudzież zawyrokowanie umorzenia (amortyzacyi) obligacyj Nadwornéj Kamery Węgierskiéj, obligacyj węgierskich na dostawę srebra kościelnego, certyfikatów (rewersów) węgierskich na dostawę produktów, umorzenia nakoniec kameralnego długu węgierskiego. N. 212, S. 532.

Bukowina; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z dnia 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

Bukowina; postanowienie dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie, w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— rozpoczęcie działalności Rozporządzenia, urządzającego stósunek urzędów podatkowych do urzędów powiatowych, i tychże przełożonych do Trybunałów pierwszéj Instancyi i do sądów powiatowych, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— ustanowienie liczby klas dla szkół głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie władz górniczych piérwszéj Instancyi, przeznaczonych do zarządu regale górniczego. N. 175, S. 377.

— wraz z Galicyą i Lodomeryą; rozpoczęcie działalności nowo uorganizowanego dla tychże Sądu Krajowego Wyższego i Nadprokuratury Rządowéj we Lwowie, niemniéj zaprowadzić się mających w obrębie tegoż Sądu Wyższego Trybunałów piérwszéj Instancyi i Prokuratur Rządowych, tudzież ustaw z nową organizacyą sądową w związku będących. N. 130, S. 338.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wyznaczenie wieku, potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. Konsystorzów ewangelickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— wyznaczenie wynagrodzenia, przypadającego za zaopatrywanie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie wojska za czas od 1. Maja aż do końca Października 1855. N. 84, S. 272.

— zaprowadzenie niższo-austryackiéj miary i wagi, jako jedynie prawnie obowiązujących. N. 158, S. 363.

— zaprowadzenie nowouorganizowanych czysto-politycznych i mieszanych Urzędów powiatowych i rozwiązanie dotychczasowych Władz politycznych piérwszéj Instancyi. N. 131, S. 340.

Bulgarya; zawarty między Rządami Austryi i Porty Ottomańskiéj regulamin pastwiskowy, dotyczący przebywających w Bulgaryi owczarzy austryackich (mokanów). N. 125, S. 329.

Buraki; cukier z takowych lub z zagranicznéj mąki cukrowéj wyrabiany, używa téj korzyści, iż podatki od wyrobu onegoż, bor-

gowane być mogą. N. 94, S. 289.

Burakowego cukru wyrób; oznaczenie opłaty od takowego. N. 93, S. 289.

C.

Caroliana w Sardynii; p. *Costa Caroliana w Sardynii.*

Cebulka, zwana **„złotogłówek"** (radix asphodeli); postępowanie celne z główkami téjże w obrębie powszechnego Związku celnego. N. 205, S. 504.

Celna taryfa powszechna z dnia 5. Grudnia 1853; zaszłe w téjże zmiany i sprostowania. N. 152, S. 356.

— — wyjaśnienie wyrazu „półzboże" w myśl téjże taryfy. N. 176, S. 378.

Celne dochody w Austryi; p. *Dochody celne w Austryi.*

Celne postępowanie z cebulą: (radix asphodeli) **„złotogłówek,"** w obrębie Krajów koronnych celno-związkowych. N. 205, S. 504.

— — z przędzą bawełnianą, na osnowę przyrządzoną, ma być toż samo, co z przędzą takąż, na osnowę nieprzyrządzoną. N. 115, S. 318.

— — z skórkami jagnięcemi i skórkami z wyporków, przyrządzonemi na biało i farbowanemi, atoliż nie podszywanemi, ani daléj wyrabianemi. N. 136, S. 343.

— — z surrogatem wina, tudzież tak zwanym proszkiem winnym w obrocie tychże handlowym. N. 181, S. 382.

— — z winem Cypryjskiém, sprowadzaném na morzu w naczyniach bednarskich. N. 214, S. 534.

— **ulżenia**, lub opuszczenia cła od niektórych artykułów na Elbie; zmiany i sprostowania zaszłe w alfabetycznym tychże artykułów wykazie. N. 153, S. 357.

— — rozciągnięcie takowych w obrocie wzajemnym ze Związkiem celnym, na towary żelazne nieszlifowane, niepolerowane, nielakierowane, w tych połączeniach, które traktatem handlowym i celnym z dnia 19. Lutego 1853 są dozwolone. N. 22, S. 122.

— — rozciągnięcie ulżeń celnych przyznanych we wszystkich Krajach koronnych, powszechném terytoryum celném objętych, dla skórek kozich i owczych *półgarbowa-*

nych, także na takież skórki już *garbowane*, lecz jeszcze niefarbowane, ani daléj przyrządzane. N. 9, S. 34.

Celne urzędy do Związku celnego Austyacko-Modeńsko-Parmeńskiego należące; upoważnienie niektórych z tych urzędów, tudzież niektórych urzędów celnych Sardyńskich do wzajemnego przekazywania sobie towarów tranzytowych. N. 78, S. 270.

— — na wyspach Gwarnaryjskich i w Istryi, zaszłe do tychże zmiany celne. N. 206, S. 504.

— — **poboczne** klasy I.; przeistoczenie tychże w Vilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler na takież urzędy klasy II. N. 49, S. 163.

— — — — — w Duino, Monfalcone i Cervignano; umocowanie tychże do oclenia dalmackich olejów i win wylegitymowanych. N. 235, S. 566.

— — — — — wzdłuż granicy ku Szląsku Pruskiemu i hrabstwu Glatz położone; przedłużenie przyznanego tymże urzędom upoważnienia do zastósowania cła względniejszego względem przewozu żelaza surowego, świadectwami pochodzenia zaopatrzonego, na przeciąg czasu od dnia 1. Lipca 1855 aż do końca Czerwca 1856. N. 114, S. 318.

— — — klasy II; zniesienie takowych w Oberhochsteg i Sulzberg, tudzież przesadzenie urzędów celnych pobocznych Vilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler z klasy I. do klasy II. N. 49, S. 163.

— — — w Revere i Varese w Lombardyi; zniesienie tychże i zaprowadzenie w Varese urzędu kontrolującego towary. N. 195, S. 480.

— — **Sardyńskie**; p. *Sardyńskie urzędy celne.*

— — **w Istryi** i na wyspach Gwarnaryjskich; postanowienia dotyczące czasowego zniżenia cła od niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież od mąki z kukurydzy, przy wprowadzeniu takowych przez wspomnione urzędy celne. N. 72, S. 246.

— — zmiany zaszłe w wykazie takowych z po-

wodu ścieśnienia obrębów portów wolnych Zengg i Karlopago w Kroacyi, tudzież ogłoszenie tych zmian. N. 81, S. 271.

Celnéj taryfy z dnia 5. Grudnia 1853; zmiana co do uwagi 1. pozycyi 79, a) i b) o wolnym obrocie książek etc. w krajach celno-związkowych. N. 107, S. 308.

— — zmiana, pod względem oclenia skórek jagnięcych tudzież skórek po odeszłych owcach bielonych i farbowanych, z wyjątkiem wszakże *podszytych*, lub daléj przyrządzonych. N. 136, S. 343.

— — zmiana, w krajach koronnych celno-związkowych pod względem postępowania celnego z książkami, mapami, dziełami muzycznemi, obrazami i t. p. pochodzącemi z wolnego obrotu Państw celno-związkowych niemieckich. N. 107, S. 308.

Celno-handlowy traktat z dnia 19. Lutego 1853; p. *traktat celno-handlowy* etc.

Celno urzędowe postępowanie z drukami zagranicznemi; odjęcie tegoż prawa głównemu urzędowi celnemu w Eger w Czechach. N. 7, S. 32.

Celno-urzędowego dochodzenia; niejakie ulżenie, co do towarów przechodowych, do obrotu zamorskiego przeznaczonych, a przesyłanych w skrzynkach blaszanych lutowanych, tudzież pakowanych z szczególniejszą starannością za pomocą maszyn; niemniéj przy deklarowaniu towarów przechodowych, w jedném i tém samém kollo zapakowanych, a do różnych pozycyj taryfowych należących. N. 108, S. 308.

Celno-związkowe Państwa niemieckie; postępowanie celne w krajach koronnych celno-związkowych z książkami, mapami, dziełami muzycznemi, obrazami i t. p. pochodzącemi z wolnego tychże Państw obrotu. N. 107, S. 308.

Celny i handlowy traktat z dnia 19. Lutego 1853; ogłoszenie postanowień, dotyczących wykonywania artykułu 18 tegoż traktatu. N. 221, S. 544.

Celny obręb Wenecki; uwolnienie od cła ryb świéżych i płazów skorupiastych, przesyłanych z obrębu wolnego portu Weneckiego do powyższego obrębu celnego. N. 119, S. 321.

— **urząd** C. K. w Confluente i K. Sardyński w Costa Caroliana; udzielenie tymże dwom urzędom upoważnienia do wzajemnego przekazywania sobie towarów przechodowych. N. 26, S. 128.

Celny urząd główny drugiéj klasy w Komotowie w Czechach; urządzenie tegoż tymczasowe, a zniesienie natomiast istniejącéj tam dawniéj kontroli towarów, oraz zniesienie przeniesionego tamże tymczasowo z Sebastyansbergu urzędu celnego pobocznego pierwszéj klasy. N. 113, S. 318.

— — — w Eger w Czechach; uchylenie służącego temuż urzędowi prawa do postępowania celno-urzędowego z drukami zagranicznemi. N. 7, S. 32.

— — **poboczny** klasy drugiéj w Schanzendorf w Czechach; urządzenie tegoż urzędu. N. 120, S. 321.

— — — klasy II. w Ehrwald w Griessen w Królestwie Bawarskiém; podniesienie tegoż do stopnia urzędu celnego pobocznego klasy I. N. 160, S. 365.

— — w Szczakowéj; dozwolenie czasowe wolnego od cła wprowadzania pszenicy przez tenże urząd. N. 122, S. 323.

— **związek**; urządzeń tegoż związku probiércze zaprowadzenie, a mianowicie organizacya w tym duchu urzędów celnych i straży skarbowéj w okręgu kameralnym Krakowskim. N. 19, S. 80.

— — **Austryacko-Modeńsko-Parmeński**; dalsze upoważnienie niektórych urzędów celnych, do tegoż związku należących, tudzież niektórych urzędów celnych Sardyńskich, do wzajemnego przekazywania sobie towarów tranzytowych. N. 78, S. 270.

— — **Niemiecki**; rozciągnienie ulżeń celnych w wzajemnym z tymże związkiem obrocie na towary żelazne nie szlifowane, nie polerowane, nie lakierowane, w połączeniach, dozwolonych traktatem celno-handlowym z dnia 19. Lutego 1853. N. 22, S. 122.

— — — patrz *także Niemiecki Związek celny*.

— — **powszechny**; oclenie olejów tłustych w objętych tymże Związkiem krajach koronnych. N. 198, S. 482.

Celnych dochodów Austryackich ukrócenia, popełnione lub zamierzone w krajach celnego Związku Niemieckiego przez poddanych Austryackich; szczegółowe postanowienia dotyczące wykonania Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21. Października 1852 pod względem ukarania takowych ukróceń. N. 232, S. 559.

— **przepisów** zmiana, co do przedmiotów nie prawdziwie pozłacanych lub posrébrzanych. N. 172, S. 372.

Celnych urzędów i straży skarbowéj w okręgu kameralnym Krakowskim organizacya, celem przeprowadzenia tamże probierczego urządzeń Związku celnego. N. 19, S. 80.

Celnym i handlowym traktatem z dnia 19. Lutego 1853 dozwolone zmiany, dotyczące ulżeń celnych co do towarów żelaznych, w obrębie związku celnego niemieckiego, tudzież zmiany wynikłe z tąd w taryfie celnéj z dnia 5. Grudnia 1853. N. 22, S. 122.

— **Związkiem powszechnym** objęte kraje koronne; p. *Związkiem celnym powszechnym objęte kraje koronne.*

Centralna dyrekcya fabryk tytuniu; p. *dyrekcya centralna fabryk tytuniu.*

Centralne kongregacye w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; zarządzenie zwołania takowych i nowe rozpoczęcie ich działalności. N. 143, S. 351.

Centralny urząd fiskalny tymczasowy w Temeswarze; przepisy służbowe temuż nadane. N. 56, S. 168.

— — — — w Zagrzebiu; przepisy służbowe temuż nadane. N. 56, S. 168.

Certyfikaty (rewersy) węgierskie na dostawę produktów; przeprowadzenie umorzenia tychże certyfikatów należy do sądu krajowego w Budach. N. 212, S. 532.

— — wystawione ku zrealizowaniu pożyczki narodowéj z dnia 26. Czerwca 1854; Sądy wyznaczone do umorzenia tychże, tudzież sposób postępowania przy tém. N. 36, S. 138.

Cervignano; umocowanie tamecznego urzędu celnego pobocznego klasy I. do oclenia dalmatyńskich olejów i win wylegitymowanych. N. 235, S. 566.

— **i Monfalcone**; zaprowadzenie osobnéj kontroli paszportowéj w powyższych dwóch powiatach politycznych, dla przeszkodzenia tamże przemycaniu towarów. N. 146, S. 355.

Cesarstwa orzeł, jako znak uwierzytelnienia w urzędach cymentowych zaprowadzony. N. 220, S. 543.

Cesaty Wincenty; zakaz pisma, ogłoszonego przez tegoż drukiem w Verzelli 1854 pod tytułem „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia“. N. 39, S. 148.

Ciążące na dziedzictwie wierzytelności hipotekowane i niehipotekowane; o rozdzieleniu takowych, celem wynalezienia przypadającego od nich procentu. N. 30, S. 131.

Ciężarów gruntowych odkup i regulacya; o kompetencyi komisyj krajowych, trudniących się temi przedmiotami tudzież sądów, do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, ulegających postanowieniom patentu z dnia 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

Ciężary gruntowe w Morawii, na Szlązku, w Styryi, Karyntyi, Krainie, w Tryeście i w Istryi; dla uzyskania wykreślenia tychże nie potrzebują być załączone odpisy dokumentów. N. 83, S. 272.

Cła opuszczenie w obrocie handlowym, od wyrobów kopalni rządowych, wyszłych z C. K. urzędu spedycyjnego w Wenecyi. N. 164, S. 367.

— przechodowego i wchodowego zniesienie od sumaka, N. 41, S. 150.

— względniejszego zastósowanie względem żelaza surowego świadectwami pochodzenia zaopatrzonego w przechodzie onegoż do Szlązka pruskiego i hrabstwa Glatz. N. 114, S. 318.

— zniżenie czasowe od niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież od mąki z kukurydzy przy wprowadzeniu takowych przez urzędy celne w Istryi i wyspy Gwarneryjskie. N. 72, S. 246.

Cło; celno urzędowego dochodzenia niejakie ulżenie, co do towarów przechodowych do obrotu zamorskiego przeznaczonych, a przesyłanych w skrzynkach blaszanych lutowanych, tudzież pakowanych z szczególniejszą starannością za pomocą maszyn; niemniéj przy deklarowaniu towarów przechodowych, w jedném kollo razem zapakowanych, a do różnych pozycyj taryfowych należących. N. 108, S. 308.

— celno-urzędowego dochodzenia niejakie ulżenie, przy deklarowanych towarach przechodowych, w jedném kollo razem zapakowanych, lecz do róznych pozycyj taryfowych należących. N. 108, S. 308.

— czasowe opuszczenie takowego od pszenicy wprowadzonéj przez celny urząd w Szczakowy. N. 122, S. 323.

— uwolnienie od opłaty takowego ryb świeżych i płazów skorupiastych, w przesyłaniu tychże z obrębu wolnego portu Wenecyi, do obrębu celnego Weneckiego. N. 119, S. 321.

Cło; uwolnienie sumaka od opłaty cła przechodowego i wchodowego. N. 41, S. 150.

— zmiana przepisów celnych odnoszących się do nieprawdziwie pozłacanych lub posrebrzanych. N. 172, S. 372.

— zmiana taryfy celnéj co do ustępów: 60. g), 62. c) i d) tudzież 75. c), pod względem wyrobów papiérowych i towarów kalétniczych, N. 197, S. 481.

— — — — co do ustępu 61 a) zmiana przez przydanie uwagi 2, dotyczącéj oclenia skórek jagnięcych, tudzież skórek po odeszłych owcach bielonych i farbowanych, z wyjątkiem wszakże podszytych lub daléj przyrządzonych. N. 136, S. 343.

— — — — z dnia 5. Grudnia 1853 co do uwagi 1 pozycyi 79. a) i b) co do cła od książek, map etc. N. 107, S. 308.

— zmiany i sprostowania wykazu alfabetycznego artykułów, od których cło na Elbie zniżoném lub opuszczoném zostało. N. 153, S. 357.

- zmiany postanowień taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853 odnoszące się do oclenia wedle rzeczywistéj wagi czystéj. N. 5, S. 31.

— zmiany zaszłe w prawach oclenia służących urzędom celnym w Istryi i na wyspach Gwarnaryjskich. N. 206, S. 504.

Collo; w jedném „Collo“ zapakowane, do różnych wszakże pozycyj należące towary przechodowe, doznawać winny pewnych ulżeń celnych co do dochodzenia deklaracyj. N. 108, S. 308.

Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia; zakaz tego pisma drukowego ogłoszonego w Verzelli 1854 przez Wincentego Cesati. N. 39, S. 148.

Confluente; C. K. urząd celny i *Costa Caroliana*, K. Sardyński urząd celny; udzielenie obydwom tym urzędom celnym upoważnienia do wzajemnego przekazywania sobie towarów przechodowych. N. 26, S. 128.

Costa Caroliana; K. Sardyński urząd celny i *Confluente*, C. K. urząd celny; udzielenie obydwom tym urzędom celnym upoważnienia do wzajemnego przekazywania sobie towarów przechodowych. N. 26, S. 128.

Cukier burakowy; objaśnienie przepisów rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852 dotyczących borgowania podatków przy wyrabianiu takowego. N. 94, S. 289.

Cukier burakowy; oznaczenie opłaty od wyrobu takowego. N. 93, S. 289.

— **z zagranicznéj mąki** cukrowej; objaśnienie przepisów Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852, dotyczących borgowania podatków przy wyrabianiu takowego. N. 94, S. 289.

Cymentowe urzędy; zaprowadzenie w tychże orła Cesarstwa, jako powszechnego znaku uwierzytelnienia. N. 220, S. 543.

Cypryjskie wino, w naczyniach bednarskich morzem sprowadzane; celne postępowanie z témże. N. 214, S. 534.

Cywilne i karne sprawy; wynagrodzenie lekarzy, za użycie tychże w celach są dowo-lekarskich w takowych sprawach. N. 46, S. 154.

— **sądy karne**; żandarmi, niżéj wachmistrza stawający za świadków przed takowemi sądami, jaką pobierać mają za to należytość. N. 219, S. 543.

— **wynagrodzenie** (Taglia) w Dalmacyi za dostawę zbiega wojskowego; podwyższenie takowego. N. 57, S, 188.

Cywilnéj jurysdykcyi norma, wydana dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Serbii z Banatem i dla Siedmiogrodu; wyjaśnienie użytego w téjże normie wyrazu: „dobra szlacheckie“. N. 129, S. 338.

— **sądowości** wykonywanie nad poddanemi austryackiemi w Turcyi, przez C. K. Konsulaty. N. 37, S. 141, i N. 77, S. 252.

— **taglii** (wynagrodzenia) podwyższenie w Dalmacyi za dostawę zbiega wojskowego. Nr. 57, S. 188.

Cywilnych ustaw księga powszechna; objaśnienie Patentu z dnia 23. Marca 1852 pod względem działalności w mieście Krakowie i jego okręgu rozporządzeń dodatkowych, odnoszących się do przedmiotów tą księgą objętych. N. 167, S. 369.

— — — — rozpoczęcie działalności Najwyższego Patentu z dnia 23. Marca 1852 nakazującego zaprowadzenie takowéj w okręgu miasta Krakowa. N. 130, S. 338.

Czas i warunki przedawnienia przestępstw, Ustawy leśnéj z d. 3. Grudnia 1852. N. 97. S. 291.

Czasowe uwolnienie od cła pszenicy, wprowadzanéj przez celny urząd w Szczakowéj. N. 122, S. 323.

— **zniżenie** cła od niektóych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież od mąki

z kukurydzy, przy wprowadzaniu takowych przez urzędy celne w Istryi i na wyspach Gwarnaryjskich. N. 72, S. 246.

Czasowo od służby uwolnieni żołnierze, a zostający w służbie straży skarbowéj; właściwość sądów do ukarania dezercyi lub innych przekroczeń, popełnionych przez tychże. N. 59, S. 188.

Czechy; nowe odgraniczenie okręgów urzędowych, przydzielonych starostwom górniczym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilznie i Komotowie, ze względu na nową polityczno-sądową organizacyę Królestwa Czeskiego. N. 179, S. 379.

— o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygnienia w tych sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z d. 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

— oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokułów prenotacyjnych o profesyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— postanowienie dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie w r. administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— rozpoczęcie działalności nowo-uorganizowanego Sądu Wyższego i Nadprokuratury Rządowéj w Pradze, niemniéj władz czysto-sądowych piérwszéj Instancyi wraz z Prokuraturą Rządową, tudzież ustaw, z nową organizacyą sądów w związku będących. N. 75, S. 250.

— rozpoczęcie działalności Rozporządzenia, urządzającego stósunek urzędów podatkowych do urzędów powiatowych i tychże przełożonych do Trybunałów piérwszéj Instancyi i do Sądów powiatowych, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— — — — z d. 24. Stycznia 1855. poruczającego nadal sporządzenie wykazów miesięcznych, potrzebnych do wymiaru taglii dla C. K. żandarmeryi za dostawionych przez nią, i na karę skazanych złoczyńców, nie Prokuratorom Rządowym, lecz Sądom. N. 34, S. 138.

— — — tamecznych urzędów obwodowych. N. 69, S. 243.

— — — urzędowéj tamecznych urzędów powiatowych. N. 70, S. 244.

Czechy; tymczasowe urządzenie urzędu celnego głównego klasy II. w Komotowie. N. 113, S. 318.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850. N. 86, S. 282.

— urządzenie urzędu celnego pobocznego II. klasy w Schanzendorf. N. 120, S. 321.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu, oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 pod względem wydania opisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wyznaczenie wieku potrzebnego na posadę postora, kaznodziei lub kapłana, chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— zaprowadzenie niższo-austryackiéj miary i wagi, jako jedynie prawnie obowiązującéj. N. 140, S. 350.

— zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

— zaprowadzenie osobnéj kontroli pasportowéj, dla przeszkodzenia przemycaniu towarów w okręgu granicznym powiatu kameralnego Litomirzskiego. N. 53, S. 166.

Czerniowce; rozpoczęcie działalności nowo tamże zaprowadzonego trybunału pierwszéj instancyi i istniejącéj przy tymże prokuratury Rządowéj, tudzież tamecznego delegowanego miejskiego sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

Czeska Nadprokuratura Rządowa w Pradze; rozpoczęcie działalności téjże. N. 75, S. 250.

Czeski Sąd krajowy wyższy w Pradze, nowo zorganizowany; rozpoczęcie działalności tegoż. N. 75, S. 250.

Czeskich sądów organizacya; rozpoczęcie działalności téjże. N. 75, S. 250.

Czeskie Prokuratury Rządowe; rozpoczęcie działalności tychże. N. 75, S. 250.

Częściowa zmiana ustawy górniczéj z dnia 4. Października 1854 pod względem opłat górniczych. N. 132, S. 366.

Częściowa zmiana ustawy o daninach górniczych z dnia 4. Października 1854. N. 162, S. 366.

Czynności rachunkowe, kontrolne i pomocnicze dotyczące okręgu administracyjnego Krakowskiego; przeniesienie czynności tychże z buchalteryi Lwowskiéj do osobno na to urządzonego oddziału tymczasowéj buchalteryi rządowéj w Krakowie. N. 109, S. 310.

— **urzędowe**; oznaczenie chwili, w któréj ustanowiona dla Krakowa i Galicyi Zachodniéj skarbowa Dyrekcya krajowa rozpocznie takowe. N. 101, S. 304.

— **urzędowych** przy prokuraturach skarbowych tok i forma. N. 56, S. 174, §. 9.

Czynszu dzierżawnego przedpłaty, tudzież kontrakty dzierżawne w Dalmacyi; o przypuszczalności i skutku wciągnienia tychże do ksiąg hipotecznych i prenotacyjnych (notyfikowanych). N. 218, S. 542.

Czysto polityczne i mięszane urzędy powiatowe i stolicowo-sędziowskie; urzędowe obowiązki urzędników i sług przy tychże. N. 65, S. 207, §. 29 etc.

— — — — — — — — — — wydanie instrukcyi urzędowéj dla tychże. N. 65, S. 198.

— — — — — — — — — zaszłe poprawki druku w wydanéj dla tychże urzędów instrukcyi urzędowéj, w tekscie niemieckim. Zeszyt XXII, S. 285.

D.

Dalmackie wino; uwolnienie takowego od kontroli w powiecie nadgranicznym. N. 155, S. 361.

— **wylegitymowane oleje i wina**; upoważnienie urzędów celnych pobocznych klasy I w Duino, Monfalcone i Cervignano do oclenia takowych. N. 235, S. 566.

Dalmacya; podwyższenie tamże wynagrodzenia (taglii) cywilnego za dostawę zbiega wojskowego. N. 57, S. 188.

— postanowienia o przypuszczalności i skutku wciągnienia kontraktów dzierżawnych, tudzież przedpłaty czynszu dzierżawnego do ksiąg hipotecznych i prenotacyjnych. (notyfikowanych). N. 218, S. 542.

— postanowienie, dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie w r. administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— przepis o postępowaniu przy ściąganiu wierzytelności, udowodnionych aktem notaryalnym. N. 124, S. 325.

— ustanowienie osobnéj prokuratury skarbowéj dla Dalmacyi. N. 104, S. 305.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z d. 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— zastósowanie tamże Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854 r., co do dyet i milowego dla urzędników, strawnego dla dyurnistów i sług, tudzież należytości, przypadających za drogę i od doręczeń sługom urzędowym przy władzach obwodowych (komitatowych), przy trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych. N. 35, S. 138.

Daniny górnicze; częściowa zmiana ustawy o daninach górniczych z dnia 4. Października 1854. N. 162, S. 366.

— — wyjaśnienie ustawy o daninach górniczych z d. 4. Października 1854. N. 52, S. 165.

Darowizny między żyjącemi; podatek od ustanowionych przez darowizny między żyjącemi lub na przypadek śmierci dochodów z rent. N. 133, S. 342.

Datki łaskawe, prowizye i pieniądze wyznaczone na utrzymanie dla wdów i sierót po sługach rządowych niższych; wyjaśnienie o ile położenie exekucyi na takowe przypuszczoném być może w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 58, S. 188.

Dazio consumo forese od wina; ustanowienie tegoż w kwocie 3 lirów od jednego Quintal metrico w Lombardyi i Wenecyi. N. 148, S. 355.

— — — — zniżenia taryfy, dotyczącéj takowego, nakazane Rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 29. Października 1854 dla Lombardyi i Wenecyi. N. 145 S. 353.

Debreczyn; osobne postanowienia w nowym planie naukowym, wydanym dla umiejętności prawniczo-politycznych, ze względu na tameczną publiczną akademię prawniczą. N. 185, S. 396.

Decennia nauczycieli gimnazyalnych; niezmienność tychże. N. 194, S. 478, §. 5.

Deklaracya towarów przechodowych, do zamorskiéj przesyłki przeznaczonych; zaprowadzenie ulżeń celnych w urzędowém tychże deklaracyj dochodzeniu. N. 108, S. 308.

Deklarowanie effektów podróży; zmiana pod tym względem taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853. N. 144, S. 351.

Depozytowe żurnale; zmiana takowych co do formularzy, nakazanych §. 12 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 r. pod względem postępowania kasowego z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym. N. 110, S. 311.

Depozytowy majątek; p. majątek sierociński, kuratelski i depozytowy.

Depozytowych kontów i ksiąg głównych; zawierzytelnienie, przepisane w §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1856; zregulowanie tegoż. N. 86, S. 282.

Dezercya żołnierzy, czasowo od służby uwolnionych i zostających w służbie straży skarbowéj; właściwość sądów karnych w tym względzie. N. 59, S. 188.

Dezertery; podwyższenie w Dalmacyi wynagrodzenia (taglia) cywilnego za dostawę takowych. N. 57, S. 188.

— **wojskowi**; oświadczenie, iż artykuły VIII i IX zawartego względem tychże ze Związkiem niemieckim kartelu z dnia 10. Lutego 1831 r. nie zostały zniesione przez oświadczenia Ministeryalne, zamienione między Austryą a Bawaryą w dniu 4 i 17 Stycznia 1852 r. a traktujące o zniesieniu wzajemném kosztów, przypadających za rekwizycye cywilno-sądowe. N. 71, S. 246.

Dług Państwa; umorzenie asygnacyj na obligacye takowego, jakiemu sądowi i postępowaniu ulega. N. 36, S. 138.

— **zaciągnięty** na oswobodzenie gruntowe; sposób wymiany zapisów tegoż długu. N. 149, S. 355.

— — na oswobodzenie gruntowe; sposób wymiany zapisów tegoż długu w Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 150, S. 355.

Długu kameralnego węgierskiego obligacye; p. *węgierskiego długu kameralnego obligacye.*

Dłużnicy; o wystawianiu i exekwowaniu na tychże nakazów zakazy. N. 124, S. 325.

— wexlowi; wyjaśnienie, czyli żądaną być może przeciw tymże exekucya na zabezpieczenie przed upływem jeszcze trzechdniowego, w nakazie zapłaty ustanowionego terminu. N. 88, S. 283.

Dobra szlacheckie; wyjaśnienie wyrazu użytego częstokroć w normie jurysdykcyi cywilnéj, wydanéj dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Serbii, Banatu i Siedmiogrodu. N. 129, S. 338.

Dobrowolne licytacye; przypadający od takowych procent prawny na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

Dochód z rent i renty ustanowione przez darowizny między żyjącemi lub na przypadek śmierci, lub też w skutek rozporządzeń ostatniéj woli; ustanowienie podatku od takowych rent. N. 133, S. 342.

Dochodów niestałych sąd wyższy, odrębne tegoż ustanowienie dla Krakowa i Galicyi zachodniéj. N. 180, S. 380.

— **skarbowych niestałych przekroczenia**; właściwe sądy do zmiany nałożonych za takowe przekroczenia kar pieniężnych na karę aresztu. N. 190, S. 403.

Dochodowy podatek; rozpisanie takowego na rok administracyjny 1856. N. 186, S. 398.

Dochody celne w Austryi prawnie zaprowadzone; szczegółowe postanowienie względem ukarania austryackich poddanych w myśl rozporządzenia Ces. z dnia 21. Października 1855 r. za popełnione lub zamierzone przez nich w Krajach celnego Związku niemieckiego ukrócenia takowych. N. 232, S. 559.

— **pocztowe**; zaprowadzenie porządnego postępowania karnego co do popełnionych przeciw tymże dochodom przestępstw, i wynikła z tąd zmiana ustawy pocztowéj tymczasowéj z d. 26. Grudnia 1850 r. co do §§. 28, 29 i 30, obowiązująca w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i w Pograniczu wojskowém. N. 141, S. 350.

— **skarbowe niestałe**, w Austryi prawnie zaprowadzone; ukaranie poddanych Austryackich za popełnione lub zamierzone

przez nich za granicą, przestępstwa tychże dochodów. N. 229, S. 555 i N. 230, S. 556.

Dochodzenie celne deklaracyi towarów przechodowych; p. *deklaracya towarów przechodowych, do zamorskiéj przesyłki przeznaczonych.*

— **i karanie** przestępstw, które w Ustawie karnéj z d. 27. Maja 1852 r. nie są uznane za występki; oznaczenie władz, do których takowe należy. N. 73, S. 247.

Dodatek gminny; zniżenie takowego, tudzież podatku konsumcyjnego od świéżego mięsa wołowego, wprowadzonego do Wiédnia. N. 226, S. 553.

Dodatki decenalne dla nauczycieli gimnazyalnych; niezmienność tychże. N. 194, S. 478, §. 5.

Dodatkowa ustawa z d. 26. Grudnia 1854 r. dotycząca przeprowadzenia zmian co do konsumpcyi od piwa, nakazanych Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852 r. N. 20, S. 84.

Dodatkowe rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotów powszechnéj księgi ustaw cywilnych; objaśnienie Najwyższego Patentu z dnia 23. Marca 1852 pod względem działalności tychże rozporządzeń w mieście Krakowie i jego okręgu. N. 167, S. 369.

Dodatkowy traktat telegraficzny trzeci Niemiecko - Austryackiego Związku telegraficznego; podpisanie takowego w Monachium d. 29. Maja 1855 i wszechstronne zratyfikowanie. N. 193, S. 472.

Doktorat nauk prawniczo-politycznych; warunki pozyskania onegoż. N. 185, S. 388.

— **prawa**; o zdawaniu takowego przez doktorandów Ołomunieckich na innych wszechnicach w Austryi, N. 210, S. 531.

Dokumenta, których użycie ulega wedle ustaw, wyższéj należytości stęplowéj; sposób opłacania należytości od takich dokumentów. N. 178, S. 379.

Dokumentów i duplikatów odpisy i wyciągi z aktów byłego senatu akademickiego w Ołomuńcu; wydane pod tym względem postanowienia. N. 210, S. 531.

— — — — — — — — — byłéj komisyi examinacyjnéj examinów Rządowych teoretycznych w Ołomuńcu; o podnoszeniu takowych w razie potrzeby. N. 210, S. 531.

Dokumentów odpisy nie potrzebują być załączane, aby ozyskać wykreślenie ciężarów gruntowych w Morawie, na Szlązku, w Styryi, Karyntyi i Krainie, w Tryeście i w Istryi. N. 83, S. 272.

Domenów i lasów administracya, dotycząca krajowéj dyrekcyi skarbowéj w Krakowie, oddane téjże dyrekcyi tymczasowo. N. 201, S. 503.

Dominia w Krakowie, Galicyi i w Bukowinie; zniesienie tychże. N. 131, S. 340.

Domy w mieście Hallein położone; zakaz rozdrabniania tychże. N. 32, S. 132.

— — — Oedenburgu położone; zakaz rozdrabniania tychże. N. 157, S. 361.

Doręczenie nakazów zapłaty, przez urzędy komisuracyjne w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; wydane pod tym względem rozporządzenie. N. 42, S. 150.

— **urzędowych expedycyj** w Dalmacyi; zastósowane tamże rozporządzenie Ministeryalne z d. 3. Lipca 1854 za drogę od doręczeń należytości przypadających sługom urzędowym przy władzach obwodowych (komitatskich), przy trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych. N. 35, S. 138.

— **załatwień** expedycyj urzędowych ze strony urzędów powiatowych i stolicowych. N. 65, S. 226, §. 95 etc.

Dostawa srébra kościelnego; p. *Kościelne srébra etc.*

— **zbiega wojskowego** w Dalmacyi; podwyższenie przypadającego za to wynagrodzenia cywilnego (Taglii). N. 57, S. 188.

— **złoczyńców** przez żandarmerye; poruczenie nadal sądom prowadzenia wykazów miesięcznych liczby dostarczonych przez żandarmeryę złoczyńców, celem wymiaru przypadającéj za to żandarmom taglii. N. 34, S. 138,

Dostawy produktów, certyfikaty węgierskie; p. *Węgierskie certyfikaty (rewersy) dostawy produktów.*

Dowodu moc przyznana suszarni wiedeńskiéj jedwabiu i bawełny, co do oznaczenia prawdziwéj wagi handlowéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

Dręczenie zwierząt; wydanie przepisu prawnego przeciw takowemu. N. 44, S. 154.

Drogą administracyjną sprawić się mające wierzytelności nieoznaczone; o niemożności wylikwidowania pewnéj takowych

cyfry przez zaskarżenie wierzycieli drogą wyzywawczą. N. 207, S. 506.

Druki zagraniczne; uchylenie służącego głównemu urzędowi celnemu w Eger w Czechach prawa, do postępowania celnego z takowemi. N. 7, S. 32.

Drukiem ogłoszone pismo w Vercelli 1854: „Commenti e riffesioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia“ przez Wincentego Cesati; zakaz tego pisma. N. 39, S. 148.

— w Turynie w 1854 roku ogłoszone pismo: „Avvisi agli Italiani et agli Emigrati per la futura riscossa“ przez Rafała Garagnani; zakaz tego pisma. N. 39, S. 148.

Drukowe błędy, zaszłe w taryfie konsumpcyjnéj, ogłoszonéj dla miasta Krakowa w r. 1854 zeszyt XLIV, S. 537.

— **dzieło**: „Wojna wschodnia w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855“ przez Jerzego Klapkę; powszechny zakaz takowego. N. 182, S. 382.

— **pismo**: „La Russie et le vieux monde, par Alexandre Hertzen“; zakaz takowego. N. 96, S. 291.

Dulno; umocowanie tamecznego urzędu celnego pobocznego klasy I. do oclenia Dalmackich olejów i win wylegitymowanych. N. 235, S. 566.

Dunaj; przystąpienie Wirtembergu do Austryacko-Bawarskiego Traktatu żeglugi parowéj na téj rzéce. N. 139, S. 348.

Duplikaty, odpisy dokumentów i wyjaśnienia; o wydanie takowych z aktów byłego senatu akademickiego w Ołomuńcu udawać się należy do Rektora byłych wydziałów prawnego i filozoficznego w Ołomuńcu, któremu te akta Najw. Postanowieniem z dnia 19. Września 1851 do przechowania i nadzoru na rok szkolny 1855—56 oddane zostały. N. 210, S. 531.

— — — — — — z aktów byłéj Komisyi examinacyjnéj rządowych examinów teoretycznych w Ołomuńcu; postanowienie w podnoszeniu tychże w C. K. Namiestnictwie krajowém Morawskiém. N. 210, S. 531.

Dworskiéj żałoby przywdziewanie przez urzędników Rządowych; wydane pod tym względem postanowienia N. 18, S. 80 i N. 184, S. 384.

Dyetowa klasa rzeczywistych nauczycieli i dyrektorów gimnazyalnych. N. 194, S. 480, §§. 8 i 10.

Dyety i milowe dla urzędników, stawione dla dyurnistów i sług, tudzież należytości przypadające za drogę i od doręczeń sługom urzędowym przy władzach obwodowych (komitatskich), przy trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych; zastósowanie w Dalmacyi co do wszystkich tych należytości Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854 r. N. 35, S. 138.

— przypadające żandarmom zacząwszy od wachmistrza, za stawanie tychże za świadków w sprawach karnych przed sądami karnemi. N. 219, S. 543.

Dyrekcya centralna fabryk tytuniu; zmiana nazwy téjże dyrekcyi. N. 233, S. 560.

— — fabryk tytuniu; zmiana nazwy usystemizowanych téjże inspektorów. N. 233, S. 560.

— **nakładu** książek szkolnych; ustanowienie téjże w miejsce dotychczasowéj administracyi sprzedaży książek szkolnych, tudzież nowe urządzenie takowéj ze względu na stan osób i płacę takowych. N. 87, S. 282.

— **skarbowa krajowa**; osobno utworzona dla Krakowa i Galicyi zachodniéj. N. 51, S. 165.

— — — ustanowiona dla Krakowa i Galicyi zachodniéj; oznaczenie chwili, w któréj takowa rozpocznie swe czynności. N. 101, S. 304.

— — — w Krakowie; oddanie téjże tymczasowo administracyi lasów rządowych i skarbowych, tudzież domenów. N. 201, S. 503.

Dyrekcye policyi w Koszycach i w Wielkim Waradynie; p. *Koszyce i Wielki Waradyn.*

— **skarbowe powiatowe** w Preszowie i Munkaczu; rozpoczęcie działalności tychże. N. 76, S. 250.

Dyrekcyi skarbowéj krajowéj Koszyckiéj oddział; ustanowienie w tymże oddziale czterech dyrekcyj powiatowych skarbu i dwóch kas zbiorowych w Preszowie (Eperies) i Munkaczu. N. 76, S. 250.

Dyrektorzy gimnazyalni; usystemizowanie takowych, stan ich płacy i klasa dyetowa. N. 194, S. 477.

Dyscyplinarna władza; przepisy o wykonaniu téjże nad urzędnikami i sługami starostw górniczych. N. 64, S. 196, §. 12.

Dyscyplinarne przepisy, obowiązujące urzędników rządowych w ogóle; zastósowanie tychże do urzędników, umieszczonych przy prokuraturze skarbowéj. N. 56, S. 172, §. 6.

Dyscyplinarnéj władzy wykonywanie nad kandydatami do adwokatury w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, oddane tamecznym wydziałom adwokackim w myśl §. 32 ustawy o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852 r. N. 68, S. 243.

Dysponowanie majątkiem zakonu niemieckiego pozostawione Jego Król. Wys. Arcy-Księciu Maxymilianowi, jako Wielkiemu Mistrzowi zakonu niemieckiego aż do wysokości 10000 Złr. Najwyższe zatwierdzenie tegoż prawa. N. 188, S. 400.

Dystryktowe komisaryaty tymczasowe w obwodzie miasta Krakowa; rozwiązanie takowych. N. 131, S. 340.

Dystryktowy sąd górniczy w Szemnicach, we Węgrzech; zmiany stanowiska i nazwy tegoż, tudzież substytucyj gorniczo-sądowych, temuż podporządkowanych. N. 6, S. 32.

Dyurnistom przy władzach obwodowych (komitatskich), przy trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych przyznane strawne; zastósowanie istniejącego pod tym względem Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854 r. także w Królestwie Dalmacyi. N. 35, S. 138.

Dyurniści; o udzielaniu prawa do przyjmowania tychże w starostwach górniczych. N. 64, S. 195, §. 8.

Działalność dyrekcyi skarbowéj krajowéj dla Krakowa i Galicyi zachodniéj w Krakowie ustanowionéj; rozpoczęcie téjże. N. 101, S. 304.

— kongregacyj centralnych w Lombardyi i Wenecyi; nowe rozpoczęcie takowéj. N. 143, S. 351.

— nowo ustanowionéj ustawy karnéj wojskowéj z dnia 15. Stycznia 1855; ogłoszenie rozpoczęcia téjże. N. 33, S. 134.

— postanowień prawnych z dnia 15. Grudnia 1852 dotyczących zmiany konsumpcyi od piwa; rozpoczęcie téjże. N. 13, S. 71.

— prokuratur rządowych w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; rozpoczęcie téjże. N. 24, S. 126.

— rozpoczęcie téjże ze strony skarbowych dyrekcyj powiatowych w Preszowie i Munkaczu. N. 76, S. 250.

— Rozrządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 29. Października 1854, dotycząca zniżenia „Dazio consumo forese;“ rozpoczęcie téjże. N. 145, S. 353.

Działalność sądów wyższych ustanowionych we Lwowie i Krakowie; rozpoczęcie działalności tychże sądów, tudzież władz sądom tym podporządkowanych, i ustaw z nową organizacyą sądów w związku będących. N. 130, S. 338.

— urzędowa Rektora, przy rozwiązanym wydziale nauk prawniczo-politycznych w Ołomuńcu; przedłużenie takowéj na rok szkolny 1855—56. N. 210, S. 531.

— urzędowa urzędów powiatowych w Morawii i na Szląsku; rozpoczęcie téjże. N. 55, S. 166.

— ustaw hipotecznych, dla miasta Krakowa w dniu 6. Września 1822, tudzież 1. Lip. 1844 wydanych; oznaczenie téjże nadal. N. 183, S. 383.

— ustawy o procesie karnym w Lombardyi i Wenecyi; rozpoczęcie téjże. N. 24, S. 126.

— ustawy tymczasowéj o organizacyi władz akademickich; przedłużenie téjże na uniwersytetach w Wiédniu, w Pradze we Lwowie, w Krakowie, w Gratzu i Insbruku. N. 166, S. 368.

— władz politycznych i sądów przy prenotacyi protokolarnéj bud jarmarcznych i profesyj zaprzedajnych. N. 204, S. 504.

— w mieście Krakowie i jego okręgu rozporządzeń dodatkowych, odnoszących się do przedmiotów, objętych księgą ustaw cywilnych powszechną; objaśnienie pod tym względem postanowień Najwyższego Patentu z dnia 23. Marca 1852 r. N. 167. S. 369.

Dziedzictwo; na dziedzictwie ciążące wierzytelności; p. *ciążące na dziedzictwie wierzytelności hipotekowane i niehipotekowane.*

Dzielenie domów; p. *rozdrobnienie domów.*

Dzieła muzyczne; oclenie tychże w obrocie wzajemnym Krajów celno-związkowych zmienione. N. 107, S. 308.

Dzieło drukowe: „Wojna wschodnia w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855 wydane przez Jérzego Klapkę;“ powszechny zakaz tego dzieła. N. 182, S. 382.

Dzień rozpoczęcia działalności postanowień z dnia 15. Grudnia 1852, dotyczących zmian konsumpcyi od piwa. N. 13, S. 71.

Dzierżawne kontrakty, tudzież przedpłaty czynszu dzierżawnego w Dalmacyi; o przypuszczalności i skutku wciągnienia tychże do ksiąg hipotecznych i ksiąg notyfikowanych. N. 218, S. 542.

Dzier

Dzierżawnego czynszu przedpłaty, tudzież kontrakty dzierżawne w Dalmacyi; o przypuszczalności i skutku wciągnienia tychże do ksiąg hipotecznych i ksiąg notyfikowanych. N. 218, S. 542.

Dzies

Dziesięcina górnicza, odjęta byłym stanowym panom w Morawie i na Szlązku; wynagrodzenie stanów za ubytek takowéj. N. 12, S. 71.

E.

Eden — Era

Edenburg; zakaz rozdrabniania w tém mieście domów N. 157, S. 361.

Efekta podróży; zmiana co do deklaracyi tychże taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853. N. 144, S. 351.

Efektów wygrywanie przez loterye; uwolnienie losów pewnych loteryj fantowych od opłaty stępla. N. 156, S. 361.

Eger w Czechach; uchylenie głównemu urzędowi celnemu, tamże istniejącemu prawa do postępowania celno-urzędowego z drukami zagranicznemi. N. 7, S. 32.

Ehrwald w Griesen, w Bawaryi; podniesienie urzędu celnego pobocznego tegoż nazwiska z klasy II do klasy I. N. 160, S. 365.

Elba; cła na téjże zniżenie i opuszczenie od niektórych artykułów, tudzież wynikłe z tąd zmiany i sprostowania w wykazie alfabetycznym tychże artykułów. N. 153, S. 357.

Elektorstwo Heskie i Austrya; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku niemieckiego.*

Elementarne przypadki; rozszérzenie istniejącego między Austryą a Bawaryą od r. 1852 układu, dozwalającego w czasie takowych niesienia wzajemnéj pomocy żandarmeryjnéj na terytoryach obopólnych. N. 187, S. 399.

Elench expedytowy dla urzędów powiatowych i stolicowych; formularz do takowego. N. 65, S. 241.

Emerytury, poyżtki spoczynkowe sług rządowych niższych prowizye, datki łaskawe i pieniądze przeznaczone na utrzymanie wdów i dzieci, po nich pozostałych; wyjaśnienie, o ile położenie exekucyi na takowe przypuszczoném być może w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 58, S. 188.

Eperies; p. *Preszów.*

Eraryalnych gościńców budowanie i utrzymywanie w Węgrzech, w Siedmiogrodzie, w Kroacyi, Slawonii, Serbii i w Banacie. N. 66, S. 243.

Ewa — Exa

Ewangelickie C. K. konsystorze w Wiédniu; oznaczenie wieku dla osób, chcących w obrębie administracyjnym tychże konsystorzów ozyskać posadę pastora, kaznodziei lub kapłana pomocniczego. N. 15, S. 74.

Examin i przysięga na urzędników, do prowadzenia ksiąg gruntowych przeznaczonych; postanowienia dotyczące składania takowych. N. 112, S. 315.

— na urzędnika księgi gruntowéj; postanowienia względem uwolnienia od takowego. N. 112, S. 315.

— na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach skarbowych; obwieszczenie przepisu obowiązującego pod tym względem w okręgach dyrekcyj skarbowych krajowych w Wiédniu, Pradze, Bernie, Insbruku, Gracu, we Lwowie i w Krakowie. N. 216, S. 539.

Examina dojrzałości; bliższe określenie §§. 7 i 10 Rozporządzenia z d. 18. Października 1850 r. co do przypuszczenia do takowych prywatnych uczniów gimnazyalnych. N. 47, S. 161.

— **kandydatów** na palaczy lub dozorców przy maszynach lub kotłach parowych; przepisany pod tym względem wiek i zdolności. N. 99, S. 303.

— **na adjunktów** przy prokuraturach skarbowych; postanowienia dotyczące takowych. N. 216. S. 539.

— **rządowe teoretyczne**; komisya tychże examinów rozwiązana w Olomuńcu, wraz z tamecznym wydziałem prawnym i senatem akademickim, dotyczące zaś téjże komisyi akta przeniesione do C. K. Namiestnictwa Morawskiego. N. 210, S. 531.

— — — o przypuszczeniu uczniów prawa do piérwszego a w niektórych krajach koronnych do drugiego z tychże examinów w ciągu ostatnich sześciu tygodni czwartego,

a względnie szóstego półrocza. N. 100, S. 304.

Examina ścisłe doktorandów prawa, którzy doktorat prawny zdawać zaczęli na zniesionym wydziale nauk prawniczo-politycznych w Ołomuńcu; postanowienia, dotyczące zdawania takowych examinów na innych wszechnicach w Austryi. N. 210, S. 531.

Exekucya nakazów zapłaty na dłużnikach; o wykonywaniu téjże. N. 124, S. 325.

— **pożytków spoczynkowych** pensyi emerytur sług rządowych niższych; wyjaśnienie pytania, o ile takowa przypuszczoną być może w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 58, S. 188.

— **prowizyj,** datków łaskawych i pieniędzy przeznaczonych na utrzymanie dla wdów i dzieci po niższych sługach rządowych; wyjaśnienie, o ile takowa przypuszczoną być może w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie N. 58, S. 188.

— **wexlowa** na zabezpieczenie; wyjaśnienie czyli takowa nastąpić może przed upływem trzechdniowego, w nakazie zapłaty oznaczonego terminu. N. 88, S. 283.

— **wojskowa** celem ściągnienia podatków bezpośrednich; przepisy, dotyczące opędzenia wydatków na pomieszczenie i zaopatrzenie koni służbowych żołnierstwa pułków kawaleryjnych, użytego do téjże exekucyi. N. 121, S. 322.

Exekucya wykonywana przez zajęcie i oszacowanie; o przypuszczalności téjże na zabezpieczenie wierzytelności udowodnionych aktem notaryjalnym. N. 124, S. 325.

Expedycyj mundowanie etc.; p. *załatwień mundowanie etc.*

Expedytowy rejestr, zawierający spis doręczonych przez urzędy powiatowe i stolicowe expedycyj; formularz na takowy. N. 65, S. 241.

Explozya kotłów i maszyn parowych, dla uniknienia téjże przepisane w §. 23 Rozporządzenia z d. 11. Lutego 1854, ostrożności bliżéj wyjaśnione. N. 99, S. 303.

Exponowany komisaryat górniczy w Kaczyku; ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

— — — w Kołomei; ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

— — — w Samborze, ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

Exponowanych komisarzy górniczych stósunek służbowy względem przełożonych nad niemi starostw górniczych. N. 89, S. 283.

F.

Fabryk tytuniu dyrekcya centralna; zmiana nazwy wysystemizowanych téjże inspektorów. N. 233, S. 560.

Fabrykanci i kupcy; rozporządzenie wyjaśniające §§. 55, 73 i 89 Patentu z dnia 16. Lutego 1853 r., tudzież §§. 55, 69 i 85 Patentu z dnia 3. Lipca 1853 r. co do pojęcia wyrazów *fabrykanci* i *kupcy* w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 62, S. 193.

— **i przemysłowcy** obco-krajowi; wyszczególnienie władz obco-krajowych, upoważnionych na mocy traktatu celno-handlowego z dnia 19. Lutego 1853 do wydawania tymże kart legitymacyjnych. N. 221, S. 544.

Fabrykanci kupcy i towarzystwa przemysłowe w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii i w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim; postanowienia, dotyczące kompetencyi, sądów do protokółowania lub wykreślania tychże firm, prokur tudzież kontraktów towarzystw przemysłowych, niemniéj sposób obwieszczenia takich protokułowań lub wykresleń. N. 63, S. 193.

Fabryki tytuniu; zmiana nazwy dyrekcyj tych fabryk. N. 233, S. 560.

Fakultet p. *wydział.*

Fałszowanie monet; obowiązek sądów karnych w wszystkich krajach koronnych, przesyłania wprost do urzędu mennicznego w Wiédniu wszelkich, po ukończeniu postępowania karnego wykrytych fałszywych

monet, wraz z innemi odnoszącemi się do tego przedmiotami, N. 165, S. 368.

Fałszowanie papierów kredytowych publicznych; skutki ważnych w tym względzie śledztw udzielane być winny ze strony sądów karnych Ministerstwu skarbu. N. 102, S. 305.

— — — w Węgrzech skoncentrowanie dotyczących śledztw karno-sądowych w sądach krajowych, istniejących tamże w siedzibach oddziałów namiestniczych. N. 202, S. 503.

Fałszywe monety; p. *fałszowanie monet.*

Fantowe loterye; uwolnienie losów niektórych loteryj fantowych od opłaty stępla. N. 156, S. 361.

Farbowanych i bielonych skórek oclenie; p. *skórek jagnięcych oclenie.*

Farina vinificatrice; postępowanie celne z tak zwanym proszkiem winnym. N. 181, S. 382.

Feryj szkolnych ustanowienie w C. K. gymnazyach. N. 11, S. 69.

— — ustanowienie w szkołach głównych, i w połączonych z temiż niższych szkołach realnych. N. 61, S. 191.

— — ustanowienie w szkołach realnych oddzielnych, tudzież w szkołach realnych połączonych ze szkołami głównemi. N. 82. S. 271.

Finansowa dyrekcya krajowa, osobna dla Krakowa i Galicyi zachodniéj; utworzenie takowéj. N. 51, S. 165.

— — — ustanowiona dla Krakowa i Galicyi zachodniéj; ustanowienie chwili rozpoczęcia czynności téjże. N. 101, S. 304.

Finansowe władze powiatowe; kameralne Verwalterye powiatowe; zmiana nazwy takowych. N. 231, S. 556.

— — — p. *skarbowe.*

Firmy i prokury kupców lub fabrykantów, tudzież kontrakty towarzystw przemysłowych; kompetencya sądów do protokułowania lub wykreślania takowych w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, i w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim, oraz sposób obwieszczenia takich protokułowań lub wykreśleń. N. 63, S. 193.

Fiskalny urząd centralny tymczasowy w Temeswarze; przepisy służbowe temuż nadane, N. 56, S. 168.

— — tymczasowy w Zagrzebiu, przepisy służbowe temuż nadane. N. 56, S. 168.

Forma i tok czynności urzędowych przy prokuraturach skarbowych. N. 56, S. 174, §. 9.

Formularz na rubrum do raportów dla urzędów powiatowych i stolicowych. N. 65, S. 239.

— **rejestru** elenchu expedytowego dla urzędów powiatowych i stolicowych, N. 65, S. 241.

— **świadectwa** dla poddanych bawarskich, mających zapewnienie przyjęcia w związek Państwa Austryackiego. N. 16, S. 74.

— **uzupełniony** tabeli kwalifikacyjnéj dla władz sądowych. N. 90, S. 287.

— **wykazu** wpłat pożyczkowych, przenoszonych z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj. N. 38, S. 147.

Formularze do żurnalów depozytowych; zmiana pod tym względem §. 12 instrukcyi z dnia 16. Listopada 1850 r. dotyczącéj postępowania kassowego z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym. N. 110, S. 311.

— **na świadectwo** wydane dla 4 klas szkoły głównéj dla publicznie examina składających. N. 85, S. 281.

— **wykazów urzędowych**, przepisanych dla władz sądowych w ustawie z dnia 3. Maja 1853; uzupełnienie przepisów, odnoszących się do tychże formularzy, N. 90, S. 286.

Frankfurt wolne miasto; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku niemieckiego.*

Frekwentacya kolegiów prawniczych na akademiach prawniczych i uniwersytetach; postanowienia pod tym względem nowego planu szkolnego. N. 185, S. 393, II.

Fundusze; uposażeni od Rządu płatni z różnych funduszów, traktowani być winni co do przekazania i wstrzymania poborów w myśl przepisu z dnia 14, Lipca 1853 r. tak jak słudzy rządowi. N. 134, S. 342.

G.

Galicya, postanowienie, dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie w r. administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

ustanowienie liczby klas dla szkół głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie tamże władz górniczych piérwszéj instancyi do zarządu regale (królewszczyzny) górniczego. N. 175, S. 377.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z d. 3. Maja 1853 r. pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wyznaczenie wynagrodzenia, przypadającego za zaopatrywanie żołnierstwa w przechodzie, za czas od 1. Maja aż do końca Października 1855. N. 84, S. 272.

— **i Lodomerya**; o kompetencyi komisyj krajowych, do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów, do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z d. 5. Lipca 1853 r. N. 174, S. 376.

— — — rozpoczęcie działalności Rozporządzenia, urządzającego stosunek urzędów podatkowych do urzędów powiatowych, i tychże przełożonych do trybunułów piérwszéj instancyi i do sądów powiatowych, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— — — wyznaczenie wieku, potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. Konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— — — zaprowadzenie nowo uorganizowanych czysto-politycznych i mięszanych urzędów powiatowych, i rozwiązanie dotychczasowych władz politycznych piérwszéj instancyi N. 131, S. 340.

— — — zaprowadzenie niższo-austryackiéj miary i wagi, jako jedynie prawnie obowiązujących. N. 158, S. 363.

— — — wraz z Bukowiną; rozpoczęcie działalności nowo uorganizowanego dla tychże sądu krajowego wyższego, i nadprokuratury rządowéj we Lwowie, niemniéj zaprowadzić się mających w obrębie tegoż sądu

wyższego, trybunałów piérwszéj instancyi i prokuratur rządowych, tudzież ustaw z nową organizacyą rządową w związku będących. N. 130, S. 338.

Galicya, Kraków i Bukowina; zaprowadzenie w tychże niższo-austryackiéj miary i wagi, jako jedynie prawnéj. N. 158, S. 363.

— **zachodnia i Kraków**; utworzenie dla tychże osobnéj dyrekcyi skarbowéj krajowéj. N. 51, S. 165.

— — — — ustanowienie chwili, w któréj tameczna skarbowa dyrekcya krajowa rozpocznie swą czynność. N. 101, S. 304.

— — — — ustanowienie tamże osobnego sądu wyższego dochodów niestałych. N. 180, S. 380.

Galicyjska buchalterya rządowa we Lwowie; p. *Buchalterya rządowa galicyjska, we Lwowie.*

Gałgany; zniesienie kontroli tychże w Nadbrzeżu Illiryjskiém. N. 79, S. 270.

Garagnani; zakaz napisanego przez tegoż dzieła: „Avvisi agli Italiani et agli emigranti per la futura riscossa“ Turyn 1854. N. 39, S. 148.

Garbowane, lecz jeszcze nie farbowane, ani daléj przyrządzane skórki kozie i owcze; przyznanie tymże tych samych ulżeń celnych, co i podobnym skórkom półgarbowanym. N. 9, S. 34.

Gimnazya; ogłoszenie Najwyższego Postanowienia w przedmiocie organizacyi takowych. N. 2, S. 4.

— rządowe; usystemizowanie stanu nauczycieli i płacy na takowych. N. 194, S. 477.

— ustanowienie na takowych feryj szkolnych (z wyjątkiem Lombardyi i Wenecyi i Pogranicza wojskowego). N. 11, S. 69.

— we Węgrzech, Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiém i w Banacie Temeskim; urządzenie stósunku języków w wykładzie na takowych. N. 21, S. 122.

Gimnazyalni nauczyciele; przyznanie tymże usystemizowanych ustawą podwyższeń. N. 194, S. 479, §. 6.

— **uczniowie prywatni**; bliższe określenie §§. 7 i 10 Rozporządzenia z dnia 18.

Października 1850 r., co do przypuszczenia tychże do examinów dojrzałości. N. 47, S. 161.

Gimnazyalnym rzeczywistym nauczycielom przypadające za zastępstwo należytości; wymiar i asygnacya takowych. N. 194, S. 480, §. 9.

Główki rośliny asfodeli (radix asphodeli); postępowanie celne z takowemi, w obrębie powszechnego Związku celnego. N. 205, S. 504.

Główne szkoły publiczne; p. *szkoły publiczne główne.*

Główny urząd celny w Eger; p. *celny urząd główny w Eger.*

— — tymczasowy klasy II w Komotowie; ustanowienie tegoż w miejsce dawniéj tamże istniejącéj kontroli towarów, tudzież w miejsce tamecznego urzędu celnego pobocznego klasy I, który do Komotowa z Sebastiansbergu tymczasowo był przeniesionym. N. 113, S. 318.

Głównych ksiąg i kontów depozytowych zawierzytelnienie, przepisane w §§. 19 i 60 rozporządzenia z d. 16. Listopada 1850 r.; zregulowanie takowego. N. 86, S. 282.

Gminne władze; p. *władze gminne.*

Gminnego dodatku zniżenie od mięsa w Wiédniu. N. 226, S. 553.

Godzina policyjna; bliższe postanowienia pod względem oznaczenia téjże. N. 74, S. 249.

Godziny policyjnéj oznaczenie, o któréj zamknięte być winny kawiarnie. N. 74, S. 249.

Gorycya i Gradyska; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu regularnego i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w spórach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z dnia 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

— — — uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych, kontów depozytowych, przepisanego §§ 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850. N. 86, S. 282.

— — — ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— — — wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

Gorycya i Gradyska; wyznaczenie wieku potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, umieszczonego w obrębie administracyjnym c. k. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— — — zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Gościńce eraryalne w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi i Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim; przepis budowania i utrzymywania tych części gościńców eraryalnych, które przechodzą przez wsie lub miasta. N. 66, S. 243.

— **publiczne** w Królestwach Kroacyi i Slawonii; przepis o konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 169, S. 369.

— — w Królestwie Węgierskiém; przepis o konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 168, S. 369.

— — w Wielkiém Księstwie Siedmiogrodzkiém; przepis o konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 171, S. 370.

— — w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim; przepis o konkurencyi krajowéj do budowania tychże. N. 170, S. 370.

Górnicza królewszczyzna (regale); ustanowienie władz piérwszéj instancyi w Galicyi, Krakowie i Bukowinie do zarządu takowéj. N. 175, S. 377.

— **ustawa** o daninach górniczych z dnia 4. Października 1854; postanowienia dotyczące częściowéj zmiany téjże ustawy. N. 162, S. 366.

— — o daninach górniczych z dnia 4. Października 1854; wyjaśnienia niektórych wątpliwości, zaszłych w rozumieniu téjże ustawy. N. 52, S. 165.

— — powszechna z dnia 23. Maja 1854; przepisy wykonawcze, udzielone sądom do wykonywania sądownictwa górniczego przeznaczonym, celem zastosowania §§. 138 do 167 téjże ustawy do istniejących już towarzystw górniczych. N. 1, S. 2.

— — — — — — — — urządzenie stósunku służbowego między komisarzami górniczymi exponowanymi, a przełożonemi nad tamiż starostwami górniczemi N. 89, S. 283.

— — — — — — — — ustanowienie tymczasowych starostw górniczych i wyższych władz górniczych, dla wykonywania téjże ustawy. N. 64, S. 193.

Górni

Górnicze komisaryaty tymczasowe; przepisy względem ustanowienia tychże dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 we wszystkich tych krajach koronnych, w których takowa zaprowadzoną została. N. 64, S. 193.

— **sądownictwo**; przepisy wykonawcze udzielone sądom, do wykonywania tegoż sądownictwa przeznaczonym, celem zastósowania przepisów §§. 138—167 powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 do istniejących już towarzystw górniczych. N. 1, S. 2.

— **starostwa**; uprawnienia do obsadzenia opróżnionych przy tychże starostwach posad. N. 64, S. 195, §. 8.

— — przysługujące Namiestnikowi kraju prawo, do mianowania kancelistów przy tychże. N. 64, S. 195, §. 8.

— **starostwo** tymczasowe w Orawicy; ustanowienie tegoż starostwa jako władzy górniczéj udzielnéj. N. 103, S. 305.

— — we Lwowie; o sprawowaniu kasowych takowego interesów przez tameczny urząd probierczy. N. 175, S. 377.

— — w Nagybánya; podporządkowanie onemuż komisaryatu górniczego w Rezbánya. N. 103, S. 305.

— — w Pilznie i komisaryat górniczy w Mies; ograniczenie urzędowych okręgów do obojga tych władz należących. N. 128, S. 338.

— — w Steyr i komisaryat górniczy w Wiener Neustadt; ograniczenie urzędowych powiatów, do tychże władz należących. N. 147. S. 355.

— — w Wieliczce; o prowadzeniu nadal zarządu kasy i rachunek co do przychodu i wydatku tegoż starostwa górniczego, przez tameczną kasę Dyrekcyi górniczo - salinarnéj. N. 175, S. 377.

— **towarzystwa**; przepisy udzielone sądom do wykonywania sądownictwa górniczego wyznaczonym względem zastósowania §§. 138—167 powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 do istniejących już towarzystw górniczych. N. 1, S. 2.

Górniczéj dziesięciny odjęcie byłym stanowym panom w Morawie i na Szlązku; wynagrodzenie stanowych panów za ubytek takowéj. N. 12, S. 71.

— **królewszczyzny zarząd** w Kroacyi i Slawonii; Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu pod tym względem. N. 196, S. 480.

Górni

Górniczéj ustawy z dnia 4. Października 1854 częściowa zmiana pod względem opłat górniczych. N. 162, S. 366.

Górniczo-sądowe substytucye, podporządkowane górniczemu sądowi dystryktowemu w Szemnicach w Węgrzech; zmiana nazwisk takowych. N. 6, S. 32.

Górniczy komisaryat exponowany w Kaczyka; ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

— — — w Kołomei; ustanowienie takowego, N. 175, S. 377.

— — — w Samborze; ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

— — w Wiener-Neustadt i starostwo górnicze w Steyr; odgraniczenie urzędowego obojga tych władz okręgu. N. 147, S. 355.

— **sąd dystryktowy** w Szemnicach we Węgrzech; zmiany stanowiska i nazwy tegoż, tudzież substytucyj górniczo-sądowych, temuż podporządkowanych. N. 6, S. 32.

Górniczych komisaryatów: w Bogschan, Moldawa, Reszitza i Szaszka zniesienie. N. 103, S. 305.

— **komisarzy exponowanych** stósunek służbowy względem przełożonych nad niemi starostw górniczych. N. 89, S. 283.

— **starostw** stósunek względem podporządkowanych tymże komisarzy górniczych exponowanych. N. 89, S. 283.

— — tymczasowe ustanowienie celem wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 we wszystkich tych krajach koronnych, w których taż ustawa zaprowadzoną została. N. 64, S. 193.

— — **urzędnicy i słudzy**; o asygnacyi kosztów przesiedlenia dla tychże przez Namiestnika kraju. N. 64, S. 195, §. 10.

— — — — — o upoważnieniu dla udzielania tymże urlopów. N. 64, S. 196, §. 11.

— — — — — oznaczenie służącego Namiestnikowi kraju prawa do zawieszenia takowych w urzędowaniu i do zapowiedzenia im poboru płac. N. 64, S. 196, §. 12.

— — — — — przypadające pozostałym po tychże wdowom i sierotom odprawne, pensye i należytości przez kogo powinny być asygnowane. N. 64, S. 195, §. 9.

— — — — — rozporządzalność względem służbowéj tychże resygnacyi. N. 64, S. 195, §. 9.

Górniczych starostw urzędnicy i słudzy; służące Namiestnikowi kraju prawo do kwieskowania takowych. N. 64, S. 195, §. 9.

— — — — zakres działania Namiestnika krajowego pod względem asygnowania tymże zapomogi. N. 64, S. 195, §. 10.

— **władz** (starostw) piérwszéj instancyi ustanowienie dla zarządu regale górniczego w krajach koronnych Galicyi, Krakowa, Bukowiny, Oświecima i Zatora, z głównemi tychże siedzibami w Wieliczce i we Lwowie. N. 175, S. 377.

— — wyższych ustanowienie dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854. N. 64, S. 193.

Górniczym starostwom w Kuttenbergu, Pribramie, Pilznie i Komotowie przydzielone okręgi urzędowe; nowe tychże okręgów odgraniczenie, z powodu zaszłéj polityczno-sądowéj organizacyi Czech. N. 179, S. 379.

Gradyska; p. *Gorycya i Gradyska.*

Granica; zakaz wyprowadzenia koni za takową. N. 223, S. 545.

— Królestwa Polskiego; czasowe dozwolenie wprowadzenia przez takową pszenicy na kómorę w Szczakowéj. N. 122, S. 323.

Graniczne oddziały żandarmeryi na granicy Bawarskiéj; dozwolone tymże obopólnéj przejście granicy w przypadkach elementarnych i przy pogoni sądowéj. N. 187, S. 399.

— **okręgi** osławione z przemycania; ustanowienie osobnéj kontroli nad takowemi, niemniéj nad podobnemi osobami w krajach koronnych, w których obowiązuje ustawa o cłach i monopoliach rządowych. N. 234, S. 561.

— **powiaty** Piemontu, Kantonu Tesyńskiego; uwolnienie w tychże wina Dalmackiego i prostego od kontroli. N 155, S. 361.

— **urzędy celne** ku Szlązku Pruskiemu i hrabstwu Glatz położone; p. *Szlązk Pruski i hrabstwo Glatz.*

— **wody austryackie,** wewnętrzne; rozporządzenie nowych przepisów co do żeglugi parowéj na takowych. N. 23, S. 123.

Graniczny okrąg powiatu kameralnego Litomirskiego; zaprowadzenie tamże osobnéj kontroli paszportowéj dla przeszkodzenia przemycaniu towarów. N. 53, S. 166.

Gratz; przedłużenie na tamecznym uniwersytecie działalności ustawy tymczasowéj organizacyi władz akademickich. N. 166, S. 368.

— przepis wydany dla tamecznéj krajowéj Dyrekcyi Skarbowéj pod względem examinów na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach finansowych. N. 216, S. 539.

Gruntowa księga; ogłoszenie nowych téjże księgi protokułów, tudzież o prowadzeniu tychże w charakterze ksiąg gruntowych. N. 236, S. 566.

— — o składaniu examinów na urzędników księgi gruntowéj i zaprzysiężeniu osób, do prowadzenia ksiąg gruntowych przeznaczonych. N. 112, S. 315.

Gruntowe oswobodzenie, sposób wymiany zapisów długu, zaciągniętego na takowe, ustanowione dla krajów koronnych: w Austryi powyżéj i poniżéj Anizy, w Czechach, w Morawie, na Szlązku, w Styryi, Karyntyi, Krainie, Solnogrodzie, Istryi, Gorycyi i Gradysce, tudzież w mieście Tryeście. N. 149, S. 355.

— — sposób wymiany zapisów długu, zaciągniętego na takowe, ustanowiony dla uksiążęconego hrabstwa Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 150, S. 355.

Gruntowéj księgi urząd; postanowienia, dotyczące uwolnienia od przepisanego na ten urząd examinu. N. 112, S. 315.

Gruntowych ciężarów odkup i regulacya; p. *ciężarów gruntowych odkup i regulacya.*

— — wykreślenie; dla ozyskania takowego niepotrzeba załączać odpisu dokumentów w Morawie, na Szlązku, w Styryi, Karyntyi, Krainie, Tryeście i Istryi. N. 83, S. 272.

Gruntów zakupywanie pod koléj żelazną w Tyrolu i Vorarlbergu; postępowanie przy tém. N. 227, S. 553.

Gwarneryjskie wyspy i Istrya; ulżenie cła czasowe od wprowadzających przez istniejące tamże urzęda celne, niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież od mąki z kukurudzy, jeżeli przedmioty te przeznaczone są dla krajów koronnych objętych w powszechnym Związku celnym. N. 72, S. 246.

— — — — ustanowienie tamże niektórych urzędów do kontroli towarów. N. 206, S. 504.

— — — — zaszłe w urzędach, tamże istniejących zmiany oclenia. N. 206, S. 504.

H.

Hal — Han

Hallein; zakaz dzielenia własności domów, tamże położonych. N. 32, S. 132.

Hamburg miasto wolne; p. *Austrya i niektóre rządy Związku Niemieckiego.*

Handlowa waga jedwabiu i wełny prawdziwa; oznaczenie téjże przez wykazy suszarni jedwabiu i wełny wiédeńskiéj. N. 142, S. 351.

Handlowe protokóły; przepis dotyczący prowadzenia takowych w Siedmiogrodzie. N. 27, S. 128.

Handlowo - przemysłowy zakład kredytowy austryacki; utworzenie tegoż i nadanie mu statutów. N. 200, S. 486.

Handlowy i celny traktat z d. 19. Lutego 1853 r.; ogłoszenie postanowień, dotyczących wykonywania artykułu 18 tegoż traktatu. N. 221, S. 544.

— — — — — — — — — — rozciągnięcie w skutek onegoż ulżeń celnych w obrocie wzajemnym ze Związkiem celnym, na towary żelazne nieszlifowane, niepolerowane, nielakierowane, w tych połączeniach, które powyższym traktatem są dozwolone. N. 22, S. 122.

— — — — — — — — — — p. *także traktat celno - handlowy.*

— **obrot** surrogatu wina i tak zwanego proszku winnego; postępowanie celne z takowemi. N. 181, S. 382.

— — wyrobów kopalni rządowych; p. *Wenecya.*

Handlujący, skazani za przemycanie towarów, przedmiotem własnego ich handlu będących, lub za ciężkie przestępstwo dochodów skarbowych niestałych; ustanowienie osobnéj nad takowemi kontroli. N. 234, S. 561.

Hanower; p. *Austrya i niektóre rządy Związku Niemieckiego.*

Her — Hom

Hertzen Alexander; zakaz pisma drukowego napisanego przez tegoż pod tytułem: „La Russie et le vieux monde“. N. 96, S. 291.

Hesko - Homburgscy poddani; postępowanie sądów w razie zmarcia tychże w Austryi. N. 50, S. 163.

Hessen - Homburg; p. *Austrya i niektóre rządy Związku Niemieckiego.*

Hessya, Wielkie Księstwo; p. *Austrya i niektóre rządy Związku Niemieckiego.*

Hipoteczne księgi w Dalmacyi; o przypuszczalności i skutku wciągnienia do tychże ksiąg kontraktów dzierżawych, tudzież przedpłat czynszu dzierżawnego. N. 218, S. 542.

— **przedmioty**; postanowienia wyjaśniające w jaki sposób w postępowaniu z takowemi zastósowane być mają w mieście Krakowie i jego okręgu §§. 433—439, 451 i 453 powszechnéj księgi ustaw cywilnych. N. 183, S. 383.

— **ustawy** wydane dla miasta Krakowa w d. 6. Września 1822 r. tudzież w dniu 1. Lipca 1844; postanowienie oznaczające, o ile takowe pozostać mają nadal w swéj mocy. N. 183, S. 383.

Hipoteczny bank; nadane bankowi narodowemu Austryackiemu jako bankowi hipotecznemu korzyści. N. 199, S. 482.

Hipotekowane i niehipotekowane wierzytelności, na dziedzictwie ciążące; o rozdzielaniu takowych, celem wynalezienia przypadającego od nich procentu. N. 30, S. 131.

Hohenweiler, urząd celny poboczny I klasy na granicy Bawarskiéj; przeistoczenie takowego nad takiż urząd celny klasy II. N. 49, S. 163.

Homburgscy poddani; p. *Hesko - Homburgscy poddani.*

I — J.

Ili — Ins

Iliryjskie Nadbrzeże; zniesienie tamże kontroli galganów. N. 79, S. 270.

Insbruk; przedłużenie na tamecznym uniwersytecie działalności ustawy tymczasowéj o organizacyi władz akademickich. N. 166, S. 368.

— przepis wydany dla tamecznéj krajowéj dyrekcyi skarbowej pod względem exami-

Insp — Inst

nów na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach finansowych. N. 216, S. 539.

Inspektorowie usystemizowani przy dyrekcyi centralnéj fabryk tytuniu i urzędów, wykupem liści tytuniowych się trudniących; zmiana nazwy tychże na przyszłość. N. 233, S. 560.

Instrukcya służbowa tymczasowa, dla prokuratur skarbowych. N. 56, S. 168.

Instrukcya urzędowa dla czysto politycznych i mięszanych urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich. N. 65, S. 198.

— — dla czysto-politycznych i mięszanych urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich; zaszłe w téjże w niemieckim texcie poprawki drukarskie. Zeszyt XXII, S. 285.

— z dnia 16. Listopada 1850 r. co do kasowego postępowania z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym; zmiana §. 12. téjże instrukcyi co do formularzy żurnalów depozytowych, w tych krajach koronnych, gdzie taż instrukcya ma swoje zastósowanie. N. 110. S. 311.

Intabulacya wierzytelności w mieście Krakowie i jego okręgu; o sporządzaniu dotyczących próśb, tudzież załatwianiu takowych przez sądy. N. 183, S. 383.

Istrya i wyspy Gwarneryjskie; ulżenie cła czasowe od niektórych, przez tameczne urzędy celne wprowadzanych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież od mąki z kukurydzy, jeżeli te przedmioty przeznaczone są dla krajów koronnych, związkiem celnym objętych. N. 72, S. 246.

— — — — zmiany zaszłe w prawach oclenia służących tamtejszym urzędom celnym tudzież zaprowadzenie tamże kilku urzędów do kontroli towarów. N. 206, S. 504.

— odpisy dokumentów nie potrzebują być tamże załączane, aby uzyskać wykreślenie ciężarów gruntowych. N. 83, S. 272.

— o kompetencyi komisyj krajowych, do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów, do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z d. 5. Lipca 1853 r. N. 174, S. 376.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z d. 16. Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z d. 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu po-

wodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

Istrya; wyznaczenie wieku potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, umieszczonego w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangelickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— zaprowadzenie tamże nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Izby adwokatów w Węgrzech etc.; p. *wydziały adwokatów w Węgrzech etc.*

Jagnięcych skórek zmienione oclenie; p. *skórek jagnięcych zmienione oclenie.*

Jarmarcznych bud i profesyj sprzedajnych prenotacya protokularna; zakres działania, jaki przy takiéj prenotacyi przynależy władzom politycznym i sądom w Austryi wyżéj i niżéj Anizy, w Solnogrodzie, w Czechach, Morawie, na Szlązku, w Tyrolu i Vorarlbergu, w Karyntyi i Krainie. N. 204, S. 504.

Jedwab i wełna; oznaczenie wagi tychże handlowéj przez wykazy suszarni wiédeńskiéj. N. 142, S. 351.

Jedwabiu i wełny suszarnia w Wiédniu; oznaczenie, o ile wykazy téj suszarni posiadają moc dowodu, co do oznaczenia prawdziwéj wagi handlowéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

Jezioro bodeńskie p. *Bodeńskie jezioro.*

Języków stósunek; urządzenie takowego na gimnazyach w Węgrzech, Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiém i w Banacie Temeskim. N. 21, S. 122.

Jońskich wysp poddani w Austryi bawiący; o zastósowaniu się sądów w przypadkach śmierci tychże poddanych, w Austryi zaszłéj. N. 95, S. 291.

Jurysdykcyi cywilnéj norma, wydana dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Serbii z Banatem i dla Siedmiogrodu; wyjaśnienie użytego w téj normie wyrazu: „Dobra szlacheckie“, N. 129, S. 338.

— **cywilnéj wykonywanie** w Węgrzech etc.; p. *wykonywanie jurysdykcyi cywilnéj etc.*

K.

Kac — Kan

Kaczyka; ustanowienie tamże exponowanego komisarza górniczego. N. 175, S. 377.

Kajdan używanie do okowania więźniów; nowe ogłoszenie Najwyższego Postanowienia z dnia 3. Czerwca 1834, dla ścisłego onegoż przestrzegania we wszystkich zakładach i sądach karnych. N. 215, S. 534.

Kalectwo własnéj osoby; właściwość sądów do ukarania takowego na żołnierzach, czasowo od służby wojskowéj uwolnionych, i zostających w służbie straży skarbowéj. N. 59, S. 188.

Kalendarze; sposób, w jaki opłata od takowych uiszczaną być winna. N. 105, S. 306.

Kaletniczych i papiérowych wyrobów zmienione oclenie, co do ustępów 60 g), 62 c) i d), tudzież 75 c). N. 197, S. 481.

Kaltenbach na granicy Bawaryi; urzędu celnego pobocznego klasy I., tamże istniejącego, przeistoczenie na takiż urząd klasy II. N. 49, S. 163.

Kameralne Verwalterye; zmiana nazwy tychże na dyrekcye skarbowe powiatowe, N. 231, S. 556.

Kameralnego długu węgierskiego obligacye; p. *węgierskiego długu kameralnego obligacye.*

Kamery Nadwornéj węgierskiéj obligacye; przeprowadzenie umorzenia tychże należy do Sądu krajowego w Budach. N. 212, S. 532.

Kanały Lombardzkie; pobieranie na takowych należytości żeglugowéj w miejsce dotychczasowéj należytości łańcuchowéj. N. 135, S. 343.

Kanceliści przy starostwach górniczych; prawo zamianowania takowych przysługa Namiestnikowi krajowemu. N. 64, S. 195, §. 8.

Kandydaci do adwokatury; wykonywanie nad temiż władzy dyscyplinarnéj przez wydziały adwokackie w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i w Banacie Temeskim, nadanéj tymże wydziałom w myśl §. 32 ustawy o adwokatach z d. 24. Lipca 1852 r. N. 68, S. 243.

— do examinu na posady palaczy lub dozorców przy maszynach lub kotłach parowych; prawnie dla takowych przepisany wiek i zdolności. N. 99, S. 303.

Kanton Tesyński; p. *Tesyński kanton.*

Kap — Kar

Kapituła Rabska; zniesienie służącego takowéj prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Kapłanów pomocniczych ewangielickich posady; p. *ewangelickie Konsystorze w Wiédniu.*

Kara aresztu; wyznaczenie téjże przez sądy w miejsce kar pieniężnych. N. 43, S. 150.

— **pieniężna**, naznaczona za używanie ogrów prywatnych do stanowienia klaczy, bez właściwego na to pozwolenia; zmiana takowéj na stósunkowy areszt. N. 92, S. 288.

Karanie i dochodzenie przestępstw, nieuznanych w ustawie karnéj z d. 27. Maja 1852 r. za występki, lecz za proste przekroczenia prawa; oznaczenie władz do których takowe należy. N. 73, S. 247.

Karlopago i Zengg w Kroacyi; p. *Zengg i Karlopago, etc.*

Karna procedura, ogłoszona Najwyższym Patentem z dnia 29. Lipca 1853 r.; wyjaśnienie w téjże artykułu IV. N. 3, S. 5.

— **ustawa** nowa na zbrodnie i wykroczenia wojskowe; ustanowienie téjże z dnia 15. Stycznia 1855 r., ogłoszenie zaś przed wojskiem i wprowadzenie w wykonanie z d. 1. Lipca 1855 r. N. 33, S. 134.

— — z dnia 27. Maja 1852 r.; postępowanie przy dochodzeniu przestępstw, które w téj ustawie nie są uznane za występki, oraz oznaczenie właściwych władz do śledzenia i ukarania takowych przestępstw. N. 73, S. 247.

— — — — — — — wyjaśnienie §. 478 téjże ustawy, przez oznaczenie właściwéj władzy do śledzenia i karania pierwszych dwóch tymże §. objętych przestępstw przeciw ustanowieniom taksowym. N. 28, S. 130.

— — — — — — — — wyjaśnienie §. 478 téjże ustawy, przez oznaczenie właściwéj władzy do śledzenia i karania trzeciego, w tym §. zawartego przestępstwa przeciw ustanowieniom taksowym. N. 29, S. 130.

Karne i cywilne sprawy; wynagrodzenie lekarzy za użycie takowych w celach sądowo-lekarskich w tego rodzaju sprawach. N. 46, S. 154.

— **postępowanie**; ściąganie kar pieniężnych nałożonych w takowém postępowaniu przez sądy, tudzież zmiana tychże na kary aresztu. N. 43, S. 150.

Karne postępowanie w przestępstwach przeciw dochodom pocztowym; urządzenie tego postępowania i wynikła ztąd zmiana §§. 28, 29 i 30 tymczasowéj ustawy pocztowéj z dnia 26. Grudnia 1850 r. we Węgrzech, Siedmiogrodzie, w Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i w Pograniczu wojskowém. N. 141, S. 350.

— **sądownictwo** w głównych miastach; p. *sądownictwo karne w głównych miastach krajów koronnych.*

— **sądy** przesyłać winny mennicznemu urzędowi w Wiédniu wszelkie fałszowane monety, wykryte przy dotyczących śledztwach, wraz z dotyczącemi takowych przedmiotami. N. 165, S. 368.

— — przesyłać winny Ministerstwu Skarbu wszelkie ważne wypadki śledztw już wykończonych, a dotyczących fałszowania papierów kredytowych publicznych. N. 102, S. 305.

— — przesyłać winny przełożonym zakładów naukowych publicznych zawiadomienia, o wszelkich przeciw uczniom dotyczących zakładów zarządzonych śledtzwach szczegółowych, tudzież o wydanych już wyrokach ostatecznych. N. 48, S. 162.

— — w Lombardyi i Wenecyi; p. *sądów karnych wewnętrzne urządzenie etc. w Lombardyi i Wenecyi.*

— — **cywilne**; należytości, przypadające żandarmom niżéj wachmistrza, stawającym przed takowemi za świadków w sprawach karnych. N. 219, S. 543.

— — i zakłady; p. *karne zakłady i sądy.*

— **sprawy**; p. *sprawy karne.*

— **śledztwa** szczegółowe, wytoczone przeciw uczniom zakładów naukowych publicznych, lub wydane przeciw tymże wyroki ostateczne, podane być winny przez dotyczące sądy, do wiadomości przełożonego właściwego zakładu naukowego. N. 48, S. 162.

— **zakłady i sądy**; obwieszczenie nowe postanowienia z dnia 3. Czerwca 1834 r., dotyczącego okowania więźniów w kajdany, celem ścisłego przestrzegania zawartych w niém przepisów. N, 215, S. 534.

Karnego procesu ustaw §. 9; zastósowanie w myśl tego paragrafu Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11. Maja 1854 r. także do Dyrekcyi Policyi w Koszycach i w Wielkim Waradynie w Węgrzech. N. 163, S. 367.

Karno sądowe śledztwa, dotyczące sfałszowania papiérów publicznych kredytowych w Węgrzech; zkoncentrowanie tychże śledztw w sądach krajowych, istniejących w siedzibach oddziałów namiestniczych. N. 202, S. 503.

Karny proces; dzień rozpoczęcia działalności ustawy o procesie karnym w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, niemniéj połączonych z nią przepisów o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów karnych. N. 24, S. 126.

— — uwolnienie adwokatów i notaryuszów od obowiązku stawania za świadków sądowych w takowym. N. 106, S. 306.

Kartel względem zbiegów wojskowych zawarty ze Związkiem Niemieckim w dniu 10. Lutego 1831; oświadczenie, iż VIII. i IX. artykuł tegoż kartelu przez zamienione między Austryą a Bawaryą oświadczenia Ministeryalne z dnia 4. i 17. Stycznia 1852 r., zniesionemi nie zostały. N. 71, S. 246.

Karty legitymacyjne; wymienienie władz obco-krajowych, upoważnionych na mocy traktatu celno-handlowego z dnia 19. Lutego 1853, do wydawania takowych kart swoim fabrykantom i przemysłowcom, lub tychże wysłannikom handlowym. N. 221, S. 544.

Kary pieniężne, nałożone przez sądy w postępowaniu karném; sposób ściągania i zamieniania tychże na kary aresztu. N. 43, S. 150.

— — wyznaczone na przestępstwa przeciw dochodom skarbowym niestałym; wskazanie sądów, które do zamieniania takowéj kary na karę aresztu upoważnione są w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, tudzież zasady postępowania w tym względzie. N. 190, S. 403.

— **złagodzenie nadzwyczajne**; wyznaczenie postępowania dla sądów Lombardzko-Weneckich, z przestępstwami leśnemi, i z innemi przekazanemi sądom pod powyższym względem. N. 127, S. 337.

Karyntya; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów, do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Pa-

tentu z dnia 5. Lipca 1853 r. N. 174, S. 376.

Karyntya; oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokułów prenotacyjnych o profesyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych, na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntownego. N. 149, S. 355.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wyznaczenie wieku, potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, umieszczonego w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Kas zbiorowych ustanowienie w Preszowie (Eperies) i w Munkaczu, w oddziale krajowéj Dyrekcyi skarbowéj Koszyckiéj. Nr. 76, S. 250.

Kasowa służba przy prokuraturach skarbowych; bliższe określenie przychodów odbieranych w téjże służbie, tudzież składanie rachunków pod tym względem. N. 56, S. 185, §. 18.

— — — — — postanowienia, dotyczące objętości téjże służby. N. 56, S. 183, §. 16, etc.

Kasowe postępowanie z majątkiem sierocińskim kuratelskim i depozytowym w tych krajach koronnych, gdzie ma zastósowanie Instrukcya z dnia 16. Listopada 1850 r.; zmiana w téjże Instrukcyi §. 12 co do formularzy żurnalów depozytowych. N. 110, S. 311.

Kasowość Starostwa górniczego we Lwowie; sprawowanie takowéj przez tameczny urząd probierczy. N. 175, S. 377.

Kasowy zarząd co do rachunku przychodu i wydatku Starostwa górniczego w Wieliczce; nakaz dalszego tegoż prowadzenia przez tameczną kasę Dyrekcyi górniczo-salinarnéj. N. 175, S. 377.

Kasy pożyczkowe; rozrządzenie dotyczące przeniesienia wypłat na pożyczkę narodową, z jednéj tychże kas do drugiéj. N. 38, S. 144.

Kaucye na pożyczkę narodową z roku 1854; ściąganie takowych w razie niedotrzymania rat przez dziedziców zmarłego subskrybenta lub niedotrzymania terminów wypłaty przez takowych. N. 111, S. 313.

Kawaleryjnych koni służbowych zaopatrzenie w czasie exekucyi podatków bezpośrednich. N. 121, S. 322.

Kawiarnie; bliższe postanowienia względem godziny policyjnéj, o któréj takowe zamknięte być mają. N. 74, S. 249.

Kaznodziejów ewangielickich posady; p. *ewangielickie konsystorze w Wiedniu.*

Klaczy stanowienie ogrami prywatnemi; warunki pod któremi ogiery prywatne do stanowienia z klaczami używanemi być mają. N. 92, S. 288.

Klapka Jérzy; wydane przez tegoż dzieło: „Wojna wschodnia w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855 r.“ zakazane powszechnie od Najwyższéj Władzy Policyjnéj. N. 182, S. 382.

Klasy cztéry w szkołach głównych publicznych; ustanowienie wzoru na świadectwa dla tych cztérech klas. N. 85, S. 281.

— **drugiéj** urzędy celne; p. *Celne urzędy klasy II.*

— **pierwszéj** urzędy celne; p. *celne urzędy poboczne klasy I.*

— w szkołach publicznych głównych; oznaczenie liczby tychże, i wykładu w nich nauk. N. 85, S. 274.

Koburg-Gotha (Sachsen); p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Kolegiów prawniczych odwiedzanie na akademiach prawniczych i uniwersytetach; postanowienia pod tym względem nowego planu szkolnego. N. 185, S. 393, II.

Koléj żelazna; postępowanie przy zakupywaniu gruntów pod takową w Tyrolu i w Vorarlbergu. N. 227, S. 553.

Kollo; w jedném Kollo zapakowane, lecz do różnych pozycyj taryfowych należące towary przechodowe, doznają pewnych ulżeń pod względem celno-urzędowego dochodzenia deklaracyi. N. 108, S. 308.

Kolorowy stępel; o sposobie naznaczania tymże towarów tkackich wprowadzonych do przyrządzenia. N. 213, S. 533.

Kołomea; ustanowienie tamże górniczego komisaryatu exponowanego. N. 175, S. 377.

Komendantów wojskowych administracyjne obowiązki i wynikła z tąd odpowiedzialność tychże. N. 98, S. 292.

Komisaryat górniczy exponowany w Kaczyka; ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

— — — w Kołomei; ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

— — — w Samborze; ustanowienie takowego. N. 175, S. 377.

— — w Mies, i Starostwo górnicze w Pilznie; odgraniczenie urzędowych okręgów do obojga tych władz należących. N. 128, S. 338.

— — w Rezbania; podporządkowanie takowego starostwu górniczemu w Nagybánia. N. 103, S. 305.

— — w Wiener-Neustadt i Starostwo górnicze w Steyr; odgraniczenie urzędowych powiatów do tychże władz należących. N. 147, S. 355.

Komisaryaty górnicze w Bogschan, Moldawa, Reszitza i Szaszka; zniesienie takowych. N. 103, S. 305.

— — tymczasowe; ustanowienie tychże dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854. N. 64, S. 193.

Komisarzy górniczych exponowanych stosunek służbowy do przełożonych nad temiż starostw górniczych. N. 89, S. 283.

Komisuracyjne urzędy w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; rozporządzenie, dotyczące doręczania nakazów zapłaty przez też urzędy. N. 42. S. 150.

Komisya teoretycznych examinów rządowych w Ołomuńcu; rozwiązanie takowéj wraz z tamecznym senatem akademickim i wydziałem prawnym, tudzież przeniesienie aktów téjże komisyi do C. K. Namiestnictwa Morawskiego. N. 210, S. 531.

Komisye krajowe, wyznaczone do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych;

o kompetencyi tychże komisyj, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z d. 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

Komotów, Kuttenberg, Pilzno i Pribram; odgraniczenie okręgów urzędowych, należących do starostw górniczych w powyższych miejscach istniejących. N. 179, S. 379.

— urządzenie tamże tymczasowego urzędu celnego głównego drugiéj klasy, w miejsce istniejącéj tam dawnéj kontroli towarów, oraz zniesienie przeniesionego tamże tymczasowo z Sebastiansbergu urzędu celnego pobocznego piérwszéj klasy. N. 113, S. 318.

Kompetencya komisyj krajowych, wyznaczonych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych, niemniéj sądów, do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z d. 5. Lipca 1853. N. 174. S. 376.

— p. także *właściwość*.

Konceptowa służba wyższa przy prokuraturach skarbowych; przepis dotyczący składania examinów na takową. N. 216, S. 539.

Koncessyj udzielanie na przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób; postępowanie przy udzielaniu takowych koncessyj. N. 25, S. 128.

Kongregacye centralne w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; zarządzenie zwołania takowych i nowe rozpoczęcie ich działalności. N. 143. S. 351.

Konie; zakaz wyprowadzania tychże za granicę. N. 223, S. 545.

— **służbowe** kawalerystów, użytych do exekucyi podatków bezpośrednich; przepisy dotyczące opędzenia wydatków na pomieszczenie i zaopatrzenie tych koni. N. 121, S. 322.

Konkordat, zawarty między Jego Świątobliwością Papieżem Piusem IX. i Jego C. K. Apostolską Mością Franciszkiem Józefem I. Cesarzem Austryi, w Wiédniu dnia 18. Sierpnia 1855. N. 209, S. 509.

Konkurencya krajowa do budowania gościńców publicznych w Kroacyi i Slawonii; przepisy dotyczące takowéj. N. 169, S. 369.

— — — — — — w Serbii i Banacie Temeskim; przepisy wydane pod tym względem. N. 170, S. 370.

Kons

Konkurencya krajowa do budowania gościńców publicznych w Siedmiogrodzie; wydane pod tym względem przepisy. N. 171, S. 370.

— — — — — — w Węgrzech; wydane pod tym względem przepisy. N. 168, S. 369.

Konsulatów C. K. Austryackich wyroki cywilno-sądowe w Turcyi; wymienienie sądów krajowych wyższych, do których podaną być ma apelacya od tychże wyroków. N. 37, S. 143. §. 6.

Konsulaty C. K. austryackie w Turcyi; rozporządzenia dotyczące wykonywania przez te konsulaty sądowości cywilnéj nad poddanemi austryackiemi, tudzież nad osobami pod opieką Austryi w Państwie Tureckiém zostającemi. N. 37, S. 141.

— — — — — — przepisy wydane w celu przeprowadzenia Rozporządzenia Cesarskiego z d. 29. Stycznia 1855. pod względem służącéj tymże konsulatom sądowości cywilnéj nad poddanemi austryackiemi, tudzież osobami, pod opieką Austryi w Turcyi zostającemi. N. 77, S. 252.

Konsulowie; p. *konsulaty.*

Konsumpcya od piwa; objaśnienie Rozporządzenia Ministerstwa skarbu z dnia 5. Lutego 1852. dotyczącego borgowania podatku konsumpcyjnego od piwa. N. 94, S. 289.

— — — zmiany postanowień prawnych pod względem takowéj, nakazane Najw. Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852, oraz ogłoszenia dnia, z którym rozpoczyna się moc tychże obowiązująca. N. 13, S. 71.

— — — zmiany postanowień prawnych pod względem takowéj, nakazane Najw. Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852, oraz ustawa dodatkowa z d. 26. Grudnia 1854 dotycząca przeprowadzenia tychże zmian. N. 20, S. 84.

Konsumpcyjna taryfa dla miasta Krakowa; p. *taryfa konsumpcyjna dla miasta Krakowa.*

Konsumpcyjny podatek i dodatek gminny od świeżego mięsa wołowego, wprowadzanego do Wiédnia; zniżenie takowego. N. 226, S. 553.

Konsystorzów ewangielickich w Wiédniu, obręb administracyjny; oznaczenie wieku dla osób, chcących w obrębie tych konsystorzów ozyskać posady pastorów, kaznodziei lub kapłanów pomocniczych. N. 15, S. 74.

Kont

Kontów depozytowych i ksiąg głównych zawierzytelnienie, przepisane §§. 19 i 60 rozporządzenia z d. 16. Listopada 1850; zregulowanie takowego. N. 86, S. 282.

Kontrakty dzierżawne i przedpłaty czynszu dzierżawnego w Dalmacyi; o przypuszczalności i skutku wciągnienia tychże do ksiąg hipotecznych i prenotacyjnych (notyfikowanych). N. 218, S. 542.

— **towarzystw przemysłowych** w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii i Serbii z Banatem; postanowienia dotyczące właściwości sądów, przeznaczonych do protokułowania lub wykréślania takich kontraktów, tudzież sposób obwieszczania takich protokułowań lub wykréśleń. N. 63, S. 193.

Kontrola gałganów; zniesienia téjże w Nadbrzeżu Illiryjskiém. N. 79, S. 270.

— **paspartowa**; osobne téjże zaprowadzenie w okręgu granicznym powiatu kameralnego Litomirskiego w Czechach, celem powstrzymania przemycania towarów. N. 53, S. 166.

— **przemysłowców lub handlujących** w okręgu granicznym, którzy skarani już byli za przemycanie lub za inne ciężkie przestępstwo przeciw dochodom skarbowym niestałym, popełnione z przedmiotami (towarami) własnego przemysłu lub handlu, niemiéj kontrola w okolicach osławionych z przemycania na wielkie rozmiary; postanowienia o wykonaniu takowéj kontroli. N. 234, S. 561.

— **towarów** w Komotowie; zniesienie téjże wraz z tamecznym tymczasowym pobocznym urzędem celnym klasy I, i ustanowienie natomiast w Komotowie tymczasowego urzędu celnego głównego klasy II. N. 113, S. 318.

— **wina**; uwolnienie od téjże wina Dalmackiego i prostego, sprowadzanego z Piemontu lub Kantonu Tesyńskiego. N. 155, S. 361.

— **w okolicach** osławionych z przemycania na wielkie rozmiary, tudzież kontrola przemysłowców i handlujących w okręgu granicznym, którzy już byli skarani za przemycanie towarów własnego przemysłu lub handlu, lub za popełnienie z temiż ciężkiego przestępstwa dochodów skarbowych niestałych; postanowienia dotyczące wykonywania takowéj kontroli. N. 234, S. 561.

Kontroli paspartowéj osobnéj zaprowadzenie, dla przeszkodzenia przemycania to-

warów w politycznych powiatach *Monfalcone i Cervignano* N. 146, S. 355.

Kontrolne rachunkowe i pomocnicze czynności, dotyczące okręgu administracyjnego Krakowskiego; p. *czynności rachunkowe kontrolne i pomocnicze dotyczące okręgu administracyjnego Krakowskiego.*

— **urzędy** nad towarami przechodowemi; ustanowienie takich urzędów w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N. 206, S. 504.

Kontrolny urząd towarów; zaprowadzenie takowego w Varese w Lombardyi, w miejsce byłego tamże urzędu celnego pobocznego. N. 195, S. 480.

Kopalń rządowych wyroby, wyszłe z C. K. urzędu spedycyjnego w Wenecyi; uwolnienie tychże od cła w obrocie handlowym. N. 164, S. 367.

Korespondencya rabinatów w rzeczach wyznania i metryk, wolna od opłat pocztowych. N. 203, S. 503.

— **urzędowa** prokuratury skarbowéj z innemi władzami; oznaczenie stylu i formy takowéj. N. 56, S. 176, §. 10.

Koszta podróży dla urzędników i sług starostw górniczych, służące Namiesnikowi Kraju prawo do assygnowania zaliczek takowych. N. 64, S. 195, §. 10.

Koszyce w Węgrzech; prawne zastósowanie Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11. Maja 1854 w myśl określeń §. 9. ustawy o procesie karnym, także do tamecznéj Dyrekcyi Policyi. N. 163, S. 367.

Koszyckiéj dyrekcyi skarbowéj krajowéj oddział; ustanowienie w urzędowym tegoż okręgu cztérech dyrekcyj powiatowych Skarbu, i oznaczenie ich stanowisk, tudzież ustanowienie dwóch nowych kas zbiorowych dla władz powiatowych w Preszowie (Eperies) i Munkaczu; nareszcie ustanowienie d. 30. Kwietnia 1855 r. jako dnia rozpoczęcia działalności skarbowych dyrekcyj powiatowych w Preszowie i Munkaczu. N. 76, S. 250.

Kościelne srébra; umorzenie obligacyj węgierskich na dostawę takowych przeprowadzane być winno przez sąd krajowy w Budach. N. 212, S. 532.

Kotły i maszyny parowe wszelkiego rodzaju; objaśnienie §. 23 Rozporządzenia z d. 11. Lutego 1854 r. nakazującego przestrzegania ostrożności przy takowych, celem

uchronienia niebezpieczeństwa explozyi. N. 99, S. 303.

Kraina; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z dnia 5. Lipca 1853 r. N. 174, S. 376.

— oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokułów prenotacyjnych w profesyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— postanowienie, dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w r. administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— rozporządzenie orzekające, iż do wykreślenia ciężarów gruntowych niepotrzeba załączenia odpisów dokumentów. N. 83, S. 272.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z d. 16. Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z d. 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wyznaczenie wieku, potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, umieszczonego w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Krajowa dyrekcya skarbowa w Krakowie etc.; p. *Dyrekcya skarbowa krajowa w Krakowie etc.*

— — — w Krakowie; oddanie téjże tymczaczasowo administracyi rządowych i skarbowych lasów, tudzież domenów, znajdujących się w okręgu miasta Krakowa. N. 201, S. 503.

Krajowa konkurencya do budowania gościńców publicznych; p. *konkurencya krajowa do budowania gościńców publicznych.*

Krajowe komisye, wyznaczone do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych; p. *komisye krajowe, wyznaczone do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych.*

— **sady** wyższe, nowo uorganizowane dla Krakowa i Galicyi; rozpoczęcie działalności tychże, tudzież trybunałów piérwszéj instancyi w okręgu tychże sądów ustanowionych, niemniéj należących do tychże nadprokuratur i prokuratur sądowych. N. 130, S. 338.

Krajowy sąd; p. *Sąd krajowy.*

Kraków; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów wyznaczonych, tudzież Sądów do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniu Patentu z dnia 5. Lipca 1853 r. N. 174, S. 376.

— postanowienie dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w czasie przechodu, w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— przepis dla tamecznéj Dyrekcyi skarbowéj krajowéj, dotyczący examinów na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach skarbowych. N. 216, S. 539.

— przepis postępowania sądowego przy ściąganiu wierzytelności, udowodnionych aktem notaryalnym. N. 124, S. 325.

— rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego Trybunału piérwszéj Instancyi istniejącéj przy takowym, prokuratury rządowéj tudzież miejsko-delegowanego Sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

— rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego wyższego Sądu krajowego, i Nadprokuratury rządowéj, niemniéj zaprowadzić się mających w obrębie tegoż Sądu wyższego Trybunałów pierwszéj Instancyi i Prokuratur rządowych, tudzież ustaw z nową organizacyą sądową w związku będących. N. 130, S. 338.

— ustanowienie władz górniczych pierwszéj Instancyi, do zarządu regale górniczego. N. 175, S. 377.

— utworzenie tamże odrębnego tymczasowego oddziału buchalteryi rządowéj i przeniesienie wszelkich czynności rachunkowych, kontrolnych i pomocniczych, dotyczących obrębu administracyjnego Rządu Krakowskiego, a sprawowanych dotąd przez buchalteryę Lwowską, do tegoż tymczasowego oddziału buchalteryi rządowéj. N. 109, S. 310.

Kraków; wyjaśnienie §. 197 Patentu z d. 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wyznaczenie wieku potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. kosystorzów ewangielickich w Wiedniu. N. 15, S. 74.

— wyznaczenie wynagrodzenia przypadającego za zaopatrywanie żołnierstwa w czasie przechodu, za czas od 1. Maja aż do końca Października 1855. N. 84, S. 272.

— zaprowadzenie na próbę urządzeń związku celnego niemieckiego z dniem 31. Stycznia 1855, w zamiarze organizacyi urzędów celnych i straży skarbowéj w okręgu kameralnym Krakowskim. N. 19, S. 80.

— zaprowadzenie Niższo-Austryackiéj miary i wagi jako jedynie prawnie obowiązujących. N. 158, S. 363.

— zaprowadzenie nowo-uorganizowanych czysto-politycznych i mięszanych urzędów powiatowych i rozwiązanie dotychczasowych władz politycznych piérwszéj Instancyi. N. 131, S. 340.

— **i Galicya zachodnia**; oznaczenie chwili, w któréj ustanowiona tamże krajowa Dyrekcya skarbowa rozpocznie swe czynności. N. 101, S. 304.

— — — — ustanowienie tamże osobnego Sądu wyższego dochodów niestałych. N. 180, S. 380.

— — — — utworzenie dla tychże osobnéj Dyrekcyi finansowéj krajowéj. N. 51, S. 165.

— **miasto**; poprawki błędów druku zaszłych w ogłoszonéj dla tegoż miasta w roku 1854 taryfie konsumpcyjnéj. Zeszyt XLIV. S. 537.

— — **z okręgiem**; objaśnienie postanowienia Najwyższego Patentu z dnia 23. Marca 1852 r. pod względem działalności tamże rozporządzeń dodatkowych, odnoszących się do przedmiotów, objętych księgą ustaw cywilnych powszechną. N. 167, S. 369.

— — — — postanowienia wyjaśniające postępowanie tamże z przedmiotami hipotecznemi. N. 183, S. 383.

Krakowska Dyrekcya podatkowa dotychczasowa; zniesienie téjże. N. 51, S. 165.

— **Dyrekcya skarbowa krajowa**; tymczasowe oddanie téjże w administracyą lasów rządowych i skarbowych, tudzież domenów znajdujących się w okręgu Krakowskim. N. 201, S. 503.

— **Wszechnica** (Uniwersytet); przedłużenia działalności ustawy tymczasowéj o organizacyi władz akademickich. N. 166, S. 368.

Krakowski obręb; tymczasowe oddanie tamecznych rządowych i skarbowych lasów i domenów pod administracyą Dyrekcyi skarbowéj krajowéj w Krakowie. N. 201, S. 503.

— **sąd krajowy wyższy**, nowo-uorganizowany; rozpoczęcie działalności takowego równie jak i nadprokuratury Rządowéj przy tym Sądzie wyższym ustanowionéj, tudzież działalności trybunałów pierwszéj instancyi, wraz z prokurotoryami rządowemi, w okręgu tegoż sądu wyższego zaprowadzić się mających, równie jak ustaw z nową organizacyą sądową w związku będących. N. 130, S. 338.

Krakowskie terytoryum; zniesienie dotychczas tamże istniejących tymczasowych komisaryatów dystryktowych. N. 131, S. 340.

Krakowskiéj buchalteryi oddział tymczasowy; p. *Kraków.*

Kredytowy zakład Austryacki, uprzywilejowany; utworzenie takowego dla handlu i przemysłu i wydanie statutów dla niego. N. 200, S. 486.

Kredytowych papierów publicznych fałszowanie; skutki ważnych w tym względzie śledztw udzielane być winny Ministerstwu Skarbu. N. 102, S. 305.

— — — — w Węgrzech; p. *papierów publicznych kredytowych fałszowanie w Węgrzech.*

Kroacya; ogłoszenie zmian zaszłych w wykazie urzędów celnych; z powodu ścieśnienia obrębów tamecznych portów wolnych Zengg i Karlopago. N. 81, S. 271.

— ograniczenie obrębów tamecznych portów wolnych w Fiume, Buccari i Portore, i wynikłe z tąd zmiany w ustanowieniu urzędów celnych. N. 173, S. 373.

— przepis o przypuszczeniu tamtejszych uczniów prawa do drugiego examinu Rządowego teoretycznego już podczas ostatnich sześciu tygodni szóstego tychże półrocza. N. 100, S. 304.

Kroacya i Sławonia; bliższe określenia władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury przyznanéj wydziałom adwokackim na zasadzie §. 32 ustawy o adwokatach z dnia 24 Lipca 1852 r. N. 68, S. 243.

— — — postanowienia o właściwości sądów do zamienienia kar pieniężnych, wyznaczonych za przestępstwa dochodów niestałych, na kary aresztu i o zasadach postępowania w tym względzie. N. 190, S. 403.

— — — postanowienia tymczasowe względem zarządu tamże królewszczyzny górniczéj. N. 196, S. 480.

— — — przepis dotyczący budowania i utrzymywania gościńców eraryalnych przechodzących przez wsie i miasta. N. 63, S. 243.

— — — przepis o konkurencyi krajowéj do budowy gościńców cesarskich w tym kraju koronnym istniejących. N. 169, S. 369.

— — — przepisy o ogłoszeniu nowych protokołów księgi gruntowéj, tudzież o sposobie prowadzenia tychże jako księgi gruntowe. N. 236, S. 566.

— — — przepis o właściwości sądów powołanych do protokółowania lub wykreślania firm, prokur i układów spółki kupców, fabrykantów i towarzystw przemysłowych, tudzież o sposobie obwieszczania tych protokółowań lub wykreślań. N. 63, S. 193.

— — — ustanowienie wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w przechodzie w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— — — wyjaśnienie §§. 55, 73 i 89 Patentu z dnia 16 Lutego, tudzież §§. 55, 69 i 85 Patentu z dnia 3 Lipca 1853 pod względem pojęcia wyrazów kupcy i fabrykanci. N. 62, S. 193.

— — — wyjaśnienie pytania o przypuszczalności exekucyi na pensyach sług rządowych niższych, tudzież prowizyach, datkach łaskawych i pieniądzach przeznaczonych na utrzymanie pozostałych po tychże wdów i sierót. N. 58, S. 188.

— — — wyjaśnienie używanego w §§. 14, 48, 71, 76 i 82 normy jurysdykcyi cywilnéj z dnia 16. Lutego 1853 wyrażeń „szlacheckie dobra“ do których posiadania przywią-

Kro — Księ

zane było aż do roku 1848 wykonywanie jurysdykcyi. N. 129, S. 338.

Kroacya i Sławonia; zmiana §§. 28, 29 i 30 ustawy pocztowéj tymczasowéj z d. 26 Grudnia 1850 celem zaprowadzenia porządnego postępowania karnego w przestępstwach dochodów pocztowych. N. 141, S. 350.

— — — zniesienie prawa do spadku bezdziedzicznego przyznawanego dotąd Arcybiskupowi Strygońskiemu, Biskupowi a obecnie Arcybiskupowi w Zagrzebiu, jako Opatowi Topuskiemu, Biskupowi Rabskiemu, Arcyopatowi św. Marcina i kapitule Rabskiéj. N. 40, S. 150.

Królewszczyzna (regale) górnicza w Galicyi, Krakowie i w Bukowinie; ustanowienie tamże władz górniczych pierwszéj instancyi do zarządu takowéj. N. 175, S. 377.

— — — w Kroacyi i Sławonii; postanowienia względem zarządu takowéj. N. 196, S. 480.

Ksiąg głównych i kontów depozytowych zawierzytelnienie, przepisane w §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 r.; zregulowanie takowego. N. 86, S. 282.

Książek szkolnych sprzedaż; nowe urządzenie trudniącéj się takową administracyi, zmiana nazwy téjże, tudzież stanu osób i płac. N. 87, S. 282.

Księga gruntowa; ogłoszenie przepisów względem nowych protokółów księgi gruntowéj, tudzież sposobu prowadzenia tychże w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii etc. N. 236, S. 566.

Księgi gruntowe; o składaniu examinów na urzędników księgi gruntowéj i zaprzysiężeniu osób do prowadzenia ksiąg gruntowych przeznaczonych. N. 112, S. 315.

— **gruntowéj urząd**; postanowienia dotyczące uwolnienia od przepisanego na ten urząd examinu. N. 112, S. 315.

— **hipoteczne** w Dalmacyi; p. *hipoteczne księgi w Dalmacyi.*

Księ — Kwie

Księgi notyfikowane w Dalmacyi; p. *notyfikacyjne księgi w Dalmacyi.*

Kukurudza; ulżenie czasowe cła od mąki kukurudzowéj, przy wprowadzaniu téjże przez urzędy celne w Istryi, i przez wyspy Gwarneryjskie. N. 72, S. 246.

Kupcy; wyjaśnienie wątpliwości, czyli takowym służy prawo sprowadzania i sprzedaży proszków Seidlickich. N. 118, S. 320.

— fabrykanci i towarzystwa przemysłowe w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii i w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim; postanowienia, dotyczące kompetencyi sądów do protokułowania lub wykreślania tychże firm, prokur i kontraktów towarzystw przemysłowych, niemniéj sposób, obwieszczenia takich protokułowań lub wykreśleń. N. 63, S. 193.

— i fabrykańci; rozporządzenie wyjaśniające §§. 55, 73 i 89 Patentu z dnia 16. Lutego 1853, tudzież §§. 55, 69 i 85 Patentu z dnia 3. Lipca 1853 r. co do pojęcia wyrazów kupcy i fabrykańci w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii i Siedmiogrodzie. N. 62, S. 193.

Kupieckich firm i prokur protokułowanie i wykreślanie, jakim właściwie przydzielone jest sądom w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii i Serbii z Banatem. N. 63, S. 193.

Kuratelski majątek; p. *majątek sierociński, kuratelski i depozytowy.*

Kuttenberg, Komotów, Pilzno i Pribram; odgraniczenie okręgów urzędowych należących do starostw górniczych w powyższych miejscach istniejących. N. 179, S. 379.

Kwarneryjskie wyspy; p. *Gwarneryjskie wyspy.*

Kwieskowanie urzędników i sług starostw górniczych; służące Namiestnikowi kraju prawo do rozporządzania w tym względzie. N. 64, S. 195, §. 9.

L.

Las — Leg

Lasów administracya w obrębie krajowéj Dyrekcyi skarbowéj w Krakowie; oddana tymczasowo téjże Dyrekcyi. N. 201, S. 503.

Legitymacyjne karty; p. *karty legitymacyjne.*

Lék

Lékarstwa; nowa tychże taxa w Austryi, tudzież dotyczące rozporządzenia. N. 10, S. 37.

— wyjaśnienie wątpliwości, czyli proszki Seidlitzkie należą do tych lékarstw, których sprowadzenie i sprzedaż aptékarzom tylko jest dozwoloną. N. 118, S. 320.

Lékarzy w celach sądowo-lékarskich w sprawach cywilnych i karnych użycie; przypadające tymże za to należytości. N. 46, S. 154.

Leśna ustawa z dnia 3. Grudnia 1852 r.; ustanowienie warunków i czasu przedawnienia przestępstw, popełnianych przeciw téjże. N. 97, S. 291.

Leśne przekroczenia; zawarta między Austryą i Saksonią umowa dla powstrzymywania tychże na terytoryach obustronnych. N. 189, S. 402.

— **przestępstwa** w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; ustanowienie postępowania sądów z takowemi, tudzież z wszelkiemi innemi przestępstwami, przekazanemi sądom pod względem nadzwyczajnego złagodzenia kary. N. 127, S. 337.

Licytacye dobrowolne; przyznanie prawnego procentu od tychże na korzyść ubogich w Austryi wyższéj i niższéj, w Solnogrodzie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Tyrolu, Czechach, w Morawie i na Szląsku. N. 159, S. 365.

Liczba klas i wykład nauk w szkołach głównych publicznych; oznaczenie piérwszych i uregulowanie drugiego. N. 85, S. 274.

Liści tytuniowych wykupu nadkierownictwo; p. *tytuniowe liście.*

Litomirski powiat kameralny w Czechach; zaprowadzenie w granicznym tegoż okręgu osobnéj kontroli paszportowéj dla przeszkodzenia przemycania tamże towarów. N. 53, S. 166.

Lombardya i Wenecya; dzień rozpoczęcia w tém Królestwie urzędowéj działalności prokuratoryj rządowych, tudzież działalności ustawy o procesie karnym i połączonych z nią przepisów o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów karnych i prokuratoryj rządowych. N. 24, S. 126.

— — — o doręczeniu tamże nakazów zapłaty urzędów komisuracyjnych. N. 42, S. 150.

— — — ogłoszenie rozpoczęcia działalności nakazanym rozrządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 29. Października 1854 r. zniżeń taryfy dla tak zwanego Dazio consumo forese. N. 145, S. 353.

— — — postanowienie dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie w r. administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

Lombardya i Wenecya; postępowanie sądowe przy ściąganiu wierzytelności, udowodnionych aktem notaryalnym. N. 124, S. 325.

— — — rozporządzenie zwołania kongregacyj centralnych, tudzież rozpoczęcia napowrót działalności tychże. N. 143, S. 351.

— — — ustanowienie tak zwanego „Dazio consumo forese“ od wina w kwocie 3 lirów od jednego „Quintal metrico“. N. 148, S. 355.

— — — ustanowienie tamże postępowania sądów z przestępstwami leśnemi, przekazanemi sądom pod względem nadzwyczajnego złagodzenia kary. N. 127, S. 337.

— — — wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 r. pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— — — wyznaczenie wieku, potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu, N. 15, S. 74.

— — — zaprowadzenie tamże Najwyższego Patentu z dnia 26. Stycznia 1853 r. o należytościach od przechowywania przedmiotów złożonych do depozytu sądowego. N. 151, S. 356.

Lombardzkie kanały, rozpoczęcie działalności przepisu o pobieraniu opłaty należytości żeglugowéj w miejsce dotychczasowych opłat łańcuchowych na niektórych kanałach lombardzkich. N. 135, S. 343.

Losy loteryj fantowych; uwolnienie losów niektórych loteryj fantowych od opłaty stępla. N. 156, S. 361.

Loterya; zaprowadzenie w Pograniczu wojskowém prawa o loteryi z dnia 20. Lipca 1853 r. N. 228, S. 555.

Loterye fantowe niektóre; uwolnienie losów tych loteryj od opłaty stępla. N. 156, S. 361.

Loteryjna buchalterya nadworna; połączenie téjże od d. 1. Sierpnia 1855 r. z Buchalteryą Nadworną tytuniową i stęplową. N. 116, S. 319.

Lubeka wolne miasto; p. *Austrya i niektóre rządy Związku Niemieckiego.*

Lwowska wszechnica (Uniwersytet); przedłużenie tamże działalności ustawy tym-

Lwów

czasowéj o organizacyi władz akademickich. N. 166, S. 368.

Lwów; przepis udzielony tamecznéj skarbowéj dyrekcyi krajowéj pod względem examinów na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach skarbowych. N. 216, S. 539.

— rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego Sądu Krajowego Wyższego wraz z Nadprokuratoryą Rządową tamże, tudzież zaprowadzić się mających w okręgu tegoż Sądu Wyższego trybunałów piérwszéj instancyi, równie jak ustaw z nową organizacyą sądową w związku będących. N. 130, S. 338.

— rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego Trybunału piérwszéj instancyi wraz z ustanowioną przy takowym prokuratoryą rządową, tudzież tamecznego sądu powiatowego miejsko-delegowanego. N. 130, S. 338.

Lwów; przeniesienie sprawowanych dotąd przez tameczną buchalteryą rządową, a dotyczących obręb krakowskiego rządu krajowego, czynności rachunkowych, kontrolnych i pomocniczych, do ustanowionego w Krakowie tymczasowego oddziału buchalteryi rządowéj. N. 109, S. 310.

— sprawowanie interesów kasowych tamecznego starostwa górniczego, przez tameczny urząd probiérczy. N. 175, S. 377.

— **miasto**; postanowienie dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w czasie przechodu w r. administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— **siedziba** starostwa górniczego. N. 175, S. 377.

Ł.

Ład — Łań

Ładownych statków zbliżanie się do brzegów jeziora Bodeńskiego; zmiany w postanowieniach o zakazie takowego zbliżania się. N. 45, S. 154.

Łańcuchowe należytości; pobieranie w miejsce tychże na niektórych kanałach Lombardzkich należytości żeglugowéj. N. 135, S. 343.

Łas — Łus

Łaskawe datki i pieniądze, przeznaczone na utrzymanie dla wdów i sierót po urzędnikach niższych; wyjaśnienie, o ile exekucya takowych może być przypuszczoną. N. 58, S. 188.

Łuskowych owoców niektore gatunki; zniżenia czasowe cła w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich przy wprowadzaniu tychże. N. 72, S. 246.

M.

Maj

Majątek sierociński, kuratelski i depozytowy; zmiana formularzy żurnalów depozytowych pod względem kasowego postępowania z tymże majątkiem. N. 110. S. 311.

— **zakonu niemieckiego**; Najwyższe potwierdzenie przyznanego Jego Król. Wysokości Arcyksiążęciu Maxymilianowi, jako Wielkiemu Mistrzowi zakonu Niemieckiego przez Jego Mość Cesarza Ferdynanda ad personam prawa dysponowania majątkiem zakonu Niemieckiego aż do wysokości 10000 Złotych Reńskich. N. 188, S. 400.

Majątków przenoszenie przez następstwo w senioracie z przyczyny śmierci; wymiar należytości od takowych przenoszeń majątku. N. 132, S. 342.

Mał — Masz

Małżeństwa poddanych Austryackich w Turcyi bawiących; oznaczenie sądów właściwych, do rozwiązania lub unieważnienia takowych. N. 77, S. 252.

Mapy; zmiana taryfy celnéj co do cła map będących w wolnym ruchu handlowym krajów celno-związkowych. N. 107, S. 308.

Marcina śgo Arcyopat; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Maszyny; za pomocą tychże pakowane towary, przeznaczone do zamorskiéj przesyłki, doznają pewnych ulżeń pod względem celnego dochodzenia. N. 108, S. 308.

— **i kotły parowe**; kandydaci do examinu na dozorców lub palaczy przy takowych, wykazać się winni obok żądanych zdolno-

ści, prawnie przepisanym wiekiem. N. 99, S. 303.

Maszyny i kotły parowe wszelkiego rodzaju; objaśnienie §. 23 Rozporządzenia z dnia 11. Lutego 1854 r., nakazującego przestrzeganie ostrożności przy takowych dla uchronienia niebezpieczeństwa explozyi. N. 99, S. 303.

Maxymilianowi Jego Król. Wysokości Arcyksiążęciu, Wielkiemu Mistrzowi Zakonu Niemieckiego pozostawione ad personam przez Jego Mość Cesarza Ferdynanda prawo dysponowania majątkiem zakonu niemieckiego aż do wysokości 10000 Złotych Reńskich; Najwyższe zatwierdzenie tegoż prawa. N. 188, S. 400.

Mąka cukrowa z zagranicy sprowadzona; wyrabiany z niéj lub z buraków cukier używa prawa do borgowania podatków od wyrobu. N. 94, S. 289.

— **z kukurydzy**; ulżenie czasowe cła od téjże w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N. 72, S. 246.

Medykamentów nowa taxa w Austryi, tudzież dotyczące rozporządzenia. N. 10, S. 37.

Memiczny urząd główny w Wiedniu; wprost do tego urzędu posyłać powinny sądy karne wszystkich Krajów koronnych wszelkie, po ukończeniu postępowania karnego w przedmiocie fałszowania monet wykryte fałszywe monety, wraz z innemi odnoszącemi się do takowych przedmiotami. N. 165, S. 368.

Metryki żydowskie; wolność od opłaty pocztowéj korespondencyi rabinatów, dotyczących metryk, lub wyznania. N. 203, S. 503.

Miara i waga niższo-Austryacka; zaprowadzenie téjże w Czechach, jako jedynie prawnéj. N. 140, S. 350.

— — — — — zaprowadzenie téjże w Galicyi, Krakowie i Bukowinie — jako jedynie prawnéj. N. 158, S. 363.

Miasto Hallein; zakaz dzielenia tamże własności domów. N. 32, S. 132.

— **Oedenburg**; zakaz rozdrabniania tamecznych domów. N. 157, S. 361.

Mies; przeniesienie tamecznego starostwa górniczego do Pilzna, ustanowienie komisaryatu górniczego tamże i ograniczenie okręgów urzędowych obojga tych władz. N. 128, S. 338.

Miesięczne wykazy zbrodniarzy dostawionych przez Żandarmów; poruczenie na dal prowadzenia tychże dla wymiaru przypadającéj za to Żandarmom taglii, nie prokuraturom rządowym lecz sądom. N. 34, S. 138.

Mieszane i czysto-polityczne urzędy powiatowe i stolicowo-sędziowskie; p. *powiatowe i stolicowo-sędziowskie czysto polityczne i mieszane urzędy.*

Mieszkańcy, chcący się z innych krajów koronnych Austryi przesiedlić na Węgry; niepotrzebują do tego pozwolenia władz. N. 31, S. 132.

Mięso wołowe świeże; zniżenie podatku konsumpcyjnego i dodatku gminnego od wprowadzenia takowego do Wiednia. N. 226, S. 553.

Milowe i dyety dla urzędników, tudzież strawne dla dyurnistów i sług, niemniéj należytości, przypadające za drogę od doręczeń sługom urzędowym przy władzach obwodowych (komitatskich), przy trybunałach pierwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych; zastósowanie pod tym względem Rozporządzenia ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854 r. także w Królestwie Dalmacyi. N. 35, S. 138.

Ministeryalne oświadczenia, zamienione między Austryą a Bawaryą na dniu 4 i 17. Stycznia 1852 r.; oświadczenie, iż artykuły VIII. i IX. zawartego ze Związkiem niemieckim kartelu z dnia 10 Lutego 1831 r. „o zbiegach wojskowych“ nie zostały zniesione przez zamianę powyższych oświadczeń. N. 71, S. 246.

Ministerstwu Skarbu przesyłane być winny ze strony sądów karnych skutki ważnych śledztw, dokonanych w przedmiocie fałszowania papierów publicznych. N. 102, S. 305.

Ministeryum oświecenia; rozporządzenie tegoż z dnia 4. Października 1850, dotyczącego przypuszczenia młodzieży z Pogranicza wojskowego do nauki prywatnéj na C. K. akademiach prawniczych. N. 91, S, 288.

Mistrzowi wielkiemu zakonu niemieckiego, Jego Król. Wysokości Arcyksiążęciu Maxymilianowi pozostawione ad personam przez Jego Mość Cesarza Ferdynanda prawo, dysponowania majątkiem zakonu niemieckiego aż do wysokości 10000 Złotych Reńskich; Najwyższe zatwierdzenie tegoż prawa. N. 188, S. 400.

Młodzież ucząca się a pochodząca z Pogra-

nicza wojskowego; o przypuszczeniu téjże do prywatnego pobierania nauk na C. K. akademiach prawniczych. N. 91, S. 288.

Moc dowodu, przyznana szuszarni jedwabiu i wełny wiedeńskiéj, co do oznaczenia prawdziwéj wagi handlowéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

Modeńsko-Parmeńsko-Austryacki związek celny; p. *Austryacko-Modeńsko-Parmeński związek celny.*

Modyfikacye taryfy co się tyczy Dazio consumo forese rozrządzeniem Ministerstwa finansów z dnia 29 Października 1854 nakazane; oznaczenie dnia w którym takowe mają wejść w wykonanie. N. 145, S. 353.

Mokanowie (owczarze) austryaccy w Bulgaryi; zawarty między rządami Austryi i Porty Ottomańskiéj regulamin pastwiskowy dotyczący tychże. N. 125, S. 329.

Mokanów (owczarzy) austryackich spory cywilne w Turcyi; i o rozstrzyganiu takowych przez C. K. konsulaty. N. 125, S. 334, §. 14.

Monety fałszowane, wykryte przy dochodzeniu sądów karnych, przesyłane być winny wraz z dotyczącemi takowych przedmiotami, do urzędu mennicznego w Wiédniu. N. 165, S. 368.

Monfalcone i Cervignano powiaty polityczne; zaprowadzenie osobnéj kontroli paszportowéj, dla zapobieżenia przemycaniu tamże towarów. N. 146, S. 355.

— umocowanie tamecznego urzędu celnego pobocznego klasy I. do oclenia dalmackich olejów i win wylegitymowanych. N. 235, S. 566.

Monopol rządowy i ustawy celne; wyjaśnienie tychże ze względu na wykonywanie w okręgach granicznych kontroli nad kupcami i przemysłowcami, karanemi już za przemycanie lub za przestępstwa dochodów skarbowych niestałych; tudzież co do kontroli nad okolicami osławionemi z przemycania. N. 234, S. 561.

Morawa; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w tych sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom Patentu z dnia 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

— odpisy dokumentów niepotrzebują być tamże załączane, aby odzyskać wykreślenie ciężarów gruntowych. N. 83, S. 272.

Morawa; oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokółów prenotacyjnych o professyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— rozpoczęcie działalności nowo-uorganizowanego morawsko-szląskiego sądu wyższego i nadprokuratury rządowéj w Bernie, tudzież władz wyłącznie sądowych pierwszéj instancyi i prokuratury rządowéj, niemniéj ustaw z nową organizacyą sądów w związku będących. N. 67, S. 243.

— rozpoczęcie działalności rozporządzenia, urządzającego stosunek urzędów podatkowych do urzędów powiatowych i tychże przełożonych, do trybunałów pierwszéj instancyi i do sądów powiatowych, tudzież do najwyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— rozpoczęcie działalności rozporządzenia z dnia 24. Stycznia 1855, poruczającego na dal sporządzanie wykazów miesięcznych, potrzebnych do wymiaru taglii dla C. K. Żandarmeryi, za dostawionych przez nią i na karę skazanych złoczyńców, nie Prokuratorom rządowym lecz Sądom. N. 34, S. 138.

— rozpoczęcie działalności tamecznych urzędów obwodowych. N. 54, S. 166.

— rozpoczęcie działalności ustanowionych tamże urzędów powiatowych. N. 55, S. 166.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §. 19 i 60 Rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850. N. 86, S. 282.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— ustanowienie wynagrodzenia przypadającego za zaopatrzenie żołnierstwa w przechodzie w roku 1856. N. 191, S. 403.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3 Maja 1853 pod względem wydania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wynagrodzenie byłych stanowych panów ziem-

skich na Szląsku, za użytek odjętéj im dziesięciny górniczéj. N. 12, S. 71.

Morawa; wyznaczenie wieku potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub na kapłana chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. Konsystorzów ewangielickich w Wiedniu. N. 15, S. 74.

— zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Morawskich sądów organizacya; rozpoczęcie działalności téjże tudzież prokuratur rządowych tamecznych i ustaw z organizacyą tą połączonych. N. 67, S. 243.

Morawskie C. K. Namiestnictwo krajowe; oddanie takowemu aktów byłéj komisyi examinacyjnéj examinów rządowych teoretycznych w Ołomuńcu, zaczém do Namiestnictwa tego o dotyczące odpisy i duplikaty udawać się należy. N. 210, S. 531.

— **prokuratury rządowe**; rozpoczęcie działalności tychże. N. 67, S. 243.

Morawsko-Szląska Nadprokuratura rządowa w Bernie; rozpoczęcie działalności téjże. N. 67, S. 243.

Morawsko - Szląski Sąd krajowy wyższy i Prokuratura wyższa w Bernie, tudzież władze wyłącznie sądowe pierwszéj instancyi i prokuratury w Morawie i na Szląsku; oznaczenie czasu rozpoczęcia działalności tychże, tudzież ustaw, połączonych z nową tamże organizacyą sądów. N. 67, S. 243.

Morzem spowadzone wino cypryjskie w naczyniach bednarskich; postępowanie celne z takowém. N. 214, S. 534.

Mundowanie załatwień (expedycyj) w urzędach powiatowych i stolicznych, politycznych i mięszanych; postanowienia pod tym względem wydane. N. 65, S. 226, §. 95 etc.

Muzycznych dzieł oclenie; zmiana pod tym względem taryfy celnéj co do dzieł muzycznych, będących w wolnym ruchu handlowym Krajów celno-związkowych. N. 107, S. 308.

Myśliwskie przekroczenia; zawarta między Austryą i Saksonią umowa dla powstrzymania tychże na terytoryach obustronnych. N. 189, S. 402.

N.

Naczynia bednarskie; p. *bednarskie naczynia.*

Nadanie statutów nowo w Austryi utworzonemu zakładowi kredytowemu uprzywilejowanemu. N. 200, S. 486.

Nadbrzeże Iliryjskie; zniesienie tamże kontroli gałganów. N. 79, S. 270.

Nadgraniczne powiaty Piemontu i kantonu Tesyńskiego; uwolnienie w tychże od kontroli wina Dalmackiego i prostego, przychodzącego z Piemontu lub z kantonu Tesyńskiego. N. 155, S. 361.

Nadkierownictwo tymczasowe wykupu liści tytuniowych w Peszcie; zniesienie takowego oraz zmiana nazwy Dyrekcyi fabryk tytuniu. N. 233, S. 560.

Nadkomenda wojsk; rozporządzenie, iż teraźniejsi radcy nadworni przy Nadkomendzie wojsk używać mają na przyszłość tytułu: „Jenerałów-komisarzy wojennych“, i że dotyczącym téjże Nadkomendy oddziałom nadal przydanemi być mają nie sekretarze nadworni lecz nadkomisarze wojenni. N. 126, S. 337.

Nadkomendy wojskowéj oddziały; p. *oddziały nadkomendy wojskowéj.*

Nadkomisarze wojenni; p. *wojennych nadkomisarzy ustanowienie.*

Nadworna buchalterya loteryjna; połączenie téjże z d. 1. Sierpnia 1855 r. z buchalteryą Nadworną tytuniową i stęplową. N. 116, S. 319.

— — **stęplowa i tytuniowa**; połączenie téjże od d. 1. Sierpnia 1855 r. z Nadworną buchalteryą loteryjną. N. 116, S. 319.

— — **tytuniowa i stęplowa**; połączenie téjże z buchalteryą Nadworną loteryjną od d. 1. Sierpnia 1855. N. 116, S. 319.

Nadwornéj kamery węgierskiéj obligacye; p. *węgierskiéj kamery nadwornéj obligacye.*

Nadworni radcy przy nadkomendzie wojsk; o nadaniu im na przyszłość tytułu: „Jenerałów— komisarzy wojennych“. N. 126, S. 337.

— **sekretarze** przy oddziałach nadkomendy wojskowéj; ustanowienie w miejsce tychże, nadkomisarzy wojennych. N. 126, S. 337.

Nakaz przedłużenia działalności ustawy tymczasowéj, o organizacyi władz akademickich, na uniwersytetach: w Wiédniu, Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku. N. 166, S. 368.

— zapłaty wydany przeciw dłużnikom wexlowym; rozwiązanie wątpliwości, czyli exekucya na zabezpieczenie żądaną być może przed upływem jeszcze trzechdniowego, w takim nakazie ustanowionego terminu. N. 88, S. 283.

Nakazy zapłaty przeciw dłużnikom wydane; rozporządzenia, dotyczące wystawiania i exekwowania takowych na dłużnikach. N. 124, S. 325.

— — urzędów komisuracyjnych; rozporządzenia dotyczące doręczenia takowych w Królestwie Lombardzko-Weneckiém. N. 42, S. 150.

Należytość żeglugowa; pobieranie téjże na niektórych kanałach Lombardzkich w miejsce dotychczasowéj należytości łańcuchowéj. N. 135, S. 343.

Należytości, odprawne i pensye, wdowom i sierotom po urzędnikach i sługach starostw górniczych przypadające; prawo asygnowania takowych N. 64, S. 195, §. 9.

— przepisane w ogóle dla urzędników rządowych; przyznanie takowych także dla urzędników umieszczonych przy prokuraturach skarbowych. N, 56, S. 172, §. 6.

— przypadające lékarzom, użytym w celach sądowo-lékarskich w sprawach cywilnych i karnych. N. 46, S. 154.

— przypadające od asekuracyj ogniowych, istniejących dla Austryi Niższéj i środkowéj, tudzież opłaty stęplowe od książek płatniczych; oznaczenie tychże dla powyższych dwóch tudzież dla wszelkich innych tego rodzaju zakładów. N. 161, S. 365.

— przypadające przeniesienia majątku przechodzącego w następstwie senioratu przez śmierć. N. 132, S. 342.

— przypadające za drogę od doręczeń sługom urzędowym przy władzach obwodowych (komitatskich), przy trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych; zastósowanie co do wymiaru tychże, rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854 r, także w Królestwie Dalmacyi. N. 35, S. 138.

Należytości, przypadające za zastępstwo brakujących nauczycieli gimnazyalnych; wymiar i asygnacya takowych nauczycielom gimnazyalnym rzeczywistym. N. 194, S. 480, §. 9.

— przypadające żandarmom niżéj wachmistrza, wzywanym za świadków w sprawach karnych przed sądy karne cywilne. N. 219, S. 543.

— **łańcuchowe**; p. *łańcuchowe należytości.*

— **stęplowe** wyższe; uiszczanie tychże od dokumentów. N. 178, S. 379.

Namiestnictwo Morawskie; p. *Morawskie namiestnictwo.*

Namiestnicze oddziały w Węgrzech; p. *sądy krajowe w Węgrzech w siedzibach oddziałów namiestniczych.*

Namiestnika krajowego zakres działania pod względem asygnowania zapomóg dla urzędników i sług niższych starostw górniczych. N. 64, S. 195, §. 10.

Namiestnikowi kraju służące prawo do assygnowania kosztów przesiedlenia urzędnikom starostw górniczych. N. 64, S. 195, §. 10.

— — służące prawo do kwieskowania urzędników i sług starostw górniczych. N. 64, S. 195. §. 9.

— — służące prawo do mianowania kancelistów przy starostwach górniczych. N. 64, S. 195, §. 8.

— — służące prawo do zawieszenia w służbie urzędników i sług starostw górniczych i do zapowiedzenia takowym poboru płac; postanowienia pod tym względem. N. 64, S. 196, §. 12.

Narodowa pożyczka z r. 1854; p. *pożyczka narodowa.*

Narodowy bank Austryacki uprzywilejowany; p. *Austryacki bank narodowy uprzywilejowany.*

Nassau; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Nauczyciele przy gimnazyach Rządowych; usystemizowanie stanu tychże, tudzież płac. N. 194, S. 477.

Nauczycielom gimnazyalnym rzeczywistym przypadające za zastępstwo na-

leżytości; wymiar i asygnacya takowych. N. 194, S. 480, §. 9.

Nauk prawniczo - politycznych urządzenie na uniwersytetach i akademiach prawniczych Austryackich; obwieszczenie wyszłéj pod tym względem uchwały z d. 25. Września 1855. N. 185, S. 385.

— wykład w szkołach głównych publicznych; uregulowanie takowego, N. 85, S. 274.

Nauka prywatna na Ces. Król. Akademiach prawniczych; p. *prywatna nauka na C. K. Akademiach etc.*

Naukowe zakłady publiczne; właściwym tychże przełożonym donieść winny sądy o każdém śledztwie karném szczegółowém, wytoczoném przeciw studentowi lub uczniowi dotyczącego zakładu, tudzież o wyroku statecznym w skutek takowego śledztwa wydanym. Nr. 48, S. 162.

Naznaczenie stęplem kolorowym towarów tkackich, wprowadzonych do przyrządzenia (apretury). N. 213, S. 533.

Nazwa administracyi sprzedaży książek szkolnych; zmiana téjże i nowe urządzenie, tudzież zmiana stanu osób i płac. N. 87, S. 282.

— i stanowisko górniczego sądu dystryktowego w Szemnicach; zmiana tychże tak względem sądu, jak względem substytucyj górniczo-sądowych, sądowi temu podporządkowanych. N. 6, S. 32.

— zmiana nazwy Dyrekcyi fabryk tytuniu, oraz zniesienie tymczasowego Nadkierownictwa wykupu liści tytuniowych w Peszcie. N. 233, S. 560.

Nazwisk zmiana; zaszła w powiatowych władzach skarbowych, tudzież w kameralnych Verwalteryach powiatowych. N. 231, S. 556.

Nazwiska poufników czyniących władzom doniesienia o czynach karygodnych; wyjaśnienie, o ile sądy karne wymagać mogą ze strony właściwych władz wyjawienia nazwisk tych poufników, którzy donieśli tymże władzom o czynach osób karygodnych lub o innych odkryciach, celem wytoczenia karno-sądowego postępowania przeciw osobie dotyczącéj. N. 208, S. 506.

Nazwy; zmiana dla inspektorów dyrekcyi centralnéj fabryk tytuniowych i wykupu liści. N. 233, S. 560.

Niehipotekowane wierzytelności; p. *wierzytelności hipotekowane i niehipotekowane.*

Niefarbowane skórki kozie i owcze; p. *garbowane, lecz jeszcze niefarbowane skórki kozie etc.*

Nielakierowanych towarów żelaznych ulżone oclenie; p. *żelaznych towarów nieszlifowanych, niepolerowanych, nielakierowanych zmienione oclenie.*

Niemiecki Związek; rozciągnięcie w obrocie wzajemnym z tymże Związkiem ulżeń celnych, traktatem handlowym i celnym z dnia 19. Lutego 1853 r. dozwolonych na towary żelazne nieszlifowane, niepolerowane, nielakierowane w dozwolonych tymże traktatem połączeniach, oraz wynikła ztąd zmiana taryfy celnéj z d. 5. Grudnia 1853 r. N. 22, S. 122.

— — zawarty między Austryą i niektóremi Państwami tegoż Związku traktat o wzajemne wydawanie zbrodniarzy pospolitych, świéżo rozszerzony. N. 137, S. 344.

— — zawarty między Austryą i niektóremi Rządami Związku niemieckiego traktat o wzajemne wydawanie zbrodniarzy nietylko pospolitych i politycznych, świéżo rozszérzony. N. 138, S. 345.

— — **celny**; postępowanie celne w krajach koronnych celno-związkowych, z przychodzącemi z tegoż Związku na zasadzie wolnego obrotu, książkami, mapami i dziełami muzycznemi, obrazami i t p. N. 107, S. 308.

— — — postępowanie celne w krajach koronnych, do tegoż Związku należących, z główkami rośliny „asfodeli". N. 205, S. 504.

Niemieckiego Zakonu Wielki Mistrz Jego Król. Wysokość Arcyksiąże Maxymilian; pozostawione temuż ad personam przez Jego Mość Cesarza Ferdynanda prawo dysponowania majątkiem Zakonu Niemieckiego aż do wysokości 10.000 Zł. R., Najwyższém Postanowieniem zatwierdzone. N. 188, S. 400.

— **Związku celnego** kraje; ukaranie bawiących tamże poddanych Austryackich za popełnione lub zamierzone w obrębie tegoż Związku przestępstwa ustaw celnych w Austryi prawnie obowiązujących. N. 232, S. 559.

— — **kartel** z Austryą zawarty pod względem zbiegów wojskowych na d. 10. Lutego 1831 r.; oświadczenie, iż artykuły VIII i IX tego kartelu nie zostały zniesionemi przez zamienione miedzy Austryą a Bawaryą na na d. 4 i 17. Stycznia 1852 r. oświadczenia ministeryalne. N. 71, S. 246.

Niemiecko-Austryacki Związek telegraficzny; dodatkowy traktat trzeci przez Państwa powyższego Związku podpisany w Monachium 29. Maja 1855. N. 193, S. 472.

Nieoznaczone bliżéj wierzytelności, mające się sprawdzić na drodze administracyjnéj; o niemożności wylikwidowania pewnéj takowych cyfry przez zaskarżenie wierzycieli drogą wyzywawczą. N. 207, S. 506.

Niepolerowanych towarów żelaznych ulżone oclenie; p. *żelaznych towarów nieszlifowanych, niepolerowanych etc. zmienione oclenie.*

Nieprzyrządzone skórki kozie; p. *garbowane lecz jeszcze nieprzyrządzone skórki etc.*

Niestałe dochody skarbowe, w Austryi prawnie zaprowadzone; ukaranie poddanych Austryackich, za popełnione lub zamierzone przez nich za granicą przestępstwa tychże dochodów. N. 229, S. 555 i N. 230, S. 556.

Niestałych dochodów sąd wyższy; odrębne tegoż ustanowienie dla Krakowa i Galicyi zachodniéj. N. 180, S. 380.

— — **skarbowych** przekroczenia; p. *Dochodów skarbowych niestałych przekroczenia.*

Nieszlifowanych towarów żelaznych ulżone oclenie; p. *żelaznych towarów nieszlifowanych etc. zmienione oclenie.*

Nieważność małżeństw poddanych Austryackich w Turcyi; p. *rozwiązanie lub unieważnienie małżeństw etc.*

Niższo-austryacka miara i waga; zaprowadzenie téjże w Czechach jako jedynie prawnéj; N. 140, S. 350.

— — — — — zaprowadzenie téjże w Galicyi, w Krakowie i w Bukowinie, jako jedynie prawnéj. N. 158, S. 363.

Nominacya kancelistów przy starostwach górniczych; przyznaczenie prawa do takowéj Namiestnikowi krajowemu. N. 64, S. 195, §. 8.

Norma jurysdykcyi cywilnéj, wydana dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Serbii z Banatem i dla Siedmiogrodu; wyjaśnienie użytego w téj normie wyrazu „dobra szlacheckie". N. 129, S. 338.

Notaryalny porządek nowy, wydany dla Arcyksięstwa Austryi wyższéj i niższéj, dla Księstw: Siedmiogrodzkiego, Styryjskiego, Karyntyjskiego, Krainskiego, Gorno- i Dolno-Szląskiego, dla Królestwa Czeskiego, dla Margrabstw Morawskiego i Istryjskiego,

dla miasta Tryestu wraz z tegoż obrębem, dla uksiążęconych Hrabstw Gorycyi, Gradyski i Tyrolu wraz z krajem Vorarlberg; wprowadzenie porządku tego w wykonanie z d. 1. Sierpnia 1855 r. N. 123, S. 325.

Notaryalnym aktem udowodnione wierzytelności; postępowanie sądowe przy ściąganiu takowych. N. 124, S. 325.

— — udowodnione wierzytelności; rozpoczęcie działalności pod względem ściągania takowych w mieście Krakowie i jego okręgu, Rozporządzenia Ces. z dnia 21. Maja 1855. N. 130, S. 338,

Notaryuszów i adwokatów uwolnienie od obowiązku stawania za świadków sądowych w procesie karnym. N. 106, S. 306.

Notyfikacyjne księgi w Dalmacyi; o przypuszczalności i skutku wciągnienia do tychże ksiąg kontraktów dzierżawnych, tudzież przedpłat czynszu dzierżawnego. N. 218, S. 542.

Nowa taxa lékarstw w Austryi zaprowadzona, tudzież dotyczące téjże postanowienia. N. 10, S. 37.

— **ustawa karna wojskowa** z d. 15. Stycznia 1855; ogłoszenie téjże przed wojskiem. N. 33, S. 134.

Nowe odgraniczenie okręgów urzędowych przydzielonych starostwom górniczym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilznie i Komotowie ze względu na nową polityczno-sądową organizacyą Czech. N. 179, S. 379.

— **protokuły** księgi gruntowéj; ogłoszenie tychże, tudzież sposobu ich prowadzenia. N. 236, S. 566.

— **urządzenie** administracyi sprzedaży książek szkolnych; zmiana nazwy téjże, tudzież zmiana stanu osób i płac. N. 87, S. 282.

Nowych przepisów ustanowienie co do żeglugi parowéj na granicznych wodach Austryi wewnętrznych. N. 23, S. 123.

Nowy-Sącz; rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego trybunału piérwszéj instancyi i znajdującéj się przy takowym prokuratury skarbowéj, tudzież tamecznego miejsko-delegowanego sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

O.

Obcokrajowe władze, upoważnione na mocy traktatu celno-handlowego z dnia 19. Lutego 1853 do wydawania kart legitymacyjnych swoim fabrykantom, przemysłowcom lub tychże wysłannikom handlowym; wyszczególnienie tych władz. N. 221, S. 544.

Obcokrajowi fabrykanci i przemysłowcy; p. *fabrykanci i przemysłowcy obcokrajowi.*

Oberhochsteg na granicy Bawaryi; zniesienie tamecznego urzędu celnego pobocznego klasy II. N. 49, S. 163.

Objaśnienie; p. *wyjaśnienie.*

— **przepisów** §. 60 Ces. Patentu z dnia 11. Kwietnia 1851 r. tudzież §. 58 Ces. Patentu z dnia 8. Listopada 1853, pod względem przypuszczalności skargi wyzywawczéj, przeciw wierzycielom zapisanym w nieoznaczonéj ilości. N. 207, S. 506.

— **wyrazu**: „dobra szlacheckie“ użytego kilkakrotnie w normie jurysdykcyi cywilnéj, wydanéj dla Węgier, Kroacyi, Sławonii, Serbii z Banatem i dla Siedmiogrodu. N. 129, S. 338.

Obligacye długu Państwa wraz z kuponami i talonami dla zrealizowania pożyczki narodowéj; właściwe sądy do umorzenia takowych, tudzież sposób postępowania przy tém. N. 36, S. 138.

— **kameralnego długu** węgierskiego; przeprowadzenie umorzenia tychże należy do Sądu krajowego w Budach. N. 212, S. 532.

— **Nadwornéj Kamery** Węgierskiéj; umorzenie (amortyzacya) tychże przeprowadzane być ma przez Sąd krajowy w Budach. N. 212, S. 532.

— **węgierskie** na dostawę srébra kościelnego; przeprowadzenie umorzenia tychże należy do Sądu krajowego w Budach. N. 212, S. 532.

Obopólne terytorya Austryi i Bawaryi; p. *Terytorya obopólne Austryi i Bawaryi.*

Obowiązek stawania za świadka przed Sądem karnym; uwolnienie od takowego Adwokatów i Notaryuszów. N. 106, S. 306.

Obowiązki administracyjne komendantów wojskowych i wynikła z tąd odpowiedzialność tychże. N. 98, S. 292.

Obowiązki i prawa prokuratora skarbowego i podwładnych jego. N. 56, S. 171, §. 5.

— — — prokuratur skarbowych i urzędników przy tychże uposażonych. N. 56, S. 170, §. 4.

— **służbowe** urzędników powiatowych i stolicowo-sędziowskich. N. 65, S. 207, §. 29 etc.

— **urzędowe** (służbowe) urzędników i sług przy mięszanych i czysto politycznych urzędach powiatowych lub urzędach sędziów stolicowych. N. 65, S. 207, §. 29 etc.

Obrachunkowość z wojskowymi ubywającymi; postanowienia dotyczące sposobu wykonywania takowéj. N. 98, S. 292.

Obrazy; zmiana taryfy celnéj co do obrazów znajdujących się w ruchu handlowym w obrębie celnego Związku niemieckiego. N. 107, S. 308.

Obręb celny Wenecki; p. *celny obręb Wenecki.*

— **wolnego portu** Wenecyi; p. *portu wolnego Weneckiego obręb.*

Obrot handlowy książek, map, dzieł muzycznych, obrazów etc. w obrębie celno-związkowych krajów Austryi; zmiana pod tym względem taryfy celnéj. N. 107, S. 308.

— — surrogatu wina i proszku winnego; p. *wina surrogat.*

— — wyrobów kopalni rządowych, wyszłych z Wenecyi; p. *Wenecya.*

— **zamorski**; przeznaczone do takowego towary przechodowe, szczególniéj gdy są starannie za pomocą maszyn pakowane, doznawać winny pewnych ulżeń pod względem celno-urzędowego dochodzenia deklaracyi. N. 108, S. 308.

Obsadzenie opróżnionych posad przy starostwach górniczych; oznaczenie komu przysługa do tego prawo. N. 64, S. 195, §. 8.

— posad przy urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich, mięszanych i politycznych. N. 65, S. 199, §. 2 etc.

Obwieszczenia; opłata od takowych w jaki sposób ma być uiszczaną. N. 177, S. 379.

Obwieszczenie protokółowań i wykreślań firm i prokur kupieckich, tudzież kontrak-

tów towarzystw przemysłowych ; w jaki sposób wykonywane być winno przez właściwe sądy. N. 63, S. 193.

Obwodowe (komitatskie) władze w Dalmacyi; wymiar dyet dla urzędników uposażonych przy tychże władzach , tudzież strawnego dla dyurnistów i sług — w myśl Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854. N. 35, S. 138.

— **urzędy** w Czechach; rozpoczęcie działalności tychże. N. 69, S. 243.

— — w Morawie ; o rozpoczęciu działalności tychże. N. 54, S. 166.

Oclenie; p. *clo.*

— olejów dalmatyńskich i win wylegitymowanych; umocowanie do takowego urzędów celnych pobocznych klasy I. w Duino. Monfalcone i Cervignano. N. 235, S. 566.

— tłustych olejów; rozporządzenie wydane pod tym względem dla Krajów koronnych celno-związkowych. N. 198, S. 482.

Oddział buchalteryi rządowéj osobny tymczasowy w Krakowie ; utworzenie tegoż i przeniesienie doń z buchalteryi Lwowskiéj wszelkich okrąg administracyjny Krakowski dotyczących czynności rachunkowych , kontrolnych i pomocniczych. N. 109, S. 310.

— **skarbowéj dyrekcyi** krajowéj w Koszycach ; ustanowienie w urzędowym téjże okręgu cztérech powiatowych dyrekcyj skarbu. N. 76, S. 250.

Oddziałów Żandarmeryi pomoc obopólna w przypadkach elementarnych na granicy Bawaryi ; rozszérzenie zawartego pod tym względem, tudzież co do pogoni sądowéj na wzajemnych terytoryach między Austryą a Bawaryą układu z roku 1852. N. 187, S. 399.

Oddziały Nadkommendy wojskowéj ; o przydaniu tymże nadkomisarzy wojennych w miejsce dotychczasowych sekretarzy nadwornych. N. 126, S. 337.

— **namiestnicze** w Węgrzech; skoncentrowanie w sądach krajowych istniejących w siedzibach tychże oddziałów — śledztw karnosądowych dotyczących zbrodni sfałszowania papierów publicznych kredytowych. N. 202, S. 503.

Odgraniczenie nowe okręgów urzędowych przydzielonych starostwom górniczym w Kuttenbergu , Pribramie , Pilźnie i Komotowie ze względu na nową polityczno-sądową organizacyą Królestwa Czeskiego. N. 179, S. 379.

Odgraniczenie okręgów urzędowych, Starostwa górniczego w Pilźnie i komisaryatu górniczego w Mies. N. 128, S. 338.

— **powiatów** urzędowych starostwa górniczego w Steyr i komissaryatu górniczego w Wiener-Neustadt. N. 147, S. 355.

Odkrycie sądom karnym nazwisk poufników czyniących odkrycia, w celu wytoczenia karno-sądowego postępowania ; wyjaśnienie o ile odkrycie takowe żądane być może przez Sądy od właściwych władz gminnych lub rządowych. N. 208, S. 506.

Odkup i regulacya ciężarów gruntowych; postanowienia dotyczące kompetencyi komisyj krajowych, do załatwienia odkupów etc. wyznaczonych, niemniéj kompetencyj sądów do przeprowadzenia i rozstrzygania sporów prawnych— w przedmiotach postanowieniom Patentu z dnia 5. Lipca 1853 roku ulegających. N. 174, S. 376.

Odmiana; p. *zmiana.*

Odpis wierzytelny uchwały orzekającéj w śledztwach ważnych w przedmiocie sfałszowania papierów publicznych; czy to powstrzymanie śledztwa, czy odstąpienie onegoż , czy téż oskarżenie; winien być przesłany przez trybunały pierwszéj instancyi w pierwszych 2 razach jako uchwała wraz z powodami, w 3 zaś razie jako wyrok ostateczny wraz z powodami, do Ministeryum Skarbu. N. 102, S. 305.

Odpisy dokumentów i duplikaty ; pod względem podnoszenia takowych z aktów byłego senatu akademickiego, tudzież byłéj komisyi teoretycznych examinów rządowych w Ołomuńcu. N. 210, S. 531.

— — nie potrzebują być załączane, aby odzyskać wykreślenie ciężarów gruntowych w Morawie, na Szląsku, w Styryi, Karyntyi, Krainie, w Tryeście i w Istryi. N. 83, S. 272.

— **powodów** rozstrzygnienia (decyzyi) sądowego; wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3 Maja 1853 r. co do wydawania tudzież i stęplowania takowych odpisów w Austryi wyżéj i niżéj Anizy, Styryi, Karyntyi, Krainie , Gorycyi, Gradysce, Istryi w mieście Tryeście z okręgiem, w Tyrolu z Vorarlbergiem w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi, Krakowie, Bukowinie, Lombardyi, Wenecyi i Dalmacyi. N 217, S. 542.

— **z aktów** byłéj komisyi examinacyjnéj,

examinów rządowych teoretycznych w Ołomuńcu; postanowienia o podnoszeniu tychże odpisów. N. 210, S. 531.

Odpisy z aktów byłego oddziału prawniczo-politycznego w Ołomuńcu, tudzież z aktów byłéj tamże komisyi teoretycznych examinów rządowych; postanowienia dotyczące podnoszenia tychże odpisów. N. 210, S. 531.

Odpisywanie expedycyj; p. *mundowanie załatwień.*

Odpowiedzialność komendantów wojskowych, wynikła z obowiązków administracyjnych tychże komendantów. N. 98, S. 292.

Odprawne i inne należytości wdowom i sierotom po urzędnikach i sługach starostw górniczych przypadające; prawo asygnowania takowych. N. 64, S. 195, §. 9.

Odrębnie ustanowiony sąd wyższy dochodów niestałych, dla Krakowa i Galicyi zachodniéj. N. 180, S. 380.

Odrębny tymczasowy oddział buchalteryi rządowéj w Krakowie; p. *oddział buchalteryi rządowéj osobny tymczasowy w Krakowie.*

Odstąpienie prawomocne ważnych śledztw w przedmiocie sfałszowania publicznych papierów kredytowych; uchwała orzekająca takowe odstąpienie, przesyłaną być winna przez trybunały pierwszéj instancyi wraz z powodami w wierzytelnym odpisie do Ministerstwa Skarbu. N. 102, S. 305.

Oedenburg miasto; zakaz rozdrabniania domów tego miasta. N. 157, S. 361.

Oględziny trupów sądowe; przepis dotyczący przedsięwzięcia takowych. N. 192, S. 406.

Ogłoszenie co do zmian zaszłych w wykazie urzędów celnych z powodu ścieśnienia obrębów portów wolnych Zengg i Carlopago w Kroacyi. N. 81, S. 271.

— Konkordatu; p. *Konkordat.*

— Najwyższego Postanowienia pod względem organizacyi gymnazyów. N. 2, S. 4.

— nowych protokółów księgi gruntowéj, tudzież sposobu prowadzenia tychże w Węgrzech etc. N. 236, S. 566.

— przed wojskiem nowéj ustawy karnéj wojskowéj z dnia 15. Stycznia 1855. N. 33, S. 134.

— regulaminu pastwiskowego; p. *pastwiskowy regulamin.*

— zmian z powodu ograniczenia obrębów portów wolnych Fiumy, Buccari i Portore, tudzież zmian w ustanowieniu urzędów celnych zaszłych. N. 173, S. 373.

Ogłoszona dla miasta Krakowa taryfa konsumpcyjna r. 1854; poprawki zaszłych w téjże błędów druku. Z. XLIV. S. 537.

Ogniowe uprzywilejowane zakłady asekuracyjne; p. *zakłady uprzywilejowane asekuracyi wzajemnéj* etc.

Ogólna taryfa celna z dnia 5. Grudnia 1853; zmiany i sprostowania zaszłe w téjże. N. 152, S. 356.

Ogólny; p. *powszechny.*

Ograniczenie obrębów portów wolnych; p. *portów wolnych zmiana.*

Ogrów prywatnych używanie do stanowienia klaczy bez właściwego na to pozwolenia; zmiana wyznaczonéj na to kary na odpowiedni areszt. N. 92, S. 288.

Ogry prywatne; o używaniu tychże do stanowienia klaczy. N. 92, S. 288.

Okowanie więźniów w kajdany; nowe ogłoszenie Najwyższego Postanowienia z dnia 3. Czerwca 1834, dla ścisłego onegoż przestrzegania we wszystkich zakładach i sądach karnych. N. 215, S. 534.

Okrąg administracyjny Krakowski dotyczący czynności rachunkowe, kontrolne etc.; p. *Buchalterya rządowa w Krakowie.*

— **miasta** Krakowa; wyjaśnienie postępowania tamże z przedmiotami hipotecznemi. N. 183, S. 383.

Określenie bliższe §§. 7 i 10 rozporządzenia z dnia 18. Października 1850 r. co do przypuszczenia prywatnych uczniów gimnazyalnych do examinów dojrzałości. N. 47, S. 161.

Okręgi graniczne osławione z przemycania, ulegają w krajach koronnych, gdzie obowiązuje ustawa o cłach i monopoliach rządowych, osobnéj kontroli. N. 234, S. 561.

— **urzędowe** przydzielone starostwom górniczym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilźnie i Komotowie z powodu świeżéj polityczno-sądowéj organizacyi Czech; nowe tychże okręgów odgraniczenie. N. 179, S. 379.

— — starostwa górniczego w Pilźnie i komisaryatu górniczego w Mies; odgraniczenie tychże okręgów. N. 128, S. 338.

— — — — w Steyr i komisaryatu górniczego w Wiener-Neustadt, odgraniczenie takowych. N. 147, S. 355.

Okręgów urzędowych odgraniczenie; p. *odgraniczenie okręgów urzędowych.*

Oldenburg; patrz *Austrya i niektóre Rządy Związku niemieckiego.*

Olejów dalmatyńskich oclenie dozwolone urzędom celnym pobocznym klasy I. w Duino, Monfalcone i Cervignano. N. 235, S. 566.

— **tłustych** oclenie; rozporządzenie wydane pod tym względem dla wszystkich Krajów koronnych wspólnego związku celnego. N. 198, S. 482.

Ołomuniec; rozwiązanie tamecznego senatu akademickiego, tudzież wydziału nauk prawniczo-politycznych tamże istniejących, i dotyczące rozporządzenia. N. 210, S. 531.

— wyjaśnienie co do podnoszenia odpisów z aktów byłego tamże senatu akademickiego, tudzież byłéj komisyi teoretycznych examinów rządowych. N. 210, S. 531.

Ołów; zakaz wywozu i przywozu takowego, niemniéj saletry i siarki. N. 222, S. 545.

Opat Topaski; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Opieki Austryi doznające osoby, w Państwie Tureckiém, podlegają sądowości cywilnéj tamecznych C. K. Konsulatów. N. 37, S. 141 i N. 77, S. 252.

Opłata cła od ryb świeżych i płazów skorupiastych, w przesyłaniu tychże z obrębu wolnego portu Wenecyi, do obrębu celnego Wenecyi; uwolnienie ryb i płazów wspomnionych od téj opłaty. N. 119, S. 321.

— **kalendarzy**; sposób, w jaki takowa ma być składaną. N. 105, S. 306.

— **konsumpcyjna**; p. *konsumpcya.*

— **należytości** od dokumentów ulegających wyższéj opłacie stęplowéj. N. 178, S. 379.

— **od obwieszczeń**; oznaczenie sposobu, w jaki takowa ma być uiszczaną. N. 177, S. 379.

— **od wyrobu** cukru burakowego; oznaczenie téjże. N. 93, S. 289.

— **pocztowa**; wolność od téjże korespondencyi rabinatów w przedmiotach wyznania i metryk. N. 203, S. 503.

— **stęplowa** od losów na loterye fantowe; uwolnienie od téjże opłaty losów niektórych loteryj fantowych. N. 156, S. 361.

Opłata stęplowa wyższa i uiszczenie téjże od dokumentów. N. 178, S. 379.

Opłaty celne w Austryi istniejące; szczegółowe postanowienia względem wykonania Rozporządzenia Cesarskiego z d. 21. Października 1855 r. co do ukarania ukróceń tychże opłat i dochodów celnych popełnionych lub zamierzonych w Krajach celnego Związku niemieckiego przez poddanych P. Austryackich. N. 232, S. 559.

— **górnicze**; zmiana ustawy górniczéj z d. 4. Października 1854 pod względem tychże opłat. N. 162, S. 366.

— **niestałe** czyli urządzenia dochodów skarbowych niestałych w Austryi prawnie zaprowadzone; rozpoczęcie działalności Rozporządzenia Cesarskiego z d. 21. Października 1855 r. dotyczącego ukarania przestępstw skarbowych, popełnionych lub zamierzonych za granicą przez poddanych Austryackich przeciw tymże prawnie wewnątrz kraju zaprowadzonym opłatom lub urządzeniom skarbowym. N. 230, S. 556.

— — czyli urządzenia dochodów skarbowych niestałych, w Austryi prawnie zaprowadzone; uregulowanie zasad w ukaraniu przestępstw skarbowych, przeciw tymże wewnątrz kraju obowiązującym opłatom lub urządzeniom skarbowym, przez poddanych Austryackich za granicą popełnianych. N. 229, S. 555.

— **stęplowe** od książek płatniczych, zakładów asekuracyi ogniowéj, w Austryi niższéj i środkowéj istniejących, niemniéj oznaczenie sposobu opłacania przez te i inne tego rodzaju zakłady, przypadających dla skarbu należytości. N. 161, S. 365.

Opróżnione posady przy starostwach górniczych; prawo obsadzania tychże. N. 64, S. 195, §. 8.

— — przy urzędach powiatowych i stolicowo-sędziowskich; obsadzenie tychże. N. 65, S. 199. §. 2 etc.

Opuszczenie cła w przedmiocie handlowym od wyrobów kopalni rządowych, wyszłych z C. K. urzędu spedycyjnego w Wenecyi. N. 164, S. 367.

— lub zniżenie cła od niektórych artykułów na Elbie; zmiany i sprostowania zaszłe w alfabetycznym tychże artykułów wykazie. N. 153, S. 357.

Organizacya Czech polityczno-sądowa; nowe z powodu téjże odgraniczenie okręgów urzędowych przydzielonych starostwom górni-

czym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilznie i Komotowie. N. 179, S. 379.

Organizacya gimnazyów; ogłoszenie Najwyższego w tym względzie Postanowienia. N. 2, S. 4.

— władz akademickich tymczasowa; przedłużenie takowéj na uniwersytetach w Wiedniu, Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Gracu i Insbruku. N. 166, S. 368.

Orzeł Cesarstwa; zaprowadzenie onegoż jako powszechnego znaku uwierzytelnienia w urzędach cymentowych. N. 220, S. 543.

Osadnicy z za granicy przybyli; ułatwienie tymże deklaracyi swego dobytku. N. 144, S. 351.

Osiedlający się w Austryi poddani zagraniczni; ułatwienie celne pod względem deklaracyi własności tychże. N. 144, S. 351.

Osławione z przemycania okręgi graniczne; p. *okręgi graniczne osławione z przemycania.*

Osnowa; przyrządzona na takową przędza bawełniana ulega temu samemu postępowaniu celnemu, co i nieprzyrządzona. N. 115, S. 318.

Osobnéj kontroli pasportowéj zaprowadzenie; p. *kontroli pasportowéj osobnéj zaprowadzenie.*

— **prokuratury skarbowéj** urządzenie dla Dalmacyi. N. 104, S. 305.

Osoby pod opieką Austryi w Turcyi bawiące; sądy właściwe do rozwiązania lub unieważnienia małżeństw tych osób. N. 77, S. 252.

Osób transport peryodyczny; postępowania przy udzielaniu koncesyi na przedsiebiorstwa onegoż. N. 25, S. 128.

— **zaprzysiężenie** przeznaczonych do prowadzenia ksiąg gruntowych. N. 112, S. 315

Ostatniéj woli rozporządzeniem ustanowione renty; p. *renty ustanowione* etc.

Ostęplowanie; dozwolenie uiszczenie za pomocą takowego opłaty od obwieszczeń. N. 177, S. 379.

— dozwolenie uiszczania opłaty od kalendarzy jak dawniéj przez ostęplowanie takowych, N. 105, S. 306.

— i wydawanie odpisu powodów decyzyi sądowéj; wyjaśnienie pod tym względem §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 dla krajów koronnych Austryi i n. Anizy, Solnogr., Styryi, Karyntyi, Krainy, Gorycyi i Gradyski, Istryi, Dalmacyi, Tryestu wraz z okręgiem jego, dla Tyrolu, Czech, w Morawii,

górn. i doln. Szląsku, dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny, w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i Dalmacyi. N. 217, S. 542.

Ostrożności nakazane §. 23 Rozporządzenia z dnia 11. Lutego 1854 r. przy używaniu maszyn i kotłów parowych wszelkiego rodzaju, dla uniknienia niebezpieczeństwa explozyi. N. 99, S. 303.

Oświadczenia ministeryalne; p. *Ministeryalne oświadczenia.*

Oświęcim i Zator; ustanowienie starostwa górniczego w Wieliczce, jako władzy górniczéj pierwszéj instancyi, dla zarządu królewszczyzny górniczéj w tych dwóch księstwach. N. 175, S. 377.

Oswobodzenie gruntowe; sposób wymiany zapisów długu zaciągniętego na takowe. N. 149, S. 355.

— — sposób wymiany w Tyrolu z Vorarlbergiem zapisów długu, zaciągniętego na oswobodzenie gruntowe. N. 150, S. 355.

Ottomańska porta i Austrya; ogłoszenie zawartego między temi obydwoma Rządami regulaminu pastwiskowego, dotyczącego owczarzy Austryackich (Mokanów) przebywających w Bulgaryi. N. 125, S. 329.

Owczarze Austryaccy w Bulgaryi przebywający; regulamin pastwiskowy zawarty pod względem tychże między Rządami Austryi i Turcyi. N. 125, S. 329.

Owczych skórek zniesione oclenie; p. *skórek jagnięcych zmienione oclenie.*

Owoców łuskowych niektórych uwolnienie czasowe od cła w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N, 72, S. 246.

Oznaczenie bliższe godziny policyjnéj; rozporządzenie pod tym względem wydane. N. 74, S. 249.

— **opłaty** od wyrobu cukru burakowego. N. 93, S. 289.

— **prawdziwéj** wagi handlowéj jedwabiu i wełny, przez wykazy szuszarni wiedeńskiéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

— **wieku** potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana pomocniczego w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S, 74.

— **władz**, do których należy śledztwo i ukaranie przestępstw nieuznanych wedle ustawy karnéj z dnia 27. Maja 1852 za występki. N. 73, S. 247.

Oznaki żałoby dworskiéj; przepisy o przywdzianiu téjże przez urzędników rządowych. N. 18, S. 80, i N. 184, S. 384.

P.

Pak — rar

Pakowane za pomocą maszyn towary; jeżeli takowe przeznaczone są do przesyłki zamorskiéj, doznają pewnych ulżeń przy celno-urzędowém dochodzeniu. N. 108, S. 308.

Panowie stanowi ziemscy byli w Morawie i na Szląsku; wynagrodzenie tychże za ubytek objętéj im dziesięciny górniczéj. N. 12, S. 71.

Państwo Papiézkie; p. *Papiézkie Państwo.*

Papiérowych i kaletniczych wyrobów i towarów zmienione oclenie co do ustępów: 60, *g)*, 62, *c)*, i *d)*, tudzież 75, *c)*. N. 197, S. 481.

Papiérów kredytowych publicznych fałszowanie; skutki ważnych w tym względzie śledztw udzielone być winny Ministerstwu Skarbu. N. 102, S. 305.

Papiéż Pius IX. Jego Świątobliwość; zawarcie konkordatu z dnia 18. Sierpnia 1855 r. między Tymże a Jego C. K. Apostolską Mością Franciszkiem Józefem I. Cesarzem Austryi. N. 209, S. 509.

Papiézkie Państwo i Austrya; zawarcie między Jego Świątobliwością, Papiéżem Piusem IX. i Jego C. K. Apostolską Mością Franciszkiem Józefem I. Cesarzem Austryi, Konkordatu z dnia 18. Sierpnia 1855 r. N. 209, S. 509.

Paragraf 478 ustawy karnéj powszechnéj z dnia 27. Maja 1852 r.; wyjaśnienie takowego przez oznaczenie właściwéj władzy do śledzenia i karania piérwszych dwóch tymże §. objętych przestępstw ustanowień taksowych. N. 28, S. 130.

— 478. ustawy karnej powszechnéj z d. 27. Maja 1852 r.; wyjaśnienie takowego przez oznaczenie właściwéj władzy do śledzenia i karania trzeciego tymże §. objętego przestępstwa ustanowień taksowych. N. 29, S. 130.

— 60 Cesarskiego Patentu z dnia 11. Kwietnia 1851 r. tudzież §. 58 Cesarskiego Patentu z dnia 8. Listopada 1853 r.; wyjaśnienie tych paragrafów pod względem przypuszczalności skargi wyznawczéj przeciw wierzycielom, zapisanym w nieoznaczonéj ilości. N. 207, S. 506.

Parmeńsko-Austryacko-Modeński Związek celny; p. *Austryacko-Modeńsko-Parmeński Związek celny.*

Parowa żegluga na Dunaju; przystąpienie Rządu Wirtembergskiego do Austryackiego Traktatu, zawartego pod tym względem

Par — Pat

między Austryą i Bawaryą z dnia 2. Grudnia 1851 r. N. 139, S. 348.

Parowa żegluga na granicznych wodach Austryackich; nowe pod względem téjże przepisy. N. 23, S. 123.

Parowe kotły i maszyny wszelkiego rodzaju; objaśnienie §. 23 Rozporządzenia z dnia 11. Lutego 1854 r. nakazującego przestrzegania ostrożności przy takowych, dla uchronienia niebezpieczeństwa explozyi. N. 99, S. 303.

— **maszyny** i kotły; kandydaci chcący składać examin na dozorców lub palaczy przy takowych, wykazać się winni obok żądanych zdolności prawnie przepisanym wiekiem. N. 99, S. 303.

Paspartowa kontrola; osobne téjże zaprowadzenie w okręgu granicznym powiatu kameralnego Litomirskiego w Czechach, celem powstrzymywania tamże przemycania towarów. N. 53, S. 166.

— — osobne téjże zaprowadzenie dla przeszkodzenia przemycania towarów w powiatach politycznych Monfalcone i Cervignano. N. 146, S. 355.

Pasterze (owczarze — mokany) Austryaccy, przebywający w Bulgaryi; regulamin pastwiskowy, zawarty pod względem tychże między Rządami Austryi i Turcyi. N. 125, S. 329.

Pastorów i kaznodziejów lub kapłanów pomocniczych posady; oznaczenie wieku, wymaganego na te posady od osób, chcących się umieścić w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

Pastwiskowy regulamin zawarty między Rządami Austryi i Porty Ottomańskiéj, a dotyczący Austryackich owczarzy (mokanów) w Bulgaryi zostających. N. 125. S. 329.

Pasza; ogłoszenie zawartego względem pastwisk dla owczarzy (mokanów) Austryackich w Bulgaryi między Rządem Cesarskim Austryackim a Portą Ottomańską Regulaminu pastwiskowego. N. 125, S. 329.

Patent Cesarski z dnia 11. Kwietnia 1851 wyjaśnienie w tymże. §. 60. dotyczącego przypuszczalności skargi wywoławczéj przeciw wierzytelnościom nieoznaczonéj ilości. N. 207, S. 506.

— — z dnia 8. Listopada 1853 r.; wyjaśnienie w tymże §. 58, dotyczącego przypuszczal-

ności skargi wywoławczéj przeciw wierzytelnościom, ciążącym w nieoznaczonéj ilości. N. 207, S. 506.

Patent Cesarski Najwyższy z d. 26. Stycznia 1853 r. o należytościach przypadających od przechowywania przedmiotów w depozytach sądowych; zaprowadzenie tegoż Patentu w królestwie Lombardzko-Weneckiém. N. 151, S. 356.

— — z dnia 29. Lipca 1853 r. ogłaszający procedurę karną; wyjaśnienie artykułu IV. téjże procedury. N. 3, S. 5.

— — z dnia 3. Maja 1853 r.; wyjaśnienie §. 197 tegoż Patentu zawierającego przepisy o wydaniu odpisu powodów decyzyi sądowéj i o stęplowaniu takowych odpisów. N. 217, S. 542.

Pensye, odprawne i inne należytości, wdowom i sierotom po urzędnikach i sługach starostw górniczych przypadające; prawo asygnowania takowych. N. 64, S. 195, §. 9.

— (pożytki spoczynkowe) sług rządowych niższych; wyjaśnienie pytania, o ile położenie exekucyj na takowe przypuszczoném być może w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 58, S. 188.

Peryodyczny transport osób; postępowanie przy udzielaniu koncesyi na przedsiębiorstwa takowego. N. 25. S. 128.

Peszt; zniesienie tamecznego Nadkierownictwa wykupu liści tytuniowych. N. 233, S. 560.

Piemont; uwolnienie od kontroli wina Dalmackiego i prostego przechodzącego przez graniczne Piemontu powiaty. N. 155. S. 361.

Piéniądze, przeznaczone na utrzymanie wdów i sierot po urzędnikach; wyjaśnienie o ile takowe mogą być exekwowane. N. 58, S. 188.

Piénięźna kara nałożona za używanie ogrów prywatnych, bez właściwego na to pozwolenia do stanowienia klaczy; zmiana takowéj na stósunkowy areszt. N. 92, S. 288.

Piénięźne kary, nałożone w postępowaniu karném przez sądy; zmiana takowych na karę aresztu. N. 43, S. 150.

— — nałożone za przestępstwa dochodów skarbowych niestałych; właściwe sądy do zamienienia nałożonych na takowe kar piénięźnych na kary aresztu. N. 190, S. 403.

Piérwszéj instancyi trybunały w Dalmacyi; p. *Dalmacya.*

Pilzno; odgraniczenie urzędowego okręgu tamecznego starostwa górniczego od okręgu komisaryatu górniczego w Mies. N. 128, S. 338.

— Pribram, Komotów i Kuttenberg; odgraniczenie okręgów urzędowych, należących do tamecznych starostw górniczych. N. 179, S. 379.

Pismo drukowe: „La Russie et le vieux monde, par Alexandre Hertzen"; zakaz takowego. N. 96, S. 291.

Piwo; objaśnienie Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852 r. dotyczącego borgowania podatków przy wyrabianiu takowego. N. 94, S. 289.

— Rozporządzenie z dnia 26. Grudnia 1854 r. dotyczące przepowiedzenia nakazanych Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852 r. zmian w postanowieniach prawnych o podatku konsumpcyjnym od piwa. N. 20, S. 84.

— zmiany postanowień prawnych co do konsumpcyi od takowego; nakazane Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852 r. oraz ogłoszenie dnia, z którym rozpoczyna się moc tychże obowiązująca. N. 13, S. 71.

— zmiany postanowień prawnych co do konsumpcyi od takowego, nakazane Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852 r., oraz ustawa dodatkowa z d. 26. Grudnia 1854 r. dotycząca przeprowadzenia tychże zmian. N. 20, S. 84.

Płac podwyższenie nauczycielom gimnazyalnym; p. *podwyższenie płac dla nauczycieli gymnazyalnych.*

Płace i stan nauczycieli gymnazyalnych Rządowych; usystemizowanie obojga. N. 194. S. 477.

Płatni z różnych funduszów uposażeni, traktowani być winni pod względem przekazywania poborów w myśl przepisu z dnia 11. Lipca 1853 r. tak samo jak słudzy Rządowi. N. 134, S. 342.

Płazy skorupiaste i ryby świéże przesyłane z obrębu wolnego portu Weneckiego do obrębu celnego Weneckiego; uwolnienie tychże od opłaty cła. N. 119, S. 321.

Płyny spirytusowe przepalane; objaśnienie Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852 r. dotyczącego borgowania podatków przy wyrabianiu takowych. N. 94, S. 289.

Pobieranie należytości żeglugowéj; p. *żeglugowéj należytości etc. pobiéranie w Lombardyi.*

Poboczne urzędy celne klasy I. w Duino, Monfalcone i Cervignano; p. *celne urzędy poboczne etc. w Duino, Monfalcone i Cervignano.*

— — — — — w Wilsrein, Kaltenbach, i Hohenweiler; przeistoczenie tychże na takież urzędy klasy II. N. 49, S. 163.

— — — — — wzdłuż granicy ku Szlązku Pruskiemu położone; p. *celne urzędy poboczne klasy I. wzdłuż granicy ku Szlązku Pruskiemu etc. położone.*

— — — w Revere i Warese w Lombardyi; zniesienie tychże i zaprowadzenie urzędu kontrolującego towary w Warese. N. 195, S. 480.

Poboczny urząd celny klasy I. z Sebastyansbergu do Komotawy tymczasowo przeniesiony; zniesienie takowego i ustanowienie natomiast w Komotawie tymczasowego urzędu celnego głównego klasy II. N. 113, S. 318.

— — — klasy II. Ehrwald w Griessen w Bawaryi; podniesienie tegoż do klasy I. N. 160, S. 365.

— — — — — ustanowienie takowego w Szancendorf. N. 120, S. 321.

Poborów przekazywanie i wstrzymywanie; p. *przekazywanie i wstrzymywanie poborów.*

Pobrzeże; p. *Wybrzeże.*

Pocztowa opłata; uwolnienie od takowéj korespondencyi Rabinatów w rzeczach wyznania i metryk. N. 203, S. 503.

Pocztowe dochody; zmiana postępowania karnego co do przestępstw przeciw tymże popełnionych. N. 141, S. 350.

Pocztowéj ustawy tymczasowéj z d. 26. Grudnia 1850 r.; zmiana co do §§. 28, 29, i 30 celem zaprowadzenia porządnego postępowania karnego w przestępstwach przeciw dochodom pocztowym w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i Pograniczu Wojskowém. N. 141, S. 350.

Pocztowy Traktat zawarty między Austryą i Rosyą podpisany w Petersburgu na d. 23. Kwietnia, 5. Maja 1854 r. ratyfikowany w Wiédniu dnia 2. Lipca, 20. Czerwca 1854 r. N. 4, S. 7.

Podatek konsumpcyjny od piwa; przeprowadzenie nakazanych co do tegoż podatku Rozporządzeniem z dnia 15. Grudnia 1852 r. zmian w postanowieniach prawnych. N. 20, S. 84.

Podatek od dochodu z rent; obowiązek uiszczenia onegoż z rent ustanowionych przez darowizny między żyjącymi lub na przypadek śmierci, albo w skutek Rozporządzeń ostatniéj woli. N. 133, S. 342.

Podatki bezpośrednie na rok administracyjny 1856; Patent Cesarski dotyczący wymiaru tychże. N. 186, S. 398.

— — zaopatrywanie koni kawaleryjnych używanych przez kawalerzystów przy exekucyach tych podatków. N. 121, S. 322.

Podatki niestałe lub urządzenia dochodów skarbowych niestałych prawnie wewnątrz Monarchii Austryackiéj zaprowadzone; uregulowanie zasad w uregulowaniu przestępstw przeciw powyższym urządzeniom skarbowym popełnionych lub zamierzonych za granicą przez poddanych Austryackich. N. 229, S. 555, i N. 230, S. 556.

Podatkowe urzędy; stósunek tychże do urzędów powiatowych (stolicowych) i ich przełożonych do sądów piérwszéj instancyi, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

Podatków borgowanie; objaśnienie przepisów Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852 r. nakazującego takowe przy wyrabianiu płynów spirytusowych przepalanych, piwa i cukru z buraków lub z zagranicznéj mąki cukrowéj. N. 94, S. 289.

Podatku konsumpcyjnego zniżenie od mięsa wołowego świéżego, wprowadzonego do Wiédnia. N. 226, S. 553.

Poddani Austryaccy; szczegółowe Postanowienie dotyczące wykonania Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21. Października 1855 r. pod względem ukarania tychże za popełnione lub zamierzone przez nich w krajach Związku celnego niemieckiego ukrócenie Austryackich dochodów celnych. N. 232. S. 559.

— — w Turcyi bawiący; wykonywanie sądowości cywilnéj nad temiż, tudzież nad osobami pod opieką Austryi w Turcyi zostającymi przez C. K. Konsulaty. N 37, S. 141, i N. 77, S. 252.

— — w Turcyi; sądy właściwe do rozwiązania lub unieważnienia małżeństw tychże poddanych. N. 77, S. 252.

Poddani Austryaccy za granicą bawiący; zasady ukarania tychże za popełnione lub zamierzone przestępstwa dochodów skarbowych niestałych, prawnie w Austryi zaprowadzonych. N. 229, S. 555, i N. 230, S. 556.

— **Hesko-Homburgscy**; postępowanie sądów w razie zmarcia takowych w Austryi. N. 50, S. 163.

— **Królewsko - Bawarscy**; warunki przyjęcia takowych w związek Państwa Austryackiego. N. 16, S. 74.

— **wysp Jońskich** w Austryi bawiących; o zastósowaniu się sądów na przypadek śmierci tychże poddanych w Austryi zaszłéj. N. 95, S. 291.

Poddanych Tureckich wierzytelności do spuścizn po zmarłych w Bulgaryi owczarzach lub pastérzach Austryackich; o zaspokojeniu takowych. N. 125, S. 333, §. 12.

Podpisanie dodatkowego Traktatu telegraficznego III. w Monachium na dniu 29. Maja 1855 r., wykonane przez Rządy należące do Niemiecko-Austryackiego Związku telegraficznego. N. 193, S. 472.

Podporządkowane sądowi górniczemu dystryktowemu w Szemnicach substytucye górniczo-sądowe; zmiana nazwy i stanowiska tychże. N. 6, S. 32.

Podróży efekta; zmiana co do deklarowania tychże taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853 r. N. 144, S. 351.

— **koszta**; uprawnienie Namiestnika Kraju do asygnowania takowych dla urzędników i sług starostw górniczych. N. 64, S. 195, §. 10.

Podwyższenie płac dla nauczycieli gymnazyalnych do stopni usystemizowanych ustawą; postanowienia w tym względzie wydane. N. 194, S. 479, §. 6.

— **Taglii** cywilnéj za dostawę zbiega wojskowego w Dalmacyi. N. 57, S. 188.

Pogoń sądowa, wzajemnie dozwolona na obopólnych terytoriach Austryi i Bawaryi; rozszérzenie istniejącego pod tym względem między Austryą i Bawaryą układu z r. 1852, N. 187, S. 399.

Pogranicze wojskowe; o przypuszczeniu uczącéj się młodzieży z Pogranicza Wojskowego do pobiérania nauk prywatnych w C. K. Akademiach prawniczych. N. 91, S. 288.

— — zaprowadzenie tamże prawa o loteryi z d. 20. Lipca 1853 r. N. 228, S. 555.

Pojęcie wyrazów: „Kupcy i Fabrykanci“; wyjaśnienie pojęcia tychże wyrazów w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Serbii z Banatem i w Siedmiogrodzie. N. 62, S. 193.

Policyi dyrekcye w Koszycach i Wielkim Waradyniu w Król. Węgierskiém; trafne zastósowanie tamże rozporządzenia Césarskiego z dnia 11. Maja 1854 r. wedle określeń §. 9 ustawy o procesie karnym. N. 163, S. 367.

Policyjnéj godziny bliższe oznaczenie; wyszłe pod tym względem rozporządzenie. N. 74, S. 249.

— — oznaczenie, o któréj zamknięte być winny lokalności gościn i szynków, jako téż kawiarnie. N. 74, S. 249.

Policyjnych władz wskazanie, którym po głównych miastach Krajów koronnych przysługa prawo wykonania sądownictwa karnego przekazanego im Rozporządzeniem Césarskiém z d. 11. Maja 1854 r. N. 8. S. 32.

Policyjnym władzom, na mocy Rozporządzenia Césarskiego z d. 11. Maja 1854 r. oddane śledztwo i ukaranie przestępstw; przepisy dotyczące uzdolnienia do wykonywania urzędu sędziowskiego w przedmiocie takich przestępstw. N. 14, S. 71.

Polityczne powiaty Monfalcone i Cervignano; zaprowadzenie osobnéj kontroli paszportowéj dla przeszkodzenia tamże przemycania towarów. N. 146, S. 355.

— **władze** I. instancyi dotychczasowe w Galicyi, Krakowie, i na Bukowinie; zniesienie tychże i zaprowadzenie natomiast urzędów powiatowych. N. 131, S. 340.

Polityczno-prawniczych nauk urządzenie; p. *Prawniczo-politycznych nauk urządzenie.*

— **prawniczy wydział** w Ołomuńcu; p. *Prawniczo-polityczny wydział etc.*

Politycznych i pospolitych zbrodniarzy wzajemne wydawanie; p. *Zbrodniarzy pospolitych i politycznych wzajemne wydawanie.*

Politycznym władzom i sądom przynależny zakres działania pod względem prenotacyi protokularnéj bud jarmarcznych i profesyj sprzedajnych. N. 204, S. 504.

Polowe przekroczenia; p. *Przekroczenia polowe.*

Polskie Królestwo; dozwolenie czasowe wolnego od cła przewozu pszenicy z Król. Polskiego przez urząd celny w Szczakowéj aż po koniec Sierpnia 1855. N. 122, S. 323.

Polvere o farina vinificatrice; postępowanie celne z takowém. N. 181, S. 382.

Połączenie Buchalteryi nadwornéj loteryinéj z d. 1 Sierpnia 1855 r. z Buchalteryą nadworną tytuniową i stęplową. N. 116, S. 319.

Półgarbowane skórki kozie i owcze; rozciągnięcie ulżeń celnych, przyznanych tymże skórkom w Krajach celno-związkowych, także na takież skórki już garbowane lecz jeszcze nie farbowane ani daléj przyrządzane. N. 9, S. 34.

Półzboże; wyjaśnienie tego wyrazu w myśl taryfy celnéj. N. 176, S. 378.

Pomieszczanie i zaopatrywanie koni kawaleryjnych służbowych w czasie exękucyi podatków bezpośrednich wykonywanych przez kawalerzystów. N. 121, S. 322.

Pomocnicze kapłany przy konsystorzach ewangielickich we Wiedniu; p. *Ewangielickie konsystorze w Wiédniu.*

— **rachunkowe i kontrolne czynności**, dotyczące okręgu krakowskiego; p. *Czynności rachunkowe, kontrolne i pomocnicze dotyczące okręgu administracyjnego krakowskiego.*

Pomocy żandarmeryi wzajemne niesienie dozwolone na obopólnych terytoryach Austryi i Bawaryi; rozszérzenie istniejącego pod tym względem układu z r. 1852. N. 187, S. 399.

Poprawki błędów druku, zaszłych w taryfie konsumpcyjnéj ogłoszonéj dla miasta Krakowa w r. 1854, Zeszyt XLIV. S. 537.

Porta Ottomańska i Austrya; ogłoszenie zawartego między temi dwoma Rządami regulaminu pastwiskowego, dotyczącego owczarzy austryackich (mokanów) przebywających w Bulgaryi. N. 125, S. 329.

— p. *Turcya.*

Portoré; ograniczenie okręgu tamecznego wolnego portu i zmiana z tąd wynikła w ustanowieniu urzędów celnych. N. 173, S. 373.

Portu wolnego Weneckiego obręb; przesyłane z tegoż obrębu do obrębu celnego Weneckiego ryby świéże i płazy skorupiaste uwolnione są od opłaty cła. N. 119, S. 321,

Porty wolne Fiumy, Buccaryi i Portoré; o ograniczeniu obrębów tychże, tudzież zmian zaszłych z tego powodu w ustanowieniu urzędów celnych. N. 173, S. 373.

Porty wolne Zengg i Karlopago w Kroacyi; ogłoszenie zmiany, jakie zaszły w wykazie urzędów celnych z powodu ścieśnienia tychże obrębów. N. 81, S. 271.

Posady opróżnione przy starostwach górniczych; o prawie obsadzania tych posad. N. 64, S. 195, §. 8.

— **pastorów** etc. w obrębie administracyjcym C. K. konsystorzów ewanielickich w Wiedniu; oznaczenie wieku wymaganego na te posady. N. 15. S. 74.

— **przy urzędach** powiatowych i stolicowo-sędziowskich politycznych i mieszanych; o opróżnieniu i obsadzeniu takowych posad. N. 65, S. 199, §. 2. etc.

Posiadanie dóbr ślacheckich w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Serbii z Banatem i w Siedmiogrodzie, połączone aż do roku 1848 z wykonywaniem jurysdykcyi cywilnéj; wyjaśnienie wyrazu: „dobra ślacheckie“, jako użytego kilkakrotnie w wydanéj dla tych krajów normie jurysdykcyi cywilnéj. N. 129, S. 338,

Pospolitych i politycznych zbrodniarzy wzajemne wydawanie; p. *Zbrodniarzy pospolitych i politycznych wzajemne wydawanie.*

Pośrébrzanych nieprawdziwie przedmiotów oclenie; zmiana takowego. N. 172, S. 372.

Postanowień prawnych co do konsumpcyi od piwa zmiana; p. *Piwo.*

Postanowienia bliższe o wykonywaniu władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury, nadanéj wydziałom adwokackim w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim, w myśl §. 32 ustawy o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852 r. N. 68, S. 243.

— dotyczące urządzenia stósunku urzędów podatków do urzędów powiatowych (stolicowych) i tychże przełożonych do Trybunału I. Instancyi i do sądów powiatowych, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— dotyczące zregulowania stósunku służbowego między komisarzami górniczemi exponowanemi a przełożonemi nad temiż starostwami górniczemi. N. 89, S. 283.

— Najwyższe, dotyczące organizacyi gymnazyów. N. 2, S. 4.

— nowe, pod względem żeglugi parowéj na jeziorach, rzékach i strumieniach, oraz na wszystkich wewnątrz Austryi istniejących wodach granicznych. N. 23, S. 123.

Post

Postanowienia o feryach szkolnych w gimnazyach. N. 11, S. 69.

— o liczbie klas w szkołach głównych i o wykładzie nauk w tychże N. 85, S. 274.

— o należytościach przypadających lekarzom, użytym w celach sądowo-lekarskich. N. 46, S. 154.

— o opędzeniu wydatków na umieszczenie i wyżywienie służbowych koni tych kawalerzystów, którzy do exekucyi podatków użytemi zostali. N. 121, S. 322.

— o postępowaniu sądów w przypadkach śmierci poddanych Hesko-Homburgskich w Austryi. N. 50, S. 163.

— o postępowaniu sądów w przypadkach śmierci poddanych wysp Jońskich w Austryi. N. 95. S. 291.

— o przywdziewaniu oznak żałoby dworskiéj na uniformach urzędników Państwa, N. 18, S. 80. N. 184, S. 384.

— osobne, dotyczące wykonania Rozporządzenia Césarskiego z dnia 21 Października 1855 r. wydanego pod względem ukarania przekroczeń dochodów celnych Austryackich, popełnionych przez poddanych Austryackich w Krajach celnego Związku Niemieckiego, N. 232, S. 559.

— o sposobie ściąganiu i zmienianiu kar pieniężnych nałożonych przez sądy w postępowaniu karném. N. 43. S. 150.

— o ustanowieniu tymczasowych starostw górniczych i wyższych władz górniczych, celem wykonywania ogólnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 r. N. 64. S. 193.

— o uzdolnieniu do wykonywania urzędu sędziowskiego w tych przestępstwach, które na mocy Cesarskiego Rozporządzenia z d. 11. Maja 1854 r. władzom policyjnym oddane zostało, pośledztwo i ukaranie. N. 14. S. 71.

— o właściwości sądów i postępowaniu tychże przy umożeniu (amortyzacyi) certyfikatów, biletów pożyczkowych, asygnacyi na obligacye i obligacyj długu Państwa z kuponami i talonami, wystawionych ku zrealizowaniu pożyczki narodowéj. N. 36, S. 138.

— o właściwości sądów w przypadkach karnych dotyczących urlopników, zostających w służbie straży skarbowéj. N. 59, S. 188.

— o wydaniu nowych banknotów po 10 ZłR. N. 154, S. 358.

— o wykonywaniu sądowości cywilnéj nad poddanymi Austryackimi, tudzież nad osobami zostającymi pod opieką Austryi w państwie tureckiém przez C. K. konsulaty. N. 37. S. 141.

Post

Postanowienia o zregulowaniu nauk prawniczo-politycznych na Austryackich wszechnicach i akademiach prawniczych N. 185, S. 385.

— — — postępowania przy udzielaniu koncesyj na przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób. N. 25, S. 128.

— Patentu z dnia 5. Lipca 1853 r; p. *Patent z dnia 5. Lipca* 1853 r.

— pod względem bliższego oznaczenia godziny policyjnéj. N. 74, S. 249.

— prawne, dotyczące konsumpcyi od piwa; ogłoszenia dnia, w którym dozwolone w skutek Najwyższego Rozporządzenia z dnia 15. Grudnia 1852 r. zmiany téjże ozyskają moc obowiązującą N. 20, S. 84.

— taryfy celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 r. p. *Taryfa celna z d. 5 Grudnia* 1853 *roku.*

— wydane względem służbowego zastępstwa przy prokuratoryach skarbowych N. 56, S. 173, §. 7.

— wyjaśniające postępowanie z przedmiotami hipotecznemi w mieście Krakowie i jego okręgu. N. 183, S. 383.

— względem opróżnienia i obsadzenia posad przy urzędach powiatowych i stolicowych, politycznych i mięszanych. N. 65, S. 199, §. 2. etc.

— względem oznaczenia służbowéj rangi urzędników przy nowéj organizacyi świéżo zamianowanych. N. 60, S. 190.

— względem przeniesienia zapłat na pożyczkę narodową z jednéj kasy pozyczkowéj do drugiéj. N. 38, S. 144.

— względem przeprowadzenia jednostajności w organizmie władz skarbowych powiatowych. N. 231, S. 556.

— względem zakazu zbliżania się statków ładownych do brzegów jeziora Bodeńskiego; zmiana takowych. N. 45, S. 154.

— zawarte w Rozporządzeniu Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852 r., dotyczące borgowania podatków przy wyrobie płynów spirytusowych przepalanych, tudzież piwa i cukru, robionego z buraków lub z zagranicznéj mąki cukrowéj. N. 94. S. 289.

— z dnia 14. Lipca 1853 r. w przedmiocie asygnacyi (zaliczenia) wstrzymania sługom rządowym poboru płac; od zastósowalności tychże do uposażonych, pobiérających płacę z różnych funduszów. N. 134, S. 342.

Postępowanie celne z przędzą bawełnianą; p. *Celne postępowanie z przędzą bawełnianą.*

Postępowanie celne z rośliną: „Radix asphodeli“ w obrębie powszechnego Związku celnego. N. 205, S. 504.

— — z surrogatem wina i proszkiem winnym; p. *Celne postępowanie z surrogatem wina etc.*

— — z winem cypryjskiém; p. *Celne postępowanie z winem cypryjskiém.*

— **celno-urzędowe** z drukami zagranicznemi; odjęcie prawa do takowego postępowania głównemu urzędowi celnemu w Eger. N. 7, S. 32.

— **karne**; ściąganie kar pieniężnych nałożonych w takowém postępowaniu przez sądy i zmiana tych kar na kary aresztu. N. 43, S. 150.

— — w przestępstwach pocztowych; p. *Pocztowéj ustawy tymczasowéj zmiana.*

— **kasowe** z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym; zmiana pod tym względem formularzy żurnalów depozytowych. N. 110, S. 311.

— **przy udzielaniu** koncesyj na przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób. N. 25, S. 128.

— **przy zakupywaniu** gruntów pod budowę kolei żelaznéj w Tyrolu i Vorarlbergu. N. 227, S. 553.

— **sądów** przy amortyzacyi (umorzeniu) obligacyj, certyfikatów i biletów pożyczkowych p. *Sądowe postępowanie przy amortyzacyi (umorzeniu)* etc.

— — na przypadek śmierci poddanych wysp Jońskich, zaszłéj w Austryi. N. 95, S. 291.

— — przy ściąganiu wierzytelności, udowodnionych aktem notaryalnym. N. 124, S. 325.

— — w razie zmarcia poddanych Hesko-Homburgskich w Austryi. N. 50, S. 163.

— **sądów karnych** względem fałszystw papierów publicznych kredytowych; p. *Fałszowanie papierów kredytowych publicznych.*

— zachować się mające przy dochodzeniu przestępstw, które w ustawie karnéj z dnia 27. Maja 1852 r., nie są uznane za występki; oraz oznaczenie władz, do których śledztwo i ukaranie takich przdstępstw należy. N. 73, S. 247.

— **z przedmiotami** hipotecznemi w mieście Krakowie i jego okręgu; ustanowienia wyjaśniające takowe. N. 183, S. 383.

Poufnicy donoszący władzom rządowym lub gminnym o uczynku karze ulegającym, lub czyniący inne odkrycia celem wytoczenia

karno-sądowego postępowania przeciw dotyczącéj osobie; postanowienie orzekające, o ile dotyczące władze obowiązane są nazwiska takich poufników wyjawiać sądom karnym na tychże żądanie. N. 208, S. 506.

Poufników nazwiska, którzy o czynach karygodnych lub innych odkryciach do wytoczenia karno-sądowego postępowania posłużyć mogących, władzom rządowym lub gminnym donieśli, o ile mogą być wyjawione sądom karnym, gdyby takowe po właściwych władzach tego żądały. N. 208, S. 506.

Powiat kameralny Litomirski; zaprowadzenie w okręgu tegoż powiatu osobnéj kontroli paszportowéj dla zapobieżenia przemycaniu tamże towarów. N. 53, S. 166.

Powiatowe i stolicowe urzędy, udzielenie takowym formularza na rubrum do raportów urzędowych. N. 65, S. 239.

— — — — w Dalmacyi, zastósowanie do tychże Rozporządzenia Ministeryalnego z d. 3. Lipca 1854 r. co do wymiaru dyet i miłowego dla urzędników, strawnego dla dyurnistów i sług, tudzież należytości za drogę i od doręczeń dla sług urzędowych. N. 35, S. 138.

— **i stolicowo-sędziowskie**, czysto-polityczne i mięszane urzędy; instrukcya służbowa dla takowych wydana. N. 65, S. 198.

— — — — — — — — — poprawki druku, zaszłe w niemieckim texcie wydanéj dla tychże urzędów instrukcyi służbowéj. Zeszyt XXII, S. 285.

— — — — **urzędy** mięszane i czysto-polityczne; obowiązki urzędowe urzędników i sług przy tychże urzędach. N. 65, S. 207, §. 29, etc.

— — — — — polityczne i mięszane; o opróżnianiu i obsadzaniu posad przy takowych. N. 65, S. 199, §. 2. etc.

— **miejsko-delegowane sądy** w Galicyi, Krakowie i na Bukowinie; rozpoczęcie działalności tychże. N. 130; S. 338.

— **sądy**; postanowienia, oznaczające służbowy do tychże sądów stósunek urzędów podatkowych. N. 17, S. 75.

— — uzupełnienie przepisów o formularzach do wykazów urzędowych przepisanych dla władz sądowych w ustawie z dnia 3. Maja 1853 r. N. 90, S. 286.

— **(stolicowe) urzędy** i ich przełożeni; stósunek tychże do urzędów podatkowych. N. 17, S. 75.

Powiatowe urzędy czysto polityczne i mięszane; zaprowadzenie tychże w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém. N. 131, S. 340.

— — polityczne i mięszane; przepisy, wydane dla tychże pod względem sporządzania, mundowania i doręczania załatwień urzędowych (expedycyi). N. 65, S. 226, §. 95. etc.

— — w Czechach; rozpoczęcie działalności tychże. N. 70, S. 244.

— — w Morawie i na Szlązku; o rozpoczęciu urzędowéj tychże działalności. N. 55, S. 166.

— **władze finansowe** (kameralne Verwalterye finansowe); zmiana nazwy takowych. N. 231, S. 556.

Powiatów urzędowych odgraniczenie; p. *Odgraniczenie powiatów urzędowych.*

Powiatowy Sąd w Brodach; rozpoczęcie działalności tegoż. N. 130, S. 338.

Powiatowych urzędów politycznych i mięszanych urzędnicy; instrukcya służbowa wydana dla tychże. N. 65, S. 198.

— — politycznych i mięszanych; urządzenie registratur przy tychże urzędach w myśl instrukcyi służbowéj. N. 65, S. 231, §. 113 etc.

Powiaty nadgraniczne kantonu Tesyńskiego i Piemontu; uwolnienie od kontroli wina dalmatyńskiego i prostego przechodzącego przez te powiaty. N. 155, S. 361.

— **polityczne** Monfalcone i Cervignano; zaprowadzenie osobnéj kontroli paszportowéj dla przeszkodzenia przemycania towarów. N. 146, S. 355.

— **urzędowe**, należące do starostwa górniczego w Steyr i do komisaryatu górniczego w Wiener-Neustadt; odgraniczenie tychże powiatów. N. 147, S. 355.

Powstrzymanie przekroczeń leśnych, myśliwskich, rybołowskich i polowych; zawarta między Austryą i Saksonią umowa dla powstrzymania tychże na terytoryach obustronnych N. 189, S. 402.

Powszechna taryfa celna z d. 5. Grudnia 1853 r.; p. *Taryfa celna z d. 5. Grudnia 1853 r.*

— **ustaw cywilnych księga**; objaśnienie Patentu z dnia 23. Marca 1852 r. pod względem działalności w mieście Krakowie i jego okręgu Rozporządzeń dodatkowych odnoszących się do przedmiotów w téjże księdze objętych. N. 167, S. 369.

Powszechna ustaw cywilnych księga; Postanowienia wyjaśniające, w jaki sposób zastósowane być mają w mieście Krakowie i jego okręgu §§. 433, 439, 451 i 453, téjże księgi ustaw. N. 183, S. 383.

— **ustawa górnicza** z dnia 23. Maja 1854 r. p. *Górnicza ustawa powszechna z d. 23. Maja 1854 r.*

— — **karna** z dnia 27. Maja 1852 r.; p. *Karna ustawa powszechna etc.*

Powszechny zakaz dzieła drukowego: „wojna wschodnia w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855 r.“ przez Jerzego Klapkę. N. 182, S. 382.

— — pisma drukowego: „La Russie et le vieux monde“ przez Alexandra Hertzen. N. 96, S. 291.

— **znak** uwierzytelnienia (weryfikacyi) w urzędach cymentowych: orzeł Cesarski; zaprowadzenie tegoż po tych urzędach. N. 220. S. 543.

Pozłacanych lub pośrebrzanych nieprawdziwie przedmiotów zmienione oclenie. N. 172, S. 372.

Pozwolenie władz; zniesienie potrzeby takowego dla mieszkańców przesiedlających się z innych Krajów koronnych na Węgry. N. 31, S. 132.

Pozycya; p. *Ustęp.*

Pożyczka narodowa; amortyzacya wystawionych na téjże korzyść certyfikatów, (rewersów) biletów pożyczkowych, asygnacyi na obligacye i obligacyj długu Państwa; jakim ulega sądom i przepisane w tym względzie postępowanie. N. 36, S. 138.

— — o postępowaniu względem przeniesienia wpłat na takową z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj. N. 38, S. 144.

— — subskrybowana w r. 1854; przedłużenie terminu wpłat na takową w razie zejścia ze świata subskrybenta. N. 111, S. 313.

Pożyczkowych biletów umorzenie; sądy wyznaczone do przeprowadzenia takowego, tudzież sposób postępowania przy tém N. 36, S. 138.

Pradzka wszechnica (Uniwersytet); przedłużenie tamże działalności tymczasowéj ustawy o organizacyi władz akademickich. N. 166, S. 368.

Praga; rozpoczęcie działalności tamecznego Sądu Wyższego, Nadprokuratury rządowéj, Trybunału I. instancyi i Prokuratury rządowéj. N. 75, S. 250.

Praga; wydany przepis dla tamecznéj krajowéj dyrekcyi pod względem examinów na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach skarbowych. N. 216, S. 539.

Praw celnych służących urzędom celnym w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich zmiana. N. 206, S. 504.

Prawa i obowiązki dotyczące prokuratur skarbowych. N. 56, S. 170, §. 4, 8.

— — — prokuratur skarbowych i urzędników przy tychże uposażonych. N. 56, S. 170, §. 4.

— — — skarbowego prokuratora i podwładnych jego. N. 56, S. 171, §. 5.

Prawdziwa waga handlowa jedwabiu i wełny; oznaczenie téjże przez wykazy suszarni wiédeńskiéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

Prawne zastósowanie Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11. Maja 1854 r. wedle określeń §. 9 ustawy o procesie karnym w dyrekcyach policyi Koszyckiéj i Wielko-Waradyńskiéj we Węgrzech. N. 163, S. 367.

Prawnego wydziału uczniowie; o przypuszczeniu tychże do piérwszego, a w niektórych krajach koronnych do drugiego examinu rządowego teoretycznego. N. 100, S. 304.

Prawnicze akademie C. K.; o przypuszczeniu uczącéj się młodzieży z Pogranicza Wojskowego do pobiérania w tychże nauki prywatnéj. N. 91, S. 288.

— — **i uniwersytety** Austryackie; urządzenie na tychże nauk prawniczo-politycznych, tudzież zarządzenie wypływających ztąd bezpośrednio przepisów wykonawczych, nakazane uchwałą z dnia 25. Września 1855 r. N. 185, S. 385.

Prawniczo-politycznych nauk urządzenie na uniwersytetach i akademiach prawniczych Austryackich, tudzież zarządzenie wypływających ztąd bezpośrednio przepisów wykonawczych; obwieszczenie wyszłéj pod tym względem uchwały z d. 25. Września 1855 r. N. 185, S. 385.

Prawniczo-polityczny wydział nauk w Ołomuńcu; rozwiązanie tegoż wraz z tamecznym Senatem akademickim i komisyą examinów rządowych teoretycznych, tudzież oddanie aktów senackich na rok szkolny 1856 Rektorowi, zaś aktów byłéj komisyi C. K. Namiestnictwu Morawskiemu. N. 210, S. 531.

Prawniczych kolegiów odwiedzanie na akademiach prawniczych i uniwersytetach; postanowienia wydanego pod tym względem nowego planu szkolnego. N. 185, S. 393, II.

Prawnie w Austryi zaprowadzonych dochodów skarbowych niestałych przekroczenie; p. *Dochody skarbowe niestałe w Austryi prawnie zaprowadzone etc.*

Prawny procent na korzyść ubogich przy licytacyach dobrowolnych; o przydzieleniu tegoż. N. 159, S. 365.

— **przepis** przeciw dręczeniu zwiérząt; wydanie dotyczącego Rozporządzenia. N. 44, S. 154.

Prawnych postanowień co do konsumpcyi od piwa zmiana; p. *Piwo.*

Prawo asygnowania pensyi, odpraw i innych należytości wdowom i sierotom po urzędnikach i sługach starostw górniczych przypadających. N. 64, S. 195, §. 9.

— **do spadku** bezdziedzicznego, służące Arcybiskupowi Strygońskiemu, i Biskupowi obecnie zaś Arcybiskupowi Zagrzebskiemu, jako Opatowi Topuskiemu, Biskupowi Rabskiemu, Arcy-opatowi św. Marcina i Kapitule Rabskiéj; zniesienie takowego w Węgrzech, Kroacyi i Slawonii, Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim. N. 40, S. 150.

— **obsadzania** opróżnionych przy starostwach górniczych posad; oznaczenie, komu takowe przysłuża. N. 64, S. 195, §. 8.

— **o loteryi** z dnia 20. Lipca 1853 r.; zaprowadzenie takowego w Pograniczu Wojskowém. N. 228, S. 555.

— **zezwolenia** na przyjmowanie dyurnistów przy starostwach górniczych; komu takowe przysłuża. N. 64, S. 195, §. 8.

Prenotacya protokularna jarmarcznych bud i profesyj sprzedajnych; zakres działania przynależny przy tego rodzaju prenotacyach władzom politycznym i sądom. N. 204, S. 504.

— **wierzytelności** w mieście Krakowie i jego okręgu; o sporządzeniu dotyczących próśb, tudzież załatwieniu takowych przez sądy. N. 183, S. 383.

Pribram, Pilzno, Komotów i Kuttenberg; odgraniczenie okręgów urzędowych, należących do starostw górniczych w powyższych miejscach istniejących. N. 179, S. 379.

Procedura karna, ogłoszona Najwyższym Patentem z dnia 29. Lipca 1853 r.: wyjaśnienie IV. téjże artykułu. N. 3, S. 5.

Procent prawny, przypadający ubogim z licytacyj dobrowolnych, w Austryi Wyższéj i Niższéj, w Solnogrodzie, w Styryi, Karyntyi, Krainie, Tyrolu, w Czechach, w Morawie i na Szlązku. N. 159, S. 365.

— **przypadający** od wierzytelności hipotekowanych i niehipotekowanych, na dziedzictwie ciążących; rozdział tych wierzytelności dla wynalezienia przypadającego od nich procentu. N. 30, S. 131.

Proces karny; dzień wejścia w wykonanie ustawy o procesie karnym w Królestwie Lombardzko-Weneckiém, niemniéj połączonych z nią przepisów o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów karnych. N. 24, S. 126.

— — uwolnienie adwokatów i notaryuszów od obowiązku stawania za świadków sądowych w takowym. N. 106, S. 306.

Procesu karnego ustawa; wedle określeń §. 9. téjże ustawy, zastósowaném być winno Rozporządzenie Cesarskie z d. 11. Maja 1854 r. także w Dyrekcyach Policyi Koszyckiéj i Wielko-Waradyńskiéj na Węgrzech. N. 163, S. 367.

Profesorów grono wydziału prawniczego w Ołomuńcu; rozwiązanie takowego, i wydanie w tym celu przepisów wykonawczych. N. 210, S. 531.

Profesyj sprzedajnych i bud jarmarcznych pronotacya protokularna; zakres działania pod tym względem władzom politycznym i sądom w Austryi wyżéj i niżéj Anizy, w Solnogrodzie, w Czechach, w Morawie, na Szląsku, w Tyrolu i w Vorarlbergu, w Karyntyi i Krainie. N. 204, S. 504.

Prokur protokułowanie i wykreślanie w Węgrzech etc.; *p. Protokułowanie i wykreślanie firm prokur etc. w Węgrzech etc.*

Prokuratora skarbowego i podwładnych tegoż urzędników prawa i obowiązki. N. 56, S. 171, §. 5.

Prokuratur skarbowych i urzędników tychże prawa i obowiązki w ogólności. N. 56, S. 170, §. 4.

— — **urzędnicy**; zastósowanie do tychże ogólnych przepisów o należytościach przypadających urzędnikom Rządowym. N. 56, S. 172, §. 6.

Prokuratura rządowa wyższa w Bernie; chwila rozpoczęcia działalności téjże. N. 67, S. 243.

Prokuratura rządowa wyższa w Pradze, oznaczenie chwili rozpoczęcia czynności téjże. N. 75, S. 250.

Prokuratury rządowe w Czechach; oznaczenie czasu rozpoczęcia działalności tychże. N. 75, 250.

— — w Królestwie Lombardzko-Weneckiém; dzień rozpoczęcia urzędowéj tychże działalności, tudzież wewnętrzne ich urządzenie i tok czynności. N. 24, S. 126.

— — w Morawie i na Szląsku; oznaczenie czasu rozpoczęcia działalności tychże. N. 67, S. 243.

Prokuratury skarbowe; oznaczenie dla tychże toku i formy czynności urzędowych. N. 56, S. 174, §. 9.

— — postanowienia dotyczące examinów na adjunktów przy tychże prokuraturach. N. 216. S. 539.

— — postanowienia dotyczące praw i obowiązków tychże. N. 56, S. 170, §. 4, 8.

— — postanowienia dotyczące służbowego zastępstwa przy tychże władzach. N. 56, S. 173, §. 7.

— — postanowienia względem objętości kasowéj służby przy tychże. N. 56, S. 183, §. 16. etc.

— — stósunek tychże do innych władz i urzędów, tudzież sposób korespondowania z takowemi. N. 56, S. 176, §. 10.

— — tymczasowa instrukcya służbowa dla takowych. N. 56, S. 168.

— — w Wiédniu, Pradze, Bernie, Gracu, Insbruku, we Lwowie i Krakowie; przepis dotyczący examinów na wyższą służbę konceptową przy tychże prokuraturach. N. 216, S. 539.

— **skarbowéj** dotychczasowéj w Tryeście przekształcenie. N. 104, S. 305.

— — osobnéj urządzenie dla Dalmacyi. N. 104, S. 305.

Prostych zbrodniarzy wzajemne wydawanie; p. *Zbrodniarzy pospolitych etc.*

Proszki Seidlitzkie; wyjaśnienie wątpliwości, czyli takowe należą do tych lékarstw, których sprowadzenie i sprzedaż aptekarzom tylko jest dozwoloną. N. 118, S. 320.

Proszku winnego oclenie w obrocie handlowym. N. 181. S. 382.

Protokularna prenotacya jarmarcznych bud i profesyj sprzedajnych; p. *Prenotacya protokularna jarmarcznych bud etc.*

Protokół spisany w Wiédniu przez pełnomocników Austryi, Bawaryi, i Würtembergu z powodu przystąpienia Rządu Würtemberskiego do Austryacko-Bawarskiego traktatu żeglugi parowéj na Dunaju z dnia 2 Grudnia 1851. N. 139, S. 348.

Protokułowanie i wykreślanie firm, prokur i kontraktów towarzystw przemysłowych w Węgrzech etc.; jakim właściwie przystoi sądom i w jaki sposób winno być ogłaszane. N. 63, S. 193.

Protokuły handlowe; przepis dotyczący prowadzenia takowych w Siedmiogrodzie. N. 27, S. 128.

— **księgi gruntowéj** nowe; przepisy o ogłaszaniu tudzież o prowadzeniu tychże. N. 236, S. 566.

Prowadzenie ksiąg gruntowych; p. *Księgi gruntowe.*

— nowo zaprowadzonych protokułów księgi gruntowéj; ogłoszenie sposobu prowadzenia tychże. N. 236, S. 566.

Prowizoryczny; p. *Tymczasowy.*

Prowizye, datki łaskawe, i pieniądze przeznaczone na utrzymanie wdów i sierót po sługach rządowych niższych w Węgrzech Kroacyi, Sławonii, Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie; wyjaśnienie pytania, o ile exekwowanie takowych przypuszczoném być może. N. 58, S. 188.

Pruski Szląsk i hrabstwo Glatz; p. *Szląsk pruski i hrabstwo Glatz.*

Prusy i Austrya; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Prywatna nauka na C. K. Akademiach prawniczych; o przypuszczeniu uczącéj się młodzieży, pochodzącéj z Pogranicza wojskowego, do pobierania téjże nauki, N. 91, S. 288.

Prywatni uczniowie gimnazyalni; bliższe określenie §. 7 i 10 Rozporządzenia z dnia 18 Października 1850 r. co do przypuszczenia tychże do examinów dojrzałości. N. 47, S. 161.

Prywatnych ogrów używanie do stanowiewienia klaczy; wydane pod tym względem Rozporządzenie. N. 92, S. 288.

Przechód wojska; oznaczenie wynagrodzenia za zaopatrywanie żołnierza w czasie takowego, dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny, na czas od 1 Maja aż do końca Października 1855 roku. N. 84, S. 272.

— — ustanowienie wynagrodzenia za zaprowidowanie żołnierstwa w czasie takowego na rok 1856. N. 191, S. 403.

Przechodowe towary, przeznaczone do zamorskiéj przesyłki; i ztąd starannie za pomocą maszyn spakowane, niemniéj towary pomieszczone mimo rozmaitych swych pozycyj w jedném spólném kollo mają przy celno-urzędowém dochodzeniu doznawać pewnéj ulgi. N. 108, S. 308.

Przechodowych towarów wzajemne przekazywanie; udzielenie upoważnienia do takowego C. K. urzędowi celnemu w Confluente i K. Sardyńskiemu urzędowi celnemu w Costa Caroliana. N. 26. S. 128.

— **(tranzytowych) towarów** wzajemne przekazywanie; dalsze dozwolenie takowego niektórym urzędom celnym Césarskim, tudzież Sardyńskim, należącym do Związku Celnego Austryacko-Modeńsko-Parmeńskiego. N. 78, S. 270.

Przedawnienie przestępstw ustawy leśnéj z d. 3 Grudnia 1352; warunki i czas takowego przedawnienia. N. 97, §. 291.

Przedłużenie działalności ustawy tymczasowéj o organizacyi władz akademickich na uniwersytetach w Wiédniu, w Pradze, we Lwowie, Krakowie, w Gracu i Insbruku, N. 166, S. 368.

Przedłużenie terminu wpłat na pożyczkę subskrybowaną w r. 1854, w razie zejścia ze świata subskrybenta. N. 111, S. 313.

Przedmioty hipoteczne w Krakowie; p. *Postępowanie z przedmiotami hipotecznemi w Krakowie.*

Przedpłaty czynszu dzierżawnego tudzież kontrakty dzierżawne w Dalmacyi; o przypuszczalności i skutku wciągnienia tychże do ksiąg hipotecznych i prenotacyjnych (notyfikowanych). N. 218, S. 542.

Przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób; postępowania przy udzielaniu koncesyj na takowe. N. 25, S. 128.

Przeistoczenie urzędów celnych pobocznych I. klasy w Wilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler, na takież urzędy klasy II. N. 49, S. 163.

Przekazywanie i wstrzymywanie poborów; takowe względem osób, uposażonych od Rządu i płatnych z różnych funduszów, następować winno w myśl przepisu z dnia 14. Lipca 1853, tak samo, jak gdyby byli sługami Rządowymi. N. 134, S. 342.

— **wzajemne** towarów przechodowych; udzielenie upoważnienia do takowego Ces. Król. urzędowi celnemu w Confluente i Król. Sardyńskiemu urzędowi celnemu Costa Caroliana. N. 26, S. 128.

— — — — (tranzytowych); dalsze dozwolenie takowego niektórym urzędom Ces. i Królewsko- Sardyńskim należącym do Związku celnego Austryacko-Modeńsko-Parmeńskiego. N. 78, S. 270.

Przekroczenia polowe, leśne, myśliwskie i rybołowskie; zawarta między Austryą i Saxonią umowa, dla powstrzymania tychże na terytoryach obustronnych. N. 189, S. 402.

Przekształcenie dotychczasowéj prokuratury skarbowéj w Tryeście. N. 104, S. 305.

Przemycający przemysłowcy i handlujący; ustanowienie kontroli nad takowemi. N. 234, S. 561.

Przemycanie na wielkie rozmiary; osławione z tąd okolice, tudzież przemysłowcy lub handlujący, którzy już byli skarani za przemycanie lub inne ciężkie przestępstwa dochodów skarbowych niestałych, podlegać mają w przyszłości osobnéj w tym względzie kontroli. N. 234, S. 561.

— **towarów** w powiatach politycznych Monfalcone i Cervignano; zaprowadzenie osobnéj kontroli paszportowéj dla przeszkodzenia takowemu. N. 146, S. 355.

— **w okręgach granicznych** osławionych z tego względu; ustanowienie osobnéj nad temiż kontroli. N. 234, S. 561.

Przemyśl; rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego Trybunału I. Instancyi, i ustanowionéj przy nim prokuratury Rządowej, tudzież tamecznego miejsko-delegowanego sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

Przemysłowcy, fabrykanci, tudzież wysłannicy handlowi i obcokrajowi; wyszczególnienie władz obcokrajowych, upoważnionych na mocy traktatu celno-handlowego z dnia

19. Lutego 1853 r. do wydawania tymże kart legitymacyjnych. N. 221, S. 544.

Przemysłowcy i handlujący skazani już za przemycanie lub inne ciężkie przestępstwa dochodów skarbowych niestałych; ustanowienie osobnéj nad temiż kontroli. N. 234, S. 561.

Przemysłowe towarzystwa, kupcy i fabrykanci w Węgrzech etc.; p. *Towarzystwa przemysłowe, kupcy i fabrykanci w Węgrzech etc.*

Przemysłowo-handlowy zakład kredytowy uprzywilejowany; utworzenie takowego w Austryi i nadanie mu statutów. N. 200, S. 486.

Przeniesienie czynności rachunkowych kontrolnych dotyczących okręgu administracyjnego krakowskiego, z buchalteryi Lwowskiéj, do tymczasowego téjże oddziału w Krakowie. N. 109, S. 310.

— **majątku** w następstwie seniorátu przez śmierć; należytości przypadające od takiego przeniesienia majątku. N. 132, S. 342.

Przeniesiony tymczasowo z Sebastyansbergu do Komotowa urząd celny poboczny klasy I.; p. *Komotów.*

Przenoszenie wpłat na pożyczkę narodową z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj; obowiązujące pod tym względem rozporządzenie. N. 38, S. 144.

Przepis dotyczący przedsiębrania sądowych oględzin trupów. N. 192, S. 406.

— dotyczący wymaganych przy prokuraturach skarbowych examinów dla wyższéj służby. N. 216, S. 539.

— o konkurencyi krajowéj do budowania gościńców publicznych; p. *Gościńce publiczne.*

— prawny przeciw dręczeniu zwierząt; wydanie dotyczącego rozporządzenia. N. 44, S. 154.

Przepisów celnych zmiana; p. *Celnych przepisów zmiana.*

Przepisy nowe co do żeglugi parowéj na granicznych wodach Austryackich wewnętrznych. N. 23, S. 123.

— **służbowe** nadane fiskalnym urzędom centralnym tymczasowym w Zagrzebiu i Temeswarze. N. 56, S. 168.

— **wykonawcze**, wynikające bezpośrednio z urządzenia nauk prawniczo - politycznych na uniwersytetach i akademiach prawniczych Austryackich, obwieszczone uchwałą z d. 25. Września 1855 r. N. 185, S. 385.

Przepisywanie; p. *Mundowanie załatwień.*,

Przeprowadzenie nakazanych z dnia 15. Grudnia 1852 r. zmian w postanowieniach prawych o podatku konsumpcyjnym od piwa. N. 20, S. 84.

Przesiedlenie do Węgier mieszkańców innych krajów koronnych; zniesienie potrzebnego na to zezwolenia władz miejscowych. N. 31, S. 132.

— urzędników starostw górniczych; o asygnacyi kosztów takowego przez Namiestnika kraju. N. 64, S. 195, §. 10.

Przestępstw śledztwo powierzone władzom policyjnym; p. *Śledztwo przestępstw powierzone władzom policyjnym.*

Przestępstwo dochodów skarbowych niestałych prawnie w Austryi zaprowadzonych popełnione lub zamierzone przez poddanych Austryackich za granicą; uregulowanie zasad ukarania tychże przestępstw. N. 229, S. 555 i N. 230, S. 556

— — **celnych** w Austryi prawnie zaprowadzonych; ukaranie poddanych Austryackich, w myśl Rozporządzenia z dnia 21. Października 1855 r. za popełnienie lub zamierzenie takowych przestępstw w krajach celno - związkowych niemieckich. N. 232, S. 559.

— **leśne** w Lombardyi i Wenecyi przekazane sądom tamecznym pod względem nadzwyczajnego złagodzenia kary; ustanowienie postępowania sądów z takiemi przestępstwami. N. 127, S, 337.

— **przeciw dochodom pocztowym**; zaprowadzenie porządnego pod względem dochodzenia tychże postępowania karnego i wynikła ztąd zmiana §§. 28, 29 i 30 tymczasowéj ustawy pocztowéj z dnia 26. Grudnia 1850 r. w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Pograniczu wojskowém. N. 141, S. 350.

— **ustanowień taksowych**; oznaczenie właściwéj władzy do śledzenia i karania piérwszych dwóch §. 478 ustawy karnéj powszechnéj z dnia 27. Maja 1852 objętych przestępstw taksowych. N. 28, S. 130.

— — — oznaczenie właściwéj władzy do śledzenia i karania trzeciego przestępstwa taksowego zawartego w paragrafie 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27. Maja 1852 r. N. 29, S. 130.

— **ustawy leśnéj** z d. 3. Grudnia 1852 r.; czas i warunki przedawnienia tychże przestępstw. N. 97, S, 291.

Przesyłanie fałszowanych monet, wykrytych w śledztwach sądów karnych, do urzędu menniczego w Wiédniu obowiązkiem jest sądów karnych. N. 165, S. 368.

— **ryb świeżych** i płazów skorupiastych z obrębu wolnego portu Wenecyi do obrębu celnego Weneckiego; uwolnienie takowego od opłaty cła. N. 119, S. 321.

— **skutków ważnych śledztw** w przedmiocie fałszowania papiérów kredytowych do Ministerstwa Skarbu obowiązkiem jest sądów karnych. N. 102, S. 305.

Przewóz żelaza surowego do Szlązka Pruskiego i Hrabstwa Glatz; ulżenie cła od takowego do końca Czerwca 1856 r. jeżeli żelazo zaopatrzone jest w świadectwa pochodzenia. N. 114, S. 318.

Przędza bawełniana; równe postępowanie celne względem téjże bez względu, czy takowa jest na osnowę przyrządzoną lub nie. N 115, S. 318.

Przychody wypływające w służbie kasowéj przy prokuraturach skarbowych; bliższe tychże oznaczenie, oraz sposobu składania pod tym względem rachunków. N. 56, S. 185, §. 18.

Przyjęcie poddanych Królewsko-Bawarskich w Związek Państwa Austryackiego; warunki takowego przyjęcia. N. 16, S. 74.

Przynależni Austryaccy; p. *Poddani Austryaccy.*

Przypadające żandarmom niżéj wachmistrza należytości, stawanie za świadka przed sądy karne cywilne; wymiar tych należytości. N. 219, S. 543.

Przypadek śmierci; opłata podatku od rent, ustanowionych na przypadek śmierci lub przez darowizny między żyjącemi. N. 133, S. 342.

Przypuszczalność i skutek wciągnienia w Dalmacyi do ksiąg hipotecznych i prenotacyjnych kontraktów dzierżawnych, tudzież przedpłaty czynszu dzierżawnego. N. 218, S. 542.

— **skargi** wyzywawczéj przeciw wierzytelnościom sprawdzić się mającym na drodze administracyjnéj. N. 207, S. 506.

Przypuszczenie uczniów prawa do examinów rządowych teoretycznych; p. *Examina rządowe teoretyczne.*

Przyrządzenie (apretury) towarów; o naznaczeniu towarów tkackich, wprowa-

dzonych do przyrządzania stęplem kolorowym. N. 213, S. 533.

Przyrządzona na osnowę przędza bawełniana; równe postępowanie celne względem téjże, jak względem nieprzędzonéj. N. 115, S. 318.

Przystąpienie Wirtembergu do Austryacko-Bawarskiego traktatu żeglugi parowéj na Dunaju. N. 139, S. 348.

Przywdzianie żałoby dworskiéj przez urzędników Rządowych; wydane pod tym względem postanowienia. N. 18, S. 80 i N. 184, S. 384.

Pszenica wprowadzana przez celny urząd w Szczakowéj; czasowe téjże uwolnienie od cła. N. 122, S. 323.

Publiczne szkoły główne; uregulowanie nauk w tychże i oznaczenie liczby klas. N. 85, S. 274.

— — — ustanowienie wzoru (formularza) na świadectwa dla cztérech klas szkoły te składających. N. 85, S. 281.

— **zakłady naukowe**; p. *Zakłady naukowe publiczne.*

Publicznych gościńców budowanie; p. *Gościńce publiczne.*

Publicznych papiérów kredytowych fałszowanie; skutki ważnych w tym względzie śledztw udzielane być winny Ministerstwu Skarbu. N. 102, S. 305.

— — — — w Węgrzech; p. *Papiérów publicznych kredytowych fałszowanie w Węgrzech.*

R.

Rabinatów korespondencye w rzeczach wyznania i metryk wolne od opłat pocztowych. N. 203, S. 503.

Rabska kapituła; zniesienie służącego takowéj prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Rabski biskup; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Rachunkowe czynności dotyczące okręgu administracyjnego Krakowskiego; przeniesienie tychże z Buchalteryi Lwowskiéj do odrębnie utworzonego tymczasowego oddziału Buchalteryi Rządowéj w Krakowie. N. 109, S. 310.

Rachunków składanie z przychodów, wpływających przy służbie kasowéj w prokuraturach skarbowych. N. 56, S. 185, §. 18.

Radcy nadworni przy Nadkomendzie wojsk używać mają na przyszłość tytułu: „jenerałów-komisarzy wojennych“. N. 126, S. 337.

Radix asphodeli; postępowanie celne z cebulkami téjże rośliny. N. 205, S. 504.

Ranga służbowa urzędników zamianowanych z powodu nowéj organizacyi władz; oznaczenie takowéj. N. 60, S. 190.

Ratyfikacya zawartego między Austryą a Rosyą Traktatu pocztowego, uskuteczniona w Wiédniu dnia 2. Lipca — 20. Czerwca 1854 r. N. 4, S. 7.

Realne szkoły niższe publiczne połączone z szkołami głównemi; Rozporządzenie ustanawiające ferye szkolne dla takowych. N. 82, S. 271.

— — oddzielne, tudzież realne szkoły połączone ze szkołami głównemi; Rozporządzenie ustanawiające ferye szkolne dla takowych. N. 82, S. 271.

Regale górnicze; ustanowienie władz górniczych piérwszéj instancyi do zarządu takowego w Galicyi, W. Ks. Krakowskiém i w Bukowinie. N. 175, S. 377.

— — w Kroacyi i Slawonii; postanowienia względem zarządu takowego. N. 196, S. 480.

Registratury urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich, politycznych i mięszanych; postanowienia instrukcyi służbowéj względem wewnętrznego takowych urządzenia. N. 65, S. 231, §. 113. etc.

Regulacya i odkup ciężarów gruntowych; p. *Odkup i regulacya.*

Regulamin pastwiskowy; p. *Pastwistkowy regulamin.*

Rektor rozwiązanego wydziału prawniczo-politycznego w Ołomuńcu; oddanie temuż w skutek Najwyższego Postanowienia z d. 19. Września 1857 r. do tymczasowego przechowania i nadzoru aktów wydziału prawniczego i filozoficznego, zaczém do niego zwracać się należy o wszelkie z tych

aktów odpisy, wyjaśnienia i duplikaty. N. 210, S. 531.

Rektor rozwiązanego wydziału prawniczo-politycznego w Ołomuńcu; przedłużenie urzędowéj jego działalności na rok szkolny 1855/56. N. 210, S. 531.

Rekwizycya zbiegów wojskowych; zachowanie między Austryą a Bawaryą pod tym względem i nadal artykułów VIII. i IX. zawartego ze Związkiem Niemieckim Kartelu z dnia 10. Lutego 1831. N. 71, S. 246.

Remuneracya dla nauczycieli gymnazyalnych rzeczywistych za zastępstwo nauczycieli brakujących; wymiar i asygnacye takowéj. N. 194, S. 480, §. 9.

Renty ustanowione przez darowizny między żyjącemi, lub na przypadek śmierci, lub też w skutek rozporządzeń ostatniéj woli; ustanowienie podatku od takowych rent. N. 133, S. 342.

Revere w Lombardyi; zniesienie tamecznego urzędu celnego pobocznego. N. 195, S. 480.

Rewersy (certyfikaty) węgierskie na dostawę produktów; przeprowadzenie umorzenia tychże rewersów należy do Sądu Krajowego w Budach. N. 212, S. 532.

— — wystawione ku zrealizowaniu pożyczki narodowéj z d. 26. Czerwca 1854 r.; sądy wyznaczone do umorzenia tychże, tudzież sposób postępowania przy tém. N. 36, S. 138.

Rezbánia; podporządkowanie tamecznego komisaryatu górniczego starostwu górniczemu Nagybánia. N. 103, S. 305.

Rezygnacya służbowa urzędników i sług starostw górniczych; postanowienia dotyczące prawa rozporządzalności w tym względzie. N. 64, S. 195, §. 9.

Rok administracyjny 1856; wyznaczone na ten rok Patentem Cesarskim podatki bezpośrednie. N. 186, S. 398.

Rosya; zakaz wywozu i przywozu saletry, siarki i ołowiu do tego Państwa przez granicę Państwa Austryackiego. N. 222, S. 545

— **i Austrya**; zawarty między temiż Traktat pocztowy z dnia 23. Kwietnia — 5. Maja 1854 r. N. 4, S. 7.

Roślina: „radix asphodeli“, cebula „złotogłówek“ zwana; postępowanie z takową celne w obrębie powszechnego Związku celnego. N. 205, S. 504.

Rota przysięgi, przepisana przy składaniu przysięgi na urząd sędziego. N. 80, S. 270.

Rozdrobnienie domów w mieście Hallein; zakaz takowego. N. 32, S. 132.

— — zakaz takowego w mieście Oedenburgu. N. 157, S. 361.

Rozdział wierzytelności hipotekowanych i niehipotekowanych na dziedzictwie ciążących dla wynalezienia przypadającego od nich procentu. N. 30, S. 131.

Rozpoczęcie działalności nowo dla Galicyi i Bukowiny uorganizowanego sądu krajowego wyższego we Lwowie wraz z nadprokuraturą Rządową, tudzież trybunałów piérwszéj instancyi, oraz prokuratur Rządowych w okręgu tegoż sądu wyższego zaprowadzić się mających, równie jak ustaw, z organizacyą sądową w związku będących. N. 130, S. 338.

— — postanowień prawnych z d. 15. Grudnia 1852 r. dotyczących zmian w konsumpcyi od piwa. N. 13, S. 71.

— — prokuratur Rządowych w Królestwie Lombardzko-Weneckiém. N. 24, S. 126.

— — ustawy o procesie karnym w Lombardyi i Wenecyi. N. 24, S. 126.

— **na nowo działalności** kongregacyj centralnych w Lombardyi i Wenecyi. N. 143, S. 351.

— **urzędowéj działalności** urzędów powiatowych w Morawie i na Szlązku. N. 55, S. 166.

— — — skarbowéj Dyrekcyi krajowéj Krakowskiéj. N. 101, S. 304.

Rozporządzalność względem rezygnacyi służbowéj urzędników i sług starostw górniczych; wydane pod tym względem postanowienia. N. 64, S. 195. §. 9.

Rozporządzenia dotyczące nowo w Austryi zaprowadzonéj taxy lekarskiéj. N. 10, S. 37.

— z nową organizacyą sądów w związku będące; p. *Ustawy z nową organizacyą sądów w związku będące.*

Rozporządzenie Cesarskie z d. 11. Maja 1854 r.; nadane takowém władzom policyjnym prawo dochodzenia i karania przestępstw, tudzież wymagane uzdolnienie do wykonywania urzędu sędziowskiego w tym względzie. N. 8, S. 32 i N. 14, S. 71.

— — — — — — — — zastósowanie takowego także do Dyrekcyi Policyi w Koszycach i Wielkim Waradynie w Węgrzech. N. 163, S. 367.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 21. Maja 1855 r. dotyczące postępowania sądowego przy ściąganiu wierzytelności udowodnionych aktem notaryalnym; zastósowanie tegoż w mieście Krakowie i jego okręgu. N. 130, S. 338.

— z dnia 18. Października 1850 r. dotyczące przypuszczenia uczniów prywatnych do examinu dojrzałości; bliższe określenie §§. 7 i 10 tego Rozp. N, 47, S. 161.

— z dnia 16. Listopada 1850 r.; zregulowanie zawierzytelnienia głównych ksiąg i kontów depozytowych nakazanego §§. 19 i 60 tegoż Rozporządzenia. N. 86, S. 282.

— z d. 11. Lutego 1854 r.; wyjaśnienie takowego co do §. 23, dotyczącego środków zabezpieczenia przeciw przypadkom explozyi kotłów parowych wszelkiego rodzaju. N. 99, S. 303.

Rozporządzeniem ostatniéj woli u stanowione renty; opłata podatku od tychże. N. 133, S. 342.

Rozsądzanie sporów zaszłych pomiędzy mokanami, pastérzami lub tychże parobkami Austryackiego poddaństwa, bawiącemi w Państwie Tureckiém, przystoi C. K. Konsulatom tamże. N. 125, S. 334, §. 14.

Rozszérzenie istniejącego między Austryą a Bawaryą od r. 1852 układu o wzajemne dozwolenie sądowéj pogoni na obopólnych terytoryach, i o udzielania pomocy żandarmeryi w przypadkach elementarnych. N. 187, S. 399.

— Traktatu zawartego między Austryą i niektóremi Państwami Związku Niemieckiego względem wzajemnego wydawania pospolitych zbrodniarzy. N. 137, S. 344.

— — zawartego między Austryą i niektóremi Państwami Związku Niemieckiego względem wzajemnego wydawania nietylko pospolitych lecz i politycznych zbrodniarzy. N. 138, S. 345.

Rozwiązanie lub unieważnienie małżeństwa poddanych Austryackich w Turcyi bawiących; oznaczenie właściwie do tego powołanych sądów. N. 77, S. 252.

— Senatu akademickiego w Ołomuńcu, tudzież istniejącego tam wydziału nauk prawniczo-politycznych i komisyi teoretycznych examinów Rządowych. N. 210, S. 531.

Rubrum na relacyach urzędów powiatowych i stolicowych i stolicowo-sędziowskich, politycznych i mięszanych; formularz, wedle

którego takowe zawierać ma napis. N. 65, S. 239.

Rudolstadt (Schwarzburg); p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Russie, la et le vieux monde par Alexandre Hertzen; powszechny zakaz tego dzieła. N. 96, S. 291.

Rybołowskie przekroczenia; zawarta między Austryą i Saxonią umowa celem powstrzymania tychże na terytoryach obustronnych. N. 189, S. 402.

Ryby świéże i płazy skorupiaste; uwolnienie tychże od opłaty cła w przesyłce z obrębu wolnego portu Weneckiego od obrębu celnego Weneckiego. N. 119, N. 321.

Rządowa Buchalterya galicyjska we Lwowie; p. *Buchalterya Rządowa galicyjska we Lwowie.*

Rządowe examina teoretyczne; o przypuszczeniu uczniów prawa do piérwszego, a w niektórych krajach koronnych do drugiego z tychże examinów w ciągu ostatnich sześciu tygodni czwartego, a względnie szóstego półrocza. N. 100, S. 304.

Rządowe gimnazya; usystemizowanie na tychże stanu nauczycieli i płac. N. 194, S. 477.

— **prokuratury** w Lombardyi i Wenecyi; rozpoczęcie działalności tychże, tudzież ustawy o procesie karnym. N. 24, S. 126.

— **władze**; p. *Władze rządowe.*

Rządowych examinów teoretycznych komisya w Ołomuńcu; rozwiązanie takowéj wraz z tamecznym senatem akademickim i przeniesienie aktów téj komisyi do C. K. Namiestnictwa Morawskiego. N. 210, S. 531.

— **kopalń wyroby**; p. *Kopalń rządowych wyroby.*

— **lasów i domenów administracya** w obrębie miasta Krakowa; oddanie téjże tymczasowo Dyrekcyi skarbowéj krajowéj w Krakowie. N. 201, S. 503.

Rzeczpospolita Szwajcarska; p. *Szwajcarya.*

Rzeszów; rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego Trybunału piérwszéj instancyi i znajdującéj się przy takowym Prokuratury Rządowéj, tudzież tamecznego miejsko-delegowanego sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

S.

Sacharometer (Termometer); postanowienia względem użycia takowego do rozpoznania stopnia warki piwnéj, celem oznaczenia podatku konsumpcyjnego. N. 20, S. 84.

Sachsen-Altenburg; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Sachsen-Koburg-Gotha; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Sachsen-Meiningen; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Sachsen-Weimar; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Saksonia i Austrya; zawarta między obydwoma temi Państwami umowa celem powstrzymania ile możności na obustronnych terytoryach przekroczeń leśnych, myśliwskich, rybołowskich i połowych. N. 189, S. 402.

Saletra, siarka i ołów; zakaz wywozu i przewozu tychże. N. 222, S. 545.

Salinarnéj Dyrekcyi kasa w Wieliczce; nakaz dalszego prowadzenia przez takową zarządu kasy tamecznego starostwa górniczego. N. 175, S. 377.

Saltzburg p. *Solnogród.*

Sambor; rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego trybunału piérwszéj instancyi i istniejącéj przy tymże prokuratury Rządowéj, tudzież tamecznego miejsko-delegowanego sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

— ustanowienie tamże komisaryatu górniczego exponowanego. N. 175, S. 377.

Sardyńskie urzędy celne, do Związku Austryacko-Modeńsko-Parmeńskiego należące; dalsze upoważnienie niektórych z tychże tudzież niektórych urzędów celnych Cesarskich tegoż Związku, do przekazywania sobie wzajemnego towarów przechodowych (tranzytowych). N. 78, S. 270.

Sącz p. *Nowy-Sącz.*

Sąd dochodów niestałych Wyższy; ustanowienie tegoż odrębne dla Krakowa i dla Galicyi Zachodniéj. N. 180, S. 380.

— **górniczy dystryktowy** w Szemnicach w Węgrzech; zmiany stanowiska i nazwy tegoż, tudzież substytucyj górniczo-sądowych temuż podporządkowanych. N. 6, S. 32.

— **Krajowy Wyższy** w Bernie nowo-uorganizowany dla Morawii i Szlązka; rozpoczęcie działalności takowego, tudzież Prokuratury Wyższéj w Bernie. N. 67, S. 243.

Sąd Krajowy Wyższy w Pradze i Nadprokuratorstwo Rządowe w Pradze nowo uorganizowane; oznaczenie czasu rozpoczęcia działalności tychże, tudzież władz sądowych czystych piérwszéj instancyi i Prokuratorstw Rządowych w Czechach, niemniéj rozpoczęcie się prawomocności ustaw połączonych z nową organizacyą sądów. N. 75, S. 250.

— **powiatowy** w Brodach; rozpoczęcie działalności takowego. N. 130, S. 338.

Sądowa pogoń dozwolona na obopólnych terytoryach Austryi i Bawaryi; rozszérzenie istniejącego pod tym względem od r. 1852 układu. N. 187, S. 399.

Sądowe oględziny trupów; przepis dotyczący przedsięwzięcia takowych. N. 192, S. 406.

— **oznaczenie**, do któréj należy skarga o usprawiedliwienie użycia tymczasowych środków zabezpieczenia. N. 117, S. 319.

— **postępowanie** przy ściąganiu wierzytelności udowodnionych aktem notaryalnym. N. 124, S. 325.

— — w mieście Krakowie i jego okręgu z wierzytelnościami, udowodnionemi aktem notaryalnym; rozpoczęcie tamże prawomocności Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 21. Maja 1855. N. 130, S. 338.

— **władze** piérwszéj instancyi i Prokuratury w Morawie i na Szlązku; oznaczenie czasu rozpoczęcia działalności tychże. N. 67, S. 243.

— — uzupełnienie przepisów o formularzach do wykazów urzędowych przepisanych dla tychże władz ustawą z dnia 3. Maja 1853, N. 90, S. 286.

Sądowéj decyzyi powody; wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 r., dotyczącego wydawania odpisów takowych powodów, tudzież ostęplowania tychże odpisów. N. 217, S. 542.

Sądowi Krajowemu w Budzie przysługa wytoczenie postępowania amortyzacyjnego, tudzież zawyrokowanie umorzenia obligacyj Kamery Nadwornéj Węgierskiéj, obligacyj Węgierskich na dostawę srebra kościelnego i (rewersów) Węgierskich na dostawę produktów, tudzież obligacyj długu Kamery Węgierskiéj. N. 212, S. 532.

Sądowi urzędnicy z powodu nowéj organizacyi zamianowani; Postanowienia doty-

czące oznaczenia służbowéj tychże rangi. N. 60, S. 190.

Sądownictwa oznaczenie, jakiemu ulega skarga podana w celu usprawiedliwienia użycia tymczasowych środków zabezpieczenia. N. 117, S. 319.

Sądownictwo górnicze; p. *górnicze sądownictwo.*

— **handlowe**; Postanowienia dotyczące dwoistego zakresu działalności zastósowanego w instancyach wyższych, do których przeciw rozstrzygnieniom powołanych do wykonywania sądownictwa handlowego trybunałów piérwszéj instancyi rekurować należy w sprawach administracyjnych. N. 211, S. 532.

— **karne** w głównych miastach różnych Krajów koronnych; wskazanie tych władz policyjnych, którym takowe w skutek Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11. Maja 1854 r. przekazaném zostało. N. 8, S. 32.

Sądowo-lekarskie cele; należytości przypadające lékarzom za użycie tychże w powyższych celach, w sprawach cywilnych i karnych. N. 46, S. 154.

Sądowość cywilna konsulatów Austryackich w Turcyi nad mokanami (owczarzami) Austryackiemi, tamże bawiącemi, w zachodzących między temi sporach. N. 125, S. 334, §. 14.

— — nad poddanemi Austryackiemi w Turcyi, tudzież nad osobami pod opieką Austryi tamże bawiącemi; postanowienia o wykonywaniu téjże przez tameczne C. K. konsulaty. N. 37, S. 141, i N. 77, S. 252.

Sądów Austryackich postępowanie na przypadek śmierci poddanych wysp Jońskich zaszłéj w Austryi. N. 95, S. 291.

— **karnych** wewnętrzne urządzenie w Lombardyi i Wenecyi. N. 24, S. 126.

— **Krajowych Wyższych** wymienienie; do których jako do drugiéj instancyi poddani Austryaccy, tudzież osoby pod opieką Austryi w Turcyi zostające, przeciw wyrokom tamecznych C. K. sądów konsularnych w sprawach cywilnych, dalsze kroki prawne stósować mają. N. 37, S. 143, §. 6.

— **Lombardzko-Weneckich** postępowanie z przestępstwami leśnemi, przekazanemi takowym pod względem nadzwyczajnego złagodzenia kary. N. 127, S. 337.

— **organizacya** w Morawie i na Szlązku; wprowadzenie téjże w życie, tudzież ustaw, będących z nią w związku. N. 67, S. 243.

Sądów postępowanie na przypadek śmierci poddanych Hesko-Homburgskich w Austryi. N. 50, S. 163.

— — przy amortyzacyi (umorzeniu) certynkatów (rewersów) wystawionych ku zrealizowaniu pożyczki narodowéj z dnia 26. Czerwca 1854 r., tudzież przy amortyzacyi biletów pożyczkowych, asygnacyj na obligacye i obligacyj długu Państwa, wraz z odpowiedniemi kuponami i talonami. N. 36, S. 138.

— właściwych wyznaczenie, do sądzenia przypadków karnych popełnianych przez żołniérzy czasowo od służby uwolnionych i zostających w służbie straży skarbowéj. N. 59, S. 188.

Sądy; kompetencya takowych, tudzież komisyj krajowych trudniących się odkupem i regulacyą ciężarów gruntowych, do rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom patentu z dnia 5. Lipca 1853 r. N. 174, S. 376.

— **i władze polityczne** w Austryi wyżéj i niżéj Anizy, w Solnogrodzie, w Czechach, w Morawii, na Szlązku, w Tyrolu i Vorarlbergu, w Karyntyi i Krainie; zakres działalności takowych pod względem protokułów prenotacyjnych w przedmiocie profesyj sprzedajnych i bud jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— **i zakłady karne**; obwieszczenie nowe Postanowienia z dnia 3. Czerwca 1834 r., dotyczącego okowania więźniów w kajdany, celem ścisłego przestrzegania zawartych w niém przepisów. N. 215, S. 534.

— **karne cywilne**; należytości przypadające żandarmom niżéj wachmistrza, z powodu wzywania ich za świadków w sprawach karnych przed też sądy. N. 219, S. 543.

— — sposób ściągania i zmieniania kar piénięznych, nałożonych przez sądy w postępowaniu karném. N. 43, S. 150.

— — obowiązane są udzielać Ministerstwu Skarbu wypadki ważnych śledztw, zdziałanych w przedmiocie zfałszowania papiérów kredytowych publicznych. N. 102, S. 305.

— — o obowiązku tychże donoszenia przełożonym zakładów naukowych publicznych, o śledztwach karnych wytoczonych przeciw uczniom dotyczących zakładów, lub o wydanych przeciw tymże wyrokach ostatecznych. N. 48, S. 162.

Sądy karne; poruczenie tymże na przyszłość sporządzania wykazów miesięcznych, co do liczby dostarczonych im przez żandarmeryą zbrodniarzy, dla wymiaru przypadającéj za to żandarmom taglii. N. 34, S. 138.

— — uwolnienie adwokatów i notaryuszów od obowiązku stawania przed takowemi za świadków. N. 106, S. 306.

— — wszystkich Krajów koronnych obowiązane są posyłać wprost do urzędu głównego menniczego w Wiédniu wszelkie po ukończeniu postępowania karnego w przedmiocie fałszowania monet, wykryte fałszywe monety, wraz z innemi odnoszącemi się do takowych przedmiotami. N. 165, S. 368.

— — wyjaśnienie, o ile takowe wymagać mogą ze strony właściwych władz, wyjawienia nazwisk tych poufników, którzy donieśli tymże władzom o czynach osób karygodnych, lub inne, celem wytoczenia karno-sądowego postępowania, władzom poczynili odkrycia. N. 208, S. 506.

— **konsularne** p. *Konsulaty.*

— **krajowe** w Węgrzech w siedzibach oddziałów namiestniczych; scentralizowanie w tychże śledztw karno sądowych, dotyczących sfałszowania publicznych papiérów kredytowych. N. 202, 503.

— — wyższe w Galicyi i Krakowie uorganizowane; rozpoczęcie działalności tychże, tudzież ustanowionych przy nich nadprokuratorstw rządowych, niemniéj Trybunałów piérwszéj instancyi, sądu powiatowego w Brodach i dotyczących władz prokuratoryjnych; równie jak ustaw z nową organizacyą sądową w związku będących. N. 130, S. 338.

— **krakowskie**; o załatwieniu w tychże przedmiotów hipotecznych w myśl Ces. Rozp. z dnia 21. Maja 1855. N. 130, S. 338.

— **piérwszéj instancyi** czyste, i prokuratury rządowe w Czechach; oznaczenie chwili rozpoczęcia urzędowéj tychże działalności. N. 75, S. 250.

Sądy piérwszéj instancyi; stósunek urzędów podatkowych do tychże, tudzież do urzędów powiatowych (stolicowych) i ich przełożonych, niemniéj do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— — — w Morawie i na Szląsku uorganizowane; rozpoczęcie działalności tychże. N. 67. S. 243.

— **powiatowe**; uzupełnienie przepisów o formularzach do wykazów urzędowych przepisanych dla tychże sądów ustawą z d. 3. Maja 1853 roku. N. 90, S. 286.

Sądy właściwe do przeprowadzenia amortyzacyi certyfikatów (rewersów) na korzyść pożyczki narodowéj wystawionych, niemniéj takich biletów pożyczkowych, asygnacyj na obligacye i obligacyj długu Państwa, wraz z odpowiednemi kuponami i talonami; oznaczenie takich sądów, oraz sposobu postępowania. N. 36, S. 138.

— — do unieważnienia lub rozwiązywania małżeństw poddanych Austryackich lub osób pod opieką Austryi będących w Turcyi bawiących. N. 77. S. 252.

— — do zamienienia kar pieniężnych za wykroczenia przeciw dochodom skarbu niestałym popełnione w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie, na karę aresztu, oraz zasady takiego postępowania. N. 190, S. 403.

— — w Węgrzech, Kroacyi Slawonii i w Serbii z Banatem, do protokułowania i wykreślania firm i prokur kupieckich, tudzież kontraktów towarzystw przemysłowych, niemniéj sposób obwieszczania tych czynności. N. 63. S. 193.

Schwarzburg-Rudolstadt; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Schwarzburg-Sondershausen; p. *Austrya i niektóre Rządy Związku Niemieckiego.*

Sciąganie kar pieniężnych, nałożonych przez sądy w postępowaniu karném, i zmiana tych kar na kary aresztu. N. 43, S. 150.

— **wierzytelności** udowodnionych aktem notaryalnym. N. 124, S. 325.

— — udowodnionych aktem notaryalnym w dawniejszym obwodzie miasta Krakowa; zastósowanie w dotyczącém postępowaniu sądowém Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21. Maja 1855 roku. N. 130, S. 338.

Scisłe examina doktorandów prawa Ołomunieckich; postanowienia o dalszém tychże examinów zdawaniu na innych wszechnicach w Austryi. N. 210, S. 531.

Sebastyansberg; zniesienie przeniesionego z tamtąd tymczasowo do Komotowy urzędu celnego pobocznego klasy I., tudzież ustanowienie tymczasowe w Komotowie głównego urzędu celnego klasy II. N. 113, S. 318.

Seidlickie proszki; wyjaśnienie, czyli sprowadzanie i sprzedaż takowych aptekarzom tylko jest dozwolona. N. 118. S. 320.

Sekcya sądowa trupów; przepis dotyczący przedsięwzięcia takowéj. N. 192, S. 406.

Sekretarze nadworni przy oddziałach nadkomendy wojskowéj; zastąpienie tychże przez nadkomisarzy wojennych. N. 126, S. 337.

Senatu akademickiego Ołomunieckiego, tudzież tamecznego wydziału nauk prawniczo-politycznych rozwiązanie, oraz przepisy dotyczące podnoszenia z tamecznych aktów potrzebnych odpisów i duplikatów. N. 210, S. 531.

Seniorat; o wymiarze należytości od przeniesień majątkowych z powodu śmierci, jeżeli przedmiotem przeniesienia jest seniorat. N. 132, S. 342.

Serbia, Województwo i Banat Temeski; bliższe określenia władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury, przyznanéj wydziałom adwokackim nazasadzie §. 32. ustawy o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852 roku. N. 68, S. 243.

— — — — — — postanowienia o właściwości sądów do zamienienia kar pieniężnych, wyznaczonych za przestępstwa dochodów skarbowych, na kary aresztu i o zasadach postępowania w tym względzie. N. 190, S. 403.

— — — — — —; przepis dotyczący budowania i utrzymywania gościńców eraryalnych przechodzących przez wsie i miasta. N. 66. S. 243.

— — — — — — przepis o konkurencyi krajowéj do budowy gościńców publicznych w tym kraju koronnym istniejących. N. 170, S. 370.

— — — — — — przepis o przypuszczeniu tamtejszych uczniów prawa do drugiego examinu rządowego teoretycznego, już pod czas ostatnich sześciu tygodni szóstego tychże półrocza. N. 100, S. 304.

— — — — — — przepis o właściwości sądów powołanych do protokułowania lub wykreślania firm, prokur, układów spółki kupców, fabrykantów i towarzystw przemysłowych tudzież o sposobie obwieszczania tych protokułowań lub wykreślań. N. 63, S. 193.

— — — — — — przepisy o ogłoszeniu nowych protokułów księgigruntowéj', tudzież o sposobie prowadzenia tychże, jako księgi gruntowe. N. 236, S. 566.

— — — — — — urządzenie stósunków językowych w tamecznych gymnazyach. N. 21, S. 122.

— — — — — — ustanowienie wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w przechodzie, w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

Serbia, Województwo i Banat Temeski; wyjaśnienie §§. 55, 73 i 89, Patentu z dnia 16. Lutego 1853. tudzież §§. 55, 69 i 85 Patentu z d. 3. Lipca 1853, pod względem pojęcia wyrazów „kupcy i fabrykanci“. N. 62, S. 193.

— — — — — — wyjaśnienie pytania o przypuszczalności exekucyi na pensyach sług rządowych niższych, tudzież prowizyach, datkach łaskawych i pieniądzach, przeznaczonych na utrzymanie pozostałych po tychże wdów i sierót N. 58, S. 188.

— — — — — — wyjaśnienie używanego w §§. 14, 48, 71, 76 i 82 normy jurysdykcyi cywilnéj z dnia 16. Lutego 1853 r. wyrażeń „szlacheckie dobra,“ do których posiadania przywiązane było aż do roku 1848 wykonywanie jurysdykcyi. N. 129, S. 338.

— — — — — — zmiana paragrafów §§. 28, 29 i 30 ustawy pocztowéj tymczasowéj z dnia 26, Grudnia 1850 r., celem zaprowadzenia porządnego postępowania karnego w przestępstwach dochodów pocztowych. N. 141, S. 350.

— — — — — — zniesienie prawa do spadku bezdziedzicznego przyznawanego dotąd Arcybiskupowi Strygońskiemu, Biskupowi a obecnie Arcybiskupowi w Zagrzebiu, jako Opatowi Topuskiemu, Biskupowi Rabskiemu, Arcyopatowi ś. Marcina i kapitule Rabskiéj. N. 40, S. 150.

Serbskie Województwo; p. *Serbia Województwo.*

Sędziowski urząd; Rozporządzenie dotyczące składania przysięgi na takowy. N. 80, S. 270.

Sędziowskiego urzędu wykonywanie; jakich takowe wymaga uzdolnień w przedmiocie przestępstw, których śledztwo i ukaranie oddane zostało władzom policyjnym na mocy Cesarskiego Rozporządzenia z d. 11. Maja 1854 roku; przepisy pod tym względem wydane. N. 14, S. 71.

Skarbowa Dyrekcya krajowa osobna; utworzenie takowéj dla Krakowa i Galicyi zachodniéj. N. 51, S. 165.

— — — ustanowiona dla Krakowa i Galicyi zachodniéj; oznaczenie chwili, w któréj takowa rozpocznie swe czynności. N. 101, S. 304.

— — — w Krakowie; oddanie téjże tymczasowo administracyi lasów krajowych i Rządowych, tudzież domenów. N. 201, S. 503.

Skarbowa Prokuratura dotychczasowa w Tryeście; przekształcenie téjże. N. 104, S. 305.

Skarbowe dochody niestałe w Austryi prawnie zaprowadzone; ukaranie poddanych Austryackich za popełnione lub zamierzone za granicą przestępstwa tychże dochodów. N. 229, S. 555 i N. 230, S. 556.

— **prokuratury**; dotyczące takowych prawa i obowiązki, N. 56, S. 170, §§. 4, 8.

— — określanie przychodów wypływających w służbie kasowéj przy tychże, tudzież składanie pod tym względem rachunków. N. 56, S. 185, §. 18.

— — oznaczenie toku i formy czynności urzędowych dla tychże. N. 56, S. 174, §. 9.

— — postanowienia dotyczące służbowego zastępstwa przy tychże władzach. N. 56, S. 173, §. 7.

— — postanowienia względem objętości służby kasowéj przy tychże. N. 56, S. 183, §. 16 etc.

— — wydanie tymczasowéj instrukcyi służbowéj dla takowych. N, 56, S. 168.

— — w Wiédniu, Pradze, Bernie, Gracu, Innsbruku, we Lwowie i Krakowie; przepis dotyczący examinów na służbę wyższą konceptową przy tychże prokuraturach. N. 216, S. 539.

— — postanowienia dotyczące examinów na adjunktów przy tychże prokuraturach. N. 216, S. 539.

— **władze powiatowe** (kameralne Verwalterye powiatowe); zmiana nazwy takowych. N. 231, S. 556.

— — urządzenie stósunku służbowego urzędów podatkowych do tychże władz. N. 17, S. 75.

Skarbowéj Dyrekcyi krajowéj Koszyckiéj oddział; ustanowienie w urzędowym tegoż okręgu cztérech Dyrekcyj powiatowych skarbu i oznaczenie ich stanowisk, tudzież ustanowienie dwóch nowych kas zbiorowych dla władz powiatowych w Preszowie (Eperies) i Munkaczu, nareszcie ustanowienie dnia 30. Kwietnia 1855 roku, jako dnia rozpoczęcia działalności skarbowych dyrekcyj powiatowych w Preszowie i Munkaczu. N. 76, S. 250.

— **prokuratury** korespondencya urzędowa z innemi władzami; oznaczenie stylu i formy téjże. N. 56, S. 176, §. 10.

— — osobnéj urządzenie dla Dalmacyi. N. 104, S. 305.

Skarbowego prokuratora i podwładnych tegoż urzędników prawa i obowiązki. N. 56, S. 171, §. 5.

Skarbowych dochodów niestałych przekroczenia; właściwe sądy do zmiany wyznaczonych na to kar pieniężnych na odpowiedne kary aresztu. N. 190, S. 403.

— **prokuratur** i urzędników tychże prawa i obowiązki w ogólności. N. 56, S. 170, §. 4.

— — urzędnicy; zastósowanie do tychże ogólnych przepisów wydanych dla urzędników Rządowych w przedmiocie przypadających tymże należytości. N. 56, S. 172, §. 6.

Skarga podana względem usprawiedliwienia użycia tymczasowych środków zabezpieczenia; oznaczenie sądownictwa, któremu taka skarga ulega. N. 117, S. 319.

Składanie examinu i przysięgi na urzędników księgi gruntowéj; postanowienie wydane pod tym względem. N. 112, S. 315.

— **rachunków** z przychodów wpływających przy służbie kasowéj w prokuraturach skarbowych. N. 56, S. 185, §. 18.

Skórek jagnięcych oclenie; zmiana takowego przez przydanie uwagi 2, do pozycyi 61) taryfy celnéj dotyczącéj skórek takowych, niemniéj skórek po odeszłych owcach bielonych i farbowanych, z wyjątkiem wszakże podszytych lub daléj przyrządzonych. N. 136, S. 343.

Skòrki kozie i owcze półgarbowane; rozciągnięcie przyznanych tymże we wszystkich powszechnym węzłem celnym objętych Krajach koronnych ulżeń celnych, także na podobne skórki garbowane, lecz jeszcze nie farbowane ani daléj przyrządzane. N. 9, S. 34.

Skutek i przypuszczalność wciągnienia w Dalmacyi do ksiąg hipotecznych i prenotacyjnych kontraktów dzierżawnych, tudzież przedpłaty czynszu dzierżawnego. N. 218, S. 542.

Skutki śledztw ważnych w przedmiocie sfałszowania papiérów kredytowych publicznych udzielane być winny Ministerstwu Skarbu. N. 102, S. 305.

Slacheckie dobra, z których posiadaniem połączone było wykonywanie jurysdykcyi aż do roku 1848; objaśnienie tego wyrażania, znajdującego się kilkakrotnie w wielu paragrafach normy jurysdykcyi cywilnéj, wydanéj dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Ser-

bii, Banatu Temeskiego i Siedmiogrodu. N. 129, S. 338.

Śledczy więźniowie; nakaz sprawienia prześcieradeł dla tychże. N. 225, S. 552.

Śledzenie i karanie piérwszych dwóch, §. 478. ustawy karnéj powszechnéj z dnia 27. Maja 1852 r. objętych przestępstw taksowych; oznaczenie właściwych do tego władz. N. 28, S. 130.

— — — przestępstwa taksowego trzeciego, zawartego w §. 478. ustawy powszechnéj karnéj z dnia 27. Maja 1852 r.; oznaczenie właściwych do tego władz. N. 29, S. 130.

Śledztwa karne, wytoczone przeciw uczniom p. *Karne śledztwa szczególowe, wytoczone przeciw uczniom.*

— **karno-sądowe**, dotyczące zbrodni sfałszowania papierów kredytowych publicznych w Węgrzech; skoncentrowanie tychże śledztw w sądach krajowych, istniejących w siedzibach oddziałów namiestniczych. N. 202, S. 503.

— **ważne**, w przedmiocie sfałszowania papierów kredytowych publicznych; skutki takowych śledztw udzielane być winny Ministerstwu Skarbu. N. 102, S. 305.

Śledztwo przestępstw powierzone na mocy Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11. Maja 1854 r. władzom policyjnym; o uzdolnieniu do wykonywania urzędu sędziowskiego w tym względzie. N. 8, S. 32, i N. 14, S. 71.

Słudzy i urzędnicy starostw górniczych; o upoważnieniu do udzielania tymże urlopów. N. 64, S. 196, §. 11.

— — — — — oznaczenie, o ile Naczelnikowi Kraju służy prawo zawieszenia tychże w służbie i zapowiadania takowym ich płac. N. 64, S. 196, §. 12.

— — — — — Postanowienia dotyczące rozporządzalności względem służbowéj tychże rezygnacyi. N. 64, S. 195, §. 9.

— — — — — przypadające pozostałym po tychże wdowom i sierotom odprawne, pensye i inne należytości, przez kogo mają być asygnowane. N. 64, S. 195, §. 9.

— — — — — służące Namiestnikowi Kraju prawo do kwieskowania tychże. N. 64, S. 195, §. 9.

— **niższi** starostw górniczych; p. *Górniczych starostw urzędnicy i słudzy niżsi.*

— **Rządowi**; wyjaśnienie o ile przyznane pozostałym po nich wdowom i sierotom

prowizye, pensye i datki łaskawe mogą być exekwowane. N. 58, S. 188.

Sług Rządowych niższych pensye (pożytki spoczynkowe); wyjaśnienie, o ile exekucya na takowych przypuszczoną być może w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 58, S. 188.

Sługom urzędowym przy władzach obwodowych (komitatskich), przy trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych przypadające strawne i wynagrodzenia za drogę od doręczeń; zastósowanie w Królestwie Dalmacyi istniejącego pod tym względem Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854 r. N. 35, S. 138.

Służba kasowa przy Prokuraturach skarbowych pod względem odbiérania przychodów i składania rachunków. N. 56, S. 185, §. 18.

— — przy Prokuraturach Skarbowych; Postanowienia względem objętości téjże. N. 56, S. 183, §. 16, etc.

— **wojskowa**; czasowo uwolnieni od téjże żołnierze a w służbie straży skarbowéj zostający, jakim sądom ulegają w przypadkach karnych. N. 59, S. 188.

Służbowa instrukcya wydana dla urzędników urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich, politycznych i mięszanych. N. 65, S. 198.

— **ranga** urzędników zamianowanych w skutek nowéj organizacyi władz; oznaczenie takowéj. N. 60, S. 190.

— **rezygnacya** urzędników i sług starostw górniczych; p. *Rezygnacya urzędników i sług starostw górniczych.*

Służbowe obowiązki urzędników powiatowych i stolicowo-sędziowskich. N. 65, S. 207, §. 29.

— **przepisy**, nadane centralnym urzędom fiskalnym tymczasowym w Zagrzebiu i Temeswarze. N. 56, S. 168.

— **zastępstwo** przy prokuraturach skarbowych; wydane pod tym względem Postanowienia. N. 56, S. 173, §. 7.

Służbowy stósunek starostw górniczych a podporządkowanych tymże komisarzy górniczych exponowanych. N. 89, S 283.

— — urzędów podatkowych do urzędów powiatowych, do sądów piérwszéa instancyi, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

Służbowych koni kawaleryjnych pomieszczenie i zaopatrywanie w czasie exekucyi podatków bezpośrednich, wykonywanych przez żołnierzy kawaleryjnych. N 121, S. 322.

Smierć, jako powód przeniesienia majątku w następstwie senioratu; należytości od tego rodzaju przeniesień majątkowych. N. 132, S. 342.

— subskrybenta dobrowolnéj pożyczki narodowéj z dnia 26. Czerwca 1854 r.; dozwolenie w takim przypadku przedłużenia spadkobiercom zmarłego terminów wpłaty. N. 111, S. 313.

Solnogród; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w tych sporach prawnych, których przedmiot ulega Postanowieniom Patentu z dnia 5. Lipca 1853 r. N. 174, S. 376.

— oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokułów prenctacyjnych o profesyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— postanowienie, dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w przechodzie w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych, na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §§. 19, i 60, Rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— ustanowienie wieku, potrzebnego do ozyskania posad: pastorów, kaznodziei i kapłanów pomocniczych w okręgach administracyjnych konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 r., pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

Solnogród; zaprowadzenie tamże nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Spadki bezdziedziczne; zniesienie prawa do takowych, służącego Arcybiskupowi Strygońskiemu, Biskupowi, obecnie zaś Arcybiskupowi Zagrzebskiemu jako Opatowi Topuskiemu, Biskupowi Rabskiemu, Arcyopatowi św. Marcina i Kapitule Rabskiéj, obowiązujące w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim. N. 40, S. 150.

Spedycyjny urząd C. K. w Wenecyi; opuszczenie cła od wyrobów kopalń rządowych, wyszłych z tego urzędu. N. 164, S. 367.

Spirytusowe płyny przepalane, piwo i cukier z buraków lub z zagranicznéj mąki cukrowéj wyrabiany; objaśnienie Rozporządzenia Ministerstwa Skarbu z dnia 5. Lutego 1852 r., dotyczącego borgowania podatków od powyższych wyrobów. N. 94, S. 289.

Spoczynkowe pożytki (pensye) sług rządowych niższych, tudzież prowizye i datki łaskawe, przeznaczone dla ich wdów i sierót; wyjaśnienie pytania o ile exekwowanie takowych przypuszczoném być może w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Siedmiogrodzie. N. 58, S. 188.

Spory cywilne mokanów Austryackich w Turcyi; o rozsądzaniu takowych przez C. K. konsulaty, tamże ustanowione. N. 125, S. 334, §. 14.

Sporządzenia (wystósowywania) załatwień expedycyj w urzędach powiatowych i stolicowych, czysto-politycznych i mięszanych; wydane pod tym względem przepisy. N. 65, S. 226, §. 95 etc.

Sporządzenie wykazów miesięcznych, co do liczby dostawionych przez żandarmeryą zbrodniarzy, celem wymiaru dla tychże za to przypadającéj taglii, poruczone nadal sądom. N. 34, S. 138.

Sposób postępowania sądów przy amortyzacyi obligacyj, certyfikatów i biletów pożyczkowych; p. *Sądów postępowanie przy amortyzacyi obligacyj, certyfikatów, etc.*

— **prowadzenia** nowo ustanowionych protokułów księgi gruntowéj w Węgrzech etc. N. 236, S. 566.

— **ściągania** kar pieniężnych, nałożonych przez sądy w postępowaniu karném i zmiana takowych na kary aresztu. N. 43, S. 150.

Sposób stęplowania stęplem kolorowym towarów tkackich, wprowadzanych do przyrządzenia (apretury). N. 213, S. 533.

— **uiszczenia** należytości stęplowéj wyższéj od użycia dokumentów. N. 178, S. 379.

— — opłaty od kalendarzy. N. 105, S. 306.

— wjaki opłata od obwieszczeń uiszczoną być winna. N. 177, S. 379.

— **wymiany** w Tyrolu zapisów długu, zaciągniętego na oswobodzenie gruntowe. N. 150, S. 355.

— — zapisów długu zaciągniętego na oswobodzenie gruntowe. N. 149, S. 355.

Sprawdzanie celno-urzędowych deklaracyj towarów przechodowych, przeznaczonych do przesyłki zamorskiéj i starannie zapakowanych, tudzież towarów przechodowych zapakowanych, mimo różnych swych pozycyj taryfowych, w jedném wspólném kollo, ulega pewnemu ulżeniu. N. 108, S. 308.

Sprawdzić się mające na drodze administracyjnéj wierzytelności nieoznaczone, nie mogą być przez posiadaczy zaskarżone drogą wyzywawczą. N. 207, 8. 506.

Sprawienie prześcieradeł dla więźniów śledczych. N. 225, S. 552.

Sprawy cywilne i karne; wynagrodzenie lekarzy za użycie tychże w celach sądowo-lekarskich w takowych sprawach. N. 46, S. 154.

— **karne**; wymiar należytości przypadającéj dla żandarmów niżéj wachmistrza, stawających w tych sprawach za świadków przed sądy karne cywilne, N. 219, S. 543.

Sprostowania i zmiany zaszłe w ogólnéj taryfie celnéj z dnia 5. Grudnia 1853 roku. N. 152, S. 356.

Sprowadzane morzem wino cypryjskie w naczyniach bednarskich; celne postępowanie z témże. N. 214, S, 534.

Sprowadzanie i sprzedaż proszków seidlickich; wyjaśnienie, czy takowe aptékarzom tylko są dozwolone. N. 118, S. 320.

Sprzedajnych profesyj prenotacya protokularna; p. *Profesyj sprzedajnych i bud jarmarcznych prenotacya protokularna.*

Sprzedaż książek szkolnych; nowe urządzenie administracyi trudniącéj się takową, zmiana nazwy téjże, tudzież stanu osób i płac. N. 87, S. 282.

Sprzedaż proszków Seidlickich; p. *Sprowadzanie i sprzedaż proszków Seidlickich.*

Srebra kościelne; p. *Kościelne srebra.*

Stan osób i płac C. K. administracyi sprzedaży książek szkolnych. N. 87, S. 282.

Stanisławów; rozpoczęcie działalności nowo tamże uorganizowanego Trybunału piérwszéj instancyi i znajdującéj się przy takowym Prokuratury Skarbowéj, tudzież tamecznego miejsko-delegowanego sądu powiatowego. N. 130, S. 338.

Stanowienie klaczy przez ogrów prywatnych bez właściwego na to pozwolenia; zmiana wyznaczonéj na to kary piénieżnéj na odpowiedni areszt. N. 92, S. 288.

— — — — — wydane pod tym względem Rozporządzenie. N. 92, S. 288.

Statki ładowane; zmiana w postanowieniach o zakazie zbliżania się tychże do brzegów jeziora Bodeńskiego. N. 45, S. 154.

Starostw górniczych i wyższych władz górniczych ustanowienie, dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z d. 23. Maja 1854 r. N. 64, S. 193.

— — **kanceliści**; przysługujące Namiestnikowi prawo do mianowania takowych. N. 64, S, 195, §. 8.

— — **urzędnicy** i słudzy niżsi; p. *Górniczych starostw urzędnicy i słudzy niżsi.*

— — — — — o asygnowaniu tymże kosztów przesiedlenia przez Namiestnika Kraju. N. 64, S. 195, §. 10.

— — — — — służące Namiestnikowi Kraju, prawo kwieskowania takowych. N. 64, S. 195, §. 9.

— — — — — o upoważnieniu do udzielania tymże urlopów. N. 64. S. 196, §. 11.

— — — — — przypadajace pozostałym po tychże wdowom i sierotom odprawne, pensye i inne należytości przez kogo powinny być asygnowane. N. 64, S. 195, §. 9.

Starostwa górnicze; o uprawnieniu do obsadzania opróżnionych przy tychże starostwach posad. N. 64, S. 195, §. 8.

— — przepisy dotyczące przyjmowania diurnistów przy takowych N. 64, S. 195, §. 8.

— — stósunek służbowy między temiż, a podporządkowanemi im komisarzami górniczemi exponowanemi. N. 89, S. 283.

— — ustanowienie takowych we Lwowie i Wieliczce dla zarządu królewszczyzny górniczéj

w Galicyi, Krakowie i Bukowinie. N 175, S. 377.

Starostwo górnicze tymczasowe w Orawicy; ustanowienie tegoż jako władzy górniczéj udzielnéj. N. 103, S. 305.

— — w Pilźnie i komisaryat górniczy w Mies; odgraniczenie urzędowych okręgów, do obojga tych władz należących. N. 128, S. 338.

— — w Steyr i komisaryat górniczy w Wiener Neustadt; odgraniczenie urzędowych powiatów do tychże władz należących. N. 147, S. 355.

— — we Lwowie; o sprawowaniu kasowych takowego interesów przez tameczny urząd probierczy. N. 175, S. 377.

— — we Wieliczce; dalsze prowadzenie zarządu kasy i rachunek co do przychodu i wydatku tegoż przez tameczną kasę Dyrekcyi górniczo-salinarnéj. N. 175, S. 377.

Starostwom górniczym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilźnie i Komotowie przydzielone okręgi urzędowe; nowe tychże okręgów odgraniczenie. N. 179, S. 379.

Statuta; uprzywilejowanego Austryackiego zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu. N. 200, S. 486.

Stawanie przed sądem karnym za świadka; uwolnienie od obowiązku tego adwokatów i notaryuszów. N. 106, S. 306.

Steyr; odgraniczenie okręgu urzędowego tamecznego starostwa górniczego, od komisaryatu górniczego w Wiener-Neustadt. N. 147, S. 355.

Stępel kolorowy; sposób naznaczania tymże towarów tkackich wprowadzonych do dalszego przyrządzenia (apretury). N. 213, S. 535.

Stęple p. *Ostęplowanie.*

Stęplowa i tytuniowa buchalteryа nadworna; połączenie téjże z buchalteryą nadworną loteryjną. N. 116, S. 319.

Stęplowanie; uwolnienie od takowego losów niektórych rodzajów wygrywania efektów. N. 156, S. 361.

Stęplowe należytości wyższe przypadające od dokumentów; oznaczenie sposobu uiszczenia tychże. N. 178, S. 379.

— **opłaty** od książeczek płatniczych, utrzymywanych przez asekuracyę ogniową w Austryi Niższéj i środkowéj; oznaczenie tychże tudzież dozwolenie tych samych opłat dla innych podobnych asekuracyj. N. 161, S. 365.

Stolicowe i powiatowe urzędy w Dalmacyi; wymiar dyet i milowego dla urzędników, tudzież strawnego i innych należytości dla dyurnistów i sług, umieszczonych przy tychże urzędach. N. 35, S. 138.

— **urzędy** polityczne i mieszane; o urządzeniu wewnętrznem registratur przy tychże urzędach. N. 65, S. 231, §. 113, etc.

Stolicowo-sędziowskie i powiatowe urzędy czysto-polityczne i mieszane; wydanie instrukcyi urzędowéj dla tychże N. 65. S. 198.

— — — — — — — — — zaszłe poprawki druku w wydanéj dla tychże urzędów instrukcyi urzędowéj, w texcie niemieckim. Zeszyt XXII. S. 285.

— **sędziowskie urzędy**; p. *Powiatowe i stolicowo-sędziowskie urzędy.*

— **sędziowskie urzędy** polityczne i mięszane; o opróżnieniu i obsadzeniu posad przy takowych. N. 65, S. 199, §. 2. etc.

— — — — — — przepisy wydane dla tychże pod względem sporządzania, mundowania i doręczania załatwień (expedycyj). N. 65, S. 226. §. 95, etc.

Stolicowo-sędziowskich urzędów politycznych i mięszanych urzędnicy; instrukcya służbowa wydana dla tychże. N. 65, S. 198.

Stosunek języków na gymnazyach w Węgrzech, Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim i postanowienia dotyczące urządzenia tegoż stosunku. N. 21, S. 122.

— **prokuratur skarbowych** do innych urzędów tudzież forma i sposób korespondowania z takowemi. N. 56, S. 176. §. 10.

— **służbowy** między komisarzami górniczymi exponowanymi, a przełożonymi nad temiż starostwami górniczemi; uregulowanie tego stosunku. N. 89, S. 283.

— **urzędowy służbowy**, w jakim stoją urzędy podatkowe do urzędów powiatowych sędziowsko-stolicowych i tychże naczelników, tudzież do sądów piérwszéj instancyi, nie mniéj do wyższych władz podatkowych i skarbowych; oznaczenie tego stosunku. N. 17, S. 75.

Strawne przypadające dla dyurnistów i sług przy władzach obwodowych (komitatskich), przy Trybunałach piérwszéj instancyi i przy urzędach powiatowych i stolicowych; zastósowanie pod względem wymiaru takowego, Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia

3. Lipca 1854 roku, także w Królestwie Dalmacyi. N. 35, S. 138.

Straż skarbowa; oznaczenie właściwych sądów do ukarania żołnierzy, czasowo od służby wojskowéj uwolnionych, i zostających w służbie straży skarbowéj w przypadkach karnych. N. 59, S. 188.

Straży skarbowéj i urzędów celnych w okręgu kameralnym krakowskim organizacya, celem próbierczego zaprowadzenia Związku celnego. N. 19, S. 80.

Strygoński Arcybiskup; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdzietnego. N. 40, S. 150.

Styl i forma korespondencyi urzędowéj prokuratur skarbowych z innemi władzami. N. 56, S. 176, §. 10.

Styrya; o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądów do postępowania i rozstrzygania w sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom patentu z dnia 5. Lipca 1853. N. 174, S. 376.

— postanowienie, dotyczące wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w potrzeby w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— rozporządzenie orzekające, iż do wykreślenia ciężarów gruntowych niepotrzeba załączenia odpisów dokumentów. N. 83, S. 272.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16 Listopada 1850 roku. N. 86, S. 282.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3 Maja 1853 pod względem wydawania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wyznaczenie wieku, potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, umieszczonego w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

Subskrybenta na pożyczkę z roku 1854, zejście ze świata; możebność przedłużenia terminu wpłat w takim razie. N. 111, S. 313.

Substytucye górnicze sądowe podporządkowane sądowi górniczemu dystryktowemu w Szemnicach; zmiana nazwy i stanowiska tychże. N. 6, S. 32.

Sulzberg, urząd celny poboczny klasy II. na granicy Bawaryi; zniesienie takowego. N. 49, S. 163.

Sumaka uwolnienie od opłaty cła przechodowego i wchodowego. N. 41, S. 150.

Surogat wina; celne postępowanie z tymże w obrocie handlowym, tudzież z tak zwanym proszkiem winnym. N. 181, S. 382.

Surowe żelazo, świadectwami pochodzenia zaopatrzone; p. *Żelazo surowe, świadectwami pochodzenia zaopatrzone.*

Suszarnia jedwabiu i wełny w Wiédniu; o ile wykazy téjże suszarni posiadają moc dowodu w oznaczeniu prawdziwéj wagi handlowéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

Swiadectwami pochodzenia zaopatrzone żelazo surowe; p. *Żelazo surowe świadectwami pochodzenia zaopatrzone.*

Swiadectwo żandarmów niżéj wachmistrza przed sądami karnemi i cywilnemi; przypadająca im za to należytość. N. 219, S. 543.

Swiadków stawanie przed sądem karnym; uwolnienie od obowiązku tego adwokatów i notaryuszów. N. 106. S. 306.

Swieżych ryb oclenie; p. *Ryby świeże etc.*

Szancendorf w Czechach; urządzenie tamże urzędu celnego pobocznego klasy II. N. 120. S. 321.

Szászka w Węgrzech; zniesienie istniejącego tamże komisaryatu górniczego, równie jak komisaryatów w Bogschan, Moldawa i Rzesica. N. 103, S. 305.

Szczakowa; dozwolenie czasowe wolnego od cła wprowadzania pszenicy przez tameczny urząd celny. N. 122, S. 323.

Szemnice w Węgrzech; zmiana stanowiska i nazwy istniejącego tamże sądu górniczego dystryktowego, tudzież substytucyj górniczo-sądowych, temuż podporządkowanych. N. 6, S. 32.

Szkolnych feryj ustanowienie dla szkół głównych publicznych i dla połączonych z temiż szkół realnych niższych. N. 61, S. 191.

— — ustanowienie dla szkół realnych oddzielnych, tudzież dla połączonych ze szkołami głównemi. N. 82, S. 271.

Szkolnych książek sprzedaż; nowe urządzenie administracyi trudniącéj się takową, zmiana nazwy tejże, tudzież stanu osób i płac. N. 87, S. 282.

Szkoły główne publiczne i połączone z niemi szkoły realne niższe; ustanowienie feryj szkolnych dla takowych. N. 61, S. 191.

— — — uregulowanie w tychże wykładu nauk i oznaczenie liczby klas. N. 85, 274.

— — — ustanowienie wzoru formularza na świadectwa dla cztérech klas, szkoły te składających. N. 85. S. 281.

— **realne niższe** publiczne ze szkołami głównemi połączone; ustanowienie feryj szkolnych dla obojga szkół. N. 61, S. 191.

— — **oddzielne** lub połączone ze szkołami głównemi; ustanowienie feryj szkolnych dla tychże. N. 82, S. 271.

Szląsk; odpisy dokumentów nie potrzebują być tamże załączone, aby uzyskać wykréślenie ciężarów gruntowych. N. 83, S. 272.

— o kompetencyi komisyj krajowych do odkupu i regulacyi ciężarów gruntowych wyznaczonych, tudzież sądow do postępowania i rozstrzygnienia w tych sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom patentu z dnia 5. Lipca 1853 roku. N. 174, S. 376.

— oznaczenie zakresu działania władz politycznych i sądów w przedmiocie protokułów prenotacyjnych o profesyach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych, na korzyść ubogich. N, 159. S. 365.

— rozpoczęcie działalności nowo-uregulowanego morawsko-szląskiego sądu wyższego, i nadprokuratury rządowéj w Bernie, tudzież władz sądowych czystych piérwszéj instancyi i prokuratury urzędowéj, tudzież ustaw z nową organizacyą sądów w związku będących. N. 67, S. 243.

— rozpoczęcie działalności rozporządzenia urządzającego stósunek urzędów podatkowych do urzędów powiatowych i tychże przełożonych do Trybunałów piérwszéj instancyi, i do sądów powiatowych, tudzież do wyższych władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— rozpoczęcie działalności rozporządzenia z d. 24. Stycznia 1855 r. poruczającego nadal sporządzenia wykazów miesięcznych, potrzebnych do wymiaru taglii dla C. K. żandarmeryi, za dostawionych przez nią i na kary skazanych złoczyńców, nie prokuratorom rządowym, lecz sądom. N. 34, S. 138.

Szląsk rozpoczęcie działalności ustanowionych tamże urzędów powiatowych. N. 55, S. 166.

— uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie sposobu wymiany zapisów długu oswobodzenia gruntowego. N. 149, S. 355.

— ustanowienie wynagrodzenia przypadającego za zaopatrzenie żołnierstwa w przechodzie w roku 1856. N. 191, S. 403.

— wyjaśnienie §. 197 patentu z dnia 3 Maja 1853 r. pod względem wydania odpisu powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież stęplowania takowego odpisu. N. 217, S. 542.

— wynagrodzenie byłych stanowych panów ziemskich na Szląsku za ubytek odjętéj im dziesięciny górniczéj. N. 12, S. 71.

— wyznaczenie wieku potrzebnego na posadę pastora, kaznodziei lub kapłana, chcącego być umieszczonym w obrębie administracyjnym C. K. konsystorzów ewangielickich w Wiédniu. N. 15, S. 74.

— zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

— pruski i hrabstwo Glatz; na granicy tychże ustanowione C. K. urzędy celne poboczne klasy I. pobierać mają nadal cło względniejsze od żelaza surowego, przechodzącego do tych dwóch krajów pruskich, a to jeszcze na czas od 1. Lipca 1855 r. aż do końca Czerwca 1856 roku.. N. 114, S. 318.

Szląskich sądów organizacya; rozpoczęcie działalności téjże, tudzież prokuratur rządowych tamecznych i ustaw z organizacyą tą połączonych. N. 67, S. 243.

Szmuglerski handel; kontrola okolic granicznych, osławionych z takowego, tudzież osób, handlem takim się trudniących. N. 234, S. 561.

— — w powiatach politycznych Monfalcone i Cervignano; zaprowadzenie osobnéj kontroli pasportowéj dla przeszkodzenia temuż. N. 146, S. 355.

Szm

Szmuglerski handel; zaprowadzenie osobnéj kontroli pasportowéj w okręgu granicznym powiatu kameralnego Litomirskiego dla przeszkodzenia temuż handlowi. N. 53, S. 166.

Szw

Szwajcarya i Austrya; zawarty między Rządami obydwóch tych Państw na dniu 20. Listopada 1855 w Bernie traktat, o wzajemne wydawanie zbrodniarzy. N. 224, S. 547.

T.

Tag — Tar

Taglia cywilna w Dalmacyi; podwyższenie téjże dla osób prywatnych za odstawę zbiega wojskowego. N. 57, S. 188.

— **przypadająca** C. K. Żandarmeryi za dostawę złoczyńców na karę skazanych; sporządzenie potrzebnych do téjże taglii, wykazów miesięcznych, poruczone nadal nie prokuraturom rządowym, lecz sądom. N. 34, S. 138.

Taksowych ustanowień przestępstwa; objaśnienie względem zastósowania w §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27. Maja 1852 r. wymierzonéj kary na trzecie przestępstwo przepisów i rozporządzeń taksowych. N. 29, S. 130.

— — — rozwiązanie wątpliwości względem właściwéj władzy do śledzenia i karania piérwszych dwóch w §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27. Maja 1852 roku objętych przestępstw taksowych. N. 28, S. 130.

Taryfa celna powszechna z dnia 5. Grudnia 1853 r.; zmiany i sprostowania téjże. N. 152, S. 356.

— — wyjaśnienie wyrazu „półzboże“ w myśl téjże taryfy. N. 176, S. 378.

— — z dnia 5. Grudnia 1853 r.; zmiana téjże co do deklarowania przedmiotów w §. 21, L. 7, 9, 10 i 11 taryfy celnéj wyszczególnionych (efektów podróżnych etc.). N. 144, S. 351.

— **konsumpcyjna** dla miasta Krakowa ogłoszona w r. 1854; poprawki zaszłych w téjże błędów druku. Zeszyt XLIV, S. 537.

Taryfy celnéj co do pozycyi 61 *a)* zmiana, przez przydanie uwagi 2, dotyczącéj oclenia skórek jagnięcych, tudzież skórek po odeszłych owcach, bielonych i farbowanych, z wyjątkiem wszakże podszytych lub daléj przyrządzonych. N. 136, S. 343.

— — zmiana co do ustępów 60, *g)*; 62, *c)* i *d)* tudzież 75, *c)*, pod względem wyrobów papierowych i towarów kaletniczych. N. 197, S. 481.

— — z dnia 5. Grudnia 1853 roku; zmiana co do uwagi 1 pozycyi 79, *a)* i *b)* względem postępowania celnego z książkami, mapami

Tar — Tar

i t. p. z wolnego obrotu Państw celnozwiązkowych niemieckich. N. 107, S. 308.

Taryfy celnéj z d. 5. Grudnia 1853 roku; zmiana w postanowieniach taryfowych co do oclenia wedle rzeczywistéj wagi czystéj. N. 5, S. 31.

— — — — — — — — zmiana z powodu rozciągnięcia ulżeń celnych w obrocie wzajemnym ze związkiem celnym niemieckim, na towary żelazne nie szlifowane, nie polerowane, nie lakierowane w tych połączeniach jakie traktatem handlowym i celnym z dnia 19. Lutego 1853 r. dozwolone zostały. N. 22, S. 122.

— **modyfikacye** zniżenia co do Dazio consumo forése, nakazane rozrządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 29. Października 1854 roku; rozpoczęcie działalności tychże w Królestwie Lombardzko-Weneckiém. N. 145, S. 353.

Taxa lekarstw nowa w Austryi, tudzież dotyczące téjże rozporządzenia. N. 10, S. 37.

Telegraficzny Związek Niemiecko-Austryacki; trzeci tego Związku Traktak dodatkowy, podpisany w Monachium dnia 29. Maja 1855 r. i ratyfikowany wszechstronnie od przynależnych Rządów. N. 193, S. 472.

Temeski Banat; p. *Serbia Województwo etc.*

Temeswar; przepisy służbowe nadane tamecznemu tymczasowemu centralnemu urzędowi fiskalnemu. N. 56, S. 168.

Teoretyczne examina rządowe; o przypuszczeniu uczniów prawa do piérwszego, a w niektórych krajach koronnych do drugiego z tychże examinów, w ciągu ostatnich sześciu tygodni czwartego a względnie szóstego półrocza. N. 100. S. 304.

Termin tzechdniowy, wyznaczony w nakazie zapłaty, dłużnikowi wexlowemu; wyjaśnienie wątpliwości, czyli exekucya na zabezpieczenie żądaną być może przed upływem tego terminu. N. 88, S. 283.

— **wpłat** na pożyczkę narodową z 1854 r.; o przedłużeniu tegoż w razie śmierci subskrybenta. N. 111, S. 313.

Termometr; p. *Sacharometr.*

Terytorya obopólne Austryi i Bawaryi; rozszerzenie układu z roku 1852, dozwalającego na tychże wzajemnéj pogoni sądowéj, tudzież wzajemnego udzielania pomocy żandarmeryi w przypadkach elementarnych. N. 187, S. 399.

Tessyński kanton; uwolnienie od kontroli przychodzącego z tamtąd wina Dalmackiego i prostego, w przechodzie onegoż przez powiat graniczny. N. 155, S. 361.

Tkackie towary, wprowadzane do przyrządzenia (apretury); o sposobie naznaczania takowych towarów stęplem kolorowym. N. 213, S. 533.

Tłustych olejów oclenie; rozporządzenie, wydane pod tym względem dla krajów koronnych celno-związkowych. N. 198, S. 482.

Tok i forma działalności urzędowéj prokuratur skarbowych. N. 56, S. 174, §. 9.

Topuski opat; zniesienie służącego takowemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40. S. 150.

Towarów i wyrobów papierowych i kaletniczych zmienione oclenie co do ustępów 60, *g)*; 62, *c)* i *d)* tudzież 75, *c)*. N. 197, S. 481.

— **kontrola**; ustanowienie urzędów, wykonywających takową w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N. 206, S. 504.

— — w Komotowie, p. *Kontrola towarów w Komotowie.*

— **przechodowych** wzajemne przekazywanie; dozwolenie takowego nadal urzędom celnym Związku celnego Austryacko-Modeńsko-Parmeńskiego, tudzież niektórym urzędom celnym Sardyńskim. N. 78, S. 270.

— — wzajemne przekazywanie; udzielenie upoważnienia do takowego C. K. urzędowi celnemu w Confluente i K. Sardyńskiemu urzędowi celnemu w Costa Carolina N, 26, S. 128.

— **przemycanie**; p. *Przemycanie towarów.*

— **urząd kontrolny** w Varesé w Lombardyi; ustanowienie tegoż. N. 195, S. 480.

— **żelaznych** zmienione oclenie; p. *Żelaznych towarów zmienione oclenie.*

Towary przechodowe, przeznaczone do przesyłek zamorskich i dla tego starannie za pomocą maszyn pakowane, tudzież towary przechodowe mimo różnych swych pozycyj taryfowych w jedném wspólném kollo zapakowane, mają w celno-urzędowém postępowaniu doznawać pewnéj ulgi. N. 108, S. 308

Towary tkackie, wprowadzane do przyrządzenia (apretury); o sposobie naznaczania tychże stęplem kolorowym. N. 213, S. 533.

Towarzystwa górnicze; przepisy udzielone sądom do wykonywania sądownictwa górniczego wyznaczonym, do zastósowania §§. 138—167 powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 roku, do istniejących już towarzystw górniczych. N. 1, S. 2.

— **przemysłowe**, kupcy i fabrykanci w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii i w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim; postanowienia dotyczące kompetencyi sądów do protokułowania lub wykreślania kontraktów tychże towarzystw, tudzież firm i prokur kupieckich, oraz sposób obwieszczania takich protokułowań lub wykreśleń. N. 63, S. 193.

Traktat celno-handlowy z dnia 19 Lutego 1853 r.; ogłoszenie postanowień, dotyczących wykonywania artykułu 18. tegoż traktatu. N. 221, S. 544.

— — — — — — — wyszczególnienie tymże upoważnionych władz obco-krajowych do wydawania kart legitymacyjnych dla swoich fabrykantów, przemysłowców lub tychże wysłanników handlowych. N. 221, S. 544.

— — — p. także *Handlowy i celny traktat.*

— **pocztowy**, zawarty między Austryą i Rossyą, podpisany w Petersburgu dnia 23. Kwietnia, 5. Maja 1854 r. a ratyfikowany w Wiédniu d. 2. Lipca, 20 Czerwca 1855 r. N. 4, S. 7.

— **rządowy**, dotyczący wzajemnego wydawania zbrodniarzy, zawarty między Austryą a Rzeczą pospolitą Szwajcarską przez zamianę na d. 20 Listopada 1855 r. w Bernie obustronnych ratyfikacyj. N. 224, S. 547.

— **trzeci dodatkowy** Niemiecko-Austryackiego Związku telegraficznego, podpisany w Monachium d. 29. Maja 1855 roku i ratyfikowany wszechstronnie od przynależnych Rządów. N. 193, S. 472.

— **zawarty** między Austryą a Bawaryą na dniu 2 Grudnia 1851 r. pod względem żeglugi parowéj na Dunaju; protokół spisany w Wiedniu przez pełnomocników Austryi, Bawaryi i Wirtembergu, z powodu przystąpienia Rządu Wirtembergskiego do tego traktatu. N. 139, S. 348.

— zawarty między Austryą i niektóremi Rządami Związku niemieckiego, dotyczący wzajemnego wydawania sobie zbrodniarzy pospolitych (prostych); obwieszczenie rozszerzenia tego traktatu, N. 137, S. 344.

BIBLIOTHECA VNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

Traktat zawarty między Austryą i niektóremi Rządami Związku Niemieckiego, pod względem wzajemnego sobie wydawania nie tylko pospolitych (prostych) lecz i politycznych zbrodniarzy; rozszerzenie tegoż. N. 138, S. 345.

Traktatem handlowym i celnym z dnia 19. Lutego 1853 roku rozciągnienie ulżeń celnych na towary żelazne, w obrębie Związku celnego niemieckiego oclone, oraz wynikłe ztąd zmiany w taryfie celnéj z dnia 5 Grudnia 1853 roku. N. 22, S. 122.

Transport osób peryodyczny; postanowienie przy udzielaniu koncesyj na przedsiębiorstwa takowego. N. 25, S. 128.

Transytowych towarów przekazywanie; p. *Przechodowych towarów przekazywanie.*

Trupów oględziny sądowe; przepis dotyczący przedsiębrania takowych. N. 192, S. 406.

Trybunały pierwszéj instancyi w Dalmacyi; wymiar dyet dla uposażonych przy tychże urzędników, tudzież strawnego dla dyurnistów i sług, w mysl rozporządzenia Ministervalnego z dnia 3. Lipca 1854 r. N. 35, S. 138.

Tryest; przekształcenie dotychczas tamże istniejącéj prokuratury skarbowéj. N. 104, S. 305.

Trzeci traktat dodatkowy Niemiecko-Austryackiego Związku telegraficznego, podpisany w Monachium dnia 29. Maja 1855 roku i ratyfikowany wszechstronnie od przynależnych Rządów. N. 193, S. 472.

Turcya i Austrya; zawarty między obydwoma temi Rządami regulamin pastwiskowy, dotyczący owczarzy austryackich (mokanów), przebywających z trzodami swojemi w Bulgaryi. N. 125, S. 329.

— o wykonywaniu przez konsulaty austryackie, w Turcyi akredytowane, sądowości cywilnéj nad poddanymi austryackimi, tudzież nad osobami pod opieką Austryi tamże bawiącemi. N. 37, S. 141 i N. 77, S. 252.

— właściwość sądów, upoważnionych tamże do orzekania o nieważności lub rozwiązaniu małżeństwa poddanych, lub osób pod opieką Austryi w Turcyi bawiących. N. 77, S. 252.

— zakaz wywozu i przewozu saletry, siarki i ołowiu przez granicę Państwa Austyackiego tamże. N. 222, S. 545.

Turyn: zakaz drukiem ogłoszonego tamże w r. 1854 pisma „Avvisi agli Italiani ed agli

emigrati per la futura riscossa“ przez Rafała Garagnani. N. 39, S. 148.

Tymczasowa instrukcya służbowa dla prokuratur skarbowych. N. 56, S. 168.

— **organizacya władz** akademickich; p. *Organizacya władz akademickich tymczasowa.*

— **ustawa pocztowa** z dnia 26. Grudnia 1850 roku; zmiana w téjże §§. 28, 29, 30 celem zaprowadzenia porządnego postępowania karnego w przekroczeniach przeciw dochodom pocztowym w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém wraz z Banatem Temeskim i w Pograniczu wojskowém. N. 141, S. 350.

Tymczasowe nadkierownictwo wykupu liści tytuniowych w Peszcie; zniesienie takowego. N. 233, S. 560.

— **środki** zabezpieczenia; oznaczenie sądownictwa, któremu ulega skarga podana celem usprawiedliwienia użycia tychże środków. N. 117, S. 319.

Tymczasowy areszt jako środek zabezpieczenia; oznaczeuie sądownictwa, któremu ulega skarga o usprawiedliwienie takowego. N. 117, S. 319.

— **oddział buchaltaryi Rządowéj** w Krakowie; p. *Kraków.*

— **urząd celny** poboczny klasy I. w Komotowie; p. *Komotów.*

— — główny klasy II. w Komotowie; p. *Komotów.*

Tymczasowych Komisaryatów górniczych ustanowienie, dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja. 1854 roku. N. 64, S. 193.

— **starostw** górniczych ustanowienie, dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 r. N. 64, S. 193.

Tymczasowym centralnym fiskalnym urzędom w Zagrzebiu i Temeswarze nadane przepisy służbowe. N. 56, S. 168.

Tyrol; przyznanie prawnego procentu od licytacyj dobrowolnych na korzyść ubogich. N. 159, S. 365.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie wykładu nauk w tychże. N. 85, S. 274.

— ustanowienie wynagrodzenia za opatrzenie żołnierstwa w czasie przechodu w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

— z Vorarlbergiem; o kompetencyi komisyj krajowych, trudniących się odkupem i regu-

lacyą ciężarów gruntowych, tudzież sądów, do postępowania i rozstrzygania w tych sporach prawnych, których przedmiot ulega postanowieniom patentu z d. 5 Lipca 1853 roku. N. 174, S. 376.

Tyrol z Vorarlbergiem; oznaczenie działalności władz politycznych i sądów pod względem protokułów prenotacyjnych o rzemiosłach sprzedajnych i budach jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— — — postanowienie dotyczące dwoistego zakresu działalności, któremu ulega tok instancyj przebyć się mających przy założeniu rekursu w sprawach administracyjnych przeciw orzeczeniu Trybunałów piérwszéj instancyi, powołanych do wykonywania sądownictwa handlowego. N. 211, S. 532.

— — — uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16 Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

— — — ustanowienie postępowania przy zakupywaniu gruntów pod budowę kolei żelaznych. N. 227, S. 553.

— — — ustanowienie sposobu wymiany zapisów

długu oswobodzenia gruntowego. N. 150, S. 355.

Tyrol z Vorarlbergiem; wyjaśnienie §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853 pod względem wydawania odpisów powodów rozstrzygnienia sądowego, tudzież pod względem stęplowania takowych odpisów. N. 217, S. 542.

— — — zaprowadzenie nowego porządku notaryalnego. N. 123, S. 325.

— — — zmiana postanowień co do zakazu zbliżania się statków lądowych do brzegów jeziora bodeńskiego. N. 45, S. 154.

Tytuniu fabryk dyrekcya centralna; zmiana nazwy usystemizowanych téjże inspektorów. N. 233, S. 560.

— **fabryki**; zmiana nazwy dla Dyrekcyi tychże fabryk. N. 233, S. 560.

Tytuniowa i stęplowa buchalterya Nadworna; połączenie téjże z buchalteryą Nadworną loteryjną. N. 116, S. 319.

Tytuniowe liście; zniesienie tymczasowego nadkierownictwa wykupu tychże w Peszcie, oraz zmiana nazwy Dyrekcyi fabryk tytuniu. N. 233, S. 560.

U.

Ubodzy; przypadający dla takowych procent prawny od licytacyj dobrowolnych. N. 159, S. 365.

Ubytek dziesięciny górniczéj byłych stanowych panów ziemskich w Morawie i na Szląsku; o wynagrodzeniu takowego. N. 12, S. 71.

Ubywający (odchodu) wojskowi; postanowienia dotyczące wykonywanéj przy tém obrachunkowości. N. 98, S. 292.

Uchwała z dnia 25. Września 1855, dotycząca urządzenia nauk prawniczo politycznych na uniwersytetach i akademiach prawniczych Austryackich. N. 185, S. 385.

Uczące się młodzież z Pogranicza wojskowego; przypuszczenie téjże do pobierania nauki prywatnéj na C. K. akademiach prawniczych. N. 91, S. 288.

Uczniowie gimnazyalni prywatni; bliższe określenie §§. 7 i 10 Rozporządzenia z dnia 18. Października 1850 roku, co do przypuszczania tychże do examinów dojrzałości. N. 47. S. 161.

Uczniowie prawa; o przypuszczeniu tychże do piérwszego, a w niektórych Krajach ko-

ronnych do drugiego examinu rządowego teoretycznego w ciągu ostatnich sześciu tygodni czwartego, a względnie szóstego półrocza. N. 100, S. 304.

Uczniowie zakładów naukowych publicznych; o wszelkich przeciw tymże wytoczonych śledztwach karnych szczegółowych, tudzież o wydanych w skutek takowego śledztwa wyrokach ostatecznych, donieść powinny sądy właściwym przełożonym dotyczących zakładów naukowych. N. 48, S. 162.

Udowodnione aktem notaryalnym wierzytelności; postępowanie sądowe przy ściąganiu takowych. N. 124. S. 325.

— — — — w mieście Krakowie etc.; p. *Wierzytelności udowodnione etc. w Krakowie i jego okręgu.*

Udzielanie koncesyj na przedsiębiorstwa peryodycznego transportu osób; postępowanie przy udzielaniu takowych koncessyj. N. 25, S. 128.

— **nauk** w szkołach głównych publicznych; uregulowanie (urządzenie) takowego i ozna-

czenie liczby klas dla tychże szkół. N. 85, S. 274.

Udzielanie pomocy żandarmeryi w przypadkach elementarnych; rozszerzenie zawartego pod tym względem w r. 1852 między Austryą a Bawaryą układu, dotyczącego także dozwolenia sądowéj pogoni na obopólnych terytoryach. N. 187, S. 399.

Udzielna władza górnicza; p. *Władza górnicza udzielna.*

Uiszczania sposób należytości stęplowéj wyższéj od użycia dokumentów. N. 178, S. 379.

Uiszczanie opłaty od kalendarzy; w jaki sposób nastąpić winno. N. 105, S. 306.

— — od obwieszczeń; w jaki sposób wykonywane być winno. N. 177, S. 379.

Ukaranie i śledzenie przestępstw, nie uznanych za występki; p. *Śledzenie i ukaranie przestępstw, nie uznanych za występki.*

— **poddanych Austryackich** bawiących w krajach celno-związkowych Niemieckich, za popełnione lub zamierzone tamże przekroczenia austryackich dochodów celnych, prawnie w Austryi zaprowadzonych. N. 232, S. 559.

— — — za popełnione lub zamierzone za granicą przestępstwa Austryackich dochodów skarbowych niestałych, prawnie w Austryi zaprowadzonych. N. 229, S. 555 i N. 230, S. 556.

— — — za przestępstwa ustaw celnych krajowych, popełnione lub zamierzone w krajach celnego Związku Niemieckiego. N. 232, S. 559.

Układ istniejący od r. 1852 między Austryą a Bawaryą, pod względem wzajemnego dozwolenia sądowéj pogoni na obopólnych terytoryach i udzielania pomocy żandarmeryi w elementarnych przypadkach; rozszerzenie tego układu. N. 187, S. 399.

Ulżenia celne, przyznane skórkom kozim i owczym już garbowanym, lecz jeszcze nie farbowanym ani daléj przyrządzanym. N. 9, S. 34.

— rozciągnięcie takowych w obrocie wzajemnym ze związkiem celnym, na towary żelazne nieszlifowane, niepolerowane, nielakierowane, w tych połączeniach, które traktatem handlowym i celnym z dnia 19. Lutego 1853 r. są dozwolone. N. 22, S. 122.

Ulżenie celno-urzędowego dochodzenia przy deklarowaniu towarów, należących do różnych pozycyj taryfowych, lecz zapakowanych w jedném wspólném kollo. N. 108, S. 308.

Ulżenie cła czasowe, od niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież od mąki z kukurudzy, jeżeli takowe przez urzędy celne w Istryi lub przez wyspy Gwarneryjskie dla krajów celno-związkowych sprowadzane bywają. N. 72, S. 246.

— **dochodzenia** celno-urzędowego względem towarów do przesyłki zamorskiéj przeznaczonych i za pomocą maszyn starannie pakowanych. N. 108, S. 308.

— lub opuszczenie cła na Elbie od niektórych artykułów; zmiany i sprostowania, zaszłe w alfabetycznym tychże artykułów wykazie. N. 153, S. 357.

Ułatwienie osiedlającym się w Austryi zagranicznym osobom, deklaracyj ich własności na urzędach celnych Austryackich. N. 144, S. 351.

Umocowanie urzędów celnych pobocznych klasy I. w Duino, Monfalcone i Cervignano do oclenia dalmatyńskich olejów i win wylegitymowanych. N. 235, S. 566.

Umorzenie asygnacyj na obligacye długu Państwa; p. *Dług Państwa.*

— **biletów pożyczkowych**; p. *Pożyczkowych biletów umorzenie.*

— **certyfikatów** (rewersów) węgierskich na dostawę produktów, poruczone sądowi krajowemu w Budach. N. 212, S. 532.

— — — wystawionych ku zrealizowaniu pożyczki Narodowéj z d. 26. Czerwca 1854 r., niemniéj takich biletów pożyczkowych, assygnacyj na obligacye i obligacyj długu Państwa wraz z odpowiedniemi kuponami i talonami; ustanowienie sądów właściwych, tudzież sposobu postępowania. N. 36, S. 138.

Umorzenie obligacyj długu Państwa, wraz z odpowiedniemi kuponami i talonami; ustanowienie sądów właściwych do przeprowadzenia takowego, tudzież sposobu postępowanie przy tém. N. 36, S. 138.

— — kameralnego długu węgierskiego poruczone sądowi krajowemu w Budach N. 212, S. 532.

— — Nadwornéj Kamery Węgierskiéj niemniéj obligacyj węgierskich na dostawę srebra kościelnego, certyfikatów (rewersów) węgierskich na dostawę produktów, nakoniec obligacyj kameralnego długu węgierskiego, przysłuża z prawa sądowi krajowemu w Budach. N. 212. S. 532.

Umorzenie obligacyj węgierskich na dostawę śrebra kościelnego, poruczone z prawa sądowi krajowemu w Budach. N. 212, S. 532.

— p. także *Amortyzacya.*

Unieważnienie lub rozwiązanie małżeństw poddanych Austryackich w Turcyi; właściwe do tego sądy. N. 77, S. 252.

Uniwersytet niegdyś Ołomuniecki; rozwiązanie pozostałego jeszcze tamże senatu akademickiego wraz z tamecznym wydziałem prawniczo-politycznym i komisyą examinacyjną Rządową. N. 210, S. 531.

Uniwersytety i Akademie prawnicze w Austryi; urządzenie na tychże nauk prawniczo-politycznych i obwieszczenie wyszłéj pod tym względem uchwały z dnia 25. Września 1855 r. N. 185, S. 385.

— w Wiédniu, Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku; nakaz przedłużenia działalności ustawy tymczasowéj o organizacyi władz akademicznych na tychże uniwersytetach. N. 166, S. 368.

— — p. także *Wszechnice.*

Uorganizowane nowo dla Krakowa, Galicyi i Bukowiny, sądy krajowe wyższe w Krakowie i we Lwowie, tudzież tamecznе Nadprokuratury niemniéj trybunały piérwszéj instancyi, ustanowione w obrębie tychże sądów wyższych; rozpoczęcie ich działalności. N. 130, S. 338.

Uposażeni od Rządu z różnych funduszów, płatni uważani być winni co do przekazania i wstrzymania poborów, w myśl przepisu z dnia 14. Lipca 1853 r. tak jak słudzy rządowi. N. 134, S. 342.

Upoważnienie dalsze urzędów celnych, należących do Związku celnego Austryacko-Modeńsko-Parmeńskiego do wzajemnego przekazywania sobie towarów przechodowych (tranzytowych). N. 78. S. 270.

— **urzędów celnych** Królestwa Sardyńskiego w Costa Caroliana i C. K. w Confluente, do wzajemnego przekazywania sobie towarów przechodowych (tranzytowych). N. 26, S. 128.

Uprzywilejowane zakłady assekuracyi ogniowéj dla Austryi Niższéj i środkowéj; p. *Austrya Niższa i środkowa.*

Uprzywilejowany bank Austryacki narodowy; p. *Austryacki bank narodowy uprzywilejowany.*

— **zakład kredytowy** Austryacki; utworzenie takowego dla przemysłu i handlu i nadanie mu statutów. N. 200, S. 486.

Uregulowanie (urządzenie) wykładu nauk w szkołach głównych publicznych i oznaczenie liczby klas dla tychże. N. 85, S. 274.

Uregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

Urlopy dla urzędników i sług starostw górniczych; o uprawnieniu do udzielania takowych. N. 64, S. 196, §. 11.

Urząd celny główny w Eger; p. *Celny urząd główny w Eger.*

— — **poboczny** klasy II. Ehrwald w Griessen w Bawaryi; podniesienie takowego do klassy I. N. 160, S. 365.

— — — — I. przeniesiony tymczasowo z Sebastiansbergu do Komotowa; zniesienie takowego i ustanowienie w Komotowie tymczasowo urzędu celnego głównego klasy II. N. 113, S. 318.

— — — — — II. w Szancendorf w Czechach; urządzenie takowego. N. 120, S. 321.

Urząd celny w Szczakowy; p. *Celny urząd w Szczakowy.*

— **kontroli towarów** w Varese; zaprowadzenie takowego. N. 195, S. 480.

— **(sąd) powiatowy** w Brodach; rozpoczęcie działalności tegoż. N. 130, S. 338.

— **sędziego**, rozporządzenie dotyczące składania przysięgi na takowy. N. 80, S. 270.

— **spedycyjny** w Wenecyi; p. *Wenecya.*

Urządzenie nauk prawniczo-politycznych na uniwersytetach i akademiach prawniczych Austryackich; obwieszczenie wyszłéj pod tym względem uchwały z d. 25. Września 1855. N. 185, S, 385.

— **nowe** administracyi sprzedaży książek szkolnych; zmiana nazwy téjże tudzież stanu osób i płac. N. 87, S. 282.

— **registratur** w urzędach powiatowych i stolicowych. N. 65, S. 231, §. 113, etc.

— **stósunku** w wykładzie języków w gimnazyach w Węgrzech, Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim. N. 21, S. 122.

— **tymczasowe** urzędu celnego głównego klasy II. w Komotowie, w miejsce dawniéj tamże istniejącéj kontroli towarów, tudzież tamecznego tymczasowego urzędu celnego pobocznego klasy I. N. 113, S. 318.

— **urzędu celnego** pobocznego w Szancendorf; p. *Urząd celny* poboczny etc. w Szancendorf.

Urzędnicy do prowadzenia ksiąg gruntowych przeznaczeni; o składaniu examinów i przysięgi, na urząd ten przeznaczonych. N. 112, S. 315.

Urzędnicy i słudzy starostw górniczych; o assygnowaniu tymże kosztów przesiedlenia przez Namiestnika Kraju. N. 64, S. 195, §. 10.

— — — — — — o upoważnieniu do udzielania tymże urlopu. N. 64, S. 196, §. 11.

— — — — — — oznaczenie o ile naczelnikom kraju służy prawo zawieszenia tychże w służbie i zapowiadania takowym ich płac. N. 64, S. 196, §. 12.

— — — — — — postanowienia dotyczące rozporządzalności względem służbowéj tychże rezygnacyi. N. 64, S. 195, §. 9.

— — — — — — służące namiestnikom kraju, prawo do kwieskowania tychże. N. 64, S. 195, §. 9.

Urzędnicy Państwa; przepisy wydane dla tychże, względem przywdziania oznaków żałoby dworskiéj. N. 18, S. 80 i N. 184, S. 384.

— **prokuratur** i expozytur skarbowych; postanowienia, dotyczące użycia tychże służbowego. N. 56, S. 181, §. 14, etc.

— skarbowych; zastósowanie do tychże ogólnych przepisów względem przyznanych urzędnikom należytości. N. 56, S. 172, §. 6.

starostw górniczych; przypadający namiestnikowi kraju zakres działania pod względem mianowania tychże i ze względu na inne służbowe tychże stósunki. N. 64, S. 193.

— **urzędów** powiatowych i stolicowo-sędziowskich, politycznych i mieszanych; przepisy wydanéj dla tychże instrukcyi służbowéj, zawierające służbowe ich obowiązki. N. 65, S. 207, §. 29 i N. 65, S. 221, §. 76.

— **zamianowani** w skutek nowéj Organizacyi Władz; postanowienia względem oznaczenia służbowéj tychże rangi. N. 60, S. 190.

Urzędnikom i sługom niższym starostw górniczych dozwolenia nagrody, zapomogi i zaliczki; zakres działania pod tym względem namiestnika krajowego. N. 64, S. 195, §. 10.

— w Dalmacyi przypadające dyety i milowe; wymiar takowych w myśl Rozrządzenia Ministeryalnego z dnia 3. Lipca 1854. N. 35, S. 138.

Urzędników rządowych niższych pozostałe wdowy i sieroty; wyjaśnienie o ile przyznane tymże pensye, prowizye, datki łaskawe etc. mogą być exekwowane. N. 58, S. 188.

Urzędom fiskalnym centralnym, tymczasowym w Zagrzebiu i Temeswarze nadane przepisy służbowe. N. 56, S. 168.

Urzędowa działalność p. *Działalność urzędowa.*

— — **prokuratur skarbowych**; oznaczenie toku i formy takowéj. N. 56, S. 174, §. 9.

— — **rektora** byłego senatu akademickiego w Ołomuńcu; p. *Działalność urzędowa rektora.*

— **instrukcya** dla czysto-politycznych i mieszanych urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich; zaszłe w tejże w tekście niemieckim poprawki druku. Zeszyt XXII, S. 285.

— — dla urzędów powiatowych i stolicowo-sędziowskich czysto politycznych i mieszanych. N. 65, S. 198.

— **korespondencya** prokuratur skarbowych z innemi władzami; oznaczenie stylu i formy téjże korespondencyi. N. 56, S. 176, §. 10.

Urzędowe czynności (działalność); rozpoczęcie tychże ze strony skarbowéj Dyrekcyi Krajowéj Krakowskiéj. N. 101, S. 304.

— **obowiązki** przy urzędach powiatowych etc. p. *Obowiązki urzędowe urzędników i sług etc.*

— **okręgi**, należące do górniczego starostwa w Pilznie i do komisaryatu górniczego w Mies; wzajemne tychże okręgów odgraniczenie. N. 128, S. 338.

— przydzielone starostwom górniczym w Kuttenbergu, Pribramie, Pilznie i Komotowie; nowe tychże okręgów odgraniczenie z powodu polityczno-sądowéj organizacyi Czech. N. 179, S. 379.

— **powiaty** należące do starostwa górniczego w Steyr i do komisaryatu górniczego w Wiener-Neustad; odgraniczenie tychże powiatów. N. 147, S. 355.

Urzędowo-celnego postępowania ulżenie przy dochodzeniu towarów, zapakowanych sztucznie za pomocą maszyn, i należących do przesyłek zamorskich, niemniéj przy towarach zapakowanych, mimo rozmaitych swych pozycyj w jedném wspólném „kollo“. N. 108, 308.

Urzędu celnego głównego drugiéj klasy tymczasowe urządzenie w Komotowie, a natomiast zniesienie byłéj tamże kontroli towarów, tudzież zniesienie przeniesionego

tamże tymczasowo z Sebastiansbergu urzędu celnego pobocznego klasy I. N. 113, S. 318.

Urzędu sędziowskiego wykonywanie w przestępstwach, powierzonych Władzom Policyjnym; o uzdolnieniu potrzebném na urząd takiego sędziego. N. 14, S. 71,

Urzędy celne K. Sardyńskie w Costa Karolina i C. K. w Confluente; upoważnienie tychże do wzajemnego przykazywania sobie towarów przechodowych (tranzytowych). N. 26, S. 128.

— — należące do Związku celnego Austryacko-Modeńsko-Parmeńskiego; dalsze tychże, tudzież niektórych urzędów celnych Sardyńskich upoważnienie do wzajemnego przekazywania sobie towarów tranzytowych. N. 78, S. 270.

— — poboczne klasy I; przeistoczenie tychże w Wilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler na takież urzędy klasy II. N. 49, S. 163.

— — — — — — wzdłuż granicy ku Slązku Pruskiemu i hrabstwu Glatz położone; rozciągnięcie przyznanego tymże urzędom upoważnienia do zastósowania cła względniejszego względem żelaza surowego, świadectwami pochodzenia zaopatrzonego, na przeciąg czasu od 1. Lipca 1855, aż do końca Czerwca 1856. N. 114, S. 318.

— — — — — — w Duino, Monfalcone i Cervignano; umocowanie tychże do oclenia dalmatyńskich olejów i win wylegitymowanych, N. 235, S. 566.

— — — w Revere i w Varese; zniesienie tychże i zaprowadzenie kontroli towarów w Varese. N. 195, S. 480.

— — — klasy II; zniesienie takowych w Oberhochsteg i Sulzberg, tudzież przeistoczenie urzędów celnych piérwszéj klasy w Wilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler na takież urzędy klasy drugiéj. N. 49, S. 163.

— — Sardyńskie; p. *Sardyńskie urzędy celne.*

— — zmiany w ustanowieniu tychże, tudzież obwieszczenie zmian zaszłych z powodu ograniczenia obrębów portów wolnych Fiumy, Buccari i Portore. N. 173, S. 373.

— — zmiany zaszłe w wykazie takowych z powodu ścieśnienia obrębów portów wolnych Zengg i Karlopago w Kroacyi; ogłoszenie takowych. N. 81, S. 271.

— **cymentowe**; p. *Cymentowe urzędy.*

— **komisuracyjne** w Lombardyi i Wenecyi; o doręczaniu nakazów zapłaty przez takowe. N. 42. S. 150.

— **kontrolne** nad towarami przechodowemi, ustanowienie takowych w Istryi i na wyspach gwarneryjskich. N. 206. S. 504.

Urzędy obwodowe w Czechach; rozpoczęcie działalności tychże. N. 69 S. 243.

— — w Morawie; o rozpoczęciu działalności tychże. N. 54, S. 166.

— **podatkowe**; stósunek tychże służbowy do urzędów powiatowych i ich przełożonych, do sądów piérwszéj instancyi, tudzież do wyższ ch władz podatkowych i skarbowych. N. 17, S. 75.

— **powiatowe** czysto polityczne i mięszane; zaprowadzenie tychże w Królestwie Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém N. 131, S. 340.

— — **i stolicowe** postanowienia, oznaczające służbowy urzędów podatkowych względem tychże stósunek. N. 17, S, 75.

— — — — rozciągnienie na Królestwo Dalmatyńskie rozporządzenia Ministeryalnego z d. 3. Lipca 1854 r. co do wymiaru dyet i milowego dla urzędników, strawnego dla dyurnistów i sług, tudzież należytości przypadających za drogę i od doręczeń dla sług urzędowych, zostających przy tychże urzędach. N. 35. S. 138.

— **powiatowe i stolicowo-sędziowskie**; instrukcya służbowa, dla takowych wydana. N. 65, S. 198.

— — — — — obowiązki urzędowe urzędników i sług przy tychże urzędach. N. 65, S. 207, §. 29 etc.

— — — — — poprawki druku zaszłe w niemieckim tekscie wydanéj dla tychże urzędów instrukcyi służbowéj. Zeszyt XXII, Str. 285.

— — — — — postanowienia względem sporządzania, mundowania i doręczania załatwień (expedycyj) przy tychże urzędach. N. 65, S. 226, §. 95 etc.

— — — — — przepisy instrukcyi służbowéj, względem urządzenia przy takowych registratur. N. 65, S. 231, §. 113 etc.

— — — — — p. także *Powiatowe i stolicowo-sędziowskie, czysto polityczne i mięszane urzędy.*

— **powiatowe** jako sądy; uzupełnienie przepisów o formularzach wykazów urzędowych dla tychże, jako dla władz sądowych w ustawie z dnia 3. Maja 1853 r. przepisanych. N. 90, S. 286.

Urzędy powiatowe w Czechach; rozpoczęcie działalności tychże. N. 70, S. 244.

— — w Morawie i Szlązku; o rozpoczęciu urzędowéj tychże działalności. N. 55, S. 166.

— (sądy) delegowane miejskie powiatowe w Galicyi, Krakowie i na Bukowinie; rozpoczęcie działalności tychże. N. 130, S. 338.

Urzędy stolicowe i powiatowe; p. *Urzędy powiatowe i stolicowe.*

Usprawiedliwienie użycia tymczasowych środków zabezpieczenia; oznaczenie sądownictwa, któremu ulega skarga podana dla takowego usprawiedliwienia. N. 117, S. 319.

Ustanowienie „dazio consumo forese“ od wina w Lombardyi i Wenecyi w kwocie 3 lirów od jednego *Quintala metrico.* N. 148, S. 355.

— **feryj szkolnych** dla C. K. gimnazyów N. 11, S. 69.

— — — w szkołach głównych i w połączonych z temi szkołach realnych niższych N. 61, S. 191.

— — — — — realnych oddzielnych, tudzież w połączonych ze szkołami głównemi. N. 82, S. 271.

— **nowéj ustawy karnéj** wojskowéj, na zbrodnie i wykroczenia wojskowe. N. 33, S. 134.

— **odrębnego sądu** wyższego dochodów niestałych dla Krakowa i Galicyi zachodniéj. N. 180, S. 380.

— **osobnéj prokuratury** skarbowéj dla Dalmacyi. N. 104, S. 305.

— **urzędów** dla kontroli towarów w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N. 206, S. 504.

— **władz górniczych** wyższych, tudzież tymczasowych starostw górniczych, dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854. N. 64, S. 193.

— **wzoru** (formularza) na świadectwa dla czterech klas przy szkołach głównych publicznych. N. 85, S. 281.

— p. także *Utworzenie.*

Ustaw cywilnych księga powszechna; objaśnienie patentu z dnia 23. Marca 1852, pod względem działalności w mieście Krakowie i jego okręgu rozporządzeń dodatkowych, odnoszących się do przedmiotów, w téjże księdze objętych. N. 167, S. 369.

— — — — rozpoczęcie działalności téjże w mieście Krakowie i jego okręgu w myśl Najwyższego Patentu z dnia 23. Marca 1852. N. 130, S. 338.

Ustawa dodatkowa z dnia 26. Grudnia 1854 r. dotycząca przeprowadzenia zmian

co do konsumpcyi od piwa, nakazanych Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852 r. N. 20, S. 84.

Ustawa górnicza powszechna z d. 23. Maja 1854 r.; ustanowienie tymczasowych starostw górniczych, tudzież wyższych władz górniczych dla wykonywania téjże. N. 64, S. 193.

— **karna** powszechna z dnia 27. Maja 1852 roku; oznaczenie właściwych władz, do których należy śledztwo i ukaranie tych przestępstw prawa, które w téj ustawie nie są uznane za występki, oraz ustanowienie sposobu postępowania w takich przypadkach. N. 73, S. 247.

— — — — — — — — rozwiązanie wątpliwości względem właściwéj władzy do śledzenia i karania piérwszych dwóch w §. 478 téjże ustawy objętych przestępstw przeciw ustanowieniom taksowym. N. 28, S. 130.

— — — — — — — — wyjaśnienie względem zastósowania w §. 478 téjże ustawy wymierzonéj kary na trzecie przestępstwo przepisów i rozporządzeń taksowych. N. 29, S. 130.

— — **wojskowa** nowa na zbrodnie i wykroczenia wojskowe; ustanowienie téjże z dniem 15. Stycznia 1855 r., ogłoszenie zaś przed wojskiem i wprowadzenie w wykonanie z dniem 1. Lipca 1855 r. N. 33, S. 134.

— **o adwokatach** z dnia 24. Lipca 1852 roku; bliższe Postanowienia o wykonywaniu §. 32 téjże ustawy wydziałom adwokackim w Węgrzech etc. nadanéj władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury. N. 68, S. 243.

— **o daninach górniczych** z dnia 4. Października 1854 r; wyjaśnienie niektórych wątpliwości w rozumieniu téj ustawy. N. 52, S. 165.

— **o procesie karnym** nowa; oznaczenie dnia wejścia téjże w wykonanie w Królestwie Lombardzko-Weneckém niemniéj, połączonych z nią przepisów o wewnętrznem urządzeniu i toku czynności sądów karnych. N. 24, S. 126.

— **tymczasowa** o organizacyi władz akademickich; nakaz przedłużenia działalności téjże na uniwersytetach w Wiédniu, Pradze, Lwowie, Krakowie, Gracu i Insbruku. N. 166, S. 368.

— **z dnia 3 Maja** 1853 r., dotycząca uzupełnienia przepisów o formularzach wykazów urzędowych, przepisanych dla Władz sądowych. N. 90, S. 286.

Ustawy celne, wewnątrz Austryi zaprowadzone; ukaranie przestępstw, popełnionych lub zamierzonych przeciw takowym w Krajach celnego Związku Niemieckiego przez poddanych Austryackich. N. 232, S. 559.

— **górniczéj** częściowa zmiana; p. *Górniczéj ustawy częściowa zmiana.*

— — z dnia 4. Października 1854 r. częściowa zmiana pod względem opłat górniczych. N. 162, S. 366.

— **hipoteczne** wydane dla miasta Krakowa z jego okręgiem, w latach 1822 i 1844; oznaczenie, o ile takowe nadal pozostaną w swéj mocy. N. 183, S. 383.

— **leśnéj** z dnia 3. Grudnia 1852 przestępstwa; czas i warunki przedawnienia tychże przestępstw. N. 97, S. 291.

— **o procesie karnym** §. 9; zastósowanie w myśl tego paragrafu. Rozporządzenia Ces. z dnia 11. Maja 1854 r. także do dyrekcyi policyi w Koszycach i w Wielkim Waradynie w Węgrzech. N. 163, S. 367.

— **pocztowéj** tymczasowéj z dnia 26. Grudnia 1850 r. zmiana co do §§. 28, 29, 30, celem zaprowadzenia porządnego postępowania karnego w przekroczeniach przeciw dochodom pocztowym dla Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Województwa Serbskiego wraz z Banatem Temeskim i dla Pogranicza Wojskowego. N. 141, S. 350.

Ustawy w związku będące z nowo zaprowadzoną organizacyą sądową w Galicyi i Krakowie; rozpoczęcie działalności takowych. N. 130, S. 338.

— — — — — — — — — w Czechach; chwila rozpoczęcia mocy tychże obowiązującéj N. 75, S. 250.

— — — — — — — — — w Morawie i na Szlązku; oznaczenie czasu, w którym takowe rozpoczną swą działalność. N. 67, S. 243.

Usystemizowanie stanu i płac nauczycieli przy gimnazyach rządowych. N. 194, S. 477.

Utrzymywanie i budowanie gościńców erayalnych w Węgrzech, w Siedmiogrodzie,

w Kroacyi, Slawonii, Serbii i w Banacie Temeskim. N, 66, S. 243.

Utworzenie uprzywilejowanego zakładu kredytowego Austryackiego dla przemysłu i handlu, i nadanie takowemu statutów. N. 200, S. 486.

— patrz także *Ustanowienie.*

Uwaga I. do pozycyi taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853 r.; p. *Taryfy celnéj etc. zmiana etc.*

Uwierzytelnienia (weryfikacyi) znak powszechny w urzędach cymentowych; zaprowadzenie pod tym względem orła Cesarskiego. N. 220, S. 543.

Uwolnienie adwokatów i notaryuszów od stawania za świadków sądowych w procesie karnym. N. 106, S. 306.

— **czasowe od cła** pszenicy, wprowadzanéj przez celny urząd w Szczakowy N. 122, S. 323.

— **losów** niektórych rodzajów wygrywania efektów od opłaty stępla. N, 156, S. 361.

— **od examinu** na posadę urzędnika księgi gruntowéj; postanowienia, dotyczące udzielenia takowego. N. 112, S. 315.

— **od kontroli** wina Dalmackiego i prostego, sprowadzanego w beczkach z Piemontu i Kantonu Tesyńskiego, w przechodzie onegoż przez powiat nadgraniczny. N. 155, S. 361.

— **od opłaty cła** ryb świéżych i płazów skorupiastych, przesyłanych z obrębu wolnego portu Wenecyi do obrębu celnego Weneckiego. N. 119, S. 321.

— **sumaka** od opłaty cła przechodowego i wchodowego. N. 41, S. 150.

Uzdolnienie do wykonywania urzędu sędziowskiego w przestępstwach, których dochodzenie na mocy Rozporządzenia Ces. z dnia 11. Maja 1854 powierzone zostało władzom policyjnym. N. 14, S. 71.

Uzupełnienie przepisów o formularzach wykazów urzędowych, przepisanych dla Władz sądowych w ustawie z dnia 3. Maja 1853 r. N. 90, S. 286.

Użycie tymczasowych środków zabespieczenia; p. *Środki zabezpieczenia tymczasowe.*

W.

Waga handlowa prawdziwa jedwabiu i wełny; oznaczenie takowéj przez wykazy suszarni Wiédeńskiéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

Waga rzeczywista czysta; zmiany postanowień taryfy celnéj z dnia 5. Grudnia 1853 r. odnoszące się do oclenia towarów wedle téjże wagi. N. 5, S. 31.

Wagi i miary Niższo-Austryackiéj stósunek względem dotychczas w Galicyi, Krakowie i Bukowinie istniejącéj i ogłoszenie takowéj za wyłącznie prawną. N. 158, S. 363.

— — — — — zaprowadzenie w Czechach jako jedynie prawnéj. N. 140, S. 350.

Wakacye; ustanowienie tychże w gimnazyach. N, 11. S. 69.

— — w szkołach głównych i dla połączonych z temiż szkół realnych niższych. N. 61, S. 191.

— — — w szkołach realnych oddzielnych, tudzież dla połączonych ze szkołami głównemi. N. 82, S. 271.

Waradyń Wielki; p. *Wielki Waradyń.*

Warese; zniesienie tamże istniejącego urzędu celnego pobocznego, i ustanowienie natomiast urzędu kontrolującego towary. N. 195, S. 480.

Warunki i czas przedawnienia przestępstw ustawy leśnéj z dnia 3. Grudnia 1852 roku. N. 97, S. 291.

— przyjęcia poddanych K. Bawarskich w związek Państwa Austryackiego. N. 16, S. 74.

Ważne śledztwa w przedmiocie zfałszowania papiérów kredytowych puplicznych; skutki takowych przesyłane być mają przez sądy karne Ministerstwu Skarbu. N. 102, S. 305.

Wątpliwości zaszłe w tłumaczeniu Rozporządzenia z dnia 19. Marca 1853 roku; wyjaśnienie takowych co do rozdziału wierzytelności hipotekowanych i niehipotekowanych na dziedzictwie ciążących, celem wynalezienia przypadającego od takowych procentu. N. 30, S. 131.

Wchodowe i przechodowe cło; wolność sumaka od opłaty obojga ceł. N. 41, S. 150.

Wchodzące morzem wino Cypryjskie, w naczyniach bednarskich; postępowanie celne z takowém. N. 214, S. 534.

Wciąganie do ksiąg hipotecznych i prenotacyjnych kontraktów dzierżawnych, tudzież przedpłat czynszu dzierżawnego; o przypuszczalności takowego w Dalmacyi. N. 218, S. 542.

Wdowom i sierotom po urzędnikach i sługach starostw górniczych przypadające odprawy, pensye i inne należytości; prawo assygnowania takowych. N. 64, S. 195, §. 9.

— — po urzędnikach niższych przyznane pen-

sye, datki łaskawe etc. o ile mogą być exekwowane. N. 58, S. 188.

Wełny i jedwabiu suszarnia w Wiédniu; p. *Suszarnia jedwabiu i wełny w Wiédniu.*

Wenecki obręb celny; uwolnienie przesyłanych do takowego z wolnego portu Wenecyi ryb świéżych i płazów skorupiastych, od opłaty cła. N. 119, S. 321.

— **port wolny**; p. *Wolny port Wenecyi.*

Wenecko-Lombardzkie Królestwo; p. *Lombardya i Wenecya.*

Wenecya; wyszłe z tamecznego C. K. urzędu spedycyjnego wyroby kopalń rządowych, wolne od opłaty cła w obrocie handlowym. N. 164, S. 367.

— i Lombardya, p. *Lombardya i Wenecya.*

Weryfikacyi znak w urzędach cymentowych; p. *Uwierzytelnienia znak.*

Wewnętrzne urządzenie i tok czynności sądów karnych w Lombardyi i Wenecyi. N. 24, S. 126.

— **wody Austryackie** graniczne; patrz *wody Austryackie graniczne, wewnątrz Austryi istniejące.*

Wexlowa exekucya na zabezpieczenie; o możebności żądania takowéj przed upływem trzechdniowego w nakazie zapłaty ustanowionego terminu. N. 88, S. 283.

Wezwani za świadków żandarmi, niżéj wachmistrza przed sądy karne cywilne; wymiar przypadającego im za to wynagrodzenia. N. 219, S. 543.

Węgierskie rewersa (certyfikaty) na dostawę produktów; przeprowadzenie umorzenia takowych należy do sądu krajowego w Budach. N. 212, S. 532.

Węgierskiego długu kameralnego obligacye; przeprowadzenie umorzenia tychże należy do sądu krajowego w Budach. N. 212, S. 532.

Węgierskiéj kamery nadwornéj obligacye; umorzenie (amortyzacya) takowych, tudzież obligacyi węgierskich na dostawę srebra kościelnego, certyfikatów (rewersów) węgierskich na dostawę produktów, umorzenie nakoniec obligacyj kameralnego długu węgierskiego, przysłuża z prawa sądowi krajowemu w Budzie. N. 212, S. 532.

Węgry; bliższe określenia władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury, przyznanéj wydziałom adwokackim na zasadzie §. 32 ustawy o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852 r. N. 68, S. 243.

Węgry; centralizacya śledztw karno-sądowych w przedmiocie zbrodni fałszowania publicznych papierów kredytowych w sądach krajowych, ustanowionych w siedzibach od działów Namiestniczych. N. 202, S. 503.

— postanowienia o własności sądów do zamienienia kar pieniężnych, wyznaczonych za przestępstwa dochodów niestałych, na karę aresztu i o zasadach postępowania w tym względzie. N. 190, S. 403.

— przepis dotyczący budowania i utrzymywania gościńców craryalnych, przechodzących wsie i miasta. N. 66, S. 243.

— przepis o konkurencyi krajowéj do budowy gościńców Cesarskich w tym kraju koronnym istniejących. N. 168, S. 369.

— przepis o przypuszczaniu tamtejszych uczniów prawa do drugiego examinu Rządowego teoretycznego już podczas ostatnich sześciu tygodni szóstego tychże półrocza. N. 100, S. 304.

— przepis o właściwości sądów powołanych do protokułowania lub wykréślania firm, prokur, układów spółki kupców, fabrykantów i towarzystw przemysłowych, tudzież o sposobie obwieszczania tych protokułowań lub wykreślań. N. 63, S. 193.

— przepisy o ogłoszeniu nowych protokułów księgi gruntowéj, tudzież o sposobie prowadzeniu tychże jako księgi gruntowe. N. 236, S. 566.

— rozciągnięcie w myśl §. 9. ustawy o procesie karnym, działalności Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11. Maja 1854 na dyrekcyę policyi w Koszycach i Wielkim Waradynie. N. 163, S. 367.

— tudzież Kraje poboczne do takowych niegdyś wcielone; zniesienie przepisu nakazującego, aby przesiedlający się tamże z innych Krajów koronnych mieszkańcy zaopatrzeni byli w upoważnienia do tego właściwych swych władz. N. 31, S. 132.

— urządzenie stósunków językowych w tamecznych gimnazyach. N. 21, S. 122.

— ustanowienie cztérech dyrekcyj skarbowych powiatowych w urzędowym okręgu oddziału Krajowéj dyrekcyi skarbowéj w Koszycach, tudzież ustanowienie kas zbiorowych dla obydwóch władz powiatowych w Preszowie (Eperies) i Munkaczu. N. 76, S. 250.

— ustanowienie wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w przechodzie w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

Węgry; wyjaśnienie §§. 55, 73 i 89 Patentu z dnia 16. Lutego 1853, tudzież §§. 55, 69 i 85 Patentu z dnia 3. Lipca 1853 pod względem pojęcia wyrazów: kupcy i fabrykanci. N. 62, S. 193.

— wyjaśnienie pytania o przypuszczalności exekucyi na pensyach sług rządowych niższych, tudzież prowizyach, datkach łaskawych i i pieniądzach, przeznaczonych na utrzymanie pozostałych po tychże wdów i sierot. N. 58, S. 188.

— wyjaśnienie w §§. 14, 48, 71, 76 i 82, normy jurysdykcyi cywilnéj z dnia 16. Lutego 1853 znajdującego się wyrazu „szlacheckie dobra“, do których posiadania przywiązane było aż do r. 1848 wykonywanie jurysdykcyi. N. 129, S. 338.

— zmiana §§. 28, 29, 30 ustawy pocztowéj tymczasowéj z dnia 26. Grudnia 1850, celem zaprowadzenia porządnego postępowania karnego w przestępstwach dochodów pocztowych. N. 141, S. 350.

— zmiana stanowiska i nazwy dystryktowego sądu górniczego w Szemnicach przez przeistoczenie takowego na starostwo górnicze, zaś podporządkowanych takowemu substytucyj sądowo-górniczych na komisaryaty górnicze. N. 6, S. 32.

— zniesienie prawa do spadku bezdziedzicznego przyznawanego dotąd Arcybiskupowi Strygońskiemu, Biskupowi a obecnie Arcybiskupowi w Zagrzebiu, jako Opatowi Topuskiemu, Biskupowi Rabskiemu, Arcyopatowi S. Marcina i Kapitule Rabskiéj. N. 40, S. 150.

— **i kraje** niegdyś do nich należące (wcielone); zniesienie potrzebnego dotąd, przesiedlającym się do Węgier mieszkańcom innych Krajów koronnych, zezwolenia władz miejscowych. N. 31, S. 132.

Węzeł celny Niemiecko-Austryacki; zmiana taryfy celnéj względem książek, map, dzieł muzycznych, obrazów i t. p., pochodzących z wolnego między-związkowego obrotu. N. 107, S. 308.

Wiédeń; przepis dla tamecznéj krajowéj Dyrekcyi finansowéj, dotyczący examinów na wyższą służbę konceptową przy prokuraturach skarbowych. N. 216, S. 539.

— zniżenie podatku konsumpcyjnego i dodatku gminnego od świeżego mięsa wołowego, wprowadzanego do tegoż miasta. N. 226, S. 553.

Wiédeńska suszarnia jedwabiu i wełny; oznaczenie, o ile wykazy téjże mają moc dowodu w oznaczeniu prawdziwéj wagi handlowéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

— **waga**; p. *Wagi i miary Niższo-Austryackiéj etc.*

— **wszechnica**; przedłużenie na takowéj działalności ustawy tymczasowéj o organizacyi władz akademicznych z d. 27. Września 1849, N. 166, S. 368.

Wiédeński urząd mennicżny; wydane dla sądów karnych postanowienie, nakazujące przesyłanie do powyższego urzędu wszelkich, po ukończeniu śledztw karnych wykrytych monet fałszywych wraz z odnoszącemi się do tychże przedmiotami. N. 165, S. 368.

Wiédeńskie konsystorze ewangelickie; ustanowienie wieku, potrzebnego dla osób starających się w obwodzie administracyjnym tychże konsystorzów o posady pastorów, kaznodziei, wikarych lub kapłanów pomocniczych. N. 15, S. 74.

Wieku potrzebnego ustanowienie dla kandydatów, poddających się examinowi na posadę dozorcy lub palacza przy maszynach lub kotłach parowych. N. 99, S. 303.

Wieliczka; o prowadzeniu nadal zarządu kasy i rachunek co do przychodu i wydatku tamecznego starostwa górniczego, przez tameczną kasę Dyrekcyi górniczo-salinarnéj. N. 175, S. 377.

— przydzielenie tymczasowe administracyi rządowych i skarbowych lasów i królewszczyzn krakowskich, podporządkowanéj dotąd Dyrekcyi górniczo-leśnéj w Wieliczce, skarbowéj Dyrekcyi Krajowéj w Krakowie. N. 201, S. 503.

— ustanowienie tamże starostwa górniczego. N. 175, S. 377.

Wielki Waradyń (Großwardein) w Węgrzech; prawne zastósowanie Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 11. Maja 1854 r., w myśl określeń §. 9 ustawy o procesie karnym, także do tamecznéj Dyrekcyi Policyi. N. 163, S. 367.

Wiener-Neustadt; odgraniczenie okręgu urzędowego tamecznego komisaryatu górniczego, od starostwa górniczego w Steyr. N. 147, S. 355.

Wierzytelności hipotekowane i niehipotekowane, na dziedzictwie ciążące; Rozporządzenia dotyczące rozdzielania takowych,

celem wynalezienia przypadającego od takowych procentu. N. 30, S. 131.

Wierzytelności nieoznaczonéj ilości, których obliczenie sprawdzoném być ma wedle istniejących przepisów prawa na drodze administracyjnéj; objaśnienie §. 60 Cesarskiego Patentu z dnia 11. Kwietnia 1851 r. i §. 58 Cesarskiego Patentu z dnia 8. Listopada 1853 r., iż przyznane w tych §§. posiadaczom dóbr, do poborów uprawnionych, prawo zaskarżenia tych wierzycieli hipotecznych, których wierzytelność cięży w sumie nieoznaczonéj, drogą wyzywawczą celem likwidowania jéj cyfry, żadnego nie ma zastósowania do wspomnianych wierzytelności. N. 207, S. 506.

— poddanych Ottomańskich do spuścizny po zmarłych w Bułgaryi mokanach (owczarzach) Austryackich lub tychże pastuchach; Rozporządzenia pod względem zaspokojenia takowych. N. 125, S. 333, §. 12.

— tylko prenotowane; postanowienia wyjaśniające, jakiego zastósowania doznają §§. 433—439, 451 i 453, powszechnéj ustawy cywilnéj w skutek próśb, podawanych względem powyższych wierzytelności w mieście Krakowie i jego okręgu. N. 183, S. 383.

— udowodnione aktem notaryalnym; postępowanie sądowe przy ściąganiu takowych. N. 124, S. 325.

— udowodnione aktem notaryalnym; rozpoczęcie działalności Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 21. Maja 1855 r. dotyczącego postępowania sądowego przy ściąganiu takiéj wierzytelności w dawniejszym obwodzie miasta Krakowa. N. 130, S. 338.

— w mieście Krakowie i jego okręgu; przepisy wyjaśniające, jak sporządzane i w sądzie zakładane być winny prośby o intabulacyę, prenotacyę lub wykreślenie takowych. N. 183, S. 383.

Więźniowie śledczy; sprawienie prześcieradeł dla tychże. N. 225, S. 552.

Więźniów okowanie w kajdany; nowe obwieszczenie przepisu wydanego pod tym względem Najwyższém Postanowieniem z dnia 3. Czerwca 1834 r., dla ścisłego onegoż przestrzegania we wszystkich zakładach i sądach karnych. N. 215, S. 534.

Wilsrein, poboczny urząd celny klasy I. na granicy celnéj Bawarskiéj; przeistoczenie tegoż na takiż urząd celny klasy II. N. 49, S. 163.

Win dalmatyńskich wylegitymowanych oclenie; upoważnienie do takowego celnych urzędów pobocznych klasy I. w Duino, Monfalcone i Cervignano. N. 235, S. 556.

Wina surrogat, tudzież tak zwany proszek winny; postępowanie celne z takowemi w obrocie tychże handlowym. N. 181, S. 382.

Winny proszek, tak zwany; postępowanie celne z takowym, tudzież z surrogatem wina, w obrocie tychże handlowym. N. 181, S. 382.

surrogat pod nazwą: „Vino senz'uva"; postępowanie celne z takowym. N. 181, S. 382.

Wino Cypryjskie, wchodzące morzem w naczyniach bednarskich; postępowanie celne z takowém. N. 214, S. 534.

— **Dalmatyńskie** i wino proste sprowadzane w beczkach z Piemontu i kantonu Tesyńskiego, uwolnioném zostaje od kontroli w powiacie nadgranicznym. N. 155, S. 361.

— ustanowienie od tegoż w Królestwie Lombardzko-Weneckiém: „Dazio consumo forese" w kwocie 3 lir od Quintal-metrico. N. 148, S. 355.

Wirtemberg i Austrya; p. *Austrya i niektóre Rządy związku Niemieckiego.*

Wirtembergski Rząd; przystąpienie tegoż do traktatu żeglugi parowéj na Dunaju, zawartego między Austryą i Bawaryą na dniu 2. Grudnia 1851 r. N. 139, S. 348.

Władz górniczych wyższych ustanowienie, dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 r. N. 64, S. 193.

— miejscowych pozwolenie, nie będzie nadal potrzebne dla mieszkańców chcących się z innych Krajów koronnych Monarchii przesiedlić do Węgier i Krajów niegdyś do nich należących. N. 31, S. 132.

— **obcokrajowych** wyszczególnienie, które w Państwach, traktatem celno-handlowym z dnia 19. Lutego 1853 r. objętych, upoważnione są do wydawania kart legitymacyjnych dla swoich fabrykantów i przemysłowców, lub tychże wysłanników handlowych. N. 225, S. 544.

— **policyjnych** wskazanie, do których w głównych miastach Krajów koronnych należy wykonywanie sądownictwa karnego. N. 8, S. 32.

Władz politycznych piérwszéj instancyi dotychczasowych zniesienie w Galicyi, Krakowie i w Bukowinie, i zaprowadzenie natomiast urzędów powiatowych. N. 131, S. 340.

Władza dyscyplinarna; Postanowienia względem wykonywania téjże nad urzędnikami i sługami starostw górniczych. N. 64, S. 196, §. 12.

— **górnicza** udzielna; tymczasowe przeistoczenie starostwa górniczego w Orawicy na udzielną władzę górniczą. N. 103, S. 305.

Władze, do których od dnia działalności ustawy o procesie karnym z dnia 29. Lipca 1853 r. należy śledztwo i ukaranie tych przestępstw prawa, które w ustawie karnéj z dnia 27. Maja 1852 r. nie są uznane za występki; oznaczenie takowych, oraz ustanowienie sposobu postępowania w takich przypadkach. N. 73, S. 247.

— **akademickie**; nakaz przedłużenia działalności ustawy tymczasowéj o organizacyi takowych na Uniwersytetach w Wiédniu, Pradze, we Lwowie, Krakowie, w Gracu i Insbruku. N. 166, S. 368.

— **finansowe** powiatowe (Kameralne Verwalterye powiatowe); zmiana nazwy takowych. N. 231, S. 556.

— **gminne** odbierające od poufników denuncyacye; p. *Władze rządowe i gminne odbierające od poufników denuncyacye.*

— **konsularne**; p. *Konsulaty.*

— **polityczne** w Austryi wyżéj i niżéj Anizy, w Solnogrodzie, Czechach, Morawii, na Szląsku, w Tyrolu i Vorarlbergu, Karyntyi i Krainie; zakres działalności tychże władz i sądów pod względem protokułów prenotacyjnych w przedmiocie sprzedajnych profesyj i bud jarmarcznych. N. 204, S. 504.

— **powiatowe** finansowe; zmiana nazwy finansowych władz powiatowych (kameralnych Verwalteryj powiatowych). N. 231, S. 556.

— **Rządowe** i gminne odbiérające od poufników denuncyacye w celu wytoczenia karno-sądowego postępowania przeciw osobom kary godnym; wyjaśnienie, o ile takowe na żądanie sądów karnych obowiązane są, wyjawiać tymże nazwiska poufników. N. 208, S. 506.

— **właściwe** powołane do śledzenia i karania piérwszych dwóch w §. 478 powszechnéj ustawy karnéj z dnia 27. Maja 1852 r. objętych przestępstw taxowych. N. 28, S. 130.

Władze właściwe p. także *Właściwe władze.*

Władzy dyscyplinarnéj wykonywanie nad kandydatami do adwokatury. p. *Dyscyplinarnéj Władzy wykonywanie etc.*

Właściwe sądy do protokułowania i wykreślania firm i prokur kupieckich, tudzież kontraktów towarzystw przemysłowych w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Serbii z Banatem. N. 63, S. 193.

— — do unieważnienia lub rozwiązania małżeństw poddanych Austryackich lub osób pod opieką Austryi w Turcyi bawiących. N. 77, S. 252.

— — do zamienienia kar pieniężnych nałożonych na przekroczenia dochodów skarbowych niestałych na odpowiednie kary aresztu. N. 190, S. 403.

— **władze**, do których od dnia działalności ustawy o procesie karnym z dnia 29. Lipca 1853 r. należy śledztwo i ukaranie tych przestępstw prawa, które w ustawie karnéj z dnia 27. Maja 1852 r. nie są uznane za występki, tudzież sposób postępowania w takich przypadkach. N. 73, S. 247.

— — do śledzenia przestępstw taxowych; p. *Władze właściwie powołane do śledzenia i karania etc.*

Właściwość sądów w przypadkach karnych co do żołnierzy czasowo od służby wojskowéj uwolnionych i zostających w służbie straży skarbowéj. N. 59, S. 188.

— **sądu**, do którego wnoszoną być winna skarga o usprawiedliwienie nie użycia środków zabezpieczenia tymczasowych. N. 117, S. 319.

Własność domów, położonych w mieście Hallein; zakaz dzielenia téjże. N. 32, S. 132.

— — w mieście Oedenburgu położonych; zakaz rozdrobnienia takowéj. N. 157, S. 361.

Włoskie dzieła drukowe zakazane; p. *Drukiem ogłoszone pismo etc.*

Wody Austryackie graniczne wewnątrz Austryi istniejące; rozporządzenie nowych przepisów co do żeglugi parowéj na takowych. N. 23, S. 123.

Wojennych Jenerałów komisarzy tytuł; nadanie takowego dawniejszym radcom nadwornym przy Nadkomendzie Wojsk. N. 126, S. 337.

— **nadkomisarzy** ustanowienie przy oddziałach Nadkomendy Wojskowéj w miejsce dawniejszych sekretarzy nadwornych. N. 126, S. 337.

„**Wojna Wschodnia** w latach 1853 i 1854 aż do końca Lipca 1855 r.“; dzieło to drukowe, wydane przez Jerzego Klapkę, zakazuje się powszechnie. N. 182, S. 382.

Wojskowa nadkomenda; dotychczasowi radzcy nadworni przy téjże używać mają na przyszłość tytułu: „Jenerałów komisarzy wojennych“, zaś w miejsce przydzielanych dawniéj oddziałom téjże nadkomendy sekretarzy nadwornych wstąpić mają Nadkomisarze wojenni. N. 126, S. 337.

— **służba**; uwolnieni od takowéj żołnierze, a zostający w służbie straży finansowéj; jakim właściwie podlegają sądom w przypadkach karnych. N. 59, S. 188.

— **straż**; właściwość sądów w przypadkach uchybienia przeciw takowéj lub opór stawiany jéj ze strony żołnierzy czasowo od służby uwolnionych, i w służbie straży skarbowéj zostających. N. 59, S. 188.

— **ustawa karna**, nowa, na zbrodnie i wykroczenia wojskowe; ustanowienie takowéj z dniem 15. Stycznia 1855, ogłoszenie przed wojskiem i wprowadzenie w wykonanie z d. 1. Lipca 1855 r. N. 33, S. 134.

Wojskowe pogranicze; o przypuszczeniu tamecznej uczącéj się młodzieży do pobierania nauk prywatnych w C. K. akademiach prawniczych. N. 91, S. 288.

— — zaprowadzenie w takowém prawa o loteryi z d. 20. Lipca 1853, N. 228, S. 555.

Wojskowi zbiegi; oznaczenie sądów właściwych do ukarania takich zbiegów wojskowych, którzy będąc uwolnieni czasowo od służby wojskowéj, i zostając w służbie straży skarbowéj, zbiegli. N. 59, S. 188.

Wojskowi konni; p. *Żołnierze pułków kawaleryjnych.*

— **ubywający**; postanowienia względem dotyczącéj tychże obrachunkowości. N. 98, S. 292.

Wojskowych komendantów obowiązki administracyjne i wynikła z tąd odpowiedzialność tychże. N. 98, S. 292.

— **koni służbowych** zaopatrzenie w czasie exekucyi podatków bezpośrednich. N. 121, S. 322.

— **w przechodzie** zaopatrzenie; przyznane za to na rok administracyjny 1856 wynagrodzenie. N. 191, S. 403.

— **zaopatrywanie** w przechodzie wyznaczone za to na czas od 1. Maja aż do końca

Października 1855 r. wynagrodzenie dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny. N. 84, S. 272.

Wojskowych zbiegów dostawa; podwyższenie przypadającéj za to w Dalmacyi taglii cywilnéj. N. 57, S. 188.

— **zbiegów** dotyczący kartel, zawarty ze związkiem niemieckim w d. 10. Lutego 1831 r.; oświadczenie, iż VIII i IX artykuły tegoż kartelu nie zostały zniesione, przez zamienione między Austryą a Bawaryą na d. 4 i 17. Stycznia 1852 r. oświadczenia Ministeryalne, traktujące o wzajemném zniesieniu kosztów za rekwizycye cywilno-sądowe. N. 71, S. 246.

Woli ostatniéj rozporządzeniem ustanowione renty; p. *Ustanowione renty.*

Wolne od cła wprowadzenie pszenicy przez urząd celny w Szczakowy; czasowe tegoż dozwolenie. N. 122, S. 323.

— **porty** Zengg i Karlopago w Kroacyi; ścisnienie obrębów tychże portów i wynikłe z tąd zmiany w wykazie urzędów celnych. N. 81, S. 271.

Wolność od opłat pocztowych korespondencyj rabinatów w przedmiocie wyznania i metryk. N. 203, S. 503.

— **od opłaty** cła, wyrobów kopalń rządowych; p. *Wyroby kopalń rządowych.*

— **od stępla,** losów niektórych rodzajów wygrywania efektów. N. 156, S. 361.

— **sumaka** od cła przechodowego i wchodowego. N. 41, S. 150.

Wolny port Wenecyi; uwolnienie przesyłanych z obrębu tegoż portu do obrębu celnego Weneckiego ryb świeżych i płazów skorupiastych od opłaty cła. N. 119, S. 321.

Wolny ruch handlowy dozwolony w w krajach celno-związkowych Austryackich, książkom, mapom, dziełom, muzycznym obrazom i t p. N. 107, S. 308.

Wolnych portów Fiumy, Buccari i Portore ograniczenie w ich obrębie, tudzież zmiany wynikłe z tąd w ustanowieniu urzędów celnych. N. 173, S. 373.

Wołowe mięso świeże; zniżenie konsumpcyi i dodatku gminnego od wprowadzenia takowego do Wiédnia. N. 226, S. 553.

Wpłaty na pożyczkę narodową; przenoszenie takowych z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj. N. 38, S. 144.

— — — subskrybowaną w r. 1854; przedłużenie terminu tychże wpłat, w razie zejścia ze świata subskrybenta. N. 111, S. 313.

Wprowadzenie do Wiédnia świeżego mięsa wołowego; zniżenie od tegoż mięsa podatku konsumpcyjnego i dodatku gminnego. N. 226, S. 553.

— pszenicy przez Szczakowę wolne od cła; p. *Wolne od cła wprowadzenie pszenicy* etc.

Wschodnia wojna, dzieło drukowe wydane przez Jerzego Klapkę; zakaz powszechny tegoż dzieła. N. 182, S. 382.

Wstrzymywanie i przekazywanie poborów osobom, uposażonym od Rządu i z różnych funduszów płatnym; traktowanie tychże w tym względzie w myśl przepisu z d. 14. Lipca 1853 tak jak sług Rządowych. N. 134, S. 342.

Wszechnica w Ołomuńcu; rozwiązanie byłego tamże senatu akademickiego wraz z wydziałem prawniczo-politycznym, tudzież komisyą examinów teoretycznych Rządowych. N. 210, S. 531.

Wszechnice; p. także *Uniwersytety.*

Würtemberg; p. *Wirtemberg.*

Wybrzeże iliryjskie; zniesienie w takowém kontroli galganów. N. 79, S. 270.

— ustanowienie liczby klas w szkołach głównych i urządzenie w tychże wykładu nauk. N. 85, S. 274.

— ustanowienie wynagrodzenia za zaopatrzenie żołnierstwa w przechodzie w roku administracyjnym 1856. N. 191, S. 403.

Wyciągi z aktów byłego senatu akademickiego w Ołomuńcu, tudzież z aktów byłéj komisyi examinów Rządowych teoretycznych; wyjaśnienie co do podnoszenia takowych. N. 210, S. 531.

Wydana dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Serbii, Banatu i Siedmiogrodu norma jurysdykcyi cywilnéj; wyjaśnienie użytego w téjże normie wyrazu: „dobra szlacheckie". N. 129, S. 338.

Wydanie nowych banknotów po 10 ZlR.; dotyczące takowego postanowienia. N. 154, S. 358.

— rozporządzenia, zawierającego przepis prawny przeciw dręczeniu zwierząt. N. 44, S. 154.

Wydatki za pomieszczenie i zaopatrzenie koni służbowych użytych przez kawalerzystów przy exekucyach podatków; przez kogo takowe opędzane być mają. N. 121, S. 322.

Wydawanie odpisu powodów decyzyi sądowéj; wyjaśnienie pod tym względem §. 197 Patentu z dnia 3. Maja 1853. N. 217, S. 542.

— wzajemne zbrodniarzy; p. *Zbrodniarzy.*

Wydział nauk prawniczo-politycznych w Ołomuńcu; rozwiązanie takowego wraz z tamecznym senatem akademickim i byłą tamże komisyą teoretycznych examinów Rządowych, tudzież przepisy dotyczące podnoszenia potrzebnych z tamtąd aktów i odpisów. N. 210, S. 531.

Wydziały adwokatów w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim; bliższe postanowienia o wykonywaniu władzy dyscyplinarnéj nad kandydatami do adwokatury, nadanéj tymże wydziałom w §. 32 ustawy o adwokatach z dnia 24. Lipca 1852 r. N. 68, S. 243.

Wygrywanie efektów przez loteryę; uwolnienie losów niektórych loteryj tego rodzaju od opłaty stępla. N. 156, S. 361.

Wyjaśnienie art. IV. procedury karnéj, ogłoszonéj Naj. Patentem z d. 29. Lipca 1853 r. N. 3, S. 5.

— §. 197 Patentu z dnia 3 Maja 1853, zawierającego przepisy o wydawaniu odpisu powodów decyzyi sądowéj, i ostęplowaniu takowych odpisów. N. 217, S. 542.

— §. 60 Cesarskiego Patentu z dnia 11. Kwietnia 1851 r., tudzież §. 58 Ces. Patentu z dnia 8. Listopada 1853 r. pod względem przypuszczalności skargi wyzywawczéj, przeciw wierzycielom zapisanym w nieoznaczonéj ilości N. 207, S. 506.

— §§. 55, 73 i 89 Patentu z dnia 16. Lutego 1853, tudzież §§. 55, 69 i 85 Patentu z dnia 3 Lipca 1853 r. co do wyrazów „kupcy i fabrykanci“ w Węgrzech, Kroacyi i Slawonii, Serbii z Banatem i w Siedmiogrodzie. N. 62, S. 193.

— Patentu z dnia 23. Marca 1852 r. co do działalności rozporządzeń dodatkowych do księgi ustaw cywilnéj, w mieście Krakowie i jego okręgu. N. 167, S. 369.

— postępowania z przedmiotami hipotecznemi w mieście Krakowie i jego okręgu N. 183, S. 383.

— Rozporządzenia Cesarskiego z d. 19. Marca 1853 r. co do rozdziału wierzytelności hipotekowanych i niehipotekowanych, na dziedzictwie ciążących, celem wynalezienia przypadających od takowych procentów. N. 30, S. 131.

— sposobu sporządzania próśb o intabulacyę, prenotacyę lub wykreślenie wierzytelności w mieście Krakowie i jego okręgu, tudzież

postępowania sądowego przy załatwianiu takowych próśb. N. 183, S. 383.

Wyjaśnienie ustawy górniczéj, o daninach górniczych z dnia 4. Października 1854 r. N. 52, S. 165.

— wątpliwości, czyli Seidlitzerskie proszki należą do tych lekarstw, których sprowadzanie i sprzedaż aptekarzom tylko jest dozwoloną. N. 118, S. 320.

— wyrazu „dobra szlacheckie“, użytego kilkakrotnie w normie jurysdykcyi cywilnéj, wydanéj dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Serbii, Banatu i Siedmiogrodu. N. 129, S. 338.

Wyjawienie sądom karnym nazwisk poufników, czyniących odkrycia, w celu wytoczenia karno-sądowego postępowania; wyjaśnienie o ile takowe żądane być może przez sądy od właściwych władz gminnych lub rządowych. N. 208, S. 506.

Wykaz alfabetyczny artykułów, od których cło na Elbie zniżoném lub opuszczoném zostało; zmiany i sprostowania zaszłe w takowym. N. 153, S. 357.

— **urzędów** celnych; ogłoszenie zmian, jakie zaszły w tym wykazie z powodu ściśnienia obrębów portów wolnych Zengg i Karlopago w Kroacyi. N. 81, S. 271.

Wykazów miesięcznych sporządzanie celem wymiaru taglii, za dostawionych przez C. K. żandarmeryę i na karę skazanych złoczyńców; poruczenie takowego nadal nie prokuratorom Rządowym lecz sądom. N. 34, S. 138.

Wykazy kasowe starostwa górniczego w Wieliczce; nakaz dalszego tychże prowadzenia przez tameczną kasę dyrekcyi górniczo-salinarnéj. N. 175, S. 377.

— **suszarni** jedwabiu i wełny w Wiédniu; oznaczenie, o ile takowe posiadają moc dowodu, co do oznaczenia prawdziwéj wagi handlowéj jedwabiu i wełny. N. 142, S. 351.

Wykład języków na gimnazyach w Węgrzech, Siodmiogrodzie w Województwie Serbskiém i Benacie Temeskim; urządzenie stósunku tegoż wykładu. N. 21, S. 122.

Wykładu nauk urządzenie w szkołach głównych publicznych, i ustanowienie liczby klas w tychże. N. 85, S. 274.

Wykonawcze przepisy w Akademiach prawniczych Austryackich; p. *Przepisy wykonawcze wynikające etc.*

Wykonywanie artykułu 18 traktatu celno-handlowego z dnia 19. Lutego 1853; postanowienia, dotyczące takowego. N. 221, S. 544.

— **dyscyplinarnéj władzy** nad kandydatami do adwokatury; p. *Dyscyplinarnéj władzy wykonywanie etc.*

— — — nad urzędnikami i sługami starostw górniczych. N. 64, S. 196, §. 12.

— **jurysdykcyi,** które z posiadaniem dóbr szlacheckich aż do r. 1848, w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, Serbii, Banacie i Siedmiogrodzie połączoném było; wyjaśnienie wyrazu: „dobra szlacheckie“, użytego kilkakrotnie w normie jurysdykcyjnéj cywilnéj, wydanéj dla tychże krajów. N. 129, S. 338.

— **przepisów dyscyplinarnych,** wydanych dla urzędników w ogóle, nad urzędnikami prokuratury skarbowéj. N. 56, S. 172, §. 6.

— **urzędu sędziowskiego** w przestępstwach, których śledztwo i ukaranie oddane zostało władzom policyjnym na zasadzie Cesarskiego Rozporządzenia z d. 11. Maja 1854 r.; przepisy o potrzebném do tego uzdolnieniu. N. 14, S. 71.

Wykreślenie ciężarów gruntowych; dla ozyskania takowego niepotrzebują być załączane odpisy dokumentów w Morawie, na Szlązku, w Styryi, Karyntyi, Krainie, w Tryeście i Istryi. N. 83, S. 272.

— lub protokułowanie firm, prokur i kontraktów towarzyskich kupców, fabrykantów i towarzystw przemysłowych; oznaczenie właściwych do tego sądów, tudzież sposobu obwieszczania tych czynności. N. 63, S. 193.

— wierzytelności w mieście Krakowie i jego okręgu; przepisy wyjaśniające, jak dotyczące prośby sporządzane, tudzież jak wykreślenie samo przez sądy wykonywane być ma. N. 183, S. 383.

Wykroczenia wojskowe; p. *Karna ustawa nowa na zbrodnie i wykroczenia wojskowe.*

Wykupu liści tytuniowych nadkierownictwo tymczasowe w Peszcie; zniesienie tegoż. N. 233, S. 560.

Wylegitymowanych win oclenie; p. *Win dalmatyńskich wylegitymowanych oclenie.*

Wymiana zapisów długu, zaciągniętego na oswobodzenie gruntowe; sposób wykonywania téjże w Austryi powyżéj i poniżéj Anizy, Czechach, Morawii i t. d. N. 149, S. 355.

— — — — — — — sposób wykonywania téjże w Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 150, S. 355.

Wymiar należytości, przypadających od przeniesienia majątku w senioracie, przez śmierć. N. 132, S. 342.

— — — żandarmom niżéj wachmistrza, stawającym za świadków w sądach karnych cywilnych. N. 219, S. 543.

— **podatków** bezpośrednich na rok administracyjny 1856; wydany pod tym względem Patent Ces. N. 186, S. 398.

— **taglii** cywilnéj w Dalmacyi za dostawę zbiega wojskowego; podwyższenie takowego. N. 57, S. 188.

Wynagrodzenie byłych stanowych panów ziemskich w Morawie i na Szlązku, za ubytek odjętéj im dziesięciny górniczéj. N. 12, S. 71.

— nauczycieli gimnazyalnych rzeczywistych za zastępstwo nauczycieli brakujących; wymiar i asygnacya takowego. N. 194, S. 480, §. 9.

— przyznane na rok administracyjny 1856 za zaprowidowanie żołnierstwa w przechodzie. N. 191, S. 403.

— przyznane za zaopatrywanie żołnierzy w czasie przechodu, w Galicyi, w Krakowie i na Bukowinie, za czas od 1. Maja aż do końca Października 1855 r. N. 84, S. 272.

— (taglia) cywilna w Dalmacyi za dostawę zbiega wojskowego; podwyższenie takowego. N. 57, S. 188.

— (taglia), przypadające C. K. żandarmeryi za dostawę skazanych na karę złoczyńców; sporządzanie potrzebnych do wymiaru téjże taglii wykazów miesięcznych, poruczone nadal sądom. N. 34, S. 138.

Wynalezienie procentu, przypadającego od wierzytelności hipotekowanych i niehipotekowanych, na dziedzictwie ciążących; rozdział tych wierzytelności dla wynalezienia tego procentu. N. 30, S. 131.

Wyprowadzanie koni za granicę; zakaz takowego. N. 223, S. 545.

Wyraz „dobra szlacheckie“ użyty często w normie jurysdykcyjnéj cywilnéj, wydanéj dla Węgier, Kroacyi, Slawonii, Serbii, Banatu i Siedmiogrodu; wyjaśnienie tego wyrazu. N. 129, S. 338.

— „półzboże“; wyjaśnienie takowego w myśl taryfy celnéj. N. 176, S. 378.

Wyrazy „kupcy i fabrykanci“; wyjaśnienie §§. 55, 73, i 89 Patentu z dnia 16. Lutego 1853 r., tudzież §§. 55, 69 i 85 Patentu z dnia 3. Lipca 1853 r. co do tych wyrazów, w Węgrzech, Kroacyi, Slawonii, w Serbii z Banatem i w Siedmiogrodzie. N. 62, S. 193.

Wyręczenie brakujących nauczycieli gimnazyalnych, przez nauczycieli rzeczywistych; postanowienia dotyczące wymiaru i asygnacyi, przypadającéj tymże należytości za zastępstwo, lub wynagrodzenia (remuneracyi). N. 194, S. 480, §. 9.

Wyrobów papiérowych i towarów kaletniczych zmienione oclenie co do ustępów taryfy celnéj 60, *g*); 62, *c*) i *d*) tudzież 75, *c*). N. 197, S. 481.

Wyroby kopalń rządowych, wyszłe z C. K. urzędu spedycyjnego w Wenecyi; opuszczenie cła od tychże. N. 164, S. 367.

Wyrób cukru z buraków lub z zagranicznéj mąki cukrowéj; borgowanie podatków od wyrobu takiego cukru. N. 94, S. 289.

— **piwa**; borgowanie podatków od takowego. N. 94, S. 289.

— **płynów spirytusowych**; borgowanie podatków od takich wyrobów. N. 94, S. 289.

Wyroki cywilno-sądowe C. K. Konsulatów w Turcyi; p. *Konsulatów C. K. Austryackich wyroki cywilno-sądowe w Turcyi.*

— **ostateczne**, prawomocne, wydane w sądach piérwszéj instancyi w śledztwach ważnych fałszowania papiérów kredytowych winny być wraz z powodami Ministerstwu Skarbu w odpisie przesłane. N. 102, S. 305.

— **sądów karnych**, wydane na akademików lub uczniów zakładu naukowego publicznego, winny być podane wraz z powodami sądzenia, do wiadomości przełożonego zakładu, w którym uczeń był zapisanym. N. 48, S. 162.

Wysp Jońskich poddani w Austryi bawiący; postępowanie sądów na przypadek śmierci tychże poddanych zaszłéj w Austryi. N. 95, S. 291.

Wyspy Gwarneryjskie i Istrya; ulżenie cła czasowe od wprowadzanych przez tameczne urzędy celne niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież od mąki z kukurydzy. N. 72, S. 246.

— — — — zmiany zaszłe w prawach oclenia tamecznych urzędów celnych, oraz ustanowieniu tamże niektórych urzędów do kontroli towarów. N. 206, S. 504.

Wystawianie i exekwowanie nakazów zapłaty, wydawanych przeciw dłużnikom. N. 124, S. 325.

Występki, które w ustawie karnéj z dnia 27. Maja 1852 r., nie za występki, lecz za proste przekroczenia prawa są uznane; przez jakie władze i jak winny być dochodzone i karane. N. 73, S. 247.

Wywóz i przewóz saletry, siarki, i ołowiu; zakaz takowego. N. 222, S. 545.

Wyznanie religijne; korespondencya rabinatów w przedmiocie wyznań i metryk wolną jest od opłat pocztowych. N. 203, S. 503.

Wyższa służba konceptowa przy prokuraturach Skarbowych; przepis dotyczący składania examinów na takową. N. 216, S. 539.

Wyższe należytości stępiowe, przypadające od dokumentów; oznaczenie sposobu uiszczania tychże. N. 178, S. 379.

Wyższe sądy krajowe; p. *Sądy Krajowe wyższe.*

— — — uorganizowane dla Krakowa i Galicyi; rozpoczęcie działalności tychże, tudzież podporządkowanych im nadprokuratur, prokuratur i trybunałów piérwszéj instancyi. N. 130, S. 338.

Wyższy sąd dochodów niestałych; odrębne ustanowienie takowego dla Krakowa i Galicyi Zachodniéj. N. 180, S. 380.

Wyższych sądów krajowych wymienienie, do których w sprawach cywilno-sądowych służy apelacya od wyroków C. K. Konsulatów Austryackich w Turcyi. N. 37, S. 143, §. 6.

— **władz górniczych** ustanowienie, dla wykonywania powszechnéj ustawy górniczéj z dnia 23. Maja 1854 r. N. 64, S. 193.

Wyzywawczą drogą zaskarżanie wierzytelności nieoznaczonych, nie przysługa posiadaczom dóbr, jeżeli wierzytelności takowe sprawdzone być mają na drodze administracyjnéj. N. 207, S. 506.

Wzajemne niesienie pomocy żandarmeryi; p. *Żandarmeryjnéj pomocy obopólnéj niesienie.*

— **przekazywanie towarów** przechodowych; p. *Przekazywanie wzajemne towarów przechodowych.*

— **wydawanie zbrodniarzy**; p. *Zbrodniarzy* etc.

Wzajemnie dozwolona pogoń sądowa; p. *Pogoń sądowa.*

Wzór do sporządzania wykazu wpłat pożyczkowych, przenoszonych z jednéj kasy pożyczkowéj do drugiéj. N. 38, S. 147.

Wzó

Wzór rejestru (elenchu) expedytowego, dla urzędów powiatowych i stolicowo sędziowskich. N. 65, S. 241

świadectw dla czterech klas, składających główne szkoły publiczne. N. 85, S. 281.

Wzó

Wzór świadectw dla poddanych Bawarskich mających zapewnienie przyjęcia w związek Państwa Austryackiego. N. 16, S. 74.

tabeli kwalifikacyjnéj dla władz sądowych. N. 90, S. 287.

— p. także *Formularze.*

Z.

Zab — Zag

Zabezpieczenia środki tymczasowe; oznaczenie sądownictwa, któremu ulega skarga, podana celem usprawiedliwienia użycia tychże środków. N. 117, S. 319.

Zabezpieczenie długu wexlowego; o możebności żądania exekucyi na zabezpieczenie takowego długu, przed upływem trzechdniowego, w nakazie zapłaty ustanowionego terminu. N. 88, S. 283.

Zaciągnięty na oswobodzenie gruntowe dług; p. *Dług zaciągnięty etc.*

Za granicą Państwa Austryackiego popełnione lub zamierzone przez poddanych austryackich, przestępstwa dochodów lub urządzeń skarbowych niestałych, w Austryi prawnie zaprowadzonych; uregulowanie zasady w ukaraniu takowych przestępstw. N. 229, S. 555 i N. 230, S. 556.

— — — — w Krajach celno-związkowych niemieckich popełnione lub zamierzone przez poddanych austryackich przestępstwa dochodów celnych austryackich; postanowienia szczegółowe co do wykonania pod tym względem Cesarskiego rozporządzenia z d. 21. Października 1855, dotyczącego ukarania takowych przestępstw. N. 232, S. 559.

Za granicę wyprowadzanie koni; zakaz takowego. N. 223, S. 545.

Zagraniczna mąka cukrowa; borgowanie podatków od cukru, wyrabianego z takowéj. N. 94, S. 289.

Zagraniczne druki; p. *Druki zagraniczne.*

Zagrzeb; przepisy służbowe, nadane tameczneму tymczasowemu urzędowi fiskalnemu centralnemu. N. 56, S. 168.

Zagrzebski biskup obecnie Arcybiskup; zniesienie służącego takowemu jako opatowi Topuskiemu prawa do spadku bezdziedzicznego. N. 40, S. 150.

Zaka — Zakł

Zakaz dręczenia zwierząt; wydanie odpowiedniego rozporządzenia. N. 44, S. 154.

— **dzielenia własności domów,** w mieście Hallein położonych. N. 32, S. 132.

— — — — w mieście Oedenburgu. N. 157, S. 361.

— **pisma drukowego:** „Avvisi agli Italiani et agli emigrati per la futura riscossa", ogłoszonego przez Rafała Garagnani w Turynie 1854. N. 39, S. 148.

— — — „La Russie et le vieux monde par Alexandre Hertzen". N. 96, S. 291.

— **powszechny drukowego dzieła:** „Commenti e riflessioni sulle condizioni della Lombardia e Venezia", wydanego przez Wicentego Cesati w Vercelli 1854. N. 39, S. 148.

— — — — „Wojna wschodnia w latach 1853 i 1854, aż do końca Lipca 1855", wydanego przez Jerzego Klapkę. N. 182, S. 382.

— **rozdrabniania**; p. *Zakaz dzielenia.*

— **wyprowadzania koni** za granicę. N. 223, S. 545.

— **wywozu** i przewozu saletry, siarki i ołowiu. N. 222, S. 545.

— **zbliżania** się statków ładownych do brzegów jeziora Bodeńskiego; zmiana w postanowieniach o takowym. N. 45, S. 154.

Zakład austryacki kredytowy uprzywilejowany; utworzenie takowego dla przemysłu i handlu i nadanie mu statutów. N. 200, S. 486.

Zakłady i sądy karne; obwieszczenie nowe postanowienia z dnia 3. Czerwca 1834 r., dotyczącego okowania więźniów w kajdany, celem ścisłego przestrzegania zawartych w niém przepisów. N. 215, S. 534.

— **naukowe publiczne**; p. *Naukowe zakłady publiczne.*

— **uprzywilejowane asekuracyi** wzajemnéj od pożarów w Austryi niższéj i środkowéj; oznaczenie opłat stępiowych

od książeczek płatniczych, tudzież innych należytości, przypadających dla skarbu od wszelkich tego rodzaju zakładów. N. 161, S. 365.

Zakonu Niemieckiego majątek; p. *Majątek zakonu Niemieckiego.*

— — **Wielki Mistrz** Jego Król. Mość Arcyksiąże Maxymilian, przez Jego Mość Cesarza Ferdynanda mający pozostawione prawo ad personam dysponowania majątkiem zakonu niemieckiego aż do wysokości 10.000 ZłReńs.; Najwyższe zatwierdzenie tegoż prawa. N. 188, S. 400.

Zakres działania namiestnika krajowego pod względem asygnowania zapomóg dla urzędników i sług niższych starostw górniczych. N 64, S. 195, §. 10.

— — przynależny władzom politycznym i sądom przy prenotacyi protokularnéj bud jarmarcznych i profesyj sprzedajnych; p. *Jarmarcznych bud i profesyj sprzedajnych.*

Zakupywanie gruntów pod budowle kolei żelaznéj w Tyrolu i Vorarlbergu; postępowanie przy tém zachować się mające. N. 227, 553.

Zaliczki na koszta podróży dla urzędników i sług starostw górniczych; służące Namiestnikowi kraju prawo asygnowania takowych. N. 64, S. 195, §. 10.

Załatwienia konceptowe; postanowienia, o sporządzaniu (wystósowaniu), mundowaniu (przepisywaniu na czysto) i doręczaniu takowych przy urzędach powiatowych i stolicowo sędziowskich politycznych i mieszanych. N. 65, S. 226, §. 95 etc.

Załączanie odpisów dokumentów nie jest potrzebne do ozyskania wykreślenia ciężarów gruntowych w Morawie, na Szlązku, w Styryi, Karyntyi, Krainie, Tryeście i Istryi. N. 83, S. 272.

Żałoby Dworskiéj oznaki; Najwyższe postanowienie, rozporządzające wdziewania takowéj na uniformach urzędników rządowych. N. 18, S. 80.

— — — objaśnienie przepisu z d. 30. Grudnia 1854 r. co do noszenia takowéj na uniformach urzędników rządowych. N. 184, S. 384.

Zamiana kar pieniężnych. nałożonych przez sądy w postępowaniu karném, na areszt. N. 43, S. 150.

— — — za przestępstwa dochodów skarbowych niestałych przypadających, na areszt. N. 190, S. 403.

Zamorska przesyłka; dozwolenie niektórych ulżeń pod względem colno-urzędowego dochodzenia towarów przechodowych do téjże przesyłki przeznaczonych, przesyłanych w skrzynkach blaszanych lutowanych, tudzież starannie za pomocą maszyn pakowanych, niemniéj też dla deklarowania towarów przechodowych, w jedném i tém samém kollo zapakowanych a do różnych pozycyj taryfowych należących. N. 108, S. 308.

Żandarmeryi przypadające wynagrodzenie (taglia); sporządzanie dla wymiaru téjże wykazów miesięcznych, złoczyńców, odstawionych przez takową i skazanych na karę, poruczone nadal sądom. N. 34, S. 138.

Żandarmeryjnéj pomocy obopólnéj niesienie, dozwolone na granicznych terytoryach Austryi i Bawaryi w przypadkach elementarnych; rozszerzenie istniejącego pod tym względem, tudzież pod względem dozwolenia wzajemnéj pogoni na obopólnych terytoryach, między Austryą i Bawaryą układu z r. 1852. N. 187, S. 399.

Żandarmi niżéj wachmistrza; wymiar przypadających tymże należytości z powodu wzywania ich za świadków w sprawach karnych przed sądy karne cywilne. N. 219, S. 543.

Zaopatrywanie i pomieszczenie koni kawaleryjnych w czasie exekucyj podatków bezpośrednich, wykonywanéj przez kawalerzystów. N. 121, S. 322.

— **żołnierzy w przechodzie**; wyznaczone za to w Galicyi, Krakowie i na Bukowinie wynagrodzenie za czas od 1. Maja aż do końca Października 1855 r. N. 84, S. 272.

— — — — w r. 1856; przyznane za to wynagrodzenie. N. 191, S. 403.

Zapisy długu, zaciągniętego na oswobodzenie gruntowe; sposób wymiany tychże. N. 149, S. 355.

— — zaciągniętego na oswobodzenie gruntowe; sposób wymiany tychże w Tyrolu z Vorarlbergiem. N. 150, S. 355.

Zapłata wexlu; wyjaśnienie, o ile nakazy dotyczące zapłaty wexlu exekwowane być mogą przed upływem jeszcze trzechdniowego, w takim nakazie oznaczonego terminu. N. 88, S. 283.

Zapłaty nakaz; o doręczaniu takich przez urzędy komisuracyjne w Królestwie Lombardzko-Weneckiém wydanych nakazów. N. 42, S. 150.

— **nakazy**; o wystawianiu i exekwowaniu tychże na dłużnikach. N. 124, S. 325.

Zapomoga dla urzędników i niższych sług starostw górniczych; zakres działania na-

miestnika kraju pod względem asygnowania takowéj. N. 64, S. 195, §. 10.

Zapowiedzenie płac urzędników i sług starostw górniczych; oznaczenie władzy Namiestnika kraju pod tym względem. N. 64, S. 196, §. 12.

Zaprowadzenie miary i wagi niższo-austryackiéj jako jedynie prawnéj, w Czechach. N. 140, S. 350.

— — — — — — — — — w Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém i Księstwie Bukowińskiém w miejsce dotychczasowéj. N. 158, S. 363.

— **na próbę** urządzeń związku celnego tyczących się organizacyi urzędów celnych i straży skarbowéj w okręgu kameralnym Krakowskim z dniem 31. Stycznia 1855 r. N. 19, S. 80.

— **Najwyższego Patentu** z dnia 26. Stycznia 1853 w Królestwie Lombardzko-Weneckiém. N. 151, S. 356.

— **orła Cesarstwa,** jako znak powszechny uwierzytelnienia, w urzędach cymentowych. N. 220, S. 543.

— **osobnéj kontroli** paszportowéj, celem przeszkodzenia przemycaniu towarów w okręgu granicznym powiatu kameralnego Litomirskiego w Czechach. N. 53, S. 166.

— — — — — — — — — w politycznych powiatach Monfalcone i Cervignano. N. 146, S. 355.

— **porządnego postępowania karnego** względem przestępstw przeciw dochodom pocztowym i wynikła ztąd zmiana §§. 28, 29 i 30 ustawy pocztowéj tymczasowéj z d. 26. Grudnia 1850 roku w Węgrzech, Siedmiogrodzie, Kroacyi, Sławonii, w Województwie Serbskiém z Banatem Temeskim i w Pograniczu Wojskowém. N. 141, S. 350.

— **powszechnéj ustawy cywilnéj** z dnia 1. Czerwca 1811 roku w obwodzie krakowskim; rozpoczęcie działalności nakazującego takowe Najwyższego Patentu z dnia 23. Marca 1852. N. 130, S. 338.

— **prawa o loteryi** z dnia 20. Lipca 1853 r. w Pograniczu wojskowém. N. 228, S. 555.

— **stępla kolorowego** do oznaczenia tożsamości towarów tkackich zagranicznych, wprowadzanych do przyrządu (apretury). N. 213, S. 533.

— **urzędów powiatowych** w Galicyi i

Lodomeryi, Krakowie i Bukowinie. N. 131, S. 340.

Zaprowadzenie urzędu kontrolującego towary w Varese w Lombardyi. N. 195, S. 480.

Zaprowidowanie żołnierzy; p. *Zaopatrywanie.*

Zarząd królewszczyzny (regale) górniczéj w Galicyi, Krakowie i Bukowinie; ustanowienie do takowego władz górniczych piérwszéj instancyi. N. 175, S. 377.

— — — — w Kroacyi i Slawonii; rozrządzenie Ministerstwa Skarbu pod tym względem. N. 196, S. 480.

Zaskarżenie drogą wyzywawczą wierzytelności nie oznaczonych, nie przysługa posiadaczom dóbr, jeżeli wierzytelności takowe sprawdzone być mają na drodze administracyjnéj. N. 207, S. 506.

Zaspokojenie wierzytelności poddanych tureckich, do spuścizn po zmarłych w Bulgaryi owczarzach lub pastuchach Austryackich. N. 125, S. 333, §. 12.

Zastępstwo brakujących nauczycieli gimnazyalnych przez nauczycieli rzeczywistych; wymiar i asygnacya przypadającéj tymże należytości za zastępstwo, lub wynagrodzenia (remuneracyi). N. 194, S. 480, §. 9.

— **sądowe** wykonywanie przez prokuratury skarbowe; szczegółowe postanowienia pod tym względem. N. 56, S. 180, §. 13.

— **służbowe** przy prokuraturach skarbowych; wydane pod tym względem postanowienia. N. 56, S. 173, §. 7.

— — umocowanie Namiestnika kraju do asygnowania należytości, przypadających za zastępstwo urzędnikom i sługom starostw górniczych. N. 64, S. 195, §. 10.

Zastósowanie przepisu z dnia 14. Lipca 1853 r., wydanego w przedmiocie przekazania i wstrzymania poborów sług rządowych, do osób uposażonych, i pobierających płacę z różnych funduszów. N. 134, S. 342.

— **rozporządzenia** Cesarskiego z dnia 19. Marca 1853 r.; wyjaśnienie zaszłych pod tym względem wątpliwości co do rozdziału wierzytelności hipotekowanych i niehipotekowanych na dziedzictwie ciążących, celem wynalezienia przypadającego od takowych procentu. N. 30, S. 131.

— — — z dnia 11. Maja 1854, także do Dyrekcyi Policyi w Koszycach i Wielkim Waradynie w Węgrzech. N. 163, S. 367.

Zator i Oświęcim; p. *Oświęcim i Zator.*

Zawarta umowa; p. *Umowa zawarta.*

Zawarty konkordat; p. *Konkordat zawarty.*

Zawarty regulamin pastwiskowy; p. *Pastwiskowy regulamin.*

— **traktat**; p. *Traktat zawarty.*

— **układ**; p. *Układ zawarty.*

Zawierzytelnienie ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisane §§. 19 i 60 rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 roku; uregulowanie takowego. N. 86, S. 282.

Zawieszenie w urzędowaniu urzędników i sług starostw górniczych; oznaczenie, o ile przysłuża Namiestnikowi kraju prawo rozporządzania w tym względzie. N. 64, S. 196, §. 12.

Zbiegów wojskowych dostawa, podwyższenie wyznaczonéj za to taglii (wynagrodzenia) cywilnéj w Dalmacyi, N. 57, S. 188.

— — dotyczący kartel zawarty dnia 10. Lutego 1831 r. ze Związkiem niemieckim; oświadczenie, iż artykuły VIII i IX tegoż kartelu, nie zostały zniesione przez zamienione między Austryą i Bawaryą na dniu 4 i 17 Stycznia 1852 r. oświadczenia Ministeryalne. N. 71, S. 246.

Zbliżanie się statków ładownych do brzegów jeziora Bodeńskiego, zmiana w postanowieniach co do zakazu takowego. N. 45. S. 154.

Zboża niektóre gatunki; ulżenie czasowe cła od takowych w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N. 72, S. 246.

Zbrodniarzy pospolitych i politycznych wzajemne wydawanie; zawartego pod tym względem między Austryą a niektóremi rządami Związku niemieckiego traktatu, rozszerzenie. N. 138, S. 345.

— pospolitych wzajemne wydawanie; zawartego pod tym względem między Austryą a niektóremi rządami Związku niemieckiego traktatu, rozszerzenie. N. 137, S. 344.

— wzajemne wydawanie; traktat Rządowy zawarty pod tym względem między Austryą a Rzeczpospolitą Szwajcarską przez obustronną zamianę ratyfikacyj w Bernie na d. 20. Listopada 1855 r. N. 224, S. 547.

Zbrodnie i wykroczenia wojskowe; p. *Karna ustawa nowa, na zbrodnie i wykroczenia wojskowe.*

Żegluga parowa; nowe przepisy, dotyczące prowadzenia takowéj na jeziorach krajowych, strumieniach i rzekach, oraz na wszystkich wodach granicznych, wewnętrznych Cesarstwa Austryackiego. N. 23, S. 123.

Żeglugi parowéj na Dunaju traktat, zawarty między Austryą i Bawaryą na d. 2. Grudnia 1851 r.; przystąpienie do takowego Rządu Wirtembergskiego. N. 139, S. 348.

Żeglugowéj należytości pobór zamiast łańcuchowego na niektórych kanałach Lombardzkich; obwieszczenie początku działalności tego przepisu. N. 135. S. 343.

Żelazna koléj; postępowanie przy zakupywaniu gruntów na budowę téjże w Tyrolu i Vorarlbergu. N. 227, S. 553.

Żelazne towary; rozciągnięcie ulżeń celnych w obrocie wzajemnym ze Związkiem celnym na takowe towary nieszlifowane, niepolitурowane, nielakierowane w połączeniach, przypuszczonych na zasadzie traktatu handlowego i celnego z d. 19 Lutego 1853 r. N. 22, S. 122.

Żelazo surowe świadectwami pochodzenia zaopatrzone; zastósowanie względem tegoż cła względniejszego, w przechodzie onegoż ku Szląsku-Pruskiemu i Hrabstwu Glatz, na czas od 1. Lipca 1855 r. aż do końca Czerwca 1856. N. 114, S. 318.

Żeng i Karlopago, porty wolne w Kroacyi; ogłoszenie zmian, zaszłych w wykazie urzędów celnych z powodu ścieśnienia obrębów tychże portów. N. 81, S. 271.

Ziemscy panowie byli stanowi w Morawie i na Szląsku; wynagrodzenie tychże za ubytek odjętéj im dziesięciny górniczéj. N. 12, S. 71.

Złagodzenie kary nadzwyczajne za przestępstwa lasowe, popełnione w Lombardyi i Wenecyi; postępowanie sądów tamecznych z przekazanemi sobie tego rodzaju przestępstwami. N. 127, S. 337.

Złoczyńców przez żandarmeryę dostawionych i na karę skazanych; urządzenie potrzebnych dla wymiaru żandarmom taglii wykazów miesięcznych, poruczono nadal sądom. N. 34, S. 138.

Złotogłówek (radix asphodeli); postępowanie celne z główkami téjże cebulki. N. 205, S. 504.

Zmarcie; p. *Śmierć.*

Zmiana częściowa ustawy, dotyczącéj danin i opłat górniczych, wydanéj dnia 4. Października 1854, N. 162, S. 366.

— **formularzy** do żurnalów depozytowych, nakazanych §. 12. rozporządzenia z d. 16. Listopada 1850 r. pod względem kasowego postępowania z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym. N. 110, S. 311.

— **kar pieniężnych**, nałożonych przez sądy w postępowaniu karném, na kary aresztu. N. 43, S. 150.

— — — za przestępstwa dochodów skarbowych niestałych przypadających, na areszt. N. 190, S. 403.

— **nazwy** administracyi sprzedaży książek szkolnych, tudzież stanu osób i płac, wynikła z nowego urządzenia téjże. N. 87, S. 282.

Zmiana nazwy dla Dyrekcyi fabryk tytuniu i zniesienie prowizorycznego nadkierownictwa w Peszcie dla wykupna liści tytuniowych. N. 233. S. 560.
— — dla inspektorów Dyrekcyi Centralnéj fabryk tytuniu i wykupu liści. N. 233 S. 560.
— — finansowych władz powiatowych (kameralnych ferwalteryj powiatowych). N. 231, S. 556.
— **paragrafów** 28, 29 i 30 tymczasowéj ustawy pocztowéj z dnia 26. Grudnia 1850 roku, celem zaprowadzenia porządnego postępowania karnego w przekroczeniach przeciw dochodom pocztowym dla Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Województwa Serbskiego wraz z Banatem Temeskim i dla Pogranicza wojskowego. N. 141. S. 350.
— **pozycyi** 61, *a)* taryfy celnéj przez przydanie uwagi 2, dotyczącéj oclenia skórek jagnięcych tudzież skórek po odeszłych owcach bielonych i farbowanych, z wyjątkiem wszakże podszytych lub daléj przyrządzonych. N. 136, S. 343.
— **stanowiska i nazwy** sądu górniczego dystryktowego w Szemnicach we Węgrzech tudzież substytucyj górniczo-sądowych temuż podporządkowanych. N. 6, S. 32.
— **uwagi** I. do pozycyi 79, *a)* i *b)* taryfy celnéj z d. 5. Grudnia 1853 roku. N. 107, S. 308.
— **w postanowieniach** co do zakazu zbliżania się statków ładownych do brzegów jeziora Bodeńskiego. N. 45, S. 154.
Zmiany i sprostowania wykazu alfabetycznego artykułów, od których cło na Elbie zniżoném lub opuszczoném zostało. N. 153, S. 357.
— **postanowień prawnych** pod względem konsumpcyi od piwa, nakazane Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852 r.; oznaczenie dnia z którym takowe ozyskują moc obowiązującą. N. 13, S. 71.
— — — pod względem konsumpcyi od piwa, nakazane Najwyższém Postanowieniem z dnia 15. Grudnia 1852 r.; ustawa dodatkowa z dnia 26. Grudnia 1854 r., dotycząca przeprowadzenia tychże zmian. N. 20, S. 84.
— **postanowień taryfy celnéj** z dnia 5. Grudnia 1853 r. odnoszące się do oclenia wedle rzeczywistéj wagi czystéj. N. 5, S. 31.
— **przepisów celnych** odnoszących się do nieprawdziwie pozłacanych lub posrebrzanych przedmiotów. N. 172, S. 372.
— **taryfy celnéj** z dnia 5. Grudnia 1853 r., wynikłe z rozciągnięcia ulżeń celnych w obrocie wzajemnym ze Związkiem celnym niemieckim na towary żelazne nieszlifowane, niepolerowane, nielakierowane, w tych połączeniach, które traktatem handlowym i celnym z dnia 19. Lutego 1853 r. dozwolone zostały. N. 22, S. 122.
Zmiany ustępów taryfy celnéj 60, *g)*; 62, *c)* i *d)*, tudzież 75, *c)* co do wyrobów papierowych i towarów kaletniczych. N. 197, S. 481.
— **zaszłe w prawach oclenia**, służących urzędom celnym w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N. 206, S. 504.
— — **w ustanowieniu** urzędów celnych z powodu ograniczenia obrębów portów wolnych Fiumy, Buccari i Portore. N. 173, S. 373.
— — **w wykazie** urzędów celnych, z powodu ścieśnienia obrębów portów wolnych Zengg i Karlopago w Kroacyi; ogłoszenie takowych. N. 81, S. 271.
Zmienienie; p. *Zmiana.*
Znak uwierzytelnienia powszechny w urzędach cymentowych; zaprowadzenie orła Cesarstwa jako takowy. N. 220, S. 543.
Zniesienie cła przechodowego i wchodowego od sumaka. N. 41, S. 150.
— **dotychczasowych dominiów** w Galicyi, Krakowie i na Bukowinie. N 131, S. 340.
— — **władz politycznych** piérwszéj instancyi w Galicyi, Krakowie i Bukowinie; zaprowadzenie natomiast urzędów powiatowych. N. 131, S. 340.
— **komisaryatów górniczych** w Bogschan, Moldawa, Reszitza i Szaszka. N. 103, S. 305.
— **kontroli** gałganów w Nadbrzeżu Iliryjskiém. N. 79, S. 270.
— **potrzeby** pozwolenia władz, dla mieszkańców, chcących się z innych Krajów koronnych przesiedlić na Węgry. N. 31, S. 132.
— **prawa** do spadku bezdziedzicznego, służącego arcybiskupowi Strygońskiemu, biskupowi, obecnie zaś arcybiskupowi Zagrzebskiemu jako opatowi Topuskiemu, biskupowi Rabskiemu, arcyopatowi S. Marcina i Kapitule Rabskiéj, w Węgrzech, Kroacyi i Slawonii, w Województwie Serbskiém i Banacie Temeskim. N. 40, S. 150.
— **prowizorycznego nadkierownictwa** wykupu liści tytuniowych w Peszcie, a zarazem zmiana nazwy dla Dyrekcyi fabryk tytuniu. N. 233, S. 560.
— **urzędów celnych** pobocznych klasy II. w Oberhochsteg i Sulcberg, tudzież przeistoczenie urzędów celnych pobocznych I. klasy w Vilsrein, Kaltenbach i Hohenweiler, na takież urzędy klassy II. N. 49, S. 163.

Zniesienie urzędów celnych pobocznych w Revere i Varese w Lombardyi, i zaprowadzenie urzędu kontrolującego towary w Varese. N. 195, S. 480.

Zniżenie cła, czasowe, od niektórych gatunków zboża i owoców łuskowych, tudzież mąki z kukurydzy, przy wprowadzaniu takowych przez urzędy celne w Istryi i na wyspach Gwarneryjskich. N. 72, S. 246.

— **lub opuszczenie cła** na Elbie od niektórych artykułów; zmiany i sprostowania zaszłe w alfabetycznym tychże artykułów wykazie. N. 153, S. 357.

— **podatku konsumpcyjnego** i dodatku gminnego od świeżego mięsa wołowego, wprowadzanego do stołecznego miasta Wiédnia. N. 226, S. 553.

Zniżenia taryfy co się tyczy dazio consumo forese w Lombardyi i Wenecyi nakazane, mają z dniem 1. Listopada 1855 r. wejść w wykonanie. N. 145, S. 353.

Żołnierze czasowo od służby wojskowéj uwolnieni i zostający w służbie straży skarbowéj; oznaczenie właściwych sądów, którym takowi w przypadkach karnych ulegają. N. 59, S. 188.

— **pułków kawaleryjnych**, użyci do exekucyi podatków bezpośrednich; postanowienia względem opędzenia wydatków na pomieszczenie i zaopatrzenie tychże koni służbowych, w czasie takowych exekucyj. N. 121, S. 322.

Żołnierzy w przechodzie zaopatrywanie; wyznaczone za to dla Galicyi, Krakowa i Bukowiny za czas od 1. Maja aż do końca Października, wynagrodzenie. N. 84, S. 272.

— — — zaprowidowanie; ustanowienie za to wynagrodzenia na rok administracyjny 1856. N. 191, S. 403.

Zregulowanie zawierzytelnienia ksiąg głównych i kontów depozytowych, przepisanego §§. 19 i 60 Rozporządzenia z dnia 16. Listopada 1850 r. N. 86, S. 282.

Żurnalów depozytowych formularze; zmiana co do tychże §. 12 Instrukcyi z d. 16. Listopada 1850 r. o postępowaniu kasowém z majątkiem sierocińskim, kuratelskim i depozytowym. N. 110, S. 311.

Związek celny Austryacko-Modeńsko-Parmeński; dalsze upoważnienie niektórych urzędów, do tegoż Związku należących, tudzież niektórych urzędów celnych Sardyńskich, do wzajemnego przekazywania sobie towarów tranzytowych. N. 78, S. 270.

Związek celny Niemiecki; p. *Niemiecki Związek celny.*

— — — ukaranie poddanych Austryackich, za popełnione lub zamierzone w obrębie tegoż Związku przestępstwa ustaw dochodów celnych, wewnątrz Austryi obowiązujących. N. 232, S. 559.

— — — ulżenie cła w wzajemnym z tymże Związkiem obrocie, od towarów żelaznych nieszlifowanych, niepolerowanych, nielakierowanych, w tych połączeniach, które traktatem handlowym i celnym z dnia 19. Lutego 1853 r. są dozwolone. N. 22, S. 122.

— **celny** powszechny; oclenie olejów tłustych w objętych tymże Związkiem Krajach koronnych. N. 198, S. 482.

— **Niemiecki**; oświadczenie iż artykuły VIII. i IX. zawartego z tymże na dniu 10. Lutego 1831 r. kartelu względem zbiegów wojskowych, nie zostały zniesione przez zamienione między Austryą a Bawaryą na dniu 4. i 17. Stycznia 1852 r. Oświadczenia Ministeryalne. N. 71, S. 246.

— — zawarty między Austryą, a niektóremi Państwami tegoż Związku traktat, o wzajemne wydawanie zbrodniarzy politycznych i pospolitych, świeżo rozszérzony. N. 138, S. 345.

— — zawarty między Austryą a niektóremi tegoż Związku Rządami traktat, o wzajemne wydawanie zbrodniarzy pospolitych, świéżo rozszérzony. N. 137, S. 344.

Związkiem celnym powszechnym objęte Kraje koronne; celne postępowanie w tychże z główkami rośliny Asfodeli. N. 205, S. 504.

Związku Niemieckiego kartel z Austryą, zawarty pod względem zbiegów wojskowych, na dniu 10. Lutego 1831 r.; oświadczenie, iż artykuły VIII. i IX. tego kartelu nie zostały zniesionemi przez zamienione między Austryą a Bawaryą na dniu 4. i 17. Stycznia 1852 r. Oświadczenia Ministeryalne. N. 71, S. 246.

— **telegraficznego Niemiecko-Austryackiego traktat** trzeci dodatkowy; podpisanie takowego w dniu 29. Maja 1855 r. w Monachium. N. 193, S. 472.

Zwierząt dręczenie; wydanie Rozporządzenia, zakazującego takowe. N. 44, S. 154.

Zwołanie kongregacyj centralnych w Królestwie Lombardzko-Weneckiém i nowe rozpoczęcie ich działalności. N. 143, S. 351.